This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

c

= 362

NO. 455 OF R. M. DAWKINS' COLLECTION OF BOOKS OF USE TO THE HOLDER OF THE BYWATER AND SOTHEBY CHAIR OF BYZANTINE AND MODERN GREEK IN THE UNIVERSITY OF OXFORD

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ και ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ Η' Θ' ΚΑΙ Ι'

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(1453—1789.)

(Ἐκ χειρογράφου ἀνεκδότου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σινᾶ.)

Ἐκδιδόντος

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΑΦΘΟΝΙΔΟΥ Σιναΐτου.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΓΡ. Ι. Α. ΒΡΕΤΟΥ.

1870.

LIBRARY

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ.

Ἡ μελέτη τῆς μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ βυζαντινοῦ κράτους ἱστορίας τῶν ἀνατολικῶν λαῶν ἀπό τινων ἐτῶν κατέλαβεν οὐσιωδεστάτην θέσιν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων· ἡ ἐξερεύνησις τῆς περιόδου ταύτης ἐστὶ σήμερον ἀντικείμενον συντόνου σπουδῆς λογίων ὁμογενῶν, οἵτινες μετ' ἀκαμάτου φιλοπονίας περισυνάγουσιν ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας τὸ ἀναγκαῖον ὑλικὸν πρὸς οἰκοδομὴν καὶ συγκρότησιν τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν καθ' ἡμᾶς ἱστορίας.

Ὁμολογουμένη καὶ ἀδιαφιλονείκητός ἐστιν ἡ σπουδαιότης τῆς ἀπὸ τοῦ ιε' αἰῶνος ἱστορίας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ ὀθωμανικὴ δυναστεία, διὰ τῆς θεμελιώσεως αὐτῆς ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἠπείρου, διὰ τῆς κολοσσαίας αὐτῆς ἐξαπλώσεως, διὰ τοῦ καταπληκτικοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ἰσχύος ἣν ἐκτήσατο ἐντὸς δύο αἰώνων καὶ διὰ τῆς πορείας αὐτῆς ἐν τῷ χορῷ τῶν κρατῶν, πληροῖ αὐτὴ καὶ μόνη ἀξιολόγους σελίδας ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, οὐ μόνον μονομερῶς θεωρουμένη καὶ καθ' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τὸ μέρος ὅπερ ἔλαβεν εἰς τὰ μεγάλα γεγονότα ἅτινα μετέβαλον τὴν ὄψιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου· γενικώτερον δὲ ἡ ἱστορία τῆς χώρας ταύτης ἐστὶν ἱστορία πολλῶν λαῶν ἑτερογενῶν, διατελούντων μὲν ὑπὸ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον, διαφόρων δὲ τὴν καταγωγήν, τὴν θρησκείαν, τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη, νῦν μὲν συνδεομένων ὑπὸ τῆς ταυτότητος τῶν συμφερόντων, ἄλλοτε δὲ συγκρουομένων ἕνεκα συμπαθειῶν, ἀντιπαθειῶν καὶ ἄλλων λόγων ἀντιθέτων. Ἐὰν δὲ ἀναλογισθῇ τις ὅτι τὸ μέρος τοῦτο τοῦ κόσμου ὑπῆρξεν ἀείποτε κέντρον διανοητικῆς ἐνεργείας ἥτις, ὅσον καὶ ἂν ἐχαλαρώθη κατὰ καιρούς, οὐδέποτε ἔπαυσεν ἀποτελῶς, ἑστία φώτων ἥτις, ἂν καὶ συ-

χνάκις ἐκαλύφθη ὑπὸ σποδιᾶς, οὐδέποτε ὅμως ἐντελῶς ἀπεσβέσθη, θέλει ἐννοήσει ἅπασαν τὴν σπουδαιότητα τῆς νεωτέρας ἱστορίας τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ ἀναδίφησις τῆς πολλαχῶς σκοτεινῆς καὶ ἀμφιβόλου ταύτης ἐποχῆς, ἀντικείμενον οὖσα ἄξιον τῆς μελέτης παντὸς φιλοΐστορος καὶ φιλομαθοῦς, ἐνδιαφέρει μὲν πάντας τοὺς λαοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἀποβαίνει δὲ ἀπαραίτητος ἰδίως διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἡμεῖς οἱ ἐκμελετῶντες καὶ ἀκριβολογούμενοι μετὰ τοσαύτης σπουδῆς τοὺς μυθικοὺς καὶ ἡρωϊκοὺς χρόνους τῆς ἀρχαιότητος δὲν δυνάμεθα νὰ μένωμεν ἀδιάφοροι εἰς τὸ ἄμεσον ἡμῶν παρελθόν· ὁ Ἕλλην, ὁ ἀνερευνῶν τὰ χρονικὰ ὅλων τῶν ἐθνῶν ὅπως γνωρίσῃ καὶ θαυμάσῃ τοὺς μεγάλους ἄνδρας τοὺς ὑπηρετήσαντας τὸ ἑαυτῶν ἔθνος, ὁ Ἕλλην, ὁ γινώσκων νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀρετήν, τὴν παιδείαν, τὴν ἱκανότητα, δὲν δύναται νὰ ὀλιγωρήσῃ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ δουλείᾳ τοῦ ἔθνους διαπρεψάντων ὁμογενῶν, ἱεραρχῶν, πολιτικῶν, ἐπιστημόνων, φιλολόγων, ὧν τὰ ὀνόματα, καίτοι μὴ ἱκανοντα τὴν δόξαν τῶν προγόνων αὐτῶν, ἡ ἱστορία παρέδωκε σεβαστὰ καὶ ἀνεξίτηλα τοῖς μετ' αὐτοὺς ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν ἃς προσήνεγκον εἰς τὸ Γένος ἐν ταῖς δυστήνοις αὐτοῦ ἡμέραις. Ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἡ ἀποστολὴ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἐνεργηθεῖσα ἀπὸ περιωπῆς ἀπόπτου καὶ περιφανοῦς ἐξησφάλισεν αὐτοῖς κλέος παγκόσμιον καὶ αἰώνιον· ἀλλ' οἱ μετὰ τὴν Ἅλωσιν διαπρέψαντες ὁμογενεῖς, ἄλλην σχόντες ἀποστολήν, οὐχὶ τὸ πόλιν ἄδοξον καὶ σμικρὰν ἔνδοξον καὶ λαμπρὰν ἀναδεῖξαι, ἀλλὰ τὸ διασῶσαι αὐτὴν τοῦ Γένους τὴν ὕπαρξιν, ἀφανεῖς διέμειναν ἐν τῷ κύκλῳ τῆς ἑαυτῶν ἐνεργείας· διό, οὐδεμία μὲν σύγκρισις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνων, ἀλλ' ἡ μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἱστορία ἐστὶν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὸ νῆμα τὸ συνδέον τὴν ἐνεστῶσαν κοινωνικὴν ἡμῶν ὕπαρξιν μετὰ τοῦ μεγάλου ἡμῶν παρελθόντος.

Ἄλλως τε ἡ προγονικὴ ἡμῶν δόξα καὶ εὔκλεια ὄχι μόνον δὲν ἀποκλείει τὴν ἱστορίαν τῆς δουλείας τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ διεγείρει τήν τε περιέργειαν καὶ τὸ συμφέρον ἡμῶν εἰς τὸ νὰ γνωρίσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ τε ἔθνους ὅπερ κατέκτησεν ἡμᾶς καὶ τῶν λοιπῶν μεθ' ὧν συζῶμεν ἀπὸ τεσσάρων ἤδη αἰώνων.

Πρὸ δὲ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τὸ ὁποῖον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐνέμεινε καὶ ἐμμένει εἰς τὸ πάτριον θρήσκευμα, τὸ ὁποῖον

ἐθυσίασε τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἐλευθερίαν πρὸς διατήρησιν τῶν πατρῴων δογμάτων καὶ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμώμου πίστεως αὐτοῦ, δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἀδιάφορον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ἥτις ὡς ὁλκὰς θεοκυβέρνητος περιέσωσε τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἀναμέσον τοῦ ζοφεροῦ πελάγους καὶ τῶν σκοπέλων τῆς ἀμαθείας καὶ τοῦ φανατισμοῦ τεσσάρων ὅλων αἰώνων μέχρι τῶν γαληνιαίων καὶ φωτεινοτέρων αἰγιαλῶν νόμων συνετῶν καὶ θεσμῶν φιλανθρώπων. Τὸ ἔργον τῆς ἐκκλησίας ὑπῆρξε μέγα καὶ δυσχερές· ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ φανατισμός, ἡ ἀμάθεια, τὸ μῖσος τῶν ἀλλοδόξων ἤγειραν πολλάκις ἔξωθεν σκληροὺς κατ' αὐτῆς διωγμούς· ἀφ' ἑτέρου δὲ συχνάκις κατεσπάραξαν αὐτὴν ἐσωτερικῶς τὰ ἐκ τῆς δουλείας πηγάσαντα κακά· ἀλλὰ τούτων μὲν κατίσχυσαν αἱ ἀκράδαντοι καὶ ἀσεῖστοι βάσεις ἐφ' ὧν ἐπήξατο αὐτὴν ὁ θεῖος αὐτῆς θεμελιωτὴς καὶ ὧν οὐδὲ πύλαι ᾅδου κατισχύσουσιν, ἐνῷ ὀφθαλμοφανὴς δάκτυλος τῆς θείας προνοίας ἀπεσόβει τοὺς ἔξωθεν ἐπερχομένους κατ' αὐτῆς κλύδωνας· ἰδοὺ ἡ ἀνακεφαλαίωσις τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἱστορίας τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας.

Οἱ Ἕλληνες κατέχουσιν ὁμολογουμένως τὴν πρώτην καὶ σπουδαιοτάτην θέσιν ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῶν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν δυναστείαν χριστιανικῶν φυλῶν· τὸ μεγαλεῖον τοῦ παρελθόντος αὐτῶν, ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτισμοῦ ὃν διετήρησαν καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας καὶ τὰ φυσικὰ αὐτῶν πλεονεκτήματα ἔδωκαν αὐτοῖς ἐντὸς ὀλίγου τὴν ὑπεροχὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν λαῶν, καὶ κατέστησαν αὐτοὺς χρησίμους καὶ ἀναγκαίους εἰς τὴν ὀθωμανικὴν δυναστείαν. Ἡ ὑπεροχὴ αὕτη καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς θέσις τῶν Ἑλλήνων ἐπέβαλλον αὐτοῖς καθήκοντα ἀπέναντι τῶν λοιπῶν συνυπηκόων καὶ ἀδελφῶν λαῶν, καὶ ἐγέννησαν ἀποστολὴν ἱερὰν καὶ ὑψηλήν, ὁμοίαν τῇ ἀποστολῇ πρωτοτόκου υἱοῦ ἀπορφανισθείσης οἰκογενείας. Οἱ Ἕλληνες ἐξετέλεσαν τὴν ἀποστολὴν ταύτην; Τὸ ζήτημα τοῦτο, ἄξιον πολλῆς μελέτης, ἔχει σπουδαίαν σημασίαν ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις, ἐν αἷς ὁ κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος ἐγερθεὶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σάλος, ὁ προσβάλλων αὐτοὺς αὐτῆς τοὺς θεμελίους διὰ τῆς καινοτόμου καὶ αὐθαιρέτου εἰσαγωγῆς ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν ξένων καὶ ἀντιβαινουσῶν πρός τε τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, χαρακτηρίζεται ὑπὸ τῶν πολεμίων τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ κατακτητικοῦ

δῆθεν πνεύματος τοῦ ἑλληνισμοῦ καὶ τῶν ὑπὸ τὸ πρόσχημα θρησκευτικῆς ἑνότητος ὑποτιθεμένων προσπαθειῶν αὐτοῦ πρὸς συγχώνευσιν παντὸς ἑτερογενοῦς στοιχείου· ἐπὶ τοσοῦτον ἄρα ἠμελήθη τὰ παρεξηγήθη ἐν ἐσχάτοις τὸ μέγα ἔργον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἥτις, μηδεμίαν ποιουμένη φυλετικὴν διάκρισιν, περιέσφιξε τὸν ἐν Χριστῷ σύνδεσμον καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, ἀφεῖσα ἀνέπαφον τὴν ἐθνικὴν ἑκάστου ἀτομικότητα· ἐπὶ τοσοῦτον ἔμελλε νὰ ἐκφαυλισθῇ ἡ ἐκπολιτιστικὴ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀποστολή. Ἀλλ' ἡ ἱστορία, ὡς ἀδέκαστος κριτής, καταστρέφει τὰ σοφιστικὰ ταῦτα οἰκοδομήματα, καὶ ἐνταῦθα ἔγκειται τὸ μέγα καὶ οὐσιῶδες ἐνδιαφέρον τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἱστορίᾳ τῆς Ἀνατολῆς.

Ἐνῷ δὲ ἡ μελέτη τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἐποχῆς παρίσταται ἡμῖν ὡς οὐσιώδης ἀνάγκη, ἡ συγγραφὴ κριτικῆς καὶ συστηματικῆς ἱστορίας τῆς περιόδου ταύτης ἐστὶν ἔργον ἀποκλειστικῶς ἑλληνικόν.

Ὁμολογητέον ὅτι τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα ὑπὸ ξένων ἱστορικὰ συγγράμματα ἀφορῶντα τὴν Ἀνατολήν, καίτοι ἱκανοποιοῦντα ἁπάσας τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καθόλου ἱστορίας καὶ τῆς πολιτικῆς, ἀφίνουσιν ὅμως πλεῖστα κενὰ ἐπὶ τῆς μερικῆς ἱστορίας ἑκάστης τῶν ἀνατολικῶν φυλῶν ὑπὸ κοινωνικωτέραν, οὕτως εἰπεῖν, ἔποψιν.

Ἡ ἔλλειψις αὕτη ἀποδοτέα εἰς δύο τινά· αʹ) εἰς τὰς ἀτελεῖς καὶ ἐσφαλμένας γνώσεις ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν διαφόρων λαῶν, τοῦ ἀτομικοῦ, ὡς εἰπεῖν, αὐτῶν βίου, τῶν πρὸς ἀλλήλους σχέσεων, γνώσεις τὰς ὁποίας οἱ συγγραφεῖς ἀρύονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ ἐκθέσεων περιηγητῶν οἵτινες ἐγείρουσι φαντασιώδη οἰκοδομήματα ἐπὶ προλήψεων ἀπηρχαιωμένων καὶ παρατηρήσεων ἰδιοτρόπων καὶ αὐταρέσκων· βʹ) εἰς τὴν ἔλλειψιν πηγῶν καὶ βοηθημάτων, καθότι καὶ τὰ ἄπειρα χειρόγραφα ὅσα αἱ κατὰ καιροὺς ἱερόσυλοι χεῖρες ἀπήγαγον ἀπὸ τῶν ἐν Ἀνατολῇ βιβλιοθηκῶν εἰς τὴν Δύσιν ἀνωφελῆ εἰσι καὶ ἀκατάληπτα παντὶ μὴ γινώσκοντι τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν Ἀνατολήν.

Ὁ Ἕλλην λοιπὸν μόνος δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ δυσχερὲς ἔργον συγγραφῆς τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἱστορίας, τὸ μὲν ὡς γινώσκων κάλλιον παντὸς ἄλλου τήν τε φύσιν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς πρὸς ἄλληλα σχέσεις τῶν διαφόρων ἑτερογενῶν στοιχείων τῶν ἀποτελούντων τὸ σύνολον τῶν ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴν δυναστείαν λαῶν, τὸ δὲ ὡς μόνος δυνάμενος νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν εἰσέτι ἄφθονον παρ' ἡμῖν φι-

λολογικὴν ὕλην. Ἔχομεν δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἂν ποτε κατορθωθῇ ἡ συγγραφὴ συστηματικῆς ἱστορίας ἀπὸ πηγῶν καθαρῶς ἐπιτοπίων, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν τὰ μέχρι τοῦδε ὑπὸ Εὐρωπαίων ἐκδοθέντα συγγράμματα, ἡ τοιαύτη συγγραφὴ, ἀπηλλαγμένη τῶν παχυλῶν σφαλμάτων εἰς ἃ περιπίπτει ἡ πολιτικὴ καὶ τῶν αὐθαιρέτων κρίσεων καὶ παρεξηγήσεων ἃς συνεπάγονται αἱ προκαταλήψεις ἢ αἱ ἡμαρτημέναι ἐκτιμήσεις, θέλει σαφηνίσει πλεῖστα φαινόμενα τέως δυσεξήγητα καὶ λύσει πολλὰ προβλήματα πολιτικὰ, κοινωνικὰ καὶ φιλολογικά.

Ἀλλ' ἵνα κατορθωθῇ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνάγκη νὰ μελετηθῶσι, νὰ παραβληθῶσι πρὸς ἀλλήλας καὶ νὰ ἐξακριβωθῶσιν ὅλαι αἱ πηγαὶ καὶ τὰ βοηθήματα ὅσα ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις τοῦ Γένους, αἵτινες, μεθ' ὅλας τὰς βεβήλους λεηλασίας ἃς ὑπέστησαν, σώζουσιν εἰσέτι πλοῦτον πολύτιμον χειρογράφων, τὰ ὁποῖα κεῖνται ὡς θησαυρὸς ἀνωφελὴς καὶ κεκρυμμένος, ἀναμένων τοὺς ἀνορύξοντας αὐτόν.

Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου, ἀπαιτοῦντος καὶ εἰδικότητας περὶ πλεῖστα ζητήματα καὶ δυσχερείας ἔχοντος πρακτικὰς ἀναριθμήτους, εἶναι ἀνέφικτος ἐὰν ἀφεθῇ εἰς μόνην τὴν ἰδιωτικὴν ἐργασίαν τῶν λογίων, μὲ ὅλην τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην ἀφοσίωσιν καὶ τὴν φιλοπονίαν αὐτῶν· ἡ πρὸς συσκευασίαν ὕλη εἶναι τοσαύτη, διεσπαρμένη εἰς τόσας βιβλιοθήκας καθ' ὅλην τὴν Ἀνατολὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις, ἀπαιτοῦνται τοσοῦτοι μόχθοι καὶ δαπάναι πρὸς ἀναδίφησιν αὐτῶν, ὥστε ἀνάγκη νὰ εὑρεθῇ μέσον τι μεθοδικώτερον ἵνα καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ τῶν λογίων ἐργασία. Τοιοῦτο μέσον ἤθελεν εἶσθαι κατάλληλον ἡ σύστασις συλλόγου τινὸς φιλομούσων ὁμογενῶν πρὸς ἔκδοσιν καὶ δημοσίευσιν ἀνεκδότων χειρογράφων, τὰ ὁποῖα οὕτω γινόμενα προσιτὰ παντὶ τῷ βουλομένῳ ἅμα μὲν κινήσουσι τὴν περιέργειαν τῶν φιλομαθῶν καὶ δώσουσιν ἀφορμὴν εἰς μελέτην, ἅμα δὲ θέλουσι διευκολύνει τὰς τῶν λογίων ἐρεύνας. Τὰ γράμματα ἀπολαύουσι παρ' ἡμῖν γενναίας ὑποστηρίξεως· τὸ δημόσιον παρέχει πρόθυμον συνδρομὴν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς ἡμετέρας φιλολογίας, καὶ αἱ καθ' ἡμέραν πολλαπλασιαζόμεναι ἐκδόσεις παντοίων βιβλίων μαρτυροῦσι περὶ τῆς φιλομαθείας τῆς καθ' ἡμᾶς κοινωνίας· ἡ σύστασις εἰδικοῦ συλλόγου πρὸς δημοσίευσιν ἀνεκδότων χειρογράφων, καλῶς καὶ προσφυῶς ὀργανιζομένη, θέλει χρησιμοποιήσει σκοπιμώτερον τὴν φιλόμουσον διάθεσιν τῶν ἀείποτε πρὸς τὰ καλὰ προθύμων ὁμογενῶν. Διὰ τοῦ μέσου τούτου ὑποστηριζομένης τῆς φιλοπονίας τῶν

λογίων καὶ τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἀπαλαττομένης τῶν ὑλικῶν δυσχερειῶν ἡ συγκρότησις τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν καθ' ἡμᾶς ἱστορίας οὕτω κατορθουμένη ἀποβαίνει ἔργον ἐθνικὸν καὶ ἓν τῶν ὡραιοτέρων προϊόντων τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας.

Ἀπὸ πασῶν τῶν προηγουμένων σκέψεων ὡρμήθημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνὰ χεῖρας Χρονικῶν, τὰ ὁποῖα θεωροῦμεν ὡς ἱστορικὸν βοήθημα πολλοῦ λόγου ἄξιον, δυνάμενον πολλαχῶς νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ἱστορίαν. Πεπείσμεθα δὲ ὅτι συνηγορήσει πως ὑπὲρ τῆς ἰδέας τῆς συστηματικῆς ἐκδόσεως ἀνεκδότων χειρογράφων καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν ἐνδιαφέρον.

Ἐκτὸς τῆς καθαρῶς ἱστορικῆς ὕλης ἣν ἀποτελεῖ ἡ ἀφήγησις τῶν οὐσιωδεστέρων γεγονότων ἐν διαστήματι τριῶν καὶ ἡμίσεος περίπου αἰώνων ὁ ἀναγνώστης εὑρήσει ἐνταῦθα πιστοτάτην εἰκόνα τῆς Ἀνατολῆς μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν λεπτομερειῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἱστορία τοῦ παρελθόντος ἐστὶν ὁ ἄριστος ἐκτιμητὴς τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ὁ ἀσφαλέστερος ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος εἰς τὸ μέλλον, ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἀνωμάλου καὶ λυπηρᾶς καταστάσεως εἰς ἣν μακρὸν χρόνον διετέλεσε τὸ χριστιανικὸν στοιχεῖον ἕνεκα τῆς ἐπικρατούσης μισαλλοδοξίας καὶ τοῦ φανατισμοῦ, ἅτινα συχνάκις, φεῦ! περιεστοίχησαν τὸν κραταιὸν τῶν σουλτάνων θρόνον, αὐτόματος μὲν ἐπέρχεται πρὸς δόξαν τοῦ πολιτισμοῦ ἡ σύγκρισις μεταξὺ τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου παρελθόντος καὶ τῆς παρούσης εὐνομίας καὶ πολιτικῆς ἰσότητος ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος καὶ τὴν κυβέρνησιν τῶν συνετῶν καὶ πεφωτισμένων Αὐτοῦ ὑπουργῶν, ἐκ δὲ τῆς συγκρίσεως ταύτης, ὡς ἀπὸ βεβαίας ἀφετηρίας, ταχεῖα καὶ τελειοτέρα προσδοκᾶται ἡ πρόοδος τοῦ πολιτισμοῦ· τοῦτό ἐστι τὸ πρακτικώτερον ἐξαγόμενον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Χρονικῶν τούτων, ὅπερ κυρίως ἐνδιαφέρει τοὺς ἔχοντας πατρίδα τὴν Ἀνατολήν.

Πᾶσα σύστασις περὶ τῆς σπουδαιότητος τοῦ βιβλίου ἤθελεν εἶσθαι ἄκαιρος ἐνώπιον τοῦ τε τίτλου αὐτοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ συγγραφέως, διὸ καὶ περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ προτάξωμεν ὀλίγα τινὰ ὅπως δώσωμεν τῷ ἀναγνώστῃ ἀναγκαίαν τινὰ γνῶσιν τῆς ὅλης συγγραφῆς ἀφ' ἧς ἐξήχθησαν τὰ παρόντα Χρονικά.

Ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης τάσσεται μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν οἵτινες διεκρίθησαν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα ἐπὶ φιλογενείᾳ, πολυ-

μαθείᾳ καὶ πολιτικῇ συνέσει. Ἡ βιογραφία αὐτοῦ συνάγεται ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κειμένῳ τοῦ συγγράμματος αὐτοβιογραφικῶν αὐτοῦ ἀπομνημονευμάτων, (ἴδε ἐν τῷ ὀνομαστικῷ πίνακι τὴν λέξιν Ὑψηλάντης Ἀθανάσιος,) δι' ὃ ἀρκούμεθα εἰς τὸ νὰ ἐπισυνάψωμεν τὰς ὀλίγας ἃς ἠδυνήθημεν νὰ συλλέξωμεν ἀπὸ ἀξιοπίστων καὶ σεβαστῶν προσώπων πληροφορίας περὶ τοῦ ἀνδρός.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐρεύνας ἡμῶν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐξακριβώσωμεν τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας τοῦ Ἀθανασίου Ὑψηλάντου μετὰ τοῦ ἡγεμόνος Ἀλεξάνδρου· ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ οὐδὲν ἄλλο θετικὸν γινώσκομεν ἢ ὅτι ἀφῆκε θυγατέρα Σαφτιτζαν (Ἐλισάβετ,) κατοικοῦσαν μέχρι πρὸ εἰκοσιπενταετίας περίπου ἐν Νεοχωρίῳ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, ὅπου καὶ ἀπεβίωσε πλήρης ἡμερῶν, διαμείνασα ἄγαμος. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ συγγραφέως ἀγνοεῖται ἐπίσης ἐπακριβῶς· κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὅμως ἔζησε μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος.

Ἡ ἐν Νεοχωρίῳ οἰκία αὐτοῦ κεῖται παρὰ τῇ ἀποβάθρᾳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, κατοικουμένη νῦν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τῶν Κ. Λαμπίκη· Τῆς δὲ ἐν Φαναρίῳ παραλίου οἰκίας αὐτοῦ, περιελθούσης τελευταῖον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ὁμογενοῦς ἰατροῦ Κ. Σαράντη Ἀρχιγένους, σώζεται σήμερον μόνη ἡ λιθόκτιστος οἰκοδομὴ (γκιαβκίρι.) Σεβαστὸν ἀρχιερατικὸν πρόσωπον εὐηρεστήθη νὰ ἀνακοινώσῃ ἡμῖν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ, ἣν πρὸ τριακονταετίας κατῴκει ὁ μακαρίτης μητροπολίτης Νικομηδείας Παρᾶρετος, εἶδε πολλάκις τὴν κοχῶναν Σαφτιτζαν, καταβαίνουσαν ἐνίοτε ἐκ Νεοχωρίου, καὶ ὅτι μεταξὺ ἄλλων πολλάκις ἤκουσεν αὐτῆς λόγον ποιουμένης περὶ τοῦ παρόντος συγγράμματος, ὅπερ αὐτὴ εἶχε δανείσει τῷ τότε ἀρχιεπισκόπῳ Σιναίου Κ. Κωνσταντίῳ, καὶ τὸ ὁποῖον ὁ ἀοίδιμος ἐκεῖνος οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ τῇ ἐπιστρέψῃ· ἐκτὸς δὲ τούτου ὅτι ἀνέφερε καὶ περὶ ἄλλων τινῶν χειρογράφων πατρικῶν, ἀφ' ὧν κατὰ τὸ λέγειν αὐτῆς, ἠρύσατο ὁ φιλόλογος ἀρχιερεὺς ἄφθονον ὕλην εἰς συγγραφὴν καὶ τῆς νεωστὶ τότε ἐκδοθείσης Κωνσταντινιάδος αὐτοῦ. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ διάσωσις τοῦ χειρογράφου τούτου ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Σινᾶ.

Μετὰ σεβασμοῦ ἐπεσκέφθημεν τὸ ἐνδιαίτημα τοῦ ἀοιδίμου. Ἐν τῷ δωματίῳ τῆς πρώτης ὀροφῆς ἐσώζοντο μέχρι πρό τινων ἐτῶν ἐμπεπηγμέναι ἐντὸς τῶν δύο τοίχων ἀπέναντι ἡ μία τῆς ἄλλης δύο πλᾶκες ξύλινοι, καταπεσοῦσαι ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὧν ἡ μὲν κεῖται γυμνή, ἡ

δὲ διασώζει ἔτι ἐγκεκολλημένον χάρτην, ἐφ' οὗ φέρονται τὰ ἑξῆς δύο ἐπιγράμματα, τὰ ὁποῖα πιστῶς ἀντεγράψαμεν·

ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τὸνδ' ὑψόροφον οἶκον Ὑψηλανδίου
τοῦ ἀρχιατροῦ ἀρχυπάτου τοῦ Ῥαγὶπ,
Ἀθαvασίου τοῦ κ. Κομνηνῶν Κωμέων, (1)
Σκευοφύλακος τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας,
ὃν ἐκ βάθρων ἔδειμεν ἐκτεφρωθέντα,
θεὸς γ' ἔδραξεν εὐσεβούντων οἰκίας,
ἀάατον στήσειε πάσης ἐξ ἄτης,
ἄσειστον, ἀκλόνητον ἄπρηστον θ' ὅλης. (2)

ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Εἰ γένος εὐσεβέων ζώει μετὰ τέρμα βίοιο
ζεῖ Θεόδωρος Κασάνδρα τε οἳ τέκον κλεινὸν (3)
Ἀθχνάσιον,
ὃς θεμέθλου ἀπὸ πρώτου εὐσεβίῃ δόμον τόνδε
τεῦξεται (4) ἐξ ἰδίων κτεάνων ζάθεος δικαίων,
ὥς γε πόνων ἄμπρυμα (5) φυλάσσεται ἀνδρὶ δικαίῳ.
Εἰς λυκάβαντά γε ζῇθι ἀκέστωρ Ὑψηλάνδα.

Χ . . . Ν ΕΥΧΗΣ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΙΑΣ ΑΦΙΕΡΩΘΕΝΤΑ ΤΑΥΤῌ Τῌ ΟΙ: . . . Ι ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΥ . . . .

. . . .

---

(1) ἀκατάληπτον·
(2) πιθανῶς ἀντὶ ὅ λ ω ς·
(3) ἡ λέξις κ λ ε ι ν ὸ ν φαίνεται περιττεύουσα.
(4) πιθανῶς τ ε ῦ ξ έ τ ε.
(5) πιθανῶς ἄ μ π α υ μ α.

…ὰ.

[illegible] δὲ [illegible] ἄλλον [illegible] τὸν [illegible] καὶ [illegible]-
[illegible], [illegible] ἀνέφερεν [illegible] θυγάτηρ τοῦ ἀοιδίμου [illegible] τὴν
[illegible] ἰδιωμάτιον αὐτοῦ, μαρτυροῦν [illegible] τοῦ ἀν-
δρὸς καὶ τὸ εὐσεβὲς καὶ ἀπέριττον τῶν ἕξεων αὐτοῦ. Ἡ οἰκοδομὴ αὕτη ἐστὶν ἓν τῶν σεβασμιωτέρων λειψάνων τῆς Φαναριωτικῆς ἐποχῆς μεταξὺ τῶν πολλῶν σωζομένων ἀπὸ Τζουμπαλὶ μέχρι Παλατᾶ ἡγεμονικῶν καὶ ἀρχοντικῶν οἴκων, τῶν ὁποίων τὴν περιγραφὴν εὐχῆς ἔργον ἤθελεν εἶσθαι ν' ἀναλάβῃ τις τῶν λογίων ὁμογενῶν, πρὶν ἢ ὁ χρόνος ἐξαλείψῃ καὶ τὰ τελευταῖα ἴχνη τῆς εὐκλείας τοῦ Γένους.

Ἀπαντᾶται τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθανασίου Ὑψηλάντου ὡς προσώπου ἐπισήμου τῆς ἐποχῆς ἐν πολλοῖς ἐκκλησιαστικοῖς γράμμασι περὶ πλείστων ὑποθέσεων τοῦ Γένους, καὶ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονίας ὅπου ἐχρημάτισεν ἐπὶ διετίαν μέγας Σπαθάρης. Ὁ δὲ Hammer πολλάκις ἀναφέρει αὐτὸν λαβόντα ἐνεργὸν μέρος εἰς διαφόρους σπουδαίας πολιτικὰς ὑποθέσεις ἐπὶ τοῦ πολλοῦ καὶ μεγάλου Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-πασσᾶ βεζίρου, διαφιλονεικήσαντα δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τῆς μεγάλης διερμηνείας πρὸς τὸν Γρηγόριον Ἀλεξάνδρου Γκίκαν τὸν ὕστερον ἡγεμονεύσαντα (1).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ συγγραφέως.

Τὸ δὲ σύγγραμμα τοῦ ὁποίου μέρος ἀποτελεῖ τὸ ἀνὰ χεῖρας βιβλίον τίτλον μὲν φέρει ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΑ ΔΩΔΕΚΑ· ἄρχεται δὲ ἀπὸ Ἰουλίου Καίσαρος καὶ ἀφικνεῖται μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ συγγραφέως. Δυστυχῶς τὸ τελευταῖον μέρος τῆς συγγραφῆς, τὸ πιθανῶς μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ συγγραφέως, ἀπωλέσθη, ἡ δὲ ἀ-

---

(1) . . . Le vieux Callimachi, interprète de la Porte, céda sa place à George (sic) Ghika, pour prendre en main les reines de l'administration moldave (7 Août 1758). Ghika, fils de l'interprète exécuté après la convention de Constantinople et cousin du nouveau voïévode de Valachie, Scarlatto Ghika, avait eu pour concurrent à cette place Ipsilanti, médecin du grand vizir Raghib-Mohammed, qui, malgré son mérite, n'a pas pu l'obtenir. (Hammer hist. de l'Emp. Ottom. XVI p. 39.)

πώλεια αὕτη, καθὼς καὶ ἡ ἔλλειψις ἱκανῶν σελίδων τοῦ Η′ βιβλίου, ἐστὶ τόσῳ μᾶλλον λυπηρὰ καθόσον τὸ χειρόγραφον κατὰ πᾶσαν πιθανότητά ἐστι τὸ μόνον σωζόμενον· ὅτι δὲ καὶ οὐ πάνυ ἐγνωσμένον τὸ σύγγραμμα φαίνεται καὶ ἀπὸ τῆς ἧς ἐσφαλμένως ποιεῖται περὶ αὐτοῦ μνείας ὁ Κ. Σάθας ἐν τῇ ἄλλως ἀξιολογωτάτῃ αὐτοῦ Νεοελληνικῇ Φιλολογίᾳ, ἀναφέρων ὅτι ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης (ἴδε τὴν λέξιν,) συνέγραψεν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν ἀπὸ Ἁλώσεως.

Τὸ χειρόγραφον ἀποτελεῖ δέκα τεύχη ἀνήκοντα τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Καΐρῳ ἱεροῦ μετοχίου τοῦ Σινᾶ. Ἡ γραφὴ παραλλάσσει μέχρι τῶν δέκα εἰδῶν, ἐν μὲν τοῖς ἓξ πρώτοις βιβλίοις ἀρκούντως εὐανάγνωστος καὶ καθαρά, ἀπὸ δὲ τοῦ Ζ′ βιβλίου ὡς ἐκ τῶν ἀναμὶξ προσθηκῶν, ἀφαιρέσεων, διορθώσεων καὶ παραπομπῶν λίαν δυσανάγνωστος καὶ πλήρεις σφαλμάτων.

Καθὸ πρωτότυπον τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔχει βεβαίως ἀπόλυτον ἀξίαν ἀναμφισβήτητον, ἐὰν μάλιστα ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ δυσχέρειαι τῆς συγγραφῆς, ἡ ἔλλειψις τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν συνεγράφη· σχετικῶς δὲ πρὸς τοὺς προγενεστέρους αὐτοῦ βυζαντινοὺς ἱστορικοὺς καὶ χρονογράφους ὁ Ἀθανάσιος Ὑψηλάντης, εἰ καὶ ἠκολούθησε τὸ παράδειγμα ἐκείνων, καθ' ὃ τῶν πρὸ αὐτῶν γεγονότων τὰ οὐσιωδέστερα μόνον ἐν περιλήψει ἀφηγούμενοι ἐνδιέτριβον λεπτομερέστερον εἰς τὰ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτῶν συμβάντα, μετεχειρίσθη ὅμως τάξιν πλειοτέραν διὰ κανονικωτέρας τινὸς κεφαλαιώδους διαιρέσεως καὶ διὰ τῆς ἀπαρεγκλίτου χρήσεως ἐν μὲν τοῖς δέκα πρώτοις βιβλίοις τοῦ συγχρονιστικοῦ συστήματος, ἐν δὲ τοῖς δυσὶ τελευταίοις, τοῖς περὶ τῶν Περσικῶν καὶ Ἀραβικῶν, περὶ τῶν Γερμανικῶν καὶ Γαλλικῶν, τοῦ ἐθνογραφικοῦ.

Ἀλλ' οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ἀξία τοῦ συγγράμματος τούτου μικρὰν ἔχει τὴν σπουδαιότητα, ὡς πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐποχήν, ἀπέναντι τοσούτων ἄλλων συγγραμμάτων νεωτέρων, συστηματικωτέρων καὶ ἀσυγκρίτως τελειοτέρων. Ἡ δημοσίευσις λοιπὸν ὁλοκλήρου τοῦ χειρογράφου, ἔργον οὖσα, οὕτως εἰπεῖν, ἀκαδημαϊκὸν καὶ ὑπερβαίνουσα τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν, ἤθελεν ἔχει καὶ τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ περιλάβῃ τὴν μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἐποχὴν ἐντὸς συγγράμματος πολυτόμου καὶ δυσπορίστου· διὸ καὶ περιωρίσθημεν εἰς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀνὰ χεῖρας τριῶν βιβλίων, προτάξαντες τὰς περιληπτικὰς σημειώσεις τῶν περιεχομέ-

νων ἐν ἑκάστῳ τῶν λοιπῶν βιβλίων, ἵνα λάβῃ ὁ ἀναγνώστης γενικήν τινα ἰδέαν τῆς ὅλης συγγραφῆς.

Τὰ ἤδη ἐκδιδόμενα τρία ταῦτα βιβλία εἰσὶν ὁμολογουμένως τὸ ἀξιολογώτατον μέρος τοῦ συγγράμματος, ἰδίως δὲ τὸ Θ' καὶ τὸ Ι'. Ἐν τῷ Η' βιβλίῳ ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐπιτροχάδην καὶ λίαν συντετμημένως διέρχεται ὁ συγγραφεὺς πλεῖστα οὐσιώδη γεγονότα, πολλαχοῦ φαίνεται καὶ ἀβασανίστως παραδεχόμενος ὅσα ἄλλοι προγενέστεροι ἢ σύγχρονοι αὐτοῦ ἐξέφεραν ἐσφαλμένως ἐπὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἐνίοτε δὲ περιπίπτει καὶ εἰς ἀναχρονισμοὺς παχυλούς, οἷα τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Β', τὰ περὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῆς Παμμακαρίστου, τὰ περὶ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ νέου πατριαρχείου κτλ., ἐξ ὧν εἰκάζεται ὅτι ὁ θάνατος δὲν ἀφῆκε τὸν συγγραφέα νὰ ἐπιθεωρήσῃ καὶ τελευταίαν φορὰν τὸ ἔργον του, ἄλλως μένουσιν ἀνεξήγητα πλεῖστα, χρονολογικὰ λάθη τὰ ὁποῖα ἐξελέγχονται ἐκ πρώτης ὄψεως, λ. χ. ἡ σύγχυσις ὀνομάτων, ἄλλων ἀντὶ ἄλλων λαμβανομένων ἐν ὅλῳ τῷ συγγράμματι, ἡ ἀσυμφωνία τῆς χρονολογίας ἐγγράφων τινῶν καταχωρουμένων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναφερομένην ἐποχήν, οἷον τὸ ἐν σελ. 123 κτλ.

Ἐν δὲ τοῖς δυσὶ βιβλίοις Θ' καὶ Ι', τῇ συγχρόνῳ δηλαδὴ ἐποχῇ τοῦ συγγραφέως, πολλάκις ὁ ἀναγνώστης εὑρεθήσεται εἰς θέσιν ν' ἀγαπήσῃ τὸν φιλογενῆ Ἕλληνα μᾶλλον ἢ τὸν ἀπαθῆ ἱστορικόν, τὸν σεβαστὸν καὶ ἐνάρετον γέροντα μᾶλλον ἢ τὸν ἐπιτήδειον συγγραφέα, τὸν εὐσεβῆ χριστιανὸν ὑπὲρ τὸν βαθύνουν πολιτικόν· πολλάκις θέλει συλλάβει δυσαρέστους ἐντυπώσεις ὡς ἐκ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν αὐτοῦ πρὸς τοὺς συγχρόνους του. Ὁ συγγραφεὺς ὡς πρὸς τοῦτο ὑπέπεσεν εἰς τὸ ἄτοπον εἰς ὃ ὑπέπεσαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον οἱ ἀπ' αἰῶνος ἱστορικοί, ἀναμίξαντες πάντες σχεδὸν ἄνευ ἐξαιρέσεως τὴν ἑαυτῶν ἀτομικότητα εἰς τὴν ἀφήγησιν τῶν συγχρόνων αὐτῶν γεγονότων· ὅταν δὲ αἱ μὲν ἀρχαί, αἱ συμπάθειαι καὶ ἀντιπάθειαι αὗται ἔχωσι τὴν πηγήν των εἰς ἁγνὸν αἴσθημα ἀκραιφνοῦς φιλογενείας καὶ χριστιανικῆς ἀρετῆς, ἡ δὲ ἱστορικὴ ἀκρίβεια μένῃ ἄθικτος, αἱ προσωπικαὶ κρίσεις τοῦ συγγραφέως καὶ αἱ κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ ἀποχρώσεις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων ἀντὶ νὰ παραβλάψωσι τὴν ἀξίαν τοῦ συγγράμματος, γίνονται ἀπ' ἐναντίας ἀφορμὴ συζητήσεων καὶ ἐξελέγξεων γονιμωτάτων.

Τὸ βιβλίον ἐξετυπώθη ἀπαραλλάκτως κατὰ τὸ πρωτότυπον χειρό-

γραφον, φυλαχθείσης πιστῶς τῆς τε γλώσσης τοῦ συγγραφέως καὶ τοῦ ὀρθογραφικοῦ μέρους, ἐκτὸς ἐπουσιωδεστάτων τινῶν σφαλμάτων τῆς ἀντιγραφῆς· δὲν ἐτολμήσαμεν νὰ ἐπιφέρωμεν τὴν ἐλαχίστην διόρθωσιν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ προφανέστερα προμνημονευθέντα λάθη. Αἱ μόναι προσθῆκαι ἃς ἐνομίσαμεν συντεινούσας εἰς μεθοδικωτέραν χρῆσιν τοῦ βιβλίου εἰσὶν ἡ ἐν κεφαλίδι τῶν σελίδων χρονολογία καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ἐν τέλει πίνακος.

Ἀπέχοντες πάσης περαιτέρω κρίσεως περαίνομεν εὐχόμενοι ἵνα ἡ δημοσίευσις τοῦ ἀνὰ χεῖρας βιβλίου γένηται ἐνδόσιμον μελετῶν σοφωτέρων, καὶ διευκολύνη τὰς καταβαλλομένας ἤδη σπουδαίας ἐρεύνας τῆς μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἐποχῆς, ἥτις ἀποτελεῖ οὐσιῶδες μέρος τῆς ὅλης ἱστορίας τοῦ Γένους.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1870, Ἰουνίῳ.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΔΩΔΕΚΑ,

Ἀφιερωθέντα τοῖς ἠγαπημένοις αὐτοῦ γονεῦσι, τῷ τε Κυρίῳ Θεοδώρῳ Κομνηνῷ Ὑψηλάντῃ καὶ τῇ Κυρίᾳ Κασάνδρα Τζαννέτου.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Τί τὸ σύγγραμμα, καὶ τίς ὁ ἐν αὐτῷ σκοπὸς καὶ τί τὸ ὑποκείμενον.

Ταῖς μακαρίαις ὑμῶν ψυχαῖς, γεννήτορες φίλτατοι, ἀναθεῖναι ἔγνωκα, τήν δέ μου τὴν χρονολογικὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν πραγμάτων σειράν· τὸ μὲν εἰς υἱϊκῆς φιλοστοργίας σημεῖον ἀνάγραπτον· τὸ δὲ καὶ εἰς ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης τεκμήριον ἀνεξάλειπτον· πῶς γὰρ ἂν ἄλλως εὐγνωμονεῖν ὑμῖν παραστήσαιμι, εἰμὴ τόδε μου τὸ φιλοπόνημα ὑμῖν αὐτοῖς ἀναθέμενος; Ἔστι δὲ τοῦτο ἀφήγησις πραγμάτων πολιτικῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐν συνόψει καθιστορουμένη, ἱκανήν τε τυχὸν τὴν ὠφέλειαν τοῖς πλείοσιν ἐμποιησομένη. Καὶ περὶ μὲν τῆς ἀπὸ τῶν ἱστορουμένων πολιτικῶν πραγμάτων προσγενησομένης ὠφελείας ἄλλοι λεγόντων· ἡ δέ γε ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία ὅτι περ ἀναγκαία ἐστὶ τὰ μάλιστα τῷ καθολικῷ ὀρθοδόξῳ γένει, λαϊκῷ τε καὶ ἐκκλησιαστικῷ, τοῖς πᾶσι πέφυκε πρόδηλον· ἀπὸ ταύτης γὰρ καὶ μόνης οἱ μὲν πολλοὶ τὰ ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ παλαιά τε καὶ νέα ἀναμφιρίστως διαγίνονται μαθητευόμενοι· οἱ δὲ ἑκασταχοῦ ὁποιαδήποτε τάξει ἐκκλησιῶν προϊστάμενοι, ἐν αὐτῇ τοὐλάχιστον

τοὺς ἁγίως, κανονικῶς τε καὶ ὀρθοδόξως ἐπισκοπεύσαντας ἐπὶ μέγα δόξης ἐληλακέναι καταμανθάνοντες, ὡς ἐκ λογικῶν λειμώνων τὰς τῷ ἰδίῳ ἐπαγγέλματι ἐπιτηδείας πράξεις ἐκ τούτων καὶ μόνων ἀπανθίζονται, καὶ ὅση δύναμις μιμεῖσθαι αὐτοὺς ἐπείγονται· τοὺς δ' ἄλλως ἔχοντας τὸ σύνολον ἀποσκυβαλίζονται μυρίας καθυποβαλλομένους ὁρῶντες ἀραῖς τε καὶ κατακρίσεσιν.

Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς τὴν αὔξησιν καὶ διασπορὰν τῆς ὀρθοδοξίας συντείνει τὰ μέγιστα· τὸ γὰρ τῶν αἱρετικῶν σμῆνος διὰ ταύτης καὶ μόνης ἀφωνότερον ἰχθύων γινόμενον εὐμαρῶς καταργεῖται· αἴτιον δὲ τούτου ὅτι φύσει ἀνθρώπου δυσάρεστον τὸ ἡττηθῆναι δοκεῖν ὑπὸ συλλογισμῶν τε καὶ διαλέξεων· κἂν που σφᾶς αὐτοὺς ἡττηθέντας καὶ εἰς ἀφωνίαν καταχθέντας ἴδωσιν, οὐ τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο τοῦ δόγματος ἀλλὰ τῇ τῶν ἀντιλεγόντων πρὸς τὸ διαλέγεσθαι δεινότητι ἀποδιδόασιν· ὅθεν συνεχεῖ παρατηρήσει γνωστὸν τοὺς αἱρετικοὺς ὑπὸ τῶν διαλέξεων ἐξάπτεσθαι μᾶλλον ἢ θεραπεύεσθαι· τοὔμπαλιν δὲ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἡ ἱστορία εὐχερῶς πως ταῖς ἀκοαῖς τῶν ἀναγινωσκόντων παρεισδύουσα δραστικώτερον ἐνεργεῖ καὶ εὐπορωτέραν κατ' αὐτῶν τὴν νίκην ἀποκομίζεται. Τίς γὰρ αἱρετικῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀναγνοὺς ἱστορίαν τὴν ἰδίαν νεωτεροποιΐαν καὶ πλάνην ἐν αὐτῇ ἐρυθριάσας εὐθὺς οὐχ εὑρήσει κατακεχριμένην, ἑαυτόν τ' οὐχ ὁμολογήσει ὡς σεσηπὸς μέλος τοῦ λοιποῦ σώματος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀπηλλοτριωμένον;

Πρὸς τοῖς ἄλλοις γὰρ περιεχούσης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τὴν ἀλληλοδιάδοχον διαδοχὴν τῶν ἐν τοῖς Ἀποστολικοῖς θρόνοις ἀλλήλους διαδεξαμένων ἐπισκόπων ἐν ταῖς ἐπισημοτάταις παροικίαις, (ὧν οἱ πλείους ἰδίοις συγγράμμασί τε καὶ πράξεσι τὰς ψευδωνύμους γνώσεις, νεωτερισμούς τε καὶ νέας λέξεις τῶν ἐν διαφόροις καιροῖς τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην ἀφειδῶς ἐπεντριψάντων αἱρετικῶν τὸ σύνολον κατέβαλον,) οἱ προσεχῶς ἀναγινώσκοντες αἱρετικοὶ τὴν τῶν ὀρθοδόξων πατριαρχῶν διαδοχὴν πάντως ὁμολογήσουσιν, εἰ μὴ ἐθελοκακοῖεν, σφᾶς αὐτοὺς ἀπηλλοτριωμένους ἐκείνης τῆς τῶν Ἀποστόλων διαδοχῆς ἐκείνης τε τῆς τῶν ἁγίων ἐπισκόπων συναθροίσεώς τε καὶ κοινωνίας, εὑρίσκοντες τὰς ἑαυτῶν καινοτομίας καὶ τὰ ἑαυτῶν αἱρετικὰ φρονήματα καταδικαζόμενα καὶ ἀναθεματιζόμενα ὁμοφώνως παρ' ἐκείνων αὐτῶν τῶν Ἀποστολικῶν διαδόχων παρ' ὧν ποτε πρόπαλαι καὶ τὰ τῶν Νοβατιανῶν, Δονατιστῶν τε καὶ Ἀρειανῶν μιαρὰ φρονήματα καὶ καινοτομίαι ὁμοφώνως κατεδικάσθησαν.

Ὅθεν αὐτοὺς, εἰ εὐγνωμονοῖεν, ἐντραπῆναι πάντως δεήσει τοῦ ἰδίου καινοτομήματος, καθορῶντας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀρχαιότητα τῆς τοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξου καθολικῆς ἐκκλησίας ἀντιφάσκουσαν καὶ ἐκ διαμέτρου ἀντικειμένην τῶν ἰδίων πεισμονῶν τε καὶ αἱρέσεων τῷ καινοτομήματι.

Οὕτως οὖν ἀναγκαίας οὔσης τῆς γνώσεως πάντων τῶν Ἀποστολικῶν διαδόχων τῶν μέχρι τοῦδε τὰς πέντε διαφανεστάτας καὶ διαπρεπούσας εἰς δεῦρο καθέδρας διιθυνάντων, πειράσομαι πάντως τὰς μὲν ἐν ταῖς λοιπαῖς τέσσαρσιν ἐπισημοτάταις παροικίαις Ἀποστολικὰς διαδοχὰς ἐν παρόδῳ, τὴν δὲ κατὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων διαδοχὴν καθαυτὸ μὲν, συντόμου δὲ δι' ὑφηγήσεως ἱστορικῆς καθιστορῆσαι, καὶ χρονολογικὴν σειρὰν τῶν ἐν αὐτῇ πατριαρχευσάντων συνθέσθαι, θεὸν μὲν ὁδηγόν τε καὶ βοηθὸν ἕξειν εὐχόμενος, ἀναγκαιοτάτην δὲ ποιεῖσθαι ὑπόθεσιν ἡγούμενος.

Εἰ καὶ γὰρ τοὺς ἀπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι τῆς ὀθωμανικῆς ἁλώσεως τούς τ' ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τοῦδε ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀποστολικοὺς διαδόχους οὐκ εὐάριθμοι καθιστόρησαν, (οἷοί εἰσιν οἱ πρὸ τῆς ἁλώσεως συγγραφεῖς τῆς λεγομένης Βυζαντίδος, ἐν οἷς ἀξιόχρεως καὶ ὁ τόμος ὁ λεγόμενος Σῶμα τῶν Χρονικῶν, ὅστις ἐστὶν ἐπιτομὴ χρόνων συλλεγεῖσα ὑπὸ Καλλίστου τινὸς, τοὺς ἀπὸ Στάχυος ἕως Ἰωσὴφ τοῦ ἐν τῷ Φλωρεντινῷ συλλόγῳ ἐπισκόπους Βυζαντίου περιλαμβάνουσα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐπιτομὴ ἣν ὁ Δικαιοφύλαξ διάκονος Θεόδωρος ὁ Ἀγαλλιανὸς ἔγραψεν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Δραγούση, περιέχουσα τὰ ἀπὸ Ἀδὰμ ἕως Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου,) ἐνίων δὲ τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μέχρις ἑαυτοῦ εἰ καὶ μνείαν ποιεῖται ὁ ἀοίδιμος Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐν τῷ πολυκαμάτῳ αὐτοῦ συγγράμματι τῷ Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, ἀλλ' οὖν σποράδην καὶ ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις τὴν ἱστορίαν αὐτῶν τῇ μνήμῃ παραδεδώκασιν, ὥστε καὶ βίβλων εἶναι χρείαν πολλῶν καὶ μελέτης οὐκ ὀλίγης πρὸς τὴν ἐντελεστέραν τούτων διάγνωσιν.

Ἵν' οὖν τοῖς φιλομαθέσιν εὐχερῆ τὴν τρίβον ποιήσωμαι, ὧν τε παρ' ἄλλοις καθιστορήθησαν τῶν τ' ἐπ' ἐμοῦ καὶ μήπω καθιστορηθέντων πληρεστέραν τὴν γνῶσιν ποιήσωμαι, λύσω τε κατὰ δύναμιν πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα, τοὺς ἀπὸ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου μέχρι τοῦδε ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχεύσαντας ἔγνωκα συναγαγεῖν ἐν ἑνὶ καὶ μόνῳ τῷ σώματι, παρενείρας

αὐτοῖς τὰ τῶν ῥωμαϊκῶν Αὐγούστων τε καὶ αὐτοκρατόρων, οὐ μὴν δὲ ἧττον ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ τῶν περσικῶν σέχηδων καὶ τὰ τῶν ἀραβιανῶν χαλίφηδων καὶ τὰ τῶν τῆς Γερμανίας ῥηγῶν τε καὶ ἰμπερατόρων καὶ τὰ τῶν τῆς Γαλλίας ῥηγῶν, καί τινα τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν, Ἰσπανίαν τε καὶ Βρεταννίαν, καὶ τέλος τὰ τῶν ὀθωμανικῶν σουλτάνων, πρὸς ἐναργῆ διατράνωσιν τῶν ἐπὶ πάντων αὐτῶν κατά τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας συμβάντων. Εἴη δ' ἄν μοι ἀνάγκης ἀγχίθυρον τό τε ὅλον σῶμα τῆς ἱστορίας εἰς δώδεκα διελέσθαι βιβλία, καὶ τὰς ἀπαρχὰς αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰουλίου ἀπάρξασθαι Καίσαρος.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ τῶν Βυζαντίων ἐπισκόπου Ἁγίου Λαυρεντίου, ἐν διαστήματι ἐτῶν διακοσίων ἑξήκοντα ὀκτώ.

(Σελ. χειρογράφου 1—402.)

. . . .

Συνετέθη ἐν τῇ κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ τῷ ποταμῷ Μαιάνδρῳ, ἄλλως Ἡλιουπόλει, ἥτις τανῦν τουρκικώτερον λέγεται Ἀϊδὶν-Γκιουζὲλ-Ἰσαρί, ἔτει σωτηρίῳ αψμθ', ἔνθα διέτριψα μετὰ τοῦδέ μοι τοῦ ὑπερτάτου αὐθέντου Ῥαγὴπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ, ἡγεμόνος τοῦ Ἀϊδινίου, ἀπὸ τοῦ ἔτους αψμή, Φεβρουαρίου ή, μέχρις ἔτους αψν', Νοεμβρίου ιδ'.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀλυπίου, ἐπισκόπου Βυζαντίων, μέχρι τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα δύο.

Ἀφιερωθὲν τῷ Μακαριωτάτῳ, Ἁγιωτάτῳ καὶ πολυμαθεστάτῳ πατριάρχῃ τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, Κυρίῳ Κυρίῳ Παρθενίῳ.

Προοίμιον.

Εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερόριον καὶ ὑπερπόντιον τῶν ὀθωμανικῶν ἐ-

παρχιῶν ἐσχατιὰν, τηλόθι πάτρης, περιστοιχιζόμενος ἀντὶ συγγενῶν καὶ φίλων ἀπὸ φατρίας σκηνιτῶν Ἀράβων, τούτων δὴ τῶν αὐτοχθόνῳ γλώττῃ Ἀσιρὲτ λεγομένων, Μαλλήδων δηλαδὴ, Δεργγεζινλήδων, Γκέϊζηδών τε καὶ Σουβέσηδων, καὶ περικυκλούμενος ἀντὶ εὐγενῶν τε καὶ πεπαιδευμένων ὀρθοδόξων ἀπὸ σμῆνος αἱρετικῶν, Ἰακωβιτῶν, Μονοφυσιτῶν τε καὶ Μονοθελητῶν, τούτων δὴ τῶν λεγομένων Ἀσουρήδων, Ἀρμενίων τε καὶ Σουργιανῶν, ἐκινδύνευα νὰ χάσω, (κατὰ τό: ἐὰν χωλῷ παροικήσῃς ὑποσκάζειν μαθήσῃ,) καὶ τρόπον εὐτάκτου ἀναστροφῆς καὶ γύμνασιν φιλομαθοῦς ἀνασχολῆς.

Ἀλλὰ πάλιν δυσαρεστούμενος αὐτοῖς ἐβιαζόμην ἐκ τοῦ καπνοῦ εἰς τὸ πῦρ, κατὰ τό: incidit in Scyllam cupiens virare Charybdim, μένων ἄμοιρος ἀνθρωπίνης ἀναστροφῆς ἐν ὥραις ταῖς εὐκαίροις, καὶ βλέπων ἀληθεύειν ἐπ' ἐμοὶ τὸ ἀραβικόν:

وبلدة ليس لها انيس

καὶ γὰρ τὰ τῆς ἐμῆς ὑπουργίας λίαν εὐάριθμα διὰ τὸ εὐκραέστατον τοῦ ἀέρος καὶ τὸ τοῦ περιέχοντος οὐρανοῦ πάντῃ ἄνεφον· ὅθεν καὶ οἱ Ἐδεσσηνοὶ σταθερῶς λίαν εὐεξίας ἀντέχονται· ἥ τε τῶν συναυλικῶν ἀναστροφὴ ἀπέχει τὰ μέγιστα τοῦ χαρίεντος διὰ τὸ τῆς διαίτης ἀσύμφωνον.

Ἀμηχανῶν οὖν τοῖς ὅλοις κατέφυγον εἰς τὴν τῶν τεθνεώτων ἀναστροφὴν διὰ τῶν ὧν καταλελοίπασι τοῖς μετ' αὐτοὺς πονημάτων, καὶ εἰς τὴν συνέχειαν τῆς ἧς ποτε καθηψάμην συντάξαι ἐν Μαγνησίᾳ τῇ παρὰ Μαιάνδρῳ ἐπιμίκτου ἱστορίας πολιτικῆς τε καὶ ἐκκλησιαστικῆς· ἡδύνει γὰρ τὸ εἶδος τοῦτο τῷόντι τῆς ἀναγνώσεως καὶ ζῶσαν ἀναστροφὴν ἀναπληροῖ, καὶ ἀναχαιτίζει τὰ τῆς ἀθυμίας διὰ τῶν ἀναγιγνωσκομένων συμβεβηκότων, παρῳχηκότων μὲν, ἀλλ' ὡς παρόντων καταθελγόντων τὸν ἀναγνώστην.

Τοῦτο οὖν ἐφάνη τρόπος ἀναψυχῆς χαριέστατος, ἀλλὰ καὐτὸ οὐκ ἄπο ἦν δυσκολίας διὰ τὴν ἀπορίαν τῶν δέλτων· τί γὰρ κοινὸν ὄνῳ καὶ λύρᾳ ἢ Ἐδέσσῃ καὶ βιβλίοις; τά τε παρ' ἐμοὶ ἀπὸ τῆς ῥηθείσης τῆς παρὰ τῷ Μαιάνδρῳ Μαγνησίας διὰ τῆς Σμύρνης εἰς τὴν γειναμένην ἐξέπεμψα, ἀπαίρων ἐκεῖθεν πρὸς Ἔδεσσαν, διὰ τὸ ἐπίμηκες τῆς ὁδοιπορείας καὶ τὸ τῆς ὥρας χειμερινόν.

Ἐν τούτοις οὖν ὄντος μου ἐκουφίσατο τὴν ἀπορίαν ὁ ἐν τῇ Βεῤῥοίᾳ τῆς Συρίας πρῶτος δραγομάνος τῆς ἐκεῖσε ἀγγλικῆς κονσο-

λιχῆς αὐλῆς Ἡλίας Φάχρης, ἀνὴρ παιδείας μὲν οὐκ ἄμοιρος, ὀρθοδοξίᾳ δὲ σεμνυνόμενος ἐν τοσούτοις παπισταῖς φιλοταράχοις τε καὶ κακοτρόποις. Οὗτος οὖν ἐξεπέμψατό μοι πολυάριθμα καὶ πολύγλωττα τῶν βιβλίων, ὧν διὰ τῆς μελέτης καὶ ἀπανθισμοῦ τὸ ἀνὰ χεῖρας συνετέθη Δεύτερον τῆς ἐπιμίκτου ἱστορίας βιβλίον. Ἀλλ᾽ οὐκ ἄνευ δισταγμοῦ ψυχῆς ἐπετέθη τὸ τέλος· ἔργον γὰρ ὡς ἀληθῶς τὸ ἀρχαιοτάτων τε καὶ παλαιοτάτων χρόνων ἐξυφαίνειν ἱστορίας ἢ ἐπιτέμνειν τὰς παρὰ τῶν ἄλλων· προσπαλαίει γὰρ τοὔργῳ βαρύτατα δύο πήματα· καὶ πρῶτον μὲν ὅτι ὁ τοῦ χρόνου ῥοῦς πολλὰ μὲν καθίστησιν ὑποβρύχια λήθης βυθοῖς, ὅσα δὲ καὶ πρὸς τοὺς εἰσέπειτα παραπέμπει ἐξαλλοιοῦν αὐτὰ πέφυκε· δεύτερον καθ᾽ὅτι τῶν τότε ἱστορησάντων πολλοὶ μὲν εἰσὶν οἱ ἐθελοψευδοῦντες ἐπίτηδες, πολλοὶ δὲ καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν εἰς ἀπάτην αὐτοὶ παρασυρέντες πρὸς τὴν τῶν αὐτῶν πίστιν καὶ ἄλλους ὤθησαν.

Τοῦ μὲν οὖν πρώτου νοσήματος τὴν θεραπείαν ἐκτελέσασθαί μοι δοκῶ· τῶν γὰρ λήθης βυθοῖς ἄνωθεν παραδοθέντων οὐδενὸς οὐδενὶ γιγνομένου τοῦ λόγου, τοῖς ἐξηλλοιωμένως εἰς τοὺς ἔπειτα παραπεμφθεῖσι θεραπείαν ἐπέθηκα, πίστιν διδοὺς οὐχ ἁπλῶς πᾶσι τοῖς καθιστορήσασι, καὶ ταῦτα μεταγραφεῦσι, (ψυχὴ γὰρ παντὶ τῷ λεγομένῳ ῥᾷστα πιστεύουσα εὐχερῆ εἰς ἑαυτὴν παρασκευάζει τῷ ψεύδει τὴν εἴσοδον;) ἀλλὰ μάλιστα τοῖς συγχρόνοις γενομένοις τῇ ἱστορίᾳ ἢ μὴ πολλῷ τῷ χρόνῳ κατόπιν ἀπολειπομένοις, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τοῖς καθιστορήσασιν ἃ τοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν γενομένους λανθάνειν οὐκ ἦν καὶ περὶ ὧν παρῆν τῷ βουλομένῳ τελεστέραν τὴν πληροφορίαν λαβεῖν. Τοῦ δὲ δευτέρου εὗρον τὴν θεραπείαν τὰ ὑπὸ πολλῶν ἀλλ᾽ οὐχὶ τὰ ὑφ᾽ ἑνὸς μόνου μαρτυρούμενα ἀπανθισάμενος· τοῖς πολλοῖς γάρ, ἔοικα, πιστευτέον μᾶλλον ἢ τῷ ἑνί, κἀντεῦθεν τὸ νέφος μαρτύρων καὶ τὰ παραπλήσια εἴθισται· ἄλλως τε καὶ τῶν πλειόνων ἡ συγκατάθεσις κρατύνειν φιλεῖ τὰ νοηθέντα, ἢ λέγεται, εἰ μή που, τῶν πλειόνων ἢ διὰ πάθος ἢ διὰ ἄλλας εὐλόγους αἰτίας εἰς ἀξιοπιστίαν γιγνομένων ὑπόπτων ἐπισήμως διαφέρων, καὶ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων γένοιτό τις καὶ μόνος.

Διὰ ταύτης οὖν τῆς ἀσφαλοῦς ὁδηγίας τὴν πορείαν ταύτην τῆς εἰς τόδε συγγραφῆς ἀνύσαι οὐκ ὤκνησα, τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς ἀνταξίαν γενέσθαι ταύτην γλιχόμενος. Ἀλλ᾽ ἡ φύσις, δέσποτά μου, φιλότεχνον, καὶ διαμαρτεῖν με τοῦ σκοποῦ ἐνδεχόμενον· ὅθεν, κατὰ τὸν Γαληνὸν πρὸς Θρασύβουλον Περὶ ἀρίστης αἱρέσεως, κριτήριόν τι δεῖ εὑρῆσθαι τῆς ἱστορίας. Τί δ᾽ ἄλλο κριτήριον εὐ-

ροιμι τῆς Ὑμετέρας ἀσφαλέστερον Μακαριότητος, τὰ πρῶτα φερούσης τῶν προὐχόντων ἐφ' ἡμῖν αὐτὴν δὴ ταύτην τὴν παιδείαν τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικήν; Καὶ δῆτα προσμένων ἀπενεγκεῖν ἀδεκάστως τὴν παρ' Αὐτῆς περὶ τούτων λευκὴν ἢ τὴν μέλαιναν, ὅθεν ἔληξε τὸ Πρῶτον τῷ ἀνὰ χεῖρας Δευτέρῳ τὴν ἀρχὴν ἐπιτίθημι.

(Σελ. χειρογρ. 1—349.)

. . . .

Συνετέθη ἐν τῇ Ἐδέσσῃ τῆς κατὰ τὴν Μεσοποταμίαν Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας, τελειωθὲν τῷ ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ δευτέρῳ, κατὰ μῆνα Νοέμβριον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ Παύλου τοῦ Ὁμολογητοῦ, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, μέχρι τῆς ἐξώσεως τοῦ πατριάρχου Εὐφημίου, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν πεντήκοντα πέντε.

(Ἔ. σ. 340—496.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ἐφέσου, Κυρίῳ Κυρίῳ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ.

Ἡ μεγαλειότης καὶ τὸ θεοδόξαστον ὕψος τοῦ ἁγιωτάτου καὶ Ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου ἀπαιτοῦντα ἐξ ἀνάγκης τὸ νὰ εἶναι πασίδηλος ἡ γνῶσις τῶν ἐν αὐτῷ πατριαρχευσάντων πᾶσιν ἁπαξαπλῶς λαϊκοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς, διὰ τοῦτο πολλοὶ συγγραφεῖς μνήμῃ τὰ κατὰ τούτους παρέδωκαν, σποράδην τε καὶ ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις τὰ τῆς χρονονογικῆς σειρᾶς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχευσάντων διεφύλαξαν, πολλῶν ἀναπτύξεων καὶ πόνου δεόμενα πολλοῦ πρὸς τὸ εἰς ἓν καὶ μόνον σῶμα συναγαγεῖν καὶ σωματῶσαι αὐτά· ὅπερ ὡς ἐπωφελὲς καὶ ἀναγκαῖον τῷ Γένει εἰς ἔκβασιν ἀγαγεῖν κατετόλμησα, παρενείρας καὶ τὰ πολιτικὰ παρ' ἀξιοπίστων καὶ ἐν ὑπολήψει ὄντων ἀλλοεθνῶν ξυγγραφέων. Λέγω δὲ ἀναγκαῖον τῷ Γένει, καθότι ἡ ἀνάγνωσις τῶν πολυφύλλων εἰς τόδε περὶ τούτου βιβλίων χρήζουσα καιροῦ διεξοδικωτάτου, τὸ ὠφέλιμον αὐτοῦ μου τοῦ φιλοπονήματος τί ἄλλο θέλει εἶναι παρὰ μόνον τὸ νὰ μάθῃ ὁ φιλομαθὴς ἀναγνώστης μὲ ἀνάγνωσιν εὐαρίθμων τι-

νῶν ἡμερῶν ἐκεῖνα ὁποῦ ἀναγινώσκων παρ' ἄλλοις εἰς διεξοδικὸν χρόνον μόλις θέλει δυνηθεῖ νὰ συναθροίσῃ; Εἴτε οὖν οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως, μὲ τὸ νὰ λέγῃ ὁ Συνέσιος τὸ, « τὰς πιθήκους γάρ φασιν, ἐπειδὰν τέκωσιν, ὥσπερ ἀγάλμασιν ἐνατενίζειν τοῖς βρέφεσιν ἀγαμένας τοῦ κάλλους, τὰ δ' ἀλλήλων ὁρῶσιν ὅπερ εἰσὶ, πιθήκων παιδία,» διὰ τοῦτο κἀγὼ, ὡς ἔθος ἦν Λυσίππῳ καὶ Ἀπελλῇ, ζητῶ κριτὴν εἰς αὐτήν μου τὴν χρονολογικὴν ζωγραφίαν τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα· καὶ γὰρ ὑπ' Αὐτῇ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων μαθητευθεὶς, Ὑμέτερα μάλα δικαίως δεῖ κρίνεσθαι τὰ ἐμὰ καὶ τῆς παρ' Ὑμῶν ἀναθεωρήσεώς τε καὶ διορθώσεως χρήζοντα· ὅθεν παρακαλῶ εὐλαβῶς νὰ γενῇ ἐργοδιώκτης μου, καὶ καὶ ἂν Τῆς φανῇ ἀρεστὸν τὸ παρὸν πονημάτιον ἄς μοι γράψῃ τὴν γνώμην Της καὶ τὴν ἀδέκαστον κρίσιν Της. Πρόσθες δὲ ὅτι ἔστιν ὅπου τῶν μερῶν καὶ τῶν ἐν Δύσει σχισματικῶν τὰς καινοτομίας τε καὶ αἱρέσεις ἐπεξέρχομαι· τοῦτο δὲ οὐ ποιῶ σκοπῷ τοῦ κακολογεῖν, ἀλλ' ἐπειδή περ ἐκεῖνοι γράφοντες ὁπωσδηποτοῦν περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων οὐ δύνανται οἱ γεννάδαι κάλαμον προσπελάσαι τῷ χάρτῃ ἄνευ τοῦ ἀποκαλεῖν ἡμᾶς σχισματικοὺς, καὶ σεσηπότα μέλη τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἄλλα τινὰ τούτοις ὅμοια μωρολογεῖν, βαρβαρικῶς τε καὶ ἐθνικῷ τρόπῳ μᾶλλον ἢ φιλανθρώπῳ καθ' ἡμῶν τῶν ὀρθοδόξων καὶ καθολικῶν Χριστιανῶν μαινόμενοί τε καὶ πλεῖστον ὅσον λοιδοροῦντες, τί θαυμαστὸν εἴπερ ἐγὼ, τὰ τῆς ἀληθείας καὶ μόνης ἐξακριβούμενος καὶ τῶν ἐκείνης ἴχνεων ἀπρὶξ ἐχόμενος, διὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατὰ διαφόρους καιροὺς συμβάντων καὶ τῶν ὑπ' ἐκείνης ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι καθολικῶς τε καὶ οἰκουμενικῶς θεσπισθέντων ἀποδεικτικῶς συμπεραίνοιμι τὰ ἐκείνων δόγματα εἶναι τῇ ἀληθείᾳ ψευδῆ, ἀλλόκοτα, νεοφανῆ τε καὶ καινοτομίας ἐχόμενα; Ταῦτ' ἄρα, προσμένωντας εὐλαβῶς νὰ μὴ μὲ στερῇ τῶν θεοπειθῶν Της εὐχῶν, καὶ νὰ μὲ προστάττῃ εἰς ὅ,τι ἤθελε μὲ γνωρίζει ἱκανὸν πρὸς τὴν ἱερὰν δούλευσίν Της, ὑπόσχομαι πῶς θέλω καὶ ἀγαπῶ νὰ εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς πρόθυμος εἰς τοὺς ὁρισμούς,

Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ὁ ἐκ Τραπεζοῦντος ὁρμώμενος, Κωνσταντινουπολίτης, καὶ ἀρχιατρὸς τοῦ τανῦν ἡγεμόνος Ἐδέσσης Ῥαγὴπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ.

(σελ. χειρογρ. 1—350)

. . . .

Συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσῃ τῆς Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ

αὐτοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ῥαγὴπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ δευτέρῳ, κατὰ μῆνα Νοέμβριον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.(*)

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπ' ἀρχῆς τῆς πατριαρχείας τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μακεδονίου, μέχρι τῆς ἀποβιώσεως τοῦ πατριάρχου Θωμᾶ, ἐν διαστήματι ἐτῶν ἑκατὸν δέκα πρὸς τοῖς τρισί.

(Ἔ. σ. 496—610)

(σελ. χειρογρ. 1—256)

. . . .

Συνετέθη ἐν τῇ αὐτῇ Ἐδέσσῃ τῆς Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ῥαγὴπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ τρίτῳ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΜΕΜΠΤΟΝ.

Περιέχον τὰ συμβάντα ἀπὸ τῆς πατριαρχείας τοῦ Σεργίου μέχρι τῆς ἀποβιώσεως Νικολάου τοῦ Μυστικοῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν τριακοσίων εἴκοσι.

(Ἔ. σ. 610—930.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἁγιωτάτῳ πάπᾳ καὶ πατριάρχῃ τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας, Κυρίῳ Κυρίῳ Ματθαίῳ.

Ἀπέχθεια πρός τινα τῶν προγεγονότων καὶ τὸ ταύτῃ ἀντικείμενον, ἢ πόθος φιλοδοξίας, (ὅπως μὴ, σιωπήσαντες, λάθοιεν εἰς τὸν πολὺν ὅμιλον ἀριθμούμενοι), ἢ ἁπλῶς καὶ μόνη ἡ εἰς καταγραφὴν ἔφεσις τῶν γεγονότων ἔθιξε τοὺς ἐς τόδε ἱστορίαν συντάξαντας διημερεύοντας καὶ παννυχίζοντας προσπελάσαι τῷ χάρτῃ τὸν κάλαμον· Τούτων τῶν τριῶν ὅτι τὸ τρίτον καὶ μόνον ἀξιέπαινον, πασίδηλον· ὅτι δὲ εὐάριθμοι οἱ ὑπὸ τούτου ἁπλῶς κινηθέντες εἰς τὸ γράψαι, ἀρίδηλον. Αὐτὸς δ' ἐγὼ ὁποίας ἂν εἴην τῆς τάξεως τίς ἂν καὶ κρίνοι εἰ μὴ ὁ τὰ τῆς κατ' ἐμὲ γνώμης ἐξηκριβωκώς; Διὰ

(*) Τὰ βιβλία 4, 7, 9—12 στεροῦνται προλόγων.

πενταετοῦς γὰρ ἀδιακόπου ἐν τῷ Καΐρῳ τῆς Αἰγύπτου μετὰ τῆς Μακαριότητός Της ἀναστροφῆς μονονοὺκ ἐγένετό Σοι τῷ τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος ἐχεμυθεστάτῳ Ὀδυσσεῖ διυλίσαι καὶ αὐτοὺς δὴ τούτους μου τοὺς μυελοὺς, διαφόροις ὑποθέσεσι διαφόρων προσώπων ἀλλοεθνῶν τε καὶ ὁμοεθνῶν συμπεφυρμένου, καὶ ἔς τι δυνάμεως, ὡς εἰπεῖν, ἐληλακότος παρὰ τοῖς προὔχουσι τῶν αὐτοχθόνων διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ εὐμένειαν τουτουὶ δὴ τοῦ Ὑψηλοτάτου μοι Μαικήνατος, καὶ διὰ τὴν τῆς ἰατρικῆς πρὸς ἐκείνους συνεχεστάτην πρᾶξιν, ἐν ἐνδοξοτάτῃ τῇ πόλει καὶ δοκίμων ἰατρῶν ἀμοιρούσῃ· (χρυσοῦν ἦν ἄρα δι' ἐμὲ τὸ τῶν χρόνων ἐκείνων τῶν ἐν Καΐρῳ διάστημα ὡς πρὸς τὸ παρὸν τὸ τῶν ἐν ταύτῃ τῇ πάλαι περιπύστῳ νῦν δὲ περιφρονήτῳ Ἐδέσσῃ·) ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐκ οἶδά τινα, θείᾳ χάριτι, καταγνόντα μου τὸ φιλαπεχθὲς καὶ φιλόδοξον. Ὁ οὖν ἐν τοῖς βιωτικοῖς χαίρειν τοῖς τοιούτοις φράσας πῶς ἂν γένοιτο τοιοῦτος ἐν τοῖς γραφικοῖς; Ὅθεν οὐκ ἀπεχθῶς ἐγὼ, (νὴ τὴν φίλην ἀλήθειαν,) φέρομαι κατὰ Λατίνων ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας βιβλιαρίῳ, ἀλλὰ μόνον τὴν φίλην ἀλήθειαν καὶ τὰ ἀληθῶς γεγονότα γραφῇ παραδίδωμι· καὶ ταῦτά γε οὐ πάντα, ἀλλ' ἅπερ ἐξέφυγε τὴν μνήμην τοῦ τε ἀειμνήστου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Κὺρ Δοσιθέου ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων, καὶ τὴν τοῦ Πανιερωτάτου Μελετίου Ἀθηνῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ. Κολωβὸν οὖν ἄνευ ἐκείνων τὸ πόνημα· ἀλλ' εἰ κἀκεῖνα τούτοις συνέῤῥαπτον εἰς μυριόβιβλον ὄγκον ἐξοιδηθῆναι ἀνάγκη ἦν τὰ γραφόμενα· ὅθεν ὁ τοῖς ὑπ' ἐκείνων ῥηθεῖσιν (ἐν τῷ διαστήματι τῶν τριακοσίων εἴκοσι τούτων ἐτῶν περὶ ἃ τὸ βιβλιάριον τοῦτο ἀσχολεῖται,) τὰ ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα προσθεὶς πληρεστάτην ἕξει τὴν ἱστορίαν τῶνδε τῶν αἰώνων. Ἔχει μὲν οὖν οὕτω περὶ τούτων· ἀλλὰ καὶ εὐαπατήτως αὐτὸς ἐμαυτὸν ἀποπλανᾷν ὅτι μάλα πιθήνιον· διὸ δὴ καὶ τῇ ἀδεκάστῳ κρίσει τῆς Ὑμετέρας πολυΐστορος Μακαριότητος τὰ κατ' ἐμὲ ὑποτίθημι μεθ' ὑποκλινοῦς τοῦ αὐχένος.

(σελ. χειρογρ. 1—267)

, ...

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ,

Τελειωθέντος ἐν τῇ Ἐδέσσῃ τῆς Ὀσροηνῆς ἐπαρχίας, τῇ νῦν τουρκικώτερον Οὔρφα λεγομένῃ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Περιέχον τὰ ἀπὸ τῆς πατριαρχείας Στεφάνου τοῦ Β' τοῦ καὶ ἀπὸ Ἀμασείας, μέχρι τῆς παραιτήσεως Ἰωάννου τοῦ Καματηροῦ, ἐν διαστήματι ἐτῶν διακοσίων ἑβδομήκοντα ὀκτώ.

("Ε. κ. 931—1207.)

Ἀφιερωθὲν τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Πτολεμαΐδος, Κυρίῳ Κυρίῳ Σωφρονίῳ.

Εἰς αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ Χαλέπι, ὅπου πρό τινων χρόνων χαλεπῶς ἔσχε καὶ ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης χάριν τῆς ὀρθοδοξίας, εἱρκτῇ τε παραδοθεῖσα καὶ φυλακαῖς, καὶ κρότῳ πολλῷ παρανόμως τῆς ἐπισκοπῆς στερηθεῖσα, ἔχω κἀγὼ τὴν σήμερον χαλεπῶς, τὸν ἀντάρτην τῆς ὀρθοδοξίας παπολάτρην Μάξιμον λῃστρικῶς ἐπιβάντα τοῦ θρόνου τῆς ἐπισκοπῆς μετ' Αὐτὴν, καὶ τὴν ὀρθοδοξίαν ὅ,τιποῤῥωτάτω ταύτης ἀποσφενδονίσαντα καθορῶν· ἀλγῶ τοίνυν εἰς ὑπερβολὴν κατατρυχόμενος, ἀλλ' ἀνωφελῶς. Καί μοι δοκεῖ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι γράμμασι τοῦ Μακαριωτάτου Ἀντιοχείας Σιλβέστρου δι' ὧν διεγείρει με λυτρώσασθαι τὴν ἐπισκοπὴν τῆς τοῦ ἀλιτηρίου χειρὸς, τῇ προστασίᾳ τε καὶ δυνάμει τοῦ τανῦν βαλίῃ-Χαλὲπ ὑπερτάτου μοι αὐθέντου τοῦδε τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ. Εἰ καὶ οὖν δυσχερὲς, πέντε χιλιάδων οἴκων ὄντων παπιστικῶν τῶν ἀμυνόντων αὐτῷ καὶ μόλις τριάκοντα ἀριθμουμένων τῶν ὀρθοδόξων, ἀλλ' σὺν θεὸν ἐπικαλούμενος ἀρωγὸν οὐκ ἀπογινώσκω τρόπαια νίκης κατ' αὐτοῦ ἀνεγεῖραι δι' ἅς περ ἐν τῷ Λιβάνῳ μαθητευθεὶς ἐνῆκεν ἑαυτῷ καινοτομίας ἐκ τῆς παπιστικῆς σχολῆς φρενοβλαβῶς ταύτας μετοχετευσάμενος. Ἐπειδή περ οὖν πρὸς τοῖς ἄλλοις αἱ τῶνδε τῶν τριῶν αἰώνων δεκάτου δηλαδὴ, δεκάτου πρώτου καὶ δεκάτου δευτέρου ἱστορία καὶ ταύτας περιέχει τὰς παπιστικὰς κακοδοξίας, διὰ πλείστης ὅσης ἐπιμελείας καὶ πόνου ἐν συντόμῳ φιλοπονησάμενος ταύτην τῇ ἀδεκάστῳ τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος ὑποτίθημι κρίσει.

(σελ. χειρογρ. 1—242)

. . . .

Ἐπίλογος.

Ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας οὖν, ὡς ἔγραψα, εἰ καὶ οὐχ ἱκανῶς καὶ κατ' ἀξίαν, ἀλλ' οὖν μικρόν τι ἐσαφηνίσθη ἡ τῶν Δυτικῶν πρὸς τοὺς

Ἀνατολικοὺς διάθεσις, αἱ συκοφαντίαι, ἀπέχθειαι καὶ πλεῖσται ὅσαι ζημίαι κατὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας, ἐν οἷς καὶ τὰ ἀλλόκοτα ψευδεπίπλαστα τεχνάσματα τῶν παπιστικῶν συγγραφέων. Κἀγὼ μὲν ταῦτα πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀληθείας ἀπαθῶς τε καὶ φιλαλήθως καταγράψαι οὐκ ὤκνησα. Σὺ δ' οὖν, ὅστις ποτ' ἂν ᾖς ὁ τοῖς ἐς τόδε ἐντυγχάνων, εἰ μὲν τῶν ὀρθοδόξων τῆς μοίρας, ἀπρὶξ ἔχου ταύτης δοξάζων τὸν θεόν· εἰ δὲ κακῇ τύχῃ τῆς μοίρας εἴης τῶν ὑπὸ τοῦ χειμάῤῥου παρασυρέντων, ἀνάνηψον ἤδη· πρὸς σὲ γάρ, διὰ σὲ καὶ μετὰ σοῦ διαλέγεται ὁ παρὰ σοῦ μηδὲν ἄλλο τι θέλων εἰμὴ τὴν σὴν σωτηρίαν καὶ καλλονὴν τὴν προτέραν· ὅστις καὶ θρηνῶν ὑπὲρ σοῦ μετὰ τοῦ Ἱερεμίου, « πῶς ἠμαυρώθη, λέγει, ὁ χρυσός, ἠλλοιώθη τὸ κάλλιστον εἶδος καὶ διεσπάρησαν οἱ λίθοι τοῦ ἁγιαστηρίου εἰς πάσας τὰς πλατείας;» Ἀναπόλησον, πρὸς θεοῦ, πόθεν ἐξέπεσας καὶ ποῦ κατήντησας, καὶ διὰ ποίων πονηρῶν καὶ δολίων φρατόρων, καὶ πίστευσον μᾶλλον ἐκείνων τῇ σῇ μητρί, ἐξ ἧς πάντα τὰ τῆς σωτηρίας τε καὶ καλλονῆς τῆς σῆς κρέμαται· ἐν ἐκείνῃ τε μένε τῇ ἐκκλησίᾳ ἥτις ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων θεμελειωθεῖσα μέχρι τοῦδε ἄνευ καινοτομιῶν τε καὶ ἐπεισάξεων διαμένει, μηδὲ θέλε καλεῖσθαι λουτεράνος, καλβινιστὴς καί, ὃ ἴσον τούτοις, παπιστής, ἀλλ' ὀρθόδοξος Χριστιανός, πιστεύων δηλαδὴ εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, τὴν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων θεμελειωθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων ἑπτὰ οἰκουμενικῶν Συνόδων σοι ἐξηγηθεῖσαν. Κατάγνωθι τὴν δολιότητα τῶν Δυτικῶν, οἵτινες τὴν μὲν ἐν Λουγδούνῳ ὀλιγάνθρωπον συλλογὴν οἰκουμενικὴν ὀνομάσαι ἀνόμως οὐκ ὤκνησαν, τὰς δ' ἐν Πίσῃ καὶ Κωνσταντίᾳ πολυανθρώπους, εἰ δυνατὸν ἦν, οὐδὲ διὰ στόματος ἤγαγον, διὰ τὸ καταδικασθῆναι δηλαδὴ ὑπ' αὐτῶν τὴν ἀντίχριστον παπικὴν μοναρχίαν· ὥστε σοί τε τῷ παρασυρέντι οὐ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ πρὸς σύστασιν τῶν νεωτερισμῶν τὰ αὐτοῖς δοκοῦντα προβάλλουσι, μεταφέροντες καὶ τὰ πολλά, κατὰ τὸ αὐτοῖς συντεῖνον, ὅπου γε αὐτοῖς ἀρέσκει ἐπὶ τῇ σῇ ἀπάτῃ· ἅτινα ἐμὲ μὲν ἐπιλείψει ὁ χρόνος διηγούμενον, σὺ δὲ τὸ τοῦ Ἰωάννου ἀναμνησθείς, «Πᾶς ὁ μὴ μένων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστοῦ οὐκ ἔχει θεὸν» λέγοντος, ὡς ἀπὸ πύργου δαβιτικοῦ, τῆσδε δηλαδὴ τῆς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριαρχῶν χρονολογικῆς σειρᾶς, μάχου φράτορσι τοῖς τοῦ Χριστοῦ πολεμίοις· ἐξ αὐτῆς τε τὴν δολιότητα τῶν Δυτικῶν, τὰ μυρία ψεύδη, τὰς φαυλοβιότητας, τὰ σχίσματα, τὰς τῶν Γραφῶν παρατροπὰς καὶ τὰς πολλὰς αἱρέσεις βλασφήμους τε γνώ-

μας καταμαθὼν, ἀποδίωξον αὐτοὺς ἀπὸ σοῦ ἐπιβουλεύοντάς σου καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἐν τῷδε τῷ βίῳ τιμὴν, ὄντας τῳόντι κατὰ σοῦ φρατειχέλους μᾶλλον ἢ φράτορας.

Ἤ,τε Ὑμετέρα θεοφρούρητος Πανιερότης διὰ τῆς ἰδίας πασιδήλου καὶ προδήλου πολυπειρίας ποιησάτω τῶν ἐς τόδε τὴν ἀδέκαστον κρίσιν, ἅτινα οὐχ ἁπλῶς ἀλλὰ μετὰ πολλοὺς καὶ νυχθημερινοὺς πόνους, καὶ μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν διαφόρων καὶ παμπληθῶν συγγραφέων, ὀρθοδόξων τε καὶ παπιστῶν, πρὸς κοινὴν τοῦ ἑλληνικοῦ γένους ὠφέλειαν εἰς ἓν συνάψας ψήφῳ τῇ Αὐτῆς καθυπέβαλον· μηδὲ μεμφθήτω μου τὸ τοῦ βιβλίου μῆκος· εἰ καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ βραχυλόγως διηγήθην ὅσα περ ἄλλοι διεσπαρμένα ἐν πολυφύλλοις βιβλίοις πολυλόγως τῇ μνήμῃ παρέδωκαν περὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἀοιδίμων πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πεπραγμένων ἐν ἔτεσιν ὅλοις 1207, ἀλλ' οὖν ἐκκλησιαστικὴν ὁπώσποτε ἱστορίαν συνάπτων, ἐν ταὐτῷ καί τινα ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀμφιβαλλόμενα κατέλυσα ψεύδη τῶν παπιστῶν συγγραφέων, καὶ ἐσημείωσα καὶ πολλὰ τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ῥώμης, ἢ μᾶλλον συναγωγῇ, γεγονότων, ὧν ἡ γνῶσις ἢ ταῖς ἡμῶν συντείνει ὑποθέσεσιν, ἢ τὴν ἐκείνης παρίστησι καινοτομίαν, ἀσέβειάν τε καὶ ἀχρειότητα, ἅπερ μου καὶ μάλα τὴν βίβλον, ὡς οὐκ ἤθελον, εἰς ὄγκον οὐ μικρὸν ἐξωγκώσαντο. Ἀνάγκῃ οὖν καθυπήχθην εἰς τοῦτο· εἰ γὰρ τὰ τοιαῦτα παρέδραμον, γέλωτα ἂν πρεπόντως παρ' ὑμῖν τοῖς εἰδόσιν ὠφλίσκανον, ἢ ὡς μὴ εἰδὼς τὰ σκολιὰ, ἢ ὡς μὴ ἱκανὸς διαλύσαι αὐτὰ, ἀνελεῖν τε τὰ ψεύδη, καὶ τὴν φίλην καὶ ἁγίαν ἀλήθειαν παπιστικοῖς προκαλύμμασι κεκαλυμμένην ἀποκαλύψαι καὶ θεῖναι τὸν λύχνον ἐπὶ τὴν λυχνίαν.

Ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τὰ πρὸ τούτων πέντε, ἐν ἔτεσιν ὅλοις χιλίοις πρὸς τοῖς δέκα καὶ ἐννέα πραγματευόμενα, ἀπεκομίσαντο τὴν λευκὴν παρὰ τῷ Μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κύπρου Κυρίῳ Φιλοθέῳ καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων Κυρίῳ Παρθενίῳ καὶ τῷ Πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἐφέσου Κυρίῳ Ναθαναὴλ τῷ Καλλονάρῃ, καὶ τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀλεξανδρείας Κυρίῳ Ματθαίῳ, ἄλλοις τε ἐλλογίμοις ἀνδράσιν, ἴσως καὶ τάδε τὰ ἀνὰ χεῖρας τῆς αὐτῆς ἀξιωθήσονται ψήφου παρά τε αὐτοῖς τοῖς σοφωτάτοις ποιμέσι καὶ παρὰ τῇ Αὐτῆς Πανιερότητι.

Καὶ δῆτα προσμένων τὴν ἀδέκαστον Αὐτῆς κρίσιν ὑπόσχομαι πῶς θέλω καὶ ἀγαπῶ νὰ εἶμαι τῇ ἀληθείᾳ μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος ταπεινὸς καὶ κατὰ πάντα πρό-

θυμος δοῦλος καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων καὶ θεοπειθῶν Της εὐχῶν στηριζόμενος,

Ἀθανάσιος Κομνηνὸς Ὑψηλάντης ὁ ἐκ Τραπεζοῦντος ὁρμώμενος, Κωνσταντινουπολίτης, καὶ ἀρχιατρὸς τοῦ Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-πασσᾶ, τοῦ καὶ τανῦν ἡγεμόνος τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Βεῤῥοίας.

Τέλος τοῦ ΕΚΤΟΥ βιβλίου, πέρας εἰληφότος ἐν τῇ Βεῤῥοίᾳ τῆς Συρίας τῇ τανῦν τουρκιστὶ Χαλέπι καλουμένῃ, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἕκτῳ, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου, τοῦ καὶ μεγάλου Σκευοφύλακος τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν τῶν εἰς δώδεκα

ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ,

Περιέχον τὰ ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Μιχαὴλ τοῦ Αὐτοριανοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν μέχρις ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

(Ἔ. σ. 1208—1453.)

(σελ. χειρογρ. 1—198).

. . . .

Τέλος τοῦ ΕΒΔΟΜΟΥ βιβλίου, πέρας εἰληφότος ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ Φανάρι, ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ πρώτῳ, ὄντος Ἐπιτρόπου τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τοῦ ὑπερτάτου Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-πασσᾶ, τοῦ καὶ εὐμενεστάτου αὐθέντου μου.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Τῷ φιλαλήθει καὶ ὀρθοδόξῳ ἀναγνώστῃ.

Δυστυχὴς ἱστορικὸς, ὅπου ἀναδυσάμενος συγγραφὴν τῆς κατὰ τὴν πατρίδα ἀπὸ ἔτους 1453 ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐφ' ὅρου ζωῆς του ἐδιάσθη νὰ μὴ γράψῃ πρὸς χάριν, νὰ μὴ παρατρέξῃ τὰ ἀτοπήματα καὶ νὰ μὴ συσκιάσῃ τὰ κακουργήματα εὐαρίθμων τινῶν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀληθεύσῃ καὶ διὰ νὰ μὴν

ἀκρωτηριάσῃ τὸ σύγγραμμα, λυπεῖται ὑπερβολικὰ μὲ τὸ νὰ προβλέπῃ ἐναργῶς τὸ, ὅτι θέλει ὀνομασθεῖ παρὰ τοῖς μετόχοις τῶν ἀτοπημάτων καὶ τοῖς συνηγόροις ἐκείνων ἢ ἱεροκατήγορος ἢ στηλιτευτικὸς καὶ σατυρικὸς μᾶλλον παρὰ ἱστορικός. Γνωρίζει τὴν αἰτίαν τῆς σιωπῆς τῶν ἐν τῷ Γένει ἐς τόδε φιλομαθῶν, ἱκανῶν μὲν συγγράψαι τὰς κατὰ τούςδε τοὺς χρόνους, ἀποδυσαμένων δὲ τὸν ἀγῶνα ἵνα μὴ παραδῶσι γραφῇ ἅπερ ἀγνοούμενα μᾶλλον ὠφελήσει ἢ γιγνωσκόμενα· οἵτινες οὕτω κρίναντες ὅτι γε ἀφήμαρτον τῆς ἀληθείας ἀναγκαῖον καὶ δεῖξαι.

Σχολεῖόν ἐστιν ἡ ἱστορία ἐκπαιδεῦον ἅπαντας τὸ καλὸν, καὶ μὲ τὰς εὐλογίας τὰς πρὸς τοὺς εὐποιοῦντας καὶ μὲ τὰς κακολογίας τὰς πρὸς τοὺς κακουργοῦντας· αἱ περιγραφόμεναι πράξεις ἀμφοτέρων διεγείρουσι τοὺς ἀναγνώστας εἰς τὸ νὰ ἀποφεύγωσι τὰ ἐλαττώματα τῶν δευτέρων καὶ νὰ παρομοιῶνται τὰ προτερήματα τῶν προτέρων. Εἰς αὐτὸ τὸ σχολεῖον παιδευθέντες ἐγένοντο τοιοῦτοι οἱ Μακεδόνες Ἀλέξανδροι, οἱ Πύρροι, Ἀννίβαι οἱ Καρχηδόνιοι, οἱ Σκηπίωνες, οἱ Καίσαρες καὶ οἱ Ἀλέξανδροι ἐν τοῖς πολιτικοῖς, οἱ Εὐστάθιοι, οἱ Μελέτιοι, οἱ Γρηγόριοι, οἱ Ἀμβρόσιοι καὶ ἄλλοι ἀναρίθμητοι ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς: σχολεῖον ἀναγκαῖον εἰς τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ὁποίους παιδεύει τὸ νὰ ἀποκαταστήσωσι τοὺς ὑποχειρίους αὐτῶν κρείττους τε καὶ εὐτυχεστέρους· ὠφέλιμον εἰς τοὺς ὀφφικιαλίους καὶ ἀξιωματικοὺς, τοὺς ὁποίους ἀποκαθίστησι προμηθεῖς τε καὶ προγνώστας τῶν μελλόντων μὲ τὴν ἐντελῆ καὶ ἀδέκαστον σύγκρισιν τῶν παρόντων· χαριέστατον καὶ εἰς τοὺς ἁπλῶς ἰδιώτας, ὑπ᾽ ὄψιν τῶν ὁποίων προτίθεται τὰς ἀριστοκρατείας, τὰ ῥηγάτα καὶ τὰς βασιλείας, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς περιέργους εἰδήσεις διὰ τὴν ἀρχὴν, αὔξησιν, ἀκμὴν, παρακμὴν, μεγαλειότητα, ἀδυναμίαν, ἀρετὰς καὶ κακίας αὐτῶν· πολλῷ δὲ μᾶλλον καὶ ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον καὶ χαριέστατον τὸ σχολεῖον αὐτὸ εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, τοὺς ὁποίους παιδεύει νὰ ἀποφεύγωσι τὰς αἱρέσεις, τὰς ἐπιπηδήσεις εἰς τοὺς θρόνους, τὰς αἰσχροκερδείας τε καὶ σιμωνιακοὺς τρόπους, μὲ τὰς κατηγορίας τῶν εἰς ἐκεῖνά ποτε τὰ ἀτοπήματα ἐξοκειλάντων. Δεσμὸς ἄρα καὶ χαλινὸς ἀπὸ τῆς κακίας προφυλακτικὸς ἡ τῶν ἀτοπημάτων περιγραφὴ, διεγείρουσα πάντας τοὺς νοῦν ἔχοντας πρὸς τὴν αὐτῶν ἀποχήν. Ὅθεν κἀγὼ ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρας εἴ τινας ἐπιπηδήσεις τινῶν παρανόμους ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἢ φθορὰς τε καὶ ἁρπαγὰς αὐτῶν τῇ μνήμῃ παρέδωκα, καὶ εἰ ἄλλων συνωμοσίας κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων συνάμα καὶ ἐκκλησιαστικῶν, ἐπὶ

προφάσεσι μικρολόγοις πρὸς καταβιβασμὸν Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μόνον καὶ μόνον δι' ἴδιον κέρδος καὶ ἴδια τέλη, διέσυρα, καὶ εἰ ἐνίους αἰσχροκερδείας κατέγνωκα καθαπτόμενος, ὁ μὲν συνήγορος τῶν τοιούτων εἰπάτω ὅ,τι καὶ ἂν θέλῃ· καὶ γὰρ « οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ, » καὶ γνωστὸν τὸ τῆς παροιμίας, « ζαφελὴς ζαφελεῖ καλῶς ὁμιλεῖ· » σὺ δ' ὁ φιλαλήθης καὶ ζηλωτὴς τῆς ὀρθοδοξίας ἀναγνώστης εὖ οἶδ' ὅτι καθὸ τοιοῦτος οὐκ ἂν εἴποις με φιλοκατήγορον· μᾶλλον δὲ προσθέσεις τὸ, ὁ κατηγορεῖσθαι μὴ θέλων ἐκκλησιαστικὸς ἀφιστάσθω τοῦ λοιποῦ τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων, ἵνα ἐκθειάζηται γραφικῶς καὶ ὑπερεπαινῆται, ὥσπερ καὶ οἱ ἐν τῷ ῥηθέντι διαστήματι ὑπερεπαινούμενοι, οἱ καλῶς δηλαδὴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ διοικήσαντες πατριάρχαι καὶ οἱ συμβοηθήσαντες αὐτοῖς ἀρχιερεῖς τε καὶ λαϊκοί· οὐδὲ γὰρ ἐπιλείψουσί ποτε τῷ θεῷ στρατιῶται πρέποντες ἐκκλησίαις. Καὶ τοίνυν οἱ ἐς τόδε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ ζημιώσαντες καὶ τῇ ὑψηλοτάτῃ περιωπῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀπᾴδοντα κατατολμήσαντες, λαμβανέτωσαν ἐνταῦθα τὴν περιγραφὴν τῶν ἀτοπημάτων αὐτῶν, οἱονεὶ ἐπίχειρά τινα τῆς ἰδίας μωρίας. Ἐγὼ δὲ εἰ πρὸς ἀποχὴν τῶν τοιούτων κακῶν τοῦ λοιποῦ εἶπα καὶ ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν ἁμαρτίαν οὐκ ἔχω, καὶ ἵλεως γένοιτό μοι ἐν πᾶσιν ὁ Κύριος.

ΒΙΒΛΙΟΥ ΕΝΔΕΚΑΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ, ΤΑ ΠΕΡΣΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—152)

. . . .

Ἐξεπονήθη τὰ Περσικὰ ταῦτα ἐν τῷ Καΐρῳ τῆς Αἰγύπτου, ἔτει σωτηρίῳ αψμέ, ὑπὸ τοῖς οἰωνοῖς τοῦδε μοι τοῦ Μαικήνατος Ῥαγὴπ-Μουχαμὲτ-πασσᾶ, τοῦ καὶ Αἰγύπτου ἐπάρχου, διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν τε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας βιβλίων, τῇ σωζομένῃ ἐν τῷ πατριαρχείῳ τῷ ἐν τῇ προῤῥηθείσῃ μεγαλοπόλει Καΐρῳ, καὶ τῶν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Σιναϊτῶν τῇ σωζομένῃ ἐν τῷ μετοχίῳ αὐτῶν τῷ ἐν τῇ Τζουβανίᾳ, (ἥτις ἐστὶν ἀγυιά τις τοῦ Καΐρου,) μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἀλλογλώττων.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΤΑ ΑΡΑΒΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—206).

. . . .

Εἴληφε πέρας τῷ ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐν τῇ κατὰ τὸ Φανάριον τῆς Κωνσταντινουπόλεως νεοδμήτῳ οἰκίᾳ διὰ τὴν συμβᾶσαν πυρκαϊάν.

ΒΙΒΛΙΟΥ ΔΩΔΕΚΑΤΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ, ΤΑ ΦΡΑΝΤΖΕΖΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—160).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ, ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ.

(σελ. χειρογρ. 1—68.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΝ **Η' Θ'** ΚΑΙ **Ι'**

ΗΤΟΙ

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ

(1453—1789).

They make (οἱ Ζακύνθιοι) proffession of the Greek religion; but are in most things Catholized, except in obedience to the sea of Rome, the infallibility of the Pope, & the Procession of the Holy Spirit. Wheler p. 31.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ **Η′**,

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΑΠΟΒΙΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ ΤΟΥ Β′
ΤΟΥ ΑΠΟ ΠΡΟΥΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΟΣ
ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΟΥ

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 248.

ΚΕΦ. Α′.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ **1453**, καὶ τοῦ Χιτζρὲ **857**.

Ἁλούσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔτει τοῦ Χιτζρὲ **857** τῇ κή τῆς σελήνης Δζεμάζουλ ἐβὲλ καὶ σωτηρίῳ **1453** Μαΐου τῇ κθ′, ἡμέρᾳ τρίτῃ καθ' ἣν ἑωρτάζετο ἡ ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, μετὰ τριήμερον διάστημα καταπαυσάσης τῆς μιαιφονίας τε καὶ λαφυραγωγίας, καὶ γαλήνης οἱονεὶ εἰρηνοποιοῦ ἀναφανείσης, ὁ νικητὴς σουλτὰν Μεχμὲτ, σκοπούμενος τὴν αὔξησιν τῶν τῆς ἐρημωθείσης ἤδη πόλεως κατοικητῶν, ἐνέδωκε τοῖς ἐν τῇ πόλει καταλειφθεῖσι χριστιανοῖς ἐπιτελεῖν ἐλευθέρως τὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν ἔθιμα, καὶ μαθὼν ὅτι χρήζουσι πατριάρχου ἐκέλευσε τοῖς χριστιανοῖς προχειρίσασθαι ὃν ἂν ἐθέλοιεν, καὶ ὑπέσχετο ἐπικυρῶσαι προγράμματι τὴν ἐκείνου ἐκλογὴν καὶ δοῦναι αὐτῷ προνόμια τοῦ πατριαρχεύειν ἀκωλύτως καὶ παραπλησίως τοῖς προκατόχοις αὐτοῦ· ὥρισε δὲ ταῦτα πολιτευόμενος ἵνα ἑκασταχόθεν ἐκεῖσε χριστιανοὶ ἀθροισθῶσιν. Ἀμέλει τοι συνόδου τοπικῆς γενομένης, ψηφίζονται ὡς ἔθος Γεώργιον τὸν Σχολάριον, ἄνδρα ἐπ' ἀρετῇ

καὶ σοφίᾳ διαβεβοημένον, Γεννάδιον μετονομάσαντες· ὅν τινα καὶ μεταπεμψάμενος ὁ σουλτάνος ἔνδον τῶν ἀνακτόρων δέδωκεν αὐτῷ ἰδίαις χερσὶ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον ἀργυρᾶν τε καὶ τιμαλφῆ· δέδωκε δὲ καὶ νομίσματα χρυσᾶ, καὶ ἐπειπὼν τὸ, «πατριάρχευε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἔχε τὴν φιλίαν » Ἡμῶν ἐν οἷς ἂν χρήζοις καὶ ἐθέλοις ἔχων πάντα τὰ προνόμια τῶν προ» κατόχων σου», ἐπεβίβασεν αὐτὸν ἵππου λαμπρῶς ἐστολισμένου καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ὅν τινα δέδωκεν αὐτῷ εἰς κατοικίαν, πατριαρχεῖον οὖσαν καὶ πρότερον.

Μελετ. Ἐκκλ. Ἱστορία. Τομ. γ΄. σ. 330.

Πᾶσαι οὖν αἱ ἐκκλησίαι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ὑποκειμένων ἐπαρχιῶν ὑπετάγησαν τῷ πατριάρχῃ διὰ τοῦ δοθέντος βασιλικοῦ προγράμματος, καὶ πολλῷ μᾶλλον ἢ τοῖς πρὸ αὐτοῦ πατριαρχεύσασι.

Τὸ Πουργάζι καὶ ἡ Συλληβρία ἐθελουσίως ὑποτάσσονται τῷ νικητῇ σουλτάνῳ. Ἐν τῇ μητροπολιτικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Συλληβρίας ἐσώζοντο τότε τὰ λείψανα τῆς Ἁγίας Εὐφημίας.

Ὑπετάγησαν εἶτα τῷ σουλτάνῳ καὶ ἄλλαι κωμοπόλεις αἱ πλησιόχωροι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1455.

Τὸν Ἀντιοχείας Μιχαὴλ τὸν Δ΄, θανόντα τῷ ἔτει 1449, διεδέχθη Δωρόθεος ὁ Β΄, ὃν πατριαρχεύσαντα ἔτη ἓξ καὶ θανόντα τῷδε τῷ ἔτει 1455 διεδέχθη Μάρκος ὁ Γ΄, καὶ πατριαρχεύει ἔτη εἴκοσι ἐννέα.

Θνήσκει ὁ πάπας Νικόλαος ὁ Ε΄, ὅστις ἐραστὴς ὢν τῶν ἐπιστημῶν, πάσας τὰς ἑλληνικὰς βίβλους, ἀφ᾽ ὅλης τῆς Ἑλλάδος προσενεχθείσας τῇ Δύσει, κομίσας εἰς τὴν Ῥώμην μετέφρασε λατινιστὶ παρὰ Γεωργίου τοῦ Τραπεζουντίου, Λαυρεντίου τοῦ Βάλα, Πέτρου τοῦ Κανδίδου, Γεωργίου τοῦ Καστελλάνου καὶ Δημητρίου τοῦ Γραικοῦ, οἷς ἅπασι μισθοὺς καὶ βραβεῖα δαψιλῶς ἐχορήγει. Ψέγεται δὲ λίαν ὅτι Κωνσταντίνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑστάτῳ βασιλεῖ ταχεῖάν τινα ἐπικουρίαν αἰτοῦντι κατὰ τῶν Τούρκων ὑπεσχέθη δοῦναι ἐὰν ὑπογράψῃ τοῖς ἀρεσκομένοις τῷ πάπᾳ, ὡς ὑπέγραψεν ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης· καὶ ὀνειδίσας τελευταῖον ὡς ἀποχωρήσαντι τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας οὐδεμίαν αὐτῷ δέδωκε βοήθειαν ἢ διὰ χρημάτων ἢ διὰ στρατιωτῶν.

Τὸν Ἱεροσολύμων Ἰωακεὶμ πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ θανόντα διεδέχθη τῷ ἔτει 1455 Ἀθανάσιος ὁ Γ΄, ὅστις ἔλαβε παρὰ τοῦ Φατίχη σουλτὰν Μεχμέτη, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, χάτι-σερίφι διὰ ὅλα τὰ προσκυνήματα τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, σωζόμενον μέχρι τοῦδε ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων μετὰ καὶ ἄλλων χάτι-σεριφίων τῶν ὕστερον ἐκδοθέντων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1456.

Ὁ σουλτάνος ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Οὐγγρίας Λαδισλάου

υἱοῦ τοῦ Ἀλβέρτου τοῦ τῶν Νεμτζῶν Ἰμπεράτορος, καὶ κατατροποῦται τοῦτον, ὅστις κἂν τῷ πολέμῳ ἐτραυματίσθη. Εἶτα ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Βελιγραδίου, καὶ πολιορκήσας αὐτὸ ἐπὶ πολὺ ἄπρακτος ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν πολλῇ τῇ φθορᾷ τοῦ ἰδίου στρατοῦ, χειμῶνος ἐπιγενομένου. Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει περιέτεμε τοὺς υἱούς του Μουρὰτ καὶ Βαγιαζὴτ, ἑορτάσας μεγάλως τὴν περιτομήν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1457.

Ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Μωρέως, καταπολεμεῖ τοὺς Ῥωμαίους καὶ διώκει ἀπὸ τὸ Ἐξαμίλι, κρημνίζει τὰ κάστρη καὶ ὀχυρώματά τους· καὶ γίνεται ταῦτα τῶν δύο ἀδελφῶν Παλαιολόγων Δεσποτῶν τοῦ Μωρέως τῇ διαφωνίᾳ, ὧν ὁ Δημήτριος εἶχε γράψει τῷ σουλτάνῳ τὸ, «Ἔλα νὰ πάρῃς τὸν τόπον, νὰ ἡσυχάσωμεν». Μετὰ ταῦτα ὁ σουλτάνος ἐλεηλάτησε τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας.

Τὸν Ἱεροσολύμων Ἀθανάσιον πατριαρχεύσαντα ἔτη δύο καὶ θανόντα διεδέχθη Γρηγόριος ὁ Β' τῷδε τῷ ἔτει.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1458.

Ὁ σουλτάνος ὑποτάσσει τὴν Κόρινθον καὶ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον ὑποτελεῖ ποιεῖ, ἐξώσας ἐκεῖθεν Θωμᾶν τὸν Παλαιολόγον.

Θνήσκει ὁ πάπας Κάλλιστος ὁ Γ' καταλιπὼν 150 χιλ. νομισμάτων, ἅπερ ζητήσας ἔλαβε παρὰ τῶν χριστιανῶν διὰ νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατείαν. Ἔγεινε δὲ μετ' αὐτὸν πάπας τῆς Ῥώμης Πῖος ὁ Β', Αὐγούστου τῇ ιθ', Αἰνείας Σίλβιος λεγόμενος πρότερον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1459.

Τὴν Σεμένδριαν εἶχαν ἐλευθερώσει πρότερον οἱ Νέμτζοι, ἀλλ' ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἀνεκτήσατο αὐτήν· καὶ σημείωσαι ὅτι μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πόλεως μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους ὑπέταξε πόλεις 40, τὰς μὲν πολέμῳ καὶ μαχαίρᾳ, τὰς δὲ διὰ συνθήκης. Ἐν τῷ διαστήματι τῆς βασιλείας του ὑπέταξε δώδεκα κυριαρχίας, περιεχούσας διακοσίας πόλεις.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Φιλόθεον πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τῷ ἑνὶ καὶ θανόντα διεδέχθη τούτῳ τῷ ἔτει Γρηγόριος ὁ ϛ'.

Ὁ πατριάρχης Γεννάδιος καταλιπὼν τὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων διὰ τὸ μὴ εἶναι προσοίκους τοὺς χριστιανοὺς, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ σουλτάνου τὸν ναὸν τῆς Παμμακαρίστου πατριαρχεῖον τοῦτον ἀπέδειξεν, ἐν ᾧ εἰσελθών ποτε καὶ ὁ σουλτάνος καὶ τῷ πατριάρχῃ συνδιαλεχθεὶς πλεῖστα περὶ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἐπυνθάνετο. Μηχ. Συνημ. ἱστορ. ὑπομ. σ. 330.

Ἀνεγείρει ἐκ βάθρων ὁ σουλτάνος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τὸ τανῦν λεγόμενον Ἐσκὶ Σεράϊ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1460.

Εὑρίσκεται ὑπὸ γῆν ὁ τάφος τοῦ Ἐγιούπι-Ἐνσαρί. Ὁ γὰρ Μουαβιγιὲ,ἄραψ, πρῶτος χαλίφης τῶν ἐν τῇ Δαμασκῷ τυραννούντων Χουλεφάϊ-πενι-Οὐμιγιὲ ἀπ' αὐτοῦ λεγομένων, συγγενὴς τοῦ προφήτου τῶν Ὀθωμανῶν Μεχμέτη, εἶχε στείλει τὸν υἱόν του Γιαζίδην μαζὴ μὲ τὸν Ἐπι-Ἐγιούπ-Χαλὶδ υἱὸν τοῦ Ζεϊδουλ-Ἐνσαρὶ μὲ παμπληθῆ στρατὸν διὰ νὰ ὑποτάξωσι τὴν Κωνσταντινούπολιν. Καὶ δῆτα φθάσαντες ἤρξαντο τὴν πολιορκίαν τῆς Πολεως ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κώνσταντος, ἐγκόνου τοῦ Ἡρακλείου, ἔτει σωτηρίῳ 667, παμπληθεῖ τῇ στρατιᾷ, καὶ παρετάθη ἡ πολιορκία αὕτη ἐπὶ μῆνας ἑπτὰ, ὅτε καὶ ἐν τοῖς Κυζίκου παρεχείμαζον μέρεσι. Φονευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς πολιορκίας αὐτὸς ὁ Ἐπι-Ἐγιούπι-Ἐνσαρὶ ἐτάφη ἐκεῖσε· καὶ τανῦν ἀναφανέντος τοῦ τάφου ὠνόμασεν ὁ νικητὴς σουλτὰν Μεχμέτης τὸν τόπον Ἐγιούπ, εἰς τιμὴν τοῦ Ἐπι-Ἐγιούπ-Χαλὶδ, υἱοῦ τοῦ Ζεϊδουλ-Ἐνσαρὶ, διὰ τὸ ὑπάρξαι αὐτὸν φίλον καὶ γνωστὸν τοῦ Μωάμεθ, καὶ προσέταξε κτισθῆναι ἐκεῖσε τζαμὶ, εἰς τὸν τόπον δηλαδὴ ἔνθα εὑρέθη ὁ τάφος, ὃ καὶ ἐκτίσθη μεγαλοπρεπῶς τε καὶ πολυδαπάνως, καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται, καὶ οἱ τῆς βασιλείας ἐπιβαίνοντες σουλτάνοι εὐθὺς ἐκεῖσε πορευόμενοι μετὰ μεγίστης καὶ πολυανθρώπου πομπῆς ζώνονται τὸ ξίφος ἐν τῷ τζαμὶ, ὅπέρ ἐστι ταὐτὸν τῷ ποτε παρ' ἡμῖν στέφεσθαι τοὺς βασιλεῖς τῶν χριστιανῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη. Ἐπὶ δὲ τοῦ Κώνσταντος τότε μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἐγιούπι-Ἐνσαρὶ, θαύματι τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας δεσποίνης ἡμῶν, ἀπειπὼν ὁ Γεζίδης ἀνεχώρησε· καὶ ὁ ἀραβικὸς αὐτὸς στόλος ὑποστρέφων κἀν τῷ Σκυλλαίῳ γενόμενος τῇ θαλάσσῃ οἱ πλείους κατεποντίσθησαν.

Ὁ πατριάρχης Γεννάδιος, προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη πέντε καὶ μῆνας ἕξ, καὶ καλῶς τὸν τοῦ Κυρίου λαὸν ποιμάνας, σύνταγμά τε θεολογικὸν συνθεὶς κατὰ τῆς λατινικῆς πλάνης, σύνοδον τελευταῖον συναθροίσας ἑκὼν παρῃτήσατο. Κακεῖθεν μεταστὰς εἰς τὸ τοῦ Προδρόμου μοναστήριον τὸ ἐν τῷ τοῦ Μενοικέως πλησίον τῶν Σερρῶν κείμενον ἀπῆλθεν, ἐν ᾧ τὴν ἡδίστην ἐν ἡσυχίᾳ διαγωγὴν ζήσας τὸν βίον μετήλλαξε.

Μηχ. Σαμ. Ἱστορ. Τομ. γ'. σ. 330–331.

Κωμα. Ἱστ. αὐθοτρ. Τομ. 7. σ. 435–6.

ΚΕΦ. Β'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἰσιδώρου.

Παραιτησαμένου οὖν τοῦ κὺρ Γενναδίου ἀνεβιβάσθη, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῆς τοπικῆς συνόδου, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς Ἰσίδωρος ὁ ἀπὸ τῶν Ξανθοπούλων, κοινὸς καὶ ἀγαπητὸς πατὴρ παρὰ πάντων τῶν πολιτῶν ἐπιλεγόμενος, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου ὑπό τε τοῦ Ἡρακλείας καὶ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων· καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη τὰ συνήθη τῶν δώρων ἔτυχε τῆς αὐτῆς δεξιώσεως ὡς καὶ ὁ προκάτοχός του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1461.

Ἡ Ἀσία ἐγένετο τὸ θέατρον τοῦ πολέμου τῷδε τῷ ἔτει εἰς τὸν σουλτὰν Μεχμέτην. Πρῶτον γὰρ ὑπέταξε τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπαρχίας τοῦ Κιζὶλ-Ἀχμέτη, προδοθέντος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ Ἰσματὶλ-πέη, ὅστις ὑστερηθεὶς τῶν ἐπαρχιῶν κατέφυγε πρὸς τὸν Οὐζοὺν Χασάνην βασιλεύοντα Περσίας τε καί τινος μέρους τῆς Καππαδοκίας. Ἀλλ' ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἀκούσας τὴν καταφυγὴν αὐτὴν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Οὐζοὺν Χασάνη, καὶ νικήσας τὸν στρατὸν αὐτοῦ ὑποτάσσει τὴν ὑπ' αὐτῷ πόλιν Σινώπην, παράλιον τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Γαλατίᾳ, ἔνδοξον διὰ τὸ βασίλειον τοῦ Μιθριδάτου καὶ διὰ τὸν τάφον του, ἐκεῖσε γεννηθέντος καὶ ἀνατραφέντος, κτίσμα Μακριτίου τοῦ Κώσου, ἱδρυμένην ἐπὶ αὐχένι χερσονήσου ἐκνευούσης ἐπὶ τὴν θάλασσαν σταδίους 27, καὶ παρὰ τῷ ἰσθμῷ αὐτῆς κεῖται ἡ πόλις, ἔχουσα τὴν θάλασσαν ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη καὶ λιμένα αὐτοφυῆ, πατρὶς Διογένους τοῦ κυνικοῦ, τελοῦσα ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην. Ἡ χώρα τῆς Σινώπης φέρει χαλκὸν πολύν· ναυπηγοῦσιν ἐκεῖ καὶ νῆας πολεμικὰς οἱ Ὀθωμανοὶ διὰ τὸ εὐπόριστον τῆς ξυλικῆς.

Εἶτα συμφωνεῖ ὁ σουλτὰν Μεχμέτης μὲ τὸν Χουσεΐνην, γαμβρὸν τοῦ βασιλέως τῆς Τραπεζοῦντος Δαβίδ, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν ὑπ' αὐτῷ πόλιν Κογιουνλοὺ-Ἰσάρ. Ἀλλ' ἐν ταὐτῷ παραβὰς τὰς συνθήκας πολιορκεῖ τὴν Τραπεζοῦντα. Δαβὶδ ὁ Κομνηνός, ὄγδοος βασιλεὺς αὐτῆς ἀπὸ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ πρώτου Τραπεζοῦντος βασιλεύσαντος, καταπεισθεὶς παρὰ τῆς μητρυιᾶς αὐτοῦ Σαρεχάνης, ἐλθὼν προσεκύνησε τῷ σουλτὰν Μεχμέτῃ σὺν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ, συνισταμένῃ ἀπὸ Παφλαγονίας, Πόντου καὶ μέρους τῆς Καππαδοκίας καὶ ἄλλων ἐπαρχιῶν (ὁ ποταμὸς Ἅλυς, τουρκιστὶ Κιζὶλ-Ἰρμάκ, χωρίζει τὴν Παφλαγονίαν καὶ Γαλατίαν ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας καὶ εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀμινσηνὸν κόλπον τὸν παρὰ τῇ πόλει Ἀμινσῷ, τουρκιστὶ Σαμσὸν-Καλεσὶ λεγομένῃ). Ἐδέχθη αὐτὸν φιλοφρόνως ὁ σουλτὰν Μεχμέτης καὶ μετῴκισεν αὐτὸν σὺν τοῖς ἑπτὰ αὐτοῦ υἱοῖς

καὶ τῇ θυγατρὶ Ἄννῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ τὴν μὲν Ἄννην ἔγημεν αὐτός, τὸν δὲ Δαβὶδ μετὰ τῶν ἑπτὰ υἱῶν ἐφόνευσεν. Ὁ δὲ ἄλλος τῶν υἱῶν αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Κομνηνός, ὁ καὶ εἰδήμων τῆς τουρκικῆς γλώσσης, εἶχε προπεμφθεῖ τῷ ῥηθέντι Οὐζοὺν-Χασάνῃ, τῷ καὶ ἀνδρὶ τῆς θείας αὐτοῦ Αἰκατερίνης.

Σύμπασα οὖν ἡ ἀνατολικὴ αὐτοκρατορία καταστραφεῖσα εἰς τοὺς Τούρκους μετηνέχθη. Ἐφονεύθη οὖν καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος Δαβὶδ καὶ οἱ ἑπτὰ υἱοί του, περὶ δὲ τοῦ παρὰ τῷ Οὐζοὺν-Χασάνῃ Γεωργίου Κομνηνοῦ υἱοῦ του, τοῦ ὡς εἰδήμονος τῆς τουρκικῆς γλώττης εὑρεθέντος παρὰ τῷ Οὐζοὺν Χασάνῃ καὶ τῇ θείᾳ Αἰκατερίνῃ, ἡ ἱστορία οὐδένα λόγον ποιεῖται, ὥστε Κομνηνὸς μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτὴν ἀκολουθεῖ νὰ μὴν ἔμεινε πουθενά· καὶ ἂν εἰς τὴν Φράντζαν ἦναι οἱ ὁποῖοι μετήλλαξαν τὸ ὄνομά τους καὶ ὠνομάσθησαν * * * * αὐτοὶ βεβαιότατα ἀνεχώρησαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατήντησαν εἰς τὴν Φράντζαν πολλῷ πρότερον τῆς ἁλώσεως. Ἐγὼ δὲ εἶμαι Κομνηνὸς ὄχι ἐκ γραμμῆς ἀρσενικῆς τῆς ἤδη ὁλοτελῶς ἐκλειψάσης, ἀλλ' ἐκ γραμμῆς θηλυκῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι συγχωρημένον τὴν σήμερον εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ νὰ ἐπονομάζηται τινὰς δηλαδὴ μὲ τὸ γένος καὶ τὸ πατρικὸν καὶ τὸ μητρικόν του.

Τῷ γὰρ ἔτει **1384** βασιλεύσας Τραπεζοῦντος ὁ Ἐμμανουὴλ ὁ Κομνηνός, υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, συνέζευξε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Εὐδοκίαν τῷ μεγάλῳ Δομεστίκῳ Κωνσταντίνῳ τῷ Ὑψηλάντῃ, ὡς πασίδηλον ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ γενεαλογίας τῶν Κομνηνῶν, οὕτω πως ἐχούσης παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς τῆς Βυζαντίδος, καὶ ταῦτα Λαονίκῳ τῷ Χαλκοκονδύλῃ, Ζωναρᾷ, ἱστορίας βιβλ. ιη' φύλλ. 27, καὶ ἄλλοις.

Πρῶτος Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς καταγόμενος ἐκ τῆς Παφλαγονίας· ἐξ οὗ γεννῶνται, Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ὁ ἐπονομασθεὶς Ἐρωτικός, ὅστις ὑπῆρξε καὶ μέγας Δομέστιχος τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, καὶ Νικηφόρος ὁ Κομνηνὸς Πρωτοσπαθάριος καὶ ἔπαρχος τῆς Ἀσπρακανίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου, ὃς ἀπέθανεν ἄπαις.

Ἐκ τοῦ Μανουὴλ ἐγεννήθη Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, ὅστις βασιλεὺς ἀνηγορεύθη ἔτει σωτηρίῳ **1057** σεπτεμβρ. ά, καὶ Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς Κουροπαλάτης εἶτα καὶ Δομέστιχος μέγας, καὶ θυγάτηρ.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ βασιλέως Ἰσαακίου ἐγεννήθη Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς καὶ ἀπέθανεν ἄπαις, καὶ θυγάτηρ. Ἐκ δὲ τοῦ Κουροπαλάτου καὶ μεγάλου Δομεστίχου Ἰωάννου ἐγεννήθησαν θυγατέρες τρεῖς, Μαρία, Εὐδοκία καὶ Θεοδώρα, καὶ υἱοὶ πέντε, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, Πρωτοστράτης καὶ Κουροπαλάτης (γεννᾷ θυγατέρα). Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ· Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὃς καὶ βασιλεὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀνηγορεύθη· καὶ Ἀδριανὸς ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστὸς καὶ μέγας Δομέστιχος (ἀπέθανεν ἄπαις)· καὶ Νικηφόρος ὁ Κομνηνός, Σεβαστὸς καὶ μέγας Δρουγκάριος (ἀπέθανεν ἄπαις). Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Μανουὴλ τοῦ Πρωτοστράτου καὶ Κουροπαλάτου ἐγεννήθη θυγάτηρ. Ἐκ δὲ τοῦ Ἰσαὰκ Κομνηνοῦ τοῦ Σεβαστοκράτορος ἐγεννήθη Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς δοὺξ Δυῤῥαχίου καὶ ἀπέθανεν ἄπαις· καὶ Ἀλέ-

—1461

ξιος, δοὺξ κ' αὐτὸς Δυῤῥαχίου, ἀποθανὼν ἄπαις· καὶ Κωνσταντῖνος, δοὺξ Βεῤῥοίας, ἀποθανὼν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἀποθανὼν ἄπαις· καὶ Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, Καῖσαρ καὶ Σεβαστοκράτωρ· καὶ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ ἡ τὴν ἱστορίαν συγγράψασα, καὶ ἄλλαι δύο θυγατέρες.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ, θανόντος ἐν ἔτει 1143, ἐγεννήθησαν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὅντινα ὁ πατὴρ ἔτι ζῶν βασιλέα ἀνηγόρευσεν καὶ ὅστις ἀπέθανεν ἄπαις· Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ· Ἰσαάκιος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἐξ οὗ γεννῶνται θυγατέρες πέντε· Μανουὴλ ὁ Κομνηνὸς ὁ καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθείς, ἐξ οὗ γεννῶνται θυγατέρες δύο.

Ἐκ δὲ τοῦ Ἰσαακίου τοῦ Κομνηνοῦ, Καίσαρος καὶ Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθησαν τρεῖς υἱοί, Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, ὅστις ἀρνηθεὶς τὸν Χριστὸν ἐν Ἰκονίῳ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα τοῦ ἐν Ἰκονίῳ σουλτάνου, καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς ἀναγορευθείς, καὶ Νικόλαος ὁ Κομνηνός.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ, Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθησαν Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστός, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, Πρωτοσεβαστὸς καὶ Πρωτοβεστιάριος.

Ἐκ δὲ τοῦ Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, βασιλέως ἀναγορευθέντος, ἐγεννήθησαν θυγατέρες δύο καὶ δύο υἱοί, Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὁ Β', βασιλεὺς ἀναγορευθείς, (τούτου γυνὴ Ἀγνέζα ἡ ἐκ Γαλλίας), ἀπέθανεν ἄκληρος, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, ἀπέθανεν ἄκληρος.

Ἐκ δὲ τοῦ βασιλέως Ἀνδρονίκου τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ καὶ πρώην Σεβαστοκράτορος ἐγεννήθησαν θυγατέρες δύο καὶ υἱοὶ τρεῖς, Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, Σεβαστοκράτωρ, καὶ Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, γεννηθεὶς ἔτει 1156 καὶ θανὼν ἄπαις τῷ ἔτει 1186, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, θανὼν ἄπαις καὶ αὐτός.

Ἐκ δὲ τοῦ Νικολάου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη Ἰσαὰκ ὁ Κομνηνός, ὁ ἐπὶ τῆς βασιλείας Ἰσαὰκ τοῦ Ἀγγέλου τυραννεῖν ἐπιχειρησάμενος, ὃς ἀπέθανεν ἄπαις.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἰωάννου, Πρωτοσεβαστοῦ, ἐγεννήθησαν θυγατέρες τρεῖς καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὅστις ἀπέθανεν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, Πρωτοσεβαστοῦ καὶ Πρωτοβεστιαρίου, ἐγεννήθη Στέφανος ὁ Κομνηνός, ὁ μέγας Δρουγκάριος, θανὼν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Μανουὴλ Κομνηνοῦ, τοῦ Σεβαστοκράτορος, ἐγεννήθη Δαβὶδ ὁ τῆς Παφλαγονίας ἡγεμὼν καὶ ἀπέθανεν ἄπαις· καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὁ ἐπικληθεὶς Μέγας, ὁ καὶ πρῶτος ἡγεμὼν Τραπεζοῦντος, ἡγεμονεύσας τῷ ἔτει 1204, ἐξ οὗ γεννᾶται Νικόλαος ὁ Κομνηνός, ἡγεμὼν κ' αὐτὸς τῆς Τραπεζοῦντος τε καὶ Κολχίδος. Κἀκ τούτου γεννᾶται Κωνσταντῖνος ὁ Κομνηνός, ἡγεμὼν κ' αὐτὸς τῆς τε Κολχίδος καὶ τῆς Τραπεζοῦντος· καὶ ἐκ τούτου γεννᾶται Ἰωάννης ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος Πρῶτος οὖν οὗτος ὁ Ἰωάννης ἐπωνομάσθη βασιλεὺς Τραπεζοῦντος ἔτει σωτηρίῳ 1295,

βασιλεύοντος Ῥωμαίων ἐν Κωνσταντινουπόλει Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ὅστις, μὲ τὸ νὰ ἐφάνη πῶς δέχεται τὸν παπισμόν, τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, τῆς ὀρθοδοξίας προμαχόμενον, ἀνέκραξαν βασιλέα ἑαυτῶν τὸν ἡγεμόνα τῆς Τραπεζοῦντος καὶ Κολχίδος. Ἐκ τούτου οὖν τοῦ Ἰωάννου γεννῶνται Κωνσταντῖνος ὁ Κομνηνός, ὅστις μετὰ τὸν τοῦ πατρὸς Ἰωάννου θάνατον σὺν τῇ μητρὶ Εὐδοκίᾳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς βασιλεὺς Τραπεζοῦντος· οὗτος καὶ μετὰ τῶν Γενοβέζων ἐπολέμησεν, ἔτει σωτηρίῳ 1303. Ἐκ τούτου οὖν ἐγεννήθη Βασίλειος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος ἀναδειχθείς, ἔτει σωτηρίῳ 1320· κἀκ τούτου γεννᾶται ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βασίλειος Β΄ ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος, ὁ καὶ Νεώτερος ἐπικαλούμενος. Καὶ ἐκ τούτου καὶ τῆς βασιλίσσης Εὐδοκίας ἐγεννήθη ὁ υἱὸς αὐτῶν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς καὶ βασιλεὺς Τραπεζοῦντος, βασιλεύσας ἔτη 46. Καὶ βασιλεύει μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μανουὴλ ὁ Κομνηνός, ὅστις τὴν θυγατέρα Εὐδοκίαν συνέζευξε γάμῳ τῷ μεγάλῳ Δομεστίχῳ Κωνσταντίνῳ Ξιφιλίνῳ τῷ Ὑψηλάντῃ.

Ἐκ τοῦ Μανουὴλ δὲ γεννᾶται Νικόλαος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος καὶ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ἐξ οὗ γεννᾶται Γεώργιος ὁ Κομνηνός, Πρωτοβεστιάριος, ἐξ οὗ γεννᾶται Κωνσταντῖνος ὁ Κομνηνός, θανὼν ἄπαις.

Ἐκ δὲ τοῦ Νικολάου τοῦ Κομνηνοῦ ἐγεννήθη Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, βασιλεὺς Τραπεζοῦντος· μεθ' ὃν Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐπονομασθεὶς Καλογιάννης, τὸν ἴδιον πατέρα φονεύσας Ἀλέξιον, ἀνεδείχθη βασιλεύς, ἔτει σωτηρίῳ 1449. Εἶτα φονεύει καὶ τὸν ῥηθέντα Γεώργιον τὸν Πρωτοβεστιάριον, τὸν καὶ ἴδιον θεῖον καὶ ἀπέθανεν ἄπαις. Καὶ γίνεται ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὁ Κομνηνός. Τρεῖς γὰρ υἱοὺς ἐγέννησεν ὁ προῤῥηθεὶς Ἀλέξιος, τὸν προῤῥηθέντα Ἰωάννην, ἄλλως Καλογιάννην, τὸν Ἀλέξανδρον αὐτὸν καὶ τρίτον υἱὸν τὸν Δαβίδ. Ἐκ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγεννήθη Δημήτριος ὁ Κομνηνός, ὅστις φόβῳ τοῦ θείου Δαβὶδ φεύγει εἰς τὸ Σινώπι, ὅπου πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Τραπεζοῦντος γεννᾷ υἱὸν Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν, ὅστις ἀπέθανεν ἄπαις· τὸν δὲ Ἀλέξανδρον αὐτὸν θανόντα διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δαβὶδ ὁ Κομνηνός, ὕστατος βασιλεὺς τῆς Τραπεζοῦντος· ἐγέννησεν υἱοὺς ὀκτὼ καὶ θυγατέρας τρεῖς, Αἰκατερίνην, τὴν τῷ Οὐζοὺν-Χασάνῃ βασιλεῖ τῶν Περσῶν νυμφευθεῖσαν, καὶ Εὐδοκίαν τὴν τῷ Σερβίας Δεσπότῃ νυμφευθεῖσαν, καὶ Ἄννην, ἄλλως Μαρίαν, ἣν ἔγημεν ὁ διδάσκαλος τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τραπεζοῦντος, συμβᾶσαν τῷ ἔτει 1462.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν ἱερομονάχοις Παρθένιος Μεταξόπουλος, Τραπεζούντιος καὶ Ἀρχιμανδρίτης ἐκ τῆς βασιλικῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελᾶ, συγγραψάμενος τὴν ἱστορίαν τῶν βασιλέων τῆς Τραπεζοῦντος συνδεδεμένην μὲ τὸ Προσκυνητάριον τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελᾶ ἐκ τῶν ἱστοριῶν Γεωργίου τοῦ Συγκέλλου, Συμεὼν τοῦ μεταφραστοῦ, Θεοφίλου Ὁμολογητοῦ, Ζωσίμου, Νικοδήμου Κολχίδος καὶ Ἰωάννου Μελὰλ, οὑτωσὶ γράφει:

« Ἑάλω ἡ πόλις παρὰ τῶν Λατίνων ἔτει σωτηρίῳ 1204, Μαΐου 12.
» Τότε δὴ ὁ ἔκγονος Ἀνδρονίκου βασιλέως Κωνσταντινουπόλεως, υἱὸς Ἐμ-
» μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ τοῦ Σεβαστοκράτορος, Ἀλέξιος ὁ ἐπικληθεὶς Μέ-
» γας, συμβὰν τῷ τηνικαῦτα τελευτῆσαι καὶ τὸν βασιλέα Τραπεζοῦντος
» Νικηφόρον ὀνόματι τὸν Παλαιολόγον, ἐλθὼν ἐκ τῆς βασιλίδος τῶν πό-
» λεων ἐκάθησεν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον τῆς Τραπεζοῦντος καὶ ἐβασίλευσε
» χρόνους 35. Τούτου μετὰ τὸν θάνατον Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσε
» χρόνους ἑπτά. Εἶτα Νικόλαος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου χρόνους δέκα. Εἶτα
» Ἀδριανὸς ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου χρόνους 23. Εἶτα Ἰωάννης ὁ Κομνηνὸς
» ὁ υἱὸς τοῦ Ἀδριανοῦ χρόνους 15. Εἶτα ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Κομνη-
» νὸς χρόνους 26. Εἶτα Βασίλειος ὁ Κομνηνός. Εἶτα Βασίλειος ὁ Β'. Εἶτα
» Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς ὁ τοῦ Βασιλείου τοῦ Β' καὶ τῆς Εὐδοκίας παῖς.
» Εἶτα ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μανουὴλ χρόνους 10, ὅστις τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Εὐ-
» δοκίαν συνεζεύξατο γάμου κοινωνίᾳ τῷ μεγάλῳ Δομεστίχῳ Κωνσταν-
» τίνῳ τῷ Ξιφιλίνῳ, τῷ καὶ Ὑψηλάντῃ »

Ὅτι δὲ παλαιότατον γένος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ Ὑψηλάνται μαρτυρεῖ σὺν ἄλλοις καὶ Νεκτάριος ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων φύλλ. 24 καὶ 201, οὑτωσὶ γράφων. « Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης τοὐπίκλην
» Ξιφιλῖνος, ὃς ἐκ Τραπεζοῦντος μὲν ὥρμητο πεπαίδευτο δὲ παιδείαν λόγων
» παντοδαπῶν καὶ τοῖς ἐξόχοις τῆς συγκλήτου Βουλῆς συνηρίθμητο· πάντα
» δὲ ἑκουσίως λιπών, τοῖς κατὰ τὸν Ὄλυμπον προσφοιτήσας σεμνείοις
» κείρεται τὴν κόμην καὶ τὸν μοναχικὸν ὑπέρχεται βίον, ἔνθα καὶ συχνὸν
» διανύσας χρόνον ἄξιος ἐκρίθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντι-
» νουπόλεως ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα ἔτει σωτηρίῳ 1064». Σώζεται περὶ τῶν βασιλέων τῆς Τραπεζοῦντος ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Σουμελᾶ καὶ κώδηξ χειρόγραφος ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ μέχρι τῆς σήμερον· καὶ περὶ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ ἐν ἄλλοις τόποις εὑρίσκονται καὶ ὀνομάζονται Ξιφιλάνται καὶ Ὑψηλάνται ἐκ τοῦ Κωνσταντίνου Ξιφιλίνου τοῦ Ὑψηλάντη Μεγάλου Δομεστίχου καὶ γαμβροῦ ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἐμμανουὴλ Κομνηνοῦ, βασιλέως Τραπεζοῦντος, περὶ τὸ ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ 1390.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1462.

Ἐπανελθὼν οὖν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος σκοπεῖται ὑπαγαγεῖν καὶ τὰς νήσους, ἐλευθέρας ἔτι οὔσας διὰ τὴν μεσολαβοῦσαν θάλασσαν. Ὅθεν τῷδε τῷ ἔτει στόλον ἑτοιμάσας ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Μιτυλήνης. Ἀντιπαρετάχθησαν οἱ Μιτυληναῖοι καὶ πολεμοῦσι σφοδρῶς, ἀλλ' ἡττηθέντες ὑπὸ τῶν παμπληθῶν Τούρκων σκλαβώνονται. Ὅλαι αἱ νῆσοι τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἤθελον δοκιμάσει τὴν αὐτὴν τύχην ἂν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Λεώτας, ὁ παρὰ τοῖς Τούρκοις Καζικλὶ-βοϊβόδα λεγόμενος (ὡσὰν ὁποῦ διὰ παραμικρὸν σφάλμα εἶχε παλουκώσει ἓξ χιλ. ἀνθρώπων), διὰ νὰ ἀποσοβήσῃ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας δὲν ἤθελεν ἀντειπεῖ εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ εἰς τότε συνειθισμένου ἐτησίου

Ἔτει σωτηρίῳ 1466, τοῦ Χιτζρὲ 870.

Ὁ σουλτὰν Μουράτης, πατὴρ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη, εἶχε καταπολεμήσει τὸν Ἰσκεντέρπεην, ἡγεμόνα τῆς Ἀρβανιτίας, καὶ εἶχεν ὑποτάξει πολλὰ αὐτοῦ ὀχυρώματα. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐνδυναμωθεὶς ὁ Ἰσκεντέρπεης διὰ τὴν μακρὰν ἀπουσίαν τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη παρηνόχλει τὰς πλησιοχώρους αὐτῷ ἐπαρχίας τῶν Τούρκων. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Ἀρβανιτίας καὶ κρημνίσας τὰ ὀχυρώματα ὑποτάσσει τὴν ἐπαρχίαν καὶ κτίζει κάστρον δυνατὸν εἰς τὰ σύνορά της.

ΚΕΦ. Γ΄.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ Συροπούλου, Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα καὶ Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβου.

Ὁ Πατριάρχης Ἰσίδωρος ἐν ἡσυχίᾳ προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη ἓξ καὶ μῆνας δύο πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ προχειρίζεται πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ Συρόπουλος, λαβὼν παρὰ τοῦ σουλτὰν καὶ τὰ ἐς τόδε συνήθη τῶν δώρων. Μεγ. Συναγ. Ἰσθ. τόμ. γ΄. σ. 331.

Ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Καραμανίας, διώκει τὸν ῥηθέντα Ἀχμὲτ-πέην καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ ὑποτάσσει ὅλην τὴν ἐπαρχίαν πλὴν τινων ὀχυρωμάτων, καὶ ἀποκαθίστησιν ἡγεμόνα αὐτῆς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσταφᾶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1467, τοῦ Χιτζρὲ 871.

Πατριαρχεία Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα

Ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος πατριαρχεύσας ἔτος ἓν ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου ὑπὸ τῶν κληρικῶν, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Ἰωάσαφ ὁ Κόκκας, ὅς, εἰ καὶ πρᾶος ἦν καὶ τῆς εἰρήνης ἐραστής, περιπέπτωκεν ἔμπης ἔρισι καὶ στάσεσιν ὑπὸ τῶν αὐτοῦ κληρικῶν ἐγερθείσαις, ἐξ ὧν λίαν ἀγανακτήσας εἰς φρέαρ ἑαυτὸν κατέρριψεν, ὅπερ ἰδόντες οἱ περὶ αὐτὸν καὶ δραμόντες μόλις τοῦ ὀλέθρου ἐξήγαγον. Μεγ. Συναγ. Ἰσθ. τόμ. γ΄. σ. 331.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1468, τοῦ Χιτζρὲ 872.

Ἐπανελθὼν πάλιν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης εἰς τὴν Καραμανίαν ὑπέταξε τὰ λοιπὰ ὀχυρώματα, καὶ διορίσας φύλακα στρατὸν εἰς τὸ Ἄκ-Σαρᾶϊ καὶ Γκιουνλοὺκ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1469, τοῦ Χιτζρὲ 873—874.

Ὁ Σουλτὰν Μεχμέτης ἐφορμᾷ κατὰ τῆς νήσου Εὐβοίας, ἤτοι Εὐρίππου, (ἧς μητρόπολις ἡ Χαλκὶς,) λεγομένης τουρκικώτερον Ἐγριπὸζ καὶ ἰταλιστὶ Νεγροπόντε, καὶ ἐν διαστήματι μηνὸς ἁρπάζει αὐτὴν ἀπὸ τοὺς Ἐνετοὺς, τῶν ὁποίων ὁ στόλος οὐκ ἐτόλμησε πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ θεατὴς μόνον τῆς νίκης ἐγένετο. Ἀνατειχίσας οὖν ὁ σουλτάνος τὰ κρημνισθέντα μέρη τοῦ τείχους ἐπανῆλθε νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Φιλαδελφείας, τουρκιστὶ Ἀλὰ-σεχερὶ λεγομένης, τοὔνομα Κιζὶλ-Ἀσλὰν, ἐθελουσίως ὑποτάσσει τὰς ὑπ' αὐτῷ ἐπαρχίας τῷ σουλτὰν Μεχμέτῃ, ὅστις τιμήσας αὐτὸν ἀποκατέστησε καὶ ἡγεμόνα τῆς Κιουμουλγίνας, ἥτις ἐστιν ἐπαρχία ἐν τῇ Εὐρώπῃ παρὰ τῇ Λαρίσσῃ.

Ὁ Οὐζοὺν-Χασάνης, βασιλεὺς τῆς Περσίας, λαβὼν σύμμαχον παρὰ τῶν Σκυθῶν πέμπει τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ Ἰσουφτζὲ-πέην κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ὅστις ἐλθὼν καίει τὴν Νεοκαισάρειαν καὶ τὰς πέριξ ἐπαρχίας, καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς Καραμανίας, ἔνθα ὁ ῥηθεὶς Μουσταφᾶς, υἱὸς τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη, καταπολεμήσας αὐτὸν καὶ ζωγρήσας πέμπει σιδηροδέσμιον εἰς τὸν πατέρα του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1470, τοῦ Χιτζρὲ 875.

Ὁ Οὐζοὺν Χασάνης ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ ἥττῃ τοῦ στρατηγοῦ του ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ἀπαντᾷ σὺν τῷ στρατῷ αὐτὸν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης παρὰ τῷ Παγιὰς, πόλει τῆς Παφλαγονίας, συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρότατος, καὶ τέλος ἡττᾶται ὁ Οὐζοὺν Χασάνης, φονευθέντος ἐν τῷ πολέμῳ καὶ τοῦ ἰδίου υἱοῦ Ζεϊνουλδίνι, καὶ φεύγει ὁ Οὐζοὺν Χασάνης μὲ πολὺν ἀφανισμὸν τοῦ στρατοῦ του. Μετὰ τὴν φυγὴν τῶν Περσῶν πολιορκεῖ ὁ σουλτὰν Μεχμέτης τὴν ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ πόλιν αὐτῶν Ἀρσέγκην, τουρκιστὶ Καρὰ-Ἰσὰρ-Σαρκὶ λεγομένην, καὶ κατακαίει καὶ κατασφάττει πάντα τὰ ἐν ταῖς περὶ αὐτὴν ἐπαρχίαις. Εἶτα ἐπανακάμψαι μέλλων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφῆκεν ἐκεῖσε σὺν τῷ στρατῷ στρατηγὸν τὸν Γεδὶκ-Ἀχμὲτ πασσᾶν, ὅστις ὑπαγαγὼν τὰς πόλεις Ἐρμενὰκ καὶ Ζιλίφκι ὑπέταξε τῇ τῶν Ὀθωμανῶν δυναστείᾳ ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Παφλαγονίας, τουρκικώτερον Βαρσὰκ λεγομένης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1471, τοῦ Χιτζρὲ 876.

Ὁ αὐτὸς Γεδὶκ-Ἀχμὲτ πασσᾶς ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου,

1471—

Κρίμι λεγομένης τουρκικώτερον, καὶ καταπολεμήσας τοὺς Γενοβέζους ὑποτάσσει τὴν μητρόπολιν τοῦ Κριμίου Κιέφε, εἶτα καὶ τὸ μέρος τοῦ Κριμίου ὁποῦ ὥριζαν οἱ Γενοβέζοι. Ἐκεῖσε εὗρε τὸν Μπεγκλὶ-Γκιεραΐ, καταγόμενον ἀπὸ τῆς φυλῆς τῶν ἡγεμόνων Κοπτζάκων, ἄλλως Ὀγουζιανῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Τζιγκὶζ-Χάν. (Εἰσὶ δὲ οἱ Κοπτζάκοι γένος σκυθικὸν, ἀφ' ὧν κατάγονται οἵ τε Τοῦρκοι καὶ οἱ Τάρταροι· εἶναι πλησιόχωροι μὲ τὴν ἐπαρχίαν Οὔζμπὲκ, καὶ εἰς τὰ σύνορα τῶν Ταρτάρων Χαγαταίων, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κασπίας θαλάσσης. Εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας τῶν νεωτέρων ἡ ἐπαρχία τῶν Κοπτζάκων ὀνομάζεται βασίλειον τοῦ Τιβὲτ, ἢ Τουρκεστάν). Οὗτος γὰρ ὁ Πεγκλὶ-Γκιεραΐς, καταπολεμηθεὶς παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ καὶ δυναστεύοντος μέρους τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, κατέφυγεν εἰς τοὺς Γενοβέζους· καὶ ὁ σουλτὰν Μεχμέτης τώρα τὸν ἐδεξιώθη, καὶ ἀποκαταστήσας αὐτὸν χάνην τοῦ Κριμίου δέδωκε αὐτῷ δυνάμεις ἵνα δι' αὐτῶν ὑποτάξῃ τὸν ἀδελφόν του βασιλεύοντα μέρους τοῦ Κριμίου, ἐπὶ ῥηταῖς συμφωνίαις. Ὅθεν ἐφορμήσας ὁ νέος χάνης κατ' αὐτοῦ νικᾷ καὶ φονεύει αὐτὸν καὶ ὑπέταξεν ἅπασαν τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον. Οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος χάνης τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου ἐπὶ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ πρῶτος αὐτὸς διώρισε νὰ ἐκφωνῆται εἰς τὸν μιναρὲ ὁ χουτπὲς τῶν ὀθωμανῶν σουλτάνων.

Ἀλλ' εἴπερ γελοῖοι οἱ συγγραφεῖς χριστιανοὶ ἐν τοῖς περὶ τὸν Τζεγκίζην, γελοιωδέστερος ὁ Μιχαὴλ τῆς Λιτουανίας διὰ τὴν καταγραφὴν τῆς σειρᾶς τῶν χάνηδων τοῦ Κριμίου. Ἀναγινώσκεται γὰρ ἐν τῇ συγγραφείσῃ αὐτῷ Ταρταρίᾳ σελ. 296, τὸ ὅτι ὁ πρῶτος ἡγεμὼν τοῦ Κριμίου κατήγετο ἀπὸ τῆς φυλῆς τοῦ Τζεγκίζη· καὶ εἰς τοῦτο μὲν ἀληθεύει· ψεύδεται δὲ γράφων σελ. 193 τὸ ὅτι ἀπόγονός τις τοῦ Τζεγκίζη, ᾧ ὄνομα παρ' αὐτῷ Λοτῶνος, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Λιτουανίαν τῆς Λεχίας· ἐξ αὐτοῦ περιγράφει σειράν τινα πλαστὴν τῶν χάνηδων τῆς Λιτουανίας, ὧν τὸν ἔσχατον Ἀκ-Κιερὰς ὀνομάζει, ὅστις ὑποτάξας τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον γεννᾶ τὸν Μπεγκλὶ-Γκιεραΐ, ἐξ οὗ ὁ Μεχμὲτ-Γκιεραΐς, κἀκ τούτου ὁ Σααδὲτ Γκιεραΐς, ἐξ οὗ ὁ Χὰς-Γκιεραΐς, κἀκ τούτου ὁ Σὰπ-Γκιεραΐς. Ταῦτα οὖν μυθώδη, οὕτω πως ἐχούσης τῆς ἀληθείας: Πάντες οἱ συγγραφεῖς Τοῦρκοι συμφωνοῦσιν εἰς αὐτὸ ὅτι, Γκιεραΐς τις ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Τζεγκὶζ-Χάνη καταγόμενος ὑπέταξε τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, καὶ οἱ ἀπόγονοί του ἐφύλαξαν τὸ ὄνομά του διὰ μνήμην, μεταχειριζόμενοι αὐτὸ ὡς ἐπίθετον ἀπὸ τότε μέχρι τοῦδε. Πρὸς τούτοις οἱ Τάρταροι τῆς Λιτουανίας οὐ κατήγοντο ἀπὸ τῶν Ὀγουζιανῶν, ἀφ' ὧν ὁ Τζεγκίζης, ἀλλ' ἀπὸ τῶν Χαιρεμίσων, καὶ παρὰ Τούρκοις λέγονται Λίπκα Ταταρί. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. Σημειωτέον δὲ προσέτι ὅτι διπλοῖ εἰσιν οἱ ἀπόγονοι τοῦ ῥηθέντος Γκιεραΐ· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν γνήσιοί εἰσι καὶ γίνονται χάνηδες τοῦ Κριμίου, οἱ δέ εἰσι νόθοι καὶ ὀνομάζονται Χομπὰν-Γκιεραΐ. Γυνὴ γάρ τις χάνη τινος μοιχευθεῖσα ἐγέννησεν υἱόν· γνωσθείσης τῆς μοιχείας ἐφονεύθη ἡ γυνὴ, καὶ τὸ νεογνὸν παρεδόθη τινὶ ἵνα φονευθῇ. Ἀλλ' αὐτὸς λυπηθεὶς ἀνέθρεψε τὸ παιδίον εἰς τὴν Τζερκεσίαν φυγαδεύσας, καὶ τούτου κατάγονται οἱ Χομπὰν-Γκιραΐδες διάγοντες εἰς

τὴν Γιάνμπολην. Μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Βιέννης ἀπιστοῦντες οἱ Ὀθωμανοὶ τῷ τότε χάνῃ Σελὶμ-Γκιεράϊ ἔκαμαν χάνην τὸν Κιὸρ-Γκιεράϊ, ὄντα ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Χομπάνιδων· ἀλλὰ μετά τινας μῆνας καθῃρέθη καὶ ἐγένετο χάνης πάλιν εἷς τῶν ἐκ τῆς ἄλλης φυλῆς. Εἶναι ἀνέλπιστον τὸ νὰ προβιβασθοῦν πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ἀξίαν οἱ Χομπὰν-Γκιεραΐδες· ἔχουν διὰ τὸ γένος τους ἄλλα ὀφφίκια, οἷον τοῦ Καλγᾶ σουλτάνου, τοῦ Νουρραδίνι καὶ ἄλλα.

Ἐνόσῳ ἡ Ταυρικὴ Χερσόνησος ὑπετάσσετο τοῖς Ὀθωμανοῖς ὁ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς ἐφώρμησε κατὰ τῆς Μολδαβίας. Ἀλλ' ἀπαντήσας αὐτῷ ὁ Στεφὰν-βόδας παρὰ τῷ Φαλτζὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Προύτου, πολέμου σφοδροῦ συγκροτηθέντος ἡττᾶται ὁ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς καὶ φονεύεται, συμφονευθέντων καὶ πολλῶν τούρκων στρατιωτῶν καὶ πλείστων ὅσων ζωγρηθέντων καὶ τῶν λοιπῶν πέραν τοῦ Δουνάβεως φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὑρόντων.

Ὠνομάζετο τοῦ Στεφὰν-βόδα ὁ υἱὸς Πογδάν, καὶ ἀπὸ τούτου ὠνόμασαν οἱ Τοῦρκοι τὴν Μολδαυΐαν. Οὗτος ὁ Στεφὰν-βόδας αὐθέντευσεν ἔτει σωτηρίῳ 1456, καὶ παρετάθη ἡ ἡγεμονεία του ἔτη 47 καὶ μῆνας πέντε.

Ὁ ῥηθεὶς πάπας Παῦλος ὁ Β' ἔγραψε τῷ ψευδοπατριάρχῃ τῶν Μαρωνιτῶν, τίτλῳ πατριάρχου Ἀντιοχείας χρωμένῳ καὶ καθημένῳ ἐν τῷ Λιβάνῳ ὄρει, περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ θεοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐμίσει τοὺς πεπαιδευμένους αἱρετικοὺς καλῶν καὶ ἀπεδίωκε τῆς Ῥώμης, καὶ τῶν ὀφφικίων ἅπερ εἶχον ἐξέβαλλεν, ἐν οἷς καὶ τὸν Πλάτιναν ὑπομνηματογράφον ὄντα. Συνέθετο τοῖς Τούρκοις κατὰ τῶν Κελτογαλατῶν, εἰ καὶ ἐχθρὸς αὐτῶν δοκεῖν ἤθελε καὶ δεκάτας παρὰ πασῶν τῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ ἐκκλησιῶν ἀνυπερθέτως ἀπῄτει ἐπὶ τῷ καταπολεμῆσαι αὐτούς. Θνήσκει δὲ ὁ πάπας οὑτοσὶ Παῦλος ὁ Β', κατὰ τὸν συγγραφέα Μορναῖον ἐκδεδιῃτημένος, καὶ γίνεται πάπας Σίξτος ὁ Δ', Αὐγούστου τῇ θ' τοῦδε τοῦ ἔτους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1472.

Πατριαρχεία Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβου.

Τοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ τὴν ὑπήνην περιέτεμεν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἐπὶ βήματος, καὶ τοῦ ἐκκλησιάρχου τὴν ῥῖνα διέσχισε, διὰ τὸ μὴ ὑπακοῦσαι αὐτοὺς τῇ αὐτοῦ κελεύσει δι' ἧς ἐζήτει ἄδειαν ἐκκλησιαστικὴν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Τραπεζοῦντος Πρωτοβιστιάριον, ζώσης εἰσέτι τῆς αὐτοῦ νομίμου γυναικός, τοῦ γῆμαι τὴν τοῦ ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν σύνευνον, ἢ κατ' ἄλλους, θυγατέρα, κάλλει νικῶσαν τὰς κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου γυναῖκας· εἶτα καταργεῖ καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν αὐτὸν Ἰωάσαφ, καὶ συναχθέντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς καὶ ὁ ταύτης κλῆρος ψηφίζονται πατριάρχην τὸν ἱερομόναχον Μάρκον τὸν Ξυλοκαράβην ἐπιλεγόμενον, τὸν Βυζάντιον, καλόν τε καὶ πεπαιδευμένον.

1472—

Μαθὼν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης τὴν ἐν τῇ Μολδαβίᾳ καταστροφὴν τοῦ ἰδίου στρατοῦ καὶ ἀγανακτήσας ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατ' αὐτῆς· ἀλλ' οὐχ εὑρών τινα ἀντιπαρατασσόμενον καὶ εἰς τὰ ὄρη εἰσελθεῖν φοβηθεὶς ἐλῄσατο τὰς πεδιάδας καὶ ἐπανέκαμψε συνεπιφέρων πλῆθος αἰχμαλώτων τε καὶ ζώων.

Τὴν ἐν Ἱσπανίᾳ Καστιλλίαν, τελευτήσαντος Ἰωάννου Β', διεῖπεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἐνρῖκος Δ'. Τούτου θανόντος, ἔτει 1472, Φερδινάνδος Ε', γήμας Ἰσαβέλλην τὴν τοῦ Ἐνρίκου ἀδελφήν, ἐγκρατὴς γέγονε τοῦ ῥηγάτου καὶ εὐτυχῶς τὰ πράγματα διῴκησε. Καὶ μετά τινα ἔτη, ἐπὶ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Η', τὸ τῆς Γρανάτης ῥηγάτον ἑαυτῷ ὑπέταξε, δορυάλωτον ποιήσας τὸν αὐτῆς ῥῆγα, ὃ μόνον ἐν τοῖς ῥηγάτοις τῆς Ἱσπανίας τῆς τοῦ Μωάμεθ θρησκείας ἐχόμενον μέχρι τούτων τῶν χρόνων τῇ τοῦ Χριστοῦ πίστει ἀντέκειτο. Ὅθεν Φερδινάνδος Ε' προγράμματι καὶ ἐδίκτῳ τὸ ὀφφίκιον τῆς λεγομένης Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἐθέσπισε, προτροπῇ Θωμᾶ τοῦ Ἐνκρεμάτου τοῦ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Δομενικανῶν, γενικοῦ Ἐξεταστοῦ τῆς πίστεως ὁρισθέντος. Μηδένα οὖν ἄλλον ἤθελεν εἶναι ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ εἰμὴ Χριστιανούς· ὅθεν 120 χιλιάδας οἴκους Ἰουδαίων ἐξορίζει καὶ διώκει, καὶ οἱ καταλειφθέντες Ἰουδαῖοι τὴν ἰουδαϊκὴν πίστιν ἀναδύσασθαι παρεβιάζοντο· οἵ τε Μαῦροι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι, ἵνα μὴ ἐκεῖθεν ἐξορισθῶσι, τῷ στόματι μᾶλλον ἢ τῇ καρδίᾳ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν διεπρέσβευον. Καὶ οἱ τῶν αἱρέσεων Ἐξετασταὶ ἐκελεύοντο τοῖς Ἰουδαίοις καὶ Μαύροις προσέχειν, οἳ τοὺς ὑπαιτίους μετὰ πολλὰς καθείρξεις κατέκαιον. Ὁ δὲ τρόπος καθ' ὃν ἐξέταζεν ἡ ἀνίερος αὕτη Ἐξέτασις ὧδέ πως εἶχεν· ὁ προβληθεὶς ὑπό τινος ὡς ὑπαίτιος τῇ εἱρκτῇ ἐνεβάλλετο, καὶ μετὰ τρεῖς μῆνας ἀνηγγέλλετο αὐτῷ ὅτι τόδε καὶ τόδε πέπραχεν ἢ εἶπεν ἐναντίον τῆς πίστεως· εἰ μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔξαρνος ἐγίγνετο, κατεκαίετο καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ ἐδημεύετο· εἰ δὲ ὁμολογήσας τὸ πταῖσμα παραιτήσοιτο, οὐ κατεκαίετο μέν, ἀλλ' εἰς τριήρεις εἱρκταῖς εἰς τὸ διηνεκὲς κατεδικάζετο, γυμνούμενος καὶ πάσης τῆς περιουσίας αὐτοῦ· τὸ δὲ χείριστον ὅτι οἱ τὴν αἰτίαν ἐπενεγκόντες οὐκ' ὠνομάζοντο, καὶ σὺν τῷ ὑπαιτίῳ ἐνώπιον τοῦ κριτηρίου οὐ παρίσταντο. Μία δὲ μόνη ὁδὸς τοῦ ὑπεκφυγεῖν ὑπῆρχεν, ἐὰν ὁ ὑπόδικος εἴπῃ ἐχθροὺς ἔχειν καὶ συκοφαντεῖσθαι παρ' αὐτῶν, καὶ κατ' ὄνομα αὐτοὺς ὀνομάσῃ· καὶ ἀληθεύσας ἐν τούτοις οὐ περὶ τῆς προβληθείσης κατηγορίας ἀνεκρίνετο, ἀλλὰ περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς διαγωγῆς αὐτοῦ οἱ πλησίον αὐτοῦ ἠρωτῶντο, καὶ καθαρὸς αἱρετικῆς λώβης εὑρεθεὶς ἀφίετο· τοῦ καταδικασθέντος δὲ ἡ αἰτία εἰς διηνεκῆ τῆς συγγενείας αὐτοῦ ἀτιμίαν ἐπεγράφετο ἐν τοῖς ναοῖς γράμμασιν οὐ σμικροῖς.

Αὐτὸ τὸ ὀφφίκιον τῆς Ἐξετάσεως διωρίσθη ὑπὸ συνόδου ἁλισθείσης ἐν τῇ Ναρβώννῃ, ἔτει 1235· ἀλλὰ τανῦν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ μετεβλήθη ἡ Ἐξέτασις εἰς νερωνικὴν τυραννίδα. Σώζεται καὶ μέχρι τοῦδε τὸ ὀφφίκιον αὐτὸ εἰς ὅλα τὰ ῥηγάτα τὰ τὸν πάπαν δεχόμενα, ἀλλ' οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν πολλήν, ὡς τὸ πρότερον, εἰμὴ ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ταῖς ὑπὸ τῷ Ῥώμης πόλεσι.

Πικρότατα οὖν οἱ Ἱσπανοὶ ὠδύροντο διὰ τὴν πικροτάτην παπικὴν τυραννίδα καὶ τὸν ἐπαχθέστατον ζυγὸν τῆς ἀνιέρου Ἱερᾶς Ἐξετάσεως, καὶ

—1476

μάλιστα ὅτι Φερδινάνδος Ε',τοῖς τοῦ πάπα κελεύσμασιν ὑπείκων, προγράμματι ἐπὶ βαρυτάτῃ ποινῇ ἀπηγόρευσεν ἵνα μήτις τῶν Ἱσπανῶν τολμήσῃ τὴν ἱερὰν Γραφὴν εἰς κοινὴν διάλεκτον ἢ μεταφράσαι, ἢ ταῖς παρ' ἄλλων εἰς τόδε μεταφρασθείσαις χρήσασθαι.

Οἱ ἐν τῇ Πορτογαλλίᾳ Ἑβραῖοι λίαν ἐβιάζοντο πρὸς τὸ χριστιανίσαι, ἀλλ' ἀνωφελῶς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1473, τοῦ Χιτζρὲ 878.

Ὁ πατριάρχης Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης, διὰ τὴν τῶν κληρικῶν αὐτοῦ φρενοβλάβειαν καὶ τὴν ἣν πρὸς αὐτὸν δυσμένειαν ἔφερον, καθῃρέθη τοῦ θρόνου ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. Οἱ Τραπεζούντιοι ὁρῶντες ὁσημέραι τοὺς κληρικοὺς διαφερομένους τῷ σφῶν πατριάρχῃ πέμπουσι τῷ βασιλεῖ νομίσματα χρυσᾶ χίλια, δεόμενοι ἐκλέξαι αὐτοὶ πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλωσι· δεξάμενος οὖν αὐτὰ ὁ σουλτάνος καὶ τὴν ἄνοιαν αὐτῶν καταγνοὺς ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν ἄδειαν τῆς ἐκλογῆς. Μελ. Συμ. Ἱστορ. Ἱερ. σ. 331

ΚΕΦ. Δ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Ὅθεν ἐκβαλόντες οἱ Τραπεζούντιοι λῃστρικῶς τὸν Μάρκον ἐπιβιβάζουσι Συμεῶνα τὸν Τραπεζούντιον, ἄνδρα πολλαῖς ἀρεταῖς κοσμούμενον καὶ παρὰ πάντων φιλούμενον. Ὁ δὲ Μάρκος μεθ' ὕβρεων πολλῶν ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου ἰδίᾳ ἐμόναζεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Μελ. Συμ. Ἱστορ. Ἱερ. σ. 331.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1476, τοῦ Χιτζρὲ 881.

Καὶ τοὺς τῶν ἐπαρχιῶν μητροπολίτας δι' ἐπιστολῶν προέτρεπεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐλθεῖν καὶ σύνοδον συγκροτήσαντας ἐξετάσαι τὰ γενόμενα. Ἀλισθείσης οὖν τῷδε τῷ ἔτει συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ διενεχθέντων πρὸς ἀλλήλους τῶν συνοδικῶν σχίσμα ἐγένετο· οἱ μὲν γὰρ Μάρκῳ τῷ Ξυλοκαράβῃ, οἱ δὲ Συμεῶνι τῷ Τραπεζουντίῳ προσέκειντο. Μελ. Συμ. Ἱστορ. Ἱερ. σ. 331

Πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Τοῦτο καταγνοῦσα Μαρία ἡ τοῦ σουλτάνου μητρυιὰ καὶ γυνὴ τοῦ σουλ-

τὰν Μουράτη πατριάρχην ἠβουλήθη ἀναδεῖξαι Διονύσιον τὸν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτην, γνώριμον αὐτῇ πρὸ πολλοῦ χρόνου γεγονότα. Ὅθεν βαλοῦσα ἐπ' ἀργυροῦ πίνακος δύο χιλιάδας φλωρίων ἐνεχείρισε τῷ σουλτάνῳ καὶ τὸν φίλον αὐτῆς Διονύσιον πατριάρχην προβληθῆναι ᾐτήσατο· ὅστις τὸν χρυσὸν δεξάμενος καὶ εὐχαριστήσας αὐτῇ πρόγραμμα δέδωκε γενέσθαι τὴν αὐτῆς ἀξίωσιν. Διὸ ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ῥηθεὶς Διονύσιος, ὅστις ὥρμητο μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, ἐλθὼν δὲ εἰς Βυζάντιόν Μάρκῳ τῷ Εὐγενικῷ τῷ καὶ Ἐφέσου μητροπολίτῃ διηκόνει, παιδευθεὶς ὑπ' αὐτῷ τήν τε μοναδικὴν πολιτείαν καὶ ἀρετήν· τῆς δὲ Κωνσταντινουπόλεως ἁλούσης, αἰχμάλωτος σὺν τοῖς λοιποῖς γεγονὼς ὑπό τινος χριστιανοῦ Ἀδριανουπολίτου τῆς δουλείας λυτροῦται, καὶ μετ' ὀλίγον διὰ τὴν ἀρετὴν Φιλιππουπόλεως μητροπολίτης προχειρίζεται, εἶτα καὶ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ῥηθέντα τρόπον ἀνάγεται· οὗ γενομένου ὁ μὲν Μάρκος ὁ Ξυλοκαράβης εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀχριδῶν μετετέθη, ὁ δὲ Συμεὼν ὁ Τραπεζούντιος ἐν τῇ τοῦ Στενημάχου μονῇ ἀπῆλθε μονάσων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1477, τοῦ Χιτζρὲ 882.

Ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὑποτάσσει τὴν Ἀλεξάνδρειαν τὴν ἐν Ἰσσῷ τῆς Κιλικίας, κτισθεῖσάν ποτε ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου, τουρκιστὶ Σκενδεροῦνα, καὶ ἰταλιστὶ Ἀλεξανδρέτα λεγομένην· κεῖται ὑπὸ τῷ θρόνῳ τοῦ Ἀντιοχείας, πόλις οὖσα παράλιος καὶ δυσκραεστάτου ἀέρος. (Διὰ ταύτης διῆλθον ἐγὼ μετὰ τοῦ Ῥαγὶπ-πασσᾶ, ἔτει σωτηρίῳ 1751, ἀπερχομένου εἰς Ἔδεσσαν, καὶ πάλιν διῆλθον μετὰ τοῦ αὐτοῦ, ἔτει σωτηρίῳ 1757, ἐρχομένου εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸ βεζαρέτι-οὐζμᾶ.) Ἥρπασε δὲ ταύτην τότε ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Καῒτ-πέη, ἑνὸς ὄντος τῶν βασιλέων τοῦ Δεβλέτι Τζερακισέ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1478, τοῦ Χιτζρὲ 883.

Κτίζει ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει παλάτιον ὅπερ ἔστι τὸ καὶ μέχρι τοῦδε παρὰ τῶν διαδόχων αὐτοῦ σουλτάνων οἰκούμενον ἐν τῷ Βυζαντίῳ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1479, τοῦ Χιτζρὲ 884.

Ὁ Ἀλιαδὶν-πέης ζητεῖ τὴν παρὰ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ συμμαχίαν κατὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς Μπαδδὰκ-πέη βασιλέως τῆς Κίνας, Τζίνι Ματζὶν τουρκικώτερον λεγομένης. Δίδωσι τοίνυν στρατὸν ὁ σουλτάνος τῷ Ἀλιαδὶν πέῃ, ὅστις δι' αὐτοῦ νικήσας τὸν ἴδιον πατέρα φυγεῖν κατηνάγκασε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου.

—

—1481

Ἔτει σωτηρίῳ 1480, τοῦ Χιτζρὲ 885.

Ὁ σουλτὰν Μεχμέτης φονεύει τὸν ἴδιον υἱὸν Μουσταφᾶν τὸν προῤῥηθέντα, τὸν καὶ ἡγεμόνα τῆς Καραμανίας, ὡς βιάσαντα τὴν γυναῖκα τοῦ Γιεδὶκ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ.

Πολεμᾷ ὁ σουλτάνος μὲ τοὺς Ἐνετοὺς καὶ νικᾷ αὐτοὺς παρὰ τῷ ποταμῷ Ποντίῳ διὰ τοῦ Γιεδὶκ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ.

Εἶτα βουληθεὶς ὁ σουλτάνος ὑπαγαγεῖν τὴν Ἰταλίαν, στόλον ἑτοιμάσας πέμπει αὐτὸν ὑπὸ ναυάρχῳ τῷ αὐτῷ Γιεδὶκ-Ἀχμὲτ-πασσᾷ. Οὗτος προσορμήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας Πούλια λεηλατεῖ τὴν ἐπαρχίαν καὶ ὑποτάσσει καί τινα αὐτῆς ὀχυρώματα· ἀλλ' ἐν μέσῳ τῶν τοιούτων κατορθωμάτων μετακαλεῖται παρὰ τοῦ σουλτάνου διὰ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ὁ γὰρ Οὐζοὺν-Χασάνης ἤρξατο ἐφορμᾷν κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν. Εἶτα οἱ Ἐνετοὶ ἐζήτησαν εἰρηνεῦσαι μὲ τὸν σουλτὰν Μεχμέτην, ἀποστείλαντες πρέσβυν Βενέδικτον τὸν Τρεβιζᾶνον, καὶ εἰρήνευσε μετ' αὐτῶν διὰ τὴν κατεπείγουσαν χρείαν τοῦ περσικοῦ πολέμου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1481, τοῦ Χιτζρὲ 886.

Ἀλλ' οὐ παρετάθη τὰ τῆς εἰρήνης ἐπὶ πολύ· τούτῳ γὰρ τῷ ἔτει πέμπει στόλῳ τὸν Μεσὶχ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ῥόδον. Οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς γράφουσιν ὅτι ὁ Μεσὶχ-πασσᾶς ἦν ἐξωμότης χριστιανὸς καὶ ἐκ τοῦ γένους τῶν Παλαιολόγων. Ἐλθὼν οὖν πολιορκεῖ τὴν Ῥόδον, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας, μετὰ πολλὴν φθορὰν τοῦ ἰδίου στρατοῦ καὶ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς ἄπρακτος ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

Τῷδε τῷ ἔτει ὁ σουλτὰν Μεχμέτης μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς βασιλείας του διαπλεύσας τὸν Βόσπορον παρὰ τῷ Σκούταρι, ἤτοι τῇ Χρυσουπόλει, καὶ στρατοπεδεύσας εἰς τὸ Μάλτεπε, ὄρος ὃν ὑψηλὸν παρὰ τῇ πόλει Νικαίᾳ, ἐφοβέριζεν οὐ μόνον τὸν Οὐζοὺν Χασάνην ἀλλὰ καὶ ξυμπάσας τὰς βασιλείας τῆς Ἀσίας. Ἐκεῖσε ὁ ὀργασμὸς τῆς φαντασίας του, θερμαινομένης ἀπὸ μεγάλας φαντασιοκοπίας, τὰς αἰσθήσεις του συγχύσας ἐπέφερεν αὐτῷ ποδάγραν καὶ χολικόπονον. Ὁ παροξυσμὸς τοῦ πάθους ὄντας ὀξύτατος καὶ μὲ δριμέα συμπτώματα ἐπέφερε θάνατον, καὶ ἐτελεύτησε κατὰ τὴν πέμπτην τῆς σελήνης Δζεμάζουλ-ἐββὲλ, διορίσας διάδοχον τῆς βασιλείας του τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μπαγιαζίτην, ζήσας ἔτη 51 καὶ βασιλεύσας ἔτη 30 καὶ μῆνας τρεῖς, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν τριῶν χρόνων ἐν οἷς συνεβασίλευσε τῷ πατρὶ σουλτὰν Μουράτῃ. Οὗτος ὁ ἀριθμὸς ἐστι κατὰ κίνησιν τῆς σελήνης, ὅστις κατὰ τὴν ἡλιακὴν ἀπαρτίζεται εἰς ἔτη τεσσαράκοντα ἐννέα, μῆνας ἑπτὰ καὶ ἡμέρας ἑπτά.

Ἦτον τότε ὁ Μπαγιαζίτης ἡγεμὼν τῆς Ἀμασείας, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός του Δζὲμ ἡγεμὼν τοῦ Ἰκονίου. Ἑτοιμάζετο δὲ κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ Μπαγιαζίτης νὰ πηγαίνῃ εἰς προσκύνησιν τοῦ κιαμπὲ εἰς τὴν Μέκκαν. Ὠνομάζοντο δὲ τότε οἱ ἡγεμόνες σαντζὰκ, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν τωρινὴν συ-

νήθειαν πασσᾶ· τανῦν γὰρ λέγεται σαντζὰκ ὁ διοικητὴς μιᾶς ἐπαρχίας ὁποῦ διοικεῖ χωρὶς νὰ ἔχῃ τὰ λεγόμενα τούγια, ἤτοι οὐρὰς τῶν ἵππων, δύο ἢ τρεῖς. Ἔχει δὲ οὕτω τὴν σήμερον ἡ τάξις τῶν διοικητῶν· ὁ σαντζὰκ εἶναι μικρότερος τοῦ πέη, ὁ πέης μικρότερος τοῦ πασσᾶ, καὶ ὁ πασσᾶς μικρότερος τοῦ μπεϊλέρπεη.

Βασιλεία τοῦ Κορδοὺχ, υἱοῦ τοῦ Μπαγιαζίτη.

Λαμβάνει οὖν ἀνελπίστως ὁ Μπαγιαζίτης τὰ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως γράμματα τοῦτε βεζίρη Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ τῶν λοιπῶν μεγιστάνων, δι' ὧν δηλοποιοῦντες αὐτῷ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του καὶ τὴν εἰς αὐτὸν διαδοχὴν τῆς βασιλείας, προσεκάλουν κοινῶς νὰ ἔλθῃ νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν καὶ νὰ ἀφήσῃ πλέον τὴν εἰς τὴν Μέκκαν ἀποδημίαν διὰ τὸ ἐπάναγκες τῆς βασιλείας.

Ἀλλ' ὁ Μπαγιαζίτης μετὰ πολλὴν ἀναπόλησιν ἀποφασίζει νὰ μὴ δεχθῇ τὴν βασιλείαν, μόνον νὰ πηγαίνῃ εἰς προσκύνησιν τοῦ κιαμπὲ, καὶ τῷ βεζίρῃ γράψας διορίζει εἰς τὴν βασιλείαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Κορδοὺχ, εὑρισκόμενον εἰς τὴν Πόλιν παρὰ τῷ πάππῳ αὐτοῦ πρὸ ἡμερῶν διὰ νὰ περιτμηθῇ. Καὶ ταῦτα γράψας, χωρὶς νὰ προσμείνῃ τὴν ἀπόκρισιν ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Μέκκαν. Ὁ βεζίρης καὶ οἱ λοιποὶ λαβόντες τὰ γράμματα προσκυνοῦσιν εἰς τὸ τάχτι ὡς βασιλέα τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτη Κορδοὺχ, ὅστις διοικεῖ ἀρίστως τὴν βασιλείαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1482, τοῦ Χιτζρὲ 487.

Δυσμενῶν τινων καὶ χαιρεκάκων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κληρικῶν τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην Διονύσιον περιτετμημένον εἶναι παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὑφ' ὧν ᾐχμαλωτίσθη διαφημισάντων καὶ συνόδου συγκροτηθείσης, τὸ ᾀδόμενον παρὰ τῶν πλείστων διεβεβαιοῦτο. Ὅθεν ὁ Διονύσιος ἐν τῷ μέσῳ τῆς συνόδου διεγερθεὶς καὶ τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων ἀνελκύσας τὴν τῆς σαρκὸς ἀκροβυστίαν πασίδηλον τοῖς παροῦσιν ἐποίησε, πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἀληθείας καὶ καταισχύνην τῶν συκοφαντῶν, οἳ ἐπὶ τούτοις λίαν αἰσχυνθέντες τοῖς ποσὶν αὐτοῦ προσέπεσον συγχώρησιν ἐφ' οἷς ἥμαρτον αἰτούμενοι. Παντὸς οὖν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀρχιερέων δεηθέντων αὐτοῦ ἐμμεῖναι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ ὡς καὶ πρότερον, οὐκ ἐπείσθη, ἀλλ' ἐξελθὼν τῆς Πόλεως, φέρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἅπαντα τὰ οἱ προσόντα, ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Κοσινίτζης τῆς πλησίον τῆς Χριστουπόλεως οὔσης ᾤκησεν, ὅπου ζῶν ἐν εἰρήνῃ πολλὰς οἰκοδομὰς καὶ καλλιεργείας ἐποίησε.

—1482

ΚΕΦ. Ε'.

Τὰ ἐπὶ τῆς Β^ας Πατριαρχείας τοῦ αὐτοῦ Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ πατριαρχεία Ῥαφαὴλ τοῦ Σέρβου.

Τοῦ Διονυσίου τοίνυν ἀποχωρήσαντος ἀνήχθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὁ αὐτὸς Συμεὼν ὁ Τραπεζούντιος, τίσας τὰς δύο χιλιάδας τῶν φλουρίων· ὁ γὰρ τοῦ δημοσίου καίστωρ, τουρκικώτερον τεφτερδάρης, ἐν τοῖς γραμματείοις τοῦ ἀρχείου εὑρὼν τὰς παρὰ τοῦ Διονυσίου δοθείσας τότε δύο χιλ. φλωρίων, ἧττον τούτων οὐδαμῶς λαβεῖν ἠθέλησε.

Μηχιθ. Συμ. Ιστορ. Ιγμ. 331

Βασιλεία τοῦ Μπαγιαζίτη.

Ἐπανακάμπτων ὁ Μπαγιαζίτης ἀπὸ τῆς Μέκκας μετὰ μῆνας ἐννέα ἔγραψε τῷ υἱῷ αὐτοῦ Κορδοὺκ παρακαλῶν νὰ διαφυλάξῃ τὴν βασιλείαν. Ἔγραψε δὲ καὶ τοῖς προὔχουσι προτρέπων ὑποτάσσεσθαι ἐν πίστει τῷ Κορδούκ· περί τε ἑαυτοῦ ἐζήτει διατρίψαι ἰδιωτικῶς ἐν τῇ Νικαίᾳ πάντα τὸν βίον αὐτοῦ.

Τούτων οὖν τῶν γραμμάτων ἀναγνωσθέντων οἱ προὔχοντες εἶπον τὸ, δέον ἐνεργηθῆναι τὴν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ παραγγελίαν καὶ τὴν βασιλείαν διαδεχθῆναι τὸν Μπαγιαζίτην. Ὁ Κορδοὺκ οἰκειοθελῶς παραχωρεῖ τὴν βασιλείαν τῷ πατρὶ Μπαγιαζίτῃ, καὶ ἀπαντήσας αὐτῷ παρὰ τῇ Νικαίᾳ μετὰ πάντων τῶν προὐχόντων καὶ τάξεων προσκυνεῖ αὐτὸν ὡς βασιλέα καὶ μετ' αὐτὸν πάντες οἱ προὔχοντες. Εἶτα συνεισελθὼν τῷ πατρὶ εἰς τὴν Πόλιν, ἀνεχώρησεν εὐθὺς διὰ τὴν Μαγνησίαν, κατοικήσας ἐκεῖ μὲ βασιλικὰ μεγάλα σιτηρέσια.

Ταῦτα μαθὼν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Μπαγιαζὶτ Δζὲμ ὁ προῤῥηθεὶς, ἀγανακτήσας, ἀναγορεύεται σουλτάνος εἰς τὴν Προύσαν. Ἐκστρατεύει εὐθὺς κατ' αὐτοῦ ὁ Μπαγιαζίτης, συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρὸς παρὰ τῇ Προύσῃ· ἡττᾶται ὁ Δζὲμ, φονευθέντων πολλῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν, φεύγει σὺν ὀλίγοις εἰς τὸ Χαλέπι, κἀκεῖθεν προσφεύγει εἰς Αἴγυπτον παρὰ τῷ σουλτάνῳ αὐτῆς Καὶτ-πέῃ τῷ Τζερκέζῳ, ὅστις συμβουλεύει αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς προσκύνησιν τοῦ κιαμπὲ καὶ ἀποστῆναι τῶν τοιούτων. Ἀλλ' ὁ Δζὲμ ὑποκριθεὶς ἀκοῦσαι τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ, ἀναχωρήσας τῆς Αἰγύπτου διὰ τὴν Μέκκαν τῇ βοηθείᾳ τοῦ Καὶτ-πέη, ἀντὶ τῆς Μέκκας ἔρχεται εἰς τὴν Παφλαγονίαν πρός τινας τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ συναθροίσας στρατὸν, τοὺς λεγομένους Γκιονουλίδες, ἡτοιμάζετο πολεμῆσαι κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ· ἀλλ'

αὐτὸς ἀποστείλας στρατὸν φυγαδεύει τὸν Δζὲμ κατασφάξας τοὺς περὶ αὐτόν. Φυγὼν οὖν ὁ Δζέμ, πλοίου ἐπιβὰς ἔρχεται εἰς Ῥόδον, καὶ ἐδεξιώθη αὐτὸν τὰ μέγιστα ὁ Γρὰν Μάστρος τῶν ἐν τῇ Ῥόδῳ χριστιανικῶν ταγμάτων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1484, τοῦ Χιτζρὲ 889.

Ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης ἐλθὼν εἰς τὸν Μωρέαν ἔκτισε δύο ὀχυρώματα εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἐν τῷ πεδίῳ ὅπου εἶναι κατὰ σειρὰν τῆς Κορίνθου, διὰ νὰ ἀπαντᾷ τὰς εἰς αὐτὰ τὰ μέρη ἐφόδους τῶν Χριστιανῶν· ἀφῆκε δὲ ἐν τοῖς ὀχυρώμασι καὶ στρατὸν οὐκ ὀλίγον φύλακα.

Εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν διορίζει κτισθῆναι τζαμί, μεδρεσέ, ἰμαρέτι, δαρούλ-χαγιά, ἤτοι παλάτιον βασιλικὸν καὶ λουτρὸν δημόσιον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Τούντζα.

Εἶτα ἀπελθὼν εἰς τὴν Μολδαβίαν πολλῇ τῇ δυνάμει, ἡγεμονεύοντος τοῦ Στέφαν-βόδα τοῦ Γ', ὑποτάσσει δύο πόλεις αὐτῆς, τὸ Κελὶ δηλαδὴ κείμενον ἐπὶ τῷ ἀρκτικῷ στομίῳ τοῦ Δουνάβεως, τὸ καὶ πάλαι Λυκόστομος λεγόμενον, καὶ τὸ Ἀκκερμάνι, κείμενον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τὸ καὶ πάλαι παρ' Ἡροδότῳ Ὀξεῖα λεγόμενον, περίφημον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ἐξορίαν τοῦ ποιητοῦ Ὀβιδίου, ὅθεν καὶ ἡ παρ' αὐτῷ λίμνη καλεῖται λίμνη τοῦ Ὀβιδίου. Κεῖται δὲ ἡ Ὀξεῖα παρὰ τῇ Οὐζοῦ, τὸ πάλαι Ὀλβιοπόλει λεγομένῃ. Διὰ τῆς ἁλώσεως οὖν τούτων τῶν δύο φρουρίων ἐμπόδισεν ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης τοὺς Μολδαβοὺς ἀπὸ τὰς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ πειρατείας, καὶ ἠνέωξεν ἑαυτῷ ὁδὸν ῥᾳδίαν τοῦ ἐφορμᾷν κατὰ τῆς Μολδαβίας.

Τὸν Ἀντιοχείας Μάρκον τὸν Γ', πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς ἐννέα καὶ θανόντα, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει 1484 Ἰωακεὶμ ὁ Β'.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει καὶ ὁ πεϊλέρπεης τῆς Ἀσίας ὑπέταξε τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, τὴν Κουρσουνλὶ καὶ Κόσουνλί, τὰς ἐν τῇ Κιλικίᾳ πόλεις.

Ἔτει σωτηρίῳ 1485.

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ Μπαγιαζίτης φονεύει ἀδίκως τὸν περίφημον στρατηγὸν Γεδὶκ-Ἀχμὲτ-πασσᾶν, συκοφαντηθέντα ὅτι ἐστοχάσθη καθελεῖν τῆς βασιλείας τὸν Μπαγιαζίτην καὶ ἀναβιβάσαι εἰς αὐτὴν τὸν υἱὸν τοῦ Μπαγιαζίτη Ἀχμέτην. Ἔγνω ὕστερον τὴν συκοφαντίαν ὁ Μπαγιαζίτης καὶ ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ ἀδίκῳ θανάτῳ.

Ὁ Ἀλιὰ-Δεβλέτης, τοῦ ὁποίου αἱ τότε ἐπαρχίαι εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς πίνακας σημειοῦνται τῷ ὀνόματι Ἀλιαΐ-Δεβλέτι-μεμλεκετί, ἢ ἐπαρχία τοῦ Ζιλκαδέρ, περιοριζόμεναι ὑπὸ τοῦ Ταύρου, Ἀντιταύρου, μέρους τῶν ὀρέων τῆς Καππαδοκίας ἐξ ἑνὸς μέρους, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος συνορεύεται μὲ τὸ Χαλέπι, ἀπὸ μέρους τῆς Περσίας μὲ τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν, ἀπὸ μέρους τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν μὲ τὴν Ἀμάσειαν καὶ ἀπὸ

μέρους τῆς Καραμανίας μὲ τὴν Ἄδαναν, ὑποτάσσεται τῷ Μπαγιαζίτῃ· καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν πολεμᾶ μὲ τὸν στρατηγὸν τοῦ Καΐτ-πέη τοῦ καὶ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου, καὶ μετὰ πολλοὺς καὶ φρικτοὺς πολέμους ὑποτάσσει τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ πόλεις τοῦ Καΐτ-πέη, τὸ Γχιουλὲκ δηλαδή, τὸ Σουὲς, τὰ Ἄδανα, τὸ Καϊσάρι καὶ τὸ Ἀντάπ.

Ὁ Μπαγιαζίτης καταμαθὼν ὅτι ἀπὸ τῆς Τζερκεζίας ἀνὰ ἔτος ἀπέρχονται πολλοὶ Τζερκέζοι εἰς τὸ Μισίρι, καὶ αὐξάνει δι' αὐτῶν καὶ ἀνανεοῖ τὰς δυνάμεις του ὁ Καΐτ-πέης, ἐφορμᾷ πολλῷ τῷ στρατῷ κατὰ τῆς Τζερκεζίας, καὶ λεηλατήσας πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν καὶ λάφυρα πλεῖστα ἀπαγαγὼν κτίζει καὶ φρούρια εἰς τὰ ὄρη αὐτῆς, ἤτοι τὸ Δεμὶρ-καπὶ καὶ τὸ Δερπέντι, καὶ εἰς τὰ παραθαλάσσια τὸ Σοουτζάκι, τὸ Σοχοὺν καὶ τὸ Ἀνάκαρι, μέχρι τοῦδε σωζόμενα, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ μὲ αὐτὰ τὴν ἔξοδον τῶν τε Ἀμπαζάδων καὶ Τζερκέζων καὶ τὴν ἀποδημίαν εἰς ἀλλοδαπὰς ἐπαρχίας. Ὅθεν ὁ Καΐτ-πέης, στερηθεὶς νέων στρατιωτῶν, ὑπὸ τῆς λύπης ἀπέθανε.

Θνήσκει ὁ Ἀπτουλάχης, υἱὸς τοῦ Μπαγιαζίτη καὶ ἡγεμὼν τοῦ Ἰκονίου. Πέμπει πάλιν στρατὸν ὁ Μπαγιαζίτης κατὰ τῆς Μολδαβίας καὶ φονεύει πολλοὺς τῶν Μολδάβων.

Ἀποστατοῦσιν οἱ κατοικηταὶ τῆς Παφλαγονίας, τουρκικώτερον Βαρσὰκ λεγομένης, ἀλλὰ πάλιν ὑπετάγησαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1486.

Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦδε τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου διετάχθη ἡ ἀκολουθία διὰ τοὺς ἐπιστρέφοντας εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν ἀπὸ τῆς παπιστικῆς πλάνης τε καὶ τοῦ σχίσματος, διὸς δ' εἰπεῖν καὶ αἱρέσεως ἢ βλασφημίας, κατὰ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς τοῦ πάπα μοναρχίας.

Οἱ ἐπικρατοῦντες τῆς ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἐπαρχίας Ἀνδαλουσίας Μαῦροι μουσουλμάνοι, ἄλλως τῶν Χουλεφᾶ-Ἀπασιγιέδων τοποτηρηταὶ καὶ στρατιῶται, καταπολεμηθέντες ὑπὸ τῶν Ἱσπανῶν, διώκονται ἐκεῖθεν καὶ φεύγουσιν ὁλοκλήρως· οἵ τε μὴ φυγόντες τυραννοῦνται παρὰ τῶν Ἱσπανῶν καὶ βιάζονται καταπτύξαι τὸν μουσουλμανισμόν. Ὅθεν αὐτοὶ γράφουσι τῷ σουλτὰν Μπαγιαζίτῃ καὶ ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ βοήθειαν ὡς ἀρχηγοῦ καὶ κεφαλῆς τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας, καὶ ὃς ὑπεσχέθη αὐτοῖς βοήθειαν καὶ ἀντίληψιν.

Πατριαρχεία Ῥαφαὴλ τοῦ Σέρβου.

Ἐλήλυθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ τῆς Σερβίας ἱερομόναχός τις Ῥαφαὴλ τοὔνομα, καὶ κατ' ἄλλους Θεοφάνης, ἀνὴρ χαμερπὴς καὶ τῇ μέθῃ ὅλος ἔκδοτος, ὅστις, καίτοι βλακώδης ὤν, γνωρίμους τινας τῶν ἐν τέλει ἐκτή-

σατο, οἷς προσελθὼν ὑπέσχετο ἔρανον κατ' ἔτος τίειν τῷ βασιλέως καίστορι φλωρίων δύο χιλιάδας, καὶ ἐν τῇ προβλήσει αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου φλωρία 500, εἰ πατριάρχην αὐτὸν ἀναδείξωσιν. Ἐκείνων δὲ εἰπόντων ταῦτα τῷ σουλτὰν Μπαγιαζὶτ, ἐπέβη τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐκβληθέντος παραυτίκα τοῦ Συμεῶνος. Στάσεως δὲ γενομένης οὐκ ἤθελον οἱ παρευρεθέντες ἐκεῖσε ἀρχιερεῖς συλλειτουργῆσαι αὐτῷ, καὶ βιασθέντες ὑπὸ τοῦ σουλτάνου τέως συνεκοινώνησαν. Τοσοῦτον δὲ προσέκειτο ταῖς οἰνοφλυγίαις, ὥστε μὴ δύνασθαι στῆναι ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις, ἀλλ' οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ πανσέπτῳ τῶν Παθῶν ἑβδομάδι, οὔτε ἠδύνατο κατέχειν τῇ χειρὶ τὴν ποιμαντικὴν ῥάβδον, ἥτις ἐκπεσοῦσα τῆς χειρὸς αὐτοῦ τῇ Ἁγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ συνετρίβη.

Μελετ. Ἐκκλ. Ἱστορ. τομ. γ'. σ. 335.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1487.

Ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ Κεμὰλ-Ἀλῆ-πασσᾶ πέμψας στόλον πολὺν ὁ Μπαγιαζίτης εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ τυραννουμένων, ὡς ἔλεγον, Μαύρων μουσουλμάνων, νικᾷ τὸν στόλον τῶν Χριστιανῶν, λεηλατεῖ τὴν νῆσον τῆς Μάλτας καὶ τὰ παράλια τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰσπανίας, καὶ ἐπανακάμπτουσιν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν Πόλιν λαφύρων κατάπλεοι.

Διώξας ὁ Φερδινάνδος τῷδε τῷ ἔτει ἀπὸ τῆς Γρανάτης Μαύρους καὶ Σαρακηνοὺς τοὺς ἐπικρατήσαντας αὐτῆς ἔτη ὀκτακόσια, ἐδίωξεν ἐκ τῆς Ἰσπανίας καὶ 120 χιλιάδας Ἑβραίων, γυμνώσας αὐτοὺς πάσης τῆς περιουσίας αὐτῶν κινητῆς τε καὶ ἀκινήτου, οἵτινες καὶ διεσπάρησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις τῆς Τουρκίας, καὶ μάλιστα τὴν Θεσσαλονίκην. Καὶ συνεχώρησε τὴν ἁρπαγὴν αὐτὴν ὁ τότε πάπας Ἰννοκέντιος ὁ Η', καὶ τὸν ῥῆγα τῶν Ἰσπανῶν Φερδινάνδον τόνδε τὸν Ε' καθολικὸν ἐπωνόμασε σὺν τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ, καινοτομῶν καὶ εἰς τοὺς βασιλικοὺς τίτλους, οὐκ ἀπὸ κανόνος τινὸς συνοδικοῦ ἀλλ' ἐκ τῆς καλουμένης παρ' αὐτοῦ ἰδίας ἄκρας ἐξουσίας, τῆς ἐκ τοῦ ᾅδου καὶ τοῦ Σατανᾶ ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου προαχθείσης. Εἰ οὖν καλὸν τὸ διωχθῆναι τοὺς Ἑβραίους ἐκ τῆς Ἰσπανίας, πῶς οὐ διώκει καὐτὸς ὁ γεννάδας αὐτοὺς ἔκ τε τῆς Ῥώμης καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν ὑπ' αὐτῷ πόλεων;

Ἀλλ' οὐ καλὸν πάντῃ. Ἐκ γὰρ τοῦ τοιούτου διωγμοῦ ἄθεον ἠκολούθησε σύμπτωμα. Πολλοὶ γὰρ τῶν Ἰουδαίων μὴ βουληθέντες φυγεῖν γεγυμνωμένοι ὧν εἶχον, ἔμειναν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ λαθόντες, καὶ τῷ μὲν ἰουδαϊσμῷ κρυφίως πιστεύοντες, παῤῥησίᾳ δὲ βαπτιζόμενοι ἐγίνοντο καὶ ἱερεῖς καὶ πνευματικοὶ τῶν Χριστιανῶν. Εἶτα φεύγοντες εἰς τὴν Λιγουρίαν καὶ ἄλλους τόπους ἐνήργουν πάλιν παῤῥησίᾳ τὸν ἰουδαϊσμὸν, καὶ οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων πολιτικῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν τούτους ἐξέταζε, καὶ διέμενον ἀτιμώρητοι διὰ τὴν ἄθεον αὐτὴν τους πρᾶξιν καὶ τόλμην ἀνύποιστον. Φεύγουσιν οὖν εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ μέχρι τοῦ νῦν πολυαρίθμως τοιοῦτοι. Κἀνταῦθα ἐν τῇ Κων-

σταντινουπόλει, ὅπου ταῦτα γράφω, εἷς τῶν πολλῶν ἐκεῖθεν φυγάδων ἦν, ἐπὶ τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας, καὶ ὁ ἰατρὸς Φονσέκας Ἑβραῖος, ἱερεὺς ἐκεῖσε ὑπάρξας, ὡς αὐτὸς ἔλεγε καυχώμενος τοῖς ἐμοῖς γεννήτορσιν ἐν τῷ ἰατρεύειν πολλάκις· ἦν γὰρ ἰατρὸς τοῦ σπιτίου μας.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Γρηγόριον τὸν ΣΤ', πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ θανόντα, διεδέχθη τούτῳ τῷ ἔτει Ἰωακεὶμ ὁ πάνυ, ὁ ἐπὶ ἁγιότητι καὶ θαυματουργίᾳ εὐφημούμενος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1488.

Διαγενομένου τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ Ῥαφαὴλ πληρῶσαι μὴ δυνηθεὶς τὰς ὑποσχεθείσας δύο χιλιάδας φλωρίων καθείργνυται, καὶ μηδαμόθεν ταῦτα ἔχων ἀποδοῦναι ἐδεήθη ἵνα ἐσθ' ὅτε τῆς εἱρκτῆς ἐξέρχηται φέρων τὰς ἁλύσεις ἐπὶ τὸν αὐχένα καὶ διὰ τῶν τῆς Πόλεως ὁδῶν ὡς προσαίτης περιοδεύῃ χρημάτων αἰτήσεως ἕνεκα· οὗ γινομένου ὄνειδον τοῖς πᾶσιν ἐγίγνετο. Καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ὢν τελευταῖον ἀθλίως ἐν τῇ εἱρκτῇ τὸν βίον κατέστρεψε.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', Νήφωνος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, καὶ δα' πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Συνόδου οὖν ἐν Κωνσταντινουπόλει συγκροτηθείσης προχειρίζεται πατριάρχης ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης Μανουὴλ, ὁ τὴν ῥῖνα διασχισθεὶς ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη τοῦ Φετίχη, ὡς προείρρηται, καὶ μετωνομάσθη Μάξιμος ὁ λόγιος, ἀνὴρ διαβεβοημένος ἐπ' ἀρετῇ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ λαὸν ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ ποιμαίνων, κατὰ πᾶσαν κυριακὴν καὶ ἑορτὴν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον παῤῥησίᾳ διδάσκων· οὗ ἡ φήμη ἔφθασε καὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζίτη· ὅθεν ἠξίωσεν αὐτὸν ὁ σουλτάνος τὸ ἱερὸν Σύμβολον τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως αὐτῷ ἀναπτύξασθαι, προτραπεὶς εἰς τοῦτο ὑπό τινων νέων Τραπεζουντίων τῶν ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων αὐτοῦ διαγόντων καὶ χριστιανιζόντων εἰσέτι, καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμιρούτζη. Ἀλλὰ καὶ ὡς, τὸ ἐτήσιον τέλος τῶν δύο χιλ. φλωρίων καὶ τὰ ἐν τῇ προβλήσει τοῦ νέου πατριάρχου πεντακόσια φλωρία τὰ παρὰ τοῦ Κα-

1488—

κοραφαὴλ ὑποσχεθέντα καὶ ἐζητεῖτο βιαίως καὶ κατετίετο ἀναγκαίως· τὰ δὲ τῆς ἐκκλησίας ἄλλως εἰρήνην εἶχε παυσαμένων τῶν ἐν τοῖς κληρικοῖς σκανδάλων. Τούτου τοῦ πατριάρχου μνημονεύει καὶ ὁ Ἱεροσολύμων Νεκτάριος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1489, τοῦ Χιτζρὲ 894.

Ὁ Μπαγιαζίτης πέμπει τὸν Γιακοὺπ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Κροατίαν καὶ τὴν Πόσναν. Οὗτος ἐλθὼν μετὰ πολλοῦ στρατοῦ καὶ ἐντυχὼν τῷ χριστιανικῷ στρατεύματι, πολέμου σφοδροῦ συγκροτηθέντος κατακόπτονται οἱ Χριστιανοὶ καὶ αἰχμαλωτίζονται παμπληθεῖς τῶν εὐγενῶν· οὓς ἔπεμψεν ὁ Γιακοὺπ-πασσᾶς τῷ Μπαγιαζίτῃ σὺν τῷ αἰχμαλωτισθέντι στρατηγῷ αὐτῶν γκενεράλῃ Ἀμὴ παρὰ Τούρκοις, καὶ Ἰωάννῃ Τορκοβάτῳ Τάσσῳ τῷ περιφήμῳ. (Εἰ καὶ οἱ Χριστιανοὶ γράφουσιν ὅτι νὰ ἐσκοτώθη ὁ Τάσσος πολεμῶν μετὰ πολλῆς ἀνδραγαθίας, ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι ἐζωγρημένον αὐτὸν γραφῇ παραδεδώκασιν· ὅθεν οὐκ οἶδα τίσι πιστευτέον.)

Ὁ Μπαγιαζίτης τὴν θυγατέρα αὐτοῦ συζεύγνυσι γάμῳ μὲ τὸν Ἀχμὲτ-Μιρζᾶ, τὸν ἐπιλεγόμενον Ὀγούρ-όγλού, (σημαίνει δὲ τὸ μιρζὰ εὐγενής,) καταγόμενον ἀπὸ τῶν διαδόχων τῶν Σκυθῶν τῶν ἐν τῇ πόλει Τέβριζι βασιλευσάντων, ἢ ἀπὸ ἄλλων τῶν ὁποίων ἡ ἀρχαιότης τοῦ γένους εἶναι ἐγνωσμένως παλαιοτάτη. Ἡ δὲ πόλις τὸ Τέβριζι μητρόπολις ἦν ποτε τῆς περσικῆς βασιλείας, καὶ τόγε νῦν ἔχον πόλις ἀξιόλογος καὶ περίπυστος τῶν ἐν τῇ Περσίᾳ πόλεων, τὸ πάλαι Κτησιφὼν καλουμένη.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1490.

Ὁ σουλτὰν Γιακοὺπ, ῥῆξ τοῦ Ἀζερπεγιὰν (ὅπερ ἐστι περσικὴ ἐπαρχία), θνήσκει, καὶ διὰ τὴν κυριαρχίαν καὶ διαδοχὴν τῆς ἐπαρχίας του πολλοὶ σουλτάνοι πολεμοῦσιν ἀναμεταξύ τους, ἐν οἷς καὶ ὁ Μπαγιαζίτης μετὰ τοῦ τζερκέζου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου τοὔνομα Γαβρῆ, τοῦ διαδεξαμένου τὸν Καϊτ-πέην. Πολέμων τοίνυν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν πολλῶν συγκροτηθέντων, πανταχοῦ ἐνίκων οἱ Τοῦρκοι ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ἕξ· ὅθεν οἱ Τζερκέζοι παρεχώρησαν πάντα τὰ τοῦ σουλτὰν Γιακοὺπ τοῖς Ὀθωμανοῖς, οἵτινες τῷ ἔτει σωτηρίῳ 1496 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 901 ἔμειναν κυριάρχαι παντὸς τοῦ Ἀζερπεγιάν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1492.

Πέμπει τὸν σουλτὰν Δζὲμ ὁ Γρὰν Μάστρος τῆς Ῥόδου σύν τισι τῶν αὐτοῦ ἱππέων πρὸς τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον τὸν ΣΤ΄, τὸν διαδεχθέντα τῷδε τῷ ἔτει Ἰννοκέντιον τὸν Η΄ θανόντα. Ζητεῖ ὁ σουλτάνος παρὰ τοῦ πάπα βοήθειαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μπαγιαζίτη. Ὅθεν ὁ πάπας πέμψας συνί-

στησιν αὐτὸν εἰς τὸν ῥῆγα τῆς Φράντζας Κάρολον τὸν Η', ὅστις ἡτοιμάζετο τότε νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Νεάπολιν. Ὑπεδέχθη τὸν σουλτάνον ὁ ῥὴξ μετὰ τιμῆς καὶ διώρισεν αὐτῷ σιτηρέσιον. Πανταχόσε ὁ σουλτὰν Δζὲμ περιγράφων τὰς δυστυχίας του παρεκάλει τοὺς ῥῆγας τῶν Χριστιανῶν νὰ τὸν βοηθήσουν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὀμνύων φυλάξαι πάντως ἀλώβητον τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ἣν συνεφώνησεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ μὲ τὰ ῥηγάτα τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἂν μὲ τὴν βοήθειάν τους βασιλεύσῃ, νὰ μὴν ἀφήσῃ ποτὲ μηδένα τῶν Ὀθωμανῶν ἐφορμῆσαι δυσμενῶς κατά τινος τῶν χριστιανικῶν ἐπαρχιῶν. Οἱ ῥῆγες τῶν Χριστιανῶν φοβούμενοι καὶ τὸ ἁπλῶς ὄνομα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας ὑπισχνοῦντο αὐτῷ λόγοις τὸ ὅτι πάσῃ δυνάμει βοηθήσουσιν αὐτῷ.

Ἐν τούτοις ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης ἐλυπεῖτο διὰ τὴν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καταφυγὴν τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ, ὑποπτευόμενος τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν πρὸς αὐτόν. Λυπούμενον οὖν αὐτὸν πολλάκις κατιδὼν ὁ μπερμπέρπασής του Μουσταφᾶς, ἐξωμότης ὢν Ἰταλὸς, ζητεῖ ἄδειαν παρὰ τοῦ Μπαγιαζίτη ἀπελθεῖν εἰς τὴν Νεάπολιν, καὶ φονεῦσαι τὸν σουλτὰν Δζὲμ ὑπισχνεῖται. Δεχθεὶς τὴν ὑπόσχεσιν ὁ Μπαγιαζίτης ἀνθυπεσχέθη τὸ, ἂν κατορθώσῃ τὸ ἔργον νὰ τὸν ἀποκαταστήσῃ σαχίπι-δεβλέτ. Καταφυγὼν οὖν ὁ Μουσταφᾶς εἰς τοὺς ἐλτζίδες χριστιανοὺς τοὺς εἰς τὸ Σταυροδρόμι τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶπεν αὐτοῖς ὅτι μετενόησεν ἐπὶ τῇ ἀπιστίᾳ καὶ θέλει χριστιανίσαι, καὶ παρακαλεῖ νὰ τὸν στείλουν κρυφίως εἰς τὴν πατρίδα του τὴν Νεάπολιν. Φθάσας οὖν ἐκεῖσε προσκολλᾶται ἐπιτηδείως εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ σουλτὰν Δζὲμ διὰ μπερμπέρπασής του, καὶ μετὰ πολλὰ σφάττει αὐτὸν ἐν τῷ μπαρμπερίζειν, κἀκεῖθεν φυγὼν εἰς τὴν Κρήτην ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ Μπαγιαζίτης φυλάξας τὴν ὑπόσχεσίν του τὸν ἔκαμεν Ἐπίτροπόν του. Οὕτως οὖν ἐφονεύθη ὁ σουλτὰν Δζὲμ, καὶ εἶναι ψεῦδος ὅπερ ἔγραψαν συγγραφεῖς τινες χριστιανοὶ τὸ ὅτι νὰ τὸν ἐφόνευσεν ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Ἀλέξανδρος ὁ ΣΤ'. ὁμοίως ψεῦδος ἐστι καὶ τὸ ὅτι νὰ ἐφαρμακώθη εἰς τὸ Τελακίνον ἀκολουθῶντας τὸν ῥηθέντα ῥῆγα Κάρολον τὸν Η' ἐφορμῶντα κατὰ τῆς Νεαπόλεως.

Ἔπεμψεν οὖν ὁ Μπαγιαζίτης πρέσβεις εἰς τὴν Νεάπολιν ζητῶν τὸν νεκρὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, οἵτινες ὑποδεχθέντες παρὰ τῶν Χριστιανῶν φιλοφρόνως καὶ λαβόντες τὸν νεκρὸν ἐκόμισαν τῷ Μπαγιαζίτῃ, ὅστις ἔθαψεν αὐτὸν ἐν τῇ Προύσῃ παρὰ τῷ σουλτὰν Μουράτῃ ἐν τοῖς μνημείοις τῶν σουλτάνων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1493.

Τὸν Ἱεροσολύμων Γρηγόριον τὸν Β', θανόντα μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἔτη τριάκοντα πρὸς τοῖς ἕξ, διεδέχθη Δωρόθεος ὁ Β', καὶ πατριαρχεύει ἔτη 41.

—

'Ετει σωτηρίῳ 1494.

Πατριαρχεία Νήφωνος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης.

Πατριαρχεύσας Μάξιμος ὁ Γ' ἔτη ἓξ θνήσκει, καὶ συναθροίζεται σύνοδος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τῶν τε ἀνατολικῶν καὶ δυτικῶν ἐπισκόπων, καὶ ψήφων γενομένων ὡς εἴθιστο, προχειρίζεται πατριάρχης Νήφων ὁ Θεσσαλονίκης μητροπολίτης, ἀνὴρ σοφός τε καὶ λόγιος καὶ τὴν ἀρετὴν περιφανὴς ὑπέρ τις καὶ ἄλλος τῶν ἐπ' αὐτοῦ, ὁρμώμενος ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ τὴν μοναχικὴν διαγωγὴν ἐν τῷ Ἄθωνι παιδευθείς.

—

'Ετει σωτηρίῳ 1496.

Βª Πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Πατριαρχεύσας δὲ ἔτη δύο καὶ πρός, βιαίως τοῦ θρόνου ἐξώσθη τῇ κελεύσει τοῦ Μπαγιαζίτη διὰ τῆς συνεργείας τοῦ Ἀμιρούτζη· ζητήσας γὰρ δῶρα παρὰ τοῦ Νήφωνος καὶ μὴ λαβών, δυσχεράνας, τῷ αὐτοκράτορι αὐτὸν διέβαλε τῆς τοῦ πατριάρχου Συμεῶνος περιουσίας ἕτερόν τινα εἶναι κληρονόμον ἀλλ' οὐ τὸν Νήφωνα κατειπών, ὃν πλαστὸν κληρονόμον καὶ διὰ μαρτύρων ἐπιπλάστων ἀπέδειξεν. (Ὑπέπεσεν οὖν βασιλικῇ ὀργῇ καὶ ἐξώσθη ὁ Νήφων, ὅτι τὰ δημοσιευθέντα τοῦ πατριάρχου Συμεῶνος δι' ἐπιπλάστου τινὸς Βασιλείου ἀνεψιοῦ ἠθέλησεν ἀνακτήσασθαι τῇ ἐκκλησίᾳ.) Ὅθεν ὁ Μπαγιαζίτης τὴν περιουσίαν τοῦ Συμεῶνος δοθῆναι τῷ δημοσίῳ προσέταξε, παρὰ τὰς συνθήκας καὶ τοὺς δοθέντας ὁρισμούς, πρὸς δὲ τῇ τοῦ Συμεῶνος περιουσίᾳ καὶ πάντα τὰ σκεύη τοῦ πατριαρχείου δημόσια ἐγεγόνει.

Ἐξωσθέντος οὖν τοῦ Νήφωνος δίδωσιν ἄδειαν ὁ Μπαγιαζίτης τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει κληρικοῖς τοῦ ἐκλέξασθαι πατριάρχην ἕτερον ἀντὶ τοῦ Νήφωνος. Ὅθεν μετακαλοῦνται ἀπὸ τῆς Κοσινίτζης τὸν προρρηθέντα Διονύσιον, καὶ ἐλθὼν ἀναβιβάζεται τὸ δεύτερον βίᾳ καὶ ἄκων εἰς τὸν θρόνον, ποικίλαις ἀρεταῖς κοσμούμενος, καὶ ταῦτα ἀκτημοσύνῃ, νηστείαις, προσευχαῖς, ἐλεημοσύναις, ταπεινότητι καὶ ἄλλοις ἀγαθοῖς.

—

'Ετει σωτηρίῳ 1497, τοῦ Χιτζρὲ 902.

Ὁ Μπαγιαζίτης ἀποστείλας τὸν ναύαρχον Νασοὺ-πέην μὲ στόλον πολιορκεῖ τὴν Ῥόδον, καὶ γίνεται αἱματοχυσία τῶν Χριστιανῶν. Ἔμπης λύει τὴν πολιορκίαν οὐδὲν κατορθώσας.

—

—1501

Ἔτει σωτηρίῳ 1498, τοῦ Χιτζρὲ 903.

Ὁ Ἀχμὲτ-Μιρζᾶς, γαμβρὸς τοῦ Μπαγιαζίτη, προφάσει θήρας ἐξελθὼν τῆς Πόλεως ἐφορμᾷ κατὰ τῆς πόλεως Τέβρισι καὶ οἰκειοποιεῖται αὐτὴν, ὀνομασθεὶς αὐτῆς σουλτάνος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1499, τοῦ Χιτζρὲ 904.

Ὁ Μπαγιαζίτης ἄρχεται κτίζειν παρὰ τῷ Ἐσκὶ-σαράϊ τὸ τανῦν λεγόμενον Σουλτὰν-Μπαγιαζὶτ-τζαμισὶ μαζὴ μὲ τὰς πέριξ πολυδαπάνους οἰκοδομὰς, κείμενον παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων Χαλκοπράτῃ λεγομένῳ, καὶ ἐτελείωσαν ταῦτα εἰς ἔτη ὀκτώ.

ΚΕΦ. Ζ′.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Δ′, καὶ τῆς βας πατριαρχείας τοῦ Νήφωνος, καὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Δράμας, καὶ Παχωμίου τοῦ Ζιχνῶν μητροπολίτου.

Ὁ πατριάρχης Διονύσιος πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἓξ πάλιν παρῃτήσατο, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Σερρῶν Μανασσῆς, μετονομασθεὶς Μάξιμος· ὃς ἐν πλείστοις τῶν ἀθεμίτων καὶ ἀπαισίων κατηγορηθεὶς, οὐδὲν ἀληθὲς κατ' αὐτοῦ ἀπεδείχθη. Μεγ. Συναγ. Ἐθν. Λογ. σ. 339.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1500, τοῦ Χιτζρὲ 905.

Ἐφορμᾷ μὲ στόλον ὁ Μπαγιαζίτης κατὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑποτάσσει τὸ Ἰνεπαχτὶ αὐτοπροσώπως.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1501, τοῦ Χιτζρὲ 906.

Ὑποτάσσει πολέμῳ τὴν Μοθώνην καὶ βιάζεται τὴν Κορώνην νὰ παραδοθῇ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1502, τοῦ Χιτζρὲ 907.

Οἱ Φράγκοι Βενετοὶ ἐφορμῶσι στόλῳ κατὰ τῆς Μιτυλήνης, ἀλλ' ὡς ἱστὸς ἀράχνης διελύθησαν, φανέντων 50 κατέργων ἅπερ ὁ Μπαγιαζίτης ἐκεῖσε πρὸς βοήθειαν τῆς νήσου ἐξέπεμψεν.

Εἰρηνεύει μὲ τοὺς Ἐνετούς, διὰ νὰ ξεκουράσῃ τὸν στρατόν του, διὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ Ἀνδρέου Γρίτη, ὅστις τότε ἦν αἰχμάλωτος ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ Μπαγιαζίτη. Μὲ αὐτὴν τὴν εἰρήνην ἡ Λευκαδία καὶ Νερίτη εἰς τοὺς Τούρκους ἐπεστράφη παρὰ τῶν Ἐνετῶν, καὶ ἡ Κεφαληνία εἰς τοὺς Ἐνετοὺς ἐπεστράφη παρὰ τῶν Τούρκων. Μετὰ τὴν εἰρήνην ἀπῆλθεν ὁ Μπαγιαζίτης εἰς Κωνσταντινούπολιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1503, τοῦ Χιτζρὲ 908.

Ὁ προῤῥηθεὶς Οὐζοὺν Χασάνης, βασιλεὺς τῆς Ἀρμενίας, ὁ καὶ τὸ τῆς Περσίας βασίλειον χειρωσάμενος, καὶ πρῶτος ὑπάρξας βασιλεὺς τῶν Τουρκμένιδων, ἐπονομαζομένων τοῦ Λευκοῦ Ἀετοῦ, εἶχε συζεύξει εἰς γάμου κοινωνίαν τὴν θυγατέρα του ἀνδρί τινι τῶν ἀπογόνων τοῦ Χουσεΐνι, δευτέρου υἱοῦ τοῦ Χαλίφου Ἀλῆ, τῶν Χουλεφαΐ-Ῥασιδίν. Ἐκ τούτων ἐγεννήθη ὁ σὰχ Ἀϊδὰρ, ὃ σημαίνει λέων. Τελευτήσαντος οὖν τοῦ Οὐζοὺν Χασάνη, ἔτει σωτηρίῳ 1485, καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ δηλητηρίῳ δολοφονηθέντος ὑπὸ τῆς αὐτοῦ γυναικός, ἡ βασιλικὴ ἀξία προσηνέχθη τῷ ἐγκόνῳ αὐτοῦ σὰχ Ἀϊδάρ· (οὗτος ἐφεῦρε πρῶτος ἐν τῇ Περσίᾳ σαρίκι κόκκινον, διορίσας νὰ φοροῦν οἱ ὑπήκοοί του, καὶ ὠνομάσθη Ἀ ϊ δ ά ρ-τ α τ ζ ί· ὅθεν οἱ Τοῦρκοι διὰ καταφρόνησιν ὀνομάζουν τοὺς Πέρσας κ ι ζ ί λ-μ π ά ς·) οὗτινος φονευθέντος ἐν τῷ πολέμῳ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς ἐπαρχίας Σιρβὰν συνεφονεύθησαν καὶ πάντα τὰ τέκνα καὶ συγγενεῖς του. Ἀλλ' εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, Ἰσμαὴλ τοὔνομα, φυγὼν ἐσώθη ἐν τῇ Ὑρκανίᾳ, τῇ τανῦν Γκιλὰν λεγομένῃ, καὶ ὕστερον 300 χιλ. στρατοῦ συναθροίσας τῆς Περσίδος ἐκράτησε καὶ ἐβασίλευσεν αὐτῆς, ὀνομασθεὶς Σοφὶ-Ἰσμαὴλ. Ἐβασίλευσεν οὖν τῆς Περσίδος ἐν τούτῳ τῷ ἔτει καὶ τοῖς ἐφεξῆς ὁ Σοφὶ-Ἰσμαὴλ, ἄλλως σὰχ Ἰσμαὴλ, θανάσιμος ἐχθρὸς τῶν Ὀθωμανῶν, συνετὸς λίαν καὶ διὰ τοῦτο σοφός, καὶ κατα διαφθορὰν σ ο φ ὶ ἐπικληθείς.

Θανόντος τοῦ πάπα Ἀλεξάνδρου ΣΤ' γίνεται πάπας Πῖος Γ', Σεπτεμβρίου κγ' τοῦδε τοῦ ἔτους. Καὶ τούτου μετὰ ἡμέρας 26 δηλητηρίῳ φαρμάκῳ θανόντος γίνεται πάπας Ἰούλιος Β', Νοεμβρίου ά τοῦδε τοῦ ἔτους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1505, τοῦ Χιτζρὲ 910.

Βα Πατριαρχεία τοῦ Νήφωνος.

Ὁ προῤῥηθεὶς Μάξιμος ὁ Δ' πατριαρχεύσας ἔτη ἓξ καὶ σκανδάλοις πε-

ριπεσών, Γαβριὴλ τινι μοναχῷ τῶν ἐκ τοῦ Ἄθωνος διενεχθεὶς, τοῦ θρόνου ἐξεβλήθη· καὶ συνόδου γενομένης αὖθις ἐπὶ τὸν θρόνον προεβιβάσθη τὸ δεύτερον Νήφων ὁ προῤῥηθείς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1506, τοῦ Χιτζρὲ 911.

Πατριαρχεία Ἰωακεὶμ τοῦ Δράμας.

Ἀλλὰ καὶ οὗτος πατριαρχεύσας ἔτος ἓν, σκανδάλων οὐ τῶν τυχόντων συμβάντων αὐτῷ παρά τε τοῦ πατριαρχεύσαντος Μαξίμου τοῦ Δ' καὶ τινων μητροπολιτῶν, ἐξεβλήθη, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἰωακεὶμ ὁ Δράμας· ὅστις ἦν νέος μὲν τὴν ἡλικίαν, χρηστὸς δὲ τὴν γνώμην καὶ ἄριστος, ὅθεν καὶ παρὰ πάντων ἠγαπᾶτο.

Ὁ πάπας Ἰούλιος Β' ὁ προῤῥηθεὶς ἤρξατο ἀνεγείρειν ἐκ βάθρων τὸν ἐν τῇ Ῥώμῃ πολυέξοδον καὶ ὑπερμεγέθη ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, πάλαι ποτὲ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κτισθέντα καὶ ἀνακαινισμοῦ χρήζοντα, τῷδε τῷ ἔτει 1506 Ἀπριλ. ις'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1507, τοῦ Χιτζρὲ 912.

Ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης κτίζει εἰς τὴν Ἀμάσειαν τζαμὶ μεγαλοπρεπέστατον, οὐδὲν λειπόμενον τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει. Ἀνακτίζει τὰ τείχη τῆς πόλεως ὑπὸ σεισμοῦ πεσόντα εἰς πολλὰ μέρη, ἔκτισε καὶ ἰμαρέτια καὶ μεδρεσέδες πολυάριθμα, καὶ ἐπὶ τὸν ποταμὸν Κιλὶζ-Ἰρμὰκ παρὰ τῷ Ὀσμαντζίκι ἔκτισε γέφυραν ἐκ μαρμάρων μὲ 19 στοὰς καὶ ἄλλην ἐκ λίθων ξυστῶν ἰσάριθμον ταύτῃ κατὰ τὰς στοὰς ἐπὶ τῷ ποταμῷ Γκιὸζσουt εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σαρὶ-χὰν λεγομένην.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ Β' πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι πρὸς τοῖς τρισὶ καὶ θανόντα τῷδε τῷ ἔτει διεδέχθη Γρηγόριος Γ'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1510, τοῦ Χιτζρὲ 916.

Σεϊτὰν-Κουλοὺ τις τοὔνομα, ἀνὴρ μάγος τε καὶ δόλιος, μετήλλαξε τὴν διδασκαλίαν τοῦ κουρανίου καὶ ἐξαπατήσας τὰ πλήθη τὰ ἐν τῇ Μπέη-Μπασὰρ ἐπαρχίᾳ ἀπέκτησεν ὀπαδοὺς ἀναριθμήτους, ὑποκρινόμενος καὶ τὸ θαυματουργεῖν, ὅθεν καὶ στρατοῦ κύριος ἐγένετο. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν Ἀλὴ-πασσᾶν, οὗ φανέντος ἐγκαταληφθεὶς ὑπὸ τῶν ἰδίων ὁ Σεϊτὰν-Κουλοὺ φεύγει εἰς τὴν Περσίαν παρὰ τῷ σὰχ Ἰσμαὴλ, Σοφὶ τῶν Περσῶν, ὃν καὶ τοὺς αὐτοῦ ὑποχειρίους ἐξαπατήσας διέσπειρε τὴν κατ' αὐτὸν διδασκαλίαν τοῦ κουρανίου καὶ ἐγένετο αἴτιος τῆς μεταξὺ Τούρκων καὶ Περσῶν διαφορᾶς εἰς τὰ τῆς θρησκείας· ὧν

οἱ μὲν δέχονται καὶ τοὺς τέσσαρας διαδόχους τοῦ Μωάμεθ ὡς γνησίους χαλίφιδες, οἱ δὲ Πέρσαι μόνον τὸν τέταρτον, τὸν Ἀλῆν δηλαδὴ, βλασφημοῦντες τοὺς λοιποὺς τρεῖς.

Ἐν τῇ Γερμανίᾳ Ἰωάννης ὁ Ῥευχλινὸς, ὁ ἐξ Ἰουδαίων χριστιανίσας, λέγει τῷ καίσαρι Μαξιμιλιανῷ, ἄλλως Μαξίμῳ, παραδοθῆναι πυρὶ πάντα τὰ τῶν Ἑβραίων βιβλία παρὰ τὴν θείαν Γραφὴν, καὶ τούτου γενομένου ῥαδίως τοὺς Ἰουδαίους χριστιανίσαι. Ὁ Μαξιμιλιανὸς διώρισε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐν Κολώνῃ ἀκαδημίας καὶ τῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐπισκόπου τῆς Μογουντίας. Διαφωνίας οὖν μεταξὺ αὐτῶν γενομένης καὶ ἐς τὰ μάλιστα ἐπιταθείσης εἰς κενὸν ἀπέβη τὸ ζήτημα.

Ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ ἐπικουρίας χάριν ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ ἐπιδημήσας οὐ τῆς τυχούσης ὑποδοχῆς, φιλοτιμίας τε καὶ ἐπικουρίας παρὰ τοῖς ἐκεῖσε προὔχουσιν ἀπήλαυσε.

Λέγεται δὲ Ἰβηρία τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὁποῦ εἶναι μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης, καὶ διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὴν κάτω καὶ εἰς τὴν ἄνω. Καὶ ἡ μὲν κάτω Ἰβηρία ἡ συνορεύουσα μὲ τὴν Μεγκρελίαν λέγεται ἁπλῶς Ἰβηρία καὶ Καρτέλι, καὶ ἔχει καὶ κάστρον παράλιον λεγόμενον Πατοὺν, ἐξουσιαζόμενον παρὰ τῶν Τούρκων, ὅπου καὶ ὀρτάς· καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἔχει πόλιν τὸ Τίφλισι, οὕτω λεγόμενον διὰ τὰ ἐν αὐτῷ ἀξιόλογα θερμὰ ὕδατα. Ἐν δὲ τῇ ἐν τῷ Τίφλισι ἐκκλησίᾳ τοῦ ἐπισκόπου, ὅστις ἐπονομάζεται καθολικὸς, σώζεται ἧλος τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ἐν διαχρύσῳ καὶ λιθοκολλήτῳ καὶ διαμαργάρῳ θήκῃ. Οἱ ποταμοὶ Ἄραβος καὶ Κῦρος ἑνοῦνται ἄνωθεν τοῦ Τίφλισι ὡσεὶ ὥρας ἕξ, ὅπου καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία τῶν Ἰβήρων, λεγομένη Σχέτα, κειμένη ἐν τῇ γωνίᾳ τῇ γιγνομένῃ ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο ποταμῶν, ὧν ἑκατέρωθεν, κατὰ τὸν Στράβωνα, ἦσαν δύο φρούρια, τὸ μὲν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Κύρῳ, Ἁρμοζικὴ καλούμενον, τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ἀράβῳ, Σεῦμαρα ὀνομαζόμενον, ἀπέχοντα ἀλλήλων ὡσεὶ στάδια 16. Βατός ἐστι τὸν Αὔγουστον ὁ ποταμὸς Κῦρος, ὕδωρ ἔχων ὀλίγον μὲν ἀλλ' εἰς ἄκρον ψυχρότατον, καὶ διαβαίνουσιν αὐτὸν ἱππόται. Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Τίφλισι παρὰ τὸ κύριον ὄνομα ὀνομάζεται μέπες, ὅπερ ἰβηριστὶ σημαίνει βασιλεύς. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἡ κάτω Ἰβηρία, οἷον τὸ Ἰμαρέτι, ὑποτασσόμενον τῷ σουλτάνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὥσπερ καὶ τὸ λοιπὸν ἅπαν Καρτέλι, καὶ τὸ Κουτατήσιον, πρώτην πόλιν τοῦ Ἰμαρετίου, ὅπου διωρίσθησαν οἱ Ὀθωμανοὶ ἔτει 1678. Ἔχει δὲ καὶ ἄλλην πόλιν τὸ Ἰμαρέτι, τὴν Κελάτην· οὗ ἐν τῷ μοναστηρίῳ σώζεται καὶ ἕτερος ἧλος τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἐν παρομοίᾳ θήκῃ μὲ τὴν σωζομένην ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Τίφλισι. Τὴν δὲ ἐν τῇ Κελάτῃ εἰκόνα τῆς Θεοτόκου θέλουσιν οἱ Ἰμαρέλιοι ἱστορηθῆναι παρὰ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἁγίου Λουκᾶ. Οἱ Ὀθωμανοὶ ὑποτάξαντες τὸ Τίφλισι ἐδιώχθησαν παρὰ τοῦ Περσάρχου, ὅστις ἔδωκε τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ πάλιν εἰς τοὺς Ἴβηρας. Τέλος πάντων ἐφ' ἡμῶν ἅπασα ἡ κάτω Ἰβηρία κατεκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Σολομῶντος, τῇ προστασίᾳ καὶ συνάρσει τῶν Μοσχόβων· καὶ θανόντος τοῦ Σολομῶντος ἠθέλησεν ἡ Πόρτα νὰ οἰκειοποιηθῇ τὴν κυριαρχίαν τῆς κάτω Ἰβηρίας

—1510

καὶ διώρισεν ἡγεμόνα αὐτῆς ἕνα τῶν ἐντοπίων, τὸν καὶ γυναικάδελφον τοῦ Τζανικλῆ-Ἀλῆ-πασσᾶ· ἀλλ' οὐκ ἐδέχθησαν τὸ τοιόνδε κίνημα οἱ Μόσχοβοι, καὶ ἀποβληθέντος ἐκείνου διώρισαν αὐτοὶ ἄλλον τῶν αὐτοχθόνων,ὃν ἤθελον.

Ἡ δὲ ἄνω Ἰβηρία ὀνομάζεται Ἀλβανία καὶ Καχέτη. Σύνορον δὲ τῶν δύο Ἰβηριῶν ἐστιν ὁ προῤῥηθεὶς ποταμὸς Ἄραβος καὶ μετὰ τὴν σὺν τῷ ποταμῷ Κύρῳ ἕνωσίν ἐστιν ὁ αὐτὸς ποταμὸς Κῦρος. Οἱ Ἴβηρες τῆς κάτω Ἰβηρίας, εἰ καὶ μὴ πάντες, πωλοῦσι τοὺς παροίκους αὐτῶν, οἱ δὲ τῆς ἄνω οὐδαμῶς. Ἀμφότεραι αἱ ἐπαρχίαι αὗται ἐξουσιάζοντό ποτε ὑπὸ τοῦ Περσάρχου μὲ δύο καὶ μόνας συμφωνίας καὶ ἄρθρα· πρῶτον νὰ ἐκλέγηται ὁ ἡγεμὼν οὐκ ἐξ ἄλλου γένους ἀλλ' ἐκ τῶν Παγκρατιανῶν, καὶ νὰ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ Περσάρχου· δεύτερον νὰ πέμπωνται τῷ Περσάρχῃ δῶρον κατ' ἔτος παρθένοι τινὲς καὶ παῖδες· (ὅρα ἱστορίαν τῆς Ἰβηρίας καὶ τῶν περὶ αὐτὴν ἐθνῶν, Πατζινάκων, Χαζάρων, Ζίκχων, Σαγιδῶν, Ἀβαζγῶν, Ἀπχάζων, Σουάνων, Ἀλάνων, Μεγκρέλων,Κολχῶν ἤτοι Λαζῶν,Γκουριέρων, Ἀβάρων, Ἀλβανῶν, Χαλίβων καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν καὶ τῆς πίστεώς των παρὰ Δοσιθέῳ ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων Βιβλ. ιβ', Κεφ. ϛ' καὶ θ'.) Οἱ παπισταὶ γράφουσιν ὅτι ὁ Τεϊμορίζης, ὁ αὐθεντεύων ἐν Ἀλβανίᾳ ἔτει σωτηρίῳ 1630, νὰ ἐπαπίστισεν, ἀλλὰ ψεύδονται. Περὶ δὲ τὸ ἔτος 1657, ἡγεμονεύοντος εἰς τὸ Τίφλισι τοῦ σὰχ Ἀβάζ, ἀπῆλθε Χῖος τις, ἰατρός, Ἀνδρέας τοὔνομα, εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ ἔπεισε τὸν Ἀβὰζ νὰ δώσῃ ἄδειαν διὰ τὸν ἐρχομὸν τῶν Ἰησουϊτῶν· ἔλαβεν οὖν ὁ Ἀβὰζ δύο ἐκκλησίας τῶν Ἀρμενίων, τὴν μὲν ἐν τῷ κάστρῳ Κόρι, τὴν δὲ ἐν τῇ πόλει Τίφλισι, καὶ ἔδωκεν αὐτὰς τοῖς Ἰσουΐταις, οἵτινες ἔφερον πρῶτον εἰς παπισμόν τινας τῶν ἐκεῖσε Ἀρμενίων, εἶτα καὶ τινας τῶν ὀρθοδόξων Ἰβήρων. Τὴν σήμερον πληρεξούσιος κυριάρχης τῆς ἄνω Ἰβηρίας εἶναι ὁ αὐτόχθων τῆς ἄνω Ἰβηρίας Ἡράκλειος, εἷς ὢν τῶν χάνηδων τῆς Περσίας, ἀνὴρ ἀξιέπαινος διά τε τὴν σύνεσιν, ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα. Κυριαρχεῖ δὲ τῆς ἐπαρχίας πάσης ὑπὸ τῇ προστασίᾳ καὶ συμμαχίᾳ καὶ γ α ρ α ν τ ί ᾳ τῆς βασιλίσσης τῶν Μοσχόβων Αἰκατερίνης τῆς Β', τῆς περιφήμου, καίτοι τῶν Ὀθωμανῶν βασκαινόντων καὶ ἐποφθαλμιώντων τῇ τοιαύτῃ γ α ρ α ν τ ί ᾳ καὶ εἰς τὰ μάλιστα σπουδαζόντων καὶ κινουμένων πρὸς ἀναίρεσιν αὐτῆς, καὶ προτρεπόντων τὸν Ἡράκλειον δεχθῆναι τὴν παρ' αὐτῶν ὑπεράσπισίν τε καὶ συμμαχίαν.

Ὁ πατριάρχης Ἰωακεὶμ ἐπανακάμψας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πράγμασι διαφόροις περιέπεσε. Μητροπολίτης γάρ τις Σηλυβρίας, ἀνὴρ πονηρός τε καὶ φαῦλος τὸν βίον, παιδείᾳ ἐκκλησιαστικῇ διὰ τοῦτό ποτε καὶ καθαιρέσει ὑποβληθείς, προσθήκην τῷ κατ' ἔτος ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας χορηγουμένῳ τέλει φλωρίων πεποίηκε χιλίων, ἵνα δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ γένηται θρόνου· ἥν τινα οἱ περὶ τὸν πατριάρχην οὐκ ἠδυνήθησαν ἐκκόψαι· ὅθεν καὶ ἐπληρώθησαν, γνώμῃ τῶν ἀρχιερέων καὶ τοῦ πλήθους, τῆς προσθήκης ἀποδεχθείσης πρὸς σύστασίν τε καὶ στερέωσιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τοῦ κὺρ Ἰωακείμ. Μηχ. Εκκλ. Ιστορ. Γεραμ. σ. 74

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1511.

Πατριαρχεία Παχωμίου τοῦ Ζιχνῶν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς, τῇ ὀργῇ τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζίτη ἐμπεσὼν τοῦ θρόνου ἀπεχώρησε, καὶ κελεύσαντος αὐτοῦ τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθεῖσιν ἀρχιερεῦσί τε καὶ κληρικοῖς πατριάρχην ἕτερον προχειρίσασθαι καὶ γενομένης συνόδου μετεκλήθη τὸ τρίτον ὁ πρότερον πατριαρχεύσας Νήφων, διάγων τότε ἐν τῇ Βλαχίᾳ. Τούτου δὲ τὴν κλῆσιν μὴ δεξαμένου, πατριάρχης προχειρίζεται Παχώμιος ὁ Ζιχνῶν μητροπολίτης.

Ὑποπίπτει χειράγρᾳ ὁ Μπαγιαζίτης καὶ μηνύει τὸν υἱὸν Ἀχμέτην, ἡγεμόνα ὄντα τοῦ Ἰκονίου, ἵνα ἐλθὼν παραλάβῃ τὴν βασιλείαν· αὐτὸς δὲ ἐσκοπεῖτο ἀπελθεῖν εἰς τὴν Μαγνησίαν καὶ ἰδιωτεῦσαι. Ταῦτα μαθὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σελίμης, ἡγεμὼν τῆς Τραπεζοῦντος, παρὰ τῶν περὶ τὸν Μπαγιαζίτην, ἔρχεται στρατῷ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν προφάσει τοῦ ἰδεῖν τὸν ἴδιον πατέρα Μπαγιαζίτην, εἶτα ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν εἴκοσι χιλιάδας στρατοῦ συνεπιφέρων καὶ ἐλπίζων προστεθῆναι αὐτῷ τοὺς γεννιτσάρους, οὕς τινας ἤδη ἐγίνωσκεν ὁμόφρονας αὐτῷ. Ὁ Μπαγιαζίτης ταῦτα μαθὼν ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ· ἀπαντῶνται παρὰ τῇ Τζόρλῳ, τὸ πάλαι Τερλώῃ λεγομένῃ, καὶ πολέμου γενομένου ἡττᾶται ὁ Σελίμης καὶ φεύγει· ὁ Μπαγιαζίτης οὐκ ἠθέλησε καταδιῶξαι αὐτὸν σκοπούμενος ἱκανὴν αὐτῷ εἶναι παιδείαν τὴν ἧτταν. Ὅθεν καταντᾷ ὁ Σελίμης εἰς τὴν Καφὰν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, καὶ ὁ Μπαγιαζίτης πάλιν μηνύει τῷ υἱῷ Ἀχμέτῃ ἵνα ταχέως ἐλθὼν διαδέξηται τὴν βασιλείαν· ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίθη τῷ πατρὶ ὅτι οἱ ἐν τέλει καὶ οἱ γεννίτσαροι θέλουσιν εἰς βασιλέα τους τὸν Σελίμην, καὶ ὅτι παρὰ γνώμην αὐτῶν οὐ δύναται δεχθῆναι τὴν βασιλείαν. Ἐνόμισεν οὖν ὁ Μπαγιαζίτης ὅτι τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου θέλει καταπεισθεῖ ὁ Ἀχμέτης διαδεχθῆναι τὴν βασιλείαν καὶ ἡσύχαζεν· ἀλλ' ἐν τούτοις οἱ ἐν τέλει γράφουσι τῷ Σελίμῃ ἐλθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, οὗ γενομένου ἐπὶ προφάσει πάλιν τοῦ ἰδεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὑπήντησαν αὐτῷ οἱ γεννίτσαροι εἰς τὸ Τόπ-κάπὶ, καὶ ἀπαγαγόντες αὐτὸν ἐκόνευσαν εἰς σκηνὰς ἐν τῷ Γενὶ-παχτζέ. Ἐξέστη ὁ Μπαγιαζίτης ταῦτα μαθὼν, καὶ μὴ ἔχων ἀντιστῆναι ὑποκρίνεται· ὅθεν μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν ὀκτὼ πέμψας τὸν σαχίπη-δεβλέτην του, Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἐμήνυσε τῷ Σελίμῃ τὸ ὅτι ἂν ἤθελε νὰ τὸν ἴδῃ διατί συμπεραίνει τὸν καιρὸν, καὶ ἂν ἦλθε διὰ ἄλλους σκοποὺς διατί χάνει τὸν καιρόν; Ὁ Σελίμης ἀπεκρίθη κατηγορῶν τὴν δεκαετῆ ὁπλοστασίαν τῶν Ὀθωμανῶν εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ Σοφὶ Ἰσμαὴλ ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὁ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ Τζερκέζης Γαβρὴς ὑποτάσσει τὰς ἐν τῇ Συρίᾳ ἐπαρχίας ὀθωμανικάς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Μπαγιαζίτης εἶπεν ὅτι ὁ υἱός του Σελίμης δὲν ἦλθε νὰ τὸν ἴδῃ, ἀλλὰ νὰ βασιλεύσῃ μὲ ὅ,τι τρόπον ἠμπορεῖ· ὅθεν ἐμήνυσεν αὐτῷ ὅτι παραχωρεῖ τὴν βασιλείαν αὐτῷ, καὶ ἐζήτει ἵνα ἀπελθὼν ἰδιωτεύῃ ἐν τῷ Διδυμοτείχῳ.

—1512

Ἔτει σωτηρίῳ 1512, τοῦ Χιτζρὲ 918.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σελίμη.

Ὅθεν ἀπῆρε τῆς Πόλεως ὁ Μπαγιαζίτης συμπαραλαβὼν ἐκ τοῦ θησαυροῦ ὅσα ἤθελε, καὶ τὸν Γιουνοὺς-πασσᾶν καὶ ἄλλους φίλους. Ὁ Σελίμης μαζὴ μὲ τοὺς ἐν τέλει ἐσυντροφίασε τὸν πατέρα του μέχρι τοῦ Κιουτζοὺκ-Τζεκμετζὲ, καὶ ἀποχαιρετήσας αὐτὸν ἐκεῖσε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἐζώσθη τὸ σπαθὶ κατὰ τὴν συνήθειαν. Μόλις ἀπεῖχε τῆς Πόλεως ὁ Μπαγιαζίτης μίλια 40, ἡμέρας εἴκοσι μετὰ τὴν παραίτησιν, καὶ ἀπέθανε. Ὁ Σελίμης μετὰ πομπῆς μεγάλης, ἧς τινος καὐτὸς πεζὸς προπορεύεσθαι ἤρξατο πόῤῥωθεν τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως, ἀποκομίσας τὸν νεκρὸν ἔθαψεν ἐν τῷ τζαμὶ τῷ παρ' αὐτοῦ κτισθέντι.

Ἔζησεν οὖν ὁ Μπαγιαζὶτ ἔτη 62, βασιλεύσας τριάκοντα πρὸς τοῖς δυσὶ, καὶ ἀφῆκεν υἱοὺς πέντε, Κορδοὺκ, Ἀχμὲτ, Σεχινσὰχ, Ἀλεμσὰχ καὶ τὸν βασιλεύσαντα τόν δε Σελίμην.

Ὁ πάπας Ἰούλιος ὁ Β' μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν εἶχεν ὀμώσει ἐντὸς διετίας συναθροῖσαι Σύνοδον οἰκουμενικήν· ἀλλὰ τοὺς ὅρκους μὴ φυλάξας, οἱ καρδινάλιοι, τῇ συνθήκῃ τοῦ καίσαρος Μαξιμιλιανοῦ καὶ τοῦ ῥηγὸς τῶν Γάλλων Λουδοβίκου τοῦ ΙΒ', ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν ἐξουσίᾳ, ἄκοντος τοῦ πάπα Ἰουλίου, συνήθροισαν τὴν ἐν Πίσσαις Σύνοδον, ἥτις καὶ οἰκουμενικὴ παρὰ Λατίνοις ὀνομάζεται, ἔτει σωτηρίῳ 1511. Εἶτα μετηνέχθη ἐκ τῶν Πισσῶν εἰς τὰ Μεδιόλανα, κἀκεῖθεν εἰς Λουγδοῦνον, ὅπου καὶ πέρας ἔλαβε τῷ ἑξῆς ἔτει 1512.

Ἐν τῇ ά οὖν αὐτῆς συνελεύσει ἀπεφάνθη τὸ τὴν Σύνοδον ταύτην νόμιμον καὶ κανονικὴν εἶναι, ὡς συναθροισθεῖσαν πρὸς μεταῤῥύθμισιν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας, διαφθαρείσης ἤδη ἐς ἄκρον κατά τε τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ μέλη ἀπὸ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως ταῖς τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων καινοτομίαις, καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων ἐναντίον ταύτης τῆς Συνόδου προβληθησόμενα ἐξίτηλά τε καὶ ἄκυρα εἶναι. Ἐν τῇ β' ἐπανελήφθη ὁ κανὼν τῆς ἐν Τολίτῳ συνόδου περὶ τοῦ δεῖν παρατηρεῖσθαι τότε σχῆμα καὶ τὰ κόσμια ἤθη, κατὰ τὴν τῶν Πατέρων συνθήκην, καὶ τίνας εἶναι δεῖ τοὺς κριτὰς τῶν ἀμφισβητησίμων αἰτιῶν διωρίσθη. Ἐν τῇ γ' διεγνώσθη μὴ διασκεδασθῆναι τὴν Σύνοδον πρὸ τοῦ μεταῤῥυθμισθῆναι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκυρώθη τὸ ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου γεγονὸς θέσπισμα, ὅτι δηλαδὴ ἡ οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἀμέσως παρὰ τοῦ Χριστοῦ ἔχει τὴν αὐθεντείαν, ᾗ ἐνέχεται ὑπακούειν καὶ ὁ Ῥώμης ἀρχιερεύς. Ἐν τῇ δ', τῇ ἐν Μεδιολάνοις γενομένῃ, ἄνδρας τῷ Ῥώμης Ἰουλίῳ ἐξέπεμψαν ἐρωτήσοντας αὐτὸν ἐκλέξασθαι τόπον ἁρμόζοντα τῇ Συνόδῳ, ἐν ᾧ πάντα τὰ τῆς Συνόδου ἐλευθέρως διαπράττοιτο. Ἐν τῇ έ ἐπανελήφθη τὸ θέσπισμα τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου κατὰ τῶν ἐπιόντων τοῖς ἐρχομένοις εἰς τὴν Σύνοδον καὶ ἀπὸ ταύτης ἀπερχομένοις. Ἐν τῇ ς' καθυπεβλήθη ὁ πάπας Ἰούλιος ἀργίᾳ πάσης ἀρχιε-

ρτικῆς ἱεροπραξίας, ὅτι παρελθόντος τοῦ προγραφέντος αὐτῷ χρονικοῦ διαστήματος ἐν τῇ γ' καὶ δ' συνελεύσει ἵνα ἐκλέξηται τόπον τῆς Συνόδου ἁρμόζοντα, αὐτὸς τὰ παρὰ τῆς Συνόδου εἰς οὐδὲν ἐλογίσατο· ὅθεν αὐτὸν προσέτι καὶ πάσης ἐξουσίας τοῦ ἐκλέγειν τόπον τῇ Συνόδῳ ἀπεστέρησαν. Ἐν τῇ ζ' οἱ τῆς Συνόδου ἐπίσκοποι ἀπέδειξαν ὅτι δίκαιον τὸ τὸν πάπαν Ἰούλιον μηδεμίαν παπικὴν διακονίαν ἐπιτελεῖν. Ἐν τῇ η' καὶ τελευταίᾳ κελεύεται ὁ πάπας Ἰούλιος παντὸς παπικοῦ ἔργου ἀπέχεσθαι, ὡς πάντῃ μαχόμενος τῇ ἐν Πίσσαις Συνόδῳ, καθυποβάλλων ἀναθέματι τοὺς ἑπομένους αὐτῇ καὶ γενόμενος αἴτιος αἱματοχυσιῶν διὰ νὰ τὴν ἐμποδίσῃ.

Ὁ ῥηθεὶς ῥὴξ τῆς Φράντζας Λουδοβῖκος ὁ ΙΒ' πόλεμον συγκροτεῖ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διὰ τὴν ἐπαρχίαν τῶν Μεδιολάνων κατὰ τοῦδε τοῦ πάπα Ἰουλίου Β', ὑφ' οὗ ἀραῖς παπικαῖς καὶ ἀναθέματι ὑπεβλήθη αὐτός τε καὶ οἱ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βονωνίας λεηλατήσαντες στρατηγοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκινήθη πόλεμος ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τῶν Φραντζέζων, καὶ ἐδόθη ἄφεσις ἁμαρτιῶν παντὶ τῷ μιαιφονήσαντι Φραντζέζους. Ἐπεὶ δὲ ὁ πάπας παραβὰς τοὺς ὅρκους οὐκ ἤθροιζε Σύνοδον, κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ὁ ἀφορισθεὶς Λουΐγκης συνήθροισε Σύνοδον τῶν ὑπ' αὐτῷ κληρικῶν καὶ ἐπισκόπων ἐν τῷ Ἀρελάτῳ ἤτοι Ὀρλεὰνς, εἶτα καὶ ἐν τῷ Τουρόνῳ· καὶ ἡ Σύνοδος τὴν τῶν βασιλέων ὑπεροχὴν καὶ τὸ ἀνῆκον αὐτοῖς, ἐναντίον τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων, ἐν ὀκτὼ ἄρθροις προσεκυρώσατο· τὸ δὲ Ἰουλίου Β' ἀνάθεμα κατὰ τοῦ Λουΐγκη καὶ τὰς ἄλλας ἐπιτιμήσεις κατὰ τῶν ἐν τῷ τῆς Γαλλίας ῥηγάτῳ εὑρισκομένων ἀνισχύρους ἀποδείξαντες ἀκύρους ἀπεφήναντο, καὶ κατηγορήθη παρὰ πάντων ὁ πάπας Ἰούλιος ὡς φιλοτάραχος, φιλοπόλεμος καὶ συγχέων τὴν χριστιανικὴν εἰρήνην. Καὶ γὰρ καὶ ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς καὶ ὁ ῥηθεὶς Λουδοβῖκος ΙΒ' τὴν ῥηθεῖσαν Σύνοδον τὴν ἐν Πίσσαις τῆς Ἐτρουρίας συνήθροισαν τὴν προῤῥηθεῖσαν πολλῶν καρδιναλίων καὶ ἐπισκόπων, ἐν ᾗ πᾶσαν τὴν τοῦ πάπα πειθαρχίαν κατακόρως ἀποῤῥίψαντες Ἰούλιον τὸν πάπαν ἐπεκαλέσαντο· οἵ τε καρδινάλιοι οἱ ἐλθόντες εἰς τὴν ἐν Πίσσαις Σύνοδον, φοβηθέντες ἵνα μὴ τῇ τοῦ Ἰουλίου πάπα ἐξουσιαστικῇ ὀργῇ ὑποπέσωσιν, ἐν Μεδιολάνοις τὴν Σύνοδον μετεκομίσαντο, ὅπου αὖθις διαπτοηθέντες ταῖς τοῦ πάπα ἐπιβουλαῖς εἰς τὸ Λουγδοῦνον τῆς Φράντζας τὴν Σύνοδον μετήγαγον, σφοδρῶς ἤδη τοῦ Ἰουλίου ἐπὶ τούτοις φριμάσσοντος· καὶ Λουδοβῖκος ὁ ῥηθεὶς σφοδρῶς ὑπὲρ ταύτης τῆς Συνόδου ἠγωνίζετο, ὥστε τοὺς πάντας φοβεῖσθαι ἵνα μή τι χαλεπὸν σχίσμα αὖθις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακύψῃ. Ἐπικαλεσθεὶς οὖν ὁ πάπας εἰς τὴν Σύνοδον ἀγείρει καὶ ἄκων πρὸς δεφένδευσίν του ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἔτει **1512**, τὴν ἐν Λατεράνῳ ψευδοσύλλογον, ἣν τινα καὶ ἡ οἰκουμενικὴν οἱ παπισταὶ ὀνομάζουσι, καὶ τὸ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου θέσπισμα τὸ περὶ τοῦ συγκροτηθῆναι οἰκουμενικὰς Συνόδους ὁ πάπας ἐπικυροῖ.

Ἐν τῇ δ' συνελεύσει τῆς ἐν Λατεράνῳ ταύτης ψευδοσυνόδου Χριστόφορος Μαρκέλος ὁ τοῦ παπικοῦ θρόνου σημειογράφος, ἕτερον θεὸν εἶναι τὸν πάπαν παρόντα ἐπὶ γῆς ὠνόμασεν. Αὐτὸς ὁ Ἰούλιος τὰς τοῦ Πέτρου κλεῖς τῷ Τιβέρει ποταμῷ ἐνέῤῥιψεν, οἰόμενος ὅτι πολλῷ μᾶλλον ἑαυτῷ συμφέ-

ρει τῇ τοῦ Παύλου χρήσασθαι ῥομφαίᾳ ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ τοῦ προῤῥηθέντος Λουδοβίκου ῥηγὸς τῆς Φράντζας, ἢ ταῖς τοῦ Πέτρου κλεισὶν, ἐφ' ᾧ καὶ λίαν ἠγανάκτει τὰ ὅπλα ἐπὶ ποσον χρόνον ἀναβάλλων καὶ μὴ ἀσχέτῳ ὁρμῇ κατὰ τῶν χριστιανῶν τούτοις χρώμενος· δι' ὧν οὐδεὶς ἐκείνου τῶν πρὸ αὐτοῦ παπῶν μᾶλλον φαίνεται πρὸς αὔξησιν τῆς ἐπαρχίας, ἣν κληρονομίαν τοῦ Πέτρου εἰώθασιν ὀνομάζειν, ἐσπουδακέναι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1513.

Ἀνεφάνη ἐπὶ τοῦδε τοῦ Πάπα Ἰουλίου ἐκ τῆς Βεργικῆς Βαταβίας αἱρετικός τις τοὔνομα Ἑρμάνος Ῥισούτχ, βλασφημῶν τὸ μὴ πλασθῆναι παρὰ θεοῦ τοὺς ἀγγέλους· τὴν ψυχὴν σὺν τῷ σώματι φθείρεσθαι· κόλασιν οὐκ εἶναι· τὴν ὕλην ἀφ' ἧς ἐγένοντο τὰ στοιχεῖα μὴ ποιηθῆναι παρὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ συναιώνιον αὐτῷ εἶναι· τὸν Χριστὸν γενέσθαι ἄνουν τινα καὶ εὐήθη, ἀπαταιῶνα καὶ φαντασιώδη, πάντα τὸν κόσμον καταδικάσαντα καὶ μηδένα λυτρωσάμενον· τὰ παρ' αὐτοῦ ποιηθέντα ἐναντία εἶναι τῷ ὀρθῷ λόγῳ καὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει· ὅθεν αὐτὸν μὴ εἶναι υἱὸν τοῦ παντοδυνάμου θεοῦ· τὸν Μωϋσῆν μὴ λαβεῖν παρὰ τοῦ θεοῦ τὸν νόμον ὁρατῶς, μήτε διαλεχθῆναι αὐτῷ κατὰ πρόσωπον· τὴν πίστιν ἡμῶν εἶναι μυθώδη· τὴν Γραφὴν μωρὰν· τὴν ἑξαήμερον πλαστὴν· τὸ Εὐαγγέλιον παραφροσύνην καὶ ψεῦδος· τὸν γὰρ δυνάμενον ποιῆσαι τὸν κόσμον ἄνευ τῆς ἐνσαρκώσεως, δύνασθαι καὶ δίχα ταύτης τοῦτον λυτρώσασθαι. (Ταῦτά εἰσιν ἃ ἐν τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ βλασφημοῦνται πᾶσαν ἀσέλγειαν ὑπερακοντίσαντα.) Κατεκάη οὗτος ἐν τῇ Ἁγίᾳ πόλει τῆς Ὀλάνδας.

Ἡ προῤῥηθεῖσα ἐν Λατεράνῳ ε ψευδοσύλλογος συνηθροίσθη ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος πάπα Ἰουλίου Β', ἔτει 1512, παρόντων 85 ἐπισκόπων ἰταλῶν ὑποχειρίων τῷ Ῥώμης πρυτανείῳ πρὸς ἀνατροπὴν τῆς ἐν Πίσσαις Συνόδου· καὶ θανόντος τοῦ πάπα Ἰουλίου Β', ἔτει 1513, καὶ γενομένου πάπα Λέοντος Ι' τοῦ ἀπὸ Φλωρεντίας, κατὰ τὴν ιά Μαρτίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἡ Σύνοδος ἐτελείωσε τῷ ἔτει 1517, ἐπὶ τοῦ νέου πάπα Λέοντος Ι', καὶ ἐγένοντο συνελεύσεις αὐτῆς 12, πέντε μὲν ἐπὶ Ἰουλίου, ἑπτὰ δὲ ἐπὶ Λέοντος, δι' ὧν οὐδὲν ἄλλο ποιεῖν ἐσοχάσθησαν εἰμὴ τὴν παπικὴν ἀρχιερατείαν ἐπὶ τὸν κολοφῶνα τῆς πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ὑπερυψῶσαι, καὶ θεὸν τὸν πάπαν ὀνομάσαι ἐπίγειον. Οὗτος δὲ ὁ Λέων οὔπω τὸν ιδ' ἐνιαυτὸν τῆς ἡλικίας πληρώσας, καὶ ἔτι τοῖς παιδικοῖς ἐντρυφῶν, καρδινάλης ἐγένετο, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα, εἰμὴ ὅτι ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Μαγδαληνὴ, θυγάτηρ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Φλωρεντίας Λαυρεντίου Μέδιτζι, συνήφθη εἰς γάμου κοινωνίαν τῷ τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου Η' νόθῳ Φραγκίσκῳ τῷ ἐπιλεγομένῳ Κιβῷ. Ἦν δὲ φιλομαθὴς ὁ Λέων καὶ τοῖς εὐφραδέσι τῶν λόγων χαίρων, μηδεμίαν εἴδησιν τῶν τῆς πίστεως ἱερῶν λόγων καὶ δογμάτων κεκτημένος. Κατευνάσθη δὲ ἐπὶ τούτου τοῦ πάπα καὶ τὸ σχίσμα τὸ προῤῥηθὲν, ὅπερ τῇ δυτικῇ ἐκκλησίᾳ ὄλεθρον οὐ τὸν τυχόντα ἠπείλει, καὶ ἐφιλιώθη ὁ Λέων καὶ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Φράντζας Φραγκῖσκον,

Α', τὸν καὶ διάδοχον τοῦ προῤῥηθέντος Λουΐγκη τοῦ ΙΒ'. Παρῆσαν τῇ Συνόδῳ παρὰ τοὺς 85 ἐπισκόπους καὶ οἱ πρέσβεις τῶν χριστιανῶν ῥηγῶν, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ τοῦ καίσαρος καὶ οἱ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας, καὶ δελύθη ὑπ' αὐτῆς τῆς Συνόδου ὁ π ρ α γ μ α τ ι κ ὸ ς τ ύ π ο ς ὅστις ἦν σύνθημα, περιέχων ἄρθρα 23, συντεθεὶς ὑπὸ Συνόδου συναθροισθείσης τῷ ἔτει 1438 ὑπὸ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Καρόλου Ζ', περιέχων, κατὰ τὴν διόρθωσιν τῆς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Συνόδου, τὸ νὰ μὴ ἔχῃ ἔκκλητον ὁ πάπας εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς τῆς Φράντζας, καὶ τὸ νὰ μὴ δίδωνται τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀφφίκια καὶ ἐπισκοπαὶ εἰς ἄλλο τι γένος παρὰ εἰς μόνον τοὺς Φραντζέζους. Κατηργήθη ὑπὸ τῆς αὐτῆς Συνόδου καὶ ἡ περὶ ψυχῆς δόξα ἡ λέγουσα ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μία καὶ μόνη εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἢ εἶναι θνηταὶ αἱ ψυχαὶ πάντων τῶν ἀνθρώπων. Καὶ συνελεύσει θ' ταύτης τῆς ψευδοσυνόδου τρανῶς τῷ πάπᾳ Λέοντι ἀπένειμαν οἱ συνοδικοὶ θείαν μεγαλειότητα, πᾶσαν τὴν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς δοθεῖσαν ἐξουσίαν τῷ Κυρίῳ καὶ σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀθέως αὐτῷ ἐπιβεβαιώσας Ἀντώνιος ὁ Πούκιος, κληρικὸς τῆς παπικῆς Καμάρας. Τὸ δ' αὐτὸ ἐπανέλαβεν ἐν τῇ ι συνελεύσει Στέφανος ὁ Πατρακίνσιος, ἐπίσκοπος, οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ς' τὰ προσήκοντα τῷ Χριστῷ ἀσεβῶς τῷ πάπᾳ προσέῤῥαπτον, Λ έ ο ν τ α τ ὸ ν ἐ κ φ υ λ ῆ ς τ ο ῦ Ἰ ο ύ δ α κ α ὶ ἐ κ τ ῆ ς ῥ ί ζ η ς τ ο ῦ Δ α β ὶ δ αὐτὸν εἰπόντες, καὶ π ο λ έ μ η σ ο ν τ ο ὺ ς π ο λ ε μ ο ῦ ν τ α ς ἡ μ ᾶ ς, ἐ π ι λ α β ο ῦ ἀ σ π ί δ ο ς κ α ὶ ῥ ο μ φ α ί α ς κ α ὶ ἐ ξ ε γ έ ρ θ η τ ι ε ἰ ς τ ὴ ν β ο ή θ ε ι α ν ἡ μ ῶ ν, καὶ ἐπεκύρωσαν αὐτὸν οὐ μόνον κατὰ παρεμφέρειαν ἐν ῥήματι ἀλλὰ καὶ κατὰ προσαρμογὴν καὶ ἐν πράγματι θεὸν νομίζεσθαι.

Ὁ αὐτὸς Λέων ἀμέτροις ἐχρᾶτο ἀναλώμασιν ἔν τε τοῖς συγγενέσι καὶ τοῖς αὐλικοῖς καὶ τοῖς ποιηταῖς καὶ ῥήτορσι, μηδαμῶς θεολογίας φροντίζων. Ὅθεν πάντας τοὺς ῥύακας τοὺς καταρδεύοντας τὸ παπικὸν πρυτανεῖον καταξηράνας, καὶ μὴ ἔχων ἑτέραν πηγὴν ἢ τὴν τῶν ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ι ῶ ν καπηλείαν, ὁλοψύχως αὐτὴν ἠνέῳξε, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Δύσιν ἐξαπέστειλε καπήλους τοὺς πληρεστάτας ἀφέσεις ἁμαρτιῶν κηρύττοντας, τοῖς πᾶσί τε καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ πωλεῖσθαί τε καὶ ὠνεῖσθαι χρυσίου τε καὶ ἀργυρίου, δι' ἣν αἰτίαν καὶ αἱρεσιάρχης ἐγένετο. Πρὸς διατράνωσιν δὲ τῆς τοιαύτης παπικῆς χρηματοληψίας ῥητέον ὅτι παραβλέψαντες οἱ πάπαι τὴν ἀνέκαθεν ἐκκλησιαστικὴν θεολογίαν τε καὶ διδασκαλίαν ἐδογμάτισαν μετὰ τῶν περὶ αὐτοὺς παρασίτων θεολόγων τρεῖς τάξεις εἶναι τῶν ἐκ τοῦδε τοῦ βίου ἀπαλλαγεισῶν ψυχῶν· ἡ μὲν, τῶν ἁγίων τὴν αἰώνιον μακαριότητα ἀπολαμβάνουσα· ἡ δὲ, τῶν ἐναγῶν καὶ ἀσεβῶν, ἐν τῷ ἐξωτάτῳ καὶ ἀσβέστῳ πυρὶ κατακαιομένη· ἡ δὲ, τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδίοις πλημμελήμασι μεταγνόντων μὲν μὴ φθασάντων δὲ πληρῶσαι τὴν ἱκανοποίησιν αὐτῶν καὶ ἐν τῷ π ο υ ρ γ α τ ο ρ ί ῳ πυρὶ διὰ τοῦτο παραδεδομένη, καὶ πρὸς καιρὸν κολαζομένη καθαίρεται, καὶ καθαρθεῖσα ἀνάγεται ἐκεῖθεν εἰς ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Οἰκονόμος οὖν ὢν ὁ πάπας τῶν τῆς ἐκκλησίας θησαυρῶν καὶ τὴν διάταξιν τῶν πρὸς σωτηρίαν ἀναγκαίων τῆς πίστεως μόνος δογ-

—1513

ματίζων, (ἄπαγε τῆς βλασφημίας! μόνῳ γὰρ τῷ θεῷ τοῦτο ἰδιάζει,) καὶ μόνος ἔχωντας τὰς κλεῖς τοῦ πουργατορίου, δύναται καὶ πρὸ καιροῦ ἐκεῖθεν τὰς ψυχὰς ἐξαγαγεῖν, πρὸ τοῦ καθαρθῆναι δηλαδὴ αὐτὰς ἐντελῶς, διὰ τῶν συγχωρητικῶν αὐτοῦ γραμμάτων, καὶ ἀναγαγεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν ταῖς πληρεστάταις αὐτοῦ συγκαταβάσεσι καὶ τοῖς διαταχθεῖσιν αὐτοῦ ἰοβηλαίοις. Πρῶτος οὖν Βονιφάτιος ὁ Η', ἔτει 1303, διετάξατο ἰοβηλαῖον ἀποτελεῖσθαι ἐν διαστήματι χρόνων 100, ὥσπερ εἶχον καὶ οἱ Ἰουδαῖοι· εἶτα Κλήμης ὁ ΣΤ' ἐν ἑκάστῃ πεντηκονταετηρίδι γίγνεσθαι διετάξατο, ἀλλὰ μετὰ τοῦτον Γρηγόριος ὁ Δ' ἐν 25 ἐτῶν διαστήματι ὥρισε γίγνεσθαι· καὶ τανῦν, χρείας οὔσης χρημάτων, διορίζουσι κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς τὸ διάστημα τῶν ἐτῶν διὰ τοὺς ἰοβηλαίους. Τανῦν δὲ ἐσμικρύνθη τὸ τοιοῦτον εἰσόδημα, ἐλαττωθείσης παρὰ τοῖς χριστιανικοῖς ῥηγάτοις τῆς θεϊκῆς τοῦ πάπα ὑπολήψεως, καὶ τὰ πλείονα αὐτῶν ἀπεσείσθησαν τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας, τὰ δὲ ὁμοφρονοῦντα αὐτῷ, ἀνανήψαντα τῆς μέθης, οὐκέτι τὸν πάπαν εἰς θεὸν ἀποδέχονται.

Διὰ τὰ βαρύτατα ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ μεγίστου ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου πέμπει καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν ἰοβηλαίους ἤτοι ἰνδουλγέντιας ὁ πάπας οὑτοσὶ Λέων ὁ Ι', ὄντος ἤδη ὡπλισμένου κατ' αὐτῶν τοῦ Λουθήρου. Ὅσα οὖν διεπράξατο ἐπί τε τῶν προκατόχων τοῦδε τοῦ πάπα καὶ τῶν διαδόχων ὅρα Κεφ· ΙΑ', εἰς τὸν βίον τοῦ Λουθήρου.

Κάκιστα ἤδη εἶχεν ὁ κλῆρος τῆς Ῥώμης, τὰ ὁποῖα εἰς μίαν συνέλευσιν ἡ ῥηθεῖσα ἐν Λατεράνῳ Σύνοδος ἐφρόντισε νὰ τὰ διορθώσῃ.

ΚΕΦ. Η'.

Τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ ῥηθέντος Ἰωακείμ, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ Παχωμίου.

Ὁ πατριάρχης Παχώμιος προστὰς τοῦ θρόνου ἔτος ἓν καταβιβάζεται. Οἱ γὰρ τῷ Ἰωακεὶμ προσκείμενοι ἀρχιερεῖς πρὸς ταῖς τρισὶ χιλιάσι (καὶ πεντακοσίοις) τῶν φλωρίων ἄλλα πεντακόσια προσθέντες κατέστησαν αὖθις τὸν Ἰωακεὶμ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῇ τοῦ σουλτὰν Σελίμη διαταγῇ, καὶ ἐγένοντο τὰ φλωρία 4000. Ἰδοὺ πρῶτον παράδειγμα ἀδίκου καὶ ἐπιζημίου καὶ κοινοβλαβοῦς συνωμοσίας τῶν ἀρχιερέων κατὰ τοῦ Οἰμενικοῦ πατριάρχου. Μετά τινα χρόνον οὖν ὁ Ἰωακεὶμ ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐγκαθιδρύσεως ἐπὶ τὸν τῆς Μολδαβίας ἡγεμόνα Μπόγδανον τὸν Γ', υἱὸν τοῦ Στεφάνου τοῦ Β', παραγεγονώς, ἐπικουρίας χρημάτων ἕνεκα, καὶ μηδεμιᾶς

τυχὼν παρ' αὐτῷ δεξιώσεως, ὡς λίαν δυσχεράναντι ἐπὶ τοῖς αὐτῷ πεπραγμένοις, κατῆλθεν ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν Οὐγγροβραχίαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα αὐτῆς Βασαράβαν τὸν Β'· ἔνθα ἀποτυχὼν καὶ τῆς παρ' αὐτῷ ὑποδοχῆς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τῆς ἐπιπηδήσεως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, λύπῃ συσχεθεὶς ἀπέθανεν.

Ὁ Ἀχμὲτ ἑτοιμάζεται πολεμῆσαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν σουλτὰν Σελὶμ ὅστις μαθὼν ταῦτα ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος σφοδροῦ ἡττᾶται ὁ Ἀχμέτ, ζωγρεῖται καὶ φονεύεται. Εἶτα ἐλθὼν ὁ σουλτὰν Σελὶμ εἰς τὴν Μαγνησίαν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ ἀπροετοιμάστου ἰδίου αὐταδέλφου Κορδούκ· πολέμου οὖν συγκροτηθέντος φεύγει ὁ Κορδοὺκ ἡττηθείς, ἀλλὰ καὶ ὡς, ζωγρηθεὶς καρατομεῖται· εἶτα φονεύει ὁ Σελίμης πολλοὺς οἰκιακοὺς καὶ αὐλικοὺς ἀμφοτέρων καὶ ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Β' πατριαρχεία τοῦ Παχωμίου.

Γνωσθείσης τῆς ἀποβιώσεως τοῦ Ἰωακείμ, κοινῇ γνώμῃ τῶν ἀρχιερέων, κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων ἀνεβιβάσθη τὸ δεύτερον ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ προπατριαρχεύσας Παχώμιος, ὅστις καθαιρέσει ὑπέβαλε τὸν ἐπιβάτην Μονεμβασίας παπιστὴν Ἀρσένιον ὡς παρανόμως ἐξώσαντα τὸν γνησίως προβληθέντα ἐν αὐτῇ τῇ μητροπόλει καὶ κανονικῶς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας χειροτονηθέντα. Τῆς γὰρ Μονεμβασίας τῇ τῶν Ἐνετῶν ἐξουσίᾳ ὑποκειμένης, ὁ Ἀρσένιος διὰ τῆς ἐπιταγῆς αὐτῶν, κωμῳδῶν τὰ θεῖα, ἀντὶ πατριάρχου τὸν Ῥέοντος καὶ Πραστοῦ ἐπίσκοπον, ἀντί τε μητροπολιτῶν Λακεδαιμονίας καὶ Χριστιανουπόλεως δύο τινὰς πρεσβυτέρους ὑποστησάμενος, ἐχειροτονήθη παρ' αὐτῶν καὶ ἀνεδείχθη μητροπολίτης Μονεμβασίας παρὰ πάντα κανόνα. Καὶ γέγονε ταῦτα διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι', πόρρω πάσης κανονικῆς τε καὶ χριστιανικῆς τάξεως. Καὶ γὰρ ὁ Ἀρσένιος παπολάτρης ὢν ἀποστολοεμπαίκτης ἐγένετο.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1514, τοῦ Χιτζρὲ 910.

Ὁ σουλτὰν Σελίμης συλλογίζεται κατὰ τίνος πρῶτον νὰ ἐκστρατεύσῃ τῶν δύο παρ' αὐτοῦ μισουμένων, τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ σάχη τῆς Περσίας, ἢ κατὰ τοῦ σουλτὰν Γαβρῆ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου. Τοῦ ἐφάνη δύσκολον τὸ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Γαβρῆ, διὰ τὴν ἐσομένην αὐτῷ τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ συμμάχιαν, ἄλλως φοβεροῦ ὄντος τότε. Ὅθεν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τὸ περισσότερον μῖσος ὁποῦ εἶχε κατὰ τοῦ ῥηθέντος Σοφὶ Ἰσμαήλ, ὡς δεχθέντος τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεϊτὰν-Κουλοῦ, καὶ τῇ συγκατανεύσει αὐτοῦ δεξαμένων ἤδη πάντων τῶν Περσῶν γνήσιον χαλίφην ἤτοι διάδοχον τοῦ Μωάμεθ μόνον τὸν Ἀλὴν καὶ ἀναθεματισάντων τοὺς λοιποὺς τρεῖς προκατόχους τοῦ Ἀλῆ, Ἐβουβέκιρ, δηλαδή, Ὀσμὰν καὶ Ὀμὲρ, ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ πρῶτον κατὰ τοῦ Σοφὶ Ἰσμαήλ.

Καὶ δῆτα διαπεράσας εἰς τὴν Ἀσίαν πολλῷ τῷ στρατῷ ἀπαντᾷ τοὺς Πέρσας εἰς τὸ Τέβρις, λεγόμενον τὸ πάλαι κατ' ἄλλους μὲν Κτησιφῶν, κατ' ἄλλους δὲ Περσέπολις. Συμβουλεύεται τοῖς ἐν τέλει τὸ ἂν πρέπῃ εὐθὺς νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτῶν ἢ νὰ δώσῃ ἀνάπαυλαν τῷ κεκοπιακότι ἐκ τῆς ὁδοιπορείας στρατῷ· ἀπεκρίθησαν ὅτι ἀναγκαία ἡ ἀνάπαυλα. Δὲν τὸν ἀρέσει ἡ γνώμη τους φρονῶν τὰ ἐναντία· ὅθεν ἐρωτᾷ τοῦ ἀπόντος ἀπὸ τὴν συνέλευσιν τεφτερδάρη Πιρὴ-πασσᾶ τὴν γνώμην, καὶ ὅς ἀπεκρίθη ὅτι ἐπιζήμιος ἡ ἀνάπαυλα. Ἤρεσεν ἡ γνώμη τῷ σουλτάνῳ τὰ αὐτὰ φρονοῦντι, καὶ ἐπαινέσας αὐτὸν τῆς συνέσεως ἐφορμᾷ εὐθὺς κεκανονιασμένοις ποσὶ κατὰ τῶν Περσῶν, ὄντος στρατηγοῦ τοῦ Σινὰν-πασσᾶ (ὅστις ἔκτισε τὸ παράλιον κιόσκι ὁποῦ σώζεται μέχρι τοῦ νῦν εἰς τὸ Δεμὶρ-καπὶ ἄντικρυ τοῦ Γαλατᾶ). Φρικτὸς ἐστάθη ὁ πόλεμος καὶ αἱματωδέστατος, ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ἡττήθησαν οἱ Πέρσαι καὶ φεύγει νύκτωρ ὁ Σοφὶ Ἰσμαὴλ, φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ τῶν στρατηγῶν τῆς Περσίας Μεχμὲτ-χὰν καὶ Τεκελὴ-χὰν καὶ πεσόντων ἑκατέρωθεν ἀναριθμήτων στρατιωτῶν. Δὲν κατεδίωξε τοὺς φεύγοντας ὁ Σελίμης διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ λεηλατήσας τὸ καταλειφθὲν περσικὸν στρατόπεδον, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῷ θησαυροὺς ἀναριθμήτους τοῦ Σοφὶ Ἰσμαὴλ, καὶ ἐλευθερώσας τοὺς ζωγρηθέντας νέους τῶν Περσῶν, καὶ ἀποκαταστήσας βεζίρην ἤτοι Ἐπίτροπον καὶ σαχίπη-δεβλὲτ τὸν Πιρὴ-πασσᾶν, καὶ τῇ ἑξῆς γενόμενος κυριάρχης τῆς πόλεως Τέβρις ἀναιμωτὶ καὶ διορίσας ἐν αὐτῇ φυλακὴν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν σκοπῷ τοῦ παραχειμᾶσαι ἐκεῖσε, καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς θρίαμβον τῆς νίκης του τὸν μουσικὸν Χουσεΐν, υἱὸν τοῦ Βικαρέρι, τοῦ ἐν Πέρσαις εὐγενεστάτου καὶ Μαικήνατος τῶν μουσικῶν τῆς Ἀσίας, ὅστις εἶναι ἄξιος τοιούτου τίτλου μὲ τὸ νὰ ἐφάνη ὑπερασπιστὴς τοῦ λεγομένου Χοτζὰ Μουσικὰρ (ὅπου ἦτον οἱονεὶ ὁ Ὀρφεὺς τῶν Περσῶν), καὶ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Γουλλὰμ-Ἀρέπ. Ὅλη ἡ Τουρκία καὶ ἡ Περσία ἐξέστη διὰ τὴν μελῳδίαν καὶ τὰ ᾄσματά του.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1515.

Τὸν Ἀντιοχείας Γρηγόριον τὸν Γ' πατριαρχεύσαντα ἔτη ὀκτὼ καὶ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα διεδέχθη Μιχαὴλ ὁ Ε'.

Ἔαρος ἐπιφανέντος ἐφορμήσας ὁ σουλτὰν Σελὶμ ἥρπασε παρὰ τῶν Περσῶν τὰς πόλεις Γκιουμὰχ καὶ Βαϊβουρδούτ. Εἶτα πέμπει τὸν Φερχὰτ πασσᾶν μὲ στρατὸν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ἀλάϊ-Δεβλὲτ μεμλεκετὶ, υἱοῦ τοῦ Ζουλκαδὶρ, συμμάχου τῶν Περσῶν, καὶ καταλαβὼν ἀπροετοίμαστον αὐτὸν ὁ Φερχὰτ-πασσᾶς νικᾷ καὶ φονεύει, καὶ ὁ σουλτὰν Σελίμης δίδωσι τὰς ἐπαρχίας αὐτοῦ τῷ Ἀλὴ-πέῃ Σαχσοβάρογλου, μεγιστᾶνι ὄντι ποτὲ παρὰ Πέρσαις καὶ αὐτομολήσαντι τανῦν πρὸς τὸν σουλτὰν Σελίμην· καὶ μετὰ ταῦτα ἐπανῆλθε νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κἀκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Καὶ ἤρξατο κτίζειν τὸ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τζαμὶ ὑπὸ

ἀρχιτέκτονι ῥωμαίῳ τινι Κωνσταντινουπολίτῃ, ἐγγόνῳ τοῦ ἀρχιτέκτονος Χριστοδούλου τοῦ προῤῥηθέντος· (ἔχει τὸ τζαμὶ αὐτὸ παράθυρα 999)· εἶτα ἤρχησε νὰ κτίζῃ καὶ ἄλλο τζαμὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιτέκτονος, αὐτὸ ὁποῦ σώζεται ἐπάνω εἰς τὸν μαχαλὲν τοῦ Φαναρίου, καὶ εἰσὶ καὶ τὰ δύο πολυέξοδα καὶ μεγαλοπρεπῆ.

Ἤρξατο ὁ Λουθῆρος τῷ δὲ τῷ ἔτει διασύρειν καὶ καταβοᾷν κατὰ τῶν ἰνδουλγεντιῶν ἤτοι συγχωρητικῶν γραμμάτων τῶν πάπων τῆς Ῥώμης, ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἀλλὰ κακῇ τύχῃ ἐνταύτῳ ἐλάλει καὶ μὲ τρόπον αἱρετικόν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1516, τοῦ Χιτζρὲ 922.

Ποιμάνας ὁ προῤῥηθεὶς πατριάρχης Παχώμιος τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαὸν ἀρίστως, τῶν θορύβων καὶ σκανδάλων τῆς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας παντάπασι κατευνασθέντων, χρημάτων ἐπικουρίας ἕνεκα μετά τινων κληρικῶν τῶν περὶ αὐτὸν δεῖν ἔγνω ἐπί τε Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν ἀφικέσθαι, (οὔπω γὰρ εἴθιστο ὁρίζεσθαι ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν τὰς ζητείας καὶ τὰς βοηθείας καὶ ἀπαιτεῖσθαι τὰ ἐμβατοίκια, ἀλλὰ μόνον ἐτρέφοντο ὑπὸ τῶν παρεχομένων χριστιανικῶν ἐλεημοσυνῶν) καὶ τοὺς τόπους καταλαβὼν καὶ παρὰ τοῖς ἐκεῖσε ἡγεμόσι, τῷ Βλαχίας Βασαράβᾳ τῷ Β' καὶ τῷ Μολδαβίας Στεφάνῳ Δ' τῷ Νέῳ, υἱῷ τοῦ Μπογδάνου, καὶ τοῖς ἐν τέλει, φιλοτιμίας καὶ ἐπικουρίας οὐ τῆς τυχούσης ἀπολαύσας, ἐπὶ τὸν αὐτοῦ θρόνον ὥρμητο ἐπανελθεῖν· ἀλλὰ φθάσας ἐν τῇ Σηλυβρίᾳ τῆς Θρᾴκης καὶ φαρμακωθεὶς ἐν αὐτῇ ὑπό τινος τῶν αὐτῷ συνόντων μοναχῶν, τῇ συναινέσει καὶ προτροπῇ τῶν συνεπομένων αὐτῷ κληρικῶν, τὸν βίον μετήλλαξε.

ΚΕΦ. Θ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Θεολήπτου τοῦ Ἰωαννίνων καὶ ἅλωσις τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Σελίμη.

Ἀκουσθείσης τοίνυν τῆς αὐτοῦ ἀποβιώσεως Θεόληπτος ὁ Ἰωαννίνων μητροπολίτης προφθάσας εἰς Ἀδριανούπολιν, (ἤδη ἀφίκετο ἐν αὐτῇ γὰρ ὁ σουλτὰν Σελίμης), καὶ τίσας παραυτίκα τὰ 4000 φλωρία τὰ συνήθη, πρόγραμμα παρὰ τοῦ σουλτάνου λαβὼν ἐπὶ τῷ ἐγκρατὴς τοῦ πατριαρχικοῦ

θρόνου γενέσθαι, καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν, τοῖς ἐν αὐτῇ παρευρεθεῖσιν ἀρχιερεῦσί τε καὶ κληρικοῖς δείξας τὸ πρόγραμμα, ἄνευ ἀντιλογίας ἐπὶ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀνεβιβάσθη, τῷ προγράμματι πειθαρχοῦσι. | Μηλ. Σωμ. Πολ. Ιστ. σ. 241.

Τὸ γένος τὸ καλούμενον Καραμοὺτ, ὁποῦ κατῴκει τὴν ἐπαρχίαν μεταξὺ Οὔρφας καὶ Βάνι, λεγόμενον τανῦν τουρκικώτερον Δεαρπεκὶρ καὶ τὸ πάλαι Μεσοποταμία, συνορεύουσα μὲ τὸ Κιουρδιστὰν, οὗ μητρόπολις τὸ Μουσοὺλ, διῳκεῖτο παρ' ἡγεμόνος τινὸς τοῦ Περσῶν βασιλέως, τοὔνομα Καρακὰν, ὅστις κατετυράννει τοῦ λαοῦ. Ὅθεν αὐτοὶ προσκυνοῦσι τῷ σουλτὰν Σελὶμ φονεύσαντες τοὺς ἐν τῇ μητροπόλει Διαρπεκὶρ (Ἄμιδα παρ' ἡμῖν λεγομένῃ) στρατιώτας πέρσας, καὶ παραδόντες καὶ τὴν Ἄμιδαν τῷ αὐτῷ σουλτάνῳ· καὶ φονεύεται ἐν τῷ πολέμῳ ζωγρηθεὶς ὁ Καρακὰν ὑπὸ τοῦ Μπουγιουκλὴ-όγλοὺ Μεχμὲτ-πέη, ὃν καὶ διώρισεν ἡγεμόνα τοῦ Διαρπεκὶρ ὁ σουλτὰν Σελίμης· εἶτα ὑποτάσσει τὸ Μουσοὺλ καὶ ἄλλας 13 πόλεις τοῦ Κιουρδιστὰν, καὶ ἁπλῶς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μεσοποταμίας καὶ τὸ Κιουρδιστάν. Λέγεται δὲ Κιουρδιστὰν τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Συρίας μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Περσίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1517, τοῦ Χιτζρὲ 923.

Μετὰ τοιαύτας νίκας ὁ σουλτὰν Σελὶμ φαντάζεται ὑπαγαγεῖν ἅπασαν τὴν Περσίαν· ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φθάνει εἰς τὸ Χαλέπι καὶ στρατοπεδεύει παρ' αὐτὸ μὲ στρατὸν ὑπεράριθμον, καὶ τοσοῦτον ὅσον οὐδέ τις τῶν εἰς τόδε ὀθωμανῶν βασιλέων συνήθροισεν. Ὁ σουλτὰν Γαβρὴ, Τζερκέζος, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου, ἦλθε πολλῷ στρατῷ καὶ στρατοπεδεύει χαὐτὸς παρὰ τὸ Χαλέπι, καὶ πέμπει πρέσβεις τῷ σουλτὰν Σελὶμ, ὑπισχνούμενος διὰ βραβεῖον τῆς μεταξὺ αὐτῶν φιλίας συμμαχῆσαι αὐτῷ κατὰ τοῦ σὰχ Ἰσμαὴλ τοῦ Περσῶν βασιλέως. Ἐν τούτοις αὐτῶν ὄντων Τζερκέζοι τινὲς, ἢ κατὰ τὴν συνήθη τοῖς στρατιώταις αὐθάδειαν, ἢ διὰ τὸ τοῦ σουλτὰν Γαβρὴ ἀπρομήθευτον, ἁλίσκουσι καὶ λεηλατοῦσι καμήλους τινὰς πεφορτισμένας ὁποῦ τὰς ἀπεκόμιζον εἰς τὸ τοῦ σουλτὰν Σελὶμ στρατόπεδον· νομίζει ὁ Σελὶμ ὅτι τοῦτο νὰ ἔγινεν ἐξεπίτηδες πρὸς καταφρόνησίν του, καὶ θυμωθεὶς ἀποφασίζει νὰ πολεμήσῃ ἀντὶ Περσῶν τοὺς Τζερκέζους, καὶ εὐθὺς διορίζει τὸν κατ' αὐτὸν πόλεμον, φανταζόμενος τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Αἰγύπτου. Βεβαιοῦται ἡ γνώμη καὶ ἀπόφασίς του ἀπὸ τὰ γράμματα τοῦ Χαῒτ-πέη, διοικητοῦ τῆς Δαμασκοῦ, καὶ τοῦ Γαζὲλ-πέη, διοικητοῦ εἰς τὸ Χαλέπι, θανασίμων ἐχθρῶν τοῦ σουλτὰν Γαβρὴ, οἵτινες ὑπισχνοῦνται τῷ σουλτὰν Σελὶμ καταλιπεῖν τοὺς Τζερκέζους καὶ αὐτομολῆσαι αὐτῷ σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς στρατιώταις, καὶ διὰ μισθὸν ἐζήτουν τὸ νὰ γένῃ ὁ ἕτερος αὐτῶν διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου μέχρι θανάτου καὶ ὁ ἕτερος τῆς Δαμασκοῦ. Ὁ Σελὶμ δέχεται τὰ παρ' αὐτῶν ζητούμενα, γίνεται ἔγγραφον τῆς συμφωνίας ἔνορκον καὶ ἐνυπόγραφον καὶ μὲ τὴν ὑπογραφήν του, καὶ συμβουλεύεται μὲ αὐτοὺς κρυφίως τὸν τρόπον τοῦ

πολέμου. Γίνονται ταῦτα χωρὶς νὰ λάβῃ παραμικρὰν εἴδησιν ἢ ὑποτόπασιν ὁ σουλτὰν Γαβρῆ, τὸν ὁποῖον οἱ προδόται παρεκίνουν νὰ δεχθῇ τὸν κατὰ τοῦ Σελὶμ πόλεμον, διαφόρους εὐλογοφανεῖς αἰτίας ἐπιφέροντες. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἀπατηθεὶς διατάττει εἰς πολεμικὴν τάξιν τὸ στράτευμά του ἐν τῷ παρὰ τῷ Χαλέπι τόπῳ Βούρσι-Βαΐκ καὶ ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ σουλτὰν Σελίμ.

Οὗτος ἠξεύρωντας ἀκριβῶς τὰ πραγματευόμενα ἦτον ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὴν ἔφοδον· ἄρχεται λοιπὸν ὁ πόλεμος μὲ μεγάλην σφοδρότητα καὶ ἀνδρείαν τῶν Τζερκέζων· οἱ Τοῦρκοι ἐφαίνοντο ὅτι μέλλουν νὰ νικηθοῦν, ὅταν ὁ Χαΐτ-πέης ἀπὸ τὸ δεξιὸν κέρας καὶ ὁ Γαζὲλ-πέης ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν ἐν ταὐτῷ σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς καταλιπόντες τὸν πόλεμον αὐτομολοῦσι τῷ Σελὶμ καὶ ἑνοῦνται μὲ τοὺς Τούρκους· ἐξέστησαν οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐξενευρώθησαν οἱ Τζερκέζοι ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἀπροσδοκήτῳ θέᾳ· γίνεται πόλεμος σφοδρότατος· ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἔκαμε τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον· οἱ Τοῦρκοι ἡττηθῆναι ἐκινδύνευον· ὅπερ κατιδὼν ὁ σουλτὰν Σελὶμ διορίζει τοὺς τουφεκλίδες γιαννιτζάρους κατὰ τῶν Τζερκέζων· ἀκολουθεῖ φόνος πολὺς ἐκ τούτου εἰς τοὺς Τζερκέζους, ὅθεν μὲ τρόπον θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ὀπίσω, ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἐφορμῶσι κατ' ἐπάνω τους μὲ τὸ σπαθί· τότε ὁ σουλτὰν Γαβρῆ ἀπελπισθεὶς εἰσέρχεται ὡς λέων εἰς τὰς φάλαγγας τῶν Τούρκων, κατακόπτει αὐτοὺς προσκαλῶν εἰς μονομαχίαν τὸν Σελὶμ, καὶ μετὰ τὸ φονεῦσαι ἰδιοχείρως ἀναριθμήτους, κεκοπιακὼς ἤδη καὶ μὴ δυνάμενος βαστάζειν καὶ μεταχειρίζεσθαι τὸ ἴδιον ξίφος, πίπτει νεκρὸς ἐπὶ τῶν πτωμάτων ἃ κατεφόνευσε, καὶ, τὸ θαυμασιώτερον, χωρὶς νὰ πληγωθῇ οὐδὲ μὲ μίαν πληγὴν, πολεμήσας ἐν τῷ μέσῳ τοσούτων ξιφῶν ὁποῦ περιετριγύριζον αὐτόν.

Μετὰ τὴν νίκην τὸ Χαλέπι παρεδόθη οἰκειοθελῶς τῷ σουλτὰν Σελὶμ, ὅστις ἐδεξιώθη εὐμενῶς τοὺς κατοικητάς. Εἶτα παραδίδονται αὐτῷ καὶ αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πόλεις τῆς Συρίας ἀναιμωτί. Πλησιάζοντι δὲ εἰς τὴν Δαμασκὸν ἀπαντῶσιν αὐτῷ οἱ προὔχοντες τῆς πόλεως καὶ διδόασι τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τὴν πόλιν, καὶ ἐδέχθη αὐτοὺς φιλοφρόνως, βεβαιώσας τὰ ζητήματά τους. Εὑρίσκει ἔξω τῆς πόλεως τὸ μνῆμα τοῦ Μουχιδδὶν, χαλίφου τῶν Σαρακηνῶν, ὁποῦ πρῶτος ὑπέταξε τὴν Ἰσπανίαν, καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ ἐποικοδομήσας καὶ κουβούκλιον. Ἤκμαζεν ὁ Μουχιδδὶν ἔτει σωτηρίῳ 718 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 99, ὀνομαζόμενος Σεΐχ-Μουχαμὲδ πένι-Ἀράπ. Ἔκτισε δὲ ὁ Σελίμης παρὰ τὸ κουβούκλιον καὶ τζαμὶ καὶ χάνι, διορίσας αὐτῷ καὶ πολλὰ εἰσοδήματα.

Εἶτα ἀπερχόμενος σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν Γάζην, ἀφεὶς τὸ στρατόπεδον ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ σὺν ὀλίγοις, καὶ διατρίψας ἡμέρας τρεῖς ἔδωκε τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλὴμ Δωροθέῳ τῷ Β' χάττι-σερίφι διὰ τὰ προσκυνήματα, νὰ ᾖ αι εἰς τὴν τῶν Ρωμαίων ἐξουσίαν. Περιέχει δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ προνόμια τὸ χάττι αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ ἱεροσολυμικοῦ θρόνου· (ὅρα Δοσιθ: ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων βιβλ. ιά. κεφ. δ'. σελ. 1154.) Εἶτα φθάσας τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Γάζην ἀκολουθεῖ τὴν

—1517

ὁδοιπορίαν του εἰς τὸ Κάϊρον, μητρόπολιν δηλαδὴ καὶ πρωτεύουσάν τότε τῆς Αἰγύπτου. Ἀφῆκε δὲ εἰς τὴν Γάζην τοὺς ἀῤῥώστους αὐτοῦ, οὕς τινας φονεύουσιν οἱ οἰκηταὶ τῆς Γάζης εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του.

Οἱ Τζερκέζοι μετὰ τὴν ἧτταν ἐκλέγουσιν εἰς βασιλέα τὸν Τουμὰν-πέην, ἄνδρα εὐγενέστατον τῆς αὐτῶν φυλῆς, καὶ ὁρκομοτοῦσι δεφενδεῦσαι πάσῃ δυνάμει τὴν βασιλείαν τους. Ἑτοιμάσας οὖν ὁ Τουμὰν-πέης στρατοῦ χιλιάδας 40, κατασκευάσας νέαν ἀρτιλλερίαν καὶ ἄλλας μηχανὰς πολεμικὰς καὶ συμπεριλαβὼν καὶ συμμαχίαν Ἀράβων, ἐλθὼν εἰς τόπον λεγόμενον Ῥιδάνια, ἐκεῖσε στρατοπεδεύει καὶ μεταχειρίζεται κάθε στρατήγημα διὰ νὰ ἐνδυναμωθῇ καὶ νὰ ἀπαντήσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ Σελίμη καὶ νὰ τὸν νικήσῃ. Ὁ Σελίμης ἀπὸ προδότας καταμαθὼν τὰ τεχνάσματα καὶ λαγούμια τοῦ Τουμὰν-πέη δὲν ἔπεσεν εἰς τὰ δίκτυά του· μεταβαλὼν γὰρ ὁδὸν περιτριγυρίζει ὄπισθεν τοῦ ὄρους λεγομένου Τζέπελ-Μακτάπ, (ἔνθα εἰσὶν αἱ πυραμίδες), καταλαμβάνει τὸ στρατόπεδον τῶν Τζερκέζων ἐν ταυτῷ καὶ κατὰ μέτωπον καὶ κατὰ τὴν οὐράν, καὶ εὐθὺς ἄρχεται τοῦ πολέμου εἰς δύο μέρη ἐν ταὐτῷ πολεμῶν τοὺς Τζερκέζους. Ἡ φαντασία εὐκόλως δὲν ἠμπορεῖ νὰ συλλάβῃ πόσον πεισματώδης καὶ αἱματωδέστατος ἐστάθη αὐτὸς ὁ πόλεμος· ἀπὸ δύο μέρη κατεπολεμοῦντο οἱ Τζερκέζοι, ἀριθμὸν ὑπερβαίνοντος τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο μέρη ἀντεπολέμουν γενναίως, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐφάνησαν ῥύακες αἵματος νὰ τρέχουν ποταμηδόν. Ὁ Τουμὰν-πέης θαυμασίως πολεμεῖ εἰς τὰ πλέον ἐπικίνδυνα μέρη παρών· ἀλλὰ τέλος κατιδὼν τὴν νίκην τῶν Τούρκων μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι σὺν ὀλίγοις ἀνοίγει στράταν εἰς τὴν πλέον πεπυκνωμένην φάλαγγα τῶν Τούρκων φονεύων τοὺς προστυχόντας, καὶ προστρέχει εἰς τὸν σεϊχ Ἀράπ, υἱὸν τοῦ Βεκκάρ, διάδοχον τοῦ Μεχμέτη, ἐξ οὗ κατάγονται οἱ τῆς Μέκκας καὶ μέχρι τοῦδε σερίφιδες κατὰ διαδοχὴν εἰς τὴν Μέκκαν ἡγεμονεύοντες, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ὀθωμανῶν, τοῦ Μογὸλ καὶ τῆς Ἰνδίας ἰδίους ἐπιτρόπους ἀποκαλοῦντες. Ἡ νίκη αὐτὴ ἐκόστισεν ἀκριβῶς τοὺς Τούρκους, φονευθέντων ἀναριθμήτων, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐν τέλει, ἐν οἷς καὶ ὁ Σινὰν-πασσᾶς, ὃν ἐλυπήθη τὰ μέγιστα ὁ σουλτὰν Σελίμης, ὥστε καὶ νὰ εἰπῇ τό, «Τί τὸ θέλω τὸ Μισίρι χωρὶς τὸν Σινὰν-πασσᾶν!» Ἦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Σελίμη καὶ χριστιανοὶ ἐν οἷς καὶ ὁ Τζερνωτᾶς-πέης, Πελοποννήσιος, ὁ ὠφελήσας τοὺς Σιναΐτας τῇ πρὸς τὸν Σελὶμ μεσιτείᾳ καὶ λίαν αὐτοὺς εὐεργετήσας, καὶ ἐλευθερώσας τοῦ ἀφανισμοῦ τὸ ἐν τῷ Καΐρῳ ἐν τῷ μαχαλᾷ τῆς Τζουβανίας μετόχιον αὐτῶν σὺν τῇ παρακειμένῃ ἐκκλησίᾳ, εἰ καὶ αὕτη ὕστερον, σκανδάλοις τοῖς μεταξὺ Σιναϊτῶν καὶ τοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, ἐγένετο τζαμί, ἔτει περίπου 1650. Πέμπει ὁ Σελίμης πρέσβεις καὶ δῶρα πολλὰ εἰς τὸν σεϊχ Ἀράπ ζητῶν νὰ τοῦ στείλῃ τὸν Τουμὰν-πέην, ὅστις παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα καὶ πρὸς καταφρόνησιν τῆς ἀραβικῆς συνηθείας, ὁποῦ ἔχουν εἰς τιμὴν τὸ νὰ δεφενδεύουν τὸν εἰς αὐτοὺς καταφυγόντα καὶ μὲ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς τους, τὸν πέμπει. Ἂν ὁ σεϊχ δὲν εὐλαβήθη τὴν προκοπὴν τοῦ Τουμὰν-πέη, τὴν εὐλαβήθη μεγάλως ὁ Σελίμ. Ἀφοῦ τὸν ἔβγαλαν ἐμπρός του, κατιδὼν τὴν

φρόνησίν του, θαυμάσας τοὺς λόγους του καὶ ἐνθυμηθεὶς τὴν ἀνδρείαν του τὸν ἠλευθέρωσε καὶ τὸν εἶχε καὶ ὁμοτράπεζόν του. Αὐξάνοντας καθ' ἡμέραν ἡ τοῦ Σελίμη πρὸς τὸν Τουμὰν-πέην μεγάλη ὑπόληψις διὰ πολλὰς αἰτίας, ἀποφασίζει ὁ Σελίμης νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐπίτροπόν του μὲ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Αἰγύπτου. Τὸ πλῆθος ταῦτα μαθὸν μουρμουρίζει τὸ, ὅτι εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Σελίμη ὁ Τουμὰν-πέης θέλει πάλιν ἀνανεώσει τὴν βασιλείαν τῶν Τζερκέζων εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Σελίμης καὶ ἅπαξ καὶ πολλάκις, τέλος ὑποπτευθεὶς τὸν κρεμᾷ εἰς τὴν πόρταν τοῦ Καΐρου Τζαβίλ Εἶτα προστάττει τοῖς κατοικηταῖς, ὅποιος ἠξεύρει Τζερκέζους πουθενὰ κρυμμένους νὰ τοὺς φανερώσῃ. Ὅθεν πλέον τῶν 30 χιλιάδων Τζερκέζων φέρουσι τῷ Σελίμῃ σιδηροδεσμίους, καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἐξελθὼν καὶ παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ βήματος καθήσας ἅπαντας φονεύσας ἔῤῥιψε τὰ πτώματα ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ οὕτω κατελύθησαν οἵ τε ἐν τέλει τῶν Τζερκέζων καὶ πάντες οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ· εἶτα καὶ ὁ σερίφης τῆς Μέκκας ἐλθὼν ὑπετάγη αὐτῷ, δεχθεὶς αὐτόν τε καὶ τοὺς μετ' αὐτὸν ὀθωμανοὺς βασιλεῖς ὡς ὑπερασπιστὰς ἰδίους, καὶ ἐπικυρούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν παρ' αὐτῶν· διώρισε γὰρ καὶ τότε ὁ Σελίμης τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦ ἐλθόντος σερίφη διάδοχον εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ἐπαρχίας τῆς Μέκκας.

Εἶτα ἀπελθὼν ὁ σουλτὰν Σελὶμ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν κυριεύει αὐτῆς ἀναιμωτὶ, καὶ διατάξας τὰ τῆς ἐν αὐτῇ πολιτικῆς διοικήσεως ἐπανακάμπτει διὰ ξηρᾶς εἰς τὸ Κάϊρον, καὶ διορίσας τὸν ῥηθέντα Χαΐτ-πέην διοικητὴν τῆς Αἰγύπτου, καὶ δοὺς τοῖς Σιναΐταις πρόγραμμα ἀσυδοσίας κατὰ τὸν ἀχτιναμὲ τοῦ Μωάμεθ, ὃν αὐτῷ ἐφανέρωσαν, δοὺς δὲ καὶ ἴσον τοῦ ἀχτιναμὲ τῇ ἰδίᾳ ὑπογραφῇ βεβαιούμενον, καὶ κρατήσας παρ' ἑαυτῷ τὸ πρωτότυπον, ἀποθήσων αὐτὸ ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ, ὡς μέγα τι, ὡς ἔφη, κειμήλιον, δωρησάμενος δι' αὐτὸ τοῖς Σιναΐταις καὶ 400 φλωρία, ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Φθάσας εἰς τὴν Γάζην φονεύει τοὺς κατοικητὰς αὐτῆς μέχρι γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ ἐλθὼν εἰς Δαμασκὸν ἀποκαθίστησι διοικητὴν αὐτῆς μετὰ τῆς πέριξ ἐπαρχίας τὸν ῥηθέντα Γαζελὶ-πέην. Συνελόντι φᾶναι, εἰς ἕνα χρόνον ὁ σουλτὰν Σελὶμ ὑπέταξε τοσαύτας ἐπαρχίας καὶ πόλεις ὅσας οὐχ ὑπήγαγον οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς βασιλείας αὐτῶν. Παρὰ γὰρ τὸ μέγιστον βασίλειον τῶν Τζερκέζων ἔν τε τῇ Αἰγύπτῳ καὶ τῇ Ἀσίᾳ, ὑπέταξε καὶ τὰ ὀχυρὰ φρούρια καὶ τὰς πόλεις Μαλάτιαν δηλαδὴ, Διαρπεκίρι, Δερένδε, Πιρετζὶκ τὸ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, Ἀντάπι, Ἀντιόχειαν, Πεχτὶς, Κιερκὲπ καὶ Κιοχτζέ. Καὶ ὁ σερίφης τῆς Μέκκας καὶ Μεδίνας πρὸ τοῦ Σελὶμ ἦν αὐτεξούσιος δεσπότης τῶν πόλεων ἐκείνων καὶ τῆς περὶ αὐτὰς ἐπαρχίας σὺν τῇ πόλει Τζίδδε τῇ ἐπὶ τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οἱονεὶ ὑπετάγη αὐτῷ, καὶ ζῶσι μέχρι τοῦδε οἱ σερίφιδες ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τῶν ὀθωμανῶν βασιλέων.

Πολλαὶ φυλαὶ Ἀράβων κατοικοῦσαι ἐν τῇ Πετραίᾳ καὶ ἐρήμῳ Ἀραβίᾳ, καὶ μεταξὺ Μέκκας, Δαμασκοῦ καὶ Αἰγύπτου, οἷον ἡ φυλὴ Πενὶ-Ἰβραὴμ,

Πενὶ-Σεβαλὲμ, Πενὶ-Ἀτὰ, Πενὶ-Ἀσιγὶὲ, Πενὶ-Σαὰδ, καὶ ἄλλαι ἃς οὐκ οἶδα, ἐθελοντὶ ὑπετάγησαν τῷ Σελίμ.

Ἐπιχειρίζεται ἑνῶσαι τὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν μὲ τὴν Μεσόγειον διορύξας ὀχετόν, ὅστις ἐν τῷ τελειοῦσθαι, ἄμμου πολλῆς ἐπιπιπτούσης καθ' ἡμέραν, πάλιν ἐγέμιζε, καὶ ἐβιάσθη ὁ σουλτὰν Σελὶμ ἀποστῆναι τοῦ ἔργου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1518, τοῦ Χιτζρὲ 924.

Φθάσας εἰς τὸ Χαλέπι εὑρίσκει τὸν πρέσβυν τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν μὲ πολύτιμα χαρίσματα. Κτίζει τὸν τεκὲν καὶ τὸν τουρπὲ, ἤτοι τὸ μνῆμα τοῦ σεῒχ-Ἀπουπέκιρ, θεμελιωτοῦ αὐτοῦ τοῦ τεκὲ, ἤτοι οἰκήματος τῶν δερβίσιδων. Κεῖται ἡ οἰκοδομὴ αὕτη παρὰ τὸ Χαλέπι ἐπὶ λόφου λίαν μεγαλοπρεποῦς· οἱ Τοῦρκοι πηγαίνουν συνεχῶς εἰς προσκύνησιν τοῦ μνήματος αὐτοῦ καὶ εἰς εὐωχίαν· διὰ γὰρ τὸ ὕψος τῆς τοποθεσίας ἔχει τὴν θεωρίαν ὡραιοτάτην. Ἀπῆλθον κἀγὼ διὰ περιήγησιν διατρίψας εἰς τὸ Χαλέπι μετὰ τοῦ τότε ὑπερτάτου μοι Μαικήνατος Ῥαγὴπ Μεχμὲτ πασσᾶ μῆνας δεκαεπτὰ, ἐν ἔτεσι 1756 καὶ 1757. Λέγεται δὲ παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἡ οἰκοδομὴ αὕτη ἁπλῶς Σεῒχ-Ἀπουπεκιρ. Σφάλλει οὖν παχυλῶς Δημήτριος ὁ Καντεμίρης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν, τόμ. ά. σελ. 17, λέγων ὅτι ὁ τόπος οὗτος νὰ λέγεται Ζαμπὲρ, καὶ ὅτι ἐν αὐτῷ νὰ ἦναι καὶ τὸ μνῆμα τοῦ σὰχ-Σουλεϊμὰν, πάππου τοῦ σουλτὰν Ὀσμαντζίκ· τὸ γὰρ Ζαμπὲρ κεῖται εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἐδέσσης, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Εὐφράτου, ἐν ᾧ πνιγέντος τοῦ σὰχ-Σουλεϊμὰν, Ἐρτογροὺλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐξελόντες τῶν ὑδάτων ἔθαψαν ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἐν τῷ τόπῳ τῆς πνιγῆς παρακειμένου ὀχυρώματος Ζαμπέρ. Σώζεται τὸ μνῆμα καὶ μέχρι τοῦδε, καὶ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων μνῆμα τοῦ σὰχ Σουλεϊμὰν ὀνομάζεται. Εἶδον κἀγὼ αὐτό τε καὶ τὸ Ζαμπὲρ-καλεσὶ, ἔτει σωτηρίῳ 1755 ἀπὸ Ἐδέσσης ἐκεῖσε χάριν περιηγήσεως ἀπελθών.

Φθάνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτὰν Σελὶμ, εἰσελθὼν πολλῇ τῇ προπομπῇ καὶ παρατάξει, φανταζόμενος τῷ ἑξῆς ἔτει καταργῆσαι τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν, καὶ ἐπὶ τούτῳ ὁρκομοτήσας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1519, τοῦ Χιτζρὲ 925.

Οἱ θησαυροὶ καταναλωθέντες εἰς τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείαν οὐκ ἐπέτρεψαν τῷ Σελὶμ ἐκστρατεῦσαι τῷδε τῷ ἔτει, κατὰ τὸν ὅρκον του. Ὅθεν καὶ ἄκων ὁπλοστατῶν διετριβεν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, φροντίζων νὰ ἔλθῃ τὸ εἰσόδημα τῶν νεοκτήτων ἐπαρχιῶν διὰ νὰ ἀποπληρώσῃ τὰ οἰκιακά του ἔξοδα εἰς τοῦτον τὸν χρόνον.

Οὐλρῖκος Ζουβίγγλιος, γεννηθεὶς ἔν τινι κώμῃ τῆς Ἑλβετίας ἤτοι τῶν Σβίτζερων, ἐκκλησιαστικῷ καταλόγῳ καταταχθεὶς, γίνεται προεστὼς τῆς

παροικίας Ζουρίγο μετὰ πολλά, καὶ διασπείρων τὴν αἵρεσιν ὁ Λουθῆρος εἰς τὴν Γερμανίαν, ὁ Ζουβίγγλιος ἐπεκύρου τὰ αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλβετίαν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ζουρίγου διδάσκει 17 θέσεις αἱρετικὰς καὶ ἐσφαλμένας, καὶ ἀνθίσταται τῷ Φραγκίσκῳ Λιχέτῳ, ὃν διώρισεν ὁ πάπας Λέων Ι' νὰ ἐνεργῇ τὰς ἰνδουλγεντίας εἰς τὰ κλίματα τῶν Σβίτζερων, καὶ ἐμποδίζει τὴν μεταχείρησιν αὐτῶν, καὶ τὴν ἰσχὺν τὴν μέχρις οὐρανοῦ καὶ ᾅδου φθάνουσαν τῶν συγκαταβατικῶν ἐκείνων τοῦ πάπα γραμμάτων διδάσκοντι τῷ ῥηθέντι Λιχέτῳ σὺν τῷ Παμφονίῳ μοναχῷ φραγκισκάνῳ ἀντέστη σφόδρα ὁ Ζουβίγγλιος, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ ἐκκλησιαζομένους ἐδίδαξε μὴ παρατραπῆναι τοῖς ἐκείνων λόγοις καὶ τῆς ἀληθοῦς ὁδοῦ ἀποπλανηθῆναι· ὁ γὰρ οὐρανὸς ὠνητὸς διὰ χρημάτων οὐ γίγνεται εἰς κατοικίαν τῶν ἐπιγείων ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ τῆς αὐτοῦ ἀληθοῦς διδασκαλίας. Συνεργὸν δ' ἐν τούτοις ὁ Ζουβίγγλιος εἶχεν Οὔγωνα τὸν Κωνσταντίας ἐπίσκοπον, ἀδιαλείπτως παραγκωνίζοντα τὸν ἐνόντα τρόπον αὐτὸν ἀντιστῆναι τῷ παπισμῷ, καὶ νέαν μεταῤῥύθμισιν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας γενέσθαι παντὶ σθένει διαγωνίζεσθαι. Οὗτος ὁ Ζουβίγγλιος πρὸς ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ φρενοβλαβείαις ἠρνεῖτο καὶ τὴν πραγματικὴν ἐν τῇ ἱερᾷ συνάξει τοῦ κυριακοῦ σώματος καὶ αἵματος μετουσίωσιν, καὶ τούτῳ ἠκολούθησαν Ἰωάννης ὁ Ἐκολαμπάδιος καὶ ἄλλοι πλεῖστοι, οἳ συνεφώνουν μὲν τῷ Λουθήρῳ ἐν τοῖς ἄλλοις καινοῖς αὐτῶν δόγμασιν, ἀλλὰ διεφώνουν ἐκείνῳ ἔν τε τῷ Μυστηρίῳ τῆς θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐν τῇ τοῦ προορισμοῦ διδασκαλίᾳ. Τελευταῖον ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῷ ἐγερθέντι ἐμφυλίῳ πολέμῳ, ἔτει 1531, τουτωνὶ τῶν καινοτομιῶν ἕνεκεν ἀνῃρέθη· οὗ τὸ πτῶμα ζητηθὲν καὶ εὑρεθὲν ὑπὸ τῶν παπιστῶν, εἰς τέσσαρα μέρη τμηθὲν τῷ πυρὶ παρεδόθη. Τοιοῦτοι ἐγένοντο οἱ καρποὶ τῆς τυραννικῆς μεγαλοπρεπείας τῶν ἐπισκόπων τῆς Ῥώμης· βουλόμενοι γὰρ οἱ περὶ τὸν Λουθῆρον παραπλησίως τῷ διδασκάλῳ τὴν τυραννίαν τῶν παπῶν φυγεῖν καὶ γαλήνης τινὸς ἐπιτεύξασθαι διὰ τῆς μεταῤῥυθμίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως, φεύγοντες τὴν Σκύλλαν ἐνέπεσον εἰς τὴν Χάρυβδιν· (ὅρα τὰ περὶ τοῦ Ζουβιγγλίου πλατύτερον Κεφ. ΙΒ' τῷ ἑξῆς.)

Δίδωσι Χρυσόβουλλον ὁ Σελὶμ τῷ παρὰ τῇ Τραπεζοῦντι μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τοῦ Σουμελᾶ, κατὰ τὰ Χρυσόβουλλα ἃ εἶχον οἱ Πατέρες τῶν Κομνηνῶν βασιλέων, θεσπίσας ἐλεύθερον εἶναι πάσης εἰσφορᾶς καὶ τέλους τὸ μοναστήριον, καὶ ἄλλα.

Ἐρωτᾷ τὸν τότε μουφτὴν ὁ σουλτὰν Σελὶμ ποῖον εἶναι σωτηριωδέστερον, τὸ νὰ ὑποτάξῃ καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὰ λοιπὰ βασίλεια Περσῶν τε καὶ Χριστιανῶν καὶ νὰ αὐξήσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ εἰσόδημα τῆς βασιλείας, ἢ τὸ νὰ πασχίσῃ νὰ γένουν ὅλοι οἱ ὑπ' αὐτῷ Χριστιανοὶ καὶ Ἑβραῖοι μουσουλμάνοι. Ὁ μουφτὴς ἀπεκρίθη ὅτι τὸ δεύτερον σωτηριωδέστερον. Ζητεῖ οὖν φετβὰν περὶ τούτου, ὅν τινα λαβὼν προστάττει εὐθὺς τὸν βεζίρην νὰ κάμῃ τζαμία ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῶν Χριστιανῶν τὰς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίζῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνεργῶσι τὰ τῆς πίστεώς των δόγματά τε καὶ ῥητά, καὶ νὰ τοὺς βιάζῃ εἰς τὸ νὰ γενοῦν μου-

—1519

σουλμάνοι, φονεύων τοὺς ἀντιλέγοντας. Ἐξέστη ὁ βεζίρης ἐπὶ τοιαύτη προσταγῇ ἀντικειμένῃ καὶ εἰς τὸ Κουράνι τοῦ Μωάμεθ, καὶ ἐπιζημίῳ καὶ εἰς τὰ βασιλικὰ εἰσοδήματα, (ὅρα εἰς τὸ Σ ο υ ρ έ τ ι ϊ-τ ȥ ο υ μ π ά ϊ τ ι ἐ:

فان تابوا واقاموا الصلوة واتوا الزكوة فخلوا سبيلهم

τουτέστιν: «Ὅμως ἂν ὑποταχθοῦν, καὶ προσεύχωνται, καὶ πληρώνουν τὸ δέκατον, ἀφήσατέ τους τὴν ὁδόν τους, ἤτοι τὴν πίστιν τους»)· καὶ μαθὼν ὅτι ὁ μουφτὴς νὰ ἔδωκε φετβάν, παρεπονέθη πρὸς αὐτόν. Ἀλλ' ὁ μουφτὴς ἀπεκρίθη ὅτι ἐξηπατήθη, ἄλλο ἀντ' ἄλλου νομίσας, μὴ διατρανώσαντος τοῦ βασιλέως τὸν ἴδιον σκοπόν. Συμβουλεύονται οὖν ἀμφότεροι νὰ εὕρουν τὸν τρόπον τῆς διορθώσεως καὶ νὰ μὴν ἐνεργηθῇ ἡ προσταγή. Εὑρέθη οὖν εὔλογον νὰ φανερώσουν κρυφίως διά τινος πιστοῦ τὴν τοῦ βασιλέως προσταγὴν τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Θεολήπτῳ, ἑρμηνεύσαντες αὐτὸν τὸ ποιητέον μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς προσταγῆς. Ἐκλήθη οὖν ὁ πατριάρχης σὺν τῷ κλήρῳ αὐτοῦ εἰς τὸ διβάνι διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν προσταγὴν καὶ νὰ τὴν ἐνεργήσῃ εἰς ὅλον τὸ Γένος· ἦν δὲ σφοδρά, ἐπαπειλοῦσα θάνατον τοῖς μὴ δεχομένοις τὸν μουσουλμανισμόν, καὶ πάσας τὰς ἐκκλησίας εὐθὺς τζαμία γενέσθαι προστάττουσα. Τούτων ἀναγνωσθέντων ὁ πατριάρχης εἶπεν ὅτι ζητεῖ νὰ κριθῇ ἔμπρὸς εἰς τὸν βασιλέα παρόντος τοῦ μουφτῆ καὶ τῶν οὐλεμάδων διὰ νὰ εἴπῃ τὰ δίκαιά του· καὶ ὁ δ α β ὰ ς ὤντας πρέπον νὰ θεωρηθῇ κατὰ τοὺς νόμους, εἶναι ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἂν δὲν θελήσουν νὰ τὸν κρίνουν, ἠξεύρει πῶς εἰς τὸν ἄλλον κόσμον εἶναι καὶ ἄλλο κριτήριον, καὶ ἐκεῖ θέλει ζητήσει τὸ δίκαιόν του καὶ τοῦ ποιμνίου του, διὰ τοῦ ὁποίου τὰς ἁμαρτίας εἶναι ἔνοχος, καθὼς εἶναι καὶ διὰ τὰς ἰδικάς του ἰδίως.

Ταῦτα γραφέντα εἰς ἀ ρ ζ ο υ χ ά λ ι ἐκόμισαν τῷ σουλτὰν Σελὶμ ὅ,τε μουφτὴς καὶ βεζίρης ἐν ταὐτῷ· καὶ ὁ μὲν βεζίρης εἶπεν ὅτι ὁ πατριάρχης δὲν θέλει νὰ ὑποταχθῇ πρὸ τοῦ νὰ ἀκουσθῶσι τα δικαιολογήματά του, λέγωντας ὅτι, ὤντας τὸ προβαλλόμενον δ α β ὰ ς μεταξύ του καὶ τοῦ βασιλέως, ὑπὸ τῆς κρίσεως πρέπει νὰ ἀποφασισθῇ ὁ δ α β ά ς. Καὶ ὁ μουφτὴς ἀμέσως εἶπεν ὅτι «ἐπειδὴ καὶ ἀληθεύει ὅτι καὶ τὰ τρέχοντα νερὰ στέκουν » εἰς τὴν φωνὴν ἔ-μ ρ ι σ ε ρ ὶ ν, δι' ἧς ζητεῖται τὸ νὰ ἐνεργηθῇ ἡ ἀπόφασις » τῆς δικαιοσύνης, νομίζω ὅτι ὡς δίκαιος βασιλεὺς πρέπει νὰ δώσῃς ἄδειαν » νὰ ἀκουσθοῦν τὰ προσκλαυσίματα τοῦ πατριάρχου καὶ νὰ λάβῃ τὴν πρέπουσαν καὶ κατὰ νόμους ἀπόκρισιν». Ὁ σουλτὰν Σελὶμ νομίζωντας ὅτι δὲν πρέπει νὰ γενῇ βία ἀπεκρίθη τὸ «π ο λ λ ὰ κ α λ ά». Παραστὰς οὖν ὁ πατριάρχης Θεόληπτος μετὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν εἰς τὸ διβάνι εἶπεν ὅτι ἡ προσταγὴ τοῦ βασιλέως, ἔξω ὁποῦ εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὴν πολιτικὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας, ἀναιρεῖ καὶ τὴν συμφωνίαν ὁποῦ μεθ' ὅρκων ἔκαμαν οἱ πρόγονοι τῆς Βασιλείας του. Ὁ τεφτερδάρης, ὁποῦ εἰς τοιαύτας κρίσεις εἶναι ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως, ἠρώτησε τίς ποτ' ἂν εἴη

αὕτη ἡ συμφωνία. Ὁ Θεόληπτος ἀπεκρίθη ὅτι, «Ἂν ἦναι ἄδεια, θὰ ἐνθυ-
» μίσω τὴν Βασιλείαν Σου τὴν ἅλωσιν τῆς Πόλεως· οἱ πρόγονοί μας ἔ-
» δωκαν ἀναιμωτὶ τὸ ἥμισυ μέρος τῆς Πόλεως τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ μὲ
» τοιαύτας συμφωνίας: ά, ὅτι αἱ ἐκκλησίαι τῶν Χριστιανῶν νὰ μὴ γενοῦν
» τζαμία ϐ', ὅτι οἱ γάμοι, αἱ ταφαὶ καὶ ἄλλα ἔθιμα τοῦ χριστιανισμοῦ
» νὰ γίνωνται ἀνεμποδίστως· γ', ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα μὲ ἐλευθερίαν νὰ πα-
» νηγυρίζηται, καὶ τρεῖς νύκτας νὰ μένῃ ἀνοικτὴ ἡ πόρτα τοῦ Φαναρίου διὰ
» τοὺς Χριστιανοὺς ὁποῦ ἀπὸ τὰ προάστεια ἤθελαν θελήσει νὰ ἐκκλησια-
» σθῶσιν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Μὲ αὐτὰς τὰς συμφωνίας ἐδώσαμεν ἡμεῖς
» τὴν Πόλιν τῷ πάππῳ τῆς Βασιλείας Σου σουλτὰν Μεχμέτ· οὕτως ἐ-
» ζήσαμεν μέχρι τοῦδε επὶ τῶν τριῶν προκατόχων Σου· ἡ νέα προσταγὴ
» Σου μᾶς ἀδικεῖ πέρνωντάς μας τὰ κτήματά μας, καὶ ἡ προσταγὴ ὁποῦ
» βιάζει εἰς τὸν μουσουλμανισμὸν ἀντίκειται καὶ εἰς τὴν προῤῥηθεῖσαν συμ-
» φωνίαν καὶ εἰς τὸ Κουράνι, προστάζον τὸ ὅτι οὐδεὶς θέλει βιασθεῖ εἰς
» μουσουλμανισμὸν ἂν πληρώνῃ καθε χρόνον διὰ χαράτζι δράμια ἀργυ-
» ρίου 30». Ἀπεκρίθη εὐθὺς ὁ μουφτὴς ὅτι οὕτως ἔχει το κείμενον τοῦ Κου-
ρανίου καὶ οὕτως ἐξηγοῦσιν αὐτὸ οἱ ἐξηγηταί. Εἰς αὐτὸ ἀπεκρίθη ὁ τε-
φτερδάρης ὅτι τὰ τοῦ Κουρανίου ἀληθέστατα, μάλιστα ὁποῦ τὸ βεβαιοῖ
καὶ ὁ μουφτὴ ἐφένδης· ἀλλ' ἡ προσκύνησις τοῦ ἡμίσεος μέρους τῆς Πόλεως
τοῦ φαίνεται μυθώδης. Τότε ὁ μουφτὴς ἠρώτησε τὸν πατριάρχην ἂν ἔχῃ
τὸ ἔγγραφον ταύτης τῆς συμφωνίας· ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης ὅτι νὰ κατε-
κάη ἀπὸ πυρκαϊᾶς, ἀλλ' ὅτι ἠμπορεῖ νὰ φέρῃ μάρτυρας τρεῖς γιαννιτζάρους
αὐτόπτας τῆς τοιαύτης συμφωνίας. Ἦλθον οὗτοι καὶ οἱ τρεῖς, ἄγοντες ἔτος
τῆς ἡλικίας πλησίον τῶν ἑκατὸν, καὶ ἐμαρτυρήσαντο ὅτι ἦσαν παρόντες
εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Πόλεως, καὶ ἐνθυμοῦνται ὅτι οἱ εὐγενεῖς αὐτῆς ὑπετά-
γησαν ἑκουσίως τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ, ἐλθόντες καὶ εὑρόντες αὐτὸν ἔξω εἰς
τὴν σκηνήν του, καὶ ἀγαγόντες καὶ τὰς κλεῖς τῆς Πόλεως ἐπὶ χρυσοῦ πί-
νακος, καὶ ζητήσαντες παρ' αὐτοῦ τινα ἄρθρα ἅτινα ἐδέχθη ὁ σουλτὰν
Μεχμέτης. Ὁ σουλτὰν Σελὶμ ὁποῦ μέχρι τοῦδε ἤκουε σιωπῶν, ἀπεκρίθη:
« Μὲ ὅλον ὁποῦ ὁ πάππος μου παρεχώρησεν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς αὐτὰς
» τὰς συμφωνίας, καὶ τὰς ἐδέχθη, μὲ φαίνεται νὰ μὴν ἦναι ἐναντίον μή-
» τε εἰς τὴν δικαιοσύνην μήτε εἰς τὸν νόμον μας τὸ νὰ μὴν ἀφήσωμεν πλέον
» τοιαύτας ὡραίας οἰκοδομὰς, διορισθείσας διὰ τὴν προσκύνησιν τοῦ θεοῦ,
» νὰ ἦναι καὶ εἰς τὸ ἑξῆς σπίτια τῶν εἰδώλων. Ὅθεν ἂς ἦναι οἱ Χριστιανοὶ
» κύριοι εἰς τὸ νὰ ἐνεργῶσι τὰ τῆς πίστεώς των φανερὰ, ἀλλ' αἱ λιθόκτιστοι
» ἐκκλησίαι νὰ γένουν τζαμία, καὶ ἂς κτίσουν οἱ Χριστιανοὶ ἄλλας ἐκ-
» κλησίας ξυλοκτίστους ἀντ' αὐτῶν, καὶ ἂς ἔχουν ἄδειαν νὰ ἀνοικοδομή-
» σουν τὰς κρημνισμὸν ἀπειλούσας.

Ὅθεν κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως ὅλαι αἱ λιθόκτιστοι ἐκκλησίαι ἐγένοντο τζαμία, ὧν πρῶται ἡ εἰς τὸ Ζεϊρὲκ ἐκκλησία καὶ ἡ εἰς τὸ Χαλιτζιλὰρ-κιοσκὶ, καὶ ἡ παρὰ τοῖς Ὑψωμαθείοις ὀνομασθεῖσα Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ ἀπο τοῦ ὀνόματος τοῦ τότε Ἐπιτρόπου. Δύο δὲ μόνας λιθοκτίστους ἐκκλησίας ἀφῆκεν ὁ σουλτὰν Σελὶμ εἰς τοὺς Χριστιανοὺς, τὴν Πα-

ναγίαν τοῦ Μουχλίου, (χαριζόμενος τῷ ἀρχιτέκτονι χριστιανῷ δι' οὗ ἔκτισεν ὁ Σελὶμ τζαμὶ εἰς τὴν Πόλιν καὶ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἐγγόνῳ ὄντι τοῦ Χριστοδούλου τοῦ προῤῥηθέντος ὅςις ἔκτισεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ Σουλτὰν-Μεχμὲτ τζαμισὶ), καὶ τὸ πατριαρχεῖον, δηλαδὴ τὴν Παμμακάριστον, ὡς παρὰ τοῦ Φατίχη σουλτὰν Μεχμὲτ δοθεῖσαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1520, τοῦ Χιτζρὲ 926—927.

Καὶ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ὁπλοστασίαν εἶχεν ὁ Σελὶμ μὲ τὸ νὰ ἄργησαν νὰ συναθροισθῶσι τὰ ἔξωθεν εἰσοδήματα. Ὅθεν μὲ τὸ νὰ παρῆλθεν ὁ πρὸς τὴν ἐκστρατείαν καιρὸς ἐπιτήδειος ἀπεφάσισε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς τάφους τῶν προγόνων του. Πέμψας οὖν ἔμπροσθεν ὅλους τοὺς πασσάδες καὶ ὀφφικιάλους του, κρατεῖ παρ' ἑαυτῷ τὸν ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρόν του καὶ καϊμακάμην τῆς Ἀδριανουπόλεως Φερχὰδ-πασσᾶν. Ἀναχωρεῖ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ μόλις φθάσας εἰς τὴν κώμην Σουασδὶ ἀῤῥωστᾷ· τῇ ἐπιούσῃ ἀνεφάνη ἀπόστημα εἰς τὴν κνήμην του· χειρουργός τις τὸ σχίζει, τὸ ἕλκος γίνεται θανατηφόρον, ἀκολουθεῖ δυσωδία ἀνυπόφορος, καὶ μετὰ 40 ἡμέρας βασάνων ὠμοτάτων ἐτελεύτησεν, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 54 καὶ βασιλεύσας ἔτη ἐννέα καὶ μῆνας ὀκτώ.

Εὐθὺς ὅπου βασιλεύσουν οἱ σεχζαδέδες ἀφίνουν γένεια· ὁ σουλτὰν Σελίμης ἀφοῦ ἐβασίλευσε δὲν τὰ ἀφῆκε,καὶ μέχρι θανάτου ἦν ἀγένειος. Κρύπτει τον θάνατον ὁ Φερχὰδ-πασσᾶς, δηλώσας αὐτὸν μόνον εἰς τοὺς ἐν Ἀδριανουπόλει πασσάδες, καὶ πέμπει εἴδησιν εἰς τὸν υἱόν του Σουλεϊμὰν, ὄντα ἡγεμόνα τῆς Τραπεζοῦντος, δηλοποιῶν αὐτῷ τὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θάνατον καὶ προσκαλῶν αὐτὸν ἐλθεῖν καὶ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν. Οἱ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει πασσάδες ἀφέντες ἐκεῖσε μόνον τὸν Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν διὰ νὰ φυλάττῃ τοὺς θησαυροὺς ἔρχονται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν.

Ἀπάρας τῆς Τραπεζοῦντος καὶ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ Σουλεϊμάν. Εἶτα προϋπαντᾷ τὸν νεκρὸν τοῦ πατρός του καὶ ἐνταφιάζει αὐτὸν εἰς τὸ τζαμί του τὸ σουλτὰν Σελὶμ κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Ὁ προῤῥηθεὶς Γαζελὶ-πέης, ὁ διορισθεὶς ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ, ἀποστατεῖ νομίσας τῆς ἐπαρχίας κυριαρχῆσαι. Ἀλλ' ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν διὰ τοῦ Φερχὰδ-πασσᾶ κατακόπτει αὐτόν τε καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ, καὶ γίνεται ἡγεμὼν τῆς Δαμασκοῦ ὁ Ἀγιὰς-πασσᾶς.

Ἀπάρας ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Οὐγγρίας, καὶ μηνύει τῷ Γιαχγιᾶ-πέη, ἡγεμόνι τῆς Σεμενδρίας, νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ Βελιγράδι διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὴν εἰς αὐτὸ εἰσέλευσιν τῶν

προζωαρκείων τε καὶ στρατιωτῶν συμμάχων νεμτζῶν· εἶτα πλησιάσας πέμπει τὸν βεζίρην, τὸν ῥηθέντα Κο-ζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, νὰ τὸ πολιορκήσῃ, πέμπει δὲ καὶ τὸν Ἀχμὲτ-πασσᾶν, πεϊλέρπεην τῆς Ῥούμελης, πρὸς συμμαχίαν τοῦ Γιαχγιᾶ-πέη, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσουσιν οἱ Τοῦρκοι τὸ Βελιγράδι, πρᾶγμα ὁποῦ μέχρι τοῦδε οἱ προκάτοχοι τοῦ Σουλεϊμὰν τοσάκις δοκιμάσαντες δὲν ἠμπόρεσαν νὰ κατορθώσουν. Ἐνόσῳ δὲ ἐπολιορκεῖτο τὸ Βελιγράδι ὑπέταξεν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν τέσσαρας ἄλλας πόλεις τῶν Νεμτζῶν· εἶτα ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1521, τοῦ Χιτζρὲ 928.

Ἐφορμᾷ ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν κατὰ τῆς Ῥόδου πέμψας πρῶτον μὲ στόλον τὸν ῥηθέντα βεζίρην του Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, καὶ φθάσαντες πολιορκοῦσι τήν τε νῆσον καὶ τὸ κάστρον μεγάλῃ τῇ ὁρμῇ καὶ δυνάμει καὶ μὲ πολλὰ στρατηγήματα καὶ τεχνάσματα. Ἀντεῖχον οἱ Χριστιανοὶ φράγκοι, ἤτοι τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, (οἱ διωχθέντες δηλαδὴ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Γιουσοὺφ-Σαλαχαδδὶν, μετὰ τοὺς λεγομένους ἱεροὺς πολέμους, ἀπὸ τῆς δεσποτείας τῆς τε Συρίας καὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τῇ Ῥόδῳ θεμελιώσαντες τὴν ἑαυτῶν δυναστείαν), πολλῇ τῇ σφοδρότητι καὶ ἐπιτηδειότητι· ἀλλὰ μετὰ ἀδιάκοπον ἐξαμηνιαίαν πολιορκίαν καὶ μιαιφονίαν ἀδυνατοῦντες πλέον εἰς πόλεμον, παραδίδονται οἱ Φράγκοι καὶ καταντῶσιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Μάλταν, ὅπου καὶ μέχρι τῆς σήμερον σώζεται τὸ τάγμα αὐτὸ τῶν ἱππέων, δηλαδὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, καὶ κυριεύουσι τῆς νήσου Δεκεμβρίου τῇ κέ. Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Ῥόδου ὑποτάσσει ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν καὶ τὴν νῆσον Κῶν καὶ τὸ ἀντικρὺ ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὀχύρωμα σφοδρὸν Πουδροῦμι, κείμενον ἐν τῇ παλαιᾷ Ἁλικαρνασσῷ. Τοῦτο εἶδον κἀγὼ προσορμήσας μετὰ τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ αὐθέντου μου ἐπανακάμπτοντος ἀπὸ Ἀλεξανδρείας τῆς Αἰγύπτου, ἔτει 1749.

Ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Ῥόδου θνήσκει ὁ προῤῥηθεὶς ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου Καἳτ-πέης· οἱ Αἰγύπτιοι σκοποῦνται ἀνταρτῆσαι καὶ τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας ἐκτινάξαι. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει ἐκεῖσε τὸν βεζίρην του Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν μὲ πέντε νῆας διὰ νὰ καταργήσῃ τὴν ἀνταρσίαν, ὅστις ἀπελθὼν ἔτυχε τοῦ ποθουμένου. Ἀλλ' ἐν τούτοις χρόνου παρελθόντος ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀδυνατῶν μόνος νὰ ἐκτελῇ τὰς βασιλικὰς ὑποθέσεις ἐν τῇ Ῥόδῳ κάμνει βεζίρην Ἰπραὴμ τινα γιαννίτζαρον τοῦ ἐννάτου ὀρτά. Λυπεῖται ὁ Κοτζὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς μαθὼν εἰς τὸ Μισίρι τὸ ὅτι ἔγινε βεζίρης ὁ Ἰπραὴμ, καὶ γράψας τῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν δίδει αὐτῷ τὴν εἴδησιν τῆς κατὰ τῶν ἀνταρτῶν νίκης του, καὶ ὑποκρινόμενος τὸ νὰ μὴν ἠξεύρῃ τὴν προβίβασιν τοῦ Ἰπραὴμ εἰς τὸ μέγα ἀξίωμα τῆς ἐπιτροπικῆς ζητεῖ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῆς Αἰγύπτου οὗ γενομένου φαντάζεται ἀνταρτῆσαι καὶ βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου, καὶ κοινολογεῖ τὸ μυστικόν του τῷ Μεχμὲτ-ἐφένδῃ, διβὰν-ἐφένδησί του· ἀλλ' αὐτὸς μηνύσας

ταῦτα εἰς τὴν Ρόδον τῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, κατακόπτεται σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ὁ Κοτζὰ-Μουσταφᾶ πασσᾶς, καὶ γίνεται ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ὁ Μεχμὲτ-ἐφένδης διὰ τὴν δούλευσίν του.

Τὸν Ἀντιοχείας Μιχαὴλ τὸν Ε' πατριαρχεύσαντα ἔτη ἓξ καὶ θανόντα διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει Δωρόθεος ὁ Γ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1522.

Ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάνης.

Τὸν βίον διὰ δηλητηρίου καταστρέψαντος τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι', τοῦ καὶ, ἀνεθίστῳ παραδείγματι, ἐν ὀκταετεῖ διαστήματι τῆς ἰδίας ἀρχιερατείας καρδιναλίους τριάκοντα πρὸς τῷ ἑνὶ ἀναδείξαντος, γίνεται πάπας Ἀδριανὸς ϛ', τῷδε τῷ 1522 ἔτει Ἰανουαρίου τῇ θ', ἐξ ἀσήμου γένους γεννηθεὶς, ἀπὸ πόλεως Οὐτρὲκ τῆς ἐν τοῖς πέρασι τῆς παλαιᾶς Σαξονίας καὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ρήνῳ Τραγκέτου τῆς Βελγικῆς ἐπαρχίας. Πρὸ τοῦ νὰ γένῃ πάπας εἶχε χρηματίσει εἰς τὴν Ὀλλάνδαν προεστὼς ἐκκλησίας, εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἐπίσκοπος, καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν διοικητὴς Καρόλου τοῦ Ε', καὶ μέλος τῆς ἐν τῷ Λιβανίῳ ἀκαδημίας. Γενόμενος πάπας δὲν ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ τὸ ὄνομά του, ὡς τὸ ἤλλαξαν οἱ προκάτοχοί του. Ψέγεται ὡς ἀβέλτερος καὶ ἐν τῇ παπικῇ διοικήσει ὡς ἀδόκιμος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1523.

Δίδωσι τὴν ἀδελφήν του εἰς γυναῖκα ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάνης τῷ βεζίρῃ Ἰμπραήμῃ διὰ τὰ προτερήματά του. Γεννᾶται υἱὸς τῷ σουλτὰν Σουλεϊμάνῃ, ὁ καὶ μετ' αὐτὸν βασιλεύσας Σελίμης, περίφημος διὰ τὴν μέθην καὶ διὰ τὴν ἧτταν ὁποῦ ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν παρὰ τῇ πόλει Ναυπάκτῳ, ἰταλιστὶ Λεπάντε.

Κατηγοροῦνται καὶ παρὰ τῶν λουθηρανῶν καὶ παρὰ πάντων τὰ διεφθαρμένα ἤθη, ἁρπαγαὶ καὶ σιμωνίαι τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς. Ἡ ἐν Νοριμβέργῃ τῆς Γερμανίας συναθροισθεῖσα δίαιτα γράφει τῷδε τῷ πάπᾳ Ἀδριανῷ τῷ ϛ' προσκλαιομένη διὰ ἑκατὸν βάρη καὶ ζημίας ὁποῦ ἀπὸ τῆς παπικῆς αὐλῆς ἐπιφορτίζονται εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γερμανίας. Ζητεῖ συγκροτηθῆναι Σύνοδον οἰκουμενικὴν εἰς τὰς πόλεις ἢ Μαγέντζαν, ἢ Κολωνίαν, ἢ Ἀργεντίναν, ἢ Μέτζ, διὰ νὰ συντρέξουν οἱ ἀδικούμενοι νὰ εἰποῦν τὰ δίκαιά τους, καὶ νὰ συσταθῇ ἡ ἀλήθεια παρὰ τῶν συνοδικῶν, καὶ νὰ ἀποφασισθῇ τὸ νὰ βαλθοῦν εἰς πρᾶξιν τὰ ἐπωφελῆ τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ ἀποσκορακισθῶσι τὰ ἐπιζήμια καὶ νεωτερίσματα, καὶ νὰ ἀνακληθῇ ἡ ἀρχαία καὶ κανονικὴ συνήθεια τῆς ἐκκλησίας.

Ἀδριανὸν τὸν ϛ' διεδέχθη Κλήμης ὁ Ζ' ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, Σεπτεμβρίου τῇ κϛ' τοῦδε τοῦ ἔτους, νόθος, ὡς πιστεύεται, Ἰουλιανοῦ τοῦ ἀπὸ τοῦ γέ-

νους τῶν Μεδίκων, τοῦ καὶ ἱππέως τῶν τῆς Ῥόδου, τανῦν λεγομένων τῆς Μάλτας, ἱππέων, διαφόροις τρόποις τοῦ παπικοῦ θρόνου προστάς. Προεχώρησεν ἐπὶ πολὺ ἐπ' αὐτοῦ ἡ αἵρεσις τοῦ Λουθήρου καὶ τοῦ Ζουϊγγλίου. Ἐτελεύτησε δὲ φθειριάσει τῷ ἔτει 1534.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1524, τοῦ Χιτζρὲ 931.

Ἀπέρχεται εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ βεζίρης Ἰπραὴμ-πασσᾶς, διορθώνει τὰς ἐκεῖσε ἀκαταστασίας καὶ ἀνταρσίας τῶν δύο Τζερκέζων, Ὄμερ δηλαδὴ καὶ Πεκαὰρ, κόπτει νομίσματα ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν, εἶτα ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀποκαταστήσας ἡγεμόνα τῆς Αἰγύπτου τὸν Σουλεϊμὰν-πασσᾶν.

ΚΕΦ. Ι'.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Σοφίας μητροπολίτου, καὶ τῆς ἐπιπηδήσεως Ἰωαννικίου Σωζουπόλεως, καὶ τῆς β' τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου πατριαρχείας, καὶ προσκύνησις τῆς Μολδαβίας τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Τοῦ πατριάρχου Θεοληπτου θανόντος, ψήφῳ κοινῇ καὶ δοκιμασίᾳ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Σοφίας μητροπολίτης Ἱερεμίας, ἀνὴρ πρᾶος καὶ ἀρεταῖς πλείσταις κεκοσμημένος, δι' ἃς ἠγαπᾶτο καὶ παρὰ πάντων. Θεαρέστως οὖν ποιμαίνων τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἠθουλήθη μετὰ ἐνιαυτοὺς τρεῖς μετά τινων κληρικῶν καὶ μοναχῶν εἰς Ἱεροσόλυμα παραγενέσθαι καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς ἁγίους τόπους προσκυνῆσαι. Φθάσαντος τοίνυν αὐτοῦ ἐν τῇ Κύπρῳ τινὲς τῶν συμπαραγενομένων αὐτῶν κληρικῶν τῷ τε πατριάρχῃ καὶ ἀλλήλοις διενεχθέντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπανέκαμψαν· αὐτὸς δὲ ὁ πατριάρχης ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἀντικρὺ ἤπειρον διαβὰς τὴν Ἁγίαν πόλιν κατέλαβε, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ ζωηφόρον τάφον τοῦ Κυρίου προσκυνήσας καὶ

τοὺς λοιποὺς ἁγίους τόπους πνευματικῆς χαρᾶς τε καὶ ἀγαλλιάσεως ἐνεπλήσθη.

Μιχ. Σιαμ. Ἱστορ. Ἐμμ. σ. 367—8.

Ἐφορμᾷ τούτῳ τῷ ἔτει καὶ πάλιν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν κατὰ τῆς Οὐγγρίας, καὶ διαπλεύσας τὸν ποταμὸν Σάβαν σὺν τῷ στρατῷ προχωρεῖ μέχρι Βούδης. Ὁ ῥὴξ τῆς Οὐγγρίας Λαδίσλαος, ἢ κατ' ἄλλους Λουΐγκης Β', ἀπαντᾷ τοὺς Τούρκους εἰς τόπον λεγόμενον Μοχάϊ ἢ Μοχάτζ· συγκροτεῖται πόλεμος φρικωδέστατος παραταθεὶς ἡμέραν ὁλόκληρον, καὶ ἡλίου δύοντος ἡττῶνται οἱ Οὔγγροι, φονεύεται ὁ ῥὴξ καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ κατακρατοῦσι τοῦ οὐγγρικοῦ στρατοπέδου. Εἶτα ὑποτάσσει ὁ Σουλεϊμὰν τὴν μητρόπολιν τῆς Οὐγγρίας Βούδην καὶ τὴν Πέστ καταντικρὺ τῆς Βούδης κειμένην πέραν τοῦ Δουνάβεως, εἶτα ὑποτάσσει πολέμῳ καὶ τὰς πόλεις Μπάϊ, Σεγεδὶν καὶ Τέϊσσαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1526, τοῦ Χιτζρὲ 933.

Καὶ τέλος πάντων νικητὴς ἐπανελθὼν εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν χειμῶνος ἤδη ἐπικρατοῦντος.

Ἐν τούτοις ὁ Καλενδὲρ-πέης ἀποστατήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὀνομαζομένην Ἀλάϊ-Δεβλὲτ μεμλεκετὶ, ἢ ἐπαρχία τοῦ Ζουλκαδὲρ, ὀνομάζεται σουλτάνος καὶ ποιεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ. Ὁ Πιρὴ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Ἄδανας, ἀντέστη αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξατο. Ἐλθὼν οὖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν βεζίρην Ἰπραὴμ-πασσᾶν, ὅστις εὑρὼν τὸν Καλενδὲρ-πέην παρὰ τῇ Καισαρείᾳ κατεπολέμησεν αὐτὸν, φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ 30 χιλ. ἀποστατῶν, τοῦ Καλενδὲρ-πέη καὶ τῶν λοιπῶν φυγόντων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1527.

Τῆς Νεμτζίας ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε' εἶχε πόλεμον μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Φράντζας Φραγκῖσκον Α' καὶ εἰς τὴν Λομβαρδίαν. Ὁ πάπας Κλήμης Ζ' εἶχε στράτευμα εἰς τὴν αὐτήν. Νικῶσιν οἱ Νέμτζοι τοὺς Φραντζέζους, ὑπὸ στρατηγῷ τῷ δουκὶ τῆς Βορβώνας Καρόλῳ, καὶ διὰ νὰ μὴν βοηθήσῃ ὁ πάπας τοὺς Φραντζέζους, καθὼς ἐβοήθει ἕως τώρα πολεμῶντας τὸν Λανόγιαν ἡγεμόνα τῆς Νεαπόλεως, ὁ ῥηθεὶς στρατηγὸς Κάρολος μὲ στρατοῦ χιλιάδας 50, συγκειμένου παρ' Ἰσπανῶν τε καὶ Νεμτζῶν, ὧν οἱ πλείους ἦσαν λουτεράνοι, λαμβάνει πρῶτον παρὰ τοῦ πάπα 60 χιλιάδας σκοῦδα χρυσᾶ, εἶτα λεηλατήσας τὰς καθ' ὁδὸν πόλεις τοῦ πάπα, Ἀκβαπενδέντε, Μοντεφιασκόνε, Βιτέρπο καὶ Ῥοντζιγλιόνε, φθάνει εἰς τὴν Ῥώμην Μαΐου τῇ ε'. Ὁ πάπας μὲ 13 καρδιναλίους κατέφυγον ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου μαζὴ μὲ τοὺς εὐγενεῖς τῆς Ῥώμης, καὶ διώρισε τὸ πλῆθος νὰ ὁπλισθῇ κατὰ τῶν ἐπελθόντων στρατιωτῶν τῆς Γερμανίας, διορίσας στρατηγὸν τὸν Λαυρέντιον Τζέρι· καὶ τῇ ς' τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ,

1527—

ἀναβάντες τὰ τείχη οἱ Τεδέσκοι μὲ φόνον πολὺν τῶν Ῥωμαίων, λεηλατοῦσι τὴν Ῥώμην, ἁρπάζουσι πάντα, ὡς καὶ τὰ δακτύλια ἀπὸ τοὺς δακτύλους τῶν θανόντων παπῶν· συνελόντι φάναι, ἡ λεηλασία αὕτη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγγραφέων της, ὑπερέβη τὰς λοιπὰς λεηλασίας τῆς Ῥώμης τὰς ὑπὸ Βανδίλων, Γότθων καὶ Λογγοβάρδων ἐν τῇ Ῥώμῃ πάλαι γενομένας· ἔκαυσαν γάρ, ἐκρήμνισαν, ἐφόνευσαν, καὶ ἥρπασαν πάντα τὰ προστυχόντα· καὶ διὰ νὰ μὴ κρημνισθῶσι τὰ παλάτια ἐπληρώνοντο πολλοῦ καὶ πλείστου ὅσου παρὰ τῶν οἰκοδεσποτῶν· διέφθειραν δὲ καὶ παρθένους, καὶ καλογραίας, καὶ εὐγενεῖς ἀρχόντισσας· πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀγγεῖα, ἄμφια, ἅγια λείψανα καὶ τὰ λοιπὰ ἅγια παρὰ τῶν λουθηρανῶν στρατιωτῶν ἡρπάγησαν καὶ κατεφρονήθησαν. Λέγεται δὲ ὅτι νὰ ἡρπάγησαν ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἴκοσι μιλλιούνια σκοῦδα χρυσᾶ καὶ περισσότερον. Ἔγιναν οὖν τοσαῦτα κακὰ ὅσα περιγραφῆς εἰσιν ἀνώτερα, καὶ τούτοις προσετέθη ὁ λοιμὸς ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν ἀμέτρων σχεδὸν ἀτάφων λειψάνων, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ λιμὸς διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ σίτου.

Ἐν τούτοις ὁ πάπας ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν συμμαχίαν τῶν Ἐνετῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων μεθ' ὧν εἶχε τὰς συμφωνίας τῆς συμμαχίας, καὶ πολιορκούμενος ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου, συμφωνεῖ τέλος πάντων μὲ τὸν στρατηγὸν τῶν Νέμτζων τε καὶ Ἱσπανῶν, ἡγεμόνα τοῦ Ὀράγκες, Φιλιβέρτον· (ὁ γὰρ δοὺξ Κάρολος εἶχε φονευθεῖ ἐν τῇ Ῥώμῃ πολεμῶν)· ἡ δὲ συμφωνία τοιαύτη ἦν: α') Νὰ πληρώσῃ ὁ πάπας εἰς τὸ καισαρικὸν στράτευμα 400 χιλιάδας σκοῦδα ἐν διαστήματι δύο μηνῶν· β') καὶ γ') Νὰ δώσῃ τὸ ὀχύρωμα τοῦ Ἁγίου Ἀγγέλου καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ῥώμης εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Τεδέσκων· δ') Ὁ πάπας καὶ οἱ καρδινάλιοι οἱ σὺν αὐτῷ δέσμιοι νὰ ἀποκομισθοῦν εἰς τὴν Νεάπολιν μέχρι τῆς ἀποπληρώσεως τῶν προρρηθέντων σκούδων· ε') Διὰ βεβαιότητα τῆς πληρωμῆς νὰ δοθοῦν ὅμηροι ἑπτὰ ἄνδρες ἀξιόλογοι, ἐπίσκοποι, οὓς ἐζήτησαν ἔξω τῆς Ῥώμης ὄντας εἰς τὰς ἰδίας πόλεις· καὶ τέλος νὰ συγχωρήσῃ ὁ πάπας τοῦ ἀφορισμοῦ τῆς Κολωνίας τοὺς κατοικητάς. Ἐπληρώθησαν αἱ 150 χιλιάδες σκοῦδα· τὰ λοιπὰ δὲν εἶχε τρόπον ὁ πάπας νὰ πληρώσῃ· ὅθεν μετὰ πολλὰς τυραννίας ἔφυγαν οἱ ὅμηροι ἀπὸ τῆς εἱρκτῆς· ἔφυγε καὶ ὁ πάπας τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Λουΐγκη Κονζάγα, μετασχηματισθεὶς εἰς ἐμπορικὸν σχῆμα, Δεκεμβρίου 28, μετὰ πολλὰς ὑποστάσας τυραννίας καὶ βασάνους διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐναπολειφθέντων χρημάτων. Ὡς τόσον καὶ τὸ στρατιωτικὸν διὰ τὴν πολλὴν αὔξησιν τοῦ λοιμοῦ ἀπῆρε τῆς Ῥώμης κατὰ μῆνα Ἰούλιον, καὶ μετά τινας μῆνας ἐπανῆλθεν ἡσύχως εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ὁ πάπας διὰ βοηθείας τοῦ καίσαρος Καρόλου Ε'.

Ὁ Μουντζέρος τοὺς ἀναβαπτιστὰς διεγείρει εἰς πόλεμον κατὰ τῶν καθολίκων, καὶ στρατηγὸς αὐτῶν γίνεται· ὅθεν οἱ ἀγροῖκοι οἱ εἰς τὴν Σβετζίαν, Ἀλσατίαν, Φραγκονίαν, ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ῥήνου ὄντες ἀναβαπτισταὶ ἀποστατήσαντες ποιοῦσι τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν ἐν ὅλῃ τῇ Γερμανίᾳ, καὶ μόνον εἰς τὴν Φραγκονίαν κατεκρημνίσθησαν ὑπ' αὐτῶν ὀχυρώματα καὶ μοναστήρια 293. Κατεπάτουν τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας· ἐκεῖ ὁ-

ποῦ ὥρμουν ἐφόνευον μοναχούς, ἔκαιον ἐκκλησίας, καὶ κατεφόνευσαν ἕως 100 χιλιάδας Γερμανῶν εἰς ἕνα χρόνον, ἔξω ἀπὸ τὰς ζημίας ὁποῦ ἔκαμαν εἰς γῆρας καὶ ὀρφανά. Ὅθεν οἱ ἡγεμόνες τῆς Γερμανίας ἑνωθέντες, καὶ διορίσαντες στρατηγοὺς εἰς διαφόρους τόπους, τὸν δοῦκα τῆς Λοραίνης εἰς τὴν Ἀλσατίαν, τὸν ἐλέκτορα Παλατῖνον καὶ τὸν μαρκίωνα Κασιμῆρον εἰς τὴν Σβετζίαν καὶ Φραγκονίαν, τὸν δοῦκα τῆς Σαξονίας Γεώργιον εἰς τὴν Σαξονίαν, ἐφορμῶσι στρατῷ κατὰ τῶν ἀναβαπτιστῶν, οἵτινες, ὡς ἀγροῖκοι καὶ ἀροτριᾷν μᾶλλον εἰδότες ἢ πολεμεῖν, φονεύονται ἐν διαστήματι τριῶν μηνῶν εἰς διαφόρους τόπους τῆς Γερμανίας, εἰς 130 χιλιάδας καὶ περισσότερον· ζωγρεῖται ὁ Μουντζέρος, καὶ ἀπαχθεὶς καρατομεῖται εἰς τὴν πόλιν Μουλουσέν. Ὁ Λουθῆρος ὁ ἴδιος μυσαχθεὶς τὴν τοσαύτην μιαιφονίαν συνέθετο βιβλίον κατὰ τοῦ Μουντζέρου, ᾧ τίτλος, Πιστὴ συμβουλὴ περὶ ἐμποδισμοῦ ἀποστασίας, ὅπου καὶ τὰς τοῦ πάπα χρηματικὰς δοσοληψίας κωλύει. Ἀλλ' ἐκ τῶν συμβουλῶν αὐτῶν τοῦ Λουθήρου ἀνῆψε νέα ἀποστασία κατὰ τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Βρεμὲ, καὶ γίνονται ὑπὸ τῶν λουθηρανῶν πολλὰ κακὰ ἐξ αὐτῆς, καὶ ὁ Χριστοφόρος ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Βρεμὲ ὁπλομαχίᾳ καὶ πολέμῳ διασκεδάζει αὐτά.

Ἀνήρ τις ὀθωμανὸς τοὔνομα Ἄτζμε, μὲ ὑπόληψιν σοφίας καὶ ἀρετῆς, ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἤρξατο κηρύττειν ὅτι ἡ πίστις τῶν Χριστιανῶν κρείττων τῆς τῶν Ὀθωμανῶν. Μετὰ πολλὰ ὁ μουφτῆς συνεβούλευσεν αὐτὸν ἀποστῆναι τῆς διδαχῆς· ὁ δὲ οὐκ ἀκούσας καρατομεῖται, καὶ προγράμματι κωλύεται τοῦ λοιποῦ ἡ τοιαύτη διάλεξις καὶ λογοτριβὴ περὶ πίστεως, καὶ καταδικάζεται θανάτῳ ὁ τοῦ λοιποῦ φιλονεικήσων περὶ αὐτῆς.

Ἀρβανῖται τινὲς εἰσέρχονται νύκτωρ εἰς τὸν οἶκον χριστιανοῦ τινος πραγματευτοῦ οἰκοῦντος παρὰ τὸ τζαμὶ σουλτὰν-Σελὶμ, φονεύουσι τὸν Χριστιανὸν καὶ ἁρπάζουσι τὰ ὑπάρχοντά του. Τῇ ἐπιούσῃ γενομένης ἀγωγῆς ἐξετάσθη καὶ ἀπεδείχθη ὅτι οἱ φονεῖς νὰ ἦσαν Ἀρβανῖται· μὴ γνωσθέντων δὲ τῶν μιαιφόνων καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρβανιτῶν μὴ μαρτυρησάντων αὐτοὺς, τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἐφονεύθησαν πάντες οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει Ἀρβανῖται, τόσον οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ Πόλει ὅσον καὶ οἱ μουσαφίριδες.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1528, τοῦ Χιτζρὲ 935.

Ὁ καῖσαρ τῆς Νεμτζίας πέρνει τὴν Βούδην παρὰ τοῦ ῥηγὸς Ἰωάννου, ὀχυροῖ αὐτὴν καὶ διορίζει ἐν αὐτῇ καὶ φύλακα στρατόν. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀγανακτεῖ μὲ τὸ νὰ ἐδιώχθη ἐκεῖθεν ὁ ῥὴξ Ἰωάννης, ὅστις ἔζη ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ δεφένδευσιν τοῦ σουλτάνου· ὅθεν ἤρξατο ἑτοιμάζεσθαι εἰς τὴν κατὰ τῆς Οὐγγρίας ἐκστρατείαν, καὶ ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ στρατοπεδεύσας εἰς τὴν Φιλιππούπολιν, καὶ ὑπὸ ῥαγδαιοτάτου ὑετοῦ (ὅστις ἀπήγαγε καὶ σκηνὰς καὶ ἐφόδια, καὶ θησαυροὺς τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ) ἐμποδισθεὶς ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἐπιπήδησις εἰς τὸν θρόνον Ἰωαννικίου τοῦ Σωζουπόλεως.

Οἱ σὺν τῷ πατριάρχῃ Ἱερεμίᾳ ἀπὸ Κύπρου ἐλθόντες εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κληρικοί τε καὶ μοναχοὶ σὺν τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθεῖσιν ἀρχιερεῦσι ποιοῦσι σύνοδον, καὶ μηδὲν εὔλογον ἔγκλημα εὑρόντες, προσθήκην φλωρίων 500 τῷ ἐτησίῳ δασμῷ γενέσθαι κρίνουσιν ἐπὶ τῷ δυνηθῆναι ῥαδίως ἕτερον πατριάρχην ἀποκαταστήσασθαι, ὥστε δίδοσθαι κατ' ἔτος τῷ δημοσίῳ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας φλωρία 4,500. Ταύτην τὴν προσθήκην ἀποδεξάμενος ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν δέδωκεν ἄδειαν τοῖς ἀσυνέτοις καὶ ἄφροσι καὶ κακῶς βουλευσαμένοις προχειρίσασθαι πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλοιεν. Ὅθεν ἐπιπηδᾷ τοῦ θρόνου παρανόμως δι' αὐτῶν Ἰωαννίκιος ὁ Σωζουπόλεως, ὃν ὡς ἐπιβάτην οὐκ ἐδέξατο τὸ πλῆθος, καὶ οὐδεὶς τῶν Χριστιανῶν, ὡς ἔθος ἦν, οὔτε προσεκύνησεν, οὔτε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἠσπάσατο εὐλογίαν διὰ τοῦ ἀσπασμοῦ ζητῶν, πλὴν τῶν αὐτῷ προσκειμένων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1529.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἱερεμίας ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν πάνυ καὶ τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον τὸν Β', παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Δωροθέου τοῦ Β', γίνεται σύνοδος ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ συλλειτουργήσαντες ἀφορισμῷ καθυποβάλλουσι μετὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν τόν τε κακῶς πατριαρχεύσαντα Ἰωαννίκιον καὶ τοὺς ἐπὶ τούτῳ δολερῶς καὶ παρανόμως συνεργήσαντας.

Εὑρὼν οὖν καὶ συναθροίσας ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν χρήματά τε καὶ ἐφόδια καὶ κατασκευάσας ἀντὶ τῶν φθαρέντων πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη πρὸς πόλεμον, ἀπαίρει τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ φθάσας εἰς τὴν Βούδην πολιορκεῖ αὐτὴν σφοδρότατα, καὶ μετὰ πολλὰ παρέδωκαν αὐτῷ ταύτην οἱ Νέμτζοι.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Πόγδανος, υἱὸς τοῦ περιφήμου Στεφὰν-βόδα (τοῦ ἡγεμονεύσαντος ἔτη 47 καὶ μῆνας πέντε καὶ νικήσαντος πολλάκις Τούρκους, Οὔγγρους, Λέχους, Βλάχους καὶ Ταρτάρους), ἑπόμενος τῇ πατρικῇ συμβουλῇ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ θνήσκων ὁ πατὴρ, πέμπει εἰς τὸν σουλτὰν Σελίμην τὸν μέγαν Λογοθέτην Τέουτον, λέγοντα ὅτι ἡ ἐπαρχία τῆς Μολδαβίας τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω θέλει νὰ γίνῃ φέουδον τῆς βασιλείας τῶν Ὀθωμανῶν, μὲ συμφωνίαν τοῦ νὰ ἔχῃ τὴν τιμήν της, νὰ φυλάττῃ τοὺς νόμους της καὶ ὅλας τὰς συνηθείας της εἰς τὰ μοναστήρια, καὶ νὰ στέλλῃ κάθε χρόνον μὲ πιστοὺς μπογιάριδες εἰς τὴν Πόρταν 400 φλωρία, 40 ἄλογα καὶ 80 ἱέρακας λόγῳ πεσχεσίου, καὶ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ ποτε εἰς τὰ περὶ τῆς πίστεώς της, καὶ νὰ ἔχῃ τὸ πληρεξούσιον εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγεμό-

νος της νὰ ἐκλέγῃ αὐτὴ ὅποιον θέλει, καὶ νὰ μὴν τῆς πέμπεται ἡγεμὼν ὁ μὴ παρ' αὐτῆς ἐκλεγείς. Ἐχάρη τὰ μέγιστα ὁ σουλτὰν Σουλεϊ.άνης, ἐδέχθη τὰς συμφωνίας, καὶ διπλώματι ἐγγράφως ὑπογράψας καὶ ἐπιβεβαιώσας αὐτὰς ἔπεμψε διὰ τοῦ Λογοθέτου τῷ ἡγεμόνι Πογδάνῳ καθημένῳ εἰς τὴν Σουτζεάβαν, μητρόπολιν οὖσαν τότε τῆς Μολδαβίας. Ἦλθεν οὖν ὁ ἡγεμὼν Πόγδανος εἰς προσκύνησιν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, τὸν εὗρε παρὰ τῇ Σοφίᾳ ἐπανακάμπτοντα ἀπὸ τῆς Οὐγγρίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔδωκεν αὐτῷ τὰ 400 φλωρία, τοὺς 40 ἵππους καὶ τοὺς 80 ἱέρακας. (Ἠκολούθει τὸ πεσχέσιον αὐτὸ μέχρι τοῦ Τζερτζὲλ Πέτρου βόδα, ἔτει σωτηρίῳ 1591, καθ' ὃ ἔτος ἐζήτησεν ἡ Πόρτα τὸ νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν ὁ ἡγεμὼν κάθε τρεῖς χρόνους μίαν φορὰν νὰ προσκυνῇ τὸν σουλτάνον καὶ νὰ δίδῃ καὶ χαράτζι. Πέτρος ὁ Ῥάρες ὁ Ε', ἄλλως Τζερτζὲλ, μὴ δεχθεὶς ταῦτα παρῃτήσατο καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἔζησεν ἐκεῖ. Ὁ δὲ μετ' αὐτὸν γενόμενος Στεφὰν-βόδας Ε' ὁ Λοκούστας ἔστερξε νὰ δώσῃ χαράτζι φλωρία 12,000· ἀλλ' οἱ διάδοχοί του, διψαλέοι τῆς ἡγεμονείας, τὰ ηὔξησαν εἰς τρόπον ὁποῦ νὰ δίδωνται τώρα μόνον μιρὶ πουγγεῖα 149 καὶ γρόσια 139, χωρὶς τὰ λοιπὰ τὰ διδόμενα διὰ παϊρὰμ-πεσχεσὶ, πουγγεῖα σχεδὸν 200, τζαϊζέϊ-χουμαγιοὺν πουγγεῖα 500, κουδουμιγέδες, καὶ ἄλλα).

Ἐδέχθη φιλοφρόνως τὸν ἡγεμόνα ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάνης, τὸν ἐφόρεσε λιθοκόλλητον κούκαν καὶ χαμπανίτζα, τὸν ἔδωκεν ἵππον μὲ πολυτελῆ φάλαρα, καὶ ἐπανακάμπτοντα τὸν ἐσυντροφίασε μὲ τέσσαρας πεϊκιδες καὶ ἄλλους δούλους τῆς βασιλείου αὐλῆς.

Ἐπικύρωσις τῷ οἰκουμενικῷ θρόνῳ τοῦ γνησίου ποιμένος Ἱερεμίου.

Ἐλθόντα εἰς τὸν Γαλατᾶν τὸν κὺρ Ἱερεμίαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ προσῆλθον εἰς αὐτὸν ἀσπαζόμενοι τὴν δεξιάν του, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὸν βασιλέα ἐζήτησαν αὐτὸν εἰς πατριάρχην ὑποσχεθέντες ἀποτίσαι καὶ τὰς 4,500 φλωρίων. Ὅθεν ὁ μὲν Ἰωαννίκιος κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου καὶ ὁ Ἱερεμίας ἀνεβιβάσθη τὸ δεύτερον.

Μεγ. Συναγ. Ἱστορ. Ἰομ. σ. 368.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1530.

Ἐλθὼν ὁ Σουλεϊμὰν πολιορκεῖ τὴν Βιέννην, ἀλλὰ μετὰ πολλὰ μηδὲν ἀνύσας καὶ 40 χιλιάδας στρατοῦ ἀπολελωκὼς ἔλυσε τὴν πολιορκίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀφῆκεν ἀνάθεμα τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ ἐάν τις αὐτῶν τοῦ λοιποῦ τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης ἐπιχειρήσηται, ἢ κατὰ τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν πολεμικῶς καὶ μετὰ στρατοπέδου ἐφορμήσῃ. Εἶτα περιτέμνει τοὺς τρεῖς υἱούς του Μουσταφᾶν, Μεχμὲτ καὶ Σελὶμ καὶ ποιεῖ μεγάλας ἑορτὰς καὶ εὐωχίας.

'Εν τούτοις ὁ Φερδινάνδος, ῥὴξ τῆς Βοημίας, ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Βούδαν ἡμέρας 27. 'Αλλ' ἀπατηθεὶς παρὰ τοῦ Μεχμὲτ-πέη, ἡγεμόνος τῆς Σεμένδριας, εἰπόντος ὅτι πλησιάζει με στρατὸν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν, ἔλυσε τὴν πολιορκίαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1531.

'Εφορμᾷ κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Φερδινάνδου, ῥηγὸς τῆς Βοημίας, ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν καίων τὰ πάντα καὶ λεηλατῶν· ἀπαντᾷ ὁ Φερδινάνδος στρατῷ, καὶ πολέμου συγκροτηθέντος σφοδροῦ ἡττᾶται ὁ Φερδινάνδος καὶ φεύγει. Ὅθεν ὑποτάσσει ὁ Σουλεϊμὰν 20 χώρας ἀναιμωτί, καὶ οἱ ἡγεμόνες τῶν Σκλαβούνων καὶ Χιρβατῶν φοβηθέντες προσκυνοῦν αὐτῷ καὶ ὑποτάσσονται ἀναιμωτί. Χιρβάται δὲ καὶ Σκλαβοῦνοι σχεδὸν ἓν καὶ τὸ αὐτό εἰσιν ἔθνος.

Οἱ Φράγκοι ἑνωθέντες ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ Μωρέως καὶ λεηλατοῦσι τὰ πεδία καὶ ὑποτάσσουσι καὶ τὴν πόλιν Κορώνην. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει μὲ στρατὸν τὸν ῥηθέντα Μεχμὲτ-πέην, ἡγεμόνα ποτὲ τῆς Σεμένδριας, ὅστις ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Κορώνην, καὶ οἱ Φράγκοι βιασθέντες καὶ παρεδόθησαν καὶ ἀπὸ τοῦ Μωρέως ἀνεχώρησαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1532.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστ. τομ. γ' σ. 368–369.

Συμβαίνει ταραχὴ μεγίστη τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστιανῶν. Οἱ γὰρ Τοῦρκοι ἐζήτουν ἀνασκάψαι ἐκ βάθρων πάσας τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἰπραὴμ-πασσᾷ προσδραμὼν καὶ περὶ τῶν ἀπειλουμένων ἐλεεινολογούμενος σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, δώροις τε καὶ παρακλήσεσι πείσας ἀπέδειξεν ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ δύο μαρτύρων τούρκων, γεγηρακότων εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 102, τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰ καὶ πολιορκηθεῖσαν μὴ γεγονέναι ἅπασαν δοριάλωτον, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ αὐτῆς ἑκοντὶ παραδοθῆναι τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ διὰ συμφωνιῶν. Ἀπὸ τῆς ἁλώσεως ἕως τότε εἶχον παρέλθει χρόνοι 80· καὶ ἐπὶ τῆς ἁλώσεως αὐτοὶ οἱ μάρτυρες ἦσαν ὡσεὶ ἐτῶν 18. Τούτου οὖν οὕτω μαρτυρηθέντος πρόγραμμα εἰλήφασι παρὰ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν κελεῦον τὰς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίας τηρεῖσθαι ἀδεῶς ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὸ διηνεκές.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1533.

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν, Πρώτης δηλαδὴ Ἰουστινιανῆς, τοὔνομα Πρόχορος, τὴν τῶν Σέρβων ἐπισκοπὴν ἐζήτει ἐπὶ βήματος παρασταθείς, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν δοθέντα αὐτῷ βασιλικὰ χρυσόβουλλα, ἁρπαγῆναι λέγων ὕστερον παρὰ τοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ τῷ δημοσίῳ τὸ κατ' ἔτος προσκομίζειν

—1534

τέλος, τὰ 100 δηλαδὴ φλωρία, ὑπισχνεῖτο. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας λαδὼν φετβὰν παρὰ τοῦ μουφτῆ, ὅτι δηλαδὴ πᾶν τὸ ὑποκείμενόν τινι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ ἔτη ἑκατὸν μηδόλως ἀποξενοῦσθαι αὐτοῦ, παρεστήσατο διὰ μαρτύρων ὑποκεῖσθαι τῷ Θεσσαλονίκης τὴν ἐπισκοπὴν τῶν Σέρδων ἐπέκεινα τῶν 300 ἐτῶν· διὸ προσεκυρώθη αὖθις τῷ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης, ἀναδεξαμένου τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου προσκομίζειν κατ' ἔτος σὺν τοῖς λοιποῖς 4,500 φλωρίοις καὶ τὰ ἑκατὸν ταῦτα φλωρία, καὶ ἐγένετο ἡ ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ἐτησίου δασμοῦ φλωρία 4,600, ὀφειλόμενα ἐκμετρεῖσθαι τῷ δημοσίῳ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἄλλοι δὲ ἔγραψαν ὅτι ὁ Πρόχορος αὐτός, ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν, ἀντιποιούμενος τῆς Βρροίας, προσέθηκεν εἰς τὸ χαράτζι φλωρία ἑκατόν, ἃ μὴ δυνάμενος ἀποφυγεῖν ὁ Κὺρ Ἱερεμίας ἐδέχθη, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον χαράτζι φλωρία 4 χιλιάδες καὶ ἑξακόσια, διδόμενον κατ' ἔτος τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Μεγ. Συναγ. ... σ. 369. λέγει δ' ὅτι ... 4100 φλωρία.

Ὁ Ὀλάμης, ἡγεμὼν τῆς ἐπαρχίας Ἀζερπεϊζάν, ἀφεὶς τὴν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν ὑποταγὴν ὑπετάγη τῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ διὰ νὰ δείξῃ δούλευσιν ἑρμηνεύει αὐτῷ τὸν τρόπον τοῦ ὑπαγαγεῖν τὸ Βαγδάτι Διορίζεται λοιπὸν ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραὴμ-πασσᾶς διὰ τὴν ἐκστρατείαν τὴν κατὰ τοῦ Βαγδατίου, ὅστις ἐλθὼν σὺν τῷ στρατῷ παραχειμάζει εἰς τὸ Χαλέπι· ἔαρος δὲ φανέντος ὁρμήσας καὶ πολλὰς εὑρὼν δυσκολίας διὰ τὴν ὑποταγὴν τοῦ Βαγδατίου, ὡς ἔλεγε, τῇ δ' ἀληθείᾳ φθαρεὶς ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ Βαγδάτι ἡγεμόνος τῶν Περσῶν, τοὔνομα Τεκελοὺ-Μεχμὲτ-χάν, μὴ δυναμένου ἀντιπαραταχθῆναι τοῖς ὀθωμανικοῖς ὅπλοις, μετήλλαξεν ὁδὸν καὶ ἐλθὼν ὑπέταξε τὴν ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀρμενίᾳ πόλιν τοὔνομα Βάν.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ Χαϊρουδδὶν, ἄλλως Βαρβαρόσσας λεγόμενος, πειρατὴς εἰς τόδε ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ, ἐλθὼν προσκυνεῖ τὸν σουλτὰν Σουλεϊμάν, καὶ ζητεῖ παρ' αὐτοῦ στόλον διὰ νὰ ὑποτάξῃ εἰς τὴν βασιλείαν του τὸ Τούνεζι καὶ τὸ Τζεζαΐρ ἤτοι τὴν Καρθαγένην, ἄλλως Ἰουλίαν Καισαρικήν, σὺν ταῖς περὶ αὐτὰς ἐπαρχίαις. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸν Ἰπραὴμ-πασσᾶν Ἐπίτροπον, ὄντα τότε εἰς τὸ Χαλέπι, καὶ ἐλθόντα ἀποκατέστησεν αὐτὸν εὐθὺς ὁ Ἰπραὴμ-πασσᾶς ἀρχιθαλάσσιον τοῦ στόλου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1534, τοῦ Χιτζρὲ 941.

Τὸν Ἱεροσολύμων πατριάρχην Δωρόθεον τὸν Β' πατριαρχεύσαντα ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἑνὶ καὶ θανόντα διεδέχθη ὁ Γερμανὸς ὁ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ὁρμώμενος καὶ καταγόμενος ἀπὸ κώμης λεγομένης Ἀράχοβα τῆς ἐν τῇ Τριπολιτζᾷ. Πάντες δὲ οἱ μέχρι τοῦ Δωροθέου τούτου τοῦ Β' ἦσαν Ἄραβες καὶ αὐτόχθονες τῆς Παλαιστινης, καὶ πρῶτος ἐν πατριάρχαις Ἱεροσολύμων Ῥωμαῖος ἐγένετο οὑτοσὶ ὁ Γερμανός. Ἐπὶ τῶν αὐτοχθόνων οὖν ἀράδων πατριαρχῶν εἶχεν ἐπικρατήσει συνήθεια ἰσχύειν

τοὺς ἐντοπίους ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς καὶ διοικεῖν τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν ἄραβας πατριάρχας ἀδιαφόρως· μικροπρεπεῖς γὰρ φύσει οἱ Ἄραβες καὶ τοῖς ἰδίοις ὑπὲρ τὸ μέτρον χαριζόμενοι· ὅθεν πάντων τῶν τοῦ θρόνου εἰσοδημάτων οἱ ἐντόπιοι εἶχον τὴν ἐξουσίαν καὶ προστάται ἦσαν τῶν ἀναγκαίων χρειῶν, ἀφορῶντες μόνον εἰς τὸ ἴδιον συμφέρον. Ἦσαν δὲ πτωχότατοι οἱ ἐς τόδε ἄραβες πατριάρχαι· οἱ γὰρ Χριστιανοί, διὰ τὸ εἶναι τὴν Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τοῖς βασιλεῦσι τῆς Αἰγύπτου τζερκέζοις, οὐκ ἀπήρχοντο εὐκόλως εἰς προσκύνησιν· ὅθεν τὰ μοναστήρια καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ ἡ τῆς Βηθλεὲμ οὐδεμίαν εἶχον ἀνακαίνισιν εἰς τὰ μέρη τὰ πτῶσιν ἐπαπειλοῦντα· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ δὲν εἶχον οὐδὲ ἱερὰ σκεύη καὶ ἄμφια, διὸ πανίνοις ἱεροῖς ἐλειτούργουν καὶ τὰ τρικήριά τους ἦτον σιδηρᾶ, ὡσαύτως καὶ ἡ κορώνα τους· καὶ οἱ πατριάρχαι ἔζων ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσὶν, οὐδὲ ἔλεον οὐδὲ πρόσοδον ἔχοντες· μετὰ γὰρ τὴν ἅλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Τραπεζοῦντος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν οὐδεὶς ἦν ὁ ἐπισκεψόμενος καὶ ἐλεήσων αὐτούς. Πρῶτος οὖν ὁ Γερμανὸς ἤρξατο περιοδεύειν τόπους καὶ ἐπαρχίας ἐλέους χάριν τοῦ παρὰ τῶν Χριστιανῶν, δι' οὗ ἐλέους καὶ τὸ κουβούκλιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἠδυνήθη κατασκευάσαι. Καὶ τούτου τὰς ἄλλας οἰκοδομὰς, τὰς περιηγήσεις, τὰς πράξεις τε καὶ τὰς ζητείας ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ πατριαρχ. βιβλ. ιά, Κεφ. ζ', παραγρ. γ' καὶ δ'. Πατριαρχεύσας δὲ ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τοῖς πέντε παρῃτήθη ἔτει σωτηρίῳ 1579.

Ἔρχεται καὶ ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν εἰς τὸ Βὰν διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν Ἐπίτροπον Ἰπραὴμ-πασιᾶν, κακεῖθεν ἀπέρχεται εἰς τὴν ποτὲ μητρόπολιν τῆς Περσίας Τέβρις, Περσέπολιν τὸ πάλαι λεγομένην, ὅπου ὁ Μεχμὲτ-χάνης ἐλθὼν προσετέθη αὐτῷ κατὰ τῶν Περσῶν, λέγων ὅτι θέλει νὰ ἦναι τοῦ λοιποῦ ὑποχείριός του. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ σουλτὰν Μουζαφέρης, ῥὴξ τῆς ἐπαρχίας Γκιλανίου, Ὑρκανία παρ' Ἕλλησι λεγομένης, ἐλθὼν προσετέθη αὐτῷ φέρων καὶ ὁπλοφόρους συμμάχους 10 χιλιάδας· ὅθεν ἐφορμᾷ ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἐναντίον εἰς τὸ Βαγδάτι, ἡγεμονεύοντος αὐτοῦ ἐκ μέρους τῶν Περσῶν τοῦ ῥηθέντος περιφήμου Τεκελοὺ-Μεχμὲτ χὰν, ὅςτις μὴ δυνάμενος ἀντιστῆναι τῷ Σουλεϊμὰν, καταλιπὼν τὸ Βαγδάτι ἀπέρχεται εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Περσίας, καὶ ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ὑποτάσσει ἀναιμωτὶ αὐτό. Εὑρίσκει ἐν αὐτῷ τὸ μνῆμα τοῦ ἰμάμι Ἀζὲμ ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, (οὗτός ἐστιν ὁ διδάσκαλος ὁ διατάξας τὰ ἔθιμα τῆς μουσουλμανικῆς θρησκείας, καὶ τούτου μαθητὴς ὁ ἰμάμι Σαφὴς, μικρόν τι ὑποδεέστερος τοῦ διδασκάλου κατὰ τὴν περὶ διδασκαλίας ὑπόληψιν)· καὶ ἐκεῖ κτίζει ὀχυρώματα διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὰς ἔξωθεν ἐφόδους καὶ νὰ καταδαμάζῃ τοὺς κατοικητὰς ἐν καιρῷ ἀποστασίας, καὶ διορίζει καὶ φύλακας γιαννιτζάρους, καὶ μαγαζεῖα ἐφοδίων γέμοντα πολεμικῶν. Ζητεῖ παρὰ τοῦ τεφτερδάρη τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπαρχίας, καὶ καταμαθὼν ὅτι νὰ ἔφθειρεν αὐτὸς πολλὰ εἰς ἰδίας χρείας καὶ νὰ ἐμήνυσε τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν τοὺς σκοποὺς τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν προστάζει ἀνασκολοπισθῆναι αὐτόν· ὅστις φθάσας εἰς τὴν φούρκαν ζητεῖ νὰ γράψῃ τῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀ-

ναγκαῖόν τι μυστικόν, καὶ γράφει ὅτι « καὶ ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραὴμ-πασσᾶς » εἶναι ὑπεύθυνος μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ἄσπρα παρὰ τῶν Περσῶν διὰ νὰ ἐπι» βουλευθῇ τὴν ζωήν Σου ». Αὐτὸς μὲν οὖν ἐκρεμάσθη· ὁ δὲ σουλτάνος λαβὼν τὸ ἔγγραφον ἔκρυψεν αὐτὸ διὰ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ εἰς ἄλλον καιρόν.

Ἑτοιμάζεται ὁ Περσῶν βασιλεὺς νὰ πολιορκήσῃ τὸ Βάν. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Βαγδάτι διὰ τὸ Βάν, καὶ διελθὼν διὰ τοῦ Τέβρις ἔρχεται εἰς τόπον λεγόμενον Δεργκιεζίν· ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν καταμαθὼν τὰς τοῦ σουλτάνου δυνάμεις ἀπέστη τῆς πολιορκίας, καὶ πέμψας πρέσβεις ἐζήτει εἰρήνην· ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἤκουσε τοὺς πρέσβεις φιλοφρόνως, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῖς ἀποκριθεὶς ἐξέπεμψεν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1535, τοῦ Χιτζρὲ 942.

Ἐπανακάμπτει καὶ καθ' ὁδὸν ἀπαντᾷ τὸν χάνην τῆς Βίτλιος, (ἥτις ἐστι πόλις περσικὴ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰβηρίας, κειμένη ἐπὶ ποταμοῦ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· ἔχει τὸ ποτάμι αὐτὸ ἰχθύας μ ο υ ρ ο ύ ν α λεγομένους· ἀπὸ γὰρ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα ἐβγαίνουσιν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, κἀκεῖθεν εἰσέρχονται εἰς τὸν ποταμὸν αὐτόν, οὗ αἱ ἐκβολαὶ κεῖνται ἄντικρυ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Βόλγα·) ὅστις ὑποτάσσεται αὐτῷ ἐθελουσίως μὲ ὅλας τὰς πόλεις τῆς ἐπαρχίας του. Ἐδέχθη αὐτὸν καὶ ἐτίμησε μεγάλως ὁ σουλτάνος, καὶ τέλος εἰσέρχεται νικητὴς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ μετὰ ἡμέρας τρεῖς φονεύει τὸν Ἐπίτροπόν του Ἰπραὴμ-πασσᾶν, τὸν τοσοῦτον παρ' αὐτοῦ ἄλλοτε ἀγαπώμενον, καὶ κάμνει Ἐπίτροπόν του τὸν Λουφτὴ-πασσᾶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1536, τοῦ Χιτζρὲ 943.

Διορίζει τὸν εἰς τὸ Τέβρις αὐτομολήσαντα αὐτῷ Μεχμὲτ-χὰν διὰ νὰ φροντίζῃ τῶν παρὰ τῶν Περσῶν ὑποταγεισῶν πόλεων, καὶ δοὺς αὐτῷ στρατὸν ἐξέπεμψε διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ἰβηρίαν, ἐπαρχίαν κειμένην μεταξὺ τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Γίνονται πόλεμοι πολλοί, καὶ τέλος πάντων μὲ συμφωνίας ὑπετάγησαν οἱ Ἴβηρες.

Οἱ Χριστιανοί, Μπόγδανοι, Λέχοι, Βοημοὶ καὶ Νέμτζοι, ἐφορμοῦσι κατὰ τῆς Βόσνας. Ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Ἀσρούτ-πέης ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν, τοὺς φυγαδεύει, τοὺς διώκει ἕως εἰς τὸ Κελὶ καὶ τοὺς καταπολεμεῖ· εἶτα καταπολεμεῖ τὴν πόλιν Κελὶ καὶ ὑποτάσσει αὐτήν.

Ὁ ῥηθεὶς Βαρβαρόσσας λεηλατεῖ ὅλας τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς καὶ ὑποτάσσει πολλὰς πόλεις, εἶτα ἐφορμᾷ κατὰ τῆς ἰταλικῆς ἐπαρχίας Πούλια λεγομένης καὶ ἁρπάζει λάφυρα πολλὰ καὶ ἀνδραποδίζει καὶ πολλοὺς κατοικητάς. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει τὸν βεζίρην του Λουφτὴ-πασσᾶν μὲ στόλον, συντροφιασμένον μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν Βαρβαρόσσαν, νὰ ὑποτάξουν τὴν νῆσον τῆς Κερκύρας· εἶτα πηγαίνει καὶ μόνος του, διοδεύει

διὰ τῆς Αὐλωνίας, ἥτις ἐστι τῆς Ἀρβανιτίας ἐπαρχία, (ταύτην μαζὴ μὲ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἠπείρου ὀνομάζουν οἱ Τοῦρκοι Ἀρναουτλούκ·) καὶ ὑποτάσσονται αὐτῷ οἱ Ἀλβανίται μὲ τὴν ἐπαρχίαν τους, ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ δίδουν ὀκτὼ χιλιάδας πολεμιστὰς ὅταν ἔχῃ πόλεμον ὁ σουλτάνος κατά τινος· καὶ διατάξας ὁ Σουλεϊμὰν τὰ κατ' αὐτοὺς ἐπὶ μῆνα ὁλόκληρον διαπλέει εἰς τὴν Κέρκυραν· ἀλλὰ μηδὲν ἀνύσας ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1537, τοῦ Χιτζρὲ 944.

Στρατόπεδον 20 χιλιάδων ἀνδρῶν ἐκ διαφόρων ἐθνῶν ἠθροισμένον ὑπό τινι στρατηγῷ τοὔνομα Κοφὰν, εἰσελθόντες διὰ τοῦ πεδίου ὀνομαζομένου Σερὲμ, ὅ ἐστι μεταξὺ Βελιγραδίου καὶ Πετερβαραδινίου εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας, ὥρμησε νὰ πολιορκήσῃ τὴν Σεμένδριαν. Ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως Μεχμὲτ-πέης ἀντέστη αὐτοῖς, καταπολεμεῖ καὶ φυγαδεύει, εἶτα δίδωσι τὴν εἴδησιν τῷ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Ἔστι δὲ ἡ Σεμένδρια φρούριον μὲ κωμόπολιν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Δουνάβεϊ, τοῦ Βελιγραδίου ὥρας ἑπτὰ ἀπέχουσα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1538, τοῦ Χιτζρὲ 945.

Οὕτως εὐτυχῶν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν εἰς τὰς ἐκστρατείας, τόσον προσωπικῶς ὅσον καὶ διὰ τῶν ἰδίων στρατηγῶν, πέμπει καὶ εἰς τὸ Γεμένι τὸν καπετὰν-πασσᾶν Βαρβαρόσσαν μαζὴ μὲ τὸν Σουλεϊμὰν-πασσᾶν, στρατηγὸν τοῦ πεζικοῦ, οἵτινες ὑπέταξαν ὅλον τὸ Γεμένι μαζὴ μὲ τὰς πέριξ ἐπαρχίας εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Βουτζακίου ἤτοι τῆς Βεσσαραβίας, ἡνωμένοι μέ τινας Τούρκους παρ' αὐτοῖς κατοικοῦντας, ἠθέλησαν νὰ κόψουν ξύλα τινὰ ἀπὸ ἕνα δρυμῶνα τῆς Μπογδανίας, ὅντινα ὥριζον οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐπαρχίας Κεγετζὶ, οἵτινες κατὰ τὰ προνόμιά τους οὐκ ἀφῆκαν τοὺς Ταρταροτούρκους νὰ κόψουν ξύλα καὶ τοὺς ἐδίωξαν· ἀλλ'αὐτοὶ ἐπανῆλθαν διὰ νὰ κόψουν· ὅθεν οἱ κατοικηταὶ τοῦ Κεγετζὶ οὐ μόνον ἐδίωξαν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ κυνηγήσαντες ἕως εἰς τὸ Κελὶ, φονεύσαντες πολλοὺς, κατέκαυσαν καὶ τὴν πόλιν Κελί· ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ταῦτα μαθὼν ἔρχεται πρὸς τὴν Μολδόβαν ἐπὶ προσχήματι ἀγάπης καὶ φιλίας, καὶ ζητεῖ νὰ διαπεράσῃ δι' αὐτῆς διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Λεχίαν. Εἰσελθὼν λεηλατεῖ τὴν Μολδαβίαν δυσμενέστατα ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι Σουτζεάβας, καίων, φονεύων, ἁρπάζων καὶ ἀνδραποδίζων τὸν προστυχόντα· ἐλθὼν εἰς τὴν Σουτζεάβαν ζητεῖ τὸν ἐτήσιον φόρον. Οἱ Μολδάβοι πληρώσαντες παρακαλοῦσι νὰ παύσῃ ἡ ὀργὴ, καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἡγεμόνος νὰ ἦναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τους, καὶ νὰ ἔχῃ ὁ ἡγεμὼν εἰς τοὺς ὑπηκόους πᾶσαν ἐξουσίαν, ὡς καὶ πρότερον, ζωῆς δηλαδὴ καὶ θανάτου, (ὅπερ καὶ μέχρι τῆς σήμερον

σώζεται). Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν δέχεται καὶ βεβαιοῖ τὰ ζητήματά τους αὐτά· ἐπικυροῖ τὸν παρ' αὐτῶν ἐκλεγέντα νέον ἡγεμόνα καὶ ἐλευθεροῖ τοὺς ἀνδραποδισθέντας· τῇ ὑστεραίᾳ λαλήσας τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἐλέγχει διατὶ ἐτράβηξαν σπαθὶ κατὰ τῆς πόλεως Κελὶ καὶ ἐφόνευσαν πολλοὺς μουσουλμάνους καὶ κατέκαυσαν τὴν πόλιν· (ἀλλὰ τοῦτο, ὡς εἴρηται, δὲν ἔγινε μὲ συγκατάνευσιν καὶ εἴδησιν τῶν ἀρχόντων ἀλλὰ μὲ τὴν αἰφνήδιον ὁρμήν τινων ἰδιωτῶν, καὶ ἔδωκαν μάλιστα τὴν αἰτίαν οἱ βουτζακλίδες Τάρταροι·) ὅθεν δὲν τοὺς φονεύει, λέγει, ὅλους, ὡς ἔπρεπε, μόνον ζητεῖ τοὺς θησαυροὺς τῶν ἐς τόδε ἡγεμόνων. Διὸ εἰσελθὼν ὁ τεφτερδάρης εἰς τὴν κούρτην ἁρπάζει ὅλους τοὺς θησαυροὺς κοινούς τε καὶ ἰδίους,ἄσπρα δηλαδή, νομίσματα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, διαδήματα πολύτιμα, σκῆπτρα, σταυροὺς καὶ εἰκόνας λιθοκόλλητα μὲ πολυτίμους λίθους, καὶ τὰ πέμπει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὑπέρπολλα ὄντα, καὶ εἷς τούτων τῶν σταυρῶν μὲ τοὺς πολυτίμους λίθους σώζεται μέχρι τοῦδε ἐν τῷ παλατίῳ. Ἐπαναχάμπτων ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Κελὶ καὶ ἐπρόσταξε νὰ ξανακτισθῇ· εἶτα εἰσῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Εἰς τὸ ἑξῆς ὡς 100 χρόνους ἐφυλάχθη ἡ συνήθεια καὶ τὸ προνόμιον τοῦ ἐκλέγειν τοὺς Μολδαβοὺς τὸν ἴδιον ἡγεμόνα· ὕστερον ἄρχισεν ἡ Πόρτα ἀ διορίζῃ μόνη της, καὶ διώριζέ τινα μολδαβὸν ἄρχοντα τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει εἰς ὁμήρων τόπον οἰκούντων, ἢ υἱόν τινα αὐτῶν· ἀλλ' ὑστέρον ἄρχησε νὰ διορίζῃ ῥωμαίους Πολίτας, ὧν πρῶτος Δημήτριος ὁ Καντακουζηνός, εἶτα Ἀντώνιος ὁ Ῥωσέτος, καὶ μετὰ τοῦτον Δούκας ὁ Ῥουμελιώτης καὶ ἄλλοι καθεξῆς.

Ὁ δὲ Βαρβαρόσσας ἐπανακάμπων ἀπὸ τὸ Γεμένι ἀπαντᾷ στόλον χριστιανικῶν νηῶν 300 παρὰ τῇ Κρήτῃ, καὶ μετὰ σφοδρὸν πόλεμον βουλᾷ τὰ περισσότερα καὶ ἐξουσιάζει τὰ λοιπά· μετὰ δύο ἡμέρας ἀπαντᾷ καὶ ἄλλον στόλον πολλῶν ῥηγῶν χριστιανῶν παρὰ τῷ λιμένι τῆς Πρεβέζης, ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ Γενοβέζῳ Ἀνδρέᾳ Δόριᾳ, ὄντι τότε εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ καίσαρος τῶν Νέμτζων. Μετὰ πολὺν πόλεμον φεύγει τὴν νύκτα ὁ Δόριας ἀφεὶς τινα τῶν πλοίων τῷ Βαρβαρόσσᾳ, ὅστις νικητὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν ὁ Δόριας ὑποτάσσει τὴν πόλιν Νόβι καὶ φονεύει πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ μουσουλμάνους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1539, τοῦ Χιτζρὲ 946.

Ἔρχεται ὁ Βαρβαρόσσας, ὑποτάσσει τὸ Νόβι καὶ φονεύει πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ Χριστιανούς.

Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἀφιέρωσε τῇ μονῇ τῆς Παμμακαρίστου τὰ ὑπ' αὐτοῦ οἰκοδομηθέντα ἐν τῷ τοῦ Βίγκα χωρίῳ οἰκοδομήματα, ἀμπελῶνας καὶ κήπους.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Ἱστορία Λουθήρου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ.

Μαρτῖνος ὁ Λουθῆρος, υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Λουθήρου καὶ τῆς Μαργαρίτης, ἐγεννήθη ἔτει σωτηρίῳ 1483 Νοεμβρίου ί, ἐν τῇ πόλει τῆς Σαξωνίας Ἰσλεβίῳ, ὑποτελούσῃ τῷ κομητάτῳ τῆς Γερμανίας Μανσφελδικῷ. Ἀπὸ Ἰσλεβίου ἐλθὼν εἰς τὴν πόλιν τῆς Τουριγχίας Ἐρφορδίαν ἐπαιδεύθη τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, καὶ δαφνηφορήσας ἐγένετο διδάσκαλος ἐν αὐτοῖς τῷ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αὐτοῦ ἡλικίας· εἶτα παιδευθεὶς τὰ νομικὰ, καὶ πτοηθεὶς κεραυνῷ παραπεσόντι αὐτῷ καὶ θανατώσαντι θανάτῳ ἀπροόπτῳ τινα τῶν αὐτοῦ συνήθων, εἰσέρχεται εἰς τὸ μοναστήριον τὸ ἐν τῇ αὐτῇ Ἐρφορδίᾳ, τῶν ἐρημιτῶν τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ἀκόντων τῶν γεννητόρων, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα τῶν αὐγουστινιανῶν ἐνδυθεὶς διέτριψεν ἐκεῖσε ἔτη τέσσαρα περὶ τὴν θεολογίαν καὶ τὴν θείαν Γραφὴν καταγινόμενος, καὶ εὐδοκιμήσας πρεσβύτερος προχειρίζεται ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ 24.

Ἐκ τῆς Ἐρφορδίας ἔρχεται εἰς τὴν Βιτεμβέργην, ὅπου τέλος ἐπιθεὶς τῇ τῆς θεολογίας σπουδῇ, δαφνηφορίᾳ διδάσκαλος τῆς θεολογίας προχειρίζεται καὶ καθηγητὴς, καὶ ἦν διδάσκων ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ ἐκείνῃ τὴν θεολογίαν, παντὶ τρόπῳ καὶ λόγῳ διϊσχυριζόμενος κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ κατὰ τοῦ λεγομένου Ἁγίου Θωμᾶ ἐν τῇ θεολογίᾳ, καὶ σπουδάζων ἀναδεῖξαι νέαν τινα καὶ πρόσφατον μεταῤῥύθμισιν τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καταφθαρείσης ἤδη ταῖς τῶν τῆς Ῥώμης ἐπισκόπων τυραννίσι τε καὶ καινοτομίαις· ἐτύγχανε γὰρ δυσχεραίνων διὰ παντὸς εἰς τὰ μάλιστα οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ πᾶς τις ἄλλος ὁ μὴ παράσιτος τῷ πάπᾳ, ὁρῶν τὰς τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων πράξεις, καινοτομίας τε τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως καὶ τυραννικὰς ἀπηνείας· καὶ τὴν θεολογίαν διδάσκων ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ διελέγετο δημοσίως κατὰ τῶν διακένῳ λεπτότητι καὶ ψιλαῖς ἐπινοίαις θεολογούντων· καὶ τὴν ἱερὰν Γραφὴν τῶν τε Προφητῶν καὶ Ἀποστόλων οὐ κατὰ τὸν Ἀκβινάτην Θωμᾶν, Σκότον τε καὶ Ἀλβέρτον, ἀλλ' ἄλλως πως διετέλει σχολιάζων τε καὶ ἐξηγῶν.

Ἐν τούτοις οὖν ὄντος τοῦ Λουθήρου συνέβη ἡ μεταξὺ τῶν δομενικάνων καὶ αὐγουστινιανῶν σύγχησις ἐξ αἰτίας τοιᾶσδε. Ὁ πάπας Ἰούλιος ὁ Β', ἔτει σωτηρίῳ 1506 τῇ ιή. τοῦ Ἀπριλίου, ἤρξατο κτίζειν ἐκ θεμελίων ἐν Ῥώμῃ τὸν περιβόητον καὶ παμμεγέθη ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἤτοι τὸ πατριαρχεῖον τῆς Ῥώμης, κτισθέντα ποτε ὑπὸ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦντα διὰ τὴν σαθρότητα. Ἀρχιτέκτων ἦν Λάζαρος ὁ Βραμάντης, ὅστις θεμελιώσας αὐτὸν ὑπερμεγέθη, κατὰ τὸν τοῦ Ἰουλίου σκοπὸν, ἀπῃτεῖτο πλεί-

στη ὅση ποσότης χρημάτων διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ ἔργον εἰς ἔκβασιν· καὶ γὰρ μόνη ἡ οἰκοδομὴ, ἀπὸ Ἰουλίου τοῦ Β' μέχρις Ἰννοκεντίου τοῦ ΙΑ', ἤτοι εἰς ἔτη 170, ἐκόστισε μιλλιούνια σκούδων ῥωμάνων τεσσαράκοντα. Καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον· τανῦν δὲ ὁ πάπας Ἰούλιος ἐβιάσθη δι' αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν νὰ διορίσῃ εἰς τὰ τῶν Χριστιανῶν ῥηγάτα ἰνδουλγέντιάς τινας νέας, ἤτοι συγχωρητικὰ γράμματα ὑπὲρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, ἀνενεργήτους ἀποκαθιστῶν τὰς λοιπὰς προεκδοθείσας διὰ νὰ ἀγορασθοῦν αἱ νέαι, καὶ ἀκολούθως καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐπὶ καίσαρος τοῦ Μαξιμιλιανοῦ, πρὸς ὃν καὶ κατέφυγον οἱ Γερμανοὶ προσκλαιόμενοι διὰ τὰ βάρη ὁποῦ τοὺς ἐπιφορτίζονται ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα. Ἀλλὰ χρείας πάλιν οὔσης χρημάτων διὰ τὴν αὐτὴν οἰκοδομὴν, ἢ προφάσει τῆς οἰκοδομῆς δι' ἄλλας οἰκιακὰς χρείας τοῦ πάπα, ὁ διάδοχος τοῦ Ἰουλίου πάπας Λέων ὁ Ι' διώρισε πάλιν ἰνδουλγέντιας, νὰ ἀγοράζωνται μὲ καταβολὴν χρημάτων εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἄδειαν γαλακτοφαγίας εἰς τὰς νηστησίμους ἡμέρας, αὐτοῖς τε τοῖς ἀμετανοήτοις ἁμαρτωλοῖς ἄφεσιν πληρεστάτην τῶν ἁμαρτιῶν παρὰ τοῦ πάπα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἰς ἐκείνους ὁποῦ ἤθελαν συντρέξει μὲ χρηματοδοσίαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς ῥηθείσης ἐκκλησίας. Ἐκ τούτου οὖν ἤρξατο ἡ αἵρεσις· ὁ γὰρ πάπας Λέων ὁ Ι' πέμπει εἰς τὸν Ἀλβέρτον, ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐλέκτορα τῆς Μογουντίας καὶ πρίγκιπα τοῦ γένους Βρανδεμπούργ, γράμμα μὲ συγκαταβατικὰ γράμματα διὰ νὰ δοθοῦν αἱ ἰνδουλγέντιαι διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐκκλησίας, ἔτει 1515· ὅστις ἔδωκε ταύτην τὴν ἐπιστασίαν καὶ τὴν τῶν χρημάτων συνάθροισιν τῷ Ἰωάννῃ Τέτζελ δομενικάνῳ. Ὀργίζονται καὶ ἀσχάλλουσιν ἐπὶ τούτῳ οἱ ἐρημῖται αὐγουστινιανοὶ, καὶ μὴ ὑποφέροντες τὴν ζημίαν τοῦ κέρδους ὁποῦ οἱ συνάζοντες τὰ χρήματα τῶν ἰνδουλγεντιῶν ἦτον συνήθεια νὰ πέρνουν διὰ τοὺς κόπους των, ἤγουν τὸ δέκατον τῶν συναζομένων, καθὼς εἰς τὰ σφέρτα τῆς Βλαχοπογδανίας οἱ σλουζπάσηδες τῶν ἡγεμόνων πέρνουν τὴν λεγομένην ῥεσούραν, ἤρξαντο καταλαλεῖν καὶ καταβοᾷν κοινῇ πάντες οἱ αὐγουστινιανοί. Τούτων εἷς ὢν καὶ ὁ Λουθῆρος ἤρξατο σὺν τοῖς λοιποῖς καταχραυγάζειν, διδάσκαλος ὢν τότε, ὡς εἴρηται, τῆς θεολογίας, ἐν τῇ ῥηθείσῃ ἀκαδημίᾳ τῆς Βιτεμβέργης.

Παρακινούμενος τοίνυν ὁ Λουθῆρος καὶ παρὰ τοῦ γενικοῦ ἐπιτρόπου τῶν αὐγουστινιανῶν, τοὔνομα Ἰωάννου Σταυπιχίου, τοῦ καὶ ὑπόληψιν ἔχοντος μεγάλην παρὰ τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας Φριδερίχῳ, ἤρξατο κατηγορεῖν τοὺς δομενικανοὺς ὡς ἀπατεῶνας, ἀμαθεῖς καὶ φιλαργύρους, ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ, καὶ ἐν ταὐτῷ νὰ καταδικάζῃ τὰς ἀσεβεῖς καὶ ὑποκριτικὰς ἐμπορίας τῶν ἰνδουλγεντιῶν τὰς διὰ τῶν συγκαταβατικῶν τοῦ πάπα γραμμάτων γινομένας, καὶ ἀνθίστασθαι, καὶ ἀναιρεῖν ταύτας, καταγελῶν τοῦ τε πάπα καὶ τῆς ῥωμαϊκῆς αὐλῆς καὶ ἀποδεικνύων μηδὲν ὄφελος γίγνεσθαι ἐκ τῶν ἰνδουλγεντιῶν ταῖς ψυχαῖς, εἰμὴ κέρδος τῇ ῥωμαϊκῇ αὐλῇ καὶ τοῖς δομινικάνοις. Ἡδέως ἤκουσαν αὐτοῦ πάντες, καὶ τῆς μέθης ἀνανήψαντες ἐδέχθησαν τὴν γνώμην του. Ὅθεν ὁ Λουθῆρος ἀποκτήσας ἐντὸς ὀλίγου μυρίους ἀκροατάς τε καὶ ὁμόφρονας ὀπαδοὺς γράφει καὶ τῷ ῥηθέντι

ἐλέκτορι τῆς Μογουντίας κατὰ τῶν ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ι ῶ ν ὡς μηδὲν ὠφελουσῶν ταῖς ψυχαῖς, καὶ πέμπει αὐτῷ καὶ 97 θέσεις κατ' αὐτῶν, τὰς ὁποίας τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐκοινοποίησεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας τῷ ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἀφιερωμένῳ τῷ ὀνόματι Πάντων τῶν Ἁγίων· εἶτα ἔπεμψε τὰ ἴσα τῶν θέσεων αὐτῶν καὶ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν. Ὁ δομενικάνος οὖν Τέτζελ ὁ προῤῥηθεὶς, διωρισμένος εἰς τὴν πώλησιν τῶν συγχωρητικῶν, μαθὼν τὸ ὅτι προδήλως τῇ αὐτοῦ πραγματείᾳ ἀντίκειται, ἐν τῇ πόλει Φραγκφόρτ, ἔνθα τὸ ὀφφίκιον εἶχε τοῦ Ἐξεταστοῦ τῆς πίστεως καὶ ἔνθεν τὴν διανομὴν τῶν ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ι ῶ ν ἐποιεῖτο, ἐξέθετο καὶ ἐκοινοποίησεν ἄλλας τόσας θέσεις κατὰ τοῦ Λουθήρου, καὶ παῤῥησίᾳ κατέκαυσε πυρὶ τὰς ὑπὸ τοῦ Λουθήρου προεκδοθείσας ὡς αἱρετικάς. Ἐποίησε τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Λουθῆρος ἐν τῇ ἐν Βιτεμβέργῃ πλατείᾳ, 800 ἴσα τῶν τοῦ Τέτζελ θέσεων παῤῥησίᾳ κατακαύσας· ὅθεν ἀλλήλους ἐξύβριζον καὶ ἀραῖς παλαμναιοτάταις ὑπέβαλλον· ὁ δὲ Τέτζελ καὶ τὴν διὰ πυρὸς κόλασιν τῷ Λουθήρῳ ὡς κακίστῳ αἱρετικῷ ἐπηπείλησεν.

Εἶτα Ἰωάννης ὁ Ἔκιος, καθηγητὴς τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τοῦ Ἰγγολστὰδ καὶ ἱεροκήρυξ ἐν τῇ πόλει Αὐγούστῃ, ἀντέστη τῷ Λουθήρῳ εἰς τὰ προῤῥηθέντα αὐτοῦ ἄρθρα, ὑποσημειώματά τινα σημειώσας· ἀλλ' ἀπήντησεν αὐτοῖς ὁ Λουθῆρος σκληρῶς τε καὶ περιφρονητικῶς.

Εἶτα γράφει ὁ Λουθῆρος τῷ πάπᾳ Γρηγορίῳ τῷ Ι' περὶ τῶν εἰρημένων αὐτοῦ 97 θέσεων, ἐξηγῶν αὐτὰς καὶ ἀποδεικνύων δι' ἐπιχειρημάτων καὶ γνωμῶν, καὶ ἀφιερώσας τὸν τόμον τῷ πάπᾳ, διαμαρτυρόμενος νὰ μὴν εἶπεν, ἢ νὰ μὴ ἔγραψεν, ἢ νὰ μὴ πιστεύῃ ἄλλο τι, εἰμὴ ἐκεῖνα ὁποῦ σώζονται εἰς τὰς θείας Γραφὰς, τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς Πατέρας καὶ εἰς τοὺς κανόνας καὶ ἀποφάσεις τῶν παπῶν. Εἶτα προσέθετο τῷ αὐτῷ πρὸς τὸν πάπαν τόμῳ καὶ ἄλλας δέκα πρὸς ταῖς τρισὶ θέσεις.

Ἐν εὐαρίθμοις δὲ ὀρθῶς ἔχουσι μυρία βλάσφημα καὶ αἱρετικὰ ἐξέφερε διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς καταχρήσεις καὶ καινοτομίας τοῦ πάπα. Ὅθεν ἂς συμπεράνῃ πᾶς τις πόσων κακῶν ἔγινεν αἴτιος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ πάπας. Ἀλλ' ἐν τούτοις γνωσθέντος ἐν τῇ Γερμανίᾳ τοῦ σκοποῦ ὃν ἔτρεφεν ὁ σουλτάνος ἐκστρατεῦσαι κατ' αὐτῆς, ὁ πάπας καὶ ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς ὑπερεφοβοῦντο τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ καὶ ἡτοιμάζοντο πρὸς δεφένδευσιν· μόνος ὁ Λουθῆρος ἐδίδασκε τοὺς ὄχλους μὴ φοβεῖσθαι μηδὲ ὁπλίζεσθαι κατὰ τῶν Τούρκων, λέγων παῤῥησίᾳ ἐν τῇ ε' θέσει τὸ, Ο ὐ δ ε ν ὶ ἀ ν θ ί σ τ α σ θ α ι δ ε ῖ, ο ὔ τ ε Τ ο ύ ρ κ ο ι ς, ο ὐ δ' ἄ λ λ ο ι ς π ο λ ε μ ί ο ι ς, κ α τ ὰ τ ὴ ν ἐ ν τ ο λ ὴ ν τ ο ῦ Χ ρ ι σ τ ο ῦ λ έ γ ο ν τ ο ς, « ὅποιός σε τύψῃ εἰς τὴν δεξιὰν καὶ τὰ ἑξῆς· » καὶ θέσει κδ'. Ὁ κ α τ ὰ τ ῶ ν Τ ο ύ ρ κ ω ν π ό λ ε μ ό ς ἐ σ τ ι ν ἀ ν τ ί σ τ α σ ι ς τ ῷ θ ε ῷ· καὶ θέσει λδ'. Ὁ ἔ χ ω ν ὦ τ α ἀ κ ο ύ ε ι ν ἀ κ ο υ έ τ ω, κ α ὶ ἀ π ὸ τ ο ῦ κ α τ ὰ τ ῶ ν Τ ο ύ ρ κ ω ν π ο λ έ μ ο υ ἀ π ο χ ὴ ν π ο ι ε ί τ ω, ἕ ω ς ο ὗ ἐ σ τ ι ν ἐ ν ἀ ν θ ρ ώ π ο ι ς τ ὸ π ά π α ς ὄ ν ο μ α· δεικνύων ὅτι κρεῖττον ζῆν ὑπὸ τῷ Τούρκῳ ἢ ὑπὸ τῷ πάπᾳ· καὶ ἀλλαχόσε. Τ ί κ α κ ὸ ν π ο ι ε ῖ ὁ Τ ο ῦ ρ κ ο ς; Μετὰ ταῦτα ἐδίδαξε πολλὰ κατὰ τῆς δυνάμεως τοῦ ἀφορισμοῦ. Ὁ καῖσαρ Μαξιμιλιανὸς ἐν τῇ ἐν

Αὐγούστη συναθροισθείση διαίτη ἐφανέρωσε τοῖς συναχθεῖσιν εὐγενέσι τὰ θορυβώδη κινήματα καὶ λόγους τοῦ Λουθήρου· εἶτα ἔγραψε καὶ τῷ πάπᾳ ζητῶντας τὸ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας νὰ ἐξετασθῶσι τὰ τοῦ Λουθήρου.

Σίλβεστρος Πριέριος, διδάσκαλος τοῦ παλατίου τῆς Ῥώμης καὶ γενικὸς Ἐξεταστὴς τοῦ ἱεροῦ ὀφφικίου, εἶχε γράψει πρότερον ἀπὸ Ῥώμης βιβλιάριον κατὰ τῶν τοῦ Λουθήρου θέσεων. Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματά του ὄντας ἐστερημένα ἀπὸ ῥητὰ τῆς θείας Γραφῆς, ἀπὸ μαρτυρίας τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ ἀπὸ Κανόνας καὶ διατάξεις τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, (τοσαύτη ἀμάθεια ἐπεκράτει τότε εἰς τὴν Ῥώμην τῆς τε θείας Γραφῆς καὶ τῆς θεολογίας), ἐφάνη καταγέλαστον καὶ εἰς τὸν Λουθῆρον καὶ εἰς τοὺς ὀπαδούς του τὸ σύγγραμμα. Ὅθεν ὁ Λουθῆρος εἶχεν ἀπαντήσει τότε εἰς αὐτὸ διὰ δύο κυκλικῶν ἐπιστολῶν μὲ ὕβρεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ θρόνου, ὀνομάζων τὸν πάπαν Ἀντίχριστον καθήμενον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ, καὶ βδέλυγμα τὸ ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ, καὶ βασιλεύοντα ἐν τῇ Βαβυλῶνι τῇ πορφύραν ἐνδεδυμένῃ Ῥώμῃ, καὶ τὸν κλῆρον τῆς Ῥώμης συναγωγὴν τοῦ Σατανᾶ ἐπονομάζων.

Μετὰ ταῦτα ὁ πάπας εἶχε διορίσει ἑπτὰ θεολόγους διὰ νὰ καταργήσουν ἐγγράφως τὴν αἵρεσιν τοῦ Λουθήρου, ὧν οἱ κρείττους ἦσαν Ἰωάννης, Πέτρος ὁ Καράφας, ἐπίσκοπος Τεατῖνος ὁ καὶ ὕστερον πάπας γενόμενος καὶ μετονομασθεὶς Παῦλος Δ', Σίλβεστρος ὁ δομενικάνος, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ καὶ τῷ ἔτει 1521 σταλεὶς πρέσβυς εἰς τὴν Γερμανίαν κατὰ τοῦ Λουθήρου. Ἀλλὰ καὐτοὶ οἱ διορισθέντες ἑπτὰ, ὡς καὶ ὁ Πριέριος, οὐδὲν κατὰ τοῦ Λουθήρου ἀπαντῆσαι ἠδυνήθησαν. Παρὰ ταῦτα καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ὅλον τῆς Γερμανίας, ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ ἄλλοι, ἦσαν μὲ διεφθαρμένα ἤθη καὶ μὲ κακὴν ὑπόληψιν εἰς τὸ πλῆθος.

Ὡς τόσον ὁ πάπας λαβὼν τὰ γράμματα τοῦ καίσαρος Μαξιμιλιανοῦ προστάζει τὸν Λουθῆρον μὲ μονιτώριον, διὰ τοῦ Ἱερωνύμου Γινούτζη ἐπισκόπου, ἔτει σωτηρίῳ 1518 Αὐγούστου ζ', νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ῥώμην ἐν διαστήματι δύο μηνῶν ἵνα παραστὰς δώσῃ λόγον τῆς διδασκαλίας του. Γράφει ὁ Λουθῆρος τῷ ἐλέκτορι δουκὶ τῆς Σαξωνίας, καὶ Γεωργίῳ Παλατίνῳ τῷ ἐφημερίῳ αὐτοῦ, καὶ τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Βιτεμβέργης, ἧς αὐτὸς ἦτον μέλος, ζητῶν τὸ νὰ τὸν διορισθῶσι παρὰ τοῦ πάπα κριταὶ ἐν τῇ Γερμανίᾳ. Ἡ ἀκαδημία μόνη ἔγραψε τῷ Κάρλῳ Μιλτὶτζ, κουβικουλαρίῳ τοῦ πάπα, περὶ τούτου· ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας τῷ καρδινάλῃ Θωμᾷ Γαετάνῳ, πρέσβει τοῦ πάπα παρὰ τῷ καίσαρι, διὰ νὰ γράψῃ περὶ τῆς ζητήσεως τοῦ Λουθήρου τῷ πάπᾳ. Εἶχεν ὁ Λουθῆρος μεγάλην ὑπόληψιν, δύναμιν, φήμην καὶ φίλους πολλοὺς ἐν τοσούτῳ εἰς τὴν Γερμανίαν καὶ ὀπαδοὺς ἀναριθμήτους, πάντων κοινῶς λεγόντων, ἀμαθῶν τε καὶ πολυμαθῶν, ἰδιωτῶν τε καὶ τῶν ἐν τέλει, ζητεῖν τὸν Λουθῆρον ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας κατὰ τῶν συναθροιζόντων τὰ τῶν ἰνδουλγεντιῶν χρήματα, οἵτινες τὰ χρήματα μᾶλλον ἢ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἐπιποθοῦντες ἐχθρωδῶς φέρονται κατὰ τοῦ Λουθήρου λαλοῦντος τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν καὶ πολλὰ πολλῶν συγγράμματα εἶχον ἐκδοθεῖ ἐν τῇ Γερμανίᾳ σχετλιάζοντα καὶ

κατηγοροῦντα ἐπισκόπους καὶ θεολόγους τοὺς τῷ Λουθήρῳ ἀντιφάσκοντας, καὶ καταγινώσκοντα αὐτοὺς ὑπερηφανίαν, φιλαργυρίαν, φθόνον, βαρβαρότητα καὶ ἀμάθειαν, οὐ δι' ἄλλο τι διώκοντας καὶ ἀπεχθῶς φερομένους κατὰ τοῦ ἀθώου Λουθήρου, εἰμὴ διὰ τὴν παιδείαν, ὡς καὶ σοφωτέρου καὶ πολυμαθεστέρου αὐτῶν ὄντος, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐλευθέρως κατὰ τῶν πλάνων καὶ γοήτων καὶ ὑποκριτῶν λαλοῦντος· καὶ ἦν ὑπόληψις κοινὴ εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν ὅτι ὁ Λουθῆρος διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον καταtρέχεται παρ' ἐκκλησιαστικῶν φθονερῶν, φιλοχρημάτων καὶ ἀμαθῶν, οἵτινες ἀργῶς καὶ ἀκολάστως ζῶντες βυζάνουσι τῶν ἁπλουστέρων τὰ χρήματα μὲ ἐφευρέσεις δεισιδαιμονιῶν· ἐξ ἐναντίας ὁ ῥηθεὶς Τέτζελης εἶχε χάσει κάθε ὑπόληψιν εἰς τὸν κόσμον· ἡ εὐλάβεια ἡ εἰς τὰς ἰνδουλγεντίας εἶχε κοπεῖ τελείως, καὶ τὸ ἀπὸ τούτων εἰσόδημα πάντη εἶχε παύσει, καὶ ἄπρακτοι ἐπανέκαμπτον πανταχόθεν τῆς Γερμανίας οἱ τῶν ἰνδουλγεντιῶν μινίστροι καὶ πουληταί. Ὅθεν ὑπὸ τῆς λύπης του μετὰ ταῦτα ἀπέθανεν ὁ Τέτζελης. Ταῦτα οὖν εἰδὼς ὁ πάπας καὶ συλλογιζόμενος ὅτι ἡ ἀντίστασις θέλει αὐξήσει τὸ κακὸν, καὶ τὸ θέλημά του δὲν θέλει γένει, διορίζει καὶ ἄκων κριτὴν καὶ ἐξεταστὴν τοῦ Λουθήρου τὸν αὐτὸν καρδινάλην τὸν προῤῥηθέντα Θωμᾶν Γαετάνον. Λαβὼν οὖν ὁ Λουθῆρος παρὰ τοῦ καίσαρος τὸ ζητηθὲν σαλβοκονδότο, ἤτοι ἔγγραφον βεβαιότητα τοῦ μὴ ἐπιβουλευθῆναι τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἀπάρας τῆς Ἐλδεμβέργης ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν Αὐγούστην, καὶ καταλύσας παρὰ τοῖς καρμελιτάνοις ἀπῆλθε πρὸς τὸν καρδινάλην Γαετάνον, ὅστις φιλοφρόνως αὐτὸν ἀποδεχθεὶς τρία τινα αὐτῷ προσέταξε· α') τὸ ἐπανελθεῖν ἀπὸ τῶν σφαλμάτων εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν καὶ ἀθετῆσαι τὰ παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δεδεγμένην διδασκαλίαν ἐν ταῖς θέσεσι καὶ τοῖς λόγοις περὶ τῶν ἰνδουλγεντιῶν κηρυχθέντα· β') τὸ καὶ τοῦ λοιποῦ τοιαῦτα μὴ διδάξαι καὶ δι' ὑποσχέσεως ἐγγράφου καὶ ἐμμαρτύρου αὐτὸ ἐπικυρῶσαι· γ') τὸ καὶ τοῦ λοιποῦ μὴ κηρῦξαί τινα ἀλλότρια τῶν δεδεγμένων δογμάτων τῆς ἐκκλησίας, ὑφ' ὧν τῇ κοινῇ ἡσυχίᾳ θόρυβον ἐπαγαγεῖν δυνήσεται. Ἠρνήθη ὁ Λουθῆρος τὸ ὅτι νὰ ἐδίδαξέ τι ἐναντίον τῇ δεδεγμένῃ διδασκαλίᾳ τῆς ἐκκλησίας· ἀλλ' ἀπεκρίθη ὁ καρδινάλης τὸ ὅτι ἐκήρυξε δύο τινὰ ἐναντία, α') τὸ νὰ ἀρνῆται δηλαδὴ ὅτι ἡ δύναμις τῶν ἰνδουλγεντιῶν προέρχεται ἀπὸ τοῦ θησαυροῦ τῶν μισθῶν τοῦ Χριστοῦ· καὶ β') τὸ νὰ ζητῇ νέαν τινα πίστιν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν Μυστηρίων, δι' ἧς δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος βέβαια νὰ ἀποφασίσῃ ὅτι αἱ ἁμαρτίαι του συνεχωρήθησαν, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὴν διάθεσίν του, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζῃ πίστιν αὐτὸ τὸ οὑτωσὶ καταπείθεσθαι, καὶ μὲ αὐτὴν μόνην νὰ λέγῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δικαιοῦται· τὸ πρῶτον εἶπεν ὁ λιγάτος ὅτι νὰ ἀντίκειται εἰς τὴν διάταξιν Κλήμεντος τοῦ ΣΤ', τὸ δὲ δεύτερον τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ, ἥτις ἀρνεῖται τὸ νὰ ἠμπορῇ τινας νὰ ἠξεύρῃ βεβαίως τὴν σωτηρίαν του, τὸ ὅτι εἶναι δηλαδὴ σεσωσμένος. Ἀπεκρίθη εἰς αὐτὰ ὁ Λουθῆρος ἀπὸ Γραφῶν, ἀρνούμενος εὐστόχως καὶ τὸ ἄσφαλτον τοῦ πάπα. Αἱ ἀνταποκρίσεις προεχώρησαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ γένῃ τὸ πρᾶγμα ἀντὶ ἐξετάσεως διάλεξις καὶ φιλονεικία προφανής. Ὅθεν

ὁ καρδινάλης νομίσας ἀπρεπὲς τῇ ἀξίᾳ του τὸ νὰ φιλονεικῇ μὲ τὸν Λουθῆρον χωρὶς νὰ ἠμπορῇ διὰ Γραφῶν νὰ τὸν φιμώσῃ, διέλυσε τὴν διάλεξιν καὶ ἤρξατο νὰ τὸν λαλῇ συμβουλευτικῷ τῷ τρόπῳ, ὑπομίκτῳ καὶ ἀπειλαῖς. Ἀπῆλθε τότε μὲν ὁ Λουθῆρος, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπανῆλθε μὲ τέσσαρας γερουσιαστάς, καὶ μὲ τὸν Ἰωάννην τὸν Σταυπίκιον ἐπίτροπον γενικὸν τοῦ ἐν τῇ Γερμανίᾳ τάγματος τῶν αὐγουστινιανῶν· εἶπε τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεώς του πρὸ τοῦ ληγάτου, εἶτα ἀπέδειξεν ὅτι πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ λαληθέντα εἰσι κατὰ τὰς θείας Γραφὰς, καὶ ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ τὰ δεφενδεύσῃ εἰς κάθε διάλεξιν, ἂν δὲν τὰ ἀποδοκιμάσῃ ἡ ἀκαδημία ἡ ἐν τῇ Βασιλείᾳ, Φριβούργῳ, καὶ Λοβανίῳ, καὶ Παρισίοις. Ὁ Γαετάνος, ἀδυνατῶν εἰς τὸ νὰ τὸν ἀποκριθῇ ἀρνούμενον τὴν ἐξουσίαν τοῦ πάπα, ἄρχησε πάλιν νὰ τὸν συμβουλεύῃ εἰς ἑαυτὸν ἐλθεῖν καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀπῆλθεν οὖν ὁ Λουθῆρος, ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπανελθὼν λέγει τῷ Γαετάνῳ ὅτι ἡ διάταξις τοῦ Κλήμεντος τοῦ ΣΤ´ οὐκ ἀντίκειται τοῖς τῷ Λουθήρῳ διδαχθεῖσι, καὶ καταντᾷ πάλιν τὸ πρᾶγμα εἰς φιλονεικίας, καὶ ὁ Γαετάνος εἶπεν αὐτῷ τέλος πάντων συμβουλεύων καὶ παρακαλῶν νὰ μὴ συγχίζῃ τὴν ἐκκλησίαν μὲ νέα δόγματα, καὶ νὰ μὴν θαῤῥῇ πῶς ἠξεύρει περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ πρέπει, καὶ νὰ ὑποταχθῇ τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ ἂν δὲν ἀλλάξῃ γνώμην πῶς θέλει γένει φροντὶς περὶ τοῦ ποιητέου. Εἶχεν ὁ καρδινάλης ἄδειαν ἀπὸ τὸν πάπαν νὰ δεχθῇ τὸν Λουθῆρον ἂν δείξῃ ὑποταγὴν, εἰδεμὴ ν' ἀφορίσῃ καὐτόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ ὁμόφρονας καὶ ὑπερασπιστὰς, καὶ διὰ χειρὸς λαϊκῆς νὰ τὸν φυλακώσῃ. Ὁ Λουθῆρος ἀφεὶς τὸν καρδινάλην συμβουλεύοντα μετά τινας ἄλλας μετ' αὐτοῦ συνομιλίας γράφει ὅτι ἀδυνατεῖ, ὡς πτωχὸς, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ῥώμην, ὑποπτεύεται ἐκείνην τὴν κατοικίαν καὶ τοὺς κριτὰς καὶ τὸν ἴδιον πάπαν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον, κατὰ τὸ παρὸν ἐσφαλμένον εἰς τὰς εἰδήσεις, ζητεῖ ἔκκλητον εἰς τὸν αὐτὸν, ἀληθῶς καὶ ὀρθῶς ἔχοντα εἰς τὰς εἰδήσεις, ἤτοι ἀπὸ τοῦ πάπα εἰς τὴν Σύνοδον. Καὶ προσάψας τὸ ἔγγραφον τῇ δημοσίᾳ πλατείᾳ τῆς Αὐγούστης ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Βιτεμβέργην.

Γράφει τῷ ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας καὶ πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Γερμανίας καὶ κατὰ τοῦ ληγάτου καὶ κατὰ τῆς πίστεως, καὶ προσκαλῶντας εἰς διαλέξεις τοὺς Ἐξεταστὰς κατολίκους προέβαλε θέσεις καὶ ἐσχολίασε δόγματα. Τὸ ἥμισυ τῆς Γερμανίας σχεδὸν αὐτῷ προσετέθη· βεβαρημένοι γὰρ ὄντες ἀπὸ τῶν τυραννιῶν τοῦ πάπα ὁδηγὸν ἐζήτουν τοῦ ἀθετῆσαι αὐτόν. Ἔγραψεν ὁ Γαετάνος κατὰ τοῦ Λουθήρου τὸ περὶ ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ι ῶ ν· ἐξέδοτο καὶ ὁ πάπας σύγγραμμα, τὴν λεγομένην Β ο ύ λ η ν, τὸ ὅτι ὁ θησαυρὸς τῆς ἐκκλησίας περιέχει τοὺς μισθοὺς τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων, καὶ οἱ πάπαι ἠμποροῦν, ὡς ἔχοντες τὰς κλεῖς, νὰ διορίσουν τὸν τοιοῦτον θησαυρὸν εἰς τὰς ἰ ν δ ο υ λ γ ε ν τ ί α ς διὰ ὄφελος ζώντων καὶ τεθνεώτων κτλ. Ἀλλ' ἐνομίσθησαν ταῦτα πάντα πόθος τοῦ κέρδους τοῦ ἀπὸ τῶν ἐλεημοσυνῶν καὶ οὐδὲν ὠφέλησαν. Ἐν τούτοις θανόντος καὶ τοῦ καίσαρος Μαξιμιλιανοῦ, ἔτει 1519 Ἰανουαρίου ιβ´, ἔμεινεν ἐπίτροπος τῆς βασιλείας μέχρι τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ νέου καίσαρος ὁ δοὺξ τῆς Σαξωνίας. Παρετάθη

ἡ ἀνακήρυξις μῆνας πέντε, κἂν τούτῳ τῷ διαστήματι ηὔξησε μεγάλως ὁ λουθηρανισμός. Πέμπει ὁ πάπας πρέσβυν τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας τὸν προῤῥηθέντα Μιλτὶτζ, μὲ ῥόδον ἐκ χρυσοῦ πεποιημένον διὰ χάρισμα, εἰς σημεῖον τιμῆς καὶ ἀγάπης, ζητῶντας παρὰ τοῦ δουκὸς τὸ νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ὁ Λουθῆρος ἀπὸ τῆς Σαξωνίας, μήπου ἀπελθὼν εἰς τὴν Βοημίαν ἀνεγείρῃ τοὺς παλαιοὺς οὐσίτας φοβούμενος, ὃ καὶ ἐγένετο ὕστερον. Ἐνέτυχε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Μιλτὶτζ καὶ τῷ Λουθήρῳ ἐν τῇ πόλει Ἀλτεμβοῦργ, καὶ συνανεστράφησαν μαζὴ ἐπὶ πολύ, φιλοφρόνως περιποιούμενος ὁ Μιλτὶτζ τὸν Λουθῆρον.

Γράφει τῷ πάπᾳ Λέοντι τῷ Ι' ὁ Λουθῆρος τῇ προτροπῇ τοῦ Μιλτὶτζ, ἔτει 1519 Μαρτίου γ'. Συναναστροφὴν οὖν πολλὴν ἔχων ὁ Λουθῆρος μὲ τὸν Μιλτὶτζ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ ἐν συμποσίοις, πολλάκις ὕβριζε τὸν πάπαν ἔμπροσθεν τοῦ Μιλτὶτζ λόγῳ τε καὶ γραφῇ, καὶ πολλάκις ὁ Μιλτὶτζ αὐτὸν παρεκάλει, καὶ πολλάκις ἐφοβήθη· ἀλλὰ καὶ μυστικὰ αὐτῷ τινα τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας ἐκοινώνησε, τὰ ὁποῖα ὕστερον ἐν τῇ διαίτῃ τῆς Βορματίας ὡς τῆς Ῥώμης ἐγκλήματα ὑπὸ τῶν ἰδίων μαρτυρηθέντα ἀπηριθμήθησαν καὶ κατηγορήθησαν.

Ἐν τούτοις ὁ Ἔκιος, κατόλικος σοφὸς καὶ ἀνταγωνιστὴς πικρὸς τοῦ Λουθήρου, προσκαλεῖται εἰς τὴν Λειψίαν τὸν Λουθῆρον διὰ κοινὴν διάλεξιν. Ἀπῆλθεν ὁ Λουθῆρος μὲ τὸν Καρλοστάδιον, καὶ γίνεται ἡ διάλεξις εἰς μίαν μεγάλην σάλαν, ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Λειψίας δουκὸς Γεωργίου, τῆς γερουσίας καὶ τῆς ἀκαδημίας. Ἠκολούθησεν ἡ διάλεξις δέκα ἡμέρας περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, περὶ πουργατορίου, ἰνδουλγεντιῶν, μετανοίας καὶ ἀφέσεως τοῦ ἱερέως, μὲ διαλέξεις σφοδρὰς καὶ πεισματώδεις· καὶ ὁ Λουθῆρος ἐν ταύτῃ τῇ διαλέξει ὤφθη λίαν θρασὺς καὶ θυμώδης ἀμέτρως· καὶ εἰπόντος αὐτῷ τινος ὡς οὐχ ἁρμόζει αὐτῷ τοσοῦτον ταράττεσθαι, ἀπεκρίθη τό, μήτε διὰ τὸν θεὸν ἤρξατο ἡ ὑπόθεσις αὕτη, μήτε αὖθις διὰ τὸν θεὸν μέλλει τελειοῦσθαι, ὡσανεὶ λέγων ὅτι διὰ τὸν πάπαν καὶ τὰς αὐτοῦ καινοτομίας ἐγένετο αἱρεσιάρχης. Μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ συνεδρίου ἔγραψεν ὁ Λουθῆρος πανταχόσε τῆς Γερμανίας ὅτι νὰ ἐνίκησε τὸν Ἔκιον εἰς τὰς διαλέξεις.

Μετὰ τὴν ἐν τῇ Λειψίᾳ διάλεξιν ὁ Μιλτὶτζ ἐφρόντισε τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Λουθήρου διὰ τῶν αὐγουστινιανῶν τῶν ἐν τῇ Νεμτζίᾳ, ἔτει 1520 Ἀπριλίου ϛ', ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσε. Γράφει ὁ Λουθῆρος καὶ ἄλλην ἐπιστολὴν τῷ πάπᾳ μὲ αὐθάδειαν. Ἐκδίδωσιν ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ τέλος πάντων τὸ βιβλίον Περὶ μεταῤῥυθμίσεως τῆς πίστεως, διαλέκτῳ γερμανικῇ συγγεγραμμένον, ὅπου καὶ ἐλέγχει τὸν πάπαν καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς διὰ τὰ ἀθεμιτουργήματά τους, δείκνυσι ψευδὲς καὶ ἀσεβὲς καὶ τὸ τοῦ πάπα πρωτεῖον· εἶτα κατακαίει, πάντων παρόντων, ἐν τῇ πλατείᾳ τὰ λεγόμενα Κανονικὰ Νομικά, καὶ συντίθησι βιβλίον κατὰ τούτων, ᾧ τίτλος, Περὶ ἁλώσεως βαβυλωνικῆς τῆς ἐκκλησίας, ψέγων ἐν αὐτῷ καὶ στηλιτεύων σφάλματα παπικὰ ἐν 30 ἄρθροις περιγεγραμμένα· εἶτα συντίθησι καὶ ἄλλο βιβλίον Κατὰ τῶν ἑπτὰ Μυστηρίων τῆς ἐκκλη-

σίας, πλῆρες αἱρέσεων καὶ βλασφημιῶν, καὶ βλασφημεῖ ὅτι κάμμίαν ἁμαρτίαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἁμαρτήσῃ ὁ πιστεύων τοῖς κυριακοῖς λόγοις τε καὶ ὑποσχέσεσι τοῖς περὶ τοῦ βαπτίσματος, ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται λέγουσι· φθάνει μόνον νὰ μὴν ἀπιστῇ, καὶ ἅπασαι αἱ ἁμαρτίαι δὲν βλάπτουν εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ πιστεύει· καὶ τοιαῦτα βλασφημεῖ διὰ νὰ ἀναιρέσῃ μετάνοιαν, ἐξομολόγησιν καὶ ἱκανοποίησιν, προσευχάς, νηστείας κτλ. Εἶτα συνέθετο καὶ ἄλλο βιβλίον, ᾧ τίτλος, Περὶ ὁράματος τοῦ Δανιὴλ, ἐν ᾧ καταφερόμενος κατὰ τοῦ πάπα σφοδρῶς ἐγγίζει καὶ τὴν ἐκκλησίαν. Ὅθεν ὁ πάπας Λέων ὁ Ι' μὲ τὸ σύγγραμμα λεγόμενον Βοῦλα κατακρίνει ὡς αἱρετικὴν τὴν τοῦ Λουθήρου διδασκαλίαν, καὶ θέσεις αὐτοῦ **41** αἱρετικαὶ ἀποφασίζονται αἱ εἰς τόδε προῤῥηθεῖσαι, ἔτει **1520** κατὰ μῆνα Ἰούλιον, καὶ ἐν διαστήματι ἡμερῶν **60** ἂν δὲν μετανοήσῃ αὐτός τε καὶ οἱ αὐτῷ ὁμόφρονες, καὶ οἱ αὐτὸν μὴ διώκοντες, συναναστρεφόμενοι καὶ ἄσυλον δίδοντες εἰς πόλεις ἢ κώμας, καὶ οἱ τὰ συγγράμματά του μὴ καύσαντες, ἀφορίζονται, καὶ τῶν προνομίων τους καὶ ὀφφικίων ὑστεροῦνται τῶν παρὰ τῆς Ῥώμης αὐτοῖς διδομένων, ἤτοι ἐπισκοπῶν, ἡγουμενειῶν καὶ ἄλλων. Ἔστειλε τὰ γράμματα ὁ πάπας διὰ δύο πρέσβεων, γράψας καὶ τῷ δουκὶ τῆς Σαξωνίας καὶ τῷ μετὰ τὸν Μαξιμιλιανὸν γενομένῳ καίσαρι Κάρλῳ τῷ Ε', τῷ καὶ τῆς Ἰσπανίας ῥηγὶ εἰς τόδε ὑπάρξαντι. Ἐδέχθη τὸ γράμμα τοῦ πάπα ὁ καῖσαρ καὶ κατέκαυσε τὰ συγγράμματα τοῦ Λουθήρου πάντα τὰ εὑρεθέντα ἐν ταῖς πλατείαις τῶν ἰσπανικῶν πόλεων, τῆς Βραβαντίας, καὶ τῶν πόλεων τῆς Μογουντίας καὶ Κολωνίας, διὰ τῶν ἐκεῖσε ἀκαδημιῶν· ὁμοίως καὶ ὑπὸ τῶν Ἐγγλέζων καὶ ὑπὸ τῆς ἐν Παρισίοις ἀκαδημίας κατεκάη τὰ τοῦ Λουθήρου συγγράμματα. Ἀλλ' ὁ Μελάγκτων συνέγραψεν εὐθὺς ὑπὲρ τοῦ Λουθήρου κατὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν τοῦ Παρισίου· ὅ,τε δοὺξ καὶ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας Φριδερῖχος μεταπεμψάμενος εἰς τὴν πόλιν Λοβάνιον τινὰς τῶν θεολόγων, ἐν οἷς καὶ τὸν μέγα ὄνομα τότε ἔχοντα Ἔρασμον, καὶ πυθόμενος αὐτοὺς τὰ κατὰ τὸν Λουθῆρον, καὶ ἀκούσας τὸ ὅτι ἡ ἐκκλησία εἶναι εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὁποῦ ἀναγκαίως χρήζει μεταῤῥυθμίσεως, καὶ ὁ Λουθῆρος δικαίως κατηγόρησέ τινας αὐτῆς καταχρήσεις, αἵτινες τῇ ἀμελείᾳ τῶν ἐπισκόπων παρεισήχθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῶν ὁποίων τὴν διόρθωσιν πάντες οἱ καλοὶ πρὸ πολλοῦ ἐπιθυμοῦσι, καὶ πολλοὶ ἐπαινοῦσι τὸν σκοπόν του, ὁποῦ ἀπὸ τὰ σοφίσματα τῶν σχολαστικῶν καὶ τὰς καινοτομίας τοῦ πάπα ἐξαπατηθέντας τοὺς πολλοὺς πάσχει νὰ τοὺς φανερώσῃ τὴν ἀπάτην εἰς ἣν κατεκρημνίσθησαν· τόσον μόνον σφάλλει ὁ Λουθῆρος, ὁποῦ σκληρῶς καὶ αὐστηρῶς φέρεται εἰς τὰ συγγράμματά του, καὶ ἐπιθυμητὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ μὴν κακολογῇ γράφων, διὰ νὰ μὴν ἀπαλλοτριῇ τοὺς χρηστοήθεις μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ ἐν κατηγορίαις γράφειν, ἀλλ' ἡμέρως καὶ πράως νὰ φανερώσῃ τὰς καινοτομίας. Ἐν τούτοις ὁ Λουθῆρος καίει παῤῥησίᾳ τὴν ῥηθεῖσαν Βοῦλαν τοῦ πάπα, συγγράφει καὶ ἐκδίδωσι τρία βιβλία· καὶ τοῦ μὲν ά ἐπιγραφὴ τὸ Κατὰ τῆς ἐπαράτου βουλῆς τοῦ Ἀντιχρίστου· τοῦ δὲ β' τὸ Ἀπόδειξις τῶν ἄρθρων τῶν παρὰ τοῦ πάπα Λέοντος τοῦ Ι' κα-

ταδικασθέντων· καὶ τοῦ γ' τὸ Διατί κατεδικάσθησαν τὰ ἄρθρα τοῦ Μαρτίνου· ἐξέδοτο ὕστερον καὶ ἕνδεκα συγγράμματα τίτλοις διαφόροις περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μεταῤῥυθμίσεως. Ὅθεν ὁ πάπας κατιδὼν τὸ ἀμετανόητον τοῦ Λουθήρου ἐκδίδωσι τὴν β' Βοῦλαν, ἔτει 1521 Ἰανουαρίου γ', δι' ἧς ἀφορίζει καὶ ἀναθεματίζει αὐτόν τε καὶ τοὺς αὐτοῦ πάντας ὁμόφρονας ὑπερασπιστὰς, μικρούς τε καὶ μεγάλους, ἀξιωματικούς τε καὶ δημώδεις, λαϊκούς τε καὶ ἐκκλησιαστικοὺς, καὶ ἔξω τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει.

Ἐν τούτοις ὁ καῖσαρ Κάρολος ὁ Ε' ἀθροίζει τὴν λεγομένην δίαιταν εἰς τὴν πόλιν Βορματίαν, καὶ διὰ ἄλλας ὑποθέσεις καὶ διὰ τὴν τοῦ Λουθήρου, καὶ προσεκλήθη μετὰ πολλὰ ὁ Λουθῆρος εἰς ἀπολογίαν. Ἠναντιώθησαν εἰς αὐτὸ οἱ ῥηθέντες δύο ληγάτοι τοῦ πάπα, Ἀλέξανδρος καὶ Καρακίολος· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔγγιζε τοῦ πάπα, ὡς ποιήσαντος τὴν περὶ τούτου ἀπόφασιν· ἀλλ' οὖν ἐβιάσθησαν νὰ τὸ κάμουν διὰ τὴν πολλὴν τοῦ δήμου πρὸς τὸν Λουθῆρον ὑπόληψιν· καὶ γὰρ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ζωγραφήσαντες στεφάνῳ ἐκόσμησαν ὡς ἁγίου εἰκόνα. Ἐρχόμενος οὖν ὁ Λουθῆρος μὲ σαλβοκονδότο, τουτέστιν ἔγγραφον διὰ ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς του, καθ' ὁδὸν εἰς τὰς πόλεις ἐδίδασκε καὶ τοὺς λόγους τύποις παρεδίδου. Φθάσας εἰς τὴν Βορματίαν μὲ συντροφίαν 100 ἱππέων φίλων του εἰσῆλθε πρὸς τὸν καίσαρα, εἶτα εἰς τὴν δίαιταν, ὅπου πολλὰ λαλήσας κατὰ τοῦ πάπα, πάντων ἀκουόντων, πολλά τε εἰπὼν καὶ ἀκούσας παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου τοῦ Τρέβερι καὶ Ἰωάννου τοῦ Κουκλέου καὶ ἄλλων θεολογούντων, ἔν τε τῇ διαίτῃ καὶ ἰδίᾳ, καὶ μηδόλως πεισθεὶς γνώμην μεταβαλεῖν, ἐδιώχθη παρὰ τοῦ καίσαρος ὡς λαλῶν καὶ κατὰ τῆς ἐν Κωνσταντίᾳ Συνόδου, καὶ προσετάγη ὅτι εἰς διάστημα εἴκοσι ἡμερῶν νὰ μὴν εὑρεθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του. Ἀναχωρεῖ οὖν ὁ Λουθῆρος ἀπὸ τῆς Βορματίας, Ἀπριλίου κϛ' ἔτει 1521, καὶ ἀπελθὼν κρύπτεται εἰς τὸ ὀχύρωμα τοῦ δουκὸς τῆς Σαξωνίας τὸ λεγόμενον Βαστβέργα. Γίνεται θόρυβος πολὺς ὑπὸ τοῦ πλήθους τὸν Λουθῆρον ζητοῦντος, καὶ μικροῦ δεῖν ἤθελαν φονεύσει τοὺς τοῦ πάπα ληγάτους, καὶ τὴν φήμην τοῦ καίσαρος ἐδυσφήμουν τὰ μέγιστα· ἀλλ' ὁ καῖσαρ οὐδὲν τοῦ θορύβου φροντίσας ἐξέδοτο τὸν ὅρον τῆς κατὰ τοῦ Λουθήρου ἐξορίας, ἐκπτώσεώς τε τῶν ἰδίων ὀφφικίων καὶ δημεύσεως διὰ τὰ πράγματα τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ ἢ αὐτῷ ὁμοφρόνων καὶ τῶν διδόντων ἢ κατάλυμα ἢ τροφὴν τῷ Λουθήρῳ· καὶ προστάττει τὸ ὅπου καὶ ἂν εὑρεθῇ ὁ Λουθῆρος νὰ δεθῇ καὶ νὰ ἀποσταλῇ τῷ καίσαρι, καὶ νὰ κατακαῶσι τὰ βιβλία του, καὶ παρ' οὐδενὸς νὰ μὴν τυπωθοῦν τοῦ λοιποῦ καὶ νὰ μὴν φυλαχθοῦν. Καταβοῶσι κατὰ τοῦ ὅρου οἱ τῷ Λουθήρῳ προσκείμενοι, πάθος καὶ ἀμάθειαν κατ'αὐτοῦ ἐπιφέροντες· ὅ,τε Λουθῆρος πολλῷ μᾶλλον διὰ τὴν καταδρομὴν ἀγανακτήσας, τότε δὴ τότε ἐξέπεσεν εἰς μεγαλητέρας αἱρέσεις, αἵτινες φαίνονται εἰς τὰ τέσσαρα βιβλία ὁποῦ συνέθετο, ά Περὶ ἐξομολογήσεως μυστικῆς· β' Περὶ μοναστικοῦ βίου· γ' Περὶ καταργήσεως τῆς λειτουργίας, καὶ δ' τὸ πρὸς ἀπάντησιν τοῦ θεολόγου Λοτόμου τοῦ ἀπὸ Λοβανίου. Ἐν

—1539

τούτοις Ἰωαννᾶς ὁ προεστὼς τῆς Βιτεμβέργης, Καρλοστάδιος ἀρχιδιάκονος τοῦ ἐν αὐτῇ κλήρου, Μελάγκτων καὶ Ἀμσδέρφιος καθηγητὴς τῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀκαδημίας, Ζουβίγγλιος προεστὼς ἐνοριακῆς ἐν τῇ Ἑλβετίᾳ ἐκκλησίας, Ἐχολαμπάδιος μοναχὸς τῆς Ἁγίας λεγομένης Βριγίδης, Βουχῆρος μοναχὸς δομενικάνος, Βρέγκιος κανονικὸς καὶ ἱερεὺς τῆς Βιτεμβέργης, Ἀγρίκολας καθηγητὴς τῆς Ἰσλεβίου πόλεως, κινοῦσι πάντα λίθον πρὸς σύστασιν τῆς τοῦ Λουθήρου βλασφημολογίας.

Ὁ ῥὴξ τῆς Ἀγγλίας Ἑνρῖκος Η′ συντίθησι λόγους ὑπὲρ τῶν ἑπτὰ Μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας καὶ πέμπει αὐτοὺς τῷ πάπᾳ Γρηγορίῳ τῷ Ι′, ὅστις, διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς κατὰ τοῦ Λουθήρου ὀνομάσας τὸν Ἑνρῖκον ὑπερασπιστὴν τῆς πίστεως, θνήσκει, καὶ γίνεται πάπας Ἀδριανὸς ὁ ΣΤ′, ἔτει **1522** Ἰανουαρίου τῇ θ′.

Ὁ Λουθῆρος οὖν, ἀφοῦ μὲ διάφορα συγγράμματα ἀπὸ τὸ ὀχύρωμα Βαστβέργα τὸ ἐν τῇ Ζουριγκίᾳ κατεπολέμησε τὸν παπισμόν, διέσπειρε βλασφημίας καὶ αἱρέσεις καὶ ἠρνήθη τὴν δύναμιν τῶν εἰς τόδε ἁγίων Συνόδων καὶ τοὺς Κανόνας αὐτῶν,ἔρχεται τέλος πάντων εἰς τὴν πόλιν Βιτεμβέργην, καὶ διερχόμενος διὰ τοῦ κοινοβίου Νιμικένσε ἁρπάζει ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐννέα παρθένους εὐγενεῖς μοναζούσας καλογραίας μαζὴ μὲ τὴν ἡγουμένην, διὰ τοῦ Λεονάρδου Κόππεν οἰκείου του καὶ ὀπαδοῦ του,ἐν τῇ ἑβδομάδι τῶν Ἁγίων Παθῶν, τὰς ὁποίας ἔφερε μαζή του εἰς τὴν Βιτεμβέργην ἐπὶ ἁμάξης· λαμβάνει αὐτὸς εἰς γυναῖκα τὴν ἡγουμένην, ὡραίαν ῥῦσαν, τοὔνομα Αἰκατερίνην Μπόρε, ἐξ ἧς ἐγεννήθησαν αὐτῷ τρία τέκνα.Εἶτα ἤρξατο διδάσκειν κατὰ τῆς παρθενίας, λέγων ὅτι μετὰ τὸ ιϐ′ ἔτος τῆς ἡλικίας δὲν πρέπει νὰ φυλάττεται παρθενία· καταργεῖ τὴν λειτουργίαν, ἀναιρεῖ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐξουθενίζει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ἀναιρεῖ τὴν δύναμιν τῶν ἐπισκόπων λέγων ταὐτοδύναμον εἶναι τῇ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ταύτην τῇ τῶν πεπαιδευμένων λαϊκῶν, κηρύττει ὅτι τὰ δόγματά του θεόθεν, καὶ διὰ τοῦτο ἐνίκησε πάπαν καὶ ἄλλους, καίσαρα δηλαδὴ καὶ Ἑνρῖκον Η′ τὸν ῥῆγα τῆς Ἐγγλιτέρας,οἱ ὁποῖοι θελήσαντες νὰ τὸν καταπολεμήσουν οὐκ ἠδυνήθησαν,καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα γράφει περὶ τῆς αὐτοῦ νίκης ἐν τῷ βιβλίῳ ὃ συνέθετο κατὰ τῆς Βούλης τοῦ πάπα. Μετέφρασε τὴν Παλαιὰν εἰς γερμανικὴν γλῶσσαν, καὶ ἀναγινώσκοντες ταύτην ὁ δῆμος ἐνέπαιζον τοὺς κατολίκους θεολόγους, κατηγοροῦντες αὐτῶν ἀμάθειαν, ψεῦδος καὶ ἀπάτην· καὶ μετὰ πέντε ἔτη μετέφρασε πάλιν αὐτὴν γερμανιστί, πλὴν κατὰ τὸ αὐτῷ ἀρέσκον μεταβάλλων τὰ νοήματα πρὸς σύστασιν τοῦ σκοποῦ του· εἶτα συνέγραψε κατὰ νηστειῶν, εἰσοδημάτων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἁπάσης ἄλλης ταξεως καὶ ῥυθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ.

Ἐπεὶ οὖν οἱ ὀρθόδοξοί φασιν ἐν τῇ θείᾳ Γραφῇ μὴ περιέχεσθαι ἅπασαν τὴν σωτηριώδη διδασκαλίαν, ἀλλὰ παρὰ ταύτην εἶναί τινας παραδόσεις τῶν Ἀποστόλων ἰσοδυναμούσας τῷ γραπτῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, παρ' αὐτῶν μὲν ἀγράπτους, παρὰ δὲ τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου Ἰγνατίου καὶ παρ' ἄλλων γραφείσας, ὁ Λουθῆρος τοὐναντίον ἐδίδαξε μόνην τὴν θείαν Γραφὴν ἀποδέχεσθαι, ἀποχρώντως ἔχουσαν πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων σωτηρίαν· τοὺς δὲ

ἱεροὺς Πατέρας, τὰς Συνόδους, τὰς παραδόσεις, τὰς νηστείας τῶν τεσσαρακοστῶν, τὰς ἐξομολογήσεις τῶν ἁμαρτιῶν, τὸν ἄζυγον βίον τῶν ἱερέων τε καὶ λαϊκῶν, τὸ τῶν μοναχῶν σχῆμα, τὰ πρὸς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν γινόμενα, τοὺς διαφόρους τῆς εὐλαβείας τρόπους καὶ τὴν συντριβὴν πόῤῥω που τῆς ἐκκλησίας ἀπήλαυνεν, δεισιδαιμονίας εἶναι λέγων τὰ πάντα· μόνην δὲ τὴν πρὸς Χριστὸν πεποίθησιν καὶ τὴν ἐν τῇ Γραφῇ ἐκτεθεῖσαν διδασκαλίαν ἀπόχρῆναι ἔλεγε τοῖς χριστιανοῖς.

Ὑψώθη λοιπὸν, ἐμεγαλύνθη καὶ ἐπλατύνθη ὁ Λουθῆρος εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ ταῦτα εἰς τῆς Σαξωνίας τὰς ἐπαρχίας. Ὅθεν ὁ πάπας Ἀδριανὸς ὁ ΣΤ' γράφει τῷ ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας ἐλέγχων διὰ τὴν πρὸς τὸν Λουθῆρον ὑπεράσπισιν· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας θνήσκει, καὶ γίνεται πάπας Κλήμης ὁ Ζ', ἔτει 1523 Σεπτεμβρίου κέ.

Εἰς τὰς πόλεις τῆς Γαλλίας Βοῦργες καὶ Σένσι γίνονται δύο σύνοδοι καὶ καταδικάζουσι τὴν αἵρεσιν τοῦ Λουθήρου, κατὰ τὴν Βούλαν τοῦ πάπα καὶ τὴν ἐξορίαν τοῦ καίσαρος Καρόλου τοῦ Ε'· καὶ ἔτει 1524 εἰς τὴν πόλιν τῆς Γερμανίας Νοριμβέργην συνηθροίσθη σύνοδος· ἀλλὰ τῶν συναχθέντων ζητησάντων Σύνοδον οἰκουμενικὴν ἐγένετο νέα συνέλευσις πολλῷ ὕστερον εἰς τὴν πόλιν Σπίραν διὰ διόρθωσιν καὶ ἐξάλειψιν ἐνοχλήσεών τινων, αἷς ἔλεγον οἱ Γερμανοὶ θλίβεσθαι παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, καὶ διὰ τὴν συνάθροισιν καὶ ἐπιφόρτισιν τῶν ἐτησίων εἰσοδημάτων καὶ διὰ τοὺς δασμοὺς τοὺς περὶ βοηθείας τῶν ἐπισκόπων ἀπαιτουμένους. Τανῦν δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει γίνεται συνέλευσις παρ' ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν εἰς τὴν Ῥατισβώνην διὰ τὰς αὐτὰς παρενοχλήσεις τὰς κατὰ τῶν λαϊκῶν ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν γιγνομένας, καὶ περὶ συστάσεως τοῦ παπισμοῦ τε καὶ κατολικισμοῦ.

Ἀλλὰ τούτων μηδὲν ἀνυσάντων, τῷ ἔτει 1526 κατὰ μῆνα Φεβρουάριον συναθροίζεται δίαιτα εἰς τὴν Σπίραν, παρόντος ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα Κλήμεντος Ζ' τοῦ Ἰωάννου Θωμάζου κόμητος τῆς Μιράνδολας. Ἦν δὲ αὕτη συνέλευσις ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν, κατολίκων, λουθηρανῶν τε καὶ ζουϊγγλιανῶν· καὶ οἱ κατόλικοι ἐξέδοντο πρόγραμμα κατά τε τοῦ Λουθήρου καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. Ὅθεν ἑνωθέντες ἐν αὐτῇ ἓξ ἡγεμόνες, Ἰωάννης δηλαδὴ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας καὶ διάδοχος τοῦ ἀδελφοῦ Φριδερίχου ἤδη θανόντος, Γεώργιος ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου, Ἐρνέστος καὶ Φραγκῖσκος δοῦκες τοῦ Λουνεβούργου, Φίλιππος λαγγράβιος τῆς Ἄσσιας, Βολφάγκος ἡγεμὼν τοῦ Ἀνὼλτ, καὶ σὺν αὐτοῖς ἑνωθεῖσαι πόλεις 14, Ἀργεντίνα δηλαδὴ, Νοριμβέργα, Οὔλμα, Κωστάντζα, Ῥουτελίγκα, Βισέμιον, Μεμίγκα, Λινδὼ, Καμποδοῦνο, Ἀϊλβροῦνο, Ἰσνάχ, Βισεμβοῦργο, Νορλίνδα καὶ Σαγκάλλα, ὅλοι ὁμοφώνως βαρυνθέντες ἄγαν τῇ τῶν Ῥώμης ἐπισκόπων τυραννικῇ ὠμότητι, καὶ παντὶ τρόπῳ τε καὶ σθένει βουλόμενοι ἑτέραν τινὰ τῆς ἐκκλησίας μεταῤῥύθμισιν ἀναδεῖξαι, κατὰ τοῦ ἐκτεθέντος προγράμματος διεμαρτυρήθησαν, ἐναντίον εἶναι λέγοντες τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ κηρυσσομένου Εὐαγγελίου, καὶ ἔκκλητον ἐζήτουν εἰς τὴν ἐσομένην οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ εἰς κριτὴν ἀνύποπτον. Ἐξ ἐκείνου οὖν οἱ λουθηρανοὶ προτεστάντοι ὠνομάσθησαν, παρὰ τοῦ protesto, ὃ

ἐστι διαμαρτύρομαι. Ὁ καῖσαρ Κάρολος ἀδημόνησε διὰ τὴν ἀντίστασιν ὁποῦ ἔδειξεν εἰς τὴν καισαρικὴν ἀπόφασιν μία τοιαύτη μεγάλη δίαιτα.

Ὅθεν συνδεθέντες καὶ συμφωνήσαντες ἔκαμαν, ἔτει σωτηρίῳ 15**, γνώμῃ καὶ ἀποφάσει κοινῇ, εἰς τὴν Σμαλκάλδην, πόλιν τοῦ λαγγραβίου τῆς Ἄσσιας, τὴν περίφημον ἐκείνην συμφωνίαν ὀνομασθεῖσαν Σμαλκαλδικὴν, δι' ἧς ἡνώθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀντισταθοῦν πολέμῳ κατὰ παντὸς ὁποῦ ἤθελε τολμήσει νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ περὶ τὴν πίστιν, ἀποστατήσαντες μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κατὰ τοῦ ἰδίου καίσαρος καὶ κατὰ τῆς βασιλείας, καὶ μονίμως στηρίξαντες τὴν λουθηρανικὴν αἵρεσιν, δι' ἣν καὶ τοῦ λοιποῦ τοσοῦτοι πόλεμοι καὶ αἱματοχυσίαι ἐγένοντο εἰς ὅλην τὴν Γερμανίαν, χαριζόμενοι καὶ τοῖς ζουβιγγλιανοῖς οὓς ἐμίσουν ὡς ἀρνουμένους τὸ Μυστήριον τῆς μετουσιώσεως. Ὁ πάπας Ἀδριανὸς ΣΤ' εἶχεν ἀποδείξει διὰ ἅγιον Βένωνά τινα ἐπίσκοπον τῆς πόλεως Μισνίας· τούτου τὰ λείψανα μετατεθέντα νῦν, ἔτει σωτηρίῳ 1524, εἰς ἄλλον τόπον μεγαλοπρεπέστερον ἐν τῇ αὐτῇ Μισνίᾳ μὲ λιτανείας καὶ προπομπὰς ἐκκλησιαστικὰς ἔδωκαν ἀφορμὴν τῷ Λουθήρῳ νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατὰ τὸν νεωστὶ ψηφισθέντα ἅγιον, καὶ κατηγορήσας τὴν τοῦ πάπα αὐθάδειαν εἰς τὸ ἁγιάζειν τοὺς μὴ τοιούτους συνέθετο τὸ βιβλίον ᾧ τίτλος, Κατὰ τοῦ νέου εἰδώλου καὶ παλαιοῦ δαίμονος τοῦ τιμωμένου ἐν τῇ Μισνίᾳ, ὅπου, διὰ τὸ πεῖσμα καὶ καινοτομίαν τοῦ πάπα πεσὼν εἰς βλασφημίαν, ἤρξατο δυσφημεῖν καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀληθεῖς ἁγίους εὐλάβειάν τε καὶ προσκύνησιν, καὶ ἀνεθεμάτισεν αὐτήν.

Ὁ Λουθῆρος διὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Μουντζέρου καὶ τὸν ἐξ αὐτῆς πόλεμον τῶν ἀναβαπτιστῶν ἀγροίκων συνέθετο βιβλίον ἐμποδίζων τὰς ἀποστασίας διὰ συμβουλῶν, καὶ κατηγορῶν τὰς χρηματικὰς δοσοληψίας τοῦ πάπα· ἀλλ' ὑπὸ τῶν τοιούτων συμβουλῶν ἐξάπτεται νέα ἀποστασία κατὰ τοῦ Χριστοφόρου ἐπισκόπου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Βρέμε· καὶ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸ λουθηρανὸν λεηλατοῦσι τὰς ἐκκλησίας, καταπατοῦσι τὰς εἰκόνας καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, καὶ ὁ Χριστόφορος δι' ὅπλων διασκεδάζει τοὺς ἀποστάτας. Εἶτα ὁ πάπας Κλήμης Ζ' δίδωσιν αὐτῷ χρήματα διὰ τὸν τοιοῦτον κατὰ τῶν λουθηρανῶν πόλεμον, καὶ εἰσοδήματα, καὶ παρακινεῖ ὁ αὐτὸς πάπας τὸν Φριδερῖχον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Χριστιανὸν, δούκας τῆς Ὀλσατίας, τὸν Ἑρμάνον ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κολωνίας, τὸν Ἀλβέρτον καρδινάλην τῆς Μογουντίας, τὸν Ἑνρῖκον δοῦκα τοῦ Βρανσουϊχ καὶ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Λουνεβοῦργ νὰ συντρέξουν καὶ αὐτοὶ μὲ χρήματα διὰ τὸν κατὰ τῶν λουθηρανῶν πόλεμον. Ὅθεν καὶ ὁ Λουθῆρος ταῦτα βλέπων κινεῖ πάντα λίθον καὶ ἀποκαθίστησιν ἰδίους ὀπαδοὺς τοὺς δοῦκας τῆς Ὀλσατίας σὺν τῷ ἱππικῷ αὐτῶν, διὰ νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ, λέγων, ἀπὸ τῆς παπικῆς τυραννίδος, καὶ παρακινεῖ αὐτοὺς ἐπαναλαβεῖν ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τὰ τῆς γενεᾶς αὐτῶν κτήματα, ἀφιερωθέντα ἐκεῖσε παρὰ τῶν ἰδίων προγόνων κατολίκων τότε ὄντων· εἶτα κάμνει λουθηρανοὺς καὶ τοὺς κατοικητὰς τῆς Δανιμαρκίας, Σβετζίας καὶ Νορβηγίας ἐπὶ ταῖς αὐταῖς προφάσεσιν, ἐλευθερίας δηλαδὴ καὶ κέρδους, σὺν τῷ ῥηγὶ αὐ-

τῶν Χριστιανῷ, κατακαύσαντι πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἐπισκόπους.

Εἶτα μετὰ τὴν λεηλασίαν τῆς Ῥώμης τὴν ἀπὸ τῶν Λουθηρανῶν, ἔτει 1527 γενομένην, ὁ Λουθῆρος ἐξέδοτο συγγράμματα ἀναιρῶν τὸ Μυστήριον τῆς λειτουργίας, καὶ ἄλλο Περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἴδεσι κατὰ παπιστῶν, καὶ ἄλλο Περὶ τοῦ κατὰ τῶν Τούρκων πολέμου, ἐν ᾧ ἀναιρεῖ τοὺς λοιποὺς αἱρετικούς, βλασφημῶν καὶ ἐν τῷ ἀναιρεῖν αὐτούς· συνέγραψε καὶ Κατὰ ἀναβαπτιστῶν ἔτει σωτηρίῳ 1528· συνέθετο καὶ τὸ Ὁμολογία μεγάλη περὶ τοῦ κυριακοῦ δείπνου, ἀναιρεῖ δ' ἐν αὐτῷ καὶ τὸ αὐτεξούσιον, ματαίας λέγει τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς λειτουργίας, τὰ μνημόσυνα περὶ τῶν κεκοιμημένων, τὰς ἐπικλήσεις τῶν ἁγίων· δὲν καταλέγει ἐν τοῖς Μυστηρίοις τὸ χρίσμα τοῦ Μύρου, τὸν γάμον, τὴν τάξιν τὴν ἱερατικήν, καὶ κατηγορεῖ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν· συνέθετο καὶ ἄλλο Περὶ Μυστηρίου τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἐν τούτοις ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε' διώρισεν, ἔτει 1530, συναχθῆναι δίαιταν ἐν τῇ πόλει Αὐγούστῃ, καὶ διὰ νὰ συνομιλήσουν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς βασιλείας κατὰ τοῦ Τούρκου· καὶ διὰ νὰ συντρέξουν ὅλοι διὰ βοήθειαν τῆς βασιλείας, ἔδειχνε πῶς ἔχει κλίσιν ἢ νὰ δεχθῇ ἢ νὰ καταργήσῃ τὰς διαφωνίας τὰς μεταξὺ κατολίκων καὶ αἱρετικῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐκωλύετο καὶ ἡ ἕνωσις καὶ συνδρομὴ κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ Τούρκου σουλτὰν Σουλεϊμάν. Συνῆλθον οὖν πάντες οἱ ἡγεμόνες, κατόλικοι καὶ λουθηρανοί, καὶ ληγάτοι τοῦ πάπα· παρῆν ὁ καρδινάλης Λαυρέντιος Καμπέγης. Ἡ κατὰ τοῦ Τούρκου ὑπεράσπισις δὲν ἐβεβαιώθη κατὰ τὴν χρείαν, μὲ τὸ νὰ ἐκρέματο ἀπὸ τὴν συμφωνίαν τῶν κατολίκων σὺν τοῖς λουθηρανοῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠμπόρεσαν νὰ συμφωνήσουν. Ὅθεν οἱ προτεστάνται ἔδωκαν τῷ καίσαρι τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως αὐτῶν, Ἰουνίου κέ, διὰ τοῦ Μελάγχτωνος, ᾧ τινι ὑφηγήσατο αὐτὴν ὁ Λουθῆρος ἐν τῇ πόλει Κουβόργῳ· καὶ αὕτη ἐστιν ἡ λεγομένη Ὁμολογία ἡ ἐν Αὐγούστῃ, ἣν ὡς Εὐαγγέλιον ἐδέχθησαν καὶ δέχονται οἱ λουθηρανοί. Ἣν δὲ ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ Ἰωάννου δουκὸς τῆς Σαξωνίας, παρὰ τοῦ Γεωργίου ἐλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, παρὰ τοῦ Ἐρνέστου δουκὸς τοῦ Λουνεβούργου, παρὰ τοῦ Φιλίππου δουκὸς Ἄσσιας, παρὰ τοῦ Βολφάγκου δουκὸς τῆς Ἀνὼλτ, παρὰ τῆς γερουσίας καὶ τῶν ἀρχόντων τῆς Νοριμβέργης καὶ τῆς Ῥεούτλιγκεν. Μετὰ τὸ προοίμιον περιεῖχεν ἄρθρα 21 τῆς πίστεως, καὶ ἄλλα ἑπτὰ περὶ καταχρήσεως, ἐπιγραφόμενα· Α', Περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἴδεσι· Β', Περὶ τοῦ γάμου τῶν ἱερέων· Γ', Περὶ λειτουργίας· Δ', Περὶ ἐξομολογήσεως· Ε', Περὶ διαφορᾶς βρωμάτων· Ϛ', Περὶ εὐχῶν τῶν μοναζόντων· Ζ', Περὶ δυνάμεως ἐκκλησιαστικῆς. Τὰ δὲ 21 ἄρθρα περιέχουσι τὰς ἑξῆς θέσεις.

Α') Περὶ τοῦ ἑνὸς τρισυποστάτου θεοῦ· β') Περὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας· γ') Περὶ τῶν δύο φύσεων τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι αὐτὸς μόνος ἱκανοποίησεν ὑπὲρ τοῦ

ἀρχαίου παραπτώματος, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν· δ') Περὶ τῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἀνακηρύξεως, καὶ ὅτι δωρεὰν μόνῃ τῇ πίστει δικαιούμεθα καὶ οὐ δι' ἀγαθοεργίαν ἡμῶν, καὶ περὶ εἰρήνης τῆς συνειδήσεως καὶ περὶ τῆς πίστις λέξεως· ε') Τί τὸ τοῦ Εὐαγγελίου κήρυγμα περιέχει, καὶ κατὰ δισταγμοῦ περὶ σωτηρίας, καὶ ἀναβαπτιστῶν· ς') Ὅτι τὴν πίστιν δεῖ εἶναι ἐνεργὸν τῷ ἀγαθοεργεῖν· ζ') Περὶ ἐκκλησίας καὶ ὅτι οἱ θεσμοὶ ἀλλαχοῦ ἄλλοι· η') Ὅτι ἡ τοῦ ὑπηρέτου φαυλότης οὐ βλάπτει τὰ Μυστήρια· θ') Περὶ βαπτισμοῦ· ι') Περὶ Δείπνου τοῦ ἱεροῦ· ιά) Περὶ ἐξομολογήσεως τῆς κατ' ἰδίαν· ιβ') Περὶ μετανοίας· ιγ') Περὶ χρήσεως τῶν Μυστηρίων· ιδ') Περὶ τάγματος ἐκκλησιαστικοῦ· ιέ) Περὶ θεσμῶν ἐκκλησιαστικῶν· ις') Περὶ πολιτικῶν ἐξουσιῶν· ιζ') Περὶ κρίσεως τῆς ἐσχάτης· ιή) Περὶ αὐτεξουσίου· ιθ') Περὶ τοῦ αἰτίου τῆς ἁμαρτίας· κ') Ὅτι οὐκ ἀποκωλύομεν οὐδένα καλὰ ἐργάζεσθαι, μόνον τ' ἀνωφελῆ καὶ φλύαρα τῶν ἔργων ἀποδοκιμάζομεν· κά) Περὶ θεραπείας τῶν Ἁγίων.

Διωρίσθησαν τοίνυν ἐκ μὲν τῶν κατολίκων ἑπτά, ἐκ δὲ τῶν προτεσταντῶν ἑπτὰ θεολόγοι ῥήτορες καὶ κανονικοὶ διὰ νὰ ἐξετάσουν τὰ ἄρθρα, νὰ συμβιβάσουν τὰς γνώμας, καὶ νὰ γένῃ ὁμόνοια καὶ εἰρήνη, εἰ δυνατόν· ἀλλὰ μετὰ πολλὰ οὐδὲν ἀνύσαντες, ὁ καῖσαρ διὰ προγράμματος διέλυσε τὴν δίαιταν, προστάττων εἰς ὅλους τοὺς ἡγεμόνας τῶν προτεσταντῶν νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης μέχρι τῆς ιέ Αὐγούστου. Ἀδημονοῦσι περὶ τούτου καὶ οὐχ ὑπακούουσι, καὶ ὁ καῖσαρ ἐκδίδωσιν ἄλλο πρόγραμμα σφοδρότερον τούτου, καὶ ἐμποδίζει δι' αὐτοῦ τὰς τοῦ Λουθήρου διδασκαλίας περὶ πίστεως, καὶ προστάττει τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἀφαιρεθέντων πραγμάτων ἀπὸ τὰ μοναστήρια, καὶ ὑπισχνεῖται νὰ ὑπερασπισθῇ καὶ νὰ δεχθῇ εἰς τὰς ἐπαρχίας του τοὺς ὑποχειρίους τῶν ἄλλων ἡγεμόνων προτεσταντῶν ἂν γένουν κατόλικοι, καὶ προσκαλεῖ ὅλους εἰς τὴν Σύνοδον τὴν οἰκουμενικήν, μετὰ ἓξ μῆνας συγκροτηθησομένην. Αὐταὶ αἱ ἀπειλαὶ ἠγρίωσαν τὸ πρᾶγμα περισσότερον ὁ Λουθῆρος ἁρματώθη μὲ σύνθεσιν τριῶν βιβλίων, δι' ὧν πρὸς τὸ παπιστικὸν μῖσος παρώξυνε τοὺς λαούς, καὶ οἱ ἡγεμόνες προτεστάνται ἁρματώθησαν μὲ ὅπλα· καὶ γὰρ συνδεθέντες ἦσαν εἰς τὴν Σμαλκάλδην.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ καῖσαρ, καὶ μὴ δυνάμενος πολεμεῖν αὐτούς, οὔτε μὴν ἐξαρκῶν ἄνευ τῆς συμμαχίας αὐτῶν πρὸς τὸν κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ σουλτὰν Σουλειμὰν πόλεμον, ἐκστρατεῦσαι μέλλοντος κατὰ τῆς Οὐγγρίας, ἧς τινος ὑπῆρχε ῥὴξ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τοῦ καίσαρος Φερδινάνδος, ἄρχησε νὰ ζητῇ πάλιν τὴν μετὰ τῶν προτεσταντῶν ἡγεμόνων ἕνωσιν, καὶ διορίζει συναχθῆναι δίαιταν καὶ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν Σπίραν, ἔτει **1531**, διὰ τὰς πολιτικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις. Παρῆν ἐν τῇ διαίτῃ ληγά-

τος τοῦ πάπα ὁ Ἱερώνυμος Ἀλέανδρος ἐπίσκοπος τοῦ Βρίνδισι· συνήχθησαν καὶ οἱ ἡγεμόνες κατόλικοί τε καὶ προτεστάνται· ἀλλὰ μηδὲν ἀνύσαντες, διωρίσθη συναχθῆναι τὴν δίαιταν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἑξῆς ἔτους εἰς τὴν Ῥατισβώνην, ὡς πόλιν πλησιόχωρον εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας, διὰ νὰ ἐξέλθουν ἐκεῖθεν κατὰ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, τοῦ ἤδη ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐφορμᾶν μέλλοντος κατὰ τῆς Οὐγγρίας. Συναθροισθέντες οὖν οἱ ἡγεμόνες προτεστάνται εἰς τὴν Νοριμβέργην, ἔτει 1532 Ἰουλίου τῇ ιγ', μηνύουσι τῷ καίσαρι τὸ ὅτι θέλουν συμμαχήσει αὐτῷ εἰς τὸν κατὰ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πόλεμον, ἂν προγράμματι ἀφήσῃ τὴν πίστιν τῶν λουθηρανῶν νὰ ἐνεργῆται ἐλευθέρως εἰς τὴν Γερμανίαν μέχρι τῆς ἐσομένης οἰκουμενικῆς Συνόδου. Πάσχει ὁ ληγάτος τοῦ πάπα νὰ ἐμποδίσῃ τὸ τοιοῦτο πρᾶγμα· ἀλλ' ὁ καῖσαρ εἰσελθὼν εἰς τὴν ἐν τῇ Ῥατισβώνῃ συναχθεῖσαν σύνοδον ἐβεβαίωσε προγράμματι τὸ ζήτημα τῶν προτεσταντῶν, Αὐγούστου ιβ' τοῦ 1532 ἔτους, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἑ ν ω τ ι κ ο ῦ τοῦ Ζήνωνος, τῆς Ἐ κ θ έ σ ε ω ς τοῦ Ἡρακλείου καὶ τοῦ Τ ύ π ο υ τοῦ Κώνσταντος.

Ἐν τούτοις ἐγέμισε λουτεράνων ἡ Προυσία, ἡ Πολωνία, ἡ Σβέτζια, Λιβονία, Δανιμάρκα καὶ Οὐγγαρία, καὶ ἀφέντες τὸν παπισμὸν ἐγένοντο λουθηρανοί· ὁμοίως καὶ ἡ Ἐγγλιτέρα ἐπὶ ῥηγὸς Ἑνρίκου Η', καὶ ἡ Σκωτία μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς αὐτῆς Ἰακώβου Στουάρτου Ε', ἅπασαι ἐλουτεράνισαν ἤδηδὸν, ἔτει 1546. Εἰσήχθη δὲ καὶ ἐνεφυτεύθη ὁ λουθηρανισμὸς εἰς τὴν Σκωτίαν παρὰ τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου Κνόξου καὶ Γεωργίου Βουχανάνου μοναχοῦ μ ι ν ο ρ ί τ ο υ.

Ἐξαπλοῦται εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ αἵρεσις τοῦ Λουθήρου μὲ τὴν κατ' αὐτῆς ἔφοδον τοῦ καισαρικοῦ ἀρχιστρατήγου Καρόλου Βουρβώνε, τοῦ καὶ τὴν Ῥώμην λεηλατήσαντος, καὶ ἐγένοντο λουθηρανοὶ καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐν τῇ Ἰταλίᾳ ἐπαρχίας Νεαπόλεως.

Ὁ Λουθῆρος ἐν τούτοις μέχρις ἔτους 1544 συνέθετο καὶ ἐξέδοτο καὶ ἄλλα συγγράμματα, οἷον τὸ κατὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Παύλου Γ' πρὸς τὸν καίσαρα, καὶ τὸ Π ε ρ ὶ τ ῶ ν κ υ ρ ι ω τ έ ρ ω ν ἄ ρ θ ρ ω ν τ ῆ ς π ί σ τ ε ω ς κατὰ τοῦ πάπα, καὶ τὸ Π ε ρ ὶ τ ῆ ς ἀ λ η θ ο ῦ ς κ α ὶ ψ ε υ δ ο ῦ ς ἐ κ κ λ η σ ί α ς, καὶ τὸ Π ε ρ ὶ τ ῶ ν τ ρ ι ῶ ν Σ υ μ β ό λ ω ν, καὶ τὸ τελευταῖον, ᾧ τίτλος, Μ ι κ ρ ὰ ἐ ξ ο μ ο λ ό γ η σ ι ς· λέγω τὸ τελευταῖον, καὶ γὰρ μετὰ τοῦτο οὐ συνέγραψεν ἄλλο· ἡ πυρκαϊὰ γὰρ ὁποῦ ἄναψε μὴ δεομένη πλέον τῆς παρ' αὐτοῦ ἀναζωπυρώσεως καὶ φυσήματος, ἔβλεπε μόνον μακρόθεν ὡς ἀπὸ ὑψηλοῦ τινος πύργου, ὥς ποτε ὁ Νέρων ἐν τῇ Ῥώμῃ, τοὺς ἀπὸ ταύτης ἀφανισμούς· θεατὴς ἀφρόντιστος ἐκείνων τῶν ἐπιζημίων φλογῶν δι' ὧν κατεκαίετο ἀδιακόπως ὁ παπισμὸς, καὶ σὺν αὐτῷ κατακαυθησόμενος καὐτὸς ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι διὰ τὰς βλασφημίας ἃς ἐξέφερε κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας, σκοπῷ τοῦ καταργῆσαι τὰς τῆς παπιστικῆς καὶ κατόλικης Δυτικῆς συναγωγῆς καινοτομίας τε καὶ τερθρείας. Ὅθεν τῷ ἔτει 1545 ἀκούσας συναθροίζεσθαι ἐν Τριδέντῳ Σύνοδον λεγομένην οἰκουμενικὴν ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, ἑτοιμαζόμενος ἀπελθεῖν πρὸς ἀπάντησιν, καὶ ὠρυόμενος κατὰ τῶν ἐκεῖσε συναγω-

—1539

γικῶν, ὀδόντας τρίζων καὶ πόδας κρούων, εἶπε τῷ ἐν τῇ Γερμανίᾳ ληγάτῳ τοῦ πάπα Πέτρῳ Παύλῳ Βεργερίῳ, τὸ, «Θέλω ἔλθει εἰς τὴν Σύνοδον καὶ βάλλω στοίχημα τὴν κεφαλήν μου ἂν δὲν δεφενδεύσω τὰς διδασκαλίας μου ἐναντίον παντὸς τοῦ κόσμου. Αὐτὸ ὁποῦ λέγω δὲν εἶναι ὀργή μου, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἀσθενήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τῷ Ἰσλεβίῳ τὴν ψυχὴν ἀπέβαλε τῇ ιζ' τοῦ Φεβρουαρίου ἔτει 1546, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 63· καὶ μικρόν τι πρὸ τῆς τελευταίας ἀναπνοῆς ἐπιστραφεὶς πρὸς Ἰοῦστον εἶπε τὸ, Παρακαλεῖτε διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν τὸν θεὸν καὶ διὰ τὸ Εὐαγγέλιόν του νὰ μὴ διδαχθοῦν ἐσφαλμένως, ὡσὰν ὁποῦ ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος καὶ ὁ πάπας βαρέως αὐτῷ ἀνθίστανται· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέψυξε. Τὸ λείψανόν του ἀποτεθὲν ἐν θήκῃ κασσιτέρου ἀπεκομίσθη εἰς τὴν Βιτεμβέργην ἐπὶ ἁμάξης πολλῇ τῇ προπομπῇ εὐγενῶν ἱππέων παρακολουθούντων σὺν τῇ Αἰκατερίνῃ συζύγῳ αὐτοῦ καὶ τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς, Ἰωάννῃ δηλαδή, Μαρτίνῳ καὶ Παύλῳ, καὶ πολλῷ πλήθει λαοῦ πεζοῦ· Φίλιππος ὁ Μελάγχτων, Ἰωάννης ὁ Πομεράνος καὶ Ἰοῦστος ὁ Ἰωαννᾶς συνέθεντο καὶ ἐξεφώνησαν αὐτῷ λόγους ἐπιταφίους τρεῖς, καὶ ἐπεγράφη ἐπὶ τῷ μνήματι αὐτοῦ ὁ στίχος:

Λοιμὸς ἤμην ζῶν, θνήσκων δ' ἔσομαι θάνατός σου, ὦ πάπα.

Κριτήριον τοῦ Λουθήρου.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λουθῆρος ἐν αἱρεσιάρχαις, οἷος οὐδέποτέ τις ἄλλος τῶν εἰς τόδε ἐγένετο· τοὺς γὰρ διὰ λόγων καὶ συγγραμμάτων ἀντιστάντας αὐτῷ ἐφίμωσε, καὶ εἰς οὐδὲν αὐτοὺς λογισάμενος, πρὸς οὐδὲν ἀνεχαιτίσθη παρ' αὐτῶν ἡ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ πρόοδος· τοὺς δὲ δι' ἔργων αὐτὸν παιδεῦσαι θελήσαντας, καρδιναλίους, πάπας, καίσαρά τε καὶ ῥῆγα, πάντας κατεφρόνησεν, ἐνίκησε καὶ κατεπάτησεν, ἀνώτερος γενόμενος πασῶν τῶν πρὸς αὐτῶν κατ' αὐτοῦ κυρωθεισῶν προσταγῶν τε καὶ προσβολῶν, ὅπερ οὐδέ τινι τῶν αἱρετικῶν εἰς τόδε ἀγαγεῖν εἰς πέρας ἐγένετο παλαιοτέρων τε καὶ νεωτέρων· ἐξ ὧν ἀριδήλως προφανέστατον γίγνεται ὅτι κατὰ παραχώρησιν, ἢ καὶ τελείαν ἐγκατάλειψιν θεοῦ, μάστιξ καὶ σκώλωψ διωρίσθη παρὰ θεοῦ καὶ παιδεία κατὰ τῆς παπιστικῆς ὑπερηφανείας τε καὶ καινοτομήσεως, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς καὶ μόνον αἱρεσιάρχης ὁ Λουθῆρος. Ἀμὴ ἂν ἔγινεν ἱκανὸς νὰ καταργήσῃ τὴν ὀφρὺν τοῦ πάπα, νὰ ἐξαλείψῃ τὴν βλάσφημον θεότητά του, νὰ κολοβώσῃ τόσα καὶ τόσα εἰσοδήματά του, καὶ νὰ τοῦ στερήσῃ τὴν διοίκησιν καὶ ἐπισκοπὴν τοσούτων καὶ τηλικούτων ἐπαρχιῶν, τίς ἦν χρεία νὰ κατακρημνισθῇ εἰς τοσαύτας ἀσεβείας, ὡσὰν νὰ μὴν ἦτον ἄλλος τρόπος ὀρθότερος τοῦ ἐγεῖραι τὰ τοιαῦτα κατὰ τοῦ πάπα τρόπαια καὶ καταργῆσαι τὴν αὐτοῦ περὶ θεότητος ἀσέβειαν, οὐ δι' εὐσεβείας ἀλλὰ διὰ μεγαλητέρων ἀσεβειῶν, δι' ὧν ἐτόλμησε ὁ ἀφρονέ-

στατος νὰ ἐβγάλῃ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἑορτῶν τὰς ἑορτὰς τῆς γεννήσεως καὶ τῆς κοιμήσεως τῆς πανάγνου καὶ θεοτόκου Μαρίας, καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐπίκλησιν τῶν Ἁγίων, καὶ νὰ βλασφημήσῃ τὰ ὅσα μέχρι τοῦδε εἰς αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἐπιμελῶς κατηρίθμησα, ἀνύποιστα τωόντι καὶ ἀσεβέστατα! καὶ ταῦτα ποιῶν, καὶ ὑπὸ τοῦ συνειδότος ἐσθότε τυπτόμενος, νὰ μὴν ἀπέχῃ τῶν βλασφημιῶν, ἀλλὰ βίᾳ νὰ διασκεδάζῃ, εὐωχίαις καὶ ἄλλαις ἀναστροφαῖς, τὰ πλῆκτρα τῆς συνειδήσεως, κατὰ τό, ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν ἐμπεσὼν καταφρονεῖ! Καὶ ἂν ἦτον ἀναγκαία ἡ μεταῤῥύθμισις, διὰ τὰ ἀνύποιστα κακὰ καὶ βλασφημίας τῆς παπιστικῆς ἐκκλησίας, ἦτον τρόπος νὰ τὴν κινήσῃ μὲ τὰς διατρανώσεις καὶ ἀναιρέσεις τῶν ἐν αὐτῇ σφαλμάτων, καὶ ὄχι μὲ τὰς προσθήκας χειρόνων καὶ ἀσεβεστέρων βλασφημιῶν.

Τοὺς λουθηρανοὺς οἱ παπισταὶ καλοῦσι ά) σιμωνιακούς, ὡς διδάσκοντας, συνῳδὰ Σίμωνι τῷ μάγῳ, ὡς αὐτοί φασι, τοὺς ἀνθρώπους διὰ μόνης τῆς χάριτος σώζεσθαι τοῦ θεοῦ, καὶ οὐ δι' ἔργων ἀγαθῶν, καὶ τοὺς εἰς Χριστὸν πιστεύοντας ἐλευθέρους εἶναι ποιεῖν ἀδιστάκτως τὰ δοκοῦντα αὐτοῖς· β') νικολαΐτας, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον ἐν τῇ Περὶ συνοικεσίου ὁμιλίᾳ τό, Ὥσπερ οὐκ ἐνετέθη ἐν ταῖς δυνάμεσί μου τὸ μὴ εἶναι με ἄνδρα, οὕτω προσέτι οὐκ ἔστι τῆς ἐμῆς ἐξουσίας τὸ εἶναι με χωρὶς γυναικός· γ') πεπουζιανοὺς καὶ κβιντιλλιανούς, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον ὅτι ἔξεστι ταῖς γυναιξὶ διδάσκειν δημοσίᾳ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· δ') νοβατιανούς, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον τὸ τὴν μετάνοιαν μὴ εἶναι κυρίως Μυστήριον, (τὸ γὰρ ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας οὐ τοῖς ἱερεῦσιν ἀλλὰ τῷ θεῷ δέδοται), καὶ τοὺς βαπτιζομένους μὴ δεῖν τῷ ἱερῷ Μύρῳ χρίεσθαι· ε') μανιχαίους, διὰ τὸ εἰπεῖν τὸν Λουθῆρον τὸ τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ἐκ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ὀντότητος· ϛ') ἀρειανούς, διὰ τὸ καταλελειπέναι τὸν Λουθῆρον τὸ ζ' ἐδάφιον τοῦ ά κεφαλαίου τῆς ά ἐπιστολῆς τοῦ Ἰωάννου ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ μεταφράσει τῆς Γραφῆς· ζ') ἀνθρωπομορφίτας, διὰ τὸ τὸν Λουθῆρον τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεότητα παθητὴν δογματίσαι καὶ πράγματι πεπονθυῖαν· ή) ἀεριανούς, ὡς διαφορὰν μὴ γινώσκοντας μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων, καὶ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀποιχομένων εὐχὰς ἀθετοῦντας· θ') εὐτυχιανούς, ὡς διδάσκοντας τὴν θείαν δόξαν καὶ μεγαλειότητα τῆς ἀνθρωπίνης τοῦ Χριστοῦ φύσεως διὰ τῆς κοινωνηθείσης προσωπικῆς ἑνώσεως εἶναι.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· ἀλλὰ καὶ ὡς, συμφωνοῦσι καὶ ὁμοφρονοῦσιν οἱ παπισταὶ τοῖς λουθηρανοῖς εἰς ἄρθρα αἱρετικὰ δέκα πρὸς τοῖς ἑπτά, ἅπερ ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ, ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων βιβλ. ιά, κεφ. ϛ' παράγρ. ιγ'.

ΚΕΦ. ΙΒ'.

Ἱστορία τοῦ Ζουβιγγλίου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ.

Οὐλρῖκος Ζουβίγγλιος, γεννηθεὶς ἐξ εὐτελῶν γονέων ἔν τινι κώμῃ τῆς Ἑλβετίας, ἐσχόλαζε τῇ σπουδῇ τῶν ἐγκυκλίων, τῶν διαλέκτων καὶ τῆς πολυμαθείας· εἶτα ἐκκλησιαστικὸς γενόμενος ἐγένετο προεστὼς τῆς ἐνορίας λεγομένης Γλοροβένσε, εἶτα τῆς ἐνορίας Ἐρέμο, καὶ τρίτον τῆς Ζουρίγου κωμοπόλεως, ἐξ ἧς ὀνομάζεται καὶ ἓν καντόνι τῆς ἐλβετικῆς ἀριστοκρατίας. Ἀρξαμένης τῆς αἱρέσεως τοῦ Λουθήρου ἐν τῇ Γερμανίᾳ, ὁ Ζουβίγγλιος εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἀντήχησεν αὐτῇ καταφερόμενος καὶ αὐτὸς κατὰ τῶν ἰνδουλγεντιῶν, καὶ ἤρξατο διδάσκειν τὰς αἱρέσεις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἐρέμου καὶ ἐν τῇ τοῦ Ζουρίγου.

Γνώμας αἱρετικὰς ἐδίδαξεν ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῇ πόλει Ζουρίγῳ, λατινιστὶ Τιγούρια, τῷ ἔτει 1519, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὴν δύναμιν τῶν ἰνδουλγεντιῶν, καταφερόμενος καὶ ἀντιφάσκων τῷ Φραγκίσκῳ Λιχέτῳ Βρεσιάνῳ, προεστῶτι τῆς τάξεως τῶν μοναχῶν τῶν λεγομένων μινόροι, καὶ τῷ μοναχῷ τῆς αὐτῆς τάξεως τοὔνομα Σανσόνε, οἵτινες εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Σβίτζερων ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα Λέοντος Ι' διεμοίραζον τὰς ἰνδουλγεντίας καὶ συνήθροιζον τὰ χρήματα παρὰ τῶν λαϊκῶν· (ὅρα τὰ περὶ τούτου γραφέντα μοι τῷ ἔτει 1519·) καὶ ἀντιστὰς αὐτοῖς ὁ Ζουβίγγλιος ἐμπόδισε πάντῃ τὸ ἔργον καὶ ἀπέτεμε τὰ εἰσοδήματά τους· καὶ εἰς ὅλα τὰ καντόνια τῶν Σβίτζερων ἐδιδάσκετο μόνον ἡ θεία Γραφὴ κατὰ λέξιν, χωρὶς νὰ ἦναι δεκταὶ αἱ ἐξηγήσεις τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τὰ συγγράμματα αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἁγίων Συνόδων θεσπίσματα· καὶ τοῦτο ἐγίνετο διὰ προγράμματος καὶ προσταγῆς τῶν σβιτζερικῶν ἀρχόντων τε καὶ προεστώτων. Ταῦτα οὖν μαθὼν Λέων ὁ πάπας γράφει τῷ δουκὶ τῆς Σαβόγιας, ἔτει 1521 Αὐγούστου θ', ἵνα καταβάλῃ χειρὶ στρατιωτικῇ καὶ ἐκριζώσῃ ἐκεῖθεν τὴν ἀναφυομένην αἵρεσιν· καὶ δίδωσιν αὐτῷ διὰ ἔξοδα τῶν στρατιωτῶν 3,600 σκοῦδα χρυσᾶ· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν τὰ τοιαῦτα κινήματα πρὸς ἀνατροπὴν τῆς αἱρέσεως, ὡς ῥηθήσεται. Ἀλλὰ πρὸ τούτων ὁ δῆμος ἀρεσθεὶς τῇ νέᾳ διδασκαλίᾳ κατήργησε τὰς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁγίας Τραπέζας, προηγουμένου τε καὶ παρακινοῦντος τοῦ Ζουβιγγλίου, κατέκαυσε τὰς εἰκόνας τῶν Ἁγίων, κατεπάτησε τὰ λείψανα αὐτῶν, ῥίπτοντας αὐτὰ ὁ Ζουβίγγλιος ἐν τῷ παραῤῥέοντι ποταμῷ· εἶτα ἤρξατο ὁ Ζουβίγγλιος ἀρνεῖσθαι τὸ ὅτι ὑπὸ τῷ ἄρτῳ καὶ οἴνῳ νὰ ἦναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ νὰ μετουσιοῦνται τὰ ἅγια δῶρα εἰς αὐτό· ὅθεν κατήργησε παντάπασι τὴν λειτουργίαν καὶ ἄπρακτον ἀποκατέστησεν· ἀντέλεγε δὲ τούτοις καὶ τῷ Λουθήρῳ, πι-

στεύοντι τὴν μετουσίωσιν, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ λαμβάνειν τὸν χριστιανὸν τὰ ἅγια. Ὅθεν ἀκολουθοῦσι μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν μεγάλαι καὶ πολλαὶ διαφωνίαι καὶ λογομαχίαι πικραί, καὶ ὁ Λουθῆρος ἔγραψε κατὰ τοῦ Ζουβιγγλίου περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. Καὶ δῆτα μετὰ τὴν ἐν τῇ Σπίρᾳ προρρηθεῖσαν συνέλευσιν, ἔτει 1529 γενομένην, Φίλιππος ὁ λαγγράβιος τῆς Ἄσσιας, εἷς τῶν προτεσταντῶν, παρεκίνησε τὸν Λουθῆρον καὶ τὸν Ζουβίγγλιον ἵνα συνελθόντες διορθώσωσι τὰς διαφορὰς αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ φαίνεται πῶς διαφωνοῦσιν. Ἀνταμώθησαν οὖν εἰς τὴν πόλιν Μαρβοῦργον, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Ὁ Λουθῆρος συνέφερε τὸν Μελάγκτωνα, τὸν Ἰωαννᾶν, τὸν Ὀσίανδρον καὶ τὸν Βρέντιον· ὁ δὲ Ζουβίγγλιος συνέφερε τὸν Ἐκολαμπάδιον, τὸν Βουκῆρον καὶ τὸν Ὀδίωνα. Διεφώνουν κατὰ τὸ Μυστήριον τῆς μετουσιώσεως καὶ κατὰ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα· Διὰ τὸ πρῶτον ὁ Λουθῆρος ἔλεγεν ὅτι ἐν τῷ μεταλαμβάνειν τινα εἶναι παρὸν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἡνωμένον τῇ οὐσίᾳ τοῦ ἄρτου, ἔξω δὲ τῆς Μεταλήψεως δὲν εἶναι παρὸν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ· ὁ Ζουβίγγλιος ἠρνεῖτο πάντῃ τὴν τοιαύτην παρουσίαν· ὅσον δὲ διὰ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, ὁ Λουθῆρος τὸ ἐκακοξηγοῦσε, ὁ δὲ Ζουβίγγλιος πάντῃ τὸ ἠρνεῖτο, λέγων μὴ δίδοσθαι ἁμάρτημα ἄνευ τῆς ἐργασίας τοῦ ἁμαρτωλοῦ. Ὅθεν καὶ πάλιν ἐχωρίσθησαν χωρὶς νὰ συμφωνήσουν κατὰ τὰς γνώμας.

Ἐπὶ ἔτη δώδεκα λοιπὸν διέσπειρε τὰς αἱρέσεις του ὁ Ζουβίγγλιος εἰς τὰς 13 ἐπαρχίας τῆς Ἐλβετίας, ἤτοι τῶν Σβίτζερων, καὶ ἐδέχθησαν αὐτὰς αἱ τρεῖς, ἤτοι τοῦ Ζουρίγου, τῆς Βέρνης, καὶ τῆς Κωνστάντζας, μεθ' ἃς αἱ ἄλλαι πέντε, τῆς Βασιλείας δηλαδή, τοῦ Σκαφουσὲν, τοῦ Σαγγάλου, τοῦ Μουλουσὲν καὶ τοῦ Βιέλου. Ὁ πάπας Κλήμης ὁ Ζ', γράφων εἰς τοὺς Σβίτζερους καὶ τῷ ἐπισκόπῳ αὐτῶν Λανσάνᾳ, ἐκώλυσε τὰς λοιπὰς πέντε ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῶσι τὴν αἵρεσιν, δηλαδὴ τῆς Λουκερνένσους, Οὐριένσους, Σβιτένσους, Σουπουλβάνους καὶ Τουγένσους, ἐξ ὧν ἡ ἐπαρχία τῆς Λουκέρνης κατέκαυσε παῤῥησίᾳ τὴν ζωγραφίαν τοῦ Ζουβιγγλίου. Ὅθεν ἀγανακτήσας τρέπεται εἰς ἀπήνειαν κατά τε αἱρετικῶν καὶ κατὰ τῶν κατολίκων· παρεκίνησε γὰρ νὰ πνίξουν ἐν τῷ ποταμῷ τινὰς ἀναβαπτιστὰς αἱρετικοὺς τοὺς ὄντας ἐν τῷ Ζουρίγῳ καὶ τοὺς λοιποὺς νὰ φονεύσουν· διεφέθισε τὰς ὀκτὼ αἱρετικὰς ἐπαρχίας τῶν Σβίτζερων τὰς προῤῥηθείσας κατὰ τῶν πέντε λοιπῶν κατολίκων ἐκστρατεῦσαι, καὶ γίνονται πολλαὶ αἱματοχυσίαι ἐν αὐταῖς, παρόντος αὐτοῦ, μὲ πολλὰς τυραννίας ἀνυποίστους κατὰ τῶν κατολίκων. Μετὰ πολλοὺς λοιπὸν πολέμους γίνεται πόλεμος τῷ ἔτει 1531 Ὀκτωβρίου ιά, ἐν ᾧ ἐφονεύθη ὁ Ζουβίγγλιος, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 48· παρῆν γὰρ αὐτὸς ἐν πᾶσι τοῖς πολέμοις ἀπηνῶς μᾶλλον κατὰ τῶν κατολίκων φερόμενος. Τὸ πτῶμα αὐτοῦ εὑρεθὲν κατεκόπη εἰς τέσσαρα καὶ κατεκάη. Ἀκολουθοῦν ὕστερον ἐν διαφόροις καιροῖς καὶ ἄλλοι πέντε πόλεμοι μεταξὺ τῶν αἱρετικῶν καὶ τῶν κατολίκων Σβίτζερων μὲ πολλὰς αἱματοχυσίας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰρήνευσαν. Διεδέχθη δὲ τὴν διδασκαλίαν καὶ αὔξησιν τῆς ζουβιγγλιανικῆς αἱρέσεως εἰς τὴν Ἐλβετίαν ὁ Ἐνρῖκος Βουλιγκιέρος.

ΚΕΦ. ΙΓ'.

Ἱστορία τοῦ Καλβίνου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ.

Ἰωάννης ὁ Καλβῖνος ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Φράντζας Νογιὸν ἐξ εὐτελῶν γονέων, ὀξύνους ἄνθρωπος καὶ πρόχειρος εἰς βουλὴν, τολμηρὸς, σύννους καὶ σταθερὸς ἐν τῷ διανοεῖσθαι καὶ ὀλιγόλογος, φιλόδοξος καὶ ἐπιθυμῶν νομίζεσθαι ἐπιστημονικώτατος τῶν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ εἰς ἄκρον τὴν εὐφράδειαν τῆς λατινίδος φωνῆς κεκτημένος. Ἔλαβε χάριν παρὰ τοῦ ἰδίου ἐπισκόπου δύο ἐκκλησιαστικὰ εἰσοδήματα, τὰ ὁποῖα πωλήσας διῆλθεν ὅλας τὰς ἀκαδημίας καὶ φροντιστήρια τῆς Φράντζας, καὶ τέλος ἐλθὼν εἰς τὸ Παρίσιον ἤρξατο λαλεῖν αἱρετικῶς. Ζητηθεὶς παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κριτῶν φεύγει ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ οἴκου του, ἐξορίζεται παρὰ τῶν κριτῶν καὶ καταντᾷ εἰς τὴν πόλιν Ἀγκολέμην, ἔνθα ἤρξατο συνθέτειν πόνημα, ᾧ τίτλος, Εἰσαγωγή. Ἐκεῖθεν ἔρχεται εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔτει 1534. Ἤρξατο ἀντιφάσκειν τῷ Λουθήρῳ· ηὔξησεν ἐν αὐτοῖς μέγα ἔχθος· διέφερον γὰρ οὐ μόνον τὴν διδασκαλίαν ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ἤθη. Ὁ γὰρ Καλβῖνος, φύσει μελαγχολικὸς καὶ σιωπηλὸς, κατὰ τὴν ὀξύτητα τῶν λογισμῶν ὑπερεῖχε τοῦ Λουθήρου, φύσει πολυλόγου καὶ σαλαπατή. Ὁ Καλβῖνος νηστεύων καὶ λιγνὸς, καρδιαλγίᾳ ἀδιακόπῳ καὶ ἡμικρανίᾳ ταλαιπωρούμενος· ὁ Λουθῆρος ἀδδηφάγος, παχυλὸς καὶ ἀντέχων εἰς τοὺς κόπους διὰ τὴν εὐεξίαν τοῦ σώματός του. Ὁ πρῶτος προσεκτικός τε καὶ βαρὺς, καὶ τὸ λαλεῖν μυσαττόμενος· ὁ δεύτερος πολύλογος, καὶ πολὺς ἐν τῷ προχέειν νοήματα· ὁ Καλβῖνος εὐφραδέστατος τὴν σύνταξιν, καὶ ὁ Λουθῆρος λιτὸς τὸν στύλον καὶ αὐτοσχέδιος. Ἐδίδασκε λοιπὸν τὴν ἰδίαν αἵρεσιν ὁ Καλβῖνος περιέχουσαν 1,400, καὶ κατ' ἄλλους 207, θέσεις ἢ σφάλματα, λαλῶντας ὀρθῶς εἰς ἐκεῖνα μόνον ὅσα γράφει κατὰ τοῦ πρωτείου καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. Εἶτα ἀπελθὼν εἰς τὴν Φράντζαν κατῴκησεν ἔν τινι λειμῶνι τῆς πόλεως Ποατιὲρ, διὰ νὰ διασπείρῃ ἐκεῖθεν τὴν αἵρεσίν του εἰς τὸ βασίλειον τῆς Φράντζας. Ἐκεῖσε συνομιλῶντας μὲ πολλοὺς ἐλλογίμους διὰ τὰ δόγματα τῆς πίστεως, καὶ μάλιστα διὰ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, ἤρξαντο συντρέχειν πολλοὶ διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν νέαν περὶ τούτου διδασκαλίαν· ὅθεν ἐντὸς ὀλίγου ὁ λειμὼν μετεβλήθη εἰς σχολεῖον, οἱ λόγοι εἰς διδασκαλίαν, αἱ ἀμφιβολίαι εἰς πιθανότητας, καὶ οἱ συντρέχοντες εἰς τὸ ἀκούειν ἐγένοντο φατρία μεμίστη καὶ ἱκανὴ εἰς τὸ νὰ διασπείρῃ τὴν λώβην εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας. Ἐπὶ τούτῳ οὖν ὁ Καλβῖνος πέμπει διδασκάλους, Ἰωάννην τὸν Βερνάβιον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ποεκτὶρ, Ἀντώνιον τὸν Δούγιον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σένσι καὶ τῆς Ἀγκολέμης, καὶ Φίλιππον τὸν Βερώνιον εἰς τὰς ἐπαρχίας

τῆς Ἀκβιτανίας καὶ Τολοσάνου, ὀνομάσας αὐτοὺς μ ι ν ί σ τ ρ ο υ ς. Ἤρξαντο οὖν αὐτοὶ διδάσκειν ἐν τῷ λαῷ, καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας. Ὁ λαὸς διαιρεθεὶς ἐπὶ τῇ νέᾳ διδασκαλίᾳ, καὶ τῶν μὲν δεχθέντων αὐτήν, τῶν δὲ ἀγανακτησάντων ἐπ' αὐτῇ, ὁ Καλβῖνος φοβηθείς, ὡς δειλός, τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐκβάσεως, καταφεύγει πρὸς τὴν βασίλισσαν Μαργαρίταν, ἀδελφὴν τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Φραντζέσκου καὶ γυναῖκα τοῦ ῥηγὸς τῆς Ναβάρας Ἐνρίκου· καὶ μικρόν τι διατρίψας ἐν τῇ Ναβάρᾳ, φοβηθεὶς τοὺς κατὰ τῶν αἱρετικῶν νόμους καὶ φόνους τοῦ ῥηγὸς Φραντζέσκου, ἐπανέκαμψε καὶ πάλιν εἰς τὴν Γερμανίαν, ἔτει **1535**, καὶ κατέλαβε τὴν πόλιν Βασιλείαν, ἔνθα ἐτελείωσε καὶ ἐξέδοτο τύπῳ τὴν Ε ἰ σ α γ ω γ ὴ ν γαλλιστί τε καὶ λατινιστὶ συντεθειμένην, ἀφιερώσας αὐτὴν αὐθαδῶς τῷ ῥηθέντι ῥηγὶ τῆς Φράντζας Φραγκίσκῳ. Εἶτα ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ μικρόν τι διατρίψας ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν Γινέβραν, ἔτει **1536**, εἰς τὴν ὁποίαν ἦν προδιδαχθεῖσα ἡ αἵρεσίς του ὑπὸ τοῦ Γουλιέλμου Φαρέλλου τοῦ ἐπικληθέντος Σιδηροῦ, τῆς ὁποίας οἱ κατοικηταὶ παρρησίᾳ εἶχον ἤδη καταπατήσει τὴν ἀρχὴν τοῦ πάπα, διώξαντες τῆς πόλεως τοὺς κατολίκους, τὸν ἐπίσκοπον δηλαδὴ Πέτρον δὲ Πάλμα καὶ πάντας τοὺς κληρικούς. Ὑποδεχθεὶς μετὰ μεγάλης περιποιήσεως παρὰ τῶν Γινεβρέζων τίτλῳ ἱεροκήρυκος καὶ διδασκάλου τῆς θεολογίας, συνέθετο ἐκεῖσε τὰς κατηχήσεις αὐτοῦ γαλλιστί. Ἐδέχθησαν τὸ βιβλίον οἱ Γινεβρέζοι, καὶ παρρησίᾳ πάντες ὡρκομότησαν νὰ διαφυλάξουν τὰ ἐν αὐτῷ μέχρι θανάτου, ἔτει **1537**. Ἀλλ' ὑποτοπάσαντες αὐτὸν κακῶς φρονεῖν περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, διώκουσι καὶ ἐξορίζουσιν ἔτει **1538**· ὅθεν ἔρχεται εἰς τὴν πόλιν Ἀργεντίναν, καὶ φιλοφρονεῖται αὐτὸν ὁ γερουσιαστὴς ταύτης καὶ νομοδιδάσκαλος Ἰωάννης Στούρμιος· ἤρξατο διδάσκειν τοὺς κατοικητάς, αἱρετικοὺς ἤδη ὄντας ζουβιγγλιανούς, καὶ ἐπροχώρησε, καὶ ηὔξησαν οἱ ὀπαδοί του ἐπὶ τοσοῦτον ὁποῦ καὶ σχολεῖον ἐπήξατο· καὶ ἐκκλησίαν ἰδίως ἔδωκαν αὐτῷ, ἧς τινος ἀπέδειξαν αὐτὸν πρωτοπαπᾶν καὶ διδάσκαλον· καὶ οὐ μόνον οἱ πολῖται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πέριξ συνέτρεχον πολλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ καὶ δέχεσθαι τὸν καλβινισμόν. Ἐν τούτοις ὤν, ἀγαπήσας τὴν ἐκ τῶν πέριξ ἐλθοῦσαν Ἰδελέτην Βουρίαν, χηρεύουσαν ἀναβαπτιστοῦ τινος, ἄγεται αὐτὴν εἰς γυναῖκα. Εἶτα ἐξέδοτο τὰ Σ χ ό λ ι α ε ἰ ς τ ὴ ν π ρ ὸ ς Ῥ ω μ α ί ο υ ς ἐ π ι σ τ ο λ ή ν, καὶ τῷ ἔτει **1540** γαλλιστὶ τὸ βιβλίον ᾧ τίτλος, Π ε ρ ὶ κ υ ρ ι α κ ο ῦ Δ ε ί π ν ο υ. Εἶτα ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Γινέβραν καὶ ἐκδίδεται νόμος παρὰ τῶν γερουσιαστῶν τὸ ὅτι νὰ μὴν ἦναι ἄδεια οὔτε τοῖς ἄρχουσιν οὔτε τοῖς πολίταις νὰ μακρυνθῶσί ποτε τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Καλβίνου, καὶ μεταφράζονται αἱ κατηχήσεις του λατινιστί, γερμανιστί, βρετανιστί, ἱσπανιστί, ἑβραϊστί, ἑλληνιστὶ καὶ εἰς γλῶσσαν σκοτζέζικην καὶ φιαμέγκικην. Ἡ ἀκαδημία τοῦ Παρισίου καταδικάζει τὸ βιβλίον αὐτό, ἔτει **1542** Μαρτίου ί. Ἀπήντησεν αὐτῇ ὁ Καλβῖνος δι' ἐγχειριδίου ᾧ τινι τίτλος, Ἀ ν τ ί δ ο τ ο ν, ἔνθα ὀνομάζει τοὺς θεολόγους τῆς Σορβόνης καὶ τοὺς λοιποὺς διδασκάλους τῆς ἀκαδημίας ἐκείνης συναγωγὴν χοίρων. Εἶτα τῷ ἔτει **1543** ἐξέδοτο βιβλίον ᾧ τίτλος, Ὑ π ε ρ ά σ π ι σ ι ς τ ῆ ς ὑ γ ι ο ῦ ς κ α ὶ ὀ ρ θ ο-

δόξου διδασκαλίας, καὶ περὶ τῆς δουλείας καὶ ἐλευθερίας τοῦ αὐτεξουσίου, καὶ ἄλλο, Περὶ τοῦ τρόπου τοῦ γυμνάζειν τοὺς μοναχοὺς, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πάπα Παύλου Γ', καὶ ἄλλο, Πρὸς τὸν καίσαρα Κάρολον Ε', διὰ τὸ πρόγραμμα τὸ δοθὲν ἐν τῇ Ῥατισβώνῃ ὑπὲρ τῶν λουθηρανῶν, καὶ ἄλλο, Περὶ ἀνάγκης τοῦ μεταῤῥυθμίσαι τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῶν σφαλμάτων τῆς κοινῆς φατρίας τῶν ἀναβαπτιστῶν, καὶ ἄλλο, Κατὰ τῆς μωρᾶς καὶ θηριώδους φατρίας τῶν ἐλευθερίων, οἵτινες ἑαυτοὺς πνευματικοὺς ἐπωνόμαζον.

Δι' αὐτῶν ἐγένοντο καλβινισταὶ οἱ Σβίτζεροι, οἱ Φραντζέζοι καὶ οἱ Ἐγγλέζοι ἐπὶ τοῦ ῥηγὸς αὐτῶν Ἐδουάρδου ΣΤ'. Ηὔξησε δὲ τοσοῦτον ὁ καλβινισμὸς εἰς τὴν Φράντζαν, ὥστε μόλις μετὰ 100 ἔτη, καὶ μετὰ ἀνάλωσιν πολλῶν θησαυρῶν, καὶ μετὰ διεξοδικοὺς καὶ ἀναριθμήτους πολέμους καὶ αἱματοχυσίας ἐξεῤῥιζώθη ἐκεῖθεν.

Ὁ Καλβῖνος συνέθετο εἰς τὴν Γινέβραν τὸ Ἀντίδοτον κατὰ τῶν ἑπτὰ συνελεύσεων τῆς ἐν Τριδέντῳ ψευδοσυνόδου, ὅπου καταχλευάζει τοὺς συνοδικοὺς καὶ βλασφημεῖ τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν, καταργεῖ ὅλας τὰς ἑορτὰς τοῦ χρόνου, ἐξαιρῶντας τὴν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Κυριακῶν· εἶτα συντίθησι σχόλια εἰς τὴν Γένεσιν.

Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας Φραγκῖσκος Β' θνήσκει, ἔτει 1560 κατὰ τὴν ε' τοῦ Δεκεμβρίου, παρὰ χειρουργοῦ καλβινιστοῦ παρωτίδα αὐτοῦ θεραπεύοντος δηλητηρίῳ φαρμακωθείσης τῆς πληγῆς. Οἱ καλβινισταὶ, ὑπέρπολλοι ὄντες εἰς τὴν Φράντζαν, ἡνώθησαν μὲ σκοπὸν ὁποῦ καὶ τὴν βασιλείαν δι' ὅπλων νὰ ὑποτάξουν καὶ τὴν πίστιν νὰ μεταβάλουν εἰς καλβινισμόν. Ἑνωθέντες οὖν ὀνομάζονται νέῳ ὀνόματι, ἀντὶ καλβινιστῶν Οὐγκονόται, καὶ προξενοῦσι φόνους, ταραχὰς καὶ πολέμους σφοδροτάτους εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας ἀδιακόπως ἐν διαστήματι ὅλῳ ἐτῶν 40, φονεύσαντες καὶ πολλοὺς τοῦ βασιλικοῦ αἵματος. Ἐγένετο ῥὴξ τῆς Φράντζας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κάρολος, παιδίον ἐτῶν δέκα, ὑπὸ ἐπιτρόπῳ τῇ μητρὶ αὐτοῦ Αἰκατερίνῃ δὲ Μέδιτζι. Τούτου ῥηγὸς ὄντος ὑπερεπλήθυναν οἱ Οὐγκονόται, βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ καρδινάλη Ὀδέτου δε Κατιλλὸν, εὐγενοῦς Φραντζέζου καὶ ἐπισκόπου δύο ἐπισκοπῶν ἐν ταὐτῷ, Τολόσας καὶ Βόβες. Εἶχεν ἀδελφοὺς, Γάσπαρον, ἀρχιθαλάσσιον τῆς Φράντζας, καὶ τὸν Φραγκῖσκον, ἀρχιστράτηγον τῆς Φράντζας καὶ ἡγεμόνα τοῦ Ἀνδελότ· καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ λοιπὸν γενόμενοι καλβινισταὶ ηὔξησαν τὰ μέγιστα τὸν καλβινισμὸν εἰς τὴν Φράντζαν. Δέκα ἐπίσκοποι γίνονται καλβινισταὶ μετ' αὐτοῦ καὶ καλβινίζουσι ὁλοκλήρως τὰς ἐπαρχίας των. Ὁ πάπας Πῖος Δ' ἀφορίζει τὸν καρδινάλην Ὀδέτον, καὶ αὐτὸς διὰ καταφρόνησιν, ἐνδυθεὶς τὴν καρδιναλικὴν στολὴν, ἄγεται παῤῥησίᾳ εἰς γυναῖκα τὴν Ἐλισάβετ τῆς Ἀλταβίλα, κυρίαν τοῦ τόπου Λορὲ, ἔτει 1564 Δεκεμβρίου α'. Γίνονται μετὰ ταῦτα ἀναρίθμητα κακὰ παρὰ τῶν Οὐγκονότων ἐφ' ὅλον τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας, καὶ ἐν Παρισίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Μεδάρδου ἐφόνευσαν οἱ Οὐγκονόται 2,000 κατολίκους, καὶ

ετζάκισαν τὰς εἰκόνας, καὶ ἐκρήμνισαν τὰς Τραπέζας, καὶ ἄλλα κακὰ ἐποίησαν. Καὶ ὡς τόσον ὁ Καλδῖνος ἔδλεπεν ἀπὸ τὴν Γινέβραν τὰ ἐν τῇ Φράντζᾳ καὶ Ἐγγλιτέρᾳ κακὰ ὁποῦ δι' αὐτὸν προξενοῦνται, ὥσπέρ ποτε καὶ ὁ Λουθῆρος ἔδλεπεν ἀπὸ Ἰσλεδίου τὰ ἐν τῇ Γερμανίᾳ. Καὶ συντίθησιν ὁ Καλδῖνος πρὸς σύστασιν τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ, ἔτει 1556, τὰ Σχόλια εἰς τοὺς ψαλμούς, τὴν Ἀπολογίαν τῆς διδασκαλίας του, ἔτει 1558, τὸ πρὸς τοὺς Λέχους βιβλίον, Πῶς ὁ Χριστός ἐςι μεσίτης, 1560, καὶ τὸ Περὶ ἀληθοῦς κοινωνίας τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Δείπνῳ, 1561, καὶ Ἀναγνώσεις εἰς τὸν Δανιὴλ, καὶ Κατὰ Φραγκίσκου Βαλδουΐνου νομοδιδασκάλου, καὶ Σχόλια εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἄλλο εἰς τὰ λοιπὰ τέσσαρα τοῦ Μωϋσέως, καὶ τέλος τὴν Ὁμολογίαν τῆς Πίστεως. Εἶτα θνήσκει ὑπὸ ἡμικρανίας καὶ καρδιαλγίας ἔτει 1564 Μαΐου κς', ἐτῶν 55, καὶ διεδέχθη τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ Θεόδωρος ὁ Βέζας, Φραντζέζος τὸ γένος, ἀπὸ πόλεως Βεζελάϊ τῆς ἐν τῇ Βοργωνίᾳ.

Ὁ Καλδῖνος ἐννέα ἔφερεν ἐν ἑαυτῷ ἀσθενείας, ἀρθρίτην δηλαδὴ, κώληκα, δυσουρίαν, φθίσιν, αἱμοῤῥοΐδας, ἄσθμα, ἡμικρανίαν, διηνεκῆ καταῤῥοὴν καὶ αἱματώδη ἐμετόν· ὅρα Δοσίθεον, βιβλ. ιά, § έ, ς' καὶ ζ'.

Πολλὰς ἔχουσιν αἱρέσεις οἱ λουθηροκαλδῖνοι, ὧν τὰς αἰτίας ἔλαβον ἀπὸ τῶν καινοτομιῶν ἃς παρήγαγεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἡ τοῦ πάπα μετὰ τὸ σχίσμα ἐξουσία. Κοινωνοὶ λοιπὸν οἱ Λατῖνοι τῶν τοιούτων αἱρετικῶν, καὶ παραφυάδες οὗτοι οἱ αἱρετικοὶ τῶν Λατίνων, ὁμοφρονοῦντες αὐτοῖς εἰς ἄρθρα 17, ἅπερ ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ, βιβλ. ιά, κεφ. έ, § ιγ', σελ. 1162.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1540, τοῦ Χιτζρὲ 947.

Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας βουληθεὶς ἀφικέσθαι εἰς Μολδαβίαν καὶ Οὐγγροβλαχίαν, καθ' ὁδὸν ἀσθενήσας θνήσκει ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Τορνόβου, πατριαρχεύσας τὸ δεύτερον ἔτη ἕνδεκα.

—1540

ΚΕΦ. ΙΔ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας Διονυσίου.

Γνωσθείσης τῆς ἀποβιώσεως αὐτοῦ συγκροτεῖται σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ· καὶ ἐξεδόθη τόμος πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως μὴ γίγνεσθαι πρὶν ἢ συναχθῆναι τοὺς πλείονας τῶν ὑποτελούντων τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀρχιερέων, τὸν δ' ἄλλως πως γιγνόμενον αὐτοκαθαίρετον εἶναι. Καὶ πρὸς ἐμπέδωσιν ταύτης τῆς συνοδικῆς ἀποφάσεως ἀφοριστικὰ ἐπιτίμια ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείας, τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν φορέσαντος, ἐξεφωνήθη. Ὅθεν μετὰ βασιλικοῦ προγράμματος ἑκασταχόθεν τοὺς ἀρχιερατεύοντας ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μετεπέμποντο.+

Ἀλλὰ πρὸ τοῦ συναχθῆναι τοὺς ἁπανταχόθεν ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὺς καὶ προκρίτους, οἱ ἐκ τοῦ Γαλατᾶ (σὺν ἄλλοις Καραμανίταις) ἐλθόντες εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ ιζ' τοῦ Ἀπριλίου μιᾷ φωνῇ ἠτήσαντο πατριάρχην προχειρισθῆναι Διονύσιον τὸν Νικομηδείας, καὶ ἀνεβιβάσθη βίᾳ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὸν θρόνον, καὶ τῇ ἐπιούσῃ, Κυριακῇ τῶν Βαΐων, ἐκυρώθη καὶ ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας συνόδου τῶν ἀρχιερέων γενομένης καθῃρέθη ὁ Διονύσιος,++ καὶ οἱ συνοδικοὶ προσδραμόντες τῷ Ἐπιτρόπῳ τοῦ βασιλέως ἠξίουν ἐξωσθῆναι αὐτὸν ἐκεῖθεν. Ὅθεν οἱ περὶ τὸν Διονύσιον ἔδωκαν ἀναφορὰν τῷ σουλτάνῳ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἐπικυρωθεὶς τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ διὰ προγράμματος ἐγκρατὴς τῆς πατριαρχικῆς μεγαλειότητος γέγονε, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὰς ἰδίας μητροπόλεις ἀνεχώρησαν. Μὲ τέτοιον τρόπον ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τῶν βελῶν δηλαδὴ ἐξ ἡμῶν κινουμένων καὶ τῶν ἡμετέρων τὰς προφάσεις διδόντων, ἐσυνειθίσθη τὸ νὰ γίνεται προσδρομὴ εἰς τὴν βασίλειον αὐλὴν καὶ καταδρομὴ περὶ τῶν πατριαρχικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Διονυσίου, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ, ζήτησις ἐγένετο περὶ τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὑπὸ ποῖον πατριαρχεῖον κεῖται· καὶ ἐβεβαιώθη εἶναι ἐν τῷ κλήματι τοῦ Ἱεροσολύμων.

Τὸν σταυρὸν τὸν μέχρι τοῦδε ὄντα ἐπὶ τοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου, ἤτοι τοῦ πατριαρχείου, κατεβίβασεν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν διὰ τὸ πόρρωθεν φαίνεσθαι· (καθὼς ὁ χαλίφης Ὀμερ-Ἴπνου-Χιτὰπ, κτίζων ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ τὸ ἱερὸν, κατεβίβασε τὸν σταυρὸν τὸν ἐν τῷ ὄρει ὄντα τῶν Ἐλαιῶν)· ἐλυπήθησαν δὲ τὰ μέγιστα ἐπὶ τούτῳ οἱ Χριστιανοί.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1541, τοῦ Χιτζρὲ 948.

Μηδὲν οὖν διαπραξαμένου τοῦ Ἐπιτρόπου Σοφὶ-Μεχμὲτ-πασσᾶ εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἐκστρατεύει μόνος ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Οἱ Νέμτζοι ἀκούσαντες τὸν ἐρχομόν του φεύγουσι νύκτωρ καὶ ἀφῆκαν τὰ τόπιά τους. Ὁ βεζίρης διώξας αὐτοὺς φονεύει διαπερῶντας τὸν Δούναβιν. Ὁ Σουλεϊμὰν εἰσέρχεται ἀναιμωτὶ εἰς τὴν Βούδην, καὶ προφάσεως λαβόμενος τῆς μικρᾶς ἡλικίας τοῦ ὀρφανοῦ Στεφάνου, ὡς ἀναξίου εἰς τὸ διοικεῖν, πέμπει σὺν τῇ μητρὶ εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, καὶ κατακρατήσας τῆς Βούδης διορίζει πασσᾶν ἐν αὐτῇ τὸν Σουλεϊμάν, διορίζει καὶ καδὴν διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ μεταβαλὼν τὰς ἐκκλησίας εἰς τζαμία, ἀφεὶς δὲ καὶ γιαννιτζάρους φύλακας, ἐπανέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τὸν Ἀντιοχείας Δωρόθεον Γ′, πατριαρχεύσαντα ἔτη εἴκοσι καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰωακεὶμ Γ′.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1542, τοῦ Χιτζρὲ 949.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Φράντζας Ἐνρῖκος Β′, καταπολεμούμενος ὑπὸ τοῦ καὶ τῶν Ἰσπανῶν δεσπόζοντος βασιλέως τῶν Νέμτζων Κάρλου Ε′, ζητεῖ τὴν βοήθειαν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν διὰ πρέσβεως. Διὸ πέμπει τὸν ἀρχιθαλάσσιον αὐτοῦ Βαρβαρόσσαν κατὰ τῆς Ἰσπανίας, αὐτὸς δὲ ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Οὐγγρίας ὑποτάσσει πόλεις αὐτῆς ἕξ, καὶ μεταβάλλει τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν εἰς τζαμία. Ἐπανακάμπτων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νικητὴς καὶ θριαμβεύων μανθάνει τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Μεχμέτ, λυπεῖται τὰ μέγιστα καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν πόλιν χωρὶς ἀλάϊ καὶ μὲ σιωπὴν καὶ λύπην μεγάλην.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1543, τοῦ Χιτζρὲ 950.

Διὰ ἐνθύμησιν τοῦ ἀγαπητοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ διὰ ἀνάπαυσιν τῆς ψυχῆς του κτίζει ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τὸ τζαμὶ ὅπερ ὠνόμασε Σεχζαδὲτζαμισὶ σὺν ταῖς περὶ αὐτὸ οἰκοδομαῖς, ὡς φαίνεται καὶ τὴν σήμερον, καὶ τελειώνει εἰς ἔτη τρία.

Στρατιώτης τις τοὔνομα Ἰγνάτιος Λογιόλας, ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Πομπηϊουπόλεως περὶ τὰ σκέλη πληγεὶς καὶ μὴ δυνάμενος ἔτι στρατεύεσθαι, εἰς σπήλαιόν τι ἀναχωρεῖ· κἀκεῖθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπελθὼν χάριν προσκυνήσεως καὶ ἐπανακάμψας ἐκ Παλαιστίνης, περὶ τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων καταγίνεται ἐν Κομπρούτῳ, Σαλαμαντικῇ καὶ Παρισίοις, καὶ μάγιστρος τῶν τεχνῶν χειροτονεῖται. Εἶτα σὺν ἀνδράσι δέκα, ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων εἰδήμοσιν, εἰς τὴν Ῥώμην ἐλθὼν ἐπὶ τοῦ πάπα Παύλου Γ′ ἐπεκύρωσε τὸ τάγμα τὸ λεγόμενον τῆς ἑταιρίας τοῦ Ἰησοῦ, προτιθέμενος τέλος τούτου τοῦ ἐπιτηδεύματος τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προτροπὴν τῶν ψυχῶν ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ χριστιανικῇ διδασκαλίᾳ, πρὸς ἐπαύξησιν τῆς πίστεως,

—1545

διὰ τῶν διδαχῶν καὶ τῆς τῶν ἀμαθῶν παίδων διδασκαλίας, τρία ἐπαγγέλματα προτιθέμενος, ὑπακοὴν, ἁγνείαν καὶ τὴν εἰς ἀλλοδαπὰς ἀποδημίαν, ὅπου ἂν αὐτοὺς ὁ πάπας πέμψοιε πρὸς κήρυξιν τῆς χριστιανικῆς θεολατρείας. Ἐγένετο οὖν ταύτης τῆς ἑταιρίας γενικὸς προεστὼς ὁ Ἰγνάτιος, ἔτει 1543, καὶ τῷ ἔτει 1623 ὁ πάπας Οὐρβανὸς Η' αὐτόν τε καὶ Φραγκίσκον τὸν Ξαβέριον τοῖς ἁγίοις συνηρίθμησε. Πολλοὶ τῶν συγγραφέων ἀπαριθμοῦσι τὰς ἀθεμιτουργίας, ἀνοσιότητας, μαγγανείας, φενακισμοὺς καὶ ὑπερηφανείας τῶν ἰησουϊτῶν. Ἐφρόντισαν μετακομίσαι εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν τοὺς Κινέζους εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας καθ' ἃς οἱ Λουσιτανοὶ τὰς ἐμπορίας αὐτῶν ἐποίουν, ἔτει 1553· καὶ πρῶτον ἐν Ἀμακῷ τῇ πόλει χειροτονοῦσιν ἐπίσκοπον· εἶτα ἔφορον πάσης τῆς Ἰνδίας ἀπέδειξαν τὸν Ἰταλὸν ἰησουΐτην Ἀλέξανδρον Βαλίνιαν, ὃς παραγενόμενος εἰς Ἰώπην, διὰ Μιχαὴλ Ρουγαρίου ἰησουΐτου τοῦ ἐκ τῆς Νεαπόλεως, τὴν τῶν Σινῶν διάλεκτον πεπαιδευμένου, τὴν εὔνοιαν τῶν ἐν Σίναις ἀρχόντων εἱλκύσατο καὶ πλεῖστον προέκοψε. Περὶ δὲ τὰ τέλη ταύτης τῆς ἑκατονταετηρίδος Ματθαῖος ὁ Ρίκιος, ἰησουΐτης, ὃς ὑπὲρ τοὺς ἄλλους τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν τοὺς Σίνας ἐδίδαξε, προσοικειωθεὶς τῷ τῶν Σινῶν αὐτοκράτορι διῆγεν εἰς τὰ βασίλεια, οὗ χάριν καὶ οἱ λοιποὶ ἰησουῗται ἀβλαβεῖς διετηροῦντο.

Τῷ δ' αὐτῷ 1543 ἔτει ἀνεφάνη καὶ τὸ τάγμα τῶν καπουκίνων, ἐχόντων τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα τοῖς μινορίταις φραντζισκάνοις. Ταγματάρχης δὲ τούτων ἐγένετο κατ' ἄλλους μὲν Γοδιφρέδος ὁ Βαράγλιος ὁ Ροδομοντάνος, κατ' ἄλλους δὲ Βερναρδῖνος ὁ Ὀχινός, καὶ κατ' ἄλλους Ματθαῖος ὁ Βάσκιμος.

Κατηργήθη τὸ τάγμα τῶν ἰησουϊτῶν τὸ σύνολον, καὶ ἐδημεύθησαν ἅπαντα τὰ μοναστήρια καὶ εἰσοδήματά τους, ὡς ἐν τῷ ἰδίῳ ἔτει ῥηθήσεται.

Ἔτει σωτηρίῳ 1544, τοῦ Χιτζρὲ 951.

Συμβαίνουσι θόρυβοι καὶ ταραχαὶ τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ κληρικοῖς, καὶ πολλαὶ συνελεύσεις αὐτῶν γεγόνασιν ἐπὶ τοῦδε τοῦ πατριάρχου Διονυσίου ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Ἔτει σωτηρίῳ 1545, τοῦ Χιτζρὲ 952.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουνίου τῇ κθ' ὁ πάπας Παῦλος Γ' ἀποφασίζει νὰ συναθροισθῇ Σύνοδος οἰκουμενική, κατὰ τὴν ζήτησιν καὶ τῶν προτεσταντῶν καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ καίσαρος Καρόλου Ε' τὴν πρὸς αὐτοὺς πρὸ πολλοῦ δοθεῖσαν, πρὸς ἀναίρεσιν καὶ κατάργησιν τῆς τοῦ Λυθήρου αἱρέσεως. Διωρίσθη διὰ τὴν συνάθροισιν τῶν συνοδικῶν πόλις τὸ Τρέντο, ἄλλως Τρίδεντον, κείμενον μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Γερμανίας. Συνηθροίσθησαν οὖν καὶ ἐγένετο ἡ πρώτη συνέλευσις κατὰ τὴν ιγ' τοῦ Δεκεμβρίου εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς ῥηθείσης πόλεως. Ταύτην τὴν Σύνοδον ἀσεβῆ ὀνομάζει ὁ Δοσίθεος ἐν τῷ Περὶ

—1545

τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις, (ὅρα βιβλ. ιά, § ή, θ' καὶ ί), ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι οὐ μόνος ὁ πάπας κριτὴς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ περιγράφει καὶ τὰς βλασφημίας της. Παρετάθη οὖν αὕτη ἡ συναγωγὴ ἀπὸ ἔτους **1545** μέχρις ἔτους **1563**, καὶ παρῆσαν ἐν αὐτῇ συνοδικοὶ **300**, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν ῥηγῶν τοῦ χριστιανισμοῦ· συνῆλθον καὶ **147** διδάσκαλοι πολλαχόθεν τῶν ἀκαδημιῶν πεμφθέντες ὑπὸ τῶν παπιστῶν· καὶ διωρίσθησαν παρ' αὐτῶν αἱ πραγματευθησόμεναι θέσεις νὰ θεωρηθοῦν εἰς συνελεύσεις **25**. Προσεκλήθησαν καὶ οἱ λουθηρανοί, ἀλλ' ἦλθον εὐάριθμοι, πεμφθέντες παρὰ τοῦ ἐλέκτορος τοῦ Βρανδεβούργου, παρὰ τοῦ δουκὸς τῆς Βιτεμβέργης καὶ παρὰ τῆς πόλεως Ἀργεντίνης, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ περίφημος ἱστορικὸς Ἰωάννης ὁ Λεϊδάνος. Ὁ Λουθῆρος ἡτοιμάζετο νὰ ἔλθῃ ἐπαπειλῶν τὰ μέγιστα κατὰ τῆς συναγωγῆς, ἀλλ' ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ θανάτου. Παρῆσαν καὶ ληγάτοι τοῦ πάπα οἱ καρδινάλιοι Ἰωάννης Μαρίας τοῦ Ὄρους καὶ Μαρκέλλος ὁ Τζερβίνης, οἱ καὶ ὕστερον ἀλληλοδιαδόχως πάπαι γενόμενοι, καὶ Ῥεϊνάλδος ὁ Πῶλος. Τριῶν συνελεύσεων ἤδη γενομένων διὰ τὰ συνήθη προλεγόμενα ἦλθεν ἡ εἴδησις διὰ τὸν θάνατον τοῦ Λουθήρου. Ἡ τετάρτη συνέλευσις τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου ἐγένετο τῇ ή τοῦ Ἀπριλίου **1546**, διὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Γραφῆς, πόσα δηλαδὴ εἰσὶ τὰ κανονικά. Ἡ πέμπτη συνέλευσις ἐγένετο Ἰουνίου ιζ' διὰ τοὺς κανόνας τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος. Ἡ ἕκτη περὶ δικαιώσεως. Ἡ ἑβδόμη περὶ τῶν Μυστηρίων. Κἂν τούτοις θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Γ' ἔπαυσαν αἱ συνελεύσεις μέχρις ἔτους **1551**. Τῷ δὲ ἔτει **1548** ἐξέδοτο ὁ καῖσαρ Κάρολος Ε', εἰς τὴν πόλιν Αὐγούστην συναχθείσης τῆς διαίτης, πρόγραμμα ἐπικυροῦν τὴν χρῆσιν τῆς λουθηρανικῆς πίστεως, εἰς ἄρθρα **26** περιεχομένης, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν λουθηρανῶν, καὶ ταῦτα τοῦ Βοτίου. Ἐβλασφήμουν αὐτὰ κατὰ πολλῶν δογμάτων τῆς ἐκκλησίας καὶ κατὰ τῶν Μυστηρίων· ἐδέχοντο τὸν γάμον τῶν ἱερέων, καὶ τὸ νὰ μεταλαμβάνουν οἱ λαϊκοὶ προσέταττε τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἴδεσι. Προσέταττε δ' ἐν τῷ προγράμματι νὰ τρέχῃ αὐτὴ ἡ πίστις οὕτως ἕως οὗ ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος νὰ ἐπιδοκιμάσῃ ἢ νὰ ἀποδοκιμάσῃ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα. Τὰ ἐπεβεβαίωσε δὲ αὐτὸς πρὸς καιρὸν διὰ νὰ μὴν ἐνοχλῇ τοὺς λουθηρανοὺς κατὰ τὴν πίστιν, καὶ νὰ τοὺς ἔχῃ ὅλους συμμάχους εἰς τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον ὑφ' οὗ κατετρύχετο. Ἀλλ' οὐκ ἤρεσαν τὰ τοιαῦτα ἄρθρα εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν λουθηρανῶν· διὸ καὶ ἐγένοντο σχίσματα καὶ φατρίαι ἐν τοῖς λουθηρανοῖς, καὶ ἀκολούθως ταραχαὶ καὶ πόλεμοι, καὶ ἀπέτυχε καὶ ὁ καῖσαρ τοῦ προκειμένου τῆς κοινῆς εἰρήνης καὶ κοινῆς συμμαχίας σκοποῦ. Καὶ τῷ ἔτει **1555** ὁ ἀδελφὸς τοῦ Καρόλου Φερδινάνδος, ῥὴξ τῆς Οὐγγρίας, εἰς τὴν ἐν Πασαβίᾳ δίαιταν ποιεῖ ἕνωσιν μὲ πρόγραμμα περιέχον τὸ ὅτι οἱ τῆς παλαιᾶς πίστεως νὰ μὴν ἐνοχλοῦσι ποσῶς τοὺς ὀπαδοὺς τῆς νέας πίστεως, δηλαδὴ οἱ κατόλικοι τοὺς λουθηρανούς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1546, τοῦ Χιτζρὲ 953.

Θνήσκει ὁ Λουθῆρος τῷδε τῷ ἔτει, Φεβρουαρίου ιζ'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1547, τοῦ Χιτζρὲ 954.

Ὁ σάχης τῶν Περσῶν ἁρπάζει τὴν γυναῖκα τοῦ Κασὶπ-Μιρζᾶ διὰ τὴν ὡραιότητά της, ὅστις καταφεύγει διὰ τὴν ἀτιμίαν πρὸς τὸν σουλτὰν Σουλεϊμὰν ζητῶν ἐκδίκησιν, καὶ ἑρμηνεύων αὐτῷ τὸν τρόπον τοῦ ὑπαγαγεῖν ἅπασαν τὴν Περσίαν.

Δίδωσι τῷ Μιρζᾷ ὁ σουλτάνος χρήματα πολλὰ ἵνα στρατολογήσῃ καὶ εἰσελθὼν κατακρατήσῃ τὰς ἐπαρχίας του.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1548, τοῦ Χιτζρὲ 955.

Ἐκστρατεύει δὲ καὶ ἰδιοπροσώπως κατὰ τῆς Περσίας ὑπὸ ὁδηγῷ αὐτῷ τῷ Κασὶπ-Μιρζᾷ, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀζερπεγιάν. Αὐτομολεῖ αὐτῷ ὁ σουλτὰν Μπουρχὰν καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ σὺν τῇ ἰδίᾳ ἐπαρχίᾳ Σιρβάν. Ὁ Κασὶπ-Μιρζᾶς κρημνίζει τὸ παλάτιον τοῦ Σοφὶ τὸ ἐν τῇ πόλει Τέβρις, εἶτα ἑνοῦται τῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν καὶ πολιορκοῦσι τὸ Βάνι ὅπερ ὑποτάσσεται καὶ παραδίδεται ἀναιμωτὶ ἐπὶ συμφωνίαις. Ἐκεῖθεν ὁ σουλτάνος ἔρχεται εἰς τὸ Ἀμζά, καὶ στρατῷ περσικῷ ἐντυχὼν καταπολεμεῖ αὐτόν. Εἶτα ἐλθὼν παραχειμάζει εἰς τὸ Χαλέπι.

Μαθὼν δὲ ὅτι οἱ θησαυροὶ τοῦ Σοφὶ νὰ ἦναι εἰς τὸ Ἰσπαχάν,(μητρόπολιν τῆς ἐπαρχίας Ἀρὰκ), Κεσχανὶ καὶ Καμὶδ πέμπει τὸν Κασὶπ-Μιρζᾶν διὰ νὰ τοὺς ἀφαιρέσῃ· οὗ γενομένου ἐπλούτησε πολλὰ καὶ ὁ Μιρζᾶς, καὶ δωροδοκήσας τὸν βεζίρην Ἀζὶζ-Ἀλὴν γίνεται σύντροφος τῆς ἡγεμονείας τοῦ Βαγδατίου, καὶ γράφει τῷ Σοφὶ ὅτι μετανοήσας διὰ τὴν ἀποστασίαν ζητεῖ συγχώρησιν καὶ ζητεῖ αὐτομολῆσαι αὐτῷ. Ταῦτα γνοὺς ὁ σύντροφός του εἰς τὸ αὐτὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατίου Μεχμὲτ-πασσᾶς μηνύει τῷ σουλτὰν Σουλεϊμάν, ὅστις γράφει αὐτῷ πέμψαι τὸν Κασὶπ-Μιρζᾶν σιδηροδέσμιον. Ἀλλ' ὁ Μιρζᾶς προγνοὺς ὑπὸ τῶν παρὰ τῷ Σουλτάνῳ φίλων αὐτοῦ τὴν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀπόφασιν ἔφυγεν εἰς τὴν Ἰβηρίαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1549, τοῦ Χιτζρὲ 956.

Προστάζει ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν τῷ ῥηθέντι ἡγεμόνι τοῦ Βαγδατίου Μεχμὲτ-πασσᾷ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Ἰβηρίας καὶ αὐτὸς ἅπτεται τῆς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐφορμήσας οὖν ὁ Μεχμὲτ-πασσᾶς μετὰ πολλοὺς ἀκροβολισμοὺς τελευταῖον κατετρόπωσε τοὺς Ἴβηρας καὶ κρημνίζει ἑπτὰ ὀχυρώματα αὐτῶν· εἶτα ἐλθὼν παρεχείμασεν εἰς τὸ Διαρπεκίρ.

ΚΕΦ. ΙΕ'.

Πατριαρχεία τοῦ Ἰωάσαφ.

Τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τελευτήσαντος, συνόδου ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένης προχειρίζεται πατριάρχης ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἰωάσαφ ὁ Ἰωαννίτης, ἀνὴρ μεγαλοπρεπής τε καὶ ἔνδοξος. Καὶ προσδραμὼν τῷ βασιλεῖ, καί τινας τῶν ἐν τέλει δώροις τε καὶ δεήσεσι πείσας, ἐλάττωσιν τοῦ ἐτησίου φόρου 1,000 φλωρίων πεποίηκεν, ὥστε μόνον κατ' ἔτος τῷ δημοσίῳ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας φλωρίων χιλιάδας τρεῖς καὶ ἑξακόσια δίδοσθαι· πολλάς τε οἰκοδομὰς καὶ καλλιεργείας ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἀνήγειρεν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1550, τοῦ Χιτζρὲ 957.

Προς φανέντος ἐφορμᾷ πάλιν κατὰ τῆς Ἰβηρίας ὁ αὐτὸς Μεχμὲτ-πασσᾶς καὶ ὑποτάσσει 20 πόλεις αὐτῆς· ὑπαγαγὼν δὲ καὶ σύμπασαν τὴν ἐπαρχίαν, διορίσας γιαννιτζάρους διὰ φύλακάς της, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν διηγησόμενος τῷ σουλτάνῳ τὰ κατορθωθέντα.

Θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Γ' γίνεται πάπας Ἰούλιος Γ'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1551, τοῦ Χιτζρὲ 958.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν καθορῶν ἐν τῇ Τρανσυλβανίᾳ αἱρετικοὺς ἀρειανούς, ἀντιτρινίτας καὶ λουτεράνους προσέταξε να διωχθῶσιν οἱ αἱρετικοὶ ἐκεῖθεν, καὶ νὰ μὴ πιστεύωσιν ἄλλην πίστιν οἱ Τρανσυλβανοὶ εἰμὴ τὴν παλαιὰν αὐτῶν.

Ὁ προῤῥηθεὶς πάπας Ἰούλιος Γ' συναθροίζει πάλιν τὴν ἐν Τριδέντῳ Σύνοδον Ὀκτωβρίου ιά, καὶ γίνονται ἐπ' αὐτοῦ συνελεύσεις ἕξ, περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, περὶ τῆς μετανοίας καὶ περὶ τοῦ χρίσματος τῶν ψυχοῤῥαγούντων, πρὸς ταῖς δέκα πρώταις ταῖς ἐπὶ τοῦ πάπα Παύλου Γ' γενομέναις.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1552, τοῦ Χιτζρὲ 959.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν πέμπει τὸν Ῥούμελη μπεϊλερπεησὶ Μεχμὲτ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸ Βανάτον τοῦ Τεμιζβαρ, ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσσει αὐτοῦ τέσσαρας πόλεις. Εἶτα πέμπει καὶ τὸν βεζίρην Μαχμοὺτ-πασσᾶν εἰς συμμαχίαν μὲ τὸ νὰ ἐδυναμώθησαν οἱ ἐν τῷ Βανάτῳ τοῦ Τεμιζβὰρ στρατιῶ-

ται νέμτζοι ὑπὸ νεφέλυδος στρατοπέδου. Νικῶνται οὖν ἐν πολέμῳ οἱ Νέμτζοι, καὶ ὑποτάσσουσιν οἱ Τοῦρκοι καὶ τὸ κάστρον Τεμιζβάρ μὲ ὅλην του τὴν ἐπαρχίαν, ἤτοι Βανάτον, μεγίστην οὖσαν. Καὶ διορίζει ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἡγεμόνα τῆς ἐπαρχίας τὸν Κασὶμ-πασσᾶν, ὅστις ὕστερον γενόμενος βεζίρης ἔκαμε τὴν παρὰ τῷ Γαλατᾷ συνοικίαν καὶ δημοσίους οἰκοδομάς, καὶ μέχρι τοῦδε ὁ μαχαλὲς λέγεται Κασὶμ-πασσᾶ.

Ὁ σοφὶς τῶν Περσῶν σὰχ-Ἰσμαὴλ διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ τουρκικοῦ στρατοπέδου ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν, λεηλατεῖ καὶ καίει τὰ πάντα, ὑποτάσσει δύο πόλεις καὶ κατακόπτει τὸν στρατὸν τοῦ Ἰσκενδὲρ-πασσᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1553, τοῦ Χιτζρὲ 960.

Ἐκστρατεύει μόνος του κατὰ τῶν Περσῶν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Καθ᾽ ὁδὸν βεβαιωθεὶς ἤδη τὴν ἀποστασίαν τοῦ υἱοῦ του Μουσταφᾶ, ἡγεμόνος τῆς Ἀμασείας, καὶ τοῦ υἱοῦ του Τζιχαγκίρ, οἵτινες ἔπασχον καθελεῖν αὐτὸν τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, φονεύει αὐτοὺς ἀμφοτέρους· διὸ μετά τινα ἔτη ἐθέσπισεν ὅτι οἱ υἱοὶ τῶν βασιλέων νὰ μὴν ἔχουν ἡγεμονείας καὶ πασσαλίκια, μόνον νὰ φυλάττωνται ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· ὅπερ καὶ μέχρι τοῦδε τίθεται εἰς ἔργον.

Ἔτει σωτηρίῳ 1554, τοῦ Χιτζρὲ 961.

Ἐφορμᾷ ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν εἰς τὴν περσικὴν ἐπαρχίαν Σιρβὰν καὶ πολιορκεῖ τὴν πόλιν Ῥεβάν, καὶ ἐν ὀλίγοις τὸ ὑποτάσσει, κρημνίσας τὰ ἐν αὐτῷ βασιλικὰ παλάτια· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸ Νεχζιβὰν κατακαίει καὶ λεηλατεῖ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν· κἀκεῖθεν ἐλθὼν παραχειμάζει εἰς τὴν Ἀμάσειαν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1555, τοῦ Χιτζρὲ 962.

Ἔρχεται εἰς τὸ Βαγδάτι· εὑρίσκει ἐκεῖ τοὺς πρέσβεις τῶν Περσῶν παρακαλοῦντας διὰ τὴν εἰρήνην, ἥτις μετά τινας συνομιλίας τελειώνει, καὶ ἀποφασίζεται ὅτι τὸ Βὰν, Μερὰς καὶ Μουσοὺλ νὰ ἦναι σύνορα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν Δόμπριτζα ψεύστης τις ὠνομάσθη σουλτὰν Μουσταφᾶς καὶ λεηλατεῖ τὰ πέριξ. Ὁ Μπαγιαζίτ, υἱὸς τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν, πολεμήσας αὐτὸν καὶ ζωγρήσας πέμπει σιδηροδέσμιον εἰς τὸν πατέρα του.

Θανόντος Ἰουλίου Γ' γίνεται πάπας Μαρκέλλος Β', Ἀπριλίου θ', καὶ τούτου θανόντος γίνεται πάπας Παῦλος Δ', Μαΐου κέ ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει. Ὁ Μαρκέλλος εἶπε μὴ δύνασθαι σωθῆναι τὸν ἐπέχοντα τὸν ὑψηλότατον τόπον τοῦ πάπα, καὶ τῇ χειρὶ πατάσσων τὴν τράπεζαν, Οὐχ ὁρῶ, ἔφη, τίνα τρόπον οἱ κατέχοντες τουτονὶ τὸν ὑψηλότατον τόπον τοῦ

πάπα δύνανται σωθῆναι. Ὁ δὲ Παῦλος Δ' ὑπῆρξεν ἀρχιερεὺς αὐστηρότατος. Ηὔξησε καὶ ἔβαλεν εἰς τάξιν καλητέραν τὸ λεγόμενον ἱερὸν ὀφφίκιον.

Θανούσης τῆς Μαρίας, βασιλίσσης τῶν Ἐγγλέζων, ἔστεψαν εἰς βασίλισσαν ἅπαν τὸ κοινὸν τῶν Ἐγγλέζων τὴν Ἐλισάβετ, θυγατέρα οὖσαν τοῦ Ἐνρίκου Η' καὶ τῆς Ἄννης Βολένης· ἥτις μηνύνει τῷ πάπᾳ Παύλῳ Δ' τὴν εἰς τὴν βασιλείαν ἀναβίβασίν της· ὅστις ἀντεπέστειλεν αὐτῇ λέγων ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης οὐκ ἐδέχθη ὡς νόμιμον τὸ σὺν τῇ μητρὶ αὐτῆς Ἄννῃ συνοικέσιον τοῦ πατρός της Ἐνρίκου, καὶ ἀκολούθως ἔχει αὐτὴν ὡς νόθον, δὲν ἠμπορεῖ ἡ ἐκκλησία νὰ δεχθῇ τὴν εἰς τὴν βασιλείαν κληρονομίαν της χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ τὰ κατ' αὐτήν. Ταῦτα ἀναγνοῦσα ἡ Ἐλισάβετ καὶ λίαν ὀργισθεῖσα, διὰ τοῦ παρλαμέντου ἐξοστρακίζει τὸν παπισμὸν ἀπὸ τῆς Ἐγγλιτέρας, ἔτει 1559 Μαρτίου ιή, εἰσάγει τὸν λουθηρανισμὸν, δημεύει ὅλα τὰ εἰσοδήματα καὶ προνόμια τοῦ ῥωμαϊκοῦ θρόνου τὰ ἐν τῇ Ἐγγλιτέρᾳ, γίνεται αὐτὴ κεφαλὴ τῆς ἀγγλικανῆς ἐκκλησίας, καὶ πάντα τὰ τάγματα τῶν Ἐγγλέζων ὁρκομοτοῦσι νὰ μὴ δέχωνται ἄλλον τινὰ διοικητὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων εἰμὴ τὴν βασίλισσαν· καὶ οὕτως ἐχώρισαν οἱ Ἐγγλέζοι τοῦ πάπα ἀπὸ τότε καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1556, τοῦ Χιτζρὲ 963 καὶ 964.

Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας Ἐνρῖκος ὁ Β' ἀνανεώσας τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νεμτζίας τε καὶ Ἰσπανίας Φερδινάνδου τοῦ Α' καὶ ἡττώμενος παρ' αὐτοῦ, ζητεῖ τὸ δεύτερον τὴν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν βοήθειαν. Ὅθεν ὁ σουλτάνος πέμψας στόλον λεηλατεῖ τὰ παράλια τῆς Ἰσπανίας καὶ ἀνδραποδίζει καὶ κατακαίει. Καὶ ὁ γκενεράλης τῶν Φραντζέζων Κορβὼν κατακόπτει ἐν πολέμῳ Ἰσπανῶν χιλιάδας 40. Οὗτοι οἱ πόλεμοι μεταξὺ Φραντζέλων καὶ Νέμτζων ἐγένοντο αἴτιοι τοῦ νὰ ὑποτάξῃ πᾶσαν τὴν Οὐγγρίαν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Ὁ Κορβὼν ὕστερον ἀφεὶς τοὺς Φραντζέζους ηὐτομόλησε πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Νέμτζων.

Πέμπει καὶ ἄλλον στόλον ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν κατὰ τῶν Πορτογάλλων καὶ λεηλατεῖ τὰ παράλια τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν.

Ἐν τούτοις ὁ Τοζοὺν-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Βούδης, ἁρπάζει παρὰ τῶν Νέμτζων τρεῖς πόλεις καὶ ἀνδραποδίζει μυρίους· καὶ ὁ Σαλὴχ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τοῦ Τζεζάϊρ, (Ἰουλία Καισαρικὴ παρ' ἡμῖν λεγομένου), ὑποτάσσει τέσσαρα ὀχυρώματα τῶν Ἰσπανῶν.

Πέμπει καὶ τρίτον στόλον τῷ ῥηγὶ τῆς Φράντζας ὁ Σουλεϊμὰν καὶ ὑποτάσσει δι' αὐτοῦ τὴν Μεσήνην, καὶ τὸ ἐν τῇ Καλαβρίᾳ Ῥέγνο, καὶ λεηλατήσας τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας Πούλια· ὑποτάσσει ὕστερον τὴν πρὸς τῇ Ἰσπανίᾳ νῆσον Μαγιόρκαν καὶ ἄλλας τρεῖς νήσους, ἤτοι Μινόρκαν, Ἴβικα καὶ Φορμεντέρο. Εἶτα ἐπανακάμπτει ὁ στόλος μὲ λάφυρα πολλὰ εἰς τὴν Πόλιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1558.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, ἀφοῦ ἔδωκε χάττι-σερίφι τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Δωροθέῳ τῷ Β', ὅμοιόν τῷ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σουλτὰν Σελὶμ δοθέντι, καὶ ἀφοῦ περιετείχισε τὴν πόλιν Ἱερουσαλὴμ ὡς ἤδη νῦν ἔχει, οὖσαν τότε κατεδαφισμένην καὶ οἷόν τινα κώμην ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων ὧν ἐποίησαν ἐν αὐτῇ οἱ Λατῖνοι μετὰ τῶν Ἀράβων, κρημνίσας τὸν τοῖχον τῆς αὐλῆς τοῦ μοναστηρίου τοῦ Προδρόμου τοῦ ἔνδον ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ ὄντος, καὶ λαβὼν τὰς πέτρας εἰς οἰκοδομὴν τῆς πόλεως, κτίζει τανῦν, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Γερμανοῦ, τὸ ἱερὸν, ὅπερ ἦν μικρὸν πρότερον, μεῖζον ἀποκαταστήσας, ὡς ὁρᾶται τὴν σήμερον, λαβὼν τὰ μάρμαρα ἅπερ ἦσαν ἐστρωμένα ἐν τῷ ἐδάφει τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Βηθλεὲμ, ὁμοίως καὶ τὰ ὀρθὰ μάρμαρα.

Διώρισε φύλακας εἰς τὴν θύραν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Τάφου, προστάξας τηρεῖν αὐτὴν κεκλεισμένην καὶ ἐσφραγισμένην, χρείας δὲ γενομένης αὐτοὺς αὐτὴν ἀνοίγειν καὶ αὖθις κλείειν, καὶ λαμβάνειν ἀφ' ἑκάστου Χριστιανοῦ ἐρχομένου εἰς προσκύνησιν ἐπίχειρα τῆς εἰσόδου, ἀπὸ Λατίνου μὲν γρόσια 14· ἀπὸ δὲ Ἑλλαδικῶν καὶ Μακεδόνων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἀπὸ Ἰκονίου ἕως ὅλης τῆς Δύσεως Ῥωμαίων γρόσια 7· ἀφ' ἑκάστου τῶν Καραμανίτων γρ. 5· ἀφ' ἑκάστου τῶν Αἰγυπτίων γρ. 3· ἀπὸ δὲ τῶν Χαμπεσίων καὶ Ἀράβων οὐδέν· καὶ αὕτη ἡ τάξις μέχρι τῆς σήμερον σώζεται. Ἀφιέρωσε δὲ τὸ εἰσόδημα τοῦτο εἰς τὸ ἰμαρέτιον ὅπερ ἔκτισεν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἡ παλλακίς αὐτοῦ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1559.

Θανόντος τοῦ πάπα Παύλου Δ' γίνεται πάπας Πῖος Δ', τῇ κς' Δεκεμβρίου, φιλάνθρωπος, μακρόθυμος, ἀγαθοποιὸς, εὐγνώμων, ἀφιλάργυρος δοκῶν πεφυκέναι εἰς τόδε, πάπας δὲ γενόμενος, τὴν προτέραν φύσιν μεταβαλὼν, ἀνοσιώτατος ὤφθη καὶ κάκιστος, πάντας τοὺς ἐν κακίᾳ διαφερόντως ὑπερβάς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1560.

Ὁ πάπας οὖν αὐτὸς Πῖος Δ' ἀρχίζει τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου τῷδε τῷ ἔτει Ἰανουαρίου ιή· καὶ γίνονται συνελεύσεις ἡ ιζ', ιή, ιθ', κ', κά, κβ', κγ' καὶ κδ', περὶ Μεταλήψεως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς εἴδεσι, περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, περὶ τοῦ γάμου. Ἡ κέ και τελευταία συνέλευσις ἐγένετο διὰ τὸ πουργατόριον, ἐπίκλησιν καὶ προσκύνησιν τῶν Ἁγίων καὶ τῶν ἁγίων λειψάνων, διὰ τὰς ἰνδουλγεντίας, καὶ νηστείας, καὶ τὰ ἐμποδισθέντα βιβλία· καὶ ἐτελείωσεν ἡ συνέλευσις αὕτη, ὑπογραφεῖσα παρὰ 255 συνοδικῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1562.

Ἀμάθεια μεγίστη οὐ μόνον τῶν ἐπιστημῶν ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτῶν τῶν ἐγκυκλίων κατεκράτει τοὺς οἰκητὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ οἱ κληρικοὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὐκ ἦσαν ἱκανοὶ στωμύλως καὶ ἐντέχνως τὰ τῆς αὐλῆς γράμματα καὶ τὰς συνοδικὰς ἀποφάσεις ἐκφῆναι, καὶ λίαν ἁπλῶς καὶ ἀσυντάκτως σχεδὸν ταῦτα κατέγραφον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1565.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Ἰωακεὶμ τὸν πάνυ, πατριαρχεύσαντα ἔτη ἑβδομήκοντα πρὸς τοῖς ὀκτώ, καὶ τὸ λεγόμενον Δούρ-δαγὶ, τὸ παρὰ τῷ Καΐρῳ τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ παρουσίᾳ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου, πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ καταισχύνην τῶν Ἑβραίων, διὰ προσευχῆς μετακινήσαντα, καὶ θανόντα μετὰ τὸ ζῆσαι ἔτη 116, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει ὁ Σίλβεστρος, ἐφ' οὗ ἐκινήθη κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς χαλεπώτατος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1566.

Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα τῶν δέκα χρόνων, δηλαδὴ ἀπὸ 1555 μέχρι 1566, ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν διάγει ἄνευ πολέμων καὶ εἰρηνεύει. Κτίζει τὸ θαυμαστὸν Σουλεϊμανιὲ-τζαμισὶ μὲ ὅλα τὰ περὶ αὐτὸ πολυέξοδα οἰκοδομήματα. Φονεύει καὶ τὸν υἱόν του Μπαγιαζὶτ βεβαιωθεὶς ὅτι τῆς ἀρχῆς αὐτὸν καταβιβάσαι καὶ φαντάζεται καὶ ἐπιχειρίζεται. Συντίθησι τοὺς κανόνας διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ κώδηκα διὰ τὰς τάξεις, βαθμοὺς καὶ ἐπιστασίας τῶν ὀφφικίων, πολιτικῶν τε καὶ πολεμικῶν· ὅθεν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ὠνομάσθη Κ α ν ο ὺ ν-σ α χ ι π ὶ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, ὡσὰν ὁποῦ συνέθετο κανόνας διὰ τὴν διοίκησιν τῆς βασιλείας, καὶ κατ' ἐκείνους μέχρι τοῦδε οἱ Τοῦρκοι διοικοῦσι τὴν αὐτῶν βασιλείαν καὶ τὰς ὑποθέσεις των.

Διώρισε τὰ ὀφφίκια, τόσον πολιτικὰ ὅσον καὶ στρατιωτικὰ, τὰ πασσαλίκια τῶν δύο καὶ τριῶν οὐρῶν, τὰ μπεϊλερπεηλίκια, καὶ τὰς τάξεις καὶ τὰς αὐλὰς αὐτῶν, καὶ τὰ λοιπὰ στρατιωτικὰ ὀφφίκια· πρότερον γὰρ ἡ μόνη θέλησις τοῦ βασιλέως ἦτον νόμος καὶ κανὼν εἰς τὰς ὑποθέσεις. Συνέθετο δὲ καὶ κανόνας διὰ τὴν αὐλὴν, διὰ τὰ δικαστήρια καὶ διὰ τὰ στρατόπεδα, καὶ ὀνομάζονται τ ε σ ρ ι φ ά τ· καὶ εἰς τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις αὐτοὺς τοὺς κανόνας ἐξετάζουν διὰ νὰ εὕρουν ἢ τὴν ἀπόφασιν τῆς ὑποθέσεως, ἢ τὴν συνήθειαν· καθ' ὑπόθεσιν ἂν διὰ τὴν δεῖνα αἰτίαν πρέπῃ νὰ γένῃ πόλεμος μὲ τὸ δεῖνα ἔθνος, ἢ πολέμου ὄντος ἂν πρέπῃ πάλιν νὰ γένῃ εἰρήνη, παρὰ τῶν κανόνων τοῦ Σουλεϊμὰν λαμβάνουν τὴν εἴδησιν, καὶ κατ' ἐκείνους κινοῦνται· ὁμοίως καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις οὕτω ποιοῦσι.

Θανόντος τοῦ πάπα Πίου Δ' ἐγένετο πάπας Πῖος Ε', Ἰανουαρίου ζ', ὑ-

πάρξας τύραννος ἀπηνής, καίτοι οἱ παπισταὶ ἅγιον αὐτὸν καλοῦσι καὶ τοῖς συνετωτάτοις τῶν τῆς Ῥώμης ἀρχιερέων συγκαταριθμοῦσιν.

Ὁ πατριάρχης Ἰωάσαφ, τοῖς κληρικοῖς διενεχθεὶς καὶ τοῖς προὔχουσι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει χριστιανῶν, μεταπέμπεται τοὺς ὑπὸ τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἀρχιερεῖς. Καὶ συνόδου συγκροτηθείσης καταγινώσκεται ἁρπαγαῖς, καὶ καθαιρέσει ὑποβληθεὶς ἐξοῦται τοῦ θρόνου ἀτίμως, ἀποτίσας καὶ πάντα ὅσα ἀδίκως εἴληφεν, ἀγωγῆς κινηθείσης ὑπὸ τῶν παρ' αὐτοῦ ἀδικηθέντων ἐν τοῖς θύραθεν κριτηρίοις.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμ. γ΄ σ. 371.

ΚΕΦ. ΙϚ΄.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μητροφάνους τοῦ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ ἅλωσις τῆς Κύπρου.

αφξε΄

Συνόδου οὖν συγκροτηθείσης ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Μητροφάνης ὁ Γ΄, ὁ μητροπολίτης τῆς Καισαρείας, ἀπὸ τὸ Χάσκιοϊ. Θεσπίζει δὲ ἡ σύνοδος μηκέτι τοῦ λοιποῦ χειροτονίας διὰ χρημάτων γίγνεσθαι, καὶ τοὺς ταῦτα πράσσοντας εἶναι αὐτοκαθαιρέτους, χειροτονοῦντας τε καὶ χειροτονουμένους· ἀπεφήναντο δὲ ὁμοφώνως δίδοσθαι τὰ ἐμβατοίκια διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκκλησίας.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμ. γ΄ σ. 401.

Ἀπὸ ἔτους λοιπὸν **1556** μέχρις ἔτους **1566** εἰρηνεύων καὶ ὁπλοστατῶν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάν, παρὰ τὰ προῤῥηθέντα συνθήματα καὶ οἰκοδομὰς του προητοίμαζε καὶ τὰ τοῦ πολέμου, ἐγέμισε τοὺς θησαυρούς του χρημάτων καὶ τὰς ἀποθήκας του πάντων τῶν πρὸς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων καὶ χρειωδῶν, ἀναπολῶν κατὰ νοῦν νὰ καταργήσῃ κατὰ κράτος τὴν βασιλείαν τῶν Νέμτζων, καθὼς τὸ ἐστοχάσθη καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Φατίχης σουλτὰν Μεχμέτ, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὸ ἐνεργήσῃ.

Μὲ τοιούτους λοιπὸν σκοποὺς τῷδε τῷ ἔτει ἐκστρατεύει πολλῇ τῇ προετοιμασίᾳ καὶ παμπληθεῖ δυνάμει κατὰ τῶν Νέμτζων, ὄντος βεζίρη τοῦ Μεχμὲτ-πασσᾶ· προπέμπει δὲ καὶ τὸν Περτὲβ-πασσᾶν,(οὗτος ἔχει κτισμένον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ λεγόμενον Περτὲβ-πασσᾶ-χάνι, ἄνωθεν τοῦ Γενὶ-τζαμίου τοῦ παρὰ τῷ Παχτζὲ-καπισί,) διὰ νὰ ὑπαγάγῃ τὸ ὀχύρωμα Ἰουλίαν, καὶ αὐτὸς κατὰ μικρὸν ἀκολουθεῖ τὴν ὁδοιπορίαν. Ἡ ἡλικία οὐ συνεχώρει αὐτῷ προβαίνειν ἐν τάχει, καὶ ἡ ἀδυναμία τοῦ σώματος ἐμπόδιζε καὶ συνέστελλε τὰς ὁρμὰς καὶ σκοπούς του. Ὡς τόσον φθάσας παρὰ τῇ πό-

«... Μητροφάνης ἐν 7077, καὶ Θεόληπτος ἐν 7093, καὶ Ματθαῖος ἐν 7109, πρὸ δὲ τούτου ἐσφετερίσατο τὸ Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχεῖον ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος· καὶ ὁ Ραφαὴλ ἐν 7111, καὶ ὁ Νεόφυτος ἐν 7110 καὶ 7113, καὶ πάλιν Ραφαὴλ ἐν 7114, καὶ Νεόφυτος αὖθις ἐν 7116..» (Δοσιθ. Ἱερ. Π. ια΄ θ΄ σ. 1167)

λει τῶν Νέμτζων Σεγετβάρ, Σιγὲτ παρὰ τῶν Χριστιανῶν λεγομένη, καταλαμβάνεται ὑπὸ πυρετοῦ χρονικοῦ. Διορίζει τὴν πολιορκίαν τοῦ κάστρου· ὁ πυρετὸς ἀπὸ ὁμαλοῦ μεταβάλλεται εἰς κακοήθη· πάσχει πολλὰ ὁ Σουλεϊμὰν ὑπὸ τῆς νόσου, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἀγανακτεῖ καὶ ὀργίζεται διατὶ νὰ μὴν ὑποταχθῇ ἕως τώρα, κράζων, ἡ πόλις, ἀλλὰ νὰ ἀντέχῃ ἐπὶ τοσοῦτον. Μετὰ πολλά, παρακαλῶν τὸν θεὸν νὰ ὑποτάξῃ εἰς τοὺς Τούρκους τὸ κάστρον, ἐτελεύτησεν Ἰουλίου κθ', βασιλεύσας ἔτη τεσσαράκοντα πρὸς τῷ ἑνὶ καὶ ζήσας ἔτη 74. Εἶχεν υἱοὺς ἑπτά, Μουράτ, Ἀπτουλλάχ, Μεχμέτ, Μουσταφᾶν, Σελίμ, Μπαγιαζὶτ καὶ Τζιχαγκίρ· ἀλλὰ πλὴν τοῦ Σελὶμ ὅλοι εἶχον ἢ ἀποθάνει ἢ φονευθεῖ παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν προῤῥηθεῖσάν μοι αἰτίαν τῆς ἀνταρσίας.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σελίμη τοῦ Β'.

Κρύπτει τὸν θάνατον ὁ βεζίρης καὶ μηνύει τῷ Σελίμ, ὄντι τότε εἰς τὴν Ἀμάσειαν, παρακαλῶν νὰ ἔλθῃ τὴν ταχίστην νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν εἰς τὸ στρατόπεδον. Εἶτα ἀκολουθεῖ τὸν πόλεμον μὲ τοιαύτην ἐπιμέλειαν καὶ δεξιότητα ὥστε ὁποῦ ὑποτάσσει τὸ κάστρον Σιγὲτ· καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὑποτάσσει καὶ τὴν Ἰουλίαν ὁ Περτὲβ-πασσᾶς· εἶτα ἔρχεται ὁ βεζίρης εἰς τὸ Βελιγράδι· μετὰ ταῦτα φθάνει καὶ ὁ Σελὶμ εἰς τὸ Βελιγράδι, δημοσιεύεται ὁ θάνατος τοῦ πατρός του καὶ ἀναγορεύεται ὁ Σελὶμ Σεπτεμβρίου κγ'. Ἀποκομίζει μαζή του τὸν νεκρὸν τοῦ πατρός του εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ φθάσας ἀποτίθησι μεγίστῃ τῇ πομπῇ εἰς τὸν τάφον τὸν ἐν τῷ τζαμὶ Σουλτὰν-Σουλεϊμανιγιέ· καὶ μέχρι τοῦδε οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουν τὸν τάφον εἰς εὐλάβειαν καὶ τὸν Σουλεϊμὰν εἰς ὑπόληψιν. Τῇ ἀληθείᾳ ἐστάθη μέγας βασιλεύς, νικητὴς εἰς πάντα πόλεμον, καὶ εἰς κάθε του ἐπιχείρημα εὐεπίβολος, ὡς ἴδομεν, ἀνίκητος ὑπάρξας ἐν πᾶσιν, ἀείποτε μεγαλόψυχος καὶ φρονιμώτατος, ἀντέχων εἰς τοὺς κόπους τῶν πολέμων καὶ στιχουργὸς τῶν ἀξιεπαίνων.

Θάψας οὖν τὸν πατέρα ὁ σουλτὰν Σελὶμ ὁ Β', διαμοιράζει τὸ σύνηθες μπαχσίσι διὰ τὸν εἰς τὴν βασιλείαν προβιβασμόν του εἰς 40 χιλ. γιαννιτζάρων πρὸς 20 γρ. ἑνὶ ἑκάστῳ, καὶ εἰς 15 χιλ. σπαχίδων πρὸς 25 γρ. ἑνὶ ἑκάστῳ, εἶτα τιμᾷ καὶ βραβεύει καὶ τοὺς οὐλεμάδες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1567, τοῦ Χιτζρὲ 975.

Τελειώνει τὴν γέφυραν ἣν ἤρξατο οἰκοδομεῖν ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σουλεϊμάν, ἔτει 1562, εἰς τὸν Πεγιούκ-Τζεκμετζέ, κωμόπολιν κειμένην παρὰ ταῖς ἀκταῖς τῆς Προποντίδος, καὶ σώζεται μέχρι τοῦδε, κτίριον τῷόντι θαυμαστόν, μῆκος ἔχον 1,000 βημάτων, μετὰ καὶ ἐπιγραφῆς ἐμμέτρου τοῦ τότε περιφήμου ποιητοῦ Χουδαΐ.

Ἡ φυλὴ τῶν Ἀράβων τοὔνομα Βένι-Ὀμέρ, ἡ κατοικοῦσα παρὰ τῇ Βάσρᾳ καὶ τῷ Βαγδάτ, μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ Σουλεϊμὰν θέλει νὰ ἐκτινάξῃ

—1567

τὸν ὀθωμανικὸν ζυγὸν καὶ ἀποστατεῖ συνελκύσασα εἰς τὴν ἀποστασίαν καὶ τὰς γειτνιώσας αὐτῇ ἀραβικὰς φυλάς. Σκηνῖταί εἰσιν οἱ Ἄραβες αὐτοί, καὶ πληρώνουσιν ἀνὰ ἕκαστον ἔτος τῷ πασσᾷ τῆς Βαβυλῶνος ἱκανὴν ποσότητα δασμοῦ ἀπὸ τοὺς καρποὺς τῶν φοινίκων αὐτῶν εἰς οὓς συνίσταται ὁ πλοῦτός τους. Ἀνταρτήσαντες τοίνυν τανῦν ἐλεηλάτησαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βαβυλῶνος, ποιήσαντες τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν. Ὁ Σελὶμ πέμπει εὐθὺς γιαννιτζάρους συμμάχους εἰς τοὺς πασσάδες τῆς Βάσρας, τοῦ Βαγδατίου καὶ τοῦ Σεχρεσοὺλ διὰ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τοὺς παρ' αὐτοῖς στρατιώτας καὶ νὰ ὁρμήσουν κατὰ τῆς φυλῆς αὐτῆς τῶν Ἀράβων· οὗ γενομένου, κατεπολεμήθησαν καὶ διεσκεδάσθησαν οἱ Ἄραβες οἱ περὶ τὴν Βάσραν, καὶ ἡσύχασαν τὰ πάντα ἐν ἐκείναις ταῖς ἐπαρχίαις.

Οἱ Οὐγονόται, ἤτοι αἱρετικοὶ καλβινισταὶ οἱ εἰς τὴν Φράντζαν, προσκαλοῦνται διὰ πρέσβεως τὸν σουλτὰν Σελίμην τὸν Β', ἵνα ἐλθὼν ὑποτάξῃ τὴν Φράντζαν, ἐπὶ μόνῃ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ, τοῦ ἔχειν αὐτοὺς ἐλευθέραν τὴν πρᾶξιν τοῦ καλβινισμοῦ. Ὁ δὲ ὠλιγώρησεν αὐτοὺς ὡς ἀποστάτας κατὰ τοῦ ῥηγός, εἰπὼν τό, ὅτι ἡ βασιλεία ἡ ὀθωμανικὴ συνειθίζει νὰ πραγματεύεται ὑποθέσεις ὄχι μὲ ἀποστάτας τοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀλλὰ μὲ τοὺς τῶν ἐθνῶν ῥῆγας.

Μὲ τοὺς Γερμανοὺς ἐπικυροῦται ἡ εἰρήνη.

Ὁ σοφὶς τῶν Περσῶν μὲ τὰς λεηλασίας ἔδιδεν αἰτίαν εἰς πόλεμον. Ἀλλ' ὁ σουλτὰν Σελίμ, ἐκδοθεὶς ἤδη εἰς τὴν μέθην, ἀπηρέσκετο εἰς τὴν κακοπάθειαν τῆς ὁδοιπορίας καὶ εἰς τὴν ἀποκόμισιν τῶν πολεμικῶν μηχανῶν εἰς τόπους μακρὰν ἀπέχοντας καὶ δυσκολωτάτους. Ὅθεν διὰ νὰ γυμνάσῃ τοὺς στρατιώτας πέμπει αὐτοὺς διὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὴν Θεοδοσίαν, τανῦν Κιέφε λεγομένην, προστάττων τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου διὰ νὰ σκαφῇ καὶ νὰ ἀνοιχθῇ ὀχετὸς μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα καὶ Τανάϊδος, καὶ νὰ ἑνωθοῦν αὐτοὶ οἱ δύο ποταμοὶ εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ὁποῦ ἀφίστανται ἀλλήλων πολλὰ ὀλίγον, διάστημα μιλίων δηλαδὴ ἰταλικῶν ἕξ Μετὰ τὴν ἕνωσιν τῶν δύο αὐτῶν ποταμῶν ἤλπιζεν ὁ σουλτάνος νὰ εὕρῃ εἴσοδον εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν, διαπλέων ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, καὶ ἐκ ταύτης εἰς τὸν Τάναϊν, κἀκ τούτου εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν· (ἡ Μαιῶτις λίμνη λέγεται τουρκιστὶ Μαΐλλ καὶ Ἀζὰκ-δενιζί· ὁ Τάναϊς λέγεται Τερὶ-σουγιοὺ καὶ ὁ Βόλγας Ἐζὲλ-σουΐ. Προσέτι Μαΐλλ ὀνομάζουσιν οἱ Τοῦρκοι τὸν κόλπον τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐκεῖνον ἐφ' ᾧ ἐστὶν ἡ πόλις Ὀκζακὼβ, παρὰ τοῖς παλαιοῖς Ὀλβιόπολις λεγομένη· τὸν δὲ Κιμμεριανὸν Βόσπορον ὀνομάζουσι Γκιὲοτζ καὶ Ταμὰν-μπογαζὶ, τοῦ ὁποίου ἡ εἴσοδος ὠχυρώθη μὲ δύο ὀχυρώματα παρὰ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ Ὀσμὰν, ἀφοῦ ὑπέταξαν οἱ Τοῦρκοι τὸ Ἀζάκ· καὶ τὴν εἴσοδον αὐτὴν ὠνόμαζον οἱ Ἕλληνες Νυμφαῖον Κιμμέριον καὶ Ταυρικόν·) καὶ ἐπειδὴ οἱ Πέρσαι εἰς αὐτὰ τὰ μέρη δὲν ἔχουν στόλον, ἐγίνετο εὔκολον εἰς τὸν σουλτάνον διὰ ταύτης τῆς νηοπλευσίας νὰ ἐπαγάγῃ στράτευμα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σιρβάν, ὅθεν ἐγίνετο εὔκολον νὰ ὑποτάξῃ ὅλην τὴν Περσίαν. Τοῦτο τὸ ἐπιχείρημα καλῶς στοχασθὲν ἤθελε τελειώσει καὶ φέρει τοὺς καρποὺς ὁποῦ ἐφαντάζετο, ἂν ὁ θεὸς ἤθελεν ὑποφέρει τὸ νὰ χαλ-

νοῦν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὅρους οὕς τινας ἡ σοφία του διώρισεν εἰς τὰ ῥεῖθρα τῶν ποταμῶν. Ὁ χάνης κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ προσταγὴν διοδεύσας τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ταρτάρων λεγομένην Ἐζδερχὰν ἔφθασεν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον διὰ τὸ σκάψιμον τοῦ ὀχετοῦ· ἤρξαντο τοῦ ἔργου, καὶ πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὸ τρίτον μέρος τοῦ ἀνορυσσομένου ὀχετοῦ ἤρξαντο ὑετοὶ τοσοῦτον ῥαγδαῖοι καὶ ἀδιάκοποι, ὁποῦ ἐβιάσθησαν καταλιπεῖν τὸ ἔργον μὲ τὸ νὰ ἔλειψαν καὶ τὰ προζωάρκεια, ὅθεν ἐπανῆλθεν ὁ χάνης ἄπρακτος. Τόσον μόνον ὠφελήθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα ἡ βασιλεία, ὁποῦ 30 χιλ. Τάρταροι Νογαΐδες ἀφέντες τοὺς Ῥούσσους ὑπετάγησαν τῷ σουλτάνῳ, καὶ ἐλθόντες μετὰ τοῦ χάνη εἰς τὸ Κρίμι κατῴκησαν εἰς τὴν Βεσσαραβίαν ἀναμεταξὺ εἰς τοὺς Ταρτάρους τοῦ Μπουτζακίου, καὶ μέχρι τοῦδε ἀπαριθμοῦνται εἰς 18 χιλ. Ταρτάρων τοῦ Καζὰν καὶ ὀνομάζονται Νογαΐδες, πάντῃ ὅμοιοι μὲ τοὺς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ κατὰ τὰ ἤθη, διάλεκτον καὶ πρόσωπον. Ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἀζδερχὰν ὑπόκειται τοῖς Μοσχόβοις· καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ δὲν ἠμπόρεσε νὰ κατορθώσῃ ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρος μὲ τὰ στρατόπεδά του καὶ νὰ ὑποτάξῃ τοὺς κατοικητάς της, τὸ κατώρθωσαν οἱ κνοῦτοι καὶ βάταγοι τῶν Μοσχόβων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1569, τοῦ Χιτζρὲ 977.

Ὁ Μουταχίρης, σερίφης εἰς τὸ Γεμένι, ἐφορμᾷ πολλῷ πλήθει Ἀράβων κατὰ τοῦ Μουρὰτ-πασσᾶ μπεϊλέρπεη εἰς τὸ Γεμένι, καὶ κατακόπτει πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ Τούρκους καὶ φονεύει καὐτὸν τὸν πασσᾶν. Ὀργίζεται ἐπὶ τῇ ἀνταρσίᾳ ὁ σουλτὰν Σελίμ· ὅθεν προστάττει τῷ Σινὰν-πασσᾷ, ἡγεμόνι τῆς Αἰγύπτου, νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν Ὀζδεμίρογλουν καὶ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ ἀντάρτου Μουταχίρ· ἦν δὲ ὁ Ὀζδεμίρογλους τοιοῦτος τὴν ἀνδρείαν, οἷον οἱ Τοῦρκοι λέγουσιν οὔτε γενέσθαι ποτέ τινα ἄλλον οὔτε δυνατὸν γενήσεσθαι τοῦ λοιποῦ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐν συντομίᾳ ἄλλος Σαμψὼν ἐχρημάτισεν. Ἐκστρατεύσαντες οὖν κατὰ τοῦ Μουταχίρη ἐνίκησαν αὐτὸν πολέμῳ, καὶ ἀνεκτήσαντο οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ πάλιν τὸ Γεμένι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1570, τοῦ Χιτζρὲ 978.

Πυρκαϊὰ εἰς τὴν Πόλιν· παρετάθη ἡμέρας ἑπτὰ καὶ νύκτας τοσαύτας, καὶ κατεκάη σχεδὸν ἅπασα ἡ πόλις.

Οἱ Σαρακηνοί, οἱ ὀνόματι Μαύρων κυριεύοντες μέρους τινὸς τῶν ἐν τῇ Ἱσπανίᾳ ἐπαρχιῶν τῆς Ἀνδαλουσίας, κατεπολεμοῦντο ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν· ὅθεν ἀπελπισθέντες ἐφορμῶσι κατὰ τῆς ἐπαρχίας Γαρμπὶ (οὔσης τανῦν ὑπὸ τῇ δεσποτείᾳ τοῦ ῥηγὸς τῆς Πορτογαλλίας καὶ καλουμένης Ἀλγάβρα), καὶ ταύτην ὑπαγαγόντες ἀναγορεύουσι ῥῆγα τὸν Μανσοὺρ τὸν ἐκ τοῦ γένους τοῦ Μπένι-Ἀχμὲρ (ὅστις ἦν ἀπόγονος τῶν παλαιῶν ῥηγῶν τῆς Ἀνδαλουσίας, Σαρακηνῶν, οὓς ὁ ῥὴξ τῆς Ἱσπανίας Φερδινάνδος ὁ Καθολικὸς ἐκεῖθεν ἐδίωξεν).

—1571

Εἶτα ἐφορμῶσιν οἱ Μαῦροι κατὰ τῶν Ἰσπανῶν καὶ κατακόπτουν αὐτούς, καὶ πέμπουσι πρέσβεις τῷ σουλτὰν Σελὶμ ζητοῦντες τὴν παρ' αὐτοῦ κατὰ τῶν κοινῶν ἐχθρῶν Ἰσπανῶν συμμαχίαν· ὅστις ἐκστρατεύων ἤδη κατὰ τῆς Κύπρου συμμαχίαν μὲν τότε οὐκ ἔδωκεν, ὑπεσχέθη δὲ πέμψαι μετὰ τὸ τέλος τῆς κατὰ τῆς Κύπρου ἐκστρατείας, παρεγγυήσας ἐν τούτοις διάγειν κεχαρακωμένως καὶ ἀποφεύγειν ὅση δύναμις τὸ ἐλθεῖν εἰς χεῖρας μετὰ τῶν Ἰσπανῶν.

Πέμπει οὖν ὁ Σελὶμ τὸν Ἐπίτροπον Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ τὸν Ἀλὴ-πασσᾶν, καπετὰν-πασσᾶν, στόλῳ κατὰ τῆς Κύπρου. Πολιορκοῦσι τὴν Λευκωσίαν, ἰταλιστὶ Νικοσίαν, (μητρόπολιν τῆς Κύπρου, ἔνθα διατρίβει καὶ τανῦν ὅ,τε ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ μουχασίλης), ἀλλ' οὐδὲν ἀνύουσι διὰ τὴν ἀνδρείαν τῶν αὐτῆς προμαχομένων αὐτοχθόνων Χριστιανῶν καὶ τῶν ἐξουσιαζόντων Ἐνετῶν.

Ἱέραξ, ὁ Λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ γράφει ὅτι συνόδου γενομένης ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦδε Μητροφάνους τοῦ Γ', ἀπεφασίσθη ὑποταγῆναι τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν Ἀχρίδα, τὸ Πέκιον καὶ τὴν Τούρνοβον, καὶ μηκέτι εἶναι ἀρχιεπισκοπὰς αὐτοκεφάλους, κακῶς δογματισάντων τοῦτό ποτέ τινων τῶν ἐν τοῖς Χριστιανοῖς βασιλέων· ὅθεν δογματισθέντος τούτου ἐχειροτόνησαν μητροπολίτας εἰς ταύτας τὰς ἀρχιεπισκοπάς. Ἀλλ' ἡ μὲν Τούρνοβος ἔμεινε τῇ ὑποταγῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου· αἱ δὲ λοιπαὶ δύο, ὑποσχεθεῖσαι τῷ σουλτάνῳ φόρους κατ' ἰδίαν, ἴσχυσαν τῇ ἐξωτερικῇ βίᾳ μεῖναι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τάξει καὶ σχήματι, ἕως οὗ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σαμουὴλ ὁ ἀπὸ Δέρκων, Κωνσταντινουπολίτης, διὰ τὰ ἀνύποιστα χρέη οἷς ὑπέπεσαν τότε Πέκιον καὶ ἡ Ἀχρίς, ἐπιμελείᾳ καὶ πόνῳ πολλῷ προσέθετο αὐτὰς σὺν ταῖς ὑπ' αὐταῖς 25 μητροπόλεσι τῇ ὑποταγῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐν ἔτει 1766 καὶ 1767, ὡς μοι ἐν τοῖς ἰδίοις ἔτεσιν, ἐὰν θεὸς διδῷ, πλατύτερον ῥηθήσεται.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1571, τοῦ Χιτζρὲ 979.

Ἔρχεται πάλιν ὁ Καρὰ-Μουσταφᾶ πασσᾶς καὶ ὁ Περτὲβ-πασσᾶς μὲ στόλον περισσότερον καὶ μηχανὰς πολέμου καὶ στράτευμα ὑπέρπολυ. Πολιορκοῦσι καὶ πάλιν τὴν Νικοσίαν καὶ μετὰ πολλὴν ἀντίστασιν ὑπάγουσιν· οὗ γενομένου, ἡ Σαλαμίνη, ἄλλως Ἀμμόχουσος καὶ τουρκιστὶ Μάγουσα, ἐπὶ μῆνας ἐννέα πολεμηθεῖσα παρεδόθη· ἀλλ' ἐφόνευσεν ἀπανθρώπως ἐκδάρας τοῦ δέρματος τὸν ἐπὶ συμφωνίᾳ ζωῆς παραδοθέντα γκενεράλην τῶν Ἐνετῶν ὁ Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, παραβὰς τοὺς ὅρκους τῆς συμφωνίας· καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ πόλεις ὑποτάσσονται ἀναιμωτὶ, καὶ οὕτως ἐγένετο ἅπασα ἡ νῆσος ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Τούρκων, ἐξωσθέντων τῶν Ἐνετῶν κατὰ κράτος. Χειροτονεῖται δὲ καὶ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου, ἤτοι Κωνσταντίας, νέας Ἰουστινιανῆς, ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνους, ὀρθόδοξος, ὁ Τιμόθεος.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὁ Κιλὶτζ-Ἀλὴ-πασσᾶς, ἡγεμὼν καὶ ναύαρχος τῆς Ἀφρικῆς καὶ καθήμενος εἰς τὸ Ἀλγκιέρι, ὑπέταξε τὴν πόλιν Τούνεζι ἁρπάσας αὐτὴν ἀπὸ τῶν Ἀράβων. Οὗτος ὁ Κιλὶτζ-Ἀλὴ-πασσᾶς ἔκτισε τὸ τζαμὶ τὸ ἐν τῷ Τοπχανᾷ, μέχρι τοῦδε σωζόμενον, ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τοῦ Βοσπόρου. Καὶ τόσον ἐπιδέξιος ναύαρχος ἐγένετο, ὥστε ἐξισώθη μὲ τὸν ποτὲ Χαϊρουδδὶν, τὸν περίφημον Βαρβαρόσσαν.

Οἵας οὖν ἐνοχλήσεις εἶχον οἱ Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι τῆς Κύπρου πρὸς παπισμὸν βιαζόμενοι ἀπὸ τῆς ἐπικρατείας τῶν Ἑνετῶν, ὅρα Δοσίθεον· ὅθεν ὑπέπεσον μὲν τῇ πολιτικῇ σκλαβίᾳ τῶν Τούρκων, ἀλλὰ ἠλευθερώθησαν τῆς διὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν σκλαβίας τῶν Ἑνετῶν.

Ὁ Δεβλὲτ-Γκιράϊ-χάνης μὲ ἀναριθμήτους Ταρτάρους ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν της Μοσχοβίας καὶ λεηλατεῖ, καίει, φονεύει πάντα τὸν προστυχόντα. Φθάνει μέχρι τῆς πόλεως Τούλης, ἥτις ἀπέχει τῆς πόλεως Μοσχοβίας μίλια 190 καὶ ὀνομάζεται Βουλκανόπολις, διὰ τοὺς πολλοὺς ἐν αὐτῇ δεμιρτζίδες· κατακόπτει τοὺς κατοικητὰς αὐτῆς· ἀλλὰ ἀπαντῆσαν αὐτὸν τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥούσσων παρὰ τῇ πόλει Κούρσκᾳ καταπολεμεῖ καὶ φυγαδεύει· ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐπανέκαμψεν ὁ χάνης εἰς τὸ Κρίμι μὲ λάφυρα ὑπέρπολλα.

Ἐπανακάμπτων ἀπὸ τῆς Κύπρου ὁ καπετὰν πασσᾶς Ἀλὴ-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν ἀπαντᾷ παρὰ τῷ Λεπάντῳ, ἀκρωτηρίῳ τοῦ Μωρέως, τὸν στόλον τῶν Χριστιανῶν, Ἑνετῶν δηλαδὴ, Ἰσπανῶν καὶ Ἀλλαμάνων. Γίνεται ναυμαχία μεγίστη καὶ καταποντίζεται ἅπας ὁ πολυάριθμος στόλος τῶν Ὀθωμανῶν, ἐφονεύθη δὲ καὶ ὁ Ἀλὴ-πασσᾶς, Ὀκτωβρίου ζ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ, περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ. Τοιαύτην ἦτταν καὶ ζημίαν οὐκ ἔπαθόν ποτε οἱ Ὀθωμανοὶ ἐξ ὅτου ἤρξαντο βασιλεύειν, ἐξαιρῶντας τὴν τοῦ Γιλδιρὶμ σουλτὰν Μπαγιαζὶτ ὑπὸ τοῦ Τιμουρλέγκη αὐτοῖς ἐπενεχθεῖσαν. Συνέκειτο ὁ στόλος τῶν Ὀθωμανῶν ἐκ νηῶν 270, καὶ μόλις 28 ἐπανῆλθον εἰς τὴν Πόλιν, τῶν λοιπῶν ἁλωθεισῶν, κατακαεισῶν καὶ καταποντισθεισῶν. Λυπεῖται δὲ τὰ μέγιστα ὁ σουλτὰν Σελὶμ ἐπὶ τῇ ἥττῃ.

Τὸ δῶμα τοῦ ἐν τῇ Μέκκῃ ναοῦ, ὃν λέγουσιν οἱ Τοῦρκοι νὰ ἦναι οἰκοδόμημα τοῦ Ἀβραὰμ, ξύλινον ὂν καὶ κρημνισθὲν ἀνακαινίζει μὲ σίδηρα καὶ λίθους.

Ἔτει σωτηρίῳ 1572, τοῦ Χιτζρὲ 980.

Ἀποκαθίστησι καπετὰν-πασσᾶν τὸν ῥηθέντα Κιλὶτζ-Ἀλὴ-πασσᾶν, ὅστις ἐντὸς ὀλίγου κατασκευάζει τριήρεις 250, καὶ μὲ τοιοῦτον φοβερὸν στόλον ἀπέρχεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν λεηλατῶν τὰς ἀκτὰς τῶν ὑπὸ τοῖς Χριστιανοῖς ἐπαρχιῶν. Ἀπαντᾷ τὸν στόλον τῶν Χριστιανῶν παρὰ τῷ Ναβαρίνῳ, λιμένι τοῦ Μωρέως· ἀλλ' οὐ δυνηθέντες ἀμφότεροι πολεμῆσαι διὰ τὸν καιρὸν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Κιλὶτζ-Ἀλὴ-πασσᾶς μὲ τὰ εἰς τόδε ἁρπαγέντα λάφυρα, οὐκ ὀλίγα.

Οἱ Ἀλλαμάνοι πολιορκοῦσι τὴν ἐν τῇ Βόσνῃ πόλιν Νόβαν· ἀλλ' ἡττων-

ται ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ ζωγροῦνται 300 στρατιῶται ἀλλαμάνοι, οἵτινες ἐπέμφθησαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἰς σημεῖον τῆς νίκης.

Μετὰ Πῖον Ε' γίνεται πάπας Γρηγόριος ὁ ΙΓ', τῷδε τῷ ἔτει Μαΐου τῇ ιζ', ὅστις ἐξέδωκε τὸ καινὸν καλενδάριον. Ἐπαινεῖται διὰ τὸ φιλομαθὲς αὐτοῦ, καὶ διὰ τὸ ἀνοικοδομῆσαι ἐν τῇ Ῥώμῃ πλεῖστα φροντιστήρια πολλοῖς τοῖς ἀναλώμασιν, ἐν οἷς διετάξατο τοὺς ἐνδεεῖς παῖδας τῶν Γραικῶν, Ἀρμενίων, Ἄφρων, Γερμανῶν, Ἄγγλων καὶ Σκώτων παιδεύεσθαι ἀμισθὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ διαλέκτους, ὁμοίως καὶ τοὺς ἐκπεπτωκότας τῆς ἑαυτῶν πατρίδος καὶ ἐπιδημοῦντας τῇ Ῥώμῃ. Ἔπεμψεν οὗτος εἰς τὴν Μοσχοβίαν τὸν Ἰησουΐτην Ἀντώνιον Ποσεβῖνον προσκαλῶν εἰς παπισμὸν τοὺς ἐκεῖσε ὀρθοδόξους· ἀλλ' ἐδιώχθη ὁ Ποσεβῖνος ἐκεῖθεν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1573, τοῦ Χιτζρὲ 981.

Ὁ σουλτὰν Σελὶμ ἀνακαινίζει μέρος τῆς Ἁγίας Σοφίας κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦν διὰ τὴν πολυκαιρίαν, κτίζει τοὺς τέσσαρας μιναρέδες της, καὶ ἀγοράσας οἴκους τινὰς τῶν πέριξ κρημνίζει, καὶ οἰκοδομεῖ δύο μεδρεσέδες αὐτῆς.

Πέμπει μὲ στόλον τὸν καπετὰν-πασσᾶν Πιὰλ-πασσᾶν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ Μαύρων Σαρακηνῶν κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του. Ἐλθὼν εἰς τὴν Μεσήνην τῆς Σικελίας λεηλατεῖ πάντα τὰ πέριξ καὶ σκοπεῖται πολιορκῆσαι αὐτὴν, ἀλλὰ τρικυμίας ἐπιγενομένης διεσκεδάσθη ἅπας ὁ στόλος καὶ ἠλευθερώθη τῆς πολιορκίας ἡ πόλις.

Ὁ στόλος τῶν Ἰσπανῶν, ὁποῦ ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τῆς Μεσήνης, οὐκ ἐντυχὼν τῷ ὀθωμανικῷ στόλῳ, ὑποτάσσει τὴν ἐν τῇ Ἀφρικῇ πόλιν Τούνεζι καὶ κατακόπτει τοὺς ἐν αὐτῇ φύλακας καὶ στρατιώτας μουσουλμάνους. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Σελὶμ καταβιβάζει τῆς ἀρχιθαλασσίου ἀρχῆς τὸν Πιὰλ-πασσᾶν καὶ ἀποκαθίστησιν ἀρχιθαλάσσιον τὸν Σινὰν-πασσᾶν, τόν ποτε Ἐπίτροπον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1574, τοῦ Χιτζρὲ 982.

Ἐλθὼν ὁ Σινὰν-πασσᾶς σὺν τῷ στόλῳ εἰς τὸ Τούνεζι μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει αὐτὸ, καὶ κατακόπτει καὶ αὐτὸς τοὺς ἐν αὐτῷ Χριστιανούς.

ΚΕΦ. ΙΖ΄.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Β΄ τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Παραιτεῖται ὁ Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνης ἑκών, καὶ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει τυχόντες ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν ταύτης κληρικῶν πατριάρχην ἐξελέξαντο Ἱερεμίαν τὸν Β΄, τὸν Λαρίσσης μητροπολίτην, ἄνδρα παντοίαις ἀρεταῖς κεκοσμημένον· (ὅρα Τουρκογραίτζιαν σελ. 178. Σημείωσαι ὅτι μέχρι τοῦδε τοῦ πατριάρχου λήγει ἡ ἱστορία τοῦ Ζυγομαλᾶ καὶ τοῦ Μαλαξοῦ τῆς Τουρκογραίτζιας·) ὃς ἐνθρονισθεὶς τῇ ἐπιούσῃ κατὰ τὸ ἔθος ἀφίκετο πρὸς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ ἀποτίσας τὰς 3,600 φλωρία τὸ ἐτήσιον, τὴν τοῦ σουλτὰν Σελὶμ χεῖρα ἠσπάσατο, (εἴθιστο γὰρ ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τὸ τὸν προβαλλόμενον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, τιμῆς ἕνεκα καὶ ἀξίας, τὴν τοῦ αὐτοκράτορος χεῖρα παραπλησίως τοῖς ἐν τέλει λοιποῖς ἀσπάζεσθαι), (καὶ ἐχαρίσθησαν αὐτῷ τὰ 1,100, καὶ ἔμεινε τὸ ἐτήσιον φλωρία 2.500 μόνον) καὶ τὸ μπεράτιον λαβών, δι' οὗ προσεκυρώθη αὐτῷ τὰ δοθέντα τοῖς πατριάρχαις προνόμια, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον.

Συγκροτήσας σύνοδον τόμον ἐξέδωκε, τὸν χειροτονοῦντα ἢ χειροτονούμενον ἐπὶ χρήμασι, καὶ τὸν λαμβάνοντα ἢ χορηγοῦντα ἐμβατοίκιον αὐτοκαθαιρέτους εἶναι. Σπουδὴ δὲ ἦν διὰ παντὸς αὐτῷ μελετᾷν τὰς θείας Γραφάς, καὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἐκκλησίαις διδάσκειν τὰ σωτήρια μαθήματα, παρομοίως τοῖς ἀρχαίοις τῶν ἁγίων πατριαρχῶν. Ἐν δὲ τῷ πατριαρχείῳ τοιαύτας οἰκοδομὰς ἐκ βάθρων ἀνήγειρε, καὶ τοιοῦτον κόσμον τῷ ἱερῷ τεμένει τῆς Παμμακαρίστου ἐνέθετο, ὡς οὐδεὶς ἄλλος τῶν προκατόχων αὐτοῦ.

Οὔγγροι 500 ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὀχυρώματος Σιγέτ· ἀλλ' ὁ Τζαφὲρπασσᾶς, ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως Ἰουλίας, διεσκέδασεν αὐτούς, καί τινας ζωγρήσας ἔπεμψε τῷ σουλτὰν Σελίμ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1575, τοῦ Χιτζρὲ 983.

Ὅστις κτίζει λουτρὸν μέγιστον ἐν τῷ παλατίῳ, μαρμαρόκτιστον καὶ πολυέξοδον, μέχρι τοῦδε σωζόμενον καὶ φαινόμενον καὶ εἰς τοὺς τὸν Βόσπορον πλέοντας· καὶ πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι εἰσελθὼν εἰς αὐτὸ ὑποπίπτει πρῶτον κεφαλαλγίᾳ, εἶτα κωφότητι, εἶτα ἀποπληξίᾳ, καὶ θνήσκει τῇ κή τῆς σελήνης Σαμπάν, βασιλεύσας ἔτη ὀκτώ, μῆνας πέντε, ἡμέρας 19, καὶ ζήσας ἔτη 52· ἐτάφη ἔν τινι μαυσωλείῳ παρὰ τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ κειμένῳ.

Βασιλεία σουλτὰν Μουρὰτ τοῦ Γ΄.

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Μουρὰτ ὁ Γ΄, ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς σελήνης Ῥαμαζὰν, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 31, καὶ ἀναγορεύεται βασιλεύς. Τοὺς πρώτους τρεῖς χρόνους τῆς βασιλείας του κατηνάλωσεν εἰς διόρθωσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς βασιλείας καὶ εἰς τὰς ἑτοιμασίας διὰ τοὺς πολέμους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1578, τοῦ Χιτζρὲ 986.

Ὅθεν τούτῳ τῷ ἔτει πέμπει τὸν βεζίρην Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, τὸν καὶ τὴν Κύπρον ὑπαγαγόντα, κατὰ τῶν Περσῶν· ὅστις ἐλθὼν ὀχυροῦται τὸ Κὰρς, καὶ πήξας ἐν αὐτῷ ἀποθήκας ἀποτίθησι πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον χρειώδη ἐν αὐταῖς. Εἶτα συμπαραλαβὼν τὰς ἐν τῷ Διαρπεκὶρ καὶ Ἐρζρούμ δυνάμεις ἤρξατο πολιορκεῖν τὸ περσικὸν ὀχύρωμα Χαλδιρὰν, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει αὐτό. Ἀπαντᾷ τὸν Τοχμὰκ-χὰν, στρατηγὸν τῶν Περσῶν, καὶ καταπολεμεῖ αὐτόν. Μετὰ τήνδε τὴν νίκην ὑποτάσσει τὴν Τίφλις, πόλιν περίφημον ἐν τῇ ἄνω Ἰβηρίᾳ, εἶτα καταλιπὼν τὴν ἐπιστασίαν τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν ἑαλωκότων τόπων τῷ Ὀζδεμίρογλου Ὀσμὰν-πασσᾷ καὶ τῷ μπεϊλέρπεη τοῦ Ἐρζενουρουμὶ, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· (τοῦτο δὲ τὸ Ἐρζενουρουμὶ ἐπαρχία ἦν τότε, ἥτις τανῦν οὐκ ἔστιν ὑπὸ τῇ τῶν Τούρκων ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἴσως ὑπὸ τῇ τῶν Περσῶν πέλει). Ἐν τούτοις καὶ ἡγεμών τις τῆς Ἰβηρίας, τοὔνομα Μουνεζεχὶρ, αὐτομολεῖ τῷ Μουσταφᾷ-πασσᾷ παρὰ τῇ πόλει Τίφλις ἔτι ὄντι, καὶ ὑπετάγη τοῖς Τούρκοις, ὑπὸ τοῖς Πέρσαις τελῶν μέχρι τοῦδε· ὕστερον δὲ ἐγένετο καὶ τοῦρκος καὶ διωρίσθη μπεϊλέρπεης τοῦ Τίφλις καὶ τῆς Ἀχίσκας.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ τὸν Γ΄, πατριαρχεύσαντα ἔτη τριάκοντα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ θανόντα, διεδέχθη Νεῖλος ὁ Β΄.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1579, τοῦ Χιτζρὲ 987.

Ὁ Ταταρχάνης εἰς τὸ Κρίμι ἀποστατεῖ· ὁ σουλτὰν Μουρὰτ πέμπει κατ' αὐτοῦ τὸν ῥηθέντα βεζίρην Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ὅστις ἐλθὼν διὰ τοῦ Δεμὶρκαπὶ διαπερᾷ τὸν Τάναϊν, καὶ ἀπροσδοκήτως ἐφορμήσας κατὰ τοῦ χάνη κόπτει τὴν κεφαλήν του καὶ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1580, τοῦ Χιτζρὲ 988.

Πατριαρχεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῦ Ἱερεμίου εὑρέθη τῷδε τῷ ἔτει εἰς τὴν χώραν Ἀκύλλαν ἡ δοθεῖσα παρὰ Ποντίου τοῦ Πιλάτου ἀπόφα-

σις κατὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅρα Μελετ. ἐκκλ. ἱστορ. βιβλ. ις' Κεφ. ιγ'. §. θ'.

Πέμπει πάλιν ὁ σουλτὰν Μουρὰτ τὸν βεζίρην Σινὰν-πασσᾶν κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ Πέρσαι πέμψαντες εἰς τὸν βεζίρην πρέσβυν τὸν Ἰπραὴμ-χὰν ζητοῦσι τὴν εἰρήνην. Ὁ βεζίρης, μὴ δυνάμενος μόνος ν' ἀποφασίσῃ, πέμπει τὸν πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν, κἀντούτοις ὁπλοστατεῖ. Ὁ σουλτὰν Μουρὰτ δὲν δέχεται τὴν εἰρήνην· καθαιρεῖ διὸ τῆς ἀρχῆς τὸν βεζίρην Σινὰν-πασσᾶν ὡς πεῖσαι θελήσαντα αὐτὸν τὴν εἰρήνην, κάμνει βεζίρην τὸν Φερχὰδ-πασσᾶν, καὶ διώκει ἄπρακτον τὸν ἐλτζήν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1581, τοῦ Χιτζρὲ 989.

Μηλ. Εκκλ. Ιστορ. Τομ. γ' σ. 402. Οἱ ἀπὸ Βιτεμβέργης, πόλεως τῆς Γερμανίας, καὶ ταῦτα Ἰάκωβος ὁ Ἀνδρέου καὶ Μαρτῖνος ὁ Κρούσιος, εἶχον γράψει τῷ πατριάρχῃ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίᾳ, πρῶτον τῷ ἔτει 1576, πέμψαντες τὴν Αὐγουστιανὴν αὐτῶν λεγομένην ὁμολογίαν (δικαιολογούμενοι ὅτι καλῶς ἐποίησαν τὸν πάπαν τῆς Ῥώμης ἀποβαλόντες), καὶ τὰ κεφάλαια τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ τῆς παρ' αὐτῶν μεταῤῥυθμισθείσης ἐκκλησίας, ζητοῦντες παρ' ἐκείνου τὰς ἀποκρίσεις αὐτῶν. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη τῷ αὐτῷ ἔτει πρὸς τὴν ἐν Αὐγούστῃ ἐκδοθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς αὐτῶν πίστεως ἀρχόμενος οὑτωσί· «Δεξάμενοι » τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης πεμφθέντα ἡμῖν γράμ- » ματα, τό τε βιβλιάριον τὸ τὰ κεφάλαια τῆς πίστεως ὑ- » μῶν περιέχον...» καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ ὅτι καλῶς ἐποίησαν ἀπωσάμενοι τὸν πάπαν, ἀλλὰ κακῶς τῆς καθόλου ἐκκλησίας διόλου ἀποστατήσαντες. Ἀνταπεκρίθησαν αὐτῷ, καὶ ταῦτα Λουκᾶς ὁ Ὀσιάνδρος καὶ Μαρτῖνος ὁ Κρούσιος, ἔτει 1579, καὶ πάλιν ἀπεκρίθη αὐτοῖς τὸ δεύτερον εἰς Τιβίγγην τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀρχόμενος οὑτωσί: «Ἡ Μετριότης ἡμῶν δεξαμένη » τὰ τῆς ἀγχινοίας ὑμῶν ἃ δεύτερον πεπόμφατε γράμμα- » τα περί τε τῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...» καὶ τὰ ἑξῆς. Ἀνταπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ πάλιν τῷδε τῷ ἔτει 1581· ἀλλ' ἀνταπεκρίθη καὶ πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὴν Τιβίγγην ὁ πατριάρχης τῷ αὐτῷ ἔτει, ἀρχόμενος οὑτωσί: «Ἀφίκετο ὡς ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες σοφώτατοι Γερμανοί, καὶ τὸ » ἀρτίως ἀποσταλὲν παρ' ὑμῶν βιβλίον, ἐν ᾧ...» καὶ τὰ ἑξῆς. Τρεῖς οὖν κατ' ἐκείνων τῶν κεφαλαίων συντάξας πραγματικὰς ἀποκρίσεις ὁ Παναγιώτατος Ἱερεμίας (ἐν αἷς διαῤῥήδην τὴν ἀνέκαθεν ἐπικρατήσασαν τῇ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ὀρθόδοξον γνώμην ἐξέθετο), μετὰ καὶ ἐπιστολῶν τοῖς ἄνωθι σοφοῖς ἀνδράσιν ἀντέπεμψεν. Αὗται οὖν αἱ τρεῖς ἀποκρίσεις ὥσπερ καὶ αἱ ἀνταποκρίσεις τῶν λουθηρανῶν, μετὰ τῆς ὁμολογίας τῆς πίστεως αὐτῶν τῆς ἐν τῇ Αὐγούστῃ ἐκδοθείσης, καὶ ἄλλων τινων κεφαλαίων, ἐτυπώθησαν ἐν τῇ Βιτεμβέργῃ, ἔτει σωτηρίῳ 1584, ἐν ἑνὶ τόμῳ ἐπιγραφὴν ἔχοντι λατινικὴν τό, Acta et scripta theologorum.

Τὰς ἀποκρίσεις τὰς τριπλᾶς τὰς καὶ ἀναιρετικὰς τῶν αἱρέσεων τὰς ἔκρυ-

ψαν οἱ ἀπὸ Βιτεμβέργης αἱρετικοὶ, Ἰάκωβος δηλαδὴ ὁ Ἀνδρέου ὁ καὶ καγκελλάριος τῆς ἀκαδημίας τοῦ Πιγκὲν, καὶ Μαρτῖνος ὁ Κρούσιος· ἀλλ' ἐπειδὴ ὕστερον ἐτυπώθησαν παρὰ τοῦ Στανισλάου Σοκλοβίου τοῦ καὶ θεολόγου τοῦ ῥηγὸς τῆς Πολωνίας Στεφάνου, τίτλῳ, Ὀνείδη τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, συνέθεντο καὶ οἱ λουθηρανοὶ καὶ ἐτύπωσαν τὰς ἀπολογίας. Πρὸς ἀναίρεσιν δὲ τῶν ἀπολογιῶν αὐτῶν συνέθετο Ἰωάννης Βαπτιστὴς ὁ Βικλέρος τὸ βιβλίον ὃ τίτλον ἔχει τὸ, Σπόγγος· ἀλλὰ καὶ ὁ Σοκλόβιος ἀκραιφνῶς ἐξέδοτο τὴν ἀποφασιστικὴν γνώμην τοῦδε τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Β'. Ὅθεν ἀγανακτήσαντες οἱ λουθηρανοὶ, οἱ μὲν συστήματα νέα συνεστήσαντο, οἷον τὸ, Φαμηλία τῆς ἀγάπης, συγκροτηθεῖσα παρὰ Ἑρμάνου Νικολάου τοῦ ἀπὸ Λουγδούνου, βλασφημοῦντος τὰ μέγιστα, ὅστις ὕστερον κατεκάη ζῶν σὺν τοῖς βιβλίοις αὐτοῦ· οἱ δὲ, ἀναβαπτισταὶ γενόμενοι ἐμάχοντο τοῖς λουθηρανοῖς· καὶ Ἀδριανός τις Ἀμστέδιος ἐδίδαξεν εἰς τὴν Τζηλανδίαν καὶ Ἐγγλιτέραν πολλὰς βλασφημίας, καὶ τὰ αὐτὰ ἐποίει καὶ Ἰάκωβος ὁ Βιλέλμος, προσεπιλέγων νόμιμον καὶ τὴν πολυγαμίαν, καὶ ἀρνούμενος ὡς παράνομον πᾶσαν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἄλλα, καὶ συγχωρῶν τοῖς ὀπαδοῖς αὐτοῦ ἁρπάζειν καὶ κλέπτειν τὰ τῶν πλουσιωτέρων. Ὅθεν διὰ νὰ παύσουν τὰ τοιαῦτα νέα συστήματα ἐν τοῖς λουθηρανοῖς συνετέθη πολύφυλλον βιβλίον, ᾧ τίτλος, Συμφωνία, δι' οὗ νέα ἕνωσις ἐν τοῖς λουθηρανοῖς παρεκινεῖτο διὰ τὰς τοσαύτας ἀσυμφώνους δόξας καὶ γνώμας τὰς ἐν αὐτοῖς. Γίνεται νέα συνέλευσις τῶν λουθηρανῶν περὶ συμφωνίας ἐν τῇ Αὐγούστῃ, ἔτει 1581, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν.

Τούτῳ τῷ ἔτει πατριαρχεύει εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ Σωφρόνιος ὁ Δ', ὁρμώμενος ἐκ τῆς Πελοποννήσου, ἀνὴρ εὐλαβέστατος, τοῦ ὁποίου τὰς ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ οἰκοδομὰς, καὶ τὰς περιηγήσεις χάριν ἐλεημοσύνης, καὶ τὸ ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἥρπασαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων οἱ Φράγκοι τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῆς Βηθλεὲμ καὶ τὸ ἅγιον Σπήλαιον καὶ τὸν Ἅγιον Γολγοθᾶν διὰ καταβολῆς χρημάτων εἰς τοὺς κριτὰς τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ὁ Κὺρ Σωφρόνιος δαπανήσας φλωρίων χιλιάδας 12 ἔλαβεν αὐτὰ ὀπίσω, οὐ μέν τοι ὅλον τὸν Γολγοθᾶν, ἀλλὰ τὸ ἑτερόμηκες τετράγωνον ὅπερ ἐστὶν ἐν τῷ μέρει τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, ὅρα παρὰ Δοσιθέῳ, βιβλ. ιά κεφ, ζ' §. ἐ καὶ ϛ'.

ορσυμερίσθη 1ο̄, αφοι. Μεγ. Συμ. Ιστορ. Τόμ. γ'. σ. 431.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1582.

Ἔγραψαν τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῷδε τῷ Ἱερεμίᾳ καὶ οἱ ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ λουθηρανοὶ, ἢ ζουϊγγλιανοὶ, ὁμολογίαν ἥν τινα καὶ ἀπολογίαν ὠνόμασαν τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐν αὐτῇ πάνυ ἀναιδῶς ἐβλασφήμουν τὰ ἐκκλησιαστικὰ Μυστήρια, δόγματα, ἤθη καὶ παραδόσεις.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1583.

Συγκροτεῖται σύνοδος μητροπολιτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, παρόντος καὶ

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Τόμ. γ΄. σ. 402.

τοῦ Ἀλεξανδρείας Σιλβέστρου, καὶ κατεκρίθη τὸ ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ ΙΓ΄ εἰσαχθὲν καλενδάριον, καὶ οὐκ ἀπεδέχθη αὐτὸ κατὰ τὴν τῶν Λατίνων αἴτησιν.

Ὁ νέος Ἐπίτροπος Φερχὰδ-πασσᾶς ἐλθὼν εἰς τὴν Περσίαν καὶ πολεμήσας πολλάκις ἡττήθη, καὶ τέλος ἥρπασαν οἱ Πέρσαι καὶ τὴν περίφημον πόλιν Τέβριζ, ἤτοι Κτησιφῶντα. Ὅθεν κατ' ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος φθάσας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀποκαθίστησιν ὁ σουλτὰν Μουράτης β ε ζ ὶ ρ-ἀ ζ έ μ η ν, ἤτοι Ἐπίτροπον, τὸν προῤῥηθέντα Ὀζδεμίρογλου-Ὀσμὰν-πασσᾶν.

ΚΕΦ. ΙΗ΄.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ προῤῥηθέντος Μητροφάνους τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ ἐπιπήδησις Παχωμίου τοῦ Λεσβίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1584.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Τόμ. γ΄. σ. 402.

Ἐκβληθέντος τοῦ Κὺρ Ἱερεμίου διά τινα σκάνδαλα ἐνδημούντων τινων μητροπολιτῶν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ πρὸ αὐτοῦ πατριαρχεύσας Μητροφάνης ὁ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη τρία πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1585.

Ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Περσίας ὁ βεζίρης Ὀζδεμίρογλου-Ὀσμὰν-πασσᾶς ἀφοῦ ἀπέρασε τὸν χειμῶνα εἰς τὴν Κασταμονήν, ἀνακτᾶται τὴν πόλιν Τέβριζ, ἀνεγείρει ὀχυρώματα παρ' αὐτῇ ἐπ' ὄρους τινος, φονεύει πάντας τοὺς κατοικητὰς τῆς Τέβριζ πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ διανέμει τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν τοῖς στρατιώταις· κατοικίζει τὴν πόλιν μὲ ἄλλας ἀποικίας, καὶ ἀποκαθίστησιν αὐτοῖς ἡγεμόνα τὸν Τζαφὲρ-πασσᾶν. Μέλλων δὲ ἐπανακάμψαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κωλύεται καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ Χαμζᾶ-Μιρζᾶ στρατηγοῦ τῶν Περσῶν. Συγκροτεῖται πόλεμος καὶ θνήσκει ὁ

βεζίρης νύκτωρ, κεκμηκὼς ὑπὸ τοῦ κόπου ὃν ἐν τῷ πολέμῳ ὑπέστη. Ὁ στρατὸς ἀποφασίζει νὰ ἐκλέξῃ στρατηγὸν, καὶ διορίζεται ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ ὁ Φερχὰδ-πασσᾶς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1586.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Σίλβεστρον, πατριαρχεύσαντα ἔτη 20 καὶ θανόντα, διεδέχθη Μελέτιος ὁ Πηγᾶς.

Οἱ Πέρσαι πολιορκοῦσι τὸ Τέβριζ. Ἐλθὼν ὁ Φερχὰδ-πασσᾶς διαλύει τὴν πολιορκίαν· εἶτα πολεμεῖ μὲ τὸν Μεχμὲτ-χάνην στρατηγὸν τῶν Περσῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Καρὰ-παγὶ καὶ τροποῦται τοὺς Πέρσας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1587.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Θανόντος τοῦ πατριάρχου Μητροφάνους ἀνεκαλέσαντο πάλιν οἱ κληρικοὶ τὸν αὐτὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν τὸν Β΄, καὶ πατριαρχεύει τὸ δεύτερον ἔτη 5.

Γίνεται καὶ δευτέρα σύνοδος ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, παρόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦδε τοῦ Ἱερεμίου, τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου, καὶ ἀπέβαλον συνοδικῶς τὴν ὑπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ ΙΓ΄ γενομένην διόρθωσιν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ὡς ἐπισφαλῆ, ὡς μὴ ἀναγκαίαν, ὡς πρόξενον πολλῶν σκανδάλων εἰς πάντα τὰ χριστιανικὰ ἔθνη. Οἱ Ἐγγλέζοι, Σβέτζοι, Φλαμέγκοι καὶ ἄλλα ἔθνη τὰ τὸν πάπαν μὴ δεχόμενα οὐκ ἐδέχθησαν ταύτην τὴν διόρθωσιν τοῦ καλενδαρίου· ἀλλ' ἐν ὑστέροις, μετὰ πολλὰς ἐξετάσεις εὑρόντες κατάλληλον τοῖς ἀπὸ τῶν ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων λογαριασμοῖς, ἐδέχθησαν ἅπαντες τῷ ἔτει 1756.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1588.

Οἱ Πέρσαι ζητοῦσι τὴν εἰρήνην, ἐπιστρέφουσι τοῖς Ὀθωμανοῖς τὰ ὅσα ἐκέρδισαν παρ' αὐτῶν, καὶ δι' ὅρκων ἑκατέρωθεν ἐπιβεβαιοῦται ἡ εἰρήνη.

Ἀπῆλθεν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐλεημοσύνης χάριν, καὶ ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἀπουσίας του ἐπετρόπευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ διάκονος Νικηφόρος.

Τὰ κατὰ τὴν ὀρθόδοξον ῥωσσικὴν ἐκκλησίαν.

Φθάσας οὖν ἐκεῖσε ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἀνεβίβασε συνοδικῶς εἰς τὸ πα-

τριαρχικὸν ἀξίωμα τὸν μητροπολίτην τῆς βασιλευούσης πόλεως Μόσχας, τοὔνομα Ἰὼβ, ἐπὶ βασιλέως Μοσχοβίας Θεοδώρου τοῦ Πορίσοβιτζ, ἔτει σωτηρίῳ 1589 Ἰανουαρίου τῇ κς΄.

Θανόντος δὲ τοῦ Ἰὼβ, τῷ ἔτει 1607, ἐγένετο ὁ Ἑρμογένης. Καὶ τούτου δὲ θανόντος τῷ 1619, ὁ Ἱεροσολύμων Θεοφάνης, ἀπελθὼν εἰς Μοσχοβίαν χάριν ἐλεημοσύνης, ἀνήγαγεν εἰς τὴν πατριαρχικὴν πάσης Ῥωσσίας περιωπὴν τὸν πατέρα τοῦ τηνικαῦτα βασιλεύοντος ἐν Μόσχᾳ Μιχαὴλ μητροπολίτην Φιλάρετον, (ὅστις, Θεόδωρος ὁ Νικητὶτζ τὸ πρότερον καλούμενος, καὶ τὸ γένος ἕλκων ἀπὸ τοῦ Ἰβάνου Βασιλειοβίτζη, τοῦ πρώτου αὐτάρχου τῶν Μοσχοβιτῶν, τὸν μοναδικὸν βίον βίᾳ προσειλήφει ἐπὶ τῶν ψευδοδημητρίων, Φιλάρετος μετονομασθεὶς καὶ ἐπίσκοπος χειροτονηθείς)· ἐλθὼν εἶτα εἰς Κίαιβον ἐχειροτόνησε, τῷ 1620 ἔτε, τὸν Ἰὼβ μητροπολίτην Κιαιβίας, εἶτα καὶ ἄλλους τρεῖς ἐπισκόπους· ἐπετέλει δὲ ταύτας τὰς χειροτονίας ἀκωλύτως, ὡς ἄδειαν εἰληφὼς καὶ γράμματα ἀδείας τε καὶ συστατικὰ παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Τιμοθέου, παρ' ἐνορίαν ἐνεργεῖν ἐπιτρέψαντος. Τὸν δὲ Κιαιβίας μητροπολίτην Ἰὼβ διεδέχθη, τῷ 1633 ἔτει, ὁ Πέτρος Μογίλας, ὁ ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ περιβόητος.

Τὸν δὲ Φιλάρετον θανόντα διεδέχθη Ἰωάσαφ ὁ Β΄, ἔτει σωτηρίῳ 1634, καὶ τοῦτον θανόντα διεδέχθη ὁ Ἰωσήφ, ἔτει 1645, μεθ' ὃν ἐγένετο ὁ Νίκων, ἔτει 1652 Ἰουλίου τῇ ά, ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου, πατρὸς τοῦ Πέτρου.

Ἐπὶ Ἰωάσαφ οὖν τοῦ Β΄ καὶ Ἰωσὴφ τῶν πατριαρχῶν τῆς Μοσχοβίας οἱ πατριάρχαι Παΐσιος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ Μακάριος Γ΄ ὁ Ἀντιοχείας, παρευρεθέντες ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ, ἀνέτρεψαν καὶ τὴν ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων Μόσχᾳ προγενομένην ψευδοσύνοδον ὑπὸ τοῦ τότε μητροπολίτου αὐτῆς Μακαρίου, ἐπὶ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως τῆς Μοσχοβίας καὶ πάσης Ῥωσσίας Ἰωάννου Βασιλειοβίτζη, ὡς ἀμαθῶς δογματίσασαν τὸ, τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ διὰ τῶν δύο μόνων δακτύλων γίνεσθαι ἀλλ' οὐ διὰ τῶν τριῶν, καὶ τὸ Ἀλληλούϊα δὶς μόνον ψάλλεσθαι ἀλλ' οὐ τρὶς, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ περιεχόμενα ἐν τῷ βιβλίῳ αὐτῶν, ᾧ ὄνομα, Ἑκατοστοκέφαλον, καὶ ἄκυρον ἀποκατέστησαν καὶ τὴν ἀρὰν ἣν παρανόμως καὶ παραλόγως ἐν τῇ ψευδοσυνόδῳ ἐκείνῃ ἐξέδωκαν.

Κατὰ μῆνα δὲ Ἰανουάριον τοῦ ἔτους 1664 σύνοδος συνηθροίσθη ἐν τῇ βασιλευούσῃ μεγαλοπόλει Μόσχᾳ, θεσπίσματι τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξίου Μιχαηλοβίτζη, τῶν προῤῥηθέντων δύο πατριαρχῶν, Παϊσίου Ἀλεξανδρείας καὶ Μακαρίου Ἀντιοχείας, καὶ πάντων τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, ἀρχιεπισκόπων, ἐπισκόπων, ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγουμένων, τῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ καὶ Μικρᾷ καὶ Λευκῇ Ῥωσσίᾳ, ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τῶν κακῶς καὶ ἀμαθῶς ὑπὸ διεφθαρμένων τὸν νοῦν αἱρετικῶν ἀνθρώπων παρεισαχθέντων τῇ τῶν Μοσχόβων ἐκκλησίᾳ, ἅπερ ὑπῆρχον ταῦτα :

« Τὰ νεωστὶ μεταφρασθέντα ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, διορθωθέντα τε καὶ τυπωθέντα ἐπὶ Νίκωνος τοῦ πατριάρχου αἱρετικά εἰσι. »

« Τὰς παλαιὰς ἐκκλησιαστικὰς τάξεις τε καὶ παραδόσεις, ἃς παρὰ τῆς ἐκκλησίας παρέλαβον τῆς Ἀνατολικῆς, οἱ Ῥῶσσοι ἀναισχύντως ἐκακολόγουν·

τὴν ἐκκλησίαν ἔλεγον μηκέτι εἶναι ἐκκλησίαν, καὶ ἑπομένως μήτε τοὺς ἀρχιερεῖς εἶναι μήτε τοὺς ἱερεῖς. »

« Τὰς προσφορὰς τῶν χριστιανῶν, τὰς μὴ κατὰ τὰς αὐτῶν διδασκαλίας τετυπωμένους τοὺς σταυροὺς ἐχούσας, οὐκ ἐδέχοντο ἐπὶ τῷ ἐπιτελεῖν τὰς θείας μυσταγωγίας. Ἐδογμάτιζον δὲ καὶ ἄλλα πλεῖστα κατὰ τὸ σφίσιν αὐτοῖς δόξαν καὶ οὐχὶ κατὰ τὴν τῆς ἐκκλησίας διατύπωσιν. »

Ἅπερ πάντα ἡ συναθροισθεῖσα σύνοδος ἀνατρέψασα, τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰ ὀρθὰ αὐτῆς δόγματα ἀνακαινίσασα ἐπεκύρωσε, σὺν τῷ βασιλεῖ παρόντι Ἀλεξίῳ Μιχαηλοβίτζῃ.

Ἀνάγνωθι τὸν τόμον ταύτης τῆς συνόδου καταστρωθέντα καὶ ἐν τῷ κώδηκι τῷ κειμένῳ ἐν τῇ ἐν τῷ μετοχίῳ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βιβλιοθήκῃ τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Αὕτη ἡ σύνοδος συνηθροίσθη ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1667 ἐν τῇ Μόσχᾳ, παρόντων τῶν δύο προῤῥηθέντων πατριαρχῶν καὶ δεκαπέντε μητροπολιτῶν καὶ δεκατριῶν ἐπισκόπων καὶ 44 ἀρχιμανδριτῶν καὶ ἡγουμένων· ἥτις ἐξέθετο καὶ κανόνας πεντήκοντα, καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ βασιλέως προβληθείσας ζητήσεις λύσασα, καὶ καθελοῦσα τὸν Νίκωνα, πατριάρχην Μοσχοβίας, προεχειρίσατο Ἰωάσαφ τὸν Γ', ἔτει 1672 Ἰουλίου ζ'. Μεθ' ὃν ὁ Ἰωακεὶμ, τῷ ἑπομένῳ ἔτει Ἰουλίου κζ', ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον, καὶ τοῦτον διεδέξατο ὁ Ἀδριανὸς, ἔτει 1690 Αὐγούστου κδ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ· οὗ μετὰ τὸν θάνατον ὁ βασιλεὺς Πέτρος ὁ Μέγας ὁ Ἀλεξιεβίτζης, καθελὼν τὸ πατριαρχεῖον, ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῇ συνόδῳ. Καὶ γὰρ ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης κὺρ Ἱερεμίας ὁ Β' προεβίβασε καὶ τὰς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἀρχιεπισκοπὰς τοῦ Νοβογραδίου, τοῦ Καζανίου, τοῦ Ῥοστοβίου καὶ τοῦ Κροτίσκης εἰς μητροπόλεις· ὁμοίως προεβιβάσθησαν καί τινες ἐπισκοπαὶ, αἵτινες τὴν σήμερον τοιαύτην ἔχουσι τάξιν·

Οἱ μητροπολῖται ὀκτώ: Ὁ Νοβογραδίου· ὁ Καζανίου· ὁ Ἀστραχανίου· ὁ Σιμαρίου· ὁ Ῥοστοβίου· ὁ Βελλογραδίου· ὁ Κροτίσκης· ὁ Σάρας.

Οἱ ἐπίσκοποι ἕνδεκα: Ὁ Βολόγδας· ὁ Σμοράσκας· ὁ Σουζουταλίου· ὁ Ῥεζανίου· ὁ Ὀφτερίου· ὁ Ὀπρικοβίου· ὁ Κολόμνης· ὁ Τζερνιγοβίου· ὁ Βεάτζκης· ὁ Ὀμστισλαβίου· ὁ Σερβοσλαβονίας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1590.

Τὸν Ἀντιοχείας Νεῖλον τὸν Β', πατριαρχεύσαντα ἔτη δώδεκα καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰωακεὶμ ὁ Δ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1592.

Οἱ Ὀθωμανοὶ πολεμοῦντες κατὰ τῶν Νέμτζων ἐβοήθησε τοὺς Νέμτζους ὁ πάπας Κλήμης ὁ Η' μὲ 600 χιλ. σκούδω, εἰς τῆς Οὐγγρίας τὸν πόλεμον. Πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ἀτοπήμασιν ἔλεγε καὶ τὸ ὅτι ἔξεστιν ἄνευ ἁμαρτίας διαλύεσθαι ῥᾳδίως τὴν διὰ συνθήκης καὶ ἱεροῦ ὅρκου δοθεῖσαν πίστιν τοῖς αἱρετικοῖς.

Ἐπιπήδησις Παχωμίου τοῦ Λεσβίου τοῦ Παταίςου. αφφβ!

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Τομ. γ. σ. 402.

Ἀλλαχόθεν καὶ οὐ διὰ τῆς θύρας ἐπιβαίνει τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Παχώμιος ὁ Β', Μιτυληναῖος τὴν πατρίδα, ἐξορίσας εἰς τὴν Ῥόδον τὸν προκάτοχόν του γνήσιον καὶ νόμιμον πατριάρχην Ἱερεμίαν· καὶ τυραννήσας ἔτος ἓν καί τινας μῆνας ἐξώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ καθαιρέσει ὑπεβλήθη. Ἦν δὲ τὴν ἐπίκλησιν Παταῖστος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1593, τοῦ Χιτζρὲ 1001.

Οἱ γιαννίτζαροι συκοφαντοῦσι τὸν τεφτερδάρην ὡς πληρώσαντα αὐτοῖς τὸν λουφὲν διὰ κιβδήλου νομίσματος· ὁρμοῦσι φονεῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ ἰδίῳ παλατίῳ. Φυγὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα δέεται τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ βοηθῆσαι αὐτῷ. Οἱ ἀποστάται ἐλθόντες εἰς τὰ προαύλια τῶν ἀνακτόρων ζητοῦσιν αὐτὸν παρὰ τοῦ σουλτάνου, ὅστις οὐ δέχεται τὸ ζήτημα, καὶ αὐτοὶ ἐπιμένοντες ἐπαπειλοῦσι θάνατον πᾶσι τοῖς προὔχουσι καὶ αὐτῷ τῷ σουλτάνῳ. Ὅθεν καθοπλίσας τοὺς μπαλτατζῆδες καὶ αὐτοὺς τοὺς αὐλικοὺς τῶν τεσσάρων λεγομένων ὀδάδων, καὶ ἀνοίξας τὰς πύλας τοῦ παλατίου προστάττει ἐφορμῆσαι κατὰ τῶν ἀποστατῶν· οὗ γενομένου φονεύουν ἑκατὸν δεκαεπτὰ γιαννιτζάρους καὶ φυγαδεύουσι τοὺς λοιπούς. Ὁ βεζίρης Σινὰν-πασσᾶς μεσολαβεῖ διὰ νὰ συγχωρηθοῦν οἱ λοιποί, ὃ καὶ ἐγένετο, πνιγέντων ὅμως τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀνταρσίας.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Τομ. γ. σ. 408-9 Φευρουαρίου αφϟγ!

Συγκροτεῖται σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῷ ναῷ τῆς Παμμακαρίστου, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, παρόντος καὶ τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, τοῦ καὶ τὸν τόπον ἐπέχοντος τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ, παρόντος καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου τοῦ Β', καὶ πολλῶν ἀρχιερέων, μετὰ καὶ τοῦ πρέσβεως τοῦ βασιλέως τῆς Μοσχοβίας Θεοδώρου υἱοῦ τοῦ Ἰωάννου· ἦν δὲ ὄνομα τῷ πρέσβει Γρηγόριος Ἀθανασίου. Ἐδογμάτισεν οὖν ἡ σύνοδος κανονικῶς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς πόλεως Μόσχας εἶναι τε καὶ λέγεσθαι πατριαρχικὸν, διὰ τὸ βασιλείας ἀξιωθῆναι παρὰ θεοῦ τὴν πόλιν ἐκείνην, πᾶσάν τε τὴν Ῥωσσίαν καὶ τὰ ὑπερβόρεια μέρη ὑποτάσσεσθαι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς βασιλευούσης πόλεως Μόσχας, πάσης Ῥωσσίας καὶ τῶν ὑπερβορείων μερῶν· τὸν δὲ νῦν πατριάρχην τοῦ θρόνου τούτου, Ἰὼβ, καὶ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἔχειν τὸν τόπον μετὰ τὸν πατριάρχην τῶν Ἱεροσολύμων, ἔν τε τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις καὶ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνελεύσεσιν. Ἐξέθετο ἡ σύνοδος καὶ κανόνας ὀκτὼ τῇ ἐκκλησιαστικῇ εὐταξίᾳ ἀνήκοντας. Ὅρα τὰ πρακτικὰ ταύτης ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης τοῦ Ἱεροσολύμων Δοσιθέου. σελ. 541.

ΚΕΦ. ΙΘ΄.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Θεολήπτου καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἱερεμίου τοῦ Β΄.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1594.

Παχώμιος ὁ Β΄ ὁ καὶ Παταῖστος ἐπιλεγόμενος, προστὰς τοῦ θρόνου ἔτος ἓν (καί τινας μῆνας) ἐξώσθη ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ καθαιρέσει ὑπεβλήθη, καὶ προχειρίζεται ὑπὸ τῆς συνόδου πατριάρχης ὁ μητροπολίτης Φιλιππουπόλεως Θεόληπτος, ὁ καὶ ἀνεψιὸς Μητροφάνους τοῦ Γ΄. Ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Παχώμιος προεχειρίσατο Σάμου ἀρχιεπίσκοπον Νεόφυτόν τινα τοὔνομα· τοῦτον ὁ Θεόληπτος καθελὼν δέδωκε τῆς ἐπαρχίας τὰ εἰσοδήματα τῷ Πρωταποστολαρίῳ Κωνσταντίνῳ, προσθεὶς καὶ ἄλλας νήσους τῇ Σάμῳ, τὰ Ψαρά, δηλαδὴ, τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὴν Ἀποσταλίαν.

Ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς περὶ τοῦ ῥηθέντος διωγμοῦ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἐπὶ τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Σιλβέστρου οὕτως ἔγραψε πρὸς τοὺς Μοσχόβους: «Ἀφ' οὗ δὴ τὰ πρῶτα κρατήσασα ἡ πάνδημος αὕτη λύμη » καὶ φθορὰ, τὰς μὲν βίβλους τῆς καθ' ἡμᾶς καὶ τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καταχαῆναι προστάξασα, καὶ ὑπερορίσασα τὴν ἑλληνικὴν φωνὴν, καὶ καθά » μοι Ἰωακεὶμ τις γέρων διηγεῖτο, τριάκοντα χιλιάδες γλωσσῶν ἐν τῇ » Αἰγύπτῳ ἀπετμήθησαν ἡμέρᾳ μιᾷ, διὰ τὸ μόνον ἑλληνιστὶ λαλῆσαι κτλ». Τοιαύτη τυραννία κατεκράτει τὴν Αἴγυπτον μετὰ τὴν παρὰ τοῦ σουλτὰν Σελὶμ ἅλωσιν αὐτῆς, ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἐνεργουμένη.

Διὰ νὰ ἐνασχολήσῃ ὁ σουλτὰν Μουρὰτ εἰς ἔργον τοὺς γιαννιτζάρους ἐκστρατεύει κατὰ τῆς Οὐγγαρίας. Ἐλθὼν οὖν ὁ βεζίρης Σινὰν-πασσᾶς πολιορκεῖ πολλῷ τῷ στρατῷ τὴν πόλιν Γιανὶκ, λατινιστὶ λεγομένην Γιαβαρίνο, καὶ γερμανιστὶ Ῥαὰπ, καὶ ἀπρακτήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1595, τοῦ Χιτζρὲ 1003—1004.

Θνήσκει ὁ σουλτὰν Μουρὰτ ὁ Γ΄, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ τῇ καὶ Ϛ΄ῃ τῆς σελήνης Δζεμάζουλ-ἐβὲλ, ἐκ λιθιάσεως, ζήσας ἔτη 50 καὶ βασιλεύσας ἔτη 20 καὶ μῆνας ὀκτώ· ἀφῆκε δὲ υἱοὺς εἴκοσιν.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Γ'.

Ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν αὐτοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ ὁ Γ', ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Μαγνησίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῇ κζ' τοῦ Ἰανουαρίου ἀναγορεύεται βασιλεύς, καὶ εὐθὺς πνίγει τοὺς δεκαεννέα αὐτοῦ ἀδελφούς, καὶ ῥίπτει εἰς τὴν θάλασσαν δέκα παλλακίδας τοῦ πατρός του ἐγγύους. Ἐκστρατεύει προσωπικῶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν πόλιν Νέγρην, καὶ μετὰ πολλὰ ἐξουσιάζει μὲ συμφωνίαν. Χειμῶνος δὲ ἤδη ἐφισταμένου ἐφορμῶσι κατ' αὐτοῦ οἱ Γερμανοὶ ἐν τῷ ἐπανακάμπτειν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατακόπτουσι καὶ φυγαδεύουσι τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον, εἶτα προχωροῦσι μέχρι τῶν βασιλικῶν σκηνῶν, ὅπου ἦσαν οἱ θησαυροί, τζακίζουσι τὰ σενδούκια καὶ ἁρπάζουσι τὰ ἐν αὐτοῖς χρήματα. Ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἰδὼν αὐτοὺς ἐγκύπτοντας τῇ ἁρπαγῇ τοῦ ἀργυρίου ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν, ἀτάκτων ὄντων, πρῶτον μὲ τοὺς αὐλικοὺς καὶ οἰκιακούς του, καὶ φονεύει ἐπ' αὐτοῦ τοῦ χρυσοῦ, οὗ ἐνόμισαν ἤδη κυριεῦσαι, πλείστους ὅσους αὐτῶν· ὅπερ ἰδόντες οἱ γιαννίτζαροι καὶ θαῤῥήσαντες ἐφορμῶσι καὐτοί· καὶ ἀτάκτους τοὺς Γερμανοὺς οὑτωσὶ κατέκοψαν ὥστε τῶν ἐφορμησάντων εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον δὲν ἔμεινέ τις ζῶν διὰ νὰ μηνύσῃ τοῖς λοιποῖς τὰ συμβάντα. Ἐπανακάμψας οὖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ποιεῖ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν Γερμανῶν, γενομένων ὅρκων ἑκατέρωθεν, εἶτα ἐξεδόθη σαρδαναπαλικῶς εἰς τὰς σπατάλας, καὶ οὕτως ἔζησε μέχρις ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1012, καὶ περὶ τὰ τέλη τοῦ σωτηρίου ἔτους 1603, ὅλος ἐντρυφῶν, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι οἱ Τοῦρκοι μετὰ τῶν Γερμανῶν, καίτοι γενομένης ἐνόρκου εἰρήνης, οὐκ ἔπαυον τοῦ παρενοχλεῖν ἀλλήλους πολεμικῶς εἰς τὰ σύνορα, καὶ συνεχῶς ἐγένοντο ἐν αὐτοῖς πολλοὶ ἀκροβολισμοί· ὅ τε σουλτὰν Μεχμέτ, ἀγανακτήσας λίαν κατὰ τῶν Δυτικῶν Χριστιανῶν, εἰς τοσοῦτον θυμοῦ ἐξῆφθη, ὥστε τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ Ἑβραίοις προστεταχέναι ἐγεῖραι ὅπλα κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1596.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β'. 4ψί

Μεγ. Συναγ. Τόμ. Ιερ. σ. 403.

Μετὰ ἔτος ἓν θανόντος τοῦ Θεοληπτου ἀνεβιβάσθη τὸ τρίτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὁ αὐτὸς Ἱερεμίας ὁ Β' καὶ πατριαρχεύσας ἁγίως τε καὶ ἐναρέτως ἔτη τέσσαρα καὶ μῆνάς τινας μετηνέχθη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

ΚΕΦ. Κ'.

Πατριαρχεία Ματθαίου τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, καὶ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ Ῥαφαὴλ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης· καὶ ἁρπαγὴ παρὰ τῶν Τούρκων τῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησίας τῆς Παμμακαρίστου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1601.

(Θανόντος τοῦ κὺρ Ἱερεμίου Μακάριός τις, κατά τινας, ἐπατριάρχευσεν.) Εἶτα ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Ἰωαννίνων μητροπολίτης Ματθαῖος, ὅστις ἔγραψε τοῖς ἐν τῇ Κύπρῳ ἐπισκόποις καὶ κληρικοῖς τὸ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς ἔγραψε πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτῶν Ἀθανάσιον, νουθετῶν αὐτὸν καὶ ἐπιτιμῶν, πρῶτον διατὶ διέῤῥηξε καὶ ἔκαυσε παλαιὰ ἀντιμίνσια ἵνα πωλήσῃ αὐτὸς τὰ καινὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ ποιηθέντα· καὶ δεύτερον διατὶ διέτεμε πελέκει τὸν θρόνον τοῦ μακαρίτου Γερμανοῦ, πατριάρχου Ἱεροσολύμων, καὶ ἔλαβεν ἅγιον λείψανον ὅπερ ἦν ἐν αὐτῷ· καὶ τρίτον διατὶ ἀθεμιτογαμίας ἐποίησε, καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις οὐκ ἤκουσε τοῦ Μελετίου νουθετοῦντος αὐτὸν καὶ οὐ μετενόησε, καὶ διὰ τοῦτο καθῃρέθη συνοδικῶς παρ' ἐκείνου τοῦ πατριάρχου, καθαιρεῖ καὶ αὐτὸς αὐτὸν ὡς προεκάθηρε καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1603, τοῦ Χιτζρὲ 1012.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ τοῦ Α'.

Περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους θνήσκει σουλτὰν Μεχμὲτ ὁ Γ', βασιλεύσας ἔτη ἐννέα καὶ μῆνας δύο, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀχμὲτ ὁ Α', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 15, καὶ παραχρῆμα τὸν μὲν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐξετύφλωσε, τὴν δὲ μάμμην ἤτοι τὴν μητέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ παλαιῷ παλατίῳ τῷ λεγομένῳ Ἐσκὶ-σαράϊ ἐνέκλεισε.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ τὸν Δ', πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα πρὸς τοῖς τρισὶ καὶ θανόντα, διεδέχθη Εὐθύμιος ὁ Γ'.

Ὁ ἐν τῇ Ἀσίᾳ στρατὸς πρὸ πολλοῦ ἦν ἀτακτῶν, παρενοχλῶν καὶ ἐκδύων τούς τε ἀγροίκους καὶ τοὺς ὁδοιπόρους πραγματευτάς, καὶ ἁρπάζων τὰ προστυχόντα λίαν αὐθαδῶς. Προσεκλαίοντο οἱ ἐπαρχιῶται εἰς τὸν σουλτὰν Μεχμὲτ ἀλλ' οὐδὲν ὠφελοῦντο· οἱ γὰρ στρατηγοὶ ὅπου ἐπέμποντο πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶν, μᾶλλον καὶ μᾶλλον ηὔξανον παραβλέποντες τὰς ἁρπαγάς, ἵνα μεθέξωσιν αὐτῶν, καὶ οὕτως ἡ Ἀνατολὴ ἐγένετο τὸ θέατρον τῶν λεηλασιῶν. Ὁ πλέον περίφημος ἐν τούτοις τοῖς λεηλατοῦσιν ὠνομάζετο Καλενδέρογλους, καὶ ὁ δεύτερος ἐκαλεῖτο Ταβίλ, οἵτινες ἕως τότε καὶ τρόπαια ἤγειραν νίκης καὶ κατὰ τοῦ στρατοῦ τοῦ βασιλέως. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ, πέμψας κατ' αὐτῶν τὸν Ἐπίτροπόν του Κοτζᾶ-Μουρὰτ-πασσᾶν, νικᾷ δι' αὐτοῦ τὸν Καλενδέρογλουν παρὰ τῇ ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πόλει Μαράσι, ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ Κιόϊ-κεσὲν, καὶ ὁ Καλενδέρογλους νικηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Περσίαν· εἶτα ἡττηθεὶς καὶ ὁ Ταβίλης ἔφυγε καὐτὸς εἰς τὴν Περσίαν.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Μελέτιον τὸν Πηγᾶν, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ ἑπτὰ καὶ θανόντα, διεδέχθη Κύριλλος ὁ Λούκαρις, Κρὴς τὴν πατρίδα, Κωνσταντῖνος τὸ πρότερον ὀνομαζόμενος, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ ἐνάρετος. Ἔγραψεν ἐπιστολὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῷ ἔτει 1612, πρὸς Ἰωάννην τὸν Οὔϊταν Βογάρδον, ἐν ᾗ πρὸς τοῖς ἄλλοις φησὶ καὶ τόδε. «Φαίνονταί τινες ἐξονειδίζειν τὴν τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀμάθειαν, ὅτι αἱ τῶν » γραμμάτων σπουδαὶ καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς ἄλλα μέρη μετέβησαν. Ἀλλὰ » πάντως διὰ τοῦτο, ὅτι νῦν ἀμαθής ἐστιν, ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία λίαν » μακαρία δύναται νομισθῆναι, μὴ γινώσκουσα ὁποῖαί εἰσιν αἱ ὀλέθριοι ζη» τήσεις αἱ τὰς τῶν ἀνθρώπων ἀκοὰς κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον μιαίνουσαι.» Ἐσφρίγα γὰρ ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις παρὰ τὰς ἄλλας αἱρέσεις καὶ ἐν τῷ Βελγίῳ ἡ τῶν Ἀρμενίων διχοστασία, διὰ τοῦτο ταῦτα γράφει ὁ Λούκαρις, ὅστις πατριαρχεύσας ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Ἀλεξανδρείας ἔτη δεκαοκτὼ μετετέθη ὕστερον καὶ εἰς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως Οἰκουμενικὸν θρόνον. Ψεύδεται οὖν ἀναιδῶς ὁ συκοφάντης καὶ παραχαράκτης τῆς ἀληθείας Δομένικος ὁ Βερνῖνος, ὅστις, τόμῳ δ' τῶν **Αἱρέσεων**, σελ. 611, γράφει ἀνερυθριάστως ἐπὶ ἀπάτῃ τῶν πολλῶν, τὸ ὅτι ὁ μακάριος Κύριλλος ἦν ποτε τοῦρκος, καὶ μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐγένετο καλβινιστής, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν ἀπεπνίγη. Ὅθεν μανθανέτω πᾶς τις πόσον συκοφαντοῦσιν ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους οἱ κατόλικοι, καὶ πόσον τὸ καθ' ἡμῶν τῶν Ἀνατολικῶν εὐσεβῶν ὀρθοδόξων ἔχθιστον ἔχθος τῶν Δυτικῶν παπιστῶν.

Τοὺς ῥηθέντας δύο φυγάδας, Καλενδέρογλουν καὶ Ταβίλην, ζητεῖ ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν· ἀλλ' αὐτὸς προπαροτρυνθεὶς ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸν κατὰ τοῦ σουλτάνου πόλεμον οὐκ ἀπέδωκεν αὐτούς· ὅθεν ὀργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ πόλεμον θεσπίζει κατὰ τῶν Περσῶν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1604.

Ὁ Μουρὰτ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς ἑτοιμασθεὶς ἐφορμῆσαι κατὰ τῶν Περ-

σῶν θνήσκει. Διορίζεται ἀντ' αὐτοῦ ὁ Νασοὺχ-πασσᾶς, (τὸ Νασοὺχ σημαίνει τὸ Βενιαμίν·) ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας ἐπανῆλθεν ἄπρακτος εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, κατηγορεῖται ὡς ἀμελὴς καὶ καρατομεῖται. Γίνεται βεζίρης ὁ Μεχμὲτ-πασσᾶς καὶ διορίζεται εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον.

Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν.

Παραιτησαμένου τοῦ Κὺρ Ματθαίου καὶ ἐνδυσαμένου τὸ μέγα σχῆμα τῆς μοναδικῆς, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Νεόφυτος ὁ Ἀθηνῶν μητροπολίτης, ὡς τὸ περὶ αὐτοῦ καταστρωθὲν ὑπόμνημα ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας κώδηκι δηλοῖ, οὕτω πως ἔχον. «Ἐπειδὴ τοῦ πατριάρχου Κὺρ Ματθαίου » ἰδίᾳ θελήσει καὶ προαιρέσει ἐνδυσαμένου τὸ μέγα σχῆμα της μοναδικῆς » πολιτείας, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ καὶ κοινῇ συμφωνίᾳ τῶν εὑρεθέντων ἀρ» χιερέων καὶ Ὑπερτίμων, προεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν » θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Παναγιώτατος πατριάρχης Κὺρ Νεό» φυτος, μετατεθεὶς ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Ἀθηνῶν, καὶ τὰ ἑξῆς». Μητρ. Ἰωακ. Ἱστορ. Ἐφημ. σ. 403.

Ἀγκαλὰ καὶ ὁ Μορέρης εἰς τὸ λεξικόν του, τόμῳ ϐ' σελ. 469, νὰ γράφῃ ὅτι μετὰ τόν δε τὸν Ματθαῖον νὰ ἐπατριάρχευσε Γαβριὴλ τις ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης ἔτη δύο, καὶ μετὰ τοῦτον Θεοφάνης τις ὁ ἀπὸ Ἀθηνῶν νὰ ἐπατριάρχευσε μῆνας ἑπτά, εἶτα ἐπιτροπικῶς νὰ διῴκησε τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἔτος ἓν ὁ Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Πηγᾶς, εἶτα νὰ ἐπατριάρχευσε πάλιν τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Ματθαῖος ἔτη πέντε, καὶ νὰ ἐξώσθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Ἀθηνῶν Νεοφύτου, παρ' οὐδενὶ ὅμως ἄλλῳ τὰ τοιαῦτα μυθολογήματα οὐδόλως γραφῇ παραδοθέντα, οὐκ ἔχουσιν ἀκολούθως τὸ ἀξιόπιστον.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Νεοφύτου γέγονε καὶ τόμος συνοδικὸς τοιοῦτος.

« Ἐπειδή, διὰ τὰ πολλὰ χρέη ἅπερ προεξένησεν ὁ καιρὸς καὶ αἱ διάφο» ροι γνῶμαι καὶ προαιρέσεις τινῶν εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀπὸ τοῦ » καιροῦ τῆς μεγάλης συνόδου, ἐγένοντο μὲν ἀποκοπαὶ καὶ ζημίαι καὶ δό» σεις καὶ ἀπαιτήσεις πολλαί, καὶ καθαιρέσεις ἀρχιερέων εἰς τοῦτο προέ» βησαν, καὶ συνήχθησαν μὲν ἄσπρα πολλά, οὐδεμία δὲ διόρθωσις ἢ ἐξό» φλησις ἐγένετο μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας, ἀλλ' ἔτι εὑρέθησαν ὀφειλόμε» να ἄσπρων λεπτῶν ὑπὲρ τὰ τριάκοντα φορτία, ἤτοι πουγγεῖα τριακό» σια· τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ συνελθόντες ἀρχιερεῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, » διασκεψάμενοι, συμπαρόντων καὶ τῶν ἐντιμοτάτων κληρικῶν τῆς Με» γάλης Ἐκκλησίας, ἐποιήσαμεν ἀποκοπὴν τελείαν εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέ» ους τούτου τοῦ παλαιοῦ Τούτου χάριν γράφοντες νομοθετοῦμεν ἵνα εάν » τις πάντων τῶν ὑπὸ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετεραν τῆς Κωνσταντινουπό» λεως ἀρχιερέων, μητροπολιτῶν δηλαδή, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων, » παραβαίνων τὴν ἐν τῷ καταστίχῳ γεγενημένην ἀποκοπήν, μὴ θελήσῃ » πληρῶσαι τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ, ὑπάρχῃ καθῃρημένος καὶ γεγυμνωμένος » πάσης ἀρχιερατικῆς τάξεως, καὶ ἔκπτωτος τοῦ θρόνου καὶ τῆς τιμῆς αὐ» τοῦ· καὶ κατὰ τὴν τελείαν ἀπόρασιν τῆς τε μεγάλης ἐκείνης συνόδου καὶ

» τῶν καθεξῆς, ἔχῃ ἄδειαν ὁ Παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης, Κὺρ Νεόφυ-
» τος, χειροτονῆσαι ἀπροκριματίστως ἕτερον ἀντ' αὐτοῦ τοῦ ἀπειθήσαντος
» καὶ μὴ πληρώσαντος ἕως τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωρ-
» γίου τοῦ ἐλευσομένου χρόνου τῆς ά Ἰνδικτιῶνος. Ὅθεν ἐγένετο καὶ τὸ πα-
» ρὸν σημείωμα εἰς δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἔτει (ἀπὸ Ἀδὰμ 7***) ἐν
» μηνὶ Ἀπριλίῳ Ἰνδικτιῶνος ιέ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1605, τοῦ Χιτζρὲ 1014.

Ὁμοίως ἐπὶ τούτου τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου ἐγένετο συνοδικὴ ἀπόφασις μηκέτι Πολυφέγγους ἐπίσκοπον χειροτονεῖσθαι, ἀλλὰ ταύτην τὴν ἐπαρχίαν ὑποκεῖσθαι τῷ Κορίνθου μητροπολίτῃ.

Ἄρχεται ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ οἰκοδομεῖν τὸ ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ παρὰ τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ μέγιστον καὶ πολυέξοδον τζαμὶ λεγόμενον μέχρι τοῦδε Σουλτὰν-Ἀχμὲτ τζαμισί. Κατεδαπανήθησαν ὑπέρπολλα, καὶ πάντα τὰ συναχθέντα ἐπὶ τῆς ἐννεαετοῦς καὶ ἀνεξόδου βασιλείας τοῦ πατρός του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1606, τοῦ Χιτζρὲ 1015.

Πατριαρχεία Ῥαφαὴλ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης.

Τὸν πατριάρχην Νεόφυτον ἐκβάλλουσι τοῦ θρόνου ἔτη δύο πατριαρχεύσαντα καὶ ὑπερόριον ποιοῦσι, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ συνοδικῇ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων καὶ τῶν παρευρεθέντων κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, Ῥαφαὴλ ὁ Β' ὁ ἀπὸ Μεθύμνης· ἐπὶ τούτου ἐγένοντο αἱ ζητεῖαι καὶ τὰ ἐμβατοίκια.

Ἐπὶ τούτου τοῦ Ῥαφαὴλ τόμον συνοδικὸν ἐξέθεντο ἐν Κωνσταντινουπόλει οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβεβαιοῦντα τὰ πρότερον τυπωθέντα, τουτέστι τὸν μητροπολίτην ἢ ἐπίσκοπον τὸν μὴ παρέχοντα εὐπειθῶς τὰς ἐπ' αὐτῷ ῥιπτομένας κατ' ἔτος ζητείας, βοηθείας τε καὶ χαράτζια καὶ τὰ παραπλήσια, ὑπὸ τῶν πατριαρχῶν ἀποκριματίστως καθαιρεῖσθαι καὶ τῆς ἐπαρχίας ἐκβάλλεσθαι· ὅθεν τούτου γεγονότος, οἱ ἀρχιερεῖς δὶς καὶ τρὶς καὶ τετράκις καὶ πεντάκις καθαιρέσει καὶ ἀθωώσει ὑπεβλήθησαν, ὡς οἱ κώδηκες, ἐν οἷς αὗται σημειοῦνται, μαρτυροῦσι.

Ἐλθὼν οὖν ὁ ῥηθεὶς βεζίρης Μεχμὲτ πασσᾶς πολλῷ τῷ στρατῷ πολιορκεῖ τὸ Ῥεβάν· ἀλλὰ μετὰ 40 ἡμέρας λύει τὴν πολιορκίαν μετὰ πολλὴν φθορὰν τοῦ ἰδίου στρατοῦ. Ὁ σὰχ Ἀπὰζ, βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἀνακτᾶται πάντα ἃ ἥρπασαν οἱ Τοῦρκοι ἄλλοτε παρὰ τῶν Περσῶν· καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη τὰ ἑξῆς πολεμῶν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πάντοτε τρόπαια νίκης ἤγειρε κατ' αὐτῶν καὶ φόβον μέγιστον ἐνέβαλε τοῖς Ὀθωμανοῖς, πανταχοῦ καὶ παντοίως κατασφάξας αὐτοὺς καὶ κατατροπώσας.

Ἔτει σωτηρίῳ 1607.

Πτῶμα Τούρκου τινος εὑρίσκεται καθ' ὁδὸν πρὸ τῆς πύλης τοῦ πατριαρχείου, ἤτοι τοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου, ἅμα ἡμέρᾳ ἐπιφωσκούσῃ· ἐῤῥίφθη γὰρ ἐκεῖσε νύκτωρ, φονευθὲν εἰς ἄλλο τι μέρος. Οἱ οὖν πέριξ Τοῦρκοι, πολυάριθμοι ὄντες, ὁμοθυμαδὸν κινοῦσιν ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἐν τῷ πατριαρχείῳ οἰκούντων, λέγοντες φονευθῆναι τὸν Τοῦρκον παρ' αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀποδεῖξαι οὐκ εἶχον, ἔλεγον προσέτι τὸ ὅτι δὲν ἠμποροῦν κατοικεῖν ἀσφαλῶς τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ τὸν μαχαλᾶν ἐκεῖνον, φοβούμενοι καὶ τοῦ λοιποῦ τοιαύτας θανασίμους ἐπιβουλὰς τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐζήτουν ἐπιμόνως νὰ διωχθῇ ὁ πατριάρχης ἐκεῖθεν καὶ νὰ γένῃ ἡ Παμμακάριστος τζαμί· ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ὠνομάσθη Φετιὲ-τζαμισὶ, ἤτοι τῆς νίκης, μέχρι τοῦδε σωζόμενον καὶ οὕτω καλούμενον· καὶ ἔμεινεν ὁ πατριάρχης ἄνευ ἐκκλησίας τε καὶ πατριαρχείου, καὶ διεσκορπίσθησαν οἵ τε ἀρχιερεῖς καὶ οἱ λοιποὶ πατριαρχικοὶ εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως.

Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἔχασαν καὶ τὴν Παμμακάριστον τελευταῖον, ἀφοῦ κρίμασιν οἷς οἶδεν ὁ Κύριος ἔπεσαν εἰς χεῖρας ἀλλοεθνῶν, καὶ ἔχασαν τοσαῦτα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱερὰ κειμήλια, ἅγια λείψανα, μέρη ἀπὸ τοῦ τιμίου ξύλου τοῦ Σταυροῦ, λόγχην καὶ ἄλλα τῶν ἐν τῷ Πάθει τοῦ Κυρίου, ἐνδύματα αὐτοῦ τε καὶ τῆς Θεοτόκου καὶ ἄλλων ἁγίων. Ὅρα Δοσίθ. Βιβλ. ιά, κεφ. έ σελ. 1152.

Τέλος πάντων, ἀδείᾳ τοῦ σουλτάνου, ἀποκατέστησαν πατριαρχεῖον τὸν ἐν τῷ Διπλοφαναρίῳ ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπαυξήσαντες τὴν μικροτάτην ἐκείνην ἐκκλησίαν καὶ οἰκοδομὰς περὶ αὐτὴν ἀνεγείραντες, ὡς δῆλον ἐκ τοῦδε τοῦ συνοδικοῦ γράμματος.

« Ῥαφαὴλ, ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώ-
» μης, καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

« Ἐπειδὴ πατριαρχεῖον οὐκ ἦν, καὶ ἐν αὐτῷ κελλία οὐχ εὑρίσκοντο, ὥ-
» στε ἀναπαύεσθαι τοὺς προσερχομένους ἀρχιερεῖς, καὶ νῦν, προνοίᾳ θεοῦ
» καὶ εὐδοκίᾳ, καὶ πατριαρχεῖον ἐγένετο καὶ ὠνομάσθη ὁ θεῖος ναὸς τοῦ
» Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου ὁ ἐν τῷ Διπλοφα-
» ναρίῳ, καὶ κελλία ἱκανὰ ἀνεκαινίσθησαν ἐν αὐτῷ εἰς παντοίαν ἀνάπαυ-
» σιν· τούτου χάριν, τῆς ἡμῶν Μετριότητος συνοδικῶς προκαθημένης, μετὰ
» τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων, τῶν
» ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ τῶν τι-
» μιωτάτων καὶ λογιωτάτων κληρικῶν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Με-
» γάλης Ἐκκλησίας, κοινῇ γνώμῃ ἀπόφασις τελεία ἐγένετο ἵνα ἀπὸ τοῦ
» νῦν καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ἅπαντα αἰῶνα πάντες οἱ, ἢ δι' ἀνάγκην τῆς Ἐκκλη-
» σίας, ἢ δι' ἰδίαν χρείαν, προσερχόμενοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀρχιε-
» ρεῖς ὅλως μὴ τολμῶσιν ἔξω τοῦ πατριαρχείου ἐν ἀλλοτρίοις οἴκοις εἰ-
» σέρχεσθαι καὶ καθέζεσθαι, διὰ τὴν ὑποψίαν καὶ τὸ ἀσκανδάλιστον· ἀλλὰ
» γνώμῃ τῆς ἡμῶν Μετριότητος εἰσέρχωνται ἐν τῷ πατριαρχείῳ καὶ εὑ-
» ρίσκωνται ἐν αὐτῷ, καὶ πάλιν ἀδείᾳ ἡμετέρᾳ ἐν καιρῷ χρείας ἐξέρχωνται.

» Εἰ δέ τις ἐξ αὐτῶν οὐ στέρξει τοῦτο, ἀλλ' εὐθὺς ἔξω τοῦ πατριαρχείου
» οἰκήσει, καὶ τοῦ παρόντος καταφρονήσει, ἀργὸς ἔστω χρόνον ἕνα πάσης
» ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως· καταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας καὶ ἀ-
» φωρισμένος· ἂν δὲ σκάνδαλόν τι προξενήσῃ καὶ ζημίαν τῇ ἐκκλησίᾳ
» τοῦ Χριστοῦ, καὶ καθῃρημένος τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτοῦ, καὶ ἐστερημέ-
» νος τοῦ θρόνου καὶ πάσης τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ τῶν εἰσοδημάτων,
» ἑτέρου ἀπαρεμποδίστως χειροτονουμένου ἐν τῷ θρόνῳ ἐκείνῳ γνησίου μη-
» τροπολίτου. Ὅθεν καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν σημείωμα ἐγένετο διὰ τὴν
» εἰρήνην τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ἀτάραχον. Ἐν ἔτει 7111 Ἰνδικτιῶνος ά.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1608.

Τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, πατριαρχεύσαντα ἔτη 29 καὶ παραιτησάμενον διὰ τὸ γῆρας, διεδέχθη ὁ Θεοφάνης.

ΚΕΦ. ΚΑ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ῥαφαὴλ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, καὶ πατριαρχεία Τιμοθέου τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1609.

(Ἔτη ὅλα τέσσαρα καὶ ἡμέρας τινας πατριαρχεύσας ὁ Ῥαφαὴλ παραιτεῖται, καὶ) ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Νεόφυτος [ὁ Β'· καὶ σώζεται τούτου καὶ συνοδικὸν περὶ συνοικεσίων τὸ ἑξῆς.

« Νεόφυτος ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.»

« Τῆς ἡμῶν Μετριότητος συνοδικῶς προκαθημένης, συνεδριαζόντων αὐ-
» τῇ τοῦ τε Μακαριωτάτου καὶ Ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κὺρ

—1609

» Θεοφάνους, καὶ τῶν παρατυχόντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτί-
» μων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουρ-
» γῶν, ἐπὶ θεωρίᾳ καὶ σκέψει ἐκκλησιαστικῶν τινων ἀναγκαίων ὑποθέσεων;
» πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῖς παρὰ τῶν ἀρχιερέων προβαλλομένοις ζητήμασι,μετὰ
» πολλῆς ἐφέσεως καὶ ἱκεσίας παρὰ πολλῶν τῶν τότε συνεισρευσάντων, οὐ
» μόνον ἀρχιερέων, ἀλλὰ δὴ καὶ κληρικῶν, ἀπητήθη καὶ ἠρωτήθη τίνι τρό-
» πῳ καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν εὑρίσκονται ἀμφιβαλλόμενα τὰ δύο ταῦτα,
» τὸ μὴ ἐξεῖναι δυσὶν ἀδελφοῖς δύο πρώτας ἐξαδέλφας λαβεῖν, καὶ τὸ κω-
» λύεσθαι εἰς γάμου κοινωνίαν ἐλθεῖν τὸν σαρκικὸν τοῦ ἀναδόχου υἱὸν εἰς
» τὴν ἐπ' ἀδελφῷ ἀνεψιὰν τοῦ ἀναδεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ. Ὧν τὴν ἀμφιβο-
» λίαν λῦσαι βουλόμενοι, ἀναπτύξαντες τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους καὶ
» κανόνας, εὕρομεν τὸν μὲν ἐξ ἀγχιστείας τοῦτον παρὰ μηδεμιᾶς ἄλλης
» συνόδου κωλυθέντα, ὡς ἕκτου βαθμοῦ τυγχάνοντα, εἰμὴ μόνον ἐπὶ τῆς
» πατριαρχείας τοῦ Σισινίου ἐκείνου, ὃν καὶ μετὰ ταῦτα ὁ ἀοίδιμος καὶ
» εὐσεβέστατος βασιλεὺς Κὺρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς διὰ θεσπίσματος αὐτοῦ
» οὑτωσὶ κατὰ λέξιν διακελεύεται καὶ συγχώρησιν, ὡς φαίνεται, δίδωσιν,
» ὅπως ἂν ἀμφότερα καλῶς διαφυλαχθῶσι καὶ σεβασθῶσιν, ἥ,τε μεγα-
» λειότης τῶν βασιλικῶν τε καὶ ἀρχιερατικῶν διαταγμάτων, καὶ ἡ τῶν
» νόμων καὶ ἡ τῶν Κανόνων ἀκρίβεια. Μήτε παντελῶς δοτέον
» τῷ νόμῳ τούτῳ τὴν λύσιν, μήτε πάντῃ ἐπιτρεπτέον
» αὐτῷ καὶ αὖθις τὸ ἐνεργόν, ἀλλὰ τὴν μέσην βαδι-
» στέον, ὅφασι, καὶ βασιλικήν, καὶ ἄμφω συντηρητέον,
» τό τε περὶ τὸν τομογράφον ἐκεῖνον ἀρχιερέα σέβας
» καὶ τοὺς ἐπιμνησθέντας τοῦ τόμου αὐτοῦ βασιλεῖς,
» καὶ τὸ μηδὲν τοῖς νόμοις ἀπᾷδον καὶ τοῖς Κανόσι
» προτρέψασθαι, ὅπερ ὁ τοιοῦτος νόμος εἰσήνεγκεν.
» Χρὴ γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦ τοιούτου εἰσενηνεγμένον συνάλ-
» λαγμα, ἤδη μὲν συντελεσθὲν καὶ πρὸ ἐρωτήσεως, μὴ
» διασπᾶσθαι, ἐπιτιμίοις δὲ τοὺς οὕτως εἰς γάμον
» ἁρμοσθέντας βαρύνεσθαι, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ δο-
» κιμασίαν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, καὶ συντηρεῖ-
» σθαι τούτοις τὸ συνοικέσιον· φθάσαν δὲ πεσεῖν εἰς
» ἐρώτησιν μὴ ἐνδίδοσθαι χωρὶς τῶν ἀνηκόντων ἐπι-
» τιμίων καὶ ἐντολῶν, δι' ὃ σέβας ἄνωθεν εἴρηται,
» μηδὲ ἀδεῶς καὶ ἀνυποστόλως καὶ ἀναιτίως τοῖς
» ἐρωτήσασιν ἐπιτρέπεσθαι, ἀλλὰ μετὰ ἐντολῆς, μᾶλ-
» λον δὲ καὶ ἀνάμνησιν τοῦ ῥηθέντος τόμου παρὰ τῆς
» ἐκκλησίας λαμβάνειν αὐτοὺς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ δια-
» ταττομένων. Καὶ εἰ μὲν τὸ θέσπισμα τιμᾶν προαι-
» ρούμενοι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ διειλημμένα φυλάττειν
» ἀπαρασάλευτα βούλοιντο, ἐπαινετέοι πάντως εἰ-
» σιν· εἰ δὲ τὸ παρ' αὐτοῦ κεκωλυμένον διαπράττεσθαι
» προαιροῖντο, συγχωρηθήσονται μὲν τοῦτο ποιεῖν,

1609—

» πλὴν ὅμως τοῖς προσήκουσιν ἐπιτιμίοις καθυπαγό-
» μενοι. Τὸν δὲ ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος προειρρημένον γάμον ὡσαύ-
» τως καὶ αὐτὸν ἀκώλυτον καὶ παρὰ μόνου τοῦ Κρητὸς ἐκείνου Ζαχαρίου
» Μαραφορᾶ ἐμποδιζόμενον. Φησί γαρ ῥητῶς ὁ Κανὼν, Οὐ δύναμαι
» λαβεῖν ἣν ἐκ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ἀνεδεξάμην,
» οὔτε τὴν αὐτῆς μητέρα ἢ θυγατέρα, ἀλλ' οὐδὲ ὁ υἱός
» μου· καὶ παρακατιὼν λέγει: Ταῦτα μόνα φυλακτέα, τὰ
» δ' ἐπέκεινα ἀπαρατηρήτως εἰς γάμον συνάπτεσθαι.
» Καὶ εἰ μὲν τὰ τοιαῦτα συναλλάγματα τῷ τότε ἐλύθησαν, καὶ ἐγίνετο
» χριστιανισμοῦ ὄντος, πολλῷ μᾶλλον τανῦν συμφέρει γίνεσθαι διὰ τὴν
» δυστυχίαν καὶ στενοχωρίαν τοῦ Γένους. Γράφοντες οὖν ἀποφαινόμεθα
» ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ, ἵνα ὁ μὲν γάμος οὗτος, ὡς
» τὸν ἀριθμὸν τῆς κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην ὀφειλομένης προφυλακῆς τῆς ἐξ
» ἀγχιστείας συγγενείας τοῦ ἕκτου βαθμοῦ σῶον ἔχων, μόνην δὲ τὴν
» παρατήρησιν ἥτις καὶ αὐτὴ εἰς οὐδὲν λογίζεται, εἴη συγκεχωρημένος
» καὶ λελυμένος, καὶ γίνηται ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἀπροκριματί-
» στως καὶ ἀδιστάκτως χωρίς τινος ἐπιτιμίου καὶ κανόνος. Εἰ γὰρ καὶ
» τότε ὁ ἀοίδιμος βασιλεὺς καὶ ἡ περὶ αὐτὸν σύνοδος, διὰ τὸν πρὸς τὸν
» πατριάρχην ἐκεῖνον Σισίνιον σέβας, μετά τινος ἐπιτιμίου καὶ ἐντολῆς
» ἐθέσπισε γίνεσθαι, ἀλλ' ὅμως ἡμεῖς, καὶ πρὸς τὴν τοῦ καιροῦ κατάστα-
» σιν, καὶ τὴν τοῦ ἡμετέρου Γένους δουλείαν, καὶ τὸ τῶν πολλῶν μικρόψυ-
» χον ἀποβλέποντες, τοῦ ἐπιτιμίου τοὺς συναπτομένους ἀπολύομεν, καὶ
» ταῦτα ἵνα μὴ καί τισι πρὸς φιλοχρηματίαν μόνην τὸ ὄμμα ῥέπουσι λα-
» βὴν ἐπιδαψιλεύσωμεν. Ὁ δὲ ἐκ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος εἰς τὰ προῤῥη-
» θέντα καὶ μόνα πρόσωπα φυλάττηται, τὰ δὲ περαιτέρω, ὡς πλάγια, γί-
» νωνται ἀκωλύτως καὶ δίχα τοῖς οἱασοῦν ἀμφιβολίας καὶ ὑποψίας, ἐξῃρη-
» μένων τῶν κατιόντων ἐξ αὐτῶν τῶν δύο πνευματικῶν ἀδελφῶν, ἤτοι
» τοῦ σαρκικοῦ υἱοῦ τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ ἀναδεχθέντος. ὑπ' αὐτοῦ, ὧν ἡ
» πνευματικὴ συγγένεια τηρεῖται ἄχρι τοῦ ἑβδόμου βαθμοῦ καὶ λύεται εἰς
» τὸν ὄγδοον, ὥσπερ καὶ ἡ ἐξ αἵματος.—Τὸ μὲν φυλάττεσθαι καὶ διατη-
» ρεῖσθαι καὶ περισώζεσθαι τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας τε καὶ νόμους
» καὶ ἔχειν αὐτοὺς τὸ ἀπαρασάλευτον καὶ ἀμεταποίητον ἀναγκαῖον πάν-
» τως καθέστηκε καὶ ἀναντίῤῥητον· τὸ δὲ ἐξεῖναι πάλιν τῇ ἀρχιερατικῇ
» συνόδῳ καὶ ἄδειαν κεκτῆσθαι μεταβάλλειν τὰ προστάγματα καὶ ἐξοικο-
» νομεῖν κατὰ καιροὺς, ἵνα μή τις ὄλεθρος ψυχικὸς γένηται, καὶ τοῦτο ὁ-
» μολογούμενόν ἐστι καὶ ἀναμφίβολον. Ἐπειδὴ τοίνυν τῆς ἡμῶν Μετριότη-
» τος συνοδικῶς προκαθημένης, καὶ συνεδριαζόντων αὐτῇ τοῦ τε Ἁγιωτά-
» του καὶ Μακαριωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων κὺρ Θεοφάνους, καὶ τῶν
» λοιπῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνηνέχθη εἰς μέσον καὶ ἠ-
» ρωτήθη εἰ δύναται ἀνδρός τινος γυνὴ ἐν ἀποδημίᾳ τυγχάνοντος διαζευ-
» χθῆναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἑτέρῳ συναφθῆναι πρὸ τοῦ ἐπανελθεῖν αὐτὸν ἀπὸ
» τῆς ἀποδημίας, ἀποκρινόμεθα περὶ τούτου καὶ λέγομεν ὅτι· Οἱ μὲν θεῖοι
» κανόνες ἐξ ἅπαντος ἀπαγορεύουσι καὶ κωλύουσιν αὐτὴν μὴ δύνασθαι

—1609

» ποιῆσαι τοῦτο πρὸ τῆς ἑπταετίας ἢ τῆς πενταετίας τοὐλάχιστον. Ἡμεῖς
» δὲ διασκεψάμενοι τὸ περὶ τούτου συνοδικῶς, διά τε τὸ ἀνώμαλον τοῦ και-
» ροῦ καὶ τὴν τοῦ ἔθνους δουλείαν, καὶ μάλιστα διὰ τὸν ἐνόντα ταῖς γυναι-
» ξὶ ψυχικὸν κίνδυνον, γράφομεν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἵνα ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ
» εἰς τὸ ἑξῆς, εἴτις γυνὴ ἔχουσα ἄνδρα νόμιμον ἀποδημοῦντα καὶ μὴ φρον-
» τίζοντα ἐπαναστραφῆναι πρὸς αὐτὴν ἐντὸς τῆς τριετίας καὶ μόνης καὶ
» συνοικῆσαι μετ' αὐτῆς, καὶ αὐτὴ ὑπὸ ἐνδείας στενοχωρουμένη καὶ κιν-
» δυνεύουσα ψυχικῶς θελήσῃ τὴν ἀπ' αὐτοῦ διάζευξιν, ἢ διεζευγμένη καὶ
» κεχωρισμένη ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔχῃ ἐπ' ἀδείας εἰς ἕτερον ἀπιδεῖν ἔννομον
» γάμον.—Πρὸς τούτοις ἔτι ἀπεφάνθη καὶ τοῦτο, εἰ τύχοι τὸν ἁπλῶς θεῖον
» λαβεῖν ἑνὸς χριστιανοῦ ἀδελφόπαιδα εἰς γυναῖκα, ἔχειν ἄδειαν καὶ τὸν
» ἁπλῶς θεῖον αὐτῆς πάλιν ἀγαγέσθαι εἰς γυναῖκα νόμιμον τὴν ἐπ' ἀδελ-
» φῇ ἀνεψιὰν τοῦ θείου αὐτῆς, καὶ εἰς οὐδὲν μετρεῖσθαι τὴν σύγχυσιν.—
» Ὡσαύτως ἐγένετο καὶ ἀπόφασις ἔτι, καὶ τὸν πρὸ ἐρωτήσεως γενέσθαι
» φθάσαντα ἑβδόμου βαθμοῦ γάμον ἐξ αἵματος μὴ διασπᾶσθαι, ἀλλ' ἐκ-
» κλησιάζεσθαι ἀκωλύτως, διὰ τὴν στενοχωρίαν τοῦ Γένους. Οὕτως ἀπο-
» φαινόμεθα συνοδικῶς, μὴ τολμώντων τινῶν εἰς τὸ μετέπειτα ἀθετῆσαι
» καὶ ἀνατρέψαι τὴν παροῦσαν συνοδικὴν διάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν, ἐν ἀρ-
» γίᾳ ἀσυγγνώστῳ καὶ ἀφορισμῷ ἀλύτῳ καὶ αἰωνίῳ τῷ παρὰ θεοῦ. Ὅ-
» θεν εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν καὶ πλείο-
» να τὴν διαμονὴν ἐγένετο τὰ παρόντα ἡμῶν πατριαρχικὰ σημειώματα,
» καὶ κατεστρώθησαν ἐν τῷ θείῳ καὶ ἱερῷ νομίμῳ κώδηκι τῆς τοῦ Χριστοῦ
» Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν ἔτει ζριθ', μηνὶ Μαΐῳ, Ἰνδικτιῶνος ἐννάτης.

» Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Νεόφυτος. Θεοφάνης ἐλέῳ θεοῦ πα-
» τριάρχης τῆς Ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ· ὁ Θεσσαλονίκης Παΐσιος· ὁ Πα-
» λαιῶν Πατρῶν Τιμόθεος· ὁ Χαλκηδόνος Τιμόθεος· ὁ Λαρίσσης Τιμόθεος· ὁ
» Μεσημβρίας Κυπριανός· ὁ Ζιχνῶν Ἰάκωβος· ὁ Νευροκόπου Δανιήλ· ὁ Αἴ-
» νου Μελέτιος· ὁ Ξάνθης Γαβριήλ· ὁ Φαναρίου Σέργιος· ὁ Ἀρδαμηρίων Ζω-
» σιμᾶς· ὁ Σερρῶν Θεοφάνης· ὁ Νικομηδείας Γαβριήλ· ὁ Κορίνθου Ἄνθιμος·
» ὁ Προύσης Ἰωάσαφ· ὁ Φιλίππων Κλήμης· ὁ Δράμας Νεόφυτος· ὁ Βιδύνης
» Σωφρόνιος· ὁ Διδυμοτείχου Ἰωάσαφ· ὁ Κασανδρείας Σισώης· ὁ Μύλου Παρ-
» θένιος· ὁ πρώην Μυκλῶν Κύριλλος».

Ἀγκαλὰ καὶ Μελέτιος ὁ Ἀθηνῶν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ ἱστορίᾳ νὰ γράφῃ ὅτι μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ῥαφαὴλ τοῦ Β' νὰ ἐπατριάρχευσε τὸ δεύτερον ὁ προρρηθεὶς Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ τοῦτο ἀληθέστατον, ὡς ἴδομεν, ὅπερ ὅμως γράφει ὅτι μετὰ τὸν Νεόφυτον αὐτὸν νὰ διώκησεν ἐπιτροπικῶς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀλεξανδρείας τις Κύριλλος, εἶναι προφανὴς παραδρομὴ κονδυλίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1614

Δευτέρα πατριαρχεία Ῥαφαὴλ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης.

Μετὰ γὰρ τὸν προῤῥηθέντα Νεόφυτον, ἔτη τανῦν τὸ δεύτερον πέντε ὅλα πατριαρχεύσαντα καὶ θανόντα, ἀνεδιβάσθη τὸ δεύτερον πάλιν ὁ αὐτὸς Ῥαφαὴλ ὁ Β', ἔτει σωτηρίῳ 1614, καὶ πατριαρχεύσας ἔτη δύο πρὸς τὰς αἰωνίους μετέβη μονάς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1616.

Πατριαρχεία Τιμοθέου τοῦ Β'.

Θανόντος τοίνυν Ῥαφαὴλ τοῦ Β', ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Τιμόθεος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν· ἐγένετο δ' οὗτος πατριάρχης ἁγιώτατος καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κὺρ Δοσιθέου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1617, τοῦ Χιτζρὲ 1026.

Μετὰ πολλὰς οὖν ἥττας τὰς ἀπὸ τοῦ σὰχ Ἀμπὰζ, βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐπενεχθείσας τοῖς Ὀθωμανοῖς ἔρχεται ὁ ῥηθεὶς βεζίρης Μεχμὲτ-πασσᾶς εἰς τὸ Ἐρζρούμ. Καὶ φθάσας ἐκεῖ καπιτζήπασης καρατομεῖ αὐτὸν, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς, στρατηγὸς νουνεχὴς καὶ ἀνδρεῖος, προσταχθεὶς ν' ἀκολουθῇ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ἑτοιμαζομένου οὖν τοῦ βεζίρη πρὸς τὸν περσικὸν πόλεμον προσπαλαίει πυρετὸς τῷ σουλτὰν Ἀχμὲτ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐξ οὗ καὶ θνήσκει τῇ ιε' τοῦ Νοεμβρίου, ζήσας ἔτη 29 καὶ βασιλεύσας ἔτη 14· ἀφῆκε δὲ τρεῖς υἱούς, Ὀσμὰν, Μουρὰτ καὶ Ἰπραΐμ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1618, τοῦ Χιτζρὲ 1027.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ.

Ἀναβιβάζεται δὲ εἰς τὸν θρόνον ὁ μικρότερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Μουσταφᾶς. Ἐξεδόθη εὐθὺς εἰς τὰς τρυφὰς καὶ σπατάλας ὑπὲρ τὸν Σαρδανάπαλον, χωρὶς νὰ φροντίζῃ ποσῶς διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας· ἀκολουθῶν δὲ ταύτην τὴν ζωὴν ἀδιακόπως κατεβιβάσθη τοῦ θρόνου ὑπὸ τῶν ἐν τέλει μετὰ τετραμηνιαῖον διάστημα καὶ κατεκλείσθη εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν 'Οσμάν.

'Ανεβίβασαν δὲ εἰς τὸν θρόνον τὸν προῤῥηθέντα υἱὸν τοῦ σουλτὰν 'Αχμὲτ, 'Οσμὰν, ἄγοντα ἔτος τῆς ἡλικίας ὄγδοον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1620.

Ὁ πατριάρχης Τιμόθεος, ἐκ τοῦ Πανόρμου τῆς Κυζίκου ὁρμώμενος, ἀνὴρ σεμνὸς ἦν καὶ περὶ τὰ θεῖα εὐλαβής. Οὗτος καὶ τὸν ναὸν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου τὸν ἐν τῷ νέῳ πατριαρχείῳ ἀνοικοδομήσας ἐπηύξησε καὶ πρὸς τοὺς Σιναΐτας ἔγραψε συνοδικὸν κείμενον ἐν τῷ κατὰ 'Ανανίου βιβλ. ά. [illegible]

[illegible] Συγκροτεῖ καὶ δευτέραν σύνοδον, παρόντος καὶ τοῦ 'Αλεξανδρείας Κυρίλλου, τοῦ 'Αντιοχείας Εὐθυμίου καὶ τοῦ 'Ιεροσολύμων Σωφρονίου, ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις καθαιρέσει ὑπέβαλε Λαυρέντιον τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ ὄρους Σινᾶ, ὡς παρὰ τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν πρῶτον πάντων μίτραν ἐπὶ κεφαλῆς ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς τεθεικότα.

Κατὰ μῆνα Νοέμβριον ἐφάνη ἐν τῷ οὐρανῷ σημεῖον, ὅπερ ἦν ξίφος κυρτὸν πεντάκις ἐπιμηκέστερον τῆς λόγχης, καὶ πλατὺ πόδας τρεῖς· ἐξετείνετο ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν, καὶ ἐφαίνετο μῆνα ὁλόκληρον μετὰ τὴν τοῦ ἡλίου δύσιν, πάντοτε μὲ τὴν αὐτὴν πολλὴν λαμπρότητα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1621, τοῦ Χιτζρὲ 1030.

Χειμὼν μέγιστος εἰς τὴν Πόλιν· ἐπαγώθη ἡ θάλασσα τοῦ Βοσπόρου, καὶ διήρχοντο οἱ πολῖται πεζοὶ ἀπὸ τῆς Πόλεως ἕως εἰς τὸ Χάσκιοϊ.

Ἦρος φανέντος ἐκστρατεύει ὁ σουλτὰν 'Οσμὰν κατὰ τῶν Λέχων· ἁρπάζει παρ' αὐτῶν τὸ Χοτίνι, πέμπει τὸν χάνην λεηλατήσοντα τὰ ἐνδότερα τῆς Πολωνίας, καὶ τέλος εἰρηνεύσας ἐπὶ συμφωνίαις ἐπικερδέσι τῇ βασιλείᾳ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ πολλὰ λάφυρά τε καὶ ἀνδράποδα.

+ [illegible]

ΚΕΦ. ΚΒ'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως. Ἐπιπήδησις εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Γρηγορίου τοῦ Ἀμασείας.

Θανόντος Τιμοθέου τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δηλητηρίῳ φαρμάκῳ, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ τῆς ἑβδομάδος τῶν Παθῶν, καὶ ταφέντος ἐν τῇ μονῇ τῆς Θεοτόκου τῇ ἐν τῇ νήσῳ τῆς Χάλκης, οἱ παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν τῆς ἐκκλησίας κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων ἐξελέξαντο πατριάρχην τὸν ἤδη Ἀλεξανδρείας Κύριλλον τὸν Λούκαριν, διάγοντα τότε ἐν Μολδοβλαχίᾳ· καὶ ὁρισμὸν εἰληφότες ἤγαγον αὐτὸν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τῇ ἡ τοῦ Νοεμβρίου ἐκ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας, οὗ προέστη ἔτη 18, εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον μετέθεντο. Ψεύδεται οὖν ὁ Ἀλάτιος γράφων τὸν Λούκαριν φαρμακεῦσαι τὸν Τιμόθεον· ὅτι μὲν γὰρ ὁ Τιμόθεος δηλητηρίῳ φαρμάκῳ ἀπέθανεν, ἀληθές· ποῖος δὲ αὐτὸν ἐφαρμάκευσεν, ἄδηλον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1622, τοῦ Χιτζοὲ 1031.

Δευτέρα βασιλεία τοῦ αὐτοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ.

Ὁ σουλτὰν Ὀσμὰν βουλεύεται ἀπελθεῖν εἰς προσκύνησιν τοῦ ἐν τῇ Μέκκᾳ ναοῦ, Κ ι α μ π ὲ λεγομένου, καὶ μεταθεῖναι εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν βασιλικὸν θρόνον. Ὅθεν οἱ φίλοι τοῦ ἤδη ἐξωσθέντος σουλτὰν Μουσταφᾶ διεγείρουσι τοὺς γιαννιτζάρους εἰς ἀποστασίαν· οὗ γενομένου καθαιρεῖται ὁ σουλτὰν Ὀσμάν, καὶ ἀπάγεται εἰς τοὺς Ἑ π τ ὰ Κ ο υ λ ά δ ε ς, κἀκεῖσε πνίγεται ὑπὸ τῶν ἀνταρτῶν γιαννιτζάρων, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας δωδέκατον καὶ βασιλεύσας ἔτη τέσσαρα.

Ἀναβιβάζουσι δὲ εἰς τὸν θρόνον τὸν ῥηθέντα σουλτὰν Μουσταφᾶν, τῆς εἱρκτῆς ἐκβαλόντες, Μαΐου 10, νομίζοντες ὅτι νὰ ἐσωφρονίσθη ὑπὸ τῆς δυστυχίας καὶ καθαιρέσεως. Ἀλλ' αὐτὸς εὐθὺς βασιλεύσας ἄρχεται κατεργάζεσθαι καὶ κατατολμᾶν τὰ πρῶτά του ἐλαττώματα καὶ σπατάλας μὲ περισσοτέραν προσθήκην καὶ αὔξησιν, προσθεὶς ταῖς σπατάλαις καὶ τὴν τυραννίαν, δι' ἧς ἐφόνευσε τοὺς καταβιβάσαντας αὐτόν ποτε τῆς βασιλείας, καὶ ἀμελῶν πάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας.

—1623

Μετατεθέντος ἤδη Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον ἀνεβιβάσθη τῷδε τῷ 1622 ἔτει εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον ὁ Γεράσιμος. Οὗτος συνέθετο λόγους πολλοὺς σωζομένους μέχρι τοῦδε ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ πατριαρχείου τοῦ ἐν τῷ Καχίρῳ τῆς Αἰγύπτου. Ἀνέγνων κἀγὼ διατρίβων ἐκεῖσε λόγον αὐτοῦ ἐγκωμιαστικὸν εἰς τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, ἐν ᾧ λέγει ὅτι οὐχ ὑπέκειτο ἡ Θεοτόκος τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1623, τοῦ Χιτζρὲ 1032.

Οὕτως οὖν ἀσώτως καὶ τυραννικῶς διαβιώσας ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Α′ ἐπὶ μῆνας 15, καταβιβάζεται τῆς βασιλείας ὑπὸ τῶν προυχόντων, Σεπτεμβρίου ιγ′, καὶ ἐπιβιβάσαντες αὐτὸν ὄνου περιετριγύρισαν τὰς ἀγυιὰς τῆς Πόλεως χλευαζόμενον καὶ ἐμπαιζόμενον ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ πάντων τῶν ἐντυγχανόντων αὐτῷ καθ' ὁδόν, καὶ καθείρξαντες ἐν τῇ εἱρκτῇ τῶν Ἑ π τ ὰ Π ύ ρ γ ω ν, μετὰ μικρὸν κατεπνίγη διὰ προσταγῆς τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν,

Βασιλεία σουλτὰν Μουρὰτ τοῦ Δ′.

Ὃς ὑπῆρξε σουλτὰν Μουρὰτ ὁ Δ′, υἱὸς ὢν τοῦ προῤῥηθέντος σουλτὰν Ἀχμὲτ, ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας 14.

Ἦτον εἰς αὐτοὺς τοὺς χρόνους τυπογραφία εἰς τὴν Πόλιν.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις, προστὰς τοῦ θρόνου μῆνας δέκα πρὸς τοῖς ἑπτὰ καὶ ἡμέρας τέσσαρας, ἀδίκως ἐξώσθη, τῷδε τῷ ἔτει Ἀπριλίου ιϛ′, ἐπὶ τοῦ προῤῥηθέντος σουλτὰν Μουρὰτ τοῦ Δ′, εἶτα καὶ ἐξωρίσθη. [illegible]

[illegible]

Ἐπιπήδησις εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Γρηγορίου τοῦ Ἀμασείας.

Γέγονε δὲ ταῦτα τῇ καταδρομῇ Γρηγορίου τοῦ Ἀμασείας μητροπολίτου, τοῦ καὶ Σ τ ρ α β ο α μ α σ ε ί α ς ἐπικληθέντος, ὃς λῃστρικῶς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον καθήρπασε, Μαΐου τῇ ιζ′, ἡμέρᾳ Τρίτῃ περιβληθεὶς τὸ βασιλικὸν ἔνδυμα (συνόντων αὐτῷ δύο καθῃρημένων ἀρχιερέων, Μητροφάνους τοῦ Ἀχριδῶν καὶ Ἰωάσαφ τοῦ πρώην Σερρῶν), παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χουσεῒν πασσᾶ. [illegible]

ΚΕΦ. ΚΓ'.

Πατριαρχεία τοῦ Ἀδριανουπόλεως Ἀνθίμου.

Καὶ μετὰ μῆνας τρεῖς, Αὐγούστου ιζ', ἡμέρᾳ Τετάρτῃ πρὸς τὸ ἑσπέρας, παραδοθεὶς ὁ Γρηγόριος σιδηροδέσμιος τῷ Ἀχμὲτ-ἀγᾷ εἰς τὴν Ῥόδον ἐξωρίσθη· καὶ τὸ πρωῒ τῆς ἐπομένης Πέμπτης ἔνδυμα βασιλικὸν ἐνδυθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἐπιτρόπου Χουσεῒν-πασσᾶ ὁ ποτὲ Ἀδριανουπόλεως Ἄνθιμος μετὰ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, οὐκ ὀλίγων ὄντων, μετετέθη εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν πατριαρχικόν. Ἐπὶ τούτου οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρεθέντες ἀρχιερεῖς ἀφορισμῷ καὶ ἀναθέματι ὑπέβαλον τὸν ἐξωσθέντα Γρηγόριον.

Κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον τὸ τοῦ πατριαρχείου χρέος ἦν πλεῖον τῶν ἑβδομήκοντα φορτίων ἄσπρων.

Πατριαρχεύσας οὖν ὁ Ἄνθιμος ἡμέρας πεντήκοντα ἑκὼν παρῃτήσατο, τῇ θ' τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦδε τοῦ ἔτους, καὶ ἀπελθὼν ἐν τῇ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου λαύρᾳ τῇ ἐν τῷ Ἄθωνι κατῴκησε.

Μετὰ τοῦτον τάττουσί τινες Φίλιππόν τινα.

Δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Ὅθεν βασιλεύοντος τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ τοῦ Δ' ἀνακαλεῖται ἐκ τῆς ἐξορίας Κύριλλος ὁ Λούκαρις, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν οἰκεῖον θρόνον τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως· κἂν τούτοις ὁ Χαλκηδόνος Ἰσαὰκ πατριαρχεῦσαι βουληθεὶς ἀνακαλύπτεται, καὶ κωλυθεὶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν ἐξορίζεται.

Ὁ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς, ἡγεμὼν εἰς τὸ Ἐρζρούμ, εἶχεν ἀποστατήσει ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Μουρὰτ πέμψας τὸν βεζίρην Τζερκὲζ-Μεχμὲτ-πασσᾶν τροποῦται αὐτὸν παρὰ τῇ Καισαρείᾳ καὶ ἀναγκάζει φυγεῖν εἰς τὸ Ἐρζρούμ· ἀλλὰ μετὰ τὴν νίκην θνήσκει ὁ βεζίρης εἰς τὸ Τοκάτι.

Εἶτα ὁ σουλτὰν Μουρὰτ διορίζει τὸν Χαφὶζ-Ἀλὴ-πασσᾶν, ἡγεμόνα τοῦ Διαρπεκὶρ, ἀπελθεῖν σὺν στρατῷ καὶ πολιορκῆσαι τὸ ὑπὸ τοῖς Πέρσαις Βαγδάτι.

Ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ παρὰ τῇ Χηλῇ, ἐν τῇ κώμῃ Σταυριᾷ, ἀπεχούσῃ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου μίλια 70, ἔστι παρακείμενον νησίδιον ἐφ' ᾧ ἦν μοναστήριον τῆς Θεοτόκου· διὰ δὲ τὸ φιλοξενηθῆναι ἐκεῖ ῥώσσους λῃστὰς μετὰ τὸ 1600 ἔτος ὁ Πιαλὶ-πασσᾶς ἀπελθὼν μετὰ ὀθωμανικοῦ στόλου κατέ-

στρεψε τὸ μοναστήριον καὶ τοὺς πατέρας διεσκόρπισε· τὰ αὐτὰ καὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τότε ἔπαθε τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ ἐν τῇ Θυνίᾳ νήσῳ· ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ Προδρόμου τὸ ἐν τῇ Σωζουπόλει· ἀπελθόντων γὰρ τῶν Ὀθωμανῶν συλλαβεῖν τοὺς ἐκεῖσε καταφυγόντας Ῥώσσους, ἐπειδὴ οἱ Ῥῶσσοι ἐπολέμησαν αὐτοῖς, οἱ Ὀθωμανοὶ πέμψαντες ὕστερον κατηδάφισαν αὐτό.

Ἐλθὼν ὁ Χαφὶζ-Ἀλὴ-πασσᾶς πολιορκεῖ τὸ Βαγδάτι ἐπὶ μῆνας ὅλους πέντε σφοδρότατα, καὶ μετὰ πολλὴν φθορὰν τῶν οἰκείων βιάζεται λύσαι τὴν πολιορκίαν διὰ τὴν τοῦ χειμῶνος ἐπέλευσιν καὶ ἐπανακάμψαι εἰς τὸ Χαλέπι.

Βουληθέντων τῶν ἀρχιερέων, ὡς ἔθος αὐτοῖς, ἐκβαλεῖν τοῦ θρόνου τὸν Κύριλλον, αὐτὸς χρησάμενος κατασκευῇ ἐνδύεται καβάδιον, καὶ ἔρχεται ἀκόντων αὐτῶν εἰς τὸ πατριαρχεῖον· ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ιά. κεφ. θ'. § β'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1625, τοῦ Χιτζρὲ 1035.

Ὁ Χαφὶζ-Ἀλὴ-πασσᾶς φθάσας εἰς τὸ Χαλέπι καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς, μὲ προσταγὴν ν' ἀκολουθήσῃ σφοδρῶς καὶ ἐπιμελῶς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον. Ἀλλ' αὐτὸς νομίσας ἀναγκαίαν τὴν ἐξολόθρευσιν τοῦ προῤῥηθέντος Ἀμπαζᾶ-πασσᾶ, ἐλθὼν πολιορκεῖ αὐτὸν ἐν τῇ πόλει Ἐρζρούμ. Ἀνθίσταται ὁ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς γενναίως ταῖς ἐφόδοις τῶν πολεμούντων, καὶ οὐκ ἀρκεσθεὶς τούτῳ, ἐξελθὼν σὺν ὀλίγοις κατακόπτει πολλοὺς καὶ ζωγρεῖ περισσοτέρους τῶν πολιορκούντων, τέλος φυγαδεύει αὐτούς, καὶ ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς σὺν ὀλίγοις φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕρατο. Ὅθεν φθάσας εἰς τὸ Διαρπεκὶρ καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς ὑπὸ τοῦ σουλτάνου, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χοσρὲβ-πασσᾶς.

Οἱ ἰησουῖται οὐκ ἀρκεσθέντες ταῖς σφῶν ῥαδιουργίαις, δι' ὧν ἐνδελεχῶς ἐτάραττον τοὺς ἐν τῇ Δύσει βασιλεῖς τε καὶ ἡγεμόνας καὶ τὰς ὑπ' αὐτοῖς ἐκκλησίας, κακογνωμόνως ἠβουλήθησαν διαταράξαι καὶ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν. Ὅθεν διέβαλον οὕτω πικρῶς πρὸς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην Κύριλλον τὸν Λούκαριν, ὥστε μικροῦ ἐδέησεν αὐτὸν ἐκβληθῆναι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Μουράτ. Ἀλλ' ἀνακαλυφθείσης τῆς τῶν ἰησουϊτῶν σκευωρίας, αὐτὸς μὲν ὁ Κύριλλος τῷ θρόνῳ ἐπεβεβαιώθη, ἐκεῖνοι δὲ ἀτίμως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐδιώχθησαν. Διὰ ταῦτα οὖν ἀγανακτήσαντες οἱ ἰησουῖται συκοφαντοῦσιν αὐτὸν καλβινοφρονεῖν λέγοντες.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1626, τοῦ Χιτζρὲ 1036.

Ὁ τοίνυν Χοσρὲβ-πασσᾶς ἔαρος φανέντος ἀπάρας ἀπὸ τὸ Διαρπεκὶρ ἔρχεται πρὸς τὸ Ἐρζρούμ, οὐ μόνον μετὰ πολλοῦ στρατοῦ ἀλλὰ καὶ μετὰ μηχανῶν πολλῶν καὶ ἑλεπόλεων, καὶ προσβαλὼν τούτοις κατὰ τῶν τῆς

πόλεως τειχῶν οὕτως ἐφοβέρισε τοὺς κατοικητὰς καὶ τοὺς τοῦ Ἀμπαζᾶ στρατιώτας, ὥστε μετὰ τὴν πέμπτην ἡμέραν τῆς πολιορκίας ὑποταγῆναι ἐθελουσίως, καὶ τὸν Ἀμπαζᾶν ἑκουσίως παραδοθῆναι τῷ βεζίρῃ Χοσρέβ-πασσᾶ, ὅστις σιδηροδέσμιον πέμπει αὐτὸν εἰς τὸν σουλτὰν Μουράτ. Ἀλλ' ὁ σουλτάνος ἀποβλέψας εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ ἀνδραγαθήματά του, λησμονεῖ τὴν προδοσίαν του, δὲν τὸν φονεύει ὡς ἀντάρτην καὶ τὸν συγχωρεῖ ὡς ἀνδρεῖον· καὶ ἐλέγξας αὐτὸν διὰ τὴν ἀνταρσίαν του εἶπεν αὐτῷ ὅτι θέλει τὴν ξεπλύνει μὲ τὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς βασιλείας νίκας· ὅθεν ἀναδείξας αὐτὸν ἡγεμόνα τῆς Βόσνας ἔπεμψεν ἐκεῖ διὰ νὰ ἀντιμάχηται κατὰ τῶν ἐφόδων τῆς Γερμανίας, ἂν ἀκολουθήσουν ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι ὁποῦ τανῦν ἔχει ὁ σουλτάνος ἐφόδους κατὰ τῆς Περσίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1629, τοῦ Χιτζρὲ 1039.

Αἱ οἰκιακαὶ ταραχαὶ καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἀφοῦ ἔπαυσαν ὁλοκλήρως, ὁ σουλτὰν Μουρὰτ τούτῳ τῷ ἔτει πέμπει τὸν αὐτὸν Χοσρὲβ-πασσᾶν διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸ ὑπὸ τοῖς Πέρσαις Βαγδάτι· ὅστις διαχειμάσας εἰς τὸ Μουσοῦλι προητοιμάσθη ἀποχρώντως ἐν πᾶσι, καὶ ἦρος φανέντος ἐφορμήσας λεηλατεῖ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας Ἀρὰκ, κόπτει πᾶσαν κοινωνίαν καὶ δοσοληψίαν εἰς τὰς περὶ τὸ Βαγδάτι ἐπαρχίας, ὑποτάσσει ὀχυρώματα καὶ κατακρημνίζει ἃ οὐκ ἐξῆν διαφυλάξαι, καὶ μὲ τοιαύτας προετοιμασίας ἤρξατο τῆς τοῦ Βαγδατίου πολιορκίας, καὶ πολιορκήσας αὐτὸ σφοδρότατα ἡμέρας τεσσαράκοντα πρὸς τῇ μιᾷ, καὶ ἀπολέσας λαοῦ καὶ στρατιωτῶν πλεῖστον ὅσον, ἐβιάσθη καὶ ἄκων λῦσαι τὴν πολιορκίαν, διὰ νὰ μὴν ἀπολέσῃ καὶ ἄλλους ἢ σχεδὸν ὅλους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1630, τοῦ Χιτζρὲ 1040.

Ἀκούσαντες οἱ Ῥῶσσοι τὰς τῶν ἰησουϊτῶν κατὰ τοῦ Λουκάρεως συκοφαντίας ἔπεμψαν πρὸς Θεοφάνην τῶν Ἱεροσολύμων πατριάρχην, διάγοντα τότε ἐν Γιασίῳ τῆς Μολδοβίας, ἐρωτῶντες εἰ ἀληθῆ ταῦτα οἱ ἰησουῖται φασί. Πρὸς οὓς ὁ Θεοφάνης, κεφάλαια 16 συνταξάμενος, ἀμέτοχον τὸν σοφώτατον Κύριλλον καὶ τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν τῆς τοιαύτης συκοφαντίας εἶναι ἀπέδειξεν.

Ἐν τῇ Ῥώμῃ οἱ καρδινάλιοι ἀθροισθέντες διετάξαντο κεχρῆσθαι τοῦ λοιποῦ πρὸς αὐτοὺς τῷ τίτλῳ τοῦ ρ ε β ε ρ ε ν δ ί σ ι μ ο ς καὶ ἐ μ ι ν ε ν τ ί σ ι μ ο ς, ἤτοι εὐλαβέστατος καὶ ἐξοχώτατος· καὶ ἐδεήθησαν τοῦ πάπα Οὐρβανοῦ Η' δι' οἰκείου θεσπίσματος ἀπαγορεῦσαι τὸ μηδένα τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν τοῦ λοιποῦ διὰ τοιούτου τίτλου καλεῖσθαι, ἢ μόνον τοὺς ἐλέκτορας τῆς ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας, τὸν μ ά γ ι σ τ ρ ο ν τοῦ ἱεροσολυμικοῦ ὀσπιταλίου καὶ αὐτοὺς τοὺς καρδιναλίους.

—

—1632

Ἔτει σωτηρίῳ 1631, τοῦ Χιτζρὲ 1041.

Ὁ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶ ἡγεμὼν εἰς τὸ Ἐρζοὺμ γενόμενος, Ἠλιὰς-πασσᾶς, ἀποστατεῖ κατὰ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ καὶ ἐξουσιάζει τὸ Ἐρζρούμ. Ἀλλ' ὁ Κιουτζοὺκ-Μεχμὲτ-πασσᾶς πεμφθεὶς καταπολεμεῖ αὐτὸν καὶ ζωγρήσας πέμπει σιδηροδέσμιον εἰς τὸν σουλτὰν Μουράτ, ὅστις καρατομεῖ αὐτὸν ἐν τῇ λεωφόρῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Λουκάρεως προσηνέχθη τῇ Κωνσταντινουπόλει βιβλίον τυπωθὲν ἐν Γινέβρῃ, περιέχον κεφάλαια 18 καὶ τέσσαρας ἐρωτήσεις καλβινισμοῦ γεμούσας, οὗ ἡ ἐπιγραφὴ οὕτως εἶχε: Κύριλλος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, τοῖς ἐρωτῶσι καὶ πυνθανομένοις περὶ τῆς πίστεως καὶ θρησκείας τῆς τῶν Γραικῶν κτλ., ἃ πάντα Μελέτιος ὁ Συρίγου ἀνατρέπει ἐν ταῖς Ἀντιρρήσεσι ταῖς κατὰ τῶν καλβινικῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, τυπωθείσαις ἐν Βουκουρεστίῳ τῆς Οὐγγροβλαχίας, ἔτει 1700. Ὅρα Δοσίθ. ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολ. πατρ. βιβλ. ιά. κεφ. ί. σελ. 1171.

(margin, handwritten: αχλβ' — Μηχ. Σύναγ. Ἱστορ. ... σ. 447 — αχψ')

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1632, τοῦ Χιτζρὲ 1042.

Ὁ Ῥουστὲμ-χάνης, στρατηγὸς τῶν Περσῶν, ἐφορμήσας ληΐζεται τὰς ἐπαρχίας τῶν Ὀθωμανῶν τὰς περὶ τὴν πόλιν Βάν· εἶτα πολιορκεῖ καὶ τὸ Βὰν σφοδρότατα, καὶ κατέστρεφεν ἂν αὐτὸ εἰ μὴ ἐλθὼν ὁ μπεϊλέρπεης τῆς Ῥούμελης δυνάμεσι τῆς Εὐρώπης ἔλυσε τὴν πολιορκίαν φυγαδεύσας τοὺς Πέρσας.

ΚΕΦ. ΚΔ'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας, καὶ τρίτη πατριαρχεία τοῦ Λουκάρεως, καὶ πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελαρίου, καὶ τετάρτη πατριαρχεία τοῦ Λουκάρεως.

Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βεῤῥοίας, φατριάσας μετά τινων ἀρχιερέων καὶ τοῦ Ἀμασείας Ζαχαρίου, ἔνδυμα περιβληθεὶς παρὰ τοῦ σουλτὰν Μουράτ, τῇ ς'

(margin, handwritten: + μετὰ δὲ καιρὸν ὁ Θεσσαλονίκης Ἀθανάσιος Κρὺς ὁ Πατελάρης ἐξορίσας τὸν Κύριλλον εἰς Τένεδον, ἔλαβε τὸ Πατριαρχεῖον, ὅτι [illegible] μετὰ 40 ἡμέρας [illegible], ἀποκατέστη ὁ Κύριλλος τὸ [illegible] [illegible], ὁ δὲ Πατελάρης ἔφυγε [illegible] Θεσσαλονίκην, ὅθεν [illegible] [illegible], καὶ διαπορούμενος ἀπῆλθε καὶ εἰς Ῥώμην, [illegible] τὸν [illegible] Ἁρμοστὴν [illegible] πρὸς τὸν Πάπαν [illegible], γράψας αὐτῷ ὅτι ἔχει σκοπὸν ἵνα ἀπέλθῃ εἰς Ῥώμην, ἐὰν [illegible] ἔχῃ τὸν θρόνον καὶ τὸν τόπον Κωνσταντινουπόλεως. ὁ δὲ Πάπας ἀπεκρίθη αὐτῷ, ὅτι ἐὰν θελήσῃ ὑπογράψαι εἰς τὴν [illegible] στόλον, δώσῃ αὐτῷ θρόνον [illegible]. καὶ [illegible] [illegible] ὁ Πατελάρης, καὶ [illegible], ἀπῆλθεν εἰς Μολδαβίαν, κἀκεῖθεν εἰς Μοσχοβίαν..." (Δοσιθ. Ἱστ. Π. ια. θ. 1170))

Μηχ. Συμ. Ιστορ. Ιερ. σ. 447. του 'Οκτωβρίου, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἀνεκηρύχθη· ἀλλὰ κρυβεὶς ὁ Λούκαρις παρὰ τῷ πρέσβει φιαμέγκῳ ἐξορίζει καὶ τοὺς δύο τῇ ιά' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὴν νῆσον τῆς Τενέδου. Διὰ δὲ τὸν φόβον τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτοῦ ἀθωωθεὶς τῆς καταδρομῆς εἰς Βέῤῥοιαν τὴν αὐτοῦ ἐπαρχίαν ἐξεπέμφθη ὁ Κύριλλος, θανόντος τοῦ 'Αμασείας ἐν τῇ ἐξορίᾳ.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ Λουκάρεως.

Μηχ. Συμ. Ιστορ. Ιερ. σ. 447. 'Ανοίχθη οὖν πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ γνήσιος ποιμὴν Κύριλλος ὁ Λούκαρις. Τούτῳ τῷ ἔτει τὸ χρέος τοῦ πατριαρχείου πολλῷ πλεῖον ἦν τοῦ ἀνωτέρω προῤῥηθέντος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1633, τοῦ Χιτζρὲ 1043.

Πατριαρχεία 'Αθανασίου τοῦ Πατελαρίου.

Μηχ. Συμ. Ιστορ. Ιερ. σ. 447. Τῇ ἕκτῃ τοῦ Μαρτίου ἔνδυμα παρὰ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ περιβληθεὶς 'Αθανάσιος ὁ Κρὴς ὁ ἐπονομαζόμενος Πατελάριος, μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, διὰ τῆς ἐπικουρίας τοῦ καπετὰν-πασσᾶ τοὔνομα Τζαφὲρ, καὶ ἐξορίσας Κύριλλον τὸν Λούκαριν εἰς τὴν Τένεδον, ἐπέβη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας 40, κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν 'Αγίων Παθῶν, ἐξορισθεὶς τῇ τῶν μητροπολιτῶν συνεργείᾳ, ἀπεπέμφθη εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκην. Ιδ. Ιστορ.

Τετάρτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Μηχ. Συμ. Ιστορ. Ιερ. σ. 448. Καὶ διὰ τῆς συνεργείας τῶν αὐτῶν μητροπολιτῶν ἐπανακάμψας τῆς ἐξορίας ἀποκατέστη τὸ τέταρτον εἰς τὸν ἴδιον θρόνον ὁ γνήσιος ποιμὴν αὐτοῦ, καὶ ἤδη γέρων, Κύριλλος ὁ Λούκαρις. 'Ο δὲ Πατελάριος εἰς τὴν 'Αγκῶνα τῆς 'Ιταλίας ἀπῆλθε, διανοούμενος ἀπελθεῖν εἰς τὴν Ῥώμην· ὅθεν ἐκεῖθεν γράψας πρὸς τὸν τότε πάπαν Οὐρβανὸν τὸν Η', ἢ κατ' ἄλλους Κάλλιστον, πέμπει τὰ γράμματα διὰ Καλλίστου τοῦ Δρυϊνουπόλεως ἐπισκόπου· ᾔτει δὲ διὰ τῶν γραμμάτων τὸ μετὰ τὸ παραγενέσθαι αὐτὸν εἰς τὴν Ῥώμην ἔχειν τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. 'Αλλ' ὁ πάπας ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸ, ἐὰν τῇ τῆς ῥωμαϊκῆς πίστεως ὁμολογίᾳ ὑπογράψῃ, ἕξειν τὸν θρόνον τοῦ ἑβδομηκοστοῦ τρίτου καρδινάλιος· ὅθεν δυσχεράνας ὁ Πατελάριος ἀπῆλθεν εἰς τὴν Μολδοβλαχίαν.

Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸν Νικόδημον Μεταξᾶν ἀρχιεπίσκοπον Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου χειροτονήσας, ἀπέσπασε τὰς νήσους ταύτας ἀπὸ τῆς Κορίνθου, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῶν 'Αποστόλων ὑπ' ἐκείνῃ τελούσας. Ὅθεν παρανόμως τοῦτο κατετόλμησεν· εἰ δὲ εἴποι τις ὅτι βασιλεῖς καὶ πατριάρχαι ἰ-

σχύουσι τοιαῦτα ποιεῖν, ψεύδεται. Νικόλαος γὰρ ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἔλεγεν Ἀλεξίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐ ῤ ῥ ῶ σ θ α ι β α σ ι λ έ ω ς ἀ ν τ ι γ ρ α φ ὴ ν ἐ φ' ο ἷ ς ο ὐ β λ ά π τ ε τ α ι ἕ τ ε ρ ο ς, ο ὐ μ ὴ ν κ α ὶ ἀ ε ί. Ὅθεν τὸ Ῥίζαιον ἐπὶ Γερμανοῦ τοῦ ὁμολογητοῦ ἐγένετο ἀρχιεπισκοπὴ, ἀλλὰ μετὰ ἔτη 200, ἐπὶ Θεοφυλάκτου καὶ Ῥωμανοῦ, ἐδόθη Νικηφόρῳ τῷ Νεοκαισαρείας.

Ὁ αὐτὸς Κύριλλος ἀνενέωσε τὸ σιγγιλιῶδες γράμμα τῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου, ἐπιλεγομένης τοῦ Φιλοσόφου, κειμένης ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἣν ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων Ἰωάννης ὁ Λαμπερδόπουλος, Πρωτασηκρήτης καὶ φιλόσοφος, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν ὁ πατριάρχης Πολύευκτος σταυροπήγιον τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ ἐν Γιασίῳ μοναστήριον Βορνόβσκη τούτῳ τῷ ἔτει ἀφιερώθη τῷ Παναγίῳ Τάφῳ, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως. Διέτριψα κἀγὼ ἐν αὐτῷ μειράκιον ὢν καὶ παιδευόμενος τὰ ἐγκύκλια ὑπὸ τῷ ἐν πρεσβυτέροις διδασκάλῳ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ, ἀπὸ ἔτους 1724 μέχρις ἔτους 1727, καθ' ὃ ἐμαζηλεύθη ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Μιχαὴλ Τζιχάνης ὁ Ῥακοβίτζας, καὶ ἐγένετο ἀπὸ Δραγομάνου Γρηγόριος ὁ Γκίκας, καὶ συναπῆλθε καὶ ὁ διδάσκαλος σὺν τῷ καθαιρεθέντι ἡγεμόνι· ἦν γὰρ διδάσκαλος τῶν τεσσάρων αὐτοῦ υἱῶν. Ἐγὼ δὲ ἔμεινα ἐν Γιασίῳ παρὰ τῷ συγγενεῖ Ἰωάννῃ Ἄγᾳ τῷ Ὑψηλάντῃ, προσμένων τὸν μακαρίτην γεννήτορά μου Θεόδωρον, ἐλθεῖν μέλλοντα μετὰ τοῦ νέου ἡγεμόνος μὲ τὸ ὀφφίκιον τοῦ Καμαράση τῶν Ὀκνῶν.

Ἠγάπα δὲ Κύριλλος ὁ Λούκαρις τὸν Ἅγιον Τάφον εὐλαβούμενος σφόδρα· ὅθεν καὶ τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλὴμ Θεοφάνει πολλὰ ἐβοήθησε καὶ τρόποις διαφόροις εἰς τὰς ἐνοχλήσεις καὶ πολέμους ὁποῦ εἶχε παρὰ τῶν Λατίνων.

Ὁ ῥηθεὶς Νικόδημος ὁ Μεταξᾶς μετὰ καὶ ἄλλων τινῶν ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τυπογραφίαν καὶ ἐτύπωσαν τὸ Σ ύ ν τ α γ μ α τοῦ Παλαμᾶ καὶ τοῦ Σχολαρίου, καὶ τὸν Δ ι ά λ ο γ ο ν τοῦ Μαργουνίου Π ε ρ ὶ τ ῆ ς ἐ κ π ο ρ ε ύ σ ε ω ς τ ο ῦ Ἁ γ ί ο υ Π ν ε ύ μ α τ ο ς, καὶ Ἐ π ι σ τ ο λ ὰ ς τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου τοῦ Πηγᾶ, καὶ τὸ τοῦ μοναχοῦ Βαρλαὰμ Κ α τ ὰ τ ο ῦ Κ α θ α ρ τ η ρ ί ο υ π υ ρ ό ς, καὶ τὸ τοῦ Φιλαδελφείας Γαβριὴλ Κ α τ ὰ τ ῶ ν π έ ν τ ε Δ ι α φ ο ρ ῶ ν. Ὅθεν οἱ ἐν τῷ Σταυροδρομίῳ παπισταὶ Φραντζέζοι ταῦτα ἰδόντες ἔδωκαν δῶρα πολλὰ καὶ πλῆθος χρημάτων πρὸς τοὺς κρατοῦντας ἐθνικούς, ἵνα ῥίψωσιν ἐν τῇ θαλάσσῃ τὴν τυπογραφίαν, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἀρμένιός τις πραγματευτὴς ἐλθὼν ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν εἶπε τῷ πατριάρχῃ τὸ ὅτι ἐν τῇ Ἰνδίᾳ εἰσὶ λαῶν πλήθη ἄπειρα ὁμοφωνοῦντα τῇ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ παρενοχλούμενα ὑπὸ τῶν παπιστῶν· καὶ δέονται αὐτοῦ ἀποστεῖλαι σοφόν τινα ἄνδρα εἰς βοήθειαν αὐτῶν, ἵνα μὴ ὑπὸ τῶν παπιστῶν ἀπατῶνται. Ἀλλ' ὁ μὲν πατριάρχης, καίτοι Ο ἰ κ ο υ μ ε ν ι κ ό ς, οὐκ ἠδυνήθη μεταχειρίσασθαι τὸν τίτλον ἐν οἷς αὐτὸν ἡ καθολικὴ ἐκκλησία ἐδέξατο, καὶ παρέβλεψε διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ καταδρομὰς τῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπιπηδῆσαι ἐφιεμένων· οἱ δὲ περὶ αὐτὸν ἀρχιερεῖς, συλλογιζόμενοι μόνον τὸ φατριάζειν πρὸς ἀλλαξοπατριαρχείαν, οὐκ εἶχον καιρὸν τὴν περὶ τούτου σκέψιν ποιήσασθαι. Ὅθεν καὶ ὁ πατριάρχης, τῷ Ο ἰ κ ο υ μ ε ν ι κ ὰ ς ἐν μόναις

ταῖς καταδυναστείαις καὶ ἁρπαγαῖς χρώμενος,ἐφρόντιζε χρηματολογεῖν ἵνα ἔχῃ ἔξοδα μετὰ τὴν ὁσημέραι ἐπαπειλουμένην καὶ ὑποπτευομένην ἔξωσιν, ὡς καὶ πάντες οἱ μετ' αὐτὸν οὕτω ποιεῖν ἐσυνείθισαν, χρηματολογοῦντες διὰ τὸν ἐνδεχόμενον ἀπὸ τοῦ θρόνου καταβιβασμόν.

Ἐκστρατεύει κατὰ τῶν Λέχων ὁ σουλτὰν Μουρὰτ ὑπὸ στρατηγοῖς τῷ Μουρταζᾶ-πασσᾷ καὶ τῷ Ζαμπολὰδ-ζαδέ. Διέπλευσεν ὁ στρατὸς τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Γίργιοβον, πόλιν τῆς Οὐγγροβλαχίας, καὶ στρατοπεδεύσαντας ἐκεῖ ἔρχονται πρὸς αὐτοὺς οἱ πρέσβεις τῶν Λέχων ζητοῦντες τὴν εἰρήνην. Οἱ στρατηγοὶ πέμπουσιν αὐτοὺς πρὸς τὸν σουλτὰν Μουρὰτ, ὅστις εἰρηνοποιεῖ μετὰ τῆς Λεχίας ἐπὶ συμφωνίαις ἐπωφελέσι τῇ ἑαυτοῦ βασιλείᾳ.

Διὰ προγράμματος δίδει ἄδειαν ὁ σουλτὰν Μουρὰτ νὰ πωλῆται τὸ κρασὶ φανερῶς εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ ἀκωλύτως, καὶ νὰ πίνῃ ὁ καθεὶς ὅσον θέλει· ἐμποδίζει τοὺς καχβενέδες, καὶ ἐπαιδεύοντο δεινῶς ἐκεῖνοι ὁποῦ ἤνοιγαν τοιαῦτα ἐργαστήρια.

Ἐτεῖ σωτηρίῳ 1634, τοῦ Χιτζρὲ 1044.

Ὁ σουλτὰν Μουρὰτ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς Περσίας καὶ πορεύεται πρὸς τὸ Βαγδάτ. Καθ' ὁδὸν ἐφορμᾷ κατὰ τῆς πόλεως Ῥεβὰν, ἥντινα πρὸ μικροῦ εἶχον ὑποτάξει οἱ Πέρσαι· μετὰ ἡμερῶν ὀκτὼ πολιορκίαν ὑποτάσσεται ἡ πόλις ἑκουσίως τῷ σουλτὰν Μουρὰτ, ὅστις ἀφεὶς τοὺς ἐν αὐτῇ Πέρσας ἐλευθέρους κρατεῖ παρ' ἑαυτῷ μόνον τὸν ἡγεμόνα τοῦ Ῥεβὰν, Ἐμιργκιὲν-όγλοὺν, ὅν τινα πέμπει εἰς τὴν Πόλιν. Εἶτα διατρίβει ὁ σουλτὰν Μουρὰτ καιρόν τινα εἰς τὴν πόλιν Τέβρις, ἀνακαινίζων καὶ ὀχυρῶν τὰ πέριξ ὀχυρώματα.

Τούτῳ τῷ ἔτει γίνεται αὐθέντης τῆς Μολδαβίας ὁ Βασίλειος βοεβόδας ὁ Ἀρβανίτης, καὶ ἡγεμονεύσας ἀρίστως μέχρι τοῦ ἔτους 1654 διώκεται ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου Στεφάνου Γεωργίου, υἱοῦ τοῦ Δημητράσκου Λογοθέτου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1635, τοῦ Χιτζρὲ 1045.

Ὁ σουλτὰν Μουρὰτ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦδε τοῦ ἔτους εἰσέρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σὺν τῷ στρατῷ νικητής.

Ὁ αἰχμάλωτος Ἐμιργκιὲν-όγλοὺς διὰ τῆς εἰς τὴν μουσικὴν προκοπῆς του ἀποκτᾷ τὸ θάῤῥος καὶ τὴν εὔνοιαν τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ, καὶ σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο· καὶ ἐν τῷ εὐωχεῖσθαι καὶ οἰνοποτεῖν τὸν Μουρὰτ καθ' ἡμέραν παρῆν μόνος ὁ Ἐμιργκιὲν-όγλοὺς σὺν τῷ μπεκρῆ-Μουσταφᾷ· ἔκτισε δὲ ὁ Ἐμιργκιὲν-όγλοὺς καὶ παλάτιον ἐν τῷ Βοσπόρῳ μέχρι τοῦδε σωζόμενον παρὰ τῷ Σωσθενείῳ, καὶ συνεχῶς ὁ σουλτὰν Μουρὰτ ἐρχόμενος συνευωχεῖτο καὶ συνέπινε τῷ Ἐμιργκιὲν-όγλοῦ. Μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ὄντος ἐκεῖ τοῦ σουλτάνου ἔλαχε νὰ περάσῃ μὲ τὸ καΐκι Ῥωμαῖός τις τῶν εὐγενῶν, καὶ ἐτραγῴδει μπεστὲν εἰς γλῶσσαν περσικήν. Ἀκούσας τῆς φωνῆς ὁ Ἐμιγκιὲν-ό-

—1635

γλοὺς συγκαθήμενος τῷ βασιλεῖ, ἤνοιξε τὸ τ ζ ά μ ι διὰ νὰ ἀκούσῃ καλήτερα. Ὁ Ῥωμαῖος ἰδὼν αὐτὸν ἐσιώπησεν· ἀλλ' ὁ Ἐμιργκὲν-όγλοὺς κατελθὼν εἰς τὸ περιγιάλι παρεκάλει αὐτὸν, ὀρκίζων ἐπ' ὀνόματι τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, νὰ σταθῇ καὶ νὰ τελειώσῃ τὸν μ π ε σ τ έ ν· οὗ γενομένου φιλοφρόνως ὑπεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἐμιργκὲν-όγλοὺς θαυμάζων τὴν εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὴν εἰς τὰ περσικὰ προκοπήν του, καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν τίς ἂν εἴη· ἀκούσας δὲ αὐτὸν εἶναι Ῥωμαῖον ὑποχείριον τῷ σουλτὰν Μουρὰτ, χαρίσας αὐτῷ δῶρον ἀξιόλογον ἀπέπεμψεν· εἶτα εἰσελθὼν πρὸς τὸν σουλτὰν Μουρὰτ εἶπεν: «Οἱ ὑποχείριοί Σου Ῥωμαῖοι ἦσάν ποτε κύριοι αὐτῆς τῆς πόλεως, καὶ » αὐτὸς ὁποῦ τώρα εἶδον μὲ ἀπέδειξεν ὅτι νὰ ἦσαν ἄξιοι τῆς βασιλείας. » Οἱ ἱστορικοί μας ὁμολογοῦσι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἀλλ' ἐγὼ εἰς τόδε δὲν εἶ- » χον συνομιλήσει τινὶ αὐτῶν ὁποῦ νὰ μὲ φανῇ ἄξιος διὰ τὴν ὑπόληψιν καὶ » φήμην ὁποῦ εἶχαν ἀποκτήσει εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους· καὶ ἂν ὅλοι » ὁμοιάζουν μὲ αὐτὸν ὁποῦ κατὰ συμβεβηκὸς τώρα ἔλαχε νὰ ἰδῶ, ἀνάγκη » νὰ ὁμολογήσω τὸ ὅτι ἦσαν ἄξιοι νὰ βασιλεύουν τούτων τῶν ἐπαρχιῶν· » κατὰ δὲ τὴν μουσικὴν ὑπερτερῶν ἐγὼ πάντας τοὺς ὁμογενεῖς μου, ἤθελα » νομίσει εὐτυχῆ ἐμαυτὸν ἂν ἐγινόμην μαθητὴς αὐτοῦ τοῦ Ῥωμαίου.»

ΚΕΦ. ΚΕ΄.

Δευτέρα πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελαρίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας, καὶ ἅλωσις τοῦ Βαγδατίου.

Ἐλθὼν ἀπὸ Μολδοβλαχίας ἐξαίφνης Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος πατριαρχεύει κατὰ μῆνα Μάρτιον, ἐξωσθέντος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως καὶ εἰς τὴν Ῥόδον ἐξορισθέντος· κἀν τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἑρμηνεύσας τό, Σὺ εἶ Πέτρος καὶ τὰ ἑξῆς, κατὰ τὴν γνώμην τῶν θεολόγων, ἐλάλησε κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. Ἀλλ' ἐπελάβετο αὐτοῦ Ἀθανάσιος ὁ Κύπριος, καὶ κατὰ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ τυπώσας ἐξέδωκεν· ὅθεν ἀπήντησεν αὐτῷ ἐν

βιβλίῳ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα ἀγωνιστικῶς τε καὶ ἀποδεικτικῶς Νικόλαος Κεραμεὺς ὁ ἰατροφιλόσοφος.

Ἔτει σωτηρίῳ 1636, τοῦ Χιτζρὲ 1046.

Οἱ Πέρσαι ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὸ Βάν. Ὁ ἡγεμὼν αὐτοῦ Ἀμπαζᾶ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς προμάχεται τῆς πόλεως μάλα ἀνδρείως μῆνας τέσσαρας. Τούτου δὲ θανόντος ὑποτάσσουσιν οἱ Πέρσαι τὸ Βὰν καὶ φονεύουσιν ἀνηλεῶς πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ μουσουλμάνους. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μουρὰτ καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς τὸν Μεχμὲτ πασσᾶν ὡς μὴ πέμψαντα δυνάμεις πρὸς βοήθειαν τῆς πολιορκουμένης πόλεως, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν Παϊρὰμπασσᾶν, καὶ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς πόλεως Βαγδάτι, προπέμψας τὸν βεζίρην, καὶ ἀφῆκε τὸν Ἰπραὴμ-πασσᾶν καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν.

Δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας.

Πατριαρχεύσας ἔτος ὁλόκληρον Ἀθανάσιος ὁ Πατελάριος ἐξοῦται, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κατὰ μῆνα Μάρτιον, Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βεῤῥοίας, διὰ τῆς ἐπικουρίας τοῦ ῥηθέντος καϊμακάμη Ἰπραὴμ-πασσᾶ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1637, τοῦ Χιτζρὲ 1047.

Ὁ Παϊρὰμ-πασσᾶς ἐποίησε τζαμὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίαν τοῦ Προδρόμου, τὴν ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς τοῦ Ἀδριανοῦ λεγομένης, ἥτις ἦν μονὴ μοναζουσῶν γυναικῶν.

Φθάσας εἰς τὸ Βαγδάτι ὁ σουλτὰν Μουρὰτ ἄρχεται τῆς πολιορκίας, θυμοῦ πεπληρωμένος καὶ ἐκδίκησιν κατὰ τῶν Περσῶν διαφόρως ζητῶν. Ὅθεν μηχαναί, τηλεβόλοι, ἑλεπόλεις ἀλλεπαλλήλως καὶ ἀδιακόπως, νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐνηργοῦντο. Δὲν ὡμοίαζε τὸ πρᾶγμα πολέμῳ ἀλλ' ἀληθεῖ τινι καὶ καθ' αὐτὸ κρεωκοπείῳ· ὁ σίδηρος καὶ τὸ πῦρ πανταχόθεν ἠφάνιζον τοὺς πολεμοῦντας, καὶ ἐπ' ἀλλήλους σωρηδὸν οἱ νεκροὶ κατέκειντο· ἔφοδοι εἰς τὰ τείχη ἐπὶ ἐφόδοις ἀδιακόπως ἐγίνοντο. Ὁ σουλτὰν Μουρὰτ, ξίφος ἔχων ἀνὰ χεῖρας, ἔκοπτε μόνος του ἐκείνους τῶν στρατιωτῶν του ὁποῦ ἀπὸ τὸν πόλεμον μικρόν τι ἀπεμακρύνοντο· ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως καὶ τὸν βεζίρην Παϊρὰμ-πασσᾶν, μὲ τὸ νὰ τὸν εἶδεν ὄχι πολλὰ πρόθυμον εἰς τὸ νὰ προχωρῇ ὅπου ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἦτο προφανής. Τέλος ὑποτάσσει τὸ Βαγδάτι καὶ ἀνηλεῶς φονεύει 30 χιλ. Πέρσας τοὺς ἐν αὐτῷ πρὸ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν, καίτοι ῥίψαντας τὰ ὅπλα καὶ προσκυνήσαντας αὐτὸν ἑκοντί. Ἐν αὐτοῖς ἦν Πέρσης τις μουσικός, ὅστις φονευθῆναι μέλλων παρεκάλεσε νὰ λαλήσῃ πρῶτον τῷ σουλτὰν Μουρὰτ παρόντι· ἀπελθὼν εἶπεν αὐτῷ ὅτι σὺ μέλει τῆς

ἰδίας ζωῆς ἀλλὰ τῆς ἣν ἐπίσταται μουσικῆς. Δὲν τὸν ἐφόνευσε, μὲ σκοπὸν ν' ἀκούσῃ τῆς φωνῆς του· ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ μεταπεμψάμενος αὐτὸν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ δείξῃ τὴν ἐπιστήμην του. Δαβὼν οὖν ἐξάχορδον, ἄλλως ταμποῦρι, (ἐξάχορδον γὰρ ἦν τότε τὸ ταμποῦρι), οὕτως ἐξετραγῴδησε τὴν ἅλωσιν τοῦ Βαγδατίου καὶ τὴν νίκην τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ ὑπερύψωσεν, ὥστε καὶ αὐτὸν τὸν σουλτὰν Μουρὰτ κλαῦσαι πικρῶς. Ὅθεν αὐτῷ μὲν ἐχάρισε τὴν ζωὴν, ἠλευθέρωσε δὲ καὶ τοὺς λοιποὺς αἰχμαλώτους Πέρσας, καὶ τὸν μουσικὸν αὐτὸν, τοὔνομα σὰχ-Κουλοὺ, ἐδεξιώθη, καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεθ' ἑαυτοῦ ἐκόμισε· δι' οὗ διεδόθη εἰς τὴν Τουρκίαν καὶ διεσπάρη τὰ μαθήματα τῆς μουσικῆς τέχνης. Τὸ ἐξάχορδον, ἄλλως ψαλτήριον, καὶ περσικῶς σὲς-δὰρ, εὑρέθη παρὰ τοῦ Δαβὶδ, καὶ τὴν σήμερον δὲν εὑρίσκεταί τινας ὁποῦ νὰ τὸ παίζῃ καθὼς ἀπαιτεῖ βαθέως ἡ τέχνη.

Οὕτως οὖν ἑάλω τὸ Βαγδάτι, καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τούτου οἱ Πέρσαι πλέον οὐδὲν κατὰ τῶν Τούρκων διαπράξασθαι ἠδυνήθησαν. Ἀνακαινίζει τὰ κρημνισθέντα μέρη τῶν τειχῶν τοῦ Βαγδατίου ὁ σουλτὰν Μουρὰτ, κάμνει βεζίρην τὸν Μουσταφᾶ-πασσᾶν, καὶ διορίσας αὐτῷ τὰ ποιητέα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀρὰκ, ἀπάρας τοῦ Βαγδατίου ἦλθε παραχειμάσων εἰς τὸ Διαρπεκίρ.

Ἔτει σωτηρίῳ 1638, τοῦ Χιτζρὲ 1048.

Πρὸ τοῦ ἀναφανῆναι τοίνυν τὸ ἔαρ ἀπάρας τοῦ Διαρπεκὶρ ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ σουλτὰν Μουρὰτ περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου.

Ἐξέδοτο νόμους κατὰ τῶν ἀρσενοκοιτῶν, βλασφήμων, καπήλων, ἐμπόρων καὶ τῶν λαμβανόντων πολλὰς γυναῖκας, καὶ ἤγειρε πόλεμον καὶ κατὰ τῶν Δαλματῶν.

ΚΕΦ. ΚΣΤ'.

Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ πρώην Ἡρακλείας, καὶ πέμπτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, καὶ τρίτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βερροίας.

Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βερροίας πατριαρχεύσας μῆνας 16 ἐξώσθη τοῦ θρόνου διὰ πλεονεξίαν καὶ εἰς τὴν Ῥόδον ἐξωρίσθη, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκου-

μενικὸν θρόνον ὁ πρώην Ἡρακλείας Νεόφυτος, ἄνθρωπος ὅσιος, κατὰ μῆνα Ἰούνιον· καὶ τούτῳ τῷ ἔτει ἐξέδωκαν ὁρισμὸν διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπάνοδον Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Τῇ κδ' Σεπτεμβρίου μηνὸς σύνοδος ἐν Κωνσταντινουπόλει γίγνεται, ἥτις τῷ ἀναθέματι ὑπέβαλε τὰ ἐπ' ὀνόματι Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως συγγραφέντα κεφάλαια 18 τὰ προῤῥηθέντα, τόν τε συγγράψαντα Κύριλλον, τὸν Λούκαριν ἢ ἕτερον ψευδοκύριλλον ὑπάρχοντα.

Ὁ πατριάρχης Νεόφυτος ἐπανελθόντα Κύριλλον τὸν Λούκαριν αἰδεσθεὶς ὡς οἰκεῖον αὐτοῦ, ἑκὼν παραιτηθεὶς καὶ ἀπελθὼν εἰς Χίον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Μονῇ ἐν ἡσυχίᾳ τὸν βίον διήνυσε, πατριαρχεύσας μῆνας δέκα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1639.

Πέμπτη Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως.

Ἀναβιβάζεται δὲ τὸ πέμπτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, Μαρτίου τῇ ιή, Κύριλλος ὁ Λούκαρις· καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει Ἰουνίου ιθ' ἐξωσθεὶς καὶ παραδοθεὶς Ἀχμὲτ-ἀγᾷ τινι ἀπάγεται εἰς τὴν Λαιμοκοπίην, τὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δυτικὸν νεόκαστρον κατὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Τρίτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας.

Τῇ δὲ κ' τοῦ αὐτοῦ Ἰουνίου μηνὸς ἐπιβαίνει τὸ τρίτον τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Κύριλλος ὁ ἀπὸ Βεῤῥοίας ὁ προῤῥηθείς.

Αὗται οὖν αἱ ἀλλεπάλληλοι μεταβολαὶ τῶν πατριαρχῶν ηὔξησαν τὸ χρέος τοῦ πατριαρχείου· διὸ οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρευρισκόμενοι ἀρχιερεῖς εἰς δικαστήρια εἵλκοντο παρὰ τῶν δανειστῶν ὑπὲρ τῶν χρημάτων ὧν δεδώκασι τοῖς προγεγονόσι τέσσαρσι πατριάρχαις, Κυρίλλῳ, φημί, τῷ Λουκάρει, Ἀθανασίῳ τῷ Πατελαρίῳ, Κυρίλλῳ τῷ Βεῤῥοίας καὶ Νεοφύτῳ τῷ Ἡρακλείας, οἳ παραλόγως ἐδανείζοντο παρὰ μποσταντζήδων, τσαουσάδων, καπιτζιπασήδων, κασάπιδων, γουνάρεων, Φράγκων, Ἑβραίων, Ἀρμενίων καὶ παντὸς τοῦ τυχόντος, οἷς ἐγγυηταὶ ἐγίνοντο οἱ ὑπ' αὐτοὺς διατελοῦντες μητροπολῖται.

Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ ἐκ τῆς Βεῤῥοίας σύνοδον συγκροτήσας, παρόντων Μητροφάνους Ἀλεξανδρείας καὶ Θεοφάνους τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ ἐπικυρώσας τὴν προῤῥηθεῖσαν κατὰ τῶν 18 κεφαλαίων σύνοδον, αὖθις ὑποβάλλει ἀναθέματι τὰ αὐτὰ προῤῥηθέντα κεφάλαια καὶ τὸν Λούκαριν. (Ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ιά. κεφ. ί.) φυλ. 27.

Διὰ βασιλικοῦ προγράμματος, δόντος πουγγεῖα 20 τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας Κυρίλλου τῷ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνθυπάτῳ, ἀγχόνῃ ἀποπνίγεται Κύριλλος ὁ Λούκαρις οἰκτρῶς τε καὶ ἀνηλεῶς, καὶ ἐν θαλάσσῃ βυθίζεται τὸ

λείψανον αὐτοῦ, συκοφαντηθεὶς ὡς αἱρετικὸς ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας, ὑφ' οὗ καὶ τῇ διεγέρσει καὶ κινήμασι λέγεται καὶ ἀποπνιγῆναι. Τοῦ γὰρ ἀνθυπάτου ἀναφορὰν ποιησαμένου πρὸς τὸν σουλτὰν Μουρὰτ κατὰ τοῦ Κυρίλλου καὶ μαρτυρήσαντος αὐτῷ πολλὰ κακὰ, καὶ ἰδιοχείρως ὁ βασιλεὺς ἐβεβαίωσεν ἵνα ὁ γέρων πατριάρχης ἀποπνιγῇ, καὶ οὕτως ὁ πολύφημος καὶ πολύσοφος ἐφονεύθη, καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ εὑρόντες τὸ πτῶμα αὐτοῦ τινὲς εἰς τὸ Ῥήγιον, ἔθαψαν ἐκεῖ πενιχρῶς.

Ἐμποδίζει τὴν μεταχείρισιν τοῦ τουτουνίου καὶ ὀπίου ὁ σουλτὰν Μουρὰτ μὲ τοσαύτην ὁρμὴν, ὁποῦ μόνος του ἐφόνευεν ἐκείνους ὁποῦ εὕρισκε πίνοντας καὶ πωλοῦντας τουτούνι καὶ τρώγοντας ἢ πωλοῦντας ὄπιον, καὶ μόνον παῤῥησίᾳ ἔδιδεν ἄδειαν οἰνοποτεῖν.

Ἀφορμὴν ἐκ τούτων τῶν κεφαλαίων λαβόντες οἱ ἰησουῖται παρεπίκραινον ὁσημέραι τοὺς ἐν τῇ Λιτουανίᾳ, Οὐκρατνῃ, Ποδολίᾳ καὶ Πολωνίᾳ διάγοντας χριστιανοὺς Ῥώσσους, φάσκοντες τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως καλβινίσαι, ὅθεν καὶ ἀδεῶς αὐτοὺς πρὸς τὸν παπισμὸν ἐβιάζοντο. Διὰ ταῦτα καὶ ὁ μητροπολίτης Κιαίβου Πέτρος ὁ περιφανὴς τὴν ὁμολογίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως συντάξας ἐξέδοτο.

ΚΕΦ. ΚΖ'.

Πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, καὶ πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου τοῦ καὶ Κεσκὶν καὶ Γολιὰθ ἐπονομαζομένου· καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Παΐσιον· καὶ ἐκστρατεία κατὰ τῆς Κρήτης.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1640.

Συνεργείᾳ τοίνυν τῶν προσκειμένων τῷ μιαιφονηθέντι Κυρίλλῳ τῷ Λουκάρει πατριάρχης προχειρίζεται ὁ Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος ὁ ἐπονομαζόμενος Γέρων, ἐκλογῇ τῆς συνόδου, κατὰ τὴν ιζ' τοῦ Ἰουλίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ· ὁ δὲ Κύριλλος ὁ ἐκ Βεῤῥοίας ἐξωσθεὶς εἰς τὴν Καρθαγένην ἐξορίζεται, κἀκεῖσε πνιγμῷ ἀποκτείνεται διὰ τῆς τῶν αὐτῶν συνεργείας.

1640—

Ὁ πατριάρχης Παρθένιος φέρει τὰ λείψανα Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως εἰς τὸ πατριαρχεῖον, συνεργείᾳ τῶν φίλων αὐτοῦ, καὶ ἔψαλεν αὐτὰ, εἶτα ἔπεμψεν εἰς τὴν νῆσον τῆς Χάλκης καὶ ἐτάφησαν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Βασίλειος βοεβόδας, Ἀλβανίτης ὤν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Ἠπείρου ἐκ προγόνων, ἀπὸ δὲ πατρὸς τοῦ παρὰ τῇ Μαρκιανουπόλει Ἀλβανιτοχωρίου, μέγα δυνάμενος καὶ παρὰ τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ καὶ παρὰ τῷ κράλῃ τῆς Λεχίας, ἐπρέσβευσεν εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύνοδον, καὶ ἔπεμψεν ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Γέρων ἀρχιερεῖς εἰς τὸ Γιάσιον καὶ τὸν διδάσκαλον Μελέτιον τὸν Συρίγον· ἐμεσίτευσε δὲ καὶ εἰς τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας, καὶ ἦλθεν ὁ Πέτρος ὁ Κιαίβου καὶ ἄλλοι τινες πάλιν εἰς τὸ Γιάσιον, ἔνθα συγκροτηθείσης συνόδου κρίνονται πάλιν αἱρετικὰ τὰ 18 κεφάλαια, καὶ ἀναθεματίζονται αὐτά τε καὶ ὁ συγγράψας αὐτά· οὐκ ἀνεθεμάτισαν δὲ οἱ συνοδικοὶ ῥητῶς τὸν Κύριλλον τὸν Λούκαριν, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἤκουσαν αὐτοῦ εἰπόντος τι ἢ συγγραψαμένου κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Εἶτα τὴν προῤῥηθεῖσαν ὁμολογίαν τὴν συντεθεῖσαν ὑπὸ Πέτρου τοῦ Κιαίβου δοκιμάσασα καὶ διορθώσασα ἡ σύνοδος ἐβεβαίωσεν.

Ὁ σουλτὰν Μουρὰτ συλλογιζόμενος καὶ ἑτοιμαζόμενος πρὸ πολλοῦ ἐκστρατεῦσαι κατὰ τῶν Χριστιανῶν, ἐν τῷ ἑτοιμάζεσθαι ἀσθενήσας ἡμέρας 15 θνήσκει, Φεβρουαρίου ά, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, τῇ καὶ ιέ τῆς σελήνης Σεβάλ, ζήσας ἔτη 31 καὶ βασιλεύσας ἔτη 17, ἐν πολέμοις μὲν ἀλλ' ἐν ἀδιακόπῳ τῇ μέθῃ. Ὑπῆρξε δὲ τυραννικώτατος, καὶ γὰρ τὰς ἀγυιὰς τῆς πόλεως περιπατῶν πλείστους ὅσους ἀδίκως ἐφόνευε νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν· συμποσοῦνται δὲ οἱ φονευθέντες ἀδίκως εἰς χιλιάδας 14, οἱ πλείους γνωστοί τε καὶ ἔνδοξοι.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἰπραήμ.

Ἀναγορεύεται δὲ βασιλεὺς μετ' αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ σουλτὰν Ἰπραήμ, τὸν ἀξιώτατον δηλαδή, εἰ καὶ μέθυσον καὶ τυραννικώτατον, διαδεχθεὶς ὁ ἀναξιώτατος, ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ κγ΄.

Πυρκαϊὰ εἰς τὸ Φανάρι καὶ Παλατᾶ, καὶ καίονται ἐκκλησίαι· ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ιά. κεφ. ί. §. θ΄.

Οἱ Καζάκοι ἐλεηλάτουν τὰ παραθαλάσσια τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ἀχθοφόρους νῆας, ἐμποδίζοντες τὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διάπλευσιν αὐτῶν καὶ ἀκολούθως τὴν ἐμπορίαν· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Βόσπορον εἰσελθόντες τούτῳ τῷ ἔτει ἐλεηλάτησαν τὸ παρὰ τῷ Σωσθενείῳ Νεοχώριον. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Ἰπραήμ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς τοιαύτας ἐφόδους καὶ πειρατείας, κτίζει τὰ δύο κάστρη εἰς τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου τὸ πρὸς τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, καὶ διὰ ὁπλομάχων νηῶν πάσχει νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Κατιδὼν δὲ ὅτι ἀδύνατον τοῦτο ἐν ὅσῳ ἐστὶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν τὸ Ἀζὰκ, ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ καὶ πολιορκη-

σας ὑποτάσσει, κείμενον παρὰ τῷ στομίῳ τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος, καὶ φονεύει τὸ ἐν αὐτῷ στρατόπεδον ἅπαν τὸ ῥωσσικόν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1641.

Τῆς Μολδοβλαχίας ὁ ἡγεμὼν Βασίλειος βοεβόδας ἐπλήρωσε τὸ χρέος τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐπέκεινα ὂν τῶν 300 πουγγείων ἄσπρων, καὶ ἐλεύθερον αὐτὸ πάντη τοῦ χρέους ἀποκατέστησεν, ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ μηκέτι κατατίειν τοὺς ἀρχιερεῖς ζητείας, βοηθείας, χαράτζια, καὶ ἐράνους· καὶ τόμος συνοδικὸς ἐπὶ τούτῳ παρά τε τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων ἐγένετο· ἀλλ' αἱ ἀλλεπάλληλοι ἀλλαξοπατριαρχεῖαι κενὰ τὰ τοιαῦτα ἀπεδείκνυον. Εἰς εὐχαρίστησιν δὲ ὁ πατριάρχης κρεμάσας ἀπὸ τοῦ τείχους τοῦ ἐν τῷ Φαναρίῳ τῆς Πόλεως τὸ λείψανον τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ὅπερ ἐνέκειτο τῷ πατριαρχείῳ, πέπομφεν εἰς Ἰάσιον. Αὕτη ἡ Ἁγία Παρασκευὴ οὐχ ἡ παλαιά ἐστιν ἡ τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου μνημονευομένη, ἀλλά τις μεταγενεστέρα ἐκ κώμης τῶν Ἱπποβατῶν πλησίον τῆς Σηλυβρίας.

Μηλ. Συμ. Ἐκκλ. Ἱστ. σ. 469. καὶ 450. [illegible]

Μηλ. Συμ. Ἐκκλ. Ἱστ. σ. 450.

[illegible] Παρθένιος ὁ γέρων [illegible] καὶ τῷ 1644 [illegible] Παρθένιος ὁ νέος, [illegible] τῷ 1646 ἔτει [illegible] Ἰωαννίκιος [illegible] εἰς Κύπρον, [illegible] Παρθένιος [illegible] εἰς Ἰάσιον, [illegible] τῷ 1650 ἔτει, μηνὶ Μαΐῳ. [illegible] Ἰωαννίκιος, [illegible] Κύριλλος ὁ [illegible] Κορίνθου [illegible] Ἀθανάσιος [illegible] τῷ 1651 [illegible] ἔτη 37, [illegible] Ἰωαννίκιος, [illegible] ἐν τῷ 1656 ἔτει [illegible]

(Ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου αἱ σελ. 263—279.)

10. [illegible]

[illegible] (Ἀνθ. [illegible] σ. 1176)

ἐπιδημοῦντας τρεῖς πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς, ἀλλὰ πρῶτος Παρθένιος οὗτος ὁ Νέος ἠμέλησε τὴν παλαιὰν συνήθειαν, ᾧ τινι καὶ ἡ συνεχὴς ἀνωμαλία καὶ μεταβολὴ τῶν ἐφεξῆς πατριαρχῶν ἔλυσε τὸ καλῶς ἁρμοσθέν.

Οἱ μητροπολῖται μετὰ τοῦδε τοῦ πατριάρχου Παρθενίου τοῦ Νέου τόμον ἐξέδωκαν, τῇ ιδ′ τοῦ Δεκεμβρίου, κείμενον ἐν τῷ τῆς Ἐκκλησίας κώδηκι, δι' οὗ ἐθέσπισαν τὸν ἀρχιερέα τὸν μὴ πληροῦντα τὰ συνοδικῶς αὐτῷ ἐπιῤῥιπτόμενα χαράτζια, ζητείας, βοηθείας καὶ τὰ ὅμοια, ἀπροκριματίστως καθαιρεῖσθαι καὶ τῆς ἐπαρχίας ἐξωθεῖσθαι.

Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιος ὁ Γέρων, προκάτοχος Ἀμασείας τοῦδε τοῦ Νέου, ἐπανακάμψας ἀπὸ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν Χίον, δηλητηρίῳ ἐκεῖσε, ὥς φασιν ἐτελεύτησεν.

Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1585.

Μετὰ Γρηγόριον τὸν ΙΓ′ γίνεται πάπας Σίξτος Ε′, ἀπὸ τὸ Μοντάλτο, πόλιν ἰταλικὴν, ἀλλ' ἀπὸ γένους ἀσήμου καὶ πτωχοῦ, ἔτει 1585 Ἀπριλίου ζ′.

Τοῦτον, ἀγχόνῃ παρὰ μοναχοῦ τινος φραγκισκάνου πνιγέντα, διεδέχθη Οὐρβανὸς Ζ′ ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει σωτηρίῳ 1590 Σεπτεμβρίου ιέ.

Καὶ τοῦτον θανόντα διεδέχθη Γρηγόριος ΙΔ′ ὁ ἐκ Μεδιολάνων, ἔτει τῷ αὐτῷ Δεκεμβρίου ιγ′.

Τοῦτον, ἐπισκοπεύσαντα μῆνας ἐννέα καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰννοκέντιος Θ′, ἔτει 1591 Ὀκτωβρίου λ′, καὶ μετά τινας μῆνας θνήσκει.

Διαδέχεται δὲ αὐτὸν Κλήμης Η′ ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, ἔτει 1592 Ἰανουαρίου λ′. Θανόντος τοίνυν τοῦ δουκὸς τῆς Φεῤῥάρας, τοὔνομα Ἀλφόνσου-δι-Ἔστα, ἄνευ κληρονόμου παιδὸς, ἔδει τὴν δεσποτείαν αὐτοῦ ὑπὸ τῷ θρόνῳ τῆς Ῥώμης ὑποπεσεῖν, κατὰ τοὺς ἀρχαίους αὐτῶν νόμους· ὅθεν αὐτοπροσώπως ἐλθὼν εἰς τὴν Φεῤῥάραν παρέλαβεν αὐτήν. Εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καρδιναλίους 27, καὶ πλείστους ἐπισκόπους, καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας προσέταξε προπορεύεσθαι αὐτῷ ἐν πολυτελεῖ θήκῃ κεκλεισμένον, ἐφ' ἵππου βασιλικῶς κεκοσμημένου, καὶ ὑπὸ χειρὸς κατασκευαστῆς κατεχόμενον, ὑπὸ πλήθους τε ἐπισκόπων περικυκλούμενον, φανούς τε καὶ λαμπάδας διακεκοσμημένας ταῖς χερσὶ κατεχόντων· καὶ τοιαύτῃ τῇ προπομπῇ εἰσῆλθεν ὁ γεννάδας εἰς τὴν Φεῤῥάραν.

Τοῦτον διεδέχθη Λέων ΙΑ′ ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, Ἀλέξανδρος Μέδιτζι ὀνομαζόμενος πρότερον ὅταν ἦτο καρδινάλης· ἔγινε δὲ πάπας ἔτει 1605 Ἀπριλίου ά.

Τοῦτον διεδέχθη Παῦλος Ε′ ὁ ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει τῷ αὐτῷ, Μαΐου τῇ ις′. Ὠνομάζετο πρότερον ἐν τῷ καρδιναλάτῳ Κάμηλλος Βουργίσιος· ὅταν ἔγινε δὲ καρδινάλης ἦγεν ἔτος τῆς ἡλικίας δωδέκατον. Διορίζει διδασκάλους τῶν γλωσσῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ μισθωτοὺς, ἑβραϊκῆς δηλαδὴ, ἑλληνικῆς, λατινικῆς καὶ ἀραβικῆς.

Τοῦτον διεδέχθη Γρηγόριος ΙΕ′ ὁ ἀπὸ Βονωνίας, ἔτει 1621 Φεβρουαρίου θ′.

—1645

Ἡ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ τὸ πρῶτον κινηθεῖσα ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ πότερον, ἡ Θεοτόκος Μαρία συνελήφθη ὑπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν ἢ ἄνευ ταύτης, οὔπω μέχρι τοῦδε κατέληξεν, ἀλλὰ μᾶλλον προεχώρει. Ὅθεν ὁ ῥὴξ τῆς Ἰσπανίας Φίλιππος Δ′ ἱκέτευε τόνδε τὸν πάπαν ἵνα ταύτην τὴν ἀμφισβήτησιν διορίσῃ· πρὸς ὃν ἀπεκρίθη τὸ, τὴν ἀΐδιον σοφίαν μήπω τοσούτου μυστηρίου τὰ βάθη πεφανερωκέναι· καὶ βούλαν ἐδημοσίευσε ἀπαγορεύων τὸ μή τινα, ἐγγράφως, ἢ λόγοις κατ' ἰδίαν, τολμᾶν διαβεβαιώσασθαι τὴν παρθένον Μαρίαν ἐν ἁμαρτίᾳ συλληφθῆναι· ἀφῃρημένων ἐκείνων οἷς τοῦτο συνεχωρήθη εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ·θρόνου, οὕτω δ' ὅμως ὥστε μὴ προκρίματι προσφέρεσθαι διὰ τούτου τοῦ θεσπίσματος τῇ γνώμῃ τῶν διαβεβαιούντων ἄνευ ἁμαρτίας συλληφθῆναι.

Ἐν τῇ Ἰαπονίᾳ πόλεις τινες καὶ βασιλεῖς ἐγένοντο χριστιανοί· ἀλλὰ τῷ ἔτει 1622 καὶ τοῖς ἐφεξῆς διωγμὸς ἀπηνέστατος κατὰ τῶν χριστιανῶν ἠγέρθη.

Διεδέχθη τὸν Γρηγόριον ΙΕ′ Οὐρβανὸς Η′ ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας, ἔτει 1623 Αὐγούστου ϛ′. Οἱ περὶ αὐτὸν ἀμαθεῖς καταδικάζουσι, τῷ ἔτει 1633, τὸν ἐκ τῆς Πίσσης φιλόσοφον Γαλιλαῖον Γαλιλαίου, ἀποδείξαντα ἐν τῷ βιβλίῳ ᾧ τίτλος, Διάλογος, τὸν μὲν ἥλιον ἐν τῷ κέντρῳ, τὴν δὲ γῆν περὶ αὐτὸν κινητὴν, καὶ εἱρκτῇ παραδεδώκασι πενταετεῖ, μεθ' ἃ ἀπαρνησάμενος τὴν γνώμην αὐτὴν ἠλευθερώθη.

Τῆς Αἰθιοπίας ὁ βασιλεὺς ἐπείσθη ὑπὸ τῶν ἰησουϊτῶν δεχθῆναι τὸν παπισμὸν, καὶ διὰ γραμμάτων ἀρχιερέα αἰτήσασθαι παρὰ τοῦ πάπα τῆς Ῥώμης τοῦδε τοῦ Οὐρβανοῦ Η′. Ἐπέμφθη οὖν πατριάρχης ὁ Ἰσπανὸς Ἀλφόνσος, καὶ ἔπεισε τὸν βασιλέα, ἔτει 1626, τὸ ἑαυτοῦ βασίλειον ὑποτάξαι τῷ πάπᾳ ἐνόρκως, ὃ καὶ γέγονεν ὅρκῳ τε καὶ συγκατανεύσει καὶ τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ βασιλέως, καὶ πάντων τῶν ἀνθυπάτων καὶ προὐχόντων καὶ κληρικῶν καὶ μοναχῶν τῆς Χαμπεσίας, καὶ τῶν ἐκ βασιλικοῦ αἵματος γυναικῶν· ἀπηγόρευσε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ἀλφόνσος μηκέτι χειροτονίας ἀποτελεῖσθαι παρὰ τῶν μητροπολιτῶν τοῦ ψευδοπατριάρχου Ἀλεξανδρείας Κόπτου, καὶ πάντας ἕπεσθαι τοῖς παπισταῖς ἐκέλευσεν. Ἀλλ' ἐπεὶ, διὰ τὴν καινοτομίαν καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς θρησκείας, τὸ βασίλειον ὑπὸ διαφόρων ἀποστασιῶν καὶ φόνων ἐπιέζετο, ὁ βασιλεὺς διενοήθη τὴν ἀρχαίαν ἀνορθώσασθαι ἀλεξανδρινὴν, ὡς ἔλεγε, πίστιν· οὗ γενομένου πανδήμῳ συγκατανεύσει, καταπέπτωκεν εὐθὺς ἡ παπιστικὴ θρησκεία, καὶ ἀνωφελεῖς ἐγένοντο οἱ πόνοι καὶ δαπάναι καὶ αἱματοχυσίαι τῶν παπῶν, αἱ εἰς τόδε διὰ τὴν σπορὰν τοῦ παπισμοῦ ἐν τῷ βασιλείῳ τῶν Χαμπεσῶν γεγονυῖαι. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως Οὐσιέου, ἔτει 1632, ἀπώσατο τῆς βασιλείας ὁ υἱὸς αὐτοῦ τόν τε Ἀλφόνσον καὶ τοὺς ἰησουΐτας, ὧν οἱ πλείους τῇ ἀλεξανδρινῇ πίστει ἐναντιωθέντες κολάσεσιν ὑπεβλήθησαν· καὶ οἱ ἐκεῖσε ὑπὸ τοῦ Ἀλφόνσου τοῦ παπικοῦ καταλειφθέντες ἀνηρτήθησαν ἅπαντες· ὅ τε Βερνάρδος, ὁ τοῦ ψευδοπατριάρχου Ἀλφόνσου βικάριος, δι' ἀγχόνης τὸν βίον κατέστρεψε, καὶ δύο καπουχῖνοι, βουληθέντες τὴν παπικὴν θρησκείαν διαβεβαιῶσαι ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, λιθοβολισμῷ ἐφο-

νεύθησαν, καὶ μετὰ τούτους ἄλλοι τρεῖς πελέκει τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν. Ἰδ. Ἰώβ Λουδόλφου Ἱστορ. Αἰθιοπ. βιβλ. γ'. κεφ. ι'. καὶ ἑξῆς.

Φιλομαθεὶς δ' ἐγένετο ὁ πάπας οὗτος Οὐρβανὸς Η'.

Αἴτιον τοῦ κατὰ τῆς Κρήτης ὀθωμανικοῦ πολέμου.

Αἱ νῆσοι ἅπασαι τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πλὴν τῆς Κρήτης, ἦσαν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν· ὥριζον οἱ Ἐνετοὶ τὴν Κρήτην. Οἱ μαλταῖζοι πειραταὶ ἐνοχλοῦντες τὰς ὀθωμανικὰς ἀχθοφόρους νῆας καὶ καταχρατοῦντες αὐτῶν κατέφευγον εἰς τὴν Κρήτην· οἱ ἔμποροι ὑποχείριοι τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας οἵ,τε μουσουλμάνοι οἵ,τε χριστιανοί, προσεκλαίοντο πάντοτε κατὰ τῶν Ἐνετῶν ὡς διδόντων ἄσυλον εἰς τὴν Κρήτην τοῖς μαλταίζοις πειραταῖς. Καὶ ταῦτα μὲν συνεχῶς· ἀλλὰ τῷδε τῷ ἔτει σωτηρίῳ 1645 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 1055, Σουμπούλ-ἀγᾶς ὁ κιζλὰρ-ἀγασῆς, ἐλευθερωθεὶς τῆς ἐπιστασίας του, καὶ ὁ μουλλᾶς τῆς Μέκκας καὶ ὁ τῆς Προύσης Μεχμὲτ-ἐφένδης, ἐπιβάντες νηὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐξέπλεον· καθ' ὁδὸν ἀπαντῶσιν αὐτοὺς οἱ Μαλταῖζοι, καταπολεμοῦσι παρὰ τῇ Κρήτῃ, φονεύουσι τὸν κιζλὰρ-ἀγασῆ, τὸν καπετάνον τῆς νηὸς καὶ τοὺς δύο μουλλάδες, καὶ ἐγκρατεῖς γίνονται τῆς νηὸς, πλουσιώτατα πεφορτισμένης, καὶ ἀποκομίζουσι τὸ λάφυρον εἰς τὴν Κρήτην· ἔδωκαν μέρος τοῦ φορτίου τῷ γκενεράλῃ, ὅθεν αὐτὸς ἀφῆκεν αὐτοὺς ἀπελθεῖν εἰς τὴν Μάλταν μετὰ τῶν λοιπῶν λαφύρων. Τούτων οὕτω γενομένων βουλεύεται ὁ σουλτὰν Ἰπραὴμ τοῖς προὔχουσι τῆς βασιλείας του, καὶ ἀποφασίζεται ὁ κατὰ τῶν Ἐνετῶν πόλεμος διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Κρήτης, καὶ προβάλλεται αἴτιον τῆς διαλυθείσης εἰρήνης τὸ νὰ δίδουν ἄσυλον οἱ Ἐνετοὶ τοῖς μαλταίζοις πειραταῖς. Ὅθεν ἑτοιμάζεται ὁ στόλος, διορίζεται στρατηγὸς ὁ Μουσὰ-πασσᾶς καὶ ὁ κοὺλ-κεχαγιασῆς Μουρὰτ-ἀγᾶς, καὶ ἀρχιθαλάσσιος τοῦ στόλου διορίζεται ὁ καπετὰν Ἰσοὺφ-πασσᾶς.

Λύσαντες οὖν ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φθάνουσιν εἰς τὴν Κρήτην. Ἔστι δὲ ἡ Κρήτη μείζων τῶν νήσων τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἔχει μῆκος ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν μίλια 200 καὶ πλάτος μίλια 60· γόνιμος ἡ γῆ καὶ ζώων ἰοβόλων καὶ θηρίων ἀμέτοχος. Ἐν αὐτῇ εὑρέθησαν τὸ πρῶτον οἱ κανόνες τῆς πολιτικῆς ζωῆς, καὶ αἱ τέχναι ὁποῦ συντείνουν εἰς στολισμὸν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡ μουσική· πολυάριθμοι ἦσαν αἱ κῶμαι αὐτῆς καὶ οἱ κατοικηταὶ αὐτῆς. Ἐξουσίασαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ πολὺ, ὕστερον ὑπέταξαν οἱ Σαρακηνοὶ τῆς Ἰσπανίας διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 204 Χακὶμ ὁ υἱὸς τοῦ Χασὰν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Μπένι-Οὐμιγιέδων, βασιλεύων εἰς τὴν πόλιν Κορδοὺ τῆς Ἰσπανίας, πάσχει ἀπὸ ἀνταρσίαν· καταπολεμεῖ ταύτην φονεύσας τοὺς πλείω καὶ συγχωρήσας πολλοὺς ἐπὶ ὑποσχέσει τοῦ ἀναχωρῆσαι ἐκεῖθεν· ὅθεν οἱ ἀποστᾶται μὲ 30 νῆας ἐκ τῆς Ἰσπανίας λύσαντες ἦλθον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἀβδουλλὰχ ὁ υἱὸς τοῦ Ταχὶρ, ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ἀπὸ μέρους τῶν Περσῶν, ἀπάρας τοῦ Καΐρου, μητροπόλεως δηλαδὴ τῆς Αἰγύπτου, ἐκστρατεύει κατ' αὐτῶν καὶ διώκει ἐκεῖθεν. Ὅθεν

βίᾳ ἀπάραντες ἔρχονται εἰς τὴν Κρήτην, ὑποτάσσουσιν αὐτὴν μετὰ πολλὰ καὶ κατοικοῦσιν ἐκεῖ. Μιχαὴλ ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει μαθὼν ταῦτα πέμπει κατ' αὐτῶν μέγαν στόλον· κατετροπώθησαν οἱ Σαρακηνοί, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κατακόπτουσι τὸν τοῦ βασιλέως στρατὸν τὸ σύνολον, καὶ συμφωνήσαντες μὲ τὸν βασιλέα Μιχαὴλ ἀποκαθιστῶσι δυνάστην τῆς Κρήτης τὸν Ὀμρού, οὗ οἱ διάδοχοι ἐβασίλευσαν ἐκεῖσε ἔτη 80. Εἰς τὸ ἑξῆς ὁ βασιλεὺς τῆς Πόλεως, ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 284, πέμπει τὸν στρατηγόν του Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν, ὅστις ἐλθὼν λυτροῦται τὴν Κρήτην μετὰ πολλὰ τῆς τῶν Σαρακηνῶν τυραννίας. Μετὰ μικρὸν δὲ ἀποστατεῖ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς κατὰ τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ καὶ βασιλέως Ἰσαακίου, τοῦ καὶ καθαιρεθέντος τῆς βασιλείας καὶ φονευθέντος, καὶ ὁ ἀδελφοκτόνος πάσχει ἀγαγεῖν εἰς χεῖρας τὸν υἱὸν τοῦ Ἰσαακίου, Ἀλέξιον καὐτὸν τοὔνομα, ὅστις φεύγων τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς εὗρεν ἄσυλον παρὰ τοῖς Ἑνετοῖς, καὶ βοηθηθεὶς παρ' αὐτῶν τε καὶ τῶν Φραντζέζων καὶ Ἱσπανῶν ἔρχεται μὲ στόλον τῶν Ἑνετῶν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἕως εἰς τὸ Καδίκιοϊ· φεύγει ὁ ἀδελφοκτόνος ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀπροετοίμαστος εἰς πόλεμον, καὶ ὁ νέος Ἀλέξιος βασιλεύει αὐτῆς, καὶ εὐγνωμοσύνης χάριν παραχωρεῖ τὴν Κρήτην τῷ ῥηγὶ τῶν Ἱσπανῶν, αὐτῷ τε καὶ τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ (ὢ τῆς μωρίας!). Ἐξουσίασαν αὐτὴν οἱ Ἱσπανοὶ μέχρις ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 520, καθ' ὃ ἠγόρασαν αὐτὴν πολλοῦ τιμήματος παρὰ τῶν Ἱσπανῶν οἱ Ἑνετοί, καὶ ἐξουσίαζον μέχρι τῆς βασιλείας τοῦδε τοῦ σουλτὰν Ἰπραήμ.

Οὕτινος ὁ στρατὸς τανῦν ἐπιβάντες τῆς νήσου πολιορκοῦσι τὴν πόλιν Χανιά, ἥτις παραδίδοται τοῖς Ὀθωμανοῖς μετὰ πολιορκίαν 50 ἡμερῶν· καὶ ἀνακτίσαντες τὰ κρημνισθέντα μέρη τοῦ κάστρου, μέρος τοῦ στόλου ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ μέρος ἔμεινεν ἐκεῖσε διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τῆς νήσου ὁλοκλήρως.

Ὁ Χουσεΐν πασσᾶς ἔρχεται μετὰ μικρὸν μὲ νέας δυνάμεις, γίνονται πόλεμοι πολλοὶ μὲ αἱματοχυσίαν πολλὴν καὶ μὲ φθορὰν πολλῶν Ὀθωμανῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1646.

Ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει τὴν νῆσον ὁλόκληρον σὺν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῆς, πλὴν τῆς περιφήμου ἰσχυρᾶς πόλεως ᾗ ὄνομα Κάνδια.

Τούτῳ τῷ ἔτει γίνεται πατριάρχης Ἀντιοχείας Μιχαὴλ ὁ ΣΤ΄, διαδεχθεὶς τὸν θανόντα Εὐθύμιον τὸν Γ΄, πατριαρχεύσαντα ἔτη 43.

[illegible] Ἀντιοχείας [illegible] 451)

ΚΕΦ. ΚΗ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας Ἰωαννικίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου, καὶ δευτέρα τοῦ Ἰωαννικίου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1647.

Ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Νέος, μὴ προσμένων ταῖς ἀγρυπνίαις καὶ μακραῖς ἀκολουθίαις τῆς ἐκκλησίας, ἐγκαλεῖται διὰ τὴν πρὸς αὐτὰς ἀμέλειαν καὶ καθαιρεῖται, Νοεμβρίου ιή, πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας δύο, καὶ ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου ἐξορίζεται, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας. Ὁ δὲ Παρθένιος καθ' ὁδὸν φυγὼν ἦλθεν εἰς Γιάσιον πρὸς τὸν Βασίλειον βοεβόδαν.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Γεράσιμον, πατριαρχεύσαντα ἔτη εἰκοσιπέντε καὶ θανόντα, διεδέχθη τῷ δε τῷ ἔτει Μητροφάνης ὁ Κρητόπουλος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1648.

Ὁ δὲ Ἰωαννίκιος, πατριαρχεύσας μῆνας ἕνδεκα καὶ ἔτος ἕν, ἐξεβλήθη τοῦ πατριαρχείου, Ὀκτωβρίου κθ', καὶ ἄκων ὑπὸ Παρθενίου τοῦ Νέου,

Δευτέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου.

Ὅστις καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τὸ δεύτερον συνεργείᾳ τοῦ Βασιλείου βοεβόδα, ὀ ξ ύ ς τε καὶ κ ε σ κ ί ν η ς καὶ Ν έ ο ς ἐπιλεγόμενος.

Μάξιμος ἐκ Καλλιουπόλεως, μαθητὴς Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, ἐν τῇ Εὐρώπῃ χαριζόμενος τοῖς καλβινισταῖς, εἰς τὴν ἁπλῶς φράσιν τῶν Ἑλλήνων μετενήνοχεν ἅπασαν τὴν Καινὴν Διαθήκην, ἣν τυπώσαντες οἱ τὰ τοῦ Καλβίνου φρονοῦντες πλείστας βίβλους προσήνεγκαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ τὸν πατριάρχην Παρθένιον κατέπεισαν διανεῖμαι αὐτὰς τοῖς χριστιανοῖς πρὸς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ὁ δὲ Συρίγου Μελέτιος ἐπ' ἄμβωνος ἀθέσμως ταῦτα γίνεσθαι παρὰ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἔθος δείξας τῷ λαῷ, ἀναθέματι ὑπεβλήθη ὅ,τε μεταφράσας καὶ ὁ ἀναγινώσκων καὶ ὁ συνεργῶν ἐπὶ τῇ αὐτῶν συστά-

σει. Εἶτα ἐξωρίσθη ὁ Συρίγος εἰς τὴν Χίον παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπ' ἄλλαις αἰτίαις· ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ιά κεφ. ί § δ'. Μηλ. Συμ. Ιστ. Ιερ. γ σ. 450.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1649, τοῦ Χιτζρὲ 1059.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1645 μέχρι τοῦδε ἀδιακόπως κατεπολεμεῖτο ἡ Κάνδια παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυον· καὶ ὁ σουλτὰν Ἰπραὴμ πάντοτε μὲν νέας δυνάμεις ἔπεμπε κατ' αὐτῆς καὶ ἀδιακόπως προετοιμασίας ἡτοίμαζεν, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἀσελγείαις, σπατάλαις καὶ φαυλότησιν ἀείποτε προσέκειτο. Ὅθεν καταβιβάζουσιν αὐτὸν μάλα ἀτίμως τοῦ βασιλικοῦ θρόνου, καὶ ἀπαγαγόντες εἰς τὴν εἱρκτὴν τῶν Γεδὶ-Κουλάδων κτείνουσιν ἀνηλεῶς, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου, βασιλεύσαντα ἔτη ἐννέα καὶ γεννήσαντα υἱοὺς ἐννέα, Σελὶμ, Ὀσμὰν, Μεχμὲτ, Ἀχμὲτ, Σουλεϊμὰν, Μουρὰτ, Τζιχαγκὶρ, Παγιαζὶτ, Ὀρχάν· (τούτων οἱ ἓξ κομιδῇ νέοι ἀπέθανον· οἱ δὲ τρεῖς, Μεχμὲτ δηλαδὴ, Σουλεϊμὰν καὶ Ἀχμὲτ ἐφεξῆς ἐβασίλευσαν·) τοὺς δὲ αὐλικοὺς τοῦ ἔσω παλατίου, λευκούς τε καὶ μέλανας, ἐκδείραντες ἐκρέμασαν αὐτῶν τὰ σώματα ἀπὸ τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πλατάνων.

Βασιλεία τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ'.

Ἀναβιβάζουσιν οὖν οἱ ἀντάρται εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας τὸν μείζονα μὲν τῶν υἱῶν αὐτοῦ Μεχμὲτ, ἄγοντα δὲ ἔτος τῆς ἡλικίας ἕβδομον· καὶ γίνεται βεζίρης ὁ ἐξ Ἀρμενίων Σουλεϊμὰν-πασσᾶς.

Τὰ ἐπὶ τῆς παιδιώδους αὐτοῦ ἡλικίας συμβάντα ὑπὸ τῇ ἐφορείᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἄλλων 12 μεγιστάνων.

Ὅταν ἐγεννήθη οὗτος ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ὁ Δ' εἶχε τὸ κῦρος ἀκόμη ὁ νόμος καὶ ἡ συνήθεια τῶν βασιλέων τῆς Τουρκίας, τὸ νὰ ἁρπάζουν δηλαδὴ τὰ τέκνα τῶν ὑποχειρίων αὐτοῖς Χριστιανῶν ρωμαίων ἀντὶ δασμοῦ, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἄρρενα τουρκίζοντες κατέταττον εἰς τὸ στρατιωτικὸν, τὰ δὲ θήλεα διένεμον τοῖς προὔχουσι διὰ ἐκδουλεύσεις οἰκιακὰς ἢ διὰ ἀσελγείας· ὅθεν ἡ μήτηρ τοῦδε τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ ἔτυχε νὰ ἦναι θυγάτηρ ἱερέως τινος, ἥν τινα ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ λαβόντες ἀντὶ δασμοῦ ἔδωκαν εἰς τὸν σουλτάνον διὰ τὴν πολλήν της εὐμορφίαν. Αὕτη οὖν ἐστιν ἡ ἐπὶ τοῦδε τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ' περίφημος Βαλιδὲ, ἡ τοσαῦτα κατορθώσασα συνετῶς ἐπὶ τῆς νεαρᾶς ἡλικίας τοῦ παιδὸς αὐτῆς βασιλέως.

Ὅθεν μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ υἱοῦ της μετεπέμψατο τὴν μητέρα της καὶ ἠθέλησε νὰ συγκατοικῇ μαζή της ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· ὃ καὶ ἐγένετο ἐπὶ

πολὺ, καὶ προτραπεῖσα πολλάκις καὶ διαφόρως εἰς τὸ νὰ τουρκίσῃ οὐκ ἠθέλησε ποσῶς, καὶ τέλος θανοῦσαν χριστιανὴν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ προστάξας τὸν πατριαρχεύοντα Κωνσταντινουπόλεως Παρθένιον τὸν Νέον λίαν ἐντίμως τῷ τάφῳ παρέδωκε.

Διέτριβεν εἰς τὴν Πόλιν ἐπὶ τῆς ἀναγορεύσεως τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ μαζὴ μὲ ἄλλους πασσάδες καί τις πασσᾶς πτωχὸς, τοὔνομα Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1650.

[illegible] 449. Ὁ πατριάρχης Παρθένιος διεβλήθη πρὸς τὸν βεζίρην ψευδῶς ὑπὸ τοῦ Παυλακίου καὶ ἄλλων τινων, καὶ καταβιβασθεὶς τοῦ θρόνου καὶ ἐν ἀκατίῳ βληθεὶς ἐπὶ τὸ ὑπερόριος γενέσθαι, ἀποκτείνεται ἐν αὐτῷ καὶ τῇ θαλάσσῃ ῥίπτεται, κατὰ μῆνα Μάϊον, πατριαρχεύσας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἕξ.

Δευτέρα πατριαρχεία Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Ἀναβιβάζεται δὲ εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας.

Πρέσβυς τοῦ Περσῶν βασιλέως ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν νὰ συγχαρῇ τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ διὰ τὸν εἰς βασιλείαν ἀναβιβασμόν του· ἔτυχε μεγάλης ὑποδοχῆς, καὶ προσετάχθησαν πάντες οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει πασσάδες νὰ τὸν δεξιωθοῦν κατὰ σειρὰν ἕκαστος, ἀπὸ πρώτου τοῦ βεζίρη, μὲ πολυέξοδα φαγοπότια καὶ μουσικοὺς καὶ κωμῳδοποιούς. Ἔσχατος πάντων, ὡς πτωχότερος, ἔκαμε τὸ ζιαφέτι ὁ Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ πασσᾶς, καὶ πληρώσας τῷ Ῥωμαίῳ Λάσκαρει καὶ ἀρχηγῷ τῆς φατρίας τῶν κωμῳδοποιῶν γρόσια μόνον 200, ἠτιμάσθη παρ' αὐτοῦ ὡς λαβόντος παρὰ τῶν λοιπῶν πασσάδων ἀνὰ γρόσια 400 διὰ τὸ κόλι τῶν λεγομένων τζεγκίδων· ἦν δὲ οὗτος ὁ Κιοπρουλὴς Ἀλβανίτης καὶ υἱὸς ἱερέως· ἡ μήτηρ ἀπέθανεν ἐν τῷ μοναχικῷ σχήματι, καὶ αὐτὸς ἐξώμοσεν ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας εἰκοστὸν, καὶ διὰ τὸ ὁμιλῆσαι γάμῳ ἔν τινι χώρᾳ κειμένῃ ἄνωθεν τῆς Σινώπης, Κιοπρὶ λεγομένῃ, ὠνομάσθη Κιοπρουλής.

ΚΕΦ. ΚΘ'.

Τρίτη πατριαρχεία 'Αθανασίου τοῦ Πατελαρίου, καὶ πατριαρχεία Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1651.

'Ο ἀπὸ ἔτους 1650 πατριαρχεύων ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας, προστὰς τοῦ θρόνου ἐνιαυτὸν (καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς) φυγὰς ἐγένετο, (καὶ παρὰ τοῦ βεζίρη ἐνδύεται τὸ ἔνδυμα, κατὰ τὸν Δοσίθεον) Μαΐου ε', Κύριλλος ὁ Κορίνθου, ἢ κατ' ἄλλους Τορνόβου, ὁ καὶ Σ π α ν ὸ ς ἐπικληθεὶς, ὅστις ἐπὶ ἡμέρας ὀκτὼ διατρίβει ἐν τῷ πατριαρχείῳ ἄνευ τοῦ μετατεθῆναι εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. 'Ενδύεται δὲ τὸ ἔνδυμα παρὰ τοῦ βεζίρη 'Αθανάσιος ὁ Πατελάριος τὸ (τρίτον) περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου τοῦδε τοῦ ἔτους· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας (τεσσαράκοντα) παραιτεῖται τοιαύτῃ παραιτήσει.

« Ἡ Μετριότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς γράμματος δηλοποιεῖ ὅτι, » μετὰ τὸ λαβεῖν με ἤδη τὸν ἡμέτερον ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν πατριαρ- » χικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰσελθεῖν εἰς αὐτὸν ἡμέρας ἱ- » κανὰς, καὶ μὴ δυνηθῆναι ἀπολογηθῆναι καὶ ἀναδεχθῆναι καὶ βαστάζειν » τὰ βασιλικὰ συνήθη δίκαια καὶ τὰ λοιπὰ ἔξοδά τε καὶ βάρη τῆς πατριαρ- » χείας, ἀνεχώρησα τοῦ πατριαρχείου, καὶ μὲ οἰκείαν βούλησιν καὶ θέλησιν » καὶ ἀβίαστον τρόπον ποιῶ παραίτησιν τοῦ πατριαρχικοῦ αὐτοῦ θρόνου, » καὶ οὐχὶ τῆς ἀρχιερωσύνης μου. 'Εχέτω δὲ ἄδειαν ἡ ἱερὰ σύνοδος τῶν ἀρ- » χιερέων ἐκλέξαι κανονικῶς ὃν ἂν ἐθέλοιεν ποιῆσαι πατριάρχην Κωνσταν- » τινουπόλεως· ἐγὼ δὲ ἡσυχίᾳ διάξω τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Ὅθεν εἰς ἀσφά- » λειαν καὶ ἔνδειξιν πᾶσι δέδωκα τὴν παροῦσάν μου ἀβίαστον καὶ οἰκειο- » θελῆ παραίτησιν, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς τοῦ Χριστοῦ » Μεγάλης 'Εκκλησίας. Ἔτει αχνά ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ Ἰνδικτιῶνος ἐδ.

'Απὸ τὴν σύνταξιν ταύτης τῆς παραιτήσεως ἠμπορεῖ πᾶς τις νὰ γνωρίσῃ πόση καὶ ποία ἀμάθεια κατεκράτει τότε τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει.

Ἡ ὑπογραφή

« 'Ο πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 'Αθανάσιος στέργω τὰ ἄ- » νωθεν ».

Πατριαρχεία Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Τούτου οὖν μετὰ τὴν παραίτησιν, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ τῶν παρευρεθέντων ἀρχιερέων, κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Παΐσιος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης ὁ Λέσβιος, Ἰουλίου θ′.

Ἀκολουθεῖ ἀδιακόπως ὁ κατὰ τῆς ἐν τῇ Κρήτῃ ὀχυρωτάτης πόλεως σφοδρότατος πόλεμος· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύουσιν οἱ Ὀθωμανοί, καὶ παρετάθη ἔτη 27.

Μητροφάνην τὸν Κρητόπουλον, πατριαρχεύσαντα τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρείας ἔτη τέσσαρα καὶ θανόντα, διεδέχθη τῷδε τῷ ἔτει ὁ Νικηφόρος, κανονικῶς ἀναβιβασθεὶς εἰς τὸν ἀποστολικὸν τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνον. Ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐλθὼν εἰς τὸ Βυζάντιον ἵνα ἀποδημήσῃ εἰς τὴν Ἰβηρίαν, χρέους ἕνεκεν τοῦ ἀποστολικοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας θρόνου, παρηνωχλήθη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τοῦδε τοῦ Παϊσίου, καὶ ἐπλήρωσεν αὐτῷ δύο χιλιάδας γρόσια, ἵνα μὴ πλάτῃ κατ' αὐτοῦ αἰτίας μιαράς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1652.

Οἱ σπαχίδες κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον ἀποστατοῦσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πολλῇ τῇ ὁρμῇ· φονεύουσι πλείστους ὅσους τῶν ἐν τέλει, ἐν οἷς καὶ τὸν βεζίρην καὶ τοὺς λοιποὺς ὅλους τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πασσάδες πλὴν τοῦ Κιοπρουλῆ Μεχμὲτ-πασσᾶ, ὅστις διὰ τὴν πτωχείαν ἔφυγε τὸν θάνατον. Ἡ ὁρμὴ τῆς ἀνταρσίας μετριάζει, καὶ ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς καὶ ὁ σιλαχδάρης ἀπὸ ἔλλειψιν προσώπων κινηθέντες μεταπέμπονται εἰς τὰ ἀνακτόρια τὸν Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν, δίδουσιν αὐτῷ τὴν τοῦ βασιλέως σφραγίδα, καὶ τὸν κάμνουν βεζίρην, νομίζοντές τον ἁπλῶς ὅτι θέλει εἶναι ἓν ὄργανον τῆς δυνάμεώς των διὰ νὰ ἐκτελῇ τὰ παρ' αὐτῶν προσταττόμενα, καὶ εἰπόντες αὐτῷ νὰ μὴ λησμονήσῃ τοὺς αἰτίους τῆς ὑψώσεώς του· ὅθεν οὐδὲν ἐποίει χωρὶς τῆς συμβουλῆς καὶ ἀδείας αὐτῶν, καὶ περὶ πάσης ὑποθέσεως γράφων καὶ ζητῶν τὴν γνώμην αὐτῶν ἐλάμβανε τὰς ἀποκρίσεις αὐτῶν ἐγγράφως, καὶ ἐφύλαττε τὰ ἔγγραφα αὐτῶν ἐπιμελῶς.

Τὸν Ἀντιοχείας πατριάρχην Μιχαὴλ τὸν ΣΤ′, πατριαρχεύσαντα ἔτη ἕξ καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰωακεὶμ ὁ Ε′, τὴν ἐπίκλησιν Βενζαγιάδης.

Ἐν τῇ Κολχίδι μοναστήριόν ἐστιν ὀρθοδόξων μοναχῶν ᾧ ὄνομα Κιαλιγγίλα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1654.

Τρίτη πατριαρχεία Ἰωαννικίου.

Ὁ πατριάρχης Παΐσιος, προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη τρία, ἀπεχώρησεν αὐτοῦ

κρυφίως διὰ τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ χρέους, ἀφανὴς γενόμενος, καὶ ἀναβιβάζεται πάλιν τὸ τρίτον ὁ προῤῥηθεὶς Ἰωαννίκιος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Ἡρακλείας,περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου μηνός. Προστὰς δὲ τοῦ θρόνου μῆνας ἕνδεκα τῇ εἱρκτῇ ἐμβάλλεται ὑπὸ τοῦ καίστορος διὰ χρέη, ἐν ᾗ διαμείνας ἡμέρας 16 παραιτεῖται, εἰληφὼς παρὰ τῆς τῶν ἀρχιερέων ὁμηγύρεως διὰ τὰ ἴδια προζωάρκεια τὰς διδομένας τῇ ἐκκλησίᾳ ζητείας παρὰ τῶν Κυκλάδων νήσων.

Ὅτι ἐπληρώθη ἅπαν τὸ χρέος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας Βασιλείου βοεβόδα εἴρηται τῷ ἔτει 1641. Ἀπὸ τότε οὖν εἰς διάστημα ἐτῶν 13 πῶς ἐπεφορτίσθη πάλιν τοσοῦτον χρέος, ὥστε καὶ Ἀθανάσιον τὸν Πατελάριον καὶ Ἰωαννίκιον παραιτηθῆναι, καὶ τὸν Παΐσιον φυγεῖν διὰ τὸ χρέος, ἂς τὸ συμπεράνῃ ὁ ἀναγνώστης,καὶ ἂς περιγράψῃ τὰς αἰτίας ὁποίας θέλει. Παρατρέχω οὖν τὸ ὅτι τοιούτους καρποὺς δὲν ἔπρεπε νὰ τρυγᾷ ὁ θρόνος αὐτὸς ἀπὸ τὸ σύστημά του· τριπλῶς γὰρ κατεσκάπτοντο οἱ θεμέλιοι τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῆς ὁρμῆς τῶν ἐπιβαίνειν κατατολμώντων παρανόμως· δεύτερον ἀπὸ τὴν διαγωγὴν τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων μητροπολιτῶν· καὶ τρίτον ἀπὸ τὰς φατρίας λαϊκῶν τινων ἀρχόντων συμφωνούντων τοῖς ῥηθεῖσι μητροπολίταις διὰ τὰ ἴδιά τέλη, αἰσχροκερδῆ θελήματα καὶ ἀξιομισήτους σκοπούς, καὶ πολλάκις βιαζόντων καὶ καταδυναστευόντων πατριάρχην τε καὶ τοὺς ἐνδημοῦντας ἀρχιερεῖς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν αἰσχροκερδειῶν αὐτῶν. Μία τοιαύτη ἐλεεινὴ κατάστασις τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου εὐκόλως ἐκίνει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς εὐγνώμονας τῇ μητρὶ αὐτῶν ἐκκλησίᾳ θεατὰς μὲ μεγάλην κατάκρισιν καὶ ἀρὰς κατὰ τῶν πρωταιτίων της.

Τὸν Ἀλεξανδρείας Νικηφόρον, πατριαρχεύσαντα ἔτη τρία καὶ θανόντα, διεδέχθη Ἰωαννίκιος ὁ ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ, ἥτις τουρκιστὶ λέγεται Χαλέπι.

ΚΕΦ. Λ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Τορνόβου Κυρίλλου, καὶ δευτέρα τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Παϊσίου, καὶ πρώτη Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Χίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1655.

Παραιτησαμένου οὖν τοῦ Ἰωαννικίου ἀνάγεται τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρό-

νον Κύριλλος ὁ ἀπὸ Τορνόβου, περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου, καὶ διαμείνας ἡμέρας 14, ἐξορίζεται ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν Κύπρον ὡς ἐπιβάτης, καὶ ἀναβιβάζεται τὸ δεύτερον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ προῤῥηθεὶς Παΐσιος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης.

Ὁ βεζίρης Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς, ἀσχάλλων ἐπὶ τῇ δυνάμει τοῦ σιλαχδὰρ καὶ τοῦ κιζλὰρ ἀγασὴ, μεταπέμπεται τοὺς προεστῶτας τῶν σπαχίδων κρυφίως, καὶ δείξας αὐτοῖς τὰ ἔγγραφα αὐτῶν καὶ ἐκτραγῳδήσας τὴν τοιαύτην αὐτῶν αὐθάδειαν παρεκίνησεν αὐτοὺς πρὸς τὴν κατ' αὐτῶν παιδείαν· ὅθεν οἱ σπαχίδες ὁρμήσαντες σωρηδὸν εἰς τὰ ἀνακτόρια ζητοῦσι τὴν καρατομίαν αὐτῶν τε τῶν δύο καὶ πάντων τῶν συμφώνων αὐτοῖς, ὡς αἰτίων τῆς πρὸ μικροῦ γενομένης ἀνταρσίας. Τούτων οὖν φονευθέντων ἔμεινεν ὁ Κιοπρουλὴς πληρεξούσιος, καὶ ἡ περίφημος Βαλιδὲ, δι' ἧς τὰ πάντα κατεπράττοντο, μικρόν τι ἀνεχαιτίσθη· καὶ διέφθειρεν ὕστερον ὁ Κιοπρουλὴς κατ' ὀλίγον καὶ τοὺς τὸ ἀνταρτικὸν αὐτὸ κίνημα κινήσαντας σπαχίδες, εἰς τρόπον ὁποῦ περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους οὐδέ τις αὐτῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει εὑρίσκετο.

Τὰς ἡνίας οὖν τῆς βασιλείας διέπων μόνος ὁ Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς ἐγέμισε τοὺς θησαυροὺς οὓς ἀπεκένωσεν ἡ ἀσωτεία τοῦ σουλτὰν Ἰπραὴμ, καὶ διασκεδάσας πάσας τὰς τῶν σπαχίδων καὶ γιαννιτζάρων ἀνταρσίας, καὶ τὸν πασσᾶν τοῦ Χαλεπίου ἀποστατήσαντα συλλαβών τε καὶ φονεύσας σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν συνωμόταις, τήν τε Τένεδον καὶ τὴν Λῆμνον ἀπὸ τῶν Ἐνετῶν πολέμῳ καθυποτάξας, καὶ τὴν Γιάνοβαν αὐτοπροσώπως ὑπαγαγὼν, κἂν τῇ Οὐγγρίᾳ ὑποτάξας τὸ Βαραδῖνι, ἐμεγαλύνετο καθ' ἡμέραν· ἦν δὲ ἐν πᾶσι πολύτροπός τε καὶ δόλιος, καὶ διὰ νὰ διατηρήσῃ ἑαυτῷ ἀκλόνητον τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς ἐπιτροπικῆς ἐγένετο καὶ αἱμοβόρος, φονεύων πάντας τοὺς βεζίρηδες τοὺς ἴσους αὐτῷ κατὰ τὴν ὑπόληψιν, διὰ νὰ μείνῃ μόνος καὶ νὰ γένῃ ἀναγκαῖος, μὴ εὑρισκομένου ἄλλου κρείττονος αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς βασιλείας ὁποῦ νὰ ἀναπληρώσῃ τὸν τόπον του μετὰ τὴν καθαίρεσίν του· ὅθεν ἐφόνευσεν ἐπὶ προφάσεσι διαφόροις μάλιστα τὸν Σεΐτογλου καὶ τὸν Χουσεῒν-πασσᾶν, ἥρωας ἀνικήτους τῆς βασιλείας, καὶ ἄλλους πολλούς. Τούτων τινὰ μεταπεμψάμενος ἔδειξεν αὐτῷ τὸ βασιλικὸν πρόγραμμα διὰ τὸν θάνατόν του, καὶ δακρυῤῥοῶν ἔλεγεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθη ἐξιλεώσασθαι τὴν κατ' αὐτοῦ ὀργὴν τοῦ βασιλέως, καὶ παρεκίνει αὐτὸν δέξασθαι τὸν θάνατον εὐγνωμόνως. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη αὐτῷ τὸ, « Ὦ γέρον κροκόδειλε, ὁποῦ πνίγεις πρῶτον τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὕστε» ρον κλαίεις! »

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, τοὔνομα Φαζὶλ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς Κιοπρουλόγλους, ὑπαγαγὼν τὸ ὀχύρωμα Βιδὰρ καὶ τὴν Τρανσυλβανίαν τῇ κατατροπώσει τοῦ Ῥαγκότσκη, ὅστις κἂν τῷ πολέμῳ ἐπληγώθη, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διορίσας ἡγεμόνα τῆς Τρανσυλβανίας δασμοφοροῦντα τὸν Ἀπαφὶν, ἐδόξασε καὶ ἐμεγάλυνε τὴν τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείαν τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὸν καίσαρα τῆς Γερμανίας, πτοηθέντα λίαν ἐπὶ τούτοις, πέμψαντα πρέσβεις ζητεῖν ταπεινῶς τὴν εἰρήνην ἐπὶ συμφωνίαις ἐπωφελίμοις τῇ τῶν Ὀθωμανῶν βασιλείᾳ· ὁ-

θεν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἀνακωχὴ πολέμου ἐπὶ ἔτη εἴκοσι. Καὶ τοίνυν τῷδε τῷ ἔτει βεβαιωθείσης μεθ' ὅρκων ἑκατέρωθεν τῆς μετὰ τῶν Γερμανῶν εἰρήνης, ἀποφασίζεται νὰ κινηθῇ δραστηριώτερον ὁ κατὰ τῆς Κρήτης εἰς τόδε κινούμενος πόλεμος, γενομένης συμβουλῆς ἐπὶ διβανίου, τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν συναχθέντος, καὶ διορίζεται στρατηγὸς ὁ Ἀχμὲτ-πασσᾶς, υἱὸς τοῦ βεζίρη, ἀνὴρ περίφημος γεγονὼς ἐν τῷ ὑστάτῳ πολέμῳ τῷ προῤῥηθέντι κατὰ τῶν Γερμανῶν. Κτίζονται ἀποθῆκαι εἰς τὰς νήσους, γεμίζονται ἐφοδίων καὶ προζωαρκείων, καὶ τέλος πολλῷ τῷ στόλῳ καὶ στρατοπέδῳ φθάνει ὁ Κιοπρουλόγλους Μεχμὲτ-πασσᾶς εἰς τὴν Κρήτην καὶ ἐβγαίνει εἰς τὰ Χανιά.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1656, τοῦ Χιτζρὲ 1067.

Κἀκεῖθεν λύσας ἔρχεται εἰς τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, καὶ στρατοπεδεύσας περὶ αὐτὸ ἄρχεται τῆς πολιορκίας μετὰ πολλά· πολιορκία περίφημος, ᾗ τινι παρομοία οὐκ ἀναγινώσκεται πούποτε μέχρι τοῦδε ἐν ταῖς ἱστορίαις, καὶ ἴσως οὐδὲ τοῦ λοιποῦ ἀναγνωσθήσεται, ἢ γενήσεταί τις ἄλλη ὁμοία αὐτῇ. Ὅλαι αἱ δυνάμεις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας συνηθροίσθησαν, προετοιμασίαι ἀναρίθμητοι πολλῶν χρόνων προηγήσαντο κἀκεῖσε παρῆσαν· πολλοὶ καὶ ἄμετροι ἐφονεύθησαν, καὶ δυνάμεις αἱ ὕστερον ἐρχόμεναι ἠκολούθουν τὸν θάνατον τῶν προελθουσῶν δυνάμεων, καὶ ταῦτα πολλάκις ἀλληλοδιαδόχως ἐγένετο· πολλάκις οἱ πολεμοῦντες Ὀθωμανοὶ μὲ ἀγανάκτησιν ῥίψαντες τὰ ὅπλα ἀνεχώρουν, ἀλλ' ἀπειλαῖς καὶ βίᾳ καὶ παιδείᾳ τὰ ὅπλα ἐπανελάμβανον· ἐξ ἐναντίας οἱ πολιορκούμενοι εἶχον τὴν φύσιν βοηθόν, καὶ αὕτη ἐπολέμει ὑπὲρ αὐτῶν, οὕτως ἦν δυσχερὲς τὸ πρισπελᾶσαι τοῖς τείχεσι· συνελόντι φάναι, δὲν ἔμεινε μέρος τῆς γῆς ὁποῦ νὰ μὴν ἐβράχῃ αἵματι ἀνθρωπίνῳ, καὶ τὰ πολλὰ ἐμπόδια ἔφεραν εἰς ἀπόγνωσιν τοὺς πολιορκοῦντας, καὶ πολλάκις προετίμων τὸ θανεῖν ὑπὲρ τὸ ζῆν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον λοιπὸν ἠκολούθησε καὶ παρετάθη φονικώτατα καὶ πικρότατα αὕτη ἡ πολιορκία τοῦ λοιποῦ ἐπὶ πολύ, ὡς παρακατιοῦσιν ἡμῖν γνωσθήσεται.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1657.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Χίου Παρθενίου. αχνζ'

Ὁ πατριάρχης Παΐσιος ὁ προῤῥηθεὶς προστὰς τοῦ θρόνου ἔτη δύο ἐξοῦται, καὶ παραλαμβάνει τὴν Κύζικον, κἀκεῖθεν ἐκβληθεὶς ἐγκρατὴς τῆς Ἐφέσου γίγνεται. Μετὰ δὲ τὴν τοῦ Παϊσίου ἔξωσιν ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κατὰ μῆνα Ἰούλιον, ὁ Χίου Παρθένιος ὁ Γ', ὁ καὶ Π α ρ θ ε ν ά κ η ς καλούμενος, ἀνὴρ εὐλαβὴς καὶ τὸν τρόπον χρηστός.

Παρατεινομένης δὲ τῆς προῤῥηθείσης πολιορκίας ἦλθεν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ εἰς τὴν Λάρισσαν διὰ νὰ δίδῃ περισσότερον θάῤῥος εἰς τοὺς πολεμοῦντας μὲ

1657—

τὸ πλησιόχωρον τῆς παρουσίας του, καὶ νὰ προνοῆται τὰ χρειώδη. Ἐκεῖσε ἦλθον οἱ πρέσβεις τῶν Καζάκων τῶν κατοικούντων μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Νίστρου, τοῦ παραῤῥέοντος παρὰ τῷ ὀχυρώματι Χοτίνι καὶ Βενδέρι, (αὕτη ἐστιν ἡ ἐπαρχία ἡ λεγομένη Οὐκραΐνα,) λεγομένων παρὰ Τούρκοις Σαρὶ-καμὶσχ-καζαγὶ, καὶ τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ προσεκύνησαν τὴν ἐπαρχίαν αὐτῶν ἐκ μέρους τῶν τοῦ γένους προὐχόντων· ἀρχηγὸς δὲ τῶν πρέσβεων ἦν ὁ χάτμανος αὐτῶν Δοροσχένκης. Ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ὑπεδέχθη αὐτοὺς φιλοφρόνως, ἐνεδύσατο ἐνδύματι τὸν χάτμανον καὶ δέδωκεν αὐτῷ ἓν τοὺϊ καὶ σαντζάκι εἰς σημεῖον τῆς δεσποτείας αὐτοῦ, προστάξας αὐτῷ νὰ παύσουν τοῦ λοιποῦ αἱ τῶν Καζάκων λεηλασίαι, αἵτινες ἐσθότε ἐγίνοντο καὶ μέχρι τῶν προαστείων τῆν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ νὰ μεταχειρίζεται τοῦ λοιποῦ τὰς δυνάμεις τοῦ γένους τῶν Καζάκων κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ὑπεσχέθη αὐτοῖς βοηθῆσαι ἐπηρεαζομένοις παρὰ Πολωνῶν τε καὶ Μοσχόβων.

Ταῦτα μαθὼν ὁ ῥὴξ τῆς Πολωνίας καὶ λυπηθεὶς διὰ τὸ ἐπιζήμιον τῆς τοιαύτης προσηλώσεως, πέμψας στρατὸν, ἔχων τε ἐν τοῖς Καζάκοις τινὰς αὐτῶν ὁμογνώμονας, ἐμποδίζει τὴν τοιαύτην προσήλωσιν. Μαθὼν ταῦτα ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ πέμπει αὐτῷ ἐπιστολὴν μὲ τζαούσην, δι' ἧς ἐπαπειλεῖ φόνους, πολέμους καὶ λεηλασίας τῆς βασιλείας του εἰ οὐκ ἀποστεῖ τῶν Καζάκων. Οὐδένα λόγον ποιεῖται τῶν ἀπειλῶν ὁ ῥὴξ τῆς Πολωνίας, ἐπερειδόμενος ταῖς ψευδέσιν ὑποσχέσεσι τοῦ καίσαρος τῆς Γερμανίας·ὅθεν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἤρξατο ἑτοιμάζεσθαι πρὸς τὸν κατὰ τῶν Λέχων πόλεμον, καὶ τοὺς Ταρτάρους ἐπὶ τούτῳ ἑτοιμασθῆναι προσέταξε.

Πατριαρχεύοντος τοῦ Παρθενίου τούτου ὁ Ταταρχάνης πρέσβυν πρὸς τὸν τῆς Καζακίας χάτμανον πέπομφεν, ὃς παραγενόμενος πρὸς αὐτὸν, καὶ ἰδὼν ἐκεῖσε μητροπολίτην τινα πρώην Νικαίας παρακαθήμενον καὶ παῤῥησίαν πολλὴν τοῖς ἐκεῖσε ἔχοντα, φθονήσας, μετὰ τὸ ἐπανελθεῖν πλεῖστα τῶν ἀπαισίων κατὰ τοῦ μητροπολίτου καὶ πατριάρχου τῷ Ταταρχάνῃ λελάληκεν, ὅτι δηλαδὴ ἔπεμψεν εἰς Μοσχοβίαν ἐπιστολὰς ὁ πατριάρχης, δι' ὧν τὴν πρὸς τοὺς Μοσχόβους καθοσίωσιν διελιπάρει, καὶ ἄλλα. Τοῦ δὲ χάνη ἀναγγείλαντος ταῦτα τῷ Ἐπιτρόπῳ Κιοπρουλῆ Μεχμὲτ-πασσᾶ, μεταπέμπεται τὸν πατριάρχην καὶ ἐπιμελῶς ἐρευνᾷ περὶ τῶν κατ' αὐτοῦ λαληθέντων· εὗρεν οὖν αὐτὸν ἐν πᾶσιν ἀθῶον ὁ βεζίρης· ἀλλ' ἵνα μὴ φανῇ κενολόγος ὁ χάνης, χάριτι τῇ πρὸς ἐκεῖνον ἀπηγχόνισεν αὐτὸν ἐν τῷ Παρμάκαπι, τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας κρεμάμενον ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν· ὃν εὑρόντες οἱ χριστιανοὶ ἔθαψαν ἐν τοῖς νησίοις· λύπη δὲ καὶ κατήφεια οὐχ ἡ τυχοῦσα τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Χριστιανοὺς κατέλαβε δι' αὐτόν. Καὶ τοῦ λοιποῦ οὐδένα τῶν πατριαρχῶν μετ' ἐκεῖνον ἐῶσιν οἱ κατὰ καιροὺς Ἐπίτροποι τοῦ αὐτοκράτορος ἐμφανῆναι τῷ βασιλεῖ, ὡς εἴθιστο ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τοῦδε.

Τὸν Ἀντιοχείας Ἰωακεὶμ τὸν Βενζαγιάδην, πατριαρχεύσαντα ἔτη πέντε καὶ θανόντα, διεδέχθη Κύριλλος ὁ Β'.

ΚΕΦ. ΛΑ'.

Πατριαρχεία τοῦ Γάνου καὶ Χώρας Γαβριὴλ, καὶ πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Προύσης Παρθενίου, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Νεκτάριον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1658.

Μετὰ τοῦτον οὖν τὸν ἀδίκως καταδικασθέντα Παρθένιον ἐπιβαίνει τοῦ θρόνου ὁ μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας Γαβριὴλ, παρὰ γνώμην τῆς συνόδου, ἀνὴρ γραμμάτων ἀδαής. Ὅθεν μετὰ ἡμέρας (60) στεφανώσας γάμον ἀρχοντικὸν καὶ εἰπὼν κακῶς τὰς εὐχὰς, ἐξοῦται τοῦ θρόνου ὑπὸ τῆς τῶν ἀρχιερέων συναινέσεως, οἵτινες, ἵνα μὴ τοῦ λοιποῦ ἐνοχληθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, δεδώκασιν αὐτῷ διὰ προζωάρκεια τὴν τῆς Προύσης μητρόπολιν.

Πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης.

Προσκληθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων ὁ μητροπολίτης Προύσης Παρθένιος ὁ Δ', ὁ ἐπονομασθεὶς Μογιλάλος ἢ χουμχούμης, ψήφῳ κοινῇ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου, ὡς ἐκ τοῦ ὑπομνήματος αὐτοῦ τοῦ ἐν τῷ κώδηκι δηλοῦται, οὕτω πως ἔχοντος.

« Οὐδεμία τῶν ὑποθέσεων δύναται τὸ εἶναι ἀρχῆς ἔχειν δίχα· ἡ γὰρ ἀρχὴ » ἐστι ῥίζα καὶ πηγὴ τοῦ ὅλου. Ἐπειδὴ λοιπὸν τοῦ Οἰκουμενικοῦ καὶ ὑ» ψηλοτάτου θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως μεμενηκότος ἀμοίρου ἀρ» χῆς καὶ κεφαλαίου, ἅ τε τοῦ ἐν αὐτῷ ἀρχιερατεύοντος ἀδίκῳ θανάτῳ κα» ταδικασθέντος, μακαρίου κὺρ Παρθενίου, συνήχθημεν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέν» τες ἀρχιερεῖς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τρο» παιοφόρου, καὶ ψήφους κανονικὰς ποιησάμενοι ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν » Προύσης καὶ Τριγλίας κὺρ Παρθένιον, δεύτερον τὸν Λαρίσσης κὺρ Διονύ» σιον, καὶ τρίτον τὸν Σμύρνης Μακάριον· ὅθεν καὶ κατεστρώθη τὰ ὀνόματα » αὐτῶν εἰς δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐν τῷ κώδηκι τῆς Μεγάλης Ἐκκλη» σίας· αχνή, Μαΐου α'; Ἰνδικτιῶνος ι'. Ὡς γὰρ μὴ γεγονυῖαν ὅλως κατὰ » κανόνας ἱεροὺς τὴν μετάθεσιν τοῦ Γαβριὴλ δυναστευθέντες ὑπεγραψά» μεθα ἐν τῷ κώδηκι, ἐκρίναμεν εἶναι ἄκυρον καὶ ἀνενέργητον καὶ εἰς οὐ» δὲν λογιζομένην».

Ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἁπλῶς εἰς τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς Φράντζας ἡ Τάργα, καὶ ἔγραψε κατ' αὐτῆς πανταχόσε ὁ Παρθενάκης· καὶ ἀγοράσαντες βιβλία ταύτης οἱ ὀρθόδοξοι κατέκαυσαν πανταχόσε ἐν τοῖς φόροις, καὶ ἐγένετο τοῖς παπισταῖς αἰσχύνη μεγάλη.

Ἕψησαν μῦρον ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει διὰ δαπάνης καὶ ἐπιμελείας τοῦ Ἑρμηνέως Παναγιώτου Νικοσίου.

Τοῦ Σερβίας ἀρχιεπισκόπου Γαβριὴλ εἰς Μοσχοβίαν ἀπελθόντος, Μάξιμός τις τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν αὐτοῦ θρόνον ἀφήρπασεν· ἐπανακάμψας δὲ ὁ Γαβριὴλ καὶ διϊσχυριζόμενος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπαναλαβεῖν, ὡς ἐπίβουλος τῆς βασιλείας ὑπὸ τοῦ Μαξίμου πρὸς τὸν βεζίρην Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν διαβάλλεται, ὑφ' οὗ καὶ ἐκρεμάσθη ἀδίκως ἐν τῇ Προύσῃ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1659, τοῦ Χιτζρὲ 1070.

Ὅ,τε προῤῥηθεὶς Γαβριὴλ ὁ πρώην πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, βαπτίσας Ἑβραῖόν τινα ἐν τῇ Προύσῃ, συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑβραίων καὶ διαβληθεὶς πρὸς τὸν βεζίρην Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν, | διάγοντα κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ Προύσῃ μετὰ τοῦ σουλτάνου, ὡς δῆθεν Τοῦρκόν τινα βαπτίσας, κρεμᾶται ἐν τῇ Προύσῃ, καὶ λαμβάνει προεδρικῶς τὴν Προύσαν ὁ ἐξ Ἄνδρου τῆς νήσου καταγόμενος Διονύσιος ὁ Λαρίσσης μητροπολίτης. Οὗτοι καὶ οἱ τρεῖς μάρτυρές εἰσιν· οἱ γὰρ ἐθνικοὶ πολλὰ ἐποίησαν αὐτοῖς τοῦ ἐξομόσαι, ἀλλ' ἐλέει θεοῦ οὐ γέγονε τοιαύτη παραχώρησις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Ὁ βεζίρης Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς ἀσθενεῖ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

μετὰ δύο χρόνους [illegible] 466.

[illegible]

(ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου αἱ σελίδες 301—322.)

'Ετει σωτηρίῳ 1671.

Ἅλωσις τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης.

Ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε ἀδιακόπως μὲ μεγάλην αἱματοχυσίαν, πεισμονὴν καὶ δραστηριότητα τῶν Ὀθωμανῶν ἡ πολιορκία τῆς Κάνδιας, οἵτινες οὐδὲν ἀνύοντες καὶ ἀκολούθως ὄντες ἀπηλπισμένοι καὶ ἐκνενευρισμένοι ἀπὸ τοὺς κόπους τοιαύτης πολυχρονίου πολιορκίας, μὲ ἓν παίγνιον τῆς τύχης ἀνελπίςως ἀποκτοῦσι, μὲ τὴν ἐπίνοιαν ἑνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, ἐκεῖνο ὁποῦ μὲ τὴν δυναστείαν καὶ βίαν τοσούτων καὶ τηλικούτων στρατιωτῶν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἀποκτήσουν· πῶς δὲ ἐγένετο ταῦτα φέρε ἤδη καὶ διηγηθῶμεν.

Ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ εἶχε κηρύξει ἐν τῷ κατὰ τὴν Κρήτην στρατοπέδῳ ὅτι ἂν δὲν παρθῇ τὸ Κάστρον οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ παρόντων δὲν θέλει ἰδεῖ τὸ πρόσωπόν του. Αὕτη ἡ ἀπειλὴ ἀντὶ τοῦ νὰ δώσῃ θάῤῥος εἰς τοὺς στρατιώτας πρὸς τὸν πόλεμον, ἠτόνισεν αὐτοὺς περισσότερον· ὅθεν φανερῶς προσεκλαίοντο ὅτι δὲν δίδει ἡ βασιλεία ἓν τέλος εἰς τοὺς ἀνυποίστους μόχθους αὐτῶν, δι' ὧν, εἰ καὶ παραταθέντων ἐπὶ ἔτη 24, οὐδὲν ὄφελος ἐγένετο· καὶ ὅτι ἀπηύδησαν προσκαρτεροῦντες τῷ καύσωνι τοῦ θέρους καὶ τῷ παγετῷ τοῦ χειμῶνος· καὶ ὅτι παρατείνεται ἡ πολιορκία μὲ σκοπὸν νὰ ἐξολοθρευθῇ ὅλον τὸ σύστημα τῶν γιαννιτζάρων. Ὁ βεζίρης Ἀχμὲτ-πασσᾶς ὁ Κιοπρουλόγλους ἐκινδύνευε, καὶ γὰρ τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως μὴ ἐνεργῆσαι ἀμηχάνου ὄντος, ἦτο δύσκολον καὶ τὸ νὰ παραθαῤῥύνῃ τοὺς στρατιώτας πρὸς τὸν πόλεμον· ὅθεν ὁτὲ μὲν ὑποσχέσεσιν, ὁτὲ δὲ δωρήμασιν, ἄλλοτε δὲ ἀπειλαῖς καὶ πάλιν εὐθὺς ὑποσχέσεσι διεξῆγε τὴν δυσκολίαν τοῦ πράγματος, πάντοτε ἑκατέρωθεν φοβούμενος, καὶ πολλάκις τῶν λοιπῶν προκινδυνεύων αὐτὸς διὰ νὰ δώσῃ παράδειγμα τοῖς λοιποῖς. Ἐν τούτοις μαθὼν τὴν ἐλευσομένην συμμαχίαν τῶν Φραντζέζων διὰ τοὺς πολιορκουμένους ἀπέγνω τὰ μέγιστα· ἤλπιζε γὰρ ἀπὸ ἔλλειψιν τῶν προζωαρχείων καὶ τῶν πολεμικῶν ἐφοδίων νὰ τοὺς βιάσῃ νὰ παραδοθοῦν. Μιᾷ τῶν ἡμερῶν οὖν ὑπὸ τῆς λύπης καὶ συλλογισμοῦ κατακρατούμενον εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν σκηνὴν αὐτοῦ Παναγιώτης ὁ Νικόσιος, ὁ Βυζάντιος, καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς λύπης του ἐζήτησεν ἄδειαν παρ' αὐτοῦ νὰ μεταχειρισθῇ στρατήγημά τι διὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Κάστρου, ἐπὶ ὑποσχέσει τοῦ μὴ κοινολογῆσαι τὸν βεζίρην τινὶ τὰ αὐτοῦ κινήματα, καὶ ὑπισχνεῖται αὐτῷ ἐντὸς ὀλίγου τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῆς ἁλώσεως. Ὅθεν λαβὼν τὴν ἄδειαν γράφει μὲ τὸν δοῦλόν του Μακσούτην τῷ διοικητῇ τοῦ Κάστρου Φραγκίσκῳ Μοροζίνῃ ὅτι ζήλῳ χριστιανικῷ κινούμενος θέλει νὰ τοῦ φανερώσῃ ὑπόθεσιν μυστικὴν μὲν ἀλλὰ ἀναγκαιοτάτην διὰ τὴν τοῦ Κάστρου κατάστασιν. Ὁ Μοροζίνης, ἄνθρωπος φρόνιμος καὶ ῥαμπιταλής, ὑποπτεύεται τὸ τοιοῦτον κίνημα καὶ ἀπιστεῖ, καὶ κοινολογεῖ τοῖς ἐν τῷ Κάστρῳ Ἐνετοῖς τε καὶ Ῥωμαίοις τὸ κίνημα, καὶ ἀποφασίζεται κοινῇ τὸ νὰ ἀκούσῃ ὁ Μοροζίνης τοὺς λόγους τοῦ Παναγιώτου. Ὅθεν ἀπέστειλε τὸν Μακ-

σούτην πρὸς τὸν Παναγιώτην, διορίσας τὸν τόπον καὶ τὸν καιρὸν τῆς ἀνταμώσεως. Τῇ ὑστεραίᾳ οὖν μετὰ τὴν ἑσπέραν ἀνταμώνονται εἰς μίαν πόρταν τοῦ Κάστρου, καὶ διηγεῖται ὁ Παναγιώτης τῷ Μοροζίνῃ διεξοδικῶς καὶ μὲ περιστατικὰ πολλά, ὡς Χριστιανὸν ὁρκομοτήσας αὐτὸν νὰ μὴ φανερώσῃ τινὶ τὸ μυστικόν, ὅτι μετέφρασε γράμμα τοῦ ἀρχιθαλασσίου τῶν Φραντζέζων πρὸς τὸν βεζίρην, ἐν ᾧ γράφει ὅτι διὰ τοῦ σεκρεταρίου του φανερώνει τῷ βεζίρῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει προσταγὴν παρὰ τοῦ βασιλέως του νὰ κάμῃ. «Ὁ σεκρετάριος εἰσελθὼν παρόντος ἐμοῦ μόνου εἶπεν ὅτι ὁ ἀρχιθαλάσσιος ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὴν Κρήτην, κατὰ τὴν παράκλησιν τῶν Ἑνετῶν διὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς πολιορκουμένους, ἔχει προσταγὴν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Φράντζας, ἀφοῦ εἰσέλθῃ μὲ τὸν στόλον εἰς τὸν λιμένα, καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ Κάστρον οἱ ἐν αὐτῷ στρατιῶται φραντζέζοι, ὡς δῆθεν σύμμαχοι, νὰ παραδώσῃ τὸ Κάστρον εἰς τὸν βεζίρην καὶ νὰ ἀποπέμψῃ εἰς τὴν Φράντζαν δεσμίους πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ Ἑνετούς.» Ταῦτα εἰπών, καὶ κατηγορήσας τὴν ἀπιστίαν τῶν Φραντζέζων, καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπειπὼν διὰ νὰ πείσῃ τὸν Μοροζίνην ὅτι ἀληθεύει, ἀφεὶς αὐτῷ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἢ παραδοθῆναι τοῖς Τούρκοις τιμίως ἢ σκλαβωθῆναι ὑπὸ τῶν Φραντζέζων, ἀνεχώρησεν.

Ὁ Μοροζίνης, ἐπιλαθόμενος τοῦ ὅρκου, τὴν αὐτὴν νύκτα συναθροίσας τοὺς ὀφφικιάλους καὶ τοὺς προὔχοντας τῶν πολιτῶν διηγήθη αὐτοῖς τὸ τοῦ Παναγιώτου μήνυμα, καὶ ἐζήτησε τὴν γνώμην τους· καὶ ἀποφασίζεται τὸ ὅτι κρεῖττον νὰ παραδοθοῦν εἰς τοὺς Τούρκους μὲ συμφωνίαν τιμημένην ἢ νὰ σκλαβωθοῦν ἀπὸ τοὺς Φραντζέζους. Ἐλθὼν ὁ Παναγιώτης συμβουλεύει τὸν βεζίρην νὰ ἀποπέμψῃ κρυφίως ὅσον τὸ δυνατὸν εἴκοσι νῆας τοῦ πολέμου πρὸς τὴν Κύπρον, μὲ προσταγὴν τοῦ ὅτι ἀφοῦ ταξειδεύσουν μίλια 80 νὰ ἐπανακάμψουν εἰς τῆς Κρήτης τὸ Κάστρον μὲ μπαϊράκι φραντζέζικον· ὅθεν εὐθὺς ἀναχωροῦσιν αἱ νῆες, καὶ ἐξ οὐρίας πλεύσασαι ἐπανακάμπτουσιν εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὴν προσταγήν. Οἱ φύλακες ἰδόντες νῆας μὲ μπαϊράκια φραντζέζικα νομίζουσιν ὅτι νὰ ἦλθε συμμαχία τῶν Φραντζέζων διὰ τὸ πολιορκούμενον Κάστρον, δίδουσι τὴν εἴδησιν καὶ χαίρουσι μεγάλως οἱ πολιορκούμενοι. Ἐν τούτοις δὲ ἅμα φανεισῶν τῶν πλαστῶς φραντζέζικων νηῶν, ὁ βεζίρης ξεκινᾷ ἄλλας εἴκοσι νῆας πρὸς ἀπάντησιν αὐτῶν, καὶ πλησιάσασαι ἀλλήλας αἱ τουρκικαὶ μὲ τὰς πλαστὰς φραντζέζικας χαιρετοῦσιν ἀλλήλας τῇ τῶν τηλεβόλων, ὡς σύνηθες, βολῇ, εἶτα εἰσῆλθον ἀμφότεραι εἰς τὸν λιμένα. Ὁ Μοροζίνης καὶ οἱ ἐν τῷ Κάστρῳ ταῦτα ἰδόντες πείθονται ὅτι ἀληθεύουσιν οἱ λόγοι τοῦ Παναγιώτου ἀναμφιβόλως· ὅλος ὁ λαὸς δέχεται τὸ παραδοθῆναι τοῖς Τούρκοις, καὶ ὁ Μοροζίνης πέμψας εἰς τὸν βεζίρην ζητεῖ νὰ διορισθῶσιν ἄνθρωποι ἑκατέρωθεν διὰ νὰ γένουν αἱ συμφωνίαι διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Κάστρου. Ὅθεν διορίζει τὸν Ἰπραὴμ-πασσᾶν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου, τὸν κουλκεαγιασὴ Ζουλφικὰρ-ἀγᾶ, τὸν μπὰς-τεσκερετζὴν Ἰσὰκ-ἐφένδην καὶ τὸν Δραγομάνον Παναγιώτην· καὶ ἑνωθέντες μὲ τοὺς πληρεξουσίους τοὺς ἀπὸ μέρους τῶν Ἑνετῶν εἰς σκηνὰς ἐπὶ τοῦ Λευκοῦ Πύργου συμφωνοῦσι νὰ παραδώσουν οἱ Ἑνετοὶ τὸ Κάστρον, καὶ νὰ ἔχῃ ἄδειαν ἕκαστος τῶν ἐν αὐτῷ, ἢ στρατιώτης ἢ πολίτης, νὰ ἀναχωρῇ ἐ-

—1671

κεῖθεν μὲ τὴν γυναῖκά του, τέκνα του καὶ ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του· ἡ συμφωνία ὑπεγράφη παρὰ τοῦ βεζίρη, καὶ ἀνεχώρησεν ὁ Μοροζίνης καὶ ἀφῆκε τὸ Κάστρον εἰς τοὺς Τούρκους χωρὶς κατοικητὰς καὶ στρατιώτας· καὶ οἱ Τοῦρκοι λαβόντες τὸ Κάστρον ἔκαμαν ὅλας τὰς ἐκκλησίας τζαμία, δόντες μίαν μόνην τῷ Παναγιώτῃ, ἥν τινα ἀφωσιώσατο τοῖς Σιναΐταις, καὶ ἔχουσιν αὐτὴν μέχρι τοῦδε μετόχιον. Μὲ τοιοῦτον δόλον λοιπὸν ἐκυρίευσαν οἱ Τοῦρκοι τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, τὴν δόξαν δηλαδὴ τῶν παρελθόντων αἰώνων καὶ τὸ ὄγδοον θαῦμα τοῦ κόσμου. Ἡ φύσις τὸ ἔκαμεν ἀκαταπολέμητον, καὶ μετὰ πολέμους ἀδιακόπους ἐτῶν 24 μόλις τὸ ἐκυρίευσαν δολίως οἱ Τοῦρκοι, ἀφοῦ ἔχασαν ἐμπρὸς εἰς τὰ τείχη του πλεῖον τῶν 200 χιλιάδων τακτικῶν στρατιωτῶν, ἔξω ἀπὸ τοὺς γκιονουνλίδες, ἤτοι τοὺς ἐθελουσίως πρὸς τὸν πόλεμον χωροῦντας, καὶ ἄλλους ὀπαδοὺς τῶν στρατοπέδων καὶ ἐκστρατειῶν· ἐπὶ τούτοις, μὲ ὅλον ὁποῦ συνειθίζουσι νὰ κρύπτωσι τὰς ζημίας των, μαρτυροῦσι καὶ τοῦτο, ὅτι παρὰ τοὺς φονευθέντας τούτους νὰ ἀπέθανον ἀπὸ ἀῤῥωστίας καὶ ἄλλαι 400 χιλ. στρατιωτῶν καὶ ἄλλων Τούρκων ἐπὶ ταύτης τῆς πολιορκίας. Συμπέρανε λοιπὸν πόσαι χιλιάδες Χριστιανῶν ἠκολούθησαν αὐτοὺς μὲ τὸν θάνατον. Οἱ Ἑνετοὶ λογίζονται νὰ ἐξωδιάσθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον φλωρία βενέτικα πλέον τῶν 100 μιλλιουνίων. Ἂν αὐτὸς ὁ πόλεμος ἀκολουθοῦσεν ἐπὶ τῶν πάλαι ποιητῶν ἤθελε γυμνάσει τοὺς καλάμους ὅλων τῶν τότε συγγραφέων, καὶ ὁ Παρνασσὸς ἤθελεν εὕρει ὕλην μεγαλητέραν ἀπὸ τῆς τοῦ ἐν Τρῳάδι πολέμου· ὅποιος θέλει νὰ ἰσοσταθμίσῃ ἀμφοτέρους θέλει εὕρει τοὺς πολέμους ὁποῦ συνεκροτήθησαν ὑπὸ τοῖς τείχεσι τοῦ Ἰλίου μικροτέρους κατὰ τὴν αἱματοχυσίαν τῶν ὑπὸ τῷ Κάστρῳ τῆς Κρήτης πολέμων· παρὰ πᾶσαν γὰρ τὴν παράτασιν τοῦ πολέμου τῆς Κρήτης ἐγένοντο αἱματοχυσίαι ἀδιάκοποι καὶ καθημεριναί, καὶ χείμαῤῥοι ἀνθρωπίνων αἱμάτων ἔῤῥεον ὄχι μόνον εἰς τὴν Κρήτην ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περισσοτέρας νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ εἰς ὅλα τὰ σύνορα τὰ μεταξὺ Ἑνετῶν τε καὶ Τούρκων. Ὅρα Δοσίθ. σελ. 1212.

Κριτήριον περὶ τοῦ Παναγιώτου.

Εἰς ὅλην τὴν ἱστορίαν τὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πόλεως δὲν ἀναγινώσκεται μέχρι τοῦδε ὄνομα Δραγομάνου τῆς Πόρτας· καὶ ἂν ἦτον, τοσοῦτον ἦσαν, ὡς φαίνεται, εὐκαταφρόνητοι, ὁποῦ ἡ ἱστορία αὐτοὺς μνήμῃ παραδοῦναι οὐκ ἠξίωσε. Πρῶτος ὁ Παναγιώτης αὐτὸς φαίνεται καθιστορούμενος διὰ τὴν ἀξιοπρέπειάν του καὶ τὰς τοιαύτας του ἐκδουλεύσεις, αἱ ὁποῖαι, ἂν ὀρθῆς συνειδήσεως ἢ ἄλλως πως, εἰπάτωσαν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα δεινοί, καὶ διὰ τὴν πρὸς τοὺς Ἀρμενίους βοήθειαν αὐτοῦ ἵνα ἁρπάσωσι παρὰ τῶν Ῥωμαίων τὸ ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου. (Ὅρα Δοσίθ.) Ἐγὼ δὲ λέγω μόνον ὅτι οὕτως ἀναγκαῖος ἐγένετο εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλήν, καὶ ἡ ὑπόληψίς του τοσοῦτον ὑπερυψώθη, ὥστε ὁποῦ ἦτον διὰ τὸν Ἐπίτροπον ἐκεῖνο ὁποῦ ἦν πάλαι ποτε ὁ Ἀχιτόφελ διὰ τοὺς Ἑβραίους καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς

διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἤτοι ὀξύνους εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ ἐφευρετικὸς εἰς τὴν ἀπάντησιν τῶν ἐναντίων προσβολῶν. Ἐδοκιμάσθη ἡ εὐθύτης τοῦ κριτηρίου του, τόσον εἰς τὸ νὰ ἐπινοῇ τρόπους διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων, ὅσον εἰς τὸ νὰ προνοῇ τὸ τέλος ὁποῦ ἔμελλε νὰ δώσῃ ἑκάστη τῶν ὑποθέσεων· πάντοτε εὐεπιβόλως εὐστοχοῦσα τῆς ἀληθείας, ποτὲ δὲν ἀπεπλανᾶτο. Ὅλη ἡ δύναμις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας μετὰ χειμάῤῥους αἱμάτων ἐν ἔτεσιν εἴκοσι πρὸς τοῖς τέσσαρσιν οὐκ ἠδυνήθη ὑποτάξαι τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, καὶ ὁ Παναγιώτης μὲ ἓν βαθὺ στρατήγημα τὸ κατώρθωσεν. Ἐγνώριζε τὴν δύναμιν ὁποῦ εἶχε παρὰ τῷ ἄνακτι, διὸ καὶ παρόντος τοῦ βεζίρη Ἀχμὲτ-πασσᾶ Κιοπρουλόγου ἐφιλονείκησε περὶ πίστεως μὲ τὸν Βανλῆ-ἐφένδην, διδάσκαλόν ποτε τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ, ἄνδρα τὰ πρῶτα φέροντα παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς κατὰ τὴν παιδείαν καὶ μάθησιν τῶν τε χριστιανικῶν καὶ τῶν μουσουλμανικῶν δογμάτων· φιμωθεὶς παρ' αὐτοῦ ὁ Βανλῆ-ἐφένδης καὶ ἀγανακτήσας συκοφαντεῖ ὡς βλάσφημον, καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τὸν θάνατόν του, κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν (ὅρα ἔτει 1527)· ἀλλ' ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη τῷ Βανλῇ: «Προεῖπόν σοι μὴ » ἀναστρέφεσθαι τῷ ἀπίστῳ τούτῳ· ἄφες αὐτὸν τοῦ λοιποῦ ἡσυχάζειν, ἀ» ναγκαῖος γάρ ἐστι τῇ διατηρήσει τῆς ἡμετέρας μεγαλειότητος». Αὕτη ἡ μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο περὶ πίστεως λογοτριβὴ ἐτυπώθη Ἑνετίῃσι, καὶ ἀναγινώσκεται ἐν τῷ βιβλίῳ ᾧ τίτλος, Μνῆμαι τοῦ σταυροῦ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Οἱ Τοῦρκοι λέγουσιν ὅτι νὰ ἦτο καὶ ἀστρολόγος ὁ Παναγιώτης, καὶ διὰ τοῦτο νὰ εὐστόχει εἰς τὰς ὑποθέσεις· φέρουσι μαρτυρίας τὸ ὅτι λυπούμενον τὸν Ἐπίτροπον Ἀχμὲτ-πασσᾶν διὰ τὴν ἀντίστασιν τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης παρεμύθει πάντοτε λέγων ὅτι ὁ ἀστὴρ ὁ ἐπιστάτης τῶν ἔργων του δὲν εἶναι ἐναντίος του, καὶ χρειάζεται μόνον νὰ συντρέξῃ εἰς τὰς ἐπιῤῥοάς του καὶ νὰ τὰς βοηθήσῃ μὲ κανὲν φρόνιμον κίνημα. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν ὄντα τὸν βεζίρην ἐν ἐπιχειρήματί τινι τῆς πολιορκίας ὁ Παναγιώτης δρομαῖος ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν εἶπε νὰ ἐγερθῇ τὴν ταχίστην ὅθεν ἐκάθητο, ἐπιβεβαιῶν αὐτῷ κινδυνεύειν τὴν ἰδίαν ζωὴν εἰ μικρόν τι χρονίσει· ἐγερθεὶς οὖν ἀπῆλθε δρομαῖος εἰς ἄλλην σκηνὴν, καίτοι ὑετοῦ ῥαγδαίου καταπίπτοντος, ἀφεὶς τὸν χιτῶνα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μαξιλαρίων ἐφ' ὧν ἐκάθητο, καὶ εὐθὺς τηλεβόλου βολὴ ῥιφθεῖσα ἀπὸ τοῦ Κάστρου διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς τοῦ βεζίρη, διαπερᾷ τὸν τόπον οὗ ἐκάθητο καὶ τρυπᾷ τὸν καταλειφθέντα χιτῶνα καὶ τὰς μαξιλάρας. Πολιορκουμένης δὲ τῷ ἔτει 1672 τῆς ἐν τῇ Λεχίᾳ Καμινίτζας ἔλεγεν ὅτι ἕπεται ἡ ἅλωσις τῆς πόλεως μετὰ ἡμέρας τῆς πολιορκίας 17· κατεγέλων αὐτοῦ οἱ τὴν ὀχυρότητα τοῦ φρουρίου εἰδότες, ἀλλ' ἐγένετο ἡ ἅλωσις κατὰ τὴν πρόῤῥησιν αὐτοῦ. Προσέτι τὸ ὀρδὶ ὄντας εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἔτει σωτηρίῳ 1674, διὰ τὴν τρίτην κατὰ τῶν Λέχων ἐκστρατείαν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ, ὁ βεζίρης Ἀχμὲτ-πασσᾶς ὁ Κιοπρουλόγλους ἀστεϊζόμενος εἶπεν αὐτῷ ὅτι προέγνω πολλὰ διὰ ξένας ὑποθέσεις, καὶ θαυμαστὸν τὸ μὴ προγνωρίσαι τι περὶ ἑαυτοῦ· ὁ Παναγιώτης ἀπεκρίθη ὅτι «ἂν ὁ βεζίρης κάμῃ « τὸν κόπον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνήν μου εἰς τὰς ἓξ ὥρας αὐτὴν τὴν νύκτα

»θέλει ἰδεῖ μὲ λύπην του ἓν συμβεβηκός». Ὁ βεζίρης πηγαίνει τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Παναγιώτου· εὑρίσκει τοὺς δούλους κλαίοντας καὶ τὸν Παναγιώτην ψυχοῤῥαγοῦντα· εἷς δὲ τῶν δούλων αὐτοῦ εἶπε τῷ βεζίρῃ ὅτι παρεκάλεσεν ὁ Παναγιώτης πρὸ μικροῦ διὰ μέσου του τὸν βεζίρην νὰ στείλῃ τὸν νεκρόν του εἰς τὴν Πόλιν. Ὅθεν γράψας τῷ καϊμακάμῃ ἔστειλε τὸ λείψανον μὲ προσταγὴν εἰς τὸν πατριάρχην νὰ τὸ θάψῃ ἐκεῖ ὅπου προητοίμασεν ὁ Παναγιώτης τὸ μνῆμά του, καὶ ἐτάφη μετὰ πολλῆς προπομπῆς πάντων τῶν προυχόντων τοῦ Γένους εἰς ἓν τῶν νησίων τῆς Προποντίδος, ἤτοι εἰς τὴν Χάλκην ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας. Πρὸ δὲ τούτων ἐν τῷ κατὰ τὸν Παλατᾶν οἴκῳ του κυοφορούσης τῆς γυναικός του παρεκάλει τὴν μαμμὴν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν γένναν μισὴν ὥραν, οὗ μὴ γενομένου ἐγεννήθη αὐτῷ υἱός· καὶ στενάξας εἶπεν ὅτι ἀφανίσθη τὸ σπίτι του, διὰ τὴν ὥραν τάχατες εἰς ἣν ἐγεννήθη. Τοῦ λοιποῦ ἄλλα τέκνα οὐκ ἐγέννησε, καὶ ἐπὶ διαδόχῳ τούτῳ τῷ υἱῷ ἀπέθανεν· ὅστις εἰ καὶ κληρονομήσας ὑπέρπολλα, πάντα εἰς τὴν ἀλχημείαν καὶ τὴν χρυσοποιὸν τέχνην καταναλώσας διέφθειρε, καὶ πτωχὸς ἐκ πλουσιωτάτου ἐγένετο, τὸν ἐν τῷ Παλατᾷ μόνον οἶκον ἀπώλητον καταλιπών. Ἀφῆκε δὲ οὗτος ὁ υἱὸς αὐτοῦ δύο μόνον θυγατέρας, ὧν ἡ μὲν πραγματευτῇ τῷ Τραπεζουντίῳ Ἀδαμάκη Μουρούζῃ, ἡ δὲ δευτέρα βαναύσῳ τινὶ Σαράτζῃ ἀνδράσιν ἐξεδόθησαν, καὶ ὁ οἶκος διεμοιράσθη ταῖς δυσὶν αὐταῖς θυγατράσι. Τοιοῦτος οὖν ἐγένετο παρ' Ὀθωμανοῖς ὁ Παναγιώτης, οἷος οὐδέποτε τις τῶν Χριστιανῶν μέχρι τοῦδε οὐδὲ τοῦ λοιποῦ γενέσθαι ἐνδέχεται.

Ἀλούσης τῆς πόλεως Κρήτης ἐπίσκοπον χειροτονεῖ ὁ πατριάρχης Μεθόδιος καὶ πέμπει ἐκεῖσε, εἰς τόδε γὰρ ἦν κατόλικος ἀπὸ μέρους τοῦ πάπα. Δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸν Παναγιώτην διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ὅθεν ἐκεῖνος ἔδωκεν αὐτὴν τοῖς Σιναΐταις, ὡς εἴρηται.

Ὁ πατριάρχης Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως σὺν τῷ Ἱεροσολύμων Νεκταρίῳ ἀναθέματι κατεδίκασαν καὶ ἀφορισμῷ Παΐσιον Λειγαρίδην τὸν Χῖον καὶ τὰ αὐτοῦ συγγράμματα, τουτέστι τὴν Ἑρμηνείαν τῆς θείας λειτουργίας, τὴν πρὸς βοήθειαν τῶν νεωτερισμῶν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας, καὶ τὰ κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἰδίως τὰ κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, καὶ μάλιστα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα. (Ὅρα Δοσίθ. βιβλ. ιά Κεφ. ια, § 1· μνημονεύει τούτου καὶ ἡ Τάργα Παντολέοντα Λειγαρίδην ἀποκαλοῦσα.) Ἀλλ' ὕστερον μεταγνούς, ἀπελθὼν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἔγραψε λατινιστὶ πολλὰ κατὰ λουθηροκαλβίνων, καὶ ζηλωτὴς κατὰ Νίκωνος ἐχρημάτισε· καὶ ἐλθὼν εἰς Κίαιβον ἐδίδαξε πολλὰ ὀρθὰ καὶ ὠφέλιμα, καὶ ἐν πολλοῖς κεφαλαίοις ἔγραψε λατινιστὶ τὸ ὅτι τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐκ μόνου τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται· ἔγραψε δὲ λατινιστὶ καὶ κατὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ πάπα, καὶ σώζονται ταῦτα ἐν τῇ κατὰ τὸ Κίαιβον μητροπόλει, ἔνθα καὶ ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει κεκοίμηται.

ΚΕΦ. ΛΔ'.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Προύσης τοῦ Μογιλάλου.

Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ βεζίρης μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Κάστρου τῆς Κρήτης, ὁ αὐτὸς Παρθένιος ὁ Δ' ὁ ἀπὸ Προύσης ἐπιβαίνει τὸ τρίτον τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ ἐδαπανήθησαν δι' αὐτὴν τὴν πατριαρχείαν 20,000 φλωρία, φυγόντος τοῦ πατριάρχου Μεθοδίου, κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Ἐκβληθεὶς οὖν ὁ Μεθόδιος ἀπῆλθεν εἰς Βενετίαν, καὶ ἀποθανόντος τοῦ Φιλαδελφείας ἐκυβέρνησε προεδρικῶς τὸν ἐκεῖσε θρόνον, μαινομένου τοῦ πάπα τῆς Ῥώμης καὶ γράφοντος τῇ γερουσίᾳ κατὰ τοῦ Μεθοδίου μὴ εἶναι δύο πατριάρχας ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ, τὸν Βενετίας ἐπίσκοπον κακῶς πατριάρχην ἀποκαλῶν· ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη, καὶ ἀπέθανε προεδρεύων ἐκεῖσε ὁ Μεθόδιος.

Μεμφόμενος διὰ τὴν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἐπιπήδησιν Παρθένιος ὁ Μογιλάλος παρά τε ἀρχόντων καὶ ἀρχιερέων, ἡνώθη τῷ κακῶς χρηματίσαντι Ἀλεξανδρείας Ἰωακεὶμ, καὶ εὑρόντες γραμματικόν τινα ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ, γράφουσιν ἀναφορὰν πρὸς τὸν σουλτάνον κατ' αὐτῶν ὡς ἐπιβούλων τῆς βασιλείας, ὀνομαστὶ καταλέγοντες ὡς τοιούτους τοὺς τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ μόνον μεμφομένους, οἷς συνέταξαν καὶ τὸν Ἑρμηνέα Παναγιώτην. Ὁ σουλτάνος λαβὼν τὴν ἀναφορὰν ἐν τῷ ὄρει τῷ λεγομένῳ τοῦ Δεσπότου μεταξὺ Φιλιππουπόλεως καὶ Νευροκόπου κειμένῳ, καθ' ὁδὸν δηλαδὴ ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Λέχων, ἔστειλεν αὐτὴν τῷ βεζίρῃ· ὅστις εἰδὼς τὴν τοῦ Παναγιώτου πίστιν, ἄλλως τε καὶ ἀγαπῶν αὐτὸν, καὶ γνοὺς τὴν ψευδολογίαν, τὸν μὲν γραφέα ἔπεμψεν εἰς τὸ κάτεργον, τὸν δὲ Μογιλάλον ἔξωσε τοῦ θρόνου ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, πατριαρχεύσαντα μῆνας ἕξ.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Κρήτης οἱ φράροι ἐν τῇ ζάλῃ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπάταις πολλαῖς ἔλαβον τὰ βιβλία ἅπερ ἦσαν ἐκεῖ τῶν ἁγίων Πατέρων, ἄλλα τε ἀναγκαῖα συγγράμματα διαφόρων συγγραφέων· καὶ μετά τινας χρόνους Ἀθανάσιός τις Κύπριος, παπιστὴς καθ' Ἕλληνας ἠμφιεσμένος καὶ τὸν ὀρθόδοξον ὑποκρινόμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος καὶ εἰς ἄλλα μοναστήρια Θράκης, Θετταλίας καὶ Μακεδονίας, καὶ ἐκλεξάμενος πολλὰ βιβλία τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς ἔξω σοφίας ἠγόρασεν αὐτὰ ὀλίγου τιμήματος· τοὺς δ' ἐν τῇ μονῇ τῶν λεγομένων Μετεώρων πατέρας τοσοῦτον ἠπάτησεν ὥστε καὶ τρυτάνῃ ἠγόραζε τὰ τῆς μονῆς βιβλία, ἐν ἑκάστῃ τριλίτρῳ ἀναδιδοὺς αὐτοῖς τὴν συμφωνηθεῖσαν ποσότητα τῶν ἀργυρίων. Οὕτως οὖν τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων πολεμεῖται ἔσωθέν τε καὶ ἔξωθεν ὑπὸ τῶν παπιστῶν ἔν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει.

—

—1672

Ἔτει σωτηρίῳ 1672, τοῦ Χιτζρὲ 1083.

Διὰ τὴν αἰτίαν τῶν ῥηθέντων Καζάκων ἐκστρατεύει ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ αὐτοπροσώπως κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας, παρόντος καὶ τοῦ βεζίρη Φαζὶλ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ, καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως διαπερᾷ τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἔνθα συνήρμοσε ξυλίνην γέφυραν, καὶ διελθὼν τὴν Μολδαβίαν στρατοπεδεύει παρὰ τῷ Χοτὶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου. Ἔρχεται σὺν τοῖς ὑπ' αὐτῷ Ταρτάροις ὁ Σελὶμ-Γκεραΐς, χάνης τῶν Ταρτάρων· ἄρχονται κατασκευάζειν γέφυραν ἐπὶ τοῦ Νέστρου. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Δούκας μὲ ἄργηταν στέλλει τὰ ξύλα διὰ τὴν γέφυραν· ὑποπτεύονται περὶ τούτου οἱ Τοῦρκοι, ἐξετάζουσι τὴν αἰτίαν καὶ μανθάνουσιν ὅτι ἔχει φιλίας μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας, καὶ ὅτι ἐδωροδοκήθη διὰ νὰ ἀργοπορήσῃ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας. Ὅθεν ἐξοῦται τῆς ἡγεμονείας ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ, καὶ γίνεται ἡγεμὼν ὁ Πέτρος, προβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων τῆς Μολδαβίας, ὁ καὶ κατ' ἄλλους Πετρετζέϊκος λεγόμενος.

Τελειωθείσης οὖν τῆς γεφύρας διαπερῶσι τὸν Νίστρον, καὶ ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὴν Καμινίτζαν, καὶ μετὰ πολλὰ ἐν ἡμέραις 17 γενόμενα παραδίδεται ἡ πόλις μὲ συμφωνίαν τοῦ ἐξελθεῖν πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ Λέχους ἄνευ κινδύνου τῆς ἰδίας ζωῆς· οὗ γενομένου κυριεύει ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ αὐτὴν, καὶ ποιεῖ τζαμία πάσας τὰς ἐν αὐτῇ ἐκκλησίας, καὶ διορίσας ἐν αὐτῇ ἡγεμόνα τὸν Χαλὶλ-πασσᾶν, πέμπει τὸν Καπλὰν-Μεχμὲτ-πασσᾶν, ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου, καὶ τὸν Ταταρχάνην νὰ πολιορκήσωσι τὴν Λεόπολιν, καὶ αὐτὸς ἔρχεται εἰς τὸ Βουτζάκι καὶ στρατοπεδεύει. Πολιορκεῖται οὖν ἡ Λεόπολις καὶ λεηλατεῖται ἡ Ποδολία, ἐκδειματοῦνται οἱ Λέχοι καὶ πέμπουσι πρέσβεις πρὸς τὸν Ταταρχάνην παρακαλοῦντες νὰ μεσολαβήσῃ διὰ νὰ γένῃ ἡ εἰρήνη, ὑποσχόμενοι παραχωρῆσαι τῷ χάνῃ κώμας 48 εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Καμινίτζας, καὶ τελεσφορεῖν τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ ἀνὰ ἔτος δασμὸν ἐτήσιον 20 χιλ. ῥισκάλδων, καὶ μὴ ἐνοχλεῖν τοῦ λοιποῦ τοὺς ῥηθέντας Καζάκους, ἀλλὰ ζῆν σὺν αὐτοῖς φιλικῶς. Ὁ σουλτάνος δέχεται τὴν εἰρήνην μὲ τὰς ὑποσχέσεις ὁποῦ ἔδιδον οἱ Λέχοι· ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης βεβαιοῦται ὑπὸ τῶν πρέσβεων, καὶ ἀποπέμπονται οἱ στρατιῶται, καὶ ἐπανακάμπτει ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου.

[illegible] 1694 [illegible] 1702 [illegible] (Αποδέν, Ακολουθ. [illegible] 1178)

ΚΕΦ. ΛΕ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Διονυσίου, καὶ Γερασίμου τοῦ Τουρνόβου. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη τοῦ Δ', καὶ παρακμὴ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Διονύσιος ὁ Λαρίσσης, ὁ λεγόμενος Μουσελίμης, γίνεται πατριάρχης κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπιβαίνει τοῦ θρόνου. Ὁ δὲ Παρθένιος ἐξορισθεὶς, καὶ καθ' ὁδὸν φυγὼν, καὶ αὖθις συλληφθεὶς, περιορίζεται εἰς τὴν Κύπρον.

Ὁ καγκελλάριος τῆς βασιλείας τῆς Λεχίας γράφει τῷ Κιοπρουλόγλου Ἀχμὲτ-πασσᾷ ὅτι ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας δεχθεὶς τὰς συμφωνίας τῆς εἰρήνης ἄνευ τῆς συγκαταινεύσεως τῆς ἀριστοκρατίας δὲν εἰσηκούσθη παρ' αὐτῆς, ἡ ὁποία οὐδόλως δὲν τὰς δέχεται, καὶ δὲν θέλει πληρώσει τίποτε, προκρίνουσα χιλίους θανάτους μᾶλλον παρὰ δασμόν· καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπέμφθη καὶ πρέσβυς ὁ ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ προσδοκώμενος μὲ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης ἀπὸ μέρους τῆς ἀριστοκρατίας καὶ τὴν ἀπόκρισιν τῶν ἄσπρων.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ χάτμανος τῶν ῥηθέντων Καζάκων Δοροσκένκης ἐφώρμησεν εἰς τὰς ὀθωμανικὰς ἐπαρχίας λεηλατῶν.

Ὁ βεζίρης γράφει αὐτοῖς ἐμμεῖναι τοῖς συμφωνηθεῖσι καὶ ἐπαπειλεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν καταφρονήσασι τῶν συμφωνηθέντων· ἀλλ' οὐδὲν τούτων φροντίζουσι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1673, τοῦ Χιτζρὲ 1084.

Ὅθεν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἀθροίζει στρατὸν πολλῷ πλείω καὶ μείζονα τοῦ περυσινοῦ, καὶ ἐκστρατεύει αὐτοπροσώπως ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως. Οἱ Λέχοι πάλιν πολυαρίθμῳ στρατῷ διαπερῶσι τὸν Νίστρον πρὸς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ὑπὸ στρατηγῷ Ἰωάννῃ τῷ Σομπιέσκῃ, κατὰ τὸν τῆς πολεμικῆς κανόνα, τὸ ὅτι δηλαδὴ κρεῖττον ἐφορμᾶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ἢ διῶξαι αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκείας ἐπαρχίας.

Φθάνει καὶ ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς ἐστρατοπεδευμένους μεταξὺ τῶν ποταμῶν Νίστρου καὶ Δουνάβεως, εἰς τόπον τανῦν Χάν-τεπε λεγόμενον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Προύτου. Ἄρχεται ὁ πόλεμος φρικωδέστατα καὶ παρατείνεται ἕωθεν μέχρι τῆς ἑσπέρας χωρὶς νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ ἓν μέ-

ρος κατὰ τοῦ ἄλλου. Ἑσπέρας δὲ ἤδη οὔσης, Πετρετζέϊκος, ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας, καὶ Γρηγόριος ὁ υἱὸς τοῦ Γκίκα, ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας,οἱ ὄντες ἐν τῷ ἀριστερῷ κέρατι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου,σὺν τοῖς περὶ αὐτοὺς στρατιώταις αὐτομολοῦσι πρὸς τοὺς Λέχους· συγχίζεται τὸ ἀριστερὸν κέρας καὶ οὐχ ὑπακούει τῷ στρατηγῷ αὐτῶν Ἰπραὴμ-πασσᾷ· ἐφορμῶσιν οἱ Λέχοι κατὰ τοῦ δεξιοῦ κέρατος καὶ καταπολεμοῦσιν αὐτό, καὶ μετὰ πολλὰ φυγαδεύουσι τοὺς Τούρκους, καὶ καταχρατοῦσιν οἱ Λέχοι ἅπαν τὸ τῶν Τούρκων στρατόπεδον σὺν πᾶσι τοῖς ἐφοδίοις. Ὁ σουλτὰν Μέχμὲτ ἀπέχων ὡσεὶ μίλια δώδεκα τοῦ στρατοπέδου, κατιδὼν φεύγοντας τοὺς ἰδίους, συμβουλεύει, προστάζει, φωνάζει, παρακινεῖ εἰς πόλεμον, παίει ἰδειοχείρως, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἀκούων καὶ οὐδεὶς ὁ ἐπιστρεφόμενος· τέλος φοβηθεὶς καὐτὸς μὴ μόνος μείνας ζωγρηθῇ παρὰ τῶν Λέχων, φεύγει σὺν αὐτοῖς τοῖς φεύγουσιν. Ὡς τόσον οἱ Λέχοι ὑποτάσσουσι τὸ Χοτίνι καὶ ἑτοιμάζονται νὰ ἀναλάβωσι τὴν Καμινίτζαν· ἀλλὰ μαθόντες τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Πολωνίας Μιχαὴλ, ἀφίνουσι τὸν πόλεμον διὰ νὰ ἐνασχοληθῶσιν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ῥηγός· καὶ μετὰ πολλὰ ἐκλέγουσιν εἰς ῥῆγα τὸν ῥηθέντα νικητὴν τῶν Τούρκων Ἰωάννην τὸν Σομπιέσκην. Σημείωσαι οὖν ὅτι νικηταὶ ἦσαν πανταχοῦ μέχρι τοῦδε οἱ Ὀθωμανοὶ ἀδιακόπως, ἀλλὰ τοὐντεῦθεν ἐσθ' ὅτε ἡττωμένους αὐτοὺς ἡ ἱστορία παραδίδωσι τοῖς ἀναγνώσταις.

Ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἑτοιμάζεται μεγάλως διὰ τὸν φόβον τοῦ Σομπιέσκη, στρατολογεῖ νέον στρατὸν ἀπὸ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, προστίθησι τῷ τάγματι τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοὺς λεγομένους σ ε ρ δ ε ν γ κ ι ε τ ζ ῆδ ες μὲ λουφὲν ἄσπρων ἕνδεκα τὴν ἡμέραν, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χάνην τῶν Ταρτάρων Σελὶμ- Γκεράϊ νὰ φέρῃ εἰς τὸ στρατόπεδον δύο ἀνθρώπους ἀπὸ κάθε καζάνι τόσον τοῦ Κριμίου ὅσον καὶ τοῦ Βουτζακίου.

Ὁ ῥὴξ τῆς Πολωνίας ἤθελε νὰ ἑτοιμασθῇ μὲ μεγάλας ἑτοιμασίας καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἡ Δίαιτα οὐ συνεχώρει αὐτῷ τὴν ἀναγαίαν ἑτοιμασίαν. Ἐνόμιζον ὅτι τὸ ἅπαξ ἡττηθῆναι τὸν Τοῦρκον ἀρκεῖ διὰ τὴν παντοτινήν του καταστροφήν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1674.

Πατριαρχεία Γερασίμου τοῦ Τορνόβου. ͅαχογ'

Ἐξοῦται Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον, κατὰ τὴν ιδ Αὐγούστου, Γεράσιμος ὁ Τορνόβου μητροπολίτης, πατριαρχεύσας ἔτος ἓν καὶ μῆνας ἕξ. [illegible] 468

Εἶναι δὲ διὰ νὰ θαυμάσῃ τινας τὰ τοιαῦτα κινήματα κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἅτινα ὅτι ἐγίνοντο ἢ μόνον τῇ συνδρομῇ τῶν ἀρχιερέων ἢ τῇ συγκατανεύσει αὐτῶν τίς ὁ ἀμφιβάλλων; ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἰδίας ἐπαρχίας κατετόλμων τὰ ἅπερ ὁ Δοσίθεος διηγεῖται ἀτοπήματα οὑτωσὶ λέγων. «Μάλιστα τινὲς τούτων εἰώθασι χειροτονεῖν ἐπὶ χρήμασι καὶ λαμβάνειν πα-

» ρὰ τῶν ἱερέων ἐμβατοίκια, καὶ αἰτεῖν παρὰ τῶν χριστιανῶν δυναστικῶς » ἀργύρια, καὶ παραβαίνειν τὰ ἐκκλησιαστικὰ δίκαια, ἅπερ ἐν τοῖς λοιποῖς » ἀποστολικοῖς πατριαρχικοῖς τρισὶ θρόνοις οὐ γίγνεται.

Θνήσκει ὁ Δραγομάνος Παναγιώτης ὁ Νικόσιος, καὶ γίνεται Δραγομάνος ὁ γραμματικός του Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου, Χίου, Μαυροκορδάτου.

Ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας πέμπει στρατὸν διὰ νὰ πολιορκήσῃ τὴν Καμινίτζαν. Ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ μαθὼν τὴν ἀνάγκην τοῦ κάστρου, ἀπάρας δρομαῖος διαπερᾷ τὸν Δούναβιν πολλῷ τῷ στρατῷ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ ἔρχεται εἰς τὸ Χοτίνι. Οἱ Λέχοι ταῦτα ἀκούσαντες ἀνελπίστως φοβοῦνται ὡς ἀπροετοίμαστοι, καὶ λύουσι τὴν πολιορκίαν τῆς Καμινίτζας· ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἀνακτᾶται τὸ Χοτίνι κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσας· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Καμινίτζαν ἐνδυναμώνει αὐτὴν ἐφοδίοις, καὶ κατιδὼν ὅτι στρατόπεδον τῶν Λέχων δὲν ἀκούεται πουθενὰ, ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Οὐμὰν πόλεως τῆς Ποδολίας καὶ ὑποτάσσει αὐτὴν σὺν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ποδολίας.

Ὁ προῤῥηθεὶς Δοροσκένκης, χάτμανος τῶν Καζάκων, (ὅρα ἔτος 1657,) ἔρχεται πρὸς συμμαχίαν τοῦ σουλτάνου μὲ τέσσαρας χιλ. Καζάκων. Ὁ σουλτάνος ἀμφιβάλλων διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν Καζάκων εἶπε τῷ χατμάνῳ ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, καὶ ὅτι οὐκ ἔχει χρείαν αὐτὸς Καζάκων εἰς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Λέχων. Ὅθεν ὁ χάτμανος ἐπὶ τούτῳ λυπηθείς τε καὶ ἀγανακτήσας, μετά τινα χρόνον καταλιπὼν τὴν πρὸς τοὺς Τούρκους ὑποταγὴν, προσεκύνησε καὶ προσετέθη τῇ βασιλείᾳ τῶν Μοσχόβων, ὡς ῥηθήσεται.

Ἀποικίζει τοὺς κατοικητὰς τῆς ἐπαρχίας Καμινίτζας Ἑβραίους πέραν τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ ὄρους Αἵμου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, καὶ κατοικίζει τὴν ἐπαρχίαν μὲ 2,000 σπαχίδες, μετοικίσας αὐτοὺς ἀπὸ τὸ Ἀκ-κερμὰν, Κελὶ καὶ Βενδὲρ, καὶ διαμοιράζει αὐτοῖς τὴν ἐπαρχίαν. Εἶτα διορίσας τὸν Σισμὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶν ἡγεμόνα εἰς τὴν Καμινίτζαν ἐπανέρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1675, τοῦ Χιτζρὲ 1086.

Ἐλθὼν κάμνει τὴν περιτομὴν τῶν υἱῶν του μὲ μεγάλας ἑορτὰς, Μουσταφᾶ καὶ Ἀχμὲτ, ὑπανδρεύει τὴν θυγατέρα του, καὶ δίδεται εἰς τρυφὰς καὶ κυνήγια· καὶ διὰ τὴν περιτομὴν τῶν υἱῶν του ἔλαβε παρὰ τῶν πασσάδων καὶ βοεβοδάδων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τέλει δῶρα ὁποῦ ἐξισοῦντο μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐτησίου εἰσοδήματος τῆς βασιλείας.

Τούτῳ τῷ ἔτει ὁ βεζίρης Κιοπρουλόγλους κτίζει ἐν τῷ στομίῳ τοῦ Βοσπόρου τῷ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον τὸ ἀνατολικὸν Φανάριον μὴ ὂν πρότερον.

Ἐν τῇ Χηλῇ ἐστὶ τὸ λείψανον Εὐθυμίου Σάρδεων τοῦ ὁμολογητοῦ ὅλον σῶον.

ΚΕΦ. ΛϚ΄.

Τετάρτη Πατριαρχεία Παρθενίου Μογιλάλου τοῦ ἀπὸ Προύσης, καὶ δευτέρα Πατριαχεία Διονυσίου Δ΄ τοῦ Μουσελίμη· καὶ καθαίρεσις τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Παϊσίου, καὶ συνοδικὸν διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαληνίας· καὶ πολιορκία τῆς Βιέννης, καὶ ἧττα καὶ φυγὴ τοῦ βεζίρη Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1676.

Ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Γεράσιμος τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τὸ τέταρτον ὁ προῤῥηθεὶς Παρθένιος ὁ Δ΄ ὁ Μογιλάλος ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει. α΄ Ιανουαρίου.

Οἱ Λέχοι μέχρι τοῦδε οὐχ' ἥπτοντο πολέμου καὶ μόνον ἐσχόλαζον εἰς τὸ νὰ ὑπερασπίζωνται ἑαυτούς· ἀλλὰ τῷδε τῷ ἔτει ὁ ῥὴξ αὐτῶν Σομπιέσκης ἀθροίσας πολὺν στρατόν, ὄχι μισθωτὸν ἀλλὰ λεηλασίας ἐλπίδι, διελθὼν διὰ τῆς Καμινίτζας, θανόντος ἤδη τοῦ Σισμὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶ, ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Μολδαβίας. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μεχμέτ, σχολάζων ἤδη τρυφαῖς τε καὶ ἡδυπαθείαις, πέμπει σερασκέρην κατὰ τῶν Λέχων τὸν Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶν· κινεῖται εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ ἐλθόντος ὁ Σομπιέσκης, ἀλλ' αὐτὸς στρατηγήματι καὶ προτάσει ἐσομένης εἰρήνης ἀναβάλλει τὸν καιρὸν καὶ ἀποφεύγει τὴν ὁρμὴν τῶν Λέχων, ἕως οὗ εἰς τόπον τινα στενὸν καὶ δυσδιέξοδον στρατοπεδεύσαντας αὐτοὺς ἀπερισκέπτως ἐπελθὼν οὑτωσὶ κατακλείει, ὥστε μὴ ἔχειν πανταχόσε τὸν ῥῆγα Σομπιέσκην τρόπον ἐξόδου ἢ εἰσόδου ἐφοδίων καὶ ἀποστολῆς ἀνθρώπων διὰ μηνύματα ἀναγκαίων ὑποθέσεων. Στενοχωρηθεὶς οὖν ὁ Σομπιέσκης καὶ τὸν ἐνσκήψαντα λιμὸν φοβηθείς, πέμψας τῷ σερασκέρῃ ζητεῖ ἀνανεωθῆναι τὴν συμφωνίαν τῆς παλαιᾶς εἰρήνης· ὅστις οὐκ ἔχων μὲν κλίσιν εἰς αὐτήν, ἀλλὰ φοβηθεὶς ἐσομένην τινα ἀποστασίαν τῶν γιαννιτζάρων, ἀπαυδησάντων ἤδη εἰς τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ κατηγορούντων τὸν σουλτὰν Μεχμὲτ διὰ τὰς ἡδυπαθείας του, τρυφὰς καὶ θήρας ζώων ἀγρίων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ἔργον τὰ μάλιστα ἐπίψογον καὶ παρὰ τῷ πλήθει καὶ τῷ στρατιωτικῷ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ λίαν ἐπιζήμιον

insomuch, that in the space of five years, they had changed the Patriarch
some of them, being executed, and others made their escape; of whom
one at Zant, and another (Mysery) is at Smyrne... Wheler. p. 195.

λογιζόμενον, δέχεται καὶ ἄκων τὰς προτάσεις τῆς εἰρήνης, τῇ προτροπῇ μάλιστα τοῦ Ταταρχάνη, διὰ τὸ πλησιάζειν ἤδη τὸν χειμῶνα, καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ ῥηγὸς Σομπιέσκη Λέχους τινὰς εὐγενεῖς διὰ ὁμήρους, ὅστις ἔπεμψεν αὐτῷ ἕξ, τίτλῳ πρέσβεων, ἀντέπεμψε δ' αὐτῷ καὶ ὁ σερασκέρης ἄλλους ἓξ Τούρκους. Χαίρει ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς ἐπὶ τῇ ὁπλοστασίᾳ καὶ εἰρήνῃ καὶ ἀμεριμνοῦσι τὸ σύνολον. Ταύτην τὴν ἀμεριμνίαν κατιδὼν ὁ Σομπιέσκης καὶ λυτρωθεὶς τοῦ κινδύνου, ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Τατάρων τῶν ὄντων εἰς τὸ Μογιλόβι, ὅπερ ἀκούσας ὁ σερασκέρης Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ ἐν τῷ ἀριστᾷν μετὰ τῶν πρέσβεων λέχων, ὑβρίζει τοὺς Λέχους διὰ τὴν παράβασιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν καὶ πέμπει στρατὸν πρὸς βοήθειαν τῶν Τατάρων. Ἀπαντῶνται Λέχοι καὶ Ὀθωμανοὶ εἰς τὸν τόπον ᾧ ὄνομα Τζορένι· συγκροτεῖται μέγας, αἱματώδης καὶ διεξοδικὸς πόλεμος, ἀλλ' ἐπελθούσης νυκτὸς διελύθη χωρὶς ἥττης ἢ νίκης ἀμφοτέρων· στρατοπεδεύονται καταντικρὺ Τοῦρκοι καὶ Λέχοι, καὶ πολεμοῦσι μὲ ἀκροβολισμοὺς ἡμέρας δεκαεπτά, καὶ τέλος ὑπὸ τῶν πρέσβεων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὑπογράφονται τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, καὶ παύει ἡ δυσμένεια, καὶ διεσκεδάσθη ὁ στρατός.

Οἱ ῥηθέντες Καζάκοι ἔμειναν εἰς τὴν ἀγάπην αὐτὴν ὑποχείριοι τῶν Ὀθωμανῶν· ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἥνωσεν αὐτοὺς τῇ ἡγεμονίᾳ τῆς Μολδαβίας, καὶ διέταξεν ὅτι ὁ τότε ἡγεμὼν αὐτῆς νὰ ὀνομάζεται καὶ χάτμανος τῶν Καζάκων τῆς Οὐκραΐνας, καὶ νὰ ἔχῃ μητρόπολιν τῆς ἡγεμονίας του τὴν Σουτζάβαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1677, τοῦ Χιτζρὲ 1088.

Ὁ πρέσβυς τῆς Λεχίας ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μηνύει τῷ βεζίρῃ, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, προϋπαντῆσαι αὐτῷ εἰς τὴν πόρταν τοῦ κάστρου τῆς πόλεως· οὗ μὴ γενομένου οὐκ εἰσέρχεται εἰς τὴν Πόλιν, ἀλλ' ἀγανακτήσας κονεύει εἰς τὸ λεγόμενον Δαοὺτ-πασσᾶ. Εἶναι αὐτὸ παλάτιον βασιλικὸν κείμενον ἔξω τῆς πόλεως, ἀπέχον αὐτῆς μίλια ἰταλικὰ ὡσεὶ δύο, καὶ τούτῳ τῷ ὀνόματι εἶναι καὶ πόρτα τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς Προποντίδος, καὶ τζαμὶ μεγάλον παρ' αὐτῇ, λεγόμενον Δαοὺτ-πασσᾶ τζαμισί, κτισθὲν ἔτει σωτηρίῳ 1393 καὶ τοῦ Χιτζρὲ 795, καὶ κριτήριον λεγόμενον Δαοὺτ-πασσᾶ μεχκεμεσή, τὰ ὁποῖα ἐκτίσθησαν ἐπὶ τῶν ῥωμαίων βασιλέων τῆς Πόλεως, προσταγῇ καὶ θελήσει τοῦ πολιορκήσαντος αὐτὴν βασιλέως τῶν Ὀθωμανῶν Γιλδιρὶμ-Βαγιαζίτ.

Παΐσιον τὸν Ἀλεξανδρείας πατριάρχην τὸν προῤῥηθέντα, πατριαρχεύσαντα ἔτη πεντεκαίδεκα καὶ θανόντα, διεδέχθη ὁ Παρθένιος, ὁ κατ' ἄλλους Πρόχορος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1678, τοῦ Χιτζρὲ 1089.

Ὁ προῤῥηθεὶς χάτμανος Δοροσκένκης ἀγανακτήσας προστίθεται τῷ βα-

σιλεῖ τῶν Μοσχόβων Θεοδώρῳ τῷ Ἀλεξίοβιτζ καταλιπὼν τοὺς Ὀθωμανοὺς, καὶ πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἐκ μέρους παντὸς τοῦ γένους τῶν Καζάκων, συνισταμένων εἰς 60 χιλ. ἀνδρῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ, ἐλευθερώσας ἀπὸ τῆς εἱρκτῆς τῶν Ἑπτὰ Πύργων Γεώργιον τὸν Κεμιερνίνσκην, υἱὸν τοῦ Μπογδάνου Κεμιερνίνσκη, χατμάνου ποτὲ τῶν αὐτῶν Καζάκων, διορίζει καὶ πέμπει χάτμανον εἰς τοὺς αὐτοὺς Καζάκους, διὰ νὰ φέρῃ σύγχησιν καὶ διάςασιν ἐν αὐτοῖς μὲ τὸ μέσον τοῦ νέου χατμάνου, τὸν ὁποῖον ἐνόμισε νὰ προτιμήσουν τοῦ Δοροσκένκη διὰ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ πατρός του Μπογδάνου Κεμιερνίνσκη. Περιποιεῖται οὖν αὐτὸν ὁ βεζίρης, γράφει τοῖς Καζάκοις ὁ Γεώργιος προτρέπων εἰς τὴν πρὸς τὸν σουλτάνον ὑποταγὴν, καὶ πέμπει τὰ γράμματα μὲ τὸν πιστόν του Σταματέλον, ἀλλ' οὐκ ἀκούουσιν αὐτοῦ οἱ Καζάκοι. Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἐγείρει πόλεμον κατὰ τῶν Καζάκων καὶ Μοσχόβων, καὶ διορίζει σερασκέρην τὸν αὐτὸν Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶν, τὸν καὶ πασσᾶν τῆς Δρύστρας, μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ μὲ ὅπλα τὴν χατμανίαν τῶν Καζάκων τῷ Γεωργίῳ αὐτῷ. Ἀπάρας οὖν ὁ Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶς κατὰ τὴν ϛ' τοῦ Ἰουνίου, καὶ διελθὼν τὴν Μολδαβίαν τε καὶ Ποδολίαν φθάνει εἰς τὴν Τζεχρὴν, μητρόπολιν τῶν Καζάκων, καὶ εὑρίσκει ἐκεῖ στρατόπεδον Μοσχόβων τε καὶ Καζάκων ὡσεὶ χιλ. 60. Εἶχεν ὁ Σερασκέρης μαζή του στρατὸν χιλ. 40, καὶ προσέμενε καὶ τοὺς Τατάρους ἐλθεῖν· οἱ Μοσχόβοι προϋπαντῶσιν αὐτοὺς καὶ κατακόπτουσι τὸν υἱὸν τοῦ χάνη, ὀκτὼ μιρζάδες καὶ 10 χιλ. στρατιωτῶν τατάρων, καὶ τῶν λοιπῶν οἱ μὲν ἔφυγον, οἱ δὲ ἐζωγρήθησαν. Οἱ Τοῦρκοι ταῦτα μαθόντες φεύγουσιν ἀμεταστρεπτεὶ καὶ διαπερῶσι τὸν ποταμὸν Μπόγ, τουρκιστὶ Ἄκ-σοὺτ λεγόμενον, ὅστις ῥέει μεταξὺ Βορυσθένους καὶ Νίστρου καὶ ἔχει τὰς ἐκβολάς του εἰς τὸν Βορυσθένην, ἄλλως Νίπρον, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον παρὰ τῇ πόλει Οὔζου, ἧ ὄνομα παρ' Ἕλλησιν Ὀλβιόπολις· ἔχει ὁ ποταμὸς Βορυσθένης παρὰ τὰς ἐκβολάς του καταῤῥάκτας πολλοὺς καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι πλευστὸς εἰς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἀπὸ μεγάλα πλοῖα, μὲ ὅλον ὁποῦ ὑπάρχει βαθύτατος. Εἶναι καὶ ἄλλος ποταμὸς Μπόγ εἰς τὴν Λεχίαν, ἀρχόμενος πλησίον τῆς Λεοπόλεως, καὶ τὰς ἐκβολὰς ἔχων εἰς τὸν ποταμὸν Βιστούλαν παρὰ τῇ πόλει τῆς Λεχίας Βαρσάβᾳ.

Διατρίβει οὖν ὁ πρέσβυς τῶν Λέχων εἰς τὸ Δαοὺτ-πασσᾶ μῆνας ἑπτά. Τὸ πεῖσμα καὶ ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ πρέσβεως λέχου ἤθελε χαλάσει τὴν ἀγάπην ἂν ὁ βεζίρης δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ ἂν δὲν ἤθελε μάθει τὴν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Μοσχόβων Θεόδωρον Ἀλεξίοβιτζ προσήλωσιν τῶν προῤῥηθέντων Καζάκων σὺν τῷ χατμάνῳ Δοροσκένκῃ καὶ τὴν τοῦ Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶ ἧτταν. Ὅθεν ὑποκρινόμενος ὡς κρυψίνους, διώρισε τὸν ῥεΐς-ἐφένδην νὰ πραγματευθῇ τὴν ἀγάπην μὲ τὸν πρέσβυν, καὶ μόλις μετὰ μῆνας ἑπτὰ ἐτελείωσεν εἰς τὸν Δαοὺτ-πασσᾶ ἡ συμφωνία της, περιέχουσα ἄρθρα 32, δι' ὧν ἔμειναν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων ἡ Καμινίτζα καὶ οἱ Καζάκοι τῆς Ποδολίας· τοῖς δὲ Ταρτάροις κατοικηταῖς τῆς Λιτουανίας, λεγομένοις παρὰ Τούρκοις Λίπκα Ταταρὶ, τοῖς μέχρι τοῦδε ὑποτασσομένοις τοῖς Λέχοις, ἐδόθη ἄδεια ἂν θέλουν νὰ μετοικήσουν

εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ἄλλα. Εἶτα ἐζήτησεν ὁ πρέσβυς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Πόλιν μετὰ προπομπῆς, καὶ ἔλαβεν εἰς τὸ διβάνι τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ εἰς τὰ 32 ἄρθρα τῆς προῤῥηθείσης συμφωνίας διὰ τὴν μεταξὺ Τούρκων καὶ Λέχων ἀγάπην, ἅπερ ὅρα εἰς τὴν διήγησιν τοῦ πολέμου τοῦ μεταξὺ Λέχων καὶ Τούρκων, συντεθεῖσαν παρὰ τοῦ Μοσχοῦ Δελακροά.

Ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ἀσυνείθιστος εἰς τὰς ἥττας, μαθὼν τὰ κατὰ τὴν Τζεχρὴν, κινεῖται αὐτοπροσώπως εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχόβων· Φθάσας σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὸ Ταταρ-Παζαρτζίκι προπέμπει μὲ στρατὸν τὸν Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ὅστις ἑνωθεὶς μὲ τοὺς Ταταρους παρὰ τῷ ποταμῷ Μπὸγ ἔρχεται εἰς τὴν Τζεχρὴν καὶ πέμπει τὸν κεχαγιάν του κατ' αὐτῆς· πολεμήσαντες ὥρας τέσσαρας μὲ τοὺς μοσχόβους φύλακας φονεύονται δύο χιλ. γιανιτζάρων σὺν τῷ κεχαγιᾷ· εἶτα ἐλθὼν ὁ βεζίρης πολιορκεῖ τὴν Τζεχρήν. Φθάνει ὡς τόσον καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Μοσχόβων ὑπὸ στρατηγῷ τῷ Ῥωμοδανόβσκῃ διαπεράσαν τὸν Βορυσθένην· ὁ βεζίρης πέμπει εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ τὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου Καρὰ-Μεχμὲτ-πασσᾶν καὶ διορίζει τὸν Καπλὰν-πασσᾶν νὰ στρατοπεδεύσῃ μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Μοσχόβων, ὁποῦ ἀπέφυγον τὸν σὺν τῷ Καρὰ-Μεχμὲτ-πασσᾶν πόλεμον, καὶ καταπολεμήσαντες τὸν Καπλὰν-πασσᾶν ἐφυγάδευσαν. Τέλος πλησιάζοντος τοῦ χειμῶνος ὁ βεζίρης κινήσας πάντα λίθον παίρνει τὴν Τζεχρὴν μὲ μιαιφονίαν παμπληθῶν γιαννιτζάρων, φονευθέντων ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. παρὰ τῶν Ῥώσσων, καὶ ἐπανακάμπτει εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ πολὺν φθορὰν τῶν ἰδίων. Τοιούτους καρποὺς ἐτρύγησεν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἀπὸ τὸν πόλεμον εἰς τὴν Οὐκραΐναν.

Ἀτάκτως καὶ φαυλοβίως ζῶν καὶ διάγων ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παΐσιος συνοδικῶς καθῃρέθη, καὶ ἰδοὺ τὸ ἴσον τοῦ γράμματος τῆς καθαιρέσεώς του.

« Τὴν κακίαν καὶ μοχθηρίαν παιδεύεσθαι μὲν δίκαιον ἀεὶ καὶ πανταχοῦ ὑπὸ τῶν προστᾶναι λαχόντων καὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας καὶ εἰρηνικῆς καταστάσεως τῶν ἀπανταχοῦ εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν φροντιζόντων· μάλιστα δὲ τὸ τοιοῦτον ἀναγκαῖόν ἐστι γίγνεσθαι ἐπειδὰν ὁ τῆς κακίας ἐργάτης τὴν ἀρχιερατικὴν ἀξίαν τύχῃ ὢν ἐμπεπιστευμένος καὶ προστασίαν λαοῦ καὶ ψυχῶν πολλῶν ἐπιμέλειαν, καὶ διὰ τῆς παρ' ἀξίαν δοθείσης αὐτῷ ἀξίας διαδίδωσιν εἰς πολλοὺς τὸν ψυχόλεθρον ἰὸν τῆς ἰδίας μοχθηρίας· τὸ δὲ πλεῖστον, εἴπερ καὶ μετὰ πολλὰς νουθεσίας καὶ ἐπιτιμήσεις ἀδιόρθωτος φωραθῇ καὶ ἐπαύξων τὴν πονηρίαν· τότε γὰρ τότε κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην ἀποβλητέος ἀπὸ τῆς ἧς ἔλαχε τάξεως, καὶ ταῖς ἐσχάταις καὶ μεγίσταις τῆς ἐκκλησίας παιδείας καθυποβλητέος ἀπροκριματίστως, ὡς οὐκ ἂν θεραπευθῆναι τοῦ λοιποῦ δυνάμενος, καὶ ὡς μέλος σαπρὸν καὶ ἄχρηστον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁλομελείας ἀποκοπῆναι χρεών. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ὁ παραχωρήσει θεοῦ φθάσας ὁπωσδήποτε ἀρχιερατεῦσαι μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Κακοπαΐσιος, οὐ μόνον ἐκ πρώτης ἀφετηρίας καὶ ἐξ αὐτῶν, ὡς εἰπεῖν, προοιμίων τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ ἐφάνη ἀχρεῖος καὶ ἀδόκιμος καὶ ἀνάξιος τοῦ ἀξιώματος καὶ ἐπαγ-

—1678

» γέλματος τούτου, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην οὐδὲν εὐσεβὲς » καὶ θεάρεστον καὶ χριστιανικὸν ἔργον διενοήθη καὶ ἐβουλήθη διαπράξα- » σθαι, ἀλλὰ ἀντὶ ποιμένος καὶ πνευματικοῦ πατρὸς λύκος αἱμοβόρος καὶ » τύραννος ἀναδέδεικται, διασκορπίσας καὶ θύσας καὶ ἀπολέσας τὸ λογι- » κὸν τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ· ἀλλ' ἔτι καὶ μηδένα » κόρον λαβεῖν δυνάμενος τῶν ὧν ἐτόλμησε κακουργημάτων ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐ- » τοῦ ἐπαρχίᾳ, μετέβη καὶ ἐπεπήδησε λῃστρικῶς καὶ παρανόμως καὶ ἀλλο- » τρίαις ἐπαρχίαις, κατατρέχων καὶ λῃζόμενος,ὥσπέρ τις ἐπίσημος λῃστής, » καὶ τὰς λοιπὰς ἐν Πελοποννήσῳ ἐπαρχίας καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς ἀρχιερα- » τεύοντας συνταράττων καὶ συγυκκῶν, καὶ παρ' ἐνορίας χειροτονίας ἀνυπο- » στόλως ἐκτελῶν, καὶ μυρία κακὰ ὁσημέραι σατανικῶς μηχανώμενος καὶ » τεκταίνων· ὧν ἕνεκα πονηρευμάτων αὐτοῦ καὶ καθαιρέσει ὑπόδικος γε- » γονὼς πάλιν ἠξιώθη παρ' ἡμῖν φιλανθρωπίας ἐκκλησιαστικῆς καὶ συγχω- » ρήσεως ἐπὶ ὑποσχέσει καὶ ἐλπίδι τοῦ ἀποχὴν ποιῆσαι τῶν τετολμημένων » καὶ μεταβολὴν εἰς σώφρονα βίον· ἀλλ' αὐτὸς οὐ μόνον οὐκ ἐσωφρονίσθη » οὐδ' ἀπέσχετο, ἀλλ' ἐπηύξησε τὴν μοχθηρίαν αὐτοῦ, τὴν ἡμετέραν μακρο- » θυμίαν πρόφασιν καὶ ὄργανον τῆς μοχθηρίας αὐτοῦ ποιησάμενος· ὑπὸ γὰρ » τῆς ἀκρίτου καὶ σατανικῆς αὐτοῦ πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας κινούμενος » πάντα κάλων, τὸ τοῦ λόγου, ἐκίνει καὶ πᾶσαν ἀδικίαν καὶ ἁρπαγὴν ἐτόλ- » μησεν, ἅς τινας κακίας αὐτοῦ καθ' ἕκαστον ἀριθμεῖν καὶ ἐπὶ λεπτοῦ διη- » γεῖσθαι παραιτούμεθα, τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀφηγήσεως καὶ τὸ μῆκος τοῦ λό- » γου ἐκκλίνοντες· ἐπεὶ δὲ ἐκορυφώθη ἤδη ἡ κακία αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν ἔσχα- » τον καὶ μέγαν ἤρθη βαθμόν, ἐν ᾧ οὐδεμία ὑπελείφθη ἐλπὶς μεταμελείας » καὶ διορθώσεως, καὶ τὰ τραύματα τῆς κακίας αὐτοῦ ἀθεράπευτα καὶ ἀνί- » ατα ἤδη ἐγένοντο, αὐτός τε φυγόδικος καὶ λειποτάκτης ἐγένετο, καὶ » ᾤχετο ἐκ μέσου φυγὰς γενόμενος καὶ δραπέτης, ὡς ἐπονείδιστος καὶ » ἐφύβριστος καὶ οὐδὲ ἐμφανισθῆναι πλέον εἰς μέσον τολμῶν καὶ πρό- » σωπον ἔχειν διὰ τὰς πολυειδεῖς αὐτοῦ κακίας· τούτου χάριν συνο- » δικῇ διαγνώσει δέδοκται καὶ ἀπεφάνθη αὐτὸν μὲν καθαιρέσει παντελεῖ » καθυποβληθῆναι καὶ ἐξωσθῆναι τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ· καὶ γάρ, κατὰ » τὸν Οὐρανοφάντορα, οὗ ἡ ἀρχὴ ἀδόκιμος καὶ τὸ πᾶν ἀ- « βέβαιον, ἄλλον δὲ ἀντ' αὐτοῦ ἀποκατασταθῆναι ἀρχιερέα Παλαιῶν » Πατρῶν. Καὶ δὴ γράφοντες συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων » ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελ- » φῶν καὶ συλλειτουργῶν,ἀποφαινόμεθα ὅτι ὁ ὁπωσδήποτε χρηματίσας Πα- » λαιῶν Πατρῶν Κακοπαῖσιος καθῃρημένος ὑπάρχει πάσης ἀρχιερατικῆς ἐν- » εργείας καὶ τάξεως, καὶ ἔκπτωτος τοῦ ἀρχιερατικοῦ καταλόγου, καὶ ἀπό- » βλητος, καὶ ἐστερημένος τῆς θείας χάριτος,μηδεμίαν ἄδειαν ἔχων ἀρχιερα- » τικὴν ἐνδυθῆναι στολὴν » καὶ τὰ ἑξῆς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1679, τοῦ Χιτζρὲ 1090.

Οἱ Καζάκοι λεηλατοῦσι τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου· ὁ βεζίρης διὰ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ προτίθεται νὰ κτίσῃ φρούριον παρὰ τῇ Ὀζοῦ· πέμπει τὸν Μεϊμάρ-ἀγᾶν καὶ τὸν Καπλὰν-πασσᾶν μὲ 6 χιλ. γιαννιτζάρους διὰ νὰ τὸ κτίσουν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βορυσθένους, ἐλπίζων μὲ αὐτὸ νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς Καζάκους τῆς Ζαπορόβας ἀπὸ τοῦ νὰ παίρνουν ἅλας, καὶ διὰ τοῦτο νὰ ὑποταχθοῦν τῇ τῶν Ὀθωματῶν βασιλείᾳ. Τούτου οὖν κτιζομένου ὁ στρατηγὸς τῶν Καζάκων Ζαποροβάνων Κίρκος, ἐπανακάμπτων ἀπὸ τῆς κατὰ τῶν Ταρτάρων λεηλασίας μὲ 15 χιλ. Καζάκων, ἐπιστὰς τῷ τόπῳ φονεύει καὶ τοὺς μαΐστορας καὶ τοὺς δεφενδεύοντας γιαννιτζάρους, καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν ῥηθέντα Γεώργιον τὸν Κερμιενίνσκην, καὶ δίδει εἴδησιν τῶν συμβάντων τῷ βασιλεῖ τῶν Μοσχόβων Θεοδώρῳ τῷ Ἀλεξίοβιτζ, ὅστις προστάττει τὸν στρατηγὸν Δολγορούκην, διάδοχον τοῦ ῥηθέντος Ῥωμοδανόβσκη, νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν Κίρκον καὶ νὰ ἐμποδίζῃ κάθε κίνημα καὶ ἐπιχείρημα τῶν Ὀθωμανῶν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βεζίρης ζητεῖ τὴν ἀγάπην παρὰ τῶν Μοσχόβων καὶ εἰσακούεται παρ' αὐτῶν, καὶ οὑτωσὶ ἐτελείωσεν ὁ ἐπιβλαβὴς αὐτὸς εἰς τοὺς Ὀθωμάνους πόλεμος.

Δευτέρα πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

αχοϛ!

Λαμπ. Σύμμ. Ἱστορ. Τομ. γ' σ. 468.

Πάλιν καὶ πάλιν τῇ συνεργείᾳ τῶν μητροπολιτῶν ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον Διονύσιος ὁ Δ', ὁ Μουσελίμης, Ἰουλίου τῇ κθ'. Σώζεται τούτου συνοδικὸν διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαληνίας οὕτω πως ἔχον.

« Τὰ σημαντικὰ τῶν ἀρετῶν προτρεπτικὰ τῶν κατ' ἀρετὴν ζώντων γίγνεται· αὐτίκα γὰρ διὰ τοῦτο ἐν ταῖς βασιλικαῖς σημαίαις καὶ ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς σφραγίσιν ἀετὸς δικέφαλος ζωγραφίζεται, ἵνα τὸ διττὸν τῆς μεγαλοπρεποῦς ἀξίας, σώματος δηλαδὴ καὶ ψυχῆς, ἀξίωμα ὑποσημαίνηται. Κύριος γὰρ ὢν ὁ βασιλεὺς πάντων τῶν ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν τεταγμένων ἀνθρώπων, μάλιστα κύριος γενέσθαι καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν αὐτῷ καὶ σῶμα παθῶν ἐπάναγκες. Οὕτω καὶ ὁ ἀρχιερεύς· καὶ γὰρ ὁ τῶν οἰκείων πασῶν μὴ δυνάμενος κυριεῦσαι ἥκιστα κυριεύσει τῶν ἀλλοτρίων. Τί δὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια; οὐχ ἕκαστον σημαντικὸν ἐνεργείας τυγχάνει; τὸ μὲν ὠμοφόριον κατὰ μίμησιν τοῦ ἀρχιποίμενος ἡμῶν Χριστοῦ, ἐπ' ὤμων αἴρειν τὰ βάρη τῶν χριστιανῶν καὶ πληροῦν τὸν τοῦ Χριστοῦ νόμον ὑποδηλοῖ, κατὰ τὸν θεῖον Ἀπόστολον, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος ἐβάσταζε τὰς νόσους πάντων καὶ ἦρε τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· τὸ δὲ ἐπιτραχήλιον τὸν κατὰ τὸν Χριστὸν δεσμόν, δι' οὗ πρὸς αὐτὸν τὸν Χριστὸν δεόμεθα, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ σωτὴρ δεσμευθεὶς ἤγετο ἵνα ἡμᾶς τῶν δεσμῶν ἀπολύσῃ· ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπιγονάτιον τὴν ῥομφαίαν σημαίνει δι' ἧς καὶ οἱ ἱερεῖς, ὡς ὁ ἀρχιθύτης Χριστός, τὴν ἁμαρτίαν τέμνουσιν ἀπὸ τῆς ψυχῆς

—1679

» καὶ τὴν κακίαν ἀπὸ τῆς ἀρετῆς· τὸ δὲ ὑφελώνιον τὸν ἄνωθεν ὑφαντὸν χι-
» τῶνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν,καὶ ὡς ἐκεῖνος ἦν τῆς ἄνωθεν καὶ ἐκ δυνάμεως τοῦ
» Πνεύματος ὑφανθείσης σαρκὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν,οὕτω καὶ ὁ παρὼν τυγχάνει
» σημαντικὸς τῆς ἄνωθεν καὶ ἐκ δυνάμεως τοῦ Πνεύματος ἐξυφανθείσης θείας
» χάριτος,ἱερωσύνης τε καὶ ἀρχιερωσύνης· τοῦ σάκκου δὲ ἡ σημασία διττή·
» ἡ μὲν ὡς βασιλέα τῶν παθῶν ὑπαινίττουσα τὸν ἀρχιερέα, βασιλικὸν γὰρ
» τὸ ἄμφιον· ἡ δὲ ὡς διηνεκεῖ παρακλήσει προσκείμενον τὸν φέροντα,καὶ ὡς
» ἐν τῇ ἱερουργίᾳ μεσιτεύοντα πρὸς τὸν πατέρα τῶν φώτων ὑπὲρ τοῦ λαοῦ·
» σάκκον γὰρ ἔκπαλαι ἐνεδιδύσκοντο οἱ τῇ μετανοίᾳ προσκείμενοι· ὅθεν ὁ Δα-
» βὶδ ἔλεγεν· Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν με ἐνεδυόμην
» σάκκον. Τὸ δὲ φέρειν μίτραν τοὺς ἀρχιερεῖς πάντας καὶ μάλιστα τυγ-
» χάνει τεκμήριον τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου σημαντικώτατον· κεφαλὴ γὰρ τοῦ
» σώματος ἁπάσης τῆς ἐκκλησίας ὁ Χριστὸς,ὡς καὶ ἐν ἑκάστῃ παροικίᾳ κα-
» ταχρηστικῶς ἕκαστος ἀρχιερεύς· καὶ ὥσπερ ὁ σωτὴρ τὸν ἀκάνθινον στέ-
» φανον φέρων ὑπὸ τῶν μανιωδῶν Ἰουδαίων ἐνεπαίζετο, ὡς δῆθεν βασιλέα
» ἑαυτὸν ὀνομάσας, οἱ φέροντες ταύτην ἀρχιερεῖς, μετατιθέμενοι τὸν ἐμπαιγ-
» μὸν εἰς τιμὴν, δι' αὐτῆς, ὡς ἀληθῶς, βασιλέα καὶ κύριον πάντων τὸν σω-
» τῆρα δεικνύουσιν· ὅθεν καὶ λίθοις κοσμεῖται ποικίλοις, τὴν ποικιλό-
» τητα τῶν ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ κεφαλῇ ἀρετῶν ὑποσημαίνουσα· καὶ
» δήπου μεταφορικῶς ταύτῃ, καὶ ἐν τῇ κεφαλῇ τοῦ ἀρχιερέως δέον προσεῖ-
» ναι, ὡς τύπον ἐκείνου σώζοντος. Διά τοι τοῦτο καὶ ἐν ἁπάσαις ταῖς ἐπισή-
» μοις τῶν παροικιῶν, πλουτούσαις ἀρχιερέων ἀρεταῖς πεποικιλμένων, παρὰ
» τῆς Οἰκουμενικῆς καθέδρας φέρειν τούτους μίτραν ἐνδέδοται, ἐφ' ᾧ καὶ
» τῶν προσουσῶν ἀρετῶν ἐνδεικτικὴν εἶναι καὶ παροτρυντικὴν εἰς τοὺς μετέ-
» πειτα. Καὶ δὴ καὶ τῆς παροικίας Κεφαληνίας ἐπισήμου τυγχανούσης πο-
» λιτείας, πλουτούσης τε καὶ ἀρχιερέως ἤθεσι χρηστοῖς τε κεκοσμημένου,
» ἐκρίναμεν δέον καὶ μίτρᾳ τοῦτον κοσμῆσαι πρὸς τοῖς οἷς ἀμφιέννυται ἱε-
» ροῖς ἀμφίοις, πρὸς τιμὴν αὐτοῦ τε καὶ τῆς παροικίας ταύτης.»

« Τούτου χάριν ἡ Μετριότης ἡμῶν γράφει καὶ ἀποφαίνεται ἵνα ἀπὸ τοῦ
» νῦν ὁ θεοφιλέστατος αὐτὸς ἀρχιεπίσκοπος δηλονότι τῆς Κεφαληνίας καὶ
» Ζακύνθου κὺρ Παΐσιος, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς αὐτῆς ἀδελφὸς καὶ
» συλλειτουργὸς, φέρῃ ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ μίτραν ἐν ταῖς ἱεραῖς αὐτοῦ τε-
» λεταῖς, δοξάζων καὶ ὑμνῶν τὸν σωτῆρα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν,
» διανοούμενος, ἡνίκα ταύτην φορῇ, ὅτι αὐτὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐξ ἀκανθῶν
» σκληροτάτων στέφανον ἔφερεν ὅτε τὸ κοσμοσωτήριον ἤνυε πάθος, οὗ ἡ
» πανάχραντος κεφαλὴ αἵμασι κατεῤῥαίνετο διὰ τὴν ἡμῶν σωτηρίαν· ὅθεν
» φέρων μὴ μεγαλοφρονῇ ἀλλὰ ταπεινῆται διὰ τὸν ὑψώσαντα ἡμᾶς, ἵνα
» νοερῶς συνυψῆται καὶ δάκρυα καταχέῃ ὡσανεὶ τὰ στίγματα ἐκείνου ἐν
» τῷ σώματι περιφέρων. Ὅθεν καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς φιλοτιμίας ταύτης καὶ
» δωρεᾶς ἐγράφη τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα, σιγγιλίου ἔχον λόγον, καὶ ἐ-
» δόθη τῷ θεοφιλεστάτῳ αὐτῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κεφαληνίας καὶ Ζακύνθου
» Κὺρ Παϊσίῳ, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ
» τῆς ἡμῶν Μετριότητος, ἐν ἔτει ͵αχοθ'.»

Ἐπανακάμψας ὁ ῥὴξ Σομπιέσκης εἰς τὰ ἴδια συναθροίζει Δίαιταν καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εἰρήνην, μὲ ὅλον ὁποῦ ἀντέφασκεν αὐτῷ ὁ ῥὴξ τῶν Γερμανῶν Λεοπόλδος ὁ Α. Εἶτα πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Κωσταντινούπολιν τὸν παλατῖνον Κούλμην.

Θνήσκει ὁ βεζίρης Κιοπρολόγλους Ἀχμὲτ-πασσᾶς, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1682.

Πόλεμος κατὰ τῶν Γερμανῶν, Λέχων τε καὶ Μοσχόβων.

Ἐμέριχος ὁ Τέκελης, εἷς τῶν προὐχόντων τῆς Οὐγγρίας, ἀποστατεῖ κατὰ τοῦ καίσαρος τῆς Γερμανίας Λεοπόλδου καὶ κινεῖ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀποστασίαν πάντα τῆς Οὐγγρίας τὰ μέρη τὰ μέχρι τοῦδε ὑποτασσόμενα τῷ καίσαρι· καὶ στοχαζόμενος ὅτι οὐ δυνήσεται μόνος πολεμῆσαι τῷ καίσαρι, καὶ ταῦτα λυτρωθέντι τοῦ κατ' αὐτοῦ φραντζεζικοῦ καὶ σβετζικοῦ πολέμου, προστίθεται τοῖς Ὀθωμανοῖς ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν συμμαχίαν, ὑποσχεθεὶς τελεῖν αὐτοῖς ἀνὰ ἔτος 40 χιλ. ῥηξδέλια, καὶ ἔχειν ἑτοίμους πάντοτε διὰ συμμαχίαν τῶν Ὀθωμανῶν 30 χιλ. πολεμιστῶν. Ἡ ὀθωμανικὴ αὐλὴ ἐπὶ τούτῳ διχογνωμεῖ· καὶ ἡ μὲν Βαλιδὲ μὲ τοὺς οὐλεμάδες ἔλεγον ὅτι πρέπει νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνία τῆς ἀγάπης ὅπου ἔγινε μὲ τοὺς Νέμτζους, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔδωκεν ὁ καῖσαρ οὐδεμίαν αἰτίαν διὰ τὴν διάλυσίν της· ἐξ ἐναντίας ὁ βεζίρης καὶ ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἀντέφασκον, λέγοντες ὅτι διαλυτέα ἡ ἀγάπη διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ μουσουλμανισμοῦ καὶ τῆς βασιλείας, οὔσης μεγάλης εὐκαιρίας ταύτης τοῦ ὑποτάξαι τὴν Βιέννην καὶ ἀκολούθως πᾶσαν τὴν Γερμανίαν· πρὸς τούτοις ἔλεγεν ὁ σουλτάνος ὅτι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου δὲν θέλει δώσει ἐνόχλησιν τῷ ὑπηκόῳ μὲ νέας τελεσφορίας, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ εἰς τὸ γαζοφυλάκιον ἕτοιμα 70 χιλ. πουγγεῖα, καὶ ἀποθήκας πλήρεις παντοίων ἐφοδίων, καὶ στρατὸν πολυάριθμον. Ὁ βεζίρης οὖν Καρὰ-Μουσταφᾶς γυρίζει εἰς τὴν γνώμην του μὲ δῶρα τοὺς προεσῶτας τῶν γιαννιτζάρων, πείθει καὶ τὴν Βαλιδὲ-σουλτάναν ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν θέλει αὐξήσει τὸ ἐτήσιον εἰσόδημά της μὲ πουγγεῖα 300 κοντὰ εἰς τὰ λοιπὰ 1,000 ὁποῦ κατὰ τὸ παρὸν ἔχει. (Αὕτη ἡ Βαλιδὲ εἶχε μεγάλην δύναμιν, καὶ εἰς τὰ συμβούλια εὑρίσκετο, καὶ εἰς κάθε ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας ἐζητεῖτο ἡ γνώμη καὶ ἀπόφασίς της.) Συγκατανευσάσης οὖν τῆς Βαλιδὲ, καὶ τῶν γιαννιτζάρων ἀναβοώντων τὸ ὅτι θέλουν πόλεμον κατὰ τῶν Γερμανῶν, δίδει τέλος πάντων ὁ μουφτὴς καὶ τὸν φετβᾶν, καὶ ἀποφασίζεται τῷδε τῷ ἔτει ὁ κατὰ τῆς Γερμανίας πόλεμος, καίτοι ἀναβοώντων τῶν λοιπῶν Ὀθωμανῶν ἄδικον εἶναι, διὰ τὴν παράβασιν τῶν ἐν τῇ

συμφωνίᾳ τῆς προῤῥηθείσης ἀγάπης ὅρκων, καὶ διὰ τὸ ἀνάθεμα τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν (ὅρα ἔτει 1530). Πρόφασιν οὖν ζητῶν ὁ βεζίρης τοῦ κηρῦξαι τὸν πόλεμον εὐλογοφανῶς, πέμπει γράμματα τῷ καίσαρι γράφων ὅτι ὁ Τέκελης ὑπετάγη τῇ βασιλείᾳ, καὶ νὰ ἐβγάλῃ ὁ καῖσαρ τὰ εἰς τὴν Οὐγγρίαν στρατεύματά του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ἁλωθέντα, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τὴν εἰρήνην καὶ παιδευθῇ ἡ αὐθάδειά του. Ἔγνω ὁ Λεοπόλδος τὸν σκοπὸν τῶν Ὀθωμανῶν, ὅθεν πέμπει πρέσβυν τὸν Καπράραν νὰ κινήσῃ πάντα λίθον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν πόλεμον. Ὁ βεζίρης χωρὶς νὰ προσμείνῃ τὸν ἐρχομὸν τοῦ πρέσβεως πέμπει τῷδε τῷ ἔτει τὸν Ἰπραὴμ-πασσᾶν, μπεϊλέρπεη τῆς Βούδας, εἰς βοήθειαν τοῦ Τέκελη, καὶ προστάττει τὸ νὰ σταλθῇ ὁ ἡγεμὼν τῆς Τρανσυλβανίας, ἄλλως Ἐρδελίας, νὰ συμμαχήσῃ καὐτὸς τῷ Τέκελῃ. Ἐλθόντες οὖν ὑποτάσσουσι τὰς πόλεις τῆς Οὐγγρίας Κασοβίαν, Ἐπερίαν, Λεύτοχεν, Λεβέντο, Λίποχτιν καὶ Τίλεκ. Εἶτα προστάττει τὸν αὐτὸν πασσᾶν τῆς Βούδας νὰ ἀναγορεύσῃ ῥῆγα τῆς Οὐγγρίας τὸν Τέκελην, καὶ προβάλλει τῷ Καπράρᾳ ἄρθρα περὶ εἰρήνης τὰ ἑξῆς: ὅτι ἡ Οὐγγρία νὰ βαλθῇ εἰς τὴν κατάστασιν ὅπου ἦτο τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1067· νὰ πληρώνῃ τῇ βασιλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν δασμὸν ἐτήσιον 500 χιλ. φλορίνια· νὰ κρημνισθοῦν τὰ ἐν τῇ Οὐγγρίᾳ ὀχυρώματα Λεπολδόπολις καὶ Γούτα· νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν Τέκελην τὰ ὀχυρώματα Νευστρασίντα, Ἐκόλτ, σὺν τῇ νήσῳ Σκούτᾳ καὶ τῷ ὀχυρώματι Μουράν· καὶ ὅλοι οἱ Οὔγγροι νὰ ἀναλάβωσι τὰ κτήματα καὶ προνόμιά τους, καὶ νὰ γένῃ ἀμνηστεία παντελὴς τῶν παρελθόντων. Ὁ πρέσβυς Καπράρας δὲν ἠμποροῦσε ν' ἀποφασίσῃ εἰς τοιαῦτα ἀλλόκοτα ἄρθρα καὶ προσέμενε τὴν ἀπόκρισιν τοῦ καίσαρος, ἥτις πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ, ὁ σουλτάνος κοινοποιεῖ τὸν κατὰ τοῦ καίσαρος πόλεμον, καὶ ἐβγάζει τὰ τούγια ἔξω, κατὰ τὴν συνήθειαν, τὸ σημεῖον τῆς ἐκστρατείας, καὶ ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μαζὴ μὲ τὸν βεζίρην διὰ νὰ τελειώσουν ὅλας τὰς ἑτοιμασίας.

Τούτῳ τῷ ἔτει βασιλεύει εἰς τὴν Ῥουσσίαν ὁ Ἰωάννης σὺν τῷ ἀδελφῷ Πέτρῳ τῷ Μεγάλῳ καὶ τῇ ἀδελφῇ Σοφίᾳ, Ἀλεξιοβίτζιδες· ὧν ὁ μὲν Ἰωάννης ὁμομήτριος ἦν τῷ ῥηθέντι βασιλεῖ Θεοδώρῳ τῷ ἤδη θανόντι· ὁ δὲ Πέτρος υἱὸς Ἀλεξίου μὲν καὶ αὐτὸς, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας γυναικὸς, Ναταλίας δηλαδὴ τῆς Κυριλέβνης.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1683, τοῦ Χιτζρὲ 1094.

Πάντων οὖν ἑτοιμασθέντων τῶν ἐφοδίων, στρατοῦ τε πολλλοῦ συναχθέντος, ἀναχωροῦσι τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἔρχεται εἰς τὸ Χισαρτζίκι, κώμην ἀπέχουσαν τῆς Ἀδριανουπόλεως μίλια 16. Λαβὼν οὖν ὁ βεζίρης τὸ σαντζὰκ-σερίφι παρὰ τοῦ σουλτάνου, ὁ μὲν σουλτάνος ἥψατο τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ὁ δὲ βεζίρης τῆς εἰς τὴν Οὐγγρίαν, καὶ μετὰ ἡμέρας διαβὰς τὸν Δούναβιν ἔρχεται σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν πόλιν τῆς Οὐγγρίας Ἐρσέκι, ὅπου ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ Τέκελης μὲ 300 εὐγενεῖς

Οὔγγρους. Ἐδεξιώθη τὰ μέγιστα αὐτὸν ὁ βεζίρης καὶ δωρεὰς ἔδωκε πολλάς· εἶτα ἀθροίσας ὅλους τοὺς πασσάδες καὶ τὸν Τέκελην, βουλεύεται τὸ ἂν ὠφελῇ ἡ κατὰ τῆς Βιέννης ἔφοδος. Καὶ ὁ Τέκελης καὶ οἱ πασσάδες συμβουλεύουν ὅτι ἐπωφελέστερον τὸ νὰ ὑποτάξῃ τὴν Οὐγγρίαν ἐφέτος καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν τῆς Βιέννης πολιορκίαν· ἀλλὰ αὐτὸς παρακούσας πάντων, ἀφοῦ ἔφθασε καὶ ὁ Ταταρχάνης μὲ τοὺς ὑπ' αὐτῷ πολυαρίθμους Ταρτάρους, καὶ ἐδεξιώθη αὐτὸν τὰ μέγιστα, ἔρχεται εἰς τὸ Γιαβαρῖνο, πόλιν τῆς Οὐγγρίας, κἀκεῖσε μαθὼν ὅτι νὰ μετῴκησεν ὁ Λεοπόλδος εἰς τὸ Λίντζο, ἅπτεται σὺν τῷ στρατῷ τῆς πρὸς τὴν Βιέννην, καταλιπὼν εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Γιαβαρίνου τὸν Κιὸρ-Χουσεῒν-πασσᾶν, καὶ φθάσας ἤρξατο τῆς πολιορκίας σφοδρότατα· καὶ ὑπαγαγὼν ἐντὸς ὀλίγου τὰ περὶ αὐτὴν προάστεια καὶ κρημνίζων καθ' ἡμέραν μέρη τῶν τειχῶν αὐτῆς, ὥστε ἄφευκτον εἶναι ἤδη τὴν αὐτῆς ἅλωσιν, ὀλιγοστεύει τὴν σφοδρότητα τῆς ὁρμῆς, καὶ ἤρξατο φαντάζεσθαι τὸ νὰ γένῃ βασιλεὺς αὐτὸς τῆς Δύσεως μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βιέννης· ὅθεν ἐσμίκρυνε τὰς ἐφόδους, διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ ἐν τῷ μεταξὺ τοὺς πασσάδες καὶ λοιποὺς προὔχοντας καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ὁμόφρονάς του.

Ὁ νέος παΐλος τῆς Βενετίας Πέτρος ὁ Κβιρίνης ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν μὲ δύο ναυμαχικὰς νῆας. Ὁ γιουμρουκτζῆς μαθὼν ὅτι νὰ εἶναι εἰς τὰ καράβια πρᾶγμα πολὺ ἐμπόρων, πατεῖ τὰ καράβια, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, καὶ παίρνει τὸ γιουμροῦκι. Μετά τινας ἡμέρας εὐγενής τις Ἑνετὸς ὁποῦ εἶχε σκλαβωθεῖ εἰς ναυμαχίαν τινὰ καὶ ἦτον εἰς τὴν Πόλιν παρὰ τῷ δεσπότῃ αὐτοῦ τούρκῳ, φυγὼν κρύπτεται εἰς τὰ δύο αὐτὰ καράβια, μὲ τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βενετίαν ὁ πρώην παΐλος Μοροζίνης. Ὁ Τοῦρκος μὲ ἀ ρ ζ ο υ χ ά λ ι, ἤτοι λίβελλον, ζητεῖ νὰ τοῦ δοθῇ ὁ σκλάβος ὁποῦ ἔφυγε καὶ ἐκρύβη εἰς τὸ βενέτικον καράβι. Προσετάχθη παρὰ τοῦ καϊμακάμη Καρὰ-Ἰπραὴμ-πασσᾶ ὁ ποσταντζήπασης νὰ ἐξετάσῃ διὰ τὸν σκλάβον μέσα εἰς τὰ καράβια· ἐλθόντι λέγει ὁ καπετάνος τὸ ὅτι δὲν ἔχει φυγάδα ἐν τῇ νηΐ· ὁ ποσταντζήπασης θέλει νὰ ἐξετάσῃ, ὁ καπετάνος δὲν τὸν ἀφίνει, βιάζει τὴν εἴσοδον ὁ ποσταντζήπασης, ἁρματώνονται οἱ ναῦται καὶ πολεμοῦσιν· ὑπερισχύει ὁ ποσταντζήπασης καὶ εὑρίσκει τὸν φυγάδα ἐν τῇ νηΐ, καὶ τοὺς λοιποὺς σιδηροδεσμεῖ, καὶ διορίζει φύλακα χασεκὴν νὰ τοὺς φυλάττῃ· ἐδόθη καὶ τῷ Τούρκῳ ὁ φυγὰς σκλάβος. Ἀλλ' ὁ σουλτάνος μαθὼν ὅτι αὐθαδίασαν οἱ Ἑνετοὶ νὰ ὁπλοφορήσουν κατὰ τοῦ ποσταντζήπαση ἔνδον τοῦ λιμένος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἱρκτῇ παραδίδωσι καὶ τοὺς δύο παΐλους, καὶ μετὰ πολλὰ τοὺς βιάζει νὰ ἀγοράσουν ἁδροῦ τιμήματος τοὺς ἐν τῇ νηΐ σιδηροδεσμίους ναύτας, ὃ καὶ ἐγένετο μὲ πληρωμὴν πολλῶν πουγγείων. Ἡ ἀριστοκρατία ταῦτα μαθοῦσα ὑποφέρει καὶ ἄκουσα τὴν τοιαύτην καταφρόνησιν καὶ ζημίαν, διὰ τὸν φόβον της καὶ τὸ ἄδηλον τέλος τοῦ κατὰ τῶν Γερμανῶν πολέμου. Ὁ σουλτάνος προστάττει ὅτι τοῦ λοιποῦ τὰ καράβια ὁποῦ φέρουν τὸν ἐλτζὴν τῶν Ἑνετῶν νὰ μὴν εἰσέρχωνται μέσα εἰς τὰ Κάστρα μόνον νὰ μένουν εἰς τὴν Τένεδον, καὶ ὁ παΐλος νὰ ἐπιβαίνῃ κατέργου τουρκικοῦ καὶ νὰ ἔρχεται ἐκεῖθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ ὁποῖον οὕτω γίνεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον.

—1683

Ὡς τόσον καὶ πρὸ τοῦ νὰ κηρυχθῇ ὁ κατὰ τῆς Γερμανίας πόλεμος εἰς τὴν Πόλιν, ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος εἶχε παρακινήσει τοὺς Λέχους νὰ συναθροίσουν στράτευμα πολὺ καὶ νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν τῆς Βιέννης, καὶ ἔγραψε καὶ εἰς ἄλλους χριστιανοὺς ἡγεμόνας, τὸν κοινὸν κίνδυνον προβαλλόμενος καὶ ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν.

Ἡ ἀργοπορία τοῦ βεζίρη προξενεῖ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους διάφορα παραπονέματα, ἀγανάκτησιν καὶ τέλος λιμόν. Ἐν τούτοις φθάνουσιν οἱ Λέχοι μετὰ τριῶν μηνῶν πολιορκίαν τῆς Βιέννης· ὁ βεζίρης προστάττει τοὺς Ταρτάρους ν' ἀποκεφαλίσουν τοὺς παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτους χριστιανοὺς γερμανούς, ὄντας εἰς 30 χιλ. ἑνώνονται οἱ Λέχοι μὲ τοὺς στρατιώτας γερμανοὺς καὶ ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· μόλις ἄρχισεν ὁ πόλεμος καὶ φεύγουσιν εὐθὺς οἱ Τοῦρκοι, γιαννιτζάροι καὶ σπαχίδες καὶ ὀφφικιάλοι· πάσχει παντοίως ὁ βεζίρης νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὐδὲν ἐκτελεῖ, καὶ φεύγοντες οὕτω δρομαίως ἀπήρχοντο, ὥστε ἐν μιᾷ νυκτὶ ἔφθασαν, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς, εἰς τὸ εἰσέτι πολιορκούμενον Γιαβαρῖνο, ἀπέχον τῆς Βιέννης μίλια γερμανικὰ 25, διάστημα ὁποῦ κοινῶς ὁδεύεται εἰς ὥρας 50.

Οἱ Γερμανοὶ καὶ Λέχοι κυριεύουσι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· εὑρίσκουσι πολλὰ προζωάρκεια, μηχανὰς καὶ ἐφόδια πολέμου, τόπια μεγάλα 180, καὶ ἄλλα πράγματα, γούνας καὶ φάλαρα ἀλόγων πολυάριθμα καὶ πολύτιμα.

Φθάσας καὶ ὁ βεζίρης εἰς τὸ Γιαβαρῖνο, φοβούμενος τὸν παρὰ τοῦ σουλτάνου θάνατον, φονεύει τὸν ῥηθέντα ἡγεμόνα τῆς Βούδης Ἰπραὴμ-πασσᾶν, ἄνδρα ἀξιώτατον καὶ περίφημον, καὶ τοὺς λοιποὺς πασσάδες, διὰ νὰ μὴν φανερώσουν τοὺς σκοποὺς τῆς ἀνταρσίας του, εἶτα φονεύει καὶ ἄλλους ἀγάδες· καὶ κοινολογεῖ ὅτι ἡνώθησαν μὲ τὸν Τέκελην, καὶ τὸν παρεκίνησαν μὲν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης, ἀλλὰ πρῶτοι πάντων ἔφυγον ἀπὸ τὸν πόλεμον. Εἶτα διορίσας ἡγεμόνα τῆς Βούδης τὸν Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἄνθρωπον πιστότατόν του, στρατοπεδεύει παρὰ τοῖς τείχεσιν αὐτῆς, καὶ γράφει τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ τὰ αὐτὰ κατὰ τῶν φονευθέντων πασσάδων· καὶ πέμψας δῶρα πολλὰ τῇ Βαλιδὲ καὶ ἄλλοις ὀφφικιάλοις, ζητεῖ νὰ τοῦ ἀφεθῇ τὸ βεζαρέτι διὰ νὰ ὑποτάξῃ τὸν ἐρχόμενον χρόνον ὅλην τὴν Γερμανίαν. Πιστεύει ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ καὶ κάμνει τὴν αἴτησίν του.

Ἄλλο στρατόπεδον Τούρκων παρὰ τῇ πόλει Βαρκὰν καταπολεμεῖται ὑπὸ τῶν Γερμανῶν καὶ διαπερῶσι τὸν Δούναβιν ἐπὶ γεφύρας φεύγοντες· τζακίζεται ἡ γέφυρα καὶ πνίγονται πολυάριθμοι· εἶχαν φονευθεῖ 3,000 Τοῦρκοι, καὶ ἐπνίγησαν οἱ λοιποὶ καὶ ἐζωγρήθησαν. Τότε ἐπνίγησαν καὶ τὰ σενδούκια τοῦ δ ι β ὰ ν κ α λ ε μ ί ο υ, καὶ ἐχάθησαν τὰ κ ά ϊ δ ι α πολλῶν χάττι-σεριφίων· ὅθεν ἐχάθησαν καὶ τὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, τὰ ὁποῖα ὁ Ἱεροσολύμων κὺρ Παρθένιος ἀνενέωσε διὰ τῶν χοτζετίων ὁποῦ εἶναι πεφυλαγμένα μὲ σενδούκια εἰς τὸ Γενὶ-τζαμὶ τὸ παρὰ τῷ Παχτζὲ-καπισί. Ὑπέταξαν οὖν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὸ Βαρκάν, εἶτα καὶ τὴν πόλιν Στριγονίαν.

Ὁ ῥηθεὶς Πετρεζέϊκιος ἐφορμᾷ μὲ τοὺς Καζάκους κατὰ τῆς Βεσσαραβίας καὶ ποιεῖ τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν, καὶ τυραννεῖ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ γέ-

ροντας, τῶν Ταρτάρων ἀπόντων εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης· ἐφορμᾷ δὲ καὶ κατὰ τῆς Μολδαβίας τῇ τῶν Λέχων συμμαχίᾳ. Ὅθεν ὁ Δούκας, ὁ τῆς Μολδαβίας ἡγεμὼν καὶ διορισθεὶς ἡγεμονεύειν καὶ τῆς Οὐκραΐνης, οὐ μόνον ἀπώλεσεν ἀμφοτέρας, Μολδαβίαν τε καὶ Οὐκραΐνην, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐζωγρήθη ὑπὸ τῶν Λέχων, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Καρλοβὶτζ ἀγάπην ἐπέστρεψαν εἰς τοὺς Λέχους τὴν Οὐκραΐνην σὺν τοῖς Καζάκοις τοῖς κατοικηταῖς αὐτῆς.

ΚΕΦ. ΛΖ'.

Πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη· καὶ πόλεμος κατὰ Γερμανῶν, Μοσχόβων, Λέχων καὶ Ἑνετῶν.

Τῇ λ' τοῦ Ἰουλίου, ἐξωσθέντος τοῦ πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη, ἐπιπηδᾷ τοῦ θρόνου παρὰ γνώμην συνοδικὴν Ἀθανάσιος ὁ Ῥαιδεστοῦ ἐπίσκοπος· μὴ δεχθεὶς δὲ παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ μὴ μετατεθείς, κατὰ τὸ ἔθος, διὰ τὴν ἀχρειότητά του ἔμεινεν ἀργὸς πάσης ἱεροπραξίας. Ὅθεν ψήφῳ κοινῇ τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν κληρικῶν ἐξωρίσθη τῇ ιγ' τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Λαρίσσης Ἰάκωβος ὁ Χῖος.

Τὸν Ἀντιοχείας Εὐτύχιον τὸν Χῖον, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα πρὸς τοῖς ἓξ καὶ θανόντα, διεδέχθη Μακάριος ὁ Δ', ὁ ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς Συρίας· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη 36 μέχρις ἔτους δηλαδὴ 1719 πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ καὶ ἀνεψιὸς Κύριλλος ὁ Γ', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας του δέκατον ἕκτον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1684, τοῦ Χιτζρὲ 1095.

Ὁ βεζίρης φοβούμενος καὶ ἄλλους πασσάδες τοὺς περὶ αὐτὸν νὰ μὴν φανερώσουν τὸν σκοπὸν τῆς ἀνταρσίας του, γράφει πάλιν τῷ σουλτὰν Μεχ-

μὲτ κατηγορῶν αὐτοὺς πῶς δὲν τὸν ὑποτάσσονται καὶ πῶς ἐξ αἰτίας των ἐάλω τὸ Βαρκὰν καὶ ἡ Στριγονία, καὶ ἐζήτει νὰ τοὺς φονεύσῃ. Ἐγνώρισαν αὐτοὶ τὰ γραφέντα καὶ γράφουσι πρὸς τοὺς φίλους των εἰς τὴν Πόλιν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς πέμπει τὸν καπουτζιλὰρ-κεαγιασὴ εἰς τὸ Βελιγράδι μὲ χάττι-σερίφι διὰ νὰ φονεύσῃ τὸν βεζίρην Καρὰ-Μουσταφᾶ πασσᾶν, οὗ γενομένου ἔγινε βεζιραζέμης εἰς τὴν Πόλιν ὁ καϊμακάμης Καρὰ-Ἰπραὴμ-πασσᾶς.

Μαθόντες οὖν οἱ Ἑνετοὶ τὴν εἰς τὴν Γερμανίαν καταστροφὴν τῶν Τούρκων ζητοῦσιν ἐκδίκησιν διὰ τὰς προγεγονυίας κατ' αὐτῶν ἀτιμίας· ἡ αὐλὴ ἡ ὀθωμανικὴ καταφρονεῖ τὸ ζήτημα. Ὅθεν ἑνωθεῖσα ἡ Βενετία μὲ τὸν καίσαρα Λεοπόλδον καὶ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Πολωνίας κηρύττει καὶ αὐτὴ τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ νέος βεζίρης Καρὰ-Ἰπραὴμ-πασσᾶς, μὴν ἔχωντας πρόχειρον στόλον παρὰ μόνον ἓξ γαλιόνια καὶ μερικὰ κάτεργα παμπάλαια, πάσχει νὰ καταπείσῃ τοὺς Ἑνετοὺς νὰ μὴ κινηθοῦν εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ὑπόσχεται νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ ληφθέντα χρήματα, ἀλλ' αὐτοὶ οὐ πείθονται· ὅθεν ὁ βεζίρης διορίζει σερασκέρην κατὰ τῶν Γερμανῶν τὸν Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶν, καὶ κατὰ τῶν Λέχων τὸν Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν, καὶ κατὰ τῶν Ἑνετῶν διορίζει τὸν καπετὰν-πασσᾶν διὰ νὰ παρατηρῇ τὰ κινήματά τους· καὶ αὐτὸς μένει εἰς τὴν Πόλιν προφάσει μὲν ἀῤῥωστίας, τῇ δ' ἀληθείᾳ φοβούμενος τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του ἀπὸ μέρους τοῦ σουλτάνου διὰ τὴν κακὴν, ἣν προέβλεπεν, ἔκβασιν τῶν πραγμάτων· ὅθεν τὰς λυπηρὰς εἰδήσεις ἔκρυπτεν ἐπιμελῶς ἀπὸ τὸν σουλτάνον καὶ ἐφανέρωνε μόνον τὰς χαροποιάς.

Ἐφορμήσας οὖν ὁ δοὺξ τῆς Λοραίνης κατὰ τῆς Οὐγγρίας ἀπὸ μέρους τοῦ καίσαρος ἔαρος ἐπιφανέντος, ὑποτάσσει τὴν πόλιν Βιτζεγρὰδ, τὴν Βιτζιὰν, τὴν Πέσταν, πόλιν κειμένην ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ἄντικρυ τῆς Βούδης· εἶτα πολιορκεῖ καὶ αὐτὴν τὴν Βούδην, καὶ παραταθείσης τῆς πολιορκίας μῆνας τέσσαρας λύει αὐτὴν οὐδὲν διαπραξάμενος.

Ἐν τούτοις δὲ καὶ ὁ κόμης Λέσλης ἐφορμήσας κατὰ τῆς Σκλαβωνίας ὑπέταξε τὸ ὀχύρωμα αὐτῆς Βιρόβι· κατεπολεμήθη δὲ καὶ ὁ Τέκελης ὑπὸ τῶν Γερμανῶν διὰ τοῦ στρατηγοῦ Σχοὺλτζ εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν παρὰ τῇ πόλει Ἐπερίᾳ, καὶ ἡρπάγησαν ὅλα του τὰ πράγματα.

Οἱ δὲ Λέχοι ἐνικήθησαν· ὁ γὰρ Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς, ὅ ἐστι π ο λ ύ τ ρ ο π ο ς καὶ π ο λ ύ μ η τ ι ς, διαπλεύσας τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ μὴ ἀπαντῶν Λέχους, ἐνδυναμώνει τὴν Μολδαβίαν καὶ τὴν Λεχίαν, καὶ μανζιλεύσας τὸν αὐθέντην τῆς Μολδαβίας Δημήτριον τὸν Κανταχουζηνὸν ἔκαμεν ἡγεμόνα αὐτῆς Κωνσταντῖνον τὸν Καντεμίρην. Ἀφίησιν ἀκλόνητον, ὡς ἄνδρα πολεμικὸν, τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Σερπάνον τὸν Κανταχουζηνὸν, καὶ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν ὡς ὁμήρους τὸν Ἀντίοχον υἱὸν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη, καὶ τέσσαρας ἄρχοντας μολδαβούς. Φθάνει καὶ ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας Ἰωάννης ὁ Σομπιέσκης σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου τὰς ἀντικρὺ τοῦ Χοτινίου, καὶ ὑποτάσσει τὸ ὀχύρωμα Κάντζα· ὑπερηφανευθεὶς διὰ τοῦτο ἑτοιμάζει γέφυραν·ν'

ἀπεράσῃ τὸν Νίστρον καὶ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Μολδαβίας. Προλαμβάνει τὴν διάπλευσιν τοῦ ποταμοῦ ὁ 'Αϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς, καὶ διορίσας τοὺς Ταρτάρους εἰς τὸ ἀντικρυνὸν μέρος τοῦ ποταμοῦ, καὶ αὐτὸς στρατοπεδεύσας εἰς τὴν ἐνθάδε ὄχθην, κατακλείει τὸν Σομπιέσκην ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ, καὶ εἰς πολλὰ μέρη μὲ ἀκροβολισμοὺς τὸν πολεμεῖ· ὅθεν ὁ ῥὴξ βιασθεὶς φεύγει μετὰ ὀλίγων ἄνευ κρότου· ἀκολουθεῖ αὐτὸν τὸ λοιπὸν τοῦ στρατοῦ ἀφοῦ κατέκαυσε πάντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐφόδιά του καὶ ἔρριψεν ἔν τινι λίμνῃ τὰ τόπια καὶ ἄλλας πολεμικὰς μηχανάς· τοιούτους καρποὺς ἔδωκεν αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία μὲ πολυάριθμον μιαιφονίαν τῶν Λέχων.

Ἄλλο τέλος ἔλαβον τὰ τῶν Ἐνετῶν. Πρῶτον μὲν γὰρ εἰς τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Μορλάκι, Οὐράναν, 'Οβροβάτζο, Καρδόναν, Δουάρην καὶ κατέκαυσαν τὴν Δέρνης· εἶτα καὶ ὁ στόλος, ὑπὸ ἀρχιθαλασσίῳ τῷ αὐτῷ Μοροζίνῃ, ἀφοῦ παρεδόθη τὸ Κάστρον τῆς Κρήτης, ὑπέταξε τὴν νῆσον Λευκάδα, ἄλλως Ἁ γ ί α Μ α ύ ρ α λεγομένην· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν 'Ακαρνανίαν, ἐπαρχίαν τῆς 'Ηπείρου, ὑπέταξε τὰς πόλεις Βενέτζι, Σόμελον καὶ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸν Μωρέαν ὑπέταξε τὴν Περέβεσαν καὶ κατεπόντισε τὰ κάτεργα τῶν 'Οθωμανῶν ὁποῦ εἶχον σταλεῖ διὰ νὰ ὑποτάξουν τὴν Κίνσαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1685.

Τρίτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Παραιτηθέντος τοῦ πατριάρχου 'Ιακώβου μετὰ διετῆ πατριαρχείαν ἐπανῆλθεν αὖθις τὸ τρίτον εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, κατὰ τὴν λ' τοῦ 'Ιουλίου μηνός· ἀλλὰ κακῇ τύχῃ διὰ τὸ φιλοτάραχον τῶν ἀρχιερέων ἐπατριάρχευσε μόνον μῆνας ἑπτά.

Τούτῳ τῷ ἔτει, τῇ συνεργείᾳ τοῦ πατριάρχου, ᾠκοδομήθη ἡ ἐκκλησία τῆς 'Ελπίδος εἰς τὸ Κοντοσκάλι.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Κριμίου ἔπαιρναν ἀπὸ τοὺς Ῥώσσους κάθε χρόνον ἐτήσιον δασμὸν 60 χιλ. ῥούβλια, καθὼς καὶ ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία εἶχεν ἐπιφορτίσει δασμὸν εἰς τοὺς Λέχους.

ΚΕΦ. ΛΗ΄.

Πέμπτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τετάρτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη, καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1686, τοῦ Χιτζρὲ 1097.

Τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, (εἰς τοιούτους λυπηροὺς καιροὺς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ἥτις δὲν εἶχεν εὐκαιρίαν οὔτε κἂν νὰ συλλογίζεται περὶ πατριάρχου), ἐξοῦται τοῦ θρόνου τοῦ Οἰκουμενικοῦ ὁ πατριάρχης Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, δίδεται αὐτῷ διὰ προζωάρκειαν ἡ μητρόπολις τῆς Χαλκηδόνος, καὶ ἀναβιβάζεται τὸ πέμπτον εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, τῇ ις΄ τοῦ Μαρτίου· διοικεῖ ἔτος ἓν καὶ μῆνας τρεῖς.

ις΄ Μαρτίου [illegible] ὁ Παρθένιος. Μεγ. Εκκλ. [illegible] σ. 468.

Πολιορκοῦσιν οἱ Γερμανοὶ τὴν πόλιν Βιδὰρ, καὶ ὁ δοὺξ τῆς Λοραίνης ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ σερασκέρη τῶν Ὀθωμανῶν Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-Πασσᾶ, ἐστρατοπεδευμένου παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Στριγονίᾳ, καὶ κατακόπτει τὸν στρατὸν τὸν ὀθωμανικὸν, καὶ κυριεύει τὸ στρατόπεδον γέμον ἀπὸ ἐφόδια πολεμικὰ καὶ ἀπὸ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα πολυάριθμα· εἶτα ὑποτάσσουσιν οἱ Γερμανοὶ καὶ τὸ Βιδὰρ, καὶ κατακόπτουσι πάντα τὸν ἐν αὐτῷ στρατὸν, καὶ λεηλατοῦσι τὴν πόλιν, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτοῖς οἰκειοθελῶς οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται οἱ ἐν ταῖς πόλεσι τῆς Οὐγγρίας Ν·ιγράδ καὶ Βιτζεγράδ. Ὅθεν ὁ σερασκέρης πέμψας τὸν Ἀχμὲτ-τζελεπὴν εἰς τὸν στρατηγὸν τῶν Γερμανῶν δοῦκα τῆς Λοραίνης, ζητεῖ τὴν ἀγάπην, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὴν οὐ δέχεται.

Καὶ ὁ κόμης Λέσλης λεηλατεῖ τὴν Σκλαβωνίαν, καὶ ὁ Σχαύλτζ εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν ὑποτάσσει τὴν πόλιν Ἐπερίαν ἥτις ἦν προσηλωμένη τῷ Τέκελῃ· ὑποτάσσει δὲ καὶ τὰ ὀχυρώματα Τοκάϊ, Ζολνὸκ, Ἰβραΐνι, Κάρο, μικρὸν Βαραδίνι, Σαρέσην καὶ τὸ ὀχύρωμα τὸ λεγόμενον Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ ὁ Τέκελης φοβηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Κασσοβίαν, ὅπου ὀχυροῦται σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν τὸν ἐνόντα τρόπον, προσμένων τὴν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν βοήθειαν. Ἐλθὼν ὁ Καπράρας πολιορκεῖ τὴν πόλιν Κασσοβίαν. Ὁ

Τέκελης μηνύει τῷ πασσᾶ τοῦ Βαραδινίου ζητῶν συμμαχίαν· ἀντεμήνυσεν αὐτῷ ὁ πασσᾶς ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν ἵνα συσκεφθῶσι τὸν τρόπον τοῦ ἐλευθερῶσαι τὴν πόλιν· ἔρχεται μὲ 7,000 Οὔγγρους οὐδὲν ὑποπτευόμενος· ἐλθόντι προϋπαντᾷ αὐτῷ ὁ πασσᾶς ἔξω τῆς πόλεως, καὶ τιμήσας τὰ μέγιστα παρακαλεῖ εἰσελθεῖν εἰς τὸ Βαραδῖνι μόνον μὲ τοὺς προεςῶτας τῶν ὀφφικιάλων, καὶ πέμψαι εἰς τὰς πέριξ κώμας τὸν ἴδιον στρατὸν, διὰ τοῦ ὁποίου τὴν τροφὴν ὁ πασσᾶς ἔλεγεν ὅτι θέλει φροντίσει. Εἰσέρχεται μεμονωμένος ὁ Τέκελης, προσκαλεῖ αὐτὸν ὁ πασσᾶς εἰς τὸ ἄριστον, μεθ' ὃ ὀφφικιάλος τις ὀθωμανὸς συντροφευμένος μὲ πολλοὺς γιαννιτζάρους εἰσελθὼν δείκνυσι χάττι-σερίφι, ἐν ᾧ προσέταττεν ὁ σουλτάνος πεμφθῆναι τὸν Τέκελην σιδηροδέσμιον εἰς τὴν Πόλιν· ὃ καὶ γίνεται μὲ πολλὴν ἔκπληξιν τοῦ Τέκελη καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν εἱρκτῇ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἑπτὰ-Πύργους. (Ὁ δραγομάνος Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος διέβαλεν αὐτὸν τῷ βεζίρῃ ψευδῶς ὡς παρακινήσαντα τὸν πρώην βεζίρην Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Βιέννης.) Εἶτα ὁ πασσᾶς μεταπεμψάμενος ἕνα τῶν σὺν τῷ Τέκελῃ ὀφφικιάλων τοὔνομα Πετρόζην διορίζει ἡγεμόνα ἐπὶ τῶν τοῦ Τέκελη Οὔγγρων. Ὁ Πετρόζης ὑποκρινόμενος δέχεται τὴν ἐπιστασίαν, ἀλλὰ καταλαβὼν τὸ στρατόπεδον διασύρει πρὸς τοὺς Οὔγγρους τὴν ἀπιστίαν τῶν Τούρκων καὶ τὴν πρὸς τὸν Τέκελην ἀχαριστίαν, καὶ παρακινεῖ αὐτοὺς προσηλωθῆναι τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ· πάντων δὲ κατανευσάντων ἀπέρχεται ὁ Πετρόζης πρὸς τὸν Καπράραν πολιορκοῦντα τὴν πόλιν Κασσοβίαν, προσκυνεῖ δι' αὐτοῦ τῷ καίσαρι σὺν παντὶ τῷ γένει τῶν Οὔγγρων, καὶ ἑνοῦνται αὐτῷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν· παραδίδοται εὐθὺς καὶ τὸ κάςρον καὶ γίνεται χαρὰ μεγάλη εἰς ὅλους τοὺς Οὔγγρους

Ἐν δὲ τῇ Λεχίᾳ ὁ ῥὴξ Σομπιέσκης παρακινεῖ τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον τὸν Καντεμίρην ἀνταρτῆσαι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ προσηλωθῆναι αὐτῷ μὲ συμμαχίαν· οὗ μὴ γενομένου, ὁ Σομπιέσκης ὑπὸ στρατηγοῖς Ποτόκη καὶ Γιαπρονόβσκη πέμπει στρατὸν κατὰ τῆς Μολδαβίας. Ἀπαντᾷ αὐτῷ ὁ σερασκέρης Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς 25 χιλιάσιν ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ ὁ χάνης 50 χιλιάσι Ταρτάρων, καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας 5 χιλιάσι Μολδαβῶν· ἄρχεται ὁ πόλεμος, καὶ ἐν μιᾷ ὥρᾳ φονεύονται παρὰ τῶν Τούρκων ἓξ χιλιάδες Λέχοι καὶ πέντε χιλιάδες Καζάκοι, καὶ φεύγουσιν οἱ Λέχοι ἀφέντες τὸ στρατόπεδον σὺν πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἀλλ' οὐχ οὕτως οἱ Ἐνετοί· οἵτινες νικήσαντες πολέμῳ τὸν ἐν τῷ Μωρέᾳ σερασκέρην Χαλὴλ-πασσᾶν, ὑπέταξαν τὴν Κορώνην καὶ κατέκοψαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ φύλακας ὀθωμανούς. Ὡπλοφόρησαν δὲ καὶ οἱ Μανιᾶται κατὰ τῶν Τούρκων πρὸς βοήθειαν τῶν Ἐνετῶν, (οὗτοι οἱ Μανιᾶται ἀπόγονοί εἰσι τῶν πάλαι Λακεδαιμονίων, ὀρέων κατοικηταί, συμποσούμενοι εἰς 12 χιλιάδας,) καὶ ὑποτάσσουσι τὴν πόλιν Ζαρνάταν, παρὰ τῇ Καλαμάτᾳ. Πολεμοῦσιν οἱ Ἐνετοὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων καὶ κατακόπτουσιν αὐτοὺς, καὶ ὑποτάσσουσι μετὰ ταῦτα τὰς πόλεις Καλαμάταν, Πασάβαν καὶ Κεφάλαν, καὶ ἐπανακάμπτοντες ὑποτάσσουσι τὸ Γομένιζον, κείμενον ἀντικρὺ

τῆς Κερκύρας· ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν οἱ Ἐνετοὶ τὴν πόλιν Δουάραν.

Διὰ ταῦτα ὁ βεζίρης Καρὰ-Ἰπραὴμ-πασσᾶς ἀσχάλλων ἔβλεπε τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ὁποῦ, καθὸ βεζίρης, αὐτὰ ὅλα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἔμελλε νὰ ξεσπάσουν· ὅθεν διὰ ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον ἐστοχάσθη νὰ φονεύσῃ τοὺς πασσάδες ὁποῦ διὰ τὴν ὑπόληψίν τους ἦσαν ἀναγκαῖοι διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν βασιλικῶν ὑποθέσεων καὶ ἱκανοὶ διὰ τὸ μέγιστον ὀφφίκιον τοῦ Ἐπιτρόπου, διὰ νὰ μὴν εὑρίσκεται ὁ καλήτερος ἢ ἴσος αὐτῷ διὰ τὸ ὀφφίκιον τῆς ἐπιτροπικῆς, ὥς ποτε ἔκαμε καὶ ὁ Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ πασσᾶς· ἐλεεινὴ κατάστασίς τινων ὁποῦ διὰ τὴν διατήρησιν τῶν ὀφφικίων των ἐκπίπτουσιν εἰς τὸ τυραννικόν. Κατηγορεῖ οὖν πρῶτον τὸν Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶν ὡς ἀμελήσαντα τὸ καὶ τὸ,καὶ διὰ τοῦτο ἡττηθέντα παρὰ τῶν Ἀλλαμάνων· ὅθεν φονεύεται ἀδίκως, καὶ μετ' αὐτὸν καὶ ἄλλοι οἱ μέγα ὄνομα ἔχοντες. Οὐκ ἠδύνατο διαβαλεῖν τὸν Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν ὡς ἐπαινούμενον παρὰ πάντων διὰ τὰς κατὰ τῶν Πολωνῶν νίκας· ὅθεν διὰ νὰ τὸν κρημνίσῃ προβάλλει τὸ νὰ διορισθῇ σερασκέρης κατὰ τῶν Ἀλλαμάνων,(χριστιανὸς ἦν αὐτὸς τὸ πρῶτον, πατρίδα ἔχων τὴν Βιέννην, καὶ θεῖον ἀρχιμανδρίτην τῆς Βόσνας, τὸν καὶ πολλοῦ τιμηθέντα παρὰ Ἰωάννου καὶ Πέτρου τῶν αὐταδέλφων βασιλέων τῆς Μοσχοβίας διὰ τὸ προσηλῶσαι τῇ αὐτῶν βασιλείᾳ πολλοὺς τῶν οἰκητῶν τῆς Σερβίας καὶ Βουλγαρίας), ὑπερεπαινέσας αὐτὸν πρὸς τὸν σουλτὰν Μεχμὲτ ὡς ἀξιώτατον. Ὁ σουλτάνος πεισθεὶς διορίζει τὸν Πουγιουκλὴ Μουσταφᾶ-πασσᾶν σερασκέρην εἰς τὴν Μολδαβίαν, καὶ τὸν Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν σερασκέρην κατὰ τῶν Γερμανῶν. Ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς Γιουσοὺφ-ἀγᾶς καταλαμβάνει τὸν σκοπὸν τοῦ βεζίρη, μηνύει τῷ Σουλεϊμὰν-πασσᾷ τὰ πάντα, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἀπέρχεται εἰς προσκύνησιν τοῦ βεζίρη μεγάλην ὑποκρινόμενος ὑπόκλισιν, εἶτα καὶ εἰς τὴν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ, ὅστις τῇ προτροπῇ τοῦ Γιουσοὺφ-ἀγᾶ ἀναδείκνυσιν αὐτὸν βεζίρην, καὶ καθαιρεῖ τὸν Καρὰ-Ἰπραὴμ-πασσᾶν ἐξορίσας εἰς τὴν Ῥόδον.

Ὁ νέος βεζίρης λυτροῦται τὸν Τέκελην τῆς εἱρκτῆς καὶ ἐπιστρέφει αὐτῷ πάντα τὰ δημευθέντα ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ γίνεται πασίγνωστος ὁ ἀνταρτικὸς σκοπὸς τοῦ ποτὲ βεζίρη Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1687.

Δευτέρα πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Πάλιν τῶν ἡμετέρων ἀρχιερέων τῇ συνεργείᾳ ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Μογιλάλος, καὶ διορίζεται αὐτῷ διὰ προζωάρχεια ἡ μητρόπολις τοῦ Βιδινίου, καὶ ἀνακαλεῖται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον Ἰάκωβος ὁ ἀπὸ Λαρίσσης, κατὰ τὴν κ' τοῦ Ἰουνίου, διὰ κοινῆς προσκλήσεως τῆς συνόδου.

Ὅ,τε βεζίρης συναθροίσας παμπληθῆ στρατὸν ἔρχεται εἰς τὴν Οὐγγρίαν. Οἱ Γερμανοὶ κατακόπτουσι στρατὸν τουρκικὸν ὁποῦ ἀπεκόμιζε προζωάρκεια εἰς τὴν πόλιν Ἀραδοὺν, ὑπέταξαν τὴν πόλιν καὶ κατέκαυσαν τὰς ἐν αὐτῇ ἀποθήκας· εἶτα ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὴν Βούδην, τῇ ζ' τοῦ Ἰουνίου, ὑποτάσσουσι τὰ προάστεια αὐτῆς καὶ καταπολεμοῦσιν αὐτὴν μέχρι τῆς ιέ τοῦ Ἰουλίου, καθ' ἣν ἡμέραν φθάσας σὺν τῷ στρατῷ ὁ βεζίρης πολεμᾷ μὲ τοὺς Γερμανοὺς τῇ γ', τῇ θ', τῇ ιά καὶ τῇ ιή τοῦ Αὐγούστου διὰ βοήθειαν τῆς Βούδης, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες, καὶ πολυαρίθμων Ὀθωμανῶν φονευθέντων, ἑάλω ἐφόδῳ ἡ Βούδη παρὰ τῶν Γερμανῶν τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου, φονευθέντος καὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Ἀπτὴ-πασσᾶ καὶ ἄλλων ἀναριθμήτων τῶν ἐν τῇ Βούδῃ ςρατιωτῶν τε καὶ ὀφφικιάλων, ἀνδρικώτατα πολεμησάντων.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Βούδης φοβοῦνται οἱ Τοῦρκοι νὰ ἔλθουν εἰς χεῖρας κατὰ τῶν Γερμανῶν. Τοῦτο γνοὺς ὁ δοὺξ τῆς Λοραίνης πέμπει τὸν ςρατηγὸν πρίγγιπα τῆς Βούδης εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν, ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσσει τὸ Σιμονθὸρ, τῇ ιέ τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ τὸ κάστρον Πέντε Ἐκκλησίαι λεγόμενον, τῇ ί τοῦ Ὀκτωβρίου, μὲ πολλὴν μιαιφονίαν τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ζωγρήσας τὸν ἐν αὐτῇ πασσᾶν μὲ ἄλλους ἑπτὰ πέηδες πέμπει εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γερμανίας Στιρίαν· εἶτα ὑποτάσσει καὶ τὴν πόλιν Σίκλος τῇ ιδ' τοῦ Ὀκτωβρίου, εἶτα καὶ τὸ Καποσδιβὰρ τῇ κθ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ αὐτὸς δοὺξ τῆς Λοραίνης εἶχε στείλει εἰς τὴν κάτω Οὐγγρίαν τὸν στρατηγὸν Καράφα καὶ Οὐσλὲρ, οἵτινες ἐλθόντες πολιορκοῦσι τὸ Σεγεδὶν, καὶ μαθόντες ὅτι παρὰ τῇ πόλει Σίντα εἰσὶ Τοῦρκοι καὶ Τάρταροι πολλοὶ πρὸς βοήθειαν τοῦ Σεγεδὶν ἐλθόντες, προϋπαντῶσιν αὐτοὺς ἓξ ὥρας ἀπέχοντας τοῦ Σεγεδὶν καὶ καταπολεμοῦσι, καὶ ζωγροῦσιν αὐτῶν ἱππεῖς πέντε χιλιάδας, καὶ φονεύσαντες πολλοὺς φυγαδεύουσι τοὺς λοιπούς. Φθάνει ἐν τούτοις καὶ ὁ βεζίρης μὲ τὸν στρατόν του, γίνεται πόλεμος σφοδρὸς ὥρας δύο· ὑπερισχύουσιν οἱ Γερμανοὶ, καὶ φονεύσαντες γιαννιτζάρων δύο χιλιάδας καὶ ἄλλους τόσους Ταρτάρους φυγαδεύουσι τοὺς λοιποὺς σὺν τῷ βεζίρῃ. Ταῦτα ἰδόντες οἱ ἐν τῷ Σεγεδὶν προσκυνοῦσι τὴν πόλιν τοῖς Γερμανοῖς κατὰ τὴν ιβ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος παρακινεῖ τὸν Ἰωάννην καὶ Πέτρον, βασιλεῖς τῆς Μοσχοβίας, συμμαχῆσαι αὐτῷ καὶ ἐφορμῆσαι κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου. Ἀπεκρίθησαν ὅτι ἔχοντες διαφωνίας μὲ τοὺς Λέχους δὲν ἠμποροῦν. Μεσολαβεῖ οὖν ὁ καῖσαρ, καὶ παραχωροῦσιν οἱ Λέχοι τοῖς Μοσχόβοις τὸ Κίαιβον καὶ Σμολένσκο, καὶ γίνεται συμφωνία τῆς ἀγάπης μεταξὺ Λέχων καὶ Μοσχόβων, κυρωθεῖσα τῇ γ' τοῦ Ἀπριλίου, καὶ ἤρξαντο καὶ οἱ Μόσχοβοι ἑτοιμάζεσθαι κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ὁ ῥὴξ τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκος ΙΔ' ἐγείρει πόλεμον κατὰ τοῦ καίσαρος Λεοπόλδου, καὶ μὴ δυνηθεὶς οὗτος ἀντιστῆναι αὐτῷ τε καὶ τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ, ἐγένετο συμφωνία μεταξὺ καίσαρος καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἀγγλίας Γουλιέλμου, καὶ τῆς Ὀλλάνδας καὶ ἄλλων, οἵτινες ἑνωθέντες κατηγωνίσαντο σφοδρῶς τὸν ῥηθέντα ῥῆγα τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκον ΙΔ'.

Ὁ ῥὴξ τῆς Πολωνίας Σομπιέσκης παρακινεῖ καὶ τῷδε τῷ ἔτει τὸν ἡγεμό-

—1687

να τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον τὸν Καντεμίρην συμμαχῆσαι αὐτῷ κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει διὰ τὸ ἔχειν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁμήρους τὸν υἱόν του 'Αντίοχον καὶ ἄλλους· ὅθεν ὁ ῥὴξ ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Μολδαβίας, ἔρχεται εἰς τὸ Γιάσι καὶ καταγίνεται εἰς συμπόσια ἡμέρας 15. Διαπερᾷ ἐν τούτοις τὸν Δούναβιν ὁ σερασκέρης Πουγιουκλὴ Μουσταφᾶ-πασσᾶς, μὲ 25 χιλ. σπαχίδων καὶ 8 χιλ. γιαννιτζάρων· ἔρχεται καὶ ὁ νουρεδὶν σουλτάνος, (ὀφφίκιον παρὰ τῷ χάνῃ δεύτερον τοῦ καλγᾶ σουλτάνου,) μὲ 30 χιλ. Ταρτάρους. 'Ο Σομπιέσκης δὲν ἔχει προζωάρκεια· περνᾷ τὸν Προῦτον εἰς τὴν Τζοτζόραν διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Βουτζάκι, ἤτοι Βεσσαραβίαν, νὰ εὕρῃ προζωάρκεια· ὁ σερασκέρης ταῦτα γνοὺς τρέχει εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ· ἀπαντῶνται, καὶ ὁ Σομπιέσκης θέλει νὰ δώσῃ πόλεμον, ἀλλ' ὁ σερασκέρης τὸ ἀποφεύγει καὶ συμπεραίνει τὸν καιρὸν μὲ ἀκροβολισμούς, μὴ θέλων πολεμῆσαι μὲ 60 χιλ. Λέχων· ὁ λιμὸς ἀφανίζει τὸν στρατὸν τοῦ Σομπιέσκη, καὶ καθ ἡμέραν ἀποθνήσκουσιν ὑπὲρ τοὺς τετρακοσίους· βιασθεὶς οὖν ὁ Σομπιέσκης παλινοστεῖ· διαπερᾷ τὸν Προῦτον εἰς τὸ Βάλε-Στρίμπα· ἐν τῷ διαπερᾷν οἱ Τάρταροι ἐφορμῶσι κατὰ τῶν Λέχων, καὶ πολλοὺς μὲν φονεύουσι, πολλοὶ δὲ καὶ πνίγονται· ὁ Σομπιέσκης οὖν μηδὲν κατορθώσας κατὰ τῶν Ταρτάρων λεηλατεῖ τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἁρπάζει τὰ σκεύη τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὸ λείψανον τοῦ 'Αγίου 'Ιωάννου εἰς τὴν Σουτζάβαν σὺν τοῖς πολυτελέσιν ἐπ' αὐτοῦ λίθοις. Πολλὰ οὖν κακὰ ποιήσας παιδεύεται ὑπὸ θεοῦ· καὶ γὰρ συνέβη δυσεντερία εἰς τοὺς Λέχους, ἐσθίοντας μόνον κρέας διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἄρτου, καὶ ἔθνησκον καθ' ἡμέραν πεντακόσιοι Λέχοι· ὅθεν ἀναγκάζεται ἐπανακάμψαι εἰς τὰ ἴδια· ἀλλὰ καθ' ὁδὸν ἀνδραποδιζομένου τοῦ στρατοῦ ὑπὸ τῶν Ταρτάρων, μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Γιαβορὸβ κατ' ἀρχὰς τοῦ 'Οκτωβρίου.

Οἱ δὲ 'Ενετοὶ ὑπέταξαν τῷδε τῷ ἔτει τὸ λοιπὸν ὅλου τοῦ Μωρέως, ὑπαγαγόντες καὶ τὸ θαυμαστὸν Ναύπλιον τῇ ιή τοῦ Αὐγούστου μετὰ μεγάλην μιαιφονίαν τῶν 'Οθωμανῶν· καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Δουάρα καὶ Τζίγκο, καταπολεμήσαντες καὶ τὸν πασσᾶν τῆς Βόσνης μὲ φόνον πολὺν τῶν ὑπ' αὐτῷ ὀθωμανῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ στόλος τῶν 'Ενετῶν προέβη μὲ λεηλασίας ἕως εἰς τὰ Δαρδανέλια, καὶ ἐλεηλάτησε καὶ κωμόπολίν τινα κειμένην ἔσω αὐτῶν.

Τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως διὰ ταῦτα καταβοῶσι τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ μεγάλως· ὅθεν μανζιλεύει τὸν μουφτὴν, καὶ κρυφίως διανείμας χρήματά τισι τοῦ λαοῦ, τοὺς παρεκίνησε νὰ τὸν κηρύξωσιν ἀθῶον, ἐπιφορτίζοντες τὸ σφάλμα τῷ φονευθέντι βεζίρῃ Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾷ καὶ τῷ μουφτῇ.

Πωλεῖ μὲ ὑπόκρισιν τὰ τζεβαερικά του· ἐπιφορτίζει δασμὸν εἰς τὰ τζαμία, καὶ εἰς κάθε σπίτι χριστιανικόν τε καὶ τουρκικὸν, ἀπὸ πέντε ἢ δέκα ἕως 500 γρόσια τὸ κάθε σπίτι, διὰ νὰ πληρώσῃ τάχατες τὸν λουφὲν τῶν γιαννιτζάρων.

Τὸν 'Αλεξανδρείας Παρθένιον, κατ' ἄλλους Πρόχορον, πατριαρχεύσαντα ἔτη δέκα καὶ θανόντα ἐν τῷ σεισμῷ τῆς Σμύρνης, διεδέχθη Γεράσιμος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Καστορίας, Κρὴς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπίκλησιν Παλλαδᾶς.

Ὁ στρατηγὸς τῶν Μοσχόβων Βασίλειος ὁ Γαλιτζῖνος εἰς τὴν ἔρημον δι' ἧς ῥέει ὁ ποταμὸς Ἀμάρας μετεχειρίσθη 30 χιλ. ἀνθρώπων διὰ νὰ κτίσῃ τὸ κάστρον ὅπερ ὠνόμασε Σαμάραν, ἐπ' ἐλπίδι τοῦ ὅτι θέλει χρησιμεύσει εἰς κάθε καιρὸν ὡς καταφύγιον καὶ ἀποθήκη εἰς τοὺς πολέμους προζωαρκείων τε καὶ ἄλλων πολεμικῶν ἐφοδίων· τὸ ἁρμάτωσεν οὖν μὲ τελεβόλους καὶ μὲ ὅλα τὰ λοιπὰ ἀναγκαῖά τε καὶ χρειώδη εἰς τὸν πόλεμον· ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τῷ ἔτει 1687, καὶ ἐτελείωσεν εἰς τοὺς τρεῖς μῆνας τοῦ ἑξῆς ἔτους 1688. Ἐκτίσθη δὲ καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἡ βασιλεία τῶν Μοσχόβων τὸν ἐτήσιον δασμὸν τῶν 60 χιλ. ῥουβλίων τῶν προῤῥηθέντων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1688, τοῦ Χιτζρὲ 1099.

Μεταξὺ τοῦ δουκὸς τῆς Λοραίνης καὶ τοῦ βεζίρη Ἀϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶ συγκροτεῖται πόλεμος, κατὰ τὴν ά τοῦ Αὐγούστου, πέραν τοῦ ποταμοῦ Δράβα μεταξὺ Μοχότζι καὶ Ζίκλι, εἰς τόπον λεγόμενον Σίκλος, καὶ φονεύονται ὑπέρμετροι Τοῦρκοι καὶ γιαννίτζαροι εἰς τρεῖς ἐφόδους, καὶ φεύγει ὁ βεζίρης καταλιπὼν τοῖς Γερμανοῖς τηλεβόλους καὶ ἄλλας μηχανὰς πολεμικὰς καὶ πάντα τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐφόδια.

Ὁ βεζίρης οὖν ἐνδυναμώσας μὲ φυλακὰς τὰ ὀχυρώματα Ἐσὲξ καὶ Πετερβαρκδίνι ἀπῆλθεν εἰς τὸ Βελιγράδι, κἀκεῖθεν ἔγραψε τῷ σουλτάνῳ πρὸς ἀθώωσίν του, κατηγορῶν ὡς αἰτίους τῆς ἥττης τινὰς τῶν σὺν αὐτῷ πασσάδων, ἐν οἷς καὶ ὁ Σιαγοὺς-πασσᾶς, καὶ ζητεῖ νὰ τοὺς καρατομήσῃ. Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει φίλοι τῶν πασσάδων μηνύουσιν αὐτοῖς τὸ ζήτημα τοῦ βεζίρη καὶ τὸν σκοπόν.

Ὁ δοὺξ τῆς Λοραίνης κατιδὼν ἐνδυναμωμένα τὰ ὀχυρώματα Ἐσὲξ καὶ Πατερβαραδίνι πέμπει εἰς τὴν Σκλαβωνίαν τὸν Δουνεβὰλδ μὲ στρατόν· ὅστις ἐλθὼν ὑποτάσσει τὸ ὀχύρωμα Βουρτζὶν τῇ κθ' τοῦ Αὐγούστου· εἶτα καὶ τὸ ὀχύρωμα Βάτζο, Βαραστὶν, Πατράσκο, Σχυράσκο, Τελιχὰν, Βαλκοβὰλ, Ἐρδεδὶ καὶ τὴν μητρόπολιν τῆς Σκλαβωνίας Ποσχέδα. Οἱ Τοῦρκοι ταῦτα ἰδόντες ἀφῆκαν αὐτοπροαιρέτως τὰ λοιπὰ φρούρια, ὡς μὴ ἱκανοὶ προπολεμεῖν αὐτῶν· ὅθεν οἱ Γερμανοὶ ἀνεκτήσαντο ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σκλαβωνίας, καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Λεοπολδουπόλεως ἁρπάζει παρὰ τῶν Τούρκων τὰς πόλεις Ἀρεϊγάζαν, Τζοκάκον καὶ Πολόταν· καὶ εἰς τὴν ἄνω Οὐγγρίαν οἱ Γερμανοὶ πολιορκοῦσι τὴν πόλιν Ἄγριαν.

Τέλος πάντων ὁ δοὺξ τῆς Λοραίνης ὑποτάσσει ἅπασαν τὴν Τρασυλβανίαν, καὶ τὴν μητρόπολιν αὐτῆς Τεμισβὰρ, καὶ τὰς πόλεις αὐτῆς Κιβίνιον καὶ Ζεβὶν (ἄλλως Ἑρμανστὰδ) καὶ τὸ Κλοσεμβούργ· καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτῆς Μιχαὴλ ὁ Ἀπαφὶν ἐγνώρισεν εἰς βασιλέα του τὸν καίσαρα Λεοπόλδον.

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ Γερμανοί. Εἰς δὲ τὴν Λεχίαν Ἰάκωβος ὁ Σομπιέσκης, ὁ μεγαλήτερος υἱὸς τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας, ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Τούρκων ἐπολιόρκησε τὴν Καμινίτζαν τῇ δ' τοῦ Αὐγούστου· ἀλλὰ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας μαθὼν ὅτι Τοῦρκοι καὶ Τάρταροι ἔρχονται παμπληθεῖς πρὸς βοή-

θειαν αὐτῆς, ἀφεὶς τὴν πολιορκίαν φεύγει· οἱ ἐν τῇ Καμινίτζᾳ φύλακες στρατιῶται ἐξελθόντες μὲ ἀκροβολισμοὺς ἐφόνευσάν τινας τῶν παλινοστούντων Λέχων· τοιαύτην ἀνδρείαν ἔδειξαν καὶ ἐφέτος οἱ καλότυχοι Λέχοι.

Οἱ δὲ Ἑνετοὶ πολεμήσαντες μὲ τὸν σερασκέρην τοῦ Μωρέως κατέκοψαν τὸν στρατόν του καὶ τὸν ἐφυγάδευσαν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν νίκην ἐβεβαίωσαν ἑαυτοῖς τὰς προαλωθείσας πόλεις τοῦ Μωρέως, καὶ ὑπέταξαν καὶ τὴν Πάτραν καὶ τὴν Ναύπακτον, (ἄλλως ἰταλιστὶ Λέπαντο,) καὶ τὴν Μισίστραν (ἥτις ἐστιν ἡ παλαιὰ Λακεδαιμονία,) καὶ τὸ Καστὲλ-Φορνέζε, καὶ τὴν Λιμέριον Ἐπίδαυρον, λεγομένην τανῦν Μονεμβασίαν καὶ τουρκιστὶ Μενεξὲ, καὶ τὴν Κόρινθον. Ὅθεν ὁ σερασκέρης λίαν φοβηθεὶς σὺν παντὶ τῷ ὑπ' αὐτῷ στρατῷ φεύγει εἰς τὰ ὄρη τῶν Θηβῶν, καὶ καθ' ὁδὸν ἐφόνευεν ὑπ' ἀγανακτήσεως τοὺς ἐντυχάνοντας Ῥωμαίους, λέγων ὅτι εἰσὶν αἴτιοι τῶν τῆς βασιλείας δυστυχημάτων.

Μετὰ ταῦτα ὁ Μοροζίνης πέμψας τὸν Κονινσμὰρ μετὰ στρατοῦ πολιορκεῖ τὰς Ἀθήνας. Τηλεβόλος ῥιφθεῖσα κατὰ τοῦ παλαιοῦ ναοῦ τοῦ Ἀ γ ν ώ σ τ ο υ θ ε ο ῦ, ἐν ᾧ ἦν πεσότης πυροκόνεως, κατεκρήμνισεν αὐτόν· οἱ Ἑνετοὶ οὖν καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ὑπέρποτε καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνατρέπουσι τὰ παλαιὰ μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα, ὁπού καὶ αὐτοὶ οἱ βάρβαροι ἀσινῆ διεφύλαξαν διὰ τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν· ὅθεν διὰ τοῦτο κατατάττονται μὲ τὸν Ἐρώστρατον τὸν κατακαύσαντα τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἑάλω δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐντὸς ὀλίγου.

Εἰς τὴν Δαλματίαν οἱ Τοῦρκοι ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ὀχυρώματος Ζίγκο, ὅπερ πέρυσιν ἥρπασαν παρ' αὐτῶν οἱ Ἑνετοὶ διὰ τοῦ στρατηγοῦ Κορνάρου· ἐξῆρχε δὲ τοῦ τουρκικοῦ στρατοπέδου ὁ πασσᾶς τῆς Βόσνης· ἀλλὰ μετὰ ἡμέρας 40 οὐδὲν ἀνύσαντες οἱ Τοῦρκοι ἀνεχώρησαν, φονευθέντων ἐξ αὐτῶν πλείστων ὅσων. Εἶτα ὑποτάσσει ὁ Κορνάρος καὶ τὸ λεγόμενον Νέον Κάστρον τῆς Δαλματίας.

Ὁ Ἀντιοχείας Μακάριος ὁ Δ' τῷδε τῷ ἔτει παρὼν ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἐπεκύρωσε τὰ ἐκεῖσε συνοδικῶς δογματισθέντα.

Τετάρτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη.

Εἰς τοιαύτην κατάστασιν οὖσα ἡ βασιλεία τῶν Ὀθωμανῶν βέβαια δὲν εἶχε καιρὸν νὰ συλλογισθῇ ἀλλαξοπατριαρχείαν. Ἀλλ' ἡ καλὴ διάθεσις τῶν ἀρχιερέων ἔκλινε πάντοτε ὄχι εἰς καλὴν καὶ ἥσυχον καὶ ἀτάραχον, ἀλλ' εἰς παναθλίαν κατάστασιν τῆς ἐκκλησίας· ὅθεν τῇ συμπνοίᾳ καὶ συνεργείᾳ μόνον καὶ μόνον τῶν ἀρχιερέων ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Ἰάκωβος ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει, καὶ ἀνακαλεῖται ὑπὸ τῆς συνόδου τὸ τέταρτον Διονύσιος ὁ Μουσελίμης, κατὰ τὴν κγ' τοῦ Σεπτεμβρίου. Ὁ δὲ Ἰάκωβος ἀπῆλθεν εἰς Φιλιππούπολιν.

Ἀνταρσία τοῦ στρατοπέδου.

Ἀκολουθεῖ εἰς τὴν ἄνω Οὐγγρίαν ἡ προῤῥηθεῖσα πολιορκία τῆς πόλεως

'Αγρίας. 'Ο βεζίρης διατρίβων εἰς τὸ Πετερβαραδὶν προστάττει χιλίους γιαννιτζάρους καὶ ἑξακοσίους σπαχίδες νὰ ἀποκομίσουν τὰ ἑτοιμασθέντα προζωάρκεια εἰς τὴν 'Αγριαν διὰ βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων· ἀλλ αὐτοὶ αὐθαδῶς οὐκ ἀκούσαντες τῆς προσταγῆς καταβοῶσιν ὅτι τοὺς πέμπει εἰς τὸ κρεωσφαγεῖον, τὸν κατηγοροῦσιν ὡς αἴτιον τῆς ὑστερινῆς εἰς τὸ Σίκλος ἥττης, δεικνύουσιν αὐτῷ τὰς οὐλὰς τῶν ἐν ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς ἰδίοις σώμασι πληγῶν, καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν πάντῃ ἀδυνάτους καὶ εἰς ὁδοιπορείαν ἀνεπιτηδείους· ὁ βεζίρης τοὺς προστάττει πάλιν μὲ τόνον πολὺν ἀπελθεῖν, ἀλλ' αὐτοι μεγαλοφώνως ἀντιφάσκουσι. Ταῦτα δὲ ἐγίγνετο διὰ τὸ μαθεῖν τοὺς μετὰ τοῦ βεζίρη πασσάδες ἃ γέγραφε κατ' αὐτῶν πρὸς τὸν σουλτάνον περὶ τοῦ ἐν τῷ Σίκλος πολέμου· οἵτινες νομίσαντες κινδυνεύειν ἔκριναν φυγεῖν τὸν θάνατον προτρέψαντες εἰς ἀποστασίαν τοὺς στρατιώτας, καὶ ἑρμηνεύσαντες αὐτοὺς ἀναβοᾷν καὶ κατηγορεῖν τὸν βεζίρην ὡς αἴτιον τῆς προῤῥηθείσης ἥττης· (πρῶτος δὲ ὁ ταῦτα ἐφευρὼν καὶ ἑρμηνεύσας ἦν ὁ Σιαβοὺς-πασσᾶς, ὑπερευεργετημένος παρὰ τοῦ βεζίρη)· καὶ μὲ κρυφὴν συμβουλὴν τοῦ Σιαβοὺς-πασσᾶ ζητοῦσι μεγαλοφώνως τὸν λουφέν τους διὰ δύο κίστια, ἤτοι μηνῶν ἕξ. 'Ο βεζίρης πραείᾳ τῇ φωνῇ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι τὰ χρήματα εἰσὶ καθ' ὁδὸν καὶ ἐντὸς ὀλίγου κομισθέντα θέλουν τὰ λάβει· ἀλλ' αὐτοὶ τῇ προτροπῇ τοῦ Σιαβοὺς-πασσᾶ φωνάζουσιν ὅτι τώρα τὰ θέλουν, καὶ αὐθαδιάζουσι τόσον, ὁποῦ λέγουσι τῷ βεζίρῃ ἀποστῆναι τῆς ἀρχῆς τοῦ 'Επιτρόπου, καὶ αὐτοὶ θέλουν εὕρει ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἄνθρωπον ἀξιώτερον τοῦ Σουλεϊμὰν-πασσᾶ καὶ ἱκανὸν καὶ τὸν λουφέν τους νὰ πληρώσῃ, καὶ μὲ τὴν φρόνησίν του νὰ ἐφεύρῃ στρατηγήματα διὰ τὴν κατὰ τῶν Γερμανῶν νίκην. 'Οθεν ὁ βεζίρης φοβηθεὶς φεύγει νύκτωρ· ἐλθὼν εἰς τὴν Πολιν μηνύει κρυφίως τῷ σουλτάνῳ πρῶτος πάντων τὰ γεγονότα, αἴτιον τῆς ἀνταρσίας τὸν Σιαβοὺς πασσᾶν καὶ αἰτίους τῆς ἥττης αὐτόν τε καὶ ἄλλους πασσάδες διηγούμενος. 'Ο σουλτάνος Μεχμὲτ λυπεῖται τὰ μέγιστα ἐπὶ τούτοις διὰ τὴν ὑπόληψιν ὁποῦ τὸν εἶχε, πιστεύει εἰς ὅσα τὸν λέγει, καὶ τὸν προστάττει νὰ κρυβῇ ἕως οὗ νὰ εὑρεθῇ ὁ τρόπος τῆς καταστροφῆς τῶν ζ ο ρ π ά δ ω ν· ὅθεν κρύπτεται εἰς τὸ σπίτι τοῦ φίλου του Μανολάκη τοῦ Καστοριανοῦ, τοῦ καὶ βασιλικοῦ πρωτογουνάρεως, τὸ εἰς τὸ 'Ορτάκιοϊ, χωρὶς νὰ ξεύρῃ ἄλλος τις τὸν τόπον τῆς φυγῆς του εἰμὴ μόνον ὁ σουλτάνος καὶ ὁ φίλος του δαρισαδὲ-άγασὴ Γιουσοὺφ-ἀγᾶς.

Φυγόντος τοῦ βεζίρη ὁ Σιαβοὺς-πασσᾶς συναθροίζει εἰς τὸ Βελιγράδι τοὺς προὔχοντας τῶν συνωμοτῶν, προβάλλει αὐτοῖς τὴν ἔξωσιν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ καὶ τὸν φόνον τῶν περισσοτέρων ἀξιωματικῶν. Οἱ ὀφφικιάλοι τῆς δευτέρας τάξεως καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἅπαν βλέποντες ὅτι χρήζουσιν ὁδηγοῦ προσκαλοῦνται εἰς τὸ βεζαρέτι τὸν Σιαβοὺς-πασσᾶν, ὅστις ἀποφεύγει καὶ προβάλλει τὸ νὰ σταλθῇ μ α γ ζ ά ρ ι εἰς τὸν βασιλέα κατὰ τοῦ φυγόντος βεζίρη, ὃ καὶ γίνεται μὲ πολλὰς κατ' ἐκείνου κατηγορίας, καὶ ζητοῦσι νὰ σταλθῇ ἡ κεφαλή του εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ νὰ τοὺς σταλθῇ ὁ λουφές του μὲ τὸν τεφτερδάρην καὶ μὲ τὸν γιουμρουκτζὴν Χουσεῒν-ἀγᾶν, καὶ ἄδειαν νὰ παλινοστήσουν εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ ὁδηγῷ τῷ

—1688

Σιαβοὺς-πασσᾶ, χωρὶς νὰ ἔχουν σκοπόν τινα κακὸν κατὰ τοῦ βασιλέως. Ταῦτα ἀναγνοὺς ὁ σουλτάνος βουλεύεται τὸ ποιητέον· τὸν συμβουλεύουν νὰ φονεύσῃ τὸν βεζίρην 'Αϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν διὰ εὐχαρίστησιν τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούσας γράφει εἰς ἀπόκρισιν μόνον τὸ ὅτι τὰ ἄσπρα ἐστάλησαν διὰ τὸ στρατόπεδον καὶ θέλει φθάσουν ἐν τάχει. Ἦλθον σὺν τὰ ἄσπρα, ἔλαβον τὸν λουφέν τους, ἀλλ' ἤρξαντο γογγύζειν κατὰ τοῦ σουλτάνου ὡς ὑπερασπιζομένου τὸν βεζίρην· ὅθεν ἅπτονται τῆς πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὁ σουλτάνος ταῦτα μαθὼν πέμπει μὲ τὸν σιλιχτάρην του τὴν σφραγίδα τῷ Σιαβοὺς-πασσᾷ καὶ τὸν κάμνει βεζίρην, ἐλπίζων μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ παύσῃ τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατιωτικοῦ· ἐδέχθη μὲ πολλὴν ὑπόκλισιν τὴν ἀξίαν ὁ Σιαβοὺς-πασσᾶς, ἀλλὰ νομίζων ἑαυτὸν ὀλιγοχρόνιον εἰς αὐτὴν ἐνόσῳ ζῇ ὁ πρώην βεζίρης, γράφει τῷ σουλτάνῳ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταπαύσῃ τὸν χείμαρρον τῶν συνωμοτῶν ἂν δὲν παιδευθῶσιν ὁ πρώην βεζίρης, ὁ τεφτερδάρης καὶ ὁ γ̇ιουμρουκτζῆς, εἰς τὴν ἀμέλειαν τῶν ὁποίων ἀποδίδονται τὰ παρόντα δυστυχήματα. Ὅθεν βιασθεὶς κόπτει τὴν κεφαλὴν τοῦ 'Αϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶ, πέμπει αὐτὴν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ γράφει ὅτι οἱ ἄλλοι δύο εἶναι εἰς τὴν εἱρκτὴν τοῦ καϊμακάμη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ, (οὗτός ἐστιν υἱὸς τοῦ προῤῥηθέντος βεζίρη Φαζίλ-'Αχμὲτ-πασσᾶ,) διὰ νὰ φανερώσουν μὲ παιδείας τὰ πλούτη καὶ πταίσματά των· ἀλλὰ ἀπεκρίθη ὁ βεζίρης Σιαβοὺς-πασσᾶς ὅτι εὐχαριστεῖ τὸ στρατόπεδον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Σουλεϊμὰν-πασσᾶ, ἀλλὰ ζητεῖ καὶ τοὺς ἄλλους δύο διὰ νὰ παύσῃ ὁ θόρυβος καὶ νὰ εἰσέλθουν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· τὸν συμβουλεύει νὰ κάμνῃ τὴν θέλησιν τῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν ἄτοπα καὶ εἰς τὸν θρόνον. Ὅθεν βιασθεὶς καρατομεῖ καὶ τοὺς δύο αὐτούς, πέμπει τὰς κεφαλὰς εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ γράφει τῷ βεζίρῃ, ἀψαμένῳ ἤδη τῆς πρὸς τὴν Κωσταντινούπολιν, νὰ κρατήσῃ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν.

Τρίτη πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Ὁδοιπορῶν οὖν ὁ βεζίρης κατέλυσεν εἴς τι χωρίον τῆς Φιλιππουπόλεως Οὐζουντζὲ-'Οβασὶ λεγόμενον. Διατρίβων ἐκεῖ ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἰάκωβος ἠθέλησε νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐξωσάντων αὐτὸν καὶ νὰ γένῃ ἐπιβάτης τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐδέχθη οὖν ὁ βεζίρης τὴν αἴτησίν του, βέβαια διὰ τὴν δωροδοκίαν ἣν ὑπεσχέθη, καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὸ σύνηθες καβάδι, περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου, χωρὶς συνόδου καὶ προσκλήσεως, καὶ ἐξώσθη ὁ πατριάρχης Διονύσιος ὁ Μουσελίμης. μετὰ δύο μῆνας. Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. τόμ. γ. σ. 468.

Σημείωσαι οὖν ὅτι ὑπέρ τινα ἄλλον δυστυχέστατος ὑπῆρξεν ὁ αἰὼν οὗτος διὰ τὴν ἐκκλησίαν ταῖς τοιαύταις ὀλιγοχρονίοις μεταβολαῖς τῶν πατριαρχῶν. Εἰς τὰς ἀλλαξοπατριαρχείας αὐτὰς τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ συνεχεῖς, ἀπὸ ἔτους σωτηρίου 1512, δὲν φαίνεται εἰς τὰς ἱστορίας πλέον τὸ ὄνομα τῶν κληρικῶν· ἡ ἀμάθεια καὶ ἡ δυστυχία τοῦ Γένους ἐν τῇ Κων-

σταντινουπόλει ἀποκατέστησε τοὺς κληρικοὺς ἀφανεῖς τε καὶ ἀνενεργήτους εἰς τὸ παντελές. Ὅθεν ὑπερισχυόντων ὁτὲ μὲν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων ἀρχιερέων καὶ τὸ πᾶν τῆς διοικήσεως ἀνὰ χεῖρας ἐχόντων, ὁτὲ δὲ τῆς ἐχθίστης προαιρέσεως τῶν ἐπιβαίνειν ἐφιεμένων ψευδοπατριαρχῶν μᾶλλον ἢ ποιμένων, μηδενὸς ὄντος ἐν τῷ Γένει τοῦ ἀντιτείνοντος, ἐγίγνετο τῶν κακῶν τὰ τοιαῦτα καὶ τῶν ἀτόπων τὰ ἀσυνείθιστα ἐν τῷ ἀποστολικῷ πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ βεζίρης εὐχαριστήθη, καὶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ ἐφρόντισε νὰ παύσῃ τὴν ἀποστασίαν, καὶ φθάσας εἰς Ἀδριανούπολιν διέτριβεν ἐκεῖ. Ἀλλὰ τὸ στρατόπεδον, βλέποντες τὴν εἰς τὴν εἰρήνην κλίσιν τοῦ βεζίρη, ἤρξαντο καταβοᾷν αὐτοῦ καὶ διασύρειν αὐτόν, καὶ τὸν βιάζουν νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, θάνατον ἐπαπειλοῦντες αὐτῷ. Φθάνει οὖν καὶ ἄκων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸ στρατόπεδον, πηγαίνει εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις τὸν ὑποδέχεται φιλοφρόνως, κλαίει καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀποστασίαν ὑπισχνούμενος αὐτῷ οὐκ ὀλίγα. Ὁρκομοτεῖ ὁ βεζίρης νὰ κινήσῃ πάντα λίθον διὰ τὴν διασκέδασιν τῆς ἀποστασίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1689, τοῦ Χιτζρὲ 1100.

Συναθροίζει οὖν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπουσὶ τοὺς προεστῶτας τῆς ἀποστασίας καὶ λέγει αὐτοῖς πολλὰ παρακινῶν εἰς εἰρήνην· ἀκούουσιν αὐτοῦ, γνωρίζουσιν ὅτι νὰ μετέβαλε γνώμην, ὑπισχνοῦνται μὲ ὑπόκρισιν νὰ κάμουν τὸ θέλημά του, ἀλλ' ἐξελθόντες συναθροίζονται εἰς τὸ Ὀρτᾶ-τζαμί, ὁποῦ εἶναι εἰς τοὺς ὀνδάδες τῶν γιαννιτζάρων, (ἔνθα κατὰ συνήθειαν συμβουλεύονται διὰ κάθε ὑπόθεσιν), μεταπέμπονται τὰ νεφέρια τους, λέγουσιν αὐτοῖς τὰ ὅσα ἤκουσαν παρὰ τοῦ βεζίρη, τὸν κατηγοροῦσιν ὡς μεταβληθέντα τὴν γνώμην καὶ προσηλωθέντα τῷ σουλτὰν Μεχμέτ, καὶ λέγουσιν ὅτι πλέον δὲν εἶναι ἐλπὶς ἀπὸ λόγου του, καὶ ὅτι δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ χάνουν διὰ νὰ μὴν τοὺς ἐπιβουλευθῇ, καὶ ὅτι πρέπει νὰ βάλουν εἰς πρᾶξιν τὸν σκοπόν τους.

Ἐξελθόντες οὖν οἱ στρατιῶται ἤρξαντο εὐθὺς ἀνοβοᾷν κατὰ τὰς ὁδούς; τὸ ὅτι πρέπει νὰ ἐξωσθῇ ὁ ἀναίσθητος καὶ κακορρόϊζικος σουλτὰν Μεχμέτ, καὶ νὰ ἀναβιβασθῇ εἰς τὸν θρόνον ὁ ἀδελφὸς τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν, διὰ νὰ παύσουν τὰ τῆς βασιλείας δυστυχήματα. Οἱ οὐλιεμάδες ἑνοῦνται μὲ τὸ στρατιωτικόν, τὸ πλῆθος ἕλκεται παρὰ τῶν στρατιωτῶν, καὶ φοβεῖται καθεὶς ὁποῦ δὲν φωνάζει τὰ αὐτὰ ἐκείνοις· ὁ θόρυβος ὑπερηύξησε καὶ πάντες ὡπλίσθησαν· τρέχουσιν ὅλοι εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν· ὁ νακίπουλ-ἐσρέφ, ἤτοι προεστὼς τῶν ἐμίρηδων, καὶ ὁ σέχης τῆς Ἁγίας Σοφίας προστίθενται αὐτοῖς, καὶ προστάττουσιν ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν μουσουλμάνων μεταπεμφθῆναι τὸν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ βεζίρη χρηματίσαντα καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν Κιοπρουλόγλουν Μουσταφᾶ-πασσᾶν.

Ἔρχεται εὐθὺς ἀπὸ τὸν φόβον του· ὁ σέχης τῆς Ἁγίας Σοφίας διηγεῖται αὐτῷ παῤῥησίᾳ διεξοδικῶς τὰ συμβάντα δυστυχήματα τῆς βασιλείας,

—1689

ἀποδίδωσιν αὐτὰ τῷ κυνηγετικῷ τρόπῳ τῆς τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ ζωῆς, καὶ λέγει ὅτι ἐπὶ τοιούτου σουλτάνου, σχολάζοντος εἰς τὰς θήρας, ἐπαπειλοῦνται δυστυχήματα πλείω τῶν παρελθόντων, καὶ λέγει τῷ καϊμακάμῃ νὰ μιμηθῇ τοὺς προγόνους του καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν βασιλείαν εἰς τὴν παροῦσαν κατεπείγουσαν χρείαν. Τούτου εἰσέτι λαλοῦντος ἐλθών τις ἀνέκραξεν ὅτι οἱ σεχζαδέδες κινδυνεύουσιν· ὁ γὰρ σουλτὰν Μεχμὲτ μαθὼν τὴν συνέλευσιν τῶν ἀποστατῶν εἰς τὸ τζαμὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ τὴν ἀπόφασιν διὰ τὴν καθαίρεσίν του, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἔχει ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας εἰμὴ τὴν μιαιφονίαν τῶν ἀδελφῶν του· ὅθεν ἔπεμψεν οἰκιακούς του διὰ νὰ τοὺς φονεύσῃ. Ἀλλ' ὁ ποσταντζήπασης, λαβὼν τὴν εἴδησιν παρ' ἄλλων οἰκιακῶν ἐχθρῶν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ, δραμὼν ἐκώλυσε τὸν φόνον καὶ ἐμήνυσεν εὐθὺς εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς Ἁγίας Σοφίας τὰ κατατολμηθέντα·

Οἱ ἀντάρται ταῦτα ἀκούσαντες ἐξαγριοῦνται περισσότερον, καὶ βιάζουσι τὸν νακίπην καὶ τὸν σέχην τῆς Ἁγίας Σοφίας νὰ κηρύξωσι τὴν καθαίρεσιν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν. Ἤθελε γίνει εὐθὺς, καὶ ἤθελε σκοτωθεῖ καὶ ὁ σουλτάνος ὑπὸ τοῦ θηριώδους ὄχλου· ἀλλ' ὁ καϊμακάμης μὲ τρόπον συμβουλεύει αὐτοὺς νὰ στείλουν τὸν νακίπουλ-ἐσρὲφ καὶ τὸν σέχην τῆς Ἁγίας Σοφίας διὰ νὰ εἴπουν τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ, ἐκ μέρους καὶ τῶν οὐλεμάδων καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ ὅλου τοῦ πλήθους, τὸ νὰ παραχωρήσῃ τὸν θρόνον τῷ ἰδίῳ ἀδελφῷ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, προσθεὶς τὸ ὅτι οὕτως ἔχει καὶ ἡ συνήθεια· ὅθεν τοὺς διορίζουσι κοινῶς· αὐτοὶ δὲν τὸ δέχονται, ἀλλὰ φοβηθέντες ὑπήκουσαν. Καταλαβόντες οὖν τὰ ἀνάκτορα λέγουσι τῷ σουλτὰν Μεχμὲτ δεινοπαθῶς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κοινοῦ καὶ συμβουλεύουσιν αὐτὸν ὑποταγῆναι τῷ τε στρατιωτικῷ καὶ τῷ δήμῳ· ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη διηγούμενος ἡρωϊκῶς τὰ κατ' αὐτὸν, καὶ ἐλέγχων τοὺς οὐλεμάδες ὡς συγκατανεύοντας τῇ ἀποστασίᾳ· τότε ὁ νακίπουλ-ἐσρέφης ἀπεκρίθη αὐτῷ αὐθαδῶς τὸ ὅτι δὲν ἦλθε νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπολογίας του, ἀλλὰ νὰ τὸν προστάξῃ ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ νὰ ἀφήσῃ τὸν θρόνον καὶ νὰ τὸν δώσῃ τῷ ἀδελφῷ του διὰ νὰ μὴ κινδυνεύσῃ καὶ ἡ ζωή του· ὅθεν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ εἶπεν αὐτοῖς νὰ πηγαίνωσι πρὸς τὸν ἀδελφόν του, λέγοντας πῶς ὁ θεὸς διὰ στόματος τοῦ λαοῦ θέλει νὰ διοικήσῃ ἐκεῖνος τοῦ λοιποῦ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν.

Οὕτως οὖν ἐξώσθη καὶ καθῃρέθη ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ, βασιλεύσας ἔτη **40**, μῆνας **5** καὶ ἡμέρας **16**. Ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἀφῆκεν ἑπτὰ υἱοὺς, ὧν οἱ δύο, Μουσταφᾶς δηλαδὴ καὶ Ἀχμὲτ, ἐβασίλευσαν ὕστερον, ὡς ῥηθήσεται· οἱ δὲ λοιποὶ ἀπέθανον ἄνευ τοῦ βασιλεῦσαι. Μετὰ τὴν ἔξωσίν του ἔζησεν ἄλλα πέντε ἔτη κατακεκλεισμένος εἰς τὸν ὀνδᾶν του, καὶ ἀπέθανεν ἔτει τοῦ Χιτζρὲ **1104**, ζήσας τὰ πάντα ἔτη 52.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, υἱοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ σουλτὰν Ἰπραήμ.

Ὁ ποσταντζήπασης μετὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ εἰσελθὼν

εὐθὺς εἰς τὸν ὀνδᾶν τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ δεχθῇ τὴν βασιλείαν διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ ἀδελφοῦ του. Ἀπαρέσκεται τῷ μηνύματι καὶ λέγει νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἡσυχάζῃ· ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι καὶ οὐλεμάδες καὶ ὅλον τὸ κοινὸν τῶν μουσουλμάνων τὸν ἐψήφισαν εἰς βασιλέα, καὶ οὐ δυνατὸν ἄλλως γενέσθαι· ἀλλ' αὐτὸς πάλιν ἀποφεύγει διὰ τὴν εὐλάβειαν, λέγει, τὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν του καὶ διὰ τὸν ἐκείνου φόβον. Μετὰ πολλὰ ὁ ποσταντζήπασης οἱονεὶ βιάζων αὐτὸν ἔβγαλεν ἔξω τοῦ ὀνδᾶ του· καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν σάλαν ἔδειχνε σημεῖα πῶς φοβεῖται τὸν ἀδελφόν του, καὶ εἶπε τῷ ποσταντζήπασῃ νὰ στοχασθῇ μή που εἶναι κεκρυμμένος ὁ ἀδελφός του· καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι εἶναι σφαλισμένος εἰς ἕνα ὀνδᾶν, ἀνέβη εἰς τὸ τάχτι, καὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν οἱ αὐλικοὶ τοῦ παλατίου, καταβαίνει καὶ νίπτεται ὡς μολυνθείς· τὸν βιάζουν νὰ ἀναβῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ τάχτι, διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν, ὡς ἔθος, οἱ οὐλεμάδες καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀξιωματικοί, καὶ μόλις κατορθοῦται. Ἐπιβεβαιοῖ τὸν Σιαβοὺς-πασσᾶν εἰς τὴν ἐπιτροπήν, καὶ παραγγέλλει νὰ καταπαύσῃ τὴν ἀποστασίαν καὶ νὰ εἰρηνεύσῃ τὸ στρατόπεδον καὶ δημοτικόν.

Ἐπανέρχεται εἰς τὸ πασσᾶ-καπουσὶ ὁ Ἐπίτροπος· ἔρχονται πρὸς αὐτὸν εὐθὺς οἱ προὔχοντες τοῦ στρατιωτικοῦ, κοινῶς πουλοὺκ-ἀγαλαρὶ λεγόμενοι, ζητοῦντες τὸν λουφὲν καὶ τὸ σύνηθες ἄφευκτον παχσίσι διὰ τὴν νέαν βασιλείαν. Εἰς τὸν χαζνὲν ἔξω ἀπὸ ἔγγραφα λογαριασμῶν ἄσπρα ποσῶς δὲν ἦτον· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος ἀμηχανῶν περιποιεῖται τοὺς πουλοὺκ-ἀγαλαρὶ μὲ ὑποσχέσεις· εἶτα πέμπει τοὺς αὐθαδεστέρους κατ' ὀλίγον ὀλίγον εἰς τὰ σερχάτια ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ τοὺς προβιβάσῃ εἰς ἀξίας. Κατενόησε τὸ στρατιωτικὸν τὸν σκοπόν του καὶ συναθροισθέντες εἰς τὸ Ὀρτᾶ-τζαμὶ ἀποστατοῦσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ὡς βοηθοῦ ποτὲ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ', καὶ τανῦν ὡς ἐχθροῦ τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν τοῦ Β', μὲ τὸ νὰ μὴν πληρώνῃ τὸ ἄφευκτον παχσίσι· ὅθεν ὁρμήσαντες παμπληθεῖς εἰς τὸ πασσᾶ-καπουσὶ τὸν κατακόπτουσιν, ἀγκαλὰ καὶ ὄχι εὐκόλως, κατακόψαντα καὐτόν, μόνον μονομαχοῦντα καὶ μὲ ἑκατὸν οἰκιακούς του, οὐκ εὐαρίθμους αὐτῶν· εἶτα ἐφορμήσαντες εἰς τὸν γυναικῶνα, πρᾶγμα παρὰ Τούρκοις ἀνήκουστον, κόπτουσι τὰς ῥίνας, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας τῆς ἀδελφῆς καὶ τῆς γυναικὸς τοῦ βεζίρη, θυγατρὸς οὔσης τοῦ Κιοπρουλόγλου Φαζὶλ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ καὶ ἀδελφῆς τοῦ καϊμακάμη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ, καὶ σύρουσιν αὐτὰς εἰς τὰς ἀγυιάς· κατατολμῶσι τὰ ἔσχατα τῶν κακῶν καὶ εἰς τοὺς οἰκιακοὺς τοῦ βεζίρη, εἶτα λεηλατοῦσι τοὺς κατοικητὰς τῆς Πόλεως καὶ φονεύουσι τοὺς προστυχόντας ἀνηλεῶς. Ποτὲ ἡ Κωνσταντινούπολις ἐπὶ τῶν Τούρκων οὐχ ὑπέστη τοιαῦτα κακά.

Οἱ οὐλεμάδες τὸ κακὸν βλέποντες ἔρχονται εἰς τὸ πάπι-χουμαγιοὺν καὶ ἀνοίγουσι τὸ σαντζὰκ-σερὶφ, (ἤτοι σημαίαν τοῦ Μεχμὲτ), καὶ διὰ κηρύκων πανταχόσε ἀνακραζόντων προσκαλοῦσι κάθε μουσουλμάνον νὰ ἔλθῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν· ὅθεν τρέχουσι σωρηδὸν οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως, ἔρχονται καὶ γιαννίτζαροι, καὶ ἀφέντες τὰ ὅπλα λέγουσιν ὅτι δὲν ὡπλίσθησαν κατὰ τοῦ σουλτάνου ἀλλὰ κατὰ τοῦ βεζίρη, καὶ παύει ἡ ἀνταρσία.

—1689

Γίνεται βεζίρης ὁ Κοτζᾶ-Ἰσμαὴλ-πασσᾶς, γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ τότε ὤν, μὲ σκοπὸν τοῦ καταπαῦσαι τὴν ἀνταρσίαν. Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν λέγει τῷ βεζίρῃ νὰ φονεύσῃ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς ἀποστασίας· γίνεται φανερῶς· ὅθεν πάλιν συναχθέντες εἰς τὸ Ὀρτᾶ-τζαμὶ ὁπλοφοροῦσι καὶ φοβερίζουσι καὶ βασιλέα καὶ βεζίρην. Ὁ βασιλεὺς φοβηθεὶς ἐπιφορτίζει τὸν θάνατον τῶν ἀποστατῶν εἰς τὸν βεζίρην, μὲ τὴν συμβουλὴν τοῦ Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ· ὅθεν καθελὼν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς ἐξορίζει εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν Τεκὶρ-δαγλὴ Μουσταφᾶ-πασσᾶν.

Τὸ κακὸν διεδόθη καὶ εἰς τὰς ἔξω ἐπαρχίας. Ὁ γὰρ ἡγεμὼν τῆς Ῥούμελης Γιεγὶεν Ὀσμὰν-πασσᾶς παρακινεῖ τοὺς σπαχίδες νὰ ζητήσουν μὲ ἀρζουχάλι παρὰ τοῦ σουλτάνου τὸ παχσίσι. Λαβόντες ἀπόκρισιν τὸ νὰ περιμείνουν μικρόν τι, ἐφορμῶσι κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ λεηλατοῦσι τοὺς κατοικητὰς τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ῥούμελης μέχρι τῆς πόλεως Σοφίας· εἶτα διαπεράσαντες εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ Καζ-δαγὶ λεηλατοῦσι τὰς πέριξ ἐπαρχίας καὶ ἐπαπειλοῦσι προχωροῦντες καὶ αὐτὴν τὴν βασιλεύουσαν. Τέλος πάντων ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν συνεχώρησε τὸν Ὀσμὰν-πασσᾶν, ὅστις πιστεύσας ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν μὲ χιλίους ἀνθρώπους διὰ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμον, ἀλλὰ μόλις φθάσας ἀπεπνίγη.

Πρὸ δὲ τούτων ὁ Γιεδὶκ-πασσᾶς εἰς τὴν Ἀσίαν φαντάζεται βασιλεῦσαι· ἑνώνει μαζή του ὅλας τὰς ἐπαρχίας τὰς ὑποκειμένας τῷ πεϊλέρπεῃ τῆς Ἀνατολῆς, ἤτοι τῷ Κιουτάγια-βαλισῇ, καὶ φθάσας ἑτοιμάζεται πολιορκῆσαι τὸ Σκούταρι ἤτοι τὴν Χρυσούπολιν. Ἀλλ' οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει γιαννίτζαροι διαπεράσαντες νικῶσιν αὐτὸν καὶ φονεύουσιν.

Οἵ,τε Γερμανοὶ ἐν τούτοις εἶχον ὑποτάξει πλέον τὴν προῤῥηθεῖσαν πόλιν τῆς ἄνω Οὐγγρίας Ἀγρίαν καὶ τὴν Μονγὰζ, ἐν ᾗ ἐζώγρησαν καὶ τὴν σύζυγον τοῦ Τέκελη μαζὴ μὲ τοὺς θησαυροὺς καὶ τὰ ἀρχίδια, τῇ ϛ' τοῦ Ἰανουαρίου.

Ταῦτα μαθόντες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει στρατιωτικοί τε καὶ δημοτικοὶ κατελάλουν τοῦ σουλτάνου καὶ τῶν συνεδρευόντων, καὶ ἔῤῥιπτον σατυρικὰ γραμμάτια κατ' αὐτῶν εἰς τὰ τζαμία καὶ εἰς τὸ διβάνι· φοβηθεὶς ὁ σουλτάνος ἑτοιμάζεται διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν· δὲν εἶχεν ἡμιόνους, καμήλους καὶ ἵππους ἱκανοὺς διὰ τὴν ὁδοιπορείαν, οὔτε ἄσπρα εἰς τὸν χαζνὲ τὸν ἔσω καὶ τὸν ἔξω διὰ πληρωμὴν τῶν δούλων· ὅθεν ἐπώλει εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ταχίμιά του διὰ νὰ ἀποπληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς στράτας. Τοῦτο γνόντες οἱ γιαννίτζαροι ἔπαυσαν τὴν ὁρμὴν καὶ κλίσιν εἰς τὴν ἀποστασίαν ὁποῦ εἶχον διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς πληρωμῆς τῶν λουφέδων τους.

Φθάσας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν πέμπει τὸν Ζουλφικὰρ-ἐφένδην, γιαννιτζὰρ ἐφενδισὴ καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον τὸν Μαυροκορδάτον εἰς τὴν Βιένναν, προφάσει μὲν διὰ νὰ δώσουν εἴδησιν τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ διὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἀναβίβασίν του, τῇ δ' ἀληθείᾳ διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὴν μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν ἀγάπην.

ΚΕΦ. ΛΘ'.

Πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ δευτέρου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου. αχψ'

Ὁ πατριάρχης Ἰάκωβος ἀπαυδήσας εἰς τὴν ταραχώδη αὐτὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ εὖ μάλα εἰδὼς τὴν πρὸς αὐτὸν κοινὴν κακὴν διάθεσιν διὰ τὴν εἰς τὸν θρόνον ἐπιπήδησιν, ἑκὼν παραιτεῖται πατριαρχεύσας μῆνας ἓξ καί τινας ἡμέρας. Γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος παραιτηθῆναι αὐτὸν τῷ ἔτει 1689 κατὰ μῆνα Μάρτιον. Μιχ. Καλλ. Ἱστορ. Ἀθην. 468.

Ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Προύσης μητροπολίτης Καλλίνικος ὁ Β', ὁ καὶ Ἀκαρνὰν ἐπιλεγόμενος· ἐπατριάρχευσε δὲ καὶ αὐτὸς μῆνας ὀκτὼ ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει.

Ὁ βεζίρης Τεκὶρ-δαγλὴ Μουσταφᾶ-πασσᾶς φοβεῖται ἐκστρατεῦσαι αὐτοπροσώπως, καὶ διορίζει σερασκέρην εἰς τὴν Οὐγγρίαν τὸν Ῥετζὲπ-πασσᾶν.

Οἱ ῥηθέντες πρέσβεις παραστάντες τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ ἔδωκαν τὴν ῥηθεῖσαν εἴδησιν τῆς τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἀναβάσεως· εἶτα ἐζήτησαν ἢ ὁπλοστασίαν ἢ ἀγάπην· καὶ διὰ μὲν τὴν ὁπλοστασίαν παρεχώρουν τοῖς Γερμανοῖς ὅλην τὴν Οὐγγρίαν, καὶ ἔλεγον δασμοφορῆσαι τὴν Τρανσυλβανίαν ἀμφοτέραις ταῖς βασιλείαις, καὶ δοῦναι τὴν Καμινίτζαν τοῖς Λέχοις μετὰ τὸ κρημνίσαι, καὶ δοθῆναι εἰς τοὺς Τούρκους τὸ Βελιγράδι· διὰ δὲ τὴν ἀγάπην ἐζήτουν τὸ Βελιγράδι καὶ μέρος τῆς Οὐγγρίας διὰ τοὺς Τούρκους. Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος δέχεται τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἤξευρεν ὅτι ὁ Ῥετζὲπ-πασσᾶς εἰς τὴν Οὐγγρίαν οὐδὲν διεπράξατο, καὶ οἱ Γερμανοί του ὑπέταξαν τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Ἄλβαν βασιλικὴν, καὶ ὁ στρατηγός του Καράφας ὑπέταξε τὰ ὀχυρώματα Λίπον, Τζορμόζι, Λογόσχι, Ἴλοκ, Πετερβαραδίνι καὶ Τιρόλο, καὶ ὁ ἐλέκτωρ τῆς Παβιέρας ἤρξατο πολιορκεῖν τὸ Βελιγράδι τῇ λ' τοῦ Ἰουλίου, καὶ φυγόντος τοῦ σερασκέρη εἰς τὴν Σεμένδριαν, μητρόπολιν τῆς Σερβίας, ὑπέταξε τὸ Βελιγράδι τῇ κϛ' τοῦ Αὐγούστου, καὶ ἐφόνευσαν οἱ Γερμανοὶ φύλακας αὐτοῦ στρατιώτας ὀθωμανοὺς ἐννέα χιλιάδας, εἶτα ὑπέταξε καὶ τὴν Σεμένδριαν διὰ χιλίων Οὔγγρων μετὰ τὸ φυγεῖν ἐκεῖθεν τὸν σερασκέρην· τὰς τοσαύτας οὖν νίκας εἰδὼς ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος δέχεται τὴν ἀγάπην, ἀλλὰ μὲ περιστατικὰ δυσύποιστα· νὰ παραχωρήσουν δηλαδὴ οἱ Τοῦρκοι αὐτῷ μὲν τὴν Οὐγγρίαν, Σκλαβωνίαν, Κροατίαν, Πόσναν, Σερβίαν, Βουλγαρίαν, Τρανσυλβανίαν· καὶ τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τοὺς φραντζισκάνους· καὶ νὰ ζῶσιν ἐλευθέρως οἱ παπισταὶ εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ νὰ τοῦ δοθῇ εἰς χεῖρας ὁ Τέκελης· τοῖς

—1689

δὲ Λέχοις κατὰ τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν σύνορα, καὶ νὰ παραχωρήσουν οἱ Ὀθωμανοὶ τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, τὴν Μολδαβίαν, τὴν Βλαχίαν καὶ ὅλας τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ ἐκτείνονται ἀπὸ τὰς δύο ὄχθας τοῦ Βορυσθένους μέχρι τοῦ Δουνάβεως· καὶ νὰ μὴ πληρώνωσι χαράτζι ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ ὁποῦ εἶναι ὑπήκοοι τοῦ Τούρκου· τοῖς δὲ Ἐνετοῖς νὰ παραχωρήσουν ὅλον τὸν Μωρέαν καὶ ὅλας τὰς νήσους καὶ πόλεις ὁποῦ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἥρπασαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ ὅλην τὴν ἀκτὴν τοῦ Νεγροπόντε, ἐκτεινομένην ἀπὸ τῆς νήσου Κορφοὺ μέχρι τῆς Κορίνθου, καὶ νὰ τοὺς δοθῇ καὶ μέρος τῆς Δαλματίας, καὶ νὰ κρημνισθῶσι τὰ ὀχυρώματα Δουλτζίνιο καὶ Ἀντιβάρ. Οἱ πρέσβεις γράφουσι ταῦτα τῷ σουλτάνῳ καὶ ζητοῦσιν ἀπόκρισιν.

Ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν Πόσναν ὁ ἡγεμὼν Λεβάδε ὑπέταξε τὸ Γράδισχο καὶ τὴν Κοστανίτζαν, καὶ τῇ κέ τοῦ Αὐγούστου πολεμήσας μὲ τὸν πασσᾶν τῆς Πόσνας κατέκοψεν αὐτοῦ 5 χιλ. στρατιωτῶν παρὰ τῷ φρουρίῳ Βρόδ.

Οἱ δὲ Ἐνετοὶ εἰς μὲν τὸν Μωρέαν, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὴν πόλιν Χαλκίδα τῆς νήσου Εὐβοίας, ἄλλως Νεγροπόντε καὶ Ἐγριπὸζ, χωριζομένης ἀπὸ τῆς ἠπείρου διὰ τοῦ ἰσθμοῦ ᾧ ὄνομα Εὔριπος, οὐδὲν διεπράξαντο, καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν ὁ εἰς τόδε ἀνδραγαθήσας Κονινσμὰρ ἔθανεν ὑπὸ ἀσθενείας· εἰς δὲ τὴν Δαλματίαν ὑπέταξαν τὰς πόλεις Καΐνον, Βερλίκα, Κβονιγράδα καὶ Γρασάκτο, καὶ ἐζώγρησαν πολλὰς χιλιάδας στρατιωτῶν.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ἦτον ἕτοιμος νὰ δεχθῇ τὰ παρὰ τῶν πρέσβεών του μηνυθέντα αὐτῷ ζητήματα τοῦ καίσαρος Λεοπόλδου· ἀλλ' ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας Λουδοβῖκος ΙΔ΄ μηνύνει αὐτῷ μὲ τὸν παρ' Ὀθωμανοῖς πρέσβυν του Σατονοὲφ νὰ μὴ δεχθῇ τὴν ἀγάπην, καὶ προστίθησιν ἐπιβεβαιῶν ὅτι τῷ ἑξῆς ἔτει θέλει ἐφορμήσει κατὰ τῆς Γερμανίας μὲ 400 χιλ. στρατιωτῶν οὓς ἔχει προχείρους, καὶ κηρύττει εὐθὺς τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμον· ὅθεν ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος τὸ στρατόπεδόν του ὁποῦ ἐνίκα τοὺς ἐχθρούς του Τούρκους παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως βιασθεὶς μετατοπίζει εἰς ἀπάντησιν τοῦ γαλλικοῦ στρατοπέδου. Μὲ αὐτὰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Λουδοβίκου ἐνδυναμωθεὶς ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν, χωρὶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τοὺς πρέσβεις του, συλλογίζεται τοῦ λοιποῦ οὐχὶ ἀγάπην ἀλλὰ πόλεμον. Πέμπει στρατιώτας κατὰ τῶν ἀνταρτῶν Γιεγὲν-Ὀσμὰν πασσᾶ καὶ Γιεδὶκ-πασσᾶ, χρόνον ἤδη ὁλόκληρον λεηλατούντων τὰς ἐπαρχίας, καὶ κατατροποῦται αὐτούς.

Εἶτα κάμνει ἡγεμόνα τοῦ Μωρέως τὸν Μανιάτην Λιμπεράκην ἐλευθερώσας αὐτὸν ἀπὸ τὸ κάτεργον, καὶ πέμπει εἰς τὸν Μωρέαν διὰ νὰ ἑλκύσῃ μὲ τὸ μέσον του, ὡς ὀρθοδόξου, τοὺς κατοικητὰς χριστιανοὺς, βεβαρημένους ἤδη διὰ τὸν παπισμὸν εἰς ὃν παρεκίνουν αὐτοὺς οἱ Ἐνετοὶ βίᾳ.

Εἶτα διὰ νὰ δώσῃ θάῤῥος εἰς τὸ στρατιωτικὸν κηρύττει ὅτι θέλει νὰ ἐκστρατεύσῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῶν Γερμανῶν· ὅθεν ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως παμπληθεῖ στρατῷ ὁδεύει πρὸς τὴν Σερβίαν, ὡσὰν νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ ὑποτάξῃ τὸ Βελιγράδι· φθάσας εἰς τὴν πόλιν Σοφίαν μανθάνει τὴν παρὰ τῶν Γερμανῶν ἅλωσιν τοῦ Σεγετβὰρ, πόλεως περιφήμου διὰ τὸν θά-

1689—

νατον τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν τοῦ Α'· εἶτα θαυμάσας τὸ ὅτι οἱ Γερμανοὶ ὁδεύουσι τὴν πρὸς αὐτὸν εἰς καιρὸν ὁποῦ ἤλπιζεν αὐτοὺς εἰς ἀπάντησιν τῶν Φραντζέζων, φοβηθεὶς ἀποκαθίστησι σεράσκέρην τὸν Ῥετζὲπ-πασσᾶν καὶ πέμπει κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ αὐτὸς μένει εἰς Σοφίαν.

Ἀπαντᾷ τοὺς Γερμανοὺς ὁ Ῥετζὲπ-πασσᾶς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Μοράβα, πολεμεῖ δὶς κατ' αὐτῶν καὶ ἡττᾶται τὸ σύνολον ὑπ' αὐτῶν, καὶ μόλις φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕρατο. Μὲ αὐτὴν τὴν νίκην ὑπέταξαν οἱ Γερμανοὶ τὴν Σερβίαν ἅπασαν, ἤτοι τὰς πόλεις αὐτῆς Βιδίνι, Νύσσαν, Σεχέρκιοϊ. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν φοβηθεὶς ἀφῆκε τὴν πόλιν Σοφίαν καὶ ἔρχεται δρομαῖος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ τότε ἀπεκρίθη εἰς τοὺς πρέσβεις ὁποῦ προσέμενον τὴν ἀπόκρισίν του εἰς Βιέννην, γράψας αὐτοῖς τὸ νὰ σταθοῦν εἰς τὰ πρῶτα ἄρθρα χωρὶς νὰ κάμουν νέας ὑποσχέσεις, καὶ νὰ παρακινήσουν τὸν καίσαρα νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Βελιγράδι. Ὁ Λεοπόλδος ἤθελε στέρξει τὴν ὁπλοστασίαν, διότι μέλλων ἀντιπαραταχθῆναι κατὰ δύο μεγίστων ἐχθρῶν, Φραντζέζων τε καὶ Τούρκων, προέβλεπεν ὅτι δὲν θέλει κάμει ἀξιόλογόν τι οὔτε κατὰ τοῦ ἑνὸς οὔτε κατὰ τοῦ ἄλλου· ἀλλὰ βλέπων ὅτι οἱ πρέσβεις τοῦρκοι δὲν ἔχουσι τὸ πληρεξούσιον νὰ πραγματευθῶσι τὴν ἀγάπην, ἐβιάσθη νὰ συμπεράνῃ τὸν καιρόν.

Ὡς τόσον οἱ Λέχοι δὲν ἐπολέμουν κατὰ τῶν Τούρκων, ἀλλ' ἔβλεπον ἄλληλα τὰ στρατόπεδα ἐστρατοπεδευμένα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νίπρου ὁποῦ τὰ ἐχώριζεν.

Ὁ Πέτρος, βασιλεύσας ἤδη μόνος, ἔπεμψε στρατόπεδον φοβερὸν εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον ὑπὸ στρατηγῷ Βασιλείῳ τῷ Γαλιτζίνῳ μὲ 400 κανόνια καὶ 400 χιλ. στρατιωτῶν καὶ πολυάριθμον ἱππικόν· ἀλλὰ προδόται ἐν τοῖς Ῥώσσοις ἀπὸ μέρους τῶν Φραντζέζων ἀνωφελῆ ἀποκατέστησαν ταύτην τὴν ἐκστρατείαν. Πολιορκήσαντες γὰρ τὸ Προκόπι οἱ Ῥῶσσοι διχογνωμοῦσιν· ἀποστατεῖ καὶ αὐτὴ ἡ φάλαγξ τοῦ βασιλέως Πέτρου, καὶ οἱ ἀξιόλογοι τῶν ὀφφικιάλων συνένευσαν τῇ ἀποστασίᾳ· ὅθεν μὴ συμφωνοῦντες ἀνεχώρησαν μηδὲν κατορθώσαντες, καὶ οἱ Τάρταροι παρακολουθοῦντες αὐτοὺς καθ' ὁδὸν κατ' οὐρὰν καὶ εἰς τὰ πλευρὰ κατεπολέμουν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐν τῷ ῥωσσικῷ στρατοπέδῳ ἐβοήθουν τοὺς Ταρτάρους ὡς προδόται καὶ ἐπροξένησαν βλάβην μεγίστην εἰς τοὺς ὁμοφύλους αὐτῶν Ῥώσσους. Ὁ Πέτρος ἐξετάσας καὶ εὑρὼν τοὺς προδότας ἐπαίδευσε, καὶ τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Σοφίαν καὶ τὸν στρατηγὸν Βασίλειον τὸν Γαλίτζιν, ἐφόνευσεν ὀκτὼ εὐγενεῖς συνωμότας τῆς ἀνταρσίας, καὶ 12 χιλ. στερλίτζιδες, οἵτινες ἦσαν ἡ φάλαγξ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως, καὶ κατήργησεν ὕστερον καὶ τὴν φάλαγγα ταύτην τὸ σύνολον, συστήσας ἄλλο στρατόπεδον τακτικὸν κατὰ τὴν τάξιν καὶ μέθοδον τῶν ῥηγάτων τῆς Εὐρώπης.

Εἰς τὸν Μωρέαν οἱ Ἑνετοὶ πολιορκοῦσι τὴν Μονεμβασίαν· ὁ νέος ἡγεμὼν Λιμπεράκης ἐλθὼν εἰς βοήθειαν, διώκεται μὲ φόνον τῶν σὺν αὐτῷ πλείστων ὅσων.

ΚΕΦ. Μ'.

Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος δοὺς τὴν Ἀδριανούπολιν τῷ Κλήμεντι ἔξωσεν τὸν γνήσιον αὐτῆς μητροπολίτην Νεόφυτον· ὅθεν αὐτὸς λαβόμενος εὐκαιρίας καταβιβάζει τοῦ θρόνου τὸν Καλλίνικον πατριαρχεύσαντα μῆνας ὀκτὼ, καὶ ἐπιβαίνει αὐτὸς, ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει μετατεθεὶς, παρὰ τὴν συνήθειαν, τῇ ά τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ πατριαρχεύει μῆνας μόνους τρεῖς. μῆνας ὀκτώ. | Μεγ. Εκκλ. Ιστορ. Μελετ. σ. 483.

Ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ὕδρωπι προσπαλαίων, ἀφεὶς τὴν Ἀδριανούπολιν, κατὰ τὴν συμβουλὴν τῶν ἰατρῶν του, ἔρχεται εἰς Κωνσταντινούπολιν. Φονεύει τὸν ῥηθέντα Ῥετζὲπ-πασσᾶν σερασκέρην τῆς Οὐγγρίας, καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς τὸν Τεκὶρ-δαγλὴ Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ ἐξορίζει εἰς τὰ Μάλγαρα, πόλιν μικρὰν παρὰ τῇ Ῥαιδεστῷ, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν Κιοπρουλόγλουν Μουσταφᾶ-πασᾶν, τὸν εἰς τόδε καϊμακάμην γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ νέος βεζίρης θέλει ν' ἀκολουθῇ ὁ κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμος· βουλευτηρίου συγκροτηθέντος, ὁ μουφτῆς καὶ οἱ λοιποὶ ἐρωτηθέντες περὶ τοῦ ποιητέου ἀπεκρίθησαν ἀναγκαίαν εἶναι τὴν ἀγάπην· μόνος ὁ βεζίρης καὶ ὁ Ἀνατὸλ-καζασκερὴ εἶπον ἀναγκαῖον εἶναι τὸν πόλεμον, παρακινούμενοι παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας Σατονοὲφ· κατηγορεῖ τὸν προκάτοχόν του ὁ βεζίρης ὡς ἀποστείλαντα πρέσβεις εἰς τὴν Βιέννην διὰ νὰ πραγματευθῶσι τὴν ἀγάπην. Εἶτα γενομένου γ α λ ε π ὲ-δ ι β ά ν ι, παρόντων οὐλεμάδων καὶ ὀτζὰκ-ἀγαλαρὶ καὶ λοιπῶν τῶν ἐν τέλει, ἀποφασίζεται ὁ κατὰ τῶν Γερμανῶν πόλεμος, καὶ γράφει ὁ βεζίρης τῷ καίσαρι Λεοπόλδῳ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Βιέννην ἐπ' ὀνόματι πρέσβεων πεμφθέντων παρὰ τῆς Πόρτας διὰ νὰ κάμουν ἀγάπην ἐκ μέρους τοῦ σουλτάνου εἶναι ὑπεύθυνοι, ὡς λαβόντες πλαστὰ γράμματα παρὰ τοῦ ἐξωσθέντος βεζίρη χωρὶς τὴν εἴδησιν τοῦ σουλτάνου, καὶ διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἔχουν τὸ ἀξιόπιστον οὔτε μὴν τιμήν τινα πρέπουσαν τοῖς πρέσβεσιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1690.

Ἑτοιμάζεται ὁ βεζίρης μεγάλως εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' εὑρίσκει δυσκολίας μεγάλας βλέπων ἅπαν τὸ στρατιωτικὸν ὁποῦ ἀπέφευγε τὸν πόλεμον, καὶ τοὺς θησαυροὺς πάντῃ κεκενωμένους χρημάτων· ὅθεν διὰ συνάθροισιν στρατιωτῶν μεταχειρίζεται τρόπον ἀσυνείθιστον· οἱ γὰρ προκάτοχοί

του μὲ βίαν συνήθροιζον τοὺς πολεμήσοντας, καὶ οὕτως ἔγραφον τὰ φερμάνιά τους· ἀλλὰ αὐτὸς μεταβαλὼν τρόπον ἔγραψεν ὅτι, « Ἐγὼ αὐτοπροσώ-
» πως εἶναι νὰ ἐκστρατεύσω κατὰ τῶν Γερμανῶν· δὲν θέλω τινὰ μὲ βίαν
» νὰ ἔλθῃ μαζή μου εἰς τὸν πόλεμον· ὅποιος θέλει νὰ γίνῃ μάρτυς ἂς ἔλθῃ,
» καὶ θέλει ἔχει βοηθὸν τὸν Προφήτην, ἐλπίζων δι' αὐτοῦ νὰ νικήσῃ· καὶ
» οἱ μὴ ἐλθόντες δὲν θέλουν ἔχει τινὰ ἐνόχλησιν, ἀλλὰ θέλουν πάρει καὶ τὸν λουφέν τους», καὶ τὰ τοιαῦτα. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἵλκυσεν ἅπαντας εἰς τὸν πόλεμον, ἀσιατικούς τε εὐρωπαίους.

Διὰ δὲ τὴν ἔλλειψιν τῶν χρημάτων διέταξε τὰ χαράτζια εἰς ἀ λ ῆ ά, ἐ-
β σ ά τ καὶ ἐ δ ν ά· καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ὅλοι κοινῶς ἐπλήρωναν ἀπὸ τρία γρόσια ἐπὶ τῶν εἰς τόδε σουλτάνων, αὐτὸς διορίζει δέκα διὰ τὸν ἀ λ ῆ ά, ἓξ διὰ τὸ ἐ β σ ά τ καὶ τρία διὰ τὸν ἐ δ ν ά, μὲ ὅλον ὅπου ὁ Προφήτης των διώρισε μόνον 13 δράμια ἀσῆμι νὰ πληρώνῃ κάθε Χριστιανὸς ὁποῦ δὲν δεχθεῖ τὸν μουσουλμανισμόν· τὸ ὁποῖον μὲ τὸ νὰ ἐφάνῃ ὀλίγον εἰς τοὺς πρώτους βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, Μεχμὲτ τὸν Β', Μπαγιαζὶτ τὸν Β', Σελίμην καὶ Σουλεϊμάνην, τὸ ἀνέβασαν εἰς τρία γρόσια διὰ κάθε ἄνθρωπον. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ ἐπιφορτίζει χαράτζια καὶ τοῖς μοναχοῖς, καὶ τὸ ἔγγραφον ὁποῦ ἔδωκεν ὁ Προφήτης των τοῖς Σιναΐταις πρὸς ἄφεσιν τῶν δασμῶν, δι' οὗ ἀπὸ ἁλώσεως μέχρι τοῦδε δὲν ἐπλήρωναν ὅλοι οἱ μοναχοὶ καὶ παπάδες χαράτζι, ἀποκαλεῖ πλαστόν· καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν τζαμίων διορίζει νὰ δίδωνται εἰς τὸν βασιλικὸν χαζνέν, καὶ δίδει ἄδειαν νὰ κτίζωνται ἐκκλησίαι, καὶ παιδεύει τοὺς ψευδομάρτυρας σκληρῶς, καὶ διορθοῦται τὰς χρισολογίας.

ΚΕΦ. ΜΑ.

Δευτέρα πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Δευτέρου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου.

Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. Τομ. γ'. σ. 483.

Ἐξοῦται ὁ πατριάρχης Νεόφυτος τῇ συνεργείᾳ τῶν ἀρχιερέων, δυσμενῶς ἐχόντων κατ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπιπήδησιν, καὶ ἀναλαμβάνει τὸν ἴδιον θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Καλλίνικος ὁ ἀπὸ Προύσης ὁ Ἀκαρνάν, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον, καὶ πατριαρχεύει ἔτη δύο.

Μετὰ ταῦτα ἦρος φανέντος ἀπάρας ὁ βεζίρης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁδεύων πρὸς τὸ Βελεγράδι, τοῦ ἐκλεκτοτέρου γερμανικοῦ στρατεύματος μετακομισθέντος ἤδη ἀπὸ τῶν παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως ἐπαρχιῶν εἰς ἀπάντησιν τῶν Φραντζέζων καὶ τῆς ἐφόδου αὐτῶν, ἐν τῷ διαπερᾷν τὸ ὄρος τοῦ Αἵμου καὶ τῆς Ῥοδόπης ἔμαθεν ὅτι πολλαὶ χιλιάδες Γερμανῶν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ Βελιγράδι διὰ νὰ ἐνδυναμώσουν τὴν φυλακὴν τῆς Νύσσης· εὐθὺς οὖν, προστάττει τὸν Σελὶμ-Γκιράϊ χάνην νὰ τοὺς ἀπαντήσῃ. Ἐλθὼν ὁ χάνης εὗρεν αὐτοὺς πλησίον τῆς Νύσσης· ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν πανταχόθεν μὲ τοὺς Ταρτάρους καὶ φυγαδεύει αὐτοὺς ἡττηθέντας. Ἔλαβον θάῤῥος πολὺ οἱ Τοῦρκοι διὰ ταύτην τὴν νίκην.

Εἰσελθὼν οὖν εἰς τὴν Σερβίαν ὁ βεζίρης ὑποτάσσει τὴν πόλιν Σεχέρ-κιοϊ. εἶτα ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Νύσσαν καὶ μετὰ 25 ἡμέρας ὑποτάσσει. Οἱ Γερμανοὶ ταῦτα παθόντες καταλιμπάνουσι τὸ Βιδίνι καὶ τὴν Σεμένδριαν χωρὶς φύλακας καὶ ἀπέρχονται εἰς βοήθειαν τοῦ Βελιγραδίου. Ὁ βεζίρης ταῦτα μαθὼν πέμψας παρέλαβεν αὐτὰ εἰς τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν· εἶτα ἐφορμᾷ εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ πρῶτον μὲν πλοκάρει, εἶτα πολιορκεῖ, καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας τῆς πολιορκίας εἰς ἕνα πύργον γέμοντα πυρακόνεως ὁ Ἀνδρέας Κορνάρος δίδει φωτιάν, κρημνίζεται ὁ πύργος καὶ σὺν αὐτῷ μέρος πολὺ τοῦ τείχους, ὅπερ ἰδὼν ὁ βεζίρης ἔφοδον προσέταξεν εὐθύς· οἱ πολιορκούμενοι ἀπαντῶσιν εἰς τὰ κρημνίσματα τὴν ἔφοδον μίαν ὥραν· ἀλλὰ τέλος ὑπὸ τοῦ πλήθους βιασθέντες ἀναχωροῦσι, φονευθέντες μὲν πολλοί, φονεύσαντες δὲ καὶ πολλοὺς τῶν Ὀθωμανῶν.

Ὀλίγοι διαπερῶσι τὸν Δούναβιν μὲ τὸν στρατηγὸν Λακροὲ μὲ τὰ πλοῖα. Εἶτα πέμπει ὁ βεζίρης βοήθειαν εἰς τὸ παρὰ τῶν Γερμανῶν πολιορκούμενον Τεμισβάρ, καὶ ἀνακτίσας τὰ κρημνίσματα τοῦ Βελιγραδίου διαπερᾷ τὸν Δούναβιν καὶ ὑποτάσσει τὴν πόλιν Λίππαν, εἶτα τὴν Ὄρσοβαν, καταλειφθεῖσαν παρὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς πόλεως Ἐσὲξ κειμένης ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Δράβα εἰς τὸν Δούναβιν, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Θανόντος τοῦ Μιχαὴλ Ἀπαφὶν, ἡγεμόνος τῆς Ἐρδελίας, εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1689 ἄνευ κληρονόμων, ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἐκληρονόμησεν αὐτήν· ἀλλ' ὁ βεζίρης τὴν ἔδωκε τῷ Τέκελῃ, καὶ διὰ νὰ τὸν ἐνθρονίσῃ ἔστειλε μαζή του στρατηγὸν μὲ 10 χιλ. στρατοῦ, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χάνην καὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνον τὸν Πραγκοβάνον νὰ τὸν βοηθήσουν. Ὁ Τέκελης οὖν, δι' ὁδοῦ μέχρι τοῦδε ἀγνώστου καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Πραγκοβάνου ἀνακαλυφθείσης, διὰ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων τῆς Βλαχίας ἐφορμήσας ἀπροσδοκήτως κατὰ τῆς Ἐρδελίας, ἤτοι Τρανσυλβανίας, τοσούτῳ πολλῷ στρατῷ τῇ τοῦ Πραγκοβάνου βοηθείᾳ, νικᾷ τὸν στρατηγὸν Ἑϊσλὲρ, ἀπροετοίμαστον εὑρὼν καὶ μηδὲν τοιοῦτον ὑποτοπάζοντα, καὶ ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τῶν ὀρέων ἀμερίμνως ὡς ἐν ἐπαρχίᾳ ἰδίᾳ τε καὶ φίλῃ ἐστρατοπεδευμένον ὄντα· ὅθεν ζωγρεῖ τὸν Ἕϊσλερ ὁ Τέκελης σὺν ἄλλοις πολλοῖς ὀφφικιάλοις, φονεύει αὐτοῦ στρατιώτας 4,000, καὶ μένει ἡγεμὼν τῆς Τρανσυλβανίας. Ὡς τόσον ὁ ἡγεμὼν τῆς Βάδης ἀντὶ τοῦ ἀπελθεῖν τῷδε τῷ ἔτει

εἰς βοήθειαν τοῦ Βελιγραδίου ἦλθεν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν· ὅθεν φοβηθεὶς ὁ Τέκελης φεύγει καὶ ἔρχεται εἰς τὸν βεζίρην Κιοπρουλόγλουν, καὶ τοῦ λοιποῦ ἔμεινεν ἐσαεὶ ἐστερημένος τῆς ἡγεμονείας αὐτῆς.

Οἱ Λέχοι ὥρμησαν κατὰ τῆς Μολδαβίας καὶ τῷδε τῷ ἔτει, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες ἐπανέκαμψαν ἄπρακτοι, ἡγεμονεύοντος Μολδαβίας τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη.

Οἱ Ἑνετοὶ ἐξουσίαζον ὅλον τὸν Μωρέαν· ἀλλ' οὐδὲ τῷδε τῷ ἔτει ἠδυνήθησαν ὑπαγαγεῖν τὴν Μονεμβασίαν. Κατεβύθισαν νῆας τοῦ στόλου παρὰ τῇ Μιτυλήνῃ καὶ ὑπέταξαν τὴν Κατίναν καὶ Βαλλόναν.

Ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ βεζίρης ὑπεδέχθη ὑπὸ τοῦ σουλτάνου φιλοφρόνως· εἶτα συναπῆλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ θρίαμβον, πανηγυρίζουσιν ἡμέρας τρεῖς, καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας μὲ μεγάλας δεξιώσεις ἐτιμήθη.

Ἔτει σωτηρίῳ 1691.

Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος εἰς τὴν Βιέννην, φοβούμενος τὸν νικητὴν βεζίρην Κιοπρουλόγλουν Μουσταφᾶ-πασσᾶν διὰ τὴν ἣν ἐπρεσβεύσατο πρεσβείαν, παρεκάλει τοὺς Γερμανοὺς καὶ διὰ ὑποσχέσεων ἔπειθε νὰ τὸν κρατοῦν εἰς τὴν Βιέννην, φοβούμενος μήπως θανατώσῃ αὐτὸν ὁ βεζίρης ἐπανελθόντα· ὅθεν διέτριψεν εἰς τὴν Βιέννην ἕως οὗ ἀπεβίωσεν ὁ Κιοπρουλόγλους.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος ἐκίνησε πάντα λίθον διὰ νὰ θεμελιώσῃ καὶ νὰ συστήσῃ τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει σχολεῖον, ὡς ἐκ τοῦδε τοῦ συνοδικοῦ γράμματος ἀποδείκνυται.

« Καλλίνικος ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώ-
» μης, καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης. »

« Παιδείας καὶ σοφίας Κυρίου κρεῖττον οὐδὲν ἐν τῷ μετὰ σώματος βίῳ
» τῶν ὁμολογουμένων ὄντως καλῶν, διά τε τὸ περιὸν τῆς ἀξίας τοῦ ὑπο-
» κειμένου, εἴποιμεν ἄν, περὶ ὃ καταγίνεσθαι πέφυκε, καὶ τὸ ὑπερέχον τοῦ
» τέλους πρὸς ὃ ποιεῖται τὴν ἔκβασιν· ὅπερ θεῖον ὄντως ἐστὶ καὶ ἐξαίρετον
» ἵνα μὴ λέγω τῆς θείας μακαριότητος ἐστιν ἀπορρώξ· καὶ γὰρ τοῦ κατ'
» ἀρετὴν βίου ἡ μακαριότης ἐστι, κατὰ τοὺς ἱεροὺς διδασκάλους τῆς ἐκ-
» κλησίας· διό, μ α κ ά ρ ι ο ς ἄ ν θ ρ ω π ο ς ὃ ς εὗ ρ ε σ ο φ ί α ν καὶ θ ν η-
» τ ὸ ς ὃ ς ε ἶ δ ε φ ρ ό ν η σ ι ν, τὸ ἱερόν φησι λόγιον. Ἔνθεν τοι καὶ περι-
» σπούδαστον ἔργον παρὰ πάντα κέκριται πάντως τοῖς εὖ φρονοῦσιν ἡ τῆς
» σοφίας μελέτη, καὶ λίαν ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, ὡς συμπληρωτικὸν καὶ ἀ-
» παρτιστικὸν σφίσιν αὐτοῖς τῆς κατὰ λόγον καὶ γνῶσιν ἐνεργείας, δι' ἧς
» καὶ ἄνθρωπος πέφυκε καὶ θεοῦ εἰκὼν ἄνθρωπος λέγεται. Ἀλλ' οἷς οἶδε
» κρίμασι Κύριος ἀμελούμενον καθορῶντες ἐν τοῖς ἐνεστῶσι τὸ θειότατον
» ἔργον αὐτό, τὴν τῶν γραμμάτων δηλαδὴ σπουδὴν καὶ σοφίαν τὴν ἀγχίθεον,
» ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς γένει, οὗ τινος γνώρισμα πάλαι βάθος σοφίας ὑπῆρχε, καὶ
» πλάτος ἐπιστημῶν, καὶ πλοῦτος γνώσεων, ἥτις τανῦν ἐν αὐτῷ μικρὰ πνέου-
» σα φαίνεται καὶ μακρὸν ἀσθενοῦσα καὶ πρὸς τὸ ἐκλείπειν ἐγγίζουσα, πε-

—1691

» ριπαθῶς λίαν ἔχομεν ἀμηχανοῦντες τοῖς ὅλοις * * * μᾶλλον διὰ τὸ μι-
» κρὸν ἀποπαύσασθαι τὸ πρὸ χρόνων ἱκανῶν κατασταθὲν διδασκαλεῖον ἐν
» τῇ περιφανεῖ ταύτῃ πολιτείᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, φροντίδι καὶ δα-
» πάνῃ τοῦ τιμιωτάτου καὶ ἐπισημοτάτου ἄρχοντος κυρίου Μανουὴλ, ἐν ᾧ
» πολλοὶ τῆς ἀξιεράστου σοφίας ἀπολαύσαντες οὐ μικρὰν τὴν ὠφέλειαν ἐ-
» καρπώσαντο. Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ τῆς σοφίας ἐραστὴς ἐν ἄρχουσι κὺρ Μα-
» νουὴλ κατὰ τοὺς μικρὸν ἔμπροσθεν χρόνους θεόθεν κινηθεὶς, σὺν ἄλλοις
» μὲν τοῖς ἀλλαχοῦ παρ' αὐτοῦ φιλεργηθεῖσι φροντιστηρίοις τῶν ἱερῶν γραμ-
» μάτων, ἐξετέλεσε καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν τὴν ἀξιέπαινον ἣν προει-
» ρήκαμεν σχολὴν, ὡς παρὰ πάντων τὸ πρᾶγμα καλῶς γινωσκόμενον δια-
» πεφήμισται· περιστατικῶν δέ τινων πρὸ ὀλίγου κατὰ τὸ ἀντίξουν, φημὶ,
» τῆς τοῦ καιροῦ δυσχερείας ἐπεισφρυσάντων, οἷα φιλεῖ ἐν τῷ κόσμῳ συμ-
» βαίνειν ὡς τὰ πολλὰ, πέπαυται μέχρι τοῦ νῦν ἡ ἐν αὐτῇ διδασκαλία,
» καὶ ζημία προσετρίβη τῷ Γένει δεινὴ καὶ πᾶσαν ἄλλην τῶν ζημιῶν ὑ-
» περέχουσα. Ὅσῳ καὶ γὰρ ἡ τοῦ καλοῦ παρουσία λυσιτελεῖ, καὶ τὰ συμ-
» φέροντα δαψιλεύει, καὶ ἐξαίρει τῶν δυσχερῶν, καὶ ἄλγος ἀποῤῥαπίζει, καὶ
» θλίψιν ἀποδιοπομπεῖται μακρὰν, καὶ εὐζωΐαν χαρίζεται, τοσούτῳ δήπου-
» θεν ἐξ ἀντιθέσεως ἡ ἀπουσία τοῦ τοιούτου σωρηδὸν ἐπιφέρει τὰ κατα-
» στρέφοντα.»

« Τούτου χάριν ἐσκεμμένως ἄγαν διὰ φροντίδος ἐθέμεθα κατὰ χρέος μεθ'
» ὅσης ἐπιμελείας καὶ λίαν διεγειγερμένης σπουδῆς ἀναζωοποιῆσαι κατὰ
» δύναμιν τὸν ἐν σποδιᾷ τέως ὑποκρυπτόμενον ἱερὸν ἄνθρακα τοῦ θεοδω-
» ρήτου φωτὸς τῆς παρεδρευούσης θεῷ σοφίας, καὶ εἰς φῶς αὖθις ἀνακαλέ-
» σασθαι τὸ διαληφθὲν διδασκαλεῖον, ἐπὶ ψυχαγωγίᾳ τῶν δεινοπαθούντων
» ἀλήκτως καὶ στυγναζόντων ἔρωτι θείῳ διὰ τὴν ἀπουσίαν ἐκείνου, γεγο-
» νότος ἐκ μέσου καὶ λύπην ἀπολιπόντος οὐ μικρὰν τοῖς φρονοῦσιν· ὅπερ
» καὶ κατεστήσαμεν, σὺν ἀντιλήψει θεοῦ, διὰ βοηθείας πάλιν τοῦ αὐτοῦ
» ἄρχοντος. Παρέδωκε γὰρ ὁ αὐτὸς ἄρχων τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ
» Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ μίαν ὁμολογίαν ποσότητος χρημάτων ἱκανῶν, ὧν εἶ-
» χε λαβεῖν ἐξ αὐτῆς ἀπὸ δανείων, ἐπὶ τῷ ἀνακαινισθῆναι δι' αὐτῶν ὑπὸ
» τῆς Ἐκκλησίας τὸ φροντιστήριον, εἰς κοινὴν μὲν ὠφέλειαν τοῦ Γένους,
» διηνεκὲς δὲ τούτου μνημόσυνον· καὶ ταύτην ἀνὰ χεῖρας λαβόντες τὴν
» βοήθειαν δίκην κρηπῖδος ἐθέμεθα τοῦ ἔργου ἐν ᾗ τὴν οἰκοδομὴν ἐξηρτή-
» σαμεν ὅλαις χερσὶ καὶ δυνάμεσι καὶ κοινῇ συγκαταθέσει καὶ βουλῇ τῆς
» ἱερᾶς ὁμάδος καὶ θεοσυλλέκτου ὁμηγύρεως, ἱερωτάτων φημὶ, συναδελ-
» φῶν ἡμῶν ἀρχιερέων, τιμιωτάτων κληρικῶν, εὐγενεστάτων ἀρχόντων
» τῆς πολιτείας, χρησιμωτάτων καὶ ἐγκρίτων προσώπων, ἀπό τε ῥουφε-
» τίων καὶ τῶν ἐνοριῶν, συναγωνισθέντος ἡμῖν οὐ μικρὸν, μακρόν τε κα-
» μόντος πρὸ τῶν λοιπῶν καὶ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πατριάρ-
» χου τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίου Δοσιθέου, τοῦ ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀγαπη-
» τοῦ καὶ περιποθήτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν Μετριότητος,
» ἀντιπελαργοῦντος οἱονεὶ μητρὸς δίκην τὴν κοινὴν φυταλιὰν τοῦ καθ' ἡ-
» μᾶς Γένους πρὸς ὠφέλειαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν, καὶ μὴν καὶ φω-

» τισμὸν θείας γνώσεως, δι' ἧς ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία πέφυκεν ἀναμφιλέ-
» κτως ἐπιμνηστεύεσθαι. »

» Καὶ δὴ πρὸς σύστασιν αὐτοῦ τοῦ φροντιστηρίου διετάξαμεν εἶναι καὶ
» προσεδρεύειν ἐν αὐτῷ διδασκάλους δύο· τὸν μὲν ἕνα διδάσκοντα τὰ ἐπι-
» στημονικὰ μαθήματα, τὸν δὲ ἕτερον τὰ γραμματικὰ τῆς κυκλοπαιδείας
» διερμηνεύοντα· οἵτινες ἔχουσι λαμβάνειν μισθὸν τοῦ κόπου αὐτῶν, ὁ μὲν
» τῶν ἐπιστημονικῶν μαθημάτων γρόσια διακόσια, ὁ δὲ τῆς κυκλοπαιδείας
» γρόσια 150, ἅπερ διωρίσαμεν πορίζεσθαι ἀπὸ τῶν κατ' ἔτος ἐμβατοι-
» κίων δύο ἐκκλησιῶν, τῆς Παναγίας δηλονότι Γοργοεπηκόου τῆς ἐν τοῖς
» Ἕξ Μαρμάροις, ὅπερ ἐστι γρόσια 270, καὶ τοῦ Ἁγίου Νικολάου τῆς ἐν
» τοῖς Ὑψωμαθείοις, ὅπερ ἐστι γρόσια 80. Κἀντεῦθεν ὀφείλουσιν, ὁ μὲν δι-
» δάσκαλος τῶν ἐπιστημῶν εἰς δύο κλάσεις διδάσκειν τοὺς μαθητὰς τὰ
» μαθήματα, ὧν μετὰ τὴν παράδοσιν ἐρωτᾷν τε καὶ λύειν τὰς ἀπὸ τῶν
» αὐτῶν μαθημάτων ἀπορίας, καθ' ἡμέραν τε ἐπιτάττειν ἑνὶ τῶν μαθητῶν
» ἀναλαμβάνειν τὸ προειλημμένον μάθημα, χωρὶς τοῦ παρέχειν αὐτῷ τινὰ
» προλαβοῦσαν εἴδησιν· τῇ δὲ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου μαθήματα μὲν τῆς προ-
» κειμένης ἐπιστήμης μὴ διδάσκειν, ἀθροίζειν δὲ ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς μα-
» θητάς, εἶτα δι' ἑαυτοῦ τε καὶ δι' ἀλλήλων ἐκείνων ἐπεξεργάζεσθαι τρι-
» βήν τινα καὶ ἀναπόλησιν κατὰ νοῦν τῶν παρελθόντων μαθημάτων διά
» τινων προσαρμοζόντων προβλημάτων, προτρέπειν τε τοῖς ἐπαΐουσι μαθηταῖς
» καὶ συνιστᾷν αὐτοῖς ἐνδελεχῶς διαλέξεις ἀλλήλοις, δι' ὧν ἔχωσι γυμνά-
» ζεσθαι καλῶς καὶ προχωρεῖν εἰς ἐπίδοσιν. Ὁ δὲ διδάσκαλος τῆς κυκλο-
» παιδείας ὀφείλει διορίζειν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ διδασκομένους εἰς κλάσεις δύο·
» καὶ πρὸς μὲν τὴν ά διδάσκειν ἓν τῶν λογογραφικῶν μαθημάτων, πρὸς δὲ
» τὴν β' ἓν ποιητικὸν εὐληπτότερον κατὰ τὴν τῶν μαθητευομένων δύνα-
» μιν, μάλιστα δὲ τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων πρὸς τοὺς ἱκανωτέρους,
» ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων, μετὰ τεχνολογίας ἀδιαλεί-
» πτου, ἅτε μάλα ἀναγκαίως συμβαλλούσης ταύτης τοῖς πρωτοπείροις εἰς
» ἔννοιαν καὶ κατάληψιν τῶν διδασκομένων αὐτοῖς· τῇ δὲ ά κλάσει θέματα
» παρέχειν καθ' ἡμέραν ἐφ' ἑκάστου εἴδους τῶν ῥημάτων, καὶ ὡς ἔνεστι δι'
» ἐπιμελείας ἔχειν ὅ,τι πλείστης καὶ γρηγορούσης φροντίδος εἰς τὸ παιδεύε-
» σθαι τοὺς αὐτοῦ ἀκροατὰς τὴν γραμματικὴν τέχνην μετ' ἐσκεμμένης ἀ-
» σκήσεως. Παρὰ ταῦτα δὲ εἰς τὰ γραμματικὰ μαθήματα δέδοκται τὴν τοῦ
» Σαββάτου ἀργίαν τοῖς ἀσκουμένοις αὐτοῖς μὴ ἐπιγίγνεσθαι· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
» καὶ τοὺς διδασκάλους αὐτοὺς συχνὰς μὴ διάγειν ἐκκεχειρίας, εἰ μὴ μόνον κατὰ
» τὰς Κυριακὰς σχολάζειν ἐν καταπαύσει τῆς πρὸς τὸ διδάσκειν ἐνεργείας,
» ὡσαύτως καὶ τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς καὶ μερικὰς ἐπισήμους ἡμέρας, καὶ
» τὸ δειλινὸν πρὸς τὴν ἐννάτην ὥραν. Προσέχειν δὲ ὅλως ἑαυτοῖς ἐντέλλε-
» ται εἰλικρινῶς καὶ ἀπροσωποληπτως μὴ ἑτεροζύγους πως ποιεῖν τὰς δι-
» δόσεις τῶν μαθημάτων, ἀλλ' οὔτε τινὰς μὲν ἐν κρυπτῷ διδάσκειν τῶν
» μαθητῶν τινὰς δὲ μόνον ἐν τῇ κοινῇ ἀκροάσει· τοῦτο γὰρ παράλογον ἂν
» εἴη, φαῦλον τε καὶ ἐπίψογον ἔργον καὶ σκανδάλων οὐ μικρῶν παραίτιον·
» ἀλλ' ἰσοπάλως πως καὶ ἰσοστάθμως, ὁσίως τε καὶ ἀνεπιλήπτως κοινὴν

—1691

» τὴν διδασκαλίαν προβάλλεσθαι, καθὼς εὐάρεστόν ἐστι θεῷ καὶ ἀνθρώ-
» ποις.»

» Πρὸς τούτοις παρακελευόμεθα ὅπως τοὺς προσερχομένους ἐν τῷ φρον-
» τιστηρίῳ μαθητειᾶν, χάριν δηλονότι σπουδῆς, ἱερομονάχους ὄντας ἢ ἱε-
» ροδιακόνους ἢ μοναχοὺς, εἴτε ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Τάφου, τοῦ πατριαρχικοῦ
» θρόνου δηλονότι τῶν Ἱεροσολύμων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἄλλων πατριαρχείων,
» εἴτε ἀπὸ τοῦ ἁγιωνύμου ὄρους, εἴτε ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἐν τῷ ὄρει
» Σινᾶ, καὶ τῶν ἄλλων μοναστηρίων, χωρὶς βουλῆς καὶ ἀδείας καὶ γραμμά-
» των, ναί μην καὶ παρακλήσεων τῶν προϊσταμένων αὐτῶν μηδόλως ἀπο-
» δέχεσθαι κατ' οὐδένα τρόπον· κἂν λέγωσιν εἶναι δεδιωγμένοι μὴ ἀκούε-
» σθαι χωρὶς δεήσεως τῶν προεστώτων αὐτῶν· τοῦτο γὰρ καὶ νόμιμον καὶ
» κανονικὸν καὶ τῆς κανονικῆς εὐταξίας ἐχόμενον, πρὸς δέ γε τούτοις καὶ
» ἀναγκαῖον οὐκ ἔλαττον· ἄλλως γὰρ ἀνειμένου τοῦ πράγματος ἐναπολει-
» φθέντος τῶν ἐνδεχομένων ἂν εἴη καί τινάς ποτε δραπέτας καὶ ὑπαιτίους
» ὡς κρησφύγετον εἰσέρχεσθαι, μηδενὶ ἐντυχόντας τῶν ἐμποδοστατούντων».

« Ἔτι προσεντελλόμεθα ὅπως ἐάν τις τῶν μαθητῶν, ἢ πολλοὶ τύχωσιν
« ἀπορούντες εὐφυΐας, ἤ τινες σεμνῆς μὲν εἶεν πολιτείας καὶ προαιρέσεως ἀ-
» γαθῆς καὶ γνώμης εὐθείας, προσκείμενοι μὲν τῇ σπουδῇ ἐμμελῶς μανθά-
» νοιεν δὲ δυσκόλως, οἱ τοιοῦτοι μὴ ἀποπέμπωνται τῆς σχολῆς διὰ τὸ
» βραδυμαθεῖς τυγχάνειν· εἰ δέ τινες τῶν μαθητῶν ἐξελεγχθοῖεν βλάσφημοι
» ἢ κακότροποι ἢ σκανδαλοποιοί, διεστραμμένοι τε και κακῆς πολιτείας,
» οὗτοι ὡς ἀνάξιοι τῆς ἀπὸ τῶν γραμμάτων, χάριτος ἐξακριβωθέντων κοι-
» νῇ σκέψει τῶν κατ' αὐτούς, ἀποβάλλωνται μακρὰν ἀνυπερθέτως παρ' οὐ-
» δενὸς δεφενδευόμενοι οὔτε τὸ παράπαν βοηθούμενοι. Κἀπὶ τούτοις οἱ
» μὲν διδάσκαλοι δι' ὀφειλῆς ἔχουσι λόγοις τε καὶ τρόποις καὶ τῷ κατ'
» αὐτοὺς ὑποδείγματι ἐκπαιδεύειν τοὺς μαθητὰς σὺν τοῖς τῶν γραμμάτων
» μαθήμασι καὶ θεοσεβείαν καὶ εὐλάβειαν καὶ ἠθῶν κοσμιότητα, καὶ πάντα
» ὅσα ῥυθμίζουσι πρὸς εὐζωΐαν τὸν λογικὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν τῆς εὐαγ-
» γελικῆς διδασκαλίας ἀκροατήν. Οἱ δὲ μαθηταὶ καλῶς καὶ νουνεχῶς προ-
» σέχειν ταῖς τῶν σφῶν διδασκάλων ἐπὶ σωφρονισμῷ διδασκαλικαῖς ὑπο-
» θήκαις, ἑαυτούς τ' εὐπειθεῖς παρέχειν, ὡς τὸ προσῆκον, καὶ ὑπηκόους πρὸς
» τοὺς διδασκάλους αὐτῶν μετὰ τῆς ὀφειλομένης αἰδοῦς, καὶ ἐξαιρέτως πρὸς
» τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς προϊσταμένους αὐτῆς, καὶ μεθ'
» ὑποταγῆς ἀποδέχεσθαι τὰς διακελεύσεις αὐτῶν ἡνίκα πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς
» ἔργα προτρέπωνται. Ἀλλὰ καὶ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀφείλουσιν ἀποφέρεσθαι
» καρπόν τινα τῶν πόνων αὐτῶν, συγγράφειν δηλαδὴ λόγους τινας καὶ ἐγ-
» κώμια εἰς τὴν τιμὴν καὶ μνημόσυνον τῶν συστησάντων καὶ τῶν ἀμφι-
» πονούντων καὶ διακυβερνώντων τὴν σχολήν, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ πρὸς ἔνδει-
» ξιν τῆς ἑαυτῶν προκοπῆς.»

« Ἐφ' οἷς ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς καὶ ἐπιβεβαιοῦμεν ἀσφαλῶς ἵνα τὸ
» συγκροτηθὲν αὐτὸ φροντιστήριον θεοῦ νεύσει ἔχῃ ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ
» ἑξῆς τοῖς εἰρημένοις τρόποις τὴν σύστασιν καὶ διαμονήν, τὸ διεξάγεσθαι
» καὶ διενεργεῖσθαι, τῇ δόσει τῶν κατ' ἔτος ἐμβατοικίων ἀπὸ τῶν εἰρημέ-

» νων δύο ἐκκλησιῶν ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, προσευχόμενοι ἐκ-
» μέσης ψυχῆς καὶ καρδίας ὅπως Κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἡ ἐνυ-
» πόστατος σοφία τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς, ὁ πάντων τῶν ἀγαθῶν χορηγὸς,
» διὰ τῆς ἀπειροδυναμίας αὐτοῦ καὶ θείας προνοίας ἐπιστηρίξῃ τὸ παρ' ἡ-
» μῶν ἤδη ἐκπονηθὲν διδασκαλεῖον αὐτὸ, οὗτινος αὐτὸς μόνος ἀρχηγὸς καὶ
» τελειωτὴς ὑπάρχων διαφυλάξῃ ἀκλόνητον καὶ ἀδιάσειστον καὶ ἀπαρά-
» θραυστον ἕως τῆς συντελείας τῶν αἰώνων, φωτίζων, στηρίζων καὶ συνε-
» τίζων ἄνωθεν τούς τε διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκομένους ἐν αὐτῷ, τούς
» τε ἐπισκεπομένους καὶ συγκροτοῦντας καὶ βοηθοῦντας, προνοουμένους τε
» καὶ ὑπερασπιζομένους αὐτοῦ καὶ φροντίζοντας τῆς συστάσεως αὐτοῦ, δια-
» μονῆς τε καὶ αὐξήσεως φιλαρέτως καὶ φιλοθέως· τὸ γὰρ φιλάρετον πάν-
» τως ἐστι καὶ φιλόθεον. Ὅς δ' ἂν τῶν πάντων ὀψέ ποτε, εἴτε τοῦ ἱεροῦ
» καταλόγου ὑπάρχων, εἴτε τῆς κοσμικῆς πολιτείας, πανούργῳ τινὶ καὶ
» ὑπούλῳ τῷ τρόπῳ, ἐν ἀποκρύφοις ἢ ἀναφανδὸν, εἴτε φθόνῳ καὶ κακίᾳ
» βαλλόμενος εἴτ' ἄλλῳ τινὶ πάθει πληττόμενος ἐπιχειρήσει διασεῖσαι τὸ
» φροντιστήριον αὐτὸ, δι' ἐπιβουλῆς τε σατανικῆς ἀνατροπήν τινα ποιῆ-
» σαι, ἢ ἀφαίρεσιν, ἢ μείωσιν τῶν προσδιορισθέντων εἰς κυβέρνησιν αὐτοῦ,
» καὶ δοῦναι αἰτίαν ἡντιναοῦν τοῦ καταλυθῆναι αὐτὸ καὶ προξενηθῆναι τῷ
» γένει ἡμῶν ἐξάμβλωσιν, ἀβλεψίαν τε ψυχῆς καὶ ἀπώλειαν, ὡς ἐχθρὸς
» τοῦ καλοῦ, θεομάχος τε καὶ διώκτης τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ Γένους ἐπίβου-
» λος, ἀφωρισμένος εἴη ἀπὸ τῆς παναγίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος, τοῦ ἑνὸς
» τῇ φύσει μόνου θεοῦ, καὶ κατηραμένος, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ ἄλυτος με-
» τὰ θάνατον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέ-
» ματι ὑπόδικος καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς τῆς γεένης. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ
» διηνεκῆ παράστασιν τῆς ἐπισυστάσεως τοῦ θεοσώστου αὐτοῦ φροντιστη-
» ρίου κατεστρώθη καὶ τὸ παρὸν ἐν τῷ ἱερῷ τῷδε κώδηκι τῆς καθ' ἡμᾶς
» τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κατησφαλισμένον συνοδικῶς ταῖς τῶν
» συμπαρόντων ὑπογραφαῖς. Χιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ ἐννενηκοστῷ πρώτῳ.
» Ἰουλίῳ. Ἰνδικτιῶνος ΙΔης.

» Καλλίνικος ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώ-
» μης καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης».

» Δοσίθεος ἐλέῳ θεοῦ πατριάρχης τῆς Ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ
» πάσης Παλαιστίνης.

« Ὁ Ἐφέσου Θεοφάνης· ὁ Ἡρακλείας Νεόφυτος· ὁ Κυζίκου Κύριλλος· ὁ
» Νικομηδείας Παρθένιος· ὁ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ· ὁ Λαρίσσης Παρθένιος·
» ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Μελέτιος· ὁ Σμύρνης Γρηγόριος· ὁ Ἀγχιάλου
» Δανιὴλ· ὁ Δρύστρας Ἀθανάσιος· ὁ Νέων Πατρῶν Ἰωάσαφ· ὁ Βυζίνης Ζαχαρίας·
» ὁ Ῥόδου Παρθένιος· ὁ Χίου Γρηγόριος· ὁ Ῥαιδεστοῦ Παχώμιος· ὁ πρώην
» Λακεδαιμονίας Θεοδώρητος· ὁ μέγας Οἰκονόμος· ὁ μέγας Λογοθέτης
» Ἰωάννης Καρυοφύλλης· ὁ μέγας Χαρτοφύλαξ Μπαλάσης· ὁ μέγας Ἐκκλη-
» σιάρχης Ῥαλάκης· ὁ Δικαιοφύλαξ Σπανδωνῆς· ὁ Λογοθέτης Χουρμούζιος·
» ὁ Ῥήτωρ Μανουὴλ· Λικίνιος· Ἀκέστωρ· Θωμᾶς Τζουκῆς· Κωνσταντῖνος
» Χρυσόσκουλος· Κωνσταντῖνος Τζουκῆς· Δράκος Εὐπραγιώτης.»

Σώζεται θεία συνάρσει μέχρι τῆς σήμερον· κεῖται ἡ οἰκοδομὴ παρὰ τῷ πατριαρχείῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου· ἡ πληρωμὴ ὅμως τῶν διδασκάλων εἴς τε τὰ φιλοσοφικὰ καὶ γραμματικὰ δὲν εἶναι πλέον ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ ἐμβατοίκια, ὡς μὴ ἐξαρκοῦντα, ἀλλ' ἀλλαχόθεν, ἀπό τε τῶν ἡγεμόνων δηλαδὴ Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδαβίας καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων. Καὶ ὁ μὲν Οὐγγροβλαχίας πέμπει τὸν χρόνον γρόσια χίλια, ὁ δὲ Μολδοβλαχίας γρόσια πεντακόσια· τοῦτο δὲ γίνεται ἀπὸ τοὺς εὐγνωμονοῦντας αὐθέντας καὶ τοὺς περὶ πλείστου ποιουμένους τὴν τιμὴν καὶ προκοπὴν τοῦ ταλαιπώρου ῥωμαϊκοῦ γένους· ἐγένοντο ὅμως πολλοὶ ὁποῦ δὲν τὰ ἔστειλαν, ἀγνωμονοῦντες τῇ τε Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ πατρίδι. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς δίδουσιν ἀνὰ ἔτος, ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμόν τους καὶ κατὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν, οἱ μὲν γρόσια 40, οἱ δὲ 30, οἱ δὲ 20, οἱ δὲ 15, οἱ δὲ 10· ἀποδώοι Κύριος ὁ θεὸς αὐτοῖς ἀντάξιον τὸν μισθόν. Οἱ δὲ Ἄρχοντες τῆς πολιτείας οὐδὲ ὀβολόν.

Ἑτοιμασθεὶς ὁ βεζίρης οὐκ ἐκστρατεύει, μὲ τὸ νὰ ηὔξησεν ὁ ὕδρωψ τοῦ σουλτάνου· ἐφοβεῖτο νὰ λείψῃ μήπου ἀποθάνῃ ἀπόντος του, ὑποπτευόμενος κίνδυνον τῆς ζωῆς του, ἢ τοὐλάχιστον ἔξωσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἂν προβιβασθῇ εἰς τὴν βασιλείαν υἱός τις τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ'. Τέλος πάντων θνήσκει ὁ σουλτὰν Σουλεϊμὰν ὁ Β' κατὰ τὴν ιά τοῦ Ἰουνίου ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας πεντηκοστὸν καὶ βασιλεύσας ἔτη τρία καὶ μῆνας ἐννέα.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ τοῦ Β', υἱοῦ τοῦ ποτὲ σουλτὰν Ἰπραήμη.

Ἐσυγχίσθη ἡ αὐλὴ διὰ τὸν θάνατον τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν· οἱ πλείους ἤθελον υἱόν τινα τοῦ ἐξωσθέντος σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ', ἢ τὸν Μουσταφᾶν δηλαδὴ ἢ τὸν Ἀχμέτην· ἄλλοι ἤθελον τὸν αὐτὸν Μεχμέτην τὸν ἐξωσθέντα· ὁ βεζίρης δὲν ἐσυμφώνει μὲ τὰ μέρη αὐτά· ἐκινδύνευε γὰρ ἡ ζωή του ἂν ἐβασίλευεν ἢ ὁ ἐξωσθεὶς Μεχμέτης ἤ τις τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ὡσὰν ὁποῦ διὰ τὴν ἔξωσίν του ὡμογνωμόνησε τοῖς λοιποῖς καὶ ὑπηγόρευσε τὸ ἔσχατον κίνημα τῆς τραγῳδίας συμβουλεύσας τοῖς ἀντάρταις τὸ ποιητέον· ὅθεν προβάλλει τῷ λαῷ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ, υἱοῦ τοῦ ποτὲ σουλτὰν Ἰπραήμ. Ἐδέχθη παρὰ πάντων ἡ πρότασίς του, καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸ τάχτι ὁ Ἀχμέτης τῇ ιγ' τοῦ Ἰουνίου.

Καὶ διὰ νὰ μὴν γνωρισθῇ ἡ ἠλιθιότης του καὶ γενῇ αἴτιον ἀνταρσίας, ἀπάρας ὁ βεζίρης ἔρχεται σὺν τῷ σουλτάνῳ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἑτοιμασθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῆς Οὐγγρίας προετοιμασθέντα πόλεμον κάμνει καϊμακάμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν Ἀμιτζα-όγλοῦ Χουσεΐν-πασσᾶν, μεθ' ὃν κάμνει καϊμακάμην τὸν Ἀραπατζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶν, διὰ νὰ προβιβάσῃ εἰς τὸ καπουδὰν-πασσαλίκι τὸν ῥηθέντα Χουσεΐν-πασσᾶν. Ἐμποδίζει τὴν συνάθροισιν πολλῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴν ἔχῃ ἐνόχλησιν τοῦ νὰ τοὺς τρέφῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν ὁποῦ ἐμελέτα κατὰ τῆς Βούδης· ἀλλ' οἱ στρατιῶται

μὴ ὑπακούοντες τῇ προσταγῇ συῤῥέουσι πανταχόθεν λέγοντες ὅτι δὲν ἔρχονται διὰ τὸν λουφὲν, ἀλλὰ πόθῳ τοῦ νικῆσαι ἢ θανεῖν ὑπὸ τοιούτῳ στρατηγῷ. Φθονοῦσι τὴν μεγαλειότητα τοῦ βεζίρη οἱ περὶ τὸν βασιλέα· ἡ γὰρ δύναμις καὶ ἰσχὺς τοῦ βεζίρη συνεπιφέρει πάντοτε ἀδυναμίαν εἰς τοὺς περὶ τὸν βασιλέα, σιλαχδάρην καὶ κιζλὰρ-ἀγασὴ, καὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀνακατώνωνται εἰς ὑποθέσεις πολιτικὰς καὶ ἀκολούθως νὰ κερδαίνουν· ὅθεν εἶναι δοκιμασμένον ὅτι εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν ἢ ὁ Ἐπίτροπος εἶναι δυνατὸς, ἢ ὁ κιζλὰρ ἀγασὴς, ἢ ὁ σιλαχτὰρ-ἀγᾶς, ἢ πολλάκις καὶ ὁ μουφτὴς, καὶ ἡ μεγαλειότης τοῦ ἑνὸς προξενεῖ τὴν ἀδυναμίαν καὶ οὐδαμινότητα τῶν ἄλλων τριῶν.

Ὁ τοίνυν κιζλὰρ-ἀγασὴς, Καρακουλὰκ-ἀγᾶς, συνωμόσας τοῖς λοιποῖς διαβάλλει τὸν βεζίρην πρὸς τὸν βασιλέα λέγων ὅτι ἔχει σκοπὸν νὰ τὸν ἐξώσῃ τῆς βασιλείας καὶ νὰ ἀναβιβάσῃ τὸν Μουσταφᾶν, υἱὸν τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ', καὶ εἰς αὐτὸ ἔχει συμφωνίας καὶ μὲ τοὺς γιαννιτζάρους· καὶ προσέθετο ὅτι ἔλαβε τὴν εἴδησιν παρὰ τοῦ ἰδίου γιαζιτζῆ-ἐφένδη, ὀνομαζομένου Σαρὴ-γιαζιτζῆ, φίλους ἔχοντος πολλοὺς ἐν τοῖς ὀφφικιάλοις τῶν γιαννιτζάρων. Πιστεύσας τῇ διαβολῇ ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ἐρωτᾷ τὸν κιζλὰρ-ἀγασὴ τὸ ποιητέον διὰ τὴν σωτηρίαν του· αὐτὸς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν ἂν θέλῃ νὰ βασιλεύῃ, μόνον εὐθὺς μὲ τὸν παλτατζιλὰρ-κεαγιασὴν νὰ μηνύσῃ τὸν βεζίρην πῶς ἔχει νὰ τὸν συντύχῃ, καὶ ὅταν ἔλθῃ μέσα εἰς τὸ παλάτιον τότε ἠμπορεῖ νὰ τὸν κάμῃ ὅ,τι θέλει. Ἐνόσῳ ὡμίλει μὲ τὸν βασιλέα, ὁ εὐνοῦχος, βωβός τις τοὔνομα Διλσὶζ-Μεχμὲτ-ἀγᾶς, σηκώσας τὸν περδὲν, ἀπὸ τὰ κινήματα τῶν χειλέων τους ἐγνώρισε τὴν κατὰ τοῦ βεζίρη σκευωρίαν· ὅθεν δραμὼν ἐμήνυσεν αὐτῷ τὰ σκευωρούμενα. Μόλις ἔδωσε τὴν εἴδησιν ὁ βωβὸς καὶ εὐθὺς φθάνει ὁ παλτατζιλὰρ-κεαγιασὴς μηνύων ὅτι ὁ βασιλεὺς προστάττει νὰ πηγαίνῃ ὁ βεζίρης εἰς αὐτόν· ὅθεν βεβαιωθεὶς ὁ βεζίρης τὴν ἀλήθειαν τοῦ μηνύματος τοῦ βωβοῦ προστάττει νὰ ἑτοιμάσουν τὸν ἵππον του, καὶ παρακαλεῖ τὸν παλτατζιλὰρ-κεαγιασὴν νὰ πηγαίνῃ ἐμπρὸς, λέγων ὅτι θέλει ἔλθει εὐθύς. Τούτου οὖν ἀναχωρήσαντος μεταπέμπεται εὐθὺς τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ καὶ τοὺς πουλοὺκ-ἀγαλαρὶ καὶ ὀτζὰκ-ἀγαλαρὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς τὴν σκευωρίαν ζητῶν τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν, ἂν τὸν ἠξεύρουν χρήσιμον διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν βασιλικῶν ὑποθέσεων· ὁρκομοτοῦσιν αὐτῷ ὅτι εἶναι βοηθοί του· ὅθεν ὁ βεζίρης γράφει ταλχίσι τῷ σουλτάνῳ λέγων ὅτι ὥντας ἕτοιμος νὰ καβαλικεύσῃ ἔμαθεν ὅτι τὸ στρατόπεδον θορυβεῖται διὰ τοὺς αὐλικοὺς τῆς Βασιλείας του καὶ εἶναι ἕτοιμον εἰς ἀνταρσίαν, καὶ ὅτι μετεπέμψατο τοὺς ἀγάδες, καὶ αὔριον ἐλπίζει νὰ δώσῃ τέλος εἰς τὴν σύγχησιν διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κανὲν ἄτοπον, καὶ ζητεῖ συγχώρησιν ἐπειδὴ καὶ διὰ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ὑποθέσεως οὐκ ἀπῆλθεν εἰς τὴν προσκύνησίν του. Τῇ ἐπαύριον οὖν ἔγραψε τῷ σουλτάνῳ λέγων ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ καταπαύσῃ τὴν σύγχησιν τῶν γιαννιτζάρων, ὁποῦ ζητοῦν ἐπιμόνως τὸν κιζλὰρ-ἀγασὴ καὶ τὸν γιαζιτζὴ-ἐφένδην του. Τούτου ἀναγνωσθέντος ὁ κιζλὰρ-ἀγασὴς γνοὺς ὅτε νὰ ἀνεκαλύφθη ἡ σκευωρία του παρὰ τοῦ βεζίρη λέγει τῷ σουλτάνῳ θυσιάσε

σαι αὐτὸν διὰ σύστασιν τῆς Βασιλείας του· ὁ σουλτάνος ἀντέφη· κατιδὼν δὲ τὴν ἀργοπορίαν ὁ βεζίρης γράφει καὶ ἄλλο ταλχίσι λέγων ὅτι ἐξ ἀποφάσεως θέλουν νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁ κιζλὰρ-ἀγασῆς καὶ νὰ τοὺς δοθῇ ὁ γιαζιτζῆ ἐφένδης, καὶ παρακινεῖ νὰ τὰ ἐνεργήσῃ διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἐκστρατεία καὶ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν ἄτοπα· ὅθεν εὐθὺς ὁ μὲν κιζλὰρ-ἀγασῆς ἐξωρίσθη, ὁ δὲ γιαζιτζῆς σταλεὶς εἰς τὸν βεζίρην ἐκρεμάσθη μὲ τὸ ἔνδυμά του καὶ μὲ τὸ καλαμάρι εἰς τὴν ζώνην. Καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐξελθὼν τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ βεζίρης καὶ σκηνώσας παρ' αὐτῇ τὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν ὁδοιπορείαν ἐμελέτα.

Ἐκεῖ ἔφθασεν ὁ πρέσβυς τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἐγγλητέρας Γκιλώμου τοῦ Γ' διὰ νὰ μεσολαβήσῃ διὰ τὴν ἀγάπην· ὁ βεζίρης ἐδέχθη αὐτὸν φιλοφρόνως λέγων ὅτι ἔχει κλίσιν εἰς τὴν ἀγάπην μὲ τιμημένας συμφωνίας· τοῦτο δὲ εἶπε διὰ νὰ ἀποκοιμίσῃ τοὺς Γερμανοὺς καὶ νὰ ἀρπάσῃ τὴν Βούδην.

Ἀπάρας οὖν καὶ φθάσας εἰς τὸ Βελιγράδι καὶ διαπεράσας τὸν ποταμὸν Σάβαν πλησιάζει εἰς τὸ Πετερβαραδίνι. Ὁ ἡγεμὼν Βεδάδε ταῦτα μαθὼν στρατοπεδεύει εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως παρὰ τῷ Σαλανκεμὲν. Μετὰ μικρὸν φθάσας ὁ βεζίρης εὑρίσκει 5,000 Γερμανοὺς ὁποῦ ἐπήγαιναν διὰ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸ στρατόπεδον τὸ γερμανικὸν τοῦ Βάδε· οὕς τινας περικυκλώσας κατέκοψε καὶ ἐζώγρησεν ἅπαντας ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ γερμανικοῦ στρατοπέδου. Ἔγνω τὸ ἴδιον σφάλμα ὁ στρατηγὸς τῶν Γερμανῶν ὁποῦ ἐπῆγε καὶ ἐσφαλίσθη εἰς μίαν κακὴν τοποθεσίαν· ὅθεν ἔγνω ἐξελθεῖν ἐκεῖθεν μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι· ἅπτεται τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' οἱ Τοῦρκοι ἐφορμοῦσι διὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήσουν· ἄρχεται οὖν πόλεμος φρικωδέστατος, παρατείνεται ἀδιακόπως ὥρας ἓξ μὲ πολὺν φόνον· ἐφαίνοντο οἱ Τοῦρκοι ὡς νικηταί, ἀφοῦ μάλιστα ἐλθὼν ὁ βεζίρης αὐτοπροσώπως κατεπολέμει τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Γερμανῶν ὁποῦ ἔκαμνε τὴν περισσοτέραν ἀντίστασιν· ἀλλ' ἓν βόλι τουφεκίου προσέβαλεν αὐτοῦ τὸν μήνιγγα, καὶ πίπτει νεκρὸς ἐπάνω εἰς τὰς δάφνας τῆς φαινομένης νίκης του, τοῦ ὁποίου ἡ πτῶσις ἀφελοῦσα τὴν νίκην ἀπὸ τῶν Τούρκων τὴν ἔδωκεν εἰς τοὺς Γερμανούς· οἱ γὰρ ὀφφικιάλοι ἰδόντες αὐτὸν νεκρὸν ἔπαυσαν τοῦ παίζειν τὸν μεχτερχανὲν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου τὴν σιωπὴν ἐσυγχίσθη τὸ στρατόπεδον καὶ ἐταράχθη· οἱ σπαχίδες φοβηθέντες φεύγουσι, καὶ οἱ γιαννίτζαροι μεμονωμένοι τοὺς ἀκολουθοῦσι, καὶ μένει ἡ νίκη εἰς τοὺς Γερμανούς, ὁποῦ πρὸ μικροῦ ἐπολέμουν ὄχι μὲ ἐλπίδα νίκης ἀλλὰ διὰ νὰ πωλήσουν τὴν ζωήν των ἀκριβὰ εἰς τοὺς Τούρκους. Δὲν ἐκυνήγησαν τοὺς Τούρκους οἱ Γερμανοὶ φοβούμενοι νὰ μὴν ἀνοζωπυρήσωσι τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἐλθόντες κατεκυρίευσαν τὸ στρατόπεδον· εὗρον πολλὰ λάφυρα καὶ ἐξεκουράσθησαν, καὶ ἡ χαρὰ διεδέχθη τὸν πρὸ μικροῦ φόβον· ἐφονεύθησαν Τούρκων χιλ.20, καὶ Ἀλλαμάνοι μὲ τοὺς πρώτους καὶ ὑστέρους χιλ.8. ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος μαθὼν τὴν νίκην εἶπεν ὅτι δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ γενῇ συχνὰ νικητὴς τοσούτου τιμήματος· ἐστοχάζετο ὅτι τὰς 8 χιλ. τῶν Ἀλλαμάνων δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰς ἀναπληρώσῃ εἰς διάστημα τριῶν ἐτῶν, ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι τὸ τοιοῦτον ἠμποροῦν νὰ τὸ τελειώσουν εἰς 8 ὥρας.

Τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον διατρίβει μικρὸν εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ ἀ-

ποκαθιστῶσι σερασκέρην τὸν Ἀλὴ-πασσᾶν. Ὁ ἡγεμὼν Δεβάδε μετὰ τὴν νίκην ἀπελθὼν ὑπέταξε τὴν πόλιν Λίππαν· εἶτα πολιορκεῖ τὸ Βαραδίνι.

Οἱ Λέχοι τούτῳ τῷ **1691** ἔτει διαπεράσαντες τὸν Νίπρον ὥδευον σκοπῷ τοῦ ὑπαγαγεῖν τὴν Βεσσαραβίαν· ἀλλ' ἡ ἔλλειψις τῶν ἐφοδίων ἀπράκτους αὐτοὺς παλινοστῆσαι ἐβιάσατο διὰ τὸν φόβον τοῦ σερασκέρη Πουγζουκλὴ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ.

Οἱ δὲ Ἑνετοὶ ἔχασαν τὴν Καραπούζαν, ὀχύρωμα τῆς Κρήτης περίφημον, ἁλωθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων διὰ προδοσίας ὀφφικιάλου τινὸς ἱσπανοῦ τοὔνομα Ἀλουϊσίου.

Ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ βεζίρη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ ἀποκατέστησε βεζίρην τὸν καϊμακάμην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀραπατζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶν.

Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1645.

Τὸν πάπαν τῆς Ῥώμης Οὐρβανὸν Η' θανόντα διεδέχθη Ἰννοκέντιος Ι' ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει **1645**, Σεπτεμβρίου ιζ'. Τούτῳ προσηνέχθη ἐγκώμιον κατάπτυστόν τε καὶ βλάσφημον· οὐ μόνον γὰρ τῷ τοῦ θεοῦ υἱῷ ὁ πάπας ἐν αὐτῷ παρεικάζετο, ἀλλὰ καὶ προετιμᾶτο αὐτοῦ. Τὸν σκανδαλωδέστατον αὐτοῦ βίον συνεγράψατο ὁ ἀββᾶς Γουάλδος ἐνὶ καὶ μόνῳ βιβλίῳ, αὐτόπτης ὢν καὶ αὐτήκοος καὶ διάγων τότε ἐν τῇ Ῥώμῃ· ὅρα καὶ Λαυρέντιον Βάκχ, βιβλίῳ ᾧ τὸ τίτλος, Ῥώμης θρίαμβοι, σελ. 233.

Τοῦτον διεδέχθη Ἀλέξανδρος Ζ' ὁ ἀπὸ Σινοέσσης, ἔτει **1655** Ἀπριλίου ιζ'· ἦν δὲ πεπαιδευμένος τήν τε θύραθεν φιλοσοφίαν, τὴν νομικὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν θεολογίαν. Ἤγειρε κατὰ τῶν Βαλδικῶν τὸν πεδεμόντιον διωγμόν. Κατ' ἀρχὰς τῆς ἀρχιερατείας ἀπεχθῶς διέκειτο πρὸς τὴν φαύλην συνήθειαν τῶν τῆς Ῥώμης παπῶν πλουτιζόντων δαψιλεστάταις δωρεαῖς τοὺς ἰδίους συγγενεῖς, ἀλλ' ὕστερον τοὺς ἀνεψιοὺς αὐτοῦ ὑπερεπλούτισε καὐτὸς τὰ μέγιστα. Ἐξέδοτο πίνακα τῶν διακεκωλυμένων βιβλίων, ὃν συντελεσθῆναι ἡ ἐν Τριδέντῳ σύνοδος διετάξατο, συνελεύσει ιή καὶ κέ. Τὰ διαταχθέντα ὑπὸ τῶν αὐτοῦ προκατόχων περὶ τῆς συλλήψεως τῆς Θεοτόκου Μαρίας ὑπὸ βαρυτάταις ποιναῖς διατηρητέα εἶναι προσέταξεν, ἔτει **1661**, καὶ ἐξέδοτο βούλαν ἐν ᾗ ἀποφασίζει ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ὅταν ἐπλάσθη καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς μητρός της Ἁγίας Ἄννης συλληφθέν, νὰ ἦτον ἐλευθέρα τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος· (πρώτην σύλληψιν λέγουσιν οἱ σχολαστικοὶ τὴν διὰ τῆς συνουσίας τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ σαρκικῇ γινομένην, καὶ δευτέραν σύλληψιν λέγουσι τὴν ἐπέλευσιν τῆς ψυχῆς εἰς τὸ συλληφθὲν ὀργανικὸν σῶμα· κατὰ ταύτην οὖν τὴν δευτέραν σύλληψιν ἤθελεν ὁ πάπας οὗτος Ἀλέξανδρος Ζ' ὅτι ἡ παρθένος καὶ Θεοτόκος δέσποινα τοῦ κόσμου Μαρία νὰ μὴν ὑπέκειτο τῷ προπατορικῷ ἁμαρτήματι, ἀλλὰ νὰ συνελήφθη ἄνευ ἐκείνου·) καὶ τοὺς λέγοντας συλληφθῆναι τὴν Θεοτόκον Μαρίαν ἁπλῶς ὑπὸ τῷ προπα-

τορικῷ ἁμαρτήματι ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων αἱρετικοὺς ἀπεκάλει καὶ θανασίμῳ ἁμαρτήματι ὑποκειμένους· ὅθεν ἐν τῇ ἐκδοθείσῃ ταύτῃ βούλῃ αὐτοῦ διετάξατο μὲν τὴν ἀειπαρθένον Μαρίαν προλαβούσης τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προδιατηρηθῆναι τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ἀπηγόρευε δὲ ἵνα μή τις τῶν ἐναντία φρονούντων αἵρεσιν τοῖς δομινικάνοις προσάψῃ, προσθεὶς τὸ μήπω ταύτην τὴν ἀμφισβήτησιν παρὰ τῆς ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐκκλησίας διαλυθῆναι.

Τοῦτον τὸν πάπαν Ἀλέξανδρον Ζ′ διεδέχθη Κλήμης Θ′ ἀπὸ τὴν Πιστόγιαν, πόλιν τῆς Ἰταλίας, ἔτει **1667** Ἰουνίου ιθ′. Οὗτος ὠνομάζετο πρῶτον φρὰ Λορέντζο Γκαγκανέλλη, μοναχὸς τοῦ τάγματος τῶν φραγκισκάνων τῶν λεγομένων μικρῶν, καὶ ἔγινε καὶ καρδινάλης.

Τοῦτον διεδέχθη Κλήμης Ι′ ἀπὸ Ῥώμης, ἔτει **1670** Ἀπριλίου κθ′.

Τοῦτον δὲ διεδέχθη Ἰννοκέντιος ΙΑ′ ἀπὸ τὸ Κόμον, πόλιν τῆς Ἰταλίας, ἔτει **1676**, Ἀπριλίου κά.

Διεδέχθη δὲ Ἰννοκέντιον τὸν ΙΑ′ Ἀλέξανδρος Η′ ὁ ἀπὸ Βενετίας, ἔτει **1689**, Ὀκτωβρίου ς′. Εἶχε μεγάλους καὶ φρικτοὺς πολέμους μὲ τοὺς συμπατριώτας του Ἐνετούς.

Τοῦτον δὲ διεδέχθη Ἰννοκέντιος ΙΒ′ ὁ ἀπὸ Νεαπόλεως, ἔτει **1691** Ἀπριλίου ιβ′. Δι' ἐπιστολῆς πεμφθείσης μὲ τὸν Φραγκῖσκον δὲ Σάλεμε, φραγκισκάνον, παρεκίνησεν εἰς παπισμὸν τὸν βασιλέα τῆς Αἰθιοπίας, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Ἐπεμελήθη νὰ δεχθῶσι τὸν χριστιανισμὸν οἱ εἰδωλολάτραι κατοικηταὶ τῶν Κινῶν, ἔχοντες διχογνωμίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διαφόρους γνώμας ἐν τῷ περὶ θρησκείας καὶ ἀλλήλοις ἀντιλέγοντες περὶ τούτου· ὅθεν ἔστειλεν εἰς τὴν Κίναν, τουρκικώτερον Τζίνι-ματζὶν λεγομένην, πολλοὺς βικαρίους, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσεν. Ἔθανε δὲ τῷ ἔτει **1706**.

Ἔτει σωτηρίῳ 1692, τοῦ Χιτζρὲ 1103.

Φθάνουσιν ἐν τούτοις ὁ πρέσβυς τῆς Ἐγγλητέρας Παγὲτ καὶ ὁ τῆς Ὀλλάνδας Κολιὲρ διὰ νὰ πραγματευθῶσι τὴν εἰρήνην. Ὁ νέος βεζίρης δίδει ἀκρόασιν, ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας κωλύει εἰπὼν τοῖς Ὀθωμανοῖς ὅτι ἐπωφελὲς αὐτοῖς ἐστι τὸ νὰ ἀκολουθῶσι τὸν πόλεμον· καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τῆς Βιέννης ἔγραψε τῷ βεζίρῃ ὅτι ἡ Γερμανία στερεῖται ἀνθρώπων τε καὶ ἀργυρίου, καὶ ὅτι ὁ Λεοπόλδος δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ παρατείνῃ τὸν πόλεμον πλέον τῆς διετίας.

Ἀποφασίζει τοίνυν ὁ βεζίρης τὸν πόλεμον· ἀλλ' ἤρξατο τυραννεῖν καὶ ἁρπάζειν βίᾳ τῶν ἀνθρώπων τὰ πλούτη ἐπὶ ψευδέσι προφάσεσι,καὶ φονεύειν ἀδίκως πολλοὺς τῶν προὐχόντων στρατιωτικοῦ τε καὶ πολιτικοῦ τάγματος· μὲ αὐτὰ ἐνόμιζε νὰ μείνῃ μόνος ἄξιος διὰ τὸ βεζαρέτι. Ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ ταῦτα παρ' ἄλλων μαθὼν καὶ προτραπεὶς παρ' αὐτῶν καταβιβάζει τῆς ἐπιτροπικῆς μῆνας ἓξ καὶ μόνους ἐπιτροπεύσαντα, δημεύει τὰ κακῶς συναχθέντα πλούτη του καὶ κάμνει βεζίρην τὸν ἡγεμόνα τῆς Δαμασκοῦ Ταρποστζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶν.

Μεταπέμπονται ἀπὸ Βιέννης οἱ πρέσβεις Ζουλφικὰρ-ἐφένδης καὶ Μαυροκορδάτος διὰ τῶν κινημάτων τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας· ὅθεν ἀπώλετο κάθε ἐλπὶς ἀγάπης καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, εἰπόντων αὐτῶν τὸ ὅτι ὁ Λεοπόλδος, βιαζόμενος ἐκστρατεῦσαι κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Λουΐγκη τοῦ ΙΔ′ μὲ τὸ καλήτερον μέρος τοῦ ἰδίου στρατοῦ, δὲν εἶχε τρόπον νὰ στρατολογήσῃ νέον στράτευμα, καὶ ἔξω ὁποῦ δὲν ἔχει ἄσπρα χρεωστεῖ καὶ 100 μιλλιούνια φιορίνια· καὶ ὅτι ἡ ἀκρίβεια τῶν προζωαρκείων ἔφερεν εἰς τοιαύτην κακὴν κατάστασιν τὴν Γερμανίαν τε καὶ Οὐγγρίαν, ὁποῦ τὰ ἰσχυρώτερα ὀχυρώματα καὶ πόλεις αὐτῶν, καὶ ταῦτα Βούδα καὶ Ἐσὲξ, εἶναι χωρὶς φύλακας καὶ πολεμικὰ ἐφόδια, ποῦ ἔμεινε τὰ μικρότερα κάστρα νὰ ἔχουν τὰ χρειώδη; ὅθεν ἐδόθη προσταγὴ εἰς ὅλους τοὺς πασσάδες νὰ ἦναι ἕτοιμοι εἰς τὸν διωρισμένον καιρὸν, καὶ νὰ ἀναπληρωθῇ τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων τὸ κατακενωθὲν ἤδη ὑπὸ τῶν Ἀλλαμάνων.

Πέμπει ἐμπρὸς ὁ βεζίρης τὸν σερασκέρην προστάξας νὰ μὴ πολεμήσῃ μόνον νὰ προφυλάξῃ· ἐκώλυσεν αὐτὸς τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τοῦ νὰ διαπεράσουν τὸν Σάβαν καὶ νὰ ἔλθουν εἰς τὸ Βελιγράδι, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τοὺς κωλύσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ ὑποτάξουν τὸ Βαραδίνι, παραδοθὲν δι' ἔλλειψιν τῶν προζωαρκείων τῷ στρατηγῷ Οὐσλέρῳ, Μαΐου τῇ κέ.

Ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης γεννᾷ δύο δίδυμα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, Σελὶμ καὶ Ἰπραὴμ, καὶ γίνονται δημόσιαι χαραὶ ἐπὶ ἡμέρας ὀκτὼ καὶ νύκτας ἰσαρίθμους.

Ἐν τούτοις ὁ βεζίρης συλλογίζεται νὰ πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην· ὁ μουφτὴς κατανοήσας σκανδαλίζεται, καὶ ὁ σουλτάνος ταῦτα μαθὼν λέγει ὅτι δὲν ἔχει εἴδησιν· ὅθεν καθαιρεῖται ὁ βεζίρης Ταρποστζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶς, καὶ κατακρίνεται ὡς παραβάτης τῶν νόμων καὶ ἐχθρὸς τῶν εὐτυχημάτων τῆς βασιλείας, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Πουγιουκλὴ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς. Τούτου βουληθέντος καταργῆσαι τὰς ἀδικίας τῶν προϋχόντων, συνωμοσίαν συγκροτοῦσι κατ' αὐτοῦ, καὶ ἤθελε γίνει ἀποστασία ἂν ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς, φίλος του, ἀνακαλύψας τὴν συνωμοσίαν δὲν ἤθελε σκορπίσει τὰς συνελεύσεις καὶ δεσμεύσει τοὺς συνερχομένους, ὧν οἱ μὲν φυγαδεύσει οἱ δὲ καὶ θανάτῳ παραδοθέντες ἔπαυσαν τῆς ἀνταρσίας.

Τούτῳ τῷ 1692 ἔτει ὁ εἰς τὸ Παπάδαγι σερασκέρης Δαλταπὰν-Μουσταφᾶ-πασσᾶς σὺν τῷ Ἀρὰπ-πασσᾷ, ἡγεμόνι τῆς Τραπεζοῦντος, ἐφορμήσας διὰ τῆς Μολδαβίας μετὰ τοῦ Σαχπὰζ-Γκιράϊ χάνη, ἐπιφέροντι 20 χιλ. Ταρτάρων, καὶ μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη πολιορκεῖ τὴν Σορόκαν· ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσας καὶ φονευθέντων αὐτοῦ 3 χιλ. ἀνδρῶν παλινοστήσας ἄπρακτος, παρακινεῖ τὸν Κιὸρ-Σεφὰ-Γκιεράϊ, χάνην τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου, νὰ προβάλῃ τὴν ἀγάπην εἰς τοὺς Λέχους. Πέμψας οὖν τὸν Δερβὶς-Σαπὰν-ἀγᾶν προβάλλει τῷ ῥηγὶ τῆς Λεχίας διαστῆναι τοῦ καίσαρος τῶν Γερμανῶν καὶ ἀγαπῆσαι ἰδίως μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν, παραχωρησάντων αὐτῷ τήν τε Οὐκραΐναν καὶ τὴν Ποδολίαν μὲ τὸ ἐν αὐτῇ ὀχύρωμα λεγόμενον Καμινίτζα· ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσε τὸ τοιοῦτον πρόβλημα.

Οἱ δὲ Ἐνετοὶ ἀφοῦ ὑπέταξαν ὅλον τὸν Μωρέαν ἐφορμοῦσι κατὰ τῆς Κρή-

της, καὶ φθάσαντες πολιορκοῦσι τὰ Χανιά· ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας εἶχε δώσει εἴδησιν εἰς τοὺς Τούρκους διὰ τὸν σκοπὸν τῶν Ἐνετῶν· ὅθεν ὠχύρωσαν τὰ Χανιὰ πολλῇ τῇ προφυλακῇ. Μηδὲν οὖν ἀνύσαντες οἱ Ἐνετοὶ μετὰ πολιορκίαν ἡμερῶν 50 ἐπαλινόστησαν ἄπρακτοι.

Ἐν τούτοις δὲ ὁ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς Ἀλβανιτιᾶς, ἀνέλαβε μὲν παρὰ τῶν Ἐνετῶν τὰς πόλεις τὰς ἐν τῇ Ἠπείρῳ Τζούφα καὶ Παντορίτζα, εἰς δὲ τὴν Ναύπακτον καὶ τὴν Δαλματίαν ἐνικήθησαν οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1693, τοῦ Χιτζρὲ 1104.

Ἑτοιμασθεὶς οὖν διὰ τὸν πόλεμον ὁ βεζίρης ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν σὺν τῷ σουλτάνῳ καὶ σκηνοποιεῖ παρὰ τῇ πόλει· κὰν τούτοις συμβαίνει θαμάσιόν τι. Ὅταν ἦτον Προύσης μητροπολίτης ὁ πατριάρχης αὐτὸς Κὺρ Καλλίνικος ἦτον μουλλᾶς τῆς Προύσης κάποιος σεϊχ Μισρὶ-ἐφένδης, καὶ εἶχε συναναστροφὰς συνεχεῖς μὲ τὸν Κὺρ Καλλίνικον· ἠγάπα τοὺς Χριστιανούς, εἶχεν ὑπόληψιν εἰς τὸ παρ' ἡμῖν Εὐαγγέλιον, συνέθετο καὶ στίχους περιγράφων ἐν αὐτοῖς τὸ μυστήριον τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διὰ τοῦτο ὑπωπτεύετο παρὰ Τούρκοις ὅτι νὰ ἔχῃ κλίσιν εἰς τὸν χριστιανισμόν, καὶ ἐν κρυπτῷ νὰ χριστιανίζῃ· μόλον τοῦτο τὸν εἶχον εἰς ἁγίου ὑπόληψιν· κοινοποιήσας δὲ καὶ τοὺς στίχους του προσέταξε νὰ ἀναγινώσκωνται εἰς τὰ τζαμία, ὃ καὶ ἐγίνετο· ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου κατηγορήθησαν οἱ στίχοι του ὡς ἀσύμφωνοι μὲ τὸν μουσουλμανισμόν, καὶ ὁ τότε μουφτῆς ἔδωκε φετβᾶν νὰ καίωνται καὶ οἱ στίχοι του καὶ οἱ τοὺς στίχους πιστεύσαντες, ἀλλ'οὐχὶ ὁ Μισρὶ-ἐφένδης, τὸν ὁποῖον ὡς ἐνθουσιασμῷ συνεχόμενον εἶχεν εἰπεῖ ὅτι οὐ δεῖ καταδικάσαι τῷ διὰ πυρὸς θανάτῳ Ταῦτα μαθὼν ὁ Μισρὶ-ἐφένδης εἰς τὴν Προύσαν ἐκαιροφυλάκτει διὰ τὴν ἐκδίκησιν· ὅθεν τανῦν τρόπαιον ἐγείρας συναθροίζει ὑπ' αὐτῷ 3 χιλ. ἀνδρῶν, ὀνομάσας δερβίσηδες, καὶ ἔρχεται μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ὥρα μεσημβρίας εἰς τὸ τζαμὶ τοῦ σουλτὰν Σελὶμ περιτριγυριζόμενος ὑπὸ τῶν σὺν αὐτῷ διδάσκει τῷ λαῷ παῤῥησίᾳ περὶ τοῦ πολέμου τοῦ κατὰ τῶν Γερμανῶν, καὶ λέγει ὅτι 17 ἄνδρες ἄπιστοι, (ἐν οἷς ὀνομάζει τὸν βεζίρην, τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ, τὸν καϊμακάμην, τὸν δεφτερδάρην Κιρλὶ-Ἰσμαὴλ-ἐφένδην, τὸν κεχαγιᾶ-πέην, τὸν ῥεϊς-ἐφένδην καὶ τοὺς λοιποὺς μέχρι τῶν 17), εἰσὶν αἴτιοι δι' οὓς ὁ θεὸς παιδεύει τοὺς μουσουλμάνους μὲ τὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ἐπιγιγνομένην ἧτταν, καὶ παρακαλεῖ νὰ τοὺς φονεύσουν διὰ νὰ μὴν ἀφανισθῇ ἡ βασιλεία. Τρέχουσιν ἀκροαταὶ ἀναρίθμητοι ἐν οἷς καὶ σπαχίδες· γίνεται θόρυβος πολύς· ὁ βεζίρης φοβηθεὶς πέμπει τὸν καϊμακάμην Ὀσμὰν-πασσᾶν Κρῆτα ἐξωμότην, καὶ δι' αὐτοῦ παρακινεῖ τὸν Μισρὶν ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· ἀλλ' ὁ Μισρὶς οὐκ ἀκούει, ὑβρίζων τὰ μέγιστα τὸν βεζίρην· ὅθεν βουλῆς συγκροτηθείσης πέμπει πάλιν τὸν καϊμακάμην καὶ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ νὰ προσκαλέσουν τὸν Μισρὶν ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως, λέγοντες ὅτι διὰ τὴν ἁγιότητά του θέλει

νὰ τὸν συντύχῃ· ὁ Μισρὶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς τὸ ὅτι γνωρίζει πῶς ἔρχονται ἀπὸ μέρους τοῦ Σατανᾶ καὶ ὄχι τοῦ σουλτάνου, πλὴν διὰ νὰ μὴν δώσῃ σκάνδαλον τοῖς ἀκροαταῖς τοῦ ὅτι οὐχ ὑπακούει τῷ σουλτάνῳ, πηγαίνει μαζὴ ὅπου θέλουν. « Σᾶς δίδω εἴδησιν ὅμως ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου » θέλετε δοκιμάσει τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ. » Ταῦτα εἰπὼν ἐπέβη τοῦ βασιλικοῦ ὀχήματος καὶ ἐπορεύετο· ἀπαγαγόντες δὲ αὐτὸν εἰς μέρος παράμερον ἀνεβίβασαν ἐπὶ ὀχήματος κεκαλυμμένου, καὶ ἀπαγαγόντες εἰς Ῥαιδεστὸν ἀπεκόμισαν ἐκεῖθεν εἰς Προύσαν. Μετὰ δύο ἡμέρας τυφῶνος ἐπιγενομένου ἐκρημνίσθησαν αἱ σκηναὶ τῶν ἐν τέλει καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ ἐπιγενομένης πυρκαϊᾶς κατεκάησαν πλείους τῶν 1,000, καὶ πάντες ἐκραύγαζον ὅτι ταῦτα ἐγένετο διὰ τὴν πρὸς τὸν Μισρὶν καταφρόνησιν, καὶ οὐδεὶς ἐκινήθη διὰ νὰ σβέσῃ τὴν πυρκαϊάν· ὅθεν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης γράφει εὐλαβῶς τῷ Μισρὶ-ἐφένδῃ καὶ προσκαλεῖται αὐτὸν ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀπῆλθεν.

Ὁ βεζίρης ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως μετὰ τοῦ στρατοῦ σκοπεῖται ἐφορμῆσαι κατὰ τῆς Τρανσυλβανίας διὰ τῶν ὀρέων τῆς Βλαχίας καὶ τῆς νέας ὁδοῦ τῆς τῷ ἔτει 1690 ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου Πραγκοβάνου τοῦ Βασαράβα καθοδηγηθείσης· ὅθεν εἰσέρχεται εἰς τὴν Βλαχίαν.

ΚΕΦ. ΜΒ'.

Πέμπτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη. ακψ'!

Ὄντι οὖν τῷ βεζίρῃ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν ἀπατηθεὶς ἐμεσίτευσε διὰ νὰ πατριαρχεύσῃ Διονύσιον τὸν Δ' τὸν Μουσελίμην διατρίβοντα τότε ἐν Βουκουρεστίῳ· οὗ γενομένου ἦλθεν ὁ Διονύσιος εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, κἀκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ γράμματα συστατικὰ πρὸς τὸν καϊμακάμην διὰ νὰ πατριαρχεύσῃ, κἀκείνου τῇ συνάρσει ἐπέβη τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, παρὰ γνώμην καὶ εἴδησιν καὶ μητροπολιτῶν καὶ κληρικῶν καὶ ὅλου τοῦ χριστωνύμου πληρώματος.

Οἱ Γερμανοὶ ὑποτάξαντες τὰς πόλεις Γέναν καὶ Βιλαγοσβὰρ ἤρχοντο εἰς τὸ Βελιγράδι. Ὅθεν ὁ βεζίρης παλινοστήσας διὰ τοῦ Τζέγκε-δαγλαρί, ἤτοι ὀρέων τῆς Ῥοδόπης ἔρχεται εἰς τὸ πολιορκούμενον Βελιγράδι καὶ ἡ παρουσία του λυτροῦται αὐτὸ τῆς μικροῦ δεῖν μελλούσης ἁλώσεως· οἱ γὰρ Γερ-

μανοὶ μὴ ὄντες ἱκανοὶ τὸν ἀριθμὸν διὰ νὰ ἀντιπαραταχθῶσι τῷ βεζίρῃ κα νὰ ἐφορμῶσι καὶ κατὰ τοῦ Βελιγραδίου, λύσαντες τὴν πολιορκίαν διέπλευσαν τὸν Δούναβιν· ὁ βεζίρης οὐκ ἐτόλμησε νὰ τοὺς καταδιώξῃ· ἔπεμψε δὲ τὸν Ταταρχάνην Σελὶμ-Γκεράϊ λεηλατῆσαι τὴν Οὐγγαρίαν· ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Ὄφκιρχεν κατασφαλίσας αὐτὸν ἔν τινι τόπῳ στενῷ βιάζει αὐτὸν φονεῦσαι τοὺς ἵππους τῶν σὺν αὐτῷ Ταρτάρων, καὶ μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι νὰ ἀνοίξῃ διέξοδον διὰ τὴν σωτηρίαν του· (εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον παράδειγμα Ταρτάρων ὁποῦ νὰ ἐπολέμησαν πεζοί·) ἀλλὰ κατέκοψαν ἡβηδὸν αὐτοὺς ἅπαντας πολυαρίθμους ὄντας οἱ Γερμανοί, λίαν εὐαρίθμων τινῶν σὺν τῷ χάνῃ τὴν σωτηρίαν εὑρόντων, καὶ ἐπαιδεύθησαν οἱ Τάρταροι παρὰ τῶν Γερμανῶν διὰ τὰ κακὰ ὁποῦ ἔκαμαν αὐτοὶ πρότερον κατὰ τῶν Λέχων.

ΚΕΦ. ΜΓʹ.

Τρίτη πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Γʹ, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1694, τοῦ Χιτζρὲ 1105.

Ἐπανελθόντος τοῦ βεζίρη εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, διὰ τὸ κακῶς διοικεῖν τὴν ἐκκλησίαν τὸν Διονύσιον ἐμήνυσάν τινες τῷ Καλλινίκῳ καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν· ὅπερ μαθὼν ὁ Διονύσιος ἀπῆλθε καὐτὸς ἐκεῖσε· καὶ πολλῶν σκανδάλων γενομένων καὶ ἀγωγῶν διαφόρων εἰς τὸ βασιλικὸν βῆμα, τέλος πάντων ἐδόθη τὸ πατριαρχεῖον τῷ Καλλινίκῳ κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον· ὁ δὲ Διονύσιος φυγὼν εἰς τὸ Βυζάντιον, κἀκεῖθεν εἰς τὴν Βλαχίαν, ἀπέθανεν ἐν Τιργοβίστῳ· ἐπατριάρχευσε δὲ τανῦν τὸ τρίτον ὁ Καλλίνικος ἔτη ὅλα ὀκτώ. Μεγ. Εκκλ. Ιστορ. Ιομ. σ. 484.

Ὁ βεζίρης Πουγιουκλὴ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, ὡς νικητὴς διὰ τὸ φυγαδεῦσαι τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τὸ Βελιγράδι ἐγαυρία· ἐξελθὼν οὖν εἰς θήραν διαβάλλεται πρὸς τὸν βασιλέα ὡς ἀμεριμνῶν τῶν τῆς βασιλείας ὑποθέσεων· ὅθεν ἐξοῦται καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Σὰμ-Ταραπουλουσλοὺ Ἀλὴ-πασσᾶς, καὶ τῷ ἐξωσθέντι ἐδόθη ἡ ἡγεμονεία τῆς Δαμασκοῦ, καὶ οὐκ ἐδημεύθησαν τὰ ὑπάρχοντά του.

Ὁ νέος βεζίρης κινεῖται νὰ κάμῃ τὴν ἀγάπην μόνον μὲ τὸν καίσαρα καὶ μὲ τοὺς Λέχους χωρὶς τῶν Ἐνετῶν, καθ' ὧν ἐμελέτα νὰ ἐφορμήσῃ μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις· ταύτῃ δὲ αὐτοῦ τῇ προτάσει ἀπαρεσκομένου τοῦ καίσαρος, ἄλλως τε καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Γαλλίας δώροις τε καὶ ὑποσχέσεσι τούς τε οὐλεμάδες καὶ τοὺς συνεδρεύοντας τῷ βασιλεῖ καὶ τοὺς λοιποὺς προὔχοντας πρὸς τὸν πόλεμον τὸν κατὰ τῶν Γερμανῶν διερεθίζοντος, ἀπεσβέσθη καὶ πάλιν ἡ τῆς ἀγάπης ἐλπὶς καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος.

Πέμπει ὁ βεζίρης σερασκέρην εἰς τὴν Οὐγγρίαν περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους, ὅστις πολιορκεῖ τὸ ὀχύρωμα Τιτούλ· ἀλλ' ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Καπράρα. Ἡ νίκη αὕτη δὲν ὠφέλησε τοὺς Γερμανούς, ὡσὰν ὁποῦ ὁ καῖσαρ, βιαζόμενος νὰ μεταφέρῃ τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τῆς Οὐγγρίας κατὰ τῶν Φραντζέζων, δὲν ἠδυνήθη νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν Οὐγγρίαν καὶ νὰ κατορθώσῃ τι ἐν αὐτῇ ἀξιόλογον, εὐχαριστούμενος μόνον εἰς τὴν διαφένδευσιν τῶν ἐν αὐτῇ πόλεων καὶ ὀχυρωμάτων.

Καὶ οἱ Λέχοι τῷδε τῷ ἔτει οὐδὲν διεπράξαντο καὶ ἐπέμενον μόνον τῇ φυλακῇ τῶν ἰδίων ὁρίων.

Οἱ δὲ Ἐνετοὶ ὑπέταξαν τὴν Χίον, παραδοθεῖσαν, διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς Σιλαχδὰρ Χασσὰν-πασσᾶ, ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων αὐτῆς χίων Ῥωμαίων παπιστῶν· ὧν οἱ πρόγονοι πρὸ πολλοῦ ἐλθόντες ἀπὸ τῆς Ἰταλίας κατῴκησαν ἐκεῖσε, καὶ τῇ προστασίᾳ τοῦ κατὰ καιροὺς πρέσβεως τῆς Γαλλίας διῆγον αὐτοί τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν μὲ προνόμια καὶ ὀλιγίστην τελεσφορίαν, ἔχοντες ἐκκλησίας ὑπὲρ τὰς τῶν ὀρθοδόξων Ῥωμαίων· καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ μεταξὺ Τούρκων καὶ Ἐνετῶν πολέμου ἔδιδαν εἴδησιν τῷ ἀρχιθαλασσίῳ τῶν Ἐνετῶν διὰ τὰ γινόμενα εἰς τὴν Χίον· ὅθεν μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Μωρέως, μηνύσαντες ὅτι ἡ Χίος στερεῖται προφυλακῆς, προσεκάλουν νὰ ἔλθῃ νὰ τὴν ὑποτάξῃ. Ἔδωκαν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι τῶν γενομένων εἴδησιν τῷ Χασὰν-πασσᾷ, ἀλλὰ πάρωρα, ὡσὰν ὁποῦ εἶχε φθάσει πλέον ὁ στόλος τῶν Ἐνετῶν.

Ὑπαγαγόντες οὖν τὴν Χίον οἱ Ἐνετοὶ καὶ μαθόντες τὴν τῶν ὀρθοδόξων κλίσιν ἐκακοποίησαν αὐτούς, ἔκλεισαν τὰς ἐκκλησίας των, ἐκώλυσαν τοὺς ἱερεῖς πάσης ἱεροπραξίας, ἐδήμευσαν τὰ ὑπάρχοντα τῶν πλειόνων, καὶ οἱ ἱερεῖς οἱ παπισταὶ ἐβάπτιζον τὰ ὀρθόδοξα νήπια καὶ ἐξωμολόγουν τοὺς ὀρθοδόξους μόνον ἐν τῷ ψυχοῤῥαγεῖν. Δακρυῤῥοοῦντες καὶ δωροδοκοῦντες οἱ ὀρθόδοξοι ἐδεήθησαν νὰ ἐπιστραφοῦν αὐτοῖς αἱ ἐκκλησίαι των, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθησαν, καὶ ἐβιάζοντο λειτουργεῖσθαι εἰς τὰς παπιστικὰς ἐκκλησίας, καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐπαίδευον ὡς ἀποστάτας τῆς ἀριστοκρατίας, καὶ παντὶ τρόπῳ ἐβίαζον τοὺς ὀρθοδόξους ἀναδέξασθαι τὸν παπισμόν.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Δαλματίαν οἱ Ἐνετοὶ ὑπέταξαν τὰς πόλεις Κλοβοὺχ καὶ Κικλούτ, καταπολεμήσαντες δὶς τὸν σερασκέρην Σουλεϊμὰν-πασσᾶν, ἡγεμόνα τῆς Ἀλβανιτιᾶς, ἐφορμήσαντα κατ' αὐτῶν. Ἡ Πόρτα ταύτας τὰς ἥττας ἀποδοῦσα εἰς τὴν ἀμέλειαν τοῦ σερασκέρη καθεῖλεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς καὶ ἀντικατέστησε τὸν Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Εἰς τὴν ἔρημον Ἀραβίαν ὁ προεστὼς φατρίας τινὸς ἀραβικῆς, τοὔνομα σεῖχ

'Εμίρ-Μεχμέτ, γυμνοῖ τοὺς λεγομένους χατζῆδες ἀπερχομένους εἰς προσκύνησιν τῆς Μέκκας· αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης λεηλασίας ἡ ἔλλειψις τῆς πληρωμῆς. Μετὰ γὰρ τὸν σουλτὰν Σελίμην οἱ Ἄραβες οἱ κατοικοῦντες μεταξὺ Μέκκας, Δαμασκοῦ καὶ Βαβυλῶνος παρηνώχλουν τοὺς ὁδοιπόρους τῆς Μέκκας στεροῦντες αὐτοὺς τοῦ ὕδατος καὶ ξεγυμνώνοντες. Οἱ ὀθωμανοὶ βασιλεῖς, διὰ νὰ παύσουν αὗται αἱ παρενοχλήσεις, ἀπεφάσισαν νὰ πληρώνουν ἀνὰ ἔτος ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν γυναικῶν τοῦ βασιλέως 40 χιλ. φλωρία, τὰ ὁποῖα διεμοιράζοντο εἰς ὅλας τὰς ἀραβικὰς φυλάς, ὀνομαζόμενα σουρέδες, καὶ ἀνὰ ἕκαστον ἔτος ὁ σουρὲ-ἐμινὴς ἀναχωρῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκόμιζε τὴν ποσότητα αὐτὴν καὶ διεμοίραζε τὸ ἀνάλογον εἰς κάθε φυλὴν καὶ εἴς τινας προὔχοντας κατοικητὰς τῆς τε Μεδίνης καὶ τῆς Μέκκας, κατὰ τὸ κατάστιχον, εἰς τοὺς ὁποίους πέμπεται καὶ ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ σουλτὰν Σελίμη, τὸ λεγόμενον γκιλάλι, συνιστάμενον εἰς ἱκανὴν ποσότητα σίτου, φακῶν, κυάμων καὶ ὀρυζίου· τοῦτο καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐνεργεῖται ἀπαρασαλεύτως ὡς χρέος· λεηλατοῦσι γὰρ τοὺς χατζῆδες καὶ ὕδατος στεροῦσιν ἂν δὲν λάβῃ κάθε φυλὴ τὸν σουρέν τῆς. Τότε οὖν, διὰ τὸν πόλεμον τὸν ἐν Οὐγγρίᾳ καὶ τὰ ὑπέρμετρα ἔξοδα μὲ τὸ νὰ μὴν ἐπέμφθησαν οἱ σουρέδες, ὁ ῥηθεὶς σεΐχ ἐφώρμησε κατὰ τῶν ὁδοιπόρων καὶ ἐλεηλάτησεν αὐτούς. Ἐν τοῖς ὁδοιπόροις δὲ ἦν καὶ ὁ χάνης τῶν Ταρτάρων Σελὶμ-Γκιραΐς, ἀλλ' ἀφέθη μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ πεῖσαι τὸν σουλτάνον διὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ συνειθισμένου σουρέ· ὅθεν ἐπανακάμψας εἰς τὴν Πόλιν, ἐπέμφθη ὁ σουρὲς καὶ ἡσύχασαν οἱ Ἄραβες.

Θνήσκει ὁ Σελὶμ-Γκεραΐς, καὶ γίνεται χάνης ὁ υἱός του Σαχπὰζ-Γκεραΐς, ὅστις μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν κινήσας πόλεμον κατὰ τῶν Τζερκέζων ἐφονεύθη παρ' αὐτῶν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1695, τοῦ Χιτζρὲ 1106.

Θνήσκει ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ ὁ Β' κατὰ τὴν κζ' τοῦ Ἰανουαρίου μὲ ὕδρωπα, ζήσας ἔτη 50 καὶ βασιλεύσας 4.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ τοῦ Β'.

Ὁ βεζίρης ἀθροίσας τοὺς προὔχοντας προέβαλεν ἀναγορεῦσαι τὸν Ἰπραήμ, υἱὸν τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτ, τριετῆ ὄντα, σκοπούμενος ὅτι θέλει ἔχει τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ ἀκλόνητον ὑπὸ μειρακίῳ σουλτάνῳ, εἰς καιρὸν ὁποῦ ὑπὸ τῷ Μουσταφᾷ προέβλεπε πτῶσιν ἐνδεχομένην· ἀλλ' ἔτι λαλοῦντος αὐτοῦ ὁ χαζναδάρης Νεζὶρ-ἀγᾶς ἀπελθὼν μηνύει τῷ Μουσταφᾷ τὸν θάνατον τοῦ θείου του Ἀχμὲτ καὶ παρακινεῖ παραλαβεῖν τὴν βασιλείαν· ὅθεν ὑπὸ τοῦ Τζαλὴκ-Ἀχμὲτ-ἀγᾶ, ὅστις ἦν πάς-τζοχαδάρης του, καὶ τοῦ Τζερκὲζ-Μεχμὲτ-ἀγᾶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον· ὁ βεζίρης ταῦτα ἰδὼν ἀπῆλθεν εἰς προσκύνησίν του ὑποκρινόμενος χαίρειν καὶ καθεξῆς ἀπῆλθον καὶ οἱ λοι-

ποί. Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὑποκριθεὶς ἐπικυροῖ τὸν βεζίρην εἰς τὴν ἐξουσίαν του παραγγείλας φροντίζειν τῶν ὑποθέσων πολιτικῶν τε καὶ πολεμικῶν, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας κηρύττει ὅτι αὐτοπροσώπως θέλει ἐκστρατεύσει κατὰ τῶν Γερμανῶν· μεταπέμπεται τοὺς ὀφφικιάλους τοῦ πατρός του σουλτὰν Μεχμὲτ Δ' ἀπὸ τῆς ἐξορίας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶν, ὃν καὶ ἀποκαθίστησι νισαντζὴ-πασσᾶν· διορίζει καὶ ἐξετάζει τὰ πάντα, καταμετρεῖ τὸν στρατὸν, καὶ κινεῖται οὑτωσὶ ὁποῦ ἐντὸς ὀλίγου ἀποκτᾷ μεγίστην ὑπόληψιν· εἶτα εὑρὼν πρόφασιν φονεύει τὸν βεζίρην Σὰμ-Ταραπουλουσλοὺ Ἀλὴ-πασσᾶν καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Διαπερᾷ τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Βελιγράδι καὶ ὑποτάσσει τὴν Λίππαν καὶ τὸ Τιτοὺλ ἅτινα καὶ κρημνίζει· εἶτα μαθὼν παρὰ τῶν Ταρτάρων ὅτι ὁ Βετεράνος μὲ ἑπτὰ χιλ. Γερμανῶν ἀπὸ τῆς Τρανσυλβανίας ἔρχεται νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸ στρατιωτικὸν τῶν Γερμανῶν τὸ ὑπὸ τῷ στρατηγῷ Φριδερίκῳ Αὐγούστῳ ἐλέκτορι τῆς Σαξωνίας, λεγομένῳ παρὰ Τούρκοις Ναλκιράνη, καὶ ἀπεῖχεν ὡσεὶ ὥρας ὀκτὼ, πέμπει τὸν Μαχμοὺτ-πέϊογλουν, πεϊλέρπεην τῆς Ῥούμελης, διὰ νὰ κωλύσῃ τὴν ὁδοιπορείαν αὐτῶν, καὶ ἀκολουθεῖ καὶ ὁ σουλτάνος αὐτὸν πόῤῥωθεν σὺν τῷ λοιπῷ τοῦ στρατοῦ. Μετὰ δύο ἡμέρας ἀνταμώνονται πολλοὶ Τοῦρκοι καὶ ὀλίγοι Γερμανοί· γίνεται πόλεμος φρικωδέστατος· κατακόπτονται οἱ Ὀθωμανοί· ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς μακρόθεν κατιδὼν τὴν σφαγὴν τῶν ἰδίων ὀργίζεται, ἀπαντᾷ τοὺς φεύγοντας καὶ αὐτοχειρὶ φονεύει, βιάζων τοὺς λοιποὺς ἐμμένειν τῷ πολέμῳ· γίνεται καὶ πάλιν πόλεμος αἱματωδέστατος, καὶ πάλιν φονεύονται οἱ Τοῦρκοι πολυάριθμοι καὶ φεύγουσιν· ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἐντυγχάνει τοῖς φεύγουσιν ἐν οἷς καὶ τὸν Σαχὶν-Μεχμὲτ-πασσᾶν, καὶ λέγει αὐτῷ ὅτι ἀδίκως ὀνομάζεται Σαχίνης ἀλλ' οὐ Πελασγός· αἰσχύνεται ὁ Σαχὶν-πασσᾶς ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὕβρει, καὶ ἑνωθεὶς μὲ τὸν Μαχμοὺτ-πέϊογλουν ἀθροίζει τοὺς φυγάδας πολεμιστὰς καὶ ἐφορμῶσι τὸ τρίτον κατὰ τῶν Γερμανῶν μὲ ἀπόφασιν θανεῖν ἢ νικῆσαι· ἑνοῦνται σὺν αὐτοῖς καὶ γιαννίτζαροι μὲ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασή· γίνεται πόλεμος φρικτὸς, παρατείνεται ὥρας πολλὰς, πληγώνεται ὁ Βετεράνος· ὅθεν οἱ Γερμανοὶ στοχάζονται παλινοστῆσαι, ὃ καὶ γίνεται μὲ τοιαύτην εὐταξίαν ὁποῦ δὲν ἐφάνη νὰ ἦναι φυγὴ, καὶ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς φοβηθεὶς καταδιῶξαι αὐτοὺς ἔπαυσε τὸν πόλεμον. Πέντε χιλιάδες Γερμανοὶ μόνον ἐπολεμοῦσαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, αἱ γὰρ λοιπαὶ δύο ἐφύλαττον τὸ στρατόπεδον· Τοῦρκοι ἦσαν ὑπὲρ τὰς 60 χιλ. ἐφονεύθησαν Τούρκων χιλ. 10, καὶ Γερμανῶν 500 πεζοὶ καὶ 1,000 ἱππεῖς· ἐφονεύθη καὶ ὁ Σαχὶν-πασσᾶς καὶ ὁ Ἰπραὴμ-πασσᾶς, ἀδελφὸς τοῦ Κοτζᾶ-Τζαφὲρ-πασσᾶ, καὶ ὁ Μαχμοὺτ-πέϊογλους, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὀφφικιάλοι τοῦρκοι. Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁποῦ ἦτον αὐτόπτης τοῦ πολέμου, γνοὺς ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν τῶν δύο στρατοπέδων, ἤρξατο ἀναπολεῖν κατὰ νοῦν τὰ ἀποτελέσματα ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ προξενήσῃ μία τοιαύτη κατάστασις τῶν Γερμανῶν εἰς τὸ πολεμᾶν· ὅθεν φοβηθεὶς νὰ τοὺς ξαναδοκιμάσῃ ἐπανῆλθε διὰ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Οἱ Λέχοι οὐδὲν κατώρθουν· καὶ ὁ χάνης Καπλὰν-Γκιραΐς λεηλατήσας τὰ

—1696

περὶ τὴν Λεόπολιν ἀπεκόμισε λάφυρα πλεῖστα ὅσα καὶ ἠνδραπόδισε 14 χιλ. ἀγροίκων ἐλπιζόντων βοήθειαν ἀπὸ τὰ ὅπλα τῶν Λέχων· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μικροῦ δεῖν ἐζώγρησε καὶ τὸν στρατηγὸν τῶν Λέχων Γιαπρονόβσκην.

Ὁ Μετζομόρτος ἐδίωξε τοὺς Ἐνετοὺς ἀπὸ τὴν Χίον. Προσετάχθησαν οἱ Χῖοι ἀγεράσαι τὰ ὑπάρχοντά των μὲ 1,500 πουγγεῖα· οἱ ὀρθόδοξοι προσκλαίονται ὅτι μόνοι οἱ παπισταὶ Χῖοι νὰ παρέδωκαν τὴν νῆσον, καὶ ζητοῦσιν ἐλάττωσιν τῆς διορισθείσης ποσότητος, διὰ τὸ πιστὸν ὁποῦ ἐφύλαξαν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, καὶ τὴν ἔξωσιν τῶν Χίων παπιστῶν ἀπὸ τῆς Χίου διὰ νὰ μὴ κάμουν καὶ τοῦ λοιποῦ ὅμοιόν τι· μαρτυρεῖ ὁ Χουσεϊν-πασσᾶς τὸ ὅτι ἀληθεύουσι καὶ διορίζει νὰ πληρώσουν οἱ ὀρθόδοξοι πουγγεῖα μόνον 500, καὶ τοὺς παπιστὰς Χίους πέμπει εἰς τὸ κάτεργον, καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν δίδωσι τοῖς ὀρθοδόξοις· ἀνοίγει τὰς ἐσφαλισμένας ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων καὶ δίδωσιν αὐτοῖς. Ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας μεσολαβήσας καὶ διὰ χρημάτων καὶ διὰ δεήσεων ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς τῆς εἰς τὰ κάτεργα καταδίκης, μὲ ὑπόσχεσιν ὅμως τοῦ ἂν μείνουν εἰς τὴν Χίον νὰ γενοῦν ὀρθόδοξοι· ὅθεν οἱ πλείους μετῴκησαν εἰς ἄλλας νήσους, καὶ οἱ μείναντες τότε μὲν ὑπεκρίθησαν ὀρθοδοξεῖν, ἀλλὰ τανῦν πάλιν παπισταὶ ὑπάρχουσι καὶ εἰσὶ πολυάριθμοι.

Δι' αὐτὴν τὴν νίκην ἔγινε καπετὰν-πασσᾶς ὁ Μετζομόρτος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1696, τοῦ Χιτζρὲ 1107.

Φριδερῖκος Αὔγουστος ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας πολιορκεῖ τὸ Τεμισβάρ. Ἔρχεται ἀπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς πολλῷ τῷ στρατῷ πρὸς βοήθειαν· οἱ Γερμανοὶ μαθόντες τὸν ἐρχομόν του καταλιμπάνουσι τὴν πολιορκίαν καὶ ἀπαντῶσιν αὐτόν· παρῆν δὲ τῷ Ὀθωμανικῷ στρατοπέδῳ καὶ ὁ Τέκελης· καὶ μετά τινας ἀκροβολισμοὺς γίνεται πόλεμος ἐπικερδὴς μὲν τοῖς Ὀθωμανοῖς, (διὰ τὸ μὴ ἐκβῆναι εὐτυχῶς τὸ στρατήγημα τοῦ ἐλέκτορος τῆς Σαξωνίας, δι' ὃ ἠρπάγησαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ 24 τόπια γερμανικά), ἀλλ' ἐφονεύθησαν καὶ ὑπέρπολλοι Τοῦρκοι ἐν οἷς καὶ ὀφφικιάλοι αὐτῶν, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ βεζίρη Μουσταφᾶ πασσᾶς, ἡγεμὼν τότε τοῦ Τεμισβαρίου. Ὅθεν ὁ μὲν σουλτάνος ἐπανέκαμψε φοβούμενος τὰ τέλη τοῦ πολέμου, οἱ δὲ Γερμανοὶ ὄντες διῃρημένοι διὰ τὸν γαλλικὸν πόλεμον οὐκ ἐτόλμων, διὰ τὸ ὀλιγάριθμον, ἐπιχειρίζεσθαι μεγάλα, ἀλλ' ἠρκοῦντο εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν καὶ τῶν παλαιῶν τους ὁρίων.

Οἱ Λέχοι οὐδὲ ἐκστρατεῦσαι ἐτόλμησαν τῷδε τῷ ἔτει. Ἔθανε δὲ καὶ ὁ ῥὴξ αὐτῶν Ἰωάννης ὁ Σομπιέσκης κατὰ τὴν ιζ' τοῦ Ἰουνίου, περίφημος πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι διὰ τὴν κατὰ τῶν Τούρκων παντελῆ νίκην εἴς τε τὸ Χοτίνι καὶ Βιέννην, μετὰ δὲ τὸ βασιλεῦσαι μηδὲν ἄξιον διαπραξάμενος διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τῶν Λέχων, ὁποῦ δὲν τὸν ἤκουον καὶ δὲν τὸν ἐσυγχώρουν νὰ κάμῃ ἐκεῖνο ὁποῦ ἤξευρε. Κατεγίνοντο οὖν οἱ Λέχοι εἰς συγκρότησιν Διαίτης διὰ νὰ ἐκλέξωσιν ἀντ' αὐτοῦ ἄλλον νέον βασιλέα.

Οἱ Ἐνετοὶ ἐπολιόρκησαν τὸ Δουλτζίνιο, πόλιν μὲ λιμένα ἐν τῷ Ἀδριατικῷ κόλπῳ, ἀλλ' οὐδὲν ἠνύσαντο.

Ὁ προῤῥηθεὶς Λιμπεράκης, ἡγεμὼν τῆς Μάνης, προξενεῖ ἀποστασίαν τῶν οἰκητῶν της. Ὁ σερασκέρης τῆς Ἀλβανιτιᾶς ἐφορμῶν μεγάλως κατὰ τῶν Ἐνετῶν ἐβιάσθη ἀπελθεῖν πρὸς ἠρεμίαν τῆς ἀποστασίας. Ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ἤθελον χάσει οἱ Τοῦρκοι ἂν ὁ σερασκέρης ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ τῶν Ἐνετῶν ἤθελε νικηθεῖ· ἐὰν δὲ ἐνίκα ἤθελον διωχθεῖ ὁλοκλήρως οἱ Ἐνετοί. Ὅθεν ὁ σερασκέρης εἰς τοιούτους κρισίμους καιροὺς ἔζησε μὲ τρόπον πολιτικόν, καὶ ὡς φρόνιμος δὲν ἐπεχειρίσθη πόλεμον, οὐκ ἐξαρκῶν ἀντιπαραταχθῆναι ἐν ταὐτῷ εἰς δύο ἐχθρούς, Ἐνετοὺς δηλαδὴ καὶ Μανιάτας· μηδὲν οὖν ἐπιχειρισθεὶς ἐπαλινόστησεν. Οἱ Ἐνετοὶ ἀρκούμενοι εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν παλαιῶν τους ὁρίων οὐδόλως προέβησαν, καὶ ἤρξαντο ὀχυροῦν τὸ Ἑξαμίλιον διὰ νὰ προμάχωνται τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου καὶ νὰ διαφυλάττουν ὅλον τὸν Μωρέαν ἐκτὸς καταδρομῆς.

Ὁ καπετὰν-πασσᾶς Μετζομόρτος, παρὰ τὴν συνήθειαν τῶν προκατόχων του, ἀγρυπνοῦσεν εἰς τὰς ἐφόδους τοῦ ἐνετικοῦ στόλου παρατηρῶντας τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς ἐπωφελεῖς προσαράξεις. Οἱ Ἐνετοὶ βλέποντες μὲ ἔκπληξιν τὴν ἀσυνείθιστον αὐτὴν διεξαγωγὴν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου προεφυλάττοντο καὶ ἀπέφευγον τὴν ναυμαχίαν.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἐπανακάμψας, κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπῆλθε μὲ προπομπὴν καὶ θρίαμβον εἰς τὸ τζαμὶ Ἐγιοὺπ-Ἐνσαρὶ, καὶ ἐζώσθη κατὰ τὴν συνήθειαν τὸ ξίφος ἀπὸ τὸν σέχην τοῦ τζαμίου· εἶτα ἤρξατο προετοιμάζεσθαι.

Ἔτει σωτηρίῳ 1697, τοῦ Χιτζρὲ 1108.

Ναυπηγεῖ νῆας τοῦ πολέμου 36, τὰς μὲν κατὰ τῶν Ἐνετῶν, τὰς δὲ κατὰ τῶν Μοσχόβων, τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἀζακίου λεηλατούντων πολυαρίθμῳ τῷ στόλῳ τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Κάμνει μὲ 3 τούγια τὸν Μετζομόρτον ἡγεμόνα πασῶν τῶν νήσων τε καὶ θαλασσῶν· στρατολογεῖ ὀκτὼ χιλ. λεβέντας καὶ 14 χιλ. ναύτας, ὧν ἕκαστος εἶχε μισθὸν γρ. 25 δι' ἓξ μῆνας, καὶ οἱ περισσότεροι ἦσαν Ῥωμαῖοι· καὶ διὰ τὸ χερσαῖον στρατιωτικὸν στρατολογεῖ 12 χιλ. γιαμάκια, καὶ ἐκδίδωσι φιρμάνια εἰς τοὺς ἔξω πασσάδες νὰ εὑρεθῶσι συνηθροισμένοι σὺν τοῖς ὑπ' αὐτοῖς πολεμικοῖς πολυαρίθμοις κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Οἱ πρέσβεις τῆς Ἐγγλητέρας καὶ τῆς Ὁλλάνδας προβάλλουσι καὶ πάλιν τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην καὶ οὐκ εἰσακούονται, μὲ ὅλον ὁποῦ εἶχε τελειώσει ὁ μεταξὺ τῆς Φράντζας καὶ τῆς Γερμανίας πόλεμος. Ἀπάρας οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦρος φανέντος φθάνει εἰς τὸ Βελιγράδι, ὅπου μετρήσας τὸ στρατιωτικὸν εὑρίσκει 135 χιλ. πολεμιστάς, παρὰ τοὺς ἀκολούθους τῶν πασσάδων ὑπερμέτρους ὄντας, καὶ ἄλλους τινας ἁπλῶς τοὺς παρακολουθεῖν τὸ στρατόπεδον εἰωθότας.

—1697

Ἐν τούτοις ἡ φυλὴ τῶν Ἀράβων Πένι-Ὁμὲρ ἀποστατήσασα καὶ πάλιν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν διὰ νὰ μὴν πληρώνῃ τὸν ἐτήσιον δασμὸν, λεηλατεῖ καὶ τὰ μέχρι τῆς Βάσρας καὶ ὑποτάσσει αὐτὴν καὶ ἡγεμονεύει αὐτῆς ἐπὶ ἔτη δύο· ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος Δαλταπὰν-Μουσταφᾶ-πασσᾶς τοὺς ἐδίωξεν ἐκεῖθεν φονεύσας αὐτῶν χιλ. 30. Διὰ τὴν νίκην αὐτὴν καὶ διὰ τὴν ἐφεξῆς ἐν τῇ Πόσνῃ κατὰ τῶν Γερμανῶν ἠξιώθη νὰ γένῃ καὶ βεζὶρ-ἀζέμης ὕστερον· ἀλλ' οὐ παρετάθη ἡ τοιαύτη αὐτοῦ ἀξία· μετὰ γὰρ τριῶν μηνῶν παρέλευσιν συκοφαντηθεὶς, ὡς ῥηθήσεται, παρὰ τοῦ μουφτῆ Βανλῆ Μεχμὲτ-ἐφένδη ὡς ἐπίβουλος τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ ἐκαρατομήθη.

ΚΕΦ. ΜΔ'.

Πόλεμος φρικτὸς τῆς Τζέντας.

Εἰς ἓν τοιοῦτον πολυάριθμον πλῆθος ταραχθεὶς ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἀντιπαρατάττει 46 χιλ. πολεμιστῶν ὑπὸ στρατηγῷ τῷ πρίγκιπι Εὐγενίῳ τῷ ἀπὸ τῆς Σαβόγιας, προστάξας προμάχεσθαι τοῦ Πετερβαραδινίου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως ὀχυρωμάτων χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς συγκρότησιν πολέμου, εἰμὴ ἂν βιασθῇ πολλά. Ἐλθὼν οὖν στρατοπεδεύει παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Σεγεδίν.

Κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Τέκελη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἅπτεται τῆς πρὸς τὴν Τρανσυλβανίαν διὰ τὸ Τεμισβάρι, κατὰ τὴν εἴδησιν ὁποῦ εἶχεν ὅτι 50 χιλ. Οὖγγροι δυσαρεστούμενοι τῷ καίσαρι εἶναι ἕτοιμοι προσκοληθῆναι αὐτῷ, καὶ ὅτι τὰ ὀχυρώματα τῆς Τρανσυλβανίας εἶναι μὲ ὀλίγας φυλακὰς, μεταπεμφθέντων τῶν στρατιωτῶν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Εὐγενίου πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ στρατοπέδου. Ὁδεύσας οὖν δύο ἡμέρας μανθάνει ὅτι τὸ γερμανικὸν στρατόπεδον νὰ ἔφθασε παρὰ τῇ πόλει τῆς Οὐγγρίας Τιτούλ· ὅθεν βουλῆς συγκροτηθείσης ἀπεφασίσθη τὸ νὰ μὴν εἰσέλθουν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, ἀλλὰ νὰ συγκροτήσουν πόλεμον μὲ τοὺς Γερμανοὺς ὅπου ἤθελον τοὺς εὕρει· καὶ δῆτα ὁδοιποροῦσι πρὸς τὸ Τιτοὺλ, καὶ ὁ ὀθωμανικὸς στόλος πλέων εἰς τὸν Δούναβιν ἐσκοπεῖτο καταλαβεῖν τὸν ποταμὸν Τέϊσαν, ἄλλως Τελίσκον. Διαπεράσας οὖν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τὸν ποταμὸν Τέϊσαν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ φθάσαντος ἐν καιρῷ στόλου, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐφονεύθησαν ὑπέρπολλοι τῶν στρατιωτῶν του παρὰ ἓξ χι-

λιάδων Γερμανῶν, εἰσέρχεται εἰς τὴν Κοβίλαν (ἥτις ἐστι πεδίον ἐπίμηκες μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως καὶ τοῦ Τέϊσα τῶν ποταμῶν, διῆκον ἀπὸ τοῦ Τιτοὺλ μέχρι τοῦ Σεγεδὶν καὶ Πετερβαραδίν). Βουλῆς οὖν γενομένης ἀπεφασίσθη νὰ κατασκευασθῇ γέφυρα ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως καὶ νὰ γενῇ ἔφοδος ἐναντίον εἰς τὸ Πετερβαραδίνι. Ἄρχεται οὖν τῆς γεφύρας, ἀλλὰ κωλύεται μίαν ἡμέραν ἀπὸ τῆς φυλακῆς τοῦ Πετερβαραδὶν, κεκρυμμένης οὔσης ἐν μέρει τινὶ τῆς παρακειμένης νήσου μὲ τέσσαρα τόπια, καὶ φονευσάσης πολλοὺς τῶν Ὀθωμανῶν καὶ καταβυθισάσης πολλὰ τομπάζια· ἔφυγον μὲν αὐτοὶ βλέποντες πλησιάζον τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἠργοπόρησαν ὡς τόσον τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας, καὶ ἔφθασε σὺν τῷ στρατοπέδῳ ὁ Εὐγένιος ἀπὸ τὸ Σεγεδὶν πρὸς βοήθειάν τους πρὸς δυσμὰς ἡλίου τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ὁδεύσας ἐννέα ὡρῶν διάστημα χωρὶς νὰ εὕρῃ νερὸν, ἢ λίμνην, ἢ ποταμὸν, ἢ γέννημα τῆς γῆς, ἀφανισθέντα παρὰ τοῦ χάνη Σαχπὰζ-Γκιράϊ, μὲ 12 χιλ. Ταρτάρων πειραθέντος κωλύσαι τὴν ἔλευσιν τοῦ Εὐγενίου· ὅστις φθάσας καὶ διελθὼν ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου στρατοπεδεύει ὑπὸ τὸ Πετερβαραδίνι παρὰ τῇ νεοκτίστῳ γεφύρᾳ· ἐξέστησαν οἱ Ὀθωμανοὶ ἰδόντες τοὺς Γερμανούς· ὅθεν βουλῆς γενομένης ἠρωτήθη ἂν πρέπει νὰ ἐφορμήσουν εὐθὺς κατὰ τῶν Ἀλλαμάνων πρὸ τοῦ νὰ χαρακωθοῦν, ἢ ἂν πρέπει νὰ τοὺς προσμένουν διὰ νὰ ἐφορμήσουν αὐτοὶ πρῶτοι· ὁ βεζίρης ἐσυμβούλευσε τὸ πρῶτον· ἀντέφη αὐτῷ ὁ Κιουτζοὺκ-Τζαφὲρπασσᾶς, καὶ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς δέχεται τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἀλλ' οὐ τὴν τοῦ βεζίρη.

Ὡς τόσον ἐπλησίασε καὶ εἰς τὸν Δούναβιν ὁ Εὐγένιος, καὶ τὸ στρατιωτικόν του κατακεκαυμένον ἀπὸ τὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν πολλὴν δίψαν ἐδροσίσθη μὲ τὴν ὑδροποσίαν· ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα παννυχίζουσιν οἱ Γερμανοὶ ὄρθιοι καὶ ὡπλισμένοι, ἔφοδον τῶν Τούρκων προσμένοντες. Συμβουλεύει ὁ βεζίρης τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ τὴν πολιορκίαν τοῦ Σεγεδίν· ὅθεν ἀναχωρήσας τῇ ὑστεραίᾳ σὺν τῷ στρατοπέδῳ ὁδεύει πρὸς τὸν ποταμὸν Τέϊσαν. Μετὰ ὁδοιπορείαν ὡρῶν ἐννέα στρατοπεδεύει παρά τινι λίμνῃ, καὶ τῇ ἐπιούσῃ καταλιπὼν τὸν Κιουτζοὺκ-Τζαφὲρ-πασσᾶν μὲ 500 ἱππεῖς διὰ φύλαξιν τῆς ἐν τῇ λίμνῃ γεφύρας ἔρχεται εἰς τὴν Τζένταν, φρούριον κείμενον ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ Τέϊσα.

Ὁ Εὐγένιος ἰδὼν τὸ κίνημα τῶν Ὀθωμανῶν ἐνόμισεν ὅτι σκοποῦνται ἐφορμῆσαι κατ' αὐτοῦ· ἀλλὰ βεβαιωθεὶς τὴν ὁδοιπορείαν, πέμψας ἔμπροσθεν τοὺς ἱππεῖς οὔγγρους καὶ ἀφεὶς κατόπιν τὸ ἀδύνατον καὶ βαρὺ τοῦ στρατιωτικοῦ, νομίζων ὅτι φεύγει ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς, τὸν ἀκολουθεῖ ἐπιπόνως μόνον μὲ 16 χιλ. ἀνδρῶν, ἀνδρείως μᾶλλον ἢ ἐχεφρόνως εἰς τοῦτο κινούμενος. Οἱ προπορευόμενοι Οὔγγροι φθάσαντες εἰς τὴν ἐν τῇ λίμνῃ γέφυραν τὴν προῤῥηθεῖσαν εὑρίσκουσι τοὺς πεντακοσίους στρατιώτας κοιμωμένους, κατακόπτουσι πάντας καὶ ζωγροῦσι τὸν Κιουτζοὺκ-Τζαφὲρ-πασσᾶν· ὁ οἰκοδεσπότης τοῦ καταλύματος τοῦ Τζαφὲρ διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς μόλις φυγὼν ἔρχεται εἰς τὴν Τζένταν καὶ μηνύει τῷ βεζίρῃ πάντα τὰ γεγονότα. Ζωγρηθεὶς ὁ Κιουτζοὺκ-Τζαφὲρ-πασσᾶς δηλοποιεῖ τῷ Εὐγενίῳ τὴν

κατάστασιν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου καὶ τὰς διχογνωμίας, καὶ τὸν σκοπὸν διὰ τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ Σεγεδὶν, διὸ καὶ μετὰ τὴν νίκην τῶν Γερμανῶν ἄνευ χρημάτων ἠλευθερώθη. Καὶ ταῦτα μὲν ὕστερον· τανῦν δὲ ὁ βεζίρης καρατομεῖ τὸν μανδατοφόρον διὰ νὰ μὴν γνωρισθῶσι τὰ συμβάντα, καὶ ἀπατᾷ τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν μηνύσας ὅτι ἱππικὸν Οὔγγρων ἐφώρμησε κατὰ τοῦ Τζαφὲρ-πασσᾶ, ἀλλ' οἱ Τάρταροι ἐφυγάδευσαν αὐτούς. Μετὰ τοῦτο τὸ μήνυμα φθάσαντες Τάρταροι εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον ἐδηλοποίησαν ὅτι οἱ Γερμανοὶ ταχυδρόμως ἀκολουθοῦσι τὰ ἴχνη τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου φθάνουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Εὐθὺς ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς μεταπέμπεται τὸν εἰς τὸ Σεγεδὶν προπορευθέντα στρατόν· κατασκευάζει γέφυραν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τέϊσα ταχύτατα· τελειοῦται ἐν ὥραις τέσσαρσι· διαπερᾷ ὁ σουλτάνος τὸ μεσημέρι τὸν ποταμόν. Ἔρχεται ὁ βεζίρης ὡς σύνηθες εἰς προσκύνησίν του· τὸν ἐδέχθη ἀγρίως προστάξας νὰ φροντίσῃ τὸ πέρασμα ὅλου τοῦ στρατοπέδου ἀκινδύνως, καὶ ἂν ἀκολουθήσῃ ἡ μικροτέρα ζημία θέλει τὴν πληρώσει μὲ τὸ κεφάλι του. Ἔγνω οὖν ὁ βεζίρης ὅτι ἄφευκτος ὁ ἀφανισμός του ἂν φανῇ καὶ δεύτερον εἰς τὸν βασιλέα, ὄντας ἀδύνατον νὰ περάσῃ τὸ στρατόπεδον εἰς διάστημα μόνον ἡμερῶν δύο· ὅθεν πέμπει εὐθὺς ὀκτὼ τόπια καὶ τὰ τούτων ἀκόλουθα, διὰ νὰ φανῇ πῶς ὑπακούει τῇ προσταγῇ του, καὶ κρατεῖ τὰ λοιπὰ λέγων ὅτι μὲ τὸ νὰ πλησιάζῃ ὁ ἐχθρὸς πρέπει τὸ καλήτερον μέρος τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν μηχανῶν νὰ ἦναι ἕτοιμα διὰ νὰ πολεμήσουν ἄνευ ὁρμῆς, καὶ δίδει ἄδειαν εἰς τοὺς σπαχίδες καὶ πασσάδες νὰ περάσουν τὴν γέφυραν μὲ τὰ ἀκόλουθά των· ὃ καὶ ἐγένετο ὅλην τὴν νύκτα καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μέχρι μεσημβρίας, καθ' ἣν μαθὼν ὅτι μόνον τρεῖς ὥρας ἀπέχουν οἱ Γερμανοὶ τοῦ στρατοπέδου, μεταγνοὺς διὰ τὴν δοθεῖσαν ἄδειαν εἰς τοὺς πασσάδες μεταπέμπεται αὐτοὺς ἐπὶ προφάσει συμβουλῆς· ἦλθον διαπεράσαντες τὴν γέφυραν πεζοὶ μὲ τρεῖς μόνον δούλους διὰ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν τὴν γέφυραν διαπερόντων. Ἐλθόντας παρακινεῖ εἰς τὸ πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ ἀπειλεῖ θανατῶσαι φυγόντας τὸν πόλεμον· ὑπισχνοῦνται καὶ ἄκοντες νὰ πολεμήσουν, καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τοὺς πρώτους αὐτῶν τόπους καὶ χαρακοῦνται ἐν τοῖς χαρακώμασι τῶν στρατιωτῶν διὰ νὰ μὴ παραταθῇ τὸ στρατόπεδον ἐπὶ πολὺ τόπου διάστημα· καὶ οἱ στρατιῶται ἀνέσκαπτον μὲν τὰ χαρακώματα, ἐγόγγυζον δὲ κατὰ τοῦ βεζίρη διὰ τὸ προφανὲς τοῦ κινδύνου.

Ἐν τούτοις ἔφθασε καὶ ὁ Εὐγένιος μετὰ τοῦ ἰδίου στρατοῦ· ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἰδὼν αὐτὸν ἐκ τῆς ἀντικρυνῆς ὄχθης τοῦ Τέϊσα ἐλυπήθη, καὶ πέμπει τῷ βεζίρῃ χάττι-σερίφι προστάττων νὰ διαπεράσῃ τὴν ταχίστην τοὺς γιαννιτζάρους καὶ τὰς τηλεβόλους καὶ νὰ ἀφήσῃ σκηνὰς, ἐφόδια καὶ τὰ λοιπὰ τοῖς ἐχθροῖς· τοῦτο ἐγένετο καὶ δὶς καὶ τρὶς, ἀλλ' ὁ βεζίρης ἔκρυπτε τὰς τοιαύτας προσταγὰς, καὶ εἰς κάθε γραμματοκομιστὴν ἔλεγεν ὅτι προκρίνει νὰ ἀποθάνῃ πολεμῶν παρὰ νὰ καταφρονηθῇ φονευόμενος διὰ προσταγῆς τοῦ σουλτάνου. Τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς τοῦ ἡλίου δύσεως ἔφθασαν οἱ Γερμανοὶ τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον καὶ εὐθὺς ἤρξαντο τοῦ πολέμου,

νομίσαντες νὰ τὸ εὕρουν χωρὶς χαρακώματα καὶ περιτριγυρισμένον μόνον ἀπὸ τὰς ἁμάξας· γίνεται πόλεμος σφοδρὸς καὶ ἀποδιώκονται οἱ Νέμτζοι ἀπὸ τοῦ πρώτου χαρακώματος, καὶ περικλείονται οἱ Τοῦρκοι ἐντὸς τοῦ δευτέρου τοῦ περιεχομένου παρὰ τοῦ πρώτου, καὶ ἔχουν ἀπόφασιν ἐκεῖθεν νὰ δεφενδευθοῦν μέχρι θανάτου· ὁ βεζίρης Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶς καὶ οἱ πασσάδες πάσχουν νὰ μεταβάλουν τὴν γνώμην τους ὡς ἐπιβλαβῆ, ἀλλ᾽ αὐτοὶ φονεύουσι καὶ τὸν βεζίρην καὶ 15 πασσάδες μὲ τρία τούγια καὶ τοὺς ὀφφικιάλους πλὴν τοῦ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ, τοὔνομα Δελῆ-παλτᾶ-όγλοῦ. Ἐφορμῶσι κατ᾽ αὐτῶν οἱ Γερμανοὶ εἰς αὐτὴν τὴν σύγχυσιν, καὶ μετὰ σφοδρὸν πόλεμον κατακόπτουσιν ὅλους ἤδηδόν. Ἐφονεύθησαν ἐν τούτῳ τῷ πολέμῳ Γερμανοὶ μὲν χιλιάδες ἕξ, γιαννίτζαροι δὲ 14,070, μαζὴ μὲ τὸν Δελὴ-παλτᾶ-όγλοὺ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ, καὶ μὲ 13 ὀτζὰκ-ἀγαλαρὶ, καὶ πολλοὺς πελοὺκ-πασήδες, καὶ 3,700 τζεπετζῆδες καὶ τοπτζῆδες, καὶ 7,000 Ἀρναούτιδες, καὶ 27 πασσάδες μὲ δύο τούγια, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἀκολούθους των· καὶ ἐλογαριάσθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων νὰ ὑπερέβη 30 χιλ. ἀνθρώπους.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ταῦτα βλέπων καὶ βοηθῆσαι μὴ δυνάμενος, τέλος μετὰ τὴν καταστροφὴν φεύγει τὸ μεσονύκτιον ἐν τῷ σκότει χωρὶς ὁδηγοῦ καὶ ὅλος συνεχόμενος φόβῳ· τὸ πρωῒ μεταβαλὼν τὰ ἱμάτια εἰσῆλθεν εἰς τὸ Τεμισβάρ. Ὁ Τέκελης μείνας ἐν τῷ στρατοπέδῳ συνήθροισε τὰ πολύτιμα κειμήλια τὰ ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ βασιλέως, δι᾽ ὧν ἱκανῶς πλουτήσας φεύγει. Τὸ ἀντικρὺ τοῦ ποταμοῦ ὀθωμανικὸν στρατιωτικὸν ἡμέρας γενομένης βλέποντες ἑαυτοὺς χωρὶς προεστῶτος ἐνόμισαν ὅτι νὰ ἠχμαλωτίσθη παρὰ τῶν τῶν Γερμανῶν ὁ σουλτάνος· ὅθεν λυπηθέντες τε καὶ φοβηθέντες κατέλιπον πάντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ, σκηνὰς, δηλαδὴ καὶ προζωάρκεια, καὶ ἀναχωροῦσι πρὸς τὸ Τεμισβάρ· ἔφθασαν ἐκεῖ τὸ βράδυ, ἀλλ᾽ ὁ διοικητὴς ἔχωντας προσταγὴν νὰ κρύπτῃ τὸν ἐρχομὸν τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, (ἐφοβεῖτο γὰρ μήπως ἀκούσαντες τοῦτο οἱ Γερμανοὶ ἐφορμήσωσι κατ᾽ αὐτοῦ), μὴ εὑρόντες αὐτὸν ἐκεῖσε ἐσυγχίσθησαν μεγάλως καὶ ἀπεφάσισαν ὅτι νὰ ἐζωγρήθη· κατεπιέζοντο δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, πάντων τῶν ἐφοδίων καταλειφθέντων ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατακρατηθέντων, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς δίψης, πασῶν τῶν περὶ τὸ Τεμισβὰρ λιμνῶν ὑπὸ τοῦ καύσωνος ἤδη καταξηρανθεισῶν, καὶ εἴπου εἴη καί τι λείψανον ὕδατος δυσῶδες ὑπῆρχε τε καὶ λασπῶδες, ἀλλὰ καὶ ὡς, ὑπὸ τῶν δυνατωτέρων κατεκρατεῖτο καὶ ἐδιώκοντο οἱ ἀσθενέστεροι· καὶ τολμητιῶνται πολλὰ κακὰ εἰς τὰ πέριξ διά τε τὸν λιμὸν καὶ τὴν δίψαν.

Οἱ Γερμανοὶ μετὰ τὴν νίκην ὅλην τὴν νύκτα ἔνοπλοι ἐπαννύχισαν φοβούμενοι στρατήγημά τι τῶν Τούρκων, ἀλλὰ γνόντες αὐτοὺς φυγάδας ἀνακτίζουσι τὴν γέφυραν τῇ ἑξῆς, καὶ διαπερῶσι τὸν Τέϊσαν καὶ κατακρατοῦσι τοῦ στρατοπέδου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἀπολειφθέντων ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς τοῦ Τέκελη.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐφανερώθη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς· χαίρουσιν ὅλοι καὶ ἔπαυσαν αἱ ὑποψίαι καὶ οἱ φόβοι. Τῇ ὑστεραίᾳ ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν καὶ ἔρχεται εἰς τὸ Βελιγράδι· καθ᾽ ὁδὸν προϋπαντᾷ αὐτῷ ὁ Ἀμιτζόγλου Χουσεῒν-πασσᾶς ἡγεμὼν τοῦ Βελιγραδίου εἰς τόπον Ἀλιπουνάρι λεγόμενον·

ἀποκαθίστησιν αὐτὸν βεζίρην, μὴ ὄντος ἄλλου πασσᾶ τριῶν τουγῶν παρ' αὐτῷ· εἶτα ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν σὺν τῷ στρατῷ, κἀκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Οἱ Γερμανοὶ διὰ τὸν χειμῶνα μὴ δυνάμενοι ἐφορμῆσαι κατὰ τοῦ Τεμισβὰρ ἢ τοῦ Βελιγραδίου ἐφορμοῦσι κατὰ τῆς Βοσνίας, ὑποτάσσουσι δύο ὀχυρώματα, καίουσι τὴν μητρόπολιν αὐτῆς Σεράϊ καὶ ὑποτάσσουσιν ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1698.

Οἱ ἐν τῇ Βόσνῃ Τοῦρκοι καὶ φύλακες στρατιῶται ἀποκαθιστῶσι βίᾳ ἡγεμόνα τῆς Βόσνης τὸν Δαλταπὰν-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἐξόριστον ὄντα τότε ἐκεῖσε ὑπὸ τοῦ βεζίρη Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶ ἔν τινι κώμῃ τῆς Βόσνης τοὔνομα Μπικέ. Ὁ γενναῖος αὐτὸς στρατηγὸς ἐμφυτεύει ἀνδρείαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐν τῇ πόλει μουσουλμάνων μὲ τὸ παράδειγμά του· διώκει τοὺς Γερμανοὺς ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, τοὺς βιάζει διαπεράσαι τὸν ποταμὸν Σάβαν, ὑποτάσσει 24 φρούρια τὰ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ.

Ὁ νέος ῥὴξ τῆς Λεχίας Φριδερῖκος Αὔγουστος, πρώην ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας, ἐφρόντιζε ν' ἀποκτήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν εὐγενῶν Λέχων καθαυτό, καὶ ἐν παρόδῳ ἡτοιμάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ τῷ ἑξῆς ἔτει.

Ὁ στόλος τῶν Ἐνετῶν ἀνταμώθη μὲ τὸν ὀθωμανικόν, ἀλλ' ἀκροβολισμῶν πολλάκις γενομένων ἀπέφευγον τὴν ναυμαχίαν οἱ Ὀθωμανοί.

Ὁ πατριάρχης Καλλίνικος σκοπούμενος ἀνακαινίσαι τὴν πατριαρχικὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἐπισκευάσαι τὰ περὶ αὐτὴν κελλία καὶ οἰκήματα ἐζήτησε τὴν βοήθειαν καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου· ἀλλὰ ἀπαιτηθείσης ἱκανῆς χρηματικῆς δόσεως ἀπέστη ὁ πατριάρχης τῆς οἰκοδομῆς.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τοίνυν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἡτοιμάζετο διὰ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ δὲν ἡσύχαζεν ὁ νοῦς του, καὶ ἐφαντάζετο δυστυχήματα. Οἱ στρατιῶται δυσκόλως καὶ βιαίως καὶ ὄχι ὡς ἄλλοτε χαρμοσύνως συνηθροίζοντο διὰ τὸν πόλεμον, καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως ἔλεγον ὅτι ὁ θεὸς βοηθεῖ τοῖς Γερμανοῖς, καὶ τὸ πολεμεῖν κατ' αὐτῶν ταυτόν ἐστι τῷ ἀνθίστασθαι τῷ θεῷ.

Ἐπεθύμει οὖν τὴν ἀγάπην ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς, ἀλλ' ἄτιμον ἐνόμιζε τὸ νὰ τὴν προβάλῃ μόνος του· ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος, εἰ καὶ νικητής, προβλέπων ὅμως τοὺς πολέμους ὁποῦ θέλει βιασθεῖ νὰ κάμῃ καὶ πάλιν μὲ τὴν Φράντζαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἰσπανίας Καρόλου τοῦ Β', ἤδη ἐσχατογήρου, ἤθελε τὴν ἀγάπην· ἀλλὰ καὐτός, διὰ νὰ μὴ καταφρονηθῇ παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς καὶ ἀπὸ νικητοῦ φανῇ νικημένος, ἀπέφευγε τὸ νὰ τὴν ζητήσῃ. Οἱ πρέσβεις τῆς Ὁλλάνδας καὶ Ἀγγλίας, προβαλόντες αὐτὴν δὶς καὶ οὐκ εἰσακουσθέντες, δὲν ἤθελον νὰ τὴν προβάλουν καὶ προσέμενον νὰ τοὺς προβληθῇ ἀπὸ μέρους τῶν Ὀθωμανῶν.

ΚΕΦ. ΜΕ'.

Πραγματεία τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ εἰρήνης.

Ταῦτα στοχαζόμενος 'Αλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος προβάλλει τῷ βεζίρῃ 'Αμιτζόγλου Χουσεῒν-πασσᾶ τὸ ὅτι ὁ καῖσαρ τῆς Γερμανίας εὐκόλως θέλει δεχθεῖ τὴν μετὰ τῶν 'Οθωμανῶν ἀγάπην, καὶ ζητεῖ ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ περὶ τούτου μὲ τοὺς πρέσβεις, καὶ νὰ κατορθώσῃ τὸ νὰ προβάλῃ τὴν ἀγάπην πρῶτος ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος. Λαβὼν οὖν τὴν ἄδειαν ἔρχεται εἰς τοὺς πρέσβεις 'Αγγλίας καὶ 'Ολλάνδας καὶ προβάλλει ὅτι ὡς Χριστιανὸς ἀγαποῦσε νὰ γένῃ ἡ ἀγάπη, καὶ ὅτι ἂν τὸν δώσουν ἄδειαν θέλει εὕρει τὸν τρόπον νὰ ἐνεργηθῇ· οἱ πρέσβεις ἀπεκρίθησαν ὅτι ὁ καῖσαρ δὲν θέλει νὰ καταφρονηθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἀγάπην μόνος του, ἀλλ' ὁ Μαυροκορδάτος ἠμπορεῖ νὰ τὴν προβάλῃ ὡς ἀφ' ἑαυτοῦ του εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ἂν τελειώσῃ, ὁ καῖσαρ θέλει τὸν γνωρίζει χάριν· ἐλθὼν εἰς τὸν βεζίρην λέγει ὅτι ἐκατάλαβεν ἀπὸ τοὺς πρέσβεις πῶς ἔχουν ἄδειαν παρὰ τοῦ καίσαρος νὰ κινήσουν πάντα λίθον διὰ νὰ γένῃ ἡ ἀγάπη. 'Εχάρη τὰ μέγιστα ὁ βεζίρης ἐπὶ τούτῳ τῷ ψεύδει, καὶ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ πολλὰ παραγγέλλει νὰ κινήσῃ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἄρχεται οὖν καὶ προχωρεῖ, καὶ διατάττονται τὰ λεγόμενα π ρ ε λ ι μ ι ν ά ρ ι α, ἤτοι προλεγόμενα καὶ προκατασκευαζόμενα, δείχνωντας τοῖς μὲν 'Οθωμανοῖς ὅτι αἱ πρῶται προτάσεις προέρχονται ἀπὸ μέρους τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν καὶ μὲ τοὺς Γερμανοὺς, καὶ φυλάττων οὑτωσὶ τὴν τιμὴν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μὲ ψεύδη. 'Αλλ' ἐν τούτοις ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας Φεριὸλ μαθὼν παρὰ τῆς κοινῆς φήμης πραγματεύεσθαι τὴν ἀγάπην κινεῖ πάντα λίθον νὰ τὴν κωλύσῃ· ἀλλ ἔλαβεν εἰς ἀπόκρισιν νὰ μὴν ἐνοχλῆται καὶ νὰ ἀφήσῃ νὰ κινῆται τὸ ἔργον.

Ὅλα τὰ κινήματα ἐγίνοντο διὰ τὴν ἀγάπην· ἀλλὰ καὶ ὡς, οἱ 'Οθωμανοὶ ἡτοιμάζοντο, διὰ νὰ ἐμποδίσουν, χρείας τυχούσης, τὰ πολεμικὰ κινήματα τῶν Γερμανῶν· ὅθεν ἦρος φανέντος ἀπάρας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς πέμπει σὺν τῷ στρατῷ τὸν βεζίρην εἰς τὸ Βελιγράδι, καὶ αὐτὸς μένει τὸ θέρος ὅλον εἰς τὴν κώμην Ἄκ-Πουνάρι τὴν παρὰ τῇ 'Αδριανουπόλει, προσμένων τὸ τέλος τῆς πραγματευομένης ἀγάπης· ἔρχεται καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν Νέμζων εἰς τὸ Πετερβαραδίνι καὶ μένουσιν εἰς ἀπραξίαν διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐσομένης ἀγάπης· Λέχοι τε καὶ Μόσχοβοι ἀκολουθοῦσι τὸν αὐτὸν τρόπον· οἱ 'Ενετοὶ μόνοι ἔδωκαν μικράν τινα ἐνόχλησιν τῷ ὀθωμανικῷ στόλῳ παρὰ τῇ Μιτυλήνῃ· εἰς τὴν Δαλματίαν ὁ σερα-

σκέρης ἐφορμήσας κατὰ τοῦ φρουρίου Ζίγκο οὐδὲν ἤνυσεν, ὡς καὶ οἱ Ἐνετοὶ κατὰ τοῦ Στολάτζ ἐφορμήσαντες οὐδὲν διεπράξαντο.

Διὰ τὴν συνέλευσιν οὖν τῶν πρέσβεων διορίζεται τὸ Καρλοβὶτζ, κείμενον μεταξὺ τοῦ Πετερβαραδὶν καὶ Βελιγράδι. Διωρίσθησαν οἱ πληρεξούσιοι πρέσβεις πασῶν τῶν μαχομένων δυνάμεων· καὶ τῶν μὲν Ὀθωμανῶν ἦσαν ὁ ρεϊς-εφένδης Ῥαμὴ-Μεχμέτης καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος, τιμηθεὶς τίτλῳ τοῦ πέη καὶ τοῦ μ α χ ρ έ μ ι-έ σ ρ ὰ ρ, ὅ ἐστιν Ἐ ξ ἀ π ο ῤ ῥ ή τ ω ν· τῶν δὲ Γερμανῶν ἦσαν ὁ Πετίγκης καὶ ὁ Σχὶλτζ, οἱ κόμητες· τῶν δὲ Μοσχόβων Προκόπιος ὁ Βογδάνοβιτζ καὶ ὁ Βοζνιτζίνης· τῶν δὲ Λέχων Στανίσλαος ὁ Μιχελνόσκης, βοεβόδας τῆς Ποσνανίας, καὶ τῶν Ἐνετῶν ὁ Ῥουτζίνης. Μεσολαβοῦντες δὲ τῆς ἀγάπης ἦσαν Ἐγγλέζοι καὶ Ὀλλανδέζοι διὰ τῶν ἰδίων πρέσβεων Παγιέτου καὶ Κολλιέρου. Κατῴκησαν ὅλοι ἐν σκηναῖς αἵτινες ἀνωρθώθησαν κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ παραῤῥέοντος ποταμοῦ, ᾧ ὄνομα καὶ αὐτῷ Καρλοβίτζ. Ἤρξατο εὐθὺς λογομαχία διὰ τὸν τόπον εἰς ὃν ἔμελλον ἀθροίζεσθαι διὰ νὰ συνομιλοῦν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πρωτοκαθεδρίαν τῶν πρέσβεων καὶ διὰ τὴν τάξιν τῶν χαιρετισμῶν· οἱ Τοῦρκοι καὶ οἱ Γερμανοὶ ἀμφότεροι ἐζήτουν τὴν πρωτοκαθεδρίαν· οἱ Λέχοι πάλιν ἐζήτουν προκαθέζεσθαι τῶν Μοσχόβων, ὅπερ ἐκεῖνοι οὐκ ἐδέχοντο· ὁ πρέσβυς τῆς Βενετίας εὐχαριστήθη νὰ καθίσῃ παρὰ τῷ πρέσβει τῆς Ἀγγλίας· ηὔξησεν ἐπὶ τοσοῦτον αὕτη ἡ λογομαχία, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε νὰ σκορπισθοῦν χωρὶς νὰ πραγματευθοῦν τὴν ἀγάπην. Ὅθεν ὁ Μαυροκορδάτος, φοβηθεὶς νὰ μὴ χαθοῦν ἐπὶ ματαίῳ τοσοῦτοι πόνοι, προέβαλε τὸν ἑξῆς τρόπον, ἤτοι τὸ νὰ κτισθῇ ἡ σάλα τῆς συνελεύσεως εἰς σχῆμα κυκλικὸν, μὲ τοσαύτας θύρας ὅσοι ἦσαν οἱ πρέσβεις τῶν μαχομένων δυνάμεων· ἑκάστη τῶν θυρῶν ν' ἀφορᾷ εἰς τὸ μέρος τῆς ἐπαρχίας καὶ βασιλείας ἑκάστου πρέσβεως· αἱ σκηναὶ νὰ ἀνορθωθοῦν μὲ τρόπον ὁποῦ νὰ ἀντικρύζουν εἰς τὰς θύρας τῆς σάλας, εἰς τρόπον ὁποῦ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς συνελεύσεως πάντες οἱ πρέσβεις, ἐξελθόντες ἐν ταὐτῷ ἕκαστος διὰ τῆς ἰδίας θύρας καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐν ταὐτῷ, νὰ καθίσουν εἰς τὰ σκαμνία τὰ παρακείμενα κοντὰ εἰς τὰς θύρας δι' ὧν εἰσῆλθον. Οὗτος ὁ τρόπος φανεὶς ἀρεστὸς τοῖς πᾶσιν, ἤρξαντο αἱ συνελεύσεις καὶ ἠκολούθησαν ἕως οὗ ὅλαι αἱ δυσκολίαι ἐξωμαλύνθησαν, ὄχι μὲ εὐκολίαν ἀλλὰ μετὰ πολλῆς λογοτριβῆς, καὶ ταῦτα τοῦ Μοροζίνη, παραταθείσης μῆνας ὅλους ἑπτά.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1699, τοῦ Χιτζρὲ 1110.

Τέλος πάντων ἐτελείωσεν ἡ ἀγάπη τῇ κς´ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦδε τοῦ ἔτους, ἥτις καὶ κς´ τῆς σελήνης Ῥετζέπ· ὅλα τὰ ἔγγραφα ὁποῦ εἶχαν σχέσιν τινὰ εἰς αὐτὴν ὑπεγράφησαν παρὰ πάντων τῶν πρέσβεων, καὶ πλὴν τῆς Φράντζας πάντες ἔχαιρον ἐπ' αὐτῇ.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἀπεφασίσθη νὰ ἔχῃ ὁπλοστασίαν μὲ τοὺς Ὀθωμανοὺς ἐπὶ ἔτη 25 μὲ τοιαῦτα περιστατικά:

«Όλη ή Τρανσυλβανία νά δοθῇ τῷ καίσαρι κατά τά σύνορα όπου τήν έξουσίαζεν ό Άπαφίν καί οί προκάτοχοι αύτοῦ.—Οί ύποχείριοι έκατέρας βασιλείας έλευθέρως νά ταξειδεύουν είς τούς ποταμούς Τέϊσαν καί Μάρος.—Ό καῖσαρ θέλει έξουσιάζει όλην τήν έπαρχίαν τοὔνομα Βατκάπ, κειμένην μεταξύ Δουνάβεως καί Τέϊσα τῶν ποταμῶν.—Διά νά διορισθῶσι τά όρια τῆς Ούγγρίας τοῦ καίσαρος πρός τό μέρος τῆς Άνατολῆς θέλει τραβιχθεῖ γραμμή εύθεῖα άπό τῶν έκβολῶν τοῦ Μάρος κατά τό μῆκος τῶν όχθῶν τοῦ Τέϊσσα μέχρι τῶν έκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Βοσσούτ τῶν είς τόν ποταμόν Σάβαν.—Άπό μέρους τῆς μεσημβρίας ό Σάβας θέλει εἶναι σύνορον μεταξύ τῶν όθωμανικῶν καί γερμανικῶν έπαρχιῶν, έως είς τό μέρος καθ' ὃ είσβάλλει είς τόν Σάβαν ό ποταμός Οὔννας.—Καί είς αύτό τό διάστημα δέν θέλει κτισθεῖ άλλο φρούριον είμή τό Βελιγράδι καί Πετερβαραδίνι.»

»Ό βασιλεύς τῶν Όθωμανῶν νά έχῃ τήν δεσποτείαν τοῦ Τεμισβάρ, καί διά νά μείνῃ αύτό άνώτερον πάσης προσβολῆς νά κρημνισθῶσι τά όχυρώματα Λίππα, Χονάδ, Καρανσεπέ, Λούγος, Έρκονησί, Βέτχ, Βετκιερέκ καί Σαββία.»

»Ό βασιλεύς τῆς Μοσχοβίας μόνον έτη δύο έκαμεν όπλοστασίαν, είς τό όποῖον διάστημα θέλει έξουσιάζει άνενοχλήτως τά όσα ύπέταξεν είς αύτόν τόν πόλεμον.»

» Οί Λέχοι έκαμαν όπλοστασίαν μέ τούς Όθωμανούς έπί έτη 25, μέ συμφωνίαν τοῦ έπιστραφῆναι αύτοῖς τήν Καμινίτζαν, τήν Ποδολίαν καί τήν Ούκραΐναν μέ όλας τάς πέριξ αύτῶν έπαρχίας, ώσπερ εἶχον αύτάς οί Λέχοι πρό τῆς έφόδου τῆς κατ' αύτῶν τοῦ σουλτάν Μεχμέτ τοῦ Δ', καί νά έπιστρέψουν αύτοί τοῖς Όθωμανοῖς τά τρία καδιλίκια τῆς Μολδαβίας, Σορόκα δηλαδή, Σουτζεάβα καί Νεάμτζου.»

» Οί Ένετοί θέλουν έξουσιάζει τόν Μωρέαν έως είς τό Έξαμίλιον.—Καί οί Όθωμανοί θέλουν λάβει είς τήν έξουσίαν των τήν Ήπειρον μέ τό Ίνεπαχτί, άλλως Λέπαντο, καί μέ τήν Πρέβεζαν καί μέ τό κάστρον τῆς Ρωμανίας.—Ή έπαρχία τῆς Κορίνθου θέλει εἶσθαι κοινή·—άλλ' οί Ένετοί θέλουν έξουσιάζει τήν νῆσον τῆς Άγίας Μαύρας σύν ταῖς πλησιοχώροις νήσοις.—Αί νῆσοι δέν θέλουν τελεσφορεῖ, τόσον αί τοῦ Αίγαίου πελάγους όποῦ έτελεσφόρουν τοῖς Ένετοῖς, όσον ή τῆς Ζακύνθου όποῦ έτελεσφόρει τοῖς Όθωμανοῖς.—Είς τήν Δαλματίαν οί Ένετοί θέλουν έξουσιάσει τό Κνίν, τό Ζίγκο, Κικλούτ, τήν Βερλίκαν, τό Δουάρε έως τό Βεργοράζ.—Οί Ραγουζαῖοι θέλουν μένει έλεύθεροι, καί οί Ένετοί θέλουν έξουσιάζει τό Καστελνόβο καί τό Ριζάνον.

» Τόσον οί Όθωμανοί όσον καί οί Ένετοί είς αύτά τά σύνορα θέλουν έχει άδειαν νά άνανεοῦσι τά παλαιά όχυρώματα, ή νά κτίσωσι καί νέα, έξαιρῶντας τό Λεπάντο, Πρέβεζαν καί Καστέλλι τῆς Ρωμανίας.»

Τοιαῦτα ἦσαν τά ἄρθρα τῆς άγάπης όποῦ συνεφωνήθησαν έκατέρωθεν μεταξύ τῶν Όθωμανῶν καί τῶν μαχομένων δυνάμεων. Τούτων οὖν γενομένων οί τῶν Όθωμανῶν πρέσβεις έπανῆλθον πρός τόν βασιλέα είς τήν Άδριανούπολιν καί έφιλοδωρήθησαν παρ' αύτοῦ. Όθεν ό σουλτάν Μουσταφᾶς

ἐλευθερωθεὶς τῶν ἐνοχλήσεων ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἥρος ἐπιφανέντος, ἀφοῦ ἀπέλυσε τὸ στρατιωτικὸν, φροντίζων τοῦ λοιποῦ νὰ ἀναζωογονήσῃ τὴν βασιλείαν μὲ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τὰς ζημίας ὁποῦ ὁ διεξοδικὸς πόλεμος ἐπροξένησεν.

Ἐτελειώθησαν δὲ καὶ τὰ ἔγγραφα καὶ ἄρθρα τῆς εἰρήνης· ὁ γὰρ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἔπεμψεν εἰς τὴν Βιέννην τὸν ἀχτιναμὲν τῷ καίσαρι διὰ τοῦ πρέσβεως Χαζναδὰρ-Ἰπραήμ-πασσᾶ, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ καίσαρος παρὰ τοῦ κόμητος Τσενίγκη, πρέσβεως καισαρικοῦ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τούτων τελειωθέντων ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἔδωκε τὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων τῆς βασιλείας τῷ Ἐπιτρόπῳ του Ἀμιτζόγλου Χουσεῒν-πασσᾷ· καὶ αὐτὸς διέτριβεν εἰς τὸ παλάτιον τὸ ἐν τῷ Καριστιράνι, κείμενον μεταξὺ Τζορλοὺ καὶ Πουργάζι, (ἔστι δὲ τὸ Καριστιράνι κωμόπολις, καὶ τὸ ἐν αὐτῇ παλάτιον ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ΄ διὰ τὰς θήρας, κωμώντων ἐν τοῖς πέριξ λαγωῶν τε καὶ ἄλλων ζώων,) ἵνα διασκεδάσῃ τὴν λύπην του διὰ τὰς τοσαύτας ἐπαρχίας ὁποῦ ἔχασε, καταγινόμενος μὲ τοὺς αὐλικούς του εἰς κυνήγια καὶ ἄλλας παντοίας ἡδυπαθείας καὶ τρυφάς· ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἤρχετο καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Δυσαρεστοῦνται οἱ Πολῖται καὶ πάντες οἱ στρατιωτικοὶ τῷ τοιούτῳ τρόπῳ τῆς διαγωγῆς τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, διασύρουσιν αὐτὸν προφανῶς, τὸν συγκρίνουσι μὲ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ πατρός του, τὸν ὀνομάζουσι φθορέα τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας, καὶ πολλῷ μᾶλλον τοῦ πατρὸς ἐξωσθῆναι τῆς βασιλείας ὑπεύθυνον κρίνουσιν.

Ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γεράσιμος ὁ Παλλαδᾶς, πατριαρχεύσας ἔτη δώδεκα παρῃτήθη εἰς τὸν Σαμουὴλ τὸν ἀπὸ Λιβύης, Χῖον τὴν πατρίδα, τὴν ἐπίκλησιν Καπασούλην.

Ἔτει σωτηρίῳ 1700, τοῦ Χιτζρὲ 1112.

Πληροφορηθεὶς τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ ὑπηκόου ὁ σουλτάνος ἀφεὶς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔρχεται εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ συνῆλθον σὺν αὐτῷ ὡς σύνηθες καὶ πάντες οἱ προὔχοντες, ἐν οἷς καὶ ὁ μουφτὴς Βανλὴ Φεϊζουλλὰχ-ἐφένδης, διδάσκαλός ποτε τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ καὶ λίαν ἀγαπητὸς αὐτοῦ καὶ πολλὰ δυνάμενος παρ' αὐτῷ. Ἀφῆκε δὲ καϊμακάμην εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸν ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρὸν τοῦ μουφτῆ τοὔνομα Κιοπρουλόγλου Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶν, υἱὸν τοῦ ἐν τῷ πολέμῳ φονευθέντος βεζίρη Κιοπρουλόγλου Μουσταφᾶ-πασσᾶ τῷ κατὰ τῶν Γερμανῶν, ἔτει 1691 ἐν τῷ Σαλανκαμὲν συγκροτηθέντι, ἔτος ἄγοντα τῆς ἡλικίας δέκατον ὄγδοον.

Ὁ χάνης τῶν Ταρτάρων γράφει ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Μοσχόβων Πέτρος ὁ Ἀλεξιοβίτζης ὁ ἐπικληθεὶς Μέγας, ἤλλαξε τὰ πάτρια ἐνδύματά του καὶ ἐνεδύθησαν ἅπαντες ἤδηδὸν γερμανικὰ, καὶ ὅτι ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὀχυρώματα ἐπὶ τοῦ Νίπρου, ἄλλως Βορυσθένους λεγομένου, καὶ Τανάϊδος τῶν ποταμῶν, καὶ συνήθροισε στρατιωτικὸν πολυάριθμον, καὶ ναυπηγεῖ ἐπιμε-

λέστατα στόλον πολὺν, καὶ ὅτι εἶναι ἐπωφελὲς ἢ νὰ γένῃ καὶ μὲ αὐτὸν πολυχρόνιος ἀγάπη, ἢ νὰ κηρυχθῇ πόλεμος κατ' αὐτοῦ εὐθὺς, διὰ νὰ μὴν ἐφορμήσῃ μετὰ ταύτας τὰς πολλὰς ἑτοιμασίας κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, προσθεὶς τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς, ἂν δὲν πιστεύῃ, ἂς στείλῃ πιστόν τινα όφφικιάλον του διὰ νὰ γένῃ αὐτόπτης τῶν τοσούτων προετοιμασιῶν.

Ἤξευρε τὰς ἑτοιμασίας τοῦ Πέτρου ὁ χάνης, ἀλλὰ δὲν ἤξευρε τὸν σκοπὸν ὁποῦ εἶχε μὲ αὐτὰς, ὅστις ἦτο νὰ προφυλάξῃ τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν του ἀπὸ ἔφοδον Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων, καὶ οὐχὶ νὰ ἐγείρῃ πόλεμον κατὰ τῶν Τούρκων· ἦτον ἀδύνατον αὐτὸ, ἐπειδὴ εἶχεν ἀπόφασιν καὶ σκοπὸν νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ ΙΒ'.

Πέμπει οὖν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τὸν πεγιοὺκ-ἰμπροχόρην Κιπλελόγλουν,(τὸν καὶ ἀνεψιὸν τοῦ τανῦν Ἐπιτρόπου Ἀμιτζόγλου Χουσεῒν-πασσᾶ,υἱὸν ὑπάρχοντα τῆς ἀδελφῆς του), εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον διὰ νὰ ἐρευνήσῃ ἀκριβῶς τὰ κινήματα τοῦ Μεγάλου Πέτρου, χωρὶς νὰ δηλοποιήσῃ τινὶ τὴν αἰτίαν ταυτησὶ τῆς ἀποδημίας του· οὗτος ἑτοιμασθεὶς διὰ τὴν ὁδοιπορείαν ἀπῆλθε κρυφὰ εἰς τὸν θεῖόν του βεζίρην καὶ ἐμήνυσεν αὐτῷ τὰ πάντα· ὅστις προσέταξεν αὐτῷ μετὰ τὸ ἐπανακάμψαι ἐλθεῖν πρῶτον πάλιν κρυφίως πρὸς αὐτόν. Ἀπελθὼν οὖν καὶ βεβαιωθεὶς ὅτι ὁ Πέτρος ναυπηγεῖ δύο στόλους,τὸν μὲν ἐν τῷ λιμένι Βορονὲτζ, τὸν δὲ ἐν τῷ Ἀζάκι,καὶ ὅτι συναθροίζει πολὺ ναυτικὸν στράτευμα, καὶ ὅτι ὠχύρωσε τὰ μέγιστα τὸ φρούριον Ταγανρὸκ εἰς τὸ ὁποῖον ἐργάζονται 20,000 ἄνθρωποι,καὶ ὅτι τὸ πέραν τοῦ Βορυσθένους ὀχύρωμα Καμενζάτον ἐτελείωσεν ἤδη, καὶ οἱ καταῤῥάκται τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ σχεδὸν ἐξισώθησαν, καὶ ὁ ἐν αὐτῷ τῶν νηῶν διάπλους ἠμπορεῖ νὰ γένῃ, καὶ ὅτι οἱ Σκῦθαι οὐκ ἔχουσιν εἰς τὰ σύνορα ὀχυρώματα ποσῶς, καὶ ὅτι οἱ Καζάκοι λεηλατοῦσι τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ἐπανελθὼν ἔρχεται πρὸς τὸν βεζίρην καὶ μηνύει αὐτῷ τὰ πάντα κρυφίως· ὁ δὲ, φοβηθεὶς, ὡς οἰνοποσίᾳ χαίρων, τὸν ἐσόμενον πόλεμον, προσέταξεν αὐτῷ ἀπατῆσαι τὸν Σουλτάνον καὶ κρῦψαι τὴν ἀλήθειαν.

Οὗ γενομένου γράφει ὁ σουλτάνος τῷ χάνῃ ἐλέγχων αὐτὸν ὡς ψεύστην τὰ μέγιστα· ὁ χάνης ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἐψεύσθη ὁ Κιπλελόγλους καὶ ἂν βιασθῇ θέλει ὁμολογήσει τὴν ἀλήθειαν· ἔπεμψε δὲ τὴν ἐπιστολὴν ὁ χάνης δι' ἀνθρώπου πιστοῦ, προστάξας παραστῆσαι αὐτὴν τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ ἀπερχομένῳ εἰς τὸ τζαμὶ ἡμέρᾳ Παρασκευῇ· οὗ γενομένου μεταπέμπεται τὸν Κιπλελόγλουν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς καὶ ἐπαπειλεῖ αὐτῷ θάνατον εἰ κρύψοι τὴν ἀλήθειαν· ἧς τινος μαρτυρηθείσης φονεύει τὸν Κιπλελόγλουν,καὶ καθαιρεῖ τὸν βεζίρην ἐξορίσας εἰς κώμην τινὰ παρὰ τῇ Σηλυβρίᾳ, ἵνα ἐπαπολαύῃ τῆς μέθης ἐλευθερώτερον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1701, τοῦ Χιτζρὲ 1113.

Εἶτα τῇ ὑπαγορεύσει τοῦ μουφτῆ ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν Δαλταπὰν-Μουσταφᾶ-πασσᾶν· ὅστις εὐθὺς γενόμενος ζητεῖ τὸ κατάστιχον τῶν

φρουρίων τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τῶν πρὸ τοῦ πολέμου καὶ τῶν μετὰ τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην· ὀργίζεται λίαν διὰ τὸ παραδοθῆναι τοῖς Γερμανοῖς πολλὰ φρούρια πέραν τοῦ ποταμοῦ Σάβα· ἐλέγχει καὶ ἀτιμάζει καὶ ἐπαπειλεῖ θάνατον τῷ ῥεῖς-ἐφένδη Ῥαμὴ-Μεχμέτῃ καὶ τῷ Μαυροκορδάτῳ τόσον δι' αὐτὰ ὅσον καὶ διὰ τὴν Καμινίτζαν, ἀποκαλῶν ἀπίστους πάντας τοὺς τὴν ἀγάπην αὐτὴν δοκιμάσαντας, ᾗ τινι κατηγορίᾳ συνείχετο καὶ ὁ μουφτής. Ἀποφασίζει ἐκστρατεῦσαι κατὰ τῶν Λέχων, νομίζων ὅτι διὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Ἱσπανίας οἱ Γερμανοὶ οὐ δυνήσονται αὐτοῖς συμμαχῆσαι, καὶ ἀναμοχλεύει πρόφασιν εὔλογον διὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν σὺν αὐτοῖς ἀγάπην· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη ἔγινε μὲ τὸν φετβᾶν τοῦ μουφτῆ, ἀδύνατον ἦν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μουφτῆ νὰ διαλυθῇ· ὅθεν ἀμηχανῶν εἰς τὴν ἔξωσιν αὐτοῦ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν πολλὴν εὔνοιαν τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, σκοπεῖται νὰ τὸν δολοφονήσῃ, καὶ ὑποκρίνεται πρὸς αὐτὸν μεγάλην φιλίαν διὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Ὡς τόσον ὁ Ῥαμὴς καὶ ὁ Μαυροκορδάτος, τὸν θάνατον φοβηθέντες, καὶ ἠξεύροντες ὅτι ἐνέχεται καὶ ὁ μουφτὴς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀγάπης, ἐφρόντισαν νὰ προλάβουν τὸν θάνατον· καὶ δῆτα ἀπελθὼν ὁ Ῥαμὴς πρὸς τὸν μουφτὴν κρυφίως λέγει αὐτῷ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τῇ ζωῇ αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Μαυροκορδάτου, καὶ ὅτι παῤῥησίᾳ ὁ βεζίρης ὀνομάζει ἀπίστους τοὺς δοκιμάσαντας καὶ ὠφέλιμον κρίναντας τὴν σὺν τοῖς Γερμανοῖς ἀγάπην, καὶ ζητεῖ τὴν παρ' αὐτοῦ βοήθειαν· ἥν τινα ὁ μουφτὴς αὐτῷ ὑπεσχέθη.

Ὁ δὲ βεζίρης συλλογιζόμενος περὶ τοῦ μουφτῆ εὗρεν εὔλογον νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς συμπόσιον καὶ τότε νὰ τὸν πνίξῃ· ἀλλ' ἀπατηθεὶς κοινολογεῖ τὸν σκοπόν του εἰς τὸν κεχαγιᾶ-πέην Ἰπραὴμ-ἀγᾶν, νομίσας αὐτὸν πιστὸν ἑαυτῷ, ὅστις συμπαραλαβὼν τὸν κασάπ-πασην Καρὰ-Μεχμὲτ-ἀγᾶν ἔρχεται πρὸς τὸν μουφτὴν καὶ μηνύει αὐτῷ τὸν σκοπὸν τοῦ βεζίρη· ὅθεν ἐβεβαιώθη ὁ μουφτὴς καὶ εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ῥαμῆ. Μετά τινας οὖν ἡμέρας προσκαλεῖ ὁ βεζίρης τὸν μουφτὴν εἰς τὸ ἄριστον· αὐτὸς ὑποκρίνεται ὅτι νὰ τοῦ ἦλθε προσταγὴ παρὰ τοῦ βασιλέως νὰ ἀπέλθῃ εἰς προσκύνησίν του, καὶ ἀντὶ ἑαυτοῦ πέμπει τὸν υἱόν του, τὸν καὶ νακίπουλ-ἐσρὲφ, ὑποσχεθεὶς ὅτι τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα θέλει ὑπάγει.

Ὑπεδέχθη τὸν νακίπην ὁ βεζίρης μετὰ μεγάλης τιμῆς, καὶ τὸ συμπόσιον ἦν μεγαλοπρεπέστατον· ἀλλ' ἐν τούτοις ὄντος τοῦ βεζίρη ὁ μουφτὴς ἀπελθὼν πρὸς τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν λέγει ὅτι, «ὁ βεζίρης παρεκίνησε τὸ » στρατιωτικὸν νὰ ζητήσουν τὴν ἐπανάληψιν τοῦ πολέμου καὶ τὴν καθαί» ρεσιν τῆς Βασιλείας Σου· » ὁ βασιλεὺς χωρὶς ἐξέτασιν πιστεύσας εὐθὺς ἐρωτᾷ τὸν μουφτὴν τὸ ποιητέον, ὅστις ἀπεκρίθη τὸ νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς τὰ ἀνάκτορα διά τινα ὑπόθεσιν ἀναγκαίαν, καὶ ἐλθόντα νὰ φονεύσῃ εὐθύς, καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ βεζίρην τὸν Ῥαμὴ-Μεχμὲτ-πασσᾶν· ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἐγένετο ταῦτα πάντα.

Ἦτον ἡγεμὼν τῆς Οὐγγροβλαχίας τότε Κωνσταντῖνος Βασσαράβας ὁ Πραγκοβάνος. Τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας τὸ ἐτήσιον ἦτο πουγγεῖα 280. Ἐσυλλογίσθη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς νὰ τὸ αὐξήσῃ, συμβουλευθεὶς καὶ τὸν μου-

φτὴν, ὅστις καὶ ἔδωκε φετβᾶν ὅτι δικαία ἡ αὔξησις· εὑρέθη δὲ εὔλογον μεταξύ τους τὸ νὰ φέρουν τὸν Πραγκοβάνον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ δι' αὐτοῦ ὑποσχεθέντος νὰ γίνῃ ἡ προσθήκη εἰς τὸ μιρί. Ἔστειλεν οὖν ὁ βασιλεὺς τὸν πεγιοὺκ-ἰμπροχόρην νὰ τὸν φέρῃ, ἀγνοοῦντος τοῦ βεζίρη Ῥαμῆ-πασσᾶ, προστάξας αὐτῷ νὰ τὸν φέρῃ μὲ κάθε περιποίησιν καὶ τιμὴν, καὶ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Πραγκοβάνου νὰ κινῆται καὶ αὐτός.

Φθάσαντος τοῦ πεγιοὺκ-ἰμπροχόρη εἰς Βουκουρέστιον ἐζήτησεν ὁ Πραγκοβάνος τὸ φερμάνι ὁποῦ ἔφερε, χωρὶς νὰ τὸν ἀνταμώσῃ, εἰπὼν ὅτι ἀσθενεῖ· εἰδὼς γὰρ τὴν κατ' αὐτοῦ δυσμένειαν τοῦ βεζίρη Ῥαμὴ-πασσᾶ καὶ τὴν τοῦ Ἑρμηνέως τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὑπωπτεύθη διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ πεγιοὺκ-ἰμπροχόρη· καὶ μαθὼν ἀπὸ τὸν ὁρισμὸν τὸ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, μᾶλλον ὑποπτευθεὶς, ὑπεκρίθη ἀῤῥωστίαν, καὶ μηδόλως ἀνταμώσας τὸν πεγιοὺκ-ἰμπροχόρην ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν τὸν καπικεχαγιᾶν του νὰ μάθῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ζητεῖται ὁ πηγαιμός του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, προσθεὶς τὸ, ἂν ζητῆται διὰ κακόν του, ὅτι δὲν θέλει πάγει ποτέ. (Ἦτον αὐθέντης ὁ Πραγκοβάνος καὶ δυνατὸς καὶ πλούσιος, καὶ ἔτρεφε καὶ ἔδιδε μισθὸν εἰς δέκα χιλιάδας στρατιωτικοῦ, τοὺς ὁποίους εἶχεν εἰς τὰ Πλάγια, ἤτοι βουνὰ συνορεύοντα μὲ τὴν Οὐγγρίαν καὶ Τρανσυλβανίαν.) Ὁ καπικεχαγιᾶς του λοιπὸν Δημήτριος Βλαστὸς, ἐπιλεγόμενος Ἀραπάκης, μὴ δυνηθεὶς μαθεῖν τὴν αἰτίαν παρὰ τῶν αὐλικῶν τοῦ βεζίρη, ἀγνοοῦντος τὸ σύνολον τὸν ἐρχομὸν τοῦ Πραγκοβάνου, ἔγνω ὅτι μόνῳ τῷ μουφτῇ, πολλὰ δυναμένῳ παρὰ τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ, γνωστὴ ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης προσκλήσεως· ὅθεν διὰ τοῦ κασάπ-πασὴ Καρὰ-Μεχμὲτ-ἀγᾶ μαθὼν παρὰ τοῦ μουφτῆ τὴν αἰτίαν τῆς προσκλήσεως, μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν τοῦ μιρίου προσθήκην, μηνύει ταύτην τῷ Πραγκοβάνῳ· ὅστις εὐθὺς μηνύει τῷ πεγιοὺκ-ἰμπροχόρῃ τὸ νὰ ἑτοιμασθῇ νὰ κινήσῃ αὔριον μαζή του. Ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ ἀναχωρήσαντες ἔφθασαν εἰς Ἀδριανούπολιν.

Οἱ ἄρχοντες πόγδανοι ταλαιπωρούμενοι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Δουκουλὲτζ εἶχον προσφύγει εἰς τὸν Πραγκοβάνον ζητοῦντες βοήθειαν, καὶ κατῴκουν εἰς κώμην τινὰ παρὰ τῷ Φωξάνι. Ὁ Πραγκοβάνος οὖν ἀφοῦ κατὰ τὴν προσταγὴν καὶ ἀρέσκειαν τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μιρὶ πουγγεῖα 120, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον μιρὶ τῆς Βλαχίας πουγγεῖα 400, ἀπελθὼν τὸ δεύτερον πρὸς τὸν βεζίρην Ῥαμὴ-πασσᾶν ἀνήγγειλε τὴν τυραννίαν τοῦ Δουκουλὲτζ κατὰ τῶν ἀρχόντων μολδαβῶν, καὶ ὅτι φυγόντες αὐτοὶ εἰς τὰ χώματα τῆς Βλαχίας ζητοῦσιν ἄδειαν νὰ ἐκλέξωσι, κατὰ τὰ ἀνέκαθεν προνόμια τῶν δύο αὐτῶν ἡγεμονιῶν, ἄλλον ἡγεμόνα αὐτόχθονα. Μηνυθείσης τῆς ὑποθέσεως ταύτης τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ ἐπρόσταξε νὰ εἰσακουσθῇ ὁ Πραγκοβάνος, ἂν γένῃ κεφίλης διὰ τὸν ἐκλεχθησόμενον νέον ἡγεμόνα Μολδαβίας καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ μιρίου καὶ τῶν λοιπῶν συνειθισμένων δόσεων· δοθείσης οὖν τῆς ὑποσχέσεως καὶ ἐγγυήσεως τοῦ Πραγκοβάνου, ἐκρίθη εὔλογον, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσουν ἔξοδα εἰς τοὺς ἄρχοντας μολδαβοὺς, τὸ νὰ μὴν ὑπάγῃ νὰ τοὺς φέρῃ ἀγᾶς τις τοῦρκος ἀπὸ τὸ Φω-

ξάνι, ἀλλ' ὁ καπὶ-κεχαγιᾶς τοῦ Πραγκοβάνου 'Αραπάκης. "Οθεν ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς 'Αδριανουπόλεως, ὁ μὲν Πραγκοβάνος διὰ τὸ Βουκουρέστι, ὁ δὲ 'Αραπάκης διὰ νὰ φέρῃ εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν τοὺς ἄρχοντας μολδαβούς, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ σπαθάρης Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας, εὐγενὴς τῆς Μολδαβίας, ὁ καὶ παρ' αὐτῶν ἐκλεχθεὶς ἡγεμὼν Μολδαβίας ἀντὶ τοῦ Δουκουλέτζ.

ΚΕΦ. ΜϚ΄.

'Αποστασία κατὰ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ.

Οἱ οὐλεμάδες, τὸ στρατιωτικὸν καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως μαθόντες τὰ ἐν τῇ 'Αδριανουπόλει τερατουργηθέντα συγχίζονται· διασύρουσι μεγάλως τὸν μουφτὴν καὶ τὸν νέον βεζίρην καὶ ἅπαντας τοὺς ἐν τέλει, καταβοῶσι διὰ τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ Δαλταπάνη μὲ ἀπάτην τοῦ βασιλέως γεγονότα, λέγοντες ὅτι ἂν καὶ ἔσφαλεν ἔπρεπε νὰ ἐξορισθῇ, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς χρείας τῆς βασιλείας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καθὼς ἐχρησίμευσε καὶ τῷ ἔτει 1698 κατὰ τῶν Γερμανῶν καὶ τῷ ἔτει 1699 κατὰ τῶν 120 χιλιάδων 'Αράβων τῆς Βάσρας μὲ 12 χιλιάδας στρατιωτῶν, καὶ ὅτι διὰ φθόνον τὸν ἐθανάτωσαν· καὶ κατελάλουν τοῦ βασιλέως ὡς θήραις σχολάζοντος, καὶ τοῦ μουφτῆ ὡς τοὺς ὅρους ὑπερβάντος καὶ ὑπερπλουτοῦντος δι' ἁρπαγῶν τε καὶ δωροδοκιῶν, καὶ αἰτίαν ἐζήτουν εἰς τὸ νὰ ὀρθοποδίσουν τὴν ἀνταρσίαν· ταύτην δὲ δέδωκεν αὐτοῖς ὁ προῤῥηθεὶς καϊμακάμης τῆς Κωνσταντινουπόλεως Κιοπρουλόγλους 'Απτουλλὰχ-πασσᾶς κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1702, τοῦ Χιτζρὲ 1114.

Περὶ τὰ τέλη τῆς σελήνης Μουχαρὲμ ὁ καϊμακάμης σὺν τῷ τεφτερδάρῃ διεμοίρασε τὸν λουφὲν τῶν γιαννιτζάρων. Οἱ τζεπετζῆδες ἐζήτησαν καὶ αὐτοὶ τὸν λουφέν τους· τετράκις ἀπῆλθον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ καϊμακάμη καὶ τοῦ τεφτερδάρη, ἀλλ' οὐδὲν ἤνυσαν· τέλος πέμπουσι τεσσαράκοντα τζεπετζῆδες εἰς τὸ διβάνι τοῦ καϊμακάμη μὲ λίβελλον ζητοῦντες τὸν λουφέν τους· ὁ καϊμακάμης μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀρζιχαλίου ἀντὶ νὰ τοὺς εἴπῃ ἱλαρῶς ὅτι δι' ἔλλειψιν χρημάτων ἐκωλύθη ἡ πληρωμή, καὶ νὰ προσμεί-

νουν ἀκόμη ἡμέρας τινάς, ὀργίζεται καὶ ἐλέγχει αὐτούς, καὶ τέλος τοὺς λέγει νὰ προσμένωσιν ἕως οὗ νὰ ἔλθουν ἄσπρα· ἀγανακτήσαντες δὲ αὐτοὶ διὰ τὰς ὕβρεις ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ διβάνι, καὶ τὴν σκάλαν καταβαίνοντες ὕβριζον τὸν καϊμακάμην, ὅστις μαθὼν τὰς ὕβρεις προστάττει τὸν μουγζούρ-ἀγᾶν συλλαβεῖν αὐτοὺς καὶ ἀπαγαγεῖν τῷ προσετῶτι αὐτῶν τζεπετζή-βεκιλή, διὰ νὰ τοὺς θανατώσῃ, ὡς ὑβρίσαντας τὸν φέροντα τὸ πρόσωπον τοῦ σουλτάνου· (νόμος γὰρ Τούρκοις φονεύεσθαι τοὺς αὐθαδιάσαντας τῷ κριτῇ, καὶ ταῦτα καϊμακάμῃ ἢ βεζίρῃ). Ἀνθίστανται τοῖς μουγζούρηδες οἱ σαράντα τζεπετζῆδες, οὐχ ἀνεχόμενοι συλληφθῆναι· τὸ πλῆθος τρέχει εἰς τὸν τόπον τῆς ταραχῆς, βιάζονται παρὰ τῶν μουγζούρηδων οἱ τζεπετζῆδες ὡς ὀλιγώτεροι τὸν ἀριθμόν, ὅθεν φωνάζουσι τὸ γ ι ο λ δ ά ς γ ι ό κ μ ι δ ι ρ; ἤτοι, « ἔλθετε εἰς βοήθειαν οἱ ὑπὸ τῷ τάγματι ὑποτεταγμένοι. » Τρέχουσι πανταχόθεν οἱ τζεπετζῆδες, παίουσι τοὺς μουγζούρηδες, λυτροῦνται ἐκ τῶν χειρῶν τους τοὺς συντρόφους των, καὶ ἐπανακάμπτουσιν εἰς τὰ οἰκήματά των τὰ παρὰ τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ, ὅπου βουλευθέντες ἀποφασίζουσιν ὅτι δὲν θέλουσι πληρωθεῖ παρὰ νέου βαρβάρου, ἄφρονος καὶ ἀναξίου τοιαύτης ἐπιστασίας· καὶ τῇ προτροπῇ τοῦ Καρακάση Μεχμέτ, ἀνδρὸς τολμηροῦ καὶ εἰς ἀποστασίαν ἑτοιμοτάτου, ὁπλισθέντες ὁρμῶσιν εἰς τὸ Πασᾶ-καπισὶ κατὰ τοῦ καϊμακάμη, ὅστις προακηκοὼς τὴν ὁρμήν, (ἦν δὲ γαμβρὸς τοῦ μουφτῆ ἐπὶ θυγατρί,) φεύγει διὰ τῆς ὄπισθεν θύρας· ἀποτυχόντες τοῦ καϊμακάμη τρέχουσιν εἰς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ οὐλιεμάδες καὶ διεγείρουσιν αὐτούς, καὶ ὅλη ἡ πόλις κινεῖται τὰ μέγιστα. Τῇ ὑστεραίᾳ συναθροίζονται εἰς τὸ Ἀτ-μεϊδάνι, τὸν πάλαι Ἱππόδρομον, οἱ πρόκριτοι τῆς ἀποστασίας, καὶ ὁρκομοτοῦσι βοηθῆσαι ἀλλήλους καὶ ἐξῶσαι καὶ μουφτὴν καὶ βεζίρην· ἀποκαθιστῶσι καϊμακάμην τὸν Φιραρὴ Χασὰν-πασσᾶν, καὶ μουφτὴν τὸν νακίπην Κιαζιπὶ-Μεχμὲτ-ἐφένδην, καὶ βεζίρην τὸν Δορογιὰν Ἀχμὲτ-πασσᾶν, καὶ γιαννιτζάρ-ἀγασὴν τὸν κοὺλ-κεχαγιασὴν Τζαλὴκ-Ἀχμὲτ-ἀγᾶν, καὶ κοὺλ-κεχαγιασὴ τὸν Δίκο-Ἀλὴ-ἀγᾶν· πατοῦσι τὸν τερσανᾶν καὶ ἁρπάζουσι τὰ ἐν αὐτῷ ὅπλα, σφαλίζουσι τὰς πύλας τῆς Πόλεως καὶ κωλύουσιν ἅπασι τὴν ἔξοδον, ἵνα μὴ λάβῃ εἴδησιν τῶν γεγονότων εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς.

Ὅστις ταῦτα μαθὼν πέμπει πρέσβυν αὐτοῖς τὸν πεγλοὺκ-τεσκερετζὴν Μουσταφᾶ-ἐφένδην, ἐρωτῶν τί τὸ αἴτιον τῆς ἀποστασίας καὶ ὑπισχνούμενος τελειῶσαι αὐτῶν πάντα τὰ ζητήματα καὶ ἐν πᾶσιν εὐχαρίστους ἀποκαταστῆσαι. Καταλαβόντα οὖν αὐτὸν τὴν Κωνσταντινούπολιν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ τῆς ἀποστασίας ξεπεζεύουσιν εἰς τὴν πύλην τῆς Πόλεως οἱ φύλακες καὶ ἀπάγουσι πεζὸν εἰς τὸ Ἀτ-μεϊδάνι· διερχόμενον δὲ διὰ τῶν ἀγυιῶν ἀτιμάζει τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως, κατάσκοπον καλεῖ τοῦ σουλτάνου καὶ ἀνηλεῶς δαίρνει ἕως εἰς τὸ Ἀτ-μεϊδάνι, ἐρωτῶντες τί ποιεῖ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν καταλιπὼν τὴν βασιλεύουσαν, καὶ μόλις οἱ προεστῶτες τῆς ἀποστασίας λυτροῦνται αὐτὸν τῆς τοῦ δήμου ἐπηρείας. Συνεχόμενος ὑπὸ τοῦ φόβου οὐ μόνον οὐκ ἐδήλωσε τὰ προσταχθέντα, ἀλλὰ καὶ νοῦν καὶ φωνὴν ἀπολελωκὼς καὶ μικροῦ δεῖν ψυχορραγῶν ἐξεπέμφθη εἴς τινα οἶκον ἐγγύτατον· ὅθεν ἐξηγριώθη μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἀποστασία μὲ αὐτὴν

—1702

τὴν πρεσβείαν, καὶ συναχθέντες εἰς 50 χιλιάδας ἀπαίρουσι τῆς Πόλεως πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ φθάσαντες εἰς τὸ Χάψα, κώμην παρὰ τῇ Ἀδριανουπόλει, πέμπουσι πρεσβείαν τῷ σουλτὰν Μουσταφᾶ ζητοῦντες τοὺς πωλήσαντας τοῖς Γερμανοῖς τὰ τῆς βασιλείας ὀχυρώματα, διὰ νὰ κριθοῦν μαζή τους, καὶ λέγοντες ὅτι δὲν κινοῦνται κατὰ τῆς Βασιλείας του· ἂν ὅμως δὲν τοὺς δώσῃ, καὶ μεταχειρισθῇ ὅπλα, θέλουσιν ἀντιμεταχειρισθεῖ καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτά. Ὁ μουφτῆς Φεϊζουλλὰχ-ἐφένδης ὁ προῤῥηθεὶς, εἷς ὧν βεβαιότατα τῶν ζητουμένων, κατιδὼν τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ σουλτάνου μὴ ἀνεχομένου προστάττεσθαι ὑπὸ τῶν ὑποχειρίων του, δίδει φετβᾶν εἰς τὸ νὰ κινηθῇ πόλεμος κατ' αὐτῶν ὡς ἀπίστων καὶ ἀποστατῶν· ὅθεν ἀθροίσας ὁ σουλτὰν τὸν στρατὸν τῆς Εὐρώπης πέμπει κατ' αὐτῶν. Ἐπελθοῦσιν οὖν αὐτοῖς ὁ προῤῥηθεὶς νακὶπ-ἐφένδης, μουφτῆς τῶν ἀποστατῶν, δείκνυσιν ἀνεφγμένον τὸ Κουράνι καὶ λέγει μεγαλοφώνως τὸ, «Πάντες ἡμεῖς ἐσμὲν ἀδελ-
» φοὶ ὑπὸ μιᾷ καὶ μόνῃ βασιλείᾳ· τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως δὲν
» ὡπλίσθη κατὰ τῆς βασιλείας καὶ κατὰ τῶν νόμων τοῦ Κουρανίου, ἀλλὰ
» μόνον διὰ νὰ παιδευθοῦν οἱ μὴ βαδίζοντες κατὰ τοὺς νόμους του καὶ
» καταργοῦντες αὐτούς. Μὴ ἀπατᾶσθε, καὶ μὴ ἐμποδίζετε τὸ καλὸν αὐτὸ,
» διὰ νὰ μὴ παιδευθῆτε παρὰ τοῦ θεοῦ ». Τούτων λαλουμένων εἰσέτι καταλιμπάνουσι τὸν βεζίρην καὶ ἑνοῦνται τοῖς ἀποστάταις καὶ ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους.

Ταῦτα ἰδὼν ὁ βεζίρης Ῥαμὴ-πασσᾶς ἀλλάζει τὰ ἐνδύματά του καὶ φεύγει εἰς τὴν Βάρναν μόνον μὲ δύο σκλάβους του, καὶ κρύπτεται εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ Ἀραϊτζηζαδὲ, κἀκεῖθεν ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διέτριβεν εἰς τὸ Ἐγιούπι ἀγνώριστος ἐπὶ πολύ. Οἱ δὲ ἀποστᾶται ἐλθόντες στρατοπεδεύουσιν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς Ἀδριανουπόλεως παρὰ τῷ λεγομένῳ Σολὰκ-τσεσμεσὴ, καὶ πέμψαντες ζητοῦσι παρὰ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ τὸν μουφτὴν μὲ τοὺς υἱούς του, τὸν βεζίρην καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον. Ἔπεμψε τὸν μουφτὴν μὲ τοὺς δύο του υἱοὺς, ὅν τινα φονεύσαντες μὲ πολλὰ βάσανα ἔσυρον διὰ τῶν ἀγυιῶν, προπορευομένου ἱερέως τινος χριστιανοῦ ὃν βίᾳ ἐπὶ τούτῳ συνέλαβον, εἶτα ἔῤῥιψαν εἰς τὸν παραῤῥέοντα ποταμὸν Τούντζαν.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς διὰ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἔξωσιν ἐπικυροῖ ὅλα τὰ ὀφφίκια τὰ διορισθέντα παρὰ τῶν ἀποστατῶν καὶ πέμπει τὴν βούλλαν τῆς ἐπιτροπικῆς τῷ Δορογιὰν Ἀχμὲτ-πασσᾷ, ὑποσχόμενος νὰ εὐχαριστήσῃ παντοίως τοὺς ἀντάρτας, μηνύσας ὅτι ὁ Ῥαμῆς καὶ ὁ Μαυροκορδάτος ἔφυγον καὶ εὑρεθέντες ἐγχειρισθήσονται. Ἀλλ' οἱ ἀποστᾶται ἔγραψαν τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον διὰ νὰ ἀνακηρυχθῇ βασιλεύς. Ἔπεσε τὸ γράμμα εἰς χεῖρας τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ· ἐσυγχίσθη μεγάλως· οἱ αὐλικοί του τὸν εἶπον νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν του Ἀχμέτην, καὶ μὴ ὄντος ἄλλου κληρονόμου θέλει μείνει αὐτὸς, δεχθεὶς καὶ παρὰ τῶν ἀποστατῶν. Δὲν ἐδέχθη τὴν ἀδελφοκτονίαν, καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν παραχωρεῖ τῆς βασιλείας αὐτῷ, καὶ παρακαλεῖ νὰ ζῇ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἐλευθέρως, ὡς ἔζη καὐτὸς ἐπ' αὐτοῦ, καὶ νὰ παιδεύσῃ καὶ τοὺς ἀπο-

στάτας διὰ νὰ μὴ κάμουν καὶ εἰς αὐτὸν τὰ αὐτά· καὶ οὕτως εἰπὼν ἔμεινεν εἰς τὰ αὐτὰ οἰκήματα ὅπου ἐκάθητο ὁ ἀδελφός του Ἀχμέτης, βασιλεύσας ἔτη ὀκτὼ καὶ μῆνάς τινας, καὶ πάντοτε δυστυχῶν ἐν πολέμοις, καὶ καταλιπὼν δύο υἱούς, Μαχμούτην καὶ Ὀσμάνην, τοὺς καὶ βασιλεύσαντας ὕστερον.

Σφάλλει οὖν παχυλῶς ὁ Καντεμίρης γράφων, τόμῳ τετάρτῳ τῆς ὀθωμανικῆς του ἱστορίας, ὅτι δὲν εἶχε παῖδας, καὶ ὅτι ἤθελεν ἀφήσει διάδοχον τὸν υἱὸν τοῦ θείου του σουλτὰν Ἀχμὲτ τοῦ Β', τοὔνομα σουλτὰν Ἰπραήμην.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ τοῦ Γ'.

Βασιλεύσας Ἀχμὲτ ὁ Γ' εὐθὺς ἐπικυροῖ εἰς τὰς ἀξίας των πάντας τοὺς παρὰ τῶν ἀποστατῶν προβιβασθέντας, καὶ μοιράζει παχσίσι τοῖς στρατιώταις πλουσιώτατον, ἀπατῶν οὑτωσὶ τοὺς ἀποστάτας, νομίσαντας ἀμνηστείαν γεγονέναι ἤδη πάντων τῶν παρελθόντων καὶ παύσαντας τὴν περαιτέρω ὁρμήν τους. Ἐν ὑποκρίσει οὖν ποιῶν ταῦτα ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης κρυφῇ συνεβουλεύετο μὲ τὸν σιλικτὰρ Χασὰν-πασσᾶν, τόν ποτε ῥεκιὰπ-καϊμακαμὴ καὶ γαμβρὸν ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἀδελφῇ, διὰ τὸν τρόπον τῆς ἀναιρέσεως πάντων τῶν ἀποστατῶν· καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως ἔρχεται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

Θνήσκει εἰς τὸν θρόνον του ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης Καλλίνικος ὁ Β' ὁ ἀπὸ Προύσης, ὁ ἐπιλεγόμενος Ἀκαρνάν, κατὰ μῆνα Αὔγουστον, καὶ θάπτεται ἐν τῷ κατὰ τὴν Χάλκην, νῆσον τῆς Προποντίδος, ἱερῷ μοναστηρίῳ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης Καμαριώτισσας, ἔτη ὁλόκληρα ὀκτὼ τανῦν τὸ τρίτον πατριαρχεύσας.

Εὐτυχὴς ὁ Κὺρ Καλλίνικος καὶ διὰ τὸ πατριαρχεῦσαι ἀδιακόπως ἔτη ὀκτὼ καὶ διὰ τὸ θανεῖν εἰς τὸν θρόνον· πρᾶγμα ὁποῦ πρό τινων χρόνων ἐξέβη εἰς ἀσυνείθιστον διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους καὶ ἀλλοκότους ἀλλαξοπατριαρχείας· ἀλλὰ χάρις τῇ φορᾷ τοῦ καιροῦ, ἀλλ' οὐ τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῶν ἀνθρώπων· διὰ γὰρ τοὺς μετὰ τῶν Γερμανῶν πολέμους ἴσως δὲν εὕρισκον τρόπον νὰ κινοῦνται εἰς ἀλλαξοπατριαρχείας, τὰς ὁποίας θαμινοτάτας ὁ παρελθὼν αἰών, τύχῃ δυστυχεστάτῃ, ἐξεκένωσεν, οὐ μόνον διὰ κακίαν καὶ πάθη τῶν ἀρχιερέων τε καὶ κληρικῶν, ἀλλ' ἐσθότε καὶ διὰ παρανόμους ἐπιπηδήσεις πατριαρχευσάντων τινων, καὶ κατεπολεμήθη ἑκατέρωθεν ὁ ἀποστολικὸς καὶ αὐγουστότατος αὐτὸς θρόνος. Τούτων οὖν τῶν οὕτως ἐχόντων πατριαρχῶν καὶ τῶν οὕτως ἐχόντων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐνδημούντων ἀρχιερέων καὶ τῶν οὕτως ἐχόντων κληρικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου τοὺς βίους, τὰ ἤθη, τὰς πράξεις τὰς αἰσχροκερδεῖς καὶ ἐν κρυπτῷ ἁρπαγὰς ἄλλοις παρίημι, εἰδόσι τε καὶ βουλομένοις καταγᾶψαι. Τοῦτο μόνον λέγω, ὅπερ ποτε μετὰ δακρύων εἶπε Κλήμης ὁ Ῥώμης ἐπίσκοπος : « Αἰσχρὸν καὶ λίαν αἰσχρὸν καὶ ἀνάξιον τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης», καὶ τὰ ἑξῆς· εἶτα ἐπιφέρει τό, « μακάριοι οἱ προοδοποιήσαντες πρεσβύτε-

—1702

» ροι, οἵτινες ἔγκαρπον καὶ τελείαν ἔσχον τὴν ἀνάλυσιν ». Ἀλλ' ἵλεως γένοιτο ὁ θεὸς καὶ ἐπιβραβεύσαι ἄνωθεν τὴν τῶν ἠθῶν μεταῤῥύθμισιν.

Τούτου οὖν θανόντος ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον Γαβριὴλ ὁ Γ' ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος, καὶ τὰ κατ' αὐτὸν, ἣν θεὸς διδῷ, καθιστορηθήσεται ἐν τῷ ἐφεξῆς ἐννάτῳ βιβλίῳ ταυτησί μου τῆς ἐπιμίκτου ἱστορίας.(*)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Κόπῳ πολλῷ καὶ μελέτῃ πολυγλώσσων βιβλίων συνετέθη διὰ τριῶν χρόνων καὶ πέρας εἴληφεν ἐν τῇ τῶν προγόνων ἑστίᾳ τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Σωσθενείου, κειμένου ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ὀγδόῳ, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Ὁ δὲ Καλλίνικος [illegible] τοῦ θρόνου [illegible] κατὰ τὰ ,αψβ'. καί... Μελ. Ἐκκλ. Ἱστορ. τομ. γ. σ. 484.

(*) Τὸ τεσσαρακοστὸν ἕβδομον κεφάλαιον τοῦ παρόντος βιβλίου, ἐπιγραφόμενον Ἐθιματῆς Ὀθωμανικῆς βασιλείας, ἐτέθη ὡς Παράρτημα ἐν τῷ τέλει τοῦ Ι' βιβλίου, πρὸς ἀποφυγὴν διακοπῆς ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. (Σημ. τοῦ ἐκδότου.)

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ Θʹ,

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΤΟΥ Βʹ ΤΟΥ ΑΠΟ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ Αʹ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΣΑΜΟΥΗΛ ΤΟΥ ΑΠΟ ΔΕΡΚΩΝ ΣΥΜΒΑΝΤΑ

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 67.

ΚΕΦ. Αʹ.

Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γαβριὴλ τοῦ Βʹ Γʹ τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος συμβάντα.

—

Συνέχεια τοῦ ἔτους σωτηρίου 1702, τοῦ Χιτζρὲ 1114.

Θανόντος τοίνυν τοῦ Κὺρ Καλλινίκου τοῦ Βʹ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Γαβριὴλ ὁ Βʹ ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος τῷ αὐτῷ μηνὶ Αὐγούστῳ, ἐνδυσάμενος τὸ σύνηθες καβάδι εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἔνθα γέγονε καὶ ἡ μετάθεσις αὐτοῦ, οὕτω κρινάσης τῆς περὶ αὐτὸν συνόδου· καὶ ἰδοὺ τὸ συνοδικὸν γράμμα.

« Ὁ τῆς φύσεως δημιουργός, καθάπερ τὴν ἀσθένειαν αὐτῆς ἰώμενος καὶ τὴν μέχρι συντελείας διαμονὴν προνοούμενος, τῇ τῶν ἀτόμων ἀλληλουχίᾳ τὴν σωτηρίαν αὐτῇ τῶν εἰδῶν ἐδωρήσατο. Ὅθεν τὴν φθορὰν ἀεὶ διαδεχομένης τῆς γενέσεως ἡ αὐτὴ σώζεται καλλονὴ τοῦ παντὸς καὶ μηδεμία τις ἀπολείπεται τῆς στερήσεως. Οὕτω τοι κἂν τῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ ἐκκλησίᾳ, ἣν τῇ θεανθρώπῳ παρουσίᾳ ὁ δεσπότης Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐπ' ἀῤῥαγέσι καὶ στερεοῖς ᾠκοδομήσατο θεμελίοις ὥστε καὶ πύλας

» ᾅδου μὴ κατισχύειν αὐτῆς, μηδὲν ἧττον τῆς ἐν οὐρανοῖς τῶν ἀγγέλων » ταξιαρχίας τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν, ᾗ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἅπαντα » καλῶς διιθύνεται καὶ διακοσμεῖται καὶ τελειοῦται, τῇ συνεχείᾳ τῆς δια- » δοχῆς βεβαιοῖ καὶ τηρεῖ ἀδιάλειπτον, ἣν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ Ἀποστόλοις » ἐβραβεύσατο χάριν καὶ δύναμιν καὶ ἰσχὺν, ταύτην τοῖς ἔπειτα διαδεχο- » μένοις τὴν ἐκείνων τάξιν ἀδιακόπως καὶ ἀπαραμειώτως χαριζόμενος, αὐ- » τός τε παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, καὶ τῇ τῶν ἱεραρχῶν ἀλληλουχίᾳ » τὴν ἐκκλησίαν αὐτοῦ σώζων ἀεὶ προστατευομένην καὶ μηδέποτε τῶν γνη- » σίων προστατῶν στερουμένην ἀπολείπων.

» Καὶ δῆτα τὴν ἀνέκαθεν εὐαγγελικὴν ταύτην θέμιν ἀπαρασαλεύτως φυ- » λάττοντες καὶ ἡμεῖς οἱ συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς ὅσοι παρευρέθημεν τῇ μα- » καρίᾳ λήξει τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κὺρ Καλλινίκου, καὶ μηδαμῶς ἀ- » νεχόμενοι τοῦ γνησίου προστάτου στερίσκεσθαι τὴν κοινὴν μητέρα καὶ » εὐεργέτιδα, τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ βουληθέντες δίχα τινὸς ἀνα- » βολῆς θεραπεῦσαι τὴν στέρησιν ἐκείνου καὶ προβιβάσαι εἰς τὸν πατριαρ- » χικὸν ἀποστολικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸν ἁγίως καὶ καλῶς αὐτοῦ » προστησόμενον, συνήλθομεν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῆς » Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῷ ἐν τῇ μητροπόλει Ἀδριανουπόλεως διατε- » λοῦντι, καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόντες εἰς εὕρεσιν ἀξίου προσώπου » τοῦ ἀναδεξομένου τὴν πατριαρχικὴν προστασίαν τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ » ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτα- » τον καὶ λογιώτατον μητροπολίτην Χαλκηδόνος Κὺρ Γαβριὴλ, δεύτερον » τὸν . . . . καὶ τρίτον τὸν . . . . Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν κατεστρώθησαν καὶ τὰ » ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδηκι. »

Οὗτός ἐστιν ὁ κανονικὸς τρόπος τῆς τοῦ πατριάρχου ἐκλογῆς, ἐνθέσμως καὶ κατὰ κανόνας καὶ τὴν ἀνέκαθεν τῆς ἐκκλησίας συνήθειαν γινομένης. Αἰσχυνθήτωσαν οὖν οἱ παπισταὶ συκοφαντοῦντες ἡμᾶς καὶ γράφοντες καὶ λέγοντες ὅτι ἀπώλετο ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ τοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διὰ τὸ ἐπιπηδᾷν αὐτοῦ ἕκαστον τὸν ἐποφθαλμιάσαντα, ἄνευ ψήφων συνοδικῶν καὶ μόνῃ τῇ δυνάμει τῆς ὑπερεχούσης ἐξουσίας τοῦ ὀθωμανικοῦ κράτους καὶ τῇ τοῦ βασιλεύοντος προσταγῇ· ψεῦδος οὖν προφανέστατον τὸ τοιοῦτο καὶ συκοφαντία θεοστυγής· εἰ καὶ γάρ τινες ἐσθότε κακεντρεχεῖς ἐν διαφόροις καιροῖς ἄνευ συνόδου καὶ μόνῃ τῇ θύραθεν χειρὶ ἐπεπήδησαν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως,ἀλλ' οὖν ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων μείζων παρὰ τοῖς ἐπισκόποις τῆς Ῥώμης ἢ παρ' ἡμῖν· καὶ ἀρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν μόνος ὁ κατάλογος τῶν παπῶν τῆς Ῥώμης τῶν κατὰ τὸν ι αἰῶνα, εἰ καὶ παρ' ἐκείνους καὶ ἄλλοι πάπαι οὐκ ὀλίγοι λαϊκῇ χειρὶ καὶ μόνῃ τοῦ ῥωμαϊκοῦ θρόνου κατάχρησιν κατετόλμησαν.

Ἐξεδόθη εἶτα καὶ τὸ ἑξῆς συνοδικὸν διὰ τὴν πατριαρχείαν τοῦ αὐτοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κὺρ Γαβριήλ.

« Ὁ τῆς θεαρχικῆς διαγνώσεως λόγοις ἀρρήτοις τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πληρώ- » σας οἰκονομίαν Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν, καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ ἐκκλησίαν, » ἥν περ τῷ ἰδίῳ περιεποιήσατο αἵματι, πήξας στερρῶς τῷ ἑαυτοῦ θεμε-

» λίῳ, ἐπηγγείλατο παρεῖναι διὰ παντὸς ἐν αὐτῇ ὡς ἀντιλήπτωρ αὐτῆς,
» καὶ βοᾷ διαῤῥήδην ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ ὅτι: Ἐγώ εἰμι μεθ'
» ἡμῶν πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶ-
» νος· καὶ ἀλλαχόσε: Ὅπου δύο ἢ τρεῖς ἐστὲ συνηγμένοι ἐν
» τῷ ἐμῷ ὀνόματι ἐκεῖ καὶ ἐγὼ ἐν μέσῳ εἰμί· καὶ οὕτως οὐ
» διαλείπει τὴν ἐκκλησιαστικὴν ναῦν εἰς εὔδιον καὶ ἀκύμονα λιμένα διατη-
» ρεῖν ἀεὶ τῇ θείᾳ αὐτοῦ κηδεμονίᾳ· κρεῖττον γὰρ μέλει αὐτῷ ἡμῶν ἢ ἡμῖν
» ἡμῶν. Διὸ καὶ ἡ τοῦ θεοῦ ἁγία ἐκκλησία ἀδιακόπως ἀπολαύουσα αἰθρίας
» καὶ γαλήνης μένει διὰ παντὸς ἀτάραχος, καὶ τὸ κάλλιστα συμπεπηγὸς
» σῶμα τοῦ ἡμετέρου ἀποστολικοῦ θιάσου διατηρεῖται σῶον καὶ ἄρτιον,
» ἐπανθούσης ἀεὶ ἡμῖν τῆς ὄντως θεαρέστου συμφυΐας καὶ συμπνοίας, ἣ τῇ
» τοῦ θεοῦ εὐμενείᾳ ἐπὶ μήκιστον ἡμῖν διαγένοιτο. Βούλεται δὲ ἡμῖν τὸ
» προοίμιον ὅτι μετὰ πεντεκαιδεκαετῆ πατριαρχείαν κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ
» τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κὺρ Καλλινίκου, καὶ τοῦ ἁγίου πατριαρχικοῦ
» θρόνου πατριαρχικῆς προστασίας στερηθέντος, παρεγενόμεθα ἐνταῦθα εἰς
» Ἀδριανούπολιν, ὅπου τὸ βασίλειον τὰς διατριβὰς ἤδη ποιεῖ, πάντες οἱ
» παρατυχόντες συναδελφοὶ ἀρχιερεῖς, καὶ τὴν εἰρημένην θεάρεστον συμφυΐαν
» καὶ σύμπνοιαν ἔχοντες συνεστήσαμεν κοινὴν συνέλευσιν, καὶ μετὰ τὴν ἐ-
» πίκλησιν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, κοινῇ γνώμῃ καὶ ἐκλογῇ ἡμῶν, καὶ
» καλῇ ὑποθήκῃ τῶν ἐξοχωτάτων κληρικῶν καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων
» τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ παντὸς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ, ἐξελέχθη
» καὶ ἀνεῤῥήθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν καὶ Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ πανιερώτα-
» τος καὶ λογιώτατος μητροπολίτης Χαλκηδόνος Κὺρ Γαβριὴλ,ἀνὴρ ἐκ νεα-
» ρᾶς ἡλικίας ἀνατεθραμμένος ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ
» πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ καὶ μαθήσει καλῶς καὶ ἀκριβῶς ἐξησκημέ-
» νος, ἀρεταῖς τε πάσαις κοσμούμενος, καὶ βίου λαμπρότητι καὶ πείρᾳ πραγ-
» μάτων τὰ μέγιστα διαπρέπων, μάλιστα δὲ καὶ θεοσεβείᾳ καὶ φρονήσει,
» συνέσει τε καὶ ἐπιεικείᾳ τρόπων πολλῷ τινι μέτρῳ ὑπερανιστάμενος. Μετὰ
» δὲ τὴν κοινὴν αὐτοῦ ἐκλογὴν ἀντίξουν τι ἀδοκήτως τοῖς ἡμετέροις ἐπέπε-
» σε πράγμασι· συμβάσης γὰρ μεταβολῆς τοῦ Ἐπιτρόπου τῆς κραταιᾶς
» βασιλείας ἐδέησε χρόνον ἱκανὸν παρεδρεῦσαι καὶ παραμεῖναι τῇ Ἀδρια-
» νουπόλει, μέχρι τῆς ἐλεύσεως δηλαδὴ τοῦ μέλλοντος ἐπιτραπῆναι τὴν ἀ-
» νωτάτην διοίκησιν τῆς ἀρχῆς. Ἵνα μὴ τοίνυν καὶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἡ
» ἡμετέρα ὁμήγυρις τῆς ἀναγκαίας πατριαρχικῆς προστασίας καὶ ἀκολού-
» θως ἡ πᾶσα ἐκκλησία τῆς προσηκούσης διοικήσεως στερίσκηται, γενομέ-
» νης αὖθις συνελεύσεως εὑρέθη πάντως χρησιμεῦον καὶ λυσιτελοῦν τῇ πα-
» ρούσῃ καταστάσει τῶν ἡμετέρων πραγμάτων ἐπιλαβέσθαι τὴν αὐτοῦ πα-
» νιερότητα, δίχα τινὸς ἀναβολῆς, τῆς ἀνηκούσης αὐτῇ διοικήσεως. Καὶ
» δὴ ἀπεφάνθη γνώμη κοινῇ συνοδικῇ γενέσθαι ἐνταῦθα τὴν αὐτῆς μετάθε-
» σιν, ὅπως αὐτὸς μὲν ἄρχοιτο κανονικῶς πατριαρχεύειν, ἡμεῖς δὲ ἀπολαύ-
» οιμεν τῆς ἐφετῆς ἡμῖν ἡσυχίας, καὶ πάντες γένοιντο τῶν συνήθων ἀπὸ
» τῆς πατριαρχικῆς προστασίας ἀγαθῶν μέτοχοι· ἔδοξε δὲ ἡμῖν εὐλόγως
» ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ὡς ἐρειδομένη τῇ νῦν ἐπειγούσῃ χρείᾳ καὶ ἀνάγκῃ.

» Ἧς τινος ἀποφάσεως εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν ἡμῶν,κα-
» ταστρωθὲν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.
» αψβ´ Αὐγούστου κθ´.»

Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἐπιτρόπου Δαλταπὰν Μουσταφᾶ-πασσᾶ ἔκαμεν Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τὸν Ῥαμὴ-Μουσταφᾶ-πασσᾶν, ἀπόντα τῆς Ἀδριανουπόλεως· ὅθεν καὶ οἱ συνοδικοὶ πρὸ τῆς ἀφίξεώς του ἔκαμαν τὴν μετάθεσιν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1703.

Ὡς τόσον ἐμερίμνα μὲν ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ διὰ τὴν τῶν ἀποστατῶν καταστροφήν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξὸν καταπολεμῆσαι αὐτοὺς ἠθροισμένους ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἔγνω διαστῆσαι ἀπ᾽ ἀλλήλων ἐπὶ διαφόροις προφάσεσι. Καὶ δῆτα τὸν πρωταίτιον τῆς ἀποστασίας Καρακὰς Μεχμὲτ-ἀγᾶν πέμπει εἰς τὸν σερίφην τῆς Μέκκας μὲ τὸ πρὸς αὐτὸν κιλὶτζ-καφτάνι, ὡς ἔθος πέμπεσθαι παρὰ νέου βασιλέως πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ἀρχῆς, καὶ φθάσαντα εἰς τὸ Χαλέπι φονεύει δίδωσι πασσαλίκι μὲ τρία τούγια τῷ γιανιτζὰρ-ἀγασὴ Μεχμὲτ-ἀγᾷ, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας μεταπεμψάμενος εἰς τὰ ἀνάκτορα, τάχατες διὰ νὰ τὸν κάμῃ Ἐπίτροπον, πνίγει καὶ ῥίπτει τὸ σῶμά του εἰς τὴν Προποντίδα· τὸν δὲ Ἐπίτροπον Δορογιὰν Ἀχμὲτ-πασσᾶν ἐξορίζει εἰς τὴν Ναύπακτον, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶν τὸν καὶ ἐπ᾽ ἀδελφῇ γαμβρόν του.

Ὁ νέος βεζίρης ἐν διαστήματι μηνῶν πέντε φονεύει 14 χιλ. ἀνθρώπων τῶν τὰ μάλιστα συντρεξάντων τῇ ἀποστασίᾳ, καὶ παρὰ τούτους πεφόνευκε καὶ πολυαρίθμους ὀφφικιάλους καί τινας τῶν πασσάδων· ὁ κοὺλ-κεαγιασὴς προβλέπων τὸ κακὸν φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕρατο, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἀποστᾶται μικροί τε καὶ μεγάλοι ἀπαξαπλῶς ἐφονεύθησαν. Ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὰς ἀξίας καὶ ὀφφίκια τῶν φονευθέντων προεβίβασεν ἀνθρώπους ἢ δούλους του ἢ οἰκείους του.

Ἔπεμψε μὲ τὸν στόλον τὸν Ἀπαζᾶ Ὀσμὰν-πασᾶν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην διὰ νὰ ὀχυρώσῃ τὸν ἐκεῖσε Κιμμεριανὸν πορθμὸν μὲ δύο ὀχυρώματα, Γκέρτζι καὶ Ταμάνι· καὶ τοῦτο μὲν ἐξετέλεσεν, ἀλλ᾽ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι ἐβυθίσθησαν ὑπὸ τρικυμίας ἓξ κάτεργα ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, καὶ μόλις ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ λοιπὸν τοῦ στόλου, ἀλλὰ χωρὶς κατάρτια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1704.

Τὸ πλῆθος τῆς Πόλεως βοᾷ κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ ἐπαινεῖ τὸν Καλαϊλὴ Ἀχμὲτ-πασσᾶν· ὅθεν φόβῳ ἀποστασίας τινος καθελὼν αὐτὸν ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ πέμπει εἰς τὸ Μισίρι ἡγεμόνα, καὶ κατὰ τὴν ιδ´ τοῦ Σεπτεμβρίου ἀποκαθίστησι βεζίρην τὸν ῥηθέντα Καλαϊλή,τὸν καί ποτε καϊμακάμην χρηματίσαντα ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, μεταπεμψάμενος ἀπὸ τῆς Κρήτης ἔνθα

ἣν πασσᾶς. Ἐλθὼν ἀνανεοῖ τὰ εἰς τὸ καϊμακαμλίκι του κατὰ τῶν Χριστιανῶν γιασάκια εἰς τὰ ἐνδύματά τους, προστάζει νὰ μαυροφοροῦν, καὶ εἰς τὰ λουτρὰ γαλέντζαις νὰ μὴ μεταχειρίζωνται, καὶ νὰ ἔχουν κουδοῦνι δεδεμένον εἰς τὸν βραχίονά τους, καὶ αὐτὸς ἐνεδύετο μὲ διπάδες, καὶ εἰς τὸ καλαδί του ἔδαλε δύο σειρὰς χρυσάφι εἰς εἶδος σταυροῦ, καὶ καθ' ἡμέραν ἐφεύρισκε νέαν τινὰ ποινὴν κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὰ πάντα ἀνοήτως ἐκίνει· ὅθεν ἤρξατο ὁ λαὸς καταβοᾷν αὐτοῦ. Ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ εὖ μάλα εἰδὼς τὴν ἄνοιαν καὶ ἀνεπιτηδειότητά του καθαιρεῖ αὐτὸν καὶ ἐξορίζει εἰς τὴν Κῶν διορίσας αὐτῷ λουφὲν 300 λεπτὰ τὴν ἡμέραν, καὶ ἀποκαθίστησι βεζίρην, κατὰ τὴν κ' τοῦ Δεκεμβρίου τὸν Παλτατζὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν, ᾧ τινι, εἰς τὸ σαχζαδελίκι του παλταζῇ του ὄντι, ἀφοῦ ἐβασίλευσεν ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τὴν ποτε κουτουζή, ἤτοι θησαυροφύλακα τῆς βασιλίσσης μητρός του, ἥτις διὰ τὸ ὑπεραγαπᾶσθαι αὐτὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ της εἶχε δώσει αὐτὴν εἰς γυναῖκα τῷ υἱῷ τοῦ ἀρχιατροῦ Νοὺχ-ἐφένδη διὰ νὰ τὴν ἐβγάλῃ ἀπὸ τὸ σαράϊ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ μὲ τὴν ἀπουσίαν αὐτῆν τὸν πρὸς αὐτὴν ὑπερβολικὸν ἔρωτα τοῦ υἱοῦ της· ἀλλ' ὁ σαχζαδὲς Ἀχμέτης παρήγγειλε τῷ Νοὺχ-ἐφένδῃ νὰ μὴν ἐγγίσῃ τὴν νεόνυμφόν του ὁ υἱός του, καὶ βασιλεύσας ἔδωκεν αὐτὴν τῷ παλταζῇ του, ἀποκαταστήσας αὐτὸν πεγιοὺχ-ἰμπροχόρην, εἶτα ἐτίμησε καὶ μὲ πασσαλίκι τριῶν τουγιῶν καὶ ἀποκατέστησε καὶ καπετὰν-πασσᾶν, καὶ τανῦν καὶ βεζίρην, διὰ τὸ πολὺ χατίρι τῆς ῥηθείσης κουτουτζὴ γυναικός του.

Παρεκβολὴ περὶ τῆς Ῥουσσίας καὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου.

Ἡ γενεαλογία τῶν παλαιῶν ἐξουσιαστῶν, κοινότερον λεγομένων τ σ ά ρ ω ν τῆς Ῥουσσίας οὕτω πως ἔχει. Ὁ Νῶε ἐγέννησε τρεῖς υἱοὺς Χὰμ, Σὴμ, καὶ Ἰάφεθ· οὗτος γεννᾷ υἱοὺς ὧν εἷς ὠνομάζετο Τούρνε, ἐξ οὗ κατήχθη ἡ φυλὴ τῶν Οὔννων, ὧν τινων προϊόντος τοῦ χρόνου ἐγένετο φυλάρχης ὁ Ἄττιλας· ἐκ τούτου κατήγοντο τρεῖς ἀδελφοὶ, ὁ μὲν Πέλας, ῥὴξ τῆς Οὐγγαρίας, ὁ δὲ Ῥοὺς, ὁ θεμελιώσας τὸν θρόνον τῆς Ῥουσσίας, καὶ τρίτος ὁ Κάμαρης, κυριάρχης τῆς περὶ τὸν ποταμὸν Βόλγαν ἐπαρχίας, ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν κοντὰ εἰς τὸ Ἀζδερχάνι. Παλαιοτάτη οὖν ἡ κυριαρχία καὶ τοπαρχία τῆς Ῥουσσίας· καὶ πρὸ Χριστοῦ χρόνους 700 εἶχε γένει κυνῆγι τῶν Οὔννων τῶν ὑπὸ τῷ Μαδιὲ, ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ῥουσσίαν λεηλατησάντων· παλαιοτάτη οὖν, ἀλλὰ πάντῃ βάρβαρος εἰς τὰ ἤθη καὶ ἐστερημένη παντοίου εἴδους εἰδήσεως καὶ ἐπιστημῶν καὶ λεπτοτέρων τεχνῶν καὶ παντὸς χριστιανισμοῦ.

Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου ἀρματώσαντες νῆας οἱ Ῥοῦσσοι ὥρμησαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ τὴν πολιορκήσουν, καὶ ἐπεφόρτισαν δασμὸν τοῖς βασιλεῦσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πρώτη πάντων εἰσήγαγε τὸν χριστιανισμὸν εἰς τὴν Ῥουσσίαν προὔχουσα ἐν τῷ γένει γυ-

νή τις τοὔνομα Ὄλγα, ἥτις βαπτισθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου αἰῶνος μετεκλήθη Ἑλένη. Ἰωάννης ὁ Τσιμισκῆς ὁ τότε βασιλεύων ἠθέλησεν αὐτὴν ἀγαγεῖν εἰς γυναῖκα, ἀλλ' αὐτὴ πόθῳ τῆς γειναμένης οὐ δεχθεῖσα τὴν πρότασιν, κἀκεῖσε ἀπελθοῦσα καὶ συζευχθεῖσα ἀνδρί,οὐκ ἠδυνήθη κτήσασθαι προσηλύτους πολλοὺς ἐν τοῖς Ῥούσσοις διὰ τὸν χριστιανισμόν, ἐγέννησε δὲ υἱὸν τοὔνομα Σοβαστοσλάβ, ὅστις εἰ καὶ ἐβασίλευσεν, ἀλλ' οὖν οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ οἱ Ῥοῦσσοι ἐν τῷ χριστιανισμῷ προέκοψαν. Βασιλεύσας δὲ Ῥουσσίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βολοδιμὶρ μετὰ τὸ φονεῦσαι τὸν ἴδιον ἀδελφόν, στάσεως γενομένης περὶ τοῦ φόνου, ἐζήτησε συμμαχίαν παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, καὶ οὐκ ἔτυχε ταύτης εἰμὴ μετὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ βαπτισθῆναι. Ὅθεν ἔτει σωτηρίῳ 981 ἐθεμελιώθη ὁ χριστιανισμὸς εἰς τὴν Ῥουσσίαν,καὶ ὁ τότε πατριάρχης Νικόλαος Χρυσοβέργης ἀποστείλας ἐπίσκοπον ἐβάπτισε τὸν Βολοδιμίρην, καὶ προσετέθη ἡ βασιλεία τῆς Ῥουσσίας ἅπασα τῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Ῥωμαῖος τις διωρίσθη πρῶτος μητροπολίτης Ῥουσσίας. Εἰ καὶ οὖν εὐηργέτησε τὴν πατρίδα του Ῥουσσίαν ὁ Βολοδιμίρης θεμελιώσας τὸν χριστιανισμὸν ἐν αὐτῇ, ἀλλ' οὖν διανείμας ἐν τῷ θνήσκειν τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας του εἰς τοὺς υἱούς του, τὴν ἠδυνάτισε τοσοῦτον ὥστε ὅλαι σχεδὸν ἔγιναν κυνῆγι τῶν Ταρτάρων τῶν ὑπὸ τῷ Τζεγκὶζ-χὰν ἐφορμησάντων. Οὗτοι κατετυράννησαν τῆς Ῥουσσίας ἔτη 200 σχεδόν, καὶ μόλις ἠλευθέρωσεν αὐτὴν τῆς δουλείας Ἰωάννης ὁ Βασιλίδης, ἔτει 1538· ἀλλὰ μετ' ἐκεῖνον οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι πάλιν τὴν ἠφάνισαν.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν οὐκέτι μητροπολίτης Ῥουσσίας ἐν Κωνσταντινουπόλει προεχειρίζετο, διὰ τὴν τῶν Ὀθωμανῶν ἐπικράτειαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς συνόδου τῶν ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ ἐπισκόπων.

Πρὸ τοῦ ἔτους 1613 ἡ Ῥουσσία ὑπέστη μεγάλας ἀνταρσίας, καὶ τοιαύτας οἵας οὐδεμία ἄλλη βασιλεία. Ὁ τύραννος Πόρης Γοδονὸβ ἐφόνευσε τὸν γνήσιον κληρονόμον Δημήτριον καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ· μοναχός τις ὑποκριθεὶς τὸν Δημήτριον καὶ βοηθηθεὶς παρὰ τῶν Λέχων, διώξας τὸν Πόρης ἐβασίλευσεν· ἀλλὰ γνωσθείσης τῆς ὑποκρίσεώς του φονεύεται, καὶ τρεῖς ἄλλοι ψευδοδημήτριοι διεδέχθησαν ἀλλήλους· ὅθεν τὰ πάντα ἐν ἀταξίᾳ, συγχύσει καὶ κοινῇ δυστυχίᾳ. Μικροῦ ἐδέησε νὰ βασιλεύσουν οἱ Λέχοι τῆς Ῥουσσίας. Οἱ Σβέτζοι ἥρπασαν μέρος τῆς Φινλανδίας καὶ ἠθέλησαν νὰ βασιλεύσουν εἰς τὴν Ῥουσσίαν, ἐπαπειλουμένην ἀπὸ τέλειον ἀφανισμόν. Ἐν τούτοις συνάθροισις προὐχόντων τινων ἐκλέγουσιν εἰς βασιλέα νέον τινα δεκαπενταετῆ, Μιχαὴλ, υἱὸν τοῦ Ῥωμανὸβ· (εἶχε δὲ βασιλεύσει ὁ Ῥωμανὸβ τῷ ἔτει 1613, καὶ ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Φιλαρέτου, λαϊκοῦ ἔτι ὄντος, τὸν ὁποῖον ὁ τύραννος Πόρης ἐβίασε νὰ καλογηρεύσῃ, καὶ ὁ τύραννος Δημήτριος ἔκαμεν ἀρχιεπίσκοπον Ῥοστοβίου, καὶ ὁ ἔγγονός του τανῦν βασιλεύσας ἔκαμε Ῥουσσίας πατριάρχην.) Πολεμοῦσι τοὺς Ῥούσους οἵ τε Λέχοι καὶ οἱ Σβέτζοι διὰ νὰ συστήσουν τοὺς βασιλεῖς ὁποῦ αὐτοὶ ἐξελέξαντο διὰ τὴν Ῥουσσίαν· παίρνουν οἱ Λέχοι τὸ δουκάτον τοῦ Σμολένσκου, ἐν ᾧ ἔχει τὴν πηγὴν ὁ

Βορυσθένης, καὶ οἱ Σβέτζοι τὴν Ἰγγρίαν, καὶ εἰρήνευσαν. Θανόντα τὸν Μιχαὴλ αὐτὸν τῷ ἔτει 1645 διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξιος ὁ Μιχαηλοβίτζης, ὅστις ἐνίκησε τὸν εἰς τὸ Ἀζδερχὰν ἀνταρτήσαντα Κάζακον, ἐνίκησε τοὺς Λέχους καὶ ἀνεκτήσατο τὸ Σμολένσκο, Κίεβ καὶ Οὐκραΐναν, ἀλλ' ἐνικήθη παρὰ τῶν Σβέτζων.

Σουλτὰν Μεχμὲτ ὁ Δ' πολεμήσας τοὺς Λέχους παίρνει τὴν Καμινίτζαν, τῷ ἔτει 1671, καὶ τῆς Οὐκραΐνας ἐκεῖνο τὸ μέρος ὁποῦ ὥριζον οἱ Λέχοι, καὶ μηνύει τῷ Ἀλεξίῳ νὰ ἀφήσῃ ὅ,τι ὥριζεν εἰς τὴν Οὐκραΐναν τῷ ἔτει 1671· μὴ θέλοντας τοὺς Λέχους τελεσφορῆσαι τὸ διορισθὲν αὐτοῖς τέλος πολεμεῖ ὁ σουλτὰν Μεχμέτ· βοηθεῖ τοῖς Λέχοις ὁ Ἀλέξιος μὲ τὴν κατὰ τοῦ Κριμίου ἐκστρατείαν, καὶ νικᾷ ὁ Λέχος Σομπιέσκης τοὺς Τούρκους εἰς τὸ Χοτίνι, ἔτει σωτηρίῳ 1674.

Θνήσκει ὁ Ἀλέξιος ἔτει 1677. Ἀφῆκεν υἱοὺς τὸν Φεδὼρ, ἤτοι Θεόδωρον, τὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Πέτρον, καὶ θυγατέρας τὴν Σοφίαν καὶ τὴν Ναταλίαν. Ὁ Φεδὼρ βασιλεύσας θνήσκει ἔτει 1682, καὶ διορίζει βασιλέα τὸν Πέτρον, ἀλλ' ἡ Σοφία διεγείρει εἰς ἀποστασίαν τοὺς στερλίτζηδες, φονεύουσι πολλοὺς ἀδίκως, καὶ ἀναγορεύουσι βασιλεῖς τὸν Ἰωάννην καὶ Πέτρον, καὶ διορθωτὴν αὐτὴν τὴν Σοφίαν.

Ἐγεννήθη ὁ Πέτρος ἔτει σωτηρίῳ 1672 Μαΐου τῇ λ', καὶ ἦν ἀπόγονος, ὡς εἴρηται, τοῦ βασιλέως τῆς Ῥουσσίας Μιχαὴλ τοῦ Ῥωμανὸβ, καὶ τῷ ἔτει 1682 Ἰουνίῳ βασιλεύει Ῥουσσίας σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ καὶ τῇ ἀδελφῇ Σοφίᾳ, ἥτις διοικοῦσα τὰ πάντα, καταφρονοῦσα τοῦ μὲν Ἰωάννου ὡς ἠλιθίου, τοῦ δὲ Πέτρου ὡς νέου, μοναρχίαν ἐφαντάζετο μὲ τὴν παντελῆ ἔξωσίν τε καὶ καθαίρεσιν ἀμφοτέρων. Ἕνας κνέζης Σοβάνσκοϊ θέλων βασιλεῦσαι ἀποστατεῖ καὶ διεγείρει εἰς ἀποστασίαν στερλίτζηδες 37· ἡ Σοφία μὲ τοὺς δύο βασιλεῖς φεύγουσιν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος, δόλῳ φονεύουσι τὸν κνέζην καὶ τοὺς 37 στερλίτζηδες· ὀργισθέντες οἱ λοιποὶ στερλίτζηδες ἐφορμοῦσιν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος· οἱ ἄρχοντες συναθροίσαντες τοὺς ἀνθρώπους των συγκροτοῦσι πόλεμον ἐμφύλιον· ὁ πατριάρχης καταπραΰνει τοὺς στερλίτζηδες καὶ ζητοῦν συγχώρησιν.

Ὁ καῖσαρ Λεοπόλδος ἔχωντας πόλεμον μὲ τὸν σουλτὰν Μεχμὲτ τὸν Δ' παρακινεῖ τὸ βασίλειον τῆς Ῥουσσίας νὰ τὸν συμμαχήσουν· ὅθεν τῷ ἔτει 1689, ὑπὸ στρατηγῷ Βασιλείῳ τῷ Γαλίτζιν πέμπουσι στρατὸν φοβερὸν εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον κατὰ τῶν Ταρτάρων μὲ 400 τηλεβόλους καὶ στρατιωτῶν χιλιάδας 400, καὶ ἁμάξας πολυαρίθμους φορτωμένας μὲ προζωάρκεια καὶ ἄλλα ἐφόδια τοῦ πολέμου. Ἀπὸ ἀπραξίαν του ὁ Γαλίτζιν περιεπλανᾶτο εἰς τὰς ἐρήμους ὁποῦ χωρίζουν τὴν Ῥουσσίαν ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν· ὁ σουλτὰν Νουρεδίνης κόπτει τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ, καὶ ὑπὸ τοῦ πολλοῦ καύσωνος τοῦ θέρους συμβαίνει λιμὸς εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ ἐντὸς ὀλίγου θνήσκουσι Μοσχόβων χιλιάδες 40· μὲ ὅλα αὐτὰ φοβηθεὶς ὁ Νουρεδίνης τοὺς Μοσχόβους διεφήμισεν ὅτι μέλλει νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Κιαίβου, διὰ νὰ τοὺς μακρύνῃ ἀπὸ τὴν Ταρταρίαν. Κὰν τούτοις ἡ Σοφία τὸν ἔγραψε παλινοστῆσαι τὴν ταχίστην, κινδυνεύειν πᾶσαν τὴν βασιλείαν ἄνευ

τῆς παρουσίας αὐτοῦ εἰς τὴν μητρόπολιν ἐπιβεβαιώσασα. Τοιοῦτοι λοιπὸν ἦσαν οἱ Μοσχόβοι πρὸ τοῦ Πέτρου, πολυάριθμοι μέν, ἀλλ' ἄπρακτοι ὁδοιπορειῶν, εὐαπάτητοι καὶ ἀπαίδευτοι εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην, καὶ ἐτελείωσεν ἡ Σοφία τὸν κατὰ τῶν Ταρτάρων πόλεμον χωρὶς κἂνὲν κέρδος καὶ μὲ μεγάλην ζημίαν τῶν Μοσχόβων. 'Αλλ' ἡ εἰρήνη αὐτὴ μετὰ μικρὸν διελύθη.

'Η Σοφία καὶ ὁ Γαλίτζιν διεγείρουσι τοὺς στερλίτζηδες διὰ νὰ φονεύσουν τὸν Πέτρον. Φεύγει αὐτὸς εἰς τὸ μοναστήριον τῆς 'Αγίας Τριάδος, ὅπου ἀθροίσας τοὺς προὔχοντας τῶν Ῥούσσων συνίστησι στρατιωτικόν, ἐν ᾧ ἦσαν καὶ Γερμανοὶ οὓς πρότερον ἐπεριποιεῖτο· νικᾷ τοὺς ἐχθρούς, κλείει τὴν Σοφίαν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Μόσχας Νοβοδιεβίτζ· καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς τὸν στρατηγὸν Βασίλειον Γαλίτζιν ὡς συνωμότην εἰς αὐτὰ ὅλα τὰ κακά, καὶ δημεύσας τὰ ὑπάρχοντά του ἐξορίζει εἰς τὴν Κάργαν, τόπον παρὰ τῷ 'Αρχαγγέλῳ· φονεύει ὀκτὼ εὐγενεῖς συνωμότας τῆς ἀνταρσίας, καί τινας τῶν στερλίτζηδων (οἵτινες ἦσαν ἡ φάλαγξ τῶν βασιλικῶν σωματοφυλάκων εἰς ἀριθμὸν χιλιάδων 40) παῤῥησίᾳ μεληδὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ κατακόπτει, καὶ ἤρξατο βασιλεύειν μόνος ὁ Πέτρος· ὁ γὰρ 'Ιωάννης, ὡς ἄνους, μόνον τὸ ὄνομα εἶχε τῆς βασιλείας, ἀλλ' οὐδεμίαν διοίκησιν.

Συλλογίζεται οὖν νὰ καταργήσῃ τὸ τάγμα τῶν στερλίτζηδων,καὶ νὰ παιδεύσῃ τοὺς βαρβάρους Μοσχόβους ἀλλάζωντας τὰ ἤθη τους, νὰ τοὺς μάθῃ τέχνας, ἐπιστήμας καὶ τακτικήν, νὰ κάμῃ στόλον καὶ νὰ εἰσάξῃ τὸ ἐμπόριον εἰς τὴν Ῥουσσίαν· μεγάλα πράγματα καὶ ὄχι μόνον δυσκατόρθωτα, ἀλλὰ κατὰ τὸ φαινόμενον καὶ ἀδύνατα νὰ γένουν, καὶ ὅποιος ἤθελεν εἰπεῖ πῶς ἠμποροῦσαν νὰ γένουν ἤθελε νομισθεῖ πῶς φαντασιοκοπεῖ καὶ πῶς λαλεῖ χιμαιρικῷ τῷ τρόπῳ· μολοντοῦτο ὅλην αὐτὴν τὴν κατὰ τὸ φαινόμενον δοκοῦσαν πάντῃ ἀδύνατον μεταμόρφωσιν, μεταβολὴν καὶ ἐναλλαγὴν τοσούτων πραγμάτων δυσκολωτάτων τὴν κατώρθωσεν ὁ Πέτρος εἰς διάστημα χρόνων 59, μὲ κόπους ὅμως δυσυποίστους, ἐπικινδύνους καὶ μεγαλωτάτους.

Πρόδηλον δὲ ὅτι ἦσαν οἱ Ῥοῦσσοι πρὸ τοῦ Πέτρου βαρβαρώτατοι καὶ ἐν πᾶσι πάντῃ ἀμαθέστατοι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ὁ πατριάρχης των Κωνσταντῖνος, ὁποῦ εἰς ῥουσσικὴν γλῶσσαν συνέγραψε τὴν ἱστορίαν τοῦ Κιαιβίου, μαρτυρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ῥουσσίαν κατὰ τὸν ἑ αἰῶνα οὔτε γράψιμον εἶχον, οὔτε γράμματα, οὔτε ἀλφάβητον, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησαν μόλις τῷ ἔτει 987 ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Νικολάου τοῦ Χρυσοβέργη διὰ τοῦ μητροπολίτου τῆς Ῥουσσίας, Ῥωμαίου τὸ γένος· εἴς τε τὴν ἐκκλησίαν εἰσήχθη ἡ μουσικὴ πρῶτον ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πέτρου Θεοδώρου τοῦ προῤῥηθέντος· πρὸ τούτου γὰρ οὐκ ἔψαλλον ψάλται εἰς τὰς ἐκκλησίας.

Ὅτι δὲ δυσκολώτατον καὶ ἀδύνατον πρᾶγμα ἡ τῶν τοιούτων ἠθῶν μεταβολὴ ἐναργῶς παριστῶσι τὰ πρὸ τοῦ Πέτρου ῥουσσικὰ πράγματα, ἐκκλησιαστικά τε καὶ λαϊκά. 'Αρχόμενος οὖν ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λέγω ὅτι εἰς τοὺς κατοικητὰς ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ῥουσσίας περισσότεροι ἦσαν οἱ εἰδωλολάτραι καὶ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μεχμὲτ παρὰ οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί. 'Η Σιβηρία μέχρι τῆς Κίνας ἦσαν εἰδωλολάτραι, καὶ πολλῶν ἐπαρχιῶν

κατοικηταὶ δὲν εἶχον οὐδεμίαν θρησκείαν· ὁ πατριάρχης διεμοίραζε τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν βασιλέα, ὅστις ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἦτο συνήθεια νὰ προπορεύεται τοῦ πατριάρχου πεζὸς καὶ ἀσκεπὴς τὴν κεφαλὴν, σύρων τὸν ἵππον τοῦ πατριάρχου ἀπὸ τὸν χαλινὸν, καὶ συνέβαινον πολλαὶ συγχήσεις ἀπὸ τὴν κλίσιν ὁποῦ εἶχον οἱ πατριάρχαι νὰ ἐξουσιάζουν εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· ὁ ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου, πατρὸς τοῦ Πέτρου, πατριάρχης, Νίκων τοὔνομα, ἠθέλησε νὰ βάλῃ τὸν θρόνον του εἰς ὑψηλότερον μέρος ἀπὸ τὸν θρόνον τοῦ βασιλέως· ἐκάθητο εἰς τὸ πλάγι τοῦ βασιλέως, καὶ ἤθελε νὰ μὴ γίνεται οὔτε πόλεμος οὔτε εἰρήνη χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν του· ἡ ἐξουσία του, ἐπακουμβοῦσα εἰς τὰ πλούτη του καὶ εἰς τὸν κλῆρόν του καὶ εἰς τὸ πλῆθος, ἐβίαζε τὸν βασιλέα νὰ τὸν ὑποτάσσηται· ἀφώριζε πολλοὺς γερουσιαστὰς ὁποῦ δὲν ἐσυμφωνοῦσαν μὲ τὴν γνώμην του εἰς τὰ ἄτοπα ἐπιχειρήματά του. Ἔξω ἀπὸ τὰς ζημίας καὶ συγχήσεις ὁποῦ ἔκαμναν οἱ πατριάρχαι δὲν ἦτον ὑποφερτὴ ἡ ζημία καὶ τῶν καλογήρων, καλογραιῶν, μοναστηρίων, μητροπόλεων, ἐκκλησιῶν ἐνοριακῶν καὶ κληρικῶν· καὶ καλόγηροι μὲν ἦσαν σχεδὸν 7,400, καλογραῖαι 5,600, ἐκκλησιαστικοὶ δὲ καὶ κληρικοὶ ἦσαν διακόσιαι χιλιάδες· καὶ ἐκ τούτων ἐγίνετο βλάβη μεγίστη διὰ τὴν κατοίκησιν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ αὔξησιν καὶ πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων,τοσοῦτον ἀναγκαῖον διὰ τὸ μεγαλεῖον καὶ δύναμιν μιᾶς βασιλείας· καὶ οὐ μόνον αὐτὸ, ἀλλ' ἐγίνετο μεγάλη ζημία καὶ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον τὸ βασιλικὸν καὶ ἔλλειψις τοῦ βασιλικοῦ εἰσοδήματος διὰ τοὺς δούλους ὁποῦ εἶχε τὸ ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ τάγμα, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐτελεσφόρουν ποσῶς τῇ βασιλείᾳ, ἀλλ' ἐδούλευον αὐτούς τε τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς καὶ τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους αὐτῶν. Καὶ τὰ μὲν μοναστήρια τῶν καλογέρων καὶ καλογραιῶν εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν των χιλιάδας ἑπτακοσίας εἴκοσι μίαν καὶ πεντακοσίους ἀνθρώπους· αἱ δὲ ἐκκλησίαι τῶν μητροπόλεων καὶ αἱ ἐνοριακαὶ εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους εἴκοσι τρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακοσίους· καὶ οἱ ἐπίσκοποι,ὄντες τὸν ἀριθμὸν μόνον 22, εἶχον εἰς τὴν δούλευσίν τους ἀνθρώπους ἑκατὸν δεκαὲξ χιλιάδας καὶ τετρακοσίους, ὥστε ὅλη ἡ σούμα τῶν δούλων συνεποσοῦτο εἰς 899,100, καὶ ὅλη ἡ σούμα τῶν ἀνυπάνδρων συνεποσοῦτο εἰς διακοσίας δεκατρεῖς χιλιάδας, ζημίαν μεγίστην προξενοῦσα καὶ εἰς τὴν αὔξησιν καὶ πληθυσμὸν τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὸ εἰσόδημα τῆς βασιλείας.

Τὰ δὲ λαϊκὰ τῆς Ῥουσσίας τὰ πρὸ τοῦ Πέτρου ἦσαν εἰς γελοιώδη καὶ ἀμαθῆ καὶ δυστυχῆ κατάστασιν. Δὲν εἶχον ἰδέαν ποσῶς εἰς τὰς ἀναγκαίας λεπτὰς τέχνας, καὶ εἰς τὰς βαναύσους τῶν τεχνῶν ὀλιγίστη ἦν ἡ πρόοδός των, καὶ εἶχον διὰ κανόνα τῆς πίστεώς των τὸ νὰ μὴ ξενητεύωνται ποσῶς, καὶ κατεδικάζοντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς μίαν βαθυτάτην ἀμάθειαν. Ἡ ἐπικράτεια τῶν ἐπαρχιῶν τους ἦτο μεγαλητέρα ἀπὸ ὅλας τὰς ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ ὑπερτεροῦσε πάσας τὰς λοιπὰς, ἀλλὰ ἦτον ἄμοιρος πάντη εὐταξίας τε καὶ κοσμιότητος. Ἐχρειάζετο πολὺ διὰ νὰ εἶναι ἡ Ῥουσσία τότε καθὼς εἶναι τώρα μετὰ τὸν Πέτρον· δὲν εἶχε τόπους καὶ ἀγροὺς καλλιεργημένους, δὲν εἶχε τόσους ὑποχειρίους, τόσον εἰσόδημα· δὲν ὥριζε τί-

ποτις εἰς τὴν Φινλανδίαν, εἰς τὴν Λιβονίαν, γῆν σιτοφόρον καὶ πολύκαρπον· οἱ Καζάκοι δὲν ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς αὐτήν· τὰ ἔθνη τοῦ Ἀζδερχανίου ἐφέροντο ἀπειθῶς· τὸ ὀλίγον ἐμπόριον ὁποῦ εἶχεν ἦτον ἀκερδές· ἡ Λευκὴ θάλασσα, ἡ Βαλτική, ἡ Μαιῶτις λίμνη, ὁ Εὔξεινος πόντος καὶ ἡ Κασπία θάλασσα ἦσαν πάντῃ ἀνωφελεῖς εἰς ἓν ἔθνος ὁποῦ δὲν εἶχεν οὐδεμίαν νῆα, καὶ ὁποῦ εἰς τὴν διάλεκτόν του δὲν εἶχε λέξιν ὁποῦ νὰ σημαίνῃ στόλον· δὲν ἤξευρε διὰ ξηρᾶς τὴν πολεμικὴν τέχνην, οὔτε μὴν τὰ ἁπλούστερα ἐργόχειρα, καὶ δὲν ἦτο γεγυμνασμένον ἀρκετὰ οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν γεωπονίαν· καὶ τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα μόλις ἦτο πέντε μιλλιούνια ῥούβλια (τὸ ἓν ῥοῦβλι εἶναι 200 ἄσπρα τούρκικα).

Ὅταν ἐβασίλευσεν ὁ Πέτρος οἱ στερλίτζηδες ἦσαν ὡσὰν τοὺς γιαννιτζάρους τῆς Τουρκίας ὁποῦ ἀποστατοῦν καὶ καθαιροῦσι τὸν βασιλέα τους· οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας διεσκορπισμένοι ἔζων μὲ ἁρπαγάς, οἱ ἐν τῇ Μόσχᾳ ἔζων μὲ πώλησιν καὶ δοσοληψίαν,καὶ ποσῶς δὲν ἐδούλευαν, καὶ ἀτακτοῦσαν· καὶ διὰ νὰ εὐτακτήσουν τὰ τῆς Ῥουσσίας ἔπρεπε νὰ ἐξαλειφθοῦν ἐξ ἀνάγκης τὰ πολλὰ ἐλαττώματα τοῦ τότε βαρβαρικοῦ αὐτοῦ ἔθνους.

Ὁ Πέτρος οἰκειοποιεῖται ξένον τινα καταγόμενον ἀπὸ τῆς Γινέβρας τοὔνομα Φόρτε. Ἤξευρεν αὐτὸς νέμτζικα καὶ ὀλλανδέζικα, τὰς ὁποίας διαλέκτους ἐμαθητεύετο καὶ ὁ Πέτρος· ὅθεν εὐαρεστηθεὶς εἰς τὴν συναναστροφήν του τὸν κάμνει προεστῶτα ἑνὸς πεζικοῦ τάγματος, καὶ εἰς τὸ τζιφτιλίκι τοῦ Πέτρου τὸ Πρεοπαζίνσκη συνίστησιν ὁ Φόρτες τάγμα 50 ἀνδρῶν τῶν οἰκιακῶν τοῦ Πέτρου. Ηὔξησεν αὐτὸ τὸ τάγμα καὶ ἔγινε τελευταῖον ὁ λεγεὼν τῶν σωματοφυλάκων Πρεοπαζίνσκη. Ἄλλο ἓν τάγμα μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀρξάμενον ἔγινεν ὁ λεγεὼν Σεμενόβσκη.

Ὁ γκενεράλης Γόρδων, Σκοτζέζος, εἶχεν εἰς τὸ τάγμα του 5 χιλιάδας ἀνθρώπους ξένους. Ὁ ῥηθεὶς Φόρτε συνήθροισε μίαν λεγεῶνα δώδεκα χιλιάδων ἀνθρώπων· ἦσαν ὑπ' αὐτῷ πέντε κολοννέλοι, ἤτοι χιλίαρχοι. Ναυπηγεῖ ὁ αὐτὸς Φόρτε, μὲ μαγίστορας ὀλλανδέζους καὶ ἑνετοὺς βάρκας καὶ δύο γαλιόνια ἀπὸ τριάντα τόπια εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βερονέσι, ὁποῦ εἰσβάλλει εἰς τὸν Τάναϊν· δι' ὧν ἦτο δυνατόν, καταβάντων εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, χαλιναγωγεῖν τοὺς Ταρτάρους.

Θνήσκει ὁ μόνῳ τῷ ὀνόματι βασιλεὺς Ἰωάννης, ἔτει σωτηρίῳ 1696, καὶ μένει μόνος κυριάρχης καὶ βασιλεὺς πάσης Ῥουσσίας ὁ Πέτρος· καὶ τὰ σιτηρέσιά του ὅλα τὰ διώρισεν ὁ Πέτρος εἰς αὔξησιν καὶ τροφὴν καὶ σύστασιν τοῦ στρατιωτικοῦ.

Τὰ σύνορα μεταξὺ τῶν ἐπαρχιῶν Ῥουσσίας καὶ Κίνας διωρίσθησαν μὲ ὅρκον νὰ ἦναι ὁ ποταμὸς Κερπὲχ, οὗ τὸ μεσημβρινὸν μέρος εἶναι τῆς Κίνας καὶ τὸ ἀρκτικὸν τῆς Ῥουσσίας· ὁ ὅρκος εἶχεν οὑτωσί: «Ἄν τις ἤθελε στοχασθεῖ κρυφὰ τὸ νὰ ἀνάψῃ τὴν φλόγα τοῦ πολέμου, παρακαλοῦμεν τὸν Κύριον τῶν πάντων, τὸν καρδιογνώστην, νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἐπιβούλους αὐτοὺς μὲ αἰφνήδιον θάνατον». Ἔγιναν τὰ γράμματα τῆς συμφωνίας καὶ ὑπεγράφησαν διπλᾶ, καὶ παρὰ τῶν πρέσβεων τῆς Ῥουσσίας δηλαδὴ καὶ παρὰ τῶν τῆς Κίνας, εἰς λατινικὴν γλῶσσαν, καὶ ἔλαβε κάθε φυλὴ τὸ ἴδιόν

της, οἱ Ῥοῦσσοι μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Κινέζων, καὶ οἱ Κινέζοι τὸ ἰδικόν τους μὲ τὰς ὑπογραφὰς τῶν Ῥούσσων· καὶ εἰς δύο μάρμαρα τὰ αὐτὰ συμφωνητικὰ γράμματα ἐλαξεύθησαν, καὶ τὸ μὲν ἓν ἐβάλθη εἰς τὸ σύνορον τῆς Ῥουσσίας, τὸ δὲ ἄλλο ἐβάλθη εἰς τὸ σύνορον τῆς Κίνας. Παρετάθη δὲ αὕτη ἡ εἰρήνη μέχρι τοῦ ἔτους 1722.

Ὁ γκενεράλης Γόρδων ὁ προῤῥηθεὶς μὲ τὸν λεγεῶνά του τῶν 5,000 ἀνδρῶν, καὶ ὁ γκενεράλης Φόρτε μὲ τὸν λεγεῶνά του τῶν 12,000 ἀνδρῶν, καὶ οἱ γκενεράληδες Σερεμετὸβ ὁ Προυσιάνος, καὶ Σέϊν μὲ τὸ στράτευμά τους συγκείμενον ἀπὸ στερλίτζηδες καὶ Κοζάκους καὶ μὲ πολλὰς τηλεβόλους διὰ τοῦ ποταμοῦ Ταναΐδος ὥρμησαν κατὰ τοῦ Ἀζακίου· φθάσαντες ἤρξαντο τῆς πολιορκίας, ἔτει σωτηρίῳ 1695· παίρνουν τὰς δύο παλάγκας ὁποῦ εἶχον κτίσει οἱ Τοῦρκοι διὰ βοήθειαν τοῦ Ἀζακίου, πολεμοῦν τὸ Ἀζάκι· ἐπιστάτης εἰς τὰ τόπια ἦν κάποιος Ἰακὼβ ἀπὸ τῆς Δάντζικας· οὗτος δαρεὶς διὰ σφάλμα του παρὰ τοῦ γκενεράλη του Σέϊν καρφώνει τὰς τηλεβόλους, φεύγει εἰς τὸ Ἀζάκι διὰ νὰ ἐκδικηθῇ, γίνεται τοῦρκος καὶ πολεμεῖ τοὺς Ῥούσσους· ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι μὲ ἔφοδον εἰς τὸ Ἀζάκι, ἀλλὰ φονευθέντες οὐκ ὀλίγοι ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν.

Τὸ ἔαρ τοῦ ἑξῆς 1696 ἔτους ὥρμησε πάλιν ὁ Πέτρος εἰς τὸ Ἀζάκι μὲ περισσότερον στόλον, παρῆν δὲ καὶ ὁ Πέτρος εἰς αὐτομόλου σχῆμα· κατεπολέμησε τὰς σάϊκας ὁποῦ εἶχον ἔλθει ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἡ πολιορκία ἔγινε κατὰ τὴν μέθοδον τῶν νεωτέρων τακτικῶν. Παρεδόθη οὖν τὸ Ἀζάκι, τῇ κή Ἰουλίου, ὡς ἦτο· 32 σαΐκαις ἁρματωμέναις ἀφῆκεν ἔμπρὸς εἰς τὸ Ἀζάκι διὰ δεφένδευσίν του. Παρεδόθη καὶ τὸ καταντικρὺ τοῦ Ἀζακίου κείμενον ὀχύρωμα, ᾧ ὄνομα Λουτὶχ, καὶ ἔδωκαν οἱ Τοῦρκοι καὶ τὸν φυγάδα Ἰακὼβ καὶ ἐφονεύθη. Ἑτοιμάζει ὁ Πέτρος τὰ χρειώδη διὰ νὰ ναυπηγήσῃ γαλιόνια 9 μὲ 60 τόπια τὸ καθὲν, καὶ ἄλλα 4 μὲ 30—50 τόπια· παρὰ τῶν προὐχόντων ῥούσσων, τῶν πλουσίων πραγματευτῶν καὶ τῶν μοναστηρίων διώρισε χρηματικὴν βοήθειαν διὰ αὐτὸν τὸν στόλον. Διὰ τοὺς Καζάκους ἐναυπήγησε μικρὰ πλοῖα διὰ νὰ περιέρχωνται τὰς ἀκτὰς τοῦ Κριμίου. Ἐστοχάσθη νὰ ὀχυρώσῃ τὸ Ἀζάκι, νὰ κάμῃ λιμένα ἔμπρός του πολλῶν νηῶν χωρητικὸν, νὰ ἐξουσιάσῃ τὸν Βόσπορον τὸν Κιμμεριανόν· ὁ σκοπός του ἦτο νὰ διώξῃ τοὺς Τούρκους καὶ Ταρτάρους ἀπὸ τὸ Κρίμι, καὶ νὰ ἀνοίξῃ ἓν ἐμπόριον εὔκολον καὶ ἐλεύθερον μὲ τὴν Περσίαν διὰ τῆς Γεωργίας, καθὼς ἔκαμνάν ποτε οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Κολχίδα καὶ εἰς τὸ Κρίμι· ἐναυπηγοῦντο αἱ νῆες αὗται κοντὰ εἰς τὴν πόλιν Βερονέσι καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βερονέσι τοῦ εἰσβάλλοντος εἰς τὸν Τάναϊν. Τῷ ἔτει 1697 πέμπει 60 νέους Ῥούσσους εἰς τὴν Βενετίαν καὶ Λιβόρνον διὰ νὰ μάθουν τὴν ναυτικὴν τέχνην καὶ ναυπηγίαν, καὶ ἄλλους 20 εἰς τὴν Ὀλλάνδαν διὰ νὰ μάθουν τὴν ναυπηγίαν τῶν γαλιονίων, καὶ ἄλλους εἰς τὴν Γερμανίαν διὰ νὰ μάθουν τὴν πολεμικὴν τέχνην.

Διὰ νὰ περιέλθῃ τὰ βασίλεια τῆς Εὐρώπης (πλὴν τῆς Φράντζας καὶ Ῥώμης), διορίζει τρεῖς πρέσβεις τῆς Ῥουσσίας διὰ νὰ περιέλθουν εἰς αὐτὰ, καὶ αὐτὸς γίνεται εἷς τῶν ὀπαδῶν τους. Διορίσας οὖν διοικητὰς τοῦ βασιλείου

του τὸν Ῥωμαδονόβσκη καὶ Στρεκνὲφ καὶ ἄλλους προὔχοντας ἀναχωρεῖ τῆς Μόσχας τῷ ἔτει 1697· τὸν Γόρδων τὸν διώρισε νὰ ἐπισκέπτεται τὴν Μόσχαν, καὶ τοὺς στερλίτζηδες εἰς τὰ σύνορα τοῦ Κριμίου διὰ νὰ φυλάττουν τὸ Ἀζάκι. Διελθὼν διὰ τοῦ Νοβογορὸδ καὶ διὰ τῆς Ἐστονίας καὶ Λιβονίας, ἐπαρχίας τῶν Σβετζῶν, εἶτα διὰ τῆς Προυσίας τῆς Βρανδεμβουργικῆς καὶ Πομερανίας, ἔφθασεν εἰς τὸ Βερολῖνον, εἶτα ἓν μέρος τῆς πρεσβείας ἥψατο τῆς πρὸς τὸ Μαγδεμβοῦργον καὶ ἄλλο πρὸς τὸ Ἀμβοῦργον, ἐξ ὧν ἐπιστρέψαντες πρὸς τὸ Μινδὲν καὶ διελθόντες διὰ τῆς Βεστφαλίας καὶ Κλέβας ἔφθασαν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ.

Ἡ περιήγησις αὕτη τοῦ Πέτρου ἔγινεν αἰτία καὶ πρόφασις τοῦ φθοροποιοῦ πολέμου ὁποῦ ὑπέστη ὁ Πέτρος χρόνους ἐννέα ἀπὸ τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας Κάρολον τὸν ΙΒ'. διερχόμενος γὰρ διὰ τοῦ Νοβογορὸδ, τῆς Ἐστονίας καὶ Λιβονίας, ἐπαρχιῶν δι' ἃς οἱ Ῥοῦσσοι καὶ Λέχοι καὶ Σβέτζοι εἶχον ἄλλοτε πολλὰς φιλονεικίας καὶ τέλος τὰς ὑπέταξαν οἱ Σβέτζοι μὲ ὅπλα, ἐπεθύμησε τὴν ἀπόκτησίν τους, συλλογισθεὶς νὰ κάμῃ λιμένα εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ πόλιν διὰ νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ βασιλεύουσαν τῆς βασιλείας του. Φθάσας οὖν εἰς τὸ Ἀμστερδὰμ, ἀλλάξας τὰ ἐνδύματά του ἀπῆλθεν εἰς τὴν κώμην Σαρδὰμ, καὶ ἤρξατο μανθάνειν καὶ ἐργάζεσθαι τὰ τῆς ναυπηγίας· κἀκεῖσε ἐργαζόμενος ἔστελλε προσταγὰς εἰς τὸ ἐν τῇ Οὐκρατνῃ κατὰ τῶν Τούρκων στρατόπεδόν του, ἐνίκησε τοὺς Ταρτάρους κοντὰ εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ ὑπέταξε καὶ τὸ Πρεκόπ. Ἐν τούτοις ἐδιδάχθη τὴν ἀνατομίαν παρὰ τῷ Ῥουϊσκίῳ καὶ τὴν χειρουργίαν, καὶ εἰς τὸ σπίτι παρὰ τοῦ Βιτσὲν τὴν φυσικήν· εἶτα ἀπελθὼν εἰς τὸ Οὐτρὲχτ καὶ εἰς τὴν Ἅγιαν ἀνταμώθη μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Ἐγγλιτέρας Γκιλλὶμ καὶ μὲ τὸν Σταποῦδερ τῶν Ὀλλανδέζων, καὶ ἐπανακάμψας εἰς τὸ Σαρδὰμ τελειώνει τὸ γαλιόνι ὁποῦ ἐναυπήγησε μὲ τὰς χεῖράς του 60 τοπίων καὶ τὸ στέλλει εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, (τότε γὰρ οὐκ εἶχον ἄλλον λιμένα), καὶ διαφόρους τεχνίτας φραντζέζους, γερμανοὺς, σβίτζερους ἔπεμψε διὰ τὴν Μόσχαν. Κἂν τούτοις μαθὼν τῷ ἔτει 1697 τὸ ἐν τῇ Λεχίᾳ σχίσμα διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ῥηγὸς, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἐξελέξαντο ῥῆγα τὸν Αὔγουστον, ἐλέκτορα τῆς Σαξωνίας, οἱ δὲ τὸν πρίγγιπα Κόντι, ὑπισχνεῖται τῷ Αὐγούστῳ συμμαχίαν στρατιωτῶν 30 χιλιάδων. Ἐδέχθη δ' ἐν τούτοις καὶ εἰς ἀριθμὸν τοῦ στρατιωτικοῦ του πολλοὺς λειποτάκτας στρατιώτας φραντζέζους, σβίτζερους καὶ γερμανούς. Πολλὰ ὀλίγαι τέχναι ἔμειναν ὁποῦ δὲν ἔμαθεν, μάλιστα ἐνησχολεῖτο πολλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν ἀνανέωσιν, ὁποῦ μὲ λάθος εἶχον διορίσει τὰς πόλεις καὶ ποταμοὺς τῶν ἐπαρχιῶν του ἐκεῖ ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ τοποθεσία τους, καὶ ἔκαμε τὸν χάρτην διὰ τὴν ἕνωσιν τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὸν Εὔξεινον πόντον.

Εἶτα τῷ ἔτει 1698 ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἐγγλιτέραν πάλιν ὡς ἀκόλουθος τῶν τριῶν πρέσβεών του, καὶ κονεύσας παρὰ τῷ Δεσφὸρτ ἐξέμαθεν ἐκεῖσε τὴν ναυπηγίαν ἀκριβέστερον καὶ μαθηματικώτερον, ἐδούλευσε κατὰ τὴν μέθοδον τῶν Ἐγγλέζων εἰς τὴν κατασκευὴν ἑνὸς γαλιονίου, ἐπαιδεύθη τὴν θεωρίαν τῶν ὡρολογίων, ἐξέμαθε τὴν ἀριθμητικὴν ὁποῦ οἱ Ῥοῦσσοι

—1704

ἕως τότε δὲν ἤξευραν, καὶ τὴν ἀστρονομίαν, καὶ συνελόντι φάναι εἰς ὅλας τὰς τέχνας, ἀπὸ τὸ χύσιμον τῶν κανονίων ἕως εἰς τὸ ὕφασμα τοῦ πανίου καὶ κλώσιμον τῶν παλαμαρίων, ἔβαλεν ὄχι μόνον μεγάλην προσοχὴν ἀλλὰ καὶ χεῖρα ἐργασίας. Παρετήρησε καὶ ἐλογάριαζε τὰς ἐκλείψεις μαζὴ μὲ τὸν Φεργουσὸν, ἐγνώριζε τὰ κινήματα τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ τοὺς κανόνας τῆς βαρύτητος ὁποῦ τὰ κινοῦν. Τὸν δίδουν οἱ πραγματευταὶ ἐγγλέζοι 15,000 λίρας στερλίνας διὰ νὰ τοὺς δώσῃ ἄδειαν νὰ πωλοῦν ταμπάκον εἰς τὰς ἐπαρχίας του, τὸν ὁποῖον ἐμπόδιζον ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ῥουσσίας. Ἐδόθη ἡ ἄδεια καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ πάρῃ μαζή του καὶ πολλοὺς τεχνίτας, μαθηματικοὺς καὶ γεωμέτρας, ἐν οἷς καὶ ὁ περίφημος Περù, διὰ νὰ ἔχουν τὴν φιλίαν του. Πρὸ τοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ τὸν ἔκαμε νὰ ἴδῃ ὁ ῥὴξ τῆς Ἐγγλιτέρας μίαν ναυμαχίαν καὶ τὸν ἐχάρισε καὶ ἓν γαλιόνι. Τούτου ἐπιβὰς ἦλθεν εἰς τὸ Ἀμστερδὰμ ἔχωντας μαζή του τρεῖς καπετάνους, καὶ διὰ νῆας τοῦ πολέμου 25 ἄλλους καπετάνους γαλιονίων, 40 τοποτηρητὰς, 30 πιλότους, 30 χειρούργους, 250 τοπτζῆδες καὶ 300 πρωτομαγίστορας διαφόρων τεχνῶν. Μὲ τὸ γαλιόνι ὁποῦ τὸν ἐχάρισεν ὁ ῥὴξ τῆς Ἐγγλιτέρας τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, κἀκεῖθεν διεμοιράσθησαν εἰς τοὺς τόπους ὅπου ἦτον ἀναγκαία ἡ παρουσία καὶ ἐπιστασία τους.

Πέμπει τὸν ἕνα τῶν πρέσβεών του Σερεμετὸβ εἰς τὴν Ῥώμην, Νεάπολιν, Βενετίαν καὶ Μάλταν διὰ νὰ παρακινήσῃ τεχνίτας διὰ τὴν δούλευσιν τῆς Ῥουσσίας, καὶ αὐτὸς ἀναχωρεῖ διὰ τὴν Βιένναν μὲ τοὺς ἄλλους του ἐλτζῆδες. Φθάσας ἀνταμώθη ἰδίᾳ μὲ τὸν ἰμπεράτορα Λεοπόλδον διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸ τ ζ ε ρ ε μ ο ν ι ά λ ε. Εἶτα ἐξέμαθε τὴν πολεμικὴν τέχνην τῶν Γερμανῶν.

Θέλων ὁ Πέτρος ἀπὸ Βιέννης ἀπελθεῖν εἰς τὴν Βενετίαν ἔμαθεν ὅτι ἀποστασία συνέβη εἰς τὸ βασίλειόν του, ὅθεν δρομαῖος ἥψατο τῆς πρὸς τὴν Μόσχαν. Τινὲς τῶν ἀρχόντων ὁποῦ ἀγαποῦσαν τὰς παλαιὰς συνηθείας τῆς Ῥουσσίας, ἱερεῖς εἰς τοὺς ὁποίους τὰ νέα ἤθη ἐφαίνοντο ἀσέβεια, ἤρξαντο διασπείρειν θορύβους· ἡ παλαιὰ φατρία τῆς Σοφίας ἐξύπνησε, καὶ ἡ δεισιδαιμονία τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος διὰ τὴν πώλησιν τοῦ ταμπάκου ηὔξησε τὸν θόρυβον καὶ τὸ παράπονον τοῦ ὅτι, ξ έ ν ο ι μ έ λ λ ο υ ν ν ὰ δ ι δ ά ξ ο υ ν ξ έ ν α ἤ θ η τ ὸ γ έ ν ο ς μ α ς. Ὁ θόρυβος λοιπὸν ἀπὸ τὸ πλῆθος κατήντησεν εἰς τοὺς στερλίτζηδες τοὺς ὄντας εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιτουανίας· ὅθεν συναθροισθέντες ὥρμησαν κατὰ τῆς Μόσχας μὲ σκοπὸν νὰ ἀναβιβάσουν εἰς τὸν θρόνον τὴν Σοφίαν καὶ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Πέτρου, ὁποῦ ἀναιρεῖ τὰ παλαιὰ ἤθη καὶ μαθητεύεται νέα εἰς ξένα βασίλεια. Οἱ ὑπὸ τῷ Γόρδων λοιπὸν καὶ Σέϊν πρεοπαζίνσκηδες καὶ ἄλλα νέα τάγματα τοὺς καταπολεμοῦσι 15 λεύγας μακρὰν τῆς Μόσχας. Ἕνας ξένος γκενεράλης τὸ νὰ νικήσῃ στράτευμα παλαιὸν ἐν ᾧ ἦσαν τεταγμένοι πολλοὶ πολῖται τῆς Μόσχας ἐπροξένησεν ἀγανάκτησιν εἰς τοὺς Ῥούσσους.

Ὡς τόσον διὰ τῆς Λεχίας ὁδεύσας ὁ Πέτρος ἀνταμώθη μὲ τὸν Αὔγουστον καὶ συνωμίλησε τὰ περὶ τῆς συμμαχίας του, καὶ ὅτι ἔχει ἀπόφασιν νὰ ἀνα-

νεώση τὰ χαμένα δίκαια τῶν προκατόχων του, καὶ ἑνωθεὶς μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας τὰς ἐπαρχίας τὰς μεταξὺ τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας, τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης καὶ τῆς Μοσχοβίας.

Φθάσας εἰς τὴν Μόσχαν δίδει βραβεῖα τοῖς νικηταῖς τῶν στερλίτζηδων, φονεύει τοὺς ὀφφικιάλους τούτων καί τινας ἱερεῖς, κρεμᾷ 2,000 στερλίτζηδες· πλεῖστοι αὐτῶν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐξωρίσθησαν εἰς τὴν Σιβηρίαν, Ἀζδερχάνι καὶ Ἀζάκι, καὶ κατῳκίσθησαν ἄοικοι τόποι, καὶ ἐξηλείφθη καὶ κατηργήθη τὸ σύνολον τὸ τάγμα τῶν στερλίτζηδων καὶ ἀπεσβέσθη τὸ ὄνομά τους· καὶ διώρισεν εὐθὺς ὁ Πέτρος ῥεγιμέντα τακτικὰ κατὰ τὴν μέθοδον τῶν Γερμανῶν· τοὺς ἐφόρεσεν ἐνδύματα κοντὰ καὶ παρόμοια εἰς τὸ χρῶμα, καὶ ἐξούρισε τὰ γένεια καὶ μουστάκια τους· τὸ τάγμα τῶν πρεοπαζίνσκηδων καὶ τὸ τῶν σεμενόβσκηδων ἦτο τελειωμένον πρὸ πολλοῦ· τοὺς υἱοὺς τῶν κνέζηδων καὶ τῶν προὐχόντων τοὺς διορίζει εἰς τὸ στρατιωτικόν, κάμνωντάς τους σολδάτους πρὸ τοῦ νὰ γίνουν ὀφφικιάλοι· διορίζει ἄλλους εἰς τὸν στόλον εἰς τὸ Βερονέσι καὶ τοὺς κάμνει μαρινέρους· δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ μὴ καταγραφοῦν εἰς ἕνα ἔσχατον βαθμὸν εἰς ὃν εἶχε προκαταγραφεῖ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Εἶχε στείλει ἀπὸ τὸ Ἀμστερδὰμ τὸν νέμτζον ἰντζινέρον Πρακὲλ διὰ νὰ σκάψῃ τοὺς ὀχετοὺς ὁποῦ ἐχρειάζοντο διὰ νὰ ἑνωθῇ ἡ Κασπία θάλασσα μὲ τὸν Εὔξεινον πόντον· καὶ ὁ Περὺς πάλιν μετ' ὀλίγον ἀπὸ τὸ Ἀμστερδὰμ εἶχε διορισθεῖ καὶ αὐτὸς νὰ ἐργάζηται διὰ ἕνωσιν τῶν ποταμῶν, καὶ τανῦν οἱ ὀλλανδέζοι καὶ οἱ ἐγγλέζοι ναυπηγοί, καὶ ἄλλοι ὁποῦ κατεγίνοντο εἰς τὸν ἀπαρτισμὸν τοῦ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι στόλου τοῦ προρρηθέντος, κατεγίνοντο καὶ εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν ποταμῶν Ταναΐδος καὶ τοῦ Βόλγα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀφήσει ὁ προρρηθεὶς καὶ προσδιορισθεὶς Πρακέλ. Τότε ἄρχισε νὰ ἀνανεοῖ καὶ τὴν κατάστασιν τῆς γερουσίας του, τῶν τελεσφοριῶν του, τῆς ἐκκλησίας καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν. Ἐγένετο ταῦτα τῷ ἔτει 1699· ἀλλ' οἱ ὀχετοὶ διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν ποταμῶν δὲν ἐτελείωσαν.

Οἱ πατριάρχαι ἀντέλεγον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως· τοιοῦτος ἐστάθη ὁ Νίκων, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ Ἰωακείμ· ὁμοίως καὶ οἱ ἐπίσκοποι εἶχον οἰκειοποιηθεῖ τὸ προνόμιον τοῦ ξίφους, καὶ διώριζον εἰς παιδείας καὶ εἰς θάνατον τοὺς πταίστας. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν ἐξουσίαν τοὺς τὴν ἐστέρησεν ὁ Πέτρος, καὶ ἔπαυσεν ἡ κακομεταχείρισις αὕτη· θανόντος δὲ τοῦ πατριάρχου Ἀδριανοῦ ἐμπόδισε τὸ νὰ γενῇ ἄλλος, καὶ ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῇ συνόδῳ, συντεθειμένῃ ὑπὸ μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιερέων, εἰς διοίκησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὁ μητροπολίτης τῆς Μόσχας διωρίσθη νὰ εἶναι πρόεδρος τῆς συνόδου, καὶ τὸ πατριαχικὸν εἰσόδημα προσετέθη τῷ βασιλικῷ θησαυροφυλακίῳ διὰ πληρωμὴν τῶν στρατιωτῶν. Ὡς τόσον κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ προεξάρχουσα ἦν μὲν ἡ σύνοδος, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ μὴν ὑποτάσσηται εἰς ἕνα βασιλέα ὁποῦ ἤξευρε πολλὰ περισσότερα ἀπὸ λόγου της· ὁ μονάρχης τῆς Ῥουσσίας δὲν ἦτο τῇ ἀληθείᾳ εἷς τῶν Πατέρων τῆς συνόδου, ὅμως ἑρμήνευε τοὺς νόμους· δὲν ἔπιανε τὸ θυμιατήριον ἀλλὰ κατεύθυνε τὰς χεῖρας ἐκείνων ὁποῦ τὸ ἐκράτουν. Καὶ ἐπειδὴ αἱ ἐπαρχίαι του εἶχαν χρείαν κατοικητῶν, καὶ ἡ παρθενία τῶν

—1704

μοναχῶν καὶ καλογραιῶν ἦτον ἐναντία εἰς τὴν φύσιν καὶ εἰς τὸ κοινὸν καλὸν, τὸν ἐφάνη ἐπιζήμιον, ἓν πλῆθος νέων καὶ νεανίδων νὰ κλείωνται εἰς ἓν μοναστήριον, καὶ νὰ εἶναι ἀνωφελεῖς πάντῃ, καὶ νὰ ζῶσι μὲ ἔξοδα ἄλλου τινός· ὅθεν διώρισε νὰ μὴν ἐμβαίνῃ τινας εἰς τὸ μοναστήριον ἂν δὲ ἦναι 50 χρόνων, καὶ νὰ μὴ δέχωνται εἰς τὸ μοναστῆρι ποτέ τινα ὁποῦ νὰ ἔχῃ καμμίαν ἐπιστασίαν τῆς κοινότητος, εἰς ὅποιαν ἡλικίαν καὶ ἂν ἤθελεν εἴσθαι. Διώρισεν εἰς τὴν Μόσχαν τρία σχολεῖα ὅπου ἐμάνθαναν τὰς ξένας γλώσσας οἱ νέοι, καὶ οἱ διοριζόμενοι εἰς τὸ πρεσβυτέριον εἶχον χρέος ἐκεῖ νὰ σπουδάσουν· ὅθεν ἔκαμεν ἐντὸς ὀλίγου τὸν κλῆρόν του καὶ εὐτακτότερον καὶ σοφώτερον· καὶ διώρισε καὶ τυπογραφίαν εἰς τὴν Μόσχαν. Ἐμετρίασε τὰς τρεῖς μεγάλας τεσσαρακοστὰς, διὰ νὰ μὴ ταλαιπωρῆται τὸ στρατιωτικόν του καὶ βλάπτηται κατὰ τὴν ὑγείαν του, εἰς τὰς ὁποίας ἐνήστευον μὲν ἀλλ' ἐμέθυον ἀνενδότως· ἐμετρίασεν ἢ ἐσήκωσε τὴν νηστείαν, καὶ κατήργησε τὴν μέθην. Ἤρχετο ὁ χρόνος τῶν Ῥούσσων ἀπὸ Σεπτεμβρίου, ἀλλὰ τῷ ἔτει 1700 διώρισεν ἄρχεσθαι ἀπὸ Ἰανουαρίου πρώτης. Κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Περσίας ἐκείνη ὁποῦ ὑπανδρεύετο δὲν ἔβλεπε τὸν γαμβρὸν φανερὰ, εἰμὴ τὴν ὥραν τοῦ στεφανώματος· κατήργησε τὴν συνήθειαν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγε τὴν τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης. Εἰς ἐκείνους ὁποῦ δὲν ὑπετάγησαν νὰ ἀλλάξουν τὰ μακρὰ φορέματα καὶ νὰ ξυρίσουν τὰ γένεια, (καὶ τοιοῦτοι ἦσαν ὅλοι οἱ δημόται,) διώρισε μίαν τελεσφορίαν, καὶ κατὰ μικρὸν ἐσυνείθισαν, ἀφοῦ ἐκόπησαν πολλῶν καὶ γένεια καὶ μακρὰ ῥοῦχα, πληρῶσαι μὴ θελόντων τὸν διορισθέντα νέον δασμόν. Διώρισε τόπους συναναστροφῆς, ὅπου κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς χριστιανικῆς Εὐρώπης, συνηθροίζοντο ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσαι, καὶ μὲ κάθε τιμὴν καὶ σωφροσύνην εἶχον τιμημένας συναναστροφὰς εἰς ἡμέρας καὶ ὥρας διωρισμένας. Οἱ χηρεύσαντες ἱερεῖς ἐπροστάχθησαν, ἂν θέλουν νὰ πάρουν καὶ δευτέραν γυναῖκα, νὰ ἔχουν ἄδειαν νὰ ἀφήσουν τὴν ἱερωσύνην. Διὰ εὐκολίαν τῶν ὁδοιπόρων εἰς κάθε διάστημα 750 βημάτων ἔστησε μίαν κολόνναν ἀπὸ τῆς Μόσχας ἕως τὸ Βερονέσι, καὶ ἔκτισε καὶ πανδοχεῖα διὰ καταλύματα τῶν ὁδοιπόρων. Καὶ διὰ τιμὴν τῶν ὑποχειρίων του διώρισε τὴν καβαλαρίαν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Γενομένης τῆς ἀγάπης εἰς τὸ Καρλοβίτζι τῷ ἔτει 1699 μεταξὺ τοῦ ἡττηθέντος Μουσταφᾶ τοῦ Β' καὶ τῶν νικητῶν, ἰμπεράτορος Λεοπόλδου δηλαδὴ, τοῦ μονάρχου τῆς Ῥουσσίας Πέτρου, καὶ τῆς Βενετίας, ἔμεινε τῷ Πέτρῳ τὸ Ἀζάκι καί τινα ὀχυρώματα κτισθέντα περὶ αὐτό.

Καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει ἐτελειώθη καὶ ὁ στόλος ὁ προῤῥηθεὶς, ὁποῦ εἶχε ναυπηγήσει δηλαδὴ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι, συγκείμενος ἀπὸ 50 γαλιόνια μὲ τηλεβόλους 60 καὶ 50 καὶ 20, καὶ ἀπὸ 20 κάτεργα, καὶ 30 περγαντῖα, καὶ νῆας δέκα διὰ τὰς πόμπας, καὶ ἄλλας νῆας διὰ τὴν ἀγωγὴν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς ζωοτροφίας του. Ἀπὸ τὸν Βερονέσι ἠμποροῦσεν ὁ στόλος αὐτὸς νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸν Τάναϊν, κἀκεῖθεν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, κἀκεῖθεν διὰ τοῦ Κιμμεριανοῦ Βοσπόρου εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον· ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐγένετο, καὶ ἐσάπησεν ὁ πολυάριθμος οὗτος στόλος διὰ τὴν ἐν

τῷ Προύτῳ ὕστερον ἐπισυμβᾶσαν ἀνελπίστως ἧτταν τοῦ Πέτρου· δὲν ἀφῆκε γὰρ, ἀπὸ ἀψηφησίαν τὴν πρὸς τὸν Τοῦρκον, πρᾶγμα ὁποῦ δὲν ἔκαμε τότε διὰ νὰ νικηθῇ κατὰ κράτος.

Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ὁποῦ ἔγινεν εἰς τὴν πόλιν Ὀλίβαν μεταξὺ Λεχίας καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ ΙΑ' οἱ Λέχοι εἶχον ἀφήσει εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σβέτζου ὅλην σχεδὸν τὴν Λιβονίαν καὶ Ἐστονίαν, μὲ σάρτι ὁποῦ νὰ φυλάττωνται ὅλα τους τὰ προνόμια· ἀλλ' ὁ ῥὴξ Κάρολος ὁ ΙΑ' ὅλα τὰ ἠθέτησε καὶ τυραννικῷ τῷ τρόπῳ ἐφέρετο κατὰ τῶν δύο αὐτῶν ἐπαρχιῶν. Ὅθεν τῷ ἔτει 1692 εἶχεν ἔλθει εἰς τὸ Στοκόλμ ὁ Ἰωάννης Ῥεϊνόλτ Πατκοὺλ, εὐγενὴς τῆς Λιβονίας, μὲ ἄλλους ἓξ δεπουτάτους τῆς ἐπαρχίας, νὰ παρακαλέσουν δεινοπαθῶς καὶ ταπεινοφρόνως τὸν ῥῆγα Κάρολον διὰ τὴν ἄνεσιν τῶν ἐπαρχιῶν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ εἰσακουσθοῦν, ἐφυλακώθησαν οἱ ἓξ καὶ διωρίσθη εἰς θάνατον ὁ Πατκούλ· εὗρε τὸν τρόπον καὶ ἔφυγε καὶ δὲν ἐφονεύθη. Οἱ Λέχοι οὖν εἶχον παράπονα μεγάλα κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΑ' διὰ τὴν παράβασιν τῶν συμφωνιῶν. Καὶ ἐν τούτοις ὁ ἐλέκτωρ τῆς Σαξωνίας Αὔγουστος, ἐκλεχθεὶς ῥὴξ τῆς Λεχίας, εἶχεν ὑποσχεθεῖ τοῖς Λέχοις τὴν ἀνάκτησιν τῶν ἐπαρχιῶν της ὅπου ἡρπάγησαν ἀπὸ τὴν Σβετζίαν· εἶχεν ἀποθάνει δὲ καὶ ὁ ῥηθεὶς αὐτὸς Κάρολος ὁ ΙΑ', καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ υἱός του Κάρολος ὁ ΙΒ', νέος ἐτῶν 17. Τὴν ὑπόσχεσιν οὖν αὐτὴν μαθὼν ὁ Πατκοὺλ καὶ θέλων νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν ὕβριτα, δρομαῖος ἀπελθὼν εἰς τὴν Δρέσδαν ἀπέδειξεν εὔκολον τὴν ἀνάκτησιν τῆς Λιβονίας καὶ παρεκίνει τὸν Αὔγουστον εἰς τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΒ' πόλεμον· εἰδὼς δὲ ὅτι καὶ ὁ Πέτρος εἰρηνοποιήσας ἤδη μὲ τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν τὸν Β' ἔχει κλίσιν νὰ αὐξήσῃ τὰς ἐπαρχίας του καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ἰγγρίας καὶ τῆς Καρελίας, τὰς ὁποίας οἱ Ῥοῦσσοι πρὸ 100 χρόνων ἐξουσίαζον, καὶ οἱ Σβέτζοι εἰς τὸν καιρὸν τῶν ψευδοδημητρίων τὰς ὑπέταξαν, ἀφεὶς τὴν Δρέσδαν τρέχει εἰς τὴν Μόσχαν καὶ διεγείρει τὸν Πέτρον εἰς τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου τοῦ ΙΒ' πόλεμον. Ὅθεν καὶ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Αὔγουστος ἀποφασίζουσι τὸν πόλεμον αὐτὸν, καὶ συμμαχεῖ αὐτοῖς καὶ ὁ ῥὴξ τῆς Δανιμάρκας Φριδερῖκος ὁ Δ'.

Ὁ Πατκοὺλ λοιπὸν πολιορκεῖ τοὺς Σβέτζους εἰς τὴν Ῥήγαν, μητρόπολιν τῆς Λιβονίας, τίτλῳ γκενερὰλ μαγιόρου, καὶ ὁ Πέτρος πέμπει εἰς τὴν Ἰγγρίαν 80,000 στρατοῦ μὲ 145 τηλεβόλους καὶ πολιορκεῖ τὴν Νάρβαν, μικρὰν πόλιν τῆς Ἰγγρίας, ἔτει σωτηρίῳ 1700 Σεπτεμβρίῳ. Ὁ Κάρολος ἐν τούτοις καταβὰς εἰς τὴν Δανιμάρκαν τελειώνει τὸν πόλεμον εἰς ἓξ ἑβδομάδας, καὶ διὰ νὰ μὴ πολεμήσῃ τὴν Κοπενὰγ μὲ βόμβας παίρνει ἀπὸ τοὺς πολίτας της 400,000 ῥηξδέλια· εἶτα βοηθεῖ τῇ Ῥήγᾳ πολιορκουμένῃ καὶ λύει τὴν πολιορκίαν· εἶτα ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ῥούσσων καὶ φθάνει εἰς τὴν Νάρβαν μὲ χιόνας καὶ παγετοὺς τὸν Νοέμβριον. Ὁ Πέτρος μὲ τὸν Μεντζικὸφ ἀφοῦ ἡρμήνευσε τὰ ποιητέα εἰς τὸν πρίγγιπα φλαμέγκον Κρόε εἶχεν ἀπέλθει εἰς τὸ Νοβογορόδ· ἐπιστάτην δὲ τοῦ στρατοπέδου εἶχε διορίσει τὸν Δολγορούκην. Ἡ ζηλοτυπία μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο ἠφάνισε τὸ στρατόπεδον· ἡ Νάρβα ἦτον ἑτοίμη νὰ παραδοθῇ· ὁ Κάρολος καιροφυλακτή-

σας μίαν ἡμέραν ὁποῦ ἐχιόνιζε μὲ ἀέρα σφοδρότατον, τὸ λεγόμενον τίπι,
(τὸ ὁποῖον, τὸ μὲν στράτευμά του εἰς 9,000 συμποσούμενον τὸ εἶχαν εἰς
τὴν ῥάχιν τους, οἱ δὲ Μοσχόβοι κατὰ πρόσωπον), ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν μό-
νον μὲ δέκα ἃ συμπεριέφερε τόπια, καὶ κατασφάττει αὐτούς, μὴ βλέποντας
ἐξ αἰτίας τῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς των προσβαλλούσης χιόνος· ἔξω ἀπὸ
τὴν βλάβην τῆς χιόνος ἠκολούθησαν καὶ ἄλλα κακά· ὁ κόμης Κρόε ἐπρό-
σταττεν, ὁ Δολγορούκης δὲν ἤκουεν, οἱ ὀφφικιάλοι ῥοῦσσοι φονεύουν τοὺς ὀφ-
φικιάλους γερμανούς, ἕκαστος ἀφίνει τὸν τόπον του, ὅθεν σύγχησις καὶ θό-
ρυβος πολύς, καὶ οἱ Σβέτζοι δὲν ἔκαμναν ἄλλο παρὰ νὰ σκοτώνουν φυγά-
δας, καὶ οἱ μὲν ἔῤῥιπτον ἑαυτοὺς εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγοντο, ὁ δὲ Κρόε
φοβηθεὶς μᾶλλον τοὺς Ῥούσσους παρὰ τοὺς Σβέτζους προσκυνεῖ τῷ Καρό-
λῳ μὲ 30,000 στρατιωτῶν· ὁ Δολγορούκης καὶ οἱ λοιποὶ ὀφφικιάλοι ῥοῦσ-
σοι, ἄτακτοι πάντῃ, προσκυνοῦν καὶ αὐτοὶ τῷ Καρόλῳ. Οἱ σκοτωθέντες καὶ
πνιγέντες ἦσαν 6,000 ἄνθρωποι, καὶ οἱ παραδοθέντες ἦσαν ὀκτὼ φοραῖς
περισσότεραι ἀπὸ τοὺς στρατιώτας σβέτζους, ἐξ ὧν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον
ἐσκοτώθησαν ἄνθρωποι μόνον 200. Παρεδόθησαν οὖν εἰς τοὺς Σβέτζους
72,000 ἄνθρωποι· ὁ Κάρολος τὸ ἥμισυ αὐτῶν ἐπρόσταξε νὰ ἀφήσουν τὰ
ὅπλα καὶ νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ ἀφῆκε νὰ ἀναχωρήσουν ἁρ-
ματωμένοι. Τὴν ἧτταν ὁ Πέτρος μαθὼν εἶπεν: «Ἠξεύρω ὅτι οἱ Σβέτζοι θέ-
» λουν μᾶς νικᾷ πολὺν καιρόν, ἀλλὰ τέλος θέλουν μᾶς μάθει νὰ τοὺς νική-
σωμεν.» Ἐγένετο αὕτη ἡ ἧττα τῇ λ' τοῦ Νοεμβρίου.

Ἦλθεν οὖν εἰς τὴν Μόσχαν νὰ χύσῃ τόπια, ἔτει 1701, ἐπειδὴ καὶ τὰ
ἔχασεν ὅλα· προῦντζος δὲν ἦτον, ὅθεν παίρνει τὰς καμπάνας τῶν ἐκκλησιῶν
καὶ μοναστηρίων, καὶ χύνει τόπια μεγάλα 100 καὶ μικρὰ 143· κάμνει
γκιουλέδες ἀπὸ 3 ἕως 6 λίτρας καὶ χαβάνια, καὶ τὰ στέλλει εἰς τὸ
Πλεσκόβ.

Εἶτα συμφωνεῖ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Δανιμάρκας νὰ τὸν βοηθήσῃ μὲ τρία ῥε-
γιμέντα πεζικοῦ καὶ τρία ἱππικοῦ, τὴν ὁποίαν ὑπόσχεσιν, εἰ καὶ θέλων, δὲν
ἠδυνήθη νὰ φυλάξῃ ὁ Δανιμάρκας διὰ τὸν φόβον τοῦ Καρόλου. Εἶτα ἔρχε-
ται εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου, Φεβρουαρίου κζ'· ἣν
δὲ εἰς τὸ Πιρζὲν, κείμενον εἰς τὰ σύνορα τῆς Κουρλανδίας καὶ τῆς Λιτουανίας.
Τὸν ὑπόσχεται βοήθειαν 20,000 στρατοῦ διὰ τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου πό-
λεμον· παρακινεῖ τὴν Δίαιταν τῆς Λεχίας νὰ τὸν βοηθήσῃ καὶ αὐτή· παρα-
κούουν διὰ τὸν φόβον τοῦ Καρόλου· οἱ πλείους ἀποφασίζουν οὔτε νὰ πολε-
μήσουν οὔτε νὰ βοηθήσουν· ἄλλοι πάλιν ἤθελον νὰ βοηθηθῇ ὁ Αὔγουστος καὶ
νὰ πολεμήσουν κατὰ τοῦ Καρόλου· ὅθεν μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν φατριῶν ἀ-
κολουθεῖ διὰ τὴν διαφωνίαν μῖσος ἐμφύλιον. Ἔρχεται ὁ Πέτρος ἀπὸ τὴν
Κουρλανδίαν εἰς τὴν Μόσχαν διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν πρὸς τὸν Αὔγουστον ὑ-
πόσχεσίν του τὸν Μάρτιον, καὶ στέλλει μὲ τὸν Ῥεπνὶν 4,000 στρατοῦ εἰς
τὴν Ῥήγαν διὰ βοήθειαν τῶν Σαξώνων ὁποῦ ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι εἰς
τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Δούνα. Ὁ Κάρολος τὸν Ἰούνιον τοῦ 1701 διαπλέει
τὸν ποταμὸν καὶ νικᾷ κατὰ κράτος τοὺς Σαξώνους αὐτούς· αὐτὴ ἡ νίκη ἐ-
πέφερε τρόμον πολὺν καὶ εἰς τοὺς Ῥούσσους καὶ εἰς τοὺς Σάξωνας· ὁ Κά-

ρολος εὐθὺς ὑπέταξε τὴν Κουρλανδίαν, ἐπροχώρησεν εἰς τὴν Λιτουανίαν καὶ ἔλαβε θάῤῥος πολὺ ἡ φατρία τῶν Λέχων ἡ τῷ Αὐγούστῳ ἐναντία. Τοῦ δὲ Πέτρου ἐν τούτοις δὲν ἔπαυον αἱ διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖαι ἑτοιμασίαι· προσεκτᾶτο ὀφφικιάλους γερμανοὺς καὶ στρατιώτας καὶ γερμανοὺς καὶ λέχους καὶ ἐκ τῆς Λιβονίας καὶ τοὺς ἐπαίδευε τὰ πολεμικά· ἐναυπήγησε κάτεργα 100 εἰς τὴν λίμνην Πεϊποὺς διὰ νὰ δεφενδεύῃ τὴν ἐπαρχίαν Νοβογορὸδ ἀπὸ τὰς ἐπηρείας τῶν σβετζικῶν νηῶν καὶ νὰ ἠμπορῇ νὰ ἐφορμᾷ εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν ἐπαρχιῶν τῶν σβετζικῶν καὶ νὰ ἀποκτᾷ ναύτας· ἁρμάτωσε καὶ ἄλλας νῆας εἰς τὴν λίμνην Λαδόγα, καὶ ἐπαιδεύοντο εἰς τὴν ναυτικὴν τέχνην οἱ νεόκτητοι ναῦταί του· πέμπει δὲ τούτῳ τῷ ἔτει ὀφφικιάλον κάζακον ἀπὸ τὸ Σιπίρι εἰς τὴν Καμτζάτκαν διὰ ξηρᾶς πρὸς κατασκόπευσιν.

Οἱ μονάρχαι ὁποῦ εἰς καιρὸν εἰρήνης ἀνήγειραν ἐκ βάθρων οἰκοδομὰς εἶναι περιώνυμοι· ἀλλ' ὁ Πέτρος ὁποῦ μετὰ τοιαύτην ἧτταν ὀλέθριον τῆς Νάρβας μὲ πολλὴν μεγαλοψυχίαν ἐφαντάζετο νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάθρων πόλιν εἰς ἐρήμους τόπους καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην ἀκτὴν τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, καὶ νὰ κινῆται διὰ νὰ ἑνώσῃ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν μὲ τὴν Κασπίαν καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ νὰ πέμπῃ κατασκόπους εἰς τὴν Καμτζάτκαν, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἶναι ἐνδοξότερος καὶ περιωνυμώτερος πάντων.

Τῷ ἔτει λοιπὸν 1702 ἤρξατο νὰ σκάπτῃ τὸν βαθὺν ὀχετὸν διὰ νὰ ἑνώσῃ τὸν Τάναϊν μὲ τὸν Βόλγαν· καὶ ἄλλοι ὀχετοὶ ἀνωρύσσοντο πρὸς ἕνωσιν τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ Ταναΐδος μὲ κάποιας λίμνας, κἀκεῖθεν μὲ τὸν ποταμὸν Δούναν ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν παρὰ τῇ πόλει Ῥήγα. Ἔγιναν σκαψίματα πολλὰ, ἀλλ' ὁ σκοπὸς δὲν ἐτελείωσε, καὶ ἡ ἕνωσις τῶν ποταμῶν, λιμνῶν τε καὶ θαλασσῶν εἰς πρᾶξιν οὐκ ἀπηνέχθη.

Ἐν τῷ ἡττᾶσθαι εἰς τὴν Λεχίαν ὕφαινεν εἰς τὴν Μόσχαν κουμάσια ἀπὸ μαλλὶ ὁποῦ ἔφερεν ἀπὸ τὴν Λεχίαν καὶ Σαξωνίαν, καὶ ὕφαινε καὶ ἱστούς· ἔφερε διαφόρους τεχνίτας καὶ μαγίστορας διὰ ἐργόχειρα τὰ ἀπὸ σιδήρου καὶ ἄλλων μετάλλων τε καὶ ξύλων· ἔσκαπτε τὰ ἐν τῇ Σιβηρίᾳ μεταλλεῖα καὶ μετέβαινεν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον τῶν ἐπαρχιῶν του ὄχι μόνον διὰ νὰ προμηθεύῃ καὶ νὰ ἑτοιμάζῃ τὰ τῷ πολέμῳ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν πρόοδον καὶ αὔξησιν τῶν ὧν διώρισε καὶ ἤρξατο νέων τεχνῶν τε καὶ ἐπιχειρημάτων, καὶ νὰ διορίζῃ νὰ ἀρχίζουν καὶ ἄλλα νέα ἔργα· καὶ συνελόντι φᾶναι ἐν ταὐτῷ κατεγίνετο καὶ εἰς τὸ νὰ εὐκοσμήσῃ καὶ νὰ πλουτίσῃ τὰς ἐπαρχίας του καὶ εἰς τὸ νὰ τὰς δεφενδεύῃ· καὶ εἰς ἕνα χρόνον μετὰ τὴν φοβερὰν ἧτταν τῆς Νάρβας ἐπαίδευσε τὰ στρατεύματα του τόσον ὁποῦ ὁ γκενεράλης του Σερεμετὸβ, τῇ ιή τοῦ Ἰανουαρίου τοῦδε τοῦ ἔτους 1702, εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας παρὰ τῷ Δέρπτ ἐνίκησε τὸν γκενεράλην σβέτζον Σλίπενπακ· ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι διὰ πρώτην φορὰν τέσσαρας σημαίας σβετζικάς. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς λίμνας Πεϊποὺς καὶ Λαδόγαν ἔγιναν πολλαὶ ναυμαχίαι Ῥουσσῶν καὶ Σβέτζων, καὶ τὸ τέλος ἦν μὲν ἐπικερδέστερον διὰ τοὺς Σβέτζους, ἀλλ' οὐκ ἐπιβλαβὲς διὰ τοὺς Μοσχόβους· εἶτα κατὰ μῆνα Μάϊον ναυμαχίας γενομένης πάλιν εἰς τὸ Πεϊποὺς ἐπῆρεν

—1704

ὁ Σερεμετὸβ μίαν φεργάταν σβέτζικην· τὸν δὲ Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον παρὰ τῇ Δὲρπτ ἐνίκησαν οἱ Ῥοῦσσοι δὶς τοὺς Σβέτζους, μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα μέρη ἦσαν νικηταὶ οἱ Σβέτζοι καὶ ἠφάνιζον τὴν Λεχίαν.

Ἐκεῖ γὰρ εἶχεν ὁ Κάρολος τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, σκοπούμενος νὰ καταβιβάσῃ τὸν Αὔγουστον τοῦ θρόνου καὶ ὕστερον νὰ ἐφορμήσῃ ἐντελῶς κατὰ τοῦ Πέτρου· καὶ ὡς τόσον εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ Πέτρου ἔστελνέ τινα στρατεύματα πρὸς διαφύλαξιν τῆς ἐπαρχίας τῆς Σβετζίας, καὶ οἱ Ῥοῦσσοι προέβαινον ἐν ταὐτῷ εἰς τὴν Ἰγγρίαν καὶ Λιβονίαν.

Ὁ Σερεμετὸβ τῇ ιθ΄ τοῦ Ἰουλίου παρὰ τῷ ποταμῷ Ἐπὰκ πολεμεῖ τοὺς Σβέτζους ὑπὸ στρατηγῷ τῷ αὐτῷ Σλίπενπακ, τοὺς νικᾷ καὶ τοὺς παίρνει 16 σημαίας καὶ 20 τηλεβόλους, καὶ δασμολογεῖ τὰς δύο αὐτὰς ἐπαρχίας, Ἰγγρίαν δηλαδὴ καὶ Λιβονίαν· καὶ τῇ ς΄ τοῦ Αὐγούστου ὑποτάσσει τὴν μικρὰν πόλιν Μαριεμποὺργ κειμένην εἰς τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας καὶ τῆς Ἰγγρίας, τελοῦσαν ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ τῶν Σβέτζων· σκλαβώνουν οἱ Ῥοῦσσοι τοὺς κατοικητάς της, ἐν οἷς καί τινα νέαν ἐκ τῆς Λιβονίας τὴν παρὰ τῷ λουθηρανῷ Γλοὺκ διοικητῇ τῆς πόλεως, τοὔνομα Αἰκατερίνην, ἥτις ὕστερον καὶ βασιλὶς τοῦ Πέτρου ἐγένετο, καὶ ἀποκαθίστησιν ὁ Πέτρος τοπάρχην τοῦ Μεκλεμπούργου τὸν Μεντζικόφ.

Ὡς τόσον ὁ Κάρολος ἀκολουθεῖ τὰς νίκας του εἰς τὴν Λεχίαν, καὶ τανῦν εἰς τὸ πεδίον τὸ παρὰ τῷ Κλισῷ κείμενον μεταξὺ Βαρσοβίας καὶ Κρακοβίας τῇ ιγ΄ τοῦ Ἰουλίου πολεμᾷ μὲ 12 χιλιάδας στρατοῦ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας Αὔγουστον ἔχοντα 80,000 στρατοῦ, καὶ νικᾶται ὁ Αὔγουστος.

Ἀκολουθεῖ δὲ καὶ ὁ τοῦ Πέτρου στρατὸς νὰ πολεμῇ εἰς τὰ μέρη τῆς Λιβονίας, Ἰγγρίας καὶ Ἐστονίας. Μαθὼν δὲ ὁ Πέτρος ὅτι στόλος τοῦ Σβέτζου ὥρμησε νὰ καταπολεμήσῃ τὸν Ἀρχάγγελον, εὐθὺς κινᾷ διὰ βοήθειαν τοῦ κάστρου.

Ἐκπλήττονται πάντες ἀκούσαντες τὸν Πέτρον εἰς τὸν Ἀρχάγγελον εἰς καιρὸν ὁποῦ τὸν ἐνόμιζον εἰς τὴν Μόσχαν. Φθάσας οὖν ἑτοιμάζει τὰ πάντα πρὸς δεφένδευσιν τοῦ κάστρου· ἐμποδίζει τὴν ἀπόβασιν τῶν Σβέτζων ἀπὸ τὸν στόλον τους εἰς τὴν ξηράν· ἰχνογραφεῖ μόνος τὸ ὀχύρωμα τὸ ὀνομασθὲν Νέα Δουΐνα, ἐπιστρέφει εἰς τὴν Μόσχαν, κἀκεῖθεν εἰς τὴν Λεχίαν, ὅπου πάντοτε ἐνίκα ὁ Κάρολος σχεδὸν στοχαζόμενος τὴν ἔξωσιν καὶ τοῦ Αὐγούστου ῥηγὸς τῆς Λεχίας, εἶτα καὶ τὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ τὸ βασίλειον τῆς Ῥουσσίας.

Πόλεμος καὶ πάλιν μεταξὺ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Πουλτὲσκ, καὶ ἡττᾶται πάλιν τὸ σαξωνικὸν στράτευμα τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου.

Εἰς τὴν Μόσχαν ὁ Πέτρος διορίζει τύπον λατινικὸν καὶ ῥουσσικόν· ἔφερε τὰ ψηφία ἀπὸ τὴν Ὀλλάνδαν. Συνίστησι σχολεῖα γεωμετρίας, ἀστρονομίας καὶ ναυτηλίας ὑπὸ τῷ διδασκάλῳ Φεργουσὸν, κτίζει νοσοκομεῖον κατ' ἐκεῖνο ὁποῦ εἶδεν εἰς τὸ Ἀμστερδάμ· θεμελιώνει πολλοὺς τεχνίτας νὰ ἐργάζωνται διάφορα καὶ πολλὰ ἐργόχειρά τους· εἶτα ἀπέρχεται εἰς τὸ Βερονέσι καὶ σκαρώνει δύο γαλιόνια ἀπὸ 80 τηλεβόλους τὸ καθὲν, διὰ προφύλαξιν τῶν κινημάτων τοῦ Τούρκου, ἂν συμβοῦν· εἶτα ἀπέρχεται εἰς τὸ Ὁλο-

νίτζι νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς νῆας ὁποῦ ἐναυπήγει πρὸς ἀπάντησιν τῶν ἐφόδων τοῦ Καρόλου· κεῖται τὸ Ὀλονίτζι μεταξὺ τῶν δύο λιμνῶν, Λαδόγας καὶ Ὀνέγας· διώρισεν εἰς αὐτὸ ἐργαστήρια διὰ κατασκευὴν καὶ ἐργασίαν πολεμικῶν ὅπλων· ἐδῶ λοιπὸν ἤκμαζον αἱ τέχναι διὰ τὸν πόλεμον, καὶ εἰς τὴν Μόσχαν ἤνθουν αἱ τέχναι διὰ τὴν εἰρήνην.

Μεταξὺ τῆς λίμνης Λαδόγας καὶ τοῦ ποταμοῦ Νέβα κεῖται ὀχύρωμα τοὔνομα Νεβὸ ἢ Νιάνζ· ἡ ἀπόκτησίς του ἦν ἀναγκαιοτάτη καὶ διὰ ἀσφάλειαν τῶν ἐς τόδε ἀποκτημάτων του καὶ διὰ τοὺς ἄλλους σκοπούς του· ὅθεν καὶ τὸ ὑπέταξε πολιορκήσας διὰ ξηρᾶς, ἐπιστατοῦντος τοῦ Σερεμετὸβ, καὶ κωλύσας ὁ ἴδιος Πέτρος τὰ σβετζικὰ δύο καράβια ὁποῦ ἦλθαν πρὸς βοήθειάν του, τὰ ὁποῖα καὶ ὑπέταξεν.

Εὐθὺς οὖν μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Νεβὸ ἀπεφάσισε νὰ κτίσῃ τὸ Πετερποῦργο εἰς τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Νέβα τοῦ καὶ εἰσβάλλοντος εἰς τὸν κόλπον τῆς Φινλανδίας, καὶ ἄρχεται τοῦ θεμελίου τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς, Μαΐου τῇ κς′ τοῦ ἔτους 1703, ἀφοῦ ὁ Αὔγουστος καταπολεμούμενος καὶ ἀφανιζόμενος ὑπὸ Καρόλου τοῦ ΙΒ′ ἐβιάσθη παρὰ τῶν φίλων καὶ συμμάχων του Λέχων νὰ στείλῃ ὀπίσω εἰς τὸν Πέτρον τοὺς 20,000 Ῥούσσους ὁποῦ ὡς σύμμαχος τὸν εἶχε στείλει διὰ βοήθειάν του· τὸν ἐσυμβούλευσαν νὰ τοὺς ἀποπέμψῃ διὰ νὰ μὴν δίδῃ, εἶπον, αἰτίαν τοὺς Λέχους τοὺς ἐναντίους του καὶ φατριώτας τοῦ Καρόλου νὰ αὐτομολοῦν πρὸς τὸν Κάρολον. Αὐτοὶ λοιπὸν οἱ ἀποπεμφθέντες ὁποῦ ἦσαν πεπαιδευμένοι ὑπὸ τῷ Πατκοὺλ ἔγιναν ἐπωφελεῖς εἰς τὴν Λιβονίαν καὶ εἰς τὴν Ἰγγρίαν, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἀποβαλὼν αὐτοὺς ὁ Αὔγουστος ἔχανε τὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις του· αὐτῶν ἡ βοήθεια καὶ ἡ ἀπόκτησις τῆς Νιὰνζ ἔφεραν τὸν Πέτρον εἰς κατάστασιν τοῦ νὰ θεμελιώσῃ τὸ Πετερποῦργο· κεῖται εἰς 60 βαθμοὺς πλάτους καὶ εἰς 44 μήκους πρὸς τὸ ἥμισυ. Ἤρξατο λοιπὸν κτίζειν μικρόν τι ὀχύρωμα εἰς μίαν νῆσον ἥτις τὴν σήμερον κεῖται εἰς τὸ μέσον τοῦ Πετερπούργου. Ὅθεν εἰς καιρὸν πολέμου ὁ Πέτρος ἔκτιζε φρούριον, ὁποῦ ἄλλοι ῥῆγες μόλις τὸ κατορθώνουν εἰς καιρὸν εἰρήνης· τὸ ἐτελείωσεν εἰς διάστημα πέντε μηνῶν· ἔτρεξαν εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτὴν πολλοὶ καὶ διάφοροι τεχνῖται καὶ ἐργάται κάθε εἴδους, ἀπὸ τὴν Μόσχαν, Ἀζδερχάνι, Καζάνι καὶ Οὐκραΐναν. Ὁ χιλίαρχος σβέτζος Κρονιὸρτ ἐλθὼν εἰς τὸν ποταμὸν Σέστρα μὲ στρατὸν ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν οἰκοδομήν· ἀλλ᾽ ὁ Πέτρος ὁρμήσας μὲ τὰ δύο του ῥεγιμέντα τὸν ἐδίωξεν ἐκεῖθεν τῇ θ′ τοῦ Ἰουλίου. Τὸν Νοέμβριον καράβι ὁλλανδέζικον ἦλθε κατὰ τύχην εἰς τὸ Πετερποῦργο· ὁ καπετάνος ἔτυχε περιποιήσεως καὶ οἱ Ὁλλανδέζοι ἔμαθον εὐθὺς τὴν στράταν καὶ λαιμοδοσίαν τοῦ Πετερπούργου, ὁποῦ ἦτον τότε ἓν σύνταγμα καλυβῶν μὲ δύο σπίτια δημόσια τριγυρισμένα ἀπὸ τειχόκαστρον· ἡ ἐπιμονὴ καὶ ὁ καιρὸς ἐτελείωσαν τὰ λοιπά. Διορίζει τὸν τόπον ὁ Πέτρος ὅπου ἔπρεπε νὰ ἀνεγερθῇ τὸ περίφημον ὀχύρωμα Κρόνσλοτ.

Τὸν Νοέμβριον στέλλει τῷ ῥηγὶ τῆς Λεχίας σύμμαχον στρατὸν 12 χιλ. πεζικοῦ καὶ 300 χιλ. ῥούβλια. Τὸ ἐτήσιον εἰσόδημα τῆς Ῥουσσίας ἦτο τότε ὅλον 5 μιλλιούνια ῥούβλια· τὰ ἔξοδα διὰ τοὺς στόλους, διὰ τὰ στρατό-

πεδα καὶ τὰ λοιπὰ ἀποκτήματα τοῦ Πέτρου ἀνάγκη ἦν νὰ καταναλώσουν αὐτὴν τὴν ποσότητα· εἶχεν ὀχυρώσει σχεδὸν ἐν ταὐτῷ τὸ Νοβογορόδ, τὸ Πλεσκόβ, τὸ Κίοβον, τὸ Σμολένσκο, τὸ Ἀζάκι καὶ τὸν Ἀρχάγγελον, ἔκτιζε καὶ μητρόπολιν, καὶ μολοντοῦτο εἶχεν ἀκόμη τὸν τρόπον νὰ βοηθήσῃ τὸν σύμμαχόν του καὶ μὲ μετρητὰ καὶ μὲ στρατιωτικόν.

Ἀπῆλθεν εἶτα παραχειμάσαι εἰς τὴν Μόσχαν, καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ μεταβάλῃ ἀνεπαισθήτως τὰ ἤθη, τοὺς νόμους καὶ τὰς συνηθείας τὰς ῥουσσικάς. Παροτρύνει μακρόθεν τὰ ἔργα ὁποῦ ἐγίνοντο εἰς τὸ Βερονέσι, εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸν λιμένα ὁποῦ ἔκαμεν ἐν τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ ὑπὸ τῷ ὀχυρώματι Ταϊγανρόκ. Ὡς τόσον ἀλλάζωντας τὰ ἤθη, τοὺς νόμους, τὸ στρατιωτικὸν καὶ ὅλην τὴν κατάστασιν τῶν Μοσχόβων, ἐσυλλογίζετο νὰ κάμῃ τὴν Ῥουσσίαν κέντρον τοῦ ἔν τε τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ ἐμπορίου, καὶ ἐστοχάζετο πάντοτε νὰ ἑνώσῃ δι' ὀχετῶν τοὺς ποταμοὺς Δούναν, Βόλγαν καὶ Τάναϊν, καὶ οὕτω νὰ ἀνοίξῃ νέας ὁδοὺς τῆς Βαλτικῆς καὶ τῆς Κασπίας τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, κάμνωντας κοινωνίαν μεταξὺ ὅλων αὐτῶν, καὶ νὰ ἀνοίξῃ εἴσοδον ἀπὸ αὐτὰς τὰς τρεῖς θαλάσσας εἰς τὸν Ἀρκτικὸν ὠκεανόν.

Τούτῳ λοιπὸν τῷ ἔτει 1704 ἐπανακάμψας εἰς τὸ Πετερποῦργο τῇ λ' τοῦ Μαρτίου εὗρε κτισμένον καὶ τελειωμένον τὸ ὀχύρωμα Κρονσλὸτ ἐπὶ νήσου κειμένης ἔμπροσθεν εἰς τὴν πόλιν· παρὰ τῶν τηλεβόλων τοῦ ὀχυρώματος αὐτοῦ ὁ μεγαλήτερος στόλος ἠμποροῦσε νὰ δεφενδευθῇ· τὸ καθώπλισε λοιπὸν μὲ τηλεβόλους. Εἶτα διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ τὴν Ἰγγρίαν ἀποφασίζει νὰ ὑποτάξῃ τὴν πόλιν Νάρβαν, ἔμπρος εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε νικηθεῖ κατὰ κράτος τὸ στράτευμά του· ἄρχεται λοιπὸν τῆς πολιορκίας τὸν Ἀπρίλιον διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, καὶ ἐν ταὐτῷ πολιορκεῖ τὴν πόλιν Δέρπτ κειμένην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἐστονίας. Παραδίδεται τὸ Δέρπτ τῇ κγ' τοῦ Ἰουλίου, καὶ τῇ κά τοῦ Αὐγούστου ὑποπίπτει μὲ σπαθὶ τὴν Νάρβαν· κατακόπτουσιν οἱ Ῥοῦσσοι τοὺς κατοικητὰς καὶ λεηλατοῦσι τὰ παρατυχόντα· δραμὼν ὁ Πέτρος ἐμποδίζει καὶ τὴν μιαιφονίαν καὶ τὴν λεηλασίαν, καὶ φονεύει δύο Ῥούσσους ὁποῦ ἀπειθήσαντες εἰς τὴν προσταγήν του δὲν εἶχαν παύσει τοῦ νὰ μιαιφονοῦν.

Προστάττει τὸν γκενεράλην Σερεμετὸβ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Νοτεμπούργου, ὀχύρωμα τοῦτο κείμενον ἐν τῇ Ἰγγρίᾳ, εἰς μίαν νῆσον τῆς λίμνης Λαδόγας· ἦν δὲ ἀναγκαιότατον, ὡσὰν ὁποῦ ἡ ἀπόκτησίς του ἐξουσίαζε τὸ τρέξιμον τοῦ ποταμοῦ Νέβα, ὅστις εἰσβάλλει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, ὅπου ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ καὶ νὰ ἐξουσιάζῃ μέρος αὐτῆς. Πολιορκεῖται λοιπὸν ἀπὸ κά Σεπτεμβρίου ἕως ιϛ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τέλος παραδίδεται τῇ ιϛ' τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ κλειδὶ τῆς Ἰγγρίας καὶ Φινλανδίας, καὶ μετωνομάσθη Σλοῦσσελπουργ. Ὑπέταξεν οὖν ὁ Πέτρος τὴν ἐπαρχίαν ὅλην τῆς Ἰγγρίας, μίαν οὖσαν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Φινλανδίας· οἱ Ῥοῦσσοι τὴν ὥριζον μέχρι τοῦ 1610 ἔτους, ἀλλὰ λαβόντες αὐτὴν οἱ Σβέτζοι τῷ ἔτει 1617 τὴν ὥριζον

μέχρι τοῦδε· καὶ τανῦν ὑπετάγη τῷ Πέτρῳ ὑποτάξαντι καὶ τὸ ἕτερον αὐτῆς ὀχύρωμα, τὸ Κοπόριον.

Πρὸ δὲ τούτων αἱ 12 χιλιάδες τοῦ πεζικοῦ στρατεύματος τοῦ προρρηθέντος ὁποῦ ἔστειλεν ὁ Πέτρος πρὸς βοήθειαν τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου, ἐνωμέναι μὲ τὸ στράτευμα τῆς Λιτουανίας, πολεμοῦσιν εἰς τὴν Κουρλανδίαν μὲ τοὺς Σβέτζους, καὶ ἡττῶνται τὸ σύνολον οἱ Ῥοῦσσοι ὑπὸ στρατηγῷ τοῦ Καρόλου τῷ Λεβενὸπτ τῇ λά τοῦ Ἰουλίου.

Ἡ συνάθροισις τῶν προὐχόντων τῆς Λεχίας, τῇ προτροπῇ τοῦ Καρόλου, εἶχε καθαιρέσει τὸν Αὔγουστον τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας ὡς ἀνάξιον, τῇ ιδ' τοῦ Φεβρουαρίου· καὶ τανῦν μετὰ τὴ δε τὴν ἐν τῇ Κουρλανδίᾳ νίκην ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ Καρόλου ἐκλέγουν οἱ Λέχοι ῥῆγα τῆς Λεχίας τὸν Στανίσλαον Λεκζίνσκην, καὶ ὁ Κάρολος ἔγινεν αἴτιος νὰ τὸν δεχθῇ εἰς ῥῆγα τους τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἐπαρχίας τῆς Λεχίας.

Ὁ Πέτρος ὡς τόσον οὐκ ἐγκατέλιπε τὸν ἐξωσθέντα Αὔγουστον, ἐδιπλασίασε τὰς πρὸς αὐτὸν συμμαχίας εἰς τὰς δυστυχίας του, καὶ ἐνόσῳ ὁ ἐχθρὸς τοῦ Πέτρου Κάρολος ἔκαμνε νέον ῥῆγα εἰς τὴν Λεχίαν, ὁ Πέτρος ἐπολέμει τοὺς γκενεράληδες σβέτζους ἀμοιβαδὸν εἰς τὴν Ἐστονίαν καὶ εἰς τὴν Ἰγγρίαν· ὅθεν ὑπέταξε καὶ τὴν Νάρβαν, ὡς προείρρηται, καὶ ἔστειλε πρὸς βοήθειαν τοῦ ἐξωσθέντος ῥηγὸς Αὐγούστου εἰς τὴν Λιτουανίαν ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Ῥεπνὶν ἓξ χιλιάδας στρατιωτικοῦ ἱππικοῦ καὶ ἄλλας ἓξ χιλιάδας πεζικοῦ, τῇ ιθ' τοῦ Αὐγούστου.

Ὡς τόσον ὁ Κάρολος ὑποτάσσει τὴν μητρόπολιν τοῦ Παλατινάτου τῆς Ῥουσσίας Λεοπόλδο· εὗρεν ἐκεῖ 400 σενδούκια τοῦ ῥηγὸς Αὐγούστου γεμάτα ἀπὸ ἄσπρα, κατὰ τὴν ϐ' τοῦ Σεπτεμβρίου.

Ἅπασαν οὖν τὴν Ἰγγρίαν ὑπαγαγὼν ὁ Πέτρος διορίζει ἡγεμόνα ταύτης τὸν Μεντζικὸφ, ἐπιστατεύων αὐτὸς καὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Πετερπούργου· εἶχαν κτισθεῖ πολλὰ σπίτια πέτρινα, καὶ ὁ ναύσταθμος μεγαλοπρεπὴς, καὶ μαγαζιά· ἐτελείωσαν τὰ ὀχυρώματα καὶ τὰ τειχόκαστρα, καὶ ἦσαν ἄκτιστα μόνον τὰ παλάτια· ὁ στόλος ὁ διωρισμένος διὰ τὸ Πετερποῦργο εἶχεν αὐξήσει μὲ γαλιόνια καὶ κάτεργα καὶ φεργάδαις, καὶ ναυπηγούμενα εἰς τὸ Ὀλονίτζι ἐφέροντο εἰς τὸ Πετερποῦργο· τοὺς ἀγροίκους τοῦ Ἀζδερχανίου καὶ τῶν συνόρων τῆς Κίνας τοὺς κατῴκισεν ἐκεῖ.

Προσκλαυθέντων εἰς τὸν πρώην βασιλέα σουλτὰν Μουσταφᾶν τῶν ἀρχόντων τῆς Μολδαβίας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν Κωνσταντίνου τοῦ Δούκα, καὶ διὰ τὴν συμβᾶσαν εὐθὺς τότε ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ἀποστασίαν ἀποτυχόντων τοῦ σκοποῦ, τώρα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν προσεκλαύθησαν καὶ δεύτερον εἰς τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην· τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἐκλέξουν ὅποιον θέλουν ἀναμεταξύ των· ὅθεν ὄντα σὺν αὐτοῖς τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν, πρωτοσπαθάριον τῆς Μολδαβίας, ἐξελέξαντο ὁμοφώνως, καὶ καθῃρέθη τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας διὰ τὸ ἐπιφορτίζειν τῷ πλήθει δασμοὺς ὑπὲρ δύναμιν. Καλὴ καὶ ἐπωφελὴς ἡ ἀπόφασις τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ, τὸ νὰ δώσῃ δηλαδὴ ἄδειαν τοῖς ἄρχουσι νὰ ἐκλέξουν αὐθέντην· οἱ Τοῦρκοι ἔτζι τὸ εὗρον καὶ τὸ ἤθελαν, καὶ νὰ ὁποῦ καὶ τὸ ἐφύ-

λαττον· ἀλλ' ἡμεῖς τοὺς ἐσυνειθίσαμεν νὰ μὴν κάμουν ἐκεῖνο ὁποῦ ἤξευραν ὡς πρέπον καὶ κανονικὸν τοῦ τόπου προνόμιον, ἀλλ' ἄλλους νεωτερισμούς. Αἱ καταδρομαὶ τοῦ Πραγκοβάνου κατὰ τῆς τοῦ Μιχάλ-βοδα αὐθεντείας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς τὸ ἐξῆς οὐκ ὀλίγα, ἔκαμαν τοὺς Τούρκους νὰ λησμονήσουν τὰς παλαιὰς ἐπωφελεῖς συνηθείας καὶ νὰ ἐνεργοῦν τοὺς νεωτερισμοὺς ὁποῦ ἡμεῖς τοὺς ἑρμηνεύομεν. Πόσοι καὶ πόσοι ἐπιζήμιοι νεωτερισμοὶ ἔγιναν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη ἕως τώρα ἐξ αἰτίας τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν συζητητῶν εἰς αὐτοὺς τοὺς κακορρίζικους τόπους! Παρατρέχω τὴν διήγησιν ἐκείνων ὁποῦ ἐγὼ ἠξεύρω, διὰ τὸ τοῦ λόγου μῆκος, ἐπὶ πᾶσι δὲ τοὺς νεωτερισμοὺς τοῦ Νικολάου βοεβόδα καὶ τοῦ υἱοῦ του Κωνσταντίνου βοεβόδα τοὺς ἀποσιωπῶ ἐξεπίτηδες διὰ τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀφηγήσεως· τόσον μόνον λέγω, πῶς οἱ Ῥωμαῖοι ἠφάνισαν τὰ παλαιὰ καὶ τοῖς ταλαιπώροις ἐντοπίοις ἐπικερδῆ προνόμια αὐτῶν τῶν δύο ἡγεμονιῶν, καὶ ὄψονται βέβαια ἐν τῷ κριτηρίῳ τοῦ θεοῦ εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, μὲ ὅλον ὁποῦ ἦτον εἰς ἄκρον φιλοχρήματος καὶ φιλάργυρος, εἶχε τὸ πρᾶγμα μετριότητά τινα, μὲ τὸ νὰ ἐβασίλευε μὲ τὴν ἰδέαν τῶν παλαιῶν τοπικῶν προνομίων· ἐπὶ δὲ τοῦ σουλτὰν Μαχμοὺτ καὶ τῶν λοιπῶν μέχρι τοῦδε ηὔξησε τὸ κακὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁποῦ νὰ ὑπερεπήδησε τοὺς ὅρους ὄχι μόνον φιλανθρωπίας καὶ τῆς παραμικρᾶς, ἀλλὰ καὶ παντὸς εἴδους διακρίσεως.

Ἔτει σωτηρίῳ 1705, τοῦ Χιτζρὲ 1117.

Μετὰ 16 μῆνας τοῦ Παλτατζῆ εἰς τὸ βεζαρέτι, ὁ σουλτὰν Μεχμέτης, ἵνα εὐχερῶς ἐπαπολαύῃ τῆς πολυεράστου, καταβιβάζει τῆς ἀρχῆς καὶ πέμπει ἡγεμόνα εἰς τὴν Θεοδοσιούπολιν, τουρκιστὶ Ἐρζερούμ, κἀκεῖθεν ἀποκατέστησεν ἡγεμόνα εἰς τὸ Χαλέπι· ἀνεβίβασε δὲ εἰς τὸ βεζαρέτι, κατὰ τὴν γ' τοῦ Ἀπριλίου, τὸν Τζόρλουλη-Ἀλῆ-πασσᾶν. Φιλαργυρία δὲ μεγίστη δουλεύων ὁ σουλτὰν Ἀχμὲτ πάντα λίθον ἐκίνει πρὸς τὸ θησαυρίζειν· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος ἐβιάζετο ἐπιφορτίζειν τοῖς ὑπὸ χεῖρα δασμοὺς ἐπαχθεῖς, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας φρονήσεως φερόμενος ἐμετρίαζεν οὑτωσὶ τὰ βάρη, ὥστε μὴ καταλαλεῖσθαι παρὰ τοῦ λαοῦ διὰ ταῦτα οὔτε αὐτὸν οὔτε τὸν ἄνακτα.

Πέμπει ὁ Κάρολος στόλον συγκείμενον ἀπὸ 22 γαλιόνια πρὸς 54 ἕως 64 τόπια τὸ καθὲν, ἀπὸ 6 φεργάτας, ἀπὸ 2 γαλεόταις μὲ πόμπαις καὶ ἀπὸ 2 πουρλότα, διὰ νὰ κατακαύσουν τὰ νεόκτιστα Πετερποῦργον καὶ Κρόνσλοτ· ὁ ἐν τῷ στόλῳ στρατὸς ἀπέβη εἰς τὴν νῆσον Κοτίν· ὁ χιλίαρχος ῥοῦσσος Τολπογκουὶν τοὺς ἐβίασε φυγεῖν εἰς τὰς νῆάς των, τῇ ιζ' τοῦ Ἰουνίου, ἀφέντας τοὺς νεκρούς των· ἐσκλαβώθησαν δὲ καὶ 300 στρατιῶται σβέτζοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον· μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν ἧτταν ὁ στόλος δὲν ἀνεχώρησεν, ἀλλὰ καὶ δεύτερον ἀπέβησαν τῶν νηῶν οἱ Σβέτζοι, καὶ πάλιν ἡττηθέντες ἔφυγον. Εἶτα ὥρμησε στρατὸς διὰ ξηρᾶς ἀπὸ Βιπούργου μὲ τὸν γκενεράλην Μεϊδὲλ κατὰ τῶν αὐτῶν νεοκτίστων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἡττηθεὶς,

ἔφυγον οἱ Σβέτζοι πανταχόθεν τῇ κέ τοῦ Ἰουνίου, καὶ ἠλευθερώθη τὸ Πετερποῦργο.

Ὁ Πέτρος διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας Αὔγουστον, εἰ καὶ ἐξωσθέντα, ἅπτεται τῆς πρὸς τὴν Κουρλανδίαν, καὶ σκοπεῖται καταλαβεῖν τὴν Ῥήγαν καὶ ὑπαγαγεῖν τὴν Λιβονίαν, εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ Κάρολος εἶχεν ὑποτάξει σχεδὸν ὅλην τὴν Λεχίαν εἰς τὸν νέον ῥῆγα Στανίσλαον ὁποῦ αὐτὸς διώρισεν· ὁ Πέτρος ἦτον ἀκόμη εἰς τὴν Βίλναν τὴν ἐν τῇ Λιτουανίᾳ, καὶ ὁ ἀρχιστράτηγός του Σερεμετὸβ ἐπλησίαζεν εἰς τὸ Μιτὸ, μητρόπολιν τῆς Κουρλανδίας· εὗρεν ἐκεῖ τὸν σβέτζον γκενεράλην Λεβενόπτ· γίνεται πόλεμος εἰς τόπον λεγόμενον Γκεμαβέρσι, ἡττῶνται οἱ Ῥοῦσσοι καὶ ὅλας των τὰς τηλεβόλους χάνουν, εἶτα πολεμοῦσιν εἰς ἄλλους δύο τόπους καὶ πάλιν ἡττῶνται οἱ Ῥοῦσσοι, ἀπόντος τοῦ Πέτρου καὶ εἰς τοὺς τρεῖς αὐτοὺς πολέμους· ὅστις τελευταῖον φθάσας εἰς Μιτὸ καὶ πολεμήσας τὸ ὑποτάσσει μὲ συμφωνίαν τῇ ιδ′ Σεπτεμβρίου· εἶτα διῆλθε διὰ τῆς Σαμογιτίας καὶ Λιτουανίας, καὶ προχωρήσας ἕως τοῦ Τικοτζὶν ἐκεῖ ἀνταμώθη τὸ δεύτερον μὲ τὸν ῥῆγα Αὔγουστον, τὸν παρηγόρησε καὶ ὑπεσχέθη νὰ τὸν ἐκδικήσῃ, καὶ ἀπῆλθον μαζὴ εἰς τὸ Γρόδνο, μητρόπολιν τῆς Λιτουανίας, καὶ διέτριψαν ἐκεῖ μέχρι ιέ τοῦ Δεκεμβρίου· καὶ ἀναχωρῶν, δοὺς τῷ Αὐγούστῳ καὶ ἄσπρα καὶ στράτευμα, ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Μόσχαν διὰ νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν καὶ τοὺς νόμους καὶ τὰς τέχνας. Ὡς τόσον μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ ῥουσσικοῦ στρατεύματος εἰς τὸ Γκεμαβέρσι, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ὥριζε καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Λεχίαν, ἔξω ἀπὸ τὸν Κάρολον, ἐπαρχίας τινὰς, μολοντοῦτο ἀποστατοῦσι, διὰ τὴν φήμην τῆς ἥττης, μέρος τῶν στερλίτζηδων ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ Ἀζδερχάνι, καὶ ὁ Σερεμετὸβ σταλεὶς παρὰ τοῦ Πέτρου κατήργησε τὴν ἀποστασίαν.

Καταβιβάζεται τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας καὶ ἐπιβαίνει αὐτῆς ὁ Ἀντίοχος Καντεμίρης, υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου Καντεμίρη, συνεργείᾳ καὶ ἀναλώμασι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Οὐγγροβλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Πραγκοβάνου, μισοῦντος τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν.

Παρθένιος ὁ καὶ Πρόχορος, ἀπὸ Βηθλεὲμ εἶχε γίνει πατριάρχης Ἀλεξανδρείας τῷ ἔτει 1667· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη δέκα καὶ τελειωθεὶς ἐν τῷ σεισμῷ τῆς Σμύρνης, γίνεται μετ' αὐτὸν πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Γεράσιμος ὁ Β′ ὁ ἀπὸ Καστορίας, τὴν μὲν πατρίδα Κρὴς, τὴν δὲ κλῆσιν Παλλαδᾶς, ἔτει σωτηρίῳ 1677. Συνέθετο λόγους πολλοὺς οἵτινες σώζονται καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰς τόμον πολύφυλλον ἐν τῇ κατὰ τὸ Κάχιρον τῆς Αἰγύπτου πατριαρχικῇ βιβλιοθήκῃ· καὶ πατριαρχεύσας ἔτη εἴκοσι δύο παραιτεῖται εἰς τὸν Σαμουὴλ τὸν ἀπὸ Λιβύης, Χῖον μὲν τὴν πατρίδα, τὴν δ' ἐπίκλησιν Καπασούλην, τῷ ἔτει 1699· ὅστις πατριαρχεύσας ἔτη ἓξ ἐξοῦται περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους κατὰ μῆνα Δεκέμβριον, τῇ συνεργείᾳ τοῦ Κοσμᾶ, ἀρχιεπισκόπου Σιναίου, τοῦ ἐκ Χρυσουπόλεως (Σκούταρι).

Ἔτει σωτηρίῳ 1706.

Ὁ Κάρολος προχωρεῖ εἰς τὸ Γρόδνο διὰ νὰ πολεμήσῃ τὸ στράτευμα τοῦ

Πέτρου. Ὁ Αὔγουστος φοβηθεὶς φεύγει εἰς τὴν Σαξωνίαν μὲ 4 ῥεγγιμέντα δραγόνων ῥούσσων, καὶ ἀδυνατίζει μὲ αὐτὴν τὴν φυγὴν καὶ μαλθακώνει τὸ στράτευμα τοῦ ὑπερασπιστοῦ του, ὅπερ καὶ σκορπισθὲν συνήθροισεν ὁ Πέτρος μὲ κόπον πολὺν εἰς τὴν Λιτουανίαν. Ἐν τούτοις ὁ Σουλεμπούργ, (οὗτος ἐνίκησεν ὕστερον τοὺς Τούρκους εἰς τοὺς Κορφούς,) μὲ 12 χιλ. Σάξωνας, καὶ ἓξ χιλ. Ῥώσσους τοὺς δοθέντας παρὰ τοῦ Πέτρου πρὸς βοήθειαν τοῦ Αὐγούστου, κοντὰ εἰς τὸ Φραουστὰδ ἀπαντήσας τὸν σβέτζον ἀρχιστράτηγον Ῥενσίλδι συγκροτεῖ πόλεμον· ῥεγιμέντο Φραντζέζων ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Σαξώνων καταλιπὸν τὸν Σουλεμπούργ αὐτομολεῖ τῷ Ῥενσίλδι καὶ γίνεται αἴτιον τῆς ἥττης τοῦ Σουλεμπούργ, καὶ ἐφονεύθησαν πολλοὶ καὶ Ῥοῦσσοι καὶ Καζάκοι καὶ Καλμοῦκοι.

Ἐφορμᾷ ὁ Κάρολος κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Σαξωνίας καὶ ὑποτάσσει τὸ ἐλεκτοράτον ὁλόκληρον· ὄντος αὐτοῦ εἰς τὴν Λείψικαν παραιτεῖται ὁ Αὔγουστος τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας τῇ ιδ' Σεπτεμβρίου· κρεῖττον εἶχε νὰ παραδοθῇ τῷ νικητῇ του παρὰ νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ὑπερασπιστοῦ του· ἔδωκε γράμμα τῆς παραιτήσεως αὐτῆς, ὑπισχνούμενος νὰ μὴν ὀνομασθῇ ποτὲ ῥὴξ τῆς Λεχίας, νὰ μὴ δεχθῇ τὴν συμμαχίαν τοῦ Πέτρου καὶ νὰ παραδώσῃ τῷ Καρόλῳ τὸν πρέσβυν τοῦ Πέτρου, τὸν προῤῥηθέντα Πατκούλ, καὶ γκενεράλην τῶν Ῥούσσων, ὁποῦ ἐπολέμει πρὸς διαφένδευσίν του· τὰ ἐπραγματεύθη αὐτὰ κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γκενεράληδες τῆς Ῥουσσίας, καὶ μάλιστα τὸν Μεντζικὸφ, κοντὰ εἰς τὸν ὁποῖον διέτριβεν εἰς τὴν Ποσνανίαν. Ὁ Μεντζικὸφ ἀγνοῶν αὐτὰ τὰ κινήματα τοῦ Αὐγούστου πολεμᾷ τὸ στρατόπεδον τὸ σβέτζικον κοντὰ εἰς τὸ Καλὶχ ὁποῦ προυμάχετο διὰ τὸν Στανίσλαον, καὶ τὸ νικᾷ τῇ ιθ' τοῦ Ὀκτωβρίου· ἐφονεύθησαν Σβέτζοι 4 χιλιάδες, καὶ ἐσκλαβώθησαν 2,588· καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ Αὔγουστος ὑπέγραψε τὴν ῥηθεῖσαν συμφωνίαν, φοβούμενος τὰς πολλὰς δυνάμεις ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν Σαξωνίαν ὁ Κάρολος, ὅστις τὸν ἐβίασε νὰ γράψῃ καὶ τῷ Στανισλάῳ συγχαρητικὸν διὰ τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, καὶ παρέδωκε τῷ Καρόλῳ καὶ τὸν ζητηθέντα Πατκούλ. Ζητεῖ ἀπὸ τοὺς Σάξωνας ὁ Κάρολος καὶ τὸν δίδουν τὸν μῆνα ῥηξδάλια 625 χιλιάδας, καὶ εἰς κάθε σολδάτον σβέτζον διακόσια δράμια κρέας τὴν ἡμέραν καὶ 200 δράμια ψωμὶ καὶ 4 σολδιά, καὶ πίραν μίαν ὀκὰν καὶ χορτάρι διὰ τὸ ἱππικόν.

Ὁ Πέτρος μαθὼν τὰ ἀλλόκοτα τοῦ Αὐγούστου σκοπεῖται νὰ κάμῃ ῥῆγα τῆς Λεχίας τὸν Ῥαγότσκην· οὗ μὴ γενομένου σκοπεῖται νὰ κάμῃ τὸν Σινιάσκην, μέγαν γκενεράλην τῆς ἀριστοκρατείας, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἔγινεν.

Ἔτει σωτηρίῳ 1707.

Ὁ Πέτρος πέμπει τὸν ῥηθέντα Περὺ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀζδερχάνι· εὗρεν ἐκεῖ πεδία ἐπιμήκιστα γέμοντα χλόης διὰ τροφὴν ζώων καὶ γόνιμα ἀπὸ ὄσπρια, μὲ πολλαῖς κερασιαῖς καὶ ἀμυγδαλιαῖς, καὶ μὲ πλεῖστα πρόβατα ἄγρια εὐτραφέστατα ὁποῦ ἔβοσκον εἰς αὐτὰς τὰς ἐρήμους· ἡ ἐπαρχία τοῦ

'Αζδερχανίου εἶναι μέρος τῆς ἐπαρχίας Κοπτζάκ· τὴν ὑπέταξεν ὁ Τζεγκὶζ-χάνης, εἶτα καὶ ὁ Τιμουρλέγκης. Αὐτοὶ οἱ Τάρταροι ὥριζαν ἕως τὴν Μόσχαν· ὁ τζὰρ Ἰωάννης ὁ Βασιλίδης, ἔγγονος τοῦ Ἰωάννου Βασιλοβὶτζ καὶ μέγας νικητὴς μεταξὺ τῶν βασιλέων ῥούσσων, ἠλευθέρωσε τὸ βασίλειόν του ἀπὸ τὸν ταρταρικὸν ζυγὸν καὶ ἐπρόσθεσε τὴν ἐπαρχίαν τοῦ 'Αζδερχανίου εἰς τὰς λοιπάς του ἐπαρχίας καὶ ἀποκτήματα, ἔτει σωτηρίῳ 1554. Τὸ 'Αζδερχὰν εἶναι τὸ τέλος τῆς 'Ασίας καὶ τῆς Εὐρώπης· ἠμπορεῖ νὰ γένῃ ἐμπόριον ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην μεταφέρωντας διὰ τοῦ ποταμοῦ Βόλγα τὰς πραγματείας ὁποῦ ἦλθον διὰ τῆς Κασπίας θαλάσσης. Τὰ ὅρια τῆς 'Ασίας καὶ τῆς Εὐρώπης εἰς αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι πολὺ συγχισμένα· οἱ παλαιοὶ διαίρεσαν τὴν γῆν εἰς Εὐρώπην, 'Ασίαν καὶ 'Αφρικὴν, ἀλλὰ δὲν εἶχαν ἰδεῖ οὔτε κἂν τὸ δεκατημόριον αὐτοῦ τοῦ ἡμισφαιρίου· ὅθεν ἀκολουθεῖ ὅτι, ἀφοῦ περάσῃ τινας τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ φθάσῃ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ Ταναΐδος, δὲν ἠξεύρει πλέον ποῦ τελειώνει ἡ Εὐρώπη καὶ ποῦ ἀρχίζει ἡ 'Ασία. 'Εκείνη ἡ γῆ ὁποῦ κεῖται πέραν τοῦ ὄρους Ταύρου διωρίζετο μὲ τὸ ὄνομα τῆς Σκυθίας καὶ ὕστερον ὠνομάσθη Ταρταρία. Ὑποθέτουν νὰ τραβηχθῇ γραμμὴ ἀπὸ ποταμοῦ εἰς ποταμὸν καὶ νὰ χωρίσῃ τὴν 'Ασίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ πρόδηλον ὅτι παίγνιον τῆς φαντασίας καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ὁ διὰ τῆς γραμμῆς γενόμενος χωρισμός. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῆς Οὐκραΐνης τὴν τοπογραφίαν δὲν ἠξεύρει τις ὁποία τις εἴη· πολλοὶ ποταμοί της εἰς τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας δὲν εἶναι σημειωμένοι· οἱ νέοι γεωγράφοι δὲν γνωρίζουν αὐτὰ τὰ μέρη καθὼς γνωρίζουν τὴν 'Ιταλίαν, Φράντζαν καὶ Γερμανίαν, καὶ οἱ παλαιοὶ πολλῷ μᾶλλον δὲν τὰ ἤξευραν· ὅθεν ἡ γεωγραφία ὑπὲρ τὰς λοιπὰς τέχνας ἔχει χρείαν ν' ἀποκτήσῃ τελειότητα, διατὶ δὲν τὴν ἔχει, καὶ ἡ ὑπερηφάνεια ἐπεμελήθη ἕως τώρα περισσότερον ν' ἀφανίσῃ τὴν γῆν παρὰ νὰ τὴν περιγράψῃ· καὶ ὄχι μόνον οἱ ποταμοὶ τῆς Οὐκραΐνης, ἀλλ' οὔτε ἡ ἔρημός της (ὁποῦ περιορίζεται ἀπὸ βουνὰ ὁποῦ χωρίζουν τοὺς Ταρτάρους Νογάϊδες ἀπὸ τοὺς Καζάκους τοῦ Ταναΐδος), σημεῖον κανὲν εἰς τοὺς χάρτας δὲν δείχνει.

Ὁ Πεσεβὰλ, πρέσβυς τῆς Φράντζας, ἐλθὼν εἰς τὴν Σαξωνίαν προέβαλε τῷ Καρόλῳ τὴν μετὰ τοῦ Πέτρου εἰρήνην, ὅστις ἀπεκρίθη τὸ ὅτι θέλει πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην μὲ τὸν Πέτρον εἰς τὴν Μόσχαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Πέτρος εἶπε τὸ, «Ὁ ἀδελφός μου Κάρολος θέλει νὰ εἶναι 'Αλέξανδρος, δὲν θέλει ὅμως εὕρει εἰς ἐμένα κανένα Δαρεῖον.»

'Αναχωρεῖ ὁ Κάρολος ἀπὸ τὴν Σαξωνίαν τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου μὲ 45 χιλ. στράτευμα πλουσιώτατον ἀπὸ σκοῦδα· εἶχε καὶ εἰς τὴν Λεχίαν 20 χιλιάδας στράτευμα, καὶ εἰς τὴν Φινλανδίαν 15 χιλ. ἐπρόσμενε καὶ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ τὴν Σβετζίαν. Περνᾷ ἀπὸ τὴν Δρέσδαν τῇ κή τοῦ Αὐγούστου, καὶ διὰ τῆς Σιλεσίας εἰσέρχεται εἰς τὴν Λεχίαν, ἀφανισμένην ἤδη ἀπὸ τὸν πόλεμον. Οἱ ἀγροῖκοι θέλουν νὰ ἐμποδίσουν τὸ πέρασμά του, τοὺς κάμνει ἀναρίθμητα κακὰ, κατέκαυσε πανταχοῦ ὅλα τους τὰ σπίτια, καὶ τοὺς ἐβίαζε νὰ ἀνασκολοπίζουν ἀλλήλους.

ΚΕΦ. Β'.

Πατριαρχεία Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ Ἀθανασίου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Θανόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κὺρ Γαβριὴλ καὶ ταφέντος καὶ τοῦ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τῷ κατὰ τὴν Χάλκην νῆσον τῆς Προποντίδος, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ μητροπολίτης Καισαρείας Κυπριανός.

Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κὺρ Δοσιθέου θανόντος, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ καὶ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Χρύσανθος ὁ Νοταρᾶς· ἐπατριάρχευσε δὲ ὁ Δοσίθεος ἔτη ὅλα τριάκοντα πρὸς τοῖς ὀκτώ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1708.

Ἔρχεται ὁ Κάρολος εἰς τὴν πόλιν Γρόδνο τὴν ἐν τῇ Λιτουανίᾳ· μανθάνει ὅτι ὁ Πέτρος μὲ ὀλίγον στράτευμα εἶναι ἐκεῖ· ὁρμᾷ εἰς τὸ Γρόδνο μὲ 800 στρατιώτας, ὑποτάσσει τὴν πόλιν, καὶ φεύγει ὁ Πέτρος, καὶ ὁ Κάρολος συλλογίζεται νὰ καταβιβάσῃ καὶ τὸν Πέτρον τοῦ θρόνου τῆς Ῥουσσίας, καθὼς κατεβίβασε καὶ τὸν Αὔγουστον τοῦ θρόνου τῆς Πολωνίας· εἶχεν αὐξήσει γὰρ αὐτὸς τὰ στρατεύματά του εἰς τὸ μέρος τῆς Λιβονίας καὶ τῆς Φινλανδίας, ὅθεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος ἐκινδύνευον τὰ νέα ἀποκτήματα τοῦ Πέτρου, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Λιτουανίας ἐκινδύνευον αἱ προγονικαί του ἐπαρχίαι, καὶ αὐτὴ ἡ μητρόπολις Μόσχα· ὅθεν ὁ Πέτρος διώρισε στρατεύματα εἰς τὰ περάσματα τῶν ποταμῶν, καθώπλισε τὰ ἀναγκαῖα μέρη καὶ ἔκαμε πάντα τὰ χρειώδη διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κίνημα καὶ τὴν πρόοδον τοῦ ἐχθροῦ του εἰς τὰ πρόσω· εἶτα ὑποτάξας καὶ τὸ Πουργὸ Μαΐου τῇ κά τὸ κατεκρήμνισεν.

Ὁ Κάρολος διατρίψας εἰς τὴν Λιτουανίαν διὰ τὰς πολλὰς βροχὰς φθάνει εἰς τὸν ποταμὸν Βερεζὶν, ἄντικρυ τοῦ Βορισλόβ· ἀπέχει ὁ Βερεζὶν τοῦ Βορυσθένους λέγας τινας. Γίνεται πόλεμος καὶ ἡττῶνται οἱ Ῥοῦσσοι ὁποῦ ἐφύλατταν τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ· ὅθεν ἔρχεται ὁ Κάρολος εἰς τὸ Ὀλοξὶν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βάπις· ἐκεῖ ἦτον στράτευμα τοῦ Πέτρου, ἐννέα ῥεγιμέντα ἱππικοῦ καὶ ἕνδεκα πεζικοῦ, διὰ νὰ ἐμποδίσῃ πάλιν τὸ πέρασμα τοῦ Καρόλου, ὅστις πολεμήσας αὐτῷ νικᾷ καὶ τοὺς παίρνει 12 τόπια καὶ 24 μορ-

τάρια· εἶτα ἔρχεται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Βορυσθένους καὶ νικᾷ πάλιν τοὺς Ῥούσσους τοὺς ἐκεῖ φυλάττοντας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὸ πέρασμά του, καὶ διαπλεύσας τὸν Βορυσθένην ἔρχεται εἰς τὸ Μογιλόβι, πόλιν ἐσχάτην τῆς Λεχίας, ἐξουσιαζομένην ὁτὲ μὲν ὑπὸ τῶν Λέχων ὁτὲ δὲ ὑπὸ τῶν Μοσχόβων· καὶ γὰρ ὁ Βορυσθένης σύνορόν ἐστι μεταξὺ Ῥουσσίας τε καὶ Λεχίας.

Ἐν τούτοις ὁ Πέτρος ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σμολένσκο ἰχνηλάτει τὸν Κάρολον συνεπιφέρων πολὺν στρατόν. Ἀπὸ τὸ Μογιλόβι ὁδεύων τις πρὸς ἄρκτον κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βορυσθένους, εἰς τὰ σύνορα πάντοτε Λεχίας καὶ Μοσχοβίας, μετὰ 30 λέγας τῆς ὁδοιπορείας του εὑρίσκει τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σμολένσκου, δι' οὗ ἐστιν ὁδὸς ἀπάγουσα ἀπὸ τῆς Λεχίας εἰς τὴν Μόσχαν.

Δὲν ὑπέφεραν οἱ Τοῦρκοι τὰς ἑτοιμασίας καὶ ναυπηγίας τοῦ Πέτρου ὁποῦ ἀδιακόπως ἔκαμνεν εἰς τὸ Ἀζάκι· ὅθεν ὁ βεζίρης Τζόρλουλου Ἀλῆ-πασσᾶς, ἐπιθυμῶν ταπεινῶσαι τὸν Πέτρον, γράφει τῷ χάνῃ τῶν Ταρτάρων Καπλὰν-Γκιρᾶΐ νὰ περιποιῆται τὸν Μαζέππαν, χάτμανον τῶν Καζάκων, καὶ νὰ τὸν ὑποσχεθῇ ἐκ μέρους του ὅτι θέλει ἔλθει αὐτοπροσώπως μὲ στράτευμα πολυάριθμον εὐθὺς ὁποῦ εἰσέλθῃ ὁ ῥὴξ τῆς Σβετζίας εἰς τὴν Καζακίαν, καὶ ὅτι, διὰ τὴν συμμαχίαν ὁποῦ αὐτὸς ἤθελε κάμει κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ Πέτρου Σβέτζοις τε καὶ Ὀθωμανοῖς, θέλει μείνει τοῦ λοιποῦ ἡ Καζακία ἐλευθέρα καὶ αὐτοκέφαλος· εἰς τὸ Μογιλόβι λοιπὸν ὤντας ὁ Κάρολος ἀπεφάσισε νὰ μὴ κινηθῇ κατὰ ἀνατολὰς πρὸς τὴν Μόσχαν, ἀλλὰ κατὰ μεσημβρίαν πρὸς τὴν Οὐκραΐναν, ἐπαρχίαν τῶν Καζάκων, κειμένην μεταξὺ τῆς μικρᾶς Ταρταρίας, Λεχίας τε καὶ Μοσχοβίας.

Ἐκτείνεται ἡ Οὐκραΐνα ἀπὸ μεσημβρίας εἰς ἄρκτον λέγας 100, καὶ ἄλλας τόσας ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν· διαιρεῖται ἀπὸ τὸν Βορυσθένην εἰς δύο σχεδὸν ἴσα μέρη, καὶ ἡ μητρόπολίς της λέγεται Πτουρίν. Ἐθελουσίως εἶχε ζητήσει τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Λεχίας, ἀλλὰ τυραννηθεῖσα ὑπετάγη τῇ Μοσχοβίᾳ, καὶ μᾶλλον δεσποτισμὸν παθοῦσα ἐξελέξατο ἴδιον ἡγεμόνα· ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπὸ τῶν Μοσχόβων καὶ διώριζον ἐκεῖνοι τὸν χάτμανόν της. Μαζέππας ὠνομάζετο ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον αὐτοὺς τοὺς χρόνους, γεννηθεὶς εἰς τὴν Ποδολίαν, ἄνθρωπος ἑβδομηκοντούτης, καὶ ἀποστατήσας κατὰ τοῦ ἰδίου εὐεργέτου Πέτρου συμμαχεῖ τῷ Καρόλῳ,ὑποσχεθεὶς 30 χιλ. στρατιωτῶν Καζάκων, μουχιμάτια πολεμικά, ζαχιρὲν, τόπια καὶ ἄσπρα πολλά· διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτοῦ ἀφῆκε τὴν πρὸς τὴν Μόσχαν ὁ Κάρολος καὶ ἐσκοπεῖτο ἅψασθαι τῆς πρὸς τὴν Οὐκραΐναν· ἤλπιζεν ὁ Μαζέππας καὶ τὴν ὀθωμανικὴν βοήθειαν καὶ διὰ τοῦτο παρεκίνει· τὸ στράτευμα τοῦ Καρόλου, οἱ ἐχθροί τε καὶ φίλοι του ἤλπιζον πῶς θέλει πάγει εἰς τὴν Μόσχαν· ὁ Μαζέππας ἀναίρεσε τὴν γνώμην ἁπάντων ἀποστατήσας κατὰ τοῦ εὐεργέτου Πέτρου καὶ προσκολληθεὶς τῷ Καρόλῳ, ἐλπίζων ὅτι ὅλοι οἱ Καζάκοι συμφωνήσαντες θέλουν συναποστατήσει μαζή του.

Ὁ στρατὸς λοιπὸν τοῦ Καρόλου εἰς τὸ Σμολένσκο πολεμεῖ μὲ 10 χιλ. ἱππικοῦ καὶ 6 χιλ. Καλμούκων τοῦ Πέτρου· (εἶναι οἱ Καλμοῦκοι Τάρταροι οἰκοῦντες μεταξὺ τῆς ἐπαρχίας Ἀζδερχὰν, ἥν περ ἐξουσίαζεν ὁ Πέτρος, καὶ τῆς ἐπαρχίας Σαμερκάντι, πατρίδος τοῦ Τιμουρλέγκη, ὁποῦ ἐξουσίαζον οἱ

—1708

Τάρταροι Οὐζπέκηδες· ἐκτείνεται ἡ ἐπαρχία τῶν Καλμούκων πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τῶν ὀρέων ὁποῦ χωρίζουν τὸ Μογὸλ ἀπὸ τὴν δυτικὴν Ἀσίαν· οἱ κατοικοῦντες πρὸς τὸ Ἀζδερχὰν τελεσφοροῦσι τῷ Πέτρῳ, τοὺς ὁρίζει, ἀλλ' ἡ ἐν σκηναῖς ζωή τους τὸν ὑστερεῖ τὴν τελείαν δεσποτείαν τους· ὅθεν τοὺς μεταχειρίζεται καθὼς οἱ Τοῦρκοι τοὺς Ἄραβας, ποτὲ μὲν ὑποφέρων ποτὲ δὲ παιδεύων τὰς ἀταξίας των·) καὶ μετὰ τριπλᾶς ἐφόδους νικῶσι τὴν τρίτην ἡμέραν οἱ Σβέτζοι. Ἀπὸ τὸ Σμοιλέσκο ἕως ἐκεῖ ὅπου ἔγινεν αὐτὸς ὁ πόλεμος εἶναι λέγαι 100.

Δὲν εἶχε πλέον ζαχιρὲν ὁ Κάρολος· τὸν παρεκάλεσαν οἱ περὶ αὐτὸν νὰ περιμένῃ τὸν γκενεράλην Λεβενὸπτ ὁποῦ ἔμελλε νὰ φέρῃ καὶ ζαχιρέν· παρακούει τὴν συμβουλήν τους καὶ καταλείπων τὴν ὁδὸν τὴν πρὸς τὴν Μόσχαν ὁδεύει πρὸς τὴν μεσημβρίαν διὰ τὴν Οὐκραΐναν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸν ποταμὸν Δέσναν, ἔνθα ἐπρόσμενάν καὶ τὸν Μαζέππαν καὶ τὸν Λεβενόπτ· εἰσβάλλει ὁ Δέσνας εἰς τὸν Βορυσθένην ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Κιοβίου· ἔφθασε δὲ καὶ ὁ Κάρολος εἰς τὸν Δέσναν μετὰ πολλὰς ταλαιπωρίας, καὶ ἀφοῦ ὁ στρατός του κατέφαγεν ὅλον τὸ παξιμάδι ὁποῦ εἶχε καὶ ἔμειναν πάντῃ χωρὶς προζωάρκεια.

Ἐλπίζων οὖν ὁ Κάρολος νὰ εὕρῃ ἐδῶ τὸν Μαζέππαν μὲ ζαχιρὲν ἐξέστη ὅταν εἶδεν εἰς τὰ ἀντικρυνὰ μέρη τοῦ Δέσνα στρατὸν ῥουσσικόν. Ὁ Μεντζικὸφ μὲ στρατὸν ἱππικόν τε καὶ πεζικὸν κτυπᾷ τὸ καραοῦλι τοῦ Καρόλου τῇ ιά τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ φονεύονται πολλοὶ ἑκατέρωθεν· ὁ Πέτρος ἀφῆκε τὸν Λεβενόπτ νὰ διαπλεύσῃ τὸν Βορυσθένην, καὶ ὕστερον διαπλεύσας καὐτὸς τὸν πολεμεῖ τῇ ή τοῦ Ὀκτωβρίου μεταξὺ τῶν δύο ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Σόσα, καὶ νικήσας τὸν φυγαδεύει· εἶτα τῇ ιζ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Μεντζικὸφ μαζὴ μὲ τὸν γκενεράλην Πφαοὺρ καὶ μὲ τὸν Πέτρον, ὁποῦ καὶ τῶν τριῶν τὰ στρατεύματα συνεποσοῦντο εἰς 40 χιλιάδας, κοντὰ εἰς τὴν κώμην Λεσνὸ πολεμοῦσι τὸν Λεβενόπτ, καὶ γίνεται πολλὴ αἱματοχυσία χωρὶς νὰ ἡττηθοῦν οὔτε Ῥοῦσσοι οὔτε Σβέτζοι. Τῇ ὑστεραίᾳ πάλιν πολεμοῦν μὲ πολλὴν αἱματοχυσίαν, καὶ οἱ Σβέτζοι μὲν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὸν πόλεμον, ἀλλὰ δὲν ἐνικήθησαν· τὴν τρίτην ἡμέραν φθάσαντες δραγοῦνοι 4,000 ἐφορμοῦσιν οἱ Ῥοῦσσοι κατὰ τῶν Σβέτζων· ἡττηθέντες φεύγουν εἰς τὴν κώμην Προσπὸκ οἱ Σβέτζοι· τοὺς ξαναπολεμοῦν οἱ Ῥοῦσσοι· ἡττηθέντες φεύγουν πρὸς τὸν ποταμὸν Δέσναν· τοὺς καταδιώκουν οἱ Ῥοῦσσοι· δὲν ἡττήθησαν ὁλοτελῶς οἱ Σβέτζοι, ἀλλ' ἀπώλεσαν 8,000 ἄνδρας, 17 τόπια καὶ 44 σημαίας.

Ὁ Πέτρος ἠχμαλώτισε 56 ὀφφικιάλους καὶ 900 σολδάτους· ὅλα τὰ πράγματα ὁποῦ συνεπέφερον αὐτοὶ οἱ Σβέτζοι διὰ νὰ ἀποκομίσουν εἰς τὸν Κάρολον ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν νικητῶν Ῥούσσων, καὶ αὐτὴ ἐστάθη ἡ πρώτη φορὰ ὁποῦ ὁ Πέτρος προσωπικῶς ἐνίκησε τοὺς Σβέτζους.

Ἐν τούτοις καὶ ὁ γκενερὰλ Ἀπραξὶν τῇ ιζ' τοῦ Σεπτεμβρίου εἶχε νικήσει σβετζικὸν στράτευμα εἰς τὴν Ἰγγρίαν κοντὰ εἰς τὴν Νάρβαν. Ἔμαθεν ὁ Κάρολος αὐτάς του τὰς δυστυχίας εἰς καιρὸν ὁποῦ εἶχε διαπλεύσει τὸν Δέσναν εἰς τὴν Οὐκραΐναν· ἦλθε καὶ ὁ Μαζέππας εἰς κατάστασιν ὁποῦ εἶχε χρείαν νὰ βοηθηθῇ καὶ ὄχι νὰ βοηθήσῃ· τὸν ἔφερε ζαχιρὲν πολὺν καὶ 20,000

στρατοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἐκστρατεύει κατὰ τοῦ Σβέτζου, ἀλλὰ πλησιάσας εἰς τὸν Δέσναν τοὺς ἐφανέρωσε τὸν σκοπόν του· ἔφριξαν οἱ Καζάκοι εἰς αὐτό, καὶ φυγόντες ἔτρεξαν εἰς τὸν Πέτρον καὶ τὸν ἔδωκαν τὴν εἴδησιν, καὶ δὲν ἔμειναν παρὰ τῷ Μαζέππᾳ παρὰ μόνον δύο ῥεγιμέντα, τῶν ὁποίων τοὺς ὀφφικιάλους εἶχεν εἰς τὰ σίδηρα ὁ Μαζέππας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Πέτρος πέμπει τὸν Μεντζικὸφ κατὰ τῆς μητροπόλεώς του Πατουρὶν μαζὴ μὲ τὸν Γαλιτζῖνον, τῇ ιδ' τοῦ Νοεμβρίου, καὶ ὑποτάξαντες τὴν λεηλατοῦν καὶ τὴν κατακαίουν· ἕνα μαγαζὶ διωρισμένον διὰ τὸν ῥῆγα Κάρολον καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Μαζέππα ἡρπάγη· ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Κιοβίου τὸν ἀφώρισε, καὶ οἱ Καζάκοι ἐξελέξαντο εἰς χάτμανον τὸν Σκοροπέσκη, καί τινες συνωμόται του ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα, καὶ κατέκαυσαν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ κώμας ὅπου ὥριζεν ὁ Μαζέππας.

Ἔφθασε καὶ ὁ Λεβενὸπτ εἰς τὸν Κάρολον γυμνὸς καὶ ξετραχηλισμένος, ἀφοῦ τὸν ἡρπάγησαν παρὰ τοῦ Πέτρου τῇ ή τοῦ Ὀκτωβρίου 8,000 ἁμάξια ζαχιρὲ ὁποῦ ἔφερνε διὰ τὸν Κάρολον καὶ τὰ ἄσπρα ὁποῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Λιτουανίαν.

Ὠ; τόσον ὁ Κάρολος μὲ 25 χιλ. στρατοῦ καὶ μὲ τὰ απομεινάρια τοῦ στρατοῦ τοῦ Λεβενὸπτ καὶ μὲ 2 χιλ. Καζάκους τοῦ Μαζέππα περνᾷ τὸν ποταμὸν Δέσναν τῇ ιέ τοῦ Νοεμβρίου, μακρὰν ἀπὸ τὸ Πατουρὶν καὶ κοντὰ εἰς τὸν Βορυσθένην, μὲ ὅλον ὁποῦ τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου πανταχόθεν τὸν εἶχαν τριγυρισμένον, καὶ τὰ μὲν ἠκολούθουν τὸν οὐραγόν του, τὰ δὲ πέραν τοῦ Δέσνα ἀνθίσταντο εἰς τὸ πέρασμά του. Τὸν Δεκέμβριον ὑπὸ τοῦ ψύχους θνήσκουν 2,000 στρατιῶταί του· αἱ κῶμαι τῆς Οὐκραΐνης ἅπασαι ἦσαν ἀπὸ τὰς πυρκαϊὰς ἀφανισμέναι καὶ ἔρημοι. Ἐπρόσμενεν ὁ Μαζέππας τὴν τῶν Ὀθωμανῶν καὶ Ταρτάρων βοήθειαν, ἀλλ' αἱ ὑποσχέσεις των ἦσαν συντροφιασμέναι μὲ ἀναβολὰς τοῦ καιροῦ.

Ἡ ἐπαρχία καὶ τὸ διάστημα τοῦ τόπου ὁποῦ ἐκτείνεται ἀπὸ τὸ Σμολένσκο ἕως ἐκεῖθεν τῆς Μόσχας λέγεται Ῥουσσία Λευκή, καὶ κατὰ τὸν Οὐπνὲρ Μέλαινα· καὶ ἡ ἐπαρχία τῆς Κιοβίας λέγεται Ῥουσσία Ἐρυθρά, Μικρὰ Ῥουσσία καὶ Οὐκραΐνα, ἧς μητρόπολις τὸ Κίαιβον, κτισθὲν παρὰ τῶν ῥωμαίων βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· διὰ τῆς Κιοβίας τρέχει ὁ Βορυσθένης, ἥτις συνορεύει πρὸς μεσημβρίαν μὲ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σμολένσκου· οἱ κατοικηταὶ τῆς Οὐκραΐνας λέγονται Καζάκοι. Ἔστι δὲ ἡ Οὐκραΐνα τόπος γονιμώτατος καὶ σιτοφόρος. Οὖννοι ὑπὸ ἀρχηγῷ τῷ Σκύθῃ Μαδιὲ, 700 χρόνους π. Χ. καὶ Τάρταροι πεινασμένοι, ἀφέντες τὴν γειναμένην ἦλθον καὶ κατῴκησαν περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Βορυσθένους, οὔσας εἰς τὸ Σμολένσκο, καὶ τούτων ἀπόγονοί εἰσιν οἱ τῆς Οὐκραΐνης κατοικηταὶ Καζάκοι. Ὁ δὲ Μαδιὲ αὐτὸς ὥρμησεν εἶτα καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ ἐνίκησε τὸν βασιλέα τῶν Μήδων Κυαξάρην, καθὼς μετὰ ταῦτα ὥρμησε καὶ ὁ Τζεγκὶζ-χάνης, καὶ ὁ σὰχ Σουλεϊμάνης πάππος τοῦ Ὀσμαντζίκη, καὶ ὁ Τιμουρλέγκης· οἱ Καζάκοι λοιπὸν αὐτοὶ οἱ καὶ κατοικηταὶ τῆς Οὐκραΐνης καὶ ἀπόγονοι Οὔννων καὶ Ταρτάρων, ζῶντες τὸ πάλαι μὲ πωρικὰ καὶ μὲ λεηλασίας, ἐρασταὶ τῆς ἐλευθερίας των, παρεδίδοντο ποτὲ μὲν τοῖς Λέχοις, ποτὲ δὲ τοῖς Ὀθωμα-

νοῖς, καὶ τέλος τῷ 1654 παρεδόθησαν τοῖς Ῥούσσοις, χωρὶς ὅμως πολλὴν ὑποταγὴν καὶ εὐπείθειαν· ἀλλ' ὁ Πέτρος τοὺς ὑπέταξεν.

Ἀναλαμβάνει πάλιν ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, ἐξωσθέντος τοῦ Ἀντιόχου Καντεμίρη.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1709.

Πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως.

Δυσαρεστούμενοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην Κυπριανὸν οἱ ἐνδημοῦντες τῶν ἀρχιερέων καταβιβάζουσιν αὐτὸν τοῦ θρόνου, καὶ ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀνάγεται εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος ὁ Ε', ὁ καὶ τὴν πατρίδα Κρὴς, κατὰ μῆνα Ἰούλιον· ἀλλὰ καὐτὸν μόνον μῆνας 16 ἀφῆκαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Ἔφθασε καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Οὐκραΐναν. Τὰ στρατεύματά του δὲν ἠνωχλοῦντο ἀπὸ τὸ κρύον, μὲ τὸ νὰ εἶχον τὰ ἀναγκαῖά τους ροῦχα. Ἡ δριμύτης τοῦ χειμῶνος τοὺς ἐβίαζε νὰ ὁπλοστατοῦν· ἔστελνεν ὁ Κάρολος εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ κώμας διὰ νὰ ἁρπάζουν τὰς τροφὰς τῶν ἀγροίκων ὁποῦ ἔκρυπτον διὰ τροφὴν τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων τους, περιῆλθον τὸν Φεβρουάριον ὅλην τὴν Οὐκραΐναν καίοντες πανταχοῦ τὰς κώμας· προέβησαν πρὸς τὸ σοὺδ-ἔστ μέχρι τῶν ξηρῶν ἐρήμων ὁποῦ ἔχουν ὅρια τὰ βουνὰ ὁποῦ χωρίζουν τοὺς Ταρτάρους Νογαΐδες, ἀπὸ τοὺς Καζάκους τοῦ ποταμοῦ Τάναϊ· ὅθεν περιήρχοντο ἐκεῖθεν τῆς Οὐκραΐνης εἰς τὴν στράταν ὁποῦ ὁδεύουν οἱ Τάρταροι διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Ῥουσσίαν. Οἱ ἀγροῖκοι ἐκρύπτοντο εἰς τὰ ἐνδότερα τῶν ὀρέων μὲ τὰ ζῶά τους· ἀντέτειναν ἐσθότε εἰς τοὺς σολδάτους ὁποῦ ἤρχοντο διὰ νὰ ἁρπάσουν τὴν τροφήν τους, καὶ ἐφονεύοντο ἀνηλεῶς παρὰ τῶν Σβέτζων. Ὁ Μαζέππας προσεκόλλησεν εἰς συμμαχίαν τοῦ Καρόλου 2,000 Ζαποροβάνους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ Βορυσθένους καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῷ νήσους. Αὐτοὶ δὲν ἔχουν ὅλοι κοινῶς οὔτε γυναῖκας οὔτε τέκνα, καὶ ζῶσιν ἐξ ἁρπαγῶν· ἔχουν καὶ χάτμανον ὑποτασσόμενον εἰς τὸν χάτμανον τῆς Οὐκραΐνας. Ἔξω ἀπὸ τοὺς ῥηθέντας δύο χιλιάδας τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν Ζαποροβάνων ἐκινεῖτο μετὰ τῶν Καζάκων καὶ Καλμούκων τοῦ Πέτρου ὁποῦ ἦσαν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη.

Τὸν Φεβρουάριον μὲ χιόνας καὶ πάγους ἤρξαντο οἱ ἀκροβολισμοὶ μεταξὺ Ῥώσσων τε καὶ Σβέτζων, δι' ὧν ἀδυνατοῦσεν ὁ πεινασμένος στρατὸς τοῦ Καρόλου, καὶ τὸν Ἀπρίλιον εἶχεν ὁ Κάρολος 18,000 Σβέτζους. Καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου· ἦλθεν ὁ Κάρολος νὰ πολεμήσῃ τὴν Πουλτάβαν, καὶ τὴν πολιορκεῖ μὲ 30,000 στρατοῦ, ὧν αἱ δεκαοχτὼ ἦσαν Σβέτζοι, αἱ δὲ λοιπαὶ ἦσαν Ζαποροβάνοι, Βλάχοι καὶ Καζάκοι.

Κεῖται ἡ Πουλτάβα εἰς τὸν ποταμὸν Βόλσκαν (ἐμπορεῖον τῶν Ζαποροβάνων, ἔνθα πωλοῦσι τὸ ἔαρ ἐκεῖνα ὁποῦ κλέπτουν τὸν χειμῶνα), εἰς τὴν ἀνατολικὴν ἄκραν τῆς Οὐκραΐνας, μακρὰν τοῦ Βορυσθένους 13 λέγας, εἰς τὸ ὁποῖον διάστημα κατοικοῦσιν οἱ Ζαποροβάνοι· πρὸς ἄρκτον τῆς Πουλτάβας εἶναι βουνὰ, δι' ὧν ὁδὸς διὰ τὴν Μόσχαν. Ἐφαντάζετο οὖν ὁ Κάρολος μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Πουλτάβας δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ νὰ καταντήσῃ εἰς τὴν Μόσχαν· ἦν δὲ ἡ Πουλτάβα μαγαζὶ τοῦ Πέτρου, γεμάτη ἀπὸ προζωάρκεια καὶ ἄλλα εἴδη τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα.

Ὁ Πέτρος εἰς αὐτὸ τὸ τετραμηνιαῖον διάστημα αὐτοῦ τοῦ χρόνου εἶχε περιέλθει ὅλα τὰ μέρη ὁποῦ συνορεύουν τὴν Οὐκραΐναν, τὸ δουκάτον τῆς Σιβηρίας ἔνθα τρέχει ὁ Δέσνας, τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Πόλχου, τὰ ὄρη ὁποῦ καταντοῦν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, καὶ πλησιάσας εἰς τὸ Ἀζάκι ἐπάστρευσε τὸν λιμένα του, ἐναυπήγησε νῆας, ἐδυνάμωσε τὸ ὀχύρωμα Ταγανρὸκ καὶ τέλος ἔφθασεν εἰς βοήθειαν τῆς Πουλτάβας μὲ στράτευμα 70,000 καὶ τηλεβόλους 72 τῇ ιε' τοῦ Ἰουνίου. Ὁ ποταμὸς Βόλσκα ἦτον μεταξὺ του καὶ τοῦ Καρόλου· οἱ πολιορκοῦντες ἦσαν πρὸς τὸ νὸρδ-ἔστ καὶ οἱ Ῥοῦσσοι πρὸς τὸ σοὺδ-ἔστ.

Περνᾷ τὸν ποταμὸν ὁ Πέτρος τῇ γ' τοῦ Ἰουλίου εἰς μέρος ὁποῦ ἦτον παράνω ἀπὸ τὴν Πουλτάβαν, καὶ εἰς μίαν νύκτα ἀνοίγει τὰ μετερίζια τοῦ στρατοπέδου του καταντικρὺ τοῦ σβετζικοῦ στρατοπέδου. Στρατιῶται σβέτζοι καὶ ῥοῦσσοι πολάκις ἐπολέμησαν ἔμπρὸς καὶ ὑπὸ τοῖς τείχεσι τῆς Πουλτάβας· εἰς ἕνα παρόμοιον πόλεμον παρὼν ὁ Κάρολος τῇ ζ' τοῦ Ἰουλίου, ἀπὸ βόλι μιᾶς καραπίνας ῥουσσικῆς κτυπᾶται τὸ ὑπόδημά του,καὶ τζακίζεται τὸ κόκκαλόν τοῦ ποδός του· ἔκρυψε τὴν πληγήν του, καὶ ἓξ ὥρας ἦτον ἔφιππος,εἶτα λαβόντες τὸν ἐξεκαβαλίκευσαν εἰς τὴν σκηνήν του· οἱ χειρουργοὶ εἶπον ὅτι πρέπει νὰ κοπῇ τὸ γόνυ του, ἀλλ' εἷς αὐτῶν, τοὔνομα Νευμᾶν, ὑπεσχέθη νὰ τὸ ἰατρεύσῃ χαράζωντάς το βαθέως· κοπτόμενος ἐπρόσταξε νὰ γένῃ ἔφοδος κατὰ τῆς Πουλτάβας· ἀλλὰ μαθὼν τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου ὅτι ὁ Πέτρος σκοπεῖται νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ στρατοπέδου του, ἐβγῆκεν ἀπὸ τοὺς χάρακάς του φερόμενος εἰς μίαν ἅμαξαν μὲ τέσσαρα ἄλογα ἐν τῷ στρατῷ του.

Ἦτον καὶ ὁ Πέτρος μὲ τὸν ἰδικόν του στρατὸν ἔξω τῶν χαράκων του, βαλμένον εἰς τάξιν πολέμου· ὅθεν ἤρξατο ὁ πόλεμος σφοδρότατος καὶ πεισματωδέστατος ἑκατέρωθεν. Ὁ Πέτρος ἦν ἀρχιστράτηγος, ὁ γκενερὰλ Πασοὺρ ἦτον εἰς τὸ δεξιὸν κέρας, ὁ Μεντζικὸφ εἰς τὸ ἀριστερὸν καὶ ὁ Σερεμετὸβ εἰς τὸ κέντρον· εἶχον οἱ Σβέτζοι μόνον 18 τηλεβόλους καὶ 12 μορτάρια, ἐπειδὴ ὁ Κάρολος, μὴ ἔχωντας ἄλογα διὰ νὰ τὰς φέρουν, τὰς ἔρριπτε μέσα εἰς τοὺς ποταμοὺς προτοῦ καὶ ἀφοῦ ἐπέρασε τὸν Βορυσθένην καὶ Δέσναν. Φονεύονται οἱ δύο ἵπποι τῆς ἁμάξης του, βάλλουν ἄλλους δύο, εἶτα τζακίζεται καὶ ἡ ἅμαξα ἀπὸ γκιουλὲν, καὶ τὸν καθίζουν εἰς σέδιαν· τοῦ Πέτρου τὰ ῥοῦχα καὶ τὸ καπέλλο ἐτρυπήθησαν ἀπὸ τὰ βόλια. Αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἀδιακόπως ἦσαν μέσα εἰς τὴν φωτιὰν παρ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ σφοδροῦ αὐτοῦ καὶ μεγάλου πολέμου ὁποῦ ἐβάσταξε δύο ὥρας· καὶ

—1709

τέλος ἡττῶνται κατὰ κράτος οἱ Σβέτζοι. Ὁ Πονιατόβσκης διώρισε δύο δραπάντηδες νὰ καβαλικεύσουν τὸν Κάρολον ἐφ' ἵππου, ὁποῦ δὲν ἐδύνατο νὰ καβαλικεύσῃ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου καὶ τὸν ὑπερενώχλουν οἱ πόνοι εἰς τὴν καβάλαν· διώρισε μαζή του καὶ 500 ἱππεῖς· ἐκίνησε λοιπὸν, μὲ ὅλον ὁποῦ καὶ νὰ φύγῃ δὲν ἤθελε, καὶ νὰ δεφενδευθῇ ἀδυνατοῦσε, καὶ ἀνάκλησιν δὲν εἶχε. Διῆλθον αὐτοὶ διὰ δέκα ῥεγιμέντων Μοσχόβων εἰς διάστημα μιᾶς λέγας, καὶ δὲν ἐμποδίσθη ἡ ὁδοιπορεία τους, καὶ τρέχοντες ἔφθασαν ὅπου ἦν τὸ καλαπαλίκι τῶν Σβέτζων. Ἐν τῷ φεύγειν καὶ τρέχειν ἐσκοτώθη ὁ ἵππος τοῦ Καρόλου καὶ τὸν ἐκαβαλίκευσαν εἰς ἄλλον· εἰς τὸ καλαπαλίκι εὑρὼν τὴν ἅμαξαν τοῦ κόντε Πίπερ ἐπέβη αὐτῆς, καὶ δρομαῖος ἧκε πρὸς τὸν Βορυσθένην.

Οἱ Ῥοῦσσοι ἐμέτρησαν Σβέτζους πεφονευμένους 9,224· ἐσκλάβωσαν ἐν τῷ πολέμῳ 6,000, τοὺς περισσοτέρους ἱππεῖς· ὁ Πίπερ μὲ ὅλην τὴν καγκελλαρίαν εἶχε σκλαβωθεῖ, ὁμοίως καὶ ὁ φελδ-μαρεσάλης Ῥενσχίλδ, καὶ οἱ γκενεράληδες Σλίπενπαχ, Ῥιζὲν, Στακελπὲργ, Κρεοῦτζ, Ἀμιλτὸν, τρεῖς βοηθοὶ τοῦ στρατοπέδου καὶ ὁ καθολικὸς ἀκροατὴς τοῦ στρατιωτικοῦ, 59 ὀφφικιάλοι τοῦ στάτου, 5 χιλίαρχοι, 16,942 σολδάτοι· ἑάλω καὶ ὁ τζεπχανὲς τοῦ Καρόλου ὁ περὶ τὴν Πουλτάβαν, αἱ σκηναί του καὶ ὁ χαζνές του ὁποῦ εἶχε τρία μιλλιούνια μονέδας· ἀλλ' ἔφυγον 16,000 σολδάτοι πρὸς τὸν Βορυσθένην, οἱ ὑπὸ τῷ Λεβενόπτ. Ὁ Κάρολος ἀκούσας παρὰ τοῦ Πονιατόβσκη τὰς τοσαύτας ζημίας του εἶπε τὸ, «πρέπει νὰ φύγω εἰς τὴν Τουρκίαν». Μὲ ὀλίγην λοιπὸν ἀρτιλλερίαν, προζωάρκεια καὶ παροῦτι τρέχων ἔφθασεν εἰς τὸν Βορυσθένην τῇ νυκτὶ τῆς ι' τοῦ Ἰουλίου, εἰς τὴν χώραν τῶν Ζαποροβάνων, εἰς ἓν μέρος ὁποῦ εἶναι μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βόλσκα καὶ Σόλ· εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἀντικρὺ τοῦ Βορυσθένους εἶναι μεγάλη ἔρημος ἀπάγουσα εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας.

Φθάσας οὖν εἰς τὴν ὄχθην εὗρεν ἐκεῖ τὸν Λεβενόπτ μὲ τὸ προῤῥηθὲν στράτευμα· εἶδον οἱ Σβέτζοι τὸν ῥῆγά τους πεινασμένον δύο ἡμέρας. Ἐν τῷ διαπλέειν τὸν Βορυσθένην εἶδε τὸν Μεντζικὸφ μὲ στράτευμα ἱππικὸν 10,000 καὶ πολλὴν ἀρτιλλερίαν ἐπὶ τῶν πέριξ λόφων· εἶχε δὲ ὁ Κάρολος καὶ τὸν Μαζέππαν μαζή του εἰς τὸ πέρασμα τοῦ ποταμοῦ. Δὲν ἐπολέμησε καίτοι ἔχων παρ' ἑαυτῷ 14,000 στρατοῦ· ἡ πληγή του ἔκαμεν ἔμπυον, εἶχε θέρμην, καὶ δὲν εἶχε τὰς πρώτας του ἰδέας οὔτε τὴν πρώτην τόλμην καὶ θάρσος. Ὁ καγκελλάριος Μουλέρνα καὶ ὁ Πονιατόσβκης διέπλευσαν τὸν ποταμὸν μὲ ἄλλο καΐκι· 300 ἱππεῖς καὶ ἄλλοι Λέχοι καὶ Καζάκοι ἱππεῖς ἠθέλησαν διαπλεῦσαι τὸν ποταμὸν, ἀλλ' οἱ πλείους ἐπνίγησαν· ἀπὸ δὲ τοῦ πεζικοῦ ὅσοι ἠθέλησαν κολυμβῶντες ν' ἀπεράσουν ὅλοι ἐπνίγησαν. Ὡς τόσον ὁ Μεντζικὸφ αἰχμαλωτίζει τὰς ῥηθείσας 14,000 τῶν στρατιωτῶν, καὶ ὁ γκενεράλης τους Λεβενόπτ ὑπέγραψε τὴν θανάσιμον αὐτὴν συμφωνίαν, δι' ἧς παρέδιδεν εἰς τὸν Πέτρον τοὺς Ζαποροβάνους ὁποῦ ἐπολέμησαν διὰ τὸν Κάρολον καὶ εὑρέθησαν εἰς αὐτὸ τὸ στρατόπεδον.

Ἐφυλάκισεν ὁ Πέτρος εἰς τὴν Πουλτάβαν αὐτὰς τὰς 14,000 τοῦ

στρατιωτικοῦ, κἀκεῖθεν ἐσκορπίσθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Μοσχοβίας καὶ εἰς τὸ Σιπίρι· καὶ ὅποιος ἤξευρε τέχνην τὴν μετεχειρίσθη· συνελόντι φάναι, πάντες οἱ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Καρόλου ὄντες καὶ ζωγρηθέντες ὑπὸ τῶν Μοσχόβων, πλὴν τῶν ἐν τῷ πολέμῳ φονευθέντων, μικροί τε καὶ μεγάλοι κατὰ τὰ ὀφφίκια καὶ τάξεις, συμποσοῦνται εἰς 18,746. Τοὺς αἰχμαλώτους γκενεράληδες σβέτζους τοὺς περιεποιήθη ὁ Πέτρος δίδωντάς τους τὰ σπαθιά τους, καὶ προσκαλῶντάς τους εἰς τὸ τραπέζι του καὶ ἐπαινῶντάς τους διὰ τὴν τέχνην καὶ τὸ θάρσος μὲ τὴν ὁποίαν ἐπολέμησαν ἔπιεν εἰς ὑγείαν τους· τοὺς δὲ σολδάτους καὶ ἄλλους μικρᾶς τάξεως καὶ εὐτελεῖς τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸ Σιπίρι.

Ὁδεύσας οὖν ὁ Κάρολος ἡμέρας 5 ἔφθασεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ἱππάνιδος, τουρκιστὶ Ἄκσουϊ καὶ ῥουσσιστὶ Πόγ, ὅστις τελευτῶν εἰσβάλλει εἰς τὸν Βορυσθένην. Χωρὶς ἄδειαν τοῦ Μεχμὲτ-πασσᾶ Οὐζοὺ βαλισὴ οἱ ἐγχώριοι δὲν τὸν ἄφιναν νὰ περάσῃ τὸν Πόγ· ἔστειλεν ὁ Κάρολος ἄνθρωπον εἰς αὐτὸν διὰ τὸ πέρασμα, ἀλλ' αὐτὸς δοὺς τὴν εἴδησιν τῷ Ἰσοὺφ-πασσᾷ σερασκέρῃ τοῦ Πεντερίου ἐζήτει ἄδειαν παρ' αὐτοῦ διὰ τὸ πέρασμα. Ἐν τούτοις οἱ Ῥοῦσσοι οἱ διώκοντες τὸν Κάρολον διαπλεύσαντες τὸν Βορυσθένην ἔφθασαν εἰς τὸν Πόγ διὰ νὰ τὸν σκλαβώσουν, καὶ αὐτὸν μὲν εὗρον ἤδη διαπεράσαντα μὲ 1,800 ἄνδρας (δοθείσης ἄρτι τῆς ἀδείας παρὰ τοῦ Ἰσοὺφ-πασσᾶ)· πεντακόσιοι δὲ ἄνθρωποί του μὴ φθάσαντες διαπλεῦσαι ἐζωγρήθησαν παρὰ τῶν Μοσχόβων, βλέποντος τοῦ Καρόλου καὶ ἀγανακτοῦντος. Φθάσας οὖν εἰς τὸ Πεντέρι ἔγραψε τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ τῇ ιγ' Ἰουλίου· τὸν εἶπαν νὰ γράψῃ τῷ Ἐπιτρόπῳ, καὶ δὲν ἠθέλησε, λέγων ὅτι ἦτο ἀτιμία του τὸ νὰ τὸν γράψῃ. Ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τὸν ἀπεκρίθη τὸν Σεπτέμβριον, τὸν διώρισε ταΐνι διὰ τοὺς 1,800 ἀνθρώπους του, καὶ 500 γρόσια λουφὲν τὴν ἡμέραν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1710, τοῦ Χιτζρὲ 1122.

Καταβιβάζεται πάλιν ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας ὁ ῥηθεὶς Μιχαὴλ βοεβόδας ὁ Ῥακοβίτζας, τῇ συνεργείᾳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Πραγκοβάνου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διὰ σκανδάλων του εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς αὐτὴν ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος· ἔγινε δὲ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἰωάννης Μαυροκορδάτος.

Ὁ Κάρολος φαντάζεται καὶ πάλιν νὰ ὑποτάξῃ Λεχίαν τε καὶ Ῥουσσίαν· διὸ πέμπει εἰς τὴν Πόλιν τὸν Πονιατόβσκην διὰ νὰ φροντίσῃ νὰ ἐγερθῇ πόλεμος τῶν Ὀθωμανῶν κατὰ τοῦ Πέτρου, οὗ τινος τῇ δυνάμει ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας Αὔγουστος ἀνέλαβε πάλιν τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, καὶ ὁ Στανίσλαος ὡς κατάδικος ἔφυγεν εἰς τὴν Πομερανίαν, ἥτις εἰσέτι ἦν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Καρόλου· ἦσαν δὲ μαζή του καὶ ὁ παλατῖνος τῆς Κιοβίας καί τινες ἄλλοι εὐγενεῖς βοηθοί του. Ζητῶν οὖν ὁ Πονιατόβσκης παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Τζόρλουλου Ἀλὴ-πασσᾶ τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ νὰ

δώσῃ τῷ Καρόλῳ τὴν βοήθειαν ὁποῦ ὑπεσχέθη τότε τῷ Μαζέππᾳ διὰ τοῦ χάνη, ὡς προεγράφη, ἀπεκρίνετο πάντοτε ὄχι κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Πονιατόβσκη καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας ὁποῦ τὸν ἐβοήθει. Ὁ Πέτρος μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Πουλτάβας εἶχεν ὑποτάξει τὸ περισσότερον μέρος τῆς Λιβονίας καὶ τὴν πόλιν αὐτῆς Ῥήγαν, καὶ διὰ τὰς νίκας του αὐτὰς τὸν εἶχαν οἱ Τοῦρκοι εἰς ὑπόληψιν δυνατοῦ· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος, καταφρονῶν τὰς παρακινήσεις καὶ τοῦ Καρόλου καὶ τοῦ Φράντζα, ἐπικυροῖ τὴν εἰρήνην μετὰ τῶν Μοσχόβων διὰ τοῦ πρέσβεως αὐτῶν Τολστόη. Ὁ Κάρολος ταῦτα μαθὼν δίδωσι κρυφίως ἔγγραφον τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ παραπονούμενος κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου ὡς προδότου τῆς βασιλείας καὶ παραβάτου τῆς ὑποσχέσεώς του εἰς τὴν συμμαχίαν διὰ τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον· ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης πέμπει τὸ ἔγγραφον τῷ Ἐπιτρόπῳ καὶ ζητεῖ μαθεῖν τὰ ὑποσχεθέντα τῷ Καρόλῳ· ὁ Ἐπίτροπος ἐπιφορτίζει τὸ σφάλμα εἰς τὸν χάνην Καπλὰν-Γκιράῒν καὶ ἐξορίζει αὐτὸν εἰς τὸ Γιάμπολι, καὶ πέμπει νέον χάνην εἰς τὸ Κρίμι τὸν Δεβλὲτ-Γκιραῒν, παρεγγυῶν αὐτῷ ζῆν εὐνοϊκῶς μὲ τοὺς Ῥούσσους, καὶ ἂν καταλάβῃ εἰς αὐτοὺς ἐναντίον τι εἰς τὴν εἰρήνην νὰ τὸν δώσῃ εἴδησιν· οἱ προὔχοντες σὺν τῷ Ἐπιτρόπῳ ἀποφασίζουσι νὰ διατηρῆται ἀλώβητος ἡ εἰρήνη μὲ τὸν Πέτρον, καὶ μηνύουσι τῷ Καρόλῳ ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια διὰ τῆς Γερμανίας, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει καὶ ἀπειθεῖ. Φθάσας ὁ νέος χάνης εἰς τὸ Κρίμι γράφει τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ τὸ ὅτι ὁ προκάτοχός του ὑπεσχέθη τῷ Μαζέππᾳ συμμαχῆσαι ἂν ὁ Κάρολος εἰσέλθῃ εἰς τὴν Οὐκραΐναν, διὰ νὰ καταπολεμηθῇ ὁ Πέτρος, καὶ νὰ ἀποκτήσουν καὶ οἱ Καζάκοι τὴν ἐλευθερίαν τους· ὅθεν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ζητεῖ μαθεῖν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ τί ἐγράφη τῷ τότε Ταταρχάνῃ Καπλὰν-Γκιραῒ περὶ τοῦ Μαζέππα καὶ περὶ τῆς συμμαχίας τοῦ Καρόλου· ὅστις ἠρνήθη τὸ ὅτι νὰ ἔγραψέ τι περὶ τούτου, προσθεὶς ὅτι πάντα ταῦτα νὰ τὰ ἔκαμεν ὁ χάνης οἴκοθεν. Πέμπει οὖν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης κρυφίως πιστὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν χάνην Καπλὰν-Γκιραῒν καὶ ἐρωτᾷ τὸ ἂν ἔγραψέ τι τοιοῦτον πρὸς τὸν Μαζέππαν· ὁ χάνης ὡμολόγησεν ὅτι νὰ ἔγραψε διὰ προσταγῆς τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ ἔστειλε καὶ τὰ πρὸς αὐτὸν περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως γράμματά του. Μεταπεμψάμενος οὖν τὸν Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ὡς φιλοψευδῆ ἐλέγχει, καὶ καταβιβάσας εὐθὺς τῆς ἀρχῆς κάμνει Ἐπίτροπον τὸν Κιοπρουλόγλουν Νουμᾶν-πασσᾶν, καὶ ἔλαβεν ἐκ τούτου πάλιν ἐνδόσιμον ὁ Κάρολος νὰ παρακινῇ τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ νέος χάνης βαρέως φέρων τὸ μεγαλεῖον τοῦ Πέτρου, καὶ τὸ νὰ τὸν ἔχῃ γείτονα εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸν λιμένα Ταγανρὸκ, καὶ τὸ νὰ μὴ λαμβάνῃ, ὡς ἄλλοτε οἱ προκάτοχοί του, τὴν πρὸ τοῦ Πέτρου ὑποσχεθέντα τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου ἐτήσιον δασμὸν παρὰ τῶν Ῥούσσων, συνιστάμενον εἰς ῥούβλια **60,000**, παρεκίνει τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν καὐτὸς εἰς τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον, καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν Κάρολον εἰς τὸ Πεντέρι, ἡνώθησαν ἐπὶ τούτῳ καὶ ὅση δύναμις ἐκινοῦντο εἰς τὴν παρακίνησίν του. Μετὰ πολλὰς οὖν εἰδήσεις ἀμφοτέρων κινούσας εἰς δυσμένειαν κατὰ τοῦ Πέτρου ἔπεμψεν ὁ Κάρολος τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ καὶ τὴν ζωγραφίαν τοῦ Πέτρου τυ-

πωθεῖσαν ἐν τῷ 'Αμστερδὰμ τοιᾷδε τῇ ἐπιγραφῇ: «Πέτρος ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῶν Ῥωσσορωμαίων.» Αὔξησαν τὰς ὑποψίας τοῦ σουλτὰν 'Αχμέτη κατὰ τοῦ Πέτρου τὰ τοιαῦτα σκάνδαλα, ὁποῦ καὶ πρὸ πολλοῦ ζηλοτυπίᾳ φερόμενος εἶχε διὰ τοὺς προβιβασμοὺς ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Πέτρος εἰς τὸ ναυτικὸν, καὶ διὰ τὰς νῆας ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον, (καὶ εἶδε καὶ μὲ πολλὴν ἔκστασίν του τὸν πρέσβυν τῆς Μοσχοβίας νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Πόλεως μὲ στόλον πολεμικῶν νηῶν,) καὶ διὰ τὰ ὀχυρώματα τοῦ 'Αζακίου καὶ τοῦ λιμένος τοῦ Ταγανρόκ, περιβόητα καὶ πολυθρύλλητα παρὰ πᾶσιν. Εἶπεν οὖν τῷ 'Επιτρόπῳ Νουμᾶν-πασσᾷ τὸ ὅτι ἀναγκαῖος ὁ κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμος, ὡσὰν ὁποῦ φαντάζεται νὰ γένῃ ἄλλος 'Αλέξανδρος καὶ νὰ ὑποτάξῃ τὸν κόσμον, καὶ δὲν πρέπει νὰ τοῦ δοθῇ καιρὸς εἰς τὸ νὰ ἐνδυναμωθῇ περισσότερον, μόνον νὰ κοπῇ τὸ κακὸν τώρα εἰς τὰς ἀρχάς. Ὁ 'Επίτροπος ἀπεκρίθη ὅτι, εἰ ὁ Πέτρος τῇ ἀληθείᾳ ἐμεγαλύνθη τόσον, καὶ εἶναι καὶ τόσον δραστήριος, ὁποῦ δίδει ὑποψίαν διὰ κάθε κακόν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι συμφωνία εἰρήνης μεταξύ μας, δὲν πρέπει νὰ παρασπονδήσωμεν ἡμεῖς, καὶ ἂς ἐρωτηθῇ ὁ πρέσβυς διὰ τὸν σκοπὸν ὁποῦ ἔχει ὁ Πέτρος μὲ τὰς τοιαύτας ἑτοιμασίας του». Ἤρεσεν ὁ λόγος τῷ σουλτὰν 'Αχμέτῃ, καὶ ἐρωτηθεὶς ὁ πρέσβυς ἀπεκρίθη τῷ 'Επιτρόπῳ ὅτι ὁ βασιλεύς του δὲν ἐναυπήγησεν ἄλλας νῆας, καὶ ὅτι ἐπισκευάζει τὰς πρὸ τῆς ἀγάπης ναυπηγηθείσας, ὡσὰν ὁποῦ θέλουν φθαρεῖ ἂν δὲν τελειωθοῦν, καὶ ὅτι αὐτὸς εἶναι ὅμηρος διὰ τὸν βασιλέα του, ὡς πολλὰ μεμακρυσμένον ἀπὸ τοῦ νὰ διεγείρῃ πόλεμον κατὰ τῶν 'Οθωμανῶν πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ ἡ διορία τῆς ἀγάπης, παρὰ μόνον ἂν βιασθῇ ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. 'Ανήγγειλε ταῦτα ὁ 'Επίτροπος τῷ σουλτὰν 'Αχμέτῃ, ἀλλὰ αὐτὸς μὴ πεισθεὶς ἀποφασίζει τὸν κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμον, καὶ προστάττει τὸν 'Επίτροπον δασμολογῆσαι νεοφανεῖς δασμοὺς διὰ συνάθροισιν χρημάτων πρὸς στρατολογίαν πολλοῦ στρατοῦ, τὸ κοινότερον ἰμδάτι σεφεριὲ λεγόμενον. 'Αποκριθέντα τὸν βεζίρην τὸ ὅτι οἱ ὑποχείριοι δὲν πρέπει νὰ τελεσφοροῦν περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ προστάττει τὸ κουράνι, καταργεῖ τῆς ἀρχῆς, καὶ κάμνει 'Επίτροπον τὸν αὐτὸν Παλτατζῆ Μεχμὲτ-πασσᾶν τὸν προῤῥηθέντα, καὶ πέμπει ἡγεμόνα εἰς τὴν Εὔβοιαν, ἄλλως Νεγροπόντε, τὸν Νουμᾶν-πασσᾶν.

Ὑποψιθυρίζεται τοίνυν ἡ ἐκστρατεία· ὁ πρέσβυς τῶν 'Ενετῶν, ὑποτοπάσας αὐτὴν κατὰ τοῦ Μωρέως, ἔβρεξεν ὑετὸν χρυσοῦ καὶ ἀργύρου εἴς τε τὸν μουφτὴν καὶ εἰς ἄλλους προὔχοντας· ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Ρουσσίας, ἐπερειδόμενος εἰς τὴν ὑστερινὴν ἀγάπην, ἠμέλησε νὰ ὁπλισθῇ κατὰ τῆς τρικυμίας· αὕτη ἡ διαγωγὴ κατεγνώσθη φυλαργυρίας εἰς μίαν αὐλὴν ὁποῦ θέλει χαρίσματα.

Μεταπέμπεται οὖν ὁ 'Επίτροπος τὸν χάνην, ὅστις φθάνει εἰς τὴν Πόλιν τὸν Νοέμβριον· γίνεται συνέλευσις πάντων καὶ ἀποφασίζεται κοινῶς ὁ κατὰ τοῦ Πέτρου πόλεμος, καὶ γράφονται προσταγαὶ διὰ τὴν ἑτοιμασίαν· καὶ τῇ κθ' τοῦ Νοεμβρίου ὁ πρέσβυς τοῦ Πέτρου Τολστόης εἱρκτῇ παραδίδοται εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες μὲ 30 οἰκιακούς του, δημεύονται τὰ ὑπάρ-

χοντά του, καὶ ὡς ψεύστην θέλων νὰ τὸν φονεύσῃ ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ἀνεχαιτίσθη τῆς ὁρμῆς παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου.

Ἐν τούτοις ὁ Μαζέππας εἶχε διαβάλει τὸν Πραγκοβάνον ὡς σύμμαχον τοῦ Πέτρου καὶ ὑποσχεθέντα αὐτῷ 30 χιλ. στρατοῦ καὶ προζωάρκεια καὶ ἄλλα ἐφόδια πολεμικὰ διὰ πολλοὺς χρόνους· τοῦτ' αὐτὸ δὲ ἐβεβαίωσαν καί τινες πασσάδες τῶν πέριξ. Συμβουλευθεὶς περὶ τούτου ὁ Ἐπίτροπος μὲ τὸν χάνην διὰ προσταγῆς τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, δὲν εὑρέθη εὔλογον νὰ τὸν κτυπήσουν φανερά, καὶ ὡς δυνατὸν καὶ ὡς εἰς μεγάλην ὑπόληψιν, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀπατήσουν μὲ τὸ μέσον τοῦ γείτονός του, ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας· ὅθεν καθελόντες τῆς ἀρχῆς Νικόλαον τὸν Μαυροκορδάτον, ὡς ἀνεπιτήδειον εἰς τὰ τοιαῦτα, ἔδωκαν τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, τῇ τοῦ χάνη προτροπῇ, τῷ Δημητρίῳ Καντεμίρῃ, υἱῷ τοῦ προῤῥηθέντος Κωνσταντίνου τοῦ Καντεμίρη· καὶ ταύτην μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, τῇ δ' ἀληθείᾳ ἔδωκαν αὐτῷ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ γενῇ ἐγκρατὴς τοῦ Πραγκοβάνου, ἢ ζῶντος ἢ πεφονευμένου, καὶ εὐθὺς αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ εἰς Βουκουρέστιον ὡς ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, διὰ δὲ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας νὰ προβάλῃ ἄλλο πρόσωπον κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς Πόρτας, τῆς ὁποίας ἡ κλίσις ἦτον διὰ τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν βοεβόδα, ὅστις καὶ αὐτὸς εἶχε δώσει κακὰς μαρτυρίας κατὰ τοῦ Πραγκοβάνου, μίσει φερόμενος τῷ πρὸς αὐτὸν μᾶλλον ἢ ἀληθεύων, ὡς αἴτιον τῆς ἀπὸ τῆς μολδαβικῆς ἡγεμονείας καθαιρέσεώς του. Ὑπεσχέθη τῷ Δημητρίῳ Καντεμίρῃ ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης, εἰς ἀμοιβὴν αὐτῆς τῆς κατὰ τοῦ Πραγκοβάνου δουλεύσεώς του, τὸ ὅτι ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας θέλει εἶναι παντοτινὴ εἰς τὸ γένος του, καὶ ἐν ὅσῳ ἤθελε διατρίψει εἰς τὴν Μολδαβίαν νὰ μὴ δασμοφορήσῃ ποσῶς, καὶ οὔτε πεσχέσι νὰ δώσῃ τοῖς προὔχοσιν, ὡς σύνηθες, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ καὶ 20 πουγγεῖα ἄσπρων διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορείας του, καὶ προσετάγη καὶ ὁ χάνης νὰ τὸν δώσῃ στράτευμα ὅσον ἤθελε ζητήσει, χρείας καλούσης.

Πέμπει ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τῷ ῥηγὶ Καρόλῳ 500 πουγγεῖα ἄσπρα λόγῳ δανείου καὶ ἵππους 36, τοὺς μὲν γυμνοὺς τοὺς δὲ μὲ σέλλας καὶ φάλαρα πολυδάπανα.

Μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Καντεμίρης καὶ λαμβάνει γράμματα τοῦ Ὀσμὰν-κεχαγιᾶ προστάττοντα τὸ νὰ στείλῃ χωρὶς ἄργηταν τὸ πεσχέσι τοῦ σουλτάνου καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τὸ ἰδικόν του καὶ τῶν λοιπῶν προὐχόντων τῆς Πόρτας, κατὰ τὸ τεσριφάτι, νὰ συναθροίσῃ προζωάρκεια διὰ τὸ στράτευμα ὁποῦ μέλλει νὰ ἔλθῃ, νὰ τελειώσῃ τὴν γέφυραν τῆς Ἰσάκτζας τὴν ταχίστην, καὶ νὰ δώσῃ πρόζωάρκεια τοῦ χειμῶνος εἰς τοὺς Σβέτζους καὶ Καζάκους τοὺς μετὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου, καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου νὰ εὑρεθῇ εἰς τὸ Πεντέρι· τὰ αὐτὰ ἔγραφεν αὐτῷ καὶ ὁ Ἐπίτροπος. Ἐταράχθη ὁ Καντεμίρης Δημήτριος διὰ τὴν παράβασιν τῶν ὑποσχέσεων, καὶ ἤρξατο ἀναπολεῖν κατὰ νοῦν τὸ ἀθεμελίωτον τῆς μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν πραγματείας τε καὶ ἀναστροφῆς. Μὴ εὑρίσκων πίστιν εἰς αὐτοὺς ἐζήτει ποῦ νὰ τὴν εὕρῃ· ὅθεν προσετέθη τῷ Πέτρῳ.

Ὁ προῤῥηθεὶς Κοσμᾶς ὁ Ἀλεξανδρείας, πατριαρχεύσας ἔτη πέντε, ἐξοῦ-

ται περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρώην γνησίου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Σαμουὴλ τοῦ Καπασούλη, καὶ πατριαρχεύει τανῦν τὸ δεύτερον ὁ Σαμουὴλ ἄλλα ἓξ ἔτη.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1711, τοῦ Χιτζρὲ 1123.

Ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης καὶ ἡ μήτηρ του ἀπέρασαν εἰς τὸ Σκούταρι διὰ νὰ προσκυνήσουν εἰς τὸ νεόκτιστον τζαμὶ ὁποῦ ἐκ θεμελίων ἀνήγειρεν ἡ μήτηρ του μαζὴ μὲ τὰς πέριξ οἰκοδομάς, καὶ μόλις τώρα τὸ ἐτελείωσε, Β α λ ι δ έ-τ ζ α μ ι σ ὶ μέχρι τῆς σήμερον λεγόμενον.

Πρὸ τοῦ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ Ἐπίτροπος Παλτατζῆς εἶχε διορίσει στόλον ἱκανὸν καὶ στρατὸν πολὺν διὰ νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὸ Ἀζάκι· ὁ πασσᾶς τῆς Ὀζεῦ ἦτον σερασκέρης καὶ εἶχε μαζή του καὶ τοὺς πασσάδες τῆς Τραπεζοῦντος καὶ τοῦ Ἐρζουροὺμ μὲ τὰ στρατεύματά τους. Διὰ τὴν φύλαξιν τῆς Ὀζοῦ εἶχε διορισθεῖ ὁ Σαρὴ Ἀχμὲτ-πασσᾶς, ὁ δὲ καπετὰν-πασσᾶς διὰ τὴν ἔφοδον τοῦ Ἀζακίου· εἶχε λεβέντας 3,300 καὶ πλευσίματα 360, ἤγουν κάτεργα 22, γαλιόνια 27, γαλιόταις 30, φουρκάταις 60, κοτζαμπάσια 120, βολίκια 101, καὶ ὁ ἐν τῷ στόλῳ αὐτῷ στρατὸς συνεποσοῦτο εἰς χιλιάδας 35· ἐστάλη δὲ καὶ ὁ καπετὰν Ἰπραὴμ-χότζας εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν μὲ ὀκτὼ γαλιόνια διὰ φύλαξιν τῶν ἐν αὐτῇ νήσων.

Μαθὼν ὁ Πέτρος τὰ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐβιάσθη νὰ ἀφίσῃ τὸ εἰς τὰ ἀρκτῷα θέατρον τοῦ πολέμου του διὰ νὰ πηγαίνῃ νὰ πολεμήσῃ εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας. Προστάττει οὖν εὐθὺς τὸν μαρεσιάλον Σερεμετὸβ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Λιβονίαν μὲ τὸ στρατόπεδόν του· ἀφίνει τὸν Μεντζικὸφ ἐπιστάτην εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πετερπούργου, διορίζει γερουσιαστὰς εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Μόσχας· τῇ ιή τοῦ Ἰανουαρίου κινεῖ τὰ ῥεγιμέντα τῶν σωματοφυλάκων του· προστάττει τοὺς εὐγενεῖς νέους τῆς Μόσχας νὰ συνεκστρατεύσουν μαζή του διὰ νὰ μάθουν τὴν τέχνην τοῦ πολέμου· πέμπει τὸν ἀμιράλιον Ἀπραξὶν εἰς τὸ Ἀζάκι στρατηγὸν καὶ τοῦ διὰ ξηρᾶς καὶ τοῦ διὰ θαλάσσης στρατιωτικοῦ· πέμπει εἰς τὰ σύνορα τῆς Μολδαβίας 10 ῥεγιμέντα ὁποῦ διέτριβον εἰς τὴν Λεχίαν. Πρὸς τούτοις ἐπειδὴ καὶ εἶχε δώσει τὸ διαζύγιον εἰς τὴν βασίλισσάν του Εὐδοξίαν Λουπικίαν τῷ ἔτει 1696, καὶ εἶχεν εὕρει, ὡς εἴρηται, τῷ ἔτει 1702, μίαν νέαν εὐειδῆ ὁποῦ εἶχε σκλαβωθεῖ εἰς τὸν πόλεμον τοῦ Μαριεμπούργου, τὴν ὁποίαν ὀνομάσας Αἰκατερίνην εἶχε στεφανωθεῖ κρυφὰ τῷ ἔτει 1707, τώρα προστάττει εἰς τὴν Μόσχαν νὰ τὴν ἠξεύρουν διὰ βασίλισσάν του, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐκδοθείσης προσταγῆς, ιζ´ δηλαδὴ τοῦ Μαρτίου, ἐκίνησε μαζή της ἀπὸ τὴν Μόσχαν εἰς τὸν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πόλεμον.

Διορίζει εἶτα τὸν χάτμανον τῶν Καζάκων νὰ πολεμᾷ κατὰ τῶν Ταρτάρων ὁποῦ ἀπὸ τὸν Φεβρουάριον εἶχαν ἀρχίσει νὰ λεηλατοῦν τὴν Οὐκραΐναν. Τὸ στράτευμα τὸ ῥούσσικον ἐπροχωροῦσε πρὸς τὸν Νίστρον· ἄλλο σῶμα στρατιωτικὸν διήρχετο διὰ τῆς Λεχίας ὑπὸ τῷ πρίγκιπι Γαλιτζίνῳ,

ὅστις ἀπαντήσας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κιόβου πλῆθος Ταρτάρων ἑνωμένων μὲ Καζάκους καὶ μὲ Σβέτζους καὶ μὲ Λέχους τοὺς φρονοῦντας τὰ τοῦ Στανισλάου τοὺς κατεπολέμησε φονεύσας αὐτῶν 5,000· εἶχαν σκλαβώσει αὐτοὶ εἰς τὰ ἐπίπεδα μέρη 10,000 ἀνθρώπους· τοὺς ἐλευθέρωσεν ὅλους φονεύσας τοὺς ἅρπαγάς των ὁποῦ τοὺς ἔσυραν δεδεμένους μὲ φλαμούρια. Ψεῦδος ὅπερ γράφει ὁ Ῥασίτης, τὸ ὅτι δηλαδὴ ὁ χάνης περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος χρόνου ἐλεηλάτησεν ἐπαρχίας τῶν Ῥούσσων, καὶ ἐπανελθὼν μὲ πολλὰ λάφυρα ἔγραψε τὴν εἴδησιν τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ· τὸν γὰρ Νοέμβριον τοῦ παρελθόντος χρόνου ὁ χάνης ἦτον εἰς τὴν Πόλιν.

Ὅλον τὸ στράτευμα τὸ ῥουσσικὸν ὁποῦ ἐκινήθη διὰ τὴν κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατείαν ἂν ἐνώνετο ἐγίνοντο 60,000 ἄνθρωποι.

Ἀνταμώθη ὁ Πέτρος εἰς τὸ Γερoσλάβι τῆς Λεχίας καὶ μὲ τὸν ῥῆγά της Αὔγουστον, ὅστις τὸν ὑπεσχέθη μὲν καὶ σύμμαχον στρατιωτικὸν Λέχων οὐκ ὀλίγον, ἀλλ' ἡ Δίαιτα τῆς Λεχίας δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ χαλασθῇ μὲ τὸν Τοῦρκον.

Ζητεῖ λοιπὸν ὁ Καντεμίρης παρὰ τοῦ Πέτρου νὰ γίνῃ σύμμαχός του καὶ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ πατρίς του Μολδαβία ἀπὸ τοὺς Τούρκους· τὸ δέχεται ὁ Πέτρος καὶ πέμπει τὸν ἰατρόν του Πολυκαλᾶν νὰ τελειώσῃ τὴν συμφωνίαν, ἥτις ἔγινε καὶ ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Πέτρου τῇ ιγ′ τοῦ Ἀπριλίου εἰς τὴν πόλιν τῆς Λεχίας τοὔνομα Λούσκ, καὶ ἐστάλθη ὑπογεγραμμένη τῷ Καντεμίρῃ· περιεῖχε δὲ τὰ ἑξῆς πέντε ἄρθρα:

Α′. «Ἡ Μολδαβία, κατὰ παλαιά της σύνορα, ἤτοι περιέχουσα Χοτίνι, Πεντέρι, Ἀκ-κερμάνι, Κελί, Ἰσμαήλι, καὶ Τομάροβο, θέλει εἶναι ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τῆς ῥουσσικῆς βασιλείας»·

Β′. «Ὁ ἡγεμὼν μὲ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Μογδάνων θέλουν κάμει τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ εἰς τὸν Πέτρον εὐθὺς ὁποῦ εἰσέλθουν τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Μολδαβίαν»·

Γ′. «Θέλει προσθέσει τὰ στρατεύματά του εἰς τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου, καὶ θέλει κινεῖται κατὰ τῶν Τούρκων ἐκ συμφώνου μὲ τὸν Πέτρον»·

Δ′. «Ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ διάδοχοί του θέλει εἶναι πάντοτε κυριάρχαι τῆς Μολδαβίας»·

Ε′. «Κανένα ἄλλο σπίτι καὶ γένος δὲν θέλει αὐθεντεύσει εἰς τὴν Μολδαβίαν ἕως ὁποῦ βαστᾷ τὸ γένος τοῦ Δημητρίου Καντεμίρη»·

Παρεκίνησε τὸν Πραγκοβάνον, ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας, ὁ Καντεμίρης νὰ γένῃ συνωμότης του καὶ τὸ ὑπεσχέθη, ἀλλὰ δὲν ἐφύλαξεν ὕστερον τὴν ὑπόσχεσίν του.

Ὡς τόσον ὁ Καντεμίρης ἔγραφε τῷ Πέτρῳ τὰς ἀναγκαίας εἰδήσεις τοῦ ποιητέου διὰ τὴν καλὴν ἔκβασιν τῶν ὑποθέσεών του· ἔκτιζε τὴν γέφυραν εἰς τὸν Δούναβιν, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, ἀλλ' ὅσον ἦτο δυνατὸν ἐβράδυνε τὴν ἐργασίαν, χωρὶς νὰ δώσῃ ὑποψίαν εἰς τοὺς Τούρκους τοῦ ὅτι εἶναι σύμμαχος τοῦ Πέτρου, καὶ παρεκίνει τὸν Πέτρον νὰ ταχύνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν τὸν ἐρχομόν του εἰς Μολδαβίαν· ὅμως ὁ Πέτρος δὲν ἔδιδε τόσην πίστιν εἰς τὰς εἰδήσεις του· αὐτὴ εἶναι ἡ τύχη ὅλων ἐκείνων ὁποῦ δὲν ἐδο-

κιμάσθη ἀκόμη ἡ πίστις των. Ὁ Πραγκοβάνος τὸν ἔδιδε καλὰς ἐλπίδας, εἰς τρόπον ὁποῦ δι' αὐτὰς δὲν ἐφρόντισε νὰ προλάβῃ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέρασμά τους εἰς τὸν Δούναβιν· τὸν ὑπισχνεῖτο δὲ μάλιστα καὶ ἀποστολὴν πολλῶν προζωαρκείων.

Πέμπει οὖν ὁ Πέτρος ἐμπρὸς τὸν Σερεμετὸβ μὲ στράτευμα νὰ τὸν προηγῆται, καὶ ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸς τὴν ὁδοιπορείαν του. Φθάνει ὁ Σερεμετὸβ εἰς τὸ Γιάσι διὰ νὰ διατάξῃ καὶ νὰ διατηρήσῃ τὰ ἀναγκαῖα εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην ἐπιχείρησιν· τὸ στρατόπεδόν του ἦτον κοντὰ εἰς τὸ Γιάσι. Καζάκοι τούτου φθάσαντες παρὰ ταῖς σκηναῖς τοῦ Καρόλου ταῖς παρὰ τὸ Πεντέρι τὸν ἤθελαν σκλαβώσει ἐὰν ἀπὸ τοὺς ἐκεῖσε περιτριγυρίζοντας Ταρτάρους τοῦ Κριμίου δὲν ἐμποδίζοντο.

Φθάνει καὶ ὁ Πέτρος εἰς τὴν Τζοτζόραν τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Προύτου κειμένην τῇ ιά τοῦ Ἰουνίου· πάρωρος πολλὰ αὐτὸς ὁ ἐρχομὸς, καὶ μόνος αἴτιος τοῦ ἀφανισμοῦ τοῦ Πέτρου· ἐκεῖ λοιπὸν ὁ Καντεμίρης καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες προσεκύνησαν τῷ Πέτρῳ, καὶ ἥνωσε τὰ στρατεύματά του μὲ τὰ στρατεύματα τοῦ Πέτρου.

Εἶτα ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Πέτρος μὲ μερικούς του ὀφφικιαλίους καὶ μὲ τὸν Καντεμίρην. Διέτριψεν ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας ἑορτάζων τὴν ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ προσμένων νὰ τὸν ἔλθουν προζωάρκεια ἀπὸ τὸν Πραγκοβάνον· ὁ πρέσβυς τούτου ἀντὶ τοῦ νὰ τελειώσῃ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἡγεμόνος του ἔπασχε νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν, καὶ ἐκολάκευε τὸν βασιλέα Πέτρον μὲ ὑποκλίσεις, καὶ ἡ κατάστασις τοῦ ῥωσσικοῦ στρατιωτικοῦ ἦτον ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν προζωαρκείων, ὡσὰν ὁποῦ οἱ γκενεράληδες, ἐπερειδόμενοι εἰς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Πραγκοβάνου, εἶχαν φέρει μαζή τους προζωάρκεια μόνον διὰ εἴκοσιν ἡμέρας· εἰς τὴν Μολδαβίαν καὶ προζωάρκεια δὲν ἦσαν ἐξ αἰτίας τῶν ἀκρίδων, καὶ ἐδυσκολεύοντο καὶ οἱ αὐτόχθονες διὰ τὴν ζωοτροφίαν τους. Πέμπει οὖν ὁ Πέτρος ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸ Γιάσι τὸν γκενερὰλ Ῥοέννε μὲ στράτευμα διὰ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν μὲ δυναστείαν τὰ προζωάρκεια ὁποῦ ὁ Πραγκοβάνος δὲν ἤθελεν ἑκουσίως νὰ στείλῃ· ἄλλοι δὲ πάλιν λέγουσιν ὅτι κατανοήσας ὁ Πραγκοβάνος τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Καντεμίρη, ὁποῦ ἐσκοπεῖτο νὰ γένῃ κυριάρχης καὶ τῶν δύο ἡγεμονιῶν Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησε πλέον νὰ βοηθήσῃ καὶ νὰ συμμαχήσῃ τῷ Πέτρῳ ποσῶς. Ὁ ὑπὸ τῷ Ῥοέννε λοιπὸν στρατὸς ἐλθὼν πολιορκεῖ τὴν Ἰπραήλαν καὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας τὴν ἐξουσιάζει.

Φθάσας ὁ Πέτρος εἰς τὸ στρατόπεδόν του εἰς τὴν Τζοτζόραν σκοπεῖται νὰ ὑποτάξῃ τὴν γέφυραν τοῦ Δουνάβεως διὰ νὰ μὴν περάσουν οἱ Τοῦρκοι· μαθὼν δὲ ὅτι νὰ ἀπέρασαν τὸν Δούναβιν καὶ νὰ σκοπῆται ὁ Ἐπίτροπος Παλτατζῆς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Φαλτζὶ μὲ 250 χιλ. στρατοῦ, πέμπει τὸν γκενεράλην Γιανοὺς μὲ 7,000 Ῥούσσους, 500 Πογδάνους καί τινας κομπανίας Καζάκων νὰ ὑποτάξουν τὸ Φαλτζὶ καὶ νὰ ἐμποδίσουν τοὺς Τούρκους διὰ τὸ πέρασμα τοῦ Προύτου· ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ φθάσουν εἰς τὸ Φαλτζὶ εἶδαν παρὰ τῇ κώμῃ Παρσένι εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Προύτου ὅλον τὸ στράτευμα Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων. Μηνύει ταῦτα εὐθὺς τῷ Πέτρῳ· ἀλλ' ἐνόσῳ ἐ-

—1711

πρόσμενε τὴν ἀπόκρισιν, οἱ Τοῦρκοι τὴν νύκτα ἐπέρασαν τὸν Προῦτον χωρὶς νὰ τοὺς ἀντισταθῇ τινας, καὶ μὲ τὸ ἱππικόν τους ἐπεριτριγύρισαν τὸ στρατόπεδον τοῦ Γιανούς. (Ἂν ὁ Γιανοὺς ἐκινεῖτο εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ στράτευμά τους διὰ τὸ πέρασμα ἴσως νὰ ἐγίνετο, ἢ βεβαιότατα ἤθελεν ἐπιβραδύνει· ἀμὴ αὐτὴ εἶναι ἡ συνήθεια τῶν χριστιανῶν γκενεράληδων, καὶ μάλιστα ῥούσσων, ὁποῦ χωρὶς οὐκάζι, ἤτοι ἔγγραφον προσταγήν, δὲν κινοῦνται εἰς πόλεμον.) Ἔρχεται καὶ ἡ ἀπόκρισις τοῦ Πέτρου, ὅστις ἐπρόσταξε τὸν Γιανοὺς νὰ παλινοστήσῃ εἰς τὸ στρατόπεδόν του.

Βάλλει οὖν ὁ Γιανοὺς τὸ στράτευμά του εἰς σχῆμα τετράγωνον καὶ ἤρξατο βαδίζειν βραδέως, ἀπαντῶν θαῤῥαλέως εἰς ὅλας τῶν Τούρκων τὰς ἐφόδους· τὸ πολὺ πλῆθος αὐτῶν ὁποῦ ἀδιακόπως τὸν ἐκτύπα δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πρόοδόν του, καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Πέτρου πολεμῶντας τοὐλάχιστον μὲ 60,000 Τούρκους καὶ Ταρτάρους, καὶ ἐδυνήθη νὰ τοὺς ἀποδιώξῃ καὶ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸ στρατόπεδον τοῦ Πέτρου εἰς τὴν κώμην Στανιλέστι, ὅστις προϋπήντησεν αὐτὸν σὺν τῷ στρατῷ διὰ βοήθειάν του καὶ συντομίαν τοῦ διαστήματος.

Ὁ Πέτρος εἶδε τότε πῶς πρέπει νὰ ἀλλάξῃ τοποθεσίαν, ἐπειδὴ καὶ ἦτον εἰς ἓν μέρος ὁποῦ δὲν ἠδύνατο νὰ δώσῃ πολὺ πρόσωπον εἰς το στράτευμά του· ὁ ἐχθρὸς ὤντας ἄντικρύ του δὲν τὸν ἄφινε νὰ σαλεύσῃ· ὅθεν εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτὸς, καύσας τοὺς ἀραμπάδες ὁποῦ δὲν ἐχρειάζοντο καὶ τὰ πράγματα ὁποῦ οἱ στρατιῶται δὲν ἠμποροῦσαν εὐκόλως νὰ κουβαλοῦν, ἥψατο τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Μογίλα-Ῥέμπιουλουΐ, τουρκιστὶ Χάντεπε. Οἱ Τοῦρκοι τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ῥούσσων νομίσαντες φυγὴν ἔπεσαν κατόπιν τους μαζὴ μὲ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν καὶ κτυποῦσι τὸν οὐραγόν· τὸ ῥεγιμέντο Πρεοπαζίνσκη ἀπήντησε τὴν ἔφοδόν τους· εἶτα ὅλον τὸ τουρκικὸν στράτευμα ἐφώρμησε κατ' αὐτῶν· ἐθερμεύθησαν ἐπὶ πολὺ, ἐφόνευσαν πολλοὺς, τοὺς ἀπεδίωξαν, καὶ τέλος νικηταὶ (ἀλλὰ μὲ φόνον 16,246 Ῥούσσων) ἐστρατοπέδευσαν εἰς τόπον Βάλεστρίμπα λεγόμενον, ἤτοι Κοιλάδα στραβήν. Οἱ Τοῦρκοι ἀποτυχόντες τοῦ σκοποῦ ἐστρατοπέδευσαν ἄντικρυ τῶν Ῥούσσων, φονευθέντες πολλὰ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους. Ἐγένετο οὗτος ὁ πόλεμος τῇ γ΄ τοῦ Ἰουλίου.

Δὲν ἔπαυον ἀπὸ τοῦ νὰ τοὺς κτυποῦν ἀδιακόπως. Οἱ Μπογδάνοι διωρισμένοι ἀπὸ τὸν Καντεμίρην νὰ φέρουν ζαχιρὲν εἰς τοὺς Ῥούσσους, ἐκεῖνον τὸν πολλὰ ὀλίγον ὁποῦ εἶχον τὸν ἔφεραν εἰς τὸν βεζίρην καὶ ἐλάμβανον παρ' αὐτοῦ τὴν τιμὴν ὁποῦ εἶχαν συμφωνήσει νὰ λαμβάνουν παρὰ τοῦ Πέτρου· αἱ πολλαὶ ἅμαξαι ὁποῦ ἀπὸ τὴν Λεχίαν ἔφεραν προζωάρκεια διὰ τὸ στράτευμα τοῦ Πέτρου ἐλεηλατήθησαν ἀπὸ 40 χιλ. Ταρτάρων· ὥστε ὁ Πέτρος στρατοπεδεύσας εἰς τὸν Προῦτον ἐν ταὐτῷ εἶδε τὸν ἑαυτόν του ἐστερημένον παντὸς εἴδους προζωαρκείων, καὶ τὸν στρατόν του λιμοκτονοῦντα καὶ διψῶντα, καὶ τοὺς ἵππους των νὰ ψοφοῦν ἄνευ κριθῶν καὶ χλόης· οἱ στρατιῶται του ἀπὸ τὴν πεῖναν ἐλειποτάκτουν, καὶ κατήντησε τὸ στράτευμά του εἰς 30 χιλ. ἀνθρώπων ἑτοίμων νὰ χαθοῦν ἀπὸ τὸν λιμόν· εἶχον οὖν οἱ Ῥοῦσσοι ἔμπροσθεν μὲν τοὺς Τούρκους, ὄπισθεν δὲ τὸν Προῦτον καὶ

τοὺς Ταρτάρους ὁποῦ τοὺς ἐτόξευον πανταχόθεν καὶ ἀδιακόπως. Εἶναι θαυμαστὸν διατί ὁ Πέτρος δὲν ἐφώρμησε κατὰ τῶν Τούρκων εὐθὺς ὁποῦ ἀπέρασαν τὸν Προῦτον, μόνον τοὺς ἔδωσε καιρὸν νὰ τὸν ταλαιπωροῦν μὲ τὴν πεῖναν.

Ἀφοῦ ἐστρατοπέδευσαν λοιπὸν τὴν δευτέραν ἡμέραν ὁ Ἐπίτροπος μὲ 150 χιλ. γιαννιτζάρων ἐφορμᾶ κατὰ τῶν Ῥούσσων εἰς τὸν οὐραγὸν τοῦ στρατοπέδου των· ἔκαμαν οἱ Τοῦρκοι μίαν φωτιὰν τρομερὰν μὲ 490 τηλεβόλους, καὶ οἱ Ῥοῦσσοι εἶχον μόνον 30, καὶ ἦσαν 20 χιλ. πεινασμένοι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ἄλογά τους, καὶ μόλοντοῦτο ἀντέστησαν τῇ μεγάλῃ ὁρμῇ τῶν γιαννιτζάρων, καὶ τοὺς ἀπεδίωξαν ἀφοῦ ἐφόνευσαν 7 χιλ. αὐτῶν· ἀκολούθως τρεῖς ἡμέρας ἐπολεμοῦσαν μὲ πολὺ θάρσος καὶ θρασύτητα, χωρὶς κέρδος ὅμως, καὶ χωρὶς νὰ ὑπερισχύσῃ τὸ ἓν μέρος κατὰ τοῦ ἄλλου.

Ὁ προῤῥηθεὶς γκενεράλης Ῥαίνης ὑπαγαγὼν τὸ Προϊλάβου ἔδωκε τὴν εἴδησιν τῷ Πέτρῳ καὶ ἡτοιμάζετο νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Βλαχίας διὰ τὴν συνάθροισιν τῶν προζωαρκείων· ὄντας τὸ τουρκικὸν στρατόπεδον πρὸ τοῦ ῥουσσικοῦ ἐζώγρησαν τοὺς γραμματοκομιστὰς οἱ Τοῦρκοι, κἀκ τῶν γραμμάτων ἔμαθον τὴν ἅλωσιν τοῦ Προϊλάβου, τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος δὲν ἤξευρεν οὔτε εἶχε τὸν τρόπον ἀλλοθέν ποθεν νὰ ἀκούσῃ.

Ὡς τόσον εἰς τοιαύτην παναθλίαν καὶ δυστυχεστάτην κατάστασιν εὑρίσκετο ὁ Πέτρος ὁποῦ κἂν οὔτε νερὸν δὲν εἶχον οἱ Ῥοῦσσοι νὰ πίνουν· τὸ στρατόπεδον ἦτον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Προύτου, καὶ δὲν ἠμποροῦσέ τινας τῶν Ῥούσσων νὰ ἀντλήσῃ, διότι εὐθὺς ὁποῦ ἔβλεπον τὸν ἀντλήσαντα ἔῤῥιπτον ἐπάνω του ἀπὸ τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τοῦ Προύτου οἱ Τοῦρκοι ὁποῦ ἐκεῖ ἐφύλαττον βόλια καὶ γκιουλέδες ὡσὰν τὴν βροχήν.

Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ κακά, πεῖναν καὶ δίψαν δηλαδὴ μεγαλωτάτην, ἐπολέμησε πολλάκις μὲ τοὺς Τούρκους ἀντιπαρατασσόμενος καὶ ἀποσοβῶν τὰς ἐφόδους των μὲ πολὺν τους φόνον. Πολλῇ τῇ δυνάμει οὖν καὶ πλήθει ἐφορμήσαντες τετράκις ἀπεδιώχθησαν· ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῶν Ῥούσσων ἦτον καὶ προφανὴς καὶ ἄφευκτος, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἢ πρέπει νὰ νικήσουν κατὰ κράτος, ἢ νὰ σκλαβωθοῦν ὅλοι ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

Ὁ Πέτρος οὖν μιᾷ νυκτὶ συλλογιζόμενος καὶ τὴν κακὴν τοποθεσίαν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς τροφῆς ὁλοτελῶς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν πολεμιστῶν τούρκων εἰς 250 χιλ. ὄντων (ὄντες οἱ Ῥοῦσσοι μόνον 22 χιλ.), ἠγρύπνησεν ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν μεγάλην ταραχήν· ὅθεν τῇ ὑστεραίᾳ τὸ ἑσπέρας μεταπεμψάμενος τὸν Σερεμετὸβ παρήγγειλεν αὐτῷ νὰ ἑτοιμασθοῦν ὅλοι διὰ νὰ κάμουν ἔφοδον κατὰ τῶν Τούρκων μὲ τὴν παγιονέταν εἰς τὸ τουφέκι, καὶ νὰ κάψουν ὅλα τὰ καλαπαλίκια τους διὰ νὰ μὴν τὰ εὕρουν οἱ Τοῦρκοι, ἂν νικηθοῦν οἱ Ῥοῦσσοι! εἶτα εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνήν του ἐπρόσταξε κεφαλικὴν τιμωρίαν εἰς ὁποιον ἤθελε τολμήσει νὰ εἰσέλθῃ· τοῦτο τὸ ἔκαμε διὰ νὰ μὴν τὸν ἐμποδίσῃ τινὰς ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀπόφασίν του· ἐπὶ πολὺ οὖν κατετυραννεῖτο ὑπὸ τῶν σπασμῶν, οἷς ἴσως μάλιστα ὅταν εἶχε λύπην ὑπέκειτο πρὸ πολλοῦ, δι' ἂν δηλητήριον ὁποῦ τὸν εἶχε ποτίσει ἡ ἀδελφή του Σοφία.

—1711

Δὲν ὑπετάγη τῇ προσταγῇ ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνη, ἀλλὰ εἰσελθοῦσα τὸν ἀπέδειξε τὸν κίνδυνον καὶ τῆς σκλαβίας της, καὶ τὸν κατέπεισε νὰ ζητήσῃ τὴν εἰρήνην ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζῆ Μεχμὲτ-πασσᾶν· ἡτοίμασε καὶ ὅλα της τὰ τζεβαέρια, καὶ δύο γούναις μαῦρα ἀλούπια, ἡτοίμασε καὶ ἄσπρα ὅσα ἠμπόρεσε διὰ τὸν Ὀσμᾶν-ἀγᾶν κεχαγιάπεην. Ὁ μαρεσάλος Σερεμετὸφ ἔγραψε γράμμα εἰς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ μὲ ἕνα ὀφφικιάλον διορισθέντα παρὰ τῆς βασιλίσσης ἐστάλθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων καὶ τὰ ἄσπρα καὶ τὰ πεσχέσια καὶ τὸ γράμμα, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἑκατέρωθεν ἐῤῥίπτοντο τόπια καὶ ἠκολούθει ὁ πόλεμος.

Ἤξευρεν ὁ Μπαλτατζῆς τὴν ἅλωσιν τοῦ Προϊλάβου, εἶδε τὰς νίκας τῶν Ῥούσσων τετράκις εἰς τὰς ἐφόδους τῶν γιαννιτζάρων, τοὺς ἤκουε τρέμοντας καὶ φεύγοντας τὸν πόλεμον ἐναντίον εἰς τὰς παρεμβολὰς τῶν Ῥούσσων, εἰς τὰς ὁποίας ὁσάκις ἐφώρμησαν, πάντοτε ἐδιώχθησαν μὲ πολύν τους φόνον· δὲν ἤξευρε καὶ τὴν μεγάλην πεῖναν ὁποῦ κατεκράτει τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥούσσων· ὅθεν ἐδέχθη τὴν εἰρήνην.

Ἐγράφη ἡ συμφωνία εἰς τὸ Φαλτζί, Ἰουλίου τῇ ιά, περιέχουσα τὰ ἑξῆς κεφάλαια:

«Νὰ δοθῇ εἰς τοὺς Τούρκους τὸ Ἀζάκι μὲ τὰ τόπια καὶ τζεπχανὲν ὁποῦ εἶχεν ὅταν ἐπάρθη παρὰ τοῦ Πέτρου μαζὴ μὲ τὴν ἐπαρχίαν του τῷ ἔτει 1696.»

«Νὰ κρημνισθῇ ὁ λιμὴν τοῦ Ταγανρὸκ ὁποῦ ᾠκοδομήθη κοντὰ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τανάϊδος.»

«Νὰ κρημνισθῇ τὸ κάστρον Καμένκι καὶ τὸ κάστρον τῆς Σαμάρας ὁποῦ ἀνηγέρθη εἰς τὸν ποταμὸν Ἀμάραν.»

«Νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως τὸ ὑπὸ τὸν γκενερὰλ Ῥοέννε ῥουσσικὸν στράτευμα.»

«Τοῦ λοιποῦ εἰς τοὺς ῥηθέντας τόπους νὰ μὴ κτισθῶσι πλέον κάστρα ἐξ ἑκατέρας βασιλείας, δηλαδὴ εἰς τὸ Ταγανρὸκ, Καμένκι καὶ Σαμάραν.»

«Τοὺς Καζάκους ὁποῦ εἶναι ὑποτεταγμένοι εἰς τοὺς Λέχους ἢ εἰς τὸν χάνην νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν οἱ Μοσχόβοι»

«Ὅσοι αἰχμάλωτοι ἤθελον εἶσθαι καὶ τώρα καὶ πρὸ τούτου εἰς τὴν Ῥουσσίαν νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Ὀθωμανῶν.»

«Ὁ Κάρολος γυρίζων εἰς τοὺς τόπους του νὰ μὴν ἐνοχληθῇ καθ' ὁδὸν ἀπὸ τὸν Πέτρον καὶ νὰ εἰρηνεύσουν, ἂν θέλουν, οἱ δύο.»

Ἦλθεν ὁ Κάρολος εἰς τὸ ὀρδὶ μὲ ὀργὴν καὶ παράπονα κατὰ τοῦ βεζίρη, διατί νὰ κάμῃ τὴν ἀγάπην, καὶ νὰ μὴν πιάσῃ τὸν Πέτρον ζωντανόν· δὲν εἰσηκούσθη ποσῶς καὶ εὐθὺς ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Πεντέρι.

Ὁ Πέτρος ἔστειλεν εἰς τὴν Πόλιν τοὺς πρέσβεις του, τὸν Πέτρον βαρὸν δὲ Σαφιρὸφ καὶ τὸν Μιχαὴλ Πορισοβὶκ, διὰ νὰ ὑπογραφῇ ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης παρὰ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτ. Ἐζήτησεν ὁ βεζίρης ἐπιμόνως νὰ τοῦ δοθῇ ὁ Καντεμίρης, ἀλλ' ὁ Πέτρος δὲν τὸ ἔπραξε ποσῶς, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχώρησε πρὸς τὸ Μογιλόβι, ἀφοῦ τοῦ ἐδόθησαν προζωάρκεια ἱκανὰ καὶ φύλακες 8 χιλιάδες γιαννίτζαροι, διὰ νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσουν καθ' ὁδὸν οἱ Τάρταροι ἕως τὰ σύνορα τῆς Λεχίας.

1711—

Ὁ Ἐπίτροπος Μπαλτατζῆς μετὰ τὴν ἀποστασίαν τοῦ Δημητρίου Καντεμίρη ἔδωκε τὸν Ἰούλιον τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας πάλιν τὸ δεύτερον τῷ ῥηθέντι Νικολάῳ τῷ Μαυροκορδάτῳ, διορίσας ἐπίτροπόν του τὸν ἀδελφόν του τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἰωάννην τὸν Μαυροκορδάτον διὰ νὰ διϊθύνῃ τὰς τοπικὰς ὑποθέσεις, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ ἀδελφός του ἀπὸ τὴν Πόλιν. Φθάσας εἰς τὸ Γιάσι τὸν Αὔγουστον ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος, ἐπανῆλθεν ὁ ἀδελφός του Ἰωάννης εἰς τὸ ὀθωμανικὸν ὀρδί.

Εἰς τὴν Πόλιν ἀκουσθεῖσα ἡ εἰρήνη προεξένησε χαρὰν εἰς ὅλους. Ὁ προῤῥηθεὶς γκενερὰλ Ῥοέννε, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Πέτρου, ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ ἔδωκε τὸ Προΐλαβον τοῖς Τούρκοις. Μὲ αὐτὴν τὴν εἰρήνην, διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου καὶ τοῦ Ταγανρὸκ καὶ τῶν λοιπῶν ἀποκτημάτων τοῦ Πέτρου ὁποῦ ἦσαν πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ταναΐδος καὶ Βορυσθένους, ἐκλείσθη εἰς αὐτὸν ἡ εἴσοδός του εἰς τὸν ποταμὸν Τάναϊν καὶ εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην, κἀκεῖθεν διὰ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ ἔμεινεν ἄχρηστος καὶ ὁ πολὺς ἐκεῖνος στόλος ὁποῦ μετὰ τὸ ἔτος 1696 εἶχε ναυπηγηθεῖ εἰς τὸν ποταμὸν Βερονέσι, καὶ ἐκεῖ ἐσάπησεν.

Μετὰ τὴν εἰρήνην ὁ Τολστόης ἠλευθερώθη εὐθὺς ἀπὸ τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐγεννήθην ἐγὼ εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς κθ' τοῦ Αὐγούστου ἐν Θεραπείοις, εἰς τὸ σπίτι ὁποῦ τανῦν εἶναι μητρόπολις τοῦ Δέρκων, καὶ τότε ἦτον τῆς πρὸς μητρὸς Κασσάνδρας μάμμης μου Δρακούλας, ἥ τινι τὸ ἐχάρισεν ὁ πατήρ της Νικόλαος Ἀναστασίου προσκυνητὴς τοῦ Ἁγίου Τάφου, καὶ τὸ ἐπώλησε τῷ Οἰκονόμῳ παπᾶ Εὐαγγελινῷ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ πάππος μου Ἀφεντούλης Τζανέτου, πρωτέμπορος τοῦ χατμάνου Μαζέππα, μὲ τὸ νὰ ἐδυστύχησε γυμνωθεὶς πάσης ἐμπορίας καὶ περιουσίας του παρὰ τοῦ ῥουσσικοῦ στρατοῦ τοῦ καταδιώκοντος τὸν Μαζέππαν.

Ὁ Σαφιρὸβ μαζὴ μὲ τὸν Σερεμετὸβ ἦσαν ὅμηροι εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου, ἡ ὁποία ἀργοῦσε νὰ γένῃ, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐκεῖσε τοπάρχης ῥοῦσσος δὲν ἐτάχυνεν εἰς τὸ νὰ χωρίσῃ τὴν παλαιὰν ἀρτιλλερίαν τοῦ Ἀζακίου ἀπὸ ἐκείνην ὁποῦ ἔβαλεν ὁ Πέτρος ἀφοῦ τὸ ὑπέταξεν· ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ἐζήτει τὰς κλεῖς τοῦ Ἀζακίου, ὁ Μπαλτατζῆς πάντοτε τὸ ὑπισχνεῖτο, καὶ δὲν ἤρχοντο· ὁ Κάρολος ὡς τόσον δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ δίδῃ ἔγγραφα τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδέχοντο μέν, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔπαυεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὰ δίδῃ, ποτὲ μὲν διά τινος Ἑβραίου ἰατροῦ Φονσέκα πρὸς τὴν μητέρα τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, ποτὲ δὲ διά τινος εὐνούχου, καὶ τέλος δι' ἑνὸς ὁποῦ μιᾷ Παρασκευῇ ἐξερχομένου τοῦ σουλτάνου ἀπὸ τὸ τζαμί, διὰ νὰ γυρίσῃ νὰ τὸν ἰδῇ ὑπεκρίθη τὸ ὅτι εἶναι τρελλός, καὶ οὕτως ἔδωκε τὸ ἔγγραφον. Κατηγόρει δὲ εἰς αὐτὰ τὸν Ἐπίτροπον Μπαλτατζῆν, γράφων ὅτι κακῶς ἔκαμε τὴν εἰρήνην εἰς καιρὸν ὁποῦ ἠμποροῦσε νὰ ζωγρήσῃ τὸν Πέτρον καὶ ὅλους τοὺς σὺν αὐτῷ. Οὐδὲν διεπράξατο, καὶ ἐκόπη τὸ ταΐνι του, καὶ ἐπροστάχθη νὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς τόπους του διὰ τῆς Γερμανίας· δὲν ὑπετάγη πεισματώνοντας καὶ τὰ αὐτὰ κινῶντας, φανταζόμενος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Λεχίαν καὶ εἰς τὴν Ῥουσσίαν μὲ στρατὸν ὀθω-

μανικόν. Ὁ χάνης τοῦ Κριμίου ὁποῦ ἠγάπα τὰ τζαπούλια κατηγόρει καὐτὸς τὴν εἰρήνην.

Ταῦτα τὰ ἀλλεπάλληλα κατηγορήματα τέλος πάντων ἐψύχραναν τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Μπαλτατζῆ Μεχμὲτ-πασσᾶ, μάλιστα καὶ διὰ τὴν βραδύτητα τῆς τοῦ Ἀζακίου κενώσεως ὑπερεψυχράνθη. Εἶχε καὶ ἐχθροὺς πολλούς, τὸν τότε σεχισλάμην, καὶ τὸν ἀρχιευνοῦχον, καὶ τὸν γαμβρὸν τοῦ βασιλέως Ἀλὴ-πασσᾶν, οἵτινες πάντοτε τὸν κατηγόρουν διὰ τὸν τρόπον καθ' ὃν ἔγινεν ἡ εἰρήνη.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Μπαλτατζῆς διέτριβεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ἀγανακτῶν διὰ τί νὰ μὴν ἀναγνωρισθῇ ἡ δούλευσίς του ὡς ἐπικερδεστάτη, μόνον νὰ δίδεται ἀκρόασις εἰς διαβολὰς καὶ συκοφαντίας· τὸν ἐμήνυσεν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Πόλιν, καὶ μὲ διαφόρους προφάσεις ἀνέβαλλε τὸν καιρόν, φοβούμενος μήπως φονευθῇ, καθὼς ἐφονεύθη καὶ ὁ κεχαγιᾶς του Ὀσμὰν-ἀγᾶς διὰ τὴν εἰρήνην αὐτήν. Ὅθεν καὶ ὑποπτευθεὶς ὁ σουλτάνος μήπου διεγείρῃ κατ' αὐτοῦ ἀποστασίαν, μὲ τὸ νὰ εἶχε μαζή του τὸ σαντζὰκ-σερίφι, στέλλει τὸν ἰμπροχόρην τὸν μέγαν νὰ τὸν φορέσῃ γούναν διὰ τὴν διανομὴν τοῦ λουφέ, ὡς σύνηθες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ζητήσας τὴν βούλλαν κατὰ τὸ χάττι-σερίφι, καὶ λαβὼν μὲ ὑποταγὴν τοῦ Μπαλτατζῆ, τὴν ἔδωκε τῷ Ἰσοὺφ-ἀγᾷ, γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ· ἐξωρίσθη δὲ ὁ Μπαλτατζῆς εἰς τὴν Μιτυλήνην. Εἶτα ἐλθόντα εἰς τὴν Πόλιν τὸν νέον αὐτὸν Ἐπίτροπον Ἰσοὺφ-πασσᾶν, ὑπήντησεν ὁ βασιλεὺς ἔξω τῆς Πόλεως διὰ τὸ σαντζὰκ-σερίφι ὁποῦ συνεπέφερεν. Ὁ νέος Ἐπίτροπος αὐτὸς δὲν ἀκούει ποσῶς τὰ προβλήματα τοῦ Καρόλου, καὶ τὸν συμβουλεύει ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια.

Τὸ Γάλατα-σεράϊ ἀνεκαινίσθη μὲ τὸ νὰ ἦτον παλαιόν. Εἰς αὐτὸ σπουδάζουν νέοι ὡς ἐπιτοπλεῖστον εὐγενεῖς, ἔχοντες εἰς τὴν δούλευσίν τους ἱκανοὺς μπαλτατζῆδες, ἀκτζῆδες καὶ γιεδεκτζῆδες· τὰ ἔξοδα τῆς τροφῆς καὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτῶν τε τῶν σπουδαζόντων νέων καὶ τῶν δέκα διδασκάλων ὁποῦ εἶναι διωρισμένοι νὰ τοὺς διδάσκουν τὴν ἀραβικὴν γλῶσσαν καὶ ἄλλα μαθήματα περσικά τε καὶ τουρκικὰ καὶ τὴν φιλοσοφίαν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν ῥηθέντων δούλων ὁποῦ τοὺς δουλεύουν, δίδονται ἀπὸ τὴν βασιλείαν· ὁμοίως καὶ διὰ ὅλα τους τὰ λοιπὰ χρειώδη, καὶ διὰ τὸν μισθὸν τῶν δέκα διδασκάλων ἐβγαίνουν τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὸ μιρί. Ἔχουσι μέσα λουτρὸν καὶ τζαμί, καὶ διωρισμένους ἰατροὺς καὶ χειρουργοὺς καὶ σπετζιαρίαν διὰ ταῖς ἀῤῥωστίαις των. Εἶναι καὶ διωρισμένος σεράϊ ἀγασῆς ὁποῦ φυλάττει ἐκεῖσε νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ δὲν τοὺς συγχωρεῖ τὸ νὰ ἔβγουν ἔξω ποσῶς. Κάθε βασιλεύς, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, εἰς ἓν παϊράμι πηγαίνει εἰς τὸ Γάλατα-σεράϊ, καὶ ὅλοι οἱ πρέσβεις οἱ εἰς τὸ Σταυροδρόμι τὸν στέλνουν ἐκεῖ δωρεὰν ζαχαρικὰ καὶ ἄλλα εἴδη.

ΚΕΦ. Γ'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Κυζίκου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κυπριανοῦ, καὶ πατριαρχεία Κοσμᾶ τοῦ Γ' τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας.

Πατριαρχεύσας μῆνας δέκα πρὸς τοῖς ἓξ ὁ Ἀθανάσιος καταβιβάζεται τοῦ θρόνου παρὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἀνάγεται κατὰ μῆνα Νοέμβριον ὁ Κυζίκου Κύριλλος ὁ Δ'.

Οἱ πρέσβεις τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδας ἐμεσολάβησαν εἰς τὸν νέον Ἐπίτροπον Ἰσοὺφ-πασσᾶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἄρθρων τῆς μεταξὺ Ῥούσσων καὶ Τούρκων εἰρήνης.

Θνήσκει ὁ καῖσαρ τῆς Νεμτζίας Ἰωσήφ, καὶ γίνεται ὁ μικρὸς υἱὸς αὐτοῦ ὁ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ διατρίβων ὡς ῥὴξ τῆς Ἰσπανίας Κάρολος ὁ ΣΤ', διορίσας, ἕως οὗ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Βιένναν, ἐπίτροπόν του τὴν μητέρα του Ἐλεονώραν. Αὐτὴ λοιπὸν δοῦσα τὴν εἴδησιν εἰς τὴν Πόρταν ἐζήτει τὸ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἡ μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν εἰρήνη κἀπὶ τοῦ Καρόλου, ὡς ἦτον κἀπὶ τοῦ ἀνδρός της Ἰωσήφ, ὃ καὶ ἐγένετο.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1712.

Γίνεται σύγχυσις εἰς τὸ Μισίρι μεταξὺ τῶν δύο φατριῶν, Κασιμλήδων δηλαδὴ καὶ Ζουλφικαρλήδων, καὶ μετὰ πολλοὺς ἐμφυλίους πολέμους ἔσω τε καὶ ἔξω τοῦ Μισιρίου ἡττᾶται τέλος πάντων ὁ Κασιμλὴ Ἐγιούπ-πεης, καίεται τὸ σπίτι του, καὶ αὐτὸς φυγῇ ἔφυγε τὸν θάνατον· καὶ γίνεται πάλιν σεΐχοὺλ-μπελέτης (διὰ τὸ ὁποῖον ὀφφίκιον καὶ ἐξουσίαν ἔγινε καὶ ὁ μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο πόλεμος), ἐκεῖνος ὁποῦ ἦτον πρῶτον, ἤτοι ὁ νικητὴς Κεϊτὴ-πεης ὁ Ζουλφικαρλῆς, καὶ καταβιβάζει τὸν πασσᾶν τοῦ Μισιρίου Χαλίλην καὶ διορίζει καϊμακάμην· καὶ δίδει εἴδησιν τῶν γεγονότων εἰς τὴν Πόρταν, ἥτις διώρισε νέον πασσᾶν εἰς τὸ Μισίρι τὸν Βελὴ-πασσᾶν, χωρὶς νὰ φροντίσῃ νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν ἀτιμίαν της παιδεύωντας ἐκείνους ὁποῦ ἐτόλμησαν νὰ διώξουν ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν τοῦ Μισιρίου ἐκεῖνον ὁποῦ ἡ Πόρτα διώρισεν. Οὕτως ἀπειθοῦσιν οἱ Μισιρλῆδες καὶ μένουσιν ἀπαίδευτοι. Καὶ δὲν εἶναι μόνον αὐτοὶ ὁποῦ φέρονται ἀπειθῶς εἰς τὰς προσταγὰς

—1712

τῆς βασιλείας· ἀδελφὰ γὰρ τούτοις φρονοῦσι καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐν τῇ Συρίᾳ ὄρους Λιβάνου (καὶ ὁ προεστὼς αὐτῶν Ἄραψ μουσουλμάνος καθήμενος εἰς τὴν Βηρυτὸν,) μαρωνῖται παπισταὶ, Τζεπέλι-Κεσρεβὰν ἀραβιστὶ λεγομένου, καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ὄρους, Σαντζὰρ λεγομένου· (κεῖται τοῦτο μεταξὺ Νινευΐ καὶ Βαβυλῶνος, ἤτοι Μουσοῦλι καὶ Βαγδάτι,) καὶ οἱ κατοικηταὶ τοῦ ἐκεῖθεν τοῦ Βαγδατίου κειμένου ὄρους.

Ὑποπτεύεται πάλιν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τὸ ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ φυλάξῃ τὰ ὑποσχεθέντα, καὶ ἄρχεται τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ πολέμου. Ὁ Ἐπίτροπος Ἰσοὺφ-πασσᾶς ἀπηρέσκετο εἰς αὐτὰ, καὶ τὴν διορισθεῖσαν ἑτοιμασίαν ἐκίνει μὲ πολλὴν βραδύτητα, καὶ κατελάλει τῆς ἀποφάσεως τοῦ πολέμου· ὅθεν καθαιρεῖ αὐτὸν, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἀπὸ σιλικτάρην καὶ νισαντζὴν Γκιουρτζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν. Ἐκβαλὼν οὗτος τὰ τούγια, ὡς σύνηθες, διὰ τὴν ἐκστρατείαν, κινοῦν σὺν τῷ βασιλεῖ καὶ στρατοπέδῳ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν. Ἐν πεδίῳ τινὶ παρὰ τῇ Ἀδριανουπόλει στρατοπεδεύσαντες ὑπὸ τυφῶνος καὶ ἀνέμου σφοδροῦ πάσχουν τὴν νύκτα τὰ ἀνίατα· κατεξεσχίσθησαν κρημνισθεῖσαι ὅλαι τους αἱ σκηναὶ, μετεβλήθη τὸ πεδίον εἰς θάλασσαν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἵσταντο ὄρθιοι, καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἐξακολουθῶν ὁ αὐτὸς σφοδρότατος ἄνεμος, οὐκ ἠδυνήθησαν ἐκεῖθεν ἀπᾶραι· ἡ πλημμύρα ἐκρήμνισε τὴν γέφυραν· ὅθεν δεινοπαθήσαντες πολλῇ τῇ ταλαιπωρίᾳ καὶ κακουχίᾳ μόλις μετὰ τρίτην ἡμέραν εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἤρξαντο ῥάπτειν τὰς καταξεσχισθείσας σκηνάς· εἶτα καθαιρεῖ τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἀνάγει εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Ἐπιτρόπου τὸν καπετὰν-πασσᾶν Ἰπραὴμ-χότζαν. Μετὰ εἴκοσι ἡμέρας τὸν μανζιλεύει ὡς ἀνεπιτήδειον καὶ ἄπρακτον τῆς διοικήσεως τοῦ βεζαρετίου, πάντῃ διαφερούσης ἀπὸ τὴν διοίκησιν τῶν νηῶν τε καὶ γαλιοντζήδων, καὶ εἱρκτῇ αὐτὸν παραδοὺς ἀποπνίγει, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν πρὸ πολλοῦ ἀγαπητὸν καὶ εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις μυστικόν του, καὶ γαμβρόν του, τὸν τανῦν ῥεκιὰπ-καϊμακάμην ὄντα, τοὔνομα Τζὶν Ἀλὴ-πασσᾶν τὸν Γκιομουρτζήν.

Οἱ προῤῥηθέντες ὅμηροι τοῦ Πέτρου συνομιλήσαντες μὲ τὸν Ἐπίτροπον ἀπῆλθον μετ' αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἐντάμωσιν τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, καὶ ἐδηλοποίησαν ἐναργῶς τὸ ὅτι ἐδόθη τὸ Ἀζάκι, ἐκρημνίσθη τὸ Ταγανρὸκ, Καμένκι καὶ Σαμάρα· καὶ ἐπεκυρώθη ἡ εἰρήνη μὲ τὴν τελείωσιν ὅλων τῶν ὑποσχεθέντων καὶ τὴν μαρτυρίαν τῶν πρέσβεων ἐγγλέζου καὶ ὀλλανδέζου, μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ Τάρταροι παρεκίνουν καὶ ἐπεθύμουν τὸν πόλεμον. Προσετέθησαν δὲ καὶ δύο ἄρθρα· τὸ νὰ ἐβγάλῃ ὁ Πέτρος τὰ στρατεύματά του ἀπὸ τὴν Λεχίαν καὶ τὸ νὰ πηγαίνῃ ὁ Κάρολος εἰς τὰ ἴδια.

Διορίζει εἶτα ὁ Ἐπίτροπος τέσσαρας προὔχοντας διὰ νὰ κόψουν τὰ σύνορα μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν, δοὺς ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν διὰ τὰ ἔξοδά τους ἀνὰ πέντε πουγγεῖα· εἰς τὰ μέρη λοιπὸν τῆς Οὐζοὺς καὶ τοῦ Ἀζακίου ἐκόπησαν τὰ σύνορα τὰ μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν, ὀθωμανικῆς δηλαδὴ καὶ ῥουσσικῆς.

Εἶτα ἀπάρας ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης μετὰ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεγάλῃ τῇ προπομπῇ.

Ὑποτάσσει ὁ Δανιμάρκας τὸ Στάδ, πόλιν παραθαλάσσιον εἰς τὸ ἐν τῇ Πομερανίᾳ δουκάτον λεγόμενον Μπρέμε. Τὰ ῥουσσικὰ, σαξωνικὰ καὶ δανιμαρκέζικα στρατεύματα ἦσαν ἔμπρὸς εἰς τὸ Σταγχαούνδ· ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Ἀννόβερ καὶ ὁ ἰμπεράτωρ τῆς Γερμανίας Κάρολος ὁ ΣΤ΄ δυσμενῶς ἐφέροντο κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας τοῦδε τοῦ Καρόλου· ὁ ῥὴξ τῆς Προυσίας Φρεδερῖκος, ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου, ἐζήτει νὰ ὑποτάξῃ τὴν εἰς τὴ Πομερανίαν ἐπαρχίαν τοῦ Καρόλου, πόλιν Στετίν· μόνον ὁ Φράντζας τὸν ἐβοήθει· καὶ αἱ ἓξ βασιλεῖαι αἱ προρρηθεῖσαι μαζὴ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας Αὔγουστον δυσμενῶς ἐφέροντο κατ᾽ αὐτοῦ.

Ταῦτα οὖν βλέπων ὁ Στανίσλαος, ἀπελπισθεὶς τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας, παραιτεῖται αὐτὸ εἰς τὸν Αὔγουστον ἔμπρὸς εἰς τοὺς γκενεράληδες σβέτζους ὁποῦ διέτριβον εἰς τὴν Πομερανίαν μὲ 11 χιλ. στρατοῦ σβετζικοῦ, τὴν μόνην ἀνάκλησιν τῆς Σβετζίας εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ παραιτηθεὶς ἑτοιμάζεται ἀπελθεῖν εἰς τὸ Πεντέρι.

Ἐν τούτοις εἶχε μηνυθεῖ ὁ Κάρολος πολλάκις ἀπελθεῖν εἰς τὰ ἴδια, καὶ παρήκουσεν· ἐζήτησε τώρα χίλια πουγγεῖα δανεισμένα διὰ νὰ πηγαίνῃ· τοῦ τὰ ἔδωκαν καὶ πάλιν δὲν ἀνεχώρησεν· βιασθεὶς λοιπὸν διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ μὴ θέλων, πολεμᾷ μὲ γιανιτζάρους, σπαχίδες καὶ Ταρτάρους καὶ ζωγρεῖται· εἰς αὐτὸ τὸ μὲν φθάνει καὶ ὁ Στανίσλαος εἰς τὸ Πεντέρι μὲ σκοπὸν νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἀφίσῃ τὸ πεῖσμα, καὶ νὰ μὴ παρακινῇ πλέον τὴν Πόρταν νὰ τοῦ δώσῃ στράτευμα διακοσίας χιλιάδας διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Πέτρου καὶ Λέχων πρὸς σύστασίν του εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας, ὡσὰν ὁποῦ αὐτὸς οἰκειοθελῶς παρῃτήθη. Φθάσας οὖν ὁ Στανίσλαος εἰς τὸ Πεντέρι εἰς τὸν καιρὸν μιᾶς τοιαύτης ἀκαταστασίας καὶ ὀργῆς κατὰ τοῦ Καρόλου, σκλαβώνεται καὶ αὐτὸς, καὶ ἰδοὺ ἐν ταὐτῷ δύο ῥῆγες εἰς τὴν Τουρκίαν φυγάδες τε καὶ σκλάβοι, καὶ ἀπάγονται ἀμφότεροι δέσμιοι εἰς τὸ Δεμίτασι, εἶτα καὶ εἰς τὸ Διδυμότειχον, ὅπου καὶ εἱρκτῇ παρεδόθησαν.

Ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ Δ΄ χάριν ἐλεημοσύνης ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι, καὶ διὰ σύστασιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν μοναστηριακῶν ἀφιερωμάτων ἐξέδοτο τὸ ἑξῆς πατριαρχικὸν γράμμα.

« Ἡ τῆς σοφίας ἀνεξάντλητος πηγὴ καὶ τὸ τῆς εὐσπλαγχνίας ἀπεριό-
» ριστον πέλαγος, ὁ τῶν ἀγαθῶν ἀσύλητος θησαυρὸς καὶ τῆς φιλανθρω-
» πίας ἡ ἀκένωτος ἄβυσσος, ὁ θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων, παρ᾽
» οὗ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον καταπέμπεται, ὁ τὴν
» κτίσιν πᾶσαν ἐν σοφίᾳ δημιουργήσας, τήν θ᾽ ὁρατὴν καὶ τὴν νοουμένην,
» καὶ ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν, ὁ πρὸς τὸ ἡμέτερον φι-
» λανθρώπως διακείμενος γένος καὶ εὐεργετῶν εὐμενέστατα, παραδόξως
» οὐκ ἔλειπεν ἐνεργεῖν τοὺς τρόπους καὶ ποικίλας δεικνύειν τὰς ὁδοὺς ἀ-
» μέσως τε καὶ ἐμμέσως δι᾽ αὐτῶν τὴν κηδεμονίαν ἐργαζόμενος· καὶ ἀμέ-
» σως μὲν ὡς προνοούμενος πάντων, καὶ δεσπόζοντος ἰσχύει, καὶ κρίνοντος
» ἐν ἐπιεικείᾳ (κατὰ τὰς γραφὰς) καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς ἡμᾶς δια-
» κυβερνῶντος· ὅθεν καὶ πολυειδεῖς διεξάγει τὰς μεθόδους δι᾽ ἄφατον πλοῦ-
» τον οἰκείας χρηστότητος πρὸς τὸ φιλάνθρωπον νεύων, προνοίᾳ τῇ ἑαυ-

—1712

» τοῦ, ὅτι παρ' αὐτῷ μηδὲν ἀπρονόητον, οὐδὲ ἠμελημένον, ὡς τοῖς πᾶσι
» καὶ πανταχοῦ παρόντι καὶ τὰ πάντα πληροῦντι, ἁπάντων τε κηδομένῳ
» καὶ πρὸς τὸ συμφέρον ποδηγετοῦντι ἕκαστον· ἐμμέσως δὲ διὰ τοῦ νοεροῦ
» τῆς λογικῆς ψυχῆς τιμήματος καὶ διὰ τῆς τοῦ φυσικοῦ νόμου χειραγω-
» γίας τὴν τῆς ζωῆς ἡμῶν πραγματευομένου εὐστάθειαν πρὸς τὴν τῶν μελ-
» λόντων ἀγαθῶν κληρουχίαν. Καὶ γὰρ ἀγγέλους ἀγαθοὺς ἐπέστησε φύ-
» λακας, προφήτας τε ἐξαποστείλας, δι' ὧν δυνάμεις καὶ σημείων τερατο-
» ποιῶν ἐνεργείας ἐργασάμενος τὴν τῆς σωτηρίας ὑπέδειξεν εὐθυτάτην ὁδόν.
» Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ νόμον ἐξέθετο θείαις χερσὶ γεγραμμένον ἰδίαις, ἐν-
» τολάς τε καὶ προστάγματα, τοῖς τηρηταῖς ζωὴν ἐπαγγελλόμενα αἰώνιον·
» ἔτι καὶ χάριτος νόμον καινὸν ἐν τῇ ἐπὶ γῆς ἐπιφανείᾳ καὶ δι' ἄκραν συγ-
» κατάβασιν παρουσίᾳ αὐτοῦ τοῦ σεσαρκωμένου θεοῦ ἰδίαις χείλεσι καινο-
» τομηθέντα παρέδωκε, καὶ μετὰ τὴν ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανοὺς αὐτοῦ ἄνοδον
» διὰ τῆς τοῦ Παναγίου Πνεύματος ἐπιδημίας καὶ οὐσιώδους καθόδου τοῦ
» τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς μύσταις καὶ Ἀποστόλοις πυρίνων γλωσσῶν ἐν εἴδει
» ἐπιφοιτήσαντος, καὶ τούτους μὲν δι' αὐτοῦ, δι' αὐτῶν δὲ πᾶσαν τὴν οἰ-
» κουμένην φωτίσαντος, ἐνέφανε.»

« Διαδραμόντες γὰρ οὗτοι τὰ τῆς γῆς πέρατα καὶ τὴν θεογνωσίαν διδά-
» ξαντες διὰ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελικοῦ ἐκκλησίας καθίδρυσαν, καὶ δια-
» δόχους αὐτῶν πανταχοῦ κεχειροτονηκότες τὴν ἀληθῆ πίστιν ἐστήριξαν,
» ὅρους ἐνθέμενοι ταύτης, νομοθεσίας τε καὶ διαταγὰς τοῖς πεπιστευκόσιν
» εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἔνθεν τοι καὶ σταυροφόροι εὐσέβαστοι ἐν Χριστῷ βα-
» σιλεῖς θείῳ κινούμενοι ζήλῳ καὶ φωτισμῷ Πνεύματος Ἁγίου ἐν ὁδηγίᾳ
» πίστεως, μετὰ συναινέσεως τῶν ἁγιωτάτων καὶ πνευματοφόρων πατριαρ-
» χῶν καὶ ἱεραρχῶν θεοσόφων, τῶν καὶ ἀποστολικῶν διαδόχων, καὶ τῶν
» λοιπῶν τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοσμήσεως Πατέρων, ἐν αἷς οἱ πάν-
» τες συνεκρότησαν κατὰ διαφόρους καιροὺς Οἰκουμενικαῖς καὶ τοπικαῖς συν-
» όδοις ἐπὶ στηριγμῷ τῆς ἀληθοῦς καὶ ὀρθοδόξου πίστεως καὶ καθαιρέσει
» τῶν ἐναντίων, προσεπέταξαν καὶ νόμους ἐκκλησιαστικοὺς ἐπὶ συστάσει ἀ-
» κλινεῖ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, νεαράς τε βασιλικὰς καὶ θεσπίσματα
» καὶ νόμους πολιτικοὺς ἐπὶ τηρήσει καὶ φυλακῇ τῶν δικαίων, ταῦτα πάντα
» πρὸς ῥυθμὸν εὐαγῆ καὶ καταρτισμὸν ἀσφαλέστατον ἀμφοτέρων τῶν διοική-
» σεων, τῆς τεἐκκλησιαστικῆς δηλαδὴ καὶ τῆς πολιτικῆς.»

« Οὐκ ἂν γὰρ ἄλλως ἠδύνατο ἡ ὀλισθήσασα φύσις ἡμῶν ἐπὶ τὴν προτέ-
» ραν ἀγαθὴν ἀποκατάστασιν τὴν τῷ θεῷ ἀρέσκουσαν κἀκείνην ταύτην μα-
» καρίζουσαν ἐπανάγεσθαι, ἀλλ' ἡ διὰ τοῦ πλουσίως ἐκχυθέντος ἡμῖν (κα-
» τὰ τὸν Ἀπόστολον) θείου ἐλέους ἐν τῇ ἀφάτῳ κενώσει τοῦ δι' ἡμᾶς τοὺς
» ἀνθρώπους ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ διὰ
» τῆς εὐσταλῶς καὶ εὐρύθμως διδαχθείσης ἱερᾶς βιωτῆς καὶ φιλοθέου δια-
» γωγῆς καὶ πολιτείας· ὅθεν καὶ νόμοι ἐξετέθησαν θεῖοι, ἐκκλησιαστικοί τε
» ὡς εἴρηται, καὶ πολιτικοί, ἐν διαταγῇ καὶ ἀποφάσει τοῦ συντηρεῖσθαι
» τούτους καὶ φυλάττεσθαι ὑπὸ πάντων τῶν τὴν εὐσέβειαν κατεχόντων,
» ἐπαγγελίαν ἔχουσαν ζωῆς τῆς τε νῦν καὶ τῆς μελλούσης.»

1712—

« Ἰσχυροὶ οὖν οἱ νόμοι, ὡς δι' αὐτῶν τῆς δικαιοσύνης ἀσφαλιζομένης καὶ
» διατρανουμένης, τῆς τὴν ὑψήλιον καλῶς διακυβερνώσης καὶ ταύτην ὑπο-
» τασσούσης τῇ ἀγαθῇ· καίπερ εἴ ποτε φθάσει καταδυναστεύειν τοῦ δι-
» καίου τὸ ἄδικον καὶ κατεπαίρεσθαι τὸ ψεῦδος τῆς ἀληθείας, ἀλλ' οὐκ ἂν
» μέχρι τέλους ἐπιμείνειεν· οἶδε γὰρ Κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι,
» ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, ὥς φησι Πέτρος ὁ
» θεῖος Ἀπόστολος· καὶ καθάπερ οἱ τοὺς νόμους φυλάσσοντες δίκαιοι παρὰ
» τῷ θεῷ καί εἰσι καὶ λέγονται, μακαρίζονται δὲ μᾶλλον ἐν Εὐαγγελίοις
» διὰ στόματος τοῦ δεσποτικοῦ, « Μακάριοι, » λέγοντος, « οἱ ἀκούοντες τὸν
» λόγον τοῦ θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτὸν, » (λόγος γὰρ θεοῦ ὁ θεῖος νόμος, ὥς
» φησιν ἐν τῷ Δευτερονομίῳ Μωσῆς ὁ θεόπτης καὶ νομοθέτης: « Πάσας τὰς
» ἐντολὰς ἃς ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν σήμερον, φυλάξασθε ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ
» πολλυπλασιασθῆτε καὶ εἰσέλθητε καὶ κληρονομήσητε τὴν γῆν ἣν ὤμοσε
» Κύριος τοῖς πατράσιν ἡμῶν. ») οὕτω καὶ οἱ τοὺς νόμους ἀθετοῦντες οὐ
» μόνον παρὰ θεῷ βδελυκτοὶ ἀλλὰ καὶ παρὰ ἀνθρώποις, ὅτι παράνομοι· καί
» φησιν ὁ ἱεροψάλτης, « Παρανόμους ἐμίσησα τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα· »
» καὶ ἀλλαχοῦ φησιν, « Ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ οὐκ ἔστι
» φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. »

« Τοιγαροῦν πάντες νόμοι, οἵ,τε θεῖοι καὶ ἱεροὶ οἵ,τε πολιτικοὶ καὶ βασι-
» λικοὶ, πρὸς τοῖς λοιποῖς ἐντάλμασι καὶ τοῦτο διακελεύονται, τὸ, τὰ ἅπαξ
» τῷ θεῷ ἀφιερωθέντα, προσηλωθέντα καὶ ἀφωσιωθέντα ὁποιῳδήποτε σκο-
» πῷ καὶ τρόπῳ ἀκαταζήτητα τοῦ λοιποῦ καὶ ἀναπόσπαστα μένειν εἰς τὸ
» διηνεκὲς, ἀμεταμέλητά τε καὶ ἀνεπίστροφα, εἴτε παρ' αὐτῶν ἐκείνων τῶν
» ἀναθεμένων καὶ ἀφιερωσάντων, εἴτε καὶ παρὰ παντὸς ἄλλου προσώπου·
» γέγραπται γὰρ ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς ἐν βίβλῳ τοῦ Λευϊτικοῦ, κεφ. ιζ'.
« Πᾶν ἀνάθημα ὃ ἂν ἀναθῇ ἄνθρωπος τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πάντων ὅσα αὐτῷ ἐ-
» στὶν, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἀγροῦ κατασχέσεως αὐτοῦ, οὐκ
» ἀποδώσεται οὐδὲ λυτρώσεται· πᾶν ἀνάθημα ἅγιον ἅγιον ἔσται τῷ Κυ-
» ρίῳ· » ὥστε μήτε ἀφαιρεῖσθαι εἰς τὸ ἑξῆς, μήτε καὶ ἄλλα ἀντὶ ἄλλου δί-
» δοσθαι, λόγῳ δηλαδὴ ἀνταλλάγματος. »

« Εἰ οὖν ῥῆμα διὰ στόματος θεοῦ τοῦτο, τίς ὁ ἀντιλέγων; διὰ ταῦτα καὶ
» ἐν νόμοις ἐκκλησιαστικοῖς καὶ βασιλικοῖς τοῦτο κεκύρωται καὶ μένει ἀ-
» παρασάλευτον, ὅτι τὸ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς· καὶ οἱ φυλάσ-
» σοντες τὰ ἐν νόμῳ πολὺν ζήσονται χρόνον, καὶ προστεθήσεται αὐτοῖς ἔ-
» τη ζωῆς. »

« Πρὸς τοῖς πολλοῖς οὖν θεοφιλέσιν ἔργοις τοῖς ἐνταῦθα κατὰ τὴν εὐσε-
» βεστάτην καὶ θεοφρούρητον ἅπασαν γῆν τῶν φιλοχρίστων τοπαρχιῶν τῆς
» τε Μολδαβίας καὶ Οὐγγροβλαχίας θεοσεβὲς ἔκπαλαι ἐπικεκράτηκεν ἔ-
» θος, ἐνθέου ζήλου καὶ χριστιανικῆς διαθέσεως σύμβολον, παρά τε τοῖς
» ἀρχαίοις καὶ τοῖς μέχρι τῆς δεῦρο κατὰ καιροὺς ἐν θείῳ ἐλέει εὐσεβεστά-
» τοις τε καὶ ἐκλαμπροτάτοις ἐν Χριστῷ ἡγεμόσι τε καὶ Τοπάρχαις, ἔτι
» δὲ καὶ παρ' οὐκ ὀλίγοις τῆς θεοσεβεστάτης συγκλήτου καὶ ὁμηγύρεως
» τῶν εὐσεβῶν τούτων αὐθεντιῶν ἐνδοξοτάτων ἀρχόντων, ἰδίαις δαπά-

» ναις θείους ἀνεγείρειν ἐκ βάθρων ναοὺς καὶ ἱερὰ μοναστήρια καὶ σεπτὰ εὐ-
» κτήρια καταγώγια εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ ἐν Τριάδι ὑμνουμένου θεοῦ,
» καὶ ταῦτα προικοδοτεῖν ἐκ τῶν ἰδίων καὶ πάλιν κτημάτων καὶ εὐαγέσι
» σεμνύνειν κειμηλίοις καὶ πολυειδέσι σκεύεσιν ἐκκλησιαστικοῖς, ἀμφίοις τε
» ἱεροῖς καὶ ποικίλῃ ἄλλῃ εὐαγεῖ κοσμιότητι· ἔτι δὲ καὶ ἀφιερώμασι περι-
» θάλπειν κτημάτων κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, χωρίων δηλαδὴ καὶ μω-
» σιῶν, ἀμπελώνων τε καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις, κτηνῶν τε καὶ ζώων πο-
» λυειδῶν καὶ μελισσῶν καὶ ἑτέρων προσηλωμάτων, εἰς εὔπορον χορηγίαν
» τῶν μοναστηριακῶν ἀναλωμάτων, εἴς τε προσθήκην ἐπιδόσεως καὶ αὔ-
» ξησιν καλλονῆς θεοτερποῦς τῶν αὐτῶν μοναστηρίων καὶ εἰς εὐχάριστον
» καὶ αὐτάρκη κυβέρνησιν τῶν ἐν αὐτοῖς ἀσκουμένων ὁσιωτάτων πατέρων,
» τῶν τῷ ἀθανάτῳ λειτουργούντων θεῷ καὶ ὑπὲρ εἰρήνης καὶ συστάσεως
» τοῦ σύμπαντος ἀφέσεώς τε τῶν ἁμαρτιῶν τῶν μακαρίων κτητόρων ἀ-
» καταπαύστως δεομένων. Ὧν τινων ἀφιερωμάτων ἑκάστου μοναστηρίου ἡ
» συντήρησις πάνυ καλῶς διέμενε καὶ ἀσφαλεστάτη διεσώζετο παρὰ τῶν
» κατὰ καιροὺς εὐσεβῶς ἡγεμονευσάντων ἐκλαμπροτάτων ἐν Χριστῷ αὐ-
» θεντῶν, δι' ἰδίων παντίμων χρυσοβούλλων αὐθεντικῶν ἀλληλοδιαδοχικῶς
» ἐπικυρούντων ταῦτα· καὶ ἤδη ἐν θεῷ συλλήπτορι ἐπὶ πλέον συντηρεῖται
» καὶ διασώζεται ἐπὶ τῶν πανευδαιμόνων ἡμερῶν τοῦ τωόντι εὐσεβεστά-
» του καὶ ὑψηλοτάτου, σοφωτάτου τε καὶ μεγαλοπρεπεστάτου ἐν Χριστῷ
» αὐθέντου, ἡγεμόνος τε καὶ φιλοχρίστου τοπάρχου πάσης γῆς Μολδοβλα-
» χίας κυρίου κυρίου Ἰωάννου Νικολάου Ἀλεξάνδρου βοεβόδα, κατὰ Πνεῦμα
» τὸ Ἅγιον υἱοῦ ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου τῆς ἡμῶν Μετριότητος, τοῦ κα-
» τὰ πάντα ζηλωτοῦ πρὸς τὰ θεῖα, τοῦ ἐνδόμυχον ἔχοντος τὸν τοῦ θεοῦ
» φόβον, ὡς πατροπαράδοτον καὶ σοφίᾳ τῇ ἀληθῇ δεδιδαγμένον τῇ καὶ μα-
» καρισμοῖς τοὺς ζητοῦντας αὐτὴν κατακοσμούσῃ· « μακάριος γὰρ ὃς εὗρε
» σοφίαν καὶ οἶδε φρόνησιν, ὅτι πᾶν τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.»

» Ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως συνέδραμέ ποτε ἄτοπόν τι πρὸ πολλοῦ καὶ ἔργον
» ἀθέμιτον καὶ ἀνόσιον, καί τινες κακοφροσύνης τισὶ τρόποις ἐξοκείλαντες
» τὴν τοῦ δικαίου εὐθεῖαν παρέτρεξαν ὁδὸν καὶ τῆς τῶν νόμων ἐξέκλιναν
» φυλακῆς, ὀλέθριον κατατολμήσαντες ἐπιχείρημα, παρὰ μὲν θεῷ βδελυ-
» κτόν, παρὰ δὲ ἀνθρώποις, καὶ μάλιστα πιστοῖς, ἀνοίκειον καὶ παράλο-
» γον, ὥστε βαλεῖν χεῖρα ἐπὶ τὰ τῷ θεῷ προσηλωθέντα καὶ τοῖς ἱεροῖς
» μοναστηρίοις ἀφιερωθέντα, καὶ ἀποσπᾶσαι καὶ προφάσεσι μακραῖς προ-
» φασιζόμενοι τούτων μέχρι τοῦδε κατακρατεῖν, καὶ κατεξουσιάζειν καὶ ἐν
» ἑαυτοῖς ἐφέλκειν τὴν πρόσοδον, θεὸν μὴ φοβούμενοι.»

» Τῆς γοῦν Μετριότητος ἡμῶν παρατυχούσης ἐνταῦθα, κατὰ ταύτην δη-
» λαδὴ τὴν ἡγεμονεύουσαν τοῦ Γιασίου θεοφρούρητον πόλιν, καὶ τὸ τοιοῦτον
» μαθούσης γεγενῆσθαι ἄτοπον, ὀφειλόμενον ἐλογίσατο χρέος, ἅτε ἐν τοῖς
» ἐκκλησιαστικοῖς τὰ πρεσβεῖα φερούσης διά τε τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν
» καὶ διὰ τὸ σέβας τοῦ κατ' αὐτὴν ἁγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ Οἰκου-
» μενικοῦ θρόνου, διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς πατριαρχικοῦ γράμματος τὴν
» ἀνέκαθεν ἀρχαιοτάτην συνήθειαν, ὡς ἔργον λυσιτελὲς καὶ ψυχοσωτήριον,

1712—

» ἐπικυρῶσαι ἐνθέσμως καὶ ἐπιβεβαιῶσαι τὰ ἅπαξ δηλαδὴ τῷ θεῷ ἀφιε-
» ρωθέντα καὶ τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις καὶ εὐκτηρίοις οἴκοις προσηλωθέντα
» καὶ ἀφοσιωθέντα, κατὰ τὴν τῶν νόμων ἀπόφασιν, τῶν τε θείων καὶ συ-
» νοδικῶν καὶ τῶν βασιλικῶν καὶ πολιτικῶν, (ἐπὶ γὰρ συστάσει, ἀρίστῃ
» τε διεξαγωγῇ καὶ κοινῇ ἐπιδόσει τοῦτο γίγνεται,) ἀπαρασάλευτα, ἀ-
» μείωτά τε καὶ ἀναπόσπαστα συντηρεῖσθαι εἰς τὸ ἑξῆς ὑπὸ πάντων, καὶ
» ἀκλινῆ εἰς τὸ διηνεκὲς διαμένειν καὶ διασώζεσθαι δίχα τινὸς προφάσεως
» καὶ παντοιουδήποτε δικαιολογήματος, ὁποῖα ἂν ὦσιν, εἴτε κινητὰ δη-
» λαδή, εἴτε ἀκίνητα· καὶ γὰρ τὰ ἅπαξ καθ' οἱονδήποτε τρόπον γιγνόμε-
» να, εἴτ' ἐκ συναρπαγῆς ἢ ματαιολογίας καὶ ἀνυποστάτου αἰτίας καὶ προ-
» φάσεως, οὐχ ἕλκεσθαι εἰς παράδειγμα οἱ νόμοι διακελεύονται. » κ.τ.λ.

Τὸ τοῦ Λευϊτικοῦ κεφ. κζ' τὸ προῤῥηθὲν, «πᾶν ἀνάθημα ἅγιον ἁγιόν ἐστι τῷ Κυρίῳ,» ὥστε μήτε ἀφαιρεῖσθαι εἰς τὸ ἑξῆς μήτε καὶ ἄλλο ἀντὶ ἄλλου δίδοσθαι, ἀγνοῶν καὶ οὐδ' ἀναγνοὺς πού ποτε ἐν τῷ ἐπταετεῖ πρὸς τῷ ἡμίσει τῆς εἰς Βλαχίαν ἡγεμονείας του ὁ Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ὑψηλάντης βοεβόδας ἤλλαξέ τινας μοναστηριακὰς μωσίας, ἄλλας ἀντ' ἄλλων δοὺς, ἥττους τε καὶ ἐλάσσονας ἀντὶ κρειττόνων τε καὶ γονίμων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ μωσία τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ καὶ τῷ Παναγίῳ Τάφῳ παρὰ τοῦ ἀοιδίμου αὐθέντου Κωνσταντίνου τοῦ Πραγκοβάνου ἀφιερωθέντος, ἡ πρὸς τὸ Τζουλέστι, ὥρας διαστήματι ἀπέχουσα τοῦ Βουκουρεστίου, μὲ μῦλον καὶ λίμνην ἰχθύων, τὰ πρωτεῖα φέρει τῆς ἀφαιρέσεως. Ἐν ταύτῃ γὰρ ὁ ἡγούμενος διὰ τὸ πλησιόχωρον ἔκαμνε τὴν ἐτήσιον χλόην πρὸς τροφὴν χειμερινὴν ἵππων τε καὶ βοῶν καὶ ἄλλων ζώων τῶν εἰς χρῆσιν ἀναγκαιοτάτην χειμερινὴν τοῦ μοναστηρίου. Ταύτην οὖν οἰκειοποιηθεὶς, γόνιμον ἄλλως οὖσαν καὶ ἐπικερδῆ, δέδωκεν ἄλλην τῷ ἡγουμένῳ ἀπέχουσαν τοῦ Βουκουρεστίου ὥρας ὑπὲρ τὰς ἕξ, ἄγονον ἀντὶ γονίμου, κακὴν ἀντὶ καλῆς καὶ ἀχρείαν ἀντὶ χρησίμου καὶ οὐδὲ πρὸς χλόην καλὴν χρησιμεύουσαν, καὶ χωρὶς μῦλον καὶ λίμνην ἰχθύων.

Κρημνίζει ὁ βεζίρης Τζὶν-Ἀλὴ-πασσᾶς τὸ μοναστήριον τοῦ Μαύρου Μόλου, μὲ τὸ νὰ ἔμαθε πῶς εἶναι κτήριον μεταγενέστερον. Γράφει γὰρ ὁ Ῥασίτης, ἱστορικὸς τοῦρκος, τόμ. β' σελ. 140, τὸ ὅτι: «Ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1026 μοναχῷ τινι τοὔνομα Ἠσαΐᾳ ἀπὸ τὸ βακίφι τοῦ Σουλτὰν-Μπαγιαζίτη μὲ πεντακόσια ἄσπρα μ ο υ κ α τ ᾶ ν τὸν χρόνον νὰ ἐδόθη ὁ τόπος ἐκεῖνος· θανόντος δὲ τοῦ Ἠσαΐου διῆλθεν εἰς ἄλλον μοναχὸν τοὔνομα Διονύσιον· καὶ τούτου θανόντος διῆλθε μὲ φ ε ρ α γ ά τ ι εἰς τὸν μοναχὸν Κυριακὸν, ὅστις ἔκτισεν ἐκεῖ καὶ ἐκκλησίαν καὶ κελλία, καὶ τείχει αὐτὰ περιέφραξεν, αὐξήσας καὶ τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς ἀγροὺς τῇ καλλιεργείᾳ τῆς γῆς, μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ μ ο υ τ ε β ε λ ῆ, καὶ προσθεὶς αὐτοῖς καὶ μαγαζεῖα καὶ λιμένας καὶ μποστάνια καὶ ταλιάνια, δίδωντας εἰς τὸ τζαμὶ Σουλτὰν Μπαγιαζίτη μ ο υ α τ ζ ε λ ὲ ν ἄσπρα 500 τὸν χρόνον καὶ μ ο υ κ α τ ᾶ ν ἄσπρα 150 ἀνὰ ἕκαστον μῆνα· καὶ συναγαγὼν παρ' αὐτῷ ἄλλους δέκα μοναχοὺς τὴν μοναδικὴν ἐκεῖσε διῆγον ζωήν· θανόντος δὲ τοῦ Κυριακοῦ οἱ ῥηθέντες δέκα μοναχοὶ ἐπῆραν καὶ ἄλλον τόπον ἀπὸ τὸ τζαμὶ, κάμνοντες τὸν μη-

νιαῖον μουκατᾶν ἄσπρα διακόσια. Καὶ τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1086, μὲ τεμεσσοῦτι τοῦ μουτεβελῆ ἔγινε φεραγάτι τὸ μοναστήριον μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ πέριξ τὰ προῤῥηθέντα τοῖς ῥηθεῖσι δέκα μοναχοῖς. Εἶτα τῷ ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1102 προφασιζόμενοι οἱ ἐν αὐτῷ μοναχοὶ ὅτι νὰ ἐπαπειλῇ κρημνισμὸν τὸ μοναστήρι, ἐπῆραν ἄδειαν καὶ ἔκτισαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν κελλία καὶ μεγαλήτερα καὶ μεγαλοπρεπέστερα, συναθροίσαντες παρὰ τῶν εὐαπατήτων Χριστιανῶν χρήματα πολλά, ὡς ἔθος τοῖς καλογήροις, καὶ ἠσκήτευον ἐν αὐτῷ μοναχοὶ οὐκ ὀλίγοι ἐξ ἐκείνου μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους, καθ' ὃ κατεκρημνίσθη ὑπὸ τοῦ τοῦδε Ἐπιτρόπου κατὰ τὴν σελήνην Σεφέρ.»

Ἔτει σωτηρίῳ 1713, τοῦ Χιτζρὲ 1125.

Ὁ ἰμπεράτωρ τῆς Γερμανίας Κάρολος ὁ ΣΤ' κάμνει εἰς τὸ Ρεστὰδ τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης μεταξύ του καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας Λουΐγκη τοῦ ΙΔ', καὶ ἔπαυσαν οἱ μεταξὺ Γερμανῶν καὶ Φραντζέζων εἰς τόδε σφοδροὶ πόλεμοι.

Οἱ ἐγχώριοι τοῦ Μοντενέγρου, τουρκιστὶ Καρὰ δαγὶ λεγομένου, (τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν τῷ Ἀρναουτλοῦκι), πάντοτε ἔκλιναν εἰς ἀποστασίας καὶ ἦσαν ἀνυπότακτοι εἰς τὰς προσταγὰς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ἐνδυναμούμενοι παρὰ τῶν γειτόνων αὐτοῖς Ἐνετῶν ἐλεηλατοῦσαν καὶ τοὺς Τούρκους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰς πέριξ ἐπαρχίας· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος διώρισε τὸν ἡγεμόνα τῆς Βόσνας Νουμᾶν-πασσᾶν καὶ ἄλλους προεστῶτας τῶν πέριξ ἐπαρχιῶν διὰ νὰ ἐκστρατεύσουν κατ' αὐτῶν. Ἀπελθόντες οὖν ἐνικήθησαν παρὰ τῶν ῥηθέντων Καρὰ-δαγλήδων μετὰ σφοδρὸν γενόμενον πόλεμον· διὸ ὁ ῥηθεὶς πασσᾶς τῆς Βόσνας ἑνωθεὶς μὲ τὸν Ἐρσὲκ μουτεσαριφὴ Ἐμποὺ-Μπεκὶρ-πασσᾶν καὶ μὲ τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἀλεξανδρείας Ἀχμὲτ-πασσᾶν, ὥρμησαν παμπληθεῖς κατὰ τοῦ ὄρους, ἐκρήμνισαν κάστρη τινὰ τῶν ἐγχωρίων, καὶ οὓς μὲν ἐφόνευσαν, οὓς δὲ ἐζώγρησαν, μάλιστα γυναῖκάς τε καὶ νεανίσκους· ἐκρήμνισαν δὲ καὶ ὅλα τὰ μοναστήρια. Οἱ πλείους οὖν τῶν κατοικητῶν διὰ τὴν ἧτταν αὐτὴν ἔφυγαν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν Ἐνετῶν, οἵτινες τοὺς ἐδέχθησαν, ὅπερ μαθοῦσα ἡ βασιλεία εὗρε καὶ ἄλλας προφάσεις διὰ νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ἐνετῶν, τὸ ὅτι δηλαδὴ τὸ πρᾶγμα τοῦ Χασὰν-πασσᾶ τοῦ θανόντος τὸ ἥρπασαν οἱ Ἐνετοὶ μὲ τὸ καράβι ὁποῦ τὸ ἔφερνε, καὶ ὅτι τὰ γαλιόνια τους σκλαβώνουν πολλὰ πλευσίματα Ὀθωμανῶν καὶ ἁρπάζουν τὰ ἐν αὐτοῖς. Τὸ δὲ καθαυτὸ αἴτιον τῆς εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἐνετῶν πόλεμον κλίσεως τῶν Ὀθωμανῶν ἦτο μὲ τὸ νὰ μὴν ὑπέφερον νὰ βλέπουν τὸν Μωρέαν ὑπὸ τὴν τῶν Ἐνετῶν πληρεξουσιότητα· ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης διὰ νὰ μὴν παρασπονδήσῃ, (ἐπειδὴ καὶ εἶχαν συμφωνίαν εἰρήνης οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ μὲ τοὺς Ἐνετοὺς εἰς διωρισμένον καιρόν, τὴν γενομένην εἰς τὸ Καρλοβίτζι, ὡς προείρηται, καὶ ἡ διορία δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη), δὲν εἶχε κλίσιν εἰς τὸν

πόλεμον· ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος φθονῶν τοὺς Ἑνετοὺς διὰ τὸν Μωρέαν τὸν παρεκίνει.

Εἰς τὴν κακὴν ὑπόληψιν ὁποῦ εἶχον οἱ Τοῦρκοι τὸν Πραγκοβάνον διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς πίστιν ὑποπτευθέντες αὐτὸν σύμμαχον τοῦ Πέτρου προστεθεῖσα καὶ ἡ προδοσία τῶν συγγενῶν του Κανταχουζηνῶν, ἐνηργήθη διὰ ταῦτα ἡ μαζιλία του, καὶ γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Στέφανος ὁ Β' ὁ Κανταχουζηνός. Ἐλθὼν οὖν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Πραγκοβάνος ἀφοῦ ἡγεμόνευσε Βλαχίας ἔτη ὁλόκληρα 25 καὶ μῆνας ἓξ ἀδιακόπως, ἐκάθησεν εἰς τὰ σπίτια του τὰ εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον. Ὑπέρπλουτος ὢν εὗρε τὸν τρόπον νὰ οἰκειοποιηθῇ καὶ τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἄλλους πολλοὺς προὔχοντας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Στέφανος βοεβόδας καὶ οἱ λοιποὶ Κανταχουζηνοί, ὑποπτευθέντες τὸ νὰ μὴν αὐθεντεύσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Βλαχίαν, εὑρόντες εἰς τὰ ἔγγραφά του τὸ δίπλωμα τοῦ καίσαρος δι' οὗ τὸν ἔκαμνε πρίγκιπα τοῦ ἰμπερίου, (τοῦτο ἦν κεκρυμμένον μυστικὰ εἰς ἓν σενδοῦκι φυλαττόμενον εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Κόλτζας,) τὸ ἔστειλαν εἰς τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κυπριανοῦ.

Πατριαρχεύσας Κύριλλος ὁ Δ' ὁ ἀπὸ Κυζίκου μῆνας 23 ἐξοῦται διὰ τὰς συμβάσας ἔριδας, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Κυπριανὸς περὶ τὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ὁ Ἐπίτροπος οὐκ ἀρκεσθεὶς τῇ παρὰ τῆς νέας πατριαρχείας διδομένῃ δόσει, ἀρξαμένῃ πρῶτον ἐπὶ Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου ἔτει σωτηρίῳ 1473, ὥς μοι προγέγραπται, ζητεῖ ἐπιμόνως ἐπιφορτίσαι τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ παρ' ἐκεῖνα καὶ ἐτήσιον φόρον, τὸ τουρκικώτερον μιρὶ λεγόμενον. Πληρώσας οὖν ὁ πατριάρχης Κυπριανὸς διὰ τὴν πατριαρχείαν τὰς συνήθεις τρεῖς χιλιάδας φλωρίων ἀπηνήνατο δεχθῆναι τὸ μιρί· τὸ δὲ μιρὶ ὁποῦ ἐζήτει νὰ ἐπιφορτίσῃ ὁ Ἐπίτροπος νὰ πληρώνεται ἐτησίως ἦτον πουγγεῖα ἄσπρα τεσσαράκοντα, καὶ ἄλλα δέκα πουγγεῖα ὁ λεγόμενος χ α λ ε μ ι ἐ ς του, ἤτοι γρόσια εἰκοσιπέντε χιλιάδες.

Ἔτει σωτηρίῳ 1714.

Πατριαρχεία Κοσμᾶ τοῦ Γ' τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας.

Προτραπεὶς οὖν πολλάκις καὶ σχεδὸν βιασθεὶς καὶ μὴ δεχθεὶς ὁ κὺρ Κυπριανὸς τὸ ῥηθὲν μιρὶ παραιτεῖται, πατριαρχεύσας μῆνας μόνους τέσσαρας· καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ πρώην Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶς ὁ Γ' κατὰ μῆνα Μάρτιον, τῇ συνεργείᾳ τοῦ Μανουὴλ Ὑψηλάντου υἱοῦ Ἰωάννου Κωνσταντίνου τοῦ Ὑψηλάντου, τοῦ καὶ προσκυνητοῦ τοῦ Ἁγίου

Τάφου. Ἦν δὲ ὁ Μανουὴλ καὶ πρωτογουνάριος τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ μαθητής ποτε εἰς τὰ γραμματικὰ τούτου τοῦ πατριάρχου Κοσμᾶ. Ἠπατήθη δὲ ὁ Μανουὴλ διὰ τὸ μιρί· κατὰ γὰρ τὴν τοῦ Ἐπιτρόπου διήγησιν νομίσας ὅτι διὰ σύστασιν, στερέωσιν καὶ ἀκλόνητον διαμονὴν τοῦ πατριάρχου εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἀξίαν καὶ μεγαλειότητα συντρέχει καὶ εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ἐπιφορτισμὸς τοῦ ἐτησίου δασμοῦ, (ὡσὰν ὁποῦ ὅλοι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐπλήρωναν μιρὶ διὰ τοὺς μαλικιανέδες των δὲν ἐδιώκοντο ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ μαλικιανέ τους, καθὼς καὶ τώρα), ἐπιστώθη ὅτι θέλει γίνει ἡ ἀξία τοῦ πατριάρχου μ α λ ι κ ι α ν ὲ ς, καὶ ἀκολούθως νὰ πατριαρχεύῃ ἀκλονήτως μέχρι θανάτου καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς του ὁ κατὰ καιρὸν πατριάρχης· ὅθεν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς πεισθέντες περὶ τούτου ἐξελέξαντο γνώμῃ κοινῇ τὸν Κοσμᾶν, καὶ ἰδοὺ τὸ ὑπόμνημα.

« Ἐπειδὴ πολλὰ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων ἄλλως μὲν ἀνθρωπίνῃ » βουλῇ καὶ σπουδῇ λαμβάνουσι τὰς ἀρχάς, ἄλλο δὲ τέλος αὐτοῖς ἀπροσδό» κητον ἐπιγίγνεται, διὰ τὸ μὴ κατὰ πᾶσαν ἀνάγκην ἐξηρτημένα τυγχά» νειν αὐτὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐξουσίας καὶ γνώσεως, ἀλλὰ λόγοις ἀῤῥήτοις » τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος ποιοῦντος τε καὶ μετασκευάζοντος θεοῦ εἰς ἀλ» λοίαν κατάστασιν αὐτὰ ἀντικαθίσταται, ὧν οὐκ ἐφικτὸς ἡμῖν τοῖς ἀν» θρώποις ὁ λόγος· ἐγένετο δὲ προλαβόντως μετὰ θάνατον τοῦ ἐν μακα» ρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου κὺρ Γαβριὴλ μετατεθεῖναι ἀπὸ τῆς μητροπόλεως » Καισαρείας Καππαδοκίας τὸν Κὺρ Κυπριανὸν ἐπὶ τὸν ἀποστολικὸν Οἰ» κουμενικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως· εἶτα σκανδάλων μεσολαβη» σάντων ἀπεβλήθη μὲν ὁ Κὺρ Κυπριανὸς, ποιήσας καὶ παραίτησιν τοῦ αὐ» τοῦ θρόνου τότε, μετετέθη δὲ ἐπὶ τὸν αὐτὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Κὺρ » Ἀθανάσιος ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως· καὶ τούτου αὖθις ἐ» ξωσθέντος ἀντεισήχθη μετατεθεὶς ἐπὶ τὸν αὐτὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ » κὺρ Κύριλλος ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Κυζίκου· οὗτινος ἐκβληθέντος διὰ » τὰς συμβάσας ἔριδας καὶ φιλονεικίας ἀνεκλήθη αὖθις ὁ Κὺρ Κυπριανός· » ἀλλὰ καὶ τούτου παραιτησαμένου ἤδη, κἀντεῦθεν διαμείναντος ἀπροστα» τεύτου τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἦν ἀναγκαῖον, ὡς οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ κα» νόνες διακελεύουσιν, ἀποκατασταθῆναι ἐν αὐτῷ διὰ τάχους ἕτερον πα» τριάρχην καὶ πνευματικὸν ποιμένα καὶ προστάτην τοῦ πατριαρχικοῦ Οἰ» κουμενικοῦ τούτου θρόνου εἰς διεξαγωγὴν σωτηριώδη τοῦ λογικοῦ χρι» στωνύμου πληρώματος, καὶ μὴ διαμένειν τοῦτον ἐπὶ μακρὸν ἐν στερήσει » πνευματικῆς καὶ ποιμαντικῆς προστασίας καὶ περιθάλψεως· τούτου χά» ριν κοινῇ καὶ συνοδικῇ συνδιασκέψει καὶ ἐκλογῇ τῶν ἐνδημούντων ἐν τῇ » βασιλευούσῃ τῶν πόλεων μεγαλοπόλει ταύτῃ τῶν τε πανιερωτάτων καὶ » θεοπροβλήτων ἁγίων μητροπολιτῶν καὶ ἀρχιερέων καὶ τοῦ λοιποῦ εὐα» γοῦς συντάγματος τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ » Ἐκκλησίας, εὐλαβεστάτων τε ἱερέων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων τῆς » περιφήμου πολιτείας ταύτης καὶ καθεξῆς παντὸς τοῦ χριστωνύμου πλη» ρώματος, ἐξελέγη καὶ προσεκλήθη διὰ κοινῆς προσκλήσεως εἰς τὴν ποι» μαντορικὴν ἐπιστασίαν καὶ προστασίαν τοῦ αὐτοῦ ταύτου ἁγιωτάτου ἀ-

» ποστολικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἐπὶ
» τῆς ἁγιωτάτης τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ Μακαριώτατος πρώην
» Ἀλεξανδρείας Κὺρ Κοσμᾶς, ὡς ἄξιος καὶ ἁρμόδιος καὶ θεοσεβὴς ἀνὴρ, φρο-
» νήσει, σεμνοπρεπείᾳ, ταπεινοφροσύνῃ τε καὶ εὐπαιδευσίᾳ καὶ λοιπαῖς ἀ-
» ρεταῖς κεκοσμημένος, τελεσθέντος τοῦ προβιβασμοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐκ-
» κλησιαστικὴν διατύπωσιν, καὶ ἀποκαταστάντος καὶ ὀνομασθέντος, ὡς
» νενόμισται, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Πα-
» ναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἀπελύθη καὶ
» τὸ παρὸν συνοδικὸν ἔγγραφον ὑπόμνημα, καταστρωθὲν ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ
» κώδηκι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αψιδ',
» ἐν μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος ζ'.»

Μὴ ὄντος οὖν ἱκανοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ εἰσοδήματος ἀποτίειν ἐτησίως τὸ νεοφανὲς αὐτὸ μιρὶ, ἤτοι τὰ πεντήκοντα πουγγεῖα, διωρίσθη γνώμῃ κοινῇ τῶν ἀρχιερέων νὰ τὰ πληρώνουν αὐτοὶ, ὁ μὲν 4 δηλαδὴ, ὁ δὲ 3 καὶ καθεξῆς, κατὰ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἐπαρχιῶν· καὶ ἀκολουθεῖ αὐτὴ ἡ ζημία καὶ μέχρι τῆς σήμερον· καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὸ δίδουν καὶ εἰς τὸ ὀτζάκι τῶν μποσταντζήδων καθ' ἡμέραν ἀπὸ ὀκάδες κρέας ἐφ' ὅλον τὸν χρόνον· καὶ εἰς τὸν γενόμενον πατριάρχην διὰ τὴν νέαν πατριαρχείαν ἀντὶ τῶν πάλαι διδομένων 3,000 φλωρίων, ἤτοι 16 πουγγείων πρὸς τῷ ἡμίσει, κοστίζει τώρα ἡ πατριαρχεία εἰς τουρκικὰς δόσεις Ἐπιτρόπου καὶ ἄλλων προὐχόντων πουγγεῖα 80, ἐσθότε δὲ καὶ περισσότερα.

Λαβὼν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τὸ καισαρικὸν δίπλωμα ἀποφασίζει τὸν θάνατον τοῦ Πραγκοβάνου, καὶ καταβὰς εἰς τὸ Γιαλὶ-κιοσκὶ, φονεύονται πρῶτον οἱ ἓξ υἱοί του, ἐπ' ὄψει τοῦ Πραγκοβάνου, εἶτα φονεύει κᾶὐτὸν τὸν Πραγκοβάνον· τοὺς εἶχαν τυραννήσει πρῶτον δὲ εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση διὰ νὰ μαρτυρήσουν τοὺς θησαυρούς των· εἶτα ἔπνιξαν καὶ τὴν δόμνην του. Ἅπασα ἡ Πόλις ἠδηδὸν καὶ κάθε φυλὴ τῶν κατοικητῶν της ἔφριξε καὶ ἐλυπήθη. Ἔγγονός του τις ἐξ υἱοῦ γαλακτοτροφῶν ἔφυγε τὸν θάνατον μὲ τὸ νὰ ἐκρύβη ἀπὸ τὴν βυζάστραν του ὅταν ἦλθον οἱ Τοῦρκοι καὶ τοὺς ἐσήκωσαν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τους τὴν εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον· καὶ τούτου ἀπόγονοί εἰσιν οἱ ἐν τῇ Βλαχίᾳ τανῦν δύο ἀδελφοὶ Νικόλαος καὶ Μανουήλ.

Μετὰ πολλὰ, ἀφοῦ ὁ Κάρολος διέτριψεν εἰς τὴν Τουρκίαν ἔτη πέντε καί τινας μῆνας, ἀναχωρεῖ Ὀκτωβρίου τῇ ά διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὸ ῥηγάτον του· καθ' ὁδὸν δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοῦ νὰ κάμῃ τὰς συνειθισμένας του τρέλλας εἰς τὸν καπιτζήπασην καὶ τοὺς ἓξ τσαούσηδες ὁποῦ τὸν ἐσυντρόφευαν ἕως τὰ σύνορα τῆς Τρανσυλβανίας· ἐν ταὐτῷ καὶ ὁ Στανίσλαος δι' ἄλλης ὁδοῦ κατήντησεν εἰς τὴν Γερμανίαν εἰς τὸ δουκάτον δὲ Δουπόντ· ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας Δεσαλοὺρ τοὺς παρεστάθη καὶ τοὺς δύο διὰ τὴν ἀναχώρησίν τους ἀπὸ τὴν Τουρκίαν. Εἰσελθὼν ὁ Κάρολος εἰς τὴν ἐπικράτειαν τῆς Γερμανίας δι' αὐτῆς κατήντησεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Πομερανίας Στραλσούδ.

Πείθει οὖν ὁ Ἐπίτροπος τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἐνετῶν πόλεμον, καὶ συναθροίσας οὐλιεμάδες καὶ ἀβάμηδες ἔμπροσθεν τοῦ βα-

σιλέως ἀποφασίζεται εἰς τὴν συμβουλὴν ὁ κατὰ τῶν Ἑνετῶν πόλεμος. Διορίζει καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν ἡγεμόνα Χαλεπίου Τζερκὲζ Μεχμὲτ-πασσᾶν, εἶτα μαζιλεύσας τὸν καπετὰν-πασσᾶν δίδει τὴν ἀξίαν αὐτὴν τῷ καπετάνῳ τῆς καπετάνιας Τζανὶμ-χότζα, ἀνθρώπῳ εἰδήμονι εἰς τὴν ναυτικὴν καὶ ναυμαχίαν· καὶ εἱρκτῇ παρέδωκεν εἰς τὸν τερσανᾶ τὸν πρέσβυν τῆς Βενετίας Ἀνδρέαν Μέμον μὲ ὅλους του τοὺς ἀκολούθους, εἶτα τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ κάστρον τοῦ Ἑλλησπόντου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1715.

Τὸν Μάρτιον ἔβγαλεν ὁ Ἐπίτροπος τὰ τούγια εἰς τὸ Πάπι-χουμαγιοὺν μὲ τὴν συνειθισμένην παράταξιν πασσάδων, οὐλιεμάδων καὶ λοιπῶν προὐχόντων τῆς βασιλείας καὶ μὲ τὰ συνήθη κουρπάνια. Τὸν Ἀπρίλιον ἔστησαν τὰς σκηνὰς καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων τῶν διορισθέντων διὰ τὸν πόλεμον εἰς τὸ πεδίον τὸ κείμενον ἐμπρὸς εἰς τὸ σεράϊ Δαοὺτ-πασσᾶ, καὶ ἔβγαλαν ἐκεῖ τὰ τούγια· καὶ Ἀπριλίου ε΄ οἱ γιαννίτζαροι κάμνοντες τὸ συνειθισμένον τους ἀλάϊ κατήντησαν εἰς τὰ προειρημένα τζαδίρια τους· τῇ ς΄ τοῦ αὐτοῦ ἔκαμαν τὸ αὐτὸ οἱ τζεπετζῆδες· τῇ ζ΄ τοῦ αὐτοῦ ἔκαμαν τὸ αὐτὸ οἱ τοπτζῆδες καὶ ἀραπατζῆδες· τῇ η΄ τοῦ αὐτοῦ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ μουφτὴς μὲ τοὺς οὐλιεμάδες, οὐμενάδες καὶ χοτζαγκιάνηδες ἀπελθόντες εἰς τὰ ἀνακτόρια, ἔλαβεν ὁ Ἐπίτροπος παρὰ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ τὸ σαντζὰκ-σερίφι, καὶ τὸν ἐφόρεσε καὶ σαμουρόγουναν, καὶ πολλῇ τῇ προπομπῇ κατήντησεν εἰς τὸ ῥηθὲν στρατόπεδόν του· τῇ κγ΄ τοῦ Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν ὁ στόλος μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν Τζανὶμ-χότζαν· ὁ βασιλεὺς ὤντας εἰς τὸ Γιαλὶ-κιοσκὶ τὸν ἐφόρεσε σαμουρόγουναν. Συνέκειτο ὁ στόλος ἀπὸ 90 γαλιόνια καὶ 60 κάτεργα· τὰ δὲ διάφορα εἴδη τῶν τηλεβόλων, ἐν οἷς καὶ τὰ λεγόμενα μπὰλ-γεμέζια καὶ κολουμπρὶν-τοπλαρὶ, καὶ μουχιμάτια τοῦ τοπχανὲ καὶ τζεπχανὲ ἀναγκαῖα διὰ τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἐπιτρόπου ἐφορτώθησαν εἰς τὰ καράβια· καὶ εἶχεν ἐνδύσει ὁ βασιλεὺς ὅλους τοὺς προεστῶτας τοῦ τάγματος τῶν ναυμαχούντων, εἰς τὸ αὐτὸ Γιαλὶ-κιοσκὶ, τοὺς μὲν μὲ γούνας, τοὺς δὲ μὲ μπινίσια. Περιεργείας χάριν ἐσημείωσα ταῦτα διὰ νὰ μάθῃ ὁ ἀγνοῶν ἀναγνώστης τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸ στράτευμα τῶν Ὀθωμανῶν· προστεθείτω τούτοις καὶ τόδε, ὅτι τὸ πεζικὸν καὶ ἱππικὸν τοῦ λεγομένου δεξιοῦ ἀνατολικοῦ κέρατος, καὶ οἱ προεστῶτες αὐτῶν, καὶ τὸ στρατιωτικὸν τῆς Αἰγύπτου διέπλεον ἢ ἀπὸ τὸ λεγόμενον Τζαρδάκι εἰς τὴν Καλλίπολιν, ἢ ἀπὸ τὸ Σκούταρι εἰς τὸ Βεσίκτασι, ἢ καὶ τινες ἀπὸ τὸ Μπέϊκοζι εἰς τὰ ἀντικρυνά. Ὅθεν οἱ ἐρχόμενοι γιαννίτζαροι, σπαχίδες, σιλιχτάρηδες καὶ ἄλλα τάγματα μαζὴ μὲ τοὺς προεστῶτάς των, Καραμὰν βαλισὴ δηλαδὴ, Σουβὰς βαλισὴ, Χαλὲπ βαλισὴ, Διαρπεκὶρ βαλισὴ, Οὔρφα βαλισὴ, Ἄδονα πεϊλέρπεη, Μερὰς πεϊλέρπεη, ὁ τοῦ σαντζακίου Κιαγκουρὶ, ὁ τοῦ σαντζακίου τῆς Ἀγκύρας, ὁ τοῦ σαντζακίου Τζανὶκ, ὁ τοῦ σαντζακίου Ἄκ-σεχὶρ, ὁ τοῦ σαντζακίου Σεϊτζὴ-σεχρὶ, ὁ τοῦ σαντζακίου Τέκε, ὁ τοῦ σαντζακίου

1715 —

καὶ ἀλ ἀϊ-π έ η ν, ἐπρόσταξε νὰ ἔλθουν οἱ ἀπόγονοι ἐκείνων ὁποῦ πρὸ τοῦ νὰ ὑποτάξουν οἱ Ἑνετοὶ τὸν Μωρέαν διῆγον ἐκεῖ ἔχοντες καὶ οἴκους καὶ ἀγροὺς καὶ ἀμπέλους καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, καὶ νὰ κατοικήσουν εἰς τὸν Μωρέαν, καὶ νὰ ἐξουσιάσουν τὰ κτήματα τῶν προγόνων των, ἢ πολλὰ ἢ ὀλίγα. Ἐπανέκαμψαν οὖν, καὶ οἰκειοποιήθη ἕκαστος τὰ πατρικά του ὑπάρχοντα.

Διωρίσθη ὁ μαγκουφατζῆς Ἰπραὴμ-ἐφένδης νὰ κάμῃ τὴν καταγραφὴν τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἰστενδίλι (κεῖται αὕτη ἔξω τοῦ Μωρέως) 62 χωρίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κατοικητῶν ἀγρῶν τε καὶ ἀμπέλων.

Ὑπετάγησαν καὶ τὰ κάστρα Σοῦδα καὶ ἡ Ἰσπιρλόγκα ἀπὸ τὰ στρατεύματα ὁποῦ ὁ Ἐπίτροπος εἶχε στείλει μὲ πασσάδες νὰ τὰ καταπολεμήσουν, ὁμοίως καὶ ἡ νῆσος Ἁγία Μαύρα.

Ἀπάρας οὖν ὁ Ἐπίτροπος τοῦ Μωρέως καὶ διελθὼν διὰ τῆς Λαρίσσης, Θεσσαλονίκης, πόλεως Σερρῶν καὶ Διδυμοτείχου ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην ἔφθασαν ἀμφότεροι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου.

Διὰ τὴν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Πραγκοβάνον ἀχαριστίαν τε καὶ παροίνιαν ἐπαιδεύθη θείᾳ δίκῃ ὁ τανῦν ἡγεμονεύων Βλαχίας Στέφανος ὁ Β΄ ὁ Κανταχουζηνός. Περὶ τὰ τέλη γὰρ τοῦδε τοῦ ἔτους καταβιβασθεὶς τῆς ἡγεμονείας καὶ ἀπαχθεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐφονεύθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, κατὰ τὸ, «ὁ βαλὼν μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανεῖται». Ἡ δόμνα του ἔφυγεν εἰς τὴν Βενετίαν γυμνωθεῖσα τῶν ὧν εἶχε παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Εἶδον αὐτὴν ἐγὼ Ἑνετίησι τῷ ἔτει 1734 ζῶσαν δι' ἐλέους τῆς ἀριστοκρατείας καὶ κατοικοῦσαν ἐν οἴκῳ τινι τῆς ἐκκλησίας τῶν Ῥωμαίων τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Φονεύσας οὖν ὁ Ἐπίτροπος Στέφανον τὸν Κανταχουζηνὸν μετέθετο ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Μολδαβίαν ἡγεμονείας εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας τὸν Νικόλαον Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτον, ἀποκαταστήσας καὶ αὖθις τώρα τὸ τρίτον ἡγεμόνα Μολδαυΐας Μιχαὴλ τὸν Ῥακοβίτζαν.

—1716

ΚΕΦ. Δ'.

Πατριαρχεία Ἱερεμίου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Καισαρείας Καππαδοκίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1716, τοῦ Χιτζρὲ 1128.

Κάθε χρόνον ὁποῦ συνηθροίζοντο οἱ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ διορίσουν τὴν ποσότητα τὴν ἀνήκουσαν ἑκάστῳ αὐτῶν διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τοῦ νεοφανοῦς μερίου ἐγόγγυζον κατὰ τῶν αἰτίων· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οἱ γογγυσμοὶ ὑποψιθυριζόμενοι εἶχόν τινα μετριότητα, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἤρξατο καὶ ἀγανάκτησις τοῦ πατριάρχου κατ' αὐτῶν, γογγυζόντων κατ' αὐτοῦ ὡς αἰτίου σχεδὸν τῆς τοιαύτης ζημίας. Τέλος γνώμῃ κοινῇ ἐξώσαντες ἔτη δύο καὶ μῆνας πέντε πατριαρχεύσαντα, ἀναβιβάζουσιν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ συνοδικῇ, τὸν Καισαρείας Καππαδοκίας Ἱερεμίαν, κατὰ μῆνα Αὔγουστον, τρίτον ἐν πατριάρχαις Κωνσταντινουπόλεως αὐτῷ τῷ ὀνόματι, καὶ εὐδοκιμήσαντα ἐν πᾶσι.

Διὰ τὰς τρεῖς νήσους τὰς ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Ἑνετῶν, Κέρκυραν δηλαδή, Κεφαληνίαν καὶ Ζάκυνθον, ἀπεφασίσθη νὰ γένῃ καὶ ἐφέτος πόλεμος κατὰ τῶν Ἑνετῶν· ὅθεν ἐγράφησαν φερμάνια εἰς ὅλους τοὺς πασσάδες, ἀλάϊ-πέηδες, ζαΐμηδες, μουτεφερικάδες καὶ μουτεσαρίφηδες σαντζακίων, νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, καὶ νὰ ἑτοιμασθοῦν αἱ ὁδοὶ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μέχρι Κερκύρας· καὶ τῇ δ' τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου συναθροισθέντες εἰς τὸ σαράϊ ὅ,τε Ἐπίτροπος καὶ οἱ λοιποί, ὡς σύνηθες, ἔβγαλαν τὰ τούγια εἰς τὸ Καπάρασι, εἶτα τῇ ιε' τοῦ αὐτοῦ τὰ ἔβγαλαν εἰς τὸ Δαοὺτπασσᾶ καὶ ἔγιναν καὶ τὰ λοιπὰ ὅλα, ὡς προείρηται. Διωρίσθη δὲ καὶ καϊμακάμης διὰ τὴν Πόλιν ὁ μουτεσαρίφης τοῦ Καρὰ-Ἰσὰρ-σαρκὶ σαντζαγὶ Ἰσοὺφ-πασσᾶς· καὶ τῇ κβ' τοῦ αὐτοῦ ἦλθε καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ οἱ διωρισμένοι εἰς τὴν ἐκστρατείαν μικροί τε καὶ μεγάλοι εἰς τὰς σκηνάς των.

Ἐν τούτοις ὁ ἰνδιάτος τοῦ ἰμπεράτορος ἔδωκε γράμμα τῆς αὐλῆς του, ἐν ᾧ ἔγραφε τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι ἂν δὲν δεχθῇ τὴν μεσολάβησιν τοῦ ἰμπεράτορος διὰ τὴν διόρθωσιν τῆς μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας καὶ τῶν Ἑνετῶν διαφωνίας, θέλει βιασθεῖ ὁ ἰμπεράτωρ, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ ἀγάπης, νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν· καὶ ἐπειδὴ ἡ μεσολάβησις αὐτὴ προεβλήθη καὶ πέρυσι παρὰ τοῦ ἰνδιάτου καὶ

δὲν εἰσηκούσθη, ἐζήτει ὁ π ά ς-β ε κ ί λ η ς τοῦ ἰμπεράτορος εἰς τὸ γράμμα του ἀπὸ τὸν Ἐπίτροπον τὸ, ἂν δὲν εἰσακουσθῇ καὶ τώρα, νὰ σταλθῇ ὀπίσω εἰς τὴν Νεμτζίαν ὁ ἰνδιάτος, ὡς περιττὸς δηλαδὴ καὶ μὴ εἰσακουόμενος. Ὁ Ἐπίτροπος συναθροίσας ἅπαντας, οὐλεμάδες τε καὶ ἀδάμηδες, ἐπρόβαλε τὸ ἂν πρέπῃ νὰ κινηθῇ πόλεμος κατὰ τῶν Νεμτζῶν. Ὅλοι δὲν τὸ ἤθελον διὰ νὰ μὴ παρασπονδήσουν· ἀλλ' ὁ μουφτὴς φοβούμενος τὸν Ἐπίτροπον ὁποῦ ἤξευρε πῶς θέλει χωρὶς ἄλλο τὸν πόλεμον, ἐρωτηθεὶς ἐὰν δίδῃ, διὰ νὰ γένῃ, φετβᾶν, ἀπεκρίθη τὸ ναί· ὁ Μεχμὲτ-ἐφένδης Μιρζαζαδὲς, Ἀνατὸλ-καζασκερὴς, εἶπε πολλὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ πολέμου· διελύθη οὖν ἡ συνέλευσις, ἐξωρίσθη ὁ Μιρζαζαδὲς καὶ ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, καὶ τὸ νὰ πηγαίνῃ ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Βελιγράδι κατὰ τῶν Νεμτζῶν, καὶ ὁ Καρὰ Μουσταφᾶ-πασσᾶς μαζὴ μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν Τζανὶμ-χότζαν νὰ ὁρμήσουν κατὰ τῶν Ἐνετῶν.

Ἀπάρας οὖν τῆς Κωνσταντινουπόλεως σὺν τῷ ἄνακτι μαζὴ μὲ τὰς συνήθεις προπομπὰς ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, ὅθεν ἔστειλε τὸν ζητηθέντα ἰνδιάτον τοῦ ἰμπεράτορος· εἶτα λαβὼν τὸ σαντζὰκ-σερίφι παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ ἀπάρας τῆς Ἀδριανουπόλεως, φθάσας εἰς τὸ Νύσσι φονεύει ὡς κατάσκοπον τῶν Γερμανῶν τὸν Πέτρον, δραγομάνον τῆς Φράντζας· εἶτα ἔρχεται εἰς τὸ Καρλοβίτζ. Τὸ καραοῦλι τῶν Νεμτζῶν ὑπὸ τῷ κόμητι Παλφῇ ἀπαντᾷ τὸ καραοῦλι τῶν Τοῦρκων εἰς 7,000· διὰ τὸν πολὺν ἀριθμὸν ὁ Παλφῆς ὀπισθώρμησεν· οἱ Τοῦρκοι κατ' αὐτοῦ ἐφορμήσαντες οὐκ ἠδυνήθησαν καταχρατῆσαι. Ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος ἐν τῷ διαπλέειν τὸν Δούναβιν εὗρεν ἀντίστασιν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσουν, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν, καὶ διαπλεύσας ἐστρατοπέδευσε κοντὰ εἰς τὸ Βαραδίνι, ὄπισθεν ἀπὸ τὰ μετερίσια τὰ ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ'. Μετὰ δύο ἡμέρας ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Τούρκων μὲ μίαν φωτιὰν ἀδιάκοπον, ἐξ ἧς ἐβάλθησαν εἰς ἀταξίαν οἱ Τοῦρκοι· ἐντὸς ὀλίγου διεσκορπίσθησαν, ἔστρεψαν τὰ νῶτα καὶ οὐκέτι ἠδύναντο συναχθῆναι· ἐφονεύθησαν ὅλοι οἱ πασσάδες καὶ ἀγᾶδες ὁποῦ ἐκινοῦντο μὲ τὰς προσταγὰς τοῦ ἄρτι φονευθέντος Ἐπιτρόπου Γκιομουρτζῆ Σεχὶτ-Τζὶν-Ἀλῆ-πασσᾶ· ὁ στρατὸς κατέλιπε τὸ στρατόπεδον, ὁ Εὐγένιος δὲν τοὺς κατεδίωξε· 30 χιλ. Τοῦρκοι ἐφονεύθησαν. Εὗρον οἱ Νέμτζοι πολὺν ἀριθμὸν ἀπὸ βόμβαις, γκιουλέδες καὶ γρανάταις, 150 σημαίας, 164 τηλεβόλους. Ὑπέρπολλα ἦσαν τὰ λάφυρα ὁποῦ ἐλαφυραγώγησαν οἱ Γερμανοί· τὸ γιατάκι τοῦ βεζίρη, μέγιστον καὶ πολυέξοδον, τὸ ἐπῆρεν ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος, ὅπου ἐψάλθη εὐθὺς καὶ τὸ Δ ό ξ α ἐ ν ὑ ψ ί σ τ ο ι ς Θ ε ῷ, πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν νίκης.

Οἱ φυγάδες Τοῦρκοι συνῆλθον εἰς τὸ Βελιγράδι· οἱ προεστῶτες ἐξελέξαντο εἰς ἡγεμόνα τους τὸν Λαρὴ-Ἀχμὲτ-πασσᾶν τριῶν τουγιῶν, σερασκέρην τῆς Πόσνας. Μόνος αὐτὸς μεταξὺ τῶν τοσούτων πασσάδων ἔφυγε τὸν θάνατον.

Ὁ πρίγκιψ Εὐγένιος ἐλθὼν πολιορκεῖ τὸ Τεμισβάρι, κλεῖδα τῆς ἄνω Οὐγγρίας· 18 χιλ. γιαννίτζαροι τὸ ἐφύλαττον μὲ μετερίσια καὶ βαθύτατα χανδάκια· ἦλθεν ὁ Λαρὴς εἰς βοήθειάν του· ἡ πολιορκία παρετάθη ἀπὸ ἑ

Αὐγούστου μέχρι τῆς ιγ' τοῦ Ὀκτωβρίου θανατηφόρος λίαν, καὶ τέλος παρεδόθη, ζῶντες ἀκόμη 12 χιλ. γιαννίτζαροι. Ἔχασε καὶ ὁ Εὐγένιος 8 χιλ. στρατιώτας, ἀλλ' ἡ ἀπόκτησις τοῦ Τεμισβαρίου ἐσμίκρυνε τὴν πικρίαν τοῦ θανάτου των.

Εὐθὺς ἐφορμήσαντες οἱ Γερμανοὶ εἰς τὴν Βλαχίαν ἐσκλάβωσαν τὸν ἡγεμόνα της Νικόλαον τὸν Μαυροκορδάτον, τῇ προδοσίᾳ τῶν ἀρχόντων Βλάχων, καὶ τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ Σιπίνι, πόλιν τῆς Τρανσυλβανίας. Εἰς τὸν χρόνον αὐτὸν ὁποῦ ἡγεμόνευσεν εἰς τὴν Βλαχίαν ἐφέρθη τυραννικῷ τῷ τρόπῳ μὲ τοὺς ἄρχοντας καὶ λίαν ἀφιλανθρώπως μὲ τὸν κοινὸν λαὸν τῆς Βλαχίας, καὶ πάντες ἦσαν δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὰ τυραννικά του κινήματα, ὅθεν καὶ συνήργησαν εἰς τὸ νὰ σκλαβωθῇ προδόντες αὐτὸν εἰς τοὺς Νέμτζους, ὅπερ ἀναμφίβολον· εὗρον γὰρ αὐτὸν κοιμώμενον εἰς τὸ στρῶμα, καὶ ὁ σπαθάρης, Βλάχος ὤν, προσκαλέσας τοὺς Νέμτζους ἠνέῳξεν αὐτοῖς περὶ μέσην νύκτα σχεδὸν καὶ τὰς θύρας τῆς κούρτης.

Ὁ καπετὰν-πασσᾶς εἰς τοὺς Κορφοὺς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸν στόλον του καὶ ἐπολιόρκει τὸ κάστρον τῆς Κερκύρας· ὁ Ἅγιος Σπυρίδων μὲ θαῦμά του τοὺς ἐφυγάδευσεν ἐκεῖθεν μέσης νυκτός· τὸ δὲ ἐξαίσιον θαῦμα τοῦ Ἁγίου οὕτω πως ἔχει. Ὁ εἰς τὴν δούλευσιν τῶν Ἐνετῶν καὶ δεφένδευσιν τῆς Κερκύρας γκενεράλης, Γερμανὸς τοὔνομα Σουλεμπούργ, ἀποφασίσας μετὰ πολλὰ νὰ ἐξορμήσῃ κατὰ τῶν Τούρκων μὲ τὴν παγιονέταν 'ς τὸ τουφέκι, ἐπρόσταξε τὸ ὅτι τὴν ὥραν ὁποῦ ἀκούσουν τὸ τόπι νὰ ἔβγουν ὅλοι ἔξω ἀπὸ τὸ κάστρον· διώρισεν οὖν ἕνα πιστόν του νὰ δώσῃ φωτιὰν εἰς τὸ τόπι εἰς τὰς πέντε ὥρας τῆς νυκτός· ἡ νὺξ ἐκείνη ἔμελλε νὰ εἶναι σκοτεινὴ κατὰ τὸ φεγγάρι. Εἰς τὰς δύο οὖν ὥρας τῆς νυκτὸς ἕνας καλόγηρος προσελθὼν τῷ διορισθέντι εἰς τὸ τόπι τὸν εἶπε νὰ τὸ ρίψῃ· ἀντεῖπεν ἐκεῖνος διὰ τὴν προσταγὴν τοῦ στρατηγοῦ· ὁ ἅγιος ἐξωθήσας αὐτὸν ἥρπασεν ἀπὸ τὴν χεῖρά του τὸ ἀναμμένον καρτοῦτζον καὶ ἔδωκε φωτιὰν εἰς τὸ τόπι. Ὁ στρατηγὸς ἐπιστὰς καὶ ἐλέγξας τὸν ἄνθρωπον ὡς παραβάτην τῆς προσταγῆς του, ἀκούσας τὸ τοῦ καλογήρου ἐσιώπησε, καὶ ὡς τόσον ὅλον τὸ στρατιωτικὸν καθοπλισθὲν διὰ τὸν ἦχον τοῦ τοπίου ἐξῆλθε τοῦ κάστρου ἐν τῇ σκοτίᾳ, κατὰ τὴν δοθεῖσαν ἡμέρας ἔτι οὔσης προσταγήν, καὶ μετὰ μικρὸν ἀπαντᾷ τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἤρχοντο μὲ σκάλας διὰ νὰ κάμουν ἔφοδον κατὰ τοῦ κάστρου. Ἡ βολὴ τῶν τουφεκίων καὶ ἡ παγιονέτα, διὰ τὸ ἀπροσδόκητον ἐσύγχησε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἔβαλεν εἰς ἀταξίαν· ἀλλὰ καὶ ἄνεμος σφοδρὸς καὶ ὑετὸς ἐπιγενόμενος ἐν ταὐτῷ εἰς τὸ πρόσωπόν τους ηὔξησε τὴν ἀταξίαν, καὶ ἐπέφερεν αὐτοῖς καὶ φόβον οὐκ ὀλίγον, μὲ τὸ νὰ ἐνόμισαν τὸν στρατὸν τῶν Χριστιανῶν πολλὰ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἦτον· πολεμούμενοι λοιπὸν καὶ φονευόμενοι πλεῖστοι ὅσοι ἕως κοντὰ εἰς τὸ στρατόπεδόν τους ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἀφέντες τὰ πάντα, καὶ ἔφθασαν εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς νήσου ὁποῦ εἶχον ἀποβῇ τῶν νηῶν, ὧν καὶ ἐπιβάντες τανῦν ἐν τάχει ἔλυσαν ἐκεῖθεν. Ἐπαναχάμπτων Ἐνετίῃθεν τῷ ἔτει 1737, ἐξ αἰτίας φουρτούνας σφοδρᾶς κατήντησεν ἡ ἄγουσά με ναῦς εἰς τὴν Κέρκυραν τῇ ιά τοῦ Δεκεμβρίου, καὶ εὑρέθην εἰς τὴν

ἑορτήν. Παρὰ πλείστων ὅσων κατοικητῶν ἤκουσα τρία θαύματα φοβερὰ τοῦ Ἁγίου, ὧν τρίτον αὐτὸ τὸ κατὰ τῶν Τούρκων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Κερκύρας· τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς οὐκ ἐμὸν τὸ γράφειν.

Λυπηθεὶς ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης διὰ τὴν ἧτταν ἐστοχάσθη ἐπανακάμψαι εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀλλ' ἐκωλύθη διὰ τὸν ἐκεῖσε σφοδρὸν λοιμόν. Ἐμήνυε τὸν σερασκέρην Λαρὴ-Ἀχμὲτ-πασσᾶν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, κἀκεῖνος φοβούμενος νὰ μὴν φονευθῇ διὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Τεμισβαρίου οὐκ ἀπήρχετο διάφορα προφασιζόμενος, καὶ παρεχείμαζεν εἰς τὴν Κουϊσάνταν. Ἐμαζίλευσεν οὖν τὸν χάνην ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης.

Ὁ Πέτρος κάμνει καὶ μίαν δευτέραν περιήγησιν εἰς τὰ ῥηγάτα τῆς Εὐρώπης διὰ νὰ μάθῃ ὄχι πλέον τὰς ἐν αὐτοῖς τέχνας ἀλλὰ τὰ μυστικὰ καὶ τοὺς τρόπους τῆς διοικήσεως ἁπασῶν τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ δεσποτειῶν· καὶ ἐτελείωσε τὴν περιήγησιν ταύτην μαζὴ μὲ τὴν βασίλισσάν του Αἰκατερίνην (ἥτις τὸν ἐσυντρόφευσεν εἴς τινα ῥηγάτα καὶ ὄχι εἰς τὴν Φράντζαν), εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑξῆς ἔτους.

Ὡς τόσον καίτοι ὢν εἰς περιήγησιν τῆς Εὐρώπης ἠκολούθει ὅμως τὸν κατὰ τοῦ Καρόλου πόλεμον, διὰ νὰ τὸν βιάσῃ νὰ κάμῃ τὴν εἰρήνην παραχωρῶντάς τον τὴν κυριαρχίαν καὶ πληρεξουσιότητα τῶν νέων ἀποκτημάτων του, τῆς Καρελίας δηλαδὴ, Ἐστονίας, Ἰγγρίας, Λιβονίας καὶ σχεδὸν ὅλης τῆς Φινλανδίας. Πολεμῶν δὲ ὁ Κάρολος εἰς τὴν Νορβεγίαν κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Δανιμάρκας, βόλος τηλεβόλου βληθεὶς κατὰ συμβεβηκὸς ἀπὸ τὸ μπαστιόνι Φριδεριξὰλ κτυπῶντάς τον, ἐφονεύθη, καὶ διεδέχθη τὴν βασιλείαν τῆς Σβετζίας ἡ ἀδελφή του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1717, τοῦ Χιτζρὲ 1129.

Πολλοὶ οὐλεμάδες καὶ προὔχοντες τοῦ διβανίου ἐστοχάζοντο ἀναγκαῖον τὸ νὰ εἰρηνεύσουν μὲ τοὺς Νέμτζους· ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας μαρκίων Δεπονὰκ διανείμας αὐτοῖς 300 χιλιάδας φράγκα ἐμπόδισε τὸν σκοπόν τους. Δὲν ἤθελον οἱ Φραντζέζοι νὰ ἡσυχάζῃ ὁ ἰμπεράτωρ, ὑποπτευόμενοι μήπου κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτῶν εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν τοῦ ῥηγός των διὰ νὰ ἐκδικηθῇ εἰς τὰ ὅσα ἔπαθεν ἀπὸ τὸν θανόντα ῥῆγά τους Λουΐγκην τὸν ΙΔ'.

Ἐπίτροπος ἀκόμη δὲν εἶχε γένῃ. Ὁ καϊμακάμης τῆς Ἀδριανουπόλεως ἀπέφευγεν αὐτὴν τὴν ἀξίαν εἰς καιρὸν τοσοῦτον ἐπικίνδυνον, ὅθεν παρακινεῖ τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην νὰ κάμῃ Ἐπίτροπον τὸν Πελιγρὰτ-βαλισὴ Ἀστζὴ Ἀλὴ-πασσᾶν.

Ὁ νικητὴς Εὐγένιος ἔχων 140 χιλ. στρατοῦ, διορίσας τὰ ἀναγκαῖα διὰ προφύλαξιν τῆς Τρανσυλβανίας καὶ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Τεμισβαρίου, ἤρξατο τῆς πολιορκίας τοῦ Βελιγραδίου κατὰ τὴν 5 τοῦ Μαΐου. Ἦλθεν ἀπὸ τὸ Νύσσι καὶ ὁ Ἐπίτροπος μὲ 150 χιλ. στρατοῦ καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς τοὺς λόφους ὁποῦ περικυκλώνουν τὸ Βελιγράδι· εἶχε μαζή του καὶ Ταρτάρους οὐκ ὀλίγους. Ἐφορμᾷ κατ' αὐτῶν ὁ Εὐγένιος· συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρότατος καὶ παρετάθη ἀδιακόπως μὲ πολὺ πεῖσμα καὶ σταθερότη-

τα ὥρας ὀκτώ. Τέλος ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι καὶ φεύγουν ἀμεταστρεπτὶ καταλιπόντες τὸ στρατόπεδόν τους ὁλόκληρον. Εἰς τὸν τόπον τοῦ πολέμου εὑρέθησαν φονευμένοι Τοῦρκοι 13 χιλ. πλὴν τῶν πληγωμένων· εὑρέθησαν τόπια 131 καὶ μορτάρια 30, καὶ ἐν τῷ στρατοπέδῳ λάφυρα πολυάριθμα. Ὁ Εὐγένιος καί τοι πληγωμένος εἰσῆλθεν εἰς τὸ γιατάκι τοῦ βεζίρη, καὶ ἐκεῖ εἰς δόξαν θεοῦ ἔψαλαν τὸ Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ διὰ τὴν νίκην. Ὁ λιμὸς καὶ ὁ φόβος ἀδυνάτισαν τόσον τὸν ἐν τῷ Βελιγράδι στρατὸν, ὥςτε ὁποῦ ὁ πασσᾶς μετὰ τὴν πρώτην ἔφοδον τῶν Νέμτζων παρέδωκε τὸ κάστρον τῷ Εὐγενίῳ, καὶ ἐξῆλθεν αὐτός τε καὶ ὁ ἐν τῷ Βελιγράδι φύλαξ στρατὸς κατὰ τὰς εἰθισμένας τιμὰς τοῦ πολέμου, καὶ κατήντησεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Νύσσι.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ οἱ Ἐνετοὶ ἐνίκησαν τοὺς Τούρκους, ὑπέταξαν τρεῖς πόλεις εἰς τὴν Ἀρβανιτιὰν, καὶ ναυμαχήσαντες ἐπῆραν καὶ πολλὰς νῆάς των.

Κατάνοι ἐφορμῶσιν εἰς τὸ Γιάσι· διὰ νὰ σκλαβώσουν τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Μιχαὴλ τὸν Ῥακοβίτζαν· ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὸ νὰ ἔζη εὐμενῶς τε καὶ φιλανθρώπως καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἐντοπίους καὶ μὲ ὅλον τὸ πλῆθος εἶχε προφύλαξιν καὶ στρατὸν ἱκανὸν, καὶ εἶχε φέρει καὶ Ταρτάρους· ὅθεν κατεπολέμησε τοὺς ἐπελθόντας Κατάνους καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς, νικήσας τοὺς ἐχθροὺς νίκην τελείαν· καὶ τὰ πτώματα τῶν φονευμένων εἰς ἓν συναχθέντα καὶ χώματι σκεπασθέντα, ἔγινε λόφος καὶ σώζεται μέχρι τοῦδε κοντὰ εἰς τὸ Γιάσι· ἔκτισε δὲ ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας καὶ λίθινον οἰκοδομὴν παρὰ τῷ λόφῳ, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ἐβάλθη σταυρὸς μέγας πέτρινος, ἐφ' ᾧ κατεγράφη ἥ τε ἔφοδος καὶ ἡ ἧττα τῶν Κατάνων.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Καντεχαρίου (ἐπαρχίας ὑποτασσομένης τῷ σάχῃ τῶν Περσῶν Χουσεΐνῃ τῷ καὶ ἀπογόνῳ τοῦ σάχ Ἀμπὰζ), ὁποῦ ὥριζε τὸ στρατιωτικὸν τῶν Ἀβγάνηδων, φονεύεται παρὰ τοῦ Μουρβεΐση, Ἀβγάνου καὶ αὐτοῦ καὶ κελενδέρου ἤτοι συνδίκου, ἄλλως καπὶ κεχαγιασὴ τῶν Ἀγβάνηδων εἰς τὸ Καντεχάρι. Οὗτος οὖν ἀποστατήσας κατὰ τοῦ σάχ Χουσεΐν κυριαρχεῖ πληρεξουσίως τῆς ἐπαρχίας Καντεχὰρ μέχρι τοῦδε τοῦ ἔτους, καθ' ὃ ἀπέθανεν ἀφεὶς διάδοχον τὸν ἀδελφόν του. Ἀλλὰ φονεύει αὐτὸν ὁ Μίρι-Μαχμούτης ὁ ἀνεψιός του ὁ καὶ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Μουρβεΐση, καὶ ἑνώσας εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῶν Ἀγβάνηδων καὶ τὸ ἔθνος τῶν Γκέβρων, παλαιῶν Περσῶν προσηλωμένων τῇ θρησκείᾳ τῶν μάγων τῶν ἐπὶ τοῦ Κύρου καὶ ἐχθρῶν θανασίμων τῶν νέων Περσῶν, ἐφώρμησεν ὕστερον κατὰ τῆς Περσίας, ἤτοι τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ σάχ Χουσεΐνη μὲ 100 χιλ. στρατιωτῶν. Ὅρα ταῦτα πλατυτέρως περιγραφόμενα βιβλ. ζ' τῶν Περσικῶν μου.

Κοσμᾶς ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως, θανόντος ἤδη τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου κὺρ Σαμουὴλ, ἀνεβιβάσθη πάλιν τὸ δεύτερον εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας τῇ συνεργείᾳ τοῦ ποτε μαθητοῦ αὐτοῦ, τοῦ προῤῥηθέντος Μανουὴλ Ὑψηλάντου, καὶ διώκησε τὸν θρόνον ἔτη ὁλόκληρα δέκα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1718.

Ὁ καϊμακάμης Ἰπραὴμ-πασσᾶς παρακινεῖ τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τοὺς Νέμτζους. Ἐξορίζεται ὁ μουφτὴς μαζὴ μὲ ἄλλους τρεῖς οὐλεμάδες ὁποῦ ἀντέλεγον διὰ τὴν εἰρήνην. Γράφει ὁ Ἰπραὴμ-πασσᾶς τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως νὰ πραγματευθῇ τὰ τῆς εἰρήνης μὲ τὸν πρίγκιπα Εὐγένιον· ὅστις ἀπεκρίθη τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι ἀνάγκη πᾶσα νὰ περιληφθοῦν καὶ οἱ Ἑνετοὶ εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης, καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς συμφωνίας νὰ μεσολαβήσουν εἰς τὴν εἰρήνην αὐτὴν ἡ Ἐγγλιτέρα καὶ ἡ Ὁλλάνδα.

Τούτων δεχθέντων ἐζήτησεν ὁ Εὐγένιος εἰς τὰ δεύτερά του γράμματα ἐκ μέρους τοῦ ἰμπεράτορος ὄχι μόνον τὸ Τεμισβάρι καὶ Βελιγράδι, ἀλλὰ καὶ τὴν Πόσναν καὶ τὴν Σερβίαν τὴν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Δουνάβεως, καὶ τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νίστρου, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Μωρέως εἰς τοὺς Βενετζιάνους. Ὑποπτευθεὶς ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ὅτι διὰ τὴν ἀναξιότητα τοῦ Ἐπιτρόπου Ἀστζὴ Ἀλῆ πασσᾶ ζητοῦνται τοσαῦτα, καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς, τὸν δίδει μανσοῦπι εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ κάμνει Ἐπίτροπον, εἰ καὶ μὴ θέλοντα, τὸν καϊμακάμην Ἰπραὴμ-πασσᾶν. Διορίζεται λοιπὸν διὰ τὴν συνέλευσιν τὸ Πασαροβὶτζ, πόλις τῆς Σερβίας μικρὰ κειμένη ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μοράβ. Συνῆλθον οἱ πρέσβεις τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ τῆς Ὁλλάνδας καὶ ἄλλοι δύο ὡς μεσάζοντες, ὁ ἱππεὺς Ῥοπὲρτ Σουτὸν διὰ τὴν Ἐγγλιτέραν, καὶ ὁ βαρὸν Δεκολλιὲρ διὰ τὴν Ὁλλάνδαν, καὶ δύο πληρεξούσιοι ἐκ μέρους τοῦ ἰμπεράτορος Καρόλου, καὶ ἄλλοι δύο Τοῦρκοι πληρεξούσιοι ἐκ μέρους τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη· ἦλθε καὶ ὁ Ῥουτζίνης ἐκ μέρους τῆς Βενετίας. Ὁ Ἰπραὴμ-πασσᾶς εὐθὺς ὁποῦ ἔγινεν Ἐπίτροπος συνήθροισε 4,000 πουγγεῖα πωλῶντας πασσαλίκια καὶ τίτλους σερασκέρηδων καὶ ἀγαλικίων εἰς πλουσίους τινὰς ὁποῦ δὲν τὰ εἶχον καὶ τὰ ἐπεθύμουν διὰ νὰ τιμηθοῦν, ὀνομαζόμενοι, καθ' ὑπόθεσιν, καπιτζημπασήδες, σαλαχόρηδες καὶ τὰ τούτοις ὅμοια. Μὲ αὐτὰ τὰ ἄσπρα ἔκαμνεν ἑτοιμασίας τοῦ πολέμου, διὰ νὰ δείξῃ εἰς τοὺς Νέμτζους ὅτι ἂν δὲν δεχθοῦν τὴν εἰρήνην μὲ μέτρια ζητήματα εἶναι ἕτοιμος πάλιν νὰ πολεμήσῃ· τούτοις προστεθείτω ὅτι καὶ ἡ Ἱσπανία ἀκόμη δὲν εἶχε κάμει μίαν στερεὰν εἰρήνην μὲ τὸν ἰμπεράτορα καὶ ἐφοβέριζε πῶς θέλει κινηθεῖ εἰς πόλεμον· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ οἱ μεσολαβοῦντες τῆς Ἐγγλιτέρας, τῆς Ὁλλάνδας, καὶ αὐτὴ ἡ Φράντζα, δὲν ἔστεργαν ποσῶς νὰ διωχθῇ ὁ Τοῦρκος ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καθὼς ὁ ἰμπεράτωρ τὸ ἐφαντάζετο· τὸ ἰσόσταθμον τῆς Εὐρώπης, λέγουν αὐτοὶ, ἀπαιτεῖ νὰ διατηρῆται ὁ Τοῦρκος ὡσὰν ἓν μεταίχμιον εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν ἑνὸς οἴκου καὶ γένους τῆς Ἀουστρίας ὁποῦ κατηγορήθη ἄλλοτε πῶς νὰ ἐφαντάσθη τὴν μοναρχίαν ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἔγιναν λοιπὸν ὀκτὼ συνελεύσεις τῶν ῥηθέντων πρέσβεων καὶ μεσαζόντων καὶ πληρεξουσίων, καὶ ἐβιάσθη ὁ ἰμπεράτωρ διὰ τὰς προῤῥηθείσας τρεῖς αἰτίας νὰ δεχθῇ καὶ ἄκων τὴν μετὰ τῶν Τούρκων εἰρήνην, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῶν μεσολαβησάντων, ἤτοι μὲ τὸ uti possidetis, ἤγουν νὰ μεταχει-

ρίζεται ἐκεῖνα ὁποῦ ἔχει· ὅθεν τὸν ἔμεινε Βελιγράδι, Τεμισβὰρ, Ὄρσοβα, Ἀδάϊ-κεπὶρ παρὰ Τούρκοις λεγομένη, τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας, καὶ εἰς τὴν Σερβίαν τὸ Φετχισλάμι ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἔμεινε καὶ ὁ Μωρέας εἰς τοὺς Τούρκους.

Ὁ Ἐπίτροπος στερηθεὶς τὰς κλεῖς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας ἐναντίον τῶν Νέμτζων ὀχύρωσεν ἀντ' αὐτῶν τὸ Νύσσι, τὸ Βιδίνι, τὴν Νικόπολιν καὶ τὴν Σόφιαν, διὰ νὰ προφυλάττῃ τὴν Σερβίαν καὶ τὴν Βουλγαρίαν καὶ νὰ μὴν εἶναι ἠνεωγμέναι εἰς γείτονα ἀπὸ τὸν ὁποῖον πάντοτε ὑποπτεύονται οἱ Ὀθωμανοί.

Ὡς τόσον ὁ Τοῦρκος εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον πάλιν ἔμεινεν ἐπικερδής· διότι ἂν ἔχασε Τεμισβάρι καὶ Βελιγράδι, τόπους χωρὶς εἰσόδημα, τὸν ἔμεινεν ὁ Μωρέας μὲ εἰσόδημα ἐτήσιον ὑπὲρ τὰ χίλια πουγγεῖα.

Ἐν τῷ πραγματεύεσθαι τὴν εἰρήνην ὁ Ἐπίτροπος ἔκαμεν ἡγεμόνα Βλαχίας τὸν τότε Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἰωάννην τὸν Μαυροκορδάτον, καὶ ἔγινε Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ἀνεψιός του, υἱὸς δηλαδὴ τῆς ἀδελφῆς του Ῥωξάνδρας, Γρηγόριος ὁ Γκίκας.

Ὑποτάξαντες οὖν οἱ Νέμτζοι τὰ πέντε τῆς Βλαχίας καδιλίκια τὰ πέραν τοῦ Ὄλτου ποταμοῦ, λεγόμενα τῆς Κραγιόβας, ὁ νέος ἡγεμὼν δὲν ἐφρόντισεν, οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ μετ' αὐτὸν, νὰ ἐκπέσουν ἀπὸ τὰ 400 πουγγεῖα τοῦ ἐτησίου μιρίου τοῦ προῤῥηθέντος τὸ ἀνάλογον διὰ τὰ πέντε καδιλίκια τὰ παρὰ τῶν Γερμανῶν ἁρπαγέντα, καὶ ἠκολούθουν νὰ πληρώνουν τὴν αὐτὴν ποσότητα μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων ἁλώσεως πάλιν τοῦ Βελιγραδίου συμβάσης τῷ ἔτει 1740.

Μετὰ τὴν εἰρήνην ἐλευθερωθεὶς τῆς σκλαβίας ὁ ἀδελφός του Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος ἦλθεν ἀπὸ τὸ Σιπίνι εἰς τὸ Βουκουρέστι· ὁ ἡγεμονεύων λοιπὸν Ἰωάννης ἠθέλησε νὰ γράψῃ εἰς τὴν Πόλιν παρακαλῶν νὰ δοθῇ πάλιν ἡ αὐθεντεία τῆς Βλαχίας εἰς τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον· οἱ ἄρχοντες ὁποῦ ἦσαν εὐχαριστημένοι πολλὰ ἀπὸ τὴν φιλάνθρωπον καὶ εὐμενῆ διοίκησιν τοῦ Ἰωάννου, μαθόντες τὸν σκοπόν του τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς μετὰ δακρύων νὰ μὴν τοὺς δώσῃ αὐτούς τε καὶ τὸν τόπον εἰς χεῖρας ἑνὸς ὁποῦ ἀπηνῶς τοὺς κατετυράννησεν. Ἐφρόντισεν ὁ ἡγεμὼν Ἰωάννης νὰ τοὺς δυσωπήσῃ ὑπισχνούμενος πῶς θέλει ἀλλάξει τρόπον ζωῆς ὁ ἀδελφός του, μὲ τὸ νὰ ἐπαιδεύθη παρὰ θεοῦ μὲ τὴν σκλαβίαν· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τοὺς καταπείσῃ, καὶ σπλαγχνισθεὶς τὰ δάκρυά τους ἤκουσε τὴν παράκλησίν τους, καὶ ἄκων παρῃτήσατο τοῦ νὰ αὐθεντεύσῃ τὸν ἀδελφόν του Νικόλαον. Ἀλλ' αὐτὸς ἀνεχώρησε μὲν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι διὰ τὴν Πόλιν, εὗρεν ὅμως τὸν τρόπον, μὲ ἕνα πιστόν του νέον ὄντα εἰς πλησιεστάτην δούλευσιν τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ νὰ δώσῃ τέλος καὶ εἰς τὴν ἡγεμονείαν του καὶ εἰς τὴν ζωήν του.

Ὁ Πέτρος διώκει τοὺς ἰησουΐτας ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς ἐπικρατείας του. Φονεύει τὸν υἱόν του Ἀλέξιον, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ 140 κριτῶν ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ὡς ἐπίβουλόν του καὶ ἀνχιρέτην τῆς εἰς τὸ ῥουσσικὸν γένος ἐπανορθώσεώς του.

Εἰς ὅλον τὸ βασίλειον τῆς Ῥουσσίας, οὗ τὸ μῆκος ἦν τῷδε τῷ ἔτει δύο χιλιάδες λέγαι, δὲν ἦτο κάμμία παπιστικὴ ἐκκλησία· ἀλλ' ὁ Πέτρος θεμελιῶσαι θέλων νέα ἐργόχειρα εἰς τὸ Ἀζδερχάνι, εἰσήγαγε τεχνίτας σχεδὸν 60 φαμελιαῖς, αἷς ἐλειτούργουν οἱ καπουτζῖνοι. Οἱ ἰησουῖται θελήσαντες εἰσελθεῖν εἰς τὰς ἐπαρχίας του ἐδιώχθησαν· εἶχαν εἰσέλθει αὐτοὶ καὶ τῷ ἔτει 1685, ἀλλὰ μετὰ τρία ἔτη ἐδιώχθησαν. Ὑπέφερεν ὁ Πέτρος τοὺς καπουτζίνους ὡς καλογήρους ἀβλαβεῖς, καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς ἰησουΐτας ὡς πολιτικοὺς ἐπιβλαβεῖς.

Ἀλλ' οὔτε Ἑβραῖοι δὲν ἦσαν ποτὲ θεμελιωμένοι εἰς τὴν Ῥουσσίαν· καὶ δὲν ὑπέφερον οἱ Ῥοῦσσοι νὰ βλέπουν συναγωγὰς καὶ προσευχὰς ἰουδαϊκὰς κοντὰ εἰς τὰς ἐκκλησίας των.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1719.

Οἱ περισσότεροι τῶν κατοικητῶν τοῦ Φαναρίου κατέλυον τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων· τοῦτο ἐγίνετο πρὸ πολλοῦ καὶ μὲ κατηγορίαν τῶν νηστευόντων κατὰ τῶν καταλυόντων. Ὅθεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐστοχάσθη νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον ὁποῦ καὶ οἱ καταλύοντες τὴν τεσσαρακοστὴν νὰ μὴν ἐνέχωνται ὡς παραβάται τῆς ἐκκλησιαστικῆς προσταγῆς καὶ παλαιᾶς συνηθείας, καὶ οἱ νηστεύοντες νὰ μὴν ἁμαρτάνουν κατηγοροῦντες καὶ κρίνοντες τοὺς ἀλλοτρίους οἰκέτας. Συμβουλευθεὶς οὖν περὶ τοῦ πρακτέου μετὰ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων, εὑρέθη εὔλογον νὰ γένῃ ἀπόφασις συνοδικὴ τὸ νὰ νηστεύουν ὅλοι κάθε χρόνον μόνον δώδεκα ἡμέρας καὶ ὄχι περισσότερον. Συγκροτεῖται οὖν σύνοδος πολλῶν ἀρχιερέων καὶ μαζίλησων καὶ κληρικῶν καὶ προεστώτων τῶν ἐκκλησιῶν· παρῆν καὶ ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρύσανθος. Οἱ πακάληδες καὶ ψαρᾶδες ὁποῦ πρὸ ἡμερῶν τινων εἶχαν ἀκούσει ὅτι μέλλουν νὰ χαλάσουν τὴν τεσσαρακοστὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, καὶ τοὺς εἶχε κακοφανεῖ διατί δὲν θέλει πωλεῖται ἀφθόνως ἡ μουρούνα καὶ τὸ χαβιάρι τους, ἔτρεξαν τόσοι εἰς τὸ πατριαρχεῖον, ὁποῦ ἐγέμισεν ὅλη ἡ αὐλὴ ἀπὸ πακάληδες, καὶ ἤρχισαν νὰ φωνάζουν μεγαλοφώνως καὶ αὐθαδῶς τὸ ὅτι θέλουν νὰ χαλάσουν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Οἱ συνοδικοὶ φοβηθέντες τὴν κατακραυγὴν καὶ τὰ ἀκόλουθά της μόλις τοὺς ἐδυσώπησαν καὶ τοὺς κατέπεισαν νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ διελύθη ἡ σύνοδος χωρὶς κάμμίαν ἀπόφασιν.

Ἀκολουθεῖ μέχρι τοῦδε, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ ΙΒ', ὁ μεταξὺ Ῥούσσων τε καὶ Σβετζῶν πόλεμος, πάντοτε ὅμως μὲ ζημίαν, βλάβην καὶ ἧτταν τῶν Σβετζέζων.

Ὁ πρέσβυς τοῦ Φράντζα μαρκίων Δεπονὰκ ἀπατήσας τὸν βεζίρην Ἰπραὴμπασσᾶν πῶς νὰ ἔχουν δίκαιον οἱ παπισταὶ νὰ ὁρίζουν τὸν Ἅγιον Τάφον μὲ τὸ νὰ τὸν ὥριζαν εἰς καιρὸν ὁποῦ ἦτον ἡ Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν αὐτῶν παπιστῶν, ἐπὶ τοῦ λεγομένου δηλαδὴ ἱεροῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνιέρου πολέμου, ἀπὸ ἔτους σωτηρίου δηλαδὴ 1098 μέχρις ἔτους 1187,

ἔλαβε φερμάνι παρὰ τοῦ βεζίρη προστάττον τὸ νὰ κτίσουν οἱ παπισταὶ τὸ κουβούκλιον τοῦ Ἁγίου Τάφου· τὸ φερμάνι τὸ ἔκαμε καὶ χάττι-σερίφι. Ἐκίνησε πάντα λίθον ὁ Ἱεροσολύμων Χρύσανθος νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἔκδοσιν τοῦ τοιούτου χάττι-σεριφίου· ἀλλὰ τὰ ἄσπρα τῶν παπιστῶν ὄντα πολλῷ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἐδικά του, ἀπράκτησεν εἰς τὰ κινήματά του. Δὲν ἦτο ἀνόητος ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς νὰ μὴν καταλάβῃ τὸ ὅτι οἱ παπισταὶ ὅταν ὥριζαν τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀκολούθως ὥριζαν καὶ πάσας τὰς ἐν αὐτῇ κοινὰς οἰκοδομάς, ἐν αἷς καὶ ὁ Ἅγιος Τάφος· ἀμὴ τώρα ὁποῦ δὲν ὁρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἀκολουθεῖ νὰ ὁρίζουν τὸν Ἅγιον Τάφον· μόνον ἐπειδὴ καὶ τώρα ὁρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ Μουσουλμάνοι, ἀνάγκη πᾶσα νὰ ὁρίζουν τὸν Ἅγιον Τάφον οἱ Ῥωμαῖοι, ὁποῦ τὸν ἔλαβον παρὰ τοῦ ὑπαγαγόντος τὴν Ἱερουσαλὴμ μουσουλμάνου Ὄμερ ἴπνου-Χιτάπ, ὅστις ὁρίζωντας καὶ τὸν Ἅγιον Τάφον μαζὴ μὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔδωκε μὲ χάττι-σερίφι τὸν Ἅγιον Τάφον ὄχι παπιστῇ τινι ἀλλὰ τῷ τότε Ἱεροσολύμων πατριάρχῃ Σωφρονίῳ· τὸν ἔδωκεν οὖν ὡς πρᾶγμα ἐδικόν του, ἔτει σωτηρίῳ 636, πολλῷ πρότερον δηλαδὴ τοῦ ἀνιέρου πολέμου. Παλαιότατοι λοιπὸν κυριάρχαι παντὶ λόγῳ δικαίου οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ μόνον αὐτοὶ ἔχουν δίκαιον νὰ ὁρίζουν τὸν Ἅγιον Τάφον ἐνόσῳ ὁρίζουν τὴν Ἱερουσαλὴμ Μουσουλμάνοι· ἀλλ' ὁ Ἰπραὴμ-πασσᾶς διὰ τὰ ἄσπρα ἔκαμε τὸ ἄδικον δίκαιον, καθὼς τὸ κάμνουν καὶ τώρα οἱ διάδοχοί του· ἡ ὀρθοδοξία πολλὰς τοιαύτας καταδρομὰς καὶ ζημίας ἔπαθε πολλάκις ἀπὸ τοὺς Φραντζέζους, τῶν ὁποίων χρέος εἶναι, λέγουν αὐτοί, τὸ πρώτιστον τὸ νὰ δεφενδεύουν τὸν παπισμὸν εἰς τὴν Πόρταν ἐκ μέρους τοῦ ῥηγός των.

Θανόντος τοῦ Ἀντιοχείας Μακαρίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας τῆς Συρίας ἀνάγεται εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁ ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ καὶ ἀρχιδιάκονος Κύριλλος ὁ Γ', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ις'.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1720.

Θνήσκει λοιπὸν δηλητηρίῳ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἰωάννης ὁ Μαυροκορδάτος, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου, ὅστις καὶ αὐθεντεύει ἀντ' αὐτοῦ τώρα τὸ δεύτερον εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ ἡγεμονεύει ἔτη ἕνδεκα καὶ μῆνας ἕξ. Ὅσα δὲ ἔπαθον οἱ ἄρχοντες βλάχοι εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα, καὶ ταῦτα εἰς τοὺς πρώτους χρόνους τῆς αὐθεντείας του, τί χρὴ καὶ λέγειν; τινὰς αὐτῶν καὶ ἀνηλεῶς ἐφόνευσεν, ἐν οἷς καὶ τὸν μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας Ἄνθιμον, νύκτωρ ἀποπνίξας εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ τὸν Σπαθάρην Μιχαὴλ Κανταχουζηνόν, κτήτορα τοῦ μοναστηρίου Κόλτζα.

Μεθόδιός τις διδάσκαλος εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Καστορίας συνέθετο λογικὴν καὶ ἄλλα τινα, ἅτινα φανέντα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐξετάσθησαν παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου, καὶ καταγνωσθέντα ὡς βλάσφημα παρὰ τῶν διδασκάλων, καλεῖ τὸν Μεθόδιον εἰς ἀπολογίαν ὁ Ἱερεμίας, ὅν τινα μὴ ἐλθόντα καὶ δραπετεύσαντα συνοδικῶς καθαιρεῖ, καὶ ἰδοὺ ἡ καθαίρεσις.

1720—

« Φεῦ, ὡς δεινὸν καὶ ὀλέθριον κουφότης νοὸς καὶ ψυχῆς ἀναγώγου μη-
» δεμίαν ἐχούσης οἴκοθεν πῆξιν τε καὶ κατάστασιν κατὰ τοῦ πρανοῦς ἑ-
» τοίμη φορὰ, ἥτις μηδαμῶς περισκεπτομένη ἑαυτὴν ἀλλὰ τυφλώττουσα,
» τῷ νοερῷ ὄμματι ἐπιπροσθουμένη τῷ ζόφῳ τῆς ἀμαθείας, ὥσπερ οἱ ἐν
» βαθείᾳ νυκτὶ ὁδεύοντες προσκόπτει πανταχοῦ καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀλη-
» θείας ἐπιβλέπειν οὐχ οἷά τέ ἐστιν· ὁ γὰρ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶ-
» δε ποῦ ὑπάγει, φησὶν ὁ Σωτήρ. Τοὺς οὖν τοιαύτην πώρωσιν νοσήσαντας
» ὁ τοῦ σκότους ἄρχων καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους πολέμιος πρόσφορα καὶ
» κατάλληλα τῇ ἰδίᾳ μοχθηρίᾳ εὑρίσκων μέσα καὶ ὄργανα καὶ ἑαυτῷ πάντῃ
» ὑποποιησάμενος, οὐκ ἐν μικροῖς οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἀλλ' ἐπ' αὐτὸ τὸ κε-
» φάλαιον τῆς σωτηρίας τὸ τῆς ἱερᾶς καὶ ἀμωμήτου πίστεως σέβας, ὑπο-
» σκελίζει καὶ περιτρέπεται καὶ καταβάλλει, πτῶμα ἐλεεινὸν καὶ ἐξαί-
» σιον· καί γε εἰκότως· τοὺς γὰρ σαθρᾶς καὶ διακένου ὄντας διανοίας, καὶ
» μηδὲν μὲν ἦθος βεβηκὸς ἢ φρόνημα ὀρθὸν ἐσχηκότας, οὔτε εὐσεβείᾳ καὶ
» δογμάτων ὀρθότητι κατηρτισμένους, ἀλλὰ κατὰ τὰ ἀνερμάτιστα πλοῖα
» πλημμελῶς φερομένους καὶ παρεκκλίνοντας, πρὸς πᾶσαν τε παραφθορὰν
» καὶ κυμάτων ἐπιδρομὴν ἐπιτηδείως ἔχοντας εὐαλώτους ἑαυτῷ ἐπιγνοὺς
» ῥᾷστα ἐπιτίθεται, καὶ φυσήματος ἐμπλήσας πρότερον αὐτοὺς καὶ τύφου
» πολλοῦ, τὸ δοκεῖν τε ἀναπείσας πρὸ τοῦ εἶναι διώκειν οὐκέτι ἐντὸς τῶν
» ἰδίων ὅρων μένειν ἐᾷ, ἀλλὰ κατὰ τὸν μυθευόμενον Ἴκαρον πτεροῖς τισιν
» ἀναπλάσας αὐτοὺς ὑπερνεφοῦς καὶ μετεώρου κατατολμᾷν πτήσεως σὺν
» οὐδενὶ λογισμῷ προτρέπεται, καὶ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐγχειρεῖν,καὶ ἅπτε-
» σθαι ὧν οὐ θέμις, ἵν' ὀφείλωσιν αὐτῷ γέλωτα καταπεπτωκότες τοσοῦτον
» ὅσον ὑψοῦσθαι φαντάζονται· ὡς δὲ τελευταῖον τοῦ ἀλόγου θράσους καὶ
» τῆς εἰς τὴν εὐσέβειαν ἀπονοίας ἐνδίκως ὑπὸ τῶν ἱερῶν καὶ θείων νόμων
» κολάζονται καταλλήλους τὰς ἀντιδόσεις ἀποφερόμενοι, καὶ τοῖς πᾶσι δη-
» μοσιεύονται, καὶ ὡς δυσσεβεῖς στηλιτεύονται, ἐφ' ᾧ μηκέτι λανθάνωσι
» τοιοῦτοι ὄντες,καὶ τοὺς ἁπλουστέρους τῶν εὐσεβῶν διαφθείρωσιν ἀφυλά-
» κτους τυγχάνοντας, καὶ διαδιδῶσι τὸ κακὸν διαμεῖναν ἀκόλαστον.»

« Ἐπειδὴ τοιγαροῦν κἀν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἤδη χρόνοις τοιοῦτόν τι ἀπο-
» φώλιον τέρας καὶ ἀνεμώλιος ἄνθρωπος ἀνεφάνη κατὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς
» ἀρχιεπισκοπῆς Ἀχριδῶν, ὅστις καὶ παρ' ἀξίαν, ὡς μὴ ὤφελε, τῆς ἱερω-
» σύνης ἐδράξατο, Μεθόδιος τοὔνομα τὸν δὲ τρόπον κακομεθόδιος, μᾶλλον
» δὲ πρὸς μὲν ὀρθὴν παιδείαν καὶ εὐσέβειαν ἀμέθοδος πάντῃ καὶ ἀφυὴς καὶ
» ἀτέλεος, πρὸς δὲ τὰ σφαλερὰ καὶ πονηρὰ καὶ δυσσεβείας γέμοντα μεθο-
» δικόν τινα εὐήθως ἑαυτὸν φανταζόμενος, ὅστις ἀδρανῆ καὶ κενὸν οἴκοθεν
» κεκτημένος τὸν νοῦν, ἥκιστά τε πρὸς κατάληψιν καὶ κρίσιν καὶ τῆς ἀλη-
» θείας ἐπίγνωσιν ἱκανὸν, ἄλλως τε οὐδὲ παιδείας καὶ διδασκαλίας τυχὼν
» ὑγιοῦς, οὔτε μὴν τοῦ καθ' Ἕλληνας λόγου πεπειραμένος καλῶς, ὥς που
» μαρτυροῦσιν αὐτὸν τὰ ἀσύντακτα καὶ σολοικίζοντα συγγράμματα αὐτοῦ,
» ἀλλ' οὔτε φιλοσοφίας, ἣ περὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς φύσεως πραγματεύεται,
» εἴδησιν ἔχων ἡντιναοῦν, τὸ δὲ πάντων χαλεπώτατον ὅτι οὐδὲ τὰ τῆς
» ἱερᾶς θεολογίας καὶ τὰ κατ' ἐκείνην ὀρθὰ καὶ ἀληθῆ δόγματα μεμυημέ-

» νος, οὐδ' ἄκροις, ὅ φασι, χείλεσιν, ἀλλ' εἰς ὑπερορίους τὴν ἀρχὴν σταλεὶς
» τόπους κἀκεῖσε κακῶς ἀχθείς τε καὶ παιδευθείς, τῆς μὲν ἀληθείας καὶ
» εὐσεβείας, εἴτε τυφλώττων πρὸς αὐτήν, εἴτε ἐθελοκακῶν, πάντη κατα-
» πεφρόνηκε, τοῦ δὲ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης ὅλος γενόμενος τὴν ἄθεον καὶ
» δυσσεβεστάτην αἵρεσιν τοῦ Μολλίνου αἱρεῖται καὶ ἐκδιδάσκεται, ἔναγχος
» ἐκραγεῖσαν καὶ ἐπινοηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ τὰς πώποτε μνημο-
» νευομένας τῶν αἱρέσεων ἀσυγκρίτως νικῶσαν τῇ ἀσεβείᾳ, φυγαδευθεῖσάν
» τε μόγις ὅθεν προῆλθεν ἐπὶ προστίμῳ θανάτου. Ταύτης οὖν ὁρμητήριον
» καὶ φορτίδα τὴν ἑαυτοῦ πονηρὰν ψυχὴν καὶ διάνοιαν ἐργασάμενος ἐπα-
» νῆλθε μετὰ τῆς δυσσεβοῦς ἐμπορείας· καὶ τὸ πρῶτον εἰς Καστορίαν γε-
» νόμενος τῷ λανθάνειν ὅστις ποτὲ ἦν σχολῆς ἐπιδράττεται, καὶ τῷ τῆς
» διδασκαλίας προσχήματι μαθητὰς περὶ ἑαυτὸν συγκροτήσας πρωτοπεί-
» ρους καὶ ἀδιδάκτους νέους ἁπαλαῖς αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς ἐγκατεφύτευσε
» τὰ ζιζάνια, καὶ κατὰ μικρὸν μετοχετεύσας τὰ θολερὰ καὶ ἀκάθαρτα νά-
» ματα τῆς ἧς ἐπηγάγετο αἱρέσεως διέφθειρεν οὐκ ὀλίγους, καὶ ψυχικῆς αὐ-
» τῶν ἀπωλείας παραίτιος γέγονεν ὑποσπείρων καὶ μεταδιδοὺς ὕθλους παν-
» τοδαπῆς γέμοντας ἀσεβείας. Καὶ γὰρ ἐπιδείξασθαι θέλων ἑαυτὸν νέον
» φιλόσοφον καὶ θεολόγον, ὅσα μὲν ἄνωθεν κατὰ παράδοσιν ἀρχαίαν οἱ
» εὐσεβεῖς διδάσκουσι καὶ δεδίδακται μαθήματα, ἐν μὲν τοῖς περὶ φύσεως
» λόγοις καὶ ταῖς θύραθεν ἐπιστήμαις, δηλαδὴ τὰ τῆς περιπατητικῆς φι-
» λοσοφίας, ἐν δὲ τῇ θεολογίᾳ τὰς ἱερὰς βίβλους τῶν θεοσόφων Πατέρων
» καὶ διδασκάλων τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τούτων πάντων τὴν διδα-
» σκαλίαν καὶ ἀνάγνωσιν παρῃτήσατο καὶ ἀπεδοκίμασεν, ὡς οὐκ ἀξίαν κρί-
» νας τῆς ἰδίας ἀμαθείας καὶ ψυχικῆς πωρώσεως· τὰ δὲ τοῦ Μολλίνου δυσ-
» σεβῆ συγγράμματα εὑρών, ὡς ἔοικε, λατινιστὶ γεγραμμένα μεταφράσας
» τε καὶ τετράδιά τινα συγκροτήσας, ἐν οἷς νοῦς μὲν ὑγιὴς οὐδαμοῦ, φλυα-
» ρία δὲ πανταχοῦ, μίξας τε, ὡς λέγει, φιλοσοφίαν θεολογίᾳ ὁ ἐν ἑκατέρᾳ
» τυφλὸς καὶ ἀμύητος συνέχεε καὶ συνέφθειρε πάντα, ὕθλοις ἀλλοτρίοις,
» κατὰ τὸν μυθικὸν κολοιόν, σεμνυνόμενος, (δῆλον δὲ ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ
» τοῦ κυκεῶνος τῶν γεγραμμένων αὐτῷ,) οὔτε διαθέσθαι ταῦτα εἰδώς, οὔ-
» τε κρίσιν ἡντιναοῦν τῶν λεγομένων ποιούμενος».

« Ὧντινων πονηρῶν συγγραμμάτων καὶ τετραδίων ἀποκομισθέντων προ-
» λαβόντως εἰς τὰ ὧδε καὶ συνοδικῶς ἡμῖν ἐμφανισθέντων, ἐξετασθέντων
» τε ἀκριβῶς ἐπὶ παρουσίᾳ διδασκάλων ἐμπείρων καὶ εἰδημόνων ἐν φιλο-
» σοφίᾳ ἅμα τε καὶ τῇ ἱερᾷ θεολογίᾳ, ὑγιὲς μὲν οὐδὲν ἐν αὐτοῖς καὶ ὁπω-
» σοῦν λόγου ἐχόμενον εὕρηται, ἀλλά, τὸ τοῦ λόγου, κακῶν Ἰλιὰς καὶ ῥή-
» ματα καταποντισμοῦ, μυρίαι τε βλασφημίαι σποράδην τῇ πονηρᾷ ἐ-
» κείνῃ συγγραφῇ ἐμπεριέχονται. Ἐξ ὧν γὰρ ἀναιρεῖν πειρᾶται τὸ πλῆθος
» τῶν ὄντων καὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ φαινόμενα, καὶ οὔτε σώματα οὔτε ποιό-
» τητας οὔτε δυνάμεις ἀλλ' οὔτε ὅλως αἰσθήσεις εἶναι ἀξιοῖ ὁ τῷόντι ἀ-
» ναίσθητος καὶ φρενοβλαβέστατος κατ' αὐτῆς τῆς δημιουργίας ἀντιστρα-
» τεύεται καὶ τῶν θείων γραφῶν παραβόλως κατεξανίσταται· ἀλλὰ καὶ
» ἐν οἷς φιλοσοφεῖν ἐπαγγέλλεται εἰς οὐδὲν δέον καὶ θεολογικῶν ὑποθέ-

» σεων ἅπτεται, ὧν τὴν ἔννοιαν μὴ εἰδὼς ἀλλόκοτα τερατεύεται συγκλώ-
» θειν πειρώμενος τὰ ἀσύγκλωστα, ὡς εἶναι τὴν συγγραφὴν οὐχ ὅ,τι φι-
» λοσοφίαν, πολλοῦ γε δεῖν, καὶ θεολογίαν, ὕδραν δὲ πολυκέφαλον καὶ χί-
» μαιραν τερατώδη, ἢ ἱπποκένταυρον, καὶ ὅσα ἄλλα παισὶν Ἑλλήνων μυ-
» θικῶς ἀναπλάττεται τέρατα. Οὔτε γὰρ κατά τι καὶ εἰδικῶς ἁμαρτάνει
» καὶ τῆς ἀληθείας ἀποπεπλάνηται, οὐδὲ μιᾷ αἱρέσει καὶ ὡρισμένῃ βλα-
» σφημίᾳ περιπέπτωκεν, ἀλλ' ὡς οὕτως εἰπεῖν, μισγάγγειά τις ἐστὶ σύρ-
» ροιαν ἔχουσα πάσης σηπεδόνος, βορβόρου τε καὶ ἀκαθάρτου ὕλης, σωρεία
» τε καὶ συνάθροισις πάσης καὶ παντοίας βλασφημίας τε καὶ αἱρέσεως·
» οὔτε γὰρ τὰ ἱερὰ τῆς ἐκκλησίας Μυστήρια, Κανόνες τε καὶ παραδόσεις
» ὑπολείπονται κατ' αὐτήν, ἀλλὰ κοινός τις ἐστὶ πόλεμος καὶ ἄρνησις πά-
» σης τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν πίστεως· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ ἧκεν
» ἀβελτηρίας ὁ ἀλιτήριος ὡς διακωμῳδεῖν τὰ θεῖα καὶ παίζειν ἐν οὐ παικ-
» τοῖς, καταφερόμενος καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας Πατέρων· ἀλλὰ
» καὶ τῆς ἐπικουρείου αἱρέσεως δῆλός ἐστιν ἀντεχόμενος, ἀπό τε τοῦ λό-
» γου καὶ τοῦ τρόπου, ὡς ἔγνωμεν, ἡδονῇ τ' ἀγαθὸν τιθέμενος, καὶ πάντα
» εἰς τοῦτο φέρει αὐτὸ, ὅ,τι μὴ πάρεργον, οἷά τις ἐμπαθὴς καὶ φιλόσαρ-
» κος καὶ ἀγενὲς τῶν ἡδονῶν ἀνδράποδον, ἀντικειμένως τῇ κατὰ Χριστὸν
» πολιτείᾳ καὶ ταῖς εὐαγγελικαῖς εἰσηγήσεσι διδάσκων καὶ πολιτευόμενος,
» καὶ τοὺς ὁμιλοῦντας αὐτῷ ἢ προσιόντας χάριν ἐξομολογήσεως διαφθεί-
» ρων καὶ ἀντὶ τοῦ στενοῦ καὶ τεθλιμμένου τὸ ἄνετον καὶ φιλήδονον αὐτοῖς
» ὑποτιθέμενος, καὶ σατυρικόν τινα βίον ὡς ἄλλος τις Σαρδανάπαλος με-
» τερχόμενος. Ταῦτα δὴ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ἄλλα μυρία τούτοις παρα-
» πλήσια ἀτοπώτατα καὶ δυσσεβείας γέμοντα ἔστιν ἰδεῖν ἐμπεριεχόμενα
» τοῖς ῥηθεῖσι τετραδίοις αὐτοῦ, ἅττα ἐπὶ λεπτοῦ καταλέγειν ἀπειπάμεθα
» τέως διά τε τὸ τοῦ λόγου μῆκος καὶ τὸ αἰσχρὸν τῆς ἀφηγήσεως. Ὅτι δὲ
» ἡ μιαρὰ συγγραφὴ αὕτη ἰδία αὐτοῦ ἐστι μεμαρτύρηται ἀπό τε τῶν παρ'
» αὐτῷ μαθητευσάντων καὶ ἀκροασαμένων ἱερωμένων καὶ ἀξιοπίστων προ-
» σώπων καὶ ἀπὸ τῶν ὧν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ὧδε γραμμάτων, δι' ὧν ὁ-
» μολογεῖ ἴδια μὲν εἶναι ταῦτα, ἀδιόρθωτα δὲ, προκάλυμμα τῆς δυσσε-
» βείας τὴν μελετωμένην αὐτῶν διόρθωσιν προβαλλόμενος· πλὴν τίνα διόρ-
» θωσιν δέξαιντο αὐτὰ, διόλου διεφθαρμένα καὶ ἀναμὶξ ταῖς βλασφημίαις
» συμπεφυρμένα, οὐχ ἧττον τῆς Ἀναξαγόρου πανσπερμίας τὰ πάντα ἐν
» πᾶσι τιθέμενα, μηδέποτε διακριθησόμενα, ὧν τὸ καλὸν ἀπιστία, καὶ ὕ-
» βρις πᾶν ὃ πιστεύεται; διὸ καὶ νυκτὸς, ὥς φασι, παρεδίδου καὶ ἡρμή-
» νευε ταῦτα, δεῆσαν λαθεῖν τοὺς ἄλλοθέν ποθεν ἐπιδημοῦντας, ἐν σκότει
» τὰ τοῦ αἰωνίου σκότους καὶ πρὸς ἀξίαν οἷά τις παλιγκάπηλος τὰ κίβδη-
» λα καὶ ὑπόχαλκα περικρύπτειν βουλόμενος, καὶ ἐν γνώσει τὴν ἀσέβειαν
» μετερχόμενος, ὡς μηδὲ ἀπολογεῖσθαι ἔχειν τὴν ἄγνοιαν.»

» Ἐφ' οἷς ἀγανακτήσαντες, ὡς εἰκὸς, καὶ τηλικαύτην ζημίαν τοῦ ἡμε-
» τέρου γένους παριδεῖν οὐκ ἀνεχόμενοι ἐπετάξαμεν αὐτῷ δι' ἡμετέρου συνο-
» δικοῦ γράμματος ἐλθεῖν εἰς τὰ ὧδε, παρασταθῆναί τε ἐπὶ συνόδου καὶ
» δοῦναι ἀπολογίαν, ἣν δή τινα ἔχῃ, περὶ τῶν ῥηθέντων τετραδίων· ἐγρά-

» ψαμεν δὲ περὶ τούτου καὶ τῷ συναδελφῷ ἡμῶν κ.τ.λ. Ἀλλ' αὐτὸς καί
» τοι ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Μακαριότητος ἅπαξ καὶ δὶς, ὡς ἔγνω-
» μεν ἀπὸ γράμματος Αὐτῆς, οὐδ' ὅλως ὑπήκουσε καὶ τοῦ ἡμετέρου συνο-
» δικοῦ καταπεφρόνηκε γράμματος, καὶ ἤδη ἀπάρας ἐκεῖθεν ἀπεδήμησεν
» ἀλλαχόθι, ἀπειθὴς φανεὶς καὶ φυγόδικος, ὅτε ἐπιγνοὺς ἑαυτὸν ἀναπολό-
» γητον ἐσόμενον, καὶ αὐτοκατάκριτος ἤδη ἀπό γε τούτου ἐγένετο. Οὗ ἕ-
» νεκα σκέψεως συνοδικῆς προβάσης μετὰ τῶν συνενδημούντων ἡμῖν κτλ.,
» ἀπεφάνθη καὶ ἐγνωμοδοτήθη κοινῶς αὐτὸν μὲν καθαιρέσει παντελεῖ τῆς
» ἱερωσύνης ὑποπεσεῖν, τὰ δὲ ῥηθέντα τετράδια αὐτοῦ ἀναθέματι καθυπο-
» βληθῆναι. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς κτλ.»

Ὁ κεαγιᾶς τοῦ Ἐπιτρόπου ἕως τώρα εἶχεν αὐτὸν τὸν τίτλον· ἀλλ' ὁ τανῦν Μεχμὲτ-κεαγιᾶς,ὀξυνοίᾳ τε καὶ πείρᾳ πραγμάτων πολλοὺς τῶν ἐπ' αὐτοῦ ὑπερακοντίζων καὶ εὐδοκιμῶν παρά τε τῷ σουλτὰν Ἀχμὲτ καὶ τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἰπραὴμ-πασσᾶ διὰ τὰ πολλά του προτερήματα ὠνομάσθη δεβλὲτ-κεαγιασὴ καὶ ὄχι πλέον βεζὶρ-κεαγιασὴ, καὶ διὰ νὰ φιλοῦν τὰ κράσπεδά του καὶ τεφτερδάρης καὶ πάντες οἱ λοιποὶ τοῦ ἐδόθη βαθμὸς τριῶν τουγιῶν μὲ μανσοῦπι Ῥούμελη-βαλισή. Ἔκτοτε οὖν ὁ Ἐπίτροπος χωρὶς ἄδειαν τοῦ βασιλέως δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀλλάξῃ κεχαγιᾶν, ὡσὰν ὁποῦ δὲν εἶναι πλέον κεχαγιᾶς ἐδικός του, ὡς πρότερον, ἀλλὰ τοῦ βασιλέως.

Ἐξωσθέντος τοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας Κυρίλλου τοῦ Γ' διὰ τὴν νεότητα, (ἄγοντος ἔτος τῆς ἡλικίας ιζ',) ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας Νεόφυτος ὁ Ἐμέσης, Χῖος τὴν πατρίδα· ὅστις ἀπατηθεὶς ἔφερεν ἀπὸ τῆς Χίου εἰς τὴν Δαμασκὸν φραγκοπαπᾶδες πρὸς παιδείαν τῶν νέων, καὶ οὕτως εἰσεπήδησεν ὁ παπισμὸς εἰς τὴν Δαμασκὸν καὶ ἐθεμελιώθη τὰ μέγιστα.

Κατεκάη ὅλον τὸ Φανάρι καὶ τὸ Πετρίκαπι καὶ ἀκολούθως καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία καὶ τὰ πατριαχικὰ σπίτια καὶ ὅλα τὰ πέριξ πατριαρχικὰ κατοικήματα. Ἀνηγέρθη οὖν ἐκ θεμελίων ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία πλατυτέρα καὶ ἐπιμηκεστέρα τῆς πρώτης· καὶ τοῦτο ἐγένετο τῇ ἐπιμελείᾳ καὶ δυνάμει τοῦ Μανουὴλ Ὑψηλάντου τοῦ προῤῥηθέντος, ἰσχύοντος παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἰπραὴμ-πασσᾶ ὡς κιουρκτζήπασής του, καὶ τῷ πολυδυνάμῳ Μεχμὲτ-κεαγιᾷ· ἐκτίσθη δὲ καὶ τὸ σέτι ἐφ' οὗ ᾠκοδομήθη τὸ συνοδικὸν καὶ τὰ κελλία τῶν ἐφημερίων, καθὼς φαίνονται μέχρι τῆς σήμερον.

Τούτῳ τῷ ἔτει καθ' ὃ ὁ Μίρι-Μαχμούτης μὲ τοὺς Ἀγβάνηδές τους ὥρμησε κατὰ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας καταπολεμῶν τὸν σάχην αὐτῆς Χουσεΐνην, καταβάντες καὶ οἱ Λεζγῆδες τῷ αὐτῷ ἔτει ἀπὸ τὰ βουνά τους τὰ τοῦ Καυκάσου ἐλεηλάτησαν ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ὁποῦ ἐκτείνεται εἰς τὸ μῆκος τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Κασπίας θαλάσσης μέχρι τῆς πόλεως Δερπένδ, τουρκιστὶ Δεμίρκαπι λεγομένης. Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἦτον ἡ πόλις Σαμάχεια ἀπέχουσα τῆς Κασπίας θαλάσσης λέγας 15. Οἱ Ἀρμένιοι τῆς Περσίας πλησιόχωροι εἶχον μεγάλην πραγματείαν εἰς τὴν Σαμάχειαν· ὁ Πέτρος μὲ σερμαγιέ του εἶχε θεμελιώσει εἰς αὐτὴν μίαν συντροφίαν ἐμπόρων ῥούσσων ὁποῦ ἤρχισε νὰ ἀκμάζῃ· οἱ Λεσγῆδες ἐφορμήσαντες κατὰ τῆς πόλεως

τὴν ἐλεηλάτησαν καὶ ἐφόνευσαν ὅλους τοὺς πραγματευτὰς ῥούσσους ὁποῦ ἐπραγμάτευον εἰς τὴν Σαμάχειαν μὲ τὴν ἄδειαν καὶ ὑπεράσπισιν τοῦ σὰχ Χουσεΐνη, καὶ κατεκράτησαν ὅλον τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἦτον εἰς τὰς ἀποθήκας των, συμποσούμενον εἰς ῥούβλια τεσσάρων μιλλιουνίων. Ὁ Πέτρος λοιπὸν ἔστειλεν εἰς τὸν σὰχ Χουσεΐνην ζητῶν τὴν ζημίαν του, ἔστειλε καὶ εἰς τὸν τύραννον Μαχμούτην· ὁ σάχης ἀδυνατοῦσε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ δίκαιον μὲ τὸ νὰ ἐκινδύνευεν ἡ βασιλεία του, καὶ ὁ Μαχμούτης δὲν ἠθέλησεν· ὅθεν ἀπεφάσισεν ὁ Πέτρος νὰ εὕρῃ τὸ δίκαιόν του μόνος του· τὸν ὠφελοῦσε νὰ κυριεύσῃ μέρος τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ νὰ ἔχῃ ἐκεῖ στόλον διὰ νὰ περνοῦν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας του αἱ πραγματεῖαι τῆς Περσίας καί τινων πόλεων τῆς Ἰνδίας.

Ἤκμαζεν ἐν τούτοις τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου συστηθὲν πόνῳ καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ διδασκάλου Μακαρίου ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι ἀμισθὶ διδάσκοντος τοὺς αὐτόχθονας τῶν νέων. Ἡ φήμη τῆς τῶν μαθητευομένων προκοπῆς διασπαρεῖσα μετεκαλέσατο καὶ πολλοὺς μαθητιῶντας ἀλλοδαπούς, καὶ τοσούτους ὥστε μὴ ἔχειν ποῦ κατοικῆσαι ἐν τῷ σχολείῳ, κειμένῳ παρὰ τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἀνήγειρε διὸ ἐκ θεμελίων εἴκοσι ὀδάδες λιθοκτίστους ὁ προῤῥηθεὶς Μανουὴλ Ὑψηλάντης εἰς κατοικίαν τῶν ξένων μαθητῶν, καὶ τοῦτο (ὥσπερ καὶ τὸ λιθόκτιστον μετόχιον ὁποῦ ἔκτισεν ἐν τῷ Τζουμπαλὴ παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Νικολάου διὰ τοὺς ἐνδημοῦντας μοναστηριακοὺς Βατοπεδινούς,) ἔμεινεν αὐτῷ μετὰ θάνατον μόνον εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ τε καὶ τῶν γονέων, τὰ δὲ λοιπὰ πάντα αὐτοῦ κτήματα ἐδημεύθησαν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Γεγὲν-πασσᾶ. Σώζεται τούτου τοῦ ἀοιδίμου Μακαρίου ἐπιστολὴ ἰδιόχειρος καὶ ἐνυπόγραφος, ἣν χάριν εὐλαβείας φυλάττω, οὕτω πως ἔχουσα.

« Τῷ Πανιερωτάτῳ καὶ λογιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς ἁγιωτάτης μη-
» τροπόλεως Σμύρνης Κυρίῳ Κὺρ Ἀνανίᾳ τὴν μετ' εὐλαβείας ὀφειλομένην
» προσκύνησιν. Ἦλθε τὰ σεμνὰ καὶ πανιερά Της γράμματα, δηλωτικὰ οὐ
» μόνον τῆς ποθουμένης μοι ὑγείας Της ἀλλὰ καὶ τῆς πρός με θερμῆς ἀγά-
» πης. Διότι τί ἄλλο δηλοῖ ἡ φανέρωσις τῶν κρυπτῶν παρὰ φιλίαν ἀνυ-
» πόκριτον καὶ ἀληθινήν; καὶ τὰ δύο, καὶ ἡ ὑγεία καὶ ἡ φιλικὴ διάθεσις
» χαρμόσυνα, καὶ πρὸς τούτοις ἡ ἀρχὴ τῶν εὐαγγελικῶν πόνων, τοὺς ὁ-
» ποίους πάντοτε καὶ νὰ τελεσφορῇ ὁ ἀρχιποιμὴν Δεσπότης. Ἐκεῖνο ὁποῦ
» συστέλλεται νὰ φανερώσῃ εἶναι τὸ καύχημα καὶ ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ἐ-
» παγγέλματός Της· λοιπὸν μετὰ πολλοῦ τοῦ θάῤῥους πρέπει νὰ ἀπαιτῇ
» καὶ ὄχι νὰ ζητῇ, ἢ μᾶλλον νὰ προστάζῃ, ὡς πρὸς δοῦλον εὐγνώμονα. Τὰ
» περὶ τῆς μνήμης ἂς μὴν τὴν λυπῇ, ὅτι εἶναι κοινὸν τὸ πάθος· τὰ αὐτὰ
» δοκιμάζουν ὅλοι εἰς τὰς ἀρχάς, καθὼς τὸ ἐγνώρισε καὶ ἡ Ὑμετέρα Πα-
» νιερότης. Καὶ πρῶτον βοήθημα τῆς μνήμης εἶναι ἡ συνεχὴς τριβή· δεύτε-
» ρον, ἡ διαίρεσις τοῦ ὅλου εἰς μέρη, ἤτοι κατ' ὀλίγον ὀλίγον καθ' ἡμέραν
» ἀπὸ ἓν κεφάλαιον τοῦ λόγου ἀποστήθιζε, καὶ μὴ ὅλον ἐν ταὐτῷ· τρίτον,
» νὰ σημειώνῃ εἰς τὸν νοῦν κάποια σημεῖα φυσικὰ καὶ γνωστά, φέρ' εἰπεῖν
» ἀνίσως καὶ εἰς τὸν λόγον ὁποῦ μελετᾷ εὑρίσκῃ περὶ παρθενίας νόημα, ἂς

» σημειώσῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κεφαλαίου μίαν περιστεράν· ἀνίσως καὶ εἶ-
» ναι περὶ μνησικακίας ἂς γράψῃ εἴδωλον καμήλου· ἀνίσως εἶναι περὶ ἀ-
» γάπης καὶ ἐμπιστοσύνης ἂς γράψῃ εἴδωλον κυνός· καθ' ὁμοιότητα τού-
» των καὶ ἄλλα τοιαῦτα σημειώνουν εἰς βοήθειαν μνήμης· βοηθεῖ πρὸς
» τούτοις νὰ σημειώνῃ καὶ ἔξωθεν τοῦ περιθωρίου μὲ βραχυλογίαν τὴν ὑ-
» πόθεσιν ὁποῦ διαλαμβάνει ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὕφος, ἤτοι περὶ εἰρήνης ὅταν
» περὶ ταύτης εἶναι ἡ ὑπόθεσις, περὶ γαστριμαργίας καὶ τῶν τοιούτων·
» βοηθεῖ προσέτι νὰ στοχάζεται μήπως καὶ εἶναι ἀνακεφαλαίωσις τῶν
» προειρημένων, καὶ οὕτως ἀπὸ τὰ πρῶτα ἐνθυμᾶται τὰ ὕστερα. Συμβάλ-
» λει προσέτι νὰ στοχάζεται τίς ὁ λέγων καὶ πρὸς τίνα· φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἀ-
» δὰμ ἐξορισθεὶς τοῦ Παραδείσου ἀποβλέπωντας εἰς τὴν πρώτην κατάστα-
» σιν τί ἤθελεν εἰπεῖ; ὅτι ἦτον δεσπότης καὶ ἔγινε δοῦλος, ὅτι ἦτον φίλος
» θεοῦ καὶ ἔγινεν ἐχθρὸς, ὅτι ἦτον φοβερὸς εἰς ὅλα τὰ ζῶα καὶ ὕστερον
» φοβᾶται ἐκεῖνος πάντα, καὶ τὰ τοιαῦτα· καὶ πάλιν ἐπιστρέφωντας ὁ
» αὐτὸς πρὸς τὰ κάλλη ἐκεῖνα τί ἤθελεν εἰπεῖ; ὅτι τὰ φυτὰ τοῦ παραδεί-
» σου πρότερον τοῦ ἦτον ἀφορμὴ ἀναπαύσεως καὶ ὕστερον λύπης· πάλιν ἐ-
» πιστρέφωντας ὁ αὐτὸς εἰς τὸν θεὸν τί ἤθελεν εἰπεῖ; Ὡσὰν αὐτοὺς τοὺς
» τρόπους τῆς αὐξήσεως πρέπει νὰ στοχάζηται, καὶ βοηθεῖ εἰς μνήμην.
» Ἀκόμη καὶ τοῦτο συμβάλλει, νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς διαφόρους τρόπους ὁποῦ
» μεταχειρίζεται ὁ λόγος· ἀνίσως καὶ περιπατῇ κατὰ τὴν τάξιν τῶν αἰ-
» σθήσεων ἢ τῶν στοιχείων νὰ περιπατῇ καὶ ἡ μνήμη εἰς τὴν ἀκολουθίαν
» ἐκείνων. Αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια συμβάλλουν, πλὴν τὸ πᾶν κρέμαται
» ἀπὸ τὴν ἄσκησιν καὶ συνεχῆ μελέτην, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποβλέπουσα ἡ Ὑ-
» μετέρα Πανιερότης, καὶ μάλιστα εἰς τὴν θείαν βοήθειαν, ἐλπίζω πῶς
» θέλει ἐπιτύχει τοῦ ποθουμένου· εἰδὲ καὶ ὁ κόπος εἶναι πολὺς, ἀλλὰ καὶ ὁ
» μισθὸς περισσότερος. ͵αψκ' Μαΐου ις'. Ὁ εὐγνώμων Αὐτῆς δοῦλος Μα-
» κάριος.»

Τὸ σχολεῖον αὐτὸ τῆς Πάτμου ηὔξησε καὶ ἔβγαλε μαθητὰς οἵτινες ἔγιναν καὶ διδάσκαλοι εἰς ἄλλα νέα σχολεῖα, ἄνδρες καὶ προκομμένοι καὶ ἐναρέτου πολιτείας κατὰ τὸν διδάσκαλόν τους Μακάριον· τοιοῦτος ἐγένετο καὶ ὁ εἰς τὸ νεοφανὲς σχολεῖον τῆς Σμύρνης διδάσκαλος χρηματίσας Ἱερόθεος. Ἔχει μέχρι τῆς σήμερον σὺν θεῷ τὴν σύστασίν του μὲ μαθητὰς οὐκ ὀλίγους τὸ σχολεῖον τῆς Πάτμου καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ πηγάσαντα καὶ συσταθέντα νέα σχολεῖα εἰς οὐκ ὀλίγα μέρη.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Καρόλου καὶ τανῦν βασιλὶς τῆς Σβετζίας ἀπαυδήσασα διὰ τὰς ζημίας καὶ ἥττας τὰς ἀπὸ τοῦ ῥωσσικοῦ στρατεύματος παραιτεῖται τὴν βασιλείαν τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ πρίγκιπι τοῦ Ἔσσε, ὅστις εὐθὺς πέμπει πρέσβυν εἰς τὸ Πετεργοῦργο διὰ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν εἰρήνην. Ὁ πόλεμος ὡς τόσον ἠκολούθει εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, καὶ ἡττηθέντες πάλιν οἱ Σβέτζοι ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, ζητεῖ διὰ τοῦ Ῥεγέντε τῆς Φράντζας, ἤτοι ἐπιτρόπου, δουκὸς τοῦ Ὀρλεανς ὁπλοστασίαν τὸν Νοέμβριον ὁ ῥὴξ τῆς Σβετζίας.

Ἤκμαζε τὸ σχολεῖον τῆς Πόλεως· καὶ τὰ μὲν φιλοσοφικὰ παρεδίδοντο παρὰ τοῦ διδασκάλου Ἰακώβου, τὰ γραμματικὰ τῆς ά τάξεως παρὰ τοῦ

Κριτίου, τὰ τῆς β' παρὰ τοῦ Δασκαλάκη, ἀνδρῶν τῳόντι πολυμαθῶν τε καὶ περιφήμων· ἦν δὲ καὶ τρίτος εἰς τὰ γραμματικὰ διὰ τοὺς πολλὰ ἀρχαρίους.

Θανόντος τοῦ Ῥόδου προεβίβασεν ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ῥόδου τὸν ἀνεψιόν του Ἱερεμίαν.

Κτίζει ὁ πατριάρχης εἰς τὸ Γενίκαπι οἶκον μεγαλοπρεπῆ μὲ τρίπατα γκιαβκίρια· τὸ ἀφῆκεν εἰς τοὺς δύο ἀνεψιοὺς καὶ κληρονόμους του, τὸν Ῥόδου καὶ τὸν Ἰάκωβον, ἀλλ' αὐτοὶ ὕστερον τὸ ἐπώλησαν· ἐπιστατοῦσε δὲ εἰς αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν ὁ ἐφημέριος τοῦ πατριαρχείου Μεθόδιος ὁ Κωνσταντινουπολίτης.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1721.

Ὁ Πέτρος δὲν ἔστερξε τὴν ὁπλοστασίαν, εἰπὼν τὸ ὅτι τότε νὰ γένῃ ἀφοῦ ὑπογραφῇ ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης. Συνῆλθον οὖν οἱ πληρεξούσιοι εἰς τὸ Νευστάδ, πόλιν μικρὰν τῆς Φινλανδίας· ἔγινεν ἡ ἀγάπη καθὼς ἤθελεν ὁ Πέτρος· τοῦ παρεχωρήθησαν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὅλα τὰ νέα ἀποκτήματά του, ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Κουρλανδίας ἕως εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ κόλπου τῆς Φινλανδίας,κἀκεῖθεν ἀκόμη κατὰ τὸ μῆκος τῆς ἐπαρχίας Κεξχόλμ καὶ τῶν ὁρίων τῆς Φινλανδίας ὁποῦ παρατείνονται εἰς τὰ πέριξ τοῦ Κεξχόλμ πρὸς ἄρκτον, καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔγινε κυριάρχης τῆς Λιβονίας, τῆς Ἐστονίας, τῆς Ἰγγρίας, τῆς Καρελίας, τῆς ἐπαρχίας Βιπούργου, τῶν πλησιοχώρων νήσων καὶ τῆς θαλάσσης ἐν ᾗ κεῖνται, πρὸς δὲ καὶ τῶν νήσων Ὀεσὲλ, Δάγκο, Μόνε καὶ πολλῶν ἄλλων, τὰ πάντα συμποσούμενα εἰς λέγας τῆς Γερμανίας τριακοσίας τὸ μῆκος μὲ πλάτη ἀνόμοια. Ὑπεγράφη ἡ συμφωνία κατὰ τὰς συνειθισμένας ἀσφαλείας τῇ ί τοῦ Σεπτεμβρίου· κέρδος τοῦτο τοῦ Πέτρου διὰ εἴκοσι χρόνων κόπους τε καὶ κινδύνους.

Θανόντος τοῦ Νεοκαισαρείας προεβιβάσθη εἰς τὴν ἐπαρχίαν μητροπολίτης ὁ προῤῥηθεὶς Μεθόδιος συγγενής μου καὶ πρῶτος ἐξάδελφος τῆς μητρός μου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1722.

Ἀναχωρεῖ ὁ Πέτρος διὰ τὴν Περσίαν τῇ ιέ τοῦ Μαΐου. Διέπλευσε τὸν ποταμὸν Βόλγαν ἕως εἰς τὸ Ἀζδέρχάνι, ἐκεῖθεν ἀπῆλθε νὰ διορίσῃ τὸ σκάψιμον τῶν ὀχετῶν δι' ὧν ἔμελλαν νὰ ἑνωθοῦν ἡ Κασπία, ἡ Βαλτικὴ καὶ ἡ Μαύρη θάλασσα· (ἤρξατο τανῦν αὐτῆς τῆς ἐργασίας καὶ μόλις ἐτελείωσε μόνον ἡ ἕνωσις τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὴν Βαλτικὴν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ ἐγγόνου του· ἡ δὲ ἕνωσις τῆς Κασπίας θαλάσσης μὲ τὸν Εὔξεινον πόντον ἔμεινεν ἕως τώρα ἀνενέργητος πάντῃ·) ἐν τῷ διατάττειν τοὺς δε τοὺς ὀχετοὺς 22 χιλ. πεζικοῦ καὶ 9 χιλ. δραγόνοι, ἤτοι ἱππικοῦ, καὶ 15 χιλ. Καζάκοι καὶ 3 χιλ. ναῦται ἦσαν εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· καὶ τὸ ἱππικὸν διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ τόπων ἐρήμων καὶ ὕδατος ἐστερημένων ἀπέρασε

τοιαῦτα στενὰ τοῦ Καυκάσου ἔνθα τριακόσιοι ἄνθρωποι ἠμποροῦν νὰ ἀντισταθοῦν εἰς ἓν ὁλόκληρον στράτευμα.

Διαπλεύσας οὖν ὁ Πέτρος ὡσεὶ λέγας 100 ὑποτάσσει τὴν πόλιν Ἀνδρεχὸφ κειμένην ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Κασπίας θαλάσσης εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Περσίας Ὑρκανίαν, τὰ νῦν Γκιλὰν λεγομένην· εἶτα ἐπροχώρησε πρὸς τὸ Δαγιστὰν, μὲ τὸ ὁποῖον συνορεύουν οἵ τε Τζερκέζοι καὶ οἱ Γκιουρτζῆδες, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ Δερπέντι. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ περνᾷ ὁ ποταμὸς Κῦρος.

Ταύτας τὰς νίκας τοῦ Πέτρου μαθὼν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ταράττεται, περιποιεῖται τὸν χάνην τοῦ Δαγιστανίου καὶ τοῦ Σιρβὰν ὁποῦ ὁ Πέτρος κατεδάμασε καὶ ἔξωσε τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ ταῦτα ποιεῖ ὑποπτευόμενος μήπου ὑποτάξῃ ὁ Πέτρος τὴν Ἰβηρίαν καὶ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραὴμ-πασσᾶς φιλήσυχος ὢν διεσκέδαζε τὰς ὑποψίας του.

Ὁ ἡγεμὼν Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος τύποις ἐξέδοτο τὸ Περὶ καθηκόντων ὡς ἴδιον πόνημα, μὲ ὅλον ὁποῦ γνώμη τῶν περισσοτέρων εἶναι τὸ ὅτι ὁ πόνος καὶ ἡ σύνθεσις νὰ εἶναι τοῦ τότε Δρύστρας κὺρ Ἱεροθέου, ἀνδρὸς ἐπὶ σοφίᾳ τε καὶ ἤθεσι χριστιανικοῖς προτεθρυλλημένου· εἴτε οὖν ἴδιον εἴτε ξένον, πασίδηλον ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἠθικαὶ διδασκαλίαι δὲν συμφωνοῦσι ποσῶς μὲ τὰς βιωτικὰς πράξεις τοῦ φαινομένου συγγραφέως· ἂς ἀφήσω τοὺς δεσποτισμοὺς, τὰς τυραννίας καὶ τὰς μιαιφονίας ὁποῦ παρὰ πάντα φόβον θεοῦ κατετόλμησεν ἕνα χρόνον εἰς τὴν Βλαχίαν εὐθὺς αὐθεντεύσας μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Στεφάνου Κανταχουζηνοῦ, τὰ ὁποῖα περιγράφει ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας ἐξορμώμενος, ὅστις ὤντας καγκελλάριος ἐπί τε τοῦ αὐθέντου Κωνσταντίνου τοῦ Πραγκοβάνου καὶ τοῦ Στεφάνου βοεβόδα Κανταχουζηνοῦ καὶ διατρίψας ἐκεῖσε χρόνους ἱκανοὺς, ἔμεινε παρακληθεὶς καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ἀλλ' ἐκπλαγεὶς εἰς τὰ θεομίσητα ἔργα του τὰ ὁποῖα δὲν εἶδε ποῦποτε, ἀγανακτήσας καὶ ἀηδιάζων ἐπί τε τῇ θέᾳ καὶ ἀκοῇ ἔφυγεν ἐκεῖθεν ἵνα μή τι πάθῃ κακὸν ἐνδεχόμενον ἐπιγενέσθαι ὑπὸ τῆς θείας ὀργῆς· καὶ ταῦτα μὲν παρά τε τῷ ῥηθέντι καγκελλαρίῳ καὶ ἄλλοις· τὸ νὰ ἐφεύρῃ δὲ καὶ νὰ διορίσῃ τὸν ἔκτοτε καιροῦ πάντῃ ἀσυνείθιστον ῥαμαζανιὲ εἰς ὅλους τοὺς προὔχοντας καὶ ἀξιωματικοὺς τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ τὸ νὰ προχέῃ ἀσώτως εἰς τοὺς διὰ ὑπόθεσίν τινα τῆς Βλαχίας πεμφθέντας αὐτῷ τζοχαδάρηδες τοῦ βεζίρη καὶ ἄλλων ῥιτζάληδων, ἀντὶ τῶν διακοσίων πεντήκοντα ἢ ἑκατὸν πεντήκοντα ἢ πεντακοσίων γροσίων ὁποῦ ἔδιδον οἱ προκάτοχοί του αὐθένται, τέσσαρα καὶ πέντε καὶ δέκα πουγγεῖα, καὶ ἁπλῶς εἰς κάθε ἐπήλυδα καὶ περαστικὸν Τοῦρκον, καὶ τὸ νὰ προχέῃ εἰς τοὺς ἀγιάνηδες καὶ προεστῶτας τοὺς περὶ τὴν Βλαχίαν ἐπὶ τῶν τοῦ Δουνάβεως ὀχθῶν, πόλεών τε καὶ κωμοπόλεων τετραπλάσια ὧν ἐχάριζον οἱ προκάτοχοί του ἡγεμόνες, εἶναι οὐδὲν πρὸς τὰ παρὰ τοῦ ῥηθέντος καγκελλαρίου ἐκτραγῳδούμενα, ἀλλ' οὖν καὐτὰ, ὡς ἁρπαζόμενα πολλῇ τῇ θλίψει καὶ στενοχωρίᾳ καὶ ἀδικίᾳ παρὰ τῶν πτωχῶν, ἀξίως ὑπόκεινται πάσῃ τε καὶ παντοίᾳ κατηγορίᾳ τε καὶ ποινῇ. Δὲν ἐστάθη τὸ κακὸν ἕως ἐδῶ, ὡσὰν ὁποῦ καὶ ἄλλοι ἀκούοντες τὴν μεγαλοδωρίαν τοῦ Νικολάου βοεβόδα, μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν ἦσαν διωρισμένοι εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ εἰς τὸ Βιδίνι ἢ εἰς Νικόπα-

ἐν τῇ Συρίᾳ Βεῤῥοίας ἐλθόντες εἰς τὴν Δαμασκὸν προβάλλουσι τῷ κὺρ Κυρίλλῳ αὐτῷ ἵνα χειροτονηθῇ αὐτοῖς Βεῤῥοίας ἐπίσκοπος ὁ συμπολίτης αὐτῶν Ἀθανάσιος ὁ πρεσβύτερος· ὁ Κύριλλος ὑπεσχέθη μὲν, ἀλλ' ὕστερον μεταγνοὺς οὐ κεχειροτόνηκεν. Ὅθεν οἱ Χαλεπλῆδες μὲ τὸ ἄρζι τοῦ πασσᾶ τῆς Δαμασκοῦ εἰς τὴν Πόρταν ἐκλέγουσιν αὐτὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας κατὰ μῆνα Αὔγουστον ἔτει 1724· καὶ ἦσαν ἐν ταὐτῷ δύο πατριάρχαι Ἀντιοχείας, ὁ μὲν Κύριλλος καθήμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν, ὁ δὲ Ἀθανάσιος οὗτος ὁ Γ' καθήμενος εἰς τὸ Χαλέπι· ὅστις εἰδὼς τὸ φύσει ἐπικλινὲς τῶν Χαλεπλήδων εἰς καλοφαγίαν τε καὶ πολυφαγίαν τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν ἰχθυοφαγεῖν Τετράδα τε καὶ Παρασκευὴν, καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων μόνον 12 ἡμέρας νηστεύειν· τοῦτο δὲ πεποίηκε μᾶλλον νουνεχῶς καὶ πολιτικῶς· κατενόει γὰρ ὅτι ἂν δὲν τοὺς δώσῃ τὴν ἄδειαν θέλουν τὴν λάβει παρὰ τῶν παπιστῶν παπάδων, πολλῶν ὄντων καὶ τὴν τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τὸν παπισμὸν ἐπιστροφὴν περὶ πλείστου ποιουμένων, καὶ ἔργον καθαυτὸ ἐν τῇ Βεῤῥοίᾳ καὶ πρώτιστον τοῦτο ἐπαγγελλομένων.

Ὁ πατριάρχης Ἱερεμίας ἐφέρετο δραστηριώτερον εἰς τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πατριαρχείου του, ζῶν ἀφιλοπροσώπως καὶ πρὸς χάριν οὐδὲν ποιῶν ἐπ' ἀναιρέσει τοῦ δικαίου· ὅθεν ὑπέστη τοιοῦτόν τι. Ὁ Πέτρος ὁποῦ μὲ κόπους δυσυποίστους μετεμόρφωσε θαυμασίως τοὺς Ῥούσσους καὶ τοὺς ἐξεπαίδευσεν ὅλας τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας καὶ ἐγύμνασε καὶ τὸ στρατιωτικόν του εἰς τὰ πολεμικὰ καὶ εἰς τὴν τακτικὴν, προνοῶν τὴν ὑγείαν του, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ τὸ κλίμα τροφὰς ἀβλαβεῖς διὰ τὰς νηστείας εἶχε ζητήσει παρὰ τοῦ πατριάρχου Κὺρ Ἱερεμίου τὸ νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ καταλύουν μόνον εἰς καιρὸν πολέμου. Τὸν εἶχε στείλει φιλίας χάριν δύο σορόκια σαμούρια καὶ τέσσαρας εἰκόνας· ἐφοβήθη νὰ τὰς βάλῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ τὰς ἔβαλεν εἰς τὸ μοναστηρίδιον τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην, ὅπου σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον, θαυμασιώταται. Καὶ τότε μὲν διὰ συνοδικοῦ γράμματος, συγκατανεύσει καὶ ὑπογραφῇ τῶν ἀρχιερέων ἔδωκαν τὴν ἄδειαν μυστικώτατα· τανῦν δὲ συγχισθέντες ἐπὶ τῇ τοῦ πατριάρχου δραστηριότητι γράφουσι κατ' αὐτοῦ ἀρζουχάλι τὸ πῶς εἶναι μισθωτὸς τῶν Ῥούσσων, καὶ πῶς τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ κρεωφαγοῦν διὰ νὰ ἔχουν δυνάμεις νὰ πολεμοῦν μὲ τοὺς Τούρκους, καὶ τὸ ἔδωκαν τῷ ἄνακτι μὲ τὸ μέσον τοῦ ἀρχιδιακόνου του Μαρμαρηνοῦ τοὔνομα Ἀνθίμου, ἐνδυθέντος γυναικείαν στολήν· ἔστειλεν ὁ ἄναξ τὸ ἀρζιχάλι τῷ Ἐπιτρόπῳ προστάξας νὰ τὸν ἀνασκολοπίσῃ· εὐθὺς οὖν ἐσηκώθη ὁ πατριάρχης εἰς τὸν μουγζούραγαν. Δραμὼν ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης εἰς τὸν Μεχμὲτ-κεαγιᾶν τὸν κατέπεισεν ὅτι συκοφαντία τὸ πρᾶγμα καὶ σκευωρία τινῶν ὁποῦ μὲ τὸ νὰ μὴ κάμνῃ τὰ ζητήματά τους ἠθέλησαν νὰ τὸν ἀφανίσουν, ἄνθρωπον ὁποῦ πρὸς χάριν οὐδὲν ἀποφασίζει, καὶ χαλιναγωγεῖ καὶ παιδεύει ἀσπόνδως τοὺς καὶ μικρὸν ἀτακτοῦντας· πληρώνει λοιπὸν 200 πουγγεῖα, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀντὶ φόνου ἐφόρεσε καβάδι παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ ἐστάλη εἰς τὸ πατριαρχεῖον προσταχθεὶς νὰ ἐπισκέπτηται τὸν ῥαγιᾶν καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς ἀτάκτους. Ἐσυγχώρησε τὸν ἀρχιδιάκονον ἐλθὼν μαρτυρήσαντα τὴν σκευωρίαν, καὶ ὕστε-

ρον τὸν ἐπροβίβασεν εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Τήνου. Ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς οὐδένα παρηνώχλησε, μόνον τοὺς ἔκαμε νὰ πληρώσουν τὸ ἥμισυ τῆς ζημίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1724.

Ἀσθενήσας ποδαλγίᾳ εἰς τὴν Δαμασκὸν ὁ Ἀντιοχείας Κύριλλος ἔδωκε τὴν κλεῖδα τοῦ σενδουκίου του εἰς τὸν διάκονόν του διὰ νὰ τὸν φέρῃ ἔξοδα. Εἶχεν εἰς αὐτὸ χρήματα ἱκανὰ διῃρημένα εἰς δεσίματα· ἔκλεψεν ὁ διάκονος ἓν τούτων ὁποῦ ἔλαχε νὰ περιέχῃ φλωρία 1,000. Ἀπαλλαγεὶς οὖν τῆς νόσου καὶ ἐξετάσας τὸ σενδοῦκι, καὶ κατιδὼν ὅτι λείπει τὸ ἓν τῶν δεσιμάτων ἀφώρισε τὸν κλέψαντα· ὅστις λειτουργῆσαι μέλλων ἐξωμολογήθη εἰς αὐτόχθονα πνευματικόν, ὅστις κρυφῇ ἐπαπίστιζεν. Εἰπόντι οὖν ὅτι, «μέλλω συλλειτουργῆσαι τῷ δεσπότῃ ἀφορίσαντι διὰ τὰ 1,000 ἅπερ ἔκλεψα φλωρία,» ἀπεκρίθη τό, «δός μοι τὰ κλαπέντα, κἀγὼ μὲ τρόπον δίδω τῷ πατριάρχῃ, καὶ σὺ λειτούργησον». Λαβὼν οὖν εἶπε τοῖς ὁμοπίστοις αὐτοῦ, «ἰδοὺ εὕρομεν τὸν τρόπον νὰ ἑλκύσωμεν τὸν πατριάρχην διὰ τὴν φιλαργυρίαν του μὲ αὐτὰ τὰ ἰδικά του 1,000 φλωρία». Ἀπήγαγον οὖν αὐτῷ 250 φλωρία λέγοντες ὅτι ἐπειδὴ καὶ μὲ τὴν ὑπεράσπισίν του ζῶσιν ἐκεῖ, παρακαλοῦν νὰ τὰ δεχθῇ, ἀφιερωθέντα τῷ θρόνῳ ὑπὸ παπιστοῦ τινος ἤδη θανόντος· τὰ ἐδέχθη, τοὺς εἶπε νὰ ἔρχωνται εἰς τὴν ἐκκλησίαν του καὶ νὰ διδάσκωσι τὸν λαὸν εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ἐδίδασκον οὖν, καὶ κατ' οἴκους εἰσερχόμενοι ἔσπερνον τὸν παπισμόν· μετά τινας μῆνας τοῦ ἐπῆγαν ἄλλα 250 καὶ ἠξιώθησαν μείζονος περιποιήσεως. Χριστιανοί τινες τὸν εἶπον ὅτι διδάσκουσι κακῶς εἰς τὰ σπίτια, καὶ τοὺς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἰσὶ βάρβαροι. Ὕστερον τὸν ἔδωκαν καὶ ἐκ μέρους τοῦ πάπα 500 φλωρία λέγοντες νὰ τὸν γράψῃ ὅτι τὰ ἔλαβε, καὶ γράψαντες κἀυτοὶ καθὼς ἤθελον τὸν εἶπαν νὰ τὸν στείλῃ καὶ πεσχέσι. Ἀγοράσας οὖν 600 γροσίων φαρφουρία τὰ ἔστειλε μὲ τὸν ἄνθρωπόν του Σεραφεὶμ, παπολάτρην ἤδη, καὶ ἐκοινολογήθη εἰς τὴν Ῥώμην τὸ ὅτι ὁ Ἀντιοχείας ἐπαπίστισεν. Ἔστειλεν οὖν καὶ ὁ πάπας τῷ Κυρίλλῳ ἓν φελόνι 15 γροσίων, πατερίτζαν γροσίων 10 καὶ κομβοσχοίνια τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Ἐν τούτοις Εὐθύμιός τις ἀνεψιὸς τοῦ ῥηθέντος Σεραφεὶμ, γνωστὸς τῷ ἡγεμόνι τῆς Σιδῶνος, ἐδεήθη αὐτοῦ νὰ προστάξῃ νὰ τὸν χειροτονήσουν Πτολεμαΐδος, διὰ νὰ εἶναι κἀυτὸς ἐπίσκοπος εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ πασσᾶς ὁρίζει. Οὗ γενομένου καὶ ἀνυποίστου φανέντος, διὰ τὸ παρ' ἐνορίαν, τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ ἔπεμψε τὴν καθαίρεσιν τοῦ Εὐθυμίου τῷ Ἀντιοχείας αὐτῷ Κυρίλλῳ. Ἐν τούτοις εἶχε μετατεθεῖ εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Δαμασκοῦ ὁ ἡγεμὼν τῆς Σιδῶνος. Ὁ Κύριλλος οὖν λογιζόμενος τὸ ὅτι συγγενὴς τοῦ Σεραφεὶμ ὁ Εὐθύμιος οὐχ ἀνέγνω τὴν καθαίρεσιν· ἀλλ' ἐπανακάμψαντος τοῦ Σεραφεὶμ ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἰδὼν ὅτι τὸ πεσχέσι τοῦ πάπα ὀλίγον εἰς καιρὸν ὁποῦ ἤλπιζε πολὺ, ἀνέγνω τὴν καθαίρεσιν. Ὁ Εὐθύμιος ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Δαμασκοῦ εἶπε τὸ, «Μὲ ἀφώρισεν ὡς Φράγκον, δὲν εἶμαι, ἰδὲ τὰ ἐνδύμα-

τά μου». Ὅθεν ὁ ἡγεμὼν ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ Κυρίλλου, ἔπαυσε τὴν ὀργήν του μὲ καταβολὴν ἱκανῶν φλωρίων.

Θνήσκει εἶτα ὁ Κύριλλος καὶ ἐπιβιοῖ ὁ Ἀθανάσιος μόνος πατριαρχεύων εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁλόκληρον ὀρθοδόξως καὶ ἐναρέτως καὶ διὰ τὴν φρόνησιν ὑπερεπαινούμενος.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπῆλθον κἀγὼ εἰς τὸ Γιάσι, φθάσας κατὰ μῆνα Ἰούνιον, ἐπὶ παιδείᾳ τῆς ἑλληνικῆς γλώττης παρὰ τῷ διδασκάλῳ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα, τῷ ἱερομονάχῳ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1725.

Ὁ πασσᾶς τοῦ Βαγδατίου μὲ στρατὸν ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ τυράννου Ἐσρέφη καὶ ἔρχεται νὰ τὸν πολεμήσῃ εἰς τὸ Ἰσπαχάνι· καθ' ὁδὸν ὑποτάσσει πολλὰς πόλεις. Φοβηθεὶς ὁ Ἐσρέφης πέμπει πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν καὶ ζητεῖ τὴν μετὰ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη εἰρήνην· δὲν εἰσακούεται μὲ τὸ νὰ ἤθελε νὰ τὸν δεχθοῦν ὡς νόμιμον βασιλέα καὶ ἰσότιμον μὲ τὸν βασιλέα τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἔπασχεν ὁ Πέτρος πρὸ πολλοῦ ἀπὸ ἀπόστημα καὶ ὑπέκειτο καὶ εἰς ἰσχουρίαν· οἱ πολλοί του κόποι οἱ σωματικοὶ καὶ αἱ μέριμναι τῆς ψυχῆς ηὔξησαν τὸ πάθος του καὶ ἔκαμαν νὰ πλησιάσῃ καὶ τὸ τέλος του, καὶ ἀπέθανε τῇ κη' τοῦ Ἰανουαρίου εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς ἡμέρας, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ διεδέχθη τὴν βασιλείαν ἡ σύζυγός του καὶ βασιλὶς Αἰκατερίνη.

Ηὔξησεν ὁ Πέτρος καὶ τὸ βασιλικὸν εἰσόδημα, ἀναβιβάζοντάς το εἰς 13 μιλλιούνια ῥούβλια εἰς καιρὸν ὁποῦ τὸ εὗρε 5 μιλλιούνια.

Αἱ ἐπισκοπαὶ ἦσαν 22, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἐπρόσθεσε πολλὰς ἐπαρχίας εἰς τὸ βασίλειόν του, τὰς ἔκαμεν ὀκτώ· ἐφύλαττεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ῥουσσῶν αὐτὸς ὁ ὀλίγος ἀριθμὸς τῶν ἐπισκόπων της.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1726.

Ἡ ἄρτι βασιλεύσασα τῆς Ῥουσσίας βασιλὶς Αἰκατερίνη δὲν ἔστειλε στρατεύματα εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἔχουσα τὴν φροντίδα τῆς συστάσεώς της εἰς τὸν νέον θρόνον της. Οἱ Τοῦρκοι τὴν ἀμεριμνίαν αὐτὴν βλέποντες δὲν ἠθέλησαν νὰ φυλάξουν τὸ ά ἄρθρον τῆς συμφωνίας ὁποῦ περιεῖχε τὰ σύνορα τῶν περσικῶν ἐπαρχιῶν ὁποῦ ἡρπάγησαν ἀπό τε τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, καὶ ἐφαντασιοκοποῦσαν νὰ ἁρπάσουν ἀπὸ τοὺς τόπους τοῦ Πέτρου ὁποῦ ἐπῆρε παρὰ τῶν Περσῶν. Ὁ Ῥομαντζὸβ διωρισμένος εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον τῶν συνόρων ἐβίαζε νὰ τὸ τελειώσῃ, ἀλλ' ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ ῥηγός του, ἀνέτρεπε τὰ κινήματά του, καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ διορισθοῦν αὐτὰ τὰ σύνορα τῶν νεοκτήτων ἐπαρχιῶν.

Φθάνει λοιπὸν ἐν τούτοις ὁ ἡγεμὼν τοῦ Βαγδατίου εἰς τὸ Ἰσπαχάνι·

—1727

συγκροτεῖται πόλεμος μὲ τὸν Ἐσρέφην, παρατείνεται ὥρας ὀκτὼ, καὶ τέλος ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι ὁλοτελῶς φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ 12 χιλ. Τούρκων. Εἰς τὴν Πόλιν μαθόντες τὴν ἧτταν καὶ τὴν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ καὶ Σμύρνῃ ἐπισυμβᾶσαν ἀποστασίαν ἐβιάσθη ὁ Ἰπραήμ-πασσᾶς νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τὸν Ἐσρέφην καὶ νὰ τὸν δεχθῇ νόμιμον βασιλέα τῶν Περσῶν. Τὴν δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀποστασίαν κατήργησεν ὁ Καμπὰ-Κουλάκης κεχαγιᾶς τοῦ τότε ἡγεμόνος Αἰγύπτου, καὶ ὁ προεξάρχων τῆς ἀποστασίας δόλῳ καὶ ὑποκρίσει καὶ πλασταῖς περιποιήσεσι μεταπεμφθεὶς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐπνίγη καὶ ἐῤῥίφθη τὸ σῶμά του εἰς τὴν Προποντίδα. Ἔγινεν οὖν εἰρήνη καὶ συμφωνία ἀγάπης μεταξὺ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη καὶ τοῦ ἀντάρτου Ἐσρέφη καὶ ἔπαυσαν αἱ μεταξὺ Περσῶν τε καὶ Τούρκων μιαιφονίαι καὶ αἱ ἁρπαγαὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη εἰς τὰς περσικὰς ἐπαρχίας, καὶ ἔμεινε κυριάρχης ὧν ἐς τόδε ἥρπασεν ἐπαρχιῶν. Ὁ τύραννος Ἐσρέφης αὐτὸς κατανοήσας ὅτι μέλλει νὰ πολεμηθῇ παρὰ τοῦ Ναδὶρ-Κουλοὺ-χάνη φονεύει τὸν ὃν εἶχεν ἐν τῇ εἱρκτῇ σὰχ Χουσεΐνην.

Ἡ Μαριώρα, ἀδελφὴ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα καὶ θυγάτηρ τῆς Ῥωξάνδρας θυγατρὸς τοῦ Ἐξ ἀποῤῥήτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου, εἶχεν ἄνδρα τὸν Λάσκαριν Μαμωνᾶν· (κατήγετο δὲ ἀπὸ Μωρέως, καὶ εἰσὶ καὶ μέχρι τοῦδε Μαμωνᾶδες εἰς τὸν Μωρέαν συγγενεῖς του). Εἶχε γεννήσει καὶ δύο τέκνα αὐτὸς μετὰ τῆς Μαριώρας αὐτῆς, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς τυφλωθεὶς τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν, ἀηδίαζεν ἡ σύζυγός του ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐζήτει νὰ τὸν χωρίσῃ, διὰ νὰ τὴν πάρῃ εἰς γυναῖκα Ἀνδρόνικος ὁ Χρυσοσκουλαῖος. Ἐζήτησεν οὖν ἡ μήτηρ αὐτῆς Ῥωξάνδρα παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου νὰ δώσῃ τὸ διαζύγιον· δὲν ἠθέλησε· τὸ ἐπρόβαλε καὶ ὁ ἀδελφός της Δραγομάνος, καὶ πάλιν δὲν ἠθέλησε· δὲν ἤκουσε περὶ τούτου, προβληθέντος καὶ αὖθις καὶ μάλα αὖθις καὶ αὖθις, οὔτε τὰ ταξίματά των οὔτε τὰ δῶρά των οὔτε τὰς ἀπειλάς των, ἀλλ' ἐπέμενε λέγων τὸ «οὓς ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω·» καὶ ὡς εἴωθε πάντοτε νὰ μὴν κάμνῃ ποτὲ κἀνὲν πρᾶγμα ἢ παράνομον ἢ ἀσυνείθιστον, οὕτω καὶ τανῦν ἐκινεῖτο κατὰ τὴν ἀνέκαθεν συνήθειάν του.

Ἔτει σωτηρίῳ 1727.

Διὰ σκανδάλων τοῦ τε ἀρχιατροῦ τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα, Σγουρομάλλη Καρατζᾶ καὶ τοῦ συγγάμβρου του Γεωργίου Κάλφογλου (ἦσαν δὲ οὗτοι ἀμφότεροι γαμβροὶ τοῦ καπικεχαγιᾶ Θεοδώρου,) συγχίζεται μετὰ πολλὰ ὁ Μιχάλ-βοδας μὲ τὸν ῥηθέντα Μανουὴλ Ὑψηλάντην, καὶ διώκει ἀπὸ τὸ Γιάσι καὶ τὸν ἀδελφόν του Κωνσταντῖνον Ποστέλνικον τὸν καὶ Μέγαν Ῥήτορα τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην Ἄγαν, καὶ τοὺς δύο γαμβροὺς αὐτοῦ Διαμαντῆν Ῥάζον καὶ Γεώργιον Μουρούζην, καὶ τὸν πατέρα μου Θεόδωρον καμαράσην τῶν Ὀχνῶν, κατὰ μῆνα Μάϊον. (Ἐμὲ δὲ συμμαθητιῶντα μετὰ τῶν πεϊζαδέδων αὐτοῦ, ὡς παιδίον

μικρὸν οὐκ ἐδίωξε μετὰ τῶν συγγενῶν μου.) Γράφει ὁ Μανουὴλ τῷ Μιχαὴλ βοεβόδα τῇ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ζητῶν συγχώρησιν καὶ παρακαλῶν νὰ δεχθῇ πάλιν τοὺς συγγενεῖς του πέντε εἰς τὴν δούλευσίν του· δὲν εἰσηκούσθη. Γράφει τὰ αὐτὰ καὶ τῇ τεσσαρακοστῇ τῆς Παναγίας, καὶ πάλιν δὲν εἰσηκούσθη. Πέμπει γράμμα συστατικὸν τοῦ Μεχμὲτ-κεαγιᾶ, ἀλλ' ὁ ἀρχιατρός του Σγουρομάλλης ὁ προῤῥηθεὶς τὸν καταπείθει ὅτι ψευδὴς ἡ βούλλα τοῦ γράμματος, ὅθεν ἀπράκτησε καὶ τὸ γράμμα. Προβάλλει οὖν ὁ Μανουὴλ τῷ Μεχμὲτ-κεαγιᾷ τὴν πτῶσιν τοῦ Μιχάλβοδα καὶ τὴν αὐθέντευσιν τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα· δὲν ἐδέχθη ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τὴν ἔξωσιν τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα διὰ τὴν κατὰ τῶν Κατάνων νίκην. Ἑρμήνευσεν ὁ Μανουὴλ τὸν Ἐπίτροπον νὰ εἴπῃ τῷ ἄνακτι ὅτι μόνος του παραιτεῖται, ἤτοι κάμνει ἰστιφᾶ, μὲ τὸ νὰ θέλῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς καιρὸν νὰ ἡσυχάσῃ ἀφοῦ ἐδούλευσε κατὰ σειρὰν χρόνους ἕνδεκα· τὸ ἐπίστευσεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μαζιλευθεὶς ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας, γίνεται αὐθέντης Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος ὁ Γκίκας κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Ἀσχάλλων οὗτος κατὰ τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου διὰ τὴν παρακοὴν τῆς παρακλήσεώς του τῆς διὰ τὸ διαζύγιον εὗρε καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς ἀσχάλλοντας διὰ τὸ τοῦ Κὺρ Ἱερεμίου ἐν τῷ πατριαρχεύειν δραστήριον· ὅθεν ἀποφασίζεται κρυφῇ μεταξύ τινων ἀρχιερέων ἡ τοῦ Κὺρ Ἱερεμίου πτῶσις καὶ ζητεῖται ἄδεια διὰ λαϊκῆς χειρὸς παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τοῦ Μεχμὲτ-κεαγιᾶ νὰ ἐκλέξουν ἄλλον εἰς πατριάρχην. Δοθείσης τῆς ἀδείας, εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἡρακλείας Καλλινίκου τὸ ἔξω τῆς πύλης τοῦ Φαναρίου νύκτωρ καὶ κρυφῇ συναχθέντες ἐκλέγουσι τὸν οἰκοδεσπότην Ἡρακλείας· ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης τὸν εὗρον νεκρόν· ὅθεν φοβηθέντες μήπου λάβῃ εἴδησιν ὁ Ἱερεμίας καὶ φθάσῃ καὶ τοὺς παιδεύσῃ, πάλιν διὰ λαϊκῆς χειρὸς μηνύουσι τῷ Μεχμὲτ-κεαγιᾷ ὅτι ἐξελέξαντο ὃν πέμπουσι τῇ Ὑψηλότητί του Νικομηδείας Παΐσιον μὲ εἴδησιν τάχατες ὅτι ἀκόμη ἡ ἐκλογή των δὲν ἔγινε· ὡς εἰδήμονα οὖν τῆς τουρκικῆς γλώσσης καὶ εὔροιαν γλώττης πλουτοῦντα παρακαλοῦσι τὸν Νικομηδείας Παΐσιον ἀπελθεῖν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ κεχαγιάπεῃ τὸ τῆς ἐκλογῆς ἀτελείωτον.

ΚΕΦ. Ε'.

Πατριαρχεία τοῦ Κωνσταντινουπολίτου Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας.

Εἶχε γένει Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γρηγορίου Γκίκα Ἀλέξανδρος. Σὺν αὐτῷ οὖν ἀνταμώσας, ὡς σύνηθες, ὁ Κὺρ Παΐσιος τὸν Μεχμὲτ-κεχαγιᾶν εἶδε παρ' αὐτῷ τὸ ἐσφραγισμένον ἔγγραφον τῶν ἀρχιερέων περὶ τῆς ἐκλογῆς του, καὶ εὐθὺς ἔστειλε τζαούσην εἰς τὸ πατριαρχεῖον νὰ σηκώσῃ τὸν Ἱερεμίαν· οὗ γενομένου ἔτρεξαν εὐθὺς οἱ ἀρχιερεῖς εἰς τὴν αὐλήν, καὶ ἀναβάντες εἰς τὸν Ἐπίτροπον παρέστησαν τὸν ἐκλεχθέντα Παΐσιον, καὶ ἐφόρεσε καβάδι διὰ τὴν πατριαρχείαν μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς, κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ ἦλθον μὲ τὸ συνειθισμένον ἀλάϊ, καὶ ἔγινεν ἡ μετάθεσις ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, Νοεμβρίῳ, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἔκαμαν Ἡρακλείας τόν ποτε Χίου καὶ ὕστερον Νικαίας Γεράσιμον, ὡς δραστηριωτέρως κινηθέντα καὶ διατάξαντα τὰ πάντα εἰς αὐτὴν τὴν πατριαρχείαν μετὰ τὴν ἀποπληξίαν τοῦ Καλλινίκου.

Τῇ ὑστεραίᾳ ἐξωρίσθη ὁ Ἱερεμίας εἰς τὸ Σινᾶ, καὶ ἐγράφη ἡ καθαίρεσίς του, παθητικῶς λίαν ἀλλ' οὐκ ἀληθῶς, παρὰ τοῦ Μεγάλου Ἐκκλησιάρχου Κριτίου, ἀνδρὸς λίαν ἐπικλινοῦς εἰς τὸ κακολογεῖν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἀξία σημειώσεως ἡ τοιαύτη του σύνθεσις· πρὸς χάριν γὰρ διαγίνεται κακολογῶν ἀλλ' οὐ διὰ τὴν φίλην ἀλήθειαν· ἐδόθη καὶ τὸ πολυκάματον διαζύγιον τῇ ταλαιπώρῳ Μαριώρᾳ, καὶ ἐστεφανώθη μὲ τὸν Ἀνδρόνικον τὸν Χρυσοσκουλαῖον, ὃν καὶ ὁ νέος ἡγεμὼν Γρηγόριος Γκίκας, ὡς ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρόν, τῷ ὀφφικίῳ τῆς μεγάλης κομισίας τετίμηκε, πενέστατον μέχρι τοῦδε καὶ ἰδιαιτέρως νικοτιανοπώλην ὑπάρχοντα.

Ὁ πατριάρχης Παΐσιος δίδωσι τῷ Ἱεροσολύμων Χρυσάνθῳ ἐγκύκλιον συνοδικὴν ἐπιστολὴν ὑπὲρ βοηθείας τοῦ Ἁγίου Τάφου, προτρέπων τὴν τῶν Χριστιανῶν ἐλεημοσύνην, καὶ τοὺς ἐμποδίζοντας τὸ θεάρεστον τοῦτο ἔργον ἀφορισμῷ καθυποβάλλων, κατὰ μῆνα Αὔγουστον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1728.

Ἀναφαίνεται ὁ Ναδὶρ-Κουλὴς εἰς τὸ Χορασάνι· προσκολλᾶται τῷ σὰχ Ταμάσῃ, ὀνομάζεται παρ' αὐτοῦ Ναδὶρ-Κουλοὺ-χάνης, πολιορκεῖ τὴν πόλιν Μεσὲτ καὶ τὴν ὑποτάσσει· μητρόπολις δὲ αὔτη τῆς ἐπαρχίας Χορασάν. Ὁ

1728

'Εσρέφης όπου ήλπιζεν άνακτήσασθαι ας ύπηγάγετο ό Πέτρος περσικάς ἐπαρχίας, καταλιπὼν τὸν σκοπὸν αὐτοῦ ἤρξατο σκοπεῖν ἀντιστῆναι τῷ σὰχ Ταμάσῃ ἀναφανέντι διὰ τοῦ Ναδὶρ-Κουλὴ-χάνη, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ τὸ Καντεχάρι μὲ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν ἄνευ τινὸς βίας καὶ ἐθελουσίως ὑπετάγησαν.

Θνήσκει ὁ 'Αντιοχείας 'Αθανάσιος παραιτηθεὶς εἰς τὸν ἀρχιδιάκονόν του Σίλβεστρον, χάριν περιηγήσεως ἀπελθόντα εἰς τὸ 'Αγιώνυμον Ὄρος, εἰς προσκύνησιν τῶν ἐκεῖσε ἱερῶν μοναστηρίων. 'Απελθὼν οὖν εἰς τὴν Κωνσταντίνου ὁ Σίλβεστρος καὶ χειροτονηθεὶς πατριάρχης 'Αντιοχείας ὑπὸ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Παϊσίου ἀπῆρεν ἐκεῖθεν διὰ τὴν ἐπαρχίαν του· καὶ φθάσαντος εἰς τὸ πανδοχεῖον λεγόμενον Χαντουμάνι, ἀπέχον τῆς Βεῤῥοίας ὡσεὶ μίαν ὥραν, οἱ προὔχοντες Χαλεπλῆδες ἐξῆλθον εἰς προϋπάντησίν του· εἶχαν ἑτοιμάσει τράπεζαν πολυτελεστάτην, καὶ κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς ἄδειαν παρὰ τοῦ 'Αντιοχείας 'Αθανασίου εἶχον καὶ ἰχθύας εἰς τὴν τράπεζαν, καίτοι οὔσης Τετράδης· ὁ Σίλβεστρος ἰδὼν τοὺς ἰχθύας ἀνέτρεψε τὴν τράπεζαν μὲ τοὺς πόδας του καὶ ἤρξατο ἀφορίζειν αὐτῶν ὡς ἰχθυοφάγων. Εἰς τὴν μητρόπολιν οὖν ἐλθόντα ἐγειτόνευον οἱ ἀφορισθέντες συγχώρησιν ἐλπίζοντες· ἀλλ' οὐ μόνον οὐκ ἔτυχον ταύτης, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐφεξῆς Κυριακῇ ἐπ' ἐκκλησίας ἀφωρίσθη βαρέως πᾶς τις ὁ τοῦ λοιποῦ Τετράδα καὶ Παρασκευὴν ἰχθυοφαγῆσαι τολμήσων· καὶ τοῦ λοιποῦ ἐρχομένους τοὺς προὔχοντας εἰς ἀντάμωσίν του σχεδὸν ὑποδοχῆς καὶ περιποιήσεως ἀπαξιῶν, ἐτίμα καὶ ἐδεξιοῦτο πρὸς καταφρόνησιν αὐτῶν τοὺς κατωτέρους καὶ ἀφανεστέρους τῶν Χαλεπλήδων, ὅπερ αὐτοὺς ὑπερελύπει μέν, ἀλλὰ πρὸς ὑπομονὴν παρεβιάζοντο ἑαυτούς. 'Εντυχὼν δὲ τῷ ἡγεμόνι τοῦ Χαλεπίου, ὡς σύνηθες, μετὰ τὴν τρίτην ἔντευξιν συνέβη τισὶ τῶν προὐχόντων Χαλεπλήδων εἴς τε τὴν εἱρκτὴν βληθῆναι καὶ ζημίαν χρηματικῆς δόσεως ὑποστῆναι, ὡς παπισμῷ δουλεύουσιν· ὅθεν τὴν διαβολὴν αὐτὴν ἔργον τοῦ πατριάρχου ὑποτοπάσαντες πείθουσι διὰ χρημάτων τὸν ἡγεμόνα εἱρκτῇ παραδοῦναι τὸν πατριάρχην Σίλβεστρον· καὶ δόξαντος τούτου, ὄντι αὐτῷ τὸ δειλινὸν ἔν τινι κηπῶνι ἐμηνύθη ἡ σκευωρία παρὰ τοῦ κονσόλου τῶν Βρετανῶν, καὶ ἵππων πεμφθέντων αὐτῷ τεσσάρων παρὰ τοῦ αὐτοῦ, ἐπιβὰς ἄνευ ἐφοδίων καὶ ἐνδυμάτων κατέλαβε τὴν Λαοδίκειαν, ὅθεν καὶ διὰ νηὸς ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τῷ ἑξῆς ἔτει. Οἵ τε Χαλεπλῆδες ἔκτοτε ἤδηδὸν ἀποσκιρτήσαντες ὑπετάγησαν τῷ παπισμῷ, συγχωροῦντι αὐτοῖς οὐ μόνον ἰχθυοφαγίαν ἀλλὰ δὴ καὶ κρεωφαγίαν ὁπόταν ἐθέλωσιν, ἀντὶ τῆς προτέρας φιλίας μῖσος καὶ δυσμένειαν πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους τοῦ ἱερατικοῦ τάγματος ἐπαγγελλόμενοι.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἐπανῆλθον κἀγὼ ἀπὸ Μολδαβίας εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἠκολούθουν τὰ μαθήματά μου παρὰ τῷ αὐτῷ Ναθαναὴλ Χίῳ τῷ Καλλονάρῃ μετὰ τῶν πεϊζαδέδων τοῦ μαζιλευθέντος Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα, οὕτινος μετὰ τὴν μαζιλίαν ἐλθὼν ὁ πατήρ μου εἰς τὸ Γιάσι πάλιν καμαράσης τῶν 'Οκνῶν μὲ ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ διὰ τὸν χειμῶνα.

—

Έτει σωτηρίῳ 1729.

Πόλεμος παρὰ τῷ Ἰσπαχὰν τοῦ Ἐσρέφη μὲ τὸν Ναδὶρ-Κουλοὺ-χάνην· ἡττᾶται ὁ Ἐσρέφης καὶ φεύγει, καὶ τότε ὁ Ναδὶρ-Κουλοὺ-χάνης ὠνομάσθη Ταμὰς-Κουλοὺ χάνης. Γίνεται καὶ δεύτερος πόλεμος καὶ πάλιν ἡττᾶται ὁ Ἐσρέφης, καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ Ἰσπαχὰν καὶ συμπεριλαβὼν ἅπερ εἶχε φεύγει νύκτωρ· ὅθεν εἰσέρχεται μετὰ δύο ἡμέρας εἰς τὸ Ἰσπαχὰν ὁ Ταμὰς-Κουλῆς, καὶ τῇ ἐφεξῆς (τοῦ Νοεμβρίου εἰσῆλθε μὲ πολὺ ἀλάϊ καὶ ὁ σὰχ Ταμάσης. Ὁ Ἐσρέφης φυγὼν κατήντησεν εἰς τὸ Σιράζι, ὅπου συνήθροισε καὶ στρατοῦ 20 χιλ. ἀλλ' ἐφορμᾷ κατ' αὐτοῦ τὸν Δεκέμβριον ὁ Ταμὰς-Κουλῆς, καὶ ἡττᾶται ἐν τῷ πολέμῳ κατὰ κράτος ὁ Ἐσρέφης καὶ φεύγει εἰς τὸ Καντεχάρι, ὅπου φονεύεται ὑπὸ τοῦ τοπάρχου, ὑποταγέντος ἤδη τῷ σὰχ Ταμάσῃ, ὡς εἴρηται.

Ὡς τόσον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγίνετο περιποίησις καὶ μεγάλαι τιμαὶ εἰς τὸν πρέσβυν τοῦ Ἐσρέφη, τὸν ὁποῖον εἶχε στείλει ἐκεῖ πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς μεταξύ του καὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ γενομένης εἰρήνης. Μόλις παρῆλθον ὀκτὼ ἡμέραι ἀφοῦ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ἔφθασεν ἡ εἴδησις τοῦ φόνου του· ἐλυπήθη ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραὴμ-πασσᾶς ἐπὶ τούτῳ, καὶ κατηγορεῖτο διὰ τὶ νὰ κάμῃ ἀγάπην μὲ τὸν ἀντάρτην Ἐσρέφην. Δὲν ἔπαυσεν ἐδῶ τὸ κακόν· καὶ γὰρ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασε πρέσβυς ἐπ' ὀνόματι τοῦ σὰχ Ταμάση, προβάλλων τὸ νὰ ἐπιστραφοῦν αἱ περσικαὶ ἐπαρχίαι ὁποῦ παρὰ πάντα λόγον καὶ αἰτίας τινὸς δίχα ἡρπάγησαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν· εἶχε προσταγὴν νὰ πάρῃ τὴν ἀπόκρισιν εὐθὺς, καὶ ἂν βραδύνουν εἰς τὸ νὰ τοῦ τὴν δώσουν νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ χωρὶς αὐτῆς.

—

Έτει σωτηρίῳ 1730, τοῦ Χιτζρὲ 1142—1143.

Θνήσκει ὁ Νικόλαος βοεβόδας εἰς τὸ Βουκουρέστι· οἱ Βλάχοι παρακινήσαντες τὸν χειρουργὸν ἔβαλε δηλητήριον εἰς τὴν ἄλειφὴν τῆς πληγῆς, ἤτοι φουντανέλλας του, ὅθεν καὶ ἐθανατώθη. Ἡ σύζυγός του Σμαράγδα καὶ οἱ λοιποί του αὐλικοὶ προὔχοντες Ῥωμαῖοι παρεκίνησαν τὸν Κρετζουλέσκουλον, γεροντότερον ἄρχοντα τῆς Βλαχίας, τὸν καὶ πατέρα τοῦ Κωνσταντίνου καὶ Τομίτζα,νὰ κάμῃ μαγζάρι τῶν ἀρχόντων διὰ νὰ γένῃ ὁ υἱός του Κωνσταντῖνος· δὲν τὸ ἔστερξαν κατ' οὐδένα τρόπον, προσκλαιόμενοι διὰ νὰ μὴν γένῃ τυράννου υἱὸς, ἀλλ' ὁ γέρων τὸ κατώρθωσεν· ἔλαβον καὶ οἱ ἄρχοντες Ῥωμαῖοι γράμμα συστατικὸν τοῦ εἰς τὸ Βιδίνι ἡγεμόνος Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶ πρὸς τὸν Ἐπίτροπον, δι' οὗ καλομαρτυρῶν περὶ τοῦ υἱοῦ του Κωνσταντίνου ἐπρόβαλε δι' αὐτὸν τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας.

Πυρκαϊὰ μεγίστη καὶ εἰς τὰ ἔξω τοῦ Παλατᾶ καὶ εἰς τὰ ἔσω τῆς πύλης. Κατεκάη ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῶν Σιναϊτῶν, τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ὁ Ἅγιος Γεώργιος, ἡ ἐκκλησία τοῦ Βαλίνου, ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου εἰς τὸ Παρμάκαπι καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχιστρατήγου εἰς τὴν Ζουρόπετραν, αἱ πᾶσαι ἐκκλησίαι ἕνδεκα. Διὰ νὰ κτισθοῦν ὅλαι αὐ-

ταὶ αἱ ἐκκλησίαι ἐζήτησε φερμάνι ὁ ῥηθεὶς Μανουὴλ Ὑψηλάντης παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ παρεχώρησεν αὐτῷ ἅπερ εἶχε νὰ πάρῃ παρ' αὐτοῦ πουγγεῖα 120. Δοθέντος οὖν τοῦ φερμανίου ἀνηγέρθησαν αἱ ἕνδεκα ἐκκλησίαι ἐκ θεμελίων μὲ τοὺς τοίχους τῆς αὐλῆς των καὶ μὲ τὰς ἀναγκαίας πρὸς κατοικίαν οἰκοδομάς· ἡ δὲ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐκτίσθησαν μεγαλήτεραι τῶν πρώτων καὶ κατὰ τὸ μῆκος καὶ κατὰ τὸ πλάτος· τὰ δὲ 120 πουγγεῖα ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας αὐτάς, ἀπὸ μιᾶς ἑκάστης τὸ ἀνάλογόν της, καὶ παρὰ τοῦ Κὺρ Χρυσάνθου ἔλαβε δι' αὐτὰ 40 πουγγεῖα καὶ 20 παρὰ τῶν Σιναϊτῶν, ὡσὰν ὁποῦ εἰς αὐτὰς τὰς δύο ἐκκλησίας ἐκτίσθησαν καὶ σπίτι πατριαρχικὸν καὶ κελλία περισσότερα.

Ὁ Ἐπίτροπος Ἰπραὴμ-πασσᾶς εἶχε κλίσιν νὰ ἐπιστρέψῃ τοῖς Πέρσαις ὅλας τὰς ἁρπαγείσας ἐπαρχίας των, ἂν δὲν ἐφοβεῖτο τὴν παρὰ τῶν οὐλεμάδων, γιαννιτζάρων καὶ τοῦ κοινοῦ πλήθους κατάκρισιν. Ὅθεν ἐπρόβαλε τῷ σουλτὰν Ἀχμέτῃ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἄλλον τινα ἐμφύλιον. Ὁ σουλτάνος ἀπεκρίθη ὅτι διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου δὲν θέλει νὰ ἔβγῃ οὐδ' ὀβολὸς ἀπὸ τὰς ἀποθήκας· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶχαν ζητήσει ἀπὸ τὴν Σβετζίαν τὰ δανεισθέντα Καρόλῳ τῷ ΙΒ', ἐξ ἐκείνων νὰ γένουν τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου, καὶ ἂν δὲν ἔλθουν νὰ εὕρῃ τὸν τρόπον ὁ Ἐπίτροπος νὰ τὰ προφθάσῃ ἄλλοθέν ποθεν.

Ὡς τόσον ὁ πρέσβυς τοῦ σὰχ Ταμάση ἐβίαζε διὰ τὴν ἀπόκρισιν· κρυφὰ τὸν ὑπεσχέθη ὁ βεζίρης διὰ τοῦ ῥεῖς-ἐφένδη νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ Τέβρις μὲ τὴν ἐπαρχίαν του· δὲν τὸ ἐδέχθη, ζητῶν καὶ τὰ λοιπά. Ἀπεκρίθησαν οὖν τῷ πρέσβει ὅτι ἔχουν πόλεμον, καὶ διέσπειρεν ὁ Ἐπίτροπος τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς μόνος του θέλει ἐκστρατεύσει εἰς τὴν Ἀρμενίαν.

Τὰ ἄσπρα ἀπὸ τῆς Σβετζίας δὲν εἶχαν ἔλθει· διορίζει διὸ ὁ Ἐπίτροπος νέον δασμὸν ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ πράγματα ὁποῦ δὲν πωλοῦνται σηκωτά, ἤγουν ὅλα ἐν ταὐτῷ, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ὀλίγον, καὶ τίθεται ὄνομα τῷ δασμῷ μ π ε δ α ά τ.

Τῇ γ' οὖν τοῦ Αὐγούστου ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὸ Σκούταρι σὺν τῷ βασιλεῖ ἅπαντες μικροί τε καὶ μεγάλοι. Διώρισεν ὁ βασιλεὺς καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν καπετὰν-πασσᾶν Μουσταφᾶ-πασσᾶν, γαμβρὸν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἔχθιστον ἐχθρὸν τοῦ συγγάμβρου του Μεχμὲτ-κεαγιάπεη διὰ ζηλοτυπίαν· καὶ τοῦ αὐτοῦ ἔχθιστος ἦν καὶ ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασής. Ὁ βασιλεὺς τὴν νύκτα ἤρχετο εἰς τὸ Βεσίκτασι ἀηδιάζων ἀπὸ τοῦ νὰ κάθηται εἰς τὴν σκηνήν, ὅθεν ἐπήγαιναν καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι εἰς τὰ ἐν τῷ Καταστένῳ παράλια σπίτια τους.

Ἔφθασε καὶ τὸ μαγζάρι τῶν Βλάχων καὶ τὰ γράμματα τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Βιδινίου εἰς τὴν Πόλιν. Ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης ἐπρόβαλε τὸ νὰ γένῃ ὁ Μιχὰλ-βοδας· ἀλλὰ καταπεισθεὶς ὑπὸ τῶν καπιγεχαγιάδων τοῦ θανόντος Νικολάου βοεβόδα, ἔγινεν ὁ υἱός του Κωνσταντῖνος, ὥστε ἐφυλάττετο εἰσέτι ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐντοπίων ἀρχόντων διὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ προβιβασμοῦ προσώπου τινὸς εἰς ἡγεμονείαν.

—1730

Τὸ μπεδαάτι ἐφορολογεῖτο μὲ μεγάλην βίαν. Οἱ ὀνδάδες τῶν γιαννιτζάρων δὲν εἶχαν πάγει εἰς τὸ στρατόπεδον μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχαν φθάσει ἀκόμη τὰ στρατεύματα τῆς Εὐρώπης, καὶ κατεγίνοντό τινες γιαννίτζαροι, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, εἰς τὸ νὰ πωλοῦν ἐδώδιμα καὶ ἄλλα· οἵτινες ἐπειδὴ καὶ ἐπλήρωναν ὡς πωλοῦντες κατεβόων διὰ τὸ μπεδαάτι. Ὁ Σταμπὸλ-ἐφένδης Ζούλαλης εἶχεν ἐνόχλησιν ἀπὸ τὰ παράπονά τους. Ὡς τόσον ἦλθε καὶ ἡ εἴδησις ὅτι νὰ ἐπῆραν οἱ Πέρσαι τὸ Τέβρις. Ηὔξησεν ὁ γογγυσμός, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Πατρώνας ὁποῦ ἐπώλει παλαιὰ ῥοῦχα, ὁ Μούσλοὺς ὁποῦ ἐπώλει πωρικὰ καὶ ὁ Ἀλῆς ὁποῦ ἐπώλει καχβὲ ἐγγίχθησαν ἀπὸ τοὺς φορολόγους τοῦ μπεδαάτ βαρέως· διεγείρουν καὶ ἄλλους εἰς τὰ κατὰ τοῦ μπεδαάτ παράπονα δίδωντας καχβὲ καὶ πωρικὰ ἀμισθί, καὶ ἀφοῦ ἔκαμαν μερικοὺς συνωμότας παίρνωντας τρία παλαιόῤῥουχα ἀπὸ τὸν Πατρώναν ἔκαμαν τρία παϊράκια, καὶ ἀπὸ τρεῖς στράτας διαφόρους ὁ καθεὶς μὲ τοὺς συνωμότας του ἁρματωμένοι φωνάζωντας νὰ σφαλίσουν τὰ ἐργαστήρια καὶ προσκαλοῦντες ὅλους, τῇ κῄ τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ καθ' ὁδὸν αὐξηνθέντες ἀπὸ τὴν προσθήκην τῶν καθ' ὁδὸν ἐντυγχανόντων ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι. Δὲν ὥρμησε κατ' ἐπάνω τους νὰ τοὺς σκορπίσῃ μήτε ὁ καϊμακάμης μήτε ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆς, διὰ τὸ πρὸς τὸν Μεχμὲτ-κεχαγιᾶν μῖσος, ὁποῦ ἀγκαλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀγυιὰς νὰ ηὔξησαν ἐξ ὧν προσεκάλουν μεγαλοφώνως τζεπετζήδων, τοπτζήδων, λεβέντων καὶ πολιτῶν, μολοντοῦτο ἂν ὁ καϊμακάμης, ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆς καὶ τὰ κουλούκια ἐκινοῦντο, ἤθελαν τοὺς σκορπίσει καὶ καθ' ὁδόν, καὶ ἤθελον τοὺς διώξει καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι. Διὰ τὸ πρὸς τοὺς προεστῶτας μῖσος οὖν συναθροισθέντες ὡρκωμότησαν νὰ ζητήσουν τὸν θάνατον τοῦ Ἐπιτρόπου, τοῦ κεχαγιᾶ καὶ τοῦ καϊμακάμη· ἠνέῳξαν ὅλας τὰς φυλακὰς καὶ προστίθενται αὐτοῖς οἱ ἐν αὐταῖς· πηγαίνουν εἰς τὸν σαρατζχανὲ καὶ ἁρπάζουν ἅρματα, καὶ δὲν ἐνοχλοῦν τινα πωλητὴν ἢ ἐργαστηριάρην, καὶ εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν πρώτην ἡμέραν μηδενὸς ἀντιστάντος συνηθροίσθησαν εἰς 3,000 ἀνθρώπων.

Ταῦτα μαθὼν ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης καὶ ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ Σκούταρι, ἀφοῦ ἤλεγξε σφοδρῶς τὸν καπετὰν-πασσᾶν ὁ Ἐπίτροπος, διεπέρασε τὰ μεσάνυκτα μὲ ἓν κάτεργον εἰς τὸ σεράϊ· ὁ Ἐπίτροπος ἐζήτησεν εὐθὺς νὰ ἔβγῃ ἔξω μὲ τὸ σαντζὰκ-σερὶφ καὶ νὰ ὁρμήσῃ κατ' ἐπάνω τους· ὁ σαχζαδὲς καμπούρης τοὔνομα Μαχμούτης εἶπε τῷ πατρί του νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ. Τὸ πουρνὸ τοὺς στέλνει προσταγὴν ὁ βασιλεὺς νὰ σκορπισθοῦν, δὲν ὑποτάσσονται· ἀνοίγεται τὸ σαντζὰκ-σερίφι διὰ νὰ μαζωχθῇ τὸ πλῆθος κατ' αὐτῶν, οὐδὲν κατορθοῦται· οἱ μποσταντζῆδες, τὰ ἰτζ-όγλάνια, οἱ γαλιοντζῆδες δὲν ὠφελοῦν. Ὅθεν τῇ ἐφεξῆς ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης τοὺς μηνύει τὸ τί ζητοῦν, ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι θέλουν ζῶντα τὸν Ἐπίτροπον, τὸν κεχαγιᾶν καὶ τὸν καϊμακάμην· λεηλατοῦν τοὺς οἴκους των καὶ ἁρπάζουν τὰ εὑρεθέντα πολλὰ ἄσπρα καὶ πράγματα, μὲ τὸ νὰ ἄργησε νὰ ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις τοῦ σουλτάνου, ἐλεηλάτησαν δὲ καὶ τοὺς οἴκους τῶν οἰκείων εἰς αὐτοὺς τοὺς τρεῖς· προστάττει ὁ Πατρώνας νὰ ἀνοιχθοῦν τὰ ἐργαστήρια τῶν πωλούντων, εἶτα πολιορκεῖ τὸ σαράϊ.

1730—

'Εκβάλλει έξω ό βασιλεύς τά πτώματα τοῦ 'Επιτρόπου, τοῦ κεαγιᾶ καί τοῦ καϊμακάμη· ὁ Πατρώνας εἶπεν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ σῶμα τοῦ 'Ιπραήμ-πασσᾶ, καὶ ἐφώναξαν ὅτι θέλουν εἰς βασιλέα τὸν σουλτὰν Μαχμούτην.

'Η διάταξις αὕτη καθ' ἣν ἡ ἀποστασία ἐτελεσφόρησε δὲν ἦτον τρόπος νὰ εἶναι ἔργον τοῦ νοὸς τῶν τριῶν αὐτῶν βαρβάρων· διεξήγοντο τὰ πράγματα μὲ τὴν συμβουλὴν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Σταμπὸλ-ἐφένδη καὶ τοῦ ἰμάμη τῆς 'Αγίας Σοφίας.

'Ακούσας οὖν ταῦτα ὁ σουλτὰν 'Αχμέτης τῇ γ' ἡμέρᾳ τῆς ἀποστασίας ἔβγαλε τὸν σουλτὰν Μαχμούτην διὰ νὰ βασιλεύσῃ, καὶ ἐκεῖνος ἐκλείσθη εἰς τὸν τόπον του.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη.

'Αναιρεῖ τὸν δασμὸν μ π ε δ α ἀ τ ὁ σουλτὰν Μαχμούτης κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Πατρώνα. Γίνεται βεζίρης ὁ Μεχμὲτ-πασσᾶς ὁ πρώην σιλιχτάρης τοῦ σουλτὰν 'Αχμέτη.

Τὸν Γιαννάκην κασάπην γνώριμόν του ὁ Πατρώνας μηνύει τῷ 'Επιτρόπῳ νὰ τὸν κάμῃ ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας, καὶ γίνεται, ἀλλὰ μὴ δοὺς τῷ Πατρώνᾳ εἰς τὴν διορίαν τὰ ὑποσχεθέντα χρήματα φονεύεται παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Πατρώνα.

Φονεύονται ἔνδον τῶν ἀνακτόρων ὁ Πατρώνας, ὁ Μουσλοὺς καὶ ὁ 'Αλῆς, εἶτα καὶ τὸ σὺν αὐτοῖς εἰσελθὸν πλῆθος καὶ ἱστάμενον ἔξω εἰς τὴν πρώτην αὐλήν, κεκλεισμένων οὐσῶν τῶν πυλῶν τοῦ βασιλικοῦ παλατίου· φονεύονται καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ σαράϊ καθ' ἡμέραν οἱ χρηματίσαντες ζορπάδες ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ἁλισκόμενοι· τοὺς κεκρυμμένους τοὺς εὕρισκον καὶ τοὺς ἐφόνευον, καὶ ὅσοι ἠδυνήθησαν νὰ φύγουν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἔφυγον τὸν θάνατον. 'Ο τρόπος τῆς μιαιφονίας τῶν ζορπάδων ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν Καμπὰ-Κουλάκην μεταπεμφθέντα ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, ὅπου ἦν κεαγιᾶς τοῦ τότε ἡγεμόνος τῆς Αἰγύπτου καὶ κατήργησεν, ὡς εἴρηται, τὴν τότε ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἐπισυμβᾶσαν ἀποστασίαν τῶν πέηδων.

'Ο Μιχαὴλ βοεβόδας 'Ρακοβίτζας διαβάλλει εἰς τὸν 'Επίτροπον τὸν Μανουὴλ 'Υψηλάντην ὡς ἐμποδίσαντα τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν ἡγεμονείαν του ἐπὶ τοῦ Μεχμὲτ-κεαγιᾶ καὶ αἴτιον γενόμενον δοθῆναι αὐτὴν νέῳ ἀπράκτῳ καὶ ἄγοντι ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ιή. Κατατρέχεται οὖν ὁ Μανουὴλ καὶ περὶ τούτου καὶ διὰ παρακαταθήκην τοῦ Μεχμὲτ-κεαγιᾶ, καὶ εἱρκτῇ παραδίδοται εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση. Ἦν δὲ συκοφαντία τὸ περὶ τῆς αὐθεντείας· διότι ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἠδύνατο νὰ αὐθεντεύσῃ τὸν Μιχὰλ-βοδαν, καθὼς καὶ τὸ ὑπεσχέθη ὅταν μόνος του τὸν ἔδωκε τὴν εἴδησιν διὰ τὸν θάνατον τοῦ Νικολάου βοεβόδα, δὲν ἐνήργησεν ὅμως τὴν ὑπόσχεσίν του διὰ νὰ μὴν ἀθετήσῃ τὸ προνόμιον τοῦ τόπου τὸ περὶ ἐκλογῆς τῶν ἡγεμόνων. Ζητήσας οὖν τὴν ἡγεμονείαν παρὰ τοῦ βεζίρη ὁ Μιχαὴλ βοεβόδας τὴν ἔλαβε καὶ ὡς γεροντότερος καὶ ὡς πρακτικώτερος, καὶ ἐμαζιλεύθη ὁ νέος Κωνσταντῖνος ἡγεμονεύσας μόνας ἡμέρας **20**. Πρώτη δὲ αὕτη ἐστιν αὐθεντεία

τοῦ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα εἰς τὴν Βλαχίαν χωρὶς τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐντοπίων.

Ὁ σουλτὰν Μαχμούτης δίδει τρία τούγια τὸν Καμπὰ-Κουλάκην· ἀποκαθίστησιν αὐτὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου.

Ὁ Δραγομάνος τοῦ στόλου Βεντούρας ἐβοήθει τῷ Μιχὰλ-βοδᾳ καὶ ὑπερασπίζετο τὰς ὑποθέσεις του, καὶ ἠγανάκτει κατ' αὐτοῦ περὶ ταύτης τῆς βοηθείας ὁ νέος Κωνσταντῖνος ὁ ἐξωσθείς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1731.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Χρύσανθος καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Μελέτιος. Παλαιοτάτη συνήθεια τῶν ἀρχιερέων τε καὶ πατέρων τοῦ ἱεροσολυμικοῦ θρόνου ἐστὶ τὸ νὰ ἐκλέγωσι ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ καὶ γνώμῃ κοινῇ τινα τὸν προκομμενέστερον καὶ ἐπαινετώτερόν τους εἰς μητροπολίτην Καισαρείας, μὲ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν ἀναντίῤῥητον τοῦ νὰ εἶναι καὶ νὰ λέγεται παρὰ πᾶσι καὶ διάδοχος τοῦ πατριαρχεύοντος καὶ νὰ δεχθῇ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον· ὥστε εἰς τὸν θρόνον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Ἀδελφοθέου Ἰακώβου μέχρι τοῦδε ἐφυλάχθη ἀπαρασαλεύτως καὶ χωρὶς κανὲν ἐλάττωμα ἢ ἔλλειψιν ἢ παραμείωσιν ἡ ἀποστολικὴ διαδοχή. Γίνεται δὲ τὸ μπεράτι τοῦ νέου πατριάρχου Ἱεροσολύμων μὲ τὸ ἄρζι εἰς τὴν Πόρταν τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ καὶ ἔδωκεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος.

Μαζιλεύει τὸν Ἐπίτροπον Μεχμὲτ-πασσᾶν καὶ δίδει τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀξίαν εἰς τὸν ἡγεμόνα τοῦ Χαλεπίου Καμπὰ-Κουλάκην Ἰπραὴμ-πασσᾶν διὰ τὴν εἰς τὸν ἀφανισμὸν τῶν ζορπάδων συνδρομήν, ἐπίνοιάν τε καὶ δούλευσίν του, καὶ πέμπει τὸν Μεχμὲτ-πασσᾶν εἰς τὸ Χαλέπι ἡγεμόνα.

Ὁ Κοζώνης, διάκονός ποτε τοῦ Κὺρ Ἱερεμίου, καὶ ὁ ἀνεψιός του Ἰάκωβος, καὶ ὁ Κρήτης, θέλοντες νὰ πατριαρχεύσῃ διὰ νὰ κυβερνηθῶσι καὶ αὐτοί, μετὰ τὸν φόνον τῶν ζορπάδων ἄρχισαν νὰ κινοῦν καὶ πατριαρχείαν τοῦ Ἱερεμίου, βοηθούμενοι μάλιστα ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς Καισαρείας. Ταῦτα μαθὼν ὁ πατριάρχης Κὺρ Παΐσιος ἐλάλησε τῷ λαῷ πολλὰ πρὸς σύστασίν του τῇ νυκτὶ καθ' ἣν ἐψάλλετο ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἐπιταφίου. Ὅθεν τὸ μέγα Σάββατον ἔωθεν ἔτρεξε τὸ πλῆθος τῶν Χριστιανῶν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἐκαλομαρτύρουν ὑπὲρ τοῦ Κὺρ Παϊσίου καὶ ἐζήτουν τὴν στερέωσίν του. Τινὲς δὲ Καισαρεῖς ἀνέφερον τὸ ὄνομα τοῦ Ἱερεμίου ζητοῦντές τον εἰς πατριάρχην· ὅθεν τρεῖς αὐτῶν οἱ προκριτώτεροι ἐπέμφθησαν εἰς τὸ κάτεργον, καὶ ὁ μὲν πατριάρχης Παΐσιος εὗρε τὴν σύστασιν καὶ διαμονήν του, ὁ δὲ Ἱερεμίας ἔμεινε πάλιν ἐξόριστος εἰς τὸ Σινᾶ.

Αἱ δύο σουλτάναι θυγατέρες τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, Φατμὰ δηλαδὴ ἡ σύζυγος τοῦ Ἰπραὴμ-πασσᾶ καὶ ἡ Ζελιδέ, διὰ τῶν δούλων τους τῶν λεγομένων μπαλτατζήδων εὑροῦσαι τρεῖς γιαννιτζάρους ἔδωκαν αὐτοῖς χρή-

ματα ἱκανὰ διὰ νὰ διεγείρουν ἀποστασίαν. Καὶ δῆτα οἰκειοποιηθέντες 400 ἄνδρας ἀπὸ διάφορα τάγματα τῇ νυκτὶ τῆς κδ' τοῦ Μαρτίου ἤγειραν ἀποστασίαν καὶ κατήντησαν εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι. Τῇ ἑξῆς ὁ Ἐπίτροπος, ὁ ἀρχιθαλάσσιος καὶ ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς μὲ τὸ σαντζὰκ-σερίφι ἀπελθόντες εἰς τὸ Ἄτ-μεϊδάνι κατέκοψαν τοὺς 200, ἐζωγρήθησαν οἱ 70 καὶ ἔφυγον οἱ λοιποί· ἐπνίγησαν εὐθὺς οἱ 70. Ἀπὸ τοὺς 17 ὀνδάδες τῶν γιαννιτζάρων ὁποῦ ἦσαν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Ἐπίτροπος ἔστειλε τοὺς 9 εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον· αἱ δύο σουλτάναι ἐκλείσθησαν εἰς τὸ Ἐσκὶ-σαράϊ, καὶ ἐδημεύθησαν τὰ πλούτη τους, καὶ διωρίσθη εἰς κάθε μίαν διὰ ζωοτροφίαν της δύο γρόσια τὴν ἡμέραν. Μὲ τὸ νὰ ἐλαλήθη δὲ τὸ ὄνομα τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη τὴν ἡμέραν τῆς ἀποστασίας, μετά τινας ἡμέρας ἠκολούθησεν ὁ θάνατός του· δῆλον οὖν ὅτι ἐφαρμακώθη. Ἔκλεισεν ὁ Ἐπίτροπος ὅλα τὰ καπηλεῖα τῆς Πόλεως καὶ συνέθλασε πολλὰ βουτζία γέμοντα οἴνου διὰ νὰ μὴ μεθύωσιν οἱ Τοῦρκοι, καὶ ἐμπόδισε καὶ τοὺς κατὰ νύκτα περιπάτους καὶ τὰς συνελεύσεις εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν καχβενέδων.

Τούτῳ τῷ ἔτει κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον ἀπάρας τῆς γειναμένης καὶ διελθὼν διὰ τῆς Σμύρνης, Λιβόρνου, Φλωρεντίας, Βονωνίας καὶ Φεῤῥάρας ἔφθασα εἰς τὴν Βενετίαν ἐπὶ παιδείᾳ φιλοσοφίας τε καὶ ἰατρικῆς ἔν τε Παταβίῳ, Βονωνίᾳ τε καὶ Φλωρεντίᾳ διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἰατρικῆς.

Ἐφορμήσαντας τοὺς Πέρσας πρὸς πολιορκίαν τοῦ Ἐριβανίου ὁ ἡγεμών του καταπολεμήσας τοὺς διώκει, εἶτα τοὺς πολεμεῖ καὶ δεύτερον μακρὰν ἀπὸ τὸ Ἐριβάνι λέγας 20, καὶ τοὺς νικᾷ μὲ τὴν συντροφίαν τοῦ Ἀλῆπασσᾶ ἡγεμόνος τοῦ Τέβρις. Ὁ σουλτὰν Μαχμούτης ὁποῦ ἐσκοπεῖτο νὰ φονεύσῃ μὲ καπιτζήπασιν τὸν ἡγεμόνα αὐτὸν τοῦ Ἐριβανίου τοὔνομα Ῥουστὲμ-πασσᾶν, ὡς τζιράκι τοῦ Πατρώνα, μαθὼν τὰς νίκας του ταύτας ἀπέσχετο τῆς μιαιφονίας.

Θανόντος τοῦ Δέρκων Νικοδήμου προβιβάζεται εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτὴν ὁ ἀρχιδιάκονός του Σαμουὴλ ὁ Κωνσταντινουπολίτης, υἱὸς τοῦ Μπασὰ-Γιαννάκη, κατὰ τὴν κανονικὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω πως ἔχουσαν.

« Τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων ἐν χηρείᾳ καὶ στερήσει γνησίου
» ποιμένος καὶ προστάτου εναπομεινάσης, ἅ τε τοῦ ἐν αὐτῇ πρότερον γνη-
» σίως ἀρχιερατεύοντος κὺρ Νικοδήμου φυσικῷ θανάτῳ πρὸς Κύριον ἐκδη-
» μήσαντος, ἡμεῖς οἱ παρατυχόντες ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων συνα-
» δελφοὶ ἀρχιερεῖς, προστάξει καὶ ἀδείᾳ τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέν-
» του καὶ δεσπότου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίου Κυρίου Παϊσίου,
» εἰσελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ θείῳ καὶ σεβασμίῳ ναῷ τοῦ
» Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, καὶ ψήφους κανονι-
» κὰς προβαλόντες καὶ ποιήσαντες εἰς ἐκλογὴν καὶ εὕρεσιν ἀξίου καὶ ἁρ-
» μοδίου προσώπου τοῦ ἀναδεξομένου τὴν ποιμαντικὴν καὶ ἀρχιερατικὴν
» αὐτῆς προστασίαν, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν ὁσιώτατον καὶ λογιώτατον
» ἐν ἱεροδιακόνοις καὶ ἀρχιδιάκονον τοῦ πανιερωτάτου προκατόχου κὺρ Σα-
» μουὴλ, δεύτερον τὸν ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Νεῖλον καὶ τρίτον τὸν
» ὁσιώτατον ἐν ἱερομονάχοις Γεράσιμον· ὅθεν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν κα-

—1731

» τεστρώθησαν ἐν τῷ ἱερῷ τῷδε κώδηκι ͵αψλά, Δεκεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος* ».
« † Ὁ Νικομηδείας Θεόκλητος. † Ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος. † Ὁ
» Σμύρνης Νεόφυτος».

Τῇ ἐφεξῆς χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος καὶ τῇ μετὰ ταύτην μέλλων χειροτονηθῆναι ἀρχιερεύς, πρὸ τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἐν μέσῳ τῆς ἐκκλησίας ἱστάμενος πάντων ἀκουόντων ἐξεφώνησε, κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τὸ Πιστεύω, εἶτα καὶ τὰ ἑξῆς: «Πρὸς τούτοις στέργω καὶ ἀποδέχομαι τὰς
» ἁγίας καὶ Οἰκουμενικὰς ἑπτὰ Συνόδους, αἵτινες ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὀρθῶν
» δογμάτων συνηθροίσθησαν, καθομολογῶν τοὺς ὑπ' αὐτῶν διωρισμένους
» στέργειν καὶ φυλάττειν Κανόνας καὶ τὰς ἁγίας διατάξεις ὅσαι τοῖς ἱε-
» ροῖς ἡμῶν Πατράσι κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους διετυπώθησαν,
» πάντας οὓς ἀποδέχονται συναποδεχόμενος καὶ οὓς ἀποστρέφονται συνα-
» ποστρεφόμενος· προσέτι καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὁμολογῶ δια-
» φυλάττειν καὶ κατ' οὐδένα τρόπον φρονεῖν αὐτῇ τὰ ἐναντία διὰ βίου παν-
» τός, κατὰ πάντα ἑπόμενος καὶ ὑποτασσόμενος τῷ Παναγιωτάτῳ μοι αὐ-
» θέντῃ καὶ δεσπότῃ τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, προσεπαγγελλόμενός τε
» ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ θεοφιλεῖ γνώμῃ πάσης ὑπολήψεως πονηρᾶς καθαρὸν ἐ-
» μαυτὸν συντηρεῖν ὁπόσῃ μοι περίεστι δύναμις· πρὸς τούτοις ὁμολογῶ καὶ
» ἃ κέκτηται προνόμια ὁ πατριαρχικὸς θρόνος φυλάττειν αὐτὰ ἀπαρεγχεί-
» ρητα ἕως ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς. Σαμουὴλ ἐλέῳ θεοῦ ὑποψήφιος τῆς Ἁ-
» γιωτάτης Μητροπόλεως Δέρκων οἰκείᾳ χειρὶ ὑπέγραψα.»

Καὶ αὕτη μὲν ἡ συνήθεια τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ κανονική, διά τε τὴν ἐκλογὴν καὶ τὸν προβιβασμὸν τῶν ἐπισκόπων τε καὶ μητροπολιτῶν τῶν ὑπ' αὐτόν· εἰ δὲ καί τινες ἐσθότε κακεντρεχεῖς καὶ κακότροποι διὰ τῆς θύρας εἰσελθεῖν οὐ θελήσαντες, ἀλλ' ἀναβάντες ἀλλαχόθεν, καὶ ἢ διὰ πεισμονὴν ἢ διὰ τὴν ἰδίαν ἀναξιότητα πρὸς τοῦτο κινηθέντες ἔφθασαν ἐπιβῆναι μητροπόλεώς τινος λαϊκῇ χειρὶ καὶ δυνάμει ἢ ἄρχοντός τινος τῶν ἐν τῷ Γένει, ἢ ἀλλοφύλου ἀξιωματικοῦ, ὅπερ καί, τῇ ἀληθείᾳ δουλεύων, ὁμολογῶ πῶς νὰ ἔγινε καὶ πολλάκις καὶ εἰς τόδε οὐκ ἀπεκόπη ἡ τοιαύτη τῶν τοιούτων ἐπιτήδευσις, ἀλλὰ τοῦτο, ὡς ἀκούσιον καὶ παρὰ πᾶσαν προαίρεσιν τῆς συνόδου γιγνόμενον, τῷ ἐπικρατοῦντι δεσποτισμῷ ἀποδοτέον. Καὶ οἱ τωρινοὶ λαϊκοὶ ἐπίτροποι τοιαύτας προσβολὰς πολλάκις ἀπήντησαν, καὶ ἂν ἔλλειπε τὸ κίνημα ἐγκρίτων τινῶν τῶν ἐνταῦθα ἐνδημούντων ἀρχιερέων ὁποῦ ἐσθότε φιλοτιμοῦνται νὰ προβιβάσουν τὸν διάκονόν τους, καθ' ὑπόθεσιν, εἰς ἐπισκοπὰς καὶ μητροπόλεις, δὲν ἐλάμβανον ἐνδόσιμον ἄλλοι νὰ ἅπτωνται λαϊκῆς χειρὸς διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἐκεῖνο ὁποῦ ὅσον διὰ τὴν προαίρεσιν τῶν ἀρχιερέων ἠξεύρουν βέβαια πῶς δὲν θέλουν γένει ποτὲ ἐγκρατεῖς.

Τὸ κόλι εὑρίσκει τὴν νύκτα καθ' ὁδὸν ἓξ τζεπετζῆδες ὡπλισμένους· βασανίζωντάς τους ἐμαρτύρησαν τοὺς συνωμότας των εἰς τοὺς ὁποίους εὗρον ὅπλα, σημαίας καὶ κατάστιχον ἁπάντων τῶν συνομωσάντων καὶ τὸν τρόπον τοῦ νὰ κινήσουν τὴν ἀποστασίαν ἔωθεν· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ὁδηγοὶ τῆς ἀνταρσίας ἐφονεύθησαν. Ὁ Ἐπίτροπος ἐρωτηθεὶς τὴν αἰτίαν τῶν οὕτω συνεχῶν

αποστασιών απεκρίθη τῷ βασιλεῖ ὅτι πολλοὶ ὀφφικιάλει γίνονται αἰτία νὰ πωλῆται τὸ ψωμὶ μαῦρον καὶ ἀκριβὸν καὶ τὸ κρέας ἀκριβόν· ἔδωκε καὶ κατάστιχον 30 ὀφφικιαλίων διαφόρων ταγμάτων, τοὺς ὁποίους εἶπεν ὅτι νὰ ἔχουν καὶ κακὸν σκοπόν· καὶ εἰς τὸ πλάγι κάθε ὀνόματος περιεγράφοντο ἔργα τους τινά. Εἰς τὸ κατάστιχον ἦτον τὸ ὄνομα τοῦ κιζλὰρ-ἀγᾶ καὶ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ· ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς ἦτον εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως, ἥτις λαβοῦσα τὴν εἴδησιν, ἐξοῦται ὁ Ἐπίτροπος καὶ ἐξορίζεται εἰς τὸ Ῥέθυμνον, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ ἡγεμὼν τῆς Δρύστρας Τοπὰλ-Ὀσμὰν πασσᾶς.

Μαζιλεύει τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν ἡγεμονεύσαντα Βλαχίας μῆνας δεκαέξ, καὶ δίδωσι τὴν ἡγεμονείαν αὐτὴν τῷ Κωνσταντίνῳ υἱῷ τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ἐνθυμηθεὶς τὰ ὑπέρπολλα χρήματα καὶ πολυέξοδα δῶρα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσώτως καὶ κατακόρως διδόμενα τὸν εἶχεν οἰκειοποιηθεῖ εἰς ἄκρον ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος.

Κλέπτης τις τοὔνομα Σαρὴ-μπεΐογλους εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν συντρόφους τινὰς ἰδιοποιησάμενος ἐγύμνου τοὺς ὁδοιπόρους καὶ ἥρπαζε παρὰ τῶν ἀγροίκων καὶ κωμοπόλεων πάντα τὰ χρειώδη αὐτῷ προζωάρκεια πληρέστατα· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου πολυάριθμος γενόμενος τὸν στρατὸν ἐλάμβανε τὴν ἣν ἐζήτει χρηματικὴν ποσότητα παρὰ τῶν πόλεων· κατεβάλλοντο αὐτῷ τὰ ζητούμενα ἅπαντα, ἵνα μὴ ἐφορμήσας λαφυραγωγήσῃ κατ' οἴκους τὴν πόλιν ἅπασαν. Διωρίσθησαν οὖν κατ' αὐτοῦ ἡγεμόνες πανστρατιᾷ καὶ πολλάκις, ἀλλὰ πάντας καταπολεμήσας ἐφυγάδευσεν ἀείποτε, ἐν οἷς καὶ τὸν Τζελὶκ-πασσᾶν καὶ ἄλλους· παρετάθη αὕτη ἡ ἀποστασία του καὶ ἡ ξεγύμνωσις τῶν πόλεων καὶ κωμῶν καὶ ὁ μετὰ τῶν ἡγεμόνων πόλεμος καὶ ἡ γύμνωσις τῶν παντὸς εἴδους ὁδοιπόρων καὶ αἱ ἀδιάκοποι λεηλασίαι ἐπὶ ἔτη ἐννέα· καθ' ὃν καιρὸν στρατοπεδεύσας εἰς τοὺς Κολασσοὺς, τουρκιστὶ Χόνος λεγομένους, κἀκεῖσε πολιορκηθεὶς παρὰ παμπληθοῦς στρατοῦ καὶ φυγῇ τῆς σωτηρίας ἀποτυχὼν, ζωγρηθεὶς ἐφονεύθη.

Φονεύει τὸν ῥηθέντα Βεντούραν ὁ Ἐπίτροπος διὰ τὰς διαβολὰς τοῦ τανῦν ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου μισοῦντος τὸν Βεντούραν διὰ τὴν μετὰ τοῦ Μιχὰλ-βοδα οἰκειότητα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1732.

Πείθει ὁ Ἐπίτροπος τὸν σουλτὰν Μαχμούτην νὰ εἰρηνεύσῃ μὲ τοὺς Πέρσας διὰ νὰ γένῃ εἰς τὴν Πόλιν εὐθηνία καὶ ἱκανότης τῶν προζωαρκείων, καὶ νὰ παύσουν τὰ παράπονα διὰ τὸ πολύτιμόν τους, καὶ ἀκολούθως αἱ κλίσεις εἰς τὰς ἀποστασίας. Διορίζει λοιπὸν τοὺς ἡγεμόνας Ῥουστὲμ καὶ Ἀλὴν πληρεξουσίους εἰς τὸ νὰ κάμουν τὴν εἰρήνην μὲ τὸν σὰχ Ταμάσην· ἐλθόντες αὐτοὶ τὸν εὗρον εἰς τὸ Καζπὶν, καὶ ἐτελείωσαν τὴν εἰρήνην παραχωροῦντες αὐτῷ ἀπὸ τὰς ἁρπαγείσας πόλεις μόνον τὸ Τέβρις καὶ κρατοῦντες τὴν Γεωργίαν, ἧς τινος μητρόπολις τὸ Τίφλις.

—1732

Ὁ Ταμὰς-Κουλῆ-χάνης ἔγραψεν εἰς τὴν πόλιν ὡς ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως του τὸ ὅτι δὲν δέχεται αὐτὴν τὴν ἔνορκον εἰρήνην, καὶ μετά τινας ἡμέρας ἦλθον καὶ ἄλλα γράμματα τοῦ σὰχ Ταμάση εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν ἐν οἷς ἔγραφεν ὅτι ἀπαρέσκεται εἰς τὸν ἐπίτροπόν του.

Δυσαρεστηθεὶς οὖν ὁ Ταμὰς-Κουλῆ-χάνης εἰς τὴν ἀγάπην αὐτὴν μὲ τὸ νὰ ἔγινε χωρὶς τὴν εἴδησιν καὶ θέλησίν του, ἐλθὼν εἰς τὸ Ἰσπαχὰν εἱρκτῇ παραδίδωσι τὸν σὰχ Ταμάσην καὶ ἀναγορεύει σάχην τῶν Περσῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ βρέφος ἔτι ὄντα· ὀνομάζει τὸν ἑαυτόν του διοικητὴν τῆς βασιλείας ὡς ἐπίτροπον τοῦ βρέφους. Ἅπαν τὸ στρατιωτικὸν καὶ οἱ προὔχοντες ἐδέχθησαν τὰ τοιαῦτα, μηδενὸς ἀντειπεῖν ἢ ἀντιστῆναι τολμήσαντος.

Διὰ τὰς διαβολὰς τῆς μητρός του ὁ βασιλεὺς μαζιλεύει τὸν Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶν, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἡγεμόνα τῆς Γεωργίας Χεκίμογλου Ἀλῆ-πασσᾶν, καὶ εἰς τὴν Γεωργίαν πέμπει ἡγεμόνα τὸν μαζιλευθέντα Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶν.

Φυγὼν ὁ Ἱερεμίας ἐκ τοῦ Σινᾶ ἦλθεν εἰς τὸ Σταυροδρόμι καὶ ἐκρύβη εἰς τὸ σπίτι τοῦ ψευδοϊατροῦ Δουκῆ τοῦ Χίου.

Ὁ Ἐπίτροπος Ἀλῆ-πασσᾶς ἄρχισε νὰ κτίζῃ τὸ τζαμί του εἰς τὰ Ἓξ Μάρμαρα· εἶχε κάλφαν Ἀρμένιόν τινα, ὅστις τῇ δυνάμει τοῦ Ἐπιτρόπου ἐκινήθη διὰ νὰ πάρῃ τὸ Ἁγίασμα τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ νὰ τὸ δώσῃ τοῖς Ἀρμενίοις,μὲ τὸ νὰ ἔχουν καὐτοὶ ἐκεῖσε μνημεῖά τινα. Ἔγινε πολλὴ ταραχὴ διὰ τὴν τοῦ Ἐπιτρόπου πρὸς τὸν Ἀρμένιον ὑπεράσπισιν, καὶ τὸ πρᾶγμα εἶχε δυσκολίας μεγάλας. Ὁ Δέρκων Σαμουήλ, ὡς μέρος τῆς ἐπαρχίας του τὸ Παλουκλί, βοηθούμενος καὶ παρὰ τοῦ πατριάρχου Κὺρ Παϊσίου, πάντα λίθον κινήσαντες καὶ τοὺς χριστιανοὺς διεγείραντες, δοθέντων καὶ τῷ ἄνακτι ἅπαξ καὶ δὶς περὶ τούτου λιβέλλων, κόπῳ καὶ δαπάνῃ οὐκ ὀλίγῃ ἐκώλυσαν τὸ κακὸν καὶ ἀνεχαίτισαν τὴν ὁρμὴν τοῦ ἐπαράτου Ἀρμενίου. Ὁ τότε δραγομάνος τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρος Γκίκας, διὰ νὰ μὴν φέρῃ εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησιν τὸν Ἀρμένιον καὶ δι' αὐτοῦ τὸν Ἐπίτροπον, ἐφέρετο εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν μὲ ἀδιαφορίαν.

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Ἱερεμίου, καὶ πατριαρχεία Σεραφεὶμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1733.

Οἱ οἰκιακοὶ τοῦ Κὺρ Ἱερεμίου προσελθόντες τῷ ῥηθέντι κάλφα Ἀρμενίῳ προβάλλουσι τὴν πατριαρχείαν τοῦ Ἱερεμίου καὶ ὑπισχνοῦνται ποσότητα χρηματικὴν οὐκ ὀλίγην. Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ κάλφας ἤθελον ἄσπρα διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζαμίου. Ὅθεν μεταπεμφθεὶς ὁ κὺρ Ἱερεμίας ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Λουκῆ φορεῖ καβάδι διὰ τὴν πατριαρχείαν παρὰ πᾶσαν εἴδησιν, γνώμην καὶ συγκατάνευσιν καὶ τῆς συνόδου καὶ τῶν προὐχόντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καταλόγου. Ἐχρεώστει ὁ Ἱερεμίας 10,000 γρόσια· ἐμήνυσε πολλάκις τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ τὸν ἐλευθερώσουν τοῦ χρέους, δὲν εἰσηκούσθη, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐπατριάρχευσαν λαικῇ χειρὶ οἱ ἄνθρωποί του.

Πατριαρχεία Σεραφεὶμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας.

Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ κάλφας εἶχαν χρείαν ἄσπρων διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζαμίου. Ὅθεν οἱ ἀρχιερεῖς μὴ ὑποφέροντες τὴν πατριαρχείαν τοῦ Ἱερεμίου, ὡς παρὰ γνώμην καὶ εἴδησιν αὐτῶν γενομένην, ἔδωκαν λίβελλον τῷ Ἐπιτρόπῳ διὰ τοῦ αὐτοῦ κάλφα προσκλαιόμενοι κατ' αὐτοῦ ὡς μὴ ἱκανοῦ πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ποιμνίου καὶ διεξαγωγὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων διὰ τὰ γηρατεῖα, καὶ καταβιβάζουσι τοῦ θρόνου ἐννέα μόνον μῆνας πατριαρχεύσαντα καὶ ἐξορίζουσιν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα Πάτμον, ὅπου καὶ θανὼν ἐτάφη. Ψήφῳ τε καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἀναβιβάζεται συνοδικῶς εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ὁ Νικομηδείας Σεραφείμ.

Μιᾷ Κυριακῇ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας καὶ στὰς ἐπὶ τῶν κρηπίδων τοῦ νάρθηκος καὶ εὐλογῶν τὸν λαόν, ὡς σύνηθες, ἐτραυματίσθη παρὰ δημότου τινὸς μαχαίρα, κινηθέντος εἰς τοῦτο παρὰ τῶν ὁμοφρόνων δημοτῶν τοῦ Ἱερεμίου· ἠγάπα γὰρ ὁ ὄχλος τὸν Ἱερεμίαν καὶ εἰς

—1733

μεγάλην εἶχεν ὑπόληψιν,ὡς ἐκ βάθρων ἀνεγείραντα τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἄλλα ἀξιομνημόνευτα κατορθώσαντα· μάλιστα δὲ οἱ ποτὲ ἐπαρχιῶται αὐτοῦ πολῖται τῆς Καισαρείας ἐναβρύνοντο καὶ ἐνεκαυχῶντο ἐπ' αὐτῷ. Δὲν ἔγινε καιρία καὶ θανατηφόρος ἡ πληγὴ διὰ τὰ πολλὰ ῥοῦχα ὁποῦ ἐφόρει.

Ὁ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς ἔγραψεν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἔξωσιν τοῦ σὰχ Ταμάση, καὶ ἐν ταὐτῷ ἐβεβαιώθη ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία τὸ ὅτι ἔγινεν ἔνορκος εἰρήνη μεταξὺ Περσῶν καὶ Μοσχόβων, δι' ἧς παρεχώρει ἡ Ῥουσσία τῷ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνῃ τὸ Δαγιστάνι, καὶ τὸ ὅτι σκοπός του εἶναι νὰ κινήσῃ πόλεμον μόνον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Ὅθεν ὁ σουλτὰν Μαχμούτης ἔγραψε κυκλικὴν ἐπιστολὴν εἰς ὅλους τοὺς προεστῶτας τῆς Περσίας προτρέπων αὐτοὺς τὸ νὰ εἶναι πιστοὶ πρὸς τὸν σὰχ Ταμάση σοφήν τους· ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος, καὶ ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης σκοπεῖται ἐφορμῆσαι κατὰ τοῦ Βαγδατίου. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος λοιπὸν καθωπλίσθη μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον καὶ μὲ στρατιωτικὸν πολυάριθμον· διωρίσθη ἀρχιστράτηγος ὁ ἡγεμὼν τοῦ Τίφλις Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς, καὶ σύμμαχός του ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου καὶ ὅλοι οἱ μπεϊλερπέηδες καὶ σαντζάκια τῆς Ἀσίας, καὶ συνηθροίσθησαν στρατοῦ χιλιάδες 150 ὑπὸ τῷ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾷ εἰς τὸ περὶ τὴν Βαβυλῶνα στρατόπεδον. Ὡς τόσον καὶ ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης ἔφθασε καὶ πρῶτος ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασᾶ. Γίνεται πόλεμος σφοδρός· παρετάθη ἀδιακόπως ὥρας ἑπτὰ μὲ πολλὴν αἱματοχυσίαν, καὶ τέλος ἡττᾶται ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης· (ἐπληγώθη κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου καὶ τοῦτο ἔγινεν αἰτία τῆς ἥττης του·) καὶ ἐσκοτώθησαν 35 χιλ. στρατιῶταί του,καὶ ἐλεηλατήθη καὶ τὸ στρατόπεδόν του παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν τῶν ἐν τῇ Βαβυλῶνι, μὲ ὅλον ὁποῦ τὸ ἐφύλαττον 20 χιλ. Πέρσαι.

Φυγὼν οὖν ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης κατήντησεν εἰς τὸ Ἀμεδάνι· ἐκεῖ συνήθροιζε τὸ σκορπισθὲν στράτευμά του καὶ ἰάτρευε τὰς πληγάς του· καὶ ὁ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κερκιοῦτι καὶ εἶχεν ἐκεῖ 70 χιλ. στρατοῦ. Ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης εὐθὺς ἰατρευθεὶς τῆς πληγῆς ἐφορμᾷ εἰς τὸ Κερκιοῦτι κατὰ τοῦ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶ τῇ κϐ' τοῦ Ὀκτωβρίου μὲ 60 χιλ. στρατοῦ. Γίνεται πόλεμος καὶ ἡττᾶται πάλιν ὁ Ταμάσης· φεύγοντα καταδιώκει ὁ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς ἕως εἰς τὸ Κεϊλάνι, πόλιν ἀπέχουσαν ἀπὸ τὸ Κερκιοῦτι λέγας ἕξ· ἐκεῖ γίνεται καὶ τρίτος πόλεμος, καὶ πάλιν ἡττᾶται ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης. Ἀλλ' ἐνσκήψαντος ἤδη σφοδροῦ χειμῶνος ἔπαυσαν οἱ πόλεμοι.

Ὁ αὐθέντης τῆς Μολδαβίας δόσει πολλῇ χρημάτων εἰς τὸν φύσει ἄσωτον καὶ πολυδάπανον Ἐπίτροπον Χεχίμογλουν Ἀλὴ-πασσᾶν ἁρπάζει τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου μῆνας μόνους δέκα καὶ ὀκτὼ ταύτης ἡγεμονεύσαντος, καὶ μετατίθεται εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας ὁ Κωνσταντῖνος· καὶ ἔκτοτε ἔμαθον οἱ Τοῦρκοι δι' αὐτὰς τὰς δύο ἡγεμονείας καὶ τὸ π ε ν τ ζ α τ σ ι, ἤτοι ἀλλαγήν. Ἀνταμώθησαν οἱ δύο οὖν εἰς τὸ Φωξάνι, καὶ ἔδειξεν ὁ Κωνσταντῖνος τῷ Γρηγορίῳ καὶ διὰ λόγων σημεῖα τοῦ ὅτι θέλει κινηθεῖ διὰ τὴν ἐναλλαγὴν αὐτήν.

Τῶν Λέχων τινὲς εἶχαν προσκαλέσει τὸν Στανίσλαον πάλιν εἰς τὸ ῥη-

22.

γάτον τῆς Λεχίας. Ὁ ἰμπεράτωρ Κάρολος ὁ ϛ' καὶ ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας Ἄννα ἔστειλαν στρατεύματα εἰς τὴν Λεχίαν πρὸς βοήθειαν τοῦ ῥηγός της Αὐγούστου Β'. Ἡ Φράντζα ὁποῦ σὺν τῇ Ἱσπανίᾳ καὶ Σαρδηνίᾳ ὑπερασπίζετο τὸν Στανίσλαον Λεκζίνσκη παρεκίνει τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν εἰς τὸν κατὰ τῆς Ῥουσσίας πόλεμον, λέγουσα τὸ ὅτι ὠφελιμώτερον τοῖς Ὀθωμανοῖς τὸ νὰ εἶναι ῥὴξ τῆς Πολωνίας ὁ Στανίσλαος ὁποῦ δὲν εἶναι ἑνωμένος μήτε μὲ τὸν ἰμπεράτορα μήτε μὲ τὴν Μοσχοβίαν. Καὶ ἐπειδὴ καὶ στρατὸς μοσχόβικος δὲν ἄφινε τοὺς Ταρτάρους νὰ περάσουν εἰς τὴν Περσίαν πρὸς ἐνόχλησιν τοῦ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνη, ἔστειλεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας εἰς τὸ Κρίμι καὶ τὸν Τὸτ διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν Ταταρχάνην εἰς τὸν κατὰ τῆς Ῥουσσίας πόλεμον, καὶ νὰ ἐφορμήσῃ καὐτὸς κατὰ τῆς Οὐκραΐνας. Ζητεῖ ὁ χάνης τὴν ἄδειαν δι' αὐτὴν τὴν ἔφοδον παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, ἀλλ' αὐτὸς δωροδοκηθεὶς παρὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας Αὐγούστου τοῦ Β' μὲ ὀκτακόσια πουγγεῖα (ὅστις διεμοίρασε καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα εἰς τὴν βασιλικὴν γυναικωνίτιδα,) ἐπρόσταξε μὲν τὸν χάνην νὰ ἡσυχάζῃ, ἀλλ' ἤθελε τὸν κατὰ τῆς Ῥουσσίας πόλεμον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1734.

Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας.

Μῆνας δέκα πατριαρχεύσας ὁ Σεραφεὶμ παρῃτήθη οἰκειοθελῶς· (τὸν ἐφάνη ἀνύποιστος ὁ τρόπος τοῦ τραυματισθῆναι, μάλιστα διὰ τὸ πάντῃ ἀσυνείθιστον καὶ μήπω γεγονός·) καὶ ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ καὶ ἐκλογῇ τῆς συνόδου ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Νεόφυτος, Ε' τῷ τοιούτῳ ὀνόματι ἐν τοῖς Οἰκουμενικοῖς πατριάρχαις.

Πολεμεῖ καὶ τῷδε τῷ ἔτει ὁ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς πρῶτος κινηθεὶς κατὰ τοῦ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνη· ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι καὶ φονεύεται ὁ Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς· ὅθεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμὲτ-πασσᾶς κάμνει συμφωνίαν εἰρήνης μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ τοῦ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνη καὶ παραχωρεῖ αὐτῷ ἅπασαν τὴν Ἰβηρίαν. Εἰς τὴν Πόλιν ἐλθοῦσαν τὴν συμφωνίαν δι' ἐπικύρωσιν ὁ μουφτὴς καὶ οἱ οὐλεμάδες δὲν τὴν ἐδέχθησαν· ἀκολούθως καὶ ὁ σουλτὰν Μαχμούτης δὲν τὴν ἐπεκύρωσε, καὶ ὁ Ἐπίτροπος τὸν παρεκίνησε νὰ μαζιλεύσῃ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμὲτ-πασσᾶν διατί τὴν ἔκαμε, καὶ πέμπει τὸν Κιοπρουλόγλου Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶν μὲ 60 χιλ. στρατοῦ εἰς τὴν Περσίαν, παραγγείλας νὰ μὴν πολεμήσῃ μὲ τὸν Ταμὰς-Κουλὴ-χάνην, μόνον μὲ γλυκύτητα νὰ τὸν καταπείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν μερικοὺς τόπους ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἔδωκεν ὁ ἡγεμὼν τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμὲτ-πασσᾶς.

Παρακινεῖ πάλιν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν διὰ τὸν

καὶ κατὰ τοῦ ἰμπεράτορος καὶ κατὰ τῆς Ῥουσσίας πόλεμον, καὶ μάλιστα διατί εἶχαν κινήσει οἱ Φραντζέζοι εἰς τὸν ἐν τῇ Ἰταλίᾳ μεταξὺ τοῦ ἰμπεράτορος καὶ τῆς Φράντζας πόλεμον· παρεκίνει λοιπὸν τὸν Ἐπίτροπον νὰ στείλῃ στρατὸν εἰς τὴν Οὐγγρίαν διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἰμπεράτορα ἀπὸ τοῦ νὰ στείλῃ σύμμαχον στρατὸν εἰς τὴν Ῥουσσίαν, καὶ διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡγεμὼν τῆς Οὐγγρίας ὁ Ῥαγότζκης, ἐφορμῶν κατ' αὐτῆς μετὰ ὀθωμανικοῦ στρατεύματος· προσετέθη τὸ ὅτι θέλει γένει ἐπικερδέστατος αὐτὸς ὁ πόλεμος εἰς τὴν Πόρταν, ὡσὰν ὁποῦ ὁ ἰμπεράτωρ Κάρολος ὁ ΣΤ' ἐβιάζετο νὰ μεταχειρισθῇ δύο στρατόπεδα, τὸ μὲν εἰς τὴν Γερμανίαν, τὸ δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τῶν Φραντζέζων, Ἰσπανῶν καὶ Πιεμοντέζων, κατ' αὐτοῦ ἡνωμένων.

Ὡς τόσον γίνεται ἀγάπη μεταξὺ τῶν οἴκων Μπουρμπὸν καὶ Αὐστρίας, ἤτοι τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας καὶ τοῦ ἰμπεράτορος. Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας Λουΐγκης ὁ ΙΕ' ηὐχαριστήθη νὰ γένῃ ὁ πενθερός του Στανίσλαος δοὺξ τῆς Λοραίνης, καὶ ἀφῆκαν καὶ οἱ δύο τὰ ζητήματα ὁποῦ εἶχον διὰ τὴν Λεχίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἡ Λοραίνα ἐσυμφωνήθη νὰ μένῃ μετὰ θάνατον τοῦ Στανισλάου κτῆμα ἀναπόσπαστον εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας. (Οὐκ ἐξέβη τοῦτο· καὶ γὰρ κατήντησεν εἰς τὴν πληρεξουσιότητα νέου δουκός, ὅστις ἐστὶν ἔγγονος Καρόλου ΣΤ' καὶ υἱὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μαρίας Τερέζας.)

Ὁ Κιοπρουλόγλους Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς οὐδὲν κατορθώσας γλυκύτητι, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου, πολεμεῖ μὲ τὸν Ταμὰς-Κουλὴ-χάνην παρὰ τὸ Ἐριβάνι καὶ ἡττᾶται κατὰ κράτος, φονευθέντων 40 χιλ. Τούρκων.

Οἱ Τάρταροι λεηλατοῦσι τὴν Καζακίαν καὶ ἄλλας ῥουσσικὰς ἐπαρχίας. Οἱ Ῥοῦσσοι ζητοῦν ἀπὸ τὴν Πόρταν νὰ τοὺς παιδεύσῃ· δὲν τὸ κάμνει καὶ ἐπακολουθεῖ ἡ λεηλασία. Εἰς τὰ ῥουσσικὰ παράπονα ἀπεκρίθη ἡ Πόρτα τὸ ὅτι ἐπειδὴ καὶ οἱ Τάρταροι παρακούουσι τὴν προσταγήν της καὶ οὐκ ἀφίστανται τῆς λεηλασίας, ἂς ἔχῃ τὴν ἄδειαν ἡ Ῥουσσία νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Καζάκοι ἐφορμήσαντες κατ' αὐτῶν εὗρον ἐν αὐτοῖς καὶ στρατιώτας τούρκους προπολεμοῦντας τῶν Ταρτάρων· ἐνομίσθη οὖν τοῦτο δόλος καὶ ἀπάτη, εἶπον γὰρ τοὺς Ῥούσσους νὰ τοὺς παιδεύσουν καὶ ἐν ταὐτῷ ἔστειλαν Τούρκους νὰ τοὺς δεφενδεύουν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1735.

Ὁ Ἐπίτροπος γράφει τῷ ἡγεμόνι τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμὲτ-πασσᾷ νὰ γένῃ ἀρχιστράτηγος τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν στρατοῦ, νὰ πνίξῃ τὸν Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶν ὡς παρασπονδήσαντα καὶ παραβάντα τὴν συμφωνίαν τῆς τελευταίας εἰρήνης τῆς μετὰ τοῦ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνη γενομένης καὶ νὰ τελειώσῃ τὴν εἰρήνην μὲ τοὺς Πέρσας παραχωρῶντας αὐτοῖς ὅλην τὴν Ἰβηρίαν. Ὁ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς ἦν γαμβρὸς τοῦ σουλτὰν Μαχμούτῃ ἐπ' ἀδελφῇ· ἡ σύζυγός του καὶ ἡ σουλτάνα, τοῦ βασιλέως μήτηρ, διέβαλον τὸν Ἐπίτροπον ὡς αἴτιον τῆς τοιαύτης καταστροφῆς· ὅθεν καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος χωρὶς νὰ δημευθοῦν τὰ ὑπάρχοντά του, κατὰ τὴν συνήθειαν, γίνεται ἡγεμὼν τῆς Πόσνας, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ Γκιουρτζὴ Ἰσμαὴλ-πασσᾶς.

Διὰ νὰ ἐκδικηθῇ, ὡς καὶ εἶπεν εἰς τὸ Φωξάνι, ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος γίνεται αἴτιος, δόσει χρημάτων καὐτὸς, καθαιρεθῆναι τὸν Γρηγόριον Γκίκαν ἀπὸ τῆς οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονείας, ἔτη δύο καὶ μῆνας ἑπτὰ ταύτης κυριαρχήσαντα, καὶ μετατεθῆναι πάλιν εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ἐπανέλαβε πάλιν τὸ τρίτον ἤδη τὴν τῆς Οὐγγροβλαχίας ἡγεμονείαν καὶ ἡγεμόνευσεν αὐτῆς ἔτη ἕξ· ὅ,τε Γρηγόριος ὁ Γκίκας ἡγεμονεύσας τανῦν τὸ δεύτερον εἰς τὴν Μολδαβίαν ἐκυριάρχησεν αὐτῆς ἔτη ἕξ.

Ἔγινε λοιπὸν ἡ εἰρήνη μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῆς Περσίας καὶ ἐπεκυρώθη ἡ συμφωνία ἑκατέρωθεν· περιεῖχε τὴν τελείαν παραχώρησιν ἁπάσης τῆς ἄνω Ἰβηρίας εἰς τοὺς Πέρσας, καὶ τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν Μέκκαν διὰ προσκύνησιν τοῦ κιαρπὲ, καὶ νὰ εἰσέρχωνται εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὅπου πανταχοῦ τῆς ὀθωμανικῆς γῆς εἶναι προσκυνήματα, καὶ τὸ νὰ ὀνομάζεται διοικητὴς τῆς Περσίας ὁ Ταμὰς-Κουλὴ-χάνης καὶ νὰ εἶναι δεκτὸς παρ' Ὀθωμανοῖς αὐτός του ὁ τίτλος.

Μετὰ τριάκοντα ἡμερῶν ἐπιτροπικῆς καθελὼν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς κάμνει Ἐπίτροπον τὸν ἀπὸ σιλιχτάρην Ἐμὶρ-Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Ὁ ῥηθεὶς ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνος προβιβάζει πολλοὺς Ῥωμαίους εἰς τὰ μεγάλα ὀφφίκια τῆς ἡγεμονείας, λογοθετζίαν δηλαδὴ, σπαθαρίαν, ποστελνιτζίαν, κλουτζιαρίαν, ἀτζίαν καὶ ἄλλας· ὁ πατήρ του μόνον τὸν Ῥαμαδάνην εἶχε Σπαθάρην, καὶ Ποστέλνικον τὸν Ἀρβανιτοχωρίτην Γεώργιον, καὶ μεγάλην ἀρχοντίαν ἄλλῳ τινὶ Ῥωμαίῳ ἢ Ἀρβανίτῃ οὐκ ἐδωκεν· ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας μόνον τὸν Κωνσταντῖνον Ὑψηλάντην εἶχε Ποστέλνικον, καὶ ὕστερον ἔκαμε τὸν γαμβρόν του Διαμαντὴν Ῥάζον, εἶχε δὲ καὶ Ἄγαν τὸν υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Ἰωάννην ἐν διαστήματι ἡγεμονείας δεκαετοῦς.

Ὁ Κὺρ Παΐσιος προσκληθεὶς παρὰ τοῦ αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γιάσι τῆς Μολδαβίας, καὶ ἡσυχάζων ἐκεῖ ἠξιοῦτο παρά τε τοῦ αὐθέντου καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων πλείστης ὅσης περιποιήσεως καὶ ὑποδοχῆς ὡς εἰκός.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1736, τοῦ Χιτζρὲ 1149.

Ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας Ἄννα ἡ Μεκλεμπούργ πέμπει μὲ τὸν πρέσβυν της εἰς τὸν Ἐπίτροπον τὸ μανιφέστον τοῦ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν πολέμου. Πρώτη αἰτία ἦν ἐν αὐτῷ διὰ τὸν πόλεμον ἡ τῶν Ταρτάρων λεηλασία εἰς τὰς ῥουσσικὰς ἐπαρχίας καὶ ἡ ἀμέλεια καὶ ἀντίστασις τῆς Πόρτας εἰς τὸ νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Ἤθελαν οἱ Τοῦρκοι νὰ διορθωθῇ αὐτὴ ἡ διαφορὰ χωρὶς κτύπημα· ὅθεν ἐδέχθησαν μεσολαβοῦντα τὸν ἰμπεράτορα φοβούμενοι μήπου συμμαχήσῃ τῇ Ῥουσσίᾳ· ἐδέχθησαν δὲ καὶ τοὺς πρέσβεις τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ τῆς Ὀλλάνδας, διὰ νὰ τοὺς περιποιηθοῦν δείχνοντές τους πῶς τοὺς ἔχουν εἰς ὑπόληψιν.

Ἐκστρατεύει τοίνυν ὁ Ἐπίτροπος κατὰ τῶν Ῥούσσων· ὁ βασιλεὺς τὸν ἔδωκε κεαγιᾶν τὸν Χαλισᾶ-Ὀμὲρ-ἐφένδην, παραγγείλας αὐτὸν μηδὲν πράτ-

τειν ἄνευ τῆς γνώμης, θελήσεως καὶ ἀποφάσεως τοῦ δεβλὲτ-κεαγιασή. Γίνεται καϊμακάμης ὁ ποτὲ ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ ἀρχιτελώνης Γεγὲν-ἀγᾶς, καὶ τὸν ἐδόθησαν τώρα τρία τούγια. Ἔρχονται οὖν οἱ πάντες καὶ διαπερῶσι τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐπὶ τῆς κατασκευασθείσης ἐπὶ τῷ Δουνάβει γεφύρας, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, (ὅπου καὶ ὁ Ξέρξης ἔκαμέ ποτε τὴν γέφυράν του,) κἀκεῖθεν ἀπάραντες σπρατοπεδεύουν εἰς τὸ Πεντέρι.

Μετὰ ἕξ μηνῶν πολιορκίαν παρεδόθη τὸ Ἀζάκι εἰς τοὺς Μοσχόβους· ὁ Μούνιχ ἐφορμήσας εἰς τὸ Κρίμι ἔκαμε πολλὰς ζημίας· ὁ χάνης τῶν Ταρτάρων ἐφορμήσας εἰς τὴν Οὐκραΐναν μὲ 40 χιλ. Ταρτάρων ἔκαμε τὰ αὐτά. Ὁ σουλτὰν Μαχμοὺτ, ἐλπίζωντας καθ' ἡμέραν τὴν ἀγάπην, καθεῖλεν αὐτὸν τῆς ἀρχῆς ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι ἐκινήθη ἄνευ τῆς ἀδείας του. Κἂν τούτοις ὁ ἰμπεράτωρ προεβίβαζε τὰ στρατεύματά του πρὸς τὴν Οὐγγρίαν· ὅπερ βεβαιωθεὶς ὁ Ἐπίτροπος ἀπὸ τὰς εἰδήσεις τῶν ἡγεμόνων τῆς Βλαχοπογδανίας ἔγραψεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βιέννης ζητῶν μαθεῖν τί μέλλει νὰ κάμῃ ὁ ἰμπεράτωρ ἂν ἡ Ῥουσσία, πείσματι δουλεύουσα ἤθελε παρατείνει τὸν πόλεμον διὰ νὰ κρατήσῃ τὸ Ἀζάκι. Ὁ κόμης Κονιζὲγ τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ὁ ἰμπεράτωρ ἐπιθυμεῖ τὴν εἰρήνην ὑπέρ τι ἄλλο, καὶ δὲν ἀμελεῖ τι διὰ νὰ τὴν θεμελιώσῃ μεταξὺ τῶν συντρόφων του· ἀμὴ ἂν δὲν ἔβγῃ ὁ σκοπός του εἰς ἔκβασιν δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ συμμαχήσῃ τῇ Ῥουσσίᾳ, κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν δύο συμφωνίαν. Εἰς τὸ στρατόπεδον παρὰ τῷ δεβλὲτ-κεαγιασὴ ἦσαν ὅ,τε Μανουὴλ Ὑψηλάντης ἐπιστασίᾳ πρωτογουνάρεως, καὶ ὁ Τεσταπεύζας ἐπιστασίᾳ ἰατροῦ. Ἐβεβαίωνεν οὗτος τὸν κεαγιάπεην τὸ ὅτι ὁ ἰμπεράτωρ δὲν θέλει κινηθεῖ κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ ὅτι ψευδεῖς αἱ εἰδήσεις τῶν αὐθεντῶν Βλαχοπογδανίας, ὁποῦ ἔγραφον τὸ ὅτι σκοπεῖται πόλεμον ὁ καῖσαρ. Ὁ δὲ Μανουὴλ ἐκινεῖτο διὰ νὰ καθαιρέσῃ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονείας τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον καὶ νὰ αὐθεντεύσῃ αὐτῆς ὁ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας· ὅθεν ἐμίσει τὸν Μανουὴλ ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ οἱ εἰς τὴν Πόλιν καπιχεχαγιάδές του διέβαλον αὐτὸν θανασίμως πρὸς τὸν καϊμακάμην Γεγὲν-πασσᾶν, διαβάλλοντες ψευδῶς ὅτι κινεῖται κατ' αὐτοῦ πρὸς τὸν κεαγιάπεην. Ἔχων οὖν πάθος παλαιὸν κατὰ τοῦ Μανουὴλ ὁ Γεγὲν-πασσᾶς ὅταν ἦτον ἀρχιτελώνης ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ καὶ τοῦ Μεχμὲτ-κεχαγιᾶ διὰ τὴν τῶν σαμουρίων ἀγορὰν, δι' ἣν καὶ ἐζημιώθη τότε πολλὰ καὶ ἠτιμάσθη, ἤκουεν ἡδέως τανῦν τὰς κατὰ τοῦ Μανουὴλ διαβολὰς, ἐπίστευεν αὐτὰς καὶ εὐκαιρίαν ἐζήτει πρὸς ἐκδίκησιν.

Θωμᾶς

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1737, τοῦ Χιτζρὲ 1150.

Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας ἔγραψε τῷ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πρέσβει του μαρκίωνι Δεβιλενὲβ νὰ βεβαιώσῃ τὴν Πόρταν πῶς ἡ Φράντζα δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ κινηθῇ εἰς πόλεμον, καὶ νὰ μὴν ἐλπίζῃ βοήθειαν παρ' αὐτῆς· καὶ νὰ ἐμποδίσῃ ὅσον ἠμπορεῖ τὸ νὰ μὴν ἀποκτήσουν οἱ Ῥοῦσσοι ἐλευθέραν ναυτιλίαν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν ἦν εἰς τὸ Καρτάλι ἀντικρὺ τῆς Ἰσάκ-

1737—

τζας,καὶ παρῆσαν καὶ οἱ πρέσβεις οἱ μεσάζοντες διὰ τὴν εἰρήνην. Ἔστειλεν εἰς τὸ στρατόπεδον ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας τὸν Τὸτ νὰ εἰπῇ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ, ἐπειδὴ καὶ ἠξεύρουν βέβαια πῶς ὁ ἰμπεράτωρ χρείας τυχούσης θέλει βοηθήσει τοῖς Ῥούσσοις, ἀνάγκη νὰ κάμουν ἀγάπην μὲ αὐτοὺς παραχωρῶντάς τους καὶ τὸ Ἀζάκι, καὶ νὰ ὀχυρώσουν τὸ Ταμάνι διὰ νὰ μὴν ἠμποροῦν τὰ πλοῖα τῶν Ῥούσσων νὰ ἐξέρχωνται καὶ νὰ ταξειδεύουν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον.

Ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας ἐπειδὴ καὶ ἐζήτησε νὰ γένῃ συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων εἰς τὴν πόλιν τῆς Λεχίας Νιβέροβαν διὰ νὰ διαταχθοῦν καὶ νὰ ὁμιληθοῦν τὰ πρὸς εἰρήνην, ἔστειλεν ὁ Ἐπίτροπος τὸν ῥεῒς-ἐφένδην Ταουκτζηζαδὲ, τὸν Γιγιρμὶ-σεκὶς Σαῒτ-Μεχμὲτ-ἐφένδην καὶ τὸν μεχτουπτζήν του Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-ἐφένδην· τοὺς παρήγγειλεν ὁ δεβλὲτ-κεαγιασὴς νὰ τελειώσουν τὴν εἰρήνην χωρὶς ἄλλο. Συνῆλθον οὖν αὐτοὶ ἐκεῖσε καὶ οἱ τρεῖς, παρῆσαν καὶ ὁ πρέσβυς τοῦ ἰμπεράτορος Τάλμαν, καὶ ὁ τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ ὁ τῆς Ὀλλάνδας· προσμένοντες οὖν τὸν ἐρχομὸν τῶν πληρεξουσίων τῆς Ῥουσσίας ἔμαθαν ὅτι οἱ Ῥοῦσσοι ὑπέταξαν καὶ τὴν Ὀζοὺ καὶ τὸ Κὶλ-πουροὺν, καὶ ὅτι ὁ Βάλις, ἀρχιστράτηγος τῶν Νέμτζων, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν. Τούτων γνωσθέντων ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἀπὸ τὴν Νιμέροβαν λάθρα ὁ πρέσβυς τοῦ ἰμπεράτορος Τάλμαν.

Εὐθὺς οὖν ὁποῦ ἠκούσθη εἰς τὴν Πόλιν ἡ ἅλωσις τῆς Ὀζοῦ διωρίσθη ὁ μέγας Ἱπποκόμος Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ-πασσαζαδὲς νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ νὰ μαζιλεύσῃ τὸν βεζίρην, καὶ νὰ φονεύσῃ τὸν Χαλισὰ-Ὀμὲρ-κεαγιᾶν, καὶ νὰ κάμῃ Ἐπίτροπον τὸν εἰς τὸ Πεντέρι ἀρχιστράτηγον Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶν Μουσούνογλου. Τοῦτον οὖν παρήγγειλεν ὁ καϊμακάμης Γεγὲν-πασσᾶς νὰ πιάσῃ τὸν Μανουὴλ Ὑψηλάντην καὶ τὸν Τεσταπούζαν καὶ νὰ τοὺς στείλῃ δεσμίους εἰς τὴν Πόλιν· Φθάνει οὖν εἰς τὸ Καρτάλι ὅπου ἦν τὸ στρατόπεδον καὶ ἐνεργεῖ ταῦτα πάντα·καὶ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ Μουσούνογλους ἀπὸ τὸ Πεντέρι, γίνεται καϊμακάμης, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, ὁ εἰς τὸ στρατόπεδον γιαννιτζὰρ-ἀγασής.

Θωμᾶς Ὁ Τεσταπούζας εὐθὺς ὁποῦ εἶδε τὸν κεχαγιᾶν νεκρὸν ἔφυγεν. Ὁ Μανουὴλ Ὑψηλάντης, γνωρίζωντας τὸν Μουσούνογλουν ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦτο γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς εἰς τὴν Πόλιν, ἐκίνησε διὰ τὸ Πεντέρι, τὸν ἀντάμωσε καθ' ὁδὸν καὶ ἔγινε πρωτογουνάριός του. Ἦλθεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸ στρατόπεδον· ζητήσας ὁ μέγας Ἱπποκόμος καὶ τοὺς δύο Ῥωμαίους καὶ μὴ εὑρὼν τὸν Τεσταπούζαν ἔμαθεν ὅτι ὁ Μανουὴλ ἀπῆλθεν εἰς τὸν Ἐπίτροπον, ᾧ τινι ἐλθόντι εἶπε τὸ ὅτι ὁ καϊμακάμης ζητεῖ τὸν Μανουὴλ διὰ λογαριασμὸν ὁποῦ ἔχει μαζή του. Ἴσχυεν ὁ καϊμακάμης Γεγὲν-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν· ὅθεν φοβηθεὶς ὁ Μουσούνογλους δὲν εἶπε τὸ, «ἐγὼ θεωρῶ τὸν λογαριασμόν του,» μόνον τὸν παρέδωκε· πεμφθέντα οὖν δέσμιον ἔχθιστος ὢν αὐτῷ ὁ καϊμακάμης τὸν ἀνεσκολόπισε, κατὰ μῆνα Αὔγουστον, δημεύσας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Χατμάνου Κωνσταντίνου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ Ἰωάννου Ἄγα, συμποσωθέντα εἰς πουγγεῖα 1,800,καὶ ἐνήργησε τὸ παλαιὸν πάθος, ἀφανίζωντάς των ἐξ ὁλοκλήρου διά τε τὸ παλαιὸν πάθος

καὶ διὰ τὰς διαβολὰς τοῦ Μαυροκορδάτου, δύο ἤδη Ῥωμαίους τῶν προϋχόντων φονευθῆναι γεγονότος αἰτίου.

Ἐν τούτοις οἱ Νέμτζοι ὑπέταξαν τὸ Νύσσι. Ἦλθεν ὁ Ἐπίτροπος Μουσούνογλους εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸ σαντζὰκ-σερίφι· εἰσελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐμαζιλεύθη, καὶ ἔγινεν Ἐπίτροπος ὁ ῥηθεὶς καϊμακάμης Γεγὲν-πασσᾶς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1738, τοῦ Χιτζρὲ 1151.

Θνήσκει ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ὁ προῤῥηθεὶς Κοσμᾶς ὁ Β', καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶς ὁ Γ' ὁ ἀπὸ Πισιδίας, Μαρτίου ε', καὶ πατριαρχεύσας μεγάλῃ πτωχείᾳ καὶ στενοχωρίᾳ ἔτη ὅλα ἐννέα θνήσκει καὐτὸς ἐν Πηλουσίῳ Ἰουνίου τῇ ζ'.

Ὑποτάσσει ὁ Ἐπίτροπος τὸ Μιχάδια, τὴν Ὄρσοβαν καὶ τὸ Νύσσι, καὶ ἄλλος πασσᾶς τὴν Σεμένδριαν καὶ τὸ Ἰνέπαλι. Εἰς τὴν Μαιώτιδα ὁ καπετὰν-πασσᾶς ναυμαχήσας μὲ 120 πλοῖα νικᾷ τὸν στόλον τῶν Ῥούσσων. Εἶτα ἐπανέκαμψεν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὴν Πόλιν μὲ τὸ σαντζὰκ-σερίφι· ὑπερηφανεύθη πολλὰ διὰ τὰς νίκας του. Ἐξορίζει τὸν Ποvεβάλ. Θνήσκει καὶ ὁ Ῥαγότσκης ἀφοῦ δὲν ἠμπόρεσε κατορθῶσαί τι μήτε εἰς τὴν Οὐγγρίαν μήτε εἰς τὴν Ἐρδελίαν,όποῦ τὸν ἔστειλαν ἐκεῖ οἱ Τοῦρκοι διὰ νὰ διεγείρῃ τὰ πλήθη κατὰ τοῦ ἰμπεράτορος. Θέλει ὁ Ἐπίτροπος τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ μὲ περιστατικὰ ὁποῦ δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὰ δεχθοῦν οὔτε οἱ Ῥοῦσσοι οὔτε οἱ Νέμτζοι· καταφέρεται μὲ κατηγορίας κατὰ τοῦ Μπεσὶρ-ἀγᾶ κιζλὰρ-ἀγασὴ καὶ κατὰ τῆς σουλτάνης μητρὸς τοῦ βασιλέως, ἀγανακτῶν διὰ τὰς ἐπιβλαβεῖς, ὡς ἔλεγε, συμβουλὰς ὁποῦ δίδουν τῷ σουλτὰν Μαχμούτῃ διὰ ὑποθέσεις πολιτικάς.

Πυρκαϊὰ εἰς τὸ Πετρίκαπι· ἀπέρχεται ὁ Ἐπίτροπος, κατὰ τὴν συνήθειαν, διὰ τὸ σβέσιμόν της· καίονται τὰ πατριαρχικὰ σπίτια, συνεκάησαν δὲ καὶ πολλοὶ κώδηκες τοῦ πατριαρχείου ὁποῦ δὲν ἐπρόφθασαν νὰ τοὺς βάλουν ἐν τῷ λιθοκτίστῳ οἴκῳ. Σβέννυσι τὴν πυρκαϊὰν ὁ Ἐπίτροπος καὶ δὲν ἐκάη, θείῳ ἐλέει, ἡ ἐκκλησία οὔτε τὰ κελλία τῶν ἐφημερίων οὔτε τὸ συνοδικόν. Ὁ Ἐπίτροπος, ὡς φιλάργυρος, ἤλπιζεν ἀπὸ τὸν πατριάρχην Νεόφυτον ἀμοιβὴν χρηματικὴν καὶ μεγάλην διὰ τὸ σβέσιμον τῆς πυρκαϊᾶς, ὡσὰν ὁποῦ ἐκεῖνος ἔδωσε, κατὰ τὴν συνήθειαν, ἀπὸ ἄσπρα ὅμως τοῦ μιρίου, εἰς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ μάλιστα τοὺς τουλουμπατζῆδες ὁποῦ συνέτρεξαν εὐάριθμά τινα χρήματα· κατιδὼν οὖν ὅτι ὁ πατριάρχης Νεόφυτος δὲν τὸν ἔστειλεν ἄσπρα ἔκαμε τὸν λεγόμενον παρ' Ὀθωμανοῖς ν α λ ε τ λ ε μ ὲ διὰ νὰ μὴν κτισθῇ πλέον ὁ πατριαρχικὸς οἶκος, καθὼς καὶ δὲν ἐκτίσθη ἕως τώρα. Τοιοῦτον κακὸν ἔγινεν ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἀπὸ τὴν ὀλιγόνοιαν καὶ ἐπιμήθειαν τοῦ τότε πατριαρχεύοντος Νεοφύτου.

Διδακτοραρισθεὶς εἰς ἰατρικὴν καὶ φιλοσοφίαν ἐν Παταβίῳ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος κατέλαβον τὴν γειναμένην τῷδε τῷ ἔτει Ἰανουαρίου ιϛ'.

Ἔτει σωτηρίῳ 1739, τοῦ Χιτζρὲ 1152.

Ὑπερισχύουσι κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Γεγὲν-πασσᾶ ἥ,τε σουλτάνα μήτηρ τοῦ ἄνακτος καὶ ὁ κιζλὰρ-ἀγασῆς, ὅθεν καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς καὶ προστάττεται ἐκλέξασθαι εἰς κατοικίαν νῆσόν τινα τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣν τινα ἤθελε θέλει· δὲν ἐδημεύθησαν τὰ ὑπάρχοντά του, κατὰ τὴν συνήθειαν, διὰ τὴν δούλευσίν του. Ἐγένετο δὲ μετ' αὐτὸν Ἐπίτροπος ὁ Ἀϊβὰζ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, ὤντας τότε Βίδιν-βαλησῆς, καὶ ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐξορίας ὁ Πονεβὰλ, ἐξωμότης Φραντζέζος ἐπονομασθεὶς Ἀχμέτης.

Ὁ σουλτὰν Μαχμούτης διορίζει καϊμακάμην εἰς τὴν Πόλιν τὸν μονόφθαλμον χατζῆ Ἀχμὲτ-πασσᾶν. Ὁ νέος βεζίρης Ἀϊβὰζ-Μεχμὲτ-πασσᾶς εἰς τὸ Βιδίνι προετοιμάζει τὰ διὰ τὸν πόλεμον ἀναγκαῖα. Εἰς δὲ τὸ Πεντέρι ἦτον ἀρχιστράτηγος μὲ στράτευμα 80 χιλ. ὁ ἀπὸ Περγάμου Βελὴ-πασσᾶς, καὶ εἰς τὸ Πρεκόπι, ἄλλως Ὄρκαπι ἦτον ὁ χάνης μὲ 60 χιλ. Ταρτάρους, καὶ περὶ τὴν Καμινίτζαν ἦτον ὁ Μούνιχ ἀρχιστράτηγος τῶν Ῥούσσων, σκοπούμενος ὑπαγαγεῖν τὸ Χοτίνι. Στράτευμα Τούρκων 130 χιλ. ἐπέρασε τὸν ποταμὸν Μοράβην διὰ δούλευσιν τοῦ Ἐπιτρόπου Ἀϊβὰζ-Μεχμὲτ-πασσᾶ.

Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς, δευτερεύων ποτὲ τοῦ Κὺρ Παϊσίου, εἶτα καὶ πρωτοσύγκελλος διὰ παρακλήσεως τοῦ ἀδελφοῦ του ἰατροῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ καὶ πρώτου δραγομάνου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβεως τῶν Ὁλλανδέζων, γενόμενος προεστὼς τῆς κατὰ τὸ Ἐγρίκαπι ἐκκλησίας, τιμωμένης ἐπ' ὀνόματι τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, (ἐν ᾗ καὶ εἰκὼν τῆς Παναγίας λίαν θαυματουργὴ θεραπεύουσα δαιμονιζομένους τε καὶ πᾶν εἶδος ἀσθενειῶν,) καλῶς μὴ διοικήσας καὶ χρέος ἐπιφορτίας τῇ ἐκκλησίᾳ ἀντὶ τοῦ συνήθους εἰσοδήματος, ἐξώσθη μετὰ χρόνον παρὰ τῶν ἐπιτρόπων· καὶ μετά τινα καιρὸν ἀπραξίας τε καὶ οἰκουρίας, φυγόντων τούτῳ τῷ ἔτει, διὰ τὸν πόλεμον, εἰς τὴν Ἐρδελίαν τῶν ἐπισκόπων τοῦ Πεκίου, διὰ συνδρομῆς τοῦ ῥηθέντος ἀδελφοῦ του καὶ διὰ τῆς ἔξω χειρὸς ἐπιβαίνει τοῦ θρόνου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου.

Ὁ Κὺρ Παΐσιος διὰ ὑποψίαν ἐνδεχομένης ἐπιδρομῆς Μοσχόβων εἰς τὸ Γιάσι, ὡς καὶ ἐγένετο, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Πόλιν κατὰ τὸν Μάϊον τοῦδε τοῦ ἔτους.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει ἀνεχώρησα κἀγὼ ἀπὸ τῆς γειναμένης τὸ τρίτον διὰ τὴν Μολδαβίαν, προσκληθεὶς διὰ ἀρχιατρὸς τοῦ τότε ἡγεμονεύοντος Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα βοεβόδα τοῦ προῤῥηθέντος.

Πατριαρχεύσας ὁ Κὺρ Μελέτιος ἔτη ἐννέα θνήσκει, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν πατριαρχικὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Παρθένιος ὁ Ἀθηναῖος, κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἀρχαιοτάτην συνήθειάν τους· ἐγένετο ἡ μετάθεσίς του κατὰ μῆνα Μάρτιον.

Ἦτον ὁ Ἀϊβὰζ-πασσᾶς ἐστρατοπεδευμένος κοντὰ εἰς τὸ Ἰσαρτζίκι. Οἱ Νέμτζοι εἰς ἀριθμὸν 25 χιλ. βαδίζοντες πρὸς τὴν Σεμένδριαν ἔφθασαν εἰς τόπον λεγόμενον Κρόσκα κοντὰ εἰς τὴν Σεμένδριαν, καὶ ἐκεῖ ἐστρατοπέδευ-

σαν. Διὰ νὰ πηγαίνουν λοιπὸν οἱ Νέμτζοι νὰ πολεμήσουν τὸ στρατόπεδον τοῦ 'Αϊβὰζ-πασσᾶ ἔπρεπε νὰ περάσουν ἀπὸ τὸ 'Ισαρτζίκι· τοῦτο εἶναι τόπος στενὸς μὲ μῆκος οὐκ ὀλίγον καὶ μεταξὺ λόφων. 'Εντεῦθεν οὖν περνῶντες οἱ Νέμτζοι ἀπήντησαν καραοῦλι τούρκικον, 'Ιουλίου κά· πολεμήσαντες, ἐνίκησαν οἱ Τοῦρκοι· ἀπήγαγον κεφαλὰς καί τινας ζωγρηθέντας εἰς τὸν 'Επίτροπον. "Ωρμησε λοιπὸν διὰ τὴν νίκην ὅλον τὸ τουρκικὸν στράτευμα εἰς τὸ 'Ισαρτζίκι, ἔξω ἀπὸ τὸ στενὸν μῆκος τοῦ ὁποίου δὲν εἶχαν προφθάσει ἀκόμη οἱ Νέμτζοι νὰ ἔβγουν· ἐγέμισαν οἱ λόφοι ὁποῦ περιστοιχίζουν τὸ 'Ισαρτζίκι ἀπὸ Τούρκους· οἱ Νέμτζοι εἰς τὸ στενὸν τοῦ 'Ισαρτζικίου δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ἐξαπλωθοῦν καὶ νὰ ἔχουν πολὺ πρόσωπον· ἂν ἤθελαν ν' ἀναβοῦν εἰς τοὺς λόφους δὲν ἦτο δυνατὸν διατί τοὺς ἐφόνευον οἱ Τοῦρκοι μὲ τοὺς τηλεβόλους ὁποῦ εἰς ὅλον τὸ διάστημα καὶ μῆκος τοῦ 'Ισαρτζικίου ἔρριπταν εἰς κρέατα, καὶ οἱ Νέμτζοι ἔρριπτον χωρὶς καρπόν· ἐβιάσθησαν λοιπὸν νὰ γυρίσουν ὀπίσω διὰ τὴν κακὴν τοποθεσίαν, ἀλλ' ἐν τῷ παλινδρομεῖν ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς ἡμίσεις· παρετάθη ὁ πόλεμος ἕως τὸ βράδυ· ὅσοι ἐπρόφθασαν νὰ ἔβγουν ἔξω ζῶντες ἔφυγον καὶ ἐστρατοπέδευσαν ὑποκάτω εἰς τὸ Βελιγράδι· ἐφορμῶσιν οἱ Τοῦρκοι κατ' αὐτῶν, πάμπολλοι κατ' ὀλίγων, καὶ πολεμήσαντες ἡττῶνται, οἱ Νέμτζοι καὶ κλείονται μέσα εἰς τὸ Βελιγράδι μαζὴ μὲ τὸν γκενεράλην Βάλις.

"Ηρξαντο λοιπὸν οἱ Τοῦρκοι τῆς πολιορκίας τοῦ Βελιγραδίου· ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας μαρκίων Δεβιλενὲβ παρὼν εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον ἦτον διωρισμένος ἑκατέρωθεν μεσάζων διὰ τὴν εἰρήνην. 'Ο Ναΐμπεργ εἶχε διορισθεῖ παρὰ τοῦ ἰμπεράτορος πληρεξούσιος διὰ τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης καὶ ἦν ἐν τῷ Βελιγράδι. Τὸν ἐζήτησεν ὁ Βιλενὲβ νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ συνομιλήσουν τὰ περὶ τῆς εἰρήνης· ἐξῆλθε λοιπὸν, καὶ ἀφοῦ συνωμίλησαν ἱκανῶς, ἀπῆλθεν ὁ Βιλενὲβ εἰς τὸν 'Επίτροπον νὰ τὸν εἴπῃ τὸ τί δίδει ὁ Ναΐμπεργ διὰ τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης· ὁ 'Επίτροπος ἀπεκρίθη τὸ, «δὲν ἀκούω τίποτες ἂν δὲν μοὶ δοθῇ τὸ Βελιγράδι καθὼς εἶναι ὠχυρωμένον». Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ναΐμπεργ ἐζήτησε τὰ ἄλογά του διὰ νὰ γυρίσῃ εἰς τὸ Βελιγράδι· ὁ κεαγιᾶς καὶ ὁ ρεΐσης εἰσελθόντες εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βιλενὲβ τὸν παρεκίνησαν νὰ μείνῃ διὰ νὰ μὴν ἐμποδισθῇ ἡ περὶ εἰρήνης πραγματεία, βεβαιώνοντές τον πῶς θέλουν καταπείσει τὸν 'Επίτροπον νὰ μὴ ζητῇ τόσον πολλὰ σκληρὰ πράγματα· μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν καὶ ὁ Βιλενὲβ κατέπεισε τὸν Ναΐμπεργ νὰ διατρίψῃ εἰς τὴν σκηνήν του δύο ἡμέρας.

'Ο Δραγομάνος τῆς Πόρτας 'Αλέξανδρος Γκίκας εἶχεν εἰπεῖ τῷ 'Επιτρόπῳ πῶς ὁ Ναΐμπεργ ἔχει πληρεξουσιότητα νὰ τελειώσῃ τὴν εἰρήνην με τὰ περιστατικὰ ὁποῦ ἤθελε θελήσει καὶ εὕρει εὔλογον, καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὁ 'Επίτροπος τὸ Βελιγράδι καθὼς εἶναι, καὶ ἐνόμισε πῶς κρατῶντάς τον εἰς τὸ στρατόπεδόν του θέλει βιασθεῖ νὰ κάμῃ τὸ ζήτημά του.

Μετὰ τὰς δύο ἡμέρας κατιδὼν ὁ Ναΐμπεργ τὰ αὐτὰ ζητήματα δὲν ἄλλαξε γνώμην καὶ ἐζήτει ἄδειαν ἐπιπόνως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Βελιγράδι· δὲν τὸν ἄφιναν· ἐλαλήθησαν αὐτῷ πολλὰ καὶ παρ' ἄλλων καὶ παρὰ τοῦ Χεκίμογλου 'Αλῆ-πασσᾶ· δὲν κατεπείσθη ὁ Ναΐμπεργ εἰς ἄλλο τι παρὰ εἰς

τὸ νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Σερβίας εἰς τοὺς Τούρκους, καὶ τὰ ὅσα ἐξουσίασαν εἰς τὸν πόλεμον, καὶ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας, καὶ μὴ εἰσακουόμενος ἐζήτει ἐπιπόνως νὰ ἀναχωρήσῃ· τρεῖς ρετζάληδες ὁποῦ εὑρέθησαν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Βιλενὲβ τὸν εἶπαν πῶς ὁ Ἐπίτροπος αὐτὴν τὴν πρότασιν τῆς ἀναχωρήσεώς του δὲν θέλει τὴν δεχθεῖ, καὶ τὸν Ναΐμπεργ δὲν θέλει τὸν στείλει εἰς τὸ Βελιγράδι.

Ἐσυγχίσθη ὁ Βιλενὲβ εἰς αὐτὸ καὶ ἐλάλησεν ἐναντίον τούτου τοῦ λόγου, ἀναιρῶντάς τον διὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, διὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ διὰ τὸ ἄσυλον ὁποῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχῃ ὁ μεσολαβῶν πάντῃ ἀκαταπάτητον, καὶ εἶπε καὶ τότε καὶ ἄλλοτε πολλάκις πολλὰ διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ναΐμπεργ καὶ ἀποστολὴν εἰς τὸ Βελιγράδι· ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος.

Ἔγινε καὶ συνέλευσις πολυάριθμος, ἐλάλησε πολὺ ὁ ρεΐς-ἐφένδης Ταουκτζηζαδὲς καὶ ὁ μεχτουπτζὴς Ῥαγὴπ-ἐφένδης· ὁ Βιλενὲβ καὶ ὁ Ναΐμπεργ εἶπον τὰ καθήκοντα, καὶ ζητῶντας ὁ Ναΐμπεργ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸν βασιλέα του, τὸν ἀπεκρίθη ὁ ρεΐς-ἐφένδης πῶς εἶναι καλήτερον νὰ κάθηται εἰς τὰ τζαδίρια τοῦ Βιλενέβ. Τέλος εἶπεν ὁ Ναΐμπεργ νὰ εἰποῦν τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ καταπεισθῇ μήτε ἀπὸ ἀπειλὰς μήτε ἀπὸ βίας, καὶ προκρίνει καλήτερα νὰ ἀποθάνῃ σκλάβος εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον παρὰ νὰ σκοτωθῇ ὕστερον εἰς τὴν Βιέννην ὡς πταίστης· ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἀνήγγειλεν αὐτὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ παρόντος τοῦ δραγομάνου τῆς Φράντζας, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος.

Ὡς τόσον ὁ Μούνιχ, ἀρχιστράτηγος τῶν Ῥούσσων, νικήσας τοὺς Τούρκους καὶ Ταρτάρους πολυαρίθμους ὄντας ὑπὸ σερασκέρῃ τῷ Βελῇ-πασσᾶ, εἶτα ἐφορμήσας εἰς τὸ Χοτίνι καὶ ὑπαγαγὼν καὐτό, ἦλθεν εἰς τὸ Γιάσι ὅπου διώρισε δασμὸν 8,000 φλωρία καὶ τὰ ἐπῆρεν· ἔστειλε καὶ εἰς τὸ Φωξάνι τὸν πεϊζαδὲ Κωνσταντῖνον Καντεμίρην, υἱὸν τοῦ Ἀντιόχου βοεβόδα, φυγόντα πρὸ χρόνων ἀπὸ Μολδαβίας εἰς τὴν Μοσχοβίαν, καὶ ἐλεηλάτησε καὶ μέρος τῆς Βλαχίας ἐπὶ ἡγεμόνος αὐτῆς Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου. Ὁ δὲ αὐθέντης τῆς Μολδαβίας κατέφυγεν εἰς τὸ Γαλάτζι, καὶ τοὺς υἱούς του Σκαρλάτον καὶ Ματθαῖον τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν. Ἐνίκησεν οὖν ὁ Μούνιχ καὶ ἐκάθητο εἰς τὸ Γιάσι χωρὶς νὰ δώσῃ εἴδησιν εἰς τοὺς Νέμτζους διὰ τὰς νίκας του.

Δὲν ἤξευρεν οὖν ὁ Ναΐμπεργ τὰς νίκας τῶν συμμάχων τους διὰ νὰ πάρῃ θάῤῥος καὶ νὰ ὑποφέρῃ εἰς τὴν σκλαβίαν· μάλιστα κατὰ τὰ περιστατικὰ τὰ ἰδικά τους ἦτον πιθανὸν νὰ ὑποθέτῃ καὶ τοὺς Ῥούσσους νικημένους καὶ ὄχι νικητάς· καὶ ὁ Κανόνης ὁποῦ μὲ τὰ γράμματα τοῦ κόμητος Ὄςερμαν, σεκρεταρίου τῆς βασιλίσσης, ἦλθεν εἰς τὸν Βιλενὲβ διορίζωντάς τον νὰ μεσολαβήσῃ καὶ διὰ τὴν μεταξὺ Ῥούσσων καὶ Ὀθωμανῶν εἰρήνην καὶ νὰ τὴν τελειώσῃ χωρὶς τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἀζακίου εἰς τοὺς Τούρκους, δὲν εἶχέ τινα εἴδησιν τῶν ῥουσσικῶν εὐτυχημάτων τῶν διὰ τοῦ Μούνιχ.

Ὅθεν ὁ Ναΐμπεργ, στενοχωρούμενος διὰ τὴν παντελῆ στέρησιν τῆς ἐλευθερίας του, καὶ παρακινούμενος καὶ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τοῦ Βιλενὲβ καὶ

ἀπατηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, ἔδωκε τὸ Βελιγράδι μὲ συμφωνίαν ὁποῦ νὰ κρημνισθοῦν τὰ νέα ὀχυρώματα· καὶ ἔγινεν ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης περιέχουσα πέντε ἄρθρα καὶ ὑπογραφεῖσα κατὰ τὴν ά τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ εὐθὺς ἐγύρισεν ὁ Ναΐμπεργ εἰς τὸ Βελιγράδι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.

Καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ μεσημέρι ἐγένετο ἐμπρὸς εἰς τὸν Ἐπίτροπον καὶ ὑπεγράφη καὶ ἡ συμφωνία ἡ ῥουσσοτουρκική, μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ κρημνισθῇ τὸ Ἀζάκι, καὶ ἡ ἐπαρχία του νὰ μὴν ὁρίζεται οὔτε παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν οὔτε παρὰ τῶν Ῥούσσων, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ κτισθοῦν δύο κάστρα τῶν Τούρκων εἰς τὸ Κουμπάνι διὰ νὰ ἐμποδίζουν τὰ ῥουσσικὰ καράβια ἀπὸ τοῦ νὰ ἐβγαίνουν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ νὰ κτισθῇ καὶ κάστρον τῶν Ῥουσσῶν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Τανάϊδος διὰ νὰ ἐμποδίζουν τοὺς Ταρτάρους ἀπὸ τοῦ νὰ λεηλατοῦν τὰς ἐπαρχίας των· προσέτι ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ εἶναι ἐλεύθεραι αἱ δύο καμπάρται μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν· οἱ Ῥοῦσσοι νὰ μὴν ἔχουν κανὲν πλοῖον εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν, μόνον νὰ ταξειδεύουν μὲ πλοῖα τούρκικα· καὶ ἐπροστάχθη ὁ Μούνιχ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ νὰ εὐκαιρώσῃ καὶ τὸ Χοτίνι ἀπὸ τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα δίδωντάς το τοὺς Τούρκους.

Ὁ μουπαδελὲς τῶν ἐγγράφων τῆς εἰρήνης ἔγινε τῇ ιή τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ ἐφόρεσεν ὁ Ἐπίτροπος κακουμόγουναις τὸν μεσάζοντα καὶ τοὺς πληρεξουσίους, τὸν δὲ Κανόνην ἐφόρεσε σιντζαπόγουναν.

Ἀναχωρήσαντος οὖν τοῦ Μούνιχ ἀπὸ τὸ Γιάσι ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν μητρόπολίν του ὁ ἐκεῖθεν διὰ τὸν φόβον τῶν Ῥούσσων φυγαδευθεὶς εἰς τὸ Γαλάτζι Γρηγόριος ὁ Γκίκας ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐτελείωσεν ἡ τετραετὴς αὕτη μάχη μεταξὺ Νεμτζομοσχόβων καὶ Τούρκων.

Ὡς τόσον ὁ ἰμπεράτωρ Κάρολος ὁ ΣΤ' ἀγανακτήσας ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ εἱρκτῇ παραδίδωσι τόν τε Βάλις καὶ τὸν Ναΐμπεργ· ἔγιναν αἱ ἐξετάσεις των· ὁ Βάλις ἐκατηγορήθη διατί κακῶς ἐπολέμησεν, ὁ Ναΐμπεργ διατί κακῶς ἐπραγματεύθη τὴν εἰρήνην. Ἐξέδοτο μανιφέστον ἐν ᾧ γράφει ὅτι δὲν ἐνηργήθησαν οὔτε οἱ σκοποί του οὔτε αἱ δυνάμεις ὁποῦ ἔδωκε, καὶ τὸ ὅτι δὲν ἤθελεν ὅτι ὁ πληρεξούσιός του νὰ χωρίσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἰμπερίου ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ῥουσσίας, καὶ ὅτι δὲν ἔδωκεν ἄδειαν νὰ ἀφήσουν τὸ Βελιγράδι ὁποῦ ἀκόμη ἠμποροῦσεν ἐπὶ πολὺ νὰ δεφενδευθῇ. Ἀπὸ τὴν λύπην του ἀπέθανε μετ' οὐ πολύ· ἡ θυγάτηρ του Μαρία Τερέζα ἀντ' αὐτοῦ βασιλεύσασα τοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν φυλακήν.

Μετὰ τὴν ἅλωσιν λοιπὸν τοῦ Βελιγραδίου κυριεύσαντες οἱ Τοῦρκοι καὶ πάλιν τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας ἐπρόσθεσαν δι' αὐτὰ εἰς τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας ἄλλα 219 πουγγεῖα, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιόν της μιρὶ 619. Ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἐφαντάσθη νὰ κάμῃ ἐξαρχίαν του τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας, ὡς μέγας Λογοθέτης δηλαδή, καὶ ἐπρόβαλε τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ τοῦ τὰ δώσῃ ὡς σιτηρέσιον διὰ τὴν δούλευσίν του, καὶ νὰ δίδῃ δι' αὐτὰ ἐτησίως εἰς τὸ μιρὶ τὰ ῥηθέντα 219 πουγγεῖα. Ὁ τότε ἡγεμὼν Βλαχίας Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος δὲν ἔστερξε τὸν χωρισμὸν τῶν πέντε αὐτῶν καδιλικίων ἀπὸ τὰ λοιπὰ δώδεκα, καὶ κατώρθωσε νὰ προσεθοῦν

κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν εἰς τὰ λοιπὰ 12, δεχθεὶς καὶ ἄκων τὸ νὰ πληρώνῃ καὶ τὰ παρὰ τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου Ἀλεξάνδρου Γκίκα ὑποσχεθέντα 219 πουγγεῖα. Ἀπέτυχε λοιπὸν ὁ κακοδαίμων Γκίκας τοῦ σκοποῦ τῆς κυριαρχίας τῶν ῥηθέντων πέντε καδιλικίων τῆς Κραγιόδας, γενόμενος αἴτιος τῆς ἐτησίου ζημίας τῶν Χριστιανῶν διὰ 219 πουγγεῖα, ἀλλ' ὑπέπεσε τῇ θείᾳ δίκῃ καρατομηθεὶς καὶ δημευθεὶς μετὰ χρόνον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1740.

Ἔγινεν εἰς τὴν Πόλιν ἡ ἐπικύρωσις τῆς νεμτζικῆς αὐτῆς συμφωνίας κατὰ τὴν έ τοῦ Νοεμβρίου, καὶ τὴν κά τοῦ Νοεμβρίου ἔφερεν ὁ Βιζνακόβ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς συμφωνίας διὰ τὴν εἰρήνην τὴν μεταξὺ Ῥούσσων καὶ Ὀθωμανῶν· καὶ ὁ μουπαδελὲς τῶν συμφωνιῶν ἔγινε τῇ κή τοῦ Νοεμβρίου.

Συμφωνία εἰρήνης μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς καὶ Σβετζίας, ἐνεργηθεῖσα διὰ τοῦ Φράντζα καὶ ὑπογραφεῖσα τῇ κ' τοῦ Ἰανουαρίου· ὑπισχνοῦνται οἱ Τοῦρκοι ἐν αὐτῇ δεφένδευσιν πρὸς τοὺς Σβέτζους χρείας τυχούσης.

Τὰ κεφάλαια τοῦ εἰς τὴν Τουρκίαν γαλλικοῦ ἐμπορίου εἶχαν ἀνανεωθεῖ τῷ ἔτει 1673· ἡ φιλαργυρία τῶν Τούρκων καὶ ἡ συνεχὴς μεταβολὴ τῶν προϊσταμένων εἶχαν εἰσάξει κάποια δοσίματα νεοφανῆ καὶ ἀσυνείθιστα πάντη· ὁ Βιλενὲβ τώρα μὲ τὸ θάῤῥος ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸν Ἐπίτροπον Ἀϊβάζ-Μεχμὲτ-πασσᾶν τὰ ἀνενέωσε μὲ τὴν κατάργησιν των νεωτερισμῶν.

Ὁ Μπεσὴρ-ἀγᾶς κιζλὰρ-ἀγασῆς βαρέως φέρων τὴν πολλὴν δύναμιν τοῦ Ἐπιτρόπου γίνεται αἴτιος τῆς πτώσεώς του· καὶ κάμνει Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Μαχμούτης τὸν χρηματίσαντα καϊμακάμην χατζῆ Γεγὲν-Ἀχμὲτ-πασσᾶν, ἄλλως Κιὸρ-βεζίρην, ὄντα εἰς τὴν Πόλιν καὶ διορισθέντα παρὰ τοῦ ῥηθέντος Ἀϊβὰζ-πασσᾶ, μετὰ τὴν ἐπανάκαμψίν του εἰς τὴν Πόλιν, εἰς τὸ ὀρφίκιον τοῦ νισαντζῆ.

ΚΕΦ. Ζ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου, καὶ τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου.

Βεβαιωθεὶς ὁ Ἐπίτροπος ὅτι ὁ πατριάρχης κινεῖται κατὰ τὰ νεύματα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας καταφέρεται κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νεοφύτου, ὅστις λαβὼν εἴδησιν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας, τοῦ ῥηθέντος Ἀλεξάνδρου Γκίκα, φεύγει, πατριαρχεύσας ἔτη πέντε καὶ μῆνας ἑπτά, καὶ κρύπτεται εἰς τὸ σπίτι τοῦ αὐθέντου τῆς Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα τὸ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν, κατὰ μῆνα Μάρτιον, τῇ ἐπιστασίᾳ καὶ συνδρομῇ τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου. Οἱ ἀρχιερεῖς προσταχθέντες ἐκλέξασθαι πατριάρχην προβάλλουσι τὸν Κὺρ Παΐσιον, καὶ γίνεται τὸ δεύτερον· ἐν τῷ ἐνδύεσθαι τὴν συνήθη χλαμύδα παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου προσετάγη τὸ νὰ μὴν ἀκούῃ τὸν Δραγομάνον καὶ νὰ μὴν τὸν ἀνακατώνῃ ποσῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις του, μόνον νὰ τοῦ τὰς μηνύῃ μὲ ἔγγραφόν του· καὶ ταῦτα προστάττει παρόντων τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τοῦ Δραγομάνου. Ἠρώτα ὁ Ἐπίτροπος τὸν Δραγομάνον ποῦ νὰ ἐκρύβη ὁ πατριάρχης Νεόφυτος, καὶ ἀπεκρίνετο τὸ ὅτι οὐκ οἶδε, καὶ ἄλλοτε τὸ ὅτι ἐπιβὰς νηὸς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· ἀλλ' ὡς πολλὰ περίεργος, μαθὼν ὅτι κρύπτεται εἰς τὸ ῥηθὲν σπίτι πέμπει τοὺς ἄξοντας πρὸς αὐτόν· ὁ πατριάρχης Νεόφυτος ἰδὼν τὸ καΐκι ὁποῦ ἐγλανάστισε, καταβὰς εἰς τὸν λειμῶνα τοῦ σπιτιοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὰ βουνὰ καὶ κατήντησεν εἰς τὸ Σταυροδρόμι· οἱ τοῦ Ἐπιτρόπου ἄνθρωποι εὗρον μόνον τὴν κορώναν του, τὰ ἀρχιερατικά του, βιβλία τῆς προσευχῆς του καί τινας ἀνθρώπους του, καὶ τὰ ἀπεκόμισαν εἰς τὸν Ἐπίτροπον.

Διὰ νὰ κόψουν τὰ σύνορα μεταξὺ Τούρκων καὶ Νεμτζῶν εἶχαν διορισθεῖ ἐπιστάται· ἀνεφύη διαφωνία τις, μάλιστα διὰ τῆς Πόσνας τὰ σύνορα· ῥίπτει τὸ σφάλμα ὁ Ἐπίτροπος εἰς τὸν ῥηθέντα Δραγομάνον καὶ εἰς τὸν ῥεῖςἐφένδη Ταουχτζῆζαδὲ, καὶ εἱρκτῇ παραδίδωσι τὸν Δραγομάνον· καθ' ὃν οὖν καιρὸν ἐκομίσθησαν τὰ πράγματα τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου εἰς τὸν Ἐπίτροπον, τότε ὁ Δραγομάνος ἦτον εἰς τὴν εἱρκτήν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1741.

Τὸν μὲν οὖν Δραγομάνον Ἀλέξανδρον Γκίκαν ἐφόνευσε κατὰ μῆνα Φεβρουάριον· τὸν δὲ ῥεῖσην ἐξορίσας ἔκαμε ῥεῖσην τὸν μεχτουπτζὴν Ῥαγήπ-

Μεχμὲτ-ἐφένδην. Καθαιρεῖ τῆς ἡγεμονείας τὸν αὐθέντην Μολδαβίας Γρηγόριον Γκίκαν, τὸν καὶ ἀδελφὸν τοῦ φονευθέντος Δραγομάνου· πέμπει ἀπὸ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Μολδαβίαν ἡγεμόνα τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον, καὶ κάμνει αὐθέντην Βλαχίας, κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, τὸν Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν. Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος εἶχε προβάλει τῷ ἀρχιατρῷ τοῦ βασιλέως Χαγιατηζαδὲ τὸ νὰ αὐθεντεύσῃ ὁ Μιχάλ-βοδας· ἑνωθεὶς οὖν ὁ ἀρχιατρὸς μὲ τὸν Ἀμετζὴ Σουλεϊμὰν-ἐφένδην καὶ μὲ τὸν Κέσρελην Ἀχμὲτ-ἐφένδην κατώρθωσαν παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλ-βοδα, ὅστις ἔκαμε καπικεχαγιάδές του τὸν τζεράχην Σταυράκην καὶ τὸν συμπένθερον αὐτοῦ Μανόλην τζελέπην, τὸν καὶ τῇ σπαθαρίᾳ τῆς Βλαχίας τιμηθέντα ὕστερον παρὰ τοῦ Μιχάλ-βοδα· οὗτοι οἱ δύο εἶχον παρακινήσει τὸν Ἡρακλείας καὶ κατέπεισε τὸν Χαγιατὴν διὰ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλβοδα εἰς τὴν Βλαχίαν.

Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος προβάλλει τῷ Χαγιατῇ νὰ γένῃ χάττι-σερίφι προστάττον τὸ νὰ μὴν γίνεταί τις πατριάρχης ἂν δὲν ἐρωτηθῇ ἡ κατάστασίς του καὶ δὲν δώσουν καλὴν μαρτυρίαν διὰ τὸν βίον καὶ διαγωγήν του οἱ πέντε ἀρχιερεῖς, ὁ Ἡρακλείας, ὁ Κυζίκου, ὁ Νικομηδείας, ὁ Νικαίας καὶ ὁ Χαλκηδόνος, καὶ τὸν μετρᾷ δι' αὐτὸ τὸ χάττι-σερίφι 17,500 γρόσια, ἤτοι τὰ λεγόμενα πουγγεῖα ἄσπρα 35· καὶ χάττι μὲν δὲν ἔγινεν, ὡς φαίνεται δὲν ἠδυνήθη ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ προβάλῃ τῷ βασιλεῖ διὰ νὰ τραβηχθῇ τὸ χάττι ἀφοῦ ἐγράφη τὸ φιρμάνι· ὅθεν τοὺς ἔδωκε μόνον τὸ φιρμάνι.

Ὁ Σερρῶν Γαβριὴλ καὶ τοῦ Ἡρακλείας Γερασίμου οἰκειότατος, ἔχων εἴσοδον εἰς τὸν ἀρχιατρὸν Χαγιατηζαδὲ ἐξ αἰτίας τοῦ γέροντός του, ἐκίνει ὑποθέσεις παρ' αὐτῷ οὐ μόνον τοῦ τάγματός του ἀλλὰ καὶ βλαχοπογδανικὰς καὶ ἄλλας πολιτικάς, δι' ὧν ἐγγίζετο σὺν ἄλλοις καὶ ὁ αὐθέντης Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα ἔκαμε Δραγομάνον Ἰωάννην τὸν Καλλιμάχην τόν ποτε καὶ καπικεχαγιὰν εἰς τὴν Πόλιν τοῦ προῤῥηθέντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα βοεβόδα, καὶ ὅν τινα ὡς οἰκεῖον τῶν δύο ἀδελφῶν εἶχε διορίσει ὁ φονευθεὶς Δραγομάνος Ἀλέξανδρος Γκίκας ἐπίτροπον τῆς δραγομανίας του εἰς τοὺς χρόνους ὁποῦ ἔλειπεν ἔξω εἰς τὸ στρατόπεδον,καὶ ἀκολούθως ἦν ἐπίτροπος τῆς δραγομανίας καὶ εἰς τὸ καϊμακαμλίκι τοῦ τανῦν Ἐπιτρόπου, καὶ ἐκ τούτου γνώριμός του. Κατήγετο οὗτος ἀπὸ τὸ Τζερναοῦτζι, ἐπαρχίαν τῆς Μολδαβίας γειτνιάζουσαν μὲ τὴν Λεχίαν, χωριζομένην αὐτῆς διὰ τοῦ ποταμοῦ Νίστρου, γέννημά τινος Θεοδώρου, ὅστις ἐλθὼν εἰς τὸ Τζερναοῦτζι καὶ γάμῳ ὁμιλήσας γυναικί τινι ἐγχωρίῳ κατῴκησεν εἰς τὸ Τζερναοῦτζι καὶ ἐγέννησε τὸν Ἰωάννην αὐτόν. Οἱ κατοικηταὶ τῆς ἐπαρχίας Τζερναοῦτζι ὁμιλοῦσι τὴν λεχικὴν γλῶσσαν διὰ τὸ πλησιόχωρον, διαπερῶντες τὸν Νίστρον καὶ θαμίζοντες εἰς τὴν Λεχίαν· θαμίζων οὖν καὐτὸς καὶ συνομιλῶν καὶ λέχικα εὗρε τὸν τρόπον νὰ μάθῃ καὶ λατινικά, καὶ τοῦτο ἐστάθη αἰτία τῆς αὐξήσεώς του . . . . . .

. . . .

(ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ χειρογράφου δύο σελίδες.)

αὐτοῦ τῶν ῥηθέντων ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς τὸ μπινέκτασι· ἔνθα παριστάμενοι, ὁ μὲν βεζίρης δεξιὰ ὁ δὲ γιαννιτζὰρ-άγασὴς ἀριστερὰ, τὸν κατέβασαν εἰς τὸ μπινέκτασι, ἐμβῆκαν εἰς τὴν βασιλικὴν μασχάλην, καὶ προπορευομένων τῶν ῥηθέντων τὸν ἀνέβασαν εἰς τὸ Ἄρζ-όδασί· ἐκεῖ ἱστάμενος ὁ βεζίρης συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς οὐδενὸς παρόντος ἕως μίαν ὥραν. Εἶτα ἐπάλευσαν οἱ πεχλιβάνηδες εἰς τὸ κοὺμ-μεϊδάνι· εἶτα ἐκ μέρους τοῦ ποσταντζήπαση τὰ πεμφθέντα σαψόνια ἐπάλευσαν μὲ μίαν ἀρκούδαν. Εἶτα ζητήσας ὁ βασιλεὺς τράπεζαν, ὁ κεχαγιάπεης ἐλθὼν εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ Ἐπιτρόπου ἔφερε τὰ φαγητὰ, διατάξας αὐτὰ ὁ σιλιχτὰρ-ἀγᾶς τοῦ βασιλέως, ἤρξατο ἐσθίειν ὁ βασιλεὺς συνομιλῶν μὲ τὸν σιλιχτάρην, παρόντων τῶν χὰς-όδαλήδων, καὶ ἐν τούτοις ἦλθεν ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς εἰς τὸν ὀδᾶν τὸν πλησίον τοῦ Ἄρζ-όδασί· ἤσθιε δὲ μόνος· καὶ τοῦτο ἔθος τοῖς τῶν Ὀθωμανῶν βασιλεῦσι. Μετὰ τὴν τράπεζαν ἐλθὼν ὁ Ἐπίτροπος, συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς δύο καὶ τρεῖς ὥρας, χορεύοντες ἐν τούτοις οἱ τζεγκῆδες εἰς τὸ κοὺμ-μεϊδάνι καὶ παίζοντες τὰ λεπτὰ σάζια ἔξω ἀλλὰ πλησιέστατα εἰς τὸ Ἄρζ-όδασί. Εἶτα τὸ δειλινὸν ἔγιναν τὰ αὐτὰ, μεθ' ὃ εἰσελθὼν ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς εἰς τὸ Ἄρζ-όδασὶ ἐφόρεσε πρῶτον τὸν κεχαγιάπεην ἐρκιανλίδικην γούναν, ὕστερον τὸν βεκὶλ-χάρτζην καὶ τὸν τεσριφατζὴν καὶ ἄλλους ἕως εἴκοσι καβάδια. Εἶτα ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ σαράϊ μὲ τὴν αὐτὴν προπομπὴν, καὶ ὁ μὲν βεζίρης ὀλίγον τι διαβὰς ἔξω ἀπὸ τὸ Πασσᾶ-καπισὶ προσκυνήσας ἐπανῆλθε· πλησίον δὲ τῆς Βρώσκας ὁ κεχαγιάπεης καὶ οἱ λοιποὶ προσκυνήσαντες ἐπανῆλθον· παρὰ δὲ τῇ πύλῃ τοῦ Σοοὺκ-τζεσμὲ προσκυνήσας ὁ γιαννιτζὰρ-άγασὴς ἐπανῆλθεν. Τὸ ζιαφέτι αὐτὸ ἐκόστισε τὸν Ἐπίτροπον ὑπὲρ τὰ διακόσια πουγγεῖα· δέδωκε γὰρ τῷ βασιλεῖ ζωνάρια, χαντζέρια, ὡρολόγια, δακτυλίδια καὶ ἄλλα εἴδη τζεβαερικῶν· ἐφιλοδώρησε καὶ δαρισαδὲ-άγασὴ καὶ ὅλους μέχρι τῶν μικροτέρων, καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν ἐτπατ, ἐνόσῳ ἦν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ, ἐσκόρπισε δύο τρεῖς φοραῖς φλωρία, καὶ ξεχωριστὰ ὁ κεχαγιάπεης.

Ἔτει σωτηρίῳ 1742.

Καθαιρεῖ τὸν Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Μαχμούτης καὶ ἀναβιβάζει εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιτροπικῆς τανῦν τὸ δεύτερον τὸν αὐτὸν Χεκίμογλουν Ἀλὴ-πασσᾶν κατὰ Φεβρουάριον.

Ἐφορμᾷ κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὁ Ταμὰς-Κουλοὺ-χάνης, καὶ φθάσας εἰς τὸ Κάρσι λεηλατεῖ τὰς περὶ αὐτὸ ἐπαρχίας καὶ τὰς περὶ τὸν Τίγριν, τῆς Ἀμύδης, τοῦ Κερκιοὺτ καὶ τῆς Νινευή· ἦν δὲ τότε ἀρχιστράτηγος κατὰ τῶν Περσῶν ὁ πρώην Ἐπίτροπος Γεγὲν-πασσᾶς.

Εἶχεν ὁ Ἐπίτροπος σέχην τινὰ Ἀλῆν τοὔνομα ὅστις ἴσχυε παρ' αὐτῷ· τούτῳ προσκολληθεὶς ὁ Ἰωάννης Νικολάου Μαυροκορδάτος ἔλαβε τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, ἐξωσθέντος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου· ἔγιναν καπουκεχαγιάδες του ὁ Γεώργιος Ῥαμαδάνης καὶ ὁ διδάσκαλος Κριτίας, ὁ καὶ μέγας Ἐκκλησιάρχης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου.

Πατριαρχεύσαντα τὸν Κὺρ Παΐσιον τανῦν τὸ δεύτερον ἔτη δύο ἡμερῶν τινων δεουσῶν καταβιβάζουσι τοῦ θρόνου, καὶ πατριαρχεύει τὸ δεύτερον ὁ αὐτὸς Νεόφυτος κατὰ μῆνα Δεκέμβριον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1743.

Καθαιρεῖται κατὰ μῆνα Μάρτιον ὁ Ἐπίτροπος Χεκίμογλου Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιτροπικῆς ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆς Χασὰν-πασσᾶς.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ βοεβόδας καταβαλὼν τὰς συνήθεις δόσεις ἀνενέωσε τὴν ἡγεμονείαν δι' ἄλλον ἕνα χρόνον ὁλόκληρον κατ' ἀρχὰς τοῦ Σεπτεμβρίου.

Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κὺρ Παϊσίου.

Ἕνδεκα μῆνας πατριαρχεύσαντα τὸν Νεόφυτον, ἀλλ' ἀδοκίμως διὰ τὸ βαθὺ γῆρας καὶ μὲ ἀτελεσφορίαν σχεδὸν πασῶν τῶν ὑποθέσεων, καταβιβάζουσιν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ πατριαρχεύει τὸ τρίτον κατὰ μῆνα Νοέμβριον ὁ αὐτὸς Κὺρ Παΐσιος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1744.

Ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος βοεβόδας λαμβάνει τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας τρεῖς μῆνας πρὸ τοῦ νὰ τελειώσῃ ὁ χρόνος τοῦ Μιχάλ-βοδα, διὰ τὸν ὁποῖον ὁλόκληρον εἶχε γένει μουκαρέρι μὲ πληρωμὴν τῶν ζητηθέντων ἄσπρων. Γίνεται οὖν ἔρις καὶ φιλονεικία διὰ τὴν τριμηνίαν αὐτήν. Προστρέχουσιν οἱ Μιχαλῖται τῷ ἀρχιατρῷ τοῦ ἄνακτος Χαγιατηζαδὲ, ἐν οἷς καὶ ὁ Σερρῶν Γαβριὴλ, καὶ ὑπερισχύουσι κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα, καὶ ἡγεμονεύει αὐτοὺς τοὺς μῆνας πάλιν ὁ Μιχάλ-βοδας συναθροίζων καὶ τὰ συνήθη εἰσοδήματα.

Τούτῳ τῷ ἔτει Μαΐου ἡ ἀνεχώρησα κἀγὼ τὸ τέταρτον μετὰ τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ ἡγεμόνος Αἰγύπτου, γενόμενος ἀρχιατρός του. Εὗρον ἐκεῖσε πατριάρχην Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶν τὸν ἀπὸ Πισιδίας, πενέστατον καὶ χρέη βαρυτάτῳ ὑποκείμενον, καὶ μόλις ἀποζῶντα διὰ τὸ δυσβάστακτον χρέος τοῦ θρόνου, οὐκ ἐξαρκοῦντος τοῦ πατριάρχικοῦ εἰσοδήματος οὔτε κἂν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ τόκου τῶν κεφαλαίων· τά τε πατριαρχικὰ σπίτια καὶ ἄλλοι οἶκοι καὶ ἐργαστήρια, ἀφιερώματα τοῦ θρόνου, ἐπηπείλουν κρημνισμόν.

Γρηγόριος ὁ Γκίκας κινηθεὶς εἰς αὐθεντεῖαν διὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χεκίμο-

γλου 'Αλῆ-πασσᾶ παροργίζει τὸν κιζλὰρ-ἀγασῆ Μπεσὶρ-ἀγᾶν καὶ ἐξορίζεται παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν Τένεδον.

Οἱ ἐπαρχιῶται τοῦ Σερρῶν προσκλαυθέντες συνοδικῶς κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν Γαβριὴλ οὐδὲν διεπράξαντο διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν τοῦ Χαγιατῆ ὑπεράσπισιν.

Τελειωθέντος τοῦ διαστήματος τῶν τριῶν μηνῶν, ἐνισχύσας ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος ἐξορίζει εἰς τὴν Χίον τὸν ἀπὸ τζελέπην Μανόλην Σπαθάρην μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ Γεωργίου υἱοῦ τοῦ χειρουργοῦ Σταυράκη. Ὁ δὲ Σταυράκης κρυβεὶς καὶ φυγὼν εἰς τὴν Τραπεζοῦντα ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν πρὸς τὸν Γεγὲν-πασσᾶν ἀρχιστράτηγον τότε τῶν 'Οθωμανῶν εἰς τὸν κατὰ τῶν Περσῶν καὶ τοῦ σὰχ Ταμὰς-Κουλοῦ πόλεμον.

Σαμουὴλ ὁ Δέρκων διὰ τὴν εἰς τὰς ἐπιστήμας προκοπήν του, διὰ τὴν καλὴν εἰς ὅλους ὑπόληψίν του καὶ τὸ ἀξιόχρεων, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῆς συνόδου ἀναβιβάζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς μητροπόλεώς του καὶ διορίζεται τὸ νὰ προκάθηται καὶ νὰ προϋπογράφῃ τοῦ Θεσσαλονίκης, καὶ συνοδικῷ γράμματι κυροῦται αὐτὸς ὁ προβιβασμός του, ὁ ὁποῖος φυλάττεται καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτὸν μητροπολίτας τῆς μητροπόλεως Δέρκων ἀπαρασαλεύτως καὶ ἀμεταθέτως.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1745.

Φονεύεται ὁ Γεγὲν-πασσᾶς περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους ἐν τῷ πολέμῳ τῷ κατὰ τοῦ σὰχ Ταμὰς Κουλοῦ-χάνη, τανῦν Ναδὶρ-σάχη λεγομένου.

Ὁ Σερρῶν Γαβριήλ, θανόντος τοῦ Νικομηδείας Θεοκλήτου, ἐπιπηδᾷ τῆς Νικομηδείας διὰ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιατροῦ Χαγιατηζαδέ. Ἀλλὰ μετὰ ἓξ ἡμέρας κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ἐξορίζεται παρὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου εἰς τὴν Καραπούζαν διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Μιχαὴλ βοεβόδα περὶ τῆς ῥηθείσης τριμηνίας προμαχήσεις τε καὶ ὑπεραγωνισμούς του. Προεβλήθη αἰτία τῆς κατὰ τοῦ Γαβριὴλ παιδείας ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ πολιτικῆς διὰ καθαιρέσεώς τε καὶ ἐξορίας αἱ κατ' αὐτοῦ κατηγορίαι πάντων τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Σερρῶν ἐπὶ τῆς ἐκεῖσε ἀρχιερατείας αὐτοῦ. Τούτου οὖν ἐξορισθέντος τε καὶ καθαιρεθέντος γίνεται Νικομηδείας ὁ Μελενίκου Κύριλλος ὁ Μωραΐτης.

Τὸ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος πλησίον τοῦ Ἄθωνος ἱερὸν μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου εἶναι κτίριον τοῦ Ἁγίου Παύλου υἱοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου Μιχαὴλ Ῥαγκαβὲ βασιλέως Ῥωμαίων, τοῦ αὐτοῦ, λέγω, ὁποῦ ἔκτισε καὶ τὸ Χλωροποτάμου διὰ χειρὸς τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ῥωμανοῦ τοῦ Γέροντος. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ἔκτισεν ὕστερον διὰ χειρὸς τοῦ τότε κράλη τῶν Βουλγάρων, ὅστις εἶχε γυναῖκα τοὔνομα Ἑλένην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ῥωμανοῦ, καὶ παρ' αὐτοῦ ὁ Παῦλος ὡς ἅγιος ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος προσκληθεὶς ὑπῆγεν εἰς Βουλγαρίαν καὶ τὸν ἐχριστιάνισε καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς κατοικητὰς τῆς Βουλγαρίας· διὰ δὲ τὴν ἀγάπην καὶ μεσιτείαν τοῦ ἁγίου Παύλου, εἰς

τὸν αὐτὸν τόπον ὁποῦ ἀσκήτευεν ἐλθὼν, ἔστειλεν ὁ κράλης καὶ ἔκτισε τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Ἁγίου Παύλου μετὰ τὴν ἀποτελείωσιν τοῦ Χλωροποτάμου. Εἰς αὐτὸ λοιπὸν τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου ὁ κράλης πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφιέρωσε καὶ πέντε ἓξ κομμάτια Τιμίου ξύλου ὁποῦ εἶχαν χαρίσει εἰς αὐτὸν καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κράληδες ὁποῦ ἐχριστιάνιζον οἱ βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων διὰ νὰ εἰρηνεύωσι καὶ νὰ μὴν τοὺς πολεμοῦσι, τὰ ὁποῖα τὰ ἐσύνθεσε, τὰ ἐκόλλησε καὶ τὰ ἔβαλε μέσα εἰς ἕνα σταυρὸν ὁποῦ κατεσκεύασε, τὸν ὁποῖον τὸν ἔχουν τώρα οἱ Ἁγιοπαυλῖται. Τοῦτον οὖν τὸν σταυρὸν λαβὼν ὁ σκευοφύλαξ ὁ καὶ ἀρχιμανδρίτης ἀπῆλθε χάριν ἐλεημοσύνης εἰς τὴν Μοσχοβίαν ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἥτις χάριν εὐλαβείας ἐξεκόλλησε καὶ ἐπῆρεν ἓν κομμάτι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ Τίμια ξύλα, μακρὸν ὡς ἕνα ἁρμὸν τῶν δακτύλων, ὡς εἶναι καὶ τὰ ἄλλα, καὶ δι' αὐτὸ ἔκαμε τῶν εναπολειφθέντων τὴν θήκην πολύτιμον. Ἔδωσε δὲ καὶ χρυσόβουλλον νὰ λαμβάνῃ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Παύλου ἀπὸ τὴν Μοσχοβίαν κατ' ἔτος ἑκατὸν ῥούβλια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1746.

Ὁ ῥηθεὶς Πεκίου Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς μὴ καλῶς διοικήσας τὴν ἐπαρχίαν, καὶ διὰ περιττῶν ἀναλωμάτων καὶ ἀρχιερατικῷ τε καὶ ποιμενικῷ ἐπαγγέλματι ἀπᾳδόντων κατάχρεως ὤν, καὶ μηκέτι δυνάμενος ἀπολογεῖσθαι τοῖς δανεισταῖς ἀλλὰ φεύγων καὶ κρυπτόμενος, πωλεῖ τὴν ἐπαρχίαν Πεκίου τῷ χωλῷ Γαβριὴλ καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν οἰκουρεῖ. Ἤκουσα αὐτοῦ μετὰ τούς δε τοὺς χρόνους πολλάκις ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος κατὰ τῶν Γερμανῶν πολέμου στολὴν ἔχων καὶ καθοπλισάμενος, συμπεριφέρων καὶ ἄλλους πολεμιστὰς, νὰ ὥρμησε πολλάκις κατὰ τῶν ἐχθρῶν Νέμτζων καὶ νὰ ἐπολέμησε κατ' αὐτῶν· καί ποτε τεμὼν τὴν κεφαλὴν ἑνὸς ἀπήγαγε τῷ Ἐπιτρόπῳ Ἀτβὰζ-πασσᾷ λέγων ὅτι κεφαλὴ Νέμτζου, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τζελέγκι καὶ παρ' ὅλον τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου περιήρχετο καθωπλισμένος μὲ τὸ τζελέγκι· καὶ ἕτοιμος πρὸς πόλεμον νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν.

Διὰ μεσιτείας τοῦ ἀρχιατροῦ Χαγιατηζαδὲ πρὸς τὸν πατριάρχην Κὺρ Παΐσιον λυτροῦται τῆς ἐξορίας ὁ ῥηθεὶς Γαβριήλ· ἐλθὼν ζητεῖ τὸ νὰ γένῃ πάλιν Νικομηδείας· δὲν ἠδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὸν σκοπόν του μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ ἀδελφὸς τοῦ τανῦν Νικομηδείας Κυρίλλου πραγματευτὴς τοῦ Μπεσὶρ-ἀγᾶ κιζλὰρ-αγασή· ὅθεν ὁ πατριάρχης Παΐσιος μετὰ τῆς συνόδου ἔδωκαν αὐτῷ τὴν Ἔφεσον προεδρικῶς· ἀλλ' αὐτὸς δυσαρεστούμενος διὰ τὸ μάκρος τοῦ τόπου καὶ θέλων διάγειν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, γογγύζει λέγων δοθῆναι τὴν Ἔφεσον τῷ Κυρίλλῳ καὶ λαβεῖν αὐτὸν τὴν ἰδίαν ἐπαρχίαν Νικομηδείας, καὶ μὴ εἰσακουόμενος καιροφυλακτεῖ. Ὅθεν θανόντος τοῦ Χαλκηδόνος Καλλινίκου τοῦ ποδαλγοῦ λῃστρικῶς ἐπιβαίνει τῆς ἐπαρχίας, (διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιατροῦ Χαγιατηζαδὲ, δι' οὗ ἐγένετο καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἐξορίας

ἐλευθερία του), μὲ μεγίστην ζημίαν τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐεργέτιδός του.

Τὸ νησὶ τῆς Πρώτης καὶ τὸ κατ' αὐτὸ μοναστήριον ἔχοντές το οἱ Χῖοι εἰς τὴν ἐπίσκεψίν τους, (παραλαβόντες ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὡς σταυροπήγιόν της διὰ νὰ τὸ ἐπισκέπτωνται,) ἔδωκαν ἱερομονάχῳ τινι μοναστηριακῷ τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Χρεωθεὶς αὐτὸς ἐξωδίασέ τινα διὰ ἀναγκαίαν ἐπισκευὴν τοῦ κρημνισμὸν ἐπαπειλοῦντος κατὰ τὴν νῆσον μοναστηρίου· θέλων δὲ νὰ τὸ κάμῃ μετόχιον τοῦ μοναστηρίου του, δὲν τὸ ἔστεργον οἱ Χῖοι, μὴ δυνάμενοι τοῦτο δεχθῆναι διὰ τὸ σταυροπηγιακὸν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ δικαίωμα. Ἐζήτει οὖν ὁ ἱερομόναχος παρ' αὐτῶν τὰ ἅπερ δανεισθεὶς ἐχρεώστει χρήματα, ἀλλ' οὐκ ἐλάμβανεν· ὅθεν παραστὰς τῇ συνόδῳ πολλάκις προσεκλαύθη διὰ τὸ χρέος αὐτό· ἠνωχλεῖτο γὰρ παρὰ τῶν δανειστῶν ἀπαιτούντων πρὸ χρόνων τὰ ὀφειλόμενα. Ὅθεν εἶπον οἱ συνοδικοὶ τῷ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἡ νῆσος αὐτὴ καὶ τὸ κατ' αὐτὴν μοναστήριον σταυροπηγιακὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κεῖνται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος, νὰ πληρώσῃ τοῦ ἱερομονάχου τὸ χρέος καὶ νὰ ἐπισκέπτηται τοῦ τε μοναστηρίου καὶ τῆς νήσου, ὡς μέρους τῆς ἐπαρχίας του· εἰπόντι δὲ ὅτι δὲν ἔχει ἄσπρα, ἐδόθη αὐτῷ ἄδεια δανεισθῆναι δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς πουγγεῖα πέντε καὶ ἐπιφορτισθῆναι τῷ χρέει τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος· οὗ γενομένου ἐπλήρωσε τὸ χρέος τοῦ ἱερομονάχου καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν Χίων γράμμα τῆς αὐλῆς δηλωτικὸν ὅτι ἔσεται τοῦ λοιποῦ, καθὸ ἐπίσκοπος Χαλκηδόνος, κυριάρχης τοῦ τε μοναστηρίου καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῆς νήσου Πρώτης.

Καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος Χασὰν-πασσᾶς καὶ γίνεται ὁ ποτὲ γιαννιτζὰρ-ἐφενδησὴ Τιριακὴ Μεχμὲτ-ἐφένδης καὶ τανῦν κεαγιάπεης, περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1747.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξανδρείας Κοσμᾶ τοῦ Γ' ὁ εἰς τὸ Βουκουρέστι εὑρεθεὶς εἰς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ἀφιερωμένου μοναστηρίου Ζλατάρι Λιβύης Ματθαῖος, Ἄνδριος τὴν πατρίδα, ἐξελέχθη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Παϊσίου καὶ τῆς συνόδου εἰς πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, ὡς πρῶτος ἀρχιερεὺς τοῦ θρόνου, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μετετέθη κατὰ τὴν γ' τοῦ Σεπτεμβρίου. Εἶτα καταλαβὼν τὴν Αἴγυπτον εὗρε χρέος τοῦ προκατόχου του Κοσμᾶ τοῦ Γ' πουγγεῖα ἄσπρων ὑπὲρ τὰ δεκαπέντε. Ἐπλήρωσε καὶ κεφάλαια καὶ διάφορα· ἐπεσκεύασε τοὺς οἴκους τοῦ θρόνου ἐπαπειλοῦντας κρημνισμὸν καὶ σεσαθρωμένους καὶ τοὺς ἔδωκεν εἰς ἐνοίκιον, καθὼς ἐδίδοντο καὶ ἄλλοτε ὅταν ἦσαν ἀσφαλεῖς· ἐπεσκεύασε καὶ τὸ πατριαρχεῖον ὁλόκληρον καὶ τὰς ἐκκλησίας τὰς εἰς τὸ Πηλούσιον καὶ Ῥαχίτι, καὶ τὸ νοσοκομεῖον τὸ ἐν τῷ πατριαρχείῳ τοῦ Ἁγίου Σάββα τῷ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν· ἐφρόντισε τὰς

ἐκκλησίας τὰς εἰς τὸ Τζεζάερι (ἤτοι τὴν πάλαι Καρθαγένην) καὶ Τρίπολιν τῆς Ἀφρικῆς ἠμελημένας, καὶ ἔπεμψε καὶ μοναχοὺς προεστῶτας τοὺς τὰ θεῖα μυσταγωγήσοντας πρὸς παραμυθίαν τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν αἰχμαλώτων καὶ ἐπήλυδων ἐμπόρων. Οἱ χριστιανοί τε καὶ ἔμποροι εἴς τε τὸ Ραχίτι, Πηλούσιον καὶ Κάϊρον ἰδόντες τὸν Κὺρ Ματθαῖον τοιαῦτα ποιοῦντα, πράγματα δηλαδὴ ἀσυνείθιστα καὶ ὁποῦ ἕως τώρα δὲν εἶχον ἰδεῖ, ἐφιλοτιμεῖτο ἕκαστος νὰ τὸν ἐλεῇ καὶ κατὰ καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμίν του. Ἐπεμελήθη δὲ καὶ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης πάντη ἠμελημένα, τιτάνου καὶ ἄμμου καταγέμοντα, καὶ σχεδὸν ἀνεζωογόνησε τὴν νεκρωθεῖσαν αὐτὴν παροικίαν τῆς Ἀλεξανδρείας.

Διὰ τὰ ἀνύποιστά του κακὰ καὶ τολμήματα ἐξορίζεται ὁ Γαβριὴλ εἰς τὸ Ἀβρὲτ-ἀδασὴ, τὸ καταντικρὺ τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Τριπόλεως καὶ τῆς νήσου Κύπρου, καὶ καθαιρεῖται συνοδικῶς τῇ ἑξῆς καθαιρέσει.

« Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλη-
» σίας καὶ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Χαλκηδόνος, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς
» καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς μεγαλο-
» πόλεως ταύτης, τοῦ Γαλατᾶ, τοῦ Καταστένου καὶ τῆς ῥηθείσης ἐπαρ-
» χίας κ.τ.λ. »

« Οὔτε πᾶς ὁ προφητεύων ὅσιος, εἴρηται παρὰ τοῖς θείοις Πατράσιν,
» οὔτε πᾶς ὁ δαίμονας ἐλαύνων ἅγιος· καὶ γὰρ καὶ Βαρλαὰμ ὁ τοῦ Βεὼρ
» προεφήτευσε δυσσεβὴς ὤν, καὶ Καϊάφας ὁ ψευδώνυμος ἀρχιερεύς. Τὸ δ'
» αὐτὸ καὶ ὁ κακονοίᾳ πεπιεσμένος ψευδώνυμος ἐπίσκοπος λέγεται, ὡς οὐ
» παρὰ θεοῦ προβληθείς, ὡς Ἀνανίας καὶ Σαμαίας ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ Σεδ-
» δεκίας καὶ Ἀρχίας οἱ ἐν Βαβυλῶνι ψευδοπροφῆται· ἀλλὰ καὶ Βαλαὰμ ὁ
» μάντις τιμωρίαν ἔτισε διαφθείρας τὸν Ἰσραὴλ ἐν τῷ Βεελφεγὸρ, καὶ Καϊά-
» φας ὕστερον αὐτόχειρ ἑαυτοῦ ἐγένετο, καὶ οἱ βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ
» τοῦ Ἰούδα ἀθετήσαντες παντοίας τιμωρίας ἔτισαν. Δῆλον οὖν ὡς καὶ οἱ
» ψευδώνυμοι ἐπίσκοποι οὐκ ἐκφεύξονται τὴν παρὰ θεοῦ δίκην· ῥηθήσεται
» γὰρ αὐτοῖς καὶ νῦν, « Οἱ ποιμένες οἱ φαυλίζοντες τὸ ὄ-
» νομά μου, παραδώσω ὑμᾶς εἰς ἁρπαγήν » τῶν γὰρ τοι-
» ούτων θεὸς περιαιρεῖ τὴν χάριν. »

« Τοιοῦτος ἄρα ἐν τοῖς παροῦσιν ἀνεφάνη καιροῖς εἰ καί τις ἄλλος τῶν
» πώποτε ἐπὶ κακίᾳ διαβοήτων ὁ κακογαβριὴλ ὀνόματι, ἀφανὴς καὶ ἐξ ἀ-
» φανῶν, τὴν δὲ κακίαν ἐπίσημος καὶ, τὸ ὅλον φάναι, κακίας αὐτόχρημα,
» ἀπὸ κοσμικοῦ, ὡς οὐκ ὤφελεν,εἰς τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἀναξίως παρεισφε-
» ρεὶς,καὶ τὸ ἀμώμητον τῆς ἱερωσύνης πρᾶγμα καὶ ὄνομα ὕλην τῆς ἑαυτοῦ
» ἀθεμίτου μανίας ποιήσας, καθὼς ἐκ τῶν αἰσχίστων καὶ παντόλμων ἰ-
» διοκακουργημάτων μετέπειτα φωραθεὶς ἀπεφάνθη. Εὐθὺς τοίνυν ἐκ προοι-
» μίων τῆς νεαρᾶς καὶ μυσαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ὅσα βέβηλα ἔργα μετελθὼν,
» ἀνερυθριάστως καὶ ἐκ πρώτης, ὡς εἰπεῖν, βαλβῖδος τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ
» εἰς ἀθεμίτους καὶ βεβήλους πράξεις περιπεσὼν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπὶ τὸ
» χεῖρον προέκοπτε. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀοιδίμου πα-
» τριάρχου Κὺρ Κυπριανοῦ, καί τοι τῶν οἰκείων αὐτοῦ ὑπάρχων, διὰ τὰς

» μυσαρὰς αὐτοῦ πράξεις ἀπεδιώχθη παρ' ἐκείνου, παραγγείλαντος ἐν τῇ
» πατριαρχικῇ αὐλῇ μηδεμίαν ὅλως εἴσοδον ἔχειν, ὡς κάθαρμα, μηδὲ συγ-
» γενὴς αὐτοῦ ὀνομάζεσθαι· εἶτα ὑπουλοτρόπως ὑπηρέτης ὕστερον χρημα-
» τίσας τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει πατριάρχου Κὺρ Κυρίλλου καὶ μυρία ἄ-
» τοπα αἰσχρουργήσας, φωραθείς τε καὶ καταμαρτυρηθεὶς ἀπόβλητος ἐγε-
» γόνει. Ἐν τούτοις ὢν καὶ μὴ ἔχων ἄλλοθέν ποθεν πόρον βίου, ὡς κατα-
» ναλώσας ἀσώτως πᾶσαν ἣν ἔλαβε περιουσίαν ἀπὸ κληρονομίας τοῦ μνη-
» μονευθέντος θείου αὐτοῦ Κὺρ Κυπριανοῦ, μόλις ἴσχυσε λαβεῖν καὶ αὖθις
» ὑποκριτικῷ σχήματί τινα τῶν ἁπλουστέρων γερόντων, καὶ τάχα ἐπί-
» τροπος ἀποκαταστὰς τοῦ ποτε Βεῤῥοίας Κὺρ Μακαρίου διετάραξε καὶ
» συνέχεε τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην, καὶ πολλοὺς τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν κα-
» τέτρεξεν ἀδίκως, ὥστε ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες οἱ ἐκεῖσε συνελθόντες καὶ
» μεγάλως καταβοῶντες ἠνάγκασαν καὶ ἄκοντα τῆς πόλεως αὐτῶν ἐκστῆ-
» ναι, καὶ οὕτως ἀπαλλαγῆναι αὐτοὺς τοῦ τοιούτου θηρίου. Μετὰ δέ τινα
» καιρὸν πάλιν κακῶς περιπλανώμενος καὶ ὑποκριθεὶς μετανοίας σχῆμα, καὶ
» τὴν ἀλωπεκῆν ἐνδυθεὶς ὡς προβατόσχημος λύκος ἀντὶ τῆς πρότερον λεον-
» τῆς, ἔφθασεν, ὡς οὐκ ὤφελεν, εἰς τὴν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίαν ἀναξίως
» προβιβασθεὶς, μητροπολίτης Σεῤῥῶν χρηματίσας παραχωρήσει θεοῦ. Κἀν-
» τεῦθεν ἐκ προοιμίων εὐθὺς ἐφάνη ὄντως καὶ ἀπηλέγχθη οἷος ἦν τὸ πρό-
» τερον καὶ οἷος ἀπέβη ὕστερον δεδοκιμασμένος ἄντικρυς· οὐδόλως γὰρ ὡς
» ἀρχιερεὺς, ἢ ποιμὴν λογικοῦ ποιμνίου, ἢ πατὴρ πνευματικῶν τέκνων διά-
» γειν καὶ πολιτεύεσθαι κατὰ τὰς ἐννόμους διαταγὰς ἠβουλήθη, ἀλλὰ λυ-
» μεὼν ἄντικρυς καὶ φθορεὺς καὶ ὡς κύων λυσσητὴρ τὸ ἐκεῖσε ποίμνιον διε-
» σπάραξεν, ἀνὰ τ' ἔντερα καὶ μέλαν αἷμα τὸν ἅπαντα βίον αὐτοῦ κατορχη-
» σάμενος, ἕως οὗ κἀκεῖθεν αἰσχρῶς καὶ ἀτίμως φυγὼν καὶ τὴν Κωνσταν-
» τίνου καταλαβὼν δέδωκεν ἄδειαν τοῖς ἐκεῖσε χριστιανοῖς ὀλίγον ἐφησυ-
» χάσαι. Ἐνῷ γὰρ διέτριβεν οὗτος ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς Κύ-
» ριον ἐκδημήσαντος τοῦ ποτε Νικομηδείας κὺρ Θεοκλήτου ἔφθασε ποικι-
» λοτρόπως ἐπιδράξασθαι τῆς μητροπόλεως Νικομηδείας, ὑπερπηδήσας ἀ-
» τάκτῳ ποδὶ πολλοὺς τῶν πρὸ αὐτοῦ· οὐ νομίμως· τοὺς γὰρ μεταγενεστέ-
» ρως χειροτονηθέντας μὴ τολμᾷν ἑαυτοὺς προτιμᾷν τῶν προτέρων ὁ ἐν-
» νε ηκοστὸς τρίτος συνοδικὸς Κανὼν διακελεύεται· αὐτὸς δὲ ὁμόσε καὶ
» ἀπ' ἐναντίας βαίνων τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει καὶ νομοθεσίᾳ εἰς οὐδὲν ἐλο-
» γίσατο τὰ ἱερῶς νομοθετηθέντα, σκοπὸν θέμενος συγχέαι καὶ ἀνατρέψαι
» πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν καὶ εὐκοσμίαν· μηδένα γὰρ ἀθρόως ἀνά-
» γεσθαι εἰς ὕψος, ἀλλ' ἐν ἑκάστῃ τάξει ἔστω νόμιμος χρόνος δοκιμασίας
» ὁ ΙΖ' Κανὼν τῆς Α' καὶ Β' τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου διακε-
» λεύεται· καὶ ὁ Ι' τῆς ἐν Σαρδικῇ τοῦτ' αὐτὸ συναποφαίνεται, ὁμοῦ καὶ ὁ
» Β' τῆς ἐν Νικαίᾳ μηδένα, φησὶ, νεόφυτον προβιβάζεσθαι, ἵνα μὴ τυφω-
» θεὶς εἰς κρῖμα ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Καὶ τοῖς μὲν νόμοις
» τοιοῦτος ἐγένετο Νικομηδείας μητροπολίτης παρανόμως· τοῖς δὲ τρόποις
» χαιρέκακος καὶ μισόκαλος· οὐ γὰρ μόνον τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν
» ἀλλὰ καὶ τὴν πολιτικὴν συνετάραξεν ἅπασαν ἐξ ὅτου εἰς Κωνσταντινού-

» πολιν ἐπεδήμησε· καὶ τῷ μὲν σχήματι ἦν τοῦ ἱεροῦ καταλόγου, τῷ δὲ » ἔργῳ τῆς πολιτείας λυμεὼν, καὶ δεξιᾷ μὲν τῇ χειρὶ ἐπώλει τὰ ἀνθρώπι» να ἀντὶ τῶν θείων, τῇ δὲ λαιᾷ ἠγόραζε τὰ θεῖα διὰ τῶν ἀνθρωπίνων,ἐξ » ὧν οὐ μόνον προσέκρουσε τοῖς ἔξω κρατοῦσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱεροῖς θείοις » Κανόσιν.'Επίσκοπος γὰρ ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος κοσμικὰς φροντίδας μὴ » ἀναλαμβανέτω, εἰδὲ μὴ, καθαιρείσθω, ὁ ἀποστολικός φησι Κανών· Οὐ » μὴν ἀλλὰ κἀπὶ τῷ τῆς καθοσιώσεως ἐγκλήματι φωραθεὶς καὶ ἐλεγχθεὶς » τηνικαῦτα παρὰ πάντων τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ Σερρῶν ἐπὶ τῆς ἐκεῖσε ἀρ» χιερατείας αὐτοῦ, ὡς διὰ κοινῶν ἐγγράφων αὐτῶν ὡμολόγηται, εἰ καὶ » τότε ἦν τὸ ἔγκλημα κεκαλυμμένον οὐ μέντοιγε διὰ τέλους λαθεῖν ἠδυ» νήθη· ὅθεν ἐνδίκως καὶ ὑπὸ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας καὶ ἐνδι» κώτατα καθῃρέθη, καὶ παρὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐξόριστος ἐγεγόνει, » καὶ τῆς μητροπόλεως ἐκείνης ἐξωστρακίσθη. Τῆς δὲ τροφοῦ καὶ μητρὸς » αὐτοῦ φιλοστόργου ἀεὶ περὶ τὰ ἴδια τέκνα διακειμένης καὶ συμπαθείας » αὐτὸν ἀξιωσάσης ἐπ' ἐλπίδι μετανοίας καὶ διορθώσεως τῶν προτέρων αὐ» τοῦ πράξεων, οὐ μόνον ἀπὸ τῆς ἐξορίας μετάπεμπτος γέγονεν ἀλλὰ κἀ» πὶ τὸν τῆς μητροπόλεως 'Εφέσου βαθμὸν προεβιβάσθη. 'Αλλ' οὐδὲ οὕτω » τὴν χάριν ὁ ἀχάριστος ἔγνω οὐδὲ τὸν ἔλεον ὁ ἀνηλεής· τὴν δὲ παρ' ἀ» ξίαν αὐτῷ δοθεῖσαν τιμὴν οὐ κατ' ἀξίαν νομίσας, ταραχὰς ὅ,τι πλείστας » καὶ ζάλην καὶ κλύδωνα τῇ ἐκκλησίᾳ διήγειρεν, ἐφ' ᾧ τὴν μητρόπολιν » Χαλκηδόνος παραπεσοῦσαν τότε κατάσχῃ παρὰ τοὺς θείους Κανόνας. » Κατὰ γὰρ τὸν ΙΖ' τῆς ἐν 'Αντιοχείᾳ Συνόδου Κανόνα ὁ τοιοῦτος κανονί» ζεται καὶ εὐθύνεται, φάσκοντα,«Ὁ ὁρισθεὶς προϊστάναι λαοῦ, εἰμὴ κατα» δέξοιτο τὴν λειτουργίαν καὶ μὴ πείθοιτο ἀπιέναι εἰς τὴν ἐγχειρισθεῖσαν » αὐτῷ ἐκκλησίαν, ἀκοινώνητός ἐστιν, ἤτοι ἀφωρισμένος ἕως ἂν καταδέξη» ται». ἀλλὰ καὶ ὁ Α' τῆς ἐν Νικαίᾳ μὴ μεταβαίνειν ὁρίζεται ἐξ ἐκκλησίας » εἰς ἑτέραν ἐπίσκοπον ἢ πρεσβύτερον ἢ διάκονον· εἰ δέ τις τοιοῦτόν τι ἐ» πιχειρήσειεν ἀκυροῦσθαι τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. Αὐτὸς δὲ τῶν τοιούτων παν» τάπασιν ἀλογήσας ἔλαβεν ὁπωσδήπως τὴν ῥηθεῖσαν ἐπαρχίαν τῆς Χαλ» κηδόνος οὐκ ἄνευ μεγίστης ζημίας τῆς 'Εκκλησίας, ὑφ' ἧς τοσαύτης καὶ » τοιαύτης τιμῆς ἠξίωται. Εἰ γὰρ αἱ διὰ Κλήμεντος διαταγαὶ ἅγιαι καὶ » σεβάσμιαι, ἐναγὴς οὗτος πάντῃ καὶ βέβηλος, ὡς οὐδενὸς τῶν προσόντων » τῇ ἀρχιερατικῇ ἀξίᾳ μετέχων· ὅθεν φυσήματι ἀλλοκότῳ τῆς ἐνδογενοῦς » κακοπροαιρέσεως τὴν διάνοιαν ἐπηρμένος καὶ ἱστίῳ τῆς ἐνδομυχούσης κα» κίας ἐλαυνόμενος, (οὔτε γὰρ μαθεῖν ἠθέλησεν ἐξ ὧν ἔπαθεν, οὔτε μετα» μαθεῖν ἐφ' οἷς εὖ πέπονθεν,) ὁ αὐτὸς ἐπὶ τῆς προτέρας κακίας ἀμετακί» νητος καὶ ἀμετάβλητος μέχρι τοῦδε διέμεινε, ἀνταρσίας τε καὶ ἀποστα» σίας ἀνερυθριάστως καὶ ἀνυποστόλως κατὰ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκ» κλησίας καὶ καθ' ἡμῶν ὁσημέραι τεχναζόμενος οὐ διέλιπε. »

« Καὶ γὰρ πέρυσι γαλήνης οὔσης τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτὸς ἀπ' οὐδεμιᾶς αἰ» τίας χειμῶνα μέγιστον ἦρε καὶ ζάλην, ὥστε οὐ μικρὸν ναυαγῆσαι συνέ» βη τὴν ἐκκλησίαν· μὴ συγχωρήσαντος δὲ τοῦ πανοικτίρμονος θεοῦ καὶ » τὴν τρικυμίαν κατευνάσαντος, συνεχωρήθη τέως αὐτῷ καὶ τουτὶ τὸ ἀ-

—1747

» μάρτημα, καίτοι ὑπευθύνῳ ὄντι βαρυτάτῃ παιδείᾳ ὑποπεσεῖν καὶ τὰς
» ποινὰς δοῦναι ἀξίας τῆς συμβάσης ζημίας. Ἀλλ' οὐδ' οὕτως ἠθέλησε με-
» τριάσαι καὶ μαλάξαι τὴν κακίαν αὐτοῦ ὁ ἀνήμερος· εἰ γὰρ ἀλλάξεται
» Αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, ποιήσει καὶ
» ὁ κακὸς ἀγαθὸν κακὰ μεμαθηκώς· οὕτω δῆτα καὐτὸς οὔτε μετεμελή-
» θη οὔτε ὅλως ἐπαύσατο τοῦ κακῶς λέγειν καὶ πράττειν καὶ ἐπινοεῖν, ἔρ-
» γον ὁσημέραι ἔχων ἐντρυφᾶν τοῖς φθοροποιοῖς βουλεύμασι καὶ κινήμασι.
» Καὶ τοὺς μὲν νέους διέφθειρε, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ τοῖς πικροτάτοις νάμασιν
» αὐτοῦ ἐπότιζε, τοὺς δὲ γέροντας καὶ τιμίους ὕβριζε καὶ ἠτίμαζεν ὡς μη-
» δενὸς λόγου καὶ τιμῆς ἄξιος· καὶ τοὺς μὲν τῶν ἁπλοϊκωτέρων προφάσει
» δῆθεν εὐλαβείας εἰς περιφρόνησιν ἡμῶν τε καὶ τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ
» ἐκκλησίας παρώξυνεν, ὃ δὴ καὶ τοῦτο παράνομον τόλμημα· εἴ τις γὰρ
» δοῦλον προφάσει θεοσεβείας διδάσκει καταφρονεῖν δεσπότου καὶ μὴ μετὰ
» πάσης τιμῆς τῷ ἑαυτοῦ δεσπότῃ ἐξυπηρετεῖσθαι, ἀνάθεμα ἔστω, ὁ τῆς
» ἐν Γάγγρᾳ Συνόδου Κανών φησι. Τοὺς δὲ εἰς φατρίας, συνωμοσίας τε καὶ
» ἀνταρσίας διεγείρων συνίστη ἐπὶ καταδρομῇ καὶ ἀφανισμῷ τῆς εὐεργέ-
» τιδος αὐτοῦ Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, οὔτε θεὸν φοβούμενος
» οὔτε νόμους αἰδούμενος οὔτε ἀνθρώπους αἰσχυνόμενος, καὶ τῷ καθ' ἑαυ-
» τὸν πονηρῷ ὑποδείγματι διδάσκαλος κακίας πανταχόσε περιεσόβει· καὶ
» τελευταῖον πάντα λίθον ἐκίνει πρὸς τὸ σκοπούμενον αὐτῷ τέλος, καὶ οὔ-
» τε αὐτὸς ἡσυχίαν ἦγεν οὔτε τοὺς ἄλλους ἡσυχάζειν εἴα, προστρίβων ἑ-
» νὶ ἑκάστῳ ἢ ψόγον ἢ ὕβριν ἢ προπηλακισμόν, ἢ ζημίαν ἐπάγων, ἢ δια-
» βολὴν προσάπτων, καί, ὡς κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ἅπαν τὸ ἐκκλησιαστικὸν
» καὶ πολιτικὸν σύστημα λυμηνάμενος, καὶ τέλος καὶ αὐτοὺς τοὺς θεμε-
» λίους τῆς ἐκκλησίας ἀναμοχλεῦσαι ἀπεπειράθη ὁ ἀχάριστος θεῷ καὶ
» ἀνθρώποις, ἕως καθ' ἑτέρων κακὰ βουλευόμενος καὶ λάκκον τῷ πλησίον
» ὀρύττων αὐτὸς ἐνέπεσε καὶ κατὰ τῆς ἰδίας κεφαλῆς τὸν λίθον ἐκύ-
» λισε».

« Τῶν γὰρ πονηρῶν αὐτοῦ σκευωρημάτων φωραθέντων καὶ ἐλεγχθέντων
» παρὰ τῶν συνειδότων προστάξει τῆς κραταιᾶς βασιλείας ἐξόριστος ἐ-
» γεγόνει, καὶ τῆς παρ' ἀξίαν ἀξίας ἐξώσθη, καὶ παρ' ἡμῶν κοινῇ συνοδι-
» κῇ γνώμῃ ἄξιος παντελοῦς καθαιρέσεως ἐκρίθη διά τε τ' ἄλλα αὐτοῦ ἀ-
» τοπήματα καὶ διὰ τὸ τῆς συνωμοσίας καὶ καθοσιώσεως ἔγκλημα. Τοῦτο
» γὰρ καὶ παρὰ τῶν ἔξω νόμων κεκώλυται, πολλῷ δὲ μᾶλλον κἀν τῇ ἐκ-
» κλησίᾳ τοῦ θεοῦ ἀπηγόρευται, κατὰ τὸν ΛΔ' Κανόνα τῆς ἐν Τρούλλῳ·
» φησὶ γάρ· «Εἴ τινες εὑρεθεῖεν συνομνύμενοι ἢ φατριάζοντες, ἐκπιπτέτω-
» σαν πάντῃ τοῦ οἰκείου βαθμοῦ». Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παλαιᾶς νομοθεσίας
» ἐσχάτης παιδείας ὑπάρχει ἐπάξιος· οὔτε γὰρ Κορὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ στα-
» σιάσαντες πρὸς Ἀαρὼν καὶ κακολογήσαντες διέφυγον τὴν παρὰ θεοῦ τι-
» μωρίαν πυρὸς παρανάλωμα γεγονότες, Δαθάν τε καὶ Ἀβειρὼν πρὸς Μωϋ-
» σέα ἐπαναστάντες εἰς γῆν κατεπόθησαν. Ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ δε-
» σποτικοῦ καὶ ἀχράντου στόματος ἔνοχός ἐστι καταδίκης ἐσχάτης, ὡς ἐν
» τῷ ἱερῷ Εὐαγγελίῳ γέγραπται τὸ καὶ ἑνὶ τὸν ἀδελφὸν σκανδαλίζοντι

1747—

» συμφέρει ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατα-
» ποντισθῆναι ἐν τῷ πελάγει».

» Τοιγαροῦν τὸν τοιοῦτον ὡς οὕτως ἀτόπως καὶ φαυλοβίως πολιτευθέν-
» τα, καὶ ἐκ νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας ἀσώτως καὶ βδελυρῶς βεβιωκότα, καὶ ἐ-
» πὶ μυρίοις ἀτοπήμασι πανταχόθι ἁλόντα, καὶ μιάναντα τὰς ἁγιωτάτας
» μητροπόλεις, τὸν πολλῶν κακῶν αἴτιον τῷ χριστιανικῷ γένει γενόμενον,
» ὡς βέβηλον, ὡς μιαρὸν, ὡς θεοστυγῆ, ὡς ὅλως ἀντίθεον καὶ ἀντίχρι-
» στον, ὡς δοχεῖον τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ πατρὸς καὶ διδασκάλου αὐτοῦ
» Βεελζεβοὺλ, ἵνα μὴ τὴν ὅλην τοῦ Χριστοῦ ποίμνην λυμαίνηται, καὶ γὰρ
» μικρὰ ζύμη πλήρωμα φυράματος δολοῖ, καὶ μυῖαι θα-
» νοῦσαι σαπριοῦσι σκευασίαν ἡδύσματος, καὶ κύων
» λύσσει συσχεθεὶς ἐπικίνδυνος παντὶ ᾧ ἂν προσάψη-
» ται, εἰκότως, συνοδικῇ γνώμῃ καὶ κρίσει καὶ ψήφῳ καὶ ἀποφάσει, παν-
» τελεῖ καθαιρέσει κατὰ νόμους καταδικάσαντες δι' ὠμοφορίου καὶ ἐπιτρα-
» χηλίου, ἐγγράφως ἤδη καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ
» συνοδικοῦ γράμματος ἀναγκαίως ἔγνωμεν ἐκδοῦναι τε καὶ ἐπισφραγίσαι
» τὴν τελείαν αὐτοῦ καθαίρεσιν, καὶ ὡς μέλος σεσηπὸς καὶ μεμολυσμένον
» τῆς χριστιανικῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁλομελείας ἐκκόψαι. Τούτου χάριν γρά-
» φοντες ἀποφαινόμεθα μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς καὶ τ.λ. ἵνα ὁ ῥηθεὶς κακο-
» γαβριὴλ, ὡς τηλικοῦτος τὴν κακίαν καὶ τοῖς νόμοις παρανομώτατος καὶ
» πολέμιος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας, ὑπάρχῃ παρὰ τῆς ἁγίας
» καὶ ὁμοουσίου Τριάδος καθῃρημένος» κ.τ.λ.

Τούτου οὖν καθαιρεθέντος ἔδωκαν τὴν Χαλκηδόνα προεδρικῶς τῷ πρώην Πεκίου Ἰωαννικίῳ Καρατζᾶ.

Διὰ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βαβυλῶνος Ἀχμὲτ-πασσᾶ ζητεῖ ἡ Πόρτα εἰρηνοποιῆσαι τῷ Ναδὶρ-σάχῃ, καὶ γίνεται ἔγγραφος ἡ συμφωνία τῆς μεταξὺ τῶν δύο εἰρήνης. Εἰς αὐτὴν ὑπέσχετο ὁ Ναδὶρ σάχης συμμαχῆσαι τοῖς Ὀθωμανοῖς καὶ κατὰ τῶν Ῥούσσων.

Τὴν νῆσον οὖν τῆς Πρώτης καὶ τὸ κατ' αὐτὴν μοναστήριον, ὁμοίως καὶ τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, (σταυροπηγιακὸν ὑπάρχον καὐτὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας), τὰ οἰκειοποιήθη ὁ Ἰωαννίκιος ὡς μητροπολίτης Χαλκηδόνος, μάλιστα τὸ τῆς Πρώτης ὡς ἀγορασθὲν μὲ δανειακὰ ἄσπρα τῆς μητροπόλεως· ὅθεν ἐλάμβανε καὶ ἐκαρποῦτο ἐτησίως τὰ παρ' αὐτῶν εἰσοδήματα. Πωλήσας δὲ καί τινας τόπους παραλίους καί τινας ἀγροὺς τοὺς κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην καθωσιωμένους τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἔκαμε μικρὰν ἐπισκευὴν τοῦ μοναστηρίου.

Θανόντος τοῦ ἀρχιευνούχου Μπεσὶρ-ἀγᾶ, ἀνδρὸς περιφήμου διὰ τὴν φρόνησιν καὶ βαθύνοιαν εἰς τὰ πολιτικὰ, γίνεται ἀρχιευνοῦχος ὁ θησαυροφύλαξ τοῦ ἄνακτος Ἄραψ καὐτός. Οὗτος ἔχων εἰς τὴν δούλευσίν του χαζναδάρην νέον τινὰ Σουλεϊμάνην τοὔνομα, καὶ Ἀρμένιον σαράφην τοῦ Χαρεμέϊν, Ἀγκόπην τοὔνομα, ἔκαμε δι' αὐτῶν ἁρπαγὰς χρημάτων, ἀδικίας, συκοφαντίας, φόνους ἀδίκους ἀθώων ἀνθρώπων καὶ πᾶν εἶδος κακιῶν καὶ ἐξαγίστων ἀτοπημάτων εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, γυ-

μνώνωντας μὲ τὴν φιλαργυρίαν του ὅλους τοὺς ὀφφικιαλίους καὶ ἀξιωματικοὺς μὲ τὴν ὑπέρμετρον καταβολὴν τῶν ἄσπρων ὁποῦ ἔπαιρνεν ἀπὸ κάθε εἶδος ἡγεμόνων καὶ προστατῶν ἐπαρχιῶν, συκοφαντοῦντες πολλάκις πολλοὺς αὐτῶν ἵνα χρηματολογήσωσι παρ' αὐτῶν, καὶ φονεύοντες ἀδίκως τοὺς ἀντιλέγοντας· ὅθεν ἐφόνευσαν καὶ τὸν Οὐσκιουδὰρ-μουλλαχὴ κρημνίσαντες νύκτωρ τὸν μεχκεμὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κοιμωμένου, καὶ τῶν φυσικῷ θανάτῳ πανταχοῦ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τεθνεώτων ἁρπάζοντες καὶ οἰκειοποιούμενοι τὰ ὑπάρχοντα πάντα κινητά τε καὶ ἀκίνητα.

Ὁ σατράπης τῆς Μεσὲτ 'Αλὴ-Κουλὴ-χάνης ὁ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Ναδὶρ-σάχη μαζὴ μὲ τὸν Μαγκιοὺρ-χάνην γράφουσι τῷ Μεχμὲτ-Κουλῆ-χάνῃ σωματοφύλακι τοῦ Ναδὶρ σάχη ἵνα φονεύσῃ αὐτὸν, καὶ φονεύεται τῇ κά τοῦ Ἰουνίου, ἔτει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἑξηκοστῷ, καὶ ἐπιπηδᾷ τοῦ θρόνου ὁ ῥηθεὶς ἀνεψιός του 'Αλὴ-Κουλὴ χάνης, μετονομασθεὶς 'Αδὶλ-Κουλοὺ-χάνης, καὶ ἠλευθερώθη ὁ σουλτὰν Μαχμούτης τῆς ἐπηρείας τῶν Περσῶν.

Καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος Τιριακὴ Μεχμὲτ-ἐφένδης καὶ γίνεται ὁ μέγας Ἱπποκόμος Ἀπ ουλλὰχ-πεης, υἱὸς τοῦ Φιραρῆ Χασὰν-πασσᾶ, ὀνομασθεὶς παρά τινων Ἐγρὶ-μποϊνοὺ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς.

Λυτροῦται τῆς εἰς τὴν Τένεδον ἐξορίας Γρηγόριος ὁ Γκίκας μὲ ὑπόσχεσιν ἡγεμονείας εἰς τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντίνου, μετὰ τὰ συνήθη, καφτάνι, κοῦκαν, προπομπὴν καὶ δόσεις χρημάτων ὑπερβολικὰς ἔφθασεν εἰς τὸ Γιάσι, τρίτον ἤδη ἡγεμονεύσας τῆς Μολδαβίας μετὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ ἡγεμονεύσαντος ἐκεῖσε Ἰωάννου Νικολάου Μαυροκορδάτου τοῦ προῤῥηθέντος.

Εἰς τοῦ Ἐπιτρόπου τὴν δούλευσιν διὰ τὴν ἰατρικὴν ἦτον ὁ Λουκῆς, Χῖος, σπετζιάλης ποτὲ τοῦ ἰατροῦ Τούρκου Πιλὰβ μουλλᾶ, παρ' οὗ ἐνόμιζε πῶς νὰ ἔμαθεν ἰατρικὴν διὰ τὰς ῥετζέτας ὁποῦ τὸν ἔδιδε νὰ κατασκευάζῃ διὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ἰατρικῆς του. Οὗτος οὖν ὁ Λουκῆς φιλοχρηματίᾳ φερόμενος ἐνήργησε παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ φιλοχρηματοῦντι καὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Γαβριήλ. Ἀπὸ τζοχαδάρην ἐλθόντα ἀπὸ τῆς Κύπρου βεβαιωθεῖσα ἡ σύνοδος τὴν ἐλευθερίαν του, δαπάνῃ χρημάτων πρὸς τὸν αὐτὸν Ἐπίτροπον ἔλαβεν ὁρισμὸν νὰ ἐξορισθῇ ὁ Γαβριὴλ εἰς τὸ Ὄρος· ἀποστείλασα οὖν ἐφημέριον καὶ γιασακτζὴν τοῦ πατριάρχου πρὸς ἀπάντησίν του εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εὗρον αὐτὸν εἰς τὸ Μπάλι-Κέσρι καὶ ἀπήγαγον εἰς τὴν Λαύραν μοναστηρπέντην, ἤτοι κλεισμένον εἰς τὸ μοναστήριον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1748.

Φυγὼν ἀπὸ τῆς Λαύρας ὁ ἐξόρισ-ος Γαβριὴλ ἐλθὼν κρύπτεται εἰς τὸ σπίτι τοῦ ῥηθέν-ος Λουκῆ εἰς τὸ Σταυροδρόμι· ἐνεργεῖ διὸ καὶ πάλιν ὁ Λουκῆς τὴν ἐλευθερίαν του ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ Ὄρος ἐξορίας, καὶ πάσχει τοῦ λοιποῦ ὁ Γαβριὴλ νὰ γένῃ πάλιν Νικομηδείας· ὅθεν διὰ τοῦ αὐτοῦ Λουκῆ πείθει τὸν Νικομηδείας Κύριλλον δεχθῆναι τὸ πατριαρχεῖον, εἶτα προβάλ-

λει ὁ Δουκῆς τῷ Ἐπιτρόπῳ ἁδρὰν δόσιν ἄσπρων δι' αὐτὴν τὴν ἀλλαξοπατριαρχείαν.

ΚΕΦ. Η'.

Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Ε' τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ τετάρτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάβου.

Μεταπεμφθεὶς οὖν ὁ Κύριλλος εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου ἐνδύεται τὴν χλαμύδα τῆς πατριαρχείας χωρὶς θέλησιν, ἐκλογὴν, ἢ κἂν ἁπλῶς εἴδησιν τῆς συνόδου, καὶ μόνον μὲ τὴν προπομπὴν τῶν τζαουσάδων ἔρχεται εἰς τὸ πατριαρχεῖον, προσταλέντος τζαούση διὰ νὰ σηκώσῃ, ὡς σύνηθες, τὸν Κὺρ Παΐσιον. Κεκρυμμένος οὖν ὁ Γαβριὴλ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Δουκῆ, εἰδὼς ἤδη τὴν ἔκβασιν τοῦ προβλήματός του κατέβη ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι καὶ ἐλθὼν ἔστεκεν εἰς τὴν πόρταν τοῦ Φαναρίου προσμένων τὸν νέον πατριάρχην· καὶ συνεισελθόντα μαζή του μετὰ τὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἴσοδον τὸν ἀθώωσε τῆς καθαιρέσεως εὐθὺς καὶ τὸν ἔκαμε Νικομηδείας.

Ἤξευρεν ὁ Κὺρ Παΐσιος τὸ ὅτι κρύπτεται ὁ Γαβριὴλ παρὰ τῷ Δουκῇ καὶ ὅτι σκευωρία κατ' αὐτοῦ· οὐκ ἠδύνατο ὅμως παιδεῦσαι τὸν ἀτακτοῦντα καὶ παρανομοῦντα Δουκῆν διὰ τὴν εἰς τὸν Ἐπίτροπον δούλευσιν. Ὅθεν συναθροίσας ὅλους τοὺς ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Νικομηδείας Κύριλλος, ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ,ὡρκωμότησαν ἐν τοῖς ἁγίοις Εὐαγγελίοις πῶς θέλουν εἶναι ἑνωμένοι καὶ ὁμογνώμονες διὰ τὴν σύστασιν καὶ στερέωσιν τῆς Παναγιότητός του εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον. Καὶ πάντες μὲν οἱ ἄλλοι ἐφύλαξαν τοὺς ὅρκους· ὁ δὲ Κύριλλος ἀθετήσας, (ἦν γὰρ πλέον ἀποφασισμένον παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ νὰ πατριαρχεύσῃ,) ἀπῆλθε τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἐφόρεσε τὴν συνήθη χλαμύδα.

Ἡγεμονεύσας ἐννέα μῆνας ὁ Γρηγόριος Γκίκας εἰς τὴν Μολδαβίαν δὲν

ἡσυχάζει πάλιν, ἀλλ' ἁδροτάτῃ δόσει χρηματικῇ πείθει τὸν ῥηθέντα Σουλεϊμάνην διὰ τοῦ Ἀρμενίου σαράφη Ἀγκόπη νὰ τὸν κάμῃ ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας καὶ νὰ δώσῃ τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ ἐξαδέλφῳ του τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας· καὶ ταῦτα πραγματεύεται ἀθετῶν καὶ συγγένειαν καὶ τὴν φαινομένην φιλίαν, ἐπίπλαστον μᾶλλον ἢ ἀληθῆ. Καθαιρεῖται οὖν Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος ἀπὸ τῆς βλαχικῆς ἡγεμονείας, ἡγεμονεύσας αὐτῆς ἔτη τρία καὶ μῆνας τρεῖς.

Τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουλίου τῇ β' καὶ τῆς σελήνης Ῥετζὲπ τῇ ιή, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, κατεβίβασαν τῆς ἀρχῆς οἱ μπέηδες καὶ τὰ πολεμικὰ τάγματα τῆς Αἰγύπτου, (μάλιστα ὁ Ἰπραὴμ-τσαούσης τῶν γιαννιτζάρων καὶ ὁ Ὀσμὰνκεαγιᾶς τῶν ἀζάπηδων,) τὸν ἡγεμόνα Ῥαγὴπ-πασσᾶν, καὶ διώρισαν αὐτοὶ καϊμακάμην μπέην τινὰ ὃν ἤθελον, διὰ νὰ ὑπογράφῃ τὰ χρειώδη φερμάνια ὁποῦ αὐτοὶ ἤθελαν. Πολεμήσαντες οὖν αὐτοὶ μὲ τὸν σέϊχουλ-πέλετι Χασὰπ-Χουσεϊν-πέην, ἡνωμένον τῷ ἡγεμόνι πρὸς ἐκτέλεσιν βασιλικῆς τινος προσταγῆς ἀναγκαιοτάτης, καὶ νικήσαντες καὶ φυγαδεύσαντες, προσεκαλέσαντο πάλιν τὸν Ῥαγὴπ-πασσᾶν νὰ ἀναδεχθῇ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Αἰγύπτου. Δὲν κατεπείσθη ἀπὸ τὰς παρακλήσεις των τὰς πολλάς, εἰπὼν τὸ ὅτι ὁ βασιλεὺς δίδει μόνον τὴν κυριαρχίαν ἐπαρχίας τινος καὶ οὐκ ἄλλος τις, καὶ ὅτι ἦτον θέλημα θεοῦ τὸ παθεῖν τὰ τοιαῦτα.

Ὁ Χαλκηδόνος λοιπὸν Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς πείθει τὸν Νικομηδείας Γαβριὴλ δοῦναι αὐτῷ τὸ γράμμα τῆς αὐλῆς ὅπερ ἔδωκαν αὐτῷ οἵ,τε Χῖοι καὶ ὁ ἱερομόναχος Ἁγιορείτης διὰ τὴν ἀγορὰν τῆς νήσου Πρώτης καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν μοναστηρίου καὶ τὴν κυριαρχίαν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Χαλκηδόνος, καὶ λαβὼν αὐτὸ κατεκράτει τῆς τε νήσου καὶ τοῦ μοναστηρίου ὡς μέρους τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος, τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει καὶ διὰ τὸ μοναστήριον τὸ κατὰ τὴν Χάλκην τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. (Ἐπρόβαλε κἀμοὶ νὰ μοὶ χαρίσῃ τόπον τινὰ παράλιον τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου διὰ νὰ κτίσω σπίτι, ἀλλ' οὐκ ἐδέχθην τὴν χάριν). Εἶτα πατριαρχεύσας οὐκ ἔδωκε τῷ μετ' αὐτὸν Χαλκηδόνος Ἰωαννικίῳ τῷ ἀπὸ Σερρῶν τὰ ῥηθέντα δύο μοναστήρια εἰς τὴν κυριαρχίαν ἐκείνου, ἀλλ' ἔλαβε συνοδικὸν γράμμα παρὰ τῶν ἀρχιερέων ὅτι κυριάρχης αὐτὸς τῆς τε νήσου καὶ τῶν δύο μοναστηρίων, λέγων ὅτι νὰ ἐξωδίασε διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1749.

Πολλοὶ χάνηδες τῆς Περσίας κύριοι γίνονται τῶν ἰδίων ἐπαρχιῶν καὶ ἀποσοβοῦσι τὴν πρὸς τὸν Ἀδὶλ-Κουλὴ-χάνην ὑποταγήν, καὶ γίνεται ἡ Περσία πολυαρχία.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀπάραντες τῆς Ἀλεξανδρείας, Ἰανουαρίου τῇ ϛ', καὶ μετὰ πολὺν κίνδυνον τρικυμίας τε καὶ σκηπτοῦ ἐπιπεσόντος εἰς τὸ κατάρτι τῆς νηὸς καταλαβόντες τὴν Ἁλικαρνασσόν, τανῦν τουρκιστὶ Μπουδρούμι λε-

γομένην, εισήλθομεν εἰς τὴν πάλαι λεγομένην Μαγνησίαν παρὰ Μαιάνδρῳ καὶ τανῦν τουρκιστὶ Ἀϊδὶν-γκιουζὲλ-Ἰσὰρ, μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τοῦ Ἀϊδινίου Ῥαγὴπ-πασσᾶ αὐθέντου μου, κατὰ τὴν ή τοῦ Φεβρουαρίου.

Ὁ Ἀντιοχείας πατριάρχης Σίλβεστρος φυγὼν ἀπὸ τὸ Χαλέπι καὶ καταλαβὼν τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκινήθη διαφόρως κατὰ τῶν ἐκεῖσε παπιστῶν ἐκδοὺς διαφόρους βασιλικοὺς ὁρισμοὺς κατ' αὐτῶν δι' ἐλεημοσύνης τῶν χριστιανῶν, ἀλλ' οὐδὲν ἀπώνατο· ὄντος τε εἰς τὴν Βλαχίαν ἥρπασαν οἱ παπισταὶ τὴν πατριαρχείαν καὶ τὴν ἔδωκαν Κυρίλλῳ τινὶ παπιστῇ μὲ μπεράτι ἐκ τοῦ ὄρους Λιβάνου. Ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν διὰ βοηθείας τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου ἀπήντησε τὸ κακὸν καὶ ἀνενέωσε τὴν πατριαρχείαν του, καὶ ἔστειλεν εἰς τὸ Χαλέπι μὲ ὁρισμοὺς ἐπίσκοπον τὸν Γεννάδιον· ἀλλ' ἐδίωξαν αὐτὸν οἱ Χαλεπλῆδες· ὅθεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐπίσκοπόν τινα ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Παρθενίου τὸν Πτολεμαΐδος Σωφρόνιον, καὶ δι' ὁρισμῶν βασιλικῶν ἀπέστειλεν ἐπίσκοπον Χαλεπίου προεδρικῶς. Εἰδήμων αὐτὸς ὑπέρ τινα ἄλλον τῆς ἀραβικῆς γλώττης καὶ τουρκικῆς ἐδίδασκε τοὺς Χαλεπλῆδες κάθε Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐπιστροφήν τους, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος. Ὅ,τε Σίλβεστρος διελθὼν πολλοὺς τόπους χάριν ἐλέους, καὶ πολλὰ λαβὼν καὶ πολλὰ καταδαπανήσας εἰς ὁρισμοὺς καὶ μουμπασίρηδες κατὰ τῶν παπιστῶν καὶ μηδὲν ἀνύσας, ἀπαυδήσας τε διὰ τὰς πολλὰς ταλαιπωρίας καὶ πόνους νυχθημερινοὺς καὶ ἀηδιάσας διὰ τὸ πολυέξοδον τῶν ὁρισμῶν, ἀπρακτούντων ἀεὶ καὶ ἀνενεργήτων διὰ τὸ φιλοψευδὲς καὶ φιλοχρήματον τῶν ἡγεμόνων καὶ κριτῶν, παρατρεχόντων τοὺς ὁρισμοὺς τῇ καταβολῇ τῶν παπιστικῶν χρημάτων, καὶ ἀπογνοὺς τοῖς ὅλοις περὶ διορθώσεως, ἀπελθὼν εἰς τὴν Δαμασκὸν ἡσύχαζεν ἐκεῖ.

Ἡγεμονεύσας Μολδαβίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος ἔτος ἓν καὶ μῆνας ἓξ ἐζητήθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου πουγγεῖα τριακόσια διὰ νὰ ἀνανεώσῃ τὴν ἡγεμονείαν του. Πεισματώνει καὶ ἀπαρνεῖται τὴν πληρωμήν· τὸν γράφουν οἱ καπικεχαγιάδες του νὰ ὑποταχθῇ διὰ νὰ μὴν κακοπάθῃ· δὲν πείθεται. Ὅθεν καθελὼν αὐτὸν τῆς ἡγεμονείας κάμνει ἡγεμόνα Μολδαβίας τὸν Κωνσταντῖνον Τζιχάνην, υἱὸν τοῦ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα βοεβόδα, καὶ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον ἐξορίσας εἰς τὴν Λῆμνον καταβιβάζει εἰς τὸ ἐκεῖσε δεσμωτήριον ἐν σχήματι φρέατος ὄν· ὅστις διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς εἱρκτῆς καὶ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ σπίτι του πληρώνει τῷ Ἐπιτρόπῳ τὰ 300 πουγγεῖα.

Ὁ Διβιτὰρ Μεχμὲτ-ἐφένδης ἦτο τερσανᾶ-ἐμινής, ἐκεῖθεν ἔγινε κεαγιάπεης· τοῦτον οὖν κάμνει Ἐπίτροπον ὁ σουλτὰν Μαχμούτης καθελὼν τὸν Ἐγρὶ-μποϊνοὺ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶν. Ἐλέγετο δὲ ὁ νέος Ἐπίτροπος Διβιτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς μὲ τὸ νὰ ἐχρημάτισεν ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη διβιτάρης τοῦ φονευθέντος Ἐπιτρόπου Ἰπραὴμ-πασσᾶ.

Ὁ νέος ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος Τζιχάνης ὁ Ῥακοβίτζας γράφει τῷ Ἐπιτρόπῳ ὅτι οἱ Μοσχόβοι ἀνεγείρουν εἰς τὴν Οὐκραΐναν κάστρα, τὸ Ἐλισαβετγορὸτ, τὸ Ἀρχαγγελγορὸτ καὶ ἄλλα, καὶ πέμπει καὶ τὴν ἰχνογραφίαν τῶν κάστρων αὐτῶν. Ὁ σουλτὰν Μαχμούτης διὰ νὰ μὴν

ἀνοίξῃ πόλεμον περὶ τούτου κατὰ τῶν Μοτχόβων ἀποσιωπᾷ, ἀφίνωντας τὴν περὶ τούτου λογομαχίαν εἰς τοὺς διαδόχους του.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1750, τοῦ Χιτζρὲ 1163.

Ὁ Ἀδὶλ-Κουλὴ-χάνης ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Δοὺπ-χάνη, ὡς ἰσχυροτέρου τῶν λοιπῶν χάνηδων τῶν ἀποστατησάντων. Πολέμου συγκροτηθέντος ἡττᾶται ὁ Ἀδὶλ-Κουλὴ-χάνης, ζωγρεῖται καὶ τέλος ἀπέσβη· καὶ ἀκολουθοῦσιν εἰς τὴν Περσίαν ταραχαὶ καὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι ἀδιακόπως ἀπὸ τοῦ νῦν μέχρι τοῦ ἔτους σωτηρίου 1760.

Πέμπεται εἰς ἐξαρχίαν διὰ βοήθειαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὁ ῥηθεὶς Ἰωαννίκιος Καρατζᾶς ὁ πρώην Πεκίου καὶ τανῦν προεδρικῶς Χαλκηδόνος. Περιελθὼν οὖν Μολδαβίαν, Βλαχίαν, Θράκην, Θεσσαλίαν, Ἑλλάδα, Μωρέαν, Ἀγαῖαν καὶ σχεδὸν ἅπασαν τὴν ὀθωμανικὴν Εὐρώπην, εἶτα καὶ Κέρκυραν καὶ Κεφαλληνίαν συνήθροισεν ἐλεημοσύνην ἀρκετήν. Εἰς τὴν Μολδαβίαν τὸν ἔδωκε πουγγεῖα τέσσαρα ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος Τζιχάνης, χαριζόμενος τῷ πατρικῷ εὐεργέτῃ Γερασίμῳ τῷ Ἡρακλείας, ἔξω ἀπὸ χρυσοΰφαντα κουμάσια διὰ ἱερὰ ἄμφια.

Καθαιρεθεὶς τῆς ἡγεμονείας τοῦ Ἀϊδινίου διὰ τὸ μῖσος τοῦ τανῦν Ἐπιτρόπου ὁ Ῥαγὴπ πασσᾶς, ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τῆς παρὰ Μαιάνδρῳ Μαγνησίας Νοεμβρίου τῇ κδ′, καὶ ὁδεύσαντες μέσου χειμῶνος μετὰ πολλῆς καὶ μεγάλης ταλαιπωρίας, εἰσήλθομεν εἰς τὴν Οὔρφαν τὴν πάλαι Ἔδεσσαν λεγομένην κατὰ τὴν ή τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἑξῆς ἔτους, ταλαιπωρηθέντες καθ' ὁδὸν μῆνας δύο καὶ ἡμέρας δεκατρεῖς.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1751.

Εἰς τὸ Κατιρλὶ Αὐξέντιός τις διάκονος ἤρξατο διδάσκειν τῷ λαῷ κατὰ τοῦ παπισμοῦ διαλεγόμενος καὶ ἀναιρῶν τὰς παπιστικὰς καινοτομίας, καὶ σὺν αὐταῖς ἠρνεῖτο καὶ τὸ βάπτισμα τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐθέσπιζεν ἀποφαντικῶς ὅτι δεῖ ἀναβαπτίζεσθαι τοὺς ἐκ τῆς παπιστικῆς θρησκείας προσερχομένους τῇ καθ' ἡμᾶς ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ. Ὁ πατριάρχης Κύριλλος τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν ἀκούσας ἐσιώπησε διὰ τὸ πρὸς τοὺς παπιστὰς μῖσος. Ὡς τόσον ηὔξανον ὁσημέραι οἱ ἀκροαταὶ τοῦ Αὐξεντίου· καὶ γὰρ δολίως ὑπεκρίνετο καὶ τὸν προφήτην. Ἡ μὲν γὰρ διδαχὴ ἐγίνετο κοινότερον ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ ἰδίου οἴκου εἰς τὸν πρὸ τοῦ οἴκου ἱστάμενον ὄχλον, (προὔκειτο γὰρ πεδίον ἐκτεταμένον τοῦ ὃν κατῴκει οἴκου οὐκ ὀλίγον ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ)· οὐκ ἐνετύγχανε δέ τινι πρὸ τοῦ ἐξομολογηθῆναι, καὶ ὁ πνευματικὸς εὐθὺς διὰ τοῦ διορισθέντος πιστοῦ ἐμήνυεν αὐτῷ ἐγγράφως τό τε ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ ἐξομολογηθέντος· (ἦσαν δὲ οὐκ ὀλίγοι οἱ τοιοῦτοι πνευματι-

κοί, πάμπολλοί τε οἱ τοιοῦτοι πιστοί.) Εὐθὺς οὖν μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν ἀπερχομένῳ πρὸς τὸν Αὐξέντιον τῷ ἀνθρώπῳ ἔλεγεν αὐτῷ ἐκεῖνος τὰ πάντα· ὅστις ἀκούων τὸ ὄνομά του ἀπὸ ἄνθρωπον ὁποῦ ποτὲ πρότερον δὲν εἶδεν, ὁμοίως καὶ τὰς λοιπάς του πράξεις καὶ τό, «ἄπεχε τοῦ λοιποῦ τῆς δεῖ» νος ἁμαρτίας ἵνα μὴ κολασθῇς», εὐκόλως ἀπατώμενος ἐνόμιζεν αὐτὸν προφήτην. Ἐβγῆκεν οὖν τὸ ὄνομα τοῦ Αὐξεντίου ὅτι ἔχει προορατικόν, καὶ ὠνομάσθη ὅσιος, καὶ ἐκτήσατο μεγίστην ὑπόληψιν διὰ ἁγιότητα, καὶ συνέτρεχον ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες ἀκούειν τῆς διδαχῆς αὐτοῦ, εἶτα καὶ ἐξομολογεῖσθαι, εἶτα καὶ ἐντυγχάνειν αὐτῷ πρὸς ἀσπασμὸν τῆς χειρὸς καὶ πρὸς τὸ τυχεῖν εὐλογίας τε καὶ εὐχῆς· καὶ ἦν καθ' ἡμέραν σύῤῥοια πλήθους εἰς τὸ Κατιρλὶ πλείστη ὅση, καὶ οἱ πνευματικοὶ ηὔξησαν ἐπὶ πολύ, καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐξομολογουμένων ἦν οὐκ ὀλίγον.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου προφάσει τοῦ παπισμοῦ εἱρκτῇ παραδούς τινας τῶν πλουσίων Χαλεπλήδων Ῥωμαίους τὸ γένος ἐζημίωσε δόσει χρηματικῇ. Ὑποτοπάσαντες αὐτοὶ τὸ ὅτι νὰ ἐζημιώθησαν ἐκ διαβολῆς τοῦ Σωφρονίου πρὸς τὸν ἡγεμόνα διὰ τοῦ τερζίμπασή του, ἀναχωρήσαντος ἤδη τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὴν Κέρδα ἐγκαλοῦσι τὸν Σωφρόνιον εἰς τὴν κρίσιν καὶ ἐπιφορτίζουσιν αὐτῷ 40 πουγγεῖα διὰ τὴν ζημίαν τους καὶ εἱρκτῇ παραδίδουσι σιδηροδέσμιον. Ἔγραψέ μοι εἰς τὴν Οὔρφαν θρηνολογῶν τὴν ἀθλιότητά του καὶ ζητῶν βοήθειαν διὰ τὴν ἐλευθερίαν του. Διηγήθην τὴν ὑπόθεσιν τῷ ἡγεμόνι αὐθέντῃ μου Ῥαγὴπ-πασσᾶ, ὅστις γράψας τῷ μουλλᾷ τοῦ Χαλεπίου μὲ τόνον, ἠλευθερώθη μὲν τῆς εἱρκτῆς καὶ τῶν σιδήρων, ἀλλ' ἔδωκε χοτζέτι τοῖς παπισταῖς τοῦ ὅτι ὁψέποτε ἤθελεν ἐπιστρέψει εἰς τὸ Χαλέπι νὰ πληρώνῃ πουγγεῖα 40 εἰς τὸ τζαμὶ τὸ Ζεκεριὲ τὸ ἐν τῷ Χαλέπι· (ἐκκλησία ἦν αὐτὸ μεγαλοπρεπὴς καὶ πολυδάπανος μὲ περιοχὴν πολλὴν καὶ οἴκους περὶ αὐτό, ὑπὸ τῶν χριστιανῶν βασιλέων κτισθεῖσα, τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τοῦ προφήτου Ζαχαρίου.) Ἐλευθερωθεὶς οὖν ὁ Σωφρόνιος, ἀπελθὼν εἰς τὴν Λαοδίκειαν καὶ νηὸς ἐπιβὰς κατέλαβε τὴν Πάτμον, ὅπου διατρίψας ἔτη δύο ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· οἵτε παπισταὶ διωχθέντος ἤδη τοῦ Σωφρονίου μετεπέμψαντο ἀπὸ τοῦ ὄρους Λιβάνου τὸν ἐκεῖσε φυγάδα Χαλεπίου ψευδομητροπολίτην αὐτῶν Μάξιμον, ὅστις εἶχε καὶ ἀδελφὸν ἐξωμότην Μανσουρὴ-ἐφένδην τοὔνομα τὸν καὶ ἰατρὸν εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ παρέδωκαν αὐτῷ τήν τε ἐκκλησίαν καὶ τὴν βιβλιοθήκην σὺν τοῖς ἀρχιερατικοῖς οἴκοις καὶ τοῖς ἐν αὐτοῖς.

Οἱ Κύπριοι ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν προσκλαίονται διὰ τὰ βάρη τῶν τελεσφοριῶν τους, καὶ δεινοπαθῶς γογγύζουσι κατὰ τοῦ μουσελίμη τους διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ ἐπεντριβομένας αὐτοῖς ζημίας τε χρηματικὰς καὶ ταλαιπωρίας.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1752.

Καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος Διβιτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς καὶ γίνεται ὁ μέγας Ἱπποκόμος Μουσταφᾶ-πεης, υἱὸς τοῦ Ἀπτουῤῥαχμὰν-πασσᾶ.

Τετάρτη πατριαρχεία τοῦ Κὺρ Παϊσίου.

Ἐπιφορτίζεται τῷ τε πατριάρχῃ Κυρίλλῳ καὶ τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Ἰωάννῃ τῷ Καλλιμάχῃ ἡ τῶν Κυπρίων ταραχὴ, καὶ κατηγοροῦνται αὐτοὶ οἱ δύο ὡς αἴτιοι τῶν τοιούτων θορύβων· ὅθεν καταβιβάζεται τοῦ θρόνου ὁ Κύριλλος ἔτη τρία καὶ μῆνας ὀκτὼ πατριαρχεύσας, καὶ δίδεται ἄδεια τοῖς ἐνδημοῦσιν ἀρχιερεῦσιν ἐκλέξασθαι εἰς πατριάρχην ὃν ἂν ἐθέλοιεν. Ὅθεν ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ συνοδικῇ, ἐξορισθέντος ἤδη τοῦ Κυρίλλου εἰς τὴν Χάλκην, ἀναβιβάζεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τὸ τέταρτον ὁ αὐτὸς Κὺρ Παΐσιος.

Ἐξωρίσθη δὲ εἰς τὴν Τένεδον καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης, καὶ μεταπεμφθεὶς ἀπὸ Βουκουρέστι γίνεται Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ Ματθαῖος, δεύτερος υἱὸς τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Γκίκα, ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ Χατμάνου Γεωργίου υἱοῦ τοῦ μπασᾶ Μιχάλη, ὅστις καπικεχαγιᾶς ὢν τοῦ ῥηθέντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα ἐνήργησε, δόσει χρημάτων οὐκ ὀλίγῃ τοῖς μισοχάλοις καὶ κακοποιοῖς τοῖς προῤῥηθεῖσι, Σουλεϊμάνῃ δηλαδὴ καὶ Ἀρμενίῳ Ἀγκόπῃ, τὸ νὰ ἐπιφορτισθῇ ἡ ταραχὴ τῶν Κυπρίων τῷ τε Κυρίλλῳ καὶ τῷ Ἰωάννῃ Καλλιμάχῃ, καὶ νὰ ἐξορισθοῦν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ κάμῃ Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν γαμβρόν του Ματθαῖον.

Ὁ πατριάρχης Κὺρ Παΐσιος προστάττει τὸν Αὐξέντιον νὰ παύσῃ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἀναβαπτισμοῦ, ἀλλ' αὐτὸς οὐκ ἀκούει· ἐμηνύθη καὶ συνοδικῶς καὶ ἅπαξ καὶ δὶς, ἀλλ' οὐ πείθεται· καὶ τοῦ πλήθους ἡ σύῤῥοια καθ' ἡμέραν ηὔξανεν. Ἐπέμφθη καὶ ὁ διδάσκαλος Κριτίας ὁμιλῆσαι μετ' αὐτοῦ καὶ πεῖσαι αὐτὸν τὰ εἰκότα, καὶ μικροῦ ἐδέησε φονευθῆναι τὸν Κριτίαν ὑπὸ τοῦ πλήθους· ὅθεν φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕρατο.

Ἀμαθέστατος ὢν ὁ Ματθαῖος γέλωτα ὠφλίσκανε παρὰ πᾶσι δι' ἄλλων δύο λαλῶν τε καὶ γράφων ἔν τε τῷ λαλεῖν καὶ ἐν τῷ μεταφράζειν· ἅπερ ἐλαττώματα τῇ ἐφημερίῳ χρηματικῇ δόσει τῇ τε πρὸς τὸν Ἐπίτροπον Μουσταφᾶ-πασσᾶν καὶ τῇ πρὸς τὸν ῥεῒς-ἐφένδην κατεκαλύπτοντο.

Θνήσκει ὁ αὐθέντης Γρηγόριος Γκίκας εἰς τὸ Βουκουρέστι κακοϊατρευθεὶς παρὰ τοῦ ἀρχιατροῦ του Μιχαὴλ Μάνου, δόσει πολλῇ διορίσαντος αὐτῷ τὴν λεγομένην ο ὐ ρ ά ν ι ο ν θ η ρ ι α κ ὴ ν καὶ λήθαργον αὐτῷ θανάσιμον ἐπαγαγόντος· καὶ γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ὁ ῥηθεὶς Δραγομάνος τῆς Πόρτας υἱός του Ματθαῖος, τῇ συνεργείᾳ τοῦ ῥηθέντος πενθεροῦ του Χατμάνου Γεωργίου, ἀθετήσαντος καὶ παραβάντος τήν τε διαθήκην καὶ τὰς ἀρὰς τοῦ θανόντος Γρηγορίου Γκίκα, ὅστις διέθετο τὸ νὰ αὐθεντεύσῃ ὁ μείζων τὴν ἡλικίαν υἱός του Σκαρλάτος, ἐπισωρεύσας ἀρὰς πλείστας ὅσας εἰς τοὺς παραβάτας τῆς προσταγῆς του. Γίνεται δὲ πάλιν Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ αὐτὸς Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης.

Φθάσας οὖν εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ ἡγεμὼν Ματθαῖος παραλόγως πάντη διεξήγαγε τὰ τῆς ἡγεμονίας, οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Ὁ

Ποστέλνικός του Ἀλέξανδρος ὁ Σοῦτζος υἱὸς τοῦ Δράκου Σούτζου, ὁ καὶ μέγας Σκευοφύλαξ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰς διάστημα τριῶν μηνῶν ἔκαμεν εἰς τὸ Βουκουρέστι τριάντα Στολνίκους, εἴκοσι Παχαρνίκους καὶ πενῆντα Σερδάρηδες, φορέσας αὐτοὺς τὸ καβάδι παρὰ τοῦ αὐθέντου, ὡς σύνηθες, εἰς τὸ διβάνι, ἀνθρώπους ἀγροίκους, ἀγενεῖς τε καὶ ἀφανεῖς,καὶ ἐζημίωσε μὲ αὐτὸ οὐκ ὀλίγον τὴν βιστιαρίαν διὰ τὸ φιλοχρήματόν του· ὡς ἄρχοντες γὰρ αὐτοὶ δὲν ἐπλήρωναν πλέον τὸ λεγόμενον σφέρτον. Εὐχαριστήθη λαβεῖν ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους μόνον δέκα πήχεις στόφα διὰ νὰ τοὺς κάμῃ ἄρχοντας μὲ ζημίαν τῆς βιστιαρίας καὶ ἀτιμίαν τῆς ἡγεμονείας, καὶ οὐ μόνον ὁ Ποστέλνικός του ἀλλὰ καὶ ὁ Σπαθάρης του Νικόλαος Ῥωσσέτος, ἀδελφὰ τούτοις ὁσημέραι κατετόλμα, ὡσαύτως καὶ ὁ Ἄγας του Δημήτριος Σοῦτζος.

Ἦτον νὰ θαυμάσῃ τινὰς διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ κακοῦ τοῦ διὰ τὸν Αὐξέντιον· καὶ γὰρ οὐ μόνον οἱ χυδαῖοι καὶ ἀμαθεῖς δίκην χειμάρρου συνέτρεχον, ἀλλὰ καὶ ἄρχοντες καὶ ἀρχόντισσαι, λόγῳ μὲν περιεργείας διὰ νὰ τὸν ἰδοῦν καὶ νὰ τὸν ἀκούσουν, ἀλλ' ἐπανακάμπτοντες ἐκεῖθεν τὸν ἐδικαίωναν, καὶ δυσηρεστοῦντο εἰς τὴν τοῦ πατριάρχου Παϊσίου καὶ τῆς συνόδου κατ' αὐτοῦ κακὴν ὑπόληψιν. Ὡς τόσον ὁ Αὐξέντιος οὐ μόνον ἠπείθει εἰς τὰς πατριαρχικὰς καὶ συνοδικὰς συμβουλάς τε καὶ ἐπιταγάς, ἀλλὰ καὶ παροινῶν τοὺς ἐκήρυττε παπιστὰς καὶ πατριάρχην καὶ ἀρχιερεῖς, στηλιτεύων αὐτοὺς ἀνυποστόλως καὶ ἀνερυθριάστως ὡς αἱρετικοὺς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καί ποτε ἐπαινῶν τὸν Κύριλλον ὡς ὀρθόδοξον. Δὲν ἔμεινε χριστιανὸς εἰς τὴν Πόλιν καὶ τὰ περίχωρα, καὶ τῶν ἐντοπίων καὶ τῶν ξένων, ὁποῦ νὰ μὴν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κατιρλὶ, καὶ πάντες ἤδη ἐπῄνουν αὐτὸν, καὶ τὰς κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἀρχιερέων κατηγορίας ἀκούοντες οὐκ ἠγανάκτουν, διὰ στόματος ἄγοντες τήν τε ἣν ἔλεγον ἀρετὴν καὶ τὸ προορατικὸν τοῦ Αὐξεντίου· εἰσὶ δ' οἳ καὶ προφήτην αὐτὸν ἀποκαλεῖν οὐκ ὤκνησαν.

Ἐπανακάμψας ἀπὸ τὴν περιήγησιν καὶ συνάθροισιν τῆς ἐξαρχίας ὁ ῥηθεὶς Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς δὲν ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν ἀπὸ τὸ κέρδος τῆς ἐξαρχίας· ἐζήτησε παρούσης τῆς συνόδου παρὰ τοῦ πατριάρχου Παϊσίου νὰ τὸν δοθοῦν ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ 25 πουγγεῖα διὰ ἔξοδα τῆς περιηγήσεως καὶ ὁδοιπορείας του, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔβγαλεν, ὡς εἶπεν, οὔτε τὰ ἔξοδά του. Οἱ ἀρχιερεῖς ὑπεμειδίασαν· ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἔδωκέ τι εἰς το Κοινὸν δὲν εἶχεν ὅμως καὶ τί νὰ δώσῃ· τὸ πολυδάπανον γὰρ εἰς τὰ χαρίσματα συγγενῶν τε καὶ Τούρκων ὁπώς ποτε γνωρίμων τὰ εἶχεν ἐκκενώσει ὅλα.

Διώκεται ἀπὸ τῆς Βλαχίας ὁ αὐθέντης Ματθαῖος τῇ κατακραυγῇ τοῦ τε μητροπολίτου καὶ τῶν ἀρχόντων, ἡγεμονεύσας Βλαχίας ἀφρονέστατα μῆνας ἐννέα. Διὰ πολλῆς δόσεως χρηματικῆς πέμπεται ἡγεμὼν εἰς τὴν Μολδαβίαν, ἐξωρίσθη ὅμως εἰς τὴν Χίον ὁ πενθερὸς καὶ καπικεχαγιᾶς του ῥηθεὶς Γεώργιος Χάτμανος. Ἡ κατακραυγὴ τῶν Βλάχων ἔγινεν εἰς τὴν Πόλιν διὰ τοῦ Στ φανάκη, πεμφθέντος μὲ μαγζάρι, ὅπερ ἐδόθη τῷ σουλτὰν Μαχμούτῃ μιᾷ Παρασκευῇ. Πολιτευόμενος ὁ Ἐπίτροπος ἐξώρισε τὸν Γεώργιον διὰ νὰ δείξῃ τῷ σουλτάνῳ ὅτι πταίει αὐτὸς καὶ ὄχι ὁ Ματθαῖος. Εἰς

—1753

αὐτὸ εἶχε καὶ κἄποιον δίκαιον, ὡσὰν ὁποῦ ὁ δεύτερος γαμβρός του Νικόλαος Ῥωσσέτος ὁ Σπαθάρης, διὰ τὴν ἄνοιαν τοῦ Ματθαίου ἐτερατούργει εἰς τὸ Βουκουρέστι τὰ ἀλλόκοτα. Ὁ Γεώργιος, εἰ καὶ ἐξορισθεὶς, μετὰ μικρὸν δόσει χρημάτων πρὸς τὸν Ἐπίτροπον ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Οἱ ἀνοητότεροι τῶν ἐθελαγάθων τοῦ ὁσίου, ὑπέρπολλοι ὄντες, ἐφαντάζοντο ἀνανεῶσαι δι' αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν τῶν Ῥωμαίων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1753.

Πέμπεται ἡγεμὼν εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ Κωνσταντῖνος Τζιχάνης Ῥακοβίτζας, ἡγεμονεύσας Μολδαβίας μῆνας δέκα πρὸς τοῖς τρισί.

Ὁ Αὐξέντιος ὡς τόσον εἰς τὸ Κατιρλὶ πολλὰ καὶ ποιεῖ καὶ διδάσκει, καὶ κατὰ τῶν ἀρχιερέων οὐκ ὀλίγους ἐλέγχους ἐπισωρεύει, καὶ ἀναβαπτισμὸν Ἀρμενίων τε καὶ παπιστῶν κηρύσσει. Ὁ ὄχλος ἐδέχετο τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀναβαπτισμοῦ. Ὁ Κὺρ Παΐσιος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα μὴ προξενήσωσι νέα σκάνδαλα μεταξὺ ἡμῶν, Ἀρμενίων τε καὶ παπιστῶν, πολιτευόμενοι ἀπεσιώπων τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Αὐξεντίου διδασκαλίαν ἐκώλυον, ὅστις αὐτοὺς διὰ τοῦτο ὡς παπιστὰς ἐστηλίτευε. Ταῦτα βλέπων ὁ ὄχλος ἤρξατο μισεῖν πατριάρχην τε καὶ ἀρχιερεῖς.

Ἐπραγματεύετο συμφωνια φιλίας καὶ εἰρήνης μεταξὺ τοῦ Δανιμάρκα καὶ τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς πρὸ χρόνων. Τὸ ἐζήτει ἐπιπόνως ὁ Δανιμάρκας, καὶ τέλος τούτῳ τῷ ἔτει τελειώνει διὰ τοῦ Ὀσμὰν-μουλλᾶ Ῥούμελη-καζασκερὴ καὶ υἱοῦ τοῦ ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ χουνκιὰρ-ἰμάμη, δωροδοκηθέντος ὑπέρπολλα παρὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Δανιμάρκας.

Φονεύονται ἀνηλεῶς παρὰ τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη οἱ ῥηθέντες ἀρχιευνοῦχος, ὁ Σουλεϊμάνης χαζναδάρης του καὶ ὁ Ἀγκόπης σαράφης του δια τὰς πολλάς των καὶ ἀμέτρους κακίας, κατηγορουμένας ἤδη κοινῇ τε καὶ ἰδίᾳ παρὰ πάντων τῶν τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐπαρχίαις τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ἡ Πόρτα κατιδοῦσα τὸ ἄτοπον τοῦ Αὐξεντίου καὶ μὴ δυναμένη διὰ τὴν εἰς τὸ Κατιρλὶ σύῤῥοιαν τοῦ ὄχλου νὰ τὸν σηκώσῃ παῤῥησίᾳ, μεταχειρίζεται δόλον. Ὅθεν ἀπέστειλεν ὀφφικιάλιόν τινα μποσταντζήπασην νύκτωρ νὰ τὸν προσκαλέσῃ εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἄνακτος. Ἐπίστευσεν αὐτὸς τῇ προτάσει διὰ τὸ φύσει φιλότιμον· ὅ,τε παρὼν ὄχλος ἀκούσαντες τὴν ἀντάμωσιν τοῦ ἄνακτος καὶ ἐλπίσαντες μεγάλα τινὰ ἐσόμενα καλὰ ἔστερξαν τὸ νὰ πηγαίνῃ. Ἐμβάντα οὖν εἰς τὸ πλοῖον τῇ νυκτὶ τοῦ Σαββάτου καθ' ὁδὸν πνίξαντες κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς προσταγὴν ἔῤῥιψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Τῇ ἐφεξῆς Κυριακῇ οἱ ὄχλοι μεγάλην ἔκβασιν ἐλπίζοντες ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀντάμωσιν ἦλθον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἐπιτρόπου μαθεῖν τὰ κατὰ τὸν ὅσιον· μηδεμίαν οὖν εἴδησιν λαβόντες ἥψαντο τῆς πρὸς τὸ πατριαρχεῖον καὶ ἔφθασαν ἐκεῖ μετὰ τὴν μεσημβρίαν, ὅπου ἐπαρχιῶταί τινες τοῦ Σοφίας

όντες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πατριαρχείου προσεκλαίοντο καὶ δεύτερον κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν. Ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Μελέτιος, (ὅςτις ὕστερον ἐγένετο Βιδίνης εἶτα καὶ Ἐφέσου,) καταβὰς εἰς τὴν σκάλαν ἀναχωρεῖν αὐτοὺς ἐκεῖθεν προσέταττε· μὴ πεισθέντας προστάττει τῷ γιασακτζῇ διῶξαι καὶ παῖσαι τοὺς ἐνάγοντας, μεγαλοφώνως βοῶντας τὸ ἰ σ τ ε μ έ ϊ ζ, ἤτοι τὸν Σοφίας μητροπολίτην. Οἱ παρευρεθέντες αὐξεντιανοὶ κατιδόντες ὅτι καὐτοὶ παίονται καὶ διώκονται ὑπὸ τοῦ γιασακτζῆ ὡς οἱ ἐνάγοντες, καὶ νομίσαντες ὅτι τὸ ἰ σ τ ε μ έ ϊ ζ νὰ λέγηται περὶ τοῦ πατριάρχου Παϊσίου ἤρξαντο καὶ αὐτοὶ καταβοᾷν τὸ ἰ σ τ ε μ έ ϊ ζ, ἤτοι δὲν τὸν θέλομεν· ἐντὸς ὀλίγου δὲ συναχθέντος πολλοῦ πλήθους τῶν αὐξεντιανῶν καὶ πάντων κραυγαζόντων μεγάλῃ τῇ φωνῇ τὸ ἰ σ τ ε μ έ ϊ ζ, ἐννοοῦντες τὸν πατριάρχην, ὥρμησαν λοιπὸν καὶ ἐπάνω εἰς τὸν ὀδᾶν τοῦ πατριάρχου καὶ τὸν κατέβασαν δαίροντες. Ἡ κουστωδία τοῦ Φαναρίου ἔτρεξεν εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἠλευθέρωσε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ὄχλου· καὶ ἂν δὲν ἤθελεν ἔλθει ἐφονεύετο βέβαια ὁ Κὺρ Παΐσιος· ὡς τόσον λυτρώσασα αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν καὶ εἶπεν αὐτοῖς νὰ ὑπάγουν καὶ αὐτοί. Ὁ Κὺρ Παΐσιος ἀπῆλθε διὰ θαλάσσης· οἱ αὐξεντιανοὶ ἕως οὗ νὰ φθάσουν ἀπὸ τὸ Φανάρι εἰς τὴν Πόρταν διὰ ξηρᾶς ἔγιναν ὑπὲρ τὰς 5,000. Φθάσαντες ἠρωτήθησαν τὸ τί θέλουν, καὶ ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν θέλουν πατριάρχην τὸν Παΐσιον, ἀλλὰ τὸν Κύριλλον. Ὁ κεχαγιάπεης ἐζήτησε νὰ ἀναβοῦν ἐπάνω δύο οἱ πλέον γέροντες, ἠρώτησε τὰ ὀνόματα καὶ τὰς τέχνας καὶ τοὺς μαχαλέδες των, καὶ ἀκούσας παρ' αὐτῶν ὅτι θέλουν τὸν Κύριλλον τὸν ὄντα εἰς τὴν Χάλκην, μετεπέμψατο.

Δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου, ἐν ᾗ καὶ μιαιφονίαι.

Ἐλθόντα τὸν Κύριλλον ἐφόρεσε τὴν χλαμύδα διὰ τὴν πατριαρχείαν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μόνον μὲ τὸ ἀλάϊ τῶν συνειθισμένων τζαουσάδων. Τὸν δὲ Παΐσιον ἔστειλεν εἰς τὴν Χάλκην εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας, ἔτος ἓν καὶ μῆνας τρεῖς πατριαρχεύσαντα τανῦν τὸ τέταρτον.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀνεσκολοπίσθησαν εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Φαναρίου οἱ δύο ἐκεῖνοι ὧν τὰ ὀνόματα κατεγράφησαν παρὰ τοῦ κεαγιάπεη, ὁ Γιάννης γούναρης δηλαδὴ καὶ ὁ Πανταζῆς χαζαντζῆς.

Οἱ ἀρχιερεῖς τὸ ἀλλόκοτον τοῦ πράγματος ἐκδειματούμενοι ἦλθον τρέμοντες εἰς προσκύνησιν τοῦ πατριάρχου.

Διὰ σύστασίν του συνίστησιν ὁ Κύριλλος ἐπιτροπὴν τοῦ Κοινοῦ παρ' ἐπιτρόπων βαναύσων καὶ τὰ τοῦ ὁσίου ὑπεραγκπώντων.

Ἔτει σωτηρίῳ 1754, τοῦ Χιτζρὲ 1167—1168.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ὀσμάνη.

Θανόντος τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη ἀποπληξίᾳ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ σουλτὰν Ὀσμάνης, Δεκεμβρίου β', ἥτις ἦν καὶ κή τῆς σελήνης Σεφὲρ, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ.

Διεξάγει κακῶς τὰ τῆς ἡγεμονείας του Κωνσταντῖνος ὁ Τζιχάνης· οἱ ἄρχοντες δὲν τὸν ἐψηφοῦσαν καὶ ἤθελον νὰ δίδῃ τὰ ὀφφίκια εἰς ἐκείνους ὁποῦ αὐτοὶ ἤθελον, ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν θέλησίν του. Ὅθεν ὁ καπικεχαγιᾶς του Μανόλης ὁ ἀπὸ τζελέπης γενόμενος Σπαθάρης ἐξορίζει μὲ βασιλικὸν ὁρισμὸν εἰς τὴν Κύπρον τοὺς δύο ἀδελφοὺς Βακαρέσκουλους ὡς τολμηροτέρους τῶν λοιπῶν.

Ἐνόμιζον οἱ πάντες ζῶντα τὸν ὅσιον, οὐκ εἰδότες τὴν μιαιοφονίαν του. Κηρύττεται ὁ ἀναβαπτισμὸς παρὰ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τύποις ἐκδίδωσι πόνημα ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὁ Κυζίκου Ἀνανίας καὶ ὁ Δέρκων Σαμουὴλ πάσχουν νὰ τὸν καταπείσουν τὴν ἀποχὴν τοῦ ἀτόπου, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες κατατρέχονται ὕστερον διὰ τὸ σταθερὸν τῆς γνώμης καὶ ἀμετάθετον.

Ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης διὰ τοῦ ἀρχιατροῦ του Χαλεπλῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδη δηλητηρίῳ δολοφονεῖ τὸν σουλτὰν Μεχμέτην, υἱὸν μεγαλήτερον τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, καὶ μέλλοντα βασιλεῦσαι ἀμέσως μετὰ τὸν σουλτὰν Ὀσμάνην.

Δυσαρεστηθεὶς ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης διὰ τὴν μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τοῦ Δανιμάρκα συμφωνίαν τῆς εἰρήνης καὶ γνοὺς ὅτι ἐτελείωσε διὰ τοῦ ῥηθέντος Ὀσμὰν-μουλλᾶ χάριν τῆς πολλῆς του φιλοχρηματίας, ἐξορίζει αὐτὸν εἰς τὴν Προῦσαν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1755.

Καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος Μουσταφᾶ-πασσᾶς καὶ γίνεται Ἐπίτροπος πάλιν τώρα τρίτην φορὰν ὁ προῤῥηθεὶς Χεκίμογλου Ἀλὴ-πασσᾶς.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας καθαιρεῖται, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἐπιτροπικῆς ὁ τεφτερδάρης Ναϊλὴ-Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς.

Καθαιρεῖται καὶ αὐτὸς μετ' οὐ πολὺ, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ ποτὲ σιλιχτάρης τοῦ σουλτὰν Ὀσμάνη καὶ τανῦν νισαντζὴ-πασσᾶς τοὔνομα Ἀλής· φονεύεται·

Εἶτα κάμνει Ἐπίτροπον τὸν κεαγιάπεην, τοὔνομα Γιγιρμὶ-σεκὶζ-τζελεμπὴ Σαῒτ-Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Δεινῶς φέροντες οἱ ἀρχιερεῖς τὰ τοῦ πατριάρχου περὶ τοῦ ἀναβαπτισμοῦ κινήματα κινοῦνται κοινῶς πρὸς ἔξωσίν του. Γνωσθέντος τοῦ κινήματος ὑπερισχύει αὐτὸς διὰ τοῦ Συμεὼν ἀρχιτέκτονος, ἑνὸς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ, κτίζοντος τότε τὸ τζαμὶ τὸ λεγόμενον Νούρι-Ὀσμανιὲ καὶ φορέ-

σας καβάδι ἔρχεται εἰς τὸ πατριαρχεῖον μὲ τὸ συνειθισμένον τούρκικον ἀλάϊ. Ἐλθόντας οὖν εἰς προσκύνησίν του τοὺς ἀρχιερεῖς σιδηροδεσμεῖ καὶ πέμπει εἰς τὰς ἐπαρχίας των, καὶ καταγράφει εἰς τὸ διβὰν-καλεμὶ τοὺς ὁρισμοὺς τῆς ἐξορίας τῶν ἀρχιερέων, περιγράφωντας κατ' αὐτῶν πλείστας ὅσας κατηγορίας καὶ τὸ ὄφελος τῆς χρονοτριβῆς των εἰς τὰς ἐπαρχίας των διὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἐπαρχιῶν τους· μεταπεμφθεὶς γὰρ ὁ Κύριλλος εἰς τὴν αὐλὴν εἶχε κριθεῖ μετὰ τῶν ἀρχιερέων ἀφοῦ ἔδωκαν τὸ κατ' αὐτοῦ μαγζάρι, ἤτοι λίβελλον ἐνυπόγραφον καὶ ἐσφραγισμένον μὲ τὰς ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας των· καὶ δικαιωθεὶς εἰς τὴν κρίσιν διὰ τοῦτο ἀνέλαβε τὸν θρόνον· ὥστε εἶχε δύναμιν πολλὴν κατὰ τῶν ἀρχιερέων ὡς συκοφαντησάντων αὐτὸν δηλαδή. Ὁ Δέρκων Σαμουὴλ ἐζητήθη μὲν παρὰ τοῦ πατριάρχου διὰ νὰ πάθῃ τὰ αὐτὰ τοῖς λοιποῖς, ἀλλὰ κρυβεὶς δὲν ὑπέπεσεν εἰς τὰς παρενοχλήσεις του.

Ὁ Ῥαγὴπ-πασσᾶς γενόμενος ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου κατέλαβε τὸ Χαλέπι τῇ ιγ' Αὐγούστου. Ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Κὺρ Σίλβεστρος μὲ ἔγραψε νὰ φροντίσω τὴν ἔξωσιν τοῦ κακομαξίμου καὶ νὰ ἐλευθερώσω τὴν μητρόπολιν τοῦ Χαλεπίου τῆς παπιστικῆς λατρείας. Ἐζήτησα λοιπὸν ἀπὸ τὸν Μάξιμον τὸ κατὰ τοῦ Σωφρονίου προῤῥηθὲν χοτζέτι· μὲ ἀπεκρίθη ὅτι θέλει τὸ φέρει ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος ἀδελφοῦ του ἰατροῦ Μανσουρῆ-ἐφένδη. Κατεῖδον τὸ ψεῦδος καὶ παρεκίνησα τὸν ἡγεμόνα νὰ κινηθῇ διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐκκλησίας καὶ ἔξωσιν τοῦ Μαξίμου. Ὅθεν ἔγραψεν ἄρζι περιγράφων τὴν εἰς τὸν παπισμὸν τάσιν τῶν Χαλεπλήδων Ῥωμαίων κινηθεῖσαν παρὰ τῶν παπιστῶν ἱερομονάχων, καὶ ὅτι ἐξώσαντες τὸν Σωφρόνιον διοικοῦνται τώρα ἀπὸ παπιστὴν ἐπίσκοπον τὸν Μάξιμον. Εὐθὺς οὖν ὁποῦ τὸ ἔπεμψεν εἰς τὴν Πόλιν γράψας ἔδωκα τὴν εἴδησιν τῷ πατριάρχῃ Ἀντιοχείας κυρίῳ Σιλβέστρῳ ἀποστείλας καὶ τὸ ἀπαράλλακτον ἴσον τοῦ σταλέντος ἐγγράφου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1756.

Καθαιρεῖ πάλιν τὸν Ἐπίτροπον Γιγιρμὶ-σεκὶζ-τζελεμπὴ Σαΐτ-Μεχμὲτ-πασσᾶν καὶ ἀποκαθίστησι πάλιν Ἐπίτροπον τώρα τὸ δεύτερον τὸν αὐτὸν Μουσταφᾶ-πασσᾶν υἱὸν τοῦ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶ ὁ βασιλεύς.

Καθαιρεῖται ὁ Ματθαῖος ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας καὶ ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν· δίδοται δὲ ἡ ἡγεμονεία τῆς Μολδαβίας τώρα τὸ δεύτερον τῷ αὐτῷ Κωνσταντίνῳ Τζιχάνῃ τῷ Ῥακοβίτζα, ἡγεμονεύσαντι Βλαχίας ἔτη δύο καὶ μῆνας ὀκτώ· καὶ ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας δίδεται πάλιν τώρα πέμπτην φορὰν τῷ Κωνσταντίνῳ Νικολάου Μαυροκορδάτῳ.

Τὸ ἄρζι τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ ἐμπουγιουρδίσθη παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ ἐξορισθῇ ὁ Μάξιμος εἰς τὸ κάστρον τῶν Ἀδάνων καὶ νὰ γένῃ μητροπολίτης Χαλεπίου πάλιν ὁ Σωφρόνιος. Ἀφοῦ ἔγινε λοιπὸν τὸ μπεράτι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωφρονίου τότε ὁ Ἀλὴ-ἀγᾶς καπικεαγιᾶς τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ νὰ φέρῃ τὸν Σωφρόνιον διὰ νὰ κινήσῃ πρὸς

τὸ Χαλέπι μαζὴ μὲ τὸν ἴτζ-τζοχαδάρην τοῦ Ἐπιτρόπου, διορισθέντα ἐπιστάτην διὰ νὰ σηκώσῃ τὸν Μάξιμον, νὰ τὸν φέρῃ καὶ τὰ 1,000 γρόσια ὁποῦ ἐξωδίασε διὰ τὸ μπεράτι τοῦ νέου Χαλεπίου. Ὁ Σωφρόνιος φοβηθεὶς τὸ ῥηθὲν χοτζέτι δὲν ἐδέχθη τὴν ἐπαρχίαν· ὁ Ἀντιοχείας ἄνθρωπον δὲν εἶχε νὰ στείλῃ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ τὴν δεχθῇ, μόνον ἔγραψε κάμοί τε καὶ τῷ πατριάρχῃ Κυρίλλῳ νὰ εὕρῃ πρόσωπον νὰ διορίσῃ· ἀλλ' ὁ Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος δὲν ἐπεμελήθη διὰ εὕρεσιν προσώπου. Ὅθεν ὁ προῤῥηθεὶς ἐπιστάτης ἐλθὼν μόνος εἰς τὸ Χαλέπι τὸν μὲν Μάξιμον ἀπήγαγεν εἰς τὰ Ἄδανα ἐξόριστον καλεμπέντην, ἡ δὲ ἐκκλησία, μὴ ὄντος ὀρθοδόξου ἱερέως νὰ τὴν ἀναδεχθῇ, ἔμεινε πάλιν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ὑπὸ τῷ Μαξίμῳ παπιστῶν Χαλεπλήδων ἱερέων.

Ὁ Προϊλάβου Καλλίνικος ἦτο κεκρυμμένος, διὰ τὴν καταδρομὴν τοῦ Κυρίλλου, εἰς τὸ Σταυροδρόμι εἰς τὸ σπίτι τῆς Καλίτζας Φράγκισσας, ἥτις ἐσύχναζεν εἰς τὸ σπίτι τῆς Χανὶμ-σουλτάνης, γυναικὸς τοῦ Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ πασσαζαδέ· εἰς δὲ τὴν Χανὶμ-σουλτάνην αὐτὴν ἐσύχναζε πολλὰ ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης ὑπεραγαπῶν αὐτήν. Ταῦτα οὖν εἰδὼς ὁ Καλλίνικος παρεκίνει αὐτήν τε καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς Κάρλον νὰ τὸν πατριαρχεύσουν, ὑποσχεθεὶς αὐτοῖς τε καὶ τῇ σουλτάνῃ πουγγεῖα ἄσπρων ὑπὲρ τὰ 200.

Περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ ἔτους καθαιρεῖται ὁ ῥηθεὶς Ἐπίτροπος Μουσταφᾶ-πασσᾶς, καὶ διορίζεται Ἐπίτροπος ὁ ἡγεμὼν τοῦ Χαλεπίου καὶ αὐθέντης μου Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, καὶ ἕως οὗ νὰ φθάσῃ ἀπὸ τὸ Χαλέπι εἰς τὴν Πόλιν ἔγινε καϊμακάμης ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασής. Καθαιρεθέντος οὖν τοῦ Ἐπιτρόπου οἱ Βλαχομπογδάνοι καπικεχγιάδες προσέτρεξαν εἰς τὸν ἀρχιευνοῦχον Ἐμπουγκόφην ζητοῦντες τὴν ὑπεράσπισίν του διὰ νὰ μὴ μαζιλευθοῦν παρὰ τοῦ νέου Ἐπιτρόπου Ῥαγὴπ-πασσᾶ· ὅθεν ἐπροβλήθησαν καὶ τὰ μουκαρέμιά τους, καὶ ὑπεσχέθη ὁ ἀρχιευνοῦχος νὰ τὰ ἐνεργήσῃ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Ἐπιτρόπου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1757, τοῦ Χιτζρὲ 1170.

Πατριαρχεία Καλλινίκου Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάβου.

Τέλος πάντων ἡ Χανοὺμ-σουλτάνα κατορθώνει παρὰ τῷ σουλτὰν Ὀσμάνῃ, μάλιστα διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἐπιτρόπου, τὴν ἔξωσιν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεύει ὁ Καλλίνικος ὁ Προϊλάβου· καὶ ἐνδυθεὶς τὸ καβάδι εἰς τὴν Πόρταν τῇ ις' τοῦ Ἰανουαρίου ἦλθεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον μὲ τὴν συνήθη τουρκικὴν προπομπήν, καὶ ἐξωρίσθη ὁ Κύριλλος· καὶ τῇ ἑξῆς Κυριακῇ μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς λειτουργίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐδάρη πολλὰ ὑπὸ τοῦ πλήθους καὶ κατὰ πρόσωπον, καὶ ἐπληγώθη μαχαίρᾳ, καὶ μόλις ἡ κουστωδία τοῦ Φαναρίου ἔγινεν ἱκανὴ νὰ φυλάξῃ τὴν ζωήν του.

Ἔφθασεν ὁ Ἐπίτροπος Ῥαγὴπ-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν τῇ ιή τοῦ Φεβρουα-

ρίου· καθαιρεῖ εὐθὺς τὸν δεβλὲτ-κεαγιασὴ Χουσεΐν-ἐφένδην, ὀργισθεὶς διὰ τὴν ἐν καιρῷ τῆς ἀπουσίας του γενομένην ἔξωσιν τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, καὶ κάμνει κεαγιᾶν τὸν Ἰσοὺφ-ἐφένδην, ὡς οἰκειότατον δηλαδὴ τῷ ἄνακτι, διὰ σύστασίν του εἰς τὴν ἐπιτροπικήν. Ἀλλὰ καὶ ὡς, ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης σκοπεῖται καθελεῖν τὸν Ἐπίτροπον καὶ κωλύεται μὲ συμβουλὰς παρὰ τοῦ Ἰπραὴμ-ἐφένδη, γραμματικοῦ μὲν τοῦ ἀρχιευνούχου, ἀλλ' ἐναντίου αὐτοῦ καὶ ἀνταγωνιστοῦ εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις.

Δὲν θέλει νὰ ἀνταμώσῃ τὸν πατριάρχην Καλλίνικον, ἀλλὰ καταπεισθεὶς παρὰ τοῦ κεαγιᾶ διὰ τὴν ἀντάμωσιν τὸν εἶπεν ἀνταμώσας νὰ εἶναι ὀρθόδοξος, καὶ τὸν ἐλάλησε περὶ ὀρθοδοξίας, ἔχωντάς τον εἰς κακὴν ὑπόληψιν διὰ τὴν μεσολάβησιν τῆς Καλίτζας, καὶ ἐζήτει πρόφασιν τοῦ λοιποῦ ἐξῶσαι αὐτὸν τοῦ πατριαρχείου.

Εὐθὺς οὖν ἐλθὼν ἐζήτησα παρὰ τοῦ Καλλινίκου τὸ ἄρζι διὰ νὰ γένῃ ἄλλος Χαλεπίου μητροπολίτης, μὲ τὸ νὰ ἦτον κεκρυμμένος ὁ Σωφρόνιος. Μὲ ἔστειλεν οὖν μαγζάρι ἤτοι ἔγγραφον βουλλωμένον μὲ ἕνδεκα βούλλας ἀρχιερέων καὶ μὲ τὴν ἰδικήν του· ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ἔστειλεν εἰς τὸν ἀρχιατρὸν τοῦ βασιλέως, Χαλεπλῆν ὄντα, τὸν Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιον, καὶ τὸν δίδει εἴδησιν πῶς ἔδωκε τὸ ἔγγραφον χωρὶς τὴν θέλησίν του καὶ φόβῳ μόνῳ κινούμενος. Ἤξευρεν ὁ ἀρχιατρὸς τὴν κακὴν διάθεσιν τοῦ σουλτὰν Ὀσμάνη πρὸς τὸν Ἐπίτροπον· ὅθεν ἔωθεν μεταπεμψάμενός με εἶπε μοι· «Ἔχεις τὸ » μαγζάρι μὲ 12 βούλλας διὰ τὴν μητρόπολιν τοῦ Χαλεπίου· σὲ προστάτ- » τω νὰ μὴ τὸ ἐνεργήσῃς, ἀλλὰ μάλιστα νὰ μοὶ τὸ δώσῃς τώρα· ἄλλως » λέγω σήμερον τῷ βασιλεῖ νὰ σὲ φονεύσῃ, καὶ ὕστερον τὸ μανθάνει ὁ αὐ- » θέντης σου πῶς ἐφονεύθης». Ἔτυχε νὰ ἔχω ἐπάνω μου τὸ μαγζάρι· ἐπειδὴ καὶ νὰ μοὶ τὸ ἔστειλεν ἀφ' ἑσπέρας τὸ συμπεριέλαβον διὰ νὰ τὸ δώσω τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ τὸ μπουγιουρδίσῃ· εἶπα πολλὰ πῶς δὲν ἔχω τοιοῦτον ἔγγραφον, μὲ ἀπεκρίθη τὸ διὰ τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου μήνυμα, μὲ πολλὰς ἀπειλὰς κατ' ἐμοῦ καὶ συκοφαντίας ἂν δὲν τὸ δώσω· ὅθεν φοβηθεὶς τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς μου τὸ ἔδωκα μέν, ἀλλ' ἀπελθὼν ἐμήνυσα ταῦτα πάντα τῷ Ἐπιτρόπῳ αὐτολεξεί.

Διὰ τὴν ὑπεράσπισιν οὖν τοῦ προῤῥηθέντος ἀρχιατροῦ Χαλεπλῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδη καὶ τὴν τοῦ Μανσουρῆ ἰατροῦ τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, Χαλεπλῆ καὶ αὐτοῦ καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Μαξίμου μητροπολίτου Χαλεπίου, πρός τε τοὺς παπιστὰς Χαλεπίου καὶ πρὸς τὸν Μάξιμον, δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ ἐν τῷ Χαλέπι μητρόπολις καὶ ἐκκλησία ἀπὸ τῆς δεσποτείας τῶν ἐκεῖσε παπιστῶν· μάλιστα ἠλευθέρωσαν τῆς ἐξορίας καὶ τὸν Μάξιμον καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Χαλέπι.

Τῇ ή τοῦ Μαρτίου ἡμέρᾳ Τρίτῃ καθελὼν τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνον Τζιχάνην τὸν Ῥακοβίτζαν ἡγεμονεύσαντα μῆνας δέκα πρὸς τοῖς τρισὶ αὐθεντεύει τὸν Σκαρλάτον υἱὸν τοῦ θανόντος αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα. Ὠργανίσθη αὐτὴ ἡ ἡγεμονεία διὰ τοῦ Ἀλῆ, Πέρσου, σκλάβου μὲν τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ ἐν τῇ νεαρᾷ ἡλικίᾳ, ἀλλ' ὕστερον καπικεχαγιᾶ του εἰς τὴν Πόλιν ἐνόσῳ ἦν ἡγεμὼν εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὸ Ἀϊδίνι, εἰς τὴν Οὔρ-

φαν καὶ εἰς τὸ Χαλέπι. Ἐνήργησε δὲ αὐτὸς καὶ τὸ νὰ γένῃ καὶ Ἐπίτροπος. Ὠργάνισε δὲ ὁ Ἀλῆς τὴν ἡγεμονείαν αὐτὴν μὲ δόλον πρὸς τὸν ἀρχιευνοῦχον, εἰπὼν αὐτῷ τὸ ὅτι ἀπορεῖ χρημάτων ὁ πασσᾶς καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀλλάξῃ τὸν ἡγεμόνα Βλαχίας· ἀπεκρίθη ὁ Ἄραψ τὸ, «καὶ οἱ δύο ἐδικοί μου, διὰ χατίρι του ὅμως ἂς ἀλλαχθῇ ὁ Μπογδάν-πεης». Ἡ ὑπόσχεσις καὶ ἡ δόσις τοῦ Σκαρλάτου μὲ τὸν Ἀλὴν ἦτον διὰ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας· μὲ ὅλον τοῦτο ἐδέχθη τὴν Μολδαβίαν ὁ Σκαρλάτος μὲ δόσιν διὰ τὴν Βλαχίαν. Οἱ πρὸς τὸν Ἄραβα λόγοι ἦσαν χωρὶς τὴν εἴδησιν τοῦ πασσᾶ· ὅθεν πληροφορηθεὶς ὁ Ἄραψ ὠργίσθη καὶ ἠθέλησε νὰ φονευθῇ ὁ Ἀλῆς. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὁ Ἐπίτροπος καὶ τὸν ἐξώρισεν εἰς τὸ σπίτι του-τὸ εἰς τὴν Σούτουλτζα· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἔγινεν ἐχθρός του ὁ Ἄραψ καὶ ἐζήτει τὴν πτῶσίν του.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος τὰ βιβλία τοῦ πάππου του τοῦ Ἐξ ἀπορρήτων καὶ τοῦ πατρός του Νικολάου βοεβόδα ἔχωντάς τα ἐνέχυρον μὲ πολλὰ σεντούκια εἰς τὸν Ἐγγλέζον πραγματευτὴν Μπάρκερ, οὐ μόνον ἐκεῖνα δὲν ἠλευθέρωσε τῆς ἐνοχῆς τῶν ἄσπρων ὁποῦ ἐχρεώστει τῷ Μπάρκερ, ἀλλὰ πωλεῖ τώρα καὶ τὸ κατὰ τὸν Παλατᾶν προπατορικόν του σπίτι τῷ Ἑβραίῳ Τζελεμπόνῃ πρωτεμπόρῳ τοῦ ὀτζακίου τῶν γιαννιτζάρων, καὶ ταῦτα γίνονται ἀφοῦ αὐθέντευσεν ἕως τώρα πεντάκις εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ τρὶς εἰς τὴν Μολδαβίαν· τοιαύτη ἦν ἡ ἀκαταστασία του καὶ ἡ ἐπιμήθειά του· ἄνθρωπος τῇ ἀληθείᾳ μὲ πολὺ πνεῦμα, ἀλλὰ καὶ μεγάλην κουφότητα νοός.

Ἐκινήθη ὁ Ἱεροσολύμων Κὺρ Παρθένιος διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῶν προσκυνημάτων τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπήραμεν οἱ ὀρθόδοξοι ἀπὸ τοὺς παπιστὰς τὰς ἐκκλησίας τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῆς Γεθσημανῆ, καὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως τὰς καμάρας καὶ ἄλλα δύο μέρη. Ἐπεκυρώθη ἡ ἀνάκτησις αὕτη μὲ χάττι-σερίφι, διὰ τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ Ἱεροσολύμων Κὺρ Παρθένιος τῷ μὲν Ἐπιτρόπῳ 22 πουγγεῖα, τῷ δὲ ῥεΐς-ἐφένδῃ 11 πουγγεῖα καὶ οὐδενὶ οὐδέν τι ἄλλο· (ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ἔργον αὐτὸ ὑπεσχέθη τῷ Ἐπιτρόπῳ 25χιλ. φλωρία καὶ τῷ ῥεΐσῃ Μπεκὶρ-ἐφένδῃ 1,000, ὅστις ἐκινήθη πολλὰ εἰς τὸν Ἐπίτροπον διὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη)· εἰς δὲ τὸν ἐπιστάτην τὸν ἀπελθόντα εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ διὰ νὰ πάρῃ τὰ προσκυνήματα, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι-σερίφι, ἀπὸ τῆς κυριαρχίας τῶν Φράγκων καὶ νὰ τὰ δώσῃ τοῖς ὀρθοδόξοις ἐξωδίασε πολλὰ περισσότερα.

Ὁ Καλλίνικος καθ' ἡμέραν παροργίζει τοὺς ἀρχιερεῖς· ὅθεν ἔδωκαν ἔγγραφον τῷ Ἐπιτρόπῳ κατ' αὐτοῦ ζητοῦντες ἄδειαν νὰ ἐκλέξουν ἄλλον· ὅπερ μαθὼν ὁ Καλλίνικος φεύγει εἰς τὸ σπίτι τῆς Καλίτζας, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ ἡ Χανοὺμ-σουλτάνα παρακαλέσασα τὸν σουλτὰν Ὀσμάνην, τοῦ ἐδόθη ἄδεια ἐλθεῖν εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Ἐν τούτοις εἶχεν ἐρωτήσει ὁ Ἐπίτροπος τοὺς ἀρχιερεῖς μὲ ποῖον σενέτι ἔχουν αὐτοὶ ἄδειαν νὰ ἀλλάξουν πατριάρχην, καὶ ἔδειξαν ἴσον τοῦ προρρηθέντος φιρμανίου τοῦ διὰ τοῦ Χαγιατηζαδὲ γεγονότος, νὰ μὴν γίνεται δηλαδὴ πατριάρχης καὶ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν

στερέωσίν του είμὴ διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν πέντε. Μαθὼν οὖν ὁ Ἐπίτροπος τὴν ἐπάνοδον τοῦ Καλλινίκου εἰς τὸ πατριαρχεῖον τὸ ἐνόμισεν ἀψηφησίαν κατ' αὐτοῦ· ὅθεν γράφει τῷ βασιλεῖ τὸ προνόμιον τῶν ἀρχιερέων περὶ ἐκλογῆς πατριάρχου, ὅπερ ἐπικυροῖ ὁ βασιλεὺς μὲ χάττι του ἔπειτα, καὶ δίδεται ἄδεια ἐξωσθῆναι τὸν Καλλίνικον.

ΚΕΦ. Θ'.

Πατριαρχεία Σεραφείμ τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως.

Μεταπεμψάμενος τοίνυν αὐτὸν εἱρκτῇ παραδίδωσι, καὶ μηνύει τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἐκλέξασθαι πατριάρχην. Διὸ συναχθέντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῇ κατὰ τὸν Παλατᾶν ἐκλέγουσι τὸν Φιλιππουπόλεως Σεραφείμ, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλήν, ἐφόρεσεν ὁ πατριάρχης χλαμύδα, καὶ ἐζήτησαν κοινῇ νὰ ἐξορισθῇ ὁ Καλλίνικος εἰς τὸ Σινᾶ, ὃ καὶ γέγονε, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ λ' Ἰουνίου ἔγινεν ἡ μετάθεσις τοῦ Σεραφείμ.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ Β' υἱοῦ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη.

Ἀφοῦ ἠσθένησε νόσῳ ἀτροφίας ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης ἱκανὰς ἡμέρας θνήσκει εἰς τὰς ὀκτὼ ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς ιθ' τοῦ Ὀκτωβρίου ἥτις ἦν Κυριακή, καὶ ἀνηγορεύθη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς υἱὸς τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἀσθενείας του ὁ ῥηθεὶς ἀρχιευνοῦχος Ἐμπουγκόφης ἐδοκίμασε τρὶς καθελεῖν τὸν Ἐπίτροπον καὶ ἀναγαγεῖν εἰς τὴν ἐπιτροπικὴν τὸν Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ-πασσαζαδέ, ἄνδρα τῆς ῥηθείσης Χανὶμ-σουλτάνης, ὄντα καπετὰν-πασσᾶν. Ταῖς δύο ὑστεριναῖς φοραῖς τὸν ἐμήνυσε μὲ τὸν παλτατζηλὰρ-κεαγιασὴ διὰ ῥεκιάπι, ἤτοι ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως ἐν τοῖς ἀνακτορίοις, χωρὶς νὰ ἔχῃ εἴδησιν ὁ ἤδη τὰ λοίσθια πνέων σουλτὰν Ὀσμάνης· ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος ἔχων εἴδησιν τῆς σκευωρίας παρὰ τοῦ ῥηθέντος γραμματικοῦ Ἰπραὴμ-ἐφένδη οὐκ ἀπήρχετο.

Ἐξορισθέντος τοίνυν τοῦτε ἀρχιευνούχου καὶ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιατροῦ καὶ φονευθέντων εἰς τὴν Καλλιούπολιν γίνεται ἐπίσκοπος Χαλεπίου μὲ μπεράτ

τι ὁ Φιλήμων, καὶ ἔφυγεν ὁ Μάξιμος εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, τὸ ἄσυλον τῶν παπιστῶν, καὶ προσετέθη καὶ ἡ μητρόπολις τοῦ Χαλεπίου τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ· οὖσαν γὰρ ὑπὸ τῷ θρόνῳ τῆς Ἀντιοχείας οἱ παπισταὶ κατεδίωκον αὐτήν, καὶ τέλος ἵνα οἰκειοποιηθῶσιν αὐτὴν καὶ ἁρπάσωσι παρὰ τοῦ Σιλβέστρου Ἀντιοχείας ὑπεσχέθησαν εἰς τὸ μιρὶ ἀνὰ ἔτος γρόσια 300 καὶ ἀποκατέστησαν αὐτὴν αὐτοκέφαλον· τανῦν οὖν ἠλευθερώθη μὲν τῆς παπιστικῆς τυραννίδος, ἀλλ' ἡ ἐτήσιος πληρωμὴ τοῦ μιρίου οὐκ ἀπεσβέσθη. Μὲ τὸ ἄρζι λοιπὸν τοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ ἐγένετο καὶ ἡ προσήλωσις τῆς μητροπόλεως Χαλεπίου εἰς τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικόν, καὶ ἡ ἀρχιερατεία τοῦ Φιλήμονος, ὅστις ἦν πρωτοσύγκελλος τοῦ Δέρκων Σαμουὴλ καὶ εἰδήμων τῆς τε τουρκικῆς γλώσσης καὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1758.

Ἦλθεν οὖν ὁ Ἀλῆς εἰς τὴν Πόρταν, καὶ λαβὼν 100 πουγγεῖα παρὰ τῶν Ἀρμενίων ἐμπόρων τοῦ Ἐπιτρόπου, Πετρόζη καὶ Καζέρη, πείθει τὸν Ῥαγήπην νὰ δώσῃ μέρος τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ (ὅπερ προεδέδοτο ἡμῖν, ὡς εἴρηται,) τοῖς Ἀρμενίοις, καὶ ἐπικυροῖ τὸν δόσιν αὐτὴν καὶ μὲ χάττι-σερίφι· ὥστε μὲ τὸ νὰ ἔλλειπεν ὁ Ἀλῆς ἀπὸ τὴν Πόρταν ἀνελάβομεν ἡμεῖς τὰ προσκυνήματα· ἄλλως διὰ τὴν φιλαργυρίαν του ἤθελε τὰ ἐπικυρώσει εἰς τοὺς παπιστὰς μετὰ τὴν ἰδικήν μας ἀγωγήν.

Ὁ βασιλεὺς ἀπαντᾷ ἔξω τῆς Πόλεως τὸν καλαράσην τῆς Βλαχίας. Παίρνει τὰ πρὸς τὸν ἡγεμόνα της Κωνσταντῖνον τὸν Μαυροκορδάτον γράμματα τῶν καπικεχαγιάδων του· μεταφράσας εὗρεν ὅτι τὸν ἔγραφον εἰδήσεις περί τε τοῦ Ταταρχάνη καὶ ἄλλων. Ὀργισθεὶς προστάττει τὸν Ἐπίτροπον ἐξῶσαι τῆς ἡγεμονείας τὸν Κωνσταντῖνον. Ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Ἀλῆ δίδοται ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας τῷ ῥηθέντι ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Σκαρλάτῳ, καὶ ἡ τῆς Μολδαβίας δίδοται τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Ἰωάννῃ τῷ Καλλιμάχῃ, καὶ τοῦτο πάλιν μὲ παρακίνησιν τοῦ αὐτοῦ Ἀλῆ, διὰ νὰ κάμῃ Δραγομάνον τὸν Γρηγόριον Γκίκαν, υἱὸν τοῦ προφονευθέντος Δραγομάνου Ἀλεξάνδρου Γκίκα, καὶ διὰ τὴν νέαν αὐτὴν δραγομανίαν ἐπληρώθησαν τῷ Ἀλῆ παρὰ τοῦ Σκαρλάτου 80 πουγγεῖα, προϋποσχεθέντα τῷ Ἀλῆ παρὰ τῶν καπικεαγιάδων του διὰ τὴν τελείωσιν τῆς δραγομανίας. Ταῦτα πάντα ἐνήργει ὁ Ἀλῆς παρὰ τῶν ῥηθέντων δύο Ἀρμενίων Πετρόζη καὶ Καζέρη παρακινούμενος.

Γεννᾶται τῷ βασιλεῖ θυγάτηρ Φεβρουαρίῳ. Εἰς τὸν δονανμᾶν ἐπεσκευάσθησαν ἐκκλησίαι τινὲς τῆς Πόλεως καί τινες τοῦ Καταστένου. Ὁ βοεβόδας τοῦ Γαλατᾶ διὰ τὴν ἐποικοδομὴν τῶν ἐν τῷ Καταστένῳ ἐκκλησιῶν ἐπῆρε πουγγεῖα 20 διὰ τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου.

Φθάσας εἰς τὴν Πόλιν ὁ αὐθέντης Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος εἱρκτῇ παραδίδοται εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες. Ἡ μεγάλη καὶ πολλὴ περιέργεια τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, ὁποῦ ἤθελε νὰ ἠξεύρῃ καὶ νὰ διυλίζῃ τὰ

πάντα καὶ μέχρι λεπτοῦ ἔδωκεν ἐνδόσιμον τῷ Κωνσταντίνῳ νὰ τὸν στέλλῃ ἐγγράφως ἀπὸ τὴν φυλακὴν εἰδήσεις διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Βλαχίας, ἐν αἷς καὶ τὸ ὅτι οἱ ῥετζάληδες παίρνουν τὸν χρόνον παρὰ τὰ κανονικά τους καὶ ἄλλα χίλια πουγγεῖα εἰς πράγματα καὶ εἰς μετρητὰ λόγῳ χάριτος· καὶ ὅτι ὁ Ἀλῆς ἀναλαμβάνων ὅλας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις ἁπάσης τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας ἔκαμε καὶ δύο αὐθεντείας εἰς τὴν Μολδαβίαν, τοῦ Σκαρλάτου δηλαδὴ καὶ τοῦ Καλλιμάχη, καὶ μίαν εἰς τὴν Βλαχίαν, τοῦ αὐτοῦ Σκαρλάτου, κάμνωντας καὶ Δραγομάνον, καὶ παίρνει καὶ ἀπὸ τὰς τυχούσας καλογηρικὰς ὑποθέσεις, καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἐξῆψαν κατὰ τοῦ Ἀλῆ τὴν τοῦ βασιλέως ὀργήν, ἐξετάζοντος καὶ ἄλλους καὶ μανθάνοντος τὸ ὅτι ταῦτα οὕτως ἔχουσιν. Ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος συνεχῶς εἶχεν ἐπιπλήξεις παρὰ τοῦ ἄνακτος διὰ μόνην τὴν αἰτίαν τοῦ Ἀλῆ, καὶ πεισμονῇ δουλεύων δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐξώσῃ, ἀγανακτῶν διὰ τί νὰ ἀκούῃ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὁποῦ ἐν τῷ διαβάλλειν τὸν Ἀλῆν καθάπτονται αὐτοῦ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ δὲν ἤθελε νὰ φανῇ πῶς οἱ διαβάλλοντες κατώρθωσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ τὸ νὰ τὸν παρενοχλήσουν· (ἀλλ' ἔπρεπε νὰ μὴν ἀκούῃ τοῦ Ἀλῆ κάθε πρόβλημα καὶ νὰ μὴ βάλλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ ζητήματά του·) εἴτε οὖν οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως, μάλα συνεχῶς εἶχεν ὁ Ἐπίτροπος λογομαχίας μὲ τὸν ἄνακτα διὰ τὸν Ἀλῆν· καὶ τὸ παράξενον ἦν ὁποῦ ὅσον ηὔξανεν ἡ ἀγανάκτησις τοῦ ἄνακτος κατὰ τοῦ Ἀλῆ, τόσον ἐπερίσσευεν ἡ τοῦ Ἐπιτρόπου πεισμονὴ διὰ τὴν σύστασίν του, καὶ τοῦτο παρετάθη μέχρι τῆς τελευτῆς του.

Θανόντος τοῦ Μανουὴλ Σπαθάρη τοῦ ἀπὸ τζελέπη ἀποπληξίᾳ εἰς τὸ σπίτι του τὸ κατὰ τὸ Τζεγκέλκιοϊ, ὁ Γεώργιος Καρατζᾶς υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ τοῦ ἰατροῦ, ζῶν καὐτὸς τῷ τῆς ἰατρικῆς ἐπαγγέλματι καὶ περιερχόμενος καθὸ ἰατρὸς τοὺς προὔχοντας τῶν Ὀθωμανῶν, διὰ νὰ προχωρήσῃ παρὰ τοῖς προὔχουσι τῶν Ὀθωμανῶν εἶχε συνήθειαν νὰ τοὺς δίδῃ εἰδήσεις. Καθὼς οὖν καὶ ἄλλοτε πάντοτε οὕτω καὶ νῦν ἀπελθὼν πρὸς τὸν δεβλὲτ-κεαγιασὴ Μπεκὶρ-ἐφένδην ἀνήγγειλεν αὐτῷ, (καθὼς ἐσυνείθιζε καὶ διὰ ἄλλους,) ὅτι ἀπέθανεν ὁ Μανόλης Σπαθάρης, ποτὲ καπικεχαγιᾶς Βλαχίας τε καὶ Μολδαβίας, καὶ δὲν ἔχει τέκνα, καὶ ἀφῆκεν ὑπὲρ τὰ 1,000 πουγγεῖα. Ὅθεν ἔστειλαν εὐθὺς τὸν μπὰς-μπακὴ-κουλοὺ νὰ βουλλώσῃ τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὸ Τζεγκέλκιοϊ καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλην του τὴν περιουσίαν ὡς ἀτέκνου. Ἀπελθὼν εὗρεν ἐκεῖ τὰς δύο θυγατέρας τοῦ θανόντος· θέλει νὰ τὰς διώξῃ ἔξω ὡς ξένας διὰ νὰ βουλλώσῃ τὸ σπίτι· τὸν εἶπαν πῶς εἶναι θυγατέρες τοῦ θανόντος· δὲν τὸ ἐπίστευσεν· ὅθεν συνῆλθον ὅλοι οἱ ἐγχώριοι καὶ Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ καὶ ἐμαρτύρησαν ὅτι θυγατέρες τοῦ θανόντος αἱ νέαι. Τὰς ἀφῆκεν οὖν εἰς τὸ σπίτι καὶ ἐβούλλωσεν ἕνα δύο ὀδᾶδες, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόρταν ἀνήγγειλεν ὅτι ἔχει θυγατέρας ὑπάνδρους. Ἐζήτησαν οὖν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ θανόντος πεντακόσια πουγγεῖα, τὰ ἡμίση δηλαδὴ ὧν ἤκουσαν, ἀφέντες τάχατες τὰ ἄλλα ἡμίση εἰς τὰ τέκνα του· ἐξέτασις δὲν ἔγινε διὰ τὰ 1,000 ἂν ἀληθεύουν, διατί τοὺς ὠφελοῦσε τὸ ψεῦδος μᾶλλον ἢ ἡ ἀλήθεια. Ἐκ τούτων οὖν τῶν 500 τὰ μὲν 250 ἐδόθησαν

τῷ ἄνακτι, τὰ 100 τῷ Ἐπιτρόπῳ, τὰ 100 τῷ ἀρχιευνούχῳ καὶ τὰ 50 τῷ κεαγιάπεῃ.

Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς ἀφοῦ κατεκράτει τὴν Χαλκηδόνα δὲν ἐπλήρωνε ποτὲ, διὰ τὰ 45 πουγγεῖα ὁποῦ ἐχρεώστει ἡ ἐπαρχία ὅταν τὴν ἔλαβε παρὰ τοῦ Γαβριὴλ, διάφορον εἰς τοὺς δανειστὰς, ἐν οἷς ἦσαν καὶ χῆραι καὶ ὀρφανὰ, μὲ ὅλον ὁποῦ ἔπαιρνε καὶ παρὰ τοῦ Κοινοῦ 1,000 γρόσια τὸν χρόνον, (δι' ἀλλοεθνικῆς χειρὸς κινήσας αὐτὸ τὸ ἔργον,) καὶ ὅλον τὸ εἰσόδημα τῆς ἐπαρχίας. Μιᾷ Κυριακῇ οὖν ἐλθόντες οἱ δανεισταὶ εἴς τε τὸν πατριάρχην Σεραφεὶμ καὶ τὴν σύνοδον προσεκλαύθησαν κατ' αὐτοῦ· προσετάγη οὖν πληρῶσαι τὰ διάφορα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1759.

Δύο ἀρχιερεῖς τοῦ κλίματος Ἀχριδῶν ἐπαπίστισαν, ἐν οἷς πρώτιστος ἦν ὁ Βασίλειος. Ἦλθεν οὖν ὁρισμὸς εἰς τὸν πατριάρχην Σεραφεὶμ (κατὰ τὴν δοθεῖσαν τῷ Ἐπιτρόπῳ ὑπ' αὐτοῦ εἴδησιν) διὰ νὰ τοὺς παιδεύσῃ, ἀλλ' ἔφυγεν ὁ Βασίλειος εἰς τὸ Καράδαγι διὰ νὰ φύγῃ καὶ τὴν παιδείαν.

Θνήσκει ὁ Νικομηδείας Γαβριὴλ κατὰ μῆνα Μάρτιον. Ὁ πατριάρχης ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὸν Σερρῶν Ἰωαννίκιον. Ἀλλ' ὁ Προικοννήσου Νικηφόρος ὑποσχεθεὶς τῷ Ἀλῆ-ἀγᾷ διὰ τῶν ῥηθέντων δύο Ἀρμενίων 6,000 φλωρία, ἀθετεῖται τὸ ἄρζι τοῦ πατριάρχου, δι' οὗ, γνώμῃ καὶ ἀποφάσει συνοδικῇ, ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ Σερρῶν, καὶ ἐπιβαίνει τῆς μητροπόλεως Νικομηδείας ὁ ῥηθεὶς Νικηφόρος. Ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ἐξ Ἀρμενίων καταγόμενος, ἀνθρακοπώλου υἱὸς, καὶ τανῦν ἐζημίωσε τὴν Ἐκκλησίαν τῇ ἄνωθι ποσότητι τῶν φλωρίων, ὡσὰν ὁποῦ ὁ Σερρῶν ἤθελε τὰ μετρήσει τῷ Κοινῷ τῆς Ἐκκλησίας, οὐκ ἀρκεσθεὶς τῷ μὴ εἰσελθεῖν διὰ τῆς θύρας ἀλλ' ἀναβὰς ἀλλαχόθεν, διὰ τῶν Ἀρμενίων δηλαδὴ, διάδοχος γενόμενος τοῦ προκατόχου του Γαβριήλ.

Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος καὶ ὁ Δραγομάνος τοῦ στόλου Νικόλαος ὁ Μαυρογένης προβάλλουσι τοῖς δύο Ἀρμενίοις ὑποσχεθῆναι τῷ Ἀλῇ 25 πουγγεῖα διὰ νὰ πατριαρχεύσῃ ὁ Διονύσιος Χίου ὁ Σαμουρκάσης. Γνωσθείσης τῆς σκευωρίας πληρώνει τὰ 25 πουγγεῖα ὁ Σεραφεὶμ τῷ καταράτῳ Ἀλῇ, καὶ πέμπεται ὁ Χίου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του.

Τὸ κίνημα τοῦ Χίου παρεκίνησε τό τε ἱερατικὸν καὶ τὸ λαϊκὸν σύστημα νὰ προμηθεύσουν ὅπλον τι πρὸς ἀπάντησιν τῶν τοιούτων θεοστυγῶν κινημάτων. Καὶ δῆτα συναχθέντες παρὰ τῷ πατριάρχῃ ἐγράφη μαγζάρι ἐν ᾧ παριστῶντες τὴν παναθλίαν κατάστασιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὸ ὑπέρογκον χρέος παρεκάλουν τὸ νὰ μὴν εἰσακούηται ποτὲ ὁποιος ἤθελε ζητήσει πατριαρχεῦσαι χωρὶς μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων, καὶ νὰ πληρώνῃ τὰ ἔξοδα τῆς νέας πατριαρχείας ἐξ ἰδίων ὁποιος ἤθελε πατριαρχεύσει εἰς τὸ ἑξῆς, καὶ νὰ μὴν ἐπιφορτίζεται δι' αὐτὰ οὐδ' ὀβολὸς εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐβούλλωσαν καὶ ὑπέγραψαν τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ὅ,τε πα-

τριάρχης καὶ ὅλοι οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς ὡς καὶ οἱ ποτὲ παραιτησάμενοι, καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες μικροί τε καὶ μεγάλοι,καὶ ὅλοι οἱ προεστῶτες καὶ γέροντες ὅλων τῶν ῥουφετίων, παρακαλοῦντες τὸν ἄνακτα νὰ γένῃ φερμάνι μὲ χάττι-χουμαγιοὺν, καὶ τὸ ἔδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ πατριάρχου διὰ νὰ ἐνεργηθῇ· ὅπερ καὶ ἔγινε δι' ἐμοῦ ἐνεργούμενον εἰς τὸν βεζίρην.

Μὲ πλαστὴν καὶ ψευδῆ ὑπογραφὴν τοῦ Ἐπιτρόπου ἐζήτει ὁ βοεβόδας τοῦ Γαλατᾶ νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Καταστένου, καὶ ὅπου εὕρῃ νεόκτιστόν τι νὰ τὸ κρημνίζῃ. Διὰ νὰ μὴν κάμῃ λοιπὸν αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν ἀναφανδὸν ἐζήτει διὰ τοῦ αὐτοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ πουγγεῖα 70. Ἔγιναν συνελεύσεις τρεῖς ἀρχιερέων καὶ ἀρχόντων παρὰ τῷ πατριάρχῃ Σεραφεὶμ πρὸς διανομὴν τῶν ἄσπρων εἰς τὰς ἐπανορθωθείσας ἐκκλησίας καὶ διορισμὸν τῆς ποσότητος ὁποῦ ἑκάστη τῶν ἐκκλησιῶν ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ διὰ νὰ μὴ κρημνισθῇ. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίτροπος ζητεῖ τὸ ἔγγραφον, καὶ τοῦ ψεύδους γνωσθέντος εἱρκτῇ παραδίδωσι καὶ τὸν βοεβόδαν καὶ τὸν Ἰωαννίκιον. Εἶχεν ἀπόφασιν νὰ τοὺς παιδεύσῃ βαρέως, μὲ κόψιμον τῆς χειρὸς τοῦ βοεβόδα καὶ μὲ ἐξορίαν καὶ ἔξωσιν τοῦ Καρατζᾶ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας του· ἀλλ' ἐχαρίσατο τὸν μὲν βοεβόδαν τῷ Ναξῇ παχτζεβαντζήπασῃ τοῦ βασιλέως, τὸν δὲ Ἰωαννίκιον τῷ κεχαγιάπεῃ Ἐμὶν-ἐφένδῃ, Σεπτεμβρίου ιδ'.

Θανόντος τοῦ Γάνου καὶ Χώρας ὁ Σπαθάρης Ἰάκωβος Ῥίζος, καπικεχαγιᾶς τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Σκαρλάτου, καὶ ὁ συμπένθερός του Ποστέλνικος Κωνσταντῖνος Γεωργίου καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος Γκίκας ἐζήτησαν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ προβιβασθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν αὐτὴν ὁ Μισαὴλ, διδάσκαλός ποτε τοῦ Ἰακώβου, ἄνθρωπος ἀχρείων ἠθῶν, καὶ καταχρεώσας μὲ τὴν ἀσωτείαν του τὸ οὗ προέστη ποτὲ μοναστήριον τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἰς τὸ Γιάσι, ἐν ᾧ εἶχε γένει ἡγούμενος διὰ μεσιτείας τοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ υἱὸς τοῦ Σταυράκη Σπαθάρης Γεωργάκης ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατριάρχου νὰ γένῃ Γάνου καὶ Χώρας ὁ ποτὲ ἀρχιδιάκονος τοῦ Κυρίλλου Σπυρίδων. Ἤθελε προκρίνει τοῦτον ὁ πατριάρχης διὰ τὸ ἀκατηγόρητον τῆς ζωῆς του, ἀλλὰ χαριζόμενος τοῖς τρισὶ μᾶλλον ἢ τῷ ἑνὶ ὑπεσχέθη τὸ νὰ δώσῃ τὸ ἄρζι διὰ τὸν Μισαήλ· οἱ λαϊκοὶ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ ἔχοντες τὴν δοσοληψίαν, καὶ δανειζόμενοι ἰδίως καὶ ἐνεχόμενοι εἰς χρέη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποθέσεων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ προσμένοντες νὰ πληρώσουν τὸ χρέος τους ἀπὸ τοιαῦτα τυχηρὰ εἰσοδήματα τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησαν παρὰ τῶν τριῶν αὐτῶν ἀρχόντων τὸ φιλότιμον διὰ τὰ Γανόχωρα· ὁ Ἰάκωβος πρῶτον ἀπεκρίθη τὸ, ἂς χειροτονηθῇ καὶ ὕστερον τὸ δίδει· δὲν τὸ ἔστερξαν οἱ ἐπίτροποι καὶ ἐκωλύετο διὰ τοῦτο ἡ χειροτονία τοῦ Μισαήλ· ὅθεν ὑπεσχέθησαν οἱ τρεῖς διὰ τὸν Μισαὴλ 10 πουγγεῖα· ἀλλὰ πάλιν δὲν τὸ ἔστερξαν οἱ Ἐπίτροποι μὲ τὸ νὰ ἔδιδεν ἄλλος τριάκοντα, ὁ ἀδελφὸς δηλαδὴ τοῦ θανόντος Προκόπιος. Ἐν τούτοις ὁ Σπαθάρης Γεωργάκης ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ μὴ εἰσακουσθῆναι, δίδει 1,000 φλωρία τῷ χειρουργῷ τῆς σουλτάνης συζύγου τοῦ Ἐπιτρόπου Θεοδώρῳ καὶ λίβελλον τοῦ Σπυρίδωνος ζητοῦντος τὰ Γανόχωρα. Ἔδωκεν

—1759

ὁ Θεόδωρος τά τε φλουρία καὶ τὸν λίβελλον τῇ σουλτάνῃ διὰ τοῦ ἀρχιευνούχου της· ἦτον κεχαγιᾶς τῆς σουλτάνης ὁ Ἀλῆς· τούτῳ οὖν ἔστειλε τὸν λίβελλον προστάττουσα τὸ νὰ εἰπῇ τὸν πασσᾶν νὰ τελειώσῃ τὸ ζήτημα τοῦ Σπυρίδωνος, ὃ καὶ ἐγένετο. Μαθὼν οὖν ὁ πατριάρχης ὅτι γράφεται τὸ μπεράτι τῶν Γανοχώρων ἐμήνυσε τοὺς τρεῖς ἄρχοντας νὰ τὸ ἀπαντήσουν· δὲν ἠδυνήθησαν· ὅθεν ὁ πατριάρχης εὗρε τὸν τρόπον καὶ ὑποσχεθεὶς τῷ Ἀλῇ τὰ 1,000 φλωρία καὶ 100 διὰ τὸν ἀρχιευνοῦχον τῆς σουλτάνης καὶ 100 γρ. διὰ τὴν γραφὴν τοῦ μπερατίου καὶ οὐδενὶ οὐδέν τι ἄλλο, ἀπράκτισε τὸ μπεράτι τοῦ Σπυρίδωνος καὶ ἔδωκε τὴν ἐπαρχίαν τῷ ῥηθέντι Προκοπίῳ τῷ καὶ πληρώσαντι τὰ 30 πουγγεῖα. Τοῦτο μαθόντες οἱ τρεῖς ἤρξαντο καταλαλεῖν τοῦ πατριάρχου διὰ τὸ μὴ δοῦναι τὰ Γανόχωρα τῷ Μισαὴλ ἀφοῦ τὰ ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὸν Σπυρίδωνα, καὶ ἀποστείλαντες τὸν μεγαλήτερον υἱὸν τοῦ Κωνσταντίνου Ποστελνίκου Ἀλέξανδρον ἐζήτουν τὸ μαγζάρι διὰ τὰς βούλλας των, καὶ ἐπηπείλησεν αὐτῷ ὁ ῥηθεὶς Ἀλέξανδρος καὶ τὴν ὅσον οὔπω πτῶσίν του μετὰ καὶ ἄλλων λόγων ἀνοικείων πατριαρχικῇ ἀκοῇ· ἐγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον. Ἄρχοντες λοιπὸν ὁποῦ κατὰ χρέος πρέπει νὰ προμάχωνται τοῦ κέρδους τῆς ἐκκλησίας, θέλουν νὰ τὴν ζημιώσουν ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τῶν Γανοχώρων! καὶ προσέτι σκοποῦνται νὰ τὴν ζημιώσουν ἐπαπειλοῦντες διὰ τὸ πεῖσμα τους πτῶσιν τοῦ πατριάρχου, ἡ ὁποία τοὐλάχιστον ἀκολουθεῖ νὰ κοστισῃ πουγγεῖα 80! Ἔργα ταῦτα ἀλλόκοτα, ἐπίψογα, καὶ τῷ χριστιανισμῷ ἀντικείμενα· ἀλλ' ἰδοὺ ἔγιναν καὶ τώρα καὶ πρότερον καὶ ἄλλοτε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς· γένοιτο οὖν ἵλεως ὁ θεὸς πᾶσιν ἡμῖν τε καὶ ὑμῖν.

Φοβηθεὶς ὁ πατριάρχης διὰ τὴν ἐπαπειλουμένην πτῶσιν καὶ κατανοῶν τόν τε θυμὸν καὶ τὴν ὁρμήν τους καὶ τὴν πρὸς τοὺς δύο Ἀρμενίους προσκόλλησίν τους, εὑρίσκει τὸν τρόπον γνώμῃ κοινῇ τῆς συνόδου, τῶν τε ἀρχιερέων καὶ ἀρχόντων καὶ δίδει τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ μαγζάρι καὶ γίνεται τὸ ζητηθὲν χάττι-χουμαγιοὺν κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον· ἐδόθησαν δὲ τῷ Ἐπιτρόπῳ δι' αὐτὸ φλωρία μόνον 2,000 καὶ οὐδὲν πλέον, καὶ τώρα πρῶτον ἀπόκτησεν ἡ Ἐκκλησία χάττι-χουμαγιοὺν ὁποῦ ἄλλοτε ποτὲ δὲν εἶχε λάβει, καὶ ἐπὶ τοῦ Χαγιατῆ δοῦσα 30 πουγγεῖα δὲν τὸ κατώρθωσε.

Ἐθέσπισεν ὁ πατριάρχης τὸ βαπτίζειν τὰ βρέφη ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς οἴκοις τῶν γονέων, καὶ τὸ τοὺς ἀσθενοῦντας πρῶτον ἐξομολογεῖσθαι καὶ μεταλαμβάνειν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων εἶτα θεραπεύεσθαι παρὰ τῶν ἰατρων.

Ἐν Θεραπείοις εἰς τὸν βιρανὲν τὸν πλαγινὸν τοῦ σπιτίου τοῦ Χατμάνου Ἀλεξάνδρου Σούτζου ἐναυπηγεῖτο παρὰ Τούρκων ναῦς. Δύο σκλάβαι νέαι δαρεῖσαι παρὰ τῆς κυρίας των ἐξεπόρτησαν κλαίουσαι· οἱ ναυπηγοὶ Τοῦρκοι κομιδῇ νέας οὔσας τὰς οἰκειοποιήθησαν. Ὁ Ἀλέξανδρος ζητῶν παρ' αὐτῶν ταῖς σκλαβοπούλαις του, τὸν εἶπαν πῶς εἶναι πρὸ πολλοῦ τοῦρκαι καὶ δὲν εἶναι τρόπος νὰ εἶναι εἰς τὴν δούλευσίν του· ἀλόγια φερόμενος προσέτρεξε τῷ βοεβόδᾳ τοῦ Γαλατᾶ· (οἱ ναυπηγοὶ γὰρ τὸν Γαλατᾶν κατοικοῦσι καὶ κριτὴς αὐτῶν ἐστιν ὁ βοεβόδας τοῦ Γαλατᾶ). Εἰς τὴν κρίσιν μὲ ψευδομάρ-

τυρας ἐμαρτυρήθη ὅτι πρὸ πολλοῦ τοῦρκαι, ὅπερ καὐταὶ προσωμολόγησαν· ἐδόθη λοιπὸν τοιοῦτον ἰλάμι τοῖς ναυπηγοῖς. Ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του ἀνύποιστον νομίσας τὸ νὰ γνωσθῇ πῶς ἐνικήθη εἰς τὴν κρίσιν ἀπὸ τοὺς ναυπηγοὺς καὶ κατεκράτησαν ταῖς σκλάβαις του, κινεῖ τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τὸν ἀγᾶν τῶν γιαννιτζάρων ὡς προεστῶτα τῶν γιαννιτζάρων, ἦσαν γὰρ καὶ οἱ ναυπηγοὶ οὗτοι γιαννίτζαροι· κακῇ τύχῃ νικῶσι πάλιν οἱ ναυπηγοὶ καὶ τοὺς δίδεται τὸ αὐτὸ ἰλάμι. Δὲν ἡσυχάζει ὁ Ἀλέξανδρος μόνον ἐπαπειλεῖ τοῖς ναυπηγοῖς ὅτι θέλει κινηθεῖ καὶ ἄλλως. Ὅθεν δίδουν αὐτοὶ μὲ λίβελλόν [illegible] δύο ἰλάμια τῷ Ἐπιτρόπῳ. Ὁ βασιλεὺς ὁποῦ διὰ τὴν πολλήν του [illegible]ργειαν εἶχε προσταγὴν ὅτι κάθε ἔγγραφον ὁποῦ καταντοῦσεν εἰς τὴν Πόρταν, ἢ ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν τῆς Πόλεως, νὰ τοῦ τὸ πέμπουν, ἀναγνοὺς τὰ δύο ἰλάμια καὶ ὑποτοπάσας τὸ ὅτι ὡς νέας νὰ τὰς εἶχε παλλακὰς ὁ Ἀλέξανδρος, προστάττει τὸν Ἐπίτροπον τὸν μὲν Ἀλέξανδρον ν' ἀνασκολοπίσῃ, διὰ δὲ ταῖς σκλάβαις καὶ σκλάβους νὰ ἐκδοθῇ ὁρισμὸς ὁποῦ εἰς τὸ ἑξῆς πλέον ποτὲ οἱ Χριστιανοὶ νὰ μὴν ἀγοράζουν σκλαβαν καὶ σκλάβον ὁποιουδήποτε γένους· Ὁ Ἐπίτροπος συμπεραίνωντας μὲ τὴν βαθύνοιάν του πῶς ὁ τουρκισμὸς τῶν γυναικῶν αὐτῶν πρόσφατος καὶ ὄχι παλαιός, τὸν μὲν ὁρισμὸν διὰ τοὺς σκλάβους ἐξέδωκε, τὸν δὲ ἀνασκολοπισμὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀνέβαλεν, ἐλπίζων μετὰ τὸ μπαϊράμι βλέπωντας τὸν βασιλέα νὰ τὸν καταπείσῃ διὰ τὴν συκοφαντίαν καὶ νὰ χαρίσῃ τὴν ζωήν του. Ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου αὐτοῦ Νικόλαος Σοῦτζος, γενόμενος ἤδη καπικεχαγιᾶς τοῦ ἡγεμόνος τῆς Μολδαβίας Ἰωάννου τοῦ Καλλιμάχη μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου υἱοῦ τοῦ Σταυράκη, θέλων ἀποστεῖλαι τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὸ Γιάσι ἐπιστάτην τῆς βιστιαρίας, ζητήσας ἄδειαν παρὰ τοῦ κεαγιάπεη διὰ τὴν ἀναχώρησίν του, ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα (ἠξεύρωντας τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως)· εἶτα προσετάγη ὁ τζαούσπασης εἰπεῖν τῷ Νικολάῳ τὸ νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ ὁ ἀδελφός του πουθενὰ διά τινας ἡμέρας· ὅστις ταῦτα ἀκούσας, ἀπὸ ὑπερηφάνειάν του κινούμενος ἐτόλμησεν ἀντιστῆναι τῇ προσταγῇ τῆς Πόρτας, καὶ δίδει ἔγγραφον τῷ σουλτὰν-κεαγιασῇ Καζαντζόγλου περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως νὰ τὸ δώσῃ τῷ βασιλεῖ τὴν ἡμέραν ὁποῦ θέλει ἀπέλθει εἰς προσκύνησίν του, ὡς σύνηθες διὰ τὸ μπαϊράμι· ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ βασιλεὺς ἀγανακτεῖ κατὰ τοῦ Ἐπιτρόπου διατί ἠθέτησε τὴν προσταγήν του καὶ δὲν τον ἀνεσκολόπισεν ἕως τότε, καὶ μηνύει αὐτῷ μὲ τὸν καρακουλάκην Γκιουμοὺς-ἀγᾶν ὕβριτας οὐκ ὀλίγας· Ἦν πρώτη ἡμέρα τοῦ μπαϊραμίου· ὅθεν τὸν ἐμήνυσεν ὁ Ἐπίτροπος ὅτι θέλει τὸν κρεμάσει ἀφοῦ περάσουν αἱ τέσσαρες ἡμέραι· (ἦν γὰρ κουρμπὰν-μπαϊράμι.) Ἀγανακτήσας οὖν διὰ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα προσδρομὴν τῶν Σούτζων, (φύσει γὰρ τὰ τοιαῦτα κινήματα ἀπέβαινον αὐτῷ ἀνύποιστα,) τὸ κεντὶ τῆς δ' ἡμέρας τοῦ μπαϊραμίου, ἥτις ἦν Κυριακή, προσέταξε νὰ τὸν λαλήσουν ἀπὸ τὸ σπίτι του εἰς τὴν Πόρταν, καὶ τὴν νύκτα εἰς τὰς δύο ὥρας τὸν ἐκρέμασεν ἔμπρὸς εἰς τὸ σπίτι του. Ἡ ὑπερηφάνεια λοιπὸν καὶ ἡ μετ' ἀνοίας τόλμη τὸν ἀπώλεσαν· ἔπαθε δὲ καὶ τὸ γένος ὅλον τῶν Χριστιανῶν ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς ἀνοήτου ὑπερηφανείας του τὸ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ ἀγορὰ

τῶν σκλάβων καὶ σκλάβων εἰς ὅλους τοὺς πανταχόσε Χριστιανοὺς ἐξ αἰτίας τοῦ Νικολάου Σούτζου.

Τούτῳ τῷ ἔτει, Ἰουλίου τῇ κς΄ ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἔγινα Σκευοφύλαξ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας μητρός τε καὶ εὐεργέτιδός μου.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1760.

Εἶχεν ἑορτάσει ὁ πατριάρχης τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου ὡς θεμελιωτοῦ τῆς ἐν Βυζαντίῳ ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας. Ἐστάθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ εἰς τὰς συνειθισμένας ἕδρας των· ἐξεφώνησε καὶ ὁ διδάσκαλος Εὐγένιος τὸν πανηγυρικὸν τοῦ ἁγίου. Ὁ Σπαθάρης Γεώργιος Σταυράκης, μνησικακῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου μὲ τὸ νὰ μὴν εἰσηκούσθη διὰ τὰ Γανόχωρα, δίδωσιν ἔγγραφον τῇ αὐταδέλφῃ τοῦ ἄνακτος Ζεϊνὲπ-σουλτάνῃ, γράφων χωρὶς φόβον θεοῦ καὶ ἐντροπὴν ἀνθρώπων τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἑορτάζων τὴν ἑορτὴν τῶν Μοσχόβων προσεκάλεσεν εἰς αὐτὴν τὸν πρέσβυν τους καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ἐλθόντι ἔξω τῆς θύρας μετὰ λαμπάδων, θυμιαμάτων, σταυροῦ τε καὶ ἑξαπτερύγων· ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ ἄναξ προσέταξε τῷ Ἐπιτρόπῳ ἀνασκολοπίσαι τὸν πατριάρχην εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Φαναρίου. Γνοὺς δὲ ὁ Ἐπίτροπος μετὰ βαθεῖαν ἐξέτασιν ὅτι συκοφαντία τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν πατριάρχην ἀφῆκεν ἀνενόχλητον, καὶ μαθὼν τέλος πάντων παρὰ τοῦ ἀρχιευνούχου τῆς αὐτῆς σουλτάνης ὅτι τὸ ἔγγραφον νὰ ἐδόθη παρὰ τοῦ ῥηθέντος Γεωργίου Σταυράκη μὲ τὸ μέσον μιᾶς χανούμισσας, ἔστειλε συλλαβεῖν αὐτόν· δὲν εὑρέθη εἰς τὸ σπίτι του καὶ μαθὼν ἐκρύβη, ἕως οὗ εὗρε τὸν τρόπον τὸν Φεβρουάριον τοῦ ἑξῆς ἔτους δοῦναι τῷ Ἀλῇ 2,000 φλωρία καὶ ἔτυχε συγχωρήσεως.

Ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου Διονύσιος Ἰωαννίτης θέλων νὰ γένῃ Ἰωαννίνων διηρέθιζε τὸν πατριάρχην κατ' ἐκείνου ἐκφαυλίζων τὰ εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις καὶ τελεσφορίας τοῦ τόπου ἀτοπήματά του, ἔγραφε δὲ καὶ τοῖς Ἰωαννίταις ἐμμέσως ἔγγραφα κατηγορίας πέμψαι τῇ συνόδῳ κατὰ τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν. Ταῦτα βεβαιωθεὶς ὁ Ἰωαννίνων Γρηγόριος Κωνσταντινουπολίτης ἐκαιροφυλάκτει πρὸς ἐκδίκησιν. Φονευθέντος οὖν βασιλικῇ ὀργῇ τοῦ Ἰσμαὴλ-πασσᾶ ἐστάλη ἐπιστάτης εἰς τὰ Ἰωάννινα περιλαβεῖν τὰ ὑπάρχοντά του· τοῦτον οὖν πείθει ὁ Ἰωαννίνων νὰ κάμῃ ἰλάμι ὅτι τὰ ἄσπρα του τὰ εἶχε στείλει ὁ Ἰσμαὴλ-πασσᾶς τῷ πατριάρχῃ τῆς Πόλεως διὰ νὰ τοῦ τὰ κρύψῃ. Γνόντος δὲ ταῦτα τοῦ ἄνακτος ἐκινδύνευσεν ὁ πατριάρχης πεσεῖν τοῦ θρόνου διὰ τὴν συκοφαντίαν, ἀλλ' εὗρε τὸν τρόπον καὶ δοὺς τῷ Ἀλῇ 2,000 φλωρία ἀθωώθη. Ἰδοὺ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν σκανδάλων τοῦ Διονυσίου· ἦν γὰρ φύσει σκανδαλοποιός τε καὶ φιλοτάραχος.

Δὲν ἠρκέσθη τούτοις καὶ ἔκαμεν ὕστερον τὸ αὐτὸ κίνημα κατὰ τοῦ Κρήτης γράφων πρὸς τοὺς ἐπαρχιώτας του· εὗρε τὰ γράμματα ὁ Κρήτης καὶ τὰ ἔστειλεν εἰς τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Γρηγόριον Γκίκαν, εἰδὼς ὅτι ὑπερασπίζετο αὐτοῦ διὰ τὴν πρὸς τὴν μητέρα του χρηματικὴν δωροδοκίαν,

καὶ ταῦτα τὴν ὑπισχνουμένην ἐπὶ τῷ ἀρχιερατεῦσαι· ὅθεν ἀποτυχὼν καὶ τῆς Κρήτης δὲν ἔπαυε σκάνδαλα σπείρων πρὸς τὸν πατριάρχην κατὰ τῶν ἀρχιερέων, καὶ ταῦτα Λαρίσσης καὶ Ἀδριανουπόλεως. Ὁ Ἀρβανίτης Σεραφεὶμ ἤκουε τοῦ Ἀρβανίτου αὐτοῦ καὶ οὐ διέκρινε τὴν πονηρίαν καὶ κακίαν του, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐξ αἰτίας τῆς καταδρομῆς τοῦ Ἰωαννίνων εἶχε ζημιωθεῖ τόσα. Ὡς τόσον καὶ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Σεραφεὶμ ὑπερασπιζόμενος μάλα παραφρόνως καὶ φιλοχρημάτως παρὰ τῆς μητρὸς τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας δὲν ἐπαιδεύθη οὔτε παρὰ τῶν πατριαρχῶν τῶν μετὰ τὸν Σεραφείμ.

Ἔγινε Μολδαβίας ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἡγεμόνος Ἰωάννου Καλλιμάχη ὁ Θεσσαλονίκης, παραιτησάμενος τὴν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης τῷ προῤῥηθέντι Σπυρίδωνι, παρ' οὗ ἔλαβε καὶ λόγῳ παραιτήσεως πουγγεῖα 25, ἀφοῦ ἐπεφόρτισεν αὐτῇ τανῦν καὶ ἄλλα 25 πουγγεῖα.

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Μωρέως Χαμζᾶ-πασσᾶς φονεύσας ἀδίκως τὸν Λακεδαιμονίας ἔγραψε τῷ καπικεχαγιᾶ του Σιτκῆ-ἐφένδη τῷ καὶ ζαρπχανὲ ἐμινὴ νὰ κάμῃ Λακεδαιμονίας ὃν ἂν ἐθέλοιεν οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει Μωραῖται. Ὡς τόσον ὁ πατριάρχης χαριζόμενος τῷ Ποστελνίκῳ Κωνσταντίνῳ εἶχε κάμει τὸν ἐξάδελφόν του. Μηνύει ὁ Σιτκῆς νὰ δώσῃ τὸ ἄρζι διὰ ἄλλο πρόσωπον· ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ἐχειροτονήθη ἄλλος· ὁ Σιτκῆς ὀργισθεὶς ἤρξατο διαβάλλειν τὸν πατριάρχην πρὸς τὸν βασιλέα· (οὗτος ἦν τῶν τριῶν ῥετζάληδων τῶν διαβαλόντων καὶ τὸν Ἀλῆν πρὸς τὸν ἄνακτα.) Ἔδωκεν οὖν ὁ πατριάρχης τὸ ἄρζι διὰ τὸ πρόσωπον ὁποῦ ἐζήτει ὁ Σιτκῆς· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔπαυε πάλιν τῶν κατηγοριῶν, καὶ ἔλεγεν ὅτι θέλει τὸν κρεμάσει. Ὅθεν ἀποστείλας ἀρχιερεῖς ὁ πατριάρχης ἔδωκε μιᾷ Παρασκευῇ μαγζάρι τῷ βασιλεῖ μὲ ὑπογραφὰς τῶν ἀρχιερέων μαρτυρούντων τὴν καλὴν κατάστασιν τοῦ πατριάρχου ὁ βασιλεὺς το ἔσχισεν· ὅθεν ὁ Ἐπίτροπος εἰδήμων τούτων ἁπάντων ὁμιλήσας τῷ βασιλεῖ ἔπαυσε τὴν κατὰ τοῦ πατριάρχου ὀργήν του.

Ἀσθενήσαντος βαρέως τοῦ Ἡρακλείας Γερασίμου ὁ ῥηθεὶς Νικόλαος Σοῦτζος διὰ τῶν καταράτων αὐτῶν δύο Ἀρμενίων ὑπισχνεῖται τῷ Ἀλῆ ἓξ χιλιάδας φλωρία διὰ νὰ γένῃ Ἡρακλείας ὁ Προύσης Μελέτιος. Αγανακτήσας ὁ πατριάρχης διὰ τὴν αὐθάδειαν τοῦ Νικολάου Σούτζου παραλόγως θελήσαντος ἀναλαβεῖν μίαν ὑπόθεσιν ἐκκλησιαστικὴν ὁποῦ δὲν ἦτο τοῦ ἐπαγγέλματός του, εὗρε τὸν τρόπον καὶ ὑπεσχέθη τῷ Ἀλῇ τὴν αὐτὴν ποσότητα, καὶ ἐπεγράφη τὸ ἄρζι του διὰ να γένῃ Ἡρακλειας ὁ Σεῤῥῶν Ἰωαννίκιος. Ὡς τόσον οὐκ ἔθανεν ὁ Ἡρακλείας, καὶ ὁ Ἀλῆς ἐζήτει τὰ ἄσπρα ἀπὸ τὸν πατριάρχην, ὅστις εἰπὼν τῷ Σεῤῥῶν νὰ τὰ πληρώσῃ, ἀπεκρίθη ὅτι ὅταν γένῃ ἡ μετάθεσίς του τότε τὰ δίδει. Ταῦτα μαθόντες οἱ συγγενεῖς τοῦ Ἡρακλείας Γιμάρηδες διορθώνουν την γνώμην τοῦ πατριάρχου διδοντές τον 2,000 φλωρία, καὶ πληρώνουν καὶ τῷ Ἀλῇ τὰς 6,000 φλωρία, καὶ γίνεται Ἡρακλείας κατὰ μῆνα Αὔγουστον ὁ Μετρῶν Μεθόδιος ὁ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Γερασίμου.

Λυτροῦται τῆς εἱρκτῆς τῶν Ἑπτὰ Κουλάδων ὁ αὐθέντης Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος.

—1760

Ἡ Ἀγαθόπολις ἐπισκοπὴ οὖσα τοῦ Ἀδριανουπόλεως ἀφῃρέθη καὶ προσετέθη τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ τίτλῳ ἀρχιεπισκοπῆς.

Ὁ ἀρχιτέκτων Κωνσταντῖνος ὁποῦ ἔκτιζε τὸ τζαμὶ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ τὸ εἰς τὸ Λαλελὶ καὶ τὸν καζικλαμᾶν καὶ χέρσωσιν τῆς θαλάσσης (ἐφ' ἧς ἐκτίσθησαν πολλὰ σπίτια) τὸν ἔξω τῆς πύλης τῆς λεγομένης Γενίκαπι τῆς κατὰ τὴν Προποντίδα, ὄντος ἐπιστάτου εἰς αὐτὰς τὰς οἰκοδομὰς τοῦ Ἀλῆ, εὗρε κακοτρόπους τινὰς Κυπρίους οἵτινες ὑπισχνοῦνται τῷ Ἀλῇ πουγγεῖα 40 διὰ νὰ καθαιρεθῇ ὁ ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Παΐσιος. Ἐν τούτοις ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν διὰ ἐλάφρωσιν τῶν χαρατζίων ὁ Κυτείοο Μακάριος καὶ ὁ Ἐφραὶμ διδάσκαλος τῆς ἐν τῇ Κύπρῳ σχολῆς. Κινοῦνται πρὸς κατάργησιν τῆς καταδρομῆς καὶ οὐδὲν ἀνύουσι· βιάζει ὁ Ἀλῆς τὸν Ἐφραὶμ νὰ δεχθῇ τὴν ἀρχιεπισκοπὴν καὶ νὰ τὸν πληρώσῃ τὰ 40 πουγγεῖα· φεύγει ὁ Ἐφραίμ· ὅθεν πέμπεται εἰς τὴν Κύπρον ὁ διάκονος Κυπριανὸς διὰ νὰ γένῃ ἐπίσκοπος καὶ νὰ πληρώσῃ τῷ Ἀλῇ τὰ 40 πουγγεῖα, καὶ φεύγει εἰς τὴν Βηρυτὸν ὁ διωκόμενος Παΐσιος.

Ἦτον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν σχολεῖον γραμματικῶν μαθημάτων· τώρα συνεστήσατο ὁ πατριάρχης καὶ σχολεῖον διὰ φιλοσοφικὰ καὶ θεολογικὰ μαθήματα, διορισθεὶς φιλοσοφικὸς διδάσκαλος ὁ κὺρ Εὐγένιος· καὶ ἰδοὺ τὸ πρὸς ἐπικύρωσιν τοῦ σχολείου πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα.

« Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ λοιποὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι, οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου· εὐγενέστατοι ἄρχοντες, χρήσιμοι πραγματευταὶ καὶ πρωτομαγίστορες τῶν εὐλογημένων ῥουφετίων, καὶ λοιποὶ ἁπαξάπαντες εὐλογημένοι Χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ θεοῦ, καὶ παρ' ἡμῶν εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἐλέει τοῦ παναγάθου θεοῦ διὰ κοινῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος συνεκροτήθη ἤδη ἐν τῇ βασιλευούσῃ ταύτῃ τῶν πόλεων κοινὸν φροντιστήριον εἰς παράδοσιν τῶν θύραθεν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱερᾶς θεολογίας, ἐν ᾧ ἀποκατεστάθη καθηγεμὼν καὶ διδάσκαλος ὁ ὁσιώτατος καὶ σοφολογιώτατος κὺρ Εὐγένιος, ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολυμαθέστατος, καθὰ διὰ μακρᾶς πείρας ἐγνώσθη. Ἔχομεν λοιπὸν ἐλπίδας χρηστὰς ὅτι θέλει ἀκολουθήσει μεγάλος καρπὸς καὶ πολλὴ ὠφέλεια εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ φροντιστηρίου τούτου. Ὅθεν κοινῇ καὶ ὁμοφώνῳ γνώμῃ τῆς τε ἡμῶν Μετριότητος καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἐγένετο διορισμὸς μιᾶς ἐτησίου συνεισφορᾶς παρ' ἡμῶν τε καὶ παρ' ἑκάστου τῶν συναδελφῶν ἀρχιερέων, τῶν τε ἐνδημούντων καὶ τῶν ἀποδημούντων, καὶ παρὰ τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα δαπανήματα τοῦ αὐτοῦ σχολείου. Διωρίσθησαν δὲ ἐπίτροποι εἰς τὸ νὰ διοικοῦσι τὰ κατὰ τὴν σχολὴν ταύτην, ἐκ μὲν τῶν Ἱερωτάτων συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων ὅ τε Ἀδριανουπόλεως Κὺρ Διονύσιος καὶ ὁ Σερρῶν Κὺρ Ἰωαννίκιος· ἐκ δὲ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχόντων ὅ τε

» ἐνδοξότατος καὶ εὐγενέστατος ἄρχων μέγας Δραγομάνος τῆς κραταιᾶς
» βασιλείας κύριος Γρηγοράσκος Γκίκας καὶ ὁ ἐξοχώτατος καὶ εὐγενέστα-
» τος ἄρχων μέγας Σκευοφύλαξ καὶ ἀρχιατρὸς κύριος Ἀθανασάκης Ὑψη-
» λάντης, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ καὶ περιπόθητοι τῆς ἡμῶν Μετριό-
» τητος, καὶ οὕτως εὐωδόθησαν ἄχρι τοῦδε, θεοῦ συνεργοῦντος, τὰ περὶ
» τοῦ σχολείου τούτου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἕνα τοιοῦτον ἀξιολογώτατον ἔργον καὶ
» πολυδάπανον ἐγχείρημα χρειάζεται ἀναγκαίως καὶ κοινὴν συνδρομὴν
» καὶ βοήθειαν, ὡσὰν ὁποῦ καὶ εἰς κοινὴν ἀποβλέπει τοῦ Γένους ὠφέλειαν,
» διὰ τοῦτο γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος δίδομεν ὑμῖν τὴν εἴδησιν τῆς ἀ-
» ποκαταστάσεως τοῦ σχολείου τούτου καὶ τῆς ἐλπιζομένης κοινῆς σὺν
» θεῷ ὠφελείας τοῦ γένους ἡμῶν, μὴ ἀμφιβάλλοντες ὅτι θέλετε χαρεῖ εἰς
» ἕνα τοιοῦτον κοινωφελὲς ἀγαθόν· διότι ὅσοι τρέφουσιν ἔρωτα παιδείας
» καὶ μαθήσεως ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, ἔχουσιν ἐλευθέρως νὰ συνδράμω-
» σιν εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο φροντιστήριον καὶ νὰ ἀπολαύσωσι, θεοῦ εὐδοκοῦν-
» τος, τὸ ποθούμενον· πρὸς δὲ τούτοις προτρέπομεν ὑμᾶς πατρικῶς, ὅπως
» πληροφορηθέντες καλῶς τὴν ἐν μαθήσει προκοπὴν καὶ τελειότητα ὁποῦ
» θέλει ἀκολουθήσει σὺν θεῷ εἰς τὸ ἡμέτερον γένος ἐκ τῆς συστάσεως τοῦ
» σχολείου τούτου, καὶ στοχαζόμενοι πόσον ἐπωφελὴς εἶναι ἡ παιδεία καὶ
» μάθησις, καὶ πόσον μισθὸν ἔχουσιν ὅσοι φαίνονται συνεργοὶ εἰς ἕνα τοιοῦ-
» τον κοινωφελὲς ἀγαθόν, θέλει συνδράμει ἕκαστος μὲ τὸν δυνατὸν τρόπον
» λόγῳ τε καὶ ἔργῳ· ἔργῳ μὲν βοηθῶν δηλαδὴ διὰ χρημάτων, καὶ ἤτοι ἐκ-
» τρέφων ἕνα τῶν πτωχῶν καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ τῶν πρὸς ζωάρκειαν
» ἐκείνου ἀναγκαίων φροντίζων, ἢ καταβάλλων ἱκανὴν δόσιν καὶ χορηγίαν,
» καθὰ δηλονότι δυνάμεως καὶ προαιρέσεως ἔχει· λόγῳ δὲ παραινῶν καὶ
» ἄλλους φιλευσεβεῖς εἰς τὴν ὁμοίαν εὐποιΐαν· διότι καὶ εἰς τὰς τελευταίας
» διαθήκας τῶν εὐσεβῶν, κοντὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐλεημοσύνας ὁποῦ εἰς διά-
» φορα μέρη καὶ πρόσωπα διορίζουσιν ὑπὲρ μνημοσύνου καὶ σωτηρίας αὐ-
» τῶν, καὶ τοῦτο μάλιστα ψυχωφελέστατον θέλει εἶναι,τὸ νὰ διορίζωσι καὶ
» νὰ ἀφίνωσιν ἓν μέρος εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο σχολεῖον, ὁποῦ καὶ διὰ τῶν
» τοιούτων εὐποιϊῶν νὰ ἀπαρτισθῶσι πάντα τὰ ἐπιζητούμενα εἰς σύστασιν
» τοῦ αὐτοῦ σχολείου, καὶ νὰ γίνεται ἡ παράδοσις εἰς αὐτὸ ἀδιάκοπος καὶ
» ἡ προκοπὴ καὶ ἐπίδοσις τῶν μαθητευομένων· ὄντες βέβαιοι ὅσοι συνεργή-
» σωσι προθύμως εἰς τὸ κοινωφελὲς τοῦτο καλὸν ὅτι ὄχι μόνον θέλουν ἔχει
» μεγάλον τὸν ἔπαινον παρ' ἀνθρώποις ὡς ζηλωταὶ τῆς ὠφελείας τοῦ Γέ-
» νους, ἀλλὰ καὶ θέλουν ἀπολαύσει μεγάλας ἀντιμισθίας παρὰ θεοῦ, οὗ ἡ
» χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν Μετριότη-
» τος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν· αψξ' Φεβρουαρίῳ».

Ἐκεῖνος ὁποῦ μὲ παράκλησιν τοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ εἶχεν ἐπιφορτισθεῖ τὸ νὰ τελειώσῃ τὸ προρρηθὲν χάττι-σερίφι εἶχεν εἰπεῖ παρόντος τοῦ Ἀδριανουπόλεως καὶ ἄλλων δύο ἐπιτρόπων λαϊκῶν τὸ ὅτι θέλει ὑποδυθεῖ τὸν ἀγῶνα αὐτὸν ἂν ἡ Παναγιότης του ἤθελε πληρώσει ἐκ τοῦ ἰδίου εἰσοδήματος τὰ ἔξοδα ὁποῦ κατὰ τύχην ἤθελαν ἀκολουθήσει· καὶ ὁ πατριάρχης τὸν ὑπεσχέθη ὅτι καὶ ἂν εἶναι καὶ 30 πουγγεῖα θέλει τὰ δώσει ἐξ ἰ-

δίων του. Παρὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς μεσολαβήσας διὰ τὴν προσωπικὴν παραίτησιν τοῦ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Σπυρίδωνα εἶχεν εἰπεῖ τῷ πατριάρχῃ πῶς διὰ χατίρι τοῦ αὐθέντου Μολδαβίας Ἰωάννου Καλλιμάχη κινεῖ τὴν παραίτησιν αὐτήν, μὲ συμφωνίαν ὅμως ὑποσχέσεως πατριαρχικῆς τοῦ νὰ μὴν πάρῃ διὰ φιλότιμον οὐδὲ ὀβολὸν περισσότερον ἀπὸ τὰ 1,000 γρόσια. Ἀλλὰ τανῦν μαθὼν παρὰ τοῦ Ἀδριανουπόλεως ὅτι εἰς τὸν λογαριασμὸν ὁποῦ ἔδωσε τοῦ Κοινοῦ νὰ ἐπεφόρτισεν εἰς τὰ ἔξοδα τοῦ χρόνου τὰς δύο χιλιάδας φλωρία διὰ τὸ χάττι-σερίφι, καὶ προσέτι μαθὼν παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου Ἰωάννου Κιοσόγλου τὸ ὅτι διὰ φιλότιμον τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης νὰ ἔλαβε παρὰ τοῦ Σπυρίδωνος 1,000 φλωρία, ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ τὰ εἰκότα δι' αὐτὰ τὰ δύο κονδύλια, ὅστις ὑποπτευθεὶς ὅτι νὰ ἐδόθη εἴδησις διὰ τὰς 2,000 φλωρία παρὰ τοῦ Ἀδριανουπόλεως, ἔκαμεν ὁρισμὸν νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὸν Μάϊον. Τοῦτο μαθὼν ὁ Ἀδριανουπόλεως παρὰ τοῦ τούρκου γραμματικοῦ τοῦ πατριάρχου προσεκλαύθη ἔνθα ἔδει· ἐμηνύθη λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ μὴν τὸν ἐνοχλήσῃ. Καὶ ἡσύχασε μὲν τότε, ἀλλὰ τῇ ιδ' τοῦ Σεπτεμβρίου συνεστιασθεὶς μὲ τὸν Ἀδριανουπόλεως παρέδωκε τῷ τζαούσῃ ὃν εἶχε κεκρυμμένον εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Καὶ ὁ μὲν Ἀδριανουπόλεως ἀπῆλθεν ὡς οὐκ ἔδει, ἡ δὲ ὑπόληψις ἔλειψεν ἡ διὰ τὸν πατριάρχην ἕως τότε καλή.

Δὲν ἐτελεσφόρησε διὰ τοῦτο καὶ τὸ σχολεῖον αὐτό, ὡσὰν ὁποῦ οἱ συνεπίτροποι τοῦ σχολείου λαϊκοὶ ἐσυγχίσθησαν διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀδριανουπόλεως· μετ' οὐ πολὺ συνέβη καὶ ἡ πτῶσις τοῦ πατριάρχου· ὁ Ἰωαννίκιος πατριαρχεύσας τὸν διδάσκαλον Εὐγένιον ὑποδοχῆς καὶ περιθάλψεως οὐκ ἠξίωσε, καὶ ὁ μισθός του δὲν ἐπληρώνετο· ὅθεν ἀπάραντος αὐτοῦ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἑξῆς ἔτους διελύθη καὶ τὸ φιλοσοφικὸν αὐτὸ σχολεῖον μόλις παραταθὲν μῆνας 17, καὶ ἔμεινε μόνον τὸ γραμματικόν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1761.

Ἀποτυχὼν οὖν τῆς μητροπόλεως Ἡρακλείας ὁ Σερρῶν Ἰωαννίκιος ἐμνησικάκει ἔκτοτε κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ ἐκαιροφυλάκτει διὰ ἐκδίκησιν· καὶ τέλος συνωμότας εὑρὼν τὸν Καισαρείας, τὸν Δρύστρας καὶ τὸν Χαλκηδόνος, ἐγγράφως καὶ ἐνόρκως τὴν συνωμοσίαν ἐπικυρώσαντες εὗρον τὸν κερεστετζῆν χατζῆ Βασίλην, ᾧ τινι, ἔχοντι οἰκειότητα μὲ τὸν Ἀλῆν (μὲ τὸ νὰ ἔδιδε κερεστὲν διὰ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ τε τζαμίου καὶ τοῦ κατὰ τὸ Γενίκαπι χερσώματος τῆς θαλάσσης,) προέβαλον τὸν σκοπόν τους, καὶ δι' αὐτοῦ ὑπισχνοῦνται τῷ Ἀλῇ πουγγεῖα 80 διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ πατριάρχου, καὶ ἀκούσαντες παρ' αὐτοῦ τὸ ὅτι θέλει ὑποδυθεῖ τὸν ἀγῶνα ἂν τὸν ὑποσχεθοῦν ὅτι θέλουν ἐκλέξει εἰς πατριάρχην ἀντὶ τοῦ Σεραφεὶμ τὸν πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλον, ὄντα τότε ἐξόριστον εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, ὑπεσχέθησαν ἐγγράφως ἐνεργῆσαι τὸ ζήτημά του· ὅθεν αὐτὸς ἀνήγγειλε τῷ Ἀλῇ τὴν ὑπόθεσιν.

ΚΕΦ. Γ.

Πατριαρχεία τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου Γ' τοῦ Καρατζᾶ.

Δὲν εἶχε πλέον ὑπόληψιν εἰς τὸν πατριάρχην Σεραφεὶμ ὁ Ἐπίτροπος, μαθὼν τὸ φιλοχρήματόν του. Ἐπρόβαλεν οὖν ὁ Ἀλῆς τὸν σκοπὸν τῶν ἀρχιερέων· τὸν ἐδέχθη καὶ εἶπε νὰ δώσουν λίβελλον τῷ ἄνακτι κατὰ τοῦ πατριάρχου· οὗ γενομένου ἐπροστάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς ἐκλέξασθαι πατριάρχην. Προβαλόντες τὸν Κύριλλον ἤκουσαν τό, «δὲν γίνεται», διὰ τὴν ἀπουσίαν. Ἐσηκώθη οὖν εὐθὺς ὁ Σεραφεὶμ εἰς τὸν τζαουσλὰρ-ἐμινὴ διὰ νὰ ἐξορισθῇ εἰς τὸ Ὄρος· καὶ λαβὼν ὁ μὲν Καισαρείας Παΐσιος πουγγεῖα 9, ὁ δὲ Δρύστρας Βαρθολομαῖος πουγγεῖα 6, ὁ δὲ Σερρῶν Ἰωαννίκιος ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ τὸν δοθῇ ἡ Χαλκηδών, τῇ ὑστεραίᾳ συνελθόντες εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἐπροβλήθη τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωαννικίου. Ὁ Δέρκων Σαμουὴλ καὶ οἱ λοιποὶ δὲν τὸ ἔστερξαν· ἀλλ' ὁ Καισαρείας ὡς πρωτόθρονος ἀναστὰς φιλεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Ἰωαννικίου ὡς πατριάρχου, τῇ συνηγορίᾳ τοῦ τε Σερρῶν καὶ τοῦ Δρύστρας· ὅθεν τὸ ἔστερξε καὶ ὁ Δέρκων μὲ τοὺς ὁμογνώμονάς του, καὶ ἐξελέχθη ὁ Χαλκηδόνος Ἰωαννίκιος τῇ κέ τοῦ Μαρτίου. Ἀπελθόντας εἰς τὴν Πόρταν διὰ τὸ καβάδι τοὺς ἠρώτησεν ὁ Ἐπίτροπος ἂν κοινῇ τῇ γνώμῃ ἔγινεν αὐτὴ ἡ ἐκλογή· εἰπόντας τὸ ναὶ τοὺς ἐμούντζωσεν ἐν τῷ ἀναχωρεῖν· δὲν τὸν εἶχε ποσῶς εἰς ὑπόληψιν διὰ τὸ ψευδὲς πουγιουρτὶ τοῦ βοεβόδα τοῦ Γαλατᾶ τὸ προρρηθέν.

Ἀκολουθεῖ πολλὴ καταδρομὴ κατὰ τοῦ νέου Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Σερρῶν, καὶ πληρώνει τζερεμὲν πουγγεῖα 50· τὸν ἐπῆρε καὶ ὁ Ἰωαννίκιος λόγῳ παραιτήσεως ἄλλα 15.

Τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας του δὲν τὰ ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων του ὁ Ἰωαννίκιος, κατὰ τὸ χάττι-σερίφι· ἀνέβαλλε τὸν καιρόν, ὅθεν τὰ ἐπλήρωσαν οἱ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ μὴ ἔχοντές τι λαβεῖν παρ' αὐτοῦ.

Ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἁγίου Τάφου Γερμανὸς καὶ ἡγούμενος τῆς ἐν τῷ Νεοχωρίῳ ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου, δωροδοκήσας εἰς τὸν δονανμᾶν τὸν βοεβόδα τοῦ Γαλατᾶ, τὸν μεϊμάρην, τὸν καδὴν καὶ Τούρκους τοῦ Νεοχωρίου, καὶ ὑποσχεθεὶς καὶ τῷ ποσταντζήπαση Μολδοβαντζῇ Ἀλῆ-ἀγᾷ γρόσια 1,000 (τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος οὐκ ἔλαβεν εἰπὼν ὅτι ὕστερον τὰ παίρνει,) ἤρξατο ἀνακαινίζειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ὁ ἰμάμης τῆς Στένης ζητήσας παρά τινος ἐπιστάτου εἰς

—1761

τὴν οἰκοδομὴν τοὔνομα 'Ογουρλῆ κερεστετζῆ γρόσια 250, κἀκείνου δόντος αὐτῷ γρόσια μόνον πέντε ἥμισυ, ἔδωκε λίβελλον τῷ βασιλεῖ γράψας ὅτι ὁ 'Επίτροπος καὶ ὁ 'Αλῆς λαβόντες 30 πουγγεῖα ἔδωκαν ἄδειαν ἀνακαινισθῆναι τὴν ἐκκλησίαν. Ὁ ἄναξ ἐπρόσταξε νὰ εὑρεθῇ ποῖος ἐπῆρε τὰ ἄσπρα καὶ πόσα. Ἔφεραν τὸν Γερμανὸν, τὸν ἐφυλάκωσαν σιδηροδέσμιον, τὸν ἠρώτησαν ποῖον ἔδωκεν ἄσπρα· δὲν ὡμολόγησε· τὸν ἔδειραν ἱκανῶς, πάλιν δὲν ὡμολόγησε· δὲν ἤθελεν ὁ βασιλεὺς νὰ παίρνῃ τις ἄσπρα· τὸ ἐφθόνει· ἤθελε νὰ τὰ παίρνῃ μόνος αὐτός, καὶ ἔλεγεν ὅτι μόνου αὐτοῦ εἶναι δίκαιον τὸ νὰ παίρνῃ, ὡς γνησίου κυριάρχου, καὶ ἄλλῳ οὐδενὶ τὸ τοιοῦτον δὲν ἁρμόζει. Γνωσθέντος οὖν τοῦ ψεύδους ἐδόθη ἄδεια τῷ Γερμανῷ νὰ κτίσῃ τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τὸ μέγεθος ὁποῦ ἤθελαν μαρτυρήσει οἱ ἐγχώριοι Τοῦρκοι πῶς νὰ εἶχε πρῶτα. 'Ελθὼν ὁ ποσταντζήπασης καὶ ἀκούσας τοὺς μάρτυρας, ἐκτίσθη κατὰ τὴν μαρτυρίαν τους, ἔχουσα ὅμως μῆκος μικρόν τι περισσότερον τοῦ πρώτου.

Λυτροῦται ὁ 'Επίτροπος τῆς ἀπὸ τῆς Προύσης ἐξορίας τὸν ῥηθέντα 'Οσμὰν-μουλλᾶν· ἠγάπα γὰρ αὐτὸν διὰ τὴν προκοπήν του, ὑπερέχοντα κατὰ ταύτην πάντας τοὺς λοιποὺς τῶν οὐλεμάδων.

Ἔρχεται ὁ 'Ιάκωβος ὁ Ῥίζος ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ προβάλλει τὴν παραίτησιν τοῦ Σκαρλάτου ἐλπίζων νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας τῷ γαμβρῷ τοῦ αὐτοῦ Ῥίζου Γρηγορίῳ Γκίκᾳ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας. Ὁ ἄναξ τῇ προτροπῇ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδη προβάλλει τῷ 'Επιτρόπῳ νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία τῷ Κωνσταντίνῳ Μαυροκορδάτῳ· ὅστις ἀπεκρίθη· «'Εγὼ ἄνθρωπον δὲν ἔχω νὰ προβάλλω, διὰ τὸν Κωνσταντῖνον ὅμως δὲν δίδω γνώμην· ἂν ἄλλοτε διώκησε καλῶς, ἦτον ἔργον τῶν τότε αὐλικῶν του· ἐκείνους δὲν τοὺς ἔχει τώρα· οἱ μὲν γὰρ ἀπέθανον, οἱ δὲ κατέλιπον αὐτόν.» Ἰδὼν οὖν ὁ 'Ιάκωβος ὅτι δὲν δίδεται ἡ ἡγεμονεία τῷ γαμβρῷ του, δίδει ἔγγραφον τοῦ ἡγεμόνος Σκαρλάτου ζητοῦντος πάλιν τὴν ἡγεμονείαν· δὲν εἰσακούεται· ὅ τε ἄναξ ὑποτοπάσας ὅτι ἡ δυσαρέσκεια τοῦ 'Επιτρόπου κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου νὰ προέρχεται ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ 'Αλῆ, καὶ τοῦτ' αὐτὸ βεβαιοῦντος καὶ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδη, ὀργίζεται κατὰ τοῦ 'Αλῆ τὰ μέγιστα καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν 'Επίτροπον τὸν ἐπρόσταξε χωρὶς ἄλλο νὰ τὸν ἐξορίσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας τῷ Κωνσταντίνῳ. Ἔγινε τοῦτο καὶ ἔδωκε τῷ ἄνακτι ὁ Κωνσταντῖνος 1,000 πουγγεῖα διὰ τὴν αὐθεντείαν, ἐκεῖνα ὁποῦ ἔγραφεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν ὅτι παίρνουν οἱ ῥιτζάληδες, καὶ ἐπροστάχθη μηδὲν ἐκείνοις διδόναι. 'Εξωρίσθη δὲ εὐθὺς καὶ ὁ 'Αλῆς εἰς τὴν Κύπρον, κάμνοντάς τον ὁ 'Επίτροπος μουχασίλην τῆς Κύπρου κατὰ μῆνα 'Ιούνιον χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ ἄνακτος. Ὁ δὲ πρώην αὐθέντης Βλαχίας Σκαρλάτος Γκίκας καθ' ὁδὸν ἐρχόμενος διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐξωρίσθη εἰς τὴν Λῆμνον, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἠλευθερώθη.

Ὁ 'Επίτροπος ἐξορίζει τὸν μουφτὴν Βελῆ-ἐφένδην μετά τινας ἡμέρας, βέβαια διατί ἐπεφορτίσθη ὑπόθεσιν ὄχι ἰδικήν του, τὴν περὶ τῆς ἡγεμονείας δηλαδὴ τοῦ Κωνσταντίνου.

Ἐλθὼν ὁ Ἀλῆς εἰς τὴν Κύπρον πέμπει εἰς τὴν Βηρυτὸν ἄνθρωπόν του ζητῶν τὸν Παΐσιον. Ὁ προεστὼς τοῦ ὄρους Λιβάνου δὲν τὸν δίδει· ὁ Ἀλῆς ἀφοῦ ἐπῆρε τὰ 40 πουγγεῖα παρὰ τοῦ Κυπριανοῦ πάσχει νὰ πάρῃ καὶ ἄλλα ἄσπρα· τούτου δὲ μὴ ὄντος ἱκανοῦ εἰς δασμολογίαν διορθώνεται μὲ τὸν Παΐσιον καὶ ἀπατᾷ τὸν Κυπριανὸν, εἰπὼν νὰ τὸν δώσῃ πουγγεῖα 20 διὰ νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του καὶ τὴν καταγραφὴν τοῦ χρέους του· στέργει αὐτὰ ὁ Κυπριανός· ὅθεν κάμνει ἄρζι ὁ Ἀλῆς νὰ γίνῃ πάλιν ὁ Παΐσιος ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου· οὗ γενομένου παίρνει ὁ Ἀλῆς παρὰ τοῦ Παϊσίου πουγγεῖα 100 διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς· δὲν δίδει οὐδὲ ὀβολὸν τῷ Κυπριανῷ ἐξ ὧν ὑπεσχέθη αὐτῷ 20 πουγγείων, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ Κυπριανὸς πάλιν διάκονος, ἀφοῦ διέτριψεν ἐκεῖ μῆνας ἐννέα· οὐχ ἐχειροτονήθη γὰρ διὰ τὸ τὸν Παΐσιον μὴ διδόναι παραίτησιν, οὔτε μὴν καθαιρεθῆναι ὑπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας οὔτε ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Κύπρον τριῶν ἐπισκόπων ὡς ἀνεύθυνον, καὶ ἐζημιώθη ὁ Κυπριανὸς πουγγεῖα 10. Δι' αὐτὰ τὰ κακὰ εὗρε τἀπίχειρά του παρὰ τοῦ δικαιοκρίτου θεοῦ ὁ κάλφας Κωνσταντῖνος· ὑποπεσὼν γὰρ ἐσχάτῃ πενίᾳ καὶ ἀσθενήσας ἀπώλετο καὐτὸς καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου.

Ὤντας ὁ καπετὰν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον εἰς τὴν Κῶν ἐβγῆκεν ἔξω ἀπὸ τὴν καπετάνιαν μιᾷ Παρασκευῇ διὰ τὸ ναμάζι μαζὴ μὲ τοὺς αὐλικούς του καὶ τοὺς γαλιοντζῆδες· οἱ ἐν τῇ καπετάνιᾳ σκλάβοι φονεύσαντες τοὺς ἐναπολειφθέντας ἐν αὐτῇ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ λεβέντας καὶ λύσαντες ἔφυγον εἰς τὴν Μάλταν. Ὁ Ἐπίτροπος προστάττει τῷ ἐλτζῇ τῆς Φράντζας νὰ φέρῃ τὴν καπετάνιαν, καὶ ἂν δὲν τὴν φέρῃ λέγει πῶς θέλει δημεύσει ὅλας τὰς πραγματείας τῶν Φραντζέζων πραγματευτῶν ὁποῦ εἶναι μὲ τοὺς κονσόλους των εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ σκάλας τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Ὁ ἐλτζῆς ἀποκριθεὶς τὸ ὅτι τῆς Μάλτας οἱ ἱππεῖς ὄντες ἄνθρωποι ἀπὸ ὅλα τὰ φράγκικα μέρη τῆς Εὐρώπης δὲν ἀκολουθεῖ νὰ προστάττῃ ἐκεῖ μόνον ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, μάλιστα οἱ Ἱσπανοὶ καὶ ὁ πάπας, ἤκουσε παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου τὸ, ὤντας ἄγονος νῆσος ἡ Μάλτα δὲν ἔχει τὸν τρόπον τῆς ζωοτροφίας της εἰμὴ ἔξωθεν· γνωστὸν δὲ ὅτι ἀγροὶ καὶ ἄμπελοι, ἐργαστήρια καὶ οἶκοι καὶ ἄλλα εἰσοδήματα τῶν Μαλταίζων εἶναι σχεδὸν ὅλα εἰς τὸ ῥηγάτον τῆς Φράντζας καὶ ὀλίγιστα εἰς τὰ ἄλλα ῥηγάτα· ἡ προσταγὴ λοιπὸν τοῦ Φράντζα περνᾷ εἰς τὴν Μάλταν περισσότερον ἀπὸ τὴν τῶν λοιπῶν ῥηγῶν ἁπάντων, ὡσὰν ὁποῦ ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας μόνος ἠμπορεῖ νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἀπειθεῖς μὲ λιμοκτονίαν, ἐμποδίζωντας τὴν ἀποστολὴν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων τους. Ἦλθεν οὖν ἡ καπετάνια εἰς τὴν Πόλιν κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ ἑξῆς ἔτους.

Ἐξέρχεται ὁ καπετὰν-πασσᾶς εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν κάθε χρόνον μὲ τρία γαλιόνια, τάχατες διὰ νὰ καταδιώκῃ τοὺς πειρατὰς, ὧν τὸ πρῶτον καὶ μεῖζον λέγεται καπετάνια, τὸ δεύτερον πατρώνα, καὶ τὸ τρίτον ῥιγιάλα, καὶ ἔχει μετ' αὐτοῦ καὶ τρία κάτεργα.

Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης ἡγεμονεύσας Μολδαβίας ἔτη δύο καὶ μῆνας ἐννέα καθαιρεῖται, καὶ γίνεται ἡγεμὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Γρηγόριος.

—1761

Ὁ πατριάρχης περιέρχεται εἰς τοὺς οἴκους τῶν μεγάλων ἀξιωματικῶν Τούρκων ὅπου δὲν εἶχε ποσῶς ὑπόθεσίν τινα, μήτε ἦτον συνήθεια, μήτε ἔπρεπε νὰ πηγαίνῃ· ἔστελλε μὲ ποχτζᾶδες κουμάσια τοῖς προὔχουσι τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ πηγαίνωντας καὶ εἰς ἐντάμωσιν αὐτῶν ἄνευ τινος αἰτίας καὶ χρείας ἐσκόρπιζε καὶ μετρητὰ εἰς τοὺς αὐλικούς, ποῦ μὲν διακόσια ποῦ δὲ τριακόσια γρόσια. Ὁ Καβάκος Χῖος πραγματευτὴς δι' αὐτὰ τὰ κουμάσια εἶχε νὰ πάρῃ 10 πουγγεῖα,καὶ ὁ τζιμπουκτζῆς Ἄραψ 3 διὰ τὰ τζιμπούκια ὁποῦ ἔδωκεν· αὐτὰ ἐφάνησαν μετὰ τὴν μαζιλείαν του, καὶ ἐπληρώθησαν αὐτοὶ οἱ δύο παρὰ τοῦ Κοινοῦ, ἀφοῦ τοὺς ἐπλήρωσεν ἐκεῖνος διπλᾶ τούτων ἐν τῷ πατριαρχεύειν.

Ἐπανακάμψας ἀπὸ τῆς ἐξορίας ὁ ἡγεμὼν Σκαρλάτος Γκίκας παρενοχλεῖται ἀπὸ τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ καπικεχαγιᾶ του Σπαθάρη Ἰακώβου Ῥίζου· τὸν εἶχε γράψει ὅταν ἐξωρίζετο νὰ καύσῃ τὰ κατάστιχά του διὰ νὰ μὴν τὰ πάρῃ τὸ δεβλέτι καὶ ἰδῇ τὸ εἰσόδημά του· ἂν ὁ Σκαρλάτος καὶ ὕποπτος, τὸν ἐπίστευσε καὶ κἂν δὲν τὰ ἔκρυψέ που, μόνον τὰ ἔκαυσε, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Σπαθάρη Ἰακώβου· ὅθεν τώρα θεωρεῖ τὸν λογαριασμόν του ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἐπαράτους ἐκείνους δύο σαράφηδες Καζέρην καὶ Πετρόζην, καὶ εἰς τὰς 100 χιλ. καὶ 414 γρόσια ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ ζιμέτι τοῦ Ἰακώβου καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ πληρώσῃ τῷ Σκαρλάτῳ βοεβόδᾳ ὡς ἄσπρα του ἴδια, κάμνει ἀπάντησιν ὁ Ἰάκωβος περιέχουσαν αὐτὴν τὴν ποσότητα εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους του. Προσέτι διὰ 37 χιλ. γρόσια ἄσπρα ὁμολογιῶν ὁποῦ εἶχε δανείσει ὁ Σκαρλάτος καὶ τὰ ἐσύναξεν ὁ Ἰάκωβος, τόσον κεφάλαιον ὅσον καὶ διάφορα τῶν κεφαλαίων, ἔδειχνε πρὸς ἐξόφλησίν του ἄλλα κονδύλια καὶ τὸν ἐπεφόρτιζε καὶ χρέος 40 χιλ. γρόσια. Πάσχων οὖν αὐτὸς τὰ τοιαῦτα παρὰ τοῦ Ἰακώβου καὶ τῶν οἰκειοτάτων αὐτῷ Ἀρμενίων, εὗρε τὸν τρόπον καὶ ἐφανέρωσε τῷ Ἐπιτρόπῳ τὴν ἐπιφορτιζομένην αὐτῷ ζημίαν, ὅστις ἐπρόσταξε τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Γρηγορίῳ Γκίκᾳ τῷ καὶ γαμβρῷ τοῦ Ἰακώβου νὰ ἀναθεωρηθῇ ὁ λογαριασμός, καὶ ὄχι ἀπὸ Ἀρμενίους πλέον, ἀλλ' ἀπὸ παλαιοὺς καπικεχαγιᾶδες, καὶ νὰ εἰπῇ τῷ πενθερῷ του Ἰακώβῳ τὸ ὅτι τὸν κρεμᾷ εἰς τὴν πόρταν τοῦ σπιτιοῦ του ἂν δὲν ἀφήσῃ τὰ ψεύματα καὶ ἂν δὲν ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν καέντων καταστίχων εἰς τὰ ὁποῖα ἦτον ὑπογεγραμμένος. Ἐθεωρήθη λοιπὸν ὁ λογαριασμὸς ἐκ δευτέρου, καὶ ἀφοῦ ἠλευθερώθη ὁ Σκαρλάτος ἀπὸ τὰ χρέη τοῦ Ἰακώβου ἀπεδείχθη ὅτι ἔχει νὰ πάρῃ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰακώβου 150 πουγγεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ὁ Σκαρλάτος καὶ ἐνυπόγραφον καὶ ἐμμάρτυρον ὁμολογίαν του μὲ τὴν τῶν θεωρητῶν τοῦ λογαριασμοῦ ὑπογραφήν.

Ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς Κύπρου ὁ Ἀλῆς· προσετάγη οἰκεῖν εἰς τὸν παράλιον οἶκόν του τὸν εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ-λιμάνι καὶ νὰ μὴν ἔρχεται εἰς τὴν αὐλήν· ἀλλὰ μετά τινας εὐαρίθμους ἡμέρας ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκόν του τὸν εἰς τὴν Πόλιν ἀπῆλθε καὶ εἰς τὴν αὐλήν. Ζητεῖ παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἐπιστασία τῆς διοικήσεως τοῦ Γαλατᾶ· τὸν ἀπεκρίθη ὅτι αὐτὸς ἔχωντας μαλικιανέδες πολλούς, καὶ ἐποφθαλμιῶντες οὐκ ὀλίγοι τῶν προὐχόντων ἀκυβέρνητοι εἰς αὐτὸ τὸ βοεβοδαλίκι διὰ νὰ ζήσουν, δὲν πρέπει νὰ τὸ ζητῇ

διὰ νὰ μὴν ὑποπέσῃ εἰς τὴν καταλαλιὰν καὶ κατακραυγὴν τόσων προὐχόντων ἀκυβερνήτων· δὲν ἐπείσθη καὶ ἔδειξε πῶς ἀγανακτεῖ διατί δὲν τοῦ δίδεται. Τοῦ ἐδόθη λοιπὸν εὐθὺς τὸ ἔγγραφον, καὶ παρόντος του εἶπεν ὁ Ἐπίτροπος τοῖς παροῦσιν αὐλικοῖς του, «Ἔβαλεν εἰς τὴν κεφαλήν του σεργοῦτζι καὶ περιπατεῖ, καὶ δὲν ἠξεύρει ὅτι μετ' ἐμὲ θέλει σκοτωθεῖ». Ὁ Ἀλῆς ἀκούσας τὸν ἀπεκρίθη παῤῥησίᾳ τὸ, «μετὰ σὲ ζωὴ δὲν μὲ χρειάζεται» Πέρσης πεισματάρης ὁποῦ οὔτε ἐφοβεῖτο οὔτε ἐψηφοῦσε τὸν ἄνακτα· καὶ ὅσον ἐκεῖνος ὠργίζετο κατ' αὐτοῦ τόσον αὐτὸς περισσότερον μὲ ἀψηφησίαν δὲν ἐμερίμνα ποσῶς διὰ τὴν βασιλικὴν ὀργήν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1762, τοῦ Χιτζρὲ 1176.

Ἐσυστήθη εἰς τὸν Γαλατᾶν νοσοκομεῖον διὰ τοὺς ναύτας· κακεντρεχεῖς τινες διεγείραντες τὸν μουλλᾶν καὶ τὸν βοεβόδαν τοῦ Γαλατᾶ ἐκίνουν τὴν κατάργησιν τοῦ νοσοκομείου. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἐπίτροπος ἐφρόντισε νὰ γίνῃ ἰλάμι καὶ τοῦ μουφετίσῃ καὶ τοῦ μουλλᾶ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ κατὰ τὰ δύο ἰλάμια ἐξεδόθη ὁρισμὸς διὰ τὴν σύστασιν τοῦ νοσοκομείου, καὶ σώζεται μέχρι τῆς σήμερον διὰ τοὺς ἀῤῥώστους ναύτας καὶ ναυτιλιῶντας.

Θεωρεῖ μὲ τοὺς ἐπιτρόπους ὁ Ἰωαννίκιος τοὺς λογαριασμοὺς τῆς δοσοληψίας τοῦ πρώην πατριάρχου Σεραφεὶμ τῆς περὶ τοῦ Κοινοῦ, παρόντων καὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχιερέων· (εὑρέθησαν τῇ ἀληθείᾳ ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ καὶ δύο κονδύλια ψευδῆ, διά τε τὰ Γανόχωρα καὶ διὰ τὸ χάττι-χουμαγιούν)· καὶ ἐπεφορτίσθη αὐτῷ χρέος διὰ νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ Κοινὸν ἑκατὸν τριάκοντα πουγγεῖα. Πάθει οὖν φερόμενος ὁ Ἰωαννίκιος ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς τὸ Ὄρος, ἐν οἷς καὶ τὸν Νικόδημον ἀρχιμανδρίτην, μὲ ὁρισμὸν βασιλικὸν, προστάττων τε καὶ γράφων τοῖς ἐκεῖσε πατράσι τοῦ Βατοπεδίου νὰ τὸν βάλουν κάτω εἰς τὸν πύργον καὶ ὀλόγυμνον νὰ τὸν ἐξαπλώνουν εἰς τὰ χώματα καὶ νὰ τὸν βρέχουν μὲ νερὰ ἕως οὗ νὰ πληρώσῃ τὰ ἄσπρα. Τρόπον γλυκύτερον ἂν ἐμεταχειρίζετο ἤθελε τὰ πληρώσει, καθὼς καὶ ἔγινεν ὕστερον ἐπὶ τοῦ Σαμουήλ, ἀλλὰ τὸν τυραννικὸν αὐτὸν βεβαιωθεὶς ἐφυγαδεύθη ἐκεῖθεν τῇ εἰδήσει καὶ βοηθείᾳ τῶν πατέρων τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἐκρύβη εἰς τὸ Σταυροδρόμι.

Ἀκολουθεῖ μὲ πολλὴν ζημίαν νὰ ζῇ ὁ Ἰωαννίκιος προχέων καὶ χρήματα καὶ πράγματα καὶ εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Τούρκων καὶ ἁπλῶς εἰς κάθε γνώριμόν του Τοῦρκον.

Ὁ Ἐφέσου Ναθαναὴλ Χῖος ὁ Καλλονάρης, ὁ καί ποτε διδάσκαλός μου, μελαγχολικὸς ὢν διέτριβεν εἰς τὴν Χίον. Ὁ Χίου Διονύσιος (ἀρχιδιάκονός ποτε τοῦ μακαρίτου Κὺρ Παϊσίου) δόλῳ καὶ ἀπάτῃ λαμβάνει τὴν παραίτησίν του βουλλωθεῖσάν τε καὶ ὑπογραφεῖσαν παρὰ διακόνου τινὸς τοῦ Ναθαναήλ· ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν καὶ δωροδοκήσας τὸν Ἰωαννίκιον καὶ τὴν ἀνεψιάν του Ζαφεῖραν καὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς Μανόλην μετατίθεται εἰς τὴν Ἔφεσον. Ἔρχεται καὶ ὁ Ναθαναὴλ κατηγορήσων· ἀλλὰ μελαγχολικὸς ὢν

καὶ λαλεῖν οὐκ ἔχων οὐ παρέστη τῇ συνόδῳ, καὶ διὰ χειρὸς ἐξωτέρας λαμβάνει ἄσπρα παρὰ τοῦ νέου Ἐφέσου καὶ ὑπόσχεσιν σιτηρεσίου ἐφ' ὅρου ζωῆς του· ἀλλὰ καὶ ὡς, παρηνώχλει τὸν νέον Ἐφέσου ὁ Ναθαναὴλ διὰ τῶν συγγενῶν του.

Συγχίζεται ὁ Ἰωαννίκιος μὲ τὸν υἱὸν τοῦ Σταυράκη Γεώργιον διὰ τὸν κασαμπιὲ, ὁ μὲν ζητῶν 50 πουγγεῖα, ὁ δὲ οὐδὲν θέλων δοῦναι. Ὅθεν κάμνει φερμάνι νὰ κριθῇ μὲ τὸν Ἰωαννίκιον εἰς τὸν ποσταντζήπασην Μολδοβαντζὴ Ἀλὴ-ἀγᾶν, καὶ τὸν ὑπόσχεται ἱκανὰ διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἀπατηθεὶς ὁ Μολδοβαντζῆς διὰ τὴν ὑποσχεθεῖσαν ποσότητα ἔκαμεν ἰλάμι πῶς ἔχει δίκαιον νὰ πάρῃ τὰ 50 πουγγεῖα· (ἦν δὲ τὸ πρᾶγμα πάντῃ ἄδικον·) μεθ' ἡμέρας τινὰς ζητηθεὶς παρὰ τοῦ Μολδοβαντζῆ τὰ ὑποσχεθέντα ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἰσέτι δὲν ἔλαβέ τι παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου, καὶ ἀφοῦ πάρῃ θέλει τὸν δώσει. Ἔγινεν ἡγεμὼν ὁ Μολδοβαντζῆς μὲ τρία τούγια, καὶ μέλλων ἀπᾶραι τῆς Κωνσταντίνου τὸν ζητεῖ κἄν τινα τῶν ὑποσχεθέντων, καὶ αὐτὸς πάλιν δὲν δίδει οὐδὲ ὀβολὸν, καὶ μνησικακεῖ κατ' αὐτοῦ ὁ Μολδοβαντζῆς διὰ τοῦτο.

Ὁ Σεραφεὶμ ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι ἔγραφε πᾶσι τοῖς προὔχουσι τῶν Ῥωμαίων προσκλαιόμενος διὰ τὴν κακίαν τοῦ Ἰωαννικίου καὶ δηλοποιῶν τὸ ψεῦδος καὶ τὰς συκοφαντίας τοῦ θεωρηθέντος λογαριασμοῦ, καὶ κατηγορῶν τὸν τρόπον ὁποῦ ἐμεταχειρίσθη διὰ τὴν ἀποπλήρωσιν τῶν ἐπιφορτισθέντων χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπολογίαν του.

Ἐπραγματεύετο συμφωνία τις μεταξὺ τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Ῥουσσίας Παύλου τοῦ μετὰ τὴν θείαν Ἐλισάβετ βασιλεύσαντος Ῥουσσίας, καὶ τοῦ ῥηγὸς τοῦ Βρανδεβούργου διὰ νὰ ὁρμήσουν πολεμικῶς κατὰ τῆς Μαρίας Τερέζας βασιλίσσης τῆς Γερμανίας. Κατεβίβασαν οἱ Ῥοῦσσοι τὸν βασιλέα Παῦλον καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον τὴν σύζυγόν του Αἰκατερίνην τὴν Β'. Ἡ εἴδησις αὐτὴ ἐπροξένησε λύπην μεγάλην εἰς τὸν Ἐπίτροπον καὶ διελύθη καὶ ἡ πραγματεία τῆς συμφωνίας ἐκείνης.

Ἔδιδε πολλὰ ὁ Ἰωαννίκιος εἰς τὸν Ζιχνὴ κιταπτζὴν τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ νὰ τὸν συνιστᾷ εἰς τὸν Ἐπίτροπον, καὶ εἰς ὅλα ἀτακτοῦσε, καὶ ἐπιφορτίζων χρέη εἰς τὸ Κοινὸν διεμοίραζε τὰ χρήματα διὰ σύστασίν του ἐκεῖ ὅπου ἤθελε καὶ εἶχε χρείαν νὰ τὸν δεφενδεύουν. Ὅθεν οἱ ἄρχοντες συναχθέντες εἰς τὸ σπίτι τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Γρηγορίου Γκίκα, ἀπεφασίσθη τὸ νὰ ἐξωσθῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Δοθέντος τοῦ κατ' αὐτοῦ ἐγγράφου τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐβοηθήθη παρά τε τοῦ κεαγιᾶ καὶ τοῦ κεαγιᾶκιατιπὴ καὶ τοῦ ῥηθέντος Ζιχνῆ-ἐφένδη, καὶ δὲν ἐνηργήθη ἡ ἔξωσίς του ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον· λαβὼν γὰρ τὴν εἴδησιν πρότερον ἀπήντησε τὸ κατ' αὐτοῦ κίνημα.

Δυνατὸς οὖν ἤδη ζητεῖ καὶ λαμβάνει παρὰ τῶν ἀρχιερέων τὸ ὅτι κυριάρχης τῆς νήσου Πρώτης καὶ τῶν δύο προῤῥηθέντων μοναστηρίων καὶ ἴδιος πληρεξούσιος ἐφ' ὅρου ζωῆς του αὐτῶν ὡς κτημάτων ἰδίων. Ὑπέγραψαν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ μὲν δωροδοκηθέντες, οἱ δὲ φοβηθέντες, πολλοὶ δὲ καὶ χαριζόμενοι καὶ ἄλλοι ὑποσχέσει μελλούσης δωρεᾶς.

1762—

Οἱ Ἐνετίησιν ἄρχοντες καὶ πρόκριτοι τοῦ ἐκεῖσε ἑλληνικοῦ γένους ἔγραψάν τινι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀρχόντων ζητοῦντες νὰ τοὺς στείλῃ ἔκδοσιν ὁ Ἰωαννίκιος διὰ νὰ χειροτονήσωσι Φιλαδελφείας εἰς τὴν ἐκεῖσε ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸν Φατζέαν, ἄνδρα προκοπῇ γραμμάτων περίπυστον. Ὁ τὸ γράμμα τους λαβών, ἐνθυμηθεὶς τὴν ἀποστασίαν καὶ τὴν εἰς τὸν πάπαν ἀφιέρωσιν τῆς ῥηθείσης ἐκκλησίας καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ πάπα ἐπ' ἐκκλησίας, ὁποῦ μὲ ἐλπίδα τοῦ νὰ γένῃ καρδινάλης ἐτόλμησε καὶ ἔκαμεν ὁ ποτὲ Φιλαδελφείας Τυπάλδος Κεφαλλήνιος, μὲ ὅλον ὁποῦ καὶ τοῦ καρδιναλάτου ἀπέτυχεν ὁ ἀλιτήριος, καὶ ἔκτοτε εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸ τοῦ πάπα μνημονεύεται ὄνομα, παρὰ πᾶσαν ἀρχαίαν συνήθειαν, δὲν ἤκουσε τὴν παράκλησίν τους μὲ ὅλον ὁποῦ ἦν συντροφιασμένη μὲ πολλὰς ὑποσχέσεις χρηματικῆς δόσεως.

Ὁ Ἰωαννίκιος ἀγανακτῶν κατὰ τοῦ ἀρχοντικοῦ συστήματος, σκοπῷ ἐκδικήσεως ἀφορίζει τὸν ῥηθέντα υἱὸν τοῦ Σταυράκη ἐπὶ προφάσει δοσοληψίας τινος ἥτις ἐγένετό ποτε μεταξύ του καὶ τοῦ πεϊζαδὲ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζα.

Πραγματευομένη καὶ πρὸ πολλοῦ καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ καλοκαίρι ἡ εἰρήνη ἡ μεταξὺ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας καὶ τοῦ ῥηγὸς Βρανδεβούργου, ἐτελείωσε τὸν Δεκέμβριον τοῦ παρόντος ἔτους· καὶ ἀντάμωσεν ὁ ὀργανίζων τὸ πρᾶγμα πρέσβυς του, καὶ ἐδόθησαν τῷ τε ἄνακτι καὶ τῷ Ἐπιτρόπῳ τὰ πολυτελῆ πεσχέσιά του. Μετὰ τὸν πρῶτον δραγομάνον τῶν Ἐγγλέζων Μόσχον Ἀρμένιον ἀνεδέχθη τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὁ ῥηθεὶς Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος Γκίκας λαβὼν παρὰ τοῦ Βρανδεβούργου πουγγεῖα ἱκανά· ὅπερ μαθὼν ὕστερον ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τὸν ἐπῆρεν εἰς ὑπόληψιν οὐ καλήν.

Ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἐκατηγόρησε τὸν Ἐπίτροπον εἰς μέρος τούρκικον, καὶ ἔδειξεν ὅτι μέλλει νὰ πάρῃ διὰ τοῦ Ταχίρη καὶ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας διὰ τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἀλῆς καὶ ἀναγγείλας τῷ Ἐπιτρόπῳ ἐστάλη ὁ Νικόλαος εἰς τὸ κάτεργον.

Ὁ Τζαλκαντζήζαδὲς ούλχεμᾶς ἔδιδε τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ εἰδήσεις διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου, λαμβάνωντάς τας παρὰ ἄρχοντος τῆς Βλαχίας φυγάδος ἐκεῖθεν συγγενοῦς τῷ Πραγκοβάνῳ. Ὁ ἄναξ διηγούμενος τὰ τοιαῦτα τῷ Ἐπιτρόπῳ ἤκουε τό, «Ἐγὼ δὲν τὸν ἐπρόβαλα ὁποῦ νὰ ἔχω χρέος νὰ ἀποκριθῶ διὰ τὸν » τρόπον τῆς διοικήσεώς του, ἢ καλῆς ἢ μὴ τοιαύτης· τόσον ἠξεύρω, ὁποῦ » κατὰ τὴν προσταγήν μου ἐπλήρωσε παλαιὰ πολλά του χρέη καὶ εἰς » Τούρκους καὶ εἰς Χριστιανούς, Ῥωμαίους τε καὶ Ἀρμενίους, καὶ εἰς Ἑ» βραίους, διὰ τὰ ὁποῖα τὸν εἶχα παραγγείλει πῶς ἂν κινήσῃ τινὰς ἀγω» γὴν εἰς τὸ διβάνι περὶ τῶν τοιούτων, θέλω διορίσει νὰ πληρώσῃ τῷ ὀ» φειλέτῃ μὲ ἀτιμίαν του.» Ἐν τούτοις ὁ Ἀραπάκης δίδει εἴδησιν εἰς τὴν Πόρταν πῶς ἄρχοντες Βλάχοι κλέψαντες ἄσπρα τοῦ δοσίματος λεγομένου β α κ α ρ ί τ ο υ ἔφυγον, καὶ ἐζήτει φερμάνι νὰ τοὺς γυρίσῃ ὀπίσω· (δὲν ἦτον ἔτζι· αὐτοὶ ἔφερον μαγζάρι πῶς ὁ Κωνσταντῖνος ἕως τότε νὰ ἐπῆρεν ἀπὸ

τὸν τόπον, εἰς διάστημα μηνῶν δεκαεννέα, δέκα χιλιάδες πουγγεῖα.) Τοῦ ἐδόθη ὁ ὁρισμός· ἀλλὰ δύο τῶν ἀρχόντων οἱ προκριτότεροι δὲν ἐπιάσθησαν, καὶ ἦλθον εἰς τὸ Σταυροδρόμι, καὶ διὰ τοῦ ῥηθέντος Βλάχου δόντες τὸ μαγζάρι τῷ Τζαλκαντζηζαδὲ, ἐδόθη τῷ ἄνακτι, ὅστις προστάττει εὐθὺς τὸ νὰ γράψῃ ὁ Ἀραπάκης τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς τῶν ἀρχόντων. Γράφει αὐτὸς ἅπερ ἀνήγγειλε πρῶτον διὰ ζώσης φωνῆς, τὴν κλεψίαν δηλαδὴ τοῦ βακαρίτου· ὅθεν ὀργισθεὶς προστάττει νὰ τὸν στείλουν εἰς τὸ κάτεργον ὡς ψεύστην, εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Πόρταν εἶπε τῷ Ἐπιτρόπῳ νὰ καθαιρεθῇ ὁ Κωνσταντῖνος διὰ νὰ παρθοῦν αἱ 10 χιλιάδες τῶν πουγγείων. Ἀπεκρίθη τὸ, «Δὲν πιστεύω ποτὲ ὅτι νὰ ἐπῆρε τόσα, καὶ ἀπὸ τὰ ὅσα ἐπῆρε θέλει ἐξωδίασε » διὰ χρείας τοῦ τόπου καὶ ἐπλήρωσε καὶ χρέη του παλαιά· ἀμὴ ἂν τὸν ἔ» μειναν καί τινα, τώρα ὁποῦ ἀκούει τὴν εἱρκτὴν τοῦ καπικεχαγιᾶ του τὰ » κρύπτει. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ἔβγουν καὶ οἱ δύο ἀπὸ τὸ κάτεργον. Διὰ γὰρ τοῦ Ταχίρη εἶχεν ὑποσχεθεῖ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος τῷ ἄνακτι πουγγεῖα 30 διὰ τὴν ἐλευθερίαν του· καὶ διὰ τοῦτο εἶχε προβάλει ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Νικολάου Σούτζου εἰς τὸ πρόβλημα τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Ἀραπάκη.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1763, τοῦ Χιτζρὲ 1177.

Ὁ Ἀραπάκης καὶ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἐλευθερωθέντες ζητοῦσι παρὰ τοῦ κεαγιᾶ συστατικὰ γράμματα τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ νὰ παύσῃ εἰς τοὺς δύο τόπους ἡ λογοτριβὴ ὁποῦ ἔγινε διὰ τὴν εἱρκτήν τους, ἡ ὁποία ἐμποδίζει καὶ τὴν δασμολογίαν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἐπίτροπος εἶπε τὸ ὅτι καλήτερον νὰ γίνουν μουκαρέρι χωρὶς νὰ πληρώσουν τὰ συνήθη, τὰ ὁποῖα θέλουν δώσει εἰς τὸν καιρόν. Ἔγιναν λοιπὸν μουκαρέρι· ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦ Καλλιμάχη ἀλήθευσε, τὸ δὲ τοῦ Κωνσταντίνου ἦτο πλαστὸν, καὶ ἀφοῦ ἐδόθη τῷ ἰσκέμνε-ἀγασὴ διὰ νὰ πηγαίνῃ εἰς Βουκουρέστι, καθ' ὁδὸν παρὰ τῇ Ἀδριανοῦ ἐπέμφθη αὐτῷ παρὰ τοῦ ἄνακτος χάττι-σερίφι διὰ τὴν καθαίρεσιν τοῦ Κωνσταντίνου ἀπὸ τῆς ἡγεμονείας.

Ὁ Ἐπίτροπος ἀσθενῶν διαβήτῃ δὲν ἠθέλησε νὰ προβάλῃ τινὰ διὰ τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας, καὶ ἐρωτηθεὶς ποῖον θέλει οὐκ ἀνεδέχθη τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν ὁ Ταχίρης ἐνήργησε παρὰ τῷ ἄνακτι τὸ νὰ γένῃ ὁ Κωνσταντῖνος Τζιχάνης Ῥακοβίτζας, καὶ ἐφόρεσε τὸ καβάδι κατὰ μῆνα Μάρτιον εἰς τὸ μπεϊλὲρ-ὀδασὴ καὶ οὐκ εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὴ, διὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ Ἐπιτρόπου. Εὐθὺς οὖν ἐφυλακώθησαν εἰς τὸν μουγζοὺρ-ἀγᾶν οἱ δύο καπικεχαγιᾶδες τοῦ Κωνσταντίνου, ὅ τε Ἀραπάκης καὶ ὁ Μίσογλους Ἀλέξιος.

Φθάσας ὁ ἰσκέμνε-ἀγασὴς εἰς τὸ Βουκουρέστι καὶ βουλλώσας τὰ πάντα δὲν εὗρεν οὐδὲ ὀβολὸν, πολλοῦ γε δεῖ ἄσπρα. Ἔβγαλε τὸν Κωνσταντῖνον εἰς ἄλλο σπίτι· δὲν εἶχε νὰ φάγῃ, τὸν ἔτρεφαν οἱ ἄρχοντες, καὶ διὰ ἔξοδα τῆς στράτας του τὸν ἔδωκαν μερικὰ ἄσπρα.

Θνήσκει ὁ Ῥαγήπης τῇ νυκτὶ τῆς κή τοῦ Μαρτίου ἥτις ἦν Παρασκευὴ,

καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ μεχτουπτζῆς, ὁ καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν διὰ τὴν ὀξύτητα τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἐπιτρόπου ἀπὸ κεαγιάπεη καϊμακάμης γενόμενος Χαμζᾶ-πασσᾶς. Εἱρκτῇ παραδίδονται εὐθὺς εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση ὁ Ἀλῆς καὶ οἱ δύο Ἀρμένιοι Καζέρης καὶ Πετρόζης. Ἐλθὼν ὁ τεφτερδάρης ἐβούλλωσε τὸν χαζνὲν τοῦ θανόντος Ἐπιτρόπου κατὰ τὴν συνήθειαν. Εἶτα μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐπνίγη ὁ Ἀλῆς ἀφοῦ ἐβασανίσθη διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὰ πλούτη του τὰ πολλά, καὶ ἐκρεμάσθη ὁ εἷς τῶν ῥηθέντων Ἀρμενίων Καζέρης.

Φθάσας ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Πόλιν φυλακώνεται καὶ πάλιν εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλάδες, καὶ οἱ ἄρχοντές του φυλακώνονται εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση, ὁ Ἀραπάκης δηλαδή, οἱ δύο ἀδελφοὶ Μάνοι, Μανουὴλ καὶ Γεώργιος Μπαλαμπάνης υἱοὶ τοῦ ἰατροῦ Μιχαλάκη, Ἀλέξανδρος ὁ υἱὸς τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου καὶ Φώτιος ὁ ἰατρὸς τοῦ αὐθέντου, καὶ ζητοῦνται παρ' αὐτῶν αἱ 10 χιλ. πουγγεῖα ποῦ εἶναι καὶ ποῦ ἐδόθησαν.

Οἱ ἀρχιερεῖς βεβαρημένοι ἀπὸ τὰ δάνεια καὶ ζημίας τοῦ Κοινοῦ διδῶσι λίβελλον τῷ ἄνακτι δεινοπαθῶς προσκλαιόμενοι αὐτοί τε καὶ πολλοὶ τοῦ χριστωνύμου πληρώματος κατὰ τοῦ Ἰωαννικίου, τῇ κά τοῦ Μαΐου. Εὑρέθη εἰς τὴν Καραμανίαν διὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου. Ἐκεῖ οὖν εὑρὼν αὐτὸν ὁ τζαούσης ἀπήγαγεν ἐξόριστον εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἐκπεσόντα τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

ΚΕΦ. ΙΑ'.

Πατριαρχεία Σαμουὴλ Κωνσταντινουπολίτου τοῦ ἀπὸ Δέρκων.

Τῇ ὑστεραίᾳ συναχθέντες ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ κλείσαντες τὰς πύλας ἐκλέγουσιν ἄκοντα καὶ ἀντιφάσκοντα λίαν τὸν Δέρκων Σαμουήλ. Ἕκαστος τῶν ἀρχιερέων καλῶς ἔχων τὰ περὶ τὸν βίον ἀποφεύγει βεβαιότατα τὴν πατριαρχείαν αὐτοῦ τοῦ θρόνου μὲ τὸ νὰ εἶναι δυσβάστακτος διά τε τὰς διοικήσεις καὶ διὰ τὰ ἄλογα ζητήματα τῶν προυχόντων ἀλλογενῶν τε καὶ ταὐτογενῶν, καὶ τὸ δὴ χείριστον διὰ τὴν πρὸ ὀφθαλμῶν πτῶσιν, ὡς

ἐπὶ τὸ πλεῖστον σύντροφον μὲ ἐξορίαν. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν Πόρταν μὲ ὅλον τὸ ἀρχιερατικόν τε καὶ ἱερατικὸν σύστημα διὰ τὴν συνήθη χλαμύδα, τὸ πρῶτον ζήτημα ὁποῦ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Χαμζᾶ-πασσᾶ ἦν τὸ νὰ γένῃ ὁρισμὸς μὲ χάττι-σερίφι διὰ νὰ διαιρεθῇ ἡ βούλλα τοῦ πατριάρχου εἰς τέσσαρα· καὶ τὸ μὲν ἕν μέρος νὰ κρατῇ ὁ πατριάρχης, τὰ δὲ λοιπὰ τρία ἄλλοι τρεῖς ἀρχιερεῖς τῶν ἐγκρίτων· καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ πλέον ποτὲ ὁ πατριάρχης νὰ βουλλώνῃ κανένα ἄρζι διά τινα ὑπόθεσιν ἢ ἐκκλησιαστικὴν ἢ πολιτικὴν τοῦ Γένους χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν καὶ θέλησιν τῆς συνόδου, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴν ἠμπορῇ ἢ νὰ προβιβάσῃ τινὰ εἰς μητρόπολιν ἢ νὰ στείλῃ τινὰ τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν ἐπαρχίαν του χωρὶς κοινὴν γνώμην καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν· ἔγινε λοιπὸν τὸ χάττι-σερίφι καὶ τοῦ ἐδόθη.

Ὁ Ἐφέσου Διονύσιος διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῶν καταδρομῶν τῶν ἀπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀδικηθέντος πρώην Ἐφέσου Ναθαναὴλ μετατίθεται εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Δέρκων, πληρώσας τῷ Σαμουὴλ λόγῳ παραιτήσεως πουγγεῖα 60· ἐξ ὧν ἐπλήρωσεν ὁ Σαμουήλ, προσθεὶς καὶ ἄλλα ἐξ ἰδίων, τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας του, κατὰ τὸ προεκδοθὲν χάττι-σερίφι ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Σεραφείμ.

Ὅστις ἀναφανεὶς καὶ ἀπολογηθεὶς εἰς τὰ ψεύδη τοῦ προθεωρηθέντος λογαριασμοῦ καὶ ἀποδείξας αὐτὰ συκοφαντίας πληρώνει εἰς τὸ Κοινὸν τὰ ὅσα εὑρέθησαν νὰ ἔλαβε παρὰ κανόνας 30 πουγγεῖα, καὶ λαβὼν ἐξοφλητικὸν ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, δοθείσης αὐτῷ ἀδείας νὰ ἀπέρχεται τὸ θέρος καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Προδρόμου τὸ κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Σερρῶν.

Τὰ χρέη τοῦ Ἰωαννικίου εἴς τε τὸν Καβάκον διὰ κουμάσια καὶ εἰς τὸν Ἄραβα διὰ γκετζμέδες καὶ τζιμπούκια, καὶ εἰς τοὺς σεκερτζῆδες διὰ ζαχαρικὰ καὶ δεζέρτα πληρώνονται παρὰ τοῦ Σαμουήλ· ἐκεῖνος μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐξόριστος, ἐφώναζον καθ' ἡμέραν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὸ πατριαρχεῖον· ὅθεν ἔγινεν ἄφευκτον τὸ νὰ πληρωθοῦν αὐτοί τε καὶ ἄλλοι.

Γράφει ὁ Σαμουὴλ τῷ Κύπρου Παϊσίῳ νὰ πληρώσῃ 1,500 γρόσια τῷ προῤῥηθέντι διακόνῳ Κυπριανῷ διὰ τὴν προῤῥηθεῖσαν ζημίαν του, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἐξοῦται ἀπὸ τὸ καπικεχαγιαλίκι τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Κωνσταντίνου Τζιχάνη τοῦ Ῥακοβίτζα ὁ Χάτμανος Γεώργιος, καὶ γίνεται ὁ προῤῥηθεὶς υἱὸς τοῦ Σταυράκη Σπαθάρης Γεώργιος. Τὸν ἐζήτησε μὲ ἄρζι του κατὰ μῆνα Ἰούνιον διὰ νὰ γένῃ καπικεχαγιᾶς του. Πέμπει εἰς τὸ Βουκουρέστι διὰ Ποστέλνικον τὸν Ἀντίοχον Μουρούζην μὲ προσταγὰς ἀλλοκότους, προστάττωντας τὸν αὐθέντην νὰ μὴν ἀνακατώνεται εἰς οὐδεμίαν τοπικὴν ὑπόθεσιν.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1764.

Καθαιρεῖται ὁ Ἐπίτροπος Χαμζᾶ-πασσᾶς καὶ γίνεται Ἐπίτροπος τώρα

τρίτον φοράν κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ὁ αὐτὸς Μουσταφᾶ-πασσᾶς ὁ προρηθείς, υἱὸς τοῦ 'Αστουλάγγιαν-πασσᾶ.

Μὲ ὑπαγόρευσιν ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος τὸν ποστέλνικον τοῦ υἱοῦ τοῦ Σταυράκη Γεωργίου, ὁποῦ ἤθελε νὰ τὸν μεταχειρίζεται ὡς δοῦλον διὰ νὰ τελειώνῃ τὰς προσταγάς του καὶ κάθε του παραμικρὸν θέλημα, καὶ αὐτὸς νὰ μὴν ἔχῃ ἄδειαν νὰ κάμνῃ οὐδὲ τὸ παραμικρότερον πρᾶγμα, διὰ νὰ διασκεδάσῃ τὴν πολλήν του λύπην καὶ ἀγανάκτησιν ἐδόθη εἰς τὴν πόσιν τοῦ πνεύματος τῆς μελίσσης.

Θεωρεῖ ὁ νέος καπουκεχαγιᾶς υἱὸς τοῦ Σταυράκη τὸν λογοθέτην τοῦ Χατμάνου μὲ ὕβρεις καὶ καταφρονήσεις καὶ μὲ ὑποψίας ἰδίως καὶ κλείσας ἐν σκοτεινίᾳ, ὅν καὶ ὡς ἔνοχον τὸν ἐξορίζει εἰς τὴν Μάγουσαν τῆς Κύπρου, ἤτοι εἰς τὸ 'Αμμόχωστον καλούμενον, ὅπου καὶ θνήσκει ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς λύπης.

Προϊόντων τῶν ἡμερῶν κατήντησεν ὁ ἡγεμὼν εἰς τόσην ὑπερβολικὴν μεταχείρισιν τοῦ πνεύματος τῆς μελίσσης, ὁποῦ ἔπινε τὸ ἡμερονύκτιον 50 ἢ 60 γυαλιά· ὑπέπεσεν οὖν εἰς μεγάλην ἀνορεξίαν καὶ τέλος ὑπὸ ἀτροφίας θνήσκει περὶ τὰ τέλη τοῦ Φεβρουαρίου ἡγεμονεύσας μῆνας 9. Καὶ ἐνθρονίζει εἰς τὴν ἡγεμονίαν ὁ αὐτὸς υἱὸς τοῦ Σταυράκη τὸν ἀδελφόν του Στέφανον Ῥακοβίτζαν, ἐνεργήσας τὴν ἡγεμονίαν ἀμέσως μὲ τὸν βασιλέα καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ Ἐπιτρόπου, ὅν τινα κατώρθωσεν εὐθὺς καὶ ἔδωκε τὴν γνώμην του.

Εἶναι μέχρι τοῦδε εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ κωσταντζίπασι καθειργμένοι οἱ προῤῥηθέντες ἄρχοντες τοῦ ἡγεμόνος Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου διὰ τὰ ζητούμενα ἄσπρα, καὶ διορίζεται ὁ Σπαθάρης Γεώργιος υἱὸς τοῦ Σταυράκη νὰ διατάξῃ τὴν ὑπόθεσίν τους. Ὅθεν κόπτει τὸν τζερεμέν τους καὶ τοὺς ἐβγάζει τῆς εἱρκτῆς, καὶ ὑπόσχεται τῷ ἄνακτι νὰ ἐβγάλῃ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας Βλάχους δι' αὐτὰ τὰ ἄσπρα καὶ ἄλλα 700 πουγγεῖα.

Πρό τινων μηνῶν ὁ προῤῥηθεὶς Γεώργιος Καρατζᾶς, υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ, τῇ προστασίᾳ τοῦ ἀρχιατροῦ τοῦ βασιλέως γίνεται εἷς τῶν ἰατρῶν τοῦ σεραγίου. Σκοπὸς δὲ τοῦ τε πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ τὸ νὰ γνωρισθῇ τῷ ἄνακτι ὅτι εἶναι εἰς τὴν δούλευσίν του.

Ἔτη δύο καὶ μῆνας δέκα ἡγεμονεύσαντα Μολδαβίας τὸν Γρηγόριον υἱὸν τοῦ Καλλιμάχη καθαιρεῖ ὁ βασιλεύς, καὶ τῇ ὑφηγήσει τοῦ αὐτοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη γίνεται ἡγεμὼν Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γρηγόριος ὁ Γκίκας, ὁ καὶ υἱὸς τοῦ φονευθέντος Δραγομάνου 'Αλεξάνδρου Γκίκα, καὶ γίνεται Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ ῥηθεὶς Γεώργιος Καρατζᾶς τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσταφᾶ-πασσᾶ, συνεργοῦντος τοῦ αὐτοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν λοιμῷ συνεχόμενος θνήσκει.

Φέρνει ὁ Σπαθάρης Γεώργιος τέσσαρας μεγάλους ἄρχοντας ἀπὸ τῆς Βλαχίας, καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὑποσχεθεῖ τῷ βασιλεῖ νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ 600 πουγγεῖα ὁποῦ ἐχρεώστει τῷ βασιλεῖ ὁ θανὼν Κωνσταντῖνος ὁ Ῥακοβίτζας διὰ τὴν αὐθεντείαν του, ἔξω ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔταξε διὰ τὴν αὐθεντείαν τοῦ

νέου αὐθέντου Στεφάνου βοεβόδα, ζητεῖ παρ' αὐτῶν τελεσφορίαν πολλὴν διὰ τὴν πληρωμὴν αὐτῶν τῶν χρεῶν. Τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι διὰ τὸ χρέος τοῦ θανόντος ἂς ἔλθῃ ὁ Ἰπραὴλ-ναζιρὴς νὰ καταγράψῃ τὴν περιουσίαν του, βουλλωθεῖσαν εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ νὰ τὴν ξετιμήσῃ, καὶ ἂν δὲν ἔβγῃ ἡ ποσότης τῶν 600 θέλουν ἀποπληρωθεῖ τὰ ἐλλείποντα ἀπὸ τὸν τόπον, ὅστις μὲ ἄνεσιν τῶν κατοικητῶν τὸ περισσότερον ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ τὸν χρόνον εἶναι 5,000 πουγγεῖα, καὶ ἂν ζητηθοῦν περισσότερα εἶναι κίνδυνος νὰ σκορπισθῶσιν οἱ κατοικηταί του. Τοὺς εἶπεν ὕστερον διὰ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως ζητούμενα ὡς ἄσπρα τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου· ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι ἠξεύρουν πῶς δὲν ἔχει οὔτε ὀβολόν. Βιασθέντες ἀπειλαῖς διὰ τὴν πληρωμήν τους ὡς παρ' αὐτοῦ ὑποσχεθεῖσαν, εἶπον τὸ ὅτι εἰσί τινες εἰς τὴν Βλαχίαν ὁποῦ ἢ διὰ δούλευσίν τους ἢ διά τινα ἀποστολὴν εἰς τὰ μέρη τῆς Τουρκίας εἶναι γεγραμμένοι εἰς τὰ κατάστιχα τῆς βιστιαρίας πῶς νὰ ἔλαβον ἄσπρα παρὰ τοῦ Κωνσταντίν-βοδα, καὶ ἐκεῖνα, ἂν τὸ εὕρῃ εὔλογον, ἂς ζητηθοῦν· ἀπεκρίθη τὸ νὰ ζητηθοῦν καὶ αὐτὰ καὶ εἴ τινί τι ἐχάρισε νὰ ἐπιστραφῇ. Ἡ περιουσία τοῦ Κωνσταντίνου Ῥακοβίτζα ἐξετιμήθη κάτι τι περισσότερον ἀπὸ τὰ 600 καὶ ἐστάλη εἰς τὴν Πόλιν· τὰ δὲ δοθέντα παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου συνεποσώθησαν μόνον εἰς διακόσια πουγγεῖα.

Φθάσας εἰς τὸ Βακαρέστι ὁ Στεφάν-βοδας, τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν ἔμελλεν εἰσελθεῖν εἰς τὴν κούρτην μὲ τὸ συνειθισμένον ἀλάϊ φονεύει κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη τὸν Στεφανάκην Ῥωμαῖον Πολίτην τὸν προῤῥηθέντα περὶ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ματθαίου βοεβόδα, καὶ ἀνασκολοπίζει τὸν ἄρχοντα Μπαζέσκουλον ἐμπρὸς εἰς τὴν πόρταν τῆς κούρτης δι' ἧς ἔμελλε διελθεῖν.

Ἐσυνείθιζον οἱ πατριάρχαι πρὸ πολλοῦ νὰ ἐβγάλλουν τὸν χρόνον πέντε δίσκους, ἤτοι τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων, τὴν Κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τῶν Βαΐων καὶ τοῦ Πάσχα, καὶ ἔδιδον εἰς αὐτοὺς καὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες φλωρία ἀπὸ 10 ἕως 4, ἐσφραγισμένα καὶ ἐπιγεγραμμένα μὲ τὴν βοῦλλαν καὶ τὸ ὄνομα ἑκάστου· ἔδιδε καὶ ὁ χύδην λαὸς ὅ τι ἠδύνατο, μέχρι καὶ τοῦ λεγομένου π α ρ ᾶ· πρὸς δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ ἱερομόναχοι οἱ ἐμβατοικιάζοντες τὰς ἐκκλησίας τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου εἶχον χρέος, κατὰ παλαιὰν συνήθειαν, κομίζειν τῷ πατριάρχῃ ἕκαστος αὐτῶν τὴν Ἀποκρέω ὄρνιθας 20, καὶ τὴν Τυρινὴν καϊμάκια, καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν Βαΐων ἰχθύας τῶν μεγάλων, καὶ τὸ Πάσχα αὐγὰ καὶ ἀρνία, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ὅλα ἐμοίραζεν ὁ πατριάρχης εἰς ὅλα τὰ ἀρχοντικὰ σπίτια τοῦ Φαναρίου. Φιλότιμος οὖν καὶ μεγαλοπρεπὴς ὁ Κὺρ Σαμουὴλ δὲν κατεδέχθη ὅλον τὸν χρόνον νὰ ἐβγάλῃ τοὺς δίσκους, κατήργησε καὶ τὴν κακὴν αὐτὴν συνήθειαν τῆς τελεσφορίας ὀρνίθων τε καὶ τῶν λοιπῶν, κατιδὼν ὅτι οἱ ἱερεῖς ὁποῦ τὰ ἔφεραν αὐτὰ μόλις εἶχαν μὲ τί νὰ ζωοτραφοῦν οἱ μὲν μὲ τὰ τέκνα τους, οἱ δὲ ἱερομόναχοι ἑαυτοὺς θρέψαι οὐκ ἠδύναντο. Ἔκτοτε οὖν οὔτε δίσκους ἐβγάζουν πλέον οἱ πατριάρχαι, οὔτε ὄρνιθας καὶ τὰ λοιπὰ ζητοῦν παρὰ τῶν πενεστάτων

ἱερέων τε καὶ ἱερομονάχων, καὶ μακαρίζεται μέχρι τῆς σήμερον διὰ τοῦτο ὁ Κὺρ Σαμουὴλ παρὰ πάντων τῶν ἐμβατοικιαζόντων τὰς ἐκκλησίας.

Βαρβαρότητι καὶ ἀπηνείᾳ φερόμενος ὁ Σπαθάρης Γεώργιος Σταυράκη παίρνει ἀδίκως καὶ παραλόγως παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ διὰ τὸν κασαμπιὲ πουγγεῖα 50, κατὰ τὸ προῤῥηθὲν ἰλάμι τοῦ Μολδοβαντζῆ· τὰ ἔδωκεν ἄκων καὶ στένων φοβούμενος τὰς καταδρομὰς καὶ τὴν δι' αὐτῶν μεγαλητέραν ζημίαν τῆς ἐκκλησίας· κατηράσθη δὲ καὶ οὐκ ὀλίγον τὸν Σπαθάρην Γεώργιον Σταυράκογλουν ὁ Σαμουήλ.

Διὰ μεσιτείας τοῦ νέου ἡγεμόνος Μολδαβίας γίνεται Μελενίκου, ὡς μὴ ὤφελεν, ὁ ῥηθεὶς ποτὲ πρωτοσύγκελλος τοῦ Σεραφεὶμ Διονύσιος· δὲν ἔγινε δὲ καλὸν τοῦτο εἰς τὴν ἐκκλησίαν· κατὰ γὰρ τὸ φιλοτάραχόν του διὰ τοῦ Προύσης Μελετίου τοῦ καὶ ὕστερον Νικομηδείας γενομένου ἐζημίωσαν οὐκ ὀλίγα τὴν Ἐκκλησίαν κινοῦντες ἀλλαξοπατριαρχείαν ἐπί τε τοῦ Θεοδοσίου καὶ τῆς δευτέρας πατριαρχείας τοῦ Κὺρ Σαμουήλ, ὡς ἐν τοῖς ἰδίοις χρόνοις, ἣν διδῷ θεός, καταγραφήσεται.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ λογαριασμὸν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὑρέθη ὅτι νὰ ἐπλήρωσε χρέος εἰς ξεπεσμὸν κεφαλαίων γρόσια 84 χιλ. καὶ 114, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σοῦλφι κεφάλαια γρόσια 32 χιλ. καὶ 528· τὰ πάντα γρόσια 116,642.

Ἄρχισε νὰ φέρεται ὁ Σπαθάρης Γεώργιος οὐ μόνον ἀπανθρώπως, ἀλλὰ καὶ οἷα δή τις μαινόμενος, καὶ τὸ σύνολον μανιακός. Ἐξορίζει τὸν Χῖον Δημήτριον Σκαναβῆν, τὸν χατζῆ-Ἀσλάνην καὶ τὸν Μανόλην τζεβαερτζῆδες, καὶ τὸν ῥηθέντα Σπαθάρην Ἰάκωβον Ῥίζον. Ἀλλ' αὐτοὶ οἱ ἔσχατοι δύο φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕραντο. Ἀποκτᾷ κᾳὐτὸς δι' αὐτὰς τὰς ἐξορίας πολλοὺς ἐχθρούς, μάλιστα τὴν Ζεϊνὲπ-σουλτάνην τὴν καὶ σύζυγον τοῦ Μουσούνογλου διὰ τὸν Σκαναβῆν, καὶ τὸν καζασκέρην καὶ ῥέϊσουλ-οὐλεμὰ Ὀσμὰν-μουλλᾶν-ἐφένδην διὰ τὸν Μανόλην τζεβαερτζήν· καὶ ταῦτα πάντα τολμᾷ μὲ τὴν ὑπεράσπισιν καὶ φιλίαν τοῦ καχβετζήπαση τοῦ βασιλέως Ναξῆ ἐφένδη.

Συμφύρεται καὶ εἰς τὴν ἔριδα καὶ λογοτριβὰς ὁποῦ εἶχον οἱ Ἰβηρῖται μὲ τὰ λοιπὰ μοναστήρια, μάλιστα Λαύρας καὶ Βατοπεδίου, καὶ πεισματωδῶς φερόμενος διὰ βοήθειαν τῶν Ἰβηριτῶν γίνεται αἴτιος τοῦ ἀπελθεῖν εἰς τὸ Ὄρος προϋχοντά τινα τῶν Τούρκων πρὸς ἀπαρίθμησιν τῶν καλογήρων· ἧς τινος γνωσθείσης εἰς τὴν αὐλὴν διώρισε τώρα πρῶτον χαράτζια τοῖς ἐκεῖσε μοναστηριακοῖς, τῶν ὁποίων ὁ μποχτζᾶς κοστίζει τὸν χρόνον 15 πουγγεῖα, ἅπερ ὥρισεν ὁ ἄναξ νὰ εἶναι εἰσόδημα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας, καὶ τοῦ τὰ πληρώνει ἡ μεγάλη μέση ἐτησίως, 625 γρόσια ἀνὰ ἕκαστον μῆνα. Τὴν σήμερον ὅλα τὰ ἐτήσια ἔξοδα τοῦ Ὄρους εἰσὶ τὰ ἑξῆς:

Γρ. 1,500	διὰ τὸ κρέας τοῦ ὀτζακίου τοῦ μποσταντζήπαση·
» 666	διὰ τὸ κελπάζι·
» 533 ἄσ. 40	μουκατᾶς ὅλου τοῦ Ὄρους·
» 7,000	χαρτζιλίκι τοῦ βασιλέως, τζέπι-χουμαγιοὺν λεγόμενον·

—1765

Γρ. 1,501	60 πέντζαις.
» 2,500	τὸ ἀγαλίκι τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ποσταντζήπαση·
» 1,000	διὰ τροφήν του·
» 5,000	τὸ δέκατον ἐλαιῶν, ἀμπελώνων, φουντουκιῶν, κερασιῶν κτλ.
» 10,000	διάφορα χρεωστουμένων κεφαλαίων·
» 7,500	ποχτζᾶς τῶν χαρατζίων·

» 37,200 γρόσια σοῦμα καὶ ἄσπ. 100.

Τοῦτο καρπὸς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου.

Ἤμουν μέγας Σπαθάρης εἰς Βουκουρέστι· ἔγραψα ἱκανὰ τῷ Σπαθάρη Γεωργίῳ διὰ τὴν τοῦ τόπου κατάστασιν, καὶ ἔγραψε τὰ εἰκότα τῷ αὐθέντῃ· ἀλλ' ὁ Στάθης καὶ ὁ Δημήτριος Φωτίου δὲν ἀφῆκαν τὸν Στεφάν-βοδα νὰ ἐνεργήσῃ τὰ γραφόμενα, καὶ ἀπεκρίθησαν καὐτοί τε καὶ ὁ αὐθέντης τῷ Σπαθάρη Γεωργίῳ ἀναιροῦντες τὰ παρ' ἐμοῦ γραφέντα.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1765.

Ἐλευθεροῦται τῆς ἐξορίας ὁ Ἰωαννίκιος διὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Γεωργίου Καρατζᾶ τοῦ Δραγομάνου. Ἐλθόντι βιάζει αὐτὸς τὸν Σαμουὴλ νὰ δώσῃ τῷ Ἰωαννικίῳ τὰ δύο μοναστήρια εἰς τὴν Χάλκην, τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τὸ μοναστήρι τῆς νήσου Πρώτης μετὰ καὶ τῆς ὁλοκλήρου νήσου, σταυροπήγια ὄντα πατριαρχικά. Τούτοις οὐκ ἀρκεσθεὶς ζητεῖ νὰ τοῦ δίδωνται ἐτησίως καὶ δύο χιλιάδες γρόσια. Ἀντιλέγει ὁ πατριάρχης μὲ συμβουλὰς προβάλλων τὸ πολὺ χρέος τοῦ Κοινοῦ, τὸ ἀδύνατον ὁποῦ ἔχει εἰς τὸ νὰ πληρώνῃ τὰ διάφορα Χριστιανῶν καὶ μάλιστα ἀδυνάτων Χριστιανῶν, καὶ τὸ ἀμήχανον ὁποῦ ἔχει εἰς τὸ νὰ ἐλεήσῃ πτωχούς, χήρας, ὀρφανὰ καὶ φυλακωμένους. Δὲν ὁμαλίζουσι τὴν ἐπιμονὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οἱ κοινωφελεῖς λόγοι αὐτοί· διὸ καὶ μὴ στέργοντι τῷ Σαμουὴλ μήτε δεχομένῳ κατά τινα τρόπον τὴν τοιαύτην ζημίαν ἐπιφέρει βίαν καὶ προσταγὴν παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου, καὶ διορίζονται τὰ ζητούμενα, καὶ δίδονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον τὰ 2,000 γρόσια.

Ἐπειδὴ καὶ τὰ ἄσπρα τὰ διὰ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον ἦσαν ἐλλιπῆ, εἱρκτῇ παραδίδωσιν ὁ ἡγεμὼν Στέφανος, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν εναπολειφθέντων, ἄρχοντας μεγάλους Βλάχους 18 ἀδίκως καὶ παραλόγως καὶ τοὺς σιδηροδεσμεῖ κατά τε τὸν τράχηλον καὶ τοὺς πόδας τῇ ἑ τοῦ Ἰανουαρίου.

Ἀγοράζει ὁ Γεώργιος Δραγομάνος τῆς Πόρτας τὸν εἰς τὸν Παλατὰν βιρανὲν καὶ γκιαβγκίρι τοῦ Σπαθάρη Νικολάου Ῥωσσέτου, καὶ ἀνεγείρει ἐκ βάθρων οἶκον ξυλόκτιστον καὶ πολυέξοδον, δανεισθεὶς δι' αὐτὸν πουγγεῖα εἴκοσι καὶ παρὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου Σταυράκη.

Ὅστις παρενοχλεῖ τὸν πατριάρχην Σαμουὴλ καὶ πάλιν διὰ νὰ κάμῃ Δρό-

1765—

στρας ἐκεῖνον ὁποῦ συνοδικῶς δὲν εὑρέθη εὔλογον· καὶ ἐπαγαγὼν βίαν, γίνεται ὁ λόγος του δι' αὐτὸν ὅστις καὶ μέχρι τοῦδε ἔχει τὴν ἐπαρχίαν.

Εἶτα ἔχων διαφωνίαν τινὰ μέ τινας Ἀρβανιτοχωρίτας ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὸ κάτεργον· προφανοῦς οὔσης τῆς ἀδικίας δὲν δίδει τὸ ἄρζι, καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶν ἐπαπειλεῖ τὰ ἔσχατα.

Θανόντος δὲ καὶ τοῦ Νικαίας παρενοχλεῖ καὶ διὰ τὴν προβίβασιν, προβάλλων ὃν αὐτὸς θέλει. Ἀποβάλλει τὸ ζήτημά του ὁ Σαμουὴλ, ἀλλὰ φοβούμενος σκευωρίαν τινὰ κατ' αὐτοῦ διὰ τὸ ὁρμητικόν του, καὶ παρακινούμενος καὶ παρὰ τῶν Σούτζων δίδωσι κατ' αὐτοῦ λίβελλον τῷ ἄνακτι. Καλοῦνται εἰς τὴν Πόρταν, (ἀφοῦ ὁ πατριάρχης κατὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου παρόντος εἶπε πολλὰ πρὸς ἔλεγχον τῷ κεαγιάπεῃ καὶ ἀναπολογήτου μείναντος·) διὰ τὴν δύναμιν τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσταφᾶ-πασσᾶ τοὺς εἰρηνοποιεῖ ὁ κεαγιάπεης. Ἀλλ' ὁ ἄναξ διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ πατριάρχου λαβὼν αὐτὸν εἰς κακὴν ὑπόληψιν, ἤρξατο ἔκτοτε ἐξετάζειν τὰ κατ' αὐτόν.

Ὁ Ἐπίτροπος ὑπωπτεύετο νὰ μὴ τὸν φονεύσῃ ὁ βασιλεὺς, ὡσὰν ὁποῦ ἐπὶ τῆς τότε ἐπιτροπικῆς του εἶχε φονεύσει δηλητηρίῳ ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης τὸν ἀδελφόν του σουλτὰν Μεχμέτην διὰ τοῦ τότε ἀρχιατροῦ Χαλεπλῆ, ὃν καὶ ἐφόνευσεν εὐθὺς βασιλεύσας, ὡς εἴρηται, ἔτει σωτηρίῳ **1754**· εἶχεν οὖν ὑποψίαν διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἔζη βίον ἀβίωτον· ὡς Ἐπίτροπος γὰρ ἠδύνατο μὲ συμβουλὰς νὰ ἐμποδίσῃ τότε τὸν θάνατον. Ὁ Σπαθάρης Γεώργιος κατανοῶν τὴν αἰτίαν καὶ τῆς λύπης καὶ τοῦ φόβου του, προέβαλεν αὐτῷ τό, «ἐπειδὴ καὶ εἰς τὴν Λεχίαν εἶναι σύγχησις, (μὲ τὸ νὰ μὴ θέλουν » οἱ Λέχοι νὰ δεχθοῦν εἰς ῥῆγα τὸν Πονιατόβσκην, ὅν τινα διώρισεν αὐτοῖς » ἡ βασιλὶς τῶν Μοσχόβων Αἰκατερίνη ἡ Β',) ἂν οἱ Λέχοι ζητήσουν βοή» θειαν τῆς Πόρτας δι' αὐτὸ, παίρνωντας τὸ σαντζάκι καὶ κινῶντας κατὰ » τῶν Ῥούσσων ἡσυχάζεις·» καὶ τὸν ὑπεσχέθη νὰ στείλῃ νὰ φέρῃ ἔγγραφον τῶν Λέχων ζητούντων τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας διὰ νὰ μὴν τοὺς γένῃ ῥὴξ ὁ Πονιατόβσκης. Γράφει λοιπὸν τῷ Στεφάνῳ βοεβόδᾳ καὶ στέλλει τὸν ἰατρὸν Σαοὺλ διὰ νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν Λέχων τὸ προβληθὲν ἔγγραφον. Διέτριψεν ἐκεῖ ὁ Σαοὺλ μῆνας ἓξ διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἔγγραφον· ὅθεν ἐγνώσθη τὸ πρᾶγμα εἰς πολλοὺς, οὕς τινας μετεχειρίζετο ὄργανα διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἐγγράφου, καὶ τέλος οὐδὲν διαπραξάμενος ἔφερε μόνον ἓν γράμμα τοῦ ἐπισκόπου τῆς Κρακοβίας, κἀκεῖνο οὐδὲν χρήσιμον περιέχον. Ἔλεγεν ὁ Σπαθάρης Γεώργιος τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ πῶς δὲν ἔχει ποσῶς οὔτε τὸ θάῤῥος οὔτε τὴν οἰκειότητα τοῦ Ἐπιτρόπου· ἀφοῦ ἔμαθεν οὖν τὸ κίνημα αὐτὸ τὸ εἰς τὴν Λεχίαν τὸν ὠργίσθη τὸ σύνολον, καὶ ἐπρόσταξε τὸν χειρουργὸν τῆς βασιλικῆς αὐλῆς Κωνσταντῖνον πιστόν του καὶ κομίζοντα τῷ ἄνακτι πάντοτε τὰ ἔγγραφα τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου, τά τε περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς Βλαχίας καὶ ἄλλα περὶ διαφόρων ἄλλων ὑποθέσεων καὶ εἰδήσεων τῆς Εὐρώπης, νὰ μὴ φέρῃ πλέον ἔγγραφόν του, καὶ νὰ τὸν εἰπῇ νὰ τὰ στέλλῃ εἰς τὴν Πόρταν.

Θνήσκει ἐν τούτοις καὶ ὁ χαχβετζήπασης τοῦ ἄνακτος Ναξῆς ὁ καὶ εἰς ἄκρον ὑπερασπιστὴς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου.

—1765

Ἦλθε καὶ ὁ Μολδοβαντζῆς ἡγεμὼν εἰς τὸ Βιδίνι, ἐχθρός του παλαιὸς διὰ τὸν ῥηθέντα κασαμπιέ· κακολογοῦντας ἄλλως καὶ τοὺς Βιδινλῆδες κατὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου τοὺς ἀφίνει καὶ πέμπουν εἰς τὴν Πόλιν ὅπερ ἤθελον ἐνυπόγραφον ἔγγραφόν τους, ἐν ᾧ ἔγραφον καὶ τὸ ὅτι βεβαρημένοι οἱ ὑποχείριοι τῆς Βλαχίας ἀπὸ τὰ πολλὰ δοσίματα ἔφυγον εἰς τὴν Οὐγγρίαν 70 χιλ. φαμελίαι· τῇ ἀληθείᾳ εἶχον φύγει, ὄχι τόσαι ὅμως· κατέγραφον δὲ αὐτοὶ καὶ τὰ δοσίματα.

Καθαιρεῖ οὖν πρῶτον κατὰ μῆνα Μάϊον τὸν Ἐπίτροπον Μουσταφᾶ-πασσᾶν, καὶ ἐξορίσας εἰς τὴν Μιτυλήνην φονεύει, καὶ κάμνει Ἐπίτροπον, κατὰ μῆνα Μάϊον, τὸν Μουσοὐνογλουν Μεχμὲτ-πασσᾶν· ἦν δὲ καὐτὸς ἐχθρὸς τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου διὰ τὸν Σκαναβῆν, ὡς ἀνὴρ τῆς Ζεϊνὲπ-σουλτάνης.

Ἀνταμώσας ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς τὸν Ἐπίτροπον ἤκουσε τό, «Διατί κάθηνται τόσοι πολλοὶ ἀρχιερεῖς εἰς τὴν Πόλιν; ποία εἶ» ναι ἐδῶ ἡ ἐπιστασία τους καὶ δὲν πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των νὰ ἐ» πισκέπτωνται τὸν ῥαγιᾶν καὶ νὰ ἐνεργοῦν τὴν θρησκείαν τους;» Ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι ἀναγκαῖοι διὰ τὰ χρέη τοῦ Κοινοῦ, καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν, ἤτοι ἰ τ ζ ρ ᾶ ν τῆς πίστεώς μας· ἀλλ' ἤκουσε τό, «δι' αὐτὸ φθάνουν» μαζὴ μὲ ἐσένα πέντε ἢ ἕξ, καὶ ὄχι τόσοι πολλοί.» Δὲν εἶχεν εἰς ὑπόληψιν καλὴν ὁ Μουσούνογλους τοὺς ἀρχιερεῖς ἐξ αἰτίας τοῦ ἐν τῷ Γιασίῳ ἐπισκόπου τιτουλαρίου τοὐπίκλην Ζεύκη, ὅστις ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν ὄντα εἰς τὸ Χοτίνι, πρὸς δὲ καὶ τοῦ Δρύστρας Βαρθολομαίου καὶ τοῦ Φιλιππουπόλεως Αὐξεντίου. Ἀκούσαντες τὰ τοῦ Ἐπιτρόπου ὅ,τε Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος καπικεχαγιᾶδες, χαριζόμενοι, ὁ μὲν τῷ Νικομηδείας Νικηφόρῳ, ὁ δὲ Σοῦτζος τῷ Κυζίκου Γερασίμῳ συγγενεῖ του καὶ τῷ Προϊσσης Μελετίῳ, διέσπειραν τοῖς προὔχουσι γνωστοῖς των τὸ ὅτι ἀναγκαία εἰς τὴν Πόλιν ἡ χρονοτριβὴ τῶν ἀρχιερέων διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ ἀνάγκας τοῦ Κοινοῦ. Ἔφθασαν οἱ λόγοι εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ἀπέστη τοῦ σκοποῦ του· ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας τινὰς δοθέντος λιβέλλου τῷ Ἐπιτρόπῳ πρὸς ἔπαινον τοῦ Κυρίλλου διὰ τὴν καλήν του διοίκησιν, καθ' ἣν ἔστειλε καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἵνα μὴ ἑνούμενοι μὲ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Φαναρίου ζητοῦν νὰ κάμουν μητροπολίτας, ὅταν τύχῃ, τοὺς οἰκιακοὺς αὐτῶν καὶ διδασκάλους, ὅ τε βασιλεὺς καὶ ὁ Μουσούνογλους περιεργείᾳ φερόμενοι ἠθέλησαν νὰ ἰδοῦν τὰ ἴσα τῶν ἐπὶ Κυρίλλου ἐκδοθέντων ὁρισμῶν διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν ἀρχιερέων εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ὅπερ ἀναγνόντες πρόφασιν ἐζήτουν τοῦ λοιποῦ νὰ τοὺς στείλουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Ὡς τόσον οἱ φυλακωμένοι αὐτοὶ εἰς Βουκουρέστι 18 ἄρχοντες εἶχον καὶ συγγενεῖς καὶ φίλους· τινὲς οὖν αὐτῶν ἔχοντες φίλους καὶ γνωρίμους Τούρκους, οἱ μὲν εἰς τὸ Βιδίνι, οἱ δὲ εἰς τὸ Κοῦλε, Νικόπολιν καὶ τὰ ἑξῆς, κατελάλουν κατὰ τῆς διοικήσεως καὶ κατὰ τῆς πολλῆς δασμολογίας τοῦ Στεφάνου βοεβόδα, καὶ ἅπαντες οἱ κατοικηταὶ Τοῦρκοι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως τὰς καταντικρὺ τῆς Βλαχίας κατηγόρουν τὴν ἡγεμονείαν ταύτην, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ Βιδινλῆδες ἔπεμπον συχνὰ ἔγγραφα εἰς τὸν γιαννιτζάρ-ἀ-

1765—

γασὴν καὶ μὲ τὴν καταγραφὴν τῆς δασμολογίας, ἣν εἶχον παρὰ τῶν ῥηθέντων Βλάχων ἀρχόντων. Δωροδοκούμενος παρὰ τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου ὁ ἀγᾶς τῶν γιαννιτζάρων τὰ ἔκρυπτεν· ἀλλ' ὁ βασιλεύς, ὡς περιεργότατος, τοῦτο μαθὼν καθαιρεῖ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασήν.

Γίνεται ἀποστασία εἰς τὸ Βουκουρέστι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δασμολογίας. Πέμπει ὁ Στεφάν-βοδας τὸν τουρνατζήπασην νὰ σκορπίσῃ τὸν ὄχλον ἀπὸ τὴν μητρόπολιν, ἔνθα συναχθέντες ἐτραβοῦσαν τὰς καμπάνας· σκορπίζονται, ἀλλ' ὁ τουρνατζήπασης λαβὼν τέσσαρας αὐτῶν τοὺς φέρει εἰς τὴν κούρτην καὶ φονεύονται.

Πέμπει εἰς τὸ Βιδίνι ὁ Στεφάν-βοδας τὸν Στάθην Ζαγοραῖον μὲ μετρητὰ καὶ πεσχέσια ἀξιόλογα διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸν Μολδοβαντζήν, ὅντινα ἀνταμώνει ὁ Στάθης νύκτωρ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν· καὶ παίρνει μὲν αὐτὸς τὰ σταλέντα ἀλλὰ τὸν λέγει· «Ἔβγα εἰς τοὺς χαχβεχανέδες καὶ ἄ» κουσε τὸ τί λαλοῦν κατὰ τοῦ αὐθέντου καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σταυράκη » Γεωργίου· δὲν ἠμπορῶ νὰ βοηθήσω»· (τοῦτο δὲ εἶπεν ὅτι καὐτὸς σύμφρων ἦν μὲ τοὺς Βιδινλῆδες, καὶ τὸ ἔγγραφον εἶχε πλέον σταλθεῖ εἰς τὴν Πόλιν, τὸ ὁποῖον ὁ νέος γιαννιτζὰρ ἀγασὴς εἶχε δείξει τῷ ἄνακτι).

Κατανοήσας οὖν ὁ ταλαίπωρος Σπαθάρης Γεώργιος ὅτι κακῶς ἔχουσι τὰ κατ' αὐτόν, οἰκουρεῖ προφασιζόμενος τὴν πανώλην. Διορίζει καπικεχαγιᾶν τὸν Ποστέλνικον Κωστάκην Μουρούζην, γράφει τῷ Στεφάν-βοδα νὰ συμβουλεύεται τὸν Σπαθάρην Ὑψηλάντην, νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς φυλακωμένους, νὰ τοὺς διορίσῃ εἰς ὀφφίκια, νὰ τοὺς δίδῃ λουφέδες καὶ νὰ καταβιβάσῃ τὸ μηνιαῖον σφέρτον ἀπὸ τὰ 110 πουγγεῖα εἰς 80. Ἔγιναν αὐτὰ ὅλα, ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος· ἡ πυρκαϊὰ εἶχεν ἀνάψει ἀπὸ τὸ ἔγγραφον τῶν Βιδινλήδων.

Ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη ἡ Β' ἔδωκε πέρας εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Πέτρου, ὁποῦ ἐκεῖνος ἄρχησε μὲν ἀλλὰ δὲν τὸν ἐτελείωσε· τοὺς γὰρ πρὸ τοῦ Πέτρου δεκατρεῖς χιλιάδας μοναχῶν καὶ καλογήρων σφαλισμένους εἰς τὰ μοναστήρια καὶ πάντη ἀνωφελεῖς εἰς τὴν βασιλείαν τοὺς ὠλιγόστευσε, βιάζωντάς τους νὰ γίνουν ὠφέλιμοι εἰς τὸν τόπον ἀπὸ ἐκεῖ ὁποῦ ἦσαν ἐπιβλαβεῖς· τοὺς ἐστέρησε τὰς ἑπτακοσίας εἴκοσι χιλιάδας σκλάβους ὁποῦ εἶχον, καὶ ὅσοι ἔμειναν μοναχοὶ καὶ καλογραῖαι τοὺς διώρισε ζωοτροφίαν ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον.

Φονεύει νύκτωρ ὁ ἄναξ τὸν τρισάθλιον Γεώργιον Σπαθάρην καὶ ἀνασκολοπίζει ὑπὸ τῷ οἴκῳ του τῷ ἐν τῷ Μεγάλῳ Ῥεύματι, δημεύει τὴν περιουσίαν του συμποσουμένην εἰς πουγγεῖα χιλιάδας τρεῖς, κρημνίζει τὸ σπίτι του, καὶ μαζιλεύει τὸν Στέφανον Ῥακοβίτζαν. Δίδωσι τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας, Αὐγούστου τῇ ιϛ', τῷ Σκαρλάτῳ Γκίκᾳ υἱῷ τοῦ αὐθέντου Γρηγορίου Γκίκα, τανῦν τὸ δεύτερον Βλαχίας ἡγεμονεύσαντι. Ἔμεινε δὲ καὶ ἄταφος ὁ Σπαθάρης Γεώργιος ῥιφθέντος τοῦ λειψάνου εἰς τὴν θάλασσαν. Ἵλεως γένοιτο αὐτῷ ὁ θεός.

Μὴ εὐχαριστηθείς, κατὰ τὴν συμβουλὴν τῶν ἀρχόντων Βλάχων, ὁ Σπαθάρης Γεώργιος νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὴν Βλαχίαν τὸν χρόνον 5,000 πουγγεῖα, ἀλλὰ θελήσας, κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ Στάθη Ζαγοριανοῦ καὶ τοῦ Δη-

μητρίου υἱοῦ τοῦ τζελέπη Φωτίου νὰ παίρνῃ 5.500, ἠκολούθησε μετὰ παρέλευσιν μηνῶν δέκα ἐννέα καὶ ἡ ἔξωσις ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν καὶ ὁ φόνος του καὶ ἡ δήμευσις ὅλων τῶν πραγμάτων του.

Μεταφράζων τὰ ἔγγραφα τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Γεώργιος Καρατζᾶς συνέχεται λοιμῷ· κἀν τῷ ψυχοῤῥαγεῖν αὐτὸν προχειρίζεται ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ εἰς Λογοθέτην μεγάλον τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τὸν Νικόλαον Σοῦτζον, τὸν μετὰ μικρὸν λίαν ἀχάριστον φανέντα πρὸς τὸν εὐεργέτην Σαμουήλ. Θνήσκει ὁ Γεώργιος αὐτὸς νέος τὴν ἡλικίαν, καὶ ἀκολουθεῖ τὴν μετάφρασιν τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ἐν τοῖς ἀνακτόροις ὁ αὐτὸς Νικόλαος Σοῦτζος.

Ὁ θανὼν Γεώργιος Καρατζᾶς μὲ τὴν ἔθιμόν του πολιτικὴν εἶχε προχωρήσει παρὰ τῷ ἄνακτι καὶ ἀποκτήσει τὴν εὔνοιάν του. Ὅθεν ὁ ἄναξ μαθὼν πρὸ τοῦ θανάτου του ὅτι χρεωστεῖ πολλὰ εἶπε τῷ Μουσταφᾶ-πεη τῷ καὶ τιρναχτζῇ του ὅτι ἂν ἀποθάνῃ ὁ Δραγομάνος πρέπει νὰ γένῃ μία κυβέρνησις εἰς τὰ τέκνα του διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν τοῦ χρέους, καὶ ἢ ὁ πατήρ του νὰ γένῃ Δραγομάνος, ἢ ὁ θεῖός του νὰ γένῃ πατριάρχης διὰ νὰ τὸ πληρώσουν· «Μὲ φαίνεται νὰ περνᾷ καλῶς αὐτὸς ὁ πατριάρχης, διότι κανένα » σ ι ζ ι λ τ ί του δὲν ἐφάνη ἕως τώρα· μὲ ὅλον τοῦτο ἐξέτασε τὴν διαγω» γήν του, καὶ μάθε προσέτι ποῖος εἶναι εἰς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων ἄξιος » διὰ δραγομανίαν». Διώρισεν ὁ τιρναχτζὴς εἰς αὐτὴν τὴν ἐξέτασιν τὸν ἰατρόν του Κερκυραῖον Φέσταν τοὔνομα, ὅστις ἐρωτᾷ τὸν Νικόλαον Σοῦτζον περὶ τοῦ πρακτέου προσθεὶς καὶ τὴν προσταγήν. Ὁ Σοῦτζος παρόντος καὶ τοῦ Κυζίκου καὶ ἄλλων ἀπεκρίθη ὅτι ὁ ῥαγιᾶς εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν πατριάρχην· ἐρωτήσαντι δὲ καὶ διὰ τοὺς ἀξίους εἰς δραγομανίαν ἐν τῷ Γένει ὁ Σοῦτζος μὴ δυνάμενος ἀποκριθῆναι αὐτῷ περὶ ἑαυτοῦ εἶπε τὸ ὅτι, «περὶ τούτου πρέπει νὰ ἐρωτηθοῦν οἱ πατριαρχικοὶ ἄνθρωποι ὁποῦ βαπτί»ζοντες ἠξεύρουν ἑκάστου τὸ γένος· καὶ λοιπὸν νύκτωρ αὐτὸ δὲν γίνεται, »αὔριον θέλει γένει καὶ ἐλθὲ νὰ τὸ πάρῃς».Τὸ πουρνὸ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς τὰ περὶ τοῦ πατριάρχου, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δίδει ὁ Σοῦτζος τῷ Φέστᾳ ἔγγραφον ὡς ἀπὸ ἄλλου μέρους. Καὶ τὸν μὲν Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην διηγεῖται καταγόμενον ἀπὸ γουναρᾶδες, τὸν δὲ Ποστέλνικον Κωνσταντῖνον Μουρούζην ἀπὸ Λαζοὺς ζαχιρετζῆδες, τὸν δὲ Σπαθάρην Ἰάκωβον Ῥίζον δοῦλον τοῦ μητροπολίτου Χαλκηδόνος· ἑαυτὸν δὲ Ἰ σ κ ε ρ λ έ τ ο γ λ ο υ ἤτοι Μαυροκορδάτον, ἐκ μέρους τῆς ἀπὸ μητρὸς μάμμης του Ἑλένης, θυγατρὸς οὔσης τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου τοῦ Ἐξ ἀποῤῥήτων, ἀποσιωπῶν τὸ ὅτι ὁ ἀπὸ πατρὸς πάππος του Διαμαντάκης ἦν μὲ ἐργαστήριον μέσα εἰς τὸ Διπλοφάναρον, υἱὸς χωρικοῦ τινος πωλοῦντος γάλα καὶ εἰς τὰ τούρκικα σπίτια τῶν προυχόντων, καὶ διὰ τοῦτο σ ο υ τ ζ ῆ λεγομένου, ἥν τινα λέξιν ὁ υἱὸς τοῦ Διαμαντάκη Κωνσταντῖνος ὁ Δράκος ὁ καὶ πατὴρ τοῦ Νικολάου αὐτοῦ Σούτζου μετέβαλεν εἰς τὸ Σ ο ῦ τ ζ ο ς ποιήσας αὐτὸ ὄνομα γενεᾶς. Ἐν δὲ τῷ ἀναγινώσκειν τὸν ἄνακτα τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ἐλθούσης εἰδήσεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ Γεωργίου Καρατζᾶ ἐπρόσταξεν εὐθὺς νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ πατήρ του. Ὅθεν ἔμεινεν ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ ἀκλόνη-

τος. Ἤλπιζεν οὖν ὁ Φέστας πληρωμήν τινα περὶ τούτου παρὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ μὴ δόντος εἴδησίν τινα περὶ τῶν λόγων τούτων τοῦ Νικολάου Σούτζου τῷ πατριάρχῃ Σαμουὴλ ἔμεινεν ὁ Φέστας ἀπλήρωτος, καὶ ἀγανακτῶν διηγεῖται τῷ Ἰωαννικίῳ τὰ μυστικά· ὅστις λαβὼν ἐκ τούτου ἐνδόσιμον παρεκίνησεν εἰς τὸ ἑξῆς πολλοὺς κακεντρεχεῖς, καὶ μάλιστα τὸν κερεστετζὴν Μπαλὴν, νὰ δίδουν ψευδῆ ἔγγραφα κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ ἐκ μέρους τοῦ ῥαγιᾶ, γράφοντες πῶς δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην τους, καὶ ἐδόθησαν ὑπὲρ τὰ εἴκοσι ἐν διαφόροις καιροῖς.

Σκοπεῖται ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ νὰ καταργήσῃ τὰ ἐμβατοίκια ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας διὰ ἐλάφρωσιν τῶν τε ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐμβατοικιαζόντων, καὶ διανοεῖται νὰ εὕρῃ ἀλλαχόθεν ποθὲν πόρον διὰ νὰ πληρώνωνται τῷ Κοινῷ χωρὶς ζημίαν του· δυσκόλου οὖν ὄντος τοῦ πράγματος δὲν ἐπρόφθασε νὰ τὸν εὕρῃ. Ἂν δὲν ἐμανζιλεύετο, κακῇ τύχῃ, παρὰ καιρὸν ἀπὸ συκοφαντίας κακεντρεχῶν ἀνδρῶν τινων τοῦ Γένους βεβαιότατα ἤθελε τὸ κατορθώσει, μὲ τὸ νὰ τὸ ὑπεσχέθη παῤῥησίᾳ τοῖς ἐμβατοικιάζουσιν ἱερεῦσί τε καὶ ἱερομονάχοις.

Διὰ προσταγῆς ἀθροίζει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τὰ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς δανεισθέντα ἄσπρα τοῦ φονευθέντος Γεωργίου καὶ τὰ πληρώνει· καὶ πάλιν διὰ προσταγῆς ἀφορίζει ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ διὰ νὰ μαρτυρήσουν ἂν εἶναι κεκρυμμένα καὶ ἄλλα τινὰ πλείω τῶν εὑρεθέντων.

Οἱ διορισθέντες εἰς Βουκουρέστι καϊμακάμηδες φυλακώνουν εὐθὺς τὸν Στάθην καὶ τὸν Δημήτριον τοῦ Φωτίου, εἶτα νύκτωρ, διὰ νὰ μὴ τοὺς δείρῃ ἢ καὶ φονεύσῃ τὸ κοινὸν πλῆθος, μὲ ἕνα ἀμάξι τοὺς στέλλουν εἰς τὴν Πόλιν· τοὺς σηκώνουν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση εὐθύ; ἐλθόντας καὶ τοὺς ἐξετάζουν διὰ τὰ ὅσα ἄσπρα ἐπάρθησαν ἀπὸ Βλαχίας ἐπὶ τοῦ Στεφάν-βοδα· κάμνει τὴν ἐξέτασιν ὁ ζαρπχανὲ-ἐμινὴς Ἰσμαὴλ-πεης· ἐβγαίνει καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ Στάθη Γεώργιος καὶ μαρτυρεῖ καὶ αὐτὸς τὰ γνωστά του. Τὸν Στεφάν-βοδα φθάσαντα εἰς τὴν Ἀδριανοῦ ἐξορίζουσιν εἰς τὴν Μιτυλήνην, ἀφοῦ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὁ σὺν αὐτῷ ἀγᾶς τὰ ὅσα εἶχε, δεκαπέντε πουγγεῖα· καὶ ἀφοῦ αὐθέντευσε μῆνας δεκαεννέα εἶχε μόνον αὐτὰ τὰ 15. Τὸν ἔδιδεν ὁ Στάθης μηνιαῖον πουγγεῖα 10 διὰ νὰ ἐξοδιάζῃ εἰς τροφὴν καὶ ῥοῦχα ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν τέκνων του καὶ διὰ τζὲπ-χαρτζιλίκι του.

Δίδει ὁ κερεστετζὴς Μπαλὴς, οἰκειότατος τῷ Ἰωαννικίῳ, λίβελλον κατὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ζητεῖ ψευδῶς ἅπερ ἐξωδίασεν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἰωαννικίου διὰ τὸ Κοινόν. Ἀπελθὼν οὖν μόνος ὁ Σαμουὴλ εἰς τὸν καζασκέρην κρίνεται, καὶ διώκεται ὁ Μπαλὴς ὡς σιρέτης.

Δίδεται πάλιν λίβελλος κατὰ τοῦ πατριάρχου ἐκ μέρους τοῦ ῥαγιᾶ τῷ ἄνακτι. Διορίζει τὴν κρίσιν εἰς τὸν Ῥούμελη-καζασκερή. Κατήγορος καὶ τοῦ λιβέλλου δοτὴρ οὐ φαίνεταί τις· συντρέχουσιν ἀρχιερεῖς καὶ προεστῶτες τῶν ἐκκλησιῶν καὶ γέροντες τῶν ῥουφετίων καὶ μαρτυροῦσιν ὅλοι τὸ καλὸν τοῦ πατριάρχου. Ἐρωτήθησαν ποῖοι οἱ διδόντες τὸν λίβελλον, ἀπεκρίθησαν τὸ, ὅμοιοι τῷ Μπαλῇ οἰκειοτάτῳ τοῦ Ἰωαννικίου. Γίνεται ἰλάμι κατ' αὐτοῦ, ἀποφασίζεται ἡ ἐξορία του, καὶ λυτροῦται τῆς ἐξορίας παρὰ τοῦ κεαγιάπεη.

Κρίνονται εἰς τὸν αὐτὸν καζασκέρην οἱ παπισταὶ Χῖοι μὲ τοὺς ὀρθοδόξους Χίους καὶ νικῶσιν οἱ ὀρθόδοξοι.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ ἐννέα μηνῶν λογαριασμὸν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὑρέθη νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφαλαίων γρόσια 25,485, καὶ μὲ σοῦλφι κεφάλαιον 9,192, τὰ πάντα 35,177 γρόσια.

Δίδει καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς λογαριασμὸν ἄλλων ἐννέα μηνῶν τῆς πατριαρχείας του, καὶ εὑρέθη νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφάλαιον 31,459, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σοῦλφι κεφάλαιον 3,585, τὰ πάντα 35,044 γρόσια.

Ὄντας πασίδηλον παρὰ τῶν δοθέντων λογαριασμῶν τῶν σχεδὸν δύο χρόνων τῆς πατριαρχείας τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ πῶς νὰ ἐπληρώθη χρέος Τούρκων τε καὶ Χριστιανῶν κεφ. πουγγεῖα 371 καὶ γρόσια 363, ἔγινε μαγζάρι μαρτυροῦν τὰ τοιαῦτα μὲ τὰς ὑπογραφάς τε καὶ βούλλας τῶν τε ἀρχιερέων καὶ τῶν λαϊκῶν, πρὸς κατάργησιν τῶν φλυαριῶν τῶν ἀντιλεγόντων καὶ καταισχύνην καὶ ἀναίρεσιν τῆς ψευδολογίας των, καὶ ἐστάλη εἰς τὴν Πόρταν. Ἀλλ' οὐκ ἔμελον αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα, καὶ οὐδ' ἀφίσταντο τῆς κακίας καὶ τῶν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ σκευωριῶν καὶ ἀνουσιουργημάτων τους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1766.

Ἐλευθεροῦται τῆς κατὰ τὴν Μιτυλήνην ἐξορίας ὁ αὐθέντης Στέφανος Ῥακοβίτζας πληρώσας εἰς τὸν χαζνὲν τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσσούνογλου πουγγεῖα 15 δανεισθέντα αὐτῷ παρά τινων φίλων.

Ὀκτὼ λίβελλοι κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ δίδονται, ἐν οἷς ἔγραφον ὅτι ἔκλεψε πολλὰ, καὶ ὅτι ἔχει γυναῖκας εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἄλλα προφανῆ ψεύδη· ὅλα αὐτὰ δίδονται ἐκ μέρους τοῦ ῥαγιᾶ ψευδῶς, ἀπὸ παρακίνησιν τῶν ἐχθρῶν του εἰς ἕνα ἢ δύο κακοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ τὰ ἔδιδον δὲν ἐφαίνοντο πλέον. Ὁ βασιλεὺς βλέπων λιβέλλους ἁπλῶς χωρὶς νὰ παριστῶνται οἱ κατήγοροι δὲν ἔδιδε πίστιν, καὶ ἀφοῦ ἔστειλε τὸν πρῶτον εἰς τὸν καζασκέρην Ὀσμὰν-μουλλᾶ προστάξας νὰ ἐξετασθῇ ἀκριβῶς, τὰ λοιπὰ τὰ ἔπεμπεν ἁπλῶς εἰς τὴν Πόρταν χωρὶς νὰ μηνύσῃ τι, βεβαιωθεὶς αὐτός τε καὶ ὁ Ἐπίτροπος τὸ ὅτι εἶναι συκοφαντία ἀναίσχυντος.

Οἱ Ζαγοριανοὶ Στάθης καὶ Γεώργιος αὐτάδελφοι ἐξετασθέντες παρὰ τοῦ ῥηθέντος Ἰσμαὴλ-πεη ἐξισάσθησαν καὶ ἠλευθερώθησαν τῇ ἁδρᾷ δωροδοκίᾳ πρὸς τὸν πέην καὶ μετρίᾳ τινὶ πρὸς τὸν Νικόλαον Σοῦτζον, καὶ κατεγίνετο ὁ Στάθης εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ Νικολάου Σούτζου ὄντας γραμματικός του.

Οἱ χρεωφειλέται οἱ ἀπὸ δωροδοκιῶν ἔχοντες λαβεῖν ψευδῶς καὶ ἀδίκως παρὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν δίδουσι λίβελλον περὶ τῶν δανείων αὐτῶν προσκλαιόμενοι. Κρίνονται ὑπὸ τοῦ Μουσούνογλου, καὶ ἀποφασίζεται ὅτι τὰ χρέη τὰ δι' ἰδίων ὁμολογιῶν τῶν κατὰ καιροὺς ἀρχιεπισκόπων Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν νὰ μὴ ζητοῦνται. Μετὰ ἓξ μῆνας ἔδωκαν λίβελλον οἱ αὐτοὶ τῷ ἄνακτι συκοφαντοῦντες τὸ ὅτι κατατρώγει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τὸ εἰσόδημα τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων· ἔγινε προσταγὴ νὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα.

Ὁ Ἀθηνῶν Βαρθολεμαῖος ἦλθε κρυφίως εἰς τὴν Πόλιν ἐλπίζων διὰ τοῦ Μουσούνογλου πατριαρχεῦσαι, καὶ διατρίψας μῆνας δύο, Μάϊον καὶ Ἰούνιον, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ἄπρακτος.

Ὁ ἄναξ εἰς τὸ Μπεσίκτασι διατρίβων ἔβλεπε καθ' ἡμέραν τοὺς ἀρχιερεῖς ὁποῦ ἀναβαινοκατέβαιναν μὲ τριῶν τζιφτῶν καΐκι, οἱ δὲ καὶ μὲ δύο, ἀπὸ τὴν Πόλιν εἰς τὸ Κατάστενον, καὶ ἠρώτα ποῖαι εἶναι αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν εἰς τὴν Πόλιν ὁποῦ ἀναβοκαταβαίνουν καθ' ἡμέραν· ἤξευρε καὶ τὰ παράλια σπίτια ὁποῦ ἔκτισαν ὁ μὲν Νικομηδείας Νικηφόρος εἰς τὰ Θεραπεῖα, ὁ Χαλκηδόνος εἰς τὸ Φανάρι καὶ ὁ Κυζίκου εἰς τὸν Παλατᾶν, καὶ μαθὼν ὅτι τὸ πλαγινὸν σπίτι νὰ εἶναι μιᾶς χήρας εἶπε τὸ, «ἡ χήρα μὲ τὸν μητροπο» λίτην ἦλθαν εἰς ἓν μέρος.» Ἠρώτα οὖν τὸν Ἐπίτροπον ποῖαι εἶναι αἱ ὑποθέσεις τῶν ἀρχιερέων εἰς τὴν Πόλιν· ὁ δὲ ἔλεγεν ὅτι, «πρέπει νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των, ἀμὴ δὲν ἐνάγει τινὰς ὁποῦ νὰ τὸ κινήσω, καί τινες τῶν Ῥωμαίων διὰ κέρδος τους λέγουν ὅτι χρήσιμος διὰ τὸ πατριαρχεῖον ἡ ἐνδημία τους». Ὡς τόσον ὁ ἄναξ ἀπὸ παραμικρὰν αἰτίαν τοῦ μεϊμάρη κρημνίζει εἰς τὰ Θεραπεῖα τὸ νεόκτιστον σπίτι τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου· καὶ ὁ Ἐπίτροπος ἔχων κακὴν ὑπόληψιν μάλιστα διὰ τὰ ἴσα τῶν ὁρισμῶν τῶν ἐπὶ Κυρίλλου ὁποῦ εἶδεν, ἐζήτει πρόφασιν καὶ ἐκαιροφυλάκτει διὰ νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Παραιτεῖται τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ Κὺρ Ματθαῖος τῷ ῥηθέντι διακόνῳ Κυπριανῷ.

Οὔσης διαφωνίας εἰς τὴν Λεχίαν μεταξὺ τῶν καλβινιστῶν, λουθηρανῶν, τε καὶ ὀρθοδόξων ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους, καὶ μεταξὺ τῶν παπιστῶν ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους, ἀδικούντων τοὺς προῤῥηθέντας καὶ κωλυόντων τὰ αὐτοῖς ἔθιμα καὶ συνήθη ὀφφίκια καὶ ἐπιστασίας, προσκαλοῦνται οἱ ἀδικούμενοι τὴν βοήθειαν τῶν Μοσχόβων, οἵτινες ζητοῦν ἄδειαν παρὰ τῆς Πόρτας, ὡς γείτονος τῇ Λεχίᾳ, νὰ εἰσέλθουν μὲ στρατεύματα εἰς τὴν Λεχίαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων, κατὰ τὰς παλαιάς των συμφωνίας καὶ ὑποσχέσεις τὰς γενομένας ἐν τῇ συνελεύσει τῇ κατὰ τὴν πόλιν τῆς Λεχίας Ὀλίβα. Ἐκβάλλει φετβᾶν περὶ τούτου ὁ Ὀμπρέσκοβ πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας, τὸ κάμνει χοτζέτι, καὶ δίδεται ἄδεια τῆς Πόρτας νὰ εἰσέλθουν μὲ 6,000 στρατοῦ πρὸς βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων. Εἰσῆλθον, διετάχθησαν τὰ πράγματα καὶ διωρθώθησαν, ἀλλ' ὁ πάπας τῆς Ῥώμης Κλήμης ὁ ΙΓ', μὴ δεχθεὶς τὴν διόρθωσιν αὐτὴν καὶ τὰ προνόμια τῶν τριῶν ἀδικουμένων ἐθνῶν, γίνονται φατρίαι καὶ στρατολογίαι ἐμφυλίους ἐπαπειλοῦσαι πολέμους. Ὅθεν ἐβιάσθη καὶ ἄκουσα ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας Αἰκατερίνη ἡ Β' νὰ πέμψῃ εἰς τὴν Λεχίαν 30 χιλιάδας στρατοῦ διὰ νὰ τελειώσῃ τὴν ὑπόθεσιν τῶν τριῶν ἀδικουμένων φυλῶν κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν της, ἀλλὰ τοῦτο εὗρον οἱ Τοῦρκοι ὕστερον πρόφασιν λογομαχίας καὶ τέλος καὶ πολέμου.

Ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας Παΐσιος ἀδόκιμος φανεὶς διὰ τὸ πατριαρχεῦσαι τὸν Ἰωαννίκιον, καὶ λίαν κατηγορηθεὶς ἐπὶ τούτῳ, δὲν ἐπλήρωνεν οὔτε τὰ διάφορα τῶν χρεωφειλετῶν. Ἀγωγῆς οὖν γενομένης ἐξώσθη καὶ ἐξωρίσθη ψήφῳ συνοδικῇ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· καὶ ἐγένετο Και-

σαρείας ὁ Φαναρίου, ὅστις καὶ ἐπλήρωσε 30 πουγγεῖα διάφορα χρεωστούμενα.

Πατριαρχεύσας τοῦ θρόνου τῆς 'Αντιοχείας ὁ πατριάρχης Σίλβεστρος ἔτη ὅλα τριάκοντα πρὸς τοῖς ὀκτὼ πρὸς τὴν ἀγήρω μετέστη ζωὴν, καὶ ἀναβιβάζεται εἰς τὸν θρόνον ὁ Χαλεπίου Φιλήμων Κωνσταντινουπολίτης. Ἔζησεν οὗτος εἰς τὸ Χαλέπι ἀνενοχλήτως καὶ οἱ παπισταὶ διῆγον μετὰ φόβου καὶ ἡσυχίας. Ἐσύστησε δὲ ἐκεῖ καὶ σχολεῖον τῆς ἁπλῆς ρωμαϊκῆς γλώττης καὶ τῆς γραμματικῆς τῆς ἑλληνικῆς· ὅστις καὶ εὑρέθη τανῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Δίδει ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ λογαριασμὸν δέκα μηνῶν τῆς πατριαρχείας του κατὰ μῆνα Νοέμβριον, καὶ εὑρέθη νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφ. γροσίων 7,159, νὰ ἠγόρασε τὸ σπίτι τῆς Τζουκαλοῦς γροσίων 2,500, τὸ τῆς Μαριώρας τοῦ Γεωργάκη κληρικοῦ γρ. 3,213, τὸ τῆς Χατζῆ-Μάρκαινας γρ. 3,030, καὶ νὰ ἐξέπεσε μὲ σοῦλφι καὶ χρέος κεφ. εἰς γρόσια 6,926, παρ. 20, τὰ πάντα συμποσούμενα εἰς γρ. 22,743.

Πυρκαϊὰ εἰς ἕνα γαλιόνι περὶ τὰς ἑπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς ἡ τοῦ Δεκεμβρίου· καιόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ νότου ἐν τῷ Κερατίῳ κόλπῳ φερόμενον μετέδωκε τὸ πῦρ καὶ εἰς ἄλλα ἓξ τρικάταρτα καταπαένα καὶ τὰ ἕξ· ἔπαθον τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλα γιαναστισμένα εἰς τὸ Καράκιοϊ τοῦ Γαλατᾶ, καὶ ἡ ζημία ἐλογίσθη εἰς πουγγεῖα 1,160. Μετεδόθη δὲ τὸ πῦρ καὶ εἰς τὸ Τζουμπαλὴ καὶ εἰς τὸ κιόσκι τὸ βασιλικὸν τὸ ἐν τῷ 'Αϊναλῆ-καβὰκ, ὃ καὶ κατεκάη ὁλόκληρον.

Ὁ Ἱεροσολύμων Κὺρ Παρθένιος, παραλυτικὸς ἤδη ἀπὸ τῆς πρὸ ἐτῶν τινων ἐπιπεσούσης αὐτῷ ἀποπληξίας, εἰδὼς ὅτι ὁ διάδοχός του Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ὑπόκειται εἰς ἐπιληψίαν, καὶ ἀκολούθως δὲν εἶναι νόμιμον τὸ νὰ ἐκτελῇ τὸ μέγα Μυστήριον τῆς θείας λειτουργίας, προμηθεύει τὸ νὰ μὴν ἐπιπηδήσῃ τις μετὰ τὸν θάνατόν του εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ· καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς του ἄλλον τινὰ ὅμοιον τῷ 'Εφραὶμ τῷ προῤῥηθέντι τήν τε ἀρετὴν καὶ τὰς ἐπιστήμας, ἔγραψεν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ νὰ τὸν χειροτονήσουν Βηθλεὲμ καὶ νὰ τὸν στείλουν εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ [illegible]κάμῃ διάδοχον. 'Αλλ' ὁ Καισαρείας δοὺς τὴν εἴδησιν τῷ Σαμουὴλ ἐζήτησε τὸ νὰ διαδεχθῇ τὸν θρόνον αὐτὸς καὶ ἐζήτει τὸ ἄρζι. Ὑπεσχέθη ὁ Σαμουὴλ νὰ τὸν βοηθήσῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν δόσιν τοῦ ἀρζίου ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν, καὶ ἦσαν προσεκτικοὶ ἀμφότεροι εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσουν τὴν διαδοχὴν τοῦ 'Εφραίμ· ὅθεν ἐλθόντα τὰ γράμματα τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐν οἷς ἔγραφον οἱ ἐκεῖσε συνοδικοὶ τήν τε χειροτονίαν τοῦ 'Εφραὶμ εἰς μητροπολίτην Βηθλεὲμ καὶ τὴν συγκατάνευσίν τους εἰς τὸ νὰ γένῃ πατριάρχης, τὰ ἐκράτησεν ὁ Σαμουὴλ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Παρθένιον εἰς τὸ νὰ τὸν κάμῃ διάδοχον. Γνοὺς δὲ ταῦτα ὁ Παρθένιος ἔγραψέ μοι εἰς τὸ Νεοχώριον νὰ ζητήσω παρὰ τοῦ Σαμουὴλ τὰ γράμματα καὶ νὰ παρασταθῶ νὰ μὴν τὸν ἀκολουθήσῃ κάμμία ἐναντιότης. 'Απελθὼν οὖν εἰς τὸν Κὺρ Σαμουὴλ ἐζήτησα τὰ γράμματα, ἀνέγνων ἐν αὐτοῖς τὸ ὅτι οἱ συνοδικοὶ ὅλοι θέλουν τὸν 'Εφραὶμ νὰ διαδεχθῇ τὸν θρόνον. 'Επαινέσας τὴν ἐκλογὴν τῶν συνοδι-

κῶν διὰ τὴν προκοπήν τε καὶ ἀρετὴν τοῦ Ἐφραὶμ ἤκουσα τὸ ὅτι, «ἀδικεῖ ὁ Κὺρ Παρθένιος τὸν Καισαρείας καὶ τὴν συνήθειαν τοῦ θρόνου, διορίσασαν ἔκπαλαι τὸν Καισαρείας διάδοχον τοῦ Ἱεροσολύμων, ὅστις καὶ εἰς ἡμᾶς ὑπεσχέθη διὰ τὸ ἄρζι νὰ βοηθήσῃ τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας μὲ 24 πουγγεῖα».Ἀπεκρίθην τὸ ὅτι ἐπιληπτικὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ παράνομον τὸ νὰ λειτουργήσῃ, καὶ ἂν οἱ συνοδικοὶ δὲν τὸν ἤξευραν τοιοῦτον δὲν ἤθελαν στέρξει τὸ νὰ μὴν πατριαρχεύσῃ, καὶ τὸν κατέπεισα ὅτι δὲν εἶναι συκοφαντία του ἡ ἐπιληψία· προσέθετο ὁ Κὺρ Σαμουὴλ ὅτι, ὡς λέγεται, ἔχει καὶ ἄλλο σφάλμα, μὲ τὸ νὰ ὑπεσχέθη προσώποις τισὶ λαϊκοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς ὑπὲρ τὰ 100 πουγγεῖα διὰ νὰ γένῃ πατριάρχης Ἱερουσαλήμ. Ταῦτα ἀκούσας ἐζήτησα τὸ ἄρζι διὰ νὰ γένῃ τὸ μπεράτι τῆς τῶν Ἱεροσολύμων πατριαρχείας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἐφραὶμ, καὶ ἀκολούθως νὰ ἐμποδισθῇ εἰς κάθε ξένον καὶ κακεντρεχῆ ἡ παράνομος ἐπιπήδησίς του εἰς τὸν θρόνον. Δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ δώσῃ ὁ Σαμουὴλ καὶ ἐπρόβαλε νὰ γένῃ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἀντιοχείας Φιλήμονος. Ἀπελθὼν οὖν τὸ δεύτερον ὑπεσχέθην τῇ ἀδείᾳ τοῦ Κὺρ Παρθενίου εἰς τὸ Κοινὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας πουγγεῖα 15 καὶ ἔλαβον τὸ ἄρζι.

Θνήσκει ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Σκαρλάτος Γκίκας, καὶ δι' ἐπιμελείας τοῦ τε Ποστελνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ μάλιστα τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου Μουρούζη καπικεχαγιάδων του γίνεται ἡγεμὼν Βλαχίας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος ὁ Γκίκας παρὰ τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσούνογλου, τῇ ιϛ' τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1767.

Ἐμποδίζει μὲ ἀφορισμοὺς βαρυτάτους ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τὰ τραχώματα, κατὰ μῆνα Φεβρουάριον. Νικόλαος ὁ Σοῦτζος σὺν τῷ Κυζίκου καὶ τῷ Προύσης Μελετίῳ ἀπαρέσκονται, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν τοῖς προὔχουσι τὸ ὅτι δὲν εἶναι εὐχαριστημένοι οἱ ἀρχιερεῖς ἀπὸ τὸν πατριάρχην, καὶ διαφημίζειν ταῦτα πολλοῖς.

Γενομένης οὖν ἐξετάσεως διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ εἰσοδήματο[illegible]Πεκίου καὶ Ἀχριδῶν, καὶ τοῦ ψεύδους φανέντος τῇ μαρτυρίᾳ τῶν ἐπισκόπων τῶν δύο αὐτῶν θρόνων, ἐπεκυρώθη, κατὰ τὴν αἴτησιν ἐκείνων, μὲ χάττι-σερίφι τὸ νὰ προστεθοῦν ἐκεῖνοι οἱ δύο θρόνοι τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ἐγένετο εὐτυχῶς τῇ ιε' τοῦ Ἰανουαρίου μὲ πολλὴν δόξαν καὶ κέρδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ μὲ τὸ ἀσφαλὲς καὶ ἀζημίωτον τῶν ἐν τοῖς δύο αὐτοῖς κλίμασι μητροπολιτῶν τε καὶ ἐπισκόπων.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Κὺρ Παρθένιος, καὶ γίνεται ἡ μετάθεσις τοῦ ἀπὸ Βηθλεὲμ Κὺρ Ἐφραὶμ τοῦ προῤῥηθέντος εἰς τὸν Ἀποστολικὸν καὶ πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀνδρὸς τωόντι καὶ ἐναρέτου καὶ ἐπιστήμονος περί τε τὴν ῥητορικὴν καὶ θεολογίαν, καὶ εἰς ἄκρον δεινοῦ περὶ τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν. Καὶ ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ἀπῆλθεν εἰς τὴν Σμύρνην εἰς ἐπιστασίαν τοῦ ἐκεῖσε μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου.

—1767

Καθαιρεῖται ἀπὸ Μολδαβίας ὁ προῤῥηθεὶς Γρηγόριος ὁ Γκίκας, καὶ γίνεται τανῦν τὸ δεύτερον Γρηγόριος ὁ Καλλιμάχης διὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου τοῦ καπικεχαγιᾶ του, καὶ ὁ Γεώργιος ὁ ἀδελφὸς τοῦ Στάθη γενόμενος γραμματικός του συναπῆλθε μαζή του εἰς τὸ Γιάσι.

Γράφει ὁ ἡγεμὼν τῆς Κρήτης εἰς τὸν Ἐπίτροπον ὅτι ἀναγκαία ἡ παρουσία τοῦ μητροπολίτου εἰς τὴν Κρήτην διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ χρείας τοῦ ῥαγιᾶ, καὶ ἐζήτει νὰ τὸν ἀποστείλουν ἐν τάχει. Τόσον ἤθελεν ὁ Ἐπίτροπος· ὅθεν μεταπεμψάμενος τὸν πατριάρχην Σαμουὴλ δίδει τὸν ὁρισμὸν διὰ νὰ πηγαίνουν καὶ ὁ Κρήτης καὶ ὅλοι εἰς τὰς ἐπαρχίας των, (ἠγάπα δὲ ὁ Σαμουὴλ τὸν Κρήτης,) καὶ νὰ μὴν περιπατοῦν ματαίως μὲ τὰ καΐκια εἰς τὸ Μπογάζι, καὶ νὰ μὴν σεργιανίζουν ἐν Θεραπείοις μὲ τὰ καΐκια καὶ μὲ κασπαστία εἰς τὴν κεφαλήν. Ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη τὸ, ἂν εἶναι δύο κακοὶ, οἱ λοιποὶ εἶναι καλοὶ, καὶ παρεκάλει νὰ μείνουν ὡς ἀναγκαῖοι διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Κοινοῦ καὶ ἐνέργειαν τῆς θρησκείας. Ἀλλ' ὁ Ἐπίτροπος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι, «τώρα ἂς πηγαίνουν ὅλοι διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ὁ ὁρισμὸς, καὶ ὕστερον φέρε ἐκείνους ὁποῦ ἠξεύρεις πῶς χρησιμεύουν». Ἀπῆλθον οὖν εὐθὺς περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου, ἀλλ' ἐγγίχθη τὰ μέγιστα Νικόλαος ὁ Σοῦτζος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν διὰ τὸν Κυζίκου καὶ Προύσης· καὶ ὑποπτεύσαντες ὅτι νὰ ἔγινεν ἡ ἀναχώρησις αὕτη ἁπλῶς καὶ μόνως ἀπὸ θέλησιν καὶ κίνημα τοῦ πατριάρχου μόνον, διεφήμιζον τοῖς προύχουσι τῶν Τούρκων τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἔγραφε τοῖς ἔξω ἀρχιερεῦσι καὶ συνήθροιζον ἐλεημοσύνας διὰ τὰ χρέη τοῦ Κοινοῦ· τοῦτο ποιήσαντες δὶς καὶ τετράκις, εἶπον αὐτῷ οἱ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς ἀπέχειν τοῦ λοιποῦ, καὶ δὲν ἄφιναν τὸν Σαμουὴλ νὰ ἐνεργήσῃ τὸν σκοπόν του, ὅθεν καταβολῇ 100 πουγγείων τοὺς ἐξώρισε· καὶ αὐτοὺς ὁποῦ φέρει τώρα τοὺς παίρνει ἄσπρα διὰ νὰ τοὺς φέρῃ. Ταῦτα μαθὼν ὁ περίεργος ἄναξ ἐρωτᾷ τὸν Ἐπίτροπον ποῖος ἔλαβε τὰ 100 πουγγεῖα, καὶ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ τὸ ὅτι ἐκίνησε τὸ πρᾶγμα μόνος του, χωρὶς νὰ τὸ ζητήσῃ ἢ νὰ τὸ θελήσῃ ὁ πατριάρχης. Οὐδὲν οὖν κατορθώσας ὁ Νικόλαος Σοῦτζος μὲ αὐτὸ, διὰ νὰ ἐγγίξῃ τὸν Δραγομάνον Σκαρλάτον Καρατζᾶν καλῶς ἔχοντα μὲ τὸν πατριάρχην Σαμουὴλ, τερατεύεται καὶ ψεῦδος πλάττει συκοφαντῶν τὸ ἑξῆς.

Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας εἶχε γράψει τῷ ἄνακτι ζητῶν τὰ προσκυνήματα τῆς Ἰερουσαλὴμ ὁποῦ ἐδόθησαν τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὸ τοῦ Ἐπιτρόπου Ῥαγήπη, γράψας ὅτι νὰ ἐδόθη τὸ χάττι-σερίφι παρὰ τοῦ σουλτὰν Ὀσμάνη μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ἄσπρα πολλὰ παρὰ τῶν Ῥωμαίων ὁ γνωστὸς Ἀλὴ-ἀγᾶς. Ψεῦδος δὲ τοῦτο ἀναίσχυντον· ὁ γὰρ Ἀλῆς τότε διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀρχιευνούχου ἦτον ἐξόριστος εἰς τὴν Σούτουλτζα, καὶ οὔτε ἤρχετο εἰς τὴν Πόρταν· καὶ ἂν ἤρχετο βέβαια ἤθελεν ἐμποδίσει τὴν ὑπόθεσιν παίρνωντας τὰς 25 χιλ. φλωρία ὁποῦ ὁ Δουβὰλ, πρῶτος δραγομάνος τῆς Φράντζας, εἶχεν ὑποσχεθεῖ τῷ Ἐπιτρόπῳ διὰ τοῦ τότε ῥέϊσουλ-κιτὰπ Μπεκὶρ-ἐφένδη καὶ οὐδὲν διεπράξατο. Ὁ ἄναξ οὖν εὖ μάλα εἰδὼς τὰ τότε συμβάντα, διώρισε τὸν μουφτὴν Βελὴ-ἐφένδην καὶ τὸν Ῥούμελη καζασκερὴ τὸν καὶ ῥέϊσουλ-ουλεμᾶ Ὀσμὰν-μουλλᾶ νὰ ἐξετάσουν τὸ πρᾶγμα· ὅθεν ἰδόντες αὐτοὶ ὅλα μας τὰ

1767—

χάττι-σερίφια τὰ σωζόμενα ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἔκαμεν ἰλάμι ὁ μουφτὴς ὅτι τὸ δίκαιον τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀπεκρίθη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τῷ ῥηγὶ τῆς Φράντζας τὰ εἰκότα. Ἐγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦδε τοῦ ἔτους. Εἶτα οἱ Φραντζέζοι συκοφαντήσαντες πῶς νὰ ἐζημιώθησαν πολλὰ παρὰ τῶν Ῥωμαίων οὐδὲν διεπράξαντο. Εἶτα πάλιν διέσπειραν φήμην πῶς ὁ μουφτὴς καὶ ὁ Ὀσμὰν-μουλλᾶς ἔδωκαν τὸ τοιοῦτον ἰλάμι μὲ τὸ νὰ ἔλαβον ὑπέρπολλα ἄσπρα παρὰ τῶν πατριαρχῶν Σαμουὴλ τε καὶ Ἐφραὶμ, ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐδὲν διεπράξαντο, ἀναγνωσθέντος σφοδροῦ ἀφορισμοῦ ὑπὸ τῶν δύο πατριαρχῶν ἐπὶ τῷ ὅτι οὐδενὶ οὐδὲν δεδώκασιν· ὁ οὖν γεννάδας Νικόλαος Σοῦτζος διεφήμισεν ὅτι διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ νὰ ἔδωκαν οἱ δύο πατριάρχαι Σαμουὴλ τε καὶ Ἐφραὶμ χρήματα ἱκανὰ τῷ ῥηθέντι Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας· πέμπει οὖν ὁ Ὀμὲρ-ἐφένδης ὁ τότε ῥεΐσης καὶ ἐρωτᾷ τὸν Ἱεροσολύμων Ἐφραὶμ λέγων τὸ, «Μὲ τὸν » Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν ἐμήνυσα νὰ μὲ στείλῃ 3,000 φλωρία· διὰ » τί μὲ ἔστειλε μόνον τὰς δύο; ἂς μὲ στείλῃ καὶ τὰ λοιπὰ 1,000»· ἀπεκρίθη ὁ Ἐφραὶμ τὸ ὅτι οὐδὲν ἔστειλε, καὶ δὲν ἐκατώρθωσεν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος οὐδὲ μὲ αὐτήν του τὴν συκοφαντίαν ἐκεῖνο ὁποῦ ἐσυλλογίσθη, καὶ ἐπειδὴ, θείᾳ ποινῇ, ἀκολούθησαν ταραχαὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν ἀπέστη ἐν καιρῷ τοῦ κατὰ τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ διωγμοῦ.

Εὐθὺς φθάσας εἰς τὴν Μολδαβίαν ὁ νέος ἡγεμονεύσας Γρηγόριος Καλλιμάχης ἐπεφόρτισε τὸν δασμὸν τοῦ Μαρτίου κάμνωντάς τον διπλοῦν. Φεύγουσιν οὖν ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας οἱ ἐγχώριοι, μάλιστα ἀπὸ Λεπούσναν, Ὀρχέϊ καὶ Σορόκαν. Δίδει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν Νικόλαος ὁ Σοῦτζος δηλοποιοῦν ὅτι οἱ ἄνθρωποι φοβηθέντες ἐπιδρομὴν τῶν Ταρτάρων ἔφυγον· ἐξετάσας ὁ ἄναξ εἰς τὸ Κρίμι βεβαιοῦται ὅτι ψεῦδος τὸ τοιοῦτον· ἀπαντᾷ τὸ ψεῦδος ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἄλλῳ ψεύδει, βοηθούμενος καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Ποστελνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου τοῦ προῤῥηθέντος· εἶχε λαβεῖν ὁ Ἀλέξανδρος 200 πουγγεῖα ἐκ τῆς πρώτης ἡγεμονείας τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχη καὶ διὰ τοῦτο ἐψευδομαρτύρει εἰς τὰς ἐνοχλήσεις τοῦ Νικολάου Σούτζου, ὅστις δίδει πάλιν ἔγγραφον τοῦ ὅτι πέντε ἄρχοντες Πογδάνοι, μὲ τὸ νὰ μὴ τοὺς ἔδωκε ὁ ἡγεμὼν ὀφφίκια ὡς ὑποχρέους, διὰ νὰ μὴ κλέψωσι τὸ βασιλικὸν εἰσόδημα, ἔφυγον εἰς τὴν Ταρταρίαν, καὶ ἐζήτει ὁρισμὸν νὰ τοὺς πάρῃ ὅπου καὶ ἂν εἶναι· ἐμαρτύρησε καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος πάλιν ὅτι αὐτὸ οὕτως ἔχει, ὅθεν ἐδόθη ὁ ὁρισμός. Ἀλλὰ παρελθουσῶν τινων ἡμερῶν Πόγδανός τις ἐκεῖθεν πεμφθεὶς ἔδωκε τῇ κθ' τοῦ Σεπτεμβρίου λίβελλον ἐσφραγισμένον καταγράφοντα τὸ ὅτι διὰ τὰ βάρη τῶν δοσιμάτων ἔφυγον εἰς τὸ Καουσάνι οἱ 18 ἄρχοντες καὶ ἄλλοι δημόται, καὶ παρεκάλουν νὰ τοὺς φέρῃ ὁ ἄναξ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ εἰποῦν τὰ δίκαιά τους. Ἐρωτηθεὶς ὁ Σοῦτζος διὰ τὰ δοσίματα ἀπεκρίθη ὅτι εἶναι μόνον ὀκτὼ σφέρτα, ἤτοι μηνιαῖα, κατὰ τὴν διάταξιν ὁποῦ ἔκαμεν ὁ πρώην ἡγεμὼν Γρηγόριος Γκίκας πρὸς 110 πουγγεῖα τὸ σφέρτον, καὶ ὅτι τῶν ἀρχόντων συνήθεια ἡ φυγὴ, ἀγανακτούντων διατὶ δὲν τοὺς δίδονται ὀφφίκια· ἀλλ' ὁ γραμματοκομιστὴς Μπόγδανος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἔφυγον ὄχι διὰ ὀφφίκια ἀλλὰ διὰ τὰ βάρη τῶν δοσι-

—1767

μάτων εἰς τὰς μωσίας καὶ κώμας των, καὶ διατὶ δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑποφέρουν ἑπτὰ ἡγεμόνας ἀνθ' ἑνός. Ὅθεν ἐστάλη ἄνθρωπος εἰς τὸ Καουσάνι νὰ ἐρωτήσῃ τοὺς φυγάδας τὰ παραπονέματά τους. Καὶ ἐν τούτοις ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἔδωκεν ἔγγραφον ἀπαριθμῶν ἱστορικῶς τοὺς αὐθέντας Πογδάνους ὁποῦ ἀπεστάτησαν κατὰ τῆς βασιλείας, καὶ ὅτι ἡ βασιλεία ἀγανακτήσασα εἰς τὰς τοιαύτας αὐτῶν ἀποστασίας ἔδωσε τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἡγεμονείαν, ὅπερ αὐτοὶ μὴ ὑποφέροντες κάμνουν τοιαῦτα κινήματα συνεχῶς καὶ ψευδεῖς συκοφαντίας κατὰ τῶν Ῥωμαίων αὐθεντῶν,· καὶ ἀπηρίθμει τὰς κατὰ τῶν Ῥωμαίων αὐθεντῶν ἐν διαφόροις καιροῖς ἀγωγὰς τῶν Πογδάνων, τὰς ὁποίας ἔγραφε πῶς νὰ ἀπεδείχθησαν ψευδεῖς εἰς τοὺς καιροὺς ἐκείνους, καθὼς εἶναι, ἔλεγε, καὶ ἡ τωρινή. Εἶτα ἔφερε καὶ ἔγγραφον μὲ βούλλας καὶ ὑπογραφὰς τῶν ἀγροίκων, ἐν ᾧ ἐμαρτύροντο πῶς εὐχαριστοῦνται ἀπὸ τὸν αὐθέντην τους, καὶ παρεκάλουν νὰ μὴν τοὺς παρενοχλοῦν οἱ ἄρχοντες Πογδάνοι, ὡς ἄλλοτε, καὶ ὑπισχνοῦντο δοῦναι τῇ βασιλείᾳ περὶ τούτου πουγγεῖα 300. Τὰ ψεύδη αὐτὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου δὲν ἀπήντησαν τὸ κακόν· ἀλλ' ὁ τσαούσπασης Ὀσμὰν-ἐφένδης ὁ Λαρισσηνός, ἰσχύων τὰ μέγιστα παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ καὶ φύσει φιλάργυρος, δελεασθεὶς τῇ πολλῇ καταβολῇ τῶν φλουρίων, μετέβαλε τὰ μὲν τῶν Πογδάνων εἰς ψεύδη, τὰ δὲ ψεύδη τοῦ Νικολάου εἰς ἀληθῆ, καὶ ἐπανακάμψας ὁ εἰς τοὺς ἄρχοντας ἀποσταλεὶς εἶπεν ἄλλ' ἀντ' ἄλλων· ὅ τε χάνης πάλιν δωροδοκηθεὶς κατέπεισε τοὺς φυγάδας εἰρηνεῦσαι μετὰ τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἔγραψεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι διωρθώθησαν, καὶ οὕτως ἔπαυσαν αἱ ταραχαὶ τοῦ Γρηγορίου.

Δίδει πάλιν ὁ Ἰωαννίκιος λίβελλον κατὰ τοῦ Σαμουὴλ διά τινος χειρός, συκοφαντῶν ὅτι νὰ ἔκλεψε πολλὰ ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Κατὰ μῆνα Μάρτιον δίδει λογαριασμὸν ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ διὰ πέντε μῆνας τῆς πατριαρχείας του καὶ εὑρέθη ὅτι νὰ ἐξέπεσε μὲ νάκτι χρέος κεφάλαιον γρ. 15,815· καὶ γράψας κατάστιχον πόσον εἰσόδημα ἔλαβεν ἀπὸ τὰ κανονικὰ ἀφοῦ ἐπατριάρχευσε, καὶ πόσα ἐξώδευσεν, ἀπέδειξεν ὅτι ἔλλειψαν ἀπὸ τὸ εἰσόδημα πουγγεῖα 39 πρὸς ἀποπλήρωσιν τῶν ἐξόδων, καὶ ὅτι αὐτὰ τὰ 39 τὰ ἐπλήρωσεν ἐξ οἰκείων χωρὶς νὰ τὰ ἐπιφορτίσῃ εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, καθὼς ἔκαμναν οἱ προκάτοχοί του· ἔγραψεν οὖν ὅτι ἀπὸ τῶν τυχηρῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν ἐπλήρωσε χρέος ὁμολογιῶν τουρκικῶν, χριστιανικῶν καὶ ἑβραϊκῶν κεφάλαιον πουγγεῖα 48 καὶ γρόσια 206, καὶ μὲ λίβελλον μιᾷ Παρασκευῇ ἔδωκεν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ δέδωκε τὸ ἴσον αὐτοῦ καὶ τῷ Ἐπιτρόπῳ.

Ἐκδίδωσιν ὁρισμὸν ὁ μουφτῆς Βελὴ-ἐφένδης νὰ γένουν βακίφι εἰς τὸ Σουλτὰν-Μπαγιαζίτι οἱ ἐν τῷ Καταστένῳ ἀμπελῶνες· ἀλλὰ προσκλαυθέντες καὶ Τοῦρκοι καὶ Χριστιανοὶ ἐκώλυσαν τὴν ἐνέργειάν του. Τὰ ταφεῖα τῶν Χριστιανῶν τὰ πρὸ τῆς πύλης τῆς πρὸς τὴν Ἀδριανούπολιν ἐκινδύνευσαν ἁρπαγῆναι, καὶ πληρωθέντος τοῦ λεγομένου μουκατᾶ διὰ τὸ τζαμὶ ἐλυτρώθησαν.

Ὁ Ἰωαννίνων Γρηγόριος προσταγῇ τοῦ Ἐπιτρόπου ἐξορίζεται εἰς τὴν Αἶνον καλεπέντης· καὶ γίνεται Ἰωαννίνων ὁ Σμυρναῖος Γρηγόριος· ζῶν μὲ

οἰκονομίαν, ἀλλ' οὐχ ὡς ὁ πρὸ αὐτοῦ, ἐπλήρωσε χρέος τῆς ἐπαρχίας σχεδὸν 100 πουγγεῖα.

Πάλιν ὁ Ἰωαννίκιος διὰ χειρὸς δίδωσι τῷ ἄνακτι λιβέλλους κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ, γράφων ὅτι θέλει νὰ ἐξορίσῃ καὶ τοὺς καλογήρους διὰ νὰ μείνῃ μόνος καὶ νὰ κάμνῃ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὅ τι θέλει. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπήνουν τὸν πατριάρχην καὶ κατεβόων κατὰ τῶν προκατόχων του ὡς ἀφανισάντων τὰ μοναστήρια, τὸ ἐν τῇ Πρώτῃ δηλαδὴ καὶ τὰ δύο τὰ κατὰ τὴν Χάλκην, ἤτοι τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Δίδει πάλιν ὁ Σαμουὴλ, κατὰ τὴν κη' τοῦ Δεκεμβρίου, λογαριασμὸν διὰ ἐννέα μῆνας τῆς πατριαρχείας του· εὑρέθη ὅτι νὰ ἐπλήρωσεν εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα χρέος τουρκικὸν γρόσια 27,450 καὶ χριστιανικὸν 27,888, τὰ πάντα πουγγεῖα ἄσπρα 110 καὶ γρόσια 338.

Δίδεται ἔγγραφον τῷ βασιλεῖ ἐκ μέρους τῶν Λέχων ἐσφραγισμένον, ἐν ᾧ ἔγραφον ὅτι θέλουν τὸν δώσει τὴν Οὐκραΐναν καὶ τὴν Ποδολίαν νὰ τὰς κάμῃ δύο ἡγεμονίας ὡς τὴν Βλαχοπογδανίαν, ἂν ἐκστρατεύσας διώξῃ τοὺς Μοσχόβους ἀπὸ τῆς Λεχίας. Τὸ ἔγγραφον εἶχε πολλὰς βούλλας καὶ ὑπογραφὰς, καὶ ὁ ἄναξ δὲν ἔστειλέ τινα νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ ἂν ἔχουν εἴδησιν ὅλοι διὰ τὸ ἔγγραφον καὶ ἂν αἱ ὑπογραφαὶ εἶναι ἐδικαί των· ἤθελε μάθει, ἂν ἔστελνε, πῶς δὲν ἔχουν ποσῶς εἴδησιν, ὡσὰν ὁποῦ τὸ ἔγγραφον ἦτο σκευώρημα μόνον τοῦ Πονιατόβσκη καὶ τοῦ Κρεσένσκη,νέων φατριωτῶν καὶ συνωμοτῶν· ἀνεξετάστως οὖν τὸ ἐπίστευσε.

Θνήσκει ὁ Ἀντιοχείας Φιλήμων ἐν Δαμασκῷ,καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν Ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀντιοχείας ὁ ποτὲ διάκονος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κυρίλλου καὶ τανῦν πρωτοσύγκελλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ, Δανιὴλ ὁ Χῖος, χειροτονηθεὶς κατὰ τὴν ς' τοῦ Αὐγούστου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν.

Κατὰ μῆνα Μάϊον τοῦδε τοῦ ἔτους σεισμὸς μέγιστος εἰς τὴν Πόλιν, κατ' ἀρχὰς σφοδρότατος καὶ καθ' ἡμέραν κατ' ὀλίγον ἐσμικρύνετο, ἀλλὰ παρετάθη μέχρι τέλους Αὐγούστου. Ἐκρήμνισε τοὺς Γεδὶ-Κουλάδες, τὸ κάστρον ἀπὸ τὸ Ἐγρίκαπι ἕως τὸ Γεδὶ-Κουλὲ-καπισὶ, τὸ Μπαχτζὲ-καπισὶ, τὸ Ὀδοὺν-καπισὶ, ὅλον τὸ τζαμὶ Σουλτὰν-Μεχμέτη, τὸν κουμπὲ τοῦ τζαμίου Σουλτὰν-Μπαγιαζίτη, τὸ Βεζὶρ-χάνι καὶ ἄλλα μικρὰ χάνια.

Ἔτει σωτηρίῳ 1768.

Ὁ Βασίλης, ἄνθρωπος τοῦ Σπαθάρη Γεωργάκη καὶ ἀρχιτελώνης εἰς τὸ Βουκουρέστι ἐπὶ τῆς ἡγεμονείας τοῦ Στεφάνου Ῥακοβίτζα, καὶ ὁ Κίρκας, πραγματευτὴς ἅλατος εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔχοντες λαβεῖν παρὰ τοῦ Στάθη ἄσπρα ὁποῦ εἰς τὸ Βουκουρέστι τὸν ἐδάνεισαν διὰ ὑποθέσεις αὐθεντικὰς, καὶ ζητοῦντές τα,ἤκουον τὸ, δὲν ἐπρόλαβε νὰ τὰ πάρῃ ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν· ἐκεῖνοι ἠξεύροντες ὅτι τὰ ἐπῆρεν οὐκ ἔπαυον τοῦ ζητεῖν τὸ δίκαιόν τους· ὅθεν ὁ Στάθης τὸν μὲν Βασίλην ἐζήτει ἐξορίσαι τῇ δυνάμει καὶ τοῦ Νι-

κολάου Σούτζου, τὸν δὲ Κίρκαν ὕβρισεν. Ἔδωκαν οὖν τῷ ἄνακτι λίβελλον κατὰ τοῦ Στάθη γράφοντες ὅτι νὰ ἔκλεψεν εἰς τὴν Βλαχίαν ἄσπρα τοῦ Σπαθάρη Γεωργάκη 1,000 πουγγεῖα εἰς 20 κονδύλια. Προσετάγη λοιπὸν ὁ Σαμουὴλ παρὰ τοῦ ἄνακτος διὰ τοῦ κεαγιάπεη Ὀμὲρ-ἐφένδη νὰ ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἀπεῖπε τοῦ βοηθῆσαι· ὅθεν κατὰ μῆνα Ἰανουάριον ἐφυλακώθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου ἐξετάσαντος ἀκριβῶς τὴν ἀλήθειαν· μετεπέμψατο δὲ ἡ Πόρτα ἐκ Γιασίου καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Στάθη Γεώργιον. Ὡς τόσον ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ φοβούμενος τὸν Ἰσμαὴλ-πεην ζαραπχανὲ-ἐμινὴ, κρυφὸν μὲν διὰ τὸν φόβον τοῦ ἄνακτος ἀλλ' ὑπερασπιστὴν τοῦ Στάθη, καὶ ἀκούων παρὰ τοῦ Θεοχάρη, γουνάρεως τοῦ ἐφένδη καὶ πιστοῦ φίλου τοῦ Σαμουὴλ τὸ ὅτι τὸν κακοφαίνεται ἡ περὶ τοῦ Στάθη ἀκριβὴς καὶ λεπτομερὴς ἐξέτασίς του, ἔπαιζε τὸ πρᾶγμα. Ὁ Ὀμὲρ-κεαγιᾶς κατιδὼν μεταβολὴν εἰς τὰς ἐγγράφους εἰδήσεις ὁποῦ ἔπεμπεν ὁ Σαμουὴλ περὶ τοῦ Στάθη καὶ βιαζόμενος παρὰ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας, ἠγανάκτει κατὰ τοῦ Σαμουὴλ, καὶ ταῦτα πρὸς τὸν Νικόλαον Σοῦτζον, ὅστις μνησικακῶν διὰ τὴν τοῦ Κυζίκου καὶ Προύσης εἰς τὰς ἐπαρχίας των ἀποστολὴν, πρὸς μὲν τὸν Ὀμὲρ-κεαγιᾶν κατηγόρει τοῦ Σαμουὴλ ὡς ἀμελοῦντος τὴν ὑπόθεσιν, πρὸς δὲ τὸν Ἰσμαὴλ-πεην ὡς δεχομένου τὰς περὶ τοῦ Στάθη μαρτυρίας ὡς ἀληθεῖς, οὔσας συκοφαντίας,καὶ μηνύοντος εἰς τὴν Πόρταν οὐτιδανῶν ἀνθρώπων εἰδήσεις· ὁ Ὀμὲρ-κεαγιᾶς οὖν ὑπονοῶν ὅτι δὲν ἐπιμελεῖται τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὁ Σαμουὴλ ἐφυλάκωσε τοὺς δύο ἀδελφοὺς εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση. Τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ κεαγιᾶ φοβηθεὶς ὁ Σαμουὴλ ἠθέλησεν ὕστερον διορθῶσαι τὸ σφάλμα του καὶ ἔγραψεν ἀληθῆ τινα, ἀλλ' οὐδὲν ὠφέλησεν, ἀφαιρεθείσης αὐτοῦ τῆς περὶ τούτου ἐξετάσεως.

Τὸ Καράδαγι ἀνταρτεῖ κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ ἔτους, καὶ διορισθέντος πολλοῦ στρατοῦ ὑπὸ στρατηγοῖς τοῖς ἡγεμόσι τῆς Πόσνας καὶ ἄλλοις, ἔδειξε σημεῖα ὑποταγῆς καὶ ἐδέχθη τελεσφορεῖν τῇ βασιλείᾳ ἀνὰ ἔτος φλωρία 1,000. Ἔγραψε καὶ ὁ στρατηγὸς Ῥούμελη-βαλισὴς τὸ ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Βασίλειος διωκόμενος παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ κατέφυγεν εἰς τὸ Καράδαγι, καὶ διήγειρεν εἰς ἀποστασίαν τὸν ἐκεῖσε προεστῶτα Στέφανον μετὰ τῶν περὶ αὐτόν· (εἴρηταί μοι τὰ περὶ τοῦ ψευδεπισκόπου τούτου παπιστοῦ Βασιλείου τῷ ἔτει 1759). Ἀπήντησε δὲ ὁ Σαμουὴλ τὴν συκοφαντίαν αὐτὴν γράψας ὅτι ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ παιδευθησόμενος διὰ τὸν παπισμὸν, εὕρατο τὴν σωτηρίαν φυγῇ· παρὰ δὲ τὸ ἔγγραφον ἔδωσε καὶ ἄσπρα ὁ Σαμουὴλ, καὶ οὕτως ἐδόθη πίστις τῷ ἐγγράφῳ.

Ὅλον τὸ θέρος ἐγίνοντο συμβουλαὶ εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδη, παρόντος τοῦ Ἐπιτρόπου καὶ τῶν προυχόντων οὐλεμάδων καὶ ἀξιωματικῶν, περὶ τοῦ κατὰ τῶν Ῥούσσων πολέμου, καὶ ὁ πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας Ὀπρέσκοβ ἀνταμώνετο συνεχῶς καὶ μὲ ἄλλους, ἀλλὰ μάλιστα μὲ τὸν ῥεΐσην Ὀσμὰν-ἐφένδην τὸν Λαρισσηνὸν,καὶ τὸν κατέπεισε τὸ τῆς εἰρήνης ὄφελος. Καὶ ὁ Ἐπίτροπος καὶ ὁ μουφτὴς καὶ ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ οὐλεμάδες καὶ ἀβάμηδες δὲν ἤθελον τὸν πόλεμον, μόνος ὁ βασιλεὺς ἀκούων παρὰ

τινων, (μάλιστα τζαδιρτζήδων καὶ ἄλλων ὁποῦ ἔχουν δοσοληψίας καὶ κέρδη εἰς καιρὸν πολέμου,) τὸ, εἴθε γένοιτο ἐκστρατεία, ἄλλως τε ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὸ ψευδὲς ἔγγραφον τὸ προῤῥηθὲν τῶν Λέχων, ἤθελε τὸν πόλεμον. Ὁ Νικόλαος Σοῦτζος βεβαιωθεὶς παρά τινων τὴν τοῦ βασιλέως κλίσιν, (συνειθιζομένου τοῦ νὰ πέμπουν οἱ Βλαχοπογδάνοι αὐθένται εἰς τὴν Πόρταν τὰς κατὰ τὴν Εὐρώπην εἰδήσεις,) ἔδιδεν εἰδήσεις ἐσφραγισμένας μὲν μὲ τὴν βούλλαν τοῦ ἡγεμόνος του Γρηγορίου τοῦ Καλλιμάχη, ἀλλὰ συντεθειμένας παρ' αὐτοῦ ψευδεῖς, φιλοταράχους καὶ διερεθιζούσας εἰς πόλεμον· τοῦτο δ' ἐτερατούργει ἵνα γένηται Δραγομάνος τῆς Πόρτας· καὶ τὰ ψεύδη τοῦ Σούτζου ἐπεκυροῦντο καὶ παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας,διερεθίζοντος ἄλλως τοὺς Τούρκους εἰς τὸν κατὰ τῶν Ῥούσσων πόλεμον.

Ἀπαντοῦσεν εἰς αὐτὰ τὰ ψεύδη ὁ ῥηθεὶς Ὀπρέσκοβ· ἀλλὰ πάλιν μὲ νέας εἰδήσεις ψευδεῖς τοῦ Νικολάου Σούτζου ἀνενεοῦτο τὸ κακὸν, καὶ πάλιν ἀπηντᾶτο, καὶ πάλιν ἀνενεοῦτο· καὶ τούτου πολλάκις οὕτω γεγονότος ἐμήνυσεν ὁ Ὀπρέσκοβ τῷ Νικολάῳ Σούτζῳ, (ἀφοῦ τὸν ἔστειλε φλωρία οὐκ ὀλίγα διὰ νὰ ἀπέχῃ τῶν σκανδάλων καὶ δὲν εἶδε τὸ ποθούμενον ὄφελος,) τὸ, ἂς συλλογισθῇ ὅτι θέλει γένῃ αἴτιος μεγάλης αἱματοχυσίας.

Θνήσκει εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Κυζίκου Γεράσιμος συγγενὴς τοῦ Νικολάου Σούτζου. Εἶχε φέρει ὁ Σαμουὴλ τὸν Βιζύης, τὸν Λαρίσσης, τὸν Θεσσαλονίκης καὶ τὸν Νικομηδείας, οἰκειότατον τοῦ Ποστελνίκου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου καὶ ἄλλους. Ἀγανακτεῖ οὖν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ ὁ Σοῦτζος διατὶ δὲν ἔφερε καὶ τοὺς αὐτῷ οἰκείους, τὸν Κυζίκου καὶ τὸν Προύσης· καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυζίκου μᾶλλον ἠγανάκτει οἱονεὶ αἰτιώμενος αὐτὸν τοῦ θανάτου. Ὅθεν παρακινεῖ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ συνθέτουσιν ἔγγραφον κατὰ τοῦ Σαμουὴλ κρυφῇ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου Σουλσουτζέρογλου· συνέθεντο δ' αὐτὸ δι' ἐπιστασίας τοῦ μεγάλου υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου τοὔνομα Ἀλεξάνδρου, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκατηγόρουν αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ ῥηθέντος φυγάδος Βασιλείου, καὶ τὴν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ διὰ τὸν Βασίλειον κατηγορίαν, διορθωθεῖσαν ἤδη καὶ μνήμης ἐξίτηλον γενομένην, ἀνεγείρουσι καὶ ἐξάπτουσι μὲ τὸ ἔγγραφον αὐτὸ οἱ ὑπογραφέντες τρεῖς ἀρχιερεῖς, Νικομηδείας δηλαδὴ, Λαρίσσης καὶ Βιζύης. Δίδωσιν οὖν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος τὸ ἔγγραφον αὐτὸ εἰς τὸν κεαγιᾶν Ὀμὲρ-ἐφένδην, ἄλλως εἰς ὑπόληψιν οὐ καλὴν ἔχοντα τὸν Σαμουὴλ διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Στάθη. Ὁ Ἐπίτροπος κακουχούμενος διὰ τὴν τοῦ ἄνακτος κατ' αὐτοῦ παρενόχλησιν πρὸς τὸν πόλεμον, ἄλλως τε εἰς κακὴν ὑπόληψιν ἔχων τοὺς ἀρχιερεῖς, συκοφαντίαν τὸ πρᾶγμα εἰδὼς οὐδένα λόγον τοῦ ἐγγράφου πεποίηκεν.

Ὁ Σαμουὴλ χωρὶς νὰ προβάλῃ τι τοῖς ἀρχιερεῦσι κάμνει τὸ μπεράτι τοῦ Κυζίκου εἰς τὸν Κρήτης, καὶ τὸ τοῦ Κρήτης εἰς τὸν πρωτοσύγκελλόν του Ἱερεμίαν, καὶ μεταπέμπεται τὸν Κρήτης Γεράσιμον ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας του διὰ νὰ γένῃ ἡ μετάθεσις.Πρὸ τοῦ νὰ ἔλθῃ, μαθὼν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος τὰ γεγονότα δύο μπεράτια, παρακινεῖ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γράφουν καὶ ἄλλο ἔγγραφον λέγοντες ὅτι, ἀμᾶς ἔφερεν εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς θρησκείας μας, καὶ αὐτὸς κάμνει Κυζίκου καὶ Κρήτης χωρὶς τὴν εἴδησίν μας,

τὸ ὁποῖον ἄνευ συνόδου καὶ γνώμης τῶν πολλῶν οὐ δύναται γενέσθαι ϑ,καὶ ζητοῦσι νὰ μὴν κάμουν τὴν μετάθεσιν τῶν νέων ἀρχιερέων ἀφοῦ τοὺς διορίσῃ ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ εἰς αὐτὴν, καὶ τοὺς δίδεται διὰ τοῦ Σούτζου ἄδεια νὰ μὴ τὴν κάμουν.

Ὡς τόσον μετὰ πολλὰς ἀντιστάσεις τοῦ Ἐπιτρόπου Μουσούνογλου διὰ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ πόλεμος, καθαιρεῖται τὸν Σεπτέμβριον, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ Χαμζᾶ-πασσᾶς, ποτὲ σιλιχτάρης του καὶ ὕστερον ἡγεμὼν τοῦ Μωρέως καὶ μετ' ἐκεῖνον τοῦ Χοτινίου.

Ἔρχεται οὖν καὶ ὁ Κρήτης Γεράσιμος εἰς τὴν Πόλιν· προβάλλει τῇ συνόδῳ ὁ Σαμουὴλ τὰ γεγονότα εἰπὼν τὸ ὅτι ἔγιναν καὶ τὰ μπεράτιά τους, καὶ διορίζει τρεῖς αὐτῶν νὰ κάμουν τὴν μετάθεσιν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. Οὐκ ἀκούουσι, λέγοντες ὅλοι κοινῶς τὸ ὅτι ἔγιναν ἄνευ ψήφων καὶ δοκιμασίας τῆς συνόδου. Ὑπομένει ταύτην τὴν ἀπείθειαν ὁ δραστήριος Σαμουὴλ, εἰδὼς ὅτι ὅταν ἔκαμνεν ἄρζι διὰ νὰ φέρῃ τινὰ τῶν ἀρχιερέων ἔγραφεν ὅτι τὸν φέρει διὰ τὴν πρᾶξιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων καὶ ὑποθέσεων, καὶ εἰς τὸν νέον Ἐπίτροπον δὲν ἔκρινεν ὠφέλιμον νὰ παραπονεθῇ, μὲ τὸ νὰ ἤξευρε καλῶς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀγανάκτησιν τοῦ κεαγιάπεη Ὀμὲρ-ἐφένδη καὶ τὴν ὀργήν. Ἐλυπεῖτο οὖν διατί δὲν ἐδυνήθη νὰ τελειώσῃ τὴν παρὰ τοῦ βασιλέως δοθεῖσαν αὐτῷ προσταγὴν διὰ τὰ ἄσπρα τὰ ζητούμενα παρὰ τοῦ Στάθη.

Ὁ μουφτὴς Βελὴ-ἐφένδης ζητούμενος παρὰ τοῦ ἄνακτος νὰ δώσῃ φετβᾶν διὰ τὸν κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμον δὲν ἔδιδεν. Ὁ ρέϊσουλ-οὐλεμᾶς καὶ Ῥούμελη-καζασκερὴς Ὀσμὰν-μουλλᾶς εὑρίσκει πρότασιν λέγουσαν τὸ, Ἡ βασιλεία ἂν ἔχῃ πολὺ στράτευμα καὶ κινδυνεύῃ κακοπαθεῖν ἀπὸ τὸ πολυάριθμόν του, εἶναι συγκεχωρημένον νὰ κινηθῇ εἰς πόλεμον διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν βλάβην, ὀλιγοστεύωντας τὸ πολυάριθμον τοῦ στρατοῦ. Διὰ ταύτην οὖν τὴν πρότασιν ἔδωκε καὶ ἄκων ὁ μουφτὴς τὸν φετβᾶν.

Τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Ἐπίτροπος μεταπεμψάμενος τὸν Ὀπρέσκωφ, πρέσβυν τῆς Ῥουσσίας, εἰς τὴν αὐλὴν, καὶ ζητήσας παρ' αὐτοῦ χοτζέτι τοῦ νὰ ἔβγῃ εἰς διορίαν ἡμερῶν 30 ἀπὸ τὴν Λεχίαν τὸ ῥουσσικὸν στράτευμα, καὶ μὴ δόντα διὰ τὸ καὶ τῇ ἀληθείᾳ μὴ δύνασθαι δοῦναι, εἱρκτῇ παραδίδωσιν εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες· ὅθεν ἀπεφασίσθη πλέον ὁ κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμος.

Ἦλθε καὶ ὁ χάνης εἰς τὴν Πόλιν· καθ' ὁδὸν ἐρχομένῳ ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος τοῦ καπικεχαγιᾶ του Μουρὰτ-μουλλᾶ, μαζὴ μὲ τὸν ἄνθρωπον τοῦ πρώην ἡγεμόνος Μολδαβίας Γρηγορίου Γκίκα, καὶ μὲ τὸ γράμμα τοῦ Μουρὰτ-μουλλᾶ. Προβάλλουσι τῷ χάνῃ εἰς τὸ γράμμα αὐτὸ νὰ ἐνεργήσῃ τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν ἡγεμονείαν τοῦ ῥηθέντος Γκίκα μὲ ὑπόσχεσιν τοῦ νὰ τὸν δώσῃ ὁ Γκίκας πουγγεῖα 300· εἶχε τάξει δὲ καὶ τῷ Μουρὰτ-μουλλᾷ περὶ τούτου πουγγεῖα 100. Ἀνταμώσας οὖν τὸν ἄνακτα ὁ χάνης ἐπρόβαλεν αὐτῷ καὶ τὸν προβιβασμὸν τοῦ Γρηγορίου Γκίκα εἰς τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας. Ὁ ἄναξ μὴ θέλων αὐτὸν ἡγεμονεῦσαι μὲ τὸ νὰ τὸν εἶχεν εἰς κα-

κὴν ὑπόληψιν διὰ τὴν προλαβοῦσαν ὑπόθεσιν τοῦ Βρανδεβούργου, καὶ πάλιν μὴ θέλων ἀντιφᾶναι τῇ παρακλήσει τοῦ χάνη διὰ τὴν ἐλπιζομένην παρ' αὐτοῦ δούλευσιν καὶ συμμαχίαν εἰς αὐτὸν τὸν κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμον, μὲ τρόπον ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα εἰς ἄλλην ὁμιλίαν χωρὶς νὰ δείξῃ πῶς δὲν τὸ κάμνει, καὶ δέχεται κατὰ τὸ παρὸν τὸ πρόβλημα διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Ἐπιτρόπου, ὅστις κατιδὼν τὸν σκοπὸν τοῦ βασιλέως διὰ τὸν πόλεμον, καὶ ἑαυτὸν ἴσως οὐχ ἱκανὸν εἰδὼς εἰς τοσαύτην ἐπικίνδυνον ὑπουργίαν, ὑποκριθεὶς νόσον τριταίου πυρετοῦ, ἢ τῇ ἀληθείᾳ ἀσθενῶν, εἶχε παρακαλέσει τὸν χάνην νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καθαίρεσίν του.

Ἐξοῦται λοιπὸν ὁ Ἐπίτροπος Χαμζᾶ-πασσᾶς, καὶ γίνεται Ἐπίτροπος ὁ λεγόμενος Γιαγλικτζής, ρεΐσης χρηματίσας καὶ τανῦν νισαντζής, Μεχμὲτ-πασσᾶς.

Θνήσκει ὁ μουφτὴς Βελὴ-ἐφένδης ὑπὸ τῆς λύπης του, καὶ γίνεται ὁ ῥηθεὶς Ὀσμὰν-μουλλᾶς.

Γίνεται Δραγομάνος τῆς Πόρτας κατὰ τὴν ζ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ Νικόλαος Σοῦτζος, καὶ ὁ Σκαρλάτος Καρατζᾶς προστάττεται οἰκουρεῖν.

Ἀποφασίζεται τὸ νὰ λεηλατήσῃ ὁ χάνης τὸν χειμῶνα τὴν Καζακίαν. Εἶχε προειπεῖ τῷ νέῳ Ἐπιτρόπῳ διὰ τὴν εἰς τὴν Βλαχίαν αὐθεντείαν τοῦ Γκίκα· δὲν τὸ ἤθελε,καὶ ἀνέβαλλε τὸ πρᾶγμα· τώρα οὖν εἶπεν ὁ χάνης ὅτι δὲν ἀναχωρεῖ ποτὲ ἂν δὲν τελειώσῃ ἡ αὐθεντεία τοῦ Γκίκα. Ὅθεν Ὀκτωβρίου ιζ', ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, καθαιρεθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος Σκαρλάτου Γκίκας, αὐθέντευσεν ὁ ῥηθεὶς Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ οὔτε βασιλεὺς, οὔτε Ἐπίτροπος, οὔτε κεχαγιᾶς. Σφάλμα μέγιστον νομίζεται εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν τὸ λαβεῖν τινα ὀφφίκιόν τι διὰ μεσιτείας τοῦ χάνη. Ἔκαμαν λοιπὸν τὸν Γκίκαν αὐθέντην ἔχοντες ἀπόφασιν, εὐθὺς ὁποῦ εὕρουν πρόφασίν τινα, νὰ τὸν μαζιλεύσουν ἢ καὶ νὰ τὸν φονεύσουν.

Διώρισεν ὁ νέος Ἐπίτροπος τὸν πατριάρχην Σαμουὴλ νὰ παρακινήσῃ τοὺς πραγματευτὰς Ῥωμαίους νὰ δανείσουν τῷ Ἑβραίῳ πρωτεμπόρῳ τοῦ ὀτζακίου τῶν γιαννιτζάρων διὰ νὰ βοηθηθῇ εἰς τὴν ἐκστρατείαν· ὅπερ ἰδὼν ὁ Δραγομάνος αὐτὸς Νικόλαος Σοῦτζος,καὶ ὑποπτευθεὶς μή ποτε τελειώσῃ τὸ προσταχθὲν ἔργον καὶ προχωρήσῃ εἰς τὸν Ἐπίτροπον, παρεκίνησε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πάλιν νὰ δώσουν ἔγγραφον κατὰ τοῦ Σαμουὴλ προσκλαιόμενοι διατί ἔκαμε Κυζίκου καὶ Κρήτης παρὰ γνώμην τῆς συνόδου· προσέθεντο δὲ καὶ ἄλλας κατηγορίας. (Δὲν ἠξεύρω διατί ἤκουον τὸν Νικόλαον εἰς τὰ κακά· καὶ μάλιστα ὁ πολλὰ εὐεργετηθεὶς παρὰ τοῦ Σαμουὴλ καὶ εὐθὺς πατριαρχεύσαντος εἰς ἐξαρχίαν ἀποσταλεὶς κατὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν Νικηφόρος ὁ Νικομηδείας, ἐπὶ συναθροίσει ἄσπρων διὰ πληρωμὴν τῶν πολλῶν ὁποῦ ἔδωσε τοῖς ῥηθεῖσιν Ἀρμενίοις Καζέρῃ καὶ Πετρόζῃ εἰς τὸ νὰ ἐπιπηδήσῃ καὶ νὰ ἐπιβῇ τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας.) Περιῆλθεν οὖν ὁ Σαμουὴλ ὅλα τὰ πανδοχεῖα· ἀλλὰ μὴ πείσας τινὰ τῶν ἐμπόρων Ῥωμαίων εἰς τὸ νὰ ἐμπιστευθῇ νὰ δανείσῃ τῷ Ἑβραίῳ, ἄλλως κακίστην ὑπόληψιν ἔχοντι διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν του τῶν ἐς τόδε ὑπερμέτρων καὶ ἁπλῶς διὰ κάθε ἄλλην του δοσοληψίαν, ἔδωκε τὴν ἀπόκρισιν.

—1768

Ἀπαυδήσας δὲ ἤδη καὶ ἀηδιάσας διὰ τὰ διδόμενα κατ' αὐτοῦ τῶν ἀρχιερέων ἔγγραφα, ἅπερ ἅπαντα οὐκ ἠγνόει, καὶ οὐδὲν ἧττον διὰ τοὺς ἀναισχύντους λιβέλλους τοῦ ῥηθέντος Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ, εἶπε τῷ Δραγομάνῳ Σούτζῳ τὸ ὅτι δέεται τοῦ Ἐπιτρόπου νὰ δεχθῇ τὴν παραίτησίν του, καὶ νὰ τὸν δώσῃ ἄδειαν νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ ἐν Θεραπείοις. Τὸν ἀπεκρίθη ὁ Σοῦτζος μὲ ὅρκους φρικτοὺς καὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν τέκνων του πῶς δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ φόβον τινὰ πτώσεως, καὶ νὰ πατριαρχεύῃ ἡσύχως· εἶτα ἔωθεν ἀπελθὼν ἀνήγγειλε τῷ Ἐπιτρόπῳ τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἠξεύρωντας πῶς οἱ ἀρχιερεῖς ἔδωκαν μαγζάρι κατ' αὐτοῦ, ὑποπτεύεται καὶ φοβεῖται τὴν πτῶσιν του, καὶ ἐνδέχεται νὰ φύγῃ· ὅθεν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἥτις ἦν Νοεμβρίου δ', ἀποστείλας καταβιβάζει τοῦ θρόνου καὶ ἀπάγει εἰς τὸ Γιουμρούκι.

Τῇ ὑστεραίᾳ συνελθόντες ἀρχιερεῖς τε καὶ λαϊκοὶ ἐξελέξαντο τὸν Λαρίσσης Μελέτιον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν αὐλὴν ἐνεδύσαντο τὴν συνήθη χλαμύδα. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ ἐπιούσῃ, καταβιβάζουσι τὸν Σαμουὴλ (καίτοι ἀποστείλαντα εὐθὺς τὴν παραίτησίν του καὶ γράψαντα τῷ τε πατριάρχῃ καὶ τῇ συνόδῳ παρακαλῶν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὸ σπίτι του,) καὶ ἐξορίζουσιν ἀνηλεῶς, γέροντα καὶ ἀσθενοῦντα λιθιάσει, εἰς τὴν Λαύραν τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους, χαριζόμενοι τῷ Δραγομάνῳ Σούτζῳ. Ὡς τόσον εἷς τῶν υἱῶν του ἔφιππος ὢν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ πατρικοῦ οἴκου τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐξορίας, πεσὼν τοῦ ἵππου κατεκλάσθη τὸ κρανίον του, καὶ ἀπέθανεν εὐθὺς πεσών· παιδεία θεοῦ προφανὴς κατὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου διὰ τὴν ἐπιορκίαν του!

Τὰ γοῦν κατὰ τὸνπατριάρχην Μελέτιον, καὶ τὰ τοῦ ῥουσσικοῦ πολέμου ἐν τῷ ἐφεξῆς δεκάτῳ βιβλίῳ ἣν θεὸς διδῷ καθιστορηθήσεται.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΝΝΑΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Συνετέθη ἐν τῇ πατρῴᾳ ἑστίᾳ τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει· αψπβ'.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΕΙΣ ΔΩΔΕΚΑ

ΤΟ Ι΄,

ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΑ ΑΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΛΑΡΙΣΣΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΣΜΥΡΝΗΣ.

ΕΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΙ ΕΤΩΝ 21.

ΚΕΦ. Α΄.

Πατριαρχεία Μελετίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης.

Συνέχεια τοῦ ἔτους σωτηρίου 1768.

Ὁ Μελέτιος λοιπὸν, μετὰ τὴν καταβίβασιν καὶ ἐξορίαν τοῦ Σαμουὴλ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Λαύρας τὸ κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, ἀποθέμενος τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν ἐκείνου προεβίβασεν εὐθὺς εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Κυζίκου τὸν Μεσημβρίας Ἄνθιμον Κωνσταντινουπολίτην ἀπὸ τῆς κώμης τοῦ Μεγάλου Ῥεύματος. Εὐθὺς δὲ καὶ ὁ Δραγομάνος Νικόλαος Σοῦτζος ὁ προῤῥηθεὶς, ζητῶν καὶ φαντασιοκοπῶν παρὰ τοῦ πατριάρχου Μελετίου ἃ οὐκ ἔδει, διεσχίσθη ἐκείνου, καὶ ἀντὶ φιλίας δυσμένεια καὶ μῖσος ἐν τοῖς δυσὶν αὐτοῖς διετρέφετο.

Προβιβάζεται εἰς τὴν μητρόπολιν Λαρίσσης ὁ υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Γιαννάκη καὶ ἔγγονος τῆς Μηλίτσας τοὔνομα Μακάριος.

Ὁ Ὀπρέσκωφ, πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας, ἔπασχεν, ὡς εἴρηται, ν' ἀποδείξῃ ψευδεῖς τὰς ἰδέας ὁποῦ ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας ἔδιδεν εἰς τὴν Πόρταν κατὰ τῆς Ῥουσσίας, ἀποδεικνύων ὅτι δὲν ἔχει κακὸν σκοπὸν κατὰ τῆς Πόρτας ἢ

Ῥουσσία καὶ οὔτε στοχάζεται νὰ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτῆς· ἐδωροδοκοῦσε χρήμασι τὸν Νικόλαον Σοῦτσον διὰ νὰ μὴν ἐξαγριώσῃ τοὺς Τούρκους κατὰ τῶν Ῥούσσων μὲ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ τοὺς ἔδιδεν εἰς τὰ τῆς Λεχίας ἐπικυρῶντας τὴν γνώμην τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας· ἐμοίρασε χρήματα πολλὰ καὶ εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Τούρκων διὰ νὰ καταπείσῃ τὰ αὐτά· ἀνταμώνετο πολλάκις καὶ μὲ τὸν ῥεΐσην Ὀσμὰν-ἐφένδην Λαρισσηνὸν καὶ ἄλλους, καὶ μὲ αὐτὰ ἠδυνήθη νὰ παύσῃ τὰς ὑποψίας τῶν Τούρκων, οἰκοδομῶν μάλιστα καὶ εἰς τὸ Σταυροδρόμι ὀσπίτιόν του· ἀλλ' ὁ Νικόλαος Σοῦτζος, ὁποῦ καθὼς ἐχρηματολογοῦσε παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐχρηματολόγει καὶ παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, ἄλλως θέλων νὰ γίνῃ καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, γενομένης εἰς τὴν Πάλταν μάχης ἐξ αἰτίας τοῦ φύλακος αὐτῆς Γιακοὺπ-ἀγᾶ, ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν τοῖς Ῥούσσοις ἀλλ' οὐ τῷ αὐτουργῷ· ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἱστορία. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Λεχίας δηλητηρίῳ φονεύσαντες μὲ τὴν χορίλκαν πολλοὺς Καζάκους, ἐπαιδεύοντο· τούτων τινὲς διὰ φύλαξιν τῆς ζωῆς των ἐλθόντες εἰς τὴν Πάλταν κατέφυγον εἰς τὸν Γιακοὺπ-ἀγᾶν· σύνορον δὲ αὕτη Ταρταρίας, Καζακίας ῥωσσικῆς καὶ Καζακίας πολωνικῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ χουδούτι-σελασὲ λεγομένη, ἤτοι ὅριον τριπλοῦν. Ἔστειλεν οὖν αὐτὸς Ταρτάρους διὰ νὰ φέρουν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν φυγόντων Ἑβραίων· ὅθεν κατεπάτησαν αὐτοὶ τὰ ὅρια καὶ τὰ χώματα τῆς Ῥουσσίας. Οἱ Καζάκοι Ζαποροβάνοι ἀπαντήσαντες τοῖς Ταρτάροις τοῦ Γιακοὺπ-ἀγᾶ ἥρπασαν παρ' αὐτῶν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐν τούτῳ ἐσκοτώθησαν πολλοὶ Τάρταροι. Ὁ Γιακοὺπ-ἀγᾶς δὲν ἔγραψεν εἰς τὴν Πόρταν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐμήνυσεν ὅτι οἱ Ζαποροβάνοι ἐπάτησαν τὰ τουρκικὰ χώματα καὶ ἐφόνευσαν τοὺς Ταρτάρους, καὶ διὰ νὰ πιστευθῇ ὁ λόγος του παρεκάλεσε καὶ τὸν Γρηγοράκην Καλλιμάχην, ἡγεμόνα Μολδαβίας, νὰ γράψῃ τὰ αὐτά· ὅθεν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἐπεκύρωσε τὴν γνώμην καὶ τὰς εἰδήσεις τοῦ Γιακοὺπ-ἀγᾶ. Τούτου οὖν οὕτω γεγονότος εὗρεν ὁ Ὀπρέσκωφ νέας ταραχάς· ἤξευρε τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἔλεγεν, ἀλλὰ τίς ὁ πιστεύων; ὅθεν διὰ νὰ παύσῃ τὰ σκάνδαλα ἔγραψε καὶ ἐκρέμασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Πάλτας 100 Ζαποροβάνους Καζάκους καὶ καθεῖλον τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Βέϊσμαν· ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐπέμενεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας καὶ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος διερεθίζοντες τὴν Πόρταν μὲ ἄλλας εἰδήσεις τὰς ἀπὸ τῆς Λεχίας· τότε ἐμήνυσε τῷ Νικολάῳ ὁ Ὀπρέσκωφ τὸ ὅτι θέλει γένῃ αἴτιος ν' ἀνοιχθῇ πόλεμος, καὶ θέλει εἶναι ἔνοχος τοσούτου φόνου, καὶ ἂν εἶναι Χριστιανὸς πρέπει ν' ἀπέχῃ τῶν τοιούτων ψευδῶν εἰδήσεων διὰ νὰ μὴ παιδευθῇ παρὰ θεοῦ ὡς αἴτιος τοσούτων φόνων· ἔλεγε γὰρ ἡ Πόρτα τῷ Ὀπρέσκωφ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ τῇ ἔδιδεν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος· ὅστις καταφρονήσας καὶ τῶν συμβουλῶν, παρώργιζε μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν Ῥούσσων. Καὶ τέλος μιᾷ Παρασκευῇ ἐδόθη τῷ σουλτὰν Μουσταφᾶ ἔγγραφον, ἔσωθεν μὲν μὲ βούλλας καὶ ὑπογραφάς, καὶ ἔξωθεν ἐσφραγισμένον, καὶ ὡς ἀπὸ μέρους τῶν προὐχόντων τῆς Πολωνίας, ἀλλὰ ψευδέστατον πάντῃ αὐτό τε καὶ αἱ ἐν αὐτῷ ὑπογραφαί τε καὶ βοῦλλαι, πεπλασμένον παρὰ τοῦ Ποτόσκη καὶ τοῦ Κρασέντζκη, συνω-

μοτῶν καὶ ἐχθρῶν θανασίμων τῶν Ῥούσσων καὶ ἐκ τῆς Πολωνίας φυγαδευθέντων· ἔγραφον δὲ ἐν αὐτῷ τό, «Δίωξον τοὺς Ῥούσσους ἀπὸ τὸν τόπον μας, καὶ δώσωμέν Σοι διὰ ἀμοιβὴν τὰς ἐπαρχίας τῆς Ποδολίας καὶ τῆς Οὐκραΐνας, διὰ νὰ κάμῃς δύο ἡγεμονίας ἰσοκερδεῖς τῇ Μολδαβίᾳ τε καὶ τῇ Βλαχίᾳ.» Δὲν ἐξέτασεν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἂν τῇ ἀληθείᾳ τὸ ἔγγραφόν ἐστι τῶν προὐχόντων τῆς Λεχίας, καὶ ἀπὸ φιλαργυρίαν του μὴ ὑποπτευθεὶς τὸ ὅτι εἶναι πλαστὸν ἐζήτησε φετβᾶν παρὰ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδη νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ῥούσσων· ἀντέφη ὁ μουφτῆς μὲ πολλὰς συμβουλὰς ἃς συνεβούλευσε καὶ ὁ βεζίρης Μουσσούνογλους· καὶ φετβᾶν μὲν οὐκ ἔδωκεν· εἶπε δὲ ν' ἀποσταλθῇ στρατιωτικὸν εἰς Χοτίνι, Πεντέρι καὶ Οὐζοὺν, ὁποῦ ἂν τυχὸν ἤθελον ἐφορμήσῃ οἱ ἐχθροὶ, νὰ τοὺς ἀντιπαραταχθῶσι. Καὶ τὸ μὲν στρατιωτικὸν ἀπεστάλη· ἀλλὰ κάθε καλαράσης καὶ κουριέρης τῆς Φράντζας φέροντες εἰδήσεις δι' ὧν οἱ Τοῦρκοι παρωξύνοντο, παρῆλθεν ὅλον τὸ θέρος μὲ συνελεύσεις καὶ συμβουλὰς εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ, διὰ νὰ δοθῇ φετβᾶς διὰ τὸν πόλεμον· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τὸν δώσῃ, μάλιστα καὶ ἐναντιοῦτο,καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχε καὶ ὁ βεζίρης Μουσούνογλους. Ὅθεν ὁ καζασκέρης Ὀσμὰν-μουλλᾶς καὶ ρεΐσουλ οὐλεμᾶς, διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ βασιλεῖ καὶ νὰ γένῃ μουφτῆς, εὗρε πρότασιν ἐρωτῶσαν τὸ ὅτι, «Βασιλεία τις ἔχουσα θησαυροὺς, καὶ πολλοὺς ὁπλοφόρους ἐξ ὧν ἠμπορεῖ νὰ κινδυνεύσῃ, ἔχει ἄδειαν νὰ κινήσῃ πόλεμον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βλάβην αὐτῶν τῶν ὁπλοφόρων της ἢ οὔ;» Ἐδόθη ἀπόκρισις τὸ, «Ἔξεστιν·» ὅθεν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς κατὰ τοῦτο ἐζήτησε πάλιν φετβᾶν διὰ τὸν πόλεμον ἀπὸ τὸν μουφτὴν, ἀλλὰ πάλιν ἀπέτυχε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ὀπρέσκωφ ἐζήτησε νὰ δώσῃ ἐγγυητὰς τοὺς πρέσβεις τοῦ Βρανδεβούργου καὶ τῆς Βρετανίας εἰς τὸ ὅτι δὲν θέλει κινήσῃ πόλεμον ἡ Ῥουσσία κατὰ τῆς Πόρτας, ἀλλ' αἱ ψευδεῖς εἰδήσεις τοῦ Νικολάου Σούτζου ἀπέβαλον καὶ αὐτὴν τὴν ἐγγύησιν· πρὸς τοῦτον καὶ ὁ βεζίρης Μουσούνογλους καὶ ὁ ρεΐσης Ὀσμὰν-ἐφένδης εἶχον εἰπεῖ πρὸ πολλοῦ νὰ μὴ δίδῃ σκανδαλοποιὰς εἰδήσεις εἰς τὴν Πόρταν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπερειδόμενος τῷ κεχαγιάπεη Ὀμὲρ ἐφένδῃ, ὅστις ἔπασχε νὰ ἐνεργηθῇ ἡ γνώμη τοῦ βασιλέως, ἀψηφοῦσεν. Ἀγανακτήσας οὖν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς καὶ κατὰ τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐξορίζει τὸν Σεπτέμβριον, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν ἀπὸ σιλιχτάρην Χαμζᾶ-πασσᾶν, ὅστις μεταπεμψάμενος εἰς τὴν Πόρταν τὸν Ὀπρέσκωφ τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου, παρόντος καὶ τοῦ ῥηθέντος Ὀσμὰν-μουλλᾶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ τὸ νὰ δώσῃ, ὡς πληρεξούσιος, χοτζέτι ὅτι εἰς διάστημα σαράντα ἡμερῶν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν Λεχίαν ὅλα τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα· ὁ Ὀπρέσκωφ εἶπεν ὅτι εἰς αὐτὰ δὲν ἔχει πληρεξουσιότητα. Ὅθεν τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες· ἐμανζιλεύθη δὲ εὐθὺς καὶ ὁ ρεΐσης Ὀσμὰν-ἐφένδης, καὶ μετὰ μικρὸν ἀσθενήσας ὁ μουφτῆς Βελῆ-ἐφένδης ἀπὸ ἀγανάκτησιν θνήσκει, καὶ γίνεται μουφτῆς ὁ ῥηθεὶς Ὀσμὰν-μουλλᾶς, καὶ δίδει φετβᾶν ν' ἀνοιχθῇ εὐθὺς ὁ πόλεμος. Ἦλθεν ἐν τούτοις καὶ ὁ νέος χάνης Κερὶμ-Γκιράϊς, ὅστις ὑπεσχέθη τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ τὸ ὅτι μὲ τοὺς Ταρτάρους του εἶναι μόνος ἱκανὸς χωρὶς ἄλλα στρατεύματα νὰ πατήσῃ τὸ Πε-

Ῥουσσία καὶ οὔτε στοχάζεται νὰ κινήσῃ πόλεμον κατ' αὐτῆς· ἐδωροδοκοῦσε χρήμασι τὸν Νικόλαον Σοῦτσον διὰ νὰ μὴν ἐξαγριώσῃ τοὺς Τούρκους κατὰ τῶν Ῥούσσων μὲ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ τοὺς ἔδιδεν εἰς τὰ τῆς Λεχίας ἐπικυρῶντας τὴν γνώμην τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας· ἐμοίρασε χρήματα πολλὰ καὶ εἰς τοὺς προῦχοντας τῶν Τούρκων διὰ νὰ καταπείσῃ τὰ αὐτά· ἀνταμώνετο πολλάκις καὶ μὲ τὸν ῥεΐσην Ὀσμὰν-ἐφένδην Λαρισσηνὸν καὶ ἄλλους, καὶ μὲ αὐτὰ ἠδυνήθη νὰ παύσῃ τὰς ὑποψίας τῶν Τούρκων, οἰκοδομῶν μάλιστα καὶ εἰς τὸ Σταυροδρόμι ὀσπίτιόν του· ἀλλ' ὁ Νικόλαος Σοῦτζος, ὁποῦ καθὼς ἐχρηματολογοῦσε παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐχρηματολόγει καὶ παρὰ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, ἄλλως θέλων νὰ γίνῃ καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, γενομένης εἰς τὴν Πάλταν μάχης ἐξ αἰτίας τοῦ φύλακος αὐτῆς Γιακοὺπ-ἀγᾶ, ἀπέδωκε τὴν αἰτίαν τοῖς Ῥούσσοις ἀλλ' οὐ τῷ αὐτουργῷ· ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἱστορία. Οἱ Ἑβραῖοι τῆς Λεχίας δηλητηρίῳ φονεύσαντες μὲ τὴν χορίλκαν πολλοὺς Καζάκους, ἐπαιδεύοντο· τούτων τινὲς διὰ φύλαξιν τῆς ζωῆς των ἐλθόντες εἰς τὴν Πάλταν κατέφυγον εἰς τὸν Γιακοὺπ-ἀγᾶν· σύνορον δὲ αὕτη Ταρταρίας, Καζακίας ῥωσσικῆς καὶ Καζακίας πολωνικῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ χουδούτι-σελασὲ λεγομένη, ἤτοι ὅριον τριπλοῦν. Ἔστειλεν οὖν αὐτὸς Ταρτάρους διὰ νὰ φέρουν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν φυγόντων Ἑβραίων· ὅθεν κατεπάτησαν αὐτοὶ τὰ ὅρια καὶ τὰ χώματα τῆς Ῥουσσίας. Οἱ Καζάκοι Ζαποροβάνοι ἀπαντήσαντες τοῖς Ταρτάροις τοῦ Γιακοὺπ-ἀγᾶ ἥρπασαν παρ' αὐτῶν τὰ ῥοῦχα καὶ ζῶα τῶν Ἑβραίων, καὶ ἐν τούτῳ ἐσκοτώθησαν πολλοὶ Τάρταροι. Ὁ Γιακοὺπ-ἀγᾶς δὲν ἔγραψεν εἰς τὴν Πόρταν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐμήνυσεν ὅτι οἱ Ζαποροβάνοι ἐπάτησαν τὰ τουρκικὰ χώματα καὶ ἐφόνευσαν τοὺς Ταρτάρους, καὶ διὰ νὰ πιστευθῇ ὁ λόγος του παρεκάλεσε καὶ τὸν Γρηγοράκην Καλλιμάχην, ἡγεμόνα Μολδαβίας, νὰ γράψῃ τὰ αὐτά· ὅθεν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος ἐπεκύρωσε τὴν γνώμην καὶ τὰς εἰδήσεις τοῦ Γιακοὺπ-ἀγᾶ. Τούτου οὖν οὕτω γεγονότος εὗρεν ὁ Ὀπρέσκωφ νέας ταραχάς· ἤξευρε τὴν ἀλήθειαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν ἔλεγεν, ἀλλὰ τίς ὁ πιστεύων; ὅθεν διὰ νὰ παύσῃ τὰ σκάνδαλα ἔγραψε καὶ ἐκρέμασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Πάλτας 100 Ζαποροβάνους Καζάκους καὶ καθεῖλον τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Βεΐσμαν· ἀλλὰ καὶ ὡς, ἐπέμενεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας καὶ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος διερεθίζοντες τὴν Πόρταν μὲ ἄλλας εἰδήσεις τὰς ἀπὸ τῆς Λεχίας· τότε ἐμήνυσε τῷ Νικολάῳ ὁ Ὀπρέσκωφ τὸ ὅτι θέλει γένῃ αἴτιος ν' ἀνοιχθῇ πόλεμος, καὶ θέλει εἶναι ἔνοχος τοσούτου φόνου, καὶ ἂν εἶναι Χριστιανὸς πρέπει ν' ἀπέχῃ τῶν τοιούτων ψευδῶν εἰδήσεων διὰ νὰ μὴ παιδευθῇ παρὰ θεοῦ ὡς αἴτιος τοσούτων φόνων· ἔλεγε γὰρ ἡ Πόρτα τῷ Ὀπρέσκωφ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ τῇ ἔδιδεν ὁ Νικόλαος Σοῦτζος· ὅστις καταφρονήσας καὶ τῶν συμβουλῶν, παρώργιζε μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τῶν Ῥούσσων. Καὶ τέλος μιᾷ Παρασκευῇ ἐδόθη τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ ἔγγραφον, ἔσωθεν μὲν μὲ βούλλας καὶ ὑπογραφάς, καὶ ἔξωθεν ἐσφραγισμένον, καὶ ὡς ἀπὸ μέρους τῶν προυχόντων τῆς Πολωνίας, ἀλλὰ ψευδέστατον πάντῃ αὐτό τε καὶ αἱ ἐν αὐτῷ ὑπογραφαί τε καὶ βοῦλλαι, πεπλασμένον παρὰ τοῦ Ποτόσκη καὶ τοῦ Κρασέντζκη, συνω-

μοτῶν καὶ ἐχθρῶν θανασίμων τῶν Ῥούσσων καὶ ἐκ τῆς Πολωνίας φυγαδευθέντων· ἔγραφον δὲ ἐν αὐτῷ τὸ, «Δίωξον τοὺς Ῥούσσους ἀπὸ τὸν τόπον μας, καὶ δώσωμέν Σοὶ διὰ ἀμοιβὴν τὰς ἐπαρχίας τῆς Ποδολίας καὶ τῆς Οὐκραΐνας, διὰ νὰ κάμῃς δύο ἡγεμονίας ἰσοκερδεῖς τῇ Μολδαβίᾳ τε καὶ τῇ Βλαχίᾳ.» Δὲν ἐξέτασεν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἂν τῇ ἀληθείᾳ τὸ ἔγγραφόν ἐστι τῶν προὔχόντων τῆς Λεχίας, καὶ ἀπὸ φιλαργυρίαν του μὴ ὑποπτευθεὶς τὸ ὅτι εἶναι πλαστὸν ἐζήτησε φετβᾶν παρὰ τοῦ μουφτῆ Βελῆ-ἐφένδη νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ῥούσσων· ἀντέφη ὁ μουφτὴς μὲ πολλὰς συμβουλὰς ἃς συνεβούλευσε καὶ ὁ βεζίρης Μουσούνογλους· καὶ φετβᾶν μὲν οὐκ ἔδωκεν· εἶπε δὲ ν' ἀποσταλθῇ στρατιωτικὸν εἰς Χοτίνι, Πεντέρι καὶ Οὐζοὺν, ὁποῦ ἂν τυχὸν ἤθελον ἐφορμήσῃ οἱ ἐχθροί, νὰ τοὺς ἀντιπαραταχθῶσι. Καὶ τὸ μὲν στρατιωτικὸν ἀπεστάλη· ἀλλὰ κάθε καλαράσης καὶ κουριέρης τῆς Φράντζας φέροντες εἰδήσεις δι' ὧν οἱ Τοῦρκοι παρωξύνοντο, παρῆλθεν ὅλον τὸ θέρος μὲ συνελεύσεις καὶ συμβουλὰς εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ, διὰ νὰ δοθῇ φετβᾶς διὰ τὸν πόλεμον· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τὸν δώσῃ, μάλιστα καὶ ἐναντιοῦτο, καὶ τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχε καὶ ὁ βεζίρης Μουσούνογλους. Ὅθεν ὁ καζασκέρης Ὀσμὰν-μουλλᾶς καὶ ῥέϊσουλ οὐλεμᾶς, διὰ νὰ εὐαρεστήσῃ τῷ βασιλεῖ καὶ νὰ γένῃ μουφτὴς, εὗρε πρότασιν ἐρωτῶσαν τὸ ὅτι, «Βασιλεία τις ἔχουσα θησαυροὺς, καὶ πολλοὺς ὁπλοφόρους ἐξ ὧν ἠμπορεῖ νὰ κινδυνεύσῃ, ἔχει ἄδειαν νὰ κινήσῃ πόλεμον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βλάβην αὐτῶν τῶν ὁπλοφόρων της ἢ οὔ;» Ἐδόθη ἀπόκρισις τὸ, «Ἔξεστιν·» ὅθεν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς κατὰ τοῦτο ἐζήτησε πάλιν φετβᾶν διὰ τὸν πόλεμον ἀπὸ τὸν μουφτὴν, ἀλλὰ πάλιν ἀπέτυχε. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ὀπρέσκωφ ἐζήτησε νὰ δώσῃ ἐγγυητὰς τοὺς πρέσβεις τοῦ Βρανδεβούργου καὶ τῆς Βρετανίας εἰς τὸ ὅτι δὲν θέλει κινήσῃ πόλεμον ἡ Ῥουσσία κατὰ τῆς Πόρτας, ἀλλ' αἱ ψευδεῖς εἰδήσεις τοῦ Νικολάου Σούτζου ἀπέβαλον καὶ αὐτὴν τὴν ἐγγύησιν· πρὸς τοῦτον καὶ ὁ βεζίρης Μουσούνογλους καὶ ὁ ῥέϊσης Ὀσμὰν-ἐφένδης εἶχον εἰπεῖ πρὸ πολλοῦ νὰ μὴ δίδῃ σκανδαλοποιὰς εἰδήσεις εἰς τὴν Πόρταν· ἀλλ' αὐτὸς ἐπερειδόμενος τῷ κεχαγιάπεη Ὀμὲρ ἐφένδη, ὅστις ἔπασχε νὰ ἐνεργηθῇ ἡ γνώμη τοῦ βασιλέως, ἀψηφοῦσεν. Ἀγανακτήσας οὖν ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς καὶ κατὰ τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐξορίζει τὸν Σεπτέμβριον, καὶ κάμνει βεζίρην τὸν ἀπὸ σιλιχτάρην Χαμζᾶπασσᾶν, ὅστις μεταπεμψάμενος εἰς τὴν Πόρταν τὸν Ὀπρέσκωφ τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου, παρόντος καὶ τοῦ ῥηθέντος Ὀσμὰν-μουλλᾶ ἐζήτησαν παρ' αὐτοῦ τὸ νὰ δώσῃ, ὡς πληρεξούσιος, χοτζέτι ὅτι εἰς διάστημα σαράντα ἡμερῶν νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν Λεχίαν ὅλα τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα· ὁ Ὀπρέσκωβ εἶπεν ὅτι εἰς αὐτὰ δὲν ἔχει πληρεξουσιότητα. Ὅθεν τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες· ἐμανζιλεύθη δὲ εὐθὺς καὶ ὁ ῥέϊσης Ὀσμὰν-ἐφένδης, καὶ μετὰ μικρὸν ἀσθενήσας ὁ μουφτὴς Βελὴ-ἐφένδης ἀπὸ ἀγανάκτησιν θνήσκει, καὶ γίνεται μουφτὴς ὁ ῥηθεὶς Ὀσμὰν-μουλλᾶς, καὶ δίδει φετβᾶν ν' ἀνοιχθῇ εὐθὺς ὁ πόλεμος. Ἦλθεν ἐν τούτοις καὶ ὁ νέος χάνης Κερὶμ-Γκιραΐς, ὅστις ὑπεσχέθη τῷ σουλτὰν Μουσταφᾷ τὸ ὅτι μὲ τοὺς Ταρτάρους του εἶναι μόνος ἱκανὸς χωρὶς ἄλλα στρατεύματα νὰ πατήσῃ τὸ Πε-

τερποῦργον καὶ νὰ στείλῃ εἰς τὴν Πόλιν σιδηροδέσμιον τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην. Ὅ τε βεζίρης Χαμζᾶ-πασσᾶς δι' ἀσθένειαν μαζιλευθεὶς, γίνεται βεζίρης ὁ νισαντζῆς Ἐμὶν-Μεχμὲτ-πασσᾶς ὁ Γιαγλικτζῆς, ἔγεινε δὲ Δραγομάνος τῆς Πόρτας καὶ Νικόλαος ὁ Σοῦτζος.

Ὁ χάνης μεσολαβεῖ διὰ νὰ καθαιρεθῇ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Γκίκας, υἱὸς τοῦ Σκαρλάτου Γκίκα, καὶ ν' αὐθεντεύσῃ ἀντ' αὐτοῦ ὁ ῥηθεὶς Γρηγόριος Γκίκας, υἱὸς τοῦ ποτε φονευθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρου Γκίκα, παρ' οὗ ἔλαβεν ὁ χάνης διὰ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτὴν τὴν αὐθεντείαν πουγγεῖα τριακόσια, καὶ ἄλλα ἑκατὸν ὁ καπικεχαγιᾶς του Μουρὰτμουλλᾶς, ὁ παρακινήσας τὸν χάνην δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἔγινεν αὐθέντης Βλαχίας ὁ Γρηγόριος τῇ ιζ' τοῦ Ὀκτωβρίου. Κατεβιβάσθη δὲ τοῦ θρόνου, ὡς εἴρηται,Νοεμβρίου δ',καὶ ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ συμπράξει τοῦ Νικολάου Σούτζου· τὸ μαγζάρι τὸ κατὰ τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ ἐγράφη τότε, ὡς εἴρηται,εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ποστελνίκου Κωνσταντίνου, υἱοῦ τοῦ Γεωργίου Σουλουτζιάρη, καὶ ἦσαν συνωμόται εἰς τὴν πτῶσιν του μαζῆ μὲ τοὺς τέσσαρας ἀρχιερεῖς οἱ υἱοί του καὶ ὁ τζεράχης Γιάνκος, υἱὸς τοῦ τζεράχη Ἀναστασίου· οἱ δὲ λοιποὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντες δὲν εἶχον οὔτε εἴδησιν οὔτε γνώμην. Εἶτα ἀνεχώρησε διὰ τὸ Κρίμι καὶ ὁ χάνης Κερὶμ-Γκιράϊς.

Διὰ τροφὴν τοῦ στρατιωτικοῦ ἔξω ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τὰς εἰς τὸ Προΐλαβον καὶ Ἰσάξαν εἶχον ἀνεγερθῇ ἐκ βάθρων, μ' ἔξοδα τῆς Μολδαβίας, ἀποθῆκαι εἰς τὸ Τζοτζορέστι (κώμην κειμένην ἐπὶ τοῦ Προύτου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Τομαρόβου),καὶ εἰς τοὺς τόπους τῆς Μολδαβίας Φαλτζὶ, Χὰν-τεπὲ, Τζοτζόραν καὶ Σορόκαν, καὶ ἐγέμισαν αἱ ἀποθῆκαι αὐταὶ ἀπὸ ἐφόδια παντοίου εἴδους, σίτου δηλαδὴ, κριθῶν, ἀλευρίου καὶ παξιμαδίου, πεμπόμενα τὰ πλεῖστα ἀπὸ Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Γρηγοράκης Καλλιμάχης, τῇ προτροπῇ τοῦ Νικολάου Σούτζου, εἶχε γράψει τῷ βεζίρῃ Ἐμὶν-πασσᾷ ὅτι οἱ ἄρχοντες Πογδάνοι πνέουσι τὰ τῶν Ῥούσσων· ὅθεν ὁ βεζίρης τὸν ἔστειλε 250 πουγγεῖα προστάξας νὰ στρατολογήσῃ 2,000 ἀνδρῶν διὰ νὰ ἔχῃ εἰς ὑποταγὴν τοὺς ἄρχοντας. Συνήθροισεν οὖν τὸν Νοέμβριον τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν συγκείμενον παρὰ Βουλγάρων, Ἀλβανιτῶν, Βλάχων, Μολδάβων καὶ Παραδουναβιωτῶν, πρὸς πέντε γρόσια τὸν ἄνδρα ἀνὰ ἕκαστον μῆνα. Εἶτα ἐξέδοτο ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς τὸ ἑξῆς μ α ν ι φ έ σ τ ο ν, ἔγγραφον μέχρι τοῦδε ἀσυνείθιστον εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλήν.

« Ἡ ὁμολογία μιᾶς αἰωνίου ἀγάπης θεμελιωθείσης μεταξὺ τῆς αὐλῆς
» τῆς Ῥουσσίας ἐφυλάχθη ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Πόρτας, ἀλλ' ἐξ ἐναν-
» τίας εἶναι ἀποδείξεις ἀναντίρρητοι πῶς ἡ Ῥουσσία δὲν τὴν ἐφύλαξεν ἐν-
» τελῶς, ὡσὰν ὁποῦ ἡ ῥηθεῖσα αὐλὴ, παρὰ τοὺς νόμους τῆς φιλίας, δὲν ἔ-
» παυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνεγείρῃ φρούρια εἰς τὰ σύνορα, καὶ νὰ βάλῃ εἰς αὐτὰ
» στρατεύματα καὶ τζεπχανέδες. Προσέτι θανόντος τοῦ Αὐγούστου Γ', ῥη-
» γὸς τῆς Πολωνίας, δοθείσης εὐκαιρίας τοῦ ἐκλεχθῆναι νέον τινὰ ῥῆγα, ὁ-
» ποῦ ἔπρεπε νὰ ἐκλεχθῇ ἀπὸ τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς Λεχίας κατὰ τὰ

—1768

» περιστατικὰ τῆς λεχικῆς ἐλευθερίας, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον μὲ βίαν
» ἕνας ὀφφικιάλιος τῶν λεχικῶν στρατευμάτων, ὑποκείμενον ὁποῦ δὲν εἶχε
» πρᾶξιν τῆς διοικήσεως, καὶ ἀπὸ τὴν συγγένειαν τοῦ ὁποίου δὲν ἐστάθη
» ποτὲ ῥήξ· καὶ ἐναντίον εἰς τὴν γνώμην τῆς Ἀριστοκρατείας δεφενδεύων-
» τας αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον ἔβαλε χεῖρα ἡ ῥηθεῖσα αὐλὴ μὲ δυναστείαν εἰς
» ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς Λεχίας. Ἐρωτηθεὶς ὁ πρέσβυς της δι' αὐτὸν τὸν
» τρόπον ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ Ἀριστοκρατεία τῆς Λεχίας, διὰ νὰ διαφυλάξῃ
» τὰ περιστατικὰ τῆς ἐλευθερίας της, ἐζήτησε μερικὰ στρατεύματα, καὶ
» διὰ τοῦτο ἐστάλθησαν εἰς τὴν Λεχίαν ἓξ χιλιάδες ἱππικοῦ καὶ 1,000
» Κοζάκοι χωρὶς τόπια καὶ τζεπχανὲ, τῶν ὁποίων ἡ μεταχείρισις ἀφέθη
» εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν, προσθέτωντας ὅτι ἔξω ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θέλει εὑ-
» ρεθῇ οὔτε ἕνας μόνος σολδάτος ῥοῦσσος εἰς τὴν Λεχίαν· ἐξετασθεὶς δὲ πε-
» ρισσότερον ὁ ῥηθεὶς πρέσβυς διατί ἐδιωρίσθη περισσοτέρα ποσότης στρα-
» τευμάτων καθωπλισμένων εἰς τὴν Λεχίαν, καὶ διατί μὲ δυναστείαν ἀνε-
» βιβάσθη εἰς τὸ ῥηγάτον ἕνας υἱὸς ἑνὸς ἄρχοντος Λέχου, τοὔνομα Πονια-
» τόβσκης, ἀφ' οὗ ὁ ῥηθεὶς πρέσβυς ἔδωκεν ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον ἐν
» ᾧ ἐδηλοποίει κατ' ἐξοχὴν ὅτι ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας δὲν ἀνακατώνεται
» ποσῶς μήτε πολὺ μήτε ὀλίγον διὰ νὰ γένῃ κάθε ῥὴξ, καὶ ὅτι δὲν ἐμετα-
» χειρίσθη κάμμίαν βίαν διὰ νὰ γένῃ ἐκλογὴ εἰς τοῦτο ἢ εἰς ἐκεῖνο τὸ
» πρόσωπον, μολοντοῦτο ὕστερον ἐβεβαιώθημεν ὅτι κατ' ὀλίγον ὀλίγον ἐ-
» στέλλοντο εἰς τὴν Λεχίαν νέα στρατεύματα μὲ τόπια και τζεπχανέδες,
» τὰ ὁποῖα διοικοῦντο ἀπὸ τοὺς ἰδίους γκενεράληδες, καὶ πῶς τὰ περιστα-
» τικὰ τῆς λεχικῆς ἐλευθερίας κατηργοῦντο, καὶ ἦτον εἰς μεταχείρισιν βία
» διὰ νὰ ὑποταχθοῦν οἱ Λέχοι εἰς ἕνα πρόσωπον ὁποῦ δὲν ἐξελέξαντο καὶ
» ὁποῦ δὲν κατήγετο ἀπὸ βασιλικὸν αἷμα, καὶ πῶς ἐφονεύοντο ἐκεῖνοι ὁποῦ
» δὲν ἤθελαν ὑποταχθεῖ εἰς ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον καὶ ἐλεηλατοῦντο τὰ ὑ-
» πάρχοντά τους, καὶ τέλος πάντων πῶς ἐτολμοῦσαν νὰ μεταχειρίζωνται
» ἕνα τρόπον ἐκ διαμέτρου ἐναντίον εἰς τὸ προεκδοθὲν μανιφέστον.»

« Παρηγγέλθη ὡς τόσον ὁ πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας, (ἀφοῦ αὐτὸς ὁ τρό-
» πος ἦτον ἡ μόνη αἰτία ὁποῦ ἐτάραττε τὴν διαφύλαξιν τῆς ἡσυχίας καὶ
» τῆς καλῆς τάξεως εἰς τὰ σύνορα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας,) πῶς κατὰ
» τὰ παλαιὰ καὶ νέα κεφάλαια τὰ βασιλικὰ πρέπει νὰ ἔβγουν ἀπὸ τὴν
» Λεχίαν τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἔδωκεν ἐσφρα-
» γισμένας καὶ ὑπογεγραμμένας πολλὰς εἰδήσεις· καὶ πότε μὲν ἔλεγε πῶς
» θέλουν ἔβγει τὸν Φεβρουάριον, καὶ πότε ἔλεγεν ἄλλον καιρὸν, καὶ ἐν τού-
» τοις μᾶς ἦλθεν ἄλλη εἴδησις πῶς ἄλλα νέα στρατεύματα ῥουσικὰ κα-
» λοαρματωμένα καὶ μὲ τόπια ἐστάλθησαν εἰς τόπους συνορεύοντας μὲ τὴν
» ὀθωμανικὴν βασιλείαν, τὰ ὁποῖα ἐξαίφνης ἐφορμήσαντα εἰς τοὺς κατοι-
» κητὰς Τούρκους ἐφόνευσαν πλέον τῶν χιλίων ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παι-
» δία· καὶ ζητηθείσης ἐκδικήσεως ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῆς Ῥουσσίας, τόσον ἐκ
» μέρους τῆς Πόρτας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ταταρχάνη, ἀπεκρίθη ἀρνου-
» μένη ἕνα ἔργον πασίδηλον ὁποῦ ἔγινε μὲ τόπια καὶ μὲ πόμπας, τόσον ἐ-
» ναντίον εἰς τὴν εἰρήνην καὶ καλὴν ἁρμονίαν, καὶ διϊσχυρίζετο ὅτι μόνον

» οἱ Ζαποροβάνοι ἔκαμαν ὀλίγην ζημίαν, καὶ ὅτι θέλουν παιδευθῇ διὰ τοῦ-
» το. Βεβαιωθεῖσα ἡ Πόρτα δι' αὐτὸ τὸ ἐχθρικὸν κάμωμα μετεπέμψατο
» τὸν πρέσβυν ῥοῦσσον, (ὅστις εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ὑπογεγραμμένα καὶ ἐ-
» φραγισμένα ἐφαίνετο ὡς σύμβουλος καὶ πληρεξούσιος τῆς ῥουσσικῆς αὐ-
» λῆς,) διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἐκ δευτέρου, ποῖον ἦτο καθαυτὸ τὸ αἴτιον ἑ-
» νὸς τέτοιου κινήματος ἐναντίου τῆς εἰρήνης καὶ τῆς καλῆς ἁρμονίας, μά-
» λιστα ὁποῦ εἶναι γνωστὸν πῶς οἱ Ζαποροβάνοι δὲν συνειθίζουν νὰ ἐκστρα-
» τεύουν μὲ τόπια καὶ μὲ πόμπας, καὶ νὰ τὸν ἀποδείξῃ πῶς τὰ ῥουσσικὰ
» στρατεύματα διατρίβοντα πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων χρόνων εἰς τὴν Λεχίαν
» ἀκόμη δὲν ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν, πρᾶγμα ἐναντίον ὄχι μόνον εἰς τὰ ἄρθρα
» τῆς εἰρήνης ὁποῦ ἐσυμφωνήθη τῷ ἔτει **1733**, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ τῆς φι-
» λίας ὁποῦ ἀνενεώθη εἰς τοὺς **1752**, εἰς τὰ ὁποῖα βεβαιοῦται φανερὰ πῶς
» ὅταν ἤθελεν ἀκολουθήσει κἀνένα πρᾶγμα ὁποῦ νὰ ἠμπορῇ νὰ συγχύσῃ
» τὴν αἰώνιον εἰρήνην, νὰ διορθοῦται εὐθὺς καὶ νὰ ἐμποδίζεται· ὁ αὐτὸς ἐλ-
» τζῆς ἐρωτήθη διατί δὲν ἐπληρώθη ἡ ζημία τῆς Πάλτας, καὶ διατί δὲν ἐ-
» παιδεύθησαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐτόλμησαν νὰ κάμουν τοιαύτας ἀταξίας, καὶ
» διατί ἐναντίον εἰς τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Λεχίαν τὰ
» στρατεύματα, ὁ ἐλτζῆς δὲν ἀπεκρίθη ποσῶς, ὅθεν ἡ σιωπή του ἐνομί-
» σθη δι' ἐπικύρωσιν πῶς ἐκ μέρους τῆς Ῥουσσίας διελύθη ἡ εἰρήνη· καὶ εἰς
» τὸ ἐρώτημα ὁποῦ ἐρωτήθη διατί τὰ στρατεύματα δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν
» Λεχίαν, ἀπεκρίθη ὅτι τὰ τοιαῦτα στρατεύματα θέλουν χρονοτριβεῖ εἰς
» τὴν Λεχίαν ἐνόσῳ ὅλοι οἱ Λέχοι νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν παρόντα ῥῆγά
» τους· καὶ τέλος εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἂν ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας κατὰ τὰ
» παλαιὰ καὶ νέα βασιλικὰ ἄρθρα δὲν θέλῃ ν' ἀπέχῃ ἀπὸ τοῦ νὰ δεφενδεύῃ
» νέους διορισμοὺς καὶ νὰ ἀνακατώνεται εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεχικῆς
» Ἀριστοκρατείας, ἀπεκρίθη ὁ ῥηθεὶς ἐλτζῆς τό, Ἡ πληρεξουσιότης
» μου δὲν ἐκτείνεται εἰς αὐτό, καὶ τοῦτο εἶναι γνωστὸν
» μόνον εἰς τὴν αὐλήν μου· καὶ ἐπιμένωντας εἰς αὐτὴν τὴν ἀπό-
» κρισιν ἔκαμε πασίγνωστον ὅτι ἐκ μέρους τῆς Ῥουσσίας διελύθη ἡ εἰρήνη.
» Συμβουλευθέντες οὖν οἱ νομικοὶ μὲ μίαν τους ἀπόφασιν ὀνομαζομένην
» φετβᾶν, ἐσυλλογίσθηκαν πῶς εἶναι ἀφεύκτως ἀναγκαῖος ἕνας πόλεμος βα-
» σιλικὸς ἐναντίον τῶν Ῥούσσων, καὶ εὐθὺς ὁμοφώνως ἀπεφασίσθη ὁ πόλε-
» μος κατὰ τῶν Ῥούσσων, καὶ ἐζήτησαν μὲ μίαν φωνὴν νὰ φυλακωθῇ ὁ πρέ-
» σβυς· ὅθεν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας ἐφυλα-
» κώθη εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες. Καὶ τὸ παρὸν μανιφέστον δηλοποιεῖ ὡς
» ἐκ μέρους τῆς Πόρτας ὅτι δὲν ἔγινε κἀνένα πρᾶγμα ἐναντίον εἰς τὰς βα-
» σιλικὰς συμφωνίας καὶ τὴν καλὴν φιλίαν, καὶ εἰς σημεῖον φιλίας ὑπεκρί-
» νετο καὶ ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν ἡ Πόρτα, καὶ μόνον καὶ μόνον ἐκ μέρους
» τῆς Ῥουσσίας ἔγινε τὸ κίνημα ἐναντίον εἰς τὴν καλὴν ἁρμονίαν, καὶ διὰ
» τοῦτο ἠκολούθησεν ἡ διάλυσις τῆς εἰρήνης».

Καὶ ταῦτα μὲν ἡ Πόρτα. Ἀλλ' ἐνταυτῷ ἡ Ῥουσσία ἀγανακτήσασα διὰ τὸ ἄδικον φυλάκωμα τοῦ Ὀπρέσκωφ, καὶ κατιδοῦσα ὅτι ἡ Πόρτα ἐξάπαντος ἐνηγκαλίσθη τὸν πόλεμον, ἐπρόσταξεν εὐθὺς εἰς τοὺς γκενεράληδές της νὰ

πηγαίνουν τὰ στρατεύματα εἰς τὰ σύνορα, διὰ νὰ περάσῃ μερικὸν εἰς τὴν Λεχίαν καὶ διὰ νὰ σχηματίσῃ καὶ δύο σώματα στρατιωτικοῦ διὰ νὰ προλάβῃ τοὺς Τούρκους καὶ νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὰς ἐπαρχίας των, τὸ μὲν μεῖζον ὑπὸ τῇ διοικήσει τοῦ πρίντζιπε Γαλιτζίνου διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Μολδαβίας, τὸ δὲ μικρότερον ὑπὸ τῇ διοικήσει τοῦ κόμητος Ῥωμαντζῶφ διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου· καὶ ἔστειλεν ἔγγραφα εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης Ἐγγλιτέραν, καὶ Δανιμάρκαν καὶ εἰς τὴν Βιένναν, τὰ ἑξῆς.

«Παίρνωντας μέρος ἡ Βασιλεία Της εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας, καθὼς τὴν ἐβίαζαν ἐξ ἑνὸς μέρους ἡ φιλανθρωπία καὶ ἐξ ἄλλου τὰ χρέη τῆς κορώνας Της, ἐφρόντισε τὰ μάλιστα καὶ ἐπρόσεξε νὰ μὴ παροξύνῃ κατ' οὐδένα τρόπον τὴν λεπτότητα ἑνὸς φθονεροῦ καὶ διώκτου γείτονος· ὅλα τὰ κινήματά Της ἦτον πασίγνωστα, καὶ τὸ περισσότερον ἐσυλλογίσθη ξεχωριστὰ νὰ κοινολογήσῃ εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν τὰς ἀποφάσεις Της εἰς κάθε συμβεβηκός, καὶ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ἐστοχάζετο νὰ μεταχειρισθῇ ἕως οὗ νὰ ἰδῇ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἡσυχίαν θεμελιωθεῖσαν εἰς ἐκεῖνο τὸ ῥηγάτον· μολοντοῦτο οἱ ἐχθροὶ τῆς εἰρήνης μεταξὺ τῶν βασιλειῶν, δὲν ἔλειψαν νὰ παρεξηγοῦν εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἔργα τῆς Βασιλείας Της, καὶ νὰ σπείρουν διαφωνίας μὲ ψευδεστάτους ἐπιφορτισμούς. Πληροφορημένη ἡ Πόρτα διὰ τὴν ἐλευθέραν διαγωγὴν ὁποῦ πρὸς αὐτὴν ἐμεταχειρίζετο ἡ Ῥουσσία, μὲ προσοχὴν ἤκουε τὴν συκοφαντίαν· κάποια προσοχὴ γενομένη εἰς τὰ πράγματα τῆς Λεχίας, καὶ μία ἀπαθὴς ἐξέτασις τοῦ τρόπου ὁποῦ ἐμεταχειρίζετο ἡ Ῥουσσία, ἑνωμένη μὲ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἐλάμβανεν ἀπὸ τὴν ἰδίαν Ῥουσσίαν, εἶχαν διαλύσῃ ὅλας τὰς ὑποψίας καὶ δὲν ἐπαπειλεῖτο πλέον ἡ κοινὴ ἡσυχία. Ἀλλὰ ἀνανεώνωντας τὴν νέαν ἔφοδον οἱ ἐχθροί, πλέον τολμηροὶ καὶ σκληροί, ἐπεφόρτιζον τὸ εὐαπάτητον τοῦ πλήθους τῶν Τουρκῶν, τὸ παρεκίνησαν νὰ γογγύζουν κατὰ τῆς διοικήσεως, καὶ ἔφθασαν ἕως μέσα εἰς τὸ σεράϊ· ἡ μεταβολὴ τῶν διοικητῶν εἰς τὴν Πόρταν, γενομένη ἀναγκαία ἀπὸ τοιαῦτα περιστατικά, μετέβαλεν ὁλοκλήρως τὸ σύστημα τῆς εἰρήνης, περιποθήτου καὶ εἰς τὰ δύο ἔθνη. Ὁ νέος βεζίρης εὐθὺς φθάσας μετεπέμψατο τὸν Ὀπρέσκωφ, τῇ δ' τοῦ Ὀκτωβρίου (κατὰ τὸ νέον), ἐλτζὴν τῆς Βασιλείας Της εἰς τὴν Πόρταν, καὶ δοὺς αὐτῷ ν' ἀναγνώσῃ ἔγγραφον γεμάτον ἀπὸ ἐπιφορτισμοὺς κατὰ τῆς Ῥουσσίας, τῶν ὁποίων οἱ περισσότεροι εἶχαν διαλυθεῖ μὲ φιλικὰς ἐξηγήσεις καὶ τὸ ἄλλο δὲν ἦτον ἀληθὲς μήτε ἀπὸ τὸ προβληθέν, τὸν ἐβίασε νὰ ὑπογράψῃ εὐθύς, μὲ τὸ κεφαλέτι τῶν ὁμοσπόνδων τῆς βασιλίσσης του, μερικὰς συχαμερὰς συμφωνίας, περὶ ὧν ποτὲ λόγος δὲν εἶχε γένει εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῶν ὑποθέσεων ὁποῦ ἠκολούθησαν εἰς τὴν Πολωνίαν. Αὐτὰ τὰ συχαμερὰ προβλήματα καὶ ἐναντία εἰς τὴν δόξαν ἑνὸς κυριάρχου συνειθισμένου νὰ μὴ δέχηται προσταγάς, προβληθέντα δραστηρίως καὶ εἰς τρόπον ὁποῦ ἐναντιοῦτο εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν πραγματειῶν δεκτὴν ἀπὸ κάθε κυριαρχίαν, ἦτον συντροφιασμένα ἀπὸ τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῆς διαλύσεως τῆς παντοτινῆς εἰρή-

» νης μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν· ὁ ἐλτζῆς τῆς Ῥουσσίας, βεβαιωμένος ἀπὸ
» τὴν εἰλικρίνειαν τῶν σκοπῶν τῆς αὐλῆς του καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν προσω-
» πικὴν ὀρθότητα εἰς αὐτὸ τὸ διεξοδικόν του ὑπούργημα, δὲν ἦτον ἱκανὸς
» νὰ καταφρονήσῃ τόσον ἀναξίως τὴν αὐλήν του καὶ τὸν ἴδιον χαρακτῆρα,
» μὲ μίαν ὑπόσχεσιν ῥυπαρὰν καὶ ὁποῦ ὑπερέβαινε τὴν πληρεξουσιότητα
» κάθε ἐλτζῆ, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι· δὲν ἐδέχθη λοιπὸν τὴν
» πρότασιν, καὶ τὸ διβάνι εὐθὺς ἀπεφάσισε νὰ τὸν φυλακώσῃ εἰς τοὺς Ἑ-
» πτὰ Κουλᾶδες».

« Εἶναι περιττὸν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ῥουσσίας τὸ νὰ ἐξετάσῃ ἕνα τέτοιον
» συμβεβηκός· τὸ πρᾶγμα λαλεῖ· ἡ δόξα καὶ ἡ ἀξία τῆς βασιλικῆς Της Με-
» γαλειότητος καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ ἰμπερίου Της Τὴν ἑρμηνεύουν ἐκεῖνο ὁποῦ
» πρέπει νὰ κάμῃ. Μὲ τὴν ἐλπίδα λοιπὸν καὶ τὸ θάῤῥος ὁποῦ Τὴν δίδει
» τὸ δίκαιον τῆς ὑποθέσεώς Της δηλοποιεῖ εἰς ὅλας τὰς αὐλὰς τῶν Χρι-
» στιανῶν τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἐναντίον εἰς τὸν κοι-
» νὸν ἐχθρὸν τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, βεβαιωμένη ὅτι τὸ κίνημά Της
» θέλει εὕρει ἀπὸ ὅλας τὰς αὐλὰς τὸ εὐλογοφανὲς, καὶ θέλει ἔχει τὸ κέρ-
» δος νὰ ἑνώσῃ τὴν βοήθειαν καὶ ὑπεράσπισιν τοῦ θεοῦ μὲ τὴν δικαίαν
» βοήθειαν τῶν φίλων Της καὶ μὲ τὰς ἐπιθυμίας ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ».

Μετά τινας ἡμέρας ἀπεκρίθη καὶ εἰς τὸ μανιφέστον τῆς Πόρτας, τῇ ιϛ´ τοῦ Νοεμβρίου 1768.

«Ἡμεῖς Αἰκατερίνα Β', ἰμπερατρίτζε καὶ αὐτοκρατόρισσα ὅλων τῶν Ῥουσ-
» σιῶν, δηλοποιοῦμεν εἰς ὅλους τοὺς πιστούς μας ὑποχειρίους.»

» Τὸ νὰ ἀνακατωθῶμεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας
» εἶναι θεμελιωμένον τόσον εἰς τοὺς παρελθόντας περιφήμους δεσμοὺς μὲ
» τὴν βασιλείαν Μας ὅσον καὶ εἰς τὰ οὐσιώδη ἰντερέσα ὅλων της τῶν γει-
» τόνων, ἀποβλέποντα εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν διατάξεων τῆς αὐτῆς Ἀρι-
» στοκρατείας. Οἱ δεσμοὶ, πασίδηλοι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, φαίνονται εἰς
» τὴν συμφωνίαν τοῦ ἔτους 1686, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ λέξεις φανερὰς ἐσυμ-
» φωνήθη, πῶς ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία ῥουσσογραίκα, θεμελιωμένη εἰς τὰς
» ἐπαρχίας τῆς Λεχίας καὶ τὸ μέγα δουκάτον τῆς Λιτουανίας, ἀμεταβλή-
» τως θέλει διαφυλάττεται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα μὲ τὴν πληρεξουσιότητα
» τῆς ἐλευθερίας της, τῶν δικαιωμάτων της καὶ προνομίων της.»

» Μία πεῖρα ἑβδομήντα χρόνων ἀπέδειξεν ὅτι ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐπαγγέλ-
» λονται αὐτὴν τὴν θρησκείαν, ἀγκαλὰ καὶ δὲν ἀφανίσθησαν ἐξ ὁλοκλήρου,
» κατεταλαιπωρήθησαν ὅμως εἰς τρόπον ὁποῦ δυσκολεύεταί τινας νὰ τὸ
» πιστεύσῃ, καὶ, διὰ νὰ εἰπῶ ἔτζι, ἐξώσθησαν μὲ βίαν φανερὰν ἀπὸ ὅλα τὰ
» δίκαια καὶ πολιτικὰ κέρδη ὄχι μόνον μὲ καταφρόνησιν τῶν δεσμῶν τῆς
» ῥηθείσης συμφωνίας, ἀλλὰ προσέτι καὶ τῶν θεμελίων τῆς ἀποφάσεως, ὁποῦ
» οἱ γείτονες τῆς Πολωνίας, ἀποβλέποντας εἰς τὸ ἀληθινόν τους ἰντερέσον,
» πρέπει νὰ ἐπιμελοῦνται εἰς τὸ νὰ διαφυλάξουν· διότι ἡ κοινή τους ἀσφά-
» λεια εἶναι ἐξίσου μὲ τὴν ἐπιμονὴν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς.»

» Στοχαζόμενοι λοιπὸν Ἡμεῖς αὐτὰς τὰς δύο αἰτίας δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ
» μὴν ἀτενίσωμεν εἰς αὐτὴν τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὰ ἰντερέσα

» τῆς βασιλείας Μας διὰ νὰ τὰ διαφυλάττωμεν μαζὴ μὲ τὰς ἀποφάσεις
» τῆς Πολωνίας, ὅσον αὐταὶ ἠμποροῦσαν νὰ τὸ συγχωρήσουν, διὰ τοῦτο
» μετεχειρίσθημεν τὴν μεσολάβησίν Μας διὰ τὸ κέρδος ἀμφοτέρων τῶν με-
» ρῶν, κάμνωντας φιλικὰς δηλοποιήσεις θεμελιωμένας ἐπάνω εἰς τὸ δίκαιον,
» καὶ μάλιστα ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὴν ἰδίαν καλὴν κατάστασιν τῆς 'Αριστο-
» κρατείας, ἀφίνωντας μολοντοῦτο εἰς αὐτὴν τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων ὁποῦ
» νὰ Μᾶς προμηθεύσῃ, ἐξ ὧν κάθε πρᾶγμα ἤθελεν ἠμπορέσῃ νὰ βαλθῇ εἰς
» καλὴν τάξιν μὲ μεγαλητέραν ταχύτητα καὶ ἁρμοδιότητα, χωρὶς Ἡμεῖς
» νὰ ζητήσωμεν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸν ἑαυτόν Μας τὴν δόξαν τῆς καλῆς
» εὐοδώσεως, ἐβγάζωντας ἄλλους καὶ ὑστερῶντάς τους ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν
» εὐόδωσιν.»

» Μὲ αὐτὸν λοιπὸν τὸν συλλογισμὸν δὲν ἐλλείψαμεν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνα-
» νεώσωμεν μὲ πολλὴν δραστηριότητα εἰς τὰς τελευταίας Διαίτας τὰ ἔγ-
» γραφα σημεῖα καὶ καλὴν κλίσιν πρὸς τὴν βοήθειαν τῶν ὀρθοδόξων γραικῶν,
» καὶ τῶν ἄλλων διχοστατούντων ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὴν ὁμοίαν κατά-
» στασιν. Ὁ ψευδὴς ζῆλος τῆς εὐσεβείας, ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ ὑπερηφάνεια δὲν
» τὸ ἔστερξαν, καὶ οὕτωσὶ τὰ πλέον ἱερὰ τῆς 'Αριστοκρατείας ἐπαγγέλματα
» ἔκαμναν ἀνωφελεῖς ὅλους Μας τοὺς σκοποὺς, καὶ τοὺς τῶν λουθηρανικῶν
» περιφήμων αὐλῶν ὁποῦ ἠνώθησαν μεθ' Ἡμῶν, ὡσὰν ὁποῦ πρὸ πολλοῦ οἱ
» διχοστατοῦντες, (ὄνομα ὁποῦ περιέχει καὶ τοὺς ὀρθοδόξους γραικοὺς,) ἑνώ-
» θησαν ἀναμεταξύ τους διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος.»

» Μετὰ τὴν καταφρόνησιν τῆς καλῆς κλίσεως τῆς τε Ἡμετέρας καὶ τῆς
» τῶν αὐλῶν ὁποῦ ἠνώθησαν μαζή Μας δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ νὰ
» ἐμποδισθοῦν αἱ νέαι καταδρομαὶ τῶν ἀθώων διχογνωμούντων, καὶ μάλι-
» στα ἡ ἔξωσις, δι' ἣν ἔπρεπε νὰ λείπουν ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῶν συμπα-
» τριωτῶν, ἔξωσις, ὁποῦ τόσον ηὐξήνθη ὁποῦ δὲν τοῖς ἔμεινε, διὰ νὰ εἴπω
» ἔτζι, εἰμὴ μόνον ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀναπνέειν τὸν αὐτὸν ἀέρα, Ἡμεῖς δὲν
» ἠμπορούσαμεν, πρῶτον διὰ φιλανθρωπίαν καὶ δεύτερον διὰ τὸ χρέος τὸ
» πρὸς τὴν κορώναν Μας, νὰ ἀργοπορήσωμεν πλέον ἀπὸ τὸ νὰ μεταχειρι-
» σθῶμεν τὰ δραστηριώτερα μέσα, βλέπωντας πῶς δὲν ἔκαμαν κανένα καρ-
» πὸν τὰ τῆς μετριότητος, μάλιστα ἐπροξένησαν καὶ φοβερισμούς.»

» 'Αληθεύει πῶς Ἡμεῖς εἰσηγάγομεν τότε μέρος τῶν στρατευμάτων Μας
» εἰς τὰ χώματα τῆς Λεχίας· μὰ τίς ἀγνοεῖ ὅτι πῶς τὰ στρατεύματα ἐ-
» κεῖνα δὲν ἐμακρύνθησαν ἀπὸ τὰ σύνορα παρὰ μόνον ὅταν ἀνεφάνη ὁ κίν-
» δυνος ἑνὸς ἐμφυλίου πολέμου, καὶ ἀφοῦ οἱ διχοστατοῦντες, ἀπελπισθέν-
» τες ἀπὸ κάθε ἐλπίδα ἀνέσεως, ἐβιάσθησαν ὑπὸ μεγάλης ἀνάγκης νὰ σχη-
» ματίσουν μίαν συνωμοσίαν ;»

» Κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον δὲν ἐστάθη ποτὲ συνωμοσία εἰς τὴν Λε-
» χίαν χωρὶς νὰ προξενήσῃ βαρυτάτην ἀταξίαν καὶ ταραχὴν εἰς τὴν 'Αρι-
» στοκρατείαν· τὸ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ προσμένηται καὶ ἀπὸ τὴν τῶν διχο-
» στατούντων, ὄντας βέβαιον πῶς οἱ κατόλικοι, ἀπείρως ἀνώτεροι καὶ κατὰ
» τὸν ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις, ἤθελον ἀρχήσει μαζή τους ἐμφύλιον
» πόλεμον, ὅστις πιθανώτερον δὲν ἤθελε τελειώσῃ παρὰ μὲ τὸν παντελῆ

» ἀφανισμὸν τῆς Ἀριστοκρατείας, διότι ὁ πόλεμος τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ ἀ-
» διακρίτου ζήλου καὶ ἡ ἀπελπισία ἑνωθέντα σπανίως προξενοῦσιν ἄλλα
» ἀποτελέσματα».

« Ἡ Λεχία ἠλευθερώθη ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἀφανισμὸν μὲ τὴν παρουσίαν
» τῶν στρατευμάτων Μας, εἰς τὰ ὁποῖα χρεωστεῖται ἡ εὐτυχὴς καὶ γαλη-
» νιαία σύστασις τῆς παρελθούσης γενικῆς συνωμοσίας, καὶ εἰς τὰ αὐτὰ
» στρατεύματα χρεωστεῖται ἡ θεραπεία μὲ τὴν ὁποίαν διορθώθησαν τὰ ἐ-
» λαττώματα ὁποῦ εὑρίσκοντο μέσα εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν, ὡσὰν ὁποῦ
» μὲ τὴν δύναμιν αὐτῆς τῆς συνωμοσίας, (ἡ ὁποία πέμπωντας μίαν πρε-
» σβείαν ἐζητοῦσε τὴν βοήθειάν μας καὶ συνδρομὴν μὲ προσταγὴν νὰ φυ-
» λαχθῇ εἰς διαφόρους ἐσωτερικὰς προμηθεία; ὁποῦ πρέπει νὰ γένουν εἰς
» τὴν Ἀριστοκρατείαν,) τὰ εἰς Δίαιταν συναθροισθέντα μέλη, ὁποῦ ἤξευραν
» τὰ διάφορα τέλη τῆς πατρίδος τους, ἐνομοθέτησαν πολλοὺς νόμους ὠφε-
» λίμους καὶ ἀναγκαίους διὰ τὴν ἀνανέωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν
» προνομίων τῶν διχοστατούντων αὐτῶν».

» Ἀποκτήσασα ἡ Ἀριστοκρατεία τὴν διόρθωσιν τῶν ἐσωτερικῶν ἀτα-
» ξιῶν, ἐτελείωσε μὲ αὐτὸ καὶ ἡ ἐδική μας ἔφεσις, ὅθεν ἐπροστάξαμεν τὰ
» στρατεύματά Μας νὰ ἐπανακάμψουν εἰς τὴν Ῥουσσίαν, καί τινα αὐτῶν
» καὶ εἶχαν φθάσει· ἀλλ' ἐμποδίσθη ἐξ ἀπροόπτου ἡ ὁδοιπορεία τους ἀφοῦ
» ἐφάνησαν πολλοὶ ἀποστάται τῶν κατωτέρων εὐγενικῶν τῆς Ποδολίας,
» ἐπαρχίας ὀλίγον ἀπεχούσης ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας, οἱ ὁποῖοι μὲ
» χιλίας προφάσεις καὶ μισητὰς ὑποκρίσεις, ἑρμηνευθείσας αὐτοῖς ἀπὸ ἀν-
» θρώπους κακοτρόπους καὶ φθονεροὺς τῆς δόξης Μας καὶ τῆς καλῆς ἐκτε-
» λέσεως τῶν ὑποθέσεών Μας, ἠπατήθησαν εἰς τρόπον ὁποῦ ὄχι μόνον δὲν
» ἐδέχθησαν τοὺς νέους νόμους καὶ ἀπεστάτησαν εἰς τὴν νομικὴν ἐξουσίαν
» τῆς πατρίδος τους, μὰ αὐθαδιάζωντας εἰς ἄκρον ἐθέσπισαν νὰ νομίσουν
» τὸ βασίλειόν Μας ὡς μίαν ἐχθρικὴν ἐπαρχίαν,καὶ ἔνοπλοι νὰ ἐφορμήσουν
» κατὰ τῶν στρατευμάτων Μας ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ Βενὶτζ καὶ εἰς ἄλλους
» τόπους, καὶ νὰ διεγείρουν ἐγγράφως τοὺς ὑποχειρίους Μας εἰς μίαν ἀπο-
» στασίαν παρομοίαν καὶ σύμφωνον μὲ τὴν ἐδικήν τους».

« Εἰς τοιαῦτα περιστατικὰ ἡ διοίκησις τῆς Ἀριστοκρατείας, ὁποῦ ἐ-
» φρόντιζε νὰ ἐμποδίσῃ παντοίως αὐτὸ τὸ ἀρτίτοκον κακὸν μ' ὅλα τὰ μέ-
» σα ὁποῦ τῆς ἔδιδον ἄδειαν αἱ διατάξεις τῆς Λεχίας, προσέδραμεν εἰς τὴν
» φιλίαν καὶ ὑπεράσπισίν Μας, ζητῶντας ἐγγράφως νὰ ἀφήσωμεν τὰ στρα-
» τεύματά Μας εἰς τὴν Λεχίαν ἕως οὗ νὰ διαλυθῇ ἡ ἀποστασία καὶ νὰ θε-
» μελιωθῇ ἡ ἡσυχία».

» Ἐφορτώθημεν λοιπὸν τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, μὲ τόσην
» ὅμως εὐκολίαν καὶ ταχύτητα, ὁποῦ εἰς αὐτὸ Μᾶς ἐβίαζαν καὶ ἡ νεωστὶ
» γενομένη συμφωνία τῆς εἰρήνης μεταξὺ Μας καὶ τῆς Ἀριστοκρατείας, ἡ
» ἀσφάλεια εἰς τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν Μας,ἡ ἀξία τοῦ ἰμπερίου Μας κα-
» ταφρονηθεῖσα ἀπὸ τοὺς ἀποστάτας τόσον φανερά, καὶ ἡ δόξα τοῦ ὀνό-
» ματός Μας».

» Ἦτον εὔκολον εἰς τὰ στρατεύματά Μας νὰ διασκορπίσουν τὸ πρῶτον

» μέρος τῶν ἀποστατῶν,διατί εἰς τοὺς πολέμους ὁποῦ ἠκολούθησαν ὕστερον
» πάντοτε ἐνικήθησαν· μὰ λέγωντας αὐτοὶ μὲ πρόφασιν ψευδῆ πῶς τὰ κι-
» νήματά τους δὲν ἔχουν ἄλλον σκοπὸν παρὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατο-
» λικισμοῦ, ὁ ἀριθμός των ηὔξησε μὲ τόσην προθυμίαν ὁποῦ τὰ στρατεύ-
» ματά μας δὲν ἠμποροῦσαν νὰ τὸν σκορπίσουν· μολοντοῦτο ἀφοῦ ἐπάρθη
» ἡ Κρακοβία, ἀφοῦ ἡσύχασεν ἡ Λιτουανία καὶ ἀφοῦ ἡ Ποδολία ἐκα-
» θαρίσθη ἀπὸ τοὺς ἀποστάτας, Μᾶς ἐφαίνετο πῶς ἠμπορούσαμεν νὰ ἐλπί-
» σωμεν πῶς μετ' ὀλίγον τὸ λοιπὸν τῆς ἐν τῇ Πολωνίᾳ ταραχῆς θέλει παύ-
» σει, καὶ δὲν θέλομεν ἐμποδισθεῖ ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνακαλέσωμεν τὰ στρατεύ-
» ματά Μας, διατί συλλογιζόμενοι τὸν σκοπόν Μας καὶ τὸν τρόπον τοῦ κι-
» νήματός Μας, περὶ ὧν δὲν ἔχει τις τί νὰ εἰπῇ, δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ πι-
» στεύσωμεν πῶς ἄλλοι γείτονες, καὶ μάλιστα ἡ ὀθωμανικὴ Πόρτα, ἤθε-
» λαν στέρξει ποτὲ τοιαύτας ἀταξίας».

» Ὁ καιρὸς ὅμως καὶ τὰ συμβάντα Μᾶς ἔκαμαν νὰ ἰδοῦμεν φανερὰ πῶς
» ἐκεῖνο ὁποῦ ἐσυλλογιζόμεθα διὰ τὴν Πόρταν δὲν ἀλήθευε· ὡσὰν ὁποῦ
» αὐτὴ πολὺν καιρὸν, ἀγκαλὰ καὶ νὰ παρατηροῦσε μὲ ἥσυχον ὄμμα τὴν
» στάσιν τῶν ὑποθέσεών Μας εἰς τὴν Λεχίαν, πληροφορημένη ὅτι τὰ ἰντε-
» ρέσα της ἐξίσου μὲ τὰ ἰδικά μας ὡς εἰκὸς παρετηροῦντο, ἀναμφιβό-
» λως αὐτὴ ἡ φρόνιμη διεξαγωγὴ τῆς Πόρτας ἤθελεν ἀκολουθεῖ ἕως οὗ ἐξ
» ὁλοκλήρου νὰ τελειώσουν αἱ ταραχαὶ τῶν Λέχων, ἂν οἱ φθονεροὶ τῆς με-
» ταξύ μας ἁρμονίας δὲν ἤθελον κατορθώσει μὲ ψευδῆ ἐπιφορτίσματα καὶ
» μὲ κάθε εἶδος φιλοταράχων ὑφηγήσεων νὰ παροξύνουν καθ' Ἡμῶν κατ'
» ὀλίγον ὀλίγον τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, καὶ ἂν οἱ ἀποστάται Λέχοι κατα-
» φυγόντες εἰς τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας δὲν ἤθελον ὑποσχεθεῖ τὸν σουλτά-
» νον πῶς αὐτοὶ καὶ ὅλη ἡ Ποδολία καὶ ἡ Οὐκραΐνα τῆς Λεχίας θέλουν δε-
» χθεῖ αἰωνίως τὴν κυριαρχίαν του, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ὁποῦ τὴν δέ-
» χονται αἱ δύο ἐπαρχίαι τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας».

»Ἡ κληρονομικὴ θρασύτης τῆς Πόρτας δὲν τὴν ἐσυγχωροῦσε νὰ ἀμελήσῃ
» μίαν τοιαύτην θυσίαν, μάλιστα ὁποῦ ὁ ὀθωμανικὸς νόμος ἐπικυροῖ καὶ
» δικαιοποιεῖ ὅλα ἐκεῖνα ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς ἁρπάζουν·
» ὅθεν χωρὶς κανένα δίκαιον ἀπεφάσισε νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν τοιαύτην ὑ-
» πόσχεσιν. Ὡς τόσον πρέπει νὰ εἰποῦμεν πῶς ἡ Πόρτα πρέπει νὰ στοχα-
» σθῇ τὸ πῶς δὲν φθάνει νὰ σκεπάσῃ καὶ νὰ βάλῃ προσωπεῖον εἰς τὸ κίνη-
» μά της διὰ τὰ ὄμματα τοῦ κοινοῦ, καὶ εἰς τὰ ἄλλα περιστατικὰ διὰ
» τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σκοπῶν της πρὸς βλάβην καὶ ζημίαν τῆς λεχικῆς Ἀ-
» ριστοκρατείας. Ὅθεν στοχαζόμενός τινας τὰ κινήματα ὁποῦ ἔκαμεν ἀπὸ
» τότε ἕως τώρα δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀμφιβάλλῃ πῶς αὐτὴ νὰ μὴν ζητῇ καὶ
» νὰ μὴν ἐστοχάσθη (μὲ τὸ μέσον τοῦ πολέμου ὁποῦ Μᾶς ἄνοιξε,) τὸ νὰ ἀ-
» ποκτήσῃ μίαν αἰτίαν καὶ νὰ ἀναιρέσῃ ἔτζι, χωρὶς λόγον καὶ χωρὶς νὰ
» τὴν δώσωμεν Ἡμεῖς κάμμίαν αἰτίαν, τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς μιᾶς εἰρήνης
» παντοτινῆς. Μάλιστα ἰδοὺ τὸ ἔκαμε, φθείρωντας τὴν κοινὴν πίστιν μὲ τὴν
» εἱρκτὴν τοῦ Ὀπρέσκωφ πρέσβεώς Μας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν,σφαλ-
» νῶντας τον μὲ τοὺς ἀνθρώπους του εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες μὲ κατα-

» φρόνησιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, δίκαιον νομιζόμενον ὡς ἱερὸν καὶ μετα-
» ξὺ τῶν βαρβάρων ἐθνῶν, ὄχι μόνον εἰς καιρὸν τῆς εἰρήνης ἀλλὰ καὶ εἰς
» τὸν τοῦ πολέμου, καὶ πεφυλαγμένον εἰς τὸν προλαβόντα πόλεμον μεταξὺ
» τοῦ ἰμπερίου Μας καὶ τῆς Πόρτας εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐλτζῆ ῥούσσου
» Βισνακὼφ καὶ τῶν ἀνθρώπων του, μὲ ὅλον ὁποῦ ὁ πόλεμος εἶχεν ἀρχήσει.
» Ἡ Πόρτα τέλος πάντων ἔβγαλε τὸ προσωπεῖον, ὡσὰν ὁποῦ ἕως τὴν ἡμέ-
» ραν ὁποῦ ἐσφάλισε τὸν ἐλτζήν Μας δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ Μᾶς δίδη βεβαιό-
» τητας φιλίας καὶ εἰρηνοποιῶν ἀποφάσεων, τὸ ὁποῖον τώρα φανερῶς ἐφά-
» νη τὸ ἔκαμνε διὰ νὰ Μᾶς ἀποκοιμίζῃ καὶ νὰ ἀποκτᾷ καιρὸν εἰς τὸ νὰ ἑ-
» τοιμασθῇ».

» Ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς ὅταν ἡ Πόρτα ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τοὺς ἀποστά-
» τας τῆς Ποδολίας σκορπισθέντας ἀπὸ τὰ στρατεύματά Μας, ἔδειξε πῶς
» εἶναι εὐχαριστημένη εἰς τὰς βεβαιότητας ὁποῦ τὴν ἐδίδαμεν τοῦ νὰ φυ-
» λάξωμεν μαζή της εἰρήνην σταθερὰν καὶ ἀμετάβλητον· καὶ διὰ νὰ προσέ-
» χουν τὰ στρατεύματά Μας ἐν τῷ καταδιώκειν τοὺς φυγάδας νὰ μὴν πα-
» τοῦν τὰ τούρκικα χώματα, ἐδηλοποιήσαμεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἠμπορῇ
» νὰ τὰ κτυπήσῃ ἂν ἤθελαν ἔμβει· τοῦτο τὸ ἐκάμαμεν διὰ νὰ ἐμποδισθῇ
» κάθε αἰτία συγχισμοῦ καὶ διαλύσεως τῆς εἰρήνης. Βλέπουσα λοιπὸν πῶς
» ὅλα τὰ κινήματα ὁποῦ ἔκαμε διὰ νὰ εὕρῃ προφάσεις εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ
» τὴν εἰρήνην ἦτον ἀνωφελῆ, καὶ ἀναπολοῦσα τὴν ἐπιμονὴν τῆς γνώμης Μας,
» μετεχειρίσθη ἕνα συμβεβηκὸς ὁποῦ δὲν εἶχε νὰ κάμῃ ποσῶς μὲ τὰ ῥη-
» θέντα πράγματα, ἤγουν ἐκεῖνο ὁποῦ ἠκολούθησεν εἰς τὴν Πάλταν, κάστρον
» τοῦ χάνη τοῦ εἰς τὸ Κρίμι, καὶ ἐλεηλατήθη ἀπὸ ἕνα μέρος χακεντρεχῶν,
» χωρὶς νὰ συλλογισθῇ πῶς εὐθὺς ὁποῦ ἐμάθαμεν αὐτὴν τὴν χακεντρέχειαν,
» καὶ πρὸ τοῦ νὰ Μᾶς τὸ παραπονεθῇ ἡ Πόρτα, εἴχαμεν διορίσῃ τὰ στρα-
» τεύματά Μας νὰ καταδιώξουν ἐκείνους τοὺς κλέπτας, νὰ τοὺς φυλακώ-
» σουν καὶ νὰ παιδεύσουν τοὺς ὑποχειρίους Μας Ζαποροβάνους ἂν ἤθελον
» εὑρεθεῖ μαζή τους· παιδεία ὁποῦ ἔγινε κοινῶς ἀνάλογος εἰς τὸ σφάλμα
» τοῦ καθενός, εἰς τὰ σύνορα καὶ ἐμπρὸς εἰς τὴν Πάλταν.»

«Ἂν λοιπὸν ἡ Πόρτα ἐπιφορτίζῃ εἰς τὰ στρατεύματά Μας τὴν λεηλα-
» σίαν, τὸ κάμνει μὲ δόλον, καὶ εἶναι περιττὸν καὶ μάταιος ἔλεγχος ἡ στε-
» νοχωρία ὁποῦ ἐπιφέρει τῆς πολωνικῆς ἐλευθερίας· ἡ ὄρεξις τῆς ἀπίστου
» αὐτῆς μοναρχίας καὶ δυσμενοῦς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, ἡ ἀκόρεστος
» λαιμαργία τοῦ νὰ ἁρπάζῃ τὸ ξένον πρᾶγμα, καὶ ὁ συλλογισμὸς τοῦ νὰ
» κερδίζῃ ἀπὸ τὰς προῤῥηθείσας ὑποσχέσεις τῶν ἀποστατῶν τῆς Ποδολίας,
» εἶναι αἱ ἀληθεῖς αἰτίαι ὁποῦ τὴν παρεκίνησαν νὰ χαλάσῃ τὴν εἰρήνην καὶ
» νὰ Μᾶς κηρύξῃ πόλεμον, ἀνοίγωντας τὸ παϊράκι τοῦ Μεχμὲτ καὶ προ-
» στάττωντας τὰ στρατεύματά της νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς
» βασιλείας Μας. Καὶ Ἡμεῖς ποσῶς δὲν ἠλπίζαμεν αὐτὸ τὸ ἄδικον καὶ δυ-
» σμενὲς κίνημα, μὲ τὸ νὰ ἀπεφασίσαμεν μὲ γνώμην ἀμετάθετον, εὐθὺς ὁ-
» ποῦ ἀνέβημεν εἰς τὸν θρόνον, νὰ φυλάξωμεν βεβαίως μὲ ὅλους τοὺς γεί-
» τονάς Μας καλὴν ἁρμονίαν κατὰ τὴν δύναμιν τῶν συμφωνιῶν· μάλιστα
» διὰ τὴν Πόρταν εἴχομεν μεγάλην προσοχήν, ὄχι μόνον νὰ τελειώνωμεν

» τὰ συμφωνηθέντα μὲ αὐτήν, ἀλλὰ προσέτι νὰ μὴν δώσωμεν αἰτίαν εἰς
» παραπονέματα δίκαια καὶ θεμελιωμένα, καὶ εὐχαριστούμεθα εἰς ἐκεῖνο
» ὁποῦ Μᾶς ἐδίδετο ἀπὸ τὴν Πόρταν διὰ εὐχαρίστησιν μιᾶς τυχούσης ἀγω-
» γῆς Μας. Ἀλλ' εἰς τὸ παρὸν συμβεβηκὸς εἰς τὸ ὁποῖον ἡ μετριότης Μας
» καὶ ἡ ὑπὲρ πατρίδος ἀγάπη μένουν χωρὶς κανένα καρπόν, καὶ ὁ ἄσπονδος
» ἐχθρὸς τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος διέλυσε μὲ τρόπον τόσον σκληρὸν τοὺς
» ἱεροὺς δεσμοὺς μιᾶς αἰωνίου εἰρήνης, καὶ ἔβλαψε μὲ τόσην αὐθάδειαν τὴν
» ἀξίαν τῆς κορώνας Μας μὲ τὸ σφάλισμα τοῦ πρέσβεώς Μας, Ἡμεῖς δη-
» λοποιοῦμεν ἐν καθαρῷ τῷ συνειδότι ἔμπρὸς εἰς τὸν θεόν, εἰς τὸν κόσμον
» καὶ εἰς τοὺς πιστοὺς ὑποχειρίους Μας πῶς ὄχι μόνον δὲν ἐδώσαμεν εἰς τὴν
» Πόρταν τὸ παραμικρὸν αἴτιον τοῦ πολέμου τούτου, ἀλλὰ καὶ τὸ πῶς ἐ-
» νεργήσαμεν μὲ ὅλα τὰ δυνατὰ μέσα καὶ συγκατανεύσεις διὰ νὰ τὸν ἐμ-
» ποδίσωμεν, καὶ νὰ διαφυλάξωμεν οὑτωσὶ τὴν κοινὴν εἰρήνην, νομιζομένην
» καὶ γνωριζομένην παρ' Ἡμῶν ὡσὰν τὸ πλέον πολύτιμον καλὸν ὁποῦ νὰ
» ἠμπορῇ νὰ ἐπιθυμήσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος».

» Μὲ αὐτὸν τὸν πλέον ἀθῶον σκοπὸν καὶ γνώμην καὶ ἀπόφασιν Ἡμεῖς
» βάλλομεν τὰς ἐλπίδας Μας εἰς τὸν θεὸν ὁποῦ τὰ πάντα διοικεῖ, ἐλπί-
» ζωντας ὅτι, ἔχωντάς Μας ἕως τώρα ὑποκάτω εἰς τὴν ξεχωριστήν του ὑ-
» περάσπισιν καὶ πρὸ τοσούτων χρόνων, θέλει βρέξει εἰς τὸ διάστημα αὐ-
» τοῦ τοῦ ἀδίκου πολέμου, ἐμφανισθέντος εἰς τὴν βασιλείαν Μας, τὰς εὐλο-
» γίας του εἰς τὰ ἅρματά Μας, στεφανώνωντάς τα μὲ ἔκβασιν εὐτυχῆ, καὶ
» αὐτὸ τόσον περισσότερον ὅσον ὁποῦ πολεμοῦν μόνον διὰ δεφένδευσιν τῆς
» ἁγίας του ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀγαπητῆς Μας πατρίδος, καὶ θέλει τα-
» πεινώσει τὴν προπέτειαν τῶν ἐχθρῶν ὁποῦ ἀθέτησαν τὴν ἁγιότητα τοῦ
» ὅρκου, καὶ θέλει συνταράξει τοὺς κακοήθεις σκοποὺς των, καὶ θέλει δώ-
» σει διὰ τὴν δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματός του μίαν ταχεῖαν καὶ ἐπικερδῆ
» εἰρήνην».

» Προσμένομεν ἀπὸ τὸν ζῆλον τῶν ὑποχειρίων Μας, φίλων τῆς πατρί-
» δος των, πῶς εἰς ἕνα τέτοιον ἀναγκαῖον συμβεβηκὸς θέλουν ἑνωθεῖ μαζὴ
» Μας διὰ νὰ παρακαλέσωμεν θερμῶς τὸν βασιλέα τῶν βασιλέων νὰ εὐ-
» λογήσῃ τοὺς ὑπερασπιστὰς τῆς πατρίδος καὶ νὰ τοὺς γένῃ ὁδηγός· τοὺς
» παρακινοῦμεν ἐνταυτῷ νὰ θελήσῃ καθ' ἕνας κατὰ τὰς δυνάμεις του νὰ
» δώσῃ εἰς τὰς τυχούσας χρείας τὰ ἀναγκαῖα μέσα ὁποῦ ἤθελον χρειασθεῖ
» διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐπαρχίας. Θαῤῥοῦμεν εἰς τὴν γνωστὴν ἀνδρείαν
» τοῦ νικητοῦ Μας στρατιωτικοῦ, ὄντες πληροφορημένοι πῶς εἰς τὸν και-
» ρὸν αὐτοῦ τοῦ πολέμου, τόσον δικαίου, ἐναντίον εἰς τὸν ἄπιστον ἐχθρὸν
» τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος θέλει αὐξήσει μὲ νέας νίκας τὴν δόξαν ὁποῦ
» ἕως τώρα ἀπόκτησεν».

« Ἐξεδόθη εἰς τὸ Πετερποῦργον, Νοεμβρίου ιζ' 1768».

Ἔγιναν εἰς τὴν Λεχίαν πολεμοσπονδίαι συντροφιασμέναι καὶ μὲ Ταρτά-
ρους καὶ μὲ ἄλλους ἀσπλάγχνους καὶ ἀποστάτας ἀνθρώπους, καὶ ἐφόνευαν
καὶ ξένους καὶ ἐντοπίους τῶν διχοστατούντων καὶ ἥρπαζον τὰ πράγματά
τους. Ἡ μεγαλητέρα ὁμοσπονδία ἦτον ἡ τοῦ Πάρ, ἡ ὁποία εἰς τὸ μανιφέ-

1768—

στον της ἐπηγγέλλετο τὸν ζῆλον διὰ τὸν παπισμὸν,τὰ κινήματά τους ὅμως καὶ τὰ ἔργα τους δὲν ἐσυμφωνοῦσαν μὲ τοὺς λόγους των. Ὁ βεζίρης παρεκινοῦσε τὰς τοιαύτας ὁμοσπονδίας διὰ νὰ μακρύνῃ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Τουρκίας τοὺς Ῥούσσους,ὁποῦ κατεγίνοντο νὰ ἐμποδίσουν μέσα εἰς τὴν Λεχίαν τὰς ἐμφυλίους καὶ αἱματώδεις διαφωνίας, καὶ διὰ νὰ τὰς αὐξήσῃ τοὺς ἔγραψε παρακινῶντας καὶ τὰς διχονοίας καὶ τὸ νὰ ἑνωθοῦν μὲ τοὺς Ταρτάρους καὶ μὲ τοὺς Ὀθωμανούς· ὅθεν ἠφανίζοντο εἰς τὴν Λεχίαν καὶ κῶμαι καὶ κωμοπόλεις καὶ ἄμπελοι καὶ λειμῶνες, καὶ ἐτόλμησαν νὰ ἐνοχλήσουν καὶ τὰς ἐπαρχίας τοῦ Προύσσια καὶ τῆς Βιέννης,ἀλλ' ἐμποδίσθησαν ἀπὸ τὰ ἐκείνων στρατεύματα· ἐμποδίζοντο αἱ κακουργίαι τους ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους, καὶ ἐσκλαβώθησαν καὶ ἐθανατώθησαν πολλοὶ τῶν ὁμοσπόνδων αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐσωφρονίζοντο, καὶ ἐκούραζον τοὺς Ῥούσσους διώκοντάς τους φεύγοντας ἀπὸ τόπου εἰς τόπον· αὐτὸ παρετάθη ἐπὶ πολὺ, καὶ ἡ ὕδρα αὐτὴ εἶχε πολλὰς κεφαλὰς, ὁποῦ κοπτόμεναι παρὰ τῶν Ῥούσσων εὐθὺς ἀνεγεννῶντο καὶ δὲν ἦτο τρόπος νὰ τελειώσουν ἀπὸ τὸ σπαθὶ τὸ ῥούσσικον.

Ἰδοὺ τὸ μανιφέστον ὁποῦ ἐξέδωκεν ἡ ὁμοσπονδία τοῦ Πάρ.

« Ἡμεῖς, μαρεσιάλος καὶ συμβουλάτορες τῆς ὁμοσπονδίας, κοινοποιοῦμεν » ἐξ ὀνόματός μας καὶ τῶν συναδελφῶν μας ὁμοσπόνδων, παρόντων καὶ » ἀπόντων, τὸ ἑξῆς μανιφέστον».

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ βάλῃ ἡ Ῥουσσία τοὺς διχοστατοῦντας εἰς τὰς Διαί» τας τῆς Λεχίας, καὶ νὰ προξενήσῃ μὲ αὐτὸ εἰς τὴν πίστιν τὴν κατόλικην » καὶ Ἀποστολικὴν τῆς Ῥώμης, ὁποῦ πρὸ τοσούτων χρόνων διεφυλάχθη εἰς » τὸν τόπον μας τόσον καθαρὰ, τόσην μεγάλην βλάβην, ὁποῦ αὐτὴ ἡ ἁγία » πίστις ὁποῦ εἶναι τὸ πολύτιμον καλὸν τῆς βασιλείας μας φαίνεται σχε» δὸν πῶς νὰ ἐχάθη»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ συναθροίζωνται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥηγὸς Αὐγού» στου Γ' ὅλα τὰ κοινὰ βουλευτήρια, Διαιτίναις, Δίαιταις, κριτήρια καὶ ἀ» ποφάσεις κριτῶν μὲ τὰ ὅπλα τῆς Μοσχοβίας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ἀφανισθοῦν οἱ τοπικοὶ νόμοι καὶ νὰ διαφθαροῦν εἰς » τὴν ὑστερινὴν Δίαιταν, διὰ τὴν κατάργησιν τῶν προνομίων ὁποῦ ἔχουν οἱ » πρέσβεις τοῦ πάπα, μὲ τὰ αὐτὰ ὅπλα τῆς Μοσχοβίας, διὰ τὰ ὁποῖα προ» νόμια τινὰς δὲν ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ τὴν ψῆφόν του»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ φυλακωθοῦν πολλοὶ γερουσιασταὶ, δύο ἐπίσκοποι, ἕ» νας γκενεράλης μὲ τὸν υἱόν του, καὶ νὰ ἐξορισθοῦν εἰς ἀλλοδαπὴν γῆν, ὅ» που μέχρι τοῦδε ὑποφέρουν τὰ κακὰ μιᾶς σκληρᾶς σκλαβίας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ὀνομάσῃ ὁ Ῥεπνὶν, εἰς τὴν συμφωνίαν τὴν ἐν τῇ Βαρ» σοβίᾳ, τὴν βασίλισσαν μὲ τίτλον,«Β α σ ί λ ι σ σ α τ ῶ ν γ ρ α ι κ ῶ ν ὅ λ ω ν » τ ῶ ν ἐ π α ρ χ ι ῶ ν τ ῆ ς Ἀ σ ι α ς κ α ὶ τ ο ῦ δ ο υ κ ά τ ο υ τ ῆ ς Κ ο υ ρ λ α ν» δ ί α ς», ὁποῦ ἡρπάγη βίᾳ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Ἀριστοκρατείας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ θελήσῃ νὰ θεμελιώσῃ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς βασιλίσ» σης, τῆς ὁποίας δὲν ἔχομεν χρείαν μὲ τὸ νὰ εἰρηνεύωμεν, μήτε ἀδικήσα» μεν κάμμίαν ἐξουσίαν, μήτε ἀναιρέσαμεν κάμμίαν συμφωνίαν»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ βεβαιωθῇ ψευδῶς εἰς τὴν ψευδῆ ὁμοσπονδίαν τοῦ

» Ῥαδὼϐ πῶς οἱ νόμοι ὁποῦ ἦτον διὰ νὰ ἀποφασισθοῦν δὲν ἤθελαν προξε-
» νήσει κάμμίαν ζημίαν εἰς τὴν ἁγίαν πίστιν τὴν κατόλικην, καὶ τὸ νὰ αὐ-
» θαδιάσῃ τόσον ὁ Ῥεπνὶν, ὁποῦ νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τὸ ἐλεύθερον ἔθνος τὸ λε-
» χικὸν κάθε λογῆς κορεσποδέντζαν μὲ τὰς γειτονικὰς δυνάμεις, καὶ νὰ ἀ-
» ναιρέσῃ τὰς συμφωνίας τῆς Ὀλίϐας, Βαρσοϐίας, Προύτου καὶ Καρλοϐὶτζ,
» δια τῶν ὁποίων τὴν διαφύλαξιν ἔχομεν χρέος νὰ χύσωμεν τὴν ὑστερινὴν
» σταλαγματίαν τοῦ αἵματός μας, καὶ εἶναι ὑπὸ τῇ ὑπερασπίσει τῆς ὀθω-
» μανικῆς Πόρτας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ ἀφανίζουν οἱ Ῥοῦσσοι πρὸ χρόνων τὸν τόπον μας, τὰς
» ἐκκλησίας μας, τὰ σπίτιά μας, νὰ λεηλατοῦν τὰ ὑπάρχοντά μας καὶ νὰ
» κουϐανοῦν εἰς τοὺς τόπους των τὰ νοικοκυριὰ καὶ πλούτη μας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ φυλακωθοῦν εἰς τὸ Πὰρ ὑποκείμενα ἀξιόλογα, καὶ
» σιδηροδέσμιοι ν' ἀπαχθοῦν εἰς τὸ Κίοϐον διὰ προσταγῆς τοῦ Ῥεπνὶν, κα-
» θὼς μᾶς τὸ ἐφανέρωσαν τὰ γράμματά του ὁποῦ ἐπιάσαμεν»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ διεγείρουν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς ἀποστασίαν τοὺς ἀγροί-
» κους μας, μὲ τοὺς ὁποίους ἡνώθησαν διὰ νὰ φονεύσουν χιλιάδας ἀνθρώ-
» πων, μὴ φειδόμενοι μήτε ἡλικίας, μήτε ἄνδρας ἢ γυναῖκας»,

» Δὲν ἔφθανε τὸ νὰ λεηλατήσουν καὶ νὰ ἀφανίσουν τὰ ὑπάρχοντα ἑνὸς
» γερουσιαστοῦ, ἤτοι τοῦ Καστελλάνου τῆς Σιραδίας, ἀνθρώπου ἀξίου ξε-
» χωριστῆς εὐλαϐείας εἰς τὴν Ἀριστοκρατίαν καὶ ἀξιολόγων προτερημά-
» των, καὶ προσμένοντάς των καθ' ὁδὸν ὅταν ἐπήγαινεν εἰς τὰς συνελεύ-
» σεις τῆς Σιραδίας τὸν παρελθόντα Ἰούνιον, ὁρμῶντας κατ' ἐπάνω του,
» καταφρονῶντάς τον, πληγώνοντάς τον καὶ ὑποχρεώνοντάς τον νὰ φυ-
» λαχθῇ ὅπου ἤθελε δυνηθεῖ—καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ ἕνα τέτοιον ἀσεϐὲς ἔρ-
» γον ὁ Ῥεπνὶν ἐτύπωσεν εἰς τὸ Πετερποῦργον, τῇ ά Σεπτεμϐρίου τοῦδε τοῦ
» ἔτους, μίαν δηλοποίησιν τῆς βασιλίσσης του, κοινοποιηθεῖσαν εἰς τὸ Βαρ-
» σάϐι, μὲ τὴν ὁποίαν ἡ βασίλισσά του δηλοποιεῖ πῶς ἀντὶ τοῦ νὰ ἐϐγάλῃ
» τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὸν τόπον μας, τὰ ἀφίνει διὰ νὰ διαφυλάξῃ
» τὴν βασιλικήν της ὑπεράσπισιν, τολμῶντας οὑτωσὶ μὲ πρόφασιν τῆς κοι-
» νῆς εἰρήνης νὰ καύσῃ τὴν πατρίδα μας, νὰ ἀναιρέσῃ τὴν πίστιν μας, φθεί-
» ρωντας τὰ καλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μεταχειριζομένη την ὡσὰν
» μίαν ἐπαρχίαν ὁποῦ νὰ ἀποκτήθη μὲ ὅπλα».

» Ὅθεν ἡμεῖς οἱ προὔχοντες τῆς Ἀριστοκρατείας ὁμοσπονδήσαντες δη-
» λοποιοῦμεν ἔμπρὸς εἰς τὸν θεὸν καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον πῶς ἀνανεώνο-
» μεν τὰ μανιφέστα ὁποῦ εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους ἐδημοσιεύθησαν διὰ
» τὴν ὁλοτελῆ σύστασιν τῆς ἁγίας μας πίστεως κατόλικα-ῥωμάνας, διὰ
» τὴν δεφένδευσιν τῆς ἐλευθερίας μας καὶ τῶν νόμων τῆς πατρίδος μας καὶ
» διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν παλαιῶν συμφωνιῶν ὁποῦ ἔγιναν μὲ ἄλλας δυ-
» νάμεις, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ ἐλευθερία ὁποῦ ἔχομεν νὰ ἐκλέγωμεν τοὺς ῥή-
» γας μας, χωρὶς νὰ βιαζώμεθα ἀπὸ τὰ ῥουσσικὰ ὅπλα εἰς αὐτὴν τὴν ἐκλο-
» γὴν, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τῆς πατρίδος μας, καὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῆς
» λεηλασίας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων τόπων ἀφιερωμένων τῷ θεῷ, διὰ
» τὴν δεφένδευσιν τῶν ὑπαρχόντων μας καὶ τῶν ὑποστατικῶν μας καὶ τοῦ

» τόπου μας, διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἐμποδίσωμεν τὰ κακὰ συμβεβηκότα
» ὁποῦ ἤθελαν ἠμπορέσει νὰ ἀκολουθήσουν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ἂν τὰ ἐ-
» πιχειρήματα τῆς Μοσχοβίας ἤθελαν εὕρει σύστασιν εἰς τὴν Λεχίαν. Καὶ
» δηλοποιοῦμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ διάφορα αἴτια τέλος πάντων εἶναι τὰ θε-
» μέλια τῆς ὁμοσπονδίας μας, καὶ αὐτὸ ὁμολογοῦμεν καὶ δηλοποιοῦμεν·
« α' Ὀκτωβρίου 1768».

Ἔτει σωτηρίῳ 1769.

Ὁ Ταταρ-χάνης Κερὶμ-Γκιράῒς μὲ 300 χιλιάδας Σκυθῶν καὶ 100 χιλ. Τούρκων τῶν ἀπὸ τοῦ Παραδουνάβου ἐφώρμησεν ἀπὸ τῆς Βάλτας εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς ῥουσσικῆς Οὐκραΐνας καὶ προεχώρησεν ἔσω εἰς διάστημα 40 ὡρῶν· ἠχμαλώτισεν ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. ἀλλ' ἐπιγενομένου σφοδροτάτου ψύχους ἀπέθανον καὶ ἐπάγωσαν παμπληθεῖς τῶν σὺν αὐτῷ· ἐκινδύνευσε δὲ νὰ ζωγρηθῇ καὶ αὐτὸς παρὰ τῶν Καζάκων, ἂν πρὸ ἡμίσου τῆς ὥρας δὲν ἤθελε τὸν ὁδηγήσῃ δι' ἄλλης ὁδοῦ ὁ Γιακοὺπ-ἀγᾶς, κατευοδώσας αὐτὸν εἰς τὸ Πεντέρι, ὅπου ἔφθασε μόνον μὲ 20 χιλ. στρατοῦ, (τῶν λοιπῶν πάντων 280 χιλ. ὑπὸ τοῦ κρύους ἀπολωλότων,) ὧν οἱ πλείους ἦσαν ἠκρωτηριασμένοι χεῖράς τε καὶ πόδας ὑπὸ τοῦ κρύους· ὁμοίως καὶ τῶν αἰχμαλωτισθέντων οἱ πλείους ἀπώλοντο, καὶ ἦλθαν ζῶντες εἰς τὰ τουρκικὰ χώματα καὶ εἰς τὸ Πεντέρι τῶν ἀνδραποδισθέντων μόλις 300 ἄνθρωποι. Ταῦτα παθὼν ὁ χάνης δὲν ἔγραψε τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν Πόρταν, ἀλλὰ διὰ τοῦ διβὰν-ἐφενδησῆ του ἐμήνυσε νίκην τελείαν κατὰ τῶν Ῥούσσων, ἀπόδειξιν ἔχων τοὺς 300 τῶν ζωγρηθέντων. Ὅθεν ἔπεμψεν αὐτῷ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς 100 πουγγεῖα ἄσπρα διὰ ἀμοιβὴν τῆς ἧς ἐκήρυξε ψευδοῦς νίκης· ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἐγνώσθη ἡ ἀλήθεια παρὰ τῶν ἐπανακαμψάντων ἠκρωτηριασμένων εἰς τὰ Παραδούναβα· εἶχε δώσει δὲ εἴδησιν καὶ ὁ Μολδοβαντζῆς Ἀλῆ-πασσᾶς, σερασκέρης εἰς τὸ Πεντέρι, τῆς ἥττης αὐτῆς ἀφ' οὗ ἔφθασεν ὁ χάνης εἰς τὸ Πεντέρι, ἀλλὰ μετριάζων τὰ πράγματα.

Θνήσκει ὁ κεχαγιάπεης Ὀμὲρ-ἐφένδης ὑπὸ τῆς λύπης διὰ τὴν ἧτταν αὐτήν, ὑποπτευόμενος παρὰ τοῦ βασιλέως ὀργὴν διὰ τὴν εἰς τὸν πόλεμον παρακίνησιν, καὶ ἔγινε κεχαγιάπεης ὁ ποτὲ ποσταντζήπασης, εἶτα καὶ σουρὲ-ἐμινῆς, Ἀχμὲτ-ἀγᾶς.

Ἐτελείωσαν τὰ 250 πουγγεῖα τὸν Φεβρουάριον· ἐζήτησεν ὁ Καλλιμάχης καὶ ἄλλα ἄσπρα διὰ πληρωμὴν τοῦ στρατοῦ παρὰ τοῦ βεζίρη, ὅστις οὐκ ἔδωκε, λέγων ὅτι ἐπειδὴ καὶ πλησιάζει ἡ ἀποδημία του ἀπὸ τῆς βασιλευούσης καὶ μέλλει νὰ καταντήσῃ σὺν τῷ στρατῷ εἰς τὴν Ἰσάκτζεν, καὶ ἀκολούθως νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Μολδαβίας, δὲν εἶναι χρεία πλέον στρατιωτικοῦ εἰς τὴν Μολδαβίαν· ὅθεν ὁ Καλλιμάχης μὴ ἔχων πόθεν νὰ τοὺς πληρώσῃ τοὺς εἶπε νὰ ἀναχωρήσουν. Τούτων διασκορπισθέντων οἱ μὲν κατήντησαν τέλος πάντων εἰς τὸν δρυμῶνα τοῦ Πουρλατίου, ἔνθα καὶ πολλὰ τοὺς Τούρκους παρηνώχλησαν γυμνοῦντες καὶ φονεύοντες, οἱ δὲ διὰ τοῦ Χοτι-

νίου ἐπέρασαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τῷ ῥουσσικῷ στρατῷ κατελέγησαν. Παρὰ ταῦτα καὶ ὁ σερασκέρης τοῦ Πεντερίου Μολδοβαντζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶς διὰ τροφὴν τοῦ ὑπ' αὐτῷ στρατοῦ ἐζήτει ζαχιρὲν παρὰ τοῦ Καλλιμάχη, κἀκείνου ἀποκριθέντος τὸ ὅτι οὐκ ἔχει, ἀντεμήνυσεν ὅτι νὰ τὸν δώσῃ ἀπὸ τὸν ζαχιρὲ τὸν βασιλικόν, ἤτοι τοῦ μιρίου, καὶ θέλει γράψει εἰς τὴν Πόρταν νὰ τὸν πιάσῃ εἰς λογαριασμόν του ὁ τεφτερδάρης, κατὰ τὸ ἔγγραφον ὁποῦ θέλει τὸν δώσει τὸ σημαντικὸν διὰ τὴν περίληψιν τοῦ ζαχιρέ· ἀλλὰ καὶ ὡς, ὁ Καλλιμάχης ἀπεκρίθη, ἀφρόνως ποιῶν, τὸ ὅτι δὲν ἔχει νὰ δώσῃ.

Γράψας ὁ Καλλιμάχης τῷ Νικολάῳ Σούτζῳ ἐζήτει τὴν καθαίρεσίν του ἐπιπόνως, προνοῶν τὰ ἐπαπειλούμενα αὐτῷ κακὰ ἀπὸ τῶν τηλικούτων περιστατικῶν· αὐτὸς δὲ, μὲ τὸ νὰ εἶχε νὰ λάβῃ ὁ ἀδελφός του Μιχαὴλ ὑπὲρ τὰ 150 πουγγεῖα ἀπὸ τὸν Καλλιμάχην, καὶ εἶχε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ λάβῃ ὑπὲρ τὰ 80, εἶπε τῷ βεζίρῃ νὰ τὸν μεταθέσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν· ὅστις ἀγανακτησμένος κατὰ τοῦ Γκίκα, διατί ἔγινε μὲ τὸ μέσον τοῦ χάνη, εἶπε τῷ βασιλεῖ ὅτι ὁ Γκίκας ἔχει ἄσπρα, ὅθεν εἶναι ἐπιτηδειότερος διὰ τὸ χιζμέτι τῆς Μολδαβίας, μὲ τὸ νὰ πένεται ὁ Καλλιμάχης. Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη ὅτι, «ὁ Καλλιμάχης ἔδειξε πίστιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πολέμου μὲ τὰς εἰδήσεις ὁποῦ ἔδωκεν, ὅθεν ὡς εἰδήμων τῶν ὑποθέσεων δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν, καὶ ἂν ἄσπρα δὲν ἔχει ἐγὼ τὸν δανείζω»· καὶ ἐπρόσταξε τὸν τεφτερδάρην νὰ τὸν στείλῃ 400 πουγγεῖα. Ὁ βεζίρης, διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ πῶς ἠθέλησε καθελεῖν τὸν Γκίκαν καὶ δὲν ἠδυνήθη, παρεκίνησε τὸν βασιλέα καὶ ἐδάνεισε καὶ τῷ Γκίκᾳ 300 πουγγεῖα, λόγῳ τοῦ ζαχιρὲ-παχᾶ, ἤτοι τιμήματος ἐφοδίων· ἀπὸ αὐτὰ τὰ 400 πουγγεῖα, ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸ Γιάσι, ἔχωντας νὰ πάρῃ ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἡγεμόνος Ἀλέξανδρος Καλλιμάχης διὰ τὰ ἔξοδα τῆς αὐθεντείας πουγγεῖα 150, τὰ ἔλαβε καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν· ἀλλ' ὁ Νικόλαος ἐβίαζε τὸν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Γιάσι πρὸς τὸν ἀδελφόν του, λέγων ὅτι, «ἐπειδὴ καὶ ἔλαβες τὰ ἄσπρα πήγαινε διὰ νὰ εὑρίσκεσαι εἰς τὰς χρείας τῆς αὐθεντείας.» Ὁ Ἀλέξανδρος ἔγραψε κρυφίως ἔγγραφον καὶ τὸ ἔστειλε τῷ βασιλεῖ, γράφων τὰ ὅσα ἔλαβεν ἕως τώρα ὁ Νικόλαος παρὰ τῆς αὐθεντείας, ἅπερ ἦσαν ὑπὲρ τὰ 200 πουγγεῖα, καὶ παρεκάλει τὸ νὰ μὴν ὑπάγῃ εἰς τὸ Γιάσι, ἀλλὰ νὰ γηροκομῇ μὲ τὴν παρουσίαν του τὸν γέροντα πατέρα του· δὲν ἐβγῆκεν ἀπόκρισις, καὶ αὐτὸς μὲν ἐβιάσθη παρὰ τοῦ βεζίρη διὰ τοῦ Νικολάου ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Γιάσι, ὃ καὶ ἐγένετο, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἤρξατο κακονοεῖν κατὰ τοῦ Νικολάου Σούτζου· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ψυχρότητος τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ κατὰ τοῦ Σούτζου.

Οἱ Ῥοῦσσοι διὰ νὰ ἀνταμείψουν τὴν ἔφοδον τῶν Ταρτάρων, διαπερῶσι Καζάκοι τὸν Νίστρον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πεντερίου, καὶ λεηλατοῦσι 45 χιλ. πρόβατα τῶν Πενδερλήδων, ὄντα εἰς τὰ χώματα τῆς Μολδαβίας· εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν διαπερῶσι καὶ ἄλλοι εἰς τὴν Σορόκαν, κειμένην ἐπὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νίστρου, καὶ ἁρπάζουσιν ὅλον τὸν ζαχιρὲν τὸν ἐν ταῖς ἐκεῖσε ἀποθήκαις, καὶ κατακαίουσι καὶ τὰς ἀποθήκας μαζὴ μὲ τὸν ζαχιρὲν ὁποῦ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ ἀποκομίσουν.

Τὸν Μάρτιον ἀφ' οὗ ἔστησαν τὰς σκηνὰς εἰς τὸ Δαοὺτ-πασσᾶ, καὶ ἔγιναν τὰ συνήθη ἀλάϊα τῶν γιαννιτζάρων, τζεπετζήδων καὶ ἀραπατζήδων, ἐβγῆκε τῇ κϐ' τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ βεζίρης μὲ ὅλους τοὺς ῥετζάληδες καὶ μὲ τὸ σαντζὰκ-σερίφι. Ὁ πρέσϐυς τῶν Νεμτζῶν Μπρονιὰρδ μὲ τὴν γυναῖκά του καὶ μὲ τοὺς οἰκιακούς του ὤντας εἰς ἕνα σπίτι τούρκικον διὰ νὰ ἰδῇ αὐτὸ τὸ ἀλάϊ, οἱ συντροφεύοντες τὸ σαντζὰκ-σερίφι ἐμίρηδες ἐφορμήσαντες εἰς τὸ σπίτι ἔδειραν καὶ αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ ἐπλήγωσαν καί τινας τῶν οἰκιακῶν του, διατί εἶδον τὸ σαντζὰκ-σερίφι. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς πύλης λεγομένης Ἐδιρνὲ-καπισὶ ὄντας θεαταὶ πολλοὶ Ῥωμαῖοι, Ἀρμένιοι καὶ Ἑϐραῖοι μόνον διὰ νὰ ἰδοῦν τὸ ἀλάϊ, ἐφονεύθησαν Ῥωμαῖοι καὶ Ἀρμένιοι καὶ Ἑϐραῖοι ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι εἶδον τὸ σαντζὰκ-σερίφι. Ἐπροστάχθη ὁ πατριάρχης Μελέτιος νὰ θάψῃ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἔγινε μὲ ἔξοδα τοῦ Κοινοῦ, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Ἑϐραῖοι εἰς τοὺς ἰδικούς των, οἱ δὲ ἀτακτήσαντες καὶ φονεύσαντες ἔμειναν πάσης παιδείας ἐλεύθεροι. Ἀπέθανε δὲ μετὰ μικρὸν ὑπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἕνας δοῦλος τοῦ πρέσϐεως, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ πρέσϐυς ὕστερον μὲ παραμικρὰν ἀῤῥωστίαν.

Γενομένης οὖν τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Ῥούσσων τῆς προῤῥηθείσης, οἱ μὲν Πεντερλῆδες ἤρξαντο κατηγορεῖν τὸν Καλλιμάχην διὰ τὴν ζημίαν τῶν 45 χιλ. προϐάτων, συκοφαντοῦντες ὅτι αὐτὸς ἐμήνυσε τοῖς Ῥούσσοις τὸν τόπον εἰς ὃν παρεχείμαζαν τὰ πρόϐατά τους, καὶ ἐλθόντες τὰ ἥρπασαν· ὁ δὲ Μολδοϐαντζῆς μετὰ τῶν αὐτῶν Πεντερλήδων πάλιν ἐσυκοφάντουν ὅτι αὐτὸς συνήθροισε τὰ ἐφόδια εἰς τὴν Σορόκαν, τόπον κείμενον ἀντικρὺ τῆς Λεχίας ἐπὶ τοῦ Νίστρου, καὶ ἔδωκεν εἴδησιν τοῖς Ῥούσσοις νὰ ἔλθουν νὰ τὰ ἁρπάσουν εὐκόλως διὰ τὸ πλησιόχωρον, καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τῷ εἰς τὸ Πεντέρι ὀθωμανικῷ στρατῷ χρῄζοντι τροφῆς. Οἱ Χοτινλῆδες πάλιν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐλάμϐανον παρὰ τοῦ Καλλιμάχη τὰ συνήθη δῶρα ἐσυκοφάντουν ὅτι νὰ ἔστειλε σύμμαχον στρατὸν τοῖς Ῥούσσοις· ἦσαν δὲ οὗτοι οἱ προῤῥηθέντες λουφελῆδές του, οὕς τινας ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἀναχωρήσουν διότι δὲν τοῦ ἐστάλθησαν ἄσπρα νὰ τοὺς πληρώνῃ, καὶ ηὐτομόλησαν τοῖς Ῥούσσοις. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Καλλιμάχης ἐζήτησε καὶ δεύτερον τὴν καθαίρεσίν του παρὰ τοῦ βεζίρη ὄντος εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἀλλ' οὐκ εἰσηκούσθη.

Ἀφοῦ ἐντάμωσεν εἰς τὸ Δαοὺτ-πασσᾶ ὅλους τοὺς πρέσϐεις ὁ βεζίρης ἐπευχομένους αὐτῷ καλὴν ἔκϐασιν, καὶ παρηγόρησε καὶ τὸν Νέμτζον διὰ τὴν ἐπιγενομένην αὐτῷ ὕϐριν, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν συνεπιφέρων καὶ τὸν Ὀπρέσκωφ καὶ τοὺς πρώτους δραγομάνους τῆς Φράντζας. Συνανεχώρησα καὶ ἐγὼ μαζή του, ὤντας καπικεχαγιᾶς τοῦ ῥηθέντος Γρηγορίου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Γκίκα Βοεϐόδα, μαζὴ μὲ τοὺς συντρόφους μου, καὶ εἶμαι αὐτόπτης καὶ αὐτήκοος τῶν ὧν μέλλω γραφῇ ἱστορικῇ παραδοῦναι.

Καθ' ὁδὸν ἤκουσα τὸν θάνατον τοῦ Ταταρχάγη, ὅστις ἀφοῦ ἐπανέκαμψεν ἀπὸ τῆς ῥηθείσης ἐφόδου κακῶς εἶχεν ἀεὶ τὸ σῶμα ὑπὸ τοῦ τότε ἐπισκήψαντος αὐτῷ ψύχους· διορίσας οὖν ἄλλον χάνην, τὸν Μασοὺτ-Γκιράϊν, κατέλαϐε τὴν Ἀδριανούπολιν.

Ὄντος αὐτοῦ ἐσκηνωμένου ἐν τῷ πεδίῳ τῷ πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, δύο ἰατροὶ Κερκυραῖοι ἐλθόντες ἔβαλαν τελάλην νὰ φωνάξῃ ὅτι θέλουν ἰατρεύει τοὺς ἀῤῥώστους Τούρκους ἀμισθί· ὅπερ αὐτοὶ μὲν ἐπ' ἐλπίδι μελλούσης εὐεργεσίας τὸ ἔκαμαν ἀφρόνως, ἀλλ' ὁ βεζίρης ὑποπτευθεὶς αὐτοὺς τζασίτας τῶν Μοσχόβων, διὰ νὰ φονεύσουν δηλαδὴ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ στράτευμα, τοὺς ἐσήκωσεν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ ποσταντζήπαση τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ, καὶ τοὺς ἐβασάνισε νὰ μαρτυρήσουν τὴν ἀλήθειαν· εἶπον αὐτοὶ τῷ βεζίρῃ παρόντι εἰς τὰς βασάνους ὅτι ἐπ' ἐλπίδι μεγαλητέρας ἀμοιβῆς ἔκαμον τὸ τοῦ τελάλη, ἐλπίζοντες νὰ τοὺς δώσῃ ὁ βασιλεὺς ψωμὶ παντοτινὸν δι' αὐτήν τους τὴν δούλευσιν· ἀλλ' ὁ βεζίρης ἐπιμένων εἰς τὰς βασάνους, αὐτοὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν ἔπλασαν ὅτι νὰ ἔφερον γράμμα τοῦ Στεφάνου ἀπὸ τὸ Καρὰ-δαγὶ εἰς τὸν Λαρίσσης Μελέτιον τὸν τανῦν Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκ τούτου ἐσυμπέρανεν ὁ βεζίρης ὅτι ὁ Στέφανος νὰ εἶχε φιλίαν μὲ τὸν Μελέτιόν ποτε, καὶ ὅτι ἐνδέχεται νὰ εἶναι κεκρυμμένος παρ' αὐτῷ. Οὐκ ἀρκεσθεὶς οὐδὲ τούτοις ὁ βεζίρης ἔπλασεν ὅτι τὸ νίτρον ὁποῦ εἶχον αὐτοὶ εἰς ἕνα τουλοῦμι διὰ ἰατρείαν τῶν πυρετῶν νὰ εἶναι φαρμάκι, διὰ νὰ φαρμακεύσουν τὰ νερὰ πρὸς ὄλεθρον τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ· ὅθεν ἐπρόσταξε νὰ μὴν πίνῃ τις νερὸν ἀπὸ τὰ πηγάδια, καὶ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ κατά τε τοῦ πατριάρχου καὶ κατὰ τοῦ νίτρου. Ἐπάτησαν οὖν τὸ πατριαρχεῖον σκοπῷ τοῦ εὑρεῖν τὸν Στέφανον, τὸ Σάββατον τοῦ Λαζάρου, καὶ μὴ εὑρόντες ἐσήκωσαν καὶ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς παρευρεθέντας αὐτῷ καὶ τοὺς ἐφυλάκωσαν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση. Ἔγραψαν οὖν οἱ ἀρχιερεῖς ὅτι δὲν δέχονται τοιαύτην ἐπιβουλὴν νὰ κρύψουν τὸν Στέφανον, καὶ ὅτι θέλουν νὰ σκοτωθῶσιν ἂν τοῦτο ἀληθεύσῃ. Τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ οὖν ἐξωρίσθη ὁ Μελέτιος εἰς τὴν Μιτυλήνην, εὑρὼν ἐντὸς ὀλίγου θείᾳ δίκῃ τὰ ἐπίχειρα τῆς κατὰ τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ παροινίας του, καὶ ἐπροστάχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς νὰ ἐκλέξουν ἄλλον πατριάρχην.

ΚΕΦ. Β'.

Πατριαρχεία τοῦ Θεοδοσίου.

Συνόδου οὖν ἀθροισθείσης καὶ μηδενὸς δεξαμένου τὸ πατριαρχεῖον, ἐξελέξαντο τέλος πάντων γνώμῃ κοινῇ τὸν Θεσσαλονίκης Θεοδόσιον, τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ Ἀπριλίου ιϛ'.

Θνήσκει ὁ Ἱεροσολύμων Ἐφραὶμ, καὶ ἀνάγεται εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ ἀπὸ Πτολεμαΐδος Σωφρόνιος, Ἀπριλίου κέ.

Ὁ βεζίρης μισῶν καὶ τὸν ἡγεμόνα Γρηγόριον Γκίκαν, θανόντος ἤδη τοῦ χάνη, ἔγραψε τῷ βασιλεῖ νὰ τὸν καθαιρέσῃ καὶ νὰ κάμῃ ἀντ' αὐτοῦ ἡγεμόνα τὸν Δραγομάνον Νικόλαον Σοῦτζον. Ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ ἔγγραφον αὐτὸ, ἀηδιάζων κατὰ τοῦ Νικολάου καὶ πρότερον, προσεπηγανάκτησε κατ' αὐτοῦ καὶ ὡς ζητοῦντος ἡγεμονείαν, καὶ μετ' ὀργῆς εἶπε καὶ τῷ μουφτῇ Ὀσμὰν-μουλλᾷ ὅτι θέλει στείλει εἰς τὸ ὀρδὶ νὰ τὸν καρατομήσῃ.

Ὁ βεζίρης μὲ δύο ψευδοκατασκόπους Μοσχόβων ἐφόνευσε καὶ ἕνα δοῦλον τοῦ Νικολάου Σούτζου ὁποῦ εἶχε κλέψει 500 γρόσια τοῦ βατάχου του· τὸ πλῆθος οὖν ἀνέκραξεν ὅτι ὁ δοῦλος τοῦ Δραγομάνου εὑρέθη κατάσκοπος, ὅθεν προτροπῇ τοῦ βεζὶρ-μεκτουπτζησὴ Φεϊζὴ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδη, διὰ νὰ παύσῃ ἡ καταλαλιά τὸν ἐφόρεσε καβάδι· εἶχε γὰρ φονεύσει τὸν δοῦλον κλέπτην μαζὴ μὲ τοὺς ὡς κατασκόπους διαβληθέντας, διὰ νὰ ἐγγίξῃ τὸν Δραγομάνον· δὲν τὸν εἶχε πιστὸν, καὶ ὑπωπτεύετο μήπως γράφει εἰδήσεις εἰς τὴν Πόλιν τῷ Ἰσμαὴλ-πεῃ βεκίλῃ τοῦ ῥιασετίου, καὶ ἀκολούθως τῷ βασιλεῖ.

Ἀπάρας οὖν τῆς Ἀδριανοῦ ἤνυε τὴν πρὸς Ἰσάκτζαν, ἀηδῶς ἔχων πρὸς τὸν κεχαγιάπεην χατζὴ-Ἀχμὲτ-ἀγᾶν, δυσμενῆ αὐτῷ ἐς τὰ μάλιστα.

Ὁ Γαλιτζῖνος ἐστρατοπεδευμένος εἰς τὴν Καλούσκα, τὸν Ἀπρίλιον τῷ Σαββάτῳ τῆς Διακαινησίμου διαπλεύσας τὸν Νίστρον παρὰ τῷ Χοτίνι ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ, σερασκέρη τοῦ Χοτινίου, μὲ 40 χιλ. στρατοῦ, κατακαίουσι τηλεβόλοις καὶ κατακόπτουσι πολλοὺς, καὶ οἱ λοιποὶ φεύγουσι· καίουσιν οἱ Ῥοῦσσοι τὸ Βαροῦσι, ζωγροῦσι 4,000 Ἀλβανιτῶν, κατακρατοῦσι παντὸς τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου μὲ ἑπτὰ τόπια, παντὸς τοῦ θησαυροφυλακίου, πάντων τῶν ἐφοδίων, καὶ τῶν τοῦ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ ἑκατὸν ἵππων, καμήλων, ἡμιόνων τε καὶ τῶν λοιπῶν ζώων, ὅστις φυγῇ τὴν σωτηρίαν μόνος εὕρατο καταφυγὼν εἰς Γιάσι· εἶτα τῇ πολλῇ ταύτῃ λαφυραγωγίᾳ διεπέρασαν ἐθελοντὶ πάλιν οἱ Ῥοῦσσοι τὸν Νίστρον, καὶ ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια πλουτοῦντες. Ἀλλ' οἱ ἐν τῷ Χοτίνι Τοῦρκοι γράφουσι μαγζάρι λέγοντες ψευδῶς ὅτι ἐνίκησαν καὶ ἐφυγάδευσαν πέραν τοῦ ποταμοῦ Νίστρου τοὺς Ῥούσσους ἐπελθόντας πρὸς ἅλωσιν τοῦ Χοτινίου. Ὤντας ὁ βεζίρης εἰς τὸ Παπάδαγι ἔλαβε τὸ ψευδὲς αὐτὸ μαγζάρι· ὅθεν ἔκαμε μεγάλο σενλίκι, ἔπεμψε τὸ ἔγγραφον εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ μουφτῆς Ὀσμὰν-μουλλᾶς ἔδωκε φετβᾶν διὰ τὴν νίκην αὐτὴν νὰ ὀνομασθῇ ὁ βασιλεὺς Γ α ζ ῆ ς, ἤτοι νικητὴς, καὶ γράφεται ὁ τίτλος εἰς τὸν τ ο υ ρ ᾶ ν του, ἤτοι ἐπιγραφήν του, καὶ προστίθεται εἰς τὸν χ ο υ τ π έ ν του, ἤτοι μνημόσυνόν του, εἰς ὅλα τὰ τζαμία τῶν ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ ἐπαρχιῶν, καὶ γράφονται περὶ τούτου πανταχόθεν τὰ συνήθη φιρμάνια διὰ τὴν ἐκφώνησιν τοῦ χουτπὲ τὴν μετὰ τοῦ τίτλου, Γ α ζ ῆ.

Φθάσας ὁ βεζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν τὸ βράδυ, καίουσι τὸ στρατιωτικὸν τὸ πέραν τοῦ Δουνάβεως ἀντικρυνὸν Καρτάλι πρὸ ὀφθαλμῶν του, καὶ αὐτὸς σιωπᾷ καὶ οὐδένα τῶν ἀτακτούντων παιδεύει. Εὗρε τὴν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως μεγίστην γέφυραν τελειωμένην. Ἦλθον ἀπὸ τὸ Χοτίνι οἱ ἄνθρω-

πει τοῦ Ποτόσκη νὰ τὸν ἐνταμώσουν· τοὺς ἤλεγξε λέγων, « Πολυαρίθμῳ στρατῷ (τῇ ἀληθείᾳ ἦτον στράτευμα τότε ὑπὲρ τὰς 500 χιλ.) ἔφθασα ἐδῶ· τὸ ἔμαθεν ἡ σύμπασά κτίσις, καὶ εἰσέτι ἀπὸ τὴν Λεχίαν οὔτε ἔγγραφον οὔτε εἴδησις κάμμία δὲν μᾶς ἦλθε. Ποῦ εἶναι αἱ 100 χιλ. τὸ ὑποσχεθὲν στράτευμά σας καὶ ὁ ζαχιρὲς, ὁποῦ ὑπεσχέθητε ὅτι πρὸ τῆς εἰς Ἰσάκτζαν ἐλεύσεώς μου θέλει εἶναι εἰς τὰ χώματα τὰ ὀθωμανικά; » Εἶπον ἐκεῖνοι ὅτι τὸ κορδόνι τὸ ρουσσικὸν (ἤτοι τὸ δίκην ζώνης ἐξαπλωθὲν ρουσσικὸν στρατιωτικὸν) ἀπράκτησε τοὺς σκοποὺς καὶ ἀποφάσεις τῶν Λεχῶν.

Συνελεύσεις δύο τῶν ρετζάληδων καὶ ἀγάδων τῶν ὀτζακίων ἀθροίζει ὁ βεζίρης καὶ συμβουλεύεται τὸ ποιητέον. Προβάλλει τὸ νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν καὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Πεντέρι, λέγων ὅτι ἐπειδὴ καὶ εἶναι μεταξὺ Χοτινίου καὶ Ὀζοῦ θέλει ἔχει τὸν τρόπον ἐκεῖθεν νὰ βοηθήσῃ τὸ Χοτίνι ἂν οἱ Ρῶσσοι ἐφορμήσωσι κατ' αὐτοῦ, καὶ πάλιν νὰ βοηθῇ τὴν Ὀζοῦν ἂν οἱ Ρῶσσοι ἐφορμήσωσι κατ' ἐκείνης, καὶ ἐνταυτῷ νὰ στείλῃ στρατὸν καὶ τηλεβόλους νὰ καταπολεμήσωσι τὸ Ἐλισαβετγορὸτ καὶ τὰ λοιπὰ νέα κάστρα ὡς πλησιόχωρα εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ τούτου γενομένου νὰ ἐφορμήσωσι καὶ εἰς τὸ Κίοβον. Εἰς αὐτὴν τὴν πρότασιν ὅλοι ἐσιώπων καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίνατο· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δευτέραν συνέλευσιν τῶν αὐτῶν προβληθέντων καὶ πάλιν τῶν πάντων σιωπώντων, μόνος ὁ πὰς-μουχασεπὲς Φεδὶ-Ὀσμὰν-ἐφένδης εἶπε τὸ,« εὔλογος ἡ πρότασις »,καὶ ἀπεφασίσθη ἡ πρὸς τὸ Πεντέρι ἐκστρατεία. Ἐσιώπων δὲ οἱ ρετζάληδες ἐπειδὴ καὶ δὲν τοὺς ἤρεσκε νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἤθελον νὰ κάθωνται εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μὲ τὸν βεζίρην καὶ μὲ τὸ σαντζάκι, καὶ νὰ σταλθῇ πανταχόσε ὅπου ἤθελε γένῃ χρεία μὲ σερασκέρηδες στράτευμα· ὅθεν φοβούμενοι νὰ προβάλουν τὴν γνώμην τους, διὰ νὰ μὴ κατηγορηθοῦν πῶς ἀποφεύγουν τὴν κακοπάθειαν καὶ ὁδοιπορείαν, δὲν ἀπεφάσιζαν εὔλογον τὴν γνώμην τοῦ βεζίρη. Ὁ βεζίρης πάλιν ἤθελε νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν ἐπειδὴ καὶ ἤξευρεν ὅτι ἀρεστὸν τοῦτο τῷ βασιλεῖ, δὲν ἤθελε δὲ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι, ἐπειδὴ καὶ εἶχε χάττι-χουμαγιοὺν νὰ μὴν καταπατηθῇ ἡ Ποδολία τῆς Λεχίας· (ἤλπιζε γὰρ ὁ βασιλεὺς νὰ τοῦ δοθῇ παρὰ τῶν Λέχων μαζὴ μὲ τὸ κάστρον τῆς Καμενίτζας, διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἡγεμονίαν ὡς καὶ τὴν Βλαχοπογδανίαν·) καὶ ἤξευρεν ὁ βεζίρης ὅτι ἂν φθάσῃ εἰς τὸ Χοτίνι μὲ τόσον στράτευμα, δὲν ἦτον τρόπος νὰ τὸ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸ νὰ μὴ περάσουν τὸν Νίστρον ἀντικρὺ εἰς τὴν Ἰσκεάντζαν, καὶ νὰ λεηλατήσουν ἀνδραποδίζοντες ὄχι μόνον τὴν Ποδολίαν ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν Λεχίαν ὅπου ἤθελαν δυνηθεῖ· καὶ ἂν ἤθελε θελήσει νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ ἤξευρεν ὅτι ἦτον ἀδύνατον, καὶ δὲν ὑπήκουον ὡς ἀνυπότακτοι, καὶ ἤθελε γίνει κίνδυνος ἀποστασίας καὶ μιαιοφονίας του. Αὐτὰ λοιπὸν ἠξεύρωντας ἔκρινε μὲν ἀναγκαῖον τὸ πέρασμα τοῦ Δουνάβεως, ὡς ἀρεστὸν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐνόμιζεν ἀσφαλῆ τὸν πηγαιμὸν εἰς Πεντέρι διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνδραποδισμὸν τῆς Ποδολίας, ἀλλὰ κατανοῶν ὅτι οἱ ρετζάληδες δὲν ἔχουν κλίσιν νὰ περάσουν τὸν Δούναβιν, μὲ τὸν ἐρχομὸν ἑνὸς τζοχαδάρη του πλάττει ὅτι τὸν ἦλθε χάττι-χουμαγιοὺν νὰ πε-

ράση τὸν Δούναβιν, καὶ συναθροίσας ὅλους ἀνέγνω τὸ ἔγγραφον τὸ πλαστόν, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ πέρασμα.

Τῇ κά οὖν τοῦ Μαΐου διαπερᾷ τὸν Δούναβιν διὰ τῆς γεφύρας, στρατοπεδεύει μικρόν τι ἐκεῖθεν τοῦ ἐμπρησθέντος Καρταλίου. Τὸ βράδυ ἐλέγχει τὸν Νικόλαον Σοῦτζον λέγων, «ποῦ εἶναι αἱ 40 χιλιάδες Κοζάκοι τῆς Οὐκραΐνας, ὁποῦ, ἐπικυρῶν τοὺς λόγους τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, ἔλεγες ὅτι πρὸ τοῦ νὰ περάσωμεν τὸν Δούναβιν θέλουν ἀποστατήσει ἀπὸ τῶν Μοσχόβων καὶ νὰ προστεθῶσιν εἰς ἡμᾶς, διὰ νὰ γενῇ ἡ ἐπαρχία τους μία ἡγεμονία ὥσπερ τὴν Βλαχοπογδάνικην; Ἡμεῖς τὰ ἐπιστεύσαμεν αὐτὰ ὄχι διατί τὰ ἔλεγεν ὁ πρέσβυς τῆς Φράντζας, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐδικόν σου λόγον, ἠξεύροντές σε πιστόν μας.» Ἀθωώθη ὁ Νικόλαος μὲ τὸ κορδόνι τὸ μοσχόβικον, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἕως οὗ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ στρατόπεδον, δὲν τὸν εἶδαν πλέον καλόκαρδον, ἀλλ' οὔτε κἂν ἁπλῶς ποτὲ νὰ γελάσῃ.

Εἴκοσιν ἡμέρας ὁποῦ διέτριψεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ὁ βεζίρης ἐφόνευε καθημέραν ἀδίκως ὡς κατασκόπους τῶν Ῥούσσων, Βουλγάρους καὶ Βλαχοπογδάνους ἀμαξάρηδες καὶ ἄλλους ῥαγιᾶδες, ὁποῦ ὡς τοιούτους ψευδόμενοι καὶ συκοφαντοῦντες τοὺς ἔφερον οἱ Τοῦρκοι, καὶ διὰ νὰ μὴν τοὺς ἐβγάλῃ ψεύστας, φοβούμενος νὰ μὴν τὸν καταλαλοῦν, καί τοι εἰδὼς τὴν συκοφαντίαν τοὺς ἐφόνευεν ἀδίκως.

Τῇ ά τοῦ Ἰουνίου ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Καρτάλι καὶ φθάνει εἰς τὸ Χάντεπε (μολδοβλαχιστὶ λεγόμενον Μογίλα-Ῥέπιουλουϊ)· ὅσα δὲ κακά, πυρκαϊάς, ἀταξίας, ἁρπαγάς, ἀσελγείας ἔκαμνε καθ' ὁδὸν καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ βεζίρη τὸ στρατιωτικὸν τί χρὴ καὶ λέγειν; πολυφύλλου γὰρ βιβλίου τὸ πρᾶγμα. Ἦτον μαζί του στρατὸς ὑπὲρ τὰς 700 χιλ. συνεπέφερε καὶ τηλεβόλους, καὶ τζεπχανὲ, καὶ εἴκοσι παλγεμέζια, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔσυραν ζεύγη βουβάλων 20, καὶ ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου εἶχον φερθεῖ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, σκοπούμενοι οἱ Τοῦρκοι καταπολεμῆσαι δι' αὐτῶν οὐ μόνον τὸ ῥουσσικὸν στρατόπεδον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τῇ νέᾳ Σερβίᾳ νεόκτιστα κάστρη, καὶ μετ' ἐκεῖνα τὸ Κίοβον.

Εἰς τὸ Χάντεπε ἦλθε καὶ ὁ σύντροφός μου εἰς τὸ καπουκεχαγιαλίκι, Ἰάκωβος Ῥίζος, ὁ καὶ πενθερὸς τοῦ αὐθέντου Βλαχίας Γρηγορίου Γκίκα· τὸν ἔφερεν ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ βεζίρης ὑποπτευόμενος μήπου δίδει εἰδήσεις εἰς τοὺς ῥετζάληδες τῆς Πόλεως διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου· εὐθὺς ἐλθόντα τὸν ἐφυλάκωσεν εἰς τὸν μουγζούραγαν, λέγων, «Διατί νὰ ὑπάγῃς πρῶτον εἰς τὴν Βλαχίαν εἰς τὸν γαμβρόν σου, καὶ νὰ μὴν ἔλθῃς εὐθὺς εἰς τὸ στρατόπεδον;»

Διὰ τοῦ Προύτου (ὁ ὁποῖος μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ Νικολάου Σούτζου εἶχε καθαρισθεῖ καὶ βαθέως,) ἐκομίζοντο μὲ πλευσίματα ἀπὸ τὰς ἀποθήκας τῆς Ἰσάκτζας εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Χάντεπε τὰ ἐφόδια καὶ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα· τὸ αὐτὸ ἐγίνετο καὶ εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς Τζοτζόρας καὶ τὰς λοιπάς, ὁποῦ ἂν δὲν ἐκαθαρίζετο ὁ Προῦτος δὲν ἐξήρκουν 4,000 ἅμαξαι διὰ τὴν ἀποκομιδὴν τοῦ ζαχιρὲ ἀπὸ τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ Χάντεπε καὶ ἄλλων τόπων ἀποθήκας ἐχόντων.

Πατριαρχεύσας οὖν ὁ Θεοδόσιος μετέθετο τὸν Μελενίκου Δαμασκηνὸν, τόν ποτε πρωτοσύγκελλον τοῦ Σεραφεὶμ, εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Θεσσαλονίκης, λαβὼν παρ' αὐτοῦ διὰ τὴν μετάθεσιν * * χιλιάδας γροσίων, δι' ὧν ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας του, τὰ ὁποῖα ἤδη δὲν εἶναι δύο ἢ τέσσαρες χιλιάδες φλωρίων, ὡς πάλαι ποτὲ, ἀλλὰ σχεδὸν 50,000 γρόσια· Μελενίκου δὲ προεχειρίσθη συνοδικῶς ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ ποτε Νικομηδείας Γαβριήλ.

Ἦλθεν εἰς τὸ Χάντεπε καὶ ὁ Ταταρχάνης Μασοὺτ-Γκιράϊς καὶ ὁ Ποτόσκης μαζὴ μὲ τὸν Κρασένσκην. Ἤλεγξεν ὁ βεζίρης τὸν Ποτόσκην παῤῥησίᾳ διατὶ δὲν ἐφάνη ὁ ἀπὸ Λεχίας ζαχιρὲς καὶ τὸ 100 χιλιάδων στράτευμα. Συντίθησι μανιφέστον διὰ τὴν Λεχίαν γράφων ὅτι μέλλει νὰ στείλῃ στρατὸν νὰ τὴν λεηλατήσῃ,(τοὺς Λέχους ὁποῦ εἶναι προσηλωμένοι τοῖς Ῥούσσοις·) ὁ Ποτόσκης εἶπε νὰ ἀνδραποδισθοῦν οἱ προσηλωμένοι τῇ Ῥουσσίᾳ δισσιδένται καὶ ὄχι οἱ κονφεδεράτοι κατόλικοι, διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ συμφωνία τοῦ Κάρλοβιτζ· τὸν ἐπιπλήττει διὰ τὴν ἐκφώνησιν τῆς συμφωνίας τῆς εἰς τὸ Κάρλοβιτζ, εἰπὼν ὅτι ἄλλος ὁ καιρὸς ἐκεῖνος, καὶ νεκρὰ καὶ ἀνενέργητα πάντα τὰ τότε, καὶ ὅτι ἀδύνατος παρὰ τοῦ στρατοῦ ἡ διάκρισις δισσιδέντων καὶ κονφεδεράτων.

Πέμπει λοιπὸν στρατὸν κατὰ τῆς Λεχίας· κάμνουσι πολλὰ κακὰ, φόνους καὶ λεηλασίας κατὰ τῶν Λέχων ὑπὸ τῷ Ἀπαζᾶ-πασσᾶ καὶ Καραμὰν-πασσᾶ· ἀλλὰ τῇ ιζ' τοῦ Ἰουνίου κατεπολεμήθησαν καὶ ἐδιώχθησαν ὑπὸ τοῦ Ῥούσσου πρίγκιπος Προζορόβσκη.

Εἶτα συνέρχονται, παρόντος τοῦ χάνη, νὰ συμβουλευθοῦν διὰ τὴν εἰς τὸ Πεντέρι ἀποδημίαν. Ὁ χάνης χαριζόμενος τῷ βεζίρῃ εἶπεν ὅτι εὔλογον· οἱ λοιποὶ πάντες ἐσιώπων. Παρῆν καὶ ὁ Νικόλαος Σοῦτζος, προσκληθεὶς καὶ ἄκων· τὸν ἠρώτησε πάντων παρόντων, «Σὺ τί λέγεις, Δραγομάνε;» ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εὔλογον· τί ἄλλο ἠμποροῦσε νὰ εἰπῇ; Τὸν ἤθελε παρόντα εἰς ὅλας τὰς συνελεύσεις καὶ ἠρώτα τὴν γνώμην του, τὸ μὲν διὰ νὰ μὴν γράφῃ τῷ Ἰσμαὴλ-πεῃ εἰδήσεις κατ' αὐτοῦ, τὸ δὲ διὰ νὰ ρίψῃ τὸ σφάλμα εἰς τὰς εἰδήσεις ὁποῦ τὸν ἔδιδε καθὸ Δραγομάνος, ἂν δὲν ἔβγουν τὰ πράγματα μὲ καλὴν ἔκβασιν, καθὼς καὶ ἐγένετο μετά τινας ἡμέρας. Εἰς ἄλλην συνέλευσιν ἐζήτησεν ὁ Ποτόσκης 600 πουγγεῖα δανειακὰ καὶ ταΐνι διὰ 6,000 στράτευμά του, καὶ εἶπεν ὅτι δίδει χρεωστικὴν ὁμολογίαν νὰ τὰ πληρώσῃ ἡ Λεχία· τοῦ ἐδόθησαν εὐθὺς τὰ 400 πουγγεῖα.

Εἶτα μεταπέμπεται ὁ βεζίρης τὸν Ῥούμελη-βαλισὴ Μεχμὲτ πασσᾶν, τὸν κάμνει σερασκέρην εἰς τὸ Χοτίνι, τὸν δίδει στράτευμα 100 χιλ. ἔξω ἀπὸ τὰς 40 χιλ. ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸ Χοτίνι, τὸν δίδει 100 πουγγεῖα, καὶ 600 ἁμάξας ζαχιρὲ ὁποῦ ἤρχετο ἀπὸ τὴν Βλαχίαν, καὶ διορίζει καὶ ἄλλον νὰ τὸν δοθῇ ἀπὸ τὴν Μολδαβίαν παρὰ τὸν ἐν τῷ Χοτίνι εὑρισκόμενον ἱκανὸν, καὶ ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Χοτίνι νὰ ἀπαντήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἂν ἔλθῃ.

Ἀκούσας ὁ βασιλεὺς τὰς κατὰ τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχη συκοφαντίας Πεντερλήδων τε καὶ Χοτινλήδων, τὸ ὅτι ἔστειλε βοήθειαν τοῖς Μοσχόβοις, ζαχιρὲν καὶ στράτευμα, καὶ πιστεύσας προσέταξε νὰ καθαιρεθῇ. Ἀπάρας

οὖν ἀπὸ τὸ Καρτάλι ὁ βεζίρης ἤλπιζε νὰ εὕρῃ καθ' ὁδὸν εἰς τὰ σύνορα τῆς Μολδαβίας, ἤτοι εἰς τὸ Γρετζένι, τὸν Καλλιμάχην αὐτόν· δὲν ἐφάνη, ἢ ὅτι δυσηρεστεῖτο εἰς τὴν αὐθεντείαν, (ἐπειδὴ καὶ ἐν ὅσῳ διέτριβεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐζήτησε δὶς δι' ἐγγράφου τὸ ἄζλι του,) ἢ ὅτι κατεγίνετο εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν 2,000 βωδαμαξίων ὁποῦ ὁ βεζίρης ἐζήτησε νὰ προφθάσουν τὴν ταχίστην εἰς τὸ στρατόπεδόν του. Ὅ τι καὶ ἂν ἦτον, ὠργίσθη διατί δὲν ἐφάνη. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ κακῇ τύχῃ εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Λάργα-ἀγιζί, (ποταμὸς δὲ ὁ Λάργα εἰσβάλλων εἰς τὸν Προῦτον,) ἀντικρὺ τοῦ Φαλτζίου, ὤντας διπλῆ ἡ στράτα, ἡ μὲν διὰ λόφου ἡ δὲ δι' ἐπιπέδου, ὁ διορισθεὶς οἰκοδομῆσαι τὰς γεφύρας εἰς τὸν τόπον τῆς Μολδαβίας διὰ τὴν διάβασιν τοῦ στρατοῦ, νομίσας ὅτι τὰ παλγεμέζια θέλουν περάσει ἀπὸ τὸν λόφον, δὲν ἔκαμε γέφυραν εἰς τὸ ἐπίπεδον· οἱ ἀραπατζῆδες,διὰ νὰ μὴν κουρασθοῦν τὰ βουβάλια μὲ τὴν ἀνάβασιν τοῦ λόφου, ἐπῆραν τὴν κάτω στράταν, καὶ μὴν ὤντας γέφυρα εἰς τὸ Λάργα-ἀγιζί, ἐχώθησαν βαθέως εἰς τὴν λάσπην αἱ τηλεβόλοι· ἐξώδευσεν ὁ βεζίρης δεκατέσσαρα πουγγεῖα ἄσπρα διὰ νὰ τὰ ἐβγάλῃ ἀπὸ τὴν λάσπην τῇ πολυχειρίᾳ τῶν ἀσκερήδων, καὶ ὠργίσθη κατὰ τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχη διὰ τὸ ἀπρομήθευτον, καὶ φθάσας εἰς τὸ Χάντεπε ἔπεμψε τὸν καπουκεχαγιᾶν του Μιχαὴλ, ἀδελφὸν τοῦ Νικολάου Σούτζου, νὰ τὸν φέρῃ· τὸν εὗρεν εἰς τὸ Γιάσι. Φθάσαντες ἐβγῆκαν ἔμπρὸς εἰς τὸν βεζίρην· τὸν ἐκάθηρεν εὐθὺς, εἱρκτῇ παραδοὺς τῷ τζαούσπασῃ μαζὴ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον καὶ ὅλους τοὺς ἄρχοντάς του καὶ ἀκολούθους, καὶ πέμψας ἐδήμευσε τὰ πράγματά του τὰ ἐν τῷ Γιασίῳ καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ συμπεριέφερεν ἐλθὼν εἰς τὸ ὀρδί. Ἐν τούτοις οἱ Πεντερλῆδες πιάσαντες κατάσκοπον, ἔτυχε νὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς διασκορπισθέντας ποτὲ ἀσκέρηδες αὐτοῦ τοῦ Γρηγορίου· τὸν ἡρμήνευσαν νὰ εἰπῇ τῷ βεζίρῃ ὅτι εἶναι εἷς ἐκείνων ὁποῦ ἔστειλεν ὁ Καλλιμάχης συμμάχους τοῖς Ῥούσσοις μὲ πέντε γρόσια τὸν μῆνα λουφέν· ἐλθὼν οὗτος ἀνήγγειλε τῷ βεζίρῃ παῤῥησίᾳ, ὅστις φοβηθεὶς μᾶλλον τὸ πλῆθος ἔφερε τὸν Καλλιμάχην νὰ ἀπολογηθῇ. Εἶπε μόνον τὸ ὅτι εἶναι συκοφαντία του. Ὁ βεζίρης τὸν μὲν κατάσκοπον ἐφόνευσε, τὸν δὲ Καλλιμάχην μὲ τὸν ἀδελφόν του καὶ ἄρχοντάς του τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐν φυλακῇ, ἐλπίζων τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του, καὶ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ νὰ στείλῃ τὸν Κωνσταντῖνον Μαυροκορδάτον δι' αὐθέντην τῆς Μολδαβίας.

Θνήσκει ὁ Κυζίκου Ἄνθιμος, καὶ γίνεται Κυζίκου ὁ ὑπὸ τοῦ Σαμουὴλ ποτε προβληθεὶς Γεράσιμος ὁ Κρήτης.

Τῇ ιέ Ἰουνίου ὁ βεζίρης ἀναχωρεῖ διὰ τὸ Πεντέρι· πλησιάσας μηνύει τῷ προπορευομένῳ γιαννιτζάρ-ἀγασῇ Ὀσμὰν-ἀγᾷ νὰ προστάξῃ σφοδρῶς τοὺς γιαννιτζάρους νὰ μὴν κάμουν πλέον, καθὼς ἕως τότε, ἐργαστήρια διὰ πώλησιν πραγμάτων καὶ κέρδος, ὤντας καιρὸς πλέον νὰ διορισθοῦν διὰ πόλεμον· ἀλλὰ τῇ ὑστεραίᾳ φθάσας εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ καταβὰς τεπτίλι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν γιαννιτζάρων, εὗρεν ἐργαστήρια ὑπέρπολλα, καθὼς ἦτον καὶ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν. Ὀργισθεὶς ἐπρόσταξε νὰ κρημνισθοῦν, οὗ γενομένου,

φεύγουσιν ἐκείνην τὴν νύκτα γιαννιτζάρων ὑπὲρ τὰς 30 χιλ. ἀλλὰ καὶ ὡς, ἔμειναν εἰς τὸ ὀρδὶ ὑπὲρ τὰς 60 χιλ. γιαννιτζάρων. Ὁ κεχαγιάπεης καὶ ἄλλοι ῥετζάληδες ὁποῦ ἐμίσουν τὸν βεζίρην, (διατί αὐτὸς οὔτε ἠγάπα οὔτε ἐσυμβουλεύετο οὔτε ἤκουέ·τινα, οὔτε ἦτό τις αὐτῷ ἀρεστὸς ἔξω ἀπὸ τὸν μεχτουπτζὴν Φεϊζὴ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδην, μόνον ἐφώναζε παῤῥησία πῶς ἄνθρωποι δὲν ἔμειναν, καὶ πῶς δὲν ἔχει ἀνθρώπους νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὰς ὑποθέσεις,) ἐμήνυσαν τῷ βασιλεῖ μὲ ὑπερβολὰς ὅτι ἐσκόρπισεν ὁ βεζίρης τὸ στράτευμα.

Τὸν εἰς τόδε σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι Μολδοβαντζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶν τὸν διορίζει νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Φωξάνι διὰ νὰ φυλάττῃ ἀπὸ τὰς ἐπηρείας τῶν ἀσκέρηδων τήν τε Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, αἱ ὁποῖαι χρόνον ὁλόκληρον ἤδη ἔπασχον ἀπὸ αὐτοὺς ἀπερίγραπτα κακὰ καὶ ἁρπαγὰς καὶ ἀσελγείας, ἔξω ἀπὸ τὰ βάρη τὰ διὰ τὰς προετοιμασίας τοῦ πολέμου· καὶ διορίζει σερασκέρην τὸν Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ-πασαζαδὲ Ἀλὴ-πασσᾶν, καὶ τὸν δίδει πουγγεῖα 100· περνᾷ τὸν Νίστρον αὐτὸς μὲ στρατὸν ἱππικόν τε καὶ πεζικὸν διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ Ἐλισαβετγορὸδ καὶ ἄλλων κάστρων τῆς νέας Σερβίας· δὲν ἔχουν κριθάρι διὰ τὰ ἄλογά τους, καὶ ἐμποδίζεται ἡ πρόοδός τους, καὶ μέρος τοῦ πεζικοῦ ἐπιστρέφει καὶ κτίζει ἐργαστήρια εἰς τὸ ὀρδί.

Ἔφθασεν ὡς τόσον καὶ ὁ Κωνσταντίν-βοδας Μαυροκορδάτος· ἐνδύσας αὐτὸν τὰ συνήθη τὸν ἔστειλεν αὐθέντην εἰς τὴν Μολδαβίαν· μαύρη αὐθεντεία καὶ σκοτεινὴ καὶ πάντη γελοιώδης. Ἀποχαιρετῶντας τὸν βεζίρην εἶπεν ὅτι οἱ ἄρχοντες οἱ Πογδάνοι πνέουσι τὰ τῶν Ῥούσσων· τὸν ἀπεκρίθη ὅτι κατὰ τὸ παρὸν νὰ τοὺς δώσῃ ἰστιμαλέτι, καὶ ὕστερον νὰ τοὺς παιδεύσῃ κεφαλικῇ τιμωρίᾳ. Τοιαῦτα εἶχε γράψει καὶ Γρηγόριος ὁ Γκίκας τῷ βεζίρῃ Ἐμὶν-πασσᾷ, καὶ ἴδομεν τὰ τέλη του· θέλομεν ἰδεῖ καὶ τὰ τοῦ Μαυροκορδάτου αὐτοῦ· δικαιοκρίτης γὰρ ὁ θεὸς, παιδεύει τοὺς διαβάλλοντας καὶ συκοφαντοῦντας τοὺς ὁμοπίστους αὐτῶν.

Ἐν τούτοις διαπεράσας τὸν Νίστρον ὁ Γαλιτζῖνος ἀφανίζει τὸ στρατόπεδον τοῦ ῥηθέντος Ῥούμελη βαλισὴ Μεχμὲτ-πασσᾶ, περιέχον στρατοῦ 70 χιλ. τὸ κατακρατεῖ ὅλον καὶ ἀρχίζει τὴν πολιορκίαν τοῦ Χοτινίου Ἰουλίου α΄. Λυπεῖται ἐπὶ τούτοις ὁ βεζίρης καὶ ἀσθενεῖ, καὶ κάμνει ἄλλον σερασκέρην τοῦ Χοτινίου τόν ποτε σερασκέρην τοῦ Πεντερίου Μολδοβαντζὴν Ἀλὴ-πασσᾶν, καὶ ἀπὸ τὸ Φωξάνι τὸν προστάττει νὰ φθάσῃ τὴν ταχίστην εἰς τὸ Χοτίνι, καὶ διορίζει καὶ τὸν χάνην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι.

Ὁ χάτμανος τῶν Κοζάκων Ζαποροβάνων ἀπαντήσας στόλον ὀθωμανικὸν 20 πλοίων εἰς τὸν Νίστρον παρὰ τῇ Καστίρκᾳ, ἐρχόμενον ἀπὸ τῆς Ὀζοῦ διὰ νὰ λεηλατήσῃ τὰ πέριξ, κατεπολέμησεν ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ καὶ κατεβύθισεν ὁλοτελῶς.

Πέμπει ὁ βεζίρης πίνκασην μὲ στρατὸν νὰ λεηλατήσῃ τὰ τῷ Πεντέρι πλησιόχωρα μέρη τῆς ῥουσσικῆς Οὐκραΐνας, ἀλλ' αὐτὸς ἀπελθὼν λεηλατεῖ τὴν λεχικὴν Οὐκραΐναν, καὶ φέρνει εἰς τὸ ὀρδὶ σημαίας φραγκικῶν ἐκκλησιῶν μὲ ζωγραφίας τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Χριστοῦ καί τινων Ἁγίων· αὐτὰ τὰ στέλνει εἰς τὴν Πόλιν ὡς νικητήρια.

Ἀναλαβὼν τῆς νόσου ὁ βεζίρης, (τὴν ὁποίαν ἐγὼ ἐπεσκέφθην,) ἔπεμπε καθ' ἡμέραν βοήθειαν τῷ πολιορκουμένῳ Χοτίνι· ἠκολούθησεν ἡ πολιορκία ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μὲ πολὺν πόλεμον καὶ φόνον τῶν ἔσω Τούρκων καὶ τῶν ἔξω, τῶν ἐρχομένων δηλαδὴ εἰς συμμαχίαν, ἀλλὰ τέλος ὁ Γαλιτζῖνος οὐκ ἔχων χλόην διὰ τὰ ἄλογά του ἐβιάσθη νὰ περάσῃ τὸν Νίστρον, τῇ ά τοῦ Αὐγούστου, καὶ νὰ ἀφήσῃ τὴν πολιορκίαν, προφασιζόμενος τὴν τεσσαρακοστὴν τοῦ Αὐγούστου, ἐν ᾗ εἶπεν ὅτι οὐκ ἔξεστι πολεμεῖν. Ἔπεσαν κατόπιν τοῦ Γαλιτζίνου ἐν τῷ διαπερᾶν τὸν Νίστρον οἱ Τοῦρκοι, ἀλλὰ παθόντες ἃ οὐκ ἤλπιζον ἐπανῆλθον εἰς τὸ ἴδιον στρατόπεδον· καὶ ἔλυσε μὲν τὴν πολιορκίαν ὁ Γαλιτζῖνος, τὸ ἔκαμε δὲ ἀφοῦ κατεκρήμνισε τὰ σπίτια τοῦ Χοτινίου, κατετρύπησε τὰ τείχη, καὶ ἐγέμισε νεκρῶν σωμάτων οὐ μόνον τὰ ἔσω ἀλλὰ καὶ τὰ ἔξω τοῦ Χοτινίου.

Δὲν στέλνει ὁ βεζίρης τὸν Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ πασσαζαδὲν εἰς τὸ Ἐλισαβετγορὸτ ἀλλὰ τὸν διορίζει σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι, καὶ ἀφεὶς παρ' αὐτῷ ἱκανὸν στρατὸν καὶ προζωάρκεια ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Πεντέρι, Ἰουλίου ς', διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Χοτίνι, ἐπιθυμῶν ἐκεῖσε εἰρηνοποιῆσαι μᾶλλον ἢ πολεμῆσαι· καὶ γὰρ κατηγόρει σφοδρῶς τοὺς παρακινήσαντας αὐτὸν τὸν πόλεμον, καὶ ἔλεγεν ὅτι δούλευσις μεγίστη εἰς τὸ δεβλέτι εἶναι ἐκείνου ὁποῦ ἤθελε δυνηθῇ νὰ τὸν σφαλίσῃ. Οἱ Πεντερλῆδες δὲν ἤθελον νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἀναχωρήσῃ, ὡμίλησαν αὐτῷ αὐθαδῶς, εἰπόντες καὶ τὸ ὅτι ἂν λείψῃ τὸ σαντζάκι ἐντεῦθεν θέλουν ἔλθει οἱ ἐχθροί· ὅθεν καὶ ἀναχωροῦντα δὲν τὸν ἐτίμησαν, ὡς σύνηθες, τῇ τῶν τηλεβόλων βολῇ.

Καθαιρεῖ τῆς ἀρχῆς ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη τὸν Γαλιτζῖνον, ἀγανακτήσασα διὰ τὴν διάλυσιν τῆς τοῦ Χοτινίου πολιορκίας, καὶ ἀντ' αὐτοῦ διορίζει στρατηγὸν τὸν Ῥωμαντζῶφ, ὄντα τότε στρατηγὸν τοῦ δευτέρου στρατοπέδου.

Φθάνει εἰς τὸ Χάντεπε ὁ πεγιοὺκ Ἰμπροχόρης Γιαζιτζηζαδὲς Μουσταφᾶ-πεης μὲ τὸν πεϊζαδὲ Μιχαλίτζα, υἱὸν τοῦ Μιχάλ-βοδα Ῥακοβίτζα, καὶ προστάττει ὁ βασιλεὺς, ὁ μὲν Μουσταφᾶ-πεης νὰ γένῃ κεχαγιάπεης, ὁ Μιχαλίτζας νὰ γένῃ Δράγομάνος τῆς Πόρτας, καὶ ὁ μαζιλευθεὶς κεχαγιάπεης Ἀχμὲτ ἀγᾶς νὰ πάρῃ τὸν Νικόλαον Σοῦτζον καὶ τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην, μαζὴ μὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντάς του, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν Πόλιν· αὐτὸς ὁ Ἀχμὲτ-ἀγᾶς εἰς τὸ βεζὶρ κεχαγιαλίκι του ἔγραφε τῷ βασιλεῖ πολλὰ κακὰ καὶ κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ κατὰ τοῦ Καλλιμάχη καὶ κατὰ τοῦ Νικολάου αὐτοῦ Σούτζου, καὶ τώρα γράψας ταῦτα, ὁ βασιλεὺς ἐδήμευσεν εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν τὰ πράγματα καὶ τοῦ Καλλιμάχη καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου, βουλλώσας τὰ σπίτια τους.

Μέρος τοῦ δευτέρου στρατοπέδου τοῦ ῥωσσικοῦ διοδεῦον τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Πὸγ, τουρκιστὶ λεγομένου Ἀκ-σουΐ, ἔφθασεν εἰς τὸ Τομπασάρι, ἔνθα κατέκαυσε τὰ πέριξ καὶ τὰ περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Νίστρου, καὶ διαπλεύσαν τὸν Νίστρον ἄνωθεν τοῦ Πεντερίου ἥρπασε πολλὰ ζῶα· ἐνταυτῷ δὲ καὶ οἱ Ζαποροβάνοι ἐλεηλάτησαν τὰ περὶ τὴν Ὀζοὺν, φονεύσαντες πολλοὺς Τούρκους καὶ ἁρπάσαντες ζῶα πολυάριθμα, σκηνὰς καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ

πολέμου, καὶ φονεύσαντες ἐκ τῶν γιαννιτζάρων τῆς 'Οζοῦ 200, κατὰ μῆνα Αὔγουστον.

Τὸν Γρηγόριον Καλλιμάχην καὶ τὸν Νικόλαον φθάσαντας εἰς τὴν Πόλιν μαζὴ μὲ τὴν συντροφίαν τους τοὺς ἐφυλάκωσαν ὅλους εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση· καὶ τῇ κή τοῦ Αὐγούστου τὸν μὲν Καλλιμάχην καὶ τὸν Νικόλαον ἐφόνευσαν, τὸν δὲ ἀδελφὸν τοῦ Καλλιμάχη, 'Αλέξανδρον, καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Νικολάου, Μιχαὴλ, καὶ τὸν 'Αραπάκην καὶ τὸν γραμματικὸν Χουρμούζην ἀφῆκαν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ φούρνου, καὶ μετὰ χρόνον μόλις ἠλευθέρωσαν. Σπίτι δὲν εἶχεν ὁ Καλλιμάχης ὁποῦ νὰ δημευθῇ, καὶ ἐκάθητο μὲ τὸ ἐνοίκιον ὤντας μανζίλης, ὁμοίως καὶ τὸ σπίτι τοῦ Νικολάου Σούτζου δὲν ἐδημεύθη μὲ τὸ νὰ ἦτον πατρικὸν τῆς γυναικός του.

Διὰ τὸ πολὺ διάστημα ἄργησε νὰ φθάσῃ ὁ Ῥωμαντζὼφ εἰς τὸ ῥουσσικὸν στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τῷ Γαλιτζίνῳ.

Τῇ αὐτῇ ά τοῦ Αὐγούστου ὁ Φεϊζή-πεης ἦλθε μὲ τὴν καθαίρεσιν τοῦ βεζίρη 'Εμὶν-πασσᾶ,καὶ μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ πηγαίνῃ μὲ ὅλον του τὸ πρᾶγμα καὶ ἀνθρώπους του εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν καὶ ἐκεῖ νὰ ἡσυχάσῃ. Ἦτον τότε τὸ ὀρδὶ εἰς τὸ Χάντεπε, ἐπανελθὸν, ὡς εἴρηται, ἀπὸ τὸ Πεντέρι· γίνεται καϊμακάμης καὶ πασσᾶς μὲ τρία τούγια ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασὴς, εἶτα ἀπελθὼν ὁ Φεϊζή-πεης εἰς τὸ Χοτίνι ἔδωκε τὴν βούλλαν εἰς τὸν σερασκέρην τοῦ Χοτινίου Μολδοβαντζὴ 'Αλὴ-πασσᾶν, ὀνομάσας αὐτὸν τότε ὁ βασιλεὺς Τεφικὴ 'Αλὴ-πασσᾶν. 'Αναχωρήσας οὖν ἀπὸ τὸ Χάντεπε ὁ καθαιρεθεὶς πρώην βεζίρης Μεχμὲτ-'Εμὶν-πασσᾶς ἐπλησίασεν εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν, ὅπου ὁ καπιτζήπασης αὐτὸν ἀπαντήσας δημεύει ὅλα του τὰ πράγματα, εἶτα εἰς τὴν 'Αδριανούπολιν εἰσερχομένῳ ἀπαντᾷ ὁ ποσταντζήπασης, καὶ ἀποκομίσας αὐτὸν εἰς τὸ ἐκεῖσε βασιλικὸν σεράϊ κατέπνιξε, κατὰ τὴν σταλεῖσαν αὐτῷ βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ἀπέπεμψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὴν Πόλιν.

'Ο νέος βεζίρης Μολδοβαντζὴς, Γαλιτζίνου εἰσέτι ἀρχιστρατεύοντος διὰ τὴν εἰς τόδε ἀπουσίαν τοῦ Ῥωμαντζὼφ,κινεῖ πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχόβων· καὶ δῆτα διαπερᾷ τὸν Νίστρον στράτευμα πολυάριθμον, καὶ ὁ Ταταρχάνης μὲ 150 χιλ. Ταρτάρων. Μικρόν τι περαιτέρω τῆς 'Ισκβάντζας ἔν τινι δρυμῶνι ἦτο στρατοπεδευμένον τὸ ῥουσσικὸν στράτευμα· ὁ τόπος αὐτὸς ἀπὸ τὸ Χοτίνι δὲν φαίνεται. 'Εκεῖ ὥρμησαν οἱ Τοῦρκοι, Αὐγούστου κβ', ἔγινε σφοδρὸς πόλεμος ἐπαμφοτεριζούσης τῆς τύχης, ἀλλὰ τέλος ἤγειραν οἱ Μοσχόβοι τῆς νίκης τὰ τρόπαια, φονευθέντων 600 Τούρκων, καὶ οἱ λοιποὶ διεπέρασαν πάλιν τὸν Νίστρον εἰς τὸ Χοτίνι· ξαναπεράσαντες καὶ δεύτερον καὶ πολεμήσαντες πάλιν ἐνικήθησαν, καὶ ἐφονεύθησαν καὶ ἐπνίγησαν πολλοί. Ἦτον τότε Σεπτεμβρίου ζ', καὶ διὰ τὸ κλίμα δὲν ἦτον πλέον λοιπὸν καιρὸς ἐπιτήδειος διὰ πόλεμον· ὅθεν ἐσυμβούλευον τὸν Μολδοβαντζὴν οἱ ὀτζακλῆδες νὰ ἀφήσῃ 10 χιλ. πεζικοῦ στρατοῦ εἰς τὸ Χοτίνι, ὄντος ἐν αὐτῷ παμπόλλου ζαχιρὲ, καὶ νὰ πηγαίνῃ νὰ εὕρῃ τὸ σαντζὰκ-σερίφι εἰς τὸ Χάντεπε. 'Αλλὰ τούτου γνωσθέντος ἤρξατο τὸ πλῆθος καταβοᾶν νὰ γένῃ γέφυρα διὰ νὰ περάσωσιν ἀντικρὺ πολλοὶ, καὶ νὰ δώσωσι γενικὸν πόλεμον κατὰ τοῦ

ἐχθροῦ· τελειωθείσης οὖν τῆς γεφύρας κατὰ τὴν αἴτησιν αὐτῶν, ἐπέρασε στράτευμα πολὺ γιαννιτζάρων, λεβέντων, μιρὶ-ἀσκέρηδων καὶ Ταρτάρων. Ἐγένοντο ἐπί τινας ἡμέρας ἀκροβολισμοὶ καὶ πόλεμοι διάφοροι· ἀλλὰ τέλος διαλυθείσης τῆς γεφύρας ὑπὸ τῆς πλημμύρας τοῦ Νίστρου τὸ Σάββατον, εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς Κυριακῆς ἐφορμῶσιν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων, πατοῦσι τὰ μετερίζιά τους, κατακρατοῦσι τοῦ στρατοπέδου, φονεύουσι 10 χιλ. γιαννιτζάρους μὲ τὸν κοὺλ-κεχαγιάσῃ, καὶ δεκαεπτὰ τζορμπατζῆδες, καὶ πολλοὺς λεβέντας, καὶ ζωγροῦσιν ὑπὲρ τὰς 4 χιλ. ἀνθρώπων, πνιγέντων πάνυ πολλῶν εἰς τὸν ποταμόν, καὶ νικῶσι τελείᾳ νίκῃ καὶ παντελεῖ ἀφανισμῷ τῶν Ὀθωμανῶν οἱ Ῥοῦσσοι. Μετὰ ταῦτα ἔφεραν οἱ Ῥοῦσσοι τὰς τηλεβόλους των εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ ἄρχησαν νὰ ῥίχνουν πόμπαις καὶ εἰς τὸ κάστρον καὶ εἰς τὸ ὀρδί· μετετόπισαν καὶ ἐμάκρυναν τὰς σκηνάς των οἱ Τοῦρκοι, ἀλλὰ κἀκεῖσε ἔφθανεν ἡ φωτιὰ τῶν Ῥούσσων. Ἔφυγεν ὅλος ὁ στρατός, πεζικόν τε καὶ ἱππικόν, καὶ ἔμειναν οἱ ῥετζάληδες μόνοι μὲ τοὺς δούλους των, καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ βάλῃ ὁ Μολδοβαντζῆς μέσα εἰς τὸ κάστρον διὰ φύλαξίν του οὔτε κἂν πεντακοσίους ἀνθρώπους. Φοβηθέντες ὅ τε Μολδοβαντζῆς καὶ οἱ ῥετζάληδες μήπου περάσωσιν οἱ Ῥοῦσσοι τὸν ποταμὸν νύκτωρ καὶ ζωγρήσωσιν ἅπαντας, ἀνεχώρησαν τὴν νύκτα τῆς Τετράδης, ἐκόνευσαν εἰς τὸ Κανλὶ-κιοπρού, ἐκεῖθεν ἦλθον εἰς τὸ Χάντεπε. Οἱ ὀρτᾶδες τῶν γιαννιτζάρων ἦσαν εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὁποῦ μόνος ὁ καρακουλάκης χωρὶς κἀνένα νεφέρι ἐτραβοῦσε τὴν ἡμίονον ὁποῦ ἔφερε τὸ καζάνι τοῦ ὀρτᾶ τους· καὶ ἅπαν τὸ στρατόπεδον εἰς Χάντεπε οὕτως εἶχεν ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν φόβον, ὥστε ἐὰν ἤρχοντο τετρακόσιοι Καζάκοι ἢ μᾶς ἐζωγροῦσαν, ἢ μᾶς ἐφόνευον, ἢ μᾶς ἐφυγάδευον. Οἱ Νέμτζοι ὡς τόσον ἦσαν πάντῃ ἀδιάφοροι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον, μὴ συμμαχοῦντες οὔτε τὴν Πόρταν οὔτε τὴν Ῥουσσίαν. Τῇ ις′ τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ Ῥωμαντζὼφ ἔφθασεν εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ ῥουσσικόν, καὶ κατὰ τὴν βασιλικὴν διαταγὴν ἔγινε φελδ-μαρεσιάλος διαδεχθεὶς τὸν Γαλιτζῖνον.

Ἐν τούτοις ὁ Κωνσταντίν-βοδας ἐβίαζε τοὺς ἄρχοντας Μογδάνους νὰ φέρουν τὰς γυναῖκάς των ἀπὸ τὰ ἄνω καταφύγια τῶν δρυμώνων, τὰ μολδοβανιστὶ πεζένιαις λεγόμενα, εἰς τὸ Γιάσι. Ἔλεγον ἐκεῖνοι ὅτι ἐπειδὴ τὸ Γιάσι γέμει Τούρκων στρατιωτῶν ὡπλισμένων, οἱ ὁποῖοι κάθονται καὶ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ ἴδια σπίτια τους, δὲν ἠμποροῦν νὰ φέρουν τὰς γυναῖκάς των διὰ νὰ μὴν ἐγγιχθῇ ἡ τιμή τους. Αὐτὸς τοὺς ἔλεγε, «πρὲ θέλετε σκοτωθεῖ!» καὶ ἔστειλεν ἀνθρώπους εἰς ταῖς πεζένιαις νὰ φέρουν βίᾳ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν ἀρχόντων. Ταῦτα γνόντες οἱ ἄρχοντες ἔγραψαν δακρυρροοῦντες τοῖς Ῥούσσοις, καὶ ἔστειλαν Κατάνους καὶ ἐμπόδισαν τὴν βιαίαν ἀποκόμισιν τῶν γυναικῶν τους, καὶ ἐξ αἰτίας του εἰσῆλθον τὸ πρῶτον εἰς τὴν Μολδαβίαν οἱ Ῥοῦσσοι, μαθόντες καὶ τὰ καταφύγια καὶ τοὺς ἀποκρύφους τόπους.

Ἀναχωρήσαντος τοῦ Μολδοβαντζῆ ἀπὸ τὸ Χοτίνι ἐπέρασαν τὸν Νίστρον οἱ Ῥοῦσσοι, καὶ εὗρον πολλὰς σκηνὰς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν καὶ ἄλλα ἀκίνητα πράγματα, τὰ ὁποῖα δι' ἔλλειψιν ζώων οὐκ ἠδυνήθησαν

οἱ Τοῦρκοι συναπαγαγεῖν, εὗρον πολλὰ ἐφόδια καὶ προζωάρκεια κάθε εἴδους, μέχρι καὶ ζαχάρεως, μέσα εἰς τὸ κάστρον, καὶ ἐργαστήρια γέμοντα πραγματείας, καὶ πληγωμένους ἑπτακοσίους, τοὺς ὁποίους οἱ Ῥοῦσσοι περιποιηθέντες τροφῇ καὶ ἰατρεύσαντες τὰς πληγὰς μὲ χειρουργοὺς ἀφῆκαν ἐλευθέρους, δόντες καὶ ἔξοδα διὰ τὴν ὁδοιπορείαν τους· εἶτα τὸ καθαυτὸ ῥουσσικὸν στρατόπεδον ἀπῆλθεν εἰς τόπον τῆς Λεχίας κείμενον εἰς τὸ σύνορον Λατικτζῶφ λεγόμενον μαζὴ μὲ τὸν Ῥωμαντζῶφ διὰ νὰ παραχειμάσῃ, ὁ δὲ τοποτηρητὴς-γκενεράλης Στόφελ ἔγραψεν εἰς τὸ Γιάσι τοὺς ἄρχοντας τὸ ὅτι, «Ἂν ἔχετε αὐτοῦ Τούρκους πληγωμένους, οὐδεὶς λόγος· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἄνθρωποι διὰ πόλεμον νὰ τοὺς εἰπῆτε τό, ἢ νὰ φύγωσιν ἢ νὰ ἑτοιμασθῶσιν εἰς πόλεμον μαζή μου, ἐπειδὴ καὶ μέλλω ἐλθεῖν αὐτόσε παραχειμᾶσαι.» Ἦτον τότε εἰς τὸ Γιάσι ὁ Κωνσταντίν-6οδας μὲ τρεῖς πασσᾶδες καὶ μὲ στρατὸν ἱκανὸν διὰ φύλαξιν τοῦ τόπου· ἦσαν ἐκεῖ καὶ πολλοὶ φυγάδες ἀπὸ τὸ Χοτίνι· οἱ ἄρχοντες ἔδειξαν τὸ γράμμα τὸν αὐθέντην ὅστις τὸ ἔστειλεν εἰς τὸ ὀρδὶ εἰς τὸν καπικεχαγιᾶν του Ἀντίοχον Μουρούζην διὰ νὰ τὸ δείξῃ τῷ Μολδοβαντζῇ, ὅστις ἐλθὼν περὶ μέσην νύκτα μὲ τὸ ἔδειξε καὶ τὸ πουρνὸ τὸ ἔδειξε τὸν βεζίρην. Ἔστειλεν αὐτὸς φιρμάνι τοῖς ἐκεῖσε νὰ πολεμήσουν, καὶ εἰς αὐτὸ τοὺς παρεκίνει καὶ ὁ Κωνσταντίν-βοδας, ἀλλ' αὐτοὶ εἰπόντες τὸ ναί, τῇ ἐπιούσῃ ἀνεχώρησαν ἅπαντες ἐκεῖθεν· ὅθεν ὁ Κωνσταντίν-6οδας καὶ ἄκων τοὺς ἠκολούθησε, καὶ φεύγοντες ὅλοι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἔφθασε τέλος πάντων ὁ Κωνσταντίν-6οδας εἰς τὸ Τομάροβον, (πόλιν καὶ φρούριον κείμενον παρὰ τῇ εἰς τὸν Δούναβιν ἐκβολῇ τοῦ ποταμοῦ Προύτου ἐπὶ τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως,) μόλις ἔχων ἵππον πρὸς ἱππασίαν, χωρὶς ῥοῦχα, χωρὶς ἀνθρώπους καὶ χωρὶς ἄσπρα, διατί ἀπὸ τὰ 100 πουγγεῖα ὁποῦ τὸν ἐδάνεισεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Πόλιν ὅταν τὸν ἔστειλε διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ αὐτὸς ἐχάρισε τὰ ὀγδοήκοντα εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ Καλλιμάχη ὄντα εἰς τὸ Γιάσι Τζερκέζ-πεην, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν Πόλιν εἰς τὸ σπίτι του 500 γρόσια, ὁποῦ δὲν εἶχον νὰ φάγωσι ἥ τε δόμνα καὶ ὁ πεϊζαδές του Ἰωάννης· καὶ διὰ νὰ ἀθωώσῃ τὸν ἑαυτόν του διὰ τὴν ἀπὸ Γιασίου φυγὴν ἔγραψεν εἰς τὸ δεβλέτι ὅτι χαΐνηδες οἱ ἄρχοντες οἱ Πογδάνοι.

Μόλις ἐβγῆκαν οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ ἔφθασεν ἀπὸ τὸ Χοτίνι ὁ γκενεράλης Στόφελ, καὶ τὸν ἐδέχθηκαν οἱ Χριστιανοὶ μὲ κρότον καμπάνων. Ὁ Μολδοβαντζῆς λαβὼν τὴν εἴδησιν παρὰ τοῦ Κωνσταντίν-βοδα τὴν ἔκρυπτε, προστάξας καὶ τὸν Ἀντίοχον ἵνα μηδενὶ μηδὲν εἴπῃ· τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶχε τρόπον κἀνένα εἰς τὸ νὰ δεφενδεύσῃ τὸ Γιάσι ἀπὸ τοὺς Μοσχόβους, οὔτε μικρὸν οὔτε μέγαν.

Διατρίψας οὖν ματαίως εἰς τὸ Χάντεπε τὸ λοιπὸν τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου τὸ ἥμισυ, ἀπάρας ἔφθασεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, καὶ καθ' ὁδὸν οἱ Τάρταροι ἥρπασαν τὰς ἁμάξας καὶ τὰ ζῶα τῶν ῥετζάληδων καὶ παντὸς ἄλλου τῶν ὄντων εἰς τὸ ὀρδί· μετὰ τοιαύτην κατάστασιν φθάσας εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, ἐκάθητο τρέμων καὶ προσμένων τὸν θάνατον νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀπὸ μέρους τῆς Πόλεως.

Οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τὸ Γιάσι κατέλαβον καὶ τὸ Φωξάνι· ὁ Κωνσταντίν-βο-

δας προσετάχθη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Γαλάτζι, καὶ διωρίσθη μαζή του τίτλῳ σερασκέρη τῆς Μολδαβίας ὁ Οὔρφα βαλισὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς, μαζὴ μὲ τὸν 'Απαζᾶ-πασσᾶν καὶ ἄλλον ἕνα οὖτζ-τουϊλοὺ πασσᾶν καὶ μὲ τὸν Τζανικλὴ 'Αλή-πεην καὶ μὲ πινπασῆδες καὶ μὲ ἀλάϊ-πέηδες.

'Ο Γκίκας ἔγραφεν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ὅτι δὲν τελειώνουν αἱ προσταγαὶ τῆς βασιλείας διὰ τὰ πράγματα ὁποῦ ζητοῦν, καὶ πρέπει νὰ στείλουν στρατὸν νὰ διώξωσι τοὺς Μοσχόβους ἀπὸ τὸ Φωξάνι. 'Εκώφευεν εἰς αὐτὰ ὁ Μολδοβαντζῆς διατί δὲν εἶχε ποίους νὰ στείλῃ· πάλιν ἔγραψε νὰ στείλῃ τὸν υἱόν του καὶ ἄλλους οἰκιακούς του εἰς τὴν Πόλιν, καὶ οὐδὲ ἐκεῖνο δὲν ἔστερξαν διὰ νὰ μὴ γένῃ, εἶπον, ὑποψία ἢ λόγος ἀχαμνῆς καταστάσεως· πάλιν ἔγραψε διὰ νὰ ἔβγῃ νὰ καθίσῃ εἰς μοναστήρι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐχθροὶ κάμουν ἐπιδρομὰς ὁτὲ μὲν ἕως εἰς τὴν Γκεργκίτζαν, ὁτὲ δὲ ἕως εἰς τὸ Πόδουλ-δοάμνι, τόπους ἀπέχοντας τοῦ Βουκουρεστίου ὁ μὲν ἓξ ὁ δὲ ὀκτὼ ὥρας, καὶ οὐδὲ αὐτὸ δὲν τὸ ἔστερξαν, διὰ νὰ μὴν δώσῃ, εἶπον, σύγχησιν καὶ ὑποψίαν εἰς τοὺς ἐντοπίους. Ἤρξατο λοιπὸν ὁ Γκίκας νὰ συλλογῆται τὰ τέλη του, καὶ συλλογιζόμενος τὸν ἄδικον θάνατον τοῦ Γρηγορίου Καλλιμάχη καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου ἐστοχάζετο τό, ἂν ἐπικρατησάντων τῶν Μοσχόβων ἤθελε φύγει εἰς τοὺς Τούρκους, θέλει πάθει τὰ αὐτά, λέγοντας δι' ἀθώωσίν τους, ὅτι δὲν ἐφύλαξεν αὐτὸς τὸν τόπον ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς· ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ παραδοθῇ τοῖς Μοσχόβοις ἂν ἐπικρατήσωσι τοῦ τόπου, καὶ χαπερλεστίζει μὲ τὸν εἰς τὸ Γιάσι γαμβρόν του Δελιάνον νὰ τοὺς καταπείσῃ νὰ ἔλθουν νὰ τὸν πάρουν· καὶ διὰ νὰ φανῇ ὅτι κινεῖται κατὰ τῶν Μοσχόβων,διώρισε τὸν Σπαθάρην του Πούρβουλον Μαγουρεάνον μὲ 'Αλβανίτας νὰ τοὺς ἀπαντήσῃ· ἀλλὰ συνοδεύσας αὐτῷ τὸν γραμματικόν του Κωνσταντῖνον Καρατζᾶν, ἐγγίχθη ἐκ τούτου ὁ Πούρβουλος, ὅστις πρὸ πολλοῦ εἶχεν οἰκειότητα μὲ τὴν αὐλὴν τῆς Ρουσσίας καὶ διὰ τοῦ Καισαρείου Δαπόντε τὸν εἶχεν ἔλθει καὶ σημεῖον καβαλαρίας· ὅθεν πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύσαι εἰς τὸ Φωξάνι ἐμήνυσε τῷ ἐκεῖσε προεστῶτι τῶν Κοζάκων, λουοκοτενέντε-κολονέλῳ Καβασὶν, ὅτι εἶναι εὐκολώτατον τὸ κατακρατῆσαι τοῦ Βουκουρεστίου, καὶ ὑπεσχέθη αὐτῷ καὶ χεῖρα βοηθείας· ὁ Γκίκας οὖν ἐζήτησε παρὰ τοῦ Μολδοβαντζῆ τὸ νὰ διορίσῃ μὲ δύο χιλιάδας ἀνθρώπους τὸν Καρᾶ-Μουσελίμην νὰ ἔλθῃ νὰ φυλάττῃ τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἀγκαλὰ καὶ ὑποπτευόμενος τὴν ζωήν του ἐσυλλογίζετο τὸ ἄσυλον τῶν Μοσχόβων, ἐπεθύμει ὅμως ὅλῃ ψυχῇ τὸ νὰ φυλαχθῇ τὸ Βουκουρέστι ἀνενόχλητον μὲ τὴν ὀθωμανικὴν βοήθειαν. 'Ελθὼν ὁ Καρᾶ-Μουσελίμης μόνον μὲ ὀκτακοσίους τοὺς ὁποίους ἠδυνήθη συναθροῖσαι ἀπὸ τὸ Παραδούναβον, ἐζήτει ὁ Γκίκας νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὸ Φωξάνι· ἀλλ' αὐτὸς ζητήσας καιρὸν νὰ ἑτοιμασθῇ διώρισε καραούλια νὰ φυλάττωσι τὴν νύκτα ἔξω τοῦ Βουκουρεστίου· μαλώνουν αὐτὰ μὲ τὰ καραούλια τοῦ Γκίκα, καὶ ὁ Τοῦρκος ζητεῖ νὰ σηκωθοῦν τὰ καραούλια τοῦ Γκίκα καὶ νὰ μείνουν μόνον τὰ ἐδικά του.

'Ο δὲ Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὸ Γαλάτζι ἐζήτει ἄσπρα ἀπὸ τὸν Μολδοβαντζῆν διὰ ἔξοδά του· ὀργισθεὶς διὰ τὰ 80 πουγγεῖα ὁποῦ ἔδωκε τῷ Τζερκέζ-πεῃ δὲν ἤθελε νὰ τὸν δώσῃ, καὶ μετὰ πολλὰ μόλις τὸν ἔδωκε δέκα

πουγγεῖα· ἐξ ὧν κρατήσας ὁ καπικεχαγιᾶς του κερεστετζῆς Παλῆς τὰ πέντε, ἔστειλεν ἐκείνῳ τὰ λοιπὰ πέντε.

Ἦλθεν ὁ Μολδοβαντζῆς εἰς τὸ Παπάδαγι παραχειμᾶσαι, ὅπου μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Χοτινίου φοβηθεὶς τοὺς Μοσχόβους ὁ Ποτόσκης εἶχε καταφύγει, καὶ ἐλθόντος τοῦ βεζίρη ἀπῆλθε παραχειμᾶσαι εἰς τὴν Βάρναν.

Μαζιλεύει τὸν κεχαγιᾶν Μουσταφᾶ-πεην, καὶ κάμνει κεχαγιάπεην τὸν τεφτὲρ-ἐμινῆ Κιριτλῆ Ἀχμὲτ-ἐφένδην, τὸν καὶ γαμβρὸν τοῦ ποτε ρεΐση Ταουκτζηπασηζαδὲ, ὅστις ἐπὶ τοῦ βεζίρη Ῥαγήπη εἶχε σταλθεῖ καὶ ἐλτζῆς εἰς τὸ Βρανδεβοῦργον· τὸν δὲ Μουσταφᾶ-πεην δοὺς τρία τούγια τὸν ἔστειλε σερασκέρην εἰς τὸ Πεντέρι, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τὸ δεύτερον ῥουσσικὸν στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τῷ Πανὶν ὅλον τὸ παρελθὸν θέρος προσμένον τὴν ἔφοδον τῶν Τούρκων εἰς τὰς περὶ τὸ Ἐλισαβετγορὸτ ἐπαρχίας διέτριβεν ἀνενέργητον· μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τοῦ Χοτινίου ὁ Πανὶν ἠθέλησε νὰ στείλῃ, ὑπὸ τῷ γκενερὰλ-μαγιόρε Βιτγενστέϊν καὶ τοῖς μαγιόροις Δεκσβὶς καὶ Τοὺρκ καὶ Πορίσκη καὶ ὑπὸ τῷ τοποτηρητῇ-κολονέλῳ Βαλχερσὰν καὶ ἄλλοις, μέρος τοῦ στρατοῦ εἰς τὸ Πεντέρι καὶ διὰ νὰ λαφυραγωγήσουν καὶ διὰ νὰ ἐξακριβώσουν τὰς περὶ τὸ Πεντέρι τοποθεσίας καὶ ἐπαρχίας. Ἔκαυσαν αὐτοὶ πρῶτον καὶ ἐλεηλάτησαν τὸ Καουσάνι, τὸ Τομπασάρι καὶ τὸ Ταγιρλίκ· πλησιάσαντες δὲ εἰς τὸ Πεντέρι ἀπήντησαν ὀθωμανικὸν στρατόν· συγκροτεῖται πόλεμος ἀπὸ τὰς δύο ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι μέχρι τῶν τεσσάρων ὡρῶν τῆς νυκτὸς τῇ κγ′ τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ ἄλλος πόλεμος τῇ κδ′ τοῦ αὐτοῦ, καὶ ἄλλος τῇ ϛ′ τοῦ Νοεμβρίου, παρόντος τοῦ Ταταρχάνη μὲ 9,000 Ταρτάρων, καὶ τοῦ σερασκέρη τοῦ Πεντερίου, καὶ ἡττῶνται κατὰ κράτος οἱ Τοῦρκοι, καὶ κατέσφαξαν αὐτῶν οἱ Ῥοῦσσοι ἑκατοστάς τινας, καὶ ἐζώγρησαν καὶ πολλοὺς, καὶ ἠλευθέρωσαν 500 Χριστιανοὺς βλάχους τοὺς ἐν τοῖς προαστείοις αἰχμαλώτους· κατέκαυσαν τὰ προάστεια, ἀφ᾽ ὧν φυγόντες οἱ Τοῦρκοι κατεκλείσθησαν μέσα εἰς τὸ Πεντέρι, ἀπήγαγον λάφυρα, καμήλους 264, ἵππους 21,620, (ἦσαν δὲ σκυθικοὶ, νεμόμενοι ἐν τῷ πεδίῳ,) πρόβατα 67,000, βόας 11,500, καὶ ἔγνωσαν καὶ τοῦ ὀχυρώματος τὴν κατάστασιν καὶ τὰ πέριξ, τὸ ὁποῖον ἦτον ὁ καθαυτὸ σκοπὸς τῆς ἐκστρατείας, εἶτα ἀνεχώρησαν. Ταῦτα μαθὼν ὁ Μολδοβαντζῆς, καὶ τὸ ὅτι ἐφονεύθη εἰς τὸν πόλεμον καὶ ὁ σερασκέρης τοῦ Πεντερίου Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ-πασσαζαδὲς Μεχμὲτ-πασσᾶς, ἔκαμε διὰ τοῦτο σερασκέρην Πεντερίου τὸν ῥηθέντα Μουσταφᾶ-πεην.

Ἐν τούτοις ἀπὸ τὸ στράτευμα τοῦ Ῥωμαντζὼφ διορίζεται ὁ κολονέλος Φαβρίκιος μὲ 1,500 στρατιώτας νὰ πατήσῃ τὸ Γαλάτζι· καὶ τῇ νυκτὶ τῆς κ′ τοῦ Νοεμβρίου ξημερώνονται εἰς τὸ Γαλάτζι, ἥτις ἦν Παρασκευὴ, μὲ τόπια· πατοῦσι τὰ μετερίζια τῶν Ὀθωμανῶν, ὄντων εἰς χιλιάδας ἑπτὰ, κατασφάττουσιν αὐτῶν 1,200, διώκουσι τοὺς λοιποὺς πνιγέντων καὶ πολλῶν, παίρνουσι πέντε τόπια, καὶ ζωγροῦσι τὸν Κωνσταντὶν-βοδα ἀσθενοῦντα εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας τὸ κατὰ τὸ Γαλάτζι· ζωγροῦσι δὲ καὶ τὸν κεχαγιᾶν τοῦ Οὔρφα βαλισῆ σὺν ἄλλοις 30 Τούρκοις, καὶ παίρνουν καὶ τὰ τόπια τὰ εἰς τὰ μετερίζια τῶν Ὀθωμανῶν. Ὁ Κωνσταντὶν-βοδας οὖν εὐθὺς σκλαβωθεὶς ὕβριζε τοὺς Ῥούσσους, λέγων καὶ τὸ ὅτι, «Αὔριον ἔρχον-

ται οἱ Τοῦρκοι καὶ σᾶς διώχνουν ἐντεῦθεν ὡσὰν σκυλιά»· ταῦτα εἰπόντος καὶ δεύτερον καὶ τρίτον λίαν ἀφρόνως,ὀφφικιάλιός τις πατάξας μαχαίρᾳ τὴν κεφαλὴν τραυματίζει· τὸν πέμπουν εἰς τὸ Γιάσι, καθ' ὁδὸν ἄνευ χειρουργοῦ ἀπὸ τοῦ κρύους συμβαίνει τῇ πληγῇ γάγγραινα,καὶ φθάσας εἰς τὸ Γιάσι ἀπὸ τῆς πληγῆς ἀπέθανεν. Τὸν ἔθαψαν οἱ Ῥοῦσσοι ἐντίμως, καὶ καθ' ὃν τρόπον ἐνταφιάζονται οἱ εἰς τὸν θρόνον τους θνήσκοντες αὐθένται.

Ὁ Καβασὶν ἀπὸ τὸ Φωξάνι παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Σπαθάρην Πούρβουλον Μαγουρεάνον διορίζει 400 Ἀρβανιτοβλάχους νὰ πατήσουν τὸ Βουκουρέστι· καὶ τῇ αὐτῇ νυκτὶ τῆς ἑ τοῦ Νοεμβρίου ξημερώνωντας Παρασκευὴ καταλαβόντες τὸ Βουκουρέστι καὶ δήσαντες τοὺς ἔξω φύλακας περιτριγυρίζουσι τὴν κούρτην, πολεμοῦσι τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς διώχνουν εὐκολώτατα· τὸν Γκίκαν φεύγοντα εἰς τὸ χάνι τοῦ Σερπάν-βοδα εὑρίσκουσι καὶ ἀπάγουσιν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὸ Ἁγιοταφίτικον μὲ τὸν υἱόν του καὶ τινας τῶν ἀρχόντων του. Μετὰ δύο ἡμέρας ἔφθασεν ἀπὸ τὸ Φωξάνι καὶ ὁ κολονέλος Καβασὶν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βουκουρέστι μὲ κρότον καμπάνων· εἶτα εἰσῆλθον καὶ τὰ λοιπὰ στρατεύματα τῶν Ῥούσσων· μοιράζει τουφέκια καὶ παροῦτι εἰς πολλοὺς Βλάχους καὶ Ἀρβανίτας, καὶ δι' αὐτῶν αὐξάνει τὸ ἐν Βουκουρεστίῳ στρατιωτικόν· εἶτα πέμπει τὸν Γκίκαν εἰς τὸ Γιάσι, κἀκεῖθεν εἰς τὸ Πετρεποῦργον, ὅπου προσκυνήσας τὴν βασίλισσαν ἠξιώθη δεξιώσεως.

Ὁ Μολδοβαντζῆς καὶ οἱ ῥετζάληδες ἀκούσαντες ταῦτα ἄρχησαν νὰ καταβοῶσι κατὰ τοῦ Γκίκα τὸ ὅτι θέλων παρεδόθη, καὶ τοιαύτην εὐχαριστίαν ἔδιδον ἀνθρώπῳ ὁποῦ μὲ βλάβην καὶ ζημίαν ὅλων τῶν Χριστιανῶν τῆς Βλαχίας τοὺς ἐδούλευσε τόσας ἐκδουλεύσεις, στέλλωντας εἰς τὸ ὀρδί τους πολυάριθμον ἀριθμὸν κάθε εἴδους προζωαρκείων, καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ καὶ ἁμάξας καὶ κερεστὲν καὶ τζαραχόρηδες καὶ τομπάζια καὶ βόας καὶ πρόβατα· ἔγραψαν μαγζάρια οἱ Ῥουστζουκλῆδες καὶ Γκιργκιοβλῆδες ὑπὸ προεστῶσι τῷ Τζελεπῆ-ἀγᾷ καὶ τῷ χατζῆ Χαλὴλ-ἀγᾷ κατηγοροῦντες αὐτοῦ ὡς ἀποστάτου, καὶ διεδόθη παρὰ πᾶσιν ἡ τοιαύτη φήμη· ὥστε εἶχε ῥοιζικὸν καὶ ἐσκλαβώθη· διατί ἂν ἔφευγε καὶ ἤρχετο εἰς τὸ ὀρδὶ,βέβαια διὰ νὰ ἀθωωθοῦν ἀπὸ τὸ σφάλμα τους ἤθελον τὸν συκοφαντήση ὅτι ἀφῆκε τὸν τόπον ἀπρομήθευτον καὶ ἦλθον οἱ ἐχθροὶ καὶ τὸν ὑπέταξαν, καὶ μὲ τοιοῦτον ψευδεπίπλαστον σφάλμα βέβαια ἤθελον τὸν φονεύσει.

Τὸν Ὀπρέσκωφ, ἐλτζὴν Ῥοῦσσον, τὸν ἔστειλαν εἰς τὸ Διδυμότειχον νὰ παραχειμάσῃ, καὶ τοὺς πρώτους δραγομάνους Φράντζας, Ἐγγλιτέρας καὶ Βενετίας τοὺς ἔδωκαν ἄδειαν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Γνωσθείσης τῆς ἁλώσεως Γιασίου καὶ Βουκουρεστίου ὁ μουφτὴς Ὀσμὰν-μουλλᾶς ἔδωκε φετβᾶν νὰ σκλαβωθοῦν οἱ Βλάχοι καὶ Πογδάνοι ὡς ἀποστάται.

Ἐν τούτοις ὁ Μανόλης Σερδάρης Κωνσταντινουπολίτης, εἷς τῶν αὐλικῶν ἀρχόντων τοῦ Γκίκα, υἱὸς τοῦ κληρικοῦ Τζαννῆ, ἦτον εἰς τὴν Κραγιόβαν καϊμακάμης· οὗτος μαθὼν τὰ γενόμενα ἐν Βουκουρεστίῳ ἤρξατο ζητεῖν τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας μὲ τὸ μέσον τοῦ Βίδιν βαλισὴ Καπὶ-κιράνη (ᾧ τινι

ὑπέσχετο καὶ 100 πουγγεῖα,) καὶ τοῦ Ῥουστζουκλῆ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, (ᾧ τινι ὑπέσχετο ἄλλα τόσα,) καὶ δωροδοχήσας καὶ τοὺς καδῆδες τοῦ Παραδουνάβου ἔλαβε παρ' αὐτῶν ἰλάμια τοῦ ὅτι ἐφύλαξε τὰ πέντε καδιλίκια τὰ πέραν τοῦ Ὄλτου ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Καζάκων. (Οὗτος ὠνόμασε κλέπτας τοὺς ἐντοπίους τῆς Κραγιόβας, ὁποῦ ἑνωθέντες εὐαρίθμοις τισὶ Καζάκοις μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐφορμήσαντες ληστρικῶς κατὰ τῶν εἰς τὰς κώμας τῶν πέντε καδιλικίων τοὺς ἐλαφυραγώγησαν.) Ἐστάλθησαν τοίνυν εἰς τὸν Μολδοβαντζὴν τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα μὲ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τοῦ Καπὶ-κιράνη καὶ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, οἵτινες ἔγραψαν καὶ τὸ, ἂν δοθῇ ἡ αὐθεντεία εἰς τὸν Μανόλην· θέλουν διώξει οἱ ἄρχοντες τοὺς Μοσχόβους ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι.

Ἀκούσαντες οἱ εἰς Βουκουρέστι Μοσχόβοι ὅτι οἱ Γκιργκιοβλῆδες ἐσκλάβωσαν τοὺς κατοικητὰς τῆς Βλάσκας, καὶ οἱ Ῥουστζουκλῆδες καὶ Σιλιστραλῆδες ἥρπασαν πολὺν ζαχιρὲν, ζῶα καὶ ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας Γιαλομίτζα, Τελεορμὰν καὶ Ἄρτζες, ἔπεμψέν τινας Καζάκους εἰς τὰ μέρη τοῦ Γκιργκιόβου (ἀπέχοντος ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ὥρας 12,) νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν ὁρμὴν τῶν λεηλατούντων Τούρκων· τὸ ἔκαμαν αὐτὸ καὶ κατέλυσαν εἰς τὸ μοναστήριον Κόμανα. Οἱ Γκιργκιοβλῆδες καὶ οἱ λοιποὶ Παραδουναβιῶται ταῦτα μαθόντες συνηθροίσθησαν πολυάριθμοι διὰ νὰ ἐφορμήσουν κατ' αὐτῶν, οἵτινες ταῦτα μαθόντες ἐμήνυσαν τοῖς ἐν Βουκουρεστίῳ νὰ τοὺς στείλουν βοήθειαν διὰ νὰ ἀντιπαραταχθῶσι τοῖς πολλοῖς. Ὁ Σπαθάρης Πούρβουλος εἶπε τῷ κολονέλῳ Καβασὶν ὅτι πηγαίνει μόνος του μὲ τοὺς Ἀλβανίτας καὶ ἄλλους ὁπλοφόρους· μὲ αὐτοὺς λοιπὸν συντροφιάσας ὁ Καβασὶν καί τινας Κοζάκους, ἐκίνησεν ὁ Πούρβουλος διὰ τὰ Κόμανα. Φθάσαντα κοντὰ εἰς τὸ μοναστήρι τὸν ἀπήντησαν 6,000 Τοῦρκοι εἰς ἕνα τόπον δερὲ καὶ λασπώδη, καὶ ἀπρονοήτοις ἐπιπεσόντες κατακόπτουσι βοηθούμενοι πολλὰ ὑπὸ τῆς τοποθεσίας. Ἐφονεύθη οὖν ὁ Πούρβουλος, δίκαια ὑποστὰς διὰ τὴν προδοσίαν, ἀχαριστίαν καὶ ἀποστασίαν του· δίκαιος γὰρ ὁ Κύριος καὶ εὐθεῖαι αἱ κρίσεις του· ἐφονεύθησαν δὲ καὶ ἄλλοι οἱ σὺν αὐτῷ σχεδὸν 500, καὶ οἱ λοιποὶ ἔφυγον· ὥρμησαν ὕστερον οἱ Τοῦρκοι καὶ κατὰ τοῦ μοναστηρίου Κόμανα διὰ νὰ κατατροπώσωσι καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ Κοζάκους, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες μετὰ πολὺν φόνον τους ἐπανῆλθον εἰς τὸ Γκίργκιοβον. Ἐγένετο ταῦτα παρὰ τῷ ποταμῷ Σινιούχκα, περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἔλαβεν ἐν τούτοις ὁ Μολδοβαντζὴς τὰ ὑπὲρ τοῦ Μανόλη γράμματα τοῦ Καπὶ-κιράνη καὶ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ καὶ τὰ ἰλάμια, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ τοὺς ἀποκριθῇ, ἐπειδὴ καὶ φθάσας μὲ βεζαρέτι εἰς τὸ Παπάδαγι ὁ Χαλὴλπασσᾶς, υἱὸς τοῦ Ἀϊβὰζ-πασσᾶ, περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου, αὐτὸς μανζιλευθεὶς ἀνεχώρησε διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπου διωρίσθη φύλαξ.

Εἰς τὴν Πολωνίαν οἱ κονφεδεράτοι πάντοτε μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀνθίσταντο τοῖς Ῥώσσοις, καὶ ἐπολέμουν κατ' αὐτῶν νικώμενοι καὶ σφαττόμενοι πάντοτε ὑπὸ τῶν ῥουσσικῶν στρατευμάτων. Οὕτω παρῆλθε τὸ θέρος καὶ τὸ

φθινόπωρον, καὶ διὰ νὰ κωλύωνται τὸν ἑξῆς χειμῶνα αὐτοὶ τῶν ἐφόδων τε καὶ ἑνώσεων, ἔστειλεν ὁ κόμης Ῥωμαντζὼφ καὶ ἄλλα στρατεύματα διὰ νὰ τοὺς καταδαμάζουν.

Στόλος ῥουσσικὸς συγκείμενος ἀπὸ ἐννέα νῆας τῆς λίνεας καὶ ἄλλας τοῦ τρανσπόρτου, πλεύσας τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν καὶ διὰ τοῦ Ὠκεανοῦ φθάσας εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἐγγλιτέρας καὶ εἰς τὴν Γιβριλτέραν, τὰ πάλαι Γάδειρα, καὶ ἐφοδιασθεὶς ἐκεῖσε πᾶσι τοῖς ἀναγκαίοις, καὶ παραλλάξας καὶ τὸ Πορτομαοῦνε καὶ Γκένοβαν ἔφθασεν εἰς τὸ Λιβόρνο, διϊθυνόμενος ὑπὸ τοῦ ἀρχιθαλασσίου Σπυριδὼφ, καὶ τοῦ κάπου-ἰσκβάρδα Ἔλφιστων. Τούτου ἐπιβὰς ὁ κόμης Ἀλέξιος Ὀρλὼφ, πρό τινων μηνῶν διατρίβων εἰς τὸ Λιβόρνο, καὶ λαβὼν τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐν ταῖς ναυσὶ στρατοῦ, εἶναι διὰ νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν νήσων καὶ τῶν παραλίων ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν.

Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ὁ Ἀλή-πεης ἀποσείσας τὴν πρὸς τοὺς Ὀθωμανοὺς ὑποταγὴν καὶ καταβαλὼν πάντας τοὺς λοιποὺς ἐν τῷ Καΐρῳ προὔχοντας ἐγένετο κυριάρχης ἁπάσης τῆς Αἰγύπτου· καὶ καταστρέψας καὶ τὸν πέην τῆς ἄνω Θηβαΐδος ὑπέταξεν ἑαυτῷ κἀκείνην τὴν ἐπαρχίαν, καὶ ἐστέρησε τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν παντὸς τοῦ ἀπ' Αἰγύπτου ἀνήκοντος αὐτῇ εἰσοδήματος, καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ὧν ἐν καιρῷ πολέμου τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐξ Αἰγύπτου χρεωστικῶς προσετίοντο.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Ἀφρικῇ ὀτζάκια Τούνεζι, Ἀλιγκέρι, ἤτοι Τζεζάερι καὶ Τρίπολι, οὐκ ἠδύναντο συμμαχῆσαι τοῖς Ὀθωμανοῖς τῇ κατὰ χρέος βοηθείᾳ ἐπ' ἐνδυναμώσει τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, διὰ τὸ πιέζεσθαι ὑπὸ τῶν τῆς Εὐρώπης κυριαρχῶν. Παρενοχλήσαντας γὰρ τὴν τῶν Χριστιανῶν ναυτιλίαν, καὶ πολλὰ πλοῖα τῶν χριστιανικῶν κυριαρχιῶν ἁρπάσαντας πειρατικῶς, καὶ παρασπονδήσαντας ταῖς συνθήκαις,ἤρξαντο πρῶτον οἱ Ἐνετοὶ, εἶτα οἱ Ὀλλανδέζοι, τιμωρεῖν αὐτούς· μεθ' οὓς οἱ Φραντζέζοι καὶ Δανέζοι στόλῳ ἐφορμήσαντες εἰς τὸ Τούνεζι καὶ Τζεζάερι ἐζήτουν ἐκδίκησιν παρ' αὐτῶν διὰ τὰς προστριβείσας ζημίας τοῖς ἰδίοις ἐμπόροις καὶ τοῖς οἰκηταῖς τῆς νήσου Κόρσικας, καὶ ἐπολέμουν τηλεβόλοις τὰς ῥηθείσας δύο πόλεις. Ὅθεν ταῖς ἰδίαις δυσπραγίαις περιστοιχιζόμενοι οἱ ἐν τῇ Ἀφρικῇ οὐδὲν ἐπωφελεῖν ἴσχυον τοὺς συμμάχους αὐτῶν Ὀθωμανούς.

Ἀλλὰ καὶ ὁ πασσᾶς τῆς Ἰσκενδερούνας, Μαχμούτ-πασσᾶς, ἀντιτείνων τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτάνου,οὐκ ἠθέλησε συμμαχῆσαι αὐτῷ τῇ ἀποστολῇ τῶν ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐν τῇ Ἀλβανιτίᾳ φύσει πολεμιστῶν Ἀλβανιτῶν, ἐπὶ προφάσει τοῦ ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀφήσῃ τὴν ἐπαρχίαν ἀπρόμαχον καὶ ἄνευ ϛρατιωτῶν διὰ τὰς ὑπονοουμένας καὶ ἐπαπειλουμένας κατ' αὐτῆς ἐφόδους τῶν Μοντενεγρίνων καὶ τοῦ ἐν αὐτοῖς γνωστοῦ Στεφάνου.

Μὲ τοιαύτας λοιπὸν δυστυχίας τε ἀκαταστασίας καὶ κακοδαιμονίας καὶ μὲ τοιαύτην δυστυχεστάτην τύχην τῶν ὀθωμανικῶν ὅπλων ἐτελείωσεν αὐτὸς ὁ χρόνος διὰ τοὺς Ὀθωμανούς.

Ἐλευθερώθη τῆς ἐξορίας τῆς εἰς τὸν πύργον τῆς Λαύρας καὶ ὁ Κὺρ Σαμουὴλ, πληρώσας διὰ τὴν ἐλευθερίαν του τῇ ὀθωμανικῇ αὐλῇ ἐξ ἰδίων γρ. 7,500, χωρὶς νὰ βοηθηθῇ μὲ χρηματικὴν βοήθειαν οὔτε παρὰ συγγενῶν οὔτε

παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Ἐξεδόθη ἡ ἀθῴωσίς του διὰ τὴν ἄδικον καθαίρεσιν, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ ἐν Θεραπείοις ὀσπίτιόν του ἡσυχάζων· τοῦ διώρισεν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία σιτηρέσιον τὸν χρόνον γρ. 2,000, τὸ μιρὶ τοῦ Ἀδριανουπόλεως δηλαδή.

Ἦσαν εἰς τὸ πρῶτον στρατόπεδον τὸ ἐν τῇ Λεχίᾳ καὶ ὑπὸ τῷ Ῥωμαντζὼφ στράτευμα τακτικὸν Ῥούσσων 70 χιλ., καὶ εἰς τὸ δεύτερον στρατόπεδον τὸ ὑπὸ τῷ Πανὶν ἦσαν στράτευμα τακτικὸν Ῥούσσων 40 χιλιάδες.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1770.

Οἱ Ὀθωμανοὶ κομπάζοντες, μεγαλοῤῥημονοῦντες καὶ μεγαλαυχοῦντες ὅτι θέλουν κάμει κατὰ τῶν Μοσχόβων τὸ καὶ τό, καὶ μονονουχὶ ἀεροβατοῦντες καὶ νεφελοπατοῦντες, ἡττῶντο· καὶ διὰ τὰς ἥττας των, οὐχὶ ὁμολογοῦντες τὴν ἀπειρίαν καὶ ἀμάθειάν τους εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην, ἀλλὰ μᾶλλον συκοφαντοῦντες ἔλεγαν ὅτι νὰ ἠκολούθησαν αὐτὰ μὲ τὸ νὰ μὴν ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸ στρατιωτικόν τους, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφέρθησαν ὡς προδόται καὶ ἐπίβουλοι οἱ προεστῶτες τοῦ στρατοῦ καὶ οἱ διεξάγοντες τὰς ὑποθέσεις. Ὅθεν πολλῇ τῇ ἐπιμελείᾳ προητοιμάζοντο τὰ πάντα διὰ τὸν πόλεμον τούτου τοῦ ἔτους· πανταχόσε ἐπέμφθησαν ὁρισμοὶ διὰ νὰ μαζωχθῇ παρὰ τῷ βεζίρῃ στρατὸς ὑπὲρ τὰς 600 χιλ. καὶ διὰ νὰ συναθροισθῇ ζαχιρὲς πολυάριθμος· χύνονται καινούρια τόπια εἰς τὴν Πόλιν καὶ πέμπονται μὲ ὑπέρμετρον τζεπχανέν· τὰ πάντα κινοῦνται διὰ τὰς τοῦ πολέμου προετοιμασίας καὶ λαμβάνουσι καὶ τὸ ζητούμενον τέλος.

Ὁ ὑπὸ τῷ Ῥωμαντζὼφ στρατὸς μὲ ῥεγουλάτον καὶ εὐσταλὲς ἦσαν 70 χιλ., οἵτινες καὶ παρεχείμασαν εἰς τὰ σύνορα τῆς Λεχίας, εἰς τὸ Λατιχτζὼφ, ὡς προεγράφη, καὶ οὔτε ἀνεχώρησαν ἐκεῖθεν εἰμὴ μετὰ τὸν Ἀπρίλιον· ὁ δὲ δεύτερος στρατὸς αὐτῶν ὁ ὑπὸ τῷ κόμητι Πανὶν ἦσαν χιλ. 40 παρὰ τῷ ὀχυρώματι Ἐλισαβετγορότ.

Γράφουσι τῷ νέῳ βεζίρῃ Χαλὴλ-πασσᾷ ὁ Καπὶ-κιράνης καὶ ὁ Τζελεπὴ-ἀγᾶς πάλιν τὰ ὑπὲρ τοῦ Μανόλη, προσθέντες ὅτι αὐτὸς ἂν γένῃ πένης τῆς Βλαχίας θέλει γράψει τοὺς ἄρχοντας νὰ διώξωσιν ἐκεῖθεν τοὺς Ῥούσσους οἰκείᾳ δυνάμει καὶ θέλει εἰσακουσθῇ. Ὁ Χαλὴλ-πασσᾶς εἶχε σκοπὸν νὰ αὐθεντεύσῃ τὸν Ματέη-βοδα, ἀλλὰ τὴν ὑπόσχεσιν βλέπων μετεπέμψατο τὸν Μανόλην εἰς τὸ Παπάδαγι, καὶ ἀκούσας καὶ παρ' αὐτοῦ τὰ αὐτὰ ἐπρόσταξε νὰ πηγαίνουν μαζὴ μὲ τὸν Ῥουστζουκλὴν Τζελεπὴ-ἀγᾶ εἰς Βουκουρέστι μὲ στρατὸν, καὶ νὰ παρακινήσῃ ὁ Μανόλης τοὺς ἄρχοντας μὲ γράμματά του εἰς τὴν ἀποδίωξιν τῶν Μοσχόβων, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν δι' αὐτὴν μὲ τὸν σὺν αὐτοῖς στρατόν. Ἀπελθὼν οὖν ὁ Μανόλης εἰς τὸ Ῥουστζούκι καὶ διαπεράσας τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Γκίργκιοβον μὲ τὸν Τζελεπὴ-ἀγᾶ καὶ μὲ 13 χιλ. στρατοῦ, ἥψαντο τῆς εἰς τὸ Βουκουρέστι· καθ' ὁδὸν ἀπαντήσας ὁ Μανόλης Βλάχους ἀγροίκους ἔγραψε δι' αὐτῶν τοῖς ἄρχουσι Βλάχοις παρακινῶν νὰ ἑνωθοῦν μὲ τὸν ὀθωμανικὸν στρατὸν διὰ νὰ διωχθῶσιν ἐκεῖθεν οἱ Μοσχόβοι, ὑ-

πισχνούμενος αὐτοῖς παρὰ τοῦ βασιλέως πολλὰς ἀμοιβὰς ἂν τὸ κάμουν καὶ πολλὰς ποινὰς ἂν παρακούσουν. Ταῦτα ἐπιστείλας διὰ 40 ἀγροίκων προσέμενε τὴν ἀπόκρισιν, ἀλλ' ἐπειδὴ παρελθουσῶν δώδεκα ἡμερῶν οὐδεμίαν ἔλαβεν, ἐτάχυνον τὴν πρὸς τὸ Βουκουρέστι πορείαν· καὶ δῆτα φθάσαντες εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸ τοῦ μοναστηρίου Βακαρέστι ἀπήντησαν τοῖς Μοσχόβοις ὀλίγοις οὖσι· συγκροτεῖται πόλεμος σφοδρὸς, κἂν τούτῳ τινὲς τῶν Τούρκων νομίζοντες τὴν νίκην ἰδίαν εἰσέρχονται εἰς τὸ Βουκουρέστι ἀπὸ τὸ Πόδουλ-Καλίτζι σκοπῷ τοῦ λαφυραγωγῆσαι· ἀλλ' ἀπαντήσαντες αὐτοὺς οἱ ἐν τῷ Βουκουρέστι Ῥοῦσσοι κατακόπτουσι καὶ διώκουσι. Οἱ φυγάδες φθάσαντες εἰς τὸ Βακαρέστι εὗρον τοὺς ἰδικούς των εἰσέτι πολεμοῦντας· ἀλλὰ διὰ τὴν φυγὴν αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸν πολὺν πόλεμον ἀπαυδήσαντες καὶ φοβηθέντες τῇ φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἤρξαντο ζητεῖν· ἐφρόντιζε πολλὰ ὁ Τζελεπὴ-ἀγᾶς νὰ τοὺς ἐνθαῤῥύνῃ, ἀλλ' οὐδεὶς ὁ ἀκούων· ὅθεν φυγὼν καὐτὸς σὺν αὐτοῖς ἔφθασαν πάλιν διὰ τοῦ Γκιργκιόβου εἰς τὸ Ῥουστζοῦκι, καὶ ἔγραψεν ὁ Τζελεπὴ-ἀγᾶς τῷ Χαλὴλ-πασσᾷ ὅτι μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε μαζή του τηλεβόλους, διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ τὸ στράτευμά του. Τὸν δὲ Μανόλην μεταπεμψάμενος ὁ βεζίρης εἰς τὸ Παπάδαγι πάλιν τὸν ἔδωκε φερμάνι νὰ διοικῇ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας τίτλῳ τοῦ Βλάχ-πεη. Μαρτυρήσας δὲ (ὡς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος πρότερον περὶ τῶν Μολδάβων,) ὅτι οἱ Βλάχοι δὲν τὸν ἤκουσαν καὶ ἠνώθησαν τοῖς Ῥούσσοις, καὶ ταῦτα γράψαντος τοῦ Χαλὴλ-πασσᾶ τῷ σουλτάνῳ, ἐξεδόθη καὶ δεύτερος φετβᾶς καὶ ὁρισμὸς νὰ ἀνδραποδίζωνται ὡς ἀντάρται σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις Βλάχοι καὶ Πογδάνοι. Οἱ Τάρταροι οὖν ἐκτύπησαν ταῖς πεζένιαις ταῖς εἰς Ὀρχέϊ καὶ Λεπούσνα, καδιλίκια τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐσκλάβωσαν ἀναριθμήτους, καὶ οἱ Παραδουναβιῶται ὅλοι εἰσελθόντες εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ἐσκλάβωσαν ἀναριθμήτους. Οἱ Βλάχοι καὶ Πογδάνοι μὴ δυνάμενοι ἀντιστῆναι τοῖς Ῥώσσοις ὑπετάγησαν αὐτοῖς ἀκουσίως· ἀλλ' ὅτε ἔπαθον αὐτὴν τὴν τυραννίαν τῶν Ὀθωμανῶν διὰ ἕνα σφάλμα ἀκούσιον, μισήσαντες αὐτοὺς εἰς τὰ μάλιστα, ἀπῆλθον μητροπολῖται καὶ ἄρχοντες Βλαχίας τε καὶ Μολδαβίας εἰς τὸ Πετερποῦργον, παρακαλοῦντες νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σκλαβίαν· τοιούτους καρποὺς ἐπροξένησεν ὁ οἶστρος τοῦ Μανόλη διὰ τὴν αὐθεντείαν.

Ἀνυποίστου ὄντος τοῖς Ὀθωμανοῖς τȣ νὰ μὴν ὁρίζουν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν, αὐτὰς μὲν παρηνώχλουν ὁσημέραι διὰ τῶν Ταρτάρων καὶ Παραδουναβιωτῶν. Ὅθεν εἰς τὸ Γιάσι ὤντας ὁ τοποτηρητὴς-γκενερὰλ Στοφέλνης ἦλθε καὶ παρεχείμαζε μὲ τάγμα ῥουσσικὸν εἰς τὸ Χάντεπε διὰ νὰ ἐμποδίζῃ τὰς ταρταρικὰς ἐφόδους· εἶτα ἐφορμήσας εἰς τὸ Τομάροβον τὸ κατέκαυσε, καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ζῶα ἀπεκομίσατο ἀμέσως, ἐλεηλάτησε καὶ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἰσμαηλίου ἀποκομισάμενος πλεῖστα ὅσα ζῶα. Εἰς δὲ τὴν Βλαχίαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ διώρισεν ὁ Χαλὴλ-πασσᾶς στρατιωτικὸν 13 χιλ. ἀπὸ τὴν Δρύστραν διὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Βουκουρεστίου· ἦτο τότε εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ γκενερὰλ-μαγιόρος Ποδοριχζάνης. Πλησιάζουσιν οὖν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ Βουκουρέστι· ἀπαντᾷ αὐτοὺς ὁ μαγιὸρ Ἀν-

ρὲπ καὶ κατακόπτει αὐτῶν 1,500, καὶ πολεμήσας αὐτοὺς πέντε ὥρας ὁλοκλήρους, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχαν πλέον οἱ σὺν αὐτῷ παροῦτι καὶ βόλια, καὶ διὰ τὸ ὀλιγάριθμον τοῦ σὺν αὐτῷ στρατοῦ ἐφονεύθη ὁ Ἀνρέπ. Ἔφθασεν ἐν τούτοις πρὸς βοήθειαν τοῦ Ἀνρὲπ ὁ γκενερὰλ-μαγιόρος· οἱ Τοῦρκοι φοβηθέντες ἀπὸ τῆς πρώτης προσβολῆς τῶν τηλεβόλων ἐτράπησαν εἰς φυγήν· δι' ἀνταμοιβὴν ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Γκίργκιοβον, κατέκαυσαν αὐτὸ ὁλόκληρον μαζὴ μὲ τὰ περίφημα σπίτια τοῦ χατζῆ Χαλὴλ-ἀγᾶ, καὶ τὸ τζαμί, πλὴν τοῦ κάστρου, καὶ ὅλα τὰ τζιφτιλίκια, καὶ ἀπήγαγον ἀπ' αὐτῶν ζῶα πολυάριθμα διαφόρων εἰδῶν καὶ τοὺς κατοικητὰς Χριστιανοὺς βλάχους.

Ἀλλὰ καὶ ὡς, δὲν ἡσύχαζον οἱ Τοῦρκοι· ὅθεν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρη ὁ Ἀπτὴ-πασσαζαδὲς μουχαφίζης τοῦ Προϊλάβου μὲ 25 χιλ. στρατοῦ ἐφορμᾷ εἰς τὸ Φωξάνι τῇ ιή Ἰανουαρίου. Ἦτον εἰς τὸ Φωξάνι ὁ αὐτὸς Ποδορικζάνης καὶ ὁ Ποτεμκὶν μὲ στρατιώτας 2,550, καὶ ἐπρόσμεναν τοὺς Τούρκους ἔξω εἰς τὸ πεδίον· καὶ φθάσαντας εἰς χιλιάδας 10 καταπολεμοῦσι μὲ τόπια καὶ μὲ τὴν παγιονέταν στὸ τουφέκι, καὶ κατακόπτουσιν ὑπὲρ τοὺς χιλίους, καὶ ζωγροῦσιν ὑπὲρ τὰς 5,000 γιαννιτζάρων, καὶ φυγεῖν καταναγκάζουσιν ἀτίμως τοὺς λοιποὺς αὐτῶν· ἐπάρθησαν 6 τόπια προύντζινα, καὶ 2 ἅμαξαι μὲ παροῦτι, καὶ ὅλα τους τὰ φορτώματα καὶ ἀγώγια, καὶ μεταξὺ τῶν φυγάδων ἦσαν ὑπέρπολλοι πληγωμένοι.

Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῇ κέ Ἰανουαρίου ὥρμησαν πάλιν τὸ τρίτον εἰς τὸ Βουκουρέστι τρεῖς πασσᾶδες μὲ 20 χιλ. στρατοῦ, καὶ ἔκαυσαν καί τινας μαχαλᾶδες τοῦ Βουκουρεστίου· καὶ κοινοποιοῦσι μανιφέστον δι' οὗ προσεκάλουν τοὺς Βλάχους εἰς τὴν ὑποταγὴν τῆς Πόρτας,μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τριετοῦς ἀσυδοσίας καὶ διορισμὸν τοῦ Μανόλη εἰς αὐθέντην· ἀλλ' ὁ εἰς τὸ Βουκουρέστι γκενερὰλ Σμιατὶν καταπολεμήσας καὶ κατασφάξας πλείστους αὐτῶν φυγεῖν ἀτίμως κατηνάγκασεν, ἀφέντας ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ πολέμου πάντα αὐτῶν τὰ ἀγώγιμα, ἁμάξας πλήρεις ἐδωδίμων καὶ πολεμικῶν ἐφοδίων, ζῶα καὶ ἄλλα κινητά τε καὶ ἀκίνητα.

Ὥρμησαν μετὰ ταῦτά τινες Ῥοῦσσοι εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰπραΐλας· ὄντας αὐτοὺς πρὸς τῷ ποταμῷ Σιρέτι ἀπήντησε τὸ ἀπὸ Ἰπραΐλας στρατιωτικὸν ὑπὸ τῷ κεχαγιᾷ τοῦ Ἰπραῒλ μουχαφιζὴ Ἀπτῆ-πασαζαδὲ, μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν εἴδησιν τῆς ῥωσσικῆς ἐφόδου· συνεκροτήθη πόλεμος νύκτωρ· οἱ ἐν τῷ Γαλάτζι Ῥοῦσσοι ἀκούσαντες τὸν κτύπον τοῦ πολέμου ἀφῆκαν ἀπροφύλακτον τὸ Γαλάτζι καὶ ὥρμησαν εἰς τὸν τόπον τοῦ πολέμου, ἀπέχοντα ἀπὸ τὸ Γαλάτζι σχεδὸν μίαν ὥραν, πρὸς βοήθειαν τῶν ὁμογενῶν τους. Ἔλαχε τὴν νύκτα ἐκείνην εἰς τὸ Τζερτζουλέστι τὸ ὂν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Προύτῳ ὁ Δαγιστανλὴ-Ἀλὴ-ἀγᾶς· (καὶ γὰρ ὡς ἀμπὰρ-ἐμινὴς ἐφύλαττε στρατῷ τὰς εἰς τὸ Τζερτζουλέστι ἀποθήκας ἀπὸ τῆς ἐφόδου τῶν εἰς τὸ Γαλάτζι Ῥούσσων, οἵτινες πολλάκις ὥρμησαν καὶ ἥρπασαν ἐκ τῶν ἀποθηκῶν ζαχιρὲν, ἀλλὰ κατὰ κράτος οὐκ ἠδυνήθησαν κατακρατῆσαι τὰς ἀποθήκας, καὶ διὰ τὸν μεσολαβοῦντα ποταμὸν Προῦτον καὶ διὰ τὴν ὑψηλὴν τοποθεσίαν τῶν ἀποθηκῶν, χαμηλοῦ ὄντος τοῦ ἀντικρυνοῦ μέρους·) ἀγροῖκος Μολδαβὸς ἐλθὼν ἀπὸ τὸ Γαλάτζι τὸν ἔδωκεν εἴδησιν ὅτι οἱ Μοσχόβοι ἀπῆλθον συμμαχῆσαι

τοῖς ἰδίοις καὶ δὲν εἶναί τινας εἰς τὸ Γαλάτζι· ὅθεν δρομαῖος φθάνει εἰς τὸ Γαλάτζι μὲ τὸ στρατιωτικόν του, κατακόπτει τοὺς ἐντοπίους, δίδει φωτιὰν καὶ κατακαίει τὰ σπίτια ὅλα· εὗρε μόνον δύο τόπια ῥουσσικὰ σακάτικα καὶ δύο ἀραπᾶδες κενοὺς διὰ τζεπχανέ. Ταῦτα μαθόντες οἱ ἀπελθόντες εἰς τὸν Σιρέτην συμμαχῆσαι τοῖς ἰδίοις, πλησιάσαντες καὶ ἰδόντες μακρόθεν τὴν πυρκαϊὰν καὶ ἀγνοοῦντες τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν τῷ Γαλάτζι ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, ἀφέντες ἔτι νυκτὸς οὔσης τὸν πόλεμον ἀνεχώρησαν εἰς τὸ Γιάσι.

Θαῤῥήσαντες ἐκ τούτου οἱ Τοῦρκοι ἄρχισαν ἀπὸ τὸ Προΐλαβον νὰ ἑτοιμάζωνται διὰ τὸ Γιάσι. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἐν Γιασίῳ τοποτηρητὴς-γκενερὰλ Στοφέλνης ἀπεφάσισε νὰ τοὺς προλάβῃ· καθ' ὁδὸν ἑνωθεὶς μὲ τὰ εἰς Φωξάνι φρουρηθέντα τάγματα τοῦ Ποδορικζάνη καὶ Ποτεμκὶν ἔφθασαν εἰς τὸ Προΐλαβον, καὶ πολεμήσας κατὰ τῶν Τούρκων τοὺς ἐβίασε νὰ φύγουν καὶ νὰ φυλαχθοῦν μέσα εἰς τὸ κάστρον. Δὲν εἶχε τὸν τρόπον νὰ τὸ πολιορκήσῃ ἐπειδὴ καὶ βίᾳ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ Γιάσι δὲν ἔλαβε μαζή του τὰ διὰ τὴν πολιορκίαν ἀναγκαῖα· ὅθεν κατακαύσας ὅλον τὸ προάστειον καὶ τὰς ἀποθήκας καὶ λαβὼν τὸν ἐν αὐταῖς ζαχιρὲν καὶ ζῶα καὶ ἀνθρώπους, μετὰ τρεῖς ἡμέρας τοῦ ἐρχομοῦ του ἀνεχώρησε. Ἦσαν οἱ Τοῦρκοι 17 χιλ. ἔχασαν τρεῖς τηλεβόλους, ἐσκοτώθησαν ὑπὲρ τοὺς χιλίους, πολλοὶ δὲ καὶ ἐπνίγησαν εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ ἐκ τῶν φυγόντων πολλοὶ ἔθανον ἀπὸ τῶν τραυμάτων.

Διὰ τὸ πολύ τους πλῆθος δὲν ἡσύχαζον οἱ Τοῦρκοι· ὅθεν διὰ νὰ ἀποφύγουν νέαν τινὰ ὑποπτευομένην ἔφοδον εἰς τὸ Προΐλαβον ἐκστρατεύουσι καὶ πάλιν τὸ τέταρτον κατὰ τοῦ Βουκουρεστίου· ἀλλ' ἀπαντᾷ αὐτοὺς (ὄντας 10 χιλ. ὑπὸ στρατηγῷ τῷ Ῥουστζουκλῇ Τζελεπῇ-ἀγᾷ,) συμπεριφέροντας καὶ ἓξ τηλεβόλους, ὁ τοποτηρητὴς-γκενερὰλ Στόφελ τῇ ιβ' Φεβρουαρίου, συγκροτεῖται πόλεμος διεξοδικὸς παραταθεὶς ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, καὶ τέλος ἡττήθησαν οἱ Τοῦρκοι φονευθέντες ὡς χιλιάδες τρεῖς.

Ἦλθεν ἀπὸ τὸ Βιδίνι καὶ ὁ Καπι-κιράνης γενόμενος γιαννιτζὰρ-ἀγᾶς, καὶ ἦτον παρὼν εἰς τὸ στρατόπεδον.

Ἡτοίμασαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἴκοσι καραβέλας, ἔξω ἀπὸ κάτεργα, φεργάδας καὶ καντζαπάσια, καὶ μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν, ἔαρος φανέντος, τὰ ἔπεμψαν εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν κατὰ τοῦ ῥουσσικοῦ στόλου· ποίαν δὲ ἔλαβον ἔκβασιν ῥηθήσεται κατωτέρω.

Ἦλθεν οὖν ὁ βεζίρης Χαλὴλ-πασσᾶς ἀπὸ τὸ Παπάδαγι εἰς τὴν Ἰσάκτζαν· οἱ Τοῦρκοι καθὼς ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἐστάθησαν ἀργοὶ ἀλλὰ πολλαχόσε διαφόρως καὶ θαῤῥαλέως ἐπολέμησαν, οὔτε ὑπὸ τοῦ ψύχους οὔτε ὑπὸ τοῦ παγετοῦ κωλυόμενοι, οὕτω καὶ τανῦν ἔαρος φανέντος ἤνεψξαν τὸ θέατρον τοῦ πολέμου, οὐδαμῶς ἐμποδιζόμενοι ἀπὸ τὴν μεγαλωτάτην πλημμύραν τοῦ Δουνάβεως, ἥτις ἦν τοσαύτη ὥστε ποτὲ οὐκ ἐγένετο τόσον μεγάλη· καὶ ἡ γέφυρα μὲ τὸ νὰ ἐπλακώθη ἀπὸ τὸ νερὸν, διέπλεε τὸν Δούναβιν ὁ καθημέραν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἐρχόμενος στρατὸς μὲ πλευσίματα εἰς τὸ Καρτάλι, διὰ νὰ πηγαίνουν νὰ πολεμήσωσι τοὺς εἰς τὸ Χάντεπε ἓξ χιλ. Ῥούσσων, ὧν ἦσαν γκενεράληδες ὅ τε Ποτεμκὶν καὶ ὁ Ῥεπνίν. Ἔπεμψε λοιπὸν ὁ βεζίρης 50 χιλ. Ταρτάρους μὲ τὸν χάνην τοῦ Κριμίου, καὶ 22 χιλ. Τούρκους μὲ τὸν

Ἀπαζᾶ-πασσᾶν καὶ μὲ τὸν Δαγιστανλῆ Ἀλῆ-ἀγᾶν, ὅστις εἶχεν ἀποκτήσει μέγα ὄνομα διὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Γαλατζίου, προστάξας νὰ καταπολεμήσουν τὸ ῥηθὲν ῥουσσικὸν στράτευμα τὸ εἰς Χάντεπε διαπεράσαντες τὸν Προῦτον, κἀκεῖθεν νὰ ἀπέλθουν εἰς τὸ Γιάσι καὶ νὰ κυριεύσουν τὴν Μολδαβίαν. Ἐνταυτῷ δὲ ἐπρόσταξε καὶ τὸν Ἀπτῆ-πασσᾶν, μουχαφίζην τοῦ Προϊλάβου, νὰ ὁρμήσῃ μὲ στρατὸν πρὸς συμμαχίαν τους καὶ νὰ κτυπήσῃ τὸ ῥουσσικὸν στράτευμα ἀπὸ τὰ ὀπίσθια. Ἀντέστη γενναίως τοῖς Τούρκοις ὁ Ῥεπνὶν μὲ τὸν Ποτμεκίν, ἀλλ' ὑποπτευόμενοι καὶ τὴν ἔφοδον τοῦ Ἀπτῆ-πασσᾶ ἐκ τῶν ὄπισθεν ἐμήνυσαν τὸν Ῥωμαντζὼφ νὰ φθάσῃ τὸ γρηγορώτερον εἰς βοήθειάν τους, ὅστις, ὡς προεγράφη, παρεχείμασεν εἰς τὴν Λεχίαν μὲ τὸν ὑπ' αὐτῷ στρατὸν συμποσούμενον εἰς χιλ. 70 εἰς τὸ χωρίον Λατιτζέου, ἀποπέμψας τόσον εἰς τὴν Βλαχίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν πλῆθος σίτου πρὸς τροφὴν τῶν ἐκεῖσε στρατιωτῶν ῥούσσων, καὶ ἀπὸ τῆς Ποδολίας εἶχε πέμψει πολλὰς ἑκατοστὰς ἁμαξῶν φορτωμένας καὶ σίτου καὶ τῶν λοιπῶν προζωαρκείων, τὰ ὁποῖα οἱ εὐγενεῖς, αἱ κοινότητες καὶ αἱ λοιπαὶ πόλεις τῆς Λεχίας τὰ ἔδιδαν διὰ μεταχείρισιν τῶν Ῥούσσων μαζὴ μὲ τοὺς ἀναγκαίους ἵππους καὶ ἁμάξας καὶ ἁμαξάρηδες· εἶτα τῇ ιέ τοῦ Μαρτίου ἐπρόσταξε νὰ περάσῃ τὸν Νίστρον ἡ πρώτη διαίρεσις τῆς προφυλακῆς του ἀπὸ τὸ πλευρὸν τὸ καλούμενον Καλούς· αἱ πολλαὶ χιόνες αἱ ἐπιπεσοῦσαι ἐκείνας τὰς ἡμέρας ἀνέβαλλον τὴν πρόοδον τοῦ στρατοῦ· ἀλλὰ μαθὼν τὸν κίνδυνον μετὰ ταῦτα τοῦ τε Ῥεπνὶν καὶ τοῦ Ποτέμκιν ἐπετάχυνε τὸν δρόμον πρὸς βοήθειάν τους, καὶ εἰς πέντε ἡμέρας ἔφθασε μὲ τὰς τηλεβόλους του εἰς τὴν Τζοτζόραν, κἀκεῖθεν εἰς τὸ Χάντεπε, καὶ πόλεμον συγκροτήσας παρόντος καὶ τοῦ Πάβελ καὶ τοῦ Μελισσηνοῦ καὶ συμπολεμούντων, μετὰ φόνον τους πολὺν ἔφυγον οἱ Τοῦρκοι κατὰ κράτος ἡττηθέντες, καὶ ἐφονεύθησαν πολλοί, ἐν οἷς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ χάνη.

Εἶτα μεταπέμπεται ὁ Ῥωμαντζὼφ καὶ τὸν ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ Φωξάνι στρατόν, διὰ νὰ μὴν καταπολεμηθῶσιν ὀλίγοι ὄντες ὑπὸ πολλῶν πανταχόθεν συῤῥεόντων Ὀθωμανῶν· ἀναχωροῦντες ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι οἱ Ῥοῦσσοι προσεκάλεσαν πάντας τοὺς κατοικητὰς νὰ τοὺς ἀκολουθήσουν μὲ τὰ πράγματά τους, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ἔμειναν εἰς τὸ Βουκουρέστι οἱ θελήσαντες γέροντες καὶ γραῖαι, οἱ δὲ σὺν τοῖς Ῥούσσοις ἀναχωρήσαντες ἔφθασαν ἀσφαλῶς εἰς τὸ Γιάσι.

Μικροῦ με παρῆλθεν εἰπεῖν ὅτι, πρὸ τοῦ νὰ φθάσῃ ὁ Ῥωμαντζὼφ εἰς τὸ Χάντεπε πρὸς βοήθειαν τοῦ Ῥεπνίν, τὸ προῤῥηθὲν ὀθωμανικὸν στράτευμα ὁποῦ ἦτον καταντικρὺ τοῦ Χάντεπε, εἰς τὴν ἀντικρυνὴν ὄχθην δηλαδὴ τοῦ Προύτου, βλέποντες ὅτι δὲν ἠμποροῦν νὰ νικήσουν τοὺς Ῥούσσους ἐξ αἰτίας τοῦ παραῤῥέοντος Προύτου, ἔκαμαν γέφυραν εἰς τὸ Φαλτζὶ μὲ σκοπὸν νὰ περάσουν ἐκεῖθεν τὸν Προῦτον καὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους ἀπὸ τὰ ὀπίσθια. Λαβὼν τὴν εἴδησιν ὁ Ῥεπνὶν καὶ ὁ Ποτέμκιν ἔστειλαν νύκτωρ 4,000 στρατὸν καὶ ἐκρύβησαν εἰς τὸν δρυμῶνα τοῦ Φαλτζίου τὸν πλησίον τῆς γεφύρας· (ἀπέχει γὰρ τὸ Χάντεπε ἀπὸ τὸ Φαλτζὶ ὡσεὶ ὥρας δύο·) τὴν αὐτὴν νύκτα δὲ ἐπέρασε καὶ ὁ Δαγιστανλῆ-Ἀλῆ-ἀγᾶς τὴν γέφυραν μὲ

πολυάριθμον πλῆθος Τούρκων τε καὶ Ταρτάρων· ἀλλ' ἐξελθόντες τοῦ δρυμῶνος οἱ Ῥοῦσσοι τοὺς κατεπολέμησαν ἀπρονοήτους καὶ τοὺς ἐφόνευσαν κτυπῶντάς τους ὄπισθεν, καὶ οἱ πλείους φυγῇ τῇ πρὸς τὸ Προΐλαβον τὴν σωτηρίαν εὕραντο. Ὁ Δαγισταναλῆς ἔμεινε χωρὶς ἄτι, ἀφοῦ τοῦ ἐσκοτώθησαν εἰς τὸν πόλεμον ἄλλα δύο ἄτια, ἐπέρασε τὴν γέφυραν πεζὸς, καὶ τὸν ἔστειλε δύο ἄτια ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν ὁ βεζίρης Χαλὴλ-πασσᾶς.

Ἀνεχώρησε καὶ ἀπὸ τὸ Φωξάνι τῇ προσταγῇ τοῦ Ῥωμαντζῶφ ὁ ἐκεῖσε ῥουσσικὸς στρατὸς καὶ ἐκόνευσεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Σιρέτη. Ὁ Ἀπτὴ-πασσαζαδὲς ὁ προῤῥηθεὶς, φύλαξ τοῦ Προϊλάβου, ταῦτα μαθὼν ἔπεμψε τὸν κεχαγιᾶν του εἰς τὸ Φωξάνι μὲ στρατόν. Ταῦτα μαθὼν ὁ βεζίρης Χαλὴλ-πασσᾶς ἠθέλησε νὰ κάμῃ ἡγεμόνα Μολδαβίας τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας πεϊζαδὲ Μιχαὴλ Ῥακοβίτζαν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ νὰ διορίσῃ ἄλλον Δραγομάνον· τοῦτο τὸ ἐπρόβαλεν ὁ ῥεῒς-ἐφένδης. Εἶπον ἐγὼ τῷ πεϊζαδὲ τὸ, «Ἂν δεχθῇς τὴν ἡγεμονείαν αὐτὴν πρὸ τοῦ νὰ διωχθοῦν οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ πάγῃς εἰς τὸ Φωξάνι διὰ νὰ προσκαλέσῃς, καθὼς σὲ προστάζουν, τοὺς εἰς τὰς πεζένιας ἀγροίκους τῶν ἐντοπίων νὰ ἔλθουν εἰς τὰς κώμας των, χάνεις βεβαιότατα καὶ τὴν δραγομανίαν καὶ τὴν λογοθεσίαν, ἐξ αἰτίας τῆς ἡγεμονείας αὐτῆς ὁποῦ φαντασιοκοποῦντες σὲ δίδουν.» Καὶ αὐτὸς μὲν ἤκουσε τὴν συμβουλήν μου· ὁ δὲ ῥηθεὶς κεχαγιᾶς προσκαλέσας τοὺς ῥηθέντας ἀγροίκους μὲ ὑπόσχεσιν πάσης ἀσφαλείας, πιστεύσαντας καὶ ἐξελθόντας τοὺς ἀνδραποδίζει ὁ παρ' αὐτῷ στρατὸς καὶ ἄκοντος τοῦ κεχαγιᾶ. Ταῦτα μαθόντες οἱ παρὰ τῷ Σιρέτῃ Ῥοῦσσοι ἐφορμῶσι καὶ κατακόπτουσι τοὺς Τούρκους, καὶ ἐλευθεροῦσι τῆς σκλαβίας πλείστους τῶν αἰχμαλωτισθέντων, οὓς τινας δὲν ἐπρόλαβον οἱ Τοῦρκοι ἀποκομίσαι εἰς τὸ Προΐλαβον, τοὺς δὲ ἐλευθερωθέντας οἱ Ῥοῦσσοι ἀπήγαγον εἰς τὸ Γιάσι.

Ἀκούσας ὁ βεζίρης τὴν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι ἀναχώρησιν τῶν Ῥούσσων ἔπεμψεν εὐθὺς, ἀπὸ πολλὴν παρακίνησιν τοῦ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ Καπὶ-κιράνη, σαλαχόρην μὲ τὰς σημαίας τῆς αὐθεντείας καὶ ἐσήκωσε τὸν Μανόλην ἀπὸ τῆς Κραγιόβας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Βουκουρέστι ὡς ἡγεμών· διώρισε δὲ ὁ βεζίρης καὶ τὸν προῤῥηθέντα Ῥούμελη βαλισὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν νὰ φυλάττῃ τὸ Βουκουρέστι μὲ στρατόν.

Ζητεῖ οὖν ὁ Μανόλης ἀπὸ τὸν πατριάρχην Θεοδόσιον νὰ στείλῃ ἔκδοσιν διὰ νὰ μετατεθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Οὐγγροβλαχίας ὁ Ῥιμνίκου, μὲ τὸ νὰ εἶχεν ἀναχωρήσῃ εἰς τὸ Πετερποῦργον, ὡς εἴρηται, ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος· καὶ ἡ μὲν ἔκδοσις ἐξεδόθη, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐπρόλαβε νὰ χρισθῇ αὐθέντης, μὲ τὸ νὰ ἐδιώχθη μετὰ μικρὸν παρὰ τῶν Ῥούσσων.

Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τοὺς εἰς τὸ Πρασοβὸν ἐντοπίους ἄρχοντας, (πολλοὶ γὰρ αὐτῶν μετὰ τὴν ἔφοδον τῶν Ῥούσσων, φοβηθέντες τὴν παρὰ τῶν Τούρκων ἐνδεχομένην γενέσθαι σκλαβίαν, ἔφυγαν εἰς τὸ Πρασοβὸν, πόλιν τῆς Οὐγγαρίας, ὑποκειμένης τῇ βασιλίσσῃ Μαρίᾳ Τερέζᾳ, μητρὶ τοῦ καίσαρος τῶν Νεμτζῶν Ἰωσὴφ,) συμβουλεύων τὸ νὰ ὑποταχθοῦν καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Βουκουρέστι· δὲν ἤκουσαν οὔτε τὰς συμβουλὰς οὔτε τὰς ὑποσχέσεις οὔτε τὰς ἀπειλὰς, τὴν ἔκβασιν τοῦ πολέμου προσμένοντες, καὶ φοβούμενοι τὰς

τῶν Τούρκων ἐπηρείας καὶ ὑποπτευόμενοι τὰς δολιότητας· ὅθεν αὐτὸς ἐμοίρασε τὰς μωσίας των εἰς τοὺς γιαννιτζάρους τοῦ Βιδινίου.

Οἱ Τοῦρκοι λοιπὸν, οἱ μετὰ τὸν φρικτὸν πόλεμον τοῦ Χάντεπε ἐλευθερωθέντες τοῦ θανάτου φυγῇ, κατήντησαν τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸν ποταμὸν Λάργα τὸν εἰσρέοντα εἰς τὸν Προῦτον· ὁ βεζίρης Χαλὴλ-πασσᾶς τὸν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐρχόμενον παμπληθῆ στρατὸν ἔπεμπεν εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ παρὰ τῷ ποταμῷ Λάργα χάριν συμμαχίας, εἰς τρόπον ὁποῦ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν στρατὸς ὑπέρμετρος διαπλεύσας τὸν Δούναβιν συνηθροίσθη εἰς τὸ τῆς Λάργας στρατόπεδον, στρατοπεδεύσας ἐπὶ τὸν περὶ τὸν Λάργα λόφον, ὄντος πάλιν σερασκέρη τοῦ Ταταρχάνη Μασοὺτ-Γκιραΐ. Ἐφορμήσας οὖν ὁ Ῥωμαντζῶφ κατ' αὐτοῦ, μετὰ πολλοὺς ἀκροβολισμοὺς ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, τέλος πάντων εἰς δύο πολέμους τοὺς ἐνίκησε κατὰ κράτος, καὶ κατέσφαξεν αὐτῶν 9,000 τῇ ή Ἰουλίου, φυγόντων τῶν λοιπῶν ἀμεταστρεπτί. Ἠνδραγάθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ὁ Πάβελ, ὁ Ποτέμκιν, ὁ Βέϊσμαν, ὁ Ῥεπνὶν, ὁ Σουλτικὼφ, ὁ Μελισσηνὸς καὶ ὁ Στουπισκίν. Τὸ στράτευμα τὸ τούρκικον ἦσαν 80 χιλ., ἔξω ἀπὸ τὸν σερασκέρην χάνην ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν καὶ τὸν Ἀπτῆ-πασσαζαδὲ καὶ τὸν Ἰσμαὴλ-πασσᾶν καὶ τὸν Ἀπαζᾶ-πασσᾶν καὶ πολυαρίθμους Ταρτάρους. Παρετάθη ὁ πρῶτος πόλεμος ἀπὸ τὰς τρεῖς ὥρας μέχρι τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ δεύτερος ἀπὸ μέσης νυκτὸς ἕως τὸ μεσημέρι, ὥρας δηλαδὴ ὁλοκλήρους 24, καὶ ἐνικήθησαν οἱ Τοῦρκοι ὁλοτελῶς, καὶ ἔφυγον πρὸς τὸν Δούναβιν χωρὶς νὰ πάρουν τίποτε· ἔμεινεν εἰς τοὺς Ῥούσσους ὅλον τὸ στρατόπεδον μὲ σκηνὰς, προζωάρκεια καὶ ζῶα, μὲ 30 τηλεβόλους, μὲ τρία μορτάρια, τὰ τουρκιστὶ λεγόμενα χαβὰν, μὲ 825 γκιουλέδες, 266 πόμπαις καὶ εἴκοσι βαρέλια παροῦτι· αἱ σκηναὶ τῶν πασσάδων καὶ τοῦ χάνη ἦσαν μεγαλοπρεπέσταται καὶ πολυέξοδοι· εὑρέθησαν παραχωμένα πολλὰ μορτάρια, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε δοθεῖ ἀπὸ τὸν Ῥωμαντζῶφ ἄσυλον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου οἱ σκλάβοι ἦσαν μόνον τριάκοντα.

Ἄρχησεν ἡ πανούκλα εἰς τὸ ὀρδὶ, κατεκάη καὶ τὸ σπίτι μου τὸ εἰς τὸ Φανάρι τῇ κβ' Ἰουνίου· ὅθεν ἐζήτησα ἄδειαν ἀπὸ τὸν βεζίρην, καὶ ζητήσας πολλάκις καὶ ἀποτυχὼν, τανῦν οὐκ ἀπέτυχον ἐξ αἰτίας τῆς πυρκαϊᾶς· ὅθεν διὰ θαλάσσης ἔφθασα εἰς τὸ Νεοχώριον εἰς τὸ σπίτι μου.

Οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τὸ Λιβόρνον ἐλθόντες μὲ τὸν στόλον εἰς τὸν Μωρέαν, προσῆλθον τῷ Ὀρλὼφ ὄντι εἰς τὸν λιμένα τῆς Παγανίας οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τῆς Σπάρτας, (τανῦν λεγομένης Μισίστρας,) καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ βουνοῦ λεγομένου Μάνια, καὶ προσεκύνησαν τῷ Ὀρλώφ. Ἐξῆλθον οὖν οἱ Ῥοῦσσοι τῶν νηῶν, καὶ διώξαντες τοὺς εὐαρίθμους ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Παγανίας στρατιώτας Τούρκους ὑπέταξαν τὸ παλαιὸν ἐκεῖνο φρούριον, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχαν οἱ Ῥοῦσσοι στρατὸν ἱκανὸν διὰ τὴν ξηρὰν, καὶ μὴν ἠμποροῦντες νὰ μεταχειρισθοῦν εἰς τὴν ξηρὰν τοὺς διὰ τὴν ναυμαχίαν διωρισμένους εἰς τὰς νῆας πολεμάρχους, ἐμοίρασαν εἰς τοὺς Μανιάτας καὶ ἄλλους αὐτομολήσαντας πολλοὺς Μωραΐτας τουφέκια καὶ παροῦτι καὶ βόλια, καὶ ὑπέταξαν τὴν Καλαμάταν, τὸ Γαστοῦνι, καὶ τὸ Ναβαρῖνον, καὶ μικροῦ δεῖν

ἦτον νὰ ὑποταχθῇ καὶ ἡ Τριπολιτζά, μητρόπολις τοῦ πασσᾶ· ἀλλ' οὐδὲν ἄξιον διεπράξαντο εἰς τὸ Πατράσον· πλῆθος γάρ τοι ἄτακτον ἐντοπίων τε καὶ ξένων, ἀνεπίδεκτον παιδείας εἰς τὴν τακτικὴν τοῦ πολέμου καὶ ἐπικλινέστατον μόνον εἰς ἁρπαγάς, ἐνόμισαν νὰ διώξουν τοὺς Τούρκους ἀπὸ τὸ Πατράσον· τὸν Μάρτιον ἦλθον Ἀλβανῖται εἰς βοήθειαν τῶν πολιορκουμένων Τούρκων· τῇ ιγ' τοῦ Ἀπριλίου, τῇ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ οἱ πολιορκοῦντες ἔφυγον χωρὶς νὰ τοὺς πολεμήσουν· ὅθεν οἱ Ἀρβανῖται μηδενὸς ἀνθισταμένου κατέκαυσαν τὴν χώραν καὶ ἐφόνευσαν πολλούς, μαζὴ μὲ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου ἐξελθόντας καὶ εἰς τόδε πολιορκουμένους Ἀρβανίτας τε καὶ Τούρκους. Μετὰ τὸν ἀφανισμὸν οὖν καὶ τὴν πυρκαϊάν τοῦ Πατράσου παμπληθεῖς Ἀλβανῖται διασπαρέντες εἰς ὅλον τὸν Μωρέαν, καίοντες τὰς κώμας καὶ φονεύοντες τοὺς κατοικητὰς ἔκαμαν τὸν ἔσχατον ὄλεθρον. Ἐν τούτοις δὲ πολεμῶν ὁ Δολγορούκης τὴν Μοθώνην, ἔφυγον οἱ καλότυχοι αὐτοὶ σύμμαχοι Ῥωμαῖοι, καὶ ἔγιναν αἴτιοι νὰ φονευθοῦν τινες Ῥοῦσσοι καὶ νὰ ἡττηθῇ, νὰ πληγωθῇ καὶ νὰ φύγῃ ὁ Δολγορούκης· ὅθεν ὁ Ὀρλὼφ, οὐ μόνον μὴ βοηθηθεὶς παρὰ τῶν Μωραϊτῶν κατὰ τῶν Τούρκων ἀλλὰ μᾶλλον διὰ τὴν ἀναξιότητά τους βλαβείς, κρημνίσας τὸ Ναβαρῖνον καὶ παιδεύσας 800 Μωραΐτας διὰ τὴν προδοσίαν τους, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν Μωρέαν τῇ ιά τοῦ Ἰουλίου.

Ἀπήντησεν οὖν καθ' ὁδὸν εἰς τὰ νερὰ τοῦ Μωρέως τὸν ὀθωμανικὸν στόλον μὲ προεστῶτα τὸν καπετὰν-πασσᾶν καὶ τὸν Τζαφέρ-πεην· ναυμαχοῦσιν εἰς τόπον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν Ὕδραν ἔμπρὸς εἰς τὴν Τζίαν καὶ ἔμπρὸς εἰς τὰ ὄρη τοῦ Ναυπλίου· ἡττῶνται οἱ Τοῦρκοι καὶ φεύγουσι, καὶ οἱ νικηταὶ Ῥοῦσσοι ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Τένεδον, σκοπούμενοι μὲν τὸ νὰ ἐμποδίσουν τὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ πλευσιμάτων ἀπαγωγὴν τῶν προζωαρκείων, πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐπιθυμοῦντες τὸ νὰ ξαναπολεμήσουν μὲ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον.

Ὁ στόλος αὐτὸς ὁ ῥουσσικὸς εἶχε τρεῖς διαιρέσεις· τὴν μὲν διοικοῦσεν ὁ Ἐγγλέζος Ἔλφιστων, τὴν δὲ ὁ ἀρχιθαλάσσιος ῥοῦσσος Σπυριδὼφ καὶ τὴν τρίτην ὁ ἀρχιστράτηγος κόμης Ἀλέξιος Ὀρλώφ· καὶ οἱ ἐν αὐτῷ πολεμισταὶ ἦσαν ἄνθρωποι δοκιμασμένοι τόσον διὰ τὴν ναυτιλίαν ὅσον καὶ διὰ τὴν ναυμαχίαν. Ὁ ὀθωμανικὸς στόλος ἐσύγκειτο ἀπὸ ἓξ νῆας ὁποῦ εἶχον αἱ μὲν ἐννενήκοντα αἱ δὲ ὀγδοήκοντα τηλεβόλους,καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐννέα νῆας μὲ ἑβδομήκοντα ἕως ἑξήκοντα τηλεβόλους, καὶ ἀπὸ τέσσαρας φεργάδας μὲ 30 ἕως 20 τηλεβόλους, καὶ ἀπὸ ὀκτὼ κάτεργα καὶ ἄλλα μικρὰ πλευσίματα, τὰ μὲν μὲ πανιὰ πλέοντα τὰ δὲ μὲ κουπιά. Διώκωντας οὖν ὁ Ὀρλὼφ τὸν ὀθωμανικὸν στόλον καὶ φθάσας εἰς τὰ νερὰ τῆς Χίου ἔμαθεν ὅτι εἶναι ὄπισθεν τῆς νήσου, καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἔπεμψε τὸν ἀρχιθαλάσσιον Γκραΐκ νὰ κατασκοπεύσῃ, ὅστις ἐπανελθὼν εἶπεν ὅτι νὰ εἶδεν ἐννέα ὀθωμανικὰ μεγάλα καράβια· ὅθεν ἀπεφάσισεν ὅλην τὴν νύκτα νὰ φυλάξῃ, καὶ τὸ πουρνὸ νὰ φανῇ ἔμπρὸς εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· οὗ γενομένου, ἄρχησεν ἡ ναυμαχία Ἰουλίου κέ· παρετάθη ἕως τὸ μεσημέρι· τὸ καράβι τοῦ Σπυριδὼφ ἀντέστη εἰς τὰς προσβολὰς τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τέλος ὥρμησεν ἐναντίον εἰς τὸ καράβι τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, καὶ ἐπλησίασεν εἰς αὐτὸ ῥίχνωντας τό-

πια καὶ τουφέκια· ὅθεν ἔπιασε φωτιὰν τὸ καράβι τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, καὶ τὸ τοῦ Σπυριδὼφ μὲ τὸ νὰ ἐμπερδεύθησαν τὰ σίδηρά του μὲ τὰ σίδηρα τοῦ καιομένου γαλιονίου, ἐκάησαν καὶ τὰ δύο· φοβηθεὶς ὁ ὀθωμανικὸς στόλος τὴν ἔφοδον τῶν λοιπῶν ῥουσσικῶν γαλιονίων, κόψας τὰ παλαμάρια τῶν ἀγκυρῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Τζεσμέ· πλησιάσας ὁ Ὀρλὼφ ἔῤῥιχνε πόμπας εἰς τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὴν ἀκτὴν ἔστησαν 20 τηλεβόλους· τῇ ὑστεραίᾳ ἔστειλεν ὁ Ὀρλὼφ τέσσαρα πουρλότα διὰ νὰ καύσουν τὸν ὀθωμανικὸν στόλον· ἔῤῥιξαν οἱ Τοῦρκοι κατεπάνω τους ἀναριθμήτους τηλεβόλους, ἀλλ' ὁ Ἰσζὶν ἐπλησίασε τόσον εἰς ἕνα γαλιόνι τούρκικον, ὁποῦ ἔῤῥιξε μέσα ἕνα καιόμενον γκιουλέν· τὸ αὐτὸ ἔκαμαν καὶ οἱ ἄλλοι ὁποῦ εἶχον τὰ τρία πουρλότα, καὶ ἐκόρωσεν εὐθὺς ὅλος ὁ στόλος, καὶ ἐγλύτωσε μόνον ἕνα καράβι 60 τοπιῶν μὲ πέντε κάτεργα, καὶ ἐκάησαν ὑπὲρ τὰ 100 πλευσίματα μικρὰ μεγάλα· αὕτη ἡ πυρκαϊά ἐπροξένησε φόβον πανικὸν εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς διώρισε τὸν Φραντζέζον Τὸτ νὰ ὀχυρώσῃ τὰ εἰς τὸ στόμιον τοῦ Ἑλλησπόντου κάστρα καὶ νὰ ἀνεγείρῃ καὶ ἄλλα ὀχυρώματα, διὰ νὰ μὴ δυνηθῇ ὁ ῥουσσικὸς στόλος νὰ φθάσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ὅστις φθάσας εἰς τὴν Μιτυλήνην ἔῤῥιψε πόμπας εἰς τὸ κάστρον· οἱ Τοῦρκοι ἔφυγον εἰς τὰ βουνά· ὅθεν ἐξελθόντες οἱ Ῥοῦσσοι ἐλεηλάτησαν τὰ σπίτια ἀπαγαγόντες καὶ ζῶα μετὰ δύο ἡμερῶν λεηλασίαν, καύσαντες καὶ γαλιόνια νεόκτιστα ἕτοιμα νὰ ῥιφθοῦν εἰς τὸ νερόν. Ἀνεχώρησαν, καὶ εὐθὺς οἱ Τοῦρκοι ἐφόνευσαν πολλοὺς Χριστιανοὺς κατὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως Μιτυλήνης τοὺς τυχόντας, ἀλλ' ἐμπόδισαν τὰς μιαιφονίας οἱ προεστῶτες Τοῦρκοι τῆς Μιτυλήνης. Δὲν ἐδοκίμασε τὴν εἴσοδον εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ὁ στόλος, ἢ ὅτι δὲν ἠθέλησαν οἱ Ῥοῦσσοι νὰ ῥιψοκινδυνεύσουν τέτοιον μεγάλον κίνδυνον, ἢ ὅτι δὲν ἐφύσησαν οἱ ἄνεμοι ἐξ οὐρίας ὅταν τὸ ἐσυλλογίσθησαν, καὶ εὐχαριστήθησαν οἱ Ῥοῦσσοι νὰ ἐμποδίζουν τὴν εἴσοδον τῶν σιτοφόρων νηῶν καὶ ἄλλων προζωαρχείων, τὸ ὁποῖον ἐπροξένησε πολλὴν ἐνόχλησιν καὶ σιτοδείαν, ἕως οὗ εὑρέθη τρόπος νὰ κομίζεται ὁ σίτος εἰς τὴν Πόλιν μὲ φραντζέζικα πλευσίματα.

Μετὰ τὴν θανατηφόρον ἧτταν τῶν Ὀθωμανῶν εἰς τὴν Λάργαν οἱ φυγόντες ὀλίγοι κατήντησαν κοντὰ εἰς τὸ Καρτάλι, καὶ ὁ Ῥωμαντζὼφ μὲ τὸ στράτευμά του ἐστρατοπέδευσε κοντὰ εἰς τὴν λίμνην Καγοὺλ· εἶχε δὲ συναχθεῖ κοντὰ εἰς τοὺς φυγάδας πολὺ πλῆθος πολεμιστῶν Τούρκων διαπερασάντων τὸν Δούναβιν· καὶ ὁ χάνης μὲ τοὺς Ταρτάρους του ἦτον κοντὰ εἰς τὴν λίμνην Σαλπούχ· τῇ ιϛʹ τοῦ Ἰουλίου ἐπέρασε καὶ ὁ βεζίρης τὸν Δούναβιν μὲ ὅλους τοὺς ῥετζάληδες, ἀφοῦ εἶχε περάσει πρὸ μιᾶς ἡμέρας ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ Καπὶ-κιράνης, καὶ ἦλθον καὶ ἐνώθησαν μὲ τὸ στρατόπεδόν τους τὸ παρὰ τῇ λίμνῃ Καγοὺλ (μικρόν τι ἀπεχούσῃ ἀπὸ τὸ Καρτάλι). Τὸ δὲ ῥουσσικὸν στράτευμα εἶχε στρατοπεδεύσει κοντὰ εἰς τὴν κώμην Γρετζένι. Ἐδοκίμασε πολλάκις ὁ Ταταρχάνης νὰ ἁρπάσῃ τὰ ἐφόδια τοῦ ῥουσσικοῦ στρατοπέδου, ἀλλ' ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ, καὶ οἱ Τοῦρκοι τῇ ιθʹ τοῦ Ἰουλίου ἐστοχάσθησαν νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους ἔμπροσθεν καὶ οἱ Τάρταροι νὰ

τοὺς κτυπήσουν ὄπισθεν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ὁρμήσουν τῇ κ'. Ὅθεν ἀπεφάσισε νὰ τοὺς προλάβῃ ὁ Ῥωμαντζὼφ, καὶ δῆτα ἔωθεν κινηθεὶς καὶ περάσας τὴν ὁδὸν τὴν λεγομένην τοῦ Τραϊανοῦ, ὥρμησε κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ ὁ Μελισσηνὸς ἔῤῥιχνε πόμπαις εἰς τὸ στράτευμά τους, καὶ ἀδιακόπως ἀκολουθοῦσεν ὁ πόλεμος λίαν σφοδρῶς ἑκατέρωθεν, καὶ αἱ πόμπαις ἔκαμαν φοβερὸν φόνον εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς, ἀπὸ τὰς πέντε ἕως εἰς τὰς ὀκτὼ ὥρας· εἶτα ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὰ μετερίζια τῶν Τούρκων, ὅπου οἱ γιαννίτζαροι ἐπολέμησαν σφοδρότατα καὶ λίαν θαῤῥαλέως, ἀλλὰ τέλος ἐνέδωκαν φονευθέντες οἱ πλείους· ἐπολέμησε καὶ τὸ πεζικὸν τῶν Ὀθωμανῶν μὲ πολλὴν σκληρότητα, ἀλλὰ μετὰ πολὺν φόνον ἐτράπη εἰς φυγήν. Ταῦτα ἰδὼν ὁ βεζίρης ἀφῆκε τὸ στρατόπεδον καὶ ἔφυγε μαζὴ μὲ τοὺς λοιπούς· ὁ Ῥεπνὶν τοὺς ἐδίωκε μὲ τὰς τηλεβόλους του, καὶ αὐτοὶ φεύγοντες ἔφθασαν εἰς τὸν Δούναβιν, ἔνθα τριακόσια πλευσίματα ἦτον διὰ νὰ τοὺς περάσουν τὸν Δούναβιν· ἔγιναν οὖν οἱ Ῥοῦσσοι κυριάρχαι τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου, ἐν ᾧ εὗρον 140 τηλεβόλους μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πρὸς μεταχείρισίν τους καὶ ἄλλα πολλὰ προζωάρκεια. Ἀπὸ τὰς τέσσαρας ὥρας ἕως τὰς ἐννέα παρετάθη ὁ πόλεμος· τὸ ἱππικὸν ἔλλειπε μὲ τὸ νὰ ἐφύλαττε τὰ προζωάρκεια ἐναντίον τῶν Ταρτάρων· ἀλλὰ τὸ πεζικὸν ἐπολέμησε μὲ μεγάλην θερμότητα, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τῇ κβ' Αὐγούστου ἐῤῥίχθησαν τόπια καὶ τουφέκια πρὸς δόξαν του. Ἔφυγαν πολλοὶ εἰς τὸ Ἰσμαήλι μαζὴ μὲ τὸν Καπὶ-κιράνην, ὁ βεζίρης ἐπέρασεν ἀντίκρυ μαζὴ μὲ τὸν ἐτπαέ του, καὶ ὁ Πάβελ ὁποῦ ἔφθασεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως διώκων τοὺς Τούρκους ἐπῆρεν ἐκεῖ 26 τηλεβόλους καὶ ἐσκλάβωσε καὶ 1,000 Τούρκους πολεμιςὰς, καὶ ἐπῆρε καὶ πολλὰ πράγματα τοῦ βεζίρη. Ῥοῦσσοι ἐσκοτώθησαν 335 καὶ ἐπληγώθησαν 550· Τοῦρκοι ἐσκοτώθησαν κατὰ τὴν εἴδησιν τῶν σκλαβωθέντων 40 χιλιάδες, καὶ ἐπνίγησαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ διαπερῶντες τὸν Δούναβιν, καὶ ἀπὸ τῆς βίας ἀλλήλους φονεύοντες καὶ εἰσερχόμενοι πολλοὶ ἐβουλοῦσαν τὰ πλευσίματα, καὶ πολυάριθμοι πνιγμένοι ἐφαίνοντο εἰς τὸν Δούναβιν· μνήματα Τούρκων ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ εἰς τὰ μετερίζια ἦσαν ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ἃς ἐβάδιζον οἱ Τοῦρκοι ἐν τῷ ἐφορμᾷν κατὰ τῶν Ῥούσσων εἰς διάστημα μιλίων ἑπτὰ ἐφαίνοντο μνημεῖα αὐτῶν πολλῷ πλείονα. Εἶναι ὑπέρπολλαι αἱ σκηναὶ, οἱ ἵπποι, αἱ κάμηλοι, τὰ ζῶα, τὰ προζωάρκεια, αἱ ἅμαξαι καὶ τὰ ῥοῦχα ὁποῦ εὑρέθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ οἱ φυγόντες ἀπὸ τὸ ὀρδὶ δὲν ἐδυνήθησαν λαβεῖν τι μαζή τους ἄντικρυ εἰς τὴν Ἰσάκτζαν. Τὸ στράτευμα τοῦ βεζίρη ἦσαν πεζικοῦ 50 χιλ. καὶ ἱππικοῦ 100 χιλ. ἐπαινετέοι διὰ τὴν ἀνδρείαν καὶ πεισμονὴν μὲ τὴν ὁποίαν ἐπολέμησαν· κατετροπώθησαν δὲ καὶ οἱ Τάρταροι καὶ ἀπράκτησαν τὰ κινήματά τους ὁποῦ ἔκαμαν διὰ νὰ ἁρπάσουν τὰ ῥουσσικὰ προζωάρκεια καὶ ῥοῦχα, καταπολεμηθέντες ἀπὸ τὸν Γλέπωβ καὶ τὸν Γνουδοβὶτζ καὶ κόμητα Ποδορικζάνην.

Μετὰ ταύτην οὖν τὴν φρικωδεστάτην ἧτταν μὲ τὸ νὰ ἔφυγαν πολλοὶ Τοῦρκοι εἰς τὸ Ἰσμαήλι, ὥρμησεν ὁ Ῥεπνὶν μὲ στράτευμα διὰ νὰ τὸ ὑποτάξῃ· καὶ δῆτα καταπολεμήσας μετὰ πολὺν φόνον τὸ ὑπέταξε, καὶ οἱ νικηταὶ

Ρούσσοι τόσον μέσα εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὅσον καὶ εἰς τὰς πλησιοχώρους ὄχθας τοῦ Δουνάβεως ἐπῆραν τηλεβόλους 203, αἰχμαλώτους 2 χιλ. καὶ 20 ὀφφικιαλίους· διωρίσθη δὲ κομαντάντης τοῦ Ἰσμαηλίου ὁ Βέϊσμαν.

Εἶτα ὥρμησεν ὁ Ρεπνὶν καὶ εἰς τὸ Κιλὶ καὶ μετὰ πολιορκίαν ἐννέα ἡμερῶν οἱ ἐν αὐτῷ δύο πασσᾶδες καὶ 3,000 πολεμισταὶ παρεδόθησαν, καὶ τοὺς ἀφῆκε ν' ἀναχωρήσουν μὲ τὰ ροῦχά τους, κρατήσας τὰ εἰς τὸ Κιλὶ 20 τόπια καὶ ὑπέρπολυν ζαχιρέν.

Ὁ κόμης Πανὶν, στρατηγὸς τοῦ δευτέρου ρουσσικοῦ στρατοπέδου, ἤρξατο τῆς πολιορκίας τοῦ Πεντερίου· αἱ φατρίαι τῶν Ταρτάρων τῆς Βεσσαραβίας, ἤτοι Βουτζὰκ, καὶ τοῦ Γεδισὲν εἰς τὸν καιρὸν τῆς πολιορκίας ἔγιναν σύμμαχοι τῶν Ρούσσων μὲ τὴν ἑξῆς συμφωνίαν.

«Ἡμεῖς οἱ ὑπογεγραμμένοι μιρζᾶδες καὶ προεστῶτες διωρισμένοι ἀπὸ » τοὺς μιρζᾶδες τοῦ Φεδισὰρ καὶ τοῦ Βουτζὰκ καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς κοινότη- » τάς των δηλοποιοῦμεν μὲ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον, ὅτι παρακινηθέντες ἀπὸ » τὸν κόμητα Πανὶν καὶ διὰ γραμμάτων του καὶ διὰ ζώσης φωνῆς, ἐκά- » μαμεν ὅλοι κοινῶς, μηδενὸς ἐξαιρουμένου, ὅρκον κατὰ τὴν πίστιν μας νὰ » ξεχωρισθῶμεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἀποβάλλοντες ὁλοκλήρως τὴν ἐξουσίαν » τους καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑποταγὴν, καὶ νὰ φιλιωθῶμεν μὲ τὴν βασι- » λείαν τῆς Ρωσσίας, διὰ νὰ ἐνωθῶμεν μαζή της καὶ νὰ διάγωμεν τοῦ λοι- » ποῦ μὲ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς βασιλίσσης τῆς Ρουσσίας, φυλάττοντες καὶ » ἔχοντες τὰ παλαιά μας προνόμια, νόμους καὶ συνηθείας. Ὑποσχόμεθα » δὲ νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ καὶ ὅλον τὸ Κρίμι μὲ τὸ μέσον τῶν μιρζάδων μας· » καὶ δὲν θέλομεν δεχθεῖ ποτὲ διὰ χάνην μάς τινα ὁποῦ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ » δεχθῇ αὐτὴν μὲ τὴν κοινὴν συγκατάνευσιν καὶ ἀπόφασιν καὶ αὐτὸν τὸν » καλόν μας σκοπόν. Ὑποσχόμεθα μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ρούσσων ν' ἀπο- » καταστήσωμεν ἐλευθέραν ὅλην τὴν ἐπικράτειαν τῶν Ταρτάρων καὶ ἀ- » κρεμῆ ἀπὸ κάθε ἄλλου ἐξουσίαν, καὶ τοιαύτην ὡς ἦτον ἀνέκαθεν· καὶ αὐτὸ » τὸ βεβαιώνομεν πασιδήλως, ἁγίως, καὶ ὁλοτελῶς, κατὰ τὴν πληρεξου- » σιότητα ὁποῦ μᾶς ἐδόθη ἀπὸ ὅλας τὰς κοινότητας τῶν Ταρτάρων· καὶ » διὰ μείζονα ἀσφάλειαν ἀφίνομεν ἐδῶ ὁμήρους ἕνα μιρζᾶν τοῦ Γεδισὲν καὶ » ἕνα τοῦ Βουτζὰκ καὶ ἕνα προὔχοντα τῶν δύο αὐτῶν ἐθνῶν, μέχρι τῆς » ἐπικυρώσεως τῆς συμφωνίας αὐτῆς ὁποῦ ἀποβλέπει εἰς τὴν ὠφέλειαν τῶν » δύο μερῶν κτλ. 1770 Αὐγούστου ς'.»

Ὑπογράψαντες καὶ σφραγίσαντες τὸ ἔγγραφον αὐτὸ τὸ ἔδωκαν εἰς χεῖρας τοῦ Πανὶν, καὶ τούτου τὸ ἴσον τοὺς ἔδωκε καὶ ὁ Πανὶν, ἀσφαλίζωντάς το μὲ τὴν ὑπογραφήν τε καὶ βοῦλλαν του.

Ἐν τούτοις ἀκολουθοῦσεν ἡ πολιορκία, καὶ μάλα ἀνδρείως καὶ πολλῇ τῇ πεισμονῇ ἐπολέμουν οἱ Τοῦρκοι μὲ βλάβην καὶ φόνον τῶν Ρούσσων· ἀλλὰ τέλος ἔγινεν ἡ ἅλωσις τοῦ Πεντερίου τῇ ις' τοῦ Σεπτεμβρίου, μὲ ἔφοδον καὶ πολλὴν αἱματοχυσίαν καὶ πυρκαϊὰν ὅλων τῶν ἐν τῷ Πεντερίῳ οἰκοδομῶν μικρῶν τε καὶ μεγάλων, καὶ μάλιστα μὲ τὴν ἔξαψιν τοῦ λαγουμίου· ἡ αἱματοχυσία τῆς ἐφόδου παρετάθη ὥρας δέκα· ἦσαν μέσα πολεμισταὶ 15 χιλ. τηλεβόλοι 262, μορτάρια 28. Οἱ Ρούσσοι ἦσαν 11 χιλ. εἶχαν τηλε-

βόλους 26 διὰ τὴν πολιορκίαν καὶ 30 εἰς τὸ στρατόπεδον, μὲ ἑπτὰ μορτάρια· ἐζωγρήθη ὁ σερασκέρης Μεχμὲτ-πασσᾶς Οὔρφα βαλισὴς καὶ δύο πασσάδες, καὶ αἰχμαλωτίσθησαν Τοῦρκοι πολεμισταὶ ἕνδεκα χιλ. καὶ ἑπτακόσιοι· ἡ πυρκαϊά μόλις ἔσβυσε τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἅλωσιν. Τοῦρκοι ἐφονεύθησαν πέντε χιλιάδες. Ῥοῦσσοι ἐφονεύθησαν 685, καὶ ἐπληγώθησαν 1885.

Εἶτα ἑάλω καὶ τὸ Ἀκκερμάνι, κάστρον ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου μὲ λιμένα· ἦσαν οὖν ἐν αὐτῷ πολεμισταὶ 1,333· μετὰ τὴν ἅλωσιν εὑρέθησαν ἐν αὐτῷ τηλεβόλοι 70, πόμπαι πολλαὶ, γκιουλέδες καὶ ἅρματα, πολὺ παροῦτι καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ πολέμου καὶ ἐδώδιμα οὐκ ὀλίγα· μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Πανὶν παραχειμᾶσαι εἰς τὴν Μικρὰν Ῥουσσίαν σὺν τῷ στρατῷ.

Τῇ κϛ′ τοῦ Σεπτεμβρίου ἤρξαντο οἱ Ῥοῦσσοι πολιορκεῖν τὴν Ἰμπραΐλαν· ὁ βεζίρης καθημέραν ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν τοὺς ἐπρόφθανε σύμμαχον στρατὸν καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη· ἀκολουθεῖ ἡ πολιορκία ἕως Ὀκτωβρίου κγ′, καθ' ἣν ἡμέραν πολιορκῶν ὁ γκενερὰλ Γλεπὲφ ἔκαμεν ἔφοδον· φονευθέντες οἱ Ῥοῦσσοι ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι· ὅθεν λύσας τὴν πολιορκίαν ὁ Γλεπὲφ ἀπῆλθεν εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Βλαχίας Μαρτζινένι. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ῥωμαντζὼφ ἔστειλεν εἰς βοήθειάν του σύμμαχον στρατὸν διὰ νὰ ἀρχήσῃ πάλιν ἡ πολιορκία· οὗ γενομένου, ἄρχησεν ὁ Δούναβις νὰ παγώνῃ. Φοβηθέντες οἱ Τοῦρκοι μήπου ὁ παγετὸς τοῦ Δουνάβεως ἐμποδίσῃ τὴν βοήθειαν ὁποῦ ὁ βεζίρης τοὺς ἔστελλεν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, λαβόντες τοὺς τηλεβόλους καὶ τὰ προζωάρκεια καὶ ἄλλα χρειώδη ὅσα ἠδυνήθησαν ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἰσάκτζαν τῇ δ′ τοῦ Νοεμβρίου.

Ὁ Τολστόης μετὰ καὶ ἄλλων ὀφφικιαλίων καὶ στρατοῦ ῥουσσικοῦ ἐφορμήσας εἰς τὸ Βουκουρέστι ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους τοὺς ὑπὸ τῷ Ῥούμελη-βαλισὴ καὶ Μανόλ-πεη, κοντὰ εἰς τὴν γέφυραν ἥτις κεῖται παρὰ τῷ μοναστηρίῳ Πλουμπουΐτα, καὶ νικήσας καὶ φυγαδεύσας τὸν Ῥούμελη-βαλισὴ καθήμενον εἰς τὸ μοναστήριον Βακαρέστι ἔγεινεν ἐγκρατὴς τοῦ Βουκουρεστίου τῇ ϛ′ τοῦ Νοεμβρίου, ὁ δὲ Μανόλης ἔφυγεν εἰς τὴν Κραγιόβαν.

Ὁ Μεκνὼπ ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι διαπεράσας τὸν Δούναβιν ἐφορμᾷ κατὰ τῆς Τούλτζας καὶ καταπολεμεῖ τὸ παρ' αὐτῇ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν περιέχον πολεμιστὰς 1,500· ἐφονεύθησαν αὐτῶν 300. Εἶτα πολεμεῖ καὶ τοὺς ἐν τῷ κάστρῳ, ὅπερ καὶ τέλος ἑάλω, καρφώνει τὰ τόπια τοῦ κάστρου καὶ τὰ ῥίπτει εἰς τὸν Δούναβιν, καὶ χωρὶς νὰ ἐνοχλήσῃ τοὺς κατοικητὰς ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἰσμαήλι Νοεμβριου ί· δὲν τὸ ἐκράτησε μὲ τὸ νὰ ἦτον ὁ βεζίρης εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μὲ πολὺ στράτευμα, καὶ ἠμποροῦσε νὰ στείλῃ νὰ τὸ ἐλευθερώσῃ.

Ἀναχωρεῖ καὶ ὁ βεζίρης ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ Παπάδαγι σκοπῷ τοῦ παραχειμᾶσαι.

Οἱ Τοῦρκοι τῆς Σμύρνης μαθόντες τὸν ἀφανισμὸν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου ἤρξαντο φονεύειν τοὺς Χριστιανοὺς, ἐντοπίους τε καὶ Εὐρωπαίους, τῇ κ′ τοῦ Αὐγούστου· ὁ πασσᾶς καὶ οἱ ἄλλοι προεστῶτες ἐκίνησαν πάντα λίθον διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν μιαιφονίαν· ἔπαυσε μικρόν τι ἡ κακία τους, καὶ δόντες εἴδησιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔστειλεν ὁρισμὸν ὁ σουλτὰν Μουστα-

φᾶς προστάττων νὰ παύσῃ τὸ κακὸν καὶ νὰ παιδευθοῦν οἱ κακοῦργοι. Ἀλλ' οἱ Εὐρωπαῖοι κόνσολοι καὶ πραγματευταί, φοβηθέντες μήπως ἔλθῃ ὁ κόμης Ἀλέξιος Ὀρλὼφ μὲ τὸν στόλον εἰς τὴν Σμύρνην ἔστειλαν τῇ ς' τοῦ Αὐγούστου τὸν Ἐγγλέζον Βαλεντῖνον Οὐμφρὶξ μὲ γράμματα πρὸς τὸν Ὀρλὼφ παρακαλοῦντές τον νὰ μὴν ἔλθῃ εἰς τὴν Σμύρνην· ἦτο τότε εἰς τὴν Λῆμνον· ἐδόθησαν τὰ γράμματα τῷ Ὀρλὼφ καὶ ἐδέχθη τὴν παράκλησιν τῶν κονσόλων, καὶ πολλοὺς Τούρκους αἰχμαλωτισθέντας ἠλευθέρωσεν ὁ Ὀρλὼφ διὰ νὰ μὴ ἐνοχλήσουν τοὺς ἐν τῇ Σμύρνῃ Χριστιανοὺς οἱ ἐντόπιοι Τοῦρκοι.

Ὡς τόσον ὄντας ἕτοιμος νὰ παραδώσῃ τὴν Λῆμνον ὁ μουχαφίζης ἀφοῦ ὑπέγραψε καὶ τὴν συμφωνίαν, παρ' ἐλπίδα ἔφθασε στράτευμα τούρκικον ὑπὸ τῷ Τζεζάερλῃ Χασὰν-πασσᾶ, διαπλεύσαντι ἀπὸ τὴν ἀντικρὺ ξηρὰν μὲ μικρὰ πλευσίματα. Οἱ Ῥοῦσσοι μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς συμφωνίας τελειωθείσης διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ κάστρου καὶ ὑπογραφείσης, εἶχαν σηκώσει ἀπὸ τὴν ξηρὰν καὶ τηλεβόλους καὶ στρατιώτας καὶ τὰ ἔβαλαν εἰς τὰ καράβια, καὶ μὴ νομίσαντες ὠφέλιμον τὸ νὰ τὰ ἐβγάλουν νὰ ξαναπολεμήσουν παρεχώρησαν τὴν Λῆμνον εἰς τὸν Χασὰν-πασσᾶν καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Πάρον, σκοπῷ τοῦ παραχειμᾶσαι μὲ τὰ περισσότερα καράβια, καί τινα καράβια μαζὴ μὲ τὸν κόμητα Ἀλέξιον Ὀρλὼφ ἀπῆλθον εἰς τὴν Λιβόρνον.

Θνήσκει μὲ πανώλην ὁ πεϊζαδὲς καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Μιχαὴλ Ῥακοβίτζας, καὶ ὁ βεζίρης Χαλὴλ-πασσᾶς μεταπέμπεται ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸν γέροντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν καὶ τὸν κάμνει Δραγομάνον.

Καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς τῇ ζ' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ βεζίρης Ἀϊβὰζ-πασσαζαδὲς Χαλὴλ-πασσᾶς, καὶ ἔγινε βεζίρης τῇ ζ' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Πόσνα βαλισὴς Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς, ἐπονομασθεὶς Δανατζής, καὶ ἦλθε παραχειμᾶσαι εἰς τὸ Παπάδαγι.

Στράτευμα ῥουσσικὸν περὶ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου ἀπελθὸν εἰς τὴν Κραγιόβαν καταπολεμεῖ τὸν Μανόλην μὲ τοὺς συμμάχους του Βιδινλῆδες, ὅστις φυγὼν καὶ μὴ δυνηθεὶς διαπλεῦσαι τὸν Δούναβιν καὶ καταντῆσαι εἰς τὸ Βιδίνι κατέφυγεν εἰς τὴν Ἐρδελίαν. Παρατηρητέον ὅτι εὐθὺς ὁποῦ ἔφθασεν εἰς Βουκουρέστι τάχατες ἡγεμὼν ἔγραψεν εἰς τὴν Πόλιν καὶ διώρισε καπικεχαγιᾶδές του τὸν Ἀντίοχον Μουρούζην, τὸν Πιπίκαν γαμβρὸν τοῦ Ἀντιόχου καὶ ἐξάδελφόν του καὶ τὸν Γιάνκον τζεράχην, υἱὸν τοῦ τζεράχη Ἀναστασίου. Ἀλλ' ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς δὲν ἄφησε νὰ ἐνεργηθῇ αὐτὸ τὸ καπικεχαγιαλίκι, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ ὅτι δὲν ἐδέχθη τὸ πεϊλίκι αὐτὸ τοῦ Μανόλη. Τέλος περάσας τὸν Δούναβιν, εἰς τὸ Βελιγράδι κατήντησε τὸν ἐξῆς χρόνον, καὶ δοὺς εἴδησιν τοῦ ἐρχομοῦ του τῷ βεζίρῃ Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾷ μὲ τὸν καπικεχαγιᾶν του Γεώργιον Μάνον, υἱὸν τοῦ ἰατροῦ Μιχαὴλ Μάνου, προσετάγη διάγειν ἐν τῇ Νικοπόλει, ὅπου καὶ ἐκάθητο ἕως ὁποῦ ἔγινεν ἡ ἀγάπη.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1771.

Στρατολογία μεγίστη ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας τῆς Εὐρώπης παρ' ὅλον τὸν χειμῶνα διὰ τὸ ἑξῆς θέρος.

Ὁ σύμμαχος στόλος τῆς Ἀφρικῆς ἦλθεν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἠνώθη μὲ τὸν ἐναπολειφθέντα ὀθωμανικὸν στόλον· ἔγινε καὶ καπετὰν-πασσᾶς ἀντὶ τοῦ Τζαφέρ-πεη ὁ Τζεζάερλης Χασὰν-πασσᾶς, μέγα κτησάμενος ὄνομα διὰ τὸ εἰς τὴν Λῆμνον συμβεβηκός, ὅπερ ἦτταν καὶ φυγὴν τῶν Ῥούσσων ἐπωνόμασαν.

Τὸ ἐν τῇ Μολδαβίᾳ ῥουσσικὸν στρατιωτικὸν ἄρχησε νὰ κινῆται Μαρτίου τῇ κβ'. Ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Λεχίαν διὰ αὐτὸν τὸν χρόνον 55 χιλ. καὶ πεντακόσια κοιλὰ βρῶμι, 3 χιλ. καὶ 84 κοιλὰ σιτάρι.

Εἰς τὸ Πετερποῦργο τὸν παρελθόντα χρόνον ἐγεννήθησαν ἄνθρωποι 4,919, ἀπέθανον 4,311, ἔγημαν 1187.

Ὁ Ὄλιτζ ἐφορμήσας εἰς τὸ Γκίργκιοβον, Φεβρουαρίου ιή, ἀπήντησε 10 χιλ. Τούρκων, τοὺς κατεπολέμησε καὶ ὑπέταξε καὶ τὰ μετερίζιά τους· παραταθέντος τοῦ πολέμου ὥρας τρεῖς ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι ὡς 4,000 ἔξω ἀπὸ τοὺς πνιγέντας· εἶτα ἐπολέμησε τὸ κάστρον καὶ ἔκαυσε τὸν τζεπχανέν τους, καὶ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας πολέμου παρεδόθη ὁ ἐν αὐτῷ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς, καὶ ἀφῆκε τοὺς Τούρκους ὁ Ὄλιτζ ν' ἀναχωρήσουν· εὗρεν εἰς τὸ κάστρον 62 τόπια καὶ δύο μορτάρια καὶ πολὺν ζαχιρὲν καὶ τζεπχανέν.

Ἐκράχθη ὁ Ἔλφιστων εἰς τὸ Πετερποῦργον, Μαρτίου ιθ', νὰ ἀπολογηθῇ εἰς τὴν κατηγορίαν ὁποῦ τὸν ἔκαμαν τὸ ὅτι κατέλιπε τὴν φύλαξιν τοῦ διορισθέντος αὐτῷ τόπου, καὶ διὰ τοῦτο ἐπέρασαν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Ἑλλησπόντου πολλὰ πλευσίματα μὲ ζαχιρὲν διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τοῦ ὅτι δὲν ἐμπόδισε τὴν ἔφοδον τοῦ Τζεζάερλη Χασὰν-πασσᾶ μὲ μικρὰ πλευσίματα εἰς τὴν Λῆμνον, ὅπου αὐτὸς ἔχασε καὶ τὸ βασιλικὸν καράβι ὁποῦ τοῦ ἐνεπιστεύθη.

Ὁ Βέϊσμαν ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι εἰς τὴν Τούλτζαν, τῇ ιϐ' Μαρτίου, μὲ 720 γρενατιέρους καὶ 30 τοπτζῆδες· ἦτον ἐκεῖ 5,000 πολεμισταὶ ὑπὸ τῷ Σαμσοντζῆ-πασσᾷ καὶ Ἀρναοὺτ-πασσᾷ· ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 500· ἔγινε καὶ πόλεμος καὶ ναυμαχία, καὶ νικητὴς ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι μὲ λεηλασίαν, καὶ τηλεβόλους 29, καὶ αἰχμαλώτους 51· ἔκαυσαν 8 πλευσίματα τουρκικὰ καὶ εἰς ἄλλα 15 ἔβαλαν τοὺς Πογδάνους καὶ Ῥωμαίους μὲ τὰς φαμελίας των ὁποῦ κατῴκουν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καὶ τοὺς μετῴκισαν εἰς τὸ Ἰσμαήλι, Μαρτίουιγ'.

Ὁ αὐτὸς Βέϊσμαν, τῇ γ' τοῦ Ἀπριλίου, ἐξαναπέρασεν εἰς τὴν Τούλτζαν μὲ 1,400 γρενατιέρους, 40 τοπτζῆδες καὶ 200 τουφεκτζῆδες καὶ δύο τηλεβόλους, καὶ καταλαβὼν τὴν Ἰσάκτζαν, ἔγινε πόλεμος σφοδρὸς μὲ πολλὴν αἱματοχυσίαν· ἀλλὰ καταπολεμηθέντες οἱ Τοῦρκοι ἔξω, ὥρμησεν ὁ Βέϊσμαν καὶ μέσα εἰς τὴν Ἰσάκτζαν, κἀκεῖσε καταπολεμήσας τοὺς Τούρκους κατέκαυσε καὶ τὰς ἐκεῖσε μεγίστας ἀποθήκας καὶ πολλὰ καντζαπάσια καὶ ἄλλα πλευσίματα· εἶτα ἐγύρισεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι ἀπαγαγὼν ὀκτὼ τηλεβόλους,

ἀφοῦ ἐκάρφωσε τὰς λοιπὰς τὰς εἰς τὴν Ἰσάκτζαν καταλειφθείσας, ἓν κάτεργον μὲ πέντε τηλεβόλους, δύο καντζαπάσια, δεκατρεῖς σαΐκαις, δεκαεπτὰ πλευσίματα μικρὰ, ὀγδόντα ἐξ αἰχμαλώτους Τούρκους καὶ Ἀρμενίους καὶ τριάντα Βουλγάρους, καὶ πολλὰς φαμελίας Μολδάβων καὶ Ἀρμενίων. Ὁ Δαγιστανλὴ Μεχμὲτ-Ἀλὴ-πασσᾶς τριῶν τουγιῶν καὶ ὁ Ἀρναοὺτ Μεχμὲτ-πασσᾶς δύο τουγιῶν, εἶχον τρεῖς χιλ. στράτευμα ἱππικὸν, καὶ 1,500 γιαννιτζάρους, Ἀρβανίτας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους καὶ Ποσνάκους ὑπὲρ τοὺς 350, καὶ 800 κατοικητὰς ὁπλοφόρους Τούρκους καὶ Ἀρμενίους. Εἰς τὰς ἀποθήκας εὑρέθησαν τζουβάλια μεγάλα παξιμάδι 3,200 καὶ 8,000 κοιλὰ ἀλεῦρι καὶ 6,000 κοιλὰ σιτάρι καὶ 4,500 κοιλὰ κριθάρι καὶ 5,000 κοιλὰ κεχρὶ καὶ 3,500 κοιλὰ ἅλας· παλαμάρια χονδρὰ ὑπὲρ τὰς 3,000 ὀργυιὰς καὶ 2,400 μεγάλα τζαδίρια μὲ τὰ ἀκόλουθά τους· ἡ φθορὰ τῶν ἐχθρῶν ἐστάθηκε μεγίστη, τόσον εἰς τὸ ἱππικὸν ὅσον εἰς τὸ πεζικόν· ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους ἐφονεύθησαν 14 ἄνθρωποι καὶ 82 πληγωμένοι.

Ὁ σουλτάνος Μαξοὺτ-Γκιράϊς,τῇ κ' τοῦ Μαΐου, ἐφώρμησε κατὰ τῶν Ῥούσσων ἐστρατοπεδευμένων εἰς τὸ Κοῦλε· ὁ Ῥεπνὶν ἀφεὶς εἰς τὸ Ῥουστζούκι καὶ εἰς τὸ Γκίργκιοβον 1,000 ἀνθρώπους ἐφώρμησε κατὰ τοῦ σουλτάνου· οἱ Τοῦρκοι ὁποῦ εἶχον στρατόπεδον ἀντικρὺ τοῦ Γκιργκιόβου, ἐξ αἰτίας λογομαχίας ὁποῦ ἠκολούθησε μεταξὺ ἑνὸς Καζάκου καὶ ἑνὸς Τούρκου εἰς μίαν τῶν πλησιοχώρων νήσων ἔτρεξαν πολλοὶ Τοῦρκοι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον εἰς τὸ Γκίργκιοβον καὶ ἥρπασαν τὸ σενδούκι καὶ τὰ πράγματα τοῦ Ῥεπνίν· βιασθέντες ἀπὸ τὴν φωτιὰν τῶν εἰς τὸ κάστρον τηλεβόλων ἔφυγον μὲ αὐτὰ τὰ λάφυρα· ἀλλ' ἐπελθόντες μὲ τὸν σερασκέρην δέκα χιλ. Τοῦρκοι καὶ λαβόντες παρὰ τῶν συνωμοτῶν Λέχων τοπτζῆδες, καὶ κομίσαντες καὶ τηλεβόλους ἀπὸ τὴν Νικόπολιν, ἄρχισαν νὰ πολεμοῦν τὸ κάστρον τοῦ Γκιργκιόβου, καὶ μετὰ πολλὰ παρεδόθη τὸ κάστρον τῇ κθ' τοῦ Μαΐου· ἐφονεύθησαν εἰς τὸν πόλεμον 200 Ῥοῦσσοι καὶ ὀλιγώτεροι Τοῦρκοι καὶ οὐδεὶς Λέχος. Ὡς τόσον ὁ Ῥεπνὶν ἀφοῦ ἐνικήθη εἰς τὸ Κοῦλε καὶ ἔχασεν ἐκεῖ 5,000 στρατιωτῶν ἤρχετο πρὸς βοήθειαν τοῦ Γκιργκιόβου. Τοῦτο γνόντες οἱ Τοῦρκοι, ἐφώρμησαν κατ' αὐτοῦ, ἔχοντος 4,000 πολεμιστῶν, οἵτινες ἡττηθέντες ἔφυγον εἰς τὸ Βουκουρέστι.

Οἱ Ῥοῦσσοι ὥρμησαν πάλιν εἰς τὴν Τούλτζαν ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο, μάλιστα ἐφονεύθησαν καὶ 3,000 αὐτῶν,καὶ ἐβούλησαν καὶ σαΐκαις των, καὶ ἐδιώχθησαν καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον τὴν παρὰ τῇ Τούλτζᾳ,ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐμπόδιζον μέχρι τοῦδε τὴν διάπλευσιν καὶ δοσοληψίαν τῶν Τούρκων ἀπὸ Δουνάβεως εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον.

Ὁ Ποτέμκιν ἐδυνάμωσε τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ Κοῦλε, ὃ οἱ Βλάχοι ὀνομάζουσι Τοῦρνο, καὶ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἐπῆρε 14 πλευσίματα, ὧν τὰ δύο ἦσαν γεμάτα ζαχιρὲν, καὶ 100 μικρὰ πλευσίματα· ἔκαυσε σαΐκαις 17 καὶ μετῴκισεν ἀπὸ τὴν Τουρκίαν εἰς τὰ χώματα τῆς Βλαχίας 2,620 κατοικητὰς Χριστιανοὺς ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. Ὁ Καντεμίρης εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἠνδραγάθησε.

Τῇ ς' τοῦ Ἰουνίου ἐπολέμησαν οἱ Ῥοῦσσοι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὄλτου μὲ

4,000 Τούρκους· πολεμήσαντες ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι 300 παρὰ τοὺς εἰς τὸν Ὄλτον πνιγέντας καὶ ἐζωγρήθησαν 22· Ῥοῦσσοι ἐφονεύθησαν 39 καὶ ἐπληγώθησαν 32. Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἠνδραγάθησε πάλιν ὁ Καντεμίρης.

Ἐδόθησαν στρατεύματα τῷ Ῥεπνὶν καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὸ Κοῦλε, ἄλλως Τοῦρνο· ἦσαν ἔνδον τοῦ κάστρου πολεμισταὶ 3,000· ἦν δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ Ποτέμκιν· ἐφάνη ἀδύνατος ἡ πολιορκία τοῦ Τούρνου διὰ τὴν τοποθεσίαν, ὅθεν ὁ Ποτέμκιν ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους, παμπληθεῖς ὄντας μὲ εὐαρίθμους, καὶ εἰς τὴν Σλοποζίαν ἐφορμήσαντας· ὁ Ῥεπνὶν δὲν εὐτύχησεν εἰς τὴν Σοῦρσαν παραδοθεῖσαν ἤδη τοῖς Τούρκοις.

Ὁ Δολγορούκης, στρατηγὸς τοῦ δευτέρου ῥουσσικοῦ στρατεύματος, φθάσας εἰς τὸ Πρεκόπι τῇ ά τοῦ Ἰουνίου εὗρεν ἐκεῖ στρατοῦ 50,000 Ταρτάρους καὶ 7,000 Τούρκους, ὑπὸ στρατηγῷ τῷ χάνῃ Σελὶμ-Γκιράϊ· πολέμου συγκροτηθέντος ἐτράπησαν εἰς φυγὴν οἱ Ὀθωμανοί, καὶ ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων τηλεβόλους 40 καὶ παροῦτι ἱκανόν. Εἶτα γενομένης ἐφόδου εἰς τὸ κάστρον Πρεκόπι, καὶ μετὰ πολλοὺς πολέμους, παρεδόθη τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου· οἱ ἀναχωρήσαντες πολεμισταὶ ἦσαν 871· εὑρέθησαν εἰς τὸ κάστρον τηλεβόλοι πακιρένιοι 74 καὶ σιδηροῖ 56 καὶ δέκα μορτάρια· ἐφονεύθησαν ἐκ τῶν Ῥούσσων ἄνθρωποι 25 καὶ ἐπληγώθησαν ἄνθρωποι 135· Τοῦρκοι ἐφονεύθησαν 1,200. Εἰς τὰς γραμμὰς τοῦ στρατοπέδου εὗρον οἱ Ῥοῦσσοι τηλεβόλους προύντζινους 12 καὶ 23 σιδηροῦς· ὁ Σελὶμ-Γκιράϊς εἰς τὴν δεφένδευσιν τῶν γραμμῶν ἤτοι μετεριζίων εἶχε στρατὸν τούρκικον 7 χιλιάδας καὶ Ταρτάρων 55 χιλιάδας.

Ἀφοῦ ἔμαθον οἱ Τοῦρκοι ὅτι ὁ Ῥεπνὶν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν κάμπον τοῦ Τούρνου διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Σούρσαν, εὐθὺς ἀπὸ τὴν Νικόπολιν ἐπέρασαν εἰς τὸ Τοῦρνο τῇ ις' τοῦ Μαΐου μὲ ἱππικὸν καὶ πεζικόν· τοὺς πολεμεῖ λοιπὸν ὁ Ποτέμκιν δραστηρίως, τοὺς νικᾷ καὶ τοὺς φυγαδεύει· ἦσαν τὸ πεζικὸν 7,000 καὶ τὸ ἱππικὸν 6,000· ἐφονεύθησαν 600.

Ἀνεχώρησεν εἶτα καὶ ὁ Ποτέμκιν διὰ τὸ Βουκουρέστι, καθὼς καὶ ὁ Ῥεπνὶν ἀπὸ τὴν Σούρσαν, καὶ ἀνταμώθησαν καὶ οἱ δύο μὲ τὸ στρατιωτικόν τους εἰς τὸ Βουκουρέστι· συγκροτεῖται πόλεμος μὲ τοὺς Τούρκους ὁποῦ ἦλθον ἀπὸ τὴν Σούρσαν· ἡττῶνται οἱ Ὀθωμανοὶ καὶ φεύγουν μὴ δυνηθέντες ἀντέχειν εἰς τὴν φωτιὰν τῶν Μοσχόβων· ἐφονεύθησαν 500 καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 21· εἶχον σερασκέρην τους τὸν Ἀχμὲτ-πασσᾶν, ἡγεμονεύσαντα εἰς τὴν Ἀραβίαν· ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν 41 καὶ ἐπληγώθησαν 104.

Εἰς καιρὸν ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὴν Σούρσαν ὥρμησαν, ὡς εἴρηται, εἰς τὸ Βουκουρέστι, ἐνταυτῷ ἄλλο σῶμα τούρκικον 4,000 ἱππικοῦ καὶ πεζικοῦ ἀπὸ τὸ Τορτοκάϊ διαπλεῦσαν τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ὀλτένιτζαν ἐφώρμησε κατὰ τῆς ἐπαρχίας τῆς μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἄρτζες καὶ Γιαλομίτζας καὶ Νεγκοέστι. Ὁ γκενεράλ Ῥεβσκὴ ἐστάλη εἰς βοήθειαν τοῦ ἐκεῖσε διωρισμένου κολονέλου Πόνελμαν, καὶ φθάσας εἰς καιρόν, τοὺς κατεπολέμησαν καὶ φυγόντας τοὺς ἐδίωξαν μέχρι τοῦ Δουνάβεως· ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι 250 καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 59· τοὺς ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι δύο

—1771

τηλεβόλους καὶ δύο ἁμάξας μὲ γκιουλέδες, καὶ ἕνα βαρέλι παροῦτι· ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους ἐφονεύθησαν 12 καὶ ἐπληγώθησαν δύο.

Εἰς τὸ Ὀπιλέστι οἱ Τοῦρκοι ὁρμήσαντες εἰς τὰ ἀγώγια τῶν καραπιναλήδων ἥρπασαν ἵππους 21 καὶ ἁμάξας 23 φορτωμένας μὲ παξιμάδι· ἀλλὰ διώξαντες αὐτοὺς οἱ λοιποὶ καραπιναλῆδες τοῦ αὐτοῦ τάγματος Ἰγγερμαλὰνδ ἐφόνευσαν 120 τῶν ἁρπασάντων αὐτῶν ὁποῦ καὶ φεύγοντες δεφενδεύοντο, φονευθέντων καὶ ἐκ τῶν Ῥούσσων 44 ἀνδρῶν καὶ ἑπτὰ τραυματισθέντων.

Διέπλευσε τὸ τρίτον εἰς τὴν Τούλτζαν ὁ Βεΐσμαν, κατεπολέμησεν 8,000 Τούρκους, ἔκαυσε πολλὰς ἁμάξας καὶ πλοῖα, ὧν τινα ἔφερεν· ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι 1,000· καὶ ᾐχμαλωτίσθησαν 100· ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν 124, καὶ ἐτραυματίσθησαν 300.

Ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι τῇ γ′ τοῦ Ἰουνίου εἰς τὸ κάστρον Ἀραπὰτ καὶ πολεμήσαντες διεξοδικῶς τὸ ὑπέταξαν. Οἱ ἑπτακόσιοι φυγάδες Τάρταροι καὶ ἄλλοι 500 ἐλθόντες ἀπὸ τὸν Καφᾶν πρὸς βοήθειαν αὐτοῦ τοῦ κάστρου ἐδιώχθησαν ἀπὸ τὸ ἱππικὸν τῶν Ῥούσσων, ὑφ' οὗ καὶ πολλοὶ ᾐχμαλωτίσθησαν καὶ 400 ἐσκοτώθησαν· μέσα εἰς τὸ κάστρον ἐφονεύθησαν 300, ὄντες ὅλοι 500· ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν 12 καὶ ἐτραυματίσθησαν 33· εὗρον οἱ Ῥοῦσσοι 50 τηλεβόλους μὲ τὰ χρειώδη τους καὶ προζωάρκεια· ἐκυρίευσαν καὶ τὸ στρατόπεδον, εἶτα ὑπέταξαν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ τὸ Κεσλὼφ τῇ ιά Ἰουνίου καὶ ᾐχμαλώτισαν 20 Τούρκους καὶ ἐκυρίευσαν καὶ τηλεβόλους 3.

Ὥρμησεν ὕστερον ὁ Δολγορούκης τῇ ιή Ἰουνίου εἰς τὸν Καφᾶν, ὅπου ἦσαν πολεμισταὶ Τοῦρκοι 30 χιλ. μὲ τὸν σερασκέρην οὔτζ-τουΐλοὺ Ἰπραὴμ-πασσᾶν καὶ ἐπρόσμεναν νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειαν ἄλλαι 20,000 στρατιωτῶν· ἦσαν καὶ γαλιόνια εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς βοήθειαν τοῦ Καφᾶ διὰ νὰ ῥίπτουν τὰς τηλεβόλους ἐναντίον τῶν Ῥούσσων. Ἤρξατο λοιπὸν ὁ πόλεμος καὶ ἐν ταὐτῷ ἐῤῥίπτοντο καὶ πόμπαις κατὰ τῶν Τούρκων· καὶ μετὰ σφοδρὸν πόλεμον καὶ διεξοδικὸν μὴ δυνάμενοι πλέον οἱ Τοῦρκοι νὰ ἀντέχουν εἰς τὴν φωτιὰν τῶν Ῥούσσων ἐτράπησαν εἰς φυγήν, εἶτα ἐδιώχθησαν καὶ κατετροπώθησαν καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἐπολεμοῦσαν εἰς τὰ μετερίζια τοῦ στρατοπέδου· ἐφυγαδεύθησαν ἀπὸ ταῖς πόμπαις καὶ αἱ πολεμικαὶ νῆες· οἱ ἡττηθέντες φεύγοντες εἰς τὰ βουνά, τοὺς ἐδίωκον οἱ Ῥοῦσσοι, ἀλλ' ἐπιγενομένης νυκτὸς δὲν ἐζωγρήθησαν· ὁ σερασκὲρ Ἰπραὴμ-πασσᾶς καταφυγὼν εἰς τὸ κάστρον, μὴ ἠμπορῶντας πλέον νὰ ὑποφέρῃ τὴν βλάβην τῶν τηλεβόλων, ἔστειλε γράμμα μὲ ἕνα ὀφφικιάλιον λέγωντας πῶς παραδίδει τὸ κάστρον· τὸν ἀπεκρίθησαν πῶς τὸν ἀφίνουν τὴν ζωήν του καὶ τὰ πράγματά του, ἐλθὼν οὖν ἔδωκε τῷ Δολγορούκῃ τὸ σπαθί του, ὑποσχόμενος νὰ μὴν πολεμήσῃ πλέον κατὰ τῶν Ῥούσσων. Εἰσῆλθεν οὖν ὁ Δολγορούκης εἰς τὸν Καφᾶν καὶ δὲν ἠνωχλήθη τινὰς τῶν κατοικητῶν· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 3,500 Τοῦρκοι ἐκτὸς τῶν πνιγέντων εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τῶν ἀπὸ τὰς τηλεβόλους φονευθέντων φεύγοντας, ἐβλάφθησαν δὲ καθ' ὑπερβολὴν καὶ αἱ ὀθωμανικαὶ νῆες. Εἰς τὸ ὀθωμανικὸν στρατόπεδον εὗρον οἱ Ῥοῦσσοι σκηνὰς

2,000 καὶ τηλεβόλους 30· ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγᾶς Σαὶτ-Ὀμὲρ-ἀγᾶς καὶ ὁ καδῆς καὶ 200 ὀφφικιάλιοι καὶ πολεμισταὶ ἠχμαλωτίσθησαν ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ πολλὰς ἡμέρας ἔφερον αἰχμαλώτους ἀπὸ τοὺς φυγάδας ὑπὲρ τοὺς 700· ἐτραυματίσθησαν ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους 55 ὀφφικιάλιοι καὶ σολδάτοι.

Τῇ κά Ἰουνίου ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Γκέρτζι· δὲν ηὗραν στράτευμα Τούρκων, καὶ ὁ Ἀπαζᾶ-πασσᾶς μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Καφᾶ ἔφυγε διὰ θαλάσσης. Εἶτα ἀπελθόντες οἱ Ῥοῦσσοι ὑπέταξαν καὶ τὸ Γενὶ-καλέ· εὗρον ἐκεῖ 66 τηλεβόλους, μορτάρια 5, ὑπέρπολλας πάλας καὶ βόλια τουφεκιῶν, καὶ παροῦτι καντάρια 1,500· καὶ ὁ Καφᾶς καὶ τὸ Γενὶ-καλὲ ἔχει βαρούσια μὲ πολλὰ ὀσπίτια ἀκατοίκητα, ἀλλ' εἰς τὸ βαροῦσι τοῦ Γενὶ-καλὲ εὑρέθησαν 24 Τοῦρκοι, 20 Ῥωμαῖοι καὶ 20 Ἀρμένιοι μὲ τὰς φαμελίας των. Ὁ δὲ ἐν τῷ Γενὶ-καλὲ Ἀπαζᾶ-πασσᾶς μὲ τὸ στρατιωτικόν του εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Καφᾶ ἐπιβάντες νηὸς ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀντικρυνὴν Ἀσίαν.

Ἀρβανῖται εἰσελθόντες εἰς τὸν Μωρέαν τάχα διὰ νὰ διώξουν τοὺς Ῥούσσους ἔκαμναν πολλὰ κακὰ καὶ φόνους· ὅθεν φοβηθέντες οἱ ἀρχιερεῖς τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς των ἔφυγον εἰς τὴν Ζάκυνθον. Ὁ Μουσσούνογλους διορισθεὶς πασσᾶς εἰς τὸν Μωρέαν ἔγραψε τὴν φυγὴν τῶν ἀρχιερέων· ὅθεν ἐπροστάχθη ὁ Θεοδόσιος ὁ Κωνσταντινουπόλεως νὰ κάμῃ ἄλλους καὶ νὰ στείλῃ, ὃ καὶ ἐγένετο, ἐκ τῶν ἐφημερίων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας χειροτονήσας καὶ Παλαιῶν Πατρῶν, καὶ Ναυπλίου, καὶ Χριστιανουπόλεως καὶ Ὠλένης καὶ Λακεδαιμονίας κτλ.

Ἐφορμᾷ πάλιν ὁ Βεΐσμαν εἰς τὴν Τούλτζαν καὶ ὑποτάσσει τὸ πρὸ τοῦ κάστρου ὀθωμανικὸν στρατόπεδον καὶ καταπολεμεῖ τρὶς τοὺς Τούρκους ὁποῦ πολυπληθεῖς ἔπεμπεν ὁ βεζίρης ἀπὸ τὴν Ἰσάκτζαν πρὸς βοήθειαν τῆς Τούλτζας, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἀδιακόπου πολέμου ἐπιστρέφει εἰς τὸ Ἰσμαήλι· ὁ ὀθωμανικὸς στρατὸς εἶχε προεστῶτας τὸν οὔτζ-τουϊλοὺ Ἀχμὲτ-πασσᾶν καὶ τὸν ἰκὶ-τουϊλοὺ Μεχμὲτ-πασσᾶν· ἦσαν ἐν αὐτῷ γιαννίτζαροι 3,000, ἱππεῖς 1,800, ναυμαχοῦντες 6,400, ἔξω ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ ἐπέμφθησαν τρὶς ἀπὸ τὸν βεζίρην πρὸς βοήθειαν τῆς Τούλτζας· ἐφονεύθησαν Ὀθωμανοὶ πολεμισταὶ ὑπὲρ τοὺς 1,000 καὶ ἠχμαλωτίσθησαν 106· λάφυρα ἐπῆρεν ὁ Βεΐσμαν ὀκτὼ τηλεβόλους μετεριζίων καὶ 34 τῶν νηῶν, πλευσίματα 43 διαφόρου μεγέθους, φωκονὼ (fauconneaux) 32· ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν ἄνθρωποι 67 καὶ ἐτραυματίσθησαν 302.

Ὁ Βεΐσμαν ἐξελθὼν εἰς λεηλασίαν τῆς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως τῆς μετὰ τὴν Τούλτζαν τῇ ζ' τοῦ Ἰουλίου εὗρε στρατόπεδον τουρκικόν, ὅπερ καταπολεμήσας ἐπῆρε τὰς 5 σιδηρᾶς τηλεβόλους του· εἶτα πολεμεῖ καὶ ἄλλο στρατόπεδον, ὅπου εὗρεν ἀποθήκην μὲ πολλὰ προζωάρκεια, τρία σενδούκια παροῦτι καὶ ζῶα πολλά, γκιουλέδες καὶ τόπια ουτιδανά, ἅπερ καρφώσας ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμόν· εἶτα κοντὰ εἰς τὸ πογάζι τοῦ Δουνάβεως εὗρε στρατὸν ὀθωμανικὸν μὲ δύο τηλεβόλους· πολεμήσας τοὺς ἐφυγάδευσεν. Εἶτα ἀπαντᾷ καὶ ἄλλο στράτευμα ἐλθὸν ἀπὸ τὸ Παπάδαγι· γίνεται πόλεμος πεισματώδης, ἀλλὰ καὶ ὡς, καταπολεμηθέντες ἐφυγαδεύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥούσσων. Εἶτα ἦλθε καὶ ἄλλο στράτευμα ἀπὸ τὸ Παπάδαγι, ἔγινε πόλε-

μος σφοδρὸς καὶ μετεχειρίσθησαν καὶ πολλὴν φωτιὰν τουφεκίων καὶ τηλεβόλων, ἀλλὰ καὶ ὡς, ἡττηθέντες ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Εἶτα μετὰ καὶ ἄλλον πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ νίκην, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Ἰσμαήλι· εἰς αὐτοὺς τοὺς πολέμους ἐφονεύθησαν πολλοὶ Τοῦρκοι, ἐκ τῶν Ῥούσσων ἐφονεύθησαν 13 καὶ ἐτραυματίσθησαν 36.

Τῇ ζ' Ὀκτωβρίου ὁ Βέϊσμαν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι διὰ τὴν Τούλτζαν· φθάσας καταπολεμεῖ τὸ περὶ αὐτὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων· ἦσαν πολεμισταὶ Τοῦρκοι 25,000· μετὰ σφοδρὸν πόλεμον ἡττηθέντες καὶ φυγόντες εὑρέθησαν εἰς τὸ στρατόπεδον τηλεβόλοι 36· τοὺς φυγάδας διώκοντες οἱ Κοζάκοι ἐφόνευσαν 40 καὶ ἐζώγρησαν 7 καὶ ἐπῆραν καὶ δύο τηλεβόλους των· εἶτα ἑάλω τὸ κάστρον τῆς Τούλτζας καὶ ἐκρημνίσθη παρὰ τοῦ Βέϊσμαν, καὶ ἡ πόλις ἠφανίσθη, ἀφ' οὗ ἐκόμισαν ἔξω ὅλας τὰς ζωοτροφίας, τηλεβόλους καὶ 24 σενδούκια παροῦτι, καὶ ἐγέμισαν καὶ τὰ μετερίζια, ἤτοι τοὺς λάκους των μὲ χῶμα. Εἶτα κινᾷ διὰ τὸ Παπάδαγι· πλησιάσας εἶδε τὸ μέγιστον στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν ἐπὶ πέντε λόφων· Τοῦρκοι 2,000 τὸν ἀπήντησαν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν πρόοδον εἰς τὰ πρόσω· τοὺς ἐδίωξε καὶ ἤρξαντο τρέχειν διὰ νὰ φθάσουν τὸ στρατόπεδον· ἔσυραν οἱ Τοῦρκοι φοβερὰ τόπια κατὰ τοῦ Βέϊσμαν ἀπὸ πολλὰ μέρη· ἀλλὰ τὰ τόπια τῶν Ῥούσσων ἔκαμαν βουβὰ τὰ τῶν Ὀθωμανῶν, εἰς τρόπον ὁποῦ ἀπὸ τὰς 5,000 στρατοῦ ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Τούρκων ἔφυγον οἱ πλείους, χωρὶς νὰ ἀκούουν τὰς συμβουλὰς ἢ προσταγὰς ἢ ὑποσχέσεις τοῦ βεζίρη· ὅθεν ἀπελπισθεὶς ἔστειλε τὸ σαντζὰκ-σερίφι καὶ τὸν χαζνὲν εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι, καὶ αὐτὸς ἔμεινεν εἰς τὸ στρατόπεδον μὲ ὀκτὼ χιλιάδας στρατοῦ· ἀλλ' ἐν τούτοις φθάσας ἐν τῷ φεύγειν τῶν Ὀθωμανῶν ὁ Βέϊσμαν διώρισε στρατὸν νὰ κυριεύσῃ τὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ τηλεβόλους καὶ ἄλλον νὰ καταδιώκῃ τοὺς φυγάδας· ἔγινε τὸ πρῶτον, καὶ ὁ καταδιώκων ἐφόνευσεν ἐν τῷ διώκειν ὑπὲρ τοὺς 300 καὶ ἐζώγρησεν 25. Ὡς τόσον τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀδιακόπου καὶ θανατηφόρου φωτιᾶς τῶν Ῥούσσων καὶ ἡ πολλή τους θερμότης ἡ πρὸς τὸ πολεμεῖν φοβερίζωντας τὸν βεζίρην τὴν ἰδίαν αἰχμαλωσίαν, ἔφυγε μὲ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασή, σιπαχιλὰρ-ἀγασή, ἀραπατζήπαση, τοπτζήπαση, τζεπετζήπαση καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς ῥετζάληδες τῆς Πόρτας καὶ τοῦ τεφτερδὰρ-καπουσὶ, καὶ ἕως οὗ νὰ φθάσουν εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι ἐλιμοκτονοῦσαν· ποῦ καφφές; ποῦ φαγητά; ὅπου μόλις κομμάτι παξιμάδι.

Κατακρατήσας οὖν τοῦ στρατοπέδου ὁ Βέϊσμαν εὗρε τηλεβόλους 48, μορτάρια 15, τζαδίρια 10,000 καὶ παροῦτι καὶ βόλια καὶ γκιουλέδες ὑπέρπολλα· εἰς τὰ τζαδίρια εὑρέθησαν ῥοῦχα καὶ γοῦναι καὶ ἄλλα πολύτιμα πράγματα· ἔστειλε μετ' οὐ πολὺ τὸν Κλίτζκα νὰ κατακρατήσῃ τὸ Παπάδαγι· ἐφόνευσεν αὐτὸς 210 Τούρκους καὶ αἰχμαλώτευσεν 28· εὗρε τηλεβόλους 8, ἀποθήκας γεμάτας παξιμάδι, σιτάρι, ἀλεῦρι, κριθάρι, κεχρὶ καὶ παντὸς εἴδους ζαχιρὲν, καὶ τοῦ μιρίου καὶ τοῦ βεζίρη καὶ τῶν ῥετζάληδων, χρειώδη πολέμου ὑπέρπολλα καὶ πολλὰ πολύτιμα πράγματα. Μὴ ἔχωντας ὁ Βέϊσμαν ἀμάξας του νὰ φορτώσῃ τά τε ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὰ ἐν τῷ

Παπάδαγι τὰ κατέκαυσεν ὅλα μὲ τελειότητα καὶ μόνον τὰ 48 τόπια ἔστειλεν εἰς τὴν Τούλτζαν· ὅσοι ἠμπόρεσαν ἐκράτησάν τινα τῶν πολυτίμων πραγμάτων, τὰ δὲ λοιπὰ μαζὴ μὲ τὰ τοῦ Παπάδαγι κατέκαυσαν· μαζὴ μὲ τὰ 48 τόπια καὶ 13 μορτάρια ἀπῆλθον εἰς τὴν Τούλτζαν διὰ τὸ Ἰσμαήλι καὶ ὅσοι κατοικηταὶ τοῦ Παπάδαγι ἠθέλησαν νὰ μετοικήσουν.

Τῇ ιγ′ τοῦ αὐτοῦ ἐκίνησεν ὁ Βεΐσμαν διὰ τὴν Ἰσάκτζαν· καθ' ὁδὸν πολεμήσας ἐφόνευσε 310 Τούρκους καὶ ἠχμαλώτευσεν 81· πλησιάσας εἰς τὴν Ἰσάκτζαν τὸν ἐπολέμησαν μὲ τόπια· ὁ ἑκατόνταρχος Βλησὲρ ἐφόνευσε 35 Τούρκους καὶ αἰχμαλώτευσε 13, καὶ ὁ γκενερὰλ Ἔγγελχαρτ, ὁποῦ διωρίσθη νὰ πολεμῇ τὸ τουρκικὸν ἱππικὸν, ἐφόνευσεν 80 Τούρκους τοῦ ἱππικοῦ καὶ αἰχμαλώτευσε 13, καὶ ἔφθασαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μίαν ὥραν μετὰ τὸ μεσημέρι. Τὴν εὗρον μὲ χαρακώματα βαθέα καὶ σαραμπόγια, καὶ μὲ τόπια μεγάλα 26 καὶ 53 μικρὰ, καὶ εἰς τὸ κάστρον καὶ εἰς τὰ μετερίζια, καὶ δύο μορτάρια, καὶ ἱκανὰ προζωάρκεια, καὶ μίαν μεγάλην ἀποθήκην γέμουσαν ἀπὸ κάθε εἶδος τῶν ἀναγκαίων εἰς τὰς τηλεβόλους· τὸ στράτευμα ὁποῦ ἦτον εἰς τὴν Ἰσάκτζαν ἦσαν 1,500 ἱππεῖς καὶ 500 πεζοὶ ὑπὸ προεστῶτι τῷ Ἀρναοὺτ-πασσᾷ· πολεμήσας οὖν ὑπέταξε καὶ μετερίζια καὶ τὸ κάστρον τῆς Ἰσάκτζας, ἔρριψεν εἰς τὸν Δούναβιν παλγεμέζια 22 καὶ ἐκάρφωσε τὰ λοιπά· εἰς ὅσα πλευσίματα καὶ ἂν εἶχεν ἐφόρτωσε 53 τηλεβόλους καὶ δύο μορτάρια, πολὺ παροῦτι, νίτρον, θειάφι, ἀγκύρας, μόλυβδον καὶ ἄλλα χρειώδη τοῦ πολέμου, καὶ μὴν ἔχωντας πλέον πλευσίματα ἔρριψεν εἰς τὸν Δούναβιν 30,000 βαρέλια μὲ παροῦτι, ἀναρίθμηταις πάλαις καὶ μπόμπαις καὶ βόλια ψιλὰ, καὶ ἡ ἀποθήκη αὐτὴ ἦτον τόσον μεγάλη ὁποῦ μῆνα ὁλόκληρον δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀδειάσῃ, καὶ οἱ σολδάτοι ὁποῦ διωρίσθησαν διὰ νὰ κουβαλοῦν τὰ ἐν αὐτῇ ἀπηύδησαν ἀπὸ τὸν κόπον· ὅθεν ὁ Βεΐσμαν διὰ νὰ ξεπερδεύσῃ ἔδωσε φωτιὰν εἰς τὸ κάστρον τῇ ιέ τοῦ αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ τζαμὶ, καὶ ἠφανίσθησαν ὅλα μαζὴ μὲ τὰ ἔξω τοῦ κάστρου ὀσπίτια· μετῴκισε τοὺς κατοικητὰς 160,000 ἀνθρώπων, καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Τούλτζαν τῇ ις′. Καὶ ἐν τούτοις δύο σύντροφοι τοῦ Βεΐσμαν ἐπολέμησαν μερικοὺς Τούρκους ὁποῦ εἶχον φανεῖ καθ' ὁδὸν, καὶ τῇ ιζ′ ἔφθασαν εἰς τὸ Ἰσμαήλι· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον Ῥοῦσσοι 20, καὶ ἐτραυματίσθησαν 80· Τοῦρκοι ἐφονεύθησαν 800, καὶ αἰχμαλωτίσθησαν 120· ἔφερον οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Ἰσμαήλι 170 τηλεβόλους καὶ πολὺ παροῦτι, καὶ πολλὰ ἐδώδιμα καὶ χρειώδη τοῦ πολέμου· ἡρπάγησαν τέσσαρα καντζαπάσια καὶ 24 σαΐκαις.

Ὥρμησεν εἰς τὸ Ματζίνι ὁ γκενεράλης Μιλοράδοβιτζ· πολεμᾷ τὸ παρ' αὐτῷ στρατόπεδον τῶν Ὀθωμανῶν μὲ τόπια, καὶ μετὰ πολλὰ ὑποτάσσει τὸ στρατόπεδον, καὶ οἱ Τοῦρκοι ἐτράπησαν εἰς φυγήν· ἀλλὰ πάλιν ἐφορμήσαντες, πάλιν κατεπολεμήθησαν καὶ ἔφυγον εἰς τὴν Χίρσοβα. Εἶτα κατεκράτησαν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ τὴν κωμόπολιν Ματζίνι, ἔκαυσαν αὐτήν τε καὶ τὴν ἐν αὐτῇ μεγάλην ἀποθήκην, γέμουσαν ἐδωδίμων καὶ ἄλλων τῶν εἰς τὸν πόλεμον ἀναγκαίων. Εἶτα ἀπῆλθεν ὁ Μιλοράδοβιτζ εἰς τὸ Προΐλαβον, ἀπαγαγὼν 14 τηλεβόλους ἀπὸ προῦντζον μὲ τὰ χρειώδη τους, ἕνα πλεύσι-

μον μὲ πέντε τόπια, πέντε κανὸτ καὶ δεκαπέντε ποντόν· καὶ ἔρριψεν εἰς τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Ματζίνι ὄντας ἕνδεκα τόπια σιδηρᾶ· εἰς τὸ Ματζίνι ἦσαν 8,000 Τοῦρκοι πολεμισταί, ἐξ ὧν ἐφονεύθησαν 450· Ῥοῦσσοι ἐφονεύθησαν 7 καὶ ἐτραυματίσθησαν 27.

Ὁ χιλίαρχος Δουμασὲφ, διωρισμένος νὰ φυλάγῃ τὸ στόμιον τοῦ ποταμοῦ Γιαλομίτζα τοῦ εἰς τὴν Βλαχίαν, ἐφορμᾷ εἰς τὴν Χίρσοβα καὶ ὑποτάσσει τὰ μετερίζια τῶν Τούρκων ὁποῦ εἶχαν 8 τόπια· εἶτα ἐφορμῶσι κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τοὺς κατακόπτουσι μὲ τὴν παγιονέταν εἰς τὸ τουφέκι· πλησιάσαντες εἰς τὴν κωμόπολιν, ἀπὸ τὴν φωτιάν τῶν τοπιῶν ἐκόρωσεν ἓν ὑπόγειον ὁποῦ εἶχε παροῦτι, ὅθεν ἐκρημνίσθησαν τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ ἐσκοτώθη ὁ προεστὼς Τοῦρκος καὶ ἄλλοι πολλοί· εἶτα εἰσελθόντες οἱ Ῥοῦσσοι ἐφόνευσαν μὲ σπαθὶ τοὺς παρατυχόντας ὅλους καὶ ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν Χίρσοβαν, ἥτις εἶχεν 70 τηλεβόλους καὶ 2,000 πολεμιστάς· ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι τὰ τόπια τοῦ στρατοπέδου, ἀλλὰ τὰ τῆς πόλεως ὄντας βαρύτατα ἐκαρφώθησαν ἢ ἐρρίχθησαν εἰς τὸν Δούναβιν· ἐπῆραν καὶ 2 γαλιόταις καὶ 25 σαΐκαις καὶ ἄλλα πολλὰ μικρὰ πλευσίματα ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸν λιμένα, τὰ λοιπὰ ὑπὲρ τὰ 100 τὰ ἔκαυσαν καθὼς καὶ τὰς ἀποθήκας, καὶ κατεκρήμνισαν καὶ τὴν χώραν· ἐπληγώθησαν Ῥοῦσσοι 19· Τοῦρκοι ἐσκοτώθησαν ὑπὲρ τοὺς 1,000 ἔξω ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ ἐπνίγησαν.

Οἱ Τοῦρκοι, 40,000 ἱππικοῦ καὶ 8,000 πεζικοῦ, μὲ σερασκέρην καὶ τρεῖς πασσάδες ἔφθασαν κοντὰ εἰς τὸν ποταμὸν Διμποβίτζα εἰς τὴν κώμην Ποπέστι τῇ ιϐ' Ὀκτωβρίου διὰ νὰ ἐφορμήσουν εἰς τὸ Βουκουρέστι· ὁ τοποτηρητὴς-γκενερὰλ Δεσὲν, φύλαξ τοῦ Βουκουρεστίου, διὰ νὰ τοὺς προλάβῃ ὥρμησε κατ' αὐτῶν, καὶ καταπολεμήσας μὲ τὸν τοπχανὲ τοὺς ἐφυγάδευσε, καὶ κατεκλείσθησαν εἰς τὰ μετερίζια τοῦ στρατοπέδου των· ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι κατὰ τῶν μετεριζίων, τοὺς ἔσυραν οἱ Τοῦρκοι πολυάριθμα τόπια, ἀλλὰ τὰ τόπια τῶν Ῥούσσων ἔκαμαν τὰ τούρκικα νὰ ἀπρακτήσουν, καὶ ὑπέταξαν οἱ Ῥοῦσσοι τὸ στρατόπεδον· ἐφονεύθησαν 1,000 Τοῦρκοι, ἐσκλαβώθησαν 150, καὶ 200 Βούλγαροι, Σέρβοι καὶ Ποσνάκοι, καὶ 1,000 Βλάχοι καὶ Πογδάνοι ὁποῦ ἦσαν μὲ τὰ ἀγώγιμα τῶν Ὀθωμανῶν· ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι 14 τηλεβόλους καὶ ὑπέρπολλα ἀγώγιμα ἤτοι ἐδώδιμα, καὶ ἄλλα ροῦχα οἰκειοποιήθησαν οἱ στρατιῶται Ῥοῦσσοι· ἐφονεύθησαν Ῥοῦσσοι 59 καὶ ἐτραυματίσθησαν 189· κατεδίωξαν οἱ Ῥοῦσσοι τοὺς φυγάδας Τούρκους ἕως εἰς τὴν κώμην Σκοῦρσα, καὶ φοβηθέντες ἄφησαν τὸ ἐκεῖσε στρατόπεδόν τους καὶ διέπλευσαν τὸν Δούναβιν, καὶ πολλοὶ εἰς αὐτὸν ἐπνίγησαν· εὗρον οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὴν Σκοῦρσα τηλεβόλους προύτζινους 50, 2 μορτάρια, πολυάριθμα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, παξιμάδι τζουβάλια 1,600 καὶ ἀλεῦρι τζουβάλια 1,650 καὶ βόας 915· τὰ στρατεύματα οἰκειοποιήθησαν ὅλα τὰ ἀγώγιμα, ἤτοι ἁμάξας 1,000, ἐν αἷς ἦσαν τὰ πράγματα τῶν πασσάδων. Εἰς αὐτοὺς ὅλους τοὺς ἐν τῇ Βλαχίᾳ πολέμους ὁ Καντεμίρης πάντοτε ἦτο παρὼν καὶ πάντοτε ἠνδραγάθησε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ ὀφφικιάλιοι· ἐγένετο ταῦτα κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Ἀπὸ τὰ πολλὰ κακὰ τῶν Ἀλβανιτῶν πολλοὶ Μωραῖται ἀφέντες τὴν

πατρίδα τους ἔφυγον πανοικεὶ καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὅπου ὁ προεστὼς Καραοσμάνογλους τοὺς ἔδωσε τόπους καὶ ἔφκιασαν ὀσπίτια, καὶ ζῶα διὰ νὰ σπείρουν, καὶ ἔγιναν καὶ νέαι κῶμαι ὀνομασθεῖσαι παρὰ τῶν Μωραΐτῶν αὐτῶν μὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῷ Μωρέᾳ κωμοπόλεών τους, καὶ τοὺς ἔδωκεν ἄδειαν νὰ κτίσουν καὶ ἐκκλησίας· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πολλὰ τζιφτιλίκια ἔκαμαν αὐτοὶ οἱ Μωραῖται μὲ τὴν ἄδειαν καὶ βοήθειαν τοῦ αὐτοῦ Καραοσμάνογλου εἰς τοὺς τόπους του, τρέφοντες ἐκεῖσε καὶ πρόβατα πολλὰ καὶ βόας, καὶ ηὔξησε κατὰ τοῦτο ἡ ἐπαρχία τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου.

Διὰ τὰς προλαβούσας δυστυχίας καθαιρεῖται τῆς ὑπατικῆς ἀρχῆς ὁ βεζίρης Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς, καὶ ἀνάγεται εἰς τὴν ὑπατείαν ὁ εἰς τὸν Μωρέαν ἡγεμονεύων Μουσούνογλους, καὶ καταλιπὼν τὴν Ἰσάκτζαν ὡς ἀποφράδα ἐστρατοπέδευσε παρὰ τῇ κωμοπόλει Σούμλᾳ.

Σεραφεὶμ ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος ἀπῆλθεν εἰς τὸν στόλον τῶν Μοσχόβων διατρίβοντα ἐν τῇ Παροναξίᾳ, ὅθεν ἔγραψε κυκλικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ Χριστιανοὺς προτρέπων εἰς συμμάχειαν καὶ ὑποταγὴν τῶν Μοσχόβων. Ὁ πατριάρχης Θεοδόσιος καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἀνέγνωσαν τὴν καθαίρεσίν του εἰς τὰς ἐκκλησίας διὰ νὰ φανῇ πῶς δὲν εἶναι συμμέτοχοι τοῦ σφάλματος, καὶ νὰ μὴν κατηγορηθοῦν καὶ αὐτοὶ καὶ τὸ Γένος παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς.

Προεβλήθη τῇ αὐλῇ τῆς Ῥουσσίας τὸ νὰ γένῃ συνέλευσις πληρεξουσίων ἑκατέρωθεν πρὸς συμβιβασμὸν τῶν δύο μαχομένων βασιλειῶν, καὶ ἀπεκρίθη ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνα τὸ ὅτι ἂν δὲν τὴν στείλουν ἐλεύθερον τὸν πρέσβυν της Ὀπρέσκωφ, δὲν θέλει ἀκούσει ποτὲ λόγον περὶ εἰρήνης. Ὅθεν εὐθὺς ξεκινήσαντές τον μὲ τιμὴν καὶ περιποίησιν ἀπὸ τὸ Διδυμότειχον, διὰ τῆς Βιέννης κατέλαβεν ὁ Ὀπρέσκωφ τὸ Πετερποῦργον.

Τὸν Φεβρουάριον Λαζοὶ καὶ γαλιοντζῆδες πολεμοῦσιν εἰς τὸν Γαλατᾶν πόλεμον παραταθέντα δύο ἡμερονύκτια· ἦσαν μὲ μετερίζια καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφονεύοντο ἑκατέρωθεν ἀπὸ τὰ ῥιξίματα τῶν τουφεκιῶν· ὁ καλότυχος ὁ καϊμακάμης Μελὲκ-πασσᾶς, ψοφοδεής, ἐκάθητο εἰς τὸ Τζαρδάκι καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ περάσῃ ἀντίκρυ εἰς τὸν Γαλατᾶν νὰ τοὺς εἰρηνεύσῃ ἢ βίᾳ νὰ τοὺς σκορπίσῃ· τέλος μόνοι τους ἡσύχασαν· ἦν δὲ ἀρχηγὸς τῶν Λαζῶν καὶ τῆς ἀποστασίας πρόεδρος ὁ Λαζὸς Μεμίσης, ἄνθρωπος πάντῃ φουρουμαγιές.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1772.

Δύο μικροπρεπεῖς ἄνθρωποι, ἀπελθόντες εἰς τὸν πρώην βεζίρην Μολδοβαντζὴν καὶ τὸν Τζεζάερλη καπιτάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶν φυλάττοντας τὰ κάστρα, ἐπρόβαλαν τὸ νὰ γένῃ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κύριλλος, διατρίβων κατὰ τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος. Ἔδωκαν ἐκεῖνοι τὴν εἴδησιν αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ἐπρόσταξε νὰ ἐρωτηθοῦν οἱ ἀρχιερεῖς, τίς ποτ' ἂν εἴη ὁ Κύριλλος καὶ ἂν τὸν θέλουν διὰ πατριάρχην· ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν

τὸν θέλουν, καὶ ὅτι εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν πατριάρχην τους Θεοδόσιον, καὶ γράψαντες συνοδικῶς κατέκλεισαν τὸν Κύριλλον εἰς τὸν πύργον τῆς Λαύρας, διατρίβοντα ἕως τότε ἐλευθέρως εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Ἁγίας Ἄννης.

Ὁ Προύσης Μελέτιος μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἐζητοῦσε νὰ φέρουν τὸν Ἐφέσου εἰς τὴν Πόλιν μὲ σκοπὸν νὰ τὸν πατριαρχεύσῃ· ὁ Ἐφέσου ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν ἠργοπόρει τὸν ἐρχομόν του. Ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας κατέπεισε τὸν Προύσης ὅτι ὁ Ἐφέσου πατριαρχεῖαν δὲν θέλει δεχθεῖ ποτέ· ὅθεν αὐτὸς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν πέμπει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου, κατηγορῶν αὐτοῦ ὡς ἀναξιωτάτου καὶ ἀδοκίμου· ὁ ῥεῒς-ἐφένδης Ἰσμαὴλ-πεης ἔδειξε τὸ ἔγγραφον τῷ βασιλεῖ, ὅστις εἶπεν, «Ἦτον ἄξιος πατριάρχης ὁ Σαμουὴλ, ἀμὴ δὲν ἐγνώρισαν αὐτοὶ τὴν προκοπήν του.» Διηγήθη ταῦτα ὁ Ἰσμαὴλ-πεης τῷ Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ, εἰπὼν ὅτι πρέπει νὰ ἐκλεχθῇ ὁ Σαμουὴλ, ὅθεν ἐμήνυσε ταύτην τὴν εἴδησιν τῷ Σαμουὴλ ὁ Ποστέλνικος· ἀλλ' ἐκεῖνος διὰ τὴν τοῦ καιροῦ ἀνωμαλίαν δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ τὴν πατριαρχεῖαν, καὶ ἐμήνυσε τῷ Προύσης Μελετίῳ πολλὰ περὶ ὁμονοίας καὶ ἀδελφικῆς συμπνοίας· καὶ τοίνυν διὰ σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου ἐπληρώθησαν εἰς τὴν Πόρταν πουγγεῖα 40.

Ἡ σύνοδος ἤλεγξε τὸν Μιτυλήνης διατὶ δὲν κατέβασε χρέος· ἐκεῖνος ἀπεκρίθη ὅτι νὰ κατέβασε πουγγεῖα 16· ἠρωτήθη ὁ καπικεχαγιᾶς του Διονύσιος ὁ Δέρκων καὶ ἔδειξε τὰς πληρωθείσας ὁμολογίας. Δυσηρεστήθη ἡ σύνοδος διατί νὰ τὰς κρύψῃ ἕως τότε, πρᾶγμα ἀσυνείθιστον, καὶ ὑπωπτεύθη ὅτι νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ ὁ Δέρκων καὶ μὲ τὸν Σερρῶν, ὅθεν ἔστειλαν συνοδικῶς ἔξαρχον εἰς τὰς Σέῤῥας διὰ ἐξέτασιν. Ἠγανάκτησεν ἐπὶ τούτῳ ὁ Δέρκων εἰπὼν ὅτι διὰ καταφρόνησιν ἐδικήν του, ἐπὶ προφάσει κέρδους τῆς ἐκκλησίας, στέλουν τὸν ἔξαρχον, εἰς καιρὸν ὁποῦ αὐτοὶ παραβλέπουν τὸ κέρδος τῆς ἐκκλησίας εἰς τὰ καιριώτερα, διὰ τοῦτο ἔδωσαν καὶ τὴν Σάμον τῷ διακόνῳ τοῦ Προύσης Μελετίῳ μὲ δόσιν πουγγείων 6, ὁποῦ ἄλλοτε ἐδόθη ἡ Σάμος μὲ δόσιν πουγγείων 30, ὡς φαίνεται εἰς τὰ κατάστιχα. Ἐν τούτοις ὁ ἰατρὸς Γεώργιος Χαντζερλῆς, ἔχωντας νὰ πάρῃ ἀπὸ τὸν Τορνόβου, παρεκάλεσε τόν ποτε ῥεῒσην Ὀσμὰν-ἐφένδην νὰ προστάξῃ νὰ δοθῇ τὸ δίκαιόν του, εἰπὼν ἐνταυτῷ τὸ ὅτι ὁ πατριάρχης ἀμελεῖ τὰς δοσοληψίας καὶ τὰ δίκαια τῶν δανειστῶν. Ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης λοιπὸν μεταπεμψάμενος τὸν καπικεχαγιᾶν τοῦ πατριαρχείου τὸν εἶπε τὰς εἰδήσεις τοῦ Χαντζερλῆ, φιλικῶς συμβουλεύων τὴν ἀποχὴν τῶν τοιούτων καὶ προβάλλων καὶ τὴν πληρωμὴν διὰ τὸ δίκαιον τοῦ Χαντζερλῆ· οἱ ἀρχιερεῖς ὑποπτευθέντες ὅτι ἐπερειδόμενος ὁ ἰατρὸς τῷ Δέρκων καὶ τοῖς ὁμόφροσιν αὐτοῦ συνέῤῥαψε τὰς τοιαύτας συκοφαντίας, ἔκαμαν μαγζάρι ἀπόντος τοῦ Δέρκων, παριστῶντες τὴν καλὴν διοίκησιν τοῦ πατριάρχου καὶ ἀναιροῦντες τὰς συκοφαντίας. Ὁ Δέρκων ἰδὼν ὅτι δὲν τὸν ἔβαλαν νὰ ὑπογράψῃ, οὔτε αὐτὸν οὔτε τοὺς ὁμόφρονάς του ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς ἦν ὁ Νικαίας, ὁ Φιλιππουπόλεως, ὁ Ἀγχιάλου, ὁ Μεσημβρίας, ὁ Διδυμοτείχου καὶ ὁ Βιζύης, ὑπωπτεύθη ὅτι τὸ μαγζάρι νὰ ἐδόθη πρὸς κατηγορίαν του· ὅθεν γράψας ἔγγραφον πρὸς ἀπολογίαν του,

τῇ μαρτυρίᾳ τῶν συνηγόρων του, πρὸς ἀναίρεσιν τῆς κατ' αὐτοῦ συκοφαντίας τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ ἀρχιερέων, τὸ ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν εἰς χεῖρας τοῦ ῥεΐση Ἰσμαὴλ-πεη, ὅστις ἰδὼν ὅτι τὸ μαγζάρι εἶναι περὶ ἄλλης ὑποθέσεως καὶ αὐτὸς ὑποπτεύεται ἄλλα, τὸν ἐνόμισεν ὑπεύθυνον καὶ ἔστειλε τὸ ἔγγραφον τῷ τζαούσπασῃ διὰ νὰ τὸ στείλῃ τὸν πατριάρχην. Ὅθεν συνοδικῶς ἐξωρίσθη εἰς τοὺς Δέρκους, τόπον τῆς ἐπαρχίας του μὲν ἀλλ' ἔρημον· ἀλλ' αὐτὸς δυνάμει χρημάτων ἦλθεν εἰς τὰ Θεραπεῖα τὸν Αὔγουστον, καὶ τὸν Ὀκτώβριον ἦλθεν εἰς τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὸ Γενίκαπι.

Ἐκίνησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης, Ἰανουαρίου ά ἡμέρᾳ Κυριακῇ, καὶ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν ἀπὸ τὸ Ῥουστζούκι εἰς τὸ Γκίργκιοβον, ἀφοῦ ἐνταμώθη μὲ τὸν βεζίρην Μουσούνογλουν εἰς τὸ στρατόπεδον τὸ παρὰ τῇ Σούμλᾳ ἐκόνευσε μὲ σκηνὰς παρὰ τὸ βλαχοπογδάνικον Φωξάνι, Ἰουλίου ιζ' ἡμέρᾳ Τρίτῃ, διὰ νὰ συνομιλήσουν τὰ περὶ εἰρήνης μὲ τὸν Γρηγόριον Ὀρλὼφ καὶ μὲ τὸν Ὀπρέσκωφ, πληρεξουσίους τῆς Μοσχοβίας.

Δὲν ἡσύχαζε ποσῶς ὁ Προύσης Μελέτιος· ὅθεν περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους γράψας τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διατριβόντων μητροπολιτῶν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, συμβουλευόμενος μόνον μὲ τὸν Ποστέλνικον Δημήτριον Σοῦτζον, ἔδωκε τὸ ἔγγραφον τῷ Χίῳ Δημητρίῳ Σκαναβῇ, τῷ καὶ ἐμπόρῳ τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου, διὰ νὰ τὸ στείλῃ εἰς τὸ στρατόπεδον τῷ ἐκεῖσε ἀνθρώπῳ του, καὶ νὰ γραφῇ ὁρισμὸς διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των.

Ἐδέχθησαν τοὺς Τούρκους οἱ Ῥοῦσσοι πολλῇ τῇ περιποιήσει καὶ τοὺς διώρισαν ἀφθόνως πάντα τὰ προζωάρκεια καὶ χρειώδη. Ἐπῆγεν ὁ Ὀρλὼφ καὶ ἐχαιρέτησε τὸν Ὀσμὰν-ἐφένδην τῇ κά τοῦ Ἰουλίου, καὶ τῇ κβ' ἐπῆγεν ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ Ὀρλὼφ, καὶ ἀπεφάσισαν ἀμφότεροι μὲ 28 συνελεύσεις νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον τῆς ἑκατέρωθεν περιποθήτου εἰρήνης, ὁποῦ θέλουν παραταθεῖ μέχρι τῆς κά τοῦ Σεπτεμβρίου, καθ' ἣν ἡμέραν τελειοῦται ἡ διορία τῆς ὁπλοστασίας. Ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης, μεταξὺ τῶν συνομιλιῶν δυσχεράνας ἐπί τινι προτάσει, εἶπε πῶς θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὴν Πόλιν· ὁ Ὀρλὼφ εὐθὺς ἐπρόσταξε νὰ ἑτοιμάσουν τὰ χρειώδη διὰ τὸ κίνημά του· ὅθεν βλέπωντας ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης πῶς αἱ ἀπειλαί του δὲν ἐνήργησαν, ἤρξατο πραγματεύεσθαι τὸ δεύτερον. Μετά τινας οὖν συνελεύσεις, ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης μὴ δεχθεὶς τὸ ὅπερ ἐπιπόνως ἐζήτουν οἱ πληρεξούσιοι ῥοῦσσοι αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ ἀκρεμὲς, διελύθη ἡ συνέλευσις χωρὶς κανένα συμβιβασμόν. Οἱ εἰς αὐτὴν τὴν συνέλευσιν τοῦ Φωξανίου μεσάζοντες διὰ τὴν εἰρήνην μονσιοὺ Δεδουκοὺτ, ἰντερνούντζιος τῆς αὐλῆς τῆς Βιέννης, καὶ ὁ μονσιοὺ Δεζεγελὶν, ἰνδιάτος τοῦ ῥηγὸς τῆς Προυσσίας, τῇ ή Σεπτεμβρίου ἀναχωρήσαντες ἀπὸ τὸ Φωξάνι ἔφθασαν εἰς τὴν Πόλιν χωρὶς νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ ὀρδὶ τοῦ βεζίρη.

Ἐτελείωσε καὶ ἡ ὁπλοστασία τῆς θαλάσσης ἡ μεταξὺ τοῦ τεσριφαττζῆ καὶ τοῦ κόμητος Ἀλεξίου Ὀρλὼφ· ἄρθρον τι τῆς αὐτῆς ὁπλοστασίας ἦν τὸ ἑξῆς: «Τὰ τούρκικα καράβια καὶ ἄλλα, φορτωμένα μὲ κάθε εἶδος πραγμα-

τείας καὶ ζαχιρὲν, ἐλευθέρως νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὰ κάστρη, ἐκεῖνα δὲ ὁποῦ ἤθελαν εἶναι μὲ τζεπχανὲν θέλουν ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν Ῥούσσων.»

Ὁ ῥὴξ τῆς Προυσσίας Φριδερῖκος ἐξέδοτο τὸ παρὸν μανιφέστον.

« Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους ὁποῦ ἔχουν εἴδησιν ἱστοριῶν, καὶ Ἡμεῖς ἐφα-
» νερώσαμεν τὰς ἀναντιῤῥήτους ἀποδείξεις εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὅτι τὸ
» ῥηγάτον τῆς Λεχίας πρὸ πολλῶν αἰώνων ἀδίκως ἥρπασε παρὰ τῶν δου-
» κῶν τῆς Πομερανίας, καὶ μετ' ἐκείνους παρὰ τῆς οἰκίας τοῦ Βρανδεβούρ-
» γου, τὸ μέρος τῆς Πομερανίας τὸ κείμενον μεταξὺ τῶν σημερινῶν ὁρίων
» αὐτοῦ τοῦ δουκάτου καὶ τῶν ποταμῶν τῆς Βιστούλας καὶ τοῦ Νέτζα,
» κοινότερον ὀνομαζόμενον Πομερέλια· καὶ πρὸς τούτοις ἥρπασε παρὰ τῆς
» αὐτῆς οἰκίας τὸ διάστημα τῆς μεγάλης Πολωνίας τὸ μεταξὺ τοῦ Δράγα
» καὶ τοῦ Νέτζα τῶν ποταμῶν. Ὁ ἀρσενικὸς κλάδος τῶν δουκῶν τῆς Πομε-
» ρανίας ὁ ἀπὸ τῆς γραμμῆς τῆς Δάντζικας, ἐξαλειφθεὶς καὶ ἐκλείψας τῷ ἔ-
» τει **1495**, οἱ δοῦκες τῆς Πομερανίας οἱ ἀπὸ τῆς γραμμῆς τοῦ Στετίνου,
» ὄντες πλησιέστατοι εἰς αὐτοὺς καὶ καταγόμενοι σὺν αὐτοῖς παρὰ τοῦ αὐ-
» τοῦ γένους ἔπρεπε κατ' εὐθεῖαν νὰ τοὺς διαδεχθοῦν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρ-
» χίας, ἀλλ' ἐγυμνώθησαν μὲ πολλὴν βίαν καὶ ἀδικίαν παρὰ τῆς δυνα-
» στείας τοῦ τευτονικοῦ τάγματος, καὶ μετ' ἐκεῖνο παρὰ τῶν ῥηγῶν τῆς
« Πολωνίας. Οἱ δοῦκες τῆς Πομερανίας ὡς τόσον δὲν παρεχώρησαν τὰ προ-
» νόμια καὶ ζητήματά τους διὰ τὸ δουκάτον τῆς Πομερανίας ἢ τῆς Πομε-
» ρελίας, καὶ πάντοτε τὸ ἔβλεπον ὡς παλαιὰν κληρονομίαν τῶν προγόνων
» τους, καὶ ἐκλείψαντες τῷ **1637** τὸ μετέθεσαν εἰς τοὺς κληρονόμους καὶ
» διαδόχους των τοὺς ἐλέκτορας τοῦ Βρανδεβούργου. Ὅσον δὲ διὰ τὸ διά-
» στημα τῆς μεγάλης Πολωνίας τὸ κείμενον μεταξὺ Δράγα καὶ Νέτζα, ἐκεῖνο
» ἀναφέρεται εἰς τὴν νέαν μάρκαν τοῦ Βρανδεβούργου, καὶ οἱ μαγγράβιοι
» τοῦ Βρανδεβούργου ἡσύχως τὸ ἐξουσίαζον μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ Ε' αἰῶνος,
» καθ' ὃν ὁ ῥὴξ τῆς Οὐγγρίας καὶ ὁ ἐλέκτωρ τοῦ Βρανδεβούργου Σιγισμοῦν-
» δος ὑποβαλὼν τὴν νέαν μάρκαν ὑπὸ τῷ τευτονικῷ τάγματι, οἱ ῥῆγες τῆς
» Πολωνίας, διὰ τοὺς μετὰ τοῦ τάγματος αὐτοῦ πολέμους των, ἥρπασαν
» μὲ βίαν αὐτὸ τὸ διάστημα καὶ τὸ οἰκειοποιήθησαν χωρὶς νὰ τοὺς τὸ πα-
» ραχωρήσουν ποτὲ μὲ κάνένα ἔγγραφον οἱ μαργγράβιοι τοῦ Βρανδεβούργου,
» μήτε τὸ τευτονικὸν τάγμα, μήτε οἱ ἐλέκτορες τοῦ Βρανδεβούργου, μήτε
» ὁ βασιλεὺς τῆς Γερμανίας. Τὸ ῥηγάτον οὖν τῆς Λεχίας κατακρατῆσαν ἀ-
» δίκως αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰς διαφυλάξῃ· ἰδοὺ γὰρ ἔ-
» χομεν Ἡμεῖς ἄλλα ζητήματα πλέον ἀξιόλογα καὶ πλέον θεμελιωμένα διὰ
» τὴν οἰκειοποίησίν τους, ὡς ἀνωτέρω προείρηται· ὅθεν μήτε ἠμποροῦμεν
» μήτε θέλομεν νὰ ὑποφέρωμεν πλέον τὴν μεγάλην ἀδικίαν ὁποῦ ἔγινε διὰ
» τούτων εἰς τὸ ῥηγικὸν καὶ ἐλεκτορικὸν Μας σπίτι· καὶ σκοπούμεθα νὰ
» μεταχειρισθῶμεν ὅλας τὰς δυνάμεις ὁποῦ Μᾶς ἔδωκεν ὁ θεὸς, ὄχι μόνον
» διὰ νὰ κάμωμεν δραστήρια τὰ δικαιολογήματα καὶ ζητήματά Μας εἰς
» αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας ἥρπασε καὶ ἐχώρισεν
» ἀπὸ τὸ δουκάτον Μας τῆς Πομερανίας καὶ ἀπὸ τὴν μάρκαν τοῦ Βρανδε-
» βούργου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν μίαν κανονικὴν καὶ ἰ-

» κανὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὴν οἰκειοποίησιν αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν ὁποῦ ἔγινε
» πρὸ τοσούτων αἰώνων καὶ ἀφ' Ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν προγόνων Μας».
» Δι' αὐτὰς οὖν τὰς αἰτίας καὶ τέλη Ἡμεῖς ἐκρίναμεν εὔλογον νὰ ἐξουσιάζωμεν τὰ προῤῥηθέντα μέρη τῆς μεγάλης Πολωνίας κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Νέτζα, καὶ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς Προυσσίας καὶ τῆς Πομερανίας ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ὁποῦ τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας ἐξουσίασεν ἕως τώρα μὲ τὸ ὄνομα Λεχίας Προυσσικῆς, ἐξαιρῶντας τὰς δύο πόλεις τὴν Ὄρ καὶ τὴν Δάντζικαν· καὶ Ἡμεῖς ἐλπίζομεν πῶς ἡ Ἀριστοκρατεία τῆς Λεχίας, ἀφοῦ συλλογισθῇ καλὰ καὶ στοχασθῇ τὰ περιστατικὰ καὶ ζυγιάσῃ τὸ ἐργαστήριον τῶν δικαιολογημάτων Μας, θέλει κινηθεῖ ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὸ νὰ συμφωνήσῃ μαζὴ Μας φιλικώτερον δι' αὐτοὺς τοὺς τόπους. Θέλοντες λοιπὸν νὰ φανερώσωμεν παῤῥησίᾳ αὐτὴν τὴν ἀμετάβλητον ἀπόφασίν Μας μὲ τὰ παρόντα γράμματα εἰς ὅλας τὰς στάσεις καὶ κατοικητὰς τῶν προειρημένων τόπων τῆς Προυσσίας καὶ τῆς Πομερανίας ὁποῦ τὸ ῥηγάτον τῆς Λεχίας ἕως τώρα ἐξουσίασεν, ὁμοίως καὶ τῶν τόπων τῶν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Νέτζα ὁποῦ ἐνομίσθησαν νὰ ἀναφέρωνται εἰς τὴν μεγάλην Πολωνίαν, Ἡμεῖς τοὺς παρακινοῦμεν καθαυτὸ νὰ μὴν ἀντισταθοῦν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκειοποίησίν Μας, μήτε νὰ ἀντειποῦν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους καὶ στρατηλάτας Μας ὁποῦ ἐκ μέρους Μας ἤθελαν διορισθεῖ, ἀλλὰ νὰ ὑποταχθοῦν ἑκουσίως εἰς τὴν ἐξουσίαν Μας, νὰ Μᾶς γνωρίζουσιν εἰς ῥῆγά τους καὶ νόμιμον ἐξουσιαστήν τους καὶ νὰ φέρωνται πρὸς Ἡμᾶς ὡς πιστοὶ καὶ εὐπειθεῖς ὑποχείριοι, καὶ νὰ μὴ κοινωνοῦσι τοῦ λοιποῦ μὲ τὸ ῥηγάτον τῆς Πολωνίας. Ἡμεῖς θέλομεν καὶ ἔχομεν σκοπὸν (καὶ τὸ βεβαιοῦμεν διὰ τῶν παρόντων ἑνὶ ἑκάστῳ καὶ πᾶσι ξεχωριστά,) νὰ τοὺς ὑπερασπιζώμεθα καὶ διαφυλάττωμεν τὰ ὑποστατικά τους καὶ δικαιώματά τους, τόσον πολιτικὰ ὅσον καὶ ἐκκλησιαστικά, καὶ νὰ φυλάττωμεν ἐλευθέραν τὴν γύμνασιν τῆς πίστεως εἰς τοὺς κατολίκους Ῥωμάνους, καὶ νὰ διοικοῦμεν τὰς ἐπαρχίας μὲ τέτοιον τρόπον ὅπου ὅλοι οἱ κατοικηταί των νὰ ζοῦν ὀρθῶς, νὰ ἠμποροῦν νὰ εὐτυχοῦν καὶ νὰ μὴ μετανοήσουν ποτὲ διὰ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν τῆς κυριαρχίας· καὶ διὰ νὰ Μᾶς βεβαιώσουν εἰς τὴν ὑποταγὴν καὶ ἐμπιστοσύνην τους μὲ μίαν μαρτυρίαν καὶ ὑποταγὴν γενικήν, διωρίσαμεν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν Μας Μαριεμπούργου, ἤτοι τὴν κζ' Σεπτεμβρίου. Ὅθεν προστάττομεν εἰς ὅλας τὰς στάσεις τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Πομερανίας καὶ τῆς Προυσσίας καὶ τῶν τόπων τῶν ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ Νέτζα, (ἐξαιρῶντας τὰς πόλεις Τόρνου καὶ Δάντζικας,) ἀπελθεῖν εἰς τὸ Μαριεμποῦργον καὶ παραστῆσαι τοῖς ἐκεῖσε ἐπιτρόποις Ἡμῶν καὶ δηλοποιῆσαι μὲ πρωτόκολον τὸ πῶς ἔφθασαν ἐκεῖ διὰ νὰ φανερώσουν τὸ πληρεξούσιόν τους, καὶ νὰ εὑρεθοῦν εἰς τὸν τόπον καὶ καιρὸν ὁποῦ ἤθελε τοὺς διορισθεῖ διὰ νὰ Μᾶς δώσουν τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ καὶ τῆς ὑποταγῆς, καὶ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ δεχθοῦν Ἡμᾶς τε καὶ τοὺς διαδόχους καὶ κληρονόμους Ἡμῶν εἰς νόμιμον ῥῆγα καὶ ἐξουσιαστήν. Ἡμεῖς θέλομεν ἔτι τοῦτο, ὅτι οἱ ἐπίσκοποι, ἀββᾶδες, μητροπολῖται, παλατῖνοι, φρούραρχοι, στάροσται,

» θησαυροφύλακες καὶ κριταὶ τῶν ἐπαρχιῶν, νὰ φανοῦν ὅλοι καὶ καθεὶς εἰς
» τὸ Μαριεμποῦργον, προσωπικῶς ἢ μὲ ἐπιτρόπους ὁποῦ νὰ ἔχουν πληρε-
» ξούσιον, καὶ θέλομεν ὅτι αἱ ἄλλαι στάσεις νὰ παῤῥησιασθῶσιν ἀπὸ ἐπι-
» τρόπους ἐκλεγομένους ἐν τοῖς προὔχουσιν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐξίσου νὰ ἔχωσι
» καὶ τὸ πληρεξούσιον, καὶ αὐτὸ μὲ τρόπον ὁποῦ ἀπὸ κάθε τόπον νὰ εἶ-
» ναι τοὐλάχιστον 4 πρόσωπα εὐγενῶν, 4 ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἱερέων, 6
» προεστώτων τοῦ χωρίου, καὶ ἀπὸ κάθε τάγμα τῶν πόλεων νὰ εἶναι δύο
» προεστοὶ τοῦ μαχαλὲ καὶ ἕνας σύνδικος, ἀπεσταλμένοι εἰς τὸ νὰ ἔχουν
» τὴν ἄδειαν νὰ κάμουν τὴν κοινὴν καὶ γενικὴν ὑποταγὴν τῶν εἰρημένων
» ἐπαρχιῶν. Θέλομεν πρὸς τούτοις ὅτι ἕκαστος αὐτῶν τῶν ἐπιτρόπων νὰ
» ἔχῃ κατάλογον ὑπογεγραμμένον καὶ ἐμμάρτυρον ἀπὸ τὸν κριτὴν τοῦ τό-
» που καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς εὐγενεῖς τοῦ ἱππικοῦ τάγματος παρόντας καὶ ἀ-
» πόντας, ὁποῦ ἔχουν ὑποστατικὰ εἰς τοὺς τόπους καὶ πόλεις, ὁμοίως καὶ
» ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ ἄρχοντας ἐκείνων τῶν τόπων ἐπ' ὀνόματι τῶν ὁποίων
» πρέπει νὰ κάμουν τὴν ὑποταγὴν, καὶ νὰ δώσουν αὐτὸν τὸν κατάλογον
» εἰς τοὺς ἐπιτρόπους Μας. Ἐλπίζομεν ὅτι πάντες καὶ ἕκαστος θέλουν φερ-
» θεῖ κατὰ τὰ παρόντα γράμματά Μας· εἰ δέ τις παρ' ἐλπίδα ἤθελε παρ-
» ακούσει, καὶ δὲν ἤθελε Μᾶς δώσει τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ, καὶ ἤθελεν ἀντι-
» τείνει εἰς τὸ νὰ Μᾶς ὑποταχθῇ καὶ νὰ Μᾶς γνωρίσῃ διὰ κύριόν του, ἢ ἤ-
» θελεν ἐναντιωθεῖ εἰς τὰ στρατεύματά Μας καὶ εἰς ἐκείνους ὁποῦ εἶναι διω-
» ρισμένοι νὰ ἐνεργοῦσιν τὰ προστάγματά Μας, ἢ ἤθελε φανεῖ καὶ ὕπο-
» πτος ἀνυποταξίας καὶ ἀπιστίας, ὁ τοιοῦτος ἠμπορεῖ νὰ καρτερῇ παρ' Ἡμῶν
» μαζὴ μὲ τοὺς ὁμογνώμονάς του ὅλας τὰς ποινὰς ὁποῦ ἀνηλεῶς συνειθί-
» ζονται εἰς τοιαῦτα περιστατικά. Οὗ εἰς ἔνδειξιν, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀγνοῇ
» τινας τοὺς σκοπούς Μας, Ἡμεῖς ὑπεγράψαμεν οἱ ἴδιοι ἰδιοχείρως τὰ πα-
» ρόντα γράμματα, τὰ ἐβουλλώσαμεν μὲ τὴν βούλλαν τῶν ὅπλων Μας καὶ
» τὰ ἐκοινοποιήσαμεν εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὁποῦ πρέπει.»

«Ἐγράφη εἰς τὸ Περλῖνο τῇ ιγ' Σεπτεμβρίου 1772.

Οἱ Ἀουστριακοὶ κρατοῦσι τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἀπὸ τῆς Βιάλας καὶ Βιελίτζ εἰς τὰ σύνορα τῆς Σιλεσίας κατὰ τὸ μῆκος τῆς Βιστούλας πρὸς τὸ Λουβλῖνον, κἀκεῖθεν ὅλην τὴν Κόκκινην Ῥουσσίαν μέχρι τῆς Ποδολίας. Εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα εἶναι μοναστήρια 1788, ἐξ ὧν μόνον τὰ τῶν δομινικανῶν εἰσιν 96.

Μανιφέστον τῆς Μαρίας Τερέζας, ἀρχιδουκίσσης τῆς Ἀουστρίας καὶ ῥηγίσσης Οὐγγρίας τε καὶ Τρανσυλβανίας.

« Δηλοποιοῦμεν πᾶσι τοῖς ἐντευξομένοις τὰ ἀνὰ χεῖρας πῶς συμβουλευ-
» θεῖσαι διὰ τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς Λεχίας μὲ τὴν βασίλισσαν τῆς
» Ῥουσσίας καὶ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Προυσσίας, ἐσυμφωνήσαμεν νὰ δώσωμεν

» τὸ δραστήριον ὁ καθεὶς Μας ξεχωριστὰ εἰς τὰ παλαιὰ δικαιολογήματα
» ὁποῦ Ἡμεῖς ἔχομεν εἰς μερικὰς ἐπαρχίας τῆς Πολωνίας, καὶ νὰ τὰς ἑνώ-
» σωμεν μὲ τὴν βασιλείαν Μας. Ἀκολούθως Ἡμεῖς οἰκειοποιήθημεν διὰ τῶν
» στρατιωτῶν Μας ἐκείνας τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ ἀνάγονται εἰς τὰ δικαιολο-
» γήματά Μας καὶ ὁποῦ περιέχονται εἰς τὰ ἑξῆς ὁροθέσια· ἤγουν ἡ δεξιὰ
» ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ἀπὸ τὰ δουκάτα τῆς Σιλεσίας ἄνωθεν τῆς
» πόλεως Σανδομὶρ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Σὰν, περνῶντας ἐκεῖ-
» θεν διὰ τοῦ Φρονοπὸλ πρὸς τὸ Ζαμόσκη καὶ Ῥουπεςτζὸβ μέχρι τοῦ πο-
» ταμοῦ Πὸγ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκεῖθεν τοῦ Πὸγ κατὰ τὸ μῆκος τῶν ὁρίων
» τῆς Ἐρυθρᾶς Ῥουσσίας, ἔνθα ἀρχίζουν τὰ ὅρια τῆς Βολλινίας καὶ τῆς Πο-
» δολίας μέχρι τῶν ἐσχατιῶν καὶ ὁρίων τοῦ Παράζ· κἀκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν
» γραμμὴν εἰς τὸν Νίστρον, πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ἔνθα τὸ ποταμίδιον Πο-
» δόκζα χύνεται εἰς τὸν Νίστρον διαιρῶντας μικρόν τι μέρος τῆς Ποδο-
» λίας, καὶ τέλος τὰ ὅρια ὁποῦ ξεχωρίζουσι τὴν Ποκουτίαν ἀπὸ τὴν Μολ-
» δαβίαν. Καὶ ἐπειδὴ Ἡμεῖς ἰδιοποιήθημεν τὸ προῤῥηθὲν διάστημα τῶν
» ἐπαρχιῶν, διωρίσαμεν τὸν κόμητα Δεπεργιὰν τοποτηρητήν Μας ἐν τῇ
» Πολωνίᾳ, μὲ πληρεξουσιότητα τοῦ διοικεῖν αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας δεφεν-
» δευομένας παρὰ τῶν στρατευμάτων Μας, καὶ νὰ μεταχειρίζεται κάθε μέ-
» σον ὁποῦ ἤθελε τὸν φανεῖ ἁρμόδιον διὰ τὴν μετὰ φρονήσεως διοίκησίν
» των. Ὅθεν προστάττομεν εἰς ὅλους ἐκείνους ὁποῦ περιέχονται εἰς τὰ προῤ-
» ῥηθέντα ὅρια ὑποχειρίους κατοικητὰς, δεσπότας ὑποστατικῶν, ὁποίας κα-
» ταστάσεως, τάξεως καὶ γενεᾶς ἤθελαν εἶσθαι, ἐκκλησιαστικούς τε καὶ
» λαϊκοὺς, προεστῶτας πόλεων καὶ χωρίων καὶ τέλος εἰς ὅλους καὶ εἰς
» καθένα ἁπλῶς χωρὶς νὰ ἐξαιρέσωμεν οὐδένα, τὸ νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ τι-
» μοῦν τὸν ῥηθέντα κόμητα Δεπεργιὰν ὡς πληρεξούσιον τοποτηρητὴν καὶ
» τοπάρχην Μας. Ἡμεῖς ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἤθελε φανεῖ τινας ὁποῦ νὰ μὴν
» ἐνεργήσῃ τὴν προσταγὴν ὁποῦ ἐξ ὀνόματός Μας ἤθελε προστάξει, καὶ ἀγ-
» καλὰ καὶ ἀκόμη νὰ μὴ διωρίσαμεν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν πρέπει νὰ γένῃ ἡ
» πάνδημος καὶ ἑορτάσιμος ὑποταγὴ, τοῦτο ὅμως θέλει γένει τὴν ταχίστην
» εἰς τὸ ἑξῆς· καὶ ὡς τόσον Ἡμεῖς προστάζομεν ὅτι οἱ κατοικηταὶ ὁποῦ
» εἶναι εἰς τὴν ὑπεράσπισίν Μας νὰ διάγωσιν ἡσύχως, ὡσὰν νὰ ἤθελαν Μᾶς
» δώσει πρὸ πολλοῦ τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ, διατὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνον μέσον
» τοῦ νὰ ἀξιωθοῦν τῆς καλοκἀγαθίας καὶ τῶν χαρίτων Μας, καὶ ἄν τινας
» ἤθελε τολμήσει νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὰς προσταγάς Μας, (τὸ ὁποῖον Ἡμεῖς
» ποτὲ δὲν ὑποπτευόμεθα,) ἂς ἠξεύρῃ πῶς βιασθεῖσα νὰ λησμονήσω τὴν
» συνήθη φιλανθρωπίαν Μου θέλω τὸν παιδεύσει ἀπηνέστατα.»

Οἱ Ῥοῦσσοι ὑπέταξαν Αὐγούστου τῇ ιή καὶ τὸ κάστρον τῶν κονφεδεράτων Ζευστόχο τὸ ἐν τῇ Λιτουανίᾳ· εὗρον ἀποθήκας μεγάλας μὲ τζεπχανὲ καὶ χρήματα πολλά· ἐζώγρησαν 1,000 ἄνδρας, ἐν οἷς ἦσαν δύο μαρεσιάλοι καὶ πέντε κολονέλοι· παρεδόθη ἡ χώρα τῷ πρίγκηπι Γαλιτζίνῳ.

Τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὴν Λεόπολιν καὶ εἰσῆλθον τὰ

—1772

αουστριακά εἰς τὰς 6' τοῦ Σεπτεμβρίου· ὁ γκενεράλης Ῥοῦσσος Καμίσκοϊ ἀπῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ῥωμαντζὼφ μὲ ἓξ ῥεγιμέντα, καὶ ὁ γκενεράλης Σιρκὼφ ἔλαβεν ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὴν Βρόδαν τὴν στρατηγίαν τοῦ ἐν τῇ Λεχίᾳ ῥουσσικοῦ στρατοπέδου.

Ἔσυραν οἱ Ῥοῦσσοι κορδόνια, Αὐγούστου κθ', ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς Λιβονίας καὶ Κουρλανδίας κατὰ τὸ μῆκος τῶν ποταμῶν Σβίνα ἢ Δούνα, διὰ τοῦ παλατινάτου Μινσὸν μέχρι Βερεζίνης, καὶ ἀκολουθῶντας τὸν ποταμὸν αὐτὸν μέχρι τοῦ Ῥοζατζώφ· ταῦτα ἐγένετο ἐν τῇ Λιτουανίᾳ.

Μανιφέστον τοῦ κόμητος Ζαχαρίου Τσερνισέφ, στρατηγοῦ τῆς βασιλίσσης τῶν Μοσχόβων Αἰκατερίνης τῆς Β', ἐκδοθὲν τῇ έ τοῦ Σεπτεμβρίου.

« Ἡ κραταιοτάτη βασίλισσά μου ἀποφασίσασα, κατὰ τὸ ἀζημίωτον καὶ » ἀθῶον πολλῶν παλαιῶν προνομίων καὶ δικαιοτάτων καὶ ἀναμφιβόλων » ζητημάτων ὁποῦ ἔχει ἡ Βασιλεία Της ἐπάνω εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς » Λεχίας, ἀποφασίσασα λοιπὸν νὰ συσσωματώσῃ καὶ νὰ ἑνώσῃ αἰωνίως » μὲ τὴν βασιλείαν Της τὰς ἐπαρχίας καὶ κατοικητὰς, τὰς ἑξῆς ῥηθησομέ- » νας, ἤγουν τὰς ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Δοζοβίνα, ἄλλως Δού- » να λεγομένου, καὶ ὅλην τὴν Λιβονίαν τῆς Λεχίας, καὶ ἀκόμη καὶ μέρος » τοῦ παλατινάτου Πολόκζη, κειμένου ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὄχθης τοῦ αὐτοῦ πο- » ταμοῦ Δούνα, καὶ ἀκόμη καὶ τὸ παλατινάτον τοῦ Βιτέπσκη, εἰς τρόπον » ὁποῦ ὁ ποταμὸς Δούνας νὰ σχηματίζῃ αἰωνίως εἰς τὸ ἑξῆς τὰ φυσικὰ ὅ- » ρια μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν Ῥουσσίας καὶ Λεχίας, τὰ ὁποῖα ἐκτείνον- » ται ἀκολούθως μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τῶν ξεχωριστῶν ὁρίων τῶν μεταξὺ » τοῦ παλατινάτου Βιτέπσκη καὶ τοῦ παλατινάτου Πολόκζη, καὶ καταβαί- » νει μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς ἐκείνου τοῦ ξεχωριστοῦ ὁρίου δι' οὗ συνορεύονται » καὶ ἑνώνονται τὰ ὁροθέσια ὁποῦ εἶναι κοινὰ εἰς τὰ παλατινάτα τοῦ Πο- » λόκζη καὶ τοῦ Βιτέπσκη καὶ τοῦ Μίνσκη, κἀκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν, » μετὰ τὴν δίοδον τοῦ ποταμοῦ Τρουέτζη καὶ τῆς πλησιοχώρου αὐτῷ πό- » λεως Ὄρδβα, ἀκολουθῶντας τὸν ποταμὸν μέχρι τοῦ τόπου καὶ μέρους » ἔνθα εἰσβάλλει ὁ ποταμὸς αὐτὸς εἰς τὸν ποταμὸν Νίπρον, καὶ μετὰ τὸν » ποταμὸν αὐτὸν μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς τῶν παλαιῶν ὁρίων τῶν μεταξὺ Ῥουσ- » σίας καὶ Πολωνίας, ἀκολουθῶντας τὸ μάκρος αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὸ » κατέβασμα, εἰς τρόπον ὁποῦ ὅλη ἡ Λιβονικὴ Πολωνία, ἓν μέρος τοῦ πα- » λατινάτου τοῦ Πολόκζη, κειμένου εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ ποταμοῦ Δούνα, καὶ ὅ- » λον τὸ παλατινάτον τοῦ Βιτέπσκη, κειμένου ἐπάνω εἰς τὰς δύο ὄχθας » τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ, καὶ ὅλον τὸ παλατινάτον τοῦ Σισλάβι καὶ τὸ ἀνώ- » τερον μέρος τοῦ παλατινάτου Μίνσκη, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἐκεῖθεν τῆς » νέας γραμμῆς ὁποῦ ἑλκύεται ἀπὸ τοῦ σημείου ἔνθα τὰ τρία σύνορα τῶν » παλατινάτων Πολόκζη, Βιτέπσκη καὶ Μίνσκη συνορεύουσι καὶ ἑνώνονται » μέχρι τῆς πηγῆς τοῦ ποταμοῦ Δρουέτζ, καὶ πρὸς τούτοις τὸ κατώτερον

» μέρος τοῦ παλατινάτου τοῦ Μίνσκη, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἐκεῖθεν τοῦ πο-
» ταμοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ποταμοῦ Νίπρου· αὐτὰ ὅλα θέλουν εἶναι εἰς τὸ ἑ-
» ξῆς καὶ πάντοτε ὑποκείμενα εἰς τὴν βασιλικὴν κορώναν τῆς Ῥουσσίας,
» καὶ οἱ κατοικηταί τους, καὶ ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔχουν κτήματα, ὁποίας κατα-
» στάσεως καὶ τάξεως ἤθελαν εἶσθαι, θέλουσιν εἶναι ὑποχείριοι καὶ ὑπο-
» κείμενοι τῆς Ῥουσσίας».

» Μὲ αὐτὰς τὰς αἰτίας ὡς διοικητὴς γενικὸς ἐκ μέρους τῆς βασιλίσσης,
» ἐγὼ ὁ Ζαχαρίας ἔχω προσταγὴν νὰ φανερώσω παῤῥησίᾳ, καὶ πρὸ πάντων
» ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ὀνόματος τῆς βασιλίσσης, (τὸ ὁποῖον ἐγὼ κάμνω τώρα διὰ
» τῶν παρόντων γραμμάτων πρὸς εἴδησιν καὶ ἀσφάλειαν ἑνὸς ἑκάστου καὶ
» πάντων,) εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς νέους ὑποκειμένους καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἀ-
» κριβούς μας συμπολίτας, τὸ πῶς ὄχι μόνον ἡ βασίλισσα θέλει διαφυλά-
» ξει ἑνὶ ἑκάστῳ καὶ πᾶσιν ἀβλαβῆ καὶ ἀλώβητον τὴν γύμνασιν τῆς θρη-
» σκείας των, ὡσαύτως καὶ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑποστατικῶν καὶ ὑπαρχόν-
» των τους, ἀλλὰ πρὸς τούτοις τὸ ὅτι, στοχαζομένη αὐτοὺς ὡς υἱούς Της,
» τοὺς κάμνει καθολικώτερον καὶ χωρὶς ἐξαίρεσιν ἐξίσου συμμετόχους ὅλων
» τῶν προνομίων, ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων τὰ ὁποῖα ἀπολαμβάνουν οἱ
» παλαιοί Της ὑποχείριοι, εἰς τρόπον ὁποῦ ὅλοι οἱ κατοικηταὶ κάθε μέρους
» αὐτῶν τῶν συσσωματωθεισῶν ἐπαρχιῶν θέλουν ἀπολαμβάνει τοῦ λοιποῦ
» ὅλα τὰ κέρδη ὁποῦ ἐδόθησαν εἰς τοὺς ὑποκειμένους τῆς βασιλείας τῶν
» Ῥαύσσων. Ἡ Βασιλεία Της προσμένει, εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης αὐτῶν
» τῶν νέων Της ὑποκειμένων, καὶ καθὼς ἐδεξιώθησαν αὐτοὶ ἐπικερδῶς καὶ
» μὲ φιλοφροσύνην, ὥσπερ καὶ οἱ παλαιοὶ ὑποχείριοι Ῥοῦσσοι, ὅτι θέλουν μετα-
» χειρισθεῖ κάθε τους ἐπιμέλειαν διὰ νὰ γίνουν ἄξιοι εἰς τὸ ἑξῆς αὐτῆς τῆς
» περιποιήσεως καὶ φιλοφροσύνης, μὲ μίαν ἀγάπην εἰλικρινῆ πρὸς τὴν πατρί-
» δα τους καὶ μὲ μίαν πίστιν ἀδιάσειστον πρὸς μίαν βασίλισσαν καὶ κυ-
» ρίαν τους τόσον μεγαλόψυχον. Ὅθεν ὅλοι οἱ κατοικηταὶ καθολικώτερον,
» ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν εὐγενῶν, τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐχόντων ἐπιστασίας
» μέχρι τοῦ ἐσχάτου τοῦ ἐν αὐτοῖς, θέλουν ἔχει χρέος ἀκολούθως νὰ κά-
» μουν τοῦ λοιποῦ τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων ὁποῦ θέ-
» λουν διορισθεῖ διὰ αὐτὸ τὸ ἔργον. Καὶ ἀνίσως τινὰς τῶν εὐγενῶν, ἢ ἄλ-
» λης καταστάσεως ἄνθρωπος ὁρίζωντας ὑποστατικά, ἤθελε νομίσει νὰ μὴ
» κάμῃ ὅρκον, τοῦ δίδεται διὰ τῶν παρόντων διορία τριῶν μηνῶν νὰ πω-
» λήσῃ τὰ ὑποστατικά του καὶ νὰ ἀναχωρήσῃ ἐλευθέρως ὅπου θέλει· μετὰ
» δὲ τὴν διορίαν αὐτὴν, ὅσα ὑποστατικὰ ἤθελεν ἀφήσει θέλουν δημευθεῖ.
» Ὅλα τὰ μέλη τοῦ κλήρου τὰ διαχωρισμένα μὲ διαφόρους πίστεις πρέ-
» πει νὰ χρησιμεύσουν, ὡς ποιμένες ψυχῶν, εἰς παράδειγμα διὰ τὴν παρα-
» τήρησιν τοῦ ὅρκου των, καὶ νὰ παρακαλοῦν, κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ διωρί-
» σθη εἰς τὰς προσευχάς τους τὰς κοινάς τε καὶ καθημερινὰς, τὸν παντοδύ-
» ναμον θεὸν νὰ δίδῃ ὑγείαν εἰς τὴν βασίλισσαν καὶ εἰς τὸν ἀκριβόν Της
» υἱὸν καὶ διάδοχον τὸν μεγάλον πρίγκηπα Παῦλον Πετροβίτζην».

» Διὰ τὴν ἀσφάλειαν ὁποῦ ἀνωτέρω ἐδόθη εἰς τὰς διαφόρους λατρείας,
» καὶ κατὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν δικαιολογημάτων ὅλων τῶν κατοικητῶν,

» ἐννοεῖται ὅτι καὶ οἱ Ἑβραῖοι ὁποῦ κατοικοῦσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ συνε-
» σωματώθησαν μὲ τὴν βασιλείαν τῆς Ῥουσσίας θέλουν ἔχει ὅλας τὰς ἐ-
» λευθερίας τὰς ὁποίας ἔχουν κατὰ τὸ παρὸν, ὅσον διὰ τὴν θρησκείαν καὶ
» προνόμιά τους. Ἡ φιλανθρωπία τῆς βασιλίσσης δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐξωσθοῦν
» αὐτοὶ μόνοι ἀπὸ τὴν καθολικὴν χάριν καὶ ἀπὸ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν
» τὴν ἐπὶ τῆς διοικήσεώς Της, ἐνόσῳ αὐτοὶ ἤθελαν ἐνεργεῖ τὴν πραγματείαν
» τους καὶ ἤθελαν μεταχειρίζονται τὰ ὑποστατικά τους φερόμενοι ὡς πι-
» στοὶ ὑποκείμενοι καὶ ὄχι μέ τινα προδοσίαν.»

» Τὰ κριτήρια τῶν ἑνωθεισῶν ἐπαρχιῶν θέλουν διαφυλάττωνται καὶ θέ-
» λουν ἐνεργεῖ ἐπ' ὀνόματι τῆς κραταιοτάτης βασιλίσσης μίαν ἐντελῆ δι-
» καιοσύνην.»

» Τελευταῖον κρίνω ἀναγκαῖον νὰ προσθέσω ἐξεπίτηδες ὅτι, κατὰ τὰς
» προσταγὰς τῆς κραταιοτάτης βασιλίσσης, τὰ στρατεύματά Της, ὄντα ἤ-
» δη εἰς ἰδίας ἐπαρχίας, θέλουν φυλάττει τὴν ἐντελεστάτην εὐταξίαν, καὶ ἡ
» μεταβολὴ τῆς διοικήσεως δὲν θέλει προξενήσει ταραχήν τινα εἰς τὴν ἀ-
» σφάλειαν καὶ γαλήνην τῶν νέων ὑποκειμένων, τόσον εἰς τὴν οἰκονομίαν
» τους ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐμπορίαν καὶ ὑποστατικά τους· μάλιστα ἐπειδὴ καὶ
» αὐτὸς ὁ τρόπος τοῦ ζῆν συντρέχει εἰς τὴν εὐτυχίαν κάθε ἰδιώτου, καὶ ἀ-
» κολουθεῖ ἐκ τούτου ἡ αὔξησις καὶ πολυπληθία εἰς αὐτὰς τὰς νέας ἐπαρ-
» χίας, ἡ Βασιλεία Της θέλει φροντίσει τὰ μέγιστα δι'αὐτὴν τὴν ἀσφάλειαν.»

» Τὰ παρόντα θέλουν ἀναγνωσθεῖ τῇ ις' Ὀκτωβρίου εἰς ὅλας τὰς ἐκ-
» κλησίας ὁποῦ περιέχονται εἰς τὰς πόλεις, καὶ θέλουν προσκολληθεῖ εἰς
» τοὺς τόπους καὶ μέρη τὰ συνειθισμένα· καὶ διὰ νὰ γίνουν πασίγνωστα καὶ
» νὰ ἔχουν κάθε βεβαιότητα καὶ ἀξιόπιστον, κατὰ τὴν δύναμιν ὁποῦ μᾶς
» ἐδόθη, ἡμεῖς τὰ ὑπεγράψαμεν ἰδιοχείρως καὶ τὰ ἠσφαλίσαμεν μὲ τὴν βούλ-
» λαν μας.»

Μὲ αὐτὴν τὴν διανομὴν ἡ Προυσσία παίρνει 900 λέγας τετραγώνους· κάθε λέγα περιέχει μίαν ὥραν. Τὸ διάστημα αὐτὸ ἔχει δύο ἐπισκοπάς, τὴν τοῦ Κούλμου καὶ τὴν τῆς Βραμίας, τρία παλατινάτα καὶ πέντε σταροστίας.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ἀούστρια περιέχει 2,700 λέγας τετραγώνους, τὴν ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Λεοπόλεως, μίαν ἐπισκοπήν, τρία παλατινάτα καὶ 14 σταροστίας.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ῥουσσία περιέχει 7,040 λέγας τετραγώνους, δύο ἐπισκοπάς, τὴν τοῦ Πολόκζη καὶ τὴν τῆς Λιβονίας, 4 παλατινάτα καὶ 4 σταροστίας.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐπισκοπαί, παλατινάτα καὶ σταροστίαι ἦσαν μὲ τίτλον ἀρχόντων γερουσιαστῶν τῆς Ἀριστοκρατείας· ὅθεν αὐτὴ ἡ διαμοίρασις στερεῖ τὴν Πολωνίαν 39 γερουσιαστῶν ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν 139, ἐξ ὧν ἐσύγκειτο ἡ γερουσία.

Τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ῥουσσία, ἄγκαλὰ καὶ πλέον ἐκτεταμένον, δὲν εἶναι ὅμως τόσον ἀναγκαῖον καὶ ἐπικερδές· τὸ μέρος ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Ἀούστρια

εἶναι γόνιμον καὶ κατοικημένον· τὸ μέρος ὅμως ὁποῦ ἐπῆρεν ἡ Προυσσία εἶναι τὸ πλέον ἀξιόλογον, μὲ τὸ νὰ ὁρίζῃ τὸν ποταμὸν Βιστούλαν, καὶ ἐκ τούτου εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ πραγματεύεται σιτάρι, καὶ νὰ ἔχῃ πολὺ κέρδος ἀπὸ τὰ ἅλας ὁποῦ φέρεται ἀπὸ τὴν Δάντζικα εἰς τὸ Τόρνο, καὶ νὰ δίδῃ νόμον εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ὁ εἰς τὴν Πάρον στόλος τῆς Ῥουσσίας σύγκειται ἀπὸ 18 νῆας τῆς λίνεας καὶ πολυαρίθμους φρεγάτας καὶ ἄλλα μικρὰ πλοῖα. Ναῦς τῆς λίνεας σταλεῖσα ἀπὸ τὸ Κρονστὰδ διὰ ἐνδυνάμωσίν του ἔφθασε, καὶ προσμένουσι καὶ τὰς λοιπὰς ἀμέσως. Εἰς τὸ Λιβόρνον ἦλθον πολλὰ καράβια ῥουσσικὰ φορτωμένα μὲ προζωάρκεια καὶ μουχιμάτια διὰ τὸν στόλον τὸν ῥούσσικον τὸν ἐν τῇ Πάρῳ.

Εἰς τὸν κόμητα Γρηγόριον Ὀρλὼφ ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ Φωξάνι ἐχάρισεν ἡ βασίλισσα δι' ἀμοιβὴν τῆς δουλεύσεώς του 100,000 ῥούβλια, τὸν διώρισε καὶ 50,000 ῥούβλια λουφὲν, τὸν ἔδωσεν ἄδειαν νὰ λείψῃ διὰ τὴν ὑγείαν του, καὶ νὰ ἐκλέξῃ ἢ τὸ νὰ διατρίψῃ εἰς τὰ χωρία του ἢ νὰ πηγαίνῃ εἰς ξένας ἐπαρχίας διὰ νὰ πάρῃ τὰ νερά. Ὅλα τὰ ὀφφίκιά του καὶ αἱ ἐπιστασίαι του ἔμειναν ἀναπόσπαστα· τοὺς κόμητας ἀδελφούς του ὁμοίως εὐηργέτησε, καὶ τὸν εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος Ἀλέξιον Ὀρλὼφ τὸν ἐχάρισε γῆν περιέχουσαν 10,000 ἀγροίκων.

Ἐν τούτοις εἰς τὸ Μισίρι μεγάλαι συγχύσεις καὶ ἀνταρσίαι πρῶτον τοῦ Ἀλῆ-πεη καὶ ἐνταυτῷ τοῦ Ἀπουδαὰπ Μεχμέτ-πεη, καὶ σιτοδεία, καὶ φόνος τελευταῖον τοῦ Ἀλῆ-πεη. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Παλαιστίνην ταραχὴ ἐξ αἰτίας τοῦ σεΐχ Δάχερ, τοπάρχου τῆς Πτολεμαΐδος· ἐξουσιάσθησαν δὲ παρὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ σεΐχ Δάχερ αὐτοῦ ἥ τε Γιάφα, ἤτοι Ἰόπη, καὶ ἡ Γάζα.

Ἡ ἐλευθερία ὁποῦ ἡ Ῥουσσία ἔδωσεν εἰς τοὺς κατοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν ὁποῦ ἐσυσωματώθησαν μὲ τὴν βασιλείαν της τοὺς παρακινεῖ νὰ ὑποταχθοῦν ἑκουσίως εἰς τὴν νέαν κυριαρχίαν. Ἐγράφησαν κατάστιχα ὅλων τῶν κατοικητῶν καὶ τῶν ὑποστατικῶν τους· ὁ κλῆρος ὁ παπιστικὸς, ὁποῦ καὶ αὐτὸς ἔλαβε τὴν ἀσφάλειαν καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι κατοικηταὶ, ἔχει τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων του· ἔκαμε κάποιαν δυσκολίαν διὰ τὸν ὅρκον τοῦ πιστοῦ ὁποῦ διωρίσθη εἰς τὰς ἱκετηρίους ἐντεύξεις τὰς ὑπὲρ τῆς βασιλίσσης, ὅμως τὰ πολλά τους ὑποστατικὰ τοὺς ἔκαμαν νὰ ὑποφέρουν αὐτὰς τὰς δυσκολίας, καὶ τὰ πάντα κατὰ τὸ παρὸν ἡσυχάζουσιν εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας.

Εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Πολωνίας ὁποῦ οἰκειοποιήθη ἡ Ἀούστρια συνεκροτήθη συνωμοσία κατὰ τῆς νέας κυριαρχίας· ἤθελε κάμει κακὰ ἀποτελέσματα ἂν δὲν προεγνωρίζετο· ἀλλὰ φωραθεῖσα καὶ ἀνακαλυφθεῖσα ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι κατεδαμάσθη καὶ ἐξηλείφθη, καὶ οἱ ἀξιολογώτεροι συνωμόται εἱρκτῇ παρεδόθησαν.

Διώρισεν εἶτα ἡ Ἀούστρια εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς τῶν ἐν τῇ Λεχίᾳ νεοκτήτων αὐτῶν ἐπαρχιῶν της τοὺς ἑξῆς μισθούς: εἰς μοναχὸν 500 φιο-

ρίνια τὸν χρόνον· εἰς βικάριον 800· εἰς πενεφικιάλην 1,200· εἰς κουράτον 1,500· εἰς πριόρε 2,000· εἰς δογιάνον 2,500· εἰς τὸν κανονικὸν τοῦ κολλεγίου 2,800· εἰς τὸν πριόρετου 3,000· εἰς τὸν κανονικὸν τῆς καθέδρας 3,000· εἰς τὸν πρελάτον 4,000· εἰς ὀφφικιάλιον-γκενεράλην 5,000· εἰς σουφραγάντε 5,000· εἰς ἐπίσκοπον 8,000· εἰς ἀρχιεπίσκοπον 10,000· εἰς πριμάτε (ὅστις εἶναι ὁ μονσιοὺ Κιέρσκης, ἐπίσκοπος τοῦ Πρεμίσλι,) 20,000. Ἔχει καὶ ὁ κλῆρος τοῦ ῥωμαϊκοῦ ῥητοῦ τοὺς ἑξῆς μισθούς: ὁ βικάριος 500 φιορίνια, ὁ κουράτος 1,000, ὁ δογιάνος 1,500, ἕνας ὀφφικιάλιος 2,000, ἕνας ἐπίσκοπος 1,200, ἀρχιεπίσκοπος 2,000, μητροπολίτης 6,000. Ἔχει καὶ ὁ κλῆρος τῶν Ἀρμενίων τοὺς ἑξῆς μισθούς: ὁ κουράτος 1,000 φιορίνια, ὁ δογιάνος 1,500, ὁ ὀφφικιάλιος 2,000 καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος 3,000 φιορίνια. Τὸ δὲ φιορίνι περνᾷ παράδες τούρκικους 33.

Εἰς τὴν Μήκονον, Πάτμον καὶ Σάμον ἦτον τότε 12 καράβια τῆς λίνεας, καὶ εἰς τὴν Πάρον ἐναυπηγοῦσαν δύο φρεγάταις καὶ ἓξ γαλιόταις, λαμβάνοντες τὸν κερεστὲν παρὰ τῶν πλησιοχώρων νήσων, καὶ ταῦτα παρὰ τῆς Θάσου.

Ἐσυγχίσθη ὁ βεζίρης Μουσούνογλους διὰ τὴν διάλυσιν τῆς κατὰ τὸ Φωξάνι συνελεύσεως· ὅθεν ἐφρόντισε νὰ γένῃ καὶ δευτέρα συνέλευσις διὰ νὰ πραγματευθῶσι καὶ πάλιν τὰ τῆς εἰρήνης μὲ ὁπλοστασίαν ἓξ μηνῶν, ἀπὸ ά Σεπτεμβρίου 1772 μέχρι ά Μαρτίου 1773. Συνῆλθον εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ ῥεΐς-ἐφένδης Ἀπδουῤῥαζάκης, πληρεξούσιος τῶν Τούρκων, καὶ ὁ Ὀπρέσκωφ, πληρεξούσιος τῶν Ῥούσσων. Ἦτον μὲ τὸν Ἀπδουῤῥαζάκην ὡς Δραγομάνος τῆς Πόρτας καὶ ὁ ἀπὸ ἰατρῶν Σκαρλάτος Καρατζᾶς. Ἀλλὰ διαλυθείσης καὐτῆς τῆς συνελεύσεως ἀνωφελῶς χωρὶς τὴν κατόρθωσιν τῆς εἰρήνης ἡ Πόρτα ἔκαμε μανιφέστον κατηγοροῦσα οἱονεὶ τοὺς Ῥούσσους, πρὸς ἀναίρεσιν τοῦ ὁποίου ἐξέδοτο ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας τὸ ἑξῆς μανιφέστον.

«Φαίνεται νὰ κυκλοφορῇ ἕνα μανιφέστον, διαμοιρασθὲν ἀπὸ τὴν Πόρταν » εἰς τοὺς παρ' αὐτῇ πρέσβεις, διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως καὶ τὴν » ἀνανέωσιν τοῦ πολέμου ἑκατέρωθεν. Ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας δὲν ἤθελε κο» πιάσῃ νὰ ἀποκριθῇ εἰς αὐτὸ τὸ ἔγγραφον ἂν εἶχε νὰ κάμῃ μόνον μὲ τὸν » ἐχθρόν της, διατί δὲν βλέπει ἄλλο τι εἰς αὐτὸ, εἰμὴ μόνον δολιότητα » φυσικὴν, καθ' ἧς οὔτε ἡ τῶν πραγμάτων καὶ ἔργων μαρτυρία οὔτε ἡ ἀ» πόδειξις τοῦ λόγου τὸ σύνολον οὐκ ἰσχύουσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἰς αὐ» τὴν τὴν πραγματείαν, καθὼς καὶ εἰς ὅλα τὰ λοιπά της ἐπιχειρήματα, κι» νεῖται ἡ Ῥουσσία φανερὰ καὶ ἐν ὄψει ὅλης τῆς Εὐρώπης, διὰ τοῦτο καὶ εἰς » αὐτὴν μόνην ἠθέλησε νὰ ἀφήσῃ τὸ νὰ ἀποφασίσῃ διὰ τὴν ἀπάτην ἢ τὴν » ἀλήθειαν τῆς Πόρτας· καὶ διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ μείνῃ ἡ ἐλαχίστη ἀμφι» βολία εἰς τὰ πνεύματα, θέλει διηγηθεῖ τὰ συμβάντα μὲ τὴν λεπτομερῆ » ἀλήθειάν τους.»

» Παρατρέχει, καθὼς δὲν τὸ ἔκαμεν ἡ Πόρτα, τὴν αἰτίαν τοῦ πολέμου » ὁποῦ ἄναψε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν καὶ ἀκολουθεῖ εἰσέτι μεταξὺ τῶν δύο βα» σιλειῶν. Ἡ Πόρτα ἐξέδοτο τότε, τὸ μανιφέστον της, ἡ Ῥουσσία τὸ ἐδι-

» κόν της· τὸ κοινὸν ἔμαθε τὰ πάντα, καὶ, χωρὶς νὰ κάμῃ σημειώματα, θέ-
» λει παρετήρησε πῶς αἱ αἰτίαι ὁποῦ τανῦν προβάλλει ἡ Πόρτα εἰς τὸ νέον
» της αὐτὸ μανιφέστον, περὶ οὗ τανῦν ὁ λόγος, δὲν εἶναι αἱ αὐταὶ ἀλλὰ πάν-
» τῃ διαφέρουσαι ἐκείνων ὁποῦ τότε εἰς τὸ πρῶτον της μανιφέστον ἐξέ-
» δοτο μὲ ἁπλότητα τῆς φράσεώς της.»

» Παρατρέχει καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου, κατὰ τὴν ἀπόφασιν
» τῆς Πόρτας, ὁποῦ δὲν ὑποφέρει τὸ νὰ ἐναβρύνεταί τινας διὰ τὰ αἴσια φυ-
» σήματα τῆς ἀστάτου τύχης. Ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποσιωπήσῃ, χωρὶς νὰ
» ἐγκαυχηθῇ ματαίως, τὸ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐλπίζῃ μίαν ἐπικερδῆ εἰρήνην.»

» Ἡ Πόρτα ἐπεθύμει νὰ τὴν κάμῃ, διατί ἡ τύχη δὲν τὴν ἐβοήθησεν· ἡ
» Ῥουσσία ἦτον ἑτοίμη πάντοτε νὰ τὴν ἀκούσῃ, διατί ἀκουσίως καὶ μόνον
» καὶ μόνον διὰ δεφένδευσίν της ἥψατο τῶν ὅπλων, καὶ αἱ διαθέσεις της
» ἦσαν τόσον φανεραὶ, ὁποῦ ἠθέλησε σχεδὸν νὰ εἶναι μετρία τε καὶ φιλάν-
» θρωπος.»

» Ἡ Πόρτα φανερὰ ἐζήτησε τὴν μεσολάβησιν τῆς Βιέννης καὶ τοῦ Βερ-
» λίνου, καὶ μὲ τὴν φιλικὴν συνέργειαν τῶν δύο αὐλῶν ἐστέρχθη ἡ συγκρό-
» τησις μιᾶς συνελεύσεως. Ὡς τόσον διὰ τὰς ἀργοπορίας τῆς διὰ τὴν εἰρή-
» νην πραγματείας μὲ τὸ νὰ μὴν ἤλπιζεν ἡ Πόρτα νὰ ἡσυχάσῃ ἐντὸς ὀλί-
» γου, ὡς ἐφίετο, καὶ εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἡσυχάσῃ εὐθὺς, ὡμολόγησεν ὅτι
» μία ὁπλοστασία τὴν ἀρέσκει, καὶ ἐζήτησε τὸ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ. Ἀγκαλὰ
» καὶ νὰ ἦτον ἐπιζήμιον εἰς τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα, κατὰ τὴν κατάστα-
» σιν εἰς τὴν ὁποίαν τότε εὑρίσκοντο, τὸ νὰ γένῃ διακοπὴ εἰς τὰς πράξεις
» των, παρεχώρησεν ὅμως ἡ βασίλισσα κάθε ἄλλον στοχασμὸν τῇ φιλαν-
» θρωπίᾳ Της καὶ τῷ ἔρωτι τῷ διὰ τὴν εἰρήνην. Ὅθεν ἡ ὁπλοστασία ὑπε-
» γράφη, καὶ οἱ πληρεξούσιοι συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Φωξάνι, ἔνθα συνῆλθον
» καὶ οἱ πρέσβεις μὲ τὸ ἐπάγγελμα τῆς φιλικῆς συνεργείας τῶν αὐλῶν τους.
» Σημειωτέον ἐνταῦθα, ὡς βλαβερὸν εἰς τὴν πολλὴν ἢ ὀλίγην διάθεσιν ἑκα-
» τέρων τῶν μερῶν διὰ τὴν εἰρήνην, τὸ ὅτι οἱ πρέσβεις τῆς Ῥουσσίας, καίτοι
» τοῦ διαστήματος πλείστου ὄντος, εὑρέθησαν εἰς τὸ στρατόπεδόν τους τὸ
» καὶ πλησιόχωρον εἰς τὸ Φωξάνι τῇ κδ′ τοῦ Μαΐου, καὶ μετὰ μῆνα ὁλό-
» κληρον προσμονῆς μόλις ἔφθασαν εἰς τὸν βεζίρην τους οἱ πληρεξούσιοι
» τοῦρκοι τῇ κδ′ τοῦ Ἰουνίου. Ὁ τρόπος αὐτὸς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴν δώσῃ
» ὑποψίαν διὰ τὴν διεξαγωγὴν καὶ τέλος τῆς πραγματείας διὰ τὴν εἰρή-
» νην. Ὅ τι καὶ ἂν εἶναι, πρὸ τῆς συγκροτήσεως τῆς συνελεύσεως, μάλιστα
» καὶ τῆς ἀπὸ Βυζαντίου ἀναχωρήσεως τῶν πληρεξουσίων τούρκων, ἐφα-
» νέρωσάν εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἄρθρα μὲ τὰ ὁποῖα θέλει κάμει τὴν εἰρήνην ἡ
» Ῥουσσία, καὶ μάλιστα τῆς ἐμηνύθη βεβαίως ὅτι δὲν εἶναι τρόπος μὲ τὸ
» πουγγὶ στὸ χέρι ἡ Πόρτα νὰ πραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, καὶ ὅτι ἐκεῖνο ὁ-
» ποῦ ζητεῖ ἡ Ῥουσσία δὲν ἐξαγοράζεται μὲ ἄσπρα.»

» Δὲν ἄργησαν λοιπὸν εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ Φωξανίου νὰ ἀρχήσουν δου-
» λειάν, καὶ διελέχθησαν διὰ τὰ οὐσιωδέστερα. Ἐζητήθη ἀπὸ μέρους τῆς
» Ῥουσσίας τὸ καθόλου αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· εἰς μερικὰς διαλέξεις ἔν-
» θα αὐτὸ τὸ ἄρθρον ἐπραγματεύθη οἱ πληρεξούσιοι τῆς Πόρτας ἔστερξαν

» τὸ ὅτι οἱ Τάρταροι νὰ εἶναι ἐλεύθεροι καὶ ἀκρεμεῖς· ἡ ἐκλογὴ τῶν χάνη-
» δων, τὰ κριτήρια, ἡ διεξαγωγὴ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, τόσον τῶν
» ἔσωθεν ὅσον καὶ τῶν ἔξωθεν, συνελόντι φᾶναι, ὅλη ἡ μεταχείρισις καὶ ἡ
» διάθεσις, ὄχι μόνον τοῦ σώματος καὶ τῶν ὑπαρχόντων ἑνὸς ἑκάστου ἀλλὰ
» καὶ τοῦ ἔθνους ὁλοκλήρου, νὰ μὴν κρέμανται ποσῶς ἄλλοθέν ποθεν εἰμὴ
» μόνον παρὰ τῶν Ταρτάρων καὶ παρ' ἐκείνου ὁποῦ αὐτοὶ μόνοι ἤθελον ἐ-
» κλέξει χάνην, ὅστις εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκλογὴν νὰ γίνεται κυριάρχης των,
» καὶ νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ καθαιρεθῇ παρά τινος· ἀλλ' ἐζήτησαν (καὶ τοῦτο,
» ὡς εἶπον, ὡς ἄρθρον τῆς θρησκείας των,) τὸ ὅτι ὁ χάνης μετὰ τὴν ἐκ-
» λογήν του νὰ γράφῃ τῷ σουλτάνῳ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ νὰ τῷ ζητῇ τὴν
» ἐπικύρωσιν τῆς ἐκλογῆς του, καὶ ὁ τῶν Ὀθωμανῶν σουλτάνος νὰ μὴν
» ἠμπορῇ νὰ τοῦ τὴν ἀπαρνῆται.»

» Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ῥουσσίας ἠθέλησαν νὰ καταντήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς
» μίαν ἁπλῆν εἴδησιν, καθὼς συνειθίζεται μεταξὺ τῶν λοιπῶν ῥηγῶν, καὶ
» δὲν ἔστερξαν τὸ νὰ ζητῇ ὁ χάνης τὴν συγκατάνευσιν εἰς τὴν ἐκλογήν του,
» ὡς πρᾶγμα ἀσύμφωνον καὶ ἀτέργαστον μὲ τὸ καθόλου ἀκρεμὲς τῶν
» Ταρτάρων· ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης, πρῶτος πληρεξούσιος τῆς Πόρτας, (δεύτερος
» γὰρ ἦν ὁ σέχης τῆς Ἁγίας Σοφίας,) ἀνέκραξεν ὅτι εἶναι ἐναντίον εἰς τὴν
» θρησκείαν τους ἡ συνδρομὴ δύο χαλίφηδων, καὶ ὅτι οἱ Τοῦρκοι δὲν ἠμπο-
» ροῦν ποτὲ νὰ δεχθοῦν τὸ νὰ μὴν ἔχουν οἱ Τάρταροι ἀπὸ τὴν Πόρταν τὸ
» τῆς θρησκείας ἐκκρεμές· οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ῥουσσίας κρίναντες ὅτι ἕνα
» τέτοιον ἀκρεμές, κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ τὸ ἐζήτουν οἱ Τοῦρκοι, εἶναι ἰσο-
» δύναμον μὲ τὸ πολιτικὸν ἐκκρεμές, δὲν τὸ ἐδέχθησαν, καὶ διελέχθησαν
» τοῦ λοιποῦ χωρὶς νὰ παραχωρήσῃ τίς τι ἑκατέρωθεν· ὅθεν ὁ Ὀσμὰν-ἐ-
» φένδης ἐζήτησε νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ διέλυσε τὴν συνέλευσιν.»

» Ὅποιος κάμει τὸ παράλληλον τῶν εἰς τόδε μὲ τὸ τουρκικὸν μανιφέ-
» στον θέλει ἰδεῖ πόσον ἀπέχει ἐκεῖνο τῆς ἀληθείας· ψεύδεται παρομοίως
» καὶ εἰς τὴν διήγησιν τῶν περιστατικῶν διὰ τὴν συγκρότησιν τῆς β' συνε-
» λεύσεως, καὶ ἰδοὺ πῶς ἠκολούθησαν.»

» Εἰς τὴν πρώτην πρότασιν τοῦ ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων ὁ βεζίρης εἶχε
» γράψει τῷ Ῥωμαντζῶφ τὸ ὅτι δὲν ἤλπιζε ν' ἀκούσῃ τοιοῦτον ζήτημα ἀ-
» πὸ ἀνθρώπους διακριτικοὺς καὶ τιμημένους, ὡς εἶναι οἱ πληρεξούσιοι τῆς
» Ῥουσσίας, διατί αὐτὸ βλάπτει τὴν θρησκείαν τοῦ Μεχμέτη, καὶ παρεκά-
» λει τὸν Ῥωμαντζῶφ νὰ τοὺς γράψῃ, καὶ (μὲ λέξεις ἰσοδυνάμους) νὰ συ-
» στήσῃ εἰς αὐτοὺς περισσοτέραν αἰδῶ διὰ τὴν θρησκείαν τους. Ὁ Ῥωμαν-
» τζῶφ ἀπέχων τὰ μέγιστα ἀπὸ τοῦ νὰ ἀνακατωθῇ εἰς τὰ ζητήματα τῶν
» πληρεξουσίων τῆς αὐλῆς του, ὡς ἀνοίκεια εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἀντέγραφε
» τῷ βεζίρῃ μὲ λέξεις εὐγενικάς, συγκατανεύων καὶ ἐπιβεβαιῶν ὅ,τι μάλι-
» στα τὰ ζητήματα τῶν πληρεξουσίων τῆς αὐλῆς του.»

» Ἀμέσως ἔφθασε καὶ δευτέρα ἐπιστολὴ τοῦ βεζίρη, γράφοντος ὅτι ἐλυ-
» πήθη πολὺ διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως. Ὁ Βασὶφ-Ἀχμὲτ-ἐφένδης,
» αἰχμάλωτος πρὸ μικροῦ εἰς τὴν Ῥουσσίαν, ἦν ὁ γραμματοκομιστής· ἔγρα-
» φε προσέτι τὸ νὰ ἀνανεωθῇ ἡ πραγματεία τῆς εἰρήνης, καὶ ἄφινεν εἰς

» τὴν θέλησιν τοῦ Ῥωμαντζὼφ τὸ, ἢ νὰ πλησιάσουν ἀμφότεροι εἰς τὸν Δού-
» ναβιν καὶ πραγματευθοῦν αὐτοὶ οἱ δύο κατ' εὐθεῖαν τὴν εἰρήνην, ἢ νὰ συ-
» ναθροίσουν ἐκ δευτέρου ἄλλους πληρεξουσίους εἰς τὸ Βουκουρέστι, καὶ ἐ-
» τελείωνε ζητῶν ἄλλην μίαν ἑξαμηνιαίαν ὁπλοστασίαν· ὁ Βασὶφ-Ἀχμέτης
» ἔξω ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν εἶχε καὶ ἑρμηνείας ἀποδεικτικὰς ὁποῦ τὸν
» ἔκαμναν κύριον εἰς τὸ νὰ διευθετήσῃ τόσον τὴν ὑπόθεσιν τοῦ νὰ ξαναγένῃ
» συνέλευσις διὰ τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης, ὅσον καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς
» ὁπλοστασίας. Ὁ Ῥωμαντζὼφ, χωρὶς προσταγὴν τῆς αὐλῆς του, διὰ νὰ
» μὴν συγχήσῃ τὰς εἰρηνοποιοὺς αὐτὰς ἀποδείξεις νομίζωντάς τας εἰλικρι-
» νεῖς, ἀνεδέχθη τὸ πρᾶγμα καὶ συγκατένευσε νὰ δεχθῇ μίαν ὁπλοστασίαν
» ἡμερῶν 40, τόσας ἡμέρας δηλαδὴ, ὅσαι τὸν ἐχρειάζοντο διὰ νὰ γράψῃ
» εἰς τὴν αὐλήν του καὶ νὰ λάβῃ τὰς προσταγάς της.»

» Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἐγίγνοντο ἦλθεν ἡ εἴδησις εἰς τὸ
» Πετερποῦργον διὰ τὴν διάλυσιν τῆς συνελεύσεως, καὶ νομίσαντες τὸ ὅτι
» οἱ Τοῦρκοι δὲν φαντάζονται εἰλικρινῶς ἄλλο ὅριον εἰς τὸ ἀκρεμὲς τῶν
» Ταρτάρων τῇ ἀληθείᾳ παρὰ μόνον ἐκεῖνο ὁποῦ ἀφορᾷ εἰς τὰς ὑποθέσεις
» τῆς θρησκείας των, ἐστοχάσθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν συγκατά-
» βασίν τινα εἰς αὐτὸ, καὶ ἐνόμισαν νὰ ἀνταμείψουν τὸ ἐπιζήμιον καὶ τὴν
» βλάβην ὁποῦ αὐτὸ ἐπιφέρει, (τόσον εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ χάνη, διὰ τὴν ἀνα-
» λογίαν τῶν ἐμπερδευμάτων ὁποῦ ἔχει μὲ τὸ ταρταρικὸν ἔθνος, ὅσον εἰς
» τὸ κέρδος καὶ ἰντερέσον τοῦ πράγματος, διὰ τὴν συνάφειαν ὁποῦ ἐντεῦ-
» θεν ἀνάγκη νὰ εἶναι μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῶν Ταρτάρων,) ζητῶντας
» τὴν γνώμην καὶ συγκατάνευσιν τῆς Πόρτας εἰς τὸ νὰ παραδοθῇ παρὰ τῶν
» Ταρτάρων εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥουσσίας ὁ Γενὶ-καλὲς καὶ τὸ Γκέρτζι·
» μὲ αὐτὸν γὰρ τὸν τρόπον ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος γίνεται ἀσφάλεια εἰς τὴν ἡ-
» συχίαν τῶν ὁρίων τῆς ῥουσσικῆς βασιλείας, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος γί-
» νεται ὑπεράσπισις τοῦ Κριμίου ἀπὸ κάθε ἔφοδον καὶ προσβολὴν αἰφνί-
» διον τῶν Τούρκων.»

» Αὕτη ἡ ἰδέα σχηματισθεῖσα, ἀφοῦ ἐκοινοποιήθη τῇ Βιέννῃ καὶ τῷ Βερ-
» λίνῳ μὲ τὸ μέσον τῶν πρέσβεών τους, τὴν ἐφανέρωσαν εἰς τὴν Πόρταν,
» εἶτα ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας προσέταξε καὶ τῷ Ῥωμαντζὼφ νὰ δεχθῇ καὶ
» τὴν δευτέραν συνέλευσιν μὲ τὴν ἑξαμηνιαίαν ὁπλοστασίαν.»

» Μὲ τέτοιον τρόπον καὶ μὲ αὐτὴν τὴν κατάστασιν οἱ πληρεξούσιοι τῶν
» δύο αὐλῶν συνηθροίσθησαν εἰς τὸ Βουκουρέστι. Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πραγ-
» ματείας ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος Ἀπτουῤῥαζάκης ἐν τῷ προοιμίῳ ἔδειξε
» πολλὴν κλίσιν διὰ τὴν εἰρήνην, μ'ὅλον τοῦτο δὲν ἔλειψεν ἀπὸ τοῦ νὰ πο-
» λυλογῇ ματαίως ἐπάνω εἰς τὰ παραμικρότερα πράγματα, καὶ νὰ λέγῃ
» εἰς κάθε μέρος τὸ ὅτι πρέπει νὰ γράψῃ τῇ αὐλῇ του.»

» Τὰ ἄρθρα τοῦ ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων, τῆς παραχωρήσεως τοῦ Γκέρ-
» τζι καὶ τοῦ Γενὶ-καλὲ, τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας
» ἐξετάχθησαν εἰς τὰς πρώτας συνομιλίας, ποτὲ μὲν ἡνωμένως ποτὲ δὲ καὶ
» ξεχωριστὰ, μὲ τὸ νὰ ἔχουν ἀναμεταξύ των ἀμέσως ἕνα δεσμὸν ἀλλη-
» λένδετον. Τῇ ιβ' συνομιλίᾳ, γενομένῃ τῇ ϛ' τοῦ Δεκεμβρίου τοῦδε τοῦ

» 1772 ἔτους,ἐτελείωσαν τοῦ νὰ διορισθοῦν οἱ ὅροι τοῦ κατὰ τὴν θρησκείαν
» ἀκρεμοῦς τῶν Ταρτάρων· ἤτοι, τὸ ὅτι ὁ σουλτάνος νὰ δίδῃ τὴν εὐλογίαν
» του τῷ νεωστὶ ἐκλεχθέντι χάνῃ, τὸ νὰ γίνεται δέησις ὑπὲρ τοῦ σουλτά-
» νου εἰς τὰ τζαμία τῇ Παρασκευῇ, καὶ τὸ νὰ λαμβάνουν οἱ νομικοὶ τῶν
» Ταρτάρων τὴν ἐξουσίαν τους παρὰ τοῦ μουφτῆ τῆς Πόλεως. Ὁ πληρεξού-
» σιος τοῦρκος ἔδειχνε τὸ ὅτι εἶναι εὐχαριστημένος πῶς ἀπεφασίσθησαν
» αὐτὰ τὰ ἄρθρα κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς θρησκείας των.»

» Ἐθεμελιώθησαν προσέτι καὶ ἀρχαὶ, διὰ νὰ μὴν ἐκτείνεται ἡ ὑπερά-
» σπισις τῆς Ῥουσσίας ἡ διὰ τὸ ἀκρεμὲς τῶν Ταρτάρων ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὰ
» ἄρθρα τοῦ κατὰ τὴν θρησκείαν ἐκκρεμοῦς αὐτῶν.»

» Εἶτα ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος ἐκλονίζετο διὰ τὴν ἀόριστον ἐλευθερίαν
» τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας, καὶ διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ Γκέρτζι
» καὶ τοῦ Γενὶ-καλέ. Ἔλεγεν ὅτι τὰ δύο αὐτὰ ἄρθρα δὲν εἶναι τρόπος νὰ
» τὰ δεχθῇ ἑνωμένως ἡ αὐλή του, καὶ ἂν αὐτὴ παραχωρήσῃ τὸ Γκέρτζι
» καὶ τὸ Γενὶ-καλὲ πρέπει νὰ περιορίσῃ τὴν ναυτιλίαν, καὶ πάλιν ἀναγκαίως
» πρέπει νὰ ἐξουσιάζῃ ἡ Πόρτα τὸ Γενὶ-καλὲ, διὰ νὰ ἔχῃ τὸν ὀφθαλμὸν
» της ἐπάνω εἰς τὰ κινήματα τῶν θαλασσίων δυνάμεων τῆς Ῥουσσίας.»

» Μέχρι τοῦδε εἶχε προχωρήσει ἡ πραγματεία· δὲν ἦτο ζήτημα διὰ νὰ
» ἐξουσιάζωνται παρὰ τῶν Τούρκων τὰ τουρκικὰ ὀχυρώματα τὰ κατὰ τὸ
» Κρίμι καὶ τὸ Κουπάνι· δὲν ἐλαλεῖτο δι' ἄλλο παρὰ τὸ νὰ ἐξουσιασθῇ τὸ
» Γκέρτζι καὶ τὸ Γενὶ-καλὲ, καὶ διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς ναυτιλίας· οἱ δύο
» πληρεξούσιοι διελέγοντο δι' αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα χωρὶς νὰ δυνηθοῦν νὰ
» συμφωνήσουν· κἂν τούτοις ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος εἶπε τὸ, κωλύει τὴν
» Πόρταν ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθῇ αὐτὰ τὰ δύο ἄρθρα ὁ φόβος τοῦ κακοῦ ὁποῦ
» ἠμπορεῖ νὰ συμβῇ εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ τὴν παραχώρησίν τους, καὶ τοῦτο τό-
» σον ἀληθεύει, ὁποῦ ἂν δοθῇ καὶ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Πόρταν μόνον κανέ-
» νας τόπος ἐκεῖ κοντὰ διὰ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκεῖσε φρούριον ὡσὰν τὸν Γενὶ-καλὲ,
» ἡ Πόρτα ἤθελεν εὐχαριστηθεῖ.»

» Τούτου τοῦ μέσου ἐδράξαντο ἀμφότεροι οἱ πληρεξούσιοι, καὶ τῇ ι Δε-
» κεμβρίου μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ ἐκ συμφώνου ἔγραψαν ἀμφότεροι
» εἰς τὰς αὐλάς των, ὁ Τοῦρκος φανερώνωντας ὅτι οἱ Ῥοῦσσοι δὲν ἀφίνον-
» ται ἀπὸ τὸ Γκέρτζι καὶ Γενὶ-καλὲ, καὶ ὁ Ῥοῦσσος φανερώνωντας ὅτι οἱ
» Τοῦρκοι ζητοῦν τόπον ἐκεῖ κοντὰ διὰ νὰ ἀνεγείρουν φρούριον· ὅθεν ἐκ τού-
» του καὶ μόνου ἐκρέματο ἡ τύχη τῆς εἰρήνης.»

» Ἡ ἀπόκρισις τῆς Ῥουσσίας ἦτον ἀνάλογος μὲ ἐκεῖνα ὁποῦ τὴν ἐφανέ-
» ρωσεν ὁ πληρεξούσιός της. Ἀγνοεῖται ποία νὰ ἦτον ἡ ἀπόκρισις τῆς Πόρ-
» τας, εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ εἰς Κωνσταντινού-
» πολιν σταλέντος γραμματοκομιστοῦ ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος εὐθὺς ἤλλα-
» ξε γλῶσσαν· ἐφάνη εἰς τὴν πρώτην συνομιλίαν τὴν μετὰ τὴν ἐπάνοδον
» τοῦ γραμματοκομιστοῦ νὰ παρεισάγῃ εἰς τὸν λόγον τὰ ὀνόματα τῶν
» φρουρίων, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ οἰκειοποιῆται ὅλα αὐτὰ τὰ φρούρια, μὲ μίαν
» ἐπιμονὴν ὁποῦ ὁ Ὀπρέσκωφ ἐνόμισε πρέπον νὰ τὸν εἰπῇ τὸ ὅτι, ὡς φαί-
» νεται, ἠκολούθησε μία μεγάλη μεταβολὴ εἰς τὰς διαθέσεις τῆς αὐλῆς του.»

» Μὲ αὐτὸ λοιπὸν ἐμποδίσθη κάθε πρόοδος τῆς πραγματείας καὶ ἐχάθη-
» σαν ἅπαντα τὰ εἰς τόδε πραγματευθέντα· αὐτὴ ἡ κατάστασις παρετά-
» θη ἕως οὗ ἔφθασεν ὁ παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ πεμφθεὶς δεύτερος γραμματο-
» κομιστής. Εὐθὺς μὲ τὸν ἐρχομόν του ἀπῆλθε πρὸς τὸν Τοῦρκον ὁ Ὀπρέ-
» σκωφ, μὴ κάμωντας προσοχὴν εἰς τὴν μεγάλην του μεταβολὴν, καὶ τὸν
» εἶπε τὸ ὅτι διὰ ἐκεῖνο ὁποῦ ἐφανέρωσεν εἰς τὴν αὐλήν του, καθὼς ἐσυμ-
» φώνησαν ἀμφότεροι τότε, ἔλαβε προσταγὴν, καὶ κατὰ τὸ παρὸν τὸν προ-
» βάλλει νὰ ἐκλέξῃ ἕνα τόπον διὰ νὰ κτισθῇ ἕνα φρούριον ὡσὰν τὸν Γενὶ-
» καλέ. Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος ἐφανέρωσε τῷ Ὀπρέσκωφ ὅτι περὶ τού-
» του πλέον δὲν λαλεῖται· ὡς τόσον ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας γεωγραφικὸν χάρ-
» την καὶ ἐξέτασαν τὸν τόπον ὅπου ἠμποροῦσεν ἡ Πόρτα νὰ ἐκλέξῃ· ὁ χάρ-
» της ἦν τουρκικὸς, κτῆμα τοῦ Ἀπτουῤῥαζάκη, πληρεξουσίου τούρκου· ὅθεν
» τὸ σφάλμα, ὅ,τι λογῆς καὶ ἂν ἠμπορῇ νὰ εἶναι, εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ τό-
» που, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐπιφορτισθῇ τῷ Ὀπρέσκωφ, ὅστις κατιδὼν ἐπὶ τῷ-
» δε τῷ χάρτῃ νῆσον κειμένην μεταξὺ τοῦ Ἀκ-πουροὺν καὶ τῆς νήσου Τα-
» μὰν λέγει τῷ πληρεξουσίῳ τούρκῳ, «Θέλεις ὀφθαλμὸν διὰ νὰ βλέπῃς τὰς
» νῆας μας; ἰδοὺ νῆσος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στενοῦ· ἠμπορεῖς νὰ ἐπιθυμήσῃς
» καλλιώτερον τόπον ἀπὸ αὐτόν;» Ὀλίγην προσοχὴν ἔκαμεν εἰς αὐτὸ ὁ
» Τοῦρκος, καὶ ὁ Ὀπρέσκωφ ηὗρε τρόπον νὰ διεγείρῃ τὴν προσοχήν του μὲ
» μίαν πρότασιν ὁποῦ εἶχεν ἐξουσίαν νὰ προβάλῃ εἰς μίαν κατάστασιν τῆς
» πραγματείας ὁποῦ ἤθελεν εὕρει πλέον ἁρμόδιον· ἡ πρότασις ἦτο τὸ, ἂν ἡ
» Πόρτα ἤθελε δεχθεῖ τὰ ἄρθρα του ἀπαραλλάκτως καθὼς τὰ ἐπρόβαλε,
» καὶ μὲ τὰ περιστατικὰ καὶ βαθμοὺς τοὺς ὁποίους τὰ ἔφερεν καὶ τὰ ἐκα-
» τήντησε μὲ τὰς μέχρι τοῦδε συνομιλίας τὰς διὰ τὴν εἰρήνην, τότε ἡ αὐλή
» του θέλει ἀφήσῃ τὸ νὰ ζητῇ πληρωμὴν τῆς διὰ τὸν πόλεμον ζημίας της.
» καὶ ἐνταῦθα παρατηρητέον τὸ ὅτι ἡ Ῥουσσία, ἀφοῦ ἤρξατο ἡ πραγματεία
» ἡ διὰ τὴν εἰρήνην, ἐπέμενε πάντοτε ζητοῦσα διὰ πληρωμὴν τῆς ζημίας
» της τὴν κυριαρχίαν της εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, μὲ σκοπὸν ὁποῦ
» νὰ τὰς μεταχειρισθῇ διὰ εὐμάρειαν τοῦ ἐμπορίου· εἰπὼν λοιπὸν αὐτὴν τὴν
» πρότασιν ὁ Ὀπρέσκωφ ἐπανέλαβε καὶ ἀνακεφαλαίωσε τὸ οὐλτιμάτον του,
» ἤτοι τὰ τελευταῖα, λεπτομερῶς μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις:»

»Ἂν ἡ Πόρτα ἤθελε δεχθεῖ τὸ αὐτόνομον καὶ ἀκρεμὲς τῶν Ταρτάρων
» κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ ἐγὼ τὸ ἐζήτησα,»

»Ἂν παραχωρῇ τῇ Ῥουσσίᾳ τὸ Γκέρτζι, Γενὶ-καλὲ καὶ Κὶλ-πουρουν, καὶ
» κρημνίσῃ τὴν Ὀζοὺ, καὶ ἀφήσῃ διὰ προμμάχιον ὅλον τὸ διάστημα τῆς
» ἐπαρχίας ὁποῦ περικλείεται μεταξὺ τῶν ποταμῶν Πὸγ καὶ Βορυσθένους,»

»Ἂν παραχωρήσῃ τοῖς Ταρτάροις πάσας τὰς πόλεις, ὀχυρώματα καὶ ἐ-
» παρχίας τὰς εἰς τὸ Κρίμι καὶ Κουπάνι, καθὼς παρεχωρήθησαν αὐτὰ τοῖς
» αὐτοῖς Ταρτάροις παρὰ τῆς Ῥουσσίας,»

»Τέλος πάντων ἂν ἡ Πόρτα δεχθῇ τὴν ἐντελῆ καὶ ὁλόκληρον ἐλευθε-
» ρίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας διὰ κάθε εἶδος νηῶν εἰς ὅλας τὰς
» θαλάσσας τῆς ἐπικρατείας της, καὶ προτέτι ἂν δεχθῇ πάντα τὰ λοιπὰ
» ἄρθρα καθὼς παρ' ἐμοῦ προεβλήθησαν,»

» Τότε ἡ αὐλή μου θέλει ἐπιστρέψει εἰς τὴν Πόρταν ὅλα τὰ λοιπὰ ἀπο-
» κτήματα ὁποῦ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν Πόρταν, καὶ δὲν
» θέλει ζητήσει πλέον τὴν πληρωμὴν τῆς ζημίας ὁποῦ ἔπαθε διὰ τὰ ἔξοδα
» τοῦ πολέμου.»

»Ὁ Ὀπρέσκωφ τῇ δ' Φεβρουαρίου ἔκαμεν αὐτὰς τὰς προτάσεις. Ὁ Τοῦρ-
» κος τότε ἔδωσε περισσοτέραν προσοχὴν εἰς τὸ προῤῥηθὲν νησὶ, παρεκά-
» λεσε τὸν Ὀπρέσκωφ νὰ τὸν δώσῃ ἐγγράφως τὰ ῥηθέντα τελευταῖα, καὶ
» ἔστειλε τὸν ἀνεψιόν του εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ αὐτὰ ἀντὶ πεζοδρόμου.»

»Ἐφάνη λοιπὸν μία νέα λάμψις ἐλπίδος διὰ τὴν εἰρήνην, καὶ οἱ δύο πλη-
» ρεξούσιοι ἐπρόσμεναν τὴν ἐπάνοδον τοῦ γραμματοκομιστοῦ ἀπὸ Κωνσταν-
» τινουπόλεως, ὅστις ἄργησε μέχρι τῆς ς' τοῦ Μαρτίου.»

»Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος, ἀντὶ καταφατικῆς ἀποκρίσεως τὴν ὁποίαν ἀ-
» ναγκαίως ἔπρεπε νὰ δώσῃ μὲ τὸ νὰ ἦτον περὶ τὰ τέλη ἡ ὁπλοστασία, δὲν
» ἔδωκε τῷ Ὀπρέσκωφ ἄλλα παρὰ σημειώματα εἰς τὰ ῥηθέντα τελευταῖά
» του, καὶ εἶπεν ὅτι ἐκεῖνο ὁποῦ ἔχει νὰ τὸν ἐρωτήσῃ ἦταν μόνον καὶ μό-
» νον ἡ ἀπόκρισις εἰς αὐτὰ τὰ σημειώματα. Ὁ Ὀπρέσκωφ τὸν εἶπεν ὅτι
» ὅλαι αἱ ἀποκρίσεις ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ εἶναι ἀνωφελεῖς, ἀλλ' ἐπειδὴ
» καὶ ἐπιπόνως τὰς ἐζήτει, τὰς ἔκαμεν ἐγγράφως.»

»Ἐν τούτοις δὲ εἶχεν ἔλθει τῷ πληρεξουσίῳ τούρκῳ μία ἄλλη ἀπόφασις,
» τὴν ὁποίαν ἦν μὲν ὑπαινιττόμενος τῷ Ὀπρέσκωφ, οὐκ ἐφανέρωσε δὲ μέ-
» χρι τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν τῆς ὁπλοστασίας· ὅθεν τῇ θ' Μαρτίου 1773,
» εἰς τὸ τέλος δηλαδὴ τῆς ὁπλοστασίας, ἐκοινολόγησεν αὐτῷ ταύτην, ἥτις
» ἦν ὅτι ἔχει προσταγὴν νὰ προβάλῃ τῇ Ῥουσσίᾳ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάν-
» τα μίαν πληρωμὴν 70,000 πουγγείων, 40 διὰ τὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὴν
» Πόρταν πάντων τῶν ἀποκτημάτων, καὶ 30 διὰ τὸ ἰσόσταθμον τῶν τεσ-
» σάρων ἄρθρων ὁποῦ περιείχοντο εἰς τὰ τελευταῖα τῆς Ῥουσσίας.»

»Ἂς συμπεράνῃ κάθε ἕνας πόσον ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἐκστατικὸς ὁ Ὀπρέ-
» σκωφ ἀκούσας αὐτὴν τὴν πρότασιν, δι' ἧς κάθε πραγματεία διελύθη, καὶ
» ἐδηλοποιεῖτο πόσον ἀπεῖχεν ἡ Πόρτα ἀπὸ τοῦ νὰ θέλῃ εἰλικρινῶς τὴν εἰ-
» ρήνην, ὡσὰν ὁποῦ πρὸ πολλοῦ ἦτο γνωστὸν αὐτῇ τὸ ὅτι ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσ-
» σίας δὲν ἤθελεν ἄσπρα, ἀλλ' ἐζήτει διὰ καρπὸν τῶν ἀποκτημάτων της
» τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁρίων της, καὶ τὸ νὰ εὑρεθῇ μὲ τὸ μέσον ἑνὸς εὐτυ-
» χοῦς πολέμου εἰς κατάστασιν ἐλευθερίας ὁποῦ ἁρμόζει φυσικὰ εἰς κάθε
» ἐπικράτειαν, τόσον διὰ τὸ ἐμπόριον ὅσον καὶ διὰ τὴν ναυτιλίαν. Ἂν ἦτο
» δὲ δυνατὸν τὸ νὰ εὐχαριστηθῇ ἡ αὐλή του μόνον μὲ τὸ ἀζημίωτόν της,
» ἡ ὑπερβολὴ τῆς προβληθείσης ποσότητος ἤθελε τὸν βιάσῃ νὰ τὴν θεω-
» ρήσῃ ὡς μίαν παγίδα ὁποῦ ἐστάθη διὰ νὰ τὸν ἀπατήσῃ πιστεύσαντα.
» Μὲ ποίαν διορίαν ἤθελε πληρωθεῖ αὐτὴ ἡ ποσότης; τὴν προέβαλον ἁπλῶς
» καὶ μόνως χωρὶς νὰ ζητήσουν παρὰ τοῦ Ὀπρέσκωφ διορίαν τινά. Δὲν εἶ-
» ναι νὰ φαντασθῇ τινας ὅτι ἤθελε πληρωθεῖ εὐθὺς γενομένης τῆς εἰρήνης,
» διατί ἄγκαλὰ καὶ νὰ ἔχῃ ἡ Πόρτα ὑπόληψιν ὅτι νὰ εἶναι πλουσία, δὲν
» πρέπει τινὰς νὰ πιστεύσῃ ποτὲ τὸ ὅτι ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ φυλαγμένην τό-
» σην ποσότητα ἄσπρων μετὰ τέσσαρας ἐκστρατείας, ἐν αἷς ἐγένετο ἀνάγκη

» νὰ ἐξοδιάζῃ ἀφθόνως εἰς τὰ στρατόπεδά της, ἂν ὄχι διὰ νὰ τὰ βιάσῃ » νὰ κινηθοῦν εἰς τὸ καλὸν, κἂν διὰ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ ἀπὸ τοῦ νὰ λειποτα- » κτοῦν καὶ νὰ φυλάττουν ἕνα φάντασμα στρατοπέδου. Ἂν ἐγίνετο λόγος » νὰ δοθῇ διορία διὰ τὴν πληρωμὴν εἰς μίαν ἐπικράτειαν ὁποῦ, κατὰ τὴν » θρησκείαν της, δὲν ἐνέχεται εἰς τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ὑπόσχεσίν της πρὸς » τοὺς Χριστιανοὺς, ἔπρεπεν ἢ νὰ βαζγεστίσῃ ἡ Ῥουσσία ἀπὸ αὐτὴν τὴν » ποσότητα, ἢ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ μὲ ἕνα ἄλλον νέον πόλεμον· ἀλλ' ὁ Ὀπρέ- » σκωφ ἤξευρε τοὺς σκοποὺς τῆς αὐλῆς του, διὰ τοῦτο ποσῶς δὲν ἔδωκε » προσοχὴν εἰς τὴν πρότασιν αὐτὴν, καὶ εὐθὺς τὴν ἀπέῤῥιψεν.»

» Ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος, αἰσχυνθεὶς διὰ τὸ ὀλίγον ἀποτέλεσμα ὁποῦ » αὐτὴ ἔκαμεν, εἶπε τὸ ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἔσχατος λόγος τῆς Πόρτας· » προσέθετο τὸ ὅτι, ἄγκαλὰ καὶ νὰ ἐτελείωσεν ἡ ὁπλοστασία, θέλει δια- » τρίψει ὅμως εἰς τὸ Ῥουστζούκι διὰ νὰ προσμένῃ τὰς τελευταίας προστα- » γὰς τῆς Πόρτας, καὶ ὑπεσχέθη τῷ Ὀπρέσκωφ νὰ τοῦ τὰς φανερώσῃ, ἂν » αὐτὸς τὸ δέχεται. Ὁ Ὀπρέσκωφ, μὲ ἕνα ἀποτέλεσμα τῆς εἰλικρινείας μὲ » τὴν ὁποίαν ἐγίγνοντο τὰ πράγματα ἀπὸ μέρους τῆς Ῥουσσίας, συγκατέ- » νευσεν εἰς αὐτὰ τὰ ζητήματα διὰ τὴν ἀκολουθίαν τῆς μεταξὺ ἀμφοτέ- » ρων κορεσπονδέντζας καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ τὰ πολεμικὰ ἔργα εἶχον ἀρχήσει, » διὰ νὰ ἀφήσῃ πύλην ἀνοικτὴν εἰς τὸ ἂν οἱ Τοῦρκοι τῇ ἀληθείᾳ εἶχον ἄλ- » λην ἀπόφασιν νὰ κάμουν εἰς τὰ τελευταῖα τοῦ Ὀπρέσκωφ, καὶ διέταξαν » μεταξύ τους μὲ συμφωνίαν τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς τῆς κορεσπονδέντζας.»

»Ἀλλὰ πρόδηλον ὅτι ἡ Πόρτα ἐν ὅλῳ τῷ διαστήματι τῆς συνελεύσεως » δὲν ἐσυλλογίσθη ποτὲ νὰ δεχθῇ κἀνὲν ἄρθρον ὁποῦ νὰ ἥνωνε τὰ δύο μέρη » εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, παρὰ μόνον ἐσυλλογίζετο νὰ ἐπιμη- » κύνῃ τὴν ὁπλοστασίαν ἐπ' ἄπειρον, καὶ νὰ φέρῃ τὴν Ῥουσσίαν (μὲ μίαν κέ- » νωσιν ὁποῦ ἡ Πόρτα ἐνόμιζε πῶς ἠμπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς » ὁπλοστασίας,) εἰς τοιαύτην κατάστασιν καὶ περιστατικὰ, εἰς τὰ ὁποῖα » δὲν ἤλπιζεν ἡ Πόρτα νὰ τὴν φέρῃ μὲ τὸν πόλεμον.»

» Προβάλλωντας ὁ βεζίρης Μουσούνογλους τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνελεύ- » σεως ἴδομεν ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐζήτησαν ἑξαμηνιαίαν ὁπλοστασίαν. Ὅταν » εἰς τὰς πρώτας συνομιλίας οἱ δύο πληρεξούσιοι ἐθεμελίωσαν τὴν ὁπλο- » στασίαν μέχρι τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ὁ πληρεξούσιος τοῦρκος Ἀπδουῤῥα- » ζάκης ἐπέμενεν εἰς τὸ νὰ παραταθῇ περισσότερον δύο μῆνας, κατὰ τὸ μέ- » τρον ὁποῦ διήγειρε δυσκολίας ἐν τῷ πραγματεύεσθαι τὴν εἰρήνην, καὶ ηὔ- » ξανε τὴν βραδύτητα τῶν δυσκολιῶν, διὰ τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐζητεῖτο διὰ » τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν γραμματοκομιστῶν του ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως· » δὲν ἔλλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ παρατηρῇ τὸ ὅτι δὲν θέλει ἔχει ἀρκετὸν καιρὸν » διὰ νὰ συμβιβασθῇ εἰς τὰ περὶ τὴν εἰρήνην ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὁπλο- » στασίας, καὶ ὅσον ἐπλησίαζεν αὐτὴ εἰς τὸ τέλος της, τόσον περισσότε- » ρον ἐκεῖνος ἐζήτει ἐπιπόνως τὴν παράτασίν της, καὶ ὑπεκρίνετο διαθέ- » σεις εἰρηνοποιὰς διὰ νὰ προτρέψῃ τὸν Ὀπρέσκωφ εἰς τὸ νὰ δεχθῇ νέαν ὁ- » πλοστασίαν· ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔδωκε ποτὲ ἀκρόασιν, διότι ἦτον ἐπιβλαβε- » στάτη ἡ ὁπλοστασία εἰς τὴν αὐλήν του, καὶ διότι οἱ Τοῦρκοι τὴν πολ-

—1772

» λὴν παράτασιν τῆς ὁπλοστασίας ὁποῦ τοὺς παρεχωρήθη ἀλληλοδιαδό-
» χως τὴν μετεχειρίσθησαν μὲ τέτοιον τρόπον, ὁποῦ ἀπεδείκνυε τὴν θέλησιν
» ὁποῦ ἔχουν εἰς τὸ νὰ προμηθευθοῦν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸν πόλεμον.»

» Εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν τὴν μετεχειρίσθησαν διὰ νὰ συναθροίσουν
» πολλὰς ζωοτροφίας καὶ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου· εἰς τὴν Κωνσταντινού-
» πολιν, καὶ διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνακαίνισιν τῶν φρουρίων της τῶν εἰς
» τὰς νήσους καὶ τῶν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας, καὶ διὰ νὰ πέμψωσι κρυ-
» φίως πρέσβεις εἰς τοὺς Ταρτάρους διὰ νὰ τοὺς οἰκειοποιηθοῦν καὶ νὰ τοὺς
» παροτρύνωσι εἰς τὸ νὰ ὁπλισθῶσι πρὸς βοήθειάν τους, εὐθὺς ὁποῦ ἤθελεν
» ἔβγει στράτευμά τους εἰς τὸ Κρίμι. Εἶχον ἕτοιμον σῶμα στρατιωτικὸν
» δι' αὐτὴν τὴν ἐκστρατείαν, καὶ ἴσως ἤθελον τὴν ἐπιχειρισθεῖ ἀνὰ μέσον
» τῆς ὁπλοστασίας ἂν δὲν ἤθελε παιδεύσει σφοδρῶς ἡ Ῥουσσία μερικοὺς
» Ταρτάρους εὐθὺς ὁποῦ κατενόησεν ἐν αὐτοῖς κινήματά τινα· ἡ ὁποία παι-
» δεία ἐκώλυσε τοὺς πολυαρίθμους Ταρτάρους, συνωμότας τῆς Πόρτας, ἀρ-
» ξαμένους ἤδη ἀθροίζεσθαι μεθ' ὅπλων, ἀπὸ τοῦ νὰ δηλοποιῶσι τὴν ἐλπί-
» δα τοῦ ὅτι ἤδη ἐγγὺς ἔμελλε νὰ φθάσουν οἱ Τοῦρκοι.»

»Λαλῶντας λοιπὸν χωρὶς πρόληψιν, ἁπλοῦς σκοπὸς τῶν Τούρκων ἦτο νὰ
» ἐφορμήσουν ἐξ ἀπροόπτου, καὶ νὰ ἀφανίσουν (μὲ τὴν μεσολάβησιν τῆς ὁ-
» πλοστασίας, ἀκμαζούσης ἤδη καὶ περὶ τὰ μέσα οὔσης αὐτῆς,) τὸν στό-
» λον καὶ τὰς δυνάμεις τῆς Ῥουσσίας τὰς πεζικὰς τὰς ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελά-
» γει. Ὅλαι αἱ ἑτοιμασίαι εἶχον γένει, καὶ ἤδη ἤρξαντο ἐνεργεῖσθαι· ἀλλὰ
» φθάσας ὁ Ὀρλὼφ καὶ καταστρέψας τὸν στόλον τὸν Δουλτζινιώτικον, τὰ
» ἱστία ἤδη ἀναπετάσαντα διὰ νὰ τελειώσῃ μέρος τοῦ σκοποῦ τῶν Τούρ-
» κων ὁποῦ ἐστοχάζοντο νὰ ἐνεργήσουν, συνέχεε καὶ ἐμπόδισε τὴν κακὴν
» θέλησιν καὶ σκοπόν τους. Τὰ πράγματα περιεγράφησαν μὲ ὅλα τους τὰ
» περιστατικὰ, καὶ οἱ Τοῦρκοι αἰσχύνῃ ὑποπεσόντες διὰ τὴν δολιότητα καὶ
» ἀπιστίαν τους ἐβιάσθησαν νὰ σιωπῶσι.»

» Τὰ παραδείγματα αὐτὰ ἦσαν πρόσφατα καὶ πολλὰ ἐμφαντικὰ, διὸ
» καὶ ὁ Ὀπρέσκωφ ἀπεσοβεῖτο μὲν σταθερῶς τὴν παράτασιν τῆς ὁπλοστα-
» σίας, τὸ ἔκαμνε δὲ μὲ φρόνησιν ἑνὸς ἐργοδιώκτου, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ αὐλή
» του παρέδωκε τὴν φροντίδα νὰ τελειώσῃ μίαν τιμημένην εἰρήνην, καὶ ἤ-
» ξευρεν ὅτι θέλει τὴν δεχθεῖ πιστῶς ἂν τὴν εὕρισκε τοιαύτην. Ὅσον οὖν
» ἐφυλάττετο ἀπὸ τὴν ἀπάτην νέας τινος ὁπλοστασίας, τόσον ἤθελε νὰ
» δώσῃ εὐκολίας εἰς τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης· ὅθεν εἰς τὰ ζητήματα ὁποῦ
» τὸν ἔκαμνεν ὁ Τοῦρκος τῇ ζ' καὶ ή τοῦ Μαρτίου, περὶ τὰ τέλη δηλαδὴ
» τῆς ὁπλοστασίας, διὰ νὰ δώσῃ ἀκόμη καιρὸν τὸν ἐπρόβαλε νὰ ὑπογράψῃ
» μαζή του τὰ καθόλου ἑπτὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, καὶ μετὰ ταῦτα θέλει
» συγκατανεύσει εἰς τὸ νὰ δώσῃ κάθε καιρὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν πραγμα-
» τείαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων· καὶ θέλωντας νὰ εὐκολύνῃ τὸ πρᾶγμα πε-
» ρισσότερον τὸ κατήντησεν εἰς τέσσαρα καὶ μόνον ἄρθρα, δηλαδὴ τὸ αὐ-
» τόνομον τῶν Ταρτάρων, τὴν παραχώρησιν τοῦ Γκέρτζι καὶ τοῦ Γενὶ-κα-
» λὲ, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας. Αὐτὰ τὰ ἄρθρα τῶν
» ὁποίων ἐζήτησε τὴν ἐπικύρωσιν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ δώσῃ καιρὸν διὰ τὴν

» πραγματείαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων, ἦτον βέβαια τοιαῦτα, περὶ ὧν ἐγέ-
» νετο διάλεξις εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς πραγματείας· τοιαῦτα ὁποῦ ὁ
» Τοῦρκος τὰ εἶχε δεχθεῖ μὲ μόνην τὴν συμφωνίαν τοῦ νὰ παραχωρηθῇ εἰς
» τὴν αὐλήν του τόπος διὰ νὰ κτισθῇ φρούριον· τοιαῦτα τέλος πάντων ὁ-
» ποῦ πρὸ πολλῶν ἤδη μηνῶν ἡ Πόρτα τὰ εἶχεν ἰδεῖ, καὶ ὁποῦ ἐπέμφθησαν
» αὐτῇ ἐκ δευτέρου, τῇ δ' τοῦ Φεβρουαρίου, μὲ τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ ὅτι δὲν
» ζητεῖ ἡ Ῥουσσία πλέον πληρωμὴν ἄλλην τινὰ διὰ τὴν ζημίαν της· αὐτὰ
» μήτε ηὐξύνθησαν, μήτε μετεβλήθησαν ἀπὸ ἐκεῖνο ὁποῦ ἦσαν τότε, καὶ τὸ
» νὰ ζητήσῃ τὴν ὑπογραφήν τους ὁ Ὀπρέσκωφ τόσον ἀπέχει τοῦ εἶναι σκλη-
» ρόν τι, ὅπου γε ὁ αὐτός, ὑπισχνούμενος νὰ δώσῃ καιρὸν εἰς τὸ ἑξῆς διὰ
» τὴν πραγματείαν τῶν λοιπῶν ὑποθέσεων, (ἡ ὁποία ὑπόσχεσις συμπερι-
» κλείει φυσικὰ καὶ τὴν παράτασιν τῆς ὁπλοστασίας,) καὶ καταντῶντας
» μόνον εἰς τὰ τέσσαρα αὐτὰ ἄρθρα, ἐμαρτύρησε φανερὰ ὅτι διὰ τὰ λοιπὰ
» πάντα θέλει γίνει διάλεξις κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῆς Πόρτας, τὸν ἐβεβαίω-
» σε περὶ τούτου σταθερῶς, καὶ ἐξεφόρτωσε τὰ ἄρθρα αὐτὰ ἀπὸ τὸ φορ-
» τικὸν ὁποῦ ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν. Ἀλλ' εἶπεν ὁ Ἀπτουῤῥαζάκης τὸ ὅτι
» κατὰ τὸν λόγον τοῦ Ὀπρέσκωφ τὸ πολὺ πολὺ θέλει παραχωρηθεῖ τὸ νὰ
» ἀνεγείρῃ φρούριον ἡ Πόρτα ἐπὶ νήσου φαντασιώδους, ἤτοι, Ἰ σ μ ὶ β ά ρ,
» τ ζ ε σ μ ὲ γ ι ὸ κ, κατὰ τὸν Ἀπδουῤῥαζάκην· τοῦτο δὲ τόσον ἀπέχει τῆς
» ἀληθείας ὁποῦ τοὐναντίον ὁ Ὀπρέσκωφ εἶπεν, ἐπανέλαβε καὶ ἐγγράφως
» ἐπεκύρωσε τὸ ὅτι, ἂν ἡ ἤδη προβληθεῖσα νῆσος δὲν ἤθελε νομισθεῖ ἱκανὴ
» διὰ τὸ φρούριον, θέλει εἶναι ἐλεύθερον εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἐκλέξῃ τόπον
» εἰς τὴν ἀντικρυνὴν ἀκτὴν καὶ πλευρὰν τῆς ἐπαρχίας Κουπάν.»

» Ἐκ τῶν εἰς τόδε φαίνεται φανερῶς εἰς τί κατήντησεν ἡ εἰρήνη οὐσιω-
» δῶς τὴν ὁποίαν ἡ Ῥουσσία ἐπεθύμει, καὶ εὐθὺς ἐζήτει ἐν τῷ καιρῷ τῆς
» πραγματείας τὸ νὰ μείνουν οἱ Τάρταροι εἰς μίαν ἐξουσίαν ἀκρεμῆ τὴν ὁ-
» ποίαν οἱ Τάρταροι ἦτον νὰ φυλάξουν μὲ τὴν σκιὰν τῶν ὅπλων τῆς Ῥουσ-
» σίας καὶ μὲ τὴν παραχώρησιν τῶν ἀποκτημάτων ὁποῦ ἡ Ῥουσσία ἔκαμεν
» ἐπάνω εἰς τοὺς Ταρτάρους, (μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐνίκησε δηλαδὴ καὶ ὑπηγάγετο
» τὰ κάστρα τους, καὶ πάλιν τοὺς τὰ ἔδωκε.)»

» Διὰ τὴν πρώτην αὐτὴν θέσιν ἡ Πόρτα εἰς τὸ μανιφέστον της μεταχει-
» ρίζεται πολιτικόν τινα τρόπον ὁποῦ δὲν εἶναι τοῦ Κουρανίου· πάσχει νὰ
» συγχήσῃ τὰς γειτονευούσας ἐπικρατείας μὲ τὴν νέαν αὐτὴν κατάστασιν
» τῶν Ταρτάρων, ὡσὰν νὰ ἦτον ἀμφιβολία πῶς αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὄντας ἐμ-
» πράκτως αὐτόνομον καὶ ἀκρεμές, νὰ μὴν εἶναι δεκτικὸν κρείττονός τινος
» διεξαγωγῆς ἀπὸ ἐκείνην ὁποῦ ἤθελεν εἶσθαι ὄντας ὑποκείμενον εἰς τὴν
» Πόρταν.»

» Εἶναι ὅμως βέβαιον τὸ πῶς ὄντας ὑποκείμενον εἰς τὴν Πόρταν ἦτο πάν-
» τοτε ἕτοιμον νὰ λεηλατῇ ἐκείνους τοὺς γείτονας καθ' ὧν ἡ Πόρτα ἤθελε
» μελετᾷ ν' ἀνοίξῃ πόλεμον, καὶ ἐμπράκτως ἀποδείκνυται τὸ ὅτι μία ἔφο-
» δος τῶν Ταρτάρων ἦτον εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας διὰ τοὺς Χριστια-
» νοὺς τὸ σημεῖον τοῦ πολέμου μὲ τὴν Πόρταν, καὶ ὡσὰν ἕνα μανιφέστον
» ἐκ μέρους της· εἰς τὸ ἑξῆς λοιπὸν δὲν θέλει εἶναι οἱ Τάρταροι τοιοῦτον

» ὄργανον, καὶ τοῦτο τὸ κέρδος εἶναι πολὺ διὰ τοὺς γείτονας Χριστιανούς.»
» Ὅσον δὲ διὰ τὰ κούρση ὁποῦ ἠμποροῦν νὰ προέλθουν ἰδίως ἐκ μέρους
» τῶν Ταρτάρων, διὰ τὴν ἀνησυχίαν τῶν χάνηδων καὶ διὰ τὸ πνεῦμα τῆς
» λεηλασίας, φύσει ῥιζωμένον ἔν τισι τῶν ταρταρικῶν ταγμάτων, ἠμπορεῖ
» τινας νὰ συλλογισθῇ τὸ ὅτι τώρα ὁποῦ ἀφ' ἑαυτοῦ τους μέλλουν νὰ κι-
» νοῦνται, καὶ ὁποῦ δὲν θέλουν ἔχει πλέον τὸ ἄσυλον τῆς ὑπερασπίσεως
» τῆς Πόρτας, δὲν θέλουν ἠμπορεῖ πλέον νὰ κάμουν λεηλασίας ὡς τὸ πρό-
» τερον.»
» Προσέτι ἂν ἡ Ῥουσσία, ὁποῦ ἐγγίζεται μόνη ἀπὸ αὐτὰ τὰ κούρση πε-
» ρισσότερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ ἔθνη τὰ γειτνιάζοντα τοῖς Ταρτάροις, (διότι ἡ
» ἔκτασις τῶν ὁρίων της ἀντικρὺ τοῦδε τοῦ ἔθνους εἶναι ἀμέτρως μεγαλη-
» τέρα τῆς τῶν λοιπῶν γειτόνων,) γνωρίζῃ τὴν μεταβολὴν αὐτὴν τῆς στά-
» σεως τῶν Ταρτάρων ὡς ἴδιόν της εὐτύχημα, εἶναι τρόπος νὰ πιστεύσῃ τι-
» νὰς πῶς ἐκείνη νὰ ὑπόθεσε καὶ νὰ ἐγνώρισε τὸ ὄφελος καὶ τὴν ζημίαν
» τῶν γειτόνων ὄχι τόσον ἐπικερδῶς ὅσον ἠμπόρεσε νὰ τὸ κάμῃ ἡ Πόρτα
» μὲ μόνον τὸν συλλογισμὸν τῆς ὠφελείας τῶν χριστιανικῶν ἐπικρατειῶν;
» ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς τόσον νέος διὰ τὴν Πόρταν εἶναι, ὁποῦ δυσκολεύε-
» ταί τινας νὰ τὸν δεχθῇ ὡς ἐδικόν της. Τέλος πάντων εἶναι τρόπος νὰ πι-
» στεύσῃ τινὰς πῶς ἡ Ῥουσσία ἀπατᾶται ὁποῦ νομίζει καὶ δέχεται τὸ ἄρ-
» θρον αὐτὸ ὡς καρπὸν μιᾶς εἰρήνης, ὁποῦ μέλλει ὡς τόσον νὰ εἶναι ἐπι-
» κερδὴς διὰ λόγου της;»
» Ἡ Ῥουσσία ζητεῖ προσέτι τὸ νὰ γένῃ παραχώρησις τοῦ Γκέρτζι καὶ
» τοῦ Γενὶ-καλὲ, διατί οἱ Τοῦρκοι ἠμποροῦν εὐθὺς νὰ περάσουν ἀπὸ τῆς Ὀ-
» ζοῦ εἰς τὸ Κρίμι, νὰ συγχήσουν τοὺς Ταρτάρους καὶ νὰ τοὺς ὑποτάξουν
» ὡς τὸ πρότερον· τὸ Γκέρτζι καὶ τὸ Γενὶ-καλὲ θέλει εἶναι δύο ἐρείσματα
» δι' ὧν ἡ ταρταρικὴ διοίκησις θέλει ἠμπορέσει νὰ ἑνώσῃ τοὺς ὑπὲρ τῆς ἰ-
» δίας ἐλευθερίας προκινδυνεύοντας Ταρτάρους, καὶ ἂν δὲν γένουν ἱκανοὶ νὰ
» διώξωσι τοὺς Τούρκους, ἡ ἐνέργεια τοῦ κακοῦ κἂν θέλει ἀργοπορήσει ἕως
» οὗ νὰ φθάσῃ ἡ ῥουσσικὴ συμμάχεια.»
» Τὰ αὐτὰ φρούρια εἶναι καὶ διὰ τὴν Ῥουσσίαν παγὶς διὰ νὰ μὴν ἠμπο-
» ροῦν οἱ Τάρταροι νὰ παρενοχλοῦν τὰ σύνορά της καὶ νὰ μὴν ἑνώνωνται
» μὲ τὴν Πόρταν εἰς καιρὸν νέου πολέμου· καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἀμφότερα δὲν
» χρησιμεύουν διὰ τὸν στόλον, ἠμποροῦν ὅμως νὰ προξενήσουν εὐκολίας τι-
» νὰς διὰ τὸ ἐμπόριον ὁποῦ ἡ Ῥουσσία θέλει νὰ βεβαιωθῇ εἰς τὸν Εὔξεινον
» πόντον διὰ τοὺς ὑποχειρίους της.»
» Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτιλίας μὲ νόμον φυσικὸν ἁρμό-
» ζει εἰς κάθε ἐπικράτειαν ὁποῦ ἡ τοποθεσία της δίδει χέρι νὰ τὰ μεταχει-
» ρισθῇ, ἐξαιρῶντας τὸ ἂν ῥητῶς ἤθελε νὰ τὰ ἀποφύγῃ· ἡ κατάστασις τοῦ
» πολέμου ἐν ταῖς δυσὶ ταύταις ἐπικρατείαις συγχωρεῖ τὸ νὰ τὰ θυσιάσῃ
» αὐτὰ ἡ Ῥουσσία; καὶ ἡ Πόρτα ἔχει δίκαιον τὸ νὰ ζητῇ τὴν θυσίαν ταύ-
» την παρὰ τῆς Ῥουσσίας; καὶ ἂν χωρὶς δίκαιον ἡ Πόρτα τὸ ζητῇ καὶ δὲν
» εἰσακούεται, τί ἠμπορεῖ νὰ προσάψῃ εἰς τὸν ἐχθρόν της;»
» Ἀλλ' ὡς τόσον ἰδοὺ τὸ φωνάζει πολλὰ, ὅτι δηλαδὴ οἱ [illegible] της

» λέγουν τὸ ὅτι δὲν συγχωρεῖ ἡ θρησκεία τους τὴν τῶν δύο χαλίφηδων ἐ-
» ναντιότητα, ἀλλ' αὐτὸ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς εἶναι μία αἰτία καταγέ-
» λαστος.»

» Εἶναι χρεία νὰ ἐξετασθῇ πόσον εἶναι ἄτοπον παρόμοιον ζήτημα; ἀλλ'
» εἶναι καὶ περισσότερον, τὸ ὅτι εἶναι ψευδέστατον· δὲν ἀληθεύει τὸ ὅτι τὸ
» Κουράνι νὰ μὴν δέχηται δύο ἡγεμόνας ἀκρεμεῖς τῆς θρησκείας τοῦ Μεχ-
» μέτη, ἢ ταὐτὸν εἰπεῖν δύο χαλίφηδες· ἐγένοντο ἐνταυτῷ χαλίφηδες πολ-
» λοὶ καὶ ἐθεμελιώθησαν πανταχόσε ἔνθα οἱ Σαρακηνοὶ συνεστήσαντο ἐπι-
» κρατείας. Οἱ Τάρταροι, ὁποῦ ἀναγινώσκουσι, καταλαμβάνουσι καὶ ἀκο-
» λουθοῦσι τὸ Κουράνι ὡς καὶ οἱ Τοῦρκοι, λέγουσιν ἐναντίως ὅτι εἶναι κε-
» φάλαιόν τοῦ βιβλίου των τό, ἡγεμὼν ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ ἑνώσῃ ὑπὸ ταῖς
» σημαίαις του 12,000 σπαθία, εἶναι τόσον ἐλεύθερος καὶ τόσον ἀκρεμής,
» ὅσον ὁ μείζων μονάρχης. Ἡ ἀλήθεια οὐκ εἶναι τὸ ὅτι καταπίνωντας ἡ
» Πόρτα τὰς ἐπαρχίας τῶν πρώτων Ἀράβων καὶ συστήσασα τὴν μεγάλην
» αὐτὴν μοναρχίαν της ἐκ τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν τους, ἐφρόντισε νὰ
» κάμῃ τὸν δεσμὸν ὅλων αὐτῶν τῶν διεσπαρμένων ἐπαρχιῶν μὲ ἕνα λάθος
» τῆς θρησκείας, δι' οὗ νὰ νομίζεται ἡ Πόρτα ὡς μόνη πηγή τις κάθε ἐξου-
» σίας πνευματικῆς. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ θρησκεία τοῦ Μεχμέτη, ἀλλ' ὁ πο-
» λιτικὸς τρόπος τῆς Πόρτας τῶν Ὀθωμανῶν ὁποῦ ἀπαιτεῖ τὰ τοιαῦτα. Ἄς
» εἶναι ὅμως ὅ τι καὶ ἂν εἶναι· ἔχουν χρέος τὰ χριστιανικὰ ἔθνη νὰ ἀκούουν
» καὶ νὰ πε θαρχοῦν εἰς τοιαῦτα συστήματα ἢ τῆς θρησκείας ἢ πολιτικά;»

» Τί προπύργιον εἶχον οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἀντιπαρατάξουν ἐκ μέρους των
» εἰς τοὺς θηριώδεις αὐτοὺς ἅρπαγας ὅταν τοὺς ἐξεγύμνωναν ἀπὸ ὅλας τους
» τὰς ἐπαρχίας τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Ἀφρικῇ, καὶ ὅταν ἐλεηλατοῦσαν
» ἀκμαζούσας ἐπικρατείας ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Εὐρώπης; καὶ ποίαν βοήθειαν
» ἤθελαν ἔχει οἱ Χριστιανοὶ τοῦ νὰ ἐπακουμβοῦν εἰς ἕνα θεμέλιον τῆς πί-
» στεως, ὄχι διὰ νὰ ἀποφύγουν συμφωνίας εὐλογοφανεῖς, δικαιοπρεπεῖς τε
» καὶ μετρίας, περὶ ὧν τὴν σήμερον ὁ λόγος καὶ ἡ φιλονεικία, ἀλλὰ διὰ νὰ
» ἐλευθερωθῶσιν ἀπὸ τὸν ζυγὸν τὸν πλέον καταγέλαστον;»

» Ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας δὲν θέλει ἀκολουθήσει ποσῶς ἐδῶ αὐτὴν τὴν
» καθολικότητα τοῦ κέρδους ὅλων τῶν ἐπικρατειῶν καὶ τῶν φυλῶν τῶν
» χριστιανικῶν· ἀναμφιβόλως αὐτὴ εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς τὴν ψυχὴν καὶ
» καρδίαν ἑνὸς ἑκάστου· ἀλλ' εἶναι βεβαία ὅτι ἡ διαγωγή της εἰς τὴν εἰρή-
» νην καὶ εἰς τὸν πόλεμον θέλει εὑρεθεῖ τόσον τακτικὴ καὶ κανονικὴ ὅσον
» εἶναι μετρία τε καὶ τετιμημένη.»

Ἀταξίαι μεγάλαι ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, ἀφοῦ ἤρξατο ὁ πόλεμος μέ-
χρι τοῦδε, παρὰ τῶν σεφερλήδων γινόμεναι· ξεγυμνώνουν εἰς τὰς λεωφόρους
καὶ Ῥωμαίους καὶ Ἀρμενίους καὶ Ἑβραίους, καί τινας αὐτῶν καὶ ἐφόνευσαν·
καὶ διὰ τὴν ἀναξιότητα τοῦ καϊμακάμη Μελὲκ-πασσᾶ συνεχῶς συνέβαινον
πυρκαϊαὶ ἀπὸ κοντάκια καὶ εἰς τὴν Πόλιν καὶ εἰς τὸ Κατάστενον, καὶ ἥρπα-
ζον οἱ σεφερλῆδες, ῥοῦχά τε καὶ ἄλλα τῶν πυρπολουμένων οἴκων· καὶ τὰ
αὐτὰ ἐγίνοντο καὶ εἰς τοὺς τόπους ὅλους δι' ὧν διήρχοντο οἱ ἀσκέρηδες, ἕως
καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πλησιεστάτους εἰς τὸ ὀρδί. Τῷ ἔτει 1771 κατέκαυσαν

εἰς τὸ Νεοχώριον τοῦ Καταστένου τὸν μαχαλὲν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ τῷ δὲ τῷ ἔτει 1772 κατέκαυσαν τὸν μαχαλὲν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τῆς Παναγίας εἰς τὸ αὐτὸ Νεοχώριον, καὶ τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς τὸν Γαλατᾶν, ὕστερον ἀπὸ ἄλλα κακὰ τὰ κατὰ τῶν ἐκεῖσε Χριστιανῶν, ἠκολούθησε πόλεμος οὐ σμικρὸς μεταξὺ γαλιοντζήδων καὶ Λαζῶν, καὶ ὁ καϊμακάμης, δειλὸς τὰ μέγιστα καὶ ἐν πᾶσιν ἀνάξιος, δὲν ἐτόλμησε νὰ περάσῃ εἰς τὸν Γαλατᾶν διὰ νὰ σκορπίσῃ τοὺς ἀποστάτας, καὶ κατηγορεῖτο διὰ τὸν φόβον του καὶ διὰ τὴν ἀμεριμνίαν του ὁ καϊμακάμης αὐτός, ἕως οὗ γενόμενος κοὺλ-κεχαγιασὴς ὁ Κουγιουτζὴς ἐπαίδευσε τοὺς ἀτακτοῦντας, φονεύων αὐτῶν οὐκ ὀλίγους, καὶ διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη καὶ Κουγιουτζής· καὶ μὲ τὰς κεφαλικὰς αὐτὰς τιμωρίας του ἔπαυσαν ὅλαι αἱ ἁρπαγαὶ καὶ φόνοι καὶ ἀσέλγειαι τῶν ἀσκέρηδων εἰς ὅλην τὴν Θράκην καὶ Βουλγαρίαν· καὶ τέλος γενόμενος καὶ καϊμακάμης εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Μελὲκ-πασσᾶ, ἔπαυσαν ὁλοτελῶς καὶ τὰ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ περίχωρα κακά τε καὶ ἁρπαγαὶ καὶ ἀταξίαι καὶ φόνοι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1773.

Τὸν Ἰανουάριον ἦλθεν ὁρισμὸς ἐκ μέρους τοῦ βεζίρη Μουσσούνογλου διὰ τὸν πηγαιμὸν τῶν ἀρχιερέων· ἐπροστάχθη ὁ πατριάρχης Θεοδόσιος νὰ τοὺς στείλῃ ὡς ἀναγκαίους εἰς τὰς ἐπαρχίας των, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ βεζίρη· οἱ ἀριθμούμενοι διὰ τὸν πηγαιμὸν ἦσαν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσιν. Ἀπελθόντες οὖν εἰς τὴν Πόρταν ἐφανέρωσαν μὲ ἰλάμια τὰ κακὰ ὁποῦ ἔπαθον ὄντες εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὑπὸ τῶν ἀσκέρηδων καὶ ἄλλων κακεντρεχῶν· καὶ ὅτι κατὰ τὴν προσταγὴν πηγαίνουν, ἀλλ' ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον, ἢ τοὐλάχιστον τὰς φυλακὰς καὶ ζημίας, προκρίνουν τὸ νὰ κακοπάθουν ἐδῶ παρὰ ἐκεῖ. Τοὺς ἠρώτησεν οὖν ὁ καϊμακάμης Μελὲκ-πασσᾶς τὸ, «Διατί ἐζήτησεν ὁ πατριάρχης τὸν πηγαιμόν σας ἀπὸ τὸν βεζίρην;» ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν τὸ ἠξεύρουν ἂν τὸ ἐζήτησεν· ἠρωτήθη οὖν πατριάρχης Θεοδόσιος, καὶ εἶπεν ὅτι οὐ μόνον δὲν ἔχει εἴδησιν, ἀλλ' οὔτε ἐπέρασε ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του τοιοῦτό τι, ἠξεύρωντας τὰ κακὰ ὁποῦ ἔπαθον. Ὁ Νικομηδείας Νικηφόρος καὶ ὁ Κυζίκου Γεράσιμος ὁποῦ ἦσαν τότε ὁμόφρονες καὶ ὁμογνώμονες μὲ τὸν Προύσης Μελέτιον, μὲ τὸ νὰ μὴν τοὺς εἶχε ξεμυστηρευθῇ ὁ Προύσης τὸν σκοπόν του καὶ τὸ τοιοῦτον κίνημα εἶπον συνοδικῶς καὶ ὡρκωμότησαν ὅτι δὲν ἔχουν εἴδησιν· ἀπεδείχθη οὖν αὐτουργός τε καὶ πταίστης ὁ Προύσης Μελέτιος· ἐμποδίσθη ὁ πηγαιμὸς τῶν ἀρχιερέων, καὶ ἤθελε παιδευθεῖ ὁ Προύσης Μελέτιος ἂν δὲν ἐδεφενδεύετο ἀπὸ τὸν Χῖον Δημήτριον Σκαναβῆν, ἔμπορον καὶ τοῦ καϊμακάμη Μελὲκ-πασσᾶ καὶ τοῦ ρεῖς-ἐφένδη Ἰσμαὴλ-πεη καὶ ὅλων τῶν τότε μεγιστάνων. Διὰ τὸ ἄτοπόν του λοιπὸν κίνημα μὴ δεφενδευθεὶς παρὰ τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου ἄρχησε μνησικακῶν νὰ ὀργανίζῃ τὴν πτῶσίν του· ὅθεν ποικιλίαις αἷς εἴωθε πείθει τὸν πατριάρχην Θεοδόσιον νὰ φέρῃ εἰς τὴν Πόλιν τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνόν, σκοπούμενος

νὰ τὸν πατριαρχεύσῃ. Οἱ ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας, εἶπον τῷ πατριάρχῃ νὰ μὴν δώσῃ τὸ γράμμα τῆς ἀδείας, ἀλλ' αὐτὸς ἀπατηθεὶς ὡς ἄνους τὸ ἔδωκεν, ἀγκαλὰ καὶ πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὸ γράμμα τῆς ἀδείας ὁ Θεσσαλονίκης εἶχε κινήθει ἐκεῖθεν, καὶ τὸ γράμμα τὸ ἔλαβεν εἰς τὰ Κάστρα, καὶ οἱ Θεσσαλονικεῖς εἶχον γράψει εἰς τὰ Ἰωάννινα, καθὼς αὐτὸς πρός τινας τῶν φίλων του ἐφανέρωσε τὸ ὅτι ἀπέρχεται εἰς τὴν Πόλιν ἐπὶ τὸ πατριαρχεῦσαι.

Ὁ παρὸν Δενολκὲν, ἀμιράλιος τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας, ἀντάμωσε τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίναν τὴν Β', καὶ προσέφερε τὰς σημαίας τοῦ τάγματος τῶν Σεραφεὶμ, ὁποῦ ὁ ῥὴξ τῆς Σβετζίας ἔπεμψε τῷ δουκὶ Παύλῳ υἱῷ της· ἡ βασιλὶς τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐνεδύσατο τὸν υἱόν της καὶ μὲ αὐτὸ τὸ τάγμα παρόντος τοῦ παρὸν Δενολκέν. Εἶτα ἠρώτησε δι' ἐπιστολῆς τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας τὸν καθαυτὸ σκοπὸν καὶ ἀπόφασιν ὁποῦ ἔχει διὰ τὴν διανομὴν τῆς Λεχίας, καὶ ὁ ῥὴξ ἀπεκρίθη τὸ ὅτι δι' αὐτὸ θέλει φυλάξει πάντοτε ἀμεταβλήτως μίαν ἀδιαφορότητα.

Ἡ Φράντζα δὲν ἑτοιμάζει πλέον στόλον εἰς τὸ Τουλὼν 12 νηῶν μὲ 60 καὶ 74 καὶ 80 τηλεβόλους, καὶ ἓξ φρεγάδαις· καὶ ἡ Ἐγγλιτέρα δὲν ἑτοιμάζει πλέον στόλον, ἀφοῦ ἐβεβαιώθησαν ὅτι μεταξὺ Ῥουσσίας καὶ Σβετζίας εἶναι σύμπνοια εἰρήνης.

Οἱ Τάρταροι τοῦ Κριμίου σκοπούμενοι ἐξουσιάσαι τὸν Καφᾶν κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥούσσων.

Ὁ καπετάνος Ὀλλανδέζος Κίνπεργ καὶ ἄλλοι ὀφφικιάλιοι τῆς θαλάσσης προστεθέντες εἰς τὴν δούλευσιν τῆς Ῥουσσίας προσετάγησαν ἀπελθεῖν εἰς τὸ Ἀζάκι καὶ εἰς τὸ Ταγανρὸκ διὰ νὰ δουλεύσουν εἰς τὸν στόλον ὁποῦ ὁ ἀντιαρχιθαλάσσιος Σινοβὶν ἐπροστάχθη νὰ φέρῃ εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον.

Τῇ ή τοῦ Ἀπριλίου ἤρξατο ἡ Δίαιτα διὰ τὴν διανομὴν τῆς Λεχίας· ἔγιναν λογομαχίαι πολλαί· ἡ Ποδολία καὶ ἡ Βολλινία καὶ τὸ Νοβογρόδεκ μᾶλλον πάντων ἀντέφησαν.

Ἀπὸ τὰ σκάνδαλα τοῦ Προύσης Μελετίου μὲ τὸ νὰ μὴν ὑπέφεραν οἱ ἀρχιερεῖς ἐν τῇ διοικήσει τῆς ἐκκλησίας καὶ τῇ διεξαγωγῇ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων τὴν οἱονεὶ μοναρχίαν του, πτῶσις ἐπαπειλεῖτο τοῦ Θεοδοσίου τὸν Μάρτιον· ἀλλ' αὐτὸς μὴ θέλων ἄλλον τινὰ πατριαρχεῦσαι εἰμὴ τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸν, δωροδοκεῖ διὰ χειρὸς τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ τὸν καϊμακάμην Μελὲκ-πασσᾶν πουγγεῖα 30, καὶ συνίστησι τὸν Θεοδόσιον.

Τῇ ιέ τοῦ Μαρτίου πολεμεῖ ὁ Πογδὰν εἰς τὸ Κοῦλε (φρούριον δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως,) Τούρκους 80 καὶ φονεύει τοὺς 13· ἐπανακάμπτοντος δὲ ἐφορμοῦσι κατ' αὐτοῦ 300 Τοῦρκοι· πολεμήσας φονεύει τοὺς ἑπτὰ, ζωγρεῖ τοὺς τρεῖς καὶ φυγαδεύει τοὺς λοιπούς. Ῥοῦσσοι δὲ ἐφονεύθησαν 6 καὶ ἐπληγώθησαν 4.

Τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Ποτέμκιν πέμπει τὸν Γαλιτζῖνον μὲ 300 γρεναδιέρους κατὰ 500 Τούρκων μὲ δύο πασσᾶδες πλησίον τῆς Σιλιστρίας· πολεμήσας φονεύει τοὺς 40 καὶ ζωγρεῖ τοὺς 7· καὶ ἐνταυτῷ οἱ Ζαπορόβανοι Κοζάκοι ἐλεηλάτησαν διάφορα μέρη καὶ ἔκαυσαν 9 μύλους.

—1773

Τῇ κβ' τοῦ αὐτοῦ, ὁ Πόνελμαν, ἐξουσιαστὴς τοῦ Γκιργκιόβου, πέμπει τὸν Γιόχεμσων διὰ νὰ καταкρατήσῃ πάντα τὰ ἐν τῷ Δουνάβει τουρκικὰ πλευσίματα, ὃ καὶ ἐγένετο.

Τῇ λά τοῦ αὐτοῦ, τοὺς Τούρκους ἐνδυναμώσαντας πολλὰ μέρη ὁ Ποτέμκιν ἔπεμψε τὸν Φεραὲμτ μὲ 300 γρεναδιέρους καί τινας Ζαποροβάνους διὰ νὰ τοὺς πολεμήσουν. Ὥρμησαν κατά τινος στρατοπέδου τουρκικοῦ κοντὰ εἰς τὸ Γενίκιοϊ καὶ ἐφόνευσαν ὑπὲρ τὸ ἥμισυ, καὶ κατ' ἄλλου στρατοπεδευμένου παρὰ τῷ Δουνάβει καὶ ἐφόνευσαν Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 100.

Τῇ ε' Ἀπριλίου ὁ Ποτέμκιν ἐνίκησε 2,000 Τούρκους εἰς τὴν νῆσον τοῦ Δουνάβεως τὴν ἀντικρὺ τοῦ Λικιρεστίου καὶ τῆς Δρύστρας καὶ ἐφόνευσε 500.

Τῇ θ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Γιόχεμσων μὲ τέσσαρας συντροφίας γρεναδιέρων καὶ δώδεκα κάτεργα ἥρπασαν κοντὰ εἰς τὸ Γκίργκιοβον πλευσίματα τούρκικα 30, τὰ λεγόμενα ἀ τ ζ ί κ ι α, καὶ ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι 60.

Τῇ ιέ τοῦ αὐτοῦ ὁ Κλίτζκας περνᾷ τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Ἰσάκτζαν μὲ 600 γρεναδιέρους, μὲ 400 διώκτας, μὲ 1,400 Κοζάκους καὶ μὲ 6 τόπια, καὶ πολεμεῖ τὸ ἐκεῖσε ἱππικὸν στρατόπεδον τῶν Τούρκων, ζωγρεῖ τὸν ἀγᾶν τους καὶ παίρνει πολλὰ λάφυρα ἀπὸ τὰς περὶ τὴν Ἰσάκτζαν κώμας, καὶ τῇ ιζ' φθάσας εἰς τὸ Παπάδαγι τὸν Τζερκὲζ Χουσεϊν-πασσᾶν μὲ 2,000 Τούρκους πολεμεῖ καὶ τοὺς φυγαδεύει, καὶ ζωγρεῖ 300, ἀπωλέσας μόνον 5 Κοζάκους.

Τῇ ιή τοῦ αὐτοῦ ἐφορμοῦσιν οἱ Τοῦρκοι κατὰ τῶν Μοσχόβων ὄντων παρὰ τῷ ῥηθέντι Κοῦλε, (ὅπερ οἱ Βλάχοι ὀνομάζουσι Τοῦρνο,) καὶ πολέμου συγκροτηθέντος ἐνικήθησαν οἱ Τοῦρκοι φονευθέντες 40 καὶ ζωγρηθέντες 9. Ἔφερον καὶ ἄλλους 200 ζωγρηθέντας εἰς διάφορα μέρη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Φριὰς ἐνίκησεν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον πολλὰ τάγματα τουρκικά.

Τῇ ιθ' τοῦ αὐτοῦ ὁ χάνης ἐνικήθη παρὰ τῶν Κοζάκων κοντὰ εἰς τὸ Καρὰ-Μουράτ, ἐφονεύθησαν καὶ δύο μιρζᾶδες καὶ 300 Τάρταροι, καὶ ἐζωγρήθησαν γυναῖκες αὐτῶν 30. Ἐπανακάμπτοντες δὲ οἱ Κοζάκοι ἀπήντησαν τάγμα Ἀλβανιτῶν καὶ ἐζώγρησαν αὐτῶν τοὺς 50.

Τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ ὁ Λαλὰκ ἐμπόδισε 300 ἁμάξια μὲ τουρκικὰς φαμηλίας σκοπουμένας μετοικῆσαι, καὶ γυμνώσας τῶν ὅπλων ἐβίασεν ἐπανελθεῖν εἰς τὰ ἴδια. Εἶτα κοντὰ εἰς τὸ Καράσουϊ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς λαβὼν πολυάριθμα λάφυρα· καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Πόνελμαν ἐνίκησε δύο τάγματα τουρκικὰ σκοπούμενα καταλαβεῖν τὰς δύο νήσους τὰς ἀντικρὺ τοῦ Γκιργκιόβου, ἐφόνευσε 1,000 καὶ ἐζώγρησε 38 μαζὶ μὲ τὸν προεστῶτά τους Χασεκὴ χατζὴ Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Τῇ κδ' ὁ Ποτέμκιν περνᾷ τὸν Δούναβιν παρὰ τῇ Τούλτζᾳ μὲ 3,000 Κοζάκους καὶ 600 στρατιώτας ἱππεῖς, πολεμεῖ καὶ νικᾷ τάγμα τουρκικὸν 6,000 στρατιωτῶν· ἐφόνευσε 1,500 καὶ ἐζώγρησε 300· ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι 300 ἁμάξια λαφύρων καὶ ἔκαυσαν πολλὰς γεφύρας μὲ βουβαλοπέτζια, τὰς ὁποίας οἱ Τοῦρκοι εἶχον προκατασκευάσει.

Τῇ θ' τοῦ Μαΐου 5,000 Τοῦρκοι ὥρμησαν μὲ ἀτζίκια κατὰ τοῦ Γκιργ-

κιόβου· ἐφονεύθησαν καὶ ἐπνίγησαν ὅλοι παρὰ τῶν Μοσχόβων πλὴν 400 ζωγρηθέντων, καὶ τῇ αὐτῇ ἡττήθησαν οἱ Τοῦρκοι καὶ παρὰ τῷ ποταμῷ τῆς Βλαχίας Γιαλομίτζα, φονευθέντες καὶ ζωγρηθέντες 1,000. Καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Βέϊσμαν ἐνίκησε στράτευμα τούρκικον πολυάριθμον εἰς τὸ Παπάδαγι, καὶ ἐζώγρησε πασσᾶν τινα μὲ τὸ ὑπ' αὐτὸν σῶμα, καὶ μετὰ ταῦτα προέβη εἰς τὸ Καράσουϊ διὰ νὰ ἑνωθῇ μὲ τὸν Ποτέμκιν.

Ἐν τούτοις ἔκαμαν οἱ Ῥοῦσσοι γέφυραν εἰς τὸν Δούναβιν κοντὰ εἰς τὴν Δρύστραν καθοπλίσαντες αὐτὴν μὲ 80 τόπια.

Τῇ ά τοῦ Ἰουνίου προσταχθεὶς ὁ Ῥωμαντζὼφ νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν καὶ νὰ πολεμήσῃ τὸν ἐχθρὸν ἐστρατοπέδευσε τρία μίλια πόῤῥω τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἔπεμψε τρία σώματα πέραν τοῦ Δουνάβεως, τὸ ά ὑπὸ τῷ Βέϊσμαν, τὸ β' ὑπὸ τῷ Ποτέμκιν καὶ τὸ γ' ὑπὸ τῷ Σουβαρὼφ, ὅστις μὲ 13,000 στρατοῦ ἐκτύπησεν 20,000 Τούρκους, τοὺς ἐνίκησεν, ἐζώγρησεν 1,500 αὐτῶν ἐν οἷς καὶ 6 πασσᾶδες, ἐφόνευσε τοὐλάχιστον 1,500 καὶ οἱ λοιποὶ ἐφυγαδεύθησαν· ἐκράτησε 12 τηλεβόλους των, ἐκυρίευσεν ἐν τῷ Δουνάβει 50 ἀτζίκια φορτωμένα ζαχιρὲν καὶ ἐφόδια καὶ ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου, καὶ ἔκαυσεν ὅλα τὰ μαγαζεῖα τῶν Τούρκων, θριαμβεύσας εἰς ἄκρον.

Ὁ δὲ Βέϊσμαν τῇ έ τοῦ Ἰουνίου κατετρόπωσε 12,000 Τούρκους καὶ ὑπέταξεν ὅλον τους τὸ στρατόπεδον, καὶ τῇ ζ' τοῦ Ἰουνίου ὁ αὐτὸς πολεμήσας μὲ τὸ σῶμα τοῦ Ἀπτὴ-πασσαζαδὲ συνιστάμενον εἰς 12,000 Τούρκων κοντὰ εἰς τὸ Καράσουϊ, καὶ παραταθέντος τοῦ πολέμου ὥρας ὀκτὼ τοὺς διεσκόρπισε καὶ τοὺς ἐδίωξε δέκα βέρστια ἕως εἰς τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι· ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι 1,200, ἐζωγρήθησαν 100, ἐπάρθησαν 16 τηλεβόλοι καὶ 16 παϊράκια, πολὺ παροῦτι, καὶ γκιουλέδες πολλοὶ, καὶ ὅλον τὸ στρατόπεδον μὲ τὰ φορτία του· ἐφονεύθησαν Ῥοῦσσοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 50, καὶ ἐπληγώθησαν 41. Διεξῆγε τὸν στρατὸν ὁ Ἀρναοὺτ-πασσᾶς Ἀπτουλλάχης, τὸν γὰρ Ἀπτὴ-πασσαζαδὲ μετεπέμψατο ὁ βεζίρης πρὸ τριῶν ἡμερῶν. Καὶ ὁ αὐτὸς Βέϊσμαν τῇ κά τοῦ Ἰουνίου ἐνίκησε σῶμα πολυάριθμον Τούρκων, ζωγρήσας 600 αὐτῶν ἐν οἷς καί τινα πασσᾶν.

Ὁ δὲ Ποτέμκιν κατεπολέμησε καὶ ἐσκόρπισε 5,000 Τούρκους, εἶτα ἀπελθὼν πρὸς τὴν Δρύστραν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ τὴν πολιορκήσῃ, οὐδὲν διεπράξατο.

Νικόλαος ὁ Ῥεπνὶν ἐν τῷ πλοίῳ ὢν κατεπατήθη ὑπὸ τῶν Τούρκων· ἐδεφενδεύθη ἀνδρείως καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς, καὶ ἐλευθερωθεὶς ἤρξατο πλεῖν· ἀλλ' ἐτζακίσθη ἀπὸ τόπι τὸ τιμόνι του, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μὴ ἔχοντες παροῦτι, καὶ αὐτὸς πληγωμένος, παρεδόθη μὲ δύο μαγιόρους, μὲ ἕνα καπιτάνον, μὲ ἕνα λοκοτενέντε, μὲ τρεῖς δευτέρους λοκοτενέντες καὶ μὲ ἕνα παϊρακτάρην. Ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ἕνας λοκοτενέντες κολονέλος, δύο καπετάνοι, ἕνας ἀγιουτάντες καὶ στρατιῶται 270.

Τῇ κ' τοῦ Ἰουνίου παρὰ τῇ Δρύστρᾳ βέρστια ἑπτὰ 6,000 Τοῦρκοι μὲ πασσᾶν τριῶν τουγιῶν σερασκέρην κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τοῦ Βέϊσμαν· ἐφονεύθησαν 300, ἐζωγρήθησαν 70, ἐπάρθησαν 8 τηλεβόλοι· ἐπληγώθησαν καὶ Ῥοῦσσοι 25.

Τῇ κά τοῦ Ἰουνίου ὁ Ῥωμαντζῶφ ἐν τῷ διαπερᾷν τὸν Δούναβιν ἐμποδίσθη ὑπὸ 10,000 στρατοῦ τοῦ ὑπὸ τῷ Ὀσμὰν-πασσᾷ, ἀλλὰ φονευθέντων 200 Τούρκων καὶ ζωγρηθέντων 8, καὶ ἁλωθέντος τοῦ στρατοπέδου μὲ 18 τηλεβόλους, διέπλευσε τὸν Δούναβιν ὁ Ῥωμαντζῶφ, ἀφοῦ ἐφονεύθησαν 5 Ῥοῦσσοι, ἐν οἷς καὶ ὁ ἱππεὺς Ὀλσουφιὲφ, καὶ ἐπληγώθησαν 64· νικήσας δὲ ὁ Ῥωμαντζῶφ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Χίρσοβαν τὸ ἐκεῖσε τουρκικὸν στρατόπεδον ἐκυρίευσε τὰ φορτία του καὶ 30 τηλεβόλους.

Τῇ β' τοῦ Ἰουλίου τὸ ῥουσσικὸν στράτευμα ὁποῦ εἶχε περάσει τὸν Δούναβιν τῇ ιή τοῦ Ἰουνίου ἀπεδίωξε τοὺς Τούρκους τοὺς ἀντιπαραταχθέντας αὐτῷ, καὶ ἐπολέμει κατ' αὐτῶν καθ' ἡμέραν μέχρι τῆς β' τοῦ Ἰουλίου, καθ' ἣν ὑπήντησε 30,000 Τούρκους, οἵτινες ἀντέστησαν πολλὰ εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλὰ τέλος ὁλοκλήρως ἡττήθησαν, ἐφονεύθησαν 4,000, καὶ ἐπάρθησαν παρὰ τῶν Ῥούσσων λάφυρα πλεῖστα ὅσα.

Τῇ γ' τοῦ Ἰουλίου ἔγινε πόλεμος εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· ἦν δὲ σερασκέρης ὁ Νουμὰν-πασσᾶς μὲ στράτευμα ἱππικὸν πολὺ καὶ πεζικοῦ 10,000, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ λεγόμενοι δ ά λ-κ ι λ ί τ ζ η δ ε ς. Ὁ Βέϊσμαν μὲ πολλὰ ὀλιγώτερον στράτευμα πολεμῶν ἔκαμνε τὰς ἀναγκαίας προδιαθέσεις διὰ νὰ νικήσῃ· ὅθεν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι προεπορεύετο τοῦ στρατοῦ· ἀλλὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ πολέμου εἰς τὸ μέτωπον τῆς πρώτης γραμμῆς πίπτει ὁ στρατηγὸς Βέϊσμαν πληγωθεὶς εἰς τὸ στῆθος καὶ τὴν καρδίαν ἀπὸ γκιουλὲν μιᾶς τηλεβόλου. Μετὰ τὴν πτῶσίν του λαβὼν εὐθὺς ὁ Γαλιτζῖνος τὴν ἐξουσίαν ἐτελείωσε τοὺς σκοποὺς τοῦ προκατόχου του καὶ ἐδίωξε τοὺς Τούρκους, οἵτινες ἔχασαν τὸ στρατόπεδόν τους καὶ 25 τηλεβόλους, καὶ ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 3,700· εὗρον δὲ οἱ Ῥοῦσσοι ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὰ ἔγγραφα ὁποῦ ἔγραφεν ὁ βεζίρης Μουσούνογλους εἰς τὸν σερασκέρην Νουμὰν-πασσᾶν.

Ὁ προῤῥηθεὶς παρὰ τῇ Δρύστρᾳ πόλεμος μὲ τὸ νὰ ἀπέβη μὲ ἀποτυχίαν τῶν ῥουσσικῶν ὅπλων, ὑπερηφανεύθησαν οἱ Τοῦρκοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔλεγον θαῤῥαλέως ὅτι αὐτοὶ θέλουν δώσει τοῦ λοιποῦ τοῖς Ῥούσσοις τὰ ἄρθρα τῆς εἰρήνης, ἀλλ' οὐ λαβεῖν αὐτὰ παρ' ἐκείνων· τόσον θάῤῥος τοὺς ἔδωκεν ὁ θάνατος τοῦ Βέϊσμαν. Εἰς τὴν θανάσιμον ἔφοδον τοῦ ὄρους τοῦ παρὰ τῇ Δρύστρᾳ ἐπληγώθησαν ὀφφικιάλιοι Ῥοῦσσοι οἱ πάντες θανασίμως· ἀφῆκαν οἱ Ῥοῦσσοι ἐκεῖ καὶ τρία τόπια διὰ τὰς δυσβάτους ὁδοὺς καταλειφθέντα· οἱ Τοῦρκοι ἔχασαν ὑπὲρ τὰς 5,000 ἀνθρώπους, 54 τηλεβόλους καὶ 38 ἀτζίκια φορτωμένα μὲ ζαχιρὲν, πλὴν δὲ τούτων τῶν παρὰ τῇ Δρύστρᾳ φονευθέντων εἰς πέντε πολέμους ὁποῦ ἔγιναν ἀδιακόπως ἀφοῦ ἐπέρασαν τὸν Δούναβιν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὰ χώματα τῆς Τουρκίας, ἐφονεύθησαν Μοσχόβοι 1,200, πλὴν τῶν ὀφφικιαλίων τῶν ὑπὸ πληγῶν τεθνηκότων· ἐβιάσθη δὲ τὸ ἱππικὸν τῆς Ῥουσσίας ν' ἀφήσῃ τὰ χώματα τὰ τούρκικα καὶ νὰ περάσῃ τὸν Δούναβιν μὲ τὸ νὰ ἐκουράσθη πολλὰ ἀπὸ τὰς κατὰ τῶν Τούρκων ἐφόδους καὶ ἀντιπαρατάξεις, καὶ εἶχε χρείαν νὰ ἀναπαυθῇ· οἱ ἵπποι δὲν ἠμποροῦσαν πλέον νὰ ἀντέχουν εἰς τοὺς κόπους καὶ εἰς τὸν ὑπερβολικὸν καύσωνα καὶ εἰς τὴν κακὴν τροφὴν, συνισταμένην εἰς καλαμόφυλ-

λα ξηρά· δὲν ἦτον τρόπος νὰ χαλαρωθοῦν τὰ κολάνια τῶν σελλῶν οὔτε μίαν
ὥραν, τὸ δὲ πεζικὸν διενυκτέρευε πάντοτε ἔνοπλον καὶ ὄρθιον. Τὰ τάγμα-
τα ὁποῦ ἐπέμφθησαν πρὸς τὴν Δρύστραν καὶ πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς Σούμλας διὰ
νὰ γνωρίσουν τὰς δυνάμεις τοῦ βεζίρη πολλάκις ἐστερήθησαν ὕδατος, καὶ
πολλοὶ σολδάτοι ὑπὸ τῆς δίψης ἀπώλλοντο. Τὴν νύκτα ἀντὶ ἡσυχίας ὑπέ-
κειντο ὑετοῖς, ἀνέμοις σφοδροῖς καὶ τυφῶσι· τὴν ἡμέραν ἔδει πολεμεῖν ἀδια-
κόπως μὲ ἐχθρὸν ἀκούραστον, ὁποῦ ἀνεπαύθη ἤδη ἀπὸ τοὺς κόπους του,
καὶ ὁποῦ ἐνεδυναμοῦτο πάντοτε μὲ τὸν ἐρχομὸν νέων ἀκουράστων συμμά-
χων, καὶ ὁποῦ ἤξευρε τὰς τοποθεσίας, καὶ ὁποῦ ἀγανακτησμένος διὰ τὰς πρώ-
τας ἥττας ἐπολέμει μὲ ἀπελπισίαν ὑπερβολικήν. Πολλάκις τὰ στρατεύμα-
τα τὰ ῥούσσικα εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν ἐβιάζοντο καταδιώκειν ἐχθρὸν πο-
λυάριθμον, ὁποῦ ἀνεπαύθη καὶ ἡσύχασεν ἐπὶ πολὺ καὶ ἦτον ὠχυρωμένος πα-
ρὰ τῆς τέχνης καὶ τῆς φύσεως, καὶ τοιοῦτον ἐγένετο τὸ παρὰ τῇ Δρύστρᾳ
συμβάν. Ἐν τῇ ἀριστερᾷ πρὸ τῆς πόλεως κεῖται ὄρος δεφενδευόμενον ἀπὸ
τὰ τόπια τῆς πόλεως. Ὁ Ὀσμὰν-πασσᾶς ἦτον εἰς ἕνα περιχαράκωμα μὲ πολ-
λὰ τόπια καθωπλισμένον· πρὸς τὰ δεξιὰ ἦτον σκεπασμένος μὲ φυσικὰ χαν-
δάκια βαθύτατα καὶ μὲ δρυμῶνας καὶ λόγγους· ὁ τόπος λοιπὸν αὐτὸς ἦ-
τον ἀπρόσιτος καὶ ὄπισθεν καὶ ἀπὸ τὰ πλευρά, καὶ τὰ ῥούσσικα στρατεύ-
ματα ἂν ἤθελαν νὰ τελεσφορήσουν εἰς τὸ κατὰ τῆς Δρύστρας ἐπιχείρημα ἔ-
πρεπε νὰ μετατοπίσουν ἐκεῖθεν τὸν ἐχθρόν τους· ἡ φωτιὰ τῆς χώρας καὶ
τοῦ περιχαρακώματος καὶ τὸ δύσκολον ἀνέβασμα τοῦ ὕψους δὲν ἦτον μι-
κρὰ ἐμπόδια, καὶ ὁ Ὀσμὰν-πασσᾶς εἶχεν ἐλευθέραν τὴν ἀναστροφὴν μὲ τὴν
χώραν, καὶ ἀδιακόπως ἐνεδυναμοῦτο καὶ ἐψυχαγωγεῖτο παρ' αὐτῆς. Ὡς τό-
σον ὁ προβιβασμὸς ὁποῦ ἠμποροῦσαν νὰ κάμουν τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα
ἦτον ἡ ἐπάνοδός των, καὶ ἐπολέμησαν ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι νυκτὸς πρὸ τοῦ
νὰ ὑποτάξουν τὸ περιχαράκωμα. Ἡ τύχη ἐκλονίσθη πολλάκις. «Τὰ τάγμα-
» τά μας (γράφει ἡ ῥουσσικὴ ἀναφορά) προπορευθέντα εὐθὺς διὰ νὰ ἐφορ-
» μήσουν κατὰ τοῦ χαρακώματος, σπαχῆδες πολλοὶ ὁποῦ ἦσαν κεκρυμμέ-
» νοι εἰς τὸν δρυμῶνα ἐφώρμησαν κατὰ τῆς προφυλακῆς· τοὺς ἐδίωξαν οἱ
» ἐδικοί μας μὲ καρτοῦτζα, ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὸ χαράκωμα εἰς
» διάστημα βολῆς τουφεκίου ἐξῆλθον γιαννίτζαροι τοῦ χαρακώματος καὶ
» ὥρμησαν κατὰ τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ μας. Τύχῃ κακῇ εὑρέθησαν εἰς αὐ-
» τὸ τὸ μέρος 300 νεοσύλλεκτοι· ἀσυνείθιστοι εἰς τὴν ὁρμὴν καὶ ἀλαλλαγ-
» μοὺς τοιαύτης ἐφόδου ἐσκορπίσθησαν καὶ ἐσύγχησαν μέρος τοῦ σώματος
» τῆς διαφυλάξεως· ἀλλ' ἡ τελευταία διαίρεσις αὐτοῦ τοῦ σώματος ἐστά-
» θη, προεχώρησε κάμνωντας τρομερὰν φωτιάν, ἔδωκε καιρὸν εἰς τὸ στρά-
» τευμά μας νὰ βαλθῇ εἰς τάξιν ἐκ δευτέρου καὶ ἀνενέωσεν ἐκ δευτέρου
» τὸν πόλεμον. Οἱ Τοῦρκοι προέβησαν ἀφρόνως μακρότερον, καὶ μὲ αὐτὸ
» ἔδωκαν αἰτίαν τὸν κολονέλον Κλίτζκα, ξεχωρισθέντα ἀπὸ τὸν στρατὸν
» τοῦ Βέϊσμαν, νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τοῦ χαρακώματος ἄλλοθεν καὶ νὰ τὸ ὑ-
» ποτάξῃ ἀναιμωτί· μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον οἱ ἐχθροὶ εὑρέθησαν μεταξὺ δύο
» προσβολῶν πυρὸς καὶ κατέφυγον εἰς τὴν Δρύστραν. Αὐτὸ τὸ ὄρος μᾶς ἐ-
» κόστισε 300 ἀνθρώπους, ἐν οἷς ἦσαν 5 ὀφφικιάλτοι λίαν θαῤῥαλέοι· Τοῦρ-

» και ἐφονεύθησαν 801.'Αλλὰ τὰ στρατεύματά μας οὐκ ἠδυνήθησαν φυλά-
» ξαι τὸν τόπον αὐτόν· τὰ κινούμενα σώματα οὐκ ἠδύναντο διελθεῖν καὶ
» ἐνέπιπτον εἰς πολλὰ δάση, ἔνθεν τὸ ἱππικὸν οὐκ ἠδύνατο διοδεῦσαι εἰμὴ
» ἀνὰ δύο εἰς τὸ πρόσωπον· ὁ βεζίρης μᾶς ἐπεφόρτιζε μὲ ἀποστολὴν νέου
» στρατιωτικοῦ στέλνωντας ἐνταυτῷ 27,000 πολεμιστῶν, τὸ ἐκλεκτότε-
» ρον τοῦ στρατοῦ του, οὗ τὸ πλεῖον ἦν ἐλαφρὸν ἱππικὸν μὲ ἵππους ἐπιτη-
» δείους εἰς τὸ νὰ στέκωνται οἱ ἱππεῖς των ἐν φυλακῇ καὶ νὰ πυροβολῶσι
» τοὺς ὁδοιποροῦντας ἢ ἐν τοῖς δρυμῶσιν ἢ ὄπισθεν τῶν λόφων. Αὐτοὶ μᾶς
» ἐκτυποῦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ πλευρὰ, ἢ εἰς τὰ νῶτα, καὶ ἀγ-
» καλὰ νὰ μὴν ἐκατώρθωσαν ποτέ τι ἀξιόλογον, ἥρπαζον ὅμως ἀνθρώπους
» μας, ὁποῦ αἱ δύσβατοι ὁδοὶ τοὺς ἐμπόδιζαν ἀπὸ τοῦ νὰ καταδιώκωσι
» τὸν ἐχθρόν.» Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ τὰ κακὰ ὁ βεζίρης εἶχε τὸ στρατόπεδόν του περὶ τὰς ὑπωρείας τοῦ Παλκανίου, εἰς τοιαύτην τοποθεσίαν ἔνθεν οἱ Ῥοῦσσοι ἀνάγκη νὰ εὕρουν μεγάλην δυσκολίαν εἰς τὸ νὰ τὸν διώξωσιν.

Εἶχε γένει ἐν τούτοις καὶ εἰς τὸ Τορτοκάϊ πόλεμος, σερασκέρη ὄντος τοῦ Φεϊζουλλὰχ-πασσᾶ καὶ ἡττηθέντος ὁλοτελῶς παρὰ τῶν Ῥούσσων· ἀλλ' οἱ Ῥοῦσσοι διὰ τὰς προῤῥηθείσας δυσκολίας ἔκριναν ἐπικερδὲς καὶ τὴν ἀπὸ τῆς Δρύστρας ἀναχώρησιν καὶ τὸ πέρασμά τους εἰς τὸ πέραν τοῦ Δουνάβεως, τὸ ὁποῖον ἔδωκε πολὺ θάῤῥος εἰς τοὺς Τούρκους· διαπλεύσαντες δὲ τὸν Δούναβιν ἐστρατοπέδευσαν εἰς τὴν Γιαλομίτζαν, καδιλίκι τῆς Βλαχίας, πόῤῥω τοῦ Δουνάβεως μίλια 4.

Τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ δύο νῆες ῥουσσικαὶ μὲ 14 τόπια καὶ μὲ 150 ἀνθρώπους ἡ καθεμία, διεξαγόμεναι παρὰ τοῦ Κινιπεργχὲν Ὀλλανδέζου καπετάνου, ἐνέτυχον εἰς τὰς 4 ὥρας τῆς ἡμέρας πέντε νῆας τουρκικὰς, ὧν ἡ μία ἦν σεπάκι μὲ 24 τόπια· ὥρμησαν οἱ Τοῦρκοι κατὰ τῶν Ῥούσσων καὶ ἔῤῥιπτον τόπια κατ' αὐτῶν ὥρας 6· (ἦσαν δὲ ἐν αὐτοῖς καί τινες μὲ φράγκικα φορέματα ἐνδεδυμένοι·) ἀλλὰ μὲ ὅλα αὐτὰ ἐβιάσθησαν φυγεῖν τὸν πόλεμον, καὶ οἱ Ῥοῦσσοι μὲ τὸ νὰ ἔπαθον πολλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν ἦτον εἰς κατάστασιν νὰ τοὺς καταδιώξουν.

Κατὰ μῆνα Ἰούλιον ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν ὁ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνός.

Αἱ νῆες τῶν Ῥούσσων αἱ εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἐπιτρέπουσι τὴν ναυτιλίαν τῶν φραντζεζικῶν νηῶν καὶ ἄλλων νηῶν τῆς Εὐρώπης ὁποῦ ἀποκομίζουσι προζωάρκεια εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῇ ι' τοῦ Αὐγούστου ὁ Ἰζὲτ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς ἡττηθεὶς παρὰ τῶν Ῥούσσων, ἔχασαν οἱ Τοῦρκοι πάλιν διὰ τὴν ἧττάν τους αὐτὴν τὰς ἐλπίδας των.

Οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Κρίμι προετοιμασμένοι καὶ ἔξυπνοι ἀντέστησαν ταῖς προσβολαῖς τοῦ Δεβλὲτ-Γκιράϊ-χάνη, καὶ οἱ Τοῦρκοι μετενόησαν διὰ τὴν ἐκστρατείαν αὐτὴν ὡς ἐπιζήμιόν τους.

Τῇ ιά τοῦ Αὐγούστου ἡ βασίλισσα τῆς Οὐγγρίας καὶ τῆς Βοημίας Μαρία Τερέζα καὶ ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας, διὰ νὰ παύσουν τὰ κακὰ καὶ νὰ ἐπικυρωθῇ ὁ μερισμὸς καὶ ἡ διαίρεσις τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Λεχίας, διώρισαν ἐπὶ τούτῳ πληρεξουσίους, οἵτινες συναχθέντες ἐσυμφώνησαν μὲ τὰ ἑξῆς ἄρθρα.

« Ἄρθρον Α'. Εἰς τὸ ἑξῆς θέλει φυλάττεται αἰωνίως εἰρήνη ἀδιάσειστος

» καὶ εἰλικρινὴς ἕνωσις καὶ φιλία ἐντελὴς μεταξὺ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν » διαδόχων καὶ κληρονόμων Της καὶ ὅλων τῶν ἀρχόντων Της, καὶ μεταξὺ » τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας, τοῦ καὶ μεγάλου δουκὸς τῆς Λιτουανίας, καὶ τῶν » διαδόχων Του, καὶ μεταξὺ τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας καὶ τοῦ μεγάλου » δουκάτου τῆς Λιτουανίας, εἰς τρόπον ὁποῦ εἰς τὸ ἑξῆς τὰ ὑψηλότατα » αὐτὰ πρόσωπα δὲν θέλουν κάμει μήτε θέλουν ἀφήσει ἄλλους νὰ κάμουν » δυσμένειάν τινα πρὸς ἀλλήλους, κατ' εὐθεῖαν ἢ πλαγίως, καὶ δὲν θέλουν » κάμει μήτε θέλουν συγχωρήσει ποτὲ κανένα κίνημα ἐναντίον εἰς τὴν πα- » ροῦσαν συμφωνίαν· ἀλλὰ θέλουν τὴν φυλάξει μάλιστα θεοσεβῶς εἰς κάθε » περιστατικὸν, καὶ θέλουν διασώζει πάντοτε ἀναμεταξύ Των μίαν καλὴν » καὶ ἐντελῆ ἁρμονίαν, καὶ θέλουν φροντίσει νὰ διαφυλάξουν τὴν τιμὴν, τὸ » κέρδος καὶ τὴν ἀμοιβαίαν ἀσφάλειαν, καὶ νὰ ἀποβάλλουν καὶ νὰ ἐμποδί- » ζουν ἀμφότεροι ἀπ' ἀλλήλων πᾶσαν βλάβην τε καὶ ζημίαν.»

» Ἄρθρον Β'. Τὰ ὑψηλότατα αὐτὰ πρόσωπα, ἐπιθυμῶντας νὰ προλαμ- » βάνουν καὶ νὰ ἀποδιοπομποῦνται κάθε ἔριδα ὁποῦ ἤθελεν ἠμπορέσει νὰ » μεταβάλῃ ἢ νὰ ταράξῃ εἰς τοὺς ἑξῆς χρόνους τὴν φιλίαν Τους καὶ τὴν » ἀμοιβαίαν καλὴν διάθεσίν Τους, καὶ καταπειθόμενοι ὅτι δὲν θέλει εἶναι » ἄλλο τι μέσον ἐπιτήδειον εἰς τὸ νὰ προξενήσῃ αὐτὸ τὸ ἐφετὸν ἀποτέλε- » σμα παρὰ μόνον μία κατάργησις καθολικὴ πάντων καὶ παντοίων ζητη- » μάτων ὁποῦ τὰ ῥηθέντα πρόσωπα ἠμποροῦν νὰ κάμουν πρὸς ἄλληλα, διὰ » τοῦτο ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας, τόσον ἀπὸ μέρους Του ὅσον καὶ ἀπὸ μέρους τῶν » διαδόχων Του, ἑνωμένος μὲ τὰ τάγματα καὶ μεγάλους ἄρχοντας τοῦ » ῥηγάτου τῆς Πολωνίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας, πα- » ραχωρεῖ διὰ τοῦ παρόντος συμφωνητικοῦ γράμματος ἀμετασαλεύτως » καὶ αἰωνίως τῇ βασιλίσσῃ τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας καὶ τοῖς διαδόχοις » καὶ κληρονόμοις Αὐτῆς, ἄῤῥενός τε καὶ θήλεος γένους, ἄνευ ἐλπίδος ἐπι- » στροφῆς τινος, μήτε παραβάσεως ποτὲ εἰς κανένα τι περιστατικὸν, ὁποιον » καὶ ἂν ἤθελε τύχει, τὰς πόλεις, παλατινάτα τε καὶ ἐπαρχίας ὁποῦ ἡ Βα- » σιλεία Της κατακρατεῖ τὴν σήμερον, κατὰ τὰς κυκλικὰς ἐπιστολάς Της » τὰς ἐκδοθείσας τῇ ιά τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου 1772, διὰ νὰ τὰ ἔ- » χῃ πρόστιμον καὶ ἰσοστάθμιον πάντων Της τῶν ζητημάτων ὁποῦ ὡς βα- » σίλισσα τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ, καὶ ὁποῦ συνίσταν- » ται εἰς πάσας τὰς χώρας ὧν τινων τὰ ὀροθέσιά εἰσι τὰ ἑξῆς.

» Ἡ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βιστούλα, ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας Σιλεσίας μέ- » χρι τῆς ἐπαρχίας Σανδομιρίου, καὶ ἔτι ἐκεῖθεν αὐτοῦ τε καὶ τῆς εἰσβολῆς » τε καὶ εἰσροῆς τοῦ ποταμοῦ Σὰν, κἀντεῦθεν σύρωντας εὐθεῖαν γραμμὴν » ἐπὶ τοῦ διαστήματος τοῦ λεγομένου Τρανεπόλι, τοῦ κειμένου ἐν τῇ ἐπαρ- » χίᾳ Ζαμοΐσκη, κἀντεῦθεν σύρωντας γραμμὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ῥουπεστζὼφ » μέχρι τοῦ ποταμοῦ Πὸγ, καὶ ἀκολουθῶντας ἐκεῖθεν τοῦ ῥηθέντος ποτα- » μοῦ τὰ γνήσια σύνορα τῆς Ἐρυθρᾶς Ῥουσσίας (τὰ ὁποῖα ἐνταυτῷ κάμνουν » καὶ τὰ σύνορα τῆς Βολλινίας καὶ Ποδολίας,) μέχρι τῶν περιχώρων τῆς » ἐπαρχίας Ζάρας, κἀκεῖθεν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀκολουθῶντας τὸν ποτα- » μὸν Νίστρον κατὰ τὸ μῆκος τοῦ ποταμίου ὁποῦ κόπτει μικρόν τι μέρος

» τῆς Ποδολίας ὀνομαζόμενον Ποτχόρτζι, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ συνήθη σύνο-
» ρα τῆς Ποκουτίας καὶ τῆς Μολδαβίας.»

» Τὰ ὁποῖα σύνορα θέλουν σημαδευθεῖ καὶ διορισθεῖ, καθόσον εἶναι δυνα-
» τὸν νὰ τὸ συγχωρήσουν καὶ νὰ τὸ ἀπαιτήσουν ἡ τοποθεσία καὶ αἱ πληρο-
» φορίαι ὁποῦ κατὰ παράδοσιν σώζονται διὰ τὰ σημεῖα τὰ πλέον παλαιὰ
» τῶν συνόρων, καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀποφεύγειν τὸ ἀνακάτωμα, τὸ ὁ-
» ποῖον προξενεῖ τὰ πολλὰ ἄτοπα, καὶ διὰ τὴν τοπικὴν ὑπεροχὴν τῆς μιᾶς
» καὶ τῆς ἄλλης ἐπαρχίας εἰς ὅλους τοὺς τόπους ὁποῦ μὲ τὰ πλησιόχωρά
» τους, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀποκερματίσματά τους, εἶναι ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ
» τῆς ῥηθείσης βασιλίσσης. Καὶ διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ πλέον νὰ μείνῃ κάμ-
» μία ἀμφιβολία ἢ ἀβεβαιότης διὰ τὸ ἔργον αὐτό, συνεφωνήθη νὰ διορι-
» σθῶσιν ἑκατέρωθεν ἐπίτροποι διὰ νὰ τοπογραφήσουν τοὺς τόπους αὐτοὺς
» μὲ ἀκριβῆ χάρτην τῶν ἀμοιβαίων συνόρων, ὁ ὁποῖος θέλει χρησιμεύσει ὡς
» νόμος εἰς ὅλους τοὺς μέλλοντας χρόνους διὰ τὰ σύνορα καὶ προμάχια τῶν
» ἐπαρχιῶν ὁποῦ παρεχωρήθησαν τῇ βασιλίσσῃ παρά τε τοῦ ῥηγὸς καὶ τῆς
» Ἀριστοκρατείας τῶν Λεχῶν.

»Ὁ ῥὴξ λοιπὸν τῆς Λεχίας καὶ τὰ τάγματα καὶ οἱ ἄρχοντες τοῦ ῥηγά-
» του τῆς Λεχίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας παραχωροῦσι
» τῇ βασιλίσσῃ τῆς Οὐγγρίας καὶ Βοημίας καὶ τοῖς κληρονόμοις καὶ διαδό-
» χοις Αὐτῆς πάσας τὰς πόλεις καὶ ἐπαρχίας τὰς περιεχομένας εἰς τὰ ῥη-
» θέντα σύνορα, παραχωρήσει τελείᾳ, ὥστε νὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ μόνον καὶ
» μόνον ἴδια καὶ κτῆμα τῆς βασιλίσσης, καὶ νὰ τὰς κυριαρχῇ κατὰ πάντα
» χωρὶς νὰ ἐκκρέμανται ἀλλοθέν ποθεν παρὰ μόνον ὑπὸ τῆς ῥηθείσης βα-
» σιλίσσης, μαζὴ μὲ τὰς ἐν ταῖς ῥηθείσαις ἐπαρχίαις πόλεις, φρούρια, κώ-
» μας, ποταμοὺς καὶ πάσας τὰς ἐν αὐτοῖς νῆας, καὶ πᾶν τὸ ἐν ταῖς ἐπαρ-
» χίαις ὑπήκοον καὶ κατοικητάς, τοὺς ὁποίους ἐλευθεροῖ ἐνταυτῷ καὶ τῆς
» πρὸς τὸν ῥῆγα ὑποταγῆς, καὶ συγχωρεῖ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ὅρκου ὁποῦ ἔκα-
» μαν διὰ νὰ φυλάξουν τὸ πιστὸν πρὸς τὸν αὐτὸν ῥηθέντα ῥῆγα καὶ πρὸς τὸ
» ῥηγάτον τῆς Λεχίας. Παραχωρεῖ δὲ ταῦτα πάντα μὲ ὅλα τὰ προνόμια,
» τόσον διὰ τὸ πολιτικὸν ὅσον καὶ διὰ τὸ ἐκκλησιαστικόν, καὶ γενικώτε-
» ρον μὲ ὅλα ἐκεῖνα τὰ περιστατικὰ ὁποῦ εἶναι ἀναγκαῖά τε καὶ ἁρμόδια
» διὰ τὴν κυριαρχίαν τῶν προειρημένων τόπων· καὶ θέλουν ἐγχειρίσει πι-
» στῶς τῇ βασιλίσσῃ πάντα τὰ ἀρχίβια, σημειώματα, ἑρμηνείας, χάρτας
» καὶ ἄλλα ἔγγραφα δημόσιά τε καὶ ἴδια ὁποῦ ἀποβλέπουν καὶ ἀναφέρονται
» εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὰς διὰ τοῦ παρόντος ἐγγράφου παραχωρηθείσας τῇ
» βασιλίσσῃ· ὑπισχνοῦνται νὰ μὴν φαντασθῶσι καὶ νὰ μὴ κάμωσι ποτὲ ἐπ'
» οὐδεμιᾷ προφάσει ζητήματα, οὐδὲ τὸ παραμικρόν, διὰ τὰς ῥηθείσας αὐ-
» τὰς ἐπαρχίας καὶ γυμνώνονται προσέτι καὶ τοῦ τίτλου καὶ τῆς σημαίας
» τῆς εἰς τόδε συνήθους, καὶ δὲν θέλουν μεταχειρισθεῖ τοῦ λοιποῦ οἱ ῥῆγες
» τῆς Λεχίας τοὺς τοιούτους τίτλους τε καὶ σημαίας, μήτε θέλουν μνημο-
» νεύει τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς πράξεις καὶ ὁρισμοὺς τῆς Ἀριστοκρατείας τὰς ῥη-
» θείσας ἐπαρχίας καὶ πόλεις καὶ τόπους, τὰ παραχωρηθέντα τῇ ῥηθείσῃ
» βασιλίσσῃ.»

»Ἄρθρον Γ'. Ὁ ῥὴξ τῆς Πολωνίας καὶ οἱ ἄρχοντες τῆς τε Πολωνίας καὶ
» Λιτουανίας ἀποδύονται παντοίως καὶ ἀποφεύγουν κάθε ζήτημα ὁποῦ ἤ-
» θελαν ἠμπορεῖ νὰ ἔχουν ἢ νὰ κάμουν, τόσον κατὰ τὸ παρὸν ὅσον καὶ εἰς
» τὸ ἑξῆς, διά τινα ἐπαρχίαν καὶ σύστημα ὁποῦ κατὰ τὸ παρὸν εἶναι ὑπὸ
» τῇ κυριαρχίᾳ τῆς ῥηθείσης βασιλίσσης.»

»Ἄρθρον Δ'. Ἐπειδὴ καὶ ἡ βασίλισσα δηλοποιεῖ καὶ ὁμολογεῖ πῶς νὰ
» ἐπέτυχε, διὰ ταύτης τῆς παραχωρήσεως ὅλων τῶν τόπων καὶ ἐπαρχιῶν
» τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ὁρίοις,(καὶ ἀκολούθως προσέτι διὰ τῆς
» παραχωρήσεως τῶν πόλεων καὶ τόπων ὁποῦ κρέμανται ἀπὸ τὴν κοντέαν
» τοῦ Ζίψι, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὰ συμπεριλείονται ἐν τοῖς προῤῥηθεῖσιν ὁρίοις,)
» ἕνα δίκαιον ἰσόσταθμον εἰς τὰ ῥηγάτα Της, τοῦ τε οὐγγρικοῦ δηλαδὴ καὶ
» τοῦ βοεμικοῦ, ἀποδύεται τοῦ λοιποῦ καὶ ἀποποιεῖται ἐκ μέρους Της, τό-
» σον διὰ τὸν ἑαυτόν Της ὅσον καὶ διὰ τοὺς κληρονόμους καὶ διαδόχους Της,
» κάθε ζήτημα ὁποῦ ἠμποροῦσε νὰ ἔχῃ διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ῥηγάτου τῆς
» Πολωνίας καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Λιτουανίας ἐπὶ οἱαδήποτε προ-
» φάσει ἐνδεχομένῃ γενέσθαι.»

»Ἄρθρον Ε'. Ἂν ἤθελεν ἀκολουθήσει λογομαχία τις μεταξὺ τῶν δύο κυ-
» ριαρχῶν (βασιλίσσης δηλαδὴ καὶ ῥηγός,) ἢ τοῦ ὑπηκόου Αὐτῶν, διὰ τὴν
» αἰτίαν τῶν συνόρων, θέλουν διορισθεῖ ἐπίτροποι ἑκατέρωθεν διὰ νὰ συμ-
» βιβάσουν φιλικώτερον τὰς τοιαύτας διαφωνίας.»

»Ἄρθρον ϛ'. Τὸ παρὸν ἔγγραφον θέλει ἐπικυρωθεῖ παρὰ τῆς βασιλίσσης,
» καὶ παρὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Λεχίας καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῆς Ἀριστοκρατείας
» συνηθροισμένων εἰς Δίαιταν, εἰς διάστημα ἡμερῶν τεσσάρων μετὰ τὴν ἐ-
» πισφράγισίν του, ἢ ταχύτερον ἂν εἶναι δυνατὸν, καὶ θέλει καταγραφεῖ
» ὕστερον εἰς τὰς ἀποφάσεις τῆς παρούσης Διαίτης. Τὰ ὑψηλότατα αὐτὰ
» δύο πρόσωπα ὁποῦ συνεφώνησαν κατὰ τὸ παρὸν τὴν συμφωνίαν αὐτὴν
» θέλουν φροντίσει νὰ οἰκειοποιηθῶσι διὰ τὸν ἑαυτόν τους καὶ τὴν ὑπερά-
» σπισιν τῆς τε βασιλίσσης τῆς Ῥουσσίας καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Προυσσίας,
» διὰ νὰ διαφυλάττωνται ἀκλόνητα καὶ ἀπαρασάλευτα τὰ ἐν τῷδε τῷ ἐγ-
» γράφῳ συμφωνηθέντα ἄρθρα.»

»Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ πλείω ἀσφάλειαν ἡμεῖς οἱ πληρεξούσιοι καὶ ἰδίως
» διορισθέντες ἐπίτροποι καὶ αὐθεντείᾳ καθοπλισθέντες διὰ τὴν ἀπόφασιν
» καὶ ἐπικύρωσιν ταύτης τῆς συμφωνίας ὑπεγράψαμεν τὸ ἔγγραφον αὐτὸ,
» προσθέντες αὐτῷ καὶ τὰς σημαίας μας. Εἰς τὸ Βαρσάβι.»

Τῇ ιδ' τοῦ Αὐγούστου ὑπεγράφη τὸ συμφωνητικὸν ἔγγραφον διὰ τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ εἰς τὴν Λεχίαν οἰκειοποιήθη ἡ αὐλὴ τῆς Βιέννης καὶ ἐπέμφθη τῷ καίσαρι Ἰωσήφ· ἔγινε καὶ τὸ ἔγγραφον διὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς Λεχίας ὁποῦ οἰκειοποιήθη ἡ Ῥουσσία, ἐτελείωσε δὲ καὶ τὸ τοῦ Βρανδεβούργου.

Αἱ ἐπαρχίαι ὁποῦ ἔμειναν εἰς τὴν Ἀριστοκρατείαν τῆς Λεχίας εἶναι μίλια τετράγωνα **15,300**.

Τῇ αὐτῇ ιδ' τοῦ Αὐγούστου ἀπεφασίσθη παρὰ τῶν διορισθέντων κριτῶν θάνατος κατὰ πάντων τῶν ἐπιβουλευθέντων πέρισυ νύκτωρ τὴν ζωὴν τοῦ

—1773

ρηγὸς τῆς Λεχίας· καὶ ἀπέφυγε τὸν θάνατον μόνος ὁ Κόσμας ὡς λυτρωτὴς τῆς ζωῆς τοῦ ῥηγός, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ ῥηγός.

Διὰ αὐτὴν τὴν ἐπιβουλὴν καὶ διὰ τὸν πόλεμον αὐτὸν τὸν ῥουσσοτουρκικὸν ἰδοὺ τί ἔγραψε συγγραφεύς τις τὴν θρησκείαν χριστιανίζων.

« Ἡ Εὐρώπη ἔφριξε διὰ τὴν ἔφοδον τὴν κατὰ τοῦ ῥηγὸς τῆς Πολωνίας·
» τὰ κτυπήματα ὁποῦ τὸν ἐκτύπησαν, ἐπλήγωσαν ὅλας τὰς καρδίας· μὰ
» ποία βασιλεία ὑποδύεται τὸν ἀγῶνα τοῦ νὰ τὸν ἐκδικήσῃ; Θέλει τὸ κά-
» μει αὐτὸ ἡ ἁγία Παρθένος, ἐμπρὸς εἰς τὴν ὁποίαν αὐτοὶ οἱ μιαιφόνοι ὡρ-
» κωμότησαν ἐπὶ τῷ Εὐαγγελίῳ (ὅπερ ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας δομινικανός τις,)
» νὰ φονεύσουν τὸν καλήτερον καὶ φρονιμώτερον ῥῆγα ὁποῦ νὰ ἐβασίλευσε
» μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Πολωνίᾳ; Ἀληθεύει τὸ ὅτι ἡ Κυρία μας ἡ ἐν τῷ Κλέ-
» στοχοβ (τόπος αὐτὸς τῆς Λεχίας ἔνθα ἐστὶ καὶ εἰκὼν τῆς Παναγίας)
» καθημέραν κάμνει θαύματα, ὅμως δὲν ἔκαμε τὸ θαῦμα τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ
» τοὺς σκοποὺς τῶν συνωμοτῶν, καὶ μέχρι τοῦδε ἡ Κυρία μας τοῦ Πετερ-
» πούργου (ἐννοεῖ τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην τὴν Β',) μόνη ἐκδικεῖ τὴν
» τιμὴν καὶ τὰ προνόμια τοῦ θρόνου. Φαίνονται ἀκόμη μὲ ἐντροπὴν ὅλων
» τῶν Χριστιανῶν στρατιῶται τοῦρκοι εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς Λεχίας, καὶ ἂν
» ἔλλειπον τὰ ἀληθῆ θαύματα τοῦ ῥουσσικοῦ στρατεύματος οἱ Ὀθωμανοὶ
» ἤθελον εἴσθαι τώρα εἰς τὸ Βαρσάβι.»

» Ὁ καῖσαρ τῶν Ῥωμαίων, ὁποῦ ἠξεύρει τὴν ἱστορίαν καὶ ὁποῦ ἐγεννήθη
» νὰ κάμῃ ἔργα ἄξια τῆς ἱστορίας, ἠξεύρει πολλὰ καλὰ ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐ-
» πολιόρκησαν δύο φοραῖς τὴν Βιέννην καὶ ἐσκλάβωσαν Οὔγγρους ὑπὲρ τὰς
» 300,000.»

» Οἱ Ὀθωμανοὶ βασιλεῖς τῆς Κωνσταντινουπόλεως, μεταχειρίζονται ὅ-
» λους τοὺς ῥῆγας τῆς Εὐρώπης ὥσπερ ἄλλοτε οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρίζοντο
» τοὺς μικροὺς ἡγεμόνας τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Ἰουδαίας· βλέπουσι τοὺς
» πρέσβεις μας ὡσὰν νὰ ἤθελον εἴσθαι κόνσολοι τῶν πραγματευτῶν.»

» Ὁ κύριος Πόρτερ, πρὸ μικροῦ πρέσβυς πληρεξούσιος τῶν Ἐγγλέζων εἰς
» τὴν Κωνσταντινούπολιν, μᾶς ἱστορεῖ πῶς διὰ κάθε ἀσφάλειαν οἱ πρέσβεις
» μας ἔχουσιν ἐκεῖ μερικὰς παραχωρήσεις, τῶν ὁποίων μόνον τὰ ἴσα τοὺς
» ἀφίνουν χωρὶς νὰ εἶναι ποσῶς δραστήρια, καὶ ἔχουν καὶ μερικὰ προνόμια
» βεβαιωθέντα ἀπὸ τὴν μεταχείρισιν, καὶ ὁποῦ πάντοτε δι' αὐτὰ γίνονται
» ἀμφιβολίαι καὶ ἔριδες. Μᾶς λέγει πῶς ὁ βεζίρης Γεγὲν-Ἀλῆ-πασσᾶς ἠθέ-
» λησεν ὄχι πρὸ πολλοῦ νὰ κατοικίσῃ ὅλους τοὺς πρέσβεις εἰς τὴν νῆσον
» τῆς Προποντίδος τὴν λεγομένην Πρίγκηπον.»

» Ὅταν ἕνας ἐλτζῆς θέλῃ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν βεζίρην, ὁ κύριος αὐτός,
» διὰ νὰ μὴν προσηκωθῇ τὸν ἐλτζῆν, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἀρζ-όδασή μετὰ τὸν
» ἐλτζῆν, βιαζόμενον ἀκολούθως νὰ τὸν δεχθῇ ὄρθιος· ὕστερον εὐθὺς κάθε-
» ται ἐπάνω εἰς ἕνα μιντέρι, καὶ βάλλει τὸν ἐλτζῆν νὰ καθίσῃ ἐμπρός του
» ἐπάνω εἰς ἕνα μικρὸν σκαμνάκι, τὸν λέγει τέσσαρας λέξεις καὶ τὸν ἀπο-
» πέμπει· δύο θυρωροὶ τὸν πιάνουν ἀπὸ τοὺς βραχίονας διὰ νὰ τὸν κάμουν
» νὰ γυρίσῃ καὶ νὰ κλίνῃ τὴν κεφαλήν του ἐμπρὸς εἰς τὸν αὐθέντην τους.
» Οἱ ἰτζ-ἀγάδες τὸν περιγελοῦν καὶ τὸν σφυρίζουν, καὶ δὲν εἶναι πολὺς

» καιρὸς ὁποῦ δὲν ἐνεργεῖται πλέον αὐτὸ τὸ χλεύασμα καὶ ἡ καταφρό-
» νησις.»

» "Αν εἶναι χρεία νὰ φανῇ εἰς τὴν ἀνωφελῆ ἀντάμωσιν τοῦ σουλτάνου
» τὸν κάμνουν νὰ φυλάττῃ δύο ὥρας, καὶ πολλάκις εἰς τὴν βροχὴν καὶ τὴν
» χιόνα, εἰς ἕνα μικρὸν κιόσκι τριγωνικοῦ σχήματος, εἶτα ὑποκάτω εἰς ἕνα
» δένδρον, μέχρις οὗ νὰ περάσῃ ὁ βεζίρης πηγαίνωντας εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασή·
» τριγύρω εἰς τὸ ῥηθὲν κιόσκι εἶναι ὁ τουράκια, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον οἱ
» μάγειροι τοῦ σουλτάνου ἔρχονται καὶ ἐξαπλώνονται· εἶτα τὸν πηγαίνουν
» εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὴ πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ σουλτάνου, κρατοῦντες τοὺς βρα-
» χίονάς του δύο καπιτζηπασῆδες καὶ ἐξευτελιζοντές τον μὲ ἀλλεπαλλή-
» λους ὑποψίας. Ὑποκρίνεται ὡς τόσον ὁ ἐλτζῆς πῶς νὰ μὴν τὸν ἐγγίζουν,
» καὶ γράφει εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὸν ἔπεμψαν πῶς νὰ τὸν ἐδέχθησαν μὲ κάθε
» εἶδος τιμῆς.»

» Εἶναι γνωστὸν ποίας καταφρονήσεις ὑπέμειναν συνεχῶς οἱ πάϊλοι τῆς
» Βενετίας. Ἡ αὐλὴ τῆς Φράντζας δὲν πρέπει νὰ λησμονήσῃ τὸ ὅτι εἰς τὸν
» ἔνδοξον καιρὸν τοῦ Λουΐγκη ΙΔ' ὁ βεζίρης Μεχμὲτ-πασσᾶς ὁ Κιοπρουλό-
» γλους ἔκαμε νὰ κτυπήσουν εἰς μίαν ἀντάμωσιν ἕνα γρόνθον τὸν Βαντελὲ,
» υἱὸν τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας, πρέσβυν καὶ αὐτὸν καὶ μεσίτην μετα-
» ξὺ τῆς βασιλείας τῶν Τούρκων καὶ τῆς Ἀριστοκρατείας τῶν Ἐνετῶν· ἀ-
» πὸ τὸν γρόνθον ἔπεσε τὸ δόντι τοῦ πρέσβεως, εἶτα ἐφυλακώθη εἰς τὸ
» Κανλὶ-κουΐ· ἐφέρθη δὲ ἡ Πόρτα τόσαν ὠμῶς κατ' αὐτοῦ διατί δὲν ἠθέ-
» λησε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἐπιστολὴν ὁποῦ μὲ τζίφραις εἶχε γράψει ἐπάρχῳ
» τινὶ τῆς Βενετίας.»

» Τίνι δὲ τρόπῳ ἡ ὀθωμανικὴ αὐτὴ αὐλὴ μεταχειρίζεται τοὺς πρέσβεις
» μιᾶς βασιλείας καθ' ἧς μέλλει νὰ ἐκστρατεύσῃ; ἄρχεται τῆς σκηνῆς ἀ-
» πὸ τοῦ νὰ τοὺς φυλακώνῃ· ὅθεν καὶ ὁ τανῦν βασιλεὺς σουλτὰν Μουστα-
» φᾶς, ἐφυλάκωσεν ἐν τῷ ὀχυρώματι τοῦ Γεδὶ-Κουλὲ τὸν πληρεξούσιον
» πρέσβυν τῆς Ῥουσσίας Ὀπρέσκωφ. Ἡ τολμηρὰ αὐτὴ καταφρόνησις ὁποῦ ἐγ-
» γίζει ὅλους τοὺς ῥῆγας τῆς Εὐρώπης εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ πρέσβεως
» ἐπαιδεύθη μὲ τὰς νίκας τοῦ κόμητος Ῥωμαντζὼφ, μὲ τοὺς στόλους ὁποῦ
» ἦλθον ἀπὸ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Ἄρκτου καὶ κατέκαυσαν τὸν στόλον τὸν
» Ὀθωμανικὸν ὑπὸ τῇ ὁράσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τῆς ναυαρχίας
» τοῦ κόμητος Ὀρλὼφ, καὶ μὲ τὴν ἀπόκτησιν τεσσάρων ἐπαρχιῶν τὰς ὁ-
» ποίας οἱ ἡγεμόνες Γαλιτζῖνος, Δολγορούκης καὶ τόσοι ἄλλοι στρατηγοὶ
» ἐκυρίευσαν παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν.» . . . .

. . . .

Τῇ ιε' τοῦ Αὐγούστου προσετάγη ὁ Πιπικὼφ, γκενεράλης τῶν ἐν τῇ Λεχίᾳ ῥουσσικῶν ταγμάτων, νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Κρίμι μὲ τρία ῥεγιμέντα πεζικοῦ καὶ μὲ δύο ῥεγιμέντα κουϊρασιέρων καὶ μὲ δύο ῥεγιμέντα χουσάρων καὶ μὲ 1,000 Κοζάκους. Ὁ γκενερὰλ Ῥωμάνιος ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ Γρόδνο ἐπροστάχθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Βαρσάβι εἰς τὸν τόπον τοῦ Πιπικὼφ διὰ νὰ διευθετῇ τὸ μεῖναν ῥουσσικὸν στράτευμα, ἤτοι τὸ ῥεγιμέντο τοῦ Νεσεπούργ τὸ πεζικὸν καὶ τὸ ῥεγιμέντο τῶν χουσάρων τοῦ κολονέλου Διέβιτζ. Ὁ γκε-

νεράλ Ζεύσκοϊ όποῦ ἦτον εἰς τὴν Λιβονίαν μὲ τὸν λεγεῶνα τοῦ Πετερπούργου θέλει ἔλθει εἰς τὴν Λιτουανίαν εἰς τὸν τόπον τοῦ Ῥωμανίου.

Τῇ ιή τοῦδε τοῦ μηνὸς καὶ ἔτους κατηργήθη μὲ βούλλαν τοῦ πάπα τὸ τάγμα τῶν ἰησουϊτῶν, μὲ τὸ νὰ παρωξύνθησαν κατ' αὐτῶν οἱ ῥῆγες τῆς Φράντζας, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῶν Δύο Σικελιῶν, δυσαρεστηθέντες κατ' αὐτῶν διὰ πολλὰ κινήματά τους ἄτοπα οὐ μόνον οἱ ῥηθέντες ῥῆγες, ἀλλὰ καὶ ἀκαδημίαι, καὶ ἐπίσκοποι, καὶ ἱερεῖς, καὶ ἄλλα τάγματα ἐκκλησιαστικὰ, καὶ σχολεῖα τά τε ἐν τῇ Ῥώμῃ καὶ ἀλλαχόσε. Ἀπεφάσισεν οὖν ὁ πάπας συνοδικῶς τὸ ὅτι οἱ ἀρτίως γενόμενοι νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ ὀσπίτιά τους· ἔλυσε τοῦ ἱερατείου ἐκείνους ὁποῦ ἔκαμαν ἓν μόνον τάξιμον, τοὺς συνεχώρησε νὰ ἔμβουν εἰς ἄλλο ἐπάγγελμα, καὶ ἂν θέλουν νὰ ὁμιλήσουν καὶ γάμῳ. Ἐκείνους δὲ ὁποῦ ἔκαμαν τὸ τελευταῖον τάξιμον τοὺς ἐπρόσταξε νὰ καλογηρεύσουν εἰς ἄλλα τάγματα, κάμνωντας τὸ ν ο β ι τ ζ ι ά τ ο ν τους ἓξ μῆνας, ἢ χρόνον ὁλόκληρον, κατὰ τὴν ἡλικίαν τους. Τοῖς πρεσβύταις καὶ ἀσθενέσι διωρίσθη ἁρμόδιος λουφὲς, καὶ ἐδόθη ἄδεια νὰ μείνουν εἰς τὰ μοναστήριά τους ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν ἐπισκόπων τοῦ τόπου ἢ ἀββάδων, χωρὶς νὰ φοροῦν τὸ ἔνδυμα τῶν ἰησουϊτῶν καὶ χωρὶς νὰ ἠμποροῦν νὰ διδάσκουν ἢ νὰ ἐξομολογοῦν.

Τῇ β' τοῦ Σεπτεμβρίου ὁ καπιτάνος Βανκὲς-Περγκλὲν μὲ μίαν φρεγάταν 32 τοπιῶν καὶ μὲ 4 καράβια 14 τοπιῶν ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐρχομένου στόλου εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν· τῇ ὑστεραίᾳ ἕωθεν ἀπήντησε τέσσαρα γαλιόνια τούρκικα, καὶ ὁρμήσας κατ' αὐτῶν, ἔφυγον μὲ τὸ νὰ ἦσαν σ ο τ ο β έ ν τ ο· ἀλλ' ἑνωθέντα μὲ ἄλλα καράβια μετὰ μικρὸν διετάχθησαν εἰς πόλεμον· πλησιάσαντος δὲ τοῦ Ῥούσσου ἐφοβήθησαν καὶ ἔφυγον τὸ δεύτερον· ἀλλὰ τὸ μεσημέρι ἑνωθέντα μὲ ἄλλα 14, ὧν τὰ μὲν 6 ἦσαν καράβια τοῦ πολέμου τὰ δὲ λοιπὰ μεγάλα καράβια τοῦ τ ρ α ν σ π ό ρ τ ο υ, διετάχθησαν πάλιν εἰς πόλεμον. Ὁ ἄνεμος ἐβοήθει τοῖς Ῥούσσοις, ἀλλ' εὐθὺς ἀρξαμένου τοῦ πολέμου ἤλλαξε πρὸς βοήθειαν τῶν Τούρκων, οἵτινες μὲ 8 καράβια ἐτριγύρισαν τὴν ῥηθεῖσαν φρεγάδαν· τὸ γαλιόνι τοῦ καπετὰν-πασσᾶ ἦτον τοπίων 64, καὶ ἐνόσῳ τὸ λοιπὸν τοῦ τουρκικοῦ στόλου ἐπολέμει τὰ τέσσαρα μικρὰ καράβια τῶν Ῥούσσων καὶ ἔπασχε νὰ τζακίσῃ τὰ κατάρτιά τους, ὁ καπετὰν-πασσᾶς μὲ τὰ λοιπὰ 7 ἔπασχε νὰ πιάσῃ τὴν φεργάδαν· κατώρθωσε τὸ νὰ τὴν βάλῃ φωτιὰν δύο φοραῖς, ἀλλὰ τὴν ἔσβυσαν οἱ ἐν τῇ φεργάδᾳ· οἱ ἄνθρωποί του ἐφώναζον ῥούσσικα τοῖς Ῥούσσοις νὰ παραδοθοῦν διὰ νὰ μὴν τοὺς πνίξουν, ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς καπετάνιος εἰπὼν τοῖς ἰδίοις τὸ, «θέλω νικῆσαι ἢ θανεῖν μεθ' ὑμῶν,» ἐθάρρησαν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ ἐπολέμησαν μὲ τὸ πιστόλι μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ἐκπλαγεὶς ὁ καπετὰν-πασσᾶς διὰ τὴν πεισματώδη ἀντίστασιν ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ ἔφοδον κατὰ τῆς φεργάδας· δὶς τὸ ἐδοκίμασεν, ἀλλ' οἱ Ῥοῦσσοι ἀπηλπισμένως ἐδεφενδεύθησαν καὶ ἀπεδίωξαν τοὺς ἐφορμήσαντας· τὰ τόπια γὰρ καὶ τὰ τουφέκια τῶν Ῥούσσων ἀδιακόπως ἐρρίπτοντο κατὰ τῶν Τούρκων· ὅθεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς ἀναπολήσας τὴν φθορὰν τῶν στρατιωτῶν του καὶ ἀπελπισθεὶς εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ τι ἀνεχώρησε, καὶ

τὸν ἠκολούθησαν καὶ τὰ λοιπὰ καράβια. Ὅλα τὰ τουρκικὰ καράβια ἐσακατεύθησαν, ὁμοίως καὶ τὰ ῥουσσικά, μάλιστα ἡ φεργάδα· ὅθεν οἱ Ῥοῦσσοι τὴν νύκτα καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔκαμον τὴν ἐπισκευὴν τῶν βλαβέντων καραβίων τους, διὰ νὰ μὴν κάμουν νερὰ καὶ διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ ἀντιπαραταχθοῦν καὶ τὸ δεύτερον ἂν κάμῃ χρεία· ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐφάνη πλέον, ὅλος ὁ στόλος του εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σαμψὸν-καλεσή, ἔνθα εἰσερχόμενον τὸ καράβι τοῦ καπετὰν-πασσᾶ κατεβυθίσθη μὲ τὸ νὰ ἔκαμνε πολλὰ νερά.

Τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ ὑπεγράφη παρά τε τοῦ ῥηγὸς καὶ παρὰ τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας τὸ συμφωνητικὸν ἔγγραφον διὰ τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ οἰκειοποιήθη καὶ κυριαρχεῖ ἐν τῇ Λεχίᾳ ἡ βασιλὶς τῆς Ῥουσσίας Αἰκατερίνα, κατὰ τὸ ἔγγραφον τὸ ἐκδοθὲν τῇ κδ' τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους σωτηρίου 1768.

Τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ ὁ Βανκὲς-Περγκιὲν ἀρμένιζεν ἐμπρὸς εἰς ἕνα λιμένα οἱονεὶ προσκαλῶν τοὺς Τούρκους εἰς τὸν πόλεμον· ἀλλ' οὐκ ἐξῆλθον, ἀγκαλὰ καὶ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν νηῶν τους νὰ ἦσαν ἀνώτεροι καὶ πλεονεκτοῦντες τῶν Ῥούσσων· ὅθεν διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὕδατος ἐπανῆλθεν ὁ Βανκὲς-Περγκιὲν εἰς τὸ Κρίμι πρὸς τὸν ἀρχιθαλάσσιον Σιναβίν.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς, φοβούμενος νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀποστασία διὰ τὴν σιτοδείαν καὶ τὸν ἐπαπειλούμενον λιμόν, ἐπώλει εἰς τοὺς Χριστιανούς, καὶ ὑποχειρίους καὶ ξένους, ὁρισμοὺς διὰ νὰ φέρουν σιτάρι μὲ καράβια φράγκικα· ὅθεν καὶ Ῥωμαῖοι πολλοὶ μὲ καράβια φραντζέζικα καὶ ἐγγλέζικα σιτοφοροῦντες ἐκέρδισαν καὶ αὐτοὶ πολλά, καὶ διεφύλαξαν καὶ τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῆς ἀποστασίας, μὲ ὅλον ὁποῦ ὅλα τὰ ἄσπρα εὐθὺς δὲν τὰ ἔπαιρναν· καὶ μετὰ τὴν ἀγάπην οἱ Φράγκοι οἱ σιτοφορήσαντες εἶχον λαβεῖν παρὰ τῶν ψωμάδων τῆς Κωνσταντινουπόλεως πουγγεῖα ὑπὲρ τὰ 500.

Ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη εὐηργέτησε μὲ πολλὰς χάριτας τὸν καπιτάνον Βανκὲς-Περγκιὲν ὁποῦ ἐμπόδισε τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν, ὡς προεγράφη, ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Κρίμι.

Ἀσθενήσας ὁ Δέρκων κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον θνήσκει, καὶ συνοδικῶς μετατίθεται εἰς τὴν χηρεύουσαν μητρόπολιν ὁ Ἀγχιάλου Ἀνανίας. Εἶχον ὑποσχεθεῖ ὅ τε πατριάρχης Θεοδόσιος καί τινες τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων τῷ Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ τό, ὅταν χηρεύσῃ μία καλὴ ἐπαρχία νὰ προβιβάσουν τὸν διδάσκαλόν του Νικηφόρον τὸν Σμυρναῖον· ἀγανακτήσας οὖν διὰ τὴν παράβασιν τῆς ὑποσχέσεως, ἐπροστάχθησαν παρὰ τοῦ ῥεΐση Ἰσμαὴλ-πεη νὰ κάμουν τὸν διδάσκαλόν του· εἶπον ὅτι ἐτελείωσε τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸ ἀϊνί τους, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη τὸ ὅτι εἶχον κάμει ποτὲ Κυζίκου ἐπὶ Σαμουὴλ τὸν Κρήτης Γεράσιμον καὶ ὕστερον ἐπὶ Μελετίου τὸν ἐξέκαμαν, καὶ ἔκαμαν τὸν Μεσημβρίας Ἄνθιμον· στενοχωρηθέντες οὖν ὅ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρεκάλεσαν τὸν ῥηθέντα Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην νὰ παύσῃ τὴν ἀγανάκτησίν του, καὶ τὸν ἔδωκαν ἄρζι τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου βουλλωμένον νὰ κάμουν τὸν διδάσκαλόν του Ἀδριανουπόλεως μετὰ τὸν ἐκείνου θάνατον, ὑπεργήρου ἤδη ὄντος· ἡσύχασεν οὖν ὁ Ὑψηλάντης, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία ἐζημιώθη ὑπὲρ τὰ 50 πουγγεῖα.

—1773

Τῇ λ' τοῦ Ὀκτωβρίου ὁ τοποτηρητής-γκενεράλ παρὼν Δουγκέρμης ἐκτύπησε τὰ χαρακώματα τῆς Βάρνης, ὄντας ἐκεῖ πασσᾶς ὁ Κιλερτζῆ Ὀσμὰν-πασσᾶς. Ἀλλ' ἐν τούτοις μετὰ τὴν τελείαν κατὰ τῶν Τούρκων νίκην μεθύσαντας τοὺς Μοσχόβους, φύσει πολυοινοπότας ὄντας, κατεπολέμησαν οἱ νεήλυδες στρατιῶται τοῦρκοι· ἐσκοτώθησαν 211 Μόσχοβοι εἰς τὸν πόλεμον καὶ ἐπληγώθησαν 730.

Ὁ Προύσης Μελέτιος δίδει ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν, Νοεμβρίου τῇ ή, μὲ τὰς ὑπογραφὰς καὶ βούλλας ἀρχιερέων τινῶν τῶν περὶ αὐτὸν, ζητούντων νὰ γένῃ πατριάρχης ὁ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνός. Δείκνυσι τὸ ἔγγραφον ὁ Ἰσμαὴλ-πεης τῷ σουλτὰν Μουσταφᾶ, ὅστις ἐπρόσταξε νὰ ἐκλέξουν εἰς πατριάρχην τὸν Σαμουήλ. Λέγει τὴν βασιλικὴν προσταγὴν τῷ Σπαθάρῃ Ἰακώβῳ Ῥίζῳ καὶ τῷ ῥηθέντι Ποστελνίκῳ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ· εἶπον αὐτοὶ τὸ νὰ διορθωθῇ καὶ νὰ μὴν γένῃ πτῶσις πατριάρχου· ἀπεκρίθη ὁ Ἰσμαὴλ-πεης τό, « Δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ προβάλω. » Ἔδωκεν οὖν τὴν εἴδησιν ὁ Ποστέλνικος Ὑψηλάντης τῷ Προύσης Μελετίῳ, Νοεμβρίου τῇ ιά· ἦτον ἄρρωστος καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ προβάλῃ τῷ Ἰσμαὴλ-πεῃ τὸ νὰ γένῃ ἐκλογὴ καὶ νὰ φυλαχθῇ τὸ προνόμιον ὁποῦ ὁ βασιλεὺς ἔδωκεν ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας τοῦ Σαμουὴλ μὲ χάττι-σερίφι, τὸ νὰ ἐκλέγουν δηλαδὴ οἱ ἀρχιερεῖς τὸν πατριάρχην τους· προεβλήθη οὖν τῷ βασιλεῖ, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐκλεχθῇ ὁ Σαμουὴλ καὶ οὐκ ἄλλος. Τῇ ιγ' οὖν τοῦ Νοεμβρίου ἡμέρᾳ Τετάρτῃ ἐγνώσθη παρά τινων ἡ πτῶσις τοῦ πατριάρχου.

Ταῦτα μαθὼν ὁ Σαμουὴλ καὶ γνοὺς ὅτι λαλεῖται τὸ ὄνομά του διὰ πατριαρχείαν ἐκρύβη εἰς τὸ σπίτι τῆς δόμνης τοῦ Σκαρλάτου-βοδα Ῥωξάνδρας, τὸ ἀντικρὺ τοῦ μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς, τῇ ιδ' τοῦ Νοεμβρίου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, εἰς τὸ συνοδικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔκαμαν ἀφορισμοὺς καὶ ἀναθεματισμοὺς διὰ τὴν σύστασιν τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου, (τῇ ἀληθείᾳ ὁ Θεσσαλονίκης, ὁ Κυζίκου, ὁ Νικαίας καὶ ὁ Δρύστρας, συνωμόται τοῦ Προύσης, ἤξευρον μόνοι τὸν κατὰ τοῦ Θεοδοσίου διωγμὸν, ἀλλ' οὐχ οἱ λοιποί,) ἀφοριζόμενοι ἂν δὲν τὸν θέλουν καὶ ἂν δὲν τὸν συστήσουν· καὶ ὑπογράφουσι καὶ βουλλώνουσι μαγζάρι, καὶ στέλνουσι τῷ Ἰσμαὴλ-πεῃ μὲ τὸν ῥηθέντα Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, διὰ σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ Ἰσμαὴλ-πεης χαριζόμενος τῷ Ὑψηλάντῃ τὸ ἐκράτησε· δὲν εἶδε τὸν βασιλέα Πέμπτην καὶ Παρασκευήν· τὸ Σάββατον ἐλθόντι τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν Πόρταν ἔδειξε τὸ ἔγγραφον καὶ εἶπε καὶ τὴν ὑπόσχεσιν τῶν ἄσπρων τὴν διδομένην διὰ τὴν σύστασιν τοῦ Θεοδοσίου. Ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸν σηκώσουν· ὅθεν τῇ ις' τοῦ Νοεμβρίου, μετὰ τὸν ἑσπερινὸν, ὥρᾳ δεκάτῃ τῆς ἡμέρας, ἦλθεν ὁ τζαουσλὰρ-κιατιπής, καὶ παίρνωντας ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον τὸν Θεοδόσιον τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ σπίτι του. Χαριζόμενος δὲ τῷ ῥηθέντι Ὑψηλάντῃ ὁ Ἰσμαὴλ-πεης ἐξέδοτο ὁρισμὸν διὰ νὰ ἀπέλθῃ εἰς τὴν Χάλκην καὶ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας, ὃ καὶ ἐγένετο.

Εὐθὺς οὖν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Θεοδοσίου ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον γίνεται σχίσμα μεταξὺ τῶν Σαμουηλιτῶν, πλειόνων ὄντων, καὶ μεταξὺ τῶν Προυσιανῶν, πέντε ὄντων, τῶν προῤῥηθέντων, διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Κὺρ Σα-

μουήλ· οὐκ ἐδέχοντο οἱ Προυσιανοὶ τὸν Σαμουὴλ εἰς πατριάρχην, ἐν οἷς ἦσαν καὶ τὸ σπίτι τοῦ Σούτζου σὺν τῇ παραφυάδι αὐτῶν, καὶ ἀντέλεγον φανερῶς τοῖς λοιποῖς, οὖσιν ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι καὶ ὑπογράψασιν εἰς τὸ μαγζάρι τῆς διὰ τὸν Κὺρ Σαμουὴλ ἐκλογῆς, καὶ αὐτοὶ οἱ Προυσιανοὶ οὐκ ἤθελον προφανῶς οὔτε ὑπογράψαι οὔτε σφραγίσαι, προσμένοντες τὴν ἀπόκρισιν τοῦ Ἰσμαὴλ-πεη· (εἶχε στείλει γὰρ ὁ Προύσης Μελέτιος ἀρχιερέα τοῦ κλίματος Ἀχρίδος καὶ ἱερομόναχόν τινα μὲ ἔγγραφον, ἐν ᾧ ὑπισχνεῖτο πουγγεῖα 100, μόνον διὰ νὰ μὴν γένῃ ὁ Σαμουήλ·) ἀλλ' ἐλθούσης τῆς ἀποκρίσεως τοῦ Ἰσμαὴλ-πεη τὸ ὅτι δὲν εἶναι τρόπος νὰ ἐμποδισθῇ, καὶ μηνύσαντος ταῦτα τοῦ ῥηθέντος Ποστελνίκου Ὑψηλάντου, ἐνέδωκαν εὐθὺς καὶ ὑπέγραψαν καὶ ἐβούλλωσαν εἰς τὸ μαγζάρι τῆς ἐκλογῆς.

Διηγεῖται ταῦτα καὶ ὁ μακαρίτης Σαμουὴλ εἰς τὴν κυκλικὴν ἐπιστολὴν ὁποῦ συνέθετο ἐν τῇ Χάλκῃ μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς δευτέρας πατριαρχείας του, οὕτω πως λέγων: «Εἰ δὲ καὶ δὶς ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ, λόγος » οὗτος παλαιός, ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς δευτέρας πατριαρχείας » δὲν ἠπατήθημεν ὄχι, ὄχι, μηδὲ ἀπὸ τὰς προσκλήσεις καὶ παρακλήσεις » τῆς συνόδου ἐπείσθημεν· μὴ γένοιτο! ὅτι ἴδομεν τοὺς καρποὺς καὶ τὰς » ἀμοιβάς· ἀλλὰ κρεῖττον ἐκρίναμεν τὸ ζῆν ἢ τὸ μὴ ζῆν, ὅτι, ἐκεῖνο ὁποῦ » ἠξεύρομεν, μήτε ἀρχιερεὺς μήτε ἄρχων ἦτον μεσίτης τοῦ νέου τούτου κα- » κοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀνωτάτω καθέδρας ὀνομαστὶ ἀπόφασις. Τοῦτο καλώτατα » τὸ ἠξεύρουν ὅ τε νῦν ἡγεμονεύων Βλαχίας Κύριος Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης » βοεβόδας καὶ ὁ ἄρχων Σπαθάρης κὺρ Ἰάκωβος, ὅτε ἀκούσαντες τὴν ἀπό- » φασιν ταύτην ὁμοῦ ἐν ταὐτῷ καὶ οἱ δύο ἐπάσχισαν νὰ ἐμποδίσουν μάλι- » στα τὴν τοῦ Κὺρ Θεοδοσίου πτῶσιν καὶ μὲ δόσιν τινά, ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ ἐ- » δόθη κοινὸν ἔγγραφον ὅλων τῶν ἀδελφῶν πρὸς σύστασιν τοῦ Κὺρ Θεο- » δοσίου, τότε καὶ ἐγνωρίσθη τὸ ἀμετάθετον τῆς ἀποφάσεως. Τοῦτο μᾶς ἔ- » φερεν εἰς νέα βάσανα καὶ νέας συμφοράς, εἰς καιρὸν ὁποῦ κρυφίως ἐφύγα- » μεν, ἀφήσαμεν καὶ τὸ κονάκι μας καὶ εἰς ἄλλα κονάκια ἐκρυπτόμεθα. » Τούτου δὲν ἀμφιβάλλω νὰ ἔχουν τὴν εἴδησιν καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν προ- » κρίτων ἀρχόντων μας, ὁποῦ τὴν σήμερον ἔχουν τὴν παῤῥησίαν καὶ τὴν » εὔνοιαν τῶν εὐμενεστάτων αὐθεντῶν μας. Ὅθεν ἐφοβήθημεν ἐκεῖνο ὁποῦ ἦ- » τον ἀνάγκη νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς ἕνα παραβάτην δοῦλον, ὀργαὶ δηλαδή, ἐ- » ξορίαι καὶ βάσανα ἄλλα, εἰς σῶμα πεφοβισμένον ἀπὸ ἐξορίας, εἰς σῶμα » γεροντικὸν καὶ κατὰ πολλοὺς τρόπους ἀδύνατον . . . . »

ΚΕΦ. Γ'.

Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Κὺρ Σαμουήλ.

Ὑπογράψαντες οὖν καὶ βουλλώσαντες ἀπῆλθον συνάμα πρὸς τὸν Κὺρ Σαμουὴλ, κεκρυμμένον εἰσέτι εἰς τὸ σπίτι τῆς δόμνης Ῥωξάνδρας,(ὅπερ ἔμαθον οἱ ἀρχιερεῖς παρὰ τοῦ κληρικοῦ Βασιλείου,) καὶ ἀπήγαγον εἰς τὴν Πόρταν διὰ τὸ σύνηθες καβάδι, Νοεμβρίου τῇ ιζ', ἡμέρᾳ Κυριακῇ.

Πατριαρχεύσας οὖν εὗρε χρέος τοῦ Κοινοῦ πουγγεῖα 900· ἐκόστισε καὶ ἡ πατριαρχεία του πουγγεῖα 80. Καὶ λοιπὸν εἰς ἐλάφρωσιν τοῦ τοιούτου βάρους συλλογιζόμενος ὁπωσοῦν ξεπεσμόν τινα καὶ μείωσιν τοῦ χρέους εὗρε πρόσφορον μέσον τὸν παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἔρανον· ἀλλ' ἐκείνων γογγυζόντων καὶ ἀπαρεσκομένων ἐπεκύρωσε τὸ ἔργον μὲ χοτζέτι τοῦ Ῥούμελη καζασκερῆ Μουρὰτ-μουλλᾶ ἐφένδη, καὶ ἤρξατο καταβιβάζειν χρέος τοῦ Κοινοῦ μὲ τὰ παρὰ τῶν ἀρχιερέων καταβαλλόμενα, ὅπερ προὐξένει δυσαρέσκειαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, ὧν οἱ πλείους σκοποῦνται μόνον τὸ ἴδιον κέρδος καὶ μικρὸν φροντίζουσι διὰ τὸ κοινωφελὲς καὶ ἐπικερδὲς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου.

Τῇ κέ τοῦ Νοεμβρίου εἰς τὸ Τζερβένβοδα ἐκτυπήθησαν οἱ Ῥοῦσσοι παρὰ τῶν Τούρκων, καὶ ἡττηθέντες ἐβιάσθησαν διαπλεῦσαι τὸν Δούναβιν εἰς τὴν Βλαχίαν· ἐχάθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 4,000 Ῥοῦσσοι.

Ἀσθενοῦντος τοῦ Ἀδριανουπόλεως, ὁ Μανόλης ἰατρὸς, υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Γεωργίου Μάνου, ὁ καὶ ἐκ παρακινήσεως τοῦ πενθεροῦ του Σκαρλάτου Καρατζᾶ δι' ὁρισμοῦ βίᾳ καὶ δυναστείᾳ ἐπιβάτης τῆς λογοθετζίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἔγραψεν εἰς τὸ ὀρδὶ τὸν ῥηθέντα πενθερόν του Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸ νὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὸν βεζίρην Μουσούνογλουν νὰ γένῃ ἡ ἐπαρχία τοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐξαρχία τοῦ Λογοθέτου, καὶ νὰ ἐκδοθῇ ὁρισμὸς νὰ ἐνεργηθῇ τὸ τοιοῦτον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀδριανουπόλεως. Ἐγράφη οὖν ὁ ὁρισμὸς, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Καρατζᾶς εἶχεν εἰπεῖ τῷ βεζίρῃ Μουσούνογλου τὸ ὅτι ἔχει ὁ Ἀδριανουπόλεως καὶ 400 πουγγεῖα, ἔγραψεν ὁ βεζίρης τῷ ποσταντζήπαση τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ βουλλωθῇ τὸ σπίτι του εὐθὺς ἀφοῦ ἀποθάνῃ. Ὁ προῤῥηθεὶς Δημήτριος ὁ Σκαναβῆς πιστωθεὶς ταῦτα παρὰ τοῦ εἰς τὸ ὀρδὶ ἀδελφοῦ του Τζαννῆ, τοῦ καὶ ἐμπόρου τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου, ἔδωκε δι' αὐτοῦ τῷ βεζίρῃ 18 πουγγεῖα διὰ νὰ παύσῃ τὴν ὀργήν του· εἶτα κατέπεισε καὶ τὸν Ἀδριανουπόλεως, συμπολίτην του, νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του διὰ νὰ γένῃ ἄλλος ζῶντός του, καὶ ἀκολούθως νὰ μὴν ἐνεργηθῇ τὸ ἐκδοθὲν φιρμάνιον, καὶ χάσῃ ἡ Ἐκκλησία τοιαύτην ἐπαρχίαν.

Τῇ δ' τοῦ Δεκεμβρίου ὁ Σπυριδὼφ εἰς τὴν Πάρον ἐστρατολόγει νέον στρατὸν διὰ δούλευσιν τοῦ ῥουσσικοῦ στόλου· ἦσαν δὲ οἱ στρατολογούμενοι Ρωμαῖοι καὶ Ἀλβανῖται· μ' ὅλον τοῦτο ὁ στόλος ὁ ῥουσσικὸς εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἐκινεῖτο χωρὶς ἀποτελέσματα. Ἐφάνη εἰς τὴν Χίον καὶ ἔρριψε πόμπας τινὰς κατ' αὐτῆς. Ἦλθεν ὕστερον εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ ἐκβάντες τῶν νηῶν ἐλεηλάτησαν ἱκανὰ, καὶ κατέκαυσαν καὶ τὰ ἐκεῖσε ναυπηγούμενα δύο γαλιόνια· οἱ Τοῦρκοι ἔφυγον εἰς τοὺς πέριξ λόφους· μετὰ τὴν λεηλασίαν ἐμέθυσαν οἱ Ῥοῦσσοι· τοῦτο γνόντες οἱ Τοῦρκοι ὥρμησαν κατὰ τῶν μεθυόντων, καὶ ἀδυνατοῦντας εἰς πόλεμον διὰ τὴν μέθην εὐκόλως ἐβίασαν ἐπιβῆναι τῶν ἰδίων νηῶν, ἐξ ὧν μία ναῦς διὰ τὴν ἀκυβερνησίαν τῶν ἐν αὐτῇ μεθυόντων Ῥούσσων ἔπεσεν εἰς τὴν ξηρὰν τῆς Μιτυλήνης, καὶ ἐσκλαβώθησαν οἱ ἐν αὐτῇ Ῥοῦσσοι ὅσοι δὲν ἐπρόλαβον νὰ φύγωσι μὲ τὰς φελούκας των. Ἀπὸ τῆς Μιτυλήνης μέρος τοῦ στόλου ἀπῆλθεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην· ἐξῆλθε στρατὸς ῥουσσικὸς ἐκεῖ πλησίον καὶ ἐλεηλάτησε κώμας τινὰς καὶ ἀποθήκας σίτου. Ὕστερον ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἁλικαρνασσὸν, τὴν τουρκιστὶ λεγομένην Πουδροῦμι, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο. Περιέρχονται μεταξὺ Ἴμβρου καὶ Τενέδου διὰ νὰ ἐμποδίσουν ὄχι τὰ φραντζέζικα καὶ ἐγγλέζικα, ἀλλ' ἄλλα τινὰ ὑποχειρίων καράβια ὁποῦ φέρουν προζωάρκεια εἰς τὴν Πόλιν.

Ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη ὄχι μόνον δὲν θέλει νὰ πάρῃ εἰς τὴν Λεχίαν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας, ἀλλὰ παρακινεῖ παντοίως τοὺς δύο συμμάχους της νὰ εὐχαριστηθοῦν εἰς τὰς ὅσας ἔλαβον, καὶ νὰ φυλάξουν ἀπαρατρέπτως τὰ εἰς τόδε συμφωνηθέντα καὶ τὰ διορισθέντα ὅρια τῶν ὧν ἔλαβον ἐν τῇ Πολωνίᾳ ἐπαρχιῶν.

Τῇ ιή τοῦ Δεκεμβρίου συνέβη ἀποστασία εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ταρτάρων Καζάν. Ἐστάλθη διὰ ἐξάλειψίν της ὁ ἐν τῇ Ποσονίᾳ τῆς Λεχίας τοποτηρητὴς-κολονέλος τοῦ ῥεγιμέντου τῶν καραπινιέριδων τοῦ Πετερπούργου μὲ τὸ ῥεγιμέντο του, καὶ ἐστάλθη καὶ ὁ κολονέλος Διέβιτζ μὲ τὸ ῥεγιμέντο τῶν χουσάρων Οὔγγρων· συνέβη δὲ αὐτὴ ἡ ἀποστασία διὰ τὴν νέαν στρατολογίαν. Ὁμοίως ἀπεστάτησαν καὶ οἱ Καζάκοι τοῦ Δὸν, καὶ ὁ κομανδάντες Δρογεμποὺργ ἐφονεύθη παρὰ τῶν ἀνταρτῶν, καὶ ὁ γκενερὰλ Πράντ, διοικητὴς τοῦ Καζὰν, ἡττήθη εἰς ἕνα ἀκροβολισμὸν, καὶ ὁ γκενερὰλ Κὰρ ἀπὸ τὸ Πετερποῦργον ἐκίνησε διὰ τὸ Καζὰν μὲ ἕνα ῥεγιμέντο τῆς κουστωδίας, καὶ ὁ κολονέλος Δεσσπερὼβ μὲ τὸ ῥεγιμέντο τῶν καραπινιέριδων τοῦ Πετερπούργου ἐκίνησε καὶ αὐτὸς διὰ τὸ Καζάν.

Ὁ Ὀσμὰν ἐφένδης καὶ ὁ Ἰσμαὴλ-πεης, ὁ μὲν τεφτερδάρης, ὁ δὲ ῥεΐσης, παρεκίνησαν τὸν Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην νὰ δεχθῇ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ καταπεισθῇ καὶ τὸ ἀπέφυγεν ὁλοκλήρως.

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ἐπρόσταξε νὰ στρατολογήσουν διὰ τὸν ἐξῆς χρόνον 40,000 λογάδας. Αὐτὴ ἡ στρατολογία εὐκόλως θέλει σωματωθῇ διὰ τὸ θάῤῥος ὁποῦ ἔλαβον οἱ Τοῦρκοι μὲ τὸ συμβεβηκὸς τῆς Δρύστρας, τοῦ Τζερβένβοδα καὶ τῆς Μιτυλήνης.

Ἡ βασιλὶς τῆς Μοσχοβίας Αἰκατερίνη ἡ Β' ἔγραψε τῇ Μαρίᾳ Τερέζᾳ, βα-

σιλίσσῃ Οὐγγρίας, Τρανσυλβανίας καὶ Βοημίας τὸ ὅτι, «Ἐγὼ θείᾳ συνάρσει
» ἰδοὺ ὑπέταξα διὰ τῶν ὅπλων Βλαχίαν τε καὶ Μολδαβίαν ὁλοκλήρους, καὶ
» εἰσὶ τὰ δύο πριγκιπάτα αὐτὰ ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ καὶ πληρεξουσιότητι τῇ
» ἡμετέρᾳ· οἰκειοθελῶς οὖν παραχωρῶ ἀμφότερα ταῦτα τῇ Βασιλείᾳ Σου,
» μὲ τὸ νὰ εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῆς ἐπικρατείας Σου, καὶ τὰ παραχωρῶ δό-
» σει τελείᾳ καὶ ἀμετατρέπτῳ εἰς αἰῶνας αἰώνων, ἂν ὑποσχεθῇς ὅτι θέλεις
» μακρυνθεῖ καὶ ἀφήσει τοῦ λοιποῦ τὴν δεφένδευσιν τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ
» χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἀδιαφορίαν αὐτὴν ὁποῦ ἔχεις καὶ ἐπαγγέλλεσαι
» εἰς τὰ πολεμικά του καθ' ἡμῶν κινήματα καὶ τὴν οἱονεὶ μετ' αὐτοῦ συμ-
» μάχειαν.» Καὶ ἡ Μαρία Τερέζα ἀπεκρίθη ὅτι δὲν τὰ δέχεται, διατὶ δὲν θέλει νὰ χαλάσῃ τὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της βασιλέως τῶν Τούρκων φιλίαν τε καὶ ἀγάπην.

Ὡς τόσον ὁ Προύσης Μελέτιος προφασιζόμενος ἀῤῥωστίαν οἰκουροῦσε, καὶ προσκαλούμενος καθ' ἡμέραν σχεδὸν παρὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ εἰς τὴν σύνοδον ποτὲ δὲν ἐπήγαινε, ἀλλὰ συνερχομένων παρ' αὐτῷ τῶν ὁμοφρόνων αὐτοῦ, Ποστελνίκου δηλαδὴ Κωνσταντίνου Μουρούζη καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν, Ποστελνίκου Δημητρίου καὶ Μιχαὴλ, Σούτζων, καὶ τοῦ Καμαράση Γεωργίου Σουλεουτζιάρογλου, καὶ τοῦ Δρύστρας Παρθενίου καί τινων ἄλλων ἀρχιερέων, ὁμοσπόνδων τούτων πάντων κατὰ τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ, κατεφέροντο ἀδιακόπως κατ' αὐτοῦ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, κακολογοῦντες μάλιστα διὰ τὸν ἔρανον καὶ τὴν ἐπαχθεῖσαν βίαν πρὸς τὴν ἐκτέλεσίν του παρὰ τοῦ καζασκέρη Μουρὰτ-μουλλᾶ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1774.

Πόλεμος εἰς τὸ Καράσουϊ, τῇ 6' Ἰανουαρίου, ὑπὸ σερασκέρη τῷ Δαγιστανλῇ Ἀλῆ-πασσᾷ μὲ 8,000 στρατοῦ ὀθωμανικοῦ· ἐφονεύθησαν παρὰ τῶν Ῥούσσων μετά τινος πασσᾶ τοὔνομα Ὀμὲρ Τοῦρκοι 500, καὶ ἐζωγρήθη καὶ ὁ τζαούσπασης Ἰσπὶρ-ἀγᾶς, καὶ ὥρμησαν οἱ Ῥοῦσσοι εἰς τὸ Παζαρτζίκι. Προσετάγη ὁ ποσταντζήπασης τῆς Ἀδριανουπόλεως νὰ πηγαίνῃ μὲ 10,000 στρατοῦ· συνήθροισε καὶ ὁ σερασκέρης Τζεζάερλης Χασὰν-πασσᾶς, ὅστις ἦν καὶ καπετὰν-πασσᾶς, 2,000 στρατιωτικὸν ἱππικόν.

Ὁ Χαλιτζῆ-Ὀσμὰν-πασσᾶς ἐλθὼν μὲ τὸν στόλον του ἀπὸ τῆς Οὐζοῦ εἰς τὴν Βάρναν μὲ πολλὰς νῆας καὶ μὲ πολὺ στράτευμα ἑνώθη μὲ τὰς 15,000 λογάδας τοὺς ἐν τῇ Βάρνῃ καὶ μὲ τὸν Σουλεϊμὰν-πασσᾶν, μουχαφίζην τῆς Βάρνης· ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ γκενεράλη μοσχόβου Τουγκιὲρ, ἐλθόντος διὰ νὰ πολιορκήσῃ τὴν Βάρναν· ἡττῶνται οἱ Μοσχόβοι καὶ φυγαδεύονται, καὶ παίρνουν οἱ Τοῦρκοι τὰ τόπια τους καὶ τὴν λοιπήν τους ἀποσκευὴν, καὶ ἐσκλαβώθησαν καὶ 30 ὀφφικιάλιοι, καὶ τοὺς φεύγοντας ἀπαντήσας ὁ ῥηθεὶς ποσταντζήπασης κατεπολέμησε.

Ὁ Ἰζὲτ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς πολεμήσας εἰς τὸν Κοῦλε μὲ τοὺς Ῥούσσους ἤγειρε κατ' αὐτῶν τρόπαια νίκης.

Εἰς τὸν σεϊμένπαση τῆς Πόλεως ἔῤῥιξεν ἕνας πιστόλι· ἀλλὰ καί τινες

αὐτῷ ὅμοισι εἰς τὸ Μισὶρ-τζαρσισὶ ἠθέλησαν ἐνοχλῆσαι τοὺς ἐκεῖσε ἐμπόρους· ἀλλ' αὐτοὶ μὲ τὰ κοντάρια τῶν ἐργαστηρίων τους δείραντες κακοὺς κακῶς ἐφυγάδευσαν, εἶτα ἔδωσαν λίβελλον τῷ ἄνακτι προσκλαιόμενοι διὰ τὰς γενομένας ζημίας παρὰ τῶν ἀτάκτων καὶ σχεδὸν ἀποστατῶν. Ὅθεν ὁ ἄναξ καθελὼν τῆς ἀρχῆς τὸν καϊμακάμην Μελὲκ-πασσᾶν, μετεπέμψατο ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τὸν ῥηθέντα Κουγιουτζὴν καὶ ἔκαμε καϊμακάμην.

Τῇ ζ' τοῦ Ἰανουαρίου ἀνεφάνη κλέπτης ἕνας Καζάκος τοῦ Δὸν, τοὔνομα Ζεμελιὰν Πουγατζὲβ, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ὀρεμποὺργ, ἥτις περιορίζεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Ἴργις, καὶ ἥνωσεν ἑαυτῷ πολλοὺς κλέπτας· ξεγυμνώνει καὶ φονεύει τοὺς κατοικητὰς λέγων ἑαυτὸν εἶναι Πέτρον τὸν Γ', τὸν ἄνδρα δηλαδὴ τῆς νῦν βασιλευούσης Αἰκατερίνης τῆς Β', ἥτις ἐξέδοτο κατ' αὐτοῦ μανιφέστον καὶ ἔστειλε καὶ στράτευμα ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Πιπικώφ.

Ἡ διοίκησις τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας δὲν ἦτον ἀναρχία, ἀλλ' ἐθεμελιοῦτο ἐπὶ τῶν νόμων τῆς ἐλευθερίας· διὰ νὰ τὴν δώσουν ἕνα σχῆμα μεγαλοπρεπὲς ἠθέλησε τὸ ἔθνος τῶν Λέχων νὰ ἔχῃ ῥῆγα· καὶ μὴ θέλον νὰ ἔχῃ δεσπότην, διώρισε τὴν γερουσίαν διὰ νὰ εἶναι μέσος ὅρος μεταξὺ τοῦ θρόνου καὶ τῆς ἐλευθερίας· ὕστερον προσετέθη εἰς τὴν διοίκησιν καὶ σύμπαν τὸ λεχικὸν ἔθνος ἐπ' ὀνόματι τάγματος ἱππικοῦ, ὡσὰν ἕνα τρίτον τάγμα· ὅθεν διὰ νὰ θεμελιώσῃ μίαν διοίκησιν εὔτακτον ἐνεχείρισε τῷ ῥηγὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν τῆς διοικήσεως, κατὰ τὰς συμφωνίας ὁποῦ διωρίσθησαν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ ἔθνους καὶ ὁποῦ ἔκαμεν ὅρκον ὁ ῥὴξ νὰ φυλάξῃ ἀμετασαλεύτους. Τὸ δεύτερον τάγμα, ὁποῦ εἶναι ἡ γερουσία, ἔχει χρέος νὰ διατρίβῃ παρὰ τῷ ῥηγὶ διὰ νὰ τὸν κάμνῃ νὰ ἐνεργῇ μὲ τὴν αὐθεντείαν του τοὺς νόμους τοῦ ἔθνους, νὰ ἀγρυπνῇ διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἐλευθερίας καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ὅρκων τοῦ ῥηγός. Τέλος πάντων ὁ δῆμος τῶν Λέχων, ὁποῦ κάμνει τὸ τρίτον τάγμα, ἐφύλαξεν ἑαυτῷ τὴν νομικὴν ἐξουσίαν, ἑνωμένως μὲ τὰ δύο ἄλλα τάγματα, ὅταν ἑνωθοῦν διὰ νὰ κάμουν καὶ νὰ συγκροτήσουν τὴν λεγομένην Δίαιταν. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἀνέκαθεν τῆς Λεχίας· ἀλλ' ἡ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου διώρισε τώρα εἰς τὴν Λεχίαν τὸν τρόπον τῆς διοικήσεώς της, ὅστις ἦν ὁ ἑξῆς.

ά.) Νὰ γένῃ βουλευτήριον αἰώνιον ὁποῦ μαζὴ μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Λεχίας νὰ διεξάγῃ τὰς ὑποθέσεις καὶ νὰ μοιράζῃ τὰ ὀφφίκια.

β'.) Τὰ στρατεύματα τῆς Λεχίας καὶ τῆς Λιτουανίας νὰ μὴν εἶναι περισσότερον ἀπὸ 36,000 ἀνθρώπων.

γ'.) Νὰ μαζώνουν ἀπὸ ὅλην τὴν Λεχίαν 32 μιλλιούνια δουκάτων διὰ τὰ ἔξοδα ὅλου τοῦ ῥηγάτου τῆς Λεχίας καὶ ὄχι περισσότερον.

Δὲν τοὺς ἤρεσεν ὅμως τοὺς Λέχους ἡ τοιαύτη ἀπόφασις τῆς Ῥουσσίας, καὶ δὲν τὴν ἐνήργησαν.

Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη.

Τῇ ι' τοῦ Ἰανουαρίου, ἡμέρᾳ Παρασκευῇ, ὥρᾳ ζ' τῆς ἡμέρας, θνήσκει ὑ-

δρώσει τοῦ στήθους ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς, καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ σουλτὰν 'Α“ττοὺλ-Χαμίτης.

Τρία καράβια βενέτικα ἔπιασαν οἱ Ῥοῦσσοι ὁποῦ εἶχον φόρτωμα 220,000 δουκάτα. Τὸ σενάτον ἔγραψε τῷ κονσόλῳ τῆς Σμύρνης νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Πάρον καὶ νὰ τὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Σπυριδὼφ, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὸν εἰς τὸ ἑξῆς ῥουσσικὸν σκοπὸν διὰ τὰ βενέτικα καράβια, εἶναι διὰ νὰ τὰ πειράζουν δηλαδὴ ἢ νὰ τὰ ἀφίνουν νὰ ταξειδεύουν ἐλεύθερα καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τὴν πραγματείαν τους.

Ὁ ἀμιράλιος ῥοῦσσος Πασχάλης διωρίσθη νὰ πηγαίνῃ διὰ τῆς Ἰταλίας διὰ νὰ διοικῇ τὸν στόλον τὸν ῥουσσικὸν τὸν ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει, καὶ ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Λιβόρνο ῥοῦσσος γραμματοκομιστὴς διὰ τὴν Πάρον μὲ γράμματα τῆς μανζιλίας τοῦ Σπυριδὼφ, κατὰ τὴν αἴτησίν του, καὶ διὰ νὰ γένῃ κοντραμιράλιος ὁ Γερμανὼφ διὰ νὰ διοικῇ τὸν στόλον μὲ βαθμὸν βιτζαμιραλίου.

Ὁ καϊμακάμης Κουγιουτζὴς ἐσυλλογίσθη νὰ χαλιναγωγήσῃ τὴν τῶν οὐλεμάδων αἰσχροκέρδειαν, καὶ ἐγγίξας τὰ μέγιστα τὸν Ἰσταμπὸλ-ἐφενδισὴ ἐμανζιλεύθη μετὰ 35 ἡμέρας τῆς ἐξουσίας του, καὶ ἔγινε καϊμακάμης ὁ ζαραπχανὲ-ἐμινὴς Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-ἐφένδης τίτλῳ πασσαλικίου τριῶν τουγιῶν· ὅστις ἐξώσας τὸν ἐς τόδε βεκίλην τῆς δραγομανίας Σκαρλάτον Καρατζᾶν ἔκαμε Δραγομάνον τῆς Πόρτας καὶ ῥεκιὰπ-τερζιμανὴ τὸν ῥηθέντα Ποστέλνικον Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην.

Ἦλθεν ἡ παραίτησις τοῦ Ἀδριανουπόλεως εἰς χεῖρας τοῦ Σκαναβῆ· ἔκαμεν ἄρζι ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ διὰ νὰ γένῃ Ἀδριανουπόλεως ὁ διδάσκαλος τοῦ ῥεκιὰπ-τερζιμανὴ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου. Ἐδόθη τὸ ἄρζι τῷ Σκαναβῆ, τὸ ἔστειλεν εἰς τὸ ὀρδὶ, καὶ δοὺς τῷ Μουσσούνογλου φλωρία 2,000 ἔγινε τὸ περάτι, καὶ ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἔγιναν αἱ ψῆφοι καὶ ἐχειροτονήθη. Ὁ Βελιγραδίου καὶ ὁ Σηλυβρίας διὰ τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀδριανουπόλεως ἔδιδαν εἰς τὸ Κοινὸν πουγγεῖα 250· χαριζόμενος ὁ πατριάρχης Σαμουὴλ τῷ ῥηθέντι Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Ἀλεξάνδρῳ τὸν ἐζήτησε διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μόνον 200, συμπεριεχομένων αὐτοῖς καὶ τῶν 33 πουγγείων ἅπερ ἀφῆκε χρέος εἰς τὴν ἐπαρχίαν ὁ πρώην Ἀδριανουπόλεως. Ἀλλ' ὁ Ὑψηλάντης ἐσυγχίσθη διατί δὲν ἐζήτησε μαζὴ μὲ τὸ ῥηθὲν χρέος πουγγεῖα μόνον 155· ἤθελε νὰ ἁρπάσῃ περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ἐπῆρε, μὴ συλλογιζόμενος τὸ πρᾶγμα ὅτι εἶναι φανερὰ ἱεροσυλία, ἀλλὰ ἀκολουθῶντας τὴν κακίστην συνήθειαν ὅλων σχεδὸν τῶν λεγομένων ἀρχόντων τοῦ Φαναρίου, οἵτινες διὰ νὰ χρηματολογήσουν μὲ ἱεροσυλίαν συνειθίζουν νὰ ζητοῦν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ κάμῃ ἀρχιερέα οἰκεῖόν τούς τινα, καὶ μὴ εἰσακουόμενοι πολλάκις διὰ τὸ παράνομον καὶ ἱερόσυλον τοῦ πράγματος καὶ διὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν ζημίαν τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ, ἀγανακτοῦσι κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ ἑνωθέντες τισὶ τῶν ἀρχιερέων, παραπονουμένων καὐτῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἱεροσυλίαν, ὀργανίζουν καὶ τὴν πτῶσίν του χωρὶς φόβον θεοῦ, καὶ μὲ μεγάλην καταφρόνησιν καὶ τοῦ γένους τοῦ ῥωμαϊκοῦ καὶ τοῦ ἱερατείου, καὶ μὲ κατηγορίαν τῶν ἀλλοφύλων. Ἤκουσα Ἀρμένην νὰ μὲ εἰπῇ, (σαράφην περίφημον

μὲν ἀλλὰ χρηστοήθη,) Εὐκολώτερον ἀλλάζετε τὸν πατριάρχην σας παρὰ τὸ ὑποκάμισόν σας.

Ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα τοῦ εἰς τὸ Καζὰν ἀποστάτου Πουγατζὲφ ἐπιάσθησαν παρὰ τοῦ Πιπικὼφ, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καταλιμπάνουσιν αὐτὸν, καὶ τῇ β' τοῦ Ἀπριλίου μὲ 10,000 τῶν σὺν αὐτῷ κατεπολεμήθη ὁλοτελῶς παρὰ τοῦ Πιπικὼφ, καὶ μόλις μὲ 4,000 τῶν σὺν αὐτῷ φυγῇ τὴν σωτηρίαν εὕρατο. Ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Γαλιτζίνου πρῶτον εἰς τὸ ὀχύρωμα Τατισεβὰ, κείμενον ἐπὶ τῷ ποταμῷ Ζαΐκ· ἐφονεύθησαν 2,000 ἄνθρωποι καὶ ἐζωγρήθησαν 3,000 καὶ ἐπάρθησαν τόπια του 36· τὸ λοιπὸν τῶν ἐχθρῶν ἐσκορπίσθη, καὶ ὁ ἀντάρτης ἔφυγε καὶ ἐκρύβη εἰς ἄλλο κάστρον τοὔνομα Μπέρδια παρὰ τῷ Ὀρεμπούργῳ· ἀλλ' ὁ γκενεράλης Ρεϊνσδὸρφ, διοικητὴς τοῦ Ὀρεμπούργου, ἔστειλε στράτευμα κατὰ τῆς Μπέρδιας, ἔνθα ἦσαν τζεπχανὲς καὶ 5,000 ἄνθρωποι τοῦ Πουγατζὲφ, ὅστις φρίκῃ συσχεθεὶς διὰ τὸν ἐπελθόντα στρατὸν ἀφῆκε τὸ κάστρον του, καὶ μὲ 1,000 τῶν σὺν αὐτῷ καὶ μὲ 10 τόπια μικρὰ ἔφυγε καὶ ἐφυλάχθη μέσα εἰς τὰ χιόνια ἐστερημένος τῶν ζωαρκείων· οἱ μείναντες εἰς τὴν Μπέρδιαν ἀποστάται ὑπετάγησαν τῷ διοικητῇ τοῦ Ὀρεμπούργου, καὶ καθ' ἡμέραν πανταχόθεν ἤρχοντο ζητοῦντες συγχώρησιν καὶ ὑποτασσόμενοι. Ἐχάθησαν Μοσχόβοι εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 290. Φυγάδα δὲ ὄντα τὸν Πουγατζὲφ εἰς τὰ χιόνια εἰς τὴν στράταν τῆς πόλεως Γιαΐκ τὰ στρατεύματα τοῦ Γαλιτζίνου διεμοιράσθησαν διὰ νὰ τὸν πιάσουν. Ὅθεν ἔφυγεν ἐκεῖθεν εἰς τὸ κάστρον Σαμαρὲλ, κείμενον ὄπισθεν τοῦ Ὀρεμπούργου, ὅπου ἠνώθη μὲ πολλοὺς συνωμότας του εἰς ἀριθμὸν 4,000· τὸν ἔφθασε τὸ στράτευμα τοῦ Γαλιτζίνου καὶ τὸν ἐπολέμησε τῇ ιϛ' τοῦ Ἀπριλίου, ἐφόνευσε 400 τῶν σὺν αὐτῷ, ἐζώγρησε 2000 καὶ ἐπῆρε τόπια 9, καὶ οἱ λοιποὶ ὑπετάγησαν· ἀλλ' ὁ ἀπαταιὼν ἀλλάζωντας συχνὰ ἄλογα ἔφυγε καὶ ἐπῆγεν εἰς τοὺς Παζκίρηδες. Τὸ ἔθνος αὐτὸ τὸ μουσουλμάνικον, θέλωντας νὰ συγχωρηθῇ, ὑπεσχέθη νὰ τὸν πιάσῃ, ἀλλὰ καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Γαλιτζίνου, μερικὰ μὲν ἀπῆλθον ἕως ἐκεῖ διώκοντα αὐτὸν, τὰ δὲ λοιπὰ εἰσῆλθον εἰς τὸ Ὀρεμποῦργον· οἱ κατοικηταὶ τὰ ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς, μὲ τὸ νὰ ἐταλαιπωρήθησαν πολλὰ ἀπὸ τὴν πενταμηνιαίαν πολυαρχίαν ὁποῦ τοὺς εἶχε κάμει ὁ ἀπαταιών.

Ἡ βασίλισσα τὸν μὲν Πιπικὼφ εὐηργέτησε μὲ δόσιν ἄσπρων καὶ μὲ δωρεὰν ἀγροίκων τινῶν καὶ κώμης, τὸν δὲ Γαλιτζῖνον εὐηργέτησε μὲ δόσιν ἄσπρων.

Τῇ κϛ' τοῦ Ἀπριλίου ὁ γκενερὰλ Καμένσκοϊς κοντὰ εἰς τὸ Παζαρτζίκι κατετρόπωσε τουρκικὸν στράτευμα, λαβὼν παρ' αὐτῶν καὶ 3 σημαίας καὶ ζωγρήσας 2 Τούρκους.

Εἰς τὴν Κραγιόβαν ὁ γκενερὰλ Ἔγγελχαρτ παρὰ τῷ ποταμῷ Πάχνᾳ κατετρόπωσε στράτευμα τούρκικον φονεύσας αὐτῶν 80, καὶ ἄλλο τάγμα ῥουσικὸν κατέκαυσε τὰς οἰκίας τῶν Τούρκων τὰς ἐπὶ τῆς νήσου Καρπὸν, κειμένης ἐν τῷ Δουνάβει, καὶ ἄλλο τάγμα ῥουσσικὸν προχωρῆσαν μέχρι τοῦ Κοῦλε ἐζώγρησεν ἕνα Τοῦρκον.

Τῇ α' Μαΐου ὁ κολονέλας Ἀντβὶκ κατεπολέμησε τὸ στρατόπεδον τῶν

Τούρκων παρὰ τῇ κώμῃ Καπακλὶ τῇ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Δρύστρας, ἐφυγάδευσε πλείους τῶν 1,200 Τούρκων καταδιώξας αὐτοὺς ὑπὲρ τὰ 10 βέρστια πρὸς τὴν Δρύστραν καὶ Καϊναρτζίκι, ἐφόνευσε Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 300, ἐζώγρησε 15 καὶ ἐκυρίευσεν ὅλας τὰς σκηνὰς καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ.

Τῇ ζ' τοῦ αὐτοῦ ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν τὸ φραντζέζικον γαλιόνι· ἔχει 60 τόπια καὶ 140 ἐπιβάτας· διὰ τοῦ τερσανὲ-ἐμινὴ καὶ τοῦ δευτέρου χουνκιάρ-ἰμάμη ἀφιερώθη εἰς τὴν ὀθωμανικὴν δούλευσιν.

Τῇ ἡ τοῦ Μαΐου οἱ παρὰ τοῦ Τὸτ, Φραντζέζου, νεοδίδακτοι τοπτζῆδες ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀπῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσούνογλου· ἦσαν συντροφιασμένοι μὲ ἕνα σεργκέντε καὶ μὲ μερικοὺς τοπτζῆδες φραντζέζους, καὶ συνεκόμιζον 15 τόπια τῆς νέας κατασκευῆς τοῦ Τότ.

Τῇ ιγ' τοῦ Μαΐου ὁ καπετὰν-πασσᾶς ἀνεχώρησε διὰ τὴν Βάρναν, καὶ ἐτζακίσθη ἕνα του γαλιόνι εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀσίας διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν ἐν αὐτῷ ναυτῶν· ἀπὸ τὸν στόλον δὲ τὸν διορισθέντα εἰς τὴν Οὔζοὺν ἕνα γαλιόνι μὲ τὸ νὰ ἔκαμνε πολλὰ νερὰ ἐκινδύνευε ναυαγῆσαι, καὶ ὁ καπετάνος ἀπογνοὺς τὸ ἄραξεν εἰς τὴν ἀκτὴν παρὰ τῇ Βάρνᾳ, καὶ ἔβγαλεν ἔξω τὰ τόπια, τὸν τζεπχανὲν καὶ τὰ λοιπὰ πολεμικὰ καὶ ἄλλα τὰ ἐν τῇ νηΐ. Ἐλυτρώθησάν τινες τῶν ἐπιβατῶν, οἱ δὲ πλείους, βιαζόμενοι νὰ ἔβγουν εἰς τὴν ξηρὰν κατεπνίγησαν, καὶ ἄλλοι προχωρήσαντες μέχρι τῆς Καβάρνας ἐζωγρήθησαν παρὰ τῶν Ῥούσσων.

Ὁ Ὀλλανδέζος κόμης Πιλὰνδ ναυαρχεῖ τὸν ἐν τῷ Δουνάβει ῥουσσικὸν στόλον ὄντα εἰς τὸ Ἰσμαήλι.

Τῇ θ' τοῦ Μαΐου οἱ τοποτηρηταὶ-γκενεράληδες Καμένσκοϊς καὶ Σουβαρὼφ προχωρήσαντες πλησίον τῆς Κόσνιτζας, (κώμη αὕτη τῆς Δόπριτζας,) ἤρξαντο τὸν κατὰ τῶν Τούρκων πόλεμον. Ἦσαν οἱ Τοῦρκοι ὑπὸ μὲν τῷ Ἀπτουῤῥαζάκῃ ἱππικοῦ 15,000, ὑπὸ δὲ τῷ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ πεζικοῦ 25,000, καὶ 5 πασσᾶδες τῶν δύο τουγιῶν. Τὸ ἐπίπεδον ἦν γεμάτον ἀπὸ δενδράκια, ὅθεν τὸ ἱππικὸν τῶν Ῥούσσων δὲν ἠμποροῦσε νὰ πολεμήσῃ δραστηρίως ὅταν οἱ Τοῦρκοι πολλῇ καὶ μεγάλῃ τῇ ὁρμῇ ὥρμησαν κατεπάνω τους· ἀλλ' ὁ τζεπχανὲς καὶ τὸ πεζικὸν τῶν Ῥούσσων προσδραμόντα ἔῤῥιψαν κατὰ τῶν Τούρκων τοσαῦτα τουφέκια καὶ τόπια, ὥστε τοὺς κατετρόπωσαν ὁλοκλήρως καὶ τοὺς κατεδίωξαν μὲ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι ἱκανὸν διάστημα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς Σούμλας καὶ τοῦ Πρεβαδίνι· οἱ Ῥοῦσσοι ἐγένοντο κυριάρχαι παντὸς τοῦ στρατοπέδου, σκηνῶν πολλῶν καὶ κάθε εἴδους τζεπχανέ· ἐπῆραν καὶ 3 τόπια προύντζινα νέας κατασκευῆς καὶ ἐφευρέσεως τοῦ Τὸτ, καὶ 3 παλγεμέζια, καὶ 3 χαβάνια καὶ 107 σημαίας. Ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι ὑπὲρ τὰς 4,000 καὶ ἐζωγρήθησαν 100, Ῥοῦσσοι δὲ ἐφονεύθησαν 73 καὶ ἐπληγώθησαν 134· παρετάθη ὁ πόλεμος μὲ πολὺ πεῖσμα ἐν δρυμῶνι ὥρας 4, εἶτα καὶ ἐν ἐπιπέδῳ. Ἐστάθησαν πολλὰ σταθεροὶ οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸν πόλεμον, ἐφορμήσαντες τετράκις, καὶ ἤθελον ἀφανίσει ὁλοκλήρως τὸ πεζικὸν ῥεγιμέντο ἂν δύο παρατάξεις χουσάρων δὲν ἤθελον τὸ βοηθήσει κτυπῶντας τοὺς Τούρ-

χους ὄπισθεν. Ὁ καρπὸς τῶν Ῥούσσων ἀπὸ αὐτὴν τὴν τελείαν νίκην εἶναι τὸ ὅτι ἔκοψαν τὴν κοινωνίαν τὴν μεταξὺ Βάρνης, Δρύστρας καὶ Σούμλας, ἔνθα ἦν τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσσούνογλου, καὶ τὰ ἐλαφρὰ στρατεύματα τοῦ Καμένσκοϊ, ἐκτεινόμενα ἀπὸ Σούμλας μέχρι Βάρνης.

Ἐπανελθὼν ὁ Ἀπτουρραζάκης μετὰ τὴν ἧτταν αὐτὴν εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ βεζίρη Μουσσούνογλου τὸ εἰς τὴν Σούμλαν, ὥρμησαν οἱ γιαννίτζαροι οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ διὰ νὰ τὸν φονεύσουν· ἀλλ' αὐτὸς φυγὼν κατεκρύβη εἰς τὴν σκηνὴν ἔνθα ἦν τὸ σαντζὰκ-σερίφι, ὅθεν νύκτωρ καὶ πάντων ἀγνοούντων τὸν ἐφυγάδευσεν ὁ βεζίρης Μουσσούνογλους εἰς τὴν Πόλιν, ὅπου φθάσας ἐκάθισεν εἰς τὸ γιαλί του τὸ εἰς τὸ Πασσᾶ-ἰσκελεσί, ἀγνοούμενος σχεδὸν παρὰ πάντων· εἶτα ἀπεστάλη εἰς τὸ Μισίρι.

Ὁ Σουλτικὼφ εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον σχεδὸν ἔκαμε θαύματα· προπορευόμενος τοῦ στρατοῦ ἐφώρμησε τρὶς κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ τέλος τὸ σύνολον κατατροπώσας φυγεῖν παρεβιάσατο τόν τε Ἀπτουρραζάκην καὶ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασή.

Τῇ ιβ' τοῦ Μαΐου ὁ Κοζακόφσκης, παλαιὸς μαρεσιάλος τῆς ὁμοσπονδίας τοῦ Πάρ, ἔφθασεν εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τῆς Ῥαούζης μὲ δέκα πέντε ὀφφικιαλίους Λέχους καὶ ἕνα Φραντζέζον καὶ Βενετζιάνον· συνωμίλησε μὲ τὴν Πόρταν τὰ πρὸς βοήθειαν τῶν Λέχων καὶ ἐκδίκησιν κατὰ τῶν Ῥούσσων, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸ ὀρδὶ, ὅπου θέλουν φθάσει μαζὴ μὲ τὸν Ἰσκιοὺπ-πασσασή.

Ὁ μαρεσιάλος Πουλάβσκης, σύντροφός ποτε τοῦ Κοζακόφσκη, ἀναχωρήσας ἀπὸ Ῥαούζης μὲ εἴκοσι Λέχους ἔφθασεν εἰς τὸ ὀρδί· ἔχει μαζή του καί τινας Φραντζέζους.

Τῇ ιζ' τοῦ Μαΐου στράτευμα τούρκικον ἐξελθὸν ἀπὸ τὸ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι ἐφώρμησε κατὰ τῶν Ῥούσσων τῶν ἐστρατοπεδευμένων παρὰ τῇ κώμῃ Βερτὶκ, προστατοῦντος τοῦ μαγιόρου Δανισὼφ, ὅστις κατεπολέμησε τοὺς Τούρκους καὶ ἐφυγάδευσε, φονεύσας πολλοὺς αὐτῶν καὶ ζωγρήσας τὸν πελούκπασην καὶ δύο παϊρακτάρηδες καὶ ἕνα ὀδάπαση καὶ ἑπτὰ γιαννιτζάρους καὶ τὸν περίφημον Πατὰλ-ἀγᾶ, υἱὸν τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶ.

Τῇ κ' τοῦ Μαΐου ὁ μαγιὸρ Ἀρχιπασζὲφ ἐφορμᾷ κατὰ στρατιωτικοῦ Ὀθωμανῶν ἐν τῷ δρυμῶνι τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Δρύστρας εἰς τὸ Καϊναρτζίκι, καὶ τραποῦται αὐτοὺς ζωγρήσας 10 καὶ φονεύσας 6.

Τῇ κβ' τοῦ Μαΐου ὁ γκενερὰλ Καμένσκοϊς ἐφώρμησε κατὰ τοῦ Χατζόγλου-Παζαρτζίκι· τὸ ἱππικὸν τῶν Τούρκων, συμποσούμενον εἰς 5,000 ὑπὸ τῷ σερασκέρῃ Δαγιστανλῆ Ἀλῆ-πασσᾷ καὶ ἄλλοις τρισὶ πασσάσι δύο τουγιῶν, Ἀχμὲτ, Τζερκὲζ καὶ Μουσταφᾷ, ἀντιπαρετάχθη εἰς τὸ καραούλι τοῦ Καμένσκοϊ τὸ ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Κέϊζερ· ἔγινε πόλεμος σφοδρὸς, ἐνεδυναμώθη γὰρ τὸ ῥουσσικὸν καραούλι παρὰ τοῦ ἡγεμόνος Πέτρου Δεολστεΐν καὶ τῶν δύο ἡγεμόνων Βανδὲκ καὶ ἀπὸ δύο τάγματα ἱππικά· κατεπολέμησαν τοὺς Τούρκους καὶ τέλος ἐφυγάδευσαν καταδιώξαντες 20 βέρσταις κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν εἰς τὴν Σούμλαν· ἐζωγρήθη ὁ χατζῆ Τουρὰν-πασσᾶς καὶ ἓξ παϊρακτάρηδες καὶ 40 γιαννίτζαροι καὶ ἄλλοι 74 διαφόρων τάξεων· ἐφονεύθησαν πολλοὶ καὶ ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ 3 τόπια.

Κόπτουν ἀδιακόπως οἱ Ῥοῦσσοι μονέδαν πακιρένιαν εἰς τὸ Γιάσι.

Τῇ νυκτὶ τῆς έ τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ διαπλεύσας τὸν Δούναβιν εἰς τὸ Τορτοκάϊ εὗρε στρατόπεδον τούρκικον πρὸς τὸ Ῥουστζούκι ὄπισθεν τῶν παχτζέδων ὑπὸ τῷ Ποσνὰκ Μουσταφᾶ-πασσᾶ· πολέμου οὖν συγκροτηθέντος ἐφυγαδεύθη ὁ πασσᾶς εἰς τὸ Ῥουστζούκι πολλὰ παθὼν ἐν τῷ φεύγειν παρὰ τῶν Κοζάκων καὶ Χουσάρων· κατέλιπε δὲ τοῖς Ῥούσσοις καὶ ἅπαντα τὰ ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ τὸν χαζναδάρην του πληγωμένον.

Τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου ὁ σερασκέρης Χασὰν-πασσᾶς Τζεζάερλης ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ Ῥουστζούκι ἐφώρμησε παρὰ τῷ Τορτοκάϊ διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ τοῦ ποταμοῦ Δουνάβεως κατὰ τοῦ Σουλτικὼφ μὲ 15,000 στράτευμα ἱππικοῦ τε καὶ πεζικοῦ, καὶ μετὰ πολλὰ νικᾷ ὁ Σουλτικὼφ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς καταδιώκει φεύγοντας· ἐφονεύθησαν Τοῦρκοι ὑπὲρ τὰς 2,500, ἐζωγρήθησαν 159 καὶ τοὺς ἐπάρθη καὶ ἓν τόπι.

Τῇ ιά τοῦ Ἰουνίου ἐπέρασε τὸν Δούναβιν ὁ Ῥωμαντζὼφ διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὰ ῥηθέντα ἐλαφρὰ στρατεύματα τοῦ Καμένσκοϊ, καὶ προέβη ἕως 8 μίλια κοντὰ εἰς τὴν Δρύστραν, ὅπου ἐστρατοπέδευσε. Ὁ δὲ Σουλτικὼφ παρετήρει τοὺς εἰς τὸ Ῥουστζούκι Τούρκους.

Τῇ ιγ' τοῦ Ἰουνίου ἡ ῥουσσικὴ φεργάτα, τοὔνομα Μινέρβα, κατετροπώσατο στόλον παρπαρέσικον, ἀλλὰ βλαβεῖσα ἐν τῷ πολέμῳ κατεβυθίσθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ βάρους τῶν τοπίων της καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μαρμάρων ἅπερ εἶχε φορτώσει ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ.

Ὁ μαγιὸρ Γκιουργκὲντζ εἰς τὸ Τζερνέστι ἐπολέμησε μὲ στράτευμα τούρκικον ὁποῦ ἐπέρασεν εἰς τὴν Κραγιόβαν ἀπὸ τὴν νῆσον Ἀλαδόβα καὶ Ὄρσοβα· ὁ πόλεμος παρετάθη ὥρας 6, καὶ τέλος οἱ Τοῦρκοι ἡττηθέντες ἔφυγον, ἀφοῦ ἐφονεύθησαν ὑπὲρ τοὺς 200 καὶ ἐπληγώθησαν πολλοί.

Ὁ κοντραμιράλιος Τζιτζακὼφ μὲ 7 καράβια, ὧν τὸ μεῖζον εἶχε τόπια 54, ὤντας εἰς τὸν πορθμὸν τὸν μεταξὺ Κριμίου καὶ τῆς νήσου Ταμὰν, Κιμμέριον κόλπον λεγόμενον, ἐταξείδευε τὸ περιγιάλι τὸ μεταξὺ τοῦ Κὶς-ἀδᾶ καὶ τοῦ Γενὶ-καλὲ, ἔνθα τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου μετὰ τὸ μεσημέρι ἀπήντησε τὸν τουρκικὸν στόλον συγκείμενον ἐκ νηῶν 50. Εἰς τὰς 4 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι ἐπλησίασεν ὁ στόλος ὁ τούρκικος, καὶ εἶχον οἱ Τοῦρκοι 6 γαλιόνια καὶ 9 φεργάτας, τὰ δὲ λοιπὰ μέχρι τῶν 50 ἦσαν σεπάκια καὶ κάτεργα. Ἤρξατο οὖν ὁ πόλεμος 5 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι καὶ παρετάθη μέχρι τῶν 9. Οἱ Τοῦρκοι μὲ τὰ πολλά τους πλοῖα ἐφρόντισαν νὰ περιτριγυρίσουν τοὺς Ῥούσσους καὶ νὰ τοὺς ἐμποδίσουν τὴν εἴσοδον εἰς τὸν πορθμὸν, ἀλλ' ὁ Τζιτζακὼφ γνοὺς τὸν σκοπόν τους ἀνεχώρησεν, ἐμακρύνθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ ἠσφαλίσθη ἐν τῷ πορθμῷ. Ὁ στόλος ὁ ὀθωμανικὸς ἔμεινεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς Ῥούσσους, καὶ τῇ ιγ' τοῦ Ἰουνίου ἐπεχείρησε νὰ τοὺς βιάσῃ ν' ἀφήσουν τὴν τοποθεσίαν τους, ἀλλ' οὐδὲν ἴσχυσε, καὶ ὁ μικρὸς αὐτὸς ῥουσσικὸς στόλος καὶ ἀπὸ τὰ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ῥουσσικὰ τόπια ἐμπόδισε τοὺς Τούρκους ἀπὸ τοῦ νὰ ἔμβουν εἰς τὸ Κρίμι, καὶ οἱ Ῥοῦσσοι ἡτοίμασαν πουρλότα διὰ νὰ τοὺς καύσουν, ὅπερ γνόντες οἱ Τοῦρκοι καὶ φοβηθέντες ἀνεχώρησαν.

Ὁ Δολγορούκης ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κρίμι διὰ νὰ ἀπαντήσῃ τὴν ἐπαπειλουμένην ἔφοδον τῶν Τούρκων.

Τῇ ιδ' τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ πέμψας τὸν κολονέλον Οὔδαρὼφ ἐπολέμησεν εἰς τὸ χωρίον Καδίκιοϊ 600 Τούρκους, ἠλευθέρωσε 5,000 Χριστιανῶν καταδιωκομένων· καὶ τῇ αὐτῇ ὁ Καμένσκοϊς πέμψας στρατὸν ἕως εἰς τὸ Καμιτζὶκ-σοὺ ἐδίωξεν ἐκεῖθεν τὸν Ἀρναοὺτ-πασσᾶν.

Τῇ ιέ τοῦ Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ προχωρήσας εἰς τὸ Μαροτὶν (τόπος δὲ αὐτὸς πλησίον εἰς τὸ Ῥουστζούκι,) εἶχε σκοπὸν νὰ ἐφορμήσῃ κατὰ τῶν Τούρκων ὄντων μὲ μετερίζια ὑπὲρ τὰς 4,000· ἀλλ' αὐτοὶ ἰδόντες τοὺς Ῥούσσους ἔφυγον εἰς τὸ Ῥουστζούκι· τοὺς κατεδίωξαν οἱ Ῥοῦσσοι ἕως εἰς τὰ μετερίζια τοῦ Ῥουστζουκίου, ἐφόνευσαν 250 καὶ ἐζώγρησαν 48, ἐπῆραν σκηνὰς 300 καὶ πολλὴν ποσότητα τζεπχανὲ καὶ ἄλλων ἐφοδίων πολεμικῶν τε καὶ ζωοτροφικῶν.

Ἐπανῆλθον ἤδη ἀπὸ τοῦ Πετερπούργου εἰς τὸ Βουκουρέστι ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος μὲ τοὺς δύο αὐτοῦ ἐπισκόπους, Βουζαίου καὶ Ῥιμνίκου, καί τινας ἡγουμένους τῶν προϋχόντων μοναστηρίων καί τινας ἄρχοντας, οἵτινες ἀπῆλθον ἐκεῖσε διὰ νὰ παρακαλέσωσι τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίναν νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν σκλαβίαν τῶν Τούρκων· τοὺς ὑπεδέχθη φιλοφρόνως, τοὺς διώρισε τὰ ἱκανὰ καθημερινὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωοτροφίας των, τοὺς ἐπαρηγόρησεν ἀναφέρουσα καὶ ἀποδιδοῦσα τὴν ἐλευθερίαν τους εἰς τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου θεοῦ. Ἐχάρισε τῷ Οὐγγροβλαχίας σταυρὸν πολυτελῆ, τοῖς ἐπισκόποις κατωτέρας μὲν τιμῆς ἀλλὰ καὐτοὺς πολυτίμους, τοῖς ἡγουμένοις ἀπὸ μίαν μεδάλλιαν χρυσῆν, ἤτοι νόμισμα ἐκτετυπωμένον ἔχον τὸ πρόσωπόν της, καὶ δοὺς αὐτοῖς ἔξοδα διὰ τὴν ὁδοιπορείαν ἀπέστειλεν εἰς τὰ ἴδια.

Τῇ ις' Ἰουνίου ὁ Σουλτικὼφ πολιορκῶντας τὸ Ῥουστζούκι, ἐβγῆκαν οἱ Τοῦρκοι πολυάριθμοι, ἀλλ' ἐδιώχθησαν φονευθέντες· ἀκολουθεῖ τὴν πολιορκίαν εἰς τὸ μέρος τοῦ Μαροτὶν ἀπὸ Δουνάβεως μέχρι τοῦ ποταμοῦ Λόγγα· οἱ ἐν τῇ πόλει Τοῦρκοι τὸ βράδυ ἐξελθόντες τῆς πόλεως ἐφώρμησαν κατὰ τῆς παρατάξεως τοῦ Ἀχγερών.

Τῇ ιζ' ὁ Καμένσκοϊς προχωρῶντας ἕως εἰς τὸ Γενὶ-παζάρι ἐδίωξε τὸν Δαγισταλὴ ἔχοντα 5,000 ἱππεῖς, τὸν ἐκυνήγησε μέχρι τῆς Σούμλας καὶ ἐζώγρησέ τινας τῶν σὺν αὐτῷ.

Καὶ τῇ αὐτῇ ἱππικὸν καὶ πεζικὸν τῶν Τούρκων ἐξελθόντα ἀπὸ τῆς Δρύστρας, 4 ὥρας μετὰ τὸ μεσημέρι, ἐφώρμησαν κατὰ τῶν ἐν τῷ ποταμῷ Κατὶτζ ῥουσσικῶν στρατευμάτων, προστατουμένων ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Δολγορούκη· οἱ Κοζάκοι Ζαποροβάνοι ἀπήντησαν αὐτοὺς μὲ πλευσίματα, (ἡ γὰρ ἔφοδος τῶν Τούρκων εἶχε γίνει διά τε ξηρᾶς καὶ διὰ τοῦ Δουνάβεως,) καὶ ἔρριψαν κατ' αὐτῶν τουφέκια· οἱ Τοῦρκοι ἀνταπεκρίθησαν ῥίπτοντες κατ' αὐτῶν τόπια 2 ὥρας ὁλοκλήρους, κατιδόντες δὲ ὅτι οὐδὲν κατορθοῦσιν ἐπανῆλθον εἰς τὴν Δρύστραν.

Τῇ ιθ' ὁ Καμένσκοϊς πέμψας τὸν κολονέλον Ῥουσὲν εἰς τὸ Ῥασγράδ, περιεκύκλωσαν αὐτὸν οἱ Τοῦρκοι πανταχόθεν· διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἐξῆλθε τοῦ ἰδίου στρατοπέδου ὁ Καμένσκοϊς μὲ τὸ πεζικόν του· ὁ βεζίρης Μου-

σούνογλους ταῦτα μαθὼν ἐξῆλθε τῆς Σούμλας πολλῷ τῷ στρατῷ· τὸ ἱππικὸν τῶν Ῥούσσων ἐπολέμησε τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς ἐδίωξε σχεδὸν κοντὰ εἰς τὰ χαρακώματά τους, ἐζώγρησε πίνπασήν τινα καὶ 18 γιαννιτζάρους.

Τῇ κβ' τὸ ἱππικὸν τοῦ βεζίρη, ἐξελθὸν ἀπὸ τῆς Σούμλας διὰ νὰ συναθροίσῃ ζαχιρὲν, κατεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Καμένσκοϊ καὶ ἐβιάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Σούμλαν, ἀφοῦ ἔχασαν οἱ Τοῦρκοι πολλὰ ἄλογά τους.

Τῇ αὐτῇ οἱ Τοῦρκοι ἔῤῥιχναν τόπια ἀπὸ τὴν Δρύστραν καὶ ἀπὸ τὸ στρατόπεδόν τους 2 ὥρας ἀδιακόπως κατὰ τῶν Κοζάκων Ζαποροβάνων ὁποῦ ἦτον μὲ πλευσίματα εἰς τὸν Δούναβιν· ἐν ταὐτῷ 200 ἱππεῖς Τοῦρκοι ἐξελθόντες ἀπὸ τοὺς παχτζέδες ἐφώρμησαν κατὰ τῶν Κοζάκων τοῦ Δὸν, ἀλλὰ φονευθέντων 10 ἐξ αὐτῶν καὶ ζωγρηθέντων τοῦ τε τουφεκτζήπαση Ὀσμὰν-πασσᾶ καὶ τοῦ Ἀλῆ σεραΐλῆ καὶ τοῦ Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶ δύο τουγιῶν, ἡγουμένων τῶν Ἀρβανιτῶν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Δρύστραν.

Τῇ αὐτῇ ὁ Σουλτικὼφ πέμψας τὸν γκενεράλην Νάστρ Ζιχικὶν ἐπολέμησε παρὰ τῇ κώμῃ τοῦ Ῥὲκ τὸν Σουρουτζῆ Χασὰν-πασσᾶν τριῶν τουγιῶν, ἀπάγοντα εἰς τὸ Ῥουστζούκι 5,000 στρατοῦ πρὸς βοήθειαν, καὶ διώξας αὐτὸν σχεδὸν ἐννέα βέρστας ἐζώγρησε τὸν Ποσνὰκ-πασσᾶν δύο τουγιῶν καὶ τὸν Χαλὴλ Μεχμὲτ-πεην, υἱὸν καὶ παϊρακτάρην τοῦ Τοπτζῆ Χαλὴλ-πασσᾶ δύο τουγιῶν ὁποῦ διέτριβε παρὰ τῷ βεζίρῃ Μουσούνογλου, καὶ προσέτι ἕνα ὀτζὰκ-τζαουσοὺ καὶ ἕνα τζοχαδάρην τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ 14 γιαννιτζάρους, φονεύσας καὶ Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 300· ἐκυρίευσαν τὸν μεχτερχανὲν τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ μέρος τοῦ στρατοπέδου του, καὶ τζαδίρια, καὶ τζεπχανὲν, καὶ πολλοὺς ἵππους πολυτελῶς ἐστολισμένους, καὶ 200 Βουλγάρους μὲ τὸ στρατόπεδόν τους· ἔχασε δὲ Ῥούσσους εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον πληγωμένους τε καὶ φονευθέντας μόνον καὶ μόνον 26.

Τῇ αὐτῇ κοντὰ εἰς τὸ Κοῦλε τὰ στρατεύματα τῶν Ῥούσσων ὑπὸ προεστῶτι τῷ γκενεράλῃ Ἔγγελχαρτ ἐπολέμησαν 500 ἱππεῖς Τούρκους ἐφορμήσαντας κατ' αὐτῶν, τοὺς ἐδίωξαν μέχρι τοῦ ἄστεος, μ' ὅλον ὁποῦ ἀπὸ τὸ κάστρον ἐῤῥίχνοντο πολλὰ τόπια κατὰ τῶν Ῥούσσων, ἐφόνευσαν 50 Τούρκους καὶ ἐζώγρησαν 5· τὰ λάφυρα ἦσαν 19 ἵπποι σελλωμένοι, πολλὰ τουφέκια, σπαθιὰ καὶ πιστόλια· ἀπὸ τὸ στράτευμα τὸ ῥουσσικὸν ἐπληγώθη ἕνας Ἀρβανίτης καὶ μερικὰ ἄλογα.

Εὐθὺς βασιλεύσαντος τοῦ σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτη ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὀργήν του ὁ Λαρισσηνὸς Ὀσμὰν-ἐφένδης, ὁ καὶ ῥεκιὰπ-τεφτερδάρης, καὶ μουραχάσης μὲ τὸν Ὀρλὼφ εἰς τὸ Φωξάνι, ἐκ τῶν σκανδάλων τῆς Ἀσμὰ-σουλτάνης, ὁμομητρίου ἀδελφῆς τοῦ βασιλέως, μὲ τὸ νὰ ἔγγιξε τὸν γαμβρόν της εἰς τὸ τεφτερδαρλίκι του λαβὼν παρ' αὐτοῦ βίᾳ τὰ 300 πουγγεῖα ὁποῦ ἐχρεώστει εἰς τὸ μιρὶ πρὸ πολλῶν χρόνων διὰ τὸ ἐτήσιον δόσιμον τῶν μαλικιανέδων του. Καὶ λοιπὸν διὰ νὰ ἐξωσθῇ ἀπὸ τὴν Πόλιν τὸν ἔδωκε τούγια ὁ καϊμακάμης Κουγιουτζὴς διὰ προσταγῆς τοῦ βασιλέως· δὲν τὰ ἐδέχθη· βίᾳ οὖν ἀλλάχθη τὸ καβούκι του καὶ τὸν ἐφόρεσε καὶ τὸ καβάδι· ὅθεν ὀργισθεὶς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ὡς ἀνυπότακτον τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Προῦσαν ἀφελὼν καὶ τὰ τούγια του.

Ἦσαν γνωστοί, καθὼς εἰς τὸν θανόντα βασιλέα σουλτὰν Μουσταφᾶν, ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτην οἱ δύο Πανέλληνικοι, Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης καὶ ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης, μὲ τὸ μέσον καὶ τοῦ ἤδη ἐξωσθέντος καὶ ὀργῇ βασιλικῇ ὑποπεσόντος Λαρισσηνοῦ Ὀσμὰν-ἐφένδη καὶ τοῦ Ἰσμαὴλ-πεη ρεΐς-ἐφένδη, ὅστις μετεχειρίζετο μάλιστα τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην εἰς μεταφράσεις χριστιανικῶν τῆς Εὐρώπης ἐγγράφων καὶ βιβλίων τῶν καθιστορούντων τὴν κατάστασιν καὶ εἰσοδήματα καὶ τάξεις ὅλων τῶν ῥηγάτων τῆς Εὐρώπης. Εἶχε δὲ θάῤῥος καὶ εὐπρόσιτον πολὺ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ παρὰ τῷ καϊμακάμη Ἰζὲτ-πασσᾶ, παλαιοτάτῳ αὐτοῦ φίλῳ, καὶ παρὰ τῷ Ἀχμὲτ ἐφένδῃ γιαζιτζῇ τοῦ δαρισαδὲ-ἀγασῆ, ὅστις εἰς τὸ σεχζαδελίκι τοῦ σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτη ἦτον χαλβατζής του, καὶ βασιλεύσας τὸν ἔκαμε, κατὰ τὴν αἴτησίν του, γιαζιτζῆ-ἐφένδην τοῦ δαρισαδὲ-ἀγασῆ· ὑπερίσχυε δὲ παρὰ τῷ σουλτάνῳ, καὶ κάθε πρόβλημα καὶ ζήτημά του εὐθὺς ἐτελείωνε, καὶ ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις καὶ μανσούπια μικρά τε καὶ μεγάλα καὶ δυσκολοκατόρθωτοι δοσοληψίαι δι' αὐτοῦ ἐλάμβανον τὸ ποθούμενον τέλος· ὅθεν ἐκέρδισεν ἐντὸς ὀλίγου ὑπέρμετρα καὶ ἄσπρα καὶ τζεβαίρια, ἐδωρήθησαν δὲ αὐτῷ ἀμισθὶ καὶ μαλικιανέδες πολυκερδεῖς οὐκ ὀλίγοι· πάντες γὰρ αὐτῷ συνέτρεχον, μικροί τε καὶ μεγάλοι, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑποθέσεών τους καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν ἀναγκῶν τους. Ἴσχυε καὶ ἄλλος, δοῦλός του πρεσβύτης εἰς τὸ σεχζαδελίκι του, ὅν τινα βασιλεύσας ἔκαμε καὶ ἱπποκόμον μεγάλον, ἀλλ' ἠλαττοῦτο τοῦ γιαζιτζῇ πλεῖστον ὅσον.

Συμφωνία μεταξὺ Μαρίας Τερέζας καὶ ἰμπεράτορος Ἰωσὴφ, καὶ τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας, ὑπογραφεῖσα ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τῷ 1774, Ἰουνίου κέ κατὰ τὸ παλαιὸν, Ἰουλίου ς' κατὰ τὸ νέον.

α' Ἐπειδὴ καὶ ἡ αὐλὴ ἡ αὐτοκρατορικὴ καὶ ἡ ὑψηλὴ Πόρτα ἡ ὀθωμανικὴ, πάντοτε καταγινόμεναι εἰς τὸ νὰ τελειώνουν μὲ εἰλικρίνειαν τὰ ἀμοιβαῖα χρέη ὁποῦ θεμελιοῦνται μὲ τὸν ἰσχυρὸν δεσμὸν μιᾶς καλῆς γειτονικῆς πλησιότητος καὶ μιᾶς παντοτινῆς εἰρήνης, δὲν ἔπαυσαν ποτὲ ἀπὸ τοῦ νὰ ζητοῦν μὲ πόθον καὶ προθυμίαν τὰ ἁρμοδιώτερα μέσα τοῦ νὰ ἐπιστηρίζουν καὶ νὰ ἐπικυρώνουν μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοὺς εὐτυχεῖς κόμπους τῆς μετ' ἀλλήλων καλοκἀγαθίας εἰς τὰ παρόντα περιστατικὰ, καὶ ἐπειδὴ ἡ συνέχεια τῆς ἡσυχίας τῶν ἐθνῶν καὶ ἡ κοινὴ εὐτυχία διεκόπησαν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν καὶ παράτασιν ἑνὸς πολέμου ὁποῦ πρό τινος καιροῦ ἀκολουθεῖ μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ Ῥουσσίας μὲ συνδρόμησιν συμβεβηκότων, διὰ τοῦτο αἱ δύο αὐλαὶ, κατὰ τὰς ἀμοιβαίας γνώμας των, ἐνόμισαν ἀναγκαῖον τὸ νὰ συλλογισθῶσι φιλικῶς τὸν τρόπον τὸν δραστηριώτερον διὰ νὰ παύσῃ καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ εὐθὺς τὸ ἀστροπελέκι αὐτὸ τὸ ἐπιβλαβέστατον εἰς τὴν καθολικὴν ἡσυχίαν, καὶ νὰ ἐπικυρώσωσι τὴν εἰρήνην μὲ τὸν προσήκοντα καὶ ἁρμόδιον τρόπον

εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, καὶ ἐνομίσθη διὰ τὴν ἐν τάχει τελείωσιν αὐτοῦ τοῦ ἐπωφελοῦς σκοποῦ ἀναγκαία ἡ συνέλευσις διὰ νὰ ἀγωνισθῇ διὰ τὴν συνθήκην κεφαλαίων τινῶν. Καὶ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ οἱ σκοποὶ τῶν δύο μερῶν ὄντας ἡνωμένοι διὰ τὴν αὔξησιν καὶ τελείωσιν ἑνὸς ὑποκειμένου ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ προξενήσῃ ἕνα ἀποτέλεσμα τόσον εὐτυχὲς, καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ καὶ βαλθῇ εἰς τάξιν τὴν ταχίστην αὐτὸ τὸ ὑγιέστατον ἔργον, ἡ Πόρτα διώρισε διὰ πληρεξουσίους της τὸν ἐξοχώτατον 'Αλὴ-Μεχμὲτ-'Εμὶν-ἐφένδην, χάλφα 'Ανατὸλ καζασκερὴ, καὶ τὸν 'Ισμαὴλ-πεην, ῥεΐσουλ-κιτὰπ διὰ τὸ ῥεκιάπι-χουμαγιοὺν, καὶ τὸν Σεϊδ-'Οσμὰν-ἐφένδην, ὁποῦ χρηματίσας πρότερον ῥεΐσουλ-κιτὰπ-ἐφένδης εἶναι τανῦν νισαντζῆς εἰς τὸ ῥεκιάπι-χουμαγιοὺν· καὶ ἡ αὐλὴ τοῦ ἰμπερίου διορίσασα ἐκ μέρους της πληρεξουσίους της τὸν κὺρ Φραγκῖσκον καὶ τὸν μοσιοὺ Σουγοὺτ, ἱππέα τοῦ ῥωμαϊκοῦ ἰμπερίου καὶ τανῦν Συμβουλάτορα καὶ πρέσβυν τῶν Βασιλειῶν Τους εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Πόρταν, οἱ πληρεξούσιοι τῶν δύο μερῶν ἀφοῦ κατὰ τὴν συνήθειαν ἀπέδειξαν τὴν πληρεξουσιότητά τους, ἐξετάσαντες τὴν προβληθεῖσαν ὑπόθεσιν εἰς πολλὰς συνελεύσεις, τέλος πάντων ἐσυμφώνησαν, θεοῦ βοηθοῦντος, εἰς αὐτὰ τὰ ἑξῆς πέντε ἄρθρα:

Α'. Ἡ Πόρτα θέλει πληρώσει εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἰμπερατορικὴν διὰ ἔξοδα καὶ προετοιμασίας τοῦ πολέμου εἴκοσι χιλιάδας πουγγεῖα, ἀπὸ 500 γρόσια τὸ καθ' ἓν,(αὐτὰ κάμνουν φιορίνια ἕνδεκα μιλλιούνια, τριακόσιαις τριάκοντα τρεῖς χιλιάδας καὶ τριακόσια τριάκοντα δύο·) εἰς τρόπον ὁποῦ εὐθὺς μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης συμφωνίας θέλουν σταλθεῖ τέσσαρες χιλιάδες πουγγεῖα εἰς τὰ σύνορα, καὶ αἱ λοιπαὶ δέκα ἓξ χιλιάδες πουγγεῖα ἐξίσου θέλουν σταλθεῖ εἰς τὸ ἴδιον μέρος προθύμως ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, φυλάττωντας πάντοτε τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις εἰς τὸ μυστικόν. Ὅλη ἡ σοῦμα αὐτὴ θέλει πληρωθεῖ ὁλοκλήρως μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὸ διάστημα ὀκτὼ μηνῶν, δίδωντας κάθε τέσσαρας μῆνας ὀκτὼ χιλιάδες πουγγεῖα· ἂν ὅμως ἡ ἀνάγκη τοῦ μυστικοῦ ἤθελε ζητήσει ἀναβολὴν ἑνὸς μόνου μηνὸς, τοῦτο νὰ μὴν ὑποπτευθῇ διὰ τὴν ἀντίστασιν μήτε διὰ βλάβην· καὶ ἂν ἡ αὐλὴ ἡ ἰμπερατορικὴ ἢ καὶ οἱ πληρεξούσιοι ἤθελαν νομίσει ἁρμόδιον τὸ νὰ μεταχειρισθοῦν δύο ἢ τρεῖς χιλιάδες πουγγεῖα διὰ νὰ κατορθωθῇ κάνένας σκοπὸς μυστικὸς, ἔχουν ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμουν, καὶ ἀφοῦ δώσουν τὴν εἴδησιν θέλουν μείνει ἀζημίωτοι, καὶ ὅλη ἡ σοῦμα θέλει πληρωθεῖ ἀπὸ τὴν Πόρταν.»

» Β'. Ἡ Πόρτα διὰ νὰ μαρτυρήσῃ τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν ἐντελῆ εὐγνωμοσύνην τῶν μεγαλοπρεπῶν κινημάτων ὁποῦ ἐφάνησαν ἐκ μέρους τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων, θέλει τοὺς δώσει ἑκουσίως καὶ θέλει τοὺς χαρίσῃ ὁλοκλήρως τὰ πέντε καδιλίκια τῆς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ὁποῦ συνορεύονται ἐξ ἑνὸς μέρους μὲ τὴν Τρανσυλβανίαν καὶ μὲ τὸ Βανάτον τοῦ Τεμισβαρίου, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου μέρους μὲ τὸν Δούναβιν, καὶ ἐκ τοῦ τρίτου μέρους μὲ τὸν ποταμὸν Ὄλτον, καὶ ἡ αὐλὴ ἡ ἰμπερατορικὴ θέλει ὁρίζει καὶ τὸν ποταμὸν Ὄλτον.»

« Γ'. Ἐπειδὴ καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας δὲν ἔ-

παυσαν πρὸ πολλῶν χρόνων ἀπὸ τοῦ νὰ συγχίζουν τὴν ἡσυχίαν τῶν συνόρων τῆς Τρανσυλβανίας καὶ νὰ ἐκτείνουν τὰς ἁρπαγάς των εἰς τὰ χώματα καὶ ἐπαρχίας τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων Τους, διὰ νὰ μὴν μείνῃ εἰς τὸ ἑξῆς πλέον κάμμία πρόφασις ἰδιοποιήσεως καὶ μεταβάσεως, θέλουν ἐξετάσει καὶ διακρίνει καὶ διορίσει φιλικῷ τῷ τρόπῳ τὰ παλαιὰ σύνορα, καὶ θέλουν ἐπιμεληθεῖ νὰ εὐχαριστήσουν τὴν αὐλὴν τὴν ἰμπερατορικήν.»

« Δ'. Αἱ πραγματεῖαι τῶν ὑποχειρίων τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων θέλουν ἀπολαμβάνει εἰς ὅλους τοὺς τόπους τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας τὴν ὑπεράσπισιν τὴν ἐντελῆ τῆς Πόρτας, εἰς τρόπον ὁποῦ ὅλα τὰ ἄρθρα τῆς ἀσφαλείας, τῆς ἐλευθερίας, τοῦ κέρδους καὶ ἄλλων συμφωνηθέντων εἰς τοὺς πραγματευτὰς καὶ εἰς τοὺς ὑποχειρίους κάθε ἄλλου γένους, ὁποῖου καὶ ἂν ἤθελαν εἶσθαι, θέλουν ἐνεργοῦνται καὶ παρατηροῦνται ἀπαρασαλεύτως καὶ εἰς πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους τῆς ἰμπερατορικῆς αὐλῆς, μάλιστα εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θέλει ζητεῖται ἀπὸ τοὺς ὑποκειμένους πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους ἢ μ α σ τ α ρ ί α τοῦ γιουμρουκίου· (αὐτὸ εἶναι ἕνα εἶδος καὶ κάποιον δίκαιον τοῦ γιουμρουκίου.) Καὶ ἂν εἰς τὸ ἑξῆς οἱ πρέσβεις οἱ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων ἤθελαν προβάλει κἀνένα ζήτημα ὁποῦ κλίνει εἰς τὸ νὰ εὐκολύνῃ ἢ νὰ αὐξήσῃ τὴν πραγματείαν τοῦ γένους των, τὰ ζητήματά τους θέλουν δεχθεῖ χαριέντως καὶ ἐνεργηθεῖ μὲ τρόπον ὁποῦ νὰ συμβιβάζεται εἰς τὰ στενὰ καθήκοντα τῆς φιλίας καὶ τοῦ ἐθελαγάθου ὁποῦ διασώζεται μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν. Πρὸς τούτοις ἡ Πόρτα θέλει βιασθεῖ καὶ θέλει ὑποχρεωθεῖ, κατὰ τοὺς σκοποὺς ὁποῦ ἀπαιτεῖ ἡ εὔνοια καὶ φιλοφροσύνη ἡ μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν, νὰ ὑπερασπίζεται τοὺς πραγματευτὰς καὶ ὑποχειρίους μας ἀπὸ τοὺς εἰς τὴν Βαρβαρίαν δυνάστας τοῦ Τζεζάερι, Τούνεζι καὶ Ταραπολοῦσι, δεφενδεύοντας εἰς τὸ ἑξῆς, μὲ πολλὴν ἐξέτασιν καὶ ἐνέργειαν καὶ πρᾶξιν τῶν κανόνων τῆς φιλίας, τὰ πλοῖα ὁποῦ ταξειδεύουν τὰς θαλάσσας μὲ παντιέραν καὶ πατένταν τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων, καὶ ἡ Πόρτα δὲν θέλει συγχωρεῖ εἰς τὸ ἑξῆς τὸ νὰ ἐμποδίζωνται τὰ ῥηθέντα ταξείδια, καὶ θέλει κάμει νὰ παύσῃ χωρὶς ἄλλο κάθε προδοσία καὶ ἀταξία εἰς τὰ καράβιά των ἐκ μέρους τῶν ἐν τῇ Βαρβαρίᾳ δυναστῶν.»

« Ε'. Αἱ ἰμπερατορικαὶ Μεγαλειότητες δι' αὐτὰ τὰ προειρημένα τέσσαρα ἄρθρα καὶ διὰ τοὺς σκοποὺς ὁποῦ χρεωστοῦνται εἰς τὸ καλὸν γειτονικὸν θέλουν φροντίσει νὰ ἐλευθερώσουν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῆς Ῥουσσίας, διὰ λόγων ἢ διὰ τῶν ὅπλων, καὶ νὰ κάμουν νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τὴν Πόρταν, ὡς ἦτον καὶ πρότερον, τὰ κάστρη ὁποῦ ἀπὸ τὴν Πόρταν ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι μὲ πόλεμον νικῶντας! ἀφοῦ ἤρξατο ὁ πόλεμος μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Ῥουσσίας, χωρὶς νὰ μεταβληθῇ ποσῶς τὸ αὐτόνομον καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς λεχικῆς Ἀριστοκρατείας· (εἰς τὴν γαζέταν τοῦ κάτω Ῥήνου ἀριθμῷ ιβ', Δεκεμβρίου κά, ἔτει 1774, γράφει τό, χ ω ρ ὶ ς ν ὰ μ ε τ α β λ η θ ῇ τ ὸ α ὐ τ ό ν ο μ ο ν, αἱ ἐ λ ε υ θ ε ρ ί α ι κ α ὶ ἡ γ ῆ τ ῆ ς Ἀ ρ ι σ τ ο κ ρ α τ ε ί α ς τ ῆ ς Λ ε χ ί α ς·) καθὸ ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης, ὑπὸ θεῷ ἀρωγῷ, θέλει γένει κατὰ τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης ὁποῦ ἐτελείωσε μὲ τὴν Ῥουσσίαν εἰς τὸ Βελιγράδι, ἔτει

1739, ἢ καθ' ὃ τὰ περιστατικὰ τοῦ καιροῦ θέλουν τὸ ἀπαιτήσει. Ἡ εἰρήνη θέλει βεβαιωθεῖ μὲ περιστατικὰ καὶ συμβόλαια καὶ καταστάσεις ὁποῦ νὰ τεργιάζουν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς Πόρτας, καὶ τοιαύτας ὁποῦ τὸ νὰ τὰς δεχθῇ θέλει εἶναι διὰ τὸν ἑαυτόν της παράδειγμα τιμῆς. Πρὸς τούτοις αἱ ἰμπερατορικαὶ Μεγαλειότητές Των δὲν θέλουν συγχωρήσει τὸ νὰ προβάλλῃ πλέον εἰς τὸ ἑξῆς ἡ Ῥουσσία προφάσεις διὰ νὰ ἀργοπορῇ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἀποβάλλοντες εὐθὺς τὰ ἐμπόδια τὰ ἐναντία εἰς αὐτὸν τὸν καλὸν σκοπὸν, καὶ προτιμῶντας πρὸ πάντων τὴν στερέωσιν τῆς γενικῆς ἡσυχίας, θέλουν τελειώσει τὸ ἐπωφελὲς ἔργον τῆς εἰρήνης.»

« Εἰς ἐπικύρωσιν τούτων, καὶ πρὸς ἐντελῆ διαφύλαξιν τῶν συμφωνιῶν τῶν περιεχομένων εἰς αὐτὰ τὰ ἄρθρα, ἡμεῖς οἱ ὑπογραφέντες πρέσβεις καὶ πληρεξούσιοι τῶν ἰμπερατορικῶν Μεγαλειοτήτων, κατὰ τὴν πληρεξουσιότητα ὁποῦ μᾶς ἐδόθη ἀπὸ τὰς προῤῥηθείσας Μεγαλειότητας, ὑπεγράψαμεν τὸ παρὸν ἔγγραφον καὶ τὸ ἐβουλλώσαμεν, διὰ νὰ ἀλλάξῃ μὲ ἕνα παρόμοιον γεγραμμένον εἰς τούρκικην γλῶσσαν, ὑπογεγραμμένον καὶ βουλλωμένον διπλῶς ἀπὸ τὸν μεγαλοπρεπέστατον βεζίρην Μεχμὲτ-πασσᾶν, καϊμακάμην εἰς τὸ ῥεκιάπι-χουμαγιοὺν, κατὰ τὸ ὀφφίκιον καὶ ἀξίαν του καὶ κατὰ τὴν πληρεξουσιότητα ὁποῦ τοῦ ἐδόθη.»

«Ἔγινεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῇ ϛ' Ἰουλίου 1774.»

Ἀντὶ τῶν πέντε αὐτῶν καδιλικίων τῆς Κραγιόβας τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων ἐζήτησαν καὶ ἔλαβον εἰς τὴν Μολδαβίαν ὕστερον τὸ περισσότερον μέρος τοῦ καδιλικίου τῆς Σουτζεάβας μὲ τὸ παζάρι τὸ ὀνομαζόμενον Πάγια· ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰ 78 χωρία τοῦ καδιλικίου Τζερναούτζι ἐπῆραν τὰ 64, μὲ τὴν καπετανίαν ὀνομαζομένην Κότζμανου· προσέτι ἐπῆραν καὶ μερικὰ βουνὰ ἀπὸ τὸ καδιλίκι τοῦ Νεάμτζου. Ἀπέχει τοῦ Γιασίου ἡ μὲν Σουτζεάβα ὥρας 19, τὸ δὲ Τζερναούτζι ὥρας 24, καὶ ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τοῦ Χοτινίου ὥρας 2. Ἀφῆκαν λοιπὸν τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας οἱ Νέμτζοι, καὶ ἐπῆραν αὐτὰ, ὀλίγα ἀντὶ πολλῶν, μὲ σκοπὸν ὅμως ὁποῦ νὰ περνοῦν εἰς τὴν Πουκοβίναν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τοὺς Λέχους, ἀπὸ ἰδίαν ἐπαρχίαν, καὶ νὰ μὴν ἔχουν χρείαν καὶ ἀνάγκην νὰ περνοῦν εἰς αὐτὴν ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἐλέκτορος τῆς Σαξωνίας.

Τῇ κγ' ὁ Πογδανὼφ εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ῥασγράδι, καὶ πολεμήσας τοὺς ἐκεῖ γιαννιτζάρους ἀπηγάγετο 2 τόπια.

Τῇ κέ, 4,000 πεζικοῦ Τούρκων ἐξελθόντες τῆς Δρύστρας καὶ διαπεράσαντες τὸν Δούναβιν μὲ τὴν βοήθειαν τῶν τοπίων τῆς πόλεως ἐβγῆκαν εἰς τὴν νῆσον τὴν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ ἐφώρμησαν εἰς τρία τάγματα μὲ μίαν μεγάλην ὁρμὴν κατὰ τῆς φυλακῆς τῶν Ῥούσσων τῆς ὑπὸ τῷ γκενεράλῃ Λοϊδ· ἀλλ' ὁ μαγιόρος Βολιανὼφ ἐφορμήσας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, (μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἦτον περισσότεροι τὸν ἀριθμὸν, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν ἔπαυσε καὶ

τὸ ῥίζιμον τῶν τοπίων τῆς Δρύστρας,) τοὺς ἐδίωξε καὶ τοὺς ἐκυνήγησε μὲ τὴν παγιονέταν μέχρι τῶν πλευσιμάτων τους, εἰς τὰ ὁποῖα ἐβιάσθησαν οἱ Τοῦρκοι νὰ εἰσέλθουν ἀτάκτως καὶ ἐπνίγησαν πολλοί· ἐσκοτώθησαν καὶ εἰς τὸν πόλεμον 600 παρὰ τοὺς πληγωμένους· κατεβύθισαν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ πλεύσιμον τούρκικον μὲ ὅλους τοὺς ἐν αὐτῷ, καὶ κατετζάκισαν ἄλλα τέσσαρα εἰς τρόπον ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἐβιάσθησαν νὰ τὰ ἀφήσουν· ἐφονεύθησαν καὶ ἐπληγώθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον Ῥοῦσσοι 150.

Τῇ κϛʹ, Τοῦρκοι 8,000, ἱππικόν τε καὶ πεζικὸν, ἐξελθόντες ἀπὸ τὸ Ῥουστζούκι τὸ δεύτερον ἐφώρμησαν κατὰ τῶν Ῥούσσων, ἀλλ' ἡττηθέντες καὶ φονευθέντες 800 καὶ ζωγρηθέντες 11 ἐδιώχθησαν.

Τῇ αὐτῇ ὁ πριγαδιὲρ Ζαπορόβσκης πεμφθεὶς παρὰ τοῦ Καμένσκοϊ κατεπολέμησε τὸ Τζαλὶ-καβάκι τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ σύστημα Τούρκων ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τοῦ Γιουσοὺφ-πασσᾶ τριῶν τουγιῶν· ἐζώγρησέ τινας προεστῶτας καὶ 42 γιαννιτζάρους.

Τῇ κζʹ, 3,000 Τοῦρκοι ἐξελθόντες ἀπὸ τὸ Ῥουστζούκι ἐφώρμησαν κατὰ τῶν πολιορκούντων αὐτὸ Ῥούσσων, καὶ ἐν ταυτῷ 2,000 ἱππεῖς Τοῦρκοι ἐκτύπησαν τοὺς Ῥούσσους ὄπισθεν, ἀλλ' ἀμφότεροι οὐδὲν ἤνυσαν· καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πεζικὸν τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ἐν τῇ Δρύστρᾳ εἰς 8,000 ὥρμησε θηριωδῶς μὲ τὸ σπαθὶ εἰς τὸ χέρι κατὰ τῆς παρατάξεως τοῦ Ἀστρακὰν, ἀλλ' αὐτοὶ ἀνδρείως ἀντιστάντες ἐδίωξαν τοὺς Τούρκους ἕως εἰς τοὺς παχτζέδες· ὅθεν ἐξῆλθε καὶ ἄλλο σῶμα ἀπὸ τὴν Δρύστραν διὰ νὰ τοὺς ἐνδυναμώσῃ καὶ νὰ ξαναρχήσουν τὴν ἔφοδον, ἀλλ' ὁ Σουλτικὼφ πέμψας τὸν γκενεράλην Ναστοχοκὶν πρὸς βοήθειαν τῶν Ῥούσσων, ἔρριξε τόπια κατὰ τῆς Δρύστρας καὶ ἤρξατο πυρκαϊά, ὅπερ ἰδόντες οἱ Τοῦρκοι εἰσῆλθον εἰς τὴν Δρύστραν· ἐφονεύθησαν εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον 10 Ῥοῦσσοι καὶ ἐπληγώθησαν 57.

Τῇ κθʹ τοῦ αὐτοῦ ὁ Τζεζάερλη Χασὰν-πασσᾶς, σερασκέρης τοῦ Ῥουστζουκίου, ἐδοκίμασε τὸ τρίτον καὶ ἄλλην ἔφοδον κατὰ τῶν Ῥούσσων τῶν πολιορκούντων αὐτὸ, καὶ ἐξελθὼν αὐτὸς μόνος μὲ τὸ πεζικόν του καὶ τὸ ἱππικόν του ἐπολέμησε μετὰ τῶν Ῥούσσων ἕωθεν μέχρις ἑσπέρας· ἀλλ' οἱ Ῥοῦσσοι ἐφόνευσαν Τούρκους ὑπὲρ τοὺς 1,000 παρὰ τοὺς πληγωθέντας, καὶ τοὺς λοιποὺς ἐβίασαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Ῥουστζούκι χωρὶς νὰ κατορθώσουν τι.

Εἰς τὸ ἑξῆς μέχρι τῆς γʹ Ἰουλίου ὁ Ῥωμαντζὼφ ἐστενοχώρησε πολλὰ τὸν βεζίρην Μουσσούνογλου μὲ τὸ στράτευμά του, ἔκοψε τὴν κοινολογίαν ὄχι μόνον μὲ τὰ στρατεύματα ὁποῦ εἶχεν εἰς διάφορα μέρη ἀλλὰ ἀκόμη καὶ μὲ τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ τέλος πάντων μὲ τὸ μέσον τοῦ Καμένσκοϊ τὸν κατέκλεισε μὲ πολιορκίαν μέσα εἰς τὴν Σούμλαν. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν ὤντας ὁ βεζίρης ἐπρόβαλεν εἰς τὸν Ῥωμαντζὼφ μὲ ἀποστολὴν ἀνθρώπου του ὁπλοστασίαν, ζητῶντας τὴν εἰρήνην. Ὁ Ῥωμαντζὼφ δὲν ἐδέχθη τὴν ὁπλοστασίαν ἀλλ' ἐπρόβαλε τὸ νὰ πραγματευθῇ ἡ εἰρήνη διὰ τῶν ἑκατέρωθεν διορισθέντων πληρεξουσίων. Τὸ ἐδέχθη ὁ βεζίρης, ὡσὰν ὁποῦ νικήσαντες πολλάκις οἱ Ῥοῦσσοι τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα εἰς πολλὰ μέρη, καὶ τέλος καὶ εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Αἵμου μακρὰν ἀπὸ τὴν Σούμλαν μίλια 16, κατώρθωσαν νὰ τὸν πολιορκήσουν μὲ ὅλους τοὺς περὶ αὐτὸν καὶ μὲ τὰ στρατεύματά

του μέσα εἰς τὴν Σούμλαν, καὶ νὰ τὸν ἐμποδίσουν ἀπὸ τοῦ νὰ φύγῃ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, καὶ νὰ ἔχῃ ἀπ' αὐτοῦ κοινολογίαν μὲ τὴν Βάρνην, Ῥουστζούκι καὶ Σιλίστραν, ἥτις ἦτο καὶ ἕτοιμη νὰ παραδοθῇ, καὶ ὁ Ῥωμαντζὼφ ἦτο στρατοπεδευμένος παρὰ τῇ λίμνῃ Σαλίκᾳ τῇ ἐν τῇ Βουλγαρίᾳ, τουτέστι πολλὰ πλησίον του· ὅθεν ἔστειλε τὸν κεχαγιᾶν του Ῥεσμὴ Ἀχμὲτ-ἐφένδην καὶ τὸν ρεΐς-ἐφένδην Μουνὶπ-Ἰμπραὴμ-ἐφένδην, πληρεξουσίους διὰ νὰ τελειώσουν τὴν εἰρήνην. Ἔφθασαν αὐτοὶ εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Καμένσκοϊ ζητοῦντες νὰ ὑπάγουν τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Ῥωμαντζώφ, ὅστις ἀπεκρίθη ὅτι νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ Πεγιοὺκ-Καϊναρτζίκι, τόπον περίφημον διὰ τὸν θάνατον τοῦ Βέϊσμαν, πρὸ χρόνου συμβάντα· ἑτοιμάσθησαν ὅλα τὰ χρειώδη ἐκεῖ διὰ τὴν ὑποδοχήν τους, καὶ διωρίσθησαν 2 ῥεγιμέντα πεζικοῦ καὶ πέντε σκβαδρόνια ἱππικοῦ δι' ἀσφάλειάν τους.

Τῇ δ' τοῦ Ἰουλίου ὁ Ῥωμαντζὼφ ἦλθε μαζὴ μὲ τὸν Ῥεπνὶν εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ ἦλθον οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι μὲ 20 δούλους μόνον. Ἤρξατο εὐθὺς ἡ πρώτη συνομιλία παραταθεῖσα ὥρας τέσσαρας· εἶτα ἀπῆλθον οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι μὲ τοὺς δούλους του εἰς τὰς σκηνάς των, στημένας ἕνα μίλι μακρὰν ἀπὸ τὸ Καϊναρτζίκι. Τῇ ς' τοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς δέκα ὥρας τὸ πουρνὸν ξαναῆλθον οἱ Τοῦρκοι· παρετάθη ἡ συνομιλία ὥρας τρεῖς, καὶ ἐτελείωσεν ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν ὑπέγραψαν οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι· καὶ διὰ νὰ λείψῃ κάθε ἀμφιβολία τὰ ἄρθρα ἐγράφησαν εἰς τρεῖς γλώσσας, καὶ ὑπεσχέθησαν οἱ Τοῦρκοι νὰ τὰ ἐπικυρώσῃ ὁ Μουσούνογλους εἰς διάστημα τριῶν ἡμερῶν, ὃ καὶ ἐγένετο. Τῇ ι' τοῦ αὐτοῦ ἐπεκύρωσεν αὐτὰ καὶ ὁ Ῥωμαντζώφ. Εἰσὶ δὲ τὰ ἑξῆς εἴκοσι πρὸς τοῖς ὀκτώ.

« Ἄρθρον α'. Τὸ καθόλου αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων. — Ὁ χάνης τους δὲν θέλει ἔχει τοῦ λοιποῦ κανένα χρέος ἢ καθῆκον εἰς τὸν βασιλέα τῶν Τούρκων, παρὰ μόνον ἐκεῖνα ὁποῦ κατὰ τὴν θρησκείαν τοῦ Μεχμέτη ἀπαιτοῦνται ὡσὰν εἰς πρῶτον χαλιφέ.»

« Ἄρθρον β'. Ἄδεια καὶ ἐλευθερία τοῦ νὰ κτισθοῦν κάστρα, κατὰ τὴν θέλησιν καὶ ἀρέσκειαν τῶν δύο βασιλειῶν.»

« Ἄρθρον γ'. Ἡ ἐλευθέρα ναυτιλία ἡ ἐμπορικὴ εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον.»

« Ἄρθρον δ'. Ἡ Πόρτα νὰ ὀνομάζῃ τοῦ λοιποῦ π α δ ι σ ὰ χ τοὺς βασιλεύοντας καὶ βασιλεύσοντας ἐν τῇ Ῥουσσίᾳ.»

« Ἄρθρον ε'. Παραχωρεῖ καὶ ἀφίησιν ἡ Πόρτα εἰς τὴν βασιλείαν καὶ κυριαρχίαν τὴν ῥουσσικὴν τὸ Ἀζάκι, τὸν Γενὶ-Καλὲ, τὸ Γκέρτζι καὶ τὸ Κιλπουρούνι μὲ ὅλας τὰς ὑπ' αὐτοῖς ἐπαρχίας, καὶ τὴν γλῶσσαν τῆς γῆς (ἤτοι τὸν πορθμὸν) ὁποῦ περικλείεται ἀπὸ τοὺς δύο ποταμοὺς, Πὸγ (τουρκιστὶ Ἀκσοὺ) καὶ Νίπρον (τουρκιστὶ Οὐζοὺ-σουγιοὺ), μὲ μίαν αἰώνιον παραχώρησιν.»

« Ἄρθρον ς'. Ἡ Ῥουσσία ἐπιστρέφει εἰς τὴν Πόρταν πάντα τὰ λοιπά της ἀποκτήματα ὁποῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, συμφωνῶντας διὰ τοὺς κατοικητὰς αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν τε καὶ νήσων προνόμια καὶ κεφάλαια ὁποῦ νὰ τοὺς ἀποκαθιστῶσιν ἐλευθέρους ἀπὸ κάθε ἐνόχλησιν καὶ ἐκδίκησιν τῆς Πόρτας.»

Τὰ λοιπὰ ἄρθρα εἶναι διὰ τοὺς κουσόλους εἰς τὰς σκάλας τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, διὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ῥουσσογραίκαν τὴν εἰς τὸ Σταυροδρόμι ἐκ βάθρων ἀνεγερθησομένην, διὰ τὰ προνόμια τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Βλαχίας καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, διὰ τὴν ἄδειαν τῆς μετοικήσεως ὅλων τῶν ὑποχειρίων τῆς Τουρκίας τῶν ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ καὶ τῆς Βλαχοπογδανίας εἰς τὸ Κρίμι ἢ εἰς τὰς ἄλλας ῥουσσικὰς ἐπαρχίας, τὴν ὁποίαν ἄδειαν νὰ ἔχωσιν οἱ θέλοντες νὰ μετοικήσωσιν εἰς διάστημα ἑνὸς καὶ μόνου χρόνου· διὰ τὴν ἀμνηστείαν καὶ συγχώρησιν ἐκείνων τῶν ὑποχειρίων τῆς Τουρκίας, ὁποῦ δουλεύσαντες τοὺς Ῥούσσους δὲν ἤθελον θελήσει νὰ μετοικήσουν ἀλλὰ νὰ μείνουν εἰς τὰς πατρίδας των· οἱ μετοικῆσαι θελήσαντες νὰ πωλῶσιν ἀκωλύτως τὰ ἀκινητά τε καὶ κινητὰ πράγματά τους. Ὅλα τὰ τόπια ὁποῦ ἐπῆραν οἱ Ῥοῦσσοι ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς νὰ μείνουν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥούσσων.

Διωρίσθη δὲ καὶ ὁ τῆς ἀναχωρήσεως καιρὸς τοῦ τε ῥουσσικοῦ στόλου καὶ τοῦ λοιποῦ στρατιωτικοῦ ἀπό τε τῶν νήσων καὶ τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν ὁποῦ μέλλουν νὰ ἐπιστραφοῦν.

Τούτων οὕτω γεγονότων οἱ δύο πληρεξούσιοι Τοῦρκοι παρεκάλεσαν τὸν Ῥωμαντζὼφ νὰ προστάξῃ μίαν ὁπλοστασίαν εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα τὰ διασκορπισμένα εἰς διάφορα μέρη τῶν ἐπιστραφησομένων ἐπαρχιῶν.

Ἐβιάσθη ὁ Μουσούνογλους νὰ ὑπογράψῃ τὰ ἄρθρα αὐτά, διατί τὸ στρατόπεδόν του δύο ἡμέρας ἦτον ἄσιτον, καὶ ἐκινδύνευε νὰ γίνῃ ἀποστασία.

Ὡς τόσον θέλωντας νὰ στείλῃ τὰ ῥηθέντα ἄρθρα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν Λαλελὴ Μουσταφᾶ ἐφένδην, γιαννιτζὰρ-ἐφενδισή, διὰ νὰ τὰ ἐπικυρώσῃ ὁ σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτης, ἐζήτησε πασσαπόρτον ἀπὸ τὸν Ῥωμαντζὼφ εἰς τὰ στρατεύματά του τὰ εἰς τὸ Παλκάνι, διὰ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ περάσῃ καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Πόλιν.

Κατὰ τὰ ἐπικυρωθέντα προνόμια Βλαχίας καὶ Μολδαβίας ἐμήνυσεν ὁ Ῥωμαντζὼφ εἰς τοὺς ἄρχοντας Βλάχους νὰ ἐκλέξουν αὐθέντην ὅποιον θέλουν, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ εἰς τοὺς Πογδάνους. Ἐπρόσταξε δὲ καὶ εἰς τὰ στρατεύματά του τὰ εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν μετὰ παρέλευσιν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ι τοῦ Ἰουλίου, κατὰ τὸ ἄρθρον ὁποῦ συνεφωνήθη μὲ τοὺς πληρεξουσίους Τούρκους εἰς τὸ Καϊναρτζίκι.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ τῆς εἰρήνης, ἡ τοσοῦτον ἔνδοξος διὰ τὴν Ῥουσσίαν, εἶναι ἡ αὐτὴ καθ' ἣν ἐγένετο εἰς τὸ Χούσι, εἰς τὴν Βαλεστρίμπαν λεγομένην, τὴν παρὰ τῷ Προύτῳ, ἡ συμφωνία ἡ μεταξὺ Πέτρου καὶ τοῦ Παλτατζῆ Μεχμὲτ-πασσᾶ, τὴν ὁποίαν ὁ Πέτρος μὲ πολλήν του καὶ ζημίαν καὶ ἀτιμίαν ἐβιάσθη νὰ ὑπογράψῃ τῷ ἔτει 1711 Ἰουλίου ι.

Διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πολέμου ὑπεσχέθησαν οἱ Τοῦρκοι μεγάλην ποσότητα χρημάτων.

Δὲν ἐζητοῦσαν τόσα οἱ Ῥοῦσσοι πρὸ πέντε ἢ ἕξ ἑβδομάδων, καὶ ὁ Ῥω-

μαντζὼφ τόσον εὐτυχῶς καὶ ἐπιδεξίως μετεχειρίσθη τὰ πράγματα ὁποῦ, κατατροπώσας τοὺς Τούρκους εἰς πολλὰ μέρη, καὶ καύσας πέντε χιλιάδας ἁμάξας αὐτῶν φορτωμένας μὲ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖά τους, καὶ κόψας τὴν κοινωνίαν τοῦ βεζίρη ὁποῦ εἶχε μὲ τὸ Ῥουστζούκι, Σιλίστριαν, Βάρναν, Ἀδριανούπολιν καὶ ἀκολούθως Κωνσταντινούπολιν, καὶ πολιορκήσας τὸν βεζίρην, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατακλείσας εἰς τὴν Σούμλαν εἰς τέτοιον τρόπον, ἐβιάσθη νὰ δεχθῇ ὅλα τὰ ἄρθρα αὐτά· μὴ ἔχωντας γὰρ τὸν τρόπον νὰ ἐλευθερωθῇ μὲ τὸ στράτευμά του ἀπὸ τὸν κίνδυνον, περικλεισμένος πανταχόθεν εἰς τρόπον ὁποῦ δὲν ἠμποροῦσε νὰ φύγῃ, ἐβιάσθη νὰ τὰ ὑπογράψῃ. Εἰς τὰς προδιατάξεις καὶ νουνεχεῖς πράξεις καὶ ἐπιχειρήματα τοῦ Ῥωμαντζὼφ χρεωστεῖ ἡ Ῥουσσία ἕνα συμβεβηκὸς τόσον ἔνδοξον· χωρὶς γὰρ νὰ ῥιψοκινδυνεύσῃ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ στρατιωτικοῦ του εἰς ἕνα γενικὸν πόλεμον, ἐδυνήθη εἰς διάστημα 15 ἡμερῶν νὰ φέρῃ τὸν ἐχθρόν του εἰς μίαν κατάστασιν τὴν πλέον ἐλεεινὴν παρὰ ὁποῦ ἤθελε γένει μετὰ τὴν νίκην ἑνὸς γενικοῦ πολέμου. Κεῖται δὲ τὸ Καϊναρτζίκι παρὰ τῇ Δρύστρᾳ.

Τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης τὴν ἔκαμεν ὁ Ῥεπνὶν καὶ τὴν ὑπέγραψαν αὐτός τε καὶ οἱ πληρεξούσιοι Τοῦρκοι, καὶ ὕστερον τὴν ἐπεκύρωσαν ὁ Ῥωμαντζὼφ καὶ ὁ βεζίρης, καὶ φθάσας εἰς τὴν Πόλιν καὶ ὁ ῥηθεὶς γιαννιτζὰρ-ἐφενδισής, τὴν ἐπεκύρωσε καὶ ὁ σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτης· φθάσας δὲ καὶ ὁ Ῥεπνὶν εἰς τὸ Πετερπούργον μὲ αὐτήν, τὴν ἐπεκύρωσε καὶ ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνα. Διορισθέντων ἤδη τῶν ἄρθρων, ἐν τῷ ἐπικυροῦσθαι ἔλαβεν εἴδησιν ὁ Ῥωμαντζὼφ τὸ ὅτι ἐζωγρήθη ὁ ἀποστάτης Πουγατζέφ· ἂν τὸ ἤξευρε πρότερον ἴσως ἐτελείωνε μὲ ἐπικερδέστερα ἄρθρα τὴν εἰρήνην.

Αἱ αὐλαὶ τῆς Εὐρώπης, θαυμάζουσαι τὸν Ῥωμαντζὼφ δι' αὐτὴν τὴν κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν νίκην, διηγοῦνται ὅλαι κοινῶς ὅτι διαπεράσας τὸν Δούναβιν εἰς πολλά του τάγματα στρατιωτικὰ ὁποῦ ἐσυμποσοῦντο μόνον εἰς 50,000 στρατιωτῶν, εἶτα διαπλεύσας καὐτὸς μόνος μὲ ἄλλας 20,000 στρατοῦ, κατεπολέμησε τὸν ἐν τῇ Δρύστρᾳ ὀθωμανικὸν στρατὸν διὰ τοῦ γκενεράλη Λοῒδ καὶ τὸν ἐν τῷ Ῥουστζούκι διὰ τοῦ Σουλτικὼφ, ἐμποδίσας ἐν ταὐτῷ τὴν κοινωνίαν τοῦ βεζίρη μὲ τὴν Βάρναν. Εἶτα μὲ τὸ περισσότερον μέρος τοῦ στρατεύματός του κατεκράτησε μίαν τοποθεσίαν παρὰ τῇ Σούμλᾳ, ὁποῦ ἐμπόδισεν εἰς τοὺς Ὀθωμανοὺς τὴν κομιδὴν πάντων τῶν προζωαρκείων τε καὶ τῶν λοιπῶν χρειωδῶν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν μαγαζίων. Διώρισεν ἔμπρὸς τὸν Καμένσκοϊ διὰ νὰ ἐμποδίζῃ κάθε βοήθειαν ὁποῦ ἤθελεν ἠμπορέσει νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἐχθρόν· ὅθεν 28,000 Τοῦρκοι ὁποῦ ἐσυντρόφευον 5,000 ἁμάξας μὲ προζωάρκεια κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τοῦ Καμένσκοϊ, καὶ κατεκάησαν αἱ ἅμαξαι. Αὐτὴ ἡ δυστυχὴς εἴδησις διαδοθεῖσα εἰς τὸ στρατόπεδον εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐπαπειλεῖτο λιμὸς διὰ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τῶν προζωαρκείων, ἐκινοῦντο οἱ γιαννίτζαροι εἰς ἀποστασίαν· ὅθεν ὁ βεζίρης ἰδὼν τὸ στρατιωτικὸν εὐκολοκίνητον εἰς αὐτήν, καὶ χωρὶς κατάστασιν τοῦ νὰ ἀντιπαραταχθῇ εἰς πόλεμον διὰ τὸν ἐπαπειλούμενον λιμόν, ἐζήτησεν ἀπλοστασίαν, (διὰ νὰ μὴν χάσῃ τὴν ὑπόληψίν του,) προφάσει τοῦ πραγματεύσασθαι τὴν εἰρήνην. Ἀλλ' ὁ Ῥωμαντζὼφ κατανοήσας τὸν δόλον δὲν ἐ-

δωκεν ἀκρόασιν, καὶ ἐζήτησεν ἀμέσως τὴν τελείωσιν τῆς εἰρήνης μὲ τὰ ἄρθρα ὁποῦ τὸν ἐσημείωσεν· ὁ βεζίρης ἐβιάσθη νὰ τὸ δεχθῇ, τῇ ι τοῦ Ἰουλίου, μὲ μίαν συμφωνίαν ὁποῦ ὑπέγραψαν οἱ πληρεξούσιοι ἑκατέρωθεν, ἥτις ἐπεκυρώθη παρά τε τοῦ βεζίρη καὶ τοῦ Ῥωμαντζὼφ τῇ ις΄ τοῦ Ἰουλίου, εἶτα καὶ παρὰ τοῦ σουλτάνου Ἀπδοὺλ-Χαμίτη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Οὕτωσὶ λοιπὸν ἔπαυσεν ὁ πόλεμος καὶ ἔγινεν ἡ εἰρήνη μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Μοσχόβων, εἰς καιρὸν καὶ εἰς χρόνους ὁποῦ, κατὰ τοὺς χρησμοὺς τοσούτων ἀνδρῶν ἀστρονόμων καὶ σοφῶν καὶ ἁγίων, ἦτον ἀνάγκη νὰ παρθῇ ἡ Πόλις ἀπὸ τοὺς Μοσχόβους, καὶ νὰ ἐλευθερωθῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν σκλαβίαν καὶ νὰ ἀναστηθῇ ἡ ῥωμαϊκὴ βασιλεία. Καὶ γὰρ οἱ χρόνοι ὁποῦ γράφουσιν οἱ χρησμοὶ πῶς μέλλει νὰ ἀναστηθῇ ἡ βασιλεία τῶν Ῥωμαίων ἦσαν οἱ 320 μετὰ τὴν Ἅλωσιν, καὶ εἰς αὐτοὺς συνέβη νὰ ἀκολουθήσουν αὐτοὶ οἱ 6 χρόνοι τῶν πολέμων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπλησίασαν εἰς τὴν Πόλιν, τὴν ἐστενοχώρησαν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐπῆραν. Πρόδηλον οὖν ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας μας παρεχώρησεν ὁ θεὸς καὶ δὲν ἔγινε τὸ διὰ χρησμῶν βεβαιωμένον, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἔπρεπε νὰ γένῃ, προκρίνας καλήτερον τὸ νὰ ματαιωθοῦν οἱ χρησμοὶ καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων ἀνδρῶν, παρὰ νὰ βασιλεύσουν οἱ, βασιλείας ὄχι, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς τῇ ἀληθείᾳ ἀνάξιοι, μάλιστα διὰ τὸ ἀμετανόητον τῶν εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας κακοηθειῶν τους, μετὰ τοσαύτην ταλαιπωρίαν καὶ βάσανα τῆς σκλαβίας, καὶ τὸ ἀδιόρθωτον τῶν φαντασιῶν τους. Οἱ Ἑβραῖοι σκλαβωθέντες δὲν ἤθελον ἐλευθερωθεῖ ὑπὸ τοῦ Κύρου ἂν καθήμενοι ἐπὶ τὸν ποταμὸν Βαβυλῶνος δὲν ἤθελον κλαίει μνησθέντες τῆς Σιών. Ἂν λοιπὸν εἰς καιρὸν διωρισμένον ἀπὸ τοὺς χρησμοὺς, καὶ μετὰ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας νίκας τῶν Μοσχόβων κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν καὶ εἰς τοιαύτην εὐκαιρίαν, δὲν ἠλευθερώθημεν οἱ Ῥωμαῖοι, δύσκολον πολλὰ τὸ νὰ γένῃ εἰς τὸ ἑξῆς ἡ ἀνάστασις τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας, ὁποῦ χρησμὸς χρησμολόγου ἄλλου τινὸς δι' αὐτὴν δὲν ἔμεινε· καὶ οὐ μόνον δύσκολον ἀλλὰ σχεδὸν καὶ ἀδύνατον, διὰ τὴν ἐπιμονὴν τῆς ἐδικῆς μας κακοηθείας, ἀσυμπνοίας τε καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους μνησικακίας, καὶ πολλάκις καὶ καταδρομῆς...

Αὐγούστου τῇ κ΄, εἰς διάστημα δηλαδὴ 40 ἡμερῶν μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἄρθρων, ἤρξαντο ἀναχωρεῖν τὰ ῥουσσικὰ στρατεύματα ἀπὸ τὴν Βλαχοπογδανίαν, καὶ ὁ Ῥωμαντζὼφ ἀπελθὼν εἰς τὴν Λεχίαν ἐκάθητο εὐαρίθμῳ τινὶ στρατῷ εἰς τὸ Μογιλόβι τῆς Λεχίας.

Ἐν τούτοις δὲν ἔπαυον ποτὲ τὰ τοῦ Προύσης Μελετίου κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ κινήματα καὶ αἱ καταδρομαὶ, καὶ δὲν εἶχεν ἡσυχίαν νοός τε καὶ σώματος, τὸ μὲν διὰ νὰ τὰς ἀπαντᾷ, τὸ δὲ εἰς τὸ νὰ πάσχῃ καὶ νὰ μεριμνᾷ διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τον Ποστέλνικον Κωστάκην Μουρούζην καὶ νὰ τὸν καταπείθῃ νὰ μὴν συμφωνῇ μὲ τὸν Προύσης· ἀλλ' ἦν ὁ ἄνθρωπος ἄσπονδος, παρακινούμενος μάλιστα ἀπὸ τὸν γυναικάδελφόν του Γεώργιον Χατμανίδην. Ἐσύγχιζεν ὁ Μουρούζης καὶ τὸν Δραγομάνον Ὑψηλάντην κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· ἐξιλεοῦτο καὶ πάλιν ἐσυγχίζετο, καὶ σχεδὸν ἐξ αἰτίας τοῦ Προύσης ἀβίωτον ἔζη βίον ὁ πατριάρχης, μὴ δυνάμενος παι-

δεῦσαι τόν τε Προύσης καὶ τὸν Θεσσαλονίκης ἐξ αἰτίας τῶν τριῶν αὐτῶν προσώπων, συνεργούντων εἰς τὴν κατὰ τοῦ Σαμουὴλ καταδρομὴν μάλιστα καὶ τῶν δύο ἀδελφῶν Σούτζων, Δημητρίου καὶ Μιχαὴλ τῶν Ποστελνίκων, καὶ τὸ κακὸν ἐκορυφοῦτο, καὶ τρόπος διορθώσεως ἀμήχανος ἦν ὅ τι μάλιστα καὶ ἀνέφικτος.

Ὅθεν συνεχῶς ἐδίδοντο τῷ ἄνακτι κατὰ τοῦ Σαμουὴλ ἔγγραφα κατηγορητικά. Δὲν εὕρισκε τὸν τρόπον ὁ Σαμουὴλ νὰ στείλῃ τὸν Δαμασκηνὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του τὴν Θεσσαλονίκην, διότι ἂν τὸν ἐπρόσταττεν ἀπελθεῖν ἤξευρε τὸ πῶς δὲν θέλει ὑποταχθεῖ, καὶ ἂν ἔστελνε περὶ τούτου ἄρζι εἰς τὴν Πόρταν ἤξευρεν ὅτι οἱ φίλοι τοῦ Προύσης, Ποστέλνικος Κωνσταντῖνος Μουρούζης, δύο ἀδελφοὶ Σοῦτζοι, Δημήτριος Κ ι ε π ά π η ς δηλαδὴ καὶ Μιχαὴλ, καὶ Καμαράσης Γεώργιος Χατμανίδης, διεγείροντες καὶ σκανδαλοποιοῦντες πάντοτε κατὰ τοῦ Σαμουὴλ τὸν ρεκιὰπ-τερτζιμανὴ Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, δυνάμενον οὐκ ὀλίγον παρὰ τῷ ρεκιὰπ-ρέϊσουλ-κιταπὴ Ἰσμαὴλ-πεη, ἢ ἤθελαν τὸ ἐμποδίσει διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, ἢ ἤθελαν τὸ ἀπρακτήσει· ὅθεν καὶ ἄκων παρέβλεπε τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἀποστολήν του διὰ νὰ μὴν δώσῃ αἰτίαν σκανδάλων καὶ χλεύης καὶ καταλαλιᾶς τῶν ἐχθρῶν κατ' αὐτοῦ.

Ὅταν τὸ πρῶτον ἀπῆλθεν ὁ Σαμουὴλ εἰς ἐντάμωσιν τοῦ καϊμακάμη Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶ πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ καϊμακαμλικίου, ὡς σύνηθες, τὸν ἐπρόσταξε νὰ κάμῃ καπικεχαγιᾶν του τὸν Σκαρλάτον Μάνον, υἱὸν τοῦ Μανουὴλ Μάνου, τοῦ καὶ ἐπιβατικῷ τῷ τρόπῳ μεγάλου Λογοθέτου γενομένου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἐδέχθη τὴν προσταγὴν φοβούμενος, ἀλλὰ μετά τινας μῆνας θέλων αὐτὸν ἐξῶσαι ὡς ἐπίβουλον, προδότην καὶ φρονοῦντα τὰ τοῦ θείου Ἰωαννικίου πρώην Κωνσταντινουπόλεως ἠθέλησε νὰ ἐκκρούσῃ παττάλῳ τὸν πάτταλον· εἰδὼς οὖν τὸν ῥηθέντα Ἀναστάσιον γούναριν, υἱὸν τῆς Δομνῆς, συγγενῆ τοῦ Ἰακώβου Ῥίζου δι' ἣν ἔμελλε λαβεῖν γυναῖκα, καὶ γνωστὸν τῷ γιαζιτζῆ-ἐφένδῃ, τῷ προῤῥηθέντι δηλαδὴ Ἰσμιρλῇ Ἀχμὲτ-ἐφένδῃ, διώρισεν αὐτὸν καπικεχαγιᾶν του.

Εὐθὺς πατριαρχεύσαντα τὸν Κὺρ Σαμουὴλ τὸν ἐζήτει ὁ Ἰάκωβος Ῥίζος πουγγεῖα τριάκοντα, λέγων ὅτι τὰ ὑπεσχέθη τῷ πρώην ῥεΐσῃ Ὀσμὰν-ἐφένδῃ τῷ Λαρισσηνῷ διὰ νὰ τὸν πατριαρχεύσῃ. Ὁ Σαμουὴλ δὲν ἤθελε νὰ τοῦ τὰ πληρώσῃ λέγωντας ὅτι, «Ἐγὼ πατριαρχείαν δὲν σὲ ἐζήτησα ἀλλ' οὔτε τὴν ἤθελον· ποῖος σὲ εἶπε νὰ ὑποσχεθῇς ἄσπρα διὰ πατριαρχείαν μου;» (τῇ ἀληθείᾳ ὁ Ὀσμὰν-ἐφένδης δὲν ἐνήργησε ποσσῶς διὰ τὴν πατριαρχείαν τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ, ἀλλ' ἀφοῦ ἐπατριάρχευσεν, ἠξεύρωντας τὸν Ἰάκωβον Ῥίζον συμπένθερον καὶ ἀκολούθως συγγενῆ τοῦ Σαμουὴλ, ὤντας φύσει αἰσχροκερδὴς, τὸν εἶπεν, «Ἔκαμες πατριάρχην καὶ ἡμεῖς μερτικὸν δὲν ἴδομεν·» φοβούμενός τον λοιπὸν ὡς μεγάλον ἄνθρωπον τὸν ὑπεσχέθη δέκα πουγγεῖα, καὶ ἐζήτει παρὰ τοῦ Σαμουὴλ τριάκοντα διὰ νὰ κερδίσῃ ἐκεῖνος τὰ εἴκοσι·) καὶ δὲν τοῦ τὰ ἔδιδεν ἐνόσῳ ἔζη ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς· ἀλλ' ἐκείνου θανόντος, φοβηθεὶς τὰς καταδρομὰς τοῦ Προύσης Μελετίου, κινουμένου πάν-

τοτε πρὸς τὸ πατριαρχεῦσαι τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνόν, τὰ ἐπλήρωσε μὲ ζημίαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Ἡ Σουλτάνα, χηρεύουσα τοῦ ποτε Δραγομάνου Γεωργίου Καρατζᾶ, ἔχουσα φιλίαν μὲ τὸν Ἰσμιρλὴ Ἀχμὲτ-ἐφένδην, γιαζιτζὴν τοῦ δαρισαδὲ-ἀγασῆ, ἐμήνυσεν αὐτῷ νὰ πατριαρχεύσῃ τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνόν, καὶ τὸν Πρεσπῶν, ἀδελφὸν τοῦ γουνάρεως Ἀναστασίου καὶ υἱὸν τῆς Δομνῆς, νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης, καὶ τὸν ὑπεσχέθη δι' αὐτὰ ἐκ μέρους τοῦ Θεσσαλονίκης πουγγεῖα ἑξήκοντα. Ἐδέχθη τὴν πρότασιν ὁ Ἀχμὲτ-ἐφένδης, ἀλλ' ὁ γούναρις τοῦ δαρισαδὲ-ἀγασῆ, Πιτζακτζόγλους, ἀπὸ τὸ Πεσίκτασι, βεβαιωθεὶς τὴν καταδρομὴν ἔδωκεν εἴδησιν τῷ Σαμουήλ, καὶ προσελθὼν τῷ δαρισαδὲ-ἀγασῆ ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὴν ζημίαν τῆς ἐκκλησίας, ἐπαινῶν τὸν Σαμουήλ· ὅθεν ὁ Ἄραψ ἀπελθὼν πρὸς τὸν ἄνακτα ἀνήγγειλεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἔδωκεν ὁ Σαμουὴλ τῷ ἄνακτι μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων καλομαρτυρούντων τὸν Σαμουὴλ καὶ ἱκετευόντων διὰ τὴν σύστασιν καὶ στερέωσιν τοῦ πατριάρχου, ὅπερ ἀναγνοὺς ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ γενῇ κατὰ τὴν θέλησίν τους· καὶ ἐμποδίσθη ἡ πτῶσις τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐδόθη ὁρισμὸς τῷ πατριάρχῃ Σαμουὴλ πρὸς ἔπαινόν του καὶ σύστασιν εἰς τὸ πατριαρχεῖον, κατὰ τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ ποιμνίου του· καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν καϊμακάμην Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶν, μετὰ ἱκανὴν περιποίησιν τὸν εἶπεν, «Ἀγκαλὰ καὶ μερικοὶ κακοὶ τοῦ γένους σου νὰ σὲ κατηγόρησαν, ὁ βασιλεὺς ὅμως, πιστωθεὶς τὴν ἀξιότητά σου καὶ τὴν καλήν σου διοίκησιν καὶ τὴν πρὸς τὴν Βασιλείαν Του πίστιν σου, δὲν ἔδωκε πίστιν εἰς τοὺς λόγους τῶν κακεντρεχῶν, καὶ ἀκολούθει πάλιν τὴν πατριαρχείαν σου·» καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν τὴν χλαμύδα. (Βέβαια ἡ Σουλτάνα χωρὶς τὴν παρακίνησιν τοῦ Προύσης Μελετίου, τοῦ Θεσσαλονίκης Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ Δρύστρας Παρθενίου δὲν ἤθελε κινηθεῖ ποτὲ κατὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν ὁ καϊμακάμης τό, μερικοὶ κακοὶ τοῦ γένους σου.) Ἔστειλε δὲ ὁ Σαμουὴλ καὶ τῷ γιαζιτζῆ-ἐφένδῃ διὰ τοῦ Πιτζακτζόγλου μίαν κακουμόγουναν, διὰ νὰ τὸν δυσωπήσῃ. Ὡς τόσον αὐτὸς κατιδὼν ὅτι ὁ κιζλὰρ-ἀγᾶς ἀνατρέπει ὑποθέσεις τού τινας καὶ ἐμποδίζει τὸ κέρδος του, πείθει τὸν σουλτὰν Ἀπδοὺλ-Χαμίτην νὰ μανζιλεύσῃ τὸν κιζλὰρ-ἀγασῆ καὶ νὰ τὸν ἐξορίσῃ εἰς τὸ Μισίρι, ὡς σύνηθες. Ἀπῆλθεν οὖν καὶ ὁ Πιτζακτζόγλους μαζή του ἐπ' ἐλπίδι τοῦ λαβεῖν ἅπερ τὸν ἐχρεώστει οὐκ ὀλίγα. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ δαρισαδὲ-ἀγασῆ μείναντος ἀπροστατεύτου τοῦ Σαμουήλ, εὐκαιρίας τυχὼν ὁ Προύσης Μελέτιος δὲν ἔλειπε νὰ καταδιώκῃ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, κινῶν τὴν πτῶσιν τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ μὲ σκοπὸν τοῦ πατριαρχεῦσαι τὸν Θεσσαλονίκης Δαμασκηνόν· καὶ δίδωντας τῷ ἄνακτι λιβέλλους κατ' αὐτοῦ ἔγραφεν ὅτι νὰ ἁρπάζῃ καὶ νὰ θησαυρίζῃ. Ἀπαντᾷ τὰς καταδρομὰς αὐτὰς ὁ Σαμουὴλ μὲ ζημίαν πολλὴν τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅθεν διὰ νὰ ἐμποδισθοῦν οἱ κακοὶ ἀπὸ τὰ κινήματα καὶ σκοπούς των ἔστειλεν εἰς τὸν βεζίρην Μουσούνογλουν μαγζάρι τῶν ἀρχιερέων ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς σύστασίν του. Ἐξεδόθη οὖν ἐκεῖθεν φερμάνι πρὸς τὸν τότε καϊμακάμην Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶν πρὸς ἔπαινον καὶ σύστασιν τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, ἐν ᾧ ἔγραφε καὶ

τὸ, Οὐδεὶς τῶν Ῥωμαίων νὰ μὴν ἀνακατώνεται εἰς τὰς ὑποθέσεις τὰς πατριαρχικὰς, καὶ τοὺς ἀτακτοῦντας νὰ τοὺς παιδεύῃ. Ἀλλὰ καὶ ὡς, πάλιν ὁ Προύσης Μελέτιος οὐκ ἠθέλησε ποτὲ ἀποστῆναι τῆς κακεντρεχείας καὶ τῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου κινημάτων.

Ἀναχωρῶν ἀπὸ τῆς Σούμλας ὁ βεζίρης Μουσούνογλους διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καθ' ὁδὸν ἀπέθανε, καὶ ἔγινε βεζίρης ἀντ' αὐτοῦ ὁ καϊμακάμης Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς.

Οἱ Βλάχοι δὲν ἐσυμφώνησαν εἰς τὸ νὰ ἐκλέξουν ἕνα ἐντόπιον ἄρχοντά τους εἰς αὐθέντην, κατὰ τὸ δοθὲν προνόμιον τῆς ἐκλογῆς. Τῶν Μολδάβων οἱ περισσότεροι ἐζήτησαν τόν ποτε χρηματίσαντα αὐθέντην τους Γρηγόριον Ἀλεξάνδρου Γκίκαν, ὅθεν καὶ διὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, καὶ διὰ μεσιτείας τοῦ ῥηγὸς Βρανδεβούργου, διωρίσθη ἡγεμὼν ὁ εἰς τὸ Βουκουρέστι αἰχμαλωτισθεὶς Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας. Εἰς δὲ τὴν Βλαχίαν, ὁ καϊμακάμης Ἰζὲτ-πασσᾶς, τῇ θελήσει μάλιστα καὶ συγκατανεύσει καὶ προτροπῇ τοῦ πολλὰ δυναμένου παρὰ τῷ ἄνακτι Ἀχμὲτ-ἐφένδη, γιαζιτζῆ τοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ, διώρισεν ἡγεμόνα τὸν Δραγομάνον Ἀλέξανδρον Ἰωάννου Ὑψηλάντην, καὶ ἀντ' αὐτοῦ Δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν γέροντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν, ὡς τόδε δραγομάνον εἰς τὸ ὀρδί. Μαθὼν οὖν ὁ Ποστέλνικος Κωνσταντῖνος Μουρούζης τὴν ἀπόφασιν τοῦ καϊμακάμη διὰ τὴν δραγομανίαν, ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ γαμβροῦ του ἐπ' ἀδελφῇ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου διατί δὲν ἐνήργησε καὶ δὲν κατώρθωσε τὴν δραγομανίαν διὰ τὸν Κωνσταντῖνον αὐτὸν συγγενῆ του, μόνον ἔστερξε νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Καρατζᾶς, μὴ συλλογιζόμενος πῶν δὲν ἔπρεπε νὰ τολμήσῃ νὰ προβάλῃ τῷ καϊμακάμῃ τὴν ἀναίρεσιν τῆς θελήσεώς του· ὅθεν ἀποστείλας τὸν Ἑβραῖον Ἀβραμάτζον, ἔχοντα τὴν εἴσοδον τοῦ γιαζιτζῆ Ἀχμὲτ-ἐφένδη, παρεκάλεσε δι' αὐτοῦ νὰ τοῦ δοθῇ ἡ δραγομανία τῆς Πόρτας. Ἐμήνυσεν οὖν ὁ γιαζιτζῆς τῷ Ἰζὲτ-πασσᾷ τὸ νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Μουρούζης· δὲν τὸ ἐδέχθη, εἰπὼν ὅτι ἦτον εἰς τὸ ὀρδὶ δραγομάνος, καὶ τὸν πρέπει διατί εἶναι ψωμί του. Ὁ γιαζιτζῆς μετὰ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ἀπελθὼν πρὸς τὸν βασιλέα ἔλαβε χάττι-χουμαγιοὺν νὰ γένῃ Δραγομάνος ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης, καὶ ἔστειλε τὸ χάττι τῷ βεζίρῃ Ἰζὲτ-πασσᾷ. Τῇ ιδ' οὖν τοῦ Σεπτεμβρίου ἐφόρεσε τὸ σύνηθες καβάδι ὁ Ὑψηλάντης διὰ τὴν Βλαχίαν, καὶ ἐν ταὐτῷ ὁ Σκαρλάτος Καρατζᾶς καβάδι μὲ παγιὲν τῆς αὐθεντείας Μολδοβλαχίας, καὶ τρίτος ὁ Κωνσταντῖνος Μουρούζης τὸ καβάδι τῆς δραγομανίας τῆς Πόρτας. Ἐφόρεσε δὲ καβάδι καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Γκίκα ὡς ἐπίτροπος τοῦ πατρός του διὰ τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδαβίας, καὶ ἐπρόσταξεν ὁ βεζίρης νὰ δίδουν τὸν Καρατζᾶν ἀπὸ κάθε αὐθεντίαν 500 γρόσια τὸν μῆνα διὰ ζωοτροφίαν του. Προσετάγη δὲ καὶ ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης νὰ διορθωθῇ μὲ τοὺς Ῥούσσους, διὰ νὰ παραβλέψουν τὴν ἀθέτησιν τοῦ προνομίου τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ Πετερσὼφ καὶ ὁ Σέργιος ἦλθον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν διὰ νὰ ἐνεργήσουν τὸ ἄρθρον τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου σκλαβωθέντων Χριστιανῶν. Ἔπαιρνον οὖν ἀπὸ ὅλα τὰ σπίτια τῆς Κωνσταντινουπόλεως

τοὺς σκλαβωθέντας Χριστιανοὺς, Ῥούσσους Κοζάκους, Βλαχοπογδάνους καὶ νησιώτας, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμνον διὰ τῶν πεμφθέντων ἐπιστατῶν μὲ ὁρισμοὺς βασιλικοὺς εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κώμας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης, τὰς ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ καὶ δεσποτείᾳ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας.

Ὁ Δραγομάνος Κωνσταντῖνος Μουρούζης, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐβεβαιώθη τὴν ἀπόκρισιν τοῦ βεζίρη Ἰζὲτ-πασσᾶ πρὸς τὸν γιαζιτζὴ Ἀχμὲτ-ἐφένδην διὰ τὴν δραγομανίαν του, μ' ὅλον τοῦτο ὑποπτευόμενος πῶς νὰ ἤθελε καὶ ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης τὴν δραγομανίαν τοῦ Καρατζᾶ καὶ διὰ τὴν μεταξὺ τῆς ἀδελφῆς του καὶ τοῦ Καρατζᾶ ἀγχιστείαν καὶ διὰ νὰ κάμῃ πὰς-καπικεχαγιᾶν του τὸν Μουρούζην, ἐφύλαττε πάθος καὶ δυσμένειαν καὶ μνησικακίαν κατὰ τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου· ὅθεν καὶ διὰ νὰ τὸν ἐγγίξῃ καὶ νὰ τὸν ζημιώσῃ κατέπεισε τὸν ῥεὶς-ἐφένδην Ἰσμαὴλ-πεην νὰ τὸν προστάξῃ νὰ κάμῃ πὰς-καπικεχαγιᾶν του τὸν Ποστέλνικον Μιχαλάκην Σοῦτζον, πρᾶγμα ὁποῦ κατὰ πάντα τρόπον ἦτον ἀποτρόπαιον εἰς τὸν αὐθέντην Ὑψηλάντην διὰ τὰ κακὰ καὶ ζημίας ὁποῦ ἔπαθε παρά τε τοῦ Μιχαλάκη αὐτοῦ καὶ παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου ἐπὶ τῆς αὐθεντείας τῶν αὐθεντῶν Μολδαβίας Ἰωάννου Καλλιμάχη καὶ τοῦ υἱοῦ του Γρηγορίου Καλλιμάχη· μ' ὅλον τοῦτο φόβῳ φερόμενος τοῦ Ἰσμαὴλ-πεη τὸν ἐδέχθη εἰς πὰς-καπικεχαγιᾶν του.

Ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν ἄρχοντες Βλάχοι καὶ Πογδάνοι διὰ νὰ ἐπικυρώσουν μὲ χάττι-σερίφι τὰ εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης δοθέντα προνόμια εἰς τὰς πατρίδας των, καὶ ἐκόνευσαν παρὰ τῷ Πετερσώφ· δι' ἐκείνου γὰρ ἔμελλε νὰ γένῃ τὸ χάττι-σερίφι. Αὐτοὺς οὖν τοὺς Βλάχους ἄρχοντας κατέπεισεν ἡ Πόρτα νὰ δεχθοῦν εἰς αὐθέντην τους τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, καὶ εἶπον πῶς τὸν δέχονται. Ἐστάλη οὖν εἰς τὸν Ῥωμαντζὼφ ὁ Βασὶφ-Ἀχμὲτ-ἐφένδης, καὶ δοὺς αὐτῷ ἐκ μέρους τοῦ Ἀλεξάνδρου-βοδα 200 πουγγεῖα, κατεπείσθη νὰ τὸν δεχθῇ εἰς αὐθέντην Βλαχίας, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰς τὴν Πόλιν ἀρχόντων Βλάχων, εἰπόντος τοῦ Βασὶφ-ἐφένδη ὅτι ἐφυλάχθη τὸ προνόμιον τῆς ἐκλογῆς μὲ τὸ νὰ ἔχουν αὐτοὶ καὶ τὴν γνώμην ὅλων τῶν εἰς τὴν Βλαχίαν ἀρχόντων.

Ὁ ῥηθεὶς καπικεχαγιᾶς τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ, Ἀναστάσιος γούναρις, υἱὸς τῆς Δομνῆς, ἐνωχλοῦσε τοὺς ἀρχιερεῖς παίρνωντάς τους πολλὰ ἄσπρα διὰ τὰ ἔξοδα τῶν διδομένων ὁρισμῶν περὶ τῶν ὑποθέσεών τους. Τόσον οὖν διὰ τὰ παράπονα τῶν ἀρχιερέων ὅσον καὶ διατὶ τὸν εὗρε προδότην καὶ ἐπίβουλόν του, τὸν ἔξωσεν ἀπὸ τὴν δούλευσίν του· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶχε γένει μὲ τὴν μεσιτείαν τοῦ ῥηθέντος γιαζιτζῆ-ἐφένδη, ἠγανάκτησεν αὐτὸς διὰ τὴν ἔξωσίν του κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· ἠγανάκτησε δὲ καὶ ὁ Σπαθάρης Ἰάκωβος Ῥίζος, ὡσὰν ὁποῦ ἔχωντας σκοπὸν νὰ τὸν δώσῃ εἰς γυναῖκα μίαν συγγενῆ τῆς γυναικός του τὸν εἶχε κάμει καὶ τέταρτον καπικεχαγιᾶν τοῦ Γρηγορίου Γκίκα. Ἤρξατο οὖν καταλαλεῖν ὁ Ἰάκωβος κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ, κατελάλει δὲ καὶ ὁ γιαγιτζὴ-ἐφένδης· αἱ καταλαλιαὶ ἔγιναν γνωσταὶ καὶ τῷ Ἰσμαὴλ-πεη, ῥεὶς ἐφένδη. Ὅθεν ὁ Προύσης Μελέτιος, μαθὼν τὰ παράπονα τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδη καὶ τοῦ Ἰακώβου, παρεκίνει τὸν Δραγομάνον Κωστάκην Μουρούζην καὶ τὸν Μιχαλάκην Σοῦτζον, πὰς-καπικε-

χαγιᾶν τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, νὰ κρημνίσουν τὸν πατριάρχην. Ἐσυλλογίσθησαν οὖν πῶς ἂν κάμουν ἄλλον τινὰ θέλει γίνει σύγχησις τοῦ λαοῦ, ὑπεραγαπῶντος καὶ ὑπερεπαινοῦντος τὸν Κὺρ Σαμουήλ. Ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν πατριάρχην τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, ὡς ἄνθρωπον μεγάλης ὑπολήψεως εἰς τὸ πλῆθος καὶ ἐπαινετὸν εἰς τοὺς Τούρκους διὰ τὴν εἰς τὰ ἀραβικὰ καὶ τουρκικὰ προκοπήν του.

Ἀνεχώρησεν οὖν διὰ τὴν Βλαχίαν ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος τῇ ιϐ′ τοῦ Δεκεμβρίου.

Ἐν τούτοις ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος ἔδωκεν ἰδιόχειρον ἔγγραφον ἀραβιστὶ διὰ νὰ ἀνανεωθῇ τὸ χάττι σερίφι τὸ ἐκδοθὲν ἐπὶ τοῦ Ῥαγήπη διὰ τὰ προσκυνήματα τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἤρεσεν ἡ σύνταξις τὸν ῥεῖς-ἐφένδην, καὶ εἶπε τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Κωνσταντίνῳ Μουρούζῃ· «Τέτοιον ἄνθρωπον ἔχοντες διατί δὲν τὸν κάμνετε πατριάρχην, μόνον ἔχετε αὐτὸν ὁποῦ ἐγγίζει ῥετζάληδες;» (καὶ ἐννοοῦσε τὸν γιαζιτζὴν διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ πατριαρχικοῦ καπικεχαγιᾶ.) Τόσον ἤθελε νὰ ἀκούσῃ ὁ Δραγομάνος, καὶ τῇ συναινέσει τῶν συνωμοτῶν, Δημητρίου Σούτζου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του, Ποστελνίκου Μιχαὴλ Σούτζου, καὶ τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου καὶ τοῦ Προύσης Μελετίου καὶ τοῦ Καμαράση Γεωργίου τοῦ Σουλουτζιάρογλου, δίδεται τῷ ἄνακτι λίϐελλος διὰ τοῦ κακοαναστασίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἐσυκοφαντεῖτο ὁ Κὺρ Σαμουὴλ ὅτι νὰ ἔκλεψεν ἀπὸ τὸ Κοινὸν εἰς ἕνα χρόνον πουγγεῖα 300. Ἔστειλεν, ὡς σύνηθες, ὁ βασιλεὺς τὸν λίϐελλον εἰς τὸν βεζίρην Ἰζὲτ-Μεχμὲτπασσᾶν, καὶ πείσας ὁ ῥεῖσης τὸν βεζίρην, χωρὶς νὰ ἐξετασθῇ ὁ ῥαγιᾶς καὶ χωρὶς νὰ κριθῇ ὁ ἐναγόμενος μὲ τοὺς ἐνάγοντας, (ἀγκαλὰ καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον πλαστὸν τὸ ἀρτζιχάλι δὲν ἐφάνη τινὰς δαβατζῆς,) ἀπεφασίσθη ἡ πτῶσίς του, καὶ ἐδόθη προσταγὴ τῷ Δραγομάνῳ νὰ εἰπῇ τοὺς ἀρχιερεῖς νὰ ἐκλέξουν ἄλλον καλὸν καὶ ἀδωροδόκητον. Τῇ κϐ′ οὖν τοῦ Δεκεμβρίου ἐμηνύθη ὁ Σωφρόνιος ἀπὸ τὸν Μιχαλάκην νὰ ὑπάγῃ νὰ συντύχῃ μὲ τὸν Δραγομάνον διὰ τὴν ἀνανέωσιν τοῦ χάττι-σεριφίου. Ἦλθεν οὖν καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ γυναικαδέλφου του, Γεωργίου Καμαράση, καὶ ἐκεῖ μὲ ἀπάτην τὸν εἶχον κεκρατημένον ἡμέρας δύο· εἶτα τῇ κδ′ μηνύσας ὁ Δραγομάνος εἰς τὴν Πόρταν, ἦλθε τζαούσης καὶ ἐσήκωσε τὸν Κὺρ Σαμουὴλ ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἔκλαυσαν ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς. Εἶτα ἐλθὼν ὁ Δραγομάνος εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ γενομένης συνόδου, εἶπε τοῖς ἀρχιερεῦσιν ὅτι ἔχει προσταγὴν νὰ τοὺς εἰπῇ νὰ ἐκλέξουν ἄλλον πατριάρχην.

ΚΕΦ. Δ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου.

Ὁ Προύσης λοιπὸν Μελέτιος, ὁποῦ πρὸ δύω τριῶν μηνῶν ὑπεκρίνετο ἀρρωστίαν, ἐλθὼν εἰς τὴν σύνοδον, ἔγινεν ἡ ἐκλογὴ διὰ τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐλθὼν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ ἐφόρεσε τὴν συνήθη χλαμύδα, Δεκεμβρίου τῇ κέ. Ἠθέλησεν ὁ Προύσης καὶ ὁ Δραγομάνος τὸ νὰ ἐξορισθῇ ὁ Κὺρ Σαμουὴλ εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, καὶ ἐγράφη καὶ ὁ ὁρισμὸς τῆς ἐξορίας παρὰ τοῦ ρετς-ἐφένδη, ἀλλ' ὁ βεζίρης Ἰζὲτ-πασσᾶς, πιστωθεὶς παρ' ἄλλων, καὶ ἀλλοεθνῶν, τὸ ἀξιόχρεων τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὴν συκοφαντίαν, καὶ ταῦτα παρὰ τοῦ σαράφη αὐτοῦ χοτζᾶ Γασπάρη Μουράδογλου, τὸν ἔστειλεν εἰς τὴν Χάλκην τῆς Προποντίδος.

Τῇ κή φθάσασα ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου τοῦ Μεθύμνης, ἔκαμον τὸν ἐλθόντα πρωτοσύγκελλόν του, τοὔνομα Διονύσιον, ὅστις ἐπρόσφερεν εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 90 πουγγεῖα.

Παρὰ τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου ἐζήτησεν εὐθὺς ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, νῆσον τῆς Προποντίδος, ἱερὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, λεγόμενον τῆς Καμαριώτισσας, ὑποσχόμενος νὰ τὸ προικίσῃ καὶ νὰ ἐπισκευάσῃ τὰ ἐν αὐτῷ σπίτια καὶ κελλία, πτῶσιν ἐπαπειλοῦντα καὶ κρημνισμὸν ὅσονούπω, καὶ ἐδόθη εἰς τὴν κυριαρχίαν καὶ πληρεξουσιότητά του καὶ κατὰ διαδοχὴν καὶ εἰς τὴν πληρεξουσιότητα τὴν ἀναπόσπαστον πάντων τῶν ἀπογόνων του, διὰ σιγγιλλιώδους συνοδικοῦ ἐν μεμβράναις γράμματος.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1775.

Τῇ ή τοῦ Ἰανουαρίου ἔκαμαν Ἄνδρου, προσενεγκόντα εἰς τὸ Κοινὸν 10 πουγγεῖα.

Ἔγιναν καὶ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ τέσσαρες ἀρχιερεῖς καὶ δέκα ἓξ λαϊκοί, διὰ νὰ ἔχουν τὴν ληψοδοσίαν τοῦ Κοινοῦ, καὶ νὰ δίδουν καὶ τὸν πατριάρχην 500 γρόσια τὸν καθέκαστον μῆνα διὰ τὴν ζωοτροφίαν του· καὶ αὐτὸς ἐγένετο ὁ πρῶτος μισθωτὸς πατριάρχης.

Ἀπέθανεν εἰς τὴν Χάλκην ὁ Κὺρ Σαμουὴλ, τῇ ί τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ έ τῆς ἡμέρας, καὶ ἐτάφη εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον, ἐκκλησίαν ἐνο-

—1775

ριακὴν τῆς Χάλκης· καὶ γὰρ ἀσθενήσας ἐζήτησε νὰ μετοικήσῃ εἰς τὰ Θεραπεῖα εἰς τὸ σπίτι του διὰ νὰ ἰατρευθῇ, καὶ δὲν τὸ ἔστερξαν.

Μετετέθη ὁ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης Ἀβράμιος εἰς τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων, Ἰουνίου ϛ', ἡμέρᾳ Σαββάτῳ.

Ἐδόθη τῷ αὐθέντῃ Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ τὸ χάττισερίφι διὰ τὰ προνόμια τῆς οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονίας, οὕτω πως ἔχον.

«Τῷ τανῦν ἡγεμόνι Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ, ὁρισμός.»

« Τῆς ἐπαρχίας τῆς Βλαχίας ὁ μητροπολίτης καὶ οἱ ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἡ-
» γούμενοι καὶ ἀρχιμανδρῖται καὶ ὅλοι οἱ ἄρχοντες καὶ καπιτάνοι, καὶ ὅ-
» λοι οἱ λοιποὶ κατοικηταὶ, ἐκ μέρους των μὲ δύο ἄρχοντας εἰς τὰ δύο μαγ-
» ζάρια ὁποῦ ἔστειλαν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν Μας καὶ ἀπὸ τὴν διὰ ζώ-
» σης φωνῆς διήγησιν τῶν ῥηθέντων δύο ἀρχόντων, παρακαλοῦν τὴν Βασι-
» λείαν Μας ζητοῦντες ἔλεος τῆς ἐμφύτου εὐσπλαγχνίας καὶ συγκαταβά-
» σεώς Μας καὶ φανέρωσιν ἔγγραφον τῶν ἐλεηθησομένων αὐτοῖς προνομίων,
» δι' ὧν μέλλουν εἰς τὸ ἐξῆς νὰ εἶναι ἀσινεῖς τε καὶ ἀνενόχλητοι· ὅθεν τὰ
» ζητήματά τους εἰς αὐτὸν τὸν ὁρισμὸν ἀπὸ ἕνα ἕνα δηλοποιοῦνται.»

« Α'. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας, μὲ τὸ νὰ εἶναι ὡ-
» σὰν ἕνα κελάρι τῆς βασιλείας Μου, ὄντας ἀναγκαιότατον τὸ νὰ ἔχουν
» βοήθειαν καὶ περιποίησιν, καὶ οἱ κατοικηταί τους νὰ ζοῦν μὲ κάθε ἀσφά-
» λειαν, ἀπὸ μερικὸν καιρὸν καὶ δῶθες, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν, μὲ τὴν ἔξω-
» σιν καὶ ἀνανέωσιν τῶν ἡγεμόνων τους καὶ μὲ τὸν ἐπιφορτισμὸν τῆς τε-
» λεσφορίας ἐρημώθησαν, καὶ οἱ κατοικηταί τους ἐπτώχυναν, καὶ παρὰ ταῦ-
» τα, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος πολέμου ἐγυμνώθησαν· ὅθεν ἀποτέ-
» λεσμα τῆς δικαιοσύνης Μου εἶναι τὸ νὰ ζοῦν εἰς τὸ ἐξῆς οἱ κατοικηταί τους
» ἀνενοχλήτως καὶ ἀταράχως, καὶ ἀφοῦ πληρώνουν τὸν διωρισμένον ἐτή-
» σιόν τους δασμὸν νὰ μὴ δίδουν πλέον ποσῶς τὰ πρὸ τοῦ πολέμου συνει-
» θιζόμενα χαρίσματα καὶ πληρωμὰς, καὶ νὰ ἐμποδισθοῦν ἐκεῖνα μὲ τε-
» λειότητα· καὶ τῶν ἡγεμόνων τους ἡ στερέωσις εἰς τὸν θρόνον τους μὲ τὸ
» νὰ εἶναι ἀναγκαιοτάτη εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ κατοικίαν τῶν κατοικητῶν,
» νὰ μὴν καθαιροῦνται εἰς τὸ ἐξῆς χωρὶς νὰ ἔχουν κάνένα προφανέστατον
» σφάλμα. Καὶ αὐτὸ μὲ τὸ να ἐσυμφωνήθη μεταξὺ τῶν βασιλειῶν ῥουσσι-
» κῆς καὶ ὀθωμανικῆς, νὰ ἔχῃ τὸ κῦρος του πάντοτε διὰ παρηγορίαν τῶν κα-
» τοικητῶν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῶν ἡγεμόνων, κατὰ τὸ ἐκδοθὲν ἱερὸν περάτι
» βασιλικὸν εἰς χεῖρας αὐτῶν.»

« Β'. Οἱ κατοικηταὶ τῆς Βλαχίας, κατὰ τὸ πρὸς αὐτοὺς ἔλεος καὶ εὐ-
» σπλαγχνίαν Μου, τὸν ἐτήσιόν τους δασμὸν κάθε δύο χρόνους, νὰ τὸν στέλ-
» λουν εἰς τὴν Πόλιν μὲ ἄρχοντα μίαν φορὰν καὶ νὰ τὸν ἐγχειρίζουν εἰς τὸ
» θησαυροφυλάκιόν Μου.»

« Γ'. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου μὲ τὸ νὰ ἐκακοπάθησαν πολλὰ, κατὰ τὰ
» συμφωνηθέντα μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν, ἀπὸ τοῦ 1188 ἔτους δεκάτης
» τετάρτης τοῦ Τζεμαζιουλε-έββελ δύο χρόνους ὁλοκλήρους νὰ εἶναι ἐλεύθε-

» ροι καὶ ἀπὸ τὴν ἐτήσιον κανονικὴν τελεσφορίαν χωρὶς νὰ πληρώσουν τί-
» ποτε.»

« Δ'. Μετὰ τοὺς δύο χρόνους, κατὰ τὰ συμφωνηθέντα, κάθε δύο χρόνους
» μίαν φορὰν τὸν διορισθησόμενον δασμὸν μὲ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἡγεμόνος
» των, μὲ τὸ μέσον ἀρχόντων νὰ τὸν στέλουν καὶ νὰ τὸν πληρώνουν εἰς τὴν
» Πόλιν.»

« Ε'. Τὰ χρέη τὰ παλαιὰ καὶ αἱ ληψοδοσίαι, τόσον εἰς μετρητὰ ὅσον
» καὶ εἰς ἄλλα πράγματα, νὰ εἶναι ἄκυρα καὶ ἀκαταζήτητα.»

« ϛ'. Οἱ Μουσουλμάνοι ὁποῦ ἤθελαν ἔχει διαφορὰς μὲ τοὺς ἐντοπίους
» καὶ οἱ ἐντόπιοι εἰς τὰς μεταξὺ διαφοράς των νὰ κρίνωνται ἀπὸ τὸν ἡ-
» γεμόνα τους δικαίως καὶ νὰ ἀποδίδεται τὸ δίκαιον εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ
» ἔχει.»

« Ζ'. Τοὺς Μουσουλμάνους ὁποῦ ἤθελαν ἔχει χρισολογήματα μέ τινας
» τῶν ἐντοπίων, μὲ τὸ μέσον τοῦ διβὰν-ἐφένδη τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλων
» Μουσουλμάνων νὰ διορθώνωνται, καὶ ἐκείνη ἡ κρίσις ὁποῦ δὲν ἤθελε κο-
» πεῖ μὲ τὸ μέσον τῶν Μουσουλμάνων, ἂν μὲ σκοπὸν συκοφαντίας κινῆται
» ὁ χρισολογούμενος Μουσουλμάνος καὶ θέλῃ νὰ ἀδικήσῃ τὸν ἐναγόμενον
» Χριστιανὸν, τότε νὰ φέρῃ ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ τὸν Γκίργκιοβον τὸν καδῆν νὰ
» τοὺς κρίνῃ, καὶ νὰ τελειοῦται ἡ ἀγωγὴ κατὰ νόμους, καὶ οἱ καδῆδες τοῦ
» Γκιργκιόβου νὰ κρίνουν τὴν κρίσιν μὲ κάθε δικαιοσύνην χωρὶς προσωπο-
» ληψίαν, καὶ νὰ μὴν ἀδικοῦν τὸν πτωχὸν Χριστιανὸν διὰ τὸ χατίρι τοῦ
» Μουσουλμάνου.»

« Η'. Ἕνας κάτοικος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν ἐνοχλῆται ἀπαγόμενος εἰς ἄλ-
» λο μέρος διὰ χρισολογήματα· ὅταν εἶναι ὅμως ἀγωγὴ διὰ κληρονομίαν
» ἢ διὰ μετρητὰ, ἡ μαρτυρία τοῦ Χριστιανοῦ ἐπάνω εἰς τὸν Τοῦρκον ἐνα-
» γόμενον ἔχει τόπον· ἔξω ὅμως ἀπὸ τὴν ἀγωγὴν τὴν περὶ κληρονομίας,
» εἰς ἀγωγὴν περὶ μετρητῶν ἡ μαρτυρία πολλῶν Χριστιανῶν κατὰ Μου-
» σουλμάνου μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθη φετβᾶς ὅτι δὲν πιάνεται, κατὰ τὸν φετ-
» βᾶν θέλει γίνεται ἡ ἀπόφασις.»

« Θ'. Ἀπὸ τὸ τάγμα τὸ στρατιωτικὸν ὅποιος ἤθελε σφάλει μέσα εἰς τὴν
» Βλαχίαν νὰ πέμπεται εἰς τὰ τριγυρινὰ κάστρη καὶ νὰ παιδεύεται παρὰ
» τῶν προεστώτων. Μερικοὶ ἀπὸ τὰ σερχάτια καὶ ἀπὸ τοὺς κατοικητὰς τοῦ
» Παραδουνάβου, ἐναντίον τῶν προεκδοθέντων ὁρισμῶν, ἄνευ προσταγῆς
» εἰσερχόμενοι εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ κάμνοντας καυγᾶν καὶ φονεύοντες ἀλ-
» λήλους, ὕστερον ἂν ἤθελον ζητεῖ τιμὴν αἵματος καὶ κινοῦν ἀγωγὰς ψευ-
» δεῖς ζητοῦντες πράγματα καὶ μετρητὰ καὶ ἐνοχλοῦντες τοὺς κατοικητὰς
» τῆς Βλαχίας, καὶ κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὁρισμοὺς οἱ κισλάδες ὁποῦ ἤ-
» θελαν γένει μέσα εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ κρημνίζωνται καὶ οἱ φαυλόβιοι καὶ
» ἄτιμοι Τοῦρκοι νὰ διώκωνται· καὶ μὲ τὸ νὰ ἐδόθησαν πολυάριθμοι ὁρι-
» σμοὶ μέχρι τοῦδε κατὰ τῶν τοιούτων, εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ κάθε κωμόπολιν
» καὶ κάστρον τοῦ Παραδουνάβου ἔξω ἀπὸ τοὺς διωρισμένους καὶ γνωστοὺς
» πραγματευτὰς νὰ μὴν ἠμπορῇ τινας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Βλαχίαν· καὶ αὐ-
» τοὶ οἱ διωρισμένοι πάλιν νὰ παίρνουν ἔγγραφον ἀδείας ἀπὸ τοὺς προε-

» στῶτάς των, καὶ νὰ τὸ δείχνουν τῷ ἡγεμόνι τῆς Βλαχίας ἢ τῷ ἐπι-
» τρόπῳ του, καὶ παίρνωντας ἄλλο ἔγγραφον ἀδείας, ἢ ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα
» ἢ ἀπὸ τὸν ἐπίτροπόν του, ἔτζι νὰ εἰσέρχωνται· καὶ εἰς τὸ μέρος ὁποῦ ἤ-
» θελον πηγαίνει διὰ πραγματείαν νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ κτίσουν ὀνδᾶν, μή-
» τε νὰ σπείρουν, μήτε νὰ θερίσουν, μήτε νὰ ἐνοχλοῦν τοὺς κατοικητὰς,
» μήτε νὰ δίδουν ἄσπρα μὲ προδοσίαν τινὶ, καὶ μήτε νὰ κινοῦν ἀγωγήν· αὐ-
» τὰ ὅλα κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὁρισμοὺς νὰ φυλάττωνται ἀπαρασάλευ-
» τα καὶ ἀμετάτρεπτα.»

« Ι'. Τούτοις παρομοίως διὰ ψευδεῖς καὶ πλαστὰς ἀγωγὰς βεζίρηδες καὶ
» ζαπίτηδες καὶ καδῆδες νὰ μὴν ἔχουν ἄδειαν νὰ στέλλουν εἰς τὴν Βλαχίαν
» ἀνθρώπους των, καὶ νὰ ζημιώνουν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς ταλαιπώ-
» ρους πτωχοὺς κατοικητάς. »

« ΙΑ'. Τόποι καὶ ἀγροὶ ὁποῦ ἀνέκαθεν ἦτον μοναστηρίων ἢ ἄλλου τινὸς
» ὑποκειμένου καὶ ὕστερον ἀδίκως ἡρπάγησαν παρά τινος Μουσουλμάνου,
» καὶ μέχρι τοῦδε ὀνομάζονται μὲ ὄνομα χριστιανικὸν, ἀφοῦ ἀποδειχθῇ καὶ
» μαρτυρηθῇ ὅτι ἀδίκως ἡρπάγησαν καὶ κατακρατοῦνται, νὰ ἐπιστρέφων-
» ται εἰς τοὺς παλαιοὺς κυριάρχας των. »

« ΙΒ'. Ἂς ἔχουν ἄδειαν οἱ Βλάχοι, ἂν τοὺς χρησιμεύῃ καὶ ἂν δὲν εἶναι
» ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν βασιλείαν, νὰ ἀνανεώσουν τὴν παλαιάν τους σκάλαν
» εἰς τὸν Δούναβιν, Ὁράσι-δὲ-Φλοῦτζ λεγομένην, διὰ νὰ ἀποκομίζουν τὰς
» πραγματείας των ἢ ἄλλα τους πράγματα εἰς ἄλλους τόπους διὰ τὸ κέρ-
» δος των. »

« ΙΓ'. Εἰς τοὺς πραγματευτὰς Τούρκους δὲν δίδεται ἄδεια μέσα εἰς τὴν
» Βλαχίαν νὰ ἀποκτήσουν σπίτι ἢ νὰ κάμουν τζιφτιλίκια ἢ νὰ τρέφουν
» ζῶα. »

« ΙΔ'. Οἱ πασσᾶδες τριῶν τουγιῶν καὶ οἱ μίρι-μιράνηδες εἰς τὰς ὁδοιπο-
» ρείας καὶ ταξείδιά των νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ παρατρέπωνται τῆς εὐθείας
» ὁδοῦ, νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ νὰ παίρνουν ἀπὸ τοὺς ῥαγιᾶ-
» δες ἄνευ πληρωμῆς τροφὰς καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν τους καὶ διὰ τὰ ζῶά τους
» καὶ μενζίλια καὶ ἄλλα, καὶ νὰ παρενοχλοῦν καὶ οἱ δοῦλοί τους τοὺς
» πτωχοὺς, πρᾶγμα ὁποῦ ὁ βασιλεὺς δὲν τὸ στέργει κατ' οὐδένα τρόπον. »

« ΙΕ'. Ἐπίσης ἐκεῖνοι ὁποῦ ὁδοιποροῦν μὲ ὁρισμοὺς διὰ ὑποθέσεις ἀναγ-
» καίας τῆς βασιλείας νὰ μὴν παρατρέπωνται τῆς εὐθείας ὁδοῦ διὰ νὰ εἰσέρ-
» χωνται εἰς τὴν Βλαχίαν, καὶ νὰ μὴν ζητοῦν περισσότερα μενζίλια ἀπὸ ἐ-
» κεῖνα ὁποῦ εἶναι γραμμένα εἰς τὸν ὁρισμόν· καὶ ἀπὸ αὐτοὺς καὶ ἐκεῖνοι ὁ-
» ποῦ εἶναι διωρισμένοι νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Βλαχίαν νὰ μὴν πειράζουν τοὺς
» πτωχοὺς ζητοῦντες παρ' αὐτῶν ἄλογα περισσότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ εἶ-
» ναι γραμμένα εἰς τὸ φερμάνι τους. Περὶ τῶν τοιούτων μὲ τὸ νὰ προεκ-
» δόθησαν ὁρισμοὶ, ἂν ἀμελήθη ἡ ἐνέργειά τους, εἰς τὸ ἑξῆς κατὰ πάντα
» τρόπον πρέπει νὰ ἐνεργηθοῦν, καὶ οἱ παρακούοντες καὶ μὴ ὑποτασσόμε-
» νοι ὡς εἰκὸς νὰ παιδεύωνται.»

« ΙϚ'. Εἰς τοὺς Βλάχους ὁποῦ διὰ ὑποθέσεις των καὶ διὰ πώλησιν πραγ-
» μάτων τους καὶ δοσοληψίαν ἤθελαν πηγαίνει εἰς τὰς κωμοπόλεις καὶ χώ-

» μας καὶ παζάρια τὰ κείμενα εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Δουνάβεως, οἱ προεστῶ-
» τες τῶν τόπων αὐτῶν διὰ νὰ μὴ δίδουν ποσῶς κάμμίαν ἐνόχλησιν, καὶ
» οἱ χαρατζῆδες νὰ μὴν τοὺς ζητοῦν χαράτζια καὶ ἰσπέντζας, καὶ ἐπ' οὐ-
» δεμιᾷ ἄλλῃ προφάσει νὰ μὴν τοὺς περιβαρύνουν οὔτε οἱ δοῦλοι τῶν ζα-
» πίτηδων οὔτε οἱ κολτζῆδες τῶν χαρατζήδων τοὺς ξένους αὐτοὺς ραγιά-
» δες, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζουν τὴν ληψοδοσίαν τους αἰσχρουργοῦντες μὲ τὴν
» πρόφασιν ἀβαετίου, μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθησαν περὶ τούτου πολλοὶ ὁρισμοί, πά-
» λιν προστάττονται δι' ὁρισμοῦ νὰ ἀπέχουν τῆς ἐνοχλήσεως ταύτης, καὶ
» νὰ παιδεύωνται καὶ νὰ φοβερίζωνται οἱ τὰ τοιαῦτα πράττοντες.»

« ΙΖ΄. Κατὰ τὸ προνόμιον τῆς ἐλευθερίας των, διὰ τὰς ἐνδυμασίας καὶ
» φορέματά τους νὰ μὴν ἐνοχλῶνται ποτὲ παρ' οὐδενὸς οἱ κατοικηταὶ τῆς
» Βλαχίας.»

« ΙΗ΄. Ἀπὸ τοὺς Βλάχους ἄν τινας ἤθελε τουρκίσει, διὰ νὰ μὴν ἠμπορῇ
» νὰ ζητῇ μερτικὸν τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ κληρονομίας εἶναι ἐκδεδομένα πολ-
» λὰ χάττι-σερίφια καὶ ὁρισμοί, εἶπον οἱ ἄρχοντες Βλάχοι ὁποῦ ἦλθον μὲ
» τὸ μαγζάρι· ὅμως εἰς τὰ καλέμια μὲ τὸ νὰ μὴν εὑρέθη τὸ ἴσον κἀνενὸς
» τοιούτου χάττι-σεριφίου καὶ ὁρισμοῦ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις
» νομική, κατὰ τοὺς νόμους οὕτως ἔχει: Ὁ χριστιανὸς ζεΐδης ἀφοῦ τουρ-
» κίσῃ, ἂν ἀποθάνῃ ὁ πατὴρ τοῦ ζεΐδη χριστιανὸς ἄμιρ, δὲν τὸν κληρονο-
» μεῖ· καὶ ὁ ζεΐδης χριστιανός, ἀνὴρ τῆς χριστιανῆς χίνδι, ἀφοῦ τουρκίσῃ,
» ἂν ἡ χίνδι χριστιανὴ οὖσα ἀποθάνῃ, ὁ ζεΐδης δὲν τὴν κληρονομεῖ· καὶ τοῦ
» χριστιανοῦ ζεΐδη ὁ υἱὸς ἄμιρ χριστιανὸς ἂν τουρκίσῃ, ὁ ζεΐδης χριστιανὸς
» ὢν ἂν ἀποθάνῃ, ὁ ἄμιρ δὲν κληρονομεῖ τὸν ζεΐδην πατέρα του· καὶ ἂν ὁ
» ζεΐδης μουσουλμάνος ζῇ, καὶ ὁ υἱός του χριστιανὸς ἄμιρ ἤθελεν ἀποθάνει
» χωρὶς νὰ τουρκίσῃ, ὁ ζεΐδης τοῦρκος δὲν τὸν κληρονομεῖ. Κατ' αὐτοὺς
» λοιπὸν τοὺς τέσσαρας φετβᾶδες θέλει διορίζονται καὶ ἐνεργοῦνται αἱ κλη-
» ρονομίαι τῶν Βλάχων ὁποῦ ἤθελον τουρκίσει.»

« ΙΘ΄. Διὰ χειρὸς τοῦ κασάππαση μὲ τὸ νὰ ἠγοράζοντο ἀπὸ τὴν Βλα-
» χίαν κάθε χρόνον διωρισμένη ποσότης προβάτων, οἱ σαΐτζῆδες καὶ οἱ ἄν-
» θρωποι τοῦ κασάππαση εἰς τὴν ἀγορὰν ταύτην μὲ τὸ νὰ ἐπείραζον καὶ
» νὰ ἀδικοῦσαν τοὺς πτωχούς, διὰ ταῦτο ἐσηκώθη ἀπὸ αὐτοὺς ἡ ἀγορὰ αὐ-
» τὴ τῶν προβάτων· ὅμως διὰ τὰ ταΐνια τοῦ μιρίου καὶ διὰ τὴν τροφὴν τῶν
» κατοικητῶν τῆς Πόλεως μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀναγκαιότατος ὁ ἐρχομὸς τῶν
» προβάτων, οἱ ραγιᾶδες τῆς Βλαχίας νὰ τὰ πωλοῦν εἰς πραγματευτὰς καὶ
» εἰς τζελέπηδες μὲ τὴν τιμὴν ὁποῦ τρέχει, καὶ μὲ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ἡ-
» γεμόνος τῆς Βλαχίας νὰ μὴν κάμουν κουσούρι εἰς τὸ νὰ ἔρχωνται εἰς τὴν
» Πόλιν πολλὰ πρόβατα μὲ τὸ μέσον τῶν πραγματευτῶν καὶ τζελέπη-
» δων, καὶ νὰ μὴν πωλοῦνται εἰς ἄλλα μέρη.»

« Κ΄. Ἡ ἐπαρχία τῆς Βλαχίας μὲ τὸ νὰ εἶναι ὡς μία ἀποθήκη τῆς βα-
» σιλευούσης Μου, ἀνάγκη νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν
» πολὺς ζαχιρὲς εἰς τὴν Πόλιν, καὶ ὁ μουχαγιασεᾶς τοῦ ζαχιρὲ ὁποῦ ἐζη-
» τεῖτο ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς ἐπαρχίας μὲ τὸ νὰ εἶναι ἀναγκαῖος διὰ τὴν
» τροφὴν τῶν κατοικητῶν τῆς Πόλεως, μὲ τὸ νὰ ἐμάθαμεν ὅτι οἱ πτωχοὶ

» παρενωχλοῦντο καὶ ἀδικοῦντο ἀπὸ τὸ ζήτημα τοῦ μουκαγιασᾶ, ἐμποδίσθη ὁ μουκαγιασᾶς μὲ τέτοιον τρόπον, ὁποῦ οἱ πτωχοὶ τὰ εἰσοδήματά τους ὁποῦ ἔχουν ἀπὸ τὸ σπάραιμον καὶ ἀπὸ τὸ θέρισμα καὶ ὅλα τὰ ὄσπριά τους νὰ τὰ κατεβάζουν εἰς τὰς σκάλας, καὶ μὲ τὴν τιμὴν ὁποῦ τρέχει νὰ τὰ φορτώνουν εἰς τὰ καράβια τοῦ καπανίου, πωλοῦντές τα εἰς τοὺς πραγματευτὰς τοῦ καπανίου, καὶ νὰ μὴν τὰ πωλοῦν διὰ κανένα ἄλλο μέρος εἰμὴ μόνον διὰ τὴν Πόλιν, καὶ νὰ μὴν ἀμελοῦν τὸ νὰ σπέρνουν καὶ νὰ θερίζουν μὲ τὸ νὰ ἠλευθερώθησαν ἀπὸ τὸν μουκαγιασᾶν, καὶ νὰ μὴν κρύπτουν τὸν ζαχιρὲν ὁποῦ ἔχουν, μόνον νὰ τὸν πωλοῦν διὰ νὰ κερδαίνουν καὶ αὐτοί, καὶ διὰ νὰ ἔχουν καὶ οἱ κατοικηταὶ τῆς Πόλεως τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν τροφήν τους· καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας καὶ οἱ ἄρχοντες νὰ ἐπιμελοῦνται μεγάλως διὰ αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν τοῦ ζαχιρέ.»

« ΚΑ΄. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου ὅ τι σφάλματα καὶ ἂν ἔκαμαν οἱ ἄρχοντες τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας ὅλα ἀλησμονήθηκαν ἀπο τὴν Βασιλείαν Μου καὶ τὰ ἐσυγχώρησα· καὶ διὰ τὰ περασμένα τους τὰ ἔργα νὰ μὴν ὑποπτεύωνται μήτε νὰ συλλογίζωνται κάμμίαν παιδείαν, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἂν ὑποτάσσωνται καὶ πληρώνουν τὴν συνειθισμένην τελεσφορίαν, ἂς ἐλπίζουν διὰ ἀμοιβὴν τὸ βασιλικόν Μας ἔλεος καὶ κάθε βοήθειαν εἰς τὰς ὑποθέσεις τους βεβαιότατα.»

« ΚΒ΄. Εἰς τὰ σύνορα τοῦ καθαυτὸ Δουνάβεως ὄντας λογομαχίαις μεταξὺ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας καὶ τοῦ ναζίρη τῆς Σιλίστριας, καὶ εἰς τοὺς 1177 εἰς τὰ τέλη τοῦ φεγγαρίου Σαμπὰν μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθη χάττιχουμαγιοὺν διὰ τὴν διόρθωσιν αὐτῶν τῶν διαφορῶν τε καὶ λογομαχιῶν, καὶ κατὰ τοῦτο τῷ αὐτῷ ἔτει εἰς τὰ τέλη τοῦ φεγγαρίου Σεβὰλ μὲ τὸ νὰ ἐξεδόθησαν καὶ ἄλλοι ὁρισμοί, τώρα πάλιν ἡ διόρθωσις αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως διὰ νὰ φυλάττεται κατὰ τοὺς προεκδοθέντας ὁρισμοὺς ἐξεδόθη καὶ ἕτερος πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν προεκδοθέντων.»

« ΚΓ΄. Τὰ ὀφφίκια τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας εἶναι εἰς τὸ θέλημα τῶν ἡγεμόνων νὰ τὰ δίδουν εἰς ἄρχοντας Βλάχους καὶ εἰς Ῥωμαίους, ἀνθρώπους πιστούς, ἀξίους καὶ πρακτικοὺς εἰς διοίκησιν ὑποθέσεων.»

« ΚΔ΄. Διὰ τὰς οἰκοδομὰς τῶν ὀχυρωμάτων τῶν πέριξ τὰ διάφορα εἴδη τῶν κερεστέδων κατὰ τὸ παλαιὸν ὄντας συνήθεια νὰ κόπτωνται ἀπὸ τὰ βουνὰ Βλαχίας καὶ Πογδανίας καὶ νὰ ἐγχειρίζωνται εἰς τοὺς ἐπιστάτας τῶν οἰκοδομῶν, καὶ διὰ τὸ κόψιμον καὶ κουβάλημά τους ὄντας συνήθεια νὰ διδωνται ἔγγραφα παρὰ τῶν ῥηθέντων ἐπιστατῶν, τὰ ἄσπρα τοῦ κοψίματος καὶ τῆς ἀγωγῆς (μεταφορᾶς) κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ ξεπέφτουν ἀπὸ τοὺς δασμοὺς τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας προεκδοθέντος ὁρισμοῦ, καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ὅταν ἤθελε ζητηθεῖ κερεστές, διὰ τὸ κόψιμον καὶ τὴν ἀγωγήν του τὰ ἄσπρα ὁποῦ ἤθελαν ἐξοδευθεῖ θέλουν ξεπέφτει ἀπὸ τὴν ποσότητα τῆς τελεσφορίας Βλαχίας καὶ Πογδανίας.»

« ΚΕ΄. Τὸ τζιφτιλίκι ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Μαγκάλια εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ οὐστᾶ τῆς Μαγκάλιας ἔχωντας ζῶα τὸ καλοκαίρι, αὐτὰ θέλει βόσκουν εἰς τὸ μέρος τῆς Βλαχίας τὸ ὀνομαζόμενον Ζαγάλια, καὶ τὸν χειμῶνα

» γυρίζωντας εἰς τὴν Μαγκάλια εἰς τὴν κώμην λεγομένην Τοῦζλα, τὸν χει-
» μῶνα μὴ ὄντας συνήθεια νὰ μένουν εἰς τὴν Βλαχίαν, θέλουν παραχει-
» μάζει εἰς τὴν Μαγκάλια, καὶ μόνον τὸ καλοκαίρι θέλει βόσκουν εἰς τὴν
» Ζαγάλια· καὶ τὸν χειμῶνα γυρίζωντας εἰς τὴν Μαγκάλια, χωρὶς σενέτι
» νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ παραχειμάζουν εἰς τὴν Βλαχίαν· καὶ περὶ τούτου
» ἐξεδόθη φερμάνι εἰς τὸν Οὐζοῦ βαλισὴ καὶ εἰς τὸν καδὴν τῆς Μαγκάλιας·
» ὅθεν καὶ εἰς τὸ ἑξῆς τὰ ῥηθέντα ζῶα θέλει ἐμποδίζονται τὸν χειμῶνα
» ἀπὸ τοῦ νὰ τρέφωνται εἰς τὰ χώματα τῆς Βλαχίας, διὰ νὰ μὴν παρενο-
» χλοῦνται οἱ πτωχοί.»

Ἀπὸ αὐτὰ ὅλα μετὰ δύο χρόνους κανένα δὲν ἐφυλάχθη, μόνον ἀπὸ τὴν ἀμέλειαν τοῦ καπιχεχαγιᾶ τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτζου· καὶ μόνον φυλάττεται ἕως τώρα ἡ ἀγορὰ τῶν προβάτων καὶ τῶν λοιπῶν ἐδωδίμων κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ ἐνταῦθα περιεγράφησαν.

Ὁ Πετερσὼφ καὶ ὁ Σέργιος παίρνωντας μὲ βίαν τοὺς σκλάβους ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ τοὺς ἠγόρασαν τοὺς ἔστελλαν εἰς τὴν πατρίδα τους.

Ὁ βεζίρης Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς ἐφόρεσε χαβάδι τὸν Πετερσὼφ καὶ τὸν Σέργιον καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Κωνστάκην Μουρούζην, διαφημίζων ψευδῶς ὅτι κατηργήθη τὸ σερπεστιέτι ἤτοι τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων. Ἀλλ' ἐλθὼν ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ καζασκέρης τῶν Ταρτάρων ἀνήγγειλε τῷ μουφτῇ Μουλλᾶ-πεῃ ὅτι σώζεται τὸ αὐτόνομον εἰς τὸ Κρίμι· ὅθεν ὁ μουφτὴς ἤλεγξε σφοδρῶς τὸν βεζίρην διὰ τὴν ψευδῆ φήμην καὶ ἠτίμασεν οὐκ ὀλίγον. Ἀπελθὼν οὖν αὐτὸς πρὸς τὸν ἄνακτα παρεκάλεσε θερμῶς ζητῶν τὴν καθαίρεσίν του, φοβούμενος μήπου ἐξ αἰτίας τῶν οὐλεμάδων φονευθῇ παρ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Καθῃρέθη οὖν τῆς ἀρχῆς, τῇ κε' Ἰουνίου, καὶ ἔγινε βεζίρης ὁ ποτὲ τεφτερδὰρ-ἐφένδης καὶ τανῦν κεχαγιάπεης Δερβὶς-Μεχμὲτ-πασσᾶς, ὁ δὲ Ἰζέτης διωρίσθη εἰς τὸ Μισίρι.

Τῇ κϛ' Ἰουλίου ὁ παρὸν δὲ Τουγκούτ, ἰντερνούντζιος τῆς Βιέννης, ἦλθε καὶ ἐχαιρέτησε τὸν βεζίρην· τῇ κη' ἦλθεν ὁ ἰνδιάτος τῆς Σβετζίας· τῇ λ' ἦλθεν ὁ Ζεγελὶν, ἰνδιάτος τῆς Προυσσίας. Ἀπεχαιρέτησε καὶ τὸν βασιλέα ὁ Ῥενιὲρ, παΐλος τῆς Βενετίας, ὁμοίως καὶ τὸν βεζίρην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ ἔμεινε διάδοχός του ὁ Γραδενῖγος.

Τῇ ιε' Ἰουλίου ἔφθασεν εἰς τὸ Γιάσι ὁ Ῥεπνὶν, πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας, διὰ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῇ ϛ' Αὐγούστου ἐμανζιλεύθη ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς καὶ ὁ τοπτζήπασης· ἐμανζιλεύθη καὶ ὁ μουφτὴς Μουλλᾶ-πεης, καὶ ἔγινε μουφτὴς ὁ Μεχμὲτ Σαλὴ-ἐφένδης.

Τῇ κ' Αὐγούστου ἐλθὼν ὁ μαρκὶ δὲ Ζουνιὲ, νέος ἐλτζὴς τῆς Φράντζας παρὰ τῇ βασιλίσσῃ Αἰκατερίνῃ, καὶ ἀναχωρῶν ὁ παλαιὸς μονσιοὺ Δουρὰνδ διὰ τὸ Παρίσι, τοῦ ἐδόθησαν τὰ γράμματα τὰ συνήθη διὰ τὴν ἐπιστροφὴν, τὸ πασσαπόρτο καὶ τὰ συνήθη 3,000 ῥούβλια.

Μὲ ῥουσσικὰ πλευσίματα πολλαὶ φαμηλίαι τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πε-

λάγους καὶ τοῦ Μωρέως ἐπερνοῦσαν συχνὰ ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ νὰ μετοικήσουν καὶ νὰ κατοικήσουν εἰς τὸ Κρίμι.

Δύο σουλτάνοι ἀδελφοὶ τοῦ τανῦν χάνη Δεβλὲτ-Γκιράϊ, ὁ εἷς καλγᾶς καὶ ὁ ἄλλος νουρεδδίνης, ἦλθον μὲ τὸν καζασκέρην τους καὶ μὲ μαγζάρι λέγοντες ὅτι δὲν θέλουν τὸ αὐτόνομον. Ἔγινε μουσαβερὲς μεγάλος καὶ μὲ ὀτζακλῆδες· τοὺς εἶπαν ὅτι δὲν γίνεται, καὶ τοὺς ἔστειλαν νὰ κατοικήσουν εἰς τὸ Ταταρχὰν-σεράϊ τὸ παρὰ τῇ Μαγκουρίτζᾳ τῇ πλησίον τῆς Γιάννας.

Ὁ καδῆς ὁποῦ ἦτον διωρισμένος μαζὴ μὲ δύο ἄλλους ρετζάληδες διὰ τὸ πάρσιμον τῶν σκλάβων δύο ἀνήλικα βρέφη τὰ ἡρμήνευσε νὰ εἰποῦν ὅτι ἐτούρκισαν. Ἔλεγε δὲ καὶ ἄλλοτε, «Διατὶ νὰ δίδωμεν ταῖς σκλάβαις εἰς τοὺς Ῥούσσους ὁποῦ ἂς μὲν νὰ μοιχεύουν, ἂς δὲ νὰ στέλλουν εἰς τὸ Κρίμι;» καὶ ἄλλοτε δύο παιδιὰ ὀρφανὰ ἐλθόντα κρατήσας, βίᾳ ἐτούρκισε, λέγων ὅτι ἔτζι εἶναι τὸ σερί τους. Διὰ αὐτὰ οὖν οἱ δραγομάνοι ῥοῦσσοι βλέποντες ὅτι μὲ ὀρθότητα δὲν θεωρεῖται τὸ πρᾶγμα δὲν ἤθελαν πλέον νὰ πάρουν σκλάβους. Ὁ σεκρετάριος μετεπέμφθη παρὰ τοῦ ρεϊς-ἐφένδη, καὶ τὸν εἶπε, «Διὰ ἕνα ἄνθρωπον δὲν πρέπει νὰ ἐμποδισθῇ τὸ ἔργον· ἔχει ὑπόληψιν εἰς τὸν κόσμον, καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸν ἐξώσωμεν.» ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος, διατὶ καὶ ὁ καδῆς δὲν ἔπαυεν ἀτακτῶν· ὅθεν καὶ νέον τινὰ μὴ θέλοντα ἀπελθεῖν μὲ τὸν ἀγᾶν του καὶ φωνάζοντα ὁ καδῆς τὸν ἐβίαζεν ἀπελθεῖν. Εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ δραγομάνος Πιζάνης: «Τί τοὺς κρατεῖς αὐτοὺς βίᾳ; δὲν ἠξεύρεις ὅτι ἂν ἀκουσθοῦν αὐτὰ τὰ ἔργα σου ἐκεῖ, ὄχι ἐφήβους, ἀλλὰ σακαλῆδες θέλουν ξυρίσει τοὺς πώγωνάς των καὶ θέλουν τοὺς χριστιανίζει βίᾳ;» Εἶπε δὲ ὁ σεκρετάριος καὶ τῷ ρεϊς-ἐφένδη τό, «Ἡμεῖς καὶ πρότερον ἐκατζιρδίσαμεν νέους καὶ νέας, καὶ τανῦν θέλομεν κρατεῖ τοὺς ἐδικούς σας φανερά, μὲ τὸ νὰ μὴν κινῆται τὸ πρᾶγμα μὲ ὀρθότητα. Λέγουν οἱ τρελλοί σας ὅτι μετὰ δύο ἔτη πρέπει νὰ γένῃ πόλεμος· ἡμεῖς εἰς τὴν Ῥουσσίαν τὴν λεγομένην Λευκὴν θέλομεν στρατολογήσει στίφη ὁποῦ νὰ τοὺς ἀντιπαραταχθοῦν χωρὶς νὰ κινηθοῦν τὰ ἐνδότερα στρατεύματά μας.»

Ὁ καμαριέρης τοῦ Πετερσὼφ ἐξωμόσας, τὸν ἐπῆραν ὀπίσω μετὰ πολλὴν ἀντίστασιν τῆς Πόρτας.

Ἦλθον τέσσαρα καράβια μὲ ραγιάδες διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Κρίμι, ἐν οἷς καὶ οἱ ἐπίσκοποι Μονεμβασίας, Λακεδαιμονίας καὶ Ἀμυκλῶν. Ἦλθον καὶ τρία καράβια μὲ κρασί· τοὺς ἐζήτησαν κουμέρκι, καὶ τοὺς ἔδωκαν ἀνὰ τέσσαρα φλουρία τὴν νῆα· Χῖος δέ τις ἔχων δύο σαΐκαις μὲ κρασί, τὸν ἐπῆραν ἀνὰ 750 γρόσια τὴν σαΐκαν, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε παϊράκι ῥούσσικον.

Εἰς δύο καπικεχαγιάδες Βλάχους καὶ δύο Πογδάνους, πρώτους καὶ δευτέρους, ἐδόθησαν περάτια νὰ εἶναι μουάφηδες καὶ νὰ καβαλικεύουν· εἰς τοὺς τρίτους καὶ εἰς τὰ τέκνα τῶν καπικεχαγιάδων ἐδόθη φερμάνι καὶ ὄχι περάτι, καὶ χωρίς τινα ἄδειαν τῆς ἱππασίας.

Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ ἔκαμαν χάττι-χουμαγιοὺν τὸ γράμμα τῆς ἐπιτροπῆς· ἔχουν δὲ καὶ φερμάνι τὸ νὰ μὴν συνεδριάζουν εἰς τὴν Πόλιν πλείους τῶν ὀκτὼ μητροπολιτῶν.

Ἀπεφασίσθη συνοδικῶς καὶ ἐπιτροπικῶς ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ Κὺρ Σαμουὴλ νὰ παρθοῦν 60 πουγγεῖα διὰ τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας του, ἀλλ' ἐκατήντησαν εἰς τὰ 12, χωρὶς τὸ σπίτι του τὸ ἐν Ταταούλοις καὶ τὸ εἰς τὸν Παλατᾶν, ὅπερ ἀφοσιώσατο τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ σχολεῖον. Τὸν εὑρέθησαν 60 πουγγεῖα· τὰ σαράντα εἶχεν ἀφήσει εἰς τρεῖς ἀδελφὰς καὶ ἀδελφὸν, κληρονόμους του, καὶ τὰ εἴκοσι διὰ τὴν ψυχήν του. Ἐκ τούτων οὖν τῶν εἴκοσι ἐκρίθη νὰ παρθοῦν τὰ ῥηθέντα δώδεκα διὰ τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας.

Ἐξέταζαν οἱ ἐπίτροποι τὰ χρέη ἑκάστης ἐπαρχίας καὶ τὸ τί ἐξέπεσε κάθε ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὸ παλαιὸν χρέος, καὶ διώριζον καὶ τὸ τί νὰ ἐκπίπτῃ εἰς τὸ ἑξῆς κάθε ἕνας τὸν καθέκαστον χρόνον.

Ἐμακαρίσθη καὶ ὁ πρώην Ἀλεξανδρείας Κὺρ Ματθαῖος. Ἀφῆκεν εἰς τὸ μοναστήριόν του Κουτλουμούσι ὅ τι καὶ ἂν εἶχε, καὶ ἄσπρα καὶ πράγματα, ἀφοῦ τὸ ἐπεσκεύασε.

Δύο ὁμολογίαι τοῦ ἀπὸ τζελέπη Μανόλη Σπαθάρη, ἡ μὲν τοῦ Κυρίλλου πουγγείων 15, ἡ δὲ τοῦ Καλλινίκου πουγγείων 12, ἅς τινας εἶχεν ἀποδεῖξει ὁ Σαμουὴλ ὅτι νὰ ἐπλήρωσε τῷ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρῷ αὐτοῦ Σπαθάρῃ Γεωργάκῃ, υἱῷ τοῦ Σταυράκη, καὶ διὰ τοῦτο τῇ προσταγῇ τοῦ τότε ἄνακτος σουλτὰν Μουσταφᾶ ῥιφθεῖσαι εἰς τὰ πατάλικα καὶ τανῦν παρθεῖσαι, ἐρωτηθέντων τοῦ τε Κυρίλλου καὶ Καλλινίκου ἂν τῇ ἀληθείᾳ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας των τὰ ἐδανείσθησαν ἢ τὰ ἐδωροδόκησαν, χωρὶς νὰ κοινολογηθῇ ἡ μαρτυρία τους, τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου ἐπληρώθησαν τοῖς κληρονόμοις τοῦ ῥηθέντος Μανόλη Σπαθάρη.

Τῇ ϛ' Ἰουνίου ἔγινεν ἡ μετάθεσις τοῦ Ἱεροσολύμων Ἀβραμίου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.

Ἐβιάσθη ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Προύσης Μελετίου, νὰ πληρώσῃ τῷ Δαμασκηνῷ Θεσσαλονίκης 12 πουγγεῖα ἄσπρα ἐξ ὧν λόγῳ παραιτήσεως ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὅτε πατριαρχεύσας μετέθεσεν αὐτὸν ἀπὸ Μελενίκου εἰς τὴν Θεσσαλονίκην. Ἐπληρώθησαν λοιπὸν εἰς τὸ σπίτι τῆς δομνίτζας χηρευούσης Σουλτάνης, λαβοῦσα καὶ αὐτὴ παρὰ τοῦ Δαμασκηνοῦ τὰ τρία, ὡς ἐνεργήσασα τὴν τοιαύτην ἄδικον πληρωμήν. Ἀνεχώρησε δὲ καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Προύσης Μελέτιος διὰ τὴν καταχραυγὴν τοῦ κόσμου.

Δύο σουλτάνοι, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Σελὴμ-Γκιραΐ-χάνη καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ μὲν κ α λ γ ᾶ ς ὁ δὲ ν ο υ ρ ε δ δ ί ν η ς, τῇ κδ' τοῦ Ἰουνίου ἀνταμώσαντες τὸν βεζίρην μαζὴ μὲ τοὺς προειρημένους, τοὺς καὶ ἀδελφοὺς τοῦ χάνη Δεβλὲτ-Γκιραΐ, ὡμολόγησαν ὅτι στέργουν καὶ δέχονται τὰ ὅσα ἔκαμε καὶ ἀπεφάσισεν ἡ Πόρτα διὰ τὸ αὐτόνομον τοῦ Κριμίου.

Εὐμεγέθη μωσίαν τοῦ μοναστηρίου Βακαρέστι, ἀφιερωθεῖσαν παρὰ τοῦ κτήτορος Νικολάου βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου, ἀφ' ἧς τὸ μοναστήριον ἐκαρποῦτο τὸν χρόνον 2,000 γρόσια, τὴν ἥρπασαν οἱ Γκιργκιοβεάνοι.

Ἦλθεν ἡ ῥεττιφικατζιόνε τοῦ Νέμτζου διὰ τὰ ὅσα ἔκαμεν ὁ ἰντερνούντζιός του διὰ τὰ δύο καὶ ἥμισυ καδιλίκια τῆς Πογδανίας, Σουτζεάβα, Τζερναούτζι καὶ Νιάμτζου βουνά.

—1775

Ἐκδίδονται ὁρισμοὶ διὰ πραγματευτὰς εἰς Βλαχοπογδανίαν διὰ νὰ φέρουν τὸν ζαχιρὲν τῆς Πόλεως. Εἴκοσι οὖν Καπανλῆδες καὶ δέκα ἐννέα Παλκαπανλῆδες τῆς Πόλεως καὶ ἕνδεκα Παλκαπανλῆδες τοῦ Γαλατᾶ διωρίσθησαν νὰ ἔχουν ἐκεῖ συντρόφους. Ἐξεδόθη καὶ ὁρισμὸς εἰς τοὺς Βιδινλῆδες νὰ μὴν εἰσέρχωνται πραγματευταί τους μέσα εἰς τὴν Βλαχίαν, μόνον οἱ πτωχοὶ Βλάχοι νὰ κομίζουν ἄντικρυ κάθε εἶδος ζαχιρὲ, καὶ νὰ τοὺς τὸν πωλοῦν ἔξω τοῦ κάστρου ἀνενοχλήτως μὲ πεσίνι· καὶ ἄλλος ὁρισμὸς διὰ τοὺς Κουλελῆδες, καὶ ἄλλος διὰ τοὺς Νικοπολίτας, νὰ μὴν εἰσέρχωνται καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν Βλαχίαν, μόνον οἱ Βλάχοι νὰ τοὺς πηγαίνουν καὶ νὰ τοὺς πωλοῦν κάθε εἶδος ζαχιρὲν, ὁμοίως καὶ κερεστὲν διὰ νὰ φτιάνουν τὰ σπίτια τους ὅταν ἤθελε χρειασθεῖ.

Τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Γρηγορίῳ Γκίκᾳ ἐδόθη φερμάνι διὰ νὰ ἔχουν οἱ Πογδάνοι τόπον τὸ μάκρος ὥρας 32 καὶ τὸ πλάτος ὥρας 2· κεῖται δὲ οὗτος ὁ τόπος πρὸς τὸ Γρετζένι καὶ εἶχε γένει ποτὲ ἰ λ χ ά κ ι εἰς τὸ Χαλὴλ-πασσᾶ γιουρδού· ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Τζαμασὶρ-τζιφτιλιγὶ τὸ πρὸς τὸ Κιλὶ ἦσαν κισλᾶδες καὶ ἐδόθη φερμάνι νὰ σηκωθοῦν.

Τοὺς δραγομάνους τῶν ἐλτζήδων τοὺς ὑπεσήμανεν ὁ ρεῖς Ἰσμαὴλ-πεης διὰ νὰ φέρουν τῷ ὑπερτάτῳ τὰ συνήθη κουμάσια διὰ τὸν χαιρετισμόν· ἀπεκρίθησαν ὅλοι ὁμοφώνως ὅτι δὲν δίδουν, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἰζὲτ-πασσᾶς, λαβὼν αὐτὰ εἰς τὸ καϊμακαμλίκι του, δὲν ἠθέλησε λαβεῖν εἰς τὸ βεζαρέτι του ὡς μικροπρεπῆ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς βασιλείας καὶ ὡς ἀνάρμοστα εἰς τὴν ὑπόληψιν τῶν ῥηγάδων, οἱονεὶ δασμοφορούντων διὰ τούτου. Μόνος ὁ πάϊλος τὰ ἔδωκεν, ὡς νέηλυς, καὶ ὁ Σβέτζος, διατί ἔχωντας ταΐνι ὡς ἐ κ σ τ ρ α ο ρ δ ι ν ά ρ ι ο ς, τὸν ἐφοβέρισαν πῶς ἂν δὲν τὰ δώσῃ θέλουν κόψει τὸ ταΐνι του.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἐφονεύθη εἰς τὴν Πτολεμαΐδα μὲ δόλον καὶ προδοσίαν τοῦ κεχαγιᾶ του ὁ περίφημος Ταχὴρ-Ὀμέρης παρὰ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ Τζεζάερλη Χασὰν-πασσᾶ, καὶ διὰ τὴν περιουσίαν του ἐστάλη ὁ Διβιτὰρ-πασσαζαδὲς Ἀπτή-πεης.

Ὁ Βεστιάριος Μιχαὴλ Μαγουρεάνος ὁ Κανταχουζηνὸς, μέλλων μετοικῆσαι εἰς τὴν Ῥουσσίαν, ἐπώλησε τῷ αὐθέντῃ Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ τὴν μωσίαν του τὸ Ἀφουμάτζι, ἀπέχον τοῦ Βουκουρεστίου ὥρας 2, καὶ ἄλλας του μωσίας.

Τῷ Πετερσὼφ ἔδωκεν ἡ αὐλή του ἀξίαν γερουσιαστοῦ τῆς βασιλείας καὶ καβαλαρίαν τῆς Ἁγίας Ἄννης καὶ κώμας μὲ 500 σκλάβους· καὶ ἀντάμωσε τὸν βεζίρην τῇ κς′ Σεπτεμβρίου διὰ χαιρετισμὸν τοῦ βεζαρετίου του.

Οἱ νησιῶται προσεκλαύθησαν εἰς τοὺς Μοσχόβους ὅτι νὰ τοὺς ἐπῆρεν ὁ Μαυρογένης μὲ φερμάνι πουγγεῖα 60· ἔστειλεν ὁ Πετερσὼφ ἔγγραφον περὶ τούτου εἰς τὴν Πόρταν. Ἠρνήθη ἡ Πόρτα τὸ φερμάνι, ἀλλὰ πέμψασα τῷ ἄνακτι τὸ ἔγγραφον, προσέθετο ἄλλον ἕνα χρόνον εἰς τὴν ἀσυδοσίαν καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἐπιστραφοῦν τὰ ἑξήκοντα τοῖς δεσπόταις.

Ὁ Ῥεπνὶν, ἀφοῦ διῆλθε καὶ διὰ τοῦ Βουκουρεστίου καὶ ἐδεξιώθη λαμπρῶς τε καὶ πολυεξόδως παρὰ τοῦ αὐθέντου τῆς Βλαχίας Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα, κατὰ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλικὴν προσταγὴν τὴν δοθεῖ-

σαν τῷ αὐθέντῃ, ἔφθασεν εἰς τὸν Κιουτζοὺκ-Τζεκμεζέν· ἔστησαν οὖν εἰς τὸ Μάλτεπε πολλὰ τζαδίρια διὰ τὸ γιεμεκλίκι τοῦ Ῥεπνίν.

Τῇ β′ οὖν τοῦ Νοεμβρίου ἔστειλεν ἡ Πόρτα τὸν Δραγομάνον Κωνσταντῖνον Μουρούζην, συμπαραλαβόντα καὶ τὸν ἐνταῦθα πρῶτον δραγομάνον τῶν Μοσχόβων Πίνην, εἰς τὸν Κιουτζοὺκ-Τζεκμετζὲν διὰ νὰ ἐρωτήσουν τὸ χατίρι του.

Τῇ γ′ δὲ τοῦ Νοεμβρίου μὲ τὸν μαρεσιάλον καὶ δραγομάνον του ἔστειλεν εἴδησιν εἰς τὴν Πόρταν τοῦ ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸν Ἅγιον Στέφανον· καὶ ἔστειλεν ἡ Πόρτα εὐθὺς τὸν τεσριφαττζὴ-ἐφένδην καὶ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Μουρούζην μὲ ζαχαρικὰ νὰ τὸν χαιρετήσουν διὰ τὸν ἐρχομόν του. Τῇ δὲ δ′ τοῦ Νοεμβρίου ὁ ῥεϊς-ἐφένδης, ὁ τζαούς-πασης καὶ ἄλλοι μεγάλοι ὀρφικιάλιοι τοῦρκοι τὸν ἐφίλευσαν ἐκεῖ λαμπρῶς. Εἶτα μὲ μίαν προπομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην καὶ πολυάνθρωπον ὑπέρ τινα ἄλλην, παραταθεῖσαν ὥρας ὁλοκλήρους δέκα, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὸ Ἐδιρνέκαπι, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὴν πύλην τοῦ Φαναρίου διῆλθε διὰ τοῦ Παλατᾶ, Ἐγιούπι, Φὶλ-κιοπρουσοὺ καὶ Σταυροδρόμι, ὅπου ἦν καὶ τὸ ἑτοιμασθὲν αὐτῷ δι' ἐξόδων βασιλικῶν ὀσπίτιον. Ἔχει μαζή του ἀνθρώπους 750.

Ὁ βεζίρης ἔστειλε τῷ Ῥεπνὶν ἄνθη καὶ πωρικὰ καὶ μίαν ταπακέραν χρυσῆν μὲ πριλλάντια· ἔστειλε δὲ καὶ τῇ γυναικί του καὶ ταῖς τρισὶν αὐτοῦ θυγατράσιν ἀπὸ ἕνα τζελέγκι διαμαντένιον καὶ πολλὰ κουμάσια χρυσᾶ. Εἶτα ἀντάμωσε τὸν βεζίρην ὁ Ῥεπνὶν μαζὴ μὲ τὸν Πετερσώφ· τὸν ὑπεδέχθη μὲ μεγάλην περιποίησιν, τὸν ἐφόρεσε σερασέρι, ἐφόρεσε δὲ τὸν Πετερσὼφ καὶ τὸν μαρεσιάλον κακουμόγουναις, τὸν δὲ πρῶτον καὶ δεύτερον σεκρετάριον τοῦ ἐλτζηλικίου καὶ δώδεκα τζεντιλόμους τοῦ Ῥεπνὶν ἐφόρεσε ζιντζαπόγουναις, ἐφόρεσε δὲ καὶ 107 καβάδια τοὺς λοιποὺς ἀκολούθους τοῦ Ῥεπνὶν καὶ τοῦ Πετερσώφ, ὅστις ἀπεχαιρέτησε τὸν βεζίρην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ.

Ὁ Ἀπτοὺλ-Κερὶμ-ἐφένδης τίτλῳ πεϊλέρπεη τῆς Ῥούμελης καὶ πρέσβυς τῆς Πόρτας εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Ῥουσσίας ἔφθασεν εἰς τὴν Μόσχαν τῇ ε′ τοῦ Νοεμβρίου, καὶ τῇ ϛ′ εἰσῆλθε μὲ τὸ ἀλάϊ του. Ἐντάμωσε τὸν Πανὶν καὶ τῇ ὑστεραίᾳ τὴν βασίλισσαν· τὸν ἐτίμησαν καθὼς ὅλους τοὺς μεγάλους ἐλτζῆδες. Οἱ δοῦλοί του τὸν κατηγοροῦν ὡς φιλάργυρον.

Πυρκαϊά εἰς τὸ Σταυροδρόμι τῇ ι′ τοῦ Νοεμβρίου. Ἐκάησαν 200 σπίτια καὶ ἐργαστήρια Τούρκων, Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων· παρετάθη ὥρας ἕξ.

Ὁ Δραγομάνος Κωνσταντῖνος Μουρούζης κατέπεισε τὴν Πόρταν ὅτι ὁ Ῥεπνὶν ὡς πληρεξούσιος πρέσβυς διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης ἠμπορεῖ νὰ σμικρύνῃ καὶ νὰ ἐλαττώσῃ καὶ νὰ ἀφαιρέσῃ τινὰ τῶν ζητημάτων. Μεταχειριζόμενον οὖν τὸν Ῥεπνὶν γλυκύτητα πρὸς τοὺς Τούρκους ἀλλ' οὐ σκληρότητα, καὶ συναναστρεφόμενον συχνὰ τὴν νύκτα τεπτίλι τὸν χειμῶνα μὲ τὸν Ἰσμαὴλ-πεην, ῥεϊς-ἐφένδην, παρεκίνει παντοίως ὁ οἰκοδεσπότης Ἰσμαὴλπεης νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ σερπεστιέτι τοῦ Κριμίου καὶ τὸ Κὶλ-πουρούνι. Ἐνοχληθεὶς οὖν τὰ μέγιστα εἶπε τῷ Ἰσμαὴλ-πεῃ, «Γράμμα σᾶς ἔφερα, δότε μοι τὴν ἀπόκρισιν διὰ νὰ πηγαίνω.»

Χάνης τοῦ Κριμίου εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου δεχθεὶς παρὰ τῶν νικητῶν Ῥούσσων τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων ἦτον ὁ Σαχὶπ-Γκιράϊς, ὁ καὶ ἀδελφὸς τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ, τοῦ καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ αὐτονόμου λόγῳ ὁμήρου μετὰ καὶ ἄλλων Ταρτάρων εἰς τὸ Πετερποῦργον ἀποσταλέντος. Τοῦτον οὖν τὸν Σαχὶπ-Γκιράϊν φυγαδεύσας ὁ Δεβλὲτ-Γκιράϊς εἰς τὸ Σινώπι ἥρπασε τὸ χανλίκι τοῦ Κριμίου ἀδείᾳ καὶ βοηθείᾳ τῆς Πόρτας. Ἐπανακάμψας ἀπὸ Πετερπούργου ὁ Σαχὶν-Γκιράϊς κινεῖται κατὰ τοῦ Δεβλὲτ-Γκιράϊ πρὸς ἔξωσίν του, ἀλλὰ νικᾷ ὁ Δεβλὲτ-Γκιράϊς βοηθηθεὶς παρὰ στρατιωτικοῦ τουρκικοῦ ὁποῦ διέτριβεν εἰς τὰ κάστρη τὰ ἐπὶ τῆς νήσου λεγομένης νῆσος τοῦ Ταμανίου, Ταμάνης δηλαδή, Ταμρούκι, Ἄτζα καὶ Ἀτζοῦ, ὅθεν ἐβγαίνει καὶ τὸ καλήτερον χαβιάρι. (Αὕτη ἡ νῆσος περιορίζεται ἀπὸ δύο κλάδους τοῦ ποταμοῦ Κουπὰν καὶ ἀπὸ τὴν Μαιώτιδα λίμνην).

Ἠγανάκτει οὖν τὰ μέγιστα ὁ Ῥεπνὶν διατί δὲν εὐκαίρωσαν ἕως τώρα τὰ κάστρη αὐτά, διὰ τὴν κένωσιν τῶν ὁποίων ἀπὸ κατοικητὰς ὀθωμανοὺς καὶ ὀθωμανικὰ στρατεύματα δὲν ἠμπόρεσεν ἕως τώρα νὰ κατορθώσῃ τὸ νὰ ὑπάγουν μουμπασίρηδες νὰ τὴν ἐνεργήσουν, καὶ ἐπερνοῦσε τὸ πρᾶγμα μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριον, ἐπὶ προφάσεσι τοῦ χειμῶνος καὶ ἄλλαις πλασταῖς καὶ ψευδέσιν αἰτίαις ἀναβαλλούσαις τὸν καιρόν. Καὶ προσέτι ἠγανάκτει διατί νὰ ἀπατηθῇ τὸ καπινέτο τῆς Ῥουσσίας καὶ νὰ παραδώσῃ τοῖς Τούρκοις Χοτίνι, Πεντέρι, Μολδαβίαν τε καὶ Βλαχίαν χωρὶς νὰ πάρῃ ἐν ταὐτῷ εὔκαιρα παρὰ τῆς Πόρτας τὰ ῥηθέντα κάστρη καὶ τὸ Κὶλ-πουρούνι, μὴ ὑποπτευθὲν τὸ ἄστατον καὶ τὴν παλιμβουλίαν τῆς Πόρτας. Προσκαλέσαντες οὖν αὐτὸν εἰς τὸ ζιαφέτι τοῦ βεζίρη τῇ 6′ τοῦ Δεκεμβρίου, ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἔχει δουλειὰν καὶ ὅτι πρὸ τοῦ νὰ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις του δὲν ἠμπορεῖ νὰ πηγαίνῃ εἰς ζιαφέτια, διατί ἠμπορεῖ διὰ τοῦτο νὰ παιδευθῇ ἀπὸ τὴν βασίλισσάν του. Ἔλεγε δὲ τοῖς πᾶσι κοινότερον τὸ ὅτι, «Ἐγὼ δὲν ἦλθα νὰ πολεμήσω μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους· εἶναι πασίδηλον διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθον, καὶ ἀφοῦ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις μου τότε θέλω δεχθεῖ τὸ ζιαφέτι.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1776.

Τῇ ιθ′ τοῦ Ἰανουαρίου ὁ ῥηθεὶς ἐλτζὴς τῶν Ὀθωμανῶν Ἀπτοὺλ-Κερὶμ-ἐφένδης ἀπεχαιρέτησε τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀνεχώρησεν εὐθὺς καὶ ἡ βασίλισσα διὰ τὸ Πετερποῦργον.

Εὐκαίρωσεν ἡ Πόρτα τῶν στρατιωτικῶν της τό τε Κὶλ-πουρούνι καὶ τὰ προῤῥηθέντα τέσσαρα κάστρη τῆς νήσου Ταμάνι· ἦλθε καὶ ἀπόκρισις τοῦ Ῥωμαντζῶφ εἰς τὸν Ῥεπνὶν εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ τὸν ἔγραψεν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐλθούσης τῆς ἀποκρίσεως ἤρξαντο τὰ ζιαφέτια. Τῇ κή οὖν τοῦ Μαρτίου ἔγινε τὸ τοῦ βεζίρη εἰς τὸ Πασσᾶ-καπουσὶ, πολυέξοδον τὰ μέγι-

στα καὶ μεγαλοπρεπέστατον· τὸν ἐχάρισε δὲ ὁ βεζίρης καὶ τζεβαερικὸν πολύτιμον· ἐφόρεσε καὶ σαμουρόγουναν, καὶ οἱ ἄνθρωποί του οἱ μὲν γούνας οἱ δὲ καβάδια. Μετὰ τὸν βεζίρην τὸν ἐφίλευσεν ὁ κεχαγιάπεης, μεθ' ὃν ὁ γιαννιτζάρ-ἀγασῆς, μεθ' ὃν ὁ καπουδάνι-δεργιὰ, μεθ' ὃν ὁ τεφτερδὰρ-ἐφένδης, εἶτα ὁ ρεῒς-ἐφένδης εἰς τὸ βασιλικὸν κιόσι τὸ παρὰ τῷ 'Αναδὸλ-Ἰσὰρ, λεγόμενον κιόσκι τὸ εἰς τὸ Γκιὸκ-σουΐ. Εἰς τὸ ζιαφέτι τοῦ ρεῒς-ἐφένδη Ἰσμαὴλ-πεη ἦτο παρὼν καὶ ὁ Στακιὲφ, ὅν τινα εἶχε πέμψει πρὸ ἡμερῶν ἡ βασίλισσα διὰ πρέσβυν της εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ὀθωμανῶν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ρετζάληδες εἰς τὰ ζιαφέτιά τους ἐχάρισαν τῷ Ῥεπνὶν πολύτιμα τζεβαερικὰ καὶ κουμάσια, ἕκαστος ἀναλόγως κατὰ τὴν ἀξίαν του καὶ μεγαλειότητά του.

Ἐν τούτοις ἐθεωροῦντο καὶ ὑποθέσεις. Κόνσολοι τῆς Ῥουσσίας ἀποφασίσθη νὰ διορισθοῦν εἰς ὅλας τὰς σκάλας τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν τὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, ὡσαύτως καὶ εἰς Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν. Οἱ καπικεχαγιάδες βλαχοπογδάνοι ἔδωκαν τῷ Ῥεπνὶν ἔγγραφον περιέχον πέντε ἄρθρα (χωρὶς νὰ περιέχεται εἰς αὐτὰ τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας,) διὰ νὰ προστεθοῦν εἰς τὸ ἐκδοθησόμενον χάττι-χουμαγιούν. Ἐπραγματεύετο ἐν τούτοις παρὰ τοῦ Ῥεπνὶν καὶ ἡ ἐπικύρωσις τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, καὶ ἡ ἀγόγγυστος ἀποδοχή του, ἀλλ' ἀπετύγχανε πάντοτε τοῦ σκοποῦ, καταφατικὴν ἀπόκρισιν οὐκ ἀκούσας ποτὲ, ἀλλὰ μᾶλλον πόθον καὶ ἔφεσιν τῆς καταργήσεως καὶ ἀναιρέσεως τοῦ τοιούτου ἄρθρου.

Ἦτον διὰ νὰ γένῃ γέννα βασιλικὴ καὶ δονανμᾶς· ὁ Ῥεπνὶν, καίτοι παρακληθεὶς παρὰ τῶν Ῥωμαίων, δὲν ἠθέλησε νὰ μηνύσῃ τὸ νὰ γένουν ταμίρι αἱ ἐκκλησίαι, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀτελείωτοι αἱ ὑποθέσεις του. Ἡ Πόρτα ἠξεύρουσα ὅτι θέλει ζητηθεῖ τὸ ἄρθρον, ἔδωκεν ὁ βεζίρης τὴν ἄδειαν τῷ Δραγομάνῳ τῆς Πόρτας Μουρούζῃ καὶ τῷ πραγματευτῇ του Δημητρίῳ Σκαναβῇ διὰ νὰ φανῇ πῶς γίνεται τὸ πρᾶγμα ἐξ ἰδίας προαιρέσεώς των, καὶ ἐν ταὐτῷ ἔδωκεν ἄδειαν καὶ Ἑβραίοις καὶ Ἀρμενίοις, διὰ νὰ ἀποδειχθῇ περισσότερον ὅτι τὸ κάμουν ἐκ προαιρέσεως. Ἀπὸ ἀστοχασίαν τῶν ἐπιτρόπων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ χατζῆ Ἀσλάνη τζεβαερτζῆ, ἄρχησαν τὸ ταμίρι καὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ κατὰ τὴν εἴδησιν καὶ παρακίνησιν αὐτῶν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, πρὸ τοῦ νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ γέννα· καὶ ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐδόθη προσταγὴ εἰς αὐτοὺς τοῦ βεζίρη, ὅταν ἔδωσε τὴν ἄδειαν, τὸ νὰ μὴν φέρουν σιζιλτὶ, μ' ὅλον τοῦτο ἐκόμιζον τὸν κερεστὲν καὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας μὲ τὰ χαμάλικα τὰ ἄλογα ἀνυποστόλως καὶ παῤῥησίᾳ τοῦ ὅτι κομίζεται διὰ ταμίρι ἐκκλησιῶν. Ὁ μεϊμὰρ-ἀγᾶς προσετάγη παρὰ τοῦ βεζίρη τὸ νὰ παραβλέπῃ, καὶ τὸν ὑπεσχέθησαν καὶ οἱ ῥηθέντες ἐπίτροποι πουγγεῖα 40 δι' ὅλας τὰς ἐκκλησίας· ὅθεν ἀφόβως, καὶ σχεδὸν μεγαλοφώνως ἐκινοῦντο εἰς τὴν ἐργασίαν. Ὡς τόσον εἰς τὸ Ἐγρίκαπι ἐπιστατοῦσεν εἰς τὴν οἰκοδομὴν, ὡς ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας, ὁ Ποστέλνικος Δημήτριος Σοῦτζος, ὁ καὶ Κεπάπης ἐπιλεγόμενος. Δύο σπίτια τῆς ἐκκλησίας ὡς πλησιόχωρα τῇ ἐκκλησίᾳ ἠθέλησε νὰ τὰ κρημνίσῃ διὰ προφύλαξιν τῆς πυρκαϊᾶς, καὶ ἐπρόσταξε τὰς δύο γυναῖκας

—1776

ὁποῦ τὰ κατῴκουν μὲ ἐνοίκιον νὰ ἀναχωρήσουν ἐκεῖθεν· ἐπροφασίσθησαν ὅτι διὰ τὸν χειμῶνα δὲν ἠμποροῦν νὰ ἔβγουν. Ὅθεν αὐτὸς ἀντὶ τοῦ νὰ ἐπιμεληθῇ νὰ τὰς εὕρῃ ἐκεῖ εἰς τὸν μαχαλὲ ἄλλο σπίτι πρὸς κατοικίαν τους καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ ἐνοίκιον διὰ θεραπείαν τους, τὰς ἐβίασε καὶ τὰς ἐξεσπίτωσε δυναστικῶς· δεινοπαθοῦσαι αὗται διήγειρον ἕνα ἐμίρην κακότροπον ἀπὸ ἄλλον μαχαλὲν,(καὶ γὰρ πάντες οἱ μαχαλελῆδες ἦσαν διωρθωμένοι ἀπὸ τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ παγκαρίου τῆς ἐκκλησίας,) καὶ ἐζήτησε τοὺς ἐπιστάτας τῆς οἰκοδομῆς 500 γρόσια διὰ νὰ μὴν δώσῃ ἀρζουχάλι. Ἠρώτησαν οἱ ἐπίτροποι τὸν Ποστέλνικον Δημήτριον τὸ ποιητέον· καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε νὰ τὸν εἰποῦν τό, «Ἐσὺ μαχαλελὴς δὲν εἶσαι, ὅποια ἐκκλησία εἶναι εἰς τὸν μαχαλέν σου ἐκεῖθεν ζήτει.» Ἰδὼν δὲ ὁ ἐμίρης τῇ ὑστεραίᾳ ἐκεῖ καὶ τὸν Δημήτριον αὐτὸν ἔφιππον καὶ ἀκούσας καὶ παρ' ἐκείνου τὰ αὐτὰ, ἔδωκε τῇ Παρασχευῇ τῷ ἄνακτι ἀρτζουχάλι ἔνδον τοῦ τζαμίου τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἀνακράζων τὸ, ἡ πίστις τῶν μουσουλμάνων κατηργήθη, καὶ τὸ, ἂν τὸν φονεύσῃ, θνήσκει μάρτυς, καὶ εἰσὶν ἄνθρωποι ὑπὲρ τοὺς 500 οἱ τὰ τοιαῦτα μὴ δεχόμενοι. Κακῇ τύχῃ ἐξερχομένῳ τοῦ τζαμίου τῷ ἄνακτι ἐδόθη καὶ ἰλάμι διὰ μίαν ἐκκλησίαν Ἀρμενίων κτιζομένην εἰς τὸ Καδίκιοϊ, ἤτοι Χαλκηδόνα, κατὰ τὸ θάῤῥος ὁποῦ ἔλαβον οἱ Ἀρμένιοι ὡς ἐκ μέρους τοῦ βεζίρη διὰ τοῦ Σκαναβῆ τε καὶ χατζῆ Ἀσλάνη, ᾧ τινι ἐπερειδόμενοι ἔκτιζον τὰς ἐκκλησίας καὶ ἄλλοι ἐπίτροποι καὶ μαχαλελῆδες ὀρθόδοξοι. Ἰδὼν οὖν ὁ βεζίρης τὰ τῷ ἄνακτι δοθέντα ἔγγραφα, μᾶλλον φοβηθεὶς, προσέταξε τῷ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ ἵνα περιελθὼν κρημνίσῃ πάντα τὰ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις νεόκτιστα. Εἶχον δὲ ἐξοδιάσει πολλὰ οἱ Χριστιανοὶ πρὸς διόρθωσιν τῶν μαχαλελήδων Τούρκων. Ὅθεν ἐκρήμνισε τὸν εἰς τὴν Ἁγίαν Κυριακὴν καὶ τὸν εἰς τοὺς Ἁγίους Θεοδώρους τοὺς κατὰ τὴν Βλάγκαν νεοκτίστους νάρθηκας· ἐζημίωσε καὶ τὴν κατὰ τὸ Κερεμὶτ-μαχαλεσὴ ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ποτηρᾶ, ἐμπόδισε καὶ τὴν ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τοῦ τοίχου τῆς αὐλῆς τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ κατὰ τὸ Τζουπαλή· προσετάγη δὲ καὶ ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος σφοδρῶς νὰ προστάξῃ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ μὴν οἰκοδομοῦν τὰς ὅσας ἐκρήμνισαν ἐκκλησίας των σκοπῷ τοῦ ἀνοικοδομῆσαι, καί τινες τῶν ἐκκλησιῶν ἔμειναν θέαμα ἐλεεινὸν, ὡς ἡ ἐν τῷ Σαρμασίκι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ ἡ ἐν τῷ Ἐδιρνὲ-καπουσοῦ καὶ ἡ κατὰ τὸ Τὸπ-καπισὴ, καὶ ἡ κατὰ τὰ Ὑψωμαθεῖα, καὶ ἡ κατὰ τὸ Πεσίκτασι, καὶ ἡ κατὰ τὸ Ὀρτάκιοϊ, καὶ ἡ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν, καὶ ἡ κατὰ τὸ Νεοχώριον τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Καὶ χρεωστεῖται αὐτὸ τὸ καλὸν εἰς τὸν λεγόμενον Κεπάπην Δημήτριον Σοῦτζον διὰ τὰς ἀπειλὰς ὁποῦ ἀφρόνως κάμνωντας εἰς τὰς γυναῖκας ἐξηγρίωσεν ὕστερον ἀπολιτεύτως καὶ τὸν κακότροπον ἐμίρην χωρὶς νὰ τὸν περιποιηθῇ δίδωντάς του κἂν ὀλίγα τινά.

Ἀνταμώσας τὸν βεζίρην ὁ Ῥεπνὶν εἶτα καὶ τὸν βασιλέα ἔδωκεν αὐτῷ τὰ πολύτιμα πεσχέσια τῆς βασιλίσσης του πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης· μόνον ἡ γοῦνα τῶν μαύρων ἀλουπίων ἐξετιμήθη εἰς τὸ Πόλσκι τῆς Σιβηρίας 60 χιλιάδας ῥοῦβλια· τὰ δὲ δοθέντα λιθοκόλλητα τῶν πολυτελῶν λίθων ἦσαν

τιμήματος πλείστου ὅσου· πολύτεχνα δὲ καὶ πολλά τινα τὰ δοθέντα, ἐν οἷς μάλιστα ὑπερεῖχε πάντων τὸ ὡρολόγιον.

Ἀντάμωσε τὸν βασιλέα ὁ Ῥεπνὶν, τῇ ἡ τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ ἔλαβε τὸν ἀχτιναμὲν περὶ τῆς εἰρήνης καὶ τὰ πολύτιμα καὶ βασιλικὰ πεσχέσια πρὸς τὴν βασίλισσάν του Αἰκατερίνην πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς εἰρήνης.

Ἀφοῦ ἀντάμωσε καὶ βεζίρην καὶ βασιλέα καὶ ἔδωσε τὰ πολύτιμα πεσχέσια τῆς βασιλίσσης του τῷ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτῃ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὰ διὰ τὴν βασίλισσάν του πολύτιμα, καὶ ἔλαβε καὶ αὐτὸς παρά τε τοῦ βεζίρη καὶ τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη οὐκ ὀλίγα, τὸν εἶπον παρακαλοῦντες διὰ τοῦ ῥεϊς-ἐφένδη Ἰσμαὴλ-πεη, «Γράψε εἰς τὴν αὐλήν σου τὸ ζήτημά μας, ἤτοι τὴν κατάργησιν καὶ ἀναίρεσιν τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων, ἴσως σὲ ἀκούσουν.» Καταπεισθεὶς οὖν καὶ ἀπὸ τοῦ Ταμαρὼφ, σεκρεταρίου τοῦ ἤδη ἀναχωρήσαντος Πετερσὼφ, (ἀναμφιβόλως δωροδοκηθέντος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν,) ἔγραψε κατὰ τὸ ζήτημά τους. Τὸν ἀπεκρίθη ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας μὲ πολλοὺς ἐλέγχους ὁποῦ τὸν ἤγγιζον θανασίμως, προστάζουσά τον νὰ εἰπῇ εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι οὔτε μία θρὶξ, οὔτε ἰῶτα ἓν δὲν εἶναι τρόπος νὰ μεταβληθῇ οὔτε νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τὰ συμφωνηθέντα τε καὶ ὑπογραφέντα.

Ἐδόθη λογαριασμὸς τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ τῇ κδ' τοῦ Ἰανουαρίου· ἐφάνη εἰσόδημα πουγγεῖα 306, ἐξ ὧν ἐπληρώθησαν τὰ ἔξοδα τῆς πατριαρχείας πουγγεῖα 80, καὶ ἄλλα 20 ἐπληρώθησαν τῷ πρέσβει τοῦ Βρανδεβούργου διὰ νὰ ἐλευθερώσουν τὰ ἀσημικὰ τῆς ἐκκλησίας ὁποῦ ἦσαν ἐκεῖ ἀμανέτι· ἐπλήρωσαν δὲ καὶ τὰ διάφορα τῶν χρεωστουμένων 870 πουγγείων, ἔδωκαν εἰς τοὺς κουδουμιέδες, μισθοὺς χουδάμηδων καὶ ἄλλα λιανικὰ ἔξοδα πουγγεῖα 48· ἔδωκαν καὶ τῷ πατριάρχῃ Σωφρονίῳ διὰ ζωοτροφίαν του πουγγεῖα 12, καὶ ἐξέπεσαν καὶ κεφάλαιον χρέους πουγγεῖα 66, ὥστε ἔμεινε τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ πουγγεῖα 804.

Μὲ ζαΐμην ἐστάλθησαν καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ῥούμελην ἄνθρωποι τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν σκλαβωθέντων Βλάχων. Εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ εἰς τοὺς τόπους τοῦ Καραοσμάνογλου τοὺς παρὰ τῇ Σμύρνῃ ἔμειναν πολλοὶ, εἰς τὸ Τούρνοβον ἔμειναν ἑκατὸν, καὶ εἰς τὸ Ῥουστζούκι ἑξακόσιοι.

Ἐδόθη μὲ χάττι-χουμαγιοὺν τὸ Βεζίρ-κισλασὶ τὸ εἰς τὰ χώματα τῆς Βλαχίας παρὰ τῇ πόλει Προϊλάβῳ εἰς τὸν αὐθέντην τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην, μὲ ὑπόσχεσιν ὁποῦ νὰ πληρώσῃ τῇ Χανοὺμ-σουλτάνῃ (θυγατρὶ τοῦ γέροντος Πεκὶρ-πασσᾶ καὶ τῆς σουλτάνης ἀδελφῆς τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη, καθημένης εἰς τὸν μαχαλὲ τῆς Πόλεως λεγόμενον Χαλιτζιλὰρκιοσκιοὺ,) γρόσια τὸν ἀριθμὸν 17,499 καὶ ἄσπρα 30, εἰς τρία κίστια.

Ὁ Ῥεπνὶν ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Πόλιν τῇ ιγ' τοῦ Μαΐου μὲ πολλὴν προπομπὴν καὶ παράταξιν· τὸν ἐσυντρόφευε καὶ ἕνας ἰκὶ-τουϊλοὺ πασσᾶς καὶ ὁ μιχμανδάρης του Ἀχμέτ-πεης ὁ Καΐσερλης.

Ὁ Στακιὲφ, πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας εἰς τὴν ὀθωμανικὴν αὐλὴν, ἀντάμωσε τὸν βεζίρην τῇ ά τοῦ Ἀπριλίου, καὶ τὸν ἐφόρεσε τὴν συνειθισμένην κακου-

μόγουναν, καὶ τὴν ιή 'Απριλίου ἀντάμωσεν ὁ αὐτὸς καὶ τὸν βασιλέα. Ὁ Στακιὲφ πάσχει νὰ καθαιρεθῇ ὁ χάνης Δεβλὲτ-Γκιράϊς ὡς σκανδαλοποιὸς καὶ κατὰ τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων κινούμενος.

Ὁ Καΐσαρλης αὐτὸς 'Αχμὲτ-πεης διωρίσθη νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Κρίμι μαζὴ μὲ τοὺς Μιρζᾶδες καὶ μὲ τὸν καζασκέρην τοῦ Κριμίου ὁποῦ προλαβόντως εἶχαν ἔλθει προσκλαιόμενοι διὰ τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ ζητοῦντες τὴν ἀναίρεσίν του, καὶ ἀνεχώρησε Μαΐου τῇ κδ'.

Τὸ εἰς τὴν νῆσον τοῦ 'Αντιγόνου ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ 'Αγίου Γεωργίου ἐδόθη τοῖς καπήλοις, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον διὰ τὴν ἀμέλειαν τοῦ κατὰ καιρὸν Χαλκηδόνος. 'Επεσκευάσθη οὖν καὶ ἀνῳκοδομήθη παρ' αὐτῶν, κτισθέντος καὶ τοίχου τῆς περιοχῆς· ἔχει τόπους πολλοὺς ἀκαλλιεργήτους καὶ σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῆς νήσου.

Μουσαβερὲς εἰς τοῦ μουφτῆ μὲ ὅλους τοὺς ρετζάληδες διὰ τὰ δύο καὶ ἥμισυ καδιλίκια ὁποῦ ἐπῆρεν ὁ ἰμπεράτωρ εἰς τὴν Μολδαβίαν· ἐδυσκολεύθησαν εἰς τὸ νὰ τὸ στέρξουν, μ' ὅλον τοῦτο τὸ ἔστερξαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης βιαζόμενοι.

Ὁ αὐτὸς ἰμπεράτωρ τῆς Νεμτζίας ἀπὸ τὸ Σλὰμ-'Ρίμνικον, καδιλίκι τῆς Βλαχίας, οὗ μητρόπολις τὸ Φωξάνι, ἕως εἰς τὸ Μεχεδίντζι, εἰς τὰ βουνὰ τῆς Βλαχίας ὁποῦ συνορεύουν μὲ τὴν Οὐγγρίαν καὶ 'Ερδελίαν, οἰκειοποιήθη τόπον τῆς Βλαχίας πλάτους πῇ μὲν δύο, πῇ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν.

Εἰς τὸ σπίτι τοῦ 'Ισμαὴλ-πεη ρεῒς-ἐφένδη ἔγινε μουκιαλεμὲς μὲ τὸν Στακιὲφ, παρόντος καὶ τοῦ πεϊλικτζῆ-ἐφένδη καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Κωνσταντίνου Μουρούζη. Ζητεῖ ὁ Στακιὲφ, κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ προσταγὴν τῆς αὐλῆς του, τὴν ἀπόκρισιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνηθέντων μέχρι καὶ ἑνὸς ἰῶτα· τὸν εἶπον τὸ ὅτι θέλουν συμβουλευθεῖ κοινότερον καὶ θέλουν τοῦ τὴν δώσει. 'Ελάλησε σκληρῶς, ἐπαπειλῶν πόλεμον ἂν δὲν ἐνεργηθοῦν.

Σχολεῖον μουσικῆς συνεκροτήθη· ὑπεσχέθησαν τῷ πρωτοψάλτῃ Δανιὴλ γρ. 400 τὸν χρόνον διὰ νὰ παραδίδῃ μαθηματάρι, προσετάγησαν καὶ ὁ λαμπαδάριος Πέτρος καὶ ὁ δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ Γιακουμάκης νὰ παραδίδουν παπαδικὴν καὶ στιχηράρι.

Θνήσκει ὁ Μεχμὲτ-πασσᾶς, ἡγεμὼν τῆς 'Ισκενδερούνας, ἤτοι τῆς ἐν τῇ 'Αλβανίᾳ 'Αλεξανδρείας· ὁ υἱός του Μαχμοὺτ-πεης ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Πόρταν νὰ τοῦ δοθῇ καὶ ἡ τοπαρχία τοῦ πατρός του εἰς τὴν 'Ισκενδερούνα καὶ πασσαλίκι μὲ τρία τούγια. 'Η Πόρτα ἀντὶ τούτων ἔστειλε τὸν Τζερκὲζ-πεην ἐπιστάτην νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ 6,000 πουγγεῖα τὰ τοῦ πατρός του· αὐτὸς οὖν συναθροίσας χιλιάδας τινὰς 'Αλβανιτῶν παρεφύλαττε τόσον τὸν Τζερκὲζ-πεην ὅσον καὶ τὸν σταλέντα ἐκεῖσε τοπάρχην καὶ πασσᾶν Ἀϊδοζλουν τὸν ἀπὸ ποσταντζήπασην τῆς 'Αδριανουπόλεως. Ταῦτα μαθοῦσα ἡ Πόρτα ἔστειλε κατ' αὐτοῦ τὸν Κοὺρτ-πασσᾶν διὰ νὰ τὸν πολεμήσῃ. Πολέμου οὖν συγκροτηθέντος ἐνικήθη ὁ Κοὺρτ-πασσᾶς ὁλοκλήρως· ὅθεν ὁ Μαχμοὺτ-πεης ἐξαγριωθεὶς, ἀγκαλὰ καὶ προλαβόν-

τως διὰ νὰ τὸν δοθοῦν τὰ τρία τούγια ὑπεσχέθη δόσιν τινὰ χρηματικὴν τὴν ἐσθ' ὅτε συνειθιζομένην, μ' ὅλον τοῦτο μετὰ τὴν κατὰ τοῦ Κοὺρτ-πασσᾶ νίκην ἀπεκρίθη διὰ τὰ ζητούμενα 6,000 πουγγεῖα τὸ ὅτι τὰ ἐκέρδισεν ὁ πατήρ του ὄχι ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τοῦ πτωχοτάτου πασσαλικίου τῆς Ἰσκενδερούνας, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἐμπόριον ὁποῦ εἶχεν εἰς τὴν Βενετίαν, καὶ ἔδειξε καὶ τὰ κατάστιχα τῶν ἐξοδιασθέντων εἰς λιθίνας οἰκοδομὰς ἀναγκαίας καὶ τοῖς αὐτόχθοσιν ἐπωφελεῖς, γεφύρας δηλαδὴ καὶ πανδοχεῖα, καὶ εἰς εἰσοδήματα διὰ τὴν ἐν καιρῷ χρείας ἀναγκαίαν ἐπισκευὴν τῶν ῥηθεισῶν οἰκοδομῶν. Ὁ Τζερκέζ-πεης ὡς τόσον ταλαιπωρούμενος ἀπὸ τὴν φυλακὴν τὸν κατέπεισε νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ, ὑποσχεθεὶς τὸ ὅτι θέλει τελειωθοῦν τὰ ζητήματά του ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὴν Πόλιν, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ τὸν ἐστάλη μετά τινας μῆνας καὶ τὸ πασσαλίκι τῆς Ἰσκενδερούνας καὶ τὸ πασσαλίκι τῶν τριῶν τουγιῶν.

Τὸ γιουμρούκι τῆς νικοτιανῆς τὸ εἰς τὴν Πόλιν διηρέθη εἰς 160 σεχίμια ἤτοι μερίδια, πωληθὲν τὸ κάθε μερίδιον πουγγεῖα 25 μὲ κέρδος ἐτήσιον πουγγείων 5. Ὁ μουατζελὲς ἤτοι ὅλον τὸ κέρδος αὐτῶν τῶν σεχιμίων συνεποσώθη διὰ τὸ μιρὶ πουγγεῖα 2,400 ἢ μᾶλλον εἰπεῖν 4,000.

Τὸ Σεχριζὸρ εἶναι ἐπαρχία ὁποῦ περιέχει 17 καδιλίκια, ἀφ' ἑκάστου τῶν ὁποίων ἠμπορεῖ νὰ στρατολογηθῇ στράτευμα 10,000. Λέγεται δὲ τὸ σαντζάκι αὐτὸ Καρᾶ-Τζουράνι παρὰ τῷ φρουρίῳ καὶ πόλει Κιερκιούτ. Ἦν οὖν τὸ Σεχριζὸρ ἀνέκαθεν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Παγδὰτ βαλισῆ, ὡσαύτως καὶ τὸ Μαρδίνι καὶ ἅπασα ἡ ἐπαρχία τοῦ Μουσουλίου ἦσαν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ Παγδὰτ βαλισῆ, καὶ μόνον τὴν πόλιν Νινεῦτ ἐξουσίαζεν ὁ Μουσοὺλ βαλισῆ. Ἀπέσπασαν οὖν τὸ Σεχριζὸρ καὶ τὸ ἔδωκαν τῷ Κιερκιοὺτ βαλισῆ· ὕστερον τὸ ἔκαμαν πασσαλίκι ξεχωριστὸν, καὶ διώρισαν διὰ πασσᾶν του τὸν Χασὰν-πασσᾶν, ὅστις ἐπὶ τοῦ φονευθέντος Παγδὰτ βαλισῆ Ὀμὲρ-πασσᾶ ἦτον βοϊβόδας εἰς τὸ Μαρδίνι, καὶ ἔδωκαν αὐτῷ καὶ πουγγεῖα 200 διὰ τὸν κατὰ τῶν Περσῶν πόλεμον.

Ὁ ἐπανακάμψας ἀπὸ Πετερπούργου Σαχὶν-Γκιραΐς ἀδείᾳ καὶ βοηθείᾳ τῶν Ῥούσσων ἔγινε χάνης τέλος πάντων φυγόντος τοῦ Δεβλὲτ-Γκιραΐ εἰς τὸ Σινώπι· κἀκεῖθεν ἐλθόντα εἰς τὸ Πεΐκοζι ὑπεδέχθη ὁ βεζίρης Δερβὶς-πασσᾶς· εἶτα τὸν ἔστειλεν ἡ Πόρτα εἰς τὸ τζιφτιλίκι του· ἐγένοντο ταῦτα κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον.

Εἰς ἕνα γαλιόνι μήκους πηχῶν 43 ½ ἡ πρώτη παταρία ἔχει εἰς τὸ ἓν μέρος τόπια 14 καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἄλλα 14· τούτων οἱ γκιουλέδες ζυγιάζει ἕκαστος ὀκάδας 6· ἡ δευτέρα παταρία ἔχει πάλιν ἑκατέρωθεν ἀνὰ τόπια 14 τῶν ὁποίων οἱ γκιουλέδες ζυγιάζει ὁ καθεὶς ὀκάδες 3· τὰ ἐπὶ τῆς πρύμνης 3 ἢ 4 ἑκατέρωθεν, ἔχουν γκιουλέδες ὁποῦ ζυγιάζει ὁ καθεὶς 1 ½ ὀκᾶν, τὰ ἐπὶ τῆς πρώρας 2 ἑκατέρωθεν ἔχουν γκιουλέδες τοῦ αὐτοῦ βάρους· τὸ τόπι ὁποῦ σύρει γκιουλὲ ὀκάδας 6 ζυγιάζει καντάρια 38.

Καταχρώμενος ὁ Προύσης Μελέτιος τὴν πατριαρχείαν καὶ τοῦ Σωφρονίου ὡς καί ποτε τὴν τοῦ Θεοδοσίου, καὶ ἐνεργῶν καὶ τελειῶν τὰ πάντα ἄνευ συνοδικῆς συγκατανεύσεως καὶ μόνον διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν δύο ἐπιτρόπων

Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ χατζῆ Ἀσλάνη, ὑπέπεσεν εἰς γογγυσμὸν τῶν συναδέλφων του ἀρχιερέων καὶ εἰς κατηγορίας προφανεῖς τοῦ χριστωνύμου λαοῦ· ὅθεν ἄρχοντες φίλοι του τρεῖς οἱ καὶ συνεργοί του τὸν παρεκίνησαν συμβουλευτικῶς ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του Προῦσαν διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς καταλαλιᾶς καὶ τῆς ἀτίμου ἴσως ἀποστολῆς εἰς αὐτὴν ἐν εἴδει ἐξορίας, ὃ καὶ ἐγένετο, καὶ ἡσύχασεν ἡ ἐκκλησία.

Ὁ βεζίρης Δερβις-Μεχμὲτ-πασσᾶς γενόμενος βεζίρης εὐθὺς ἔκαμε κεχαγιάπεην τὸν Μασαλατζὴ Ἰπραὴμ-ἐφένδην, προλαβόντως τεφτερδάρην εἶτα καὶ κεχαγιάπεην· μεθ' ὃν ἔκαμε τὸν Δαλελὴ-Μουσταφᾶ-ἐφένδην,μεθ' ὃν τὸν Δερένδελη.

Ὁ γιαζιτζὴ-ἐφένδης τοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ, Ἰσμιρλὴ-Ἀχμέτης, παίρνωντας πολλὰ ῥουσφέτια καὶ ἐνεργῶντας πολλὰς ἀτόπους ὑποθέσεις, ὠνειδίσθη μὲ ἐλέγχους ἀπὸ τὸν μουφτὴν Δουριζαδὲν διὰ τὰς ἀτόπους του πράξεις· διέβαλε τὸν μουφτὴν πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἔγινεν αἴτιος νὰ μανζιλευθῇ, καὶ νὰ γένῃ μουφτὴς ὁ Μουλλᾶ-πεης· ἀλλ' αὐτὸς ὁ νέος μουφτὴς διηγηθεὶς τῷ βασιλεῖ τὰς ἀτόπους πράξεις καὶ πολλὰς καὶ μεγάλας αἰσχροκερδείας τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδη, ἔγινεν αἴτιος νὰ μανζιλευθῇ, καὶ προσετάγη νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του, καὶ ὕστερον ἐξωρίσθη εἰς τὴν Σμύρνην κατὰ μῆνα Νοέμβριον.

Ἔκτισεν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης εἰς τὸ Ἀφουμάτζι τὴν κίρτζμαν καὶ τὰ σπίτια τὰ κατακαέντα ὑπὸ τῶν Μοσχόβων, ἀλλὰ μεγαλοπρεπέστερα τῶν πάλαι κατακαέντων.

Καταχρημνισθεῖσα ἡ αὐθεντικὴ κούρτη παρὰ τῶν Μοσχόβων ἐδεῖτο ἐπισκευῆς. Φθάσας οὖν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης εἰς τὸ Βουκουρέστι τῷ ἔτει 1775 ἐκάθισεν εἰς τὰ σπίτια τοῦ Πραγκοβάνου Νικολάου. Ἔγινε κέσφι ἡ ἐπισκευὴ τῆς κούρτης διὰ 300 πουγγεῖα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κούρτη κεῖται ἐπὶ τόπου χαμηλοῦ καὶ ἀκολούθως δυσκραεστάτου ἀέρος, ἐκρίθη εὔλογον κοινῇ γνώμῃ ν' ἀνεγερθῇ ἐκ βάθρων ἄλλη ἐπὶ τόπου ὑψηλοῦ, οἷος ἦν ἡ ἄμπελος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μιχάλ-βοδα, μὲ τὸ νὰ ἠμπορῇ νὰ τελειώσῃ μὲ τὰ αὐτὰ 300 πουγγεῖα. Ἤρξαντο οὖν τὴν οἰκοδομὴν τὸν Μάρτιον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1775, καὶ μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦδε τοῦ 1776 ἐτελείωσεν ἡ οἰκοδομή, ἄνευ τοῦ τείχους τῆς περιοχῆς καὶ τῶν ἱπποστασίων τε καὶ μαγειρείων καὶ τῶν διὰ τοὺς σεϊμένηδες καὶ Ἀρβανίτας περὶ τὸ τεῖχος οἰκίσκων.

Παραιτηθέντος τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Πόσνας ἔγινε Πόσνας ὁ πρωτοσύγκελλος τοῦ πατριάρχου· ὅθεν ἔγινε πρωτοσύγκελλος ὁ ἀρχιδιάκονος Ματθαῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Ποστελνίκου Γεωργίου Τζαννέτου Μουρούζη, καὶ ἀρχιδιάκονος ἔγινεν ὁ τριτεύων Ἱερεμίας, υἱὸς τοῦ πεϊζαδὲ Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου, υἱοῦ τοῦ Νικολάου βοεβόδα, καὶ τριτεύων ἔγινεν ὁ Μακάριος, υἱὸς τοῦ Ἄγα Δημητρίου Σερπάνου καὶ ἔγκονος ἐκ μητρὸς τοῦ ἰατροῦ Μιχαλάκη Μάνου.

Τὰ γιουμρούκια τῆς νικοτιανῆς τὰ ἐν τῇ Συρίᾳ διηρέθησαν εἰς 80 σεχίμια, ἤτοι μερίδια, τὸ κάθε μερίδιον ἐπωλήθη πουγγεῖα 20 μὲ κέρδος ἐτήσιον πουγγείων 5. Ὁ μουατζελές, ἤτοι ὅλον τὸ κέρδος τῶν 80 αὐτῶν μεριδίων συνεποσώθη διὰ τὸ μιρὶ πουγγεῖα ὅλα 1,600· προσφάτως ἐφευρέθησαν αὐτὰ τὰ νέα κέρδη παρὰ τῆς Πόρτας μὲ τὸ νὰ μὴν ἀρκῇ τὸ ἐτήσιον εἰ-

σόδημα τῆς βασιλείας εἰς τὰ πολλὰ ἔξοδα ὁποῦ κάμνει μάλιστα ὁ καπουδάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ στόλου· καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀπτοὺλ Χαμίτης τὰ ὅσα συνάζει, εἴτε ἀπὸ κυρίου εἰσοδήματος εἴτε ἀπὸ τυχηρὰ, τὰ κατεξοδιάζει ἀσώτως εἰς τὰς πολλάς του καδίνας, οὔσας ἑπτὰ παρὰ συνήθειαν, γυναικοκρατούμενος εἰς ἄκρον καὶ ἀσελγῶν.

Ἐπροστάχθησαν οἱ δύο ἡγεμόνες τῆς Βλαχοπογδανίας νὰ ναυπηγήσουν ἕκαστος μὲ ἴδιά τους ἔξοδα ἀπὸ ἕνα γαλιόνι μήκους πηχῶν 41 ½, καὶ νὰ τὰ ἁρματώσουν καὶ μὲ τὰ συνήθη τόπια, παλαμάρια καὶ ἀγκύρας· παρηγγέλθησαν δὲ καὶ ὁ Τζανικλὴ Ἀλή-πεης καὶ ὁ Χασὰν Τζαούσογλους καὶ ἄλλοι δερεπέηδες καί τινες πασσᾶδες οἱ πάντες 20, νὰ ναυπηγήσῃ ἕκαστος ἀπὸ ἕνα. Ὁ καπουδάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶς προβάλλωντάς το εἰς τὸν βεζίρην Δερβὶς-πασσᾶν δὲν εἰσηκούσθη παρὰ τοῦ βεζίρη μὴ θέλοντος τὴν ζημίαν τῶν ναυπηγησόντων, ἀλλ' ὁ Χασὰν-πασσᾶς ἐπιμένων εἰς τὸν σκοπόν του τὸ κατώρθωσε διὰ βασιλικῆς προσταγῆς. Ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διώρισεν ἐπιστάτην τῆς ναυπηγίας τοῦ γαλιονίου του εἰς τὸ Γαλάτζι τὸν Ποστέλνικον Δημήτριον Σοῦτζον τὸν καὶ Κεπάπην ἐπιλεγόμενον, καὶ τελειώσαντα τὴν ναυπηγίαν τὸν ἐτίμησε χιζμὲτ μουκαπελεσινδὲ καὶ μὲ τὸν τίτλον τοῦ ὀφφικίου τῆς σπαθαρίας, καὶ τὸν ἐπλήρωσε καὶ 300 πουγγεῖα διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ κερεστὲ, τῶν καρφίων καὶ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν. Ἀλλὰ κλέψας αὐτὸς τὰ 100 πουγγεῖα καὶ μὴ πληρώσας τὰ δίκαια τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐξαναπλήρωσεν ὁ αὐθέντης, καὶ ἀφοῦ κατευωδόθη τὸ γαλιόνι εἰς τὴν Πόλιν αἱ κάμαραί του ἦσαν ἀνοικοδόμητοι, καὶ ἄλλα πολλὰ τῷ ἔλλειπον καὶ ἐφτιάσθησαν ἐδῶ μὲ νέα ἔξοδα. Τὰ τόπια ἠγοράσθησαν ἀπὸ τὰ σβέτζικα ὁποῦ ἐστάλησαν εἰς τὸν τερσανὲ μαχσουπὲν διὰ τὸ χρέος τοῦ ῥηγὸς τῆς Σβετζίας Καρόλου τοῦ ΙΒ' τοῦ πρὸς τὸν σουλτὰν Ἀχμέτην.

Ἠλευθερώθη τῆς εἰς τὴν Σμύρνην ἐξορίας ὁ προῤῥηθεὶς Ἀχμὲτ-ἐφένδης, γιαζιτζὴς τοῦ δαρουσσααδὲ-ἀγασὴ, καὶ ἔγινε σουρὲ ἐμινής· εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστασίαν διὰ τὸν πηγαινοερχομόν του θέλει ἐξοδιάσει ἀφεύκτως πουγγεῖα ὑπὲρ τὰ 500.

Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος ἀφοῦ ἔδωσε τὰς ὁμολογίας τῶν ἑπτὰ πουγγείων ὁποῦ εἶχε λαβεῖν παρὰ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἔλαβεν ἄδειαν τοῦ νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ ἀντικρὺ τοῦ πατριαρχείου.

Τῇ κδ' τοῦ Νοεμβρίου καθῃρέθη ὁ μουφτὴς Μεχμὲτ-Σαλὴ-ἐφένδης καὶ ἐξωρίσθη εἰς τὴν Προῦσαν, ἔγινε δὲ μουφτὴς ὁ Ἰρανὴ-ἐφένδης, καὶ ῥεϊσουλούλιεμᾶς ὁ Ῥούμελη καζασκερὴ Μουρὰτ μουλλᾶς.

Ὁ υἱὸς τοῦ Πενάκη καὶ ἄλλοι προεστῶτες Μωραῖται ὑστερηθέντες τῶν ἐκεῖσε ὑπαρχόντων τους ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν, καὶ μὲ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Στακιὲφ ἐζήτουν τὴν ἐπιστροφὴν τῶν πραγμάτων τους. Ὁ σουλτάνος αὐτὰ τὰ εἶχε χαρίσει τῷ μουφτῇ Μουλλᾷ-πεῃ· τοὺς ἐδόθησαν μ' ὅλον τοῦτο τινὰ μετά τινας μῆνας, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Πενάκη ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κρίμι.

Ἀγοράσαντες οἱ Ῥοῦσσοι νῆας παρὰ τῶν Ἐγγλέζων διὰ ἐμπόριον ἐφε-

ρον εἰς τὴν Πόλιν ἀπὸ τὸ Κρίμι βούτυρον, χαβιάρι, μαλλὶ καὶ σίδηρον, χρηζούσης τὰ μέγιστα τῆς Πόλεως βουτύρου τε καὶ σιδήρου.

Τὸ τάγμα τῶν Κοζάκων τοῦ Ζαπορόβ, ἤτοι τῶν Ζαποροβάνων, κατήργησε καὶ ἀπέσβεσεν ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνα ὡς ἐπιζήμιον εἰς τὰς γειτονικάς της ἐπαρχίας καὶ ἀνυπότακτον εἰς τὰς προσταγάς της. Αὐτοὶ ἀνέκαθεν ἦσαν μέρος τῶν Κοζάκων τῆς Μικρᾶς Ῥουσσίας· ἐχωρίσθησαν ἐκείνων διὰ τὴν διαφορὰν τῶν ἠθῶν καὶ ἄλλων ἐθίμων τε καὶ συνηθειῶν, ἀνεχώρησαν τῆς γειναμένης καὶ κατῴκησαν ἐκεῖθεν τῶν καταῤῥακτῶν τοῦ ποταμοῦ Νίπρου, ἔνθα οὐκ ἦν οὐδὲν ἄλλο τι οἴκημα εἰμὴ ταγμάτων τινῶν πολεμικῶν, μὲ σκοπὸν τὸ νὰ ἐμποδίζουν τὰς λεηλασίας τῶν Ταρτάρων. Ἐκεῖσε οὖν τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου αὐξηθέντες τὸν ἀριθμὸν ἀπεφάσισαν καὶ μὲ ἀπόφασιν πολιτικὴν τοῦ νὰ μὴν ὁμιλῶσι γάμῳ, καὶ διὰ νὰ μὴν ἐξαλειφθῶσι μὴ τεκνοποιοῦντες ἤρξαντο νὰ δέχωνται εἰς τὴν συντροφίαν τους κάθε εἶδος κακοτρόπων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, διαφερόντων καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν διάλεκτον καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν, καὶ ἔζουσαν μὲ τὰς λεηλασίας. Ἀτακτοῦντας οὖν τὰ μέγιστα ἔξωσεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξε τῶν ἐπαρχιῶν της ἡ βασιλίς. Διωχθέντες οὖν ἦλθον καὶ κατῴκησαν εἴς τινας νήσους ἐρήμους τοῦ Δουνάβεως, καὶ ταῦτα εἰς τὰς παρὰ τῇ Δρύστρᾳ, καὶ εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου πόντου τὰς παρὰ τῷ στομίῳ τοῦ Δουνάβεως, Σουλινᾶ καὶ Κελὶ καὶ Καρᾶ-χαρμάνι.

Μιρζᾶδες καὶ προεστῶτες Τάρταροι ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν προσεκλαύθησαν διὰ τὸ διορισθὲν αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· ἀνήγγειλαν δὲ καὶ τὸ ὅτι τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Σαχὶπ-Γκιραΐ εἰς τὸ νὰ ἀνακηρυχθῇ χάνης ἀπέβη κενὸν καὶ ἀνενέργητον, καὶ ἔμεινε πάλιν χάνης ὁ Σαχὶν-Γκιραΐς.

Ἀπελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν σύνοδον, κατὰ μῆνα Ἰούνιον, ἐκ μέρους τοῦ ἀρχοντικοῦ συστήματος, παρόντος τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου, εἶπον τὸ νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐπαρχίας των ὁ ἀπὸ Κρήτης Κυζίκου Γεράσιμος, ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἀθηνῶν· καὶ οἱ μὲν δύο ἀπῆλθον, ὁ δὲ Θεσσαλονίκης δωροδοκήσας τινὰς τῶν ἀρχόντων παρέβη τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν.

Συνεχῶς γίγνονται μουσαβερέδες μεγάλοι εἰς τοῦ μουφτῆ, παρόντος τοῦ βεζίρη, τῶν χάλια καὶ σάπικα καζασκέρηδων, τῶν χάλια καὶ σάπικα ῥεΐσηδων, τοῦ Ῥεσμῆ-Ἀχμὲτ-ἐφένδη, τοῦ νισαντζῆ, τοῦ Ἀπτουῤῥαζάκη, τοῦ πεϊλικτζῆ-ἐφένδη καὶ τοῦ ἀμετζῆ· διαλέγονται δὲ περὶ τῶν ῥουσσικῶν ζητημάτων καὶ διὰ τὸ Ταμάνι, Τιμροῦκι, Ἄτζα καὶ Ἀτζοῦ καὶ Κουπάνι. Ἀνεγνώσθη καὶ τὸ ταχρίρι τοῦ Ἐγγλέζου διὰ τὴν ὁμοσπονδίαν τὴν μεταξὺ Μοσχόβων καὶ Νέμτζων. Τοὺς εἶπεν ὁ βεζίρης τὸ ὅτι ἂν δὲν τελειώσουν τὰ ζητήματα τῆς Ῥουσσίας ἐπαπειλεῖται ἐκ μέρους της πόλεμος. Δὲν ἔγινε κάμμία ἀπόφασις· καὶ αὐτοὶ ὁποῦ λαλοῦνται εἰς τοὺς μουσαβερέδες ἀηδιάζουσι καὶ ἤθελον νὰ μὴ λαλῶνται· θέλουν νὰ τελειώσουν αἱ μεταξὺ Ῥουσσίας ταραχαὶ καὶ διαφωνίαι, ἀμὴ φοβούμενοι τὸ πλῆθος δὲν τολμῶσι νὰ φανερώσωσι τὴν γνώμην τους περὶ τοῦ ποιητέου.

Ἐξωρίσθη ἀτίμως ὁ ῥεΐς-ἐφένδης Ἰσμαὴλ-πεης εἰς τὴν Κύπρον ὀργισθέντος τοῦ βασιλέως κατ' αὐτοῦ δι' αἰτίαν μέχρι τοῦδε ἄγνωστον· ἀλλὰ

μετά τινας μῆνας ἐξεδόθη ὁρισμὸς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Χίον, ὃ καὶ ἐγένετο.

Ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτης τὸ παρὰ τῷ Παχτζὲκαπουσὶ ἰμαρέτι, ζεπίλι, τουρπὲν καὶ τὰ ἐργαστήρια, τὰ πάντα λιθόκτιστα.

Ὁ Σκαναβῆς ὑπεσχέθη τῇ Ζεϊνὲπ-σουλτάνῃ 100 πουγγεῖα διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν τὸν πεϊζαδὲν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην, ἥτις ἀπελθοῦσα εἰς τὰ ἀνακτόρια κατέπεισε τὸν ἀδελφόν της νὰ τὸ τελειώσῃ. Ἐπρόσταξεν οὖν τὸν βεζίρην Δερβὶς-πασσᾶν νὰ τὸ ἐνεργήσῃ, ἀγκαλὰ καὶ ὁ Καρᾶ-σιλιχτάρης τοῦ βασιλέως συνομιλῶντας μὲ τὸν Γιάννην κάλφαν νὰ ἔμαθε παρ' αὐτοῦ τὸ ὅτι δὲν ἦτον ποτὲ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ πεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος, καὶ ἀκολούθως νὰ εὗρε ψεῦδος τὸ ῥηθὲν τῷ σουλτάνῳ παρὰ τῆς ἀδελφῆς του τὸ ὅτι εἶναι πρακτικὸς καὶ εἰδήμων τῆς ἐπαρχίας Βλαχίας, καὶ ὁ σαράφης Πετράκης, ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ Καρᾶ-σιλιχτάρη διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, νὰ εἶπε, «Παρὰ ὁποῦ νὰ κάμετε νέον αὐθέντην, καὶ νὰ λαληθῇ πῶς ἐπήρετε ἄσπρα, καὶ νὰ περιβαρύνῃ καὶ τὸν ἐκεῖσε ῥαγιᾶν ὁ νέος αὐθέντης διὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ἅπερ ἐδανείσθη ἔξοδα τῆς αὐθεντείας, λάβετε διπλᾶ παρὰ τοῦ τανῦν ἡγεμονεύοντος, ὁποῦ οὔτέ τις νὰ τὸ γνωρίσῃ οὔτε οἱ ἐκεῖσε πτωχοὶ νὰ ἐνοχληθοῦν μὲ πληρωμὴν νέας δασμοφορίας.» Μ' ὅλον τοῦτο ὁ Στακιὲρ λαβὼν τὴν εἴδησιν, οὐκ οἶδα πόθεν, ἐμήνυσε μὲ τὸν πρωτοδραγομάνον του Πιζάνην αὐτοπροσώπως τὸ νὰ ἀπέχῃ τοῦ τοιούτου κινήματος ὡς πάντῃ ἐναντίου εἰς τὸ συμφωνηθὲν ἄρθρον καὶ ἀναιρετικοῦ τῆς εἰρήνης.

Ἐπαπειλοῦν κρημνισμὸν τὸ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πακάλικον ἐργαστήριον τοῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Καμαριώτισσας τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην, ἀνεκαινίσθη ἐκ βάθρων, κείμενον τὸ ἥμισυ ἐπὶ πάλων, καὶ δι' ἐμοῦ ἐξωδεύθησαν εἰς τὴν οἰκοδομήν του μαζὴ μὲ τὰ προῤῥηθέντα παλαιὰ χρέη τοῦ μοναστηρίου καὶ ἄλλα του ἔξοδα γρόσια 4,913.

Ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ὁ προῤῥηθεὶς Κωνσταντῖνος Μουρούζης ἐμήνυσε τὸν πατριάρχην Σωφρόνιον νὰ δώσῃ γράμμα τῆς ἀδείας διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ Προύσης Μελέτιος εἰς τὴν Πόλιν. Ἀντέστη ὁ πατριάρχης, ἀλλ' αὐτὸς ἐμήνυσεν ὅτι θέλει τὸν φέρει μὲ προσταγὴν τῆς Πόρτας καὶ ἄκοντος τοῦ Παναγιωτάτου· ὅθεν διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον καὶ τὸ ἀτάραχον ἐβιάσθη ὁ πατριάρχης καὶ ἄκων νὰ δώσῃ τὴν ἄδειάν του, καὶ ἦλθε πάλιν ὁ φιλοτάραχος Μελέτιος, καὶ ἤρξατο ἐνεργεῖν τὰ συνήθη του. Τοιαῦτά εἰσι τὰ καλὰ ὁποῦ προξενοῦσιν εἰς αὐτὸν τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον οἱ ἄρχοντες τοῦ Φαναρίου, ἀφορῶντες μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ ἴδιον χρηματικὸν κέρδος καὶ ἱεροσυλίαν, καὶ οὐδέποτε ποσῶς εἰς τὸ ὄφελος ἢ εἰς τὸ κέρδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου.

Μουσαβερὲς εἰς τὸν ὀνδᾶν τοῦ κεχαγιάπεη δύο φοραῖς, εἶτα εἰς τὸ ἀρζόδασή, παρόντος μουφτῆ, καζασκέρηδων χ ά λ ι α καὶ σ ά π ι κ α, καὶ Ἰσταμπὸλ ἐφένδηδων καὶ ἄλλων ῥετζάληδων· ὁ βεζίρης οὐδὲν ἐλάλησεν, ὁ καπετὰν πασσᾶς Χασάνης οὐ καλῶς διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς εἰρήνης· ὁ Μουρὰτμουλλᾶς καὶ ἄλλοι εἶπον ὅτι ὠφέλιμος ἡ ἐπιμονὴ της κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν καὶ τὴν παροῦσαν δυστυχῆ κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας.

Ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, διὰ τὸ ὄφελος τῶν

ἐν τῇ Βλαχίᾳ πτωχῶν ὑποχειρίων του, ἔβαλεν εἰς τάξιν τοὺς πραγματευτὰς ὁποῦ ἠγόραζον τὰ διάφορα καὶ ποικίλα εἴδη τῶν προζωαρικείων διὰ νὰ τὰ πέμπωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἤτοι σιτάρι, κριθάρι, κεχρὶ, βούτυρον, ἄλευρι, μέλι, κασκαβάλια. Διώρισε λοιπὸν ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν τὸ τίμημα, καὶ ἐμπόδισεν οὕτωσὶ τὴν βλάβην καὶ ζημίαν τῶν πτωχῶν. Καὶ διοικῶν ἀρίστως τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βλαχίας καὶ μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τῶν κατοικητῶν ἁπάντων καὶ κάθε τάξεως καὶ βαθμοῦ, διέταξε πολλὰς ὑποθέσεις τοπικὰς ἀναγκαίας διὰ χρυσοβούλλων.

Ἐν πρώτοις οὖν ἐσύστησε σχολεῖον εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔν τε Βουκουρεστίῳ, Κραγιόβᾳ καὶ Πουζαίῳ, καὶ διώρισεν εἰσοδήματα διά τε τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν τῇ κατὰ τὸ Βουκουρέστιον σχολῇ ἐννέα διδασκάλων καὶ διὰ τὴν τροφήν τε καὶ ἐνδυμασίαν τῶν ἑβδομήκοντα πέντε πτωχῶν μαθητῶν, καὶ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐν τοῖς λοιποῖς δυσὶ σχολείοις Κραγιόβας τε καὶ Πουζαίου δύο διδασκάλων· καὶ ἐπεκύρωσεν αὐτὰ δι' αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου τῷ ἔτει 1776 κατὰ μῆνα Ἰανουάριον, καὶ διὰ πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ ἀφοριστικοῦ γράμματος τῷ ἔτει 1776 κατὰ μῆνα Μάρτιον ἐκδοθέντος. Ἀνήγειρε δὲ ἐκ βάθρων τιτανόκτιστον οἰκοδόμημα πολυέξοδον καὶ εὐρυχωρότατον, περιεκτικὸν πολλῶν οἴκων διά τε παράδοσιν μαθημάτων καὶ διὰ κατοικίαν τῶν τε διδασκάλων καὶ πολλῶν μαθητῶν, παρὰ τοὺς 75, καὶ μὲ τραπεζαρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἀρτοποιεῖον, ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Ἁγίου Σάββα, τὰ πάντα δι' ἰδίας δαπάνης καὶ ἐξόδων τελειωθέντα μόλις τῷ ἔτει 1779.

Ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν εὐνομίαν, εὐταξίαν τε καὶ εὐζωΐαν τοῦ ὑπηκόου κάμνοντας πολλοὺς κόπους, καὶ διάγων καὶ ἡγεμονεύων ἀρίστως καὶ κοπιάζων νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ὑπέρ τινα ἄλλον τῶν προκατόχων, (ἀγαπώμενος ὡς πατὴρ παρὰ τῶν καλῶν καὶ φοβούμενος παρὰ τῶν κακῶν, εἰ καὶ οὐδένα φονεύσας, οὐδ' αὐτοὺς τοὺς ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτας, ἀλλὰ δεσμωτηρίῳ κατακλείων φονεῖς τε καὶ πάντας τοὺς ἄλλους κακοποιοὺς,) ἐπεκύρωσε τὰ πάντα διὰ χρυσοβούλλων, καὶ διὰ τὴν ἀσυδοσίαν τῶν μοναστηρίων, καὶ διὰ τοὺς σλουζιτόρους, καὶ διορίσας τέσσαρα κριτήρια εἰς Βουκουρέστι, συντεθειμένα τὸ καθὲν ἀπὸ τέσσαρας ἄρχοντας, ὧν τὰ μὲν τρία μέλλει νὰ κρίνουν τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφορὰς ὁποῦ ἀνάγονται εἰς πράγματα καὶ ἐνοχὰς καὶ δοσοληψίας, τὸ δὲ τέταρτον μέλλει νὰ κρίνῃ τὰ ἐγκληματικὰ, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν εὐταξίαν τῶν κριτῶν δι' αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου. Ἔκαμε καὶ ἄλλο χρυσόβουλλον περὶ τοῦ ὀγιαρίτου, καὶ ἄλλο διὰ τὰ μενζίλια, καὶ ἄλλο διὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Πρώτην καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἱερὸν μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τούτων τῶν χρυσοβούλλων τινὰ ὅρα ἐν τοῖς ἐφεξῆς, τῷ ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ ὀγδόῳ.

Τῇ κέ Δεκεμβρίου διὰ παρακινήσεως τοῦ μουφτῆ ἐμανζιλεύθη ὁ βεζίρης Δερβὶς-πασσᾶς, καὶ ἔγινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ κεχαγιάπεης Δερένδελης· ὁ δὲ Δερβὶς-πασσᾶς ἐστάλη εἰς τὴν Καλλίπολιν, γυμνωθεὶς τῶν ἄσπρων, τζεβαερικῶν του καὶ πολλῶν ῥούχων του.

Τὸ εἰσόδημα τοῦ τζαμίου τοῦ Σουλτὰν-Μεχμέτη μὲ τὸ νὰ μὴν ἐξαρκῇ διὰ τὰ πολλά του ἔξοδα, στέλλει ὁ βασιλεὺς κάθε χρόνον πουγγεῖα 100. Τὸ δὲ τζαμὶ τοῦ Λαλελὶ ἀφοῦ ἐξοδεύει τὸν χρόνον πουγγεῖα 300 στέλλει καὶ εἰς τὸ δολάπι πουγγεῖα 600· τὸ δολάπι αὐτὸ εἶναι χαζνὲς εἰς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ κιζλὰρ-ἀγᾶ ἔνδον τῶν ἀνακτορίων, ὅπου συναθροίζονται τὰ εἰσοδήματα τῶν Χαρεμέϊν, ἤτοι Μέκκας καὶ Μεδίνης.

Εἰς αὐτοὺς τοὺς δύο χρόνους οἱ δύο αὐθένται Βλαχίας καὶ Πογδανίας, ἔξω ἀπὸ τὰ συνήθη ῥουσουμάτια, ἤγουν ὄκνας, βάματα, δεσέτινα ἄλλως διζμαρίτο, βιναρίτζο ἄλλως βαδραρίτο, οὐγιαρίτο καὶ γιαρπαρίτο, σφέρτα ποσῶς δὲν ἐπῆραν, διὰ τοῦτο καὶ μιρὶ δὲν ἐπλήρωσαν. Εἰς τὸ ἑξῆς θέλουν πληρώσει καὶ τῶν δύο αὐτῶν χρόνων τῶν παρελθόντων τὸ μιρὶ καὶ τοῦ κάθε χρόνου, οἱ μὲν Βλάχοι 619 πουγγεῖα, καὶ οἱ Πογδάνοι 130.

Ἡ δὲ ἱστορία τοῦ μιρίου τῆς Βλαχίας οὕτω πως ἔχει·

Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Β', ὁποῦ ἐβασίλευσεν ἀπὸ ἔτους σωτηρίου 1695 μέχρι τοῦ 1702, καὶ ἀπὸ ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1106 μέχρι τοῦ 1114, διατρίβων εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν ἔφερεν ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι τὸν ἡγεμόνα τῆς Βλαχίας Κωνσταντῖνον Πραγκοβάνον Βασαράβα διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ. Ὁ ἡγεμών, μ' ὅλον ὁποῦ ἤξευρε θανάσιμον ἐχθρόν του τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, εὗρε τὸν τρόπον ν' ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του μὲ τὸ μέσον τοῦ μουφτῆ Βανλῆ-Φεϊζουλλὰχ-ἐφένδη, πολλὰ δυναμένου τότε παρὰ τῷ ἄνακτι, καὶ διὰ νὰ κάμῃ μεγαλητέραν δούλευσιν εἰς τὴν Πόρταν τὸν ἐπρόβαλεν ὁ μουφτῆς νὰ προσθέσῃ τότε τίποτε εἰς τὸ μιρί· ἦτον δὲ τότε τὸ μιρὶ διὰ ὅλα τὰ δέκα ἑπτὰ καδιλίκια τῆς Βλαχίας (μὲ τὸ νὰ ἦτον καὶ τὰ πέντε τὰ περατινὰ τοῦ Ὄλτου ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τῶν Τούρκων,) πουγγεῖα 280. Ὁ ἡγεμὼν Πραγκοβάνος οὖν, καὶ διὰ φόβον καὶ διὰ νὰ δείξῃ ὑποταγήν, ἐπρόσθεσεν ἄλλα 120, καὶ ἔγιναν 400· καὶ ἔτζι ἐπληρώνετο κάθε χρόνον καὶ μετὰ τὴν μιαιφονίαν τοῦ Πραγκοβάνου καὶ ἀπὸ τὸν Στεφάν-βοδα τὸν Καντακουζηνὸν καὶ ἀπὸ τὸν Νικόλαον τὸν Μαυροκορδάτον, οὗ τινος αἰχμαλωτισθέντος παρὰ τῶν Νέμτζων τῷ ἔτει 1717, καὶ ἡγεμονεύσαντος Βλαχίας τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου τοῦ Μαυροκορδάτου, ὑπέταξαν οἱ Νέμτζοι τὰ πέραν τοῦ Ὄλτου αὐτὰ πέντε καδιλίκια, ἄλλως λεγόμενα Κραγιόβαν· καὶ μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Βελιγραδίου γενομένης τῆς εἰρήνης καὶ μεινάσης τῆς Κραγιόβας ὑπὸ τῇ κυριαρχίᾳ τῶν Νέμτζων, ὁ τότε ἡγεμονεύων Βλαχίας Ἰωάννης ὁ Μαυροκορδάτος διὰ νὰ μὴν διεγείρῃ κατ' αὐτοῦ τὴν ἀγανάκτησιν τῆς Πόρτας δὲν ἐτόλμησε νὰ παραπονεθῇ καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ἀφαιρέσουν καὶ νὰ κόψουν ἀπὸ τὴν ποσότητα τῶν 400 πουγγείων τὸ ἀνάλογον μέρος διὰ τὰ πέντε καδιλίκια τῆς Κραγιόβας ὁποῦ κατεκρατήθησαν ἀπὸ τοὺς Νέμτζους, καὶ ἠκολούθει νὰ πληρώνῃ τὴν ῥηθεῖσαν ποσότητα τῶν 400 πουγγείων μόνον διὰ τὰ δώδεκα καδιλίκια ὁποῦ ἔμειναν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς Πόρτας. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον ἐκείνου αὐθεντεύσας ὁ ἀδελφός του Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, τόσον ἐκεῖνος ὅσον καὶ οἱ μετ' ἐκεῖνον ἠκολούθουν νὰ πληρώνουν τὰ τετρακόσια πουγγεῖα. Ἀλλ' ἐπὶ

τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, τῷ ἔτει 1720, προσέθετο ὁ Νικόλαος Μαυροκορδάτος ἄλλα 100 καὶ ἔγιναν 500.

Μετὰ δὲ τὸν μεταξὺ τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη καὶ τῶν Νεμτζῶν πόλεμον ἐξουσιάζοντας οἱ Τοῦρκοι τὸ Βελιγράδι καὶ τὴν Κραγιόβαν ἠθέλησαν νὰ τὴν χωρίσουν ἀπὸ τὰ λοιπὰ δώδεκα καδιλίκια τῆς Βλαχίας, καὶ νὰ διορίσουν ἡγεμόνα της ἄλλον τινὰ Ῥωμαῖον, τοὔνομα Ἰωάννην Ὑψηλάντην, Ἄγαν ποτὲ Μολδαβίας τε καὶ Βλαχίας· ἀλλ' ὁ τότε ἡγεμονεύων Βλαχίας Κωνσταντῖνος ὁ Μαυροκορδάτος, διὰ νὰ ἑνώσῃ τὰ πέντε αὐτὰ καδιλίκια τῆς Βλαχίας, ὡς καὶ πρότερον, μὲ τὰ λοιπὰ δώδεκα, ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μιρί, μάλα κακῶς ποιῶν, ἄλλα 100 πουγγεῖα, καὶ ἔγινε πουγγεῖα 600· καὶ διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ Βλαχία ἀπὸ τὰς ἐπηρείας τῆς Δρύστρας προσετέθησαν ἄλλα 19, καὶ ἔγιναν 619.

Ἂν ἐξετάσῃ τινὰς τὰ κατάστιχα τοῦ μαδὲν-καλεμίου θέλει εὕρει ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1106 ἕως τοῦ 1112 τὸ μιρὶ ἦτον μόνον πουγγεῖα 80, καὶ πρὸ τῆς τελευταίας ἁλώσεως τοῦ Βελιγραδίου τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 400· εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἡγεμονείας τοῦ Πραγκοβάνου τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 200, καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν προσετέθησαν ἄλλα 80 διὰ τὰς Ὄκνας· μ' ὅλ' αὐτὰ ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη τοῦ Δ' τὸ μιρὶ ἦτον πουγγεῖα 125. Ἐκεῖνα τὰ κατάστιχα ὅμως ἐχάθησαν καὶ ἔγιναν ὑποβρύχια εἰς τὰ νερὰ τοῦ Τζέντα μετὰ τὴν ἧτταν τὴν παρὰ τῷ ποταμῷ Τζέντα.

Ἔτει σωτηρίῳ 1777.

Ἔπειθεν ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Μουρούζης τοὺς κρατοῦντας τὸ ὅτι ὁ Ῥεπνὶν, ὡς πληρεξούσιος, ἠμπορεῖ νὰ ἀναιρέσῃ τὸ ἄρθρον τοῦ αὐτονόμου, κακῶς καὶ ἐσφαλμένως καὶ λαλῶν καὶ πράττων· καὶ μὲ αὐτὰς τὰς λανθασμένας ἰδέας καὶ ὑπομνήσεις καὶ κακὰς συμβουλὰς ἐγίνετο αἴτιος ἀντὶ καλοῦ καὶ ὠφελίμου τῇ βασιλείᾳ μάλιστα κακοῦ καὶ ἐπιζημίου. Κατιδὼν οὖν ὅτι αἱ συμβουλαί του οὐδὲν κατώρθωσαν καὶ τὸ ζητούμενον δὲν ἔγινε, καὶ ταραχαὶ ἐκ τούτου ἠκολούθουν (ὡσὰν ὁποῦ καὶ οἱ Τάρταροι, μανθάνοντες ὅτι ἡ Πόρτα φαντάζεται τὴν διάλυσιν τοῦ αὐτονόμου, ἐκινοῦντο κἀκεῖνοι ζητοῦντές την), συλλογιζόμενος ὅτι ἤθελε παιδευθεῖ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ὡς αἴτιος σκανδάλων, ἤρξατο κινεῖν αὐθεντεῖαν διὰ νὰ μὴν ταλαιπωρῆται μὲ τὰς ὑποψίας τῆς ἐσομένης παιδείας.

Ἦλθε προσταγὴ εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὰ φορέματα καὶ σαρίκια τῶν γυναικῶν τε καὶ ἀνδρῶν.

Ἐπανακάμψαντα τὸν ῥηθέντα Ἀχμὲτ-ἐφένδην, σουρὲ-ἐμινῆ, ἀπὸ τὸν κιαπὲ τὸν ἔκαμαν παρουτχανὲ-ἐμινῆ.

Ὁ ἀρχιθαλάσσιος Χασὰν-πασσᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Προῦσαν διὰ νὰ εὕρῃ βουνὰ νὰ κόπτεται κερεστὲς ἐκεῖθεν διὰ ναυπηγίαν τῶν γαλιονίων. Τὰ βουνὰ αὐτὰ λέγονται Μαλὶτζ-δαγὶ καὶ Κιρμὰτζ-δαγὶ, κείμενα εἰς τὰς ἐπαρ-

χίας Νικομηδείας καὶ Προύσης. Ἡ πλέον πλησιόχωρος σκάλα εἰς αὐτὰ λέγεται τουρκιστὶ Παγζιμᾶ· ἐκεῖ εἶναι καὶ λίμνη τοὔνομα Ἀπολλωνιάς.

Ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Μαυροκορδάτος Ἱερεμίας, ἄνευ εἰδήσεως πατριαρχικῆς, ἔστειλε δύο μάρτυρας νὰ μαρτυρήσουν διὰ ἕνα δαβᾶν. Ἡ μαρτυρία εὑρέθη ψευδής. Ἀγανακτήσας ὁ καζασκέρης περὶ τούτου κατὰ τοῦ πατριάρχου εἶπε πολλά, ὀνομάσας καὶ τὸν κεσισχανὲν στρατεγανόν. Τοιαύτας ἀταξίας ὑπέρπολλας τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ μὴ ὑποφέρων πλέον ὁ πατριάρχης, καὶ δι' αὐτὰς κατηγορούμενος, ἐξώσας ἐδίωξε τῆς αὐλῆς καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὰ πατρικά τους ὀσπίτια ὁμοῦ καὶ τὸν πρωτοσύγκελλον Ματθαῖον Μουρούζην.

Τῇ κς' Μαρτίου ἦλθαν Μιρζᾶδες ἀπὸ τὸ Κρίμι μὲ γράμματα καὶ μὲ φετβᾶδες καὶ μεχτούπια πῶς δὲν δέχονται τὸ αὐτόνομον, καὶ ὅτι στράτευμα ῥουσσικὸν ἦλθεν εἰς τὸ Προκόπι, ἄλλως Ὀρ-καπισί, καὶ ὅτι ὁ Σαχὶν-Γκιραΐς ἔχει συμμάχους τοὺς Ταρτάρους Νογάηδες καὶ τοὺς Κοζάκους, καὶ ἐζήτουν τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας διὰ αὐτά. Μουσαβερέδες οὖν συχνοὶ περὶ τούτων καὶ εἰς τὴν Πόρταν καὶ εἰς τοῦ μουφτῆ. Ἐκατηγορεῖτο ὁ ποτὲ γιαζιτζὴς Ἀχμὲτ-ἐφένδης καὶ ὁ Δερβὶς-πασσᾶς καὶ ὁ τότε ῥεΐσης Ἰσμαὴλ-πεης διατί τὰ ἔκρυψαν αὐτὰ προφασιζόμενοι νὰ μὴν γένῃ ταραχὴ εἰς τὸ πλῆθος, καὶ τώρα πρῶτον ἐπὶ τοῦ βεζίρη Δερένδελη εἶδον καὶ ἀνέγνωσαν ὅ τε μουφτῆς καὶ οἱ οὐλεμάδες καί τινες τῶν ῥετζάληδων τὸν ἀχτιναμὲν τῆς μετὰ τῶν Μοσχόβων εἰρήνης. Δὲν ἤξευραν λοιπὸν εἰς τοὺς μουσαβερέδες τί νὰ ἀποφασίσουν· νὰ μὴν τὰ δεχθοῦν καὶ νὰ κηρύξουν πόλεμον δὲν τοὺς ἐσύμφερεν, ἐνθυμούμενοι τὰ ὅσα ἔπαθον· νὰ τὰ δεχθοῦν πάλιν εὐθὺς ἐφοβοῦντο τὴν ἀποστασίαν τοῦ πλήθους. Ὅθεν πρὸς ἀπάτην αὐτοῦ καὶ διὰ νὰ τοὺς δώσουν αἰτίαν λογοτριβῆς ἐξεδίδοντο ὁρισμοὶ διὰ νὰ μαζωχθῇ στράτευμα εἰς Χοτίνι, Πεντέρι, Οὐζοὺ, Ἀκκερμὰν, Κιλὶ καὶ Ἰσμαήλι, καὶ διὰ τροφὴν αὐτῶν διωρίσθησαν ἀπὸ τὴν Βλαχίαν 75,000 κοιλὰ ἀλεῦρι καὶ ἄλλα 92,000 κοιλὰ διὰ τὸ Πεντέρι καὶ 43,877 κοιλὰ διὰ τὸ Χοτίνι, καὶ ταῦτα ἔξω ἀπὸ πρόβατα, βούτυρον, πλιγοῦρι καὶ κριθάρι διὰ τὸ ἱππικόν· καὶ κατεζημιοῦντο οἱ ταλαίπωροι πτωχοὶ τῆς Βλαχοπογδανίας μὲ τοιούτους ἀδίκους ἐπιφορτισμοὺς, ὡσὰν ὁποῦ τὸ κοιλὸν τὸ ἀλεῦρι μαζὴ μὲ τὰ κουβαλητικὰ καὶ μὲ τὰ τζουβάλια του τὸ πληρώνουν τῷ ἡγεμόνι πρὸς ἄσπρα 50 ἀπὸ τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας, τὸ δὲ κοιλὸν τὸ κριθάρι μαζὴ μὲ τὰ κουβαλητικά του τὸ πληρώνουν πρὸς ἄσπρα 20· κοιλὸν ἐννοεῖται τὸ πολίτικον, περιέχον ὀκάδας 20. Κατηγορεῖτο δὲ τὰ μέγιστα καὶ ὁ ῥεΐς Ἰσμαὴλ-πεης καὶ ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας, νομίσαντες νὰ καταργήσουν τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων μὲ δόσιν πολλῆς ποσότητος φλουρίου πρὸς τὸν Ῥεπνὶν, πρᾶγμα ὁποῦ ἐκεῖνος δὲν ἠμποροῦσε ποτὲ νὰ τὸ κάμῃ, σταλεὶς εἰς τὴν Πόλιν ἐλτζὴς πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν ἄρθρων τῆς εἰρήνης ἀλλ' οὐ πρὸς ἀναίρεσιν. Φοβούμενοι οὖν οἱ οὐλεμᾶδες τε καὶ ῥετζάληδες τὴν τοῦ πλήθους κακολογίαν, ἢ καί τινα ἄτοπον ὁρμὴν τοὺς ἀπατοῦσαν μὲ τὰς τοῦ πολέμου ἑτοιμασίας.

Ὡς τόσον ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας μανθάνουσα τὰς τοιαύτας ἀργοπορίας καὶ τοιαῦτα κινήματα ἐξέδοτο τὸ παρὸν ἔγγραφον εἰς τὴν Βιένναν.

—1777

« Ἡ ἰμπερατρίτζε τῆς Ῥουσσίας δηλοποιεῖ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Βιέννης
» καὶ εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Κοπενάγης (ἤτοι Δανιμαρκίας) καὶ εἰς τὴν αὐλὴν
» τοῦ Περλίνου (ἤτοι Βρανδεβούργου) πῶς βιάζεται νὰ ἐξουσιάσῃ τὸ εἰς τὸ
» Κρίμι κάστρον τοῦ Ηρεκόπι, διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ τὴν Πόρταν νὰ τελειώσῃ
» τὰς καταστάσεις καὶ ὁμολογίας τῆς τελευταίας συμφωνίας τῆς εἰρήνης,
» καὶ ὀνομαστὶ τὴν ὁμολογίαν τοῦ αὐτονόμου τοῦ Κριμίου, τοῦ ὁποίου ἡ
» ἐκτέλεσις εὑρίσκει πολλὰς δυσκολίας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ὅθεν
» δι' αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν αἱ ῥωσσικαὶ κουστωδίαι τοῦ Γκέρτζι καὶ τοῦ Γε-
» νὶ-Καλὲ ἐνεδυναμώθη ἑκάστη μὲ 8 ταπαλλιόνια, καὶ ὁ πρίγκηψ Γαλιτζί-
» νος θέλει στρατοπεδεύσει μὲ σῶμα στρατιωτῶν εἰς τὰ πέριξ τοῦ Ταμα-
» μανίου. »

Προσθέτουν πρὸς τούτοις πῶς ἡ Ῥουσσία ἔχει σκοπὸν νὰ συναθροίσῃ καὶ στόλον εἰς τοὺς λιμένας της τοὺς εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ αὐτονόμου.

Ὁ στόλος ὁ τουρκικὸς συγκείμενος ἀπὸ 25 γαλιόνια καὶ κάτεργα, ὅλα καλοαρματωμένα καὶ μὲ πλῆθος γαλιοντζήδων, ἐξετείνετο ἀπὸ τὸ Πεσίκτασι ἕως εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ. Ἤθελον οἱ Τοῦρκοι μὲ αὐτὴν τὴν ἑτοιμασίαν νὰ φοβερίσουν οἱονεὶ τοὺς Μοσχόβους διὰ νὰ ἀφήσουν τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων· ἀλλ' ὁ Στακιὲφ ταῦτα βλέπων ἐγέλα.

Ἦτον ῥεΐσης ὁ Ἀτὶφ-ἐφενδηζαδὲς Ὀμὲρ-ἐφένδης, καὶ δὲν ἔστεργε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ παραχωρήσῃ ἡ Πόρτα εἰς τοὺς Ῥούσσους τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων, ὤντας εἰς τὴν θρησκείαν του πολλὰ δεισιδαίμων. Οὔσης λοιπὸν χρείας νὰ γίνεται συνομιλία τοῦ ῥεῒς-ἐφένδη μὲ τὸν Στακιὲφ, πρέσβυν τῶν Μοσχόβων, διὰ τὴν ἀναίρεσιν ἢ σύστασιν τοῦ αὐτονόμου τῶν Ταρτάρων, ὁ Ὀμὲρ ἐφένδης μὴ θέλων νὰ φιλονεικῇ περὶ τούτου, ὡς παρανόμου δηλαδὴ πράγματος, διωρίσθη ὁ Ἀπτουῤῥαζάκης, πρώην ῥεΐσης, διὰ τὸν μουκιαλεμέ, μὲ τὸ νὰ ἐχρημάτισε δηλαδὴ καὶ μουραχάσης διὰ τὴν εἰς τὸ Καΐναρτζίκι γενομένην εἰρήνην. Ὅλον λοιπὸν τὸ καλοκαίρι συνήρχοντο εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-καβάκι κάθε ἑβδομάδα Στακιὲφ καὶ Ἀπτουῤῥαζάκης, ὁ μὲν συνιστῶν ὁ δὲ ἀναιρῶν, ἀλλὰ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ γένῃ συμβιβασμός τις ἢ συγκατάβασις, ἐπιμένοντος τοῦ Στακιὲφ εἰς τὸ ὅτι οὐδὲ ἰῶτα ἓν δὲν θέλει ἀφαιρεθεῖ ἢ μεταβληθεῖ ποτὲ τῶν ὅσα ἐλαλήθησαν καὶ ἐκυρώθησαν εἰς τὸ Καΐναρτζίκι.

Τούτῳ τῷ ἔτει τῇ ϛ' τοῦ Ὀκτωβρίου δόλῳ καὶ ἀπάτῃ φονευθέντος εἰς τὸ Γιάσι παρὰ τοῦ Καρᾶ-Ἰσαρλῆ Ἀχμέτ-πεη τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Ἀλεξάνδρου Γκίκα, ἔγινεν ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Κωνσταντῖνος Δημητρίου Μουρούζης.

Θανόντος τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, υἱοῦ τοῦ καρβουνοπώλου Βαρτάνου τοῦ ἐξ Ἀρμενίων, εἶπον τῷ Προύσης Μελετίῳ νὰ γένῃ Νικομηδείας· δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν δεχθῇ ἂν δὲν δώσουν τὴν Προῦσαν τῷ διακόνῳ του Ἀνθίμῳ, ὃ καὶ ἐγένετο κατὰ τὴν θέλησιν καὶ γνώμην του, παρὰ γνώμην καὶ πατριάρχου καὶ συνόδου.

Ἔτει σωτηρίῳ 1778.

Τὰς ἀντιφάσεις αὐτὰς τῆς Πόρτας γνοῦσα ἡ Ῥουσσία ἐξέδοτο τὸ ἑξῆς μανιφέστον.

«Ἡ βασιλικὴ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου ἔμαθε μὲ πολλὴν ἔκπληξιν καὶ » δυσαρέσκειάν της τὰ παραπονέματα καὶ δυσκολίας ὁποῦ ἡ Πόρτα κά- » μνει, καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐγγίζει τὴν ἀξίαν της καὶ τὴν ὑπόληψιν ὅλων τῶν » ὑποσχέσεών της, μὲ καταφρόνησιν τῆς κοινῆς πίστεως καὶ τῶν ὑποσχέ- » σεων τῶν συμφωνηθεισῶν εἰς τὴν τελευταίαν συμφωνίαν τῆς ἀγάπης. Δὲν » ἠμπορεῖ νὰ διασκεδάσῃ τὴν ἔκπληξίν της ὅταν στοχάζεται πῶς ῥετζά- » ληδες τόσον περίφημοι καθὼς ἦσαν οἱ τότε δὲν φυλάττουν τὴν σήμερον » κατὰ πάντα τρόπον ὅλα τὰ χρέη τους, ἀλλὰ θέλουν νὰ φέρουν ἄνω κάτω » τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ ἀκρεμὲς τοῦ ἔθνους τῶν Ταρτάρων, καὶ δὲν στέρ- » γουν ὄχι μόνον τὸ νὰ γνωρίσουν τὸν χάνην Σαχὶν-Γκιραΐν ὡς κυριάρχην » νόμιμον τοῦ Κριμίου ἀλλὰ προσέτι καὶ τοὺς Ταρτάρους ὡς ἔθνος ἐλεύ- » θερον καὶ ἀκρεμές. Ἡ Πόρτα ἔπρεπε νὰ εὕρῃ καλήτερα μὲ πολλὴν τα- » χύτητα ὅλα τὰ μέσα ὁποῦ προβάλλονται διὰ νὰ τελειώσουν αἱ ὑποθέσεις » μὲ τρόπον φιλικόν. Ἂν ἡ Πόρτα λοιπὸν τὸ ἐπιθυμῇ, εἶναι καιρὸς ἀκόμη, » καὶ πρέπει προηγουμένως νὰ δεχθῇ μὲ τρόπον πάνδημον καὶ ἐμπρὸς εἰς » ὅλον τὸν κόσμον τὸν Ὑψηλότατον Σαχὶν-Γκιραΐν ὡς χάνην νόμιμον τοῦ » Κριμίου, καὶ νὰ φανερώσῃ τὸ ἔθνος τῶν Ταρτάρων ἐλεύθερον, ἀκρεμὲς καὶ » ὁλοκλήρως χωρισμένον ἀπὸ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, καὶ προσέτι πρέ- » πει νὰ τελειώσῃ καὶ τὰς ἄλλας ὑποσχέσεις ὁποῦ ἐσυμφώνησεν εἰς τὴν τε- » λευταίαν της συμφωνίαν μὲ τὴν Ῥουσσίαν, χωρὶς τοῦ ὁποίου ἡ αὐλὴ τῆς » Ῥουσσίας δὲν θέλει ἐβγάλει ποτὲ τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὸ Κρίμι, καὶ » δὲν θέλει στέρξει ποτέ, ἂν ἤθελε γένει καὶ κάθε λογῆς βία, τοῦ νὰ βια- » σθῇ τὸ ἔθνος τῶν Ταρτάρων εἰς κανένα πρᾶγμα ἐνοχλητικόν, ἢ νὰ ὑστε- » ρηθῇ τὴν ἐλευθερίαν του τὴν εὔτακτον καὶ πολιτικήν. Ἡ Ῥουσσία θέλει » κάμει ὅλον ἐκεῖνο ὁποῦ ἠμπορεῖ, καὶ θέλει μεταχειρισθεῖ ὅλας τὰς δυνά- » μεις της διὰ νὰ φυλάξῃ ὁλόκληρον τὴν τελευταίαν συμφωνίαν τῆς εἰρή- » νης, χωρὶς νὰ δώσῃ ἀκρόασιν εἰς κάθε λογῆς πρόφασιν, ὁποία καὶ ἂν ἤ- » θελεν εἶσθαι.»

Μανζιλεύεται ὁ βεζίρης Δερένδελης, καὶ γίνεται ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆς Ὀκιοὺζ-Μεχμὲτ-πασσᾶς.

Πέμπει ἡ Πόρτα ἀπὸ τὸ τζιφτιλίκι του τόν ποτε χάνην Σελὶμ-Γκιραΐν διὰ νὰ γένῃ χάνης τῶν Ταρτάρων, καὶ τὸν Φεβρουάριον πέμπει καὶ πέντε γαλιόνια εἰς τὸ Κρίμι διὰ βοήθειάν του. Κατευωδόθησαν τὰ γαλιόνια καὶ ἄραξαν εἰς τὸν λιμένα τοῦ Κριμίου Αὐλίτα· ἦλθε καὶ ὁ χάνης εἰς τὴν Οὐζοῦ, κἀκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὸ Κρίμι. Δὲν τὸν ἐδέχθησαν οἱ Τάρταροι, καὶ φοβηθεὶς νὰ μὴν κακοπάθῃ ἀπὸ τὸν χάνην Σαχὶν-Γκιραΐν, κατέφυγεν εἰς τὴν Αὐλίτα, καὶ ἐπιβὰς γαλιονίου διέτριβεν ἐκεῖ.

Ὁ καπιτάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶς ἀνέλαβε τὸ νὰ διώξῃ τὸν Σαχὶν Γκι-

ραΐν ἀπὸ τὸ Κρίμι καὶ νὰ ἀναιρέσῃ τὸ αὐτόνομον· ὅθεν ἑτοιμάσθη μὲ στόλον 25 γαλιονίων νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον.

Ἔγραψεν οὖν ἡ Πόρτα τῷ Ῥωμαντζὼφ νὰ ἐκλέξῃ εἰς τὸ Κρίμι ὅποιον τόπον θέλει, καὶ ἐκεῖ νὰ στείλῃ πληρεξουσίους διὰ νὰ συνομιλήσουν μὲ τοὺς πληρεξουσίους τῆς Πόρτας, τὸν Τζανικλὴ Ἀλὴ-πασσᾶν, σερασκέρην τοῦ χερσαίου στρατιωτικοῦ καὶ μὲ τὸν Χασὰν-καπετὰν-πασσᾶν, σερασκέρην τοῦ θαλασσίου στρατιωτικοῦ περὶ τῶν ἀντιλεγομένων. Τοῦτο τὸ ἔκαμεν ἡ Πόρτα (τὸ νὰ ζητήσῃ δηλαδὴ τόπον συνελεύσεως εἰς τὸ Κρίμι) μὲ ἄλλον σκοπόν, στοχασθεῖσα ὅτι ἐβγαίνοντας ἔξω οἱ δύο πληρεξούσιοι σερασκέρηδες μὲ τοὺς ἀνθρώπους των θέλει δοθεῖ τρόπος κατ' ὀλίγον ὀλίγον νὰ ἐβγαίνῃ καὶ τὸ στρατιωτικόν τους· καὶ ἂν εἰς τὰς συνομιλίας μὲ τοὺς πληρεξουσίους ῥούσσους ἤθελαν συμβιβασθεῖ καὶ στέρξουν οἱ Ῥοῦσσοι τὰ ζητήματα τῆς Πόρτας, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ μή, νὰ κινήσουν πόλεμον κατὰ τῶν Μοσχόβων εἰς τὸ Κρίμι.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὸν μουκααλεμὲν αὐτὸν ἐχρειάζετο εἰς τοὺς Τούρκους δραγομάνος, ἀπεφάσισαν εἰς τὸν μουσαβερὲν, παρόντος καὶ τοῦ μουφτῆ καὶ καζασκέρηδων, νὰ μὲ στείλουν ἐμένα. Μεταπεμψάμενός με τοίνυν ὁ τότε ῥεΐσης Ἀτὶφ-ζαδὲς Ὀμὲρ-ἐφένδης εἶπέ μοι ὅτι, «Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐλτζὴς Στακιὲφ δὲν τελειώνει κάμμίαν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ διὰ ὅλας λέγει τὸ νὰ γράψῃ εἰς τὴν αὐλήν του, καὶ τοῦτο τρέχει τώρα δύο χρόνους ὁλοκλήρους, ἡ Πόρτα ἀπεφάσισε μουκααλεμὲν, καὶ ἐσὺ διωρίσθης δραγομάνος τοῦ μουκααλεμὲ, ὡς Ῥωμαῖος πιστὸς τῆς βασιλείας, πρακτικὸς τῶν ὑποθέσεών της καὶ εἰδήμων καὶ τῶν γλωσσῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς καταστάσεως τῶν ῥηγάτων της.» Τὸ ἀπέφυγον καὶ διὰ τὸν ἐπικρατοῦντα λοιμὸν εἰς τὸν στόλον, (ἐπειδὴ καὶ μὲ εἶπε πῶς πρέπει νὰ πηγαίνω μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν,) καὶ διὰ τὴν ἀναξιότητά μου· ἀπεκρίθη ὅτι περιττὴ ἡ ἀντίστασις, καὶ ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἔχω δόξαν μου τὸ νὰ μὲ ἐκλέξουν, καὶ ὅτι ἐδόθη εἴδησις τῷ ἄνακτι περὶ τῆς ἐκλογῆς μου, καὶ ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ ἀντίστασις. Ἠρώτησα οὖν ποῖος ὁ τόπος τοῦ μουκααλεμὲ, καὶ ἀπεκρίθη, ὅποιον παραθαλάσσιον διορίσει ὁ Ῥωμαντζὼφ εἰς τὸ Κρίμι· καὶ μὲ διώρισε διὰ χαρτζιράχι γρόσια 2,000. Ἀπῆλθον οὖν εἰς τὸν μουφτὴν Ἰρανὴ-ἐφένδην καὶ εἰς τὸν Ῥούμελη καζασκερὴν Μουλλατζικζαδὲ-ἐφένδην παρακαλῶντάς τους νὰ μὲ ἐλευθερώσουν, καὶ μὲ ἀπεκρίθησαν ὅτι εἰς τὸν μουσαβερὲν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶπον τὸν βεζίρην Ὀκιοὺζ-Μεχμὲτ-πασσᾶν τὸ ὅτι καλῶς ἐπροβλήθη τὸ ὄνομά μου σὺν ἄλλοις, καὶ ὅτι ἐγὼ πρέπει νὰ διορισθῶ.

Ἀνεχώρησεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσὶ, ὅπερ ἀπέχει τῆς Τραπεζοῦντος μίλια 300. Τὸ δὲ Σαμσὸν-καλεσὶ ἀπέχει τοῦ Ἴνεον (ὅπερ ἐστὶ κωμόπολις παράλιος, Οὔνγια τουρκιστὶ λεγόμενον,) μίλια 100, καὶ τῆς Νεοκαισαρείας ἡμέρας τρεῖς πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα, ἀπέχουσαν τῆς Οὔνγιας μίλια 200. Παρὰ τῇ Οὔνγια λιμὴν ἀσφαλέστατος τοὔνομα Βόνα, ἀπέχων τῆς Οὔνγιας μίλια 36. Κουμτζεάζι, ἡ σκάλα τῆς Πάφρας, ἀπέχει τοῦ Σαμσὸν-καλεσὶ μίλια 18.

—

1778—

Περιγραφὴ τῶν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον μέχρι τοῦ Σαμσὸν-καλεσὶ τόπων καὶ πόλεων.

Ἰουνίου ιή, ἡμέρα Δευτέρα, ἀνεχώρησα ἀπὸ τὸ Νεοχώρι· πλέων οὖν εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Εὐρώπης παρήμειψα τὸ Σαρίγερι, τὸ Γενὶ-μαχαλὲ, τὸ Ῥούμελη-καβαγὶ, τὸ Μαυρομόλον, τὸ Μεζὰρ-πουρνοὺ, τὸ Πεγιοὺκ-λιμανὶ, τὸ Πιλὰβ-καγιασὴ, τὸ Καρίπτζε, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ παλάγκα, τὸ Καπτζορόχι, ἄλλως Καράτασι καὶ τὸ Φαναράκι, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον.

Εἰς δὲ τὴν Ἀσίαν παρήμειψα τὸ Ὁμούργερι, τὸ Ἀναδολοὺ-καβαγὶ, τὸ Γκιὸκ-καγιασὴ, τὸ Κετζέλι, ὅπου καὶ ταλιάνι, τὸ Φὶλ-πουρνοὺ, ὅπου καὶ κάστρον νεόκτιστον καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ παλάγκα, τὸ Ποϊρὰζ-λιμανὶ ἄλλως Καράτασι, τὸ Ἀναδὸλ-Φενερί· ἔξω δὲ τοῦ λιμένος εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀσίας παρήμειψα τὸ Κρομίδι, πέτραν μεγάλην νησώδη πρὸς τῇ ἀκτῇ, Ῥίβαν, ἄλλην πέτραν μεγάλην ἐν τῇ θαλάσσῃ νησώδη πρὸς τῇ ἀκτῇ· αὗται εἰσὶν ἃς ὁ Ὅμηρος Συμπληγάδας πέτρας ἀποκαλεῖ. Παρὰ τῇ πέτρᾳ ὡς δύο μίλια μακρὰν κάστρον νεόκτιστον, καὶ παρ' αὐτῷ τρέχει ὁ ποταμὸς Ῥίβα, ἐν ᾧ εἰσερχόμεναι αἱ σακολέβαι ξυλεύονται, καὶ ἀνέρχεται πλησίον τῆς Νικομηδείας. Χιλὴ, ἀπέχουσα τοῦ στομίου μίλια 40. Καφκάνι, κώμη τουρκικὴ ἀπέχουσα τοῦ στομίου μίλια 100, ἔχουσα καὶ λιμένα. Ποταμὸς Σακόργια ἥκων μέχρι Νικομηδείας, ἀπέχων δὲ τοῦ στομίου μίλια 130. Ποντοηράκλεια, ἀπέχουσα τοῦ στομίου μίλια 200. Παρθένι, ποταμὸς πλατὺς καὶ βαθὺς, ἔνθα ναυπηγοῦσι καὶ νῆας καὶ τρικάταρτα, ἀπέχει δὲ τῆς Ποντοηρακλείας μίλια 70 καὶ τοῦ στομίου 270. Ἄμαστρος, πόλις παράλιος μὲ τούρκους κατοικητὰς καὶ κάστρον, ἀπέχουσα ἀπὸ τὸ Παρθένι μίλια 30, καὶ ἀπὸ τὸ στόμιον μίλια 300, ἔχουσα λιμένας δύο ἑκατέρωθεν. Κίτρος, τόπος μὲ ἀποθήκας ὅπου φορτώνουν κερεστὲν, ὅθεν καὶ τὸ Κίτρος Ὁμουργασὶ, ἀπέχον τῆς Ἀμάστρου μίλια 30, εἰς δὲ τὸ Κίτρος φέρουν τὸν κερεστὲν ἀπὸ τὴν Τζίτα, ἔνθα ποταμὸς πλευστός· καταβιβάζεται δὲ ὁ κερεστὲς διὰ τοῦ ποταμοῦ μὲ σάλια, καὶ τὸν φέρουν εἰς τὸ Κίτρος μὲ βάρκας καὶ μικρὰ καΐκια· ἀπέχει ἡ Τζίτα ἀπὸ τὸ Κίτρος μίλια ἕξ, καὶ ἀπὸ τὸ στόμιον μίλια 336. Βουνὸν καὶ ὄρος τοῦ Φίλιου, ὅθεν καὶ τὰ Φίλιος-κανατλιγὶ, καὶ καταβιβαζόμενα εἰς τὴν ἀκτὴν τὰ ἀγοράζουν οἱ θέλοντες καὶ τὰ φορτώνουν εἰς καράβια· ἀπέχει ἡ ἀκτὴ αὐτὴ ἀπὸ τὴν Τζίτα μίλια 44, καὶ ἀπὸ τὸ στόμιον μίλια 380. Ἰνέπολου, ὅθεν καὶ τὸ Ἰνέπολου-τζαμὶ, ἀπέχει ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἀκτὴν μίλια 20· ἔστι δὲ κώμη Τούρκων· Ἀκ-λιμάνι, παρὰ τῷ Ἰντζὲ-πουροὺν, λιμὴν εὐρύχωρος καὶ ἀσφαλὴς, ἀπέχει τῆς Σινώπης μίλια 6. Σινώπη, ἀπέχουσα ἀπὸ τὸ Ἰνέπολου μίλια 100 καὶ ἀπὸ τὸ στόμιον μίλια 500, πόλις μὲ κάστρον παλαιότατον ἐπάνω εἰς ἰσθμὸν, ἔχουσα τὴν Μαύρην θάλασσαν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν θάλασσαν τὴν ὄπισθεν τοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις κάμνει καὶ λιμένα μέγιστον ἐνοχλούμενον μόνον ἀπὸ τοὺς ἀνέμους γραικολεβάντε καὶ σιρόκον, πατρὶς καὶ βασιλεύουσα

τοῦ Μιθριδάτου, ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην· πενέστατοι οἱ κατοικηταί της χριστιανοί· ἔχει εἰς τὸ κάστρον κατοικητὰς τούρκους καὶ εἰς τὸ βαρούσι χριστιανοὺς μὲ ἑπτὰ ἐκκλησίας· ἦσαν γὰρ τὸ πάλαι πλούσιοι· εἶναι σπίτια Χριστιανῶν ὡσεὶ 300· τὰ πέριξ βουνὰ γέμουσιν ἐλαιῶν, γεννᾷ καὶ μῆλα καλά. Γκέρζε, λιμὴν ἀπέχων τῆς Σινώπης μίλια 18· ἔχει καὶ κωμόπολιν μὲ Χριστιανοὺς καὶ Τούρκους, καὶ κάστρον παλαιὸν ἐπὶ λόφου. Κουμτζεάζ, ἡ σκάλα τῆς Πάφρας· περίφημος δὲ ἡ Πάφρα μὲ τὸ νὰ εἶναι ἐκεῖ τὰ ὀσπίτια τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶ· κεῖται ἡ Πάφρα ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην, καὶ ὑπὸ τῇ δυνάμει καὶ βοηθείᾳ τοῦ Τζανικλῆ Ἀλῆ-πασσᾶ ἔκτισαν ἐκεῖ ἐκ θεμελίων οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἐκκλησίαν, μηδόλως οὖσαν πρότερον. Ποταμὸς πλησίον τοῦ Κουμτζεὰζ-καλεσή, Κιζίλ-Ἰρμὰκ λεγόμενος, τρέχων παρὰ τόπῳ παραλίῳ γέμοντι ἐλαιῶν καὶ εἰς πολὺ διάστημα πρὸς τὸ Σαμσὸν-καλεσὴ παρατεινόμενος. Σαμσὸν-καλεσή, τὸ πάλαι Ἀμινσός, ὑπὸ τὸν Ἀμασείας μητροπολίτην, ἀπέχει τοῦ λιμένος Γκιέρζε μίλια 100 καὶ τοῦ Κουμτζεὰζ μίλια 18, κάστρον παρήλιον παλαιότατον μὲ κατοικητὰς τούρκους, ἔχει καὶ βαρούσι ἐν ᾧ κατοικοῦσιν οἱ Χριστιανοί· οἱ περὶ αὐτὸ λόφοι καὶ κάμποι γέμουσιν ἐλαιῶν.

Ἔφθασα λοιπὸν καὶ ἐγὼ εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσὴ μὲ πλοῖον ὑδριώτικον, τῇ κϛ′ τοῦ Ἰουνίου. Ἦτον ὁ καπετὰν-πασσᾶς εἰς τὰ τζαδίρια, ὁμοίως καὶ ὁ Τζανικλὴ Ἀλὴ-πασσᾶς πλησίον εἰς ἄλλο μέρος εἶχε τὰ τζαδίριά του, καὶ ἀμφότερα τὰ στρατόπεδα αὐτὰ ἦσαν ἐστρατοπεδευμένα παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς θαλάσσης· ἀλλ' ὁ Τζανικλῆς ἔξω ἀπὸ τὸ ὑπ' αὐτὸν στράτευμα, συμποσούμενον εἰς δεκαχιλιάδας ἄνδρας, τοὺς πάντας σχεδὸν ἀξίους, εἶχε παρ' αὐτῷ καὶ 400 σωματοφύλακας, ὡπλισμένους νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ ἀγρυπνοῦντας νύκτωρ περὶ τὴν σκηνήν του ἐκ διαλειμμάτων καὶ κατὰ σειράν, πρὸς ἑκατὸν εἰς κάθε τρεῖς ὥρας, νέους τοὺς πάντας ἀνδρείους, Χριστιανοὺς τῶν ὑπὸ τῇ ἰδίᾳ ἐπικρατείᾳ ἐπαρχιῶν τε καὶ κωμοπόλεων, ἀλλ' ἐνδεδυμένους μὲ πράσινον χρῶμα πρὸς ἀπάτην τῶν πλειόνων. Παρὰ ταῦτα δὲ τὰ δύο στρατόπεδα τοῦ τε καπετὰν-πασσᾶ καὶ τοῦ Τζανικλῆ ἦτον καὶ τὸ ὀρδὶ τῶν γιαννιτζάρων καὶ τὸ τῶν τοπτζήδων καὶ τὸ τῶν τζεπετζήδων καὶ τὸ τῶν ἀραπατζήδων. Εἰς ὅλα τὰ στρατεύματα ἐπεκράτει καὶ προσεπάλαιε λοιμὸς μέγιστος, πλὴν τοῦ στρατοπέδου τοῦ Τζανικλῆ, ὅστις ἐκώλυε μετὰ πολλῆς προσοχῆς κάθε κοινωνίαν καὶ ἀναστροφὴν τοῦ ὑπ' αὐτῷ στρατοπέδου καὶ ἑκάστου τῶν οἰκείων του μὲ τὰ λοιπὰ μεμολυσμένα στρατόπεδα, καὶ ἐπαίδευε σφοδρῶς ὅποιον ἤθελε τολμήσει ἀπελθεῖν πρὸς ξυντυχίαν εἰς κανένα ἄλλο στρατόπεδον, ὅποιον καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι. Ἔθνησκον οὖν ὑπέρπολλοι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς τοσοῦτον ἀριθμόν, ὁποῦ μόλις ἐπρόφθανον νὰ τοὺς θάπτουν· ἐπεκράτει δὲ λοιμὸς μέγιστος καὶ εἰς ὅλα τὰ γαλιόνια μεγάλα τε καὶ μικρὰ καὶ λοιπὰ πλοῖα τοῦ στόλου, καὶ ἔρριπτον εἰς τὴν θάλασσαν ναύτας καὶ γαλιοντζῆδες. Ἡ πολλὴ ἔλλειψις τῶν εἰς τὰ γαλιόνια ἀναγκαίων ἀνθρώπων ἐβίασε τὸν καπετὰν-πασσᾶν νὰ μεταπέμπεται βίᾳ καὶ δυναστείᾳ ἀπὸ τὰς πέριξ κώμας καὶ κωμοπόλεις ἀνθρώπους ἀγροίκους, τζιερτζῆδες, πάντη ἀμαθεῖς ναυτιλίας καὶ πολέμου καὶ ἀσυνήθεις εἰς ταξεῖδι θα-

λάσσης, καὶ νὰ ἁρπάζῃ ὡς καὶ τοὺς ἰμάμηδες τῶν κωμῶν καὶ νὰ τοὺς διορίζῃ εἰς τὰ γαλιόνια διὰ ναύτας και γαλιοντζῆδες. Τὸν προφανῆ κίνδυνον τοῦ θανάτου φοβηθεὶς ἐγὼ παρεκάλεσα τὸν καπετὰν-πασσᾶν ἐκτενῶς νὰ μὴν ἔβγω ἔξω εἰς τὰ τζαδίριά του, ἀλλὰ νὰ διατρίβω εἰς τὸ ὑδριώτικον ὁποῦ μὲ ἔφερε, καὶ χρείας τυχούσης νὰ μὲ κράζῃ διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ἐμπεσούσης ὑποθέσεως, καὶ πάλιν νὰ ἐπανακάμπτω εἰς τὸ ὑδριώτικον· ἀλλ' ὁ βάρβαρος δὲν ἐπείσθη, διηγούμενός μοι τὸ ἐ τ ζ έ λ ι του, καὶ μὲ διώρισε δύο τζαδίρια εἰς τὸν δαϊρέν του διὰ νὰ ἔβγω· ὅθεν βιαζόμενος ἐξῆλθον.

Τῇ κς' οὖν τοῦ Ἰουνίου διώρισεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς τὸν πρώην σιλιχτάρην του καὶ ὁ Τζανικλὴ Ἀλὴ-πασσᾶς τὸν ἰκιντζὴ-τζοχαδάρην του, καὶ μὲ ἔγγραφον ὑπογεγραμμένον μὲ τὰς ὑπογραφὰς καὶ ἐσφραγισμένον μὲ τὰς βούλλας καὶ τῶν δύο τοὺς ἔστειλαν μὲ μίαν φεργάδα εἰς τὸν Καφᾶ τοῦ Κριμίου πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Προζορόβσκην,γκενεράλην τῶν Ῥούσσων, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ Παχτζὲ-σαράϊ, ὅπου ἦν καὶ ὁ χάνης Σαχὶν-Γκιράϊς. Ἔγραφεν οὖν ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἀκούει ὅτι εἰς τὰ νερὰ τοῦ Κριμίου περιέρχονται νῆες μὲ τριάντα καὶ σαράντα τόπια, νομίζωντάς τας ὡς κρουσάρικας καὶ ὄχι ῥουσσικὰς, ὡς μὴ περιεχομένας εἰς τὸν ἀχτιναμὲν, ἀπαντῶτάς τας θέλει τὰς καταβυθίσει· ἔγραφον καὶ ἄλλα, ὑπερηφάνους ἀπειλὰς καὶ ἐλέγχους δηλαδή.

Ἐν τούτοις εἰς τὰ ἑπτὰ γαλιόνια τὰ προῤῥηθέντα ὁποῦ ἦσαν εἰς τὸν λιμένα Αὐλίταν (εἰς ἃ εἶχε καταφύγει καὶ ὁ προῤῥηθεὶς χάνης Σελὶμ-Γκιράϊς, μὴ δεχθεὶς παρὰ τῶν Ταρτάρων τοῦ Κριμίου καὶ φοβηθεὶς τὸν χάνην Σαχὶν-Γκιράϊν,) ἔστειλεν ὁ Προζορόβσκης τρεῖς φοραῖς γράμμα γράφων ὅτι, «Ὡς μουσαφίρηδες ἐλθόντας εἰς τὸν λιμένα σᾶς ἐδέχθην μὲ περιποίησιν· ἐπειδὴ ὅμως πρὸ μηνῶν διατρίβετε ἐδῶ, ἂν ἔχετε προσταγήν τινα καὶ ἔργον, φανερώσατέ το, εἰδὲ μὴ, καιρὸς πλέον νὰ ἀναχωρήσετε.» (Αὐτὰ τὰ γαλιόνια τὰ εἶχε στείλει ἡ Πόρτα τὸν Φεβρουάριον ἀπὸ τὴν Πόλιν πρὸς σύστασιν καὶ βοήθειαν τοῦ χάνη Σελὶμ-Γκιράϊ, ἀλλ' εἰς οὐδὲν μὴ δυνηθέντα νὰ τὸν βοηθήσουν, εἶχε καταφύγει εἰς αὐτὰ καὶ αὐτὸς, φοβηθεὶς μὴ ζωγρηθῇ παρὰ τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ.) Τοιαῦτα μηνύματα χωρὶς καρπὸν τρὶς γεγονότα, καὶ μόνον μὲ ἀπόκρισιν τὸ ὅτι μὲ φερμάνι εἰσῆλθον ἐκεῖ καὶ ἂν δὲν τοὺς ἔλθῃ ἄλλο φερμάνι διὰ τὸν σηκομόν τους δὲν τολμοῦν νὰ τὸ κάμουν, οἱ Ῥοῦσσοι τελευταῖον ἄρχησαν νὰ κτίζουν δύο παλάγκας εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος· φοβηθέντες οἱ καπιτάνοι νὰ μὴ κλεισθοῦν μέσα εἰς τὸν λιμένα τὰ γαλιόνια ἐξῆλθον τοῦ λιμένος· ἠθέλησαν ἐκεῖθεν νὰ πάρουν νερὸν ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐδόθη ἄδεια· ὅθεν μὲ ὑδριώτικον ἐμήνυσαν τῷ πασσᾷ τὰ γιγνόμενα, καὶ τοὺς ἀπεκρίθη νὰ ἔλθουν νὰ τὸν εὕρουν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσὶ, καὶ ἔγραψε καὶ εἰς τὴν Πόλιν τὰ γεγονότα διὰ τοῦ ἰ κ ι ν τ ζ ῆ του. Ἐν τούτοις δὲ μὲ πολλὰς παρακλήσεις ἔδιδαν οἱ Ῥοῦσσοι ὀλίγην ποσότητα νεροῦ εἰς αὐτὰ τὰ ἑπτὰ γαλιόνια.

Τῇ ά τοῦ Ἰουλίου ἐξεκίνησαν τὸν Σιβὰς βαλισὴ Ἀχμὲτ-πασσᾶν τριῶν τουγιῶν, τὸν καὶ δεύτερον υἱὸν τοῦ Τζανικλῆ, μὲ ἑπτὰ γαλιόνια, ὧν τινων ἓν ἡ λεγομένη ἰ ρ γ ι ά λ α, μαζὴ μὲ τὸν Μεχμὲτ-πασσᾶν δύο τουγιῶν, τὸν

καὶ ἀνεψιὸν τοῦ Τζανικλῆ-πασσᾶ ἀπ' ἀδελφοῦ τοὔνομα Σουλεϊμὰν-πασσᾶ· ἀπὸ τὸ μιριλὶ στράτευμα ἔδωκαν 4,500 ἄνδρας, καὶ ἐπέβη ὁ στρατὸς αὐτὸς εἴς τε τὰ ἑπτὰ γαλιόνια τὰ προῤῥηθέντα καὶ εἰς εἴκοσι σαΐκαις· εἶχον δὲ τὰ γαλιόνια καὶ τοὺς γαλιοντζῆδές των, τὸ καθὲν ὑπὲρ τοὺς 500. Ἐστάλθησαν οἱ δύο αὐτοὶ πασσᾶδες εἰς τὸ Σοουτζάκι καὶ διὰ νὰ ἑλκύσουν τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ Τζερκέρζους εἰς συμμάχειαν τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ νὰ ὁρμήσῃ μετ' αὐτῶν καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁ Ἀχμὲτ-πασσᾶς, χρείας τυχούσης, ἐναντίον τοῦ Ταμανίου, ὅπου ἦν καὶ δύναμις ῥουσσική· τὸν δὲ ῥηθέντα Μεχμὲτ-πασσᾶν διώρισαν μουχαφίζην τοῦ κάστρου Σοουτζάκι, καὶ ὁ Ἀχμὲτ-πασσᾶς νὰ στρατοπεδεύσῃ παρὰ τῷ Σοουτζάκῃ τίτλῳ καὶ αὐτὸς τοῦ μουχαφίζη.

Εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῶν γιαννιτζάρων, τζεπετζήδων, τοπτζήδων καὶ ἀραπατζήδων καὶ εἰς τὸ μιριλὶ στράτευμα εἶχε διαδοθεῖ πανοῦκλα διὰ τὴν μὲ τοὺς ἀπὸ τῆς Πόλεως ἐπανελθόντας γαλιοντζῆδες ἀναστροφήν, ὧν οἱ πλείους εἶχον ἔβγει ἔξω καὶ κατῴκουν εἰς τζαδίρια. Εἰς τὰ ἑπτὰ γαλιόνια ὁποῦ ἦλθον ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ τὸν καπετὰν-πασσᾶν ἦσαν 12,000 γαλιοντζῆδες, καὶ μόλις ἔμειναν 9,000· εἰς τὰ ἄλλα ἑπτὰ ὁποῦ εἶχαν ἔλθει τὸν χειμῶνα δὲν εἶχον πανοῦκλαν, διεδόθη ὅμως καὶ εἰς ἐκεῖνα, καὶ ἔθνησκον ὑπέρπολλοι στρατιῶται καὶ εἰς τὰ στρατόπεδά τους καὶ εἰς τὰ γαλιόνια. Ὁ φρόνιμος Τζανικλῆς διὰ τοῦτο τοὺς καθ' ἡμέραν ἐρχομένους ἔξωθεν μιριλὶ στρατιώτας τοὺς ἐστρατοπέδευεν εἰς μέρος μακρύτερον, καὶ ἐμπόδιζε νὰ ἔχουν συναναστροφὴν μέ τινα. Ὁ λοιμὸς ἔκοπτε καὶ ἐθανάτωνε τὸν δαϊρὲν τοῦ Χασὰν-πασσᾶ· ὁ δὲ δαϊρὲς τοῦ Τζανικλῆ ἠλευθεροῦτο λοιμοῦ· εἶχε φυλακὰς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς τους πιστούς, καὶ τοὺς φεύγοντας τοὺς μὲν ἀνεσκολόπιζεν, οἳ ἦσαν μιριλὶ στρατιῶται, τοὺς δὲ λοιποὺς ἑκάστου εἴδους τῶν προῤῥηθέντων ἔπνιγεν εἰς τὸ κάστρον, καὶ χωρὶς τεσκερέν του ἢ τοῦ Χασὰν-πασσᾶ δὲν ἠδύνατό τινας νὰ περάσῃ, οὔτε Χριστιανός.

Εἰς τὰς ἐνταμώσεις πάντοτε ἐμεγαλαύχει ὁ Χασὰν-πασσᾶς ἐξευτελίζων τοὺς Ῥούσσους καὶ λέγων ὅτι τὸ οὐδὲν ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμος ὅταν μὲ τακάτι κινηθῇ ἡ δουλειὰ, καὶ ὅτι φοβηθεὶς ὁ Μουσούνογλους ἀνοήτως ἐδέχθη τὰ τοιαῦτα ἄρθρα, καὶ ὅτι κιατίπηδες καὶ ὀτζακλῆδες ἔκλεπτον τὰ βασιλικὰ ἄσπρα χωρὶς νὰ τὰ παίρνῃ ὁ στρατὸς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ τεταλαιπωρημένος δὲν ἐπολέμει χρείας τυχούσης, καὶ ὅτι μεταχειρισθεὶς τὰ ὑδριώτικα διὰ τὴν δούλευσιν τοῦ στόλου ἀντὶ τῶν εἴκοσι φρεγαδῶν ὁποῦ τὸν εἶπον νὰ ναυπηγήσῃ, δι' αὐτὸ ἐκέρδισε τὸ μιρὶ πουγγεῖα 300· καὶ ὅτι συμβουλὴ ἐδική του ὁ διορισμὸς τοῦ σερασκέρη εἰς τὸ Ἰσμαήλι, ὁποῦ ἂν ἀνοιχθῇ πόλεμος μὲ τοὺς Ῥούσσους νὰ μὴν εἶναι χρεία νὰ ἔβγῃ τὸ σαντζάκι ἔξω μὲ τὸν βεζίρην, καὶ νὰ καταδαπανᾶται τόσος ζαχιρὲς ἀνωφελῶς διὰ τροφὴν τόσων ἀνθρώπων ὁποῦ εἰς τὸν πόλεμον δὲν χρησιμεύουν· καὶ ὅτι νὰ ἐπρόβαλε τῷ βεζίρῃ Δερβὶς-πασσᾶ νὰ ναυπηγηθοῦν εἴκοσι γαλιόνια μὲ ἔξοδα τῶν ῥετζάληδων, καὶ δὲν εἰσηκούετο, καὶ εἰπὼν τῷ βασιλεῖ, ἐδόθη ἡ προσταγὴ τῆς ναυπηγίας, ἐξ ὧν τὰ δύο ἐναυπηγήθησαν ἀπὸ τὸν Βλάχπεην καὶ Πογδάνπεην, καὶ τρίτον ὅπερ ἐναυπήγησεν αὐτὸς εἰς τὴν Θάσον, νῆσον εἰς ὑπερβο-

λην ξυλοφόρον· καὶ κατηγόρει σφοδρῶς τοὺς ῥετζάληδες τῆς Πόλεως διατὶ δὲν ἔβαλαν εἰς τὴν Θάσον καὶ εἰς τὴν Σάμον φύλακας ἀπὸ 5,000 διὰ νὰ μὴν ξυλοφοροῦν ἐκεῖθεν οἱ Ῥοῦσσοι, ὁποῦ μόνον ἀπὸ τὴν Θάσον ἔκοψαν 17,000 ξύλα πρὸς ἐπισκευὴν τῶν νηῶν τους, τὰ ὁποῖα ἂν ἔλλειπον δὲν ἠμποροῦσαν νὰ διατρίψουν οὐδὲ ἐνιαυτὸν εἰς τὴν Ἄσπρην θάλασσαν. Ἔλεγεν ὅτι νὰ εἶπε τῷ Δερβὶς-πασσᾷ τὸ ὅτι ἡ ἀγάπη μὲ τοὺς Μοσχόβους ἀνάγκη νὰ χαλάσῃ, καὶ πρέπει νὰ ἑτοιμασθῇ παξιμάδι εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰς τὸ Μισίρι, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη· καὶ τώρα ἐκόστισε περισσότερα, καὶ οὔτε χρησιμεύει. Συνομιλῶντας μὲ τοὺς καπιτάνους καὶ ἄλλους προεστῶτας στρατιωτῶν τοὺς διήγειρεν εἰς τὸν πόλεμον, λέγων τό, «Πρῶτος ἐγὼ ἀρχίζω, καὶ μετ' ἐμένα ἀκολουθεῖτε ὅλοι ὁμοφώνως, καὶ θέλομεν ἀφανίσει τοὺς Ῥούσσους·» ἐξευτελίζων αὐτοὺς εἰς ἄκρον, καὶ λέγων τό, «Ὅπου δὲν ἐπολέμησαν οἱ ἰδικοί μας, ἐκεῖ ἐνίκησαν οἱ Ῥοῦσσοι.»

Τῇ ς' τοῦ Ἰουλίου ἔφθασαν εἰς τὸ Σαμσὸν-καλεσὴ τὰ ἑπτὰ γαλιόνια· ἑνὸς τούτων ἐπέβαινε καὶ ὁ ποτὲ χάνης Σελὶμ-Γκιράῒς μὲ τὸν ποτὲ μουφτὴν τοῦ Κριμίου. Τοὺς ἔβγαλεν εἰς τζαδίρι, καὶ τῇ ζ' ἐλθόντα εἰς τὸν δαϊρέν του ἔρριψεν ἐμπρός του μερικὰς πόμπας ἀπὸ τὸ πόμπα-γκεμισί, ἐξευτελίζων τοὺς Ῥούσσους καὶ τὸν στόλον αὐτῶν.

Ὁ Ῥωμαντζὼφ γνοὺς τὸν σκοπὸν τῆς Πόρτας ἔγραψεν ὅτι περιττὸς ὁ μουκαλεμές, ὡσὰν ὁποῦ τὰ ὅσα ἐπρόβαλεν ὁ Στακιὲφ ἀφεύκτως πρέπει νὰ γένουν χωρὶς νὰ μεταβληθῇ οὔτε ἰῶτα ἕν· διέτριβε δὲ ὁ Ῥωμαντζὼφ εἰς τὴν Πουλτάβαν.

Ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ Προζορόβσκης καὶ ἦλθεν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸς Ἀλέξανδρος ὁ Σουβαρώφ.

Ἔστειλεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς πρὸς τὸν Οὐζοῦ μουχαφιζὴ τῇ ι' τοῦ Ἰουλίου γράμμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου (ὃ καὶ μετέφρασα) πρὸς τοὺς Κοζάκους τοῦ Πουτκαλίου, παρακινῶντάς τους ν' ἀφήσουν τὸ σφάλμα ὁποῦ ἔκαμαν καὶ νὰ προσκυνήσουν τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ, ὡς ἄλλοτε, κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ θέλουν ἔχει τὸ ἔλεός της· καὶ μὲ ὁρισμὸν πρὸς τὸν Οὐζοῦ μουχαφιζὴ ἐπρόσταττε νὰ τοὺς κατοικίσῃ εἰς τὰ πέριξ τῆς Οὐζοῦ μαζὴ μὲ τὸν χάτμανον καὶ ἄλλους προεστῶτάς των, καὶ νὰ τοὺς περιθάλπῃ νὰ μὴν ἐνοχλοῦνται παρ' οὐδενὸς ἐπ' οὐδενί· ἀλλ' οὐδὲν διεπράξαντο.

Διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς ἔλεγε, «Διατί νὰ τοὺς κληρονομοῦν οἱ συγγενεῖς των καὶ ὄχι τὸ μιρί;» καὶ ἔψεγε τοὺς ῥετζάληδες τῆς Πόλεως διατί δὲν φροντίζουν οὔτε δι' αὐτό, οὔτε δι' ἄλλην τινὰ ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας, καταγινόμενοι μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ νὰ παίρνουν ῥουσφέτια, καὶ ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ τὸ νιζάμι τους καὶ νὰ παιδευθοῦν διὰ τὰς ἁρπαγάς των.

Τῇ ιε' ἔγραψεν ὁ Ἀχμὲτ-πασσᾶς ὅτι δὲν ἔκαμε τίποτε μὲ τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ μὲ τοὺς Τζερκέζους, καὶ διηγεῖτο τὰς ἀσφαλείας τοῦ Κριμίου τὰς ὑπὸ τῶν Ῥούσσων εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν περιφέρειαν, καὶ τὰ εἰς τὸ Ταμάνι ῥουσσικὰ στρατεύματα, καὶ ὅτι ἔκτισαν παλάγκαν καὶ φυλακὰς εἰς τὸ Κιζὶλ-τασί. Ὅθεν συμβουλευθέντες οἱ δύο πασσᾶδες ἀπεφάσισαν νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ Σουτζάκι, καὶ διὰ νὰ πραγματευθῶσι μὲ τοὺς Ἀπαζᾶδες καὶ

—1778

Τζαρκέζους καὶ νὰ γράψουν καὶ εἰς τὸ Κουπάνι, καὶ διὰ νὰ συλλογισθῶσιν ἐκεῖ τί ποιητέον. Ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ τοῦ Ἀχμὲτ-πασσᾶ τοὺς ἀπελθόντας εἰς τὰς κώμας τῶν Ἀπαζάδων τινὰς μὲν ἐφόνευσαν, ἐσκλάβωσαν δὲ καὶ ὑπὲρ τοὺς ἑκατόν.

Τῇ κγ' Ἰουλίου ἐπανέκαμψαν καὶ οἱ σταλέντες εἰς τὸν Καφᾶν μὲ τὰς ἀποκρίσεις τοῦ Ἀλεξάνδρου Σουβαρὼφ, καὶ ἰδοὺ τὸ πρὸς τὸν Χασὰν-πασσᾶν γράμμα του, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς τουρκικῆς γλώττης.

« Κορυφαῖε τῶν ἀνδρῶν τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, βακτηρία τῶν μεγά-
» λων τοῦ ἔθνους τοῦ Μεχμὲτ, τιμιώτατε καὶ πιστότατε τανῦν ἀρχιθα-
» λάσσιε καὶ στρατηγὲ τῆς Μαύρης θαλάσσης, Χασὰν-πασσᾶ, φίλε μας!
» Εἴη τὸ τέλος Σου εὐτυχές.»

« Μετὰ τὸν χαιρετισμὸν δηλοποιῶ φιλικῶς ὅτι ἔλαβον τὰ γράμματά
» Σας ὁποῦ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐξεπίτηδες μὲ τὸ μέσον δούλων ἀνθρώπων Σας
» ἐπέμφθησαν ἐκ μέρους Σας, καὶ ἔγνων τὰ ἐν αὐτοῖς ἀσυνείθιστα ζητήμα-
» τα καὶ τὰς ὑπερηφάνους ἀπειλὰς καὶ τοὺς ἐχθρικοὺς ἐλέγχους, καὶ τὰ
» ἔστειλα τῷ προεστῶτι· (ἐννοεῖ ἢ τὸν Ῥωμαντζὼφ ὄντα τότε εἰς τὴν Πουλ-
» τάβαν ἢ τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίνην.) Ὁ στόλος ὅμως τῆς ὀθωμανικῆς
» βασιλείας τὸ νὰ ἔλθῃ ἢ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἢ εἰς τὰς
» ἀκτὰς ὁποῦ εἶναι ἴδιαι εἰς ἐπαρχίας ἄλλων Ταρτάρων εἶναι ἀδύνατον καὶ
» τῶν οὐκ ἐνδεχομένων, μάλιστα εἰς αὐτὸν τὸν εὐτυχῆ καιρὸν ὁποῦ ἡ ζωο-
» τροφία καὶ ἡ διαγωγὴ τοῦ ἔθνους τῶν Ταρτάρων, ἔξω ὁποῦ εἶναι ἥσυχη,
» ἀσφαλὴς καὶ ἐντελεστάτη μὲ τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν, ἐλαλήθη ἀλ-
» λεπαλλήλως καὶ διωρίσθη καὶ ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ μὴν ἀνακατώνεται κατ'
» οὐδένα τρόπον εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν Ταρτάρων, ἢ πολλὰς ἢ ὀλίγας. Διὰ
» τοῦτο, τὸ ῥηθὲν ἔθνος ὄντας αὐτόνομον καὶ μὴ ἀναφερόμενον εἰς ἄλλον
» τινὰ, αἱ ὑποθέσεις των ὤντας ἀφιερωμέναι καὶ συνδεδεμέναι καὶ κρεμά-
» μεναι μόνον καὶ μόνον εἰς τὴν ἀπόφασίν τους καὶ εἰς ἐκεῖνο ὁποῦ ἤθελον
» κρίνει εὔλογον, ἂν γένουν τοιαῦτα κινήματά Σας πρέπει νὰ ἠξεύρετε φα-
» νερὰ πῶς χαλνᾶτε τὴν μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν συμφωνίαν τῆς εἰρήνης,
» καὶ πῶς εἶναι χρέος μου, καθ' ὃ εἶμαι διωρισμένος, νὰ φυλάξω μὲ ὅλας
» μου τὰς δυνάμεις τὸ αὐτόνομον αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ τὴν παρ' οὐδενὸς
» ἄλλου κρεμαμένην ἰδίαν κατάστασιν τῶν Ταρτάρων. Μάλιστα δὲν ἠμπο-
» ρεῖ τινὰς νὰ πιστεύσῃ κατ' οὐδένα τρόπον πῶς τὸ προῤῥηθὲν γράμμα τὸ
» πρὸς τὸν προκάτοχόν μου περίφημον γκενεράλην πρίγκηπα καὶ ἱππέα κνέ-
» ζην Κύριον Προζορόβσκην νὰ ἐστάλῃ ἀπὸ μέρους Σοῦ τοῦ φίλου μου· δια-
» τί ἔξω ὁποῦ πρέπει νὰ φυλάττῃς τὴν ὑπόληψιν ἑνὸς ὑποκειμένου τοῦ τω-
» ρινοῦ βαθμοῦ Σου καὶ τὴν βασιλικὴν συμφωνίαν, ἔχεις χρέος κατὰ πάντα
» τρόπον νὰ ἐνεργῇς καὶ νὰ βάλλῃς εἰς πρᾶξιν κάθε χρηστοήθειαν καὶ ἐπαι-
» νετὴν συναναστροφήν. Διὰ τοῦτο δηλοποιῶ εὐθὺς φιλικῶς ὅτι εἰς τὸν βα-
» σιλικὸν στόλον ὁποῦ περιέρχεται εἰς τὰ νερὰ τὰ περιεχόμενα εἰς τὰς ἀ-
» κτὰς συνόρων μάς τινων καὶ συμπεφωνημένων μὲ ἄρθρα γειτονικῶν μας
» αὐτονόμων καὶ παρ' οὐδενὸς κρεμαμένων ταρταρικῶν ἐπαρχιῶν, αἱ ψυχραὶ
» λέξεις Σας μὲ τὸ νὰ εἶναι σημεῖον ἐναργὲς τῆς ἐνδομυχούσης κρυφῆς δυσ-

» μενείας Σας, τὰ παρόμοια κακὰ κινήματα διακόπτοντα τὴν εἰρήνην καὶ
» διαλύοντα τὴν συμφωνίαν, καὶ προερχόμενα μόνον καὶ μόνον ἀπὸ πάθος
» τινῶν ὁποῦ τὰ θέλουν, εἶμαι βιασμένος νὰ καταργήσω μὲ κτύπημα τὴν
» ἔφοδον καὶ ὁρμήν τους. Καὶ ὄντας ἐσεῖς αἰτία τῶν ἐκεῖθεν προξενηθησο-
» μένων κακῶν τε καὶ ζημιῶν, ὅτι δὲν θέλετε ἠμπορέσει νὰ ἀπολογηθῆτε
» εἰς τὸ κριτήριον τοῦ θεοῦ καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς ἅπαντα τὸν
» κόσμον ἡλίου ἐστὶν ἐναργέστερον.»

« Τῆς μεγαλοπρεπεστάτης, κραταιοτάτης, μεγίστης
» βασιλίσσης μου, αὐγουστοτάτης καὶ εὐεργετικωτά-
» της μου Κυρίας, γκενεράλης πρίγκηψ καὶ ἀρχιστρά-
» τηγος τῶν βασιλικῶν στρατευμάτων τῶν ἐν τῇ ἀριστε-
» ρᾷ ὄχθῃ τοῦ Νίπρου καὶ τῶν ἔνδον τοῦ Κριμίου καὶ τῶν
» ἐν τῷ ποταμῷ Κουπὰν, ἱππεὺς μὲ τρία σημεῖα ἤτοι μὲ
» τὰ παρόντα, τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου, Ἁγίου Ἀνδρέου
» καὶ μὲ τὸ τῆς Ἁγίας Ἄννης,»

» Ἀλέξανδρος Σουβαρώφ.»

Ἦτον αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ εἰς ῥουσσικὴν γλῶσσαν, καὶ τὰ αὐτὰ ἦσαν ἀπαραλλάκτως καὶ εἰς τὸν Τζανικλήν. Ἦτον ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐγγράφοις καὶ μαγζάρι Ταρτάρων, εἰς κάθε πασσᾶν ἕνα, μὲ εἴκοσι βούλλας καὶ ὑπογραφὰς, ζητούντων τὸ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν καὶ νὰ τοὺς ἀφήσουν ἡσύχους, ὡς εὐχαριστημένους ἀπὸ τὸν χάνην τους Σαχὶν-Γκιράϊν. Εἶτα τῇ κέ ἔπεμψαν εἰς τὴν Πόλιν ἅπαντα τὰ προῤῥηθέντα αὐτὰ ἔγγραφα. Ὁ διβὰν-ἐφενδισὴ τοῦ καπετὰν Χασὰν πασσᾶ εἶπέ μοι ὅτι τὰ σταλλέντα εἰς τὸ Κρίμι ἔγγραφα δὲν ἦτον σύνθεσις ἰδική του, μόνον τὰ ἔδωσεν ὁ ῥεῒς-ἐφένδης τῷ Χασὰν-πασσᾷ εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ ὑπογραφοῦν καὶ νὰ βουλλωθοῦν καὶ ἀπὸ τοὺς δύο, καὶ οὕτω νὰ σταλθοῦν τῷ Ῥούσσῳ εἰς τὸ Κρίμι· ἔγραφον δὲ καὶ τῷ καπετὰν-πασσᾷ ἀπὸ τὴν Πόλιν συχνότατα παρακινοῦντες νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Κρίμι· καὶ διὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Ῥούσσους, νὰ ἐφεύρῃ τρόπον ὁποῦ νὰ φανῇ πῶς διελύθη ἡ εἰρήνη ἐκ μέρους τῶν Ῥουσσῶν καὶ ὄχι ἐκ μέρους των, καὶ ἐλέγχοντές τον διὰ τὴν ἄργηταν.

Τῇ κζ′ τοῦ Ἰουλίου ἡμέρᾳ Παρασκευῇ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Σαμσὸν-καλεσὶ, Ἀμινσὸς παρ' ἡμῶν λεγόμενον, μὲ στόλον συγκείμενον ἀπὸ 20 γαλιόνια, 9 περγαντιὰ, 4 κάτεργα καὶ ἄλλας ἀχθοφόρους νῆας, σαΐκαις δηλαδὴ, τρικάταρτα, σακολέβαις, μαλέξαις, καὶ ὑδριώτικα 25 καὶ φουρκάταις 10· ἦσαν ἐν αὐταῖς γαλιοντζῆδες 12 χιλ. γιαννίτζαροι 8 χιλ. μιρὶ ἀσκερὶ 20 χιλ. ὅπερ ἐμβῆκαν εἰς σαΐκαις καὶ τρικάταρτα, Ἀλβανῖται Δουλτζινιῶται χίλιοι μὲ τέσσαρα περγαντιά τους· τὰ πάντα πλευσίματα 163. Εἰσῆλθον εἰς κάθε γαλιόνι, ὁ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὸ πασσᾶ-γκεμισὶ, καὶ ὁ Τζανικλὴ Ἀλὴ-πασσᾶς εἰς τὴν πατρώναν, ὁ κεχαγιᾶς τους εἰς ἕνα γαλιόνι, ὁ ὀρδοὺ-τεφτερδάρης εἰς ἄλλο, ὁ ὀρδοὺ-ναζιρὴς Ἀπτὴ-πεης εἰς ἄλλο, ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ εἰς ἄλλο καὶ ὁ τζεπετζήπασης εἰς ἄλλο. Παρὰ τὸ ῥηθὲν στρατιωτικὸν ἦσαν εἰς ταῖς σαΐκαις καὶ τρικάταρτα καὶ τζεπετζῆδες καὶ τοπτζῆ-

δες καὶ ἀραπατζῆδες. Ἀφοῦ ἦλθον εἰς τὴν Ἀμινσὸν ἕως οὗ ἀνεχώρησαν ἐλοιμοκτονήθησαν στρατιῶται ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας, καὶ καθ' ὁδὸν πλέοντες εἰς τὸ Σοουτζάκι ἡ καπετάνια ἔῤῥιψεν εἰς τὴν θάλασσαν λοιμοκτονηθέντας ὑπὲρ τοὺς 200, καὶ τὸ πασσᾶ-γκεμισὶ περισσοτέρους, καὶ ἀπὸ κάθε γαλιόνι καὶ ἄλλα πλευσίματα ἐῤῥίπτοντο τὸν ἀριθμὸν οὐκ ὀλίγοι. Τὸν δὲ Σελὶμ-Γκιραΐ χάνην ἔστειλαν εἰς τὸ Πέϊκοζι.

Πλέοντες οὖν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸ Σοουτζάκι, φανέντος ἤδη τοῦ ὄρους Βαραδᾶ λεγομένου, μέρους ὄντος τοῦ Καυκάσου. Ἀλλὰ τῇ νυκτὶ τῆς γ' τοῦ Αὐγούστου ἠκολούθησε φουρτούνα μεγάλη μὲ βορέαν, ἥτις διεσκόρπισε πενῆντα τρία πλοῖα, τὰ μὲν μὲ ἀσκέρι τὰ δὲ ἀχθοφόρα μὲ ἐφόδια, ἐξορίσασα τὰ μὲν εἰς Τραπεζοῦντα τὰ δὲ εἰς Κερασοῦντα, τὰ δὲ εἰς Ἀμινσὸν καὶ Σινώπιον. Ἦσαν ἐν αὐτοῖς στρατὸς 12 χιλιάδες, καὶ εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σοουτζακίου ἐνοχλούμενον ὑπὸ βορέως τε καὶ νότου ἐκόπησαν τρία σίδηρα τῆς ἰργιάλας, ἐτζακίσθη τὸ τιμόνι της, ἐβλάβησαν καὶ τὰ λοιπὰ ἓξ γαλιόνια, καὶ ἐτζακίσθη καὶ ἓν ὑδριώτικον καὶ αἱ λοιπαὶ ἀχθοφόροι νῆες αἱ μετ' αὐτοῦ ἐλθοῦσαι. Ἡμέρας οὖν διαγενομένης ἔῤῥιψε σίδηρον ὁ στόλος τοῦ καπετὰν-πασσᾶ ἐμπρὸς εἰς τὸν λιμένα τοῦ Σοουτζακίου, αἱ δὲ ἀχθοφόροι νῆες ἅπασαι, κάτεργα καὶ φεργάδαις εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα.

Περιγραφὴ Ταμανίου, Ἀπαζίας, Τζερκεζίας καὶ τῶν περὶ αὐτὰ τόπων.

Εἶναι τὸ Σοουτζάκι καστρίδιον ἐν τῇ Ἀπαζίᾳ παντέρημον, ἄνευ οἰκοδομῆς τινος ἔνδον εἰμὴ δύο ἢ τριῶν μὲ σανίδια, καὶ τὰ λοιπὰ καλύβαι. Τῆς Ἀπαζίας τὸ μῆκος ἐκτεινόμενον εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τοῦ τελευταίου αὐτῆς κάστρου, Ἀνὰ-καλὲ λεγομένου, ἐστὶ μίλια 350. Σύγκειται ἀπὸ ὄρους τοῦ Ταύρου εἰς συνάφειαν τοῦ ὄρους Ἀπαζᾶ καὶ Τζερκὲζ-δαγλαρὶ λεγομένου. Ὄπισθεν τοῦ βουνοῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ Τζερκεζία, ὑπὸ βουνῶν καὶ αὐτὴ συγκειμένη, κατὰ τὸ μῆκος τῆς Ἀπαζίας καὶ ὄπισθεν αὐτῆς τόπος ἐπίπεδος, δι' οὗ ῥέει ὁ ποταμὸς Κουπὰν, ἔχων ἑκατέρωθεν τὰς ὄχθας του κατῳκημένας ἀπὸ Τζερκέζους καὶ Ταρτάρους Νογάηδες καὶ Κουπανλῆδες. Προϊὼν ὁ ποταμὸς διαιρεῖται εἰς δύο κλάδους, καὶ ὁ μὲν εἰσρέει εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, εἰς τόπον λεγόμενον Κιζὶλ-τασι, ὁ δὲ ἄλλος εἰσρέει εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην παρὰ τῇ πόλει Ἄτζα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν οἱονεὶ νῆσον, συγκειμένην ἀπὸ τοὺς δύο κλάδους τοῦ ποταμοῦ Κουπὰν, περιέχονται αἱ πόλεις Ταμάνι, Τεμροῦκι, Ἀτζοῦ καὶ Ἄτζα, παράλιοι τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ῥηθέντος Κιζὶλ-τασι μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Καπάρτας, δι' ἧς καὶ αὐτῆς τρέχει ὁ ποταμὸς Κουπὰν, εἶναι διάστημα ὡρῶν 200· μεταξὺ δὲ τοῦ Σοουτζακίου καὶ τοῦ Κιζὶλ-τασὶ κεῖται ὁ λιμὴν, Ἀνάπα λεγόμενος, ἀπέχων τοῦ Σοουτζακίου μίλια 36, καὶ ἄλλα τόσα ἀπὸ τὸ Κιζὶλ-τασί. Εἶναι χωρητικὸς ὁ λιμὴν, ἀλλ' οὐκ ἀσφαλὴς διὰ τοὺς πλείονας τῶν ἀνέμων, καὶ ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ δεχθῇ γαλιόνια διὰ τὰ νερά του τὰ ῥηχὰ, πέντε

κουλάτζια ὄντα τὰ βαθύτερα· κεῖται δὲ παρ' αὐτῷ τῷ λιμένι καὶ λίμνη μεγάλη μεφρούζικη ἀπὸ τὸν ποταμὸν Κουπάν. Εἰς τὴν σειρὰν τῆς Ἀπαζίας πρὸς τὴν Τραπεζοῦντα 20 μίλια μακρὰν ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι εἶναι λιμὴν Γκελιντζὶκ-λιμανὶ λεγόμενος· εἶναι χωρητικὸς ἀλλ' οὐκ ἀσφαλὴς εἰς ὅλους τοὺς ἀνέμους, καὶ διὰ τὰ νερά του τὰ λίαν ῥηχὰ ἀνεπιτήδειος εἰς τὸ νὰ δεχθῇ γαλιόνια.

Ἔχει ἡ Ἀπαζία καὶ ἄλλο κάστρον, παράλιον καὶ αὐτό, Σοχοὺν λεγόμενον, ὡς καὶ τὸ μετ' αὐτὸ λεγόμενον Ἀνὰ-καλέ· εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν, ὅπου καὶ ὁ ὀρτᾶς 99· ἀλλὰ ἡ ἔξω τῶν κάστρων ἐπαρχία τῆς Ἀπαζίας ὁρίζεται ἀπὸ τοὺς πένδές της· ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι αὐτὸ ἕως εἰς τὸ Σαχοὺν εἶναι μίλια 300.

Μὲ τὴν Ἀπαζίαν συνορεύει ἡ Μεγκρελία, ἧς παράλιον κάστρον τῶν Ὀθωμανῶν τὸ Φάρς· ἔχει καὶ αὐτὸ ὀρτᾶν· τὴν δὲ ἐπαρχίαν δὲν τὴν ὁρίζουν οἱ Τοῦρκοι ἀλλ' ὁ προεστὼς τῶν Μεγκρέληδων, ὃν πατρίᾳ γλώσσῃ δαδιὰν ὀνομάζουσι, καθήμενος εἰς τὰ βουνὰ τῆς Μεγκρελίας.

Συνορεύει μὲ τὴν Μεγκρελίαν ἡ Γκιουρτζία, ἥτις ἔχει καὶ αὐτὴ τὸ Φάρς, κάστρον παράλιον ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐξουσιαζόμενον, καὶ μετ' ἐκεῖνο κεῖται τὸ Πατοὺν λεγόμενον, ὅπου καὶ ὀρτᾶς· ἀλλὰ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ὥριζεν ὁ Σολομών, καὶ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου τὴν κυριαρχεῖ συγγενής τού τις ὑπὸ τῇ γαραντίᾳ καὶ ὑπερασπίσει τῶν Μοσχόβων, καὶ αὕτη ἡ λεγομένη Κάτω Ἰβηρία· ἀλλ' ὁ πασσᾶς τῆς Ἀκίσκας, συνορευούσης μὲ τὴν Κάτω Ἰβηρίαν, διεγείρας τοὺς εἰς τὸ Δαγιστάνι κατοικοῦντας Λεζγκῆδες, ὥρμησε καὶ ἐσκλάβωσε πολλοὺς Γκιουρτζῆδες εἰς τὴν Κάτω Ἰβηρίαν, τῇ προτροπῇ ἐκείνου, τὸ θέρος τοῦ ἔτους 1786, καὶ διὰ αἰσχροκέρδειαν καὶ διὰ πάθος τὸ πρὸς τοὺς Ῥούσσους τοιαῦτα τολμητιῶντες καὶ παρασπονδοῦντες.

Ἀπέχει τὸ Σοχοὺν ἀπὸ τὸ Πατοὺν μίλια 150, καὶ τὸ Πατοὺν ἀπὸ τῆς Τραπεζοῦντος ἀπέχει πάλιν μίλια 150. Συνορεύει οὖν τῇ Κάτω Ἰβηρίᾳ ἡ Λαζικὴ ὑποτασσομένη ὁλοκλήρως εἰς τοὺς Τούρκους.

Ὁ λιμὴν τοῦ Σοουτζακίου πλάτος ἔχει ὑπὲρ τὸ διπλοῦν τοῦ ἐν τῷ Σωσθενείῳ λιμένος καὶ μῆκος ὑπὲρ τὸ τριπλοῦν, ἀλλ' ἀνωφελής, ὡς εἴρηται, διὰ τὸ ἐνοχλεῖσθαι ὑπὸ βορέως καὶ νότου. Παρὰ τὸ Ταμάνι κεῖται τὸ Οὐτουρὰτζ-κουμοῦ, τὸ καταντικρὺ τοῦ Γκὲρτζ, ἀπέχον ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι μίλια 70· ἔχει τὸ Οὐτουρὰτζ-κουμοῦ πλάτος πόδας 200 καὶ μῆκος ἱκανόν.

Δὲν ὑποτάσσονται ποσῶς εἰς τοὺς Τούρκους Ἀπαζᾶδες καὶ Τζερκέζοι, ἀλλ' ἡγεμονεύονται ὑπὸ τριάντα ἓξ πένδων, διοικῶν ὁ καθεὶς τὴν ἐπαρχίαν του· ἠμπορεῖ ἕκαστος αὐτῶν νὰ στρατολογήσῃ στράτευμα δέκα πέντε χιλιάδας· δὲν πληρώνουν τίποτε εἰς τὸ μιρί. Ἔχουσι συμφωνίαν ἀναμεταξύ τους οἱ πένδες Ἀπαζᾶδες νὰ μὴ πειράζουν καὶ νὰ μὴ σκλαβώνουν ὁ εἷς τοὺς ὑποχειρίους τοῦ ἄλλου, μόνον νὰ ζοῦν ἀναμεταξύ τους φιλικῶς καὶ ἡσύχως. Ἡ Πόρτα θέλοντας νὰ τοὺς οἰκειοποιηθῇ διὰ νὰ τὴν βοηθήσουν εἰς καιρὸν πολέμου πρέπει νὰ τοὺς πληρώσῃ, καὶ ἂν ἄλλος τοὺς δώσῃ ἕνα παρᾶν περισσότερον πηγαίνουν μ' ἐκεῖνον.

Ἔβγαλεν οὖν ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς τὸ μιρὶ-ἀσκέρι εἰς τζαδίρια ἔνδον τοῦ λι-

μένος, καὶ ἀντικρὺ αὐτοῦ ἐστρατοπέδευσαν οἱ γιαννίτζαροι· καὶ αἱ δύο αὗται παρεμβολαὶ ἦσαν τὸ μ ε κ ι ά ν ι τῆς πανούκλας· ἐβγῆκε δὲ καὶ ὁ καπετὰν-πασσᾶς μὲ τοὺς περὶ αὐτὸν ἔξω εἰς τζαδίρια, ἐβγῆκε καὶ ὁ 'Αλῆ-πασσᾶς εἰς τζαδίρια ἔνδον τοῦ λιμένος μὲ τοὺς περὶ αὐτόν.

Τῇ ε' ἔγραψαν εἰς τὸν ζαπίτην ῥοῦσσον τὸν εἰς τὸ Ταμάνι ἀμφότεροι διὰ τὸν μουκιαλεμὲν, καὶ ὅτι, ὡς φίλοι θέλομεν ἐλθεῖν εἰς τὸ Κιζὶλ-τασὶ (ἔνθα εἰσρέει ὁ ποταμὸς Κουπὰν εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον,) διὰ νὰ πάρωμεν νερὸν, καὶ ἐπειδὴ ἔχομεν ἀσκέρι μαζή μας, καὶ ἔχεις ἐκεῖ κτισμένην παλάγκαν, νὰ τὴν κρημνίσῃς καὶ νὰ τραβήξῃς ἐκεῖθεν καὶ τὸ ἀσκέρι σου, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ μεταξὺ τῶν ἐδικῶν μας ὑδραγωγούντων καὶ τῶν ἐδικῶν σας κάμμία σύγχησις ἀνάρμοστος εἰς τὸ μεταξύ μας σ ο ύ λ χ ι.» Μάταιοι ἄνθρωποι, καὶ μάταια ζητήματα! 'Ο Ῥοῦσσος ἤξευρε πολλὰ καλὰ πῶς τὸ Σοουτζάκι πλημμυρεῖ ὑδάτων· ἐγέλασεν οὖν διὰ τὴν πρότασιν τῶν ζητούντων νερὸν ἀπὸ τὸ Κιζὶλ-τασί· ὅθεν ἐκατάλαβεν ὅτι ἢ πρόφασιν λογομαχίας καὶ δυσμενείας ζητοῦν ἢ διὰ τὸ πλῆθος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐζήτησε τὸ κρήμνισμα τῆς παλάγκας, διὰ νὰ ἀκουσθῇ κἂν πῶς κατώρθωσεν εἰς τοὺς Ῥούσσους τὸ νὰ κρημνίσουν τὴν παλάγκαν τους.

Τῇ ς' ἔγραψαν καὶ οἱ δύο εἰς τοὺς Κουπανλῆδες, προσκαλοῦντές τους εἰς ὑποταγὴν καὶ συμμαχίαν, καὶ ἔστειλαν τὰ ἔγγραφα διὰ δύο ἀγάδων τους· τὰ δὲ ἔγγραφα τὰ πρὸς τὸν Ῥοῦσσον τὰ ἔστειλαν μὲ τὸν καπιτζιλὰρ-πουλούκπασην τοῦ 'Αλῆ-πασσᾶ καὶ μὲ τὸν σοφρατζήπασην τοῦ Χασὰν-πασσᾶ, ἐπιβάντας εἰς ὑδριώτικον.

'Απῆλθεν ὁ Χασὰν-πασσᾶς τῇ ζ' τοῦ Αὐγούστου εἰς τὴν 'Ανάπαν, καὶ τῇ θ' ἀπῆλθεν εἰς τὸ Γκελιντζή-λιμάνι διὰ ἐξέτασιν τῶν δύο αὐτῶν λιμένων, ἀλλ' εὗρε καὶ τοὺς δύο ἀνεπιτηδείους εἰς τὸ νὰ δεχθοῦν τὰ γαλιόνια διὰ τὰ νερά τους τὰ ῥηχά.

Τῇ ή ἦλθον εἰς ἐντάμωσιν τῶν δύο πασσάδων οἱ πένηδες Τζερκέζοι καὶ 'Απαζάδες χωρὶς κάνένα πεσχέσι· ἦν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ, Παχαδοὺρ-Γκιράϊς. 'Υπεσχέθησαν τὸ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸ ὅτι ἂν θέλουν ἀσκέρι θέλουν τοὺς ἑτοιμάσει δέκα χιλιάδας πρὸς 25 γρόσια τὸν ἄνθρωπον.

Τῇ ιγ' ἦλθεν ἀπὸ τὴν Πόλιν ὁ ἰ κ ι ν τ ζ ή ς του· ἔφερεν ὁρισμὸν ἐπιπληκτικὸν καὶ πρὸς τοὺς δύο, διατί δὲν ἐπῆγαν πρὸ ἡμερῶν εἰς τὸ Κρίμι μόνον ἔχασαν τὸν καιρὸν, καὶ ἄλλα.

Τῇ ιδ' ἐπανέκαμψαν οἱ σταλέντες εἰς τὸ Ταμάνι· εἶπον ὅτι διὰ τὴν πανούκλαν δὲν τοὺς ἐδέχθη ἔνδον εἰς τὸ Ταμάνι, μόνον τοὺς ἔστησε τζαδίρι εἰς τὸ νησὶ τὸ λεγόμενον 'Οτουρὰτζ-κουμού, καὶ ἀναγνοὺς τὰ ἔγγραφα τοὺς ἐμήνυσεν ὅτι τὰ ἔστειλε τῷ Σουβαρὼφ διὰ νὰ ἀποκριθῇ· τοὺς ἐφίλευσε τρεῖς ἡμέρας καὶ τὴν τετάρτην τοὺς ἐμήνυσεν ἔωθεν ὅτι νερὸν πλέον νὰ τοὺς δώσῃ δὲν ἔχει ἐπειδὴ καὶ τὸν χρειάζεται διὰ τὸ στράτευμά του· ζητήσαντες ἀπόκρισιν ἔγγραφον ἀπεκρίθη τὸ ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὸν Σουβαρὼφ θέλει τὴν στείλει· ἐζήτησαν νερὸν κἂν διὰ τὴν στράταν καὶ τοὺς ἔδωκε.

Τῇ ιζ' φουρτούνα μεγάλη ὑπὸ νότου· ἐνωχλήθησαν ὅλα τὰ γαλιόνια τὰ

ἔξω τοῦ λιμένος καὶ ἔσπειραν τὰ σίδηρά τους ὅλα εἰς τὸ πέλαγος, τὸ δὲ πασσᾶ-γκεμισὶ, ἀφοῦ ἀφῆκε τρία σίδηρα ἀπὸ 80 καντάρια καὶ ἄλλα 80 αἱ γούμεναί των, ἄρχησε νὰ κάμῃ πολλὰ νερά· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ τὰ ὀλιγοστεύσουν τέσσαρες τουλοῦμπαις· ἔρριπτε τόπια διὰ νὰ ἔλθουν ἀπὸ τὰ ἄλλα γαλιόνια ἄνθρωποι πρὸς βοήθειάν του, ἀλλὰ διὰ τὸν κίνδυνον τῆς μεγάλης τρικυμίας τινὰς δὲν ἠμποροῦσε νὰ πλησιάσῃ, καὶ ἂν δὲν ἔπαυεν ἡ φουρτούνα ἄλλαις δύο ὥραις ἐκαϊνάτιζε· ἔγιναν αἱ τουλοῦμπαι ἐννέα, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐτραβοῦσαν ἄνθρωποι ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν, καὶ μόλις τὸ εἰσήγαγον εἰς τὸν λιμένα· τρία ἡμερονύκτια ἐτραβοῦσαν καὶ δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ ἐμποδισθῇ τὸ νερόν· δαλγκίτζηδες πολλοὶ καὶ ἄνθρωποι ἐδούλευον ὑπὲρ τοὺς χιλίους σαρδίζοντές το μὲ προβιαῖς καὶ δὲν ὠφέλησαν· ὅθεν τῇ κζ', ἀφοῦ ἔβγαλαν τὰ τακίμιά του τὸ ἔρριψαν π α σ τ ά ν-κ α ρ ά, καὶ τῇ κθ' παρεδόθη τῷ Ἡφαίστῳ, καὶ ἐμάζευσεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς τὰ καρφιά.

Οἱ Ἀπαζᾶδες ἔφερον εἰς τὰ στρατόπεδα βούτυρον, ζερδαβᾶδες, ἀλούπια, σιντζάπια, πρόβατα, κατζίκια, σκλάβους καὶ σκλάβαις, καὶ ἔκαμαν πολὺ κέρδος.

Εἰς τὴν καπετάνιαν εἶδον Ῥωμαῖον σκλάβον Θεσσαλονικέα· τὸν ἠρώτησα διατί ἐσκλαβώθη, καὶ ἀπεκρίθη, «διότι ἤμουν μὲ τοὺς Μοσχόβους· ἀλλ' ἀκούσας ὅτι οἱ τοιοῦτοι νὰ ἐσυγχωρήθησαν δὲν ἔφυγα νὰ πηγαίνω εἰς τὸ Κρίμι, καὶ τώρα εἶναι ὑπὲρ τοὺς 60 νησιώτας εἰς τὰ γαλιόνια σιδηροδέσμιοι δι' αὐτὴν τὴν αἰτίαν. Καὶ ἀντὶ τῆς διετοῦς ἀσυδοσίας τῶν νήσων ἐπάρθησαν παρὰ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ διὰ τοῦ δραγομάνου του Μαυρογένη διπλᾶ ἄσπρα τῶν πρώτων εἰς τοὺς δύο χρόνους, καὶ δὲν ἐφυλάχθη τι τῶν ὑποσχεθέντων τοῖς Ῥούσσοις εἰς τὴν ἀγάπην· καὶ τώρα ἕνα σερπεστιέτι τοῦ Κριμίου τοὺς ἔμεινε τοὺς Ῥούσσους ἀντὶ τοσούτων τόπων καὶ κάστρων ἐπιστραφέντων, καὶ ἐκεῖνο νά ὁποῦ πάσχουν νὰ τὸ χαλάσουν οἱ Τοῦρκοι. »

Ἀπὸ τὰ πενῆντα τρία πλοῖα ὁποῦ εἰς τὴν φουρτούναν τῆς νυκτὸς τῆς γ' τοῦ Αὐγούστου ὑπέφερον, ἕνα ὑδριώτικον καταντῆσαν μέχρι Τραπεζοῦντος καὶ ἐπανακάμπτον διὰ τὸ Σοουτζάκι ἐγιανάστισε διὰ τὴν φουρτούναν εἰς τόπον τῆς Ἀπαζίας ἀπέχοντα ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι μίλια 60. Ἐλθόντες οἱ Ἀπαζᾶδες κατεκράτησαν καὶ τὸ σκάφος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα καὶ ἐσκλάβωσαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ Ὑδριώτας διὰ νὰ τοὺς πωλήσουν· δύο Τάρταροι ἀπὸ τὸν Καφᾶν κατὰ τύχην εὑρεθέντες ἐκεῖ τοὺς ἠλευθέρωσαν. Φθάσαντες οὖν εἰς τὸ Σοουτζάκι ἔδωκαν ἔγγραφον τῷ Χασὰν-πασσᾷ προσκλαιόμενοι, καὶ κατάστιχον τῆς ζημίας των διὰ ὅλον τὸ τακίμι τοῦ πλοίου καὶ ὅπλα καὶ ἄσπρα, γρόσια 813. Τὰ μετέφρασα· ἔστειλεν ὁ Χασὰν-πασσᾶς τὴν μετάφρασιν εἰς τὸν Ἀλὴ-πασσᾶν ζητῶν τὴν ἐπιστροφήν· οὐδὲν διεπράξατο καίτοι λίαν ἐπιμεληθείς, εἶπον γὰρ ὅτι ἦτον κισμέτι τους, καὶ ὅτι τοὺς τὸ ἔστειλεν ὁ θεὸς τὸ τοιοῦτον κέρδος εἰς χεῖράς των.

Ἄπρακτα ἀπέβησαν τὰ εἰς τὸ Κουπάνι κινήματα τῶν δύο πασσάδων, καὶ ὁ δεσμὸς τῶν Ἀπαζάδων καὶ Τζερκέζων μὲ τὴν Πόρταν· ζητήσαντες γὰρ οἱ πασσᾶδες παρ' αὐτῶν τὸν ὑποσχεθέντα σύμμαχον στρατὸν εἰς χιλ. 10, τοὺς ἐζήτησαν ἄσπρα· οἱ πασσᾶδες δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσουν ἢ νὰ ὑπο-

σχεθοῦν, συλλογισθέντες ὅτι ἂν οἱ Μοσχόβοι τοὺς δώσουν ὕστερον τὰ ἡμίση ἑνώνονται μ' ἐκείνους, καὶ ὅτι καὶ εἰς τὸν πόλεμον ἂν ἀκολουθήσῃ ἧττα προσκολλῶνται τῷ νικητῇ, ὅστις ποτ' ἂν εἴη.

'Από τὸ στράτευμα τὸ τούρκικον τόσον τοῦ 'Αχμὲτ-πασσᾶ ὅσον καὶ τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ 'Αλῆ-πασσᾶ ἔκλεψαν οἱ 'Απαζᾶδες εἰς τὰ βουνὰ ἄνδρας ὑπὲρ τοὺς πεντακοσίους· τοιαύτη γελοιώδης οὖν ἐστιν ἡ ὑποταγὴ ὁποῦ ἔχουν εἰς τὴν ὀθωμανικὴν βασιλείαν 'Απαζᾶδες, Τζερκέζοι καὶ Κουπανλῆδες.

'Ο λοιμὸς ἠκολούθει νὰ κάμνῃ πολλὴν φθορὰν εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν γιεννιτζάρων, τοῦ μιρὶ-ἀσκερὶ καὶ τῶν δύο πασσάδων.

'Ο 'Αχμὲτ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς, υἱὸς τοῦ 'Αλῆ-πασσᾶ, καὶ ὁ Μεχμὲτ-πασσᾶς ὁ καὶ μουχαφίζης τοῦ κάστρου Σοουτζάκι, διεμαρτύροντο ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἠμποροῦν πλέον νὰ διατρίβουν ἀνωφελῶς εἰς τὸ Σοουτζάκι, καὶ ἀνεχώρησαν διὰ τὸ Σινώπι.

Τάρταρος οὐλιεμᾶς τοῦ Κριμίου προσῆλθε τῷ Χασὰν-πασσᾷ· τὸν ἐξένισεν εἰς τὸ τζαδίρι τοῦ διβὰν-ἐφενδισῆ. Τὸν ἠρώτησα τὰ τοῦ Σαχὶν-Γκιραΐ-χάνη. Εἶπέ μοι,

Πρῶτον, ὅτι ἔχει καὶ κ α λ γ ᾶ καὶ ν ο υ ρ ε δ δ ί ν η ν, καὶ χωρὶς νὰ τοὺς μεταχειρίζεται εἰς ὑπουργίαν τινὰ καὶ ὑπόθεσιν τοὺς δίδει μόνον λουφὲν διὰ τὰ ἔξοδά τους.

Δεύτερον, ὅτι ἔχει δώδεκα μουραχάσηδες Ταρτάρους τοῦ ά βαθμοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους ἀναφέρει κάθε ὑπόθεσιν πολιτικήν· αὐτοὶ ἔχουν καὶ κιατίπην, καὶ κατὰ τὸ ἰλάμι ὁποῦ τὸν στείλουν διὰ τὴν διορισθεῖσαν ὑπόθεσιν οὕτω τὴν ἀποφασίζει καὶ τὴν τελειώνει.

Τρίτον, τοὺς πταίστας διαφόρων ἐγκλημάτων τοὺς διορίζει εἰς τὴν κρίσιν, καὶ κατὰ τὸ ἰλάμι τοῦ καζασκέρη ἢ φονεύει ἢ φυλακώνει ἢ ἐλευθεροῖ.

Τέταρτον, ἂν ὁ στρατηγὸς ῥοῦσσος τὸν μηνύσῃ ὅτι ὁ δεῖνα ἔσφαλε τὸ καὶ τὸ, εὐθὺς τὸν φονεύει ἀνεξετάστως.

Πέμπτον, αἱ ὁδοὶ τοῦ Παχτζὲ-σεραΐου καὶ ἄλλων πολιτειῶν οὖσαι μὲ καλδιρίμια κακοφτιασμένα, τὰ ἔκαμεν ὅλα δουσεμὲ, εἰς τρόπον ὁποῦ τρέχουν τὰ νερὰ εἰς τὰς δύο ἄκρας τῆς ὁδοῦ καὶ εἰς τὴν μέσην, καὶ περνοῦν αἱ καρέται εὐκόλως χωρὶς νὰ προσκρούουν εἰς πέτρας καὶ λάκκους ὡς πρότερον.

Ἕκτον, ὅτι εἶχε γράψει τῷ σουλτὰν 'Απδοὺλ-Χαμίτῃ τὸ ὅτι εἶναι χάνης μ ο υ σ τ α κ ί λ ε ν, καὶ ὅταν ἀποθάνῃ θέλει τὸν διαδεχθεῖ ἐκεῖνος ὁποῦ μαζὴ μὲ τοὺς προὔχοντας τῶν Ταρτάρων ἤθελε διορίσει αὐτὸς καὶ ὄχι ἄλλος τις ὁποῦ νὰ ἤθελε θελήσει ἡ Βασιλεία Του.

Ἕβδομον, ὁ 'Αϊβὰζ-ἀγᾶς,ζαπίτης ποτὲ εἰς τὸ Καουσάνι, εἶναι πιστότατος συμβουλάτωρ τοῦ Σαχὶν-Γκιραΐ-χάνη.

Τῇ κγ' Αὐγούστου ἦλθεν ὁ ῥαχτιβάνης τοῦ Χασὰν-πασσᾶ ἀπὸ τὴν Πόλιν μὲ προσταγὴν τοῦ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν Καφᾶν καὶ νὰ κτυπήσουν τοὺς Ῥούσσους μὲ πρόφασίν τινα ὁποῦ νὰ φανῇ πῶς παρεσπόνδησαν οἱ Ῥοῦσσοι καὶ ὄχι οἱ Τοῦρκοι.

Τῇ ς' τοῦ Σεπτεμβρίου λύσαντες ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι μὲ βορέαν, καὶ πα-

ραλλάξαντες τὸ προμοντόριον τοῦ Κριμίου λεγόμενον Τακὶλ-πουρνοὺ, ὅπερ καὶ στόμιον τῆς Μαιώτιδος λίμνης, πλέοντες τὸ κενδὶ ἀντικρὺ τοῦ Τακὶλ-πουρνοὺ (ὅ ἐστιν ἀκρωτήριον τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἀπέχον ἀπὸ τὸ Γκέρτζι μίλια 6 καὶ ἀπὸ τὸ Γενὶ-Καλὲ μίλια 18,) ἴδομεν μακρόθεν ἐρχόμενα ῥουσσικὰ καράβια. Ὁ Χασὰν-πασσᾶς ἐξέτεινε τὴν πορείαν πρὸς αὐτά· ἦσαν σότο-βέντο ὡς πρὸς ἡμᾶς, καὶ μετὰ μικρὸν κατήντησαν νὰ εἶναι σόπρα-βέντο, ὅπερ ἰδὼν ὁ πασσᾶς καὶ ἐθαύμασε καὶ ἐφοβήθη, καὶ ἀπέστη τοῦ πολεμῆσαι αὐτά. Ἦτον δύο μικρὰ, τὸ ἕνα μὲ πόμπαις καὶ τὸ ἄλλο ἀχθοφόρον, ἦσαν δύο καραβέλαι μεγάλαι, ἑκάστη μὲ 40 τόπια, καὶ 6 μικραί. Ἡ πρώτη καραβέλα ἐπλησίασε τόσον τὴν καπετάνιαν ὅπου ἦν ὁ πασσᾶς, ὁποῦ σχεδὸν μικροῦ ἐδέησε νὰ τὴν ἐγγίξῃ· αἱ δύο καραβέλαι αὐταὶ αἱ μεγάλαι εἶχαν κλεισμένα τὰ πορτέλα τῶν τηλεβόλων τους, καὶ εἰς τὸ κάσαρον μόλις ἐφαίνοντο ἄνθρωποι 15. Ἐπέρασαν χωρὶς νὰ χαιρετήσουν, εἶτα ἐπέρασαν καὶ τὰ λοιπὰ 6 μὲ τὰ τόπια ἔξω ἐβγαλμένα καὶ μὲ ἀνθρώπους εἰς τὸ κάσαρον σχεδὸν ὑπὲρ τοὺς 300 ἐνδεδυμένους μὲ τὰ αὐτὸ χρῶμα. Παρετηρήθη ὅτι ἡ πρώτη καραβέλα πλησιάσασα εἰς τὴν καπετάνιαν ἐμάζωξε τὰ πανιά της καὶ ἀφῆκε μόνον τὸ ἐπάνω ἀνοικτὸν,καὶ διαπλεύσασα τὴν καπετάνιαν πάλιν τὰ ἄνοιξε· προσέτι παρετηρήθη τὸ ὅτι μικρόν τι ἄνω τοῦ Τακὶλ-πουρνοὺ ἦτον ἄλλα πέντε καράβια ῥουσσικὰ ἀραγμένα κοντὰ εἰς τὴν ξηράν. Καὶ ὁ μὲν στόλος ὁ ῥουσσικὸς αὐτὸς ἔπλεε πρὸς τὸ Τακὶλ-πουρνοὺ, ἡμεῖς δὲ πλεύσαντες μικρόν τι, ἔῤῥιψεν ὁ πασσᾶς σίδηρον ἔμπρὸς εἰς τὸ μέρος τοῦ Κριμίου τὸ λεγόμενον Τοῦζλα, ἀπέχουσαν ἀπὸ τὸ Τακὶλ-πουρνοὺ μίλια 7, καὶ ἀπὸ τὴν Τοῦζλαν εἶναι τὸ Τζαδὶρ-δαγὶ, καὶ ἔμπροσθεν τούτου κεῖται ἐν τῷ πελάγει ὄρος χαμηλότερον τὸ Γκιεγὶκ-ἀτλαμασὴ,εἶτα εἶναι ὁ Καφᾶς. Ἐμπρὸς εἰς τὴν Τοῦζλαν κεῖται ξηρονήσι λεγόμενον Γιελκιὲν-καγιᾶ,ἀπέχον τοῦ Καφᾶ μίλια 70. Ἦσαν τὰ νερὰ βαθέα ὀργυιὰς 25.

Τῇ ζ′ τοῦ Σεπτεμβρίου λύσαντες ἴδομεν τὰ ῥουσσικὰ ὁποῦ μακρὰν ὡς δύο μίλια ἔστεκαν κατὰ σειρὰν εἰς τὸ πέλαγος ὀρτζαλαπάντα, ὄντας σόπρα-βέντο ὡς πρὸς ἡμᾶς. Πλεύσαντες οὖν ἐφθάσαμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν Καφᾶν τῇ ζ′ τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ ἐῤῥίξαμεν σίδηρον. Ἔῤῥιψεν ὁ πασσᾶς δέκα τόπια διὰ χαιρετισμὸν καὶ ἓξ ἡ πατρώνα καὶ ἓξ ἡ ῥιγιάλα, ὁμοίως καὶ τὰ λοιπὰ 20 γαλιόνια ἀφοῦ ἔῤῥιχναν σίδηρον ἔῤῥιπταν τὸ μὲν δύο τὸ δὲ τρία τόπια. Ἐν τούτοις τὸ κάστρον μὲ τόπι δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔκαυσε τρὶς παρούτι, καὶ μετετόπιζον ἀπὸ τὸ κάστρον ἤδηδὸν ὅλοι οἱ κατοικηταὶ μὲ τὰ ῥοῦχά τους φορτωμένα εἰς ἀραπᾶδες. Καὶ ἐν τούτοις μετὰ μίαν σχεδὸν ὥραν ἴδομεν εἰς τὸ περιγιάλι τζαδίρια μὲ ἀνθρώπους καὶ μακρὰν τοῦ Καφᾶ ὡς δύο μίλια ἴδομεν τζαδίρια παρεμβεβλημένα εἰς δύο μέρη, καὶ μετ' ὀλίγον ἴδομεν καὶ στράτευμα νέον ὁποῦ συνηθροίζετο εἰς τὰς δύο παρεμβολάς. (Ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τοῦ παρουτίου ὁποῦ ἐδόθησαν εἰς τὸ κάστρον καὶ ἀπὸ ἄλλους καπνοὺς ὁποῦ ἀλληλοδιαδόχως ἐδίδοντο ἀπὸ τὰ καραούλια ἕως ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον τὸ στρατόπεδον λαβόντες εἴδησιν οἱ στρατιῶται ῥοῦσσοι τοῦ ἐρχομοῦ τῶν Τούρκων ἔτρεξαν εἰς τὸν Καφᾶν, χωρὶς νὰ ὑπάγῃ κανεὶς νὰ τοὺς λαλήσῃ.)

Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἀπὸ τὸ Ταχὶλ-πουρνοὺ ἕως εἰς τὸν Καφᾶν ἐγὼ καραούλια δὲν εἶδα εἰς τὰς ἀκτὰς αὐτ οῦ τοῦ διαστήματος τῆς Χερσοννήσου· θέλει ἦτον, ὡς φαίνεται, ὀλίγον διάστ ημα μακρὰν ἀπὸ τὰς ἀκτὰς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐφαίνοντο. Ὁ τόπος ὅλος ὅμως ἦτον ἐπίπεδος, ἐπιτήδειος καὶ διὰ τροφὴν ζώων καὶ διὰ σιτοφορίαν, καὶ ὄχι μὲ βουνὰ ἄνοστα καὶ ἀγόνιμα καθὼς ἴδον τὰς ἀκτὰς τῆς Κρήτης καὶ τοῦ Μωρέως καὶ τῆς Κύπρου. Ἕνα μόνον βουνὸν ἴδον εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ παρὰ τῇ θαλάσσῃ χωρὶς δρυμῶνας καὶ δένδρα, ὀνομαζόμενον παρὰ τῶν ἐντοπίων Τοῦζλα, χωρὶς πολλὴν ἔκτασιν καὶ εἰς τὰ τρία του μέρη· ἴδον καὶ ἄλλο μακρόθεν ἐκεῖθεν τοῦ Καφᾶ τὸ λεγόμενον Τζαδὶρ-δαγὶ, ὄρος μὲ δένδρα ὄχι ὅμως ἐπιτήδεια διὰ ναυπηγίαν νηῶν· ὅθεν διὰ τροφὴν ζώων καὶ διὰ χωράφια καὶ παχτζέδες δὲν ἔχουν κάμμίαν σύγκρισιν μὲ τὸ Κρίμι οἱ προῤῥηθέντες τρεῖς τόποι. Πενῆντα μίλια μακρὰν ἀπὸ τὸν Καφᾶν εἶναι κάστρον παράλιον, Γιάλα λεγόμενον, καὶ ἄνωθεν τοῦ κάστρου κώμη καὶ τζαμὶ, καὶ πεδίον εἰς τὸ ἔσω μέρος ἐπίμηκες μὲ παχτζέδες καὶ ἀμπέλια· εἶτα παλάγκα παράλιος καὶ παΐρι μετὰ τὸ τζαμὶ, καὶ ἐπάνω εἰς τὸ παΐρι πάλιν παλάγκα, καὶ κάτω ἀπὸ τὸ παΐρι ἄλλη τρίτη παλάγκα· τὸ δὲ Παχτζὲ-σεράϊ ἀπέχει ἀπὸ τὸ Καρὰ-τασὶ ὥρας 20, καὶ ὁ Καφᾶς ἀπὸ τὸ Σινώπι μίλια 200, καὶ ἀπὸ τὴν Αὐλίταν μίλια 500.

Τῇ ή γράψαντες οἱ δύο πασσᾶδες μὲ ὑπογραφὰς καὶ βούλλας των ἔστειλαν τὸ ἔγγραφόν τους μὲ τὸν ἰκιντζῆ τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ μὲ τὸν σοφρατζήπασην τοῦ Χασὰν-πασσᾶ ζητοῦντες νὰ ἔβγουν νὰ πάρουν νερόν (πρόφασις αὕτη διὰ νὰ κάμουν δισπάρκο, ἢ οἱ ὑδραγωγοῦντες λογομαχήσαντες μέ τινα τῶν Μοσχόβων καὶ φόνου τινὸς γενομένου νὰ προφασισθοῦν ὅτι ἐκτύπησαν οἱ Ῥοῦσσοι τοὺς Τούρκους καὶ ἔκαμαν φέσκι τὸ σούλχι, ἤτοι διέλυσαν τὴν εἰρήνην.) Οἱ Ῥοῦσσοι ἤξευραν πῶς δὲν χρήζουν ὕδατος ὡς ἐρχόμενοι ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι, τόπον πολύϋδρον, καὶ ἐγνώριζαν τὴν ἐν τῷ ζητήματι πανουργίαν καὶ δολιότητα, μ' ὅλον τοῦτο τοὺς ἐδέχθησαν εἰς τὸ Γιουμρούκι καὶ τοὺς περιεποιήθησαν λέγοντες ὅτι, «Ἔχομεν ἀγάπην, καὶ ἀγκαλὰ καὶ ἐδῶ νεροῦ μόνον ἕνας τζεσμὲς, μ' ὅλον τοῦτο ἂν δὲν εἴχετε πανώλην ἠθέλετε ἔβγει ὡς φίλοι νὰ ὑδροκομίσητε καὶ νὰ σεργιανίσητε καὶ νὰ ψουνίσετε, καὶ μάλιστα βούτυρον ὁποῦ εἶναι τόσον ἐδῶ τῶν Ταρτάρων ἀπούλητον, καὶ ἐπιθυμοῦν ἀγοραστάς.» Εἶπον οἱ Τοῦρκοι ὅτι πανούκλαν δὲν ἔχουν, οἱ Ῥοῦσσοι ἀπεκρίθησαν τὸ, «Μᾶς γράφουν ἀπὸ τὴν Πόλιν πῶς ἔχετε, καὶ ἡμεῖς ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ τὸ πιστεύσωμεν.» Ἐζήτησαν οὖν ἔγγραφον ἀπόκρισιν εἰς τὰ γράμματά τους, τοὺς ἀπεκρίθησαν ὅτι θέλουν στείλει τὸ γράμμα εἰς τὸ Παχτζὲ-σεράϊ, καὶ θέλει ἀποκριθεῖ ὁ γκενεράλης των Ἀλέξανδρος Σουβαρώφ· τοὺς ἠρώτησαν πότε θέλει ἔλθει ἀπόκρισις, ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι 12 ὥρας ἀπέχει ἐντεῦθεν τὸ Παχτζὲ-σεράϊ, δὲν θέλει ἀργήσει νὰ ἔλθῃ, ἐλπιζόμενον μετὰ δύο ἡμέρας τὸ περισσότερον.

Τῇ ί οὖν μὴ ἐλθούσης ἀποκρίσεως συνεβουλεύετο μὲ τὸν Ἀλῆ-πασσᾶν διὰ τὸ δισπάρκο, καὶ γενομένου κοινοῦ βουλευτηρίου ἐφάνη δύσκολος ἡ ἔξοδος διὰ τὸ εἰς τὰς ἀκτὰς στράτευμα καὶ τηλεβόλους, ὁποῦ μὲ τὸ νὰ εἶναι τὰ

νερὰ ῥηχὰ ὑπὲρ τὰ δύο μίλια, ἔπρεπε νὰ ἔβγῃ τὸ στράτευμα μὲ βάρκαις ἢ τὸ πολὺ μὲ ὑδριώτικα, καὶ βέβαια ἤθελε τὰ βουλοῦν τὰ ἀχθοφόρα αὐτὰ πλευσίματα αἱ ἐν τῇ ἀκτῇ τοῦ Καφᾶ τηλεβόλοι· εἶπε καὶ ὁ καπετάνιος τῆς καπετάνιας ὅτι ἂν συμβῇ ἡ φουρτούνα τοῦ Κεστανὲ-καρασὶ θέλει πάθει ὁ στόλος χειρότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπαθεν εἰς τὸ Σοουτζάκι· ἔστειλαν οὖν καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον ἔξω διὰ νὰ ζητήσῃ τὸ ἀποκριτικόν· ἔφερεν ἀπόκρισιν ὅτι ἕως τὸ βράδυ ἴσως θέλει ἔλθει, ὅπερ ἀκούσαντες καὶ συνομιλήσαντες ἐπὶ πολὺ κρυφὰ εὐθὺς ἐκίνησαν διὰ τὴν Σινώπην τῇ ί Σεπτεμβρίου.

Τῇ νυκτὶ οὖν τῆς ιά συνέβη ἡ φουρτούνα πολλὰ μεγάλη. Τὰ δύο κάτεργα εἰσῆλθον εἰς τὸ Πογάζι τῆς Πόλεως, οἱ δύο πέηδες τῶν κατέργων διηγήθησαν τῷ τερσανὲ-έμινὴ τὰς εἰς τὸ Σοουτζάκι δυστυχίας· τὴν διήγησιν ἔστειλαν ἔγγραφον εἰς τὴν Πόρταν, ἡ ὁποία τὰ πάντα ἠγνόει, μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχε φθάσει εἰς τὴν Πόλιν ὁ ῥαχτιβάνης τοῦ Χασὰν-πασσᾶ μὲ τὸν ὁποῖον τὰ εἶχε γράψει. Μαθοῦσα οὖν ὅτι ἐκίνησε μὲ τὸν στόλον διὰ τὸ Σινώπι ὁ Χασὰν-πασσᾶς ἔπεμψε τάταρην εἰς τὸ Σινώπι προστάττουσα νὰ ξεφορτώσῃ ὅλον τὸ ζαχιρὲν καὶ τὰ μουχιμάτια καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ τε πολέμου καὶ τῶν καραβίων, διὰ νὰ χρησιμεύσουν τὴν ἐρχομένην πρώτην ἄνοιξιν πάλιν διὰ τὴν ἔφοδον τοῦ Κριμίου, καὶ νὰ πάρῃ τὸν στόλον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν.

Τῇ αὐτῇ ιά, ἡμέρᾳ Τρίτῃ πρὸς τὸ κενδὶ εἰσῆλθεν ὁ στόλος εἰς τὸ Σινώπι.

Τῇ ιγ' ἔστειλεν ὁ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν διὰ ξηρᾶς τὸν σοφρατζήπασήν του διὰ νὰ εἰπῇ καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ ὅσα ἤκουσεν εἰς τὸν Καφᾶν ἀπὸ τοὺς Ῥούσσους καὶ τὴν εἴδησιν τῆς τοῦ στόλου εἰς τὸ Σινώπι κατευοδώσεως.

Ὁ Τζανικλὴ 'Αλὴ-πασσᾶς ἐξελθὼν τῆς νηὸς ἐκόνευσε μέσα εἰς τὸ κάστρον καὶ δὲν ἐσκόρπισε καὶ τὸ στράτευμά του.

Ἦτον περίλυπος ὁ Χασὰν-πασσᾶς εἰς ἄκρον, καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἶπέ μοι τὸ ὅτι δὲν εἶχε μεγαλήτερον πόθον ὡς τὸ νὰ γένῃ χατζῆς, καὶ ἀφοῦ τὸν ἔκαμαν καπετὰν-πασσᾶν ἐπεθύμει νὰ γίνῃ ἐμὶρ-χάρτζης διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν κιαπέν, καὶ ἂν δὲν ἐγίνετο καὶ αὐτό, ανὲ γκετζινμὲζ πασὶμ βάριδι πενὶμ, μὲ πέντε ἢ ἓξ ἀνθρώπους ἠμποροῦσα νὰ ζήσω ἡσύχως· τὸ τακδίρι ἐχάλασε τὸ τετπίρι, καὶ μὲ ἔχωσαν εἰς αὐτά.»

Ὁ 'Αλὴ-πασσᾶς, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐβγῆκεν ὁ Χασὰν-πασᾶς ἀπὸ τὸ γαλιόνι ποσῶς, ἔστειλε τὸν 'Απτὴ-πεην, ὀρδοὺ-ναζιρὴν, νὰ τὸν χαιρετήσῃ, καὶ τῇ ἐφεξῆς ἔστειλε καὶ τὸν σιλιχτάρην του μὲ πωρικά, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Χασὰν-πασσᾶς γρόσια 250.

Τῇ ιθ' οὖν ἤρξατο ὁ Χασὰν-πασσᾶς νὰ ξεφορτώνῃ τὰ γαλιόνια καὶ τὸν εἰς τὰς ἀχθοφόρους νῆας ζαχιρέν· ἐξεφόρτωσε τὸν ἀπὸ τῆς Πόλεως μὲ 14 σαΐκαις ἐλθόντα ζαχιρὲν, καὶ τὸ γαλιόνι τὸ φορτωμένον εἰς τὸ Πουργάζι τῆς Μαύρης θαλάσσης, ἤτοι εἰς τὸν Πύργον, 20,000 καντάρια παξιμάδι, καὶ τὰ δύο γαλιόνια καὶ ὑδριώτικα ὁποῦ ἦσαν φορτωμένα μὲ 580 τζουβάλια ἀλεῦρι, ἤτοι 40,000 κοιλά. 'Εξεφόρτωσε δὲ καὶ τόπια, καὶ τζεπχα-

νὰ, καὶ παρούτι, καὶ γκιουλέδες, τὰ ὁποῖα ἦσαν διωρισμένα διὰ τὸ κάστρον Σοουτζάκι ἂν ἐκτίζετο, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐκτίσθη τὰ ἔφερεν ὀπίσω ὁ καπετὰν-πασσᾶς. Ἐξεφόρτωσε δὲ καὶ ἄλλον ζαχιρὲν ὁποῦ ὦντας εἰς τὰ γαλιόνια ἐπερίσσευσε, παξιμάδι δηλαδὴ καὶ ῥύζι καὶ βούτυρον. Ἐξεφόρτωσαν καὶ ὅλα τὰ τζαδίρια τὰ χρησιμεύσαντα εἰς τὸν δαϊρὲν τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ εἰς τὰ ὀρδιὰ τοῦ μιριλὴ-ἀσκερὴ, τῶν γιαννιτζάρων, τῶν τοπτζήδων, τῶν τζεπετζήδων καὶ γαλιοντζήδων καὶ ἀραπατζήδων. Ἐξεφόρτωσαν καὶ ὅλον τὸ τακίμι τοῦ ἀφανισθέντος πασσᾶ-γκεμισὶ, ἀγκύρας, παλαμάρια, γούμεναις, ξύλα, γκιουλέδες, ἄρμενα, σίδηρα, σανίδια καὶ καρφιά. Ἐξεφόρτωσαν καὶ τεκερλέκια ἀραπάδων, φικιάρια, καζμάδες, γκιουλέδες τοὺς ὄντας εἰς ὅλα τὰ γαλιόνια, καὶ μερικὰ βαρέλια παρούτι ἐγγλέζικον ὁποῦ εἶχεν ὁ καπετὰν-πασσᾶς. Αὐτὰ πάντα τὰ μὲν ἐβάλθησαν εἰς τὸν μαχαλὲ τῶν Χριστιανῶν μέσα εἰς μαγαζιὰ καὶ χάνια τους, τὰ δὲ ἔνδον τοῦ κάστρου εἰς μαγαζιὰ, καὶ ἔγιναν τεσλίμι διὰ καταστίχου τὰ μὲν εἰς τὸν Ἀλὴ-πασσᾶν, τὰ δὲ εἰς τοὺς ζαπίτηδες τοῦ κάστρου, γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ δηλαδὴ καὶ διζδάρη. Ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς ἔρχεται ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ ἀλλάζει ὡς σύνηθες, καὶ κάθηται ἔνδον τοῦ λεγομένου Ἰτζ-καλέ. Τὸ δὲ δ ι ζ δ α ρ λ ί κ ι εἶναι ψωμὶ ὁποῦ παίρνεται ἀπὸ τὴν Πόλιν, καὶ εἶναι ἐντόπιος.

Ὁ Ἀλὴ-πασσᾶς τοὺς γιαννιτζάρους καὶ τὸ μιρὶ-ἀσκερὶ, κονευμένους εἰς τζαδίρια, ἐπρόσταξε νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ σπίτια τους. Καὶ τῇ κβ' ἦλθε καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν Χασὰν-πασσᾶν, συνεπιφέρων καὶ τὸν ὀρδοὺ-ναζιρὴν, ὀρδοὺ-τεφτερδαρὴ, ὀρδοὺ-γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ, τζεπετζήπασην, γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ τῆς Σινώπης καὶ διζδὰρ τῆς αὐτῆς· ἔσυραν ὅλα τὰ γαλιόνια τόπια ὑπέρπολλα καὶ εἰς τὸν ἐρχομὸν καὶ εἰς τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ ἡ καπετάνια ἕνδεκα. Ἦλθεν ὕστερον καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλῆ-πασσᾶ, Ἀχμὲτ-πασσᾶς ὁ προῤῥηθεὶς, καὶ ἀπεχαιρέτησε τὸν καπετὰν-πασσᾶν· ἔῤῥιξαν καὶ δι' αὐτὸν ὅλα τὰ γαλιόνια τόπια, ἀλλὰ μὲ μετριότητα.

Τῇ κγ', ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ἐλύσαμεν ἀπὸ Σινώπης· ὁ λιμὴν μεγάλος καὶ ὁ ἄνεμος μὴν ὦντας ἐξ οὐρίας, δὲν ἠμπορεῖ μὲ κάθε ἄνεμον νὰ ἐβγῇ ἔξω τοῦ λιμένος τὸ καράβι· ὅθεν ἔκαμαν β ό λ τ α ι ς ὅλα τὰ γαλιόνια ἔωθεν διὰ νὰ ἠμπορέσουν νὰ ἐξέλθουν. Κοντὰ εἰς τὸ κενδὶ τὸ γαλιόνι Λουτφουλλὰχ καπετάνιου ἐκόρωσεν ἀπὸ τὸν τζεπχανέ του, κατεκάη ὅλον καὶ ἐβούλησε μὲ τὸ τακίμι του καὶ μὲ τὰ τόπια του καὶ μὲ 800 ἀνθρώπους· ἦτον γαλιόνι 55 πηχῶν. Περὶ ὥραν οὖν δευτέραν τῆς νυκτὸς ἐξελθόντες τοῦ λιμένος ἐταξειδεύσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἄνεμον βορέαν καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ταξειδεύοντες καὶ τὴν Κυριακήν. Μετὰ τὸ μεσημέρι ἴδομεν ὅτι ἄλλο ἕνα γαλιόνι ἔπαθε τὰ αὐτὰ, ἀπέχον ἀφ' ἡμῶν πολλὰ μακρὰν, καὶ κατεκάη μὲ τὸ τακίμι του. Τῇ κέ, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, πνεύσαντος νότου, μᾶς ἐξώρισεν ἕως εἰς τὴν Κάβαρναν· μὲ βόλταις μόλις εἰσήλθομεν εἰς τὸ Πογάζι τῇ γ' τοῦ Ὀκτωβρίου.

Τῇ ε' ἀπελθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἴδον τὸν κεχαγιάπεην, τὸν ῥεῒς-ἐφένδην, τὸν τζαούσπασην, μεχτουπτζὴν, κεχαγιᾶ-κιατιπὴν, πεϊλικτζὴν, ἀμετζὴν, κιασεδάρην τοῦ ῥεῒση· μὲ εἶπαν ὅλοι, «Ἂν δὲν ἐκύτταξες ἐφέτος δουλειὰν, τὴν κυττάζεις ἀπὸ χρόνου, διότι αὐτὴ ἡ δουλειὰ δὲν εἶναι διὰ νὰ μείνῃ ἔτζι·»

μὲ εἶπον καὶ τὸ, «Μεταξύ σου καὶ τοῦ Χασὰν-πασσᾶ τίς ἠμπορεῖ νὰ ἔμβῃ;» (μὲ περιποιήθη τῇ ἀληθείᾳ, μὲ εἶχεν εἰς ὑπόληψιν, ἀμὴ ὀβολόν του δὲν εἶδα, ὢντας εἰς ἄκρον φιλάργυρος.) Ἀκούων δὲ τόσαύτη ἡ δουλειὰ δὲν εἶναι διὰ νὰ μείνῃ ἔτζι» ἐξέστην, διατί ἀφοῦ ἴδον τόσην ὀργὴν θεοῦ ἐναντίον τῶν κινημάτων τους ὡς ἀδίκων καὶ παραλόγων διατί νὰ μὴν αἰσθάνωνται ὅτι ὀργὴ θεοῦ ἐν τοῖς κινήμασιν αὐτῶν!

Διοικῶν ἀρίστως τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τῶν κατοικητῶν ἁπάντων, καὶ ταῦτα τῶν ἀγροίκων ὑποχειρίων, διέταξε πολλὰς ἀναγκαίας ὑποθέσεις τοπικὰς διὰ χρυσοβούλλων τῶν ἑξῆς.

Περὶ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ σχολείου.

« Οὐδὲν οὕτω πρὸς εὐζωΐαν καὶ τὴν τωόντι εὐδαιμονίαν ὑπαλείφειν οἶ» δεν ἀνθρώπους ὡς παιδεία περιθαλπομένη καὶ ἐνοικιζομένη ἁπαλαῖς ἔτι » ταῖς τούτων ψυχαῖς. Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα ὅσα παρ' ἀνθρώποις θαυ» μάζεται οὐχ ὅπως ἄκοσμα καὶ ἄκομψα ἀλλὰ δὴ καὶ ἀσυντελῆ πρὸς » εὐδαιμονίαν πάμπαν καθέστηκεν ἄμοιρα παιδείας τυγχάνοντα· κἂν γὰρ » ἅμα πάντα συνέλθῃ οὐκ ἄν ποτε ἐναρμόνιον τὸν βίον ἀποτελέσειεν, οὐδ' » εὐδαίμονας τοὺς κεκτημένους ἀναδείξειε. Παιδεία δὲ καὶ τ' ἄλλα διατάτ» τουσα καὶ ῥυθμίζουσα κόσμος οἰκεῖος καὶ βέβαιος ἀνθρώποις καθέστηκε, » καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασι παραμένουσα. Αὕτη γὰρ κατὰ λόγον ζῆν ἅμα » καὶ ἐνεργεῖν οἷα δὴ λογικοὺς ἐκδιδάσκει, τό τε ἀληθὲς καὶ τὸ καλὸν κα» νόσιν ἀκριβεστάτοις διαγινώσκειν παιδεύει. Καὶ ἐν μὲν πράξεσιν ὁδηγὸς » καθέστηκεν ἀγαθὸς, δικαιοσύνην καὶ σωφροσύνην καὶ τὰς ἄλλας τῶν ἀ» ρετῶν ὑφηγουμένη, οἰκονομικήν τε καὶ αὐτὴν δὲ τὴν πολιτικὴν ἀπαρτί» ζουσα· θεωρίας δὲ ἤδη ἁπτομένους οὐ μόνον τὰ ἐπὶ γῆς πάντα ξεναγεῖ, » φύσιν τε αὐτῶν ἀναμοχλεύειν καὶ διαστήματα γῆς, ὀρέων τε καὶ θαλασ» σῶν καταμετρεῖν διδάσκουσα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ πρόσω χωροῦντας μετεώ» ρους τοῦ λοιποῦ καθίστησι τὰ ἄνω περιπολεύοντας καὶ τὰ ἐν αἰθέρι συνι» στάμενα κατασκοποῦντας, κινήσεις τε τῶν οὐρανίων σωμάτων καὶ συνό» δους καὶ διαστάσεις αὐτῶν ἀνιχνεύοντας, καὶ τελευταῖον διὰ τῶν ποιη» μάτων εἰς γνῶσιν, κατὰ τὸ ἐφικτὸν, καὶ ὕμνον τοῦ ποιητοῦ καὶ δημιουρ» γοῦ τῶν ἁπάντων θεοῦ διανίστησι, καὶ τοῦτ' αὐτὸ εὐδαίμονας ἀπεργά» ζεται τὴν γνῶσιν τῶν ὄντων αὐτοῖς χαριζομένη. Αὕτη καὶ τοὺς τοῦ βή» ματος κοσμεῖ καὶ καθωραΐζει, καὶ λόγον ὑπὲρ εὐσεβείας τοῖς αἰτοῦσι δι» δόναι παρασκευάζει. Αὕτη καὶ τοὺς τὰ κοινὰ πράττοντας ἀγαθοὺς ἀπο» φαίνει πολίτας, λόγῳ χρωμένους ἐν ἅπασι καὶ τὸ καλὸν ἀείποτε σκοπὸν » ποιουμένους. Ταῦτ' ἄρα καὶ αἱ τῶν πόλεων ἐπίσημοι καὶ εὐνομίᾳ πάλαι » τε καὶ νῦν διαπρέπουσαι ταύτην ἅμιλλαν πρὸς ἀλλήλας πεποίηνται, ἐπὶ » σοφίᾳ μᾶλλον ἢ ἐπὶ πλείστοις ἄλλοις πλεονεκτήμασιν ἀγαλλόμεναι.»

—1778

« Ταύτης μὲν οὖν οἷα δὴ χρήματος κοινωφελεστάτου καὶ πρωτίστου τῶν
» ἐν τῷ βίῳ καλῶν λόγον οὐ τὸν τυχόντα καὶ Ἡμεῖς ποιούμενοι, καὶ τῶν
» ἀντιποιουμένων αὐτῆς ἐκ παντὸς τρόπου ἀντιλαμβάνεσθαι προτεθυμημέ-
» νοι, καὶ δὴ καὶ τῆς ὠφελείας τῶν ὑπὸ τὴν θεόθεν βραβευθεῖσαν Ἡμῖν ἔκ-
» λαμπρον ἡγεμονείαν ταύτην τελούντων ὅσον ἔνεστι φροντίζοντες, ἐκ πρώ-
» της, ὅ φασι, γραμμῆς τῇ ἐλέει θείῳ ἡγεμονείας Ἡμῶν προὔργου ἐποιη-
» σάμεθα προστῆναι μουσείων καὶ φροντιστηρίων καὶ μετοχετεῦσαι ἐν αὐ-
» τοῖς τοὺς τῆς παιδείας ῥύακας, ὡς ἂν οἵ τε αὐθιγενεῖς νέοι, φύσεως εὖ ἥ-
» κοντες, καὶ οἱ ἁπανταχόθεν ἔρωτι παιδείας προσφοιτῶντες ἀπολαύειν ἀ-
» φθόνως ἔχωσι τῶν τῆς παιδείας καλῶν.»

« Ἐπειδὴ δὲ εὕρομεν τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ, τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν ταύτῃ
» καθέδρᾳ, σχολὴν τανῦν μὲν παρημελημένην ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων,
» πόρων δὲ οὐδὲ πρόσθεν ἀποχρώντων εὐμοιρήσασαν ἀλλ' ὥστε μόνον ἀ-
» ποτρέφεσθαι διδασκάλους δύο, τὸν μὲν τῶν γραμματικῶν, τὸν δὲ τῶν
» ἀκροαματικῶν μαθημάτων,οὐχ ἄξιον ἔδοξεν Ἡμῖν παριδεῖν μηδ' ὁπωσοῦν
» ὑπερθέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν οὕτω γλίσχρως καὶ ταπεινῶς ἔχοντα καὶ ἀ-
» μυδράν τινα ὠφέλειαν παρέχειν δυνάμενα. Διὸ δὴ φροντίδα γενναίαν ἀ-
» νελάβομεν, οὐ μόνον συστῆσαι ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπαυξῆσαι καὶ διαῤῥυθμίσαι
» τὰ κατ' αὐτὴν τοῖς ἐφαρμόζουσι τρόποις, καὶ τοιαύτην ἀναδεῖξαι ὥστε
» τοὺς μεταλαβόντας τῶν ἐκ ταύτης ναμάτων μηκέτι διψῶντας διώκειν
» ἄλλην πηγήν. Παρὰ δὲ ταύτην ἔγνωμεν συστῆσαι δύο ἄλλα ὑποβεβηκό-
» τα φροντιστήρια, τὸ μὲν ἐν Κραγιόβᾳ, τὸ δὲ ἐν Πουζαίῳ, κατὰ τὴν αὐ-
» θεντικὴν Ἡμῶν τζάραν, ἐν οἷς οἱ προσφοιτῶντες ἔρωτι μαθήσεως νέοι δι-
» δασκόμενοι τὰ γραμματικὰ καὶ ποιητικὰ μαθήματα μεταβαίνειν ἔχωσιν,
» εἰ βούλοιντο, εἰς τὴν ὑπερκειμένην ταύτην ἐν Βουκουρεστίῳ σχολὴν καὶ
» χωρεῖν ἐν αὐτῇ διὰ πάντων τῶν μαθημάτων· ἀλλὰ δὴ καὶ κατὰ πᾶσαν
» τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἐν ἑκάστῃ κωμοπόλει καταστῆσαι διδα-
» σκάλους τῆς τε ἐπιχωρίου καὶ τῆς σλοβανικῆς διαλέκτου ἐπὶ τῷ διδά-
» σκειν τοὺς παῖδας τὰ κοινὰ γράμματα, ὅπως μὴ τούτων γοῦν ἄπειροι ὦ-
» σιν ἐν ἡλικίᾳ γενόμενοι.»

« Ἃ δὲ περὶ διοικήσεως ταὐτησὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ σχολῆς, ἅτε συμ-
» φέροντα καὶ λυσιτελῆ, ὥρισται παρ' Ἡμῶν ἤδη, ταῦτα ἐκθέσθαι καὶ ἐν τῷ
» παρόντι Ἡμῶν χρυσοβούλλῳ εἰς φυλακὴν αὐτῶν ἀπαράτρεπτον ἔγνωμεν.»

« Α'. Διδασκάλους ἀεὶ καθιστάναι τὸν ἀριθμὸν ἐννέα, ἐπιστημόνως ἔ-
» χοντας περὶ ἕκαστον εἶδος μαθήσεως, δύο μὲν τῶν γραμματικῶν, δύο δὲ
» τῶν μαθηματικῶν, ἤτοι ἀριθμητικῆς, γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, πρὸς
» δὲ καὶ ἱστορίας· ἕνα δὲ τῶν φυσικῶν, ἕνα δὲ τῶν θεολογικῶν, καὶ τρεῖς
» τῶν διαλέκτων λατινικῆς, γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς. Καὶ τὸν μὲν τῶν φυ-
» σικῶν διδάσκειν ἑλληνιστί, παρακολουθοῦντα τῷ Ἀριστοτέλει καὶ τοῖς
» ὑπομνηματισταῖς αὐτοῦ· τοὺς δὲ τῶν μαθηματικῶν, ἢν μὴ τύχωσιν ἐγ-
» κρατεῖς ὡς δεῖ τῆς ἑλλάδος φωνῆς, παραδιδόναι καὶ τῇ λατινικῇ, ἢ
» γαλλικῇ ἢ ἰταλικῇ διαλέκτῳ, ἐν ὁποιᾳοῦν δηλονότι τύχωσιν εὐδοκιμοῦν-
» τες. Ἑκάστῳ δὲ τούτων τῶν διδασκάλων τάττεσθαι μισθὸν ἐτήσιον κατὰ

» τὴν ἐπίδοσιν καὶ ἀρετὴν τοῦ ὑποκειμένου, τῇ κρίσει καὶ ἀποφάσει τῆς
» Ἡμετέρας αὐθεντείας.»

« Β΄. Πρόνοιαν δὲ ἅμα ποιούμενοι καὶ τῶν ἀπόρων καὶ ἐνδεῶν μαθητῶν,
» ὡς ἂν ἀπηλλαγμένοι καὶ οὗτοι πάσης ἄλλης φροντίδος καὶ ἀσχολίας τῶν
» πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἕνεκεν ἐγκύπτειν ἔχωσιν ἐνδελεχῶς τῇ τῶν μα-
» θημάτων σπουδῇ, ὁρίζομεν δίδοσθαι τὰ πρὸς τροφὴν καὶ ἀναγκαῖα ἐνδύ-
» ματα ἑβδομήκοντα πέντε τῶν μαθητῶν ἐνδεέσιν, ἐν πέντε τάξεσιν, ἀνὰ
» δεκαπέντε δηλαδὴ ἐν ἑκάστῃ τάξει, καθὰ διορίζομεν κατωτέρω. Τούτων
» δὲ τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν διὰ παντὸς ἔχειν τοὺς κατὰ καιροὺς ἐ-
» πιτρόπους, περὶ ὧν ἐροῦμεν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος Ἡμῶν χρυσοβούλ-
» λου· ἐνεργεῖν δὲ ταῦτα τοὺς διοριζομένους ἐπιστάτας, εὐτρεπίζοντας ἐν
» καιρῷ τὰ χρειώδη καὶ ἕκαστα κατὰ τὸ δέον παρασκευάζοντας. Καὶ τρά-
» πεζαν μὲν ἑκάστῳ τῶν διδασκάλων μετὰ τῶν διωρισμένων μαθητῶν πα-
» ρατιθέναι καθ' ἑκάστην· δὶς δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ παρέχειν τοῖς ἑβδομήκοντα
» καὶ πέντε τῶν μαθητῶν τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα ὅμοια ἀλλήλοις. Περὶ
» πάντων δὲ διδόναι λόγον κατ' ἔτος πρὸς οὓς διορίζομεν ἐπιτρόπους. Οἱ
» δὲ ῥηθέντες ἐπιστάται τῆς σχολῆς ὄντες οἱ αὐτοὶ οὓς ἔχομεν διωρισμέ-
» νους καὶ ἐν ἄλλαις κοιναῖς ὑποθέσεσιν, ἔχουσι λαμβάνειν τὸν μισθὸν αὐ-
» τῶν ὅθεν ἐτάξαμεν. Ἀλλὰ δὴ καὶ ἐφ' ἑκάστῃ τῶν τάξεων ἢ κλάσεων εἶ-
» ναι ἔφορον, ἤτουν παιδαγωγὸν ἕνα, ἄνδρα σεμνὸν καὶ κόσμιον, οἵτινες ὀ-
» φείλουσιν ἐπαγρυπνεῖν ἐν ἅπασι τοῖς κινήμασι καὶ ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
» ὥστε μηδένα τῶν μαθητῶν ἀτακτεῖν ἢ ἀμελῶς ἔχειν περὶ τὰ μαθήματα.
» Ἐν ἑκάστῳ δὲ οἰκήματι τῶν μαθητῶν, (ἅπερ εὐρύχωρα ᾠκοδομήσαμεν
» ὥστε πλείστους ἐν ταὐτῷ οἰκεῖν,) προσκαρτερεῖν ὑπηρέτην ἕνα ἐπιμε-
» λούμενον τῶν οἰκημάτων καὶ τἄλλα ἐξυπηρετοῦντα πρὸς τὴν τῶν μαθη-
» τῶν χρείαν.»

« Γ΄. Τοὺς εἰσιέναι μέλλοντας καὶ ἐνδιαιτᾶσθαι τῇ σχολῇ μαθητὰς μὴ ἐ-
» λάττονας εἶναι κατὰ τὸν τῆς ἡλικίας χρόνον τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, μηδ' αὖ
» παρηκμακότας, ἢ νωθρούς τινας καὶ ῥαθύμους ὥστε ἀμβλύνειν τὸ τῶν
» ἄλλων πρόθυμον· καὶ τούτους δὲ εὐπατρίδας, παῖδάς φαμεν ἀρχόντων
» ἐν ἐνδείᾳ τελούντων, ἢ ἀπογόνων ἀρχόντων μανζίληδων λεγομένων, ἢ
» καὶ ξένους πτωχούς, οὐ μὴν δὲ ἀγροίκων καὶ τζαράνων, οἷς τισι γεωρ-
» γία καὶ ποιμαντικὴ δέδοται καὶ ἐπιμέλεια προσοφείλεται περὶ ἐργασίαν
» γῆς καὶ νομὴν ζώων. Τοὺς δὲ τῶν ἐμπόρων ἢ βαναύσων παῖδας, εἴ τινες
» αὐτῶν δι' ἐφέσεως ἔχουσι, γυμνασθέντας περὶ μόνα τὰ γραμματικὰ εἶτα
» ἀπαλλάττεσθαι τῆς σχολῆς, καὶ χωρεῖν ἕκαστον εἰς τέχνας, ἃς ἂν ἐγ-
» κρίνωσιν οἱ γονεῖς αὐτῶν ἀπιδόντες εἰς τὴν φυσικὴν ἑκάστου ῥοπήν. Ἐ-
» κτὸς δὲ τῶν ἀπόρων μαθητῶν οἵτινες ἔχουσι τρέφεσθαι καὶ ἐνδύεσθαι ἐκ
» τῶν τῆς σχολῆς, ὡς ἔφημεν, ὅσοι ἂν ἄλλοι τῶν εὐπόρων θελήσωσι συγ-
» καταταχθῆναι τῷ συλλόγῳ τῶν ἐνδιαιτωμένων τῇ σχολῇ μαθητῶν ὥ-
» στε συνδιαιτᾶσθαι καὶ συνεσθίειν ἐν τῇ κοινῇ τραπέζῃ, τούτους ὀφείλειν
» παρέχειν τῷ ἐπιστάτῃ τῆς σχολῆς τὸ ἀνάλογον τῶν πρὸς τροφὴν αὐτῶν
» κατὰ τὰ παρατιθέμενα βρώματα.»

« Δ'. Τοὺς πρωτοπείρους τῶν μαθητῶν ἔτη τρία κατὰ συνέχειαν γυμνα-
» σθέντας περὶ μόνα τὰ γραμματικὰ εἶτα ἀρχὴν ποιεῖσθαι καὶ τῆς λατινί-
» δος φωνῆς, καὶ ἐφεξῆς τρία ἔτη γυμνάζεσθαι ἅμα περί τε τὴν ἑλληνικὴν
» καὶ λατινικὴν, τοῖς ἀρίστοις τῶν ἑκατέρας συγγραφέων ἐγκύπτοντας·
» μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἓξ ἐτῶν ἐφεξῆς τρία ἔτη ἐνδιατρίβειν ἕω-
» θεν μὲν περὶ τὰ ποιητικὰ καὶ ῥητορικὰ μετὰ γυμνασμάτων ἑλληνικῶν τε
» καὶ λατινικῶν, καὶ δὴ καὶ περὶ τὴν μελέτην τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ἠθι-
» κῶν· μετὰ δὲ τὸ ἄριστον διδάσκεσθαι τὴν ἰταλικὴν καὶ γαλλικὴν διάλε-
» κτον· οὕτω δ' ἀκριβῶς προγυμνασθέντας ἐν ἔτεσιν ἐννέα καὶ ἐγκρατεῖς
» γενομένους τῶν τε γραμματικῶν καὶ ἐγκυκλίων μαθημάτων, καὶ δὴ καὶ
» τῶν ἄλλων διαλέκτων πεῖραν ὅσον ἔνεστι λαβόντας μεταβαίνειν ἔπειτα
» εἰς τὴν τῶν ἐπιστημονικῶν ἀκρόασιν. Καὶ πρῶτον ἐν ὅλοις ἔτεσι τρισὶ
» διδάσκεσθαι ἕωθεν μὲν τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν γεωμετρίαν· μετὰ δὲ τὸ
» ἄριστον τὰ τῆς ἱστορίας στοιχεῖα μετὰ τῆς ἱστορικῆς γεωγραφίας ἐν ὁ-
» ποιᾳοῦν τῶν εἰρημένων διαλέκτων· μετὰ δὲ ταῦτα ἕωθεν μὲν ἀκροᾶσθαι
» τῆς ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, μετὰ δὲ τὸ ἄριστον ἀστρονομίας· ἀποχρών-
» τως δὲ γυμνασθέντας περὶ ἑκάστην τῶν ἐπιστημῶν ἐξιέναι τοῦ λοιποῦ
» τῆς σχολῆς καὶ αἱρεῖσθαι ὁπότερον ἂν βίον ἐθέλοι ἕκαστος, εἴτε ἐκκλησια-
» στικὸν εἴτε πολιτικόν. Αἱ δὲ πέντε τάξεις, ἃς ἀνωτέρω ἔφημεν ἐν ἑκά-
» στῃ αὐτῶν διορίζοντες δέκα πέντε ἐνδεεῖς μαθητὰς, εἰσὶν αὗται: Α', ἡ τῶν
» ἀρχαρίων ἐν τρισὶν ἔτεσι περιστρεφομένη ἐν μόνοις τοῖς γραμματικοῖς μα-
» θήμασι· Β', ἡ τῶν προβεβηκότων ἐν ἔτεσιν ἔτι τρισὶ περὶ τὰ ἑλληνικὰ
» καὶ λατινικά· Γ', ἡ ἐν ἔτεσιν ἔτι τρισὶ περὶ τὰ ἑλληνικὰ καὶ λατινικὰ,
» γραμματικά τε καὶ ποιητικὰ καὶ ῥητορικὰ μετὰ γυμνασμάτων, καὶ ἅμα
» περὶ τὴν γαλλικὴν καὶ ἰταλικὴν διάλεκτον· Δ', ἡ περὶ τὰ ἀριθμητικὰ, γεω-
» μετρίαν καὶ ἱστορίαν μετὰ γεωγραφίας· Ε' καὶ τελευταία, ἡ περὶ τὰ φυ-
» σικὰ καὶ ἀστρονομίαν.

« Ἕνεκα δὲ τῶν ἱερᾶσθαι μελλόντων καθιστῶμεν ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μη-
» τροπόλει ἕνα μὲν διδάσκαλον τῆς ἱερᾶς θεολογίας δεδοκιμασμένον ἐπὶ
» εὐσεβείᾳ καὶ δογμάτων ὀρθότητι, ἔνθα φοιτᾷν ἔχωσιν αὐτοί τε καὶ ὅσοι
» ἄλλοι τῶν προγυμνασθέντων μαθητῶν μυηθῆναι ταύτης ἐφίενται, ἄλλον
» δὲ τῶν μουσικῶν· ἑκατέρῳ δὲ τούτων ὁρίζομεν παρέχεσθαι τὰ διδασκά-
» λια παρὰ τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως εἰς τὸ διηνεκὲς, συναινοῦντος προ-
» θύμως καὶ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας, τοῦ ἐν Χρι-
» στῷ σεβασμίου Ἡμῖν πατρὸς, ἅτε ζῆλον παιδείας τρέφοντος καὶ τῆς εὐ-
» κοσμίας τοῦ ἱεροῦ τάγματος ἐφιεμένου. »

« Ε'. Περὶ δὲ διατριβῆς καὶ διαίτης κοσμίας τῶν μαθητῶν ταῦτα ὑπο-
» τιθέμεθα· ἕωθεν ἐξαναστάντας τῆς στρωμνῆς ἅπαντας ἐν ὥρᾳ τακτῇ ἐν-
» δύεσθαι καὶ εὐτρεπίζεσθαι ἕκαστον· εἶτα δ' ἀπιέναι εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν καὶ
» ἀκροᾶσθαι τῆς θείας μυσταγωγίας, καὶ ἐπανερχομένους μελετᾷν κατ' ἰ-
» δίαν μέχρι τῆς ὡρισμένης ὥρας τῆς τῶν μαθημάτων ἀκροάσεως, καθ' ἣν
» συνέρχεσθαι ὀφείλουσιν ἐν τῷ διωρισμένῳ τόπῳ. Εἶτα δὲ μελετήσαντας
» καὶ διαλεχθέντας πρὸς ἀλλήλους ἀπιέναι εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν. Μετὰ

» δὲ τὸ ἄριστον τοὺς μαθητὰς ἑκάστης τάξεως μετὰ τοῦ ἐφόρου, εἴτουν παι-
» δαγωγοῦ αὐτῶν συνερχομένους διαλέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους, ἢ σεμνόν τι
» ποιεῖσθαι γυμνάσιον ἀσκήσεως ἕνεκα ἐν ὥρᾳ μιᾷ· εἶτα δ' αὖ μελετᾷν ἰ-
» δίᾳ ἕκαστον μέχρι τοῦ καιροῦ τῆς τῶν μαθημάτων ἀκροάσεως, καὶ συνερ-
» χομένους αὖθις ἀκροᾶσθαι τῶν διδασκάλων· ἐπανερχομένους δὲ μελετᾷν
» ἰδίᾳ ἕκαστον. Κατὰ δὲ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτασίμους τῶν ἡμερῶν, ἵνα
» μὴ ἀργοὶ πάμπαν ἐν ἐκείναις μένωσι, μελετᾷν ἅπερ ἠκροάσαντο μαθή-
» ματα, καὶ προσέτι κατηχεῖσθαι ὑπὸ τῶν διδασκάλων καὶ τὰ ἱερὰ δι-
» δάγματα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. (Ἐν αὐταῖς δὲ, ἢ καὶ μεταξὺ
» τῆς ἑβδομάδος ἅπαξ ἢ δὶς ἐξέρχεσθαι μετὰ τοῦ ἐφόρου αὐτῶν, ἐσθ' ὅτε
» καὶ μετὰ τοῦ διδασκάλου, εἰς τόπους τινὰς πλησίον ἕνεκεν σωματικῆς
» ἀσκήσεως.) Ἑσπέρας δὲ συνέρχεσθαι εἰς τὴν κοινὴν τράπεζαν καὶ συνδει-
» πνεῖν· μετὰ δὲ τὸν δεῖπνον, ὃν λιτὸν εἶναι χρὴ, ὥρας μιᾶς παραδραμού-
» σης, ἐν ᾗ μηδαμῶς ματαιολογεῖν ἀλλὰ σεμνολογεῖν ὀφείλουσι, συνέρχεσθαι
» ἅπαντας εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν, καὶ κοινῇ προσευξαμένους ἀπιέναι ἕκαστον
» εἰς τὰ ἴδια οἰκήματα, καὶ ἀναπαύεσθαι ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, εἴτε καθεύδειν
» βούλοιντο, εἴτε καὶ μή· ταῦτα δὲ πάντα ἐν ῥηταῖς ὥραις γίγνεσθαι διὰ
» σημαντῆρος· τῷ δὲ βουλομένῳ ἐξέστω μελετᾷν ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, λαμ-
» πάδος καὶ ἐλλυχνίων δύο ἁπτομένων ἐν ἑκάστῳ οἰκήματι δι' ὅλης τῆς
» νυκτός. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἐφορᾷν ὃν ἔφημεν παιδαγωγὸν, φροντίζον-
» τα τῆς ἐν κόσμῳ καὶ εὐταξίᾳ διαγωγῆς καὶ διαίτης τῶν μαθητῶν κατὰ
» τὸν ἐκτεθέντα τρόπον· ἢν δέ τις αὐτῶν ἀτακτῶν φαίνηται καὶ συγχέων
» τὴν τῶν λοιπῶν εὐταξίαν, τούτους σωφρονίζειν μὲν, οὐ μέν τοι αἰκίαις
» καὶ μάστιξιν, ἀλλὰ τρόποις προσφόροις οὓς ἡ παιδαγωγία ὑποτίθησιν
» ἀπὸ τῶν ἐλαφροτέρων ἐπὶ τὰ βαρύτερα προβαίνουσα. Τὴν δὲ εἴσοδον τῶν
» ἐνδεῶν μαθητῶν καὶ ἐγκατάταξιν τῇ σχολῇ ἢ τὴν ἀποβολὴν ἑνὸς τού-
» των ἐπ' εὐλόγῳ αἰτίᾳ γίγνεσθαι δι' εἰδήσεως καὶ ἀδείας ἐγγράφου τῆς
» Ἡμετέρας αὐθεντείας.»

« Ταῦτα μὲν οὕτω διαταξάμενοι περί τε διδασκάλων καὶ μαθητῶν, διαί-
» της τε αὐτῶν καὶ προόδου ἐπὶ τὰ μαθήματα, πρόνοιαν δὲ οὐδὲν ἧττον
» ποιησάμενοι τῆς συστάσεως καὶ διαμονῆς τῶν αὐτῶν φροντιστηρίων, δεῖν
» ἔγνωμεν προσπορίσασθαι αὐτοῖς προσόδους ἀποχρώσας εἰς τὸ διηνεκές.
» Ἀπιδόντες οὖν εἰς τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἱερὰ μο-
» ναστήρια, καὶ τὸν σκοπὸν τῶν ἀοιδίμων ἐκείνων κτητόρων εἰς νοῦν ἀνα-
» λαβόντες, ὡς εὐποιϊῶν ἕνεκα δηλονότι ἐπροικοδοτήσαντο αὐτοῖς τὰ σω-
» ζόμενα κτήματα, καὶ οὐ μόνον ἄδικον ἀλλὰ καὶ ἀπαίσιον κρίναντες τὸ
» εἶναι ὑποτελῆ τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν βιστιαρίᾳ ἢ ὅλως εἰσπράττεσθαί τι
» τῶν ἀφιερωμένων θεῷ, καὶ ἐπανορθῶσαι θέλοντες τοῦτο τὸ πρὸ χρόνων
» ἤδη τινῶν προχωρῆσαν ἄτοπον, καὶ διευθῦναι τὸν σκοπὸν τῶν κτητόρων,
» ὡς ἂν τὰ ὑπ' αὐτῶν ἀνατεθέντα καὶ θεῷ ἀφιερωθέντα συντελῶσιν αὖθις
» εἰς ἔργα τὰ μάλιστα θεῷ κεχαρισμένα· πρῶτον ἀσύδοτα ἀνεδείξαμεν ἅ-
» παντα τὰ κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντικὴν Ἡμῶν τζάραν ἱερὰ μοναστήρια,
» τάξιν ἐν αὐτοῖς διορίσαντες πρόσφορον τῇ καθ' ἕκαστον οἰκονομίᾳ, καθ' ἃ

» εἰς πλάτος διαλαμβάνει τὸ περὶ αὐτῶν ἐκδοθὲν αὐθεντικὸν Ἡμῶν χρυσό-
» βουλλον· ἵνα δὲ συντελεῖν ἔχωσιν εἰς ἔργα ἅπερ ἔφημεν θεοφιλῆ ἅμα
» καὶ κοινωφελῆ, προσεκληρώσαμεν τῷ ἐνταῦθα συγκροτηθέντι φροντιστη-
» ρίῳ, ὁρισάμενοι ὅπως ἕκαστον τῶν τοπικῶν τελῇ ἀνὰ ἔτος ποσότητά τινα
» μετρίαν, κατὰ ἀναλογίαν δηλονότι τῶν προσόδων αὐτῷ, συμποσουμένην
» ἀπὸ πάντων τούτων τῶν τοπικῶν εἰς γρόσια 6,000· τὰ δὲ προσηλωμένα
» ἄλλοις ἱεροῖς μοναστηρίοις, ὡς καὶ ταῦτα μὲν ἐλεύθερα ἀποδειχθέντα τῶν
» ὧν πρότερον ἐτέλουν τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν βιστιαρίᾳ, ἔχοντα δὲ συντελεῖν
» οἷς προσκεκλήρωνται μοναστηρίοις, παρέχωσι κατ' ἔτος γρόσια 4,000.
» Πρὸς δὲ τούτοις ἀποδείξαντες ἀσυδότους τοὺς κατὰ πᾶσαν τὴν αὐθεντι-
» κὴν Ἡμῶν τζάραν εὑρισκομένους ἱερεῖς, συμποσουμένους εἰς 3,500, κατὰ
» τὰ ἐμφανισθέντα Ἡμῖν κατάστιχα ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου
» Κυρίου Γρηγορίου, τοῦ σεβασμίου Ἡμῖν ἐν Χριστῷ πατρὸς, καὶ τῶν Θεο-
» φιλεστάτων ἐπισκόπων, διωρίσαμεν διδόναι κατ' ἔτος ἕκαστον αὐτῶν ἀνὰ
» τρία γρόσια· ἐξ ὧν τὰ μὲν ἡμίση εἰς τὸ τῆς ἐλεημοσύνης σενδούκιον, τὰ
» δὲ ἡμίση εἰς τὴν σχολὴν, καθ' ἃ πλατύτερον διαλαμβάνει τὸ περὶ ἀσυ-
» δοσίας τῶν ἱερέων ἐκδοθὲν χωριστὸν αὐθεντικὸν Ἡμῶν χρυσόβουλλον. Ἅ-
» τινα πάντα συμποσούμενα εἰς 15,250 γρόσια ἔχουσι χορηγεῖσθαι δὶς
» τοῦ ἐνιαυτοῦ τῷ ῥηθέντι φροντιστηρίῳ διά τε διδασκάλια καὶ τὰ πρὸς
» τροφὴν καὶ σκεύην τῶν ἐνδεῶν καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ λοιπὰ ἀναγκαῖα
» δαπανήματα, ὧν ἁπάντων τὸν λογαριασμὸν γίνεσθαι κατ' ἔτος, καὶ κα-
» ταγράφεσθαι ἐν ἰδίῳ κώδηκι τάς τε προσόδους καὶ τὰ δαπανήματα, καὶ
» ἐπισφραγίζεσθαι τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν σφραγίδι. Ὡσαύτως δὲ καταγράφε-
» σθαι ἐν τῷ κώδηκι τά τε βιβλία τῆς σχολῆς καὶ ὅσα ἄλλα ὑπὸ φιλο-
» θέων καὶ εὐσεβῶν ἀνδρῶν ἀφιεροῦται τῇ σχολῇ, εἴτε ἐν χρήμασιν, εἴτε
» ἐν πράγμασι, καὶ διοικεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καλῶς καὶ θεοφιλῶς.
» Τῶν δὲ βιβλίων εἶναι ἐπιστάτην πιστὸν, εἴτουν βιβλιοθηκάριον διωρισμέ-
» νον, ἔχοντα τηρεῖν αὐτὰ ἀσφαλῶς, καὶ οὗ τινος χρῄζει τις τῶν ἐν τῇ
» σχολῇ παρέχειν εἰς χρῆσιν λαμβάνοντα αὐτόγραφα καὶ αὖθις ἀναλαμ-
» βάνειν.»

« Ταῦτα δὲ οὕτω διαταξάμενοι καὶ ἐνεργεῖσθαι ἐς ἀεὶ ἀπαραχαράκτως
» οὕτω βουλόμενοι, διορίζομεν ἐφόρους τόν τε Πανιερώτατον μητροπολίτην
» Οὐγγροβλαχίας καὶ τοὺς Θεοφιλεστάτους δύο ἐπισκόπους τόν τε Πουζαίου
» καὶ Ῥιμνίκου, καὶ τοὺς Εὐγενεστάτους ἡμετέρους ἄρχοντας τῆς ἐκλάμ-
» πρου ταύτης ἡγεμονίας ἀπὸ τοῦ μεγάλου Μπάνου μέχρι τοῦ μεγάλου
» Ποστελνίκου, οἵτινες ὀφείλουσιν ἐπιστατεῖν εἰς τὸ διοικεῖσθαι πάντα τὰ
» τῆς σχολῆς ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων καὶ ἐπιστατῶν καθ' ὃν τρόπον διορίζο-
» μεν ἐν τῷ αὐθεντικῷ Ἡμῶν χρυσοβούλλῳ τούτῳ, ὥστε μηδέν τι τούτων
» παροράσθαι. Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν ἐτησίων τῶν ἀφ' ἑκάστου τῶν μονα-
» στηρίων συναγομένων ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει, εἰδήσει κοινῇ τοῦ τε
» μητροπολίτου, τῶν ἐπισκόπων καὶ ἀρχόντων γίνεσθαι τὰς ἀναγκαίας δα-
» πάνας τῆς σχολῆς. Ἐφ' οἷς ἅπασιν ἐφορᾷν Ἡμεῖς ἔχομεν καὶ ἐπιτάττειν
» τὰ δέοντα, ὀφειλόντων τῶν διδασκάλων ἀναγγέλλειν ἀμέσως πρὸς Ἡμᾶς

» περί τε τῆς καταστάσεως τῆς σχολῆς, μαθητῶν τε καὶ μαθημάτων, καὶ » προσέτι εἴ γε διασώζονται καὶ ἐνεργοῦνται ἀπαραλλάκτως πᾶσαι αἱ τά- » ξεις ἃς ἐν αὐτῇ ἐτάξαμεν.»

« Θεωρουμένου δὲ ἀνὰ πᾶν ἔτος τοῦ λογαριασμοῦ καὶ ἐμφανιζομένων 'Η- » μῖν τῶν καταστίχων ὁμοῦ καὶ τοῦ κώδηκος, ἐὰν φανῶσι περιττεύοντα » εἴτε ἐκ τῶν διωρισμένων προσόδων εἴτε ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων, σκεπτό- » μενοι διορίζειν ἔχομεν κατὰ τὴν χρείαν, εἴτε ἀποταμιεύειν διὰ χρείαν αὐ » τῆς σχολῆς. ἢ προσθήκην μαθητῶν ἐνδεῶν.»

« Πρὸς οὖν ἐπικύρωσιν διηνεκῆ τε παράστασιν τούτων ἁπάντων ἐξεδώ- » καμεν τὸ παρὸν αὐθεντικὸν 'Ημῶν χρυσόβουλλον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ τε » Πανιερωτάτου μητροπολίτου, τῶν Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν Εὐ- » γενεστάτων πιστῶν ἀρχόντων 'Ημῶν, ἐπικυρώσαντες αὐτὸ τῇ ἰδίᾳ 'Ημῶν » βούλλῃ· παριστῶμεν καὶ μάρτυρας τοὺς φιλτάτους υἱοὺς τῆς αὐθεντείας » 'Ημῶν, Κωνσταντῖνον πεϊζαδὲν καὶ Δημήτριον, καὶ τοὺς τιμιωτάτους καὶ » Εὐγενεστάτους καὶ πιστοὺς μεγάλους ἄρχοντας τοῦ διβανίου τῆς 'Ημετέ- » ρας αὐθεντείας, εὐέλπιδες ὄντες ὡς καὶ οἱ μεθ' 'Ημᾶς διαδεξόμενοι τὸν ἡ- » γεμονικὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας τοῦτον θρόνον 'Εκλαμπρότατοι αὐθένται τη- » ρήσουσιν ἀπαρασάλευτα τὰ ἐν τῷ παρόντι ἐκδοθέντα, ὡς ἀφορῶντα εἰς » κοινὴν ὠφέλειαν καὶ εὔκλειαν τῆς εὐσεβοῦς ταύτης οὐγγροβλαχικῆς αὐ- » θεντίας. 'Εξεδόθη δὲ τὸ παρὸν αὐθεντικὸν 'Ημῶν χρυσόβουλλον τῷ δευ- » τέρῳ ἔτει τῆς ἡγεμονείας 'Ημῶν ἐν τῇ αὐθεντικῇ 'Ημῶν καθέδρᾳ τοῦ Βου- » κουρεστίου, ἐπιστατοῦντος τοῦ 'Ημετέρου ἄρχοντος μεγάλου γραμματικοῦ, » ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἕκτῳ, κατὰ » μῆνα 'Ιανουάριον, καὶ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ δευτέρου 'Ημῶν γραμματικοῦ· ὅπερ » καταγραφὲν ἐν τῷ κώδηκι τοῦ διβανίου καὶ βιστιαρίας προστάττομεν » τηρεῖσθαι ἀσφαλῶς ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει.»

Τὸ αὐθεντικὸν αὐτὸ χρυσόβουλλον ἐπεκυρώθη ἐπὶ τοῦδε τοῦ πατριάρχου Κὺρ Σωφρονίου καὶ μὲ πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλλιῶδες γράμμα, ὃ ἐν τῷ τέλει οὑτωσὶ ἀποφαίνεται μετὰ τὴν περιγραφὴν τῆς τάξεως τοῦ σχολείου καὶ τοῦ διορισθέντος εἰσοδήματος.

« . . . . Πρὸς οὖν ἐπικύρωσιν τούτων διηνεκῆ τε παράστασιν ἐκδοῦσα » ἡ Αὐτοῦ θεοσεβεστάτη 'Υψηλότης αὐθεντικὸν Αὐτοῦ χρυσόβουλλον ταῦτα » πάντα διαλαμβάνον, εἰς πλείω τούτων διαμονὴν προσηξίωσεν ἐπικυρω- » θῆναι ταῦτα καὶ διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ » σιγγιλιώδους γράμματος. Τούτου χάριν τὴν ἀξίωσιν τῆς Αὐτοῦ 'Υψηλό- » τητος θεάρεστον οὖσαν καὶ θείου ζήλου ἀνάπλεων καὶ ὡς μάλα κοινωφε- » λῆ ἀποδεξάμενοι ὡς τὸ εἰκός, γράφοντες ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐν 'Α- » γίῳ Πνεύματι μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ 'Υπερτίμων, » τῶν ἐν 'Αγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, εὐ- » χόμεθα καὶ εὐλογοῦμεν πατρικῶς ἀπὸ καρδίας τὴν Αὐτοῦ θεοσεβεστάτην » 'Υψηλότητα, ἥν τινα καὶ διαφυλάττοι ὁ ἅγιος θεὸς ἐπὶ τοῦ πανεκλάμ- » πρου ἡγεμονικοῦ Αὐτῆς θρόνου ἄνοσον, εὔθυμον, ὑγιᾶ καὶ μακρόβιον, με- » τὰ ἀδιασείστου διαμονῆς καὶ στερεώσεως ἀκλονήτου, μετὰ πάσης εὐδαι-

» μονίας καὶ ἐπιτεύξεως πάντων τῶν παρὰ θεοῦ σωτηριωδῶν αἰτημάτων,
» εἰς αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς τε εὐλογημένης τζάρας καὶ εἰς κοινὴν τοῦ
» Γένους ὠφέλειαν. Ἐκ γὰρ τούτων καὶ τῶν τοιούτων θεοσεβῶν κατορθω-
» μάτων τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος εὐέλπιδές ἐσμεν καὶ πεπληροφορημένοι
» καὶ βέβαιοι καὶ ἄλλα πλεῖστα κατορθωθήσεσθαι καὶ εἰς πέρας ἀγαγέσθαι
» ἔργα λυσιτελῆ καὶ ὠφέλιμα τῷ δυστυχεῖ ἡμῶν γένει διὰ τῆς φυσικῆς εἰς
» τὰ τοιαῦτα ῥοπῆς καὶ κλίσεως καὶ χριστιανικῆς προαιρέσεως Αὐτοῦ, καὶ
» τοῦ ζήλου ὃν ἐπεδείξατο εἰς σύστασιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ σχολείουτούτου.»

« Τῶν γοῦν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων κεφαλαίων περιεχομένων ἐν τῷ αὐθεν-
» τικῷ χρυσοβούλλῳ τῆς Ὑψηλότητος Αὐτοῦ τὸ κῦρος ἀπαράτρεπτον ἐ-
» χόντων καὶ ἀμεταθέτων πάντῃ ὄντων, ὅσοι καὶ ὁποῖοι τῶν Χριστιανῶν,
» ἱερωμένοι ἢ λαϊκοί, μικροὶ ἢ μεγάλοι, νέοι ἢ γέροντες, ὁποιασοῦν στάσεως
» ἢ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ ὄντες, εἴτε οἱ κατὰ καιροὺς ἐπιτροπεύοντες
» καὶ ἐπιστατοῦντες ἐν τῇ αὐτῇ σχολῇ, ἢ ἄλλοι, τολμήσωσι διασεῖσαι καὶ
» παραβῆναι καὶ ὁπωσοῦν μεταποιήσασθαι καὶ ἀνατρέψαι ἐκ τῶν ἀνωτέρω
» εἰρημένων, ἢ ἀμελήσωσι τὸ παράπαν εἰς τὴν τούτων ἐκτέλεσιν καὶ διη-
» νεκῆ διατήρησιν καὶ γένωσιν αἴτιοι τῆς τούτων ἀνατροπῆς καὶ ὀλιγω-
» ρίας, ἢ ἐμμέσως, ἢ ἀμέσως, ἢ λόγῳ, ἢ ἔργῳ, ἢ ἄλλῳ τρόπῳ οἱῳδή τινι,
» οἱ τοιοῦτοι ὡς κακότροποι καὶ πολέμιοι τῆς κοινῆς ὠφελείας καὶ τοῦ συμ-
» φέροντος, ἀφωρισμένοι εἴησαν παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωο-
» ποιοῦ καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος, τοῦ ἑνὸς τῇ φύσει θεοῦ, καὶ κατηραμένοι καὶ
» ἀσυγχώρητοι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τυμπανιαῖοι· αἱ πέτραι καὶ
» ὁ σίδηρος λυθήσονται, αὐτοὶ δὲ μηδαμῶς· κληρονομήσειαν τὴν λέπραν
» τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα· στένοντες εἴησαν καὶ τρέμοντες
» ἐπὶ γῆς ὡς ὁ Κάϊν· σχισθείη ἡ γῆ καὶ καταπίοι αὐτούς, ὡς τὸν Δαθὰν
» ποτε καὶ Ἀβειρών, ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἴη ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν τοιούτων,
» καὶ ἡ μερὶς αὐτῶν μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ τῶν θεομάχων Ἰου-
» δαίων τῶν σταυρωσάντων τὸν Κύριον τῆς δόξης· τὰ κτήματα καὶ πράγ-
» ματα καὶ ὑπάρχοντα αὐτῶν εἴησαν εἰς παντελῆ ἀφανισμὸν καὶ ἀπώλειαν·
» ἄγγελος Κυρίου καταδιώξειεν αὐτοὺς ἐν φλογίνῃ ῥομφαίᾳ, καὶ προκοπὴν
» μήποτε ἴδοιεν ἐφ' οἷς ἐργάζονται καὶ δουλεύουσι καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐ-
» τῶν, ἔχοντες καὶ τὰς ἀρὰς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφό-
» ρων Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων Συνόδων· οἵτινες καὶ
» ὑφέξοιεν εὐθύνας ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως. Εἰς γοῦν ἀσφάλειαν ἐ-
» γένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλιῶδες ἐν μεμ-
» βράναις γράμμα, ἐπικυρωτικὸν τῶν πρὸς σύστασιν ἐκδοθέντων τῆς ἐν
» Οὐγγροβλαχίᾳ σχολῆς, ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἑβδομηκοστῷ ἕ-
» κτῳ, κατὰ μῆνα Μάρτιον, Ἐπινεμήσεως ἐννάτης.»

Ὑπεγράφη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κὺρ Σωφρονίου, παρὰ τοῦ Ἱεροσολύμων Κὺρ Ἀβραμίου, παρὰ τοῦ Ἐφέσου, τοῦ Ἡρακλείας, τοῦ Κυζίκου, τοῦ Νικομηδείας, τοῦ Νικαίας, τοῦ Χαλκηδόνος, τοῦ Δέρκων, τοῦ Θεσσαλονίκης, τοῦ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Κρήτης.

Ὁ αὐτὸς αὐθέντης ἐθέσπισε καὶ τὰ ἑξῆς περὶ τάξεως κριτηρίων.

« Θέλοντες νὰ λαμβάνουν ὅλαι αἱ ὑποθέσεις καὶ διαφοραὶ τῶν ἐγκαταί-
» κων τέλος, ὄχι μόνον κατὰ νόμους μὲ ὅλην τὴν δικαιοσύνην ἀλλὰ καὶ
» ὀγλήγορα, διὰ νὰ μὴ ταλαιπωρῶνται οἱ ἄνθρωποι καὶ καταξοδεύωνται
» διατρίβοντες εἰς τὰ κριτήρια ἐπὶ πολὺν καιρόν, διὰ τοῦτο διωρίσαμεν
» τέσσαρα τακτικὰ κριτήρια· τὸ πρῶτον συνθεμένον ἀπὸ ἄρχοντας τῆς πρώ-
» της Πεντάδος μανζίληδες· τὸ δεύτερον ἀπὸ τοὺς λοιπούς, τὸ τρίτον ὁ-
» μοίως, καὶ τὸ τέταρτον ὁμοίως· ἐξ αὐτῶν δὲ τὸ ἓν νὰ θεωρῇ μόνον τὰ
» ἐγκληματικά, ἤτοι κριμινάλια, τὰ δὲ λοιπὰ τρία διὰ τὰς διαφορὰς ὁποῦ
» ἀνάγονται εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐνοχάς.»

« Τὸ κριτήριον τῶν ἐγκληματικῶν συνθεμένον ἀπὸ ξεχωριστοὺς ἄρχον-
» τας ἔχει νὰ ἀκολουθῇ καθ' ἡμέραν, ἔξω Σαββάτου καὶ Κυριακῆς, ἀδιακό-
» πως τὰς θεωρίας καὶ ἀποφάσεις του κατὰ νόμους εἰς τὸν διωρισμένον τό-
» πον εἰς τὴν αὐθεντικήν Μας κούρτην, μὲ ὅλην τὴν τάξιν του, ἤτοι δεύτε-
» ρον καὶ τρίτον ἀρμάσην, ἀρμασέους, ζαπτζῆδες τῆς πουσκαρίας, λογοθε-
» τᾶδες καὶ ἄλλους ἀναγκαίους. Ὅσοι διὰ ἐγκληματικὰ ἢ ἔξωθεν ἀπὸ τοὺς
» ἰσπραβνίκους στέλλονται ἢ ἐδῶ πιάνονται, νὰ σφαλλῶνται εἰς τὴν που-
» σκαρίαν, καὶ εὐθὺς νὰ φανερώνωνται εἰς Ἡμᾶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον· νὰ
» ἔχῃ κώδηκα ξεχωριστὸν ὁ ἀρμάσης εἰς τὸν ὁποῖον νὰ περνᾷ εὐθὺς τὰ ὀ-
» νόματα τῶν ἐνόχων, φανερώνων ἂν ἐστάλθη ἀπὸ τοὺς ἰσπραβνίκους ἢ ἂν
» ἐπιάσθη ἐδῶ, καὶ φέρωντας τὸν κώδηκα νὰ τοὺς φανερώνῃ, καὶ νὰ βουλ-
» λώνεται παρ' Ἡμῶν μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ κριθῶσι, καὶ νὰ μὴν βασα-
» νίζωνται ἀπὸ τὸν μέγαν ἀρμάσην πρὸ τοῦ νὰ ἐξεταχθῶσιν ἀπὸ τὸ κρι-
» τήριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ δοθῇ ἐγγράφως τὸ εἶδος τῶν βασάνων ὁποῦ
» πρέπει νὰ γενῇ εἰς ἐκείνους κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν νόμων, φανερώνοντας
» καὶ τὸ κεφάλαιον, καὶ νὰ ἀναφέρωνται πρὸς Ἡμᾶς δι' ἀναφορᾶς καταγε-
» γραμμένης εἰς τὸν κώδηκα, καὶ ἡ ἐξέτασις νὰ γίνεται χωρὶς ἀργοπορίαν,
» ὁποῦ ἢ ταχέως νὰ καταδικάζωνται, ἢ ταχέως νὰ ἀθωοῦνται καὶ νὰ ἐλευ-
» θεροῦνται τῆς φυλακῆς.»

« Τὸ ἄλλο κριτήριον ἔχει νὰ θεωρῇ, νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἀνακρίνῃ τὰς ὑπο-
» θέσεις καὶ διαφορὰς ὁποῦ ἀνάγονται εἰς τὰ πράγματα καὶ ἐνοχὰς καὶ νὰ
» ἀκολουθῇ τὰς θεωρίας καὶ ἀποφάσεις κατὰ νόμους, ἀκολουθῶντας καὶ τὰς
» τοπικὰς συνηθείας, ὁποῦ ἤδη ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐνεργῶνται ὡς νόμοι· καὶ
» ἔχει καὶ αὐτὸ νὰ συγκροτῆται εἰς τὴν κούρτην μὲ δύο λογοθετᾶδες τοῦ
» διβανίου, καὶ νὰ εἶναι ἀνελλιπεῖς καὶ ἀπὸ δύο ἀπὸ τὰς πέντε πράσλας
» τῶν πέντε ζαπίτηδων· καὶ νὰ φυλάττεται κώδηξ ξεχωριστὸς εἰς τὸν ὁ-
» ποῖον νὰ καταγράφωνται ὅλα τὰ εἰς αὐτὸ τὸ κριτήριον θεωρούμενα.»

« Καὶ τὸ ἕτερον κριτήριον ὁμοίως ἰσοδύναμον μὲ τὸ ἄλλο νὰ φυλάττῃ
» τὴν αὐτὴν τάξιν κατὰ τὸ ἀνωτέρω.»

« Τὸ ἄλλο κριτήριον, ἀνώτερον τούτων, συνθεμένον ἀπὸ ἄρχοντας τῆς
» πρώτης Πεντάδος μανζίληδες, ἔχει καὶ αὐτὸ νὰ συγκροτῆται εἰς τὴν αὐ-
» θεντικήν Μας κούρτην, ἔξω Πέμπτης καὶ Κυριακῆς, καὶ μετὰ τὸ μεσημέ-
» ρι, χρείας τυχούσης, εἰς κανένα ἀπὸ τὰ ὀσπίτιά τους, καὶ νὰ κρίνῃ καὶ

» νὰ ἀνακρίνῃ τὰς ὑποθέσεις τὰς διωρισμένας εἰς αὐτὸ, καὶ διὰ προσταγῆς
» Μας νὰ ἀναθεωρῇ καὶ ὑποθέσεις ὁποῦ ἐθεωρήθησαν εἰς τὸ ἄλλο κριτήριον
» τὸ κατώτερον τούτου, εἴγε τύχῃ τινὰς τῶν ἀντιδιαφερομένων ὁποῦ νὰ
» μὴν εὐχαριστηθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν ἐκείνου τοῦ κριτηρίου καὶ ζητήσῃ τὴν
» ἔκκλητον, ἀκολουθῶντας καὶ τὸ αὐτὸ κριτήριον τὰς θεωρίας καὶ ἀποφά-
» σεις του κατὰ νόμους καὶ κατὰ τὰς τοπικὰς συνηθείας ὁποῦ ἀπεφασίσθη-
» σαν ἤδη, φερόμενοι οἱ κριταὶ μὲ μεγάλην ἐξέτασιν, ἀπάθειάν τε καὶ πε-
» ριέργειαν. Καὶ ἂν εἶναι νὰ ἀναιρέσῃ ποτὲ κἀμμίαν ἀπόφασιν τοῦ κατω-
» τέρου κριτηρίου, νὰ τὴν ἀναιρῇ μὲ νόμους, μὲ λόγον ὀρθὸν καὶ δίκαιον καὶ
» μὲ ἀναφορὰν, καὶ ὄχι μὲ λόγια ψιλά. Καὶ νὰ μὴ τολμᾷ τινας τῶν κρι-
» τῶν τούτων ἢ νὰ σχίζῃ, ἢ νὰ βαστάζῃ τὰ ἔγγραφα τοῦ ἄλλου κριτη-
» ρίου ὁποῦ εἰς τὸν ἀντιδιαφερόμενον ἐδόθησαν, ὡσὰν ὁποῦ ἐκεῖνο μόνοι Ἡ-
» μεῖς ἔχομεν νὰ τὸ κάμωμεν ἀναθεωροῦντες τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην παῤῥησίᾳ
» ἐπὶ τοῦ αὐθεντικοῦ Μας διβανίου. Ἀκολούθως καὶ τὸ κριτήριον τοῦτο ἔ-
» χει νὰ ἀκολουθῇ τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης του μὲ ὅλην τὴν τάξιν, ἤτοι
» τρίτον λογοθέτην, τέσσαρας λογοθέτας τοῦ διβανίου, καὶ ἀπὸ δύο ὁμοίως
» ἀπὸ κάθε ζαπτζὴν, καὶ ἄλλους ἀναγκαίους ὑπηρέτας. Νὰ φυλάττεται
» δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸ κριτήριον κώδηξ ξεχωριστὸς διὰ νὰ καταγράφωνται
» ὅλα τὰ θεωρούμενα.»

« Εἰς αὐτὰ τὰ τρία κριτήρια νὰ εἶναι καὶ ἀπὸ δύο βορνιτζέοι διωρισμέ-
» νοι διὰ νὰ στέλλωνται, χρείας οὔσης, ἀπὸ τὸ κριτήριον ἢ διὰ ἐξέτασίν
» τινα, ἢ διὰ νὰ στοχασθῶσιν ὅρια, ἢ ἄλλα παρόμοια. Ὁμοίως καὶ ἀπὸ
» τοὺς διωρισμένους νὰ φυλάττουν εἰς τὰς πόρτας τῶν κριτηρίων διὰ νὰ
» μὴν ἀφίνουν καθένα, ὅ τι λογῆς ἄνθρωπον καὶ ἂν εἶναι, νὰ εἰσέρχηται εἰς
» τὰ κριτήρια, εἰμὴ μόνον τοὺς ἀντιδιαφερομένους, καὶ κατὰ τάξιν ἐκείνους
» ὁποῦ εἶναι χρεία νὰ προσκαλέσῃ τὸ κριτήριον.»

« Τὸ αὐθεντικόν Μας διβάνι ἔχει νὰ συγκροτῆται τρὶς τῆς ἑβδομάδος,
» ἤτοι τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τετράδα καὶ τὸ Σάββατον. Καὶ κατὰ μὲν τὴν
» Δευτέραν καὶ Τετάρτην νὰ θεωρῶνται αἱ διαφοραὶ ὁποῦ ἀνάγονται εἰς
» τὰ πραγματικὰ καὶ ἐνοχὰς, τῶν ὁποίων διαφορῶν αἱ ἀποφάσεις ἔγιναν
» μὲν ἀπὸ τὰ ἄλλα κριτήρια, μὴ εὐχαριστηθέντων δὲ τῶν ἀντιδιαφερομέ-
» νων ἐζητήθη ἡ ἔκκλητος, ἢ, κατὰ θέλησιν Ἡμῶν ἢ ζήτησιν τῶν ἀντι-
» διαφερομένων, διωρίσαμεν νὰ ἔβγουν ἀπὸ πρώτης ἀρχῆς εἰς τὸ διβάνι
» Μας· τὸ δὲ Σάββατον νὰ θεωρῶμεν τὰ ἐγκληματικά.»

« Ἐὰν δὲ κἀνένας τῶν διαφερομένων δὲν εὐχαριστηθῇ εἰς τὴν ἀπόφασιν
» τοῦ κατωτέρου κριτηρίου καὶ ἐκκαλέσῃ τὴν ἀγωγὴν εἰς τὸ ἀνώτερον κρι-
» τήριον, καὶ ἀφοῦ θεωρηθῇ τοῦ πρώτου κριτηρίου ἡ ἀπόφασις μὲ κάθε νο-
» μικὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπικυρωθῇ ὡς νόμιμος καὶ δικαία πάλιν δὲν ἐφησυχάσῃ
» ἀλλὰ ζητήσῃ ἔκκλητον εἰς τὸ αὐθεντικόν Μας διβάνι, νὰ παῤῥησιάζεται
» μὲν μετὰ τοῦ ἀντιδιαφερομένου μέρους καὶ νὰ ἀναθεωρῆται ἡ ὑπόθεσις· ἂν
» ὅμως εὑρεθῶσιν αἱ προγεγενημέναι ἀποφάσεις παρὰ τῶν δύο κριτηρίων εὔλο-
» γοι καὶ δίκαιαι, καὶ φωραθῇ ὅτι ἀπὸ διαστροφὴν καὶ πεισμονὴν δὲν εὐχαρι-
» στήθη, ὁ τοιοῦτος ἔχει νὰ παιδεύεται παρ' Ἡμῶν πρὸς παράδειγμα ἄλλων.»

« Οἱ μεγάλοι Λογοθέται ὀφείλουσι νὰ προευτρεπίζωσι τὸ αὐθεντικόν Μας
» κριτήριον, νὰ διατάττωσι τοὺς ζαπτζῆδες ὁποῦ νὰ ἔχουν ἑτοίμους τοὺς
» ἀντιδιαφερομένους μὲ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα, ἤτοι γράμματα τῶν κρίσεων τῶν
» ἄλλων κριτηρίων, σενέτια, μάρτυρας καὶ ὅσα ἄλλα, διὰ νὰ μὴν ἐβγαίνουν
» εἰς τὸ διβάνι ἀνέτοιμοι, καὶ διὰ νὰ μὴ τολμᾷ τινας τῶν ἀντιδιαφερομέ-
» νων νὰ εἰπῇ ὅτι, «μὲ λείπεται τοῦτο τὸ ἔγγραφον ἢ ἐκεῖνος ὁ μάρτυ-
» ρας», ὡσὰν ὁποῦ ὁ τοιοῦτος ἔχει νὰ ἀποβάλλεται, καὶ οἱ μεγάλοι Λο-
» γοθέται νὰ ἐρυθριάζωσι διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ ἀπροσεξίαν τους. Τὸ δὲ
» αὐθεντικόν Μας διβάνι νὰ γίνεται μὲ ὅλην τὴν συνειθισμένην παράταξιν.»

«Οἱ δύο ἄρχοντές Μας μεγάλοι Λογοθέται τρὶς τῆς ἑβδομάδος, ἤτοι τὴν
» Τρίτην καὶ Πέμπτην καὶ Παρασκευήν, συνερχόμενοι νὰ θεωρῶσι τὸν κώ-
» δηκα τῶν ῥαβασίων, καὶ φέροντες τοὺς ζαπτζῆδες νὰ ἐξετάζωσιν ἂν ἐ-
» θεωρήθησαν, ἂν ἐτελείωσαν αἱ ὑποθέσεις τῶν ἐναγόντων, ἂν ἦλθον αἱ ἀπ'
» ἔξω ἀποκρίσεις καὶ οἱ σταλθέντες μουπασίρηδες, καὶ τὰ ἑξῆς.»

« Προσέτι νὰ προσέχουν πρῶτον νὰ τελειώνουν αἱ ὑποθέσεις τῶν ἀπ' ἔξω
» ἐρχομένων, καὶ οἱ παλαιότεροι ὁποῦ δίδουν ἀγωγὴν ἐκεῖνοι πρῶτον νὰ
» κρίνωνται, καὶ ὄχι νὰ προκρίνωνται οἱ νεώτεροι διὰ χατίρι.»

« Ὅταν ἀναθεωρῆται ἀπόφασίς τις κατωτέρου τινὸς κριτηρίου νὰ μὴ
» προσκαλῶνται οἱ κριταὶ ἐκεῖνοι καὶ νὰ ἐρωτῶνται τίνι τρόπῳ καὶ διατί
» ἀπεφάσισαν ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν οὕτως, ὡσὰν ὁποῦ τοῦτο εἶναι ἀταξία,
» ἐπειδὴ οἱ κριταὶ ἐκεῖνοι ὅσα ἔχουν νὰ εἰποῦν τὰ ἔχουν γεγραμμένα εἰς τὸ
» γράμμα τῆς κρίσεώς των.»

« Νὰ φυλάττωνται κώδηκες ξεχωριστοὶ εἰς τοὺς ὁποίους νὰ καταγρά-
» φωνται ἐν περιλήψει ὅλα τὰ διδόμενα ῥαβάσια, καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁ-
» ποῖον διορίζονται, καὶ ἡ ἀπόφασίς Μας, καὶ ὁ ζαπτζῆς, μὲ τὸ ἔτος, τὸν
» μῆνα καὶ τὴν ἡμέραν. Αὐτοὶ οἱ κώδηκες νὰ εἶναι εἰς τοὺς τρίτους λογο-
» θέτας, οἱ ὁποῖοι κατὰ χρέος, ἀφοῦ διορίζωνται τὰ ῥαβάσια, νὰ τὰ κατα-
» γράφωσιν εἰς τὸν κώδηκα κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, καὶ ἔπειτα νὰ τὰ
» ὑπογράφωσι καὶ οὕτω νὰ δίδωνται εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐναγόντων· κα-
» θὼς καὶ διὰ τὰς ὑποθέσεις ὁποῦ διορίζονται νὰ θεωρηθῶσιν ἔξω εἰς τὰ
» ζουδέτζα, μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφοῦ ὑπογράφωνται νὰ βουλλώνωνται,
» εἰς τρόπον ὁποῦ ἂν εὑρεθῇ κανὲν ῥαβάσι εἰς χεῖρας ζαπτζῆ δοσμένον ἢ
» ἐναγόντων χωρὶς νὰ περάσῃ εἰς τὸν κώδηκα, νὰ παιδεύεται ἐξεταζόμε-
» νος ὁ πταίστης.»

« Ἐὰν τύχῃ εἰς μίαν ἑβδομάδα νὰ μαζωχθῶσι κρίσεις πολλαί, νὰ Μᾶς
» δίδουν εἴδησιν οἱ ἄρχοντες Λογοθέται, ὁποῦ, διὰ νὰ μὴ προσμένουν, νὰ
» κάμωμεν καὶ ἄλλην ἡμέραν διβάνι.»

«Περὶ κριτῶν.»

« Διὰ νὰ προβαίνωσι τὰ τῶν κριτηρίων ὄχι μόνον τακτικῶς ἀλλὰ δὴ καὶ
» νομίμως καὶ δικαίως, διὰ τοῦτο ἐκλέξαμεν ἄρχοντας εἰδήμονας τῶν τε
» νόμων καὶ τῶν τοπικῶν συνηθειῶν, καὶ διωρίσαμεν αὐτοὺς κριτὰς εἰς τὰ
» εἰρημένα τέσσαρα κριτήρια.»

« Οἱ κριταὶ λοιπὸν ὅλοι κατὰ χρέος ἄφευκτον νὰ συνέρχωνται εἰς τὰ κρι-

—1778

» τήρια ἀπὸ τὸ πουρνὸν, καὶ νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἀνακρίνωσι τὰς ἐμπιπτού-
» σας ὑποθέσεις μὲ κάθε λογῆς ἐπεξεργασίαν, ἀκρίβειαν καὶ περιέργειαν, ἀ-
» κολουθοῦντες τὰς νομικὰς διαταγὰς, καὶ φερόμενοι εἰς τοὺς κρινομένους
» μὲ γλυκύτητα, μὲ ἄκραν ἀπάθειαν καὶ μὲ ἄκραν ἀδιαφορότητα· νὰ ἀ-
» κούωσι μὲ μεγάλην προσοχὴν, χωρὶς ἀγανάκτησιν, ὅλα τὰ λόγια τῶν ἀν-
» τιδιαφερομένων, καὶ νὰ μὴ τολμᾷ τινας νὰ ὑβρίζῃ τινὰ, ἢ νὰ τὸν ἐμπο-
» δίζῃ ἀπὸ τὴν διήγησίν του, ὅ τι λογῆς καὶ ἂν εἶναι, ἐπειδὴ ἐὰν κάμῃ
» τοιοῦτό τι παιδεύεται.»

« Κανένας τῶν κριτῶν, ὁποίου βαθμοῦ καὶ ἂν εἶναι, νὰ μὴν δέχεται εἰς
» τὸ σπίτι τού τινα ἀντιδιαφερόμενον, ὁποῦ νὰ ἀκούσῃ ἢ τὴν ἀγωγήν του
» ἢ τὴν ἀπολογίαν του, μὲ τὸ νὰ εἶναι τοῦτο ὀλέθριαν, ὡσὰν ὁποῦ μὲ τοῦ-
» τον τὸν τρόπον ἐξ ἅπαντος μολύνεται ἡ ἀκοή του καὶ δυσκολεύεται ὕστε-
» ρον εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ δίκαιον, καὶ ἀκολούθως ἐμποδίζει καὶ τοὺς ἄλ-
» λους κριτὰς εἰς τὴν ἀπόφασιν, καὶ ἐκ τούτου κάμνει χρεία νὰ ἀργοποροῦν
» αἱ ἀποφάσεις. Ὅθεν οἱ κρινόμενοι, ὅσα δίκαια καὶ ἀπολογίας ἔχουν νὰ
» εἰποῦν, νὰ τὰς λέγουν εἰς τὸ κριτήριον, ὁποῦ ὄντες οἱ νόες τῶν κριτῶν
» καθαροὶ ἀπὸ τὰ ὑποψιθυρίσματα νὰ ἐπιτυχαίνουν εὐκόλως καὶ ἀπαθῶς
» τὸ δίκαιον.»

« Αἱ ἀγωγαὶ τῶν ἐναγόντων καὶ αἱ ἀπολογίαι τῶν ἐναγομένων νὰ κα-
» ταγράφωνται μὲ τὰ ἴδια λόγια ὁποῦ λέγουν.»

« Οἱ κριταὶ μὲ κοινὴν γνώμην, μὲ κοινὴν ἐξέτασιν καὶ στοχασμὸν κοινῶς
» ὅλοι νὰ ἀποφασίζουν, χωρὶς νὰ φαντάζεται ἢ ἕνας ἢ δύο ἐξ αὐτῶν πῶς
» αὐτὸς εἶναι κύριος τῆς ἀποφάσεως ἢ ἀνώτερος τῶν ἄλλων εἰς τὸ ἔργον
» τοῦτο τοῦ κριτηρίου.»

« Οἱ κριταὶ νὰ ἔχωσι τὰς χεῖράς των καθαρὰς θεῷ τε καὶ τῷ νόμῳ, ἤτοι
» νὰ εἶναι θεοσεβεῖς καὶ δίκαιοι καὶ νὰ μὴ μολύνωσι τὰς χεῖράς των μὲ
» δωροληψίας καὶ ῥουσφέτια, ἐπειδὴ ὅταν τινὰς τῶν κριτῶν φανῇ ὅτι ἐ-
» πῆρε ῥουσφέτι ὁ τοιοῦτος παιδεύεται βαρέως.»

« Ἂν τυχὸν συμπίπτωσιν ὑποθέσεις πολλαὶ καὶ κάμῃ χρεία καὶ μετὰ
» τὸ γεῦμα νὰ συγκροτῆται τὸ κριτήριον, νὰ ἔχωσι χρέος ὅλοι οἱ κριταὶ νὰ
» συνάζωνται εἰς τὸ κριτήριον εἰς διωρισμένην ὥραν καὶ νὰ θεωρῶσι κοινῶς
» τὰς ὑποθέσεις, οὐχὶ δὲ ἕνας ἢ δύο, ὡσὰν ὁποῦ αἱ θεωρίαι καὶ αἱ ἀποφά-
» σεις πρέπει νὰ γίνωνται φανερὰ, καὶ οὐχὶ ἐν παραβύστῳ καὶ γωνίᾳ.»

« Οἱ κριταὶ νὰ μὴν ἐνδίδωσι ποτὲ εἰς κάμμίαν ἀδικίαν, ἢ διὰ φιλίαν, ἢ
» διὰ συγγένειαν, ἢ διὰ φόβον κἀνενὸς ὑπερέχοντος προσώπου, ἐπειδὴ ὅ-
» ποιος τῶν κριτῶν φωραθῇ κρίνων μὲ χατίρι φιλικὸν ἢ συγγενικὸν, καὶ
» ἀποβλέπῃ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ὄχι εἰς τὸ δίκαιον, παιδεύεται βαρέως·
» ὁμοίως καὶ ἐκεῖνος ὁποῦ βιάζεται ἀπὸ κἀνὲν ὑπερέχον πρόσωπον, καὶ ἐν-
» δώσῃ εἰς τὸ νὰ κάμῃ ἀδικίαν, καὶ δὲν Μᾶς τὸ φανερώσῃ, ἔχει νὰ παι-
» δεύεται αὐστηρότατα εἰς πρόστιμον τῆς ματαιότητός του, ὁποῦ ἐφοβήθη
» περισσότερον τὴν βίαν ἐκείνου τοῦ ἑνὸς συνάρχοντός του ἢ καὶ ὑπερέχον-
» τος εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας, παρὰ τὸν θεὸν, τοὺς νόμους καὶ Ἡμᾶς.»

« Οἱ κριταὶ τῶν ἐγκληματικῶν νὰ ἀκολουθοῦν τὰς ἐξετάσεις καὶ τὰς ἀ-

» ποφάσεις κατὰ τῶν κακούργων συμφώνως μὲ τοὺς νόμους, καὶ Ἡμεῖς » ἐξετάζοντες τὰ περὶ ἐκείνων, παρόντων ἐπὶ διβανίου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαβ- » βάτου, καὶ εὑρίσκοντες τὴν καταδίκην δικαίαν καὶ νόμιμον, ἢ θέλομεν » τὴν μετριάσει ἢ θέλομεν τὴν ἐπικυρώσει.»

« Οἱ ἐξεταζόμενοι παρὰ τῶν κριτῶν διὰ κἀνὲν κακούργημα εἴγε ὁμο- » λογήσωσιν εὐθὺς ἐκεῖνα ὁποῦ ἐρωτῶνται νὰ μὴ πιστεύωνται εὐθὺς ἀπὸ » τοὺς κριτάς· ὡσὰν ὁποῦ ἐνδέχεται, ἢ ἀπὸ φόβον τῶν βασάνων ἢ ἀπὸ μῖ- » σος τῆς ζωῆς των νὰ ὁμολογήσωσιν ἐκεῖνα ὁποῦ δὲν ἔκαμαν· διὰ τοῦτο » οἱ κριταὶ νὰ ἐρευνοῦν καὶ νὰ ζητοῦν καὶ ἄλλα τεκμήρια ἔξωθεν.»

« Οὔτε ἀπὸ τοὺς κριτὰς οὔτε ἄλλος τινὰς ἔξωθεν νὰ μὴ δίδῃ νόμους εἰς » τὸ χέρι ἑνὸς καὶ ἄλλου, μὲ τὸ ὁποῖον συγχίζουν τὰς θεωρίας καὶ στοχα- » σμοὺς τῶν κριτῶν ὁποῦ λαμβάνουν εἰς τὴν θεωρουμένην ἀπόφασιν, καὶ ἀ- » ναβάλλουν τὰς ἀποφάσεις, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναβολὴν βλάπτονται καὶ » τὰ δύο μέρη τὰ ἀντιδιαφερόμενα· ἀλλ' ὅποιος τῶν ἔξωθεν ἐρωτηθῇ, νὰ » ἔχῃ τὴν τελείαν ἄδειαν νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ κριτήριον μὲ τὸ νομικὸν ἐκεῖνο » ὁποῦ ἔχει, καὶ νὰ δείχνῃ τὸν νόμον ἐκεῖνον ὁποῦ ἁρμόζει εἰς τὴν κινου- » μένην ὑπόθεσιν, τὸν ὁποῖον οἱ κριταὶ βλέποντες προσφυῆ εἰς τὴν ἀπόφα- » σιν νὰ τὸν δέχωνται ἀπαθῶς.»

« Ἐκ τῶν τριῶν τῆς δευτέρας τάξεως κριτηρίων δοκιμάζοντες τοὺς ἐμ- » πειροτέρους καὶ μᾶλλον εὐδοκιμοῦντας εἰς τὰ τῶν κρίσεων, ἐξ αὐτῶν χρείας » τυχούσης θέλομεν διορίσει εἰς τὸν τόπον ἑνὸς τῶν δύο ἰσπραβνίκων τῶν » ζουδέτζων, (ἤδη καδιλικίων καὶ ἐπαρχιῶν· σύγκειται γὰρ ὅλη ἡ Βλαχία » ἀπὸ δέκα ἑπτὰ καδιλίκια,) καὶ ἀντ' ἐκείνου θέλομεν διορίσει ἄλλον εἰς » τὸ κριτήριον.»

« Εἰς τοὺς κριτὰς δὲ αὐτοὺς ὅλους καὶ τῶν τεσσάρων κριτηρίων, διὰ νὰ » ἔχωσι καὶ τὴν ἀπόλαυσίν των, ὁποῦ ἔτι μᾶλλον νὰ προθυμῶνται καὶ νὰ » φυλάττωνται καθαροί, τοὺς δίδομεν μηνιαῖον κατὰ τὴν τάξιν καὶ στάσιν » τοῦ καθενός.»

« Ἐπειδὴ δὲ βλέπομεν εἰς τὰς θεωρουμένας ὑποθέσεις ποτὲ μὲν νὰ προ- » βάλλωνται συνήθειαι τοπικαί, ποτὲ δὲ νὰ ἀναιροῦνται, καὶ αἱ ἀποφάσεις » νὰ γίνωνται κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ καθενὸς χωρὶς νὰ τὰς κανονίζουν εἰς νό- » μους, καὶ τοῦτο μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχουν, ἐξετάσαντες τὰς συνηθείας καὶ ἐπι- » κυρώσαντες τὰς ὀλίγας μὲ τὰς προσηκούσας διορθώσεις, συναθροίσαντες » καὶ τὰ τοῦ νόμου, ἐκάμαμεν ἓν νομικόν, τὸ ὁποῖον καὶ ἀφοῦ φανερώσω- » μεν εἰς ὅλους, μεταφράσαντές το εἰς τὸ βλαχικὸν θέλομεν τὸ ἐκδώσει εἰς » τύπους, (τὸ ἐξέδωκε βλαχικορωμαῖκα δίγλωττον,) ὁποῦ στοχαζόμενοι » καὶ μελετῶντες τὰ τοῦ νόμου νὰ κρίνωσι καὶ νὰ ἀποφασίζωσιν ἐννόμως » καὶ νὰ ἀκολουθῶσι κατ' ἐκεῖνο.»

«Περὶ κρινομένων.»

« Οἱ κρινόμενοι, ὁποίας τάξεως ἢ βαθμοῦ ἤθελον εἶσθαι, εἴτε ἰδιώτης, εἴ- » τε ἄρχων, εἴτε εὐγενής, εἴτε ἀγενής, νὰ στέκωνται εἰς τὸ κριτήριον μὲ » κάθε εὐλάβειαν καὶ σέβας.»

« Ὅταν τινὰς τῶν κρινομένων αὐθαδιάσῃ ἢ προφέρῃ εἰς τοὺς κριτὰς μέ-

» σα εἰς τὸ κριτήριον λόγους ὑβριστικοὺς καὶ ἀτίμους, εἴτε κυριευόμενος ἀ-
» πὸ φούμουρα εἴτε ἀκουμβῶντας εἰς κἀνὲν ὑπερέχον πρόσωπον, τὸν τοιοῦ-
» τον, ὅ τι λογῆς καὶ ἂν εἶναι, οἱ κριταὶ εὐθὺς νὰ τὸν φανερώνουν δι' ἀνα-
» φορᾶς περιγράφοντες καὶ τὸν τρόπον τῆς αὐθαδείας του, διὰ νὰ ἀποφα-
» σίζεται παρ' ἡμῶν ἡ προσήκουσα αὐτῷ παιδεία πρὸς σωφρονισμόν.»

« Ἄν τινας τῶν ἀντιδιαφερομένων προσδράμη εἰς κἀνὲν ὑπερέχον πρό-
» σωπον, καὶ τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο μηνύση εἰς τοὺς κριτὰς διὰ νὰ δεφενδευ-
» θῇ, ὁ τοιοῦτος, ὁποῦ ἐπρόσφυγε δηλαδὴ, νὰ παιδεύεται κατὰ τὰς δια-
» ταγὰς τῶν νόμων.»

« Οἱ κρινόμενοι νὰ γνωρίζουν ὅλους τοὺς κριτὰς ἰσοδυνάμους καὶ νὰ μὴ
» στοχάζωνται κἀνένα κριτὴν ἀνώτερον, ἢ μικρότερον, ἢ κύριον τῆς ἀπο-
» φάσεως.»

«Περὶ ζαπτζήδων.»

« Οἱ ζαπτζῆδες νὰ ἔχουν κάθε λογῆς εὐπείθειαν καὶ ὑποταγὴν εἰς τοὺς
» κριτάς.»

« Μόνοι τους οἱ ζαπτζῆδες νὰ φέρουν τοὺς ἀντιδιαφερομένους εἰς τὰ κρι-
» τήρια, καὶ νὰ παραστέκωνται ἕως οὗ νὰ λαμβάνωσι τέλος αἱ ὑποθέσεις
» ἐκείνων, καὶ νὰ μὴ τοὺς στέλλουν μὲ λογοθετᾶδες καὶ ζαπτζῆδές των,
» παρὰ χρείας τυχούσης μὲ τοὺς τζαουσᾶδές των.»

« Χωρὶς ἀπόφασιν τῶν κριτῶν νὰ μὴ τολμοῦν οἱ ζαπτζῆδες νὰ κάμουν
» κἀνὲν κίνημα κατά τινος τῶν ἀντιδιαφερομένων, ἕως οὗ νὰ ἐκδοθῇ ἡ ἀ-
» πόφασις καὶ νὰ λάβουν τὴν ἀπόφασιν ἀπὸ Ἡμᾶς διὰ τὸν ἐκβιβασμόν.»

« Οἱ ζαπτζῆδες νὰ μὴ τολμοῦν νὰ φέρουν εἰς τὰ κριτήρια ἐξ ἀπροόπτου
» καὶ ἐξαίφνης τινὰ τῶν ἐναγομένων, ἀλλὰ πρῶτον νὰ τοῦ δείχνουν τὸ ῥα-
» βάσι τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς, καὶ νὰ τοῦ δίδουν διορίαν μιᾶς ἢ δύο ἡμε-
» ρῶν, κατὰ τὴν ἀπόφασιν δηλαδὴ, διὰ νὰ προετοιμασθῇ. Εἰ δὲ καὶ εἶναι
» ἄνθρωπος ὁποῦ ἀφοῦ τὸ μάθῃ ἐνδεχόμενον νὰ φύγῃ ἢ νὰ κρυφθῇ, τὸν τοιοῦ-
» τον εὐθὺς νὰ τὸν βάλλῃ εἰς φύλαξιν, ἢ νὰ τὸν ἀφίνῃ παίρνωντας καλὸν
» κεφίλην νεφσινὲ μὲ τὴν εἴδησιν τῶν κριτῶν.»

« Οἱ ζαπτζῆδες χωρὶς τὴν εἴδησιν τῶν κριτῶν νὰ μὴ δίδουν διορίαν εἴς
» τινα, ἢ νὰ τὸν ἀφίνουν, ἐπ' οὐδεμιᾷ αἰτίᾳ.»

» Τὸν καταδικασθέντα, εἰ μὲν τὸ σφάλμα του εἶναι ἐγκληματικὸν, νὰ
» τὸν κρατῶσιν οἱ ζαπτζῆδες ἐνόσῳ νὰ λάβωσι τὴν αὐθεντικὴν Μας ἀπό-
» φασιν τῆς παιδείας του· εἰ δὲ καὶ εἶναι περὶ ἄσπρων ἢ πραγμάτων, νὰ
» τὸν βιάζωσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως ἀμέσως· εἰ δὲ καὶ ζητῇ
» διορίαν, πάλιν διὰ τῶν ἰδίων κριτῶν νὰ ἐξετάζεται ἂν πρέπῃ νὰ τῷ
» δοθῇ διορία καὶ πόση, καὶ ἂν εἶναι τὸ ὑποκείμενον ἀξιόπιστον, καὶ κατὰ
» τὴν εὔλογον καὶ νόμιμόν των ἀπόφασιν νὰ γίνεται.»

« Ἂν δὲ ὁ καταδικαζόμενος εἶναι τῶν ἀρχόντων, νὰ ἀναφέρεται πρῶ-
» τον πρὸς Ἡμᾶς ἡ τῶν κριτῶν ἀπόφασις διὰ νὰ ἐνεργῆται διὰ προστα-
γῆς Μας.»

« Ὁποιον δὲ πρόσωπον καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ὁ καταδικασθεὶς, νὰ μὴ
» πωλῇ τὰ πράγματά του ἄνευ εἰδήσεως καὶ ἀδείας Μας, ἀλλὰ νὰ γίνεται

» ἡ ἀναφορὰ κατὰ τὸν διορισμὸν τῶν νόμων, καὶ νὰ ἐπικυροῦται πρῶτον » παρ' Ἡμῶν.»

Μετὰ ταῦτα ὁ αὐτὸς αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διατάττωντας τὰ ἐπιζήμια μενζίλια τῆς Βλαχίας ἔκαμε τὸ ἑξῆς χρυσόβουλλον.

Χρυσόβουλλον διὰ τὰ μενζίλια.

« Χρέος ἀπαραίτητον ὄντας εἰς τοὺς αὐθέντας καὶ ἡγεμόνας τῶν ἡγε- » μονιῶν τὸ νὰ βλέπουν τὰ πόῤῥω καθὼς καὶ τὰ πλησίον, τὸ νὰ κυττάζουν » καὶ τὰς παραμικρὰς ὑποθέσεις μὲ τὸν αὐτὸν πόθον καὶ ἐπιμέλειαν καθὼς » καὶ τὰς πλέον μεγάλας καὶ τὸ νὰ πονοῦν διὰ τὸ ὄφελος καὶ κέρδος ἑνὸς » ἑκάστου καθὼς καὶ διὰ τὸ ἴδιον, Ἡμεῖς ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν ἀφοῦ ἐνε- » πιστεύθημεν παρὰ τῆς θείας εὐδοκίας τὴν ἡγεμονείαν αὐτοῦ τοῦ τόπου, » ὄντες πάντοτε ἐπιθυμηταὶ τῆς ἀναπληρώσεως αὐτοῦ τοῦ χρέους, ἀγρυ- » πνοῦντες ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς τὸ νὰ θεωροῦμεν καὶ τὰ πλέον μεμακρυ- » σμένα, εἰς ὅσα ἀντικείμενα αὐτῆς τῆς θεωρίας ἐγνωρίσαμεν ἄτακτον συῤ- » ῥοήν, (καθ'ὅσον ἐφωτίσθημεν παρ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων παρ' οὗ » πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον,) δὲν παρεβλέψαμεν εἰς τὸ νὰ » κάμωμεν τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν, καθὼς καὶ ἐμπράκτως τὸ ἀπεδεί- » ξαμεν, εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους Μας, θέλοντες νὰ φανῶμεν εἰς » ὅλην τὴν γῆν τῆς ἡγεμονίας Ἡμῶν ὄχι μόνον ἡγεμὼν μὲ ἐξουσίαν ἀλλὰ » καὶ πατὴρ μὲ φιλοστοργίαν. Ἀναμεταξὺ λοιπὸν εἰς ὅσα ἄλλα ἐκρίναμεν » ἄξια διορθώσεως ἐστοχάσθημεν καὶ τὴν τάξιν τῶν μενζιλίων ὅτι νὰ φέ- » ρεται μὲ ἓν πρέξιμον πάντῃ ἐναντίον εἰς τὸν ὀρθὸν λόγον.»

« Τὸ νὰ εἶναι μενζίλια εἰς ὅλην τὴν τζάραν, καὶ νὰ μὴ μεριτάρουν ἀπὸ » αὐτὰ ὅσοι ἔχουν χρείαν· τὸ νὰ εἶναι μὲ ἕνα τρόπον πολλὰ βιασμένον καὶ » τυραννικόν, ὡσὰν ὁποῦ διορίζονται χωρία ὁλόκληρα, καὶ κατὰ τοῦτο πά- » σχει τὸ καδιλίκι· διορίζονται οἱ πλέον ἀξιόλογοι χωριανοί, καὶ κατὰ τοῦ- » το πάσχουν τὰ χωρία. Μὰ εἰς αὐτοὺς δίδονται ἄλογα ἀπὸ κανὲν μέρος; » ὄχι, ἐπειδὴ διὰ τοῦτο διορίζονται οἱ πλέον φρουντάσηδες, διατί » ἔχουν ἄλογα. Ἔστω· ἀφοῦ χαθοῦν ὅμως τὰ ζῶά των τοὺς δίδονται ἄλ- » λα; μήτε αὐτό· πάλιν οἱ ἴδιοι χρεωστοῦν νὰ φέρουν ἄλλα εἰς τὸν τόπον. » Ἔστω καὶ τοῦτο· ἀμὴ κἂν πληρώνονται ἀπὸ κανὲν μέρος διὰ τὸν κόπον » τῶν ζώων των; μήτε τοῦτο. Ἡ δὲ τροφὴ τῶν ζώων των πόθεν; καὶ αὐ- » τὴ ἀπ' αὐτούς. Καὶ τοῦτο ἕως πότε; ἕως ὁποῦ τελειώνοντες ὅ τι ἔχουν, » καὶ μὴν ἠμποροῦντες πλέον νὰ βαστάξουν, χαλνᾷ τὸ μενζίλι, φεύγει τὸ » χωρίον, καὶ μετὰ ταῦτα χρεωστεῖ τὸ καδιλίκι νὰ δώσῃ ἄλλο παρόμοιον » χωρίον, καὶ πάλιν ἔτζι, ἕως ὁποῦ παύει καὶ αὐτὸ τὸ καδιλίκι, μὴ ἠμπο- » ρῶντας νὰ ἐκτελέσῃ μὲ τοὺς ἀδυνάτους τὰς ὀρουνδουγιάλας (ἤ- » τοι τοὺς διορισμοὺς τῶν διοριζομένων ἵππων τοῦ μενζιλίου). Καὶ μὲ αὐ- » τὸν τὸν τρόπον πόση ζημία γίνεται εἰς τὴν τζάραν καὶ εἰς τὴν βιστια-

—1778

» ρίαν! πόση ἀνησυχία εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐγκατοίκους! πόσον βάρος καὶ εἰς
» ἐκείνους ὁποῦ πηγαίνουν μὲ αὐτὰ τὰ μενζίλια! ἐπειδὴ πολλάκις μὴ εὑ-
» ρίσκωντας ἄλογα εἰς κάνένα μενζιλχανὲ τραβοῦν μὲ ἐκεῖνα τὰ ἄλογα μὲ
» τὰ ὁποῖα ἔρχονται ἀπὸ τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ,καὶ ἐκεῖνα μὴ δυνάμενα νὰ
» βαστάξουν ἀποκάμνουν, καὶ ἔτζι εἶναι βιασμένοι ἢ νὰ μένουν ἀπὸ τὴν
» στράταν τους, ἢ νὰ πάρουν βιαίως τὰ ἄλογα τῶν τυχόντων ὁδοιπόρων,
» καὶ πολλάκις μὴν εὑρίσκοντας μήτε τοιούτους νὰ ἐμποδίζωνται ἀπὸ
» τὴν ταχεῖαν ὁδοιπορείαν των. Καὶ ἔτζι πάσχουν σχεδὸν εἰς τοῦτο καὶ
» μενζίλια, καὶ χωρία, καὶ καδιλίκια, καὶ ὁδοιπόροι, καὶ ὅσοι ταχυδρό-
» μοι πηγαίνουν μὲ τὰ μενζίλια, καὶ ὅσοι θέλουν νὰ πηγαίνουν καὶ δὲν
» ἔχουν τὸν τρόπον, καὶ σχεδὸν πάσχουν ὅλοι διατί πάσχουν οἱ περισσό-
» τεροι. »

« Ἀμὴ τὸ νὰ εἶναι οἱ αὐτοὶ σουρουτζῆδες καὶ σλουζιτόροι εἰς τὴν ἰδίαν
» καπιτανίαν, αὐτὴ ἡ ἀταξία ποῦ μένει; τὴν χρείαν τοῦ μενζιλίου νὰ ἀνα-
» πληρώσσυν, ἢ τὴν φροντίδα τῶν σλουζιτόρων νὰ ἀκολουθήσουν; διὰ τὰ
» ἄλογα τῶν ταχυδρόμων νὰ φροντίσουν, ἢ διὰ τὸ νιζάμι τῶν κακοποιῶν
» νὰ πασχίσουν; Αὐτὸ λοιπὸν τὸ κοινὸν πάθος, (καὶ κοινὸν ἠμποροῦμεν νὰ
» τὸ εἰποῦμεν μὲ τὸ νὰ πάσχουν οἱ περισσότεροι,) μὲ ὅλον ὁποῦ ἕως τώρα
» ἔτρεχε μὲ ἕνα τρόπον ὡσὰν νὰ ἦτον ἡ παραμικροτέρα ὑπόθεσις, ὡσὰν νὰ
» μὴν ἦτον αἴτιον τόσης βλάβης εἰς τόσους, στοχαζόμενοι εἰς βάθος δὲν ἠμ-
» πορέσαμεν νὰ ὑποφέρωμεν τὸ νὰ ἴδωμεν τόσον λαὸν ὑποκείμενον εἰς αὐ-
» τὴν τὴν μεγάλην στενοχωρίαν, ἀλλ' ἀπεφασίσαμεν νὰ κάμωμεν μίαν διόρ-
» θωσιν καὶ εἰς αὐτὸ, καὶ μάλιστα νὰ βάλωμεν αὐτὴν τὴν ἐπιδιόρθωσιν εἰς
» πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν μὲ ἰσχὺν καὶ δραστηριότητα, μὴν ἀποβλέποντες κατ'
» οὐδένα τρόπον μήτε εἰς ἔξοδα μήτε εἰς τὴν ζημίαν Μας, μόνον νὰ λάβῃ
» ἔκβασιν, καὶ ἔκβασιν καλὴν, ὁποῦ νὰ ἰδοῦμεν μὲ εὐχαρίστησίν Μας ὅλους
» αὐτοὺς ὁποῦ θλίβονται εἰς αὐτὴν τὴν ἐμπαθῆ δυσκολίαν νὰ εὕρουν τὴν ἀ-
» νάπαυσιν καὶ εὐκολίαν των, καθὼς διὰ μέσου τῶν ἀκολούθων κεφαλαίων
» διατάττομεν μὲ ἐντελεστάτην ἀπόφασιν. »

« Α'. Ὅλα τὰ ἄλογα ἀπὸ τοὺς μενζιλχανέδες ὁποῦ διετάχθησαν εἰς τὰ
» ἀναγκαῖα μέρη, νὰ ἀγορασθοῦν μὲ ἔξοδα τῆς αὐθεντείας καὶ νὰ εἶναι αὐ-
» θεντικά. »

« Β'. Ἡ τροφὴ τῶν ῥηθέντων ζώων νὰ εἶναι ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν, καὶ τὰ
» ἔξοδα ὅσα χρειασθοῦν θέλουν πληρωθεῖ ἀπὸ τὰ ἄσπρα ὁποῦ ἤθελον συνα-
» χθεῖ ἀπὸ τὰ ο ὐ τ ζ ρ έ τ ι α, θεωρουμένου λογαριασμοῦ. »

« Γ'. Οἱ μενζιλχανέδες εἰς τοὺς διωρισμένους τόπους νὰ γίνουν ἀπὸ τοὺς
» ἰσπραβνίκους τῶν καδιλικίων μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον: μία μεγάλη περιο-
» χὴ ἀπὸ γ ά ρ δ ο ν, (ἤτοι φραγὴν ξυλίνην,) μέσα εἰς τὴν περιοχὴν ἀχούρια
» ἀρκετὰ κατὰ τὴν σούμαν τῶν ἀλόγων, καὶ σπίτι διὰ τοὺς μενζιλτζῆδες,
» καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρες ὀνδᾶδες διὰ τοὺς πηγαινοερχομένους μουσαφίρηδες,
» ὅλα αὐτὰ νὰ κτισθοῦν ἔνδον τῆς περιοχῆς. »

« Δ'. Σουρουτζῆδες διατάττομεν εἰς κάθε τέσσαρα ἄλογα ἀπὸ ἕνα ἄνθρω-
» πον, ὁ ὁποῖος νὰ εἶναι ἀνύπανδρος διὰ νὰ εἶναι ἐλεύθερος πάντοτε. Αὐτὸς,

» κατὰ τὴν συνήθειαν, ἔξω ὁποῦ μέλλει νὰ εἶναι ἀνενόχλητος ἀπὸ κάθε δό-
» σιμον, νὰ τοῦ δίδεται καὶ λουφὲς τὸν μῆνα ἐννενῆντα ἄσπρα ἀπὸ τὴν
» αὐθεντείαν. Ὁ αὐτὸς σουρουτζῆς, ἐξόχως ἀπὸ τὸ αὐθεντικὸν πετζε-
» τλουΐτον ὁποῦ πρέπει νὰ ἔχῃ διὰ νὰ φαίνεται πῶς εἶναι ξεχωριστὸς
» ἀπὸ τοὺς ἄλλους, νὰ τοῦ δίδεται καὶ ἓν σημεῖον παφιλένιον μὲ τὴν αὐθεν-
» τικὴν βοῦλλαν νὰ τὸ φορῇ ἐπάνω του, καθὼς φοροῦν καὶ οἱ τζιμιράσηδες.»

« Ε΄. Εἰς κάθε μενζιλχανὲ, διὰ τὴν φύλαξιν τῆς στράτας ἀπὸ κακοὺς ἀν-
» θρώπους, καὶ διὰ νὰ μὴν ἠμπορέσουν νὰ ἐναντιωθοῦν εἰς τὸ νὰ πληρώσουν
» ούτζρέτι ὅσοι περνοῦν μὲ τὰ μενζίλια, διετάξαμεν μίαν καπιτανίαν
» σλουζιτόρων, ὅσον ἐκρίθησαν εὔλογον νὰ εἶναι ἀρκετοὶ, καθὼς εἰς τὸ βουλ-
» λωμένον κατάστιχον τῆς βιστιαρίας διωρίσθη. Ὁ ὁποῖος καπιτάνος τῶν
» σλουζιτόρων νὰ εἶναι καὶ μενζιλτζήπασης, ἤτοι ἐπιστάτης τοῦ μενζιλίου
» ἐκείνου· διορίζομεν δὲ καὶ ἕνα ἢ δύο πεσλῆδες, κατὰ τὸν τόπον καὶ κατὰ
» τὴν χρείαν.»

« ΣΤ΄. Οἱ σλουζιτόροι ὀφείλουσι νὰ εἶναι κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ εἰς τὴν
» περὶ σλουζιτόρων καὶ καπιτάνων διάταξιν προστάττομεν.»

« Ζ΄. Ἂν τύχῃ νὰ εἶναι χωρίον εἰς ἐκεῖνο τὸ μενζίλι, καὶ ἡ καπιτανία
» καὶ ὁ μενζιλχανὲς νὰ γένουν ἔξω πλησίον τοῦ χωρίου καὶ ὄχι μέσα εἰς
» τὸ χωρίον.»

« Η΄. Εἰς τὸν μενζιλχανὲ τοῦ Βουκουρεστίου ἀπεφασίσαμεν νὰ κάμωμεν
» ἕνα μέγαν καπιτάνον τῶν μενζιλίων, μὲ καβάδι καὶ τοπούζι, ὁ ὁποῖος
» νὰ ἔχῃ τὴν ἀράδα του μετὰ τὸν μέγαν καπιτάνον τῶν δαραπάνων, ὑπὸ
» τὸν ἄρχοντα μεγάλον Σπαθάρην ὡς καπιτάνος, καθὼς καὶ ὁ καπιτάνος
» τῶν δαραπάνων ὑπὸ τὸν Ἄγαν· αὐτὸς νὰ ἔχῃ ὅλην τὴν ἐπιστασίαν ὅλων
» τῶν μενζιλίων, καὶ ξεχωριστὸν κατάστιχον, καὶ κώδηκα εἰς τὸν ὁποῖον
» νὰ γράφωνται τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν πηγαινοερχομένων, μὲ τὴν δήλωσιν
» τοῦ πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ἐπῆγαν.»

« Θ΄. Ὅποιος ἔλθῃ ἀπ' ἔξω μὲ τὸ μενζίλι, ὁ καπιτάνος ἀπὸ τὴν ἄκρην
» νὰ τοῦ δίδῃ γράμμα μενζιλίου, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι καπιτάνοι ἀπὸ τὰ ἐπί-
» λοιπα μενζίλια νὰ τοῦ δίδουν ἄλογα καὶ νὰ παίρνουν τὸ ούτζρέτι του
» εἰς κάθε ἄλογον πρὸς δέκα ἄσπρα τὴν ὥραν· ὅταν ὅμως ἔχῃ ἰνὰμ φερ-
» μάνι, βλέπωντάς το καὶ ὁ πεσλῆς ζαπίτης, νὰ τοῦ δίδεται γράμμα εἰς
» τὸ ὁποῖον νὰ ἐμπεριέχεται τὸ νὰ μὴν πληρώνῃ ούτζρέτι, καὶ νὰ τὸ πε-
» ράσῃ εἰς τὸν κώδηκά του. Διὰ νὰ μὴν ἠμπορέσῃ δὲ ὁ πεσλῆς ζαπίτης νὰ
» εἰπῇ ψεύματα πῶς γράφει τὸ μενζὶλ-ἐμρὶ ἰνάμι, νὰ ἔχῃ χρέος καὶ ὁ
» καπιτάνος ὁποῦ εἶναι εἰς τὸ ὑστερινὸν μενζίλι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ πε-
» ράσῃ καὶ νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὴν τζάραν, νὰ γιοκλαδίζῃ τὸ μενζὶλ-ἐμρὶ, ἂν
» γράφῃ ἰνάμι, καὶ οὕτω νὰ ἀκολουθῇ καταγράφωντάς το εἰς τὸ κατά-
» στιχόν του.»

« Ι΄. Ὅποιος θελήσῃ νὰ ὑπάγῃ ἀπ' ἐδῶ μὲ τὸ μενζίλι νὰ ἔχῃ τὴν ἄδειαν
» νὰ ὑπάγῃ πληρώνωντας τὸ ούτζρέτι, μὲ γράμμα ὅμως αὐθεντικὸν καὶ
» ὄχι χωρὶς αὐθεντικὸν γράμμα.»

« ΙΑ΄. Μενζίλια νὰ μὴ δίδουν οἱ καπιτάνοι τῶν ἀκρῶν παρὰ εἰς ἐκείνους

» ὁποῦ ἔχουν μενζὶλ-ἐμρὶ, ἢ φερμάνι, ἢ μεχτούπια πρὸς Ἡμᾶς, τόσον
» ἀπὸ Πόλεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἐτράφι, ἢ μενζὶλ-πουγιουρτιλαρὶ πασ-
» σάδων, ἢ γράμματα ἀρχόντων Μας καπικεχαγιάδων, ἀκολουθοῦντες εἰς
» τὰ περὶ οὐτζρετίου καθὼς προστάττομεν εἰς τὸ Θ′ κεφάλαιον. »

« ΙΒ′. Ἕνας λογοθέτης ἐπίτηδες διωρισμένος κοντὰ εἰς τὸν μέγαν καπι-
» τάνον μενζιλίου, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ μενζιλίου, νὰ περ-
» νᾷ εἰς τὸν κώδηκα τὰ ὀνόματα τῶν πηγαινοερχομένων, καὶ ἐκείνων ὁποῦ
» πηγαίνουν μὲ οὐτζρέτι καὶ ὅσων πηγαίνουν χωρὶς οὐτζρέτι, καὶ ἀπ'
» αὐτὸν νὰ γράφωνται ὅλα τὰ περὶ μενζιλίου αὐθεντικά Μας γράμματα. »

« ΙΓ′. Ὅλοι ὅσοι παίρνουν αὐθεντικὰ γράμματα μενζιλίου νὰ πληρώνουν
» τὸ διορισθὲν σύνηθες μενζίλι, ὁποίας τάξεως ἢ πράσλας καὶ ἂν ἤθελον
» εἶσθαι· μόνοι δὲ ἐκεῖνοι νὰ μὴ πληρώνουν εἰς τῶν ὁποίων τὰ γράμματα
» προστάττομεν νὰ μὴ πληρώσῃ οὐτζρέτι· τὰ ὁποῖα τοιαῦτα γράμματα,
» εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ἢ εἰς τὸν τόπον ὅπου ἔχει νὰ καταντήσῃ, ἂν δὲν
» εἶναι νὰ ἐπιστρέψῃ, νὰ παίρνωνται ἀπὸ τὸν τελευταῖον καπιτάνον τοῦ
» μενζιλίου, καὶ νὰ τὸ στέλλῃ μὲ τὴν ῥελατζιόνα τῆς κάθε ἑβδομά-
» δος εἰς τὸν βὲλ-καπιτάνον, ὁποῦ νὰ καταγράφωνται εἰς τὸν κώδηκα καὶ
» νὰ φυλάττωνται ὡς σενέτια ἐν καιρῷ τοῦ λογαριασμοῦ. »

« ΙΔ′. Ὅλοι οἱ καπιτάνοι, καὶ οἱ ἀπὸ τὰς ἄκρας καὶ οἱ λοιποὶ τῶν μεν-
» ζιλίων, ὅποιον ἤθελε περάσει ἀπὸ τὸ μενζίλι του, ἢ μὲ οὐτζρέτι ἢ χωρὶς
» οὐτζρέτι, ἢ μὲ τὸ μενζίλι ἢ καὶ χωρὶς μενζίλι, νὰ τὸν περνοῦν εἰς τὸν κώ-
» δηκά τους, καὶ κάθε ἑβδομάδα νὰ στέλλουν παστρικὸν κατάστιχον ὀνο-
» μαστὶ διὰ ὅσους ἤθελον περάσει ἀπὸ τὸ μενζίλι τους μὲ τὴν αἰτίαν τοῦ
» καθενὸς ἐγγράφως· καὶ τὸ κατάστιχον νὰ στέλλεται εἰς τὸν μέγαν κα-
» πιτάνον τοῦ μενζιλίου ὁποῦ νὰ τὸ περάσῃ εἰς τὸν κώδηκα διὰ τὸν λο-
» γαριασμὸν καὶ νὰ Μᾶς τὸ φανερώνῃ. »

« ΙΕ′. Ὅσα ἄσπρα θέλουν συναθροισθεῖ ἀπὸ τὰ οὐτζρέτια εἰς ὅλαις ταῖς
» καπετανίαις, νὰ ἔχουν νὰ τὰ στέλλουν οἱ καπιτάνοι τὴν κάθε ἑβδομάδα
» ἐδῶ μὲ τὸ κατάστιχον ὁποῦ ἀνωτέρω γράφομεν. »

« ΙΣΤ′. Ὅσοι πηγαινοέρχωνται μὲ μενζίλι νὰ μὴ τοὺς δίδουν εἰς τὰ μεν-
» ζίλια καρούτζαις παρὰ μόνον ἄλογα· νὰ εὑρίσκωνται δὲ εἰς τοὺς μενζιλχα-
» νέδες καὶ καρούτζαις, ὅσαις ἔχομεν διωρισμέναις εἰς τὸ κατάστιχον, ὁποῦ
» ὅταν ἤθελε περάσει κἀνεὶς ὁποῦ νὰ ἔχῃ χρείαν ἀπὸ καρούτζαν, εἴτε δι'
» ἀῤῥωστίαν του εἴτε δι' ἄλλην ἀναγκαίαν χρείαν, νὰ ἔχῃ ἄδειαν νὰ πάρῃ·
» πλὴν νὰ πληρώσῃ ξεχωριστὰ οὐτζρέτι πρὸς ἄσπρα 60 εἰς τὴν καρούτζαν
» ἕως εἰς τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ, ἐξόχως ἀπὸ τὸ οὐτζρέτι τῶν ἀλόγων. »

« ΙΖ′. Ἑνὸς μενζιλίου ἄλογα φθάσαντα εἰς τὸν ἄλλον μενζιλχανὲ νὰ γυ-
» ρίζουν ὀπίσω, χωρὶς ποτὲ νὰ ἠμποροῦν ἢ βιαίως ἢ οἰκειοθελῶς νὰ τὰ
» σουρδίσουν μακρότερον. »

« ΙΗ′. Οἱ ἰσπράβνικοι τὰς ὑποθέσεις των θέλει τὰς φανερώνουν μὲ τοὺς
» σλουζιτόρους τοῦ καδιλικίου, οἱ ὁποῖοι, ὡς σλουζιτόροι, χρεωστοῦσι νὰ
» ἔχωσι τὰ ἄλογά των, καὶ νὰ παιδεύωνται ἂν ὑπὲρ τὸ δέον ἀργοπορῶσι,
» καθὼς εἰς τὰς περὶ σλουζιτόρων διατάξεις φανερώνομεν. Μὲ μενζίλι δὲ νὰ

» μὴ στέλλωσι σλουζιτόρον ἢ ἄνθρωπόν τους παρὰ μὲ ἀναγκαίας καὶ βιαίας
» ὑποθέσεις ὁποῦ ἤθελαν τύχει, καὶ τότε νὰ μὴ πληρώνουν ούτζρέτι· τὸ
» ὁποῖον διὰ νὰ φυλάττεται καὶ νὰ γίνεται γνωστὸν, ἀφοῦ φθάσῃ ἐδῶ, εἰ
» μὲν καὶ γνωρίσωμεν ὅτι ἐχρειάζετο μενζίλι, θέλομεν τοῦ δίδει γράμμα
» Μας διὰ τὴν ἐπιστροφήν του, περιεκτικὸν τοῦ ὅτι μὲ τὸ νὰ ἦλθε μὲ ἀ-
» ναγκαίαν ὑπόθεσιν νὰ μὴ πληρώνῃ μήτε διὰ τὸν ἐρχομόν του μήτε διὰ
» τὴν ἐπιστροφήν του ούτζρέτι, καὶ τὰ τοιαῦτα γράμματά Μας νὰ κατάν-
» τῶσι πάλιν εἰς τὸν βὲλ-καπιτάνον, διὰ νὰ καταγράφωνται εἰς τὸν κώδη-
» κα καὶ νὰ φυλάττωνται καὶ τὰ ἴδια ὡς σενέτια διὰ νὰ φαίνωνται εἰς τὸν
» λογαριασμὸν, κατὰ τὸ ΙΓ' κεφάλαιον· εἰ δὲ καὶ φανῇ ὅτι δὲν ἦτο χρεία
» νὰ σταλθοῦν μὲ μενζίλι, νὰ γίνεται ταχσίλι τὸ ούτζρέτι τοῦ ἐρχομοῦ
» καὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἀπὸ τὸν ἰσπράβνικον, διὰ τοῦ ῥηθέντος βελ-κα-
» πετάνου.»

« ΙΘ'. Ἐπειδὴ οἱ μενζιλχανέδες εἶναι ἔξω τοῦ χωρίου καὶ κασαμπάδων,
» διορίζομεν τὸν τρόπον νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸν μενζιλχανὲ τὰ ἀναγκαιό-
» τερα πρὸς τροφὴν τῶν πηγαινοερχομένων.»

« Κ'. Ὅσοι εἶναι περαστικοὶ καὶ ἔχουν εἰς τὸ χέρι τους μενζὶλ-ἐμρὶ ἢ
» μενζὶλ-πουγιουρτιλαρὶ, δίδοντες μενζίλια οἱ καπιτάνοι τῆς ἄ-
» κρης, κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ εἰς τὸ Θ' καὶ ΙΑ' κεφάλαιον προστάττομεν,
» νὰ τοὺς κατευθύνουν ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν καὶ πλησιεστέραν ὁδὸν, καὶ νὰ μὴ
» τοὺς φέρωσιν ἀπὸ Βουκουρέστι παρὰ ἂν ἔχωσιν οἱ ῥηθέντες κάνὲν φερμά-
» νι ἢ γράμμα πρὸς Ἡμᾶς.»

« Αὐτὰ ὅλα κατὰ τὴν παροῦσαν αὐθεντικήν Μας διαταγὴν προστάττο-
» μεν νὰ βαλθοῦν εἰς πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν, δίδοντες ξεχωριστήν Μας προ-
» σταγὴν τῷ τε ἄρχοντί Μας Σπαθάρῃ καὶ ἄρχοντί Μας Βιστιάρῃ, διὰ νὰ
» ἰδῶμεν ὅλους τοὺς ὑπηκόους Μας ἀναπαυμένους καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθε-
» σιν μὲ εὐχαρίστησίν Μας. Ὅθεν διὰ κοινὴν εἴδησιν ἐξεδόθη ἡ παροῦσα
» αὐθεντικὴ Ἡμῶν διαταγὴ ἐν εἴδει χρυσοβούλλου, ὅπερ, ἀφοῦ περάσῃ εἰς
» τὸν κώδηκα τῆς βιστιαρίας, νὰ φυλάττεται εἰς τὴν μητρόπολιν. Ἐν ἔτει
» ͵αψοέ, μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἡγεμονείας Ἡμῶν, ἐν τῇ αὐ-
» θεντικῇ Μας καθέδρᾳ τοῦ Βουκουρεστίου.»

Χρυσόβουλλον διὰ τὸ Ὀγιαρίτον.

« Ἀφότου ὁ προπάτωρ ἡμῶν Ἀδὰμ διὰ τὸ τῆς παρακοῆς ἁμάρτημα τῶν
» πρώτων ἐκείνων θείων χαρίτων ὑστερήθη καὶ κατεδικάσθη μὲ τὸ, «ἐν ἱ-
» δρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου», αὐτός τε καὶ
» οἱ καθεξῆς ἀπόγονοι, ἀπὸ αὐτὴν τὴν χρείαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὁδη-
» γούμενοι ἢ μᾶλλον εἰπεῖν βιαζόμενοι, εἰς αὐτὰ τὰ δύο μεθ' ὅσης πλείστης
» σπουδῆς καὶ ἐπιμελείας κατεγίνοντο, εἰς τὴν γεωργικὴν καὶ ποιμαντικήν·
» Αὐτὰ ἦτον τὰ πλούτη των, αὐτὰ ἡ εὐτυχία των, καὶ εἰς αὐτὰ ἀπέβλε-
» πεν ἡ ἅμιλλα καὶ φιλοτιμία των, ἀπὸ τὴν αὔξησιν αὐτῶν ἐγνωρίζετο ἡ
» ἐπιμέλεια καὶ ἐπιτηδειότης των· ὅθεν καὶ εὐφημίζοντο, καθὼς ἐξ ἐναν-

» τίας ἐδυσφημίζοντο οἱ ἀνάξιοι καὶ οὐτιδανοί. Αὐτὰ ἀφοῦ προξενοῦσι τὴν
» ἀφθονίαν καὶ εὐτυχίαν, στολίζουσι καὶ καλλωπίζουσι καὶ τὰς χώρας καὶ
» πολιτείας, ἡ μὲν γεωργικὴ μὲ χωράφια, ἀμπέλια, μποστάνια, μπαχτζέ-
» δες, δένδρα καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἡ δὲ ποιμαντική, τῆς ὁποίας ὁ βίος εἶναι
» ὁ ἁπλούστερος, ἀπονώτερος καὶ ἡδύτερος, κατὰ τὰς τόσας περιγραφὰς
» ποιητῶν τε καὶ ἄλλων, μὲ τὰς ἀγέλας τῇδε κἀκεῖσε περιφερομένας περὶ
» τὴν χώραν καὶ τοῖς θεαταῖς τερπνὸν θέαμα προξενούσας, μὲ τὰ ψοφά-
» κια, μαλλὶ καὶ τὰ διάφορα ἀναγκαιότερα καὶ χρειωδέστερα ἐνδύματα
» ὁποῦ ἐκ τούτου γίνονται. Αὐτὰ μόνα, ἀφοῦ δίδουσιν εἰς τὸν καταγινόμε-
» νον καὶ κοπιάζοντα ὅλα τὰ πρὸς τὸ εὖ ζῆν ἀναγκαῖα, ἀνταμείβουσι πλου-
» σιοπαρόχως τοὺς κόπους καὶ ἐπιμελείας των, εἰς τρόπον ὁποῦ ἀφοῦ κά-
» μωσι τὰς ἰδίας χρείας των μὲ τὸ περισσεῦον, ἢ δι' ἀλλαγῆς καθὼς τὸ πά-
» λαι, ἢ διὰ πωλήσεως γινομένης μὲ τὴν ἐπινόησιν τῶν μονέδων, νὰ ἀπο-
» κτῶσι καὶ ἄλλα πλούτη.»

« Αὐτὰ λοιπὸν στοχαζόμενοι καὶ οἱ σοφώτεροι, προνοητικώτεροι καὶ τῆς
» καλῆς καὶ εὐτυχοῦς καταστάσεως τῶν ὑπηκόων των φροντίζοντες ἡγε-
» μόνες καὶ διοικηταί, καθὼς τόσον εἰς τὰ ἱστορικὰ παλαιά τε καὶ νέα ὅ-
» σον καὶ εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς τὸ βλέπομεν, κατέβαλον καὶ κατα-
» βάλλουσιν ὁσημέραι ὅλην τους τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν εἰς τὴν αὔξη-
» σιν τούτων, παρακινοῦντες τοὺς ὑποχειρίους των, ἐφευρίσκοντες τρόπους,
» ἀποδίδοντες τιμὰς καὶ πριβιλέγκια εἰς τοὺς ἐπιμελεστέρους, προτιμῶν-
» τες ἀπὸ ὅλας τὰς λοιπὰς τέχνας τὰ δύο αὐτά, ὑποσχόμενοι ἀμοιβάς τε
» καὶ χάριτας, διορίζοντες ἀνθρώπους ἐπιτηδείους τε καὶ προκομμένους εἰς
» τὸ νὰ κάμωσι δοκιμάς τε καὶ περιεργείας πρὸς αὔξησιν καὶ ἐπιμέλειαν
» τῶν δύο τούτων καὶ νὰ καταγράφωσιν, εἰς τρόπον ὁποῦ νὰ εὑρίσκωνται
» τὴν σήμερον συγγράμματα διεξοδικὰ μὲ κανόνας, ἑρμηνείας καὶ παρατη-
» ρήσεις καιρῶν, ποιοτήτων τῆς γῆς καὶ ἄλλων διαφόρων· καὶ ἐν συντόμῳ
» κατήντησαν καὶ βασιλεῖς, λαβόντες τὸ ἄροτρον μόνοι τους κατ' ἀρχὰς τῆς
» ἐργασίας, νὰ δώσουν θαυμαστὸν παράδειγμα, καὶ μὲ αὐτὰ κατώρθωσαν
» νὰ νικήσουν τὴν φύσιν, καὶ διαφόρους τόπους ἀφόρους τε καὶ ἀγόνους, νὰ
» τοὺς ἀποκαταστήσουν εὐφόρους, καὶ νὰ λαμβάνωσι δαψιλῶς τοὺς καρ-
» ποὺς τῶν κόπων τους.

« Ἡ ὑπερθαύμαστος γονιμότης καὶ εὐφορία, ἡ ἀρίστη θέσις πρὸς εὐκολίαν
» παντὸς ἐμπορίου τῆς εὐσεβοῦς καὶ θεοφρουρήτου ταύτης τζάρας τῆς Ἡμε-
» τέρας αὐθεντίας Οὐγγροβλαχίας εἶναι ἔξω περιγραφῆς, καὶ εἰς βαθμὸν
» ὁποῦ ὄχι μόνον ἀπορίαν προξενεῖ εἰς ὅλους τοὺς λοιπούς, ἀλλὰ καὶ φθό-
» νον· ὅθεν καὶ ἠξιώθη τῆς ὀνομασίας τοῦ κιλαρίου τῆς περιβοήτου καὶ πε-
» ριφήμου βασιλευούσης τῶν πόλεων. Ἑνὶ λόγῳ ἐξ αὐτῆς τολμῶμεν εἰπεῖν
» ὅτι ῥέει μέλι καὶ γάλα, καί, ὥσπερ ἐκείνη ἡ τῆς ἐπαγγελίας, ὑπόσχεται
» ἑνὶ ἑκάστῳ καὶ δαψιλῶς ἀπονέμει καρποὺς πολυπλασίους καὶ γεννήματα
» διαφόρων εἰδῶν, (καὶ ταῦτα τὰ καλήτερα,) καὶ ὡσὰν μία μήτηρ φιλο-
» στοργοτάτη προσκαλεῖ μὲ ἀναπεπταμένας ἀγκάλας ὅλους τοὺς εὐγνώμο-
» νας καὶ ἐπιμελεῖς παῖδάς της ἐξ ἴσου νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ καὶ μὲ ἀφθο-

» νίαν νὰ τοὺς πλουτίσῃ καὶ νὰ τοὺς εὐτυχήσῃ εἰς ὅποιον εἶδος ἤθελον τὴν
» ζητήσει, δηλαδὴ εἰς καρπούς, εἰς ζῶα, εἰς μελίσσια, εἰς ζαχιρέδες καὶ εἰς
» τὰ λοιπά. Ἔπρεπε λοιπὸν οἱ ἐγκάτοικοι, δοξάζοντες τὸν ἅγιον θεὸν ὁποῦ
» ἠξιώθησαν μιᾶς τοιαύτης γονιμωτάτης καὶ ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου καὶ
» περιγραφῆς πατρίδος, διὰ τὴν χρεωστικὴν εὐγνωμοσύνην καὶ διὰ τὴν
» ἰδίαν αὐτῶν ὠφέλειαν νὰ εἶναι αὐτοπαρακίνητοι καὶ νὰ καταγίνωνται μετ'
» ἄκρας ἐπιμελείας καὶ χαρᾶς εἴς τε τὴν καλλιέργειαν καὶ αὔξησιν ζώων
» τους καὶ κάθε ἄλλου εἴδους ζαχιρέ, ὁποῦ αὐτοί τε νὰ ζῶσιν ἀφθόνως καὶ
» πραγματευόμενοι μὲ τὸ περισσεῦον νὰ εὑρίσκωνται εἰς ἄνεσιν, καὶ ζαχι-
» ρέδες ἱκανοὶ ν' ἀποστέλλωνται εἰς τὸ βασιλικὸν καμπάνι, κατὰ τὸ ὄνομα
» τοῦ κιλαρίου ὁποῦ ἠξιώθησαν, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, καὶ κάθε ἄλλην ἐπι-
» κερδῆ πραγματείαν νὰ κάμνωσιν. Ὑποπτευόμενοι δὲ μήπως ὑπὸ ἀμελείας
» ἢ ὑπὸ ἄλλης τινὸς αἰτίας παρατρέχουσι τὴν περὶ ταῦτα φροντίδα καὶ ἐ-
» πιμέλειαν καὶ ἀκολούθως τὸ ἰντερέσο καὶ εὐτυχίαν τους καὶ σφάλλουσι
» τὰ μέγιστα πρός τε θεόν, πρὸς τὸν αὐθέντην τους καὶ πρὸς τὸν ἑαυτόν τους,
» ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς θείᾳ εὐδοκίᾳ ἡγεμονείας Μας δὲν ἐλλείψαμεν νὰ τοὺς
» παρακινήσωμεν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, διά τε γραμμάτων καὶ ἄλλων παρα-
» κινητικῶν. Ἐμποδίσαμεν μὲ κάθε λογῆς τρόπον ἐκείνους ὁποῦ εἰς τοὺς ἀ-
» περασμένους χρόνους τοὺς ἔκαμαν τόσα κακὰ καὶ ἀδικίας ἁρπάζοντες τὰ
» πράγματά τους μὲ ὅσην τιμὴν ἤθελαν, ἐπιφορτίζοντές τους μὲ διάφορα
» ὑπέρογκα διὰ τὰ ἄσπρα ὁποῦ ἔδιδον πρὸ καιροῦ, ὀνομαζόμενα σ ε λ ὲ μ-
» ά χ τ ζ ε σ ί, καὶ κάμνοντες καὶ τόσα ἄλλα κακά, τὰ ὁποῖα εἶναι λίαν
» γνωστὰ εἰς ὅλους. Ἀποκατεστήσαμεν δι' εὐκολίαν τῆς πραγματείας καὶ
» ἀ λ ι σ β ε ρ ι σ ί ο υ των πραγματευτὰς χρησίμους Χριστιανούς, ἐντοπίους
» τε καὶ ξένους, ἐκλέξαμεν μὲ τὸν μουσααδὲν τῶν πολυχρονίων ἡμῶν αὐ-
» θεντῶν καὶ ἀπὸ τοὺς πραγματευτὰς τούρκους τοὺς πλέον χρησίμους, γνω-
» στοὺς καὶ μὲ κεφίληδες πραγματευτὰς τοῦ καπανίου, ὁποῦ αὐτοὶ ὅλοι ἀ-
» γοράζοντες τοὺς ζαχιρέδες νὰ τοὺς ἀποκομίζωσι καὶ νὰ τοὺς στέλλωσιν
» εἰς τὴν Πόλιν. Ἐδώκαμεν προσταγὰς σφοδρὰς εἰς τοὺς ῥηθέντας νὰ ἀκο-
» λουθῶσι τὴν πραγματείαν τους χωρὶς νὰ τολμῶσι τὴν παραμικροτέραν
» ἀδικίαν ἢ ἐνόχλησιν τῶν πτωχῶν, ἢ νὰ ἀντιφέρωσι βίαν εἰς τὰ τῆς τι-
» μῆς, ἀλλὰ νὰ συμφωνῶσι καὶ νὰ τὰ ἀγοράζωσι μὲ ν ά κ τ ι ἄσπρα κατὰ
» τὴν πρέπουσαν καὶ τρέχουσαν τιμήν. Προσέτι στοχαζόμενοι μήπως τις
» ἔχων βίαν ἤθελε βιασθεῖ νὰ δανεισθῇ πρὸ καιροῦ παρά τινος τῶν Χρι-
» στιανῶν ἄσπρα ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ δώσῃ εἰς τὸν καιρὸν πρᾶγμα, ἀπε-
» φασίσαμεν περισσότερον ἀπὸ τὰ δέκα ἕνδεκα, ἢ τὸ πολὺ τὰ δέκα ἕνδεκα
» ἥμισυ διάφορον νὰ μὴ πληρώνῃ, μήτε ὁ δανείσας νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν νὰ ζητῇ
» περισσότερον τούτων· αὐτὸ δὲ τὸ δάνειον συγχωρεῖται μόνον παρὰ τῶν
» Χριστιανῶν· εἰδὲ τολμήσῃ τινὰς νὰ τὸ κάμῃ καὶ παρὰ Τούρκων θέλει
» παιδευθεῖ βαρύτατα, κατὰ τὰς τόσας περὶ τούτου προσταγάς. Σκάλας
» τοὺς ἑτοιμάζομεν διὰ περισσότερον κέρδος καὶ εὐκολίαν τους, τοὺς μ α-
» τ ρ α π ά ζ η δ ε ς ἐμποδίσαμεν, τὰς ἔξω συνηθείας, ἀπαιτήσεις τῶν βά-
» μεσηδων, καὶ αὐτὸ τὸ βάμα ἐ δ ζ ὲ σ κ μὲ τελειότητα τὸ ἐσηκώσαμεν.»

—1778

« Ἐπειδὴ δὲ οἱ προγενέστεροι τῶν αὐθεντῶν ἔφθασαν νὰ δώσουν διὰ αὔ-
» ξησιν τοῦ ὀγιαρίτου εἰς τοὺς ξένους γράμματα μὲ συγκατάβασιν
» τοῦ νὰ πληρώνουν ὀλιγώτερα ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους, αὐτὰ τὰ γράμματα,
» ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν ἐφυλάττοντο, ἀλλὰ νὰ ἔπαιρναν τὸ ὀγιαρίτον
» πάλιν σωστὸν, ἔδωκαν ὅμως δικαίαν αἰτίαν εἰς τοὺς ῥηθέντας ξένους νὰ
» πρετενδέρουν καὶ νὰ ζητοῦν εἰς κάθε χρόνον διαφόρως τὴν συγκατάβασιν
» αὐτὴν, καὶ εἰς κάθε χρόνον ἐγίνετο ἡ λογοτριβὴ αὐτη· ὅθεν καὶ εἰς τὸν
» πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας Μας, μὲ τὸ νὰ ἐπρόβαλαν τὰ αὐτὰ, τόσον
» διὰ νὰ τοὺς παρακινήσωμεν ἔτι μᾶλλον εἰς τὸ νὰ ἔρχωνται διὰ περισσο-
» τέραν ἀφθονίαν τῶν προβάτων ὅσον καὶ διὰ νὰ λείψῃ ἡ παντοτινὴ αὐτὴ
» λογοτριβὴ, ἀφήσαντες τὰ τέσσαρα ἥμισυ ἄσπρα ἀπεφασίσαμεν νὰ πλη-
» ρώνωσι πρὸς δώδεκα. Μὲ τὸ νὰ μὴν ὑποφέρωμεν δὲ τὸ τοιοῦτο Μας ἔ-
» λεος νὰ τὸ ἀπολαμβάνουν οἱ ξένοι, οἱ δὲ ἐντόπιοι, ὁποῦ ἔτι μᾶλλον πρέ-
» πει νὰ καρποῦνται τῆς ἀπὸ τῆς πατρίδος των ὠφελείας, νὰ τὸ ὑστεροῦν-
» ται, καὶ διὰ νὰ τοὺς παρακινήσωμεν ἀκόμη περισσότερον, ὡς ἀνωτέρω
» διεξοδικῶς γράφομεν, εἰς τὸ νὰ καταγίνωνται μετὰ προθυμίας καὶ εἰς τὰ
» τῆς ποιμαντικῆς καὶ αὔξησιν τῶν προβάτων, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐπλήρωνον
» πρὸ χρόνων παλαιοτάτων τὸ ὀγιαρίτον πάντοτε πρὸς δέκα ἓξ ἥμισυ
» ἄσπρα, ἰδοὺ ἐσυγχωρήσαμεν καὶ εἰς αὐτοὺς τὰ τέσσαρα καὶ ἥμισυ ἄσπρα,
» καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ πληρώνουν ὅλοι κοινῶς πρὸς δώδεκα ἄσπρα. Πρὸς
» ἐπικύρωσιν καὶ βεβαιότητα τοῦ ὁποίου ἐδώκαμεν τὸ παρόν Μας αὐθεντι-
» κὸν χρυσόβουλλον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Πανιερωτάτου μητροπολίτου, τῶν
» Θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν Εὐγενεστάτων, τιμιωτάτων καὶ πι-
» στῶν ἀρχόντων Ἡμῶν, καὶ προστάζομεν νὰ γίνωσιν αὐθεντικά Μας γράμ-
» ματα δηλωτικὰ τῶν ῥηθέντων ἐλεῶν, καὶ προσταχτικὰ τοῦ ὅτι νὰ ἠξεύ-
» ρουν ὅλοι κοινῶς πῶς εἰς τὸ ἑξῆς τοιουτοτρόπως ἔχει νὰ πληρωθῇ τὸ δό-
» σιμον τοῦ ὀγιαρίτου, πρὸς ἄσπρα δώδεκα. Ὅθεν παρακαλοῦμεν καὶ
» τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς αὐθέντας, τοὺς ὁποίους ἡ θεία εὐδοκία θέλει τοὺς
» ἀξιώσει ν' ἀναδεχθῶσι τὸν θρόνον τῆς ἡγεμονείας αὐτοῦ τοῦ ἐν Χριστῷ
» εὐσεβοῦς πριντζιπάτου ὕστερον ἀπὸ Ἡμᾶς, νὰ εὐδοκήσουν εἰς τὸ νὰ ἐπι-
» κυρώσουν καὶ εἰς τὸ νὰ φυλάξουν ἀπαρασάλευτον αὐτὸ τὸ ἔλεος ὁποῦ ἐ-
» κάμαμεν κοινῶς εἰς ὅλην τὴν τζάραν, ἵνα εὐδοκήσῃ καὶ ὁ ἅγιος θεὸς εἰς
» τὸ νὰ φυλάξῃ τὴν ἡγεμονείαν αὐτῶν ἐν εὐζωΐᾳ εἰρηνικῇ, ἐν ἡσύχῳ δια-
» γωγῇ, καὶ ἵνα φωτίσῃ καὶ τοὺς διαδόχους καὶ σουτζεσόρους τῆς αὐθεν-
» τείας αὐτῶν εἰς τὸ νὰ φυλάξουν τὰς καλὰς αὐτῶν διαταγὰς ἀπαρασά-
» λευτα. Καὶ ἐπεκυρώσαμεν τὸ παρὸν μὲ τὴν ἰδίαν θέλησιν Ἡμῶν, Ἰω
» Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ὑψηλάντης βοεβόδας. Ἐβάλαμεν ἐπὶ μαρτυρίᾳ τοὺς
» φιλτάτους υἱοὺς τῆς Αὐθεντείας Ἡμῶν Κωνσταντῖνον βοεβόδαν καὶ Δη-
» μητράσκον βοεβόδαν, καὶ τοὺς τιμιωτάτους, Εὐγενεστάτους καὶ πιστοὺς
» μεγάλους ἄρχοντας τοῦ διβανίου τῆς Ἡμετέρας Αὐθεντείας, τὸν ἄρχοντα
» Δημήτριον Γκίκαν μέγαν Μπάνον, τὸν ἄρχοντα Νικόλαον Δουδέσκουλον
» μέγαν Βόρνικον τζέρι-δεσοὺς, τὸν ἄρχοντα Ῥάδουλον Βακαρέσκουλον
» μέγαν Βόρνικον τζέρι-δεζὸς, τὸν ἄρχοντα Πάνον Φιλιππέσκουλον

» μέγαν Λογοθέτην τ ζ έ ρ ι-δ ε σ α ὺ ς, τὸν ἄρχοντα Στέφανον Πραγκοβά-
» νον μέγαν Λογοθέτην τ ζ έ ρ ι-δ ε ζ ὸ ς, τὸν ἄρχοντα Στέφανον Μίσου μέ-
» γαν Σπαθάρην, τὸν ἄρχοντα Γιαννάκην Βακαρέσκουλον μέγαν Βιστιάρην,
» τὸν ἄρχοντα Σκαρλάτον Καρατζᾶν μέγαν Ποστέλνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα
» Δημητράσκον Ῥακοβίτζαν μέγαν Κλουτζιάρην, καὶ τὸν ἄρχοντα Γιαννά-
» κην μέγαν Παχάρνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα Κωνσταντῖνον Βακαρέσκουλον
» μέγαν Στόλνικον, καὶ τὸν ἄρχοντα Μανολάκην Κρετζουλέσκον μέγαν Κό-
» μισον, καὶ τὸν ἄρχοντα Δημήτριον μέγαν Σλουτζιάρην, καὶ τὸν ἄρχοντα
» Νικόλαον μέγαν Πιτάρην, ἐπιστατοῦντος τοῦ ἄρχοντος * * * Καὶ ἐξεδόθη
» τὸ παρόν Μας χρυσόβουλλον τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς Ἡμετέρας ἡγεμονείας,
» ἐν τῇ αὐθεντικῇ Ἡμῶν καθέδρᾳ τοῦ Βουκουρεστίου, ἐν ἔτει ἀπὸ Ἀδὰμ
» 7284, καὶ σωτηρίῳ 1776, καὶ ἐγράφη ὑπὸ τοῦ * * * Τὸ ὁποῖον χρυσό-
» βουλλον προστάττομεν τὴν Εὐγενείαν σου, ἄρχον μέγα Λογοθέτα, ἀφοῦ
» διαβασθῇ ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἀκροάσει πάντων κοινῶς, καὶ ἀπερασθῇ εἰς τὸν
» κώδηκα τοῦ διβανίου, νὰ τὸ δώσῃς νὰ περασθῇ καὶ εἰς τὸν κώδηκα τῆς
» βιστιαρίας, καὶ ἔπειτα νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἁγίαν μητρόπολιν διὰ νὰ φυλάτ-
» τεται.»

Ἐξέδοτο ἡ Ὑψηλότης του καὶ χρυσόβουλλον διὰ τὴν ἀσυδοσίαν τῶν μοναστηρίων, καὶ ἄλλο διὰ τοὺς σλουζιτόρους, καὶ ἄλλα, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ἐναργῶς καὶ ἡ βαθύνοιά του καὶ ἡ εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις πρᾶξίς τε καὶ πολυπειρία του, τὰ ὁποῖα παρατρέχω συντομίας χάριν.

Ἀγοράσας εἶτα παρὰ τοῦ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἰωαννικίου Καρατζᾶ τὴν νῆσον τῆς Πρώτης μαζὴ μὲ τὸ ἐν αὐτῇ μοναστήριον, μὲ τὸ νὰ κατεστάθη τὸ ῥηθὲν μοναστήριον πορνοστάσιον σχεδὸν τῶν μποσταντζήδων, ἐπεκυρώθη ἡ πώλησις μὲ τὸ ἑξῆς πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγγιλιῶδες γράμμα. Ἦν δὲ τοῦτο πρὸ τοῦ Ἰωαννικίου κτῆμα τοῦ Χαλκηδόνος Γαβριήλ, ὡς ἐκ τούτου τοῦ γράμματος δηλοποιεῖται.

« Καὶ πᾶσι μὲν ἁπλῶς τοῖς ἀδυνάτοις καὶ ἐπιδεῶς ἔχουσιν, ἐξαιρέτως
» δὲ ταῖς ἁγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ὅπῃ ποτε διατελοῦσι θείοις
» σκηνώμασι καὶ σεπτοῖς καταγωγίοις χεῖρα βοηθείας οἶδεν ὀρέγειν ἡ καθ'
» ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, οἷα κοινὴ μήτηρ καὶ προστάτις καὶ
» κηδεμὼν τῶν ἁπανταχοῦ ἁγίων ἐκκλησιῶν καὶ θείων σκηνωμάτων, ἀν-
» τιλαμβάνεσθαί τε αὐτῶν συμπαθῶς καὶ εὐσπλάγχνως οὐκ ἀπαναίνεται,
» ἀντιλήψεώς τε καὶ δεφενδεύσεως ἐπιδεομένων τρόποις παντοίοις προνοη-
» τικοῖς τε καὶ ἀντιληπτικοῖς κηδεμονικῶς τε καὶ προσφυῶς χρωμένη. Ὅ-
» σα τοίνυν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἀδυνατοῦντα καὶ ἐπιδεῶς ἔχοντα εἰς σύστα-
» σιν τὴν ἑαυτῶν καὶ κυβέρνησιν ἑτέρων ἐπιδέεται μειζόνων προσώπων καὶ
» ὑπερεχουσῶν ἐκκλησιῶν ἐπὶ τὸ δεφενδευθῆναι καὶ τὸ μόνιμον αὐτῶν ἐπι-
» σχεῖν, ταῦτα δὴ τῇ καθόλου δυνάμει καὶ προστασίᾳ συνάπτει καὶ συν-

» τάττει προσφόρως τοῖς ὑπερέχουσι, καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ τῆς ὑπερτεροῦ-
» σης δεφενδεύσεώς τε καὶ δυνάμεως τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὸ διηνεκὲς τούτοις
» χαρίζεται· τῶν γὰρ περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν τεταγμένων πραγ-
» μάτων διαφόρως εἴωθε προνοεῖσθαι καὶ φροντίζειν τῆς διεξαγωγῆς αὐτῶν
» κατὰ τὴν τοῦ καιροῦ καὶ τῆς χρείας ἀπαίτησιν. Ταύτῃ τοι καὶ τοῖς ἱεροῖς
» νυμφοστόλοις καὶ κοσμήτορσι τῆς ἐκκλησίας διαφερόντως ἀνέκαθεν ἐμέ-
» λησεν ὁ τῆς οἰκονομίας καὶ ἀντιλήψεως λόγος πρὸς τὰ δυσχερῶς πως δια-
» τεθέντα ποτὲ, καὶ ἐνδεχόμενον τρόπον ἐξασφαλίζειν αὐτὰ οὐ παρῃτήσαν-
» το· πρὸς γὰρ τὴν κατὰ καιροὺς συμπίπτουσαν αὐτοῖς δυσχέρειαν τῶν τοῦ
» θεοῦ ἐκκλησιῶν καὶ ἱερῶν καταγωγίων οἷα σοφοῖς οἰκονόμοις ἡ πρόσφορος
» ἐξεύρηται θεραπεία, ἡγουμένοις ἀναγκαίως κατὰ τὰς ἀποστολικὰς εἰσηγή-
» σεις πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γίνεσθαι διακελευούσας ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι.»
« Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡ ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ ἀρχιεπισκοπῇ καὶ νήσῳ Ἄν-
» δρῳ διατελοῦσα σεβασμία βασιλική τε καὶ σταυροπηγιακὴ μονὴ τῆς Ὑ-
» περαγίας ἡμῶν Θεοτόκου, τῆς Παναχράντου ἐπικεκλημένη, συνάμα τῷ
» ἐνταῦθα κατὰ τὴν νῆσον Πρώτην λεγομένην διατελοῦντι σταυροπηγιακῷ
» ἱερῷ μοναστηρίῳ τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, κά-
» πι τῆς πρώτης ἡμῶν πατριαρχείας, μετὰ τὸ ἐκ βάθρων καὶ θεμελίων ἀ-
» νεγερθῆναί τε καὶ ἀνακαινισθῆναι ὑπὸ χρησίμων Χίων πραγματευτῶν
» χριστιανῶν καὶ φιλοθέων ἀνδρῶν, συνενωθέντι καὶ προσηλωθέντι τῇ ἱερᾷ
» ταύτῃ μονῇ τῆς Παναχράντου καὶ μετοχίῳ αὐτῆς γεγονότι διὰ δόσεως
» γροσίων δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων, δοθέντων τε καὶ πληρωθέντων
» πρὸς ἐκείνους ἀπὸ μοναστηριακῶν χρημάτων τῆς Παναχράντου, διὰ χει-
» ρὸς τοῦ Παναχραντιώτου Ὁσιωτάτου Προηγουμένου ἐν Ἱερομονάχοις κὺρ
» Διονυσίου, τοῦ ἄχρι τοῦδε ἡγουμενεύοντος ἐν τῷ αὐτῷ μετοχίῳ, κατὰ τὴν
» περίληψιν τῶν ἐπὶ συνόδου ἐμφανισθέντων ἡμῖν ἤδη δύο ἡμετέρων πα-
» τριαρχικῶν συνοδικῶν γραμμάτων ἐπικυρούντων τε καὶ βεβαιούντων ἐπά-
» νω τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναχράντου τὴν καθ' ὃν εἴρηται τρόπον γενο-
» μένην τελείαν ταύτην προσήλωσιν καὶ ἕνωσιν τοῦ μοναστηρίου τούτου τοῦ
» Σωτῆρος, ἐξ ὅτου δηλαδὴ συνηνώθησαν ἀλλήλοις ἀμφότερα ταῦτα τὰ ἱε-
» ρὰ μοναστήρια, προϊόντος τοῦ καιροῦ ἔφθασεν ὁπωσδήπως ὑποπεσεῖν χρέε-
» σι βαρυτάτοις, περίπου τὰς τρεῖς χιλιάδας δηλονότι καὶ διακόσια γρό-
» σια, καὶ δυσχερῶς πως ἔχειν εἰς τὸ διακυβερνᾶσθαι καὶ διασώζεσθαι, ὡς
» ἔγνωμεν καὶ ἐβεβαιώθημεν ἤδη μετὰ τελείας πληροφορίας τε καὶ βεβαιώ-
» σεως ἀπό τε ζώσης φωνῆς τῶν τεσσάρων τούτων προκρίτων Ὁσιωτάτων
» πατέρων Παναχραντιωτῶν, τοῦ τε Προηγουμένου παπᾶ κὺρ Δανιὴλ, τοῦ
» Σκευοφύλακος παπᾶ κὺρ Ἰακώβου, τοῦ Προηγουμένου ἑτέρου παπᾶ κὺρ
» Δανιὴλ καὶ τοῦ ῥηθέντος Προηγουμένου παπᾶ κὺρ Διονυσίου, καὶ ἀπὸ τοῦ
» οὗ περ ἐνεφάνισαν οὗτοι ἡμῖν συνοδικῶς γράμματος, κατεσφραγισμένου
» ὄντος τῇ τε σφραγῖδι τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς Παναχράντου καὶ ταῖς ὑ-
» πογραφαῖς πάντων τῶν ἐνασκουμένων αὐτῇ Ὁσιωτάτων πατέρων, ἱερωμέ-
» νων τε καὶ ἰδιωτῶν, νέων τε καὶ γερόντων, καὶ διαλαμβάνοντος ὡς οἱ
» αὐτοὶ ἀπαξάπαντες πατέρες, μὴ δυνάμενοι ἄλλοθέν ποθεν ἀπαντῆσαί τε

» καὶ κυβερνῆσαι καὶ πληρῶσαι τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστηριακὸν προει-
» ρημένον χρέος διὰ τὴν ἄκραν αὐτῶν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, κοινῇ αὐτῶν γνώ-
» μῃ καὶ συναινέσει ἀποκατέστησαν ἐπιτρόπους ἐκ μέρους αὐτῶν τοὺς όνο-
» μαστὶ ῥηθέντας τέσσαρας συγκοινοβιάτας αὐτοῖς πατέρας, ἐξαποστείλαν-
» τες ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τὸ κυβερνῆσαί τε καὶ διορθῶσαι
» τὸ κοινὸν μοναστηριακὸν αὐτῶν χρέος τοῦτο διὰ τῆς ἑτέρᾳ τινὶ κρείττο-
» νι καὶ ὑπερεχούσῃ δυνάμει τελείας ἐγχειρίσεως, παραδόσεώς τε καὶ προ-
» σηλώσεως καὶ προσκληρώσεως τοῦ εἰρημένου μοναστηρίου τοῦ Σωτῆρος
» καὶ μετοχίου τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναχράντου, καὶ ἑπομένως προσέδρα-
» μον τῇ προνοίᾳ καὶ δεφενδεύσει τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἐδεήθησαν θερμῶς
» δοθῆναι αὐτοῖς τὴν ἄδειαν ταύτην· ἀνθ' ὅτου καὶ ἡμεῖς, ὡς τὴν καθόλου
» προστασίαν καὶ μέριμναν τῶν ἁπανταχοῦ ἐκκλησιῶν καὶ θείων σκηνωμά-
» των ἄνωθεν ἐγχειρισθέντες, καὶ χρέος ἀπαραίτητον ἔχοντες ἐνατενίζειν
» ἀεὶ ἀτενέσιν ὄμμασι καὶ προνοεῖσθαι καὶ φροντίζειν κηδεμονικῶς τῆς
» διαμονῆς καὶ συστάσεως καὶ εὐσταθείας αὐτῶν κατὰ τὴν τοῦ καιροῦ καὶ
» τῆς χρείας ἀπαίτησιν, τὸ ζητούμενον συνοδικῶς συνδιασκεψάμενοι, καὶ εἰς
» τὴν μεγίστην ἀνάγκην αὐτῶν συμπαθῶς ἀποβλεψάμενοι, καὶ τὴν θερμὴν
» αὐτῶν τούτων ἱκεσίαν καὶ αἴτησιν εὐμενῶς τε καὶ φιλανθρώπως ἀποδε-
» ξάμενοι, ὡς μὴ ἔχουσαν ἄλλως γενέσθαι οὔτε μὴν θεραπευθῆναι καὶ διορ-
» θωθῆναι, δεδώκαμεν αὐτοῖς τὴν τελείαν ἡμῶν ἄδειαν.»

« Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐγχωρηθεῖσαν αὐτοῖς παρ' ἡμῶν ἄδειαν ταύτην ἐπα-
» φῆκαν καὶ παραδεδώκασι καὶ ἐνεχείρισαν ἤδη ἐπιτροπικῶς οἱ τέσσαρες
» ἐπίτροποι οὗτοι τὸ εἰρημένον μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος, ὡς κτῆμα καὶ
» μετόχιον τῆς μονῆς αὐτῶν τῆς Παναχράντου ὑπάρχον, μετὰ πάντων τῶν
» κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ
» συμπάσης τῆς περιοχῆς τῆς νήσου Πρώτης, πρὸς τὸν Ἱερώτατον μητρο-
» πολίτην Χαλκηδόνος, Ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Βιθυνίας, ἐν Ἁγίῳ
» Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν Κὺρ Γαβριὴλ, διὰ
» τὸ ἀναδεχθῆναι τὴν αὐτοῦ ἱερότητα, πληρῶσαί τε καὶ ἐξοφλῆσαι τέλεον
» ἅπαν τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστηριακὸν χρέος, συμποσωθὲν εἰς γρόσια
» τὸν ἀριθμὸν τρεῖς χιλιάδας καὶ διακόσια πεντήκοντα. Κἀντεῦθεν ἀνήγ-
» γειλαν καὶ ὡμολόγησαν ἰδίοις αὐτῶν χείλεσιν ὡς οὐκ ἔχουσι τοῦ λοιποῦ
» οὔτε αὐτοὶ οὔτε οἱ συγκοινοβιάται αὐτοῖς πατέρες οὔτε ἡ μονὴ αὕτη τῆς
» Παναχράντου ζητεῖν ἄλλο τι, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἕνεκεν τῆς πρὸς τὴν ἀρχιε-
» ρωσύνην αὐτοῦ τελείας ἐγχειρίσεώς τε καὶ παραδόσεως τοῦ αὐτοῦ μονα-
» στηρίου τοῦ Σωτῆρος, ὡς ἐξισασθέντες μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξοφλήσαντες κατὰ
» τελείαν διόρθωσιν καὶ ἐξόφλησιν διὰ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς τε καὶ ἐ-
» λευθερίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ οὗ περ ἦσαν ἐνεχόμενοι μοναστηριακοῦ αὐτῶν
» χρέους τούτου, καθὰ μεταξὺ ἑκατέρων τῶν μερῶν τούτων συνεφωνήθη
» καὶ ἐστέρχθη. Ὥστε μένει τὸ αὐτὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ὁλόκληρον
» ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν καὶ χρῆσιν τῆς αὐτοῦ ἱερότητος ἀναπο-
» σπάστως καὶ ἀναφαιρέτως κατὰ πάντα καιρὸν καὶ ἐν παντὶ δικαιοσύνης
» κριτηρίῳ, ὡς ἴδιον αὐτοῦ κτῆμα γεγονὸς καὶ ὑπάρχον. Ἀλλ' οὖν αὖθις ἡ

» ἀρχιερωσύνη αὐτοῦ, ὡς τίμιος καὶ ἄξιος καὶ δόκιμος καὶ πεπαιδευμένος
» καὶ ἔγκριτος ἀρχιερεύς, θεοσεβὴς καὶ εὐλαβὴς περὶ τὰ θεῖα καὶ πιστὸς
» τοῦ θεοῦ οἰκονόμος καὶ ζῆλον ἔνθεον τῷ ἀγαθῷ θησαυρῷ τῆς καρδίας αὐ-
» τοῦ ἐνδιατρέφων, ἡμετέρᾳ πατριαρχικῇ προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ, ἰδιοθελεῖ τε
» καὶ ἀβιάστῳ αὐτοῦ γνώμῃ καὶ προαιρέσει ἀφιέρωσε καὶ συνῆψε καὶ συν-
» ήνωσε, προσήλωσέ τε καὶ προσεκληρώσατο παρὰ πόδας σύμπαν τὸ ἱερὸν
» τοῦτο μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Χαλκηδόνος
» ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ μνημοσύνου, ἀσύδοτον πάντῃ καὶ ἀδέ-
» σποτον καὶ ἀκαταζήτητον, ἀνενόχλητόν τε καὶ ἀνεπηρέαστον διαμένον
» παρά τε τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τῆς ῥηθείσης
» μονῆς τῆς Παναχράντου καὶ παρὰ παντὸς συγγενικοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης
» αὐτοῦ καὶ ἑτέρου οὑτινοσοῦν προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ· ὥστε τὸ ἀ-
» πὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ἅπαντα χρόνον εἶναί τε καὶ λέγεσθαι καὶ πα-
» ρὰ πάντων γινώσκεσθαι ἀφιέρωμά τε καὶ κτῆμα ἴδιον τῆς αὐτῆς μητρο-
» πόλεως Χαλκηδόνος καὶ ἐνοριακὸν αὐτῆς δίκαιον ἀναπόσπαστόν τε καὶ
» ἀναφαίρετον, και δεσπόζεσθαι καὶ διεξάγεσθαι καὶ διοικεῖσθαι ὑπό τε τῆς
» αὐτοῦ ἱερότητος καὶ ὑπὸ τῶν μετ' αὐτὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀρχιερα-
» τευσόντων.»

« Τούτου χάριν γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς
» μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ Ὑπερτίμων, τῶν ἐν Ἁ-
» γίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ ἐν
» τῇ ῥηθείσῃ νήσῳ Πρώτῃ διατελοῦν ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώ-
» σεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, τῇ ἐπωνυμίᾳ τῆς πατριαρχικῆς καὶ σταυρο-
» πηγιακῆς ἀξίας πρότερον σεμνυνόμενον, μετὰ πάντων τῶν ἀφιερωμάτων
» καὶ πραγμάτων αὐτοῦ κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ συμπάσης τῆς πε-
» ριοχῆς τῆς αὐτῆς νήσου, μένῃ τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἑξῆς ἅπαντα
» αἰῶνα ἀναποσπάστως καὶ ἀναφαιρέτως συνημμένον τε καὶ συνηνωμένον
» καὶ προσηλωμένον καὶ προσκεκληρωμένον καὶ ὑποκείμενον τῇ ἁγιωτάτῃ
» μητροπόλει Χαλκηδόνος, καὶ ὑπάρχῃ καὶ λέγηται καὶ παρὰ πάντων γι-
» νώσκηται ἀφιέρωμά τε καὶ κτῆμα ἴδιον καὶ ἐνοριακὸν τῆς αὐτῆς μητρο-
» πόλεως δίκαιον, ὡς γνήσιον αὐτῆς μέλος καὶ μέρος πρὸς τὸ ὅλον ἀναφε-
» ρόμενον καὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν καὶ χρῆσιν καὶ πνευματι-
» κὴν προστασίαν καὶ ἐπίσκεψιν τοῦ τε ἤδη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀρχιερα-
» τεύοντος συναδελφοῦ ἡμῶν Κὺρ Γαβριὴλ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν ἀλληλοδια-
» δόχως ἐν αὐτῇ ἀρχιερατευσόντων εὑρισκόμενον, διεξαγόμενόν τε καὶ κυ-
» βερνώμενον, κρινόμενόν τε καὶ ἀνακρινόμενον ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροὺς μη-
» τροπολίτου Χαλκηδόνος, εὐλογοῦντός τε καὶ ἁγιάζοντος ἀρχιερατικῶς
» πάντας τοὺς ἐνασκουμένους αὐτῷ πατέρας καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ καὶ
» τὰς ἐμπιπτούσας αὐτῷ χειροτονίας ἐκτελοῦντος ἀκωλύτως μετὰ τῆς τοῦ
» ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, καθὼς καὶ ἐν πάσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ, ὀ-
» φείλοντός τε φροντίζειν ἀεὶ τῆς συστάσεως καὶ αὐξήσεως καὶ βελτιώσεως
» τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν νομίμως καὶ κανονικῶς
» πᾶσαν μοναστηριακὴν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τὸν τοῦ δικαίου τόπον ἀποκαθι-

» στᾷν, καὶ μοναχοὺς κείρειν, ἐκβάλλειν τε καὶ βάλλειν, καὶ ἀποκαθιστᾷν
» ἐν αὐτῷ ἡγούμενον τίμιον καὶ ἄξιον καὶ δόκιμον καὶ ἁρμόδιον, θεοσεβῆ τε
» καὶ εὐλαβῆ ἄνδρα, καὶ τοὺς λογαριασμοὺς αὐτοῦ θεωρεῖν μετ' ἀκριβοῦς
» ἐρεύνης τε καὶ ἐξετάσεως, καὶ παιδεύειν ἐκκλησιαστικῶς πάντα ἄτακτον
» καὶ ἐναντίον καὶ ἀπειθῆ πρὸς αὐτὸν φαινόμενον ἱερωμένον καὶ ἰδιώτην,
» καὶ τ' ἄλλα πάντα ἐνεργεῖν ὅσα ἀρχιερεῦσιν ἀνήκει· ὀφειλόντων καὶ πάν-
» των τῶν ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ μοναστηρίῳ συνασκουμένων Ὁσιωτάτων πα-
» τέρων μόνον τὸν κατὰ καιροὺς μητροπολίτην Χαλκηδόνος γινώσκειν νό-
» μιμον καὶ κανονικὸν καὶ γνήσιον αὐτῶν ποιμένα καὶ πνευματικὸν πατέρα,
» δεσπότην τε καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ προστάτην καὶ κηδεμόνα καὶ φροντι-
» στὴν τῆς ἀγαθῆς αὐτῶν καὶ εὐκαταστάτου καταστάσεως, καὶ κατὰ πάν-
» τα καιρὸν ἀπονέμειν τὴν ὀφειλομένην καὶ προσήκουσαν τῇ ἀρχιερατικῇ
» αὐτοῦ ἀξίᾳ τιμὴν καὶ ἀγάπην καὶ εὐλάβειαν καὶ δεξίωσιν, καὶ ὑπείκειν
» καὶ ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον, καὶ μνημονεύειν τοῦ
» κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις,
» ὡς νενόμισται, καὶ κατ' οὐδὲν αὐτῷ ἀντιφέρεσθαι καὶ ἐναντιοῦσθαι ἀτά-
» κτως ἀλλ' ὑπακούειν ἀείποτε πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ πνευματικαῖς
» αὐτοῦ εἰσηγήσεσι καὶ νουθεσίαις καὶ παραγγελίαις ὡς εὐπειθῆ καὶ γνή-
» σια αὐτοῦ πνευματικὰ τέκνα, καὶ ὡς οἷόν τε φροντίζειν τῆς συστάσεως,
» αὐξήσεώς τε καὶ βελτιώσεως τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν μοναστηρίου, διάγειν τε
» καὶ πολιτεύεσθαι σωφρόνως καὶ εὐτάκτως, καὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς
» μοναδικῆς πολιτείας θεῷ τε καὶ ἀνθρώποις εὐαρεστοῦντας ἑαυτοὺς ἀπο-
» καθιστᾷν.»

« Ὅστις δ' ἂν ποτε τῶν πάντων φανῇ ἐναντίος καὶ ἀπειθὴς καὶ ἀνυπό-
» τακτος τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἡμῶν ταύτῃ εὐλογοφανεῖ καὶ δικαίᾳ ἐπιταγῇ
» καὶ ἀποφάσει, καὶ τολμήσει οἱῳδήτινι τρόπῳ ἀνατρέψαι τε καὶ ἀθετῆ-
» σαι ἢ ὅλως διασεῖσαί τι τῶν ἐν τῷ παρόντι εὐλόγως καὶ σὺν τῷ δικαίῳ
» διοριζομένων τε καὶ ἀποφαινομένων, ἢ ἀποσπᾶσαι καὶ ἀφαιρέσαι τῆς αὐ-
» τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον, ὁ τοιοῦτος,
» ὁποίας ποτ' ἂν εἴη τάξεώς τε καὶ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος
» εἴη παρὰ τῆς τρισυποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου καὶ ὁμοουσίου μακαρίας Τριά-
» δος, τοῦ ἑνὸς καὶ μόνου τῇ φύσει ἁγίου θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατηραμένος καὶ
» ἀσυγχώρητος ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ μετὰ θάνατον
» ἄλυτος καὶ τυμπανιαῖος· κληρονομήσειε τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν
» ἀγχόνην τοῦ Ἰούδα· ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἴη ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἡ
» μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ τῶν θεομάχων Ἰουδαίων τῶν
» σταυρωσάντων τὸν Κύριον τῆς δόξης· καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδοι πώποτε
» ἐφ' οἷς ἐργάζεται καθ' ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ· σεισθείη ἡ γῆ καὶ καταπίοι
» αὐτὸν, ὡς τὸν Δαθὰν ποτε καὶ Ἀβειρὼν, καὶ ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθείη
» τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ τὸ ὄνομα ἐκ βίβλου ζών-
» των, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπόδικος. Ὅθεν εἰς
» τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ καὶ μόνιμον ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ
» τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν βεβαιωτικὸν σιγγιλλιῶδες ἐν

» μεμβράναις γράμμα, καὶ ἐδόθη τῷ ῥηθέντι Ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Χαλ-
» κηδόνος καὶ συναδελφῷ ἡμῶν ἀγαπητῷ Κὺρ Γαβριὴλ, καταστρωθὲν κἀν
» τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔ-
» τει σωτηρίῳ αψμς', κατὰ μῆνα Μάϊον, Ἐπινεμήσεως ἐννάτης.»

« Παΐσιος, ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης,
» καὶ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης.»

«'ι) Ἐφέσου Ἰωακείμ· ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος· ὁ Νικομηδείας Κύριλλος·
» ὁ Νικαίας Καλλίνικος· ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος· ὁ Νεοκαισαρείας Διο-
» νύσιος· ὁ Βεῤῥοίας Σαμουήλ· ὁ Πισσιδείας Κοσμᾶς· ὁ Παλαιῶν Πατρῶν
» Γεράσιμος· ὁ Φιλιππουπόλεως Θεόκλητος· ὁ Μιτυλήνης Ἄνθιμος· ὁ Δι-
» δυμοτείχου Αὐξέντιος· ὁ Νέων Πατρῶν Νεόφυτος· ὁ Χριστιανουπόλεως
» Δανιήλ· ὁ Ναυπλίου Νεόφυτος· ὁ Προϊλάβου Καλλίνικος· ὁ Ξάνθης Μη-
» τροφάνης· ὁ Χίου Διονύσιος· ὁ Λήμνου Παρθένιος· ὁ Δέρκων Σαμουήλ· ὁ
» Σαντορίνης Διονύσιος.»

Μετὰ τοσαύτας ἀρὰς καὶ ἀφορισμοὺς ὁ ἀφιερώσας Γαβριὴλ ἐπώλησε τὸ μοναστήριον σὺν τῇ νήσῳ Πρώτῃ πρὸς τὸν ἀπὸ Πεκίου Ἰωαννίκιον Καρατζᾶν, τὸν καὶ ὕστερον πατριαρχεύσαντα Κωνσταντινουπόλεως· δὲν ὑπεγράφη μὲ τὸ νὰ εἶχε σκοπὸν νὰ τὸ ἀποσπάσῃ τῆς ἐπαρχίας εἰς ἄλλου πατριάρχου καιρὸν, καὶ μόνον ὑποκρινόμενος ἀρετὴν πρὸς ἀπάτην τῶν πλειόνων εἶπε πῶς τὸ ἀφιερώνει τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Χαλκηδόνος. Ὁ δὲ ἀγοράσας μὲ τὴν ἀγορὰν δοκεῖ μοι ὅτι ἐφάνη ἀπειθής τε καὶ ἀνυπότακτος τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἀποφάσει, καὶ ἠθέτησε καὶ διέσεισε τὰ ἀποφανθέντα καὶ ἀφείλετο τὸ μοναστήριον τῆς μητροπόλεως Χαλκηδόνος· καὶ μετὰ παρέλευσιν καιροῦ τὸ ἐπώλησε τῷ αὐθέντῃ Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ βοεβόδᾳ, ὡς δηλοποιεῖται ἐκ τοῦ παρόντος σιγγιλλιώδους πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ γράμματος.

« Πάντα τὰ γεραρὰ καὶ ἀξιάγαστα καὶ ὅσα πρόχειρον ἔχουσι καὶ οὐ ῥη-
» ματικὴν ἀλλ' οἷον εἰπεῖν ζῶσαν καὶ πραγματικὴν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀγα-
» θῆς προαιρέσεως καὶ τοῦ θείου ζήλου, γνωστὰ γεγονότα τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
» τοῖς κατὰ καιροὺς ἐμπεπιστευμένοις τοὺς πνευματικοὺς ταύτης οἴακας,
» ἐπικυροῦν οὐκ ἀπαναίνονται οἱ ταύτης προστάται ἐπὶ τὸ ἔχειν τὸ κῦρος
» καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράτρεπτον ἐν παντὶ καιρῷ καὶ χρόνῳ καὶ μὴ ὑφίστα-
» σθαι ταῦτα ἀνατροπὴν παρὰ τοῦ τυχόντος εὐκόλως, μάλιστα δὲ ὅσα εἰς
» σύστασιν ἀφορῶσιν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων, ὧν τὴν μέριμναν ἔχει ἡ
» ἐκκλησία ὡς κοινὴ μήτηρ καὶ προστάτις καὶ κηδεμὼν, φροντίζουσα ἀγρύ-
» πνως περὶ τῆς καλῆς αὐτῶν καταστάσεως καὶ τρόποις διαφόροις πραγ-
» ματευομένη τὴν τούτων αὔξησιν καὶ τὴν εἰς τὰ πρόσω φορὰν καὶ βελ-
» τίωσιν· πρὸ πάντων δὲ τῶν ἐπιδεῶς ἐχόντων καὶ κίνδυνον ἐπαπειλούν-
» των παντελοῦς ἐρημώσεως, τῶν γὰρ τοιούτων μετὰ γενναιοτέρας τινὸς ἐ-
» πιμελείας ἡ ἐκκλησία ἀντιλαμβάνεται, ἵνα μὴ τοῦ καιροῦ μακρᾷ παριπ-

» πεύσει καὶ παρατάσει ἀμεληθέντα φθάσωσι περιπεσεῖν εἰς τραγικήν τινα,
» ὡς εἰπεῖν, καὶ ὀλεθρίαν κατάστασιν καὶ εἰς τὸ παντελῶς ἀθεράπευτον.»
« Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Χαλκηδόνος ἐν τῇ νήσῳ Πρώ-
» τῃ κείμενον ἱερὸν καὶ σεβάσμιον μοναστήριον τῆς ἐνδόξου Μεταμορφώσεως
» τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ὑπάρχον σταυροπηγιακὸν πρὸ χρόνων καὶ
» εἰς ἀθλίαν κατάστασιν περιπεσὸν καὶ εἰς χρέος βαρύτατον, ἐπετράπη καὶ
» ἐδόθη τὸ αὐτὸ μοναστήριον εἰς τὴν διοίκησιν χρησίμων τινῶν Χίων πραγ-
» ματευτῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀνεκαινίσθη καὶ ἀνηγέρθη ἐρείπιον ὂν τὸ τότε, εἶτα
» δὲ πατριαρχικῇ ἀδείᾳ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κὺρ Παϊσίου συνηνώθη
» καὶ προσηλώθη τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Πανα-
» χράντου ἐπικεκλημένῃ καὶ κειμένῃ κατὰ τὴν νῆσον Ἄνδρον, διὰ δόσεως
» γροσίων δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων δοθέντων τε καὶ πληρωθέντων
» πρὸς τοὺς αὐτοὺς Χίους ἀπὸ μοναστηριακῶν χρημάτων τῆς Παναχράντου
» διὰ χειρὸς τοῦ Παναχραντιώτου ποτὲ Διονυσίου Προηγουμένου· ἀλλ' οὖν
» αὖθις περιπεσὸν χρέεσι, περίπου τὰς τρεῖς χιλιάδας δηλονότι καὶ διακό-
» σια γρόσια, δυσχερῶς πως εἶχεν εἰς τὸ διακυβερνᾶσθαι καὶ διασώζεσθαι·
» οἱ δὲ πατέρες τῆς ἐν τῇ Ἄνδρῳ μονῆς τῆς Παναχράντου, μὴ δυνάμενοι
» ἀλλοθέν ποθεν ἀπαντῆσαι καὶ πληρῶσαι τὸ ἐπικείμενον αὐτοῖς μοναστη-
» ριακὸν προειρημένον χρέος διὰ τὴν ἄκραν αὐτῶν ἔνδειαν καὶ ἀπορίαν, κοι-
» νῇ αὐτῶν γνώμῃ καὶ συναινέσει ἀποκατέστησαν ἐκ μέρους αὐτῶν ἐπιτρό-
» πους διὰ γραμμάτων τόν τε Προηγούμενον Δανιὴλ, τὸν Σκευοφύλακα Ἰά-
» κωβον, τὸν ἕτερον Προηγούμενον Δανιὴλ καὶ τὸν ῥηθέντα Προηγούμενον
» κὺρ Διονύσιον, καὶ ἐξαποστείλαντες αὐτοὺς ἐνταῦθα ἐν Κωνσταντινουπό-
» λει δεδώκασιν αὐτοῖς ἄδειαν καὶ πληρεξουσιότητα ἐγγράφως ἐπὶ τὸ κυ-
» βερνῆσαί τε καὶ διορθῶσαι τὸ κοινὸν μοναστηριακὸν αὐτῶν χρέος τοῦτο
» διὰ τῆς ἑτέρᾳ τινὶ κρείττονι καὶ ὑπερεχούσῃ δυνάμει τελείας ἐγχειρίσεως
» παραδόσεώς τε προσηλώσεως καὶ προσκληρώσεως τοῦ εἰρημένου μονα-
» στηρίου τοῦ Σωτῆρος καὶ μετοχίου τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς Παναχράντου,
» οἵτινες ἐλθόντες ἐνταῦθα προσέδραμον τῇ προνοίᾳ καὶ δεφενδεύσει τῆς
» Ἐκκλησίας καὶ ἐδεήθησαν δοθῆναι αὐτοῖς τὴν τοιαύτην ἄδειαν· ἧς τινος
» χορηγηθείσης αὐτοῖς ἐπαφῆκαν καὶ παραδεδώκασι καὶ ἐνεχείρισαν τότε
» ἐπιτροπικῶς οἱ τέσσαρες οὗτοι ἐπίτροποι τὸ εἰρημένον μοναστήριον τοῦ
» Σωτῆρος, ὡς κτῆμα καὶ μετόχιον τῆς μονῆς αὐτῶν τῆς Παναχράντου ὑ-
» πάρξαν, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ κινητῶν
» τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ συμπάσης τῆς περιοχῆς, ἐμπεριοχῆς καὶ πα-
» ραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης πρὸς τὸν μακαρίτην μητρο-
» πολίτην Χαλκηδόνος Γαβριὴλ, διὰ τὸ ἀναδεχθῆναι ἐκεῖνον καὶ πληρῶσαι
» καὶ ἐξοφλῆσαι τότε τέλεον ἅπαν τὸ ἐπικείμενον ἐκείνοις μοναστηριακὸν
» χρέος, συμποσωθὲν εἰς γρόσια τὸν ἀριθμὸν τρεῖς χιλιάδας καὶ διακόσια
» πεντήκοντα, καὶ ἀπέστησαν καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἀπεμακρύνθησαν τῆς ἐξου-
» σίας καὶ δεσποτείας τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σω-
» τῆρος Χριστοῦ διὰ τῆς τελείας ἀπαλλαγῆς καὶ ἐλευθερίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ
» οὗ περ ἦσαν ἐνεχόμενοι μοναστηριακοῦ αὐτῶν χρέους τούτου, καθὰ μετα-

—1776

» ξὺ ἑκατέρων τῶν μερῶν συνεφωνήθη, καὶ οὕτως ἐγένετο κτῆμα ἴδιον τοῦ
» μακαρίτου ἐκείνου μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γαβριήλ· εἶτα δὲ ὁ αὐτὸς
» Κὺρ Γαβριὴλ, ἰδίᾳ βουλῇ καὶ ἀβιάστῳ γνώμῃ καὶ προαιρέσει, μετὰ τὸ
» γενέσθαι κύριος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, διὰ πατριαρχικῆς προτροπῆς καὶ
» ἀδείας ἀφιέρωσε καὶ συνῆψε καὶ συνήνωσε, προσήλωσέ τε καὶ προσεκλη-
» ρώσατο παρὰ πόδας σύμπαν τὸ ἱερὸν τοῦτο μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος τῇ
» ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Χαλκηδόνος ὑπὲρ τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας καὶ
» καὶ μνημοσύνου, καὶ ἔκτοτε ἐγένετο καὶ ἀποκατέστη διὰ πατριαρχικοῦ
» συνοδικοῦ σιγγιλλίου γράμματος αὐτὸ τοῦτο τὸ μοναστήριον τοῦ Σωτῆ-
» ρος ἐνοριακὸν εἰς τὴν μητρόπολιν Χαλκηδόνος ἀναφαίρετον καὶ ἀναπέσπα-
» στον, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ συνοδικοῦ σιγγιλλίου γράμματος καὶ τὴν
» τότε γεγονυῖαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν· εἶτα δὲ μετατε-
» θεὶς ὁ αὐτὸς Γαβριὴλ εἰς τὴν μητρόπολιν Νικομηδείας ἐπώλησε τὸ αὐτὸ
» ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος μετὰ πάντων τῶν κτημάτων αὐτοῦ
» καὶ τῆς περιοχῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς
» νήσου Πρώτης πρὸς τὸν ἀναδεξάμενον τότε τὴν ἐπαρχίαν Χαλκηδόνος
» Παναγιώτατον πατριάρχην πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριον Κύριον
» Ἰωαννίκιον, τὸν ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλει-
» τουργὸν, κατὰ τὰ εἰς χεῖρας τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος τῆς τελείας πω-
» λήσεως γράμματα, ἅπερ καὶ ἐνεφανίσθησαν ἡμῖν· ἔκτοτε γοῦν μέχρι τοῦ-
» δε τὸ αὐτὸ ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τὸ κατὰ
» τὴν νῆσον Πρώτην ὑπῆρχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν τῆς Αὐτοῦ
» Παναγιότητος μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιε-
» ρωμάτων τῶν τε κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων καὶ μετὰ τῆς ὁλοκλήρου πε-
» ριοχῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώ-
» της· ἀλλ' οὖν ἤδη πάλιν ταῖς ὁμοίαις περιπεσὸν περιπετείαις καὶ εἰς ἀ-
» θλίαν καταντῆσαν κατάστασιν ἐκινδύνευε φθάσαι εἰς τὸ παντελῶς ἀθε-
» ράπευτον· ὅθεν ἡ Παναγιότης Αὐτοῦ προορῶσα τὸν οὐκ ἐπαιωρούμενον
» ἀλλ' ἤδη παρόντα καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντα κίνδυνον τῆς ἐρημώσεως τοῦ
» αὐτοῦ μοναστηρίου, οἰκειοθελῶς καὶ ἀβιάστως ἐπώλησεν αὐτὸ πράσει τε-
» λείᾳ μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων,
» κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς τε καὶ ἐμπεριο-
» χῆς καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου πρὸς τὸν τιμιώτατον ἄρ-
» χοντα Πιτάρην κυρίτζη Διαμαντῆν τοῦ Γεωργάκη, διὰ χοτζετίου τῆς βα-
» σιλικῆς κρίσεως καὶ δι' ἀδείας τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως Ἱερωτάτου μη-
» τροπολίτου Χαλκηδόνος Κὺρ Παρθενίου, καὶ ἔλαβεν ἐπὶ χεῖρας μετρητὰ
» παρ' αὐτοῦ γρόσια τὸν ἀριθμὸν δύο χιλιάδας πεντακόσια, καὶ ἑπομένως
» ὡμολόγησεν ὡς οὐκ ἔχει τοῦ λοιποῦ μετοχήν τινα ἐν τῷ αὐτῷ ἐνοριακῷ
» μοναστηρίῳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, οὔτε ἐν τοῖς κτήμασι καὶ πράγ-
» μασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ οὔτε ἐν τῇ περιοχῇ τε καὶ ἐμπεριοχῇ καὶ
» πάσῃ τῇ παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ἀλλ' ὑπάρχει κτῆ-
» μα καὶ πρᾶγμα τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος Πιτάρη Κὺρ Διαμαντῆ.»

« Ὅστις ἀγοράσας αὐτὸ, ὡς εἴρηται, καὶ κύριος τούτου γεγονὼς διὰ τῆς

» δόσεως τῶν δύο χιλιάδων καὶ πεντακοσίων γροσίων, ὡς εἴρηται, στοχα-
» ζόμενος δὲ ὅτι οὐ δύναται ἐξοικονομῆσαι τὰ κατ' αὐτό, ἠδουλήθη αὐτο-
» προαιρέτως καὶ ἀβιάστως, δι' ἀδείας πάλιν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως,
» πωλῆσαι αὐτὸ μείζονί τινι καὶ ὑπερέχοντι προσώπῳ καὶ ὑποκειμένῳ. Καὶ
» δὴ εὑρὼν τὸν θεοσεβέστατον καὶ Ὑψηλότατον αὐθέντην καὶ ἡγεμόνα πά-
» σης Οὐγγροβλαχίας Κύριον Κύριαν Ἰωάννην Ἀλέξανδρον Ἰωάννου Ὑψη-
» λάντην βοεβόδα, ζῆλον ἔνθεον τῷ ἀγαθῷ θησαυρῷ τῆς χριστιανικωτάτης
» Αὐτοῦ ψυχῆς διατρέφοντα περὶ τὰ τοιαῦτα ἱερὰ καταγώγια καὶ θεῖα σκη-
» νώματα, ἐπώλησεν αὐτὸ πράσει τελείᾳ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα με-
» τὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ κτημάτων καὶ ἀφιερωμάτων κινητῶν
» τε καὶ ἀκινήτων καὶ μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς, ἐμπεριοχῆς τε καὶ πα-
» ραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, διὰ γρόσια τὸν ἀριθμὸν δύο
» χιλιάδας ἑπτακόσια πεντήκοντα, συναινέσει τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως·
» ἅτινα καὶ λαβὼν καὶ πληρωθεὶς ἐπὶ χεῖρας μετρητὰ παρὰ τῆς Αὐτοῦ θεο-
» σεβεστάτης Ὑψηλότητος, ὡμολόγησεν ἰδίῳ αὐτοῦ στόματι ὡς οὐκ ἔχει
» τοῦ λοιποῦ μετοχήν τινα καὶ ἐξουσίαν ἐν τῷ ῥηθέντι ἐνοριακῷ μοναστη-
» ρίῳ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τῷ κειμένῳ ἐν τῇ
» νήσῳ Πρώτῃ, οὔτε ἐν τοῖς κτήμασι καὶ πράγμασιν αὐτοῦ καὶ ἀφιερώ-
» μασι κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις οὔτε ἐν τῇ περιοχῇ, ἐμπεριοχῇ τε καὶ
» παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ἀλλ' ὑπάρχει κτῆμα καὶ
» πρᾶγμα ἀναφαίρετον καὶ ἀναπόσπαστον τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος κατὰ
» πάντα καιρὸν καὶ χρόνον, κατὰ τὴν περίληψιν τῶν γεγονότων γραμμά-
» των τῆς βασιλικῆς κρίσεως καὶ περὶ τῆς πωλήσεως ταύτης καὶ περὶ τοῦ
» μ ε σ ρ ο υ τ ι ὲ τ ο ὐ ζ ρ ὲ τ ε β λ ι ε τ ί ο υ εἴς τε τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα
» καὶ ἐφεξῆς εἰς τὸ ἐρσέκι τῶν διαδόχων Του εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὅπερ
» μοναστήριον, μετὰ πάντων τῶν κτημάτων, πραγμάτων τε καὶ ἀφιερωμά-
» των αὐτοῦ τῶν τε κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων καὶ μετὰ τῆς περιοχῆς
» καὶ παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, κτῆμα ἴδιον καὶ πρᾶγ-
» μα γεγονὸς τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ ὑπάρχον τῆς Αὐτοῦ θεοσεβεστάτης Ὑψη-
» λότητος, ἔχει μεταβαίνειν καὶ ἐπὶ τοὺς ἐκλάμπρους υἱοὺς καὶ κληρονό-
» μους Αὐτοῦ μέχρις ἐσχάτης γενεᾶς, μηδενὸς τῶν ἁπάντων ἔχοντος ἐξου-
» σίαν τινὰ καὶ κυριότητα καὶ δεσποτείαν ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ τοῦ
» Σωτῆρος ἡμῶν, οὔτε τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, οὔτε ἄλλου τινὸς προ-
» σώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, οὔτε ἐν αὐτῷ οὔτε ἐν τοῖς κτήνεσι καὶ πράγ-
» μασι καὶ ἀφιερώμασιν αὐτοῦ κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις οὔτε ἐν τῇ περιο-
» χῇ τε καὶ ἐμπεριοχῇ καὶ παραλίῳ περιφερείᾳ τῆς αὐτῆς νήσου παντά-
» πασι· κτήματα γὰρ ταῦτα γεγόνασιν ἰδιόκτητα καὶ παγανικὰ ἀναφαί-
» ρετα καὶ ἀναπόσπαστα ἕως ἐφ' ὅρου ζωῆς Αὐτοῦ, ἅπερ καὶ μετὰ θάνατον
» Αὐτοῦ ἔχουσι μεταβαίνειν ἀλληλοδιαδόχως ὡς κληρονομικὰ δίκαια εἰς
» τοὺς ἐκλάμπρους υἱοὺς καὶ λοιποὺς συγγενεῖς καὶ κληρονόμους Αὐτοῦ μέχ-
» ρι τῆς εὐλογημένης ἐσχάτης Αὐτοῦ γενεᾶς. Ὅθεν γράφοντες συνοδικῶς
» μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων ἀρχιερέων κτλ. ἵνα τὸ ῥηθὲν ἱερὸν καὶ
» σεβάσμιον ἐνοριακὸν μοναστήριον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ τὸ κατὰ

» τὴν νῆσον Πρώτην σὺν πᾶσι τοῖς προσοῦσιν αὐτῷ πράγμασι καὶ κτήμασι
» καὶ ἀφιερώμασι κινητοῖς τε καὶ ἀκινήτοις, τοῖς τε ἤδη οὖσι καὶ τοῖς με-
» τέπειτα ἀφιερωθησομένοις, ὑπάρχωσι καὶ μένωσι τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν
» ἑξῆς ἅπαντα χρόνον κτήματα καὶ πράγματα ἰδιόκτητα καὶ παγανικὰ ἀ-
» ναφαίρετα καὶ ἀναπόσπαστα τῆς Αὐτοῦ εὐσεβεστάτης Ὑψηλότητος ἐφ' ὅ-
» ρου ζωῆς Αὐτοῦ, μεταβαίνοντα καὶ εἰς τοὺς ἐκλάμπρους υἱοὺς καὶ λοι-
» ποὺς συγγενεῖς καὶ κληρονόμους Αὐτοῦ, μηδενὸς τῶν ἁπάντων δυναμένου
» ἀντιποιηθῆναι τούτων τρόπῳ οἱῳδήτινι. Ὀφείλουσι δ' ὅμως οἱ ἐν αὐτῷ
» πατέρες μνημονεύειν τοῦ κανονικοῦ ὀνόματος τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως
» ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἀκολουθίαις ἕνεκα τοῦ σεμνοπρεποῦς
» καὶ συνήθους, ἐκτελουμένων καὶ τῶν ἐμπιπτουσῶν χειροτονιῶν ὑπὸ τοῦ
» κατὰ τόπον ἀρχιερέως, προσκλήσει αὐθεντικῇ τῆς Αὐτοῦ εὐσεβεστάτης
» Ὑψηλότητος, μετὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ὡς ἐνοριακὴν
» ὑπειληφότος τάξιν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου. Ἡ δὲ θεοσεβεστάτη
» Ὑψηλότης Αὐτοῦ ἔχει αὐθεντικῶς ἀποκαθιστᾶν, ἐκβάλλειν τε καὶ βάλ-
» λειν ἐν αὐτῷ ἡγουμένους κατὰ τὴν χρείαν καὶ τοὺς λογαριασμοὺς αὐ-
» τῶν θεωρεῖν, ὁμοίως δὲ καὶ μετέπειτα οἱ υἱοὶ καὶ συγγενεῖς καὶ κληρονό-
» μοι Αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχουσι ποιεῖν, μηδενὸς τῶν πάντων
» ἀντιλέγοντος ἢ ἀνθισταμένου τὸ σύνολον. Οἵ τε συνασκούμενοι πατέρες
» ὀφείλουσι διάγειν μοναδικῶς καὶ ἡσύχως, σεμνοπρεπῶς τε καὶ τιμίως
» κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναδικοῦ ἐπαγγέλματος, πειθόμενοι καὶ ὑποτασ-
» σόμενοι καὶ τῇ Αὐτοῦ Ὑψηλότητι ὡς κυρίῳ καὶ ἐξουσιαστῇ τοῦ αὐτοῦ
» μοναστηρίου, καὶ τῷ παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος διορισθέντι καὶ ἀπο-
» καταστάντι ἡγουμένῳ, οὐδόλως ἀντιφερόμενοι οὐδ' ἀτάκτως ἐναντιούμενοι
» αὐτῷ, ἀλλὰ γινώσκοντες αὐτὸν κηδεμόνα καὶ φροντιστὴν τῆς ἀγαθῆς καὶ
» εὐκαταστάτου αὐτῶν καταστάσεως ὑπείκωσιν αὐτῷ κατὰ τὸ πρέπον
» καὶ δίκαιον, παιδευομένων παρ' αὐτοῦ τῶν ἀτακτούντων καὶ ἀπειθῶν, ἀ-
» δείᾳ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος καὶ τῶν κληρονόμων Αὐτοῦ. Ἔκ τε τῶν
» εἰσοδημάτων οἱ συνασκούμενοι αὐτοὶ πατέρες ἔχουσιν ἐξοδεύειν τὰ διο-
» ρισθησόμενα ἀναγκαῖα ἔξοδα παρὰ τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος πρὸς τροφὴν
» αὐτῶν, τὰ δὲ περιττεύοντα μένειν τοῖς διαδόχοις Αὐτοῦ πρὸς οὓς ἔχει δια-
» βαίνειν τὸ τ ε β λ ι έ τ ι, μὴ ὑποκειμένων τῶν μ ε σ ο υ τ ι έ τ ο ύ ζ ρ έ κα-
» τὰ καιροὺς μ ο υ τ ε β ε λ ή δ ω ν ἐκ τῶν διαδόχων Αὐτοῦ διδόναι τινὶ
» προσώπῳ λογαριασμόν. »

« Δώῃ δὲ Κύριος ὁ θεὸς τῇ Αὐτοῦ Ὑψηλότητι ἕνεκα τούτου τοῦ ἀ-
» γαθοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεοσεβῶν Αὐτοῦ ἔργων καὶ κατορθωμάτων ὑγείαν
» πανευφρόσυνον, εὐδαιμονίαν ἀμετάπτωτον καὶ πάνθ' ὅσα περ ἄλλα θυ-
» μήρη καὶ σωτηριώδη αἰτήματα. »

« Τῆς γοῦν ἐπικυρώσεως καὶ τελείας ταύτης πράσεως καὶ πωλήσεως
» πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ὑψηλότητα καὶ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἱεροῦ τούτου μο-
» ναστηρίου καὶ τῶν κτημάτων καὶ πραγμάτων αὐτοῦ μετὰ τῆς περιο-
» χῆς τε καὶ ἐμπεριοχῆς καὶ πάσης τῆς παραλίου περιφερείας τῆς αὐτῆς
» νήσου Πρώτης τὸ κῦρος ἀπαράτρεπτον ὀφείλειν ἐχούσης καὶ ἀμεταθέτου

» πάντως οὔσης εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὅστις ποτὲ τῶν ἁπάντων, ἱερωμέ-
» νος ἢ λαϊκὸς, φανῇ ἐναντίος καὶ ἀπειθὴς καὶ ἀνυπότακτος τῇ ἐκκλησια-
» στικῇ ἡμῶν ταύτῃ εὐλογοφανεῖ καὶ δικαίᾳ ἐπιταγῇ καὶ ἀποφάσει, ἐπι-
» σφραγίσει τε καὶ ἐπικυρώσει, καὶ τολμήσει τρόπῳ οἱῳδήτινι ἀνατρέψαι
» τε καὶ ἀθετῆσαι ἢ ὅλως διασεῖσαί τι τῶν ἐν τῷ παρόντι εὐλόγως καὶ
» σὺν τῷ δικαίῳ διοριζομένων τε καὶ ἀποφαινομένων, ἢ ἀποσπᾶσαι ἢ ἀ-
» φαιρέσαι (ὅπερ ἀδύνατον) ἀπὸ τῆς αὐθεντικῆς Αὐτοῦ ἐξουσίας τὸ ἱερὸν
» τοῦτο μοναστήριον, ἢ ἀντιποιηθῆναι τῶν κτημάτων τε καὶ πραγμάτων
» καὶ ἀφιερωμάτων αὐτοῦ καὶ τῆς περιφερείας τῆς παραλίου, περιοχῆς τε
» καὶ ἐμπεριοχῆς τῆς αὐτῆς νήσου Πρώτης, ὁ τοιοῦτος, ὁποίας ποτ' ἂν εἴη
» τάξεώς τε καὶ καταστάσεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς τρι-
» συποστάτου καὶ ἀδιαιρέτου καὶ ὁμοουσίου μακαρίας Τριάδος, τοῦ ἑνὸς
» καὶ μόνου τῇ φύσει ἁγίου θεοῦ ἡμῶν, καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος
» ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ
» τυμπανιαῖος· κληρονομήσειε τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ καὶ τὴν ἀγχόνην τοῦ
» Ἰούδα,» καὶ τὰ ἑξῆς . . .

Ὑπεγράφη ὁ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης Σωφρόνιος καὶ οἱ ἐνδημοῦντες ἅπαντες ἀρχιερεῖς.

Ἔτει σωτηρίῳ 1779.

Τούτῳ τῷ ἔτει, Ἰουνίου ιζ', ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Πόλιν διὰ τὸ Βουκουρέστι μὲ τὸ νὰ μὲ ἐζήτησεν ἐκεῖ ὁ ἡγεμονεύων αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης βοεβόδας.

Θνήσκει ὁ Ἐφέσου Μελέτιος καὶ μετατίθεται εἰς τὴν Ἔφεσον ὁ Φιλιππουπόλεως Σαμουὴλ, ἀνεψιὸς τοῦ ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Σαμουήλ· προβιβάζει δὲ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Φιλιππουπόλεως μοναρχικῷ τῷ τρόπῳ ἀλλ' οὐχ ἱεραρχικῷ, παρὰ γνώμην δηλαδὴ καὶ πατριάρχου καὶ τῆς συνόδου, ὁ Νικομηδείας Μελέτιος τὸν διάκονόν του Κύριλλον.

Θνήσκει ὁ Ἄρτης, καὶ πάλιν παρὰ γνώμην πατριαρχικήν τε καὶ συνοδικὴν, μεσολαβοῦντος τοῦ Μιχαὴλ Ποστελνίκου Σούτζου, καπικεχαγιᾶ τῆς οὐγγροβλαχικῆς ἡγεμονίας τοῦ Ὑψηλάντου βοεβόδα, καὶ συγκατανεύοντος μόνου καὶ μόνου τοῦ Νικομηδείας Μελετίου, προβιβάζεται εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Ἄρτης ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάχου Μακάριος, δυσάρεστος τὰ μέγιστα τῷ πατριάρχῃ κὺρ Σωφρονίῳ διὰ τὰ ἤθη του, τὰ ὁποῖα ὑπέφερεν ἀκουσίως διὰ φιλοπροσωπίαν ἢ μᾶλλον εἰπεῖν φόβον τοῦ ῥηθέντος Μιχαὴλ Σούτζου. Ἔκαμε δὲ ὁ Νικομηδείας Μελέτιος τῷ συνήθει του δεσποτιμῷ καὶ ἀρχιδιάκονον πατριάρχου ἀντ' ἐκείνου τὸν διάκονόν του Καλλίνικον, Μουδανιώτην τὴν πατρίδα.

Ἔγινε μαλικιανὲς ἡ Μιτυλήνη μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁποῦ ἔγιναν τὰ γιουμπρούχια· ἕνας χισὲς, ἤτοι μερτικὸν, ὁποῦ ἔχει πέντε πουγγείων εἰσόδημα ἀγοράζεται ἀπὸ τὸν ἀγοραστὴν μὲ 25 πουγγεῖα, λόγῳ μουατζελὲ, νὰ γίνῃ μαλικιανές του· θέλει πληρώνει κατ' ἔτος καὶ μι-

—1779

ρὶ αὐτὸς ὁ *χισὲς* ὅσον εἶναι ἀνάλογον διὰ τὸ εἰσόδημα τῶν πέντε πουγγείων· εἰς πέντε χρόνους λοιπὸν ἐβγάζει τὰ 25 πουγγεῖα ὁποῦ ἐπλήρωσεν ἔξω ἀπὸ τὰ *μιρία* τῶν πέντε χρόνων, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς του κερδαίνει πλέον κάθε χρόνον πέντε πουγγεῖα, πληρώνωντας καὶ τὸ *μιρὶ* ἀπὸ αὐτὸ τὸ κέρδος τῶν πέντε πουγγείων.

Πραγματευθέντων μεταξὺ Ῥούσσων καὶ Ὀθωμανῶν τῶν περὶ ἐμπορίας κεφαλαίων καὶ τῆς τελείας παραδόσεως τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου εἰς τὴν πληρεξουσιότητα τῆς ῥουσσικῆς βασιλείας εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-Καβάκι ἐγράφη περὶ τούτων ἀχτιναμὲς τούτῳ τῷ ἔτει ἐνόρκως, ὡς σύνηθες, μὲ ὑπογραφὰς τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη, μουφτῆ, καζασκέρηδων χάλια καὶ σάπικα, Ἰσταμπὸλ-ἐφενδισὴ χάλια καὶ σάπικα, βεζίρη, καπετὰν-πασσᾶ, ῥετζάληδων τῆς Πόρτας, γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ καὶ τῶν λοιπῶν πάντων ὀτζὰκ-ἀγαλαρί.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης εἰς τὸ Ἀφουμάτζι κιόσκι τουβλοτιτανόκτιστον ἔχον τζεσμὲν μὲ τρεχάμενον νερόν, καὶ ἐφύτευσε καὶ λειμῶνα ἔμπροσθεν τοῦ κιοσκίου μὲ πολλὰ καρποφόρα δένδρα.

Εἰς τὸ Τζουλέστι, τόπον ὡραιότατον, ἀπέχον τοῦ Βουκουρεστίου διάστημα μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας καὶ τοῦ Γιουργκιόβου ὥρας ἕνδεκα, δι' οὗ ἀνάγκη διελθεῖν καὶ τοὺς εἰς τὸ Γιούργκιοβον ἀπερχομένους, (ἀλλάξας μὲ ἄλλην αὐθεντικήν του μωσίαν ἀγορασθεῖσαν πράσει τελείᾳ, καὶ γνώμῃ καὶ θελήσει τοῦ ποτε γνησίου κυριάρχου, τὴν μωσίαν τοῦ κατὰ τὸ Βουκουρέστι Ἁγιωταφιτικοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου,) μωσίαν μεγάλην καὶ μὲ γῆν καλλιεργημένην καὶ σιτοφόρον καὶ μὲ *χελεσταῖον* πολλὰ μεγάλον, ἐκαθάρισεν ὁλοτελῶς τὸ *χελεσταῖον* γέμον καλάμων, μὲ σκοπὸν νὰ κτίσῃ ἐκεῖ αὐθεντικὸν μεγάλον μοναστήριον μὲ αὐθεντικὰ σπίτια, μὲ καμπαναρεῖον, μὲ κελλία διὰ τοὺς καλογήρους, μὲ ἡγουμενεῖον, μὲ πίμνιτζαν, μὲ μαγειρεῖον, τραπεζαρεῖον, ἀρτοποιεῖον, φοῦρνον, ἱπποστάσιον, ἁμαξεῖον καὶ τὰ λοιπὰ πάντα τὰ συνειθιζόμενα εἰς τὰ μεγάλα μοναστήρια καὶ νὰ ἀφιερώσῃ εἰς αὐτὸ τὰς μωσίας του, τὰς ἀμπέλους του, τοὺς μύλους του, τὸ εἰς τὴν Ζίμνιτζαν πανδοχεῖον του, βόας, μελίσσας, χοίρους, ἵππους καὶ πρόβατά του καὶ χελεσταῖά του.

Ὡσαύτως ἠγόρασε καταντικρὺ τοῦ αὐτοῦ ῥηθέντος μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἱκανὰ σπίτια καὶ εὐρύχωρα μὲ τὰς αὐλὰς καὶ περιοχάς των, διὰ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάθρων ἐκεῖ πανδοχεῖον μέγα μὲ πολλοὺς ὀνδᾶδες καὶ μαγαζεῖα, τρίπατον. Ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς, καὶ ἐκτίσθη . . . .

Ἔστειλε δὲ ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἀπὸ Βλαχίας, τῷ ἔτει **1779**, ἱκανὸν κερεστὲν, προστάξας νὰ οἰκοδομηθοῦν τὰ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Παναγίας τῷ κατὰ τὴν Χάλκην οἰκοδομήματα, πτῶσιν ἐπαπειλοῦντα τὰ πλείονα. Ἀλλ' ὁ Κωνσταντῖνος Ἄγας καὶ ὁ σαράφης τοῦ ζαρπχανὲ Πετράκης καὶ ὁ σαράφης Ἀρμένης Κουλελόγλους Ἀπράμης, ἀπατήσαντες τὴν φύσει δειλὴν καὶ ὕποπτον μητέρα του, λέγοντες τὸ ὅτι διλενδιρδίζεται παρὰ Τούρκοις ὁ αὐθέντης μὲ τὴν ἐπισκευὴν καὶ οἰκοδομὴν τοῦ μοναστηρίου,

οὐκ ἀφῆκαν τὴν ξυλοφόρον νῆα ἀπελθεῖν εἰς τὴν νῆσον τῆς Χάλκης, ἀλλ' ἐκβαλόντες τὸν ἐν αὐτῇ κερεστὲν εἰς τὰ Θεραπεῖα ἔκτισαν μὲ αὐτὸν τὰ τρία τους σπίτια, ὡς ὁρῶνται τὴν σήμερον, ὑπερμεγέθη. 'Αλλ' οὐκ ἀπώναντο τῆς ἱεροσυλίας οἱ ἄνθρωποι. Ὁ μὲν γὰρ Ἄγας Κωνσταντῖνος, ὁ καὶ υἱὸς τοῦ καρβουνοπώλου Βαρτάνου τοῦ ἐκ φυλῆς ἀρμενικῆς καταγομένου, ὁ καὶ τοῦ ὀφφικίου αὐτοῦ διὰ συνδρομῆς καὶ ἐπιμελείας τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου ἀξιωθεὶς, καὶ πλεῖστα κερδήσας δι' αὐτοῦ καὶ πρὸ καὶ ἐπὶ τῆς κατὰ τὴν Βλαχίαν ἡγεμονείας αὐτοῦ, αἰφνιδίῳ θανάτῳ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησεν. Ὁ δὲ Κουλελόγλους, πλεῖστα καὐτὸς κερδήσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡγεμονείας, τὸν παρὰ τῶν κρατούντων φόβον ἐκδειματούμενος, πωλήσας τὸν οἶκον εἰς ὑπερπόντιον πόλιν τῆς Ἰταλίας τὴν Πίζαν μετώκησεν. Ὁ δὲ Πετράκης, πλεῖστα καὐτὸς κερδήσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἡγεμονείας, ὀργῇ βασιλικῇ ὑποπεσὼν καὶ καρατομηθεὶς ἀπώλετο σὺν πᾶσι τοῖς λοιποῖς αὐτοῦ κτήμασι καὶ τῷ ἐν Θεραπείοις πολυδαπάνῳ οἴκῳ.

Τὰ ἐν τῷδε τῷ ἔτει ἐξοδιασθέντα δι' ἐπιστασίας μου εἰς τὸ μοναστήριον αὐτὸ τὸ αὐθεντικόν.

γρ.	παρ.	
876	30	Εἰς πληρωμὴν χρέους παλαιοῦ τοῦ μοναστηρίου.
4036	27	Εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πακάλικου τῆς Παναγίας.
4913	17	
1498	2	Εἰς τὰ ἔξοδα δύο χρόνων 1777 καὶ 1778 τοῦ τε μοναστηρίου τῆς Παναγίας καὶ τοῦ κατὰ τὴν Πρώτην, νῆσον τῆς Προποντίδος, μοναστηρίου αὐθεντικοῦ τῆς Μεταμορφώσεως.
6411	19	

Ἔτει σωτηρίῳ 1780.

Θνήσκει ὁ Ἀδριανουπόλεως Νικηφόρος ὁ Σμυρναῖος, καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ ῥηθέντος Ποστελνίκου Μιχαὴλ Σούτζου παίρνει ὁρισμὸν τοῦ βεζίρη Οὐκζοὺζ-Μεχμὲτ-πασσᾶ ὁ Νικομηδείας Μελέτιος διὰ νὰ προβιβασθῇ εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀδριανουπόλεως ὁ ποτὲ διάκονός του καὶ τανῦν ἀρχιδιάκονος τοῦ πατριάρχου Καλλίνικος ὁ Μουδανιώτης. Προβάλλει οὖν τολμηρῶς τὸν προβιβασμόν του ὁ Μελέτιος· δὲν τὸ ἐδέχθη οὔτε ὁ πατριάρχης οὔτε ἡ σύνοδος κατ' οὐδένα τρόπον· ἀλλ' αὐτὸς ἀντειπὼν τῷ πατριάρχῃ τὸ, «μὴν τὸν κάμῃς ἂν ἠμπορῇς,» καὶ ἀντιστὰς πατριάρχῃ τε καὶ συνόδῳ, ἐσυμπέραναν πλέον ὅτι ἔχει ὁρισμὸν περὶ τούτου, καὶ ὅτι λῃστρικῶς τε καὶ ἐπιβατικῶς ἔχει ἀπόφασιν νὰ κινηθῇ· ἔδειξε καὶ τὸν ὁρισμὸν εἰς μερικούς. Ὅθεν καὶ ἄκοντες καὶ δυσχεραίνοντες καὶ ἀγανακτοῦντες ἔκαμαν Ἀδριανουπόλεως τὸν Καλλίνικον αὐτὸν, ἄνδρα εὐήθη καὶ ἀμαθῆ καὶ εἰς πάντα ἀνάξιον.

Ἐξοῦται ὁ βεζίρης Μεχμὲτ-πασσᾶς καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Καρᾶ-σιλιχτάρης Σεχὶτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Αὐγούστου τῇ ιέ.

Ὁ πατριάρχης ἀπὸ τὴν ὑπερβολικήν του λύπην ἀῤῥώστησε συλλογιζόμενος μάλιστα ὄχι μόνον τοὺς ἀκανονίστους τρεῖς προβιβασμοὺς εἰς τρεῖς ἐπαρχίας ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, τὸ ὁποῖον ἦτο βέβαια κατηγορία καὶ ἀτιμία του, ἀλλὰ καὶ τὴν ζημίαν τῆς Ἐκκλησίας, διατί καὶ ἀπὸ τὴν Φιλιππούπολιν καὶ Ἄρταν καὶ Ἀδριανούπολιν ὀλίγιστον ὠφελήθη ὁ Οἰκουμενικὸς θρόνος εἰς τὸ ἐπιφορτισμένον πολὺ χρέος του, καὶ ἐπῆραν τὸ κέρδος τῆς Ἐκκλησίας ἀδίκως καὶ παραλόγως οὐ μόνον ἀλλοεθνεῖς ἀλλὰ καὶ λαϊκοὶ χριστιανοί, ἐξ αἰτίας τοῦ Νικομηδείας Μελετίου. Ὡς τόσον τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἰατρικῆς, αὐξάνωντας τὴν ἀσθένειαν τοῦ Σωφρονίου, μετεβλήθη ὁ πυρετός του ἀπὸ συνεχῆ εἰς κακοήθη, καὶ τέλος ἀπέθανεν· ἄξιος καρπὸς τῆς κακεντρεχείας τοῦ Μελετίου! Ἐτάφη δὲ ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀρχαγγέλων τῷ κατὰ τὸ Μέγα-Ῥεῦμα, ἤτοι Ἀρναούτκιοϊ. Τούτου πατρὶς ἦν τὸ ἐν τῇ Εὐφρατησίᾳ τῆς Συρίας Κιλίσι, κείμενον παρὰ τῷ Χαλέπι.

ΚΕΦ. Ε΄.

Πατριαρχεία Γαβριὴλ τοῦ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν.

Θανόντος τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κὺρ Σωφρονίου, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ κοινῇ ἐξελέχθη Γαβριὴλ ὁ Γ΄ ὁ Σμυρναῖος, ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν, καὶ μεταπεμφθεὶς ἐκεῖθεν μετετέθη εἰς τὸν πατριαρχικὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον τῇ ιϛ΄ τοῦ Δεκεμβρίου.

Ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος Δημητρίου Μουρούζης προβάλλει εἰς τὴν Πόρταν τὸ ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὸ μιρὶ τῆς Μολδαβίας εἶναι ὀλίγον (ἤτοι πουγγεῖα 134 καὶ γρόσια 30 ἀνὰ ἔτος), ὁ γενόμενος αὐθέντης νὰ πληρώνῃ, ἔξω ἀπὸ τὸ συνειθισμένον παλαιὸν μιρί, τὸν μὲν πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας του εἰς τὸν ζαρπχανὲν πουγγεῖα 300, τοὺς δὲ ἄλλους πρὸς πουγγεῖα 250, καὶ γενομένης νέας τριετίας νὰ γίνωνται πάλιν τὰ αὐτὰ μέχρι συντελείας αἰώνων.

Ὁ αὐτὸς ἡγεμὼν ἑρμηνεύει προσέτι τὸν βεζίρην νὰ κτισθῇ κάστρον περιεκτικώτατον καὶ μέγιστον εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὁποῦ μὲ τὴν μεγάλην του περιοχὴν νὰ περικλείῃ ὑπέρπολλα μαγαζεῖα διὰ κάθε εἴδους ζαχιρὲ καὶ μ ο υ χ ι-

ματίων διαφόρων, καὶ νὰ περιέχῃ καὶ κισλᾶδες πολλοὺς διὰ νὰ παραχειμάζουν ἐκεῖ τὰ στρατεύματα εἰς καιρὸν πολέμου, καὶ προβάλλει τὸ νὰ ζητήσουν διὰ τὰ ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς αὐτῆς ἀπὸ μὲν Βλαχίας πουγγεῖα 300, ἀπὸ δὲ Μολδαβίας πουγγεῖα 150. Τὰ ἄσπρα αὐτὰ κακὸν καὶ ζημία εἰς τοὺς πτωχούς· ἀμὴ τὸ οὐδὲν ὡς πρὸς τὰς ζημίας, ἐνοχλήσεις, ἐπηρείας, βάρη καὶ ἀτιμίας φαμηλιῶν ὁποῦ θέλουν ἔχει οἱ δύο τόποι Βλαχίας τε καὶ Μολδαβίας ἀφοῦ τελειώσῃ τὸ κάστρον καὶ διορισθοῦν ἐν αὐτῷ τὰ εἰς τὰ σερχάτια διοριζόμενα κατὰ συνήθειαν γιαμάκια καὶ ὀρτᾶδες· μάλιστα ὁποῦ τὰ ἀπὸ τούτων κακὰ διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ τοῦ κάστρου θέλουν ὑπερβαίνει πολλῷ τῷ μέτρῳ τὰ προξενούμενα ἕως τώρα ἀπὸ Βελιγράδι, 'Αδάκεπίρ, Φετχισλάμι, Βιδίνι, Νικόπολι, Κοῦλε, Σιστόβι, Ῥουστζούκι, Γκίργκιοβο, Τορτοκάϊ, Δρύστρα, Χίρσοβα καὶ 'Ιπραΐλα εἰς τὴν Βλαχίαν.

Τῷδε τῷ ἔτει ὁ αὐθέντης τῆς Βλαχίας 'Αλέξανδρος 'Υψηλάντης ἔκαμε μετόχιον τοῦ κατὰ τὴν Χάλκην προῤῥηθέντος μοναστηρίου τῆς 'Υπεραγίας Θεοτόκου τῆς Καμαργιότισσας τὴν παρὰ τῷ Βουκουρεστίῳ ἐκκλησίαν λεγομένην Μαρικούτζαν, λαβὼν αὐτὴν παρὰ τοῦ κυριάρχου μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Γρηγορίου, ἀλλαγῇ ἄλλων ἀκινήτων πραγμάτων διὰ τὴν μητρόπολιν. Περιέφραξεν οὖν αὐτὴν τείχει ὀχυρῷ καὶ ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων καμπαναρεῖον, καὶ ᾠκοδόμησεν ἐν τῷ περιβόλῳ σπίτια αὐθεντικὰ καὶ ἡγουμενικὰ καὶ κελλία, μαγειρεῖον τε καὶ ἀρτοποιεῖον καὶ τραπεζαρεῖον καὶ μαγαζεῖον καὶ πίμνιτζαν, ἤτοι ὑπόγειον μαγαζεῖον κρασίου, καὶ ἱπποστάσιον καὶ προαύλιον τείχει περιτειχισμένον διὰ ἁμάξας καὶ λοιπὰ κινητὰ χρειώδη, καὶ ἀποθήκας διὰ ξύλα, ἄχυρα καὶ χόρτον. 'Αφωσιώσατο δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα ἱερὰ ἄμφια καὶ βιβλία καὶ τὰ λοιπὰ ἀργυρᾶ χρειώδη σκεύη τε καὶ κανδήλας. 'Επροίκισε δὲ τὸ μετόχιον αὐτὸ μὲ μωσίας καὶ ἀμπέλους καὶ ἐργαστήρια τινα τιτανόκτιστα, τὰ ἐπὶ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ γεφύρας τοῦ Σερπάν-βοδα καὶ πανδοχεῖον τιτανόκτιστον παρ' αὐτῇ.

Τούτῳ τῷ ἔτει ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ὁ αὐθέντης εἰς τὸ αὐτὸ 'Αφουμάτζι καὶ ἄλλο κιόσκι καταντικρὺ τοῦ προῤῥηθέντος, δίπατον, τὸ μὲν κάτω τιτανόκτιστον, καὶ τὸ ἄνω αὐτοῦ ξύλινον, καὶ περὶ τὸ κιόσκι οἰκίσκους ξυλοκτίστους πρὸς κατοικίαν τῶν προσκληθέντων δαιτυμόνων· καὶ περὶ τὴν ἐκκλησίαν κειμένην παρὰ τῷ αὐθεντικῷ οἴκῳ τῷ κατὰ τὸ 'Αφουμάτζι δέκα οἴκους τιτανοκτίστους, τὰ λεγόμενα κελλία, πρὸς κατοικίαν δέκα καλογραιῶν, καὶ ἄλλους τρεῖς πρὸς κατοικίαν τοῦ ἐφημερίου, κανδηλάπτου καὶ τῶν λοιπῶν δούλων τῆς ἐκκλησίας, εὐμεγέθους οὔσης.

Ἔκρινεν εὔλογον νὰ κάμῃ χρυσόβουλλον διὰ τὰ ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Βλαχίας κτήματα καὶ ἀκίνητα ὑπάρχοντά του καὶ οἰκοδομάς· ὅθεν διὰ προσταγῆς του συνεθέμην αὐτὸ ὡς ἐκ μέρους του οὕτω πως ἔχον.

« Ἔνεστι μὲν οὐκ ὀλίγοις ἀνθρώπων μετὰ τοῦ φιλογενοῦς καὶ τὸ ἐν πᾶσι
» τοῖς καλοῖς προθυμεῖσθαι, διὰ τῆς ἀγαθοεργίας τε καὶ εὐποιΐας ὁμοιωθῆ-
» ναι τῷ θεῷ προαίρεσιν κεκτημένοις. Ταῦτ' ἄρα καὶ παρὰ τῷ θεσπεσίῳ

—1780

» ἀναγινώσκεται Μωϋσῇ, τὸ, Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα
» ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν· (Γεν. κεφ. ά, ἐδάφ. κς΄.) Ἔνε-
» στι δὲ πάλιν καὶ τούτων αὐτῶν οὐκ ὀλίγοις οὐ μόνον τὸ γνώμης οὕτως
» οὐκ ἔχειν ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν ἐναντίαν μᾶλλον ὑπὸ ἐθελοκακίας βαδίζειν.
» Τὸ μὲν γὰρ κατ' εἰκόνα, (δι' οὗ καὶ τῷ θεῷ παρατίθεται ἄνθρωπος
» κατά τε τὸ ἄρχειν καὶ τὸ δημιουργεῖν καὶ τὸ κρίνειν καὶ τὸ τοῦ ἀνθρω-
» πίνου νοὸς ἀπερίγραπτον, περινοστοῦντος ἐν ἀκαρεῖ καὶ τὰ ἑῷα καὶ τὰ
» ἑσπέρια καὶ τὰ βόρεια καὶ τὰ νότια καὶ τὰ ἐπουράνια καὶ τὰ ὑποχθόνια
» καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα, ὡς ἀρχετύπου τελέθει μιμήματα, καὶ δημιουργῶν
» γὰρ ὁ ἄνθρωπος μιμεῖται ἀμηγέπως τὸν ποιητὴν, ὡς εἰκὼν τὸ ἀρχέτυ-
» πον, τῆς εἰκόνος ἐχούσης τὰ τοῦ ἀρχετύπου ἰνδάλματα, ὅρα τὴν ά πρὸς
» Κορινθίους, κεφ. ιά, ἐδαφ. ζ΄·) ἐντελές τε καὶ ἀναλλοίωτον τῇ ἀνθρω-
» πίνῃ φύσει ἐγκατεσκευάσθη καὶ ἀμετάβλητον ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐς τέλος συμ-
» πάρεστι. Τὸ δὲ καθ' ὁμοίωσιν, ἐπειδὴ δυνάμει τῷ ἀνθρώπῳ τέως μόνον
» ἐγκατεσπάρη, δεῖται πρὸς ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως τὴν τοῦ λαβόντος
» προαίρεσιν, ἣν ἔλαβε παρὰ θεοῦ αὐτεξούσιον καὶ ἀκολούθως δυναμένην
» οὑτωσὶ ἐνεργεῖν, ὥστε ὁμοιωθῆναι ἡμᾶς τῷ θεῷ. Διχῇ οὖν διῃρημένου
» σύμπαντος τοῦ ἀνθρωπίνου συστήματος, καὶ τοῦ μὲν πρὸς σωτηρίαν τοῦ
» δὲ πρὸς ὄλεθρον φερομένου, πάντως γε ἀνδρὸς ἔργον ὀρθῶς νοοῦντας ἂν
» εἴη τὸ κατ' εἰκόνα τηροῦντος ἀλώβητον ὁμοιωθῆναι τῷ θεῷ διὰ τῆς
» εὐποιΐας, ἀγαθουργίας τε καὶ εὐεργεσίας.»

« Καὶ τοίνυν ταῦτα καὶ Ἡμεῖς ὁσημέραι κατὰ νοῦν καὶ ἐκ πρώτης ἀνα-
» πολοῦντες ἀφετηρίας καὶ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων, εὐδοκίᾳ θεοῦ τῆς οὐγγρο-
» βλαχικῆς Ἡμῶν ταύτης ἡγεμονείας λαχόντες, πρόφασιν καὶ λαβὴν εὐθὺς
» εὕρομεν πρὸς εὐεργεσίαν τῶν δε τῶν ὑποχειρίων Ἡμῖν. Τοῦ γὰρ αὐτόχθο-
» νος ἐκ προγόνων Μιχαὴλ Μαγορεάνου εἰς ὑπερορίους τόπους ὅ τι πόῤῥω-
» τάτῳ τῆς γειναμένης ἀπᾶραι μέλλοντος καὶ πωλῆσαι διὰ μετρητῶν πάν-
» τας τοὺς ἐν τῇ Ἡμετέρᾳ ἡγεμονίᾳ ταύτῃ ἀγρούς τε καὶ κώμας καὶ ἀμ-
» πέλους σπουδάζοντος, προσετάγημεν ὑπὸ τῶν κρατούντων Ἡμᾶς ἐκτε-
» λέσαι ὅ τι τάχος τὴν πώλησιν διὰ μετρητῶν καὶ ἀζημίωτον πάντη τὸν ἄν-
» θρωπον ἀποπέμψασθαι. Πειθαρχοῦντες οὖν τῇ ὑπερεχούσῃ ἐξουσίᾳ ἡψά-
» μεθα μὲν τοὔργου, ἀλλ' εὕρομεν ἀμηχανοῦντας πάντας τοὺς αὐτόχθονας
» ἄρχοντάς τε καὶ ἰδιώτας πρὸς τὴν οὕτω ταχεῖαν τῶν χρημάτων ἀπότι-
» σιν, καὶ τρόπος οὐκ ἦν αὐτοῖς οὐδεὶς πρὸς καταβολὴν διὰ τὸ μὴ ἔχειν πό-
» θεν δανεισθῆναι, εἰμὴ δι' ἀναβολῆς χρόνων ἱκανῶν· διὸ καὶ ἐξελιπάρουν
» Ἡμᾶς χεῖρα βοηθείας ὀρέξαι αὐτοῖς καὶ λυτρώσασθαι τῆς ἐπικειμένης
» παρενοχλήσεώς τε καὶ ζημίας καὶ ἀγοράσαι τὰ πωλούμενα. Ἦν δὲ καὶ
» τὰ καθ' Ἡμᾶς τότε στενά τε καὶ οὐκ εὐρύχωρα· ἔμπης τοὺς ἱκέτας οἰκτεί-
» ραντες ἠγοράσαμεν παρ' αὐτοῦ ἐκ δανείων τό τε λεγόμενον Ἀφουμάτζι,
» κώμην τε οὖσαν καὶ ἀγρὸν πολύμετρον, ἐπιγράψαντες αὐτὸ τῇ παμφιλ-
» τάτῃ Ἡμῶν δόμνῃ ὡς πληρεξουσίᾳ καὶ κυριαρχούσῃ τοῦ κτήματος· οὐ
» μὴν δὲ ἀλλ' ἠγοράσαμεν παρ' αὐτοῦ τούτου καὶ τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ
» Σακουένι κειμένην μωσίαν τὴν καὶ λεγομένην Μωσία μάρε, τόπον ὑ-

» πέρμετρον καὶ ἐν διαστήματι ὡρῶν οὐκ ὀλίγων ἐκτεταμένον κατά τε τὸ
» μῆκος καὶ τὸ πλάτος.»

« Τούτων οὖν οὕτω γενομένων κατὰ τὴν Βλαχίαν ἀνάγκης ἀγχίθυρον
» ἔδοξε βοηθείας ὀρέξαι χεῖρα καὶ πρὸς τὸ κατὰ τὴν Χάλκην, νῆσον τῆς
» Προποντίδος,ἱερὸν μοναστήριον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης
» Καμαργιότισας, σταυροπήγιον μὲν τοῦ Ἀποστολικοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου,
» οἰκοδόμημα δ'ἄλλως τελέθον τοῦ καὶ προπάππου τῆς παμφιλτάτης Ἡμῶν
» δόμνης Παναγιώτου Νικοσίου, μεγάλου Διερμηνέως τῆς κραταιᾶς τῶν Ὀ-
» θωμανῶν βασιλείας. Ὑπόχρεων γὰρ πρὸ χρόνων οὐκ ὀλίγων γεγονὸς καὶ
» τόκους ἐπὶ τόκοις καταβαλὸν, πτῶσίν τε εὖ μάλα ἐπαπειλούντων τα-
» χεῖαν τῶν τε περὶ τὴν ἐκκλησίαν οἴκων τε καὶ οἰκοδομῶν καὶ τοῦ κατὰ
» τὸν Γαλατᾶν μπακάλικου ἐργαστηρίου, μετεποιησάμεθα διὰ πατριαρχι-
» κοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγγιλλιώδους γράμματος, κυριάρχαι καὶ πληρεξούσιοι
» γεγονότες, καὶ οὐ μόνον Ἡμεῖς ἀλλ' ὑπὸ θεῷ ἀῤῥωγῷ καὶ πάντες οἱ διά-
» δοχοι καὶ ἀπόγονοι Ἡμῶν μέχρι συντελείας αἰώνων. Αὐτῆς τε τῆς ἐκ-
» κλησίας σὺν ταῖς περὶ αὐτὴν καὶ τῇ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πτῶσιν ἐπαπει-
» λούσαις οἰκοδομαῖς, καὶ τῶν περὶ τὸ μοναστήριον ἀγρῶν καὶ τόπων ὀρει-
» νῶν τε καὶ πεδινῶν, κατὰ τὰ λεγόμενα σενέτια αὐτοῦ ἀραβιστί τε καὶ
» τουρκιστὶ γεγραμμένα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τὴν παρὰ τῇ Χάλκῃ νῆσον
» Πρώτην σὺν τῷ ἐπ' αὐτῇ σεσηπότι καὶ σεσαθρωμένῳ μοναστηρίῳ, ἐκκλη-
» σίᾳ τε καί τισιν οἰκοδομαῖς, ἅς τινας καὶ μάλα προσφυῶς ἐρείπια μᾶλλον
» ἂν εἴποι πᾶς τις ὁ καθορῶν ἢ κτήρια, κινδυνεύοντι πωληθῆναι παρὰ τοῦ
» κυριάρχου αὐτοῦ Ἀρμενίοις, ὡς ἀδυνατοῦντος πρὸς τὴν ἐπισκευὴν, καὶ
» θείᾳ παραχωρήσει διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου ῥαστώνην τε καὶ τὸ ἀπρομήθευ-
» τον ἐσθ' ὅτε θέρους τε καὶ ἔαρος καὶ φθινοπώρου πορνοστασίῳ γιγνομέ-
» νῳ τῶν λεγομένων ποσταντζήδων, οἴκτῳ φερόμενοι διὰ τὴν ὀλέθριον καὶ
» ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ἠγοράσαμεν πράσει τελείᾳ μετὰ πάσης τῆς
» νήσου καὶ περιοχῆς αὐτῆς καὶ τῶν θαλασσίων ἀκτῶν τιμήματος δύο χι-
» λιάδων πεντακοσίων γροσίων, οὐκ ἀναλογοῦντος δηλαδὴ πρός τε τὸ ἀ-
» καλλιέργητον παντὸς τοῦ τόπου καὶ τὸ σεσηπὸς τοῦ μοναστηρίου, καὶ διὰ
» πατριαρχικοῦ τε καὶ συνοδικοῦ σιγγιλλιώδους γράμματος κυριάρχαι καὶ
» πληρεξούσιοι αὐτῆς ἀποκατέστημεν, οὐ μόνον Ἡμεῖς ἀλλὰ συναντιλαμ-
» βανομένου τοῦ κρείττονος καὶ πάντες ἁπαξαπλῶς οἱ διάδοχοι καὶ ἀπό-
» γονοι Ἡμῶν μέχρι συντελείας αἰῶνος.»

« Καταπεσεῖν οὖν ὅσον οὔπω δοκοῦντος τοῦ κατὰ τὸν Γαλατᾶν πακάλι-
» κου ἐργαστηρίου τοῦ προῤῥηθέντος, ἐκ βάθρων αὐτὸ ἀνηγείραμεν δι' ἐπι-
» στασίας καὶ ἐπιμελείας Ἡμετέρου ἄρχοντος πιστοῦ μὲν καὶ φόβῳ θεοῦ
» περιστοιχιζομένου, (ἐγὼ ὁ γράφων ἤμην ὁ ἐπιστάτης,) ἀλλὰ διὰ τὸ ἐποι-
» κοδομηθῆναι ἔκπαλαι τὸ κτήριον ἐπὶ πάλων ἐν βαθείᾳ θαλάσσῃ παγέν-
» των εἰς μῆκος πηχῶν εἴκοσι πρὸς τοῖς πέντε καὶ πλάτος πέντε καὶ δέ-
» κα, δεῆσαν μάλιστα ἀναγκαίως ἀνασπασθῆναι πάντας τοὺς προπαγέντας
» πάλους, ὡς ἤδη διὰ τὸ πολυχρόνιον σεσηπότας καὶ προσηλώσει ἄλλων
» τεμαχίων ἐπαυξηνθέντας καὶ ὑψωθέντας, καὶ τούτου τρὶς γενομένου κἀπὶ

» ταῖς τρισὶ ταύταις προσηλώσεσι τρὶς ἐπιστρωθέντων κατὰ σειρὰν ἄλλων
» ξύλων τῶν καὶ κιρισλεμὲ τουρκικώτερον λεγομένων, κἀπὶ τούτοις
» σανίδων πρὸς εὐμάρειαν τῆς βάσεως κατὰ σειρὰν τεθειμένων, καὶ τούτων
» πάντων διὰ τὸ πολυχρόνιον ἐν τῇ ὑποκειμένῃ καταβυθισθέντων, (διὰ γὰρ
» τὸ ἀπορεῖν χρημάτων τοὺς κατὰ καιρὸν ἡγουμένους, ἀμηχανοῦντας τὸ
» σύνολον πρὸς πρόσφατον καλοπηξίαν, ἔδει μὲν ἔδει χρῆσθαι τοιαύταις μεθόδοις ἐν τῇ ἐπισκευῇ τῶν ἐν θαλάσσῃ θεμελίων αὐτῶν τοῦ μοναστηριακοῦ τούτου ἐργαστηρίου, ἀλλὰ τῆς τοιαύτης ἐπισκευῆς ὁ καρπὸς ἐν μικρῷ
» τοῦ χρόνου διαστήματι παραταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐπικειμένου κατεβυθίζετο
» βάρους,) πρὸς νεοπαγίαν τοῦ θαλασσίου αὐτοῦ θεμελίου μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ πολυχειρίας γεγονότος καὶ πρὸς τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπανεγερθεῖσαν ὕστερον οἰκοδομὴν ἕνδεκα οἰκίσκων διὰ δύο πατωμάτων, ὑπισχνουμένην
» διὰ τὸ ἀσφαλὲς καὶ τὸ σταθερὸν τοῦ τε θεμελίου καὶ τῶν ξύλων πολυχρόνιον τὴν παράτασιν, κατηναλώθησαν γρόσια τέσσαρες χιλιάδες καὶ
» ἐννεακόσια δέκα τρία.»

« Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀμπέλους ἠγοράσαμεν δύο τὰς κατὰ τὴν νῆσον
» τῆς Χάλκης, τὴν μὲν παρὰ τοῦ Σταμάτη, γρόσια 1,500, τὴν δὲ παρὰ
» τοῦ Μιρὰς-γεϊτζῆ γρόσια 500, ἀμφοτέρας πλησιέστατα τῷ μοναστηρίῳ
» κειμένας, καὶ ἀνεθέμεθα ταύτας αὐτῷ πρὸς χρῆσιν τῶν πατέρων.»

« Καὶ ταῦτα μὲν κατὰ τὰς νήσους τῆς Προποντίδος. Κατὰ δὲ τὴν Βλαχίαν μετὰ τὰς παρὰ τοῦ Μιχάλη Μαγορεάνου ἀγορασθείσας μωσίας,χρείας
» ἀπαιτούσης τινῶν τῶν οἰκειοθελῶς τε καὶ μετὰ παρακλήσεων ἀπεμπωλῆσαι σπουδαζόντων ἢ δι' ἔνδειαν ἢ ἄλλως πως δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν,
» ἠγοράσαμεν ἐν τῷ διαστήματι ταυτησὶ τῆς κατὰ τὴν Ἡμετέραν ἡγεμονείαν σχεδὸν ἑξαετίας τὰς ἑξῆς μωσίας, ἐπιγράψαντες αὐτῶν ἃς μὲν ἐπὶ
» τῷ Ἡμετέρῳ ὀνόματι,ἃς δὲ ἐπ' ὀνόματι τῆς παμφιλτάτης Ἡμῶν δόμνης,
» ἄλλας τε ἐπ' ὀνόματι τῶν φιλτάτων Ἡμῶν πεϊζαδέδων, οἷον τὴν μωσίαν
» τῆς Ζίμνιτζας ἀντικρὺ τοῦ * * * κειμένην, παρὰ τοῦ Κρετζουλέσκου,
» ἔνθα ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων καὶ πανδοχεῖον πρὸς κατάλυμα τῶν ὁδοιπόρων.» (Τὰς δὲ λοιπὰς δὲν μὲ τὰς ἐδηλοποίησε τὸ ὕφος του.)

« Πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐπιλεγομένης Μαρικούτζας, ὥρας διαστήματι τοῦ Βουκουρεστίου ἀπεχούσης καὶ πρὸς μεσημβρίαν αὐτοῦ κειμένης, νομίμως τε καὶ δικαίως ἀντιποιησάμενοι καὶ ἐκ βάθρων ἀνεγείραντες τὰ περὶ αὐτὴν τείχη τε καὶ οἴκους κατωγείους τε καὶ ἀνωγείους καὶ
» καμπαναρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἱππόσταθμον καὶ λοιπὰ οἰκοδομήματα,
» τιτανόκτιστα πάντα διά τε ἀσφάλειαν καὶ πολυετῆ διαμονὴν καὶ παράτασιν, καὶ μοναστήριον δι' αὐτῶν ταύτην ἀποκαταστήσαντες, καὶ κτήτορες αὐτοῦ μάλα δικαίως ὄντες ὡς ἐξ ἰδίων ἱδρώτων τε καὶ πόνων καταδαπανήσαντες τὰ κατ' αὐτὴν καὶ προικίσαντες ἀφοσιώμασί τισί τε καὶ
» εἰσοδήμασιν, ἀνεθέμεθα τῷ κατὰ τὴν Χάλκην τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου
» αὐθεντικῷ Ἡμῶν μοναστηρίῳ, μετόχιον αὐτὸ ἐκείνου ἀποκαταστήσαντες,
» καὶ ἀποφηνάμενοι ἵνα ἐκ τῶν παρ' Ἡμῶν διορισθέντων τε καὶ ἀφιερωθέντων ἀναθημάτων διασώζηται μὲν ἡ καλλονὴ τῆς ἐκκλησίας, διδομένων

» τῶν ἐτησίων μισθῶν τῶν τε ἐφημερίων καὶ τῶν ψαλτῶν καὶ λοιπῶν τῶν
» ἐν τῷ ναῷ δουλευόντων, ἀκαταπαύστως ἐν αὐτῇ ἐκτελουμένης τῆς ἀναι-
» μάκτου θυσίας, τρέφωνται δὲ αὐτοί τε καὶ οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἐξασκού-
» μενοι πατέρες κατὰ τοὺς μοναστηριακοὺς κανόνας καὶ τάξεις τε καὶ ἔθι-
» μα· τὰ δὲ λειπόμενα τῶν εἰσοδημάτων διωρίσαμεν ἀποπέμπεσθαι ἀνὰ ἔ-
» τος τῷ ῥηθέντι Ἡμῶν κατὰ τὴν Χάλκην αὐθεντικῷ μοναστηρίῳ πρὸς
» τροφήν τε καὶ πληρωμὴν χρησιμεύσοντα τῶν τε διδασκάλων καὶ μαθη-
» τῶν τοῦ ἐν αὐτῷ συστηθησομένου ἑλληνομουσείου τε καὶ σχολῆς, ὡς δια-
» λαμβάνει καὶ τὸ παρ' Ἡμῶν ἐκδοθὲν χρυσόβουλλον τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ
» τῆς Μαρικούτζας, ἐν ᾧ καταγράφονται τὰ παρ' Ἡμῶν ἀφιερωθέντα τῇ
» ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ καὶ πᾶσαι αἱ περὶ τὸ ἱερὸν αὐτὸ μοναστήριον διατάξεις
» τε καὶ ἀποφάσεις Ἡμῶν, ἅς τινας καὶ ἀμετατρέπτους τε καὶ ἀμεταβλή-
» τους, ἀπαραβάτους τε καὶ ἀπαραμειώτους διαμένειν ἀποφαινόμεθα εἰς
» αἰῶνα τὸν ἅπαντα.» (Ἐμαζιλεύθη καὶ οὐ μόνον σχολεῖον δὲν ἐσύστησεν,
ἀλλ' οὐδὲ τὸ μοναστήριον τῆς Παναγίας πτῶσιν ἐπαπειλοῦν δὲν ἐπεσκεύασεν·
εἰς τὴν μανζιλίαν ὅμως τὸ ἔκτισε μὲ οἰκίσκους διὰ μαθητάς.)

« Πρὸς δὲ καὶ ἡ παμφιλτάτη Ἡμῶν δόμνα ἐν τῇ μωσίᾳ τοῦ Ἀφουμα-
» τζίου ἀνεγείρασα ἐκ βάθρων παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ δέκα οἰκίσκους, διώρισε
» καὶ ἀπεφήνατο ἔχειν αὐτοὺς δέκα πτωχὰς, τρέφεσθαί τε καὶ ἐνδύεσθαι
» ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῆς τοῦ ῥηθέντος Ἀφουματζίου μωσίας αὐτάς τε
» καὶ τοὺς πρὸς καλλονὴν τῆς παρακειμένης ἐκκλησίας καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν
» τοῦ Μυστηρίου τῆς καθημερινῆς λειτουργίας ἀναγκαίους ἱερεῖς τε καὶ ψάλ-
» τας, λαμπάδας τε καὶ ἔλαιον καὶ ἄλλα χρειώδη τε καὶ ἀναγκαῖα τῇ ἐκ-
» κλησίᾳ, ὁρίσασα καὶ ἀποφηναμένη ὅτι διὰ τροφὴν καὶ ἐνδυμασίαν τῶν
» δέκα αὐτῶν πενομένων γυναικῶν καταναλίσκεσθαι ἀνὰ ἔτος γρόσια πεν-
» τακόσια, καὶ ἑκατὸν διὰ πληρωμὴν ἐφημερίου καὶ ψάλτου καὶ τῶν λοι-
» πῶν. Τὰ δὲ περιττεύοντα τοῦ εἰσοδήματος τῆς μωσίας καρπώσεται ἡ Ἐ-
» κλαμπρότης Αὐτῆς παρὰ πάντα τὸν βίον, (ὃν ὁ Κύριος Αὐτῇ ἐπιμήκιστον
» χορηγήσοι,) εἶτα δὲ καρπώσονται αὐτὰ οἱ ἀπόγονοι καὶ διάδοχοι Ἡμῶν
» ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα.»

« Καὶ οὐ μόνον τὸ ἐναπολειφθὲν τοῦ εἰσοδήματος τῆς μωσίας Ἀφουμά-
» τζι, ἀλλὰ δὴ καὶ ἅπαν τὸ εἰσόδημα πασῶν τῶν ἀπαριθμηθεισῶν καὶ
» προειρημένων μωσιῶν Ἡμῶν εἰς ἓν συναχθήσεται παρὰ τοῦ κατὰ καιρὸν
» μεγαλητέρου καὶ προβεβηκότος τὴν ἡλικίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις τε
» καὶ κληρονόμοις καὶ διαδόχοις Ἡμῶν· καὶ μετὰ τὸ διανεῖμαι τοῖς ἐν Κων-
» σταντινουπόλει διορισθεῖσι πέντε πτωχοῖς ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὸν ἐτήσιον
» λουφὲν, κατὰ τὴν ὡρισμένην τῶν γροσίων ποσότητα, τὸ λειπόμενον τοῦ
» εἰσοδήματος ὀφείλει ἀναντιῤῥήτως, ἀναποσπάστως τε καὶ ἀδόλως καὶ εἰ-
» λικρινῶς διανέμειν ἐτησίως ἑνὶ ἑκάστῳ ἐξ ἴσου πάντων τῶν ἀπογόνων,
» κληρονόμων τε καὶ διαδόχων Ἡμῶν. Διὸ δὴ καὶ πάσας Ἡμῶν αὐτὰς τὰς
» μωσίας, μικράς τε καὶ μεγάλας, (πλὴν τῶν ἀφοσιωθέντων τῷ ἱερῷ μονα-
» στηρίῳ τῆς Μαρικούτζας,) ἀνεθέμεθα καὶ ἀφιερώσαμεν εἰς τοὺς ῥηθέντας
» ἐν Κωνσταντινουπόλει πτωχοὺς, καὶ ἵνα τουρκικώτερον εἴπωμεν, ἐποιή-

» σαμεν αὐτὰς β ά κ φ ι εἰς αὐτοὺς, ἐπιστάτην τε καὶ, τουρκικώτερον εἰπεῖν,
» ν α ζ ί ρ η ν εἰς αὐτὸ τὸ βάκφι διορίζομεν τὸν μεγαλήτερον καὶ προὔχον-
» τα τὴν ἡλικίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀπογόνοις τε καὶ κληρονόμοις καὶ διαδόχοις
» Ἡμῶν· ὅστις ὀφείλει συναθροίζειν ἐτησίως ἄνευ τινὸς δόλου καὶ πλεονε-
» ξίας ἅπαν τὸ εἰσόδημα τῶν προειρημένων μωσιῶν, καὶ μετὰ τὸ διανεῖ-
» μαι τοῖς ῥηθεῖσι πτωχοῖς τὸν διορισθέντα ἐτήσιον αὐτοῖς λουφὲν διὰ τρο-
» φήν τους, τὸ ἐναπολειφθὲν τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἐτησίου ὀφείλει διανέ-
» μειν ἐξ ἴσου ἀναποσπάστως καὶ ἀναντιῤῥήτως ἄνευ τινὸς δόλου καὶ πλεο-
» νεξίας πᾶσι τε καὶ ἑνὶ ἑκάστῳ πάντων τῶν ἐν τῷ ζῆν ὄντων ἀπογόνων
» τε καὶ κληρονόμων καὶ διαδόχων Ἡμῶν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα, ὡς δια-
» λαμβάνει καὶ ἀποφαίνεται καὶ ὁ β α κ ι φ ν α μ ὲ ς Ἡμῶν, ἐν ᾧ καὶ συμπε-
» ριλαμβάνεται τὸ ὅτι τὰ κατὰ τὴν πάτριον καὶ ἐγχώριον ῥωμαϊκήν τε καὶ
» βλαχικὴν γλῶτταν ἔγγραφα καὶ σενέτια, δι' ὧν ἀποκαθιστάμεθα κυριάρ-
» χαι τε καὶ πληρεξούσιοι πάντων αὐτῶν τῶν κτημάτων Μας, δέον ἔχειν
» τὸ κῦρος ἐν παντὶ κριτηρίῳ.»

« Ταῦτα πάντα μετὰ πολὺν στοχασμόν, κρίσιν τε καὶ ἔρευναν κρίναντες
» καὶ ἐπικρίναντες καὶ διακρίναντες ἀποφαινόμεθα, βεβαιοῦμεν καὶ ὁρίζο-
» μεν, προστάττοντες πᾶσι τοῖς κληρονόμοις, διαδόχοις τε καὶ ἀπογόνοις
» Ἡμῶν ἵνα φυλάττωσιν αὐτὰ ἀμετάβλητα, ἀπαρασάλευτα καὶ ἀμετάτρε-
» πτα παρὰ πάντα τὸν βίον αὐτῶν μέχρι καταβολῆς κόσμου, καὶ τοὺς πα-
» ραβαίνοντας ἢ μεταλλάττειν τι ἢ μικρὸν ἢ μέγα τολμήσοντας ἀραῖς ὑ-
» ποβαλόντες θεοστυγέσι ταῖς πατρικαῖς. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὅστις τῶν
» ἁπάντων, ἢ τοῦ λαϊκοῦ ἢ τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, ἢ μικρός, ἢ μέγας,
» ἢ ἄρχων, ἢ ἀρχόμενος, ἢ αὐτόχθων, ἢ ξένος, ἢ συγγενής, ἢ μὴ τοιοῦτος,
» τολμήσειέ ποτε ἢ διασεῖσαι, ἢ παραμειῶσαι, ἢ διαφθεῖραι, ἢ μεταβαλεῖν,
» ἢ ἀλλοιῶσαί τι τῶν ἀνωτέρω, ἢ μικρὸν ἢ μέγα, ἐχέτω τὰς διὰ τοῦ Πα-
» νιερωτάτου Ἁγίου Οὐγγροβλαχίας καὶ τῶν περὶ αὐτὸν Ἁγίων ἐπισκόπων
» ἐκφωνηθείσας τε καὶ ὑπογραφείσας ἀρὰς ἔν τε τῷ παρόντι αἰῶνι καὶ ἐν τῷ
» μέλλοντι.»

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1781.

Θνήσκει ἀπὸ διαβήτην ὁ βεζίρης Σαχὶδ-Μεχμὲτ-πασσᾶς κατὰ τὴν ἱ τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ μεταπεμφθεὶς ἀπὸ τὸ Ἐρζρούμι, ἤτοι Θεοδοσιούπολιν, ἔγινε βεζίρης τὸ δεύτερον ὁ Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, ἀγαγὼν αὐτὸν ἀπὸ τὸ Ἐρζρούμι ὁ σιλιχτάρης τοῦ βασιλέως.

Οὗτος ἔδωκε ῥουχσάτι τῷ Παχαδοὺρ-Γκιράϊ, καθημένῳ εἰς τὰ βουνὰ τῆς Τζερκεζίας, νὰ ἐφορμήσῃ εἰς τὸ Κρίμι μὲ στρατὸν Τζερκέζων καὶ Ἀμπαζάδων, ὅσον ἤθελεν ἠμπορέσει περισσότερον, καὶ νὰ διώξῃ ἐκεῖθεν τὸν καὶ ἀδελφόν του χάνην Σαχὶν-Γκιράϊν, νὰ τὸν ζωγρήσῃ ἂν ἠμπορῇ ἢ καὶ νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ νὰ γίνῃ αὐτὸς χάνης. Ἔφερεν εἰς τὸ Πέϊκοζ καὶ τὸν Ἐγκιουρ-βαλισῆ, ἰκὶ-τουῖλοὺ πασσᾶν, τὸν ἔδωσε πουγγεῖα ἄσπρα 150, καὶ ἐν

υδριώτικον καΐκι γεμάτο ἀπὸ παρούτι, τουφέκια καὶ σπαθιὰ καὶ μὲ ἓξ ἀνθρώπους ὁποῦ ἠξεύρουν νὰ κατασκευάζουν παρούτι, καὶ τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ Σοουτζάκι διὰ νὰ στρατολογήσῃ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ βοηθῇ καὶ νὰ συμμαχῇ τὸν Παχαδοὺρ-Γκιράϊν διὰ νὰ γένῃ χάνης· ἐγένετο ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦδε τοῦ ἔτους. Ὅθεν τὸν Ἀπρίλιον εἰσελθὼν ὁ Παχαδοὺρ-Γκιράϊς μὲ 29 χιλιάδες στρατοῦ ἀπαζοτζερκέζικου εἰς τὸ Κρίμι ἐδίωξε τὸν ἀδελφόν του Σαχὶν-Γκιράϊν ἀπὸ τὸ Παχτζὲ-σαράϊ, ἐκάθισεν αὐτὸς χάνης, καὶ ὁ Σαχὶν-Γκιράϊς κατέφυγεν εἰς τοὺς Μοσχόβους εἰς τὸ Γενὶ-καλέ. Ἔδωκε τὴν εἴδησιν ὁ Παχαδοὺρ-Γκιράϊς διὰ τὸ χανλίκι του εἰς τὴν Πόρταν ζητῶν βοήθειαν διὰ σύστασίν του· ἔστειλε καὶ ἀνθρώπους ὡς ἐκ μέρους τῶν Ταρτάρων ζητούντων μὲ μαγζάρι τὴν αὐτὴν βοήθειαν. Οἱ ἐν τῷ Κρίμι Μοσχόβοι μὴ ἔχοντες ο ὑ κ ά ζ ι, ἤτοι προσταγήν, νὰ σηκώσουν ἅρματα δὲν ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ Παχαδοὺρ-Γκιράϊ, ἀλλ' ἔδωκαν εἴδησιν τῶν γεγονότων τῇ βασιλίσσῃ Αἰκατερίνῃ Β'· ὁ πρέσβυς ῥοῦσσος κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς βασιλίσσης του παρεπονέθη εἰς τὴν Πόρταν δι' αὐτά. Τὸν εἶπαν ὅτι δὲν ἔχουν εἴδησιν καὶ ὅτι χωρὶς τὸ θέλημά τους τὸ κίνημα αὐτὸ τοῦ Παχαδοὺρ-Γκιράϊ· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ Τάρταροι λέγουν πῶς δὲν θέλουν τὸν Σαχὶν-Γκιράϊν καὶ ἐδέχθησαν ἤδη εἰς χάνην τὸν Παχαδοὺρ-Γκιράϊν, ὡς ἐλεύθεροι καὶ κύριοι τῆς ἐκλογῆς, δὲν πρέπει εἰς αὐτὸ νὰ ἀνακατωθῇ οὔτε ἡ Ῥουσσία οὔτε ἡ Πόρτα. Ἐγένοντο μουκιαλεμέδες τοῦ ῥεΐση καὶ τοῦ ἐλτζῆ μοσχόβου περὶ τούτων δὶς καὶ τρίς, ἀλλ' ἀνωφελῶς. Ὡς τόσον κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς βασιλίσσης ἦλθον ῥουσσικὰ καράβια εἰς τὰ νερὰ τοῦ Κριμίου, καὶ ἐφάνη παρὰ τῷ Προκόπι καὶ στράτευμα ῥουσσικὸν πρὸς βοήθειαν τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ. Ἐγένοντο δὶς μουσαβερέδες εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ πολυαρίθμου εἴδους ῥετζάληδων· ἔκλιναν αἱ γνῶμαι νὰ δεφενδευθῇ ὁ Παχαδοὺρ-Γκιράϊς. ὁ ἐλτζῆς εἶπε τό, «βοηθήσατε σεῖς τὸν ἰδικόν σας καὶ ἡμεῖς τὸν ἰδικόν μας·» ἀλλ' οὔτ' αὐτὸ δὲν τὸ ἔστερξαν.

Ὁ γυναικάδελφος τοῦ βεζίρη Τζελεπὴ-ἀγᾶς κατεγίνετο μεγάλως εἰς ἁρπαγάς, καὶ ἠδικοῦντο οἱ ἄνθρωποι παρὰ τῶν ἀδικούντων διὰ τὰς πολλὰς δωροδοκίας ὁποῦ ἔδιδον τῷ Τζελεπῆ-ἀγᾷ. Ὡς τόσον τὸ πλῆθος δυσηρεστεῖτο διὰ τὰς ἁρπαγάς του κατηγοροῦντες τὸν βεζίρην καὶ διὰ τὴν ἄδειαν ὁποῦ τοῦ δίδει εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ διὰ τὰς μετὰ τῶν Μοσχόβων συγχήσεις, εἰς τὰς ὁποίας καὶ δὲν εἶχον κλίσιν, καὶ ἀπέφευγον τὸν πόλεμον οἱ φρόνιμοι συλλογιζόμενοι τὸν ἀφανισμὸν τῶν ἐπαρχιῶν τους καὶ τὴν ἀνυποταξίαν καὶ ἀπαιδευσίαν τῶν στρατιωτῶν τους.

Οἱ Ῥοῦσσοι Τζερκέζους καὶ Ἀπαζάδες ἄφιναν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ Κρίμι ὅσοι ἤθελαν, ἀμὴ κανένα ἀπὸ αὐτοὺς νὰ ἔβγῃ ἔξω δὲν ἐσυγχωροῦσαν. Ὡς τόσον δύο σάϊκας μὲ ζαχιρὲν φορτωμένας διὰ τὴν Πόλιν τὰς ἐβούλησαν τὰ μοσχόβικα καράβια, καὶ τὴν τρίτην τὴν ἐσακάτευσαν μὲ τὴν πόμπαν καὶ ἦλθε βεβλαμμένη εἰς τὴν Πόλιν.

Τέλος πάντων ὁ Παχαδοὺρ-Γκιράϊς ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τὴν βοήθειαν τῆς Πόρτας καὶ κατιδὼν ὅτι ἔξω τοῦ Κριμίου παρὰ τῷ Προκόπι ἐμαζώχθη στράτευμα πολὺ ῥουσσικόν, καὶ ἀπὸ τὸ Κρίμι κανένα δὲν ἀφίνουν οἱ Μοσχόβοι

νὰ ἔβγῃ Τζερκέζον καὶ Ἀπαζᾶν, καὶ ὅσους θελήσουν νὰ εἰσέλθουν διὰ βοήθειαν τάχατες τοῦ Παχαδοὺρ-Γκιράϊ τοὺς ἀφίνουν διὰ ἀψηφησίαν, ἔγραψε λέγων ὅτι διὰ πτωχείαν καὶ διὰ παρακινήσεως μερικῶν ἐτόλμησε νὰ κάμῃ τὸ τοιοῦτον, καὶ ἐζήτει συγχώρησιν καὶ κυβέρνησιν. Τὸ γράμμα του τὸ ἔστειλαν τῇ βασιλίσσῃ· ἦλθεν ἀπόκρισις νὰ πάρουν τὴν καγκελλαρίαν του, καὶ τὸν διώρισε κατοικίαν ἔξω τοῦ Κριμίου εἰς τόπους της μὲ σιτηρέσια οὐκ ὀλίγα· δοὺς λοιπὸν τὴν καγκελλαρίαν του ἀνεχώρησεν εἰς τὸν διορισθέντα τόπον. Ἐκάθισεν ὁ Σαχὶν-Γκιράϊς πάλιν, ἀλλ' ἐκόπη τὸ νὰ στέλλῃ πλέον ἡ Πόρτα εἰς τὸν νέον χάνην σαΐταις, δοξάρι, σπαθὶ καὶ καλπάκι. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἀπὸ γράμματα τοῦ βεζίρη Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶ, προτροπῇ καὶ ἀδείᾳ τῆς Πόρτας ἐκινήθη κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του ὁ Παχαδοὺρ-Γκιράϊς· τὰ γράμματα εὑρέθησαν εἰς τὴν καγκελλαρίαν, ἀλλ' οἱ Μοσχόβοι τώρα τὸ ἀπεσιώπησαν, διατί ἡ Πόρτα πάντοτε ἔλεγε τῷ ἐλτζῇ τῶν Μοσχόβων ὅτι εἶναι χωρὶς τὴν εἴδησίν της τὸ κίνημα τοῦ Παχαδοὺρ-Γκιράϊ. Οἱ ἐντόπιοι ὁποῦ τὸν παρεκίνησαν ἐπαιδεύθησαν μὲ ἐξορίαν. Ὡς τόσον ἀναιμωτὶ ἐτελείωσαν οἱ Ῥοῦσσοι αὐτὸ τὸ μέγα ἔργον.

Δὲν ἔπαυεν ἐν τούτοις ἡ Πόρτα νὰ ἑτοιμάζῃ τὰ γαλιόνια της μὲ καλαφατίσματα· ἔπεμπεν εἰς τὰ κάστρα τοῦ Παραδουνάβου Νίστρου, καὶ Νίπρου μουχιμάτια πολέμου καὶ τόπια· ἠκολούθει νὰ κτίζῃ τὸ εἰς τὸ Ἰσμαὴλ κάστρον τὸ ὁποῖον γυρίζει ὑπὲρ τὰ εἴκοσι μίλια· ἔστειλε καὶ τὸν Πακὴ-ἀγᾶν πρώην τζαούσπασην νὰ κτίσῃ καστρίδιον ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ εἰς τὸ Τζιγκενὲ-ἰσκελεσί.

Τὸ Κρίμι μαζὴ μὲ τὴν νῆσον Ταμάνι περιέχει μίλια γερμανικὰ εἰς τετράγωνον 2,375, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ ἐπαρχία ἑνὸς ὁλοκλήρου σχεδὸν μεγάλου ῥηγάτου.

Ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης ἠθέλησε νὰ δώσῃ εἰς γυναῖκα τῷ υἱῷ του Κωνσταντίνῳ παρθένον τινὰ λίαν ὡραίαν Φαναριώτισσαν, εἰς ὃ συγκατένευε καὶ ἡ δόμνη του Αἰκατερίνη. Ἡ μήτηρ του Σμαράγδα δὲν τὸ ἔστερξε καὶ ἐπρόβαλε διὰ νύμφην τὴν κόρην τοῦ πεϊζαδὲ Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχη, ἑπταετῆ παιδίσκην. Ὁ δευτερογέννητος υἱός του Δημήτριος, ὑπερποθῶν καὐτὸς ἀγαγεῖν γυναῖκα καὶ εἰδὼς ὅτι πρὸ τοῦ ἀδελφοῦ του οὐ δυνατὸν τοῦτο γενέσθαι, ἔκλινεν εἰς σαρκικὰ πάθη· ἐν ταὐτῷ δὲ καὶ ὁ μείζων, συλλογιζόμενος ὅτι διὰ νὰ στεφανωθῇ τὴν ἀῤῥαβωνιαστικήν του πρέπει νὰ φυλάξῃ πέντε χρόνους, ἥψαντο ἀμφότεροι τῆς ἀσελγείας καὶ νύκτωρ ἐθάμιζον εἰς γυναῖκας· οἱ γονεῖς ταῦτα γνόντες ὑπεκρίνοντο μὲν ἀγνοεῖν, ἀλλὰ ἐπιπληκτικῶς ἐφέροντο πρὸς τοὺς νέους· ὅθεν ἐκεῖνοι ἔφυγον εἰς τὴν Οὐγγρίαν, κατὰ μῆνα Δεκέμβριον. Ἡ φυγὴ αὕτη ἔγινεν αἰτία νὰ ζητήσῃ ὁ αὐθέντης τὸ νὰ μαζιλευθῇ ἀπὸ τὴν ἡγεμονείαν διὰ νὰ παύσῃ τὴν συκοφαντίαν τῶν Τούρκων ὁποῦ ἔλεγον πῶς τοὺς ἐκατζίρδισεν αὐτὸς οἰκειοθελῶς διὰ νὰ φύγῃ καὶ αὐτός. Ἐξωδίασεν ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας πουγγείων, καὶ διὰ νὰ τοὺς φέρῃ ἀπὸ τὴν Γερμανίαν εἰς τὴν Πόλιν ἐξωδίασε πουγγεῖα ὑπὲρ τὰ 1,000· καὶ τούτων τῶν κακῶν αἴτιος ἡ μήτηρ του ὁποῦ ἐμπόδισε τοὺς ἐν καιρῷ ἀναγκαίους γάμους τοῦ μεγάλου πεϊζαδὲ, μεθ' οὓς ἤθελαν γένει ἀμέ-

σως καὶ οἱ γάμοι τοῦ δευτέρου, καὶ δὲν ἤθελεν ἀκολουθήσει τότε πλέον αὐτὴ ἡ φυγή.

Ἔτει σωτηρίῳ 1782.

Ἐμανζιλεύθη ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης διὰ τὴν φυγὴν τῶν υἱῶν του πέμψας εἰς τὴν Πόρταν τὴν παραίτησίν του λεγομένην ἰστιφᾶ· καὶ τῇ συνεργείᾳ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, γυναικαδέλφου τοῦ βεζίρη Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶ, ἔγινε Βλάχπεης τῇ ς' τοῦ Ἰανουαρίου ὁ Δραγομάνος τῆς Πόρτας Νικόλαος Καρατζᾶς, καὶ Δραγομάνος τῆς Πόρτας ἔγινεν ὁ ῥηθεὶς Μιχαὴλ Σοῦτζος. Ἔφθασε δὲ εἰς τὴν Πόλιν ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης Μαρτίου δ' καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὸν Κουρούτζεσμεν. Μόλις ἦλθον οἱ υἱοί του εἰς τὴν Πόλιν τὸν Ἀπρίλιον.

Πυρκαϊὰ εἰς τὰ Ψωμαθεῖα, Ἰουλίου τῇ ιέ· κατεκάησαν σπίτια ῥωμαίϊκα καὶ ἀρμένικα καὶ δύο ἐκκλησίαι· ἀλλ' ἡ τῶν Ἀρμενίων ἐκκλησία ἡ λεγομένη Σουλοὺ-μοναστηρὶ δὲν ἐκάη.

Μέλλωντας νὰ δοθῇ λουφὲς ὁ συνήθης τριμηνιαῖος τῶν γιαννιτζάρων, καὶ μὴν ἔχωντας ἄσπρα ὁ τεφτερδάρης, ἐζήτησεν ὁ βεζίρης παρὰ τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου βοεβόδα πουγγεῖα 300, ὑποσχόμενος νὰ πιασθοῦν εἰς λογαριασμὸν τοῦ τζαϊζὲ τῆς ἡγεμονείας ὁποῦ τὸν ὑπεσχέθη ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὸν δώσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν.

Πάλιν δεύτερον γιαγκίνι, Ἰουλίου τῇ κγ'· ἄρχισεν ἔσωθεν τοῦ Παλατᾶ καὶ ἀναβαίνωντας κατέκαυσεν ἕως εἰς τὸ Καρᾶ-γιουμρούκι καὶ Γενὶ-παχτζέ· κατεκάη οὖν καὶ ὁ μαχαλὲς Κεσμὲ-καγιᾶ καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἀρχιστρατήγου· κατεκάησαν δὲ σπίτια καὶ ἑβραΐϊκα καὶ ῥωμαΐϊκα καὶ ἀρμένικα ὑπέρπολλα, πολλὰ περισσότερα ὅμως ἦσαν τὰ κατακαέντα τούρκικα· παρίημι τὰ κατακαέντα πολυάριθμα ἐργαστήρια, τουρκικά τε καὶ χριστιανικά.

Δυσαρεστοῦνται οἱ δημόται κατὰ τοῦ βεζίρη καὶ κατὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Τζελεπῆ-ἀγᾶ. Ὅθεν τῇ νυκτὶ τῆς ἑνδεκάτης τοῦ Αὐγούστου, ξημερώνωντας Πέμπτη, βάνουν πάλιν κοντάκι εἰς τὸ Κιουτζοὺκ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ· προχωρεῖ οὖν ἡ πυρκαϊὰ καὶ κατακαίει καὶ τὸν μαχαλὲν ὅλον αὐτὸν καὶ τοὺς μαχαλᾶδες τοὺς περὶ τὸ Οὖν-καπάνι, Ζεϊρέκι, Βεφᾶ-μεϊδάνι, Τιργιακὴ-τζαρσισὶ, Σεχζαδέπαση, ἕως εἰς τὸ Μουρεχεπτζιλὲρ-καπισὶ, παλαιοὺς καὶ νέους ὀδᾶδες τῶν γιαννιτζάρων, Χασὰν-πασσᾶ-χάνι, Ἀγᾶ-καπισὶ, Μεβλεβιχανὲ, Κανταρτζῆδες, Τὸπ-καπισὶ, Ἀκ-σεράϊ, Σουλτὰν-Μεχμέτη, Ποζδουγὰν-κεμερὶ, τὸ ἔξω Γενίκαπι, Δαοὺτ-πασσᾶ-καπισὶ, εἰς τὰ Ὑψωμαθεῖα τὰ ἐναπολειφθέντα ἀπὸ τὴν πρώτην πυρκαϊὰν, Γεδί-Κουλὲ καὶ Σηλύβρι-καπουσὶ, καὶ ἀναμφιβόλως κατεκάη τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως καὶ ἔτι πρός.

Διὰ βασιλικῆς προσταγῆς ἀλλάζει ὁ βεζίρης τὸν κεχαγιάπεην Ἀτὶφ-ἐφενδιζαδὲν Ὀμὲρ-ἐφένδην, καὶ κάμνει κεχαγιᾶν τὸν τερσανᾶ-ἐμινὴ καί ποτε ἀμετζὴν Χαμὶτ-ἐφένδην, τῇ ιδ' τοῦ Αὐγούστου ὥρᾳ τῆς ἡμέρας τετάρτῃ, καὶ τῇ αὐτῇ εἰς τὰς ἓξ ὥρας, διὰ τὰ τρία μέγιστα γιαγκίνια ὁποῦ μὲ κον-

—1782

τάκια ἠκολούθησαν εἰς Ὑψωμαθεῖα, Παλατᾶν καὶ Κοτζᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ βεζίρης Ἰζὲτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Ῥούμελη-βαλισῆς χατζῆ Γεγὲν-Μεχμὲτ-πασσᾶς.

Τῇ κά Σεπτεμβρίου ὁ βεζίρης ἐξορίζει εἰς τὴν Ῥόδον τὸν Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην βοεβόδαν μαζὴ μὲ τοὺς δύο υἱούς του Κωνσταντῖνον καὶ Δημήτριον, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξορίζει εἰς τὴν Τένεδον τὸν Δραγομάνον Μιχαὴλ Σοῦτζον, διατὶ δὲν ἤξευρε γλώσσας τῆς Εὐρώπης, καὶ ἐβιάζετο ὁ ρεΐσης Χαϊρὴ-ἐφένδης εἰς τοὺς μουκαλεμέδες ὁποῦ πολλὰ συχνὰ ἐγίνοντο μὲ τὸν πρέσβυν τῆς Ῥουσσίας εἰς τὸ γιαλί του διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κριμίου νὰ μεταχειρίζεται ὡς δραγομάνον τῆς Πόρτας τὸν πρῶτον δραγομάνον τοῦ Μοσχόβου ἐλτζῆ Πιζάνην· καὶ μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐκείνου τῇ καταβολῇ τριακοσίων πουγγείων ἔγινε Δραγομάνος ὁ πεϊζαδὲς τοῦ Ἰωάννου-βοδα Μαυροκορδάτου Ἀλέξανδρος, ὁ καὶ γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ Ζαφείρᾳ τοῦ τανῦν ἡγεμονεύοντος Βλαχίας Νικολάου Καρατζᾶ.

Ἔγινε δὲ καὶ φερμάνι διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἑβραίου Καμόντε, δραγομάνου τῶν Ἐγγλέζων· ἀλλ' αὐτὸς λαβὼν εἴδησιν ἐκρύβη εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἐλτζῆ τῶν Νεμτζῶν, μὲ τὸ νὰ κατάγεται ἀπὸ τόπον τῆς Λεχίας, τὴν Καταπούτζιαν, τὴν ὁποίαν ὁρίζει τώρα ὁ ἰμπεράτωρ. Ἀπράκτησεν οὖν τὸ περάτι του τὸ ἐγγλέζικον· ἀλλ' ὁ ἐλτζῆς νέμτζος ἐμήνυσεν εἰς τὴν Πόρταν ζητῶν τὸ τί εἶναι τὸ σφάλμα τοῦ Ἑβραίου, διὰ νὰ τὸν παιδεύσῃ ἐκεῖνος ὡς ὑποχείριον τοῦ ἰμπεράτορος· ἀπεκρίθη ὅτι μὲ τὸ νὰ συμφύρεται εἰς ὑποθέσεις βασιλικὰς πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ τοὺς τόπους τῆς Τουρκίας καὶ νὰ πηγαίνῃ εἰς τοὺς τόπους τῆς Νεμτζίας· ὅθεν νηὸς ἐπιβὰς ἀνεχώρησε πανοικὶ διὰ τὸ Τριέστι.

Διὰ σκάνδαλα τοῦ τζαούσπαση Πακῆ-ἀγᾶ ἐξώρισεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Κῶν τὸν κεχαγιᾶ-κιατιπὴν Τζελεπὴ-ἐφένδην, ἄνδρα φρονιμώτατον καὶ γυναικάδελφον τοῦ φονευθέντος βεζίρη Μεχμὲτ-Ἐμὶν-πασσᾶ.

Τῇ γ' τοῦ Ὀκτωβρίου καρατομεῖ ὁ βεζίρης τὸν κάπηλαν Πάντζον διατί ἐπαινοῦσεν εἰς τοὺς ὀτζακλῆδες τὸν πρώην γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ Πεκὴρ-ἀγᾶν, ὄντα ἐξόριστον εἰς τὸ Ταχὶρ-δαγὶ, καὶ τοὺς παρεκίνει εἰς τὸ νὰ κατορθώσουν ἂν ἠμποροῦν τὸ νὰ ἀναλάβῃ πάλιν τὴν προτέραν ἀξίαν καὶ ὀφφίκιόν του.

Τῇ ιθ' τοῦ Δεκεμβρίου ἐξώσθη ὁ βεζίρης χατζῆ Γεγὲν-πασσᾶς, διορισθεὶς νὰ πηγαίνῃ πασσᾶς εἰς τὸ Βιδίνι, καὶ ἔγινε βεζίρης ὁ κεχαγιάπεης Χαλὶλ-Χαμὶτ-πασσᾶς, λεγόμενος πρότερον Χαμὶτ-ἐφένδης, ἦν γὰρ πατρίς του ἡ μητρόπολις τὸ Χαμὶτ-σαντζαΐ· ὁ βεζίρης ἀφ' ἑσπέρας ἐντυχὼν τῷ βασιλεῖ κατώρθωσε τὸ νὰ στείλῃ πασσᾶν εἰς τὸ Βιδίνι τὸν κεχαγιᾶν· παρὰ γυναικῶν τοῦ ἄνακτος μαθὼν τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν ὁ ζαρπαχανὲ-ἐμινὴς Μεχμὲτ-ἐφένδης, ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ κεχαγιάπεη Ἀπτοὺλ-Χαμὶδ-Χαλὶλ-ἐφένδη, καὶ δοὺς εἴδησιν τῷ πενθερῷ, κατώρθωσαν τὴν νύκτα τὸ νὰ μανζιλευθῇ ἔωθεν ὁ βεζίρης καὶ νὰ διορισθῇ Βίδιν-βαλισῆς, καὶ νὰ γένῃ βεζίρης ὁ κεχαγιάπεης· εἰς τὰ χαράγματα λοιπὸν ἦλθεν ὁ καπιτζιλὰρ-κεαγιασὴς καὶ τὸν ἐζήτησε τὴν βοῦλλαν, διὰ νὰ μὴν προφθάσῃ ἀφοῦ καλοξημερώσῃ καὶ κάμῃ τὸν κεχαγιᾶν Βίδιν-βαλισῆ. —

Ἔτει σωτηρίῳ 1783.

Τῇ έ τοῦ Ἰανουαρίου ἐξωρίσθη ἀπὸ τὴν Πόρταν ὁ Νικομηδείας Μελέτιος καὶ ὁ Προύσης Ἄνθιμος, καὶ τοὺς ἐπῆγαν τζαουσᾶδες εἰς τὰς ἐπαρχίας των· οἱ ὁρισμοὶ ἔγραφον νὰ μὴ περιέρχωνται, μόνον καθήμενοι εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ Προῦσαν νὰ μὴ ἐξέρχωνται ἔξω τῶν πολιτειῶν αὐτῶν· τῇ συγκατανεύσει τῶν δύο ἡγεμόνων τῆς Βλαχοπογδανίας ἐνηργήθη ἡ ἐξορία αὕτη διὰ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ καὶ ἀρχιερέων, ἐργοδιώκτου ὄντος τοῦ ῥηθέντος Δραγομάνου τῆς Πόρτας, ὅστις ἔδειξε μὲν ἔγγραφον διὰ τέσσαρας ἀρχιερεῖς, Νικομηδείας, Προύσης, Τορνόβου καὶ Χριστιανουπόλεως· οὔτινος ὄντος γνωτοῦ τῷ βεζίρῃ εἶπε τό, «μόνον οἱ δύο ἂς πηγαίνουν, Νικομηδείας καὶ Προύσης· » ἐξ αἰτίας οὖν τοῦ Χριστιανουπόλεως οὐκ ἀπῆλθε καὶ ὁ Τορνόβου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Καὶ τῇ ἡ τοῦ αὐτοῦ ἦλθε προσταγὴ ὅτι μὲ κοινὴν σύμπνοιαν καὶ ὁμόνοιαν τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων νὰ κινοῦνται καὶ νὰ θεωροῦνται αἱ ὑποθέσεις τοῦ πατριαρχείου καὶ τῶν ῥαγιάδων καὶ ὄχι κατὰ τὴν γνώμην καὶ θέλησίν τινος τῶν ἀρχιερέων. Ἔκαμαν μαγζάρι εὐχαριστοῦντες καὶ γράφοντες ὅτι, ἐπειδὴ καὶ ἐδιώχθη ὁ μουφσίτης θέλει φυλάττεται τὸ νιζάμι κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τοῦ κεσισχανέ. Ὁ βεζίρης ἀναγνοὺς τὸ ἐπουγιούρδισε καὶ ἔγινε κάϊδι εἰς τὸ διβὰν-καλέμι.

Τῇ ἡ Φεβρουαρίου ἔγινε τὸ ἰτλάκι καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα καὶ τοῦ Μιχαὴλ Σούτζου μὲ πληρωμὴν 150 πουγγείων.

Ἡ Ῥουσσία τῷδε τῷ ἔτει εἰς τρεῖς λιμένας, τοῦ Κρονστὰδ δηλαδή, τοῦ Ῥεβὲλ καὶ τοῦ Ἀζὸφ ἔχει καράβια τοῦ πολέμου 63, τὰ μὲν τρία μὲ τόπια 76, τὰ δὲ πέντε μὲ τόπια 70, τὰ δὲ ἑπτὰ μὲ τόπια 66, τὰ δὲ ἐννέα μὲ τόπια 64, τὰ δὲ τέσσαρα μὲ τόπια 50, ἄλλα τέσσαρα μὲ τόπια 40, τὰ δὲ δέκα μὲ τόπια 36, τὰ δὲ ἕνδεκα μὲ τόπια 32, τὰ δὲ δέκα μὲ τόπια 22.

Ὁ ἰμπεράτωρ κτίζωντας καστρίδιον εἰς τὰ σύνορά του παρὰ τῇ Πόσνᾳ, οἱ Ποσνάκοι γιουρδίσαντες εἰς τὴν οἰκοδομὴν ἐφόνευσαν τριακοσίους σχεδὸν ἀνθρώπους. Ἐζήτουν ἀπὸ τοὺς Ποσνάκους προεστῶτας τὸ νὰ παιδευθοῦν οἱ φονεῖς, ἀπεκρίθησαν πῶς ἔφυγον· ὅθεν ὁ ἰμπεράτωρ πέμψας στρατὸν ἐν τῇ Πόσνᾳ εἰς τὰ τριγυρινὰ μέρη τῆς οἰκοδομῆς του ἐφόνευσε τοὺς ἐντυχόντας σχεδὸν τριακοσίους. Οἱ Ποσνάκοι ζητήσαντες ἄδειαν νὰ πολεμήσουν τοὺς Νέμτζους δὲν εἰσηκούσθησαν, καὶ ὁ ἰμπεράτωρ ἐστερέωσε τὰ ἐκεῖσε σύνορά του ἀγαγὼν καὶ ἄλλον στρατὸν παρὰ τῇ Πόσνᾳ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Πόρτα ἰχτιατὲν ἑτοιμάζεται, καὶ ἔστειλε τὸν Τζελεπὴ-ἀγᾶν, γυναικάδελφον τοῦ Ἰζὲτ-πασσᾶ, νὰ ἑτοιμάσῃ παξιμάδι εἰς τὸ Νύσσι.

Ἐκαρατομήθη ἐμπρὸς εἰς τὸ Πάπι-Χουμαγιοὺν ὁ Ἑβραῖος ὁποὺ εἰς τὰς Σέῤῥας ἔκαμνε μυρία κακὰ μὲ τὸ μέσον τοῦ ἐκεῖσε ἀγιάνη, καὶ ἔστειλαν ἄνθρωπον νὰ δημεύσῃ τὰ ἐκεῖσε πράγματά του· συνεποσώθη μὲ νάκτι ἡ ποσότης ὅλη πουγγεῖα πεντακόσια.

Ἐπιάσθησαν γράμματα τοῦ Νικομηδείας εἰς τὸν διάκονόν του Μεθόδιον,

δι' ὧν κατελάλει καὶ πατριάρχου καὶ ἄλλων τινῶν καὶ ἐζήτει τὸ ἰτλάκι του. Ὅθεν μὲ μαγζάρι τὸν ἐξώρισαν εἰς τὸ Σινᾶ, καὶ Ἰουνίου δ' ἔφθασεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ προσκολληθεὶς τῷ Μαχμούτ-πεῃ παρέβη τὴν βασιλικὴν προσταγὴν καὶ δὲν ἐπῆγεν εἰς τὸ Σινᾶ, ἀλλ' ἔμεινεν εἰς τὸ Πολάκο τοῦ Μισιρίου· ὅθεν καθῃρέθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἔγινε Νικομηδείας ὁ Βιζύης.

Θανόντος τοῦ Μιτυλήνης μετετέθη ὁ Χριστιανουπόλεως Ἱερεμίας.

Μὲ προσωπικὴν παραίτησιν τοῦ Νικαίας Ἀνθίμου εἰς τὸν Κορίνθου μετετέθη εἰς τὴν Νίκαιαν ὁ Κορίνθου, καὶ εἰς τὴν Κόρινθον προεβιβάσθη ὁ δευτερεύων τοῦ πατριάρχου.

Ἀπὸ μόνον τὸ ἀρχιδουκάτον τῆς Ἀούστριας, ἐπισκόπους δηλαδὴ καὶ μοναστήριά του εἶχεν ὁ πάπας τὸν κάθε χρόνον εἰσόδημα κύριον φλουρίνια τῆς Φράντζας 876,947· τὰ ὁποῖα τοῦ τὰ ὑστέρησεν ὅλα ὁ νέος ἰμπεράτωρ Ἰωσήφ, καὶ δὲν παίρνει τι ἄλλο τὸν χρόνον εἰμὴ διὰ τὴν ἔκδοσιν ὁποῦ δίδει διὰ νὰ χειροτονηθῇ νέος ἐπίσκοπος εἰς τὸν τόπον τοῦ θανόντος, τὸ ὁποῖον εἰσόδημα δὲν περιείχετο εἰς τὴν ἄνω ποσότητα· δὲν παίρνει ὅμως τώρα πολλὰ διὰ τὴν ἔκδοσιν ὡς τὸ πρότερον.

Γαλιόνια 25 ἁρμάτωσαν οἱ Τοῦρκοι καὶ ἔστειλαν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν· ἔστειλαν τόπια πολλὰ εἰς ὅλα τὰ κάστρη τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ Παραδουνάβου, καὶ παλγεμέζια εἰς τὰ κάστρη τοῦ Μπογαζίου, ἔστειλαν καὶ ὑδριώτικα 25 ἀχθοφοροῦντα τὸν ἀναγκαῖον ζαχιρὲν καὶ ἄλλα χρειώδη· ὁ καπετὰν-πασσᾶς ναυπηγεῖ 40 πλευσίματα κατὰ τὸ σέκλι τῶν ὑδριωτικῶν καραβίων· κτίζουν δάρ-άγατζή εἰς τὸ Τζιγκενὲ-ίσκελεσὶ καὶ κάστρον εἰς τὴν Μεσημβρίαν.

Διὰ συγχύσεις ὁποῦ ἀκολουθοῦν εἰς τὸ Κρίμι καὶ Ταμάνι ἐξεδόθη ἐκ μέρους τῆς βασιλίσσης τόσον εἰς τὸ Κρίμι ὅσον καὶ εἰς τὸ Ταμάνι καὶ Κουπάνι τὸ ἑξῆς μανιφέστον, δηλοποιοῦν ὅτι κατέταξεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν παλαιῶν της ἐπαρχιῶν τὸ Κρίμι, τὴν νῆσον τοῦ Ταμάνι καὶ τὸ Κουπάνι.

« Ἡμεῖς Αἰκατερίνη Β', θείῳ ἐλέει ἰμπερατόρισσα καὶ αὐτοκρατόρισσα ὅ-
» λων τῶν Ῥουσσιῶν, » καὶ τὰ ἑξῆς.

« Ὁ τελευταῖος πόλεμος κατὰ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας μὲ τὸ νὰ ἐ-
» συντροφεύθη μὲ ἀξιόλογα ἀποτελέσματα Μᾶς ἔκαμε βέβαια νὰ ἔχωμεν
» μεγάλον δίκαιον διὰ νὰ ἑνώσωμεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς βασιλείας Μας
» τὸ Κρίμι τὸ ὁποῖον ὡρίζαμεν. Ἡμεῖς ὡς τόσον δὲν ἐδυσκολεύθημεν εἰς τὸ
» νὰ τὸ θυσιάσωμεν, μαζὴ μὲ τόσα ἄλλα ἀποκτήματά Μας, εἰς τὴν θερμὴν
» ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ θεμελιώσωμεν τὴν κοινὴν γαλήνην καὶ νὰ βεβαιώσωμεν
» τὴν καλὴν ἀναστροφὴν καὶ φιλίαν μεταξὺ τῆς βασιλείας Μας καὶ τῆς ὀ-
» θωμανικῆς Πόρτας. Αὐτὴ ἡ αἰτία Μᾶς παρεκίνησε νὰ συμφωνήσωμεν τὴν
» ἐλευθερίαν καὶ τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων ὁποῦ Ἡμεῖς ὑπετάξαμεν μὲ
» τὰ ἅρματά Μας, ἐλπίζοντες νὰ ἀπομακρύνωμεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον κάθε
» αἰτίαν διαφωνίας καὶ ψυχρότητος μεταξὺ τῆς Ῥουσσίας καὶ τῆς ὀθωμα-
» νικῆς Πόρτας, ὁποῦ πολλὰ συχνὰ καταντοῦσαν εἰς αὐτὰ τὰ ἄτοπα ἀπὸ
» τὸν τρόπον τῆς διοικήσεως ὁποῦ ἦτον τότε εἰς τοὺς Ταρτάρους. »

« Ὅσον μεγάλα καὶ ἂν ἦτον τὰ θύματά Μας καὶ αἱ μέριμναί Μας διὰ
» νὰ ἐπικυρωθοῦν αὐταὶ αἱ ἐλπίδες, εὐθὺς καὶ μὲ πολλήν Μας δυσαρέσκειαν
» κατήντησαν νὰ δοκιμάσουν χαλασμοὺς πολλούς. Τὸ φυσικὸν φιλοτάραχον
» τῶν Ταρτάρων, διερεθιζόμενον ἀπὸ ἑρμηνείας τῶν ὁποίων Ἡμεῖς δὲν ἀ-
» γνοοῦμεν τὴν πηγήν, τοὺς ἔκαμεν εὐκόλως νὰ πέσουν εἰς μίαν παγίδα
» στημένην ἀπὸ ξένα χέρια, ὁποῦ ἔσπειρεν ἀναμεταξύ τους τὴν ταραχὴν καὶ
» τὴν σύγχησιν, εἰς τέτοιον βαθμὸν ὁποῦ νὰ καταντήσουν νὰ ἐργάζωνται
» διὰ τὴν ἀδυναμίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν διὰ τὸν ὁλοτελῆ ἀφανισμὸν μιᾶς οἰ-
» κοδομῆς ὁποῦ αἱ ἀγαθοποιαί Μας μέριμναι εἶχαν ἐγείρει διὰ τὴν εὐτυχίαν
» αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, προνοηθεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ αὐτόνομον ὑποκάτω
» εἰς τὴν ἐξουσίαν ἑνὸς προεστῶτος ἐκλελεγμένου ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους·
» ὁ χάνης τους μόλις ἐθεμελιώθη κατὰ τοῦτον τὸν νέον τρόπον τῆς διοι-
» κήσεως, ὁποῦ εὐθὺς εἶδε τὸν ἑαυτόν του ὑστερημένον ἀπὸ κάθε ἐξουσίαν,
» καὶ βεβιασμένον προσέτι καταλιπεῖν τὴν πατρίδα διὰ νὰ δώσῃ τόπον εἰς
» ἕνα ἐπιβάτην, ὁποῦ ἤθελε νὰ ὑποτάξῃ ἐκ δευτέρου τοὺς Ταρτάρους εἰς τὸν
» ζυγὸν ἑνὸς δεσποτισμοῦ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἡ εὐεργεσία Μας τοὺς εἶχεν ἐλευ-
» θερώσει· τὸ περισσότερον μέρος αὐτῶν, τόσον τυφλῶν ὅσον καὶ ἀμαθῶν,
» ὑπετάγη εἰς αὐτὸν τὸν ἐπιβάτην· οἱ ἄλλοι, ἀδυνατοῦντες εἰς τὸ νὰ τὸν
» ἐναντιωθοῦν, ἤθελαν δεχθεῖ ἀναμφιβόλως τὸν ζυγόν, καὶ Ἡμεῖς μὲ αὐ-
» τὸν τὸν τρόπον ἠθέλαμεν χάσει ἀναμφιβόλως τὸν καρπὸν τῆς νίκης Μας
» καὶ τὴν καθαυτὸ ζημίαν τῶν θυμάτων τὰ ὁποῖα ἐκάμαμεν εἰς τὴν τε-
» λευταίαν εἰρήνην, ἂν Ἡμεῖς ἀμέσως εὐθὺς δὲν ἠθέλαμεν ὑπερασπισθεῖ ἐ-
» κείνους τοὺς Ταρτάρους ὁποῦ ἔχοντας ὀρθὸν σκοπὸν καὶ κριτήριον ἐπρο-
» τιμοῦσαν τὰς γλυκύτητας τῆς νέας διοικήσεως αὐτῆς καὶ ἀνεστέναζον
» διατὶ ἐβιάζοντο νὰ ὑποταχθοῦν εἰς τὸν ἐπιβάτην ὁποῦ ἐδίωξε τὸν νόμι-
» μον χάνην τους. Διαφενδεύωντάς τους δραστηρίως τοὺς ἐδώκαμεν δύνα-
» μιν καὶ τρόπον τοῦ νὰ ἐκλέξουν ἕνα νέον χάνην εἰς τὸν τόπον τοῦ Δε-
» βλὲτ-Γκιράϊ καὶ νὰ θεμελιώσουν μίαν διοίκησιν ἀνάλογον εἰς αὐτὴν τὴν κα-
» τάστασιν τῶν πραγμάτων· διὰ νὰ ἀποκτηθῇ αὐτὸ τὸ καλὸν ἐκινήθησαν
» τὰ στρατεύματά Μας, καὶ ἓν μέρος ἱκανὸν προσετάγη, μὲ ὅλην τὴν δρι-
» μύτητα τοῦ χειμῶνος, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ Κρίμι, ὅπου ἐτρέφετο μὲ τὰ ἔ-
» ξοδά Μας, καὶ ἦτον ὑπόχρεων νὰ γυμνάζῃ τὴν δύναμιν τῶν ἁρμάτων
» Μας διὰ τὴν διατήρησιν αὐτοῦ τοῦ καλοῦ ἔργου, τοῦ νὰ ἑνώσουν ἐκείνους
» τοὺς Ταρτάρους ὁποῦ ἀπηλλοτριώθησαν μὲ τὴν ἀποστασίαν τους. »

« Τὸ κοινὸν ἠξεύρει πῶς ὀλίγον ἔλειψε τότε νὰ χαλασθῇ ἡ εἰρήνη μεταξὺ
» Ῥουσσίας καὶ Πόρτας, ἀλλὰ δόξα τῇ θείᾳ βοηθείᾳ Ἡμεῖς διετάξαμεν τὰ
» πράγματα εἰς τέτοιον τρόπον, ὁποῦ ἡ Πόρτα ἐκ δευτέρου ἐδέχθη τὸ αὐ-
» τόνομον τῶν Ταρτάρων καὶ τὴν νομιμότητα τῆς ἐκλογῆς τοῦ Σαχὶν-Γκι-
» ράϊ, νομίμου ἡγεμόνος των. Μὲ ὅλα τὰ προῤῥηθέντα ἄτοπα ὁποῦ Ἡμεῖς
» πολὺν καιρὸν ὑπεφέραμεν, καὶ ἐλπίζοντες νὰ θεμελιώσωμεν τὴν ἀναγκαίαν
» γαλήνην εἰς τὸ κέρδος καὶ διαφύλαξιν τοῦ καλοῦ γειτονικοῦ μὲ τὴν ὀ-
» θωμανικὴν βασιλείαν, Ἡμεῖς ἐκάμαμεν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κριμίου κατὰ
» τὴν δύναμιν καὶ σημαινόμενον τῶν συμφωνιῶν, ὡσὰν ἕνα τόπον αὐτόνο-

» μον καὶ ἐλεύθερον, στοχαζόμενοι μόνον νὰ καταπαύσωμεν τὰς ταραχὰς
» καὶ νὰ τὰς εἰρηνοποιήσωμεν, ἡ ἀγάπη Μας διὰ τὴν εἰρήνην κάμνοντάς
» Μας νὰ εὕρωμεν εἰς αὐτὴν τὴν διαγωγὴν μίαν ἀμοιβὴν ἱκανὴν τῶν πολ-
» λῶν ἐξόδων ὁποῦ ἐκείνη ἀπαιτοῦσε. Ἀμὴ Ἡμεῖς δὲν ἠργήσαμεν νὰ ἀπα-
» τηθῶμεν διὰ αὐτὸ μὲ τὴν νέαν ἀποστασίαν προξενηθεῖσαν εἰς τὸ Κρίμι
» τὸν τελευταῖον χρόνον, τῆς ὁποίας αἱ παρακινήσεις κατήγοντο πάντοτε
» παρὰ τῆς αὐτῆς πηγῆς. Ὅθεν ἐβιάσθημεν νὰ προστρέξωμεν πάλιν ἐκ δευ-
» τέρου εἰς ὅπλα καὶ νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς τὸ Κρίμι καὶ εἰς τὸ Κουπάνι στρα-
» τεύματα, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία ἦτον ἄφευκτος διὰ νὰ διαφυλάξωμεν
» τὴν γαλήνην καὶ τὴν εὐταξίαν εἰς τὰς γειτονικὰς ἐπαρχίας.»

« Μία λυπηρὰ δοκιμὴ Μᾶς ἀποδείχνει φανερὰ καθ' ἡμέραν τὸ ὅτι ἂν ἡ
» κυριαρχία τῆς Πόρτας εἰς τὸ Κρίμι ἦτον μία πηγὴ παντοτινὴ διαφωνίας
» μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν Μας, τὸ αὐτόνομον τῶν Ταρτάρων Μᾶς βάνει
» εἰς ἐξετάσεις πολυαρίθμους καὶ ἀναγκαίας, ὡσὰν ὁποῦ ἡ διεξοδικὴ δου-
» λεία εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἔθνος αὐτὸ ἐσυνείθισε ἔκαμε τὸ περισσότερον μέρος
» τῶν ἀτόμων του ἀνεπιτήδειον εἰς τὸ νὰ προτιμήσῃ τὰ κέρδη τῆς νέας κα-
» ταστάσεως ὁποῦ τοὺς προξενεῖ τὸ αὐτόνομον τὸ ὁποῖον Ἡμεῖς ἐπεμελή-
» θημεν νὰ τοὺς τὸ προμηθεύσωμεν, καὶ αὐτὸ, βιάζωντάς Μας πάντοτε νὰ
» εἴμεθα ἁρματωμένοι, Μᾶς προξενεῖ ὄχι μόνον μεγάλα ἔξοδα ἀλλὰ νὰ ἔ-
» χωμεν καὶ τὰ στρατεύματά Μας εἰς ἀφεύκτους καὶ παντοτινοὺς κόπους.
» Αἱ μέριμναι ὁποῦ μετεχειρίσθησαν αὐτὰ διὰ νὰ σβύσουν τὴν φλόγα τῆς
» διαφωνίας βοηθῶντας τοὺς καλοήθεις Ταρτάρους, τὰ ἐβίασαν νὰ κινηθοῦν
» κατὰ τῶν ἀποστατῶν καὶ κακοήθων Ταρτάρων, τοὺς ὁποίους Ἡμεῖς δὲν
» τοὺς ἐπαιδεύσαμεν, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν καὶ αὐτὴν τὴν σκιὰν μιᾶς πρά-
» ξεως δεσποτισμοῦ, τόσον πολὺν καιρὸν ὅσον εἴχομεν τὴν παραμικρὰν ἐλ-
» πίδα νὰ θεμελιώσωμεν τὴν εὐταξίαν καὶ νὰ ἐμποδίσωμεν μὲ αὐτὸν τὸν
» τρόπον ἀπὸ τὸ νὰ μὴ βλαφθοῦν οἱ οὐσιώδεις σκοποὶ τῆς βασιλείας Μας.
» Μὲ μεγάλην Μας ὅμως λύπην ὅλα αὐτὰ τὰ κινήματα τῆς φιλανθρωπίας
» Μας δὲν ἔλαμαν ἄλλο παρὰ νὰ Μᾶς προξενήσουν ζημίας καὶ βλάβας, τό-
» σον πολλὰ αἰσθητικὰς εἰς τὴν καρδίαν Μας ὅσον ἔβλαπτον τοὺς ὑποχει-
» ρίους Μας. Τὸ χάσιμον τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὑπὲρ πᾶσαν τιμήν· ἡμεῖς
» δὲν τὸ ἀπαριθμοῦμεν· τὸ δὲ τῶν χρημάτων, μετὰ τοὺς λογαριασμοὺς
» τοὺς πλέον μετρίους, συμποσοῦται εἰς δώδεκα μιλλιούνια. Εἰς αὐτὰ τὰ
» περιστατικὰ ἠνώθη ἄλλο ἓν μεγαλητέρου στοχασμοῦ, καὶ ὁποῦ ἔχει κακὰ
» συμπεράσματα· μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ Πόρτα ἄρχισε νὰ οἰκειοποιῆται
» τὴν γύμνασιν τῆς πληρεξουσιότητος εἰς τοὺς τόπους τῶν Ταρτάρων, στέλ-
» λωντας μὲ ἕνα ὀρτᾶν ἕνα ὀφφικιάλιον εἰς τὸ Ταμάνι, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε
» νὰ καρατομήσῃ παῤῥησίᾳ τὸν ὀφφικιάλιον ὁποῦ ἔστειλεν ὁ χάνης Σαχὶν-
» Γκιράῒς μόνον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διὰ ποίαν αἰτίαν ἦλθεν εἰς τὸ Ταμάνι.
» Ἡ μιαιφονία αὕτη δείκνυσιν ἐναργῶς ποίας φύσεως εἶναι ἡ ἀποστολὴ αὐ-
» τοῦ τοῦ προεστῶτος τοῦ ὀρτᾶ, ὁποῦ δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ δηλοποιήσῃ εἰς
» τοὺς κατοικητὰς τοῦ Ταμανίου πῶς τοὺς ἔχει ὡς ὑποχειρίους τῆς Πόρ-
» τας. Αὐτὸ τὸ ἀνέλπιστον κίνημα ἀποδείχνωντάς Μας τὸ ἀνωφελὲς τῶν

» θυμάτων όπου εκάμαμεν εις την τελευταίαν ειρήνην αφανίζει ακολούθως
» και τας επιμελείας όπου εκάμαμεν με σκοπόν του να θεμελιώσωμεν στα-
» θερώς την ελευθερίαν και το αυτόνομον των Ταρτάρων, και Μας δίδει ἐ-
» ξουσίαν ικανώς να οικειοποιηθώμεν εκ δευτέρου τα δίκαια όπου απεκτή-
» σαμεν με τας νίκας Μας, μάλιστα όπου μόνον αυτό το μέσον έμεινε διά
» να βεβαιώσωμεν μίαν ειρήνην σταθεράν και αιώνιον μεταξύ των δύο βα-
» σιλειών. Όθεν επιθυμώντας ειλικρινώς το να βεβαιώσωμεν και να δια-
» φυλάξωμεν την τελευταίαν ειρήνην συμφωνηθείσαν με την Πόρταν απο-
» φεύγωντας τας παντοτινάς ταραχάς όπου επιφέρουν αι υποθέσεις του Κρι-
» μίου, το προς Ἡμᾶς χρέος και ἡ διαφύλαξις της ασφαλείας της βασι-
» λείας Μας απαιτούσι το να αποφασίσωμεν να τελειώσωμεν διά πάντα ὅ-
» λας τας ταραχάς του Κριμίου· και δι' αυτό το τέλος Ἡμεῖς ενώνομεν εις
» το βασίλειόν Μας την Ταυρικήν Χερσόνησον, την νήσον Ταμάνι και όλον
» το Κουπάνι, ωσάν μίαν δικαίαν αμοιβήν δι' εκείνα όπου εχάσαμεν και
» των εξόδων όπου εβιάσθημεν να κάμωμεν διά την ειρήνην και την ευτυ-
» χίαν αυτών των τόπων.»

«Όθεν δηλοποιούμεν εις τους κατοικητάς αυτών των μερών με αυτό το
» μανιφέστον πως τοιαύτη είναι ἡ βασιλική Μας θέλησις. Τους υποσχόμε-
» θα εκ μέρους Μας και εκ μέρους των διαδόχων του βασιλικού θρόνου της
» Ρουσσίας πως ευμενώς θέλουν ζῇ παρομοίως με τους παλαιούς Μας υπο-
» χειρίους, και πως έχωντάς τους υποκάτω εις την υψηλήν υπεράσπισίν Μας
» θέλομεν διαφενδεύσει κατά πάντων τα υποκείμενά τους, τα υπάρχοντά
» τους, τους ναούς και την θρησκείαν όπου έχουν, και θέλουν φυλάττει την
» ελευθερίαν εις την γύμνασιν της θρησκείας τους και των εθίμων τους χω-
» ρίς καμμίαν εξαίρεσιν, και πως όχι μόνον το έθνος ολόκληρον αλλά και
» ξεχωριστά κάθε άτομον θέλει μετέχει όλα τα κέρδη και προνόμια ὁ-
» πού έχουν οι παλαιοί Μας υποχείριοι· ελπίζωντας και Ἡμεῖς από την
» ευγνωμοσύνην των νέων υποχειρίων Μας όπου δι' αυτάς τας ευεργεσίας
» Μας θέλουν αισθανθεί το όφελος και την τιμήν αυτής της ευτυχούς με-
» ταβολής όπου τους κάμει να περάσουν από μίαν σπαμωδικήν κατάστασιν
» ταραχών και διαφωνιών εις μίαν ολόκληρον ασφάλειαν και εντελή γα-
» λήνην υποκάτω εις την υπεράσπισιν των νόμων, και βιάζοντες τον εαυ-
» τόν τους να μιμηθούν την υποταγήν, τον ζήλον και το πιστόν εκείνων ὁ-
» πού έχουν την ευτυχίαν να ζούν προ πολλού υποκάτω εις την εξουσίαν
» Μας, θέλουν γενούν άξιοι της βασιλικής Μας χάριτος, ευεργεσίας και ὑ-
» περασπίσεως. »

» Ἐξεδόθη εν τῇ βασιλευούσῃ Ἡμῶν Πετερπούργῳ, Ἀπριλίου ή του ἔ-
» τους **1783**, και της βασιλείας Μας κα΄. »

« Αυτή ἡ διά το Κρίμι απόφασις άγκαλά και να έγινε τῷ έτει **1779**,
» τώρα όμως εκοινολογήθη δημοσίως.

Τα κακά όπου έγιναν εις το Ταμάνι ήτον από άνθρωπον του Χασάν-
πασσά καπιτάνι-δεργιά, προστατεύοντος τον ορτάν εκείνον· όθεν έχασε
την υπόληψίν του από τους ρετζάληδες και βεζίρην και ουλεμάδες, μάλι-

στα διὰ τὰ μάταια καὶ ὑπέρπολλα ἔξοδα τῶν ἀνωφελῶν αὐτῶν ἑτοιμασιῶν, καταβοῶντος κατ' αὐτοῦ περὶ τούτων καὶ τοῦ Χασὰν-ἐφένδη τερσανᾶ-ἐμινή.

Ἐμανζιλεύθη ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας Νικόλαος ὁ Καρατζᾶς, καὶ ἔγινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐλθὼν πρώην Δραγομάνος Μιχαὴλ Δράκου Σοῦτζος, Ἰουλίου ά, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ. Αἱ γαζέται τῆς Λέϊδας, τῆς Βιέννης καὶ τῆς Κολωνίας οὕτως ἔγραψαν τότε περὶ αὐτοῦ : « Ἔγινεν ἀντ' αὐτοῦ ὁ » Δράκος,πρώην Δραγομάνος τῆς Πόρτας, μετὰ τρεῖς μῆνας ἀφοῦ ἦλθεν ἀπὸ » τὴν ἐξορίαν. Ἐθαύμασαν ὅλοι εἰς αὐτὸν τὸν προβιβασμόν· ἡ φαμήλια τοῦ » Δράκου, δύο ἀδελφοὶ τοῦ νέου ἡγεμόνος, ὁ εἷς κρεμασθεὶς καὶ ὁ ἄλλος κα- » ρατομηθεὶς, βασιλικῇ ποινῇ τὸ ζῆν ἐξεμέτρησαν. Ὁ Δράκος ἔχει ἕνα φίλον » διωρισμένον εἰς τὰ ἄσπρα τοῦ βασιλέως, ὀναμαζόμενον Πετράκην Ζαρπ- » χανελήν· εἶναι πλούσιος καὶ ἀκολούθως δυνατὸς κατὰ τὴν εὔνοιαν τῶν » προϋχόντων· ἔχει καὶ τὴν εὔνοιαν αὐτὸς τοῦ βεζίρη, εἰς τρόπον ὁποῦ τὴν » σήμερον εἶναι ἡ ὁδὸς τῶν χαρίτων τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας. Ἔλαβεν » ὁ βεζίρης παρὰ τοῦ νέου ἡγεμόνος πουγγεῖα πλείω τῶν 300· ἰδοὺ μὲ » ποίαν τιμὴν ἐδόθη αὐτὴ ἡ ἡγεμονεία. . . . . »

Διὰ παρακλήσεως τοῦ νέου ἡγεμόνος Μιχαὴλ Σούτζου ἔφερεν ἡ σύνοδος τὸν Μελέτιον πρώην Νικομηδείας νὰ κάθηται εἰς τὴν Χίον. Ἀφοῦ ἦλθε τὸν προέβαλον νὰ δώσῃ τὴν παραίτησίν του, καὶ νὰ τὸν στείλουν εὐθὺς τὴν ἀθώωσίν του, καὶ νὰ τὸν διορίσουν σιτηρέσιον 4 πουγγεῖα τὸν χρόνον, καὶ νὰ τὸν βοηθοῦν καὶ τὰ τζιράκια του, Ἀδριανουπόλεως δηλαδὴ, Φιλιππουπόλεως καὶ Προύσης· ἐπραγματεύετο αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις χωρὶς νὰ τελειώσῃ ἐπὶ πολύ.

Παρῃτήθη ὁ Σαχὶν-Γκιράϊς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Πετερποῦργον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐχρεώστει τοῖς Μοσχόβοις 12 μιλλιούνια ῥούβλια, διώρισαν οἱ Ῥοῦσσοι κομανδάντε διὰ νὰ συναθροίσῃ ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά του τὴν ποσότητα τῶν ἄσπρων αὐτῶν.

Εἶχε σπείρει σιτάρι πολὺ ὁ Καρατζᾶς, τιμῆς πουγγείων σχεδὸν εἴκοσι· ἐζήτει νὰ τὸ κρατήσῃ ὁ νέος αὐθέντης Μιχαὴλ Σοῦτζος· ὅθεν ἐπῆγαν εἰς τὸν τεφτερδάρην οἱ καπικεχαγιᾶδες τοῦ πρώην ἡγεμόνος καὶ τοῦ τωρινοῦ, ὅστις ἔδωκεν ἰλάμι ὅτι μόνον 20 πουγγεῖα νὰ δώσῃ ὁ νέος τῷ πρώην διὰ τιμὴν τοῦ σπόρου, καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ καρποῦ νὰ εἶναι τῶν πτωχῶν ὁποῦ τὸ ἔσπειραν· εἰπὼν δε ὁ πρώην ὅτι οὔτε κόκκον δὲν δίδει τοῖς πτωχοῖς, μόνον πρέπει νὰ τὸ κρατήσῃ ὡς κέρδος του, ὁ βεζίρης εἶπε νὰ κρίνῃ τὴν ὑπόθεσιν ὡς πρακτικὸς ὁ πρώην αὐθέντης Μολδαβίας Κωνσταντῖνος ὁ Μουρούζης· ἐπῆγαν λοιπὸν εἰς τὸν Κωσταντῖνον βοεβόδα ὁ αὐθέντης Νικόλαος Καρατζᾶς καὶ οἱ καπικεχαγιᾶδες τοῦ ἡγεμόνος Μιχαὴλ Σούτζου· ἕως τὰς ἑπτὰ ὥρας τῆς νυκτὸς τοὺς ἔκρινεν ὁ Κωνσταντὶν βοεβόδας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ πάρῃ ὁ Καρατζᾶς σιτάρι 80 πουγγείων· ἔκαμε τακρίρι περὶ τούτου, ἤτοι γράμμα εἰδήσεως καὶ ἀναφορὰν, καὶ ὁ βεζίρης ἐδέχθη καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασίν του.

Ἐβεβαιώθη ἡ εἰρήνη μεταξὺ Τούρκων καὶ Ῥούσσων, καὶ ἐδόθη τὸ Κρίμι

ὅλον, τὸ Ταμάνι καὶ Κουπάνι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥούσσων, καθὼς εἶναι καὶ αἱ ἄλλαι τους ἀνέκαθεν παλαιαὶ ἐπαρχίαι, κατὰ τὸ προῤῥηθέν μοι μανιφέστον τὸ ἐκδοθὲν, οὕτω θέλοντος καὶ κρίνοντος τοῦ σουλτάνου Ἀπτοὺλ-Χαμίτη διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν μετὰ τῶν Ῥούσσων πόλεμον, καὶ ἐνεργοῦντος τοῦ βεζίρη ταῦτα μὲ δυσαρέσκειαν διὰ τὴν τοῦ πλήθους κατηγορίαν. Εἰς αὐτὴν τὴν συμφωνίαν προσετέθησαν καὶ ἄλλα ἄρθρα διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ ἐμπορίαν τῶν Ῥούσσων εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἔγινεν ὁ μουχαλεμὲς εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-Καβάκι. Διὰ τὴν πληρεξουσιότητα καὶ κυριαρχίαν Κριμίου, Ταμανίου καὶ Κουπανίου ἡ ἔγγραφος συμφωνία ὁποῦ ἐναλλὰξ ἔγινε καὶ ἐδόθη μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν περιέχει τὸ, ἂν ἡ Μοσχοβία κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν ὁ ἰμπεράτωρ τῆς Γερμανίας νὰ εἶναι πάντη ἀδιάφορος· εἰ δὲ καὶ κινήσουν οἱ Ὀθωμανοὶ πόλεμον κατὰ τῆς Ῥουσσίας νὰ ἔχῃ νὰ πληρώνῃ ὁ βασιλεὺς τῆς Φράντζας τὴν Ῥουσσίαν 70 χιλιάδας πουγγεῖα, καὶ ὁ ἰμπεράτωρ νὰ ἔχῃ νὰ τὴν συμμαχῇ καὶ μὲ στράτευμα καὶ μὲ ἄσπρα, ὀ φ φ ε ν σ ί β ε καὶ δ ε φ ε ν σ ί β ε, ἤτοι νὰ κινηθῇ καὶ μόνος εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Ὀθωμανῶν, ἕως οὗ ἤθελε παραταθεῖ ὁ πόλεμος καὶ ἕως οὗ νὰ τελειώσῃ ἡ ἀγάπη μεταξύ τους· καὶ ὁ ἐλτζῆς ὁ νέμτζος ὁ εἰς τὴν Πόλιν νὰ ἔχῃ χρέος ἄφευκτον νὰ ὑπερασπισθῇ ὅλους τοὺς δούλους καὶ ἐκκρεμεῖς τῶν Μοσχόβων, νὰ δεφενδεύσῃ τοὺς πραγματευτὰς καὶ νὰ περιλάβῃ ὅλην τὴν πραγματείαν καὶ περιουσίαν τους εἰς τὴν μέριμναν καὶ ζ ά π τ ι του διὰ νὰ μὴν χαθῇ τίποτες, καὶ νὰ περιλάβῃ καὶ ὅλα τὰ καράβια, καὶ ῥούσσικα καὶ ἄλλα ὁποῦ ἐταξείδευαν μὲ παντιέραν μοσχόβικην, καὶ ὄχι μόνον ταῖς σκάφαις ἀλλὰ μὲ ὅλα τὰ χρειώδη των. Εἶναι ὑπογεγραμμένοι εἰς αὐτὴν τὴν συμφωνίαν καὶ βασιλεὺς καὶ ὅλοι οἱ προμνησθέντες ῥετζάληδες.

Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον διωρίσθη καὶ κόνσολος τοῦ ἰμπεράτορος εἴς τε Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν, καὶ ἐδόθη ἄδεια τῷ ἰμπεράτορι νὰ πραγματεύωνται καὶ νὰ ταξειδεύωσι τὰ καράβια του καὶ εἰς τὸν Δούναβιν, Εὔξεινον πόντον καὶ Μεσόγειον θάλασσαν. Τῶν δὲ Μοσχόβων οἱ κόνσολοι εἰς Σμύρνην, Θεσσαλονίκην, Αἰγαῖον πέλαγος, Κρήτην, Κύπρον, Βλαχίαν καὶ Μολδαβίαν εἶχαν διορισθεῖ πρὸ μηνῶν.

Οἱ Κύπριοι ζημιούμενοι πολλὰ ἀπὸ τὸν μουχασίλην τους Γὲκ-Τζεσὶμ-Πακὴ-ἀγᾶν, δεφενδευόμενον ἀπὸ τὸν χαζναδάρην τοῦ καπετὰν-πασσᾶ Ἰσοὺφ-ἀγᾶν, ἔφυγον ἀπὸ τὴν Κύπρον ὁ ἀρχιεπίσκοπος μὲ τρεῖς ἐπισκόπους, Πάφου, Κυτείου καὶ Κυρηνίας, διὰ νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Πόλιν νὰ κινήσουν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ μουχασίλη· ἀλλ' ὁ καπετὰν-πασσᾶς εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν διώκων ἐξεπίτηδες νὰ τοὺς πιάσῃ, ἐκρύβησαν εἰς τὴν Σμύρνην. Ὁ μουχασίλης ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Ἀντιοχείας Δανιὴλ νὰ χειροτονήσῃ ἄλλον ἀρχιεπίσκοπον καὶ τοὺς τρεῖς ἐπισκόπους, ὁ καπετὰν-πασσᾶς ἐμήνυσε τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην Γαβριὴλ νὰ κάμῃ τὸ αὐτὸ, καὶ τὸ ἀπέφυγαν ὡς ἀδύνατον· εἶχε γένει τὸ φερμάνι τῆς ἐξορίας διὰ τοὺς γνησίους εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, καὶ κατεδίωκον ἄνθρωποι αὐτοὺς ἀναμοχλεύοντες νὰ τοὺς πιάσουν εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ πανταχόσε. Ὅθεν ὁ μουχασίλης ἀφ'

ἑαυτοῦ του διώρισε καὶ ἀρχιεπίσκοπον καὶ τρεῖς ἐπισκόπους, καὶ αὐτοὶ παρανόμως ἐδέχθησαν τὸν διορισμὸν ἐλπίζοντες τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου νὰ συσταθοῦν καὶ νὰ ἐπικυρωθοῦν εἰς τὴν ἀσεβῆ ταύτην ἐπιτήδησιν.

Ὑποπτευόμενοι ὅ τε πατριάρχης καί τινες τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων τὸν Τουρνόβου Καλλίνικον ὡς κρυφῇ πρόμαχον καὶ ὑπερασπιστὴν τοῦ ἐξωσθέντος Μελετίου τὸν εἶπον νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Εἶχε τὸν τρόπον νὰ τὸ ἀπαντήσῃ δεφενδευόμενος αὐτοκλήτως παρὰ πολλῶν προϋχόντων λαϊκῶν, ἀρχόντων τε καὶ σεράφηδων, ἐξηκριβωκότων τὸ ὅτι προφανὴς συκοφαντία ἡ πρόφασις, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε καί τοι προσκληθεὶς εἰς αὐτό, διὰ νὰ μὴ φανῇ ἀπειθὴς τῇ συνοδικῇ ἀποφάσει ὡς ὁ Μελέτιος· καὶ γὰρ κἀκεῖνος πεμφθεὶς εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ἐὰν ἐπείθετο τῇ συνοδικῇ ἀποφάσει, καὶ ἡσύχαζεν ἐκεῖ, καὶ δὲν ἔγραφε τὰ γνωστὰ ἐκεῖνα πιττάκια τῷ διακόνῳ του Μεθοδίῳ, (δι' ὧν φανερῶς ἐδηλοποίει ὅτι διψᾷ ἐκδίκησιν καὶ κατὰ πατριάρχου καὶ κατὰ ἀρχιερέων, καὶ ἀκολούθως ζημίαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὕβριν τε καὶ ἀτιμίαν τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου καὶ ὄνειδος καὶ χλεύην παρὰ τοῖς ἀλλοφύλοις,) καὶ μετὰ ἓξ μῆνας ἢ τὸ πολὺ μετὰ χρόνον ἐὰν ἐζήτει τὴν ἐπανάκαμψίν του εἰς τὴν γειναμένην, βεβαιότατα ἤθελεν ἀπολαύσει τοῦ ποθουμένου, καὶ δὲν ἤθελαν βιασθεῖ οἱ ἀρχιερεῖς νὰ ἐξοδεύσουν τόσα καὶ τόσα διὰ τὴν παιδείαν του· τὰ ὁποῖα ἀγκαλὰ καὶ νὰ μὴν τὰ ἐπεφόρτισαν εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, μ' ὅλον τοῦτο δίδοντές τα τότε ἐξ ἰδίων, δὲν ἦτο τρόπος πλέον νὰ ἐκπίπτουν χρέος τῶν ἐπαρχιῶν τους· τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ ὅτι ζημία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀκτίνων ἡλιακῶν ἐναργέστερον.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1784.

Τὸν Μάρτιον τοῦ δὲ τοῦ ἔτους μετὰ πολλὰ ἔστρεξε νὰ δώσῃ παραίτησιν ὁ πρώην Νικομηδείας Μελέτιος· ἀλλ' ὁ Σπαθάρης Δημήτριος Σοῦτζος, ὡς φιλοτάραχος, καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός του Ἰωάννης Σκυλίτζης τὸν ἐμπόδιζον· μὲ τὴν συμβουλήν τους ἐζήτησε πουγγεῖα 15 λόγῳ παραιτήσεως, καὶ τὸ νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ εἰς τὸ σπίτι του τὸ εἰς τὴν Χάλκην· ἐπιμένων ἐν τούτοις, διὰ νὰ μὴν τὰ ἐνεργήσῃ κινηθεὶς εἰς αὐτὸ διὰ χειρὸς λαϊκῆς, ἐξωρίσθη καὶ δεύτερον εἰς τὸ Σινᾶ, Ἀπριλίου 23, καταναλωθέντων περὶ ταύτης τῆς ἐξορίας πουγγείων ὑπὲρ τὰ 100.

Ἐλθὼν ὁ Κυτείου Μελέτιος κρυφίως εἰς τὴν Πόλιν ἐνήργησε τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων ἐπισκόπων τῆς Κύπρου· ὅθεν ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν σὺν τῷ ἀρχιεπισκόπῳ καὶ ὁ Πάφου καὶ ὁ Κυρηνίας ἔδωκαν καὶ τῷ ἄνακτι καὶ τῷ βεζίρῃ Χαλὶλ πασσᾶ λίβελλον κατὰ τοῦ μουχασίλη διηγούμενοι τὰς ἀδικίας καὶ ἁρπαγάς του, ὅτι δηλαδὴ διὰ μὲν τὸ παξιμάδι τὸ διορισθὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μετὰ τῶν Μοσχόβων πολέμου καὶ μὴ μεταχειρισθὲν παρὰ τῆς βασιλείας τοὺς εἶχε πάρει γρόσια 30,000· ἀπὸ δὲ τὸ μὲ χάττι-χουμαγιοὺν διορισθὲν ἐτήσιον μιρί τους, τὰ 412 πουγγεῖα δηλαδή, τοὺς ἐπῆρε περισσότερον πουγγεῖα 360· εἶτα τοὺς ἐβίασε νὰ τὸν δανείσουν καὶ πουγ-

γεῖα 180, τὰ ὁποῖα δανεισθέντες μὲ τόκον παρὰ τῶν πραγματευτῶν φράγκων τοῦ τὰ ἔδωκαν· ἐζήτουν οὖν νὰ φερθῇ εἰς τὴν Πόλιν καὶ νὰ κριθοῦν μαζή του. Ὁ βεζίρης ἤξευρεν ὅτι ὁ μουχασίλης αὐτὸς διῆγε μὲ τὴν μεγάλην ὑπεράσπισιν τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καπουτάνι-δεργιά· ὅθεν διὰ τὸ πρὸς ἐκεῖνον μῖσος καὶ τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων ἔκαμε καὶ τανῦν εὐθὺς μανζιλεύσας τὸν μουχασίλην διώρισεν ἄλλον ἀντ' ἐκείνου, προστάξας νὰ ἔλθῃ εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς ἐνάγοντας αὐτόν. Ἐλθὼν οὖν καὶ κριθείς, μὴν ἠμπορῶντας νὰ τὸν βοηθήσῃ ποσῶς ὁ καπετὰν-πασσᾶς, ἀπέφευγε τὴν κρίσιν ὑποκρινόμενος ἀσθένειαν· ἀλλὰ τέλος ἀπαχθεὶς εἰς τὸν καζασκέρην τὸν ἐφορτώθησαν μὲ ἰλάμι καὶ τὰ ὅσα ἐπῆρε διὰ τὸ παξιμάδι καὶ τὰ ὅσα ἐπῆρε λόγῳ μιρίου περισσότερον τῶν 412 πουγγείων. Ἐκέρδισαν οὖν οἱ Κύπριοι τὴν κρίσιν, ἀλλὰ τὰ ἄσπρα τὰ ἐπῆρε τὸ μιρί, καὶ αὐτοὶ ἐπλήρωσαν τὸ ἰ λ ά μ-ά κ τ ζ ε σ ὶ πουγγεῖα 14· διὰ δὲ τὰ δανεισθέντα 180 πουγγεῖα ἀνέβαλλε τὴν ἀπόφασιν ὁ βεζίρης διὰ νὰ παίρνῃ ἀπὸ τὸν ἐναγόμενον αὐτόν, καὶ φοβερίζωντάς τον καὶ κεφαλικὴν τιμωρίαν τὸν ἐπῆρεν ὑπὲρ τὰ 900 πουγγεῖα. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος οὖν καὶ ὁ Πάφου εὐθὺς μανζιλευθέντος αὐτοῦ ἀνεχώρησαν μὲ τὸν νέον μουχασίλην διὰ τὴν Κύπρον· ὁ Κυτείου, ὁ Κυρηνίας καὶ ὁ δραγομάνος τῆς Κύπρου ἔμειναν εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κρισολογοῦνται μὲ αὐτόν, καὶ δὲν ἔπαυεν ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ χρηματολογῇ παρ' αὐτοῦ καὶ νὰ μὴν ἀποφασίζῃ ποτὲ τὴν πληρωμὴν τῶν 180 πουγγείων.

Ἰουνίου κέ, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ πυρκαϊά· ἄρχησεν ὥρᾳ δ' τῆς ἡμέρας εἰς τὸ Κερεμὶτ-μαχαλεσί· κατεκάη ὅλος ὁ μαχαλὲς καὶ τὸ Τζαρσαμπᾶ-παζάρι, καὶ βοσκόμενον τὸ πῦρ πρὸς τὸ Σουλτὰν-Σελὶμ καὶ Σουλτὰν-Μεχμέτη κατέκαυσεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ διάστημα καὶ ἔφθασε καίωντας ἕως εἰς τὸ Σαρὶ-γκερίζι καὶ ἕως εἰς τὰ Ἑξ-μάρμαρα· ἄλλη δὲ γλῶσσα κατέκαυσε τὸ Μουχλιὸ, τὰ περὶ τὸ Φετιὲ-τζαμισὶ, τὸ Μπογδὰν-σαράϊ, τὸ Βλὰχ-σαράϊ πλὴν τῆς ἐκκλησίας, τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου πλὴν τῆς ἐκκλησίας, καὶ ὅλον τὸν πέριξ μαχαλὲν ἕως εἰς τὸ τειχόκαστρον καὶ ἕως εἰς τὴν πόρταν λεγομένην Διπλοφάναρον, κατακαῦσαν καὶ τὸν τούρκικον μαχαλὲν ὄπισθεν τοῦ πατριαρχείου, καὶ μόλις ἐσβέσθη ἡ πυρκαϊά εἰς τὰς ἐννέα τῆς ἑξῆς ἡμέρας.

Χ ά σ ι τῆς Ἀσμᾶ-σουλτάνης εἶναι αἱ Ἀθῆναι. Ὁ ἐκεῖσε ἡγεμονεύων ἐπίτροπός της κατετυράννει τοὺς πτωχούς· οἱ προὔχοντες Ῥωμαῖοι χαϊζόμενοι τῇ σουλτάνῃ παρέβλεπον τὰς ἀδικίας, καὶ τούτοις συνεφώνει καὶ ὁ Ἀθηνῶν Βενέδικτος. Ἐκίνησαν οὖν ἀγωγὴν εἰς τον βεζίρην οἱ ἀδικούμενοι πτωχοί, καὶ ὁ Βενέδικτος, ἰδὼν ὅτι εἰσηκούσθη ἡ ἀγωγή τους, ἀφεὶς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἐπιτρόπου τῆς σουλτάνης ἡνώθη μὲ τοὺς ἀδικουμένους πτωχούς, ὡς ἐποίησαν καὶ οἱ λοιποὶ προὔχοντες τῶν Ῥωμαίων Ἀθηναῖοι. Ἡ σουλτάνα πρὸς δεφένδευσιν τοῦ ἐπιτρόπου της κινηθεῖσα ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ Γαβριὴλ νὰ προστάξῃ τῷ Ἀθηνῶν Βενεδίκτῳ νὰ μὴν καταφέρεται κατὰ τοῦ δούλου της, καὶ νὰ παρακινήσῃ ὡς ἀρχιερεὺς καὶ τοὺς ἐπαρχιώτας του νὰ παύσουν τῆς ἀγωγῆς. Ἐν τούτοις ὄντος τοῦ Βενεδίκτου ὁ πρωτοσύγκελλος

—1784

τοῦ πατριάρχου 'Αθανάσιος, διάκονός ποτε τοῦ Ἡρακλείας, παρεκίνησε τοὺς 'Αθηναίους νὰ εἰποῦν τῇ σουλτάνῃ νὰ μηνύσῃ τῷ πατριάρχῃ νὰ ἐξώσῃ τὸν Βενέδικτον καὶ νὰ κάμῃ 'Αθηνῶν τὸν πρωτοσύγκελλόν του· ἐλθούσης τῆς προσταγῆς ἠθέλησεν ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος νὰ τὸ ἀπαντήσουν, ἀλλ' οὐδὲν ἀνύσαντες ἐζήτησαν τὴν παραίτησιν τοῦ Βενεδίκτου· δὲν τὴν ἔδωκεν· ὅθεν μετὰ πολλὰ χειροτονοῦσι τὸν 'Αθανάσιον μητροπολίτην 'Αθηνῶν, καὶ τὸν Βενέδικτον, βιασθέντες ὑπὸ τῆς σουλτάνης, ἐξορίζουσιν εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος.

Ὁ βεζίρης Χαλὶλ-πασσᾶς εἰς τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ βεζαρετίου του ἐμεγάλυνε τὸ Κούμ-μεϊδάνι τὸ ἐν τῷ Πασσᾶ-καπισὶ καὶ τὸ ἐπλάτυνε, ἀγοράσας τινὰ πλαγηνὰ μικρὰ ὀσπίτια· τὸ Κοὺμ-μεϊδάνι αὐτὸ εἶναι ἔνδον τοῦ Πασσᾶ-καπισί· ἡ αὔξησίς του κατὰ πλάτος καὶ μῆκος ὠφελεῖ μάλιστα καὶ διὰ προφύλαξιν τῆς πυρκαϊᾶς. Ἔκτισε δὲ καὶ εἰς τὸ πλάγι τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισὶ ζ ε π ί λ ι μεγαλοπρεπές τε καὶ πολυέξοδον καὶ ἀναγκαῖον διὰ πόσιν νεροῦ, ἐπλάτυνε καὶ τὴν προκειμένην λεωφόρον καὶ στράταν τὴν πρὸ τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισὶ καὶ ἔκτισεν ἐπ' αὐτῆς ἐργαστήρια πολλὰ κατὰ σειράν, καὶ ὄπισθεν τῶν ἐργαστηρίων χάνι μὲ πολλοὺς ὀδᾶδες, καὶ δύο καπὶ-κονάκια διὰ τοὺς καπικεχαγιᾶδες τῆς Βλαχοπογδανίας, καὶ μὲ χάττι-χουμαγιοὺν διώρισε νὰ πληρώνηται ἐτήσιον ἐνοίκιον διὰ κάθε ἓν γρόσια 600 ἀντὶ τῶν 300 ὁποῦ ἐπληρώνετο πρότερον. Ἔκτισε καὶ εἰς τὸ Πεπέκι τὸ κιόσκι τὸ βασιλικὸν μεγαλοπρεπές τε καὶ πολυέξοδον, ἐπαυξήσας καὶ τὴν οἰκοδομὴν καὶ τὴν περιοχήν. Ἔκτισε καὶ εἰς τὴν πατρίδα του, κειμένην εἰς τὸ Χαμὶδ-σαντζαΐ, μεγάλο τζαμὶ, καὶ πολλὰ σπίτια τοῦ Μεγάλου-Ῥεύματος τὰ ἔκαμεν ἐκεῖ βακίφι· τὰ δὲ ἐνοίκια τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν ὀδάδων τοῦ χανίου καὶ τῶν δύο κονακίων τῆς Βλαχοπογδανίας τὰ ἔκαμε μὲν βακίφι εἰς τὸ ζ ε π ί λ ι, ἀλλὰ διορίζωντας μουτεβελὴν τὸν υἱόν του, τὸ περισσεῦον εἰσόδημα ἀπὸ τὴν ἐπισκευήν τους εἶναι εἰσόδημα ἀναμφίβολον, κατὰ τὴν τουρκικὴν συνήθειαν, τοῦ ὀσπιτίου του. Ἥρπαζε πολλὰ καὶ ἔκαμνε πολλὰ ἄτοπα φιλοχρηματίᾳ φερόμενος, καὶ ψευδολογεῖν ἐσυνείθιζε, διὰ τοῦτο καὶ κατηγορεῖτο σχεδὸν παρὰ πᾶσι καὶ ὡς φιλοψευδὴς καὶ ὡς φιλοχρήματος.

Κατὰ μῆνα Δεκέμβριον ἀπελθὼν ὁ καπετὰν-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὰ Καβάκια, ψύχει προσπαλαίσας ἠσθένησε βαρέως. Οἱ ἰατροὶ φράγκοι ὑπωπτεύθησαν τὴν ζωήν του· ἀλλ' ὁ Ἑβραῖος Καλιμὰν ἢ Κεμάλης, ἰατρός του, ἀπελπισθεὶς ἐκήρυξε παρρησίᾳ τὸ ἀνίατον τοῦ πάθους καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους του καὶ εἰς τὸν βεζίρην. Ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς μηνύσας τῷ ἄνακτι τὴν ἀπελπισίαν τῶν ἰατρῶν ἐπροστάχθη τὸ νὰ φροντίσῃ νὰ μὴ κλαπῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του ἡ περιουσία τοῦ Χασὰν πασσᾶ καὶ τὰ ὑπέρπολλά του τζεβαερικὰ καὶ ἄσπρα ν ά κ τ ι. Καταφέρεται τοίνυν ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς κατὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ δραγομάνου του Νικολάου Μαυρογένη, εἰδὼς αὐτὸν μυστικώτατον καὶ πρῶτον κινητὸν τοῦ Χασὰν-πασσᾶ. Λυτροῦται τῆς νόσου παρὰ πᾶσαν ἐλπίδα ἀνθρωπίνην κρίσει ἀλλοκότῳ καὶ ἀσυνειθίστῳ ὁ Χασὰν-πασσᾶς, καὶ μνησικακήσας κατὰ

του Χαλὶλ-πασσᾶ ἤρξατο ἔκτοτε νὰ συλλογίζεται καὶ νὰ κινῇ τὴν ἔξωσίν του καὶ τὸν θάνατόν του.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1785.

Ἐξοῦται ὁ βεζίρης Χαλὶλ-πασσᾶς, Μαρτίου 20, καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξοῦται καὶ ὁ μουφτῆς Νουρὴ-ἐφένδης Δουρηζαδές· γίνεται καϊμακάμης ὁ Χασὰν-πασσᾶς καπετάνι-δεργιὰ, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ διρισθεὶς βεζίρης Οὐζεῦ μουχαφιζῆ Σαχὶν-Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ μουφτῆς ἔγινεν ὁ Μουλλᾶ-πεης· ὁ δὲ Νουρῆς φθάσας εἰς τὴν Καλλιούπολιν ὑπὸ τῆς λύπης ἀπέθανεν.

Ὁ Παχῆς ἐν τούτοις δωροδοκήσας πολλὰ τὸν Μουλλᾶ-πεην μουφτὴν καὶ τὸν χαζναδάρην τοῦ Χασὰν-πασσᾶ Ἰσοὺφ-ἀγᾶν γίνεται πάλιν μουχασίλης τῆς Κύπρου. Ἔφθασε καὶ ὁ νέος βεζίρης Σαχὶν Ἀλὴ πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν. Διὰ τὰς πολλὰς ἁρπαγὰς καὶ δωροδοκίας ἐξοῦται ὁ μουφτῆς Μουλλᾶ-πεης καὶ ἐξορίζεται εἰς τὴν Ἄγκυραν, καὶ γίνεται μουφτῆς ὁ τρίτος υἱὸς τοῦ Δουρῆ Ἀρὶφ-μουλλᾶς. Ἐξοῦται παρὰ τοῦ βεζίρη ὁ Παχῆς ἀπὸ τὸ μουχασιλίκι τῆς Κύπρου καὶ γίνεται γιουμρουκτζῆς εἰς τὸ Γιάφα. Οὖσα δὲ ἡ Κύπρος χάσι τοῦ βεζίρη ἀφ' ἧς ἐλάμβανε τὸν χρόνον πουγγεῖα 200, καὶ ἄλλα 80 τζιζμὲ παχὰ, καὶ μαζὴ μὲ τὴν Σμύρνην ἀφ' ἧς ἐλάμβανεν ἐτησίως ἄλλα 200 πουγγεῖα ὡς χάσι του, καὶ μαζὴ μέ τινα χωρία τῆς Χίου ἀφ' ὧν, ὡς χάσι του, ἐλάμβανε τὸν χρόνον πουγγεῖα 60, ἔγιναν καὶ τὰ τρία αὐτὰ μαλικιανὲς, καὶ διῃρέθη εἰς σεχίμια ἤτοι μερτικὰ 127 καὶ μισὸ, πωλούμενον τὸ κάθε μερτικὸν πουγγεῖα 25, καὶ δίδωντας ἐτήσιον κέρδος τὸ κάθε μερτικὸν πουγγεῖα 5. Ἔγινε δὲ χάσι τοῦ βεζίρη ἀντὶ τούτων τῶν τριῶν τὸ Ἀϊδίνι, ἐξ οὗ παίρνει εἰσόδημα ετήσιον πουγγεία 500.

Οἱ Λεζγκῆδες, ἔθνος ὁποῦ κατοικεῖ εἰς τὸ Δαγιστάνι, προτροπῇ τοῦ Σουλεϊμὰν-πασσᾶ, ἡγεμόνος τῆς Ἀχίσκας, λεηλατήσαντες μέρος τῆς ἄνω Ἰβηρίας ὑποκειμένης τῷ χάνῃ Ἡρακλείῳ ἐσκλάβωσαν πολλοὺς Γκιουρτζῆδες, καὶ πωλήσαντες ἄλλοις, ἔφερον ἐκεῖνοι καὶ τοὺς ἐπώλουν εἰς τὴν Πόλιν. Οἱ Γκιουρτζῆδες τῆς ἄνω καὶ τῆς κάτω Ἰβηρίας μαζὴ μὲ τοὺς χάνηδές των Ἡράκλειον καὶ Σολομῶντα ὄντας εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ῥουσσίας, ἡ τοιαύτη λεηλασία καὶ πώλησις ἔδωκεν αἰτίαν μεγάλης μεμψιμοιρίας εἰς τοὺς Ῥούσσους· ὅθεν ἔγιναν μὲ τὸν πρέσβυν ῥοῦσσον μουκιαλεμέδες τρεῖς εἰς τὸ γιαλὶ τοῦ ῥεΐση, ἀπολογηθείσης τῆς Πόρτας ὅτι παρὰ γνώμην καὶ εἴδησίν της ἐγένετο ἡ τοιαύτη λεηλασία.

Ὁ καπιτὰν-πασσᾶς ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἄνακτος νὰ κάμῃ ἡγεμόνα Βλαχίας τὸν δραγομάνον του Νικόλαον Μαυρογένην, καὶ ἔλαβε περὶ τούτου καὶ χάττι τοῦ βασιλέως· ὅπερ ἰδὼν ὁ βεζίρης καὶ ὁ κεχαγιάπεης Ναζὶφ-ἐφένδης δὲν ἔστερξαν νὰ δοθῇ ἡ ἡγεμονεία εἰς τὸν δραγομάνον τοῦ στόλου, ὡς οὐδέποτε ἄλλοτε γεγονὸς τὸ τοιοῦτο, καὶ ἐμπόδισαν τὴν ἐνέργειαν τοῦ βασιλικοῦ ἐγγράφου, κατὰ μῆνα Ἰούνιον· εἶπε δὲ καὶ τῷ σουλτάνῳ ὁ βεζίρης: « Εἰς τί δὲ εὐηρέστησαν αὐτὰ τὰ κτήρια ὁποῦ οἰκοδόμησεν ὁ Χασὰν-πασ» σᾶς ἀπὸ τὰ αἵματα καὶ ἀδικίας τῶν πτωχῶν, ὁποῦ ἀφοῦ ἠφάνισε τὰς

» νήσους τῆς Ἄσπρης θαλάσσης ζητεῖ τώρα νὰ κάμῃ αὐθέντην τὸν δραγο-
» μάνον του διὰ νὰ ἀφανίσῃ πάλιν δι' αὐτοῦ καὶ τὴν Βλαχίαν;»

Ὁ σαράφης τοῦ ταραπχανὲ Πετράκης ἰσχύων παρὰ τῷ κεχαγιάπεη Ναζὶφ-ἐφένδῃ ἐμπόδισε καὶ αὐτὸς τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μαυρογένη· ὅθεν ὅ τε καπιτὰν-πασσᾶς καὶ ὁ χαζναδάρης του Ἰσοὺφ-ἀγᾶς καὶ ὁ Μαυρογένης ἐμνησικάκουν θανασίμως κατ' αὐτοῦ.

Ὁ χαζναδάρης τοῦ Χασὰν-πασσᾶ Ἰσοὺφ-ἀγᾶς προχωρῶν παρὰ τῷ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη ἐζήτησε τὸ νὰ γένῃ πασσᾶς. Ὁ βεζίρης καὶ ὁ κεχαγιᾶς, διὰ νὰ μὴν εἶναι εἰς τὴν Πόλιν καὶ κινῇ ὑποθέσεις, οὐκ ἀντεῖπον· ὅθεν ἔγινε πασσᾶς καὶ τοῦ ἐδόθη μανσούπι ὁ Μωρέας· καὶ διὰ νὰ μὴν ἀδικῇ τὰς καθ' ὁδὸν κώμας προσετάγη ἀπελθεῖν εἰς τὸν Μωρέαν διὰ θαλάσσης καὶ οὐ διὰ ξηρᾶς· ὅταν ἐνηργήθη τὸ πασσαλίκι ἦτον ὁ καπιτὰν-πασσᾶς εἰς τὴν Κίλα, καὶ ἐλθὼν φαίνεται ὅτι δὲν τὸν ἤρεσε τὸ γεγονός, διατί εἶπε τὸν διβὰν-ἐφένδισή του, «Ἤσουν καὶ σύ, ὡς φαίνεται, ἀνακατωμένος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.»

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Προκοπίου.

Θνήσκει ὁ πατριάρχης Γαβριὴλ, Ἰουνίου κη', καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἀρχαγγέλων εἰς τὸ Ἀρναούτκιοϊ. Ἀρχιερεῖς τε καὶ ἄρχοντες καὶ γέροντες ἐσναφίων γνώμῃ κοινῇ ἐξελέξαντο συνοδικῶς τὸν Σμύρνης Προκόπιον, καὶ ἀπῆλθεν ἐφημέριος μὲ συνοδικὰ γράμματα καὶ μὲ ὁρισμὸν διὰ νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τῆς Σμύρνης. Τινὲς δὲ τῶν ἀρχόντων κακῶς ποιοῦντες, διὰ ἴδιον κέρδος, ὡς συνειθίζουν πάντοτε κατατολμᾶν, ἐπρόβαλαν τῇ συνόδῳ τὸ νὰ γένῃ Σμύρνης ὁ Ναθαναὴλ, διδάσκαλος τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα, καὶ τὸ νὰ δοθῇ ἡ ἐξαρχία τοῦ ἁγιάσματος τῆς Μεταμορφώσεως τῷ γραμματικῷ τοῦ Κοινοῦ Γεωργίῳ τῷ ἀπὸ τῆς νήσου Σίφνου· φιλοπροσωπίᾳ φερόμενοί τινες τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων καὶ ἀμελοῦντες τὸ δίκαιον ἐνέδωκαν τοῖς προβληθεῖσι, καὶ ἐφίλησαν τὰς χεῖρας τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ἀρχιερέων ὅ τε Ναθαναὴλ καὶ ὁ Γεώργιος.

Φθάσας οὖν ὁ πατριάρχης περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου ἀντέστη τὰ μέγιστα τῷ μεγάλῳ Λογοθέτῃ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου Ἀλεξάνδρῳ Μάνῳ καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ διὰ τὸν προβληθέντα παρ' αὐτῶν εἰς τὴν μητρόπολιν Σμύρνης Ναθαναὴλ, λέγων ὅτι ἐξελέξαντο οἱ Σμυρναῖοι εἰς ἐπίσκοπόν τους τὸν πρωτοσύγκελλόν του, καὶ ἔχοντες προνόμιον οἱ ἐπαρχιῶται τὸ νὰ ἐκλέγουν

τὸν μητροπολίτην καὶ ἐπίσκοπόν τους, κατὰ τὴν παλαιὰν νόμιμον ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν, πρέπει νὰ γένῃ ὁ ἐκλεχθεὶς καὶ οὐχ ἄλλος· αὐτοὶ οὐκ ἐπείσθησαν καὶ ἐκινήθησαν ἐκ μέρους τῆς Πόρτας· ὁ πατριάρχης ὅλον ἀντέφασκε, καὶ μαθὼν ὅτι ἀσθενεῖ ὁ Χίου ἀνέβαλλε τὸν καιρὸν εἰς τὴν ἐντελῆ ἀπάντησιν τῆς Πόρτας, προσμένων νὰ βεβαιωθῇ τὸν θάνατον τοῦ θανασίμως ἀσθενοῦντος Χίου καὶ νὰ κάμῃ Χίου τὸν Ναθαναὴλ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς περὶ τὸν Λογοθέτην. Ἀκούσας παρὰ τοῦ Δέρκων Ἀνανίου τὸ ὅτι παρὰ γνώμην καὶ εἴδησιν τοῦ ἐμπόρου Δημητρίου Σκαναβῆ καὶ ἀκολούθως τῶν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει διατριβόντων Χίων δὲν εἶναι τρόπος νὰ γίνῃ τις μητροπολίτης Χίου χωρὶς νὰ προξενηθῇ σύγχησις καὶ ταραχή, καὶ τὸ ὅτι οὔτε θέλει ἔχει ποτὲ σύστασιν ὁ παρὰ γνώμην ἐκείνου τοῦ Σκαναβῆ προβιβασθείς, ᾧ τινι συμφωνοῦσι πάντες οἱ λοιποὶ Χῖοι οἱ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, οἱ μὲν χαριζόμενοι τῷ Δημητρίῳ Σκαναβῇ οἱ δὲ φοβούμενοι, μετεπέμψατο τὸν Δημήτριον Σκαναβὴν καὶ ἐδηλοποίησεν αὐτῷ τὸν σκοπὸν καὶ γνώμην του· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐδέχθη τὸ νὰ γένῃ Χίου μητροπολίτης ὁ Ναθαναήλ, Χῖος καὶ αὐτός, ἀλλ' ἐπεφόρτισεν αὐτῷ καὶ κατηγορίας καὶ συκοφαντίας παπισμοῦ. Ἀκούσας οὖν ὁ πατριάρχης τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τοῦ Σκαναβῆ, καὶ μετά τινας ἡμέρας λαβὼν γράμματα ἀπὸ τῆς Χίου δηλωτικὰ τοῦ ὅτι ἐκτὸς κινδύνου ὁ Χίου καὶ ἀνεκτήσατο τὴν ὑγείαν του, ἔκαμε Σμύρνης τὸν πρωτοσύγκελλόν του· ἔδωκε τὴν ἐξαρχίαν, κατὰ φιλοτιμίαν πατριαρχικὴν ἀνέκαθεν διδομένην καὶ οὐχ ἄλλως, τῷ ἰδίῳ γραμματικῷ Φωτίῳ τῷ καὶ μεγάλῳ Ὀστιαρίῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· ἐπλήρωσεν ἐξ ἰδίων τὰ ὀγδοηκονταπέντε πουγγεῖα, ἔξοδα τῆς πατριαρχείας χωρὶς νὰ ἐπιφορτισθῶσιν εἰς τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ, καὶ ἔμειναν ἀπλήρωτα μόνα τὰ δεκαπέντε, μὲ τὸ νὰ ἐκόστισεν ἡ πατριαρχεία πουγγεῖα σχεδὸν, ὡς σύνηθες, ἑκατόν, καὶ δὲν ἔστερξε νὰ εἶναι μισθωτὸς καὶ νὰ παίρνῃ μηνιαῖον διὰ τὴν τροφήν του 500 γρόσια, ὡς τὸν Σωφρόνιον, καὶ 750, ὡς τὸν Γαβριήλ, καὶ νὰ ἐπιφορτίζωνται καὶ αὐτὰ εἰς τὸ Κοινὸν καὶ νὰ ζημιοῦται τὸ Κοινὸν καὶ μὲ τὸν τόκον τους, μόνον εὐχαριστήθη μὲ τὸ εἰσόδημα τῶν γραμμάτων, ὡς τὸ εἶχον καὶ οἱ προκάτοχοί του, καὶ τυχούσης μητροπόλεως ἢ ἐπισκοπῆς τινος μὲ τὸ κανονικὸν φιλότιμόν του. Ἐπλήρωσε δὲ ἐξ ἰδίων καὶ δέκα πουγγεῖα διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τῆς Πόρτας τὴν προσταγήν, διὰ τὴν παρὰ πάντα λόγον καὶ ἐκκλησιαστικὸν κανόνα ὑποσχεθεῖσαν τῷ Ναθαναὴλ Χίῳ μητρόπολίν του μέχι τοῦδε τῆς Σμύρνης

Ὁ βεζίρης παρακινούμενος ἀπὸ τὸν ῥέϊσουλ-κιτὰπ Φεϊζουλλὰχ-ἐφένδην ἀπελθὼν τεπτίλι εἰς τὰ ἀνακτόρια ἐπρόβαλε τῷ ἄνακτι τὸ νὰ τοῦ δοθῇ ἄδεια νὰ στείλῃ ταλχίσι διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ Κωνσταντὶν-βοδας ὁ Μουρούζης· τοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια μὲ ὅλον ὁποῦ ὁ βασιλεὺς, διὰ γυναικῶν κινηθεισῶν εἰς αὐτὸ παρὰ τοῦ σαράφη Πετράκη, εἶχεν ὑποσχεθεῖ νὰ δώσῃ τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας τῷ Ἀλεξάνδρῳ-βοδᾳ Ὑψηλάντῃ, ἀλλ' ἤθελε καὶ ἐπρόσμενε νὰ τοῦ τὸν προβάλῃ ὁ βεζίρης· ἦλθεν οὖν τὸ ταλχίσι, ὅπερ ἰδὼν εἶπε τό, «ἂς σταθῇ»· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξωρίσθη εἰς τὴν Κῶν νῆσον ὁ ῥεΐσης μὲ ἐπιστασίαν ναυπηγίας.

—1785

Θνήσκει ὁ Μολδοβλαχίας· ὅθεν ὁ Μπογδάνπεης Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, καὶ ὡς ἄπρακτος καὶ ὡς ἀνευλαβὴς εἰς τὰ θεῖα, χωρὶς ἔκδοσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου μεταθέτει τὸν Ρωμάνου εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Μολδαβίας, καὶ γράφει τῷ Μίσογλου, καπικεχαγιᾶ του, νὰ εἴπῃ τῷ πατριάρχῃ νὰ γράψῃ τῷ μετατεθέντι συγχαρητικόν. Ἡ σύνοδος τοῦ πάντη ἀσυνειδήστου καὶ παρὰ κανόνος αὐτοῦ ἔργου ἔδωκεν ἔγγραφον εἴδησιν εἰς τὴν Πόρταν· κατηγορήθη ὁ πέης καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἔξωσίς του· τὸν ὑπερασπίσθη μικρόν τι ὁ καπετὰν-πασσᾶς παρακινούμενος ἀπὸ τὸν Μαυρογένην, κἀκεῖνος παρὰ τοῦ Μίσογλου· μ' ὅλον τοῦτο ἤθελεν ἐξωσθεῖ ἀναμφιβόλως ὡς πταίστης ἂν ὁ βεζίρης δὲν ἐμανζιλεύετο.

Ὅστις καθῃρέθη κατὰ μῆνα Δεκέμβριον· ὅλα του τὰ ἄσπρα καὶ πράγματα τοῦ ἐδόθησαν καὶ διωρίσθη Οὐζοὺ-μουχαφιζὴς καὶ σερασκέρης εἰς τὸ Ἰσμαῆλι, καὶ γίνεται τώρα καϊμακάμης ὁ καπουτάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶς. Παρακινεῖ τὸν βασιλέα νὰ κάμῃ βεζίρην τὸν Μώρα-βαλισὴ Ἰσοὺφ-πασσᾶν· ὁ βασιλεὺς διστάζει καὶ διὰ τοῦ χεκίμπαση ἐρωτᾷ τὸν μουφτὴν Δουρηζαδέ· ὁ μουφτὴς ἀπεκρίθη πολιτευόμενος χωρὶς ὅμως νὰ δείξῃ συγκατάνευσιν μὲ τρόπον, ἀλλ' ὁ χεκίμπασης μὲ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ μουφτῆ εἶπεν ἐν συντόμῳ τὸ ὅτι δὲν τεργιάζει, μὲ τὸ νὰ ἠξεύρῃ τὰ γαλιοντζίδικα καὶ ὄχι τὰ ρετζάλικα· ὁ ἀσύστατος ἄναξ διηγήθη ταῦτα πάντα τῷ καπιτὰν-πασσᾷ, τὸν ἑρμήνευσε νὰ μανζιλεύσῃ τὸν μουφτὴν καὶ νὰ ἐξορίσῃ τὸν χεκίμπασην ἐκεῖθεν τῆς Μέκκας· ὧν γενομένων ἀνεχώρησε καὶ ὁ σιλιχτάρης τοῦ βασιλέως διὰ νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν Μωρέαν τὸν Ἰσοὺφ-πασσᾶν.

Μανζιλευθέντος τοῦ μουφτῆ Δουρηζαδὲ Ἀρὶφ-μουλλᾶ ἔγινε μουφτὴς ὁ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ παρελθόντος κατὰ τῶν Μοσχόβων πολέμου χρηματίσας ὀρδοὺ-καδισὶ, τοὔνομα Ἀχμὲτ-ἐφένδης μουφτηζαδές.

Τὸν ἱεροκήρυκα Ἰωάννην, ὅν τινα εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὁ πατριάρχης Προκόπιος ἐλθὼν ἀπὸ τῆς Σμύρνης καὶ ἀποκατέστησεν ἱεροκήρυκα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, εὐδοκιμήσαντα εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐπαινούμενον διὰ τὴν εἰς τὰς Γραφὰς εἰδημοσύνην προεβίβασεν ὁ πατριάρχης εἰς τὴν μητρόπολιν τῶν Μύῤῥων τῆς Λικίας, ἀποκαταστήσας διάδοχον τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Τὴν ἐξαρχίαν μου Λιβύσι καὶ Καστελλόῤῥοιζον ὡς κυριάρχης καὶ πληρεξούσιός της τὴν εἶχα δώσει ἐπιτροπικῶς, ὡς σύνηθες, τῷ Πισσιδείας· ἡ Πανιερότης του παρηνώχλει τοὺς κατοικητὰς Καστελλοῤῥοίζου τε καὶ Λιβυσίου· τούτου γιγνομένου ἐπὶ οὐκ ὀλίγους χρόνους ἀδιακόπως τέλος πάντων μὲ ἔστειλαν ἀναφορὰν μὲ ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας ὑπὲρ τὰς 100, λαϊκῶν τε καὶ τοῦ ἱεροῦ καταλόγου ἐκκλησιαστικῶν, ἐκλιπαροῦντες καὶ δεόμενοι τὴν λύτρωσιν τῶν κακῶν καὶ τὴν ἔξωσιν τοῦ Πισσιδείας· ἔφερον δὲ τὰ ἔγγραφα ἄνθρωποι 14 αὐτόχθονες Καστελλοῤῥοίζου τε καὶ Λιβυσίου. Ἐπαῤῥησιάσθησαν τῇ συνόδῳ· εἶχαν προσκλαυθεῖ καὶ ἄλλοτε εἰς τὴν σύνοδον, καὶ τὸν εἶχε γράψει ἡ σύνοδος προστάττουσα τὸ ἀνεπηρέαστον, εἶπον καὶ τανῦν νὰ κάμουν τὸ αὐτό· δὲν τὸ ἔστερξαν λέγοντες ὅτι ἀνωφελὲς, ἐπειδὴ εἶναι ἀδιόρθωτος. Ὁ Ἐφέσου, ὡς καπικεχαγιᾶς τοῦ Πισσιδείας, ἐμπόδιζε τὴν ἔξωσιν· ἀλλὰ τέλος πάντων τὴν κατα-

κραυγὴν καὶ κατηγορίαν φοδηθεὶς ἔπαυσε τοῦ δεφενδεύειν· καὶ πωλήσας ἐγῶ τῷ Ἰωάννη χιλίων γροσίων τὴν ἐξαρχίαν μου αὐτὴν, ἐχειροτονήθη διάδοχος τοῦ Ἁγίου Νικολάου γενόμενος μητροπολίτης τῶν Μύῤῥων τῆς Λυκίας. Φθάσας ἐκεῖσε εὗρεν ἱεροσυλίας τῶν ἐπιτρόπων τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, κειμένου κατάντικρυ τοῦ Καστελλοῤῥοίζου ἐπὶ τῆς Ἀσίας· οἱ ἐπίτροποι ἦσαν Καστελλοῤῥοιζιῶται· δὲν ηὐχαριστήθη νὰ ἐμποδίσῃ εἰς τὸ ἑξῆς τὴν ἱεροσυλίαν, μόνον, ὡς ἀπολίτευτος, ἀπεφάσισε ν' ἀποκτήσῃ τὰ κλαπέντα καὶ τοὺς ἐδίαζεν εἰς πληρωμήν· μὴ ἔχοντας τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς ἤλεγχεν ἐπ' ἐκκλησίας, καὶ τέλος τοὺς ἀφώρισε καὶ ἅπαξ καὶ δίς. Τὸν ἐδίωξαν κακῶς. Καταφυγὼν εἰς τὴν Ῥόδον, ὁ Ῥόδου ἐφρόντισε νὰ τὸν συμβιβάσῃ μὲ τὸ ποίμνιον. Διὰ τὸ ἀπολίτευτόν του μεμφόμενός τον πῶς ὑπερμάχεται τῶν Καστελλοῤῥοιζιωτῶν, φυγὼν ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν Πόλιν. Ὁ Προκόπιος συστήσας πάλιν μὲ συνοδικὰ γράμματα τὸν ἔστειλε μὲ τὸν Κυτείου ἀπερχόμενον εἰς τὴν Κύπρον. Ἐλθόντες εἰς τὸ Καστελλόῤῥοιζον ὁ Κυτείου ἐμεσολάβησε διὰ τὴν εἰρηνοποίησιν, καὶ διὰ νὰ τοὺς καταπείσῃ εἶπεν ὅτι ὡς ἀναγκαῖον καὶ προκομμένον πρέπει νὰ τὸν πάρῃ μαζῆ του εἰς τὴν Κύπρον διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· οὕτως ἔγινε, καὶ μετὰ χρόνον ἐπανῆλθεν ὁ Ἰωάννης εἰς τὸ Καστελλόῤῥοιζον· ἀλλὰ τῷ ἔτει **1789** ἔγραφε τῇ συνόδῳ ὀνομάζων τοὺς ἐπαρχιώτας του κακοὺς καὶ τρισκαταράτους.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1786, τοῦ Χιτζρὲ 1200.

Τῇ δωδεκάτῃ Φεβρουαρίου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Πόλιν ὁ βεζίρης Ἰσοὺφ-πασσᾶς. Εἶπε τῷ Πετράκῃ· ὅ τι δουλειάν ἔχεις εἰπέ την ἐμένα, μὴ τὴν κινῇς ἔσωθεν, καὶ ἐγὼ τὴν τελειώνω·» ἀλλ' αὐτὸς μὲ τὸ μέσον τοῦ χαζνὲκεχαγιάσῃ καὶ ἄλλων γυναικῶν τῶν εἰς τὰ ἀνακτόρια κινεῖ τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας διὰ τὸν αὐθέντην Ἀλέξανδρον Ὑψηλάντην βοεβόδαν. Ὁ βασιλεὺς ἀποφασίζει νὰ τὸν φορέσῃ καβάδι τὴν Δευτέραν· τὸ Σάββατον οὖν μεταπεμψάμενος τὸν βεζίρην τεπτίλι τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸ ἐνεργήσῃ· ὁ βεζίρης τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι, «Αὐτὸν τὸν γέροντα (ἐννοῶν τὸν καπιτὰν-πασσᾶν) τὸν ὑπεσχέθητε νὰ δώσητε τὴν αὐθεντείαν αὐτὴν τὸν δραγομάνον του, καὶ ἔλαβε περὶ τούτου δύο χάττια παρὰ τῆς Βασιλείας Της πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς ὑποσχέσεως.» ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς τὸ, «Ἂς γένῃ λοιπὸν ἐκεῖνος.» Ὅθεν τῇ ἑξῆς Πέμπτῃ, τῇ καὶ κϛ' τοῦ Μαρτίου, ἥτις ἦν καὶ ζ' τοῦ φεγγαρίου Τζεμάζιουλ-Ἀχίρ, μανζιλευθέντος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Μιχαὴλ Σούτζου ἔγινε τέλος πάντων, κατὰ τὴν θέλησίν τους, ὁ δραγομάνος τοῦ στόλου Νικόλαος Μαυρογένης, παρὰ γνώμην ὅλων τῶν ῥετζάληδων καὶ οὐλεμάδων.

Μανθάνει ὁ βεζίρης ὅτι τὸ κίνημα διὰ τὴν αὐθεντείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου βοεβόδα εἶχε γένει διὰ τοῦ Πετράκη, καὶ ἐξ ἐκείνου ἐμνησικάκουν κατ' αὐτοῦ καὶ ὁ καπιτὰν-πασσᾶς καὶ ὁ βεζίρης καὶ ὁ Μαυρογένης. Ὅθεν τῇ λ' Μαρτίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἐσηκώθη εἰς τὸν φοῦρνον ὁ Πετράκης, ἐδημεύθη-

σαν τὰ ὀσπίτιά του καὶ τζεβαερικά του καὶ ἄσπρα του· ἐκρημνίσθη ἡ ὡραιοτάτη ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ὁποῦ πολυδαπάνως ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων ἐν Θεραπείοις κοντὰ εἰς τὸ σπίτι του· ἰσκεντζεύθη πολλὰ εἰς τὸν φοῦρνον διὰ νὰ μαρτυρήσῃ καὶ ἄλλα ἄσπρα του. Μέλλων δὲ νὰ φορέσῃ τὴν κούκαν ὁ Μαυρογένης τὴν δ' τοῦ Ἀπριλίου,ἡμέρᾳ Πέμπτῃ,ἀφ'ἑσπέρας ἀπελθὼν εἰς τὸν καπιτὰν-πασσᾶν τὸν παρεκάλεσε τὸ νὰ φονευθῇ ὁ Πετράκης καὶ ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσίν του· ἀφοῦ ἐφόρεσε λοιπὸν τὴν κούκαν καὶ ἐξῆλθεν, ἔμειναν ὁ βεζίρης καὶ ὁ Χασὰν-πασσᾶς εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὶ προβάλλοντες τῷ ἄνακτι τὴν τιμωρίαν τοῦ Πετράκη· ἀντέστη ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπέμενον παρ' αὐτῷ ἱκανὴν ὥραν ἕως οὗ τὸν κατέπεισαν νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὸν φόνον του· ἐστάλθη οὖν ὁ παλτατζιλὰρ κεχαγιασὴ μὲ προσταγὴν διὰ νὰ φονευθῇ, καὶ μετὰ τὸν φόνον του ἀνεχώρησαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὰ ἀνακτόρια καὶ ὅλοι οἱ ῥετζάληδες ὡς σύνηθες· ἐξερχόμενος δὲ καὶ ὁ Μαυρογένης κουκοφορεμένος,ἴδομεν τὸ πτῶμα τοῦ Πετράκη κείμενον ἔξω τοῦ πάπι-χουμαγιοὺν, Ἀπριλίου τῇ δ', ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, ἥτις ἦν τῆς μεγάλης ἑβδομάδος.

Μὲ τὸ νὰ εἶχεν εἰπεῖ ὁ Μαυρογένης τῷ καπιτὰν-πασσᾷ καὶ τῷ βεζίρῃ πῶς νὰ ἔχῃ ὁ Πετράκης ἕως τέσσαρας χιλιάδας πουγγεῖα διὰ νὰ τοὺς παρακινήσῃ εἰς τὸ νὰ τὸν φονεύσουν, τὸν εἶπεν ὁ βεζίρης μετὰ τὴν μιαιφονίαν πῶν δὲν τὸν εὐρέθησαν τόσα ἄσπρα· ἀπεκρίθη τὸ, « μόνον τὰ ὀσπίτιά του κάμνουν πεντακόσια πουγγεῖα »· ὅθεν τὰ ἠγόρασεν ἀντὶ τοσούτου τιμήματος, καὶ τὸ τοῦ Φαναρίου καὶ τὸ ἐν Θεραπίοις, μὲ ψευδῆ φήμην ὅτι νὰ τοῦ τὰ ἐχάρισεν ὁ βασιλεύς· ἠγόρασε δὲ πουγγεῖα τριάκοντα ἓξ καὶ τὸ ἄλλο μικρὸν σπίτι του τὸ ἔμπροσθεν τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἀτελείωτον ἔτι ὂν, τὸ ὁποῖον ἔκτιζε διὰ νὰ δώσῃ τὴν κόρην του. Ἐπωλήθησαν δὲ ἄλλοις καὶ ἄλλα πράγματα ἀκίνητα τοῦ Πετράκη, καὶ τὰ κατὰ τὸ Νεοχώριον καὶ τὰ εἰς τὸ Χάσκιοϊ.

Μείνας οὖν ὁ Μαυρογένης διὰ τὴν ἀγορὰν αὐτὴν ὑστερημένος χρημάτων ἐδανείσθη ἄσπρα καὶ παρὰ τοῦ πατριάρχου καὶ παρὰ τῶν ἀρχιερέων Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνος καὶ παρὰ τοῦ Γεωργίου Βαρτάνη καὶ παρ' ἄλλων Ῥωμαίων, καὶ παρὰ τῶν σεράφηδων, χοτζᾶ Νικόλα εἰς τὸ Οὐζοὺν-τζαρσὶ καὶ τοῦ χοτζᾶ Ἀρετούνη εἰς τὸ Βαλιδὲ-χάνι, τὰ ὁποῖα ἐδανείζετο σχεδὸν βίᾳ καὶ φόβῳ, ὀνομάζωντας π α δ ι σ ά χ-χ α ΐ ν ὴ τοὺς μὴ δανείζοντας λαϊκούς· μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔπαιρνε καὶ ἀπὸ πραγματευτὰς καὶ ἀπὸ ἐσνάφια ὅλα τὰ χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα τῆς αὐθεντείας, γούναις δηλαδὴ, κουμάσια, τζόχαις, ζτεβαερικὰ, πινίσια, καὶ καπότια καὶ τζαδίρια καὶ ἀσημικὰ παντοίου εἴδους, χωρὶς νὰ δώσῃ τινὶ οὐδὲ ὀβολόν.

Τῇ κβ' τοῦ Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ἔκαμε τὸ ἀλάϊ καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ Ἀβάσκιοϊ· ἐκεῖ λοιπὸν συνέτρεχον παμπληθεῖς ὄχι μόνον οἱ ῥηθέντες πραγματευταὶ καὶ ἐσνάφια ἀλλὰ καὶ κασάπηδες, καὶ ταουκτζῆδες, καὶ ψωμᾶδες, καὶ ψαρᾶδες, καὶ φραντζελᾶδες, καὶ ζαρζαβατζῆδες, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὁ λογαριασμός τους καὶ νὰ πάρουν κἂν χειρόγραφόν του διὰ τὰ ἄσπρα ὁποῦ δικαίως ἔχουν λαβεῖν, ὁμοίως καὶ οἱ δανείσαντες ἄσπρα μετρητὰ συνέτρεχον διὰ νὰ λάβουν τὰς χρεωστικὰς ὁμολογίας των· καὶ ἐπειδὴ τῇ κς' τοῦ Ἀ-

πριλίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Ἀβάσκιοϊ διὰ τὸ Βουκουρέστι, τὸν ἠκολούθησαν οἱ περισσότεροι καὶ εἰς τοὺς Τζεκμετζέδες καὶ ἕως εἰς τὴν Σηλυβρίαν διὰ νὰ πάρουν τὰ ζητούμενα ἔγγραφά τους, καὶ τὰ ἔλαβον· οἱ δὲ δανείσαντες ἄσπρα νάκτι μετὰ παρέλευσιν πολλῶν μηνῶν μόλις ἔλαβον τὰ κεφάλαια, τὸν ἐγγράφως δὲ ὑποσχεθέντα τόκον οὐδεὶς ἔλαβε τῶν δανειστῶν.

Ὁ Μίσογλους ὑποπτευθεὶς ὅτι τὸ κατὰ τοῦ αὐθέντου συνοδικὸν ἔγγραφον νὰ ἐδόθη εἰς τὴν Πόρταν ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Πετράκη καὶ τοῦ Ἐφέσου Σαμουὴλ, μετὰ τὴν μιαιφονίαν τοῦ Πετράκη κατηγόρει καὶ τοὺς δύο ὡς αἰτίους τοῦ ἐγγράφου συκοφαντῶν παρὰ τοῖς προὔχουσι, καὶ ἐξοδεύσας τριάκοντα πουγγεῖα πέμπει μὲ φερμάνι τὸν Ἐφέσου εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, μὲ πολλὴν δυσαρέσκειαν καὶ ἀγανάκτησιν τοῦ πατριάρχου Προκοπίου καὶ παρὰ γνώμην τῆς συνόδου.

Ὁ Σέργιος ἐλθὼν μὲ τὸν χάνην Σαχὶν-Γκιράϊν ἕως εἰς τὴν Καμινίτζαν, ἐκεῖνον μὲν ἀφῆκεν ἐκεῖ, αὐτὸς δὲ διαπλεύσας τὸν Νίστρον καὶ διελθὼν διὰ Γιασίου καὶ Βουκουρεστίου ἦλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐπρόβαλεν εἰς τὴν Πόρταν τὸ νὰ ἔλθῃ ὁ χάνης Σαχὶν-Γκιράης εἰς τὴν ὀθωμανικὴν ἐπικράτειαν, ἐπειδὴ καὶ οὑτωσὶ τὸ ἠθέλησεν οἰκειοθελῶς τε καὶ αὐτοπροαιρέτως, καὶ ἐζήτει τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Πόρτας ὁποῦ ὡς ἀπόγονον τοῦ Ἀλι-Τζεγκὶζ νὰ τὸν διορισθοῦν καὶ τιμὴ καὶ δόξα καὶ σιτηρέσια, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν Ῥουσσίαν εἶχεν ὑπέρπολλα. Ἐδόθη ἡ τοιαύτη ὑπόσχεσις. Εἶτα ἐπρόβαλεν ὁ Σέργιος τὸ νὰ μανζιλευθῇ ὁ Ἀκίσκα-πασσασὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς ὡς διεγείρας τοὺς Λεζγκῆδες εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Γκιουρτζήδων τῶν ὑποχειρίων τῷ Ἡρακλείῳ, τὸ νὰ παιδευθοῦν οἱ Λεζγκῆδες διὰ τὸ τοιοῦτον τόλμημα, καὶ ἂν ἡ Πόρτα δὲν θέλῃ νὰ τοὺς παιδεύσῃ ὡς μουσουλμάνους νὰ ἔχουν οἱ Ῥοῦσσοι τὴν ἄδειαν εἰς τὸ νὰ τοὺς καταπολεμήσουν· νὰ βάλουν κόνσολον ῥοῦσσον εἰς κάθε τόπον ὁποῦ ἠμπορεῖ νὰ πηγαίνῃ καράβι ῥούσσικον ἢ πραγματευτὴς ῥοῦσσος· τὸ νὰ μὴ πρετενδέρουν οἱ Τάρταροι νὰ τοὺς δίδεται ἅλας ἀπὸ τὰς ἁλικὰς τὰς εἰς τὸ Καρᾶ-πουρνοὺ κατὰ χρέος ἄφευκτον· τὸ νὰ δεχθοῦν οἱ ῥετζάληδες τὸ ὅτι ἡ ἄνω καὶ κάτω Ἰβηρία εἶναι εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τῆς Ῥουσσίας· τὸ νὰ μανζιλευθῇ ὁ Βλάχπεης Νικόλαος Μαυρογένης ὡς τύραννος ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀνυπόφορος εἰς ὅλους τοὺς κατοικητὰς, καὶ τὸ νὰ σηκωθῇ ἡ μ α σ τ α ρ ί α εἰς τὸ κουμέρκι τῆς Πόλεως καὶ εἰς κάθε ἄλλην σκάλαν τῆς ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας. Εἰσηκούσθη διὰ τὴν μ α σ τ α ρ ί α ν καὶ διὰ τὴν περίθαλψιν καὶ τιμὴν τοῦ χάνη ὁ Σέργιος καὶ ἐδόθησαν περὶ τούτων καὶ ἔγγραφα· ἀπὸ δὲ τὰ λοιπά του προβλήματα δὲν ἐδέχθη κανὲν ἡ Πόρτα, ἀντιφάσκοντος καὶ ἀναιροῦντος μᾶλλον πάντων τοῦ ῥέϊσουλ-κιτὰπ Φεϊζῆ-Σουλεϊμὰν ἐφένδη· ἀλλ' ὁ Σέργιος οὐ μόνον ἐπέμενε ζητῶν τὴν πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν τῶν προβληθέντων, ἀλλ' εἰς ἄλλην συνέλευσιν ἐζήτει τὸ νὰ κτισθῇ εἰς τὸ Σταυροδρόμι ἐκκλησία ῥουσσόγραικα, καὶ τὸ νὰ δοθῇ τοῖς Ῥώσσοις ἡ Στένη διὰ νὰ ἔχουν ἐκεῖ εἰς μαγαζεῖα ὅλα τὰ διὰ τὴν ναυτιλίαν καὶ διὰ τὴν ναυπηγίαν χρειώδη, καὶ νὰ καλαφατίζουν ἐκεῖ καὶ νὰ παραχειμάζουν τὰ καράβια τους χρείας τυχούσης, ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐδέχθη ἡ Πόρτα.

Ὁ πατριάρχης Προκόπιος ἦτον φιλακόλουθος· ἀνεγίνωσκε πάντοτε μόνος ἐπ' ἐκκλησίας ὅλας τὰς προφητείας μὲ εὐχαρίστησιν τῶν παρόντων καὶ ἐκκλησιαζομένων χριστιανῶν· συνεχῶς δημηγορῶν ἐπ' ἐκκλησίας ἐδείκνυε φυσικὴν εὐῤῥοιαν γλώττης καὶ ἔπειθε τὸν λαὸν εἰς τὸ νὰ ὑπακούουν ἀπαρασαλεύτως τὰς βασιλικὰς προσταγάς, ἐσθ'ὅτε δὲ καὶ διδάσκων τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐφαίνετο καὶ ῥητορικῇ λιγὺς καὶ εἰδήμων τῆς θείας Γραφῆς καὶ πολύπειρος τῶν ἐξηγητῶν αὐτῆς· σώματα δὲ τρέφων τὰ εἰς διακονίαν αὐτοῦ ἱκανὰ ἔστεργε μὲν τῇ φιλοχρηματίᾳ καὶ τῷ φιλοκερδεῖ τρόπῳ, ἀλλ' οἱονεὶ μετρίως πως καὶ οὐκ ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε καταλαλιᾷ καὶ μεμψιμοιρίᾳ ὑποκεῖσθαι, φεύγων εἰς ἄκρον τὸ καταγνωσθῆναι φιλαργυρίαν.

Ὁ Σέργιος ἀγοράζει ὄχι μόνον πολλὰ κουμάσια χίνδικα ἀλλὰ καὶ τακίμια τούρκικα, ῥάχτια δηλαδή, πασλίκια, σέλλας, χασᾶδες, σατὶρ-τακιμὶ, πεὶκ-τακιμὶ, τὰ πάντα ἀργυρᾶ· ἀλλὰ καὶ κούκας, καὶ περέτας, καὶ φέσια καϊκτζήδων, μὲ τὸ νὰ ἔχῃ ἀπόφασιν ἡ βασιλὶς Αἰκατερίνη νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Κρίμι νὰ ἰδῇ τοὺς τόπους της, καὶ θέλει, ὡς φαίνεται, νὰ φανῇ εἰς τοὺς Ταρτάρους τὸ ἀλάϊ της καὶ ἡ προπομπή της μὲ τακίμι τούρκικον.

Τῇ γ' τοῦ Δεκεμβρίου μανζιλευθεὶς ὁ αὐθέντης Μολδαβίας Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, ἐδόθη ἡ ἡγεμονεία τῷ πρώην ἡγεμόνι Βλαχίας Ἀλεξάνδρῳ Ἰωάννου Ὑψηλάντῃ· καὶ ἀγκαλὰ τὸ μιρὶ τῆς Μολδαβίας νὰ εἶναι πουγγεῖα 134 καὶ γρόσια 30, μ'ὅλον τοῦτο ἡ αὐθεντεία αὐτὴ ἔγινε πολυέξοδος μὲ τὸ νὰ ἐδόθησαν πολλὰ καὶ ἀσυνείθιστα καὶ εἰς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὸν βεζίρην καὶ εἰς τὸν ῥέϊσουλ-κιτὰπ Ἀτᾶ-πέην, τὰ πάντα σχεδὸν τέσσαρες χιλιάδες πουγγείων. Δὲν ἤθελεν αὐθεντεύσει ἂν ἀδίκως τε καὶ βιαίως δὲν τὸν ἔπαιρναν βεζίρηδες καὶ ἄλλοι κάθε χρόνον ὑπὲρ τὰ 300 πουγγεῖα (ἀφοῦ διὰ τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τῆς ἐξορίας τὸν ἐπῆραν 600 πουγγεῖα,) ἔξω ἀπὸ τζεβαχερικὰ καὶ ἄλλα τεφαρίκια, εἰς τρόπον ὁποῦ πλέον ἄσπρα δὲν τὸν ἔμειναν· ἂν ἤξευρεν ὅμως πῶς μέλλει νὰ ἀνοιχθῇ πόλεμος ἤθελε πληρώσει διὰ νὰ μὴν αὐθεντεύσῃ.

Διὰ τὸν χάνην, διαπλεύσαντα ἤδη τὸν ποταμὸν Νίστρον καὶ ἐλθόντα εἰς τὸ Χοτίνι διὰ τὴν δοθεῖσαν παρὰ τῆς Πόρτας ὑπόσχεσιν τιμῆς τε καὶ περιποιήσεως, διωρίσθη μιχμανδάρης ὁ καπιτζήπασης χατζῆ Ἰσμαὴλ-ἀγᾶς νὰ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸ Χοτίνι· καὶ διὰ τροφὴν τοῦ χάνη ἐδόθησαν τῷ ῥηθέντι Ἰσμαὴλ-ἀγᾷ δέκα πουγγεῖα ἀπὸ Βλαχίαν καὶ δέκα ἀπὸ Μολδαβίαν, μὲ ὅλον ὁποῦ ὁδοιπορῶντας διὰ Μολδαβίας καὶ Βλαχίας, εἰς κάθε κονάκι ἐδίδοντο ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας αὐτὰς ὅλα του τὰ πρὸς ζωοτροφίαν ἀναγκαῖα καὶ χρειώδη πολλαπλασίως, καὶ εἰς τὸ πολυήμερον διάστημα ὁποῦ διέτριψεν εἰς τὸ Χάντεπε ὅλα τὰ ἔδιδεν ἡ ἐπαρχία τῆς Μολδαβίας, καὶ κατεζημιώθη ὁ ἡγεμονεύων αὐτῆς Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης βοεβόδας.

Κατὰ μῆνα Μάϊον ἀνεχώρησε μὲ στόλον ὁ καπετὰν-πασσᾶς διὰ τὸ Μισίρι διὰ νὰ διώξῃ ἐκεῖθεν τὸν Μουρὰτ-πέην καὶ Ἰπραὴμ-πέην, μουτεγαλεπίδες· εἰσῆλθεν εἰς τὸ Κάϊρον τῇ συνεργείᾳ τοῦ Μίσιρ-βαλισὴ χατζῆ Γεγὲν-Μεχμὲτ-πασσᾶ, καὶ ἔφυγον αὐτοὶ καὶ οἱ δύο εἰς τὸ Σαΐτι· ἥρπασε πολλὰ ὁ Χασὰν πασσᾶς εἰς τὸ Μισίρι γυμνώσας οὐ μόνον τοὺς ἐνόχους

ἀλλὰ καὶ τοὺς πάντη ἀθώους· ἐπώλησε δὲ καὶ τὰς γυναῖκας τῶν φυγάδων, καὶ τούτου ὄντος πάντη ἀσυνειθίστου εἰς τὸν τόπον ἐγένετο μισητὸς εἰς τὰ ὀτζάκια. Ὡς τόσον ἔστειλε στρατὸν πολὺν εἰς τὸ Σαΐτι κατὰ τῶν φυγάδων καὶ πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην φορὰν, καὶ ἔγιναν πόλεμοι πεισματώδεις, χωρὶς ὅμως νὰ καταδαμασθοῦν οἱ φυγάδες, ἔχοντες στρατὸν πολὺν παρ' αὐτοῖς.

Μουχιαλεμέδες πρέσδεως ῥούσσου μὲ ῥείσην καὶ πεϊλικτζὴν, καὶ μουσαδερέδες ῥετζάληδων μόνον, καὶ ἄλλοτε ῥετζάληδων ἐν ταὐτῷ καὶ οὐλεμάδων, πολλοὶ καὶ συχνοί. Δὲν δέχεται ἡ Πόρτα τὰ ζητήματα τοῦ Σεργίου, καὶ ἤρξαντο ἑτοιμάζεσθαι εἰς πόλεμον διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, λέγοντες ὅμως πῶς ἡ ἑτοιμασία δὲν γίνεται διὰ πόλεμον, μόνον κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Εὐρώπης, ὁποῦ πάντοτε εἰς ἑτοιμασίας πολεμικὰς καταγίνεται.

Ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης τὸ νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν ὁ Προύσης· ἐπροφασίσθη ὅτι γνώμῃ κοινῇ ὅλοι οἱ ἐνδημοῦντες τῶν προκρίτων ἀρχιερέων δὲν θέλουν τὸν ἐρχομόν του, ὀνομάζοντές τον φιλοτάραχον· καὶ ὁ πατριάρχης χαριζόμενος τοῖς ἀρχιερεῦσι, διὰ νὰ μὴν προσκρούσῃ αὐτοῖς, ἀπηνήνατο τὸν ἐρχομόν του, δυσωπήσας τὸν αὐθέντην διὰ τὴν παρακοήν του.

Ἔφυγεν εἰς τοὺς Μοσχόβους ἑκουσίως ὁ μανζιλευθεὶς αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Μαυροκορδάτος, ἀπατήσας τοὺς ἐν τῷ Γιασίῳ καϊμακάμηδες, συμπεριλαβὼν καὶ ἄσπρα πολλὰ ἐν οἷς καὶ δίκαιόν τι τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου διὰ τὸ κ ί σ τ ι-γ έ δ μ ι τῆς ἀ ζ ο υ τ ο ρ ί ν τ ζ α ς ὁποῦ ἐκεῖνος συνήθροισεν· ὅθεν ἐλθούσης τῆς εἰδήσεως ἐφυλακώθησαν εὐθὺς εἰς τὸν μουγζούραγαν οἱ καπικεχαγιάδές του, Στέφανος Ἰωαννίτης ὁ Μίσογλους, καὶ Μανόλης Ἀργυρόπουλος, γαμβρὸς τοῦ ἰατροῦ Λουκῆ Θεσσαλονικέως.

Μὲ ἔγγραφον ἴδιον, χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἄρζι τοῦ πατριάρχου ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης βοεβόδας ἔκαμε τ ε ρ κ ί ν ι τὸ φερμάνι τῆς ἐξορίας τοῦ Ἐφέσου Σαμουὴλ, ὥστε ὁπόταν θέλῃ νὰ ἠμπορῇ πλέον νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν ἀκωλύτως ἀπὸ τὴν Πόρταν· ζητήσας οὖν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀδείας ἦλθεν.

Ἀφοῦ ἔφθασεν ὁ Μαυρογένης εἰς τὸ Βουκουρέστι κατὰ μῆνα Μάϊον, κατὰ χρέος μὲν ἔπρεπε νὰ καταγίνεται εἰς τὴν ναυπηγίαν τοῦ ἐπὶ τοῦ προκατόχου του Σούτζου διορισθέντος βασιλικοῦ γαλιονίου, καθὼς καὶ τὸ ἔκαμεν· ἀμεριμνῶν τὸ σύνολον ὅμως τὴν πληρωμὴν καὶ τῶν δανειστῶν καὶ τῶν πραγματευτῶν καὶ τῶν ἐσναφίων καὶ αὐτῶν τῶν ψωμάδων, φραντζελάδων, ψαράδων, ταουκτζήδων καὶ κασάπηδων, (τοὺς ὁποίους ἐχρεώστει διὰ τὸ καθημερινὸν τραπέζι του ἀφοῦ αὐθέντευσεν ἕως οὗ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τῆς Πόλεως,) ἀντὶ νὰ τοὺς στείλῃ τινὰ κἂν εὐάριθμα τῶν χρεωστουμένων, ἐναυπήγησεν ἓν κιρλαγκίτζι, καὶ φορτώσας μὲ 18 χιλ. κοιλὰ σιτάρι τὸ ἔστειλε τῷ ἄνακτι· εἶτα ναυπηγήσας καὶ ἓν περγαντὶ καὶ φορτώσας μὲ κριθάρι, τὸ μὲν περγαντὶ διώρισε νὰ εἶναι τοῦ τερσανὲ, καθὼς καὶ τὸ κιρλαγκίτζι, τοῦ δὲ ἐν αὐτῷ κριθαρίου διώρισε νὰ δοθῇ τὸ μὲν τῷ ἄνακτι, τὸ δὲ νὰ μοιρασθῇ εἰς τοὺς ῥετζάληδες, καὶ τελειώσας τὸ γαλιόνι τὸ ὁποῖον ηὗρε μισοφκιασμέ-

—1786

νον τὸ ἐγέμισε μὲ 40 χιλ. κοιλὰ κεχρὶ καὶ τὸ ἐξεκίνησε διὰ τὴν Πόλιν. Δὲν εὐχαριστήθη εἰς αὐτὰ, μόνον χωρὶς νὰ τοῦ ζητήσουν τι γράφει τῷ βεζίρῃ πῶς ἄρχησε νὰ ναυπηγῇ καὶ ἄλλο γαλιόνι καὶ θέλει τὸ φορτώσει μὲ 40 χιλ. κοιλὰ κριθάρι νὰ τὸ στείλῃ. Εἶτα γράφει τῷ αὐτῷ βεζίρῃ τὸ ὅτι εἰς τὴν Βλάσκαν ὥντας πολὺς κερεστὲς ἀπεφάσισε νὰ ναυπηγήσῃ καὶ ἄλλα κιρλαγκίτζια, ὅσα θέλει ὁ βεζίρης, καὶ νὰ τὰ στείλῃ· ὅστις τὸν ἀπεκρίθη τὸ, ἂς μείνῃ αὐτὸ ἄλλοτε. Ἔπεμπε συχνάκις φλωρία τῷ βεζίρῃ καὶ ταῖς γυναιξὶ τοῦ τε βεζίρη καὶ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, καὶ ταῖς ἔστελνε καὶ κουμάσια, καὶ φορεσιάν τῇ γυναικὶ τοῦ βεζίρη ἄνωθεν ὑφαντὴν δι' ὅλου, ὑφανθεῖσαν εἰς τὴν Βιένναν· ἔπεμπε φλωρία καὶ τῷ χαζναδάρῃ τοῦ βεζίρη· ἔστειλε καὶ τῷ καπετὰν-πασσᾷ εἰς τὸ Μισίρι καὶ φλωρία καὶ μίαν φορεσιάν ῥοῦχα μὲ σαμουρόγουναν. Εἰς τὴν σπαθαρίαν διηγεῖτο καθ' ἡμέραν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἄρχοντας ὄνειρα καὶ ὀπτασίας του· εἶπε πολλάκις ὅτι βλέπει εἰς τὸν τοῖχον τῆς σπαθαρίας τὸν βεζίρην καὶ τὸν καπετὰν-πασσᾶν ὁποῦ τὸν λέγουν νὰ φονεύσῃ τρεῖς ἄρχοντας βλάχους. Ὕβριζε καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του αὐθέντας ὀνομάζωντάς τους κ ε ρ α τ ᾶ δ ε ς, καὶ τῷ αὐτῷ ὀνόματι καὶ ὅλους τοὺς ἄρχοντας τοῦ Φαναρίου, ὀνομάζωντάς τους π α δ ι σ ά χ-χ α ϊ ν-λ ε ρ ί· μὲ κάθε καλαράσην ἔγραφε τῷ βεζίρῃ κατηγορῶν καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του αὐθέντας ὡς φιλοχρημάτους καὶ ἁρπάσαντας πολλὰ καὶ ἀφανίσαντας τὸ βιλαέτι, καὶ ἀναιροῦσεν εἰς τὸ διβάνι του κάθε κρίσιν καὶ ἀπόφασιν ὁποῦ παρ' ἐκείνων ἐγένετο, μὲ πολλὰς κατ' αὐτῶν κατηγορίας. Ἀθέτησε δὲ καί τινα χρυσόβουλλα τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου βοεβόδα τὰ εἰς καλὴν διοίκησιν τοῦ τόπου συντείνοντα, καθὼς καὶ τὸ διὰ τὸ ὀ γ ι α ρ ί-τ ο ν. Τῇ ἑορτῇ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῆς Παναγίας τολμήσας ὁ θεοτήλατος εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα καὶ λαβὼν μόνος τὸ ἅγιον Ποτήριον μετέλαβε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Εἰς αὐτὸ οὖν τὸ διάστημα τῶν ἑπτὰ καὶ ἡμίσεος μηνῶν ἡμεῖς οἱ καπικεχαγιάδες εἰς τὸ κ α π ί-κ ο ν ά κ ι εἴχομεν καθ' ἡμέραν καὶ ἐνοχλήσεις καὶ παρακλήσεις ἀπὸ δανειστὰς καὶ πραγματευτὰς καὶ ἐσνάφια, καὶ πολλάκις καὶ δάκρυα ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς ψωμᾶδες, ψαρᾶδες καὶ ταουκτζῆδες, προσκλαιομένους δεινοπαθῶς καὶ παρακαλοῦντας διὰ τὴν πληρωμήν τους. Ὁ δὲ κακῇ τύχῃ σύντροφός μας Νικόλαος Σκαναβῆς, υἱὸς τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ, ὃν διώρισεν ὁ Μαυρογένης νὰ ἔχῃ τὴν εἰς τὸ κ α π ο υ κ ε χ α γ ι α λ ί κ ι δοσοληψίαν, ὕβριζε καὶ ἠτίμαζε τοὺς πλείονας τῶν ἀνθρώπων ὁποῦ τὸν ἐζήτουν ἄσπρα, καὶ δὲν ἤκουε τὴν συμβουλήν μας εἰς τὸ νὰ τοὺς ὑπόσχεται πῶς δὲν χάνουν τὸ δίκαιόν τους, ἀλλὰ κακολογῶντάς τους, καί τινας καὶ δείρας, ἔγινεν αἴτιος τῆς κατὰ τοῦ αὐθέντου πλείστης ὅσης καταλαλιᾶς· καὶ τὰ ἄσπρα ὁποῦ συνεχῶς τὸν ἔστελλε διὰ νὰ πληρώνῃ τοὺς χρεωφειλέτας, τὰ μὲν ἔδιδε, τὰ πλείω δὲ κατεδαπάνα εἰς τὸ νὰ ἀνεγείρῃ ἐκ βάθρων τὸ εἰς τὸ σπίτι τὸ κατὰ τὸν Βουγιούκδερε πολυέξοδον καὶ μεγαλοπρεπὲς κιόσκι καὶ παχτζὲν του καὶ ἄλλας του χρείας καὶ δοσοληψίας. Ἔγραφε δὲ τῷ αὐθέντῃ Μαυρογένῃ πάντοτε καὶ σκάνδαλα καὶ ψεύδη καὶ συκοφαντίας κατὰ ἀρχόντων καὶ ἄλλων διαφόρων προσώπων, κἀκεῖνος ὡς ἐπιῤῥεπὴς εἰς τὴν κακίαν ἔδιδε πίστιν ταῖς συκοφαντίαις.

Μανζιλευθεὶς ὁ αὐθέντης Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης τῷ ἔτει 1782 ἔδωκεν ἱκανὰ ἄσπρα τῷ τζεβαχερτζῆ Ἰορδανάκη τῷ ἔτει 1786, καὶ μὲ τὴν ἐπιστασίαν του ἀνηγέρθησαν ἐκ βάθρων εἰς τὸ αὐθεντικὸν μοναστήριον τῆς Παναγίας ἐπιλεγομένης Καμαργιότισας, τὸ κατὰ τὴν νῆσον τῆς Προποντίδος Χάλκην, νέαι οἰκοδομαὶ καὶ τιτανόκτιστοι, ἤτοι γκιαβκίρια, διά τε μαθητὰς καὶ διδασκάλους, (σκοπούμενος ὁ αὐθέντης νὰ τὸ συστήσῃ σχολεῖον πτωχῶν μαθητῶν καὶ ἄλλων ἔνδον τοῦ μοναστηρίου,) καὶ τραπεζαρεῖον καὶ μαγειρεῖον καὶ ἀρτοποιεῖον· προσετέθη δὲ τῇ οἰκοδομῇ τόπος ἱκανὸς καὶ ἔξωθεν, μὴ περικλειόμενος δηλαδὴ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ παλαιᾷ περιοχῇ τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἀνηγέρθησαν ἐκ βάθρων καὶ σπίτια αὐθεντικά, καὶ ἐπεσκευάσθη, μᾶλλον δὲ ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων καὶ ἡ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ μοναστηρίου ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ ἐν τόπῳ ἀποκρύφῳ ἐκτίσθη γκιαβκίρι τὸ σκευοφυλάκιον, καὶ ἄλλον γκιαβκίρι ἐν τόπῳ φανερῷ.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1787, τοῦ Χιτζρὲ 1201.

Ἀφοῦ ἐμανζίλευσεν ὁ βεζίρης τὸν Ῥούμελη βαλισὴ Πεκὶρ-πασᾶν, διὰ τοῦ ὁποίου τὸ χατίρι εἶχε παύσει τῶν ἀταξιῶν του ὁ Μαχμοὺτ-πασᾶς, ἡγεμὼν τῆς Σκενδερούνας, καὶ ἔκαμε Ῥούμελη βαλισὴ τὸν Ἀϊδόζλουν, ἀπεσκίρτησεν ὁ Μαχμοὺτ-πασσᾶς πάλιν καὶ ἤρξατο ἐπικρατεῖν τὰς τριγυρινάς του ἐπαρχίας, διοικῶν αὐτὰς μάλα δικαίως καὶ ἄνευ ἁρπαγῶν δι' ἰδίων πελουκπασήδων· συνήθροισε δὲ καὶ στράτευμα πολὺ παρ' ἑαυτῷ ὑπὲρ τὰς 40 χιλ. οὐ μόνον Τούρκους ἀλλὰ καὶ Χριστιανοὺς ῥαγιᾶδες του, καὶ Καραδαγλῆδες καὶ Χιρβάτας καὶ Δαλμάτας. Ἔστειλεν ὁ βεζίρης προσταγὴν εἰς τὸν πατριάρχην νὰ γράψῃ τοὺς ῥαγιᾶδες τῆς Σκενδερούνας ἀφορίζων διὰ νὰ μὴ τὸν δουλεύουν· (ἀπραξίας σημεῖον ἡ τοιαύτη προσταγή· εἰσὶ γὰρ παπισταὶ οἱ ὑποχείριοί του, καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ ἐπίσκοπον δὲν ἔχομεν, καὶ εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς ὑπὸ τῇ δεσποτείᾳ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπαρχίας οἱ δύο ἐπίσκοποι ὑποκείμενοί ποτε τῷ Πεκίου ὑπόκεινται σήμερον τῷ ἰμπεράτορι.) Ἔξω ἀπὸ τὸ χερσαῖον στράτευμα ἔχει ὁ Μαχμοὺτ-πασσᾶς εἰς τὰ νερὰ τῆς Σκενδερούνας καὶ στόλον εἴκοσι νηῶν δουλτζινιότικων. Ἔστειλεν ὁ βεζίρης καπιτζηπασῆδες εἰς τοὺς ἔξω πασσᾶδες τοὺς πέριξ μὲ προσταγὴν νὰ ὁρμήσουν κατ' αὐτοῦ μὲ ν ε φ ι ρ ὰ μ-ἀ σ κ ε ρ ί, τὸ ὁποῖον ἔγινε καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν ἧττάν τους, καὶ ἦτον τότε μαζὴ καὶ ὁ Ἀϊδόζλους αὐτός.

Ἀπέθανεν ὁ Αἰγίνης, Μαρτίου ϛ', καὶ ἐχειροτονήθη ὁ πρώην πρωτοσύγκελλος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Παΐσιος.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Εὐφημίας εἰς τὸ Καδίκιοϊ εἶχε χρυσόβουλλον ῥουσσικὸν διὰ νὰ παίρνῃ τόσα ῥούβλια τὸν χρόνον ἔλεος ἀπὸ τῆς βασιλείας τῶν Μοσχόβων. Τοῦτο ἔχων ὁ Ἰωαννίκιος Καρατζᾶς ἀφ'οὗ καιροῦ ἦτον Χαλκηδόνος, διὰ τοῦ ἐλτζῆ μοσχόβου γράψας τῇ βασιλίσσῃ Αἰκατερίνῃ ἐζήτησε διὰ τὴν ἐκκλησίαν τὴν πληρωμὴν τῶν παρελθόντων χρόνων· ἀλλ' ἐλθόντα καὶ δοθέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐλτζῆ δέκα ἓξ πουγγεῖα τὰ κατεκράτησε.

Τοῦτο μαθὼν ὁ ἐλτζῆς παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας κατὰ συμβεβηκὸς παρευρεθεὶς ἐν τῷ ἑσπερινῷ τῇ μεγάλῃ τεσσαρακοστῇ, κατὰ μῆνα Μάρτιον ἔλαβε βίᾳ παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου τὰ 9 πουγγεῖα καὶ τὰ ἔδωσε τοῖς ἐπιτρόποις τῆς ἐκκλησίας ἵνα πληρώσωσι τὸ ὅπερ προλαβόντως εἶπον αὐτῷ χρέος τῆς ἐκκλησίας καὶ καλλωπίσωσι καὶ τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐζήτει λαβεῖν παρὰ τοῦ Ἰωαννικίου καὶ τὰ λοιπὰ 7 τῶν πουγγείων· ἀλλά τινες γυναῖκες φράγκισσαι εἰς τὸ Σταυροδρόμι μεσολαβήσασαι πρὸς τὸν ἐλτζῆν, τὸν ἔδωκε καιρὸν διὰ τὴν πληρωμήν.

Τῇ ιγ΄ τοῦ Μαρτίου ἦλθεν εἴδησις ἀπὸ τὸν καπετὰν-πασσᾶν τοῦ ὅτι ἐνίκησε πολέμῳ καὶ ἐφυγάδευσε τοὺς δύο πέηδες Ἰπραχίμην καὶ Μουράτην· τοῦτο κατωρθώθη ὄχι ἀπὸ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ, ὡς γράφει, ἀλλὰ διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ Μισίρ-βασιλῆ χατζῆ Γεγὲν-Μεχμὲτ-πασσᾶ.

Τῇ ιέ τοῦ Μαρτίου μουσαβερὲς εἰς τὸ ἄρζ-όδασὶ ρετζάληδων πολλῶν, παρόντος μουφτῆ καὶ βεζίρη, καὶ ὕστερον εὐθὺς ἔγινε ρεκιάπι· ἐξελθὼν ὁ βεζίρης τῶν ἀνακτόρων ἔτρεξεν εὐθὺς εἰς τὸν τερσανὲ, ὅπου παρήγγειλε μεγάλας ἑτοιμασίας· συμπεραίνεται τὸ ὅτι κατέπεισε τὸν βασιλέα εἰς τὸ νὰ κηρυχθῇ πόλεμος κατὰ τῶν Μοσχόβων.

Τῇ ιζ΄ τοῦ Μαρτίου ἐπέμφθη ὁ τζελὲπ-ἀγᾶς, γυναικάδελφος τοῦ πρώην βεζὶρ-ἀζὲμ Ἰζὲτ-πασσᾶ, εἰς τὸ Σοουτζάκι διὰ ἐπισκευήν του.

Εἶχε δοθεῖ ἄδεια τοῖς Ρώσσοις, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ Σεργίου, νὰ μὴν πληρώνουν μ α σ τ α ρ ί α εἰς δὲ τὰ λοιπά του προβλήματα δὲν εἰσηκούσθη· μάλιστα ὁ ρέϊσουλ-κιτὰπ Φεϊζῆ Σουλεϊμὰν-ἐφένδης τὸν ἐναντιώθη ἱκανῶς. Ἀνεχώρησεν οὖν ὁ Σέργιος τῇ ιζ΄ τοῦ Μαρτίου διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασίλισσαν, ἥτις ἥψατο τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Κίαιβον καὶ Κρίμι.

Φυλακωθεὶς ὁ Μίσογλους μὲ ὑποψίαν κινδύνου τῆς ζωῆς του, ἐλθόντων γραμμάτων τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου μαρτυρούντων καλῶς περὶ αὐτοῦ τῇ ιή τοῦ Μαρτίου, ἠλευθερώθη εὐθὺς τῆς εἱρκτῆς τοῦ μουγζούραγα, καὶ παραστὰς τῷ κεχαγιάπεῃ ἔδωκεν ἔγγραφον νὰ πληρώσῃ εἰς τὸν ζαρπχανὲν πουγγεῖα 115, τὸ χρέος τοῦ φ ι ρ α ρ ῆ, καὶ ὑπόσχεσιν νὰ πληρώσῃ καὶ τὸ δίκαιον τῶν πραγματευτῶν καὶ ταχέως, χωρὶς νὰ δώσῃ τις ἀγωγὴν, καὶ τοῦ ἐδόθη φιρμάνι διὰ νὰ τὸ πληρώνῃ κατ᾽ ὀλίγον καὶ ὄχι ἐν ταὐτῷ· εἶπεν ὅμως ὅτι ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ φιραρῆ πουγγεῖα ὀκτακόσια.

Ὁ ἐγγλέζος ἐλτζῆς παρεκίνησε τοὺς ρετζάληδες τῆς Πόρτας νὰ ἑτοιμάσουν στρατεύματα εἰς τὴν Οὐζοὺ καὶ Ἰσμαήλι διὰ νὰ μὴν φανοῦν πῶς εἶναι ἀνετοίμαστοι εἰς τὴν βασίλισσαν Αἰκατερίναν μέλλουσαν ἐλθεῖν εἰς τὸ Κρίμι.

Ὁ ἐλτζῆς μόσχοβος μαζὴ μὲ τὸν ἀγέντε τοῦ ἰμπεράτορος ἀνεχώρησαν τὸν Μάρτιον διὰ θαλάσσης ἀπὸ τῆς Πόλεως διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ Κρίμι. Ἔφθασεν ὁ ἰμπεράτωρ εἰς τὴν Χερσῶνα τῇ ϛ΄ τοῦ Μαΐου, καὶ τῇ ή τοῦ Μαΐου ἔφθασε καὶ ἡ βασιλίς· ἐξῆλθεν εἰς προϋπάντησίν της ὁ ἰμπεράτωρ· μαζὴ μὲ τὴν βασίλισσαν ἦν καὶ ὁ ρὴξ τῆς Λεχίας. Ἐκάθισαν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς, μεθ᾽ ἃς ὁ μὲν ἰμπεράτωρ ἀνεχώρησε διὰ τὰ ἴδια, ἡ δὲ βασίλισσα Αἰκατερίνη μαζὴ μὲ τὸν ρῆγα τῆς Λεχίας ἐλθοῦσα εἰς τὸ Κὶλ-πουρνοὺ καὶ δια-

τρίψασα ἡμέρας ὀκτὼ ἀνεχώρησε διὰ τὸ Κρίμι μὲ 30 χιλιάδες στρατοῦ, καὶ καταλιποῦσα ἐκεῖ μετά τινας ἡμέρας τὸν σὺν αὐτῇ στρατὸν ἀνεχώρησε διὰ τὸ Πετερποῦργον, σκοπῷ τοῦ παρευρεθῆναι ἐκεῖσε διὰ τὴν συνειθισμένην μεγάλην ἑορτὴν τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Ἀνεχώρησαν διὰ τὰς ἐπαρχίας των τῇ προτροπῇ τοῦ πατριάρχου ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Φιλίππου καὶ Δράμας, μὲ τὸ νὰ ἦλθον ὁ Τουρνόβου καὶ ὁ Καισαρείας, οἵτινες καὶ συνεδριάζουσιν. Ἦλθε καὶ ὁ Ἄρτης καὶ συνεδριάζει, προκαθεζόμενος τοῦ Ναυπλίου, καὶ παρανόμως καὶ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν, τοῦ Ἰωαννίνων καὶ τοῦ Λαρίσης· ἀνεχώρησαν οὖν ὁ Παλαιῶν Πατρῶν καὶ ὁ Ἀδριανουπόλεως.

Ἐπιμελείᾳ καὶ σπουδῇ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου πρὸς ἐλάφρωσιν τοῦ δυσβαστάκτου χρέους τοῦ Κοινοῦ, συμποσουμένου εἰς πουγγεῖα 1,350, ἐφορτώθησαν καὶ ἐδέχθησάν τινες τῶν ἐπαρχιῶν μερικὸν χρέος τοῦ Κοινοῦ, κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ μιρίου ἑκάστης ἐπαρχίας· ἤτοι ἡ ἐπαρχία ὁποῦ ἔδιδε 500 γρόσια μιρὶ ἐφορτώθη πουγγεῖα 10, καὶ ἡ δίδουσα γρόσια 2,000 ἐφορτώθη πουγγεῖα 40, καὶ καθεξῆς, ἐπὶ τοιαύτῃ συμφωνίᾳ τοῦ νὰ μὴν ἐκπίπτουν πέντε χρόνους ἀπὸ τὸ χρέος τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ μετὰ πέντε χρόνους πάλιν νὰ ἐκπίπτῃ ἕκαστος κατὰ τὸ διορισθὲν αὐτῷ. Ἐθεωρήθη λοιπὸν ὁ λογαριασμὸς τοῦ Κοινοῦ, Ἀπριλίου τῇ κ', καὶ ἐξέπεσε χρέος 570, καὶ ἔμεινε τὸ χρέος τοῦ Κοινοῦ πουγγεῖα 780.

Ὁ τεφτερδάρης Πεπεt-Χασὰν-ἐφένδης τὰ ἀπὸ Βλαχίας ἓξ πουγγεῖα ἐτήσιον λουφὲν τοῦ σαράφη Πετράκη, γεγραμμένον καὶ εἰς τὸ μ α δ ὲ ν-κ α λ ε μ ὶ, τὰ ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας, καὶ ἔγινε τὸ ἐτήσιον μιρὶ πουγγεῖα 625, γρόσια 28 καὶ ἄσπρα 60.

Ὁ Μαυρογένης εἰς τὰ πρὸς τὸν βεζίρην γράμματά του κατηγορῶν καὶ διαβάλλων πάντοτε σχεδὸν μὲ κάθε καλαράσην καὶ τοὺς τρεῖς προκατόχους του μετὰ τὴν εἰρήνην, ἔγραψε τέλος πάντων πῶς νὰ ἔπαιρναν τὸν χρόνον ἀπὸ τὴν Βλαχίαν 18 χιλ. πουγγεῖα, καὶ κακῶς ποιοῦντες ἐκράτουν τὰ πολλὰ κέρδη αὐτὰ διὰ τὸν ἑαυτόν τους.

Τῇ κϛ' τοῦ Μαρτίου ἔτους τοῦ Χιτζρὲ 1200, ἄνευ τοῦ κανονικοῦ μιρίου ἦτον φορτωμένος ὁ Μαυρογένης μὲ πουγγεῖα 796, ἤτοι ἔξω ἀπὸ τὸ μιρὶ τὸ πληρωθὲν ἐχρεώστει καὶ 796 πουγγεῖα ἄσπρα διὰ τὰς κακάς του καὶ ἐπιζημίους καὶ ματαίας δόσεις.

Ὁ βεζίρης κάμνει μεγάλας καὶ πολυεξόδους ἑτοιμασίας· ἔβγαλε τὸ δόσιμον τ ζ ε π έ λ ι, τὸ ὁποῖον εἶναι πληρωμὴ δεκατημόριος τοῦ εἰσοδήματος ἑνὸς μαλικιανὲ, ἤτοι ἂν ἔχῃ εἰσόδημα ὁ μαλικιανὲς 30 πουγγεῖα, πληρώνει τὰ 3· εἰς καιρὸν πολέμου διορίζουν τὸν τοιοῦτον δασμὸν, ὁ ὁποῖος πιάνει σχεδὸν 10 χιλ. πουγγεῖα. Διώρισε στράτευμα νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ Ἰσμαήλι ὑπὲρ τὰς 100 χιλ. καὶ εἰς τὸ Σινώπι ὑπὲρ τὰς 50 χιλ. διὰ νὰ περάσῃ ἀντίκρυ εἰς τὸ Κρίμι καὶ εἰς τὴν Οὐζού· διώρισε καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν διὰ τὸ αὐτὸ Ἰσμαήλι ὀρτᾶδες 14, οἱ δύο πρὸς 1,500, καὶ οἱ δώδεκα πρὸς χιλίους ἄνδρας, ὁποῦ κάμνουν 15,000· ἀλλ' εἶναι καὶ τὰ γιαμάκια τους ἄλλαι 2,000· κάμνουν αὐτοὶ τώρα τρεῖς μῆνας, Ἰανουάριον, Φεβρουάριον καὶ

Μάρτιον, μυρία κακὰ καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Πόλεως καὶ εἰς τὰς κώμας τοῦ Καταστένου. Ἔξω ἀπὸ τὰς ἑτοιμασίας τῆς ξηρᾶς ἑτοιμάζει καὶ 40 γαλιόνια διὰ νὰ στείλῃ εἰς τὴν Οὐζοῦ, καὶ 40 πλευσίματα μικρὰ καὶ χαμηλὰ μὲ κουπιὰ, σαλούπαις λεγόμενα, ὁποῦ ἔχει ἕκαστον εἰς τὴν πρώρην του τηλεβόλον ὁποῦ σύρει ἓν καντάρι γκιουλέ. Ἔστειλε προσταγὴν καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν νὰ ἔλθουν ἐδῶ 100 ὑδριώτικα, καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς νήσους ἄλλα μικρὰ πλευσίματα ὑπὲρ τὰ 200, διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Οὐζοῦ καὶ Μαύρην θάλασσαν μὲ αὐτὰ τὰ γαλιόνια. Δι'αὐτὰς τὰς ἑτοιμασίας λέγει μὲν ὁ βεζίρης πῶς γίνονται κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς Εὐρώπης, ὁποῦ εἶναι πάντοτε ἕτοιμα τὰ στρατεύματα τῶν βασιλέων της, καὶ ἔκαμε γιασάκι τὸ νὰ λέγῃ τινας πῶς εἶναι σεφέρι, ἀλλὰ ὁ σκοπός του καθαυτὸ εἶναι μόνον καὶ μόνον νὰ κινήσῃ πόλεμον κατὰ τῶν Ῥούσσων, ἀλλ'αἰφνηδίως, ἐλπίζων οὕτω νὰ τοὺς πατήσῃ ἀπροετοιμάστους. Κατέπεισε δὲ καὶ τὸν βασιλέα νὰ συγκατανεύσῃ διὰ τὸν πόλεμον τὸν ὁποῖον ποτὲ δὲν ἤθελε, λέγωντάς τον πῶς τὸν θέλει τὸ κούλι, καὶ σχεδὸν μὲ αὐτὸ φοβερίζωντάς τον μὲ ὑποψίαν ἐπαναστάσεως. Ἔδωκε φετβᾶν καὶ ὁ μουφτής. Ἔχει παρακινητὰς εἰς αὐτὸν τὸν πόλεμον ὁ βεζίρης καὶ τὸν ῥεΐσην Φεΐζῆ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδην, καὶ τὸν ἐγγλέζον ἐλτζὴν μάλιστα συμβουλάτορα, κατ' ἐξαίρετον τρόπον δὲ τὸν Βλάχπεην Μαυρογένην, ὅστις διὰ τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας τοῦ Σεργίου μνησικακῶν δὲν ἔπαυε μὲ κάθε καλαράσην νὰ γράφῃ ψευδεῖς εἰδήσεις καὶ συκοφαντίας κατὰ τοῦ ἰμπερίου τῆς Ῥουσσίας, διεγείρων καὶ παροξύνων εἰς τὸν κατὰ τῶν Ῥούσσων πόλεμον δολίως τε καὶ πολυτρόπως.

Στέλλει κρυφὰ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς καπικεχαγιάδες τῷ βεζίρῃ μὲ τὸν Πὰλκαπὰν-τουτζαρὴ Θεόδωρον Τουρναβίτην φλωρία 5 χιλιάδες καὶ αὐτὸν τὸν δεύτερον χρόνον, ὡσὰν νὰ μὴν ἔφθαναν τὰ ὅσα ἔστειλε τὸν πρῶτον χρόνον καὶ τὰ 1,000 πουγγεῖα ὁποῦ ἤδη εἶχε πληρώσει ὁλοκλήρως διὰ νὰ αὐθεντεύσῃ. Βλέπων δὲ καὶ ὁ βεζίρης τὰ τοιαῦτα κινήματα καὶ τὰς κατὰ τῶν σελέφηδων συκοφαντίας, καὶ ὑποθέτωντας ἀπὸ αὐτὰ πῶς ὁ τόπος ἔχει τὸν τρόπον καὶ εἶναι ἱκανὸς εἰς τοιαύτας δόσεις, καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἡγεμόνες κακῶς ποιοῦντες ἐκράτουν τὰ πολλὰ κέρδη διὰ τὸν ἑαυτόν τους, διώρισε πολλοὺς καὶ ἀνυποφόρους χαβαλέδες εἰς τὴν Βλαχοπογδανίαν διὰ τροφὴν τοῦ ἐν τῷ Ἰσμαὴλι στρατοῦ παρὰ τῷ σερασκέρῃ Σαχὶν Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ διὰ τὸ ἀμπάρι τῆς Ἰσάκτζας, καὶ διὰ τὸ Χοτίνι, Πενδέρι καὶ Οὐζοῦ καὶ Ἀκ-κερμάνι καὶ διὰ τὸ Πελιγράδι· καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ καὶ μεβατζίπια καὶ χάσια καὶ ταϊνάτια εἰς διάφορα μέρη, καὶ σερχάτια καὶ ἄλλα χρειώδη καὶ ἀναγκαῖα τῶν στρατευμάτων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων ὑποπτευθεὶς ὁ Μαυρογένης μήπου μὲ τὸν καιρὸν αὐθεντεύσῃ εἰς τὴν Βλαχίαν ὁ Μουρούζης Κωνσταντίν-βοδας, δοὺς τῷ κακοτρόπῳ αὐτῷ βεζίρῃ πουγγεῖα 145, τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν Τένεδον κατὰ μῆνα Ἰούνιον.

Εἶχαν σταλθεῖ ἕως τώρα εἰς τὴν Οὐζοῦ 13 γαλιόνια μεγάλα καὶ ἄλλα 10 μικρὰ πλευσίματα πολεμικά· ἐστάλη δὲ καὶ δεύτερος στόλος γαλιόνια μεγάλα 19 καὶ κάτεργα 6 καὶ ἡ παστάρδα, καὶ μὲ τὸ νὰ λείπῃ ἀκόμη ὁ

καπιτὰν-πασσᾶς εἰς τὸ Μισίρι ἔγινε πασσᾶς μὲ τρία τούγια ὁ Πεκίρ-πεης, ἀδελφὸς τοῦ Ἐγριποζλῆ Μεχμὲτ-πασσᾶ καὶ υἱὸς τοῦ Ἰπραὴμ-πασσᾶ, ἄνθρωπος πρακτικὸς τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, καὶ τοῦ ἐδόθη μανσούπι ὁ Μωρέας, καὶ Ματου τῇ θ' ἀπῆλθεν εἰς τὸν στόλον αὐτὸν τὸν δεύτερον εὑρισκόμενον εἰσέτι εἰς τὸν Βουγιούκδερε, καὶ, εὐθὺς ἀνεχώρησε μὲ τὸν στόλον αὐτὸν διὰ τὴν Οὐζοὺ καὶ διὰ τὸ Κρίμι.

Παρῃτήθη ὁ Ναυπλίου τὸν Μάϊον, καὶ ἔγινε Ναυπλίου ὁ Ὠλένης· ἡ δὲ ἐπαρχία Ὤλενα προσετέθη τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν.

Ὁ Τορνόβου καὶ ὁ Πωγωνιανῆς ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν διηγοῦντο μυστικῷ τῷ τρόπῳ τάς τε τυραννίας καὶ τὰς ἀχρειότητας τοῦ Μαυρογένη καὶ εἰς τὸν παρελθόντα χρόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν χρόνον δὲν ἔπαυε νὰ κάμῃ τὰ αὐτὰ, ὀνομάζων εἰς τὸ διβάνι καὶ εἰς τὴν σπαθαρίαν κερατᾶδες καὶ τοὺς προκατόχους του τρεῖς αὐθέντας καὶ ὅλους τοὺς Φαναριώτας, καὶ τὸν αὐτὸν τίτλον διδοὺς καὶ εἰς ὅποιον ἄρχοντα βλάχον ἤθελεν ἀῤῥαθυμήσει, καὶ διηγούμενος καθ' ἡμέραν σχεδὸν εἰς τοὺς ἄρχοντας βλάχους τὸ πουρνὸ εἰς τὴν βιστιαρίαν ὄνειρα καὶ ὀπτασίας του, δι' ὧν ἤθελε δεικνύειν τὸ πολυδύναμόν του καὶ οὐρανόθεν καὶ ἐκ μέρους τοῦ βασιλέως. Ἔλεγε δὲ αὐτοῖς συνεχῶς τὸ ὅτι βλέπει εἰς τὴν σπαθαρίαν τὸν βεζίρην καὶ τὸν καπιτὰν-πασσᾶν ὁποῦ τὸν προστάττουν νὰ φονεύσῃ ἄρχοντας βλάχους. Τοῖς δὲ παρ' αὐτῷ στρατιώταις τούρκοις, διορισθεῖσιν ἤδη αὐτῷ συμμάχοις, ἔλεγε τὸ, « πὲν σιζὲ γκιουβενίριμ· καὶ διὰ τοὺς ἄρχοντας βλάχους τὸ, πουνλὰρ κιαφίρ-διρ· καὶ τὸ, « ἂν ἐγνώριζα κἀνὲν μέρος κρέατός μου γκιαβούρικον, τὸ ἔκοπτα καὶ τὸ ἔῤῥιχνα. »

Ἐτελείωσε τὸ πολυέξοδον σαράϊ τὸ λεγόμενον Ἀϊναλὶ Καβάκι, κτισθὲν ὑπὸ τοῦ βεζίρη· ἐσκόστισεν ἡ οἰκοδομή του 1,800 πουγγεῖα· τὰ ἐξώδευσεν ὁ βεζίρης τῷ βασιλεῖ χαριζόμενος, τὸ δὲ στρώσιμόν του οὕτω πως ἔγινε· τὰς ψάθας τὰς στρώνει ὁ σάπικα κεχαγιάπεης Χαΐρῆ-ἐφένδης, τὸν κοστίζουν ὑπὲρ τὰ 40 πουγγεῖα· τὸν δαϊρὲν τοῦ βασιλέως τὸν στρώνει ὁ βεζίρης, ἀλλ' ἐπῆρε 15 πουγγεῖα ἀπὸ τὸν Βλάχπεην· τὸν δαϊρὲν τῶν ἑπτὰ καδίνων τὸν στρώνουν οἱ ἑξῆς ἑπτὰ ῥεζτάληδες, ὁ καπετὰν-πασσᾶς, ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασής, ὁ τεφτερδάρης, ὁ τανῦν κεχαγιάπεης Πεπεῒ-Χασὰν-ἐφένδης, ὁ ῥεῒς-ἐφένδης, ὁ τσαούσπασης, ὁ χατζῆ Σελίμης, πατὴρ τοῦ τεφτερδάρη· τοὺς δὲ δαϊερέδες τοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ, τοῦ σιλικτὰρ-ἀγᾶ καὶ τῶν λοιπῶν ἀγάδων τῶν γεδικλήδων καὶ τῶν χὰς-ὀδαλήδων, κιλερλήδων καὶ σεφερλήδων τοὺς στρώνουν ὁ κασάππεης, τζὶλ-ἐμινής, ἀρπὰ-ἐμινὴς καὶ ἄλλοι.

Ὁ Ἀθηνῶν Ἀθανάσιος ἐσυγχίσθη μὲ τὸν εἰς τὰς Ἀθήνας κόνσολον τὸν ἐγγλέζον· ὅθεν ὁ ἐλτζῆς ἐγγλέζος ἐμήνυσε τῷ φίλῳ του βεζίρῃ Ἰσοὺφ-πασσᾷ νὰ προστάξῃ τὸ νὰ ἐξωσθῇ ὁ Ἀθανάσιος καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἐπαρχίαν του ὁ πρώην Ἀθηνῶν Βενέδικτος· τοῦτο τὸ κατώρθωσεν ὁ δεύτερος δραγομάνος τοῦ Ἐγγλέζου Κρούτας, λαβὼν παρὰ τοῦ Βενεδίκτου πουγγεῖα 30 διὰ τοῦ ἰατροῦ Φέστα. Ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος θελήσαντες νὰ ἀπαντήσουν τὴν προσταγὴν, ὁ κακότροπος βεζίρης ἐπρόσταξε καὶ ὁ Βενέδικτος νὰ γίνῃ Ἀθηνῶν καὶ ὁ Ἀθανάσιος νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐξορίαν ὅπου ἦν ὁ Βενέδικτος,

ἤτοι εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος. Ἦλθεν οὖν ὁ Βενέδικτος εἰς τὴν Πόλιν καὶ ἀνενέωσε τὸ περάτι του διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀθηνῶν.

Ἐκίνησε καὶ τρίτος στόλος διὰ τὴν Μαύρην θάλασσαν, γαλιόνια 7 καὶ ὑδριώτικα 20.

Οἱ ἀπὸ τὰς ἐπαρχίας καὶ πόλεις διορισθέντες νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν πόλεμον ὑπετάγησαν μὲν τῇ προσταγῇ, ἀλλὰ μὲ πολλὴν ὀδύνην καὶ λύπην τῶν Χριστιανῶν· ἔκαμαν τὰ κακά τους θελήματα, ἁρπαγὰς καὶ ἀσελγείας, ἔστιν ὅπου δὲ καὶ φόνους εἰς τοὺς κατοικητὰς καὶ πόλεων καὶ κωμοπόλεων καὶ κωμῶν, καθὼς ὁσημέραι γίνονται καὶ ἔγιναν, μάλιστα εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, Λῆμνον, ἐπαρχίαν τοῦ Ἡρακλείας, καὶ σχεδὸν εἰς κάθε μέρος, ἕως καὶ ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν καὶ τὰ περίχωρά της. Στρατὸς δὲ πολυάριθμος ἀπὸ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης διωρίσθη καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ Ἰσμαήλι· καὶ εἰς τὴν Οὐζοὺ μεγάλαι ἑτοιμασίαι καὶ πολλαί, ὅσαι δὲν ἔγιναν εἰς τὸν παρελθόντα κατὰ τῶν Μοσχόβων πόλεμον. Συνέκειτο δὲ ὁ στρατὸς αὐτὸς ἐκ πεζικοῦ τε καὶ ἱππικοῦ, ἔξω ἀπὸ τοὺς γαλιοντζῆδες ὁποῦ πολυάριθμοι εὑρίσκονται εἰς τοὺς στόλους αὐτούς, ἐν οἷς πλὴν τῶν μεγάλων αὐτῶν πολεμικῶν πλευσιμάτων εἶναι καὶ ὑδριώτικα καὶ ἄλλα ὑπέρπολλα τῆς Ἄσπρης θαλάσσης διὰ δούλευσιν τοῦ μεγίστου αὐτοῦ στόλου, κομιδὴν δηλαδὴ ζαχιρέδων καὶ ἄλλων ἀναγκαίων.

Ὁ Πωγωνιανῆς θέλωντας νὰ κάμῃ προσωπικὴν παραίτησιν τῆς ἐπαρχίας του εἰς δόκιμον καὶ πρακτικὸν ἄνθρωπόν του, ὁ πατριάρχης δὲν τὸ ἔστεργε καὶ τὸν ἔλεγε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του μόνος του· ἀλλὰ τέλος πάντων μετὰ πολυήμερον λογοτριβὴν δυσωπήσας τὸν κατέπεισε νὰ δεχθῇ τὴν προσωπικήν του παραίτησιν.

Εἶπον οἱ Τοῦρκοι τότε τῷ ἐλτζῇ τῶν Μοσχόβων ὅτι δὲν δέχονται τὰ τοῦ Σεργίου· ὅθεν νομίσαντες ὅτι θέλει τὸ ἔγραψε τῇ βασιλίσσῃ, τινὲς αὐτῶν ἐνόμισαν τότε ὅτι διὰ νὰ τὴν κάμουν νὰ ἀφεθῇ πρέπει νὰ κάμουν τὰς μεγάλας καὶ πολλὰς καὶ ἀδιακόπους αὐτὰς ἑτοιμασίας καὶ στρατολογίας· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ βεζίρη οὐχ οὕτως ἔχει, μόνον καθαυτὸ νύκτα καὶ ἡμέραν πνέει τὰ τοῦ πολέμου, συλλογιζόμενος ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν πόλεμον μόνον καὶ μόνον θέλει παραταθεῖ ἡ εἰς τὸ βεζαρέτι-οὐζμᾶ ἐπιμονὴ καὶ στερέωσίς του, ὤντας βέβαιος ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν θέλει δυνηθεῖ ποτὲ νὰ μανζιλεύσῃ βεζίρην ὄντα ἔξω μὲ τὸ σαντζὰκ-σερίφι.

Θανόντος τοῦ Κοὺρτ-πασσᾶ ἔδωκαν τὰ δερπέντια τῷ Ἀϊδόζλου Ἀλῆ-πασσᾷ διὰ νὰ πολεμῇ τοὺς πελουκπασῆδες τοῦ Μαχμοὺτ-πασσᾶ τοὺς ἐπικρατοῦντας τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν· ὅθεν τῇ κέ Μαΐου ἔστειλεν ὁ Ἀλῆ-πασσᾶς εἰς τὴν Πόλιν 20 κεφαλὰς εἰς σημεῖον τῆς νίκης ὁποῦ ἔγραψε πῶς νὰ ἔκαμε κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

Στενοχωρηθεὶς ὁ Μαχμοὺτ-πασσᾶς ἐτράβηξε τοὺς ἀνθρώπους του ἀπὸ τὰς ξένας ἐπαρχίας, διὰ τὰ πολλὰ κατ' αὐτοῦ στρατεύματα τοῦ Πόσνα-βαλισὴ Σελὶμ-πασσᾶ, τοῦ Ἀϊδόζλου Ἀλῆ-πασσᾶ καὶ ἄλλων πασσάδων, καὶ ἐτραβήχθη εἰς τὸ ἀγιαλέτι τῆς Ἰσκενδερούνας τὸ ἴδιόν του.

Ὁ ἐλτζῆς ἐγγλέζος δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ διεγείρῃ τοὺς Τούρκους εἰς τὸν

κατὰ τῶν Ῥούσσων πόλεμον· δὲν συμβουλεύει τὴν ἀπὸ τοῦ πολέμου ἀποχὴν ὡς πάντῃ ἐπιζήμιον εἰς ὅλους τοὺς ὑποχειρίους τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ἀλλὰ παρακινεῖ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν πόλεμον· ὅθεν ἐδόθη προσταγὴ νὰ ἑτοιμάσουν ὡς τὰ λοιπὰ πάντα οὕτω καὶ τὰ ἐλλείποντα διὰ τὸ σαντζὰκ-σερίφι.

Εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν οἱ Μαλταῖζοι ἐπειράτευσαν νῆα τουρκικὴν φορτωμένην μὲ γεννήματα τοῦ Μισιρίου, ἤτοι ῥύζι καὶ λοιπά.

Οἱ Τζεζαερλῆδες ἐσκλάβωσαν τρία πλευσίματα μὲ παντιέραν ῥούσσικην, ἀλλὰ ψευδορούσσικα.

Ὁ καπιτὰν-πασσᾶς εἰσέτι εἰς τὸ Μισίρι, ἀλλὰ κάμνωντας πολλὰς ἁρπαγὰς καὶ χρηματολογῶν εἰς ἄκρον ἀδίκως καὶ παρὰ πάντα λόγον ἐμισήθη παρὰ τῶν ἐντοπίων. Οἱ ἀποστάται δύο πέηδες ἐπλησίασαν εἰς τὸ παλαιὸν Μισίρι· ἀλλὰ πολεμήσαντες οὐκ ἴσχυσαν εἰσελθεῖν.

Μουσαβερέδες συνεχεῖς εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ Ἀχμὲτ-ἐφένδη μουφτηζαδὲ, παρόντος βεζίρη, καζασκέρηδων καὶ ῥετζάληδων, τεφτερδάρη δηλαδὴ, κεχαγιάπεη, ῥέϊση, πεϊλικτζῆ, πρώην κεχαγιάπεη Καϊρὴ-ἐφένδη καὶ ἄλλων ἐνίοτε.

Ὁ χάνης Σαχὶν-Γκιράϊς λοιπὸν κατὰ τὸ πρόβλημα τοῦ Σεργίου μὲ τὴν ἄδειαν τῆς Πόρτας ἐλθὼν ἀπὸ τὴν Καμινίτζαν εἰς τὸ Χοτίνι ἐπ' ἐλπίδι περιθάλψεως καὶ περιποιήσεως πολλῆς παρὰ τῆς Πόρτας, ὅλον τὸν χειμῶνα δὲν ἐσάλευσεν ἀπὸ τὸ Χοτίνι προφασιζόμενος τὸ ψῦχος· εἰς τὰς προσταγὰς ὁποῦ τὸν ἐστέλλοντο ἀπὸ τὴν Πόρταν διὰ νὰ σηκωθῇ δὲν ἐκινεῖτο μὲ τὸ νὰ μὴν ἔβλεπε νὰ τὸν ἔλθουν εἰδήσεις κυβερνήσεώς τινος καὶ ἐπιστασίας· ὅθεν διὰ τὰς ἀλλεπαλλήλους προσταγὰς μόλις ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ Χοτίνι τὸν Ἀπρίλιον· ἀλλ' ὁδεύων μὲ πολλὴν ἀργοπορίαν καὶ προσμένων τὴν φαντασιοκοπηθεῖσαν ἐπιστασίαν καὶ κυβέρνησιν μόλις ἔφθασεν εἰς τὸ Χάντεπε (ἀπέχον τοῦ Χοτινίου ὥρας 12) εἰς ἡμέρας 40. Εἶχε στείλει τὸν σαράφην του καὶ εἰς τὸ Γιάσι καὶ εἰς τὸ Βουκουρέστι, ἔτι εἰς τὸ Χοτίνι ὢν, νὰ δανεισθῇ ἄσπρα ἀπὸ τοὺς πραγματευτὰς ἢ ἄλλους δίδωντας ἐνέχυρα τζεβαερικά. Διατρίβωντας εἰς τὸ Χάντεπε ἡμέρας πολλὰς πάντῃ ἀκίνητος, καὶ ζημιωνόμενος ὁ τόπος τῆς Μολδαβίας διὰ τὴν τροφήν του, μὲ τὸ νὰ συνῆλθον παρ' αὐτῷ πολλοὶ Τάρταροι καὶ ἀπὸ Βουτζάκι καὶ ἀπὸ Καουσάνι καὶ ἀπὸ Τομπασάρι, καὶ φοβηθεὶς ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης νὰ μὴ παρακινηθῇ παρ' αὐτῶν ὁ χάνης νὰ λεηλατήσῃ τὸ Γιάσι, ἔγραψε τῷ βεζίρῃ ὅτι ὁ χάνης δὲν θέλει σηκωθεῖ ποτὲ αὐτοπροαιρέτως, καὶ χρεία στρατοῦ διὰ νὰ τὸν σηκώσῃ. Ὅθεν ἔστειλεν ἡ Πόρτα τὸν καπιτζήπασην Τζαδιρτζηζαδὲ μὲ στράτευμα διὰ νὰ τὸν σηκώσῃ ἀπὸ τὸ Χάντεπε· οὗ γενομένου εἰσελθὼν εἰς τὰ χώματα τῆς Βλαχίας τὸν ἐπέρασαν τὸν Δούναβιν ἀπὸ τὸ Λικιρέστι εἰς τὴν Δάστραν μόνον μὲ 30 ἀνθρώπους, καὶ φθάσας εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν, τοῦ ἐστάλθησαν διὰ ἔξοδα 30 πουγγεῖα καὶ μία φορεσιὰ ῥοῦχα, καὶ ἀπῆλθεν ἄκων μὲ μουπασίρην καπιτζήπασην εἰς τὴν Ῥόδον, ὁποῦ φθάσας εὐθὺς ἀπεπνίγη.

Ὑπέστρεψαν ἀπὸ τὸ Κρίμι ὁ ἐλτζὴς τῶν Μοσχόβων καὶ ὁ ἀγέντες τῶν Νεμτζῶν.

—1787

Τῇ ιέ τοῦ Ἰουλίου μουκιαλεμὲς μὲ τὸν ἐλτζὴν ῥοῦσσον εἰς τὸ κιόσκι τὸ βασιλικὸν τὸ εἰς τὸ Πεπέκι, παρόντος τοῦ νακίπουλ-ἐσρέφη καὶ Ἀνατὸλ καζασκερὴ ὡς ἀπὸ μέρους ὅλων τῶν οὐλεμάδων Μεχμὲτ-ἐφένδη Καρᾶ-Πεκὶρ-ἐφενδηζαδὲ, τοῦ ῥεὶς-ἐφένδη, τοῦ πεϊλικτζῆ-ἐφένδη, τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Καλλιμάχη καὶ τοῦ δραγομάνου τῶν Μοσχόβων Πιζάνη· ἐπρόβαλαν ἀνέλπιστα ζητήματα. Εἰς αὐτὸν τὸν μουκιαλεμὲν ἐλάλησε πολλὰ ψυχρὰ τὸν ῥεῖσην Φεϊζὴ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδην ὁ μόσχοβος ἐλτζῆς, ἐν οἷς καὶ τὸ; « Ὅσοι παθητικῶς κινοῦνται διὰ νὰ συγχήσουν καὶ νὰ σκανδαλίσουν δύο βασιλείας καὶ νὰ γίνουν αἴτιοι αἱματοχυσίας παιδεύονται παρὰ θεοῦ κακοὶ κακῶς.» (Ἀλήθευσεν ὁ λόγος τοῦ ἐλτζῆ, καὶ θέλομεν ἰδεῖ εἰς τὸ ἑξῆς ὅτι ἀφοῦ ἔγινε πασσᾶς τίτλῳ Ῥούμελη-σερασκερὴ, ἐπάρθησαν τὰ τούγια του, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Καλλίπολιν, ἐδημεύθησαν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του, εἶτα ἐξωρίσθη εἰς τὸ Σινώπι καὶ μόλις τῷ ἐδόθησαν τὰ τούγια μὲ μουχαφιζλίκι τῆς Σινώπης.) Μετὰ πολλὰ ἐδόθη καράρι νὰ γράψῃ ὁ ἐλτζῆς τῇ βασιλίσσῃ Αἰκατερίνῃ, καὶ νὰ τὸν ἔλθῃ ἀπόκρισις τῇ κ' τοῦ Αὐγούστου· ἐδυσαρεστήθη ὁ Μόσχοβος διὰ διορίαν τοσοῦτον σύντομον, ἐζήτησεν οὖν καὶ δεύτερον μουκιαλεμὲν ἐλπίζων διόρθωσιν· ὅθεν τῇ κέ τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ τζιφτλίκι τοῦ καπιτὰν-πασσᾶ ἔγινε καὶ ὁ δεύτερος, ἀλλὰ πάλιν τὰ αὐτὰ ζητήματα καὶ οὐδὲν πλέον.

Τῇ κς' τοῦ Ἰουλίου εἰς τὸ ἀρζ-ὁδασὶ μουσαβερὲς μεγάλος παρόντος τοῦ βεζίρη, τοῦ μουφτῆ, τῶν χάλια δύο καζασκέρηδων Ῥούμελης καὶ Ἀνατολῆς, τοῦ Μεκὶ-ἐφένδη πρώην Ῥούμελη καζασκερὴ, τῶν τριῶν σάπικα Ἰσταντπὸλ-ἐφένδηδων Ἀνατὸλ καζασκερὴ παγιασινδὰ, Δερβὶς-Μουλλᾶ-ἐφένδη δηλαδὴ, Ἀσὴρ-ἐφένδη καὶ Βελῆ-ἐφενδηζαδὲ, τοῦ χάλια Ἰσταντπὸλ-ἐφένδη, τοῦ χάλια τεφτερδὰρ-ἐφένδη Ναζίφη, τοῦ σάπικα τεφτερδὰρ-ἐφένδη Ῥεσὶτ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδη, τοῦ σάπικα κεχαγιάπεη Ααλελῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδη, τοῦ σάπικα ῥεὶς-ἐφένδη Ἀτᾶ-πεη, τοῦ Τζελεπῆ-ἐφένδη, σουλτὰν-κεχαγιασὴ ἀδελφοῦ τοῦ Δαλελῆ Μουσταφᾶ-ἐφένδη, τοῦ χατζῆ Σελὶμ-ἀγᾶ πατρὸς τοῦ χάλια τεφτερδάρη, τοῦ τερσανὲ-ἐμινὴ Ἀλῆ-ἐφένδη, τοῦ χάλια κεχαγιάπεη Πεπεὶ-Χασὰν-ἐφένδη, τοῦ χάλια ῥεὶς-ἐφένδη Φεϊζὴ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδη, τοῦ τζαούσπαση Νουμὰν-πεη, τοῦ πεγιοὺκ τεσκερετζῆ, τοῦ πεϊλικτζῆ Ἀσὶτ-Μεχμὲτ-ἐφένδη, τοῦ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ, τοῦ κοὺλ-κεχαγιασὴ, τοῦ σεϊμὲν-παση, τοῦ σιπαχιλὰρ-ἀγασὴ, τοῦ σιλιχτὰρ-ἀγασὴ, τοῦ ἀραπατζήπαση, τοῦ τοπτζήπαση, τοῦ τζεπετζήπαση καὶ ἄλλων ὀτζακλήδων. Μόνος ὁ βεζίρης καὶ ὁ ῥεῖσης θέλουσι τὸν πόλεμον· οἱ λοιποὶ προβλέποντες ἀφανισμὸν δὲν τὸν θέλουν, ἀλλὰ φοβούμενοι τὸν βεζίρην σιωποῦν, καὶ ἀντὶ νὰ εἰποῦν ὅτι δὲν πρέπει συγκατανεύουν εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. Οἱ κατοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας πλὴν τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ τῆς Μολδοβλαχίας ἐπλήρωσαν ἕως τώρα διὰ ζαχιρέδες τῆς ἑτοιμασίας τοῦ πολέμου καὶ εἰς μετρητὰ γρόσια ὑπὲρ τὰς 70 χιλιάδας· καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ χαζνὲ ἔξω ἀπὸ τὰ πολυάριθμα ἔξοδα τοῦ τερσανάϊ-ἀμιρὲ ἐβγήκαν διὰ τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ πολέμου γρόσια 60 χιλιάδας. Μόνος λοιπὸν ὁ βεζίρης καὶ ὁ ῥεῖσης τὸν θέλει, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες τῷ σχήματι μὲν δει-

κνύουσι πῶς δὲν τὸν θέλουν, τινὲς δὲ φοβούμενοι λέγουσι πῶς τὸν θέλουν.

Τῇ κθ' τοῦ Ἰουλίου μουσαβερὲς εἰς τὸ σαράϊ τῆς Πεϊχὰν-σουλτάνης, δευτέρας θυγατρὸς τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, τὸ εἰς Τζαγάλογλου· παρῆν ὁ ἄναξ, ὁ σεϊχουλισλάμης, ὁ βεζίρης, οἱ χ ά λ ι α καζασκέρηδες, ὁ κεχαγιάπεης Πεπεἰ-Χασὰν-ἐφένδης καὶ ὁ ῥεϊς-ἐφένδης Φεϊζὴ-Σουλεϊμάνης. Ἀπεφασίσθη οὖν ὅτι τὰ ὑποσχεθέντα τοῖς Ῥούσσοις μὲ τὸ νὰ ὑπεσχέθησαν κακῶς καὶ ἀλόγως ἀνάγκη νὰ κινηθῇ πόλεμος· ἀπεφασίσθη λοιπὸν ὁ πόλεμος.

Τῇ β' τοῦ Αὐγούστου μουσαβερὲς εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὶ παρόντων πάντων τῶν παρευρεθέντων εἰς τὸν μουσαβερὲν τὸν γενόμενον κατὰ τὴν κς' τοῦ Ἰουλίου· ὁ βασιλεὺς ἦτον εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ μὲ τὸν πεγιοὺκ ἰμπροχόρην ἔστειλε χ ά τ τ ι-χ ο υ μ α γ ι ο ῦ ν εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς συνελθόντας προστάττων νὰ ἀκούουν τὸν βεζίρην καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ τινὰς ἀντειπεῖν αὐτῷ· ὅθεν ἀπεφασίσθη καὶ πάλιν ὁ πόλεμος.

Ἡ οὖν βασίλισσα Αἰκατερίνη λαβοῦσα τὰ γράμματα τὰ τελευταῖα τοῦ πρέσβεώς της ἔγραψε τῷ Ποτέμκιν συγκαταβᾶσα εἰς μερικὰ ζητήματα τῆς Πόρτας· ἀλλ' ἡ Πόρτα πρὸ τῆς διορίας τοῦ καιροῦ, ἤτοι τῆς κ' τοῦ Αὐγούστου, ἐπρόσταξε τὸν ἐλτζὴν μόσχοβον τῇ ἐ τοῦ Αὐγούστου, ἡμέρᾳ Πέμπτῃ, νὰ ἔλθῃ μὲ πολλὴν προπομπὴν εἰς τὴν Πόρταν, ὄντες μαζωμένοι εἰς τὸ κιόσκι τοῦ Πασσᾶ-καπισὶ τὸ σ α δ ρ ι ϐ α ν λ ή δ ι κ ο ν ὁ μουφτῆς μὲ ὅλους τοὺς οὐλιεμᾶδες, οἱ ἐχλιμανσούπηδες ῥετζάληδες, καὶ χ ά λ ι α καὶ σ ά π ι κ α σύμπαντες καὶ οἱ ὀτζακλῆδες σύμπαντες. Ὁ βεζίρης τὸν ἀντάμωσεν εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὶ παρόντων τῶν ῥετζάληδων τῆς Πόρτας, κατὰ τὴν συνήθειαν. Μετὰ τὰ συνήθη, καχβὲ καὶ ἄλλα, ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι, τὸν εἶπον νὰ ὑπογράψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κριμίου· ἀπεκρίθη πῶς δὲν ἔχει τοιαύτην πληρεξουσιότητα· τὸν εἶπεν· «Ἀμὴ ἡ βασιλεία, ἂν δὲν τῆς δοθῇ τὸ Κρίμι, ἐξ ἀποφάσεως κινεῖ πόλεμον· ἄκουσέ το ἀπὸ ὅλους, καὶ οὐλιεμᾶδες καὶ ῥετζάληδες καὶ ὀτζακλῆδες διὰ νὰ γνωρίσῃς ὅτι ἀναγκαία ἡ τοιαύτη σου ὑπογραφή, ἂν δὲν θέλῃς τὸν κατὰ τῆς βασιλείας σου ὀθωμανικὸν πόλεμον.» Ἀπῆλθεν οὖν ὁ βεζίρης Ἰσοὺφ-πασσᾶς εἰς τὸ ῥηθὲν κιόσκι καὶ ὁ ἐλτζῆς εἰς τὸ μουσαφὶρ-ὀδασή· τὸν βεκίλην Δραγομάνον τῆς Πόρτας Καλλιμάχην καὶ τὸν δραγομάνον τοῦ ἐλτζῇ Πιζάνην τοὺς ἔστειλαν νὰ εἰποῦν τῷ ἐλτζῇ τὸν κοινῇ γνώμῃ ἀποφασισθέντα πόλεμον κατὰ τῆς βασιλείας του ἂν δὲν ὑπογράψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Κριμίου· ἀπεκρίθη τὸ ὅτι δὲν ἔχει τοιαύτην πληρεξουσιότητα, καὶ ἂν τὸ κάμῃ, ὄχι μόνον πῶς δὲν θέλει εἰσακουσθεῖ ἀλλὰ θέλει κοπεῖ καὶ ἡ χείρ του καὶ θέλει θανατωθεῖ καὶ μὲ ἄτιμον θάνατον· ἔγραψεν ὅμως τῇ βασιλίσσῃ του καὶ προσμένει τὴν ἀπόκρισιν τῇ κ' τοῦ Αὐγούστου, ἥτις ἐς τόδε οὐ παρῆλθε, καὶ κατὰ τὸν τρόπον ὁποῦ ἔγραψεν ἐλπίζει συγκατάβασίν τινα καὶ διόρθωσιν τῶν πραγμάτων, καὶ θέλει ἰδεῖ τί τὸν ἀποκρίνονται, μὲ τὸ νὰ ἠξεύρῃ βέβαια ὅτι ἡ Ῥουσσία πόλεμον ποσῶς δὲν θέλει. Εἰς αὐτήν του τὴν ἀπόκρισιν, φανερωθεῖσαν πάσῃ τῇ συναγωγῇ παρὰ τῶν δύο δραγομάνων, σηκωθεὶς ὁ ῥεϊσης Σουλεϊμὰν-ἐφένδης εἶπε, «Τοσάκις ἔγραψε χωρὶς ὄφελος, καὶ ἀνάγκη πλέον νὰ ἀρχήσῃ τὸ ἔργον.» Ἔστειλεν οὖν ὁ βεζίρης τὸν τζαούσπασην νὰ τὸν εἰπῇ τὸ ὅτι εἶναι μουσαφί-

ρης τους εἰς τοὺς Ἑπτὰ-Κουλάδες, καὶ κατὰ τὸν δοθέντα φ ε τ ϐ ᾶ ν θέλει ἀνοιχθῇ πόλεμος κατὰ τῶν Ῥούσσων· (ὁ ῥεΐσης αὐτὸς κατὰ τὴν γνώμην τοῦ βεζίρη ἤθελε νὰ ἀνοιχθῇ ὁ πόλεμος, καὶ συμπεραίνωντας τὸ ὅτι εἰς τὰ γραφέντα τῇ βασιλίσσῃ παρὰ τοῦ ἐλτζῆ ἐνδέχεται νὰ γένῃ κάμμία συγκατάϐασις καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ πόλεμος, δὲν ἠθέλησε νὰ προσμένῃ τὴν διορισθεῖσαν διορίαν.) Ἔστειλεν ὁ βεζίρης ὕστερον τὸν τ ε σ ρ ι φ α τ τ ζ ῆ ν καὶ τὸν ἠρώτησε πόσους ἀνθρώπους θέλει νὰ πάρῃ μαζή του, καὶ ἀπεκρίθη, τὸν χαντζιλλέρην, τὸν δραγομάνον Πιζάνην καὶ τὸν δραγομάνον Δάντριαν καί τινας δούλους. Ἐλαλήθη λοιπὸν ὁ τοπτζήπασης καὶ προσετάγη ν' ἀπαγάγῃ ἀσφαλῶς τοὺς ἀνθρώπους του εἰς τὸ Σταυροδρόμι εἰς τὸ σπίτι τοῦ ἐλτζῆ, διὰ νὰ μὴν τοὺς πειράξῃ τὸ πλῆθος· ἐδιώχθησαν λοιπὸν τὰ ἄλογα τῶν ἐλθόντων ἐφίππων, καὶ αἱ λ ι ϐ ρ έ α ι καὶ ἄλλοι ὁποῦ μὲ τὸ ἀλάϊ ἦλθον μαζή του πεζοὶ, καὶ οἱ ἐλθόντες ἔφιπποι ὀφφικιάλιοι, δραγομάνοι καὶ δ ὶ λ-ό γ λ ά ν ι α ἀπῆλθον πεζοὶ συντροφιασμένοι μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ τοπτζήπαση. Ἐστάλθησαν τζοχαδάρηδες τοῦ τζαούσπαση καὶ τεσριφαττζῆ διὰ νὰ ἑτοιμάσουν καΐκια εἰς τὸ Ἀχίρ-καπί διὰ τὸν ἐλτζήν, καὶ ἐπροστάχθη ὁ γιανιτζὰρ-ἀγασὴς νὰ τὸν ὑπάγῃ ἀσφαλῶς ἕως εἰς τοὺς Γ ε δ ὶ-Κ ο υ λ έ δ ε ς· ἀπῆλθε λοιπὸν ὁ ἐλτζὴς ἔφιππος εἰς τὸ ἴδιον ἄλογον τοῦ βεζίρη ὁποῦ τὸν ἔφερεν ἀπὸ τὸ Παχτζὲ-καπισὶ, καὶ οἱ ῥηθέντες τρεῖς, ἔφιπποι καὶ αὐτοί. Φθάσας εἰς τὸ Ἀχίρ-καπι, μὲ τὸ νὰ ἦτον φουρτούνα δὲν ἠθέλησε νὰ ἔμϐῃ εἰς τὸ καΐκι, καὶ ἀπῆλθε καϐαλάρης ἕως εἰς τοὺς Γ ε δ ὶ-Κ ο υ λ έ δ ε ς. Τὸν ἐδόθη ἄδεια νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του ὅ τι θέλει, καὶ ἐπροστάχθη ὁ Καλὲ-ἀγασὴς νὰ τὸν περιποιῆται.

Τὰ καράϐια τὰ ῥουσσικὰ φορτωμένα μὲ πραγμάτειαν ἐστάλθησαν εἰς τὸν τ ε ρ σ α ν έ ν· οἱ καπετάνοι καὶ μαρινέρηδές των ἐστάλθησαν εἰς τὸ πάνιο· Διωρίσθη ὁ πρώην τεφτερδάρης Ῥεσὶτ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδης νὰ μεριμνᾷ διὰ τὸ φόρτωμα τῶν καραβίων ἵνα μὴ χαθῇ τι, καὶ ὅταν φανοῦν οἱ πραγματευταὶ κύριάρχαι τοῦ φορτίου νὰ τοὺς δίδεται τὸ πρᾶγμα τους, καὶ νὰ τὸ πωλήσουν εἰς τὴν Πόλιν ῥ α ΐ τ ζ ὶ-φ ι ὶ-ο ὐ ζ ρ ὲ, καὶ τὸ αὐτὸ νὰ γίνεται καὶ διὰ ἐκεῖνα ὁποῦ θέλει ἔλθουν εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ τὴν Ἄσπρην θάλασσαν.

Ὁ ῥεΐσης Φετζῆ-Σουλεϊμάνης καὶ ὁ Μαυρογένης ἦσαν μόνον καὶ μόνον οἱ ὁμόσπονδοι, καὶ παρακινητὴς καὶ συμϐουλάτωρ ὁ Ἐγγλέζος. Εὐθὺς οὖν ἦλθον ἔγγραφοι προσταγαὶ εἰς τὸν πατριάρχην νὰ λαλήσῃ τοὺς Ῥωμαίους ὁποῦ ἐπῆραν περάτια μοσχόϐικα, καὶ νὰ πάρῃ τὰ περάτιά τους καὶ νὰ τοὺς εἰπῇ νὰ πάρουν χαράτζι, νὰ φορέσουν ῥοῦχα γιασακλήδικα καὶ νὰ κυττάζουν τοῦ λοιποῦ τὴν πραγματείαν τους ζῶντες ἀνενοχλήτως· ὁμοίως νὰ πάρῃ καὶ τὰς πατέντας ἐκείνων ὁποῦ ἔχουν εἰς χεῖρας των πατέντα μοσχόϐικην. Οἱ πέντε περατλῆδες καὶ οἱ δεκατέσσαρες φερμανλῆδες ἔδωκαν τὰ περάτια καὶ φερμάνια τους· οἱ παντενταλῆδες εἰς τὸ μήνυμα τοῦ πατριάρχου δὲν ἐφάνησαν· ὅθεν ἢ ἐκρύϐησαν ἢ ἔφυγον φοβούμενοι.

Δευτέρα προσταγὴ εἰς τὸν πατριάρχην νὰ προστάξῃ τοὺς Ῥωμαίους ὁποῦ ἔχουν ἅρματα νὰ τὰ πωλήσουν εἰς τὸν σαρατζχανὲν καὶ νὰ ἐκδώσῃ περὶ τούτου καὶ ἀφορισμούς. Ἀνεγνώσθησαν ἀφορισμοὶ σφοδροὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκ-

κλησίας τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ Καταστένου, ἀλλὰ μὴ φανέντων ὅπλων εἰς τὴν σερατζχανὲν διὰ πώλησιν ἐδόθη δευτέρα προσταγὴ τῷ πατριάρχῃ σφοδροτέρα τῆς πρώτης καὶ μὲ ἐπιπλήξεις· ὅθεν μεταπεμψάμενος ὁ πατριάρχης καὶ ἄρχοντας καὶ προεστῶτας ἐσναφίων ὅλους εἶπε τὴν βασιλικὴν προσταγὴν καὶ τὸ ὅτι θάνατος ἡ ζημία εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ ἤθελεν εὑρεθεῖ ἓν ὅπλον· εἶπον ὅλοι πῶς δὲν ἔχουν, ἀλλ' οὔτε ἠξεύρουν ποῖος ἔχει· μ' ὅλοντοῦτο ἀνεγνώσθησαν καὶ πάλιν σφοδροὶ ἀφορισμοὶ πανταχόσε μὲ ἀπειλὴν θανάτου τοῖς παρακούσασιν ὡς καὶ πρότερον, καὶ ὁ πατριάρχης μόνος περιερχόμενος πάντα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει πανδοχεῖα παρεκάλει καὶ παρεκίνει τοὺς πραγματευτὰς νὰ πωλήσουν εἰς τὸν σαρατζχανὲν τὰ ὅσα ἔχουν ἅρματα, ἔξω ἀπὸ ἕνα π α λ τ ᾶ καὶ σ α τ ί ρ ι καὶ μάχαιραν διὰ τὸ μαγειρεῖόν τους, καὶ ἐκεῖνο ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔχουν δύναμιν νὰ ἔχουν μαγείρους. Οἱ πραγματευταὶ ὁποῦ ὁδοιποροῦν καὶ ταξειδεύουν ἀκολουθεῖ νὰ ἔχουν ἓν σπαθὶ καὶ δύο πιστόλας, ἀμὴ ὡς ἀναγκαῖα διὰ φύλαξιν τῆς ζωῆς των εἰς τὴν ὁδοιπορείαν τὰ ἔκρυψαν.

Μανισφέστον, ἤτοι φανέρωσις τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας διὰ τὴν αἰτίαν ὁποῦ κινεῖ πόλεμον κατὰ τῆς Ῥουσσίας.

(Συνετέθη δὲ παρὰ τοῦ ρεϊση-Φεϊζῆ-Σουλεϊμὰν-ἐφένδη.)

« Ἀγκαλὰ καὶ διὰ τὸ ὄφελος καὶ ἡσυχίαν τῶν ὑποκειμένων τοῦ ἐδῶ » καὶ τοῦ ἐκεῖσε μέρους ἦτον ἀνάγκη νὰ τελειωθῇ ἀγάπη εἰς τοὺς ἀψοδ' » μεταξὺ τῆς Πόρτας καὶ τῆς Ῥουσσίας, μ'ὅλον τοῦτο αὐτὴ δὲν ἔπαυσε νὰ » γυρεύῃ ζητήματα ἀκαταπαύστως ἐναντίον τῆς φιλίας, καὶ ἔγινε καὶ » τὸ περισσότερον κυρία τοῦ Κριμίου, μὴ φυλάττωντας τὰς συνθήκας (αὐ» τὸ ὁποῦ ἦτον τὸ καθαυτὸ θεμέλιον) τοῦ Καϊναρτζικίου, μ'ὅλον ὁποῦ κα» τορθώνωντας καὶ αὐτὸ ὑπεσχέθη εἰς τὸ ἑξῆς νὰ λείψῃ ἀπὸ τὸ ἀναμετα» ξύ μας κάθε αἰτία ἔχθρας καὶ συγχύσεως φανερῶς τε καὶ κρυφίως, καὶ » οὕτω μετ' ἀμφοτέρων ἀπεφασίσθη. Ἡ κούρτη ὅμως τῆς Ῥουσσίας ἠθέ» λησε τὸν χάνην τῆς Γεωργίας (ὁ ὁποῖος ἦτον πάντα στηριγμένος ἀπὸ τὴν » Πόρταν,) νὰ τὸν πάρῃ εἰς τὸ μέρος της· ὅθεν καὶ ἔστειλε στρατεύματα » εἰς τὴν Ἰβηρίαν καὶ κατώρθωσε πολλὰς ἀκαταστασίας, καὶ αὐτὸ μόνον » καὶ μόνον διὰ τὸ ὄφελός της, ἀποκρινομένη πάντα εἰς τὰς ἐξετάσεις μας » πῶς δὲν ἔχει κάμμίαν εἴδησιν εἰς αὐτὰ ὁποῦ λέγομεν· ἀκόμη καὶ τοὺς » κατοικοῦντας τὴν Οὐζοὺ τοὺς ἐνωχλοῦσε μὴ δίδωντας τὸ ἅλας τὸ ὁ» ποῖον ἦτο διὰ συνθήκης νὰ δίδεται κατὰ τὸ ἔκπαλαι· ἐζητήσαμεν καὶ » τὸν αὐθέντην τῆς Πογδανίας νὰ μᾶς τὸν δώσῃ ὡσὰν φυγάδα, κατὰ τὰς » συνθήκας μας, καὶ μᾶς ἀπεκρίθηκεν ὁ πρέσβυς της ὅτι ἡ κούρτη του δὲν » τὸν δίδει, ὁ ὁποῖος αὐθέντης διεγειρόμενος ἀπὸ τὸν κόνσολόν της ἔφυ» γεν εἰς τὰ ἐκεῖσε. Ὅθεν ἔγινε φανερὸν πῶς αὐτὴ ἡ Ῥουσσία δὲν ἐφύλαξε » τὰς συνθήκας εἰς αὐτὰ καὶ εἰς ἄλλα περισσότερα, ἔχωντας κακοὺς σκο» πούς. Ἀκόμη ἐγύρευσε νὰ κάμῃ κονσόλους εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν

» καὶ εἰς τὸ Ἀρχιπέλαγος, τὰ ὁποῖα ὅλα αὐτὰ προξενοῦσι μεγάλην ζημίαν
» εἰς τοὺς Μουσουλμάνους, μὲ τὸ νὰ ἐξελάγιαζον τοὺς ῥαγιάδες τῆς Πόρ-
» τας τραβίζοντές τους εἰς τοὺς τόπους της, μεταχειριζομένη αὐτοὺς διὰ
» ναύτας ἢ καὶ βάνωντάς τους εἰς ἄλλας ὑπηρεσίας τῆς διοικήσεώς της· ἀ-
» κόμη ἐγύρευε συχνάκις νὰ παιδεύωνται οἱ πασσάδες, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ
» κριταὶ καὶ ἐξουσιασταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπήγαιναν κατὰ τὴν γνώμην της,
» καὶ τὸ περισσότερον, τὸν πασσᾶν τοῦ Τζίλτερ (ἤγουν τῆς Ἀκίσκας) καὶ
» τοὺς αὐθέντας τῆς Βλαχίας καὶ Πογδανίας, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἡ Ὑψηλὴ
» Πόρτα (ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ φανερὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον,) ἔδιδε κάθε
» εὐχαρίστησιν εἰς ὅλους τοὺς πραγματευτὰς τῆς Ῥουσσίας, δίδωντάς τους
» κάθε ἐξουσίαν νὰ πραγματεύωνται εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ὀθωμανικῆς ἐπι-
» κρατείας καὶ νὰ πηγαίνουν καὶ νὰ ἔρχωνται ἐλευθέρως ὅπου ἀγαποῦσαν.
» Ἡ Ῥουσσία ὅμως ἀντὶ νὰ κάμῃ ἰδιοτρόπως, καθὼς γράφουν αἱ συνθῆκαί
» μας, εἰς τοὺς ῥαγιάδες τῆς Πόρτας, ἀποβλέπωντας μόνον καὶ μόνον εἰς τα
» ἴδιά της κέρδη ἔβανε μεγάλα καὶ τρομακτὰ γιουμρούκια ὁποῦ κάμμία
» τάξις ἡγεμονίας δὲν τὰ παίρνει, καὶ κάμμιά φορά τοὺς ἐμπόδιζε νὰ πλη-
» σιάσουν εἰς τὰ πόρτα της ἐμποδίζωντάς τους τὴν εἴσοδον, ὅθεν αὐτοὶ
» ἔπρεπε νὰ γυρίσουν εἰς τὰ ὀπίσω ἀφανισμένοι, ζημιωμένοι καὶ ἐνίοτε χαϊ-
» μένοι μὲ τελειότητα· ἔτζι ἐδίωχεν ἀκόμη καὶ τὰ καράβια τὰ πραγμα-
» τευτάδικά μας ῥίχνωντάς τους τόπια, τὰ ὁποῖα καράβια φοβισμένα ἀπὸ
» τὴν φουρτούναν ἐπρόσπιπτον εἰς τὰ πόρτα της, ἢ καὶ καμμίαν φοράν
» γυρεύοντα νὰ κάμουν νερόν· σιμὰ εἰς αὐτὰ καὶ τὰ καράβια τῆς ἁρμάδας
» μας ὁποῦ ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ Σοουτζάκι διερχόμενα τὰ ἔρριχναν τόπια. Ὁ
» πρέσβυς λοιπὸν τῆς Ῥουσσίας ἐπρόσφερεν εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πόρταν καὶ ἐ-
» παράστησεν ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα ζητήματα αὐτὸ τοῦ χάνη τῆς Γεωργίας,
» καὶ τὰ ἐγύρευσεν ὅλα, λέγωντας ὅτι εἰ μὲν καὶ δὲν τὰ δεχθῶμεν, ὁ γκε-
» νεράλης Ποτέμκιν ἔχει προσταγὴν νὰ πλησιάσῃ εἰς τὰ σύνορα, ἐκεῖ ὁποῦ
» ἀκόμη θέλει ἔλθει καὶ ἡ βασίλισσα μὲ ἑξήκοντα ἢ ἑβδομήκοντα χιλιάδες
» στράτευμα διὰ νὰ τελειώσῃ τὰ ζητήματά της βιαίως. Μὲ αὐτὸν τὸν
» τρόπον λοιπὸν ἔκαμεν ἡ Ῥουσσία νὰ ἀνοιχθῇ ὁ πόλεμος, ἐπειδὴ καὶ τὸ
» στράτευμα τοῦ Ποτέμκιν νὰ ὁμοιάζῃ μὲ ἐκεῖνο ὁποῦ εἶχεν ὅταν ἐπῆρε
» τὸ Κρίμι· καὶ καθὼς ὁ σκοπός της δὲν ἦτον ἄλλος παρὰ νὰ ἔμβῃ ληστρι-
» κῶς τότε εἰς τὸ Κρίμι, μὴ φυλάττωντας τὰς καθαυτὸ συνθήκας, ἔτζι
» καὶ τώρα ἤθελε τὸ κάμει. Λοιπὸν ἡ Πόρτα, στοχαζομένη τὴν καθαυτὸ
» αἰτίαν τῶν ζιζανίων πῶς νὰ εἶναι ἡ κυριαρχία τοῦ Κριμίου ἀπὸ τοὺς Ῥούσ-
» σους, ἐφανέρωσε τὸν σκοπόν της πῶς πρέπει ἡ Ῥουσσία νὰ τὸ μεταστρέ-
» ψῃ καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ καθὼς καὶ εἰς τὸ ἔκπαλαι, καὶ ἔτζι πάλιν θέ-
» λει ἀνακαινισθεῖ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ φιλία· ὅμως ὁ πρέσβυς τῆς Ῥουσσίας εἶ-
» πε πῶς αὐτὸ οὔτε τὸ γράφει, οὔτε, ἂν τὸ γράψῃ, ἡ κούρτη του τὸν ἀ-
» κούει· ἐγύρευσεν ἀκόμα καὶ τὰ ἄλλα ἄρθρα μὲ ἀπόφασιν πῶς πρέπει νὰ
» τὰ δεχθῶμεν, καθὼς ἦτον προσταγὴ νὰ τὰ γυρεύσῃ ὅλα σῶα καὶ ἀνελλι-
» πῆ. Ὅθεν διὰ αὐτὰ τὰ τέλη καὶ ἄλλα περισσότερα φανερὰ καὶ κρύφια ἔ-
» γινεν ὁ πόλεμος ἀναγκαιότατος καὶ ἄφευκτος διὰ τοὺς Μουσουλμάνους,

» καὶ ἀπεφασίσθη ἐναντίον τῆς Ῥουσσίας ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους. Ὅθεν
» διὰ νὰ δηλοποιηθῶσιν οἱ φίλοι μας καὶ νὰ στοχασθοῦν τὸ δίκαιον, τὰ ὅ-
» σα ἀκολουθοῦν, αὐτοὶ καὶ ὅλος ὁ κόσμος, ἐδώκαμεν τὴν παροῦσαν φανέ-
» ρωσιν.»

Εὐθὺς ὁποῦ ἐφυλακώθη ὁ μόσχοβος ἐλτζῆς, ἐμήνυσε τῷ ῥεῒς-ἐφένδῃ ὁ ἐλτζῆς τῶν Νέμτζων, τοὔνομα παρὸν δὲ Χερπὲτ, τὸ νὰ ἀφήσουν τὸν μόσχοβον ἐλτζὴν νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν βασίλισσάν του, καὶ νὰ τὸν παραδώσουν τὰ καράβια τὰ πραγματευτάδικα, εἴτε ῥούσσικα εἴτε ἄλλα μὲ παντιέραν ῥούσσικην μαζὴ μὲ τοὺς ἐν αὐτοῖς ναύτας καὶ μὲ τὸ ἐν αὐτοῖς φόρτωμα· ὁμοίως καὶ ὅλους τοὺς περατλῆδες καὶ πατενταλῆδες καὶ ἄλλους μ ο υ τ α α λ ί κ η δ ε ς τῆς Ῥουσσίας νὰ τοὺς δώσουν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν καὶ προστασίαν του. Ὁ ῥεῒσης τὸν ἀπεκρίθη ὅτι ἂν ἔχῃ ἴδιόν τι τοῦ γένους του ἃς τὸ προβάλῃ, ἐπειδὴ καὶ δι' αὐτὰ δὲν ἔχουν καιρὸν νὰ τὸν ἀποκριθοῦν. Ἐζήτησεν οὖν ἐπιπόνως μουκαλεμὲν, καὶ μόλις ἔγινεν εἰς τὸ γιαλὶ τοῦ ῥεῒση, παρόντος τοῦ βεζίρη, τοῦ ῥεῒση, τοῦ πεϊλικτζῆ καὶ τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας· τοὺς ἐζήτησεν οὖν καὶ αὐτὰ τὰ προῤῥηθέντα καὶ τοὺς ἀνέφερε καὶ διὰ τὰς ἑβδομηνταδύο χιλιάδες πουγγεῖα ὁποῦ ἐνέχεται νὰ πληρώσῃ ἡ Φράντζα, μὲ τὸ νὰ ἐκίνησε πρώτη ἡ Πόρτα τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Μοσχοβίας, ὡς ὑπογεγραμμένα τὰ κεφάλαια αὐτὰ ὅλα καὶ ἀπὸ σουλτάνον, καὶ βεζίρην, καὶ μουφτὴν, καὶ καζασκέρηδες χ ά λ ι α καὶ σ ά π ι κ α, καὶ Ἰσταμπὸλ-ἐφενδηλερὶ χ ά λ ι α καὶ σ ά π ι κ α, καὶ καπιτὰν-πασσᾶν, καὶ ῥετζάληδες μεγάλους τῆς Πόρτας, καὶ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ καὶ λοιποὺς ὀτζακλῆδες· εἶπον ὅτι ἡ Ῥουσσία ἀπατοῦσε τὸ δεβλέτι μὲ δόλον λέγουσα πῶς δὲν ἔχει οὔτε θέλει πόλεμον, καὶ ὁ σκοπός της ὁ ἐνδομυχῶν ἦτον διὰ πόλεμον· τοῦτο ἀρνηθεὶς ὁ ἐλτζῆς καὶ ἀποδείξας ψευδὲς, εἶπεν ὁ βεζίρης· «Τέλος πάντων αὐτὰ ὅλα τὰ ἄρθρα ὁποῦ προβάλλεις κακῶς ἐγράφησαν καὶ κακῶς ὑπεγράφησαν, καὶ διὰ τοῦτο ἔγινε χρεία νὰ ἀνοιχθῇ πόλεμος·» ἀπεκρίθη ὁ ἐλτζῆς ὅτι, «Ἀναίρεσις ὑπογραφῶν δὲν εἶναι λόγος τις ὁποῦ τὴν ἀποκαθίστησιν εὔλογον καὶ ἀκατηγόρητον, ὅθεν ἐγὼ βιάζομαι νὰ γράψω τῷ ἰμπεράτορι τὴν τοιαύτην ἀπόκρισίν σας·» καὶ τὸν εἶπαν νὰ γράψῃ.

Τὸν Σαχπὰζ-Γκιράῒν, υἱὸν τοῦ θανόντος χάνη Σελὶμ-Γκιράϊ, Αὐγούστου τῇ λ', ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ λαβὼν ὁ βεζίρης ἀπήγαγεν εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ τὸν ἐφόρεσεν ὁ ἄναξ σερασερὲ-καπλὴ σαμουρόγουναν καὶ κ α λ π ά κ ι, καὶ τὸν ἔδωσε καὶ τόξον καὶ σαΐτας, κάμνωντάς τον σερασκέρην τῶν Ταρτάρων τῶν ἐν τῷ Καουσάνι, Τομπασάρι, Βουτζάκι, Κουπάνι, (ἐπαρχίαν ὁποῦ ὁρίζουν τώρα οἱ Ῥοῦσσοι καὶ μέρος αὐτῆς οἱ Τοῦρκοι,) καὶ παντὸς τοῦ ταρταρικοῦ γένους, διὰ νὰ λεηλατήσῃ μαζὴ καὶ μὲ τοὺς Καζάκους Ζαποροβάνους τὰς ῥουσσικὰς ἐπαρχίας καὶ νικήσας μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Κριμίου νὰ γένῃ καὶ χάνης εἰς τὸ Κρίμι. Εἶτα ἦλθον εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ μαζὴ μὲ τὸν βεζίρην καὶ μὲ πολὺ ἀλάϊ· τὸν εἶχε δὲ ὁ βεζίρης εἰς τὸ ἀριστερόν του μέρος μὲ τὸ νὰ μὴν ἔγινεν ἀκόμη χάνης τοῦ Κριμίου. Καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ μεσημέρι ἀπελθὼν ὁ βεζίρης τεπτίλι ἔβαλε τὰ θεμέλια διὰ νὰ κτισθοῦν τάπιαις, εἰς μὲν τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν παρὰ τὸ Ὁμούργερι, ὅπου καὶ

λείψανον οἰκοδομῆς ὑπογείου λιθοκτίστου, καὶ καταντικρὺ εἰς τὴν Εὐρώπην νὰ κτισθοῦν καὶ ἄλλαι τάπιαι εἰς τὴν ἀκτὴν τὴν παρὰ τὸ Γενὶ-μαχαλέ.

Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔφερεν ὁ βεζίρης εἰς τὴν Πόρταν τρεῖς προεστῶτας τῶν Καζάκων Ζαποροβάνων καὶ τοὺς ἐφόρεσε καβάδι, καὶ τῷ ἑνὶ ἔδωκεν ἐν τεούϊ διὰ νὰ πολεμήσῃ ὡς πέης μὲ τὸ πλῆθός του, συμποσούμενον εἰς 40 χιλιάδας, κατὰ τῶν Μοσχόβων. Εἴπομεν ὅτι διὰ τὰς κακίας των διωχθέντες αὐτοὶ ἀπὸ τὴν Καζακίαν παρὰ τῆς βασιλίσσης τῆς Ῥουσσίας Αἰκατερίνης τῆς Β΄ κατῴκουν εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Εὐξείνου πόντου τὰς ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νίστρου καὶ Νίπρου μέχρι τῶν στομίων τοῦ Δουνάβεως καὶ εἰς τὰς ἐρήμους νήσους τὰς ἐν τῷ Δουνάβει ποταμῷ.

Τῷ ἡγεμόνι Μολδαβίας Ἀλεξάνδρῳ Ὑψηλάντῃ βοεβόδᾳ ἐχάρισεν ὁ βασιλεὺς τὰ 40 πουγγεῖα ὁποῦ ἐζητήθησαν παρ' αὐτοῦ διὰ τὸν δουσεμὲν τοῦ νεοκτίστου βασιλικοῦ σεραΐου τοῦ εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-Καβάκι, μὲ τὸ νὰ ἔγραψε μόνος του ὁ αὐθέντης ἰδιοχείρως τὴν ἐλεεινὴν κατάστασιν τῆς Μολδαβίας ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, καὶ ἐζήτει ἔλεος καὶ ἄφεσιν τῶν 40 αὐτῶν πουγγείων. Ἔδωκε δὲ ὁ αὐτὸς αὐθέντης τῇ ε΄ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ τὸ παϊρὰμ-πεσκεσὶ, ἀλλὰ τοῦ ἐχαρίσθησαν τὰ τῆς ἔξω πόρτας, τὰ ὁποῖα κοστίζουν εἰς ἄσπρα νάκτι 47,756, καὶ τζοχάτλαζα εἰς 34 πρόσωπα, πρὸς 10 πήχεις ἀτλάζι καὶ 5 πήχεις τζόχαν εἰς κάθε τζοχάτλαζον, ὁποῦ κἀκεῖνα κοστίζουν ἄσπρα ἱκανά· γράψας γὰρ καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς ἡγεμὼν δεινοπαθῶς τὰς ἀνάγκας καὶ χρείας τοῦ τόπου εἰσηκούσθη εὐθὺς, νουνεχῶς καὶ φρονίμως διεξάγων τὰς αὐθεντικάς του ὑποθέσεις, καθὼς ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐφέρετο μωρῶς καὶ ἀσπλάγχνως καὶ πρὸς ταλαιπωρίαν τῶν ἐκεῖσε Χριστιανῶν βλάχων ὁ αὐθεντεύσας Νικόλαος Μαυρογένης· ἐξότου γὰρ αὐθέντευσε δὲν ηὐχαριστήθη νὰ δίδῃ τοὺς Τούρκους ὅσα τὸν ἐζήτουν, (ἀντὶ τοῦ νὰ παρακαλῇ νὰ τὸν συγχωροῦν τινα τῶν πολλῶν καὶ πλείστων ζητουμένων;) ἀλλ' ἔδιδε καὶ ὑπισχνεῖτο νὰ δώσῃ ἐκεῖνα ὁποῦ ποσῶς δὲν τὸν ἐζήτουν· ὅθεν εἰς πέντε μῆνας τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς αὐθεντείας του, ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1201, χρεωστῶντας ἀκόμη τὸ ἐτήσιον μιρὶ, ἤτοι τὰ 625 πουγγεῖα, ἔκαμε τεπεροὺ, ἤτοι ἐχάρισε τῷ ἄνακτι, διὰ ἀλεύρι, σιτάρι, κριθάρι, πουλγούρι, βούτυρον, ὁποῦ ἐστάλησαν εἰς τὸ ἀμπάρι τῆς Ἰσάκτζας, καὶ διὰ πρόβατα ὁποῦ ἐστάλησαν εἰς τὸ Ἰσμαήλι, καὶ διὰ τζεραχόρηδες καὶ κερεστὲν ὁποῦ ἐστάλη εἰς τὴν Οὐζοὺ, καὶ μὲ ναῦλόν του, καὶ διὰ ἔξοδα τῶν εἰς Βλαχίαν κονακίων τοῦ χάνη Σαχὶν-Γκιράϊ πουγγεῖα 403 καὶ γρόσια 46· (αὐτὴ ἡ τιμὴ εἶναι κατὰ τὸ φιὶ τοῦ μιρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι πολλὰ ὀλίγον, ἐπειδὴ καὶ τὸ κοιλὸν τοῦ ἀλευρίου μαζὴ μὲ τὰ τζουβάλια του καὶ κουβαλητικά του καὶ ναῦλόν του τὸ λογαριάζουν πρὸς ἄσπρα 50, καὶ τοῦ σιταρίου πρὸς ἄσπρα 30, καὶ τὸ τοῦ κριθαρίου πρὸς ἄσπρα 20, μαζὴ μὲ τὰ κουβαλητικά τους καὶ ναῦλόν τους· εἰ δὲ κατὰ τὴν τιμὴν ὁποῦ ἠγοράσθησαν κοστίζουν τὰ τριπλᾶ ἄσπρα.) Ταῦτα οὖν ἰδὼν ὁ βεζίρης, καὶ πρὸς τούτοις τὸ ὅτι ἐπλήρωσεν 145 πουγγεῖα διὰ νὰ ἐξορίσῃ τὸν αὐθέντην Κωνσταντῖνον Μουρούζην βοεβόδαν, καὶ ὑποθέτων ὅτι οἱ τόποι ἔχουν τὸν τρόπον καὶ εὐκολίαν τῆς πολυκερδίας, καὶ ὅτι ἀληθεύει ἡ μαρτυρία τοῦ Μαυρογένη ὁ-

ποῦ τὸν ἔγραψεν ὅτι οἱ προκάτοχοί του ἔπαιρναν ἐτησίως ἀπὸ τὸν τόπον 18,000 πουγγεῖα, τὸν ἐφόρτωσε τὰ δύσβάστακτα καὶ παντοίως δυσύποιστα καὶ ἀκατόρθωτα, εἰς τρόπον ὁποῦ ἀπὸ κς΄ Μαρτίου μέχρι τῆς ιγ΄ Σεπτεμβρίου εἶναι φορτωμένος μὲ πουγγεῖα 4,439. Ἐξ αἰτίας του οὖν μεγάλοι καὶ πολλοὶ καὶ δυσβάστακτοι καὶ δυσκολοκατόρθωτοι διορισμοὶ ἄσπρων τε καὶ ζαχιρέδων καὶ ξυλικῆς εἴς τε τὴν Οὐγγροβλαχίαν καὶ Μολδαβίαν. Καὶ ταῦτα κατετόλμησε γράψαι λίαν ἀνοήτως, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ πρῶτον νὰ πληρώσῃ ἐκείνους παρ' ὧν ἐδανείσθη τὸν πρῶτον χρόνον τῆς αὐθεντείας του, καὶ τοὺς πραγματευτὰς ὁποῦ τὸν ἔδωσαν κουμάσια καὶ τζόχας, καὶ γουναρᾶδες καὶ κουγιουμτζῆδες καὶ τζεβαχερτζῆδες καὶ μουτάφηδες καὶ τζαδιρτζῆδες καὶ ἄλλους ὁποῦ ἔδωσαν ἐδώδιμα καὶ φαγησερά· ἐπλήρωσεν αὐτοῖς τινα μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ τοὺς χρεωστεῖ ἀκόμη ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν πουγγεῖα 1,200· καὶ ἡμεῖς οἱ καπικεχαγιᾶδές του καθ' ἡμέραν ἐνοχλούμεθα, καὶ εἰς τὸ κ α π ί-κ ο ν ά κ ι καὶ εἰς τὰ σπίτια μας, ἀπὸ τὰ παρακαλέματά τους, διὰ νὰ τὸν γράψωμεν νὰ τοὺς στείλῃ ἄσπρα, καὶ μὲ κάθε καλαράσην γράφοντες, ἀντὶ νὰ στείλῃ αὐτοῖς γράφει τῷ βεζίρῃ τῇ λ΄ τοῦ Αὐγούστου ὅτι θέλει ναυπηγήσει 14 σαλούπαις νὰ στείλῃ, χωρὶς νὰ τοῦ τὰς ζητήσουν, εἰς καιρὸν ὁποῦ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸν διώρισαν νὰ ναυπηγήσῃ 26 τομπάζια, καὶ κάθε σαλούπα κοστίζει πουγγεῖα 4. Καὶ ἀντὶ τοῦ νὰ παρακαλῇ θερμῶς δι' ἐλάφρωσίν τινα τῶν τοιούτων τ α κ α τ κ ι ο υ δ έ ζ ι κ ω ν διορισμῶν, αὐτὸς ζητεῖ νὰ προσθέσῃ καὶ ἄλλους νέους· ὅθεν ὁ κεχαγιάπεης Χασὰν-ἐφένδης ἀναγινώσκων ἰδίᾳ τὰ τοιαῦτα του γράμματα μᾶς λέγει πῶς εἶναι τρελλὸς αὐτός τε καὶ ὁ διβὰν-ἐφένδησής του Λουτφῆ-ἐφένδης, πρώην καδῆς εἰς τὸ Γκιύργκιοβον. Ὡς τόσον τὸ γαλιόνι μὲ τὸ κεχρὶ ἀπὸ πρώτης ἀνοίξεως τὸ κατέβασεν ἀπὸ τὸ Γαλάτζι εἰς τὸ Σοῦνε-πογαζὶ τοῦ Δουνάβεως· ἀλλὰ διὰ τὰς κατάρας τῶν πτωχῶν μὲ τὸ νὰ εἶναι τὰ νερὰ τοῦ Δουνάβεως πολλὰ ῥηχὰ, δὲν ἐστάθη τρόπος δύο μῆνας τώρα νὰ τὸ ἐβγάλῃ εἰς τὴν θάλασσαν.

Τῇ ς΄ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, εἰσῆλθεν ὁ ἐλτζῆς Ἰνδὸς εἰς τὴν Πόλιν· ἦτον εἰς τὸ ἀλάϊ του ὁ τεσριφαττζῆ-ἐφένδης μὲ πολλοὺς τζαουσιᾶδες τῆς Πόρτας καὶ ἄλλους ἀγᾶδες πλὴν τοῦ τζαούσπαση-ἀγᾶ· εἶχε καὶ αὐτὸς πολλοὺς ἐδικούς του ἐφίππους λευχειμονοῦντας μὲ φουστάνια χωρὶς ἐπανωφόρι, καὶ μὲ σαρίκι ἄσπρον τουλπάνι, εἶχε δὲ καὶ δύο παϊράκια ἀνθρώπων πολεμικοῦ τάγματος ἐνδεδυμένων ἄσπρα μὲν ῥοῦχα, καὶ μὲ τουφέκια εἰς τὸ χέρι ἔχοντα παγιονέταν. Οἱ προὔχοντες τῆς Ἰνδίας ἔχοντες διὰ καταφρόνησιν τὸ νὰ καβαλικεύουν, ἐκάθητο αὐτὸς εἰς ἓν ταχτιρβάνι κατασκευῆς ἰνδικῆς, καὶ ὄχι ὡσὰν τὸ τούρκικον, τὸ ὁποῖον ἐσήκωναν 20 ἄνθρωποι· ἦν δὲ καὶ ἄλλο ταχτιρβάνι τῆς αὐτῆς κατασκευῆς καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγέθους εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάθηντο ἄλλοι δύο, κεχαγιᾶς του καὶ γραμματικός του· καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἦσαν λευχειμονοῦντες μὲ φουστάνια καὶ μαυρογένηδες. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐλτζῆς ἦν μουσουλμάνος σ ο υ ν ν ῆ ς, τῶν δὲ λοιπῶν δύο ὁ μὲν εἷς ἦν εἰδωλολάτρης, ὁ δὲ ἄλλος χριστιανὸς παπιστὴς, ἐξ αἰτίας τῶν Ἰσπανῶν καὶ Πορτογέζων, οἵτινες, κυριαρχοῦντες μέρη τινὰ τῆς Ἰνδίας ἐμ-

—1787

πορικὰ χάριν πραγματείας καὶ τῇ δυνάμει καὶ δαπάνῃ τῆς λεγομένης Συντροφίας τῆς Ἀνατολικῆς Ἰνδίας,ἐνεφύτευσαν τὸν παπισμόν τισι τῶν Ἰνδῶν ὁπώσποτε χριστιανιζόντων ἐκ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ. Ἔφερεν αὐτὸς πολλὰ πεσχέσια τῷ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτῃ καὶ τοῖς προὔχουσι τῶν Ὀθωμανῶν καὶ πολλὰ μερτεπάνια καὶ κουμάσια· εἶχε καὶ ἐλέφαντας, ἀλλ' ἐψόφησαν καθ' ὁδὸν, ὁδοιπορήσας ἀπὸ τῆς Ἰνδίας μέχρι Σκούταρι μῆνας 25· ἐπώλουν δὲ καί τινες τῶν ἀνθρώπων του καὶ μαργαριτάρι καὶ διαμάντια εἴδους διαφόρου. Οἱ Ἐγγλέζοι ὁποῦ κυριαρχοῦσι μέρος τι καὶ ὀχυρώματα εἰς τὴν Ἰνδίαν διὰ ἐμπόριον μὲ τὸ νὰ τοὺς καταπολεμοῦσι καὶ ἐνοχλοῦσιν, ἔστειλεν ὁ γρὰν Μογὸλ ἐλτζὴν εἰς τὸν σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμὶτ παρακαλῶν νὰ μεσολαβήσῃ διὰ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλοῦν, ἀλλ' οὐδὲν διεπράξατο. Τὸν χειμῶνα ὑπὸ τοῦ ψύχους ἀπέθανον οἱ περισσότεροι τῶν ἀνθρώπων του, καὶ δὲν ἔμεινε τὸ δεκατημόριον.

Ἀντάμωσεν ὁ ἐλτζῆς ἰνδὸς εἰς τὴν Πόρταν τὸν κεχαγιᾶν, βεζίρην καὶ ῥεΐσην μὲ πολλὴν ὑποδοχὴν καὶ περιποίησιν. Ὁ ἀμετζῆς Ῥατὶπ-Πεκὶρ-ἐφένδης ἔκαμε τὸ τερτζιμανλίκι. Ζιαφέτι πολυέξοδον τοῦ βεζίρη τῷ ἐλτζῇ τῆς Ἰνδίας, παρόντος τοῦ μουφτῆ καὶ ὅλων τῶν ῥετζάληδων τῆς Πόρτας, πλὴν τοῦ κεχαγιάπεη, εἰς τὸ κιόσκι τοῦ Κιαατχανᾶ. Ἔρριψαν πρῶτον πόμπας εἰς νισάνι, καὶ ἐσκοτώθη εἷς τῶν ῥιπτόντων διὰ τὴν ἀπραξίαν· ὕστερον ἔρριψαν τηλεβόλους καὶ ὕστερον σαΐτας εἰς νισάνι χωρὶς νὰ εὐστοχήσουν τοῦ σκοποῦ καὶ τὰ τρία αὐτὰ τάγματα. Ἐξῆλθον μετὰ τοὺς ὀθωμανοὺς οἱ ἰνδοὶ στρατιῶται μὲ παγιονέτας εἰς τὰ τουφέκια· ἔκαμαν τὸ τακτικὸν ἐκεῖνο περιπάτημα πολεμοῦντες κατὰ πρῶτον βουβά,ἤτοι χωρὶς βολὴν τουφεκίων, ἀλλ'ὕστερον μὲ βολὴν τουφεκίων ἀδιακόπως γινομένην· μετὰ ταῦτα ἔρριψαν εἰς νισάνι εὐστοχοῦντες ὅλοι εἰς τὴν βολὴν τῶν τουφεκίων· εἶτα εἷς αὐτῶν ἱστάμενος ξεχωριστὰ καὶ βαστῶν εἰς χεῖρας του σίδηρον εἰς σχῆμα δρεπανίου τὸ ἔδωκε φωτιάν, καὶ ἐξῆλθε τόσος καπνὸς ὁποῦ ἐσκέπασεν ὅλους καὶ δὲν ἐφαίνοντο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τὸ ὁποῖον ἐσκεπάσθη ἀπὸ τὸν καπνόν· διαλυθέντος τοῦ καπνοῦ ἄλλος αὐτῶν δοὺς φωτιάν εἰς παρόμοιον δρέπανον, ἐσχηματίσθη ἓν ἡμικύκλιον φωτὸς ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο οὐδὲν διαφέρον τῆς ἴριδος κατὰ τὸ σχῆμα·(δῆλον δὲ ὅτι τοῦ μὲν πρώτου ἡ μεταχείρισις εἶναι διὰ νὰ κρυβῶσιν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν νὰ μὴν τοὺς βλέπῃ ποῦ καὶ πῶς εἶναι, καὶ τοῦ δευτέρου ἡ μεταχείρισις εἶναι διὰ τὸ σκότος τῆς νυκτὸς ἀντὶ μασαλάδων τῶν παρὰ Τούρκοις·) μετὰ ταῦτα ἄλλος τρίτος δοὺς φωτιάν εἰς παρόμοιον δρέπανον, ἐξῆλθε φλὸξ κινηθεῖσα κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν παράλληλον μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ διαπερῶσα διὰ τῶν ποδῶν τῶν πολυαρίθμων θεατῶν, τοὺς ὁποίους ἐσύγχησε χωρὶς νὰ καύσῃ ἢ ῥοῦχόν τους ἢ πόδα τους· (εἰς καιρὸν πολέμου ἡ φλὸξ αὐτὴ ἀκολουθεῖ νὰ εἶναι καυστικὴ ἔχουσα ἄλλην ὕλην·) εἰς τὴν σύγχησιν αὐτῶν τῶν θεατῶν ὁ ῥεΐς-ἐφένδης εἶπε νὰ τοὺς εἰπῇ τὸ, φθάνει πλέον, καὶ οὕτως ἔπαυσαν, καὶ οἱ πολυάριθμοι θεαταὶ πολῖται ὑπερεθαύμασαν βλέποντες εἰς τοὺς Ἰνδοὺς πολεμικὰ κινήματα ὁποῦ ἄλλοτε ποτὲ δὲν εἶδον. Εἶτα ἐβγῆκαν πάλιν οἱ τοῦρκοι μ ι ζ ρ α κ λ ῆ δ ε ς ἔφιπποι καὶ ἐπολέμησαν μὲ τὰ καλκάνια καὶ θώρακάς των καὶ περικεφα-

λαίας χωρὶς νὰ πληγωθοῦν, εἶτα ἔρριψαν εἰς νισάνι τηλεβόλους τὰς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν χωρὶς νὰ εὐστοχήσουν τοῦ σκοποῦ, καὶ ἐσκοτώθησαν δύο Τοῦρκοι διὰ τὴν ἀπραξίαν· εἶτα ἔρριψαν πάλιν εἰς νισάνι πόμπας καὶ πάλιν ἀστοχοῦντες τοῦ σκοποῦ, καὶ ἐτελείωσεν ἡ πανήγυρις.

Διωρίσθησαν καλδιριμτζῆδες νὰ ἐπισκευάσουν τὰ καλδιρίμια ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως, καὶ ἄλλοι νὰ κάμουν γεφύρας εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἐκεῖ ὅπου εἶναι χρεία διὰ τὸ ἐν εὐκολίᾳ πέρασμα καὶ χωρὶς λάσπαις ἀνθρώπων τε καὶ ζώων καὶ φορτωμάτων.

Εἰς τὴν Ῥόδον φθάσαντα τὸν χάνην Σαχὶν-Γκιραῒν ἐφόνευσαν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρη· τὸν δὲ ἀδελφόν του ὃν μετεπέμψατο ἀπὸ τοὺς ἀπαζᾶδες κατῴκισαν εἰς τὸ γιαλὶ τοῦ Ἰσὰκ-ἀγᾶ τὸ εἰς τὸ Πεΐκοζι, εἶτα ἐξώρισαν εἰς τὴν Κύπρον καλεπέντην εἰς τὴν Μάγουσαν.

Δέκα γαλιόνια μεγάλα μοσχόβικα ἐβγῆκαν εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ διὰ νὰ κουρσεύσουν τὰς ἀχθοφόρους καὶ σιτοφόρους νῆας τῶν Τούρκων καὶ διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν στόλον τῶν Ὀθωμανῶν ὅπου τὸν λάχουν. Ἐπίασαν ὡς τόσον μίαν μελέξαν ἔχουσαν ἔνδον δέκα Τούρκους, καὶ ἐπῆρε τὸ κάθε γαλιόνι ἀπὸ ἕνα Τοῦρκον. Ἐπλησίασαν εἰς τὸ Τζιγκενὲ-ἰσκελεσὶ σκοπῷ τοῦ καταπολεμῆσαι τὸν ἐκεῖσε ὀθωμανὸν στόλον· ἀλλ' ἐν τούτοις τρικυμίας ἐπαπειλουμένης οἱ καπετάνοι τῶν ἐννέα γαλιονίων κατέβασαν ὅλα τὰ ἱστία· ὁ ἀρχιθαλάσσιός τους, Ἐγγλέζος, τοὔνομα Τεαπδὰλ, ἔχων ὑπὸ τῇ ὁδηγίᾳ του τὸ καράβι ἀμιράλιο μὲ 70 τηλεβόλους, δὲν τὰ κατέβασεν, αὐξυνθείσης δὲ τῆς τρικυμίας καὶ κίνδυνον ναυαγίου ἐπαπειλούσης ἀνέβασεν 70 ναύτας διὰ νὰ τὰ καταβιβάσουν· ἀλλ' ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τοῦ ἀνέμου ἐτζακίσθησαν καὶ τὰ τρία κατάρτια, καὶ οἱ 70 ναῦται ἀπώλοντο· διὰ ἐλάφρωσιν τοῦ γαλιονίου ἔρριψεν ὁ Ἐγγλέζος εἰς τὸ πέλαγος τὰς τηλεβόλους τῆς πρώτης καὶ δευτέρας σειρᾶς. Ὡς τόσον παρῆλθε μὲν ὁ λαῖλαψ, ἀλλ' ὁ βορέας ὤντας σφοδρὸς, ἔπλεε τὸ γαλιόνι πρὸς τὴν ξηράν. Ὁ Λαζὸς τοῦρκος ὁ σκλαβωθεὶς εἰς τὴν μελέξαν εἶπε τῷ Ἐγγλέζῳ τὸ, « ἂν γιαναστίσῃς σᾶς φονεύουν τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα ὁποῦ εἰς κάθε παράλιον κωμόπολιν εἶναι ὑπέρπολλα· ἀλλ' ἂν εἰσέλθῃς εἰς τὸ πογάζι τῆς Πόλεως γίνεσθε μόνον σκλάβοι καὶ γλυτώνετε τὴν ζωήν σας. » Ἔστερξεν ὁ Ἐγγλέζος, ἀλλ' οἱ λοιποὶ πάντες ἀντέφασκον λέγοντες ὅτι κρεῖσσον τὸ νὰ καοῦν παρὰ νὰ σκλαβωθοῦν. Ὅθεν ὁ Ἐγγλέζος ἔβρεξεν εὐθὺς τὸ παρούτι τῆς Σάντα-Πάρπαρας διὰ νὰ μὴν τὸ δώσουν φωτιάν, ἀλλ' αὐτοὶ ὁπλοφορήσαντες ἀντέφασκον εἰς τὴν εἰς τὸ Πογάζι τῆς Πόλεως εἴσοδον· ἀλλ' ἐνθυμίσας αὐτοὺς τὸν ὅρκον τῆς ὑποταγῆς ὁποῦ κατὰ συνήθειαν δίδουν ἑκάστῳ ἀρχιθαλασσίῳ, ἀφῆκαν τὰ ὅπλα καὶ εἰσῆλθε τὸ γαλιόνι εἰς τὰ Καβάκια χωρὶς σόπια, χωρὶς τὰ τρία κατάρτια καὶ χωρὶς τρικέτο, Σεπτεμβρίου τῇ ιγ'. Οἱ Τοῦρκοι τὸ ὠνόμασαν αὐτὸ Χουδαβερδὶ, ἤτοι παρὰ θεοῦ δεδομένον. Τὰ λοιπὰ ἓξ διαφυγόντα τὴν τρικυμίαν ἐφάνησαν κοντὰ εἰς τὴν Ἀγχίαλον, ἐξετάζοντα μαθεῖν διὰ τὸ σὺν αὐτοῖς γαλιόνι· εἰσελθὸν εἰς τὰ Καβάκια καὶ ἄλλο ἐξ αὐτῶν διὰ τὴν αὐτὴν ἐξέτασιν, πλησιάσαν εἰς τὰς Πορτίτζας παρὰ τὸ ὀχυρώματι Καρᾶ-χαρμάνι ἐκάθισεν εἰς τὰ ἐκεῖσε ῥηχὰ

νερά· ἠθέλησαν οἱ ἐν τῷ ὀχυρώματι νὰ τὸ κατακρατήσουν, ἀλλὰ βολῇ τηλεβόλων καταδιώξαν τοὺς Τούρκους εὗρε τὸν τρόπον νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν κίνδυνον τῶν μὴ βαθέων ὑδάτων· ἄλλα δύο πλησιάσαντα εἰς τὸ Φαναράκι ἔῤῥιψαν τηλεβόλους εἰς τὸ κάστρον καὶ ἐκρήμνισαν καί τινα γωνίαν του. Εἶτα εἰσῆλθον καὶ τὰ ἐννέα εἰς τὴν Ἀβλίταν, λιμένα περίφημον εἰς τὸ Κρίμι, ἀλλ᾽ εἰς ἄκρον ταλαιπωρημένα καὶ κακῶς ἔχοντα. Τὸν Τοῦρκον ὁποῦ ἡρμήνευσε τὴν εἴσοδον τὸν ἔδωκεν ὁ βεζίρης μίαν φορεσιάν καὶ 500 γρόσια, καὶ εἰς τὴν Λαζικὴν, τὸν τόπον του, εἰσόδημα ἐτήσιον ἱκανόν. Τὸν Ἐγγλέζον ἔβαλεν εἰς τὸ πάνιο· τοὺς ἐν τῷ γαλιόνι 800 ναύτας καὶ στρατιώτας οὓς μὲν ἔβαλεν εἰς τὸ πάνιο, οὓς δὲ ἔστειλεν εἰς τὴν Ῥόδον.

Γαλιόνι τούρκικον μεγάλον ἔγινεν ὑποβρύχιον τοῖς ὕδασι τοῦ Εὐξείνου πόντου διὰ τὰ πολλὰ νερὰ ὁποῦ ἔκαμνεν, καὶ ἄλλο ὅμοιον τῷ μεγέθει ἔπεσεν εἰς τὸ Κύτρος καὶ ἐτζακίσθη, καὶ ἐλευθερωθέντες τοῦ πνιγμοῦ 40 τῷ ἐν αὐτῷ ναυτῶν τε καὶ ἄλλων ἦλθον εἰς τὴν Πόλιν.

Πολλοὶ ἀσκερῆδες φεύγοντες ἀπὸ τὸ Ἰσμαήλι, Οὐζοὺ, Πεντέρι καὶ ἄλλα κάστρη ἤρχοντο εἰς τὸ Γαλάτζι καὶ εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ διέπλεον τὸν Δούναβιν ὅλον τὸ θέρος· τέλος τὸν Ὀκτώβριον ἦλθον 3,000 αὐτῶν, καὶ παρὰ τοῖς τείχεσι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταλύσαντες ἐζήτουν νὰ τοὺς ἀφήσουν νὰ περάσουν εἰς τὴν Ἀσίαν ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια. Ὁ βεζίρης ἀπελθὼν πολλάκις καὶ παρακινῶν εἰς ἐπιστροφὴν καὶ δοὺς καὶ ἄσπρα, δὲν ἐπείθοντο· τέλος ἀπελθὼν μὲ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ καὶ μὲ πολλοὺς ἐνόπλους, καὶ δοὺς αὐτοῖς καὶ τοὺς λουφέδες των πουγγεῖα 90 τοὺς κατέπεισεν εἰς ἐπιστροφήν· καθ᾽ ὁδὸν δὲ κακουργήσαντες πολλὰ καὶ εἰς τὴν Σηλυβρίαν καὶ ἀλλοῦ διέπλευσαν τὴν θάλασσαν ἀπὸ τὴν Καλλιούπολιν ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὰ ἴδια· δύο ζαπίτηδες αὐτῶν ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν καὶ γνωσθέντες συνελήφθησαν παρὰ τοῦ βεζίρη καὶ ἐφονεύθησαν παῤῥησίᾳ.

Ἡ αὐλὴ τοῦ Πετερπούργου λαβοῦσα τῇ κέ τοῦ Σεπτεμβρίου τὴν εἴδησιν τῆς εἱρκτῆς τοῦ Πουλγακκὼφ, μινίστρου της εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ πολέμου ὁποῦ ἡ Πόρτα ἐκοινολόγησεν ἐν ταὐτῷ, δὲν ἠμπόρεσε πλέον ν᾽ ἀποφύγῃ περισσότερον καιρὸν τὴν διάλυσιν καὶ διάστασιν τῆς εἰρήνης, τὴν ὁποίαν οἱ Ὀθωμανοὶ πρῶτοι ἔκαμαν εἰς ἕνα τρόπον τόσον δριμὺν, σκληρὸν καὶ ἀπροσδόκητον· ὅθεν δίδει ἐκ μέρους της μίαν δηλοποίησιν διὰ νὰ ἐκθέσῃ ταχέως καὶ ἐν συντόμῳ (προσμένωντας μίαν ἄλλην ἐνθύμησιν μερικὴν καὶ καθ᾽ ἕκαστον,) τὰ γεγονότα εἰς τὰς τελευταίας συνομιλίας ἀπὸ τὰς ὁποίας φαίνεται ὅτι ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ καταντήσῃ εἰς αὐτὰς τὰς δυσμενείας. Ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἐκδήλωσις.

« Ἡ διάστασις καὶ ἀνομοιότης ὁποῦ ἐτάραξαν ἀδιακόπως τὴν ἡσυχίαν καὶ
» γαλήνην ὁποῦ ἡ ἀγάπη ἡ τελειωθεῖσα εἰς τὸ Καϊναρτζίκι τῷ ἔτει 1774
» μεταξὺ τοῦ ἰμπερίου τῆς Ῥουσσίας καὶ τῆς ὀθωμανικῆς Πόρτας ἔπρεπε νὰ
» ἐπικυρώσῃ, εἶναι τόσον πολλὰ πρόσφατος καὶ πολλὰ γνωστὴ ὁποῦ δὲν
» εἶναι ἀνάγκη νὰ καταγράψωμεν ἐδῶ τὴν ζωγραφίαν της· φθάνει νὰ εἰ-
» ποῦμεν ὅτι μετὰ τὴν τελείωσιν αὐτῆς τῆς ἀγάπης μέχρι τῆς παρούσης
» ἐποχῆς ἡ Πόρτα ἔδειξεν εἰς ὅλην τὴν διαγωγήν της τὴν πλέον φανερὰν

» ἔλλειψιν τῆς πιστότητος, καὶ δὲν ἀπέβλεπεν εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὸ νὰ
» ἀποκαταστήσῃ ἐσφαλμένας τὰς πλέον οὐσιώδεις διομολογήσεις.»
« Βεβαρημένη ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀποδείξεων ὁποῦ ἡ αὐλὴ τῆς Ῥουσσίας
» ἠμπορεῖ νὰ διηγηθῇ δι' αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν τὰς παρατρέχει διὰ μίαν ἔκ-
» θεσιν μερικωτέραν καὶ καθ' ἕκαστον ὁποῦ θέλει κοινολογήσει ἐντὸς ὀλί-
» γου, καὶ εὐχαριστεῖται κατὰ τὸ παρὸν νὰ διηγηθῇ τὰς νεωτέρας πράξεις
» ὁποῦ τέλος πάντων ἀνεκάλυψαν ἕνα περικρυπτόμενον τόσον ἀπροσδόκη-
» τον καὶ ἀνάρμοστον εἰς τὸ εἰρηνοποιὸν σύστημα ὁποῦ ἐκείνη ἑκουσίως ἠ-
» κολούθει καὶ ἐφύλαττεν εἰς ὅλα τὰ περιστατικά. Ἐκαυχᾶτο πῶς νὰ ἐθε-
» μελίωσεν ἓν θεμέλιον ἀμετασάλευτον μὲ τὴν συμφωνίαν τὴν ἐκδηλωτι-
» κὴν τὴν εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-καβάκι κατακλεισθεῖσαν, τῷ ἔτει 1779, διὰ τὴν
» πραγματείαν τῆς ἐμπορίας καὶ μάλιστα διὰ τὴν ἀνάλογον διάλλαξιν
» τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, τῆς ὁποίας ὁ σκοπὸς καὶ τὸ τέλος, καθὼς ἀπε-
» δείχθη τότε, δὲν ἦτο βέβαια ποσῶς διὰ νὰ ἐκτείνῃ τὰ σύνορα τῆς βα-
» σιλείας της, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἀταξίας καὶ κλεψίας ὁποῦ
» ἀδιακόπως ἐγίνοντο ἀπὸ τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα αὐτὴν τὴν Χερσόνησον,
» ἐλπίζουσα τὸ νὰ βαλθοῦν αὐτὰ ὑποκάτω εἰς μίαν εὐταξίαν ὁποῦ νὰ τὰ
» διατάξῃ νὰ εὐλαβοῦνται τοὺς δεσμοὺς ὁποῦ ἑνώνουν ἓν ἔθνος μὲ τὸ ἄλλο·
» εὐταξία ὁποῦ ἐχρησίμευσε πρὸς τούτοις εἰς τὸ νὰ διαφυλάττῃ τὴν καλὴν
» ἁρμονίαν καὶ σύμπνοιαν εἰς τὰ σύνορα τῶν δύο βασιλειῶν. Αὐτὰ ἦτον
» τότε τὰ ὑποκείμενα τῶν καθαρῶν ἐπιθυμημάτων τῆς ῥουσσικῆς αὐλῆς,
» καὶ χρεωστοῦνται εἰς τὰς ἐπιμελείας ὁποῦ ἐμεταχειρίσθη διὰ νὰ φέρῃ τὸ
» πρᾶγμα εἰς ἔκβασιν.»
« Τῇ ἀληθείᾳ, ἀφοῦ εἰρηνοποιήθησαν αἱ διαστάσεις καὶ διαφωνίαι μὲ ἕνα
» τρόπον τόσον ἀναγκαῖον καὶ τόσον εὔμορφον, ἐφαίνετο πῶς θέλει ἀκολου-
» θήσει μία ἡσυχία πολυχρόνιος. Ἀλλὰ μόλις τὰ πράγματα εἰρήνευσαν μὲ
» αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ἐσυμφωνήθησαν μὲ ἕνα τρόπον φιλικόν, μὲ τὴν πι-
» στότητα τῶν ἀχτιναμέδων καὶ μὲ τοὺς ὅρκους τοὺς πλέον ἱεροὺς καὶ ὑ-
» ποσχέσεις τὰς πλέον περιφήμους, ὁποῦ ὁ βεζίρης, ἀφοῦ διεδέχθη ἐκεῖνον
» ἐφ' οὗ ἐπραγματεύθησαν αἱ ῥηθεῖσαι πραγματεῖαι, ἔδειξε διαθέσεις ἐκ δια-
» μέτρου ἐναντίας εἰς τὸ σημαινόμενον καὶ ἐνέργειάν τους. Δὲν ἄργησε νὰ
» προβάλῃ ζητήματα κακοθεμελιωμένα, ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἔβγαλμα τοῦ
» ἅλατος ὁποῦ ἐσυμφωνήθη εἰς τὸν ἀχτιναμὲν νὰ δίδῃ εἰς τοὺς κατοικητὰς
» τῆς Οὐζοῦ· ἐναντιώθη εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῶν κονσόλων τῆς Ῥουσ-
» σίας εἴς τινας σκάλας τῆς ἐπικρατείας του, καὶ ὑποθέτωντας πῶς τοιαῦ-
» ται ἐνστάσεις δὲν εἶναι ἱκαναὶ νὰ ἐνεργήσουν τὴν διάλυσιν τῆς εἰρήνης,
» τὴν ὁποίαν ἀπ' ἀρχῆς ἐστοχάζετο, ἄρχησε νὰ ὑπερασπίζεται παῤῥησίᾳ
» τὰς ἐφόδους τῶν Λεζγκήδων καὶ τῶν Ταρτάρων τοῦ Κουπὰν ὁποῦ εἶχαν
» μείνει ὑποχείριοί του, διεγείρωντας τοὺς πρώτους εἰς τὸ νὰ λεηλατήσουν
» τὰς ἐπαρχίας τοῦ Ἡρακλείου, ὁποῦ εἶναι γνωστὸν πῶς εἶναι ὑποχείριος
» τῆς βασιλίσσης, καὶ τοὺς ἄλλους νὰ εἰσέλθουν ἐκεῖθεν τῶν ὁρίων τῆς
» Ῥουσσίας, ὅπου ἔκλεψαν, ἐλεηλάτησαν καὶ ἀπήγαγον ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο
» τὸ μέρος ὁποῦ δὲν ἔλαχε νὰ εἶναι δεφενδευόμενον ἀπὸ στρατιωτικὸν

—1787

» Ῥούσσων, ὁποῦ ἦτον διαμοιρασμένον εἰς ἐκείνας τὰς ἐπαρχίας. »
« Ἡ βασίλισσα, φυλάττουσα τὴν μετριότητα ὁποῦ ἡ φιλανθρωπία Της
» καὶ ἡ διὰ τὴν εἰρήνην ἀγάπη Της τὴν ὑπαγόρευαν, εὐχαριστήθη, μαθοῦσα
» ταῦτα, νὰ διορίσῃ τὸν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐλτζήν Της νὰ ἀνα-
» κράξῃ εἰς τὸν βεζίρην τὸν ἀχτιναμὲν καὶ ἀκολούθως νὰ ζητήσῃ ἐκδίκη-
» σιν διὰ τὰς ζημίας αὐτάς· ἀλλ' ὅλαι αἱ ἀνακράξεις ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς·
» ἀπεκρίθησαν εἰς τὰ παράπονα μὲ ἕνα τρόπον σκληρὸν καὶ θηριώδη, ἀνυ-
» πόφορον εἰς τὴν ἀναστροφὴν καὶ εἰς τὰ καθήκοντα ὁποῦ αἱ αὐλαὶ πρέπει
» νὰ φυλάττουν μεταξύ των. Ὡς τόσον οἱ σκοποὶ τῆς βασιλίσσης διὰ τὴν
» ἀγάπην τῆς εἰρήνης δὲν μετεβλήθησαν· κυρία εἰς τὸ νὰ ἐκλέξῃ τὰ μέσα
» ἐπρόκρινε πρὸ πάντων τὸν τρόπον τῆς πραγματείας τῶν κοινῶν ὑποθέ-
» σεων, καὶ ἀκολούθως ἐφανέρωσεν εἰς τὸν ἰμπεράτορα τῶν Ῥωμάνων, ὁμό-
» σπονδόν Της, τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων· ἐδέχθη μὲ εὐχαρίστησίν
» Της τὸ πρόβλημα τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράντζας τοῦ νὰ γίνῃ μεσάζων, τὸν ἐ-
» κρινολόγησε μυστικώτερον τὰ κεφάλαια τῶν ζητημάτων Της, καὶ αὐτοὶ
» οἱ δύο μονάρχαι ἐγνώρισαν ἀμφότεροι τὴν ὀρθότητα καὶ τὸ δίκαιον τῶν
» ζητημάτων Της. Τέλος πάντων, διὰ νὰ μὴν ἀμελήσῃ κἀνὲν πρᾶγμα ἀπὸ
» ἐκεῖνα ὁποῦ ἠμποροῦσαν νὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν ἐπιμονὴν καὶ διατήρη-
» σιν ἑνὸς τόσον πολυτίμου καλοῦ ὅσον εἶναι ἡ ἡσυχία τῶν ὑποχειρίων Της,
» μετεχειρίσθη τὴν πλησιότητα τῶν τουρκικῶν ἐπαρχιῶν, εἰς τὰς ὁποίας
» ἐπλησίασε μὲ τὸ ἀξιομνημόνευτόν Της ταξεῖδι ὁποῦ ἐτελείωσε, διὰ νὰ κρά-
» ξῃ παρ' Αὐτῇ τὸν εἰς τὴν Πόρταν ἐλτζήν Της, μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξετάσῃ
» καλήτερα τὰς αἰτίας τῶν διαστάσεων ὁποῦ ἠκολούθησαν καὶ νὰ συμφω-
» νήσῃ μαζή του διὰ τὰ πλέον δραστήρια μέσα μιᾶς φιλικῆς διορθώσεως,
» κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ὁποῦ εἶχεν εἰς αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις Της καὶ κατὰ
» τὴν ἐντελῆ ἐλπίδα τῆς εὐλαβείας ὁποῦ οἱ Τοῦρκοι ἔπρεπε νὰ δείξουν ἐκ
» μέρους των διὰ τὰς συμφωνίας τὰς σωζομένας. Ἔστειλεν ὀπίσω ἡ βασί-
» λισσα τὸν ἐλτζήν Της εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· εὐθὺς ὁποῦ ἐγύρισεν ὁ
» βεζίρης τὸν ἐλάλησεν εἰς μουκιαλεμὲν, ἔνθα, ἀντὶ νὰ γένῃ λόγος διὰ τὰ
» κεφάλαια περὶ ὧν ἐπραγματεύθησαν πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ ἀντὶ
» νὰ γένῃ συγκατάνευσις εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τὴν ζητουμένην, ἡ Πόρτα
» ἐφαντάσθη νὰ δώσῃ μίαν νέαν στροφὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις, ὡσὰν ὁποῦ ἐκ
» μέρους Της ἄρχησε νὰ ζητῇ ζητήματα τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον ἦτον ἐναν-
» τίον εἰς τὰς διομολογήσεις τὰς καθαυτὸ τοῦ ἀχτιναμὲ, καὶ τὰ ἄλλα ἐ-
» ναντία ἦσαν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς βασιλίσσης, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν εἰς τὰ κέρδη
» τῆς βασιλείας Της. »
« Ἀφοῦ ἡ Πόρτα ἐβγῆκε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὰ ὅρια εἰς τὰ ὁ-
» ποῖα τὴν ἐβαστοῦσαν αὐταὶ αἱ ἴδιαι διομολογήσεις, ἐνόμισε πῶς ἠμπορεῖ
» εὐθὺς νὰ σηκώσῃ ὁλοκλήρως τὴν μορφὴν καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν σκοπὸν
» ὁποῦ πρὸ πολλοῦ εἶχε, διατί ἐφανέρωσε μὲ λέξεις ἐμφαντικὰς εἰς τὸν ἐλ-
» τζὴν τῆς Ῥουσσίας πῶς ἡ Πόρτα δὲν νομίζει τὸν ἑαυτόν της δεμένην ἄλ-
» λως παρὰ μόνον μὲ τὴν συμφωνίαν τὴν εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· καὶ ἐπειδὴ
» τὰ ἄρθρα ὁποῦ ἔγιναν μετ' ἐκείνην δὲν ἦτον ἄλλο παρὰ μόνον ἓν ἀποτέ-

» λεσμα τῆς συναρεσκείας της, νομίζει πῶς δὲν ἐνέχεται νὰ τὰ φυλάττῃ
» παρὰ μόνον ὅσον ζητεῖ ἡ συγκατάνευσίς της ἢ ἡ καλὴ θέλησίς της, καὶ
» διώρισεν εἰς τὸν ἐλτζὴν καιρὸν εἰς τὸν ὁποῖον νὰ δώσῃ μίαν κατηγορητι-
» κὴν ἀπόκρισιν τῆς βασιλίσσης εἰς τὰ ζητήματα ὁποῦ τὸν ἐκοινολογήθη-
» σαν, καὶ αὐτὴ ἡ διορία ἐτελειοῦτο εἰς τὰς κ' τοῦ Αὐγούστου, κατὰ τὸ
» παλαιόν. Ὁ ῥηθεὶς ἐλτζὴς ἀνέκραξε μάλα δικαίως εἰς αὐτὸ τὸ σκληρὸν
» καὶ ἄδικον ζήτημα, τόσον ἐναντίον καθολικώτερον εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἐ-
» θνῶν, τὸ καὶ γνωστὸν καὶ εὐλαβούμενον ἀπὸ ὅλα τὰ ἔθνη· ἐφανέρωσε κατ'
» ἀξίαν πόσον ὀλίγον ἥρμοζε τὸ νὰ διορίσουν διορίαν εἰς ἓν γένος φιλικὸν
» καὶ ἀξιοπρεπές· ἀπέδειξε κατὰ φυσικὸν λόγον τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ λάβουν
» ἀπόκρισιν εἰς ἓν διάστημα τόσον σύντομον. Δὲν τὸν ἤκουσαν ποσῶς, καὶ
» ἐξ ἴσου δὲν τὸν ἤκουσαν εἰς τὰ παράπονα τῶν ὁποίων προλαβόντως εἶ-
» χε ζητηθεῖ ἡ ἐκδίκησις· ἐκεῖνο ὁποῦ ἠμπόρεσε νὰ ἀποκτήσῃ ἦτον τὸ νὰ
» ὑποσχεθοῦν νὰ γένῃ ἄλλος ἕνας μουχξαλεμὲς, ὅστις ἔγινε μὲν, ἀλλὰ καὶ
» εἰς ἐκεῖνον ὁ ἐλτζὴς ἤκουσε νὰ ξαναλέγουν τὰ ἴδια ζητήματα, χωρὶς νὰ
» προσθέσουν τι ἄλλο εἰμὴ μόνον μίαν κενὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἀποκαταστά-
» σεως ὁποῦ ἐζήτησεν ἐκ μέρους του.»

« Ἡ βασίλισσα μαθοῦσα αὐτοὺς τοὺς δύο μουχξαλεμέδες δὲν ἠγανάκτη-
» σε διὰ τὰ γενόμενα, ἀνέβαλε κάθε ἀπόφασιν τελευταίαν καὶ ἠθέλησε νὰ
» μένῃ θεωροῦσα μίαν ἐνόχλησιν ὁποῦ μία ἔλλειψις εὐγενείας ὁποῦ συ-
» νειθίζεται συχνάκις εἰς τοὺς μινίστρους τούρκους τὴν ἔκαμε νὰ δοκιμάσῃ.
» Ἐν τοσούτῳ ὅμως τὰ ἑξῆς ἀπέδειξαν πῶς αὐτὸ ἦτον ἓν πρᾶγμα πρὸ πολ-
» λοῦ ἀποφασισθὲν, καὶ τώρα ἐνηργεῖτο. Εἰς αὐτὰς τὰς γνώμας ἡ βασίλισ-
» σα ἠθέλησε νὰ τελειώσῃ ὅλας τὰς ἀποδείξεις ὁποῦ ἔδειξε τῆς μετριότη-
» τός Της καὶ τῆς ἀποχῆς Της ἀπὸ ὅλα τὰ ἀκόλουθα ὁποῦ μία παρομοία
» κατάστασις τῶν πραγμάτων προεμήνυεν· ἠθέλησε νὰ κάμῃ συγκατάβασιν
» εἰς μερικὰ ζητήματα ὁποῦ ἡ Πόρτα εἶχε προβάλει, μὲ ὅλον ὁποῦ αὐτὰ
» δὲν ἦτον ποσῶς θεμελιωμένα εἰς τὸν ἀχτιναμέν· ὅθεν αἱ προσταγαὶ ἐ-
» στάλθησαν εἰς τὸν Ποτέμκιν· ἀλλ' ἐν τούτοις ἔλαβεν εὐθὺς εἴδησιν τὸ ὅ-
» τι χωρὶς νὰ προσμείνῃ ἡ Πόρτα τὴν τελείωσιν τῆς διορίας τοῦ καιροῦ ἐ-
» λάλησεν ἐκ δευτέρου τὸν Πουλγκακὼφ εἰς μουχξαλεμὲν τῇ ε τοῦ Αὐγού-
» στου, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπρόβαλε νὰ ὑπογράψῃ ἓν ἔγγραφον μὲ τὸ ὁποῖον ἡ
» συμφωνία τῆς ἐμπορίας καὶ ἡ διάλλαξις τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου ἀθετεῖ-
» το καὶ ἀναιρεῖτο, μὴ ὑπογράψας ἐκεῖνος, ἐξεδήλωσε τὴν εἰρήνην ἄκυρον
» καὶ ἐφυλάκωσε τὸν ἐλτζὴν τῆς βασιλίσσης εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες, ὅ-
» που μὲ καταφρόνησιν τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν εὑρίσκεται ἀκόμη κατὰ τὸ
» παρὸν φυλακωμένος.»

« Ἓν παρόμοιον κίνημα παρουσιάζει ἀφ' ἑαυτοῦ του ὅλους τοὺς συλλογι-
» σμοὺς ὁποῦ πρέπει νὰ κάμῃ νὰ γένουν. Ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ ἑνώσῃ μὲ
» τὴν ἀπιστίαν τὴν ἔφοδον τὴν πλέον χλευαστικήν· ἐκίνησε πάντα λίθον
» διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν ἀποφασισμένην ἐπιθυμίαν της ὁποῦ εἶχεν ἀδιακό-
» πως εἰς τὸ νὰ καταργήσῃ τὴν εἰρήνην ὁποῦ τῆς ἐδόθη μὲ ἕνα τρόπον τό-
» σον μεγαλόψυχον. Ἀπὸ μίαν διαγωγὴν τόσον πολλὰ βλαπτικὴν διερεθι-

» σθεῖσα ἡ βασίλισσα ἔχει χρέος, ἀγκαλὰ καὶ χωρὶς τὸ θέλημά Της, νὰ
» πιάσῃ τὰ ἅρματα, μόνον καὶ μόνον μέσον ὁποῦ τῆς μένει διὰ νὰ φυλάξῃ
» τὰ δίκαια ὁποῦ ἐκείνη ἀπόκτησε μὲ τιμὴν τοσούτου αἵματος, καὶ διὰ νὰ
» ἐκδικήσῃ τὴν πληγωμένην ἀξίαν της ἀπὸ τὰς ὕβρεις ὁποῦ ἔκαμαν εἰς τὸν
» ἐλτζὴν Της. Ὁλοκλήρως εἶναι ἀθώα ἀπὸ ὅλα τὰ κακὰ ὁποῦ ὁ πόλεμος
» ἐξαπτόμενος ἠμπορεῖ νὰ εἶναι συντροφιασμένος· ἔχει δίκαιον νὰ ἐλπίζῃ ὄ-
» χι μόνον εἰς τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰς βοηθείας τῶν φίλων
» Της, ἀλλὰ προσέτι καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας ὅλου τοῦ χριστιανισμοῦ διὰ τὸν
» θρίαμβον μιᾶς αἰτίας τόσον δικαίας ὅσον εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἐβιάσθη
» νὰ δεφενδεύσῃ.»

Δεύτερον μανιφέστον τῆς βασιλίσσης Αἰκατερίνης, τὸ πρὸς τοὺς ὑποχειρίους της, διὰ τὸν μετὰ τῶν ὀθωμανῶν πόλεμον.

« Ἡμεῖς ἡ Αἰκατερίνη Β', ἐλέῳ θεοῦ ἰμπερατρίτζε καὶ αὐτοκράτωρ ὅλων
» τῶν Ῥουσσιῶν, καὶ τὰ ἑξῆς. Δηλοποιοῦμεν διὰ τοῦ παρόντος εἰς ὅλους
» Μας τοὺς πιστοὺς ὑποχειρίους ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ μὲ τὰς πλέον πανδήμους
» συμφωνίας, μὲ τὰς ὁποίας ἡ ὀθωμανικὴ Πόρτα ἐπεκύρωσεν ἐμπρὸς εἰς ὅ-
» λον τὸν κόσμον μίαν παντοτινὴν εἰρήνην μὲ τὴν Ῥουσσίαν, μ' ὅλον τοῦτο
» ἀθέτησε καὶ ἀναίρεσεν αὐτοὺς τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς μὲ ἕνα τρόπον ἄπιστον
» καὶ παράσπονδον, καὶ διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸν κατὰ τῆς βασιλείας Μας πό-
» λεμον ἐφυλάκωσεν εἰς τοὺς Ἑπτὰ-Κουλᾶδες τὸν πληρεξεύσιον πρέσβυν
» Μας Πουλγκακώφ. Οἱ ἐλτζῆδες τοῦ ἰμπεράτορος καὶ τοῦ ῥηγὸς τῆς Φράν-
» τζας ἐμεσολάβησαν φιλικῶς διὰ νὰ ἐμποδίσουν αὐτὸ τὸ τολμηρὸν ἐπι-
» χείρημα ὁποῦ πληγώνει τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, εὐλαβούμενον ἀπὸ ὅλα
» τὰ ἔθνη καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους βαρβάρους. Ποῖος δὲν ἠξεύρει πῶς ἐ-
» φέρθημεν Ἡμεῖς μὲ τὴν Πόρταν; εἰς αὐτὸ τὸ συμβεβηκὸς ὅμως βιαζόμεθα
» νὰ τὸ προβάλωμεν ἐκ δευτέρου εἰς τὰ μάτια ὅλου τοῦ κόσμου. Ἡ Πόρτα
» Μᾶς ἐκήρυξε τὸν τελευταῖον πόλεμον τῷ ἔτει 1768 μὲ τὸν παρόμοιον
» σκληρὸν καὶ ἄδικον τρόπον· ὡς τόσον εἶναι πασίδηλον ὅσα κακὰ ἔφερε τό-
» τε κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐχθροῦ τὸ σπαθὶ ὁποῦ Ἡμεῖς ἐμεταχειρίσθημεν
» ἀκουσίως· τὰ ὅπλα Μας ὑπέταξαν τὴν Μολδαβίαν, Βλαχίαν καὶ Βεσσαραβίαν
» καὶ ὅλα τὰ κάστρη ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς αὐτὰς τὰς ἐπαρχίας, προσέτι ὑ-
» πέταξαν καὶ τὸ πέρασμα τοῦ Δουνάβεως, ἀφοῦ κατετρόπωσαν καὶ ἐβία-
» σαν τὸ ὀθωμανικὸν στράτευμα νὰ ἀφήσῃ τὸ στρατόπεδόν του, καὶ ἐκυ-
» ρίευσαν τὴν Βουλγαρίαν· ὁ στόλος Μας, ἀφοῦ μὲ ἕνα πόλεμον ἐντελέστα-
» τον διέλυσε κάθε ἀντίστασιν τὴν ἀπὸ μέρους τῆς ὀθωμανικῆς σημαίας εἰς
» τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, ἐκυριάρχευσε καὶ πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου
» πελάγους. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δηλαδὴ θριάμβων καὶ ἀποκτημάτων,
» καὶ αἱ ὀθωμανικαὶ δυνάμεις καθ' ἡμέραν ἐλαττούμεναι καὶ μὴ οὖσαι εἰς
» κατάστασιν τοῦ νὰ μᾶς ἐναντιωθοῦν μήτε τοῦ νὰ ἠμπορέσουν νὰ ἐμποδί-
» σουν τὰ νικητήρια ὅπλα Μας ἀπὸ τοῦ νὰ εἰσέλθουν ἕως μέσα εἰς τὰ ἐν-

» δότερα τῆς ἀδυνάτου βασιλείας των, εὐθὺς ὁποῦ ἡ Πόρτα ἡ ὀθωμανικὴ
» διασεισθεῖσα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς θριάμβους Μας παρεκάλεσε νὰ κάμωμεν
» τὴν εἰρήνην, Ἡμεῖς δὲν ἀπεβάλαμεν ποσῶς τὸ πρόβλημά της, μὲ ὅλον ὁποῦ
» ἠξεύραμεν ἱκανῶς τὴν ἀθλίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν τὴν κατεκρή-
» μνισεν αὐτὸς ὁ πόλεμος· ἐξ ἐναντίας μιᾶς χειρὸς νικητηρίου Ἡμεῖς ἐδέ-
» χθημεν καταστάσεις ὁποῦ ἀπὸ μέρους Μας ἦσαν πολλὰ μέτριαι, καὶ ἐν
» ταὐτῷ ὑγιειναὶ καὶ ὠφέλιμοι διὰ τὸ νικηθὲν μέρος· ἐμπράκτως Ἡμεῖς
» ἐδώσαμεν ὀπίσω εἰς τὴν Πόρταν τὰ ἐκτεταμένα ἀποκτήματα ὁποῦ ἐκά-
» μαμεν, καὶ δὲν ἐκρατήσαμεν διὰ λόγου Μας πάρεξ τὸ κάστρον τοὺ Κὶλ-
» πουρουνίου μὲ τὴν ἐπαρχίαν του, τὸ διάστημα ὁποῦ εἶναι μεταξὺ τοῦ πο-
» ταμοῦ Πὸγ καὶ τοῦ Νίπρου μαζὴ μὲ τὰ εἰς τὸ Κρίμι δύο κάστρη τοῦ
» Γκέρτζι καὶ τοῦ Γενὶ-καλὲ, καὶ τοῦ λοιποῦ παρακινούμεναι ἀπὸ τὴν φυ-
» σικήν Μας φιλανθρωπίαν ἐθυσιάσαμεν ὅλα τὰ κέρδη ὁποῦ εἴχομεν ἀνὰ
» χεῖρας, καθὼς καὶ τὰς ὑπερβολικὰς ζημίας ὁποῦ ἡ διακοπὴ τῆς εἰρήνης
» εἶχε προξενήσει εἰς τὸ βασίλειόν Μας· ἔργον αὐτὸ μὲ τὸ ὁποῖον εἴχομεν
» σκοπὸν ν' ἀποδείξωμεν πῶς εἰς ἕνα πόλεμον τοσοῦτον εὐτυχῆ οἱ σκοποί
» Μας καὶ τὰ τέλη Μας δὲν ἦτον ποσῶς τὸ νὰ ἀποκτήσωμεν πόλεις καὶ
» ἐπαρχίας, ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον τὸ νὰ διαφυλάξωμεν τὴν γαλήνην καὶ
» ἡσυχίαν εἰς τὸ βασίλειόν Μας.»

« Τοιαύτη ἐστάθη ἡ συμφωνία τῆς εἰρήνης ὁποῦ ἀπεφασίσθη διὰ νὰ τε-
» λειώσῃ ὁ πόλεμος εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ στρατεύματός Μας κοντὰ εἰς
» τὸ Καϊναρτζίκι, ἀπὸ τὸν ἀρχιστράτηγόν Μας καὶ πληρεξούσιον κόμητα
» Ρωμαντζὼφ ἐκ μέρους Μας, καὶ ἀπὸ τὸν βεζίρην Μαχμοὺτ Μουσούνο-
» γλουν ἐκ μέρους τῆς Πόρτας. Ὅταν λοιπὸν ἀμέσως μετὰ τὴν εἰρήνην Ἡ-
» μεῖς ἐμανθάναμεν συνεχῶς τὰς παραβάσεις καὶ ἀθετήσεις τῶν ὑποσχέσεων,
» καθὼς καὶ τὰς ἐλλείψεις τὰς προξενουμένας εἰς τὰ κέρδη τῆς πραγματείας
» Μας, ὁποῦ ἡ Πόρτα μ' ὅλον τοῦτο μᾶς εἶχε δώσει καὶ συμφωνήσει μὲ τὴν
» προῤῥηθεῖσαν συμφωνίαν εἰς ἕνα τρόπον ἐκτεταμένον, τόσον διὰ ξηρᾶς ὅ-
» σον καὶ εἰς ὅλας τὰς θαλάσσας καὶ νερὰ τοῦ βασιλείου της, κατὰ τὸν αὐ-
» τὸν τρόπον ἀπαραλλάκτως ὁποῦ τὰ ἔδωκεν εἰς ἄλλα ἔθνη ὁποῦ ἠθέλησε
» νὰ εὐχαριστήσῃ εἰς αὐτὸ τὸ εἶδος, ἐνομίσαμεν πῶς ἂν ἠμπορέσωμεν νὰ
» συμφωνήσωμεν μὲ τὴν Πόρταν μίαν συμφωνίαν ξεχωριστῆς πραγματείας
» διὰ τὸ παλίνδρομον κέρδος τῶν δύο βασιλειῶν θέλομεν ἐπιβεβαιώσει μὲ
» αὐτὸ, ὡσὰν μὲ ἕνα δεσμὸν νέον καὶ ἰσχυρότερον, μίαν ἕνωσιν ἀδιάκοπον
» μεταξὺ τῶν ὑποχειρίων τῶν δύο βασιλειῶν, καὶ διορίζοντας κεφάλαια
» φανερὰ καὶ ἀποφασιστικὰ καὶ διοριστικὰ διὰ ὅλα τὰ συμβεβηκότα θέ-
» λομεν προμηθεύσει διὰ πάντοτε ὅλας τὰς ἀντιλογίας ὁποῦ εἶχον ἀκολου-
» θήσει μέχρι τοῦδε· Ἡμεῖς ἐπληροφορήθημεν ὅτι αὐτὴ ἡ νέα συμφωνία ὁ-
» ποῦ ἀποδείχνει τὴν καθαράν ἐπιθυμίαν Μας διὰ νὰ ζῶμεν εἰρηνικῶς μὲ
» τὴν Πόρταν θέλει δώσει μίαν νέαν δύναμιν εἰς τὰς εἰς τὸ Καϊναρτζίκι
» προγενομένας συμφωνίας. Ἐδῶ εἶναι λοιπὸν τόπος νὰ ἐκθέσωμεν μὲ ποῖα
» κινήματα ἡ Πόρτα ἀνταπεκρίθη εἰς τὴν ἐδικήν Μας εἰλικρινῆ κλίσιν εἰς
» τὸ νὰ ζῶμεν εἰλικρινῶς μὲ αὐτήν.»

« 'Αφοῦ ἐπέμφθησαν ἐκ μέρους τοῦ σουλτάνου αἱ ἐπικυρώσεις τῆς εἰρή-
» νης εἰς τὸ Καϊναρτζίκι, δὲν ἐπέρασε πολὺ ὁποῦ τὸ πνεῦμα τῆς τεχνικῆς
» πολιτικῆς τῶν Τούρκων μετεχειρίσθη ὅλας τὰς δυνάμεις της διὰ νὰ ὑπα-
» γάγῃ ἐκ δευτέρου εἰς τὴν ὑποταγήν της τὰ ἔθνη τῶν Ταρτάρων, (τῶν ὁ-
» ποίων τὸ ἀκρεμὲς καὶ αὐτόνομον βεβαιωθὲν εἶχεν ἐπικυρωθεῖ ἀπὸ τὴν
» ῥηθεῖσαν συμφωνίαν,) μὲ τεχνάσματα καὶ ὑποκινήματα ἐναντία εἰς κάθε
» πιστότητα· ὁ γνήσιος χάνης Σαχὶν-Γκιράϊς ἐδιώχθη ἀπὸ τὸ Κρίμι, ὁ Δε-
» βλὲτ-Γκιράϊς, ὁ ἐκ μέρους τῆς Πόρτας, ἔγινε χάνης μὲ τὴν βοήθειαν τῆς
» Πόρτας· διὰ αὐτὸ τὸ τέλος ἡ Πόρτα ἀκολουθεῖ πῶς νὰ ἔκαμε τότε κατ'
» ἀρχὰς τόσην ἀντίστασιν εἰς τὸ νὰ ἐβγάλῃ τὰ στρατεύματά της ἀπὸ τὴν
» νῆσον τοῦ Ταμάνι, καὶ ὁ σκοπός της ὁποῦ τότε κατ' ἀρχὰς ἦτον κρυφὸς
» ἐπαῤῥησιάσθη πανδήμως μὲ αὐτό της τὸ ἐπιχείρημα, ὡσὰν ὁποῦ εὐθὺς
» ὁποῦ ἡ ἀποστασία τῶν Ταρτάρων κατὰ τοῦ γνησίου χάνη των Σαχὶν-
» Γκιράϊ ἐφάνη, ὁ καπιτὰν-πασσᾶς μὲ τὸν στόλον του ἦλθε καὶ ἔῤῥιψε σί-
» δηρον εἰς τὰ περιγιάλια τῆς Χερσονήσου. »

« 'Η ἀποδεικτικὴ συμφωνία, ὁποῦ ὕστερον εἰς τοὺς 1779 ἀπεφασίσθη
» καὶ ὁποῦ ἐμπόδισε τότε τὸν τυφῶνα τοῦ πολέμου, παῤῥησιάζωντας καὶ
» διορίζωντας ὅλα τὰ ὑποκείμενα τῆς διαφωνίας ἀναφερόμενα εἰς τὴν πο-
» λιτικὴν ἐλευθερίαν τῶν Ταρτάρων, Μᾶς ἐφάνη πῶς ἠμπορεῖ φυσικὰ νὰ
» κόπτῃ καὶ νὰ ἐμποδίζῃ πάντοτε τὰς ἀφορμὰς καὶ προφάσεις παρομοίων
» διαφωνιῶν ὁποῦ δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀποκοποῦν παρὰ μὲ τὸν πόλεμον. 'Ως
» τόσον ὁ καιρὸς καὶ μία ὀλιγοκαιρία ἐφανέρωσε πῶς καὶ αὐτὴ ἡ νέα πάν-
» δημος συμφωνία δὲν ἐστάθη καρπὸς εἰλικρινῶν διανοημάτων ἀλλὰ μόνον
» ἁπλῶς ἐχρησίμευσε νὰ σκεπάσῃ κρύφια τεχνάσματα, διατί ἡ Πόρτα δὲν
» ἔπαυσε ποσῶς ἀπὸ τοῦ νὰ τρέφῃ καὶ νὰ διεγείρῃ μὲ κάθε τρόπον μεταξὺ
» τῶν Ταρτάρων τὸ πνεῦμα τῆς ἀποστασίας, καὶ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ φέρῃ
» εἰς ἔκβασιν τοὺς σκοπούς της, ἔκαμνε νὰ αὐξάνῃ πάντοτε καὶ νὰ προβαίνῃ
» εἰς μεγαλήτερον βαθμὸν ἡ ἀποστασία. Τὰ ὀθωμανικὰ στρατεύματα καὶ
» οἱ προεστῶτές των ἐφορμήσαντες εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σουδσχοὺκ καὶ εἰς
» τὴν νῆσον τοῦ Ταμανίου, εἰς καιρὸν ὁποῦ οἱ Τάρταροι ἐστοχάζοντο νὰ κά-
» μουν ἔφοδον εἰς τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου Μας, 'Ημεῖς προεβλέψαμεν τὴν
» ζημίαν τῆς ἀποστασίας τῶν Ταρτάρων ὁποῦ προεχώρει εἰς αὔξησιν, καὶ
» προεβλέψαμεν καὶ τὰ κινήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἡ Πόρτα ἐδυνάμωνε τοὺς ἀ-
» ποστάτας, (καθὼς ἐμπράκτως ὁ προεστὼς τῶν ὀθωμανικῶν στρατοπέδων
» ἔκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Σαχὶν-Γκιράϊ ὁποῦ τὸν ἔστειλε μό-
» νον διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρχομοῦ του·) ὅθεν 'Ημεῖς ἐβιά-
» σθημεν νὰ στείλωμεν τὰ στρατεύματά Μας εἰς τὸ Κρίμι, ἔνθα κατηργή-
» σαμεν τοὺς ἀποστάτας πλέον μὲ φόβον παρὰ μὲ φόνον, δίδωντας εἴδησιν
» εὐθὺς εἰς τὴν Πόρταν εἰλικρινέστατα διὰ κάθε κίνημα ὁποῦ διὰ αὐτὸ τὸ
» ἔργον ἐγίνετο ἐκ μέρους Μας. »

« 'Ως τόσον τὸ κακὸν μὲ αὐτὸ δὲν ἐκόπη, 'Ημεῖς δὲν ἐβλέπαμεν τέλος
» τῶν ἐξόδων ὁποῦ μὲ μιλλιούνια ἐκάμναμεν διὰ τὰ στρατεύματά Μας ὁ-
» ποῦ εἴχομεν εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, μήτε ἐβλέπαμεν τὸ τέλος τῶν κόπων ὁποῦ

» ἐκεῖνα ἐβιάζοντο νὰ κάμουν, καὶ δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ ἐλπίσωμεν ποτὲ
» ἡσυχίαν διὰ τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου Μας. Ὅθεν ἐβιάσθημεν, ὡσὰν εἰς
» ἓν τελευταῖον μέσον τοῦ νὰ ἀποκτήσωμεν μίαν εἰρήνην ἀδιάκοπον μὲ τὴν
» ὀθωμανικὴν Πόρταν, εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ ἑνώσωμεν μὲ τὸ βασί-
» λειόν Μας τὸ Κρίμι, τὴν νῆσον Ταμάνι καὶ τὸ Κουπάνι, καὶ νὰ ἐξαλεί-
» ψωμεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τοὺς κλέπτας ὁποῦ περισσότερον ἀπὸ ἕνα χρό-
» νον ἐλεηλατοῦσαν τὰ σύνορα τῆς βασιλείας Μας καὶ ὁποῦ συνεχῶς ἔγι-
» ναν αἰτία τῶν δυσμενειῶν ὁποῦ ἠκολούθησαν μεταξὺ τῶν δύο βασιλειῶν.
» Δὲν τὸ ἐκάμαμεν μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ παρατείνωμεν τὰ ὅρια τῆς βασιλείας
» Μας, ἱκανῶς ἤδη ἐκτεταμένα καὶ χωρὶς αὐτό, μήτε διὰ πληρωμὴν τῶν
» ἐξόδων ὁποῦ αὐτὸ τὸ ἀπόκτημα δὲν ἀρκεῖ ποσῶς νὰ Μᾶς ἀποπληρώσῃ,
» ἀλλὰ μόνον καὶ μόνον καὶ καθαυτὸ διὰ νὰ ἐκριζώσωμεν τὴν ῥίζαν μιᾶς
» ἀφεύκτου δυσμενείας κατηντήσαμεν εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα· ἡ Πόρτα
» ἡ ἰδία ᾐσθάνθη τὸ δίκαιον αὐτοῦ τοῦ ἀφεύκτου κινήματός Μας, ὁποῦ ἦ-
» τον ἐξ ἴσου γνωστὸν καὶ εἰς τὰς φιλικὰς βασιλείας, καὶ ἐδέχθη τὰ κινή-
» ματά Μας, ἀποκτῶντας, μὲ τὰς συμφωνίας ὁποῦ ἔγιναν δι' αὐτὴν τὴν
» προσθήκην, μίαν ἐπαρχίαν εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Κουπὰν,
» ὁποῦ ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε ἦτον ὑποκειμένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κρι-
» μίου.»

«Ἡμεῖς ἐπεστρέψαμεν εἰς τὴν Πόρταν τὰς ἡγεμονίας τῆς Μολδαβίας καὶ
» τῆς Βλαχίας, μὲ προσθήκην τοῦ ὅτι ἐπὶ δύο ἔτη νὰ μὴ πληρώσουν μιρὶ,
» καὶ πάντοτε νὰ ἐμποδίζωνται τὰ βάρη καὶ αἱ ἁρπαγαὶ ὁποῦ ξεγυμνώ-
» νουν τοὺς κατοικητὰς αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν ἀπὸ ὅλα τὰ κέρδη. Ὡς τόσον
» δὲν ἀπέρασαν δύο ἔτη, καὶ ἡ Πόρτα ἄρχησε νὰ ἐπιφορτίζῃ αὐτὰς τὰς ἐ-
» παρχίας μὲ δυσυποίστους ἐπιφορτισμοὺς δασμῶν· τῷ ἔτει **1777** ἔκαμε
» μίαν ἀδικίαν μεγαλωτάτην φονεύωντας χωρὶς κατηγορίας καὶ χωρὶς
» ἐξέτασιν κρίσεως τὸν ἡγεμόνα τῆς Μολδαβίας Γκίκαν· αἱ ἀδιάκοποι λεη-
» λασίαι, τὰ βάσανα, οἱ προσκλαυθμοὶ τῶν κατοικητῶν ὁμοπίστων μας ὁ-
» ποῦ ἐβασανίζοντο μὲ αὐτὰς τὰς καταθλίψεις, ὅλαι αὐταὶ αἱ ζημίαι δὲν
» ἴσχυσαν εἰς μίαν διοίκησιν τυραννικὴν τὸ νὰ τοὺς κάμουν νὰ εὕρουν τὸ
» δίκαιόν τους· ἡ ὑπόσχεσις τῆς Πόρτας τοῦ νὰ μὴν καθαιρῇ τοὺς ἡγεμό-
» νας αὐτῶν τῶν ἡγεμονιῶν ὁποῦ ἤθελαν ἐπικυρωθεῖ μὲ περάτι τοῦ σουλ-
» τάνου ἐφυλάχθη μὲ πολλὰ ὀλίγην πιστότητα· συνεχῶς δὲν καθαιροῦνται
» παρὰ διὰ νὰ μακρυνθοῦν οἱ καλοὶ καὶ νὰ διαδεχθοῦν οἱ τύραννοι· δὲν εἶ-
» ναι πολὺς καιρὸς ὁποῦ μία τέτοια θανάσιμος τύχη συνέβη εἰς τὸν ἡγεμόνα
» Ἀλέξανδρον Μαυροκορδάτον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐστάλη ἕνας καπιτζήπασης
» διὰ νὰ τὸν μανζιλεύσῃ· διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ λοιπὸν ἀπὸ ἕνα ἐπόδυνον θά-
» νατον ὁποῦ ἐπρόβλεπεν, ὡς τὸν προκάτοχόν του, κατέφυγεν εἰς τὸ στῆ-
» θος τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ τὸν δώσῃ
» ἄσυλον, μάλιστα ὁποῦ αἱ φιλικαί της συμφωνίαι δι' αὐτὰς τὰς ἡγεμο-
» νίας εἶχον διαλυθεῖ καὶ καταργηθεῖ πασιδήλως ἀπὸ τὴν Πόρταν, καὶ ἡ
» μεσολάβησίς Μας, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐπεκυρώθη μὲ τὰς συμφωνίας, δὲν ἠξιώ-
» θη ποτὲ περιποιήσεως καὶ ἐνεργείας, μὲ μίαν ἁρμόδιον ἀδιαφορίαν.»

—1787

«Ἡ συμφωνία ἡ γενομένη εἰς τὸ Ἀϊναλὶ-Καβάκι περιέχει διομολόγησιν » ὅτι οἱ φυγάδες Καζάκοι τοῦ Ζαπορόβ, ὁποῦ ἕως τότε δὲν ἠθέλησαν πο- » σῶς νὰ μεταχειρισθοῦν τὴν ἀμνηστείαν, νὰ διωχθοῦν ἐκεῖθεν τοῦ Δουνά- » βεως, ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τοῦ ὀθωμανικοῦ βασιλείου· ἡ Πόρτα ὄχι μόνον » δὲν ἐτελείωσεν αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσιν ἀλλ᾽ ἐξ ἐναντίας ηὔξησε τὸ πλῆ- » θος ἐκείνων ὁποῦ ἔφυγαν προλαβόντως μὲ ἐκείνους ὁποῦ ἀνεχώρησαν ὕ- » στερον ἀπὸ τοὺς τόπους Μας τοὺς μεσορίους, καὶ δὲν Μᾶς ἔδωσε κἂν αὐ- » τοὺς τοὺς ὑστεροφυγάδας, ἐναντίον τῶν συμφωνιῶν, μὲ ὅλον ὁποῦ πολλά- » κις περὶ τούτων ἐκράξαμεν.»

« Διὰ βάσιν τῆς συμφωνίας τῆς εἰς τὸ Κρίμι διὰ τὴν νῆσον τοῦ Ταμα- » νίου καὶ διὰ τὸ Κουπάνι εἶχεν ἀποφασισθεῖ ὅτι ὁ ποταμὸς Κουπὰν νὰ εἶ- » ναι σύνορον τῶν δύο βασιλειῶν. Ὡς τόσον οἱ Τάρταροι ὁποῦ κατοικοῦν ἐ- » κεῖθεν αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ καὶ ὁποῦ κατὰ τὴν δύναμιν αὐτῆς τῆς συμφω- » νίας εἶχαν γένει ὑποχείριοι τῆς Τουρκίας ἔκαμναν συνεχῶς, εἰς τὰς ἐφό- » δους ὁποῦ μετεχειρίζοντο εἰς τοὺς συνορίτας Μας, τὰς δυναστείας καὶ βά- » ρη τὰ πλέον ὑπερβολικὰ, ἀπάγοντες ζῶα καὶ λεηλατοῦντες πολλὰ κτή- » ματα καὶ ἀγροὺς, προσέτι καὶ σκλαβώνοντες καὶ κατοικητὰς, καὶ δι᾽ αὐ- » τὰ τὰ κακὰ δὲν ἠμπορέσαμεν ποτὲ νὰ πάρωμεν ἀπὸ τὴν Πόρταν ἐκδί- » κησιν μὲ τὴν παιδείαν τῶν τοιούτων ὑποχειρίων τοῦ βασιλείου της.»

« Ὁ Ἡράκλειος, ἡγεμὼν τῆς Καρτελινίας καὶ τοῦ Κάχα, ὑπετάγη μὲ » τὰς ἐπαρχίας του, τῷ ἔτει 1783, εἰς τὴν ὑπεράσπισιν καὶ δεφένδευσιν » καὶ ὑποταγὴν Μας καὶ τῶν διαδόχων Μας, καὶ ἐθεμελιώθη περὶ τούτου » μία πασίγνωστος συμφωνία μαζὴ Μας. Ὡς τόσον ἡ εἰσέλευσις αὐτοῦ τοῦ » ἡγεμόνος ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ Μας δὲν ἦτον ποσῶς ἐναντία εἰς τοὺς δεσμοὺς » ὁποῦ ἔχομεν μὲ τὴν Πόρταν, διατί αὐτὸς ὁ ἡγεμὼν δὲν ἐκρέματο ποσῶς » ἀπὸ αὐτήν· ὅθεν ἡ Πόρτα, μὲ ὅλον ὁποῦ ἤξευρε πολλὰ καλὰ τὴν συμφω- » νίαν μας, δὲν ἠνώχλησε ποσῶς τὸν ἡγεμόνα αὐτόν· μὰ ἐν ὅσῳ ὁποῦ αὐτὴ » δὲν εἶχε κἀνὲν δίκαιον ν᾽ ἀνακατωθῇ εἰς μίαν ὑπόθεσιν ὁποῦ ποσῶς δὲν » εἶχε νὰ κάμῃ μαζή της, δὲν ἔπαυσε ποσῶς ἀπὸ τοῦ νὰ μεταχειρισθῇ κι- » νήματα δολόκρυπτα, διεγείρωντας τοὺς Λεζγκῆδες μὲ τὸ μέσον τοῦ Ἀχί- » σκα-βαλισὴ διὰ νὰ κάμουν λεηλασίας εἰς τὰς ἐπαρχίας τοῦ ῥηθέντος ἡ- » γεμόνος, νὰ τὰς ἐρημώσουν καὶ νὰ σκλαβώσουν τοὺς κατοικητάς των· » καὶ διὰ νὰ αὐξήσῃ παρόμοια περδέματα εἰς τὸ ὑπερβάλλον ἄδικα πρὸς » Ἡμᾶς ἡ Πόρτα τὸν ἐπρόβαλε διὰ τοῦ αὐτοῦ πασσᾶ νὰ καταργήσῃ τὰς » μεθ᾽ Ἡμῶν ὑποσχέσεις του καὶ νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ σουλ- » τάνου.»

« Τὰ τοιαῦτα κινήματα, χωρὶς νὰ καταγράψωμεν πολλὰ ἄλλα ἄδικα, » καὶ αἱ καταθλίψεις ὁποῦ οἱ κόνσολοι καὶ πραγματευταί Μας ἐδοκίμαζον » ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Τούρκων, ἔχουσα ἡ Πόρτα βεβαιότατα καθαυτὸ σκο- » πὸν νὰ Μᾶς ὑστερήσῃ τὰ καλήτερα κέρδη ὁποῦ Ἡμεῖς εἴχαμεν ἀποκτή- » σει μὲ τὰ ὅπλα καὶ μὲ τὰς συμφωνίας, αὐτὰ λοιπὸν τὰ κινήματα Μᾶς » ἔδιδαν ἀναμφιβόλως κάθε δίκαιον νὰ καταντήσωμεν εἰς τὰς ἐσχατιάς· » ἡ ἀγάπη ὅμως τῆς εἰρήνης ἀνεζωπύρει εἰς Ἡμᾶς μίαν παραμικρὰν ἐλπί-

» δα, ὑποθέτωντας πῶς ἡ Πόρτα δὲν θέλει μεταχειρίζεσθαι πάντοτε ψεύ-
» δη καὶ τεχνάσματα, καὶ πῶς ἡ ἁγιότης τῶν ὅρκων ἐφ' ὧν ὅλα τὰ ἔθνη
» θεμελιώνουσι τὰς πανδήμους συμφωνίας των θέλει διεγείρει παρομοίως
» καὶ εἰς τὴν Πόρταν μίαν ἐντελῆ αἴσθησιν τοῦ χρέους της εἰς τὸ νὰ τε-
» λειώσῃ τὰς ὑποσχέσεις της. Μὲ αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὅταν ἐταξειδεύσαμεν
» εἰς τὴν Χερσῶνα μετεπεμψάμεθα ἐκεῖ τὸν μινίστρον Πουλγκακὼφ καὶ
» τὸν ἐδώσαμεν νέας ἑρμηνείας διὰ νὰ συμβιβάσῃ φιλικῷ τῷ τρόπῳ ὅλας
» αὐτὰς τὰς διαφωνίας, ὁποῦ ἡ Πόρτα, καθὼς Ἡμεῖς τὸ βλέπομεν τὴν σή-
» μερον, δὲν διήγειρε μὲ ἄλλον σκοπὸν εἰς προβλήματα καὶ ὑποκείμενα ἀ-
» δικώτατα καὶ ὄχι οὐσιώδη παρὰ μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ εὕρῃ πρόφασιν
» εἰς τὸν πόλεμον ὁποῦ ἐπεθύμει. Ἐν ταὐτῷ Ἡμεῖς ἐκοινολογήσαμεν αὐ-
» τὴν τὴν συγκατάνευσίν Μας, καὶ συγκατάνευσιν τὴν τελευταίαν, τόσον
» εἰς τὴν κούρτην τῆς Βιέννης, σύμμαχόν Μας, ὅσον καὶ εἰς τὴν τῆς Φράν-
» τζας. Αὐταὶ αἱ αὐλαὶ ἐπήνεσαν τὴν μετριότητά Μας καὶ τὴν ἀπὸ τὸν πό-
» λεμον ἀποχήν Μας, καὶ ἔδειξαν ὅτι εἶναι πρόθυμοι νὰ μεταχειρισθοῦν τὰ
» καλά τους κινήματα διὰ νὰ διαφυλαχθῇ ἡ καλὴ ἁρμονία μεταξὺ Μας
» καὶ τῆς Πόρτας.»

« Ὁ πρέσβυς ἐπανακάμψας εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν δὲν εὗρεν εἰς
» τοὺς Τούρκους ποσῶς τὴν παραμικροτέραν κλίσιν εἰς μίαν φιλικὴν διόρ-
» θωσιν καὶ συμβιβασμὸν τῶν ὑποθέσεων. Τῇ ιέ τοῦ Ἰουλίου ἐκράχθη εἰς
» μουκιαλεμὲν μὲ τὸν ρεΐς-ἐφένδην, ὅστις εἰς τὰ δίκαια ζητήματά Μας ἀν-
» τέθετο ἐκ μέρους τῶν Τούρκων τὰ ἑξῆς ἀδικώτατα προβλήματα:»

« Πρῶτον, τὸ νὰ ἀθετήσωμεν Ἡμεῖς ὅλας τὰς ὑποσχέσεις καὶ συμφωνίας
» ὁποῦ ἔχομεν μὲ τὸν ὑποχείριόν Μας Ἡράκλειον, ἡγεμόνα τῆς Καρτελι-
» νίας, καὶ νὰ μὴν ἀνακατωνώμεθα πλέον ποσῶς εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς
» Γρουζίας·»

« Δεύτερον, τὸ νὰ προστάξωμεν νὰ σταλθῇ ὀπίσω ὁ πρώην ὁσποδὰρ τῆς
» Μολδαβίας Μαυροκορδάτος·»

« Τρίτον, τὸ νὰ σηκώσωμεν ἀπὸ τὸ Γιάσι τὸν ἀντικόνσολον Πελούσκη,
» ζήτημα τοῦ ὁποίου ἔδιδεν αἰτίαν μία συκοφαντία χωρὶς κανὲν θεμέλιον,
» πῶς αὐτὸς ὁ βίτζε-κόνσολος δηλαδὴ ἐβοήθησε τὴν φυγὴν τοῦ ῥηθέντος
» ὁσποδάρ, καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὸ μέσον του ἀπῆλθον εἰς τὴν Ῥουσσίαν
» πολλοὶ ὑποχείριοι τῆς Πόρτας·»

« Τέταρτον, νὰ τοὺς δώσωμεν διὰ μόνον ἴδιόν τους κέρδος 39 ἁλατεῖα,
» (τόπους ἐν οἷς γίνεται ἅλας,) εἰς τὴν ἐπαρχίαν καὶ οὐλκιὲν τοῦ Κὶλ-πού-
» ρούν, ὁποῦ Ἡμεῖς τὰ κυριαρχοῦμεν μὲ ὅλην τὴν πέριξ ἐπαρχίαν, κατὰ τὰς
» συμφωνίας, καὶ εἴμεθα πληρεξούσιοι τῶν ἁλατείων μαζὴ μὲ ὅλον τὸν
» οὐλκιὲ τοῦ Κὶλ-πουρούν·»

« Πέμπτον, νὰ δεχθῶμεν κονσόλους τούρκους εἰς ὅλην τὴν Ῥουσσίαν καὶ
» μάλιστα εἰς τὸ Κρίμι·»

« Ἕκτον, τὰ ῥουσσικὰ καράβια νὰ ὑπόκεινται εἰς σφοδρὰν ἐξέτασιν διὰ
» νὰ ἐμποδίζωνται ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχουν γκεμιτζῆδες τούρκους, καὶ νὰ μὴν
» ἔχουν διὰ φόρτωμα καφέ, λάδι, ῥύζι, σαπούνι καὶ τὰ ἑξῆς, μὲ ὅλον ὁποῦ

» ἀπεφασίσθη εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς πραγματείας ἐλευθερία ὁλόκληρος εἰς
» τὸ νὰ φορτώνουν μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ εἴδη·»

« Ἕβδομον, οἱ πραγματευταί τους εἰς τοὺς τόπους Μας νὰ μὴν πληρώ-
» νουν κουμέρκι παρὰ μόνον τρία τὰ ἑκατόν.»

« Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ προβλήματα ἡ Πόρτα ἠθέλησε νὰ διορίσῃ τὸ νὰ
» ἔλθῃ ἡ ἀπόκρισις δι' αὐτὰ πρῶτον εἰς τὰς ιέ καὶ τὸ ὕστερον εἰς τὰς κ'
» τοῦ Αὐγούστου, διορία ὁποῦ δὲν τεργιάζει ποσῶς εἰς τὸ διάστημα τὸ με-
» ταξὺ Πετερπούργου καὶ Κωνσταντινουπόλεως.»

« Δὲν ἦτο δύσκολον εἰς τὸν ἐλτζὴν Μας νὰ ἀναιρέσῃ αὐτὰ τὰ προβλή-
» ματα (διατί ἤλπιζε πῶς μέλλει νὰ τὰ ἀκούσῃ,) μὲ τὸ κείμενον τῶν ἰ-
» δίων συμφωνιῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων ὁ ἐχθρὸς καθαυτὸ καὶ κατ' εὐθεῖαν
» ἐκινεῖτο μὲ κακοὺς σκοποὺς εἰς ὅλα του τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα πα-
» σιδήλως ἔκλιναν εἰς τὴν παρασπονδίαν, καθὼς ἐξ ἴσου ἐφανέρωσε κοινῶς
» καὶ παῤῥησίᾳ τὸ τουρκικὸν μινιστέριον ὅτι ἀναιρεῖ καὶ ἔχει ἀνισχύρους ὅ-
» λας τὰς συμφωνίας ὁποῦ ἀπεφασίσθησαν μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συμφω-
» νίας τῆς εἰς τὸ Καϊναρτζίκι· διὰ τοῦτο δὲν ἔδωκεν ἀπόκρισιν εἰς τὸν ἐλ-
» τζὴν Μας, καὶ ἀπέφυγε τὸ νὰ ἀκούσῃ τὰς συμβουλὰς ὅλας ὁποῦ ἔδωκεν
» ὁ ἐλτζὴς τοῦ ἰμπεράτορος καὶ ὁ τῆς Φράντζας, ὁ εἷς ὡς σύμμαχός μας,
» καὶ ὁ ἄλλος διὰ τὸ κέρδος ὁποῦ εἶχεν ὁ ῥήξ του νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὸ
» νὰ εἰρηνεύσῃ τὰς παρούσας διαφωνίας.»

« Προσέτι διὰ νὰ τελειώσουν τὸ τέχνασμα καὶ τὸν μαγγανισμὸν μὲ βλά-
» βην, ἡ Πόρτα ἐλάλησε τὸν ἐλτζὴν τὸ τελευταῖον καὶ τὸν ἐπρόβαλε νέα
» προβλήματα τὰ πλέον ἀπαίσια, ἤτοι τὸ νὰ δώσωμεν Ἡμεῖς τὸ Κρίμι
» καὶ νὰ ἀναιρέσωμεν ὅλας τὰς πανδήμους συμφωνίας τῆς αἰωνίου εἰρήνης,
» καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἄρθρα ὁποῦ ἔγιναν ἀκολούθως διὰ τὸ κέρδος τῆς βα-
» σιλείας Μας, ὡσὰν ὁποῦ αὐτοὶ ἐκ μέρους των δὲν δέχονται τὰς τοιαύτας
» συμφωνίας· καὶ ἐπειδὴ καὶ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ ἑλκύσουν ἀπὸ τὸν ἐλτζὴν
» Μας μίαν συγκατάνευσιν τόσον ἄτοπον εἰς αὐτὰ τὰ προβλήματα, τὸν ἐ-
» φυλάκωσαν εἰς τοὺς Ἑπτὰ Κουλᾶδες εὐθύς.»

« Εἰς κάθε ἀδιάφορον ἄνθρωπον ἔξεστι τὸ νὰ κρίνῃ διὰ τὴν κατάστασιν
» τῶν πραγμάτων καθὼς τὴν περιεγράψαμεν Ἡμεῖς κατὰ τὴν ἀκριβεστέ-
» ραν ἀλήθειαν. Ἡ ἀδιάκοπος ἀγάπη Μας διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην, ὁ-
» ποῦ εἶναι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, καθορᾶται· ἐν ταὐτῷ ἡ συγ-
» κατάνευσίς Μας λάμπει, ἤτοι εἶναι πασίδηλος, μαζὴ μὲ τὰ μέσα ὁποῦ ἀ-
» νωφελῶς μετεχειρίσθημεν διὰ νὰ φυλάξωμεν τὴν καλὴν ἁρμονίαν μὲ τὴν
» Πόρταν. Σήμερον ὁ ἐχθρὸς Μᾶς διερεθίζει ἀκουσίως τὸ δεύτερον εἰς πό-
» λεμον, εἰς καιρὸν ὁποῦ καταγινόμεθα εἰς σκοποὺς καὶ ἀποφάσεις πολλὰ
» εἰρηνοποιάς· μία νέα ἐπιορκία, συμφωνίαι καὶ ἄρθρα εἰρήνης ἐκ δευτέρου
» καταργηθεῖσαι καὶ ἀθετηθεῖσαι, καταφρόνησις τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν,
» μία βλάβη μὲ πολλὴν αὐθάδειαν εἰς τὸν ἐλτζὴν Μας—ἰδοὺ τὰ μέσα ὁποῦ
» μεταχειρίζεται διὰ νὰ μᾶς βιάσῃ εἰς μίαν δεφένδευσιν παλίνδρομον.»

«Ἐν ὅσῳ λοιπὸν Ἡμεῖς ὁπλιζόμεθα εἰς πόλεμον, ὄχι ἀπὸ κίνημα τῆς θε-
» λήσεώς Μας παρὰ βιαζόμεναι καὶ παρακινούμεναι ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους

» ἐχθρούς Μας, ἐπροστάξαμεν νὰ μαζωχθοῦν τὰ στρατεύματά Μας, καὶ ἑ-
» νώσαμεν μὲ τὸν φέλδ-μαρεσάλιον κόμητα Ῥωμαντζὼφ τὸν πρίγκηπα Πο-
» τέμκιν, διὰ νὰ ἐνεργοῦν τὰ στρατεύματα ὁποῦ τοὺς ἐνεπιστεύθημεν.»

Ἕνας ἀπατζῆ Γιαννάκης, υἱὸς Τραπεζουντίου, ἔχωντας τὸ σπίτι του ἔσω τοῦ Παλατᾶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου, καὶ ὤντας εἰς τὸ ὄνομά του γεγραμμένα πολλὰ ὀσπίτια τῆς ἐκκλησίας, ἐζήτησε νὰ ἀγοράσῃ ἕνα βιρανὲ τῆς ἐκκλησίας κείμενον ἀντικρὺ τοῦ ὀσπιτίου του· οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας καὶ ἄλλοι προεστῶτες τοῦ μαχαλὲ ἔλεγον νὰ κτίσουν ἐκεῖ σπίτι καὶ νὰ τὸ ἐνοικιάσουν διὰ τὸ κέρδος τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι δὲν τὸ στέργει διατί τυφλώνεται τὸ εἴκοσι πουγγείων σπίτι του· ἔλαχε καὶ ὁ τόπος νὰ εἶναι γεγραμμένος εἰς τὸ ὄνομά του· τοὺς ἔδιδε 1,000 γρόσια, δὲν τὸ ἔστεργαν λέγοντες ὅτι ὠφελιμώτερον τὸ νὰ κτισθῇ σπίτι· τέλος κατήντησε τὸ πρᾶγμα νὰ κριθοῦν συνοδικῶς. Ὁ πατριάρχης βλέπωντας δαβατζῆδες καὶ τοὺς ἐπιτρόπους τῆς ἐκκλησίας καὶ τοὺς μαχαλελῆδες τὸν εἶπε νὰ στέρξῃ εἰς τὸ νὰ κτισθῇ σπίτι εἰς τὸν βιρανέν· δὲν ἔστερξεν εἰπὼν τὸ ὅτι τυφλοῦται τὸ σπίτι του· ἀλλ' εἶχαν ὑποσχεθεῖ τῷ πατριάρχῃ οἱ ἐπίτροποι διακόσια γρόσια εἰς τὸ Κοινὸν πρὸ τῆς συνελεύσεως· ὅθεν ἀποκριθέντα αὐθαδῶς τὸν εἶπεν ὁ πατριάρχης πῶς τὸν παιδεύει ῥίχνωντάς τον εἰς τὸ κάτεργον· ὅθεν φοβηθεὶς, ἀπελθὼν εἰς τὸν μουφτὴν ἐτούρκευσεν· τὴν γυναῖκά του, οὖσαν ἀνεψιὰν τοῦ σαράφη Ὀχάνη, μὲ δύο τέκνα της τὴν ἐκατζίρδισεν ὁ Ὀχάνης εἰς τὸ Σταυροδρόμι. Αὐτὸς κατ' ἀρχὰς δὲν τὸν ἔμελεν οὔτε διὰ γυναῖκα οὔτε διὰ τέκνα· ἱκανῶν δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ πατριάρχου, δίδει ἀρζιχάλι ζητῶν νὰ προσταχθῇ ὁ πατριάρχης νὰ τὰ εὕρῃ· προσταχθεὶς, ἐπατήθησαν πολλὰ ὀσπίτια εἰς πολλοὺς μαχαλέδες· δὲν εὑρέθησαν· ἔδωσε καὶ δεύτερον ἀρζιχάλι μὲ τὸ μέσον τοῦ μουφτῆ· ὅθεν καὶ πάλιν προσταγὴ σφοδρὰ εἰς τὸν πατριάρχην, καὶ πάλιν πατήματα ὀσπιτίων χριστιανικῶν εἰς τοὺς μαχαλάδες· μὴ εὑρεθέντα οὖν τὰ τέκνα του καὶ ἡ γυνή του, δίδει καὶ τρίτον ἀρζιχάλι τότε κατὰ τοῦ σαράφη Ὀχάνη καὶ κατὰ τοῦ κερεστετζῆ χατζῆ Βασίλη ὡς συγγενῶν· ὁ πάς-καπικεχαγιᾶς τοῦ βεζίρη προσταχθεὶς ἐπάτησε τὰ σπίτια τους καὶ τοὺς ἐπῆρεν ἀμφοτέρους εἰς τὴν Πόρταν· ἀλλ' ἀπελογήθησαν καὶ ἠλευθερώθησαν τῆς κατηγορίας.

Ψυχορραγῶν ὁ Φιλίππου καὶ Δράμας εἶπε τῷ πρωτοσυγκέλλῳ του, «Πήγαινε εὐθὺς εἰς τὴν Πόλιν εἰς τὸν φίλον μας Στέφανον Μαυρογένην, δραγομάνον τοῦ καπιτὰν-πασσᾶ καὶ εἰπέ τον πῶς τὸν παρακαλῶ νὰ σὲ παρασταθῇ διὰ νὰ γένῃς διάδοχός μου, καὶ θέλεις τὸν ὑποσχεθεῖ διὰ τὰ ἀναγκαῖα ἔξοδα.» Ὡς τόσον ὁ ἐπίσκοπός του, Ἐλευθεριουπόλεως, πληροφορηθεὶς τὸν θάνατον ἔγραψε τῷ Στεφάνῳ ὑποσχεθεὶς αὐτῷ μὲν πουγγεῖα 20 καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα εὕρει εὔλογον διὰ τὸ Κοινόν. Ἦλθεν οὖν ὁ πρωτοσύγκελλος εἰς τὴν Πόλιν, καὶ μετὰ μικρὸν ἔφθασαν καὶ τὰ γράμματα τοῦ Ἐλευθεριουπόλεως. Κρύπτει οὖν ὁ Στέφανος τὸν πρωτοσύγκελλον διὰ νὰ μὴν μάθῃ ὁ πα-

τριάρχης καὶ ἡ σύνοδος τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας καὶ ψηφίσουν τὸν ἀρχιδιάκονον τοῦ πατριάρχου, υἱὸν τῆς Καμιναρέσσας Ἑλένης Κοζονέσσας, πρὸ ἐννέα χρόνων ἀρχιδιακονοῦντα· εἶχον γὰρ ὑποσχεθεῖ τῷ Γεώργη-κάλφᾳ, ἀρχιτέκτονι τῶν βασιλικῶν οἰκοδομῶν, ὅτι ὁποία ἐπαρχία πέσῃ νὰ δοθῇ τῷ ἀρχιδιακόνῳ· τοῦτο γινώσκων ὁ Στέφανος ἀνταμώθη μὲ τὸν κάλφαν ἀφ' ἑσπέρας τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ἐρχομοῦ τοῦ τε πρωτοσυγκέλλου καὶ τῶν ἐγγράφων τοῦ Ἐλευθεριουπόλεως, καὶ τὸν λέγει, «Ἔχω ἕνα ῥιτζᾶν εἰς τὴν εὐγενείαν σου·» τὸν ἀπεκρίθη, «εἰπέ τον καὶ τὸ κάμνω·» ἀπεκρίθη, «κύριον τὸ λέγω· » εἶτα τὴν νύκτα συνομιλήσας μὲ τὸν γείτονά του Κυζίκου ἀπῆλθε τὸ πουρνὸν εἰς τὸν πατριάρχην, καὶ μετὰ τὴν συνέλευσιν τῆς συνόδου ἣν ἐζήτησε συναχθῆναι προβάλλει τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας καὶ ζητεῖ τὸ νὰ γένῃ ὁ Ἐλευθεριουπόλεως· τοῦ εἶπον ὅτι «ἔχομεν ὑπόσχεσιν τοῦ Γεώργη-κάλφα διὰ τὸν ἀρχιδιάκονον·» ἀπεκρίθη ὁ Στέφανος, «τὴν γνώμην τοῦ κάλφα τὴν ἔχω ἐγώ·» ὅθεν ἐφίλησε χεῖρα ὁ Κυζίκου διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἐλευθεριουπόλεως. Ὑπεσχέθη αὐτῷ ὁ Στέφανος πουγγεῖα πέντε, καὶ τῷ πατριάρχῃ φιλότιμον πουγγεῖα ἑπτά. Ὡς τόσον μαθὼν ὁ κάλφας τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου καὶ Δράμας, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ τὰ γεγονότα μηνύει τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Φιλίππου καὶ Δράμας τὸν ἀρχιδιάκονον· ὁ πατριάρχης εἶπεν ὅτι, «ὁ δραγομάνος Στεφανάκης μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχει τὴν γνώμην τοῦ κάλφα νὰ γένῃ ὁ ἐπίσκοπός του, καὶ ἔγινεν·» ἠγανάκτησεν ὁ κάλφας κατὰ τοῦ πατριάρχου, ἀλλὰ γνοὺς ὅτι ἀθῶος καὶ ὅτι ἠπατήθη, ἡσύχασε.

Τῇ 6' Νοεμβρίου ἀπέθανεν ὁ Ἱεροσολύμων Ἀβράμιος καὶ ἔγινεν ὁ Καισαρείας τῆς Φιλίππου Προκόπιος ὁ Ζαγοριανός, ὁ ποτὲ ἡγουμενεύσας χρόνους μακροὺς εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Τάφου Γ α λ α τ ᾶ τὸ παρὰ τῷ Γιάσι τῆς Μολδαβίας, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἔτει 1787. Διὰ τὸ ἄρζι τῆς πατριαρχείας τοῦ Προκοπίου ἔδωκαν οἱ Ἱεροσολυμῖται τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πουγγεῖα 15, τῷ πατριάρχῃ πουγγεῖα 5, καὶ φαμηλιάτικα γρόσια 600. Ἐξωδίασαν εἰς κηροδοσίαν τοῦ λειψάνου καὶ εἰς τὸν μοιρασθέντα καχβὲν καὶ ζάχαριν εἰς ἀρχιερεῖς καὶ ἀρχοντικὰ πουγγεῖα 5 καὶ ἔτι πρός.

Τὰ ὅσα ᾠκοδόμησεν ὁ Ἱεροσολύμων Κὺρ Ἀβράμιος καὶ ἠγόρασεν.

Εἰς τὸ Γιάσι νέον μετόχιον, τὴν αὔξησιν τῆς ἐκεῖσε ἐκκλησίας, τὸν πατριαρχικὸν ὀδᾶν μὲ τὰ ἀκόλουθά του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰ πέριξ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ τείχους τοῦ μοναστηρίου τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, καὶ ὀδάδων καὶ ποδαρικῶν· τὸ ποδαρικὸν τὸ εἰς τὴν ἔξω πόρταν τῆς Ἁγίας Βηθλεέμ· τὰ ἔσω τῆς Ἱερουσαλὴμ μοναστήρια, ἅπαντα πλακοστρωθέντα καὶ μερεμετισθέντα· αὔξησιν τοῦ ἐπιτροπικοῦ εἰς τὸ πατριαρχεῖον· εὐπρέπειαν καὶ καλλωπισμὸν νέου συνοδικοῦ· ἕνωσιν μὲ τὸ πατριαρχεῖον τοῦ μοναστηρίου τοῦ λεγομένου Νεστορικοῦ καὶ μερεμέτισμα αὐτοῦ μὲ πολλὰ ἔξοδα· ἠγόρασε τὸ ὀσπίτιον τοῦ Ἄπου-Χανανία καὶ ἄλλα δύο ὀσπίτια ἅπερ ἐξουσίαζον οἱ Τοῦρκοι πλησίον τοῦ μονα-

στηρίου τοῦ Ἁγίου Νικολάου· ἠγόρασε τὸν κῆπον τὸν κατὰ τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἁγίας Γεθσημανῆ πρὸς φύλαξιν τῆς ἐκκλησίας, διὰ τὰ νερὰ ἅπερ ἐβύθιζον ἐκεῖσε οἱ Ἄραβες καὶ ἐγέμιζεν ἡ ἐκκλησία.

Εἰς τὴν Σμύρνην ἀνήγειρε τὸ πυρποληθὲν μετόχιον ἐκ βάθρων, κτίσας γκιαβγκίρι εἰς τὸ ὁποῖον ἐξωδιάθησαν γρόσια 40.158.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἠγόρασε τὸ ὀσπίτιον τοῦ Ἀρμενίου χοτζᾶ Τακέζη, πλησίον τοῦ Βλὰχ-σεραΐου, καὶ τὸ τοῦ Καρακότζογλου, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Συμεὼν, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Ἀναστάση, καὶ τὸ τοῦ Γεωργάκη Τουτσούζογλου, καὶ τὸ τῆς Μαρώνης, καὶ τὸ τοῦ χατζῆ Κωσταντῆ ποζματζῆ· ἠγόρασε τὸν παχτζὲν τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς ὀδάδες τζιφουτχανέδες τοῦ Ἰσοὺφ-ἐφένδη καὶ ἄλλους δύο τζιφουτχανέδες ταῦτα πάντα τὰ ἀγορασθέντα εἰσὶ περὶ τὴν περιοχὴν τῆς ἐκκλησίας τῆς πατριαρχικῆς τοῦ μετοχίου, ὅθεν ἀναγκαιοτάτη ἡ ἀγορά τους· κατακαεῖσα δὲ καὶ ἡ ξυλίνη οἰκοδομὴ τοῦ μετοχίου, τόσον τὰ πατριαρχικὰ σπίτια καὶ κελλία ὅσον καὶ τὸ ἡγουμενεῖον καὶ ὁ νάρθηξ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ξύλινον πολιμάρι τὸ πρὸ τῆς βιβλιοθήκης, ἀνήγειρεν ἅπαντα ἐκ βάθρων καὶ ἔκτισε καὶ νέον γκιαβγκίρι ὑποκάτω τῆς βιβλιοθήκης, καὶ ἄλλο ἄνω εἰς τὸν παχτζὲν, εἰς τὴν σειρὰν τῆς βιβλιοθήκης.

Εἰς τὸ Βουκουρέστι ἀνήγειρεν ἐκ βάθρων τὰ τρία μέρη εἰς τὸ χάνι τὸ λεγόμενον τοῦ Κωνσταντίν-βοδα· ἀπόκτησε καὶ νέον μοναστήρι εἰς τὸ Σλάμ-Ρίμνικον, ἐκκλησίαν δηλαδὴ, μωσίαν καὶ ἀμπέλια, ἀφιερωθέντα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ παρὰ τοῦ Ἀσανάκη Νικολέστι· ἔκτισε γκιαβγκίρι ξυλίνην οὖσαν πρότερον τὴν εἰς τὸ καδιλίκι τῆς Πράχοβας ἐκκλησίαν Πράχοβιτζαν. Εἰς ὅλας τὰς οἰκοδομὰς αὐτὰς καὶ ἀγορὰς τόπων ἀναμφιβόλως ἐξωδιάσθησαν χίλια πουγγεῖα ἄσπρων· ἅπερ πάντα παρὰ μόνης τῆς ἐλεημοσύνης τῶν χριστιανῶν συναθροίζονται. Περιῆλθεν ἡ Μακαριότης του καὶ Βουκουρέστι καὶ Κραγιόβαν καὶ Γιάσιον τῆς Μολδαβίας.

Ἰωαννίκιος ὁ Καρατζᾶς παρὰ τὰς 2,000 ὁποῦ παίρνει κάθε χρόνον ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ σιτηρέσιον, ἔχωντας δια τὴν αὐτὴν αἰτίαν καὶ τὸ κατὰ τὴν Χάλκην μοναστήριον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐπώλησε καὶ ἐκ τῶν χωραφίων τοῦ μοναστηρίου.

Θνήσκει ὁ Οὐγγροβλαχίας Γρηγόριος. Συνεννοεῖται ὁ Μαυρογένης μὲ τὸν ἐπίσκοπον Βουζαίου διὰ νὰ τὸν κάμῃ Οὐγγροβλαχίας, καὶ μὲ τὸν ἡγούμε-
τοῦ ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ μοναστηρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου διὰ νὰ τὸν
αίου· μᾶς ἔγραψε λοιπὸν νὰ ζητήσωμεν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν
νον ... ν μετάθεσιν, καὶ νὰ τὸν ὑποσχεθῶμεν καὶ τὸ σύνηθες καὶ κα-
κάμῃ Βου... ου, τὰ 5 πουγγεῖα· ἀπελθὼν οὖν ἐγὼ εἰς τὴν σύνοδον
ἔκδοσιν διὰ τ... ἔκδοσιν Μετεμελήθην ὅμως διατί ὁ Νικόλαος Σκα-
νονικὸν φιλότιμόν τ... ου Σκαναβῆ, νέος ὃν εἶχεν ἐδῶ ὁ Μαυρογένης
ἐζήτησα καὶ ἔλαβον τὴν ... ς τὰς ὑποθέσεις τῆς αὐθεντείας. τῷ μὲν
ναβῆς, υἱὸς τοῦ Χίου Δημητρ... 0 γρόσια, τὰ δὲ λοιπὰ 1,000 καὶ
διωρισμένον ἐξοδιαστήν του εἰς ὅλα...
πατριάρχῃ ἔδωκε φιλότιμον μόνον 1,0...

—1787

τὰ συνήθη κανονικὰ φαρτλιάτικα, 600 γρόσια, ὁλοκλήρως μὴ δοὺς ἔγραψεν ὅτι τὰ ἐπλήρωσεν.

Ὁ Ποστέλνικος τοῦ Μαυρογένη Δίνουλος, υἱὸς τοῦ Πάνου Φιλιππέσκουλου, μὲ τὸ νὰ τὸν εἶπεν ὅτι συνήθεια ἀμετάβλητος τοῦ τόπου εἶναι τὸ νὰ γίνεται Βουζαῖου ἄνθρωπος ἐντόπιος καὶ ὄχι ξένος ὡς ὁ ἡγούμενος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ἰωαννίτης ὤν, ὑπέπεσεν εἰς τὴν ὀργήν του, καὶ τὸν ἐμανζίλευσε. Μὴ ἀρκεσθεὶς δὲ ὁ Μαυρογένης εἰς τὰ 300 πουγγεῖα συκοφαντεῖ τὸν Ριμνίκου λέγων ὅτι ἔχει 100 πουγγεῖα τοῦ θανόντος Γρηγορίου· ἀρνηθέντα τὸν φυλακώνει εἰς τοὺς σειμένηδες, ὅθεν πληρώνει τὰ 40 καὶ ἐλευθεροῦται τῆς εἱρκτῆς. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὅσας ὁμολογίας χρεωστικὰς εἶχεν ὁ Γρηγόριος, τὰς μὲν πολλῆς καὶ μεγάλης ποσότητος τὰς δὲ καὶ πολλὰ μικρᾶς ποσότητος, μέχρι 10 καὶ 15 γροσίων, ἐν τῷ ψυχοῤῥαγεῖν κακῶς ποιῶν δὲν τὰς ἐξέσχισε, κἂν τὰς τῆς μικρᾶς ποσότητος, διὰ νὰ τὰ λάβουν δηλαδὴ τὰ δανεισθέντα ἄσπρα οἱ κληρονόμοι του· ὅθεν εὑρὼν αὐτὰς ὁ Μαυρογένης τὰς ἥρπασεν ὅλας καὶ ἐλάμβανε τὰ ἄσπρα εἱρκτῇ παραδιδοὺς τοὺς πλείους τῶν χρεωφειλετῶν, πτωχευόντων τῶν πλειόνων τὰ μέγιστα· ἥρπασε δὲ καὶ οἰκειοποιήθη καὶ τὰ κανδήλια τὰ ἀργυρᾶ καὶ ἄλλα ἀσημικὰ τῆς μητροπόλεως, ὥστε διὰ τὸν θάνατον τοῦ Γρηγορίου ἐλογάριαζον πάντες πῶς νὰ ἔλαβεν ὅλα πουγγεῖα 900.

Ὁ πατριάρχης περιλαβὼν τὰ περάτια καὶ φερμάνια καὶ πατέντας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν πανταχοῦ τῶν ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν περατλήδων τῆς Μοσχοβίας τὰ ἔστειλεν εἰς τὴν Πόρταν.

Θνήσκει ὁ Πρεσρένας, (ἔστι δὲ Πρέσρενα ἡ πόλις ἥτις ἦν ποτε μητρόπολις καὶ καθέδρα τῆς ποτε ἀρχιεπισκοπῆς Πεκίου,) καὶ γίνεται ὁ προεστὼς τῆς ποτε ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς ἐπὶ τῆς πύλης καὶ τοῦ τείχους τοῦ Φαναρίου, τοὔνομα Γεράσιμος ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του διὰ τὰς ἐπηρείας καὶ κακὰ τῶν ἀσκερήδων, ἔγινε προεστὼς εἰς τὸ Ἐδερνέκαπι. Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ὑποθέσεις τοῦ μαχαλὲ τῆς κατακρημνισθείσης ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη τοῦ Γ´ ἐκκλησίας (τῆς ἐπι τῷ τείχει τῷ κατα τὴν πύλην τοῦ Φαναρίου) τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐκτελοῦνται ἐν τῷ μετοχίῳ καὶ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Τάφου, τιμωμένῃ καὐτῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Ἐμανζιλεύθη ὁ μουφτὴς Ἀχμὰτ-ἐφένδης μουφτηζαδές, καὶ ἔγινε μουφτὴς ὁ νακὶπ-ουλ-ἐσράφης καὶ χάλια Ἀνατὸλ-καζασκερὴς Μεχμὰτ-ἐφένδης Καρᾶ-Πελὶρ ἐφενδηζαδές.

Οἱ εἰς τὰς ἐπαρχίας ἢ εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος δανείσαντες ἄρχοντες, ἔχοντες χρείαν, ἢ βεβαιούμενοι τὴν δυστυχῆ κατάστασιν τῆς ἐπαρχίας ἧς τινος τὸν μητροπολίτην ἐδάνεισαν, ἀπερχόμενοι εἰς τὸν πατριάρχην Προκόπιον παρεκαλουν νὰ φροντίσῃ νὰ τοὺς πληρωθῇ καὶ τὸ κεφάλαιον καὶ τα δεδουλευμένα ἐτήσια διάφορα· ὑπισχνεῖτο νὰ τὸ προβάλῃ, ὡς σύνηθες, ἐν τῇ συνόδῳ, καὶ νὰ προσταχθῇ καὶ ὁ ἐνήμερος ἐκείνου τοῦ μητροπολίτου καπιχεχαγιᾶς του ἢ νὰ εὕρῃ νὰ τὰ πληρώσῃ ἢ νὰ γραφῇ γράμμα συνοδικὸν τῷ χρεωστοῦντι μητροπολίτῃ διὰ νὰ τὰ στείλῃ ἐν τάχει· ἡ κατάστασις τοῦ

καιροῦ μὴ συγχωροῦσα τὸν ἐνδημοῦντα μητροπολίτην καπικεχαγιᾶν νὰ εὕρῃ ἄσπρα νὰ δανεισθῇ νὰ πληρώσῃ, καὶ τὰ δυσβάστακτα βάρη τῆς ἐπαρχίας καὶ ἀνάγκαι γνωσταὶ πασίδηλοι μὴ συγχωροῦντα τὸν ὀφειλέτην μητροπολίτην νὰ στείλῃ ἢ ἐξ ἰδίων ἢ νὰ δανεισθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπαρχιώτας του, ἀπεφασίζετο συνοδικῶς τὸ ἀδύνατον τῆς πληρωμῆς τό γε νῦν ἔχον καὶ ἀνεβάλλετο ἡ πληρωμὴ εἰς ἄλλον καιρόν. Ὁ δανειστὴς ἄρχων ἀπερχόμενος εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὴν ἀπόκρισιν ἤκουε τὴν συνοδικὴν ἀπόφασιν τῆς ἀμηχάνου κατὰ τὸ παρὸν πληρωμῆς· περιερχόμενος οὖν τὰ καταλύματα καὶ σπίτια τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ παραπονούμενος κατ' αὐτῶν διὰ τὸ ἀτελείωτον τῆς ὑποθέσεώς του, ἤκουε παρὰ πάντων ὁμοφώνως τὸ, «ὁ πατριάρχης δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν τελειώσῃ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐγράφη τὸ πρὸς τὸν χρεωφειλέτην συνοδικὸν γράμμα προστακτικὸν τῆς πληρωμῆς·» ὅ τε καπικεχαγιᾶς του ἔλεγε πῶς, «δὲν εὑρίσκω νὰ δανεισθῶ, εὑρόν μοι, καὶ νὰ τὸ τελειώσω·» μὲ αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν αὐτὸς μὲν ἠλευθεροῦτο τῆς μεμψιμοιρίας, ἔπιπτε δὲ ὅλον τὸ βάρος εἰς τὸν πατριάρχην, κἀντεῦθεν αἱ πολύτροποι κατηγορίαι, τὸ πῶς δὲν ἐννοιάζεται τὰς ὑποθέσεις τῶν ἀρχόντων, καὶ καταφρονεῖ τοὺς ἄρχοντας, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια ψεύδη καὶ συκοφαντίαι. Ὡσαύτως καὶ οἱ δανεισταὶ τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους ἐζήτουν παρὰ τοῦ πατριάρχου τὴν πληρωμὴν τῶν τοῖς μοναστηρίοις δανεισθέντων ἄσπρων τους· βιάζωντάς τους ἐμηνύετο παρὰ τοῦ ποσταντζήπαση νὰ μὴ τοὺς ἐνοχλῇ, διὰ νὰ πληρώσουν τὸ τζέπι-χουμαγιοὺν, τὰ ἄσπρα τοῦ κρέατος τοῦ ὀτζακίου καὶ ἄλλα ἄφευκτα βασιλικὰ χρέη· δὲν ἐπείθοντο καὶ οἱ καλόγηροι τῷ πατριάρχῃ, ἐπερειδόμενοι τῇ ὑπερασπίσει τοῦ ποσταντζήπαση· ὅθεν καὶ πάλιν κακὸς ὁ πατριάρχης καὶ ἔνοχος ἀδίκων κατηγοριῶν καὶ μεμψιμοιρίας, καὶ συνεχεῖς οἱ λόγοι: «Ὁ πατριάρχης Προκόπιος καταφρονεῖ τὸ σύστημα τῶν ἀρχόντων· ὁ πατριάρχης κατατρέχει καὶ κατηγορεῖ καὶ ὑβρίζει τοὺς ἄρχοντας.»

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1788.

Θανόντος τοῦ Πελαγωνείας ἔγινεν ὁ Νεκτάριος ἄνθρωπος τοῦ ἀποθανόντος Ἀδριανουπόλεως Νικηφόρου τοῦ Σμυρναίου· ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γρόσια 2,500 καὶ τῷ πατριάρχῃ φιλότιμον γρ. 1,000.

Μετὰ πολλὰ κατὰ μῆνα Φεβρουάριον ἐδόθη ἄδεια τῷ μπαρὸν Δεχερπὲτ, πρέσβει τοῦ ἰμπεράτορος τῆς Γερμανίας, ἀναχωρῆσαι, καὶ ἐπιβὰς πλοίου ἔλυσεν ἐκ Βυζαντίου διὰ τὸ Τριέστι.

Ἐπροστάχθη εὐθὺς ὁ πατριάρχης νὰ συναθροίσῃ τὰ περάτια, φερμάνια καὶ πατέντας τῶν ὑπὸ τῇ ὑπερασπίσει τοῦ ἰμπεράτορος, τῶν τε ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν ἐν πάσῃ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπικρατείᾳ, ὅπερ καὶ ἐγένετο πολλῷ τῷ πόνῳ.

Ὁ Βενέδικτος λοιπὸν πεισματωδῶς φερόμενος ἔλαβε δανειακῶς πουγγεῖα πεντήκοντα, καὶ τὰ κατεξωδίασε διὰ νὰ γένῃ καὶ πάλιν μητροπολίτης Ἀθηνῶν. Τούτων τὰ 30 τὰ ἐδάνεισαν δύο Ζακύνθιοι, οἵτινες ἀπελθόν-

τες εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ λάβουν εὐθὺς κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τὸ δίκαιόν τους μικροῦ ἐδέησε νὰ κινδυνεύσουν, καὶ μήτε εἰς τὸν ἐκεῖσε κόνσολον τῆς Βενετίας ἠδυνήθησαν ἀπελθεῖν μήτε ἀναχωρῆσαι τῶν Ἀθηνῶν· δόλῳ οὖν φυγόντες καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Πόλιν παρεκάλουν τὸν πατριάρχην Προκόπιον νὰ τοὺς ἀλιβερδίσῃ τὸ δίκαιόν τους· τοὺς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία δέχεται καὶ κάμνει ταχσίλι τὰ χρέη ἐπαρχιῶν ἐκεῖνα ὁποῦ εἶναι δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς μὲ τὴν ἐγγύησιν τῶν ἐνδημούντων ἀρχιερέων· τὰ δὲ δι' ἰδίων ὁμολογιῶν μητροπολίτου τινός, ὅποιος καὶ ἂν εἶναι, δὲν τὰ δέχεται διὰ χρέος τῆς ἐπαρχίας, καὶ τοῦτο ἀπεφάνθη συνοδικῶς καὶ ἐκυρώθη μὲ φερμάνι, διὰ νὰ μὴν ἀφανισθῶσί τινες μητροπόλεις καὶ ἐπαρχίαι ὑπό τινων μητροπολιτῶν ἢ ἐπισκόπων· αἱ τοιαῦται δὲ ἴδιαι ὁμολογίαι εἰ ἐφάνησάν ποτε, ἔγιναν ἐσθότε τάχσιλι τὰ ἄσπρα διὰ χειρὸς καὶ βίας ὀθωμανικῆς κατὰ τοῦ χρεωφειλέτου μητροπολίτου.

Ὁ καπετὰν-πασσᾶς δὲν εἶχε κλίσιν ποσῶς νὰ ἔβγῃ μὲ τὸν στόλον εἰς τὴν Μαύρην θάλασσαν καὶ τὸ ἀπέφευγεν ὅλῃ δυνάμει· ἀλλὰ διὰ προτροπῆς τοῦ βεζίρη προσταχθεὶς παρὰ τοῦ σουλτάνου ὑπετάγη καὶ ἄκων διὰ νὰ πηγαίνῃ, καὶ ψυχρότης τις περὶ τούτου ἐγένετο μεταξὺ βεζίρη καὶ καπετὰν-πασσᾶ.

Εἶτα προσετάγη ὁ πατριάρχης νὰ εὕρῃ γκεμιτζῆδες ρωμαίους δύο χιλιάδας· ἔγινε τοῦτο μὲ πολὺν ἀφανισμὸν καὶ ζημίαν τῶν πτωχῶν καὶ ταλαιπώρων ἐγχωρίων χριστιανῶν, καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ καλὰ ὁποῦ κάμνει εἰς τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων αὐτὸς ὁ Χασὰν-πασσᾶς. Εἶναι αὐτὴ ἡ ἀπαίτησις πρᾶγμα ὁποῦ δὲν ἐστάθη ποτέ, ἀλλὰ καὶ ἐπιζήμιος τὰ μέγιστα· ὑπισχνοῦνται γὰρ πληρωμὴν πέντε γροσίων τὸν μῆνα καὶ παξιμάδι καὶ ῥύζι, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἕκαστος τῶν γκεμιτζήδων διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ μὲν θέλει **100**, ὁ δὲ **110** γρόσια, τὰ ὁποῖα πληρώνουν αἱ πόλεις καὶ αἱ κῶμαι ὁποῦ τοὺς δίδουν ὥστε πλὴν τῶν **15** γροσίων ὁποῦ δίδονται ἀπὸ τὸν καπετὰν-πασσᾶν διὰ τρεῖς μῆνας, δίδουν διὰ κάθε ἄνθρωπον περισσότερον **85** ἢ **95** γρόσια αἱ κῶμαι καὶ πόλεις. Ἐπεμελήθη ὁ πατριάρχης νὰ τὸ ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ὁ καπετὰν-πασσᾶς ἐπέμενεν· ὅθεν ἔκαμε τερτίπι χιλίους ἀνθρώπους, ἀπὸ τὰ κάστρα δηλαδὴ τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην ἕως εἰς τὸ Σουλινᾶ-πογαζὶ πεντακοσίους, καὶ ἀπὸ τὰ κάστρα τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἕως εἰς τὸ Σινώπι ἄλλους πεντακοσίους· δὲν τὸ ἔστερξε κατ' οὐδένα τρόπον ὁ καπετὰν-πασσᾶς, ὅθεν διωρίσθησαν ἄλλοι χίλιοι εἰς αὐτὰ τὰ διαστήματα. Ἐστάλθησαν οὖν ἐφημέριοι μαζὴ μὲ γ α λ ι ὸ ν-τ ζ α ο υ σ λ α ρ ὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ κώμας αὐτῶν τῶν διαστημάτων, καὶ τοὺς συνήθροιζαν μὲ μεγίστην ζημίαν αὐτῶν τῶν κωμῶν τε καὶ πόλεων.

Καλόγηρος ἰδιώτης Ἁγιοταφίτης, τοὔνομα Καλλίνικος, τὸν ὁποῖον εἶχον διωρισμένον νὰ μαζώνῃ κάθε Σάββατον ἀπὸ τὰ πακάλικα τῆς Πόλεως λάδι διὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἐτούρκευσεν· ἐζήτησε παρὰ τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἐτήσια διὰ τὴν ἑπταχρόνιον δούλευσίν του, καὶ ζητῶντας ἀδίκως καὶ πολλὰ διὰ κάθε χρόνον τοῦ ἐπῆρε γρόσια **1,500** καὶ τῷ ἔδωκεν ἰ π ρ ᾶ.

Ἄλλος ἱερομόναχος, Ματθαῖος, ὅτις ἦτο καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ διέτριψε χρόνον καὶ εἰς τὴν λαύραν τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ ἐλθὼν ἐδῶ ἐφημέρευεν εἰς τὸ μετόχι τοῦ Ἁγίου Τάφου, κἀκεῖθεν διωχθεὶς παρὰ τοῦ ἡγουμένου ἀπῆλθεν εἰς τὸ Νεοχώριον καὶ ἐφημέρευσε μῆνας τρεῖς εἰς τὸ ἐκεῖσε ἁγιοταφιτικὸν μετόχιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐκεῖθεν ἐξελθὼν ἦλθε πάλιν εἰς τὸ μετόχιον τῆς Πόλεως τὸ ἁγιοταφιτικόν· τὸν ἐδέχθησαν διὰ νὰ τρέφεται, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ τὸν διώρισαν πάλιν ἐφημέριον ἀγανακτήσας ἐξῆλθε καὶ ἔγινεν ἐφημέριος εἰς τὴν Ζουλόπετραν, ἐκκλησίαν τοῦ Ἀρχιστρατήγου, ἄλλως Ἁγίου Νικολάου, ὅθεν ἐξελθὼν ἐτούρκευσε, καὶ κινήσας δαβᾶν κατὰ τοῦ πατριάρχου ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀβραμίου γρόσια 900 καὶ ἔδωκεν ἰπρᾶ· εἶτα ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς Τούρκους τὸ νὰ μάθῃ γράμματα, ὅθεν τὸν ἔβαλαν εἰς ἕνα ὀδᾶν ἑνὸς μεδρεσὲ καὶ ἔγινε σοφτᾶς.

Ἄλλος τρίτος τριακοντούτης ὤντας εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τὸν ἐπῆρεν εἰς τὴν δούλευσίν του ἕνας πρωτοσύγκελλος τὸν ὁποῖον ἔδωκαν ταξείδι, κατὰ τὴν συνήθειάν τους, τὴν Θεσσαλονίκην. Ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ καταλιπὼν μετά τινα καιρὸν τὸν γέροντά του ἔρχεται εἰς τὴν Πόλιν καὶ τουρκίζει· κινεῖ ἀγωγὴν διὰ τὴν δούλευσίν του, τὸν δίδουν γρόσια 1,000 καὶ ἐξοφλεῖ. Ταῦτα καὶ τὰ τρία ἐγένοντο ἐπὶ Ἀβραμίου. Τανῦν δὲ ἐπὶ τοῦ Κὺρ Προκοπίου αὐτὸς ὁ τρίτος, γενόμενος ἴτζ-ἀγᾶς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, κινεῖ ἀγωγὴν ζητῶν πάλιν πληρωμήν· ἐπαῤῥησιάσθησαν δύο ἄνθρωποι τοῦ Προκοπίου εἰς τὸν καπετὰν-πασσᾶν καὶ τὸν ἔδειξαν τὸν ἰπρᾶν του διὰ τὰ 1,000 γρόσια ὁποῦ τὸν ἐδόθησαν· μὴ δεχθεὶς τὴν ἀλήθειαν τοὺς εἶπε νὰ οὐζλαστίσουν μαζή του· τοὺς ἐζήτησε 5 πουγγεῖα· τὸν κατέπεισαν εἰς τὰ τέσσαρα, τὸ ἔστερξε καὶ ἐγράφη ὁ ἰπρᾶς· παῤῥησιασθέντες οὖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ πατριάχου Προκοπίου ἔδειξαν τὸν ἰπρᾶν του εἰς τὸν καπιτὰν-πασσᾶν καὶ εἶπον ὅτι οὐζλάστισε μὲ τέσσαρα πουγγεῖα· ἀπεκρίθη τό, «δόσατέ τον ἄλλα χίλια γρόσια.»

Ἕως τώρα ὁ Μαυρογένης ἔδιδε τῷ βεζίρῃ καὶ ὑπέσχετο νὰ δώσῃ ἐκεῖνα ὁποῦ δὲν τὸν ἐζήτει, μόνον καὶ μόνον διὰ σύστασίν του· τώρα δὲ κατὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ καπιτὰν-πασσᾶ εἰς τὴν Πόλιν ἤρξατο νὰ κάμνῃ εἰς ὅλην τὴν Βλαχίαν ἁρπαγὰς καὶ γυμνώσεις ἄσπρων τε καὶ πραγμάτων ὁποῦ ποτὲ δὲν ἔγιναν. Ἐτόλμησε δὲ καὶ εἰς τὴν Πόλιν παρόμοιόν τι. Τὸ γὰρ παρελθὸν ἔτος ἐζήτει παρὰ τοῦ Μιχὰλ βοδα γρόσια 75 χιλιάδας, ἀφοῦ ἀνταμωθέντες οἱ δύο καθ' ὁδὸν εἰς τὴν Φακῆν διωρθώθησαν, καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ Μιχὰλ-βοδα χρεωστικὴν ὁμολογίαν (ἡ ὁποία ἐξεπληρώθη πέρυσι πρὸ τῆς διορίας, δοθέντα τῷ βεζίρῃ τὰ ἄσπρα,) ἐξώφλησε.

Μᾶς ἔγραφε λοιπὸν μὲ κάθε καλαράσην νὰ κινήσωμεν ἀγωγὴν καὶ νὰ ζητήσωμεν τὰ 150 αὐτὰ πουγγεῖα· ἀλλ' ὁ Ἀραπάκης κἀγὼ εἰδότες ἀκριβῶς τὴν εἰς Φακῆν τελείαν ἐξόφλησιν δὲν ἐπειθόμεθα· τανῦν δὲ ἐλθόντι τῷ καπιτὰν-πασσᾷ εἰς τὴν Πόλιν ἔγραψε νὰ παρθοῦν, καὶ ἐχάρισε τὰ ἡμίση τῷ καπιτὰν-πασσᾷ. Ἐπροστάχθη λοιπὸν ὁ Μιχὰλ-βοδας παρὰ τοῦ βεζίρη νὰ τὰ πληρώσῃ· ἀπέδειξεν ὅτι ἔχωντας νὰ πάρῃ δι' ἐγγράφου ἀπὸ τὸ ἅλας τῆς Βλαχίας πουγγεῖα 35, καὶ διὰ μίαν πόλιτζαν πουγγεῖα 10, εἶχε δώ-

τει εἰς τὴν Φακῆν τῷ Μαυρογένῃ τὰ ἔγγραφα διὰ νὰ κάμῃ τὰ ἄσπρα τ α χ-
σίλι εἰς τὴν Βλαχίαν καὶ νὰ τὰ γράψῃ εἰς τὴν χρεωστικήν του ὁμολογίαν τὴν
δοθεῖσαν τῷ Μαυρογένῃ εἰς τὴν Φακῆν, κατὰ τὸν θεωρηθέντα λογαριασμόν,
ἡ ὁποία ὁμολογία ἐδῶ ἐπληρώθη πρὸ τῆς διορίας, ὡς εἴρηται, καὶ ἐζήτει
ὁ Μιχάλ-βοδας αὐτὰ τὰ 45 πουγγεῖα· μετὰ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν ἐπρο-
στάχθη νὰ πληρώσῃ τὰ 80 καὶ τὰ λοιπὰ νὰ τοῦ χαρισθῶσι· ζητήσας διο-
ρίαν ὁ Μιχάλ-βοδας διὰ τὴν πληρωμήν, τὸν ἀπεκρίθη ὁ βεζίρης τὰ 40 νὰ
πληρώσῃ τώρα καὶ τὰ λοιπὰ 40 μετὰ ἡμέρας τεσσαράκοντα. Ἔστει-
λε λοιπὸν τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ὁμολογίας ἀρχιερατικὰς ἐπ' ὀ-
νόματι τῶν ἀρχόντων του· διὰ χατίρι του τὰ ἐδανείσθησαν οἱ ἀρ-
χιερεῖς οἱ ἐδῶ καὶ τὰ ἐπλήρωσαν, διὰ νὰ τὰ λάβουν τίς οἶδε πότε
παρὰ τῶν ἀποδημούντων καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας των διαγόντων χρεωφει-
λετῶν ἀρχιερέων· ἐπληρώθησαν, καὶ ταχέως, διατί αὐτὰ τὰ 40 τὰ ἔλαβεν
ὁ καπετὰν-πασσᾶς, καθὼς τὰ λοιπὰ 40 μέλλει λαβεῖν ὁ βεζίρης. Πα-
ρηνωχλήθησαν λοιπὸν οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς δανειζόμενοι καὶ πληρώνον-
τες. Ζητοῦνται παρὰ τοῦ Μιχάλ-βοδα Σούτζου καὶ τὰ λοιπὰ 40 πουγγεῖα·
ἔδει αὐτὸς εἰς τὴν Πόρταν ὁμολογίας τινὰς ἐπ' ὀνόματι τῶν ἀρχόντων του,
ἴον τοῦ Νύσσης, τοῦ Βελιγραδίου, τοῦ Προϊλάβου καὶ τοῦ μοναστηρίου
Παντοκρατορινοῦ· τὰ ἔστειλεν ὁ κεχαγιάπεης τῷ πατριάρχῃ διὰ νὰ γένουν
τ α χ σ ί λ ι· δὲν τὰς ἐδέχθησαν καὶ εἶπον νὰ πηγαίνῃ τις εἰς τοὺς τόπους
καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἄπρα ἀπὸ τοὺς χρεωφειλέτας, ἐπειδὴ καὶ διὰ τὰ περιστα-
τικὰ τοῦ παρόντος καιροῦ οἱ ἐνταῦθα καπικεχαγιάδές των δὲν ἐστάθη τρό-
πος νὰ εὕρουν τινὰ ὁποῦ νὰ δανείσῃ εἰς τοιαύτας ἐπαρχίας ὑστερημένας ἀπὸ
πᾶθε εἰσόδημα ἐξ αἰτίας τῶν ἐκεῖσε ἀσκερήδων· δὲν εἰσκούσθησαν οἱ συνο-
δικοί, διατί τὰ σαράντα πουγγεῖα αὐτὰ ἦτον διὰ νὰ τὰ πάρῃ ὁ βεζίρης,
καὶ τὰ ἤθελεν εὐθύς, ἐπειδὴ μετά τινας ἡμέρας ἦτον διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ
τῆς Πόλεως μὲ τὸ σαντζάκι, ὅθεν πάλιν ξαναῆλθε προσταγὴ διὰ τὸ τ α χ-
σ ί λ ι· ἀπεκρίθησαν ὅτι ἐπ' ὀνόματι πάλιν τῶν ἀρχόντων του εἶναι ἄλλαι
σίγουραι ὁμολογίαι, καὶ ἐκείνας ἂς δώσῃ· ἐμηνύθη, ἀλλ' ἀπεκρίθη ὁ Σοῦτζος
δὲ ὅτι δὲν θέλουν νὰ δώσουν τοιαύτας, μὲ τὸ νὰ ἔχουν τὸν τόκον τους διὰ
τροφήν τους· τέλος πάντων μετὰ πολλὰ ἐπαπειλῶν ἄφευκτον εἱρκτὴν εἰς
τὸν μουγζούραγαν, χωρὶς νὰ κρατήσουν τὰς τζουρούκικας ὁμολογίας ἔδω-
καν πέντε πουγγεῖα μὲ ἐλπίδα ὁποῦ νὰ τὰ πάρουν ἀπὸ ἄλλας ὁμολογίας
σούτζικας ἀλλὰ γερὰς, ἀλλ' οὐκ ἐγένετο, καὶ ἐζημιώθη ἡ Μεγάλη Ἐκκλη-
σία.

Ἱερομόναχός τις ἔδωκεν εἰς τὸ παγκάρι τῆς κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα ἐκκλη-
σίας τῶν Ἀρχιστρατήγων γρόσια 1,500 ἐπὶ συμφωνίᾳ τοῦ ἐν ὅσῳ ζῇ νὰ ἔ-
χῃ τὸ ἓν μερτικὸν ἀπὸ τὰ τρία τοῦ ἐμβατοικίου τῆς ἐκκλησίας, καὶ θανόν-
τος του νὰ μείνῃ τὸ μερτικὸν τοῦ ἐμβατοικίου εἰς τὸ παγκάρι διὰ νὰ τὸ
πωλήσουν ὅποιον θέλουν· τούτου θανόντος ὁ βεκίλης τῆς δραγομανίας τῆς
Πόρτας πεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Καλλιμάχης ἐμήνυσε τὸν πατριάρχην Προκό-
πιον νὰ δώσῃ τὸ μερτικὸν αὐτὸ τοῦ ἐμβατοικίου τῷ διδασκάλῳ τῶν τέ-
κνων του Σεραφεὶμ· τὸ ἐπρόσταξεν ὁ πατριάρχης τοῖς ἐπιτρόποις τοῦ παγ-

καρίου· ἀπεκρίθησαν τὸ ὅτι ζημιοῦται ἡ ἐκκλησία, ἐπειδὴ καὶ τὸ εἰσόδημα τοῦ μεριδίου αὐτοῦ ἔχει νὰ μείνῃ κέρδος τοῦ παγκαρίου.

Ἀποθανόντος τοῦ Διτίτζης Ἀθανασίου ἔγινε Διτίτζης ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἐφέσου Ἰγνάτιος. Αὕτη ἡ ἀρχιεπισκοπὴ εἶχε παλαιὸν χρέος πουγγεῖα 24· ἐδόθησαν εἰς τὸ Κοινὸν ἀπὸ τὸν Ἰγνάτιον πουγγεῖα πέντε καὶ εἰς τὸν πατριάρχην γρόσια 500 καὶ φαμηλιάτικα γρόσια 250. Συνορεύει δὲ ἡ ἐπαρχία αὐτὴ μὲ τὰς ἐπαρχίας Διδυμοτείχου καὶ Ἀδριανουπόλεως.

Τῇ ιδ΄ Μαρτίου ἀνεχώρησεν ὁ βεζίρης Ἰσοὺφ-πασσᾶς ἀπὸ τὸ Δαοὺτ-πασσᾶ διὰ τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ τὸ σαντζάκι-σερδάρι-ἐκρὲμ εἰς τὸν μοσχοβονέμτζικον αὐτὸν πόλεμον.

Ὁ ποσταντζήπασης ἐμήνυσε τὸν πατριάρχην νὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἀγαθοπολίτας ἀπὸ τοῦ νὰ δώσουν καὶ αὐτοὶ γκεμιτζῆδες ζητουμένους διὰ τὰ βασιλικὰ γαλιόνια, καὶ ἐτελείωσεν ὁ πατριάρχης τὸ ζήτημά του φόβῳ μᾶλλον ἢ προαιρέσει.

Θανόντος τοῦ Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἔστειλεν ὁ καϊμακάμης εἴδησιν τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης τὸν Οὐζίτζης· ἀλλ' ἐνεργοῦντος τοῦ δραγομάνου τοῦ στόλου Στεφάνου Μαυρογένη καὶ τοῦ ἰατροῦ Ραζῆ, τοῦ καὶ δουλεύοντος τὴν ἀχρὲτ-κιζὶ τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη, σύζυγον τοῦ Ναζὶφ-ἐφένδη, κεχαγιάπεη τανῦν εἰς τὸ ὀρδὶ, καὶ νύμφην ἀκολούθως τοῦ τερσανὲ-ἐμινὴ * * *, ἐμήνυσε καὶ αὐτὸς τῷ πατριάρχῃ νὰ κάμῃ Θεσσαλονίκης τόν ποτε διδάσκαλον εἰς τὸ σχολεῖον τῆς Κύπρου Γεράσιμον καὶ τανῦν διδάσκαλον εἰς τὸ σπίτι τοῦ γουνάρεως Γρηγοράσκου, ἀδελφοῦ τοῦ Σκαρλατάκη Νικολάου· (ὁ Γεράσιμος οὗτος, ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν μετὰ τὸ σχολεῖον τῆς Κύπρου, ἐκέρδισε πολλὰ καταγινόμενος εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν καταδρομὴν τοῦ ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν τριῶν ἐπισκόπων τῆς Κύπρου, ἐπιτριβεῖσαν αὐτοῖς μέχρι καὶ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν ἐπαρχιῶν τους παρὰ τοῦ καπουδάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶ, δεφενδεύοντος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ χαζναδάρη αὐτοῦ Ἰσοὺφ-ἀγᾶ τὸν παγκάκιστον καὶ τὰ μέγιστα ἐπιζήμιον τοῖς χριστιανοῖς κατοικηταῖς τῆς Κύπρου μουχασίλην τῆς Κύπρου * * *· εὗρεν οὖν αὐτὸς ὁ Γεράσιμος τὸν τρόπον καὶ ἀνταμωθεὶς μὲ τὸν βεζίρην Χαμὶδ-πασσᾶ, ἀηδῶς ἔχοντα πρὸς τὸν καπουδάνι-δεργιὰ, καὶ δείξας αὐτῷ κέρδος ὑπέρπολυ ἐκ τῆς παιδείας καὶ καθαιρέσεως τοῦ κακομουχασίλη, κατώρθωσε καὶ τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐπισκόπων τῆς Κύπρου καὶ τὸν ἐρχομόν του εἰς τὴν Πόλιν διὰ νὰ κριθῇ μὲ τοὺς ἐνάγοντας ἐπισκόπους, ζητοῦντας παρ' αὐτοῦ τὰ ὅσα μὲ ἀποδείξεις ἥρπασε παρ' αὐτῶν, ὑπὲρ τὰς 2 χιλιάδας πουγγεῖα· αὐτὰ ὁ Γεράσιμος τὰ κατώρθωσεν·) ὁ Στέφανος οὖν κατέπεισε τὸν πατριάρχην Προκόπιον νὰ μηνύσῃ τῷ καϊμακάμῃ ὅτι ἐμήνυσεν ὁ τερσανὲ-ἐμινὴς διὰ τὸν Γεράσιμον, ὅπερ ἀκούσας ὁ καϊμακάμης, ἠξεύρωντάς τον πενθερὸν τῆς ἀχρὲτ-κιζὶ καὶ συμπεραίνωντας τὸ ὅτι εἶναι μὲ τὴν εἴδησίν της, ἀπεκρίθη τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ πατριάρχου τὸ νὰ γένῃ τὸ μήνυμα τοῦ τερσανὲ-ἐμινὴ, καὶ ἔγινε Θεσσαλονίκης αὐτὸς ὁ Γεράσιμος.

Τῇ λ΄ Ἀπριλίου προσεπάλαισεν ἀποπληξία τῷ αὐθέντῃ Κωνσταντίνῳ βοεβόδᾳ Μουρούζῃ καὶ τῇ ά Μαΐου ἀπέθανε.

Τὸ ψωμὶ σαράντα δράμια στὸν παρᾶν, καὶ κατάμαυρον καὶ μεμιγμένον μὲ κριθάρι καὶ μὲ κεχρὶ, καὶ μὲ ὅλα αὐτὰ εἰς μεγάλην ἔλλειψιν εἰς ὅλους τοὺς φούρνους τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Καταστένου· καὶ νὰ φυλάττουν Τοῦρκοι καὶ Ῥωμαῖοι καὶ Ἑβραῖοι εἰς ὅλους τοὺς φούρνους τῆς Πόλεως νὰ ζητοῦν ψωμὸν καὶ νὰ μὴ τοὺς δίδεται ποτὲ τὸ ἱκανόν τους, καὶ νὰ περιέρχωνται ἀπὸ φούρνου εἰς φοῦρνον διὰ νὰ πάρουν καὶ νὰ ἀπογεμίσωσι τὸ ἱκανόν τους· καὶ κουλουκτζῆδες τοῦ κάθε μέρους νὰ εἶναι παρὼν ἐνὶ ἑκάστῳ φούρνῳ ἕνας, διὰ νὰ μὴν ὁρμήσῃ ὁ παρεστὼς πολυγενὴς λαὸς κατὰ τῶν ψωμοπωλῶν καὶ ἁρπάσωσι βίᾳ τὰς εὑρισκομένας πίττας,καὶ νὰ δαίρῃ ὁ κουλουκτζὴς τοὺς κραυγάζοντας καὶ ἀναβοῶντας καὶ ὀλολύζοντας διὰ τὴν ζητουμένην καὶ ἐπιποθουμένην πίτταν· καὶ ταῦτα ἀκολουθοῦσι καθ'ἡμέραν πρωΐ τε καὶ ἑσπέρας· οἱ τεχνῖται καὶ βάναυσοι ἀφέντες τὰς ἐργασίας των περιήρχοντο ἀπὸ φούρνου εἰς φοῦρνον διὰ νὰ γενοῦν ἐγκρατεῖς τοῦ ψωμοῦ ὁποῦ τοὺς ἐχρειάζετο διὰ τροφὴν τῆς φαμηλίας των, ὡσὰν ὁποῦ ἀπὸ ἕνα φοῦρνον μόλις καὶ μετὰ πολλὰς φωνὰς καὶ κλαυθμοὺς ἔπαιρναν μίαν πίτταν μὲ δύο παρᾶδες, ὁποῦ ἦτον μόνον καὶ μόνον δράμια ὀγδοήκοντα· ποῦ νὰ ἀρκέσῃ 80 δράμια ψωμοῦ εἰς ἄνθρωπον ὁποῦ πλὴν τῆς γυναικός του ἴσως νὰ εἶχε ἓν ἢ δύο ἢ τρία ἢ καὶ τέσσαρα τέκνα! Ἐλεεινὴ οὖν καὶ παναθλία ἦτον ἡ τωρινὴ κατάστασις τῆς Πόλεως διὰ τὴν σιτοδείαν αὐτήν· ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ἐδώδιμα εὑρίσκοντο μὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν πολλὴν σπάνιν ἐπωλοῦντο διπλοῦ καὶ τριπλοῦ τιμήματος παρὰ εἰς ἄλλους καιροὺς καὶ χρόνους τοὺς παρελθόντας.

Ὁ Μαυρογένης συκοφαντήσας τὸν αὐθέντην Μολδαβίας Ἀλέξανδρόν Ὑψηλάντην βοεβόδα, καὶ γράψας τῷ βεζίρῃ ὅτι χαΐνης μὲ τὸ νὰ παρεδόθη ἑκὼν εἰς τοὺς Νέμτζους καὶ νὰ παρέδωκεν ἑκουσίως τὸ Γιάσι εἰς τὸν γκενεράλην τῶν Νέμτζων, ὠνομάσθη καὶ παρὰ τοῦ βεζίρη χαΐνης, δεχθέντος ἐξεπίτηδες τὴν συκοφαντίαν ὡς εἴδησιν ἀληθεύουσαν· ὅθεν διὰ προσταγῆς τοῦ βεζίρη ἐβουλλώθησαν τὰ σπίτια του ὅλα, Μαΐου ζ', καὶ εἱρκτῇ παρεδόθησαν εἰς τὴν χαχίστην καὶ ἐπικίνδυνον εἱρκτὴν, τὸν φοῦρνον δηλαδὴ τοῦ ποσταντζήπαση ὅ τε υἱός του πεϊζαδὲς Κωνσταντῖνος πρῶτον, καὶ δεύτερον ζητηθεὶς παρὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου ὁ γαμβρός του Ἀλέξανδρος Μάνος, ὁ καὶ μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας· καὶ εἰς τὸν δαΐρὲν τοῦ τερεκετζήπαση εἱρκτῇ παρεδόθη ὁ γραμματικὸς αὐτῶν Γεώργιος ὁ Σίφνιος ὁ καὶ γραμματικὸς τοῦ Κοινοῦ. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ἥτις ἦν ἡ τοῦ Μαΐου, ἐμηνύθη ὁ πατριάρχης παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη τοῦ καὶ δραγομάνου τοῦ στόλου νὰ πηγαίνῃ νὰ τὸν ἀνταμώσῃ· ὅθεν εὐθὺς μετὰ τὴν λειτουργίαν, χωρὶς νὰ ἀναβῇ ἐπάνω εἰς τὸν οἶκον, κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ νὰ ἀνταμώσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ νὰ συμπίωσι τὸν καφὲν, ἀπελθὼν εἰς τὸ σπίτι τοῦ φονευθέντος σαράφη Πετράκη, ὅπου κατοικεῖ ἡ δόμνα τοῦ Μαυρογένη, ἀνταμώθη μαζή του. Ἀγνοεῖται ἡ αἰτία καὶ τοῦ παρακαίρου καὶ τοῦ ταχυτάτου αὐτοῦ μηνύματος καὶ τῆς μυστικῆς αὐτῆς συνομιλίας· εἶπεν ὕστερον ὁ πατριάρχης ὅτι νὰ τὸν ἔδωκεν εἴδησιν τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἀγαθοπολιτῶν ἀπὸ τὸ ἀπαιτούμενον βίαιον γκεμιτζιλίκι, καὶ διὰ ταύτην τὴν χάριν ὅτι πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃ δωρεᾷ τινι τὸν καπιτὰν-πασσᾶν·

ἀλλὰ νουνεχεῖς τινες τῶν ἀκροατῶν ὑπωπτεύθησαν ὅτι νὰ ἔγινεν ἀναμφιβόλως λόγος τις καὶ περὶ τῆς λογοθετζίας.

Ὅταν ἐβουλλώθη παρὰ τοῦ ποσταντζήπαση τὸ σπίτι τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα τὸ κατὰ τὸν Κουρούτζεσμεν ἐκατοικοῦσεν αὐτὸ ἡ δόμνη του Αἰκατερίνη μὲ τὴν μητέρα τοῦ αὐθέντου, τὴν θυγατέρα του μὲ τὰ τέκνα της καὶ μὲ ὅλας τὰς δούλας· (ἦσαν δὲ ἅπασαι, κυρίαι τε καὶ δοῦλαι, 36 τὸν ἀριθμόν·) ἐξεβλήθησαν ἔξω μόνον μὲ τὰ ῥοῦχα ὁποῦ ἐφόρουν, καὶ τὰς ἔδωκαν διὰ σκέπην μιᾷ ἑκάστῃ ἀπὸ ἓν πάπλωμα, καὶ μεταπεμφθεὶς ὁ προεστὼς τῆς εἰς τὸν Κουρούτζεσμεν ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, πρώην Φαναρίου, ἐπροστάχθη νὰ τὰς κατοικίσῃ εἰς ἄλλο σπίτι· ὅθεν τὰς κατῴκισεν εἰς τὸ σπίτι τῶν ἀρχόντων τους Σερδάρη Παναγιώτου καὶ Ἰσπραβνίκου τῆς κούρτης Παυλῆ· παρέδωκε δὲ αὐτὰς ὁ ποσταντζήπασης τῷ Φαναρίου εἰς φύλαξίν του πρὸς καιρόν· τοὺς δὲ δούλους ἄνδρας ὅλους τοὺς παρέδωκεν εἰς τὴν φύλαξιν τοῦ οὐστᾶ τοῦ Κουρούτζεσμε· εἶτα προσετάγη ὁ πατριάρχης νὰ διορίσῃ ἐφημέριον νὰ τὰς φυλάττῃ νὰ μὴ φύγουν καὶ νὰ μὴ συγχωρῇ τινι τὸ νὰ τὰς ἀνταμώνῃ, καὶ νὰ τὰς δίδῃ ἄσπρα διὰ τροφήν τους, γυναῖκάς τε καὶ ἄνδρας·

Ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἐβουλλώθησαν ὅλα τὰ λοιπὰ ὀσπίτια, καὶ νὰ ἐφυλακώθησαν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση οἱ ῥηθέντες, μολοντοῦτο δὲν ἔγινε μ ο υ σ α δ ε ρ ὲ ς, ἤτοι ἁρπαγὴ τῶν εἰς τὰ ὀσπίτια αὐτὰ εὑρισκομένων πραγμάτων, ὡς συνειθίζει ἡ Πόρτα νὰ κάμνῃ εὐθὺς μετὰ τὸ βούλλωμα· φαίνεται πῶς ἐσυλλογίσθησαν πῶς οἱ Φράγκοι εἰς τὸ Σταυροδρόμι θέλουν ἠξεύρει, (κατὰ τὴν μαρτυρίαν τὴν πρὸς τὸν βεζίρην Ἰσοὺφ-πασσᾶν καὶ τοῦ εἰς τὸ Ἰσμαήλι σερασκέρη Σαχὶν-Ἀλὴ-πασσᾶ,) ὅτι νὰ ἐσκλαβώθη ἄκων παρὰ τῶν Νέμτζων· ὅθεν διὰ νὰ μὴν εἰποῦν οἱ Φράγκοι ὅτι μὲ τὸ νὰ ἠξεύρῃ ἡ Πόρτα τὸν αὐθέντην Ὑψηλάντην ὑπέρπλουτον διὰ τοῦτο συκοφαντήσασα ἐδήμευσε τὰ ὑπάρχοντά του, ἀνέβαλον τὸν μουσαδερὲν καὶ ἤρξαντο ἐξετάζειν τὰ ἔξω τῶν ὀσπιτίων του πράγματα.

Ὅθεν ἐστάλθη βουγιουρουλτὶ εἰς τὸν πατριάρχην περιέχον τὸ ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἐβεβαιώθη τὸ δεβλέτι βεβαίαν εἴδησιν τοῦ ὅτι ὁ χ α ΐ ν η ς αὐτὸς ἔχει ἄσπρα μὲ ῥωμαϊκὰς ὁμολογίας, καὶ ἐπ' ὀνόματί του καὶ εἰς τὸ Κοινόν, καὶ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος, καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ἄσπρα ἔχει καὶ τζεβαερικὰ καὶ ἄλλα κινητὰ πράγματα εἰς φύλαξιν εἰς γκιαβκίρια, νὰ ἐξετάσῃ ἐπιμελῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ νὰ δώσῃ τὴν εἴδησιν· ἡ ὁποία ἂν γένῃ κατὰ τὴν βεβαίαν καὶ ἀξιόπιστον εἴδησιν ὁποῦ τοὺς ἔδωκαν, θέλει αὐξήσουν πρὸς αὐτὸν τὴν καλὴν ὑπόληψιν.

Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Γεωργίου Χαντζερλῆ Κωνσταντῖνος, ὁ χρηματίσας γραμματικὸς εἶτα Καμαράσης τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα, ὑπεσχέθη διὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Μασαλατζῆ Ἰπραήμ-πασσᾶ τῷ ζερπχανὲ-ἐμινὴ * * * χίλια φλωρία διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης. Ταῦτα ἀκούσας ὁ υἱὸς τοῦ θανόντος αὐθέντου Κωνσταντίνου Μουρούζη βοεβόδα Ἀλέξανδρος παρ' αὐτοῦ τοῦ ζερπχανὲ-ἐμινή, φίλου τε καὶ ὑπερασπιστοῦ τοῦ θανόντος πατρός του, ἀπελθὼν εἰς προσκύνησίν του κατὰ συμβεβηκός, ἐζή-

τησε παρ' αὐτοῦ τὸ νὰ γένῃ Λογοθέτης· ὅθεν ὁ ζερπχανὲ-ἐμινῆς, πολλὰ δυνάμενος παρὰ τῷ σουλτὰν 'Απτοὺλ-Χαμίτῃ, κατώρθωσε τὸ νὰ ἐκδοθῇ χάττι-σερίφι διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ πεϊζαδὲς 'Αλέξανδρος. 'Ελθόντος οὖν ἐγγράφου προστάγματος τοῦ καϊμακάμη εἰς τὸν πατριάρχην τῇ ἑσπέρᾳ τῆς ιδ' τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Κυριακῇ, καὶ μαθὼν αὐτὸ εἰς τὰ Θεραπεῖα παρὰ τοῦ Δέρκων ὁ Στέφανος Μαυρογένης, καταβὰς τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν Πόλιν ἔωθεν καὶ συνομιλήσας μετά τε τοῦ Κυζίκου καὶ τοῦ Χαλκηδόνος ἐμήνυσε τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ τὸ νὰ ἀπαντηθῇ χωρὶς ἄλλο τὸ διὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι ἐλθὸν πουγιουρουλτὶ τοῦ καϊμακάμη. Συναχθέντες οὖν οἱ ἀρχιερεῖς τῇ αὐτῇ ιέ τοῦ Μαΐου, ἔδωκαν γνώμην οἱ πάντες τὸ νὰ ἀπαντηθῇ ἡ προσταγή, διὰ νὰ μὴ καταβληθῇ ἡ συνήθεια τῆς ἐκκλησίας καὶ οἱ κανόνες, καθ' οὓς ὁ κληρικός, εἰ μὴ ἀποδειχθῇ αἱρετικός, ἢ παραιτηθῇ ἑκουσίως, πρέπει νὰ εἶναι ἐφ' ὅρου ζωῆς του. Ὁ Κυζίκου καὶ ὁ Χαλκηδόνος εἰς τὸ φαινόμενον μὲν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἤθελαν τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, κρυφῇ δὲ καὶ ἰδίᾳ τὴν ἤθελον διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ Στέφανος, καὶ τούτοις συνηγόρει καὶ ὁ πατριάρχης καὶ διὰ νὰ συμφωνήσῃ καὶ ὁμογνωμονήσῃ αὐτοῖς, καὶ διατί ἐφοβεῖτο ἀντειπεῖν ὑποπτευόμενος καταδρομὴν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Στεφάνου, καὶ διὰ τὴν μετὰ τοῦ Στεφάνου πνευματικὴν συγγένειαν, ὡς βαπτίσας τὴν κόρην του.'Εν τούτοις οὖν γνωσθείσης τῆς βασιλικῆς προσταγῆς ὁ υἱὸς τοῦ θανόντος τζεράχη 'Αντωνίου, ὁ καὶ τανῦν χειρουργὸς εἰς τὰ ἀνακτόρια ἀντὶ τοῦ θανόντος πατρός του, ἔδωκε ποὺσσουλαν τῷ βασιλεῖ 25 πουγγείων διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης, καὶ ὁ βασιλεὺς ἔστειλε τὴν πούσσουλαν εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισί, ἀποδεικνύων βέβαια μὲ αὐτὴν τὴν ἀποστολὴν ὅτι εἰ καὶ ἔδωκε χάττι ἀμισθὶ διὰ τὴν λογοθετζίαν, μ'ὅλοντοῦτο ἰδοὺ ὁποῦ μᾶς δίδονται ἄσπρα δι' αὐτήν· μεταπεμψάμενοι οὖν ὁ ῥεΐσης καὶ ὁ κεχαγιάπεης τὸν πεϊζαδὲ Μουρούζην τὸν εἶπον ὅτι ἀγκαλὰ καὶ νὰ δίδωνται 25 πουγγεῖα ἄσπρα διὰ τὴν λογοθετζίαν, μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὸ ἐκδοθὲν χάττι πάλιν σὺ θέλεις γένει ἴσως καὶ μὲ ὀλιγωτέραν ποσότητα· ἀπεκρίθη οὖν ὅτι θανόντος τοῦ πατρός του εὑρέθη χρέος του πουγγεῖα 90, καὶ ὅτι εἶναι ἑπτὰ ἀδέλφια καὶ δὲν ἔχουν τὸν τρόπον τῆς ζωοτροφίας των, καὶ ἂν ἡ βασιλεία τὸν ἐλεήσῃ τὴν λογοθετζίαν διὰ τὰς δουλεύσεις τοῦ πατρός του τοὺς γίνεται κάποια βοήθεια εἰς τὴν ζωοτροφίαν τους, μὴ ἔχοντες ἄσπρα καὶ ἔχοντες καὶ πατρικὸν χρέος· ἀλλὰ ἄσπρα νὰ δώσῃ δὲν ἔχει ποσῶς τὸν τρόπον. 'Εν τούτοις ἐφάνηκε πιτάκι τῆς δομνίτζας Ῥαλλοῦς, θυγατρὸς τοῦ αὐθέντου 'Υψηλάντου βοεβόδα καὶ συζύγου τοῦ ἐν τῇ εἱρκτῇ Λογοθέτου 'Αλεξάνδρου Μάνου ἀνδρός της, ἐν ᾧ ἀνεγνώσθη τό, ἂς γένῃ Λογοθέτης ὁποιος καὶ ἂν εἶναι, μέχρι καὶ εὐταξίου, μόνον ὁ υἱὸς τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζη βοεβόδα νὰ ἀποτύχῃ. 'Απαντηθείσης οὖν τῆς τοιαύτης ἀπαιτήσεως συνοδικῶς, οὐχ οἶδα τίνι συνομιλήσας ὁ πατριάρχης τῶν λαϊκῶν μετὰ τὴν συνέλευσιν εἶπε μυστικώτερον τῷ τε Κυζίκου καὶ τῷ Χαλκηδόνος τό, «Δὲν ἔγινε καλόν, ἀδελφοί, ἡ ἀπάντησις· φοβοῦμαι μήπου ἀποκτήσω ἐχθρὸν τὸν ζερπχανὲ-ἐμινή·» τοῦτο εἶπον αὐτοὶ τῷ Στεφάνῳ τὸ ἑσπέρας τῆς ιέ τοῦ Μαΐου, ὅστις μεταπεμψάμενος εὐθὺς τὸν δευτερεύοντα τοῦ πατριάρχου Με-

λέτιον, εἰς τὰ μάλιστα τῷ πατριάρχῃ μυστικώτατον, εἶπε τὸ, «Τί θέλει αὐτὸς ὁ πατριάρχης; νὰ πηγαίνῃ ἐκεῖ ὅπου μέλλουν νὰ πηγαίνουν αὐτοὶ οἱ δύο φυλακωμένοι; θέλει τὸ πάθει χωρὶς ἄλλο ἐὰν δὲν συμφωνῇ μὲ τὴν σύνοδον.» Τῇ ιϛ' οὖν ἕωθεν διὰ τοῦ αὐτοῦ δευτερεύοντος ἐμήνυσε τῷ Στεφάνῳ ὁ πατριάρχης τὸ ὅτι πάντες σύμφωνοί εἰσι τῇ συνόδῳ ἐν πᾶσι κατὰ χρέος, καὶ μάλιστα εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν τῆς λογοθετζίας· ὅθεν συναχθέντες τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἐπέμφθη εἰς τὸν καϊμακάμην ἡ πρὸς ἀπάντησιν τοῦ χάττι-σεριφίου ἀπόκρισις τῆς συνόδου περιέχουσα τὸ ὅτι διὰ τὴν νέαν ἡλικίαν του δὲν εἶναι ἁρμόδιος· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ ὀφφίκιον, κατὰ τὴν συνήθειαν τῆς ἐκκλησίας, γίνεται μὲ ἐκλογὴν, παρεκάλουν νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ ἐκλέξουν ἄνθρωπον πολιὸν καὶ ὄχι πολλὰ νέον. Ἐν τούτοις οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης, παρακινούμενος παρά τε τῆς πενθερᾶς του Πανέσσας Σούτζαινας καὶ παρὰ τοῦ Κυζίκου, εἶχε δώσει πούσουλαν τῷ ἄνακτι 40 πουγγείων, διὰ τοῦ καπικεχαγιᾶ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, διὰ νὰ γίνῃ Λογοθέτης, ἡ ὁποία παρὰ τοῦ βασιλέως ἐστάλη καὶ αὐτὴ εἰς τὸν καϊμακάμην μὲ προσταγὴν τοῦ ὅτι νὰ γένῃ ὁ Στέφανος Λογοθέτης· λαβὼν οὖν ὁ καϊμακάμης τὴν ἀπάντησιν τῆς συνόδου καὶ ἔχων ἀνὰ χεῖρας τὴν πούσουλαν τοῦ Στεφάνου, καὶ γινώσκων ὅτι καὶ ὁ πεϊζαδὲς Μουρούζης δὲν ὑπεσχέθη ἄσπρα, τὴν ἐδέχθη καὶ ἐζήτησε νὰ τὸν φέρουν τὸ φερμάνι ὁποῦ ἔστειλε διὰ νὰ γένῃ Λογοθέτης ὁ πεϊζαδές· πλὴν Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνος οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς εἶχον γνώμην ὅτι ἂν ἡ Πόρτα τοὺς δώσῃ τὴν ἄδειαν τῆς ἐκλογῆς, ἤθελαν νὰ προβάλουν τὸ νὰ γένῃ ἢ ὁ πεϊζαδὲς τοῦ θανόντος Κωνσταντίνου-βοδα Μαυροκορδάτου Ἰωάννης, ἢ ὁ βεκίλης τῆς εἰς τὴν Πόρταν δραγομανίας Ἀλέξανδρος ὁ Καλλιμάχης, ὅν περ ἤθελε τὰ μάλιστα ὁ Τορνόβου· ἀλλ' ὁ Κυζίκου μὲ τὸν Χαλκηδόνος ὁποῦ εἶχον ἀπόφασιν καὶ γνώμην διὰ τὸν Στέφανον Μαυρογένην κατέπεισαν εἰς αὐτὸ καὶ τὸν πατριάρχην. Τῇ ιζ' οὖν τοῦ Μαΐου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, ἦλθεν ἔγγραφος προσταγὴ τοῦ καϊμακάμη γράφουσα τὸ ὅτι ἐξεδόθη χάττι νὰ γένῃ ὁ Στέφανος Λογοθέτης, καὶ νὰ μὴ τολμήσουν νὰ προβάλουν πρόφασίν τινα μόνον εὐθὺς νὰ τελειώσουν τὴν προσταγήν. Μεταπεμψάμενοι οὖν ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος τὸν Στέφανον, ἔγινε Λογοθέτης, οὐ διὰ τῆς θύρας ἀλλὰ ἀλλαχόθεν, κατὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, καθὼς καὶ ὁ ἰατρὸς Μανουὴλ Μάνος ὁ ἐκ Καστορίας καταγόμενος, ἐπὶ τοῦ βεζίρη χατζὴ Κιόρ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ, μετὰ τὴν μιαιοφονίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γκίκα, τοῦ καὶ Μεγάλου Λογοθέτου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Διερμηνέως τῆς βασιλείας.

Ὁ πατριάρχης ἔπεμψε τῇ δόμνῃ τῇ κέ τοῦ Μαΐου, κατὰ τὴν προσταγὴν τῆς Πόρτας, γρόσια 250, ἓν μηνιαῖον, καὶ ἐν ταὐτῷ ἐζήτει τὰ διὰ τὴν λογοθετζίαν φερμάνια τῶν ἐξαρχιῶν τοῦ γαμβροῦ της Ἀλεξάνδρου Μάνου. Ἀπεκρίθη ὅτι τὰ ἔχει ἡ μήτηρ του· ἔστειλε λοιπὸν καὶ τὰ ἐζήτει παρὰ τῆς μητρός του, διὸ ἀπέδειξε πῶς συνεργεῖ μὲ τὴν κατὰ τοῦ αὐθεντικοῦ ὁσπιτίου τοῦ Ὑψηλάντου κακίαν καὶ καταδρομὴν καὶ συκοφαντίαν τῶν Μαυρογένηδων, καὶ τοῦτο βέβαια ἀπὸ φόβον του, διὰ νὰ μὴν ἀποκτήσῃ τὸν Βλάχπεην ἐχθρὸν φανεὶς πῶς ἀντιφάσκει εἰς τὰ κινήματά του, καὶ τὸν ἀκολου-

θήσῃ πτῶσις. Μετὰ τὴν Ἅλωσιν δὲν εἶχε δοθεῖ ποτὲ φερμάνι εἴς τινα Λογοθέτην τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας διὰ ἐξαρχίας ἢ δι' ἄλλο τι, καὶ πρῶτος πάντων Γεώργιος ὁ Καρατζᾶς, ὁ υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Σκαρλάτου Καρατζᾶ, ζητήσας ἄρζι παρὰ τοῦ πατριάρχου Σεραφεὶμ τοῦ Β' τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως ἔκαμε δύο φερμάνια διὰ τὰς δύο ἐξαρχίας τῆς λογοθετζίας· ἔκαμε λοιπὸν καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος κακὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ γένος του.

Οὐ τυχὼν οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης τὰ ζητηθέντα φερμάνια ἔστειλε τῷ βεζίρῃ Ἰσοὺφ-πασσᾷ ἀρζιχάλι γράφων τὸ ὅτι ἔγινε Λογοθέτης, καὶ παρεκάλει νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὸ κάϊδι τὸ σουρέτι τῶν δύο φερμανίων διὰ τὰς δύο ἐξαρχίας τῆς λογοθετζίας καὶ τὸ σουρέτι τοῦ περατίου τοῦ προκατόχου του Ἀλεξάνδρου Μάνου, καὶ νὰ γραφοῦν ἐπ' ὀνόματί του· ἔστειλε δὲ αὐτὰ τὰ ἔγγραφά του μὲ γράμμα του εἰς τὸν Νικόλαον Σκαναβὴν, υἱὸν τοῦ Χίου Δημητρίου Σκαναβῆ, τὸν καὶ καπικεχαγιᾶν τοῦ Βλάχπεη Μαυρογένη, καὶ τὸν ἔγραφε νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς τὸ νὰ γένουν τὰ δύο φερμάνια τῶν δύο ἐξαρχιῶν καὶ τὸ περάτι τοῦ Ἀλεξάνδρου Μάνου ἀπαραλλάκτως ἐπ' ὀνόματί του, δίδωντας τὰ συνήθη ἔξοδα διὰ τὸ γράψιμόν τους.

Ἐν τούτοις μαθὼν ὁ αὐθέντης Μαυρογένης εἰς τὸ Βουκουρέστι τὸν εἰς τὴν λογοθετζίαν προβιβασμὸν τοῦ ἀνεψιοῦ του εἶπεν εἰς τὴν σπαθαρίαν, παρόντων τῶν ἀρχόντων βλάχων, τό, «Τί τερεϊάζει! ἕνας νέος ὁποῦ πρὸ δύο χρόνων ἢ τριῶν ἐφοροῦσε κόκκινον σκοῦφον νὰ γένῃ τώρα Λογοθέτης!» ἔγραψε δὲ τὰ αὐτὰ ἀπαραλλάκτως καὶ τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ· φαίνεται ὅτι νὰ μὴν τὸν ἤρεσε τὸ νὰ κατορθώσῃ ὁ ἀνεψιός του ἐκεῖνο ὁποῦ αὐτὸς, δραγομάνος ὢν καὶ αὐτὸς τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, ὄχι μόνον δὲν κατώρθωσεν ἀλλ' οὐδεμίαν εἶχεν ὑπόληψιν εἰς τὸ παντελὲς εἰς τὸ σύστημα τῶν ἀρχόντων, καὶ οὔτε ἐλαλήθη ποτὲ εἰς σύνοδον. Ὁ Στέφανος ἰδὼν τὸ πρὸς τὸν πατριάρχην αὐθεντικὸν γράμμα εἶπεν ὅτι, «Ἀστεΐζεται ὁ αὐθέντης.»

Ἐν τούτοις γενομένης πολυημέρου καὶ ἀκριβοῦς ἐρεύνης καὶ ἐξετάσεως, κατὰ τὴν δοθεῖσαν τῷ πατριάρχῃ προσταγὴν, διὰ τὴν κινητὴν περιουσίαν τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸ Κοινὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ποσῶς ὁμολογίαι, οὔτε οἰκονομικῶς οὔτε καθαυτὸ, ἐπ' ὀνόματι δηλαδὴ τοῦ χ α ΐ ν η π έ η, (οὕτω τὸν ὠνόμασαν, πειθαρχοῦντες τῇ παρὰ τῆς Πόρτας ἐκφράσει, συνοδικῶς, διὰ τὸν φόβον τους, διὰ νὰ μὴ φανῶσιν ἀντιφάσκειν,) ἀλλ' οὔτε ἐμανέτιά του δὲν εὑρέθησαν εἰς κανὲν γκιαβγκίρι, εἰμὴ μόνον εἰς τὸ γκιαβγκίρι τοῦ Κοινοῦ πέντε σενδουκάκια μικρὰ, (ὧν τὸ ἓν βουλλωμένον,) τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐδικά του ἀλλὰ τῆς θανούσης γυναικὸς τοῦ υἱοῦ του πεϊζαδὲ, ἥτις ἔχει καὶ θυγατέρα κληρονόμον· ὡσαύτως δὲν εὑρέθη ὁμολογία του οὐδεμία οὔτε εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ ὅτι ἔγραψαν εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος δραστηρίως καὶ μετ' ἀπειλῶν νὰ φανερώσωσι τὴν ἀλήθειαν ἂν ἔχωσιν ἄσπρα του μὲ ὁμολογίας ἢ ἐμανέτια, καὶ προσμένουσι τὴν ἀπόκρισιν.

Ἐν τούτοις θανόντος τοῦ Κασανδρείας ἔγινεν ὁ ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἡρακλείας Νικηφόρος· ἔδωκεν εἰς τὸ Κοινὸν πουγγεῖα 10 καὶ τῷ πατριάρχῃ

φιλότιμον γρόσια 1,000. Ἔστι δὲ ἡ Κασάνδρεια ἀρχιεπισκοπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου κειμένη παρὰ τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Θεσσαλονίκης.

Τῇ θ' τοῦ Ἰουνίου ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν βεζὶρ-τζοχαδάρης ἐζήτει μουζδὲν παρὰ τοῦ Δημητρίου Σκαναβῆ διὰ τὴν λογοθετζίαν τὴν εἰς τὸ ὀρδὶ γενομένην τοῦ υἱοῦ του Νικολάου, ὅστις πρὸ τοῦ νὰ λάβῃ τὰ παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη γράμματα δοὺς λίβελλον τῷ βεζίρῃ ἐζήτησε τὸ νὰ τὸν κάμῃ Λογοθέτην, ὑποσχεθεὶς τῷ μὲν βεζίρῃ πουγγεῖα 50, τῷ δὲ χαζναδάρῃ του ἱκανά, καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ βεζίρη τὸ π ὲ κ-έ ί. Ἡ τοιαύτη εἴδησις ἔδωκε τῷ Στεφάνῳ ταραχήν· ὅθεν ὁ τερσανᾶ-ἐμινὴς ἔγραψε τῷ τε βεζίρῃ καὶ τῷ υἱῷ του, ὄντι τότε κεχαγιάπεη, Ναζὶφ-ἐφένδῃ, πρὸς σύστασιν τοῦ Στεφάνου· ἔγραψε δὲ καὶ ὁ πατριάρχης τῷ βεζίρῃ συνοδικῶς ἄρζι πρὸς βοήθειάν του διηγούμενος τὰ συμβάντα καὶ τὸ ἐκδοθὲν χάττι διὰ τὴν λογοθετζίαν τοῦ Στεφάνου. Λαβὼν οὖν ὁ βεζίρης τὰ ὑποσχεθέντα 50 πουγγεῖα παρὰ τοῦ Στεφάνου, ἔμεινε πάλιν Λογοθέτης ὁ Στέφανος.

Κατιδὼν οὖν ὁ ῥεΐσης ὅτι κατὰ τὴν ἀπόκρισιν τοῦ πατριάρχου καὶ τοὺς παρὰ τοῦ γραμματικοῦ τῶν καπικεχαγιάδων Γεωργίου τοῦ Σιφνιοῦ δοθέντας λογαριασμοὺς δὲν ἐφάνησαν οὔτε ἄσπρα οὔτε τζεβαέρια, εἶπε τῷ Στεφάνῳ, ἐλέγχων τρόπον τινὰ τὸ ψεῦδος τοῦ θείου του διὰ τὰς ἑπτὰ χιλιάδας πουγγεῖα, ὅτι αἱ ὁμολογίαι τοῦ Ἀλεξάνδρου-βοδᾶ δὲν εὑρέθησαν, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη τὸ ὅτι ἐκεῖνος ὤντας Βλάχπεης λέγουσιν ὅτι εἶχε στείλει τὰ ἄσπρα του εἰς τοὺς Νέμτζους, εἰς τὸν πάγκον δηλαδὴ τῆς Βιέννης· μ' ὅλον τοῦτο ἐδῶ εἰς τὴν Πόλιν εἶναι ὁμολογίαι τῶν συγγενῶν του περιέχουσαι ὑπὲρ τὰ 500 πουγγεῖα· προσετάγη λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ ἐξετάσῃ τὰς συγγενικὰς ὁμολογίας· ἀπεκρίθη ὅτι εἰς τὸ πουγιουρουλτὶ γράφει μόνον διὰ τὰς ὁμολογίας τοῦ πέη καὶ δὲν ἀναφέρει ποσῶς διὰ τὰς συγγενικάς· ἐζήτησεν οὖν τὸ πουγιουρουλτὶ ὁ ῥεῒς-ἐφένδης καὶ ἐπρόσθεσε καὶ τὸ συγγενικάς. Τὰ ἄσπρα τῶν συγγενῶν ἦσαν εἰς τὰς ἐπαρχίας μὲ ὁμολογίας αὐλικάς· ἐνθυμήθησαν οὖν ὅτι μετὰ τὴν μιαιφονίαν τοῦ σαράφη Πετράκη ἐπροστάχθησαν νὰ πληρώσουν ἐκεῖνα ὁποῦ τὸν ἐχρεώστουν οἱ ἀρχιερεῖς χωρὶς νὰ πάρουν τὰς χρεωστικάς των ὁμολογίας, καὶ εἰπόντες, «Δότε ἡμῖν τὰς ὁμολο-
» γίας διὰ νὰ πληρώσωμεν,» τοὺς ἀπεκρίθησαν τό,«Ἐσεῖς πληρώσατε, καὶ
» θέλει σᾶς δοθεῖ σενέτι ἀπὸ τὸ μιρί, τὸ ὅτι ὀψέποτε ἤθελον φανεῖ ὁμολο-
» γίαι νὰ εἶναι ἄκυροι·» καὶ ἐπλήρωσαν τότε τὸ πρὸς τὸν Πετράκην χρέος, μὲ πολλὴν στενοχωρίαν καὶ ἐκ δανείων μὲ τόκον ἁδρόν· ὅθεν καὶ τανῦν συλλογισθέντες ὅτι θέλουν πάθει τὰ χείρω, ἐπειδὴ καί, διὰ τὸν πόλεμον, δυσκόλως θέλουν εὕρει ἄσπρα νὰ δανεισθοῦν, ἀπεκρίθη ὁ πατριάρχης συνοδικῶς τὸ ὅτι φοβούμενοι τὴν κατάκρισιν τοῦ κόσμου, ὅλων ἐκείνων δηλαδὴ ὅπου ἔχουν λαβεῖν παρά τε τοῦ Κοινοῦ καὶ παρὰ τῶν ἀρχιερέων, δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐξετάσωσι τὰς συγγενικὰς ὁμολογίας χωρὶς νὰ ἔχουν ἀνὰ χεῖρας πουγιουρουλτί, ἤτοι ἔγγραφον προσταγὴν τοῦ καϊμακάμη· ὅθεν τοὺς ἐστάλη, καὶ ἐξετάσαντες λεπτομερῶς ἀντὶ τῶν πεντακοσίων εὗρον μόνον ἑκατὸν ἑξήκοντα πουγγεῖα ἐπ' ὀνόματι τῆς δόμνης του, τῆς μητρός του, τοῦ ζῶντος πεϊζαδὲ Κωνσταντίνου καὶ τοῦ θανόντος δευτερογεννήτου Δημη-

τρίου, τῆς Ραλλοῦς δομνίτζης θυγατρός του καὶ τοῦ γαμβροῦ του Ἀλεξάνδρου Μάνου· ὅθεν ἐφάνη κἀκ τούτου ἡ συκοφαντία· ὅθεν κατεφέροντο εἰς τὸ αὐθεντικὸν αὐτὸ ὀσπίτιον οὐ μόνον κατὰ τὴν ὁρμήν, θέλησιν καὶ προσταγὴν τῆς Πόρτας ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ κλήσει τε καὶ προαιρέσει· καὶ εἰς τὸ παραγιάλι τῶν Θεραπείων καθήμενοι μὲ πολλὴν συντροφίαν ἀρχόντων καὶ γνωρίμων ἔλεγον παῤῥησίᾳ πάσῃ τῇ συνελεύσει ὅτι αὐτοὶ ποτὲ δὲν θέλουν ἐλευθερωθεῖ ἂν δὲν γένῃ εἰρήνη τοῦ πολέμου.

Ἐδόθη λίβελλος κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου διὰ λαϊκῆς χειρὸς καταγινώσκων αὐτοῦ φιλαργυρίαν κατὰ τῶν ὑποχειρίων τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων· ἀλλ' οἱ ἀρχιερεῖς ἀπήντησαν μὲ μαγζάρι ἐνσφράγιστον ἀναιροῦντες τὴν κατ' αὐτοῦ συκοφαντίαν καὶ ψευδολογίαν καὶ ἀπέδειξαν ἐγγράφως καὶ διὰ ζώσης φωνῆς ὅτι πάντῃ ἀδύνατον τὸ νὰ ἠμπορέσῃ νὰ κάμῃ ζ ο ύ λ μ ι ὁ πατριάρχης τὸν ῥαγιᾶ τοῦ βασιλέως, κατὰ τὸ ἀϊνί μας καὶ κατὰ τὸ πολιτικόν, καὶ ἂν θελήσῃ καὶ νὰ τὸ κάμῃ δὲν εἶναι τρόπος νὰ τὸ κατορθώσῃ.

Πρὸ δὲ τούτου ὁ ποτὲ διάκονος τοῦ Κρήτης Ἰγνάτιος, ζημιώσας τὸν γέροντά του ὑπὲρ τὰ 100 πουγγεῖα, ἔδωκε κατὰ τοῦ πατριάρχου τῷ βασιλεῖ ἀρζουχάλι περιέχον τὰς αὐτὰς κατηγορίας ἁρπαγῆς, φιλοχρηματίας τε καὶ αἰσχροκερδείας· τὸ ἀπήντησαν οἱ ἀρχιερεῖς μὲ μαγζάρι σταλὲν εἰς τὴν Πόρταν μὲ ἕνα ἀρχιερέα τῶν οὐκ ἐγκρίτων καὶ μὲ τὸν καπικεχαγιᾶν τοῦ πατριάρχου. Κρυβεὶς ὁ Ἰγνάτιος εὑρέθη ἔπειτα καὶ ἐδάρη πολλάκις διὰ νὰ μαρτυρήσῃ ἂν εἶναι αὐτουργὸς τοῦ ἀρζουχαλίου καὶ τίς τὸν παρεκίνησεν, ἀλλ' οὐκ ὡμολόγησεν· ὅθεν ἐξωρίσθη εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος.

Τῇ γ´ Αὐγούστου ἀπέθανεν ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη, Ἀσμὰ-σουλτάν. Ἐκληρονόμησεν ὑπέρπολλα ὁ βασιλεὺς, ἄσπρα, τζεβαερικά, τεφαρίκια διάφορα, μαλικιανέδες καὶ χάσια· τούτοις οὐκ ἀρκεσθεὶς ἐφυλάκωσεν εἰς τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση παρευθὺς τὸν Δημήτριον Σκαναβὴν Χῖον, πραγματευτὴν τῆς σουλτάνης, ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν του μισὲρ Τζαννήν, τὸν γραμματικὸν τοῦ Νικολάου υἱοῦ του, τὸν κουγιουμτζήπασήν της, τὸν καβάφην, τὸν κιατίπην τοῦ Τζελεπῆ-ἐφένδη, κεχαγιᾶν της· ὅνπερ ἐξετάζωντας ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν πραγμάτων καὶ θησαυρῶν τῆς σουλτάνης, συκοφαντῶν τὸν ῥηθέντα Δημήτριον Σκαναβὴν πραγματευτήν της εἶπεν ὅτι ἥρπασεν ἐκ τῶν τζεβαερικῶν ὑπέρπολλα, καὶ κατακρατεῖ καὶ ἄσπρα της καὶ ἄλλα κινητὰ καὶ ἀκίνητα πράγματά της· ὅθεν ἀγανακτῶν ὁ βασιλεὺς ἐβούλλωσε τὰ τρία σπίτια τοῦ Σκαναβῆ, τοὺς ἐν τῷ Γενίχανι ὀδᾶδές του, τὸ σπίτι ὅπου ἐκάθητο ὁ γαμβρὸς τοῦ Σκαναβῆ ἐπὶ θυγατρὶ Ἰωάννης Καρατζᾶς καὶ τὰ δύο σπίτια τοῦ ἑτέρου γαμβροῦ του μισὲρ Γιακουμῆ Χίου· ἀπεστάλησαν καὶ εἰς τὴν Χίον μουπασίρηδες νὰ βουλλώσουν καὶ ἐκεῖ τὰ σπίτια τῶν Σκαναβήδων καὶ νὰ φέρουν τοὺς ἀπ' ἀδελφοῦ του ἀνεψιοὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀπὸ Μωρέως τὸν ἕτερον ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρόν του, καὶ ἀπὸ Διαρπεκίρι καὶ Μουσούλι τοὺς δύο σαράφηδές του. Ὡμολόγησε μόνος του εἰς τὸν τεφτερδάρην ὅτι ἔχει 2,800 πουγγεῖα ἄσπρα, καὶ πῶς χρεωστεῖ 1,200· εἰς τὸν ὀδᾶν του εὑρέθησαν μόνον 3,000 γρόσια, τὰ δὲ λοιπὰ ὅτι χρεωστοῦνται παρὰ διαφόρων προσώπων.

Τῇ ἐ οὖν τοῦ αὐτοῦ, ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, ἀπεκεφαλίσθη εἰς τὸ Πάπι-χουμαγιοὺν μετὰ πολλὴν τυραννίαν· ἐδημεύθησαν ἅπαντα τὰ κτήματα καὶ ἄσπρα καὶ σπίτια του· τὸν εὑρέθησαν τζεβαερικὰ, ἀσημικὰ, στρωσίδια καὶ τεφαρίκια ξετιμηθέντα ὑπὲρ τὰς 10,000 πουγγεῖα, καὶ ὁμολογίαι εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς πουγγείων 60· ἐβουλλώθη καὶ ὁ ὀδᾶς τοῦ υἱοῦ του, ᾠκειοποιήθησαν πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, καὶ ὅλα τὰ πράγματα, ἀσημικά τε καὶ ἄλλα ὁποῦ εὑρέθησαν εἰς τὰ σπίτια τοῦ γαμβροῦ του Γιακουμῆ, καὶ τὰ 80 πουγγεῖα ὁποῦ ἐμαρτύρησεν ὁ Σκαρλάτος Σεβαστόπουλος πραγματευτὴς Χῖος ὅτι ἔχει εἰς τὴν συντροφίαν του.

Προσετάγη ὁ πατριάρχης Προκόπιος νὰ ἀθροίσῃ τὰ 60 πουγγεῖα τὰ εἰς ἀρχιερατικὰς ὁμολογίας τοῦ φονευθέντος Σκαναβῆ.

Ἦλθεν εἶτα ὁ τεφτερδάρης εἰς τὸ σπίτι τὸ εἰς τὸ Φανάρι τοῦ φονευθέντος Σκαναβῆ, ὅπου ἦτον φυλακωμένη ἡ χηρεύσασα γυνή του, κἀκεῖ μεταπεμψάμενος τὸν πατριάρχην τὸν διώρισε νὰ συμβουλεύσῃ, νὰ παρακινήσῃ καὶ τέλος νὰ ἀφορίσῃ τὴν χηρεύουσαν διὰ νὰ φανερώσῃ τὰ ὅσα ἠξεύρει κεκρυμμένα ἄσπρα καὶ τζεβαερικὰ τοῦ φονευθέντος ἀνδρός της· οὐδὲν ἐμαρτύρησε, καὶ γὰρ ἠγνόει.

Εἶτα εἶπε τῷ πατριάρχῃ νὰ γένῃ ν ε φ σ ὲ κεφίλης μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ τοὺς μαχπούσηδες τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου· ὁ πατριάρχης τὸν ἀπεκρίθη τὸ ὅτι πρέπει νὰ συντύχῃ μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ νὰ τὸν ἀποκριθῇ· ὅθεν ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶναι συνήθεια, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς δὲν θέλουν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ γένουν, διὰ νὰ μὴ γένῃ μία τοιαύτη κακὴ συνήθεια εἰς τὴν ἐκκλησίαν οὐδέποτε ἄλλοτε γεγονυῖα. Εἶπε λοιπὸν ὁ τεφτερδάρης νὰ γίνουν ἄλλοι δύο ἢ τρεῖς λαϊκοὶ ἐκ τῶν προκρίτων τοῦ Γένους, καὶ ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς νὰ γένουν κεφίληδες διὰ τοὺς ἐκ λαϊκῶν γενομένους· ὁ πατριάρχης καὶ ὁ Κυζίκου παρακινούμενοι παρὰ τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη θέλοντες νὰ μὴ γένῃ τις κεφίλης,ὁ βεζίρης ἤθελε νὰ τὸν πληρώσωσι πολλὰ ἄσπρα· ἀλλ' ὁ Μαυρογένης συλλογιζόμενος ὅτι ἂν δὲν γίνουν κεφίληδες τέλος πάντων θέλει βιασθεῖ ἡ Πόρτα διὰ τὰ ἄσπρα νὰ δημεύσουν τὰ πράγματα, ἀπεφάσισαν, κατὰ τὴν γνώμην καὶ συμβουλὴν τοῦ Στεφάνου, τὸ νὰ μὴ δεχθοῦν μήτε αὐτὸ τὸ νὰ γένουν οἱ ἀρχιερεῖς κεφίληδες τῶν κεφίληδων· ἡ Πόρτα ὅμως συλλογιζομένη καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν ἀλλοεθνῶν διὰ τὴν συκοφαντίαν, καὶ τὸ ὅτι ἂν πωλήσῃ τὰ πράγματα αὐτὴ εἰς τοιούτους δυστυχεῖς καιροὺς ἢ δὲν ἤθελεν εὕρει ἀγοραστὰς ἢ ἤθελε βιασθεῖ νὰ τὰ δώσῃ ὀλίγου τιμήματος,διὰ τοῦτο ἐπεθύμει τὸ νὰ εὑρεθοῦν κεφίληδες. Ἐν τούτοις ἦλθεν εἰς τὸν Κουρούστζεμεν ὁ παρὰ τοῦ ποσταντζήπαση πεμφθεὶς διὰ κεφίληδες γραμματικὸς Γεώργιος πρὸς τὴν Ἐκλαμπροτάτην δόμνην τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου Αἰκατερίννη, ἥτις μὲ ἐμήνυσεν ἀπὸ τὸ Νεοχώρι, καὶ διηγηθεῖσά μοι τὸ ἐπάναγκες τῶν κεφίληδων διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῶν φυλακωμένων, πρὸ τοῦ νὰ μὲ εἰπῇ τὸ νὰ γένω ἐγὼ εἶπον πῶς γίνομαι, καὶ κατέβην εἰς τοῦ Ἄγα τοῦ Γιάνκου τὸ σπίτι· ἀκούσας δὲ ὁ Ποστέλνικός του Θεόδωρος τὸ πῶς ἐγὼ μέλλω νὰ γένω κεφίλης, παρακινηθεὶς παρὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Ἐφέσου Σαμουήλ, ὡσαύτως καὶ ὁ Κλουτζιάρης, υἱὸς τοῦ

—1788

Ἰωαννίτζα πεϊζαδὲ Ῥακοβίτζα, εὑρεθεὶς κατὰ τύχην εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ποστελνίκου Θεοδώρου τὸ εἰς τὸ Ἀρναούτκιοϊ, κατέβησαν τῇ ὑστεραίᾳ διὰ νὰ γένουν κεφίληδες. Εἶπέ μοι δὲ ἡ δόμνη τὸ ὅτι γίνεται καὶ ὁ Ἀραπάκης· ἀνταμωθεὶς οὖν μετ' αὐτοῦ ἔωθεν, ἐπροφασίσθη ἀῤῥωστίαν καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ. Ἀπῆλθον οὖν πρὸς τὸν πατριάρχην μόνον μὲ τὸν Ἄγαν Γιάνκον· τὸν ἠρώτησα ποίαν προσταγὴν ἔχει διὰ τοὺς φυλακωμένους ἀπὸ τὸν τεφτερδάρην, καὶ μὲ ἀπεκρίθη τὸ νὰ γένουν κεφίληδες δι' αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἐγώ, διὰ νὰ μὴ φύγουν, καὶ δὲν τὸ ἐδέχθησαν· τὸν ἀπεκρίθην, «Ἐπειδὴ καὶ εἶναι κυριακὸν λόγιον τό, ἐ ν φ υ λ α κ ῇ ἤ μ η ν κ α ὶ ἤ λ θ α τ ε π ρ ό ς μ ε, ἐγὼ γίνομαι.» Ἦλθον οὖν καὶ οἱ λοιποὶ δύο, Θεόδωρος καὶ Κλουτζιάρης Ῥακοβίτζας ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ Χατμάνου Ἀλεξάνδρου Σούτζου, καὶ ὁ σαράφης τοῦ ζαραπχανὲ Λαζαράκης, καὶ ὁ τζεβαερτζὴς Ἰορδανάκης, καὶ ἔγιναν καὶ ἐκεῖνοι κεφίληδες· ἔστειλεν εἰς τὸν πατριάρχην τεσκερὲν καὶ ὁ πρώην Μπογδάνπεης Ἀλέξανδρος Κωσταντίνου Μαυροκορδάτος, γράψας ὅτι εἶναι ν ε φ σ ὲ κεφίλης. Ἔγραψεν οὖν τὰ ὀνόματα ἡμῶν τῶν πέντε, ἀλλ' οὐ τοῦ αὐθέντου· τὸν εἶπον νὰ στείλῃ τὴν πούσουλαν ὄχι μόνον τῷ τεφτερδάρῃ ὁποῦ τὸν ἐπρόσταξεν ἀλλὰ καὶ τῷ ποσταντζήπασῃ, διὰ νὰ μάθῃ παρὰ τῶν μαχπούσηδων ποῖοι εἴμεθα καὶ νὰ τὸ κοινολογήσῃ· δὲν μὲ ἤκουσε, καὶ τὴν πούσουλαν τοῦ κεφαλατίου μας δὲν τὴν ἔστειλε τῷ τεφτερδάρῃ τῇ κβ' τοῦ Αὐγούστου μόνον τὴν ἔστειλε τῇ κέ, καὶ δὲν ἔγραψε τοὺς βαθμούς μας τὸ τίς, τίς ἐστι, μόνον ἁπλῶς τὰ ὀνόματα Θανάσης καὶ Γιάννης καὶ Θεόδωρος καὶ τὰ ἑξῆς, καὶ ἔκαμε μουχτάτζην τὸν τεφτερδάρην νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Μαυρογένην τὸ ποῖοι εἶναι αὐτοί· ὅθεν δείκνυται ἀριδήλως ὅτι ὁ πατριάρχης καὶ ὁ Κυζίκου δὲν ἤθελον νὰ εὑρεθῇ τις διὰ νὰ γένῃ κεφίλης, καὶ δὲν ἤθελαν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ συνεργήσουν εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῶν φυλακωμένων, χαριζόμενοι τῷ Βλάχπεῃ καὶ τῷ Στεφάνῳ ὁποῦ ἐκίνουν πάντα λίθον διὰ τὸν θάνατόν τους καὶ ἀνέφερον συνεχῶς τὴν συκοφαντίαν τῶν εἰς τὴν Βιέννην 7 χιλ. πουγγείων τοῦ Ὑψηλάντου. Ἐρωτηθεὶς οὖν ὁ Στέφανος Μαυρογένης παρὰ τοῦ τεφτερδάρη τὸ τίνες οἱ κεφίληδες, ἀπεκρίθη κακίστως, εἰπὼν καὶ περὶ ἐμοῦ τό, «μόνον αὐτὸς γνωστός, ἀλλὰ τανῦν ὑπέργηρως· ὅθεν, εἶπε, τί ζητεῖς ν ε φ σ ὲ κεφίληδες; ζήτησον μ α λ ᾶ κεφίληδες· » ἀλλὰ συλλογισθεὶς ὁ τεφτερδάρης τὸ τούτου ἀδύνατον καὶ ὅτι οὐδεὶς θέλει γένει ποτὲ μὲ τοιοῦτον τρόπον κεφίλης, καὶ ἀπαρεσκόμενος μὲν εἰς τοὺς λόγους του ἀλλὰ φοβούμενος, ὡς προείρηται, μήπου διαβληθῇ, διὰ τοῦ θείου του Βλάχπεῃ, ὡς ἀμελῶν τὸ κέρδος τοῦ μιρίου, προσέταξε τὸν πατριάρχην μετὰ παρέλευσίν τινων ἡμερῶν τὸ νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλοι δύο τρεῖς. Ὅτι δὲ ὑπέφερε βαρέως ὅ τε Βλάχπεης Μαυρογένης καὶ ὁ ἀνεψιός του Στέφανος τὸ κεφαλέτι, ἐλπίζοντες νὰ μὴν εὑρεθῇ ποτὲ τινας ὁποῦ νὰ γένῃ κεφίλης, καὶ ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν γεγονότων, πασίδηλον· καὶ γὰρ κἀμοὶ εἶπεν ὁ Στέφανος ὅτι, «ἠγανάκτησεν ὁ αὐθέντης μαθὼν τὸ κεφαλέτι τῆς εὐγενείας σου δι' αὐτούς» ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ὁ Κυζίκου καὶ ὁ Χαλκηδόνος, χαριζόμενοι τοῖς Μαυρογένηδες, ἔδειχναν φανερὰ πῶς ἀπαρέσκονται εἰς τὸ κεφαλέτι· τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ νὰ τὸ ἔκαμναν πολιτικώτερον διὰ νὰ

μὴ προσκρούσουν τοῖς Μαυρογένηδες καὶ ὑποπέσουν εἴς τινα συκοφαντίαν παρὰ τῷ βεζίρῃ καὶ καπετὰν-πασσᾷ, διαφωνοῦντες εἰς τὴν γνώμην τους· ἴσως δὲ καὶ ὁ πατριάρχης νὰ ἐφύλαττε κἀνὲν πάθος διὰ τὴν ταραχὴν καὶ ζημίαν ὁποῦ εὐθὺς πατριαρχεύσας ἔπαθεν ἐξ αἰτίας τοῦ Λογοθέτου Μάνου διὰ τὴν ἐπισκοπὴν τῆς Σμύρνης. Ὡς τόσον εἴτε οὕτως εἴτε καὶ ἄλλως ὁ πατριάρχης οὔτε ἐκίνει οὔτε ἐτελείωνε πολιτικήν τινα ὑπόθεσιν παρὰ γνώμην, συμβουλὴν καὶ ἀπόφασιν τῶν Μαυρογένηδων.

Εἰς τὰς ς′ τοῦ Αὐγούστου ἀπέθανεν ἀπὸ σερπεντζὲν εἰς τὸ Ῥαχίτι ὁ Ἀλεξανδρείας, καὶ κομισθὲν τὸ λείψανόν του εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐτάφη ἐν τῷ ἐκεῖσε πατριαρχείῳ καὶ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Σάββα.

Καὶ τοίνυν κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ τεφτερδάρη ἐγένετο συνέλευσις τῇ κβ′ τοῦ Αὐγούστου διὰ νὰ προστεθῶσι καὶ ἄλλοι εἰς τὸ κεφαλέτι τῶν φυλακωμένων, πολλοὶ δὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ Γένους προσεκλήθησαν ἀλλ' οὐδεὶς παρεγένετο, μὲ τὸ νὰ ἦσαν ἄνθρωποι τοῦ Κωνσταντίν-βοδα Μουρούζη καὶ τοῦ Μιχάλ-βοδα Σούτζου. Ἀπελθὼν οὖν ἐγὼ εἰς τὸν Ἀραπάκην, διὰ παρακινήσεώς μου συναπήλθομεν· ὅθεν προσετέθησαν ὁ Ἀραπάκης, καὶ διὰ παρακινήσεως τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου ὁ Λογοθέτης Σκαρλάτος Μαυροκορδάτος, ὁ καὶ γαμβρὸς τοῦ Στεφάνου βοεβόδα Ῥακοβίτζα, καὶ ὁ ἄλλος υἱὸς τοῦ πεϊζαδὲ Ἰωαννίτζα. Ἀφ' ἑσπέρας συναχθέντες οἱ ἀρχιερεῖς εἶπον τό, «Αὔριον νὰ μὴ γένωμεν κεφίληδες τῶν κεφίληδων·» ὁ Καισαρείας εἰπὼν τό, «Ἀμὴ ἂν δὲν γίνωμεν, ἀδελφοί, φονεύονται οἱ ἄνθρωποι καὶ γινόμεθα αἴτιοι φόνου,» ὁ Κυζίκου φοβούμενος τοὺς Μαυρογένηδες ἀπεκρίθη τό, εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ Δέρκων χαριζόμενος τῷ Μιχάλ-βοδᾳ Σούτζῳ δὲν εἶχε κλίσιν εἰς τοιοῦτον κεφαλέτι, καὶ εἶπε τό, ἂς πάθουν ὅτι πάθουν· μόνος ὁ Νικομηδείας καὶ ὁ Ἄρτης ἔδειχναν φιλίαν καὶ βοήθειαν κατὰ τὸ δυνατόν· οἱ λοιποὶ πάντες ἀδιάφοροι, διὰ τὸν φόβον τῶν Μαυρογένηδων. Τέλος πάντων φοβηθέντες τὴν Πόρταν μὲ τὸ νὰ ἔβλεπαν πῶς ἐπιμένει εἰς τὸ νὰ εὕρῃ κεφίληδες διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεώς της, ἤγουν τὴν ἀπόκτησιν τῶν χρημάτων, εὗρον εὔλογον τὸ νὰ γένουν κεφίληδες διὰ τοὺς λαϊκοὺς κεφίληδες, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἔγιναν· μετὰ τὴν συνέλευσιν οὖν ἀπελθὼν ὁ βεκίλης τῆς δραγομανίας Καλλιμάχης εἰς τὸν πατριάρχην καὶ ἰδὼν τὰς ὑπογραφὰς ἑκατέρων εἶπε τῷ πατριάρχῃ τὸ ὅτι, «Ἄτοπον τὸ νὰ μὴν εἶναι διὰ τὴν Παναγιότητά σου καὶ διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς εἰς τὸ ἔγγραφον αὐτὸ ἡ βοῦλλα τοῦ Κοινοῦ·» ὅθεν δεχθεὶς τὴν συμβουλὴν τὸ ἐβούλλωσε μὲ τὴν βοῦλλαν τοῦ Κοινοῦ, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν τεφτερδάρην δέδωκεν αὐτῷ τὴν χαροποιὰν εἴδησιν ὅτι ἔγιναν ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς κεφίληδες, καὶ ἐβουλλώθη καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ κεφαλετίου των μὲ τὴν βοῦλλαν τοῦ Κοινοῦ· ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας δείξας αὐτὸ τῷ Στεφάνῳ Μαυρογένη, ἠγανάκτησε λίαν διὰ τὴν βοῦλλαν καὶ τὸν ἐβίασε νὰ τὴν σβέσῃ, ὃ καὶ ἐγένετο, παραφρόνως τὰ μέγιστα· τῇ ὑστεραίᾳ οὖν ἀποστείλας τὸ ἔγγραφον τῷ τεφτερδάρῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸ ἀβούλλωτον, καὶ γνοὺς ὅτι ἀφοῦ ἐβουλλώθη ἐξεβουλλώθη, ἠγανάκτησε λίαν κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ κατέγνω αὐτοῦ ἀφροσύνην τὰ μέγιστα. Ἀπελθὼν οὖν πάλιν ὁ Στέφανος εἰς τὸν

τεφτερδάρην εἶπεν ἐκ δευτέρου τὸ, οἱ κεφίληδες πρέπει νὰ γίνουν μ α λ ὲ ν καὶ ὄχι ν ε φ σ ὲ ν, ὁποῦ ἂν φύγουν αὐτοὶ, καθὼς θέλει φύγουν ἐξ ἀποφάσεως, νὰ πληρώσουν οἱ μ α λ ὲ ν γενόμενοι κεφίληδες, καὶ νὰ μὴ ζημιωθῆ τὸ μιρὶ, καὶ νὰ γένη τεκμίλι καὶ ἡ προσταγὴ τοῦ ἐφένδη μας σαχίπι-δεβλέτ.

Ὁ τεφτερδάρης ἤθελε νὰ κοπῆ ὁ τζερεμὲς τῶν φυλακωμένων διὰ νὰ πάρη ἄσπρα, ὧν τινων εἶχε καὶ χρείαν μεγάλην· ἀλλὰ βάζωντας σκάνδαλα ἀδιακόπως ὁ Στέφανος Μαυρογένης καὶ διὰ τοὺς μ α λ ᾶ κεφὶλ καὶ διὰ τὴν ζητηθεῖσαν ποσότητα τῶν χιλίων διακοσίων πουγγείων, (μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ μαχπούσηδες δὲν τὰ ἐδέχοντο κατ' οὐδένα τρόπον ὡς ἀδυνάτου οὔσης τῆς πληρωμῆς,) τὸν ἤκουε μὲν ἀλλὰ πάντη ἄκων καὶ ἀπαρεσκόμενος, μὲ τὸ νὰ ἐφοβεῖτο καὶ ὑπωπτεύετο μήπου διὰ τοῦ θείου του Βλάχπεη διαβληθῆ εἰς τὸν βεζίρην ὡς μὴ ἐπιμελούμενος κατὰ τὴν προσταγήν του τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ τὸ κέρδος τοῦ μιρίου. Ἀπῆλθεν οὖν ἐν τούτοις πρὸς τὸν τεφτερδάρην καὶ ὁ πρώην Πογδάνπεης Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτος, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ μὴν ἀκούη συκοφαντίας καὶ παρακινῶν τὴν ἐλευθερίαν τῶν μαχπούσηδων. Ὅθεν ὁ τεφτερδάρης διὰ μὲν τοὺς μ α λ ᾶ κεφὶλ ἐσυλλογίσθη νὰ λάβη τὴν ἐγγύησιν τῆς πληρωμῆς καὶ παρὰ τῶν πλησιεστάτων γυναικῶν συγγενῶν· διὰ δὲ τὴν ὑποψίαν ἐλέγχου τινὸς τοῦ βεζίρη ἀπὸ σκάνδαλα τῶν Μαυρογένηδων ἐσυλλογίσθη τὸν ἑξῆς τρόπον. Ἐλθὼν εἰς τὸν ζαρπχανὲν μαζὴ μὲ τὸν βεκίλην τοῦ ῥιασετίου Μεχμὲτ-Ναϊφὴἐφένδην, παρόντος καὶ τοῦ ζαρπχανὲ-ἐμινὴ ἔφεραν τὸν πεϊζαδὲν καὶ τὸν Λογοθέτην ἀπὸ τὸν φοῦρνον τοῦ ποσταντζήπαση καὶ τοὺς εἶπον νὰ ὑποσχεθῶσι 1,500 πουγγεῖα διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν καὶ νὰ γλυτώσουν τὴν ζωήν τους· τὸ ἀπέφυγον παντοίως ὡς ἀδύνατον· τοὺς εἶπον ὅτι πρέπει νὰ πληρωθοῦν ἐπειδὴ καὶ εἶναι κ α τ λ ᾶ π ε δ ὲ λ, ἤτοι ἀντίλυτρον τῆς ζωῆς των· ἀλλ' αὐτοὶ πάλιν δὲν τὸ ἐδέχθησαν διὰ τὸ πάντη ἀδύνατον τῆς πληρωμῆς, ὀμνύοντες μεθ' ὅρκων φρικτῶν ὅτι πάντη ἀδύνατος ἡ πληρωμή· ὅθεν μετὰ πολλὴν ὁμιλίαν τοὺς ἔστειλαν πάλιν ὄχι εἰς τὸν φοῦρνον ἀλλ' εἰς τὸν ὀνδᾶν τοῦ τερεκετζήπαση· λαληθέντες δὲ καὶ δευτέραν καὶ τρίτην φοράν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ ζαρπχανὲ παρὰ τῶν αὐτῶν, τέλος πάντων καὶ ἄκοντες τὸ ἐδέχθησαν διὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν, ἠξεύροντες ἀδύνατον τὴν πληρωμὴν ὄχι μόνον αὐτοὶ οἱ δύο ὁποῦ τὴν ὑπεσχέθησαν ἀλλὰ καὶ οἱ τρεῖς ῥετζάληδες ὁποῦ τὴν παρεκίνουν καὶ τὴν διώριζαν· λαβὼν οὖν παρ' αὐτῶν τῶν δύο ὁ τεφτερδάρης ὑπόγραφον καὶ χρεωστικὴν ὁμολογίαν τοῦ ὅτι κ α τ λ ᾶ π ε δ ὲ λ χρεωστοῦσι νὰ πληρώσουν εἰς τὸ μιρὶ εἰς τρία κίστια 1,500 πουγγεῖα διὰ τοῦ ν ε φ σ ὲ κεφαλετίου τῶν ὑπογραφέντων ἀρχόντων καὶ ἐσναφίων, (περὶ ὧν ἐγένοντο κεφίληδες ὅ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς,) καὶ λαβὼν πρὸς τούτοις παρὰ τῆς δόμνης Αἰκατερίνης ὑπόγραφον καὶ ἐνσφράγιστον χρεωστικὴν ὁμολογίαν τοῦ ὅτι εἰσὶν ἐγγυηταὶ καὶ πληρωταὶ τῶν διὰ ἀντίλυτρον τῆς ζωῆς τοῦ πεϊζαδὲ καὶ τοῦ Λογοθέτου χρεωστουμένων ἄσπρων εἰς τὸ μιρὶ 1,500 πουγγείων καὶ ἡ δόμνα Αἰκατερίνη καὶ ἡ μήτηρ τοῦ αὐθέντου Σμαράγδα καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ αὐθέντου Ῥαλλοῦ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ Λογοθέτου Ζαφείρα, τοὺς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τὸν πεϊζαδὲν

καὶ τὸν Λογοθέτην, εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς τῆς λ' τοῦ Αὐγούστου, ἥτις ἦν ἡμέρα Τετάρτη· εἶτα ἐξεβουλλώθησαν καὶ τὰ σπίτια τους ὅλα.

Ὁ Ἰωάσαφ διάκονος, Πολίτης ἀπὸ τὸ Ἐγρίκαπι, διακονεύσας εἰς πολλὰς ἐκκλησίας, καὶ ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Γαβριὴλ διὰ τὸ παρὰ τῷ πατριαρχείῳ συμβὰν γιαγκίνι ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ πλαστὰ καὶ ψευδῆ πατριαρχικὰ γράμματα συντεθέντα παρὰ τοῦ κληρικοῦ Σπανδονῆ, τοῦ καὶ γραμματικοῦ τοῦ πατριάρχου, διὰ νὰ συναθροίσῃ ἐλεημοσύνην διὰ τὰ ἔξοδα τῆς πυρκαϊᾶς ὁποῦ ἔγιναν διὰ νὰ μὴν καῇ τὸ πατριαρχεῖον, ὠνόμασεν ἑαυτὸν ἐκεῖσε, κατὰ τὰ ψευδῆ γράμματα, ἔξαρχον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅπερ γνοὺς ὁ Ἀδριανουπόλεως Καλλίνικος συλλαβὼν ἔπεμψεν εἰς τὸν πατριάρχην Γαβριήλ, καὶ καταδικασθεὶς συνοδικῶς ἐξωρίσθη εἰς τὸ ἁγιώνυμον Ὄρος μοναστηρπένδης εἰς τὴν Λαύραν· ἀλλὰ φυγὼν ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Βλαχίαν· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν τὸν Ἰούλιον ἔδωκε λίβελλον τῷ ἄνακτι κατὰ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου, γράφων κακὰ θανάσιμα, καὶ ὅτι εἶναι τζασίτης τῶν Μοσχόβων· κατὰ τὸ πρῶτον οὖν μαγζάρι ὁποῦ ἔδωκαν οἱ ἀρχιερεῖς πρὸς ἀπάντησιν τῆς διαβολῆς τοῦ Ἰγνατίου ἔδωκαν καὶ τανῦν καὶ ἄλλο, (εἰ καὶ οἱ πλείους ὑπέγραψαν ἀηδιάζοντες· ὁ γὰρ πατριάρχης, ἐπακουμβῶν εἰς τὸν Μαυρογένην σύντεκνόν του Στέφανον, πρό τινος καιροῦ ἤρξατο κατηγορεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς, δυσαρεστουμένους εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας τοῦ Στεφάνου πρὸς τὸν πατριάρχην, πλὴν τοῦ Κυζίκου καὶ Χαλκηδόνος, καὶ ὀνομάζων αὐτοὺς ἀπείρους πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀδοκίμους πάντῃ καὶ ἀνεπιτηδείους εἰς διεξαγωγὴν ὑποθέσεων ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ πολιτικῶν, καὶ λέγων ὅτι δὲν ἔχει ποῖον νὰ συμβουλευθῇ, καὶ οὔτε νὰ τὸν βοηθήσῃ εἰς τὰ βάρη καὶ προσταγὰς τῆς Πόρτας ὁποῦ ἀδιακόπως ἐπιφορτίζεται καὶ προστάζεται· καὶ ταῦτα λέγων ἀπόντων αὐτῶν τοὺς ἤλεγχε καὶ παῤῥησίᾳ παρόντας καταγινώσκων αὐτοὺς ἀναξιότητα, ὄχι ὅλους ἐν ταὐτῷ ἀλλὰ ποτὲ μὲν τὸν ἕνα ποτὲ δὲ τὸν ἄλλον· τοῖς πλείοσι δ' αὐτῶν ἐπετίθει καὶ ἐπικλήσεις, καὶ τὸν μὲν Ἐφέσου τὸν καὶ εὐεργέτην του καθὸ πρωταίτιον τῆς πατριαρχείας του ὠνόμαζεν ἀπόντα σαλιάρην, τὸν δὲ Καισαρείας ἀναίσθητον καὶ τὸν Τορνόβου φλύαρον καὶ τὸν Νικομηδείας ματούφην·) μαρτυροῦντες τὴν ζωὴν καὶ ἀνατροφήν του· ὅθεν ἀπηντήθη ἡ συκοφαντία· καὶ γνοὺς ὁ Ἰωάσαφ ὅτι θέλει παραδοθεῖ τῷ πατριάρχῃ καὶ θέλει δαρεῖ καὶ παιδευθεῖ, ἐτούρκισε καὶ οὕτως ἀπέφυγε τὴν παιδείαν. Ἔξω ἀπὸ τὰ μαγζάρια τὰ πρὸς ἀθώωσιν τοῦ πατριάρχου ἐξωδιάσθησαν εἰς τοὺς κρατοῦντας καὶ ἄσπρα ὑπὲρ τὰ 10 πουγγεῖα.

Χρεωστῶν ὁ Μίσογλους εἰς τὸν ζαρπχανὲν ἔδωκε μίαν ὁμολογίαν τῆς αὐλῆς, ὁποῦ τὸν ἐχρεώστει ὁ Βιδύνης 3,000 γρόσια, τῷ τεφτερδάρῃ, ὅστις ἔστειλε τὴν ὁμολογίαν τῷ πατριάρχῃ προστάττων νὰ γένουν ταχσίλι· ὁ πατριάρχης συμβουλευθεὶς μὲ τὸν Στέφανον, παθητικῶς φερόμενον κατὰ τοῦ Λογοθέτου Σκαρλάτου Μαυροκορδάτου μὲ τὸ νὰ ἔγινε κεφίλης διὰ τοὺς ῥηθέντας μαχπούσηδες, πεϊζαδὲ Κωνσταντῖνον Ὑψηλάντην καὶ γαμβρόν του Ἀλέξανδρον Μάνον, τὸν εἶπε νὰ ἀποκριθῇ τὸ ὅτι καπικεχαγιᾶς τοῦ Βιδύνης εἶναι ὁ ἀδελφός του ὁ ῥηθεὶς Σκαρλάτος, καὶ κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ

καπικεχαγιαλικίου ἐκεῖνος πρέπει νὰ εὕρῃ καὶ νὰ τὰ πληρώσῃ· ἂν τὸν προστάξῃ ὁ πατριάρχης βέβαια θέλει παρακούσει, καὶ ὠφελιμώτερον εἶναι νὰ τὸν προστάξῃ ὁ τεφτερδάρης διὰ νὰ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις. Μεταπεμψάμενος οὖν τὸν Σκαρλάτον ὁ τεφτερδάρης, μὴ δεχθέντα νὰ τὰ πληρώσῃ ἐσήκωσεν εἰς τὸν πὰς-πακὴ-κουλού· εὗρε τὸν τρόπον ἐκεῖνος καὶ ἠλευθερώθη· εἶπον οὖν οἱ πάντες ὅτι προέδωκεν ὁ πατριάρχης τῷ τεφτερδάρῃ τὸν Σκαρλάτον, ἀπὸ παρακίνησιν τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη, μὲ τὸ νὰ ἔγινε κεφίλης διὰ τοὺς ῥηθέντας μαχπούσηδες.

Ὁ πεϊζαδὲς τοῦ αὐθέντου Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα μέλλων νὰ δώσῃ τῷ τεφτερδάρῃ ὁμολογίας ἀρχιερατικὰς τῆς αὐλῆς πουγγείων 160, τὰς ἐπ' ὀνόματι τῆς δόμνης μητρός του, τῆς μάμμης του, τῆς ἀδελφῆς του, τοῦ γαμβροῦ του Λογοθέτου καὶ τὰς ἐπ' ὀνόματί του καὶ τοῦ θανόντος ἀδελφοῦ του διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν 500 πουγγείων, πρῶτον κίστι τῶν εἰς τὴν χρεωστικήν τους ὁμολογίαν 1,500 πουγγείων, ἀπῆλθε μαζὴ μὲ τὸν γαμβρόν του εἰς τὸν πατριάρχην καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ ἐπιμεληθῇ καὶ νὰ φροντίσῃ τὴν πληρωμήν τους ἀπὸ τοὺς καπικεχαγιάδες τῶν ὀφειλετῶν ἀρχιερέων· τοὺς ὑπεσχέθη ὅτι προθύμως καὶ ἐξ ἀποφάσεως θέλει τελειώσει τὴν πληρωμὴν ἀφοῦ ἔλθῃ ἡ προσταγὴ τοῦ τεφτερδάρῃ· ἀλλὰ συμβουλευθεὶς, τὸν εἶπον νὰ ἐπιμηκύνῃ τὴν πληρωμὴν ὅσον ἠμπορεῖ περισσότερον. Δόντες οὖν τῷ τεφτερδάρῃ τὰς ὁμολογίας, τὰς ἔστειλεν εἰς τὸν πατριάρχην προστάζων τὸ ταχσίλι· ὁ δὲ, παραβὰς τὴν πρόθυμον ἐκείνην ὑπόσχεσίν του, ἀπεκρίθη τὸ ὅτι αὗται εἶναι ἀδύνατον νὰ πληρωθοῦν ταχέως, καὶ μόλις νὰ τελειώσῃ ἡ πληρωμὴ τῶν μὲν μετὰ τρεῖς καὶ τέσσαρας ἢ καὶ πέντε μῆνας, τῶν δὲ μετὰ ἓξ καὶ ἑπτά· ἀλλὰ βιασθεὶς ὁ πατριάρχης παρὰ τοῦ τεφτερδάρῃ τὰ μέγιστα, ἐπληρώθησαν εἰς διάστημα σχεδὸν 45 ἡμερῶν.

Ἄρχησαν ὕστερον ὅ τε πεϊζαδὲς καὶ ὁ Λογοθέτης νὰ πωλοῦν εἰς τὸ παλαιὸν σπίτι τὸ κατὰ τὸν Παλατᾶν τὰ ἀσημικά τους, διάφορα καὶ ὑπέρπολλα, γούνας, καβάδια, ἀντεριὰ, πινίσια γυναικεῖά τε καὶ ἀνδρίκια, καὶ τεφαρίκια διάφορα, τουρπούνια, ταπακέρας, ὡρολόγια, χαντζέρια, μαχαίρια τῆς μέσης, δὸς δ' εἰπεῖν καί τινα τζεβαερικά.

Ἐλθούσης εἰς Κωνσταντινούπολιν τῆς εἰδήσεως τῆς τελευτῆς τοῦ Ἀλεξανδρείας τῇ ιβ' τοῦ Σεπτεμβρίου εὐθὺς ὁ πατριάρχης μὲ τὸν Κυζίκου ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὸν πρωτοσύγκελλόν του Παρθένιον, ἄνδρα τῇ ἀληθείᾳ δόκιμον καὶ ἄξιον εὐλαβείας· εἶτα ἐμήνυσε τοῖς ἀρχιερεῦσιν· ἐλθόντας οὖν τοὺς εἶπεν ὅτι τοὺς παρακαλεῖ νὰ γένῃ ὁ πρωτοσύγκελλός του. Ὁ Νικομηδείας τὸν εἶπε νὰ μὴν βιασθῇ εἰς αὐτὸ, μόνον νὰ ἀναβάλῃ τὸν καιρὸν μήπου ἔλθῃ κάμμία προσταγὴ ἀπὸ τὴν Πόρταν καὶ ἐνοχληθῇ διὰ τὴν ἀπάντησιν· ὁ πατριάρχης ἀπεκρίθη ὅτι θέλει νὰ γένῃ, καὶ ὅτι τὸ ὑποκείμενον δεδοκιμασμένον καὶ ἄξιον, καθὼς ἐφάνη καὶ εἰς τὸ πρωτοσυγκελλάτον τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ εἰς τὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας· ὅθεν ἔγιναν αἱ ψῆφοι ὡς σύνηθες, καὶ τῇ ιγ' λειτουργήσας ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πατριαρχεῖον μαζὴ μὲ τὸν Ἄρτης καὶ μὲ τὸν νεοχειροτόνητον Θεσσαλονίκης τὸν ἐχειροτόνησε μητροπολίτην Πηλουσίου, καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν οἱ ἄλλοι ἀρχιερεῖς

ἔκαμαν τὴν μετάθεσιν εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας.

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ εἰς τὴν σύνοδον καὶ πατριαρχεῖον· εἰς δὲ τὴν Πόρταν ἔγινεν ἄλλο κίνημα. Τῇ αὐτῇ γὰρ ιβ′ τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἐνηργήθη μὲ τὸ μέσον τοῦ ζαρπχανὲ-ἐμινὴ καὶ ἔγινε χάττι νὰ γένῃ Ἀλεξανδρείας ὁ Λιβύης, καὶ ἔταξε καὶ δέκα πουγγεῖα· ἦλθε τὸ χάττι εἰς τὴν Πόρταν τὸ βράδυ καὶ ἐδόθη τῷ ρεῒς-ἐφένδῃ, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεσχέθησαν 1,000 φλωρία διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ὑποθέσεως. Ὁ ρεΐσης ἐζήτησε τὸν καπικεχαγιᾶν τοῦ πατριάρχου· δὲν τὸν εὗρε, μὲ τὸ νὰ ἦτον βράδυ· τὸ πουρνόν, ιγ′ Σεπτεμβρίου, ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, χειροτονηθέντος ἤδη τοῦ Ἀλεξανδρείας Παρθενίου, μεταπεμψάμενος τὸν ἔδωκε τὸ χάττι-χουμαγιοῦν, προστάξας νὰ μεταθέσῃ ὁ πατριάρχης εὐθὺς τὸν Λιβύης εἰς πατριάρχην Ἀλεξανδρείας· ὁ καπουχεχαγιᾶς ἀπεκρίθη ὅτι, «ἐτελείωσε σήμερον ἡ χειροτονία ἔωθεν καὶ ἡ μετάθεσις, κατὰ τὸ ἀϊνί μας, εἰς ἄλλο πρόσωπον·» εἶπεν ὁ ρεΐσης ἀγανακτῶν τό, «Τί εἶναι αὐτὰ ὁποῦ κάμνει ὁ πατριάρχης ὁ ἐδικός σου; ὤντας μ ο υ λ α ζ ί μ η ς, (ἤτοι διωρισμένος διάδοχος) ἄλλος διὰ αὐτὸ τὸ πατριαρχεῖον, πῶς κάμνει ἄλλον καὶ δὲν ρωτᾷ τὴν Πόρταν; λοιπὸν κακὰ τὸ ἔκαμε, καὶ ἂς τὸν ἐβγάλῃ, νὰ κάμῃ τὸν μ ο υ λ α ζ ί μ η ν αὐτὸν ὁποῦ προστάττει ὁ βασιλεύς·» ἀπεκρίθη ὁ καπουχεχαγιᾶς τὸ ὅτι κατὰ τὴν πίστιν μας δὲν ἠμπορεῖ νὰ γένῃ ἄλλος ἂν αὐτὸς δὲν ἀποθάνῃ· δὲν τὸν ἐπίστευσε, καὶ λαλήσας τὸν ἐπιτροπικῶς Δραγομάνον τῆς Πόρτας Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην, τὸν ἠρώτησεν εἰ οὕτως ἔχει· κἀκείνου ἐπικυρώσαντος τὸν λόγον εἶπεν ὁ ρεΐσης τῷ καπικεχαγιᾷ τοῦ πατριάρχου, «Νὰ κάμω ἔτζι τὸ τακρίρι;» ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, «οὕτως ἔχει τὸ ἀϊνί μας καὶ ἡ συνήθεια τῆς ἐκκλησίας,» καὶ ἔκαμε τὸ τακρίρι καὶ τὸ ἔστειλε τῷ ἄνακτι. Καταφερόμενοι οὖν κατὰ τοῦ πατριάρχου ἔβαλον καὶ ἔδωκαν ἀρζουχάλι τῷ ἄνακτι ἐκ μέρους τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ, τῇ ιέ τοῦ Σεπτεμβρίου, κατὰ τοῦ πατριάρχου, γράφοντες κατηγορίας οὐκ ὀλίγας καὶ συκοφαντοῦντες καὶ ἀδικοῦντες. Ὁ καϊμακάμης Μουσταφᾶ-πασσᾶς λαβὼν τὸ ἀρζουχάλι δὲν τὸ ἔστειλε τῷ πατριάρχῃ, ὡς ἄλλοτε, καὶ οὔτε εἴδησιν τὸν ἔδωκε, καὶ ἤρξατο ἐξετάζειν τὴν ζωὴν τοῦ πατριάρχου. Ἡ σύνθεσις τοῦ ἀρζουχαλίου οὖσα τεχνικὴ πολλὰ ἔδωκεν ὑποψίαν ὅτι εἶναι σύνθεσις αὐτῶν τῶν ἰδίων υἱῶν τοῦ Κωνσταντίν-ϐοδα, ὄντων ἱκανῶς εἰδημόνων καὶ γεγυμνασμένων καὶ εἰς τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν.

Ἐν τούτοις δὲ ὁ ρεΐσης ὑπεραγανακτῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου διατί δὲν ἐτελείωσεν ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἀλεξανδρείας νὰ λάβῃ καὶ αὐτὸς τὰ χίλια φλωρία, εὑρῆκε Ῥωμαῖον τὸν παροξύνοντα κατὰ τοῦ πατριάρχου. Ὁ γὰρ προρρηθεὶς Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Γεωργίου Χαντζερλῆ, ὁ καὶ Σπαθάρης γενόμενος παρὰ τοῦ Μιχάλ-ϐοδα Σούτζου, εἶχε δανείσει πουγγεῖα 20 τῷ Ἁγιορείτῃ Σιμωνίτῃ τοὔνομα Παρθενίῳ διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ τζιφτιλικίου ὁποῦ ἔκτισεν αὐτὸς εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Σερρῶν· τὰ ἄσπρα ἐκινδύνευσαν νὰ χαθοῦν διὰ τὴν ἀκαταστασίαν τοῦ Σιμωνίτου· ὅθεν αὐτὸς προσκληθεὶς εἰς τὸν πατριάρχην, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῶσι καὶ αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι δανεισταί, ἀφοῦ ὁ πατριάρχης μαζὴ μὲ τὸν Χαλκηδόνος ἔβαλεν εἰς

τάξιν τὸ ἀκατάστατον τζιφτλίκι, ἐδανείσθησαν καὶ τὸν ἐπλήρωσαν τὸν Ἰούνιον τὰ 13 πουγγειά του· τώρα δὲ τὸν Σεπτέμβιον ἐζήτησε καὶ τὰ ἄλλα ἑπτά. Εἶχον μεγάλο σικλέτι ὅ τε πατριάρχης καὶ οἱ ἐνδημοῦντες ἀρχιερεῖς διὰ νὰ δανείζωνται καὶ νὰ πληρώνουν τὰ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἐνδημοῦντας καὶ ἀποδημοῦντας δανεισθέντα δι' ὁμολογιῶν τῆς αὐλῆς 60 πουγγεῖα τοῦ φονευθέντος Δημητρίου Σκαναβῆ καί τινα λειπόμενα ἀπὸ τὰ 160 τῆς αὐθεντικῆς φαμηλίας τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου, ζητούμενα βιαίως παρὰ τοῦ τεφτερδάρη· ὅθεν τὸν εἶπεν ὁ πατριάρχης νὰ εὐχαριστηθῇ τώρα μόνον μὲ 1,000 γρόσια, καὶ τὰ λοιπὰ πέντε θέλει τοῦ τὰ δώσει ἀφοῦ πληρωθοῦν τὰ τοῦ τεφτερδάρη· αὐτὸς δὲ ἐπέμενε ζητῶν καὶ τὰ πέντε, καὶ διὰ τὸ ἀδύνατον μὴ εἰσακουόμενος, ἀπελθὼν εἰς τὸν ρεΐσην, ἔστειλε προσταγὴν ἐκεῖνος τῷ πατριάρχῃ διὰ νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ πέντε· ἀδυνατῶν τοῖς ὅλοις ὁ πατριάρχης διὰ τὴν ἐπιφερομένην βίαν παρὰ τοῦ τεφτερδάρη διὰ τὰ ἄσπρα τοῦ μιρίου ἀνέβαλλε τὸν καιρόν· ἀλλ' ὁ Χαντζερλῆς αὐτός, ἀφοῦ εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καὶ συκοφαντίαν τοῦ αὐθέντου Ὑψηλάντου βοεβόδα ἐκινήθη παρανόμως καὶ ἐζήτησε, παρὰ πᾶσαν συνήθειαν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὴν λογοθετζίαν, ὑποσχεθεὶς τῷ ζαραπχανὲ-ἐμινὴ χίλια φλωρία διὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Λογοθέτου Ἀλεξάνδρου Μάνου, τοῦ καὶ γαμβροῦ τοῦ σκλαβωθέντος Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα, ἐπὶ τῆς εἰς Βλαχίαν αὐθεντείας τοῦ ὁποίου τῆς ἑπταετοῦς ἐνεδύθη λαμπρῶς καὶ μὲ σαμουρόγουνας καθημερινὰς καὶ ἐτιμήθη καὶ μὲ ἀρχοντίαν μεγάλου Καμαράση, καὶ ἐκέρδισε πολλά, καὶ ἄσπρα καὶ τζεβαέρια, εἶπε καὶ τώρα τῷ ρεΐς-ἐφένδῃ τὸ ὅτι, « Ὁ πατριάρχης δὲν σὲ ὑποτάσσεται εἰς τὸ νὰ μὲ πληρώσῃ, διατὶ δὲν σὲ ψηφᾷ, καὶ ζῇ ὡσὰν νὰ εἶναι κράλης, καὶ δὲν ἀκούει οὔτε ἀρχιερεῖς οὔτε ἄρχοντας, καὶ ἀδικεῖ καὶ ζημιοῖ τοὺς πτωχούς· » ὅθεν καὶ ἔγινεν αἴτιος νὰ γράψῃ ὁ ρεΐσης τῷ πατριάρχῃ πουγιουρουλτὶ ὅτι ἂν δὲν παύσῃ τοῦ λοιποῦ οὑτωσὶ ζῶν θέλει παιδευθεῖ τιμωρίᾳ κεφαλικῇ· (ἤθελε μανζιλευθεῖ βεβαιότατα ὁ πατριάρχης ἂν δὲν εἶχεν εἰς χεῖράς του τὴν διὰ τὸ ἀσήμι πληρωμὴν τῶν ἄσπρων τοῦ μιρίου ἐπιστασίαν.) Ἔγινε λοιπὸν συνέλευσις πάντων τῶν ἀρχιερέων καί τινων ἀρχόντων εὐαρίθμων, ἀγκαλὰ καὶ προσεκλήθησαν ὅλοι καὶ δὲν ἦλθον οὔτε οἱ μουρουζῖται οὔτε τις τῶν πολυαρίθμων σουτζιτῶν, καὶ εἷς μόνος ἐφάνη ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ἀλεξάνδρου-βόδα Μαυροκορδάτου·) συνῆλθον δὲ πολυάριθμοι ἀπὸ τοὺς προὔχοντας τῶν ἐσναφίων, καὶ ἐγράφη μαγζάρι εἰς ἀναίρεσιν τῶν κατὰ τοῦ πατριάρχου συκοφαντιῶν· καὶ παρεκάλουν ἐκτενῶς τό, « Ἂν εἰς τὸ ἑξῆς δοθῇ ἀρζουχάλι κατὰ τοῦ πατριάρχου, νὰ κρατηθῇ ὁ διδοὺς καὶ νὰ μᾶς δοθῇ εἴδησις νὰ κριθῶμεν μαζή του· καὶ ἂν ἀποδείξῃ τὰ γραφόμενα νὰ παιδεύωνται καὶ ὁ πατριάρχης καὶ ἡμεῖς ὁποῦ δὲν ἐδώκαμεν τὴν εἴδησιν κατὰ τὸ χρέος μας· εἰ δὲ καὶ φανεῖ ψεύστης νὰ παιδεύεται ἱ π ρ ε τ ὲ ν-λ ι σ α ΐ ρ ἱ. » Ἐγράφη αὐτὸ τὸ μαγζάρι καὶ ὑπεγράφη καὶ ἐβουλλώθη παρὰ τῶν ἀρχιερέων τῇ ζ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ τὸ ἐπῆγαν εἰς τὴν Πόρταν οἱ ἀρχιερεῖς, ὁ Καισαρείας, ὁ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ Ἄρτης, τῇ θ' τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ φανέντες εἰς τὸν κεχαγιάπεην τοὺς ἔστειλεν εἰς τὸν καϊμακάμην, ὅστις ἀναγνοὺς εἶπε τό,

ἐλὲμ οὐζρὲ ὅλμασιν, ὑποδεχθεὶς φιλοφρόνως τοὺς ἀρχιερεῖς· καὶ οὕτως ἔπαυσεν ὁ κίνδυνος καὶ ἡ ὑποψία τῆς πατριαρχικῆς πτώσεως, καὶ ὑπεστηρίχθη καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὁ ἀξίως πατριαρχεύσας Παρθένιος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ὁ Στέφανος ἐπῆρε δέκα πουγγεῖα, καὶ ἐδόθησαν καὶ τῇ γυναικί του χίλια γρόσια· ἐδόθησαν δέ τινα καὶ διὰ τὸν τερσανὲέμινή.

Ὑπέπεσε δὲ τῇ ὀργῇ τοῦ θεοῦ διὰ θαύματος τοῦ ἁγίου Γεωργίου ὁ ῥεϊςἐφένδης· τῇ γὰρ ἑσπέρᾳ τῇ ς' τοῦ Ὀκτωμβρίου προσεπάλαισεν αὐτῷ ἀποπληξία σφοδρά, καὶ ἐν τάχει ἐτελεύτησεν.

Ἐν τούτοις δὲ προσετάγη ὁ πατριάρχης νὰ μαζωχθῇ ἀπὸ τὸ γένος του ἀσήμι ὀκᾶδες 5,000, νὰ τὸ πηγαίνῃ ὁ καθεὶς εἰς τὸ πατριαρχεῖον, καὶ ἀπὸ μαΐστορας τοῦ ταραπχανὲ ἀφοῦ γένῃ κάλι, νὰ πληρώνεται τὸ δράμι πρὸς 10 παρᾶδες, ἢ ὅποιος θέλει ἂς τὸ πηγαίνῃ καὶ εἰς τὸν ζαραπχανέν· μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον προσετάγη καὶ ὁ πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν ζαραπχανὲν ἀσήμι ὀκᾶδες 4,000 καὶ ὁ χαχάμπασης διὰ τοὺς Ἑβραίους ἀσήμι ὀκᾶδες 3,000. Ἔξω ἀπὸ αὐτὰ οἱ χρυσοχοὶ προσετάγησαν, ὅσα ἀσημικὰ καὶ μαλαγματικὰ καὶ ἂν ἔχουν, νὰ τὰ πηγαίνουν εἰς τὸν ζαραπχανὲν, καὶ ἀφοῦ γένουν κάλι, νὰ πληρώνωνται πρὸς 10 παρᾶδες τὸ δράμι, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἔχουν αὐτοὶ ἀσημικὰ δουλευμένα, ὁποῦ διὰ τὴν τέχνην τῆς δουλεύσεώς των ἔλπιζαν νὰ τὰ πωλήσουν τὸ δράμι πρὸς 12 καὶ 15 καὶ 20 παρᾶδες· ὅσον ἀσήμι ὅμως ἤθελαν ὑπάγει οἱ χριστιανοὶ Ῥωμαῖοι εἰς τὸν ζαραπχανὲν θέλει γένει μαχσούπι εἰς τὴν γνωστὴν ποσότητα τοῦ Γένους τῶν 5,000 ὀκάδων, ὡσαύτως καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὰς ποσότητας τὰς διορισθείσας εἰς τὰ γένη των. Προσετάγησαν δὲ νὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τὸν ζαραπχανὲν ἀσήμι πρὸς 13 παρᾶδες τὸ δράμι διὰ νὰ δουλεύουν εἰς τὸ ἑξῆς, διὰ ἐκείνους ὁποῦ ἤθελαν νὰ φκιάσουν κανὲν ἀσημικόν. Οἱ γκιουνδελικτζῆδες, Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἀρμένιοι, εἶναι ὑπὲρ τὰς 4,000, καὶ ἔζουσαν μὲ τὸν ἐφημερινὸν μισθὸν, ὡς καὶ οἱ μαΐστορές των κύριοι τῶν ἐργαστηρίων μὲ τὴν πολλὴν ἐργασίαν τοῦ ἀσημίου· τώρα ὁποῦ ἐνδέχεται νὰ ὀλιγοστεύσῃ ἡ πολλὴ ἐργασία τοῦ ἀσημίου πῶς θέλουν ταλαιπωρηθοῦν καὶ ὑστερηθοῦν τῶν ἀναγκαίων καὶ οἱ κύριοι τῶν ἐργαστηρίων καὶ οἱ γκιουνδελικτζῆδες εἶναι ἀναμφίβολον. Ἐπάρθη καὶ ὅλον τὸ δεδουλευμένον ἀσημικόν τε καὶ μαλαγματικὸν ὁποῦ ἦτον εἰς τὸ πεζεστένι· τὸ μάλαγμα ἀφοῦ γένῃ κάλι θέλουν τὸ πληρώνει τὸ μισκάλι γρόσια 6 καὶ παρᾶδες τριάντα. Ἐπροστάχθησαν καὶ οἱ σιρμαχεσχανελῆδες καὶ οἱ σαρατζχανελῆδες νὰ μὴν δουλεύουν πράγματα οὔτε σιρματένια οὔτε χρυσαφένια, ἄνθρωποι ὁποῦ ἔζουσαν καὶ ἐτρέφοντο μὲ αὐτὸ τὸ κέντημα. Καὶ οὐλιεμᾶδες καὶ ῥετζάληδες καὶ πασσᾶδες οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔστειλαν ἀσημικὰ εἰς τὸν ζαραπχανέν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς πρὸς παρακίνησιν τῶν λοιπῶν ἔστειλε μερικὰ μαγκάλια ἀσημένια εἰς τὸν ζαραπχανέν. Ἔκοψαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἀσήμι νομίσματα δύο γροσιῶν· ἕκαστον τούτων ἔχει ἀσήμι τόσον ὅσον εἶχε τὸ πρῶτον ἐξηντάρι, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ εἰς κάθε ἐξηντάρι 20 παρᾶδες κέρδος.

Γνοῦσα οὖν ἡ Πόρτα τὸ ὅτι σαδίκης ὁ πατριάρχης τὸν διώρισε καὶ πάλιν νὰ κινῇ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἀσημίου καὶ νὰ ἐξετάζῃ διὰ τὴν περιουσίαν καὶ δάνεια τοῦ φονευθέντος Δημητρίου Σκαναβῆ.

Τὸ ἀλλόκοτον, ἀσυνείθιστον, ἐπιζήμιον, δυσκολώτατον καὶ σχεδὸν ἀδύνατον τῆς προσταγῆς συλλογιζόμενοι ἐταράχθησαν ὅ τε πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος ἅπασα· μεγαλωτάτη γὰρ ζημία, ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀσημικὸν ὁποῦ τὸ φκιάσιμόν του ἐκόστισεν εἰς κάθε δράμι ἄλλο 12 καὶ ἄλλο 15 καὶ ἄλλο 20 παρᾶδες· ἔξω ἀπὸ αὐτό, καὶ τὸ νὰ ζητοῦνται παρὰ μὲν τῶν Ῥωμαίων ὀκᾶδες ἀσήμι 5,000 παρὰ δὲ τῶν Ἀρμενίων 4,000, καὶ τοῦτο μεγίστης ἀδικίας ἔμπλεων, ὡσὰν ὁποῦ εἰς τὴν Πόλιν σπίτια καὶ φαμήλιαι Ῥωμαίων μόλις νὰ εἶναι 1,800 μὲ ὅλα τὰ τοῦ Καταστένου, καὶ ἀρμένικα εἶναι ὑπὲρ τὰς 5,000· καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ οἱ Ἀρμένιοι πλουσιώτεροι τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἂν εἶναι τζουρούκικα σπίτια καὶ πτωχὰ εἰς τοὺς Ἀρμενίους 2,000, εἶναι πλούσια αἱ 3,000, ὁποῦ εἰς τοὺς Ῥωμαίους μόλις νὰ εὑρεθοῦν πλούσια σπίτια 800. Εὐθὺς ὁποῦ ἔλαβε τότε κατὰ πρῶτον τὴν προσταγὴν ὁ πατριάρχης εἶχε στείλει ἀποδείξεις εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας τῆς Πόλεως καὶ τοῦ Καταστένου, δηλοποιούσας ὅτι θάνατος ἡ ζημία τοῖς παρακούσουσι καὶ μὴ ὑποταγῆναι τολμήσουσιν. Ἀπεκόμισαν οὖν καὶ πατριάρχαι, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ ἄρχοντες μικροί τε καὶ μεγάλοι, καὶ ἐσνάφια, καὶ ἁπαξαπλῶς ὅλοι, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες πτωχαί, φέροντες καὶ ῥάχτια, καὶ χασᾶδες, καὶ πασλίκια, καὶ ζάρφια, καὶ καχβὲ-ταπάκια, καὶ χουλιάρια, καὶ μαχαιροπήρουνα, καὶ κιασέδες, καὶ σκουτέλια τοῦ γλυκοῦ, καὶ γκιουλαπτάνια, καὶ πουχουρδάνια, καὶ χουλιαράκια τοῦ γλυκοῦ, καὶ ζωνάρια· καὶ μόλις συνεποσώθη ἀσήμι ὀκάδες 800, μαζὴ μὲ ἐκεῖνο ὁποῦ ἔδωσαν καὶ οἱ αὐθένται μανζίληδες καὶ ὁ Βλάχπεης Μαυρογένης· ἔπαιρναν τὴν τιμὴν καὶ ἀπὸ τὸν ζαρπχανὲν ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ ἐκόμιζον ἐκεῖ πρὸς 10 παρᾶδες τὸ δράμι ἀφοῦ ἐγίνετο κ ά λ ι, μὲ μεγάλην τους ζημίαν, καὶ ἀπὸ τὸν πατριάρχην τὴν αὐτὴν τιμήν, ἀφοῦ ἐγίνετο κ ά λ ι, ἐκεῖνοι ὁποῦ τὰ ἐκόμιζον εἰς τὸ πατριαρχεῖον. Ὁ πατριάρχης εὐθὺς λαβὼν τὴν προσταγὴν ἠθέλησε νὰ κάμῃ τὴν καταγραφὴν τῆς καταστάσεως τῶν Ῥωμαίων καὶ Ἀρμενίων καὶ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἔλεος τῆς βασιλείας διὰ νὰ δώσουν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὅσον δίδουν καὶ οἱ Ἀρμένιοι· ἀλλὰ συμβουλευθεὶς μὲ τὸν Στέφανον Μαυρογένην, τὸν ἐμπόδισεν· εἶχε καὶ ὁ πατριάρχης τὰς μερίμνας του τότε διὰ τὸν κατ' αὐτοῦ δοθέντα λίβελλον, καὶ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὸ κάμῃ φοβούμενος μήπου προσκρούσῃ.

Ὁ βεζίρης Ἰσοὺφ-πασσᾶς εἶχε κάμει τὸ ἰτλάκι τῶν ἐξορίστων Κωνσταντίνου Ῥάλλη καὶ Σκαρλάτου Μάνου ἀφ' ἑαυτοῦ του, καὶ τὸ ἐκράτει διὰ νὰ πάρῃ ἄσπρα· ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Πόλιν ὁ εἰς τὸ ὀρδὶ ῥέϊσουλ-κιτὰπ Ῥασὶδ-ἐφένδης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ῥέϊση Μεχμὲτ-Ναϊφὴ-ἐφένδη, καὶ μανζιλευθέντος ἤδη τοῦ βεζίρη, ὁ Ῥασὶτ-ἐφένδης, γενόμενος ἐδῶ ῥεκιάπι-χουμαγιοὺν ῥέϊσουλ-κιτὰπ, ἔδωσε τὰ φιρμάνιά τους, καὶ ἦλθον οἱ ἄνθρωποι, ὁ μὲν ἀπὸ Καλλιουπόλεως, ὁ δὲ ἀπὸ Ῥαιδεστοῦ, εἰς τὰ σπίτια τους.

Κατιδὼν ὁ πατριάρχης ὅτι δὲν εὐχαριστεῖτο ἡ Πόρτα εἰς τὴν ἀθροισθεῖσαν ποσότητα τῶν 800 ὀκάδων εἰς διάστημα τοσούτων ἡμερῶν, καὶ ἤρ-

χοντο ἀδιακόπως προσταγαὶ τῷ πατριάρχῃ ἐλέγχουσαι τὴν ἀμέλειάν του διὰ τὴν τελείωσιν τῆς προσταγῆς, ὑποθέτωντας τὸ ἀδύνατον τῆς τελειώσεως παρεκάλεσε τὸν Σκαρλάτον Χῖον, πραγματευτὴν δουλεύοντα τὸν ῥεκιάπι-ῥεϊσὴ Ῥασὶδ-ἐφένδη νὰ εἰπῇ τῷ ἐφένδῃ τὰ δέοντα περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως· ὁ Χῖος εὑρὼν καιρὸν καὶ ὁμιλήσας ὡς εἰκὸς ἤκουσε τό, «Ἄφευκτος ἡ προσταγή, καὶ ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ τελειώσῃ· ἀλλ' ἐπειδή, ὡς λέγεις, πολλὰ περισσότεροι καὶ πλουσιώτεροι τῶν Ῥωμαίων οἱ Ἀρμένιοι, ἠμπορεῖτε νὰ ζητήσετε ἀπὸ τὸ ἔλεος τῆς βασιλείας νὰ σᾶς γένῃ τ ε ν ζ ί λ ι ὅ τι εἶναι ὁρισμός της, καὶ ζητήσατε διὰ τενζίλι καὶ 1,000 ὀκᾶδες.» Ἦλθεν ὁ Σκαρλάτος μετὰ παρέλευσιν ἱκανῶν ἡμερῶν καὶ διηγήθη ταῦτα τῷ πατριάρχῃ, ὅστις, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ζητήσας περὶ τοῦ ποιητέου τὴν γνώμην, ἀπόφασιν καὶ συμβουλὴν τοῦ Στεφάνου Μαυρογένη, ἐκεῖνος ἠξεύρωντας ὅτι τὸ κίνημα αὐτὸ ἔγινεν ἀπὸ συμβουλῆς τοῦ θείου του Βλάχπεη Μαυρογένη ἐμπόδισε τὸν πατριάρχην ἀπὸ τοῦ νὰ ζητήσῃ τὸ μερχαμέτι τῆς Πόρτας, φοβερίζωντάς τον πῶς μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέλει προσκρούσει χωρὶς κἀνὲν ὄφελος. Ἠκολούθει λοιπὸν ἡ βία κατὰ τοῦ πατριάρχου διὰ τὴν τελείωσιν τῆς ποσότητος, καὶ μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἰς τοῦ ῥεῒς-ἐφένδη τὸν ὀνδᾶν γενομένου λόγου διὰ τὸ ἀδύνατον τῆς τελειώσεως, κακῇ τύχῃ λαχὼν παρὼν ὁ προῤῥηθεὶς Κωνσταντῖνος υἱὸς τοῦ Γεωργίου Χαντζερλῆ ἐβεβαίωσεν ὅτι εἰς τὸ γκιαβγκίρι τοῦ μετοχίου τοῦ Ἁγίου Τάφου εἶναι σενδούκια τοῦ Γένους φυλαττόμενα ἐκεῖσε διὰ τὸν φόβον τῆς πυρκαϊᾶς, εἰς τὰ ὁποῖα ἔξω ἀπὸ τὰς ἐνδυμασίας εἶναι καὶ ἀσημικὰ ὑπὲρ τὰς 2,000 ὀκᾶδες. Ὁ ῥεῒς-ἐφένδης ταῦτα ἀκούσας, καὶ βεβαιωθεὶς ἄλλως παρὰ τοῦ Χίου Σκαρλάτου τὴν ὀλίγην ποσότητα τῶν ἀσημικῶν εἰς τὰ σπίτια τὰ ῥωμαΐϊκα, τὸν ὕβρισε λέγωντάς τον πῶς ψεύδεται καὶ συκοφαντεῖ τὸ μιλέτι του· ὁ δὲ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἄνθιμος ταῦτα βεβαιωθεὶς ἔστειλεν ὅλα τὰ σενδούκια τῶν Χριστιανῶν τοῖς οἰκοδεσπόταις, ἀφεὶς τὸ γκιαβγκίρι πάντῃ κενόν. Ὁ ταῦτα εἰπὼν Χαντζερλῆς ἀνεθεματίσθη μὲν παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἀλλ' ὁ λόγος του διαδοθεὶς εἰς τοὺς προὔχοντας τῶν Ὀθωμανῶν ἔκαμε κακὰ ἀποτελέσματα· βεβαιωθεῖσα ἡ Πόρτα τὸ ἀδύνατον τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἀσημίου ἀπὸ τὰ σπίτια ἠρώτησε τὸν μουφτὴν ἂν πρέπῃ νὰ παρθοῦν τὰ ἀσημικὰ τῶν ἐκκλησιῶν· ὁ δὲ ἀπεκρίθη ὅτι, «Εἶναι β α κ ί φ ι, καὶ εἰς τὸ β α κ ί φ ι χεὶρ δὲν ἐξαπλοῦται· ἂν θελήσουν νὰ τὸ δώσουν μόνοι ἀφ' ἑαυτοῦ των ἄλλος λόγος·» ἀλλ' ἀκούσαντες τὰ ἐν τῷ γκιαβγκίρι τοῦ μετοχίου ἀσημικά, ἐμηνύθη ὁ πατριάρχης θανάσιμον μήνυμα, διατί παίζει δηλαδὴ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ ἐπιμηκύνει τοσοῦτον καιρόν, καὶ δὲν παίρνει τὸ ἀσήμι ἀπὸ ἐκεῖ ὅπου εἶναι, εἰς γκιαβγκίρια ἐκκλησιαστικά· ὅθεν ἐστάλησαν εἰς τὸν ζαρπχανὲν ὅλα τὰ ἀσημικὰ ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ τῶν ἐν τῇ Πόλει καὶ τῶν ἐν τῷ Καταστένῳ, καὶ μόλις ἔγιναν μὲ τὰ πρῶτα ὀκᾶδες 1,600.

Τῇ κγ' τοῦ Ὀκτωβρίου ἐδόθη τῷ Οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ ἡ παραίτησις τοῦ Ἱεροσολύμων Προκοπίου εἰς τὸν Καισαρείας τῆς Φιλίππου Ἄνθιμον, καὶ ἐπάρθη παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δι' ἐμοῦ τὸ ἄρζι διὰ νὰ γένῃ τὸ περάτι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπ' ὀ-

νόματι τοῦ Καισαρείας τῆς Φιλίππου Ἀνθίμου, καὶ τῇ κδ' ἔγινεν ἡ μετάθεσις, καὶ τῇ νυκτὶ τῆς κζ' Ὀκτωβρίου ἐμακαρίσθη ὁ Κὺρ Προκόπιος, ὥρᾳ τῆς νυκτὸς παρὰ κάρτο ε'. Ὁ δὲ Ἄνθιμος ἐγεννήθη εἰς τὴν Νινευΐ, υἱὸς αἱρετικοῦ Νεστοριανοῦ τοὔνομα Σερκίζη, προὔχοντος τῆς πόλεως καὶ ὀφφικιαλίου ἀρχιτραπεζίτου τοῦ Παγδὰτ βαλισή· ὅςις κινδυνεύων δημευθῆναι παρὰ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας φυγὼν ἦλθε σὺν τῷ νεανίσκῳ υἱῷ εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅπου ὀρθοδοξήσας ἐγένετο μοναχὸς καὶ μετωνομάσθη Σωφρόνιος, καὶ ἀφιέρωσε τῷ θεῷ καὶ τὸν μικρὸν τὴν ἡλικίαν υἱὸν ἀποκαταστήσας Ἁγιοταφίτην, παιδευθέντα ἑλληνικά, ἀραβικά τε καὶ τουρκικά, ἀλλὰ λίαν ἐντελῶς καὶ οὐκ ἄκρῳ δακτύλῳ. Σκυθουπόλεως ὢν συνέθετο πολλὰ ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν τοῖς κατ' αὐτὴν πατριαρχικοῖς οἰκήμασι τοῦ Ἁγίου Τάφου, φιλοσοφικά τε καὶ θεολογικὰ εἰς ἑλληνικήν τε καὶ ἀραβικὴν διάλεκτον, τὴν Πεντάβιβλον δηλαδὴ ἑλληνιστὶ καὶ ἀραβιστί, ἧς τὸ α') περὶ θεολογίας, τὸ β') περὶ κοσμολογίας, τὸ γ') περὶ τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας, ἐν ᾧ καὶ κατὰ πασῶν τῶν αἱρέσεων, τὸ δ') περὶ προνοίας καὶ προορισμοῦ, τὸ ε') καὶ τελευταῖον περὶ τῶν ἑπτὰ Μυστηρίων τῆς ἐκκλησίας· συνέθετο καὶ ἐξήγησιν τῆς Ἀποκαλύψεως ἀραβιστί, καὶ ἐξήγησιν τῆς πρὸς Ῥωμαίους καὶ τῶν δύο πρὸς Κορινθίους τοῦ Παύλου, καὶ ἐξήγησιν τοῦ Ψαλτῆρος ἀραβιστί· ἀνὴρ καὶ ῥητορικῇ λιγύς, καὶ ἱστορίας ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ ἐθνικῆς εἰδήμων καὶ φιλόσοφος καὶ θεολόγος.

Παρητήθη ὁ καϊμακάμης, καὶ ἔγινεν ὁ κεχαγιάπεης * * *, κεχαγιάπεης δὲ ἔγινεν ὁ εἰς τὸ ὀρδὶ ὢν μεχτουπτζῆς τοῦ βεζίρη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ πάλιν ἦλθον καὶ παρ' αὐτῶν μεγάλαι καὶ πολλαὶ προσταγαὶ εἰς τὸν πατριάρχην διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ τελείαν ἀποτελείωσιν τῆς προρρηθείσης ποσότητος τοῦ ἀργυρίου. Ἀνεγνώσθησαν οὖν ἐκ δευτέρου εἰς τὰς ἐκκλησίας ἀφορισμοὶ διὰ τὸ ἀσήμι· ἀλλ' οἱ πλείους, ἢ σχεδὸν ὅλοι, δὲν ἔχουν τί νὰ δώσουν.

Αἰχμαλωτισθέντος τοῦ Μανόλ-βοδα εἰς τὸ Γαλάτζι ἔγραψεν ὁ Μαυρογένης τῷ πατριάρχῃ Προκοπίῳ νὰ καθαιρέσῃ τὸν Μολδοβλαχίας ὡς ὑποταγέντα τοῖς Ῥούσσοις, καὶ νὰ δώσῃ ἔκδοσιν διὰ νὰ χειροτονηθῇ μητροπολίτης Μολδοβλαχίας ἄλλος πιστὸς τῇ βασιλείᾳ, τὸν ὁποῖον αὐτὸς θέλει εὕρει· καὶ ἐκήρυττε καὶ διὰ γραμμάτων καὶ διὰ ζώσης φωνῆς καὶ τὸν Μανόλβοδαν χαΐνην τῆς βασιλείας, μὲ ὅλον ὁποῦ ᾐχμαλωτίσθη ἄκων· ἀλλ' ὁ βεζίρης ἐδέχθη καὶ αὐτὴν τὴν συκοφαντίαν, μὲ τὸ νὰ δέχεται καὶ νὰ ἐνεργῇ τὰ ὅσα τὸν γράφει ὁ Μαυρογένης μὲ ὅλον ὁποῦ ἠξεύρει βεβαιότατα πῶς τὰ πλείω εἶναι ψεύδη, σκάνδαλα καὶ συκοφαντίαι. Λαβὼν οὖν τὴν πατριαρχικὴν ἔκδοσιν ὁ Μαυρογένης παρεκίνησε τὸν Ῥιμνίκου καὶ τὸν νεοχειροτόνητον Πουζαίου νὰ δεχθῶσι τὴν μητρόπολιν τῆς Μολδαβίας· καὶ λαβὼν παρὰ μὲν τοῦ Ῥιμνίκου πουγγεῖα 30, παρὰ δὲ τοῦ Πουζαίου πουγγεῖα 20, μὴ θελησάντων δεχθῆναι τὴν τοιαύτην ἐπίβασιν, μόλις ἀφῆκεν αὐτοὺς ἐλευθέρους.

Ὁ Ἀγαθουπόλεως Μακάριος, συκοφαντηθεὶς παρὰ τοῦ Δέρκων Ἀνανίου προτροπῇ καὶ παρακινήσει τοῦ ἐλαιοπώλου ποτὲ εἰς τὰς ἀγυιὰς τῆς Πόλεως τῆς λαδάδικης κούφκας τοὔνομα Στάθη, ἀδελφοῦ τοῦ Δέρκων, συμφωνοῦντος

τῷ Δέρκων καὶ τοῦ Τορνόβου· μεταπεμφθεὶς εἰς τὴν Πόλιν ἀπελογήθη διὰ τὴν ἀθωότητά του· ἀλλ' ὁ Δέρκων, φιλοχρηματίᾳ φερόμενος καὶ θέλωντας νὰ κάμῃ Ἀγαθουπόλεως τὸν ἄνθρωπόν του, ἐπέμενε ψευδολογῶν καὶ συκοφαντῶν, μάλιστα μὲ τὸ μέσον τοῦ ἐν τῇ Ἀγαθουπόλει Οἰκονόμου καὶ τοῦ ἐκεῖσε ζαπίτη τούρκου. Ἀλλ' ἀπεδείχθη ἐπὶ συνόδου ἡ ἀλήθεια, βοηθηθεὶς ἐμμαρτύρως παρὰ τοῦ Κυζίκου Γερασίμου· καὶ ἐπειδὴ αἱ ἀποδείξεις τῆς ἀληθείας ἦσαν αἱ πλείους καὶ μὲ ἔγγραφα καὶ μὲ μαρτυρίας προεστώτων τε καὶ ζαπίτηδων τῆς ἐπαρχίας καὶ μὲ ἰλάμια τῆς κρίσεως τοῦ ἐκεῖσε κριτηρίου, ἐζημιώθη ὁ πτωχὸς αὐτὸς ἀρχιερεὺς μὲ τὰ ἔξοδα τῆς ὁδοιπορείας του ὑπὲρ τὰ πέντε πουγγεῖα. Ἀποδειχθεῖσα δὲ ἡ ἀλήθεια, κατεκρίθη διὰ τὸ σκανδαλοποιὸν ὁ Δέρκων Ἀνανίας παρὰ τῶν φιλαλήθων καὶ μὴ λαλούντων πρὸς χάριν.

Πολίτης τις τῆς κωμοπόλεως Χηλῆς εἶπε τοῖς προεστῶσι νὰ τὸν δώσουν 500 γρόσια, τὰ ὁποῖα ἐζήτει ὡς πτωχός, διὰ νὰ μὴ τοὺς ζημιώσῃ μέ τινα συκοφαντίαν· πτωχοὶ οὖν καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον τὸν τρόπον νὰ τοῦ τὰ δώσουν, διὰ τὰς ζημίας ὁποῦ ἔπαθον καὶ πάσχουν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου· ἀπελθὼν οὖν ὁ κακότροπος αὐτὸς πρὸς τὸν καδῆν τῆς Χηλῆς ἀνήγγειλεν αὐτῷ τὸ ὅτι ναυαγήσαντά ποτε Μόσχοβόν τινα τὸν ἐπεριποιήθησαν οἱ ἐγχώριοι τῆς Χηλῆς, καὶ ἔχουν τὸ λείψανόν του μὲ μεγάλην τιμὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· (ἐννοοῦσε δὲ ὁ ἀθεόφοβος αὐτὸς τὸ λείψανον τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου·) ὁ καδῆς ταῦτα ἀκούσας, μεταπεμψάμενος τοὺς προκρίτους τῆς Χηλῆς ἤλεγξεν ὡς μοσχοβολάτρας καὶ κακόφρονας τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας· ἀπέδειξαν αὐτοὶ ὅτι ἁγίου τὸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λείψανον· ἀλλ' αὐτὸς καίτοι γνοὺς τὴν συκοφαντίαν, σκοπούμενος, ὡς φιλοχρήματος, τὸ χρηματολογῆσαι, ἐλθὼν εἰς τὴν Πόλιν ἀνήγγειλε ταῦτα τῷ καϊμακάμῃ· δεχθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς τὴν συκοφαντίαν μετεπέμψατο τοὺς προύχοντας τῆς Χηλῆς ἄνδρας τριάκοντα, καὶ καταδικάσας ἀνεξετάστως ὡς μοσχοβολάτρας καὶ χατνηδες παρέδωκε τῇ εἱρκτῇ τοῦ μουγζούραγα ζητῶν παρ' αὐτῶν πουγγεῖα 30. Θαύματι οὖν τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου κατεκάη ὅλον τὸ Πασσᾶ-καπισὶ τῇ 11 ὥρᾳ τῆς νυκτὸς τῆς ιβ' τοῦ Δεκεμβρίου, συντρέξαντος εἰς τὴν παιδείαν αὐτὴν καὶ τοῦ θαυματουργοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος. Κατακαείσης οὖν καὶ τῆς εἱρκτῆς τοῦ μουγζούραγα φυγόντες ἅπαντες οἱ φυλακωμένοι ἠλευθερώθησαν, καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ οἱ συκοφαντηθέντες 30 Χηλῖται. Κατῴκησε δὲ ὁ καϊμακάμης εἰς τὸ χαρέμι τοῦ Πασσᾶ-καπισὶ ὁποῦ δὲν ἐκάη, καὶ οἱ Χηλῖται ἐπλήρωσαν ἀντὶ τῶν 30 πουγγείων μόνον 800 γρόσια.

—

Ἔτει σωτηρίῳ 1789, τοῦ Χιτζρὲ 1203.

Γενομένης σφοδρᾶς προσταγῆς διὰ τὸ τεκμίλι τοῦ ἀσημίου καὶ ἀπειλῶν ἂν δὲν τελειώσῃ, ἔγινε συνέλευσις μεγάλη ἀρχιερέων τε καὶ λαϊκῶν, καὶ ἀπεφασίσθη τὸ νὰ δώσουν οἱ ἄρχοντες ὀκᾶδες 500 καὶ οἱ ἀρχιερεῖς 250. Ὁ Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου βοεβόδας ὁ Μαυροκορδάτος ἔδωκεν εἰς τὸν

ζαρπχανὲν ἀπελθὼν μόνος του δέκα ὀκάδων ἀσημικά. Αἱ 250 ὀκᾶδες δὲν ἐδόθησαν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς· χαριζόμενος γὰρ ὁ πατριάρχης τῷ Τορνόβου συνεχώρησεν αὐτῷ τὸ ἀνάλογόν του ἀπὸ τὰς 250 καὶ τὸ ἐπεφόρτισε τῷ Ἱεροσολύμων, ὀκᾶδες 50, μὲ ὅλον ὁποῦ ἡ Μακαριότης του εἶχε δώσει πρότερον ὅλα τὰ ἀσημικὰ τοῦ μετοχίου του. Διωρίσθησαν δὲ καὶ οἱ γουναρᾶδες νὰ δώσουν ὀκᾶδες 300, καὶ οἱ σαράφηδες 250, καὶ οἱ τζοχατζῆδες καὶ χαταϊτζῆδες ὀκᾶδες 125, καὶ οἱ κερεστετζῆδες ὀκᾶδες 60, καὶ οἱ γιαλᾶδες ὀκᾶδες 40, καὶ οἱ λαδᾶδες, 9 τὸν ἀριθμὸν Μιτυληναῖοι, χωρὶς σπίτια εἰς τὴν Πόλιν καὶ γυναῖκας, καθήμενοι εἰς τὰ χάνια, ὀκᾶδες 50, καὶ ἐν συντόμῳ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐσνάφια, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ξένων, ψωμάδων, καὶ δουλγκέρηδων, καὶ δουβαρτζήδων, καὶ γκεριζτζήδων, ἐπεφορτίσθησαν νὰ δώσουν τὸ πάντῃ ἀμήχανον αὐτοῖς· ὅθεν ἐπήγαιναν οἱ πτωχοὶ ἐσναφλῆδες εἰς τὸ πατριαρχεῖον γογγύζοντες καὶ προσκλαιόμενοι ὡς ἀδυνατοῦντες διὰ τὴν πληρωμήν, καὶ σχεδὸν πάντες κατελάλουν τοῦ διορίζοντος πατριάρχου Προκοπίου, λέγοντες τό, «Δόσε ἡ Παναγιότης σου ὁποῦ ἔχεις κέρδος·» καὶ δὲν ἔλειψαν τὰ παράπονα καὶ αἱ συγχήσεις δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας· ὅθεν ὁ πατριάρχης σκοπούμενος τὸ νὰ εἶναι καλὰ μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς διὰ νὰ μὴν ἔχουν αἰτίαν παραπονέματος κατ' αὐτοῦ, ἐπλήρωσε τὰς 50 ὀκάδας τὰς ἀρχιερατικάς, καὶ ἔδωσαν ὅλοι ὀκᾶδες μόνον 150· ἡ ποσότης αὐτὴ ὅμως τῶν εἰς τοὺς Χριστιανοὺς διορισθέντων ἀσημικῶν ἐπληρώθη εἰς διάστημα πολλῶν μηνῶν μὲ ἄσπρα νάκτι καὶ οὐχὶ μὲ δόσιν ἀσημίου, ἀποροῦντες μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχον οἱ περισσότεροι ἀσήμι νὰ δώσουν. Ἀπὸ τὴν ἀσυνείθιστον, πάντῃ ἀλλόκοτον, ἀνοίκειον καὶ παρὰ πᾶσαν ἀξίαν καὶ δίκαιον ἡγεμονείαν τῆς Βλαχίας τοῦ Μαυρογένη ἐκινήθη αὐτὸ τὸ ἐπιζήμιον καὶ ταραχῶδες ζήτημα τοῦ ἀργυρίου· ἀφοῦ ἀφάνισεν αὐτὴ ἡ αὐθεντεία ὅλα τὰ συστήματα, βαθμοὺς καὶ τάξεις τῶν 17 καδιλικίων τῆς Βλαχίας, ἀνέτρεψεν, ἐσύγχησε, κατετάραξε καὶ ἐζημίωσε καὶ ὅλα τὰ συστήματα τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἑλληνικοῦ ῥωμαϊκοῦ ἀρχαιοτάτου γένους.

Ἠγανάκτει καὶ ἔψεγεν εἰς ἄκρον ὁ πατριάρχης Προκόπιος διὰ τὰ πολυδάπανα φορέματα τῶν διακόνων τε καὶ οἰκιακῶν τῶν ἀρχιερέων, καὶ μὲ κάθε δίκαιον· ἔβλεπε γὰρ ζωνάρια σάλια, κασμηριὰ καὶ τζάρια, τζουπέδες καὶ πινίσια ἔγκιουρ-σαλισὶ, καβάδια γκερμεσούτια, καβαδάντερα ἰσταμπὸλσαλισὶ, γούναις ἀκριβαῖς καὶ χονδραῖς, πλὴν τῆς κακουμόγουνας, καὶ εἰς μερικοὺς καὶ σχεδὸν καὶ κακουμόγουναις, ἀντὶ πογασίων καὶ μάγνισαλατζαλερὶ, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀληθινὰ καθήκοντα φορέματα τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου· δὲν ἐτόλμα νὰ κινηθῇ διὰ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ, ἀποφεύγωντας ἀγανάκτησίν τινα κατ' αὐτοῦ τῶν ἀρχιερέων· μ' ὅλοντοῦτο ἅπαξ ἢ δὶς ἀνέφερε περὶ τοιούτου ἀτόπου πολιτικώτερον, οὐκ ἐλέγχων τοὺς ἐπιτρέποντας ἀλλ' ἐν παρόδῳ διηγούμενος ὑπόθεσιν οἱονεί τινα ξένην· ἀλλ' οὐδεὶς ἐγένετο προσέχων, καὶ τὸ κακὸν ἠκολούθει.

Προσετάγη καὶ ἐφέτος ὁ πατριάρχης νὰ εὕρῃ 1,800 γκεμιτζῆδες χριστιανοὺς διὰ δούλευσιν τοῦ τουρκικοῦ στόλου· πληρώνει αὐτός, ὡς προείρηται, 15 γρόσια τὸν ἄνθρωπον. Διώρισε λοιπὸν ὁ πατριάρχης νὰ παρθοῦν

οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ μαζωχθοῦν ἀπὸ τοὺς καζᾶδες, διορίσας καὶ ἐφημερίους διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ ἔργου, οὓς ἐσυντρόφευσαν καὶ τζαουσᾶδες τοῦ καπετὰν-πασσᾶ. Ἕκαστος αὐτῶν ὁποῦ εἶναι νὰ γένῃ γκεμιτζὴς παίρνει 110 ἢ 130 γρόσια, λογαριαζόμενα μαζὴ καὶ τὰ 15 ὁποῦ δίδει ὁ καπετὰν-πασσᾶς διὰ τρεῖς μῆνας· τὰ δὲ λειπόμενα μέχρι τῶν 130 καὶ καθεξῆς πληρώνονται ὅλα ἀπὸ τὰς κώμας καὶ πολιτείας ὁποῦ δίδουν αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ Νεοχώρι αὐτὸ, κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ πατριάρχου καὶ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, ἔδωκεν ἀνθρώπους 25· τοὺς ἐστοίχησαν ἀπὸ 120 γρόσια τὸν ἄνθρωπον, τὰ ὁποῖα ἐῤῥίχθησαν εἰς τὴν χώραν νὰ τὰ πληρώσουν οἱ κατοικηταί. Πασίγνωστον οὖν πόση ζημία γίνεται εἰς ὅλους τοὺς Χρίστιανοὺς μὲ αὐτὰ τὰ ζητήματα τοῦ καπετὰν-πασσᾶ, παρανομοῦντος καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Κουράνι του, ὁποῦ διορίζει εἰς τὸν ῥαγιᾶν Χριστιανὸν μόνον καὶ μόνον 10 δράμια ἀσῆμι τὸν χρόνον, τὸ ὁποῖον οἱ Ὀθωμανοὶ μὲ κατάχρησιν καὶ χ α ρ ά τ ζ ι τὸ ὠνόμασαν, καὶ τριπλῇ τὸ διαίρεσαν. Περιερχόμενοι οὖν, ὅ τε ἐφημέριος διὰ τοὺς γκεμιτζῆδες εἴς τινας πόλεις, ὁ ἐκεῖ ζαπίτης παραβὰς τὸ φερμάνι δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τινὰ, λέγων ὅτι τοὺς θέλει διὰ ἄλλας ἐκδουλεύσεις καὶ προσταγὰς βασιλικὰς, ὡς εἶχε καὶ ἡ ἀλήθεια. Οἱ ἁπανταχοῦ κατοικηταὶ λοιπὸν τῶν κωμῶν ἐθρήνουν διὰ τοὺς ναύτας αὐτοὺς, καθὼς ἐθρήνουν καὶ οἱ πτωχοὶ κατοικηταὶ αὐτοῦ τοῦ Νεοχωρίου καὶ διὰ τοὺς 25 ὁποῦ τοὺς διωρίσθησαν, καὶ διὰ τοὺς ἓξ ὁποῦ διωρίσθησαν εἰς τὴν Στένην, ἐπειδὴ καὶ μὴν ὤντας τρόπος νὰ πηγαίνῃ τινὰς νὰ δουλεύῃ ἓξ μῆνας μὲ 15 γρόσια καὶ μὲ ὀλίγην φακῆν, ῥύζι καὶ παξιμάδι δύο τάκκους τὴν ἡμέραν, τοὺς ἐπαζάρευαν, καθὼς καὶ ἀλλοῦ, μὲ 110 καὶ 115 γρόσια διὰ τοὺς ἓξ μῆνας, τὰ ὁποῖα ἦτον ἀνάγκη νὰ τὰ πληρώσουν οἱ ἐγχώριοι μὲ μεγάλην τους ζημίαν, ἐπειδὴ καὶ ἔδιδον καὶ ἄλλα δοσίματα διὰ τὸν πόλεμον. Ἀπῆλθον οὖν οἱ ἐγχώριοι καὶ προσεκλαύθησαν τῷ καπετὰν-πασσᾷ λέγοντες πῶς ἀπὸ τὸν ἄλλον πόλεμον ἀκόμη χρεωστεῖ τὸ χωρίον πουγγεῖα 28, τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν τοὺς ἐπλήρωσαν ὡς ἀδυνατοῦντες, καὶ εἶναι καὶ τὸ διάφορόν τους ἀπλήρωτον· καὶ πέρισυ τὰ ὅσα ἐδανείσθησαν διὰ νὰ πληρώσουν τοὺς 20 γκεμιτζῆδες ὁποῦ ἔδωσαν δὲν ἠμπόρεσαν ἀκόμη νὰ τὰ πληρώσουν, καὶ ἐφέτος τινὰς δὲν πιστεύεται νὰ τοὺς δανείσῃ ὡς κακοπληρωτάς· καὶ τὸν παρεκάλουν νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμιτζήδων· τοὺς ἀπεκρίθη τὸ, « Ἐγὼ δὲν διορίζω τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμιτζήδων ὁποῦ πρέπει νὰ δώσῃ καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὰ ἔξω μέρη Ἀνατολῆς τε καὶ Ῥούμελης κάθε κώμη· τὸν διορίζει ὁ πατριάρχης ὡς προεστὼς τοῦ γένους σας καὶ εἰδήμων τῆς καταστάσεως τῶν πόλεων, κωμοπόλεων καὶ κωμῶν, καὶ κατὰ τὸν διορισμὸν τοῦ πατριάρχου δίνω καὶ ἐγὼ ἀκόμη διὰ κάθε μέρος καὶ φερμάνι καὶ μουπασίρην· ἀπέλθετε οὖν εἰς τὸν πατριάρχην σας καὶ εἰπῆτε τὸ χάλι σας. » τὸν ἀπεκρίθησαν, « Κάμε ἔλεος καὶ ὀλιγόστευσε ἀπὸ τοὺς 1,800 δέκα ἢ κἂν πέντε, καὶ μήνυσέ το τὸν πατριάρχην, καὶ τότε πλέον δὲν μᾶς τοὺς ζητεῖ. » τοὺς ἀπεκρίθη, « Πηγαίνετε ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖνος τὰ διορθώνει ». (Ἀμὴ, ὦ κάκιστε! νὰ τὸν εἰπῇ τινας, πῶς νὰ διορθώσῃ, ὁποῦ ὅλοι οἱ τόποι εἶναι φορτωμένοι, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ξεφορτώσῃ κανὲν μέρος

διὰ νὰ φορτώσῃ ἄλλο;) Ἀπελθόντες οὖν τὸν εἶπον δεινοπαθῶς τὸ ὅτι χρεωστοῦν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου 15 πουγγεῖα, καὶ 5 εἰς τὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, καὶ 8 εἰς τὴν τῆς Παναγίας, καὶ ἀπὸ τὰ πέρισυ δανεισθέντα παρ' ἄλλων, μάλιστα Τούρκων, δὲν ἐπλήρωσαν οὔτε κεφάλαιον οὔτε διάφορον, καὶ ὡσαύτως εἶναι ἀπλήρωτα καὶ τὰ διάφορα τῶν τριῶν ἐκκλησιῶν, καὶ παρεκάλουν θερμῶς νὰ ὀλιγοστεύσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γκεμιτζήδων· δὲν εὑρέθη τρόπος νὰ τοὺς ἐλαφρώσῃ, μὲ ὅλον ὁποῦ τὸ ἤθελεν ἐπιπόνως, ἐπειδὴ καὶ ὅλαι αἱ κῶμαι Ἀνατολῆς τε καὶ Ῥούμελης ἦσαν ἐπιφορτισμέναι ὑπὲρ δύναμιν. Τοὺς ἀπήγαγον λοιπὸν τοὺς 25 δανεισθέντες τὰ ἄσπρα τόκου ἁδροῦ, καὶ παῤῥησιασθέντες εἰς τὸν καπετὰν-πασσᾶν, ἀπεκρίθη νὰ τοὺς ἔχουν καὶ νὰ τοὺς τρέφουν ἕως εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ἔμελλε νὰ γένῃ τὸ ἐμβαρκάρισμά τους εἰς τὰ γαλιόνια· ὢ τῆς τυραννίας καὶ βαρβαρότητος καὶ ἀδικίας! τὸ εἶπε διὰ νὰ μὴ τοὺς δώσῃ παξιμάδι καὶ ῥύζι καὶ φακῆν ἢ ἕνα ἢ ἐνάμισυν μῆνα· τοὺς ἐπῆραν λοιπὸν οἱ Νεοχωρῖται, καὶ ἐνοικιάσαντες σπίτι τοὺς ἔτρεφον ὑπὲρ τὸν μῆνα, καὶ τὰ αὐτὰ ἔπαθον καὶ ἄλλοι προεστῶτες πόλεων, κωμοπόλεων καὶ κωμῶν ὁποῦ ἀπήγαγον εἰς τὸν τύραννον αὐτὸν τοὺς διορισθέντας αὐτοῖς γκεμιτζῆδες.

Ὁ Ἡρακλείας ἀμελοῦσε τὴν εὕρεσιν τῶν διορισθέντων εἰς τὴν ἐπαρχίαν του γκεμιτζήδων· ἔπταιεν εἰς αὐτὸ ὁ ἀνεψιός του, (ὃν καὶ Μυριοφύτου ἐπίσκοπον προεβίβασε,) καὶ ὄχι ὁ Ἡρακλείας· ἐλεγχόμενος οὖν παρὰ τοῦ καπετὰν-πασσᾶ περὶ τῆς τοιαύτης ἀργοπορίας μετεπέμψατο τὸν Μυριοφύτου καὶ τὸν παρήγγειλε καὶ διὰ τοὺς γκεμιτζῆδες καὶ διὰ τὴν ποσότητα τοῦ διορισθέντος τῷ Ἡρακλείας ἀργυρίου· γνοὺς οὖν ὅτι ἀψηφεῖ ἀνυποτάκτως καὶ οὔτε τὸν μέλει περὶ τῆς προσταγῆς του ὁ πατριάρχης, λαλήσας τὸν ἐπρόσταξε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του· εἶπε δὲ πολλὰ καὶ κατὰ τοῦ γέροντός του Ἡρακλείας, τὸ ὅτι ἄνους καὶ παράφρων ὑπὸ τοῦ γήρατος καὶ ἀδόκιμος ἐν πᾶσι, πολιτικοῖς τε καὶ ἐκκλησιαστικοῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ὀνείδη μᾶλλον καὶ ὕβριτας ἢ συμβουλάς.

Ταῦτα μαθὼν ἐγὼ, ἐντυχὼν τῷ Κυζίκου εἶπον ὡς ἐθελάγαθος τοῦ πατριάρχου, « Διατὶ δὲν τὸν συμβουλεύεις νὰ φέρεται καλὰ μὲ ἕνα γέροντα ἀρχιερέα ὁποῦ πταίουν οἱ ἄνθρωποί του καὶ ὄχι ἡ Πανιερότης του ; » μὲ ἀπεκρίθη, « Τὸν εἶπον πρό τινων μηνῶν, δὲν ἔφαγες μίαν ἡμέραν ἥσυχον ψωμὶ οὔτε εἰς τὰ Γανόχωρα οὔτε εἰς τὴν Σμύρνην μὲ αὐτόν σου τὸν ὀργίλον τρόπον· ἄπεχε λοιπὸν αὐτοῦ ὡς ἐπιζημίου καὶ πράγματος ἀπολιτεύτου καὶ ἀνοικείου προεστῶτι· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀρχιερέων τὸν ἐσυμβούλευσαν μυστικὰ νὰ ἀπέχῃ τῶν τοιούτων, καὶ ἀκούσαντες τὸ, εὐλογητὸς ὁ θεὸς, ἀδελφοὶ, ἤλπιζον τὴν ἀποχὴν τῆς γλωσσαλγίας· ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας βλέποντες τὰ αὐτὰ, εἶπον τὸ, Μακάριοι οἱ λέγοντες εἰς ὦτα ἀκουόντων, καὶ τοῦ λοιποῦ ἐσιώπησαν βεβαιωθέντες τὸ ὅτι συμβουλευόμενος ὁ πατριάρχης μὲ τὸν Στέφανον Μαυρογένην περὶ τοῦ ποιητέου διὰ κάθε ὑπόθεσιν μετὰ τὴν διήγησιν τῶν λαληθέντων συνοδικῶς, ἤκουε παρ' αὐτοῦ τὸ, «εἶναι κίνδυνος νὰ τοὺς ἀκούῃς εἰς ὅλα, διατὶ τοὺς συνειθίζεις νὰ σὲ περιβαρύνουν ὕστερον μὲ τὰ χὰμ-τεχλίφια τους.»

Ἀπέθανεν ὁ Χίου· ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἔγκριτοι ἀρχιερεῖς ἀπεφάσισαν τὸ νὰ γένη ὁ ἀρχιδιάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Γαβριὴλ ὁ Κοζώνης, καὶ ἐτελείωσεν ἡ ψηφοφορία· ὅθεν τὴν δευτέραν ἡμέραν χειροτονηθεὶς πρεσβύτερος τὴν τρίτην ἐχειροτονήθη καὶ ἀρχιερεύς. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁ Χῖος Μεθόδιος, ἀρχιδιάκονός ποτε τοῦ πρώην Νικομηδείας Μελετίου, διεγείρας Χίους τινὰς φίλους του, ἦλθον εἰς τὴν σύνοδον ἔωθεν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁποῦ ἐχειροτονήθη ὁ Γαβριὴλ προβάλλοντες τὸ ὅτι ἔχοντες αὐτοὶ προνόμιον κατὰ νόμους τῆς ἐκλογῆς θέλουν ἀρχιερέα τους τὸν Μεθόδιον· ἔγινεν οὖν σύγχυσις οὐκ ὀλίγη διὰ τὸ ἀδύνατον τοῦ ζητήματος· δὲν ἐστάθη τρόπος νὰ καταπεισθοῦν παρὰ τῆς συνόδου διὰ νὰ μὴ ζητοῦν τοιοῦτον παράνομον ζήτημα, καὶ διαφενδευόμενοι παρὰ τοῦ ζαραπχανὲ-ἐμινὴ ἐπέμενον πεισματωδῶς, καὶ ἐρχόμενοι συνεχῶς εἰς τὸ πατριαρχεῖον ἔλεγον καὶ ἐφώναζον τό, « Δ ὲ ν τ ὸ ν θ έ λ ο μ ε ν » καὶ τὰ αὐτὰ ἔλεγον εἰς τὰς ἀγυιὰς πᾶσι τοῖς ἐρωτῶσιν αὐτούς. Ἀπελπισθεῖσα ἡ σύνοδος ἀπὸ αὐτοὺς διὰ τὴν κακίαν τους, ἔγραψεν ὁ πατριάρχης γράμματα συνοδικὰ τοῖς προὔχουσι τῆς Χίου παραινῶν τὸ νὰ μὴ καταφρονηθῇ ἡ ἐκκλησία· δεχθέντες οὖν οἱ ἐκεῖσε τὸν νεοχειροτόνητον ἀρχιερέα τους ἔγραψαν τοῖς ἐνταῦθα νὰ ἡσυχάσουν· οἳ καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν σύνοδον εἰρήνευσαν, ὡς εἰκός, μὲ τὸν χειροτονηθέντα μητροπολίτην τους.

Βασιλεία τοῦ Σουλτὰν Σελίμη Γ'.

Τῇ νυκτὶ τῆς ιβ' τῆς σελήνης Ῥετζὲπ, τῇ κζ' τοῦ Μαρτίου, ἡμέρᾳ Τρίτῃ, ἔτει τοῦ Χιτζρὲ 1203, σωτηρίῳ 1789, θανόντος τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη ἀνηγορεύθη ἡμέρας ἐπιφωσκούσης ὁ σουλτὰν Σελὶμ Γ', υἱὸς τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ Γ', ἄγων ἔτος τῆς ἡλικίας κή. Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ ἀνέβη εἰς τὸ τάχτι ἐτάφη καὶ ὁ θανὼν Ἀπτοὺλ-Χαμίτης εἰς τὸν ἐν Παχτζὲ-καπισὶ τουρπέν του. Καὶ τῇ κή κάμνωντας καπιτζιλὰρκεχαγιασὶ τὸν Σεμσεδὴν-πεην, τὸν καὶ εἰς τὸ σαχζαδελίκι του λ α λ ᾶ ν του, τὸν διώρισε νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ ὀρδὶ τὴν βούλλαν εἰς τὸν βεζίρην Ἰσοὺφ-πασσᾶν. Τῇ δὲ ἑσπέρᾳ τῆς αὐτῆς κή ἠκολούθησε πυρκαϊὰ εἰς τὸν μαχαλὲν τοῦ Κασὶμ-πασσᾶ· ἀπελθὼν ἐκεῖ καὶ ὁ βασιλεὺς τὸν προσεκάλεσεν ὁ καπιτὰν-πασσᾶς Τζεζάερλης Χασὰν-πασσᾶς νὰ ἔβγῃ εἰς τὴν σκάλαν του· δὲν ἠθέλησε δὲ ἀλλ' εἶπε τό, Π ὶ ρ μ ο υ σ ο υ λ μ ὰ ν ἰ σ κ ε λ ε σ ὶ γ ι ό κ μ ι ; ὅθεν ἔβγῆκεν εἰς τὴν σκάλαν τοῦ Κασὶμ-πασσᾶ. Ἀπελθὼν οὖν ὁ καπιτὰν-πασσᾶς εἰς προσκύνησίν του καὶ προσκυνήσας ὡς σύνηθες, ὑποκρινόμενος ὁ βασιλεὺς τὸ πῶς δὲν τὸν ἐγνώρισεν ἠρώτησε τό, τίς οὗτος, καὶ μαθὼν τὸ τίς ἐστιν οὐδὲν αὐτῷ εἶπεν· ὁρῶν δὲ ὅτι περιμένει ἐκεῖ προσμένων, ὡς φαίνεται, νὰ ἀκούσῃ τι παρὰ τοῦ σουλτάνου, εἶπεν ὁ σουλτάνος τοῖς περὶ αὐτὸν τό, « Τί τριγυρίζει αὐτὸς ἐδῶ ; εἰπέτε του νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ γιαγκίνι· » καὶ οὕτως ἀπῆλθε. Κατεκάησαν ὀσπίτια καὶ ἐργαστήρια ὑπὲρ τὰ ἑκατόν· δὲν ἐνομίσθη αὐτὴ ἡ πυρκαϊὰ καλὸς οἰωνὸς διὰ τὸν βασιλέα εὐθὺς βασιλεύσαντα.

Τῇ κθ' ἔφεραν εἰς τὸ βασιλικὸν σεράϊ τὴν μητέρα του,ἀπελθοῦσαν εἰς τὸ Ἐσκὶ-σεράϊ μετὰ τὸν προβιβασμόν του, διὰ νὰ γένῃ ἡ συνήθεια τοῦ ἐρχομοῦ τῆς μητρὸς τοῦ βασιλέως ἀπὸ τὸ Ἐσκὶ-σεράϊ μὲ τὸ κανονικὸν καὶ ἀνέκαθεν διωρισμένον ἀλάϊ· καὶ προϋπαντήσας αὐτῇ ἔφιππος ἀντίκρυ εἰς τὸν ζαραπχανὲν ἐφίλησε τὴν χεῖρά της· διώρισε κεχαγιᾶν της τὸν εἰς τὸ σεχζαδελίκι λαλᾶν του Μαχμούτ-πεην. Ἔκαμε γιαζιτζῆ-ἐφένδην τὸν καχβετζήπασήν του, καὶ πουγιοὺχ-ἰμπροχόρην τὸν εἰς τὰ μικρὰ μαθήματα χότζαν του. Εἶτα τῇ β' Ἀπριλίου ἐζώσθη τὸ σπαθὶ εἰς τὸ Ἐγιούπι ἀπελθὼν μὲ πολὺ καὶ μεγάλον ἀλάϊ. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἐκίνησεν ὁ Σεμσεδήν-πεης διὰ τὸ Ῥουτζούκι μὲ τὴν βούλλαν τῆς ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν Ἰσοὺφ-πασσᾶν.

Περιπατεῖ ὁ βασιλεὺς καθ' ἡμέραν τεπτίλι πεζὸς καὶ ἔφιππος μὲ διαφορετικὰ ἐνδύματα. Ἔστειλε χάττι-σερίφι εἰς τὴν Πόρταν τῷ καϊμακάμῃ Σαλὶχ-πασσᾶ ἐπικυρῶν αὐτῷ τὸ καϊμακαμλίκι του, καὶ γράφων τὸ, Σεφερίμ σεφέρδιρ, καὶ προστάττων τὰς ἀναγκαίας ἑτοιμασίας διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης· ἔστειλε καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ἕτερον χάττι γράφων ὅτι διὰ τὰς γενομένας ἀδικίας ἡττήθησαν εἰς τὸν πόλεμον μέχρι τοῦδε, καὶ νὰ μὴ γίνωνται τοῦ λοιποῦ ἀδικίαι, προστάττων καὶ ὅτι νὰ συμφωνοῦν εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὅτι ἂν εἶναι χρεία θέλει ὑπάγει καὶ μόνος του εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Ἠγανάκτει ὁ πατριάρχης Προκόπιος κατά τε τοῦ Τουρνόβου καὶ κατὰ τοῦ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, μὲ τὸ νὰ ἐνήργησαν παρ' ἐνορίαν καὶ ἔβαλον χεῖρα αὐτοὶ εἰς ὑποθέσεις ἐκκλησιαστικὰς τοῦ ποιμνίου του, τὰς ὁποίας ὡς ποιμὴν καὶ πατριάρχης αὐτὸς, εἶναι μόνον καὶ μόνον ἴδιον ἐδικόν του τὸ νὰ τὰς κρίνῃ ἂν εἶναι εὔλογοι καὶ νὰ τὰς τελειώσῃ, ἢ νὰ τὰς ἐμποδίσῃ ἂν δὲν εἶναι εὐλογοφανεῖς· τείνουσι δὲ αὗται εἰς τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου· ὅθεν ὡς παρ' ἐνορίαν πράττοντας ἀπεφάσισε νὰ τοὺς στείλῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν τους· τὸν τρόπον τῆς ἀποστολῆς τὸν ἐσυμβουλεύθη μὲ τὸν καπικεχαγιᾶν του, Γιμάρην, ὅστις ἀχαριστῶν καὶ ἀγνωμονῶν τῷ εὐεργέτῃ καὶ δεσπότῃ ἔδωκεν εἴδησιν ἀμφοτέροις διηγούμενος τὴν ἀπόφασιν καὶ σκοπὸν τοῦ πατριάρχου· ὅθεν ἀναμφίβολον ὅτι νὰ συνέτρεξαν καὶ συνήργησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν πτῶσίν του· εἰ δὲ τοῦτο οὐκ ἐγένετο, ἀλλα μετὰ τὴν πτῶσίν του κατελάλουν κατ' αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα ἄλλον αὐτοί τε καὶ οἱ ἄνθρωποι αὐτῶν, μάλιστα οἱ Τουρναβῖται, ἐπιφορτίζοντες πολλὰς συκοφαντίας καὶ πλάττοντες πολλὰ ψεύδη.

Δὲν ἠθέλησεν ὁ Ἀλεξανδρείας Παρθένιος νὰ στείλῃ τὸ περάτι του εἰς τὸ ὀρδὶ μαζὴ μὲ τὸ τοῦ Ἱεροσολύμων διὰ νὰ ἀνανεωθῇ, ἀπατηθεὶς παρὰ τοῦ Καλλιμάχη εἰπόντος αὐτῷ ὅτι δὲν ἐβγῆκε χάττι ἀκόμη διὰ ἀνανέωσιν τῶν περατίων· τοῦτο ἀληθεύει διὰ τὰ φράγκικα περάτια καὶ ὄχι διὰ τὰ εἰς ὀφφικιαλίους ῥαγιᾶδες· μὲ τὸ νὰ μὴ τὸ ἔστειλε λοιπὸν τότε καὶ τὸ ἔστειλεν ὕστερον, ἔμεινεν ἐδῶ προσμένων καὶ καθήμενος εἰς τὸ Νεοχώρι ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ, μὲ ζημίαν του καὶ στέρησιν τοῦ ποιμνίου του, καὶ μόλις τῇ κ' Νοεμβρίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸ Νεοχώρι διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ἀσήμι ὀκᾶδες 1,800 ἔλλειπεν ἀκόμη. Ὁ ζαρπχανὲ-ἐμινὴς ὁποῦ δι' αὐ-

τὰς τὰς 12 χιλιάδες ὀκᾶδες ἀσήμι Ῥωμαίων, Ἀρμενίων τε καὶ Ἑβραίων εἶχε στείλει τῷ βεζίρῃ 1,500 πουγγεῖα ἄσπρα, τὰς ἐζήτει ἐπιπόνως παρὰ τοῦ πατριάρχου, ὡς ἐζήτει καὶ παρὰ τῶν Ἀρμενίων τὰς 150 καὶ παρὰ τῶν Ἑβραίων τὰς 80 ὁποῦ ἔλλειπον διὰ νὰ τελειώσῃ ὁ διορισθεὶς ἀριθμός. Οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἑβραῖοι εἶχον πληρωθεῖ διὰ τὸ ἀσήμι ὁποῦ ἔδωκαν· ὁ πατριάρχης ὅμως εἶχε νὰ πάρῃ 220 πουγγεῖα διὰ τὸ ἀσήμι ὁποῦ ἔδωκαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ αἱ ἐκκλησίαι, καὶ ἀντὶ ἄσπρων εἶχαν λάβει τεσκερέδες τῶν ἐπιστατούντων μαΐστόρων εἰς τὸ κάλι τοῦ διδομένου ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ διὰ νὰ τὰ πληρώσουν ἀφοῦ ἔλθουν ἄσπρα ἀπὸ τὸν ζαρπχανὲ-ἐμινήν· ἐζήτησεν οὖν ἄσπρα πολλάκις ὁ πατριάρχης ἀπὸ τὸν ζαρπχανὲ-ἐμινὴ διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ χρέος καὶ νὰ παρακινηθοῦν καὶ ἄλλοι νὰ φέρουν ἀσήμι, διατί δὲν ἔφερναν μὲ τὸ νὰ ἔβλεπαν πῶς δὲν ἐπληρώθησαν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἔδωκαν· ἀλλ' αὐτὸς οὐ μόνον δὲν ἔδιδεν ἀλλ' ἐζήτει ἐπιπόνως καὶ τὴν τελείωσιν τοῦ διορισθέντος ἀσημίου· προσεκλαύθη οὖν ὁ πατριάρχης Προκόπιος εἰς τὴν Πόρταν, ὅθεν τὸν ἐπρόσταξαν νὰ δώσῃ, καὶ ἔδωκε μόνον πουγγεῖα 20, καὶ ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ πατριάρχου καὶ κατελάλει διὰ τὴν εἰς τὴν Πόρταν κατ' αὐτοῦ πρόσκλαυσιν. Ἐβίαζε λοιπὸν ὁ πατριάρχης τὰ ἐσνάφια διὰ νὰ φέρουν τὸ διορισθὲν ἑκάστῳ αὐτῶν ἀσήμι· δὲν ἤκουον, οὐδὲ ἐπείθοντο, τὰ μὲν ἀδυνατοῦντα, τὰ δὲ βλέποντα ὅτι ἀντὶ ἄσπρων δίδουσι τεσκερέδες· ὅθεν ἀγανακτοῦντα διὰ τὴν παρὰ τοῦ πατριάρχου ἐπιφερομένην βίαν ἐγόγγυζον κατ' αὐτοῦ παῤῥησίᾳ καὶ κατελάλουν, καὶ ἐσυκοφάντουν ὅτι νὰ ἐπῆρε καὶ νὰ ἐκέρδισε πολλὰ ἀπὸ τὰ διδόμενα ἀσήμια, μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ λαμβάνοντες αὐτὰ καὶ δίδοντες τοὺς τεσκερέδες ἦσαν οἱ μαΐστορες καλτζῆδες καὶ οὐχ ὁ πατριάρχης.

Ἀγκαλὰ καὶ νὰ διωρίσθησαν 1,800 ναῦται, καὶ κατὰ τὰ δοθέντα διὰ κάθε μέρος κατάστιχα τῶν διορισθέντων ναυτῶν νὰ ἐπῆλθον καὶ φερμάνια τοῦ τότε καπουδάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶ, καὶ μουπασίρης τοῦρκος τζαούσης του καὶ ἐφημέριος πατριαρχικὸς εἰς κάθε μέρος, καὶ νὰ ἦλθον καὶ πολλοὶ ναῦται, ὅμως μὲ τὸ νὰ ἔλλειπον καὶ πολλοὶ ἕως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν 1,800, μανζιλευθέντος τοῦ Χασὰν-πασσᾶ καὶ γενομένου καπιτάνι-δεργιὰ τοῦ Κρητικοῦ Χουσεῒν-πασσᾶ, ὄντος πρότερον καπιτάνια, ἔφθασεν ὁ καιρὸς νὰ σηκωθῇ ὁ στόλος, καὶ οἱ προσδοκώμενοι ναῦται μὲ τὸ νὰ μὴν ἦλθον κατηγορεῖτο ἀδίκως ὁ πατριάρχης ὡς ἀμελὴς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προσταγῆς, μὲ ὅλον ὁποῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτὴν εἰς κάθε μέρος ἦσαν μουπασίρηδες, τζαουσᾶδες, γαλιοντζῆδες καὶ ἐφημέριοι.

Πλὴν δὲ τούτων τῶν καταλαλούντων καὶ συκοφαντούντων διά τε τὰ ἀσήμια καὶ διὰ τοὺς ναύτας ἀδίκως καὶ παραλόγως ὁ πατριάρχης Προκόπιος κατηγορεῖτο μάλα δικαίως παρά τινων διατί ὤντας πατὴρ κοινὸς τοῦ ποιμνίου του ἐκρέματο ἀπὸ τὰ νεύματα τοῦ συντέκνου του Στεφάνου τοῦ Μαυρογένη, διὰ νὰ εὐχρεστήσῃ καὶ νὰ μὴ προσκρούσῃ τῷ τυράννῳ θείῳ του, καὶ κατὰ τὰς συμβουλὰς ἐκείνου καθήψατο καὶ τὸ αὐθεντικὸν ὀσπίτι τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου βοεβόδα καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Μουρούζη βοεβόδα, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ δὴ τὸ χείριστον ἐξηυτέλιζε καὶ ὠλιγώρει τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ

ταῦτα τὸν Καισαρείας, τὸν Ἐφέσου, τὸν Ἡρακλείας καὶ τὸν Τορνόβου, ὡς ἀπείρους καὶ ἀδοκίμους πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ εἰς συμβουλὴν μὴ χρησιμεύοντας, καὶ προσέθετο τούτοις καὶ ὀνομασίας καταγελάστους, καὶ ἔδιδεν αἰτίαν καὶ πολλοῖς λαϊκοῖς τοῦ καταγινώσκειν αὐτοῦ φιλοχρηματίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν μέχρι καὶ διὰ τὰ κάρτα τῶν κληρικῶν τῶν γραφόντων τὰ γράμματα διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις· εἶχε δὲ καὶ προφανεῖς ἐχθροὺς μαζὴ μὲ τὸν Ἄρτης καὶ τὴν τῶν Σούτζων φατρίαν. Ἀληθεύει δὲ πῶς καὶ ἄκων ἐκρέματο τῶν νευμάτων τοῦ Στεφάνου, βλέπων ἐναργῶς ὅτι ὅσας συκοφαντίας καὶ ψεύδη μηνύει ὁ Βλάχπεης Μαυρογένης τῷ βεζίρῃ Ἰσοὺφ-πασσᾷ, ἀγκαλὰ καὶ νὰ γνωρίζῃ πῶς εἶναι ψεύδη, μ' ὅλοντοῦτο διὰ φιλοχρηματίαν καὶ αἰσχροκέρδειαν τὰ ἐνεργεῖ· ἐκδειματούμενος οὖν μήπου γράψῃ τι καὶ κατ' αὐτοῦ τῷ βεζίρῃ καὶ γένῃ αἴτιος τῆς πτώσεως διὰ τὸ κέρδος τῆς ἀλλαξοπατριαρχείας, ἐδέχετο τὰς μαυρογενικὰς συμβουλάς, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν προσταγάς· ἡ τοιαύτη ὑποψία καὶ φόβος μάλα δίκαιοι, ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δείχνῃ πῶς τὸ κάμνει βιαζόμενος καὶ ὄχι ἐξ ἰδίας γνώμης καὶ προαιρέσεως καὶ σχεδὸν αὐτοκίνητος, καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ διάγῃ ἡσύχως μὲ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ νὰ τοὺς περιθάλπῃ, καθὼς τὸ ἔκαμνεν ἀπ' ἀρχῆς τῆς πατριαρχείας του μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤρξατο ὁ πόλεμος. Ὁ ἀπολίτευτος λοιπὸν αὐτὸς τρόπος του ἐπροξένησε τὴν ἐπιζήμιον πτῶσίν του, ἀνδρὸς ἄλλως ἐλλογίμου, εἰδήμονος τῆς Γραφῆς καὶ παιδείᾳ καὶ μαθήσει κεκοσμημένου καὶ φιλακολουθίᾳ σεμνυνομένου.

Κατιδόντες οὖν οἱ ἀπεχθῶς φερόμενοι ἐκκλησιαστικοί τε καὶ λαϊκοὶ ὅτι τὰ παῤῥησίᾳ διδόμενα ἀρζιχάλια δὲν λαμβάνουσι τὴν ποθουμένην ἔκβασιν ἄλλης ὁδοῦ ἥψαντο, καὶ διὰ τοῦ τζεράχη, υἱοῦ τοῦ θανόντος Ἀντωνίου τζεράχη εἰς τὰ ἀνακτόρια, ἔδωκαν ἀρζουχάλι τῷ Μαχμούτ-πεῃ, τῷ ποτὲ μὲν λαλᾷ τοῦ σουλτὰν Σελίμη, σαχζαδὲ ὄντος, τανῦν δὲ κεχαγιᾷ τῆς σουλτάνης μητρός του καὶ λίαν παρὰ τῷ βασιλεῖ ἰσχύοντι, γράφοντες κατ' αὐτοῦ τὰς διὰ πτῶσιν συνήθεις κατηγορίας καὶ παρακαλοῦντες, κατὰ τὸ δοθὲν αὐτοῖς χάττι παρὰ τοῦ πατρός του σουλτὰν Μουσταφᾶ, νὰ ἐκλέξουν κοινῇ γνώμῃ ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν ἄλλο πρόσωπον εἰς πατριάρχην. Ἐπείσθη ὁ βασιλεὺς παρὰ τοῦ Μαχμούτ πεη καὶ ἐμήνυσε τῷ καϊμακάμῃ τὸ, ἐπειδὴ καὶ τὸ γένος του δὲν εἶναι εὐχαριστημένον, ἃς ἐκδοθῇ προσταγὴ νὰ ἐκλέξουν ἄλλον, κατὰ τὸ ἀϊνὶ καὶ συνήθειάν τους. Ἀμέριμνον οὖν ὄντα τὸν πατριάρχην Προκόπιον καὶ μηδόλως πτῶσιν ὑποπτευόμενον ἐλθὼν τζαούσης εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῇ λ' τοῦ Ἀπριλίου μὲ φερμάνι ἐξορίας εἰς τὴν Μιτυλήνην τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸ Γιουμρούκι, κατὰ τὴν συνήθειαν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.

Συνετέθη ἐν τῇ κατὰ τὸ Φανάριον ἑστίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους αψοά μέχρι τοῦ ἔτους αψπθ', ἐν τῇ κατὰ τὸ Νεοχώριον πατρικῇ ἑστίᾳ πέρας λαβόν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.*

ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

Μέρος Α΄.

Τὰ περὶ τὸν βασιλέα.

Σουννῆδες μουσουλμάνοι εἰσὶν οἱ Τοῦρκοι, καὶ ταύτης τῆς φατρίας καὶ αἱρέσεώς ἐστι καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν· λέγονται δὲ σουννῆδες, οἷον εἰπεῖν ὀρθόδοξοι, ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀκολουθοῦσι καὶ φυλάττουσι τὸ μεσχέπι, ἤτοι τὴν αἵρεσιν καὶ τὰς διδασκαλίας τοῦ ἰμάμη Ἀζὰμ καὶ τοῦ ἰμάμη Σαφή· ἐκεῖνοι δὲ ὁποῦ δὲν ἀκολουθοῦσι τὰς διατάξεις καὶ τὰ ῥητὰ καὶ κανόνας αὐτῶν τῶν δύο, ἢ ἤθελαν ἐφευρίσκει νέας, καλοῦνται μεζχεμπῆδες καὶ κιαφίρηδες· τοιοῦτοί εἰσιν οἱ Πέρσαι παρὰ τοῖς Τούρκοις· ἢ καλοῦνται ῥαφαζή, οἵτινές εἰσι χείρους τῶν κιαφίρηδων, ὅ ἐστιν ἀπίστων.

Ἡ βασιλεία τῶν Ὀθωμανῶν μεταχειρίζεται περὶ ἑαυτῆς τίτλους ὑπερμεγίστους εἰς τὰ ἐκδιδόμενα προγράμματά της, τὰ παρ' αὐτοῖς φερμὰν καὶ φερμάνι-ἀλισὰν λεγόμενα, οἷον τὸ μπάμπι-χουμαγιοὺν (ἡ ὑψηλὴ πόρτα), τὸ μπάμπι-ἀδαλὲτ (ἡ πόρτα τῆς δικαιοσύνης), μπάμπι ἢ δάρι-σααδὲτ (ἡ πόρτα τῆς μεγαλειότητος), μπάμπι ἢ δάρι-δεβλὲτ (ἡ πόρτα τῆς εὐτυχίας), δεβλέτι-ὀσμανιὲ (ἡ μεγαλειότης καὶ εὐτυχία ἡ ὀθωμανικὴ), δεβλέτι-ἀλὶ-Ὀσμὰν (ἡ εὐτυχία τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμὰν), τεβαΐφι-ἀλὶ-Ὀσμὰν (αἱ φατρίαι τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμάν)· καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῆς ὀνομάζεται ἀλὶ-Ὀσμὰν-παδισαχὶ (βασιλεὺς τῶν ἀπογόνων τοῦ Ὀσμὰν), σάχι-ἀλὲμ-πενὰχ (βασιλεὺς τὸ καταφύγιον τοῦ σύμπαντος κόσμου), σουλτάνουλ-μπερέϊνι βὲ χακάνουλ-μπαχρέϊνι (βασιλεὺς τῶν δύο γαιῶν καὶ κύριος τῶν δύο θαλασσῶν), σεχινσάχι-ἀλὲμ (βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων τοῦ σύμπαντος), χουδαβενδιγκιὰρ (προσηλωμένος τῷ θεῷ), σεχινσάχι-μουαζὰμ καὶ Ζίλλουλὰχ (μέγιστος βασιλεὺς τῶν βασιλέων καὶ σκιὰ τοῦ θεοῦ), καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα, ἅπερ εὑρήσεις ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Μενίνσκη.

Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς μηνύεται ὁ βεζίρης, καὶ ἐλθὼν εἰς τὰ ἀνα-

(*) Ὅρα σημείωσιν σελ. 239.

κτόρια μηνύει ὅλους τοὺς οὐλεμᾶδες καὶ τοὺς ἐν τέλει ἐλθεῖν· ἐν τούτοις ἀπέρχεται ὁ κιζλὰρ-ἀγασὴ καὶ δίδει εἴδησιν τῷ μέλλοντι βασιλεῦσαι καὶ ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω τῆς γυναικωνίτιδος· ὁ βεζίρης ἀπαντᾷ αὐτῷ εἰς τὴν πύλην τῆς γυναικωνίτιδος, καὶ προπορευόμενος ἀπάγει αὐτὸν εἰς τὸ χ ι ρ-κ ά ϊ-σ ε ρ ὶ φ-ό δ α σ ὶ καὶ προσκυνεῖ αὐτῷ. Ἐκεῖ καθηται συνομιλῶν μὲ τὸν βεζίρην ἕως οὗ νὰ συναθροισθῶσιν οἱ πάντες· οὗ γενομένου ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω εἰς τὸν λεγόμενον σ ο φ ᾶ ν καὶ καθίζει εἰς τὸ τ ά χ τ ι· προσκυνεῖ πρῶτος ὁ βεζίρης εἶτα ὁ μουφτής, εἶτα ὅλοι οἱ οὐλεμᾶδες, εἶτα ὅλοι οἱ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ἀγᾶδες· εἶτα ἐξελθὼν εἰς τὴν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐλῇ στοὰν τὴν πρὸ τοῦ γ α λ ε μ π ὲ-δ ι β ά ν ι κειμένην, κάθηται εἰς τὸ ἐκεῖσε τ ά χ τ ι, καὶ ἐκεῖ γίνεται τὸ δεύτερον μ π ι ά τ ι, ἤτοι ἡ δευτέρα προσκύνησις, καὶ προσκυνοῦσιν αὐτῷ πάντες οἱ ἀδάμηδες, χοτζαγκιάνηδες καὶ ὀτζακλῆδες. Ἐὰν δι' ἀποστασίας καταβιβασθῇ ὁ βασιλεὺς, ὁ καταβιβαζόμενος ἀπέρχεται καὶ λέγει τῷ βασιλεύσοντι παραλαβεῖν τὸν θρόνον, καὶ ὁ κιζλὰρ-ἀγασὴς ἐβγάζει αὐτὸν ἔξω, καὶ προσκυνοῦσιν οἱ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· εἶτα συναθροισθέντες καὶ οἱ ἔξω προσκυνοῦσι καὶ αὐτοί.

Οἱ Ὀθωμανοὶ παρατηροῦσι μεγάλως τὸ πρῶτον κίνημα, ἢ λόγον, ἢ προσταγὴν ὁποῦ κάμνει ὁ ἀναβιβασθεὶς εἰς τὸν θρόνον βασιλεὺς αὐτῶν, κἀκεῖθεν προγνωρίζουσι τὴν μέλλουσαν ζωήν του, ἢ καλὴν δηλαδὴ ἢ κακὴν, ἢ ἐν γενναιότητι ἢ ἄλλως πως.

Τ ζ ο υ λ ο υ σ ν α μ ὲ καὶ ν α γ μ έ ϊ-τ ζ ο υ λ ο ύ σ ι-χ ο υ μ α γ ι ο ὺ ν λέγονται τὰ γράμματα ὁποῦ γράφων ὁ σουλτάνος ταῖς ἐν τῇ Εὐρώπῃ δυναστείαις καὶ τοῖς ὑπ' αὐτῷ ἡγεμόσι καὶ ταῖς λοιπαῖς μουσουλμανικαῖς ἀρχαῖς μηνύει δι' αὐτῶν τὴν εἰς τὴν βασιλείαν ἀναβίβασίν του.

Μ π ά ς-κ α δ ὶ ν, ἰ κ ι ν τ ζ ὴ καὶ ο ὐ τ ζ ο υ ν τ ζ ο ὺ λέγονται αἱ γυναῖκες τοῦ βασιλέως· ἡ πρώτη ὁποῦ γεννήσει υἱὸν γίνεται μ π ά ς-κ α δ ί ν· ἄλλοτε ἐλέγετο χ α σ ε κ ή-σ ο υ λ τ ά ν· αἱ ἄλλαι λέγονται χ α σ ε κ ή-κ α δ ί ν· καὶ αὗται ἔχουσι τὰ οἰκήματά τους καὶ τὰς θεραπαινίδας των χωριστὰ, τὸν κεαγιᾶν τους ἑκάστη ὁποῦ θεωρεῖ τὰς ὑποθέσεις τους, τοὺς μπαλτατζῆδες ὁποῦ δουλεύουν διὰ τὰς ἔξω ὑποθέσεις των λαμβάνοντες τὴν προσταγὴν παρὰ τοῦ κεαγιᾶ ἑκάστης, καὶ τοὺς κουστζῆδές της ὁποῦ φέρουσι τὰ χρειώδη ἀπὸ τὸ κ ι λ ά ρ ι, χ α ζ ν ὲ, μ ο υ τ ο υ π ά κ ι καὶ μέρους τοῦ σ ι-λ α χ δ ά ρ η, καὶ ἁπλῶς ποιοῦσι τὰς ἐν τῷ σεράγι ἐκδουλεύσεις τῆς χ α σ ε-κ ή-κ α δ ί ν· ἔχει ἑκάστη καὶ τὸν λουφέν της, ὁποῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ὀλιγώτερος τῶν 500 πουγγείων τὸν χρόνον· ἂν ἔξω τῶν τριῶν ἔχῃ καὶ ἄλλας, λέγονται ὁ δ α λ ί κ. Εἶναι εἰς τὸ χ α ρ έ μ ι καὶ ἡ κ ε α γ ι ᾶ-κ α δ ὶ ν, καὶ ἡ χ α ζ ν α δ ά ρ-ο ύ σ τ ᾶ, τὴν ὁποίαν δὲν ἐγγίζει ὁ βασιλεὺς ἂν θέλῃ νὰ φυλάξῃ τοὺς κανόνας, καὶ αὗται παιδεύουσι καὶ εἰς εὐταξίαν τιθέασι τὰς λοιπὰς θεραπαινίδας, καὶ μὴ οὔσης β α λ ι δ ὲ ἡ κ ε α γ ι ᾶ-κ α δ ὶ ν διορίζει τῷ βασιλεῖ ἐκείνην τὴν νέαν ὁποῦ θέλει αὐτὴ νὰ κοιμηθῇ μαζή του· ὅθεν γίνεται αὐτὴ ἡ ἐκλογὴ κατὰ τοὺς κανόνας τοῦ σεραγίου καὶ ὄχι κατὰ τὸν ἔρωτα τοῦ βασιλέως. Ἠμποροῦν νὰ ἀποκαταστήσουν παρὰ τὰς τρεῖς καὶ ἄλλας χ α σ ε κ ή-κ α δ ί ν. Ὅταν θέλῃ, ὑπανδρεύει θεραπαινίδα, ἀμὴ χ α σ ε-

κὴ-καδὶν ἡ ὀδαλίκισσα δὲν ὑπανδρεύεται, καὶ μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ βασιλέως πέμπονται εἰς τὸ Ἐσκὶ-σεράϊ, ὅπου διάγουσι μέχρι θανάτου. Ὅταν ζῇ ἡ μήτηρ του ὅλην ἔχει τὴν ἐξουσίαν ἐν τῷ γυναικείῳ, καὶ ἔχει πολλὴν ἐξουσίαν παρ' αὐτῷ ἡ λεγομένη βαλιδὲ-κουτουτζουσοὺ, ἤτοι ἡ χαζναδάρισσά της. Ἔχει δὲ ἡ βαλιδὲ τὸν χρόνον εἰσοδήματα 1,000 πουγγεῖα, ἅτινα μὴ οὔσης βαλιδὲ λαμβάνει ὁ σουλτάνος εἰς τὸ θησαυροφυλάκιόν του.

Ἡ σημαία τοῦ Μεχμέτη ἔχει πράσινον χρῶμα· εἶναι παλαιὰ καὶ ξεσχισμένη, ὅθεν δὲν τὴν ἀνοίγουν ποτὲ, μόνον εἶναι τυλιγμένη εἰς λόγχην τινά· προπορεύεται τοῦ βεζίρη, ἐκστρατεύοντος, ἕως εἰς τὸ πρῶτον κονάκι, εἶτα τὴν κρύπτουν εἰς σενδούκι χρυσὸν, καὶ προπορεύεται τοῦ βεζίρη τὸ σενδούκι, καὶ ἕως οὗ νὰ ἐπανακάμψῃ τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν Πόλιν εἶναι εἰς τὴν ἐπιστασίαν τοῦ νακίπουλ-ἐσρέφ.

Οἱ βασιλεῖς ὅταν θέλουν νὰ κάμουν σουνέτι τοὺς σεχζαδέδες των, μηνύεται εἰς ὅλους τοὺς ἔξω πασσᾶδες καὶ ὀφφικιαλίους, καὶ πάντες κοινῶς τόσον οἱ ἔξω ὅσον καὶ οἱ ἔσω ὀφφικιάλιοι μεγαλοπρεπῆ δῶρα πέμπουσι κατὰ παλαιὰν συνήθειαν. Ὅταν ἔκαμε τὸ σουνέτι τῶν τέκνων του ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὁ Δ', ὁ τότε ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Δραγότας ἔπεμψε διὰ δῶρα πουγγεῖα ἄσπρων 40, δύο σαμουρόγουναις, δύο ῥισοκοιλιαῖς, 100 πήχαις στόφαν χρυσῆν, δύο κομποσχοίνια μὲ διαμάντια ἀναμεταξὺ, ὧν ἑκάστου ἡ τιμὴ ἦν πουγγεῖα 15. Ὁ παραμικρότερος ὀφφικιάλιος πρέπει νὰ στείλῃ πεσχέσι ἕκαστος κατὰ τὴν τάξιν καὶ δύναμίν του· οἱ ἴδιοι ἐλτζῆδες τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων πέμπουσι.

Τίτλῳ τοῦ τζελεπῆ ἐλέγοντο οἱ υἱοὶ τῶν καταβιβασθέντων ἢ θανόντων βασιλέων τὸ πάλαι, ἀλλὰ τανῦν καλοῦνται τίτλῳ τοῦ ἐφένδη, ὡς καὶ οἱ μουλλᾶδες· ὁ δὲ τίτλος τοῦ τζελεπῆ κατήντησεν εἰς μεταχείρισιν πάντων τῶν τῆς Πόλεως πολιτῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἐν τῷ βασιλεύειν ὄντων καλοῦνται σαχζαδέδες.

Οἱ Τοῦρκοι δὲν θεμελιοῦσι τὴν εὐγένειαν εἰς διεξοδικήν τινα σειρὰν περιφανῶν προγόνων, οὔτε διδῶσι τὰς ἀξίας, τιμὰς καὶ ὀφφίκια εἰς ἰδιάζοντα γένη, ἀλλὰ διδῶσιν αὐτὰς διὰ μισθὸν τῆς προκοπῆς καὶ δεξιότητος τοῦ ὑποκειμένου· ἡ ἀληθὴς εὐγένεια παρ' αὐτοῖς ἐστιν ἡ τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν λάμπει ἡ φρόνησις καὶ ὑπερτερεῖ τοὺς λοιποὺς μὲ τὴν πεῖραν καὶ τὴν πρᾶξιν τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων· ἐξαιρῶντας οὖν τοὺς υἱοὺς τῶν βασιλέων, ἤτοι τοὺς σεχζαδέδες, ἄλλως ἐφένδηδες, οὐδεὶς ἄλλος ἔχει δικαιολόγημα παρ' αὐτοῖς νὰ διακρίνεται τῶν λοιπῶν διὰ τὴν γέννησίν του. Εἰσὶ παρ' αὐτοῖς τρία γένη παλαιὰ στολισμένα μὲ σειρὰν περιφανῶν προγόνων, τὸ τοῦ Ἰπραὴμ Χάνογλου δηλαδὴ, (ὅρα Καντεμίρην τόμῳ ά, σελ. 232,) τὸ τοῦ Κιοπρουλόγλου καὶ τὸ τοῦ Τζιγάλογλου, καὶ διὰ τοῦτο εἰς ὑπόληψιν τοῦ κόσμου· ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐ διδῶσιν αὐτοῖς ἀρχὰς καὶ ἀξίας διὰ τοῦτο, καὶ πρὸ πολλοῦ μὲ τὸ νὰ μὴν ἐφάνη τις ὀξύνους ἐν αὐτοῖς οὐκ ἠξιώθη ἀξίας· ὑστερινὸς διαφανὴς ἐν τοῖς Κιοπρουλόγλοις ἦν ὁ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς, ὅστις διορισθεὶς σερασκέρης κατὰ τοῦ Ταμὰς-Κουλλοὺ-χάνη καὶ

φονευθεὶς ἐν τῷ πολέμῳ, τῷ ἔτει 1749, οὐδεὶς μετ' ἐκεῖνον αὐτοῦ τοῦ γένους ἐφάνη προβιβασθεὶς εἴς τινα ἀξίαν καὶ ὀφφίκιον μέγα.

Πολλά εἰσι τὰ τάγματα καὶ ὀφφίκια ἐν τοῖς ἀνακτορίοις· ὅθεν πρῶτον ἔστω ἡμῖν ὁ λόγος περὶ τῶν ὀφφικιαλίων. Τούτων τινὲς λέγονται ρ ε κ ι ὰ π-ά γ α λ α ρ ὶ καὶ διαιροῦνται εἰς δύο· οἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἀγένειοι, οἱ δὲ πώγωνα καθειμένοι, καὶ τοιοῦτοί εἰσιν ὁ χ ο υ ν κ ι ά ρ-κ α π ι τ ζ η λ ά ρ-κ ε α γ ι α σ ή, ὁ μ π ε γ ι ο ὺ κ ἰ μ π ρ ο χ ό ρ η ς, ὁ κ ι ο υ τ ζ ο ὺ κ ἰ μ π ρ ο-χ ό ρ η ς, ὁ μ ι ρ α λ έ μ η ς καὶ ὁ π ο σ τ α ν τ ζ ή π α σ η ς, ἤτοι ἀρχηγὸς τῶν ποσταντζήδων, ἢ καπετάνος τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, οἱονεὶ ὁ κουροπαλάτης παρ' ἡμῖν. Δύο ποσταντζηπασῆδες εἰσίν, εἷς ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει καὶ εἷς ἐν τῇ 'Αδριανουπόλει, καὶ οἱ δύο φυλάττουσι τὰ σεράγια, φυλάττουσι δὲ καὶ τοὺς σεχζαδέδες τοὺς ἐν τῷ χαρέμι ἀπὸ παντὸς κινδύνου καὶ ἐπιβουλῆς τοῦ βασιλεύοντος, τόσον ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅσον καὶ ὁ τῆς 'Αδριανουπόλεως ὅταν ὁ βασιλεὺς διὰ χρείαν πολέμου ἤθελεν ἀποδημήσει ἐκεῖ· ἡ τιμὴ καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν τῶν δύο ποσταντζηπασήδων ἐστὶν ἰσόμετρος. Ὁ ποσταντζήπασης τῆς 'Αδριανουπόλεως ὁρίζει καὶ τὴν 'Αδριανούπολιν, φυλάττων τὸ ἐκεῖσε βασιλικὸν καὶ μέγα παλάτιον, καὶ ὁρίζει ἕως εἰς τὸν μικρὸν Τζεκμετζέν· ὅλας τὰς ὑποθέσεις καὶ διαφωνίας τῶν κατοικητῶν αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας αὐτὸς τὰς θεωρεῖ· παιδεύει τοὺς ἀτακτοῦντας, κρεμάζει, φονεύει κλέπτας, φονεῖς καὶ ἄλλους παρομοίους ἀφ' ἑαυτοῦ του χωρὶς ἐξέτασιν ἢ ἄδειαν τοῦ βεζίρη, ὡς ποιοῦσι καὶ οἱ λοιποὶ βεζίρηδες. Ὁ ποσταντζήπασης τῆς Πόλεως ὁρίζει τὰ παράλια 'Ασίας τε καὶ Εὐρώπης ὁποῦ εἶναι ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Δουνάβεως μέχρι τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους· ὅλους τοὺς κλέπτας ὁποῦ ἤθελαν εἶσθαι εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα αὐτὸς ἔχει χρέος νὰ τοὺς εὑρίσκῃ· ὅταν ἐπιβαίνῃ τοῦ σανδαλίου ὁ σουλτάνος αὐτὸς τὸν δίδει χέρι, διὰ τοῦτο ἔχει καὶ βαθμὸν κ ο λ τ ο ὺ κ-β ε ζ ι ρ ῆ, καὶ βαστᾷ τὸ τιμόνι τοῦ πλοίου αὐτός, καὶ ἔχει χρέος νὰ γνωρίζῃ ὅλας τὰς οἰκοδομὰς τοῦ Βοσπόρου τάς τε ἐν τῇ 'Ανατολῇ καὶ Δύσει καὶ νὰ ἠξεύρῃ τοὺς οἰκοδεσπότας αὐτῶν, διὰ νὰ ἀποκρίνεται τῷ σουλτάνῳ περιοδεύοντι ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἐρωτῶντι. Καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ποσταντζηπασῆδες ἔχουν εἰσόδημα πολὺ καὶ μεγάλον.

Τοῦ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ποσταντζῆ-ὀτζακίου δεύτερος ὀφφικιάλιός ἐστι μετὰ τὸν ποσταντζήπασην ὁ χ α σ ε κ ῆ-ἀ γ ᾶ ς, καὶ γ' ὁ κ ό ζ-π ε κ τ ζ ι σ ή, καὶ δ' ὁ π ο σ τ α ν τ ζ ι λ ά ρ-ὀ δ α π α σ ι σ ή εἰς τὴν πόρταν τοῦ βεζίρη, καὶ ε' ὁ κ α ρ α κ ο υ λ ά κ η ς τοῦ βεζίρη, καὶ ϛ' ὁ κ ο υ σ-τ ζ ῆ-ἀ γ ᾶ ς, καὶ ζ' ὁ σ ε ρ ά π-ἐ μ ι ν ῆ ς, καὶ ή ὁ π α λ ι κ χ α ν ὲ-ἐ μ ι-ν ή ς. Ὀφφικιάλιοι μεγάλοι εἰς τὰ ἀνακτόρια παρὰ τούτους εἰσὶ καὶ ὁ σ έ-χ ε ρ-ἐ μ ι ν ῆ ς διὰ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ παλατίου, καὶ ὁ μ ο υ τ ο υ π ά χ-ἐ-μ ι ν ῆ ς, καὶ ὁ μ α σ ρ ά φ-ἐ φ έ ν δ η ς, καὶ ὁ ζ α ρ π χ α ν ὲ-ἐ μ ι ν ῆ ς, καὶ ὁ κ α π ι τ ζ ι λ ά ρ-κ ι α τ ι π ῆ ς καὶ ὁ μ α σ ρ ά φ-κ ι α τ ι π ῆ ς, καὶ 40 κ α π ι τ ζ η π α σ ῆ δ ε ς μὲ ρ ο υ ο ύ σ ι, καὶ ὁ μ α σ ρ ά φ ι-σ έ χ ρ ι-γ ι α ρ ὶ-κ ι α τ ι π ή.

'Αγένειοι δὲ ὀφφικιάλιοι τοῦ βασιλέως εἰσὶν ὁ σ ι λ α χ τ ά ρ η ς, ὅστις ἐν

τῷ κοινῷ φέρει ἀνὰ τοὺς ὤμους τὸ σπαθὶ τοῦ βασιλέως, ἐπιστατεῖ εἰς τὰ φαγητά του καὶ κόπτει τὰ βρώματα ἐν τῇ τραπέζῃ αὐτοῦ· ἐστὶ δὲ καὶ ζαπίτης πάντων τῶν ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ταγμάτων, πλὴν τῶν μποσταντζήδων καὶ Ἀράβων, καὶ διατάττει τοὺς αὐλικοὺς τοῦ βασιλέως, καὶ ἡ ἐξουσία του ἐκτείνεται εἰς ὅλην τὴν βασιλείαν· ἅπαντες οἱ ἐν τέλει ἐπιθυμοῦσι τὴν εὔνοιάν του καὶ ἐκτελοῦσι τὰ θελήματά του.— Δεύτερός ἐστιν ὁ τ ζ ο χ α δ ά ρ-ἀ γ α σ ῆ ς, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐπιστασίαν εἰσὶν οἱ χιτῶνες τοῦ βασιλέως, καὶ τραβᾷ τὰ ὑποδήματα αὐτοῦ ὄντος ἐν τοῖς ἀνακτορίοις.— Τρίτος ἐστὶν ὁ π ε σ κ ὶ ρ-ἀ γ α σ ῆ ς. — Τέταρτός ἐστιν ὁ ῥ ε κ ι α π δ ά ρ-ἀ γ α σ ῆ ς, ὅστις βαστᾷ τὴν σκάλαν τῆς σέλλας τοῦ ἵππου ἐφιππεύοντος τοῦ σουλτάνου. — Πέμπτος ἐστὶν ὁ τ ο υ λ π ὲ ν δ-ἀ γ α σ ῆ ς, ὅστις κατασκευάζει τὸ σαρίκι εἰς τὸ καβούκι τοῦ σουλτάνου. — Ἕκτος ἐστὶν ὁ ἰ μ π ρ ι κ δ ά ρ-ἀ γ α σ ῆ ς, ὅστις χύνει νερὸν τῷ βασιλεῖ νιπτομένῳ ἢ λαμβάνοντι ναμάζι.— Ἕβδομος καὶ τελευταῖός ἐστιν ὁ περπέρπασης, ὁποῦ ξυρίζει τὸν βασιλέα. Οὗτοι λέγονται καὶ κ ο λ τ ο ὺ κ-β ε ζ ι ρ λ ε ρ ὶ, ὡσὰν ὁποῦ ἔχουσι προνόμιον νὰ ἐγγίζωσι τὸ σῶμα τοῦ βασιλέως, νὰ ἅπτωνται τῆς μασχάλης του ὅταν περιπατῇ ἢ ἀναβαίνῃ τὰς ἀναβάθρας, νὰ τὸν σηκώνουν ὅταν καβαλικεύῃ, ὅταν ἐμβαίνῃ ἢ ἐβγαίνῃ ἀπὸ τοῦ πλοίου· καὶ κατὰ τοῦτό ἐστι κ ο λ τ ο ὺ κ-β ε ζ ί ρ η ς καὶ ὁ γ ι α ν ν ι τ ζ ά ρ-ἀ γ α σ ῆ ς, ὡσὰν ὁποῦ ἅπτεται τῆς μασχάλης του κάθε Παρασκευὴν, ἀφοῦ ἔβγῃ ἀπὸ τὸ τζαμὶ τὸ μεσημέρι. Αὐτοὶ οὖν οἱ ῥ ε κ ι ά π-ἀ γ α λ α ρ ὶ, οἱ καὶ κ ο λ τ ο ὺ κ-β ε ζ ι ρ λ ε ρ ὶ λεγόμενοι, γίνονται πασσᾶδες μὲ τρία τούγια ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ πολλάκις καὶ βεζίρης τῆς Πόλεως γίνεταί τις ἐξ αὐτῶν· μὲ ὅλον ὁποῦ οἱ ἀπὸ τοιούτων εἰς τὸ βεζαρέτι ἀναγόμενοι δὲν ἔχουσιν ὑπόληψιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν κόσμον, διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων, μερικοὶ ὅμως τῶν τοιούτων ἐξέβησαν πολιτικώτατοι, ὡς ὁ Τζόρλουλου Ἀλῆ-πασσᾶς, καὶ ἐφ' ἡμῶν ὁ Καρᾶ-βεζίρης, ἀπὸ σιλαχτάρης γενόμενος βεζίρης.

Εἰσὶ δὲ ἐν τοῖς ἀνακτορίοις τέσσαρα τάγματα λεγόμενα ὀ δ ᾶ δ ε ς, ὧν πρῶτόν ἐστι τὸ λεγόμενον χ ά ς-ὀ δ α λ ῆ δ ε ς· τοιοῦτοί εἰσι μόνον 40· ὁ ὀδᾶς ἐστὶ πλησίον τοῦ μ α π ε ὶ ν-ὀ δ α σ ῆ μὲ 40 κρεββάτια· οὗτοι μόνοι βλέπουσι καὶ δουλεύουσι καὶ παρίστανται τῷ βασιλεῖ ὅταν ἐβγαίνῃ ἔξω τοῦ μ α π ε ὶ ν-ὀ δ α σ ῆ εἰς τὸν λεγόμενον σ ο φ ᾶ ν καὶ εἰς τὸν λεγόμενον σ α ρ ὶ κ-ὀ δ α σ ῆ, ἀλλ' οὐκ ἐγγίζουσιν αὐτῷ πλὴν τῶν κ ο λ τ ο ὺ κ-β ε ζ ι ρ λ ε ρ ί· ζαπίτης δὲ αὐτῶν ἐστιν ὁ σ ι λ α χ τ ά ρ η ς.

Δεύτερον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι χ α ζ ν ε λ ῆ δ ε ς, ὧν πρῶτος ὁ χ α ζ ν ὲ-κ ε α γ ι α σ ῆ ς· οὗτοι δουλεύουσιν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ θησαυροφυλακίου, ἤγουν νὰ ἀνοίγωσι, νὰ σφαλῶσι καὶ νὰ μετατοπίζωσι σενδούκια καὶ ἄσπρα καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Τρίτον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι κ ι λ ε ρ λ ῆ δ ε ς, ὧν προεστὼς ὁ κ ι λ ε ρ τ ζ ή π α σ η ς· οὗτοι δουλεύουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν γλυκῶν, τοῦ χοσαφίου καὶ ἰατρικῶν τῶν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ βασιλέως.

Τέταρτον τάγμα ἐστὶν οἱ λεγόμενοι σ ε φ ε ρ λ ῆ δ ε ς.

Πάντων αὐτῶν καὶ τῶν τεσσάρων ταγμάτων ζαπίτης ἐστὶν ὁ σ ι λ α χ-

τ ά ρ-ά γ ᾶ ς, παιδεύων τοὺς ἀτακτοῦντας, προβιβάζων τοὺς ἀξίους, βοηθῶν τοὺς ἀδυνάτους καὶ δεχόμενος ἑκάστων τὰ προσκλαυσίματα.

Παρὰ ταῦτα τὰ τέσσαρα εἰσὶ καὶ ἄλλα τάγματα εἰς ἐκδουλεύσεις ἐξωτερικὰς καὶ οὐδαμινὰς διωρισμένα, οἷον τὸ τῶν κ ο υ σ τ ζ ή δ ω ν, οἵτινες φέρουσι ξύλα εἰς τὰ ἔσω μαγειρεῖα, τοῦ σουλτάνου δηλαδὴ καὶ τῶν σεχζαδέδων, σκουπίζουσι τὰς αὐλάς, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιοῦσιν· εἰσὶ δέ: τὸ τῶν χ α λ β α τ ζ ή δ ω ν, οἵτινες ποιοῦσι τὰ γλυκὰ καὶ χαλβᾶδες· τὸ τῶν σ ο λάκ η δ ω ν, οἵτινες συμπεριπατοῦσιν αὐτῷ ὅταν ἐβγαίνῃ ἔξω μὲ τὸ ταχίμι ἢ τ ε π τ ί λ ι· τὸ τῶν π ε ϊ κ η δ ω ν, οἵτινες πεζοὶ προπορεύονται τοῦ βασιλέως ἱππεύοντος· καὶ τούτων πάντων ζαπίτης ὁ σιλαχτάρης· τὸ τῶν π α λ τ α τ ζ ή δ ω ν,ὧν προεςὼς ὁ π α λ τ α τ ζ ι λ ὰ ρ-κ ε α γ ι α σ ή ς· τούτων ἐςὶ ζαμπίτης ὁ κ ι ζ λ ὰ ρ-ἀ γ α σ ῆ ς, ὅστις προστάττει τὸν π α λ τ α τ ζ ι λ ὰ ρκ ε α γ ι α σ ὴ τὸ ποιητέον, κἀκεῖνος διὰ παλτατζήδων ἐνεργεῖ τὰ πάντα. Ὅταν ὁ βασιλεὺς θελήσῃ τὸν βεζίρην νὰ πηγαίνῃ εἰς προσκύνησίν του μὲ τὸν π α λ τ α τ ζ ι λ ὰ ρ-κ ε α γ ι α σ ὴ μηνύει αὐτῷ. Κάθε καδίνα, σαχζαδὲς καὶ σουλτάνα εἶχον τοὺς παλτατζήδες αὐτῶν δι' ὧν ἐξετέλουν τὰς ὑπηρεσίας των, ἀλλ' ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Γ' ἐξωστράκισε τὸ τάγμα αὐτό, καὶ ἐξέλιπεν ἤδη τὸ σύνολον· (εἶτα ὁ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτης, ἀδελφός του, τὸ ἀνενέωσε.)

Χωριστὸς εἶναι ὁ δαϊρὲς τοῦ δ ά ρ ο υ ς-σ α α δ ὲ-ἀ γ α σ ή, κεῖται γὰρ παρὰ τῇ πύλῃ τοῦ χαρεμίου, ἤτοι γυναικῶνος, εἰς καιρὸν ὁποῦ ὁ δ α ϊ ρ ὲ ς τοῦ σιλαχτάρη σὺν τοῖς λοιποῖς τέσσαρσι κεῖται εἰς τὴν τρίτην αὐλήν, κοντὰ εἰς τὸ ἄρζ-όδασή· ἔχει ὑπ' αὐτῷ πολλοὺς Ἀράβας εὐνούχους.

Εὐνοῦχος δὲ ἐστὶ καὶ ὁ χ α ν ζ ν α δ ά ρ-ἀ γ ᾶ ς, δεύτερος τὴν ἀξίαν μετὰ τὸν κ ι ζ λ ὰ ρ-ἀ γ α σ ή, ἔχων εἰς τὴν ἐξουσίαν του τὸν ἄντικρυ τοῦ χ ι ρκ ά ϊ-σ ε ρ ὶ φ-ό δ α σ ὴ χαζνέν, καὶ ἐπιστατῶν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν λιθοκολλήτων καὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν γυναικείων. Εἶναι μεγάλος ἐν τοῖς Ἄραψι καὶ ὁ χ α ζ ν ὲ-β ε κ ι λ ῆ ς, πλησιέστατος τῷ ἄνακτι.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι εὐνοῦχοι ἐν τοῖς ἀνακτορίοις λευκοί, χ ά ς-ἀ γ α λ ὰ ρ λεγόμενοι, καθήμενοι καὶ φυλάττοντες ἐν τῇ τρίτῃ πύλῃ τῇ παρὰ τῷ ἄ ρ ζό δ α σ ή, ἤτοι τῇ πύλῃ τῆς τρίτης αὐλῆς, ὧν προεστὼς ὁ κ α π ὶ-ἀ γ ασ ή ς· ἔχει τὸν δαϊρέν του εὐθὺς μετὰ τὴν πόρταν τῆς τρίτης αὐλῆς, μεταξὺ τοῦ ἄ ρ ζ-ό δ α σ ὴ καὶ τοῦ δαϊρὲ τοῦ σιλαχτάρη, καὶ παρ' αὐτῷ ἔχει τὸν δαϊρέν του ὁ λεγόμενος χ α ζ ν α δ ά ρ π α σ η ς, εὐνοῦχος λευκὸς καὶ αὐτὸς καὶ προεστώς, καὶ μοιράζει τοὺς λουφέδες τῶν καπιτζήδων καὶ ἄλλων δούλων ἐν τοῖς τζαμίοις, καὶ πληρώνει καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως προσταττόμενα ἔξοδα ἢ διὰ οἰκοδομὰς ἢ διὰ ἐνδύματα ἢ δι' ἄλλα τινά.

Ἔχει ὁ βασιλεὺς καὶ π ά ς-τ ζ ο χ α δ ά ρ η ν, καὶ ἀ ν α κ τ ά ρ-ἀ γ α σ ή, καὶ κ α χ β ε τ ζ ή π α σ η ν, καὶ σ ὶ ρ-κ ι α τ ι π ή, καὶ τ ι ρ ν ά χ τ ζ ῆ ν, καί εἰσι μεγάλοι, ἀλλ' οὐ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ῥηθέντων. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ ὁ κ α χ β ε τ ζ ή π α σ η ς Ναζὴ-ἐφένδης ἔδωκε μεγάλον κρότον.

Οἱ παλαιοὶ βασιλεῖς τῶν Ὀθωμανῶν, φροντίζοντες νὰ ἀποκτήσουν πο-

λεμιστὰς ὁποῦ νὰ ἀντέχουν εἰς τοὺς κόπους τοῦ πολέμου, συνέστησαν τὸ τάγμα τῶν ποσταντζήδων, νομίζοντες ὅτι ὁ ἐθισθεὶς φέρειν τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτὸς διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν λειμώνων θέλει γίνει ἱκανὸς νὰ ἀντέχῃ καὶ εἰς τὰς σκληραγωγίας τοῦ πολέμου. Ἐπὶ πολὺ ἦσαν οἱ ποσταντζῆδες τὸ ἐξαίρετον τάγμα τῶν στρατιωτῶν· ὕστερον ἐξ αὐτῶν συνέθεντο τοὺς ἀζαπλῆδες, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔκαμαν τοὺς γιαννιτζάρους· τὴν σήμερον τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων μὲ τὸ νὰ γεμίζεζεται εὐκόλως ἄλλοθεν, ἀφῆκαν τοὺς ποσταντζῆδες διὰ τὴν φύλαξιν μόνον τῶν βασιλικῶν παλατίων, διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν λειμώνων καὶ διὰ νὰ κωπηλατῶσιν εἰς τὰ βασιλικὰ πλοῖα.

Ὁ κιζλὰρ-ἀγασῆς, εἰ καὶ μεγίστης ἀξίας καὶ δυνάμεως, ἐξουσιάζων πάντας τοὺς ἐν τῷ παλατίῳ μαύρους Ἄραβας καὶ ὅλους τοὺς χαδούμηδες, ἤτοι καὶ τοὺς λευκούς, ἔχων τὴν ἐπιστασίαν τῆς γυναικωνίτιδος ὅλης τοῦ βασιλέως, ἀλλ' οὖν ἐστι σκλάβος· δὲν θέλει ποτὲ νὰ μανζιλευθῇ, ἀλλ' οὖν ὁπότε ἠκολούθησε τὸ τοιοῦτο χωρὶς φόνον του, λαμβάνει παρὰ τοῦ βασιλέως ἔγγραφον τῆς ἐλευθερίας του καὶ ἀπέρχεται καὶ ἄκων εἰς τὸ Μισίρι, κλαίων διὰ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὰ κέρδη ὁποῦ ἔχασεν, ὁποῦ ἔχει εἰσόδημα τὴν ἡμέραν 8,000 παρ. ἤτοι γρόσ. 200 παρὰ τοῦ κοινοῦ τῆς βασιλείας, ἔξω ἀπὸ τὰ ἴδιά του εἰσοδήματα· ἐν ὅσῳ γάρ εἰσιν ἐν τῇ ἀξίᾳ ἔχουσι βεκίλην εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀγοράζουσι κώμας πολλὰς καὶ ἄλλα, καὶ ἀποκτῶσι πολὺ εἰσόδημα· μετὰ δὲ τὸν θάνατόν τους κληρονομεῖ ταῦτα πάντα ὁ βασιλεὺς πωλουμένων τῶν χωρίων, ὡς εἴρηται, μὲ τριπλοῦν ἐτήσιον εἰσόδημα.

Γιαζιτζῆ-ἐφένδης· ὁ βαθμὸς τοῦ ὀφφικίου εἶναι μικρός, ἀλλ' ἡ δύναμις τοῦ αὐθέντου αὐτοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ δίδωσιν αὐτῷ πολλὴν τὴν ἰσχύν· ἡ ἐπιστασία του εἶναι τὸ νὰ ἔχῃ τὰ κατάστιχα τῶν εἰσοδημάτων τῆς Μέκκας καὶ τῆς Μεδινὲ καὶ τῶν σελατὶν-τζαμισή· πληρώνει τοὺς λουφέδες τῶν ποσταντζήδων καὶ τῶν γυναικῶν ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ σεραγίου, καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὀφφικιαλίων ὁποῦ κεῖνται ὑπὸ τῷ κιζλὰρ-ἀγασῆ· τὸ κατάστιχον ὁποῦ ὁ κιζλὰρ ἀγασῆς δεικνύει τῷ σουλτάνῳ πρέπει νὰ εἶναι γεγραμμένον παρὰ τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδη. Εἶχεν εἰσόδημα πάμπολυ κύριον καὶ τυχηρὰ ὑπέρπολλα, κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ· ὁ Ραγήπης ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ ὀλιγοστεύσας τὴν δύναμιν τοῦ κιζλὰρ-ἀγασῆ καὶ ὑστερήσας αὐτὸν τὴν ἐπιστασίαν τῶν λεγομένων χαρεμέϊν, τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἅπαντα μαλικιανέδες, καὶ ἀποσχορακίσας καὶ τὸ τάγμα τῶν παλτατζήδων ἐξ ὁλοκλήρου, εἶχε σμικρυνθεῖ πάντῃ καὶ ἡ δύναμις τοῦ γιαζιτζῆ-ἐφένδη, καὶ οὔτε φορεῖ πλέον μπερέταν, ὡς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ πώγωνα καθειμένος φορεῖ καβούκι· δίδονται δὲ αὐτῷ τὴν σήμερον ἀπὸ τοῦ χαζνὲ διὰ εἰσόδημα πουγγεῖα 30, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ τοῦ ἀπὸ τὸν χαρεμέϊν, καὶ ἔχει καὶ ἄλλα 30 τυχηρά· τῷ δὲ κιζλὰρ-ἀγασῆ δίδονται πουγγεῖα 100. (Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀπτοὺλ-Χαμίτη ἀνενεώθη πάλιν τὸ ὀτζάκι τῶν παλτατζήδων, ἀνενέωσε καὶ ὁ γιαζιτζῆς πάλιν τὰ πρῶτα, καὶ ἐδόθη καὶ ἡ ἐξουσία τῷ κιζλὰρ-ἀγασῆ.)

Π α λ τ α τ ζ ι λ ά ρ-κ ε α γ ι α σ ή ς ἦν ὁ πρῶτος τοῦ τάγματος τῶν π α λ τ α τ ζ ή δ ω ν, ὑποτασσόμενος τῷ κ ι ζ λ ά ρ-ά γ α σ ῆ ἐν πᾶσι, δι' οὗ ἐμήνυε τῷ βεζίρῃ ἐλθεῖν εἰς τὰ ἀνακτόρια πρὸς τὸν βασιλέα· καὶ ἀπόντος αὐτοῦ ἐμήνυε μὲ τὸν χ α σ ε κ ῆ-ά γ ᾶ ν, καὐτοῦ ἀπόντος ἐμήνυε μὲ τὸν κ ὸ ζ-μ π ε χ τ ζ ι σ ή. Ἐπὶ τοῦ Ῥαγήπη ὁ βασιλεὺς ὅταν ἤθελε ῥ ε κ ι ά π ι ἐμήνυε τῷ βεζίρῃ μὲ τὸν κ α ρ α κ ο υ λ ά κ η ν αὐτοῦ.

Καπιτζηπασῆδες ἔχει ὁ βασιλεὺς μὲ ῥ ο υ ο ύ σ ι μόνον 40, καὶ φυλάττουσι ν ε 6 π έ τ ι ἕκαστος τὴν ἑβδομάδα ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν πόρταν τοῦ σεραγίου· οὗτοι ἔχουσι καὶ λουφὲν γρόσια 500 τὸν χρόνον· ὁ μεγαλήτερος αὐτῶν λέγεται ἐ μ ί ρ ο υ λ-ά λ έ μ η ς· πέμπονται καὶ ἔξω εἰς τοὺς πασσᾶδες ἢ μὲ τὰ φερμάνια τὰ ἐπικυρωτικὰ τῶν μανσουπίων τους ἢ μὲ ἄλλας προσταγὰς διαφόρων πολιτικῶν ὑποθέσεων, ἢ καὶ μὲ φερμάνι νὰ καρατομήσουν τινὰ τῶν πασσάδων, καὶ τότε πρέπει νὰ ἐνεργήσωσι τὴν προσταγὴν μὲ φρόνησιν, διατὶ κινδυνεύει ἡ ἰδία αὐτῶν ζωή. Εἰσὶ καὶ ἄλλοι κ α π ι τ ζ η π α σ ῆ δ ε ς μόνον μὲ τίτλον, ἤτοι π α γ ι έ, καὶ αὐτοὶ δὲν ἔχουσι λουφὲν, οὔτε τοὺς μεταχειρίζονται εἰς ἐργασίαν βασιλικῶν ἐκδουλεύσεων, μόνον ὄντες ἔξω ἔχουσι τὴν τιμήν τους, καὶ δὲν ἐνοχλοῦνται καὶ παρὰ τῶν πασσάδων εἰς τὰς οἰκιακὰς ὑποθέσεις αὐτῶν.

Οἱ σουλτάνοι ἀῤῥαβωνίζουσι τὰς θυγατέρας αὐτῶν εἰσέτι νήπια ὄντα μὲ τοὺς 6εζιρᾶδες, ἤτοι τὰς κόπτουσι ν ι κ ι ά χ ι διὰ νὰ κυττάζουν τὰ ἔξοδά τους· καὶ θανόντος ἢ φονευθέντος τοῦ μνηστῆρος κληρονομεῖ αὐτὸν ἡ σουλτάνα, καὶ ἀῤῥαβωνίζουν αὐτὴν μὲ ἄλλον διὰ τὸ αὐτὸ τέλος· ὡς τόσον ἀφοῦ μεγαλώσῃ ἡ σουλτάνα γίνεται ὁ γάμος μεγαλοπρεπῶς· θανόντος δὲ ἢ φονευθέντος τοῦ γαμβροῦ δίδεται ἡ χηρεύουσα σουλτάνα ἄλλῳ ἀνδρὶ μετὰ μῆνας ἕξ, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ Δ' ἠῤῥαβωνίσθη μὲ τέσσαρας βεζιρᾶδες χωρὶς νὰ πάρῃ τινά. Πολλάκις ἀκολουθεῖ, ἀφοῦ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν ἡ παρθένος φονεύουσι τὸν βεζίρην ἐκεῖνον διὰ νὰ τὸν κληρονομήσῃ ἡ σουλτάνα, καὶ ἀῤῥαβωνιάζουσιν αὐτὴν μὲ ἄλλον. Ὁ 6εζίρης ὁποῦ ἢ ἐστιν ἀῤῥαβωνιασμένος ἢ ἔλαβεν εἰς γυναῖκα σουλτάναν, οὐ δύναται ἔχειν ἄλλην γυναῖκα οὔτε παλλακάς· καὶ ἂν ἔχῃ τέκνα μὲ τὴν γυναῖκά του τὸν χωρίζουσιν ἀπὸ ταύτης, καὶ οὑτωσὶ διδῶσιν αὐτῷ τὴν σουλτάναν.

Οὐδεὶς τολμᾷ ἀσπάσασθαι τὴν χεῖρα τοῦ βασιλέως, ἀλλὰ πάντες, καὶ αὐτὸς ὁ βεζίρης, τρεῖς φοραῖς προσκυνοῦσι βάλλοντες τὴν δεξιὰν χεῖρα ἐπὶ γῆς καὶ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸ μέτωπόν τους· οὔτε ἀναχωροῦν ἀπὸ τοῦ 6ασιλέως ἐὰν δὲν τοὺς εἴπῃ τὸ, « πηγαίνετε ». Προσέτι οἱ προσερχόμενοι αὐτῷ ἀφοῦ φανοῦν ἐμπρός του περιπατοῦσι ταχέως, οἱονεὶ τρέχοντες, καὶ ὁ βραδὺς περίπατος ἐμπρός του εἶναι ἐμποδισμένος, μὲ τὸ νὰ σημαίνῃ μεγαλειότητα· ἀλλ' οὐδὲ προσηκώνεταί τινα ὁ βασιλεὺς, εἰμὴ μόνον τὸν μουφτὴν, τὸν ὁποῖον ἰδὼν εἰσελθόντα ἐγείρεται καὶ προχωρεῖ ἑπτὰ βήματα εἰς ἀπάντησίν του· καὶ μόνος ὁ μουφτὴς συνειθίζεται νὰ φιλῇ τὸν ἀριστερὸν ὦμον τοῦ βασιλέως, εἶτα κάθηται ἐπάνω εἰς χράμι· οἱ λοιποὶ πάντες, βεζιρᾶδες καὶ ἄλλοι, στέκονται ὄρθιοι. Ἐγὼ εἶδον τὸν χεκίμπασην καὶ τὸν ἰα-

τρὸν τοῦ σεραγίου Χαλεπλῆ Μανσουρῆ-ἐφένδην καθημένους ἔμπρὸς εἰς τὸν σουλτὰν Μουσταφᾶν διὰ νὰ συμβουλευθοῦν μαζῆ μου περὶ τῆς ἀσθενείας του, ἥτις ἦν παροξυσμὸς ἐλαφροῦ ἄσθματος.

Κατὰ τοὺς νόμους τῶν Τούρκων, πόλις ἢ φρούριον κτισθὲν παρά τινος σουλτάνου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ τῷ ὀνόματι τοῦ κτήτορος· μόνον τὰ τζαμία ὁποῦ κτίσουν ὀνομάζουν μὲ τὸ ὄνομά τους.

Σημαίαν ἔχει τῶν Ὀθωμανῶν ἡ βασιλεία τὸ ἀ λ έ μ ι, ἤτοι τὴν ἀμφίκυρτον καὶ διχότομον σελήνην.

Εἰς ὅλας τὰς πόλεις, κωμοπόλεις καὶ κώμας καὶ ἁπλῶς ὅπου εἶναι τζαμὶ ἢ μετζίδι, κάθε Παρασκευὴν ὁ χατίπης ἐκφωνεῖ τὸν χ ο υ τ π ὲ, ἤτοι τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ βασιλέως τῶν Ὀθωμανῶν καὶ εὐχὴν ὑπὲρ τῆς κατὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν νίκης,

Ὁ βασιλεὺς κάθε Παρασκευὴν τὸ μεσημέρι πηγαίνει εἰς ἓν τζαμὶ καὶ κάμνει τὸ ν α μ ά ζ ι μαζῆ μὲ τὸ πλῆθος· τοῦτο κατ' ἀρχὰς δὲν ἐσυνειθίζετο, καὶ ἤρξατο πρῶτον ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουράτη Α', ἔτει σωτηρίῳ 1361, καθ' ὃ ὁ βασιλεὺς θελήσας μαρτυρῆσαι πρὸς τὸν μουφτὴν διὰ μίαν ὑπόθεσιν, ὁ μουφτὴς οὐκ ἐδέχθη τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ λέγων τὸ ὅτι ἡ δικαιοσύνη δὲν δέχεται τὴν μαρτυρίαν ἀνθρώπου ὁποῦ δὲν ἐνώθη ἀκόμη εἰς τὰς κοινὰς προσευχὰς μὲ τὸ σῶμα τῶν μουσουλμάνων· τότε οὖν ἀρξαμένη τὸ πρῶτον αὕτη ἡ ἐν τῷ τζαμὶ μετὰ τοῦ λοιποῦ πλήθους προσκύνησις τὸ μεσημέριον τῆς Παρασκευῆς εἶναι τὴν σήμερον τόσον ἀναπόφευκτος, ὁποῦ καὶ ἂν ἀσθενῶσιν οἱ βασιλεῖς ἀνάγκη ἐστὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸ τζαμὶ τὴν Παρασκευὴν, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλήθους, ἵνα μὴ, ὑποτοπάσαντες τὸ ὅτι θανασίμως ἀσθενεῖ ὁ βασιλεὺς, διεγείρωσι θόρυβόν τινα ἢ ἀνταρσίαν διὰ ἐνθρονιασμὸν ἄλλου βασιλεύσοντος. Ἐπ' ἐμοῦ ὁ σουλτὰν Μαχμούτης ἀσθενῶν ἐβιάσθη μιᾷ Παρασκευῇ νὰ πηγαίνῃ εἰς τὸ τζαμὶ διὰ νὰ μὴ δώσῃ ὑποψίαν τῆς ζωῆς του εἰς τὸν λαόν· ἀπελθὼν οὖν ἔφιππος, ὡς σύνηθες, βασταζόμενος ὑπὸ τῶν πέριξ, ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαι φθάσας εἰς τὴν πύλην τοῦ παλατίου τὴν λεγομένην Δεμὶρ-καπὶ ἔπεσε νεκρὸς ἀπὸ τοῦ ἵππου. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ὁ μετ' αὐτὸν σουλτὰν Ὀσμάνης, κακῶς ἔχων καὶ παρ' ἐμοῦ μετὰ καὶ ἄλλων ἰατρῶν θεραπευόμενος, μιᾷ Παρασκευῇ ἐβιάσθη διὰ τὸν φόβον τοῦ πλήθους ἀπελθεῖν εἰς τὸ τζαμὶ (καί τοι ἀναβοώντων τῶν ἰατρῶν ὅτι ἐπικίνδυνος ὁ πηγαιμὸς, καὶ οὐκ ἀκουομένων,) ἔφιππος· ἀπελθὼν οὖν ἐπανέκαμψεν, ἀλλὰ παροξυνθείσης τῆς ἀσθενείας, περὶ μέσην νύκτα τῆς μετὰ τὴν Παρασκευὴν ἐκείνην καὶ τὸ Σάββατον Κυριακῆς ἀπέθανε. Πεντάκις προσκυνοῦσιν οἱ Τοῦρκοι τῆς ἡμέρας ἀφεύκτως· τὸ σ α π ὰ χ-ν α μ α ζ ὶ, τὸ ὀ ϊ λ ὲ-ν α μ α ζ ὶ, τὸ ἰ κ ε ν δ ὶ-ν α μ α ζ ὶ, τὸ ἀ χ σ ὰ μ-ν α μ α ζ ὶ καὶ τὸ γ ι α τ ζ ὶ-ν α μ α ζ ὶ, καὶ ὁ μὴ προσκυνῶν πεντάκις ἁμαρτάνει παρ' αὐτοῖς θανασίμως. Κάθε Παρασκευὴν ὁποῦ πηγαίνει εἰς ἓν τζαμὶ πρέπει ἐκεῖνο τὸ τζαμὶ νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς σερπέτια, γλυκὰ καὶ πωρικὰ διὰ τὸν βασιλέα οὐκ ὀλίγα· τὰ δὲ σ ε λ α τ ὶ ν-τζαμιλερὶ, τὰ κτισθέντα δηλαδὴ παρὰ βασιλέων, εἴκοσι καὶ τριάντα πουγγεῖα.

Κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν Τούρκων, ὁ βασιλεὺς ἠμπορεῖ νὰ φονεύῃ καθ' ἡ-

μέραν δεκατέσσαρας ὑποχειρίους του χωρὶς νὰ ἁμαρτήσῃ· δὲν ἠμπορεῖ ὅμως ποτὲ νὰ φονεύσῃ τινὰ τῶν σεχζαδέδων, ἄλλως ἐφένδηδων. Κατ' ἀρχὰς τῆς βασιλείας ἔδιδον εἰς τοὺς σαχζαδέδες σανδζάκια, ἤτοι διοικήσεις, ἡγεμονίας· ἀλλ' ὁ κ α ν ο ὺ ν-σ α χ ι π ὴ σουλτὰν Σουλεϊμάνης καθεῖλε τὴν τοιαύτην συνήθειαν, καὶ ἀπὸ τότε κατοικοῦσι μέσα εἰς τὰ ἀνακτόρια, σφαλισμένοι μέσα εἰς τὸ χαρέμι· καὶ ἐστὶ μὲν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλεύοντος τὸ νὰ τοὺς ἔχῃ εἰς μεγάλην ἢ μετρίαν φυλακήν· δὲν ἠμπορεῖ ὅμως κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τοὺς φονεύσῃ, καὶ ὅσοι ἐστοχάσθησάν νὰ κάμουν τοιοῦτό τι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀγαγεῖν τὸ ἔργον εἰς ἔκβασιν. Λέγεται ὅτι ὁ σουλτὰν Ὀσμάνης ὁ Γ' νὰ ἐφαρμάκωσε τὸν Μεχμὲτ-ἐφένδην, σαχζαδὲ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη, μὲ τὴν εἴδησιν τοῦ τότε βεζίρη Μουσταφᾶ-πασσᾶ τοῦ ἀπὸ ἰμπροχόρη καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ τότε χεχίμπαση-ἐφένδη τοῦ Χαλεπλῆ.

Ὁ ἐχθρὸς ἢ ὁ πταίστης, βαλὼν μανδήλιον εἰς τὸν αὐχένα του, κατὰ τὸ μ α χ ρ α μ ὰ μ π ο γ α ζ ι ν ὰ τ α κ τ ὶ, ἂν ἔλθῃ καὶ προσπέσῃ εἰς τὸν βασιλέα λέγωντας τὸ ἀ μ ὰ ν καὶ ὑποταχθῇ, δὲν φονεύεται, κατὰ τὸν φετβᾶν, ἐ γ ι λ ὲ ν μ π ὰ ς κ ε σ ι λ μ έ ζ· καὶ τοῦτο μὲν τὸ νόμιμον, εἶναι ὅμως πολλὰ παραδείγματα ὁποῦ πολλάκις δὲν ἐφυλάχθη ὁ τοιοῦτος νόμος· ὅθεν δὲν εἶναι τόσον πολλὰ βέβαιος.

Οἱ βασιλεῖς τῶν Τούρκων ὑπισχνοῦνται τῷ στρατιωτικῷ τὴν δήμευσιν τῶν πολεμουμένων πόλεων ὁποῦ δὲν ἤθελαν ὑποταχθεῖ ἑκουσίως μὲ συμφωνίας μόνον μὲ πόλεμον, προστάζοντες νὰ μὴ πειραχθοῦν μόνον αἱ ἐν αὐταῖς οἰκοδομαί· τοῦτο γίνεται διὰ νὰ τοὺς δώσουν ἐνδόσιμον εἰς τὸ νὰ πολεμοῦν κατὰ τῆς πόλεως ἐκείνης μεγάλῃ τῇ προθυμίᾳ.

Αἱ προσταγαὶ τοῦ βασιλέως εἶναι δεκταὶ ὡς καὶ αἱ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ὑπακούων νομίζεται παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐκβληθεὶς ἀπὸ τὸ τ ζ ε μ α ά τ ι, ἤτοι ο ὑ μ μ έ τ ι-Μ ο υ χ α μ ὲ δ, καὶ ἀκολούθως ἄπιστος· ὅθεν ἂν προστάξῃ καί τινα βεζίρην νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸ νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν του ὁ πεμφθεὶς καπουτζήπασης, πρέπει νὰ παραδοθῇ διὰ νὰ μὴ νομισθῇ ἄπιστος. Πολλοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ παραδοθοῦν, καὶ ἢ φυγῇ ἢ ὅπλοις ἀπέφυγον τὸν θάνατον· ἀλλ' ἔχασαν τὴν ὑπόληψιν αὐτῶν καὶ κατηγορήθησαν ὡς ἀνυπότακτοι, ὀνομασθέντες φ ι ρ α ρ ὴ, καὶ διεδόθη ἡ κακηγορία μέχρι τῶν παίδων τους, ὀνομασθέντων φ ι ρ α ρ ὴ-ὀ γ ο υ λ α ρ ί. Ἐκεῖνο ὁποῦ εἰπῇ ἢ κάμῃ ὁ σουλτάνος ἀφεύκτως πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ καὶ νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ κάθε ἄλλον ὀφφικιάλιον, καὶ τὸν μεγαλήτερον.

Τὸ στρατιωτικὸν οὐ χαίρει τῇ εἰρήνῃ καὶ ὁπλοστασίᾳ, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον, ἐ λ χ α ρ έ κ ε τ ο υ π ε ρ ε κ έ τ· ἀλλὰ καὶ ὁ νόμος αὐτῶν προστάττει αὐτοὺς νὰ μὴν εἰρηνεύωσιν ἐπὶ πολὺ τοῖς βασιλεῦσι τῶν Χριστιανῶν· ὅταν εἰρηνεύσωσιν ἐπὶ πολὺ τρώγονται ἀναμεταξύ τους, ἢ κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Οὕτω φαίνεται νὰ ἔκαμαν κατὰ τοῦ σουλτὰν Μπαγιαζίτη τοῦ Β', ὅν τινα πολιτικῷ τῷ τρόπῳ ἐξέβαλον τοῦ θρόνου ὡς ἐπὶ δέκα ἔτη εἰρηνεύσαντα, καὶ ἀντεισήγαγον τὸν υἱὸν αὐτοῦ σουλτὰν Σελίμην τὸν Α'.

Συνήθεια τῶν παλαιῶν σουλτάνων ἦτο τὰς ἐγγράφους προσταγάς των νὰ τὰς γράφωσιν ἰδιοχείρως· τοιοῦτόν ἐστι τὸ προῤῥηθέν μοι χάττι-σερίφι

τοῦ Φατίχη σουλτὰν Μεχμέτη, φυλαττόμενον ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Παναγίας τοῦ Μουχλίου· ἀλλὰ ὕστερον οὐδὲ τὴν ὑπογραφήν του ἰδιοχείρως εἰς ὅλα ἔγινε συνήθεια νὰ μὴ γράφῃ· μόνον ἐπιγράφεται ὁ τουρᾶς παρὰ τοῦ νισαντζῆ, καὶ πολλῷ μᾶλλον παρὰ τοῦ ἀμετζῆ· εἰς ὅσα δὲ φερμάνια ἔξω ἀπὸ τὸν τουρᾶν ἐπιγράψῃ ὁ βασιλεὺς ἰδιοχείρως τό, μουτζεπίντζε ἀμὲλ ὀλουνά, ἐκεῖνα λέγονται χάττι-χουμαγιοὺν καὶ χάττι-σερίφ.

Τρεῖς εἰσιν οἱ χαζνέδες τοῦ βασιλέως, ὁ μὲν ἔξω, ὅστις κεῖται εἰς τὸ μπάμπι-χουμαγιούν· ἐκεῖ ἀπερχόμενος ὁ τεφτερδάρης μετρᾷ τὰ ἄσπρα τὰ ἐρχόμενα καὶ ἀποτίθησιν, εἶτα ἐξοδιάζει αὐτὰ κατὰ τὰς χρείας, διδοὺς εἰς λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων καὶ ἄλλας χρείας· λέγεται διζ-χαζνέ, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀθροιζόμενα ἀργύρια λέγονται μπεϊτουλμάλι μουσλιμίν· ὁ βασιλεὺς ἄνευ ἀνάγκης τινὸς μεγάλης δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐγγίσῃ αὐτὰ τὰ ἄσπρα δι' ἰδίαν χρείαν, καὶ κινδυνεύει νὰ καταβιβασθῇ ἂν τὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἡδυπαθείας του. Ὁ ἔσω χαζνές, λεγόμενος ἴτζ-χαζνές, κείμενος ἐν τῇ τρίτῃ αὐλῇ συνημμένως τῷ ἐκεῖσε μεγάλῳ λουτρῷ, ἐστὶν ἴδιος τοῦ βασιλέως, ἐξ οὗ δύναται νὰ ἐξοδιάσῃ ὅσα θέλει καὶ ὅπου θέλει, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀθροιζόμενα χρήματά εἰσιν ἀπὸ εἰσοδήματα διωρισμένα τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἀπὸ κληρονομίας συγγενῶν καὶ πασσάδων καὶ ἀπὸ δῶρα τῶν αὐτῶν καὶ ἀπὸ δημεύσεις τῶν καταδικαζομένων· τούτου ὁ ἐπιστάτης λέγεται χαζνὲ-κεαγιασής. Ἔστι δὲ καὶ τρίτος χαζνὲς παρὰ τῷ λεγομένῳ σοφᾷ, καταντικρὺ τοῦ ὀδᾶ τοῦ λεγομένου χιρκάϊ-σερὶφ-ὀδασή, ἔνθα εἰσὶ καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν βιβλία. Ἔστι καὶ τέταρτος χαζνὲς ἐν τῷ γυναικείῳ, οὗ ὁ ἐπιστάτης λέγεται χαζναδὰρ-ἀγᾶς, ὅστις ἐστὶν Ἄραψ, δεύτερον τόπον ἔχων κατὰ τὴν ἀξίαν μετὰ τὸν κιζλὰρ-ἀγασή. Ἀπὸ τὰ τέλη καὶ δασμοὺς συναθροίζονται τὰ ἀργύρια τοῦ ἔξω χαζνέ, τὰ ὁποῖα συμποσοῦνται εἰς **44** χιλιάδες πουγγείων, καὶ κάθε πουγγεῖον περιέχει γρόσια **500**. Ὁ βεζίρης Ῥαγὴπ-πασσᾶς ἀπὸ τῶν κλοπῶν τῶν χαρεμέϊν προσέθετο **13** χιλιάδες πουγγείων εἰς τὸ βασιλικὸν ἐτήσιον εἰσόδημα, καὶ προσέθετο καὶ **2,500** ἀπὸ τῶν κλοπῶν τῶν λουφέδων τοῦ στρατιωτικοῦ· προσέθετο δὲ καὶ τυχηρὰ ἀπὸ τῶν μουατζελέδων τῶν μαλικιανέδων, ὁποῦ, ὄντα πρότερον χαρεμέϊν, ἤτοι ἀφωσιωμένα εἰς τὸν κιαμπὲ τὸν ἐν τῇ Μέκκᾳ, μετέβαλεν εἰς μαλικιανέδες, δι' οὓς, ἔξω τοῦ ἐτησίου μιρίου, πληρώνουσιν οἱ ἀγορασταί, ὅταν ἀγοράσωσι τὸν μαλικιανέ, τὸν πρῶτον χρόνον δέκα χρόνων εἰσόδημα, καὶ τοῦτο λέγεται μουατζελὲς τοῦ μαλικιανέ· καθ' ὑπόθεσιν ὁ μαλικιανὲς ἔχει μιρί, ἤτοι δασμὸν ἐτήσιον, γρόσια **500**, καὶ εἰσόδημα κύριον γρόσια **5,000**· θανόντος τοῦ ἀγοραστοῦ, καὶ ἀκολούθως κυριάρχου, κληρονομεῖ ὁ βασιλεύς, ὅθεν τὸν ξαναπωλεῖ· ὁ ἀγοραστὴς ἀφοῦ ἔχει χρέος νὰ πληρώνῃ ἀνὰ ἔτος τὸ μιρί, τὰ **500** δηλαδὴ γρόσια, πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ **50,000** γρόσια τὸν πρῶτον χρόνον διὰ νὰ γενῇ κύριος τοῦ μαλικιανέ, ἥτις ποσότης λέγεται μουατζελές, καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον πρέπει νὰ πληρώσῃ καὶ τὰ **500**, τὸ ἐτήσιον μιρί.

Ἐν οὐδεμιᾷ πόλει τῆς βασιλείας δὲν γίνονται νομίσματα εἰμὴ ἐν Κων-

σταντινουπόλει καὶ Καΐρῳ τῆς Αἰγύπτου, καὶ μόνον ἐπ' ὀνόματι τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἄλλου τινός· ὅστις ὅταν εἶναι εἰς τὸν πόλεμον τὸν ἀκολουθεῖ ὁ τύπος, καὶ ὑπὸ ταῖς σκηναῖς τυποῦνται τὰ νομίσματα, ὄχι πλέον τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ δάραμπε φὶ Κωνσταντινιγὲ, ἢ φὶ Μίσιρ, ἀλλὰ φὶ ὀρδούϊχουμαγιούν. Ὁ σημερινὸς βασιλεὺς σουλτὰν Μουσταφᾶς ἀφεῖλε τὸ ὄνομα Κωνσταντινιγὲ καὶ ἐπιγράφει τὸ, δάραμπεφὶ Ἰσλὰμ μπόλ, οἱονεὶ αἰσχυνόμενος ἐπιγράψαι τῷ νομίσματι ὄνομα χριστιανικὸν, πρᾶγμα ὁποῦ ἐς τόδε οἱ βασιλεῖς οὐκ ἐποίησαν· ἔχει δὲ οὕτως ἡ ἐπιγραφὴ τῶν ἐπ' αὐτοῦ νομισμάτων:

Σουλτὰν οὐλ μπερέϊνι βὲ χακάνουλ μπαχρέϊνι ἐς σουλτὰν ἴμπνου σουλτάν.

καὶ ἐκ τοῦ ἑτέρου μέρους:

Ἐς σουλτὰν Μουσταφᾶ ἴπνου Ἀχμὲδ χὰν δάμε μουλκιουχοὺ, δάραμπε φὶ Ἰσλὰμ μπὸλ, σένε 1181.

Ἀγκαλὰ καὶ οὐδεὶς τολμᾷ τυπῶσαι νομίσματα ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι, ἔμπης μόνον ὁ χάνης τοῦ Κριμίου ὅταν θελήσῃ ἔχει ἄδειαν νὰ τυπώσῃ καὐτὸς ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι.

Τὰ σενδούκια τοῦ χαζνὲ ὁποῦ εἰς τὸ στρατόπεδον ἔχουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ εἶναι εἰς τὰς σκηνὰς τοῦ βεζίρη, φυλαττόμενα ὑπὸ τῶν σπαχήδων, ἐναλλὰξ φυλακὰς τηρούντων· πολλάκις τὰ σενδούκιά εἰσι κενὰ, ἀλλὰ πάλιν τῇ αὐτῇ τάξει φυλάττονται δεδεμένα ταῖς ἁλύσεσιν, ὡς σύνηθες, διὰ νὰ μὴν ὑποπτευθῇ τὸ στρατιωτικὸν ὅτι δὲν εἶναι ἄσπρα εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ παύσῃ ἡ πρὸς τὸν πόλεμον ζέσις του.

Ἀναγινώσκεται εἰς τὰς ἱστορίας τὸ ὅτι πολλάκις οἱ Ὀθωμανοὶ συμφωνήσαντες τοῖς Χριστιανοῖς διὰ τὴν παράδοσιν κάστρου τινὸς δὲν ἐφύλαξαν τὰς συμφωνίας μὲ παραμικράν τινα πρόφασιν· καθ' ὑπόθεσιν ἂν ἐσυμφωνήθη τὸ νὰ ἔβγουν ἄοπλοι οἱ φύλακες τοῦ κάστρου, καὶ λάχῃ νὰ ἰδοῦν σολδάτον τινὰ μὲ κἀνὲν παραμικρὸν ὅπλον, εὐθὺς φωνάζουσι πῶς οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἐφύλαξαν τὰς συμφωνίας, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ψευδῆ πρόφασιν καταργοῦσιν αὐτοὶ ὅλας. Πολλάκις διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὴν κατηγορίαν τῆς παραβάσεως λέγουσι πῶς ἐβιάσθησαν νὰ καταντήσουν εἰς αὐτὸ τὸ ἄτοπον, καὶ φύσει ὄντες ἐφευρετικώτατοι φέρουσι καὶ μαρτυρίας ἀπὸ τὸ Κουράνι διὰ τὴν κατάργησιν τῶν συμφωνιῶν. Καθεῖλον οὖν τὰ κεφάλαια τῆς εἰρήνης εἰς τὴν Κύπρον, εἰς τὸ Βαγδάτι, εἰς τὴν Βούδαν, τῷ ἔτει 1529, καὶ τὴν πρὸς τοὺς Νέμτζους ἀγάπην ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μεχμὲτ τοῦ Δ', καὶ τὰς πλείους τῶν πρὸς τοὺς Μολδαβοὺς δοθεισῶν ὑποσχέσεων τῷ ἔτει 1529, καὶ τὰς πρὸς τοὺς Ταρτάρους τοῦ Κριμίου.

Μέχρι τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάνη οἱ βασιλεῖς ἐκάθιζον καὶ ἄλλους εἰς τὴν

τράπεζάν των· ἀπὸ τότε μέχρι τῆς σήμερον οὐδεὶς τῶν πάντων συνεσθίει τῷ βασιλεῖ ἐν τῇ τραπέζῃ.

Ὁ βασιλεὺς οὐδὲν ποιεῖ ἢ ἀποφασίζει χωρὶς νὰ τὸ κοινολογήσῃ ἢ νὰ συμβουλευθῇ τὸν βεζίρην Ἐπίτροπόν του, ὅν τινα καὶ ἐκστρατεύσαντα καὶ πόῤῥω που ὄντα πάλιν ἐγγράφως συμβουλεύεται περὶ ἐμπεσούσης τινὸς ὑποθέσεως, εἶτα τὴν ἀποφασίζει· ἂν ὁ βασιλεὺς δώσῃ προσταγὴν ἄνευ εἰδήσεως τοῦ βεζίρη, σημεῖον ὅτι ἐγγίζει ἡ τοῦ βεζίρη πτῶσις.

Φύσει εἰσὶν ἐπικλινεῖς εἰς τὸ νὰ κρύπτουν τοὺς σκοποὺς των ὅ τε βασιλεὺς καὶ οἱ αὐτοῦ μινίστροι καὶ νὰ ὑποκρίνωνται κατὰ τοὺς καιρούς· ὅθεν καὶ κοινὸν παρ' αὐτοῖς τὸ, κεσιλμεγὲν ἕλ ούπουλμὲκ γκερέκ.

Εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις των οἱ Ὀθωμανοὶ φυλάττουσι τὸ μυστικὸν ὑπέρ τι ἄλλο ἔθνος· καὶ εἰς τὰ ἀνακτόρια οἱ ἀγᾶδες φυλάττουσι σιωπὴν σφοδροτέραν τῆς τοῦ Πυθαγόρου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν λαλεῖ ἂν δὲν ἐρωτηθῇ. Πολλοὶ βωβοὶ καὶ κωφοὶ εἰσὶν ἐν τοῖς ἀνακτορίοις, καὶ κρατοῦσι τὸν μπερδέ· καὶ ὅταν ὁ βασιλεὺς ὁμιλῇ μυστικὰ μὲ τὸν βεζίρην, ἢ μὲ τὸν κιζλὰρ ἀγασὴ ἢ ἄλλον τινὰ μεγάλον, οὐ συγχωροῦσί τινι πλησιάσαι, ὅστις ποτ' ἂν εἴη· εἰσὶ τοιοῦτοι καὶ παρὰ τῷ βεζίρῃ καὶ παρὰ τῷ κεαγιᾷ· τοιαύτην δὲ δύναμιν ἔδωκεν αὐτοῖς ἡ φύσις, ὁποῦ ἀπὸ τῶν κινημάτων τῶν χειλέων καὶ τῶν σχημάτων τοῦ σώματος δύνανται προνοῆσαι τὰς ὑποθέσεις· καὶ παρὰ ταῦτα ἐφεῦρον ἐν ἑαυτοῖς σημεῖά τινα δι' ὧν δηλοποιοῦσιν ἀλλήλοις τοὺς ἑαυτῶν σκοποὺς καὶ βουλήματα, καὶ διηγήσεις διὰ τῶν σημείων διηγοῦνται· ἡ σφοδρὰ σιωπὴ ὁποῦ φυλάττεται ἀκριβῶς εἰς τὰ ἀνακτόρια ὑπὲρ τὴν τοῦ Πυθαγόρου ἐβίασε τοὺς πάντας ἐφευρεῖν τὰ τοιαῦτα σημαντικὰ σχήματα· ὁ ἴδιος σουλτάνος πρέπει νὰ ἠξεύρῃ τὰ σημαινόμενα τῶν σημείων αὐτῶν, προστᾶξαι μέλλων αὐτοῖς ποιητέον τι.

Ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία συνειθίζει νὰ ἀναβιβάζῃ πάλιν εἰς τὴν αὐτὴν ἀξίαν ἢ εἰς ἄλλην μεγαλητέραν ἐκεῖνον ὁποῦ ἄλλοτε ὡς ἀνάξιον κατεβίβασεν ἐκείνης τῆς ἐξουσίας καὶ ἀρχῆς.

Διατάττει ἡ βασιλεία τὰς ἐκστρατείας της μὲ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, Ἀπριλίου κγ' καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, Ὀκτωβρίου κϛ'· μετὰ τὰς κγ' τοῦ Ἀπριλίου ἄρχονται τῆς ἐκστρατείας, καὶ τῇ κϛ' τοῦ Ὀκτωβρίου τελειοῦται ἡ ἐκστρατεία τοῦ ἔτους ἐκείνου. Κάθε στρατιώτης ὁποῦ δὲν ἤθελε φανεῖ εἰς τὸν διορισθέντα τόπον μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου χάνει τὸν λουφέν του καὶ τὸ συνειθισμένον μπαχσίσι καὶ παιδεύεται διωκόμενος ἀτίμως τοῦ τάγματος· καὶ πάλιν ἀφοῦ δουλεύσῃ τὸ διάστημα αὐτὸ τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἑορτῶν, τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, δὲν ἔχει πλέον χρέος νὰ ὑποτάσσηταί τινι, οὔτε ὀδάπασῃ, οὔτε σερασκέρῃ· ὁ ἴδιος σουλτάνος οὐ δύναται ζητῆσαι περισσοτέραν δούλευσιν, εἰμὴ μόνον ἂν διὰ τὸ κοινὸν καλὸν ἤθελε θελήσει ἑκουσίως ὁ στρατιώτης νὰ μείνῃ εἰς τὸ ὀρδὶ καιρὸν περισσότερον· ἀλλὰ τοῦτο τὸ κάμνει ἑκουσίως, εἰς τρόπον ὁποῦ ἂν μετὰ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου τὴν ἡμέραν ὁ στρατιώτης παραστὰς τῷ ὀρδὶ-καδισὴ ἤθελε τοῦ ζητήσει τὸ Κασὶμ-σιτζίλι, ἤτοι ἔγγραφον βεβαιωτικὸν ὅτι νὰ ἐδούλευσε μέχρι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου,

πρέπει ἀναγκαίως νὰ τοῦ δοθῇ, καὶ ἂν δὲν τοῦ δοθῇ, ἐκεῖνος ἀναχωρεῖ τοῦ στρατοπέδου χωρὶς νὰ φοβηθῇ πῶς θέλει ζητηθεῖ πλέον· ὅθεν σημειωτέον τὸ ὅτι, ἀγκαλὰ καὶ οἱ στρατιῶται λαμβάνουσι λουφὲν δι' ὅλον τὸν χρόνον, ὅμως μόνον ἓξ μῆνας ἔχουσι χρέος νὰ δουλεύσουν.

Κάθε πρέσβυς χριστιανὸς ὁποῦ ἀνταμώνει τὸν βασιλέα εἰς τὸ ἄ ρ ζ-ὁ δ α-σ ὴ ἐβγάλλει τὸ σπαθί του ἔξω· δύο καπουτζηπασῆδες τὸν βαστοῦν ἑκατέρωθεν, καὶ ἀφοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὸ ἄ ρ ζ-ὁ δ α σ ὴ κλίνει τὴν κεφαλήν του τρίς.

Ὁ ῥὴξ τῆς Φράντζας ἔχει πρέσβυν εἰς τὴν Πόλιν· ἀλλ' ὁ καῖσαρ ἔχει ῥ ε-ζ ι δ έ ν τ ε, ἤτοι κιουτζοὺκ-ἐλτζὴν, ὅταν δὲ ἐστὶ χρεία τοῦ ἐπικυρωθῆναι εἰρήνην ἢ ἄλλην τινὰ μεγάλην ὑπόθεσιν τότε πέμπει καὶ ὁ καῖσαρ πρέσβυν, ἤτοι μπεγιοὺκ-ἐλτζὴν, ἀ μ π α σ ά τ ο ρ α ἐ ξ τ ρ α ο ρ δ ι ν ά ρ ι ο ν.

Ἔχει ἡ βασιλεία πολλὰ μέρη πολλῶν ἐπαρχιῶν τὰ ὁποῖα ὀνομάζει τ ι-μ ά ρ ι α, εἰσὶ δὲ ταῦτα κώμη ἢ δύο ἢ τρεῖς, τὰ ὁποῖα δίδονται εἰς τοὺς σπαχῆδες κυρίως διὰ τροφήν τους, διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς τὸν πόλεμον, ὅταν εἶναι, χωρὶς νὰ ζητοῦν ἔξοδα παρὰ τῆς βασιλείας ἢ πληρωμὴν ἢ ζωοτροφίαν, καταχρηστικῶς δὲ καὶ εἰς ἄλλους. Ἔχουσι χρέος οἱ τ ι μ ὰ ρ-σ α χ ι-π ῆ δ ε ς νὰ ἐκστρατεύωσι μὲ τόσους ἀνθρώπους, κατὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ εἰσοδήματός τους· ὅθεν τὸ ὀλιγώτερον τρεῖς πολεμιστὰς πρέπει νὰ συνεπιφέρουν. Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ τιμὰρ σαχιπὴς, κάμνει ἄ ρ ζ ι ὁ ἐκεῖσε ἀ λ ά ϊ-π έ η ς καὶ δίδει τὴν εἴδησιν, καὶ φανερώνει πόσον ἄσπρων ἐστὶ τὸ τιμάρι, καὶ τὸ ζητεῖ διὰ τὸ τέκνον του· ἡ βασιλεία ἂν θέλῃ δίδει ὅλον τὸ τιμάρι εἰς τὸ παιδί του, ἢ δίδει μέρος αὐτῷ καὶ μέρος ἄλλῳ τινὶ, ἢ τὸ κρατεῖ ὅλον ἂν θέλῃ εἰς τὸν χαζνέ· καθ' ὑπόθεσιν διὰ τὰ τιμάρια ὁποῦ εἶναι εἰς τὸν χ α β-σ α λ ὲ τῆς Οὔρφας κάμνει τὸ ἄρζι ὁ ἐν τῇ Οὔρφᾳ ἀ λ ά ϊ π ε η ς, καὶ καθεξῆς διὰ τὰ λοιπὰ τὰ εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας.

Ἡ βασιλεία πολλάκις ἐβιάσθη νὰ φονεύσῃ ἀνθρώπους ἀδίκως καὶ ἀγαπητοὺς αὐτῇ καὶ πεφιλημένους, διὰ ζήτημα τῶν ἀποστατῶν· οὕτως ἐφόνευσεν ἀδίκως καὶ χωρὶς τὸ θέλημά του ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὁ Δ' τὸν ἀγαπητόν του βεζίρην Ἀϊνατζὴ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν καὶ τὸν τεφτερδάρην καὶ γιουμρουκτζὴν τοὺς οἰκειοτάτους του, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν γνώμην τῶν ἐν τῇ Ἀδριανουπόλει ζ ο ρ μ π ά δ ω ν.

Εἶναι κατηγορούμενον εἰς τοὺς Τούρκους τὸ νὰ καταγίνωνται οἱ βασιλεῖς εἰς κυνήγια ζώων ἀγρίων καὶ πτηνῶν· καὶ δύο βασιλεῖς, ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὁ Δ' καὶ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Β' περὶ τούτου πολλὰ κατηγορήθησαν, καὶ μὲ ἄλλας αἰτίας μὲ αὐτὰς ἑνωθείσας τοῦ θρόνου κατεβιβάσθησαν.

Τὸ χάττι-σερίφι ὁποῦ δίδωσί τινι ὁ βασιλεὺς νὰ μὴν ἐνοχληθῇ ἡ ζωή του ποτὲ δὲν ἔχει θεμέλιον· τοιοῦτον χάττι σερίφι μὲ καταβολὴν πολλῶν χρημάτων εἶχε λάβει καὶ ὁ Πραγκοβάνος, ἀλλὰ δὲν ἐφυλάφθη· ἐφονεύθη γὰρ καὐτός τε καὶ οἱ τέσσαρες υἱοί του, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐδούλευσε τῇ βασιλείᾳ εἰς δύο ἀναγκαιότατα περιστατικὰ, ὧν πρῶτον τὸ νὰ φανερώσῃ τοῖς Ὀθωμανοῖς, τῷ ἔτει **1690**, ὁδόν τινα ἐς τόδε ἀγνώριστον δι' ἧς διῆλθον αὐτοὶ εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν ἀπροσδοκήτως ἀφοῦ διώδευσαν τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῆς Βλαχίας, καὶ ἐφόνευσαν **4,000** γερμανῶν στρατιωτῶν τὰς ὑπὸ τῷ στρατηγῷ

Έϊσλερ, ὅστις οὐδὲν τοιοῦτο προσδοκῶν εἶχε στρατοπεδεύσει ὑπὸ ταῖς ὑπωρείαις τῶν ὀρέων ἀμερίμνως, ὡς ἐν ἐπαρχίᾳ ἰδίᾳ τε καὶ φίλῃ· τὸ δεύτερον ἦν τὸ ὅτι τῷ ἔτει 1711 ἀπατήσας τὸν βασιλέα τῆς Μοσχοβίας Πέτρον καὶ ὑποσχεθεὶς προζωάρκεια πλεῖστα ὅσα τὸν ἔκαμε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Γιάσι ἀπρομήθευτος ἐφοδίων, καὶ ἀφοῦ ἦλθε τὸν ἀφῆκεν ἔρημον τροφῆς, διὸ καὶ ἐνικήθη κατὰ κράτος μὲ μεγάλην αἰσχύνην· ἔδειχνε λοιπὸν πλαστὴν καὶ ψευδῆ φιλίαν εἰς τοὺς Γερμανοὺς καὶ Μοσχόβους ὁ Πραγκοβάνος διὰ νὰ τοὺς ἀπατήσῃ, διὰ τὸ κέρδος τῆς βασιλείας, ἀλλὰ δὲν ἐγνωρίσθη τοιοῦτος παρ' αὐτῇ.

Ἡ μεγίστη δύναμις ὁποῦ ὁ σουλτάνος δίδωσιν εἰς χεῖρας τοῦ Ἐπιτρόπου διὰ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς συστάσεώς του, ὡσὰν ὁποῦ εἰς καιρὸν χρείας ὅλα τὰ σφάλματα ἐπιφορτίζονται εἰς τὸν βεζίρην, καὶ ἀθωοῦται πάντοτε ὁ βασιλεὺς μὲ τὸν τοιοῦτον ἐπιφορτισμόν, καὶ παιδεύεται ὁ βεζίρης πολλάκις καὶ διὰ ἐκεῖνα ὁποῦ μόνον κατὰ θέλησιν καὶ προσταγὴν τοῦ βασιλέως δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποφύγῃ τὸ νὰ μὴν τὰ ἐνεργήσῃ· ὅθεν τὸ πλῆθος ἂν γογγύζῃ διὰ τὴν κακὴν διοίκησιν τῶν ὑποθέσεων, τὸ σφάλμα ἐπιφορτίζεται εἰς τὸν βεζίρην· ἂν ὁ γογγυσμὸς περισσεύσῃ, καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς ὁ βεζίρης, καὶ κατὰ τὴν χρείαν καρατομεῖται καὶ τὴν ταχίστην· ἂν ὁ βασιλεὺς δὲν ἤθελε θελήσει νὰ παιδεύσῃ τὸν βεζίρην, κατὰ τὴν αἴτησιν τοῦ πλήθους, καταβιβάζεται εὐθύς· τοιοῦτό τι ἔπαθεν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὁ Δ' διὰ τὸν βεζίρην του Ἀϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶν, καὶ ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Β' διὰ τὸν βεζίρην του Ῥαμὴ-Μεχμὲτ-πασσᾶν.

Τὸ γ α λ ε μ π ὲ-δ ι β ά ν ι ἐγίνετο ἄλλοτε δὶς τῆς ἑβδομάδος, Κυριακῇ καὶ Τετάρτῃ· τώρα γίνεται μόνον τῇ Τρίτῃ οὐχ ἑκάστης ἀλλ' ἀμοιβαίας ἑβδομάδος, ὑπὸ τρούλλῳ τινὶ κειμένῳ παρὰ τῇ στοᾷ τῆς δευτέρας αὐλῆς, κειμένῃ ἐν τοῖς δεξιοῖς τῷ εἰσελθόντι τὴν πύλην τῆς δευτέρας αὐλῆς, ἀντικρὺ οὔσης τῆς στοᾶς δι' ἧς εἰσέρχονται εἰς τὰ μαγειρεῖα, ὥστε ἀντικρὺ τῶν μαγειρείων ὁ τροῦλλος τοῦ γ α λ ε μ π ὲ-δ ι β α ν ί ο υ. Πάρεστιν ὁ βεζίρης ἔχων συγκαθημένους ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ τὸν Ῥούμελη καζασκερὴ καὶ ἐν τῇ ἀριστερᾷ τὸν Ἀνατὸλ καζασκερή· πάρεστι καὶ ὁ μουφτὴς ὅταν εἶναι χρεία καὶ λαληθῇ· πάντες οἱ κ ο υ μ π ὲ-β ε ζ ί ρ η δ ε ς πάρεισι, καὶ μετ' αὐτοὺς κάθηται ὁ τεφτερδάρης καὶ ὁ ῥεΐσουλ-κιτάπης· οἱ λοιποὶ χοτζαγκιάνηδες ἵστανται ὄρθιοι· οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ στρατιωτικοῦ, οἷον γιαννιτζὰρ-άγασὴ, σιπαχιλὰρ-άγασὴ καὶ σιλαχδὰρ-ἀγᾶς κάθηνται εἰς τὰς δύο στοὰς τὰς ἑκατέρωθεν τῆς πύλης τὰς κατ' ἴσην γραμμὴν τῇ πύλῃ τῆς ῥηθείσης δευτέρας αὐλῆς· ὁ σουλτάνος ἀκούει τὰ γινόμενα ἐν τῷ διβάνι καθήμενος ἔσωθεν ἀφανῶς ὑψηλὰ καὶ βλέπων ἐν τῷ διβάνι ἀπὸ παραθυρίου καφασωτοῦ κειμένου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ βεζίρη. Εὐθὺς ὁποῦ καθήσουν εἰς τὸ διβάνι ἀναγινώσκουσιν οἱ τεσκερετζῆδες τοὺς λιβέλλους τῶν προσκλαιομένων μεγαλοφώνως· εἶτα ἀποφασίζουσι διὰ τὴν ἐν τῷ λιβέλλῳ ὑπόθεσιν, καὶ ἐπιγράφεται ἡ ἀπόφασις τοῦ βεζίρη ἐπὶ τοῦ λιβέλλου. Τελειωθέντων τῶν λιβέλλων ὁ βεζίρης προβάλλει τοῖς παροῦσι τὴν ὑπόθεσιν δι' ἣν θέλει

ὁ βασιλεὺς νὰ συμβουλευθῶσι καὶ νὰ ἀποφασίσωσι, καὶ ζητεῖ τὴν γνώμην ἑκάστου τῶν παρόντων· φιλονεικεῖ ἕκαστος μεγαλοφώνως διὰ νὰ συστήσῃ τὴν γνώμην του ἀναιρῶν τὴν τοῦ ἑτέρου. Ὕστερον ἀριστεύουσιν ἐν τῷ διβάνι. Μετὰ τὸ ἄριστον ὁ βεζίρης μηνυθεὶς παρὰ τοῦ σουλτάνου διὰ τοῦ καπουτζιλὰρ-κεαγιασὴ, πηγαίνει μόνος εἰς τὸ ἄρζ-όδασὴ, κείμενον ἀντικρὺ τῆς πύλης τῆς τρίτης αὐλῆς καὶ ἔνδον τῆς τρίτης αὐλῆς τῆς προῤῥηθείσης, προπορευομένου αὐτοῦ τοῦ καπουτζιλὰρ-κεαγιασὴ, καὶ συνομιλεῖ τῷ βασιλεῖ μυστικῶς περὶ τῶν προκειμένων ὑποθέσεων. Εἶτα εἰσέρχονται εἰς τὸ ἄρζ-όδασὴ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν τῷ διβάνι, μουφτὴς δηλαδὴ, καζασκέρηδες καὶ κουπὲ-βεζιρλερὴ, ὁμοίως καὶ ὁ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς σὺν τοῖς λοιποῖς ὀτζὰκ-ἀγαλαρί. Ἔχουν ὅλοι οἱ ἐν τέλει ἴδιον ἔνδυμα ὅταν πηγαίνουσιν εἰς τὸ γ α λ ε μ-π ὲ-δ ι β ά ν ι· ὁ βεζίρης καὶ οἱ λοιποὶ κουπὲ-βεζιρλερὶ φοροῦσιν εἰς τὴν κεφαλὴν τὸ λεγόμενον κ α λ ε β ὶ, ὅπερ ἐστὶ καβούκι τρίγωνον, πῆχυν ἥμισυν τὸ ὕψος, σαρδισμένον μὲ ψιλὸν τουλπάνι καὶ ἐμπρὸς χρυσοῦφαντον· ὁ χιτὼν αὐτοῦ ἐστιν ἄσπρο ἀτλάζι χωρὶς ἄνθη καπλαδισμένον μὲ σαμοῦρι μὲ μακρὰ μανίκια ἐξηρτημένα τῶν ὤμων αὐτοῦ καὶ ἐπὶ γῆς συρόμενα· οὗτος ὁ χιτὼν λέγεται ο ὔ ς-κ α φ τ ά ν ι. Τὸ αὐτό ἐστι καὶ τῶν λοιπῶν βεζιράδων, εἰμὴ μόνον ὅτι τὸ χρῶμα τοῦ ἀτλαζίου ἀνάγκη νὰ εἶναι πράσινον ἀλλ' οὐ λευκόν. Τὸ καβούκι τῶν καζασκέρηδων εἶναι πλατύτατον καὶ καλεῖται κ α-λ α β ὲ τ, καὶ ὁ χιτὼν αὐτῶν εἶναι σόφι μόρικον. Ὁ τεφτερδάρης, ὁ ῥεΐς-ἐφένδης καὶ οἱ λοιποὶ χοτζαγκιάνηδες φοροῦσι καβούκι μακρὸν τὸ λεγόμενον μ ο υ τ ζ ε β ε ζ έ· ὁ χιτὼν αὐτῶν ἐστι κατὰ τὸ χρῶμα τῶν συνήθων καφτανίων, καπλαδισμένος μὲ σαμοῦρι. Οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ πολέμου καὶ οἱ καπουτζηπασῆδες φοροῦσι καφτάνι χρυσὸν καπλαδισμένον μὲ σαμοῦρι, καὶ τὰ καβούκια τους εἶναι ἐν σχήματι μουτζεβεζέ. Ὁ χουνκιὰρ-καπουτζιλὰρ-κεαγιασὴς, μὲ τὸ αὐτὸ ἔνδυμα τοῦ μουτζεβεζὲ καὶ καφτάνι μὲ σαμουρόγουναν, ἔχει ἀνὰ χεῖρας βέργαν ἀργυρᾶν μὲ μῆλον στρογγυλὸν, καὶ περιπατῶν κατὰ γῆς κτυπᾷ αὐτὴν, καὶ φέρει εἰς τὸν βεζίρην τὰς προσταγὰς τοῦ σουλτάνου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον εἶναι ἐνδεδυμένος καὶ ὁ τζαούσπασης, φέρων εἰς τὸ διβάνι τοὺς κρισολογουμένους. Οἱ ὀφφικιάλιοι τοῦ βεζίρη φοροῦσι μουτζεβεζὲ μὲ ἐ ρ κ ι ὰ ν-κ ι ο υ ρ κ ο ὺ, ἤτοι σαμουρόγουναν καπλαδισμένην εἰς τζόχα μὲ πλατέα μανίκια. Ὁ κοὺλ-κεαγιασὴς φορεῖ οὒς-καφτάνι καπλαδισμένον μὲ ῥίσον, καὶ ἐπὶ κεφαλῆς κούκαν μὲ σεργούτζι εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς κούκας. Οἱ λοιποὶ ὀτζὰκ-ἀγαλαρὶ φοροῦσι τὴν αὐτὴν κούκαν, ἀλλὰ τὸ σεργούτζι εἶναι εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τῆς κούκας.

Ὅταν θελήσῃ ὁ σουλτάνος νὰ συναθροίσῃ βουλευτήριον πάντων τῶν ἐν τέλει ἀπαξαπλῶς, πάντων τῶν οὐλεμάδων καὶ τῶν ὀφφικιάλων τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματος καὶ πάντων τῶν ἐν αὐτῷ τάξεων καὶ τῶν γηραλέων καὶ πολυπείρων στρατιωτῶν, τὸ τοιοῦτον βουλευτήριον καλεῖται ἀ γ ι ὰ κ-δ ι β ά ν ι, καὶ διατί πάντες ἵστανται ἐν αὐτῷ, καὶ διατί ἕκαστος ἔχει ἐξουσίαν νὰ δεφενδεύῃ τὴν γνώμην του· ὁ βεζίρης σὺν τοῖς λοιποῖς βουλευταῖς δίδει εἴδησιν τῷ βασιλεῖ τῶν προβληθεισῶν γνωμῶν, καὶ ἀποφασίζεται τὸ πρακτέον.

Τὰ γράμματα ὁποῦ ὁ βεζίρης γράφει τῷ βασιλεῖ ἢ διηγούμενος ἢ ζητῶν τι διὰ κάθε ὑπόθεσιν τῆς βασιλείας λέγονται ταλχίσια, καὶ ὁ κομιστὴς αὐτῶν λέγεται ταλχιστζής, (ταὐτὸν τῷ ῥεφερενδάριος τῷ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ποτὲ βασιλεῦσιν,) ὅστις δίδωσιν αὐτὸ τῷ κιζλὰρ-άγασή, καὶ αὐτὸς τῷ βασιλεῖ· ὁ βασιλεὺς ἐπιγράφει τὸ, μουτζεπίντζε ἀμὲλ, καὶ δίδωσι τῷ κιζλὰρ-ἀγασή, κἀκεῖνος τῷ ταχλιστζῇ νὰ τὸ ἀποκομίσῃ τῷ βεζίρῃ, καὶ αὐτὸ διὰ τὰς ὑποθέσεις ὁποῦ ζητοῦνται νὰ γενοῦν, διὰ τὰς ὁποίας, ὅ τι λογῆς καὶ ἂν εἶναι τὸ ταχλίσι τοῦ βεζίρη δὲν ἠμπορεῖ νὰ γυρίσῃ κενὸν, ἤτοι χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ, ἄλλως σημεῖόν ἐστι πτώσεως τοῦ βεζίρη· τῶν δὲ ταλχισίων ὁποῦ περιέχουν διηγήσεις ὑποθέσεων ἢ οὐδεμία ἀπόκρισις γίνεται, ἢ γίνεται κατὰ τὴν χρείαν τῆς ὑποθέσεως. Ὁ ῥεΐσης γράφει τὰ ταλχίσια τῶν ὑποθέσεων, πολλάκις δὲ γράφει καὶ ὁ βεζίρης μόνος· τειλίσσεται ὁ χάρτης εἰς τουλπάνι, τίθεται εἰς πουγγὶ ἀτλαζένιον κόκκινον, βουλώνεται καὶ δίδεται τῷ ταλχιστζῇ.

Νόμος ἐστὶ παρ' Ὀθωμανοῖς ὁρίζων ὅτι πόλις τις ὁποῦ ὑποταγεῖσα παρὰ τῶν ἐχθρῶν ἤθελε κυριευθεῖ παρ' αὐτῶν κἂν ὥρας τρεῖς, ἀναληφθεῖσα παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν προξενεῖ μεγάλην ζημίαν εἰς τοὺς παλαιοὺς κατοικητάς· χάνουσι γὰρ αὐτοὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ αὐτῶν κτήματα καὶ κινητὰ ὑπάρχοντα, τὰ ὁποῖα δημεύονται διὰ τὸν σουλτάνον, καὶ πωλοῦνται παρ' αὐτοῦ ἢ τοῖς παλαιοῖς οἰκοδεσπόταις ἢ ἄλλοις, οὗ ἂν ἐθέλει τιμήματος.

Ἐκεῖνοι ὁποῦ πλουτίζουσιν ἀπὸ τὰς ἐκδουλεύσεις τῶν Τούρκων τέλος πάντων διὰ τὰ πλούτη τους συκοφαντοῦνται, εἱρκτῇ καθειργνύονται καὶ τῶν πάντων ὑστεροῦνται κτημάτων· ἂν δὲ ἀποθάνωσι κληρονομεῖ αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, μικράν τινα ποσότητα ἀφεὶς τοῖς παισὶν αὐτῶν.

Τοὺς βεζιρᾶδες καὶ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ καὶ τὸν ποσταντζήπασιν ἐσθότε καὶ ἐγγράφως καὶ διὰ ζώσης φωνῆς ὀνομάζει ὁ βασιλεὺς λαλᾶ, ἤτοι φύλακας τόπον πατρὸς ἐπέχοντας.

Φονεύει ἡ ὀθωμανικὴ βασιλεία ἀφεύκτως τὸν λαλήσαντά τι κατὰ τῆς πίστεως αὐτῆς, ἢ τὸν ἐν διαλέξει εἰπόντα τὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν κρείσσονα τῆς τοῦ Μεχμέτη.

Κανών ἐστι παρ' Ὀθωμανοῖς μὴ εἰρηνοποιεῖν ποτὲ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἢ ἄλλῃ τινὶ πόλει, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς ὁρίοις καὶ ἐν στρατοπέδῳ ὁπλοφοροῦντι.

Οἱ Τοῦρκοι οὐ διεγείρουσι πόλεμον κατά τινος ἂν πρῶτον δὲν δώσωσιν αὐτῷ εἴδησιν, κατὰ τοὺς νόμους των· πολλάκις ὅμως καὶ χωρὶς προϋπάρχουσαν εἴδησιν φαίνεται πῶς νὰ ἐφώρμησαν εἰς τὰς ἱστορίας· οὕτως ἐγένετο καὶ κατὰ τῶν Ἑνετῶν, ἀφ' ὧν ἐν διαστήματι τετραμηνιαίῳ ἥρπασαν ὅλην τὴν Πελοπόνησον· ὁ σουλτὰν Ἀχμέτης ἐγένετο νόμος, καὶ ὁ βεζίρης του Τζὶν-Ἀλῆ-πασσᾶς πρὸ τοῦ νὰ διακηρύξῃ τὸν πόλεμον ἔθετο αὐτὸν εἰς ἔργον.

Διὰ τοὺς θανάτους τῶν σουλτάνων ἄλλοτε ἔκαμναν πολλὰς τζερεμόνιαις, καὶ ἤλλαττον καὶ τὰ χρώματα τῶν ἐνδυμάτων τους, ὕστερον ὅμως τρεῖς ἡμέρας ἐνεδύοντο ἔνδυμα κοκκινόχρουν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο οὐδεμιᾶς τανῦν ἐστι χρήσεως.

Ἕνας ὀφφικιάλιος εἶναι ἄτοπον παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς νὰ φανῇ εἰς τὴν αὐλὴν ἀξύριστος καὶ μὲ πώγωνα ἀνεπιμέλητον καὶ ἀχτένιστον, καὶ ταῦτα πρὸ τοῦ βασιλέως.

Σῶμα νεκρὸν πλὴν τοῦ σουλτανικοῦ οὐ δύνανται κατὰ τὸν νόμον αὐτῶν οἱ Τοῦρκοι κομίζειν εἰς διάστημα μεῖζον τῶν τριῶν μιλίων· ἀλλ' ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Βασίλειος βοεβόδας, ἐξοδιάσας 300 πουγγεῖα, ἔφερεν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἕως εἰς τὸ Γιάσι μὲ καπουτζήπασιν τὸ λείψανον τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ὁ νόμος τῶν μουσουλμάνων κωλύει τὸ νὰ κρατηθῇ τὸ νεκρὸν σῶμα ἄταφον πλέον ἡμέρας, ἢ τὸ νὰ ἀποκομισθῇ διάστημα τόπου πλέον τῶν τριῶν μιλίων· τούτῳ ὅμως τῷ νόμῳ οὐχ ὑπόκεινται μόνα τὰ βασιλικὰ νεκρὰ σώματα· καὶ ἂν ὁ βασιλεὺς ἀποθάνῃ καὶ εἰς τὰς ἐσχατιὰς τῆς βασιλείας τὸ σῶμά του βαλσαμοῦται καὶ ἀποκομίζεται εἰς τὸν τάφον τὸν ἐν τῷ τζαμὶ ὁποῦ ζῶν ἔκτισεν, ἤ, ἂν δὲν ἔφθασε κτίσαι, θάπτουσιν αὐτὸν εἰς τὸν τουρπὲ ἤτοι κοιμητήριόν τινος τῶν προγόνων αὐτοῦ. Πλύνουσιν εὐθὺς θανόντας τοὺς νεκροὺς οἱ μουσουλμάνοι ὕδατι χλιαρῷ, φράσσουσι μὲ βαμβάκι ὅλας τὰς τρύπας τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ ἀποκομίσαντες πρὸ τῆς θύρας τοῦ πλησίον τζαμίου κιλδίζουσι τὸ ναμάζι ὑπὲρ αὐτῶν πρὸ τῆς θύρας· εἶτα ἐπὶ τῶν ὤμων πάλιν ἀπαγαγόντες θάπτουσιν εἰς τὸ κοιμητήριον.

Τὰ ἐτήσια καὶ ἄφευκτα καὶ κατὰ τὸ λεγόμενον τεσριφάτι ἔξοδα τῆς βασιλείας συμποσοῦνται εἰς 40 χιλ. τῶν λεγομένων πουγγείων.

Μέρος Β'.

Τὰ περὶ τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας, τουτέστι σαχίπηδεβλέτι, ἄλλως βεζὶρ-αζέμην καὶ τοὺς λοιποὺς βεζιρᾶδες καὶ πασσᾶδες καὶ ἄλλα ὀφφίκια σύμμικτα, ἀποδιοικήσεως ἐπαρχιῶν καὶ διεξαγωγῆς πολέμων.

Σαντζὰκ ἐλέγετο πρῶτον ἁπλῶς ὁ διοικητὴς ἐπαρχίας τινός· ὅθεν ἀναγινώσκεται τὸ ὅτι ὁ Φατίχης σουλτὰν Μεχμέτης ἔκαμε τὸν υἱόν του Μπαγιαζίτην σαντζάκην τῆς Ἀμασείας καὶ τὸν υἱόν του Δζὲμ σαντζάκην τοῦ Ἰκονίου, ἤτοι ἡγεμόνα καὶ διοικητήν· καὶ μέχρι τῆς σήμερον λέγεται πὶρ σαντζὰκ γὲρ, ἤτοι τόπος μιᾶς ἡγεμονίας· ὕστερον οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὠνομάσθησαν πέηδες, ἢ πασσᾶδες μὲ δύο τούγια, ἢ πασσᾶδες μὲ τρία τούγια, ἤτοι βεζίρηδες, ἐν οἷς καὶ δύο μπεϊλερπέηδες, τῆς Ἀνατολῆς εἰς τὴν Κιουτάγια καὶ τῆς Εὐρώπης εἰς τὸ Μοναστήρι, Πελαγώνειαν τὸ πάλαι λεγόμενον. Ὅθεν σήμερον οὕτω τρέχει ἡ τάξις: ὁ σαν-

τζάκης μικρότερος τοῦ πέη, ὁ πέης μικρότερος τοῦ πασσᾶ τῶν δύο τουγι̱ῶν, αὐτὸς δὲ μικρότερος τοῦ πασσᾶ τῶν τριῶν τουγι̱ῶν, καὶ αὐτὸς μικρότερος τοῦ μπεϊλέρπεη, καὶ αὐτὸς μικρότερος τοῦ βεζὶρ-ἀζέμη, ἤτοι τοῦ σαχίπη-δεβλέτι, Ἐπιτρόπου δηλαδὴ τοῦ βασιλέως. Τὸ δὲ σαντζάκι διὰ σημαίαν δὲν ἔχει ἄλλο τι εἰμὴ ἓν μόνον μεγάλον φλάμπουρον λεγόμενον σαντζάκι.

Ὁ βεζὶρ-ἀζέμης ἔχει εἰς τὴν δούλευσίν του ὀφφικιαλίους μὲ πώγωνα τοὺς ἑξῆς: τὸν καπιτζιλὰρ-κεαγι̱ασὴ, τὸν σελὰμ-ἀγασὴ, τὸν καπιτζιλὰρ-πουλούκπασην, τὸν μέγαν-ἰμπροχόρην, τὸν βεκιλχάρτζην, τὸν μασρὰφ-ἐφένδην, τὸν κιλὲρ-κι̱ατιπὴ, τὸν μεχτέρπασην μὲ ὅλους τοὺς ὀπαδοὺς, τὸν σαράτζπασην, τοὺς λεγομένους σακαλὴ βεζὶρ-ἀγαλαρὶ ἀδιορίστους κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸν πὰς-ἀγᾶν τῶν λεβέντων μὲ τοὺς ὀπαδούς του, τὸν δελίρπασην μὲ τοὺς ὀπαδούς του, τὸν ταταρ-ἀγασὴ μὲ τοὺς ὀπαδούς του, τὸν ματαρατζήπασην καὶ τὸν τουφεκτζήπασην. Ἔχει δὲ καὶ ὀρφικιαλίους χωρὶς πώγωνα, τὸν σιλιχτάρην, τὸν ἶτζ-τζοχαδάρην, τὸν μουχουρδάρην, τὸν διβιττάρην, τὸν καφτὰν-ἀγασὴ, τὸν τζαμασὶρ-ἀγασὴ, τὸν ματζοὺν-ἀγασὴ, τὸν τουτουντζή-πασην, τὸν πεσκὶρ-ἀγασὴ, τὸν μαχραματζήπασην, τὸν καχβετζήπασην, τὸν σοφρατζήπασην, τὸν ἰπρικτάρπασην, τὸν σουτζήπασην, τὸν κιλερτζήπασην. Ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν τὰ λεγόμενα γι̱αμάκι̱α τους, ὁ μὲν ἓξ νέους, ὁ δὲ πέντε, ὁ δὲ τέσσαρας, κατὰ τὸ πολύδουλον ἢ ὀλιγόδουλον τῶν ὀφφικίων τους· καὶ αὐτοὶ μὲν εἶναι διωρισμένοι εἰς τὴν καθημερινὴν δούλευσιν τοῦ βεζίρη, πρωτεύει δὲ τούτων πάντων ὁ χαζναδὰρ-ἀγᾶς μὲ τὸ ταχίμι του, ἤτοι ἀναχτὰρ-ἀγασὴ, χαζνὲ-κι̱ατιπὴ, ἶτζ-μεχτέρπασην, ῥαχτιβάνην, πὰς-γι̱αμάκι, χαζνὲ-γι̱αμακλαρὶ, χεκίμπασην, παζιργκι̱άνπασην, ὅστις καὶ σαράφης του, κι̱ουρκτζήπασην, δερζήπασην καὶ χαζνὲ-μεχτερλερί.

Ἔχει δὲ ὁ βεζίρης καὶ ἓξ πατίρηδες, καὶ πὰς-τζοχαδάρην, καὶ ἰκιντζή-τζοχαδάρην μὲ τζοχαδάρηδες ὅσους θέλει· ἔχει καὶ μεχτέρηδες, καὶ μάλιστα τοὺς εἰς δούλευσιν τοῦ χαζνὲ καὶ σκούπισμα τῶν ὀδάδων τοῦ παλατίου καὶ ἀνάψιμον τῶν ἐν αὐτοῖς ὀτζακίων καὶ μαγκαλίων, τῶν ὁποίων προεστὼς εἶναι ὁ ἶτζ-μεχτέρπαση-ἀγᾶς καὶ ὁ μεχτερλὲρ-κεαγι̱ασής.

Κάθε βεζίρης καὶ κάθε πασσᾶς ἀνάγκη νὰ ἔχῃ αὐτοὺς τοὺς ὀφφικιαλίους μὲ τὰ γι̱αμάκι̱α τους, ὁτὲ μὲν πολλὰ ὁτὲ δὲ ὀλίγα, κατὰ τὴν πλουσιότητα τοῦ βεζίρη καὶ τὴν μεγαλειότητα τῆς ἐπαρχίας ὁποῦ διοικεῖ

Αἱ δὲ ἐπαρχίαι ὁποῦ διοικοῦνται ἀπὸ βεζίρηδες τριῶν τουγι̱ῶν καὶ ἀπὸ πασσᾶδες δύο τουγι̱ῶν εἰσὶν αἱ ἑξῆς.

Ὀνόματα ἀγι̱αλετίων, ἤτοι ἐπαρχιῶν καὶ λιβάϊ, ἤτοι σαντζακίων.

Τὸ ἀγι̱αλέτι τῆς Ῥούμελης· ἔχει μητρόπολιν τὸ Μοναστήρι, ἤτοι τὴν

Πελαγώνειαν· λέγεται καὶ Ῥ ο ύ μ ε λ η-ϐ α λ ι σ ὴ καὶ Σ ό φ ι α-ϐ α λ ι σ ὴ ὁ διοικητής του.

Τὰ ἀ γ ι α λ έ τ ι α: τῆς Πόσνας μαζὴ μὲ τὸ λιϐάϊ Ἐρσέκ—τῆς Οὐζοῦς — τῆς Κρήτης, μὲ τὸ μουχαφιζιλίκι τῆς Κάνδιας — Μώρα.

Τὰ λ ι ϐ ά ϊ: Τίρχαλα — Γιάννινα, ἤτοι Ἰωάννινα — Αὐλώνια — Οὔχρα — Σαλονὶκ — Οὐσκιοὺπ — Κιλὶς τὸ εἰς τὴν Πόσναν — Σεμένδρια — Βίδιν καὶ Νιέπολι, μὲ τὸ Πελιγρὰδ μουχαφιζλιγὶ— Χότιν—Πενδὲρ—Χάσια— Ἀλασσώνια — Ἐγριπὸζ καὶ Καδλὶ-ἐπλί — Ἰνεπαχτὶ — Κοτζάϊλί.

Τὸ ἀ γ ι α λ έ τ ι τῆς Ἀνατολῆς· τούτου μητρόπολις τὸ Κοτίσιον, τουρκιστὶ Κιουτάγια λεγόμενον· ὁ διοικῶν τοῦτο βεζίρης λέγεται καὶ Κ ι ο υ τ ά γ ι α β α λ ι σ ῆ ς καὶ Ἀ ν α δ ο λ ο ὺ-μ π ε ϊ λ έ ρ π ε η ς.

Τὰ ἀ γ ι α λ έ τ ι α: Κιρμὰν — Σιϐὰς — Μερὰς — Ἄδανα — Χαλὲπ — Σὰμ καὶ ἐμίρουλ Χὰτζ-Σὰμ — Σεφὲρ καὶ Σάϊδα καὶ Περοὺτ — Σὰμ-Ταραπουλοὺς — Ῥέκα, ἄλλως Οὔρφα — Διαρπεκὶρ — Ἐρζουροὺμ — Τζιλδὶρ — Κὰρς — Τραπουζὰν — Βὰν — Βαγδὰτ, Βάσρα καὶ Σεχριζὸρ — Μουσοὺλ — Χὲρς καὶ λ ι ϐ ά ϊ Τζίδε, καὶ σ έ ϊ χ ο υ λ-χ α ρ ε μ λ ὶ κ Μ έ κ κ ε — Τζερὰλ, μαζὴ μὲ τὸ δ ε ρ γ ι ὰ-κ α π ο υ δ α ν λ ι γ ί.

Τὰ λ ι ϐ ά ϊ: Κιοστενδὶλ, μὲ τὰ ἐ σ ο υ ϐ ά ϊ Τίρχαλα, Δελούνια, Ἴτζελι, Ἀϊδὶν — Ἰλπασὰν — Ἰσκενδεριὲ — Δουκακὶν — Περζεδὶν — Ἐπρουλνὶκ — Χουδαϐενδιγκιὰρ — Ῥέσμου — Σουλτὰν Οὐνὶ — Καρασὶ — Καρασεχὶρ-σαχὶπ — Ἄγκυρα — Νικέδε — Καϊσεριὲ — Κὶρ-σεχρὶ — Γενὶ-σεχρὶ — Ἀκ-σεχὶρ — Ἀκσεράϊ — Τζουρὲμ — Ἴτζελι — Γκιόνε μὲ τὸ μουχαφιζιλίκι τοῦ Κάς.

Τὸ ἀγιαλέτι Μίσιρ-Καχιρὲ — τὸ ἀγιαλέτι Τζεζάϊρ-Γάρπ — τὸ ἀγιαλέτι Τούνεζ — τὸ ἀγιαλέτι Ταραπουλούσι-Γάρπ.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν βεζίρηδων, ἤτοι ἐκείνων ὁποῦ ἔχουν τρία τούγια, τῶν καὶ λεγομένων ο ὔ τ ζ-τ ο υ ϊ λ ο ὺ-π α σ σ ᾶ β ε ζ ὶ ρ, καὶ περὶ τῶν μ ί ρ ι-μ ι ρ ά ν η δ ω ν, ἤτοι ἐκείνων ὁποῦ ἔχουν δύο τούγια, τῶν καὶ ἰκὶ-τ ο υ ϊ λ ο ὺ-π α σ σ ᾶ λεγομένων. Ὁ δὲ πρώτιστος τῶν βεζίρηδων, ὁ λεγόμενος καὶ β ε ζ ί ρ ο υ λ-ἀ ζ ὲ μ, καὶ μ ο υ χ ο ὺ ρ σ α χ ι π ῆ ς, καὶ σ α χ ί π η-δ ε ϐ λ έ τ η ς, ἐπίτροπος ὢν τοῦ ἄνακτος, καὶ προστάττων καὶ βεζίρηδες καὶ μίρι-μιράνηδες καὶ πάντας τοὺς ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ ἐπικρατείᾳ, οὓς μὲν καθαιρῶν οὓς δὲ προϐιϐάζων εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας, κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον, ἀφοῦ ἔχει τοὺς ἰδίους ὀφφικιαλίους του τοὺς προῤῥηθέντας, ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ τοὺς ὀρφικιαλίους τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, ῥ ο ύ κ ν ο υ λ-δ ε ϐ λ ὲ τ λεγομένους· οἵτινες εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζὶρ-ἀζέμη εἰσὶν οἱ ἑξῆς, ὁποῦ καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς αὐλῆς δὲν λείπουν, ἀλλ' ἀείποτε διημερεύουσιν ἐκεῖσε:

Ὁ κ ε χ α γ ι ά π ε η ς μὲ τὸ ταχίμι του, ἤτοι κ ε χ α γ ι ᾶ ν του, κ α π ι τ-ζ ι λ ὰ ρ-κ ε χ α γ ι α σ ή του, μ ο υ χ ο υ ρ δ ά ρ η ν του μὲ τὰ γιαμάκια του, κ α φ τ α ν τ ζ ῆ ν του, κ α ρ α κ ο υ λ ά κ η ν του, π ὰ ς-τ ζ ο χ α δ ά ρ η ν του, π ὰ ς-τ ζ α ο ύ σ η ν μὲ τὰ γιαμάκια του, ἴ τ ζ-ἀ γ ᾶ δ ε ς ὅσους θέλει, διωρισμένους εἰς διαφόρους ἐκδουλεύσεις, χ α ζ ν α δ ά ρ η ν του, χ α ζ ν ὲ-

κι̱ατιπήν του, ἰμπροχόρην του, περδετζῆδες καὶ μερδιβεντζῆδές του.

Ὁ ρέϊσουλ-κιτὰπ-ἐφένδης μὲ τὸ ταχίμι του, ἤτοι κεσεδάρην του, μουχουρδάρην του, καφταντζήν του, κεχαγι̱ᾶν του, χαζναδάρην του καὶ μεχτέρπασήν του· ὁρίζει αὐτὸς καὶ τὸ διβὰν-καλεμὶ συνιστάμενον ἀπὸ γραμματικοὺς ὑπὲρ τοὺς ἑκατόν, ὧν πρῶτος ὁ κεσεδάρης τοῦ διβὰν-καλεμί· ὁρίζει καὶ τὸ ταχβὶλ-καλεμὶ, συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμματικοὺς μὲ προεστῶτα καὶ μὲ κεσεδάρην του· ὁρίζει καὶ τὸ ρουοὺς-καλεμὶ, συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμματικοὺς μὲ προεστῶτα τὸν ρουοὺς-κεσεδαρὴ καὶ τὸ γι̱αμάκι του.

Ὑπάγεται τῷ ρεϊς-ἐφένδῃ καὶ ὁ πεϊλικτζὴ ἐφένδης, ὅστις διατάττει τινὰ καὶ εἰς τὸ διβὰν-καλεμί· ὑπάγεται δὲ τῷ αὐτῷ καὶ ὁ ἀμετζὴ-ἐφένδης μὲ τὸ γι̱αμάκι του καὶ μὲ τοὺς κι̱ατίπηδές του.

Ὁ τζαούσπασῃ-ἀγᾶς μὲ τὸν κεσεδάρην του, μουχουρδάρην του καὶ σατίρην του καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ πολλοὺς τζαουσᾶδες, τὸν τζαουσλὰρ-ἐμινή, καὶ τζαουσλὰρ-κι̱ατιπή, καὶ κουλαοὺζ-ἀγᾶν, καὶ δοατζὴ-ἐφένδην, καὶ κουλαοὺζ-γι̱αμαγή, καὶ χαπερτζὴ-τσαουσή.

Ὁ πεγι̱οὺκ τεσκερετζής, ὁ κι̱ουτζοὺκ τεσκερετζής, ὁ μεχτουπτζὴ-ἐφένδης μὲ τὸ καλέμι του συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμματικούς, ὧν προεστότερος ὁ πὰς-κάλφας τοῦ μεχτουπτζῆ-καλεμίου.

Ὁ κεχαγι̱ὰ-κι̱ατιπὴ-ἐφένδης μὲ τὸ καλέμι του συνιστάμενον ἀπὸ πολλοὺς γραμματικούς, ὧν προεστότερος ὁ πὰς-κάλφας τοῦ κεχαγι̱ᾶ-κι̱ατιπὴ καλεμίου. Ὁ ταλχιστζὴ-ἀγᾶς, ὁ τεσριφατζὴς μὲ τὸν κι̱ασεδάρην του, ὁ μουζούραγας μὲ τὸν γι̱αζιτζήν του καὶ μὲ τὸν ταϊφέν του, ὁ ποσταντζιλὰρ-ὀδάπασησὴς, ὁ ποσταντζῆ-καρακουλάκης τοῦ βεζίρη, ὁ πὰς-κεχαγι̱ᾶς.

Ἓν οὖν τῶν πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν ὀφφικίων, ἤτοι σύνθετον καὶ ἐκ τῶν δύο ἐστὶ τὸ πασσαλίκι, τοῦ ὁποίου αἱ σημαῖαί εἰσι τὰ τούγι̱α, τὸ τάμπλελ-ἀλὲμ, ὁ μεχτερχανὲς, ἓν σαντζάκι πράσινον καὶ δύο παΐράκια πλατύτατα· καὶ σημείωσαι ὅτι τὸ τάμπλελ-ἀλὲμ ἦτο τὸ πάλαι προσηγορικὸν ὄνομα πάντων τῶν διοικούντων τὰς ἐπαρχίας, ἤτοι βεζίρηδων, πασσάδων, πέηδων, σαντζὰκ-πέηδων καὶ τῶν λοιπῶν διοικητῶν. Οἱ πασσᾶδες τῶν τριῶν τουγι̱ῶν, οἱ καὶ βεζίρηδες λεγόμενοι, εἰσὶν οἱ ἀνώτεροι τῶν λοιπῶν· ἔχουσι σημαίας α΄) τρία τούγι̱α, τὰ ὁποῖά εἰσιν οὐραὶ ἀλόγων τρεῖς, κατεσκευασμέναι καὶ ἐντέχνως περιπεπλεγμέναι· β΄) τὸ ἀλέμι, τὸ ὁποῖον εἶναι πλατύτατον παΐράκι, ὁποῦ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ κονδαρίου του ἀντὶ λόγχης ἔχει ἀργυρᾶν τινα πλάκα τρυπημένην κατὰ τὸ μέσον εἰς σχῆμα ἀμφικύρτου σελήνης, καὶ ὁ φέρων αὐτὸ καὶ προπορευόμενος τοῦ βεζίρη εἰς τὰς ὁδοιπορείας λέγεται ἀλεμδάρης, ἢ μιραλεμδάρης· γ΄) τὸ σαντζάκι, ὅπερ ἐστὶ παΐράκι πλατύτατον μεταξωτὸν

πρασίνου χρώματος, καὶ ὁ φέρων αὐτὸ λέγεται σαντζακδάρης, προπορευόμενος τοῦ ἀλεμδάρη· δ') δύο παϊράκια πλατύτατα μεταξωτὰ ἐρυθροῦ χρώματος, καὶ οἱ φέροντες αὐτὰ λέγονται παϊρακδάρηδες, προπορευόμενοι τοῦ σαντζακδάρη· ε') τὸ γιουρούκ-παϊράκι, μικρότερον ὡς πρὸς τὰ λοιπά, μεταξωτὸν λευκοῦ χρώματος, προπορευόμενον πάντων εἰς τὰς ὁδοιπορείας, καὶ ὁ φέρων αὐτὸ λέγεται γιουρούκ-παϊρακδαρή, προπορευόμενος πάντων, καὶ τούτῳ βλέποντες οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦσιν· ς') ὁ μεχτερχανές, ἀκολουθῶν τὸν πασσᾶν εἰς τὰς ὁδοιπορείας μετὰ πάντας τοὺς ἀγᾶδες, καὶ εἰς καιρὸν πολέμου παίζων ἐπὶ προτροπῇ τῶν μαχομένων εἰς τὸν πόλεμον· παίζει δὲ τὸ λεγόμενον τζέγκι χαρμπί· εἰς δὲ καιρὸν εἰρήνης παίζει κάθε κενδί, καὶ ἔρχονται οἱ δαβατζῆδες καὶ διδῶσι τὰ ἀρζουχάλια τους εἰς τὸν βεζίρην μετὰ τὸ τέλος τῆς μουσικῆς τοῦ μεχτερχανέ· σύγκειται δὲ ὁ μεχτερχανὲς ἀπὸ ἐννέα δαβούλια, ἐννέα ζουρναζάνηδες, ὧν ὁ πρῶτος καλεῖται μεχτέρπασης, ἑπτὰ μποραζάνηδες, τέσσαρας ζιλεζάνηδες καὶ ἓξ μικρὰ δαβούλια. Τὸν μεχτερχανὲν ἀκολουθοῦσι καὶ ἓξ διβάν-τζαουσλαρί, ἄλλως ἀλάϊ-τζαουσλαρί, οἵτινες, καθ' ὁδοιπορείαν μὲν ὄντος τοῦ βεζίρη φωνάζουσι διὰ νὰ παίξῃ ὁ μεχτερχανὲς τὸ «ούγιὰν ἄ! μεχτέρπαση, ούγιὰν ἄ!» ἐν δὲ τῇ διοικήσει πόλεώς τινος ὄντος τοῦ πασσᾶ, μετὰ τὸ τέλος τῆς μουσικῆς τοῦ μεχτερχανὲ τῆς κάθε κενδί, ὡς εἴρηται, ᾀδομένης, ἀφοῦ πολυχρονίσῃ τὸν βασιλέα καὶ τὸν πασσᾶν του ὁ πάς-τζαούσης, κραυγάζει εἷς τῶν τζαούσηδων τό, «ἀρζουχαλὶ βάρμι;» καὶ λαμβάνουν οἱ λοιποὶ τοὺς λιβέλλους ἀπὸ χειρὸς τῶν προσκλαιομένων, καὶ τοὺς κομίζουσιν εἰς τὸν διβάν-ἐφενδησή· κἀκεῖνος ἀναγινώσκων αὐτοὺς ἔμπροσθεν τοῦ πασσᾶ του, ἀποφασίζει ἐκεῖνος κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ περὶ τῶν περιεχομένων ὑποθέσεων, καὶ ἐπιγράφει εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ λιβέλλου ὁ διβάν-ἐφενδησὴ τὴν ἀπόφασιν, ἥν τινα ἐπικυροῖ ὁ πασσᾶς μὲ τὸ ἴδιον σάχι, ἤτοι τὴν ἐπιγραφήν του· ζ') ἓξ σατίρηδες, ἕνα ματαρατζήπαση, ἕνα τουφεκτζήπαση καὶ ἕνα σαράτζπαση.

Οἱ πασσᾶδες τῶν δύο τουγιῶν δὲν λέγονται βεζιρᾶδες ἀλλ' ἁπλῶς πασσᾶδες, καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς σημαίας μὲ τοὺς βεζιρᾶδες, ὡς καὶ οἱ ἡγεμόνες Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, ὀνομαζόμενοι ὅλοι κοινῶς βαλήϊ-μεμλεκέτ· ἔχουσι δὲ οὗτοι μόνον δύο τούγια, καὶ εἰς τὸν μεχτερχανὲ ὄργανα ὀλιγώτερα τὸν ἀριθμόν.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι πέηδες βαλήϊ-μεμλεκέτ, ἤτοι διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν Ὀθωμανοί, οἵτινες ἔχουσι μόνον ἓν τούϊ· ὅθεν ἔχουσι τὰ ῥηθέντα παϊράκια, ἀλλ' ἀμοιροῦσι τοῦ μεχτερχανὲ καὶ τῶν λοιπῶν σημαιῶν τῶν προειρημένων. Ἓν τούϊ μόνον ἔδωκεν ὁ σουλτὰν Μεχμέτης ὁ Δ' τὸν χάτμανον τῶν Καζάκων Δοροσκένκην αὐτομολήσαντα αὐτῷ καὶ ἀνταρτήσαντα κατὰ τῶν Λέχων, καὶ ἐνεδύσατο αὐτὸν καβάδι, καὶ ἔδωκε καὶ ἀλὲμ-σαντζάκι καὶ οὐδὲν ἄλλο· καὶ ὅταν ὁ σουλτὰν Μεχμὲτ ὁ Δ' διώρισε τὴν Οὐκραΐναν ὑπὸ τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας Δούκᾳ, οὗ προσετέθη τῷ Δούκᾳ παρὰ τοῦ βεζίρη Φαζὶλ-Ἀχμὲτ-πασσᾶ τὸ τούϊ αὐτὸ τὸ δοθὲν τῷ Δοροσκένκῃ, διὰ νὰ

μὴν ἔχῃ, λέγει, ὁ χριστιανὸς ἡγεμὼν τρία τούγια ὡς ἔχει καὶ ὁ βεζίρης, ἀλλ' ἐδόθη τῷ Δούκᾳ διὰ τὴν Οὐκρατνην μόνον τὸ ἀλὲμ-σαντζάκι, μὲ ὅλον ὁποῦ τῷ Ἱερεμίᾳ Μογίλᾳ, ἡγεμόνι τῆς Μολδαβίας, εἶχαν δοθεῖ τρία τούγια ἀλλὰ μόνῳ αὐτῷ, πρώτῳ τε καὶ ὑστάτῳ, καὶ οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἡγεμόνι Μολδαβίας ἢ Βλαχίας τοιαύτη τιμὴ ἐγένετο.

Εἰσὶ καὶ ἄλλοι ὀφφικιάλιοι βαλὴ ϊ-μ ε μ λ ε κ ὲ τ κατώτεροι τῶν πέηδων αὐτῶν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχουσιν οὐδὲν τούϊ καὶ μόνον ἔχουσιν ἓν σαντζάκι, καὶ ὀνομάζονται σ α ν τ ζ ά κ-π ε η· ἡ τάξις αὐτῶν ἐστιν ἀρχαιοτάτη εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ γὰρ πρὸ τοῦ νὰ ἐφευρεθῶσι καὶ νὰ διορισθῶσι παρὰ τοῦ κ α ν ο ὺ ν-σ α χ ι π ὴ σουλτὰν Σουλεϊμάνη οἱ βεζίρηδες τῶν τριῶν τουγίων καὶ οἱ πασσᾶδες τῶν δύο τουγίων καὶ οἱ πέηδες τοῦ ἑνὸς τουγίου, ὅλοι οἱ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν ὠνομάζοντο σ α ν τ ζ ά κ-π ε η· αὕτη οὖν ἡ τάξις τὴν σήμερόν ἐστιν ἡ ἐσχάτη, ὡς εἴρηται, καὶ κατωτέρα ἐν τοῖς διοικηταῖς τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ ὀνομάζονται καὶ ἔνιοι τούτων καὶ β ο ϊ β ο δ ᾶ-δ ε ς, ἢ μ ο υ χ α σ ί λ η δ ε ς, ἢ καὶ μ ο υ σ ε λ ί μ η δ ε ς, ἢ ἁπλῶς ἀ γ ᾶ-δ ε ς, ὡς ὁ Ἀλιὰ-σεχιρὶ ἀγασὴ ὁ ἀγᾶς τῆς Φιλαδελφείας, Δενιζλὴ βοϊβοδασὴ, Κίπριζ μουχασιλὴ, Χαλὲπ μουχασιλὴ, Ἀδραμὶτ μουσελιμὴ καὶ ἄλλα πολυάριθμα, μὲ ὅλον ὁποῦ κυρίως μ ο υ σ ε λ ί μ η δ ε ς λέγονται οἱ ἐπίτροποι τῶν πασσάδων καὶ βεζίρηδων, οἱ διοριζόμενοι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς ἡγεμονίας των ἢ ἕως οὗ νὰ φθάσουν αὐτοὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν ἐκείνην ἢ ὅταν δι' ἄλλας ἐκδουλεύσεις τῆς βασιλείας λείπωσιν ἐκεῖθεν, εἰς καιρόν, καθ' ὑπόθεσιν, πολέμου, ἢ ὅταν διατρίβωσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τίτλῳ β ε ζ ί ρ η-κ ο υ μ π ε ν ι σ ι ν ί. Εἰς τοὺς βεζίρηδες δύο ἔχουσιν ὄνομα π ε ϊ λ έ ρ π ε η, ὁ Ῥούμελη πεϊλέρπεης, καθήμενος εἰς τὴν Σόφιαν, ὅπερ ὀφφίκιόν ἐστιν ἀρχαιότατον, διορισθὲν παρὰ τοῦ σουλτὰν Μουράτη τοῦ Α' ἔτει σωτηρίῳ 1630, καὶ ὁ Ἀνατὸλ πεϊλέρπεης, καθήμενος εἰς τὴν Κιουτάγιαν. Ἦτο καὶ Σὰμ πεϊλέρπεης, ὁ πασσᾶς τῆς Δαμασκοῦ, ἀλλὰ τανῦν ὀνομάζεται ἐ μ ί ρ ο υ λ Χ ά τ ζ· καὶ ταῦτα τὰ δύο διωρίσθησαν ὕστερον, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ * * * τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ * * * (ὅρα Καντεμ: τόμῳ ά, σελ. 280)

Ἔχουσιν οἱ ἔξω πασσᾶδες καὶ τὸ τάγμα τῶν δ ε λ ή λ ω ν, ὧν ὁ ἀρχηγὸς δ ε λ ή λ π α σ η ς, καὶ τὸ τάγμα τῶν λ ε β έ ν τ η δ ω ν, ὧν ὁ ἀρχηγὸς π ά ς-ἀ γ ᾶ ς, καὶ τὸ τάγμα τῶν τουφεκτζήδων, ὧν ὁ ἀρχηγὸς τουφεκτζήπασης· ἀλλ' οὗτοί εἰσι γιαννίτζαροι. Τὸ τάγμα τὸ πολεμικὸν λέγεται καὶ γ ε δ ί κ· ὅθεν λέγεται γ ε δ ὶ κ-σ α χ ι π ὴ ς ἐκεῖνος ὁποῦ εἶναι κατατεταγμένος εἰς ἓν τάγμα, καὶ ἡ φράσις τὸ γ ε δ ι κ λ ι λ ε ρ ι ν δ ὲ ν ἀ ϊ ρ ί λ μ α δ ι λ α ρ σημαίνει τὸ, δὲν ἄφησαν τὸν τόπον τους κενὸν, δὲν ἐπαραμέρισαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν βεζίρηδων τῶν εἰς τὰς ἔξω ἐπαρχίας. Ὁ δὲ βεζίρης ὁ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐστὶν ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως, καὶ λέγεται β ε ζ ὶ ρ-ἀ ζ ὲ μ, καὶ β ε κ ί λ η-μ ο υ τ λ ὰ κ, καὶ ἔχει ἀνὰ χεῖρας τρία εἴδη διοικήσεων, τὸ τῶν πολέμων, τὸ τῶν εἰσοδημάτων καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης, ἤτοι τῶν κρισολογημάτων. Εἶναι διωρισμένον αὐτὸ τὸ ὀφφίκιον ἀνέκαθεν· πρῶτος γὰρ πάντων ὁ σουλτὰν Ὀρχάνης ἐθέσπισε τὸ ὀφφίκιον αὐτὸ διορίσας ἐπίτροπόν του μὲ τίτλον βεζίρη τὸν ἀδελφόν του Ἀλιαδὶν

εἰς τὴν Προῦσαν· εἶτα ὁ σουλτὰν Μουράτης ὁ μετ' αὐτὸν καὶ υἱὸς τοῦ Ὀρχάνη διώρισε βεζίρην ἐπίτροπόν του τὸν Ἀτὰ-πέην, σαχὶν ὀνομάσας καὶ λαλᾶν, ἤτοι φύλακα. Σημαῖαι τοῦ Ἐπιτρόπου εἰσὶν αἱ αὐταὶ μὲ τοὺς λοιποὺς βεζίρηδες.

Εἰς τὸ διβάνι τοῦ βεζίρη τὸ γινόμενον εἰς μεγάλην τινὰ σάλαν, διβὰνχανὲ λεγομένην, τοιαύτη τάξις φυλάττεται· τὰ τρία μέρη τοῦ διβὰνχανὲ εἶναι φραγμένα μὲ τοίχους, τὸ τέταρτον ἀνεφγμένον ὅλον μὲ κολόνας, ὅπου καὶ ἡ σκάλα τοῦ διβὰν-χανέ· εἰς τὸ μέσον τοῦ τοίχου τοῦ καταντικρὺ τῶν κολόνων εἶναι σοφατζίκης μικρὸς, ὑψηλὸς τρία σκαλοπάτια, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν τοῦ τοίχου ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύο τοίχους εἶναι σανίδες διὰ κάθισμα· οἱ δύο τοῖχοι αὐτοὶ οἱ μὴ ἔχοντες τὸν σοφατζίκην ἔχουσιν ἀνὰ θύραν, δι' ἑτέρας αὐτῶν εἰσέρχεταί τις εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ τζαούσπαση, εἶτα καὶ εἰς τὰ τοῦ βεζίρη, καὶ διὰ τῆς ἀντικειμένης αὐτῇ εἰσέρχεταί τις εἰς τὰ οἰκήματα τοῦ ρέϊση, εἶτα καὶ εἰς τὰ τοῦ κεαγιᾶ· τόσον αἱ σανίδες ὅσον καὶ ὁ σοφατζίκης εἶναι σκεπασμένοι μὲ τζόχαν κόκκινην. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διβανίου ὁ βεζίρης κάθηται εἰς τὸν σοφατζίκην ὡς εἰς σκαμνὶ, ἤτοι μὲ κρεμαστοὺς πόδας καὶ μὲ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. Δευτέραν καὶ Πέμπτην διβάνι δὲν γίνεται· τὴν Παρασκευὴν ὁ βεζίρης ἔχει συνεδρεύοντας αὐτῷ εἰς τὸ διβάνι τὸν Ῥούμελη καζασκερὴ, καθήμενον ἐκ δεξιῶν, καὶ τὸν Ἀνατὸλ καζασκερὴ, καθήμενον ἐξ ἀριστερῶν τοῦ βεζίρη· τὸ Σάββατον ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Γάλατα μουλλασή· τὴν Κυριακὴν ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Ἰσκιουδὰρ μουλλασὴ καὶ τὸν Ἐγιοὺπ μουλλασή· τὴν Τρίτην, ἂν δὲν γένῃ γαλεμπὲ διβάνι, ὁ βεζίρης κάμνει διβάνι εἰς τὸν διβανχανὲ, ἀλλ' ἄνευ τινὸς μουλλᾶ· τὴν Τετάρτην ἔχει συνεδρεύοντα τὸν Ἰσταμπὸλ ἐφενδησή. Πρὸ τοῦ νὰ ἔβγῃ ὁ βεζίρης εἰς τὸ διβάνι ὁ τζαούσπασης κατατάττει εἰς δύο τάξεις τοὺς ἐνάγοντας καὶ ἐναγομένους, ἢ ἀπλῶς προσκλαιομένους, εἰς τὸ μέρος τοῦ διβανχανὲ ὁποῦ ἔχει τὰς κολόνας, ἤγουν εἰς ἐκεῖνο εἰς ὅ ἐστιν ἡ σκάλα, παρ' ἑκάστῳ δὲ τῶν προσκλαιομένων ἵσταται ὁ διωρισμένος αὐτῷ τζαούσης· ὁ βεζίρης εἰσελθὼν εἰς τὸν διβανχανὲ διὰ τῆς θύρας τῆς προῤῥηθείσης, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ σοφατζίκη, καὶ στάντων ὄπισθεν αὐτοῦ τοῦ τε μουχουρδάρη καὶ τοῦ διβιδάρη του, ὁ πρῶτος ἐνάγων ἢ προσκλαιόμενος ἐν τῇ ἀριστερᾷ τάξει δίδωσι τὸν λίβελλόν του εἰς τὸν τζαούσην του, ὅστις δίδωσιν αὐτὸν τῷ τζαούσπασῃ, ἢ τῷ τζαουσλὰρ-κιατιπὴ, ἢ τῷ τζαουσλὰρ-ἐμινὴ, ὁ δὲ δίδωσιν αὐτὸν τῷ μπεγιοὺκ-τετκερετζῇ ὀρθίῳ ἱσταμένῳ ἐν τῇ ἀριστερᾷ τοῦ βεζίρη, ὅστις ἀναγινώσκει μεγαλοφώνως τὸν λίβελλον· μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτᾶται ὁ ἐναγόμενος, ἀποκρίνεται τὰ δικαιολογήματά του, καὶ ἀφοῦ ἱκανῶς ἐξετασθοῦν αἱ ἀποκρίσεις καὶ ἀνταποκρίσεις ἑκατέρων τῶν μερῶν, οἱ συνεδρεύοντες μουλλᾶδες λέγουσι τὴν γνώμην τους περὶ τῆς προκειμένης δίκης, κατὰ τοὺς νόμους τῆς πίστεώς των· ἂν ὁ βεζίρης δεχθῇ τὴν γνώμην, ὁ τεσκερετζῆς γράφει τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ λιβέλλου, καὶ ὁ βεζίρης ἐπικυροῖ αὐτὴν μὲ σάχι, λαβὼν τὸν κάλαμον παρὰ τοῦ διβιδάρη του· εἰ δὲ καὶ δὲν δεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ συνεδρεύοντος ὁ βεζίρης ἀποφασίζει μόνος του, καὶ

γράφει ὁ τεσκερετζὴς τὴν ἀπόφασιν τοῦ βεζίρη. Ἐν ὅσῳ γίνεται ταῦτα ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει, ὁ ἐνάγων ὁ ἐν τοῖς δεξιοῖς ἱστάμενος δίδωσι τὸν λίβελλον αὐτοῦ διὰ τῶν ῥηθέντων ὀφφικιαλίων τῷ κιουτζοὺκ-τεσκερετζῇ, καὶ τελειωθείσης τῆς ἐν τοῖς ἀριστεροῖς δίκης ἀναγινώσκει αὐτὸς μεγαλοφώνως τὸν λίβελλον, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ μέχρις οὗ νὰ τελειώσουν ὅλα τὰ κρισολογήματα, καὶ δὲν τελειώνει τὸ διβάνι ἂν ὅλαι αἱ κρίσεις τῶν κρισολογουμένων δὲν τελειώσουν. Εἰς αὐτὸν τὸν διβανχανὲ παρόντος τοῦ βεζίρη μοιράζεται καὶ ὁ λουφὲς τῶν σπαχήδων· ὁ δὲ λουφὲς τῶν γιαννιτζάρων ἐβγαίνει εἰς τὸ γ α λ ε μ π ὲ διβάνι, δίδονται αὐτοῖς τὰ νομίσματα εἰς πουγγεῖα πετζένια, τὰ πηγαίνουσιν εἰς τὸν κ ο ὺ λ-κ ε α γ ι α σ ὴ καὶ ἐκεῖ μοιράζονται ἀναλόγως ἐνὶ ἑκάστῳ κατὰ τὸν μ ο υ π τ ε δ ᾶ του.

Ὁ μ ο υ γ ζ ο ύ ρ α γ α ς φυλάττει εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βεζίρη, συλλαμβάνει τοὺς ὑπευθύνους, εἱρκτῇ παραδίδονται αὐτῷ πάντες οἱ ὑπεύθυνοι, ἐν οἷς καὶ κλέπται καὶ ὀφειλέται, περιλαμβάνει τὰ χρεωστούμενα· καὶ ἂν εἶναι γιαννίτζαροι οἱ ἔχοντες τὴν δοσοληψίαν παίρνει τὸ ῥ έ σ μ ι, τῶν δὲ μὴ τοιούτων τὸ ῥ έ σ μ ι τὸ παίρνει ὁ τζαούσπασης· μεταπέμπεται κάθε ὑπεύθυνον καὶ ἐναγόμενον διὰ μουγζούρη τινὸς ἢ γιαννιτζάρου καὶ τὸν φυλάττει ἕως εἰς τὴν ὥραν τοῦ διβανίου· εἰς αὐτὸν πέμπει καὶ ὁ κεχαγιάπεης καὶ ὁ τζαούσπασης τοὺς εἱρκτῇ παραδοθησομένους. Ὁ ταΐφές του, συγκείμενος ἐξ ἑνὸς ὀδᾶ τῶν γιαννιτζάρων, κάθηται εἰς ἕνα οἶκον παρὰ τῇ πύλῃ καὶ ἔξωθεν τῆς πύλης τοῦ Πασσᾶ-καπισί· ἠμποροῦν νὰ εἶναι ἄνθρωποι διακόσιοι· ἔχουσιν ἐκεῖ καὶ τὸ μαγειρεῖόν τους χωριστὸν, καὶ τὸν μάγειράν τους, καὶ τοὺς καρᾶ-κουλουκτζῆδές των, οἵτινες καὶ μαγειρεύουσιν· ἔχει ὁ μουγζούραγας ὑπ' αὐτῷ καὶ τρεῖς προεστῶτας ὀνομαζομένους π ά ς-κ α π ο υ κ ε χ α γ ι α σ ή, ἰ κ ι ν τ ζ ὴ καὶ ο ὐ τ ζ ο υ ν τ ζ ο ύ· εἰς τοὺς ὀδᾶδες αὐτῶν φυλακώνονται ἄνθρωποι ἀξιοπρεπεῖς. Ὁ βεζίρης ἂνθέλῃ νὰ δείρῃ τινὰ ἢ εἰς τὸ διβάνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν, οἱ μουγζούρηδες φέρουσι τὸν φάλαγγα καὶ τὰς βέργας καὶ δαίρουσι τὸν πταίστην εἰς τοὺς πόδας γυμνούς. Ὅταν καβαλλικεύῃ ὁ βεζίρης μὲ τὸ τακίμι του οἱ μουγζούρηδες τὸν ἀκολουθοῦσιν ἔσχατοι πάντων κρατοῦντες καὶ τὸν φάλαγγα καὶ τὰς βέργας, καὶ ἂν καθ' ὁδὸν κάμῃ χρεία νὰ σηκώσῃ τινὰ ἢ ἀτακτοῦντα ἢ ἄλλως, παραδίδεται εἰς τοὺς μουγζούρηδες ὁ πταίστης, καὶ ἀποκομίζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῷ Πασσᾶ-καπισὶ εἱρκτήν τους.

Νόμος ἐστὶ παρ' Ὀθωμανοῖς φονεύεσθαι τοὺς αὐθαδιάσαντας καὶ ὑβρίσαντας ἢ κριτῇ ἢ πασσᾷ ἢ ἄλλῳ τινὶ προεστῶτι, πολλῷ δὲ μᾶλλον τῷ τοῦ βασιλέως ἐπιτρόπῳ ἢ καϊμακάμῃ.

Ὅταν ὁ βεζίρης θέλῃ νὰ ἀνταμώσῃ τὸν μουφτὴν μηνύει αὐτῷ διὰ τοῦ ταλχιστζῆ ἢ τοῦ ῥεΐς-ἐφένδη· φθάσαντι εἰς τὸ παλάτιον τοῦ βεζίρη, ἤτοι Πασσᾶ-καπισὶ, προϋπαντῶσιν αὐτῷ εἰς τὴν ἔξω πόρταν τοῦ παλατίου ὁ κεχαγιάπεης, ὁ ῥεΐς-ἐφένδης, ὁ τζαούσπασης, ὁ πεγιοὺκ-τεσκερετζὴς, ὁ κιουτζοὺκ-τεσκερετζὴς, ὁ μεκτουπτζὴ-ἐφένδης, ὁ τεσριφαττζὴ-ἐφένδης καὶ ὁ πεϊλικτζὴ-ἐφένδης καὶ προπορεύονται αὐτοῦ ἕως εἰς τὸ μ π ι ν ὲ κ-τ α σ ὶ τῆς σκάλας τοῦ διβανίου, ὄντας εἰς τὴν συντροφιάν τους ἔμπρὸς εἰς τὸν

μουφτὴν καὶ ἴτζ-ἀγᾶδες ἓξ μὲ π ο υ χ ο υ ρ δ ά ν ι α ἀνὰ χεῖρας· εἰς τὸ μπινὲκ-τασὶ ἵσταται ὁ βεζίρης ὄρθιος, καὶ ἐξελθόντα τοῦ ἀραμπᾶ χαιρετᾷ τὸν μουφτὴν μὲ τεμενᾶ, ἤτοι οἱονεὶ προσκυνῶν, καὶ προπορεύεται αὐτοῦ οἱονεὶ ὁδηγὸς ἕως εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασή· ἐκεῖ κάθηνται κοντὰ εἰς τὴν κόγχην, ὁ μουφτὴς εἰς τὰ ἀριστερὰ τοῦ βεζίρη, καὶ ἀφοῦ συνομιλήσουν τὰ χρειώδη, ἀναχωροῦντος τοῦ μουφτῆ προπορεύεται πάλιν ὁ βεζίρης ἕως εἰς τὸ μπινὲκ-τασὶ τῆς σκάλας, βαστοῦσι δὲ τὸν μουφτὴν, ἀπερχόμενον εἰς τὸ ἄρζ-ὀδασὴ καὶ ἐξερχόμενον, εἰς τὰς δύο του μασχάλας ὁ κεχαγιάπεης καὶ ὁ ῥεῒς ἐφένδης· φθάσαντες δὲ εἰς τὸ μπινὲκ-τασὶ ὁ μὲν βεζίρης χαιρετήσας τὸν μουφτὴν ἐπιστρέφει, οἱ δὲ πορευθέντες ῥετζάληδες τὸν συντροφεύουσι πάλιν μετὰ θυμιαμάτων ἕως εἰς τὴν πόρταν τοῦ παλατίου. Εἰ δὲ καὶ ὁ ἐρχομὸς τοῦ μουφτῆ εἰς τὴν Πόρταν δὲν εἶναι διὰ μουσαβερὲν περὶ ὑποθέσεώς τινος ἀναγκαίας, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι παρόντες καὶ οἱ καζασκέρηδες χ ά λ ι α καὶ σάπ ι κ α, καὶ οἱ Ἰσταμπὸλ-ἐφενδηλερὶ χ ά λ ι α καὶ σάπικα, καὶ οἱ μεγάλοι ῥετζάληδες, καὶ καπιτὰν-πασσᾶς, καὶ γιαννιτζὰρ-ἀγασὴς, ἀλλ' εἶναι διὰ νὰ πηγαίνουν εἰς χαιρετισμὸν τοῦ ἄνακτος διὰ συνειθισμένας αἰτίας, ἀφοῦ ἔλθῃ ὁ μουφτὴς ἀριστεῖ μὲ τὸν βεζίρην, καὶ μετὰ τὸ μεσημβρινὸν ν α μ ά ζ ι, ἐλθούσης ἀπὸ τὰ ἀνακτόρια τῆς εἰδήσεως διὰ τὴν ἄδειαν, ἀπέρχονται ἀμφότεροι μὲ τὸ τακίμι τους ἔφιπποι, ὄντας καθ' ὁδὸν ὁ βεζίρης εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ μουφτῆ, καὶ μετὰ τὴν ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως ὁ μὲν βεζίρης ἐπιστρέφει εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ, καὶ ὁ μουφτὴς ἀπέρχεται εἰς τὸν οἶκόν του. Ὅ τι θέλει νὰ μηνύσῃ ὁ μουφτὴς τὸν βεζίρην τὸ μηνύει μὲ τὸν ταλχιστζήν του, ὁμοίως καὶ ὁ βεζίρης· ἂν εἶναι μήνυμα ὑποθέσεως ὁποῦ νὰ χρήζῃ καὶ συμβουλῆς, ἢ πηγαίνει μόνος του ὁ βεζίρης εἰς τὸ σπίτι τοῦ μουφτῆ τ ε π τ ί λ ι καὶ συνομιλοῦσιν, ἢ πέμπει τὸν ῥεῒς-ἐφένδην καὶ συνομιλεῖ μὲ τὸν μουφτὴν περὶ ἐκείνης τῆς ὑποθέσεως.

Οἱ σ α χ ί π η-δ ε β λ έ τ η δ ε ς, ὅταν ἠμποροῦσι, φονεύουσι τοὺς ἐν τοῖς πασσᾶδες ἀξίους καὶ περιφήμους, διὰ νὰ μὴν μείνῃ ἴσος ἢ κρείσσων αὐτῶν ὁποῦ νὰ διορισθῇ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἐπιτροπῆς· οὕτως ἔκαμαν ὁ Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς, ὁ Καρᾶ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς καὶ ὁ Καρᾶ-Ἰμπραὴμ-πασσᾶς.

Ἔχει εἰσόδημα ὁ σ α χ ί π η-δ ε β λ έ τ η ς ἀπὸ τοὺς λεγομένους καλεμιέδες συμποσούμενον εἰς πουγγεῖα 1,200, ἔξω ἀπὸ τὰ τυχηρὰ, ἀπὸ τὰ πεσχέσια, δὸς δ' εἰπεῖν καὶ ἁρπαγὰς, ἂν θελήσῃ νὰ τὰ κάμῃ· εἰς κάθε τ ε β τ ζ ι χ ά τ ι ἑνὸς πασσᾶ ἔχει τὸ εἰσόδημά του, κατὰ τὰ πασσαλίκια, ὧν τὸ ταπεινότερον πληρώνει τῷ βεζίρῃ πουγγεῖα δέκα· ἔχει καὶ ἀπὸ τῆς Σμύρνης πουγγεῖα 300 ἐτήσια καὶ ἄλλα τοσαῦτα ἀπὸ τῆς Κύπρου, καὶ τ ζ ι σ μ ὲ-π α χ ᾶ ἀπὸ τῆς Κύπρου πουγγεῖα 80. Ὁ δὲ κεχαγιάπεης, ὀφφίκιον μέγα καὶ ἔνδοξον καὶ ἰσχυρὸν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σαχίπη-δεβλέτη, θεωρεῖ καὶ ἐξετάζει ὅλας τὰς ὑποθέσεις, καὶ αἱ προσταγαί του ἢ αἱ ἐπιστολαί του διδῶσιν εἰς ὅλας τὴν κίνησιν· ἕνας πασσᾶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ψηφᾷ τόσον τὸ φερμάνι ὅταν δὲν τὸ ἰδῇ συντροφιασμένον μὲ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ κεχαγιάπεη· μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν ἔχει τούγια, εἶναι ο ὖ τ ζ-τ ο υ ῖ-

λ ο ύ-π α γ ε σ ι ν δ έ· ὁ βεζίρης δὲν ἔχει ἐξουσίαν νὰ τὸν ἀλλάξῃ, κρέμαται ἀπὸ τὸν βασιλέα καὶ ὁ προβιβασμὸς καὶ ἡ καθαίρεσίς του· εἶναι ἔγκριτος καὶ ἐπιστάτης καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τοῦ πεζικοῦ στρατοῦ· ὁ τεφτερδάρης ἀπὸ τὰ 500 πουγγεῖα ὁποῦ ἔχει εἰσόδημα ἐτήσιον ἀπὸ τοὺς καλεμιέδες δίδωσι τῷ κεχαγιάπεῃ πουγγεῖα 100, καὶ παρὰ ταῦτα ἔχει καὶ ἄλλα ἑξακόσια πουγγεῖα κύριον εἰσόδημα, παρὰ τὰ τυχηρά.

Μέρος Γ'.

Περὶ τῶν τζαούσηδων.

Τὸ τάγμα τῶν τ ζ α ο ύ σ η δ ω ν σύγκειται κατὰ τὸ παρὸν ἀπὸ 1,500 τζαούσηδες γεδικλῆδες καὶ 600 μουλαζίμηδες, ἤτοι τοὺς διαδεξομένους τινὰ τῶν γεδικλήδων θανόντα· ἔχουσι προστάτας τὸν τζαουσλὰρ-ἐμινὴ καὶ τὸν τζαουσλὰρ-κιατιπὴ, ἀρχηγὸν δὲ πρώτιστον τὸν τζαούσπαση-ἀγᾶν. Κάθε ἑβδομάδα διορίζονται εἰς τὸ βασιλικὸν σεράϊ ὀκτὼ τζαουσᾶδες ν ο μ π ε τ τ ζ ῆ δ ε ς, καὶ φυλάττουσιν ἐκεῖ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ τελειωθείσης τῆς ἑβδομάδος ἐξέρχονται ἐκεῖνοι καὶ εἰσέρχονται ἄλλοι εἰς τὸ νοβμπέτι, καὶ οὑτωσὶ ἀλληλοδιαδόχως· εἰς δὲ τὸ Πασσᾶ-καπισὶ τοῦ βεζίρη πρέπει νὰ εἶναι τοὐλάχιστον νομπεττζῆδες τσαουσᾶδες 150, καί τινες αὐτῶν φυλάττουσιν ἐκεῖ καὶ τὴν νύκτα, καὶ δὲν λείπουσι τὴν ἡμέραν· προπορεύονται γὰρ τοῦ βεζίρη ἔφιπποι ὅταν καβαλλικεύσῃ νὰ ὑπάγῃ πουθενὰ, ἢ εἰς τὸν μουφτὴν ἢ ἀλλοῦ, καί εἰσιν ὁδηγοὶ τῶν ἀγυιῶν· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ πάντοτε καβαλλικεύοντος τοῦ βεζίρη εἰς ὁδοιπορείαν ὄντος αὐτοὶ προπορεύονται. Τὸ τάγμα αὐτὸ εἶναι ἀρχαιότατον· καὶ γὰρ καὶ ὁ σουλτὰν Ὀσμαντζίκης εἶχε τζαουσᾶδες· χρησιμεύουν εἰς τὰς κρισολογίας· ὁ προσκλαιόμενος κατά τινος, ἀφοῦ δώσῃ ἀρζουχάλι καὶ πουγιουρδισθῇ, διορίζεται τζαούσης μουμπασίρης καὶ εὑρίσκει τὸν ἀντίδικον καὶ τὸν φέρει καὶ κρίνεται μὲ τὸν κατήγορον ἢ εἰς τὸ διβάνι τοῦ βεζίρη, ἢ εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ, ἢ εἰς τοῦ καζασκέρη τὸ κονάκι, ἢ εἰς τοῦ Ἰσταμπὸλ-ἐφενδησὴ, ἢ εἰς ἄλλον κριτὴν, κατὰ τὸ μπουγιουρουλτί· καὶ ἐπειδὴ εἰς ἕνα μουραφᾶν δὲν ἀποφασίζεται ἡ κρίσις, ὅσαις φοραῖς εἶναι χρεία νὰ γίνῃ μουραφᾶς ὁ τζαούσης τοὺς ἐβγάλλει, διώκοντα καὶ διωκόμενον, ἔμπροσθεν εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁσάκις τοὺς ἐβγάλλει χρηματολογεῖ παρ' ἀμφοτέρων· ἀλλὰ τοῦτο οὐδέν· ποιοῦσι γὰρ ἄλλο χείριστον· ὅστις γὰρ τῶν δύο ἤθελεν ὑποσχεθεῖ τῷ τζαούσῃ περισσότερα ἄσπρα, ἐκεῖνον βοηθεῖ ὁ τζαούσης, εὑρίσκων ψευδομάρτυρας διὰ λόγου του καὶ ἑρμηνεύων αὐτῷ τί νὰ εἰπῇ καὶ τί νὰ ἀποκριθῇ τῷ κριτῇ, καὶ οὕτως ἀδικεῖται τὸ μέρος ὁποῦ ἔχει δίκαιον· ὥστε καὶ ὁ ἔχων δίκαιον, ἂν

θελήση νὰ ἐνεργήση τὸ δίκαιόν του πρέπει νὰ τάξη τὸν τζαούσην ποσότητα ἄσπρων· ἄλλως δυσκόλως εὑρίσκει τὸ δίκαιόν του, εἰμὴ ἂν ἐπιμεληθῇ ὁ κριτὴς καὶ ἐξετάσῃ λεπτομερῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐκεῖνο πάλιν διὰ νὰ γίνῃ πρέπει νὰ ὑποσχεθῇ τῷ κριτῇ ἢ τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ. Κάμνουν καὶ ἄλλο χείριστον οἱ τζαουσᾶδες· διώκων τις καθ' ὑπόθεσιν λέγει τῷ τζαούσῃ ὅτι ἔχει λαβεῖν παρὰ τοῦ δεῖνος γρόσια 5· ὁ τζαούσης ἂν ἠξεύρῃ πῶς ὁ διωκόμενός ἐστι πλούσιος, εἰς τὸν λίβελλον δὲν γράφει γρόσια 5 μόνον γράφει 500, καὶ γίνεται μόνος του μουμπασίρης, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν διωκόμενον τὸν προσκαλεῖ εἰς τὴν κρίσιν, καὶ ἢ τὸν πηγαίνει ἢ μεσολαβεῖ καὶ τοὺς κάμνει σούλφι, ἤτοι τοὺς ἐξισάζει, καὶ δίδει τὸν διώκοντα τὰ 5 γρόσια καὶ αὐτὸς κρατεῖ τὰ λοιπά. Τελειωθείσης ἑκάστης κρίσεως παίρνουν τὸ ρέσμι τῆς ποσότητος, ἤγουν ἂν τὰ ζητούμενά εἰσι γρόσια 500, ἢ εἰς μετρητὰ ἢ εἰς πρᾶγμα, παίρνουν γρόσια 50, ἐξ ὧν τὰ τρία μερτικὰ παίρνει ὁ τζαούσπασης καὶ τὸ ἓν ὁ τζαούσης μουμπασίρης· καὶ ὁ κριτὴς κατὰ τὴν ποσότητα τὴν ζητουμένην λαμβάνει τὴν πληρωμὴν, ἰ λ ὰ μ-ά κ τ ζ ε σ ὶ λεγομένην, δι' οὗ ἰλαμίου δηλοποιεῖ τὴν ἀπόφασιν τῆς κρίσεως, καὶ κατ' ἐκεῖνο ἐνεργεῖται ἡ ὑπόθεσις, ἢ ὅτι χρεωστεῖ δηλαδὴ νὰ πληρώσῃ ἢ οὔ· ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἔξοδα δίδωσιν ὁ διώκων, καὶ ὁ διωκόμενος μένει μόνον μὲ τὰ ὅσα ἐξωδίασεν εἰς τοὺς μουραφᾶδες· ὥστε ἡ συκοφαντία τοῦ τζαούσῃ εἰς τὸν ἐπιφορτισμὸν τῆς ζητουμένης ποσότητος δίδει χέρι καὶ εἰς τὸν τζαούσπασην διὰ νὰ λάβῃ περισσότερον ρέσμι, καὶ εἰς τὸν κριτὴν διὰ νὰ λάβῃ περισσότερον ἰλὰμ-ἀκτζεσί· ὅθεν διὰ αὐτὸν πρόκειται ὁδὸς εἰς τὰς ἀδικίας. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλης αἰτίας πρόκειται ἡ αὐτὴ ὁδός· ὁ γὰρ διώκων ἀφοῦ ἀποδειχθῇ πῶς ἀδίκως ἐζήτησε δὲν πληρώνει οὔτε ρέσμι οὔτε ἰλὰμ-ἀκτζεσὶ, (τὸ ὁποῖον πληρώνει ὁ διωκόμενος διὰ νὰ ἔχῃ ἔγγραφον εἰς χεῖρας του κατὰ τῆς ἀδίκου ἀγωγῆς, διὰ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ καὶ ἄλλοτε περὶ τοῦ αὐτοῦ·) ὅθεν ὁ διώκων μὴ ζημιούμενος ἄλλο τι παρὰ τὰ ἄσπρα ὅπου ἔδωσε τῷ τζαούσῃ διὰ τοὺς μουραφᾶδες, δίδεται ἐνδόσιμον εἰς κάθε κακὸν ἄνθρωπον νὰ κινῇ συκοφαντίας καὶ ἄδικα ζητήματα κατὰ τῶν ἀθώων. Πολλάκις ἐπαιδεύθησαν καὶ ψευδομάρτυρες καὶ τζαουσᾶδες περὶ τούτων· ἀλλὰ μὴ παιδευθέντος ποτὲ τοῦ ἀδίκως διώκοντος, κατὰ τὸ δ α β α τ ζ η ὰ τ ζ ὲ π ρ ό λ ο υ ν μ ὰ ζ, διὰ τοῦτο δὲν παύει οὔτε θέλει παύσει τὸ κακὸν αὐτό. Ὁ διώκων λέγεται δ α β α τ ζ ὴ ς, καὶ ὁ διωκόμενος μ ο υ δ α ο ὺ ν ἀ λ ε ι χ ί.

Ἔξω ἀπὸ τὰς ἐπιστασίας ὁποῦ ἔχουν οἱ τζαουσᾶδες διὰ τὰ κρισολογήματα ἔχουσι καὶ ἄλλο ἔργον, τὸ νὰ κομίζωσι τὰς ἐγγράφους προσταγὰς εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας, ἢ διὰ κρισολογήματα, ἢ διὰ νὰ φέρουν ἄνθρωπον ἔξωθεν εἰς τὴν Πόλιν, ἢ διὰ ἄλλας παντοίας ὑποθέσεις, καὶ διὰ νὰ ἐνεργοῦσι τὰ ἐν τῷ φερμανίῳ γραφόμενα, ὄντες μουμπασίρηδες, ἤτοι ἐπιστάται διὰ τὴν ἐξεργασίαν ἐκείνης τῆς ἐν τῷ φερμανίῳ προσταττομένης ὑποθέσεως. Οἱ γ ε δ ι κ λ ὴ τζαουσᾶδες ἔχουσι λουφὲν ἀπὸ τὸ μιρὶ τὴν ἡμέραν ἄσπρα 12 ἕως 40, οἱ δὲ μ ο υ λ α ζ ί μ η δ ε ς οὐδένα λουφὲν ἔχουσι. Πολλάκις πέμπονται τζαούσηδες ἔξω καὶ διὰ μεγάλας πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ ἐπέμφθησάν ποτε καὶ εἰς τὴν Φράντζαν, Ὁλλάνδαν καὶ Ἐγγλιτέ-

ραν τζαούσηδες τίτλῳ πρέσβεων μὲ γράμματα βασιλικὰ διὰ νὰ τελειώσουν προβληθείσας ὑποθέσεις. Αὐτοὶ κομίζουσι καὶ τοὺς ἐξορίστους εἰς τοὺς διωρισμένους τόπους τῆς ἐξορίας μὲ τὸ φερμάνι, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν διωρισμένον τόπον λαβάνουσιν ἰλάμι παρὰ τοῦ ἐκεῖσε καδῆ διὰ τὴν ἀπαγωγὴν τοῦ ἐξορίστου, καὶ φέροντες διδῶσι τῷ τζαούσπαση. Εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν φυλακώνονται καὶ ἄνθρωποι διὰ χρέη, οἱ τιμημένοι, ὅταν εἶναι νὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον ἐντὸς ὀλίγου καὶ δὲν εἶναι καὶ ὀργὴ τῆς Πόρτας· διατὶ ἐκεῖνοι καθ' ὧν ὠργίσθη ὁ βεζίρης, ἢ οἱ ἀφανεῖς τῶν ἀνθρώπων φυλακώνονται ἢ εἰς τὸν μουγζούραγαν, ἢ εἰς τὸ Ζινδάνι τῆς Πόλεως ἢ τοῦ Γαλατᾶ. Αὐτοὶ οὖν οἱ τζαουσάδες δουλεύουσιν εἰς τὸ διβάνι τοῦ βεζίρη, δέχονται τοὺς λιβέλλους τῶν προσκλαιομένων, φέρουσιν εἰς τοὺς κριτὰς τὸ μπουγιουρουλτὶ, ἤτοι ἔγγραφον προσταγὴν τοῦ βεζίρη τὴν ἐν τῷ λιβέλλῳ, καὶ ἐπιστατοῦσι νὰ ἐνεργηθῇ ἡ προσταγή.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλο τάγμα τσαουσάδων πολεμικῶν, οἵτινες ἐν καιρῷ πολέμου φέρουσι τὰς προσταγὰς τοῦ βεζίρη εἰς διαφόρους πασσᾶδες, καὶ ἐν τῷ συγκροτεῖσθαι τὴν μάχην κρατοῦσι τὸ ἱππικὸν εἰς μίαν τάξιν καὶ γραμμὴν εὐθεῖαν, διδῶσι τὸ σημεῖον διὰ νὰ ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος ἢ διὰ νὰ παύσῃ ἀρξάμενος.

Πολέμου συγκροτουμένου ὁ μεχτερχανὲς ἵσταται παρὰ τῷ βεζίρῃ καὶ παίζει τὸ τζέγκι-χαρμπὶ διὰ νὰ παροτρύνῃ εἰς πόλεμον τοὺς πολεμοῦντας· ἂν σιωπήσῃ, οἱ γιαννίτζαροι λαμβάνουσι τὴν σιωπὴν ὡς σημεῖον ἥττης ἀναμφίβολον, τρέπονται, καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμποδισθῶσι τῆς φυγῆς.

Μέρος Δ'.

Ἐκστρατεία τοῦ βεζίρη καὶ τρόπος πολεμικὸς τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἐκστρατεύοντος τοῦ βεζίρη γίνεται ῥεκιάπ-καϊμακαμὴς εἰς τὴν Πόλιν, ὅστις τελειοῖ ὅλας τὰς ὑποθέσεις ὁποῦ ἐτελείωνε καὶ ὁ βεζίρης παρὼν, ἔχων ἐν πᾶσιν ἅπασαν τὴν τοῦ βεζίρη ἐξουσίαν πλὴν μόνον τοῦ ἀναβιβάσαι τινὰ εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ πασσᾶ, ἢ καθελεῖν τινα τῶν πασσάδων, ἢ φονεῦσαί τινα αὐτῶν· καὶ ἐπανακάμψαντος τοῦ βεζίρη παύει ἡ ἐξουσία αὐτοῦ. Εἴτε οὖν πάρεστιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν Πόλιν, εἴτε ἄπεστιν, ἡ καϊμακαμία ἔχει μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν ἐν πᾶσι μὲ τὴν τοῦ παρόντος βεζίρη· ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ ὁ καϊμακάμης τῆς Πόλεως νὰ ἀναιρέσῃ ἢ νὰ παραβλέψῃ προσταγήν τινα τοῦ βεζίρη δοθεῖσαν, ἢ φερμάνι πεμφθὲν, οὔτε νὰ

καθαιρέση ἢ νὰ φονεύσῃ πασσᾶδες. Ἔχει δύο συμβοηθοὺς εἰς τὰ τῆς διοικήσεως, τὸν ποσταντζήπασην, ἐπιστατοῦντα εἰς τὰ ἔξω τῶν τειχῶν προάστεια τῆς Πόλεως καὶ μαχαλᾶδες, καὶ τὸν σεϊμέν-πασην, προεστῶτα τοῦ πεζικοῦ εἰς τὰ ἔνδον τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως καὶ εἰς τὸ στρατιωτικόν· οὗτός ἐστιν ὁ πρῶτος μετὰ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴν, καὶ δι' αὐτῶν τῶν τριῶν διεξάγονται τὰ πολιτικὰ τῆς Πόλεως· τὰ δὲ νομικὰ διεξάγονται παρὰ τοῦ Ἰσταμπὸλ-ἐφενδησή.

Μεγάλως ἐπιμελεῖται ὁ βεζίρης διὰ νὰ εἶναι εἰς τὸ στρατόπεδον περισσότης προζωαρκείων· μάλιστα διὰ τοὺς γιαννιτζάρους ἐπιμελοῦνται τὰ μέγιστα, οἵτινες μέχρις ἂν ἐπιβῶσι τῆς πολεμίας καθ' ἡμέραν δὲν στέργουν φαγεῖν ψωμὸν μπαγιάτικον ἀλλὰ ζητοῦν ταζέδικον, καὶ δὲν δέχονται φαγεῖν οὔτε παξιμάδι οὔτε ψωμὸν πρὸ ἡμέρας ἑψημένον· ἂν ὅλα τὰ χρειώδη αὐτῶν δὲν εὑρεθοῦν ἐν τῇ διωρισμένῃ ὥρᾳ, ἤτοι ψωμὸς, κρέας, βούτυρον καὶ ῥύζι, οἱ ὀνδαπασῆδες αὐτῶν μόλις δύνανται κωλῦσαι τὴν ἀνταρσίαν. Ὁ δὲ τρόπος δι' οὗ συναθροίζει ἡ βασιλεία τὰ προζωάρκεια εἰς καιρὸν πολέμου ἐστὶν ὁ ἑξῆς. Ὀνόματι μουπαγιατζῆ ἐνδύουσιν ἔνδυμα ἀγᾶ τινι, δηλοποιοῦσιν αὐτῷ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐν τῷ στρατοπέδῳ πλήθους καὶ τοὺς μῆνας ἐφ' οὓς μέλλει παραταθῆναι ἡ ἐκστρατεία, καὶ γίνεται ὁ λογαριασμὸς τῆς χρειαζομένης ποσότητος σίτου καὶ κριθῶν καὶ ἄλλων ἐδωδίμων· ἓξ μῆνας πρὸ τοῦ νὰ διορισθῶσι τὰ μαγαζεῖα ὁ τεφτερδάρης δίδωσιν αὐτῷ ἱκανὴν ποσότητα ἀργυρίου διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἀγορὰν καὶ νὰ κάμῃ τὸ παζάρι του· ἡ τιμὴ ὅμως τῶν προζωαρκείων διορίζεται παρὰ τοῦ σουλτάνου μὲ φερμάνι ἀναλόγως κατὰ τὴν εὐφορίαν ἢ δυσφορίαν τοῦ ἔτους. Προστάττεται ὁμοίως καὶ ὁ κασάππασης νὰ προετοιμάσῃ διωρισμένον ἀριθμὸν βοῶν καὶ προβάτων διὰ τὸ στρατόπεδον, καὶ πληρώνονται κατὰ τὸ συμφωνηθὲν τίμημα· ὅθεν αὐτοὶ οἱ δύο πέμπουσιν ἀνθρώπους πιστοὺς ἐπιστάτας εἰς τὰς πλησίον ἐπαρχίας, ἤτοι Μολδαβίαν, Βλαχίαν, Κρίμι, Βουτζάκι καὶ Δόπριτζα, καὶ ἐκεῖ ἀγοράζουσι τὰ χρειώδη, σῖτον, κριθὰς καὶ ζῶα· καὶ ἂν αἱ ἀποθῆκαι δὲν εἶναι μεσταὶ εἰς τὸν διορισθέντα καιρὸν κρατομοῦνται οἱ μουπαγιατζῆδες. Εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐκστρατείας συναθροίζονται τῇ προσταγῇ τοῦ σουλτάνου κάμηλοι, ἡμίονοι, ἵπποι καὶ βόες πανταχόθεν διὰ ἀποκομιδὴν τῶν ἀναγκαίων. Ὅταν εἰς τὰ σύνορα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γένουν ἀποθῆκαι, ἔχει χρέος ὁ μουπαγιατζῆς νὰ προφθάσῃ τὰ ἐδώδιμα εἰς τὸ στρατόπεδον εἰς ὅλον τὸν καιρὸν ὁποῦ χρειάζονται. Ἔξω ἀπὸ τὴν συνάθροισιν τοῦ μουπαγιατζῆ ὁ σουλτάνος συναθροίζει τὰ δέκατα τῶν γεννημάτων παρὰ πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας, λεγόμενα οὔσουρ, ὅστις ἐστὶν ἐτήσιος δασμός· αἱ μακρὰν ἀπέχουσαι ἐπαρχίαι καταβάλλουσι τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς μετρητὰ, καὶ αἱ πλησίον εἰς σῖτον καὶ κριθάς. Ὅλαι αὐταὶ αἱ προετοιμασίαι γίνονται διὰ τοὺς γιαννιτζάρους μόνον, διατὶ οἱ σπαχῆδες καὶ οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ πασσᾶδες ἔχουσι χρέος ν' ἀγοράζωσι καὶ νὰ προετοιμάζωσι τὰ χρειώδη αὐτῶν προζωάρκεια ἐξ ἰδίων, καὶ ὁ σουλτάνος οὐδὲν αὐτοῖς δίδωσιν εἰμὴ ἀχθήφορα ζῶα καὶ ταῦτα ὀλιγάριθμα· καὶ ἂν ἔχωσι φιλίαν μὲ τὸν μουπαγιατζῆν γράφουσιν αὐτῷ καὶ παρακαλοῦσι νὰ τοὺς δου-

λεύση μὲ τὰ ἄσπρα τους εἰς αὐτὸ, καὶ τὸν πληρώνουσι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ σουλτάνου διορισθεῖσαν τιμήν· ὅθεν κάθε πασσᾶς ἔχει καπικεχαγιᾶν εἰς τὴν Πόλιν, καὶ προμηθεύουσιν αὐτοῖς τὰ χρειώδη, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ στρατόπεδον πάντες ἔχουσι τὰ ἀναγκαῖα προζωάρκεια χωρὶς νὰ στενοχωρηθῶσιν.

Οἱ γιαννίτζαροι, ἀρξάμενοι τοῦ πολέμου, μετὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ἔφοδον ἂν καὶ εἰς τὴν τετάρτην ἔφοδόν τους ἀποδιωχθῶσι, φεύγουσι πλέον καὶ δὲν στέκουσι ποσῶς, οὔτε τολμῶσι νὰ ἐφορμήσουν καὶ πέμπτην φορὰν, ἀλλ' ἀφέντες καὶ τόπια καὶ πάντα φεύγουσιν ἀμεταστρεπτεί. Εἰ καὶ οὖν τῷ ἔτει 1711 εἰς τὸν Προῦτον ἐφώρμησαν κατὰ τῶν Μοσχόβων ἑπτάκις, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀσυνείθιστος τρόπος προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἀπραξίαν τῶν στρατηγῶν τῶν Μοσχόβων, οἵτινες ὄντες ἀσυνείθιστοι πολεμεῖν εἰς ἀνεῳγμένον διάστημα οὐκ ἐτόλμησαν ἐξελθεῖν τῶν χαρακωμάτων καὶ βιάσασθαι αὐτοὺς ἐφορμῶντας καὶ καταπολεμῆσαι ἀμέσως· τὸ δὲ συνειθισμένον, οἱ γιαννίτζαροι μετὰ τὰς τρεῖς ἐφόδους ἀποτυχόντες φεύγουσι μὲ σύγχησιν πολλὴν, καταβιβάζουσι τοὺς σπαχῆδες ἀπὸ τῶν ἵππων αὐτῶν καὶ φονεύουσι τοὺς διὰ τὴν φυγὴν κωλύοντας αὐτοὺς σπαχῆδες, καὶ ἑνὶ λόγῳ γίγνονται τῷ ἱππικῷ στρατῷ ἐπιβλαβέστεροι καὶ αὐτῶν τῶν πολεμίων· διὰ τοῦτο ὅταν τζακισθῇ τὸ πεζικὸν τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ἱππικὸν δὲν στέκει ἢ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἢ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ, καὶ ἀποφεύγει τὴν ἀπάντησιν τῶν φευγόντων μᾶλλον ἢ τὴν ἀπάντησιν τῶν πολεμίων.

Ἡ τάξις τοῦ ὀθωμανικοῦ στρατοπέδου, ἢ ὁδοιποροῦντος ἢ πολέμου ἅψασθαι μέλλοντος, οὕτω πως ἔχει. Πρὸ τοῦ στρατοπέδου εἰς διάστημα μιᾶς ἢ δύο, ἢ πλειόνων ὡρῶν, κατὰ τὴν χρείαν, προπορεύεται καὶ προστρατοπεδεύει σύστημα στρατιωτῶν τ ζ ά ρ κ α τ ζ ι λεγομένων. Ἅπαν τὸ στράτευμα διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, κέρατα λεγόμενα, εἰς κέρας δεξιὸν, σ ἀ γ κ ὀ λ, καὶ εἰς κέρας ἀριστερὸν, σ ὀ λ κ ὀ λ καλούμενα· τούτων προηγουμένων ἕπεται αὐτοῖς καὶ συνέχεται σύστημα τῶν στρατιωτῶν, κέντρον τοῦ πολέμου λεγόμενον καὶ τουρκιστὶ δ ὶ μ π-ά λ ά ϊ· τούτῳ συνέχεται ἡ ὄπισθεν φυλακὴ, σύστημα στρατιωτικοῦ τουρκιστὶ δ ο ν δ ά ρ λεγόμενον, οἵτινες ἐμποδίζουσι τοὺς φυγάδας καὶ βιάζουσιν αὐτοὺς ἀπελθεῖν καὶ παρακολουθεῖν τὸν πόλεμον. Ἐν δὲ τοῖς κέρασι κατ' ἀρχὰς καὶ πρῶτοι πάντων ἵστανται ἢ προπορεύονται οἱ σερδενγκετζῆδες, καὶ μετὰ τούτους ἕπονται οἱ γιαννίτζαροι σὺν τῷ γιαννιτζάρ-ἀγασῇ· εἶτα ἀκολουθεῖ ἡ μηχανολογία συντροφιασμένη ἀπὸ τοὺς τζεπετζῆδες καὶ τοὺς τοπτζῆδες· μετὰ τούτους ἀκολουθεῖ ὁ βεζίρης μὲ τοὺς σεϊμένηδες καὶ μὲ τὸν σεϊμέν-πασην· ἔχει ἐν τοῖς δεξιοῖς τὸ ἔφιππον τῆς Ἀσίας κἀν τοῖς ἀριστεροῖς τὸ ἔφιππον τῆς Εὐρώπης· εἶτα, ἂν ἐκστρατεύῃ, ἀκολουθεῖ ὁ βασιλεὺς συντροφιασμένος μὲ τοὺς ποσταντζῆδες καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς ἀγᾶδες τῶν ἀνακτόρων, τῶν τε τεσσάρων δηλαδὴ λεγομένων ὀνδάδων καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς καὶ μὲ τοὺς ρεκιὰπ-ἀγαλαρί· εἶναι εἰς τὰ δεξιά του οἱ σπαχῆδες οἱ λεγόμενοι τοῦ κοκκίνου σαντζακίου, ἤτοι τῆς κόκκινης σημαίας, λεγόμενοι σ ι π ά χ-ὀ τ ζ α γ ί, μαζὴ μὲ τὸν ἰσπαχιλάρ-ἀγασὴν, καὶ εἰς τὰ ἀριστερά του οἱ σπαχῆδες τῆς κυανῆς σημαίας, λε-

γόμενοι σιλαχτάρ-ότζαγὶ, μαζὴ μὲ τὸν σιπὰχ-σιλαχδὰρ-ἀγασὴν· μετὰ τὸν βασιλέα ἀκολουθεῖ ὁ χαζνές· εἶτα οἱ κάμηλοι, μουλάρια καὶ ἵπποι οἱ φορτηγοὶ καὶ ἅμαξαι ἀναρίθμητοι διὰ τὰ ἐφόδια· εἶτα ἀκολουθεῖ τὸ ὁρδὶ-ἀλάϊ, ἤτοι ἡ συντροφία τῶν πραγματευτῶν καὶ τεχνιτῶν ἑκάστου εἴδους, ὁποῦ διὰ προσταγὴν ἢ ἐθελουσίως συνεκστρατεύονται, διὰ νὰ μὴν λείπῃ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου οὐδὲν τῶν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς μεγάλαις εὑρισκομένων, καὶ τέλος τελειώνει τὸ πᾶν μὲ τὸ τάγμα τῶν δονδάρ, ἄλλως ὑστάτης φυλακῆς. Καὶ αὕτη μέν ἐστιν ἡ τάξις τῆς ὁδοιπορείας τῶν στρατιωτῶν εἰσερχομένων ἢ ἐξερχομένων τῆς Πόλεως· ἐν δὲ τῷ πολέμῳ σχεδὸν ἡ αὐτὴ τάξις φυλάττεται. Οἱ σερδενγκετζῆδες ἄρχονται τοῦ πολέμου· αὐτοὺς ἀκολουθοῦσιν οἱ γιαννίτζαροι καὶ τὸ λοιπὸν πεζικόν· τὸ ἱππικὸν ἐκτείνεται διὰ νὰ προσβάλῃ τὰ πλευρὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἤτοι ἀπὸ τὰ πλάγια, καὶ εἰς καιρὸν χρείας οἱ σπαχῆδες τῶν δύο κεράτων προβαίνουσι διὰ νὰ βοηθήσωσι τῷ πεζικῷ· ὁ βεζίρης σὺν τῷ παρ' αὐτῷ ἱππικῷ διπλασιάζει τὴν προσβολὴν καὶ ἐνδυναμώνει τὰ ἀδύνατα μέρη ἀποπληρῶν τοὺς ἐλλείποντας, καὶ τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ὁ γιαννιτζὰρ ἀγασὴς εἰς τὸ πεζικὸν τὸ ἀδυνατῆσαν, ἀποπληρῶν τὰ κενὰ καὶ ἐνδυναμῶν τὰ ἀδυνατήσαντα μέρη μὲ στρατιώτας προσφάτους· ὁ βασιλεὺς πόῤῥω που ἱστάμενος τοῦ στρατοπέδου τοῦ πολέμου στοχάζεται τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ πέμπει βοήθειαν εἰς τὰ χρήζοντα βοηθείας μέρη. Τὸ πεζικὸν τῆς Αἰγύπτου δίδωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ πεζικὸν τῆς Ἀσίας, καὶ οἱ Ἀρβανῖται διδῶσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸ στρατιωτικὸν τῆς Εὐρώπης.

Μέρος Ε'.

Τὰ περὶ τὸν μουφτὴν καὶ τοὺς οὐλιεμᾶδες.

Ὅποιος θέλει σπουδὴν γραμμάτων ἀπέρχεται εἰς ἕνα μεδρεσὲν καὶ κατοικεῖ εἰς οἰκίσκον τινὰ αὐτοῦ· ἐστὶ δὲ μεδρεσὲς οἰκοδόμημά τι κατώγειον ἐκ πολλῶν οἰκίσκων συντεθειμένον πρὸς κατοικίαν τῶν τὰ μαθήματα σπουδαζόντων, ὅπου καθ' ἡμέραν βράζεται καὶ τζορβᾶς μὲ ῥύζι ἀπὸ τὸ βακίφι, ἤτοι τὰ ἀφιερώματα καὶ εἰσόδημα τοῦ μεδρεσὲ, καὶ διαμοιράζεται σὺν ἄρτῳ πρὸς τροφὴν τῶν πτωχῶν αὐτῶν ἀλλοδαπῶν ἢ καὶ ἐγχωρίων μαθητῶν· τὰ γὰρ τέκνα τῶν πλουσίων σπουδάζουσιν ἐν τοῖς οἴκοις τῶν γονέων αὐτῶν. Περιγραπτέον οὖν ἐνταῦθα τὴν πρόοδον τῶν πτωχῶν μαθητῶν, ἐξ ἧς καταλαμβάνεται καὶ ἡ τῶν πλουσίων.

Οἱ εἰς τοὺς ὀνδᾶδες οὖν καθήμενοι καὶ σπουδάζοντες μαθηταὶ ὀνομάζονται σοφτᾶδες, οἵτινες τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου προχωρήσαντες εἰς τὰ

μαθήματα γίνονται ἰμτιχάνι παρὰ τῷ μουδερίση τοῦ μεδρεσέ τους ἢ ἄλλῳ· καὶ ἂν φανῶσι δόκιμοι λαμβάνουσιν ἔγγραφον παρ'αὐτοῦ ὅτι νὰ ἔγιναν ἰμτιχάνι, δι'οὗ μὲ ἰσαρέτι τοῦ μουφτῆ γίνονται μουδερίσηδες. Σημείωσαν οὖν ὅτι καὶ τὸν ἀμαθέστατον, χωρὶς ἰμτιχάνι, ἂν ὁ μουφτῆς θελήση κατατάττει εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν μουδερίσηδων. Ὁ γενόμενος οὖν μουδερίσης ἢ ἁπλῶς ζῆ ὡς μουδερίσης παραδιδοὺς κατ' οἴκους μαθήματα καὶ κτώμενος τὸν πόρον τῆς ζωῆς, ἢ ἀπολαμβάνει καὶ μεδρεσέν τινα, ἤτοι γίνεται διδάσκαλος εἴς τινα μεδρεσὲν καὶ παραδίδωσι μαθήματα εἰς τοὺς σοφτᾶδες, καὶ πληρώνεται ὁ μισθός του ἀπὸ τὸ βακούφι ἤτοι τῶν εἰσοδημάτων τοῦ μεδρεσέ· μεδρεσὲς γὰρ σημαίνει σχολεῖον, καὶ μουδερίσης ὀνομάζεται ὁ διδάσκαλος. Τούτων οὖν τῶν μουδερίσηδων οἱ βαθμοί εἰσι δέκα, καὶ ὅποιος θελήσει νὰ τοὺς ἀκολουθήση ὅλους φθάνει τέλος πάντων καὶ γίνεται μουλλᾶς, καὶ τέλος μουφτῆς, οὗ οὐδὲν ἀνώτερον ἐν ταύτῃ τῇ τάξει· ὅποιος δὲ δὲν θελήσει νὰ ἀκολουθήση τοὺς βαθμοὺς ἀφίνει τὴν ὁδὸν ἐκείνην διὰ νὰ ἀποκτήση πόρον ζωῆς πρόχειρον, καὶ γίνεται καδῆς, ἤτοι ναΐπης, καὶ παίρνωντας ἓν νιαπέτι εἴς τινα τόπον, καθ' ὑπόθεσιν εἰς τὸ Νεοχώρι, γίνεται καδῆς ἐκεῖσε καὶ ζῆ ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ μεχκεμὲ, καὶ δὲν δύναται πλέον ποτὲ, ἂν θελήση, νὰ ἐπανακάμψη εἰς τὸ μουδερισλίκι, ἤτοι νὰ ἀρχίση νὰ ἀκολουθήση τὰς δέκα τάξεις καὶ βαθμοὺς τῶν μουδερίσηδων, οἵτινές εἰσιν οἱ ἑξῆς:

Α' βαθμὸς, Ἰπτιδὰ χαρὶτζ, ἤγουν εὐθὺς ὁποῦ γενῆ τινας τὸ πρῶτον μουδερίσης λέγεται ὅτι νὰ εἶναι ὁ ρουτπές του, ἤτοι ὁ βαθμός του ἰπτιδὰ χαρίτζ· ἐντεῦθεν μεταβαίνει εἰς ἄλλον βαθμὸν ὅς ἐστι καὶ λέγεται

Β', Ἰχιντζὴ χαρὶτζ.

Γ', Ἰπτιδὰ δαχὶλ.

Δ', Ἰχιντζὴ δαχὶλ.

Ε', Μουσουλάϊ-σαχὰν, ἤτοι ἰσὰλ ἰδιτζὴ, οὐλαστιριτζὴ, ὁ ἀπάγων εἰς τὸ σαχὰν, ἤτοι εἰς τοὺς βασιλεῖς· ὁ αὐτὸς δὲ βαθμὸς λέγεται καὶ Σουλτὰν-Μεχμὲτ παταγὶ, ὡσὰν ὁποῦ ὁ μουδερίσης εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ διατρίψη ἓξ χρόνους ὁλοκλήρους, διατρίβων εἰς τοὺς ὀκτὼ μεδρεσέδες τοὺς ἐν τῷ τζαμίῳ τοῦ Φατίχη σουλτὰν Μεχμέτη τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, διδάσκων ἐκεῖσε ἢ φοιτῶν πρὸς γύμνασιν μαθημάτων· ἠμπορεῖ νὰ ἔβγη καὶ πρὸ τῶν ἓξ χρόνων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχη βοηθὸν ἢ βασιλέα, ἢ μουφτὴν, ἢ βεζίρην· ἐβγαίνει γὰρ μόνον μὲ τὸ ἰσαρέτι τοῦ μουφτῆ ὡς καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ πάντες οἱ ρουτπέδες δίδονται μὲ τὸ ἰσαρέτι μόνου τοῦ μουφτῆ· ὅθεν ὁ μουφτῆς ἐὰν θελήση μετὰ ἓξ μῆνας ἠμπορεῖ νὰ τὸν ἐβγάλη καὶ νὰ τὸν δώση ρουτπὲν μεγαλήτερον· καὶ ἂν ὁ μουφτῆς δὲν εἶναι φίλος ἢ βοηθὸς, διὰ νὰ γένη τι τοιοῦτον πρέπει νὰ τὸν παρακαλέση ὁ βεζίρης ἢ νὰ τὸν μηνύση ὁ βασιλεύς· εἶναι ἡ ἀλήθεια αὐτὴ, ὅτι μὴ χρονοτριβῶν τὰ διωρισμένα ἓξ ἔτη ὁ μουδερίσης μένει ἀμαθής.

Ϛ' βαθμὸς λέγεται Μουσουλᾶ· εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ διατρίψη ὁ μουδερίσης χρόνον ὁλόκληρον.

Ζ', Ἰπτιδὰ ἀλτιμισλή.

Η', Ἰκιντζὴ ἀλτιμισλή.

Θ', Μουσουλάϊ-Σουλεϊμανιγέ· ἐδῶ πρέπει πάλιν νὰ διατρίψῃ ὁ μουδεσίρης ἔτη ὅλα ὀκτώ, φοιτῶν καὶ θαμίζων εἰς τοὺς μεδρεσέδες τοὺς ἐν τῷ τζαμὶ Σουλτὰν-Σουλεϊμανιγὲ τῷ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει· οὕτως ἔχει ὁ κανών, ἀλλὰ σπάνιοι ἀπέρχονται, καὶ ταῦτα οἱ ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι τῆς βασιλείας ὄντες μουδερίσηδες, διὰ δωροδοκίαν τὴν πρὸς τὸν μουφτὴν ἀδρὰν προβιβαζόμενοι μὲ τὸ ἰσαρέτι τοῦ μουφτῆ, ὡς σύνηθες, εἰς αὐτοὺς τοὺς δερετζέδες.

Ι', Σουλεϊμανιγέ.

ΙΑ', Μαχρὲτζ-μανσουπού. Ἕως τώρα ὁ μουδερίσης μας οὐδὲν ἐκέρδαινε, εἰμὴ ἂν ἐπαράδιδε μαθήματα ἢ ἰδίᾳ κατ' οἴκους ἢ κοινῇ εἰς τὸν μεδρεσέν, καὶ ἐπληρώνετο· τώρα ὁποῦ ἔφθασεν εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν παίρνει μανσούπι, ἤτοι ὀφφίκιον, καὶ γίνεται μουλλᾶς εἰς μίαν τῶν ὀκτὼ τούτων μεγάλων πόλεων, δηλαδὴ ἢ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἢ εἰς τὴν Λάρισσαν, ἢ εἰς τὴν Σμύρνην, ἢ εἰς τὸ Χαλέπι ἢ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἢ εἰς τὸ Διαρπεκίρι, ἢ εἰς τὸν Γαλατᾶν, ἢ εἰς τὸ Σκούταρι· αὐτοὶ λέγονται πὲς-γιοὺζ ἀκτζελὶκ μουλλᾶ. Ὁ μουλλᾶς μας οὖν ἀφοῦ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ μουλλαλίκι, καθ' ὑπόθεσιν, τοῦ Χαλεπίου, πρέπει νὰ φυλάξῃ ἓξ χρόνους ὁλοκλήρους πάλιν χωρὶς μανσούπι, καὶ δίδοται αὐτῷ παρὰ τοῦ μουφτῆ ἀρπαλίκι, διὰ τὰ ἔξοδα τῆς αὐλῆς του, ἓν νιαπέτι, καθ' ὑπόθεσιν τὸ Γκιουζὲλ-Ἰσάρι, καὶ πέμπει ἐκεῖσε ναΐπην τινὰ ἐπίτροπόν του, ἢ μουδερίσην τινὰ τῶν ἐν τοῖς προῤῥηθεῖσι βαθμοῖς, παρ' οὗ λαμβάνει ἀνὰ μῆνα τόσα γρόσια· ἂν ἔχῃ φίλον τὸν μουφτήν, ἠμπορεῖ νὰ τὸν δώσῃ ἀρπαλίκι εἰς δύο καὶ τρεῖς τόπους. Μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τῶν ἓξ χρόνων δέχεται τὸν μουδερίσην μας ὁ

ΙΒ' βαθμός, Μπιλάδι ἀρμπαὰ λεγόμενος, ὅθεν γίνεται μουλλᾶς ἢ εἰς τὴν Δαμασκόν, ἢ εἰς τὸ Μισίρι, ἢ εἰς τὴν Προῦσαν, ἢ εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν.

Οἱ βαθμοὶ ἐτελείωσαν, καὶ μετὰ ἐνιαυτὸν ἐλθὼν ἀπό τινος τῶν τεσσάρων τούτων πόλεων πάλιν φυλάττει ἕως οὗ νὰ φθάσῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ μουλλᾶς ἢ εἰς τὴν Μέκκαν ἢ εἰς τὴν Μεδίνην· πρέπει νὰ γενοῦν γὰρ πάντες οἱ παλαιότεροί του πρῶτον καὶ οὕτω νὰ φθάσῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ ποθούμενον· ὅθεν ἐδῶ οἱ χρόνοι ὁποῦ πρέπει νὰ φυλάξῃ διὰ νὰ γίνῃ, καθ' ὑπόθεσιν, ὁ ἀπὸ Προύσης μουλλᾶς τῆς Μεδίνης εἶναι ἀδιόριστοι, διατί ἐνδέχεται νὰ παρέλθῃ εἷς μόνος καὶ ἐνδέχεται νὰ παρέλθωσι καὶ δεκαπέντε· πολλάκις ὅμως ἔχωντας ὑπερασπιστὴν βεζίρην ἢ μουφτὴν ἀφίησι κατόπιν τοὺς πρὸ αὐτοῦ καὶ γίνεται πρὸ αὐτῶν.

Γενόμενος δὲ μουλλᾶς τῆς Μέκκας ἢ Μεδίνης καὶ χρόνον μουλλαλίσας, ἢ αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἰδίου ἐπιτρόπου ναΐπη τινὸς ἢ μουδερίση, πάλιν πρέπει νὰ φυλάξῃ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ Ἰσταμπὸλ-ἐφενδησή.

Καὶ κρατήσας καὶ ταύτης τῆς ἀξίας ἐνιαυτὸν πάλιν πρέπει νὰ φυλάξῃ

ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γένῃ Ἀ ν α τ ὸ λ-κ α δ ι σ ῆ, εἶτα Ρ ο ύ μ ε λ η-κ α δ ι σ ῆ, καὶ ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του διὰ νὰ γενῇ μουφτῆς γίνεται πολλάκις καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ τρὶς Ρ ο ύ μ ε λ η-κ α δ ι σ ῆ· χρόνου γὰρ γενομένου ἑνὸς τῶν μήπω γεγονότων, τὸν δεύτερον χρόνον γίνεταί τις Ρ ο ύ μ ε λ η-κ α ζ α σ κ ε ρ λ ι γ ι ν δ ὲ ν μ α ν ζ ο ὺ λ, καὶ τέλος γίνεται καὶ μουφτῆς, καὶ ἀκολουθεῖ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀξίαν ἕως οὗ ἤθελε θέλει ὁ βασιλεύς, καὶ καθαιρεθεὶς πάλιν γίνεται καὶ δεύτερον καὶ τρίτον· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἀνώτερον τούτου ἐν τῇ τῶν οὐλεμάδων τάξει. Δὲν δύναται ὁ βασιλεὺς νὰ φονεύσῃ μουλλᾶν, οὔτε νὰ δημεύσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, οὔτε νὰ τὸν κληρονομήσῃ· εἰμὴ ἂν ἔχῃ μαλικιανὲν κληρονομεῖ ὁ βασιλεύς, οὐχ ὅλον ἀλλὰ τὸ ἥμισυ. Ἠκολούθησε νὰ σφάλῃ θανασίμως ὁ μουλλᾶς, καὶ ἐπειδὴ ὡς μουλλᾶν δὲν συγχωρεῖ ὁ νόμος νὰ τὸν φονεύσουν, τὸν ἔκαμαν πασσᾶν, τὸν ἔδωκαν μανσούπι καὶ οὕτωσὶ τὸν ἐφόνευσαν ἔξω τῆς Πόλεως εἰς τὸ μανσούπι του τὸ ἀσυνείθιστον.

Οἱ μουδερίσηδες πληρώνονται οἱ μὲν ἄσπρα 300 τὴν ἡμέραν, οἱ δὲ 70· πληρώνονται δὲ ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα τῶν τζαμίων ὧν εἰσιν οἱ μεδρεσέδες.

Ὁ μουφτῆς ἐστιν ὁ πρῶτος εἰς τὰ νομικά· ὁ ἴδιος βασιλεύς, ἂν θέλῃ νὰ ἔχῃ ὑπόληψιν πῶς ζῇ νομίμως, ἤγουν σ έ ρ ρ α ν, καὶ ὄχι ο ὐ ρ φ ὲ ν, δὲν ἠμπορεῖ νὰ φονεύσῃ τινὰ μήτε νὰ κάμῃ παιδείαν τινὰ σωματικὴν χωρὶς τοῦ φετβᾶ τοῦ μουφτῆ· τὸ αὐτὸ γίνεται διὰ κάθε πόλεμον καὶ εἰρήνην, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τοῦ φετβᾶ τοῦ μουφτῆ οὐδέτερον τούτων ἐνεργεῖται· πολλάκις ὅμως ὁ μουφτῆς, φοβούμενος τὴν καθαίρεσιν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, δίδει φετβᾶν καὶ διὰ τὰ παράνομα ἔργα ἀποκαθιστῶν αὐτὰ εἰς σχῆμα καὶ τύπον νομίμων.

Δ ε ρ β ί σ η δ ε ς, οἱονεὶ μοναχοὶ τῶν Τούρκων πτωχοί· εἰσὶ δὲ τέσσαρες τάξεις αὐτῶν· τῆς πρώτης τάξεως καλοῦνται μ π ε κ τ α σ ῆ δ ε ς, θεμελιωθέντες παρὰ τοῦ χατζῆ Μπεκτάση, οὗ τὸ μνῆμα εἰς τὸ Πεσικτάσι, κώμην τῆς Εὐρώπης ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου παρὰ τῷ Γαλατᾷ· οὗτοι ἔχουν ἄδειαν γυναῖκα ἀγαγεῖν, κατοικεῖν εἰς τὰς πόλεις καὶ κώμας, ἀλλ' ἐν ταὐτῷ ὁ κανὼν τῆς τάξεως αὐτῶν ἀπαιτεῖ τὸ νὰ ταξειδεύουν μακρὰν εἰς πόλεις καὶ χώρας καὶ νὰ διαμοιράζουν τοῖς ἐντυγχάνουσι γ α ζ έ λ ι α καὶ ἐ σ μ ᾶ· λέγονται γ α ζ έ λ ι α τραγῴδια ὁποῦ ἀλληγορικῶς ἀναφέρονται εἰς τὸν ἔρωτα τὸν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐ σ μ ᾶ ἡ ἐπίκλησίς τινος τῶν ὀνομάτων τοῦ θεοῦ, τὰ ὁποῖα κατ' αὐτούς εἰσι 1,001· ἐπεύχονται εἰς τοὺς ἐντυγχάνοντας εὐτυχίαν, καὶ παριστῶσι τὴν τοιαύτην εὐχὴν μὲ τὸ ἐ ϊ β α λ λ ά χ· τὰ τ ε σ π ί χ ι ά τους ἔχουσι βώλους 1,001, καὶ γυρίζωντάς τα εἰς κάθε βώλου γύρισμα ὑπεκφωνοῦσιν ἓν τῶν ὀνομάτων τοῦ θεοῦ· ἀλλ' οἱ μουσουλμάνοι κοινῶς λέγουσιν ὅτι τὰ ὀνόματα τοῦ θεοῦ εἰσιν 100· καὶ γυρίζοντες τὰ τ ε σ π ί χ ι α ὑπεκφωνοῦσιν εἰς κάθε βῶλον ἓν τῶν τοῦ θεοῦ ὀνομάτων, καὶ λέγουσιν ὅτι αἱ πύλαι τοῦ παραδείσου ἀνοίγονται εἰς ἐκείνους ὁποῦ ὑπαναγινώσκουσι τὰ τοιαῦτα ὀνόματα συνεχῶς μὲ τὸ τ ε σ π ί χ ι.

Τῆς δευτέρας τάξεως καλοῦνται μ ε β λ ε β ῆ δ ε ς, θεμελιωθέντες παρὰ τοῦ Μεβλανᾶ, σουλτάνου τοῦ Ἰκονίου, οὗ τὸ μνῆμα πρὸς τὸ Ἰκόνιον ἐν οἰκοδομῇ μεγαλοπρεπεστάτῃ, εἰς ἣν εἰσῆλθον κἀγὼ τῷ ἔτει * * * ἐνδυθεὶς

τούρκικα, (οὐ γὰρ ἔξεστι Χριστιανῷ εἰσελθεῖν,) ὁδεύων πρὸς τὴν Σιδῶνα μετὰ τοῦ Ραγὴπ-πασσᾶ. Συνειθίζουν εἰς τὸν τεκέν τους, ἤτοι μοναστήριόν τους, νὰ γυρίζουν τριγύρω δύο ἢ τρεῖς ὥρας μὲ τόσην ταχύτητα ὁποῦ δὲν φαίνεται τὸ πρόσωπόν τους· ἡ μουσικὴ τῆς φωνῆς καὶ τῶν ὀργάνων καὶ μάλιστα τοῦ νέϊ, ἐστὶν ἡ τρυφή τους· ἐπαγγέλλονται πτωχείαν εἰς τὸν τεκέν τους καὶ ταπείνωσιν· ὑποδέχονται φιλοφρόνως τοὺς προσερχομένους ἐξ ἴσου μικροὺς καὶ μεγάλους μὴ διακρίνοντες πρόσωπα, καὶ τοὺς ποτίζουσιν εὐθὺς καχβὲ, καὶ πλύνουσι τοὺς πόδας των, ἂν εἶναι χρεία, καὶ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· προβοδίζουν τοὺς ἀπερχομένους ἕως εἰς τὴν πύλην τοῦ τεκέ τους· καὶ εἰς κάθε λόγον τους ἐκφωνοῦσι τὸ ἐϊβαλλάχ, καὶ οἱ λόγοι τους καὶ τὰ κινήματά τους εἶναι μὲ μεγάλην εὐταξίαν, φιλοπροσηγορίαν τε καὶ εὐπροσηγορίαν.

Τῆς τρίτης τάξεως καλοῦνται καδρή· ἔχουσιν ἐπάγγελμα τὸ νὰ χαλιναγωγοῦν τὸ σῶμά τους καὶ νὰ λιγνεύουν, περιπατοῦσιν ὁλόγυμνοι σκεπάζοντες μόνους τοὺς βουβῶνας καὶ σκέλη, χορεύουσιν ἐξ ὥρας ἀδιακόπως καὶ πολλάκις ὅλην τὴν ἡμέραν φωνάζοντες τὸ χοὺ, χοὺ, χοὺ, ὅπερ ἐστὶν ἓν τῶν τοῦ θεοῦ ὀνομάτων, ἕως οὗ κεκμηκότες πίπτουσι κατὰ γῆς μὲ πομφόλυγας σιέλων εἰς τὸ στόμα καὶ ἱδρῶτι περιῤῥεόμενοι. Ὁ Κιοπρουλόγλους Ἀχμὲτ-πασσᾶς ὡς ἀσχήμονα εἰς τὰ τοιαῦτα ἐκώλυσε τὴν τάξιν αὐτὴν, ἀλλὰ μετ' ἐκεῖνον πάλιν ηὔξησαν, καί εἰσι παμπληθεῖς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Τῆς τετάρτης τάξεως καλοῦνται σεγκιάχηδες· ἀφοῦ ἔβγουν ἀπὸ τὸν τεκέν τους δὲν γυρίζουν πλέον, καὶ περιέρχονται τὴν οἰκουμένην, οἷον εἰπεῖν, διὰ νὰ μαζώξουν τὴν διορισθεῖσαν αὐτοῖς ποσότητα τοῦ ἀργυρίου ἢ τῶν προζωαρκείων παρὰ τῶν προεστώτων αὐτῶν καὶ νὰ τὴν στείλουν εἰς τὸν τεκέν τους, καὶ χωρὶς νὰ ἀποκτήσουν τὴν διορισθεῖσαν ποσότητα οὐ δύνανται εἰσελθεῖν εἰς τὸν τεκέν τους· ὅθεν ὁ σεγκιάχης εἰσελθὼν εἰς πόλιν τινὰ πηγαίνει ἢ εἰς τὴν πλατεῖαν τζαμίου τινὸς, ἢ εἰς τὸ τζαρσὶ, καὶ φωνάζει τὸ, Γιὰ ἀλλάχ! σὲν γκιονδὲρ μπὲς-μπὶν ἀλτίν· καὶ ἀφοῦ συναθροίσῃ τὴν ἐλεημοσύνην εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην ἀπέρχεται εἰς ἄλλην διὰ τὸ ἴδιον ἔργον, καὶ οὕτως ἀκολουθεῖ μέχρις οὗ νὰ συναθροίσῃ τὴν διωρισμένην ποσότητα διὰ νὰ ἐπαναχάμψῃ εἰς τὸν τεκέ του, διηγούμενος εἰς τὰς πλατείας τῶν πόλεων ἱστορίας τόπων ὁποῦ περιῆλθε, καὶ ἄλλας, διὰ νὰ θέλξῃ τοὺς ἀκροατὰς καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν ἐλεημοσύνην. Εἰς τὸ Μογὸλ, ἤτοι τὸ Χίνδι, εἰσὶ τοιοῦτοι πολυάριθμοι, διερχόμενοι ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῶν μουσουλμανικῶν βασιλείων. Τοὺς μοναχοὺς τῶν Χριστιανῶν ὀνομάζουσιν οἱ Τοῦρκοι εἰρωνικῶς ρουχπὰν ζαχίδου ζαχὶδ περὲστ, ἤτοι μοναχοὺς δεισιδαίμονας κατὰ τὴν νηστείαν καὶ ἀποχήν.

Οἱ Ὀθωμανοὶ ἔχουσιν ὑπόληψιν ὅτι διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν καλῶν ἔργων καὶ τῆς νηστειας ἠμπορεῖ κάθε μουσουλμάνος νὰ ἀποκτήσῃ τὸ δῶρον τοῦ νὰ προγνωρίζῃ τὰ μέλλοντα, καὶ τοὺς εἰς αὐτὴν τὴν τελειότητα φθάσαντας ὀνομάζουν ἐβλιᾶδες καὶ βελιουλλάχηδες, καὶ λέγουσιν ὅτι οἱ τοιοῦτοι ἠμποροῦν εἰς πολλὰ μέρη ἐν ταὐτῷ νὰ εὑρίσκωνται, ἤγουν

σωματικῶς εἰς τὴν Πόλιν καὶ τῷ πνεύματι εἰς τὸ Μισίρι, βλέποντες καὶ ἀκούοντες καὶ ἐμπράκτως τὰ ἐκεῖσε γιγνόμενα καὶ μὴ ἔχοντες χρείαν δι' αὐτὸ τῆς εἰς τόπον κινήσεως· οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ λέγουσιν ὅτι οἱ τοιοῦτοι βλέπουσι καὶ τὴν θείαν δόξαν, καὶ τοὺς τοιούτους ὀνομάζουσι γ ε τ ι σ μ ι σ λ ε ρ δ ὲ ν, ἤτοι τῶν τελειωθέντων.

Ν α κ ί π ο υ λ-ἐ σ ρ έ φ η ς ἐστὶν ἐ μ ί ρ η ς καὶ ζαπίτης τῶν ἐμίρηδων· αὐτὸς γὰρ μόνος παιδεύει αὐτούς, φυλακώνει ἢ δαίρνει καὶ οὐκ ἄλλος τις, καὶ κρίνονται μὲν εἰς τὸν καδῆν διὰ χρέος ἢ κάθε ἄλλο σφάλμα, ἀλλὰ καταδικασθεὶς ὁ ἐμίρης δὲν παιδεύεται ὑπὸ τοῦ καδῆ ἢ ἄλλου τινός, ἀλλὰ πέμπεται εἰς τὸν νακίπουλ-ἐσρέφην μὲ τὸ ἰλάμι τοῦ καδῆ διὰ νὰ παιδευθῇ ἢ νὰ πληρώσῃ τὰ ἄσπρα ὁποῦ χρεωστεῖ. Εἶναι καὶ αὐτὸς τῆς τάξεως τῶν οὐλεμάδων.

Ἔχουν ὑπόληψιν μεγάλην εἰς τὰ ὀνείρατα οἱ Ὀθωμανοί, νομίζοντες ὅτι ἡ ψυχὴ ἡ καθαρὰ ἑνὸς Τούρκου ἔχει πρόγνωσιν, καὶ οἱονεὶ προμηνύονται αὐτῇ τινα τῶν μελλόντων· ἔχουσι καὶ βιβλίον διὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν ὀνείρων, ᾧ τίτλος β α κ α α ν α μ ὲ, καὶ πάσχουν νὰ ἔβγῃ ἡ ἐξήγησις καλὴ διὰ νὰ ἔβγῃ καὶ τὸ ὄνειρον σημαντικὸν καλοῦ καὶ εὐτυχίας προμηνυτικόν· ὅθεν τὸ κοινῶς λεγόμενον, δ ο ὺ ς γ κ ι ο ρ ε ν δ ὲ δ ε γ ὶ λ, γ ι ο ρ α ν δ έ δ ι ρ, ἤτοι τὸ τέλος τοῦ ὀνείρατος δὲν κρέμαται ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ εἶδεν, μόνον ἀπὸ ἐκεῖνον ὁποῦ τὸ ἐξηγεῖ.

Ὁ σουλτὰν Μπαγιαζίτης Β' ἠγάπα τοὺς σπουδαίους, τοὺς ἔδιδε τροφὰς καὶ σόφι διὰ ἔνδυμα, (ὅθεν ὠνομάσθησαν σοφτᾶδες,) καὶ ἀνὰ ἕκαστον ἔτος λουφὲν 1,000 ἄσπρα.

Νόμος ἐστὶ τῶν Ὀθωμανῶν τὸ ὅτι ἂν εἰς σύγχησίν τινα καὶ θόρυβον, ἤτοι κ α υ γ ᾶ ν, 1,001 ἄνθρωποι ἤθελαν φονεύσει ἄνθρωπόν τινα, καὶ δὲν ἤθελαν ὁμολογήσει τίς ὑπῆρξεν ἐν αὐτοῖς ὁ πρῶτος παίσας τὸν θανόντα, ἂν ὁ συγγενὴς τοῦ θανόντος ἤθελε ζητήσει δ ι έ τ ι, ἤτοι φόνον ἀντὶ φόνου, καὶ οἱ 1,001 πρέπει νὰ φονευθῶσιν ὡς ἔνοχοι.

Οἱ Ὀθωμανοὶ εἰς τὸν πόλεμον ἂν φονεύσουν λέγουν πῶς γίνονται γ α ζ ῆ δ ε ς· ἂν φονευθῶσι λέγουν πῶς γίνονται σ ε χ ί δ η δ ε ς, ἤτοι μάρτυρες· ὅθεν καὶ διὰ τὰ δύο αὐτά, κατὰ τὴν πίστιν των, ἔχουσιν ἀναριθμήτους μισθούς· τοιαύτας ἰδέας ἐνέθηκαν αὐτοῖς οἱ νόμοι αὐτῶν διὰ νὰ διεγείρωσι προθύμως εἰς τὸν κατὰ τῶν λοιπῶν ἐθνῶν πόλεμον, καὶ ἀπέβη ὁ σκοπός τους εἰς μεγάλην ἔκβασιν.

Ἡ μαρτυρία ὁποῦ κάμνει ὁ θανεῖν μέλλων θανάτῳ ἢ φυσικῷ ἢ βιαίῳ ἔχει πολὺ κῦρος παρὰ τοῖς Τούρκοις· ὅ τι εἰπῇ ἢ γράψῃ ἐν τῷ θνήσκειν ἔχει πᾶν τὸ ἀξιόπιστον, καὶ ἂν 40 ἄνθρωποι εἰποῦν τὸ ἐναντίον ὁ λόγος τους δὲν ἔχει κῦρος.

Ἂν οἱ οὐλεμᾶδες ἑνωθοῦν μὲ τοὺς γιαννιτζάρους καὶ ἐναντιωθοῦν διὰ κάμμίαν ὑπόθεσιν, ἢ πολέμου δηλαδὴ ἢ εἰρήνης, ὁ βασιλεὺς δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ ἐνεργήσῃ τὸ ἐναντίον, μὲ ὅλον ὁποῦ νὰ τὸ ἤθελε θέλει· οὐ μὴν δὲ ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἕνωσις καὶ τὸν βασιλέα τῆς βασιλείας καταβιβάζει ἀναμφιβόλως ὅταν ἤθελε γένει διὰ τὸν καταβιβασμόν· ἂν αὗται αἱ δύο τάξεις

δὲν εἶναι ἑνωμέναι τότε ὁ βασιλεὺς κάμνει τὸν σκοπόν του καὶ τὴν θέλησίν του· ἤγουν θέλει ὁ βασιλεὺς τὸν βεζίρην του, οἱ γιαννίτζαροι δὲν τὸν θέλουσιν, οἱ οὐλεμᾶδές εἰσιν ἀδιάφοροι, μένει ἀκλόνητος ὁ βεζίρης· καὶ ἀκολούθως περὶ πάσης ἄλλης ὑποθέσεως.

Ὁ αὐτὸς νακίπουλ-ἐσρέφης ἐστὶ φύλαξ τοῦ σαντζακίου τοῦ Μεχμέτη. Οὐ δύναταί τις ἄλλος γενέσθαι εἰμὴ ἐμίρης, ἤτοι καταγόμενος παρὰ τῆς Φατμᾶ, κόρης τοῦ Μεχμέτη, καὶ τοῦ Ἀλῆ· αὐτὸς κρίνει, παιδεύει καὶ φυλακώνει καὶ τοὺς ἐμίρηδες καὶ οὐχ ἄλλος τις· ὁ ἴδιος βεζίρης καὶ σουλτάνος οὐχ ἐγγίζουσιν ἐμίρη ἀτακτοῦντος, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ παιδεύουσιν αὐτόν.

Ὅλα τὰ σελατὶν-τζαμισὶ, ἤτοι τὰ κτισθέντα παρὰ σουλτάνων, ἔχουσι τοὺς ἰδίους σεϊχηδες, πρωτοκαθεδρίαν δὲ πάντων ἔχει ὁ τῆς Ἁγίας Σοφίας. Μουνετζίμπασης, πρῶτος τῶν ἀστρολόγων, ἐστὶ τῆς τάξεως τῶν οὐλεμάδων, καὶ τῆς αὐτῆς τάξεώς ἐστι καὶ ὁ λεγόμενος μουνετζίμισανὴ, ἤτοι ὁ δεύτερος αὐτοῦ, καὶ ὁ χεκίμπασης καὶ ὁ τζεράχπασης.

Μέρος ΣΤ΄.

Ὀφφίκια τῆς βασιλείας τὰ ἐν τῇ βασιλευούσῃ χοτζαγκιάνηδών τε καὶ ἀβάμηδων.

Νισαντζὴς λέγεται ὁ ἐπιγράφων εἰς τὰ φερμάνια τὸ ὄνομα τοῦ σουλτάνου· ἂν ὁ νισαντζὴς εἶναι καὶ πασσᾶς τριῶν τουγιῶν λέγεται κουμπὲβεζιρὴ, καὶ εἰς τὸ γαλεμπὲ-διβάνι κάθηται παρὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ· δὲν ἔχει ὅμως αὐτὴν τὴν τιμὴν ὁ νισαντζὴς ὅταν εἶναι πασσᾶς δύο τουγιῶν ἢ ἁπλῶς ἐφένδης. Ὅλα τὰ φερμάνια ὁποῦ γράφονται εἰς τὴν καγκελλαρίαν τοῦ βεζίρη διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὸ τεφτερδὰρ-καπισὶ διὰ μαλιὲ καὶ πεϊλίκι ἀναγινώσκονται τῷ νισαντζῇ παρὰ τοῦ λεγομένου νισαντζῆκεσεδὰρ-ἐφενδισὴ, καὶ δίδωσιν αὐτοῖς ἰσχὺν ἐπιγράφων τὸν τουρᾶν, ἤτοι τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως· γράφει δὲ τὸν τουρᾶν καὶ ὁ ἀμετζὴς ἐκ μέρους τοῦ νισαντζῆ· καὶ μεταγράφεται τὸ φερμάνι εἰς τὸν κώδηκα, καὶ κρύπτονται εἰς ἀποθήκας οἱ τοιοῦτοι κώδηκες. Αἱ ἔγγραφοι προσταγαὶ ὁποῦ δὲν ἐξέρχονται τῶν τειχῶν τῆς Πόλεως οὐκ ἀποκομίζονται τῷ νισαντζῇ, καὶ μόνον ἀρκεῖ αὐτοῖς ἡ ἐπιγραφὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ βεζίρη. Ὁ νισαντζὴ πασσᾶς πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι παρὰ τῷ σουλτάνῳ, καὶ ὅταν ὁ βεζίρης ἐκστρατεύῃ ἄνευ τοῦ σουλτάνου ἔχει μαζή του ἐπίτροπόν τινα τοῦ νισαντζῆπασσᾶ τίτλῳ τοῦ νισαντζῆ-ἐφένδη.

Χοτζαγκιάνηδες.

Μέγας ὀρφικιάλιος τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας ἐστὶν ὁ τεφτερδάρης· λέγεται σίκι ἐβέλ· ἔχει εἰς δούλευσιν, ἐξεργασίαν καὶ τελείωσιν τῶν ὑποθέσεών του τὸν πὰς-πακὴ-κουλοὺ-ἀγᾶν, τὸν μαλιὲ-τεσκερετζὴν καὶ τὸν τζουζιγὲ-πὰς-πακὴ-κουλού. Διὰ τοῦ τεφτερδάρη συναθροίζονται πάντα τὰ εἰσοδήματα τῆς βασιλείας. Ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα ὁποῦ εἰσέρχονται εἰς τὸν χαζνὲ ὁ τεφτερδάρης παίρνει ἓν γρόσι εἰς κάθε εἴκοσι γρόσια, καὶ γίνεται αὐτῷ ἐκ τούτου εἰσόδημα 250 χιλιάδες γρόσια, ἤτοι 500 πουγγεῖα, τὸ ὁποῖον λέγεται καλεμιὲς τοῦ τεφτερδάρη, ἐξ ὧν δίδωσι τῷ κεκγιάπεη τὰ 100 πουγγεῖα. Ἔχει ὑπ' αὐτῷ καὶ καγκελλαρίαν, ἤτοι καλέμι· εἰσὶ δὲ τὰ καλέμια 24, εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφονται καὶ ὅλοι οἱ δασμοί, καὶ τὰ τέλη τῶν ἀρχιτελωνῶν, καὶ καταγράφονται τὰ ἔξοδα καὶ ἑνὶ λόγῳ ὅλα τὰ εἰσοδήματα τῆς βασιλείας· τούτων ἓν καὶ ὁ λουφὲς τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ ἄλλων ὁποῦ ἔχουσι βασιλικοὺς λουφέδες.

Τοῦ πρώτου καλεμίου ἐστὶν ὁ τεφτερδάρης προεξάρχων· ἐκ τούτου ἐκδίδονται ἅπασαι αἱ προσταγαὶ διὰ τὴν διοίκησιν καὶ διάταξιν τῶν λοιπῶν καλεμίων, καὶ ἐνταῦθα διορίζονται αἱ ποσότητες τῶν δασμῶν καὶ τελεσφοριῶν ὁποῦ πρέπει νὰ πληρωθοῦν εἰς ἕνα χρόνον ἀπὸ ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας. Σίκ'ι-σανὴς καὶ σίκι-σαλὴς, καὶ [illegible]σαντζὴς, τρία μεγάλα ὀφφίκια χοτζαγκιάνηδων.

Τοῦ δευτέρου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ ρεῒς-ἐφένδης, ἤτοι μέγας καγκελλάριος τῆς βασιλείας· ἔχει ὑποκάτω του τέσσαρα καλέμια, ἤτοι τὸ διβὰν-καλεμὶ ἐν ᾧ γράφονται ὅλα τὰ φερμάνια διὰ ὅλας τὰς ὑποθέσεις τῆς βασιλείας, ὁλικάς τε καὶ εἰδικὰς, καὶ τὰ μπεράτια βεζιράδων καὶ πασσάδων καὶ τῶν Δραγομάνων, καὶ τὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς Εὐρώπης γράμματα, καὶ τὰ φερμάνια διὰ τὰς ὑποθέσεις ὅλων τῶν ἐλτζήδων εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τῆς βασιλείας, διὰ τοὺς κονσόλους καὶ πραγματευτάς των, καὶ τὰ φερμάνια διὰ φόνους, δημεύσεις οὑτινοσοῦν καὶ διὰ ἄλλας πολιτικὰς ὑποθέσεις· δεύτερον ἔχει ὑπ' αὐτῷ τὸ καλέμι ταχβίλι, καὶ τρίτον τὸ καλέμι τοῦ βουοὺς-κεσεδαρή· εἰς αὐτὰ τὰ δύο καταγράφονται οἱ λουφέδες ὅλων τῶν πολεμικῶν ταγμάτων καὶ ἄλλων ἐχόντων λουφέδες, ἤγουν ἐντεῦθεν λαμβάνουν τοὺς λεγομένους μουπτεδᾶδες, ἐν οἷς γέγραπται τὸ ὅτι ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα ἔχει τόσα ἄσπρα λουφὲν τὴν ἡμέραν, καὶ θανόντος αὐτοῦ ἐντεῦθεν πάλιν ἐβγαίνει τεσκερὲς δι' οὗ διορίζεται ὁ λουφὲς τοῦ θανόντος ἢ εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἢ εἰς τοὺς ξένους, ἢ πηγαίνει εἰς τὸ μπατάλι, ἤγουν δὲν διορίζεται εἰς κανένα, καὶ χαζαντίζει τὸ μιρί.

Τοῦ τρίτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ τεφτὲρ-ἐμινὴς, ὅστις ἐξετάζει τὰ κατάστιχα διὰ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν εἰσοδημάτων, ποῖα ἐπληρώθησαν καὶ πόσα, καὶ πάλιν πόσα καὶ ποῖα ἔμειναν ἀπλήρωτα εἰς κάθε χρόνον, εἰς τρόπον ὁποῦ πολλάκις ἐβγάζει πακιέδες πέντε καὶ δέκα χρόνων παλαιοὺς ὁποῦ δὲν ἐπληρώθησαν, καὶ δίδονται φερμάνια εἰς τὸν πὰς-πακὴ-κουλοὺ-ἀγᾶν, καὶ πέμπονται πακὶ-κουλοῦδες καὶ τὰ συναθροίζουν· καὶ

εἰς αὐτὸν φυλακώνονται καὶ οἱ χρεωστοῦντες πακιέδες τοῦ τῆς βασιλείας μιρίου.

Τοῦ τετάρτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ πεϊλικτζής· εἰς αὐτὸ τὸ καλέμι γράφονται τὰ εἰς τοὺς πασσᾶδες προστακτικὰ φερμάνια διὰ τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις τῶν ἐπαρχιῶν τους, καὶ τὰ φερμάνια διὰ τὸν προβιβασμὸν εἰς τὸ δεῖνα μανσούπι τους, ἢ διὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ παλαιοῦ μανσουπίου τους· ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἔξω βαλήϊ-μεμλεκέτι καὶ ἄλλων ὀφφικιαλίων.

Τοῦ πέμπτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ ρουζναμτζέϊ-έβέλ.

Τοῦ ἕκτου ἀρχηγὸς ὁ ρουζναμτζέϊ-σανής· εἰς αὐτὰ τὰ δύο καλέμια εἶναι τὰ κατάστιχα τῶν ἐφημερίδων διὰ ὅλα τὰ ἔξοδα ὁποῦ ξοδιάζονται καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς βασιλείας εἰς ὅλας τὰς ὑπ' αὐτῇ ἐπαρχίας, εἴτε στρατιωτικὰ εἴτε πολιτικά.

Τοῦ ἑβδόμου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ πάς-μουχασεπετζής· εἰς αὐτὸν καταντῶσιν ὅλα τὰ χρονικὰ πολλῶν καὶ διαφόρων χρόνων κατάστιχα καὶ φυλάττονται εἰς σενδούκια· καὶ ὅταν γένῃ χρεία νὰ ἔβγῃ παλαιός τις λογαριασμὸς, αὐτὸς προστάττεται νὰ τὸν εὕρῃ καὶ νὰ τὸν γράψῃ εἰς τὸ τερκενάρι, καὶ οὕτω γίνεται, ὁμοίως καὶ τὰ κατάστιχα τῶν εἰσοδημάτων εἰς αὐτὸν φυλάττονται· καθ' ὑπόθεσιν αὐτὸς ἐρωτᾶται πόσον εἶναι τὸ ἐτήσιον μιρὶ τοῦ 'Αντιοχείας, καὶ πόσον τοῦ δεῖνος μαλικιανὲ, καὶ λαθεξῆς.

Τοῦ ὀγδόου καλεμίου ὁ ἀρχηγὸς λέγεται 'Ανατολοὺ-μουχασεπετζή· ἔχει τὰ κατάστιχα πάντων τῶν εἰσοδημάτων πασῶν τῶν ἐν τῇ 'Ασίᾳ ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας.

Τοῦ ἐννάτου καλεμίου ὁ ἀρχηγὸς λέγεται χαράτζ-μουχασεπετζησή· εἰς αὐτὸν εἰσι τὰ κατάστιχα ὅλων τῶν ὑποχειρίων τῶν πανταχοῦ τῆς βασιλείας τελούντων τὸ λεγόμενον χαράτζι, Ῥωμαίων δηλαδὴ, 'Αρμενίων, 'Εβραίων, Κοπτῶν, 'Ασουρήδων, Μαρωνιτῶν καὶ ἄλλων· ὅσα δὲν ἐπληρώθησαν τὰ συναθροίζει ὁ χαράτζ-πάς-πακή-κουλούς.

Τοῦ δεκάτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ μεβχουφατζής, ὅστις δίδωσιν εἴδησιν διὰ τὰ ἔξοδα ὁποῦ εἶναι διωρισμένα εἰς ὑποθέσεις ἱερὰς, τζαμίων δηλαδὴ, καὶ ἄλλων ψυχικῶν ὑποθέσεων.

Τοῦ ἑνδεκάτου καλεμίου ἀρχηγός ἐστιν ὁ μαλιὲ-τεσκερετζής· εἰς αὐτὸν γράφονται τὰ περάτια τῶν ἁπλῶς μουσελίμηδων προσηλωμένων εἰς τὸ ὀτζάκι τῶν γιαννιτζάρων ἢ ποσταντζήδων, καὶ εἰς αὐτὸν εἶναι τὰ κατάστιχα τῶν κυρίων, ἀμεταβλήτων καὶ σταθερῶν εἰσοδημάτων καὶ ἄλλων ἁπλῶς εἰσοδημάτων.

Τοῦ δωδεκάτου καλεμίου ἀρχηγὸς ὁ μουκαπελετζής· εἰς αὐτὸν εἶναι τὰ κατάστιχα τοῦ στρατιωτικοῦ, ἐν οἷς εἰσι καταγεγραμμένα ὅλα τὰ ὀνόματα τῶν στρατιωτῶν, τόσον τῶν τεθνεώτων καὶ ἐκείνων ὁποῦ διὰ γῆρας δὲν εἶναι ἱκανοὶ πλέον νὰ δουλεύσουν, ὅσον καὶ τῶν ζώντων, καὶ φροντίζει νὰ ἔβγῃ ὁ λουφὲς κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν στρατιωτῶν ἀναλόγως, οὔτε ὀλιγώτερος δηλαδὴ οὔτε περισσότερος· ἔχει ὑπ' αὐτῷ δύο ἐπιστάτας, δηλαδὴ τὸν γιαγιᾶ-μουκαπελετζησὴ ὁποῦ κρατεῖ τὸ κατάστιχον

τῶν ὀνομάτων ὅλου τοῦ πεζικοῦ στρατοπέδου τῆς βασιλείας, καὶ τὸν ἀ τ λ ῆ-μ ο υ κ α π ε λ ε τ ζ η σ ή, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ κατάστιχόν εἰσι καταγεγραμμένα τὰ ὀνόματα παντὸς τοῦ ἱππικοῦ στρατιωτικοῦ τῆς βασιλείας, ἤτοι σπαχήδων καὶ ἄλλων ὁποῦ ἔχουσι λουφὲν παρὰ τοῦ βασιλέως, καί εἰσιν ἐσκορπισμένοι εἰς τὰ τιμάρια καὶ ζιαμέτια.

Τοῦ δεκάτου τρίτου ἀρχηγός ἐστιν ὁ μ ε χ τ ο υ π τ ζ ή-ἐ φ έ ν δ η ς τοῦ βεζίρη, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ καλέμι γράφονται ὅλαι αἱ ἐπιστολαὶ καὶ φερμάνια ὁποῦ πανταχόσε πέμπει ὁ βεζίρης.

Τοῦ δεκάτου τετάρτου ἀρχηγός ἐστιν ὁ κ ε χ α γ ι ᾶ-κ ι α τ ι π ή ς, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ καλέμι γράφονται ὅλαι αἱ ὑποθέσεις τοῦ κεχαγιάπεη· καὶ ὅσα φερμάνια θέλουσι νὰ εἶναι κρυφά, ἢ διὰ φόνον τινὸς ἢ δι' ἄλλας ὑποθέσεις, γράφονται ἐδῶ καὶ ὄχι εἰς τὸ διβὰν καλέμι, διὰ νὰ μὴ γένουν κάτδι, ὡς σύνηθες, εἰς τὸ σιτζίλι, καὶ γνωρισθῇ ἡ ὑπόθεσις.

Ὁ αὐτὸς κ ε α γ ι ᾶ-κ ι α τ ι π ὴ ς εἶναι ἀρχηγὸς καὶ τοῦ δεκάτου πέμπτου καλεμίου τοῦ λεγομένου π ί σ κ ο π ο ς-κ α λ φ α σ ή, ἐν ᾧ γράφονται καὶ τὰ περάτια τῶν πατριαρχῶν, μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων, μοναστηρίων καὶ παντὸς τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν καταλόγου.

Τοῦ δεκάτου ἕκτου κορυφαῖός ἐστιν ὁ τ ε σ ρ ι φ α τ τ ζ ή ς· οὗτος ἠξεύρει τοὺς κανόνας τοῦ κ α ν ο υ ν σ α χ ι π ὴ σουλτὰν Σουλεϊμάν, καὶ κατ' ἐκείνους διορίζει ὅλας τὰς τζερεμόνιας ὁποῦ πρέπει νὰ γίνουν εἰς ἐντάμωσιν βεζίρη καὶ βασιλέως ἑκάστου προσώπου, καὶ τὰς τάξεις τῶν ἀλαγίων, καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ σεραγίου καὶ τὰ λοιπὰ τούτοις ὅμοια, καὶ ἁπλῶς ἐπιστατεῖ εἰς κάθε πολιτικὴν συνήθειαν, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀποκρίνεται ἢ ἐγγράφως μὲ τερκενάρι ἢ διὰ ζώσης φωνῆς.

Τοῦ δεκάτου ἑβδόμου ὁ κορυφαῖος λέγεται μ α δ ὲ ν-κ α λ φ α σ ή, ὅστις ἐπιστατεῖ εἰς τὰ κύρια εἰσοδήματα ὁποῦ συνίστανται εἰς μίαν ποσότητα διωρισμένην καὶ ἀπαραμείωτον· τοιαῦτά εἰσι καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν μαδενίων, καὶ δασμοὶ διωρισμένοι εἴς τινας ἐπαρχίας, οἱ ὁποῖοι πληρώνονται ἀνὰ ἕκαστον ἔτος χωρὶς νὰ ὀλιγοστεύσῃ ἡ ποσότης. Οἱ μαδένηδες εἶναι δύο, μικρὸς καὶ μεγάλος. Ἅπαντα δὲ τὰ μαδένιά εἰσιν 11, καὶ οἱ τόποι αὐτῶν κεῖνται μεταξὺ Τραπεζοῦντος, Ἐρζουρουμίου καὶ Σουβασίου. Τὰ τρία μαδένια ὁποῦ εἶναι εἰς τοὺς τόπους Ἄργανα, Ἐσπιά, ... διὰ κάθε ἓξ χρόνους διδῶσιν εἰσόδημα κύριον πουγγεῖα 2,000· τὰ ἄλλα τρία ὁποῦ εἶναι εἰς τοὺς τόπους Γκιουμουσχανᾶ, Γκαμπὰν καὶ Γκεμίπαση διὰ κάθε ἓξ χρόνους διδῶσιν εἰσόδημα κύριον πουγγεῖα πάλιν 2,000· αὐτὰ τὰ δύο δίδονται ξεχωριστὰ εἰς δύο ὀφφικιαλίους, ὁποῦ ἐντεῦθεν ἐκεῖσε ἀπέρχονται ὀνόματι ἐ μ ί ν η δ ω ν καὶ διατρίβουσιν ἐκεῖ ἢ τοὺς ἓξ χρόνους ἢ τοὺς τρεῖς· εἰς τὰ λοιπὰ πέντε ὄντας μικρὰ πηγαίνει ἕνας μόνος μαδὲν-ἐμινής.

Τοῦ δεκάτου ὀγδόου ὁ κορυφαῖος λέγεται ἀ χ ὶ ρ-κ α λ φ α σ ή, ὅστις ἔχει τὴν ἐπιστασίαν πάντων τῶν συντεινόντων εἰς τὰ ἱπποστάθμια καὶ ἱπποκομεῖα τοῦ βασιλέως, τόσον εἰσόδημα ὅσον καὶ ἔξοδα.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα καλέμια παρὰ ταῦτα, ὧν τινων οἱ προεστῶτες ὀνομάζονται ἐμίνηδες· ὀνομάζονται δὲ οὕτως ὡσὰν ὁποῦ ὁ λογαριασμὸς αὐ-

τῶν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζητηθῇ ἢ νὰ δοθῇ κατὰ ἀκρίβειαν, καὶ μένει ἡ ἀλήθεια μόνον εἰς τὴν πίστιν καὶ ὀρθότητα τοῦ ἐμίνη· ὁ τεφτερδάρης δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς προσταγήν τινα ἐκ μέρους του, μὲ ὅλον ὁποῦ αὐτοὶ ἔχουσι χρέος νὰ δίδωσιν αὐτῷ τὰ κατάστιχα τῶν λογαριασμῶν τους.

Δέκατον ἔννατον οὖν τὸ καλέμι τοῦ τ ε ρ σ α ν ᾶ-ἐ μ ι ν ή· καταγράφει τὰ ἔξοδα ὁποῦ γίνονται διὰ τὰ πολεμικὰ πλευσίματα, διὰ οἰκοδομὴν νέων νηῶν ἢ διὰ ἀνακαίνισιν τῶν παλαιῶν, ἱστούς, ἀγκύρας καὶ πάντα τὰ λοιπὰ χρειώδη τῶν νηῶν. Ἠμπορεῖ νὰ κλέψῃ ἐδῶ πολλὰ ὁ τ ε ρ σ α ν ᾶ-ἐ μ ι ν ῆ ς, διατὶ δὲν εἶναι κύρια καὶ διωρισμένα τὰ τοιαῦτα ἔξοδα, καὶ ἀκολουθοῦσι τυχηρὰ πολλά· ὅθεν ἔμεινε μόνον εἰς τὴν ὀρθότητά του τὸ νὰ γράφῃ ὀρθῶς τὰ ὅσα ξύλα εἰσέρχονται εἰς τὰ μαγαζεῖα καὶ τὰ ὅσα ἐξοδιάζονται διὰ τὰς νῆας.

Εἰκοστὸν τὸ καλέμι τοῦ ζ α ρ α π χ α ν ὲ-ἐ μ ι ν ῆ, ἤτοι ἐπιστάτου τῶν νομισμάτων· δὲν ἔχει χρέος, ὡς οἱ λοιποί, νὰ δίδῃ λογαριασμὸν διὰ τὸ εἰσόδημα καὶ διὰ τὰ ἐξοδιαζόμενα· κόπτει νόμισμα διὰ νὰ δίδῃ καθ' ἡμέραν τόσα διωρισμένα πουγγεῖα εἰς τὸν χαζνέ, καὶ μετὰ ταῦτα ἠμπορεῖ νὰ κόψῃ διὰ ἴδιον κέρδος ὅ τι λογῆς νόμισμα ἤθελε θελήσει· παίρνει φλωρία οὔγγρικα καὶ 6ενέτικα, ἢ τούρκικα παλαιῶν βασιλέων ὁποῦ ἔχουσι παστρικὸν μάλαγμα, καὶ λύωντάς τα μεμιγμένα μὲ πακίρι κάμνει μάλαγμα ἀχαμνοῦ ἀγιαρίου, καὶ τυποῖ φλωρία καθ' ὑπόθεσιν 110 παράδων ὁποῦ μόλις ἔχουν μάλαγμα σαφὶ 70 παράδων· παίρνει κ α ρ ᾶ-γ ρ ό σ ι α, ζολότας παλαιὰς ὁποῦ εἶχαν καλὸ ἀσήμι, καὶ λύωντάς τα μεμιγμένα μὲ μόλυβδον κάμνει ἐξηντάρια ὁποῦ μόλις ἔχουν ἀσήμι παστρικὸν 45 παράδων· πεντακοσίων γροσίων κ α ρ ᾶ γ ρ ό σ ι α μὲ τοιοῦτον τρόπον τυπούμενα εἰς ἐξηντάρια ἐλογαριάσθη νὰ δίδουν διάφορον γρόσια 180· ὁμοίως εἶναι ὑπέρμετρον καὶ τὸ ἀπὸ τῶν φλωρίων κέρδος· ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα κέρδη τὴν σήμερον δὲν εἶναι πλέον τῶν ζαραπχανὲ-ἐμίνηδων, μόνον τοῦ γαζοφυλακίου.

Εἰκοστὸν πρῶτον τὸ καλέμι τοῦ μ ο υ τ π ὰ χ-ἐ μ ι ν ῆ, ὅστις ἐξοδιάζει διὰ τὰ μαγειρεῖα τοῦ σουλτάνου τὰ ἔσω καὶ τὰ ἔξω, πρὸς τροφὴν τῶν ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ἀγάδων εἰς τέσσαρας ὀδᾶδες διηρημένων, χὰς-ὀδαλῆ δηλαδὴ, χαζνελῆ, κιλερλῆ καὶ σεφερλῆ, καὶ τῶν ἐν τῷ χαρεμίῳ ἐφένδηδων σαχζαδέδων σὺν τοῖς ὑπ' αὐτούς, καὶ τῶν ἐν τῷ χαρεμίῳ γυναικῶν, καὶ τῶν ῥεκιὰπ-ἀγαλαρί, καὶ τῶν κουστζήδων, παλτατζήδων, καπιτζήδων, ἂκ-ἀγάδων, σιγιὰχ ἀγάδων, χελβατζήδων, ποσταντζήδων καὶ ἄλλων τῶν ἐν τῷ παλατίῳ πολυειδῶν ἀνθρώπων· ὅθεν ἔμεινεν εἰς τὴν ὀρθότητά του νὰ μὴν προσθέτῃ εἰς τὰ κατάστιχα.

Εἰκοστὸν δεύτερον τὸ καλέμι τοῦ σ έ χ ι ρ-ἐ μ ι ν ή· οὗτος διορθώνει τὰ ἐρείπια τῶν ἀνακτόρων, ἀνακαινίζει τὰ χρήζοντα ἀνακαινισμοῦ, τόσον ἐν τοῖς ἀνακτορίοις ὅσον καὶ διὰ τὸ κάστρον τῆς Πόλεως καὶ τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ τὸ καλέμι του καταγράφει τὰ τοιαῦτα ἔξοδα· ὅθεν ἐπιδέχεται φορτισμὸν ἂν λείψῃ ἡ ὀρθότης.

Εἰκοστὸν τρίτον τὸ καλέμι τοῦ γ ι α ν ν ι τ σ ὰ ρ-ἐ φ ε ν δ η σ ή. **Οὗτος** ἔχει τὰ κατάστιχα ὅλων τῶν γιαννιτζάρων, ἠξεύρει τὰ ὀνόματα πάντων

διὰ νὰ τὰ μηνύῃ εἰς τὸν καιρὸν τοῦ λουφὲ, δίδωσιν αὐτοῖς ἐνυπόγραφον πούσουλαν μαρτυρικὴν ὅτι εἰσὶ γιαννίτζαροι, καὶ ὅλοι οἱ λογαριασμοὶ τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σώματος τελειοῦνται διὰ χειρός του καὶ τῇ ὑπογραφῇ του ἐπιβεβαιοῦνται· ὅθεν ἔχει κέρδος ὑπέρπολυ· καὶ παρὰ τὰ κανονικὰ ἔχει καὶ δῶρα εἰς τοὺς προβιβασμοὺς κάθε ὀφφικιαλίου, οἱ ὁποῖοί εἰσι συνεχέστατοι· ὅταν γίνεται ἡ ἐξέτασις διὰ τοὺς γιαννιτζάρους ὁποῦ μέλλουν λαβεῖν λουφὲν, κάθε γιαννίτζαρος δείκνυσι τὴν πούσουλαν ἐν ᾧ ἐστι γεγραμμένον τὸ ὄνομά του· ὅθεν τὸν λουφὲν τῶν ἀπόντων ἢ τεθνεώτων τὸν κρατεῖ ὁ καταβάλλων τὰ χρήματα, καὶ πολλὰ ἄλλα δύναται νὰ κάμῃ διὰ νὰ πλουτήσῃ.

Εἰς ὅλα τὰ καλέμια ὅλα τὰ φερμάνια καὶ ἐπιστολαὶ γράφονται μὲ γράψιμον δ ι β α ν ὶ, ἀλλ' οἱ λογαριασμοὶ γράφονται μὲ γράψιμον λεγόμενον κ ι ρ μ ᾶ, ὁποῦ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀναγνώσῃ ἐκεῖνος ὁποῦ δὲν ἔχει τελείαν πρᾶξιν· εἶναι μὲ μέθοδον συντομωτάτην τόσον πολλὰ, ὁποῦ τὰ εἰσοδήματα καὶ τὰ ἔξοδα ἑνὸς χρόνου πάσης τῆς βασιλείας, ὁποῦ πρέπει νὰ δείξουν τῷ βασιλεῖ τὸ κατάστιχον, δὲν ἐκτείνονται πλέον τῶν 24 σελίδων.

Κάθε κορυφαῖος καλεμίου ἔχει ὑπ' αὐτῷ τοὺς καλφᾶδές του, ἀλλὰ καὶ πᾶς-κάλφαν καὶ ἰκιντζή-κάλφαν.

Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα ὀφφίκια τὰ ἑξῆς: πὰς-πακὴ-κουλούς· εἰς αὐτὸν καθείργωνται οἱ χρεωστοῦντες εἰς τὸ μιρὶ καὶ εἰς τὸν βασιλικὸν χαζνὲ διὰ νὰ πληρώσουν τὸ χρέος τους. — Βεζνεδάρπασης.—Γάλατα-βοϊβοδασής.—Γιουμρούκ-ἐμινής.— Τουτοὺν-γιουμρουοὺ-ἐμινής.—Ἐνφιὲ-ἐμινής.—Μεϊμάρ-ἀγᾶς καὶ πὰς-χαλιφὲ-μεϊμὰρ-ἀγαλιγή· ἐπιστατοῦν αὐτοὶ εἰς τὰς οἰκοδομὰς, καὶ διὰ νὰ οἰκοδομῶνται κατὰ κανόνας καὶ διὰ νὰ θεωροῦν καὶ νὰ κρίνουν τὰς διαφορὰς τῶν γειτόνων, καὶ διὰ νὰ ξετιμοῦν τὸ τίμημα τὸ ἀμφιβαλλόμενον τῆς οἰκοδομῆς χρείας καλούσης· πληρώνονται ὅμως καὶ ἁδρῶς ἀπὸ Χριστιανοὺς, Ἀρμενίους καὶ Ἑβραίους διὰ νὰ τοὺς δώσουν ἄδειαν νὰ οἰκοδομοῦν τὴν οἰκοδομήν τους, καὶ πολλάκις διὰ χρήματα τοὺς ἀφίνουν νὰ οἰκοδομήσουν καὶ παρὰ κανόνας.—Κασάππασης· ἐπιστατεῖ εἰς τὸ νὰ προμηθεύωνται τὰ ἀναγκαῖα, χρειώδη καὶ ἱκανὰ πρόβατα καὶ διὰ τὸ βασιλικὸν σαράϊ καὶ διὰ τὰ ταϊνάτια, καὶ διὰ τὰ κρεωπωλεῖα ἤτοι κασαπεῖα τῆς Πόλεως τὰ πωλοῦντα τὸ κρέας εἰς τοὺς κατοικητὰς, διὰ νὰ εἶναι ὑγιῆ καὶ παχέα τὰ πρόβατα καὶ νὰ πωλῆται τὸ κρέας μὲ τὴν διωρισμένην τιμήν· ὁ αὐτὸς εἰς καιρὸν πολέμου φροντίζει καὶ τὰ κρέατα ὁποῦ χρειάζονται νὰ καταδαπανῶνται εἰς τὸ στρατόπεδον.

Οἱ ἑξῆς ὅλοι εἰς τὸ τεφτερδὰρ-καπί: Ὁ χαρεμεῖν μουχασεπετζής.—Ὁ ἀρπᾶ-ἐμινής.—Ὁ κιαγίδι-πιρούν-ἐμινής. —Ὁ ἀνπαρλὰρ-ἐμινής—Ὁ ἀνπαρλὰρ-ναζιρή.—Ὁ σεργκὶ-ναζιρή.—Ὁ μαλικιανὲ-καλφασή.— Ὁ πὰς-μουκατᾶς. —Ὁ χασλὰρ-μουκαταατζής. — Ὁ Ἰστανπὸλ-μουκαταατζής. – Ὁ Προύσα μουκαταατζής.— Ὁ Ἀβλόνια βὲ Ἐγριπὸζ-μουκαταατζής. — Ὁ Κιέφε μουκαταατζής.—Ὁ χαρεμεῖν μουκαταατζής.—Ὁ πίσλοπος μουκαταασή. —Ὁ χαρεμεῖν μουφετισή.

Οἱ ἑξῆς ἔξω τοῦ Τερτερδὰρ-καπισὶ, ἤτοι δὲν ἔχουν τοὺς ὀδᾶδές των ἐκεῖ: Ὁ Σεϊχουλ-ἰσλὰμ μουφετισή.—Ὁ βεζὶρ μουφετισή.—Ὁ σουλτὰν-Πα-

γιαζὶτ μουφετισή.—Ὁ χασλὰρ χοτζασή.—Ὁ ἀρπᾶ-ῥουζναμτζεσή.—Ὁ σεχρατζὴ ναζιρή.—Ὁ Τοπχανὲ ναζιρή.—Ὁ Μιδιλὶ ναζιρή.—Ὁ Τόντζα ναζιρή.—Ὁ πεγιοὺκ-καλᾶ.—Ὁ κιουτζοὺκ-καλᾶ.—Ὁ κιουτζοὺκ-ἐδκὰφ χοτζασή.—Ὁ ταριχτζής.—Ὁ σιπαχιλὰρ-κιατιπή.—Ὁ σιλιχτὰρ-κιατιπή.—Ὁ ἀραπατζηλὰρ-κιατιπή.—Ὁ τζεπελὲρ-κιατιπή.—Ὁ σαρατζλὰρ-κιατιπή.—Ὁ τζουζιὲ-κιατιπή.—Ὁ τοπτζιλὰρ-κιατιπή.—Ὁ γουρεπάϊ-γεμὶν-κιατιπή.—Ὁ γουρεπάϊ-γεσὰρ-κιατιπή.—Ὁ ἀραπάϊ-γεμὶν-κιατιπή.—Ὁ ἀραπάϊ-γεσὰρ-κιατιπή.—Ὁ οὐλουφετζιγιάνι-γεμὶν-κιατιπή.—Ὁ οὐλουφετζιγιάνι-γεσὰρ-κιατιπή.—Ὁ τὸπ-ἀραπατζιλὰρ-κιατιπή—Ὁ μουκαπελέϊ-σουβαρὴ-γιαζιτζησή.—Ὁ Ἰσταμπὸλ-παρουτχανεσή.—Ὁ Γκελίπολου-παρουτχανεσή.—Ὁ Σαλονὶκ-παρουτχανεσή.

Μέρος Ζ΄.

Ὁ βασιλικὸς στόλος.

Ὁ καπετὰν-πασσᾶς ὁρίζει διεξάγει, ἐπισκευάζει, ναυπηγεῖ ὅλα τὰ ἐν τῷ στόλῳ πλευσίματα, καὶ γαλιόνια, καὶ περγαντία, καὶ καντζαπάσια, καὶ κιρλαγκίτζια, καὶ κάτεργα, καὶ σαλούπαις· αὐτὸς διορίζει, κατὰ τὸ αὐτῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον, προβιβάζει καὶ καθαιρεῖ ὄχι μόνον τοὺς τρεῖς μεγάλους, καπετάνια, πατρώνας καὶ ἰργιάλα, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς καπετάνους τῶν λοιπῶν γαλιονίων καὶ ἐπιστάτας καὶ προεστῶτας πάντων τῶν ἐν τῷ στόλῳ πλευσιμάτων καὶ τοὺς πέηδες τῶν κατέργων.

Κάθε κάτεργον ἔχει ἐπιστάτην τινὰ λεγόμενον πέην· εἰσὶ πέηδες ὁποῦ ἔχουν καὶ δύο καὶ τρία κάτεργα εἰς τὴν ἐπιστασίαν αὐτῶν· τὰ ἔξοδα τῶν κατέργων ποιοῦσιν ἀφ' ἑαυτοῦ των. Ἐν καιρῷ εἰρήνης ζῶσι μὲ πραγματείας καὶ μὲ τὰ κατὰ τῶν πειρατῶν, Μαλταίζων δηλαδὴ καὶ ἄλλων ἀποτελέσματα· ἐν καιρῷ πολέμου λεηλατοῦσι τὰ παράλια τῶν ὑπὸ τοῖς πολεμίοις ἐπαρχιῶν.

Ὁ τερσανὲ-ἐμινὴς ἔχει εἰς τὴν ἐπιστασίαν του τὰ ἀμπάρια τοῦ τερσανέ, προμηθεύει καὶ ἀγοράζει τὰ ἐν αὐτοῖς διάφορα ξύλα χρειώδη πρὸς ναυπηγίαν, καρφία, σίδηρα, ἀγκύρας, παλαμάρια, κατράνι, πίσσαν, στουπὶ καὶ πάντα τὰ λοιπά· πληρώνει τὰ ἡμερομίσθια ὅλων τῶν μαϊστόρων ὁποῦ ἐργάζονται εἰς τὸν τερσανέ, ἢ εἰς ναυπηγίαν ἢ εἰς καλαφάτισμα ἢ ἄλλας ἐργασίας ὁποιασδηποτοῦν.

Εἶναι ὀφφίκιον καὶ τὸ τ ε ρ σ α ν ε δ ὲ-ρ ι α σ ὲ τ-β ε κ ι α λ ε τ ὶ, καὶ τὸ γ α λ ι ο ν λ ὰ ρ-κ ι τ α π ε τ ὶ καὶ τὸ γ α λ ι ὸ ν-σ ὶ ρ-κ ι α τ ι π ή, καὶ πολλὰ μεγάλον τὸ λ ι μ ά ν-ρ ε ϊ σ ή.

Μέρος Η΄.

Τὰ πολεμικὰ τάγματα.

Γιαννιτζάρ-άγασης, κοὺλ-κεαγιασὴς, σεϊμένπασης, σαμσοντζήπασης, ζαγαρατζήπασης, τουρνατζήπασης, τζεπετζήπασης, τοπτζήπασης, ἀραπατζήπασης, σιπαχιλὰρ-ἀγασὴς, λουφετζιγιάνι-γεμὶν-ἀγασὴ, λουφετζιγιάνι-γεσὰρ-ἀγασή.

Τάγμα πρῶτον καὶ παλαιότατον παρά τε Ἄραψι καὶ Τούρκοις ἐστὶ τὸ τῶν σαράτζηδων· ἦν δὲ τάγμα ἱππικὸν, καὶ φαίνεται ὅτι ἐκ τῆς λέξεως σαρὰτζ νὰ παράγεται τὸ Σαρακηνὸς, μὲ ὅλον ὁποῦ κατ' ἄλλους παράγεται ἀπὸ τοῦ σὰρκ, ὅπερ ἀραβιστὶ σημαίνει Ἀνατολήν. Τὸ δὲ παλαιὸν πεζικὸν τάγμα ὀνομάζεται τάγμα τῶν σεϊμένηδων· καὶ ὕστερον ἀντὶ τῶν σαράτζηδων καὶ σεϊμένηδων ἐφευρέθησαν καὶ διετάχθησαν οἱ σπαχῆδες, καὶ μετὰ τούτους οἱ γιαννίτζαροι. Μέχρι τῆς σήμερον τὸ πεζικὸν τάγμα τῶν πασσάδων σεϊμένηδες ὀνομάζονται, καὶ τὸ ἱππικὸν τάγμα αὐτῶν καλοῦνται σαράτζηδες. Περσικῶς δὲ τὸ σαρὰτζ ἐτυμολογεῖται νὰ εἶναι κατ' ἀποκοπὴν τοῦ σερεντζάμ· σὲρ γὰρ σημαίνει κεφαλὴν καὶ ἐντζὰμ, κίνδυνον· ὅθεν τὸ, πασιμὰ γκελὲν σερεντζάμ.

Ἔχουσι καὶ ἄλλο τάγμα τὴν σήμερον τοὺς λεγομένους σερδενγκετζτὴ, ἤτοι ἀπεγνωσμένους· τὸ δὲ σεϊμένης ἐστὶ κατὰ διαφθορὰν ἀπὸ τοῦ περσικοῦ σεγμπὰν, ὁποῦ σημαίνει κυνοφύλακα· περσικῶς γὰρ σὲγ σημαίνει κύνα καὶ μπὰν σημαίνει φύλακα· ὅθεν καὶ τὸ παγιπὰν, ἤτοι φύλαξ τῆς ἀμπέλου, καὶ τὸ ῥουχμπὰν, ἤτοι φύλαξ τῆς καλῆς πίστεως, τοῦ πνεύματος.

Ἔχουσι καὶ ἄλλο τάγμα, τοὺς λεγομένους γκιοϊουνλῆδες, (ὅρα Καντεμ: τόμῳ Β΄, σελ. 120,) ὧν ἀρχηγὸς ὁ γκιοϊουνλῆ-ἀγασή.

Οἱ γιαννίτζαροι ἐθεμελιώθησαν τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουρὰτ Α΄, ἔτει σωτηρίῳ 1362, ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους τοὺς ὑπὸ τῶν νικητῶν στρατιωτῶν τῆς βασιλείας αἰχμαλωτιζομένους ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τῶν χριστιανικῶν ἢ ἄλλων πολεμίων τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ· διορισθέντες γὰρ ἀγᾶδες ὁποῦ νὰ συναθροίζουν παρὰ τῶν νικητῶν στρατιωτῶν τούρκων διὰ τὸν βασιλέα ἕνα εἰς κάθε πέντε αἰχμαλώτους, ἐντὸς ὀλίγου ὑπερτύξησεν ὁ τοιοῦτος ἀριθμὸς τῶν διὰ τὸν βασιλέα συναθροιζομένων αἰχμαλώτων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἄνδρες τῷ πολέμῳ γεγυμνασμένοι· ὅθεν ὁ σουλτὰν Μουράτης ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὸν χατζὴ Μπεκτάση-Βελὴ, περίφημον τότε ἐν τοῖς Ὀθωμανοῖς διὰ τὴν ἀρετὴν, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ σημαίαν τινὰ καὶ νὰ διορίσῃ τὴν ὀνομασίαν των, καὶ νὰ συστήσῃ εἰς τὸν θεὸν μὲ τὰς εὐχάς του τὸ νέον αὐτὸ τάγμα τῶν πολεμιστῶν· ἀφοῦ τοὺς εἶδεν ὁ Μπεκτάσης ἔθετο ἐπὶ τῆς

κεφαλῆς ἑνὸς αὐτῶν τὸ μανίκι τοῦ χιτῶνός του καὶ εἶπε τὸ, «Ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῶν γ ι α ν ν ί τ ζ α ρ ο ι,» ἤτοι νέοι πολεμισταί, καὶ εὐχήθη αὐτοῖς εὐχὰς πολλὰς εἰς τὸ σπαθί τους· ὅθεν φοροῦσιν οἱ γιαννίτζαροι τὸν κιετζὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, παρομοιάζοντα μὲ τὸ μανίκι τοῦ χιτῶνος του, καὶ ἔχουσι σημαίαν εἰς τὸ παϊράκι τους δίστομον σπαθὶ καὶ στίλβον ὡς τὴν λάμψιν τῆς ἀστραπῆς. Εἰς τὸ ἑξῆς ἐπρόσταξεν ὁ σουλτὰν Μουράτης ὅτι διὰ κάθε σκλάβον, ἤτοι αἰχμάλωτον ὁποῦ ἤθελε πωλήσει τινὰς εἰς τὸ παζάρι, νὰ πληρώνῃ πέντε γρόσια, καὶ ἀπὸ τοὺς πέντε σκλάβους ὁποῦ ἤθελεν ἔχει τις ὁ εἷς νὰ προστίθεται εἰς τὸ τάγμα τῶν γιαννιτζάρων· αὐτὸ τὸ δόσιμον ἐξ αἰτίας τοῦ ἀριθμοῦ πέντε ὠνομάσθη ἰ σ π έ ν τ ζ ε, ὅ ἐστιν ἀ π ὸ π έ ν τ ε, ἀπὸ τοῦ ἰ ζ τοῦ περσικοῦ σημαίνοντος ἐ κ καὶ τοῦ π έ ν τ ζ σημαίνοντος π έ ν τ ε, ὡσανεὶ ἔλεγεν ἐ κ τ ῶ ν π έ ν τ ε· καὶ οὕτως ἠκολούθει διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸ τάγμα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν γιαννιτζάρων· ἀλλὰ καὶ ὡς, διὰ τὰς χρείας τοῦ πολέμου ζητουμένης αὐξήσεως τῶν πολεμιστῶν, ἐγένετο προσταγὴ δι' ἧς ἀπὸ κάθε δέκα τέκνα Χριστιανῶν ἐλάμβανον τὸ ἓν καὶ κατέταττον αὐτὸ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους, καὶ ὁ τοιοῦτος δασμὸς παρετάθη μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ σουλτὰν Μουράτη Δ', ἔτους δηλ. **1624**, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς λυπηθεὶς τοὺς Χριστιανοὺς ἔνευσεν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ σουλτάνου νὰ καταργήσῃ αὐτὸν τὸν ἀποδεκατισμόν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν πολλῷ ὕστερον· τανῦν δὲ αὐξηνθέντων τῶν γιαννιτζάρων εἰς **40** χιλιάδας διωρίσθη λουφὲς τρία ἄσπρα τὴν ἡμέραν ἑνὶ ἑκάστῳ, δύο ἄρτοι, **200** δρ. κρέας, **100** δρ. ρύζι καὶ **20** δρ. βούτυρον. Διῃρέθησαν εἰς ὀρτᾶδες, ἤτοι ὀδᾶδες **162**· καὶ ὁ μὲν λουφὲς πληρώνεται ἀνὰ ἕκαστον τριμηνιαῖον· ὁ δὲ ζαχιρὲς ἑκάστου τῶν ὀδάδων σηκώνεται συνάμα καὶ τίθεται εἰς τὴν ἀποθήκην τοῦ ὀδᾶ καὶ δίδεται τῷ ἀστζήπασῃ τοῦ ὀδᾶ, ὅστις μαγειρεύει εἰς τοὺς ὀδᾶδες καὶ δίδωσι φαγεῖν τοῖς γιαννιτζάροις, συζῶσι καὶ συνδιατρίβουσι μαζὴ εἰς τὸν ὀδᾶν· οἱ εὑρεθέντες ἐσθίουσιν, ὁ δὲ μὴ παρὼν, ἐὰν ἔλθῃ μετὰ τὴν διωρισμένην ὥραν τοῦ ἀρίστου ἢ δείπνου δὲν ἠμπορεῖ νὰ ζητήσῃ νὰ φάγῃ, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ Σουλεϊμάνη, ὀ δ α ἲ μ π ε κ λ ε γ ι ὲ ν τ ζ ο ρ π α σ η ν ὶ γ ι έ ρ. Προτιμῶνται καὶ προδοξάζονται οἱ γιαννίτζαροι πάντων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν ταγμάτων· μετὰ τὴν Ἅλωσιν ἐκτίσθησαν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει πολυεξόδως ὀδᾶδες αὐτῶν ἐν οἷς κάθηνται, ἔχων ἕκαστος τῶν ὀδάδων καὶ τὸ μαγειρεῖόν του καὶ τὸ μαγαζεῖόν του· μέσα εἰς αὐτοὺς τοὺς ὀδάδες εἶναι καὶ τὸ Ὀρτᾶτζαμὶ, ἐν ᾧ συναθροιζόμενοι οὐ μόνον κάμνουσι τὸ ναμάζι τους, ἀλλὰ καὶ τὰς συμβουλὰς καὶ ἀποφάσεις διὰ τὰς ὑποθέσεις των, μέχρι καὶ ἀνταρσίας κατὰ τοῦ σουλτάνου. Ἐκεῖ ἐστι καὶ ὁ ὀρτᾶ-σοφᾶς ἐν ᾧ παιδεύονται οἱ ἀτακτοῦντες τῶν γιαννιτζάρων ὑπὸ τῶν προεστώτων αὐτῶν· καὶ γὰρ κάθε ὀδᾶς ἔχει πέντε ζαμπίτηδες, οἷον τζορμπατζὴν κτλ. καὶ εἰς τὸ μαγειρεῖον μέσα δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ τινὰς, καὶ ὁ εἰσελθὼν, εἰ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ, δαίρεται μὲ τὴν μεγάλην κεπτζὲ ἀνηλεῶς, καὶ ἂν σκοτωθῇ δαβᾶς διὰ τὸν φόνον του δὲν γίνεται. Δὲν ἐχώρεσαν εἰς αὐτὴν τὴν οἰκοδομὴν τὴν οὖσαν παρὰ τῷ τζαμὶ Σεχζαδέ-πασι, καὶ διὰ τοῦτο ἐκτίσθησαν καὶ ἄλλοι ὕστερον, ὄχι ὅμως οὕτω μεγαλοπρεπεῖς ὡς τοὺς πρώτους· ὅθεν οἱ πρῶτοι ὀνομάζον-

ται ἐσκὶ-ὀδαλὰρ, οἱ δὲ νεόκτιστοι οἱ παρὰ τῷ Χαλιτζηλὰρ-κιοσκὶ καλοῦνται γενὶ-ὀδαλάρ. Ἔχουσι καὶ γιαμάκια οἱ γιαννίτζαροι, οἱ ὁποῖοι οὔτε εἰς τοὺς ὀδᾶδες κάθηνται, οὔτε λουφὲν ἔχουσιν, οὔτε ταΐνια, μόνον εἰς καιρὸν πολέμου πηγαίνουσιν εἰς τὸν πόλεμον καθένας μὲ τὸν ἴδιον ὀρτᾶν ἢ ὀδᾶν.

Ἔνδον τῶν ὀδάδων αὐτῶν γυνὴ οὐ δύναται εἰσελθεῖν, ἀλλ' οὔτε Χριστιανὸς παντοίας φυλῆς ἢ Ἑβραῖος. Οἱ 40 χιλ. τῶν γιαννιτζάρων οὐ κάθηνται μέσα εἰς τοὺς ὀδᾶδες, ἀλλ' εἰσὶ διεσπαρμένοι εἰς τὰς ἐκδουλεύσεις τῆς Πόλεως, ἤτοι κουλούκια καὶ πόρτας τοῦ κάστρου, καὶ εἰς τὰ σερχάτια τὰ ἔξω, (λέγονται δὲ σερχάτια τὰ κάστρα ὁποῦ εἶναι εἰς τὰ σύνορα τῶν ἐπαρχιῶν τῆς βασιλείας,) καὶ εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ μὲ τὸν μουγζούραγαν, λεγόμενοι οἱ ἐκεῖσε ταϊφᾶδες τοῦ μουγζούραγα, οἱ ὁποῖοι ἐκεῖσε ἔχουσι τὸ μουτουπάκι τους καὶ τὴν ἀποθήκην τοῦ ζαχιρέ τους καὶ εἰς τὸ Ἀγᾶ-καπουσί.

Οὐ μόνον οἱ γιαννίτζαροι ἀλλὰ δὴ καὶ ὅλοι οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸν πόλεμον δὲν προφυλάττονται, πιστεύοντες ὅτι τινὰς οὐ δύναται φυγεῖν τὸ πεπρωμένον· ὅλοι πιστεύουσιν ὅτι εἰς τὸ μέτωπόν τους εἶναι γεγραμμένος ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου αὐτῶν παρὰ τοῦ θεοῦ· ὅθεν γνώμη κοινὴ τὸ πασδὰ γιαζιλμὶς ὀλὰν γκελμὲκ βατζίπδιρ· καὶ τὸ, ἀκατζὰκ κὰν δαμαρδὰ δουρμάζ· καὶ τὸ, τακδὶρ τεττπιρὶμποζάρ· καὶ τὸ, ἐλμουκάδδερου κιαϊνοὺν, καὶ τὰ ἑξῆς.

Τῶν 162 ἐν γιαννιτζάροις ὀδάδων ὁ ιά ὀδᾶς ἔχει τὴν πρώτην τάξιν κατὰ τὴν ἀξίαν καὶ τιμὴν, καὶ τούτου τοῦ ὀδᾶ ἐστι καὶ ὁ βασιλεύς· ὁ ά τὴν δευτέραν τάξιν, ὁ ριά τὴν τρίτην, καὶ οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦσι τὴν τάξιν τοῦ ἀριθμοῦ.

Γιαννίτζαρι-γιαμακλαρὶ λέγονται οἱ προστιθέμενοι τῷ ὅλῳ σώματι πρὸς ἀποπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων, τόσον οἱ νεωστὶ καταριθμούμενοι ὅσον καὶ οἱ ἐξ ἄλλων ταγμάτων καταταττόμενοι· τοῦτο δὲ μᾶλλον γίνεται ὅταν εἶναι ἀνάγκη νὰ συστήσουν νέαν φυλακὴν κάστρου τινὸς νεωστὶ ἑαλωκότος· καθ' ὑπόθεσιν ἔχοντες χρείαν διὰ παρομοίαν τινὰ ὑπόθεσιν 6,000 γιαννιτζάρων, λαμβάνουν ἀπὸ τὸ ὀτζάκι δύο ἢ τρεῖς ὀδᾶδες οἱ ὁποῖοι περιέχουσι μόνον 3,000 ἀνθρώπους· ὅθεν τοὺς λοιποὺς 3,000 λαμβάνουσιν ἀπὸ τῶν τζεπετζήδων καὶ ἄλλων νεωστὶ καταταττομένων τῷ ὀτζάκι τῶν γιαννιτζάρων τίτλῳ τοῦ γιαννίτζαρι-γιαμαγί.

Ὁ τίτλος τῶν γιαννιτζάρων ἐστὶ κληρονομικός· τὸ περισσότερον μέρος τῶν Τούρκων καταγράφεται εἰς ἓν τάγμα γιαννιτζάρων μὲ τὴν ἐκλογήν τους διὰ νὰ ἀπολαμβάνωσι τὰ προνόμια τὰ ἀφωσιωμένα εἰς τὴν γιαννιτζαρικὴν ἀξίαν· αὐτὰ τὰ προνόμια συνίστανται εἰς τὸ νὰ τύπτωνται οἱ γιαννίτζαροι, παῤῥησιασθέντος τοῦ σφάλματός των, μὲ παστούνι εἰς ταῖς πλάταις ἀντὶ εἰς τοὺς πόδας, εἰς τὸ νὰ πνίγωνται κρυφίως ἀντὶ νὰ παλουκώνωνται παῤῥησίᾳ. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ τάγματος οὐκ ἔστι προσδιωρισμένος· κάθε γιαννίτζαρος ὁποῦ ἐμβαίνει εἰς ἓν τάγμα εἶναι ὑπόχρεως νὰ ὑποταχθῇ ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς νεότητός του εἰς τὸ νὰ εἶναι δοῦλος τοῦ ὀδᾶ του, ἤτοι τοῦ ὀτζακίου του· οἱ ἀρχάριοι προστάζονται ἀπὸ ἕνα δέκαρχον

εἰς τὸν ὁποῖον ὑποτάσσονται· διὰ σημεῖον τῆς πρωτοπειρίας τῶν φοροῦσιν ἓν ζωνάρι πετζένιο στολισμένον ἔμπροσθεν ἀπὸ δύο μεγάλας πλάκας προύντζινας, τὸ ὁποῖον κλείεται μὲ ἓν τζιγκέλι· περιπατοῦσιν εἰς τὰ πεζικὰ στρατεύματα μὲ παστούνια τὰ ὁποῖα βαστάζουσιν ὅταν φυλάττωσι, χωρὶς νὰ ἔχωσιν ἄλλα ἄρματα· κρατοῦσιν ἐμποδίζοντες τοὺς ταράττοντας τὴν καλὴν τάξιν· ἔχουσι τὸ προνόμιον τοῦ νὰ δουλεύωνται ἀπὸ τὰς ζώνας των κτυπῶντες τοὺς ἀνθισταμένους γιαννιτζάρους· οἱ ὀνομαζόμενοι κ ά ρ α κ ο υ λ ο υ κ τ ζ ῆ δ ε ς αὐτοὶ οἱ πρωτόπειροι νέοι ὄντες, ἀφοῦ καταγραφῶσι διαμένουσιν ἕως οὗ νὰ ἀποκτήσωσι μουστάκι, ἔπειτα φθάνουσιν εἰς τὸ νὰ φυλάττωσι τὰς πόλεις μὲ τοὺς λοιποὺς φύλακας τοῦ τάγματός των ὡς γιαννίτζαροι. Κάμνουσιν ἐπάνω εἰς τὰς χεῖράς των ἓν σημεῖον ὅπερ σημειοῖ τὸ τάγμα εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι προσηλωμένοι· τὸ σημεῖον ὁποῦ χαρακτηρίζει τὸ πρῶτον τάγμα ἐστὶ μία σελήνη δρεπανοειδής. Ἡ τιμὴ τῶν γιαννιτζάρων δὲν εἶναι τὸ νὰ διαφυλάττωσι τὸ παϊράκι τους, ἀλλὰ τὸ καζάνι· τὸ μεγαλήτερον ἀπὸ ὅλα τὰ δυστυχήματα ὁποῦ ἠμποροῦν νὰ συνέβωσιν εἰς ἓν τάγμα εἶναι τὸ νὰ ἀπολέσωσι τὸ καζάνι· τοῦτο γὰρ λογίζεται ἀτιμία. Εἰς τὰς ἡμέρας τῆς πομπῆς, ἤτοι τοῦ ἀλαΐου καὶ τῆς παρατάξεως, φοροῦσι μίαν μεγάλην σκούφιαν γεμάτην στουπιὰ μὲ ἓν μεγάλο κομμάτι ἀπὸ κετζὲν πολλὰ πλατύν, τὸ ὁποῖον πίπτει εἰς τὰ ὀπίσω καὶ σκεπάζει τὸ ἥμισυ τῆς ῥάχης των· ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέτωπον εἶναι ἓν κουτὶ προύντζινον διὰ νὰ βάλλωσιν ἐν αὐτῷ ἓν χουλιάρι ξύλινον· ἕνας καλὸς γιαννίτζαρος δὲν περιπατεῖ ποτὲ χωρὶς νὰ εἶναι ὡπλισμένος μὲ τὸ χουλιάρι του, καθὼς ἕνας σολδάτος εὐρωπαῖος ἔχει πάντοτε φροντίδα τὸ νὰ φορῇ τὸ σπαθί του ἢ τὴν παγιονέταν του στιλβωμένην.

Λεβένται λέγονται οἱ ἐν τῷ στόλῳ στρατιῶται. Ἦσαν ἀπαίδευτοι, ἄτακτοι καὶ ἄπρακτοι ναυμαχιῶν· ἀλλ' ὁ Μετζομόρτος ἐπαίδευσεν αὐτοὺς καὶ ἀπὸ τότε ἐγένοντο τακτικοὶ καὶ δόκιμοι τῷ ναυμαχεῖν. Εἰρήνης οὔσης ὁ σουλτάνος ἔχει γκεμιτζῆδες 14 χιλ. δουλεύουσιν ἓξ μῆνας μὲ γρόσια 25· ἀλλὰ χρείας οὔσης συλλέγουσι γκεμιτζῆδες περισσοτέρους ὅσους χρειάζονται, ὄχι μόνον ἀπὸ Μουσουλμάνων, ἀλλὰ μάλιστα ἀπὸ Ῥωμαίων καὶ ἄλλων ἐθνῶν, μὲ ὅλον ὁποῦ εἰς τὰ λοιπὰ τάγματα τὰ στρατιωτικὰ δὲν καταλέγονται Ῥωμαῖοι· οἱ φελουκατζῆδές εἰσιν ἅπαντες Ῥωμαῖοι καὶ ἐνδύονται ἴσα τοῖς μουσουλμάνοις λεβένταις, καί εἰσι σερπέστηδες.

Οἱ σ ε ρ δ ε ν γ κ ε τ ζ τ ῆ δ ε ς δὲν εἶναι τάγμα σταθερὸν καὶ παντοτινόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν χρείαν συναθροίζονται παρὰ τοῦ σουλτάνου εἰς καιρὸν πολέμου ἢ πολιορκίας· ὅθεν προστάττει ὁ σουλτάνος νὰ συναθροισθῶσι, καθ' ὑπόθεσιν, πέντε χιλ. σερδενγκετζτῆδες, (ἤτοι ἄνθρωποι ὁποῦ δὲν ψηφοῦν τὴν κεφαλήν τους, τὴν ζωήν τους,) μὲ πληρωμὴν δέκα ἄσπρων τὴν ἡμέραν· δοθείσης τῆς προσταγῆς ὅσοι τῶν γιαννιτζάρων προτιμοῦσι τὴν δόξαν μᾶλλον ἢ τὸ ζῆν κατατάττονται ἕως οὗ νὰ ἀποπληρωθῇ ὁ ἀριθμὸς ὁποῦ προσετάχθη· ὅθεν ὁ γιαννίτζαρος ὁποῦ ἔχει λουφὲν μόνον τρία λεπτά, γενόμενος σερδενγκετζτῆς ἀποκτᾷ λουφὲν ἄσπρων 13, καὶ τὰ ἔχει μέχρι θανάτου. Πρῶτοι αὐτοὶ ἐφορμῶσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· πρῶτοι ἐφορμῶσιν ἐν ταῖς

πολιορκίαις εἰς τὰς ἐφόδους τῶν ὀχυρωμάτων, καὶ τρέχουσιν ἀλόγως ἐκεῖ ὅπου ὁ κίνδυνος μείζων χωρὶς νὰ φοβηθῶσι σπαθὶ ἢ φωτιὰν τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἀκολουθοῦσιν οὕτω μέχρι θανάτου, ἢ μέχρι τοῦ σημείου δι' οὗ παύει ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὁ πόλεμος· ὅθεν μετὰ τὴν ἐκστρατείαν ὀλίγους εὑρίσκεις ἀλωβήτους, καὶ οἱ ζήσαντες εἰσέρχονται εἰς τὸν ὀδᾶν τους ὅθεν ἐξῆλθον, καὶ τοῦ λοιποῦ οὐ δύναταί τις βιάσασθαι αὐτοὺς ὑποδυθῆναι τὸν αὐτὸν ἀγῶνα· ἂν ὅμως οἰκειοθελῶς θελήσωσι νὰ ἐκστρατεύσωσι καὶ τὸ δεύτερον ὡς σερδένγκεντζτῆδες, αὐξάνει ὁ λουφές των μὲ ἄλλα δέκα λεπτά, καὶ μέχρι θανάτου λαμβάνουσι λουφὲν λεπτὰ 23 τὴν ἡμέραν· ὅσοι δὲ ἀκρωτηριασθῶσιν ἢ χεῖρα ἢ πόδα, ἢ πληγωθῶσι πληγὴν καιρίου μέλους, δὲν ἔχουσι χρέος νὰ ἐκστρατεύουν πλέον, καὶ λαμβάνουσι λουφὲν 10 λεπτὰ τὴν ἡμέραν καὶ ζῶσιν ἐντίμως τίτλῳ τοῦ ὀ τ ο υ ρ ὰ κ μέχρι θανάτου. Ἡ αὐτὴ χάρις γίνεται καὶ εἰς τοὺς γιαννιτζάρους ὁποῦ ἐπολέμησαν 20 ἢ 30 χρόνους· μὴ ἰσχύοντες γὰρ τοῦ λοιποῦ ὁπλοφορεῖν ἡσυχάζουσι καθήμενοι τίτλῳ τοῦ ὀ τ ο υ ρ ὰ κ καὶ παίρνουσι τὸν λουφέν τους μέχρι θανάτου, καὶ συμβουλεύονται αὐτοὺς διατρίβοντας εἰς τὴν Πόλιν διὰ ἀναγκαίας ὑποθέσεις τοῦ πολέμου μὲ τὸ μέσον τοῦ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ, ὅστις μηνύει τῷ βεζίρῃ καὶ τῷ σουλτάνῳ τὴν γνώμην τους· καὶ ἂν ἐκστρατεύσωσιν οἰκειοθελῶς πολέμου μὲν οὐχ ἅπτονται, συμβουλὴν δὲ διδῶσιν εἰς τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις καὶ χρείας τὰς πολεμικάς. Γίνονται καὶ σερδενγκετζτῆδες ἱππεῖς ἀπὸ τῶν σπαχήδων, καὶ ἔχουσι καὶ αὐτοὶ τὰ αὐτὰ προνόμια μετὰ τὴν ἐκστρατείαν καὶ τὴν αὐτὴν τιμὴν τοῦ ὀ τ ο υ ρ ά κ.

Κ ο ὺ λ κ ε α γ ι α σ ῆ, ἤτοι τοποτηρητὴς τοῦ στρατοπέδου, πρῶτος τῶν λοιπῶν μετὰ τὸν γιαννιτζὰρ-ἀγασὴ εἰς τὸ στρατόπεδον, ἀλλ' ἀνώτερος αὐτοῦ εἰς τὸ διβάνι, ἤτοι βασιλικὸν βουλευτήριον· ἔχει τὸ κατάστιχον τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοῦ λοιποῦ πεζικοῦ στρατοπέδου, καὶ ὅταν εἶναι χρεία νὰ πεμφθῇ ὀρτᾶς εἰς κἀνὲν σερχάτι αὐτὸς δίδει τὴν προσταγὴν καὶ διορίζει τοὺς ἀπελευσομένους· αἱ ὑποθέσεις τῶν γιαννιτζάρων τελειοῦνται διὰ μέσου του καὶ τοῦ γιαννιτζὰρ-ἀγασῆ· εἶναι καὶ αὐτὸς εἷς τῶν ὀτζὰκ-ἀγαλαρί, οἷός ἐστιν ὁ σ α μ σ ο ν τ ζ ή π α σ η ς, ὁ ζ α γ α ρ α τ ζ ή π α σ η ς, ὁ τ ο υ ρ ν α τ ζ ή π α σ η ς, ὁ π ὰ ς-π ε λ ο ύ κ π α σ η ς, ὁ μ ο υ γ ζ ο ύ ρ α γ α ς, ὁ κ ε α γ ι ᾶ-γ ε ρ ὶ καὶ ἄλλοι. Τὸ δὲ ὀ τ ζ ὰ κ-ἀ γ α λ α ρ ὶ ταὐτόν ἐστι τῷ π ε λ ο ὺ κ-ἀ γ α λ α ρ ί, οἵτινες ἔχουσιν ὑφ' ἑαυτοὺς τοὐλάχιστον ἕνα ὀρτᾶν. Προσηγορικὸν δὲ ὄνομά ἐστι τὸ π ε λ ο ὺ κ-ἀ γ α λ α ρ ί, σημαῖνον τοὺς προὔχοντας τῶν ὀρτάδων τῶν γιαννιτζάρων καὶ τοὺς μεγάλους αὐτῶν ὀρφικιαλίους, αὐτοὺς δηλαδὴ τοὺς προῤῥηθέντας. Ὅλοι οἱ ὀρτάδες τῶν σπαχήδων ὀνομάζονται π ε λ ο ὺ κ, καὶ οἱ ὀρφικιάλιοι ὁποῦ τοὺς προστάττουν ὀνομάζονται πελοὺκ-ἀγαλαρί. Ὁ λουφὲς τῶν γιαννιτζάρων διὰ κάθε κίστι δίδοται αὐτοῖς εἰς πουγγεῖα μιᾷ Τρίτῃ εἰς τὸ γαλεπὲ-διβάνι, καὶ μὲ τὸ μέσον τοῦ κοὺλ κεαγιασῆ μοιράζεται ἑνὶ ἑκάστῳ τὸ ἀνάλογον εἰς τὸν διβανχανὲ τοῦ Ἀγᾶ καπουσί.

Εἶναι καὶ ἄλλο τάγμα στρατιωτικὸν ἱππικὸν παρ' Ὀθωμανοῖς λεγόμενον τῶν μ π ε σ λ ή δ ω ν, καὶ μπεσλῆ-ἀγᾶς λέγεται ὁ προεστὼς αὐτῶν.

Τοπτζτήπασης· ἔχει τὴν ἐπιστασίαν τῶν τηλεβόλων καὶ τῶν κομπαρατζήδων καὶ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ὁποῦ εἰσὶ διωρισμένοι διὰ τὴν μεταχείρησιν τῶν τηλεβόλων· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ οὐκ ἐκτείνεται περαιτέρω, ὡσὰν ὁποῦ τὴν ἐπιστασίαν τῆς πυρίτιδος κόνιος, τῶν ἐκ σιδήρου καὶ μολύβδου βώλων καὶ πάντων τῶν λοιπῶν πολεμικῶν ἀναγκαίων τὴν ἔχει ὁ τζεπετζήπασης.

Ζεμπερεκτζήπασης· ἦτον πρῶτον ὀφφίκιον πολεμικὸν, ὁποῦ ἐπιστατοῦσεν εἰς τὰς μηχανὰς δι' ὧν ἐῤῥίπτοντο οἱ λίθοι κατὰ τῶν ἐχθρῶν, εἰς τὰς μηχανὰς δηλαδὴ τοῦ κριοῦ καὶ ἄλλων· ἀλλὰ τανῦν, μετὰ τὴν μεταχείρησιν μάλιστα τῶν τηλεβόλων καὶ τῆς πυρίου κόνιος, ἐξέλιπον καὶ αἱ μηχαναὶ καὶ τὸ ὀφφίκιον.

Εἰς τὸ Τόπκαπι πύργοι εἰσὶ μεγάλοι τοῦ κάστρου, ἐν οἷς ἐφυλάττετο ἡ πύριος κόνις, κἀκεῖθεν διεμοιράζετο πανταχόσε διὰ τὰς χρείας· ἀλλὰ τανῦν φυλάττεται εἰς τὸν παρουτχανὲ, ὅπου καὶ κατασκευάζεται.

Καπουδὰν-πασσᾶς, ἤτοι ἀρχιθαλάσσιος, ὁ ἔχων τὴν ἐπιστασίαν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, καὶ ἐνταυτῷ στρατηγὸς ὢν τῶν ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῶν ἐχθρῶν ναυμαχούντων.

Μέρος Θ΄.

Ἄραβες οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Ἡ ἔρημος καὶ ἡ Πετραία Ἀραβία κατὰ τὸ φαινόμενον ὑποτάσσεται τῷ σουλτάνῳ· ἀλλ' οἱ ἐν αὐταῖς σκηνῖται Ἄραβες, διαφόρων φυλῶν καὶ καμπιλέδων, ἔξω ὁποῦ δὲν πληρώνουσι κἀνένα δασμὸν τῇ βασιλείᾳ, πολλάκις παρενοχλοῦσι καὶ τὸ χουτζάζι-μουσλιμὶν, κόπτουσι τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς ὕδωρ καὶ ξεγυμνώνουσιν αὐτοὺς, ἂν δὲν λάβωσι παρὰ τῶν ἐμὶρ-Χάτζηδων τῆς τε Δαμασκοῦ καὶ τῆς Αἰγύπτου τοὺς συνήθεις σουρέδες, ἤτοι ἄσπρα διὰ κάθε φυλὴν καὶ καμπιλὲ διωρισμένα. Ὁ σερίφης τῆς Μέκκας, καταγόμενος ἀπὸ τῆς Φατμᾶ, θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ, πρὸ τοῦ σουλτὰν Σελίμη ἐξουσίαζε τὴν Μέκκαν καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Ἀραβίας· τώρα εἰ καὶ δασμόν τινα οὐ φορολογεῖ τῷ βασιλεῖ, ἀλλ' οὖν δέχεται τὸν βασιλέα καὶ γνωρίζει διὰ ὑπερασπιστὴν τοῦ μουσουλμανισμοῦ· κάθε χρόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ χιτζατζίου ὁ βασιλεὺς πέμπει αὐτῷ κιλὶτζ-καφτάνι· ἀλλὰ καὶ ὡς, ὁ σερίφης λαλῶν διὰ τὸν βασιλέα τῶν Ὀθωμανῶν καὶ διὰ τὸν βασιλέα τοῦ Μογὸλ, ἤτοι τῆς Ἰνδίας, καὶ διὰ τὸν βασιλέα τοῦ Φὲτζ καὶ Μαρόκου λέγει περὶ ἑκάστου αὐτῶν τὸ, μπιζὶμ βεκι-

λιμὶζ, ἤτοι ὁ ἐπίτροπός μας. Οἱ καμπιλέδες αὐτοὶ ὁποῦ κατοικοῦσι τὰς ῥηθείσας Ἀραβίας καυχῶνται κατάγεσθαι παρὰ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ εἰσὶν 70 καμπιλέδες, ὀνομαζόμενοι μπενὶ Ἰπραχὴμ, μπενὶ Σεβαλὲμ, μπενὶ Ἀτᾶ, μπενὶ Ἀσιγὲ, μπενὶ Σαὰδ, καὶ ἄλλοι.

Οἱ Ἄραβες διαιροῦσιν ὅλους τοὺς κατοικητὰς τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς εἰς τρία εἴδη ἀνθρώπων, Ταρτάρους δηλαδὴ, Πέρσας καὶ Τζεγκῆδες. Ταρτάρους καλοῦσι πάντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα μεταξὺ τῶν ὀρέων τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Ἀρκτικοῦ Ὠκεανοῦ, οἷον Καλμούκους, Σίβηρας, Κινέζους καὶ τὰ λοιπὰ πολυάριθμα ἔθνη· Πέρσαι εἰσὶν οἱ τανῦν κατοικοῦντες τὰς ἐπαρχίας ὁποῦ ὀνομάζονται Περσία· Τζεγκῆδες δὲ καλοῦσιν ἅπαντα τὰ ἔθνη τὰ κατοικοῦντα ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ Ἀφρικῇ τὰς πολυαρίθμους ἐπαρχίας ὁποῦ ἄρχονται ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν Σινῶν καὶ παρεκτείνονται μέχρι τοῦ Δυτικοῦ Ὠκεανοῦ· τοιοῦτοί εἰσιν οἱ Ἰνδοὶ, οἱ Ἄραβες, οἱ Αἰγύπτιοι, οἱ Ἀβυσσινοὶ,οἱ Αἰθιοπεῖς,οἱ κατοικηταὶ τοῦ Μαρόκου καὶ τοῦ Φὲτζ,τοῦ Τούνεζι,τοῦ Τζεζάϊρ, (ὅπερ ἐστὶν ἡ Ἰουλία Καισάρεια τῶν Λατίνων, μητρόπολις τῆς Μαυρητανίας τῆς Καισαρικῆς, διαφέρουσα τῆς Τιγγιτανικῆς καὶ τῆς Σιτιφιακῆς,) καὶ τοῦ Ταραπουλουσίου· πρὸς δὲ οἱ λεγόμενοι Μαῦροι καὶ Νέγροι καὶ πάντες οἱ κατοικηταὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ὠνόμασαν αὐτοὺς Τζεγκῆδες διὰ τὰς κόμας αὐτῶν τὰς σγουρὰς καὶ κοντάς· οἱ Πέρσαι, ὁποῦ ἔχουσι κόμας μακρὰς, ὀνομάζουσι μούϊ τζεγκὶ τοὺς ἵππους τοὺς μικρούς τε καὶ σγουρούς. Τὴν Μικρὰν Ἀσίαν δὲ ὀνομάζουσι Ῥούμ. Ἄραβας δὲ ἰδίως καὶ κυρίως καλοῦσι τοὺς κατοικοῦντας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν νεμομένους διὰ σκηνῶν, εἰς τὰς ἐρήμους καὶ πεδιάδας τὰς μεταξὺ Δαμασκοῦ, Χαλεπίου, Μέκκας καὶ Βαγδατίου· ὅθεν οὐκ εἰσὶν Ἄραβες οἱ κατοικηταὶ τῆς λεγομένης Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τουρκιστὶ Γεμένι, οἵτινες κυρίως λέγονται Σαρὶ Χινδὶ παρὰ πάντων τῶν Ἀσιανῶν· ὅθεν δῆλον ὅτι κατάγονται παρὰ τῶν Ἰνδῶν ἀλλ' οὐ παρὰ τῶν Ἀράβων, (καὶ μόνος ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐνδύεται κίτρινα καὶ οὐκ ἄλλος τις, ὥσπερ τὰ πράσινά εἰσιν ἐμποδισμένα παρ' Ὀθωμανοῖς, μάλιστα τὸ σαρίκι,) καὶ ἡ ἐπαρχία συνίστησι μέρος τῆς Ἰνδίας, ἀλλ' οὐ τῆς Ἀραβίας· ὅθεν σφάλλουσι παχυλῶς οἱ γεωγράφοι, παλαιοί τε καὶ νέοι, ὀνομάσαντες τὸ Γεμένι Εὐδαίμονα Ἀραβίαν· τὸ γὰρ διάστημα τῆς γῆς τὸ μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου μέρος ἐστὶ τῆς Ἰνδίας ἀλλ' οὐ τῆς Ἀραβίας.

Ὁ καμπιλὲς τῶν Ἀράβων λεγόμενος μπένι Ὀμὲρ,σκηνιτῶν νομάδων μεταξὺ Βάσρας καὶ Βαγδατίου, πληρώνουσι τῷ ἡγεμόνι τοῦ Βαγδατίου δασμὸν ἀπὸ τοὺς δακτύλους αὐτῶν εἰς σημεῖον τῆς πρὸς τὸν βασιλέα ὑποταγῆς· ἀλλὰ πολλάκις ἀποστατοῦσι καὶ λεηλατοῦσι τὰ πάντα. Ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ ἀποστατήσαντας κατέκοψεν ὁ Δαλταπάνης Μουσταφᾶ-πασσᾶς εἰς 30 χιλ. ὑποτάξαντας καὶ τὴν Βάσραν καὶ ἐπὶ ἔτη δύο αὐτῆς κατακρατήσαντας. Τὴν σήμερον ὁ πασσᾶς τοῦ Βαγδατίου ζῶν καλῶς σὺν αὐτοῖς μένει ἀκλόνητος, καὶ ἡ βασιλεία δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸν μανζιλεύσῃ. Ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμὲτ ὁ βεζίρης Ἰμπραὴμ-πασσᾶς, μὴ δυνάμενος καθελεῖν τῆς ἀρχῆς τὸν Βαγδὰτ-βαλισὴ Χουσεὶν-πασσᾶν, ἐκίνει πάντα λίθον

νὰ τὸν φανεύσῃ καὶ οὐκ ἠδύνατο· ζητήσαντος δ' ἐκείνου ἰατρὸν παρὰ τοῦ καπικεχαγιᾶ του Μεχμὲτ-Ἐμίνη ἐπέμφθη ἐντεῦθεν ὁ Κρὴς Τεσταπούζας μὲ προσταγὴν νὰ τὸν φονεύσῃ· ἀπελθὼν ἐκεῖσε ὁ ἰατρὸς τὸν ἰάτρευσε πρῶτον, ἀλλ' ἀναχωρῶν ἐκεῖθεν ἀφῆκεν αὐτῷ ἰατρικόν, λέγων νὰ τὸ μεταχειρίζεται διὰ δυσκοιλιότητα, χρείας τυχούσης, καὶ ἀνεχώρησε· μεταχειρισθεὶς οὖν ὁ Χουσεὶν-πασσᾶς τὸ ἰατρικὸν ἀπέθανε, καὶ ὠνομάσθη ὁ Τεσταπούζας Β α γ δ α τ λ ή ς. Ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐκ ἠδυνήθη ὁ Ἰμπραὴμ-πασσᾶς δοῦναι τὸ πασσαλίκι τοῦ Β α γ δ α τ ί ο υ ἄλλῳ τινί· καὶ γὰρ μαζὴ μὲ τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ Χουσεὶν-πασσᾶ ἦλθε μαγζάρι τῶν ἐντοπίων καὶ τοῦ Οὐλιᾶ-όγλου, σεΐχη τῶν Ἀράβων πένι-Ὀμὲρ, ζητούντων νὰ δοθῇ τὸ πασσαλίκι τῆς Βαβυλῶνος τῷ υἱῷ τοῦ Χουσεὶν-πασσᾶ, τοὔνομα Ἀχμὲτ-πασσᾶ, ὃ καὶ ἐγένετο παρὰ γνώμην τῆς βασιλείας. Ὕστερον ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη ἐπροστάχθη ὁ Ἀχμὲτ-πασσᾶς νὰ ἔβγῃ ἀπὸ τὸ Βαγδάτι, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μανσούπι ἡ Οὔρφα, καὶ ἔδωκαν τὸ Βαγδάτι τὸν Κέσρελη Ἀχμὲτ-ἐφένδην· ὧν γενομένων, καὶ ἀπελθόντος εἰς τὴν Οὔρφαν, τοῦ Ἀχμὲτ-πασσᾶ, καὶ τοῦ Κέσρελη εἰσελθόντος εἰς τὸ Βαγδάτι, μετὰ 40 ἡμέρας κακῶς ἐδίωξαν τὸν Κέσρελην, ἀρχηγοῦ τῆς ἀνταρσίας ὄντος τοῦ Σασὼ καὶ τοῦ Μπουδόγλου τῶν γιαννιτζάρων, τῇ συναινέσει τῶν πενὶ-Ὀμέρ. Μετὰ δὲ τὸν Κέσρελην Βαγδὰτ-πασσασὴ ἔκαμεν ἡ βασιλεία ἄλλον· οὗ διωχθέντος ἔκαμε Βαγδὰτ-πασσασὴ τὸν χρηματίσαντα Ἐπίτροπον Κιὸρ-χατζὴ-Ἀχμὲτ-πασσᾶν· ἀλλὰ καὶ τούτου μετὰ τὸ πολεμῆσαι σφοδρῶς κατ' αὐτῶν διωχθέντος, ἔκαμαν πάλιν καὶ ἄκοντες βεζίρην τὸν αὐτὸν Ἀχμὲτ-πασσᾶν, καὶ οὕτως ἡσύχασαν τὰ πράγματα ἐκεῖσε. Ἔχει πολὺ εἰσόδημα τὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατίου, ἀλλ' οὐδὲν δίδωσιν ὁ πασσᾶς τῇ βασιλείᾳ, καὶ πάντα κατακρατεῖ καὶ ἐξοδιάζει εἰς ἰδίας χρείας καὶ πολεμικὰ τάγματα· μάλιστα διὰ τὸ μ ε β α τ ζ ί π ι τῶν λουφέδων τῶν ἐν τῷ Βαγδατίῳ γιαννιτζάρων ἡ βασιλεία πέμπει κάθε χρόνον εἰς τὸ Βαγδάτι ὅλον τὸ μιρὶ τῆς Οὔρφας, ὅπερ ἐστὶ πουγγεῖα 500· καὶ ὅταν ἀνακαινίζεται τὸ κάστρον τοῦ Βαγδατίου ὁ πασσᾶς ἐξοδιάζων ὀλίγα ἢ δι' αὐτὸ ἢ δι' ἄλλα ἀναγκαῖα τοῦ πολέμου ζητεῖ πολλὰ παρὰ τῆς βασιλείας, τὰ ὁποῖα καὶ παίρνει.

Τέλος πάντων θανόντος τοῦ Ἀχμὲτ-πασσᾶ ἄνευ παιδὸς ἄρρενος ἐβιάσθη ἡ βασιλεία νὰ κάμῃ πασσᾶν καὶ Βαγδὰτ-βαλισὴ τὸν κεαγιᾶν του καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρὶ γαμβρόν του Ἀλὴ ἀγᾶν, οὕτω ζητησάντων τῶν Ἀράβων· μετὰ μικρὸν τὸν ἐμανζίλευσεν· ἀλλὰ διωχθέντος τοῦ νεήλυδος Βαγδὰτ-βαλισὴ πάλιν ἐδόθη ἡ ἡγεμονεία του τῷ αὐτῷ Ἀλῆ-πασσᾶ, καὶ τοῦτον διεδέχθη ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ πάλιν ὁ κεαγιᾶς του. Συνελόντι φάναι, ἐξουσιάζει ἡ βασιλεία τὸ Βαγδάτι, ἀλλὰ πρὸς τῷ μὴ ἔχειν κέρδος καὶ μιρὶ παρὰ τοιαύτης πλουσιωτάτης ἐπαρχίας ἔχει καὶ ζημίαν, καὶ ἐξ αἰτίας τῶν ῥηθέντων Ἀράβων πενὶ-Ὀμὲρ δὲν ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ τὸ πασσαλίκι τοῦ Βαγδατίου εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ θέλει.

Ὄρος ἐστὶ παρὰ τῷ Μουσούλι κατοικούμενον παρὰ τῶν Ἀράβων, οἵτινες καί τοι εὐτυχῶς ἔχοντες οὐδένα δασμὸν τελοῦσιν οὔτε τῇ βασιλείᾳ οὔτε τινὶ τῶν πέριξ πασσάδων Μουσουλίου, Διαρβεκιρίου, Οὔρφας καὶ ἄλλων,

ἀλλὰ διάγουσιν ἀτελῶς, ὡς καὶ πάντες οἱ κατοικηταὶ τῆς Περσίας καὶ ἐρήμου Ἀραβίας· λέγεται δὲ Σαντζὰρ-δαγί.

Οἱ νομάδες Ἄραβες οἱ κατοικοῦντες τὰς ἐρήμους Δαμασκοῦ, Βαγδατίου καὶ Μέκκας ξεγυμνώνουσι καὶ ὑστεροῦσιν ὕδατος τοὺς Ὀθωμανοὺς χατζῆδες ὁποῦ ὁδοιποροῦσι διὰ προσκύνησιν τῆς Μέκκας· τοῦτο διὰ νὰ μὴν γίγνεται, οἱ μετὰ τὸν Σελίμην σουλτάνοι διώρισαν διανέμεσθαι τοῖς Ἄραψι ἀνὰ ἔτος ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος τῶν χ α ρ ε μ ε ΐ ν φλωρία 40,000, καὶ ὀνομάζονται σ ο υ ρ έ δ ε ς.

Αἴγυπτος.

Εἰ καὶ ὑπηγάγετο ἑαυτῷ τὴν Αἴγυπτον ὁ σουλτὰν Σελίμης, ἀλλ' οὐ κατακρατοῦσιν αὐτὴν οἱ Ὀθωμανοὶ ὥσπερ τὰς λοιπὰς αὐτῶν ἐπαρχίας. Οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἔχουν ὑπόληψιν ὅτι ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Παγκάλου πρέπει νὰ κυριεύωσι τῆς Αἰγύπτου, νεύσει θείᾳ, οἱ σκλάβοι, καὶ οἱ αὐτόχθονες, ἀξιῶν καὶ ὀφφικίων στερούμενοι, νὰ ζῶσιν ἰδιωτικῶς, ὄντες ὑποχείριοι τῶν τὰς ἀξίας ἐχόντων σκλάβων· ὅθεν καὶ κοινότερον λέγουσιν αὐτοὶ τὴν Αἴγυπτον Κ ι ο λ ε μ ὲ ν б ι λ α ε τ ί· καὶ τὴν σήμερον, εἰ καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξουσιάζει τῆς Αἰγύπτου ὁ βασιλεὺς τῶν Ὀθωμανῶν καὶ πέμπει ἐκεῖσε βεζίρην ἐπίτροπόν του, ἀλλ' ἡ διεξαγωγὴ πασῶν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεών ἐστιν εἰς τὴν ἐξουσίαν 24 πέηδων καὶ τῶν ἐν τῷ Καΐρῳ ἑπτὰ στρατιωτικῶν ὀτζακίων, καὶ ἀκολούθως τῶν ἐν τοῖς ὀτζακίοις αὐτοῖς τζαουσάδων καὶ κεαγιάδων καὶ ἰ χ τ ι ά ρ η δ ω ν, οἵτινες πάντες εἰσὶ σκλάβοι ἢ Τζερκέζοι ἢ Γ κ ι ο υ ρ τ ζ ῆ δ ε ς, ἢ καί τινες ἐν αὐτοῖς Ἀνατολῖται Κὰζ-δαγλῆδες· καὶ τούτους θνήσκοντας διαδέχονται καὶ τὰς ἀξίας καὶ τὰ ὑπάρχοντα ὄχι τὰ τέκνα αὐτῶν ἀλλ' οἱ σκλάβοι· πρᾶγμα παράξενον μέν, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ οἱ αὐτόχθονες, ἢ καὶ οἱ ὑπὸ σκλάβων ἐκεῖσε μόνον γεννηθέντες, φύσει ὀλιγόνοες ὄντες ἀποκαθίστανται πάντῃ ἀνεπιτήδειοι εἰς διεξαγωγὴν πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Πρῶτον δὲ τῶν ὀτζακίων ἐστὶ τὸ τῶν γιαννιτζάρων, καὶ δεύτερον τὸ τῶν ἀζάπηδων, ἰσχυρότατα καὶ δυνατώτατα, οἷς ὑπακούουσι καὶ συμφωνοῦσι καὶ τὰ λοιπὰ πέντε· καὶ τούτων τῶν δύο τὰ οἰκήματα εἶναι μέσα εἰς τὸ κάστρον, μεγαλώτατα· ὁμοίως καὶ τὸ τῶν τζαουσάδων εἶναι εἰς τὸ κάστρον, ἐν τῇ ἔξω αὐλῇ τοῦ Πασσᾶ-καπισίου. Ἀπὸ 25 χιλ. πουγγείων (περιέχοντος ἑνὸς ἑκάστου πουγγείου γρόσια 625,) ὁποῦ ἔχει κύριον εἰσόδημα ἡ Αἴγυπτος, τὰ ὁποῖα συναθροίζουσιν οἱ ῥηθέντες ὀφφικιάλιοι, πέμπουσι τῷ βασιλεῖ εἰς τὴν Πόλιν μόνον 1,000, τὰ λεγόμενα ἱ ρ σ α λ ι έ· πέμπουσι καὶ εἰς τὴν Μέκκαν καὶ Μεδίνην σουρέδες διωρισμένους, ἤτοι ἄσπρα διωρισμένα εἴς τινα πρόσωπα, ᾧ μὲν γρόσια 100 δηλαδή, ᾧ δὲ δέκα καὶ καθεξῆς. Πέμπουσιν εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους καὶ τὸ λεγόμενον γ κ ι λ ά λ ι, ἤτοι ζαχιρὲ σίτου καὶ ῥυζίου, μὲ τρία καράβια τὰ βασιλικὰ ὁποῦ πλέουν διὰ τοῦτο ἀπὸ τὸ Σουβεΐσι ἕως τῆς Τζίδδας· τὰ ὁποῖα ὅταν ναυπηγηθοῦν, ἢ ὅταν εἶναι χρεία νὰ ἀνακαινισθῶσι, κρατοῦσιν οἱ ὀτζακλῆδες τὰ ἐξοδιασθέντα ἀπὸ

τὸν ἰρσαλιὲ, καὶ δὲν ἐξοδιάζουν ἀπὸ λόγου τους· ὁμοίως καὶ τὰ ὅσα ἐξοδιασθῶσι διὰ ἀνακαίνισίν τινων οἰκοδομημάτων, οἷον τοῦ σοὺ-γιολοὺ, δι' οὗ ἔρχεται τὸ ὕδωρ ἀπὸ τοῦ Νείλου εἰς τὸ κάστρον, καὶ ἀνακαίνισιν τῶν κάστρων καὶ σετίων τῶν παρὰ τῇ θαλάσσῃ καὶ ἄλλων ὁμοίων οἰκοδομημάτων, καὶ ἐξόδων τῶν καραβίων, εἰς χαλάτια καὶ ἄλλα, διὰ ταῦτα πάντα ἀπὸ τὰ ἄσπρα τοῦ ἰρσαλιὲ ἐξοδιάζονται· ὅθεν ἕπεται ὅτι ποτὲ ὁ ἰρσαλιὲς εἰς τὴν Πόλιν σῶος πουγγείων 1,000 δὲν ἀποπέμπεται, καὶ ὅταν λείψουν μόνον 200 πουγγεῖα, ἐκεῖνος ὁ χρόνος εἶναι εὐτυχὴς διὰ τὴν βασιλείαν· καὶ πολλάκις ἀντὶ 1,000 πουγγείων ἐστάλησαν μόνον 150, καὶ τὰ λοιπὰ ἐξωδιάσθησαν· τὸ ῥηθὲν γκιλάλι καὶ σουρέδες κοστίζουν σχεδὸν ἄλλα 500 πουγγεῖα· ὅθεν τὰς λοιπὰς εἰκοσιτρεῖς χιλιάδας καὶ πεντακόσια πουγγεῖα τοῦ εἰσοδήματος τὰ οἰκειοποιοῦνται οἱ ὀφφικιάλιοι οἱ προῤῥηθέντες. Ἔξω οὖν ἀπὸ τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἰρσαλιὲ, γκιλάλι καὶ σουρέδων, καὶ τοῦ χουτπὲ τοῦ βασιλέως ὁποῦ κάθε Παρασκευὴν εἰς τὰ τζαμία ἀναγινώσκεται ὑπὸ τοῦ χατίπη, ἤτοι διακόνου, καὶ τοῦ ζαρπχανὲ, καὶ τοῦ γιουμρουκίου τοῦ Σουδεϊσίου, τοῦ ὁποίου τὸ εἰσόδημα, 300 πουγγεῖα, εἶναι ἴδιον τοῦ πασσᾶ, εἰς καμμίαν ἄλλην ὑπόθεσιν πολιτικὴν ὁ πασσᾶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀνακατωθῇ, καὶ ἂν θελήσῃ νὰ τὸ κάμῃ δὲν τελεσφορεῖ· μάλιστα πρέπει νὰ κάμῃ τὰ θελήματα καὶ ζητήματα τῶν ὀφφικιαλίων αὐτῶν, καὶ νὰ τοὺς δίδῃ τὰ ὅσα φερμάνια ζητοῦν ἢ διὰ τὰς κοινὰς ὑποθέσεις ἢ διὰ τὰς ἰδίας, ἐπειδὴ καὶ κατὰ συνήθειαν πολλαὶ ὑποθέσεις διὰ νὰ τελειώσουν πρέπει νὰ ἔχωσι τὸ κῦρος μὲ τὸ φερμάνι τοῦ πασσᾶ· καὶ ἂν δὲν τοὺς δίδῃ τὰ ζητούμενα φερμάνια τὸν καταβιβάζουσιν· ὥστε πολλάκις οἱ πασσάδες δίδουσι φερμάνια καὶ ἄκοντες.

Τὰ μεγαλήτερα ὀφφίκια εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εἶναι ὁ σεχπελέδης, ὁ ἐμιρχάρτζης, ὁ τεφτερδάρης, ὁ Τζίρτζε-πέης, (ὅστις ἐστὶν ἡγεμὼν τῆς ἄνω Θηβαΐδος, ἤτοι τοῦ ἐπάνω Μισιρίου, καὶ ὁρίζει μέχρι τῶν ὁρίων τῶν Μαύρων Ἀράβων πλησίον τῶν δευτέρων καταῤῥακτῶν τοῦ Νείλου, εἰς ἃ σύνορα ἔχει τὰ κτήματά του καὶ ὁ λεγόμενος Χαμάμης, ἄνθρωπος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν γενεὰ ἰσχυροτάτη,) καὶ ἄλλοι οἵτινές εἰσι πέηδες· εἰς δὲ τοὺς ὀτζακλῆδες μεγαλήτερον ὀφφίκιον εἶναι ὁ βάκτ-κεχγιασῆς τῶν γιαννιτζάρων καὶ ὁ κεαγιᾶς τῶν ἀζάπηδων· ὁ δὲ γιαννιτζάρ-ἀγασῆς καὶ ὁ σούπασης τοῦ Καΐρου εἶναι μεγάλοι, ἀλλ' εἰσὶν ὡς δοῦλοι αὐτῶν. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα αὐτὰ μανσούπια δὲν κατακρατοῦσι τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ὅστις ἐνδυναμωθῇ πλέον τῶν ἄλλων κατὰ τύχην καὶ ἔχει φατρίαν μεγάλην, ἐκεῖνος γίνεται πληρεξούσιος, καὶ ἀπὸ τοὺς σκλάβους του κάμνει πέηδες καὶ ὀφφικιαλίους μεγάλους, ζητῶντας τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ μανσουπίου καὶ παρὰ τοῦ πασσᾶ μὲ φερμάνι, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖ ὁ πασσᾶς νὰ μὴν δώσῃ.

Ὅταν ἤμην ἐγὼ εἰς τὸ Μισίρι μὲ τὸν Ῥαγὴπ-πασσᾶν, εἶχε τὸ πληρεξούσιον ὁ Ἰπραὴμ-τζαούσης, ὅστις ἦν τζαούσης τῶν γιαννιτζάρων, ἤτοι ἀκόμη κεαγιᾶς δὲν εἶχε προβιβασθεῖ, τὸ ὁποῖον εἶναι μεγαλήτερον πολλὰ τοῦ τζαούση, καὶ κάποιος Ῥιζβὰν-κεαγιᾶς, ὅστις ἦτον κεαγιᾶς τοῦ ὀτζακίου τῶν ἀζάπηδων, καὶ αὐτοὶ ἦσαν πληρεξούσιοι πασῶν τῶν ὑποθέσεων, καὶ ὁ-

ξουσίαζον ὅλον τὸ μιρὶ, καὶ τέλος κατεβίβασαν καὶ τὸν πασσᾶν τῆς ἀρχῆς μὲ τὸ νὰ μὴν ἠθέλησε νὰ δώσῃ φερμάνι διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ τότε σεΐχουλ-πελέδη Χασὰπ-Χουσεϊν-πεη, καὶ καταβιβάσαντες τὸν πασσᾶν ἔκαμαν καϊμακάμην ἕνα τῶν πέηδων, καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ τὸ ζητούμενον φερμάνι ὥρμησαν στρατῷ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ Χουσεϊν-πεη, καὶ μετὰ πόλεμον ὡρῶν ἑπτὰ ἐφυγάδευσαν αὐτόν.

Ἔχει καὶ ὁ πασσᾶς ἀγᾶν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ῥαχίτι, Δαμιάτι, Σουβεϊσι, τάχατες διὰ διεξαγωγὴν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων· ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἀγάλματά τινα, καὶ ἡ δύναμις ὅλη καὶ ἐξουσία ἐστὶν εἰς χεῖρας τῶν ἀπὸ μέρους τῶν ὀτζακίων ἐκεῖσε διατριβόντων ἀγάδων. Τὸν Ῥαγὴπ-πασσᾶν καταβιβάσαντες αὐτοὶ τὸν ἐφυλάκωσαν εἰς τὸ λεγόμενον Ἰσοὺφ κουγιουσή, ἀλλ' οὔτε τὸν ἐξεγύμνωσαν, ὡς ἄλλους βεζίρηδες, (τοὺς ὁποίους πολλάκις διαφόρως κατεφρόνησαν καὶ ἠτίμασαν, μέχρι καὶ διὰ σαράφη τινὸς Ἑβραίου προστάττοντες αὐτοῖς ἀλλόκοτα,) μόνον διὰ τὴν προκοπὴν καὶ ἀρετήν του τὸν ἔβαλαν εἰς κονάκι κάτω εἰς τὸ Μισίρι, καὶ ἀφοῦ ἐδιώχθη ὁ Χασὰπ-Χουσεϊν-πεης πάλιν τὸν παρεκάλεσαν νὰ ἀναβῇ εἰς τὸ κάστρον εἰς τὸ Πασσᾶ-καπισὶ καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὸ ὀφφίκιον, ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη· μὲ ὅλον τοῦτο ἐπῆγε καὶ ἔκοψε τὸ χαλίτζι, κατὰ τὴν συνήθειαν, τῇ ιή τοῦ Αὐγούστου, ὁποῦ πρέπει νὰ τὸ κόψῃ ὁ πασσᾶς τοῦ Μισιρίου. Λέγεται δὲ χαλίτζι στόμιον ὀχετοῦ τινος δι' οὗ εἰσέρχεται ὁ πλημμυρήσας Νεῖλος καὶ ποτίζει τοὺς κάμπους ὅλους τοῦ Μισιρίου εἰς διάστημα πολλῶν ὡρῶν· καὶ ἀφοῦ τραβιχθῇ τὸ πλημμυρῆσαν ὕδωρ, τότε σπείρουσι τοὺς κάμπους, περὶ τὰ μέσα τοῦ Δεκεμβρίου σχεδόν. Διὰ δὲ τὸ δεϊνὶ-διβάνι, ἤτοι χρέος ὁποῦ χρεωστεῖ ὁ πασσᾶς διὰ τοὺς ἀπληρώτους λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων, (οὕτω γὰρ διώρισεν ὁ σουλτὰν Σελίμης νὰ πληρώνωνται οἱ λουφέδες τῶν γιαννιτζάρων ἀπὸ τὸ κύριον εἰσόδημα τοῦ πασσᾶ, τὸ ὁποῖον εἶχε διορίσει ἱκανώτατον, ἀλλὰ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ἐπώλησαν οἱ πασσᾶδες καὶ τὸ γιουμρούκι τοῦ Δαμιατίου, ὅπερ ἔχει εἰσόδημα πουγγεῖα 400, καὶ τὰ χωρία ἐξ ὧν συνηθροίζετο τὸ εἰσόδημα εἰς τοὺς Μισιρλῆδες, καὶ ἔμεινε κύριον εἰσόδημα μόνον τὸ γιουμρούκι τοῦ Σουβεϊσίου πουγγεῖα 300, τὰ ὁποῖα μόλις ἐξαρκοῦντα διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ πασσᾶ τὰ οἰκιακὰ, μένουσιν ἀπλήρωτοι οἱ γιαννίτζαροι, καὶ ὁ πασσᾶς χρεώστης εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν δεδουλευμένον λουφέν,) ἦλθε φερμάνι ἀπὸ τῆς Πόλεως νὰ λογαριασθῇ εἰς τὸν ἱρσαλιὲ, καὶ νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν· καὶ οὕτως ἐγένετο, δόντες αὐτῷ πλευσίματα διὰ νὰ ἔλθῃ ἕως εἰς τὸ Ῥαχίτι, καὶ παντοῖον ζαχιρὲν, καὶ ἄλλα δῶρα εἰς χουμάσια καὶ εἰς ἄσπρα. Διὰ τὸ δεϊνὶ-διβάνι ἄλλους πασσᾶδες ἄλλοτε, ἀφοῦ ἐμανζιλεύθησαν, ἐξεγύμνωσαν αὐτοὺς οἱ γιαννίτζαροι καὶ ἔλαβον τὰ ταχίμια καὶ ῥοῦχα αὐτῶν διὰ νὰ πληρωθοῦν. Τοῦ Ῥαγὴπ-πασσᾶ τὸ χρέος διὰ τοὺς λουφέδες ἦσαν 650 πουγγεῖα εἰς διάστημα πέντε χρόνων· ἔλαβον λοιπὸν αὐτοὶ ἀπὸ λόγου του ὁμολογίαν ὅτι χρεωστεῖ τῷ σουλτὰν Μαχμούτῃ πουγγεῖα 650, καὶ εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν 1,000 πουγγείων τῶν προῤῥηθέντων ἔστειλαν ἀντὶ χρημάτων τὴν ὁμολογίαν μαζὴ μὲ τὰ λοιπὰ ἄσπρα τοῦ ἱρσαλιέ.

Ἔξω ἀπὸ τὰ τριακόσια πουγγεῖα, τὸ εἰσόδημα τοῦ πασσᾶ ἀπὸ τὸ γιουμρούκι τοῦ Σουβεϊσίου, ἔχει καὶ ἀπὸ τοὺς τεθνεῶτας εἰσόδημα ὁ πασσᾶς· καθ' ὑπόθεσιν, θνήσκει τις καὶ ἔχει κώμην, ἧς τινος τὸ εἰσόδημα τὸ ἐτήσιόν ἐστι γρόσια 1,500· λοιπὸν ὁ σκλάβος του, ἢ ἄλλος ὁποῦ μέλλει νὰ πάρῃ τὸ χωρίον ἐκεῖνο, καὶ πρέπει νὰ τὸ κυριεύσῃ μὲ φερμάνι τοῦ πασσᾶ ἕως οὗ ζῇ, πληρώνει τῷ πασσᾷ ἑνὸς χρόνου εἰσόδημα, ἤτοι πουγγεῖα τρία, καὶ παίρνει τὸ φερμάνι· οὕτω γίνεται, κατὰ τὸν κανόνα τοῦ σουλτὰν Σελίμη, ὡς λέγουσι· δὲν εἶναι κώμη εἰς ὅλον τὸ Μισίρι ὁποῦ νὰ μὴν ἔχῃ τὸν δεσπότην της, ἢ πέην δηλαδὴ ἢ ὀτζακλήν, κἀντεῦθέν εἰσι τὰ πολλὰ αὐτῶν εἰσοδήματα· καὶ γὰρ αἱ κῶμαι πολυανθρωπόταται, μὲ 3,000 σπίτια καὶ ἔτι πρὸς καὶ μὲ τζαμία· εὐτυχέσταται γὰρ αἱ κῶμαι, μὲ τὸ νὰ μὴν κάμνουν συκοφαντίας οἱ κυριάρχαι, ὡς εἰς πρᾶγμα ἴδιον, μόνον λαμβάνουσιν τὸ δέκατον τῶν γεννημάτων καὶ δασμόν τινα ὡρισμένον ἐτήσιον καὶ οὐδὲν ἄλλο· καὶ τοὺς ἀτακτοῦντας τῶν ἐγχωρίων ὁ κ α σ ί φ η ς, ἤτοι ὁ ἀπὸ μέρους τοῦ κυριάρχου ζαπίτης τοῦ χωρίου, ὁ καὶ τὸ εἰσόδημα συνάζων, παιδεύει μὲ φάλαγκαν καὶ οὐχὶ μὲ τζερεμέν. Ὅθεν ὄντων πολλῶν τῶν κυριαρχῶν, καὶ ἀκολούθως θνησκόντων καὶ πολλῶν, ἤθελεν ἔχει ὁ πασσᾶς ἀρκετὸν ἐντεῦθεν εἰσόδημα ἂν οἱ Μισιρλῆδες ἐφανέρωναν ὅλον τὸ εἰσόδημα ἑκάστης κώμης· ἀλλ' ὅταν ζῶσι καλῶς καὶ ἡσύχως μὲ τὸν πασσᾶν, μόλις φανερώνουσι τὸ τριτημόριον τοῦ εἰσοδήματος, (διὰ νὰ μὴ γνωρισθῇ δηλαδὴ τοῖς Ὀθωμανοῖς τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ἐναποδείκτως τὸ εἰσόδημα τοῦ Μισιρίου,) εἰ δὲ καὶ δὲν ἀγαπῶσι τὸν πασσᾶν, μόλις φανερώνουσιν ὀλίγην τινὰ ποσότητα· ὅθεν διὰ κώμην ὁποῦ ἔχει εἰσόδημα δέκα πουγγεῖα εἶπον πολλάκις πῶς νὰ ἔχῃ μόνον γρόσια 150· ὁ πασσᾶς καὶ γνωρίζει πῶς τὸν γελοῦν, μόνον δὲν ἔχει τί νὰ κάμῃ, διότι νὰ τὸ ἐξετάσῃ δὲν ἔχει τὸν τρόπον, οὔτε ἄλλοθέν ποθεν ἠμπορεῖ νὰ λάβῃ τὴν εἴδησιν, διατί μόνον ὁ Κόπτης γραμματικὸς ἠξεύρει τὴν ἀλήθειαν καὶ ὁ κυριάρχης· ὁ Κόπτης τὸν πασσᾶν οὔτε θέλει νὰ τὸν ἠξεύρῃ, καὶ μόνον θέλει νὰ εἶναι πιστὸς εἰς τοὺς Μισιρλῆδες· καὶ διὰ τοῦτο οἱ Κόπται ἔχουσι μεγάλην δύναμιν εἰς τὸ Μισίρι, διατί ὅλα τὰ εἰσοδήματα τῶν ὀφφικιαλίων εἶναι εἰς χεῖράς των, καὶ μὲ τὸ κονδύλι τους γίνονται οἱ λογαριασμοί τους, ὡς ποτε ἦσαν καὶ οἱ Ἑβραῖοι εἰς τοὺς Λέχους παλατίνους· ὅθεν ὁ πασσᾶς καὶ ἄκων δίδει τὸ φερμάνι διὰ 150 γρόσια εἰς χωρίον ὁποῦ πρέπει νὰ πάρῃ δέκα πουγγεῖα, μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ τὸν τρόπον νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ μάθῃ τὸ ἀληθὲς εἰσόδημα τῆς κώμης ἐκείνης. Οἱ ὀφφικιάλιοι αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου, πέηδες δηλαδὴ καὶ ἄλλοι, λέγουσι τὸ ὅτι, «Οἱ » πασσᾶδες καλοῦσιν ἡμᾶς ζορπᾶδες διατί δὲν τοὺς ἀφίνομεν νὰ κάμουν » καὶ εἰς τὸ Μισίρι τὰ ὅσα τολμῶντες εἰς τὴν Ἀνατολὴν δι' ἁρπαγῶν καὶ » συκοφαντιῶν ἠφάνισαν τὰς ἐπαρχίας τὸ σύνολον· Τὰ ὅσα ἐπρόσταξεν ὁ » σουλτὰν Σελίμης νὰ γίνωνται διὰ λόγου τους, ἐκεῖνα ἔχομεν χρέος νὰ » ἐνεργοῦμεν καὶ νὰ φυλάττωμεν, καὶ ὄχι τὰ κακὰ αὐτῶν καὶ ἐπιζήμια » θελήματα. »

Ὄρος Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου.

Καλεῖται Δουρτζῆ-δαγί· ἔχει κατοικητὰς Μαρωνίτας καὶ Ἄραβας, καί ἐστι καταφύγιον τοῦ παπισμοῦ· ἔχει καὶ ὀρθοδόξους καὶ μοναστήρια πολλά· εἶναι κατὰ τὸ δοκοῦν ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ πασσᾶ τῆς Σιδῶνος, ἀλλ' οὐκ ἰσχύει ποσῶς ἐν αὐτῷ, καὶ οὔτε κρίνει τινὰ τῶν κατοικητῶν, οὔτε ἠμπορεῖ νὰ πέμψῃ ἐκεῖσε προσταγήν τινα, οὔτε ἂν ζητήσῃ τι εἰσακούεται· ὁρίζει δὲ μόνος Ἄραψ τις κατὰ γένος καὶ ἐκ διαδοχῆς ἔχων τὴν ἐξουσίαν, τοὔνομα σεῒχ Δάχαρ, ὅστις ὁρίζει καὶ τὴν Βηρυτόν, ἔχων ἐπίτροπον ἐκεῖ Χριστιανόν τινα αὐτόχθονα τοὔνομα σεῒχ Γιουνούς. Ἄν τινας διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν καταφύγῃ ἢ εἰς τὸ ὄρος ἢ εἰς τὴν Βηρυτόν, ἂν ζητηθῇ καὶ παρ' αὐτοῦ τοῦ σουλτάνου δὲν τὸν δίδουσιν. Ὁ προῤῥηθεὶς σεῒχ δίδωσιν ἀνὰ ἔτος τῷ Σαΐδα βαλισὴ πουγγεῖα τριάκοντα· ὅστις λαβὼν αὐτὰ ἐνδύει αὐτὸν σαμουρόγουναν, καὶ ἄλλο τι πλέον τῶν 30 αὐτῶν οὔτε ἐλπίζει, οὔτε ζητεῖ κἂν τὸ παραμικρότερον, οὔτε ἂν ζητήσῃ ἠμπορεῖ νὰ πάρῃ· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ διὰ νὰ τὰ λάβῃ πρέπει νὰ ζῇ καλῶς μὲ τὸν σεῒχην, ἄλλως μένει καὶ τούτων ἐστερημένος· ὁ δὲ σεῒχ φέρων τὰ ἄσπρα ἔρχεται μὲ πολυάριθμον παράταξιν ὁπλοφορῶν, καὶ δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν Σιδῶνα, ἀλλὰ πρὸ τοῦ τείχους καταλύει ὑπὸ ταῖς σκηναῖς, φυλαττόμενος τὰ μέγιστα ἀπὸ ἐπιβουλὰς τοῦ πασσᾶ· ὅθεν λέγεται κοινῶς τὸ χάρμπα ούτζοόϊλε βιρδὶ ἀκτζεἰ.

Τὰ ἐν τῇ Ἀφρικῇ Τούνεζι, Ταραπολοῦσι καὶ Τζεζάερι διδῶσι τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐν καιρῷ πολέμου 8 νῆας πολεμικάς. Πέμπουσι καὶ πεσχέσι κάθε χρόνον τῷ σουλτάνῳ καὶ τῷ βεζίρῃ αὐτοῦ τουφέκια, χράμια καὶ ἄλλα διὰ σημεῖον ὑποκλίσεως· ἀλλὰ ζῶσι καὶ διοικοῦνται διὰ τῶν ἰδίων νόμων, καὶ οὐκ ἔχει τινὰ ἐξουσίαν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ πολιτικὰ αὐτῶν· καὶ ζῶσι πειρατικῶς κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Εὐρώπης χριστιανῶν, οἷον Ἐνετῶν καὶ ἄλλων μεθ' ὧν εἰρηνεύει ὁ σουλτάνος, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τοὺς ἐμποδίσῃ τῆς τοιαύτης κατὰ τῶν φίλων αὐτοῦ πειρατείας, καί εἰσιν Ἄραβες οἱ κατοικηταί.

Μέρος Ι΄.

Τάρταροι ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ. (*)

Μιρζᾶς παρὰ τοῖς Ταρτάροις σημαίνει εὐγενής, ἢ ὁ καταγόμενος ἀπὸ τοῦ γένους τῶν βασιλέων τοῦ Τέβριζι, παρὰ τοῦ μίρ, ὅ ἐστιν ἡγεμών,

(*) Ἴδε τὴν χρονολογίαν τῆς συγγραφῆς τοῦ μέρους τούτου ἐν τῷ τέλει τοῦ Η' βιβλίου, σελ. 239.

καὶ ζ α δ ὲ, ὅ ἐστιν υ ἱ ὸ ς, παραγόμενον,καὶ ὀνομάζεται τοιούτῳ τίτλῳ παρ' αὐτοῖς ὁ καταγόμενος ἀπὸ παλαιοτάτου γένους, ἢ ὁ ἔχων κατὰ κληρονομίαν τάξιν τινὰ τὴν ὁποίαν εἶχον οἱ πρόγονοί του· φυλάττουσιν οὖν εὐγένειαν τῶν προγόνων οἱ Τάρταροι, καὶ ἀπαριθμοῦσι τὰς σειρὰς τῶν προγόνων τους, καὶ δὲν ὀνομάζεται ποτὲ τινας Μιρζᾶς παρ' αὐτοῖς εἰμὴ ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὰ πρῶτα γένη τῆς εὐγενείας· καὶ κάθε ἄλλος ὁποῦ μὲ τὰς ἀνδραγαθίας του ἤθελε κάμει τέρατα καὶ ὠφελήσει μεγάλως τοὺς Σκύθας ποτὲ Μιρζᾶς δὲν εἶναι τρόπος νὰ ὀνομασθῇ, καὶ διὰ χάριν ἢ δι' ἀργύριον οὐ δύναταί τις παρ' αὐτοῖς νὰ οἰκειοποιηθῇ τίτλον τινά, καὶ ταῦτα τοῦ Μ ι ρ ζ ᾶ· ὅθεν εἶναι προνόμιον μόνον τῶν ἀπὸ ἀρχαίων γενεῶν καταγομένων τὸ νὰ διακρίνωνται τῶν λοιπῶν μόνον καὶ μόνον διὰ τὴν παλαιὰν σειρὰν τῶν προγόνων τους.

Εἰς ὅλον τὸ Κρίμι μόλις εὑρίσκονται γένη παλαιὰ ἑκατόν. Οἱ Ὀράκογλουδες, οἱ Ὀρουμβέτογλουδες, οἱ Κιρίνηδες, οἱ Ὀγουρόγλουδες καὶ Ὀρμῆδες εἶναι τὰ γένη τὰ ἐπιφανέστερα καὶ ὁποῦ φαντάζουσι περισσότερον τῶν λοιπῶν· ἐν πρώτοις οἱ Ὀρμῆδες διαιροῦνται εἰς δύο, Σκιρίνηδες δηλαδὴ καὶ Μιρζᾶδες· οἱ Σκιρίνηδες ἔχουσι βαθμὸν εὐγενείας ἀνώτερον τῶν λοιπῶν· αὐτοὶ ἐποίουν ποτὲ τὴν ἐκλογὴν τοῦ χάνη, ὥσπερ οἱ ἐλέκτορες ἐκλέγουσι τανῦν τὸν καίσαρα· τέσσαρες τούτων διορίζουσι καὶ ἀποφασίζουσιν ὅλας τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις, καὶ ἔχουσι τοιαύτην δύναμιν, ὁποῦ ὁ χάνης οὐδὲν ἀποφασίζει ἄνευ τῆς συγκατανεύσεως αὐτῶν· ἠμπορεῖ ὅμως ὁ χάνης νὰ ἐξώσῃ αὐτοὺς τοὺς τέσσαρας καὶ νὰ διορίσῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῶν ἄλλους τέσσαρας πάλιν Σκιρίνηδες· ἀλλ' οἱ μετὰ τοὺς πρώτους γενόμενοι ποτὲ δὲν ἐφάνη νὰ μὴν ἐπεκύρωσαν τὰς ἀποφάσεις καὶ γνώμας τῶν προκατόχων τους, διὰ νὰ μὴ καταφρονήσωσι τὸ γένος τους. Ἄλλοτε, ὅταν οἱ Τάρταροι ἦσαν ἐλεύθεροι, θανόντος τοῦ χάνη ἢ ἐξωσθέντος αὐτοὶ μόνοι οἱ τέσσαρες Σκιρίνηδες εἶχον τὸ πληρεξούσιον νὰ ἀποκαθιστῶσι χάνην ὅποιον ἤθελαν ἐκ τῶν υἱῶν ἢ ἀδελφῶν τοῦ θανόντος ἢ διωχθέντος, ἀποβλέποντες μόνον τὸ νὰ κατάγεται ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Τζεγκὶζ-χάνη ὁ ἐκλεχθησόμενος· ἀλλὰ τανῦν ὄντων τῶν Ταρτάρων ὑπὸ τῇ δουλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν ἡ Πόρτα διορίζει τὸν νέον χάνην, ἢ ἂν ἐκλέξωσιν αὐτοί τινα πρέπει νὰ γένῃ μὲ τὴν συγκατάνευσιν τῆς Πόρτας. Ἐπικυροῦται δὲ ὁ ἐκλεχθεὶς χάνης μὲ ἕνα τέτοιον τρόπον· ἔχουσι χαλὶ παλαιότατον, ἀπὸ τοῦ καιροῦ τοῦ Τζεγκὶζ-χάνη, διορισθὲν ὑπ' αὐτοῦ, ὡς λέγουσι, δι' αὐτὸ τὸ ἔργον· ἐπὶ τούτου καθίζουσι τὸν ἐκλεχθέντα· οἱ παρόντες γυμναῖς ταῖς κεφαλαῖς ἀναβοῶσι τὸ ζ ῆ θ ι· εἶτα οἱ τέσσαρες παλαιοὶ Σκιρίνηδες, ἕκαστος ἱστάμενος εἰς τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ χαλίου, ἐγείρουσι τὸν χάνην ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τὸν ἐπιφημίζουσι χ ά ν η ν τ ῶ ν Τ α ρ τ ά ρ ω ν.

Εἶχον οἱ Μιρζᾶδες πολλὰς ἐπαρχίας τὸ πάλαι, ἀλλὰ τανῦν ἐκτὸς ὀλίγων οἱ λοιποὶ τὰς ἔχασαν, ὡσὰν ὁποῦ ἅπαντος τοῦ σώματος τῶν Μιρζάδων ἀποστατήσαντος κατὰ τοῦ χάνη Μπεγκλῆ-Γκιρὰϊ ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Σελίμη τοῦ Β', οἱ Κιρίνηδες ὁποῦ δὲν ἀπεστάτησαν κατέπεισαν τοὺς λοιποὺς καὶ τὸν ἐδέχθησαν καὶ πάλιν διὰ χάνην, καὶ μετὰ δύο ἔτη ὁ χάνης διὰ ἐκ-

δίκησιν φονεύσας τοὺς πλείους τῶν Μιρζάδων ἐν συμποσίῳ, ἔμειναν εὐάριθμοι εἰς τὸ Κρίμι· εἶναι ὅμως Μιρζᾶδες καὶ εἰς ἄλλας φατρίας τῶν Ταρτάρων, οἷον εἰς τοὺς Βουτζακλῆδες, ἤτοι τῆς Βεσσαραβίας καὶ εἰς τοὺς Νογάηδες. Αἱ θυγατέρες τῶν Μιρζάδων ὑπανδρεύονται μόνον μὲ Μιρζᾶδες, ἀλλὰ τὰ ἄῤῥενα λαμβάνουσιν εἰς γυναῖκας ὁποίας θέλουσιν. Ὁ ἀῤῥαβωνιασθεὶς πρέπει νὰ κλέψῃ τὴν ἀῤῥαβωνιαστικήν του ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πατρός της, τὴν ὁποίαν φυλάττουσιν οἱ συγγενεῖς, καὶ ἂν τὸν πιάσουν πρέπει νὰ ξαναγορασθῇ δίδωντάς τους ποσότητα ἄσπρων· ἀφοῦ τὴν κλέψῃ διώκουσιν αὐτόν, καὶ ἂν ἐγγίσουν τὴν νύμφην πρέπει νὰ τὴν ξαναγοράσῃ· εἰς αὐτὰ ἀκολουθοῦν καὶ πόλεμοι, ἀλλὰ δαίρονται μόνον μὲ καμτζίκια καὶ ὄχι μὲ ὅπλα· ἀφοῦ φθάσῃ ἡ ἀῤῥαβωνιαστικὴ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ ἀῤῥαβωνιαστικοῦ, παύει ὁ διωγμὸς εὐθὺς καὶ ἀρχίζει ὁ γάμος.

Καζάνι, ἀγγεῖον μέγα πακιρένιον ἐν ᾧ πολλοὶ σύντροφοι βράζουσι τὸ φαγί τους· ὅθεν οἱ Τάρταροι ὀνομάζουσι καζάνια τὰς φαμηλίας των, τόσον τὰς ἐν τῷ Κρίμι ὅσον καὶ τὰς ἐν τῷ Βουτζακίῳ, μὲ τὸ νὰ σύγκειται ἑκάστη φαμηλία ἀπὸ δέκα ἀνθρώπους σχεδόν, ἢ μικρόν τι περισσότερον. Οἱ Μιρζᾶδες ἀριθμοῦσι τοὺς ὑποχειρίους των μὲ καζάνια, καὶ εἰς καιρὸν ἐκστρατείας ὁ χάνης προστάττει αὐτοῖς πόσους ἀνθρώπους πρέπει νὰ πάρουν εἰς τὸν πόλεμον ἀπὸ κάθε καζάνι· εἰς τὸ Κρίμι λογαριάζουσι νὰ εἶναι καζάνια Ταρτάρων σχεδὸν 70 χιλιάδες, ὁποῦ κάμνουν ἀνθρώπους ἑπτακοσίας χιλιάδας, ἀλλὰ διαφέρει ὁ ἀριθμὸς πολλάκις ὄντων περισσοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων· καθ' ὑπόθεσιν ἂν ὁ πρῶτος τοῦ καζανίου παίρνῃ γυναῖκα τὴν κληρονόμον ἄλλου καζανίου, τὰ δύο καζάνια γίνονται ἕν· καὶ πάλιν ἂν πατήρ τις ἔχῃ πολλοὺς υἱοὺς ὁποῦ οὐ δύνανται πλέον ζῆν μὲ ἕνα καζάνι εὐκόλως χωρίζονται, καὶ κάμνει ἕκαστος αὐτῶν ξεχωριστὸν ἴδιον καζάνι.

Τὸ Ἀζδερχάνι, βασίλειον τῶν Ταρτάρων, ὑπέταξαν ἑαυτοῖς οἱ Μόσχοβοι· Τάρταροι Νογάηδες εἰσὶ καὶ εἰς τὸ Βουτζάκι ἕως δεκαοκτὼ χιλιάδες καζανίων, ἀλλ' εἰσὶ καὶ εἰς τὴν Μοσχοβίαν, ὑποτασσόμενοι τῇ βασιλείᾳ τῶν Μοσχόβων, ὅμοιοι τοῖς ἐν τῇ Μοσχοβίᾳ κατὰ τὴν διάλεκτον, ἤθη καὶ πρόσοψιν.

Πρακτικὴν γεωγραφίαν ἠξεύρουσιν οἱ Τάρταροι· χωρὶς γὰρ νὰ ἔχουσιν οὔτε χάρτας οὔτε βιβλία γεωγραφικὰ ἠξεύρουσι μᾶλλον πάντων τὴν τοποθεσίαν διαφόρων πόλεων, ποταμῶν, λιμνῶν, τόπων λασπωδῶν, γεφυρῶν, δρυμώνων, στενῶν πεδίων καὶ κωμοπόλεων, κατὰ παράδοσιν τὴν ἀπὸ τῶν προγόνων αὐτῶν εἰς τοὺς ἀπογόνους ἐληλυθεῖαν, τὰ ὁποῖα καὶ χωρὶς νὰ ἰδῶσι διηγοῦνται ἀναμεταξύ τους ὀρθῶς καθὼς τὰ ἤκουσαν παρὰ τῶν προγόνων αὐτῶν καὶ περιγράφουσιν αὐτὰ ἐντελῶς· ὅθεν καὶ τὸ τουρκικόν, Ταταρὶν κουλαγουζὰ ἰχτιγιατζὴ γιόκδουρ· ἄνευ γὰρ ὁδηγῶν εὑρίσκουσιν ὅλας τὰς ὁδούς· φθάνει νὰ ὑπάγουν ἅπαξ εἰς ἐπαρχίαν τινά, καὶ τὴν γνωρίζουσιν ἐντελέστατα πλέον τῶν ἐγχωρίων, καὶ παραδίδουσιν αὐτὴν καὶ εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ συγγενεῖς των, καὶ ἀκολούθως μένει ἡ γνώρισις τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης πληρεστάτη εἰς ὅλους τοὺς ἀπογόνους τε καὶ Ταρτάρους, εἰς τρόπον ὁποῦ ἠμποροῦσι νὰ τὴν εὕρουν μετὰ ἔτη πολλὰ ἄνευ ὁδηγοῦ· σπουδάζουσιν εἰς τὰς τοιαύτας περιγραφὰς ὡς εἰς καθαυτὸ ἔρ-

γον· διὰ τούτων γὰρ ἠμποροῦσι νὰ κάμνουσιν ἐπωφελῶς τὰς ἐφόδους καὶ λεηλασίας των, καὶ χωρὶς τούτων δὲν ἤθελαν δύνανται νὰ τὰς κατορθώνουν· τοὺς δὲ τόπους ὀνομάζουν οὐ τοῖς ἰδίοις ὀνόμασιν ἀλλὰ τοῖς παρ' αὐτῶν, κατὰ φαντασίαν ἰδίαν ἐπιτιθέμενοι τὰ ὀνόματα.

Οἱ πρόγονοι τῶν χάνηδων τοῦ Κριμίου ὅταν προσεκύνησαν τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ ἐζήτησαν καὶ ἔλαβαν προνόμια, ἀπὸ τῶν ὁποίων οὐδὲ τὰ ἡμίση δὲν ἔχουσι.

Δὲν εἶναι ἐπωφελὲς εἰς τοὺς Ταρτάρους τὸ νὰ εἰρηνεύῃ ἡ Πολωνία ἢ καὶ ἡ Μοσχοβία μὲ τοὺς Τούρκους, διατί μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ὑστεροῦνται τὰ ἀπὸ λεηλασιῶν κέρδη τὰ πολύμετρα.

Λίπκα Ταταρὶ λέγονται οἱ διάγοντες καὶ διατρίβοντες εἰς τὴν Λιτουανίαν, ἐπαρχίαν τῆς Λεχίας, καὶ οἱ ἐκεῖθεν ἀλλαχόσε μετοικήσαντες.

Δύο ὀφφικιάλιοι μεγάλοι εἰσὶ παρὰ τῷ χάνῃ τοῦ Κριμίου, ὁ καλγᾶσουλτάνος καὶ ὁ νουρεδδὶν-σουλτάνος· δὲν δίδονται ταῦτα ἄλλοις τισὶ εἰμὴ τοῖς καταγομένοις ἀπὸ τοῦ Τζεγκὶζ-χάνη, τῇ προϋπαρχούσῃ εἰδήσει τῆς ὀθωμανικῆς αὐλῆς. Καλγᾶς ἐστιν ὁ τοποτηρητὴς τοῦ χάνη· οὐκ ἐξέρχεται τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου εἰμὴ ὅταν πολέμου ὄντος γένῃ στρατηγὸς ὅλων τῶν Ταρτάρων. Ὁ νουρεδδίνης στρατηγεῖ ὀλιγωτέρου μέρους ὅλων τῶν Ταρτάρων, ἤτοι δέκα ἢ εἴκοσι χιλιάδας αὐτῶν, κατὰ τὴν αἴτησιν τῆς Πόρτας.

Οἱ Τάρταροι γνωρίζουσι βοτάνην, ἥν τινα ῥίπτοντες ἐν τοῖς ποταμοῖς καὶ τοῖς λοιποῖς ὕδασι διαφθείρουσιν αὐτὰ δυνάμει ἰοβόλῳ τε καὶ δηλητηρίῳ.

Μέρος ΙΑ΄.

Ἀρβανῖται οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ.

Ἡ Ἀρβανιτία παρὰ Τούρκοις ἡνωμένη μὲ τὴν Ἤπειρον ὀνομάζεται Ἀρναουτλούκ· ταύτης μητρόπολις ἡ Αὐλώνια. Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἔχει χρέος νὰ δίδῃ τῇ βασιλείᾳ τῶν Ὀθωμανῶν ἐν καιρῷ πολέμου 8 χιλ. στρατιωτῶν· εἰσὶ δὲ εὐεπίβολοι εἰς τὸ τουφέκι καὶ γενναῖοι πολεμισταί. Οἱ πλείους ἀπὸ χριστιανῶν ἐτούρκισαν. Ὑστεροῦνται κάθε εἶδος γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν· καταγίνονται δὲ εἰς τὴν τέχνην τῆς ὑδραυλικῆς καὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐρνιῶν, δένδρων καὶ κήπων, καὶ μεγάλως προχωροῦσιν· εἶναι παράξενον, ἄνθρωποι μαθηματικῶν ἐπιστημῶν ἄμοιροι, χωρὶς ὄργανα μαθηματικά, νὰ μετροῦσι τὰ διαστήματα τῶν τόπων καὶ πόλεων ἀπ' ἀλλήλων, νὰ μετρῶσι καὶ νὰ εὑρίσκωσι τὰ ὕψη τῶν ὀρέων, νὰ κτίζωσι θαυμασίως εἰς βάθος πέντε καὶ ἓξ πηχῶν θαλάσσης καὶ ποταμοῦ πέτρινα θεμέ-

λια καὶ σέτια, προσαρμόττοντες τὰς πέτρας οὕτωσὶ ἀσφαλῶς καὶ ἁρμοδίως καὶ ἡνωμένως ὡσὰν νὰ ἔκτιζον εἰς τὴν ξηράν· νὰ γνωρίζωσιν ἐντελέστατα τὴν ποσότητα καὶ ποιότητα τῶν ὑδάτων· νὰ μεταφέρωσι τὸ νερὸν λίαν εὐστόχως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ νὰ κατευθύνωσι τοὺς ὀχετοὺς καὶ ὑδραγωγοὺς τῶν ὑδάτων ἐντελέστερον ἀπὸ κάθε ἐπιστήμονα γεωμέτρην. Πάντες οἱ ὑδραγωγοί, οἱ καὶ περὶ τὴν Κωνσταντινούπολίν εἰσιν ἐργόχειρα μόνον ἰδικά τους, τὰ ὁποῖα ὅτι εἰσὶ θαυμασίου κατασκευῆς τίς ὁ ἀμφιβάλλων;

Οἱ Ἀρβανῖται, θανόντος τοῦ Ἰσκεντέρπεη, βιασθέντες ὑποταγῆναι τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐγένοντο καὶ μουσουλμάνοι παρὰ τοῦ σουλτὰν Μουράτη τοῦ Β'. Οἱ διάδοχοι αὐτοῦ εἰς πολλὰς χιλιάδας αὐτῶν ἔδωκαν καὶ διδῶσι λουφέν, ὡς εἰς τάγμα στρατιωτικόν. Νομίζονται τὸ καλήτερον στρατιωτικὸν τάγμα ἐν τοῖς Ὀθωμανοῖς, καὶ μάλα δικαίως· ἐφορμοῦσι γὰρ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τολμηρῶς· ἔχουσι τάξιν τὴν ἰδίαν, δι' ἧς ἑνοῦνται καὶ δύνανται ἑνωθῆναι εἰς τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν σύμμιξιν· ἅπαν τὸ στρατόπεδον πρέπει νὰ κατακοπῇ διὰ νὰ χωρισθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων· εἰσὶ περίφημοι εἰς τὸ εὐστόχως βάλλειν τὸν τηλεβόλον. Εἰς τὸ τάγμα τῶν σπαχήδων εἶναι κατατεταγμένοι ὑπέρμετροι, τόσον εἰς τοὺς σιλιχταρλῆδες ὅσον καὶ εἰς τοὺς ἁπλῶς σπαχῆδες· τὸ τάγμα τοῦ σιλιχτάρη σύγκειται ἀπὸ 230 πελούκια, καὶ ἀπὸ ἄλλα τόσα τὸ τοῦ σιπαχηλὰρ-ἀγασή· κάθε πελούκι, μάλιστα τὰ πρῶτα, 1, 2, 3, 4 καὶ καθεξῆς, σύγκεινται ἀπὸ 1,000 ἀνδρῶν, ἢ τοὐλάχιστον 500· προεστῶτας ἔχουσι τοὺς τζαουσάδες αὐτῶν καὶ τοὺς ὀτζὰκ-κεαγιαλαρί, τὸν σιπὰχ-σιλιχτὰρ-ἀγασή, τὸν σιπαχιλὰρ-ἀγασή· καὶ οἱ ὀτζὰκ-κεαγιάδες δύο μονον, εἰς τῶν σιλιχταρλήδων καὶ εἰς τῶν ἁπλῶς σπαχήδων· ἔχουσι καὶ τιμάρια πολλὰ ἔν τε τῇ Ἀσίᾳ καὶ τῇ Εὐρώπῃ. Εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν σκάπτουσι τὰ μετερίζια, σηκώνουσι τὸ χῶμα τῶν χανδάκων, κατασκευάζουσι τὰ σεπέτια καὶ γεμίζουσιν αὐτὰ χώματος, καὶ εἰς τὰς ἀνακαινίσεις τῶν ὀχυρωμάτων καὶ σερχατίων αὐτοὶ δουλεύουσι σκάπτοντες καὶ βαθύνοντες τὰ χανδάκια καὶ φέροντες πέτρας, τοῦβλα καὶ ἀσβέστην τοῖς κτίσταις καὶ ὅσα ἄλλα ἀναγκαῖα.

Μέρος ΙΒ'.

Ἔθιμά τινων ἐπαρχιῶν.

Λέγεται μαλικιανὲς διάστημά τι γῆς καὶ τόπου ὁποῦ δὲν εἶναι βακούφι, ἤτοι προσηλωμένον τινὶ τῶν τζαμίων. Ὁ σουλτὰν Μουσταφᾶς ὁ Β' ἀνενέωσε τοὺς μαλικιανέδες, ἐξιτήλους ἤδη γεγονότας, μὲ τοιαῦτα περιστα-

τικά. Ἀγοράζει τις ἕνα τόπον μὲ κώμας πολλὰς ἢ ὀλίγας ἢ μόνον μὲ μίαν, κατὰ τὸν μαλικιανὲ, πωλούμενον εἰς τὸ μεζάτι τοῦ τεφτερδάρη, δίδωντας μίαν ποσότητα ἥτις λέγεται μουατζελὲς, καὶ πρέπει νὰ πληρωθῇ πεσίνι· ἀφοῦ ὑποσχεθῇ τὸν μουατζελὲν πρέπει νὰ πληρώνῃ καὶ τόσα γρόσια τὸν χρόνον, τὸ ὁποῖον λέγεται μιρί· εἰς τὴν ἐκφώνησιν τοῦ τελάλη ὁποῦ γίνεται εἰς τὸ τεφτερδάρ-καπουσὶ ὅποιος δώσῃ περισσοτέραν ποσότητα διὰ μουατζελὲν καὶ μιρὶ ἐκεῖνος γίνεται κυριάρχης τοῦ μαλικιανέ· τὸν ἔχει ἕως οὗ ζῇ· ἀφοῦ ἀποθάνῃ τὸν παίρνει πάλιν ὁ βασιλεὺς καὶ πάλιν τὸν πωλεῖ εἰς ἄλλον ἀγοραστὴν μὲ τὰ ἴδια σάρτια· εἰς τοὺς χριστιανοὺς Ῥωμαίους δὲν εἶναι ἄδεια ν' ἀγοράσουν μαλικιανὲ, μόνον ἡ δραγομανία τῆς Πόρτας ἔχει ἕνα, ὅστις εἶναι τοῦ μανσουπίου καὶ ὄχι τοῦ ὑποκειμένου.

Μουκατᾶς εἶναι πληρωμὴ ὁποῦ δίδεται εἰς ἓν τζαμὶ κάθε χρόνον μὲ τὸν τεσκερὲν τοῦ τζαπῆ διά τινα τόπον ἀμπελίου, χωραφίου ἢ ποστανίου, προσηλωμένον ἐκείνῳ τῷ τζαμί· εἶναι διπλὸς, ἁπλῶς μουκατᾶς καὶ πεδέλι-οὐσοὺρ-μουκατασή· ἀγοράζεις τὸ ἀμπέλι ἀπὸ τὸν Γεώργιον, καθ' ὑπόθεσιν, τοσούτου· ἀλλὰ τὸν μουκατᾶν πάλιν τὸν πληρώνεις κάθε χρόνον εἰς τὸ τζαμί· θανόντος τοῦ κυριάρχου ἀτέκνως τὸν παίρνει τὸ τζαμί· εἰ δὲ καὶ εἶναι πεδέλι-οὐσοὺρ-μουκατασὴ, ποστάνι ἢ χωράφι, ἂν εἶναι εἰς τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα δὲν κληρονομεῖ ἡ θυγάτηρ, μόνον ὁ υἱός· εἰ δὲ καὶ εἶναι εἰς τῆς μητρὸς τὸ ὄνομα δὲν τὸ κληρονομεῖ οὔτε ὁ υἱὸς οὔτε ἡ θυγάτηρ· ὥστε τὸ χωράφι καὶ ποστάνι ὁποῦ εἶναι πεδέλι-οὐσοὺρ-μουκατασὴ εἶναι χειρότερον καὶ ἀπὸ τὸ ἁπλῶς βακούφι καὶ ἀπὸ τὸν ἁπλῶς μουκατᾶν, διατὶ εἰς ἐκεῖνα κληρονομεῖ τὸ τέκνον ἀπὸ κάθε γονέα, πατέρα δηλαδὴ ἢ μητέρα, ἀλλ' εἰς τὸ πεδέλι-οὐσοὺρ-μουκατασὴ ποστάνι ἢ χωράφι (ὄχι ὅμως ἀμπέλι) τὸ πρᾶγμα γίνεται ὡς προέφην. Τὸ ἁπλῶς βακίφι τὸ κληρονομεῖ κάθε παιδὶ ἀπ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων· ὅταν ἀποθάνῃ ἄτεκνος ὁ κυριάρχης τότε γίνεται μαχλούλι ἤτοι τὸ παίρνει τὸ βακούφι. Ὅλα τὰ βουνὰ τοῦ Βοσπόρου τὰ ἐν τῇ Εὐρώπῃ εἶναι μουκατᾶς τοῦ σουλτὰν-Παγιαζιτίου· τὸ ἐτήσιον ὁποῦ πληρώνεται διὰ ἕνα βακούφι λέγεται ἰτζαρές· εἶναι μουτεβελὴς ὁ κεαγιᾶς τοῦ μουφτῆ, τῶν δὲ τζαμίων, τοῦ Σουλτὰν-Μεχμέτη καὶ Σουλτὰν-Σελίμη εἶναι ὁ βεζὶρ-ἀζέμης, τοῦ Σουλτὰν-Ἀχμέτη ὁ Γαλαταβοϊβοδασὴς, τῆς Ἁγίας Σοφίας εἷς διωρισμένος, καὶ τῶν ἄλλων ἄλλοι, κληρονόμοι τῶν κτητόρων δηλαδὴ ἢ ἄλλοι.

Τιμάρι, σύστημα ἐκ δύο κωμῶν ἢ τριῶν συγκείμενον σὺν τοῖς περὶ τὰς κώμας ἀγροῖς, ὁποῦ δίδεται μάλιστα εἰς τοὺς σπαχῆδες διὰ τροφὴν καὶ πληρωμήν τους.

Ζουλκαδὶρ-βιλαετὶ καὶ Ἀλιάϊ-δεβλὲτ-μεμλεκετὶ ὀνομάζουσιν οἱ Ὀθωμανοὶ τὴν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐπαρχίαν ἥτις περιορίζεται ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Καππαδοκίας, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Συρίᾳ Βεῤῥοίας, ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, ἀπὸ τῆς Ἀμασείας καὶ ἀπὸ τῶν Ἀδάνων· ταύτης τῆς ἐπαρχίας τοὺς κατοικητὰς ὁ Κεδρηνὸς ὀνομάζει Μανζούρους.

Μανιᾶται, ἔθνος εἰς τὸν Μωρέαν κατοικοῦν ἄβατόν τι ὄρος, καὶ ἀκαταμάχητον· εἶναι 12 χιλ. πολεμιστῶν, ἀπόγονοι τῶν πάλαι Λακεδαιμονίων. Οἱ Ἑνετοὶ οὐκ ἠδυνήθησαν ὑπαγαγεῖν αὐτούς, καὶ οἱ Ὀθωμανοὶ τώρα ὕστερον διὰ τοῦ Τζεζάερλη Χασὰν-πασσᾶ καπουδάνι-δεργιὰ μικρόν τι τοὺς ἐδάμασαν, ἀδικήσας αὐτὸς αὐτοὺς καὶ αἰσχροκερδέστατα γυμνώσας· ὀλίγον χαράτζι πληρώνουσι, διὰ ὅσους θέλουν καὶ ὄχι διὰ ὅσους ἐν τῷ ὄρει εἰσὶ κατοικοῦντες.

Παρὰ τῷ Δυῤῥαχίῳ ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς ἐπαρχίας τῶν Ἑνετῶν ὄρος ἐστὶ Μόντε-νέγρο λεγόμενον,καὶ οἱ κατοικηταὶ αὐτοῦ ὀνομάζονται Μοντενεγρῖνοι· εἰσὶ δὲ Χιρβᾶται καὶ πολεμικώτατοι, καὶ ἀριθμοῦνται εἰς 40 χιλ. ἀνδρῶν τοῦ ὁπλοφορεῖν δυναμένων· εἰσὶ δὲ ἄνθρωποι τῇ βασιλείᾳ πάντῃ ἀνυπότακτοι.

Ἡ Μολδαβία διαιρεῖται εἰς δύο, εἰς τὴν ἄνω καὶ εἰς τὴν κάτω, ὅθεν καὶ οἱ δύο αὐτῆς βόρνικοι, β ό ρ ν ι κ δ ὲ τ ζ ά ρ α δ ὲ σ ο ὺ ς καὶ β ό ρ ν ι κ δ ὲ τ ζ ά ρ α δ ὲ τ ζ ό ς. Ἡ κάτω ἐκτείνεται πρὸς Ἀνατολὰς ἀπὸ τὸ Γιάσι, μητρόπολιν τοῦ ἡγεμόνος, ἕως εἰς τὴν Τιγγίνε, τὴν τανῦν Πεντέρι λεγομένην· πρὸς δὲ Μεσημβρίαν ἔχει ὅρους τὸ ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως Γαλάτζι, καὶ πρὸς Δυσμὰς ἔχει ὅρους τὴν Βλαχίαν καὶ τὰ ὄρη τῆς Τρανσυλβανίας τὰ ἐκτεινόμενα κατὰ τὴν ὁδὸν λεγομένην Τετρὰς, ἅτινα καὶ εἰσὶ μέρος τῆς Μολδαβίας ἀλλ' οὐ τῆς Τρανσυλβανίας· ἄλλοτε περιεῖχεν ἅπασαν τὴν Βεσσαραβίαν, ἣν οἱ Τάρταροι τανῦν καλοῦσι Βουτζὰκ, ἔνθα εἰσὶ καὶ δύο πόλεις περίφημοι, τὸ Ἀκκερμάνι δηλαδή, (Ὀξεῖα παρ' Ἡροδότῳ λεγόμενον καὶ παρὰ Λατίνοις Ἰουλία Ἄλβα, περίφημον διὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ὀβιδίου, παρ' ᾗ καὶ λίμνη ἐστὶ μέχρι τοῦδε παρὰ τῶν αὐτοχθόνων λ ά κ ο υ λ Ὀ β ί δ ο υ λ ο υ ΐ λεγομένη,) καὶ Κιλὶ, (Λυκόστομον παρὰ τῆς παλαιοῖς λεγόμενον,) κείμενον εἰς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τῆς μείζονος ἐκβολῆς τοῦ Δουνάβεως, λεγομένης Σουλινᾶ-πογαζὶ, τῆς πρὸς τὸν Εὔξεινον πόντον· εἶχε καὶ ἄλλας πόλεις, ἤτοι τὸ Πεντέρι τὸ ἐπὶ τοῦ Νίστρου, τὴν Γκεργκίνα ἐπὶ τῷ Σιρέτῃ παρὰ τῷ Γαλάτζι, κτισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ, τὴν Κρακτζούνα ἐπὶ τῷ ποταμῷ Μίλκοβ, τὴν τοῦ Ἡροδότου Ταϊφάλιαν παρὰ τῷ ποταμῷ Προύτῳ πρὸς τὸ Φαλτζὶ, τὴν Σορόκαν, τὸ πάλαι Ὀλχονίαν λεγομένην ἐπὶ τῷ αὐτῷ ποταμῷ Νίστρῳ, καὶ τέλος τὸ Γιάσι ἐπὶ τῷ Παχλούϊ, ἀπέχον ὥρας τέσσαρας τοῦ ποταμοῦ Προύτου, Ἱεράσου τὸ πάλαι λεγομένου. Ἡ ἄνω Μολδαβία ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Γιάσι, καὶ πρὸς Ἀνατολὰς ἔχει τοὺς αὐτοὺς ὅρους μὲ τὴν κάτω· ἀλλὰ πρὸς Δυσμὰς ἔχει ὅρους τὰ Καρπατιανὰ ὄρη, ἄλλως Ἄλπεις τῆς Τρανσυλβανίας, καὶ τελειώνει εἰς τὴν πόλιν τῆς Ποδολίας Σνιάτιμ· ἡ ἄνω Μολδαβία εἶχε πόλεις ὀχυρὰς τὴν Σουτζεάβαν, (μητρόπολιν τῶν ἡγεμόνων πρὸ τοῦ νὰ παραδοθοῦν εἰς τοὺς Τούρκους,) τὴν πόλιν λεγομένην Νεάμτζου, τὸ Ῥώμανον καὶ τὸ Χοτίνι.

Παρεδόθη, ὡς εἴρηται, ἡ Πογδανία τοῖς Τούρκοις ὡς φέουδον μὲ ἔγγραφον δίπλωμα τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάνη διὰ τὰ προνόμιά της, ὅπερ ἐφυλάττετο ἐν τῇ βιστιαρίᾳ μέχρις ἔτους 1686, καθ' ὃ ὁ ῥὴξ τῆς Λεχίας Ἰωάννης ὁ Σοπιέσκης ἐφορμήσας κατὰ τῆς Μολδαβίας κατέκαυσεν αὐτὸ λίαν ἀ-

φρόνως ποιῶν, εἰπὼν τοῖς Μολδαβοῖς τό, « Ἴδετε τίνι τρόπῳ λυτροῦται ὑμᾶς ὁ ῥὴξ τῆς τοῦ Τούρκου ὑποταγῆς. » Τὰ προνόμια ὁποῦ τοὺς ἐδόθησαν διὰ ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια φυλάττονται· τὸ πεσχέσι ὅμως ηὔξησε, καὶ προσετέθη καὶ δασμός· ὁ ἴδιος σουλτὰν Σουλεϊμάντης κατήργησε τὴν ὑπόσχεσίν του ἐπὶ ψευδεῖ προφάσει τῆς ἐν τῷ Κελὶ μιαιφονίας τῶν Ταρτάρων, καὶ ἔκαμε καὶ 12 χιλ. φλωρία τὸ πεσχέσι, ἐφύλαξεν ὅμως τὸ προνόμιον διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἡγεμόνος· τώρα οὔτε ἐκεῖνο δὲν φυλάττεται, καὶ ὁ δασμός, ἤτοι τὸ μιρὶ εἶναι πουγγεῖα 130, καὶ τὰ πεσχέσια σχεδὸν ὅρους δὲν ἔχουν· κακὴ ἀρχὴ τῶν τοιούτων πεσχεσίων ὑπῆρξεν ὁ Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, ὅστις δωροδοκῶν ἀσώτως ἀλλ' ἐθελουσίως, τὰ τότε ἐθελουσίως γενόμενα ἀπέβησαν εἰς ἄφευκτον συνήθειαν· ἀλλὰ παλαιότερος αἴτιος τούτων ἐστάθη ὁ Στέφανος ὁ Λοκούστας. Καὶ γὰρ Πέτρος ὁ Ῥάρες ἡγεμών, μὴ δεχθεὶς τὴν εἰς τὸ πεσχέσι τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμὰν προσθήκην, (ὄντος τοῦ συμφωνηθέντος 4,000 φλωρία, 40 ἵπποι καὶ 80 ἱέρακες,) ἔκρινε παραιτηθῆναι μᾶλλον τὴν ἡγεμονείαν ἢ προσθήκην δασμοῦ 12 χιλ. φλωρίων ἐπιφορτισθῆναι, ὅθεν ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τρανσυλβανίαν, ἔτει 1537· καὶ γενόμενος μετ' αὐτὸν ἡγεμὼν Στέφανος ὁ Λοκούστας ἐδέχθη τὸν δασμόν, καὶ προϊόντος τοῦ χρόνου ηὔξησεν ἐπὶ πολύ, ὥστε εἶναι τὸ μιρὶ 130 πουγγεῖα καὶ γρόσια 139, καὶ τὸ π α ϊ ρ ά μ-π ε σ χ ε σ ὶ πουγγεῖα 170, ἔξω ἀπὸ τὰ εἰς τοὺς ὀφφικιαλίους καὶ τὸν βεζίρην πεσχέσια κατὰ τὸ τ ε σ ρ ι φ ά τ ι διδόμενα· ἀλλὰ πάλιν τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου ηὔξησε, καὶ τὴν σήμερον οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα: 500 πουγγεῖα διὰ τὸ τ ε β τ ζ ι χ ά τ ι τῆς τριετίας, 130 διὰ τὸ μ ι ρ ί, 170 διὰ τὸ π α ϊ ρ ά μ-π ε σ χ ε σ ί, 240 εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζίρ-άζέμη, κατὰ τὸ τ ε σ ρ ι φ ά τ ι, 30 διὰ λ ά χ ι μ-π α χ α σ ὶ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ αὐτοῦ, 30 εἰς τὸν ῥ α μ α ζ α ν ι έ, 20 μ π α λ τ ζ ὶ-π α σ λ ί κ ι τῷ χάνῃ καὶ τῷ καλγᾷ, τὰ πάντα πουγγεῖα 1,200 εἰς τὸ φαινόμενον· ἀλλὰ πολλάκις μὲ τὰ κρυφὰ 1,900 γίνονται· καὶ ὁ τζαϊζὲς τοῦ βασιλέως, πουγγεῖα 500, μετὰ τὸ πρῶτον ἔτος διὰ μ ο υ κ α ρ έ ρ ι τοῦ δευτέρου χρόνου δίδονται πουγγεῖα 250, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνωθεν, ὁμοίως καὶ διὰ τὸ μουκαρέρι τοῦ τρίτου χρόνου τὰ αὐτά. Τοῦτο δὲ τὸ ἐτήσιον μ ο υ κ α ρ έ ρ ι λίαν πρόσφατον, καὶ πρό τινων χρόνων ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη ἐπὶ τοῦ αὐθέντου Μιχάλ-βοδα γεγονός, ὅτε ἀπὸ τὴν αὐθεντείαν τῆς Βλαχίας μετέβη καὶ εἰς τὴν Μολδαβίαν. Τελειωθείσης δὲ τῆς τριετίας, ἤτοι τοῦ ο ὖ τ ζ σ ε ν ε δ ὲ π ὶ ρ τ α χ β ὶ λ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθαιρεῖται τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀναβιβάζεται ἄλλος μὲ τὰς αὐτὰς δόσεις· εἰ δὲ καὶ δοθῇ τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρα τριετία πάλιν τὰ αὐτὰ δίδονται. Καὶ αὐτὰ μέν εἰσι τὰ φανερὰ καὶ πασίδηλα, τὰ δὲ κρυφίως ὑπισχνούμενα ἐνίοις τῶν μινίστρων διὰ ἀπόκτησιν τῆς ἡγεμονείας τί δεῖ καὶ λέγειν; Ὡς τόσον τὸ προνόμιον τῆς ἐκλογῆς ἐχάθη· εἰς γὰρ τὰς συμφωνίας ἦτον οἱ ἄρχοντες νὰ ἐκλέγουν ὅποιον θέλουν διὰ ἡγεμόνα τους, καὶ ἡ βασιλεία νὰ ἐπικυρῇ αὐτόν, χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τὸ πεσχέσι νὰ τὸ πέμπῃ εἰς τὴν Πόλιν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μὲ ἄρχοντας· οὕτως ἠκολούθησε μέχρι τοῦ Στεφάνου Λοκούστα, καὶ τότε αὐξηνθέντος τοῦ πεσχε-

σίου εἰς φλωρία 12 χιλ. προσετέθη καὶ τὸ νὰ ἔρχεται ὁ ἡγεμὼν κάθε τρεῖς χρόνους μίαν φορὰν εἰς τὴν Πόλιν νὰ προσκυνῇ τὸν βασιλέα· οὕτως οὖν ἐγίγνετο καὶ μετὰ τὸν σουλτὰν Σουλεϊμάνην· ἀλλὰ τῇ παρατάσει τοῦ χρόνου, ἀποστατησάντων τινῶν ἡγεμόνων καὶ φυγόντων κατὰ καιροὺς ὧν μὲν εἰς τὴν Λεχίαν ὧν δὲ εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐζήτησεν ἡ Πόρτα ἄρχοντας μολδάβους ὁμήρους διὰ τὸν ἡγεμόνα νὰ διατρίβουν εἰς τὴν Πόλιν· ὅθεν προϊόντος τοῦ χρόνου καταργήσασα ἡ βασιλεία τὰ προνόμια τῆς ἐκλογῆς ἤρξατο διδόναι τὴν ἡγεμονείαν τινὶ τῶν ῥηθέντων ὁμήρων, καὶ τούτου οὕτω γενομένου ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν ἤρξαντο διδόναι τὴν αὐθεντείαν καὶ Ῥωμαίῳ Πολίτῃ, ὧν πρῶτος Δημήτριος ὁ Κανταχουζηνός, ἀπὸ τζεβαρχετζῆ ἡγεμὼν γενόμενος, τῷ ἔτει 1674· μεθ' ὃν ἐγένετο Ἀντώνιος ὁ Ῥωσσέτος, καὶ μετὰ τοῦτον Δούκας ὁ Ῥουμελιώτης, εἶτα Νικόλαος ὁ Μαυροκορδάτος, καὶ καθεξῆς μέχρι τῆς σήμερον οὕτως ἀκολουθεῖ ἐξ ἐκείνου.

Τιμῶσι δὲ οἱ βασιλεῖς τοὺς αὐθέντας εἰς τὴν Πόλιν πλέον τῶν πασσάδων. Κατὰ γὰρ τὸν κανόνα τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάνη τοῦ φορέσαντος τότε τὸν Πόγδανον βοεβόδαν (τὸν παραδοθέντα τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ καὶ ἐλθόντα διὰ ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Πόλιν Σοφίαν,) κούκαν καὶ καφτάνι, καὶ δόντος βασιλικὸν ἵππον ἐστολισμένον, καὶ συντροφιάσαντος αὐτὸν ἐπανακάμπτοντα μὲ τέσσαρας πεϊκηδές του, οὕτω καὶ τανῦν πρῶτον φορεῖ καβάδι, καὶ σὺν αὐτῷ φοροῦσι καὶ 24 ἄρχοντές του ἔμπροσθεν τοῦ βεζίρη εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ τὸ ἐν τῷ Πασσᾶ-καπισί· εἶτα μὲ ἀλάϊ τζαουσάδων καὶ ἀνθρώπων του καὶ τεσριφαττζῆ, πάντων ἐφίππων, ἔρχεται εἰς τὸ πατριαρχεῖον καὶ γίγνονται τὰ γνωστὰ πᾶσιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ πατριαρχείου. Ἀφοῦ τελειώσῃ τὰς ὑποθέσεις του, μιᾷ Τρίτῃ, καθ' ἣν γίνεται τὸ γαλαμπᾶ-διβάνι, πηγαίνει εἰς τὰ ἀνακτόρια, καὶ ἐν ὅσῳ ὁ βεζίρης εἶναι εἰς τὸ διβάνι κάθηται ὁ ἡγεμὼν μὲ τὸν Δραγομάνον τῆς Πόρτας καὶ μὲ τοὺς ἄρχοντάς του εἰς μίαν σάλαν παρὰ τῷ διβάνι κειμένην· ἀφοῦ ἐβγάλουν τὸν βεζίρην τράπεζαν, κατὰ τὴν συνήθειαν, φέρουσι τράπεζαν καὶ τῷ ἡγεμόνι, καὶ τρώγει μετὰ τῶν ἐγκρίτων ἀρχόντων του· μετὰ ταῦτα ἔρχεται ὁ τεσριφαττζῆς καὶ τὸν λέγει καὶ καταβαίνει ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τῷ πρὸ τῆς σάλας, καὶ στέκει κατὰ σειρὰν μὲ τοὺς ἄρχοντάς του ὄρθιος· ἐνδύει τὸν αὐθέντην τὴν καμπανίτζα, καὶ ὁ μουγζούραγας τὸν φορεῖ τὴν κούκαν, καὶ κρατεῖ τὸ καλπάκι του ὁ μουγζούραγας, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ, «ἂν καλὰ δὲν ζῇς, σὲ φυλακώνω·» ἢ «εἶσαι τοῦ τάγματος τῶν γιαννιτζάρων·» ἐνδύει 28 καβάδια τοὺς ἀνθρώπους του ὁ τεσριφαττζῆς, καὶ στέκουν ὄρθιοι· ὁ βεζίρης ἐξελθὼν τοῦ διβανίου περνᾷ ἐκεῖθεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ εἰς τὴν ἀντάμωσιν τοῦ βασιλέως· προσκυνᾷ τὸν βεζίρην ὁ ἡγεμὼν παρερχόμενον, ὕστερον περνῶσι καὶ οἱ ἄλλοι πασσάδες καὶ καζασκέρηδες καὶ χαιρετᾷ καὶ αὐτούς· ὕστερον ὁ τεσριφαττζῆς τὸν παίρνει καὶ τὸν πηγαίνει εἰς τὸ ἀρζ-ὀδασὶ μόνον μὲ τοὺς τέσσαρας ἀνθρώπους του· ὁ καπιτζιλὰρ κεαγιασῆς ἱστάμενος εἰς τὴν θύραν τοῦ ἀρζ-ὀδασὶ ἀφοῦ τὸν δώσῃ ἄδειαν, εἰσέρχεται μὲ τοὺς τέσσαρας ἄρχοντάς του, προεισελθόντος τοῦ καπιτζιλὰρ-κεαγιασῆ· βαστοῦσι δὲ τὸν ἡγεμόνα δύο καπιτζηπασῆδες ἑκατέ-

Ἵνα δὲ τὴν τοποθεσίαν καὶ τῶν 12 περιγράψω λεκτέον ὅτι τὸ Σλὰμ-Ῥίμνικον σύγκειται καὶ ἐξ ἐπιπέδου καὶ ἐξ ὀρέων· καὶ διὰ μὲν τοῦ ἐπιπέδου μέρους συνορεύει μὲ τὴν Μολδαβίαν καὶ μὲ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰπραΐλας, ἄλλως Προϊλάβου, διὰ δὲ τῶν ὀρέων συνορεύει μὲ τὴν Ἐρδελίαν, ἤτοι τὴν Τρανσυλβανίαν· τὰ δὲ λοιπὰ πέντε ἤτοι Γιάλομιτζα, Ἴλφοβον, Βλάσκα, Τελέορμαν καὶ Ὄλτος εἰσὶ τὰ πάντα ἐν ἐπιπέδῳ ἄνευ ὀρέων καὶ συνορεύουσι μὲ τὸν Δούναβιν, παραῤῥέοντος αὐτοῖς τοῦ ῥηθέντος Δουνάβεως, καὶ ἔχουσι τήνδε τὴν τάξιν· ἤγουν ἡ Γιάλομιτζα εἶναι προσκεκολλημένη καὶ συνορεύεται μὲ τὸ ἐπίπεδον μέρος τοῦ Σλὰμ-Ῥιμνίκου, καὶ ταύτῃ ἀκολουθοῦσι τὰ λοιπά, Ἴλφοβον, Βλάσκα, Τελέορμαν καὶ Ὄλτος κατὰ τὴν σειρὰν τοῦ Δουνάβεως. Κατὰ δὲ τὴν σειρὰν τῆς Ἐρδελίας, ἐν τοῖς ὀρεινοῖς δηλαδὴ τόποις, τὸ Πουζαῖον συνορεύει μὲ τὰ ὀρεινὰ μέρη τοῦ Σλὰμ-Ῥιμνίκου, καὶ τούτῳ ἀκολουθοῦσι τὰ λοιπὰ πέντε, Σακοένι δηλαδή, Πράχοβα, Δίμποβιτζα, Μουστζέλο καὶ Ἄρδζες.

Τὰ πέραν τοῦ Ὄλτου πέντε καδιλίκια.

ιγ΄) Ῥ ω μ α ν ά τ ζ ι, ἐν ἐπιπέδῳ εἰς τὴν σειρὰν καὶ ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· τούτου μητρόπολις τὸ Καράκαλον· ἔχει καὶ κωμόπολιν τὸ Ἰζλάζι ἀντικρὺ τῆς Νικοπόλεως.

ιδ΄) Δ ό λ ζ, ἐν ἐπιπέδῳ εἰς τὴν σειρὰν καὶ ὄχθην τοῦ Δουνάβεως· τούτου μητρόπολις ἡ Κραγιόβα, λέγεται καὶ Τζίου-δὲ-τζός· καὶ κώμη τὸ Καλαφάτι ἐπὶ τῶν ὄχθῶν τοῦ Δουνάβεως, οὗ καταντικρὺ τὸ Βιδίνι, οὗ ὁ πασσᾶς ὁρίζει τὸ διάστημα τοῦ τόπου ἀπὸ τὸ Βιδίνι ἕως εἰς Φετισλάμι· παρὰ δὲ τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως τῇ πρὸς τὸ εἰς τὰ κάτω αὐτοῦ ῥεῖθρον ὁρίζει οὐ μόνον μέχρι Νικοπόλεως ἀλλὰ καὶ ἐπέκεινα.

ιέ) Μ ε χ ε δ ί ν τ ζ ι, μέρος ἐν ἐπιπέδῳ ὁριζομένῳ ὑπὸ τοῦ Δουνάβεως, καὶ μέρος ἐν ὄρεσι, δι' ὧν συνορεύει μὲ τὴν Σερβίαν τῶν Νεμτζῶν· τὸ δὲ ἐπίπεδον τὸ εἰς τὸ Μεχεδίντζι ἢ ὅλον ἢ μέρος αὐτοῦ καλεῖται Κίμπου-Σεβερίν· τούτου μητρόπολις τὸ Τζερνέτζι, καὶ τούτου καταντικρὺ πέραν τοῦ Δουνάβεως κεῖται τὸ Φεστιλάμι, κωμόπολις καὶ αὐτὸ τουρκικὴ πολυάνθρωπος, καὶ μικρὸν ἄνω τοῦ Τζερνετζίου εἰσὶ τὰ λείψανα τῆς τοῦ Τραϊανοῦ γεφύρας, καὶ ἀνωτέρω τούτων αἱ καταῤῥάκται τοῦ Δουνάβεως, παρ' αἷς τὸ λεγόμενον Ἀδᾶ-καλεσί, νῆσος ἐν τῷ Δουνάβει κειμένη ἐφ' ἱκανὸν διάστημα. Ἀνωτέρω τῶν συνόρων τῆς Βλαχίας μὲ τὴν βασιλείαν τῶν Γερμανῶν, ἤτοι τοῦ ποταμοῦ Βοδίτζα, καὶ ἀντικρὺ τῆς νήσου ἐστὶν ἡ Ῥουσάβα, ἥτις ἐστὶν ἐπαρχία κειμένη εἰς τὰ χώματα τῆς Νεμτζίας, κατὰ τὴν σειρὰν δηλαδὴ τοῦ Μεχεδίντζι. Εἰς τὸν ἀδᾶ-πασσασὴ τὸν φυλάσσοντα ταύτην τὴν νῆσον πληρώνει ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας γρόσια 500 τὸν μῆνα, τὰ ὁποῖα λογαριάζονται εἰς τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας. Μεταξὺ Τζερνετζίου καὶ Βοδίτζας ἐστὶ τὸ Δεμὶρ-καπού, δίοδος στενωτάτη, μῆκος ἔχουσα ὡρῶν * * * παρὰ ταῖς ῥηθείσαις καταῤῥάκταις, ὅθεν λέγονται αὗται καὶ καταῤῥάκται τοῦ Δεμὶρ-καπί, καὶ εἰσι πέτραι ὕφαλοι, καὶ ὁ Δούναβις ἐκεῖσε στενώτατος καὶ μεγίστῃ τρέχων ὁρμῇ.

ις΄) Β ο ύ λ τ ζ α, κειμένη ὄπισθεν τοῦ Ῥωμανάτζι, ἅπασα ὀρεινή, συνο-

ρεύουσα μὲ τὴν τῶν Νέμτζων Σερβίαν· τούτου μητρόπολις τὸ Ῥίμνικον, καὶ ἐπίσκοπος Ῥιμνίκου ὑπὸ τὸν Οὐγγροβλαχίας τελῶν. Αἱ μεγάλαι ὄκναι εἰσὶν ἐν τῇ Βούλτζᾳ.

ιζ΄) Γκόρζι, κείμενον ὄπισθεν τοῦ ῥηθέντος καδιλικίου Δόλζου, ὅλον ὀρεινὸν καὶ συνορεῦον μὲ τὴν τῶν Νέμτζων Σερβίαν. Τοῦτο τὸ Γκόρζι λέγεται καὶ Τζίου-δὲ σούς, καὶ τούτου μητρόπολις τὸ Τίργκουλ-Τζίουλουΐ.

Αὗται αἱ κωμοπόλεις Κραγιόβα, Καράκαλον, Τζερνέτζι, Ῥίμνικον, Ὄχναι καὶ Τίργκουλ-Τζίουλουΐ λέγονται ὁρὰς μάρε, ἤτοι μητροπόλεις, ἐν αἷς κάθηνται ἰσπράβνικοι καὶ ἄλλοι.

Τὸ μάκρος τῆς Βλαχίας κατὰ τὸ ῥεῦμα τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς ἐπαρχίας τῆς Ἰπραΐλας μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τοῦ Μεχεδιντζίου, ἤτοι μέχρι τοῦ ποταμιδίου Βοδίτζα, εἰσὶν ὧραι 99, τὸ δὲ πλάτος ὧραι 45.

Ἀπὸ τῆς ῥηθείσης Βοδίτζας μέχρι Ῥουσάβας ἔστιν ὁδὸς στενωτάτη ἐν ἐπιπέδῳ πρὸς τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως, ἐξουσιαζομένη ὑπὸ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας, δι' ἧς διέρχονται οἱ ὑπήκοοί της ἀκωλύτως ἀπὸ Βλαχίας εἰς Ῥουσάβαν, καὶ κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ὁδοῦ ταύτης εἰσὶν ὄρη εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, τὰ ὁποῖά εἰσι σύνορα τῶν Νέμτζων. Διὰ τῆς Ῥουσάβας τρέχει τὸ ποταμίδιον Τζέρνα· τὸ δὲ νεμτζικὸν ἐπίπεδον ὁποῦ κεῖται μετὰ τὴν Βοδίτζαν ὄπισθεν τῶν ὀρέων τῆς ῥηθείσης ὁδοῦ καὶ τῆς Ῥουσάβας καλεῖται Σερβία τῆς Γερμανίας, ἐφ' οὗ κεῖται τὸ Μπανάτον τοῦ Τεμισβαρίου. Πέραν δὲ τοῦ Δουνάβεως ἐπὶ τὸ Φετισλάμι κεῖται τὸ ἀγιαλέτι τοῦ Φετισλαμίου παρατεινόμενον εἰς διάστημα ὡρῶν * * * ὅπερ ἐξουσιάζει ὁ Φετισλάμπεης, τανῦν δὲ ἔχει ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας, λαβὼν ὡς μαλικιανὲ τοῦ νισαντζῆ-πασσᾶ. Ἐπὶ δὲ τοῦ ῥηθέντος ἀγιαλετίου ἀμέσως κεῖται ἡ Σεμένδρια παρὰ τῇ ὄχθῃ τοῦ Δουνάβεως, ἐκτεινομένη εἰς διάστημα ὡρῶν * * * ἐν ᾧ διαστήματί εἰσιν ἐν τῷ Δουνάβει οἱ δεύτεροι καταῤῥάκται λεγόμενοι Ταχταλῆ. Πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐπαρχίας Σεμενδρίας κεῖται τὸ Βελιγράδι, παρ' ᾧ εἰσβάλλει τῷ Δουνάβει ὁ ποταμὸς Σάβας. Ὁ πασσᾶς τοῦ Βελιγραδίου ὁρίζει ὅλην τὴν Σεμένδριαν, ἐπί τε τοῦ ποταμοῦ Σάβα ὁρίζει τόπον εἰς διάστημα ὡρῶν * * * μεθ' ὃ ἄρχεται ἡ Βόσνα· τὰ δὲ ἀντικρὺ τοῦ Σάβα μέρη ὑπόκεινται τοῖς Νέμτζοις καὶ εἰσὶ Χιρβάται.

Αὗται αἱ 14 τουρκικαὶ κωμοπόλεις, ἤτοι Ἰπραΐλα, Βεζίρ-κισλασὴ, Σιστόβι, Χίρσοβα, Σιλίστρα, Τορτοκάϊ, Ῥουστζούκι, Γκίργκιοβον, Νικόπολις, Κοῦλε, Βιδίνι, Φετισλάμι, Ὄρσοβα, ἄλλως Ῥουσάβα καὶ Ἀδᾶ-καλεσὴ δίδουσι πολλὴν ἐνόχλησιν καὶ ζημίαν εἰς τὴν Βλαχίαν.

Τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας ἦτον πουγγεῖα 400 ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη. Μανουὴλ ὁ Ὑψηλάντης, ὁ πρωτογουνάριος τοῦ τότε βεζίρη Ἰπραὴμ-πασσᾶ, ὠργάνισε διὰ τοῦ Μεχμὲτ-κεαγιᾶ τὸ νὰ δοθῇ ἡ Βλαχία τῷ αὐθέντῃ Μολδαβίας Μιχαὴλ Ῥακοβίτζᾳ, καὶ νὰ περάσῃ ὁ Νικόλαος βοεβόδας ἀπὸ τῆς Βλαχίας εἰς τὴν Μολδαβίαν· καὶ τὴν τοιαύτην τοῦ Μιχάλ-βοδα μετάθεσιν τὴν κατώρθωσε μὲ πουγγεῖα 300, τὰ ὁποῖα προσέταξεν αὐτῷ ὁ κεαγιᾶς νὰ στείλῃ μὲ τὸν σαράφην του εἴς τινα οἰκεῖον αὐτοῦ Ἀλῆ-ἐφένδην. Κατὰ συμβεβηκὸς ἔγνω τὴν ποσότητα ὁ Φεϊζουλλὰχ-μουλλᾶς, οἰκειότατος καὶ

αὐτὸς τοῦ κεαγιᾶ ἀλλὰ φίλος τοῦ Νικολάου βοεβόδα, καὶ ὑποπτευθεὶς ὅτι νὰ γίνεται δι' ὑπόθεσίν τινα αὐθεντείας ἔδωκεν εἴδησιν τῷ Ἰουλιανῷ, καπικεχαγιᾶ τοῦ Νικολάου βοεβόδα, ὅστις μαθὼν τὸ κίνημα, διὰ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ ὑπεσχέθη προσθήκην εἰς τὸ μιρὶ πουγγείων 100, καὶ ἐξ ἐκείνου, ὅπερ ἦν ἔτος 1720,ἐγένετο τὸ μιρὶ τῆς Βλαχίας πουγγεῖα 500 μὲ τὸν κ α λ ε-μ ι έ του· παρὰ δὲ ταῦτα προσετέθησαν καὶ ἄλλα 100 τῷ ἔτει 1740 διὰ τὴν ἅλωσιν παρὰ τῶν Νέμτζων τῶν πέραν τοῦ Ὄλτου πέντε καδιλικίων, καὶ ἄλλα 19 πρὸς ἔξωσιν τῶν Σιλίστραληδων ἀπὸ τοὺς μύλους καὶ χελεστέα καὶ μεράσια τῆς Βλαχίας, καὶ γρόσια 900 διὰ τὸ Τζουνγοὺλ τζιφτλιγὶ τοῦ σέϊχουλισλάμη, καὶ 500 πουγγεῖα διὰ τὸν τ ζ α ϊ ζ έ ϊ-χ ο υ μ α-γ ι ο ὺ ν τὸν πρῶτον χρόνον,καὶ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον ἀπὸ 400, καὶ 170 διὰ τὸ π α ϊ ρ ά μ-π ε σ χ ε σ ὶ, καὶ 240, κατὰ τὸ τεσριφάτι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βεζίρη, καὶ 10 ο ὐ π ο υ τ ι έ τ ι εἰς τὸν χάνην καὶ καλγᾶν, καὶ 1,000 διὰ τὸ τ ε β τ ζ ι χ ά τ ι τῆς αὐθεντείας τοῦ πρώτου χρόνου, καὶ 500 διὰ τὸ μουχαῤῥέρι τοῦ δευτέρου χρόνου, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως· καὶ μετὰ τὴν τριετίαν ἢ μανζιλεύεται ὁ ἡγεμὼν ἢ δίδοται αὐτῷ νέα τριετία μὲ 1,000 πουγγεῖα μόνον διὰ τὸ τ ε β τ ζ ι χ ά τ ι τῆς νέας τριετίας, καὶ 400 τῷ γκιρδὰπ-ἀγασὴ διὰ χαλάτια καὶ τζεραχόρηδες, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἄνωθεν, γινόμενα πουγγεῖα 2,250. Καὶ ταῦτα μὲν τὰ κανονικὰ καὶ φανερά, ἀλλὰ μὲ τὰ κρυφὰ πολλάκις ὑπερέβη καὶ τὰς 3,000 πουγγείων.

Τὸ μ ο υ κ α ῤ ῥ έ ρ ι δὲν ἦτο συνειθισμένον ἐπ' ἐμοῦ, καὶ πρῶτον οὕτως ἠκολούθει μέχρι τοῦδε. Ὁ Σταυράκης χειρουργὸς καὶ ὁ Μανόλης τζελέπης ὁ ἀπὸ τὸ Κιουτζούκ-κιοΐ διὰ τοῦ Χαγιατιζαδὲ χεκίμπαση, τοῦ Κέσρελη Ἀχμὲτ-ἐφένδη καὶ τοῦ ἀμετζῆ Σουλεϊμὰν-ἐφένδη κατώρθωσεν ἐπὶ τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη, ὄντος βεζίρη τοῦ Κιὸρ Ἀχμὲτ-πασσᾶ, τὴν αὐθεντείαν τοῦ Μιχάλ-βοδα εἰς τὴν Βλαχίαν μὲ τὴν καθαίρεσιν τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου τότε αὐθεντεύοντος· οὗ γενομένου ὁ Μανόλης, σπαθάρης ἤδη γενόμενος, φοβηθεὶς μήπου προλάβουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα καὶ ἁρπάσουν τὴν αὐθεντείαν, ἐζήτησε νὰ γένῃ ἡ αὐθεντεία μ ο υ κ α ῤ ῥ έ ρ ι, ἤτοι νὰ ἀνανεωθῇ, ἔτει 1742, καὶ τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ περὶ τὰ τέλη τῆς διετίας διὰ νὰ διαφυλάξῃ τὴν αὐθεντείαν. Ἐξ ἐκείνου τοίνυν ἀπέβη εἰς κανονικὴν συνήθειαν τὸ ἐτήσιον μουκαῤῥέρι, καὶ μετέβη ἡ συνήθεια ἀπὸ Βλαχίας καὶ εἰς τὴν αὐθεντίαν τῆς Μολδαβίας. Ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐχ ἀπέφυγεν ὁ Μανόλης τὸ φοβούμενον· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ ἔτει, τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς διορίας καὶ τοῦ τέλους τοῦ χρόνου, ὁ Κωνσταντῖνος βοεβόδας προλαβὼν τὸν Μανόλην, πρὸ τοῦ νὰ κάμῃ ἐκεῖνος τὸ μουκαῤῥέρι, ἔλαβε τὴν αὐθεντείαν δι' ἐξόδων πολλῶν· καὶ τὴν μὲν τριμηνίαν ὁ Μιχάλ-βοδας ἡγεμόνευεν εἰς τὴν Βλαχίαν, μέχρι τέλους δηλαδὴ τοῦ τρίτου χρόνου, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν θορύβων· ἔπασχε γὰρ ὁ Μανόλης καὶ ὁ Σταυράκης ἐν τούτῳ τῷ διαστήματι ἀναλαβεῖν πάλιν τὴν αὐθεντείαν διὰ τὸν Μιχάλ-βοδα· ἀλλ' οὐδὲν διαπραξάμενοι, ὑπερίσχυσεν ὁ Κωνσταντῖνος βοεβόδας, καὶ μετὰ τὴν τριμηνίαν οὐ μόνον κυριάρχης ἐγένετο ἀλλὰ καὶ τὸν Μανουὴλ καὶ τὸν Σταυράκην καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Σταυράκη Γεωργάκην Σπαθάρην εἰς ἐξορίας ἐφυγάδευσεν.

Οὕτως οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς Πόλεως ἐντὸς ὀλίγου, ἀπὸ ἔτους δηλαδὴ 1674 κατ' ὀλίγον αὐξήσαντες τοὺς δασμοὺς καὶ τὰς δόσεις, τανῦν ἐφ' ἡμῶν προέβησαν καὶ ἀνεβιβάσθησαν εἰς τὸν ἀνύποιστον σχεδὸν ἢ δυσύποιστον διὰ τοὺς ἐκεῖσε παμπτώχους βαθμόν, καταπιεζομένους οὐ μόνον διὰ τὰ βασιλικὰ αὐτὰ καὶ αὐλικὰ τέλη, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἀρχόντων βλάχων, κακοτρόπων τῳόντι καὶ αἰσχροκερδῶν καὶ πολλάκις διὰ ἴδιον κέρδος καὶ τοὺς ἡγεμόνας ἐπιβουλευσάντων καὶ καθαιρέσει τελείᾳ αὐτοὺς ὑπαγαγόντων. Καὶ γὰρ τὸν Νικόλαον βοεβόδαν Μαυροκορδάτον ἀδίκως καὶ παρὰ πάντα λόγον τοῖς Νέμτζοις προέδωκαν· ὁ γὰρ τότε πρωτοσπαθάριος ὤν, γράψας αὐτοῖς, τήν τε ἡμέραν καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐπιδρομῆς μηνύσας, φθάσασι ἤδη κατὰ τὴν ἐκείνου εἰσήγησιν εἰς Βουκουρέστι μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἠνέῳξεν αὐτοῖς ἄνευ κρότου καὶ μετὰ πολλῆς ἡσυχίας τὰς πύλας τῆς κούρτης διὰ τῶν φυλάκων σεϊμένηδων, οἵτινες ὑπακούουσι καὶ πειθαρχοῦσι πάσῃ προσταγῇ καὶ παντοίᾳ τοῦ πρωτοσπαθαρίου· ὅθεν εἰσελθόντες εἰς τὰ οἰκήματα εὗρον τὸν Νικόλαον βοεβόδαν ἐν τῇ κλίνῃ κοιμώμενον, ὡς μηδὲν εἰδότα ἢ ὑποπτευθέντα ἢ προγνόντα τι τὸ σύνολον, καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν αἰχμάλωτον εἰς τὴν Οὐγγρίαν σὺν τοῖς περὶ αὐτόν, ἁρπάσαντες καὶ πλεῖσθ' ὅσα τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. Οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ συκοφαντοῦντες πολλάκις ἀγωγὰς εἰς τὴν βασίλειον αὐλὴν ἐκίνησαν κατὰ πολλῶν ἡγεμόνων, ὥς ποτε κατὰ τοῦ Ματθαίου βοεβόδα καὶ κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου βοεβόδα τοῦ Μαυροκορδάτου, συκοφαντήσαντες αὐτὸν ὡς ἤδη ἔλαβε δασμοφορίας παρὰ τῶν τῆς Βλαχίας οἰκητόρων πουγγεῖα 10 χιλ. δι' ἃς συκοφαντίας καὶ καθηρέθησαν ἀμφότεροι οἱ ἡγεμόνες. Τούτοις δὲ παραπλήσια καὶ ἄλλα εἰσὶν ἀναρίθμητα ἐπιβουλῶν, συκοφαντιῶν καὶ σκευωριῶν γέμοντα, ἅτινα καὶ συντόμως γοῦν καταγράψαι ἔργον ἂν εἴη οὐ τὸ τυχόν, καὶ ταῦτα τὰ κατὰ τοῦ Κωνσταντίνου Καντακουζηνοῦ Πραγκοβάνου βοεβόδα κατατολμηθέντα καὶ σκευωρηθέντα. Ὅθεν τὰ τῶν ἀρχόντων βλάχων ῥαδιουργήματα καταλιπὼν ἐπανέλθω εἰς τὰ 240 πουγγεῖα, τὸ τεσριφάτι τῆς αὐλῆς τοῦ βεζίρη, ὅπερ μὲ τὸν ἑξῆς τρόπον διαμοιράζεται· 80 τῷ σαχίπη-δεβλέτη· 30 τῷ κεαγιάπεη· 15 τῷ ῥεϊσουλ-κιτὰπ-ἐφένδῃ· τῷ τζαούσπασῃ-ἀγᾷ, τοῖς δύο τεσκερετζῆδες, τῷ μεχτουπτζῆ-ἐφένδῃ γρόσια 250· τῷ ταλχιστζῆ-ἀγᾷ γρόσια * * * τῷ πεϊλικτζῆ-ἐφένδῃ γρόσια * * * τῷ ἀμετζῆ-ἐφένδῃ γρόσια * * * εἰς τοὺς γεδὶκ-ἀγαλαρὶ τοῦ σαχίπη-δεβλέτη γρόσια * * * εἰς τοὺς τζαουσᾶδές του γρόσια * * * εἰς τοὺς γεδὶκ-ἀγαλαρὶ τοῦ κεαγιάπεη γρόσια * * * εἰς τοὺς ἀλάϊ-τζαουσλαρὶ γρόσια * * *

Ἔχει ἡ ἡγεμονεία τῆς Βλαχίας καὶ ὀφφικιαλίους τάξεως τριπλῆς, ἐν οἷς καὶ ὀφφικιάλιοι τοῦ στρατιωτικοῦ. Καὶ ὁ μὲν τοῦ πεζικοῦ λέγεται ἄ γ α ς, ὑποτεταγμένος τὸ πάλαι ὢν τῷ σ π α θ ά ρ ῃ καὶ εἷς τῶν καπετάνων αὐτοῦ ὑπάρχων τίτλῳ τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ κ α π ε τ ά ν ο υ τ ῶ ν β ο υ ν α τ ό ρ ω ν τῆς σπαθαρίας· ἀλλὰ πρὸ χρόνων σχεδὸν 90 ἡγεμών τις ἐτίμησεν αὐτὸν εἰς ἰδίαν καὶ αὐτοκέφαλον ἀρχοντίαν. Ὁ δὲ τοῦ ἱππικοῦ στρατηγὸς λέγεται π ρ ω τ ο σ π α θ ά ρ ι ο ς, ὀφφίκιον ἔνδοξον τῆς πρώτης τάξεως καὶ μεγάλης δυνάμεως μάλιστα εἰς τοὺς παλαιοὺς καιρούς· ἔχει γὰρ σχέσιν καὶ οἱονεὶ κυ-

ριότητά τινα καὶ εἰς τὰ 17 καδιλίκια τῆς Βλαχίας διὰ τῶν λεγομένων καπετανιῶν, ὄντων τῶν καπετάνων ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ καὶ [illegible] τῆς προσταγῆς του· ἕκαστος δὲ τῶν καπετάνων ἔχει ὑφ' ἑαυτῷ διωρισμένους μενζιλτζῆδες καὶ σλουζιτόρους, ἄνδρας τὸ πάλαι τοῦ στρατιωτικοῦ καταλόγου ὑπερέχοντας, καὶ δι' ὧν ἐτελειοῦντο τὸ πάλαι καὶ ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις καὶ εἰς τὰ 17 καδιλίκια, καὶ διὰ τούτων καὶ τῶν καπετάνων αὐτῶν ἠθροίζοντο καὶ ἅπαντες οἱ δασμοὶ πρὸ τοῦ νὰ ἐφεύρῃ τοὺς ἰσπραβνίκους ὁ ἡγεμὼν Κωνσταντῖνος Νικολάου ὁ Μαυροκορδάτος, εἰς οὓς ἔδωκε τὴν τῶν ἐπαρχιῶν ἐξουσίαν, ἀφελὼν αὐτὴν ἀπὸ τῶν καπετάνων. Ἐσμικρύνθη γοῦν ἡ ἀρχοντία μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ ὠλιγόστευσαν καὶ οἱ σλουζιτόροι της, καὶ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ 17 καδιλίκια διεσπαρμένους εὗρον ἐγὼ μόνον τοὺς ἑξῆς, ὅταν ἔγινα πρωτοσπαθάριος εἰς τὴν Βλαχίαν, ἔτει 1764 Ἀπριλίου κδ', διαμείνας κυριάρχης τοῦ ὀφφικίου μέχρι τῆς ιή Αὐγούστου τοῦ 1765 ἔτους, καθ' ἣν ἡμέραν ἦλθεν εἰς Βουκουρέστι ἡ εἴδησις τῆς νέας αὐθεντείας τοῦ Σκαρλάτου Γκίκα.

Εἰς τὸ Σλὰμ-Ῥίμνικον εὗρον καπετανίας ἐννέα καὶ τοὺς ἑξῆς σλουζιτορομενζιλτζῆδες:	σλουζ.	μενζ.
Εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ Φωξανίου εἰς τὰ παϊράκιά του	200	—
εἶχεν εἰς τὸ λεγόμενον μπουτζούκι του	103	—
Παρὰ ταῦτα αἱ ἐννέα καπετάνιαι εἰσὶν αἱ ἑξῆς:		
εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ μενζιλίου εἰς τὸ Φωξάνι	—	40
» » » ὁ εἰς τὸ Βουρτεσκόϊ	6	—
» » » ὁ εἰς τὴν Κρούτζεα-Κομισογεϊ	25	—
» » » ὁ τοῦ Ῥιμνίκου	10	50
» » » ὁ τῆς Μπάλτας λεγομένης Μορταλότζι	10	—
» » » ὁ εἰς τὴν Μπελσουγάτα	10	—
» » » ὁ εἰς τὸ Μαξινένι	—	36
» » » ὁ εἰς τὴν Οὐντουροάσαν	—	50
» » » ὁ εἰς τὴν Γράδιστεα	—	50
	364	226

Εἰς τὴν Γιάλομιτζαν εὗρον καπετανίας πέντε:		
Εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Γκίρποδον	47	—
» » ὁ εἰς τὴν Στέλνικαν	—	30
» » ὁ εἰς τὸ Λικιρέστι	—	60
» » ὁ εἰς τὴν Σλοποζίαν	—	70
» » ὁ εἰς τὸ Ὀράσι	—	54
	411	440

	σλουζ.	μενζ.
ἡ ὄπισθεν σοῦμα	411	440
Εἰς τὸ Ἴλφοδον εὗρον καπετανίας ἕξ:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Τζοκανέστι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Ὀπιλέστι	—	60
» » ὁ εἰς τὸ Πόδουλ Πιτάρουλουϊ, ἄλλως τοῦ καδιλικίου	40	—
» » ὁ εἰς τὴν Ὀλτένιτζαν	—	60
» » ὁ εἰς τὴν Γκεργκίτζαν	—	55
» » ὁ εἰς τὸ Κοπατζένι	—	66
	451	731
Εἰς τὴν Βλάσκαν εὗρον καπετανίας ἐννέα:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Κακαλέτζι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Καλουγερένι	—	32
» » ὁ εἰς τὸ Πόδουλ δοάμνι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Μπάτζουλ	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Φρασινέστι	20	—
» » ὁ εἰς τὸ Γκαέστι	—	20
» » ὁ εἰς τὸ Χοδίδος	32	—
» » ὁ εἰς τὸ Ἴζδόρι, λεγομένους Μορταλότζι	39	—
» » ὁ εἰς τὸ Οὐδένι, λεγομένους κατάνους τοῦ σλάπου	29	—
» » ὁ εἰς τὸ Τζιμιράσι-ότ-μέρι	—	4
	571	937
Εἰς τὸ Τελέορμαν εὗρον καπετανίας ἑπτά, μὲ τοὺς ἑξῆς σλουζιτορομενζιλτζῆδες:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Μπαλάτζι	29	—
» » ὁ εἰς τὸ Ῥούσι-δε-βέδε	11	60
» » ὁ εἰς τὴν Βιϊσοάρα	30	—
» » ὁ εἰς τὴν Πιάτραν, ἄλλως Κακανέου	—	50
» » ὁ εἰς τὴν Ζίμνιτζαν	—	40
» » ὁ τῶν Βουνατόρων	37	—
» » ὁ εἰς τὸ Τζολανέστι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Ῥούσι-δὲ-καλαράς	40	11
	718	1,148
Εἰς τὸ καδιλίκι τοῦ Ὄλτου εὗρον καπετανίας πάλιν ἑπτὰ μὲ τοὺς ἑξῆς:		
εἶχεν ὁ καπετάνιος τῆς Οὔδας	30	—
» » τῆς Μπανεάσας	11	—
» » τῆς Σλάτινας	35	50
	794	1,198

	σλουζ.	μενζ.
ἡ ὄπισθεν σοῦμα	794	1,198
εἶχεν ὁ καπετάνιος ὁ εἰς τὸ Γκουργκοῦϊ	—	20
» » » τὸ Σερπανέστι	—	50
» » τῆς Βίσινα-σεάκας	32	—
» » τῆς Σλάτινας, τοὺς κατάνους	40	—
» » τοῦ Πουζαίου	30	50
» » εἰς τὸ Πλοέστι τῆς Πράχοβας	30	—
	926	1,318
Εἰς τὸ Σακουένι εὗρον καπετανίας τρεῖς:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Γκατζένι	—	50
» » » τὸ Μαρτζινένι	50	—
οἱ σλουζιτόροι τοῦ καδιλικίου	36	—
	1,012	1,368
Εἰς τὴν Δίμποβιτζα εὗρον καπετανίας δύο:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Βαλένι.	15	—
» » » τὸ Φλωρέςι	—	25
Καζάκοι τοῦ ἄγα εἰς τὸ Τιργόβιστον	80	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τοῦ ἐν τῷ Μουστζὲλ Κιμπουλουγκίου	33	—
» » ὁ εἰς τὸ Καλινέστι	10	—
εἰς τὸ Τζιμιράσι-Πρανέστι ἐν τῷ αὐτῷ Μουστζὲλ	—	3
	1,150	1,396
Εἰς τὸ Ἄρτζες εὗρον καπετανίας δύο καὶ ἄλλα τινὰ εὐάριθμα σλουζιτορίδια:		
εἶχεν ὁ καπετάνος τῶν βουνατόρων	20	—
» » ὁ εἰς τὸ Λόβιστε, ἄλλως Κινένι	50	—
ἦσαν οἱ λεγόμενοι σαλαϊρούκι	—	3
εἰς τὸ Πιτέστι, ἄλλως Κούρτε δὲ Ἄρτζες	—	14
εἰς τὸ Τζιμιράσι	—	8
	1,220	1,421
Εἰς τὰ πέραν τοῦ Ὄλτου πέντε καδιλίκια εὗρον σλουζιτόρους τε καὶ μενζιλτζῆδες:		
εἰς τὸ Ῥωμανάτζι εὗρον καπετανίας πέντε.		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καρακάλον	62	30
» » τῆς Πράδας τῶν κατάνων λεγομένων κατάνους καὶ πραδάτζους.	30	—
	1,312	1,451

	σλουζ.	μενζ.
ἡ ὄπισθεν σοῦμα	1,312	1,451
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Πόδουλ-Μπάλσι	—	50
» » ὁ εἰς τὸ Λέου	—	20
» » ὁ εἰς τὸ Ἰζλάζι	—	18
	1,318	1,539
Εἰς τὸ Δόλζι εὗρον καπετανίας τέσσαρας:		
εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καλαφάτι	—	20
» » τοῦ καδιλικίου ὑπὸ τῷ		
» » Μπάνῳ τῆς Κραγιόβας	80	—
» » εἰς τὸ Τζιντζαρένι	40	—
» » εἰς τὸ Τζορολόγκι	—	70
ἡ πότιρα	12	—
κατάνοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ Μπάνῳ τῆς Κραγιόβας	64	—
καλαράσηδες τῆς Κραγιόβας καὶ μενζιλτζῆδες	102	52
	1,616	1,681
Εἰς τὸ Μεχεδίντζι εὗρον καπετανίας ἕνδεκα:		
ὑπὸ τῷ πολκοβνίκῳ τῷ εἰς τὸ Τζερνέτζι	102	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τῆς Βοδίτζας	25	—
» » τῆς Μπάγια-δὲ-ἀράμα	10	—
» » ὁ εἰς τὸ Ζιλτζούρι	15	—
» » ὁ εἰς Δουμπράβιλε	15	—
» » ὁ εἰς τὸ Ὀχόλι	22	—
» » ὁ εἰς τὴν Πλαμνίτζα	6	—
» » ὁ εἰς τὸ Γκογκόσι	—	15
» » τῆς Πλάσα μούντελουϊ	10	—
» » τῆς Πλάσα κίμπουλουϊ	10	—
» » τῆς Ἀμπλάνιτζας	5	—
	1,836	1,696
Εἰς τὴν Βούλτζα εὗρον καπετανίας δύο:		
τοῦ καδιλικίου εἰς τὸ Ῥίμνικον, τὴν μητρόπολιν	41	—
εἶχεν ὁ καπετάνος τῶν βουνατόρων	20	—
» » τῶν κατάνων	20	—
	1,917	1,696
Εἰς τὸ Γκόρζι εὗρον καπετανίας δύο.		
Τοῦ καδιλικίου εἰς τὴν μητρόπολιν Τίργκουλ-Τζίουλουϊ	112	—
Εἶχεν ὁ καπετάνος ὁ εἰς τὸ Καρπουνέστι τῶν		
Πραδάτζηδων	—	10
» » τῶν βολιντήρων	19	—
Σοῦμα τῶν εἰς τὰ 17 καδιλίκια σλουζιτορομενζιλτζήδων	2,048	1,706

	σλουζ.	μενζ.
ἡ ὄπισθεν σοῦμα	2,048	1,706
Κατάλογος τῶν ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ σλουζιτόρων, συγκειμένων ἀπὸ σεϊμένηδες, σοκοτελνίκους, λουφετζῆδες, κατάνους τῆς τζάρας, μενζιλτζῆδες καὶ κατάνους στρατνους.		
Σεϊμένηδες, συμπεριλαμβανομένων τῷ ἀριθμῷ καὶ τῶν ἓξ καπετάνων αὐτῶν, πλὴν τοῦ πὰς-πελούκπαση καὶ τῶν 28 ζαπτζήδων καὶ τῶν 2 σουρμάτζηδων· διαιροῦνται δὲ εἰς ἑπτὰ παϊράκια· τόσους δὲ εὗρον ἐγὼ σπαθάρης γενόμενος ἔτει τῷ προῤῥηθέντι.	436	—
Σοκοτέλνικοι, διηρημένοι εἰς 12 παϊράκια, συμπεριλαμβανομένων τῷ ἀριθμῷ καὶ τῶν 12 καπετάνων αὐτῶν καὶ τῶν 36 ζαπτζήδων, ἤτοι ὀδαπασήδων, τζαουσάδων καὶ στεγκάρηδων.	608	—
Κατάνοι τῆς τζάρας σὺν τῷ καπετάνῳ μὲ τοὺς τρεῖς αὐτοῦ ζαπτζῆδες· οὗτοί εἰσι γραμματοκομιςαὶ τῶν αὐθεντικῶν ἐγγράφων εἰς τὰ 17 χαδιλίκ.	67	—
Λουφετζῆδες τοῦ σπαθάρη εἰς τρεῖς τζάτας διηρημένοι· κομίζουσι καὶ αὐτοὶ τὰ αὐθεντικὰ γράμματα, διοριζόμενοι ἀνὰ ἑβδομάδα τόσοι.	162	—
Λουφετζῆδες τοῦ ὑπὸ τῷ σπαθάρῃ καπετάνου τῶν λουφετζήδων.	108	—
Μενζιλτζῆδες τοῦ Βουκουρεστίου, εἰς δύο τζεάτας διηρημένοι καὶ διοριζόμενοι ἀνὰ ἑβδομάδα οἱ ἡμίσεις, ἤτοι ἡ μία τζεάτα· ἔχουσι καὶ τὸν καπετάνον τους.	—	150
	3,429	1,856

Ἤτοι ἡ ὁλότης τῶν ἐν Βουκουρεστίῳ καὶ τοῖς 17 χαδιλικίοις σλουζιτόρων τε καὶ μενζιλτζήδων συνεποσώθη εἰς 5,285 ἄνδρας, καὶ τοσούτους εὗρον ἐγὼ σπαθάρης γενόμενος, καί τοι τὸ πάλαι ἦσαν ὑπὲρ τὰς 20 χιλιάδας· ἀλλὰ καὶ ὡς, οὐδ' αὐτοὺς ἐλευθέρους ἀφῆκαν, ἀλλ' ἐβάλθησαν εἰς τὸ δόσιμον αἱ 2,567. Τοῦτο δὲ τὸ κακὸν οὐκ ἐγένετο μόνον εἰς τοὺς σλουζιτόρους ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς δασμοφόρους, θελήσει μὲν τοῦ Σπαθάρη Γεωργίου υἱοῦ τοῦ Σταυράκη, πρώτου καπικεχαγιᾶ εἰς τὴν Πόλιν τοῦ ἡγεμονεύοντος τότε Βλαχίας Στεφάνου βοεβόδα, υἱοῦ τοῦ Μιχαὴλ Ρακοβίτζα βοεβόδα, διὰ φιλοχρηματίαν ἀπατωμένου τὰ μέγιστα παρ' ἀνθρωπίσκου τινὸς τοὔνομα Στάθη Ζαγευριανοῦ, δούλου τε καὶ γραμματικοῦ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ὅντινα καὶ δεύτερον βιστιάριον τῆς αὐθεντίας ἀποκατέστησε καὶ τὰ μέγιστα αὐτῷ ἐπίστευεν. Ὅθεν ἐξογκωθέντος τοῦ κακοῦ δι'

αἰτίας πολλάς, ἃς καὶ γράφειν οὐ θέμις, καὶ ὁ Σπαθάρης Γεώργιος ἐκρεμάσθη ἐμπρὸς εἰς τὸ σπίτι του τὸ κατὰ τὸ Μέγα Ῥεῦμα, καὶ τῆς ἡγεμονείας μετὰ παρέλευσιν μηνῶν 17 ἀντὶ τῆς ὑποσχεθείσης τριετίας ἐστέρηται ὁ μὴ δυνηθεὶς αὐτὴν ὀρθῶς διεξαγαγεῖν, καὶ διὰ τὴν ἀπραξίαν τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων καὶ διὰ τὸ ἀνεπίδεκτον τῆς συμβουλῆς εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ δὲν ἤξευρε καὶ νὰ προμηθεύσῃ δὲν ἴσχυε, προῤῥηθεὶς Στεφάν-Βοδας.

Ἔξοδα τοῦ παϊρὰμ πεσχεσίου εἰς νάκτι.

Τὰ ἔσω διδόμενα·	
Τῷ ἄνακτι	10,000
Τῇ βαλιδὲ-σουλτάνῃ	5,000
Τῇ πὰς-καδίνῃ	2,500
Τῷ δαρουσσααδὲ-ἀγασῆ	2,500
Τῷ χαζναδὰρ-ἀγᾷ, κ ι ο ὺ ρ κ-π α χ ὰ	1,000
Τῷ πάπ-ους-σααδὲ ἀγασῆ	100
	21,100
Τὰ τῷ Ἐπιτρόπῳ διδόμενα·	
Τῷ Ἐπιτρόπῳ	7,500
Τῷ χαζναδάρῃ του	500
Τῷ ταλχιστζῆ-ἀγᾷ	250
Τῷ καπιτζιλὰρ-κεαγιασῆ	350
Τῷ σελὰμ-ἀγασῆ	350
Τῷ καπιτζιλὰρ-πελούκπασῃ	250
Τῷ καρακουλάκῃ	100
Τῷ πὰς-τζοχαδάρῃ	50
Τῷ μεχτέρπασῃ	50
Τοῖς ἑπτὰ γεδὶκ-ἀγαλαρὶ, σιλιχτὰρ-ἀγᾷ δηλαδὴ, τζοχαδὰρ-ἀγᾷ, μουχουρδὰρ-ἀγᾷ, διβιτὰρ-ἀγᾷ, καφτὰν-ἀγασῆ, ἀναχτὰρ-ἀγασῆ καὶ τζαμασὶρ-ἀγασῆ	700
	10,100
Τὰ τῷ κεαγιάπεῃ·	
Τῷ κεαγιάπεῃ	3,500
Τῷ κεαγιᾶ-κιατιπῆ	500
Τῷ κάλφα-ἐφένδῃ	100
Τῷ κεχαγιᾷ τοῦ κεαγιάπεη	250
Τῷ χαζναδάρῃ του	250
Τῷ χαζνὲ-κιατιπῆ του	200
Τῷ μουχουρδάρῃ του	200
Τῷ καρακουλάκῃ του	100
Τῷ πὰς τζοχαδάρῃ του	50
Τῷ πὰς τζαούσῃ του	40
Τοῖς περδετζῆδές του	15
	5,205

Τὰ τῷ τεφτερδὰρ-ἐφένδῃ·

Τῷ τεφτερδὰρ-ἐφένδῃ	2,500
Τῷ κεχαγιᾷ του	250
Τῷ χαζναδάρῃ του	150
Τῷ κεσεδάρῃ, μουχουρδάρῃ καὶ μεχτέρπασῄ του ἀνὰ 100	300
Τῷ μεχτερλὲρ-κεαγιασῄ του	25
Τῷ πὰς πακὶ-κουλοὺ-ἀγᾷ	300
Τῷ μεγάλῳ μαδὲν-ἐφένδῃ	200
Τῷ μικρῷ μαδὲν-ἐφένδῃ	100
Τῷ μαδὲν κεσεδαρῄ	50
Τοῖς σαγίρδηδες τοῦ μαδὲν-καλεμίου	32
Τῷ καφταντζῇ του	33
	3,940

Τὰ τῷ ῥεὶς ἐφένδῃ·

Τῷ ῥεὶς-ἐφένδῃ	2,000
Τῷ κεχαγιᾷ του	200
Τῷ κεσεδάρῃ του μετὰ τὸν μουσαλιαχᾶν, ὄντας πρότερον μόνον 50 γρόσια,	250
Τῷ τζαούσπασῃ-ἀγᾷ	1,000
Τῷ τζαουσλὰρ-ἐμινῄ	75
Τῷ τζαουσλὰρ-κιατιπῄ	75
Τῷ κουλαοὺζ-τζαούσῃ	40
Τῷ δοατζῇ-τζαούσῃ	20
	3,660

Τὰ εἰς τοὺς λοιποὺς ῥετζάληδες τῆς Πόρτας·

Τῷ πεγιοὺκ-τεσκερετζῇ	500
Τῷ κιουτζοὺκ-τεσκερετζῇ	500
Τῷ μεκτουπτζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ πεϊλικτζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ τεσριφαττζῇ-ἐφένδῃ	500
Τῷ ἀμετζῇ-ἐφένδῃ, μετὰ τὸν μουσαλιαχᾶν	500
Τῷ τεσριφαττζῇ-καλφασῄ	100
Τῷ τεσριφατζῇ-κεσεδαρῄ	100
Τῷ πὰς κάλφα τοῦ μεχτουπτζῇ-ἐφένδῃ	100
Τῷ κεσεδάρῃ τοῦ διβὰν-καλεμίου	100
Τῷ κεσεδάρῃ τοῦ μεχτουπτζῇ-ἐφένδῃ, μετὰ τὸν μουσαλιαχᾶν	200
Τῷ Ἰφλὰκ-κιατιπῄ	50
	3,650

Τὰ εἰς ἄλλους τινάς·

Ἀλάϊ-τζαουσλαρὶ	36
Μεχτερχανὲϊ σεχριγιαρὶ	22

Μεχτερχανέ σαδριαλὶ ἄσ. 60	16
Μεχτερχανέ κοῦλε ἄσ. 60	16
	90

Πάντα τὰ εἰς νάκτι συμποσοῦνται εἰς γρόσια 47,745.

Τὰ εἰς γούναις καὶ τζοχάτλαζα καὶ κουμάσια:

Σαμουρόγουνα τοῦ βασιλέως ταχτᾶς μὲ προφύλια ξεχωριστά· ρισόγουνα τοῦ βασιλέως ταχτᾶς· σαμουρόγουνα τῆς βαλιδὲ-σουλτάνης· σαμουρόγουνα τῆς πὰς καδίνας· σαμουρόγουνα τοῦ δαρουσσααδὲ-ἀγασῆ· σαμουροπατζᾶς τοῦ χαζνὲ κεαγιασῆ μὲ σαμουροπρόφυλα· τρεῖς σαμουροπατζᾶδες τῷ ποσταντζήπασῃ, μίαν σαμουρόγουναν, 10 πήχ. σόφαν καὶ ἓν δονλούκι σάλι.

Αὐταὶ αἱ γοῦναι κοστίζουν γρ. 38,300. Τὰ πάντα ἔξοδα τὰ ἐς τόδε γρόσια 86,046.

Τὰ εἰς τὸν ἔσω δαϊρὲν τζοχάτλαζα 24:

Τῷ χαζνὲ-κεαγιασῆ, τῷ πὰς-γιαζιτζῇ, τῷ παλτατζιλὰρ-κεαγιασῆ, τῷ ὀδᾶ-πασισῆ, τῷ πὰς-καδὶν-ἀγασῆ, τῷ καχβετζήπασῃ τοῦ δαρουσααδὲ-ἀγασῆ, τῷ καχβετζήπασῃ τῆς πὰς-καδίνης, τῷ καχβετζήπασῃ-ἀγᾷ, τῷ γιαζιτζῇ-ἐφένδῃ, τῷ καχβετζήπασῃ τοῦ χαζναδὰρ-ἀγᾶ, τῷ κὸζ-πεκτζήπασῃ-ἀγᾷ, τῷ τζεντατζῇ-ἀγᾷ, τῷ κιατίπῃ τοῦ χαζναδὰρ-ἀγᾶ, τῷ κιουρκτζήπασῃ, τῷ κὸζ-πεκτζῇ χαλιφεσῆ, τῷ ούτζουντζοὺ κὸζ-πεκτζῇ, τῷ πὰς-ἐσκὶ-ἀγᾷ· τῷ πὰς-χαλιφὲ τοῦ γιαζιτζῇ-ἐφένδη, τῷ περδαράνῃ τοῦ πὰς-ἐσκὶ-ἀγᾶ, τῷ πὰς-χασεκῇ τοῦ γιαζιτζῇ-ἐφένδη, τῷ ρουχανῇ-ἐφένδῃ, τῷ χασεκήπασῃ-ἀγᾷ, τῷ πὰς-χασεκῇ-ἀγᾷ.

Τὰ εἰς τὸν ἔξω δαϊρὲν τζοχάτλαζα 28:

Τῷ τεσριφατζῇ-ἐφένδῃ, τῷ κεσεδάρῃ τοῦ τεσριφαττζῆ, τῷ κάλφᾳ-ἐφένδῃ τοῦ κεαγιᾶ-κιατιπῆ, τῷ καρακουλάκῃ τοῦ Ἐπιτρόπου, τῷ καρακουλάκῃ τοῦ κεαγιάπεη, τῷ Ἰφλὰκ-κιατιπῆ, τῷ μουγζοὺρ-ἀγᾷ, τῷ ὀδάπασῃ-ἀγᾷ, τῷ κουστζήπασῃ-ἀγᾷ, τῷ τερεκετζήπασῃ-ἀγᾷ, τῷ κεσεδάρῃ τοῦ τζαούσπασῃ-ἀγᾶ, τῷ μουχουρδάρῃ τοῦ τζαούσπασῃ-ἀγᾶ, τῷ μεχτέρπασῃ τοῦ ρεὶς-ἐφένδη, τῷ μουγζοὺρ-ἀγᾷ γιαζιτζῇ, τῷ πὰς-τζοχαδάρῃ τοῦ Ἐπιτρόπου, τῷ τεσριφαττζῆ-καλφασῆ, τῷ κεσεδὰρ-ἐφένδῃ τοῦ τζαουσλὰρ-ἐμινῆ, τῷ τζαουσλὰρ-κιατιπῆ, τῷ κολαγοὺζ ἀγᾷ, τῷ δοατζῇ-ἐφένδῃ, τῷ κολαγοὺζ-γιαμαγῆ, τῷ χαπερτζῆ-τζαούσῃ, τῷ καπιτζιλὰρ-κεαγιασῆ, τῷ σατίρπασῃ τοῦ τζαούσπασῃ-ἀγᾶ, τῷ ποσταντζήπασῃ-γιαζιτζησῆ, τῷ γιαζιτζῇ τοῦ ὀτζακίου, τῷ περάϊ-τεφτὲρ-τεσρὶφ-ἐφένδῃ.

Τζοχάτλαζα γάϊρι-ἐζ-τεσριφὰτ ἀλλὰ συνειθισθέντα: τῷ ταταρ-ὀδάπασῃ, τῷ κουστζῆ-γιαμαγῆ, τῷ καϊκχανὲ κεαγιασῆ, τῷ ούστᾷ τοῦ Κουρούτζεσμε, τῷ καπιτζῇ τοῦ Φαναρίου, τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ κιατίπῃ.

Αὐτὰ δίδει ἀφεύκτως ὁ ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας εἰς τὸ Ραμαζὰν-παϊράμι, καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας εἰς τὸ Κουρπὰν-παϊράμι.

Κύπρος

Ἀπὸ δέκα χιλιάδας κατοικητῶν χριστιανῶν πληρώνονται τὸν χρόνον

πουγγεῖα 413, πρὸς εἴκοσι γρόσια καὶ ἄσ. 60 τὸν κάθε φόρον, ὧν τὰ μὲν ἑπτὰ ἥμισυ γρόσια δίδονται διὰ τὸ π ε δ έ λ ι μ α ϊ σ έ τ, τὰ δὲ ἑπτὰ ἥμισυ διὰ τὸ π ε δ έ λ ι ν ο υ ζ ο ὺ λ, καὶ τὰ λοιπὰ πέντε ἥμισυ διὰ τὸ χ α ρ ά τ ζ ι. Ἀπὸ αὐτὰ λοιπὸν τὰ 413 πουγγεῖα ἄσπρα παίρνει ὁ σαχίπ-δεβλέτης τὰ 200 ὡς χ ά σ ι του, καὶ παίρνει καὶ ἄλλα 80 πουγγεῖα διὰ τ ζ ι σ μ έ-π α χ ᾶ· τὰ 50 ἐξοδιάζονται διὰ ἔξοδα τοῦ μουχασίλη εἰς τὴν Πόλιν, καὶ τὰ λοιπὰ 113 παίρνει ὁ τεφτερδάρης διὰ τὸ χαράτζι. Ἔχει καὶ ὁ μουχασίλης εἰσόδημα κύριον πουγγεῖα 80 ἀπὸ τὰ ἀ β α ί τ ι α τοῦ γιανιτζὰρ-ἀγασῆ, τοῦ κοὺλ-κεχαγιασῆ, τοῦ τεφτερδάρη καὶ τοῦ ἀλάϊ-τζα-τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ, καὶ ἔκ τινων φορῶν διωρισμένων εἰς τὸ ὀφφίκιόν του, καὶ ἐκ τῶν τζιφτζήδων τούρκων· ἀλλὰ τούτοις μὴ ἐξαρκούμενος ἁρπάζει καὶ ἀδίκως πολλάκις πλείονα ἢ μᾶλλον διπλᾶ καὶ τριπλᾶ τῶν 80 κανονικῶν.

Cette petition, presentée à l'imperatrice, porte la date du mois d'april 1790. elle était signées par Pano Kyris, Christos Lezotis et Nicolas Pangalos. Ce dernier, natif de Zea, y exerça dans la suite les fonctions d'agent de Russie, que ses fils y remplissaient encor avant la révolution. Nous tenons de l'aîné consul de France et de Russie à Zeá, la plupart de ces details. (Histoire des Grecs modens etc. par. C. d. Raffenel. Paris. 1825. σ. 222)

ΠΑΡΕΛΕΙΦΘΗΣΑΝ

Ἐν σελ. 245, μετὰ τὸν στιχ. 21.

Ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐπεσκεύασε τὴν οἰκοδομὴν καὶ ἐκκλησίαν τῆς Βηθλεὲμ καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ· συνέθετο καὶ τὸ Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων ἐν δυσὶ τόμοις πολυφύλλοις· συνήθροισε καὶ ἐξέδοτο τύποις τὸν λεγόμενον Τόμον τῆς Χαρᾶς καὶ τὸν λεγόμενον Τόμον τῆς Ἀγάπης· ἤλεγξε καὶ ἐστηλίτευσεν Ἰωάννην τὸν Καρυοφύλλην, τὸν καὶ μέγαν Λογοθέτην τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὡς καλβινόφρονα, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα μεγάλα διεπράξατο ὁ ἀοίδιμος.

Ἐν σελ. 628· μετὰ τὸν στιχ. 11.

Ἐμαζιλεύθη καὶ ὁ ἡγεμὼν τῆς Μολδαβίας Κωνσταντῖνος ὁ Μουρούζης, καὶ ἔγινε Πογδάν-πεης, περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαΐου, τῇ αὐτῇ συνεργείᾳ τοῦ Τζελεπῆ-ἀγᾶ, ὁ πεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτος.

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Βιβλίον Η'.

ΚΕΦ. Α'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γενναδίου τοῦ Σχολαρίου. Σελ. 3

ΚΕΦ. Β'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ Ἰσιδώρου. » 7

ΚΕΦ. Γ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Σωφρονίου τοῦ Συροπούλου, Ἰωάσαφ τοῦ Κόκκα καὶ Μάρκου τοῦ Ξυλοκαράβου καὶ γενεαλογία τῶν χάνηδων τοῦ Κριμίου, καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν, καὶ τὸ λεγόμενον ἅγιον ὀφφίκιον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἀνίερον ἐξέτασιν. » 14

ΚΕΦ. Δ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως, καὶ βασιλεία τοῦ Κορδούκ. » 19

ΚΕΦ. Ε'. Τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ αὐτοῦ Συμεῶνος τοῦ Τραπεζουντίου καὶ Ῥαφαὴλ τοῦ Σέρβου, καὶ βασιλεία τοῦ Παγιαζίτη. » 23

ΚΕΦ. Ϛ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', Νήφωνος τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης καὶ Διονυσίου τοῦ Β'. » 27

ΚΕΦ. Ζ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μαξίμου τοῦ Γ', καὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ Νήφωνος, καὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Δράμας, καὶ πατριαρχεία Παχωμίου τοῦ Ζιχνῶν, καὶ βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σελίμη. » 31

ΚΕΦ. Η'. Τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ προῤῥηθέντος Ἰωακεὶμ τοῦ Δράμας, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς β' πατριαρχείας τοῦ προῤῥηθέντος Παχωμίου. » 41

ΚΕΦ. Θ'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Θεολήπτου τοῦ Ἰωαννίνων, καὶ ἅλωσις τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τοῦ σουλτὰν Σελίμη, καὶ ἁρπαγὴ ἐκκλησιῶν, καὶ βασιλεία τοῦ σουλτὰν Σουλεϊμάν. » 44

ΚΕΦ. Ι'. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ ἀπὸ Σοφίας μητροπολίτου, καὶ τῆς ἐπιπηδήσεως Ἰωαννικίου τοῦ Σωζουπόλεως, καὶ τῆς β' τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου πατριαρχείας, καὶ προσκύνησις τῆς Μολδαβίας τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Γερμανόν. » 56

ΚΕΦ. ΙΑ'. Ἱστορία Λουθήρου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ. » 68

ΚΕΦ. ΙΒ' Ἱστορία Ζουϊγγλίου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ » 85

ΚΕΦ. ΙΓ΄. Ἱστορία Καλδίνου καὶ τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ. Σελ. 87
ΚΕΦ. ΙΔ΄. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας Διονυσίου, καὶ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν καὶ Καπουκίνων. » 91
ΚΕΦ. ΙΕ΄. Πατριαρχεία τοῦ Ἰωάσαφ. » 96
ΚΕΦ. ΙϚ΄. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Μητροφάνους τοῦ Γ΄ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ ἅλωσις τῆς Κύπρου. » 101
ΚΕΦ. ΙΖ΄. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἱερεμίου τοῦ Β΄ τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Σωφρόνιον· καὶ γράμματα τῶν σοφῶν τῆς Γερμανίας αἱρετικῶν πρὸς τὸν πατριάρχην Ἱερεμίαν. » 108
ΚΕΦ. ΙΗ΄. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ προῤῥηθέντος Μητροφάνους τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β΄, καὶ ἐπιπήδησις Παχωμίου τοῦ Λεσβίου· καὶ ἱστορία τῆς μοσχοβικῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. » 112
ΚΕΦ. ΙΘ΄. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως Θεολήπτου, καὶ τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἱερεμίου τοῦ Β΄. » 117
ΚΕΦ. Κ΄. Πατριαρχεία Ματθαίου τοῦ ἀπὸ Ἰωαννίνων, καὶ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ Ῥαφαὴλ τοῦ Β΄ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, καὶ ἁρπαγὴ παρὰ τῶν Τούρκων τῆς πατριαρχικῆς ἐκκλησίας Παμμακαρίστου. » 119
ΚΕΦ. ΚΑ΄. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, καὶ β΄ πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ῥαφαὴλ τοῦ Β΄ τοῦ ἀπὸ Μεθύμνης, καὶ πατριαρχεία Τιμοθέου τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν. » 124
ΚΕΦ. ΚΒ΄. Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως· ἐπιπήδησις εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Γρηγορίου τοῦ Ἀμασείας. » 130
ΚΕΦ. ΚΓ΄. Πατριαρχεία Ἀνθίμου τοῦ Ἀδριανουπόλεως, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως. » 132
ΚΕΦ. ΚΔ΄. Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας, καὶ γ΄ πατριαρχεία τοῦ Λουκάρεως, καὶ πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ δ΄ πατριαρχεία τοῦ Λουκάρεως. » 135
ΚΕΦ. ΚΕ΄. Δευτέρα πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας, καὶ ἅλωσις τοῦ Βαγδατίου. » 139
ΚΕΦ. ΚϚ΄. Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ πρώην Ἡρακλείας, καὶ πέμπτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, καὶ τρίτη πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ ἀπὸ Βεῤῥοίας. » 141
ΚΕΦ. ΚΖ΄. Πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, καὶ πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου τοῦ καὶ Κεσκὶν καὶ Γολιὰθ ἐπονομαζομένου, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Παΐσιον, καὶ ἐκστρατεία κατὰ τῆς Κρήτης. Πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1585. » 143
ΚΕΦ. ΚΗ΄. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας Ἰωαννικίου, καὶ δευ-

τέρα πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Νέου, καὶ β' τοῦ αὐτοῦ Ἰωαννικίου. Σελ. 150

ΚΕΦ. ΚΘ'. Τρίτη πατριαρχεία Ἀθανασίου τοῦ Πατελάρου, καὶ πατριαρχεία Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας. » 153

ΚΕΦ. Λ'. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Τορνόβου Κυρίλλου, καὶ δευτέρα τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Παϊσίου, καὶ πρώτη Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Χίου. » 155

ΚΕΦ. ΛΑ'. Πατριαρχεία τοῦ Γάνου καὶ Χώρας Γαβριὴλ, καὶ πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης, καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἱεροσολύμων Νεκτάριον. » 159

(ΚΕΦ. ΛΒ'. Πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ ἀπὸ Προύσης τοῦ ἐπιλεγομένου Μογιλάλου, καὶ ἐπιπήδησις Κλήμεντος τοῦ ἀπὸ Ἰκονίου.

ΚΕΦ. ΛΓ'. Πατριαρχεία Μεθοδίου τοῦ ἀπὸ Ἡρακλείας, καὶ τὰ κατὰ τὸν Δοσίθεον, πατριάρχην Ἱεροσολύμων, καὶ (*)) ἅλωσις τοῦ κάστρου τῆς Κρήτης. » 161

ΚΕΦ. ΛΔ'. Τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παρθενίου τοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ ἐπιλεγομένου Μογιλάλου. » 166

ΚΕΦ. ΛΕ'. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης Διονυσίου, καὶ Γερασίμου τοῦ Τουρνόβου. Τὰ ἐπὶ τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας τοῦ σουλτὰν Μεχμέτη τοῦ Δ' συμβάντα, καὶ παρακμὴ τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας. » 168

ΚΕΦ. ΛϚ'. Τετάρτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου τοῦ ἀπὸ Προύσης, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Διονυσίου Δ' τοῦ Μουσελίμη, καὶ καθαίρεσις τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Παϊσίου, καὶ συνοδικὸν διὰ τὴν μίτραν τοῦ Κεφαληνίας· καὶ πολιορκία τῆς Βιέννης, καὶ ἧττα καὶ φυγὴ τοῦ βεζίρη Καρὰ-Μουσταφᾶ-πασσᾶ. » 171

ΚΕΦ. ΛΖ'. Πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τρίτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη· καὶ πόλεμος κατὰ Γερμανῶν, Μοσχόβων, Λέχων τε καὶ Ἑνετῶν. » 182

ΚΕΦ. ΛΗ'. Πέμπτη πατριαρχεία Παρθενίου τοῦ Μογιλάλου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, καὶ τετάρτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη, καὶ τρίτη πατριαρχεία Ἰακώβου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης. » 185

ΚΕΦ. ΛΘ'. Πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ δευτέρου τοῦ ἀπὸ Προύσης, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου. » 198

ΚΕΦ. Μ'. Πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως. » 201

(*) Τὰ ἐν τῇ παρενθέσει ἐλλείπουσιν—ἴδε σελ. 160.

ΚΕΦ. ΜΑʹ. Δευτέρα πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Βʹ, τοῦ ἀπὸ Προύσης τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου, καὶ γράμμα συνοδικὸν πρὸς σύστασιν τοῦ σχολείου· καὶ πάπαι τῆς Ῥώμης ἀπὸ ἔτους 1645. Σελ. 202
ΚΕΦ. ΜΒʹ. Πέμπτη πατριαρχεία Διονυσίου τοῦ Μουσελίμη. » 216
ΚΕΦ. ΜΓʹ. Τρίτη πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Βʹ, τοῦ καὶ Ἀκαρνᾶνος ἐπιλεγομένου. » 217
ΚΕΦ. ΜΔʹ. Πόλεμος φρικτὸς τῆς Τζέντας. » 223
ΚΕΦ. ΜΕʹ. Πραγματεία τῆς ἐν τῷ Καρλοβίτζ εἰρήνης. » 228
ΚΕΦ. ΜϚʹ. Ἀποστασία κατὰ τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ. » 235

Βιβλίον Θʹ.

ΚΕΦ. Αʹ. Τὰ ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Γαβριὴλ τοῦ Γʹ τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος. Βασιλεία τοῦ σουλτὰν Ἀχμέτη. Παρεκβολὴ περὶ τῆς Ῥουσσίας καὶ Πέτρου τοῦ Μεγάλου. » 241
ΚΕΦ. Βʹ. Πατριαρχεία Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας, καὶ Ἀθανασίου τοῦ Εʹ τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως. Πόλεμος τοῦ Πέτρου μὲ τὸν ῥῆγα τῆς Σβετζίας Κάρλον εἰς τὴν Πουλτάβαν· καὶ πόλεμος τοῦ Πέτρου μὲ τοὺς Τούρκους εἰς τὸν Προῦτον. » 267
ΚΕΦ. Γʹ. Πατριαρχεία Κυρίλλου Δʹ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου, καὶ βʹ πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Κυπριανοῦ, καὶ πατριαρχεία Κοσμᾶ Γ τοῦ πρώην Ἀλεξανδρείας· καὶ πόλεμος τῶν Τούρκων μὲ τοὺς Ἑνετούς, καὶ ἅλωσις τοῦ Μωρέως. » 286
ΚΕΦ. Δʹ. Πατριαρχεία Ἱερεμίου Γʹ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας· καὶ πόλεμος τῶν Ὀθωμανῶν μὲ τοὺς Γερμανούς, καὶ ἅλωσις Τεμισβαρίου καὶ Πελιγραδίου, καὶ εἰρήνη τουρκονέμτζικη. » 301
ΚΕΦ. Εʹ. Πατριαρχεία τοῦ Κωνσταντινουπολίτου Παϊσίου τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας. Ἐπανάστασις εἰς τὴν Πόλιν καὶ βασιλεία τοῦ σουλτὰν Μαχμούτη. » 325
ΚΕΦ. Ϛʹ. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Ἱερεμίου καὶ πατριαρχεία Σεραφεὶμ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ πατριαρχεία Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας. » 336
ΚΕΦ. Ζʹ. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου, καὶ δευτέρα πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Νεοφύτου, καὶ τρίτη πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου. » 349
ΚΕΦ. Ηʹ. Πατριαρχεία Κυρίλλου τοῦ Εʹ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, καὶ δʹ πατριαρχεία τοῦ αὐτοῦ Παϊσίου, καὶ βʹ πατριαρ-

χεία τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου, καὶ πατριαρχεία Καλλινίκου τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Προϊλάβου. » 362
ΚΕΦ. Θ'. Πατριαρχεία Σεραφεὶμ τοῦ ἀπὸ Φιλιππουπόλεως. » 376
ΚΕΦ. Ι'. Πατριαρχεία τοῦ Χαλκηδόνος Ἰωαννικίου τοῦ Καρατζᾶ. » 388
ΚΕΦ. ΙΑ'. Πατριαρχεία Σαμουὴλ Κωνσταντινουπολίτου τοῦ ἀπὸ Δέρκων. » 396

Βιβλίον Ι'.

ΚΕΦ. Α'. Πατριαρχεία Μελετίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης. Σκάνδαλα τοῦ Νικολάου Σούτζου καὶ τοῦ πρέσβεως τῆς Φράντζας μεταξὺ Πόρτας καὶ Ῥουσσίας. Ἔγγραφον ψευδὲς τῷ σουλτὰν Μουσταφᾶ τῶν ἀποστατῶν τῆς Λεχίας Ποτόσκη καὶ Κρασένσκη. Εἱρκτῇ παραδίδεται εἰς τοὺς Ἑπτὰ Πύργους ὁ Ὀπρέσκωφ. Γίνεται ἡγεμὼν τῆς Βλαχίας διὰ τοῦ χάνη Κερὶμ-Γκιράϊ ὁ Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκας. Μανιφέστον τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ διὰ τὸν κατὰ τῆς Ῥουσσίας πόλεμον. Ἔγγραφον τῆς βασιλίσσης Αἰκατερίνης εἰς τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης διὰ τὸν κατ' αὐτῆς ἄδικον πόλεμον τῶν Ὀθωμανῶν. Μανιφέστον τῆς αὐτῆς διὰ τὸν αὐτόν, ἀναιρετικὸν τοῦ μανιφέστου τῆς Πόρτας, εἰς τοὺς ὑποχειρίους της. Λεηλασία τοῦ Κερὶμ-Γκιράϊ χάνη εἰς τὴν ῥουσσικὴν Οὐκραΐναν μὲ ἐντελῆ ὄλεθρόν του. Διαγωγὴ τοῦ αὐθέντου Μολδαβίας Γρηγορίου Καλλιμάχη καὶ συκοφαντίαι τριπλαῖ κατ' αὐτοῦ. Ἐκστρατεία τοῦ βεζίρη Γιαγλικτζῆ Μεχμὲτ-Ἐμὶν πασσᾶ, καὶ τὰ γεγονότα εἰς τὸ ἀλάϊ τοῦ ὀρδίου. Συκοφαντία δύο ἰατρῶν ὅτι κατάσκοποι Μοσχόβων. Πτῶσις τοῦ πατριάρχου Μελετίου. » 421
ΚΕΦ. Β'. Πατριαρχεία Θεοδοσίου τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης. Τὰ παρὰ τῷ Χοτίνι συμβάντα. Διάπλευσις τοῦ Δουνάβεως ἀπὸ Ἰσάκτζας εἰς Καρτάλι καὶ ἐρχομὸς τοῦ βεζίρη εἰς τὸ Χάντεπε. Καθαιρεῖται καὶ εἱρκτῇ παραδίδεται ὁ Πογδάν-πεης Γρηγόριος Καλλιμάχης. Γίνεται αὐθέντης Μολδαβίας ὁ Μαυροκορδάτος Κωνσταντῖνος. Πόλεμος εἰς τὸ Χοτίνι. Λεηλασία τῆς λεχικῆς Οὐκραΐνας ἀντὶ τῆς ῥουσσικῆς. Πολιορκία τοῦ Χοτινίου. Φόνος τοῦ Καλλιμάχη καὶ τοῦ Νικολάου Σούτζου. Καθαίρεσις καὶ φόνος τοῦ βεζίρη καὶ βεζαρέτι τοῦ Μολδοβαντζῆ. Πόλεμοι ἄντικρυ τοῦ Χοτινίου· φεύγει ὁ Μολδοβαντζής· ἅλωσις τοῦ Χοτινίου. Πόλεμος περὶ τὸ Πεντέρι. Κινήματα τοῦ Μανόλη Τζαννῆ. Ἐξοῦται

ὁ Μαλδοβαντζῆς, καὶ γίνεται βεζίρης ὁ Χαλὶλ-πασσᾶς. Στόλος ῥουσσικὸς εἰς τὰ Αἰγαῖον καὶ Ἰόνιον πέλαγος. Πόλεμοι εἰς Χάντεπε καὶ ποταμὸν Λάργαν. Τὰ κατὰ τὸν Μωρέαν. Ναυμαχία περὶ τὴν Τζίαν· καύσιμον τοῦ τουρκικοῦ στόλου εἰς τὸν Τζεσμέν. Πόλεμος εἰς τὸ Καρτάλι. Ἅλωσις τοῦ Ἰσμαηλίου καὶ τοῦ Κιλίου. Πολιορκία τοῦ Πεντερίου. Συμφωνία Ταρτάρων διὰ τὸ αὐτόνομόν τους. Ἅλωσις τοῦ Πένδερ καὶ τοῦ Ἄκκερμαν. Ἅλωσις τῆς Ἰπραΐλας. Ἅλωσις τῆς Τούλτζας. Οἱ Τοῦρκοι τῆς Σμύρνης φονεύουσι τοὺς Χριστιανούς. Ἐξοῦται ὁ βεζίρης καὶ γίνεται ὁ Δανατζῆς. Ἅλωσις τοῦ Γκιργκιόβου. Τὰ εἰς τὸ Κρίμι συμβάντα. Ἔφοδος τοῦ Βέϊσμαν εἰς τὸ Παπάδαγι. Μανιφέστα τοῦ Προύσια καὶ τῆς Μαρίας Τερέζας καὶ τῆς Ῥουσσίας διὰ τοὺς τόπους ὁποῦ πρέπει νὰ ὁρίζουν εἰς τὴν Λεχίαν. Διάφοροι πόλεμοι καὶ πέραν τοῦ Δουνάβεως. Ζημίαι τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν μητρόπολιν Δέρκων. Σελ. 439

ΚΕΦ. Γ'. Δευτέρα πατριαρχεία τοῦ Κὺρ Σαμουήλ. Ἔρανος παρὰ τῶν ἀρχιερέων διὰ τὸ πολὺ χρέος τοῦ Κοινοῦ. Θάνατος τοῦ σουλτὰν Μουσταφᾶ, καὶ βασιλεία τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀπτοὺλ-Χαμίτη. Κακόνοιαι τοῦ Προύσης Μελετίου κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ. Ἀποστασία τοῦ Πουγατζὲβ κατὰ τῆς βασιλίσσης Αἰκατερίνης. Πόλεμοι πολλοὶ πολλαχοῦ, ἀλλ' ὁ τῆς Κόσνιτζας γενικός. Στάσις τοῦ Ἀχμὲτ-ἐφένδη, γιαζιτζῆ τοῦ Κιζλὰρ-ἀγᾶ. Συμφωνία μεταξὺ Βιέννης καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων εἰς τὸ Καϊναρτζίκι διὰ τὴν πραγματείαν τῆς εἰρήνης· ἔγινε μὲ ἄρθρα 28. Ζημία τῷ Κοινῷ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας παρὰ τοῦ Ἰακώβου Ῥίζου Σπαθάρη. Καταδρομαὶ κατὰ τοῦ πατριάρχου Σαμουήλ, καὶ ἄδικον καὶ ζημίαι τοῦ Κοινοῦ. » 515

ΚΕΦ. Δ'. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων Σωφρονίου. Χάττισερίφι διὰ τὰ προνόμια τῆς Βλαχίας. Λογομαχίαι διὰ τοὺς δορυαλώτους τῶν Μοσχόβων καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ πολέμου αἰχμαλωτισθέντας ὑποχειρίους. Μιαιφονία τοῦ Ταχὶρ-Ὀμέρη. Ἐρχομὸς τοῦ Ῥεπνὶν εἰς τὴν Πόλιν. Ἐμποδίζεται ἡ ἐπισκευὴ ἐκκλησιῶν. Περὶ τῶν ἐν τῇ Χάλκῃ καὶ τῇ Πρώτῃ μοναστηρίων τῆς Παναγίας καὶ τῆς Μεταμορφώσεως. Σκάνδαλα τοῦ Δραγομάνου τῆς Πόρτας Μουρούζη κατὰ τοῦ Ῥεπνίν. Ἔγγραφον τῆς Ῥουσσίας. Φόνος τοῦ Γρηγορίου Γκίκα, αὐθέντου Μολδαβίας, καὶ αὐθεντεία τοῦ Δραγομάνου Μουρούζη.

Μανιφέστον τῆς Ῥουσσίας κατὰ τῶν Τούρκων. Στόλος τοῦ καπουδάνι-δεργιὰ Χασὰν-πασσᾶ Τζεζάερλη εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον. Περιγραφὴ τοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον ταξειδίου μου. Περιγραφὴ Ταμανίου, Ἀπαζίας, Τζερκεζίας καὶ τῶν περὶ αὐτὰ τόπων. Χρυσόβουλλα τοῦ αὐθέντου Βλαχίας Ὑψηλάντου. Σιγγιλλιώδες πατριαρχικὸν γράμμα διὰ τὸ κατὰ τὴν Πρώτην ἱερὸν μοναστήριον τῆς Μεταμορφώσεως. » 540

ΚΕΦ. Ε'. Πατριαρχεία Γαβριὴλ τοῦ Γ' τοῦ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν. Κάμνει ὁ αὐθέντης Ὑψηλάντης μετόχιον τῆς Παναγίας Καμαργιότισσας τὴν Μαρικούτζαν· χρυσόβουλλον διὰ τὰ ἐν Βλαχίᾳ κτήματά του. Μανιφέστον τῆς Ῥουσσίας διὰ τὴν τοῦ Κριμίου πληρεξουσιότητα καὶ κυριαρχίαν της. Διωγμὸς τοῦ καπετὰν-πασσᾶ Τζεζάερλη κατὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Δύο πυρκαϊαὶ τῆς Πόλεως μέγισται. » 619

ΚΕΦ. ς'. Πατριαρχεία τοῦ ἀπὸ Σμύρνης Προκοπίου. Κάμνει Σμύρνης τὸν πρωτοσύγκελλόν του παρὰ γνώμην τῶν Φαναριωτῶν . . . . . » 641

Παράρτημα.

Ἔθιμα τῆς ὀθωμανικῆς βασιλείας·

ΜΕΡΟΣ Α'. Τὰ περὶ τὸν βασιλέα » 717

ΜΕΡΟΣ Β'. Τὰ περὶ τὸν Ἐπίτροπον τῆς βασιλείας, τουτέστι σαχίπη-δεβλέτι, ἄλλως βεζὶρ-ἀζέμ, καὶ τοὺς λοιποὺς βεζίρηδες καὶ πασσάδες, καὶ ἄλλα ὀφφίκια σύμμικτα ἀπὸ διοικήσεως ἐπαρχιῶν καὶ διεξαγωγῆς πολέμων. » 734

ΜΕΡΟΣ Γ'. Περὶ τῶν τζαούσηδων. » 743

ΜΕΡΟΣ Δ'. Ἐκστρατεία τοῦ βεζίρη καὶ τρόπος πολεμικὸς τῶν Ὀθωμανῶν. » 745

ΜΕΡΟΣ Ε'. Τὰ περὶ τὸν μουφτὴν καὶ τοὺς οὐλιεμᾶδες. » 748

ΜΕΡΟΣ ς'. Ὀφφίκια τῆς βασιλείας τὰ ἐν τῇ βασιλευούσῃ χοτζαγκιάνηδων τε καὶ ἀβάμηδων. » 754

ΜΕΡΟΣ Ζ'. Ὁ βασιλικὸς στόλος. » 760

ΜΕΡΟΣ Η'. Τὰ πολεμικὰ τάγματα. » 761

ΝΕΡΟΣ Θ'. Ἄραβες οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ· Αἴγυπτος· Ὄρος Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου. » 766

ΜΕΡΟΣ Ι'. Τάρταροι οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ. » 773

ΜΕΡΟΣ ΙΑ'. Ἀρβανῖται οἱ ὑπὸ τῇ ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ » 776

ΜΕΡΟΣ ΙΒ'. Ἔθιμά τινων ἐπαρχιῶν. Μολδαβία· Βλαχία· Κύπρος. » 777

ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΣ.

Ἄβαζγοι 35.
Ἄβαροι 35.
Ἀβάσκιοι 646.
Ἀβγάνοι 305. 313.
Ἀβραμάτζος 537.
Ἀβράμιος Ἱεροσ. 541. 548. 679. 684.
Ἀβρὲτ-ἀδασὶ 356.
Ἁγ. Ἀθανασ. λαύρα Ἄθ. 132.
Ἀγαθούπολις—ῖται 385. 686..
Ἁγ. Ἄννης μον. Ἄθ. 477.
Ἅγ. Ἀπόστολοι ἐκκλ. 4. 5. 12
Ἁγ. Βηθλεὲμ ἐκκλ. Ἱερουσ. 99. 679.
» Γεθσημανῆ » » 680.
» Γεωργ. ἐκκλ. Βενετ. 394.
» » » Σαρμασ. 553.
» » » Φαναρ. 681.
» » » Ποτηρᾶ 553.
» » μετ. ἁγιοτ. Βουκ. 292. 452. 617.
» » » » Νεοχωρ. 388. 499. 684. 709.
» » » » Φαν. 328. 513. 638. 680. 684.
» » μον. Ἀντιγ. 555.
» » » ἐν Θυνίᾳ 133.
» » » Χάλκ. 360. 363. 393. 401. 414. 680.
» » πατρ. 123. 129. 159. 332.
» Δημητρ. ἐκκλ. Κουρούτζεσμε 688.
» » » Παρμάκαπι 327.
» Εὐθυμ. ἐκκλ. Χηλ. 132. 170. 706
» Εὐφημ. ἐκκλ. Χαλκηδ. 650.
» » λείψ. 4.
» Θεοδ. ἐκκλ. Βλάγκ. 553.
Ἅγια (Ὀλλανδ.) 39.
Ἁγ. Ἰακώβ. μον. Ἱερουσ. 163.
Ἁγία Μαύρα ἴδε Λευκάς.
Ἀγιὰς-πασσ. 53.
Ἁγιοτ. μετοχ. Γιάφ. 679.
» » Σμύρν. 410.
Ἁγ. Ἰωάννου ἐκκλ. Γαλατ. 414.
» » Θεολ. μον. Πάτμ. 314.
Ἁγ. Ἰωάννου λείψανον 189.
» » μετ. Σιν. Παλατ. 327. 376.
» » μον. Βουκουρ. 680.
» » τάγμα 24. 54. 56.
Ἀγκόπης σαράφ. 360. 362. 367. 369.
Ἁγ. Κυριακῆς ἐκκλ. 553.
Ἀγκὼν 13. 136.
Ἁγ. Μονὴ Χίου 142.
Ἁγ. Νικολ. ἐκκλ. Νεοχ. 499. 553. 709.
» » » Τζουπ. 553.
» » » Ὑψωμαθ. 206.
» » » Χαλκ. 540.
» » μον. Ἱερουσ. 680.
» » » Λιχ. 644.
Ἅγ. Ὄρος 166. 207. 326. 353. 361. 387.. 392. 396 400. 476. 540. 655. 639. 681.
Ἁγ. Παρασκευῆς ἐκκλ. Θεραπ. 645.
» » λείψ. 145. 734.
» Παύλου μον. Ἄθ. 353.
» Πέτρου ναὸς Ῥώμ. 33. 41. 68.
Ἀγρίκολας 77.
Ἁγ. Σάββα λαύρα Ἱερουσ. 684.
» » μον. Ἀλεξανδρ. 355. 696.
» » » Βουκουρ. 561.
» Σοφία τζαμὶ 107. 194. 236. 330. 489. 553. 754.
Ἅγ. Στέφανος 294. 296. 550.
Ἀγχίαλος 666.
Ἀδαΐ-κεπὶρ 307.
Ἄδανα 25. 57. 372.
Ἀδὶλ-Κουλὴ-χάνης 361. 363. 365.
Ἀδριανὸς ΣΤ' πάπ. 55. 77. 79.
» πατρ. Ῥουσσ. 254.
Ἀδριανούπολις 24. 36. 43.. 53. 166.. 171. 174 179. 193-231. 241. 285. 287. 298. 302. 438. 447. 455. 530. 562. 656. 666. 686. 698. 720.
Ἀζὰκ 103. 232. 231. 278. 283. 287. 341. 347. 500. 531.
Ἀζδερχὰν 245. 247.. 266. 308. 316.
Ἀζὲμ, ἰμὰμ- 64.

'Αζερπεγιὰν 28. 63. 319.
'Αζὶζ-'Αλῆ 95.
'Αζὸφ ἴδε Μαιῶτις.
'Αθανάσιος 'Αθηνῶν 639. 654.
» 'Αντιοχείας 320. 322. 325.
» Δρύστρας 208.
» Γ' Ἱεροσολύμων 4..
» 'Αθανάσιος Κύπριος 139. 166.
» Κύπρου 119.
» Κωνς)πόλεως ὁ Πατελάρος (Θεσσαλον.) 136—153.
» Κωνς)πόλεως ('Αδριανουπ.) 271—286.
» Λιτίτζης 686.
» Ῥαιδεστοῦ 182.
'Αθῆναι 191. 199. 638. 683.
'Αϊδὰζ-Μεχμὲτ-πασσ. 'Επίτροπ. 344—348. 353..
Αἰγαίου νῆσοι 11. 148. 230. 486. 505. 519. 546.. 549. 636. 661. 671.
Αἴγινα 299.
Αἴγυπτος 20. 23. 25. 44.. 47. 54. 56. 117..244. 286. 297. 323. 330. 352. 363. 454. 486. 522. 536. 546. 572. 647. 651. 656. 769.
'Αϊδάρ, σάχ- 32.
'Αϊδὶν-γκιουζὲλ-'Ισὰρ ἴδε Μαγνησία.
"Αϊδοζλους 'Αλῆ-πασσᾶς 555. 650. 655.
Αἰθιοπία 147. 213.
Αἰκατερίνη Α' 259. 278. 283. 304.. 322.
» Β' 35. 393. 402. 404. 408. 424..446. 476. 483. 500. 512. 516. 524. 631. 647. 650.. 658.
Αἰκατερίνη δόμνη 622. 627. 688. 690. 694. 697.
Αἰκατερίνη Μπόρε 77.
Αἶμος 203. 505. 530 532.
'Αϊναλὶ-καβάκι 409. 565. 617. 654 663. 668. 675.
'Αϊνατζῆ Σουλεϊμὰν-πασσᾶς 183-193. 730.
Αἶνος 413.
'Ακαρνανία 184.
'Ακβινάτης Θωμᾶς 68.
'Ακίσκα 576.
"Ακκερμαν ('Οξετα) 24. 170. 279. 466. 564. 653.
"Ακ-λιμὰν 568.
"Ακ-πουροὺν 492.
"Ακ σεράϊ 15. 628.
"Ακ-σουὶ ἴδε Πόγ.
'Ακύλλα 109.
'Αλαδόβα 523.
'Αλάνοι 35.
'Αλὰ-σεχὶρ ἴδε Φιλαδέλφεια.
'Αλάτιος 130.
'Αλβανία 14. 66. 293. 305. 454. 555. 650. 655.
'Αλβανία 'Ιβηρ. 35..
'Αλβανῖται 59. 424. 440. 450. 452. 462. 472. 475. 501. 516. 525. 574.
'Αλβέρτος καῖσαρ 5.
'Αλβέρτος Μογουντ. 69. 79.
'Αλγκέρι 63. 106. 356. 454. 528. 656.
'Αλέανδρος Ἱερώνυμος 82.
'Αλεμσὰχ, υἱὸς σ. Μπαγιαζ. 37.
'Αλεξάνδρεια Αἰγ. 48. 355. 631.
'Αλεξάνδρεια ἐν 'Ισ. 20.
'Αλέξανδρος 71.
» ΣΤ' πάπ. 28. 32.
» Ζ' πάπ. 212.
» Η' πάπ. 213.
» Κωνσταντίνου 381. 396 416.
'Αλέξιος Μιχαήλοβιτζ. 114.. 247.
» Πέτροβιτζ 307.
'Αλῆ 329..
» -ἀγᾶς 372-396. 411.
» -'Αχμὲτ-ἐφένδης 527.
» -ἐφένδης 657.
» -Κουλῆ-χάνης 361.
» -πασσᾶς 105..
» » 212.
» » 332. 334.
» » 'Επίτρ. 22. 33.
» » » 371.
'Αλῆ-πασσᾶ τζαμὶ, "Εξ Μάρμ. 335.
'Αλή-πεης 454.
» » 486.
» -σεραΐλὴς 525.
» -σέχης 351.
» -χαλίφης 32.
'Αλιὰ-Δεβλέτης 24.
'Αλιαδὶν, βεζίρ. 739.
'Αλιαδὶν-πέης 20.
'Αλιέϊ-δεβλὲτ μεμλεκ. ἴδε Ζιλκαδίρ.
Ἁλικαρνασσὸς 54. 363. 516.
'Αλλαμάνοι ἴδε Νέμτζοι.
'Αλουίσιος 212.
'Αλιπουνάρι 226.
'Αλταβίλλα, 'Ελισάβετ δ'- 89.
Ἅλυς 7.. 33. 569.
'Αλφόνσος ἀρχιεπ. Αἰθιοπ. 147.
'Αμάρα 190. 283.
'Αμάσεια 21. 33. 43. 97. 102.

Ἄμαςρος 569.
Ἀμβοὺργ 252.
Ἀμεδὶν 337.
Ἀμετζῆ-Σουλεϊμὰν ἐφένδης 350.
Ἀμζὰ 95.
Ἄμιδα 45. 48. 95. 109. 351.
Ἀμιλτὸν 273.
Ἀμινσὸς 7. 512. 567. 569.. 574.
Ἀμιρούτζης 27. 30.
Ἀμετζόγλου Χουσεϊν-πασσᾶς, Ἐπίτ. 209. 226. 232.
Ἀμμόχωστος 398. 666.
Ἀμστέδιος Ἀδριανὸς 111.
Ἄμστερδαμ 252. 276.
Ἀμστέρφιος 77.
Ἀναβαπτισταὶ 58.
Ἀναδὸλ-Ἰσὰρ 552.
Ἀναδὸλ- καβαγὶ 568.
Ἀνά-καλε ἢ Ἀνάκαρι 25. 575.
Ἀνανίας Ἀγχιάλου, Δέρκων, 477. 512. 642. 689. 696. 705.
Ἀνανίας Κυζίκου 371.
» Σιναίου 129.
» Σμύρνης 314.
Ἀνάπα 575..
Ἀναστάσεως ναὸς Ἱερουσ. 375.
Ἀναστάσιος γούναρις 535. 538.
Ἀναστάσιος τζελέπης 424. 467.
Ἀνδαλουσία 25. 104.
Ἀνδρέας Χῖος, ἰατρὸς 35.
Ἀνδρεχόφ 317.
Ἄνθιμος Ἱεροσολύμων (Σκυθουπόλ. Καισαρ. Φιλ.) 704. 707.
» Κορίνθου 127.
» Μεσημβ. Κυζίκ. 421. 444. 512.
» Κωνσταντινουπόλεως 132.
» Μιτυλήνης 611.
» Νικαίας 631.
» Οὐγγροβλαχ. 309.
» Προύσης 565. 630.
» Τήνου 320.
Ἄννα Βολένη 98.
» Μεκλεμποὺργ 338. 340.
Ἀνρὲπ 456.
Ἀντὰπ 25. 48.
Ἀντβὶκ 520.
Ἀντιγόνου ν. 555.
Ἀντιόχεια 48.
Ἀντίταυρος 24.
Ἀντώνιος τζελέπης 689. 713.
Ἀπὰζ, σάχης 35. 122. 128. 305.
Ἀπαζάδες, Ἀπαζία 25 571.. 575. 579.
Ἀπαζᾶ-Ὀσμὰν-πασσᾶς 244.
» -πασσᾶς 132. 134. 140.
» » 440. 443. 450. 459.. 472.
Ἀπαφὶν Μιχαὴλ 156. 203.
Ἀπολλωνιὰς 564.
Ἀποσταλία 117.
Ἀπουδαὰπ Μεχμέτ-πεης 486.
Ἀπουπέκιρ, σὲϊχ- 49.
Ἄπου Χανανία 679.
Ἀπραξὶν 269. 278.
Ἀπτῆ-πασσαζαδὲς 457. 459. 461. 502.
» -πασσᾶς 188.
» -πεης, Διβιτὰρ-πασσαζαδὲς 549. 574. 582.
Ἀπτοὺλ-Κερὶμ-ἐφένδης 550..
Ἀπτουλλὰχ 148.
» υἱὸς σ. Μπαγιαζ. 25.
» υἱὸς σ. Σουλεϊμ. 102.
Ἀπτοὺλ-Χαλὶλ-Χαμὶτ-πασσ. Ἐπ. 628..
» Χαμὶτ, σουλτ. 519—710. 722.
Ἀπτουῤῥαζάκης 487. 490. 521.. 559. 565.
Ἀπτουῤῥαχμὰν-πασσᾶς 366. 398.
Ἀπχάζοι 35.
Ἄραβες, Ἀραβία 48. 102. 218. 223. 766.
Ἄραβος 34.
Ἀραϊτζηζαδὲς 237.
Ἀρὰπ, σεΐχ- 49.
Ἀραπάκης, ἴδε Βλαστὸς Δημήτρ.
Ἀραπάκης 394. 447. 684. 695..
Ἀραπὰτ 471.
Ἀραπατζῆ-Ἀλῆ-πασσ. Ἐπ. 209. 212.
Ἀρὰπ-πασσᾶς 214.
Ἀργυρόπουλος 13.
Ἀργυρόπουλος Μανόλης 648.
Ἀρὶφ-μουλλᾶς Δουρηζαδὲς, μουφτ. 640. 643.
Ἀρμενία 32. 63. 328.
Ἀρμένιοι 35. 120. 163. 313.. 335.. 360. 377. 379. 381. 391. 469. 472. 498. 552.. 702. 712..
Ἀρμοζικὴ 34.
Ἀρναοὺτ-Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς 502. 504.
» Μεχμὲτ-πασσᾶς 468.. 474.
Ἀρναοὺτκιοϊ ἴδε Μέγα Ῥεῦμα.
Ἀρσέγκη 15.
Ἀρσένιος Μονεμβασίας 42.
Ἄρτζες 453.
» ποτ. 470.
Ἀρχαγγελγορὸτ 364.
Ἀρχάγγελος 253..
Ἀρχαγγέλων ἐκκλ. Μ. Ῥεύμ. 641. 685.
Ἀρχιπασζὲφ 522.

Ἀρχιστρατ. ἐκκλ. Ζουρόπετρ. 327. 628.
Ἀσὴρ-ἐφένδης 657.
Ἀσὶτ-Μεχμὲτ-ἐφένδης 657.
Ἀσμᾶ-σουλτάνα 525. 638.
Ἀσρούτ-πεης 65.
Ἄσσια 434.
Ἀστεραμπὰτ 318..
Ἀστζὴ-Ἀλὴ-πασσᾶς Ἐπίτρ. 304-306.
Ἀτᾶ-πεης 647.
» » βεζ. 740.
Ἄτζα 551. 559. 575.
Ἄτζμε 59.
Ἀτζοὺ 551. 559. 575.
Ἀτ-μεϊδάνι, ἴδε Ἱππόδρομος.
Αὐγούστη 71. 80. 110.
Αὐγουστινιανοὶ 68.
Αὔγουστος, Λεχ. 253...265. 338. 424.
Αὐλίτα 566. 570. 667.
Αὐλώνια 66.
Αὐξέντιος 365—369. 371.
» Διδυμοτείχου 611.
» Φιλιππουπόλ. 403.
Ἀφουμάτζι 549. 557. 617. 620.. 624.
Ἀφρικὴ 65. 298. 454. 468.
Ἀχὶρ-καπὶ 659.
Ἀχμὲτ, υἱὸς σ. Μπαγιαζ. 36..42.
» υἱὸς σ. Μεχμ. Β' 170. 209.
» Α' σουλτ. 119—128.
» ἀγᾶς 132. 142.
» » 436. 440. 446.
» Β' σουλτ. 151. 209—219.
» Γ' σουλτ. 237—300. 332. 681. 733. 785.
» -ἐφένδης Ἰσμιρλὴς 526. 535... 557.. 563.
» » μουφτηζαδὲς 643. 656. 681.
» -Μιρζᾶ 28. 31.
» πασσᾶς 54.
» » 293.
» » 338. 360.
» » 472. 522.
» » 570.. 579.
» -πεης Καϊσερλὴς 554..
» -τζελεπὴς 185.
Ἀχρὶς 62. 105. 309. 379. 407. 410. 514.
Βαβυλών, ἡ
Βαγδάτι 63.. 97. 102. 132. 140. 219. 287. 337. 728. 767.
Βαϊβουρδοὺτ 43.
Βαχαρέσκοι 371.
Βαχαρέσκος Γιαννάκης 606.
Βαχαρέσκος Κωνσταντ. 606.
» Ῥάδος 605.
Βαχαρέστι μον. ἁγιοτ. Βλαχ. 399. 456. 466. 518.
Βάχχ Λαυρέντιος 212.
Βάλας Λαυρέντιος 4.
Βάλε-στρίμπα 189. 281. 632.
Βαλιδὲ 151. 178. 181.
» τζαμὶ 278.
» χάνι 645.
Βαλίνιας Ἀλέξ. 93.
Βαλίνος 327.
Βάλις 345...
Βαλκεροὰν 451.
Βαλουκλὶ ἴδε Ζωοδόχ. Πηγή.
Βαλτικὴ 250. . 316. 454.
Βὰν 45. 63.. 95. 97. 319.
Βανδὲκ 522.
Βανκὲς-Περγκὲν 511..
Βανλὴ-ἐφένδης 164.
» Μεχμὲτ ἢ Φεϊζουλλὰχ ἐφέν. μουφτ. 223. 233. 237. 562.
Βαντελὲ 510.
Βάπις 267.
Βαράγλιος Γοδιφρέδος 93.
Βαραδᾶ 575.
Βαραδὶν 302.
Βαρβαρέζοι, Βαρβαρία 523. 528.
Βαρβαρόσσας, ἡ Χαϊρουδδὶν 63—67. 92. 106.
Βαρθολομαῖος Ἀθηνῶν 408
» Δρύστρας 387.. 402,.
Βαρκὰν 181.
Βάρνα 237. 451. 513. 517. 521. 531.
Βαρσὰκ. ἴδε Παφλαγονία.
Βαρσοβία 259. 434. . 509. .
Βαρτάνης 565.
Βασαράβας Β' 42. 44.
Βασίλεια 40.
Βασίλειος, ἀρχιερ. κλίμ. Ἀχρίδ. 379. 415. .
» 66. 138. 144. 150. 155. 734.
» Βουλγαροκτ. 246.
» κληρικὸς 515.
Βασίλης 414.
Βασὶφ-Ἀχμὲτ-ἐφένδ. 538.
» » » 489.
Βάσκιμος Ματθ. 93.
Βάσρα 102. 223. 767.
Βαταβία 39.
Βατοπεδ. μετοχ. Κωνσταντ. 314.

Βατοπεδ. μον. Ἄθ. 392. 400.
Βέζας Θεόδωρ. 90.
Βεζίρ-Κισλασί 554.
Βεζίρ χάνι 414.
Βεϊσμαν 422. 461—472. 507..531.
Βέλγιον 420.
Βελῆ-ἐφενδιζαδὲς 657.
Βελῆ-ἐφένδης, μουφτῆς 389. 411. 413. 415. 417.. 423.
Βελῆ-πασσᾶς 286.
Βελῆ-πασσᾶς 346.
Βελιγράδι 5. 53. 66. 102. 183. 190—230 302-307. 345... 4 7. 528. 653.
Βενέδικτος Ἀθηνῶν 638 654. 682.
Βενίτζ 430.
Βεντούρας 331. 334.
Βένων 79.
Βεργ ριο Πέτρος-Παῦλος 83.
Βερέζιν 2 7.
Βερεζίνα 483.
Βερνάδιος Ἰωάννης 87.
Βερνῖνος Δομένικος 120.
Βέρβοια ἴδε Χαλέπι.
Βερτίκ 522.
Βερώνιος Φίλιππος 87.
Βεσίκτας 329. 408. 526 553. 565.
Βεσσαραβία ἢ Βουτζὰκ 66. 104. 167. 481. 212 465. 656. 662. 671.
Βετεράνος 220.
Βεφᾶ-μεϊδάνι 628.
Βηθλεὲμ ναὸς Ἱερουσαλ. 375. 797.
Βηρυτὸς 287. 385. 390.
Βιάλα 481
Βιβέρ 456
Βιβλιοθῆκαι μοναστ. 166.
Βιβλ.οθήκη Μαυροκορδ. 375.
Βιβ ιοθήκη μετοχ. ἁγιοταφ. Φαναρ. 415
Βιβλιοθήκη ατρ. Ἀλεξ. λ' 131. 264 356.
Βιβλιοθήκη Σιναϊτῶν ἐν Καΐρῳ λ'.
Βίγκα 67.
Βιδίνι 200. 203. 344. 403. 461. 467.
Βιελιτζ 481.
Βιέννη 17. 61. 180. 197. 200. 204. 221. 253. 692.
Βιζ.α ὠρ 348.
Βικαρὲρ 43.
Βικλερος Ἰωάννης-Βαπτιςὴς 441.
Βιλέλ.ος Ἰάκωβος 441.
Βίλνα 264.
Βισκούλας 173. 479. 486. 506.
Βικούργ 263. 316.
Βιγενστέϊν 451.
Βιτέπσκη 483.
Βιλι 65.
Βιτσὲν 252.
Βιττεμβέργη 44.
Βλάγκι 553.
Βλάσκα 649
Βλασιὸς Δημήτριος, Ἀραπάκης 234..
Βλαχία 36. 42. 44. 90. 199. 203. 2 6. 233. 271 277. 280. 300 . 309.327. 33 . 3 7. 340 342. 346.. 350. 352. 364. 367 372. 377. 389. 395. 398. 403—564. 6 0. 628. 63 . 642. 644. 647.. 652. 660. 663. 667 671. 680. 684. 707. 784.
Βλὰχ σαράϊ 638. 680.
Βλαχοπογδανικὸν κονάκι 639.
Βλησὲρ 474.
Βογάριος Ἰωάν Οὔτας 120.
Βογδάνοβιτζ Προκόπιος 229.
Βοζνιτζίνος 229.
Βοημία 62. 65
Βόλγας 103 245.. 316.
Βολ ανίωρ 529.
Βολλινία 500. 506.
Βολοδιμὶρ 246.
Βόλσκα 272.
Βολφάγκος 78 80.
Βονιφάτιος Η' πάπ. 41.
Βονωνία 38 332.
Βορισλοβ 2 7.
Βορμασία 75.
Βορ όβσκη μον. ἐν Γιασίῳ 137.
Βορονὲτζ 242. 250 . 284.
Βουσθένης 173. 176. 199. 231. 247.. 268. 483 531. 559. 627. 663. 672.
Βόσπορος ἴδε Κατάστενον.
Βότιος 94.
Βουγιουκδερὲς 649. 654.
Βούδη 57. 59.. 62. 92. 481. 483. 188. 728.
Βουκαναν Γεώργιος 82.
Βουκῆρος 77. 86.
Βουκουρέστι 2 4. 307. 403 .450. 452-460 456. 469.. 475. 487.. 524. 549. 557. 561 646. 680
Βουλγαρία, Βούλγαροι 187. 197.. 307. 353. 424. 469. 475. 499. 525.531.
Βουλιγκέρος Ενρῖκος 86.
Βου.βὸν Κάρολος δοὺξ- 57 82.
Βουργ οινος Κάμηλλος ἴδε Λέων ΙΑ'.
Βουρία Ἰσελέτη 88.
Βούρσι-βαΐκ 46.

Βουτζὰκ ἴδε Βεσσαραβία.
Βραμάντης Λάζαρος 68.
Βραμία 485.
Βρανδεβούργ ἴδε Προυσσία.
Βρέγκιος ἢ Βρέντιος 77. 86.
Βρόδα 483.
Βυζαντίου παλάτιον 20.
Γαβρῆς 28. 36. 42. 45.
Γαβριὴλ (Καλλιμάχης) Θεσσαλονίκης, Μολδαβίας 284.
Γαβριὴλ Κωνσταντινουπ. (Θεσσαλ.) 121.
» Κ]πλ. (Γάνου καὶ Χώρα.) 159..
» Γ΄. Κωνσταντινουπ. (Χαλκηδόνος) 239 – 267.
» Κωνσταντινουπ. (Π. Πατρῶν) 619—641. 698.
» Μελενίκου 443.
» Νικομηδείας 427.
» Ξάνθης 127.
» Πεκίου 354.
» Σερβίας 160.
» Σεῤῥῶν, Νικομηδ. Χαλκηδ. Νικομηδ. 350—356. 361—363. 379. 606. 608. 611.
Γαβριὴλ Χαλκηδόνος 208.
» Χίου (ὁ Κοζώνης) 710.
Γάδειρα 454.
Γαετάνος Θωμᾶς 71.
Γάζα 46. 48. 486.
Γαζέλ-πεης 53. 55.
Γαλατᾶς 61. 91. 377. 381. 394. 399. 409. 476. 499. 560. 660..
» μον. ἁγιοταφ. ἐν Μολδ. 679.
Γάλατα-σεράϊ 285.
Γαλάτζι 346. 450.. 457. 558. 664. 667.
Γαλιλαῖος 147.
Γαλιτζίνοι 190. 200. 247.. 270. 278. 427. 440. 445... 482. 500. 503. 510. 520. 565.
Γαστούνι 461.
Γεγὲν-Ὀσμὰν-πασσᾶς 197. 199.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 314. 341. 343.. 354. 353. 509.
Γεδὶκ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς 15. 21. 24.
Γεδὶ-Κουλὲ ἴδε Ἑπτὰ-Πύργοι.
» » -καπισὶ 628.
Γεδὶκ-πασσᾶς 197. 199.
Γεδισὲν 465.
Γὲκ-Τζεσίμ-Πακὴ-ἀγᾶς 636.
Γεμένι 66. 104. 767.
Γενί-καλὲ 472. 490. 523. 531. 565. 580. 626.
Γενίκαπι 316. 478. 628.
» Προποντ. 385. 387.
Γενίκιοϊ 501.
Γενὶ-μαχαλὲ 562. 568.
» -παζὰρ 624.
» -παχτζὲ 36. 628.
» -τζαμὶ 181.
» -χάνι 693.
Γεννάδιος Κωνς]πλ. [Σχολάριος] 3—7.
Γενοβέζοι 16.
Γεράσιμος Ἀλεξανδρείας 131. 142. 150.
» Β΄ Ἀλεξανδρείας [Παλλαδᾶς] 169—231. 264.
» Κρήτης, Κυζίκου 411. 416. 444. 499. 512.. 559. 696... 706. 709.
Γεράσιμος Κυζίκου 403. 408. 410. 416.
» Θεσσαλονίκης 686. 699.
» Κωνσταντινουπ. 169. 171.
» Π. Πατρῶν 611.
» Πρεσπένας 681.
» Χίου, Νικαίας, Ἡρακλείας 325. 350. 365. 379. 384. 611.
Γερμανία, ἴδε Νεμτζία.
Γερμανὸς Ἁγιοταφίτης 388.
» Ἱεροσολυμ. 63. 99. 119.
» ὁμολογητ. 137.
Γερμανὼφ 519.
Γεροσλὰβ 279
Γεωργία, ἴδε Ἰβηρία.
Γεώργη-κάλφας 679.
Γεώργιος Βαρτένη 645.
» Βρανδεβούργου 78. 80.
» Ζαγοραῖος 406. 414. 415.
» Καμαράσης 517. 539.
» Λειψίας δοὺξ 74.
» Ποτσέλνικος 340.
» Σίφνιος 641. 687. 692. 694.
» Σύγκελλος 10.
» Τραπεζούντιος 4.
» Χάτμανος 367.. 397..
Γιαβαρίνο ἢ Γιανίκ, ἴδε Γιάννα.
Γιαγλικτζὴ, ἴδε Ἐμὶν-Μεχμὲτ-πασσᾶς.
Γιάζιγα 18.
Γιαζιὸ 6.
Γιαὶκ 520.
Γιακουμάκης δομέστικος 555.
Γιακοὺπ 28.
» -ἀγᾶς 422. 436.
» -πασσᾶς 28.
Γιάλα 581.
Γιαλὶ-κιὸσκ 296.,
Γιάλομιτζα 453. 505.

Γιάλομιτζα ποτ. 470. 475. 502.
Γιάμπολου 17. 275.
Γιάνκος Ἄγας 694.
» τζεράχης 424. 467.
Γιάννα 547.
Γιαννάκης 606.
» ἀπατζῆς 678.
» ἰατρὸς 421.
» κασάπης 330.
Γιάννη-κάλφας 560.
Γιάννης γούναρις 3?0
Γιαννίτζαροι 36. 46. 96. 102. 116.. 169. 174. 178. 181. 189. 192. 197. 210. 236. 250 297 303. 329. 331. 444.. 448. 457. 461. 464. 522. 628. 747. 761.
Γιανοὺς 280..
Γιαπρονόβσκης 186. 221.
Γιάσι 134. 144.. 1?0. 189. 277. 288. 291. 305. 322. 340. 344. 346. 440. 448.. 452. 456. 458... 523. 546. 646. 676. 680. 689.
Γιάφα 486. 640. 679.
Γιαγγιᾶ-πεης 53.
Γίβριλτέρα, ἴδε Γάδειρα.
Γιγιρμὶ-σεκὶζ-τζελεπὴ Σαῒδ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 342. 371..
Γιμάρηδες 384. 711.
Γιουμρούκι 419. 713.
Γιουνοὺς-πασσᾶς 37.
Γιουσοὺφ-ἀγᾶς 187. 192.
» -πασσᾶς 530.
» -Σαλαχαδδὶν 54.
Γιόχεμσων 501.
Γκέβροι 305.
Γκένοβα 454.
Γκελιντζὶκ-λιμὰν 576..
Γκεράϊδες 16.
Γκεργκίτζα 450.
Γκέρζι 568
Γκέρτζι 214. 472. 490. 531. 565.
Γκίκα Μαριώρα 323. 325.
Γκίκας Ἀλέξανδρος [μ. Λογ. Δραγομ.] 325—349.
» βοεβόδ. Ἀλέξανδρος Σκαρλάτου 410. 418. 424.
» » Γρηγόριος 169.
» » » [Δραγ.] 137. 307. 324. 337. 340. 346..350. 352. 361..367.
Γκίκας βοεβ. Γρηγ. Ἀλεξ. [Δραγ.] 377. 380. 383. 386. 389. 391. 393..398. 411.. 417.. 424. 437.. 440. 445. 450. 452. 537. 549.-565. 674.
Γκίκας Δημήτριος 605.
» βοεβ. Ματθαῖος Γρηγ. [Δραγ.] 346. 367.. 399. 455.
» » Σκαρλ. Γρηγ. 346. 367. 374. 377.. 389. 391. 404. 410.
Γκιλὰν, ἴδε Ὑρκανία.
Γκιὸζ-σουὶ 33.
Γκιὸκ-καγιασὶ 568.
» -σουὶ 552.
Γκιοὺλ-Ἀχμὲτ-πασσαζαδὲ Ἀλὴ-πασσᾶς 312. 373. 376. 445.. 451.
Γκιουλὲκ 25.
Γκιουμὰχ 43.
Γκιουμοὺς-ἀγᾶς 382.
Γκιουνλοὺκ 15.
Γκιουργκέντζ 523.
Γκιοὺρτζὴ-Ἰσμαὴλ-πασσᾶς, Ἐπιτρ. 339..
» Σουλεϊμὰν-πασσᾶς Ἐπίτρ. 287.
Γκίργκιοβον 138. 452—457. 468 .478. 501. 548.
Γκουριέροι 35.
Γλεπὼφ 464...
Γλοὺκ 259.
Γνουδοβίτζ 464.
Γουάλδος, ἀββᾶς 212.
Γουλὰμ Ἀρὲπ 43.
Γουλιέλμος Γ' 188. 211. 252.
Γοργοεπηκόου [Παναγ.] ἐκκλ. Ἔξ Μαρμ. 206.
Γόρδων 250.
Γραδενῖγος 546.
Γραίκα 462.
Γρανάτη 18. 26.
Γρὰν Μογὸλ 665.
Γρετζέλι 444. 463. 549.
Γρηγοράσκος γούναρις 686.
Γρηγοριανὸν καλενδάριον 107. 142..
Γρηγόριος Β' Ἱεροσολ. 5. 13. 29.
» Γ' Ἀντιοχείας 33. 43.
» Δ' πάπ. 41.
» ΣΤ' Ἀλεξανδρ. 5. 27.
» Ι' πάπ. 70. 77.
» ΙΓ' παπ. 102. 107. 113. 146.
» ΙΔ' πάπ. 146.
» ΙΕ' πάπ. 146.
» Ἰωαννίνων 383. 443.
» Κωνσταντινουπ. [Ἀμασείας] 131..
» Οὐγγροβλ. 460. 524. 589. 680.
» Σμύρνης 208.
» Χίου 208.

Γρίτης Ἀνδρέας 32.
Γρόδνο 264. 267. 510.
Δαγιστὰν 317.. 576. 640.
Δαγισταναλῆ, Μεχμὲτ-πασσᾶς 457. 459. 469. 517. 522. 524
Δαλμάται, Δαλματία 141. 184. 187 189. 191. 199. 215. 230. 650.
Δαλταπὰν-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, Ἐπιτρ. 214. 227. 232.. 235. 767.
Δαμασκηνὸς Μελενίκου, Θεσσαλον. 443. 499. 505. 513. 535.. 548. 559. 686.
Δαμασκὸς 46 53. 219. 313. 320.
Δανιὴλ Ἀγχιάλου 208.
» Ἀντιοχείας 414. 636.
» Νευροκόπου 127.
» πρωτοψάλτης 555.
» Χριστιανουπόλεως 614.
Δανιμάρκα 256. 288. 304. 369. 371. 427. 454. 565.
Δανισὼρ 522.
Δάντζικα 479. 486.
Δάντριας 159.
Δαοὺτ-πασσᾶ 172. 297. 301. 438. 686.
» » καπισὶ 628.
Δαπόντε Καισάρειος 450.
Δαρδανέλλα 189.
Δασκαλάκης, διδάσκ. 316.
Δάχερ, σεῖχ- 486.
Δεβιλλὲ ἐδ μαρκίων- 341. 345-348.
Δεβλὲτ-Γκιρὰϊ χάνης 106. 275.
» » » 505. 547.. 551. 555. 632. 673.
Δεδουκοὺτ 478.
Δεζεγελὶν 178. 546.
Δεκοβὶς 451.
Δελακροὰ 174.
Δελὴ-παλ-ᾶ-όγλοὺ 226.
Δελιάνος 450.
Δεμίρκαπι 25. 109.
» Κωνσταντινουπ. 43.
Δεμίτασι 288.
Δενολκὲν 500.
Δεπονάκ, μαρκίων- 304. 308.
Δερβὶς-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 546-561. 564.
» Μουλλᾶ ἐφένδης 657.
» Σαπὰν-ἄγας 214.
Δερένδε 48.
Δερένδελης, Ἐπίτρ. 557. 561-566.
Δέρκοι 478.
Δέρκων μητρόπ. 284.
Δερπέντι 25. 317..
Δεσαλοὺρ 296.
Δεσεπελὼρ 516.
Δέσνα 269.
Δεσπότου ὄρος 166.
Δ σφὸρτ 252.
Δεχερπὲτ 662. 682.
Δζεμ υἱὸς σ. Μεχμὲτ 23. 28. 734.
Δημητράσκος λογοθέτης 138.
Δημήτριος 246
» ὁ Γραικὸς 4.
» Φωτίου 401. 405..
Διαμαντὴς Πιτάρης 613.
Διαρπεκὶρ ἴδε Ἀμιδ.
Διβὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 364...
» πασσαζαδὲ Ἀπτὴ-πεης 549.
Διδυμότειχον 35. 285 300. 452. 476.
Διεβιτζ 510. 516.
Δίνο Ἀλὴ-ἄγας 236.
Διλσὶζ-Μεχμὲτ ἀγᾶς 210.
Δίπμποβιτζα 475.
Διονύσιος Ἀδριανουπόλ. 385... 611.
» Κων]πλ. [Φιλιππουπ.] 20-31.
» » [Νικοπηδ.] 91.
» » Μουσελίμης (Λαρίσσης) 159. 168-217.
» Μεθύμνης 510.
» Μελενίκου 283. 400.
» Νεοκαισαρείας 611.
» Προύσης 160.
» Σαντορίνης 611.
» Χίου, Ἐφέσου, Δέρκων [Σαμουχάσης] 379. 392. 397. 477. 512. 611.
Διπλοφάναρο 123. 405 638.
Δολγορούκαι 176. 256.. 462. 470.. 510. 524.
Δομινικάνοι 18. 68. 481.
Δομνὴ 535.
Δόπριτζα 97. 521.
Δόριας Ἀνδρέας 67.
Δοργιὰν Ἀχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 236-244.
Δοροσκένκης 158. 168. 170. 172. 738.
Δοσίθεος Ἱεροσολ. 169. 267. 205. 208. 797.
Δουβὰλ 411.
Δουβενὰλδ 190.
Δούγιος Ἀντώνιος 87.
Δουγκέρμης 513.
Δουδέσκος Νικόλ. 605.
Δούκας δεσπότης 67. 167. 183. 234. 262 738.
» Κωνσταντῖνος 11.

Δουμασίφ 475.
Δούνας 483.
Δούπ-χάνης 365.
Δουρὰνδ 546.
Δοὺρ-δαγὶ 100.
Δράβα 190.
Δράγα 479.
Δραγότας βοεβ. 719.
Δρακούλα Τζαννέτου 284.
Δρέσδα 256.
Δρογεμπούργ 546.
Δρύστρα ἴδε Σιλίστρια.
Δυῤῥάχιον 12.
Δωρόθεος Β' Ἀντιοχ. 4.
» Β' Ἱεροσολ. 29· 46. 60. 63. 99.
» Γ' Ἀντιοχ. 55. 60. 92.
Ἑβραῖοι 18.. 26. 34. 50. 100. 118. 160. 170. 308. 422. 485. 498. 552. 680. 702. 712.
Ἔγγελχαρτ 474. 520. 525.
Ἐγγλιτέρα 252. 286. 306. 340. 342. 427. 452. 454. 500. 558.. 651.654.. 659. 665.
Ἐγιούπ 237. 550.
Ἐγιούπ-Ἐνσαρί 6.
Ἐγιούπ-πεης 286.
» -τζαμισὶ 6. 222.
Ἐγρίκαπι 344. 552. 698.
Ἐγρὶ-μποϊνοὺ Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 361—364.
Ἐγριπὸζ ἴδε Εὔβοια.
Ἔδεσσα ιθ'. κά. 20. 45. 49. 365.
Ἐδιρνέκαπι 140. 413. 438. 550. 553. 681.
Ἐδουάρδος ΣΤ' 89.
Ἐζορνὶκ 12.
Ἔϊσλερ 203. 731.
Ἔκιος Ἰωάννης 70. 74.
Ἐκκλησίαι Κωνστ. 52. 377. 380. 552.
Ἐκολαμπάδιος Ἰωάν. 50. 77. 86.
Ἑλβετία 49.
Ἑλένη 353.
» Κοζονέσσα 679.
» Μαυροκορδ. 405.
Ἐλεονώρα 286.
Ἐλισάβετ Ῥουσσ. 303.
Ἐλισαβετγορὸτ 364. 441. 445.. 451. 455.
Ἐλμὰς-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 218. 220—226.
Ἑλλὰς 31.
Ἑλλήσποντος 463. 468. 479.
Ἐλπίδος ἐκκλ. Κοντοσκαλ. 184.
Ἔλφιστων 454. 462. 468.
Ἐμὶν-ἐφένδης 380.
» -Μεχμὲτ-πασσᾶς (Γιαγλικτζῆς), Ἐπίτρ. 418—447. 629
Ἐμιργκὲν-ὀγλοὺς 138.
Ἐμὶρ-Μεχμὲτ (σεΐχ-) 219.
» » -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 340. 342.
Ἔμπι-Ἐγιούπι-Χαλὶδ 6.
Ἐμπουγκόφης 373. 376.
Ἐμπουπεκὴρ-πασσᾶς 293.
Ἑνετίαι, Ἑνετοὶ 12. 15. 21. 32. 105. 148. 156. 161. 166. 180. 183—230. 251. 255. 276. 293. 296. 300. 332. 394. 452. 454. 510. 519. 546. 549. 556. 683.
Ἐνκρεμάτος Θωμᾶς 18.
Ἐνρῖκος Β' Φράντζας 92. 98.
» Βρανσουΐχ 79.
» Δ' Καστιλλ. 18.
» Η' Ἐγγλιτέρ. 77. 82. 98.
Ἐξαμίλι 222. 230.
Ἐξ Μάρμαρα 206. 335. 638.
Ἐπὰχ 259.
Ἑπτὰ Πύργοι 128. 130.. 151. 173. 186. 276. 284.377 384. 396. 414. 417. 423. 426.. 510. 659. 670.. 677.
Ἔρασμος 75.
Ἐρδεβὶλ 319.
Ἐρδελία, ἴδε Τρανσυλβανία.
Ἐρζερούμ 109. 128. 132. 263. 625.
Ἐριβὰν 318. 332.. 339.
Ἑρμάνος Κολωνίας ἀρχιεπ. 79.
» Νικόλαος 111.
Ἐρμενὰκ 15.
Ἑρμογένης πατρ. Ῥουσσ. 114.
Ἑρμώνυμος Γεώργ. Σπαρτιάτης 13.
Ἐρνέστος Λουνεβούργου δοὺξ 78. 80.
Ἐρσέκι 179.
Ἐρτογροὺλ 49.
Ἐρυθρᾶ θάλασσα 49. 767.
Ἐρφορδία 68.
Ἐρώστρατος 191.
Ἐσκὶ-σεράϊ 6. 31. 149. 332. 711. 719.
Ἐσρέφης ἴδε Μίρι-Μαχμούτ.
Ἔστα, Ἀλφόνσος δί- 106.
Ἐστονία 252. 304.
Εὐαγγελινὸς, Οἰκονόμος παπᾶ- 284.
Εὔβοια 15. 199.
Εὐγένιος διδάσκαλος 383. 385. 387.
» Σαβόγιας 223. 225. 302—306.

Εὐδοξία 'Ρουσσ. 278.
Εὐθύμιος Γ' Ἀντιοχείας 119. 129. 149.
» Πτολεμαΐδος 321.
Εὐθυμίου Σάρδεων λείψ. 170. 706.
Εὔξεινος πόντος 24. 170. 222. 224. 252.. 284. 316. 341.. 374. 442. 466. 469. 500—531. 552—583. 631. 636. 652. 655. 663. 666. 683.
Εὐπραγιώτης Δράκος 208.
Εὐτύχιος Ἀντιοχείας 182.
Ἐφραὶμ Ἱεροσολ. (Βηθλεὲμ) 385. 409.. 412. 410.
Ζαγάλια 545.
Ζακυνθιοι Ζάκυνθος 230. 301. 472. 476. 683.
Ζαμοΐσκι 506.
Ζαμπὲς-καλεσὶ 49.
Ζαμπολαδζαδὲ 138.
Ζαπορογάνοι Καζάκοι 271. 273. 422. 426. 432. 445. 500. 525. 559. 622.. 675.
Ζαπορόβσκης 529.
Ζάρα 506.
Ζαφείρα 392.
» Καρατζᾶ 629.
» Μάνου 697.
Ζαχαρίας Ἀμασείας 135.
» Βιζύης 208.
Ζέϊδουλ-Ἐνσαρὶ 6.
Ζέϊνὲπ-σουλτάνα 383. 400-403. 560.
Ζεϊνουλᾶϊν 15.
Ζεϊρὲκ 678.
» -τζαμὶ 52.
Ζεκεριὲ- » Χαλεπ. 366.
Ζελιδὲ-σουλτάνα 331.
Ζεύκης 4 3.
Ζεύσκοη 511.
Ζευστόχο 482.
Ζίχχοι 35.
Ζιλίφκι 15.
Ζιλκαδὶρ 24. 43. 57. 776.
Ζίμνιτζα 617. 623.
Ζινδάνι 745.
Ζιχνὴ-ἐφένδης 393.
Ζλατὸρ μον. ἐν Βουκουρ. 355.
Ζουβίγγλιος Οὔλριχος 49. 56. 85.
Ζούλαλης 329.
Ζουλφικὰρ-ἀγᾶς 162.
» -ἐφένδης 197. 214.
Ζουνὲ 546.
Ζουρίγο 50.
Ζουρόπετρα ἢ Ζουλόπετρα 327. 684.
Ζυγομαλᾶς 108.
Ζωναρᾶς 8.
Ζωοδόχ. πηγὴ 335.
Ζωσιμᾶς Ἀδραμηρίων 127.
Ζώσιμος 10.
Ἠλιὰς-πασσᾶς 135.
Ἤπειρος 184. 230.
Ἡράκλεια 655.
Ἡράκλειος αὐτοκρ. 6. 245.
» ἡγ. Ἰβηρ. 35. 640. 646. 668. 675.
Θάσος 571.
Θεοδόσιος Κωνσταντινουπ. [(Θεσσαλον.) 400. 439-513. 548. 556. 558.
Θεοδοσιούπολις, ἴδε Ἐρζερούμ.
Θεοδώρητος Λακεδαιμονίκ. 208.
Θεόδωρος Ἀλεξίοβιτζ 173 176. 179. 274..
» καπικεχαγιᾶς 323.
» Πορίσοβιτζ 114.
» Ποστέλνικος 691.
Θεόκλητος Νικομηδείας 333. 353. 357.
» Φιλιππουπόλεως 611.
Θεόληπτος Κωνσταντιν. [Ἰωαννίνων] 44-56.
» » [Φιλιππουπ.] 117..
Θεοτόκου μον. ἐν Σταυριᾷ 132.
Θεοφάνης Ἐφέσου 208.
» Ἱεροσολ. 114. 125. 127. 134.
» Κωνσταντινουπόλ 25.
» » (Ἀθηνῶν) 124.
» Σερρῶν 127.
Θεόφιλος ὁμολογητ. 10.
Θεοχάρης 415.
Θεραπεῖα 284. 381. 408. 455. 478. 541. 618. 645. 689. 693.
Θεσσαλονίκη 20. 62. 300. 500. 516. 636. 655. 686.
Θράκη 499.
Θωμάζος Ἰωάννης 78.
Ἰάκωβος Ἀνδρέου 110.
» διδάσκαλος 315.
» Ε' (Στουάρτος) 82.
» Ζιχνῶν 127.
» Κωνσταντινουπόλ. (Λαρίσσης) 182. 187. 191. 193. 198.
Ἰβὰν Βασιλειοβίτζης 114.
Ἰβηρία 34. 65. 95.. 109. 251. 317.. 334.. 338. 340. 376. 640. 646. 660. 675..
Ἰβήρων μον. Ἀθ. 400.

Ἴϐικα 98.
Ἰγγερμαλάνδ 471.
Ἰγγρία 247.. 304. 316.
Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας 77.
» διάκονος 693. 698.
» Λιτίτζης 686.
Ἱερὰ Ἐξέτασις 18.
Ἱέραξ μ. Λογ. 105.
Ἱερεμίας Α' Κωνσταντινουπόλ. (Σοφίας) 56-90.
» Β' » (Λαρίσ.) 108. 116. 118.
Ἱερεμίας Γ' Κωνσταντινουπόλ. (Καισαρ.) 301—324.. 331. 335.
» πρωτοσύγκ 416.
» Ῥόδου 316.
» Χριστιανουπόλ. Μιτυλήνης 628..
Ἱερόθεος διδάσκαλος 315.
» Δρύστρας 317.
Ἱερουσαλὴμ 60. 99. 207. 308.
» προσκυνήματα 4. 13. 46. 56. 64 91. 99. 111. 163. 181. 198. 308. 375. 377. 411. 539. 679.
Ἱερώνυμος Δολφῖνος 298.
Ἰζὲτ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς 505. 517.
» -Μεγμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 519. 526. 535—546. 549. 625—629. 651.
Ἰησουῖται 35. 92. 107. 133. 143. 147. 307. 511.
Ἰκαρία 117.
Ἰκόνιον 21. 25. 36. 751.
Ἰλλυρία 12.
Ἰμαρὲτ 34.
Ἴμϐρος 516.
Ἰνδίαι, Ἰνδοὶ 137. 314. 664.. 766..
Ἴνεον 567.
Ἰνεπαχτὶ, ἴδε Ναύπακτος.
Ἰνέπολου 568.
Ἰννοκέντιος Η' πάπ. 18. 26. 28. 36.
» Θ' » 146.
» Ι' » 212.
» ΙΑ' » 69. 313.
» ΙΒ' » 213.
Ἰοϐηλαῖοι 41.
Ἰορδανάκης τζεϐαερτζ. 650. 695.
Ἰουλία 102.
Ἰούλιος Β' πάπ. 32—39. 68.
» Γ' » 96..
Ἰουσουφτζί-πεης 15.
Ἱππα..ς, ἴδε Πόγ.
Ἱπποϐάται 145.
Ἱππόδρομος 236. 329. 332.
Ἰπραὴμ, σουλτ. 144—151.
» υἱὸς σ. Ἀχμὲτ Β' 214. 219.
» -ἀγᾶς 233.
» -ἐφένδης 300.
» -ἐφένδης 374. 376.
» -πασσᾶς Ἐπίτρ. 54—56.
» -πασσᾶς 140.
» -πασσᾶς 162.
» -πασσᾶς 169.
» -πασσᾶς 179. 181.
» -πασσᾶς 220.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 306. 309—330. 364.
» -πασσᾶς 471.
» -πεης 647. 651.
» -χότζας 287.
Ἰπραΐλα 280. 284. 424. 457.. 466. 474. 554.
Ἰρὰκ-Ἀτζεμὶ 319.
Ἰρανὴ-ἐφένδ. μουφτ. 558. 567.
Ἴργις 518.
Ἰσαὰκ Χαλκηδόνος 132.
Ἰσαϐέλλα 18.
Ἰσὰκ-ἀγᾶς 666.
Ἰσὰκ ἐφένδης 162.
Ἰσάκ-πεης 13.
Ἰσάκτζα 164. 167. 183. 277. 341. 346. 424. 436—449. 458. 464.. 468. 472—476. 501. 653. 663.
Ἰσαρτζίκι 344.
Ἰσζὶν 463.
Ἰσίδωρος Κωνσταντινουπόλ. Ξανθόπουλος 7—14.
Ἰσκϐάντζα 441. 447.
Ἰσκενδερούνα 454.. 650. 655.
Ἰσκενδὲρ-πασσᾶς 97.
Ἰσκενδέρπεης 14.
Ἰσλέϐιον 68.
Ἰσμαὴλ 32.
Ἰσμαήλι 279. 456. 464—474. 564. 619. 643. 651.. 663. 667..
Ἰσμαὴλ-πασσᾶς 383.
» -πασσᾶς 461.
» -πεης 7.
» -πεης 406.. 415. 440. 513. 538... 549—564.
» (σὰχ-) 45. 97.
Ἰσοὺφ-ἐφένδης 374.
» -ἐφένδης 680.
» -πασσᾶς 148.
» -πασσᾶς 274.
» -πασσᾶς. Ἐπίτρ. 285—287.

Ἰσοὺφ-πασσᾶς 301.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 636. 640.. 643—
Ἱσπανία, Ἱσπανοὶ 18. 25.. 92. 98. 104. 107. 233. 286. 338. 390. 511. 664.
Ἰσπὶρ-ἀγᾶς 517.
Ἰσπιρλόγκα 300.
Ἰστεντίλι 300.
Ἰταλία 21. 26. 29. 65. 98. 339.
Ἴτζ-καλὲ 583.
Ἰωακεὶμ Ἀλεξανδρείας ὁ πάνυ 27. 60. 100.
» Β' Ἀντιοχ. 24. 33.
» Γ' Ἀντιοχ. 92. 109.
» Δ' Ἀντιοχ. 115. 119.
» Ε' » [Βενζαγιάδης] 154. 158.
» Ϛ' » 166.
» Ἐφέσου 611.
» Ἱεροσολ. 4.
» Κωνςαντινουπ. [Δράμας] 33—35.
» πατρ. Ῥουσσ. 115. 254.
Ἰωαννᾶς Ἰοῦστος 77. 83. 86.
Ἰωάννης Ἀλεξιόβιτζ 179. 187. 244. 250.
» Βασιλειοβίτζ 246. 266.
» Μύῤῥων 643.
» Οὐγγρίας 59.
» Σαξωνίας 78. 80.
Ἰωαννίκιος Ἀλεξανδρείας 155.
» Κωνσταντινουπ. [Ἡρακλείας] 150—155.
» ὁ Καρατζᾶς [Πικίου, Χαλκηδόνος] 344. 354. 360. 363. 365. 368. 374. 377.. 380. 388—396.. 401. 406. 408. 413.. 419. 535. 606 611. 650. 680.
Ἰωαννίκιος Σεῤῥῶν, Χαλκηδόνος 363 379. 384—388.
» Σωζουπόλεως 60.
Ἰωάννινα 500.
Ἰωάσαφ διάκονος 698.
» Διδυμοτείχου 127.
» Κων]πόλ. (Κόκκας) 14—17.
« » (Ἀδριανουπόλ.) 96—101.
» Β' πατρ. Ῥουσσ. 114.
» Γ' » » 115.
» Ν. Πατρῶν 208.
» Προύσης 127.
» Σεῤῥῶν 131.
Ἰὼβ Κιαιβίας 114.
» πατρ. Ῥουσσ. 144. 146.
Ἰωσὴφ καῖσαρ 286. 460. 508.
» πατρ. Ῥουσσ. 114.
Καβάκια 666.
Καβάκος 391. 397.
Κάβαρνα 521. 583.
Καβασὶν 450—453.
Καγοὺλ 463.
Καδίκιοϊ ἴδε Χαλκηδών.
» (Κριμ.) 524.
Καζὰν 516. 518..
Καζαντζόγλους 382.
Καζακία, Καζάκοι 144. 158. 167—176. 181. 186. 232. 250. 266—271. 278. 283. 316. 339. 418. 422. 436.. 442. 453. 473. 501. 516. 525. 559. 572. 662.
Καζβὶν 318. 334.
Καζ-δαγὶ 197.
Καζέρης 377. 379. 384. 391. 396. 418.
Καζικλὴ βόϊβοδα, ἴδε Λεώτας βοεβ.
Καϊναρτζὶκ 503. 521. 531. 565. 660. 667. 672.
Κάϊρον 47. 356. 647. 728.
Καισάρεια 57. 132.
Καϊσάρι (Συρ.) 25.
Καὶτ ἢ Χαὶτ-πεης 20. 23. 25. 45. 54.
Καλαϊλὴ Ἀχμὲτ-πασσᾶς 244..
Καλαμάτα 461.
Καλβινισταὶ 87. 408.
Καλβῖνος Ἰωάννης 87.
Καλενδέρογλους 120.
Καλενδέρπεης 57
Καλιμὰν ἢ Κεμάλης, ἰατρὸς 639.
Καλίτζα 373..
Καλὶχ 265.
Καλλιμάχης Ἀλέξανδρ. Ἰωάνν. 437. 444. 446.. 560. 627. 657. 685. 690. 696. 700. 711.
Καλλιμάχης βοεβ. Γρηγ. Ἰωάνν. 390. 394.. 398. 414. 416. 422. 424. 436.. 443—447. 538.
Καλλιμάχης βοεβ. Ἰωάνν. (Δραγ.) 350. 367. 377. 382. 390. 538.
Καλλίνικος Ἁγιοταφίτης 683.
» Ἀδριανουπόλ. 512. 515. 519.
» » 616. 618. 698.
» Ἡρακλείας 324.
» Β' Ἀχαρνὰν, Κων]πόλ. 193. 201—211.
» Γ' Κωνστ]πολ. (Πρ[illegible]) 373. 376. 548. 611.
» Νικαίας 614.
» Τορνόβου 630. 637.
» Χαλκηδόνος 333. 354.
Καλλίπολις 297. 376. 561. 667.

Κάλλιστος Δρυϊνουπόλ. 136.
» Γ' πάπας 5.
» Δ' » 136.
Καλμοῦκοι 265. 268.
Καλοὺς 459.
Καλούσκα 440.
Κάλφογλους Γεώργιος 323.
Κάμαρις 245.
Καμένκι 283. 287.
Καμινίτζα 164. 167. 173. 190. 198. 230. 233. 247. 411. 646. 656.
Καμίνσκοη 483. 520—524. 529.
Καμιτζάκ-σουὶ 524.
Καμόντες 629.
Καμπέγιας Λαυρέντιος 80.
Καμτζάτκα 258.
Κάνδια 149. 151. 157. 161.
Κανδίδος Πέτρος 4.
Κανλὶ-κιοπροὺ 418.
Κανλὶ-κουὶ 510.
Κανόνης 346..
Καντακουζηνὸς Δημήτρ. 67. 183.
» Μιχ. Μαγουρεάνος 309. 549. 621..
» Σερπάνος 183.
» βοεβ. Στέφανος Β' 294. 300. 317. 562.
Καντάρτζιλὰρ 628.
Καντεμίρης 469.. 475.
» βοεβ. Ἀντίοχος 183. 189. 264. 271. 346.
» » Δημήτρ. 277—280.283.
» » Κωνστ. 183. 186. 189. 204. 214.
» Κωνστ. 346.
Καντεχὰρ 305. 327.
Καουσάνι 412.. 451. 656. 662.
Καπακλὶ 521
Καπὰ-κουλὰκ Ἰμπραὴμ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 323. 330—334.
Καπέρασι 301.
Καπὶ-κιράνης 452—458. 463..
Καπλὰν-Γκιράϊς, χάνης 220. 268. 275.
Καπλὰν-Μεχμὲτ-πασσᾶς 167.174. 176.
Καπουκῖνοι 93. 308.
Καπράρας 179. 185.. 218.
Καπτζορόχι 568.
Κὰρ 516.
Καρὰ-βεζίρης, ἴδε Σεχὶτ-Μεχμὲτ-πασσ.
» -γιουμπρούκι 628.
» -δαγὶ, ἴδε Μοντενέγρο.
» -Ἰμπραὴμ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 180.183—187. 742.
Καρὰ-Ἰσαρλὴ Ἀχμὲτ-πεης 565.
» -Ἰσὰρ-σαρκὶ, ἴδε Ἀρσέγκη.
Καρακὰς-Μεχμὲτ 236. 244.
Καράκιοϊ 409.
Καρακίολος 76.
Καρακότζογλους 680.
Καρακουλὰκ-ἀγᾶς 210.
Καραμανία 13. 25.
Καραμανῖται 91.
Καραμάνογλους 13.
Καραμὰν-πασσᾶς 443.
Καρὰ-Μεχμὲτ-ἀγᾶς 233..
» » -πασσᾶς 174.
» -Μουρὰτ 501.
» -Μουσελίμης 450.
» -Μουσταφᾶ-πασσᾶς 105 109.
» » » 181.
» » » 302.
» » » Ἐπίτρ. 174. 178—183. 344.
Καραμοὺτ 45.
Καραοσμάνογλους 476. 554.
Καραπούζα 353.
Καρὰ-πουρνοὺ 646.
Καρὰ-Σιλιχτάρης, ἴδε Σεχὶτ-Μεχμὲτ-πασ.
Καρὰ-σουὶ 501.. 517.
Καράτασι 568.
Καρατζᾶς Γεώργ. Σκαρλάτ. ἰατρ. Δραγομ. 378. 398. 401. 405. 536. 690.
Καρατζᾶς Ἰωάννης 693.
» Κωνς 450.
» βοεβ. Νικόλ. (Δραγ.) 628.635.
» Σκαρλ. Σγουρομάλλης ἰατρὸς Δραγ. 323. 344. 398. 405. 411. 418. 467. 487. 515. 519. 537..
Καρατζᾶς Σκαρλ. 606.
Καράφας 188. 198.
» Πέτρος, ἴδε Παῦλος Δ'.
Καρὰ-Χαρμάνι 559. 666.
Καρελία 304. 316.
Καρθαγένη, ἴδε Ἀλγκέρι.
Καρίπτζε 568.
Καριστιράνι, παλάτ. 234.
Κάρλοβιτζ 182. 229. 255. 293. 298. 301.. 435. 443.
Κάρλος 373.
Καρλοστάδιος 74. 77.
Κάρολος Β' Ἰσπαν. 227.
» Ε' καῖσαρ 57. 75—80. 92..
» Ϛ' καῖσαρ 286. 292. 338.347.
» Ζ' Φράντζ. 40.

Κάρολος Η' » 29.
» Θ' » 89
» ΙΑ' Σουηδ. 256.
» ΙΒ' » 232. 252—296. 304. 328. 558.
Καρπὰν 520.
Κὰρς 351.
Καρτάλι 341.. 440.... 458. 463.
Καρτέλι 34. 675.
Καρυοφύλλης Ἰωάνν. μ. Λογ. 308. 797.
Κασάνδρα Τζαννέτου ιέ. 284.
Κασάνδρεια 691.
Κασὶμ-πασσᾶ 97. 710.
Κασὶπ-Μιρζᾶ 95.
Κασπία θάλ. 245. 252. 313. 316...
Κασταμονὴ 112.
Καστελλάνος Γεώργιος 4.
Καστελόῤῥιζον 643.
Καστιλλία 18.
Καστίρκα 445.
Καστορία 309.
Κατάνοι 305. 448.
Κατάστενον 129. 328. 377. 399. 413. 419. 498. 653. 659. 666. 704.
Κάτεργα-λιμάνι 12.
Κατιλλὸν 89.
Κατιρλὶ 565..
Κατὶτζ 52ι.
Καύκασος 313. 575.
Καφᾶς ἢ Κέφε 16. 36. 103. 471. 500, 570.. 580..
Καφκάνι 568.
Καχέτη ἢ Κάχα 35. 675.
Κβιρίνης Πέτρος 180.
Κεγετζὶ 66.
Κέϊζερ 522.
Κεϊλὰν 337.
Κεϊτή-πεης 286.
Κελάτη 34.
Κελτογαλάται 17.
Κεμὰλ-Ἀλὴ-πασσᾶς 26.
Κεμιερνίνσκης Γεώργ. 173. 176.
Κεξχόλμ 316.
Κεραμεὺς Νικόλ. ἰατρ. 140.
Κεράτειος κόλπ. 409.
Κερεμὶτ-μαχαλεσὶ 638.
Κερὶμ-Γκιρᾶϊς χάνης 417.. 423.. 436,.
Κερκὲπ 48.
Κερκιοὺτ 337. 351.
Κέρκυρα,-ραῖοι 5. 65. 199. 265. 301, 303. 439.
Κερμὰν 319.
Κεσμὲ-καγιᾶ 628.
Κέσρελη Ἀχμὲτ-ἐφένδ. 350. 768.
Κετζέλι 568.
Κεφαλληνία 32. 301·
Κιαατχανᾶ 665.
Κιαζιπὴ-Μεχμὲτ-ἐφένδ. 236.
Κίαιβον 165. 188. 247. 270. 435. 441.
Κιαλιγγίλα, μον. ἐν Κολχίδι 154.
Κιζὶλ-Ἀσλὰν 15.
» -Ἀχμὲτ 7.
» -Ἰρμὰκ, ἴδε Ἅλυς.
» -τασὶ 575.
Κίλα 641.
Κιλερτζὴ-Ὀσμὰν-πασσᾶς 513.
Κιλὶ ἢ Κελὶ 24. 55. 66. 170. 279. 465. 549. 559. 564.
Κιλικία 20. 24.
Κιλίσί 619.
Κιλὶτζ-Ἀλὴ-πασσᾶς 106.
Κὶλ-ἢ Τακὶλ-πουροὺν 342. 531. 550.. 580. 651. 672. 676.
Κίνα. Κινέζοι 20. 93. 213. 248. 250. 262.
Κίνπεργ 500. 505.
Κιοπρὶ 152.
Κιοπρουλὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 152.. 510. 742.
Κιοπρουλόγλοι 719.
Κιοπρουλόγλους Ἀπτουλλὰχ-πασσᾶς 231 235. 338..
» Μουσταφᾶ-πασσᾶς 193.. 201-211.
» Νουμὰν-πασσᾶς 275..
» Φαζὶλ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς 155-178. 738.
Κιὸρ-βεζίρης ἴδε χατζὴ Γεγὲν-Ἀχμὲτ-πασσᾶς.
» -Σεφᾶ Γκιρᾶϊς, χάνης 214.
» -Χουσεὶν-πασσᾶς 180.
Κιοσόγλους Ἰωάννης 387.
Κιουμουλγίνα 15.
Κιουρδιστὰν 45.
Κιουτζοὺκ-Μεχμὲτ-πασσᾶς 135.
» Μουσταφᾶ-πασσᾶ 628.
» -Τζαφὲρ 12.
» -Τζαφὲρ-πασσᾶς 224.
» Τζεκμετζὲ 37. 550. 720.
Κιοχτζὲ 48.
Κιπλελόγλους 232.
Κιριτλὴ Ἀχμὲτ-ἐφένδης 451.
Κίρκας 414.
Κίρκος 176.

Κιρλῆ Ἰσμαὴλ-ἐφένδης 215.
Κιρμὰτζ-δαγὶ 563.
Κὶς-ἀδᾶ 523.
Κίτρος 568. 667.
Κλέστοχοβ 509.
Κλήμης ΣΤ' πάπ. 41. 72.
» Ζ' » 55. 57. 78.. 86. 115.
» Η' » 146.
» Θ' » 213.
» Ι' » 213.
» ΙΓ' » 408.
» Φιλίππων 127.
Κλίτζκας 473. 501. 504.
Κνὸξ Ἰωάννης 82.
Κογὲ-Ἐρσὲκ, ἴδε Ἰλλυρία.
Κογιουνλοὺ-Ἰσὰρ 7.
Κοζακόφσκης 525.
Κολασσοὶ 334.
Κολλιὲρ 213. 229. 306·
Κολώνη 34.
Κόλτζα μον. Βουκουρ. 294. 309.
Κόλχοι 35.
Κόμανα μον. ἁγιοταφ. ἐν Βλαχ. 453.
Κομνηνοὶ 8. 149.
Κονζέγας Λουίγκης 58.
Κονιζὲγ 341.
Κόνινσμαρ 191. 199.
Κόντι 252.
Κοντόβραχος Ἀνδρόνικος 13.
Κοντοσκάλι 184.
Κοπενὰγ 256.
Κοπόριον 262.
Κόππεν Λεονάρδος 77.
Κοπτζάκοι 16. 266.
Κορβὼν 98.
Κορδοὺκ σουλτ. 22..
» υἱὸς σουλτ. Μπαγιαζίτι 37. 42.
Κόρινθος 5. 24. 122. 191. 222. 298.
Κορνάριος Ἀνδρέας 191. 203.
Κόρσικα 454.
Κορφοὶ, ἴδε Κέρκυρα.
Κορώνη 31. 62. 186. 299.
Κοσινίτζης μονὴ 22. 30.
Κοσμᾶς Γ'. Ἀλεξανδρείας 343. 352. 355.
» Γ' Κωνσταντινουπόλ. (Σιναίου Ἀλεξανδρείας) 264. 277. 294. 301. 305-343.
» Πισσιδίας 641.
Κόσνιτζα 521.
Κοσουνλὶ 24.
Κοτζᾶ-Ἰσμαὴλ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 497.
Κοτζᾶ-Μουρὰτ-πασσᾶς Ἐπίτρ. 120.
» -Μουσταφᾶ-πασσᾶς 36. 53..
» » -πασσᾶ τζαμὶ 52.
» -Τσαφὲρ-πασσᾶς 220.
Κοτὶν 263.
Κουγιουτζῆς 499. 518.. 525.
Κουϊσάντα 304.
Κουκλέος Ἰωάνν. 76.
Κοῦλε, ἴδε Τοῦρνο.
Κουλελόγλους Ἀπράμης 617.
Κούλμης 178.
Κοῦλμον 485.
Κουλοὺ (σὰχ-), 141.
Κούμκασι 12. 299.
Κοὺμ-μεϊδάνι 639.
Κουμτζιὰζ 567. 569.
Κουπὰν 347. 491. 551. 559. 573.. 577. 631. 634. 636. 662.
Κουπὰν, ποτ. 575. 675.
Κουρλανδία 257.. 316. 434. 483.
Κουρούτζεσμες 349. 553. 628. 688.
Κουρσουνλὶ 24.
Κοὺρτ-πασσᾶς 555 565.
Κούσμας 509.
Κουτατήσιον 34.
Κουτλουμούσι μον. Ἄθ. 548.
Κοφὰν 66.
Κραγιόβα 307. 346.. 452. 456. 466.. 520. 523. 529. 561.. 680. 696.
Κρακοβία 259. 431.
Κρέουτζ 273.
Κρεσίνσκης 414. 422. 443.
Κρετζουλέσκοι 327.
Κρετζουλέσκος 623.
» Μανολάκης 606.
Κρήτη 67. 148. 151. 157. 161. 212. 214. 244. 411. 636.
Κρίμι 15... 36. 104. 109. 188. 199.. 232. 247. 338. 341. 412. 427. 490. 500—578. 617. 625—636. 647. 651—660. 668. 670.. 676. 728.
Κριτίας διδάσκ. 316. 325 351. 367.
Κροατία 28. 198.
Κρόε 256..
Κρομύδι 568.
Κρονιδὸρτ 260.
Κρονστὰνδ ἢ Κρονσλὸτ 260. 263. 486. 630.
Κρόσκα 344.
Κρούσιος Μαρτῖνος 110.
Κρούτας 654.
Κτησιφῶν ἴδε Τέβριζ.

Κυαξάρης 270.
Κύζικος 6.
Κυπριανὸς Ἀλεξανδρείας 385. 390. 397. 408..
» Κωνςαντινουπόλ. (Καισαρείας) 267—271. 294. 356.
Μεσημβρίας 127.
Κύπριοι 366.. 385.. 636..
Κύπρος 105. 119. 156. 168. 389 391. 559. 572. 636. 640. 644. 666. 686. 728. 712. 795.
Κύριλλος Ἀντιοχείας (πατριςὴς) 364.
» Β' Ἀντιοχείας 158.
» Γ' » 182. 309—322.
» Κ]λεως ὁ Λούκαρις 120—143.
» » (Βεῤῥοίας) 135—143.
» » ὁ Σπανὸς (Τορνόβου ἢ Κορίνθου) 133. 156.
Κύριλλος Κυζίκου σ. 205.
» Δ' » (Κυζίκου) 286—295. 357.
» Ε' » (Μελενίκου, Νικομηδείας,)353..361—367.. 370—373.. 387.. 403. 408. 476. 548. 611.
» Μυχλῶν 127.
» Φιλιππουπόλεως 616.
Κῦρος ποτ. 34. 317.
Κωνσταντία 37.
Κωνσταντίν-δοδα χάνι, Βουκουρ. 680.
Κωνσταντῖνος Ἄγας 617.
» ἀρχιτέκτ. 385. 390.
» πατριάρχ. Ῥωσσ. 248.
» Πρωταποστολάριος 117.
» χειροῦργος 402.
Κώνστας 6.
Κῶς 54. 245. 390. 619. 642.
Λαδίσλαος, Οὐγγρ. 4. 57.
Λαδόγα 258.
Λαζαράκης 695.
Λαζοὶ 35 476. 499.
Λαιμοκοπίη 142.
Λακεδαιμονία 299. 547.
Λακροὶ 203.
Λαλὰκ 501.
Λαλελῆ-Μουσταφᾶ-ἐφένδης 532. 557. 657.
Λαλελὶ, τζαμὶ 385. 562.
Λαμπερδόπουλος Ἰωάννης 137.
Λανόγιας 57.
Λανσάνας 86.
Λαοδίκεια 326. 366.
Λάργα 444. 461. 463.
Λαρὴ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς 302.
Λάρισσα 157. 300.
Λάσκαρις 152.
» Κωνσταντῖνος 13.
Λατεράνον 38.. 41.
Λατικτζὼφ 449. 455. 459.
Λαύρας μον. Ἄθ. 361. 400. 419 454. 477.
Λαυρέντιος Σινσίου 129.
Λεδενὸπτ 262—273.
Λ δένται 764.
Λεζγκῆδες 313. 576. 640. 646. 668. 675.
Λειγαρίδης Παΐσιος 165.
Λειδάνος Ἰωάννης 94.
Λείψικα 265
Λεκζίνσκης Στανίσλαος262—296.337...
Λεοπόλδος Α' καῖσαρ 178—229.
Λεόπολις 167. 482. 485.
Λέπαντο ἴδε Ναύπακτος.
Λεπούσνα 412 456.
Λέσλης 183. 185.
Λευκαδία 32. 184. 300.
Λευκὴ θάλ. 250.
Λευκωσία 105.
Λεχία, Λέχοι 65. 129. 138. 158. 164 —231. 233. 246. 273.. 278. 281. 288. 337. 402. 408—486.. 500. 505. 512. 516. 518. 522. 528. 534.
Λέων Ι' πάπ. 13. 39. 50. 55. 69. 85.
» ΙΑ'. πάπ. 146.
Λέωτας δοεδ. 11.
Λῆμνος 156. 389. 467.. 655.
Λιδάνου ὄρ. 17. 366. 377. 390. 773.
Λιδονία 252. 256.. 304. 316. 483. 485. 511.
Λιδόρνος 251. 332. 454. 461. 467. 486.
Λιδύοι 643.
Λιγουρία 26.
Λικίνιος ἀκέστωρ 208.
Λιμπεράκης 199.. 222.
Λίντζο 180.
Λίτιτζα 686.
Λιτοανία 16. 258.. 267. 428. 431. 482. 506. 511.
Λιγέτος Φραγκίσκος 50. 85.
Λόγγε 524.
Λογιόλας Ἰγνάτιος 92.
Λοϊδ 529.
Λοκούστας δοεδ. Στέφανος 780.
Λοραίνη 359.

Λοτῶνος 16.
Λουβλῖνον 481.
Λουγδοῦνον 38.
Λουδοβῖκος ΙΒ' Φράντζας 37.
» ΙΔ' » 188—304. 510.
» ΙΕ' » 339.
Λουθηρανοὶ 110. 408.
Λουθῆρος 41. 44. 56. 59. 68—84. 95.
Λουΐγκης Β' Οὔγγρ. 57.
Λουκῆς, ἰατρὸς 335.. 361.. 648.
Λούκα 279.
Λουτφῆ-ἐφένδης 664.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 65.
Λυκόστομος, ἴδε Κιλί.
Μαγάλια 545.
Μαγιόρκα 98.
Μαγκλοὺρ-χάνης 361.
Μαγκουρίτζα 547.
Μαγνησία τή. 23. 36. 42. 118. 364. 640.
Μαγουρεάνος, ἴδε Κανταχουζηνός.
» Πούρβουλος 450. 452..
Μάγουσα, ἴδε Ἀμμόχωστος.
Μαδιὰ 245. 270.
Μαζενδερὰν 318..
Μαζέππας 268—277. 284.
Μαίανδρος τή. 264.
Μαιῶτις 103. 244. 284. 343. 551. 565, 630.
Μακάριος, διδάσκαλος 314.
» Ἀγαθουπόλεως 705.
» Γ' Ἀντιοχείας 114.
» Δ' » 182. 191. 309.
» Ἄρτης 616.
» Βεῤῥοίας 357.
» Κυτείου 385.
» Κωνς]πόλεως 119.
» Λαρίσσης 421.
» Μόσχας 114.
» Σμύρνης 159.
Μακρίτιος 7.
Μακσούτης 161.
Μαλαξὸς 108.
Μαλάτια 48.
Μάλγαρα 201.
Μαλὶτζ-ζαγὶ 563.
Μάλτα 26. 54. 253. 390.
Μαλταῖζοι 148. 656.
Μάλτεπε 21. 550.
Μαμωνᾶς Λάσκαρις 323.
Μάνη, Μανιάται 186. 199. 222.. 299. 461.
Μανολάκης Καστοριανὸς 192. 205.
Μανὸλ-βοδας 452—467. 705.
Μανόλης 392.
» Σπαθάρης 350. 353. 371. 378. 548.
» τζεβαερτζῆς 400.
Μάνος Ἀλέξ. μ. Λογ. 641. 687. 689.. 693. 696...
» Γεώργ. ὁ Μπαλαπάνης, ἰατρ. 396. 467. 515.
» Μανουὴλ Γεωργίου, ἰατρ. 396. 515. 690.
» Μιχαὴλ, ἰατρ. 367. 369. 467. 557.
» Σκαρλάτος Μανουὴλ 535. 703.
Μανουὴλ, Ῥήτωρ 208.
Μανσοὺρ 104.
Μανσουρὴ-ἐφένδ. ἰατρ. 366. 372. 374. 725.
Μαξιμιλιανὸς καῖσαρ 34. 37. 70. 73.
Μάξιμος Καλλιπολίτης 150.
» Γ' Κωνς[λεως 26—30.
» Δ' » (Σεῤῥῶν) 31—33.
» Σερβίας 160.
» Χαλεπίου (παπιστὴς) κέ. 366. 372.. 477.
Μαργαρίτα 88.
Μαρία, Ἐγγλιτ. 98.
Μαρία, σουλτάνα 19.
Μαρία Τερέζα 339. 347. 393. 460. 481. 505. 516. 526.
Μαρίας Ἰωάννης τοῦ Ὄρους 94.
Μαριεμποὺργ 239. 278. 480.
Μαρικούτζα, μον. ἐν Βλαχίᾳ 620. 623.
Μαριώρα Γεωργάκη 409.
Μαρκέλος Β', πάπας 97.
Μαρκέλος Χριστόφορος 38.
Μαρκιανούπολις 144.
Μάρκος Γ' Ἀντιοχ. 4. 24.
» Ἐφέσου, ὁ Εὐγενικὸς 20.
» Κωνς)πόλεως (Ἀγριδῶν) ὁ Ξυλοκαράβης 14—20.
Μαροτὶν 524.
Μαρτζινένι, μον. σιναΐτ. ἐν Βλ. 466.
Μαρώνη 680.
Μαρωνῖται 47.
Μασαλατζὴ Ἰπραὴμ-πασσᾶς 557. 688.
Μασοὺτ-Γκιράϊς, χάνης 438—469.
Ματζίνι 474.
Ματθαῖος Ἀλεξανδρείας (Λιβύης) κγ'. 355. 408 548.
» ἱερομόναχος 684.

Ματθαῖος Κ)λεως (Ἰωανν.) 119—121.
Ματουφτζὶν 318.
Μαύρη θάλ. ἴδε Εὔξεινος πόντος.
Μαυρογένης βοεβ. Νικόλαος 379. 549.
578. 640. 644—
» Στέφανος μ. Λογ.678.686—
Μαῦροι 18. 25.. 104 107.
Μαυροκορδάτος βοεβ. Ἀλέξανδρος Ἰωάνν. (Δραγ.) 629. 674. 676.
» βοεβ. Ἀλέξανδρος Κωνσταντίνου 695 .. 701. 706. 797.
» Ἀλέξανδρος Σκαρλάτου Δραγ. 170-229. 405. 562.
» Ἱερεμίας Ἀλεξ. ἀρχιδιάκ. 557. 564.
» βοεβ. Ἰωάνν. Ἀλεξάν. (Δραγ.) 274. 284. 307. 309. 562.
» Ἰωάννης Κωνσταντίνου 449. 690.
» βοεβ. Ἰωάν. Νικολ. 351. 364.
» βοεβ Κωνσταντῖνος Νικολάου 263. 327-451. 690.
» βοεβ. Νικ. Ἀλεξ. (Δραγ.) 263. 274-327. 548. 562.
» Σκαρλάτος 170.
» » 696..
Μαυρομόλον 292. 568.
Μαχμοὺτ σουλτ. 238. 263. 330-371. 554. 725.
Μαχμοὺτ-πασσᾶς 96.
» » 631. 650. 655.
» πεης 555.
» » 711.
» πέϊνγλους 220.
Μεβλανᾶ 751.
Μεβλεβιχανὲ 628.
Μέγα Ῥεῦμα 404. 619. 641. 695.
Μεγγρελία-έλοι 34.. 576.
Μεδίνη 562.
Μεδιόλανα 37..
Μέδιτζι Αἰκατερίνα 89.
» Ἀλέξανδρός, ἴδε Λέων ΙΑ'.
» Λαυρέντιος 13.
» Μαγδαληνὴ 39.
Μεζὰρ-πουρνοῦ 568.
Μεθόδιος διάκον. 630 710.
» διδάσκ. 309.
» Κωνς]πόλεως 165..
» Μετρῶν, Ἡρακλείας 384.
» Νεοκαισαρείας 316.
Μεϊδὲλ 263.
Μεχὴ-ἐφένδης 657.
Μέκκα 21. 23. 47.. 106. 130. 219. 244. 340. 562. 723. 727. 766.
Μεκλεμπούργ 259.
Μεκνὼπ 466.
Μελάγκτων Φίλιππος 75. 77. 83. 86.
Μελὰλ Ἰωάννης 10.
Μελὲκ-πασσᾶς 476. 498... 517.
Μελέτιος Ἀθηνῶν 127.
» Αἴνου 127.
» Ἀλεξανδρείας ὁ Πηγᾶς 143-421.
» Βιδύνης, Ἐφέσου 370. 616.
» δευτερεύων 690.
» Ἱεροσολύμων (Καισαρ. Παλαις.) 331. 344.
» Κωνς]πόλεως (Λαρίσσης) 419 —439. 512.
» Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης 208.
» Προύσσης, Νικομηδείας 384..... 637.
» Σάμου 477.
» Συρίγος 135-151.
Μελισσηνὸς 459. 461. 464.
Μεμίσης 476.
Μέμος Ἀνδρέας 297.
Μενίνσκης 717.
Μεντζικὼφ 256-278.
Μερὰς 97.
Μεσὲτ 325. 361.
Μεσημβρία 631.
Μεσήνη 98. 407.
Μεσὶχ-πασσᾶς 21.
Μεσόγειος θάλ. 26. 49. 278. 341. 390. 458-532. 552 636. 653. 671.
Μεσοποταμία 45.49.120.287.554.693.
Μεταμορφώσεως ἁγίασμα. 641.
Μετεώρων μον. 166.
Μετζομόρτος 221.. 764.
Μεχμὲτ 6.
Μεχμὲτ Β' σουλτ. Φατίχης 3-21. 101. 202. 334. 727.
» Γ' » 118..
» Δ' » 151-195. 209. 231. 247. 302. 719.
» υἱὸς σουλτ. Σουλεϊμ 61.92. 102.
» » » Ἀχμὲτ 302. 371. 402
» -ἀγᾶς 244.
» -ἐφένδης 54.
» - » 148.
» - » 629.
» - » Καρὰ-Πεκὴρ-ἐφενδηζαδὲς, μουφτ. 657. 681.

Μεχμὲτ-ἐφένδης Μιρζαζαδὲς 302.
» -κεαγιᾶς 313. 32½. 328. 330.
» -Κουλὴ χάνης 361.
» -Ναϊσὴ-ἐφένδης 697. 703.
» -πασσᾶς 95.. 101.
» - » 443. 445. 460.
» - » 450. 466.
» - » 472.
» - » 555.
» - » 571..
» - » Ἐπίτρ. 121-128. 140.
» - » » 330..
» -Σαλὴ ἐφένδης μουφτ. (Δουρηζαδὲς) 416. 557.
» -χὰν 43. 64.. 113.
Μήκονος 487.
Μηλίτζα 421.
Μητροφάνης Ἀλεξανδρείας ὁ Κριτόπουλος 150. 154.
» Ἀχριδῶν 131.
» Γ' Κων(πόλεως (Καισαρ.) 101-108. 112..
» Ξάνθης 611.
Μιθριδάτης 7. 569.
Μιλοράδοβιτζ 474.
Μιλτίτζ Κάρολος 71. 74.
Μινόρκα 98.
Μινσὸν 483.
Μιρὰς-γεϊτζὴς 623.
Μίρι-Μαχμούτης 305. 313 318. 322... 327
Μισαὴλ διδάσκαλος 380.
Μισὶρ-Γιακουμὴς 693.
Μισίρι, ἴδε Αἴγυπτος.
Μισὶρ-τζαρσὶ 518.
Μισίστρα 299. 461.
Μίσογλους Ἀλέξιος 395. 643. 646.
» Στέφανος 643. 646. 648. 651. 698.
Μίσος Στέφανος 606.
Μισρὴ-ἐφένδης (σεϊχ-) 215.
Μιτὸ 264.
Μιτυλήνη 11. 32. 204. 228. 285. 403. 407. 439. 463. 516. 616. 707. 713.
Μιχάδια 343.
Μιχαὴλ Δ' Ἀντιοχείας 4.
» Ε' » 43. 55.
» ΣΤ' » 149. 154.
» Λιτουαν. 16.
» Πολων. 169.
» Ῥωμανὸφ 246.
Μιχὰλ-βοδα μον. Ἁγιορ. Βουκουρ. 557.
Μιχελνόσκης Στανίσλαος 229.
Μογίλα-Ῥέμπισυλουϊ, ἴδε Χάντεπε.
Μογίλας βοεβ. Ἱερεμίας 739.
Μογιλόβι 172. 268. 283. 534.
Μογὸλ 269.
Μοθώνη 31. 299. 462.
Μολδαβία 17.. 24.. 41. 44. 60. 65. 90. 129 134. 167. 171. 173. 182— 189. 199. 204. 230. 234. 262. 264. 271. 274. 277. 279. 284. 300. 305.. 337 340. 346. 350.. 361. 363.. 368. 372. 374. 377.. 398. 411-539. 558. 562. 565. 619. 636. 643. 647. 656. 660. 663. 671. 728. 779. 797.
Μολδοβαντζὴ Ἀλὴ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 388. 393-400. 403.. 436... 445· 447— 453. 476.
Μολλῖνος 341.
Μονεμβασία 191. 200. 204. 299. 547.
Μοντενέγρο 293. 379. 415. 439. 454. 650.
Μοράβα 200. 344.
Μορέρης 121.
Μοροζίνης 180. 191.
» Φραγκῖσκος 161.
Μόσχα 114. 248. 253. 318. 550.
Μοσχοβία. Μοσχόβοι, ἴδε Ῥουσσία.
Μόσχος 394.
Μουαβιγὲ 6.
Μουζαφέρης 64.
Μουλέρνα 273.
Μουλλᾶ-πεης, μουφτ. 546. 557.. 640.
Μουλλατζικζαδὲ-ἐφένδης 567.
Μουνεζεχὶρ 109.
Μουνὶπ-Ἰπραὴμ-ἐφένδης 531.
Μούνιχ 341.... 347.
Μουντζίρος 58. 79.
Μουρὰτ Γ', σουλτ 109—117.
» Δ' » 131—144. 710. 724. 742.
» υἱὸς σ. Μεχμὲτ Β' 5.
» » » Σουλεϊμ. 102.
» » » Ἰπραὴμ 151.
» -ἀγᾶς 148.
» -μουλλᾶς 417. 424. 515. 517. 558. 560.
Μουράτογλους χοτζᾶ Γασπὰρ 540.
Μουρὰτ-πασσᾶς 104.
» -πεης 647. 651.
Μουρβεΐσης 305.
Μουρεκεπτζιλὲρ-καπισὶ 628.

Μουρούζης 'Αδαμάκης 165.
» 'Αλέξανδρος Κωνςαντίνου 688.
» 'Αντίοχος 397. 449. 467.
» Γεώργιος 223
» βοεβ. Κωνσταντ. Δημητρ. (Δραγ.) 404. 410. 525. 534. 537—565. 619. 635. 642. 653. 663. 686. 696. 712. 797.
» Ματθαῖος Γεωργίου Τζαννέτου πρωτοσύγκ. 557. 564.
Μουρταζᾶ-πασσᾶς 138.
Μουσᾶ-πασσᾶς 148.
Μουσλοῦς 329..
Μουσοὺλ 45. 97. 287. 351. 556. 693.
Μουσούνογλους 'Απτουλλὰχ-πασσᾶς, 'Επίτρ. 342..
» Μεχμὲτ-πασσᾶς, 'Επίτρ. 400. 403—417. 423. 472. 476 —537. 571. 672.
Μουσταφᾶ-ἐφένδης 236.
» -πασσᾶς, 221.
» » 328.
» » 522.
» » 700.
» » 'Επίτρ. 141.
» » 'Επίτρ 366—371. . 398. 403.
» -πεης 405.
» » Γιαζιτζηζαδὲς 446. 451.
Μουσταφᾶς 15. 21.
» 'Επίτρ. 29.
Μουσταφᾶς, σουλτ. 128. 130..
» Β' σουλτ. 170. 209. 219—238. 255. 262. 562. 730
» Γ' σουλτ. 376—519. 525. 535. 722. 728.
» υἱὸς σ. Σουλεϊμ. 61. 97. 102.
Μουταχίρης 104.
Μουχιδδῖν 46.
Μουχλίον ἢ Μουγλίον 12. 52. 638. 727.
Μοχάϊ ἢ Μοχὰτζ 57.
Μπαγιαζὶτ Β', σουλτ. 5. 21—37. 202. 726. 734. 753.
» Γιλδιρὶμ, σουλτ. 406. 172.
» υἱὸς σ. 'Ιπραὴμ 151.
» » » Σουλεϊμ. 97. 100. 102.
Μπαδάκ-πεης 20.
Μπαζέσκος 399.
Μπάϊ 57.
Μπακοῦ 318.
Μπαλάσης μ, Χαρτοφ. 208.
Μπαλῆς κερεστετζής. 406. 451.
Μπάλι-κέσρι 361.
Μπασᾶ Μιχάλης 367.
Μπατίστας 299.
Μπαχτζὲ-καπισὶ 414.
Μπεημπασὰρ 33.
Μπεκὶρ-ἐφένδης 375. 378. 411.
Μπεκρὴ-Μουσταφᾶς 138.
Μ-τέρδια 520.
Μπεσὴρ-ἀγᾶς 343. 348. 353.. 360.
Μπεσλῆδες 765.
Μπογάζι, ἴδε Κατάστενον.
Μπουγιουκλὴ-ὀγλοὺ Μεχμέτ πεης 45.
Μπουρπὸν 339.
Μπρονιὰρδ 438.
Μωρέας ἴδε Πελοπόννησος.
Μωσία-μάρε 621.
Ναβαρῖνον 106. 299. 461..
Ναγκιβὰν 319.
Ναδὶρ-Κουλοὺ-γάνης 323. 325. 327. 360..
Ναδὶρ-σάχης 353.
Ναζὶφ-ἐφένδ. 640. 657. 686. 692.
Ναθαναὴλ διδάσκαλος 641.
» Χίου, 'Εφέσου, (Καλλονάρης) κά. 137. 322. 326. 392. 397.
Ναϊλὴ 'Απτουλλὰχ-πασσᾶς, 'Επίτρ. 371.
Ναϊμπεργ 343..
Ναλκιρὰι, ἴδε Φριδ. Αὔγουστος.
Ναξὴ-ἐφένδης 380. 400. 402 722.
Νάξος 476.
Νάρβα 256. 269.
Ναρβώννη 18.
Νασού-πεης 30.
Νασοὺχ-πασσᾶς 121.
Νὰστρ-Ζαχικὶν 525. 530.
Νατα λία Κυριλλέβνα 179. 247.
Ναύπακτος 31. 55. 106. 191. 215. 230. 244.
Ναύπλιον 189. 298. 462.
Νεάμτζου 230. 529. 548.
Νεάπολις 29. 253.
Νέβα 260.
Νεγκοέστι ποτ. 470.
Νέγρη 118.
Νεζὶρ-ἀγᾶς 219.
Νεῖλος Β' 'Αντιοχ. 109. 115.
Νεκτάριος 'Ιεροσολύμων 165.
» Πελαγωνείας 682.
Νεμτζία, Νέμτζοι 34.. 65. 97.. 101.

103. 106. 115. 157. 173. 178. 182—230. 233. 248. 286. 293. 298 301.. 307. 339—349. 393. 427. 434. 448. 478. 481. 485.. 526. 546.. 555. 559. 562. 565. 630... 651. 656. 662. 669. 676. 682. 686
Νεοκαισάρεια 150. 567.
Νεόφυτος Ἀντιοχείας 313.
» Δράμας 127.
» Ἡρακλείας 208.
» Κ)πόλεως (Ἀθηνῶν) 121. 128.
» » (Ἡρακλείας) 142.
» » (Ἀδριανουπόλ.) 201..
» » (Καισαρ.) 338.. 352.
» Ναυπλίου 611.
» Ν. Πατρῶν 611.
» Σάμου 117.
» Σμύρνης 333.
Νεοχώριον 239. 409. 418. 461. 499. 553. 568. 645. 694. 708. 710. 713.
Νερίτη 32.
Νεσεπούργ 510.
Νεστορικὸν μον. Ἱερουσ. 679.
Νέτζα 479.
Νευστὰδ 316.
Νεχζιβὰν 97.
Νήφων Κων)πόλεως 30. 33. 36.
Νιβέροβα 342.
Νίκαια 23.
Νικηφόρος διάκονος 113.
» Ἀδριανουπόλεως 512. 519. 618. 682.
» Ἀλεξανδρείας 154..
» Κασσανδρείας 691.
» Νεοκαισαρείας 137.
» Προικοννήσου, Νικομηδείας 379 403. 408. 499. 539. 565.
Νικόδημος ἀρχιμανδρ. 392.
» Δέρκων 332.
» Κολχίδος 10.
» Μεταξᾶς 136..
Νικόλαος Β' πάπας 4. 13.
» Κων)πόλεως 137.
» » ὁ Χρυσοβέργης 246. 248.
Νικολέσκος Ἀσανάκης 680.
Νικομήδεια 564. 568.
Νικόπολις 403. 467. 470. 500.
Νικόσιος Παναγιώτης Δραγ. 166—170. 622.
Νίκων πατρ. Ῥουσσ 114.. 249. 254.
Νινευὶ ἴδε Μουσούλ.
Νίπρος ἴδε Βορυσθένης.
Νίστρος 167. 278. 437. 445. 459. 506. 627. 646. 663.
Νόβα 106.
Νόβι 67.
Νοβογορὸδ 252... 500.
Νογάϊδες Τάρτ. 104. 266. 271. 564.
Νορβεγία 304.
Νοριμβέργη 55. 78. 83.
Νοσοκομεῖον Γαλα.ᾶ 392.
Νοτεμπούργ ἢ Σλούσεμπουργ 261.
Νουμὰν-πασσᾶς 293.
» - » 503.
» -πεης 657.
Νουρὴ-ἐφένδης Δουρηζαδὲς 640.
Νούρι Ὀσμανὲ τζαμὶ 371.
Νοὺχ-ἐφένδης, ἰατρὸς 245.
Νύσσα 200. 203. 302.. 307. 343. 630.
Ξαβέριος Φραγκῖσκος 93.
Ξανθόπουλοι 7.
Ξέρξης 341.
Ξιφιλάνται 11.
Ξιφιλῖνος Ἰωάννης 11.
Ὀβιδίου λίμνη 24.
Ὀγουζιανοὶ 16.
Ὀγουρλὴς, κερεστετζὴς 389.
Ὀδίων 86.
Ὀδοὺν-καπισὶ 414.
Ὀζδεμίρογλου Ὀσμὰν-πασσᾶς 104. 109. 112.
Ὀχιοὺς-λιμὰν 391.
Ὀχιοὺς-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 566—619.
Ὀλάμης 63.
Ὀλβιόπολις, ἴδε Οὐζού.
Ὄλγα 246.
Ὀλίβα 256. 408. 435.
Ὄλιτζ 468.
Ὀλλάνδα,—δοι 252... 286.. 306. 340. 342. 454. 500.
Ὀλονὶτζ 260.
Ὀλοξὶν 267.
Ὀλσουφιὲφ 503.
Ὀλτένιτζα 470.
Ὅλτος ποτ. 469. 562.
Ὅμερ 56
Ὀμὲρ-ἐφένδης 415.. 423. 436.
» » Ἀτὶφ-ἐφενδηζαδὲς 565. 628.
Ὅμερ-ἴπνου-Χιτὰπ 91. 309.
Ὀμὲρ-πασσᾶς 517.
Ὀμούργεφ 568. 662.

'Ονέγα 260.
'Οπιλέστι 471.
'Οπρέσκωφ 408. 415... 421. 426.. 431. 438. 452. 476... 491. 510.
"Ορ 480.
'Ορὰς-Φλοῦτζ 543.
"Ορδδα 483.
"Ορκαπι, ἴδε Περεκόπ.
'Ορλεάνη 38.
'Ορλὼφ 'Αλέξιος 454. 461. 478. 486. 510.
» Γρηγόριος 478. 486. 525.
"Ορσοβα 203. 307. 343. 523.
'Ορτάκιοϊ 192. 553. 565.
'Ορτᾶ-τζαρὶ 194. 196.
'Ορχὰν σουλτ. 739.
» υἱὸς σουλτ. 'Ιπραὴμ 151.
'Ορχέϊ 412. 456.
'Οσίανδρος 86. 110.
'Οσμὰν σουλτ. 129..
» » 238. 371—376. 402. 411. 725..
» υἱὸς σουλτ. 'Ιπραὴμ 151.
» -ἀγᾶς 444.
» -ἐφένδης ὁ Λαρισσηνὸς 415. 422 476. 478. 489. 516. 525. 535.
» -κεαγιᾶς 277. 283. 285.
» -μουλλᾶς, μουφτ. 369. 371, 389. 400. 407. 411. 417.. 423. 440.
» -πασσᾶς 103.
» » 215.
» » 503.. 525.
'Οσμαντζὶκ 33.
» σουλτ. 49. 270.
"Οστερμαι 346.
Οὐβαρὼφ 523.
Οὐγγρία Οὔγγροι 4. 53—59. 81. 92. 108. 115. 117. 132. 156. 178. 183. 188—230. 339. 343. 403. 460.
Οὐγγροβλαχία ἴδε Βλαχία.
Οὐγγροβλαχίας μητρόπολις 460.
Οὐγονόται 89. 103.
Οὔγων 50.
Οὔζιτζα 686.
Οὐζοῦ ('Ολβιόπολις) 24. 103. 173. 176. 274. 278. 287. 342. 441... 517. 521. 564. 572.. 651—667.
Οὐζοὺν-τζαρσὶ 645.
Οὐζουντζὰ-ὀβασὶ 193.
Οὐζοὺν-Χασάνης 7. 13. 15. 21. 32.
Οὐζπὲκ 16. 269.
Οὐκραΐνα 158. 172. 182. 214. 230. 237... 268... 278. 338. 384. 414. 423. 434. 436. 442. 445. 738.
Οὐλεμᾶδες 102. 236. 748.
Οὐμφρὶξ Βαλεντῖνος 467.
Οὔνγια 567.
Οὒν-καπάνι 628.
Οὖννοι 245. 270.
Οὐρβανὸς Ζ' πάπ. 146.
» Η' » 93. 134. 136. 147.. 212.
Οὔρφα ἴδε "Εδεσσα.
Οὐσιέος βασ. Χαμπεσίας 147.
Οὐσλὲρ 188. 214.
Οὐτρέχτ 252.
Οὐτουρὰτζ-κουμοὺ 576.
"Οφκιρχεν 217.
'Οχάνης 678.
'Οχινὸς Βερναρδῖνος 93.
Πάβελ 459. 461. 464.
Παγανία 461.
Παγὲτ 213. 229.
Παγζιμᾶ 564.
Πάγια 529.
Παγιὰς 15.
Παγκρατιανοὶ 35.
Παζαρτζὶκ 517. 520.
Παζκίρηδες 520.
Παϊρὰμ-πασσᾶς 140.
Παΐσιος Αἰγίνης 650.
» 'Αλεξανδρείας 114.
» » 114. 172.
» Θεσσαλονίκης 127.
» Καισαρείας 387.. 408.
» Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου 177.
» Κύπρου 385. 390. 397.
» Κ)λεως (Λαρίσσης) 154—157.
» » (Νικομηδείας) 324—336. 340. 344. 349—362. 367—370. 611..
Παΐσιος Π. Πατρῶν 174.
Πακὴ-ἀγᾶς 629. 640.
Παλαιολόγοι 21..
Παλαιολόγος Δημήτριος 5.
» Θωμᾶς 5.
» 'Ιωάννης 4.
» Κωνσταντῖνος 4.
» Νικηφόρος 11.
Παλαστίνη 486.
Παλαμήδι 298.
Παλατᾶς 144. 327.. 375.. 401. 406. 548.

628. 678. 699.
Παλατῖνος Γεώργιος 71.
Πάλμα Πέτρος δε- 88.
Πάλτα 422. 426. 432. 436.
Παλτατζῆδες 722.
Παλτατζῆ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 245—263. 276—285. 532.
Παλφῆς 302.
Παμμακαρίστου ναὸς 5. 53. 67. 94. 116. 123. 638.
Παμψύνιος 50.
Παναγίας ἐκκλ. σ. Ἐγρίκαπι 344.
» » Νεόχωρ. 499. 709.
» μον. Γαλάτζ. 451.
» Καμαριωτίσσας μον. Χάλκη 130. 144. 165. 238. 267. 370. 401. 414. 513. 540. 560. 647. 622. 650.
Παναγιώτης Σερδάρης 688.
Παναχράντου μονὴ Ἄνδρ. 607. 612.
Πανὶν 451. 455. 465.. 550.
Πανταζῆς καζαντζῆς 370.
Πάντζος κάπηλας 629.
Παντοκράτορος μον. Ἄθ. 685.
Παοὺρ 269. 272.
Παπάδαγι 440. 451.... 501.
Παρ 433. 435. 522.
Παρθένι ποτ. 568.
Παρθένιος Ἀλεξανδρείας 699. 702. 711.
» ἢ Πρόχορος Ἀλεξανδρείας (Βηθλεέμ) 472—489. 264.
» Δρύστρας 513. 517. 536
» Ἱεροσολύμ. (Καισαρ. Παλ.) ιή. 181. 344. 364. 375. 409..
» Κ)πόλεως ὁ Γέρων 143—146.
» » ὁ Νέος 146—168.
» Γ' » (Χίου) 457.
» Δ' » ὁ Μογιλάλας 159. 166. 168 171. 176. 185. 187.
» Λαρίσσης 208.
» Λήμνου 611.
» Μεταξόπουλος ἀρχιμ. 10.
» Μήλου 127.
» Νικομηδείας 208.
» Ῥόδου 208.
Παρμάκαπι 158. 299. 327.
Πάρος 467. 486.. 516. 519. 523.
Παρσένι 280.
Πασάροβιτζ 306.
Πασσᾶ-Ισκελεσὶ 522.
Πασσᾶ-καπισὶ 236. 551. 639.
Πάσχαλ 519.
Πατέδιον 292. 343.
Πατὰλ-ἀγᾶς 522.
Πατζίνακοι 35.
Πατκοὺλ, Ἰωάννης Ῥεϊνὸλδ 256. 260. 265.
Πάτμος 314. 336. 366. 487.
Πατοὺν 576.
Πατουρὶν 270.
Πάτραι 191.
Πατρακίνσιος Στέφανος 40.
Πατράσον 462.
Πατριαρχεῖον Ἀλεξ. 355.
» Ἱερουσ. 679.
» Κων]πόλεως 4.. 96. 123. 209. 227. 313. 337. 343. 439. 713.
Πατρώνας 329.. 332.
Παυλάκιος 152.
Παυλῆς Ἰσπράβνικος 688.
Παῦλος Β' πάπ. 13. 17.
» Γ' πάπ. 92—96.
» Δ' πάπ. 71. 979...
» Ῥουσσ. 393.
» Πέτροβιτζ 484. 500.
Παφλαγονία (Βαρσὰκ) 15. 25.
Πάφρα 567. 569.
Παχαδοὺρ-Γκιραὶς 577. 565.
Πάχνα 520.
Παχτζὲ-καπισὶ 401. 560. 659. 710.
» -σεράϊ 570. 579. 581. 626.
Παχώμιος Κ)πόλως (Ζιχνῶν). 36. 44.
» Β' » (Πατζαῖος) 116..
» Ῥαιδεστοῦ 208.
Πεγκοὺκ-λιμὰν 568.
» -Τζεκμετζὲ 402.
Πεΐκοζι 297. 556. 575. 625. 666.
Πεϊχὰν-σουλτάνα 658.
Πεκαὰρ 56.
Πέκιον 105. 344. 354. 440. 650. 681.
Πεκὶρ-ἀγᾶς 629.
» -πασσᾶς 554.
Πέλας 245.
Πελοπόννησος, -ήσιοι 5. 12. 24. 62. 184—204. 214. 293. 298-307. 461—475 547. 558.. 644. 654. 693. 733.
Πενάκης 558.
Πεντέρι 170. 274. 277. 279. 283. 298. 341. 344. 723—451. 465. 551. 564. 653. 667.
Πεπεῒ-Χασὰν ἐφένδ. 652—657. 664.
Πεπέκι 639. 687.
Περεκὸπ 200. 252. 344. 470. 564. 626.

Περλῖνον 481.
Περουζὲ, ἴδε Μονεμβασία.
Περσέπολις, ἴδε Τέβριζ.
Περσία, Πέρσαι 8. 15. 21. 32... 42. 45. 63. 95. 97. 103. 109—113. 120. 124. 132—141. 152. 251.305. 313. 316—340.. 351. 360. 363.
Περτὲβ-πασσᾶς 101.. 105.
Περὺ 253. 265.
Πεσεβὰλ 266.
Πεσίκτασι 297. 751.
Πέστα 57. 183.
Πετερβαραδὶν 65. 190. 211. 223.
Πετερπούργ 260. 263. 424. 433. 452. 456. 460. 468. 524. 556.
Πετερσὼφ 537.. 546. 549.. 554.
Πετίγκης 229.
Πετράκης Ζαρπχανελῆς 560. 617. 635. 641.. 644. 652. 692.
Πετρετζέϊ ος βοεβ. 167. 169. 181.
Πετρίλαπι, Πετρίον 313. 343.
Πετρὸζ 377. 379. 384. 391. 395.. 418.
Πετρόζης 186.
Πετρος 302.
» Κιαιβίας ὁ Μογίλας 114. 143..
» ὁ Μέγας 115. 179. 187.. 200. 231. 245—322. 404. 552.
» Γ' Ῥουσσ. 518.
» Δὲ Ὀλστέϊν 522.
» Λαμπαδάριος 555.
» Ε' βοεβ. Ῥάρες 61.
Πεχτὶς 48
Πηλούσιον 343. 355.
Πιὰλ-πασσᾶς 107. 132.
Πιεμοντέζοι 339.
Πιζάνης 547. 360. 629. 657. 659.
Πιλὰβ-καγιασὶ 568.
» -μουλλᾶς, ἰατρὸς 361.
Πιλανδ 521.
Πίνης 550.
Πῖος Β' πάπ. 5. 13.
» Γ' » 32.
» Δ' » 89. 99..
» Ε' » 400. 107.
Πίπερ 273.
Πιπίκας 467.
Πιπικὼφ 510. 518. 520.
Πι.ετζὶκ 48.
Π.ρὴ-πασσᾶς 43. 57.
Πίσσαι 37.
Πιτζακτζόγλους 536.
Πλάγια 234.
Πλάτινας 17.
Πλεσκὸβ 257.
Πλουμπούτα, μον. Βλαχ. 466.
Πὸγ 173. 274. 446. 506. 531. 672.
Πογδὰν 500.
Πογδὰν βοεβ. 17. 41. 60.
Πογδανία, ἴδε Μολδαβία.
Πογδὰν-κονάκι 639.
Πογδὰν-σαρὰϊ 638.
Πογδανὼφ 529.
Ποδολία 173. 214. 230. 414. 423—506.
Ποδοριχζάνης 456... 464.
Πόδουλ-δοάμνι 450.
» -Καλίτζι 456.
Ποζδουγὰν-κεμερὶ 628.
Ποϊράζ-λιμάνι 568.
Ποκουτία 507.
Πολάκο 631.
Πολάκζη 483. 485.
Πόλσκι 553.
Πολύευκτος Κων]πόλεως 137.
Πολυκαλᾶς, ἰατρὸς 279.
Πολυφέγγους ἐπισκοπὴ 122.
Πομερανία 274. 288. 479.
Πομεράνος Ἰωάνν. 83.
Πομερέλια 479.
Πονεβὰλ 343..
Πόνελμαν 470. 501.
Πονιατόβσκαι 273.. 402. 414. 425.
Ποντίου Πιλάτου ἀπόφασις 109.
Ποντοηράκλεια 568.
Ποπέστι 475.
Πόρης Γοδονὼφ 246.
Πορίσκης 451.
Πορίσοβικ Μιχαὴλ 283.
Πόρτερ 509.
Πορτογαλλία, -άλλοι 19. 98. 511. 664.
Πορτομαοῦνε 454.
Ποσεβῖνος Ἀντώνιος 107.
Πόσνα 12. 28. 65. 106. 134. 198.. 227. 306. 349. 557. 629.
Ποσνακ Μουσταφᾶ-πασσᾶς 523. 525.
Ποσνία 227. 265.
Ποτμεκὶν 457... 461. 469.. 500... 652. 661. 670. 678.
Ποτόκης 186.
Ποτόσκης 422. 441. 443. 451.
Ποτγόρτζι 507.
Πουγατζὲβ Ζεμελιὰν 518. 520. 533.
Πουγιουκλὴ-Μουσταφᾶ-πασσᾶς, Ἐκάτερ. 187. 189. 212. 216—217.
Πουδρούμι, ἴδε Ἀλικαρνασσός.

Πουζαΐον 561.
Πούκιος Ἀντώνιος 40.
Πουκοβίνα 529.
Πουλάβσκης 522.
Πουλγκακὼρ 667. 670. 676.
Πούλια 21. 65. 98.
Πουλτάβα 271. 572.
Πουλτέσκ 259.
Πουργάζι 4. 231. 582.
Πουργὸ 267.
Πουρλάτι 416.
Πραγκοβάνοι 394.
Πραγκοβάνος βοεβ. Κων. Βασαράβας 203. 246. 233. 264—296. 317. 562. 730.
» Μανουὴλ 296.
» Νικόλαος 296. 557.
» Στέφανος 606.
Πρακὲλ 254.
Πρὰντ 516.
Πρασοβὸν 460.
Πράχοβιτζα μον. ἁγιοταφ. ἐν Βλ. 680.
Πρεβαδὶν 521.
Πρέβεζα 67. 238.
Πρεοπαζίνσκη 250. 281.
Πρέσρενα 681.
Πρίγκηπος 509.
Πριέριος Σίλβεστρος 71.
Προδρόμου μον. Ἱερουσ. 99.
» » Κωνςπόλ. 140.
» » Σερβ. 6. 397.
» » Σωζουπολ. 133.
» παρεκκλ. Χάλκ. 650.
Προζορόβσκης Ἀλέξ. 443. 570. 572.
Προϊλαβον, ἴδε Ἰπραΐλα.
Προκόπιος Ἱεροσολ. (Καισαρ. Φιλ.) 679. 683. 704.
» Κων)πόλεως (Γάν. καὶ Χώρ. Σμύρνης) 641—713.
Προῦσα 23. 29. 160. 215. 371. 389. 525. 563.
Προῦτος 168. 189. 256. 280. 435. 442. 532.
Πρόχορος Ἀχριδῶν 62.
Πρώτης ν. μον. 320. 355. 360. 363. 393. 401. 414. 561. 606. 618.
Πτολεμαΐς 549.
Πυρκαϊαὶ ἐν Κων)πόλει 101. 144. 299. 313. 327. 343. 409. 461. 498. 550. 628. 638. 710.
Πῶλος Ῥεϊνάλδος 94.
Ῥαγὴπ-Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. ιή. κβ'. κέ. κή. λ'. 20. 49. 54. 342. 346. 349. 352. 363—366. 372—395. 411. 451. 539. 723.. 727.
Ῥαγκαβὲς Μιχαὴλ 353.
Ῥαγκότζκαι 156. 339. 343.
Ῥάζος Διαμαντὴς 323. 340.
Ῥαιδεστὸς 201. 216.
Ῥακοβίτζας Δημητράσκος 606.
» Ἰωαννίτζας 695.
» Κλουτζιάρης 694.
» βοεβ. Κωνς. Μιχ. Τζιχάνης 364.. 369. 371.. 374. 395. 397.. 399.
» βοεβ. Μιχ. Τζιχάνης 137. 235. 262. 264. 271. 274. 277. 300. 305. 323. 330. 334. 350. 352.
» Μιχ. Μιχ. Τζιχάνης Δραγ. 394. 446. 459. 467.
» βοεβ. Στέφ. Μιχ. 398—407. 414. 696.
Ῥαλλάκης μ. Ἐκκλησιάρχ. 208.
Ῥάλλης Κωνς. 703.
Ῥαλλοῦ δομνίτζα 689. 693.
Ῥαμαδάνης Γεώργ. Σπαθ. 340. 351.
Ῥαμὴ-Μεχμὲτ-πασσᾶς 229. 233.. 237. 731.
Ῥαούζα 522.
Ῥασγρὰδ 524. 529.
Ῥασίτης 279. 292.
Ῥατὶπ-Πεκὶρ-ἐφένδ. 665.
Ῥατισβώνη 82.
Ῥαφαὴλ Κων)πόλεως ὁ Σέρβος 25—27.
» Β' Κων)πόλεως 122—124. 128.
Ῥαχίτι 355. 696.
Ῥεβὰν 97. 122.
Ῥεβὲλ 630.
Ῥεβσκόη 470.
Ῥέθυμνον 334.
Ῥεϊνσδορφ 520.
Ῥὲκ 524.
Ῥενὶς 546.
Ῥενσχὶλδ 265. 273.
Ῥεπνὶν 262.
» 434. 458. 461. 464. 469.. 531. 546. 549—551. 563...
» Νικόλαος 502.
Ῥεσὶτ-Σουλεϊμὰν-ἐφ. 657. 659. 703.
Ῥεσμὴ-Ἀχμὲτ-ἐφ. 531. 559.
Ῥεστὰδ 293.
Ῥετζὲπ-πασσᾶς 198—201.
Ῥευχλινὸς Ἰωάνν. Καπνίων 13. 34.

Ῥίγα 256.. 275.
Ῥήγιον 143.
Ῥίδα 568
Ῥίζαιον 137.
Ῥιζὲν 273.
Ῥίζος Ἰάκωβος 380. 389. 391. 400. 405. 442. 513... 535. 538.
Ῥίκιος 93.
Ῥίσουϊχ Ἑρμάνος 39.
Ῥοδόπη 203.
Ῥόδος 21. 24. 30. 54. 116 432. 141. 187. 197. 629. 664. 666.
Ῥοέννε 280—283.
Ῥοζατζὼρ 483.
Ῥουγάριος Μιχ. 93.
Ῥουίσκιο; 252.
Ῥούμελη 197.
» -καδαγὶ 568.
Ῥουπεστζὼρ 506.
Ῥοὺς 245.
Ῥουσὲν 524.
Ῥουσσία, Ῥοῦσσοι 34. 104—107. 113. 133. 158. 160. 165. 170. 173.. 184—231. 245 -288. 308 315. 337. 340—348. 354. 360. 364. 383. 393. 402—581. 617. 626. 630—636. 646. 651. 655.. 666..
» Ἐρυθρᾶ 481. 506.
» Λευκὴ 547.
» Μέλαινα 270.
» Μικρὰ 466. 559.
Ῥουσσίας ἐκκλ. 113. 116. 264... 322. 404.
Ῥουστὲμ-πασσᾶς 332. 334
» -γάνης 135.
Ῥουστζούκι 452—455 469. 478. 523... 530. 711.
Ῥουτζίνης 269. 306.
Ῥωμανία 230.
Ῥωμάνιος 540.
Ῥωμανὸβ 246.
Ῥωμανὸς 353.
Ῥωμαντζὼρ 319. 322.
» 427. 446—584. 551. 572. 676. 678.
Ῥώμη 18. 26. 57. 80. 253.
Ῥωμοδανόβσκης 474. 476.
» 252.
Ῥωξάνδρα δόμνα 513. 515.
» Μαυροκορδ. 306. 323.
Ῥωσσέτος βοεβ. Ἀντώνιος 67.
» Νικόλαος 368.. 401.
Σάβας ποτ. 57. 211.
Σαγίδα 35.
Σαΐτ 647.
Σακόργια 568.
Σαλανκεμὲν 211. 231.
Σάλεμε Φραγκῖσκος (δὲ-) 213.
Σαλίκα 531.
Σαλὶχ-πασσᾶς 711.
Σαλποὺχ 463.
Σαμάρα 190. 283. 287. 520.
Σαμάχεια 313.
Σαμογιτία 264.
Σάμος 117. 487. 572.
Σαμουὴλ Ἀλεξανδρείας ὁ Καπασούλης 231. 264. 278. 305.
» Βεῤῥοίας 611.
» Κ/λεως (Δέρκων) 105. 332. 335. 371.. 377. 388. 396—419. 424. 439. 444. 454. 513—540. 548. 614. 616.
» Φιλιππουπόλεως, Ἐφέσου 616. 643. 646. 694. 698.
Σαμσὸν-καλεσὶ, ἴδε Ἀμινσός.
Σαμσοντζῆ πασσᾶς 468.
Σὰμ-Ταραπολουσλοὺ Ἀλῆ-πασσᾶς. Ἐπίτρ. 217—220.
Σὰν 506.
Σανδομὶρ 506.
Σαντζὰρ 287.
Σαξωνία 256. 288.
Σαοὺλ, ἰατρὸς 402.
Σαρακηνοὶ 761.
Σαράντα-ἐκκλησίαι 170.
Σαράτζηδες 761.
Σαρδὰμ 252.
Σαρδηνία 338.
Σαρεχάνη 7.
Σαρὴ-Ἀχμὲτ-πασσᾶς 278.
» -γιαζιτζῆ 210.
» -γκερὶζ 638.
» -πέϊογλους 334.
Σαρίγερι 568.
Σαριχὰν 33.
Σαρμασίκι 553.
Σατονοὶφ 199. 201.
Σαφρὸβ 283..
Σαχὶν-Ἀλῆ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 640—643. 653. 688.
» -Γκιραΐς, χάνης 551—574. 625. 633. 635. 646.. 656. 663. 666. 673.

» -Μεχμὲτ-πασσᾶς 220.
Σαχὶπ-Γκιρέϊς, χάνης 551. 559.
Σαχπὰζ- » » 214. 219. 224.
» » 662.
Σαχσουβάρόγλους Ἀλή-πεης 43.
Σβετζία, Σβέτζοι 232. 246. 288. 304. 308. 315.. 328. 348. 500. 546. 549.
Σαβαστόπουλος Σκαρλάτος 694.
Σεγεδὶν, Σιγὲτ, ἡ Σιγετβὰρ 57. 102. 108. 188. 199. 223.
Σείμαρα 34.
Σεϊμέντηδες 761.
Σέϊν 251.
Σεϊτὰν-Ἰπραὴμ-πασσᾶς 171—187.
» -Κουλοῦ 33.
Σεϊτογλους 156.
Σεῒτ Ὀμὲρ-ἀγᾶς 472.
» -Ὀσμὰν-ἐφένδης 527.
Σελὶμ, υἱὸς σουλτ. Ἰπραὴμ 151.
» » » Ἀχμὲτ Β' 214.
» Α' σουλτ 36—53. 202. 276.
» Β' » 55. 61. 102. 108.
» Γ' » 710.
» -Γκιρέϊς, χάνης 167. 169. 217. 219
» - » 470. 548. 566. 570.. 575. 662.
» -πασσᾶς 655.
Σεμένδρια 5. 53. 66. 198. 203. 343..
Σεμενδόβσκης 250.
Σεμερκάντη 268.
Σεμσεδὶν-πεης 740.
Σεραφεὶμ, διδάσκαλος 685.
» Κων)πόλεως (Νικομηδ.) 336—338.
» Β' Κων)πόλεως (Φιλιππουπόλ.) 376—388. 392.. 397. 415. 476. 691.
Σερβία, Σέρβοι 62. 187. 198.. 203. 306.. 346. 442. 475.
Σέργιος 537. 546. 646—651. 655..
» Φαναρίου 127.
Σερδενγκετζιῆδες 169. 761.
Σερὲμ 65.
Σεριμετὸβ 251—284.
Σερπὰν-βοδα χάνι Βολκουρ. 452.
Σερπάνος Μακάριος Δημητρ. τριτεύων.
Σέῤῥαι 6. 300. 630.
Σεχὲρ-κιοΐ 200. 203.
Σεχζαδέπασι' 628.
Σεχζαδὲ-τζαμὶ 92.
Σεχινσάχ, υἱὸς σουλτ. Μπαγιαζὶτ 37.
Σεϊτ-Μεχμὲτ-πασσᾶς (Καρὰ-βεζίρης, Καρὰ-Σιλιχτάρης), Ἐπίτρ. 560. 619—625.
Σεχρεσούλ 103.
Σεχριζὸρ 556.
Σηλυβρία 4. 44. 145. 232. 646. 667
Σηλύβρι-καπισὶ 628.
Σιαβοὺς ἢ Σιαγοὺς-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 190—196.
Σιβηρία 248.. 274. 553.
Σικελία 407. 511.
Σίκλος 190.
Σιλαχδὰρ Χασὰν-πασσᾶς 213 238.
Σίλβεστρος 71.
» Ἀλεξανδρείας 100. 112..
» Ἀντιοχείας 326. 364. 372. 377. 409.
Σιλεσία 481. 506.
Σιλίστρια 453. 500—531. 545. 559.
Σιλιχτὰρ Μεχμὲτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 244.
» » - » (Δανατζῆς) Ἐπίτ. 467-476.
» » - » 525.
Σινᾶ, Σιναΐται λ'. 47.. 91. 129. 163. 202. 207. 325. 327. 331. 335. 376. 631. 637.
Σινὰν-πασσᾶς 43. 47.
» - » Ἐπίτρ. 104—117.
Σινιόσκης 265.
Σινιούχκα 453.
Σινώπη 7. 556. 568. 551—583 652 683.
Σίξτος Δ' πάπ. 17.
» Ε' » 146.
Σινοβὶν 500. 512.
Σιπίνι 303. 307.
Σιρὰζ 319. 327.
Σιρβὰν 32. 97. 103. 317..
Σιρέτης ποτ. 457. 460.
Σιρκὼρ 483.
Σισλάβι 483.
Σισμὰν Ἰπραὴμ-πασσᾶς 170..
Σισώης Κασανδρείας 127.
Σιτκὴ-ἐφένδης 384.
Σκαναβῆδες 693.
Σκαναβῆς Δημήτριος 400. 403. 478. 499.. 515. 519. 552. 557. 560. 642. 693.. 703.
» Νικόλαος Δημητ. 649. 680. 691..
» Τζανῆς 515. 693.
Σκαρλατάκης Νικολάου 686.

Σκαρλάτος Χτο; 704.
Σκλαβοῦνοι, Σκλαβωνία 62. 183. 185. 190. 198.
Σκοροπένσκης 270.
Σκότος 68.
Σκούρσα 475.
Σκούταρι, ἴδε Χρυσούπολις.
Σκύθαι 15. 28.
Σκυλίτζης Ἰωάννης 637.
Σκύλλαιον 6.
Σλὰμ-Ῥίμνικον 555. 680.
Σλίπενπακ 258.. 273.
Σλοποζία 470.
Σμαλκάλδη 79.
Σμαράγδα Ὑψηλάντ. 627. 697.
Σμιατὶν 457.
Σμολένσκο 188. 246... 268.
Σμύρνη 189. 264. 323. 332. 410. 466. 519. 554. 557. 636. 640.. 680. 696. 742.
Σοβάνσκοι 247.
Σοβαστοσλάβ 246.
Σοκλόβιος Στανίσλαος 111.
Σολὰκ-τζεσμεσὶ 237.
Σολομὼν ἡγ. Ἰβηρ. 34. 640.
Σοὺκ-τζεσμὲ 351.
Σοουτζάκι 25. 571—582. 626. 651. 661.
Σοπιέσκης Ἰάκωβος 190.
» Ἰωάννης 168—172. 178. 221. 247. 779.
Σορόκα 214. 230. 412. 424. 437.
Σόσα 269.
Σουάνοι 35.
Σουασδὶ 53.
Σουβαρὼφ Ἀλέξανδρος 524. 572—581.
Σουγοὺτ 527.
Σούδα 300.
Σουὲζ 25.
Σουλεϊμὰν 360. 362. 367. 369.
» (σὰχ-) 49.
» σουλ. 53—102. 179. 202.
» Β' » 151. 196—209. 726.
Σουλεϊμανιγὲ τζαμὶ 100. 402. 750.
Σουλεϊμὰν-πασσᾶς 17.
» - » Ἐπίτρ. 151.
» - » 215. 218.
» - » 468.
» - » 517. 574.
» - » 640 646.
Σουλεμποὺργ 265.
Σουλινᾶ 539. 664. 683.
Σουλοὺ-μοναστὴρ 628.
Σουλουτζιάρης Γεώργιος 424.
Σουλουτζιάρογλους Γεώργ. Καμαράσης 517. 539.
» Κωνς. Γεωργ. Ποςτ. 380. 384. 416. 424.
Σουλτάνα δομνίτζα 536. 548.
Σουλτὰν-Ἀχμὲτ τζαμὶ 122.
» -Μεχμὲτ 628.
» - » τζαμὶ 12. 414. 562. 638. 749.
» -Μπαγιαζὶτ » 31. 37. 292. 299. 413..
» - » » Ἀδριαν. 24.
» - » » Ἀμασ. 33.
» -Σελὶμ » 44. 53. 638.
» - » » Ἀδριανπ. 43. 215.
Σουλτικὼφ 461. 522... 530.
Σουμελᾶ μον. 10. 50.
Σούμλα 476. 478. 504. 521. 524...530.
Σουμποὺλ-ἀγᾶς 148.
Σούνε-πογαζὶ, ἴδε Σουλινᾶ.
Σουρουτζῆ Χασὰν-πασσᾶς 525.
Σούρσα 470.
Σούτζαινα Πανέσσα 690.
Σουτζεάβα 66. 172. 189. 230. 529. 548.
Σοῦτζοι 405. 514. 713.
Σοῦτζος Ἀλεξ. Κωνς. 368. 381. 444. 695.
» Δημ. Κωνς. Κεπάπης 368. 478. 517. 535. 539. 552. 558. 637.
» Νικόλ. Κωνς. μ. Λογ. Δραγ. 382—447. 538.
» Διαμαντάκης 405.
» Κωνς. Δράκος 368. 405.
» 6οεб. Μιχ. Κωνς. Δράκου (Δραγ.) 437—447. 517. 535—700.
Σούτλουτζα 411.
Σουτὸν Ῥοβέρτ 306.
Σόφια 60. 197. 199.
Σοφία Ἀλεξιέβνα 179. 200. 247.. 282.
Σοφὶ-Ἰσμαὴλ 32..
» -Μεχμὲτ-πασσᾶς 92.
Σοφτᾶδες 753.
Σοχοὺν 23. 576.
Σπανδονῆς Δικαιοφύλαξ 208.
» κληρικὸς 698.
Σπάρτη ἴδε Μισίστρα.
Σπαχῆδες 102. 154. 156. 170. 181. 189. 192. 197. 214. 215. 297. 761.
Σπίρα 81.
Σπυρίδων Θεσσαλονίκης 380—387.

Σπυριδὼν 454. 461. 516. 519.
Στὰδ 288.
Στάθης 705.
» Ζαγοραῖος 401—410.
Σακελπὲργ 273.
Στακιὲφ 552—572.
Σταματέλλος 173.
Σταμάτης 623.
Στανιλέστι 281.
Σταυπίκιος Ἰωάννης 69. 73.
Σταυράκης, τζεράχης 350. 353.
Σταυράκογλους Γεώργιος Σπαθ. 353. 380—404. 406. 414. 548.
Σταυριὰ 132.
Σταυροδρόμι 335. 349. 361. 373. 392.. 422. 532. 550. 646. 651. 659. 678. 688.
Σταυροῦ μον. Ἱερουσ. 679.
Σταυροῦ Τιμίου ἧλοι 34.
Σταχσοὺνδ 288.
Στένη, Σωσθένειον 138. 239. 388. 646. 708.
Στερλίτζηδες 200. 247... 250. 254.
Στετὶν 288.
Στεφανάκης 368. 399.
Στεφὰν βοδας 17. 22. 41. 44.
Στέφανος βοεβ. Λοκούστας 61.
Στέφανος βοεβ. Γεωργίου 138.
» ἡγ. Μοντενέγρου 415. 439. 454.
» Οὐγγρίας 92.
» Πολων. 110.
Στούρμιος Ἰωάννης 88.
Στόφελ 449. 456. 458.
Στρεκνὲφ 252.
Στριγονία 181. 185.
Συμεὼν, ἀρχιτέκτ. 371.
» Κωνς)πόλεως ὁ Τραπεζούντιος 19—25. 294.
» Μεταφραστὴς 10.
Συμπληγάδες 568.
Συρία 25. 36. 46. 557.
Σχέτα, ἐκκλ. Ἰβηρ. 34.
Σχὶλτζ 229.
Σχολεῖα Βλαχ. 561. 584.
» Βουκουρες. 561. 584.
» Καστορίας 309.
» Κύπρου 385. 686.
» Κωνς)πόλεως 204. 285. 315. 385. 387. 518. 555. 650.
» Μόσχας 255. 259.
» Πάτμου 314.
Σχολεῖον Ῥώμης 107. 511.
» Σμύρνης 315.
» Χαλεπίου 409.
Σχοὺλτζ 183. 185.
Σωφρόνιος, μοναχ. 705.
» Βιδύνης 127.
» Ἱεροσολ. 111... 124. 129. 309.
» Κ)πόλεως (Συρόπουλος) 14.
» » (Πτολεμαῖος, Ἱεροσολ. κέ. 440. 539—619. 641.
» Χαλεπίου 364—374.
Ταβὶλ 120.
Ταγανρὸκ 232. 261. 283. 287. 500.
Ταγιρλὶκ 451.
Ταχὶρ-δαγὶ 629.
Ταλκαντζηζαδὲς 394.
Τάλμαν 342.
Ταμάνι 244. 342. 492. 523. 551. 559. 572. 627. 636. 675.
Ταμαρὼφ 554.
Ταμάσης (σὰχ-) 318. 335. 337.
Ταμὰς-Κουλοὺ χάνης 327—340. 351.
Ταμρούκι 551. 559. 575.
Τάναϊς 103. 231. 250. 284. 347. 516.
Ταουκτζηζαδὲς 342. 451.
Τάργα 160.
Ταρποστζὴ Ἀλὴ-πασσᾶς 213.
Ταρσὸς 24.
Τάρταροι 16. 66. 104. 106. 167. 172. 180. 184—225. 246.. 266.. 271. 278. 281. 304. 338... 340.. 405. 412. 434—531. 552. 572. 626. 631. 646. 656. 662. 673.
Τατάουλα 548.
Τατὰρ Παζαρτζίκι 174.
Ταταρχὰν-σεράϊ 547.
Τατισεβὰ 520.
Ταυρικὴ χερσόνησος ἴδε Κρίμι.
Ταῦρος 24. 575.
Ταχὶρ 148.
Ταχίρης 394. 395.
Ταχὶρ-Ὀμέρης 549.
Τεαπδὰλ 666.
Τέβριζ 28. 31. 43. 64. 95. 112. 318.
Τεϊμορίζης 35.
Τεϊσσὰ 57. 223.
Τέκελης Ἐμίριχος 178. 226.
Τεκὶρ-δαγλὶ Μουσταφᾶ-πασσ. 197—201.
Τελακῖνον 43. 64.

Τελεορμὰν 453.
Τεμισβὰρ 96. 190. 230. 302. 307. 527.
Τένεδος 136. 156. 180. 353. 462. 516. 629. 653.
Τέουτος 60.
Τερλώη 36. 231.
Τεσταπούζας ἰατρὸς 341. 342.
Τέτζελ Ἰωάννης 69—72.
Τεφικὴ Ἀλὴ-πασσᾶς, ἴδε Μολδοβαντζὴ Ἀλὴ-πασσᾶς.
Τζαγάλογλου παλάτιον 658.
Τζαδὶρ-δαγὶ 580.
Τζαδιρεζηζαδὲς 656.
Τζαλὴκ-Ἀχμὲτ-ἀγᾶς 219. 236.
Τζαλὶ-καβάκι 530.
Τζαμασὶρ-τζιφτλιγὶ 549.
Τζαμὶῒ-κεπὶρ ἐν Ναυπλίῳ 299.
Τζανικλὴ-Ἀλὴ-πασσᾶς 35. 449—581.
Τζανὶμ-χότζας 297.
Τζαννέτος Νικόλαος Ἀναστασίου 284.
» Ἀφεντούλης 284.
Τζαννῆς κληρικὸς 252.
Τζαρδάκι 297 476.
Τζαρσαμπᾶ-παζάρι 638.
Τζατλαδὶ-καπὶ 12.
Ταφὲρ-πασσᾶς 108. 112. 136.
» -πεης 462. 468.
Τζεγκέλκιοϊ 378.
Τζεγκὶζ-χὰν 246. 266. 270.
Τζεζάερι ἴδε Καρθαγένη.
Τζεκμετζέδες 646.
Τζελεπὴ-ἀγᾶς 452—458. 626. 630. 631.
» -ἐφένδης 629. 693.
Τζελεπόνης 375.
Τζελὶκ-πασσᾶς 334.
Τζενίγκης 231.
Τζέντα 224.
Τζεπὲλ-μακτὰπ 47.
Τζεπετζῆδες 235. 333. 763.
Τζερβένβοδα 515.
Τζερβίνης Μαρκέλλος 94.
Τζέρι Λαυρέντιος 57.
Τζερίγο 298.
Τζερκεζία 16. 25. 575. 625.
Τζερκὲζ Μεχμὲτ-ἀγᾶς 219.
» - » -πασσᾶς 132. 297.
Τζερκέζοι 25. 28. 45. 56. 219. 317. 571.
Τζερκέζ-πεης 449. 553.
» -Χουσεῒν-πασσᾶς 501. 522.
Τζερναούτζι 350. 529. 548.
Τζερνέστι χωρ. 523.
Τζερνισὲρ Ζαχαρίας 483.
Τζερνωτᾶς-πεης 47.
Τζερτζουλέστι 475.
Τζεχρὴ 173.
Τζεσμὲς 463.
Τζία 462.
Τζιγάλογλου 719.
Τζιγκενὲ ἰσκελεσὶ 631. 666.
Τζίδδε 48.
Τζιμισκῆς Ἰωάννης 246.
Τζὶν Ἀλὴ-πασσᾶς ὁ Γκιομουρτζῆς 283. 287—302. 733.
Τζίνι-Ματζὶν ἴδε Κίνα.
Τζίτα 568.
Τζιτζακὼρ 523.
Τζαχαγκὶρ υἱὸς σουλτ. Σουλεϊμ. 97. 102.
» » » Ἰμπραὴμ 151.
Τζορένι 172.
Τζορλοὺ ἴδε Τερλώη.
Τζόρλουλου Ἀλὴ-πασσᾶς Ἐπίτρ. 261—275
Τζοτζῆρα 189. 280. 434. 442. 459.
Τζοτζορέστι 434.
Τζουβανίας μετόχ. σιν. ἐν Καΐρῳ λ'. 47.
Τζουκαλοῦ 409.
Τζουκῆς Θωμᾶς 208.
» Κωνσταντῖνος 208.
Τζουλέστι 292. 617.
Τζουπαλὶ 314. 409. 553.
Τιβὲτ 16.
Τίγρις 351.
Τιμόθεος Κύπρου 405.
» Κωνς)πόλεως (Π. Πατρῶν) 111. 127—130
» Λαρίσσης 127.
» Χαλκηδόνος 127.
Τιμουρλέγκης 106. 266. 268. 270.
Τιριακὴ-Μεχμὲτ-πασσᾶς Ἐπίτρ. 355—361.
Τιριακὴ-τζαρσισὶ 628.
Τίφλις 34. 109. 834.
Τοζοὺν-πασσᾶς 98.
Τοκάτι 132.
Τοκμὰκ-χὰν 109.
Τολπογκουὶν 263.
Τολστόης 278. 284.
» 466.
Τομάροβον 279. 424. 449. 456.
Τομπασάρι 446. 451. 656. 632.
Τοπὰλ-Ὀσμὰν-πασσᾶς Ἐπίτρ. 327—338.

Τὸπ-καπὶ 36. 553. 628. 766.
Τοπτζὴ-Χαλὴλ-πασσᾶς 525.
Τοπχανὰ τζαμὶ 106.
Ταρκαβάος Τάσσος 28.
Τορτοκάτ 470. 505. 523.
Τὸτ 338. 342. 463. 521.
Τουγκοὺτ 546.
Τούζλα 546. 580.
Τουϊσούζογλους Γεώργιος 680.
Τούλτζα 466. 473.. 501.
Τουλὼν 500
Τουμάν πεης 47.
Τούνιζι 63. 105. 407. 454. 528.
Τούντζα ποτ. 24. 287.
Τοὺρκ 451.
Τουρκεστὰν 16.
Τουρκμένηδες 32.
Τοῦρκοι 16.
Τουρναβίτης Θεόδωρος 653.
Τοῦρνο 403. 469. 500.. 517. 520. 525.
Τούρνοβον 90. 105. 554.
Τουρόνον 38.
Τραϊανοῦ ὁδὸς Μολδ. 464.
Τρανεπὸλ 506.
Τρανσυλβανία 92. 96. 156. 190 230. 234—296. 301.. 343.. 467. 527.
Τραπεζούντιοι 19. 27. 678.
Τραπεζοῦς 7. 36. 53. 353. 567.
Τρεβιζᾶνος Βενέδικτος 21.
Τρίδεντον 82. 93. 96. 99.
Τρίπολις (Ἀφρ.) 356. 454 528.
Τριπολιτζᾶ 462.
Τριῶν Ἱεραρχῶν μον. ἐν Γιασίῳ 380.
Τρουὲτζ 483.
Τυπάλδος Φιλαδελφείας 394.
Τυπογραφία ἐν Βουκουρεστίῳ 135.
» » Κων)πόλει 131. 437
» » Μόσχα 259.
Ὕδρα 462.
Ὑρκανία (Γκιλὰν) 32. 64. 317.
Ὑψηλάνται 11.
Ὑψηλάντης Ἀθανάσιος Θεοδ. ἰατρὸς ἀ-λά. 8. 20. 49. 54. 137. 300. 322.. 326 332.. 343.. 352. 363. 365.. 374 380. 382. 386. 401. 404. 409. 438. 446. 449. 459. 461. 559. 567... 572. 583. 616. 620. 643. 684. 694. 704. 724.. 754.
» Θεοδ. Ἀλέξ. Ἰωάννου (Δραγ.) 292. 403.. 410. 412. 416. 476. 512. 516. 519. 526. 534. 537... 541. 554. 557.. 584. 614.—630. 641—656. 663. 687—698. 712.
» Δημήτρ. Ἀλεξ. 590. 605. 627. 629.
» Θεόδωρος ἱε. 137 323. 326.
» Ἰωάνν. Ἀγας. 137. 323 340. 342.
» Κωνσταντῖνος 8. 11.
» » Ποστέλν. 323. 340. 342.
» » Ἀλεξάνδρου 509. 605. 627. 629. 687. 692. 697...
» Μανουὴλ 294. 305—342.
Ὑψωμαθεῖα καὶ Ψωμαθεῖα 206. 553. 628.
Φαβρίκιος 451.
Φακῆ 684.
Φαλτζὶ 17. 280. 283. 421. 444. 459.
Φαναράκι 368. 667.
Φανάρι 44. 52. 144.. 308 313. 324. 362. 370. 373. 383. 399. 408. 461. 519. 550. 645. 649. 681. 694. 713.
Φανάριον ἀνατολ. 170. 568.
Φαρέλλος Γουλιέλμος 88.
Φὰρς 576.
Φατζέας 394.
Φατμὰ-σουλτάνα 331.
Φάχρης Ἠλίας κ'.
Φεδὶ-Ὀσμὰν-ἐφ. 441.
Φεδισὰρ 465.
Φεϊζή-πεης 447.
Φεϊζὴ-Σουλεϊμὰν-ἐφ. 440. 445. 646. 651. 653. 657—660.
Φεϊζουλλὰχ-πασσᾶς 505. 642.
Φεργουσὸν 253.
Φερδινᾶνδος Α' καῖσαρ 98.
» (Βοημ.) 62.
» Ε' (Ἱσπ.) 18.. 26. 104.
» (Οὐγγρ.) 84. 94.
Φεριὸλ 228.
Φερράρα 332.
Φερχὰδ-πασσᾶς 43. 53.
» » 110...
Φέστας. ἰατρὸς 396. 405.. 654.
Φετιὲ τζαμὶ, ἴδε Παμμακάριστος.
Φετισλάμι 307. 784.
Φιλαδέλφεια 15.
Φιλάρετος πατρ. Ῥωσσ 114. 246.
Φιλήμων Ἀντιοχείας (Χολεπίου) 377. 409. 414.
Φιλιβέρτος 58
Φιλιουτέρος 568.

Φιλιππέσκος Δίνουλος Πάνου 681.
» Πάνος 605.
Φίλιππος Άσσιας δοὺξ 78. 80. 86.
» Δ' (Ἰσπ.) 147.
» Κωνσταντινουπόλεως 132.
Φιλιππούπολις 59. 191.. 299.
Φὶλ-κιοπροῦ 550.
Φιλόθεος Ἀλεξανδρείας 5.
Φιλοσόφου μον. Πελοπον. 137.
Φὶλ-πουροὺν 568.
Φινλανδία 246. 261. 266.. 304. 316.
Φιραρὴ Χασὰν-πασσ. 236. 361.
Φλωρεντία 4. 332.
Φονσέκας, ἰατρ. 27. 284.
Φόρτε 250.
Φραγκῖσκος 527.
» Α' (Φραντζ.) 39. 57.
» ὁ Κυδὸς 39.
» Λουνεβοὺργ 78.
Φράντζα -ίζοι 251. 275. 288. 293. 296. 304. 308. 315. 338. 341.. 348. 375. 390. 414. 421., 438. 442. 452. 454. 500. 505. 510.. 521. 636. 662. 669. 676. 730.
Φράουωσταδ 265.
Φριὰς 501.
Φριδερῖκος (Δανιμ.) 257. 304.
» (Ὀλσατ.) 79.
» (Προυσσ.) 288.
» » 479.
» (Σαξ.) 69. 75.
Φωξάνι 234.337. 340. 345—458. 478. 486..
Φώτιος γραμματικὸς 642.
» ἰατρ. 396.
» τζελέπης. 405.
Χαγαταῖοι 16.
Χαγιατηζαδὲς, ἰατρὸς 350. 352. 354. 375. 381.
Χαζάροι 35.
Χαζναδὰρ Ἰπραὴμ-πασσ. 231.
Χαιρεμῖσαι 16.
Χαϊρὴ-ἐφ. 629. 654. 656.
Χαϊρουδδὶν ἴδε Βαρβαρόσσας.
Χαὶτ-πεης ἴδε Καὶτ-
Χακὶμ 148.
Χαλδιρὰν 109.
Χαλέπι 23. 45. 49. 63. 95. 133. 156. 244. 263. 320. 326. 331. 364. 366. 372. 376. 409.
Χαλεπλὴ Μουσταφᾶ-ἐφ. ἰατρ. 37. 374... 402.
Χαλίβας 35.
Χαλὶλ-Μεχμέτ-πεης 525.
Χαλὶλ-πασσᾶ γιορδοῦ 549.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 128. 133.
» - » 167.
» - » 186.
» - » 286.
» - » Ἀϊδὰζ-πασσαζαδὲς, Ἐπίτρ. 453—467.
Χαλὶλ-Χαμὶτ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 629—640. 686.
Χαλισὰ-Ὀμὲρ-ἐφ. 340..
Χαλιτζὴ-Ὀσμὰν-πασσᾶς 547.
Χαλιτζιλὰρ-κιοσκιοὺ-τζαμὶ 52.
Χάλκη 540. 623. 637.
Χαλκηδὼν 553. 650
Χαλκὶς 15.
Χαλκοκονδύλης Δημήτρ. 13.
» Λαόνικος 8.
Χαλκοπράτης 31.
Χαμεδὰν 318..
Χαμζᾶ-Μιρζᾶ 112.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 384. 417.. 424.
» » » 396.
Χαμὶδ-σαντζαγὶ 639, ἴδε Ἄμυδα.
Χανιὰ 149. 157.
Χανὶμ-σουλτάνα 373—381. 554.
Χάνογλου 719.
Χάντεπε 168. 181. 424—460. 647. 656.
Χαντζερλὴς Γεώργιος, ἰατρ. 477. 700.
» Κωνσταντῖνος Γεωρ. ἰατρὸς 688. 700.
Χαντουμάνι 326.
Χασὰν 148.
» -ἐφένδης 635.
» πασσᾶς 293.
» » Ἐπίτρ. 352. 355.
» » Τζεζάερλης 467.. 476. 517—579. 634—656. 683. 686. 710..
Χασὰν-πασσᾶ-χανι 628.
» Τζαούσογλους 558.
Χασὰπ-Χουσεὶν-πεης 363.
Χασεκὴ Χατζὴ Μεχμὲτ-πασσᾶς 501.
Χάσκιοϊ 101. 129. 645.
Χατζὴ Ἀναστάσης 680.
» Ἀσλάνης 400. 552. 557.
» Βασίλης 387. 678.
» Γεγὲν-Ἀχμὲτ-πασ. (Κιὸρ 6εζὶρ,) Ἐπίτρ. 344. 348—351. 690. 768.

Χατζῆ Γεγὲν-Μεχμὲτ-πασ. Ἐπίτρ. 629. 647. 651.
» Ἰσμαὴλ-ἀγᾶς 647.
» Κωσταντῆς 680.
» Μάρκαινα 409.
» Πεκτάσης 751..
» Σελὶμ-ἀγᾶς 651. 657.
» Συμεὼν 680.
» Τουρὰν-πασσᾶς 522.
» Χαλὶλ-ἀγᾶς 452. 457.
Χατζόγλου-Παζαρτζὶκ 473. 502. 522.
Χατμανίδης Γεώργιος, 534.
Χαφὶζ-Ἀλὴ-πασσᾶς, Ἐπίτρ. 132..
Χάψα 237.
Χεκίμογλου Ἀλὴ-πασᾶς Ἐπίτρ. 335—339. 345. 352. 371.
Χερσὼν 651.
Χηλὴ 132. 170. 568. 706.
Χιρδᾶται 62. 650.
Χῖοι 355. 407. 607. 612. 642. 710.
Χίος 142. 146. 218. 221. 313. 353. 368. 392. 462. 516. 560. 635. 640. 693.
Χίρσοβα 474. 503.
Χισαρτζίκι 179.
Χλωροποτάμου μον. Ἄθ. 353.
Χόνος ἴδε Κολασσαί.
Χορασσὰν 319. 325.
Χοσρὲβ-πασσ. Ἐπίτρ. 133.
Χοτίνι 129. 167. 221. 247. 279. 344... 403. 423. 440—451. 551. 564. 647. 653. 656.
Χοτζᾶ Ἀρετούνης 645.
Χοτζᾶ Μουσικὰρ 43.
» Νικόλας 645.
» Τακέζης 680.
Χουδαΐ, ποιητὴς 102.
Χουλεφκῖ-Ἀπασιγὲ 25.
» πένι Οὐμιγιὲ 6. 148.
» -Ῥαπιδὶν 32.
Χουρμούζης 417.
Χουρμούζιος Λογοθ. 208.
Χουσεῒν 7.
» 32.
» μουσικὸς 43.
» -ἀγᾶς 192.
» -ἐφ. 374.
» -πασσᾶς, Ἐπίτρ. 131...
» - » 221.
» - » 712.
» σάχης 305. 314. 318. 323.
Χοῦτι 532.
Χρύσανθος Ἱεροσολ. ὁ Νοταρᾶς (Καπτας. Παλ.) 267. 308—331.
Χρυσοσκουλαῖος Ἀνδρόνικος 323...
» Κωνσταντῖνος 208.
Χρυσούπολις 21. 197. 278. 297. 328... 665.
Χριστιανὸς (Νορβεγ.) 80.
» (Ὀλσατ.) 79.
Χριστόδουλος, ἀρχιτ. 12. 44.
Χριστούπολις 22.
Χριστόφορος, ἀρχιεπ. Βρέμ. 79.
Ψαρὰ 117.
Ὤλενα 654.

572738

DAWKINS COLLECTION

TAYLOR INSTITUTION

THIS WORK IS
PLACED ON LOAN IN THE LIBRARY
OF THE TAYLOR INSTITUTION BY
THE RECTOR AND FELLOWS OF
EXETER COLLEGE
OXFORD

Dawk. DF 657.Y8.E4